Ч. 145. Львôвъ, Понедѣлокъ 1 (13) липня 1891 **Рôчникъ XII.**

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Администрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ H. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО" и [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО" съ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на четверть року	4 зр. 50 кр.	на четверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на четверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламація непечатаній вôльні вôдъ порта.

Поединоке число коштує 5 кр. а. в.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои въ рубр. „Надôслане" по 20 кр. а. в.

Подяки звычайно ся по 16 кр. вôдъ стрічки.

Зъ днемъ 1 (13) липня починає ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла"

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатниковъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты** и **залеглостей.**

Кривды и потребы селяньскі

представлені въ бесѣдѣ пос. Лінбахера.

(*Конецъ.*)

„Многі — мовивъ дальше пос. Лінбахеръ — кажуть нинѣ: „Квестія аґрарна — то квестія гіпотечныхъ довгôвъ; хто ихъ полагодить, той полагодить и квестію аґрарну." Але я думаю, що мы мусимо вже дальше сягнути и не стояти лишь коло гіпотечныхъ довгôвъ. Се певне, що пока не можна ôдносинъ змѣнити на стôлько, щобъ селяне не потребували задовжуватись для веденя своего господарства, — треба старатись, щобъ они дôставали на дешевый процентъ позички, котрыхъ не можна-бъ выповѣдати а котрі маля-бъ амортизуватись. На дешевый процентъ! Я-жь мушу разъ сказати, що нѣхто такъ до дорожнѣ процентôвъ не причинивъ ся, якъ власне сама держава. Позвольте менѣ навести кôлька прикладôвъ.

„Правительство робило *державні довги* на рѣшеня выс. палаты ще давнѣйше и зъ *богато высшимъ процентомъ*, нѣжь се дѣяло ся въ зносинахъ приватныхъ. А ôдъ коли люде знають, що посѣдаючи державні цѣнні паперы бôльшій мають процентъ ôдъ свого маєтку, нѣжь якъ бы грошѣ позичали приватнымъ людямъ, — то нѣчо дивного, що и при позичкахъ приватнымъ людямъ пробували ставити таку саму стопу процентову, якъ державѣ. Богато вже о тôмъ говорено и я зъ тымъ годжу ся, що мы мусимо бажати, щобы держава и свои высше процентові довги старалась конвертувати. Заграничні державы перевели се вже зъ користію. Навѣть такъ тѣсно злучена зъ нами Угорщина выпередила насъ въ тôмъ взглядѣ, тожь и мы богато зыскали-бъ такою конверсією.

„Але держава пôдвысшила стопу процентову ще и въ иншій штучный способъ. Однымъ закономъ формально приказано, що *грошей зъ кумулятивныхъ касъ сирôтскихъ* безъ высшого призволу не можна позичати на менші якъ $6^0/_0$. Мои панове! шѣсть процентъ для властителя грунту, для хлопа! Я внѣсъ въ тôй справѣ проектъ закона и по части его увзглядняли въ тôй способъ, що закономъ знижено стопу процентову кумулятивныхъ сирôтскихъ грошей на $5^0/_0$. Але я пытаюсь, якій въ тôмъ интересъ може мати держава, коли наказала позичати ті сирôтскі грошѣ лишь на $6^0/_0$? А пôсля сеи стопы процентовои уладилась и процентова стопа приватна.

„Дальше жадали мы на пр. въ Сольногородѣ, щобы *облиґаціи державні*, вінкульовані, але належачі до нашихъ краєвыхъ фондôвъ, замѣняти на грошѣ, щобы можна давати селянамъ позички на $4^0/_0$. Мы просили правительство о призвôлъ, щобы можна девінкулювати, — розумѣесь, выдѣлъ краєвый ті грошѣ забезпечивъ бы на цѣлкомъ певнôй гіпотецѣ, — и що-жь ôдповѣло правительство? „То могло бы зашкодити кредитови державному." Отже коли край кôлькома міліонами, своими власными, хоче помогти властителямъ грунтôвъ въ видѣ дешевыхъ позичокъ, то тымъ зашкодилось бы кредитови державному! Щобы „не зашкодити сему кредитови", мы мусѣли ôдправляти зъ нѣчимъ властителѣвъ грунтôвъ, що приходили до насъ зъ просьбами о позичку зъ маєтку краєвого.

„Я поставивъ внесôнье також о *реформу реґулятиву австрійскихъ касъ щадничихъ*, выходячи головно зъ тои точки, що касы щадничі занадто старають ся о придбанье надвыжокъ, а если бъ они зреклись тыхъ надвыжокъ, — до котрыхъ властиво пôсля статуту въ р. 1844 не мають права — то могли бы вложені у нихъ капіталы опроцентовувати пôсля одной стопы, за те могли бы тымъ, котрі удають ся до нихъ о кредитъ гіпотечный, давати позички на менші процентъ. Але, на жаль, мого внесеня тутъ ще не полагоджено.

„И се не було щасливо, що нѣякъ не зобовязано *австрійского національного банку*, теперь званого австрійско-угорскимъ, ити на руку меншимъ властителямъ землѣ. Я вѣрю, то о много лекше и простѣйше, — мати дѣло все лише зъ міліонами та зъ великими панами. Але помочи бôльше потребують малі господарѣ, а ôдъ институція, котра послугуєсь такими користями, якъ австрійско-угорскій банкъ, справдѣ можна було зъ повнымъ правомъ жадати, щобъ она зарôвно приходила зъ помочію всѣмъ властителямъ землѣ.

„У насъ въ Сольногородѣ выклѣвало се формальный розрухъ, коли мы довѣдались, що власть фінансова формально наказала *слѣдити, чи нема де якихъ позичокъ*, навѣть неґіпотекованыхъ, *на котрыхъ процентъ ще не наложено податку*. Тогдѣ при пертрактаціяхъ спадковыхъ внаходжено, що паробокъ А., служниця Б., братъ або стрый покôйного В., Г. и т. д. позичили були небôщикови-селянинови 50, 100, 200 зр. — н. пр. слуга свою платню, та й зовсѣмъ добре стало ся, бо не прогайнувала, — и при тôмъ выйшли на верхъ всѣ дрôбні довги селянина. Тогдѣ урядъ фінансовый сказавъ, що ôдъ процентôвъ тыхъ капіталôвъ, хочь бы й неґіпотекованыхъ, мае ся платити $10^0/_0$ податку доходового. Мои панове! Що-жь робить паробокъ, коли онъ ôдъ тыхъ кôлькохъ зр. проценту, якій дôстае, мае платити $10^0/_0$ податку доходового? Онъ ôдбирае грошѣ ôдъ господаря-селянина и дае ихъ до касы ощадности, де дôстае своихъ $4^0/_0$. Але якъ на тôмъ выходить господарь-селянинъ? Замѣсть взяти въ позичку просто ôдъ слугъ ихъ платню або ôдъ своякôвъ малі капіталы, — онъ того не може; они теперь складають свои грошѣ до касы ощадности и ажь въ тôй касѣ запозичуєсь селянинъ, платить ôдъ довгу що-найменше о оденъ процентъ бôльше, а се ховае собѣ каса. Ось до чого доходить, коли й до найменшихъ рѣчей такъ дуже берутъ ся фіскально! При тôмъ же треба тямити, що податокъ доходовый платить ся лише ôдъ доходу по-надъ 315 зр.! Але о се не дбае власть фінансова. Коли хто не мае тôлько доходу и коли кому кривда дѣе ся при вымѣрѣ доходового податку, то нехай рекурсує! Але-жь якъ мае паробокъ, служниця, або й селянинъ-господарь рекуровати, коли онъ зовсѣмъ сего не розумѣе? Чи мае брати адвоката? Адвокатъ коштує бôльше, якъ цѣлый податокъ!

„Я навѣвъ ті факты, щобы показати, що держава зъ огляду на гіпотечні довги подвôйно зобовязана помогти селяньскому станови. Я по просту жадавъ бы, щобы заложено *державный банкъ аґрарный*, абы взявъ въ руки всѣ селяньскі гіпотечні довги и взагалѣ довги властителѣвъ грунтовыхъ. Тôлько-жь я знаю, що такъ далеко не можна сягати. Держава мае богато клопоту и зъ своими довгами. Однакожь що дасть ся зробити, то — по змозѣ *помагати краєвымъ заведенямъ гіпотечнымъ и кредитовымъ*. Въ тôй точцѣ мушу признати, що правительство вже де що зробило для полекшѣ тымъ институціямъ. Однакожь, думаю, треба ще бôльше жадати, нѣжь дотеперь признано. Ті банки, що на малый процентъ, скажѣмъ 4, $3^1/_2$, $3^0/_0$, выдають довжні листы, повинні мати не лишь краєву ґарантію, але й державну, якъ держава перейняла на себе й ґарантію всѣхъ облиґацій индемнізаційныхъ. Держава на тôмъ не стратить, — краѣ вже самі будуть дбати, щобы ихъ справы кредитові належно розвивались. Кредитъ тыхъ довжныхъ листôвъ значно бы пôднѣсъ ся и они ледви чи упали бы низше рарі, а если-бъ и упали, то певно не дуже низько. И особистый кредитъ могло бы правительство лѣпше спомагати, нѣжь дотеперь. Того треба бы конче бажати.

„Правительство, для утриваленя селяньского посѣданя, внесло законъ о *хлопскихъ майоратахъ*, палата ухвалила его, а соймы краєві можуть ввести его въ житье законами краєвыми. Не сумнѣваю ся, що якась часть соймôвъ введе въ житье сей законъ, и думаю, що мусить завестись якась недѣлимôсть и незадовжимôсть селяньскои власности. Знаю, що всѣляко про се думають, але не гадаю теперь збивати противныхъ поглядôвъ.

„Квестія полекшѣ гіпотечного кредиту, *сплаты гіпотечныхъ довгôвъ* есть такъ важна, що правительство и рада державна повинні звернути на ню найбôльшу увагу. Я зовсѣмъ не думаю такъ, щобъ ті гіпотечні довги по просту губкою змазати. Довги мусять сплатитись. Але способъ сплаты можна дуже улекшити, и до сего улекшеня повинні всѣми силами причинитись правительство и парляментъ. Мимо безлѣку літературныхъ творôвъ и практичныхъ институцій, все ще шукае ся якъ найлѣпшого способу и ждесь такъ довго, доки не вынайдесь найлѣпшій способъ. Мои панове! Нашъ міністеръ вôйны такъ не робить, коли побачить яке ново-вынайдене лѣпше оружье. Онъ его заводить, а не дбае, що за рôкъ або й кôлька мѣсяцѣвъ вынаходять ще лѣпше оружье, и міліоны за перше оружье въ болото выкинено. И вы зробѣть такъ, панове, для прискореня помочи станови селяньскому. Выберѣть оденъ способъ зъ тыхъ, якихъ богато маємо и о котрыхъ вже знаємо, що они й літературно переробленѣ и практично выпробовані, заведѣть его и вже разъ дасть ся полекшу власности грунтовôй, конче потрѣбну!

„Держава повинна дати помôчь селяньству, бо она обмежуе его у всѣхъ напрямахъ. Кôлько то обмеженъ накладае на него *законъ лѣсовый*, а навѣть шкоду ôдъ дикихъ звѣрôвъ ему не вынагороджують. Кôлько обмеженъ накладае на селянина *право гôрниче!*

„Законъ *о заразѣ худобы* спровадивъ за собою безлѣчь каръ, о зъ тымъ лучать ся пребôльшій секатуры. Отъ на примѣръ въ моѣмъ краю не выдають ся пашпорты черезъ половину або й три чверти року, бо на кôлькохъ обôйстяхъ показала ся зараза пыскова або ратична, якъ знаєте, хороба не такъ небезпечна, хочь и заразлива. Не буду перечитись, признаю, що треба запобѣгати лиху, але коли вже такъ часто въ публичнôмъ интересѣ обмежуємо селянъ, ихъ господарство и ихъ власнôсть, то поможѣмъ же имъ въ якій инший способъ, если можна. А мимо того, якъ всѣ знаємо, накладае ся на сельскі громады всякі можливі тягарѣ и роботы, котрі властиво держава повинна выконувати, а въ дѣйсности каже ихъ громадѣ оплачувати. Недавно мотивовано тутъ внесенье, при котрôмъ чули мы, якъ дуже обтяжено громады сельскі т. з. *порученымъ обємомъ дѣланя*.

„Правительство позваляе станови сельскому зовсѣмъ пропадати. Коли кажу: „позваляе", то розумѣе ся такъ, що ему те байдуже. Попри повнôй свободѣ дѣленя грунтôвъ маємо *фідеікомісы бôльшои власности*, и то не лише старі, але и нові творять ся. Зовсѣмъ природнымъ и неминучимъ наслѣдкомъ того есть, що дѣлимі грунты разъ-у-разъ дѣлять ся, а великі властителѣ дôбръ забирають ихъ, велика посѣлôсть стае ще бôльшою, а станъ селяньскій помалу десяткуєсь, — а зъ тымъ самымъ зменшаєсь сущно и сила державы, котра лежить въ селяньскôмъ станѣ.

Треба пôднести, що правительство такожь зовсѣмъ нѣчого не робить, щобы *моральнôсть у селянъ зъ дня на день не упадала*. Гостинницѣ и покутні шинки зросли такъ, — розумѣе ся въ интересѣ податковои касы, — що моральнôсть на тôмъ мусить терпѣти. Ледачихъ господарѣвъ тымъ найбôльше псує ся, що суєсь имъ нагоду пôдъ нôсъ. Въ моѣмъ краю припадае одинъ шинокъ на 130 мешканцѣвъ! Осудѣть же, прошу, чи тымъ не дае ся по просту що-разъ бôльше похопу до зла? *Похатники, аґенты, дурисвѣты* всякого рода волочать ся по краю мимо всякихъ законôвъ. Де-жь жандармерія? Де оборона селянъ? Жебракôвъ и волоцюгъ ще й теперь безлѣчь. Лучило ся, що подыбано въ Альпахъ банды циганъ въ кождôй до 50 осôбъ, и треба ихъ було транспортувати черезъ кôлька краѣвъ...

„Великій тягаръ спадае на громады зъ того, що мусять удержувати *опущені дѣти недбалыхъ родичѣвъ*, котрі не хотять працювати. Отже треба бы — якъ то дѣесь въ Саксоніи и въ деякихъ кантонахъ швайцарскихъ, такихъ несовѣстныхъ родичѣвъ умѣщувати въ примусовыхъ домахъ працѣ.

„Що-до *судôвництва*, то теперь, можна сказати, все въ роботѣ: новый законъ карный, нова процедура цивільна. Я бы тôлько бажавъ, щобы мы не переписували живцемъ чужихъ законôвъ, нѣмецкихъ, але при укладѣ законôвъ увожали на австрійскі ôдносины. Кажуть намъ: вы хочете *права селяньского*. Такъ есть, хочемо окремого матеріяльного закона селяньского, на скôлько интересы селяньскі ôдмѣнні ôдъ интересôвъ другихъ станôвъ, подôбно якъ суть законы торговельні, промыслові, векслеві, гôрничі и т. п. Але и зъ формальнои стороны маємо свои жаданя, именно въ законодавствѣ процесовôмъ. Тутъ потрѣбно по перше: устности и безпосередности, по друге: права особистого заступства, а по третье: судейского дохожденя такожь въ цивільнôмъ процесѣ.

Що-до *екзекуціи*, то въ интересѣ грунтовои власности, особливо селяньскои, було бы пожадане, щобы о скôлько можна, екзекуцію обмежено на секвестрацію и щобы по змозѣ уникано екзекуційнои продажи. И властителеви грунту треба признати minimum екзистенція, котру выймае ся зъ пôдъ екзекуціи. Мы постановили законы, що пенсіи 500, 600 и 800 зр. не смѣе рушати екзекуторъ. Чому-жь не признали мы сего й хлѣборобови, котрого мале господарство певно не приносить чистого доходу 600 до 800 зр.? Такому шкôдному нарушуваню господарства рôльного заради лише постановою minimum екзистенціи, вôльного ôдъ екзекуціи. Законъ зъ 10 червня 1887 тутъ вже трохи помôгъ, а маю надѣю, що зъ часомъ бôльше поможесь.

„*Примусъ леґалізаційный* уважаю за злишный. Правительство узнало его до 100 зр. злишнымъ и завело нишу форму, — оно повинно его зовсѣмъ знести.

„При продукціи рôльничôй було бы заведенье *примусовои угоды* такъ само оправдане, якъ въ купецтвѣ; оно причинилось бы до удержаня хлѣбороба на грунтѣ.

„Позвольте теперь менѣ сказати де-що о *о політичнôй администраціи*. Я вже говоривъ въ тôй справѣ, що въ интересѣ сельского населеня було бы дуже [?] пожадане, щобы замѣсть повѣтовыхъ старостивъ заведено політичні уряды повѣтові тамъ, де суть повѣтові суды. Але такожь треба, щобы політичні урядники лѣпше пôдготовлювались на университетѣ до політичнои администраціи. Теперь выходять панове зъ университету безъ ôдповѣдного приготованя на політичного урядника. Тутъ мушу пôднести, — на що такъ дуже всѣ нарѣкають — що при обсаджуваню політичныхъ, особливо высшихъ становискъ, протеґуєсь лишь одну класу [шляхту]. Основный законъ державный, котрый всѣ публичні уряды зробивъ рôвно для всѣхъ приступными, мабуть не годить ся на таке протеґованье. И публична служба терпить на тôмъ, бо лише здôбнôсть, сила характеру и талантъ повинні рѣшати, чи хто може заняти се або те публичне становище въ державѣ. Не кажу, щобы та протеґована класа менше була способна, але й вы, панове, не скажете мабуть такожь, що класа та бôльше способна, якъ инші горожане...

„*Право наказу и заказу* въ Австріи неунормоване, а власти політичні командують до вподобы селянами, котрі права не знають а адвоката держати собѣ не можуть. Наказують хлопамъ усе можливе, бо знають, що хлопъ на тôмъ не розумѣесь и все сповнить.

„Треба бы разъ упорядкувати такожь справу *приналежности*, котра нинѣ спроваджує великі прикрости громадамъ.

„А теперь ще кôлька слôвъ про *конституцію*, о скôлько она дотыкае населеня сельского. Теперѣшна наша конституція, именно зъ огляду на право выборче, есть властиво дивною мѣшаниною заступства станôвъ, интересôвъ и народу. Заступство станôвъ характеризуєсь правомъ выборчимъ властителѣвъ фідеікомісôвъ и прелатôвъ; заступство интересôвъ характеризуєсь заступниками торговельныхъ и промысловыхъ комнатъ; а заступство народу ординацією выборчою для мѣстъ и громадъ сельскихъ. Я не пророкъ, але кождый чоловѣкъ выробляе собѣ якійсь судъ о ходѣ исторіи розвою якогось правного системы. Отже думаю, що австрійска конституція розвивае ся не пôсля заступства станôвъ и интересôвъ, але пôсля заступства народу, и длятого думаю, що ледви чи удасть ся ще довго ставити перепоны *заведеню загального права голосованя въ Австріи*. Але пока що можна безвзглядно жадати, щобы селянъ не уважати такими, що лише черезъ правыборцѣвъ гôдні выконувати свое право выбору. *Селянамъ треба признати безпосереднє право выбору*, и то въ своѣй громадѣ, а не въ чужôй.

„Не знаю, чи я добре врозумѣвъ, але въ однôй бесѣдѣ чувъ я тутъ гадку менше-бôльше таку, що *конституціоналізмъ або парляментаризмъ*, якъ сказавъ бесѣдникъ [кн. Шварценберґъ], не давъ ще въ Австріи доказу, що онъ есть єдино можливою формою правлѣня. Справдѣ, не маємо ще такого доказу, але мы й не можемо его дати. Хто ясно глядить на исторію и на розвôй людскости, той признасть, що конституціоналізмъ есть фактомъ, самъ зъ себе выплываючимъ, фактомъ, котрый узнавъ нашъ цѣсарь за конечнôсть. И нѣколи добровôльно народы Австріи не зречуть ся свого права брати участь въ законодавствѣ и въ контроли публичнои администраціи. Отже розходилось бы тôлько о се, чи можна бы собѣ коли бажати, щобъ знесено теперѣшні права конституціи насильно, а заведено давну станову конституцію або абсолютне правлѣнье. По моѣй думцѣ можна сказати, що хто довѣвъ бы до того австрійске правительство, а радше звѣвъ бы его, — той попхнувъ бы державу надъ пропасть, котра кождого патріота жахомъ переймае. Я черезъ цѣле житье добрый мабуть австрійскій патріотъ и такимъ остану до смерти, але думаю, що если хто наводить такі небезпечности и пôдсувае народамъ австрійскимъ думку, мовь-бы то имъ давнѣйше станове або абсолютне правлѣнье було милѣйше, нѣжь конституційне, хочь и кôлько оно хибъ мае, то таки цѣле населенье абсолютно запротестувало-бъ. Богато грѣхôвъ нароблено въ нашôмъ парляментѣ, и се признала лѣвиця й правиця, що значѣнье, вага, а можна сказати, повага сеи конституціи дуже упала. До насъ належить честь конституцію знову пôднести; до насъ належить, щобы парляментъ мавъ знову таке поважанье, яке конче потрѣбне, щобы справдѣ можна выконувати належні права въ заступствѣ народу. Если мы будемо ті обовязки выконувати, то конституція австрійска дôйде знову до поважаня и тогдѣ буде она для народôвъ австрійскихъ такимъ палладіюмъ, якимъ конституція есть и за яке ей всѣ Австрійцѣ мають..."

Рада державна.

На засѣданю палаты пословъ минувшои пятницѣ ôдповѣдавъ мін. Бакегемъ на интерпеляцію Екснера и Штайнвендера въ справѣ выпробованя мостôвъ зелѣзничихъ и залявъ, що администрація державна все пильно нагля-

дає, щобы рухъ на мостахъ зелѣзничихъ бувъ безпечный. Катастрофа коло Менхенштайнъ причинилась до того, що ґенеральна инспекція зелѣзниць пригадала на ново зарядамъ зелѣзничимъ истнуючй приписы. Функціонарь ґенеральнои инспекціи зелѣзничои, высланый на мѣсце катастрофы въ Менхенштайнъ, здавъ справу, що причиною катастрофы були мѣсцевй обставины, лиха конструкція мосту и лихій матеріялъ, тожь не можна зъ тои катастрофы заключати загально о нашихъ зелѣзницяхъ. Взагалѣ переводить ся реконструкціи мостôвъ зелѣзничихъ и на державныхъ зелѣзницяхъ доконано того на 1126 мостахъ зъ загального числа 4808 мостôвъ. Коштувало се вже надъ 2 міліоны зр. а на слѣдуючій рôкъ знову вызначено на ту цѣль по-надъ 2 міліоны зр.

При дальшôй дискусіи надъ статомъ міністерства торговлѣ промавляли послы Бурґсталеръ, Штеръ, Райхеръ, Бацанелля, Кафтанъ и Гайльсберґъ та домагали ся будовы поодинокихъ зелѣзниць льокальныхъ.

Міністеръ Бакегемъ обговорювавъ въ довшôй промовѣ всѣ постуляты, пôднесенй послами що-до будовы льокальныхъ зелѣзниць. Вказавъ на будовы такихъ зелѣзниць послѣдными роками въ Галичинѣ и впевнивъ, що правительство займесь проектами дальшихъ будовъ зелѣзниць. Технічнй и торговельнй розслѣды въ справѣ подôльскихъ зелѣзниць льокальныхъ вже ведуть ся и правительство готове пôдпомагати сей проектъ такожь и матеріяльно. Вкôнци згадавъ міністеръ, що зроблено угоду зъ товариствомъ зелѣзницѣ Кароля Людвика и що ся зелѣзниця перейде зъ днемъ 1 сѣчня 1892 на власнôсть державы, але вже ôдъ теперь мае держава интересцію у внутрѣшнôй адміністраціи сеи зелѣзницѣ.

Президентъ державныхъ зелѣзниць бар. Чедікъ обговорювавъ специяльно справы зелѣзниць державныхъ що-до тарифы товаровои и амбулянсу зелѣзничого. Рôвножь не есть то такъ легка справа вдоволити домаганямъ що-до рôвноуправненя языкôвъ краевыхъ въ написяхъ на ваґонахъ. Неоднй ваґоны переходять до нашихъ краѣвъ и лучае ся, що въ славяньскихъ краяхъ можна бачити ваґоны зъ написями выключно нѣмецкими и на ôдворотъ. Если бы захотѣлось помѣстити написи у всѣхъ языкахъ, якими говорить ся въ Австріи, то не выстало бы мѣсця на рамахъ ôконъ. Такожь нема такъ що дуже нарѣкати на лиху платню низшого персоналу зелѣзничого, бо н. пр. платня кондуктора ведучого поѣздъ (Zugsführer) выносить ôдъ 726 — 1479 зр., кондуктора пакункового 598 — 1053 зр. а звычайныхъ кондукторôвъ 609 — 945 зр. Але вже въ сѣмъ роцѣ вставлено въ буджетъ 376.000 зр. на полѣпшенье платнѣ для низшои службы зелѣзничои.

По промовѣ пос. Кайцля, въ котрôй критикувавъ загально теперѣшну політику зелѣзничу — замкнено дискусію.

Внесено кôлька резолюцій, а мѣжь ними пос. Брилиньскій, щобы для католицкого духовеньства признати такй самй пôльги при ѣздѣ зелѣзницями, якй мають урядники державнй и профессоры.

По промовѣ пос. Гербста яко ґен. бесѣдника рго, въ котрôй доказувавъ потребу будовы деякихъ льокальныхъ зелѣзниць въ Чехіи и льокальнои зелѣзницѣ у Вѣдни — приняла палата всѣ позиціи и резолюціи та тымъ способомъ покôнчено зъ статомъ міністерства торговлѣ.

Правительство предложило проектъ закона, котрымъ признаесь безпеченьство пупілярне и казційне облігаціямъ галицкихъ позичокъ краевыхъ зъ дня 28 лютого 1884, зъ 28 грудня 1884, зъ 16 сѣчня 1885, зъ 14 цвѣтня 1888, зъ 30 цвѣтня 1888 и зъ 19 сѣчня 1891 р.

На засѣданю палаты пословъ въ суботу ôдповѣдавъ міністеръ справедливости ґр. Шенборнъ на двѣ интерпеляціи. Въ справѣ договору зъ Англіею що-до охороны правъ авторскихъ заявивъ міністеръ, що тй переговоры ведуть ся, але не скорше вôйдуть въ житье, доки така сама умова не заключить ся зъ Угорщиною.

На интерпеляцію пос. Гесемана що-до частои конфіскаты антілібералыныхъ ґазетъ заявивъ міністеръ, що 18 сѣчня с. р. выдано розпорядженье до всѣхъ прокураторій, щобы строго и совѣстно ôдрôзняли дозволену критику а карыгôдне пôдъюджуванье та обиду чести. Бôльше анѣжь се загальне порученье годѣ выдавати, а решту вже треба полишити осудови кождои прокураторіи, а при тôмъ не треба забувати на се, що оцѣнку поведеня прокураторіи полишено судамъ.

При дискусіи надъ предложеньемъ правительственнымъ що-до пôдвысшеня дотаціи меліораційного фонду зъ 500.000 на 750.000 зр. забравъ голосъ пос. Форманекъ и зазначивъ, що се пôдвысшенье есть за мале та що за мало при тôмъ увзглядняесь Чехію. Жадавъ, щобы дотаціи зъ фонду меліораційного роздѣляти мѣжь краѣ пôсля высоты оплачуваныхъ ними податкôвъ.

Міністеръ рôльництва ґр. Фалькенгайнъ заявивъ, що мѣрою въ роздѣленю дотацій може бути лишь правдива потреба а не высота оплачуваныхъ податкôвъ. Если въ справѣ водныхъ будôвель мало що зроблено доси для Чехіи, то причинилась до того недостача готовыхъ проектôвъ.

По промовѣ справоздавця пос. Рутовского принято проектъ въ другôмъ и третôмъ читаню.

При дискусіи надъ статомъ міністерства рôльництва забравъ голосъ пос. Морре и вказавъ на упадокъ промыслу та селяньства. Теперѣшне оподаткованье селяньства цѣлкомъ несправедливе, законъ ловецкій наносить лишь шкоду селянамъ, бо служить для забавки великимъ панамъ. Чотири міліоны для міністерства рôльництва есть дуже мала квота супротивъ загальныхъ выдаткôвъ въ квотѣ 564 міліонôвъ зр. Пôдвысшено субвенцію для перегонôвъ зъ 20 на 60 тысячъ зр., але се знову не приносить нѣякои користи для селянъ и рôльництва.

Пос. Повше высказувавъ потребы Краины; — пос. Теклі обговорювавъ потребы ческого селяньства; — пос. Баверъ хотѣвъ бы, щобы міністерство рôльництва мало якійсь планъ свого дѣланя; — пос. Троль домагавъ ся, щобы хоронити лѣсы а не буде тôлько шкоды ôдъ гôрскихъ потокôвъ; — пос. Гомпешь хотѣвъ бы пôдвысшеня фонду меліораційного и лѣпшого дотованя рôльничихъ стацій досвѣдныхъ, именно що-до ужиткованя торфовискъ. Для галицкихъ селянъ треба доконче знести тягаръ форшпановый и нотаріяльнй пертрактаціи при спадщинахъ, рôвно-жь годилось бы, щобы міністерство рôльництва увзглядняло проекты галицкого выдѣлу краевого; — пос. Краньскій натякнувъ, що Галичина есть краемъ вдячнымъ за зазнанй добродѣйства; треба лѣпше дотувати Галичину въ справѣ залѣсненя пустыхъ просторôвъ, треба постаратись о лѣпше образованый персоналъ технічный при забудованю гôрскихъ потокôвъ, треба дати бôльшй дотаціи на реґуляцію рѣкъ и взагалѣ бôльше увзглядняти Галичину, котра есть краемъ рôльничимъ.

По промовѣ міністра Фалькенгайна, въ котрôй онъ ôдповѣдавъ на всѣ порушенй квестіи, закрыто засѣданье.

Молодо-ческій клюбъ нарадившись надъ предложеньемъ ему компромісомъ що-до выбору ôдпоручникôвъ до спôльныхъ делеґацій порѣшивъ: 1. Згаданый компромісъ лишь тогдѣ принати, если предложить ся безъ его нѣякихъ застережень (якъ вѣдомо не хотять згодити ся на се, щобы молодо-Чехи выбрали ôдпоручникомъ до делеґацій пос. Вашатого); 2. клюбъ обстае при тôмъ, щобы дати ему чотири мандаты до делеґацій въ огляду на число членôвъ клюбу и значенье клюбу; 3. если бы выбрано до делеґацій якого члена клюбу, хочь бы не згоджено ся на компромісъ, то сей выбраный не прийме выбору.

Выборы до делеґацій ôдбудуть ся правдоподôбно въ середу вечеромъ и на тôмъ закôнчить ся сесія парляментарна. Складъ сегорôчнои делеґаціи австрійскои не буде надто рôзнитись ôдъ попередныхъ лѣтъ, хиба що може молодо-Чехи не будуть заступленй въ делеґаціяхъ. Молодо-Чехи домагають ся чотирохъ мандатôвъ, а противно консервативнй послы зъ бôльшихъ посѣлостей хотять дати имъ лишь три мандаты и однъ мандатъ ôддати старо-ческимъ посламъ зъ Моравы.

Нѣмецкй соціялъ-демократы.

Органы нѣмецкихъ соціялъ-демократôвъ оповѣстили теперь нову проґраму своеи партіи. Ся проґрама у многôмъ рôзнить ся ôдъ проґрамы, ухваленои въ р. 1875 на конґресѣ въ Гота, котрои доси придержувались всѣ нѣмецкй соціялъ-демократы. Вправдѣ нова проґрама прийде що-ино пôдъ нараду на сегорôчнôмъ вѣчи соціялъ-демократôвъ дня 10 жовтня въ Ерфуртѣ, але що мѣстить принціпіяльнй рôзницѣ ôдъ попереднои проґрамы, тожь годить ся близше ѣй приглянутись.

Нова проґрама вказуе на се, що въ партіи соціялістôвъ нѣмецкихъ, а взглядно мѣжь ея проводирями признано потребу взятись за умѣреннѣйшу тактику, щобы бодай въ части ôдвернути ôдъ себе закидъ, що соціялісты суть чинниками анархіи и перевороту. Въ новôй проґрамѣ высказанй бôльше реальнй постуляты партіи соціялістичнои, ôдступлено ôдъ первѣстныхъ соціяльно-революційныхъ цѣлей и головну вагу покладено на реформы соціяльнй.

Нова проґрама дѣлить ся на три части. Въ першôй части проґрамы обговорено такъ сказати бъ академічно принціпіяльнй засады соціялістичнй, именно вказуесь на сумнй наслѣдки подѣлу людскости на клясу посѣдаючу и робôтничу, на потребу, щобы земля, копальнѣ, машины стали власностію загалу а не поодинокихъ людей, хочь рôвночасно ôдкидаесь принципъ удержавненя тыхъ предметôвъ, — але зазначуесь заразомъ, що робôтники будуть старатись вызволитись зъ путъ капіталу не революціею, але вытревалою працею, до котрои повинни прилучитись робôтники всѣхъ краѣвъ.

Друга часть проґрамы мѣстить жаданя соціялъ-демократôвъ що до змѣны теперѣшныхъ основъ конституційныхъ. Въ тôй части помѣщенй отсй постуляты:

Загальне рôвне безпосередне право выбору и голосованя въ тайнымъ ôддаваньемъ голосôвъ для всѣхъ по-надъ 21 лѣтъ житя маючихъ членôвъ державы безъ рôзницѣ пола при всякихъ выборахъ и голосованяхъ. Заведенье пропорціональнои системы выборчои. Вызначенье выборôвъ и голосованъ на недѣлю або святочный день. Вынагорода для выбраныхъ заступникôвъ.

Безпосередна участь люду въ законодавствѣ при помочи права предкладаня и ôдкиданя. Самоуправа люду въ державѣ, краю, провінціи и громадѣ. Що-рôчный дозвôлъ на податки; право ôдмовити податкôвъ.

Рѣшенье що-до вôйны и мира въ рукахъ выбраныхъ заступникôвъ люду. Установа межинародного суду мирового.

Знесенье всѣхъ законôвъ, котрй обмежають або заказують свобôдно заявляти гадку и лучити ся въ товариства та сходити ся на нарады..

Знесенье всякихъ даткôвъ зъ публичныхъ средствъ на церковнй и релігійнй цѣли. Церковнй и релігійнй товариства треба уважати за приватнй товариства.

Свѣтскій характеръ школы. Обовязокъ ходити до публичныхъ школъ народныхъ. Безплатна наука и средства науковй у всѣхъ публичныхъ заведеняхъ науковыхъ.

Выхованье до загальнои службы войсковои. Людова міліція замѣсть сталого войска.

Безплатна помôчь лѣкарска и безплатнй средства лѣчничй.

Безплатне выконуванье права и безплатна помôчь правна. Вырокы выдають выбранй людомъ судьѣ.

Постепенный податокъ доходовый ôдъ капіталôвъ и спадщины на покрытье всѣхъ публичныхъ выдаткôвъ, на скôлько ихъ треба покрывати податками. Знесенье всякихъ посередныхъ податкôвъ, мытъ и всякихъ економічно-політичныхъ дачокъ, котрй интересы загалу пôдчиняють интересамъ упривілеованои меншости.

Въ тыхъ постулятахъ бачимо таку рôзницю ôдъ давнѣйшои проґрамы: Вѣкъ управненыхъ до голосованя перенесено зъ 20 на 21 рôкъ житя; замѣсть „безпосередного законодавства людового" ставляесь участь люду въ законодавствѣ предкладаньемъ проектôвъ и ухвалюваньемъ законôвъ; рѣшати що-до вôйны або мира мае не людъ лишь парляментъ; релігію уважаесь не „справою приватного чоловѣка", лишь приватныхъ товариствъ, такъ якъ се есть теперь въ Сполученыхъ державахъ пôвнôчнои Америки; для судôвництва вызначенй судьѣ выбранй загаломъ; замѣсть „выключно проґресивного податку доходового" згадуесь вже про податокъ ôдъ капіталу и спадщины.

Вкôнци въ третôй части проґрамы згадуесь про жаданя выключно робôтничои клясы. Найважнѣйше въ тôй части отсе, що зъ робôтниками промысловыми ставляесь на рôвни робôтникôвъ и слугъ въ сѣльскôмъ господарствѣ. Жаданя тй суть такй:

Успѣшне національне и мѣжнародне законодавство для охороны робôтникôвъ на такôй основѣ: а) установити що-найбôльше осьмигодинный нормальный день робучій; б) заказати промыслову роботу для дѣтей низше 14 лѣтъ; в) заказати роботу въ ночи, зъ выимкою для такихъ галузей промыслу, котрй вже зъ самои природы, зъ технічныхъ причинъ або для загального добра вымагають нôчнои роботы; г) выпочивокъ що-найменше 36-годинный, безъ перервы, кождого тыждня для кождого робôтника; д) заказати систему трукову (выплата натураліями).

Наглядъ всѣхъ промысловыхъ заведень и управильненье робôтничихъ ôдносинъ въ мѣстѣ и на селѣ державнымъ урядомъ робôтничимъ, окружными урядами робôтничими и палатами робôтничими.

Зрôвнанье сѣльскихъ робôтникôвъ и слугъ господарскихъ зъ промысловыми робôтниками. Знесенье розпоряджень о наймитахъ.

Забезпеченье права коаліційного.

Перенятье державою загального убезпеченя робôтникôвъ зъ ôдповѣдною спôвучастію робôтникôвъ въ управѣ.

Ся нова проґрама есть теперь предметомъ обширнои дискусіи въ нѣмецкихъ часописяхъ, бо та проґрама выдаесь такъ, мовь бы була доповненьемъ тои реформы ôдносинъ робôтничихъ, якои вже пôдняло ся нѣмецке законодавство и яку гадае ще дальше переводити.

Характеристичне въ партіи нѣмецкихъ соціялъ-демократôвъ есть и се, що вытворились въ нѣй три партіи и змаганя кождои зъ нихъ вже ярко зазначились. И такъ найперше суть такъ званй „скрайнй" пôдъ проводомъ д-ра Вернера, котрй закидають дотеперѣшнымъ проводирямъ Беблеви и Лібкнехтови надто великій оптимізмъ въ поглядахъ на реформы соціяльнй, проектованй цѣсаремъ Вільгельмомъ, и заявляють, що соціялісты не повинни числити ся зъ теперѣшными ôдносинами суспôльными, лишь навѣть революцією змѣрати до идеального устрою суспôльного въ будучности.

Соціялісты баварскй пôдъ проводомъ Вольмара вже обмежились майже выключно лишь на реформы соціяльнй ôдповѣдно до теперѣшныхъ ôдносинъ суспôльныхъ. Вольмаръ выголосивъ въ Монахіюмъ промову, въ котрôй высказавъ ся прихильно о тридержавнôмъ союзѣ и впевнивъ, що кождый соціялістъ стане радо до бою за ôтчину. Вправдѣ Бебель зганивъ сю промову Вольмара на зборахъ въ Франкфуртѣ, але властиво нема такъ великои рôзницѣ мѣжь поглядами проводирѣвъ сихъ обохъ партій, бо всѣ они не хотять вже лишь теоретично мрѣти о будучôмъ устрою соціяльнôмъ, лишь ведуть політику робôтничу въ рамахъ истнуючихъ порядкôвъ.

Зборы соціялъ-демократôвъ 10 жовтня с. р. въ Ерфуртѣ будуть дуже цѣкавй, бо на нихъ зазначать ся выразнѣйше погляды и стремленя згаданыхъ трехъ партій. Вправдѣ нема надѣѣ, щобы радикалы пôдъ проводомъ Вернера побѣдили, але буде вже можна добачати, що по знесеню антісоціялістичныхъ законôвъ, котрй удержували въ купѣ и карности цѣлу партію соціялъ-демократичну, настали розладъ и негодованье мѣжь нѣмецкими соціялъ-демократами.

Деяки поясненя въ справѣ бурсы стрыйскои.

[Статья надôслана.]

(*Конець.*)

Що бурсы въ нашôмъ суспôльнôмъ житю для высшои просвѣты народнои въ провінціональныхъ мѣстахъ зъ середными школами суть важными, о тôмъ нема й сумнѣву. О важности ихъ писали й пишуть нашй первороднй патріоты й гуманісты и тымъ дѣломъ черезъ 42 лѣтъ займались и займають ся, а такъ то дѣло втиснуло ся въ найнизшй верствы нашои суспôльности, — якъ то видимо въ нашихъ рахункôвъ, — що поодинокй особы зъ селяньства, громады и братства церковнй меншу або бôльшу лепту на тую цѣль жертвували и жертвують, а особливо тамъ, де мають одушевленого патріота и народолюбця панъ-отця духовного. Поодинокй голосы ôдзывають ся противъ тыхъ заведень, пôдносячи, що въ нихъ выробляють ся лихй характеры для нашои суспôльности, и наводять личности, котрыхъ я не знаю и не можу о нихъ нѣчого казати, — тôлько думаю, що зъ поодинокихъ выпадкôвъ не можна на загалъ заведень але свѣтло кидати. Я знаю, що зъ Ставропігійскои бурсы у Львовѣ и зъ конвікту Василіяньского въ Бучачи вышло много людей, котрй высоке и поважне становиско въ краю и державѣ займали и займають. Будучи ученикомъ ґімназіяльнымъ утримувавъ ся я зъ даваня лекцій въ заможнѣйшихъ домахъ, а остаючи 36 лѣтъ учителемъ при школахъ низшихъ и высшихъ захôднои и всхôднои Галичины въ головныхъ и провінціональныхъ мѣстахъ, мавъ я нагоду застанавляти ся надъ характеромъ молодежи зъ родинъ розличныхъ и переконавъ ся, що навѣть въ заможнѣйшихъ и честныхъ родинахъ дѣти ôдъ однои матери и одного ôтця мали розличнй характеры, однакже родичѣ и школа накланяють и навертають тіи до доброго, — длятого думаю, що въ бурсахъ або интернатахъ безъ сумнѣву и необôдзовно потрѣбный есть спружистый, прозорный и проникливый надзôръ.

Товариство бурсы стрыйскои не намѣряе на теперь отворити бурсу въ Стрыю, а оставляе то часови, ажь узбирають ся на то заведенье ôдповѣднй фонды, статутами вымаганй, якъ то высше пояснено. На загальныхъ зборахъ товариства бурсы стрыйскои въ р. 1881 ухвалено, щобы зъ рôчныхъ доходôвъ $^1/_3$ часть обертати на книжки и запомоги грошевй або въ одежи для убогихъ а талантливыхъ ученикôвъ сельскихъ и мало-мѣскихъ зъ околицѣ, учащаючихъ до стрыйскои школы середнои, а тую ухвалу выконувавъ выдѣлъ бурсовый ôдъ того часу ажь до сего року. Выдѣлъ сплативъ затягненй довги на будову дому бурсового въ р. 1890, а декотрй члены выдѣловй заявили свою гадку на засѣданю выдѣлу бурсового дня 10 лютого с. р., щобы отворити бурсу зъ слѣдуючимъ рокомъ школьнымъ, однакожь я тому заявленю спротививъ ся и обявивъ, що отворенье такого заведеня вымагае великихъ выдаткôвъ, а мы не маемо на то ôдповѣдныхъ фондôвъ на теперь статутами (§. 42) вымаганыхъ. Ся справа мала бути загальнымъ зборамъ до рѣшеня предложена, однакже хотяй зборы два разы скликувано, то явили ся тôлько мѣсцевй члены выдѣлу.

Одзывають ся поважнѣйшй голосы декотрыхъ членôвъ зъ выдѣлу и зъ окрестности, абы на-разѣ полишити думку отвореня интернату бурсы стрыйскои а зъ доходôвъ зъ реальности бурсовои и зъ даткôвъ членьскихъ, выносячихъ рôчно приближено 700—800 зр., утворити сталй часовй запомоги, немовь рôдъ стіпендій для ученикôвъ уздôбненыхъ, убогихъ сельскихъ и мало мѣскихъ, сирôтъ по священикахъ и учителяхъ народныхъ, учащаючихъ до середнои школы въ Стрыю, походячихъ зъ давного округа стрыйского. Длятого поставивъ я на засѣданю выдѣлу бурсового дня 4 липня с. р. слѣдуюче внесенье:

„Уложити що року въ певнôмъ часѣ буджетъ зъ доходôвъ, — $^1/_4$ часть зъ тыхъ зложити въ стрыйскôй касѣ щадничôй яко фондъ коренный на маючу колись отворити ся бурсу въ Стрыю, $^1/_4$ часть ужити на адміністрацію дому и иншй потребы, а $^2/_4$ частей спотребувати на удѣлюванье сталыхъ часовыхъ запомогъ, маючихъ выплачуватись въ пôврôчныхъ ратахъ ученикамъ до стрыйскои школы середнои учащаючимъ, котрй дадуть свѣдоцтвами школьными доказы, що ôдзначують ся поведеньемъ въ обычаяхъ и пильности а въ наукахъ бодай достаточнымъ поступомъ у всѣхъ предметахъ, въ I ґімназ. клясѣ по скôнченю I. пôвроча, по предложеню свѣдоцтва школьного, а то длятого, абы той грôшь жебраный не пôйшôвъ марно. Тй запомоги въ низшихъ клясахъ будуть выносити 30 зр. пôврôчно, а се длятого, що ученики въ низшихъ клясахъ 6—7 годинъ денне въ школѣ занятй, а дома мають зъ розличныхъ предметôвъ 3—4 годины денно приготовлялись и не можуть ще лекціями въ домахъ займати ся, а въ высшихъ клясахъ пôврôчно по 20 зр., бо ученики тыхъ клясъ денно тôлько 5—6 годинъ занятй и можуть лекше лекціи въ домахъ заможнѣйшихъ дôстати. Тй запомоги можуть въ певныхъ взглядахъ удѣлятись мѣсячно. На запомоги для слухателѣвъ на университетскихъ студіяхъ не можу згодитись, бо статуты нашого товариства тôлько для мѣсцевости насъ зобовязують, а слухателѣ на университетахъ посвящають ся розличнымъ званямъ, шукають собѣ пôсля того и занятя въ часѣ своихъ студій, такожь мають свои запомоговй товариства и можуть собѣ радити лекше, нѣжь молодѣжь въ середнôй школѣ. На тй запомоги обвѣстить выдѣлъ бурсы стрыйскои конкурсъ въ краевыхъ часописяхъ рускихъ и часъ убѣганя о тй запомоги означить. Умотивованй подання мають ученики въ стрыйскои середнои школы вносити на руки секретаря выдѣлу бурсового, а тіи запомоги будуть удѣлятись черезъ ухвалу выдѣлу на початку марта и въ другôй половинѣ липня кождого року."

Выдѣлъ прихиливъ ся и одобривъ то внесенье зъ деякими змѣнами.

Сподѣваемо ся, що члены товариства бурсы стрыйскои въ тои ухвалы выдѣлу задоволять ся, а просимо тыхъ Вп. оо. духовныхъ, пп. учителѣвъ народныхъ, чч. громады, братства церковнй и поодинокихъ селянъ, котрй до теперь не вписали ся въ члены нашого товариства, абы були ласкавй приступити, а тымъ способомъ взможе ся маетокъ товариства и тогды будемо могли скорше интернатъ бурсы стрыйскои отворити або бôльшй й численнѣйшй запомоги давати нашимъ ученикамъ, котрй можуть колись стати ся пожи-

точными членами для нашого суспôльного житя, для просвѣты и обороны нашого народу въ краю и державѣ.

Стефанъ Дубравскій.

Дописи „Дѣла“.

Зъ Гусятиньского.

[**Судова розправа въ Тернополи въ справѣ засудженыхъ въ Гусятинѣ товстенецкихъ селянъ и священика**].

Дня 8 н. ст. липня с. р. ôдбула ся въ судѣ окружнôмъ въ Тернополи передъ звычайнымъ трибуналомъ апеляційна розправа въ наслѣдокъ ôдклику о. Познаньского, пароха зъ Товстенького, и десятьохъ селянъ товстенецкихъ, засудженыхъ — якъ свого часу доносило „Дѣло“ — ц. к. судомъ повѣтовымъ въ Гусятинѣ 18 н. ст. цвѣтня с. р. за мнимо свѣдоме фальшиве обжалованье ц. к. жандарма Якова Шінцля. Якъ звѣстно, деякѣ зъ засудженыхъ донесли були письменно до ц. к. команды жандармерія въ Тернополи, що ц. к. жандармъ Шінцель, будучи въ урядованю, высмѣвавъ народнôсть руску словами: „Rusin to buntownik... tutejszy pop ich zbuntował... co popowi do wyborów?... co znaczy Rusin?... jak by Rusin wiedział, co on znaczy, to by [тутъ наступае дуже огидне реченье].

Важко робило ся на серци, коли предсѣдатель трибуналу ôдчитувавъ акты, а зъ нихъ не можна було добачити не то доказаныхъ фактôвъ, але навѣть и значущихъ позорôвъ, котрѣ бы узасаднювали суворый засудъ першои инстанціи. Коли зъ актôвъ выйшло, що Созона Созаньского засуджено въ першôй инстанціи на трымѣсячный а Марію Прокоповичеву на одномѣсячный арештъ, хотяй они навѣть не пôдписували донесеня до команды, але за то, що они, вôзванѣ на свѣдкôвъ нереводячимъ доходженье вахмайстромъ жандармеріи Кобилецкимъ, зôзнали передъ нимъ и потвердили то, що въ донесеню до команды о. Познаньскій и товаришѣ написали, отже пôсля вырокy „świadomie obwinili fałszywie c. k. żandarma Szincla przed c. k. wachmistrzem żandarmeryi przeprowadzającym dochodzenie“, то тяжко було опертись огôрченю, — коли обжаловано и засуджено Созона Созаньского и Марію Прокоповичеву, то тымъ очевидно позбавлено о. Познаньского и товаришѣвъ можности покликатись на свѣдкôвъ...

По ôдчитаню актôвъ промовивъ першій оборонець засудженыхъ, нашъ Впов. адвокатъ д-ръ Володимиръ Лучаковскій. Зъ импонуючою повагою, зъ спокоемъ олімпійскимъ розôбравъ и розсвѣтливъ засудъ першои инстанціи и мотивы того засуду зъ строгою предметовостію и льогикою такъ, що дало ся замѣтити глубоке впечатлѣнье его промовы не тôлько на публику, але и на трибуналъ. Другій оборонець Полякъ д-ръ Погорецкій, прекрасно пôднѣсъ въ своѣй бесѣдѣ, що чуе ся спонуканымъ яко Полякъ сказати то, чого д-ръ Лучаковскій яко Русинъ — щобы о партійнôсть посудженымъ не бути — высказати не мôгъ, а именно, що зъ току розправы выходить якъ на долони, що ролѣ помѣнялѣ: нинѣ передъ трибуналомъ за оскорбу рускои народности не повиннѣ стояти засудженѣ першою инстанціею, а хто иншій.

Трибуналъ по короткôй нарадѣ оголосивъ, що не мôгъ набрати пересвѣдченя о винѣ засудженыхъ ц. к. судомъ гусятиньскимъ, отже зноситъ засудъ въ цѣлости..

Для нашихъ людей, а особливо для Микитôвъ Хрунѣвъ, щô такъ дуже радували ся, коли товстенецкихъ честныхъ нашихъ патріотôвъ засуджено, выходить зъ того наука, що правда, такъ якъ олива, мусить выйти на верхъ. О вироку першои инстанціи, котрымъ позасуджувано — якъ показалось — невинныхъ людей ôдъ мѣсяця ажь до 3 мѣсяцѣвъ арешту, говорити не будемо; се надаесь за матеріялъ для нашихъ пословъ, коли прийдесь имъ характеризувати наше судôвництво...

Наочный свѣдокъ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Въ Махнôвку, селѣ повѣта сокальского, заходами о. І. Черевка, пароха въ Корчмина, до котрого Махнôвокъ яко філія приналежить, якъ и кôлькохъ поважаныхъ господарѣвъ — заложено читальню [другу въ корчминьскôй парохіи]. Дня 6 н. ст. липня, въ праздникъ Рождества св. Іоана Крестителя, ôдбуло ся вечеромъ торжественне ôдкрытье сеи читальнѣ.

Въ присутности численно зôбраной замѣсцевои интеліґенціи Впов. о. Паславскій, крилошанинъ зъ Белза, при асистѣ мѣсцевого пароха и Веч. о. К. Кузика, сотрудника зъ Белза, посвятивъ прикрашеный гарно зеленію будынокъ громадскій, въ котрôмъ мѣстить ся читальня. Потôмъ мѣсцевый парохъ ôдкрывъ засѣданье промовою, заохочуючи своихъ парохіянъ теплыми словами до численнои участи въ читальни. Потому наступили декламаціи. Обѣ старшѣ доньки мѣсцевого пароха, панны Евгенія и Олена, дальше изъ селянъ Иванъ Приступа, Онуфрѣй Заяць и Михайло Гадовскій, выголосили зъ жаромъ прекраснѣ стихи, а посередъ декламаціи мавъ о. Кузикъ гарный ôдчитъ о господарствѣ. До пôднесеня торжества богато причинивъ ся хоръ зложеный зъ дѣвчатъ и хлопцѣвъ пôдъ управою церк. пѣвця корчминьского, п. Захаріи Милика.

По короткôй, тоастами переплѣтанôй скромнôй перекусцѣ, вся зôбрана интеліґенція удалась до мѣсцевого пароха до Корчмина на гостину, а селяне забавлялись до пôзнои годины въ читальни.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ

Нѣмецкій цѣсарь посѣтивъ въ своѣй гостинѣ першій разъ лондоньску сіті, де ему зверхнôсть муніципальна передала адресу. Въ сали біблїотечнôй ôдповѣвъ цѣсарь на сю адресу такъ до льорда-майора: Мільорде! Вдяка вамъ за сердечне поздоровленье ôдъ горожанъ сеи старои и благороднои метрополіи. Прошу передати ласкаво мои слова тымъ, въ имени котрыхъ вы говорили. На тôй пречуднôй земли я чувъ себе завсѣгды мовь дома яко внукъ королевы, котрои имя завсѣгды лишать ся въ памяти за-для благородного характеру и яко такои женщины, котра вславилась своими мудрыми радами и котрои управа принесла тревалѣ добродѣйства для Англіи. Крôмъ того та сама кровь плыве въ жилахъ англійскихъ и нѣмецкихъ. Я буду йти за примѣромъ свого дѣда та незабутого батька та захованю завсѣгды, о скôлько въ мене силы, историчну приязнь мѣжь сими обома народами, котрѣ можна було бачити часто побôчь себе въ охоронѣ свободы та справедливости. Маю ще бôльшу заохоту, коли бачу, що ту зôбранѣ такъ мудрѣ и спосôбнѣ мужѣ ôддадуть справедливôсть поважнымъ и честнымъ моимъ намѣрамъ. Моя цѣль передовсѣмъ удержати миръ, бо лише миръ може выкликати се довѣріе, котре потрѣбне до здорового розвитку наукъ, штуки и торговлѣ. Бо доки лише есть миръ, доти можна поважно гадати о великихъ проблемахъ, котрыхъ порѣшенье уважано справедливо за найбôльшу задачу нашого часу. Проте вы можете бути зовсѣмъ певнѣ, що я и дальше старатись буду удержати добрѣ ôдносины мѣжь Нѣмеччиною а иншими народами и постôйно ихъ скрѣпляти и що завсѣгды буду готовый сполучити ся зъ Вами въ спôльнôй праци для мирного поступу, приятельскихъ зносинъ и шреня культуры.

—

Для подорожи сербского короля уложено таку офіціяльну проґраму. Дня 22 липня ôдбуде ся ôдъѣздъ зъ Бѣлграду осôбнымъ пароходомъ; 23 будуть оглядатись роботы при Зелѣзныхъ Воротахъ а дня 25 прибуде до Рені. Коло 8 годины рано пустить ся король въ подорожь до Кієва черезъ Бендеры, а 26 приѣде рано до Кієва. Сего дня и слѣдуючихъ король буде оглядати деякѣ стариннѣ памятники и посѣтить вôйсковый таборъ. Дня 28 рано ôдъѣде до Москвы черезъ мѣсто Курскъ. Дня 29 огляне фабрику оружія въ Тулѣ, а того самого дня приѣде до Москвы. Черезъ два днѣ слѣдуючѣ буде оглядати Москву пôдъ проводомъ вел. кн. Серґія, ґенералъ ґубернатора, а вечеромъ 1 вересня выѣде до Петербурга, де прибуде 2 серпня рано. До Одесы не буде король вступати а такъ само нема въ проґрамѣ згадки о стрѣчи зъ королевою Наталією.

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ прогульки „Бояна“ до Праги.** Запрашаю всѣхъ Вп. участникôвъ въ цѣли спôльного пôзнаня и порозумѣня на день 17 н. ст. липня на годину 11-ту передъ полуднемъ до великои салѣ „Народного Дому“. Тамъ участники дôстануть ôдзнаки. Тымъ членамъ тов. „Боянъ“, щô всѣдають по иншихъ стаціяхъ, высылаю ôдзнаки, котрѣ прошу, всѣдаючи до ваґонôвъ, носити на верхнôй одежи, — инакше кондукторы не впустять до ваґонôвъ призначеныхъ для „Львôвского Бояна“. Ваґоны тѣ ôдзначенѣ синьо-жовтыми таблицями зъ надписію: „Львôвскій Боянъ“. Такожь пригадую тымъ, щô не всѣдають у Львовѣ, щобы собѣ білетъ до Живця закупили, а въ Живци до мене зголосились въ цѣли закупна дальшихъ спôльныхъ білетôвъ. Выѣзджаемо

зô Львова 17 липня о год. 8·33 вечеромъ

въ Стрыю станемо	17 липня	о год.	10·40	вечер.
„ Дрогобичи	„	„	11.04	въ ночи
„ Самборѣ	18 липня	„	1·01	„
„ Хировѣ	„	„	1·48	„
„ Загôрю	„	„	3·45	„
„ Сяноцѣ	„	„	4·13	рано
„ Ялѣ	„	„	6·18	„
„ Стружу	„	„	7·44	„
„ Нов. Санчи	„	„	8·57	„
„ Сухôй	„	„	12·59	въ пол.
„ Живци	„	„	3·29	„

Пригадую, що за пакунки, котрѣ не увôйдуть у ваґоны, треба оплачувати осôбно, и се не вчисляесь въ кошты подорожи, а до того кождый зъ участникôвъ мусить самъ о пакунки дбати. Хто ще не надôславъ білету свого, прошу ôдворотною почтою се зробити; надто прошу взяти кôлька білетôвъ на запасъ зъ собою. Хто не всѣдае у Львовѣ, най мене заразъ о тôмъ завѣстить, щобы я не купивъ білету вже ту, бо се було бы лише стратою Вп. участника. Адреса наша въ Празѣ ôдъ 20 до 25 липня: N. N. člen spolku „Bojan“ Praha, měštanská beseda, а у Вѣдни 25 и 26 липня Universitätsplatz Nr. 1. — *В. Шухевичъ.*

— Дня 15. н. ст. липня с. р. о 2-ôй годинѣ по полудни ôдбудуть ся **Загальнѣ зборы товариства „Руска бурса въ Тернополи“** въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“, на котрѣ выдѣлъ бурсы мае честь запросити всѣхъ Впов. членôвъ и прихильникôвъ молодежи рускои. На порядку дневнôмъ: 1) справозданье зъ цѣлорôчнои дѣяльности уступаючого выдѣлу; 2) выбôръ нового выдѣлу на слѣдуючій рôкъ; 3) внесеня членôвъ и выдѣлу. Тернопôль 10 н. ст. липня 1891. *Д-ръ Лучакôвскій* предсѣдатель.

— **Въ справѣ ґімназіи въ Бучачи** була оногды у міністра Ґавча депутація, зложена зъ Вп. Гнѣвоша, бурмістра бучацкого Штерна и посла Бльоха. Міністеръ ôдповѣдавъ, роблячи досыть непевнѣ надѣѣ. Тогды просивъ Штернъ о рѣшучу ôдповѣдь, щобы мѣсто знало, чи може приступати до будовы будынку на помѣщенье ґімназіи. Міністеръ заявивъ на се, що порозумѣе ся зъ дотычнымъ референтомъ и дасть ясну ôдповѣдь ще передъ кôнцемъ сесіи парляментарнои.

— **Про грады пишуть намъ зъ Перемышлянщины:** Дня 10 н. ст. липня коло 10-ои годины рано надтягнула чорна хмара ôдъ заходу надъ село Бѣлу. Зъ початку поливъ ся дощъ якъ зъ коновки, ôдтакъ почавъ падати густый градъ величины лѣскового орѣха. Градъ наробивъ величезнои школы. Ячмѣнь, горохъ, коноплѣ, бараболя вытовченѣ до тла; овесъ, жито, пшеницю выбило до половины. Зъ Бѣлои посунула ся хмара на всхôдъ надъ Дунаєву и коло год. ¼ на 12 заслонила собою цѣлый небосклôнъ. Въ однôй хвили настала темна нôчь. Въ хмарѣ почувъ ся шумъ и гукъ и посыпавъ ся густый градъ величины орѣха та покрывъ грубою верствою землю. Важко стало серцю выйшовши въ поле, коли такъ краснѣ збôжа особливо озимины лежали лавою прибитѣ а по яринахъ и слѣду майже не остало. Лиха доля постигла бѣдныхъ хлѣборобôвъ а школы не обчисленѣ. Туча тая пересунулась черезъ бôльше околичныхъ селъ, мѣжь иншими навѣстила и Чемерницѣ. По настаню тучѣ чути було въ воздусѣ мовь смердячѣ яйця.

— **Театръ народный пôдъ управою п. Бибербвича** пробувавъ ôдъ дня 6. до 22. червня въ Пôдволочискахъ и урядивъ тамъ въ тôмъ часѣ 11 представленѣ вечѣрныхъ, а кромѣ того 4 представленя пополудневѣ для публики закордонной, котра передъ замкненьемъ границѣ мусѣла вертати домôвь. — Зъ Пôдволочискъ удавъ ся театръ до Скалата, де пробувъ ôдъ 24. червня до 5. липня включно. А що тутъ поводженье було дуже мѣрне, по причинѣ, що черезъ безперестанну слоту мало хто приѣздивъ зъ окрестности, то кромѣ 9 охъ представленъ даныхъ въ Скалатѣ, були ще 4 представленя въ Грималовѣ, зъ тыхъ два зъ половиною трупы а два зъ цѣлою трупою. — Зъ Скалата переѣхавъ театръ до Хоросткова, де гостивъ ôдъ 8 до 13 с. м. и устроивъ всего 5 представленъ, а ôдтакъ выбравъ ся — якъ вже було донесено въ „Дѣлѣ“ — до Чорткова.

— **Розправа судова о обиду чести** ôдбула ся 10 н. ст. липня въ высшôмъ судѣ краєвôмъ у Львовѣ межи учителемъ зъ Семенôвки коло Щирця п. Я. а кс. Льоґою, мѣсцевымъ латиньскимъ парохомъ. Справа мала ся такъ: Коли 18 н. ст. мая прийшовъ учитель до костела и заставъ всѣ лавки занятѣ, всунувъ ся до лавки колляторской, де сидѣла господиня кс. Льоґи. Кс. Льоґа видячи тое крикнувъ голосно ôдъ ôлтаря до учителя: „Если не ôдôйдете зъ ôдси, то я сейчасъ перерву богослуженье и ôдôйду ôдъ ôлтаря“. И дѣйстно ôдôйшовъ заразъ и въ закристіи почавъ зъ учителемъ черезъ службу костельну розмавляти. Учитель не хотячи выкликувати згôршеня, выйшовъ зъ лавки и ажь теперь вернувъ кс. Льоґа до ôлтаря и докôнчивъ ôдправу. По службѣ божôй выганьбивъ еще неприсутного вже учителя въ промовѣ до прихожанъ. Судъ повѣтовый въ Щирци, куды учитель внѣсъ жалобу о обиду чести, увôльнивъ кс. Льоґу. Справа оперлась о другу инстацію и кс. Льоґа засудженый на кару 2 зр. або 12 годинъ арешту. Дуже сумно, если людьми интеліґентными руководить пристрасть, що ажь до такихъ скандалôвъ доходить. — П. Я. заступавъ передъ другою инстаціею д-ръ Ст. Федакъ.

— **Выборы до радъ повѣтовыхъ** въ Бôбрцѣ, Рудкахъ и Станіславовѣ розписанѣ на 20 н. ст. серпня для громадъ сельскихъ, 24 н. ст. серпня для мѣстъ, 26 н. ст. серпня для найвысше оподаткованыхъ зъ ґрупы промыслу и торговлѣ а 28 н. ст. серпня для бôльшихъ посѣлостей.

— **Жѣнка за коня.** Молодому господареви въ Хоростковѣ, Чорненькому — якъ намъ зъ-вôдтамъ пишуть — згинули конѣ, та ôнъ собѣ вымѣркувавъ, що сему винна его жѣнка, сѣмнацять лѣтна молодиця. Пригнобленый тою гадкою замкнувъ ся въ коморѣ и не выходивъ зъ вôдтамъ черезъ довшій часъ и такъ затуживъ ся, що коли въ суботу по полудни жѣнка занепокоена, щобы собѣ що злого не заподѣявъ, прийшла выкликати его зъ коморы, ôнъ пôрвавъ сокиру та розчерепивъ ѣй голову, а опôсля ще пôдрѣзавъ ѣй горло. Самъ при тôмъ обмастивъ ся кровію и положивъ ся коло неи, якъ-бы нѣчого. Д-ръ Гладѣй заосмотривъ поранену жѣнку, але не робить великои надѣѣ, щобы можна ея при житю удержати. Чорненькій або збожеволѣвъ або удае збожеволѣлого, — се ще выяснить ся.

— **Жиды зъ подôльскои губерніи.** Оногды задержала полиція краковска кôлька жидôвскихъ родинъ зъ ґуберніи подôльскои, зложеныхъ зъ 20 осôбъ, котрѣ хотячи удати ся до Арґентины, приѣхали до Кракова черезъ Гусятинъ, Пештъ и Вѣдень. Въ Краковѣ надѣяли ся одержати грошѣ на дорогу. Всѣ тѣ особы ôдôслано до Гусятина, щобы завернути ихъ назадъ до Россіи, переславши наперѣдъ ихъ паперы до староства въ Гусятинѣ.

— **Сегорôчнѣ маневры цѣсарскѣ** будуть тревати, якъ пише Reichswehr, ôдъ 1 н. ст. вересня до 7 го, помежи Вальдгофенъ надъ Таею и Шварценавъ въ Австріи долѣшнôй. На закôнченье ôдбуде ся величезна ревія 70 000 вôйска въ присутности цѣсаря Вільгельма и короля Альберта саксоньского. Gros вôйскъ будуть становити два корпусы а то II. (вѣденьскій) и VIII (празкій). Зъ празкимъ корпусомъ получить ся ще одна дивізія (лінцка) XIV. корпусу.

— **Нещасна пригода** лучила ся 29 н. ст. червня межи Коросномъ а Ивоничемъ. Рѣка Любатôвка выступила зъ берегôвъ. Кôлькоро людей идучихъ на ôдпустъ до Вороцанки пробувало перейти рѣку въ брôдъ. То однакожь имъ не удало ся и 5 зъ нихъ потонуло.

— **Учительска конференція окружна,** котра ôдбула ся 1 и 2 н. ст. червня въ Тарновѣ, вложила на выбраного собою учителя-ôдпоручника до окружнои рады шкôльнои обовязокъ, щобы періодично здававъ справу зъ своеи дѣяльности. Есть се важна змѣна, бо до теперь ôдпоручники такѣ не ôдповѣдали зовсѣмъ передъ учительствомъ за свои дѣла.

— **Святкованье недѣлѣ** есть, якъ звѣстно, въ Анґліи дуже строго обходжене. Цѣкавою иллюстраціею до сего есть слѣдуючій фактъ. Перебуваючій теперь въ Лондонѣ цѣсарь нѣмецкій Вільгельмъ II хотѣвъ звидѣти въ недѣлю маринарску выставу. Коли однакожь стало се звѣстнымъ въ Лондонѣ, внесли рôжнѣ особы столицѣ англійскои (а мѣжь ними 50 пословъ до парляменту) петицію, де просять, щобы цѣсарь звидѣвъ выставу не въ недѣлю а въ понедѣлокъ. Въ наслѣдокъ сеи петиціи змѣнено проґраму и цѣсарь буде дѣйстно ажь въ понедѣлокъ оглядати выставу.

— **Ôдпочинокъ недѣльный для листоносôвъ.** Зарядъ почтъ швайцарскихъ хоче запевнити и листоносамъ ôдпочинокъ недѣльный. Щобы дôзнати ся, якъ на сю справу задивлюе ся публика, заряджений буде оригінальный плебісцитъ при помочи почтовыхъ марокъ. До того будуть выдаванѣ осôбнѣ марки т. зв. „недѣльнѣ“. Листы заосмотренѣ тыми марками будуть высылатись ажь въ понедѣлокъ, всѣ иншѣ въ недѣлю. Перевага марокъ „недѣльныхъ“ надъ звычайными дасть можнôсть пересвѣдчити ся, о скôлько прихильно ôдносить ся публика до проекту святкованя недѣлѣ листоносами.

— **Царь россійскій посѣдае** — пôсля информаціѣ Petersburger Zeitung — яко власнôсть 51,000.000 гектарôвъ землѣ, отже площу завбôльшки майже якъ цѣла Франція, а пôвтора разôвъ такъ за велику, якъ добра всѣхъ англійскихъ льордôвъ разомъ взявши.

— **Выстава робôтъ ручныхъ и рисункôвъ** въ женьскôй школѣ VII-клясовôй им. Пирамовича отворена буде ôдъ дня 13—14 н. ст. липня с. р. ôдъ 9 до 12 год. передъ полуднемъ и ôдъ 3 до 6 по полудни. — Выстава робôтъ ручныхъ въ женьскôй школѣ им. Сташіца и въ такôй-же школѣ им. св. Маріи Магдалины у Львовѣ отворена буде 13 и 14 н. ст. липня ôдъ годины 8—12 рано и ôдъ 3—6 по полудни.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ громадамъ пов. староміѣйского Сушици рыковôй на будову школы и Фельштинови на будову церкви по 100 зр. — Міністеръ Залескій приѣхавъ оногды до Львова. — Въ Антонъ департаментѣ Дордонь у Франціи умеръ маркґрафъ Сенъ д'Астіе послѣдный въ роду Каролінґôвъ и записавъ цѣлый свôй маетокъ Бурбонамъ. — Въ Островѣ пôдъ Тернополемъ обкрадено ґр. Баворовску на суму 3000 зр. — Въ заведеню лѣчничôмъ Сктъ Ґільґенберґъ въ Нѣмеччинѣ умеръ сими днями высоко цѣненый поетъ нѣмецкій Оскаръ фонъ Редвіцъ въ 68 р. житя на ударъ серцевый.

Наука штука и література.

— **„Лѣтописнѣ матеріялы до исторіи мѣста Сокаля ôдъ его основаня до 1890 року“**, передрукъ зъ „Дѣла“, можна дôстати у пôдписаного за 15 кр. зъ пересылкою почтовою. Дохôдъ зъ продажи призначеный на фондъ товариства дякôвского гр.-кат. епархіи перемыскои. — *В. Черецкій* зъ Сѣльця почта Кристинопôль.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Краева рада шкôльна именувала сталыми учителями Вас. Павляка въ Довгомостискахъ повѣту мостиского, Каз. Футиму въ Сокали, Ив. Шумского управителемъ 2-клясовои школы въ Тартаковѣ повѣту сокальского, Мих. Стохмальского въ Лучичахъ повѣту сокальского и Ю. Новаковского въ Золочевѣ. — Міністеръ просвѣты именувавъ професора д-ра Ем. Ґодлевского заступникомъ предсѣдателя при першихъ сегорôчныхъ испытахъ ученикôвъ выдѣлу рôльничого при університетѣ краковскôмъ.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 13 липня. Коло польске порѣшило остро выступити въ справѣ послѣднои аферы при Морскôмъ оку. — На засѣданю палаты пословъ ôдповѣвъ міністеръ скарбу на интерпеляцію пос. Фусса що-до оподаткованя духовеньства, що поручивъ властямъ податковымъ не вчисляти до вымѣру податку духовнымъ такихъ фондацій, котрѣ суть чистою даровщиною для церкви.

Вѣдень 13 липня. Сеи сесіи мають полагодитись предложеня правительственнѣ законôвъ що-до роздѣлу континґенту спиртусового и о безпеченьствѣ пупілярнôмъ облиґацій галицкихъ позичокъ.

Прага 13 липня. Міністеръ рôльництва оглядавъ выставу ческу. — На зборахъ селянъ критиковано дѣяльнôсть молодо-ческихъ пословъ, закидано имъ, що займають ся высокою політикою а не дбають про интересы селяньскѣ. Порѣшено незабавомъ скликати загальне вѣче селяньске.

Лондонъ 13 липня. Цѣсарь и цѣсарева прибули до Гатфіельдъ, щобы ôдвѣдати льорда Сальсберіого.

Стамбулъ 13 липня. Султанъ принявъ на офіціяльнôй авдіенціи болгарского міністра скарбу Начевича и дипльоматичного аґента Вулковича. Се уважають фактомъ великого значеня, бо ôдъ детронізаціи князя Александра лучило ся се першій разъ. Говорять, що Нелидовъ мае противъ сего запротестувати и вказати, що тымъ нарушено берлиньскій договоръ.

Надôслане.

Д-ръ Евстахій Бачиньскій

по двалѣтнôй практицѣ въ низшôй Австріи вернувъ до краю и осѣвъ въ Збаражи.

Надôслане.

Складаю публичну подяку Впов. п. д-рови Емилеви Давидовичеви за щасливе повне глубокого знаня и трудôвъ вынагаюче вылѣченье моеи жены зъ довготреваюи и нехибною смертію грозячои недуги. Най Тебе Богъ благословить за Твои дѣла — а родина моя, котрôй Ты привернувъ матѣрь и жену, буде молити ся за Твою безкористовну опѣку.

Зъ повнымъ поважаньемъ — вдячный до скону

Альбинъ Камѣньскій
ц. к. комісаръ скарбовый въ Мѣльници.

ПОДЯКА.

Незглублені и незмѣнні совѣты Божі велѣли бл. п. подрузѣ моѣй, Михайлинѣ, закôнчити путь туземну, покинути мене, гôрко опечаленого мужа свого въ невысловленôй тузѣ и печали а дѣти нашѣ полишити въ тяжкôмъ сиротствѣ. Грôзный косарь повалявъ острою косою дорогу мою цвѣтку-дружину въ повнôй силѣ вѣку еи середъ тяжкихъ еи змаганѣ около выхованя дѣточокъ нашихъ, а забравши собѣ таку жертву полишивъ менѣ на спомин сыру могилу и хрестъ. Великою ôрадою и осолодою въ моѣмъ нещастю було сердечне сочувство, дѣяльна помôчь и тепла щирôсть зъ якою численні приятелѣ и добродѣѣ нашѣ помагали менѣ ратувати Покôйну въ часѣ тяжкои еи недуги а по смерти ôддати мощѣ еи по христіяньскому закону матери-землици.

Сердечне спаси-Бôгъ засылаю передовсѣмъ Впреп. оо. крил. и прелатамъ Фаціевичеви и Литвиновичеви и Шанковскому, Всч. оо. сов. Харкевичеви зъ Кривотулъ, Трачеви въ парохіи при домѣ карнôмъ, катихитови гімн. Семенову, Всч. о.о. Целевичеви зъ Павелча, Вальницкому зъ Марковецъ, Сабатови зъ Тисьменичанъ, Рыбчакови зъ Угринова, Яцикови зъ Пасѣчнои, Процикови зъ Журакъ, Иващеви, Вергунови и Абрисовскому тутешнымъ душпастирамъ а найбôльше Тобѣ, щирый мôй друже и товаришу зъ дитиныхъ лѣтъ, Теодоре Косевичу зъ Опришовецъ за Твои незчисленні зъ жертвами сполучені заходы при сповненю сумныхъ обрядôвъ. Ты, сердечный, обтиравъ дружною долонею мои слезы, хоть и зъ Твоихъ очей тиснулись они буйною струєю!

Дальше складаю сердечну подяку Всч. оо. лат. обряда: крил. и кат. гімн. Домбровскому, кат. школы реальнои Айзельтови и о. Скарбковскому, рôвножь и о. крил. обр. вірм. Ромашкановы, — всѣмъ тымъ Всч. оо. духовнымъ складаю щиру подяку, що по-при великôй працѣ въ недѣлю потрудились ласкаво на похоронъ, щобы помолитись за душу Покôйнои и мощѣ еи ôдпровадити до могилы.

Нехай Всемогущій ôдплатить всякимъ добромъ и всѣмъ тымъ, що въ якій небудь спосôбъ ôддали честь памяти покôйнои моеи подруги и вливали слова тихои и цѣлющои ôрады на зранене серце мое. Складаю тоже сердечну подяку Хв. Зарядови рускои Бурсы св. Николая и выхованкамъ тожь Бурсы за ихъ величавѣ, трогаючѣ спѣвы похоронні, ч. Братству рускои парохіи станіславскои и всѣмъ вѣрнымъ, що такъ дуже численно згромадились були на ôдданье Покôйнôй последнои послуги.

Щире спаси-Бôгъ и Вамъ Впов. п. Редакторе за теплу згадку, яку посвятили памяти не довгого але праведного житя бл. п. подруги моеи.

Станіславôвъ, 7. липня 1891 р.

Д-ръ Юрій Кокольнякъ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ **„КОПЕРНИКОМЪ"**
ул. Театральна ч. 6 (площа св. Духа) напротивъ головного одвиху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні, райсцайги, и т. и. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарації найдешевше и найскорше.

Замовленя въ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ „пôдъ Коперникомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ"**

Вже появивъ ся **третій** выпускъ сочиненя пôдъ заголовкомъ:

Житья Святыхъ

гр. кат. Церквою почитаемыхъ на кождый день въ роцѣ.

Цѣле сочинене буде состояти зъ 100—110 друкованыхъ аркушôвъ звычайного формата (въ IV томахъ) и буде выдавати ся періодично выпусками що 8 недѣль. Кождый выпускъ буде обнимати по одному мѣсяцю житья Святыхъ (9 аркушôвъ друку) Цѣле сочиненье выйде въ 12 выпускахъ въ протягу 1891 и 1892 р. — Пренумерата на одинъ рôкъ (6 выпускôвъ, 50—55 аркушôвъ друку) съ почтовою пересылкою 4 зр.

Иларіонъ Ґмитрыкъ
професоръ Богочестія въ ц. к. гимназіи въ Самборѣ

Ц. к. австрійскй зелѣзницѣ державні.

Вытягъ зъ розкладу ѣзды важного ôдъ 1 червня 1891. (Пôсля годинника львôвского).

Одъѣздъ зô Львова.	Приѣздъ до Львова.
Въ напрямѣ до Стрыя	**Въ напрямѣ зô Стрыя.**
6 30 рано. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Нового Санча, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіслава и Гусятина.	7 54 рано. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова и Стрыя.
10 30 передполуд. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Сухои и Станіслава	9 02 рано. Поѣздъ особ. зô Станіслава, Будапешту, Мункача, Лавочного и Стрыя.
8 02 вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіслава и Гусятина.	3 42 по полуд. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова, Гусятина, Станіслава и Стрыя.
8 52 вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова и Сухои.	12 19 въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Нового Санча, Хирова, Гусятина, Станіслава, Будапешту, Мункача и Лавочного.
Въ напрямѣ до Черновецъ.	**Въ напрямѣ зъ Черновецъ.**
5 04 рано. Поѣздъ особ. до Станіслава и Коломыѣ	6 53 рано. Поѣздъ особ. зъ Сучавы, Черновецъ, Станіслава.
9 16 передполуд. Поѣздъ поспѣшный до Станіслава, Черновецъ, Ясс, Букарешту и Гусятина.	2 00 по полуд. Поѣздъ особ. зъ Букарешту, Ясс, Черновецъ, Станіслава и Гусятина.
4 30 по полуд. Поѣздъ особ. до Станіслава, Черновецъ, Ясс и Букарешту.	8 00 вечеръ. Поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Ясс, Черновецъ, Станіслава, Гусятина.
10 24 вечеръ. Поѣздъ особ. до Станіслава, Черновецъ, Сучавы, Гусятина.	11 58 въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Коломыѣ, Станіслава, Гусятина.
Въ напрямѣ до Белзци.	**Въ напрямѣ зъ Белзци.**
9 25 передполуд. Поѣздъ мѣшаный до Белзци и Сокаля	6 35 рано. Поѣздъ мѣшаный зъ Жовквы.
7 40 вечеръ. Поѣздъ мѣшаный до Жовквы.	4 29 по полуд. Поѣздъ мѣш зъ Сокаля и Белзцѣ.

Афішѣ розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзницъ державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна на кождôй стація по цѣнѣ 6 кр. за примѣрникъ.

Одъ 1 н. ст. липня с. р. до 31 н. ст. серпня включно, переходять поѣзды безъ пересѣданя зъ Ряшева черезъ Ясло и Новый Санчъ до Орлова и назадъ. Поѣзды сѣ мають въ Ряшевѣ безпосередне полученье зъ ôдповѣдными поѣздами зелѣзницѣ Кароля Людвика а именно: зъ поѣздомъ ч. 26, ôдъѣзджачимъ зô Львова о годинѣ 6 мін. 16 по полудни и поѣздомъ ч. 15, приѣзджачимъ до Львова о годинѣ 8 мін. 12 рано (пôсля годинника львôвского).

Вдовиця интелиґентна въ середнôмъ вѣку глядае мѣсця до заряду дому. Близша вѣдомость въ редакціи „Дѣла".

Фільософъ глядае лекціи на село. Ласкавй зголошеня на адресу: „Фільософъ, poste restante, львôвскій унiверситетъ".

Женщина въ середнôмъ вѣку, граюча на фортепянѣ, шукае мѣсця до заряду дому або выхованя дѣтей. Близша вѣдомôсть у о. Стефановича катехита (Львôвъ, ул. Ормѣньска ч. 2; а по 15 н. ст. липня въ Кобакахъ, п. Куты).

ПОЛОТНА

ôдъ грубшихъ до найтоншихъ вебъ димы, полотна парнскй на лѣтній одяги и зіберія, ручники, хусточки до носа, полотна грубні пôвъ-бѣлені — дреліхи, стирки, бѣлье столове у всякихъ розмѣрахъ и т. п. **Чисто льнй вырôбы ткацкй** лишь въ добрôмъ родѣ поручае

ВОЛ. ҐОНЕТЪ
въ Корчинѣ коло Коросна.

Ôдесылка совѣстна, ôдмѣняе ся або приймае ся назадъ все, що не подобало бы. Цѣнники и прôбки оплатно. — Адреса для певности въ языцѣ польскôмъ: **Wł. Gonet w Korczynie, p. Korczyna.**

Товариство „Просвѣта"

при зближаючихъ ся испытахъ въ школахъ народныхъ подае до вѣдомости Свѣтлыхъ Радъ Шкôльныхъ, Впреподобныхъ священникôвъ, катихитôвъ, Высокоповажаныхъ учителѣвъ и родичѣвъ, що книжки накладу товариства, призволені кр. Радою школьною

НА ПРЕМІИ

для ученикôвъ *красно оправлені зъ позолочеными берегами*, можна купити **въ канцеляріи товариства при улици Вôрменьскôй ч. 27**

по слѣдуючôй цѣнѣ:

Добре роби, добре буде	17 кр.
Роскâзы про силы природы	20 „
Оповѣданя о житю св. Бориса и Глѣба	20 „
Повѣстки для дѣтей	27 „
Сестра	15 „
Байки	22 „
У пропасть дорога ховзка	28 „
Зоря	22 „
Исторія Руси ч. I.	25 „
Исторія Руси Ч. II.	23 „
Исторія Руси Ч. III.	28 „
Паша, душа въ господарствѣ	35 „
Де-що про здоровлє	20 „
Ленъ и коноплѣ	24 „
Рогата худоба	45 „
Про живоплоты и лѣсы	20 „
Вениаминъ Франклінъ	16 „
Пасѣка	24 „
На досвѣткахъ	22 „
Чимъ люде живй	20 „
Житє св. великомученика и лѣкаря Пантелеймона	20 „
Дрôбна птиця господарска, а великй грошѣ	20 „
Вôдкрыте Америки	22 „
Звѣрята шкôдні и пожиточні	42 „
Перекотиполе	18 „
Кириль и Методій	22 „
Молитвеникъ народный (въ звычайнôй оправѣ)	20 „

въ лучшôй оправѣ:

а) хребетъ полотняный и золоченый хрестъ зъ переду 25 „
б) цѣла оправа полотняна, береги золочені и золоченый хрестъ зъ переду 35 „

Всякй замовленя высылають ся скоро и точно.

ТОВАРИСТВО ПОВОРОЗНИЧЕ

въ Радиминѣ

зареґістроване зъ порукою ограниченою и субвенціоноване краевымъ выдѣломъ у Львовѣ

поручае свои

выробы поворозничй и сѣтнистй

також

посы до машинъ, ґурты до выбиваня вôзкôвъ, ходники на коридоры и т. п. найлѣпшои якости, по цѣнахъ умѣреныхъ.

За-для повороту нашого стипендиста, высланого коштомъ краевого выдѣлу, зъ фабрикъ поворозничихъ въ Пехларнѣ и у Вѣдни, зможемо прегарні а доси въ краю не выробльовані предметы поворозничі, а то: сѣти до ловôвъ, на конѣ и санки, торбины ловецкй, накрытя сальоновй на стôлъ, гамаки безъ ґузôвъ и т. д. доставляти по цѣнахъ умѣреныхъ.

ОСТОРОГА!

Тому що до нашои вѣдомости дôйшло ôдъ вельми поважаныхъ особъ, мовъ то гандлярѣ выробôвъ поворозничихъ сумнѣвои вартости зъ Радимна, пôдшиваючись пôдъ нашу фірму, основали по цѣлôмъ краю торговлѣ зъ поворозничими выробами, подаючи П. Т. Публичности лихй товары зъ примѣшкою джуты и клоча — то остерѣгаемо кождого, що мы нѣкому не давали въ розпродажъ нашихъ выробôвъ, и заразомъ просимо удавати ся зъ повнымъ довѣрьемъ просто до нашого Товариства, де выготовлюють ся всѣ выробы поворозничі лишь зъ чистыхъ сильныхъ конопель и пôдъ контролею заприсяглыхъ людей а цѣнники высылае ся на жаданье ôдворотно даромъ и оплатно. 3322 16—?

ДИРЕКЦІЯ:

О. ЛЕВЪ ПАСТОРЪ. МАРКИЛЪ СВЕХОВСКІЙ.

Новôсть!

ВОДА МАРШАЛКÔВСКА

На свята На свята

вынаходу

ИВАНА ИГНАТОВИЧА

флякон 50 кр. и 1 зр.

Новôсть!

Для выгоды П. Т. Публики отворено

НОВУ АҐЕНЦІЮ

Кракôвского Товариства взаимныхъ убезпечень

на житье та ôдъ огню и граду

у Львовѣ при ул. **Театральнôй ч. 21** (входить ся зъ улицѣ Скарбкôвскои).

Полісы асекураційні выставляють ся въ **языцѣ рускôмъ — всѣ проспекты и переписка зъ партіями ведесь по руски.** — Близше можна розвѣдатись въ Адміністраціи „Дѣла".

Повѣсти О. Федьковича
ЧАСТЬ I.
Сторôнъ 1—78. **Цѣна 20 кр** (съ пересылкою почт. 25 кр.)

Дôстати можна въ друкарни тов. им. Шевченка у Львовѣ и въ книгарни Ставропигійскôй.

Перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише **50 кр.**; въ краснôй оправѣ **72 кр.**

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта" ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE"

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

Найбôльшій по французски ладженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.

Сезонъ 1891.

Звѣстне найдешевше жерело закупна.

Найбôльшій складъ есть якъ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Ôддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гафтôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасамантерія, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ приборôвъ кравецкихъ.

Ôддѣлъ II. Капелюхи дамскй, дѣвочй и дѣточй выробы панчôшковй для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, горсеты и запаска для дамъ и дѣтей.

Ôддѣлъ III. Краваты мужескй, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и маншеты, парасолѣ англійскй, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и англійскй рукавички.

Ôддѣлъ IV. Рукавички дамскй, шкôрковй, даньскй, шведскй и англійскй, а такожь рукавички шовковй, вовнянй и нитянй.

Ôддѣлъ V. Вахлярѣ чорнй и кольоровй на балѣ и вечеры, та великій выбôръ япаньскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ

Ôддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.

Ôддѣлъ VII. Станики трикотовй и джерсей для дамъ по зр. 1·90. 2·50 3·50 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку

Ôддѣлъ VIII. Спôдничка дѣточй, плащики, пальтотики и запаски.

Ôддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великй килимы, сальоновй ôдъ зр 6·75 и высше. Килимки маттінговй до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣнні, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.

Ôддѣлъ X. Ту суть портіеры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Туніс по зр. 3·20, якôсть 1-ша 3·75, Марокко 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапецунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портіеръ Кірманъ и дагестаньскихъ та матерій на меблѣ.

Бѣлй ôдшасовані заслоны коронковй, цѣле ôкно 1·45, 1·75, 1·90, 2·50 до 50 зр.

Ôддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и высше. Комплетні ґарнітуры ґоделіновй складаючй ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·60 до 30 зр. Вехôдні капы шиезкй I величи 1·25, II 2·50, III 3·50.

Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ, коцы на лôжка и конѣ. Стебновані ковдры вовнянй, ватовані, атласовй, пікові и до прикрасы.

Замовленя въ провінціи полагоджує ся якъ найсовѣстнѣйше. Окремый ôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно.

Маґазинъ „AU LOUVRE", у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.
Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** въ Вѣдни

ВОДА СЕЛЬТЕРСКА

найлѣпше средство на всѣ роды нежитôвъ у

Рудольфа Вайнреба

у ЛЬВОВѢ

ул. Кароля Людвика ч. 33

все свѣжо наповнені фляшки, пôдъ ґарантією. Найбôльшій складъ спеціальный всѣхъ природныхъ вôдъ мінеральныхъ.

Телефонъ 297.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Однокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ
оснований въ 1870 р.

3319

Поручае правильно кождого тыждня **свѣжй транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручае его пôсля приложеного ему цѣнника.

Замовленя выповнються совѣстно и скоро також **за послѣплатою опакованье франко.**

Особливу увагу звертаеся на 3 знаменитй сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ

		½ клгр	зр.	кр.
Кайсовъ	знам. чорный	„	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	ôдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 601 ♦.	„	2	40
	2 „ —	„	3	—
	2 „ 50	„	3	75
Высѣвки	ôдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 146. Львôвъ, Второкъ 2 (14) липня 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмь недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературний додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, а въ вôвторокъ и пятницю на переміну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 6; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО“ и [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible]
въ Австріи: [illegible]
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатаній вôльнй бдъ порта.
Поединоке число коштує 8 кр. а. в.
Оголошенія принимають ся по цѣнѣ 6 кр. бдъ одной стрôчки инсератовои въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в. [illegible]

☞ Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

Рада державна.

На вчерашнôмъ засѣданю палаты пословъ повѣдомивъ міністеръ справедливости, що петицію селянина Петра Пабста о бдшкодованье за кару вязницѣ, яку потерпѣвъ невинно, бдступивъ высшому судови краєвому, щобы якъ найскорше здавъ справу.

Ґр. Таффе бдповѣвъ на интерпеляцію пос. Ніче въ справѣ закона о заразѣ худобы, що не може бути й бесѣды о тôмъ, щобы залишити строге выконанье закона о заразѣ худобы, бо се кинуло бы лихе свѣтло на адміністрацію въ Австріи а также не могло бы заохотити сусѣдни державы до дозволу на импортъ австрійскои худобы, если бы теперь настала лагôднѣйша практика. Правительство готове перевести точно всѣ проекты, обговорені въ комісіи для заразы худобы, если палата ихъ прийме и ухвалить. Намѣстникъ долѣшнои Австріи заказавъ привозити до сего краю рогату худобу, але лишь зъ Чехіи.

Міністеръ скарбу бдповѣвъ на интерпеляцію пос. Фухса, що выдавъ до властей податковыхъ розпорядженье, щобы не вчисляти до податку доходового священикôвъ такихъ фондацій, котрі суть выключно даровщиною для церкви.

При дальшôй дискусіи надъ статомъ міністерства рôльництва говоривъ пос. Чечь и высказавъ надѣю, що міністеръ рôльництва переведе ще въ сѣй сесіи проґраму, яку представивъ на попереднôмъ засѣданю, а польскі послы будуть пôдпирати сю проґраму, бо мають надѣю, що чей же тымъ способомъ охоронить ся станъ селяньскій въ Галичинѣ передъ упадкомъ.

Пос. Децъ жалувавъ ся, що ґрунты селяньскі падуть въ цѣнѣ и що взагалѣ станъ селяньскій упадає. — Пос. Гібнеръ полемізувавъ зъ выводами пос. Морроґо. — Пос. Полякъ вказувавъ, що селяньство въ Чехіи збѣднѣло а причиною сего есть бракъ просвѣты. Найлѣпшою помочію для селянъ есть просвѣта. — Пос. Фрісъ говоривъ про управу вина; — пос. Розкошный про управу хмелю.

Пос. Козловскій, яко ґенеральный бесѣдникъ pro, признавъ, що за теперѣшного міністра рôльництва доходы зъ галицкихъ лѣсôвъ державныхъ значно збôльшили ся, але могли бы ще бôльше пôднести ся, если бы були бдповѣдні средства комунікаційні. Отакъ высказавъ потребу знизити тарифы зелѣзничі для продуктôвъ рôльничихъ и дати бдповѣдні субвенціи для рôльництва.

Пос. Мандичевскій внѣсъ кôлька резолюцій, а то въ справѣ реґуляціи Пруту и Быстрицѣ, отвореня заведень розплодовыхъ для коней и худобы у всхôднôй Галичинѣ, а вкôнци домагавъ ся доконче якоись злагоды прикрои и тяжкои долѣ сѣльского населеня у всхôднôй Галичинѣ.

Справоздавець пос. Рутовскій промавлявъ рôвно-жь за пôдвысшеньемъ субвенцій на цѣли рôльничі, а именно для шкôльництва рôльничого, и поручивъ приняти статъ міністерства рôльництва.

Палата приняла статъ и всѣ внесені резолюціи, крôмъ внесеня пос. Фусса, щобы не пôдвысшати субвенціи на кôньскі перегоны до высоты 60.000 зр., котре бдкинено поименнымъ голосованьемъ.

При справоздаю комісіи буджетовои о наглячихъ внесеняхъ деякихъ пословъ, щобы подати помôчь деякимъ мѣсцевостямъ въ Чехіи, Стиріи и Каринтіи, потерпѣвшимъ бдъ елементарныхъ нещасть, внѣсъ пос. Брилиньскій резолюцію, щобы мѣжь тѣ мѣсцевости вчислити також округи судові: Жовковъ, Сокаль и Турка. — Палата приняла тѣ резолюціи.

Палата приступила до дебаты надъ статомъ міністерства справедливости. — Першій промовивъ пос. Ферянчичь и жалувавъ ся, що зъ судôвъ выпирають словѣньскій языкъ.

На тôмъ перервано засѣданье.

———

Коло польске обговорювало на своѣмъ послѣднôмъ засѣданю кôлька цѣкавыхъ справъ. И такъ найперше прийшла пôдъ дискусію справа Морского ока. Презесъ Яворскій бдчитавъ ось яку декларацію: За-для неприсутности ґр. Таффого у Вѣдни не говоривъ Яворскій въ тôй справѣ зъ мін. Кальнокимъ. Натомѣсть пытавъ ґр. Шенборна, чи донесено ему зъ Кракова про послѣдну аферу надъ Морскимъ окомъ, а міністеръ бдповѣвъ, що нѣ. Тогдѣ домагавъ ся Яворскій, щобы міністеръ телеґрафічно розвѣдавъ ся про справу и міністеръ прирѣкъ се зробити. Коло польске — якъ говорить ся въ декляраціи — поминувши приватный спôръ ґр. Замойского зъ кн. Гогенльоге, займає ся сею справою выключно за-для ненарушимости границѣ Галичины а бдтакъ зъ огляду на повагу властей правительственныхъ, котрыхъ служба кн. Гогенльоге и угорскі жандармы тяжко обидили, а вкôнци зъ огляду на саме коло, щобы не закидано ему, мовьбы не имилось всѣхъ средствъ, щобы запобѣчи проливови крови, котрый може наступити кождои хвилѣ.

Отакъ коло польске взяло пôдъ нараду статъ міністерства справедливости. Пос. Рутовскій — якъ доносить Kurjer Lw. — заявивъ, що въ послѣднôмъ розпорядженю міністерства справедливости що-до впису до книгъ грунтовыхъ въ рускôмъ языцѣ добачає шкоду для Полякôвъ. По промовахъ Яворского и Мадейского рѣшено не предпринимати въ тôй справѣ нѣякихъ крокôвъ парляментарныхъ. — При дебатѣ надъ міністерствомъ справедливости въ палатѣ пословъ мають зô стороны Полякôвъ промавляти Быкъ, Пининьскій, Абрагамовичь а евентуально ще п. Поточекъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Дебаты въ угорскôмъ парламентѣ, які ведуть ся надъ реформою адміністраціи, ставали скучными бдъ довшого часу, бо кождый бесѣдникъ наводивъ тѣ самі арґументы, що попередники, и сходивъ на такі предметы, котрі не конечно тѣсно лучать ся зъ тою реформою, однако при необмеженôй свободѣ слова, яка дозволена въ угорскôмъ парляментѣ, можлива була ся тактика обструкційна, якои имила ся опозиція, щобы поборoти проектъ правительственный. Ажь при кôнци засѣданя 10 липня змѣнилась та одностайность дискусіи, бо прийшло до великого скандалу при бесѣдѣ Польонія, котрый бувъ послѣднымъ бесѣдникомъ contra проекту при дебатѣ ґенеральнôй. Польоній закинувъ правительству, що оно хоче тою реформою выкорѣнити партію независиму, при тôмъ оповѣдавъ про одного выдавця часописи, що бнъ основавъ деякі фондаціи, бо сподѣвавъ ся, що міністеръ-президентъ покличе его за те до палаты панôвъ. Дальше запытавъ ся Польоній впростъ президента, чи ґазета Nemzet мала право сказати, що партія независима робить зъ парляменту коршму. На те оденъ зъ пословъ зъ лѣвицѣ сказавъ, що Ґаєръ, посолъ и редакторъ Nemzet-у, бере також платню за клеветы опозиційныхъ пословъ. По тôмъ словѣ повставъ страшный крикъ. Посолъ Ґаєръ бдповѣвъ: Се пôдлôсть! Лѣвиця жадала бдъ президента палаты, щобы Ґаєра за его замѣтку вôзвати до порядку, але правиця обставила за тымъ, що обидженый Ґаєръ бувъ въ правѣ. Наставъ крикъ хаотичный, котрого втихомирити не було можна черезъ кôлька хвилинъ. По бесѣдѣ Польонія міністеръ-президентъ спростувавъ его закиды о тôлько, що бнъ не дававъ нѣякои надѣѣ тому выдавцеви ґазеты стати членомъ палаты панôвъ, а лишь якась трета особа порушила ту справу у президента и бнъ заразъ категорично ея бдкинувъ. Рôвножь посолъ Ґаєръ остро выступивъ супротивъ того, що бнъ бере грошѣ бдъ правительства, бнъ є редакторомъ ґазеты вправдѣ ліберальнои, але о нѣякихъ грошехъ не знає крôмъ звычайнои ремунераціи редакторскои; ставляти его за-для того въ пôдозрѣнье є ознакою простацтва. На те лѣвиця зачала зъ крикомъ домагати ся, щобы бесѣдника завôзвати до порядку. Несупокôй взмагавъ ся, скрайна лѣвиця не хотѣла допустити Ґаєра дальше до слова а правиця противно звертала увагу окликомъ „Слухайте!“ Президентъ дзвонивъ довго а наконець сказавъ, що выраженье Ґаєра є непарляментарне и бнъ прикликує его до порядку. Зъ того лѣвиця дуже утѣшила ся и оплесками привитала сю догану. Ґаєръ бдтакъ заявивъ, що бнъ жалує, що уживъ того слова, але бнъ пересвѣдчивъ ся, що сей посолъ, котрый его обидивъ, заслуживъ на тое. То знову живо доткнуло лѣвицю и она жадала новои доганы, котрои однакъ президентъ не хотѣвъ удѣлити. Скрайна лѣвиця домагала ся, щобы Ґаєрови бдобрати голосъ а коли бачила, що бнъ мимо того не усѣвъ, галасъ и крикъ збôльшивъ ся и на лавкахъ лѣвицѣ зачали бубнити. Се тревало цѣлыхъ пять мінутъ. Послы зворушені бѣгли до естрады президіяльнои. Крикъ хаотичный наповнивъ цѣлу палату. Польоній выхопивъ ся на середину салѣ, грозивъ пулаками до правицѣ и кричавъ: Мы не дамось вамъ обиджати! Приятелѣ Польонія прискочили до него и бдтягали его за полы. На серединѣ салѣ все збилось въ клубокъ а середъ страшного крику жалôсно бдзывавъ ся дзвôнокъ президента. Ситуація ставала чимъ разъ грôзнѣйша, ґалерія зачала собѣ кричати, наконець президентъ опустивъ салю, що було знакомъ, що засѣданье розвязане. Послы ще черезъ чверть годины опôсля не уступали зъ своихъ мѣсць и крикъ тревавъ безперестанно. Заколотъ перенѣсъ ся поволи на корядоры парляменту. Коли на ново бдкрывъ президентъ засѣданье, заявивъ, що бесѣдникъ, котрого завôзвано до порядку, не смѣє свого выреченя въ друге боронити, тому ще разъ взыває Ґаєра до порядку. Тымъ лѣвиця вдоволилась и Ґаєръ мôгъ закôнчити свою бесѣду. — На другій день мавъ Ґаєръ два поєдинки: въ однôмъ стрѣлявъ ся на 25 крокôвъ зъ посломъ Вечеемъ и обомъ нѣчого не стало ся, а въ другôмъ на шаблѣ зъ посломъ Польоніємъ тяжко зранивъ Польонія въ руку.

———

Пôсля донесеня зъ Петербурга внесли два полуднево-російскі земства петиціи до правительства, щобы якъ найбôльше обмежити купно Нѣмцями великои посѣлости въ полудневôй Россіи.

Пôсля донесеня „Петерб. Вѣд.“ міністерство комунікацій въ Россіи має выслати особныхъ делеґатôвъ, котрі особнєто пересвѣдчать ся, чи урядники при зелѣзныхъ дорогахъ въ царствѣ польскôмъ и провінціяхъ надбалтійскихъ посѣдають достаточну вѣдомôсть російского языка. На случай, коли бы хто зъ урядникôвъ не бдповѣвъ вымогамъ міністерства пôдъ тымъ згладомъ, то буде заразъ зъ службы выдаленый.

Пôсля Pol. Corr. цѣлкомъ безосновна есть вѣсть, мовь бы рôвночасно зъ королемъ Александромъ мавъ загостити до Петергофу кн. чорногорскій, бо князь не може бдступити теперь своеи тяжко недужои жены.

Ґазеты російскі широко розписують ся о гостинѣ сербского короля Александра а на пробу того наведемо отъ хочь бы се, що написали „Петерб. Вѣд.“: „Візита въ Петербурзѣ має подвôйне значенье. Політична доспѣлôсть того факту дасть ся представити короткими словами. Буде она передо всѣмъ доказомъ, що Сербія не гадає бдсуватись бдъ політики петербурґского двору, що въ Бѣлградѣ уважають Россію за старшу сестру Сербіи и выжидають бдъ неи моральнои пôдпомоги а на случай потребы и матеріяльнои, щобы охоронити ея независимôсть и цѣлôсть. Крôмъ того буде та візита мати великій вплывъ моральный на кор Александра. Одъ наймолодшихъ лѣтъ проживавъ бнъ въ дуже нездоровыхъ бдносинахъ родинныхъ. А на дворѣ петербурґскôмъ побачить бнъ спокôй и чистоту родиннои любови и зазнасть се тепло родинне, котрого бувъ позбавленый бдъ наймолодшихъ лѣтъ.“

Міністеръ вôйны Ванновскій удавъ ся черезъ Варшаву до Ковна, щобы оглянути тамошні укрѣпленя и довершувані теперь роботы мілітарні. Ковно, хочь бддалене о 90 кільометрôвъ бдъ прускои границѣ, есть першою зъ обсерваційныхъ позицій російскихъ въ напрямѣ пдъ Прусамъ.

———

Въ Софіи мали бдкрыти знову заговôръ противъ Стамболова. Коло дому президента міністрôвъ арештовано три пôдозрѣлі особы а при зревідованю ихъ въ префектурѣ поліційнôй найшли при нихъ кинжалы та револьверы, купленѣ въ румуньскôй мѣсцевости Ольтениця. Въ однôмъ зъ приарештованыхъ пôзнали Степанова, дезертира, бувшого вахмайстра въ болгарскôмъ вôйску. Крôмъ того знайшли ще при нихъ пашпортъ, котрый бувъ выставленый на имя Дмитрій та значну грошеву суму въ дукатахъ та австрійскихъ банкнотахъ. Стамболовъ самъ особисто бувъ присутный при першôмъ переслуханю. Перебѣгъ слѣдства держить ся въ тайнѣ.

По Софіи обѣгає вѣстка, що на могилѣ убитого міністра Бѣлчева знайшли напись: „Прости намъ. Мы мѣрили до Стамболова. Мы хибили та поцѣлили тебе. Другій разъ не схибимо. Стамболовъ нехай не глядає за виновными, бо ихъ богато. Каючі ся убійники.“

———

Розбôйшли ся поголоски у Ватиканѣ, що при пôдписаню тридержавного союза зроблено для италійского правительства важні застереженя на случай смерти папы. Австрія и Нѣмеччина мали приняти таке зобовязанье, що признають лишь такого папу, котрого бы выбрало конклаве кардиналôвъ въ Римѣ. Очевидно, що се застереженье поставлено зъ тои причины, що есть можливый выбôръ папы у Франціи, о чѣмъ не-разъ говорено въ ватиканьскихъ кружкахъ, бо побоюють ся можливои пресіи зô стороны италіяньского правительства. Та справа однако на тôмъ не скôнчила ся, бо пôсля Temps нунцій вѣденьскій Ґалімбертій мавъ телеґрафувати въ Вѣдня до Риму, що австрійске правительство предложило ему автентичный текстъ договору и що бнъ не знайшовъ въ нѣмъ клявзулѣ о престолѣ папскôмъ. Але ту вѣстку дементує вѣденьскій Fremdenblatt, зачисляючи тѣ мнимі информація нунція правительствомъ австрійскимъ до всѣхъ того рода фальшивыхъ вѣстей, котрі появили ся о договорѣ. Але вѣденьска ґазета додає, що позаякъ Temps треба причисляти до поважныхъ дневникôвъ політичныхъ, котрі домагають ся, щобы дати вѣру ихъ вѣсткамъ, доконечно треба сконстатувати, що се донесенье зовсѣмъ выдумане, а о тôмъ якъ разъ поинформувавъ ся Fremdenblatt въ мѣсци компетентнôмъ. Взагалѣ мабуть у Ватиканѣ не дуже вдоволені зъ бдновленого союза и его условій. О тôмъ говорить вже статья Temps-а, а теперь стверджує то само Osservatore Romano, котрый заявляє, що бдновленье союза мусить довести до страшного конфлікту. Заразомъ жалує ся ґазета, що проводирѣ народôвъ залишили дорогу христіяньскои мудрости а звернули ся до людскои політики, котра не дає нѣякого забезпеченя.

———

Мѣжнародна комісія антіневольнича по конференціяхъ въ Брукселѣ, выготовила актъ ґенеральный бдъ всѣхъ державъ европейскихъ, котрый мали державы вже тôлько ратифікувати, але въ послѣднôй хвили заявило правительство французке, що не може дати сему актови своеи апробаты, бо не одержало на те призволеня бдъ свого парляменту. Парляментъ же мотивувавъ свою бдмову тымъ, що сторожні кораблѣ военні мають право задержувати и ревідувати кораблѣ пôдозрѣлі, чи они пôдъ чужою фляґою не перевозять невôльникôвъ. Отже Французы боять ся, щобы тымъ не занепокоено кораблѣвъ плывучихъ пôдъ французскою фляґою. Опінія публична импутує Французамъ иншу гадку, бôльше матеріяльну, именно, що Франція спекулює на купно державы Конґо бдъ короля бельґійского Леопольда, котрый до теперь бувъ властителемъ сеи державы. На адміністрацію же, котра не выплачувалась, Бельґія робила кредитъ своему королеви. А въ актѣ ґенеральнôмъ на случай мѣжнароднои опѣки надъ населеньемъ африканьскимъ, призволено, щобы держава Конґо брала мыто бдъ кораблѣвъ, що тамъ приплывуть. Теперь, коли того не введено въ житье, король Леопольдъ не може затримати довше державы Конґо и мусить ея бдступити або продати, а Франція має до того претенсію въ першôй лініи. Кардиналъ Лявіжері, котрый давъ иніціятиву до скликаня антіневольничого конґресу, зателеґрафувавъ до Бренка, свого репрезентанта въ Парижу, щобы той постаравъ ся розбудити публичну симпатію для справы антіневольничои и выяснити Французамъ, що кораблѣ сторожні мають право зачѣпати лише невеликі кораблѣ арабскі, котрі можуть ужити вправдѣ кождои фляґи, але вже по ихъ розмѣрахъ легко можна ихъ пôзнати, а се навѣть зазначено въ актѣ ґенеральнôмъ.

———

Въ Константинополи говорять, що по уступленю патріярха Діонісія кандидатомъ на престолъ патріяршій есть бувшій патріярхъ Іоакимъ III. Сей кандидатъ зрѣкъ ся престола передъ чотирма роками а то длятого, що хотѣвъ завести реформу въ церквѣ православнôй въ Туреччинѣ. Выступленье его по разъ другій, щобы обняти престолъ патріяршій, есть замѣтне тымъ бôльше, що мабуть его буде пôдпирати правительство російске. Діонісій уступає рôвно-жь нѣбы добровôльно, але мабуть спонукують его до того кроку якись внутрѣшні обставины, бо бнъ въ своѣмъ оповѣщеню каже, що не може довше ставити опору радикальному напрямови.

НОВИНКИ.

— **Руській народный театръ** приневоленый на разѣ здержати свôй приѣздъ до Чорткова а натомѣсть устроить чотири представленя театральні въ Копычинцахъ, а то въ середу 15-го, въ четверъ 16-ого, въ суботу 18 го и въ недѣлю 19-го н. ст. липня. Буде се перша гостина нашого театру въ Копычинцахъ, тожь можна надѣятись, що мѣсцева и околична публика буде численно являтись на представленяхъ и пôдопре матеріяльно та морально нашъ рускій театръ.

— **Зъ Золочева пишуть намъ:** Доношу Вамъ результатъ класифікаціи Русинôвъ золочѣвскои ґимназіи за оба пôврока. Въ І-ôмъ пôвроцѣ було ученикôвъ-Русинôвъ 109; зъ тыхъ одержали поступъ бдличный 4, І класу 61, II-гу 33 а III-ю 11. Въ II-ôмъ пôвроцѣ було всѣхъ ученикôвъ-Русинôвъ 101; зъ нихъ одержало поступъ бдличный 5, І класу 54, до поправки зъ одного предмету призначено 25, II класу 10 а III-ю 7. Одъ 13 н. ст. липня розпочавъ ся въ нашôй ґимназіи испытъ зрѣлости пôдъ проводомъ инспектора краєвого д-ра Л. Ґермана и потреває до четверга. Всѣхъ ученикôвъ-абітурієнтôвъ зголосило ся 22, а то 17 публичныхъ а 5 приватистôвъ, мѣжь ними 7 Русинôвъ. О результатѣ испыту не залишу въ своѣмъ часѣ донести.

— **Испытъ зрѣлости въ ґимназіи бережаньскôй** скôнчивъ ся 9 н. ст. липня. До испыту зголосило ся 30 ученикôвъ публичныхъ и 9 екстерністôвъ. Зрѣлыми признано: зъ ученикôвъ публичныхъ 19 (зъ

тыхъ 3 зъ ôдзначеньемъ) и 4 екстерністôвъ. Поправку одержало 6 ученикôвъ публичныхъ и 1 екстерністъ, на рôкъ репробовано 5 ученикôвъ публичныхъ и 2 екстерністôвъ; одного екстерніста репробовано на неозначеный часъ а одного не допущено до испыту устного. Свѣдоцтва зрѣлости одержали зъ ôдзначеньемъ: Ив. Янишевскій, Фел. Клодницкій и Ом. Заремба; безъ ôдзначеня: Сим. Фрідманъ, Яросл. Ґурґула, Іос. Ґерві, Соф. Глѣбовицкій, Сильв. Яричевскій, Томисл. Єджеєвовичъ, Теоф. Кордуба, Мир. Лѣщиньскій, Богд. Лепкій, Я. Марковъ, Мих. Напроцкій, Ицикъ Рахъ, Бол. Шніцеръ, Пил. Свергунъ, Меч. Шиманьскій, Тит. Залчковскій, Ол. Ґільбріхтъ (екст.), Анд. Киналь (екст.), Ив. Пѣсецкій (екст.), Волод. Телиховскій (екст.).

— **Испытъ зрѣлости въ станіславôвской семинаріи учительской** здали: Ник. Кинасевичъ (зъ ôдзн.), Онуфр. Курдидикъ (зъ ôдзн.), Балицкій, Ан. Дейчаковскій, Сам. Ештайнъ, Пав. Панасъ, Влад. Шпіціяръ, Андр. Стремецкій, Зиг. Урбані, Брон. Выжиковскій, Ив. Филипчакъ (екст.), Теод. Дудиньскій (екст.), Ив. Гофлеръ (екст.) и Онуфр. Матѣйкôвъ (екст.).

— **Аванс учителѣвъ галицкихъ школъ середныхъ.** Міністеръ просвѣты заименувавъ: 16 учителѣвъ провізоричныхъ и 77 суплентôвъ (мѣжь тымъ 6 учителѣвъ реліґіи) дѣйстными учителями, 21 суплентôвъ провізоричными учителями а 58 учителѣвъ перенесено. Въ серпни наступить ще 20 именованъ. Въ сѣмъ авансѣ мае Галичина таку участь: Мѣсця учительскй одержали: д-ръ І. Бистронь зô Стрыя при III-ôй ґімназіи въ Краковѣ, Дмитро Чеховскій зъ Вадовиць при руских паралелькахъ въ Перемышли, Теоф. Ербенъ зъ Вадовиць при ґімназіи въ Станіславовѣ, Людв. Козакевичъ при ґімн. въ Ряшевѣ, кс. І. Крупиньскій зъ Вадовиць ставъ катихитомъ при школѣ реальнôй въ Краковѣ, Сев. Полякъ зъ Дрогобича до ґімн. Яцка въ Краковѣ, д-ръ І. Раєвскій зъ заведеня езуитского въ Хировѣ при ґімн. въ Тернополи, І. Сендзимиръ зъ Вадовиць въ Золочевѣ, А. Стефановичъ зъ Дрогобича при школѣ реальнôй въ Станіславовѣ, Ив. Верхратскій зъ Ряшева при рускôй ґімназіи у Львовѣ, Вол. Забежовскій зъ Ярослава при ц. к. школѣ реальнôй у Львовѣ, Яц. Залиньскій зъ Ряшева въ Ярославѣ, д-ръ В. Ціпперъ при нѣмецкôй ґімн. у Львовѣ. — Дѣйстными учителями именованѣ: Игн. Рихликъ до Ярослава, д-ръ Іос. Третякъ до школы реальнои въ Краковѣ, Ем. Бернгардъ зô Станіслалова до Дрогобича, Вол. Боярскій зъ Тернополя до Перемышля, І. Бидзиньскій до Кракова, К. Бжостовичъ зъ Сянока до Ясла, Вінк. Франкъ до Перемышля, В. Гловиньскій до Ярослава, Бр. Ґжановскій зô Львова, д-ръ А. Карбовякъ зъ Кракова, Ст. Рѣпиньскôй зô Львова и Тад. Коломлоцкій, всѣ чотири до Вадовиць, Аронъ Конъ зô Львова до Станіслалова, Ник. Мазановскій зô Львова до Бохнѣ, Вінк. Місьолекъ зô Львова до Станіслалова, Едв. Шірмера зô Львова до Стрыя, Іос. Старомѣскій зô Львова до Дрогобича, Іос. Загродскій зъ Перемышля до Тернополя и Сев. Зарицкій зъ Коломыѣ до рускихъ паралельокъ въ Перемышли.

— **Міністеръ справедливости** дозволивъ судьѣ повѣтовому въ Городенцѣ, Стан. Темпльому, на его власну просьбу, перенестись до Дрогобича, и именувавъ адъюнкта суду повѣтового въ Старôй соли, д-ра Венедикта Вайнреба, судьею повѣтовымъ въ Городенцѣ.

— **Д-ръ Стефанъ Смаль-Стоцкій** професоръ черновецкого університету потерпѣвъ тяжкій ударъ судьбы. Донька его, 5-лѣтна Марія, умерла оногды. Загальне спôвчутье проводить опечаленыхъ родичѣвъ.

— **Огонь.** Зъ Потуторъ повѣта бережаньского доносять, що тамъ дня 3 н. ст. липня згорѣвъ громадскій дôмъ, въ котрôмъ мѣстила ся крамниця арендована жидомъ. Причиною огню була жидôвска неосторожнôсть. Вечеромъ того дня прийшла до крамницѣ сельска дѣвчина купити нафты. Жидъ-крамарь, наливаючи нафту мѣрою, розливъ єи на землю. Щобы увидѣти кôлько нафты розлилось, засвѣтивъ ôнъ сѣрничку, але коли приближивъ єи до розлитои нафты, бухнула она полумѣньою. Перепудженый жидъ хотѣвъ ôдставити на бôкъ баню зъ нафтою а ôдтакъ загасити огонь. Але се єму не вдалось, бо ôдставляючи баню, розливъ нафту на свою бекешу и тая нагле почала горѣти. Жидъ выбѣгъ на улицю зъ горючою одежію и бѣгавъ такъ довго, ажъ все на нѣмъ згорѣло. Тымъ часомъ цѣлый будынокъ ставъ въ огни и згорѣвъ до тла. Жидъ живъ ще до 6-ои годины рано и умеръ въ страшныхъ мукахъ.

— **Рада громадска мѣста Львова** ухвалила на засѣданю зъ дня 20 н. ст. червня выплату зъ фондôвъ громады христіяньскои 500 зр. комітетови реставраціи гр. кат. церкви въ Лѣську; таку саму суму признано на справленье новыхъ орґанôвъ до костела въ Лѣську. Грошѣ на се призначенй пôдносено вже зъ галицкои касы ощадности и доручено предсѣдателямъ комітетôвъ.

— **Доповненье „Подяки“.** Въ ч. 143 ôмъ „Дѣла“ зайшла немила помилка, бо при умѣщеню „Подяки“ пропущено прозвище Покôйного а также при именахъ сиротъ не додано прозвища. Справляючи сю похибку доповняемо сю „Подяку“ отсимъ, що Покôйнымъ бувъ бл. п. о. Ив. Турчмановичъ зъ Колодѣєва.

— **Концертъ „Лютнѣ“**, заповѣданый шумно львôвскими ґазетами, ôдбувъ ся минувшои суботы на Высокôмъ Замку при участи двохъ музикъ: войсковои 30-го полку и „Гармоніи“. Публики зôйшлось на сей концертъ досыть много, бо справдѣ була заповѣджена дуже обильна и цѣкава проґрама. Мѣжь иншимъ одною зъ точокъ проґрамы була наша славна „Закувала та сива зазуля“ при супроводѣ повнои орхестры, тожъ хто лишь разъ чувъ сю славну композицію Нѣщиньского, вже напередъ радувавъ ся, що почуе єи въ знаменитôмъ выконаню хору „Лютнѣ“. Та що жь! „Лютня“ симъ разомъ, можна сказати, мовь бы злегковажила собѣ зôбрану публику, бо въ II-ой части проґрамы выпустила три точки а мѣжь ними и нашу „Закувала“. Замѣсть того почули зôбранй досыть монотонну, хочь и гумористичну „Серенаду жидôвску“. Не хочемо розсуджати тутъ мотивôвъ, якй спонукали „Лютню“, що не выповнила въ цѣлости свою проґраму, але мусимо заявити, що если таке лучить ся разъ-другій, то публика ôдтягнесь цѣлкомъ ôдъ концертôвъ „Лютнѣ“.

— **Консуль россійскій въ Черновцяхъ** п. Лодигеньскій перенесеный въ тôмъ самôмъ характерѣ до Королѣвця (Koenigsberg) а на его мѣсце именованый консулемъ въ Черновцяхъ п. Горяиновъ.

— **Нещасна пригода** лучила ся въ Ряшевѣ въ баракахъ пѣхоты на Болоняхъ 6 н. ст. липня рано. Пôдчасъ вправъ карабіновыхъ въ набиваню и стрѣляню, котрѣ то вправы ôдбуваютъ ся зроблеными умысно для науки набоями, выстрѣливъ оденъ жовнѣръ 14 компаніи 40 полку пѣхоты въ касарни [бо вправы за-для слоты тутъ ôдбували ся] и не знати зъ-вôдки, иновѣрно черезъ неосторожнôсть, попавъ ся жовнѣрови острый набôй. Куля перебила стѣну и забила на смерть жовнѣра Банасяка, перейшовши груди на скрôзь. Похоронъ Банасяка ôдбувъ ся 8 н. ст. липня при численнôй участи офіцирôвъ.

— **Самоубійство.** Михайло Ракъ, бувшій асистентъ почтовый а ôдтакъ дієтарій ряшѣвского маґістрату, положивъ ся дня 6 н. ст. липня на шины и надходячій поѣздъ переѣхавъ его. Смерть наступила заразъ. Причина самоубійства невѣдома. О своѣмъ намѣреню повѣдомивъ нещасный жѣнку письменно и приславъ ѣй въ листѣ кôльканацять золотыхъ.

— **Въ Парижи** выйшла недавно книжка пôдъ заголовкомъ: Le roi Stanko et la reine Xenia (король Станко и королева Ксеня), выдана бувшою двôрскою дамою королевои Наталіи. Въ книжцѣ сѣй по при многѣ скандалічнй сцены мѣстить ся таке цѣкаве оповѣданье: Коли оденъ зъ достойникôвъ россійскихъ упрошеный королевою Наталією звернувъ ся до котрогось зъ россійскихъ вел. князѣвъ, маючого значенье въ кругахъ петербургского двору, щобы россійске правительство сильнѣйше боронило королеву, ôдповѣвъ вел. князь: „То неподôбно, мôй пане, якже можемо выступати въ оборонѣ женщины, котра носить розпущене волосе, якъ бы яка німфа або балдерина. Вже самъ той способъ ношеня волося есть доказомъ, що женщинѣ тôй бракуе однои клепки.“

— **Россійскй жиды** наплываютъ до Палестины въ такихъ масахъ, що тамъ всѣ артикулы живности страшно подорожѣли. Въ Єрусалимѣ пануе тифъ и шкарлятина въ наслѣдокъ напливу жидôвъ и ширить ся также мѣжь мѣсцевымъ населеньемъ. Всѣ предвиджуютъ голодъ и епідемію. Зъ-вôдтамъ доносять также, що въ Палестинѣ, Сиріи, Месопотаміи и Малôй Азіи ширить ся въ застрашаючій способъ епідемія т. зв. „денгъ“. Въ Байрутѣ въ Сиріи слабуе половина людности. Ознаки сеи хоробы суть: дрощь, ломанье въ ставахъ, безсонность и обезсиленье. Єсть се та сама хороба, котру у насъ знаютъ пôдъ назвою „инфлюенца“.

— **Населенье въ Сербіи** за послѣдныхъ сѣмъ лѣтъ зросло о 13% та выносить теперь 2,170.000 душь, а переважне полъ мужескій.

— **Дрôбнй вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ погорѣльцямъ громады Лука пов. ряшѣвского 500 зр. пôдпомоги. — Въ суботу ôдбуло ся въ каплици оо. Змартвыхвстанцѣвъ у Львовѣ вѣнчанье д-ра Петра Сушкевича зъ панною Михайлиною Хмѣлевскою. — Тогожъ дня ôдбули ся ще вѣнчаня п. Кшечуновича, сына бувшого посла Корнила, зъ панною Тустановскою и п. Іос. Райхерта адъюнкта судового въ Старôмъ мѣстѣ зъ панною Ант. Кілярскою донькою пок. д-ра Іос. Кілярского — Міністеръ Залескій выѣхавъ оногды зô Львова до Вѣдня. — Килиновскій властитель Козлова, бувшій посолъ, умеръ у Львовѣ.

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

Презенты одержали оо.: Іос. Мартинецъ завѣдатель Перевôзця дек. калуского на Млыниска дек. журавеньского, Теоф. Телиховскій на Бурштинъ и Пет. Крипякевичъ на Гнилицѣ великй дек. збаразского.

Президія намѣстництва годить ся на канонічну институцію о. Ив. Палѣева на Перевезець.

Испытъ конкурсовый парохіяльный зложили оо.: Кароль Бардинъ, Теод. Бѣлевичъ, Яковъ Вацикъ, Теод. Войтовичъ, Волод. Дорошъ, Григ. Купчиньскій, Викт. Цебровскій, Алекс. Мироновичъ, Мих. Мосора, Сев. Левицкій, Вас. Навроцкій, Климъ Слюзаръ и Корн. Слюзаръ.

Римскій апостольскій престолъ удѣливъ veniam aetatis слѣдуючимъ питомцямъ 4-го року богословія въ цѣли рукоположеня ихъ: Ив. Ваньчиньскому, Любом. Билиньскому, Теодат. Копытчакови, Корн. Леонтовичеви и Зен. Роздôльскому ôдъ хибуючихъ имъ 18 мѣсяцѣвъ а Ив. Левиньскому ôдъ 7 мѣсяцѣвъ.

Митр. консисторія вставила ся до окружнои рады шкôльнои львôвско-замѣскои о заименованье учителемъ реліґіи при 4-кляcовôй школѣ въ Замарстиновѣ за ремунерацію о. Вас. Курдидика, сотрудника церкви св. Параскевіи у Львовѣ.

Отпустки для покрѣпленя здоровля одержали оо.: Іос. Бородієвичъ въ Якимова на 4 тыждѣ, Вол. Вахнянинъ зъ Калуша на 4 тыждѣ, Николай Кумановскій зъ Нѣмшина на 4 тыждѣ и Ив. Билиньскій зъ Баворова на 3 тыждѣ.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Президія высшого суду краевого у Львовѣ именувала канцеліста суду повѣтового въ Будзановѣ Ґуст. Ґаґена канцелістомъ суду окружного въ Бережанахъ. — Львôвскій высшій судъ краєвый именувавъ канцелістами судôвъ повѣтовыхъ: Генр. Окуневского вахмайстра жандармеріи для Скалата, Макс. Билинкевича дієтарія табулѣ краевои для Дрогобича, и канцелістами для веденя книгъ грунтовыхъ при судахъ повѣтовыхъ: Ом. Харкевича дієтаря при судѣ окружнôмъ въ Коломыи для Будзанова и Ив. Ремишевского дієтаря табулѣ краевои у Львовѣ для Куликова. — Краєва рада шкôльна именувала Мих. Собедевского сталымъ учителемъ въ Шупарцѣ пов. борщѣвского, Вінк. Електеровича въ Гандôвцяхъ пов. жидачѣвского и Мих. Латоровского въ Пилатковцяхъ пов. борщѣвского.

— **Перенесеня.** Канцеліста суду окружного въ Бережанахъ Вас. Еліяшевского перенесено до Львова, а канцеліста суду повѣтового въ Скалатѣ Іос. Ґальберґа до суду повѣтового въ Дрогобичи. — Дирекція почтъ и телеґрафôвъ перенесла асистента почтового Олекс. Орловского въ Пôдволочискъ до Львова.

— **Конкурсы.** Президія суду окружного въ Перемышли розписуе конкурсъ на двѣ посады судьѣвъ повѣтовыхъ въ Яворовѣ и Добромили. Подання вносити до 31 н. ст. липня. — Маґістратъ мѣста Перемышля розписуе конкурсъ на посаду секретаря маґістрату зъ платнею 1000 зр. и правомъ до емеритуры. Подання вносити до 31 н. ст. липня до маґістрату въ Перемышли.

— **Ôдзначеня.** Цѣсарь надавъ Амаліи Маковскôй, начальници ôддѣлу дѣвчатъ въ заведеню темныхъ у Львовѣ, золотый хрестъ заслуги. — Цѣсарь дозволивъ тайному совѣтникови кн. Адамови Сапѣзѣ приняти и носити великій хрестъ папскій св. Григорія, а шамбелянови Юл. Коритовскому въ Плотичи хрестъ командорскій того ордеру. — Поборець податковый Іос. Мединьскій въ Дрогобичи одержавъ хрестъ почетный.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 14 липня. Кружить поголоска, въ політичныхъ кругахъ, що султанъ призвавъ кн. Фердинанда Кобурґского княземъ болгарскимъ. Рôвночасно доносять, що кн. Фердинандъ выѣхавъ нагло зъ Карльсбаду до Софіи.

Будапештъ 14 липня. Супротивъ того, що правительство не хоче ôдложити сесію парляментарну ажъ на осѣнь и тогды закôнчити дебату надъ реформою адміністраціи, порѣшила опозиція придержуватись т. зв. обструкційнои системы, се значить ставляти пустй внесеня и домагатись поименного голосованя.

Берлинъ 14 липня. Переговоры зъ Россією въ справѣ договору торговельного зôрвано. — Новый міністеръ зелѣзниць и робôтъ публичныхъ обнявъ въ суботу урядованье. — При выборахъ до рады громадскои въ Мецу перепали Нѣмцѣ.

Парижъ 14 липня. Членъ анґлійского парляменту Лябушеръ заявивъ францускому депутованому Мілевоеви, що найблизшй выборы звалять міністерство Сальсберіого и привернуть анґлійско-французку приязнь. — При отвореню новои улицѣ въ Парижи Avenue de la République, коли Карно переходивъ по-при робôтникôвъ, одинъ зъ нихъ стрѣливъ зъ револьверу у воздухъ и крикнувъ: „Хочу показати вамъ, що ще суть Бастілѣ, котрй треба добути“.

Надôслане.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ „КОПЕРНІКОМЪ“
ул. Театральна ч. 6 (наискъ св. Духа) напротивъ головного одвáху.
Окуляры, пінсеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнй, райсцайґи, и т. и. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.
Замовленя въ провінціи адресувати: „Новый оптикъ „пôдъ Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“

Кандидатъ II-го року учительскои семінаріи у Львовѣ готовъ черезъ вакаціи приспособити учеників шкôлъ народныхъ до вступного испыту въ ґімназіи. Зголошуватись треба пôдъ буквами: **А. М. въ редакціи „Дѣла“.**

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЪ
поручае
найлѣпшй перфумы и воды тоалетнй
ôдзначенй 10 медалями заслуги и 2 диплѣомами признаня, а то:
Перфумы язминову, фіялкову, рожеву, резедову, конвалієву, Ylang-Ylang, Jockey-Club, Es-Bouquet Millefleurs и т. д. Фляконики по 25, 40, 75 кр. 1 зр. 1·50 и т. д.
Перфумы королевои Марисеньки знамен. флякóнъ 2 зр.
Вода львôвска загально звѣстна и побирана за-для свого приемного, ôдсвѣжаючого и довготрвалого запаху, до скрапиня одягôвъ, хустокъ и розприскуваня въ комнатахъ. Фляконикъ меншій 80 кр. бôльшій 1 зр. 50 кр.
Вода варшавска ôдзначае ся надзвычайно приемнымъ цвѣтовымъ запахомъ. Фляконикъ меншій 85 кр., бôльшій 1 зр. 80 кр.
Вода левандова подвôйна и вода левандово-амброва суть загально уживанй до возприскуваня въ комнатахъ за-для свого приятного запаху. Фляконъ 50, 70, 90 кр. и 1·50 зр.
Воды колоньскй знаменитй. Фляконики по кр. 15, 20, 25, 40, 50, 80 1 зр., 1·50.
Купувати можна у Львовѣ въ торговляхъ власныхъ ул. Коперника ч. 3. и ул. Галицка ч. 13; въ **Краковѣ**: Суконницѣ ч. 20; въ **Черновцяхъ**: Ринокъ ч. 2.

Выйшли зъ друку
Історія церковного пѣнія
и
Малорускій музыкальный народный тонъ
обѣ працѣ о. Порфирія Бажаньского.
Набути можна въ книгарни Ставропигійскôй по 50 кр. за примѣрникъ.

СКЛАДЪ КАВЫ
найлѣпшого рода
АРТУРА КОСЦИЦКОГО
у Львовѣ, Хорущина 22
Цѣны въ мѣсци 1 кільо **зр. 1·90**
на провінціи $4^3/_4$ кільо **зр. 9.60** франко.
Не маю цѣлкомъ тыхъ родôвъ кавы котрй иншй пôдъ назвою мого знамени оголошуютъ; каждый самъ може пересвѣдчити ся, чи дôстане деинде по тôй цѣнѣ таку каву якъ мои що-до якости и смаку.
Найлѣпша кава палена зр. 1·20.
$1/_8$ кільо найлѣпшои гербаты 75 кр.,
$1/_8$ кільо найлѣпшихъ окрушкôвъ 50 кр.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ
„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.
Найбôльшій по францускій уладженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.
Сезонъ 1891.
Звѣстнѣ найдешевше жерело закупна.
Найбôльшій складъ есть якъ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Ôддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гаєтôвъ, и коронокъ до бѣли, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасмантеріи, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ пр борбôвъ кравецкихъ.
Ôддѣлъ II. Капелюхи дамскй, дѣвочй и дѣточй выробы панчôшковй для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, горсеты и запаски для дамъ и дѣтей.
Ôддѣлъ III. Краваты мужескй, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и маншеты, парасолѣ анґлійскй, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и анґлійскй рукавички.
Ôддѣлъ IV. Рукавички дамскй, шкôрковй, даньскй, шведскй и анґлійскй, а также рукавички шовковй, вовнянй и нитянй.
Ôддѣлъ V. Вахлярѣ чорнй и кольоровй на балѣ и вечеры, та великій выбôръ италійскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декорацийныхъ
Ôддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.
Ôддѣлъ VII. Станики трикотовй и джерсей для дамъ по зр. 1·90. 2·50 3·50 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку
Ôддѣлъ VIII. Сукенки дѣточй, плащики, пальтотики и запаски.
Ôддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великй килимы, сальоновй ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки маттінґовй до комнатъ дѣточихъ и ôдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣннй, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.
Ôддѣлъ X. Ту суть портіеры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Туніс по зр. 3·20, якôсть I-ша 3·75, Марокко 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапецунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портіеръ Кірманъ и дагестаньскихъ та матерій на мебдѣ.
Бѣлй ôдпасованй заслоны коронковй, цѣле ôкно 1·45, 1·75, 1·90 2·50 до 50 зр.
Ôддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и высше. Комплетнй ґарнітуры ґоделінові складаючй ся зъ 3 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·50 до 30 зр. Всхôднй капы шнелевй I якôсть 1·25, II 2·50, III 3·50.
Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ, коцы на лôжка и конѣ. Стебнованй коддры вовнянй, ватованй, атласовй, пікові и до прикрасы.
Замовленя зъ провінціи полагоджуе ся якъ найсовѣстнѣйше
Окремый ôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно
Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.
Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ въ Вѣдни.**

Досвѣднй секреты
смаженя
КОНФІТУРЪ
и соковъ
та зладженя
консервъ, компотôвъ, кремôвъ и ґаляретъ овочевыхъ
зôбранй
ФЛЬОРЕНТИНОЮ и ВАНДОЮ
(Авторки „Кухарки польскои“).
Выданье трете, значно побôльшене.
Цѣна 50 кр.
По пересланю за переказомъ квоты 56 кр. выготовляе ся пересылку франко. 3947
ДРУКАРНЯ
В МАНЕЦКОГО
ЛЬВÔВЪ
ул. Коперника ч. 7.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 147. Львôвъ, - 3 Середа (15) липня 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 6; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО“ и [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible]
въ Австріи: [illegible]
на цѣлый рôкъ . . . 12 зр. на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 6 зр. на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 36 кр.
Редакція, Администрація и Експедиція ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи [illegible] — Рекламаціи неопечатанй [illegible]
Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки инсератовои въ рубр. „Надôслане“ по 30 кр. а. в.
[illegible]

☞ Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

У Львовѣ дня 15 н. ст. липня 1891.

Якъ доносять нинѣшнй телеґрамы, посолъ Пôдляшецкій въ дебатѣ буджетовôй пôднесъ въ имени клюбу руского деякй жаданя Русинôвъ въ судôвництвѣ на галицкôй Руси. Не знаємо докладно всѣхъ жадань, поставленыхъ посломъ Пôдляшецкимъ, анѣ ôдповѣди міністра ґр. Шенборна, але зъ того, що подыбуємо въ нинѣшныхъ телеґрамахъ до польскихъ дневникôвъ львôвскихъ, выходило бы, що пос. Пôдляшецкій домагавъ ся: 1) щобы по судахъ у всхôдной Галичинѣ списувано зъ Русинами протоколы по руски, 2) щобы Русинôвъ не взывано до судôвъ въ рускй свята и 3) щобы покликано урядника-Русина до міністерства справедливости [анальоґічно, якъ пос. Барвѣньскій поставивъ жаданье въ интересѣ школьництва руского, щобы до міністерства просвѣты покликано на вышу посаду Русина], — а міністеръ ґр. Шенборнъ, въ ôдповѣдь послови Пôдляшецкому, ôдкликавъ ся на свôй рескриптъ зъ червня с. р. Се вѣдоме намъ въ сѣй хвили зъ телеґрамъ.

Приглянувшись наведенымъ жаданямъ клюбу руского що-до судôвництва на галицкôй Руси, замѣчаємо, що клюбъ рускій, устами пос. Пôдляшецкого, домагавъ ся [выминувши точку 3-тю] не чогось небувалого, нового, а домагавъ ся лише сповненя того, що Русинамъ уже ôдъ давна законно признане, та тôлько въ практицѣ не выконує ся.

Суды у всхôдной Галичинѣ мають же й нинѣ обовязокъ — зъ сторонами рускими списувати протоколы по руски, вести розправы по руски, выроки писати по руски, до Русинôвъ всякй вôзваня и повѣдомленя высылати рускй, и т. и. Обовязує прецѣнь ще й нинѣ приписъ, що на галицкôй Руси на будынку кождого суду [та й прокураторіи] и въ серединѣ судового будынку всѣ написи повиннй бути рускй. Все то законно нинѣ обовязує — та тôлько питанье: на скôлько суды въ практицѣ того держать ся? Всѣ здоровй знаємо, що анѣ на будынкахъ судôвъ та въ серединѣ будынкôвъ нѣгде нема написей рускихъ, — знаємо, що майже всѣ суды вôзваня до Русинôвъ высылають польскй, — знаємо, що майже всюда [бо зъ дуже малыми вынимками] судьѣ протоколы зъ партіями рускими [навѣть зъ такими селянами рускими, котрй й слова не знають по польски] списують въ польскôй мовѣ, — знаємо, що прокураторія майже зъ реґулы акты обжалованя въ справахъ селянъ рускихъ вносить по польски и пôдчасъ розправъ уживають польского языка, — знаємо, що и цѣлй розправы карнй противъ Русинôвъ ведуть ся, протоколують ся по польски — и т. д. Все те мы що-дня бачимо и прийшли до того пересвѣдченя, що въ минувшôмъ десятилѣтю, за міністерства Пражака, замѣсть поправлятись, ишло що разъ до гôршого. О якôмъ-такôмъ правѣ руского языка въ судахъ на Руси свѣдчили до недавного часу бодай рускй написи на будынкахъ, — а за міністерства Пражака и те усунено! [Пригадуємо усуненье бувшихъ рускихъ написей на судахъ н. пр. въ Станіславовѣ и Сяноцѣ.]

Такъ само нинѣ обовязують и законнй приписы, що Русинôвъ не вôльно взывати въ рускй свята до судôвъ, уважаючи ихъ въ тôмъ взглядѣ рôвноправными зъ Поляками и жидами. Торôкъ чи зъ початкомъ сего року выдала президія львôвского краєвого суду высшого навѣть досыть остру пригадку пôдвладнымъ судамъ — порадила имъ постаратись о календарѣ зô спискомъ рускихъ свять, — та що зъ того? Суды якъ взывали, такъ взывають Русинôвъ въ рускй свята, — повно на то жалобъ въ дневникахъ, отъ и нинѣ жалоба зъ Лѣського повѣту въ дописи до нашого дневника.

Въ теоріи Русины мають бодай якй-такй права, та въ практицѣ права тй не выконують ся, — а на примушенье судôвъ, щобы сповняли приписы законнй, видно тяжко знайти раду. Коли-бъ міністерство справедливости схотѣло енерґічно взятись за дѣло, — то безперечно могло бы зробити разъ порядокъ. И справдѣ, крайна бы вже пора, — бо легковажити кривду, яка дѣєсь трміліоновому народови рускому въ конституційнôй Австріи, — рѣчь, що найменче, неполітична.

Міністеръ Шенборнъ въ ôдповѣди своїй послови Пôдляшецкому ôдкликавъ ся на свôй рескриптъ зъ червня с. р. Той рескриптъ — за котрый мы и. міністрови дуже вдячнй — ôдносить ся до права руского языка въ книгахъ табулярныхъ [гляди 138 число „Дѣла“ зъ 2 н. ст. липня с. р.], отже до одной спеціяльнои справы, а тутъ потрѣбно зарады на цѣлôй линіи, бо, якъ сказано высше, права руского языка въ судôвництвѣ на Руси въ практицѣ не выконують ся у всѣхъ напрямахъ.

Мы знаємо, що межи Поляками єсть богато шовіністôвъ, котрй навѣть въ выконуваню иснуючихъ уже правъ руского языка въ судôвництвѣ бачуть велике niebezpieczeństwo dla polskich zdobyczy na Rusi. Ось и по сѣмъ рескриптѣ міністра Шенборна въ справѣ рускихъ вписôвъ до книгъ ґрунтовыхъ пôднесла не тôлько одна часть пресы польскои [Gazeta Narodowa и Dziennik Polski], але й одна часть послôвъ „кола польского“ у Вѣдни — крикъ на тематъ такои небезпечности, бо навѣть деякй демократы зъ „кола“ предкладали, щобы „коло“ ишли сварити ся зъ міністромъ справедливости... Але анѣ міністеръ, анѣ Русины на той шовінізмъ зважати не можуть, не потребують и не повиннй. Міністеръ справедливости нехай буде справедливый, а Русины нехай дбають о свои права.

Бо и що-до насъ самыхъ, Русинôвъ, треба сказати: мы не вмѣємо або не хочемо дбати о свои права національнй, о право своего языка такъ, якъ бы повинно — и въ тôмъ также лежить часть вины за невыконуванье въ практицѣ правъ законно намъ признаныхъ. Мы, Русины, зъ малыми лишь вынимками, не тôлько не ставимо опору противъ урядованю зъ нами польщиною, але ще й самй неразъ судамъ и урядамъ зъ польщиною накидуємось.

„Удармо ся, братя, въ груди“, — писавъ въ тôй справѣ ще 1850 року въ „Зорѣ Галицкôй“ покôйный Трещаковскій, — „кобы ино мы самй щиро о нашое щастье и слово добивали ся, то певно бы добре було!... Навѣть наказъ правительства писати по руски не поможе, коли мы самй о тое дбати не будемъ. Наостатокъ зажадали бы мы ôдъ правительства, щобы оно самое якою тамъ ґальванічною батеріею житье въ насъ надуло!... Чоловѣкъ безъ внутреннои силы и житя, щобы го не знати якъ внѣшными пôдпорками обставлено, єсть и буде трупъ, — ôдберѣмъ пôдпорки, то упаде“... „Добуваймо-жь житье самй зъ себе“, — каже дальше Трещаковскій, — „окажѣмъ свѣтови, що мы годнй бути народомъ, що мы таки яко народъ существуємо, що на нашое житье народное безкарне нѣхто кинути ся не може, а тогды и свѣтъ насъ за народъ узнати мусить и тымъ менше вороги намъ перепонъ ставляти будуть. Якъ бы мы самй въ собѣ внутренного житя не чули, тогды и повелѣния правительства, дабы-сьмо були народомъ, нѣщо бы намъ не помогли...“

Золотй слова! Хочь написанй передъ сорокъ лѣтами, а ще й нинѣ не стратили своеи актуальности...

Рада державна.

Про проґраму будучихъ працъ парляментарныхъ — пише такъ вѣденьскій кореспондентъ Czas-у: Сего тыждня около 18 с. м., по ухваленю палатою послôвъ буджету и закона фінансового на сей рôкъ, палата закрые свои засѣданя; скоро же лишь палата панôвъ прийме сей буджетъ и законъ фінансовый — а се зробить въ кôлькохъ днихъ — будуть около 23 н. ст. липня ôдложенй обѣ палаты рады державнои до осени. Зъ початкомъ жовтня мають бути скликанй знову обѣ палаты и міністерство предложить имъ заразъ проектъ буджету на рôкъ 1892; правительство надѣєсь, що за жовтень и падолистъ, до 8 грудня, комісія буджетова а ôдтакъ палата послôвъ розважить и ухвалить сей проектъ буджету. Чи ся надѣя не заведе — покаже будучнôсть. Дотеперь комісія буджетова, що два нараджуючись, потребувала два мѣсяцѣ, палата що-найменше чотири тыжднѣ часу до розваги и ухвалы буджету. При кождôй важнѣйшôй позиціи буджету репрезентанты кождого краю и кождого сторонництва бажали и були обовязанй представити потребы своего краю що-до тои позиціи, высказати свои замѣтки що до дотычнои галузи администраціи. То полишить ся и повинно полишити ся. Але повинна наступити важна реформа, котра може вкоротити значно дебату буджетову. Многй бесѣдники, замѣсть коротко, ясно и основно предложити свои бажаня, попсують ся довгими бесѣдами, въ котрыхъ що хвиля ôдбѣгають ôдъ предмету або повторяють рѣчи вже высказанй. Найважнѣйшу справу можна представити въ бесѣдѣ тревающôй чверть години або найбôльше пôвъ години, если ся знаєсь добре, обдумаєсь напередъ ся представленье, свои замѣтки уложить ся ôдповѣдно. А тымчасомъ многй бесѣдники говорять по годинѣ або двѣ, нудно, повтаряючи кôлька разôвъ одно и те саме. Въ тôмъ взглядѣ повинна наступити реформа.

Пôдчасъ осѣннои сесіи рады державнои мають вести нарады рôвночасно въ жовтни и падолистѣ спôльнй делеґаціи, котрй сего року будуть засѣдати у Вѣдни, бо минувшого року вели нарады въ Пештѣ. Около 8 грудня, по ухваленю буджету, мають ôдложитись палаты рады державнои а будуть скликанй соймы. Сесія соймôвъ має тревати черезъ решту грудня, сѣчень и лютый — а ôдтакъ при кôнци лютого знову збересь рада державна. Чи въ тôй проґрамѣ парляментарнôй не зайде яка змѣна, годѣ теперь передвидѣти.

На вчерашнôмъ засѣданю палаты послôвъ вела ся дальше дискусія надъ статомъ міністерства справедливости.

Пос. Евг. Абрагамовичъ обговорювавъ хибы законодавства въ справахъ спадщины и опѣкуньства. Пертрактаціи спадковй ведуть ся неразъ довгими лѣтами и коштують дуже много, бо кладе ся найбôльшій взглядъ на фіскалізмъ. Рôвно жь въ справахъ опѣкунчахъ много хибъ, отъ хочь бы се, що опѣкуны выкористовують своихъ пупілѣвъ.

Пос. Барайтеръ застановлявъ ся надъ загальнымъ проектомъ реформы судôвництва; — ôдтакъ промавляли ще коротко послы Булатъ и Славикъ.

Пос. Пôдляшецкій въ знаменито выголошенôй бесѣдѣ представивъ сумну долю молодежи, котра ôддаєсь судôвництву, а ôдтакъ зазначивъ, що галицке судôвництво не гôрше якъ въ нишихъ краяхъ державныхъ, але єсть хиба лишь та рôзниця, що суды галицкй дуже перетяженй а округи судовй за великй. Вкôнци домагавъ ся именемъ клюбу руского, щобы міністеръ справедливости поручивъ розпорядженьемъ: списувати протоколы також въ языцѣ рускôмъ по судахъ у всхôдной Галичинѣ, не взывати Русинôвъ до судôвъ въ рускй свята, покликати до міністерства справедливости Русина на референта.

Пос. Шнайдеръ, антисемітъ, сконстатувавъ, що се єсть звычаємъ, що кождый хотѣвъ бы бути судженымъ своимъ землякомъ, н. пр. Славяне хотять судьѣвъ Славянъ, Нѣмцѣ Нѣмцѣвъ. Такъ само христіяне домагають ся, щобы въ трибуналѣ судейскôмъ засѣдали судьѣ того самого вѣроисповѣданя а не жиды. Тажь се нарушає чувства христіяньскй, если христіяне мусять складати присягу въ руки жида. „Я заявляю щиро, — казавъ бесѣдникъ — що если бы прийшло менѣ складати присягу въ руки жида, не зробивъ бымъ того.“ (Пос. Форегеръ кличе: Але-жь такого чоловѣка не допустить нѣхто до присяги!) Тому треба судьями именувати лишь самыхъ христіянъ, а въ найлѣпшôмъ разѣ, если єсть спôръ межь христіянами а жидами, то най въ трибуналѣ буде одинъ жидъ. Але де населенье христіяньске, тамъ не повиненъ жидъ бути судьею. Жидôвъ судьѣвъ треба выслати до Коломыѣ або Снятина — а тымъ основнй законы не будуть нарушенй. Вкôнци жалувавъ ся на частй конфіскаты антисемітскихъ писемъ.

Пос. Пининьскій домагавъ ся побôльшеня числа судôвъ у всхôдной Галичинѣ, ôдтакъ реформы судôвництва, именно щобы впровадити въ процесѣ цивільнôмъ устне и публичне поступованье. Реформа процесу цивільного єсть бôльшои ваги анѣжь реформа закона карного. Реформа повинна бути переведена ôдъ разу а не системомъ латанины. Вкôнци поставивъ резолюцію що-до реформы цивільного процесу.

Міністеръ справедливости Шенборнъ заповѣвъ, що въ осени предложить проектъ о заведеню устного поступованя въ справахъ цивільныхъ въ першôй инстанціи. Ôдтакъ полемізувавъ зъ попередными бесѣдниками, заявляючи, що розпорядженье о словѣньскôмъ языцѣ мусить удержатись въ силѣ, а пос. Шнайдрови признавъ, що треба задержати якійсь тактъ, абы не обиджати чувства релігійнй христіянъ. Признавъ рôвно-жь, що жалѣ пос. Пôдляшецкого на перетяженье судôвъ суть оправданй, и послѣдными часами зроблено вже много, щобы зарадити тому, креуючи новй суды окружнй и повѣтовй. Що-до языка руского при списуваню протоколôвъ, то вже вийшло розпорядженье міністерства зъ червня с. р. (?) Вкôнци обговорювавъ міністеръ угоду ческо-нѣмецку, стараючись ослабити закиды, пôднесенй противъ угоды зô стороны молодо-Чехôвъ.

По бесѣдѣ міністра віцепрезидентъ Катрайнъ упôмнувъ пос. Форегера за его слова, высказанй пôдчасъ промовы пос. Шнайдра.

Пос. Троянъ жалувавъ ся, що народъ ческій мусить все ще вести борбу о свои права въ школѣ, урядѣ и публичнôмъ житю, якй ему признано ще передъ 12 лѣтами. Ôдтакъ обговорювавъ пунктаціи ческо-нѣмецкои угоды и середъ того кôлька разôвъ приклекувавъ его віце-президентъ до порядку. Закôнчивъ свою промову бажаньемъ, щобы языкъ ческій ставъ внутрѣшнымъ языкомъ урядовымъ судôвництва въ Чехіи.

Пос. Поточекъ домагавъ ся реформы поступованя въ справахъ цивільныхъ. Процедура повинна бути скорша и дешевша, бо вкôнци буде селянинъ цѣлкомъ зруйнованый. Письменнй процесы коштують дуже много, рѣдко доводять до цѣли а майже все кôнчать ся руиною сѣльского господарства.

На тôмъ перервано засѣданье.

Нинѣ ôдбудуть ся выборы до спôльныхъ делеґацій. Зъ молодо-Чехами майже вже полагоджено справу компромісу. Молодо Чехи вдоволились трема мандатами пôдъ условіємъ, що четвертый припаде послови зъ Пільзна, Шварцови, котрый до жадного клюбу не належить. О выборѣ Вашатого вже нѣхто не думає. — Послы зъ Буковины высылають до делеґацій одного члена и одного заступника. Три послы буковиньскй, котрй належать до сполученои лѣвицѣ, ôддадуть при выборахъ порожнй картки, бо не могли згодитись на компромісъ зъ прочими буковиньскими послами. — Зъ Моравы будуть выбранй бар. Хлюмецкій, д-ръ Промберъ, ґр. Дубскій и Межникъ.

Клюбъ консервативный ôдбувъ оногды засѣданье а всѣ репрезентанты сторонництвъ того клюбу заявили, що будуть непохитно держатись разомъ. Ôдтакъ устроено ґр. Гогенвартови ентузіястичну овацію а ґр. Гогенвартъ дякувавъ за се та впевнявъ, що и дальше буде проводити клюбомъ и переводити его засады.

Комісія санітарна вже выготовила справозданье о внесеню пос. Розера, щобы завести палаты лѣкарскй. Референтъ Розеръ горячо боронить сеи справы. Надѣють ся, що пôдчасъ осѣннои сесіи полагодить ся справа лѣкарскихъ палатъ.

Комісія для нового закона карного буде радити безъ перервы, якъ се зъ-разу було уложене. За-для опôзненого замкненя сесіи парляментарнои годѣ було бы задержати у Вѣдни членôвъ комісіи, а въ осени все ще буде досыть часу упоратись зъ проектомъ.

Оповѣщенье.

Дня 25 н. ст. липня [6 серпня] 1891 р. ôдбудуть ся загальнй зборы політичного товариства „Народна Рада“ въ Турцѣ при слѣдуючôй проґрамѣ:

1. Точно о 9-ôй годинѣ передъ полуднемъ ôдправить ся служба Божа въ парохіяльнôй церкви турчаньскôй въ намѣреню призваня помочи св. Духа.
2. О 11-ôй годинѣ передъ полуднемъ зберуть ся всѣ члены „Народнои Рады“ турчаньскои въ сали рады повѣтовои, де наступить отворенье збору „Народнои Рады“ дотеперѣшнымъ председателемъ, а опôсля выбôръ председателя на часъ зборôвъ.
3. Справозданье дотеперь дѣйствуючого выдѣлу „Народнои Рады“ въ Турцѣ зъ своеи дѣяльности и выбôръ комісіи до перегляду справъ касовыхъ.
4. Справозданье комісіи выбранои до пересмотру справъ касовыхъ товариства, и выбôръ нового председателя и выдѣлу „Народнои Рады“ въ Турцѣ.
5. Потôмъ буде обговорена и до ухвалы подана резолюція такого змѣсту: „Якихъ способôвъ має кождый Русинъ нашого повѣту безъ вымяки рôзниць въ поглядахъ політичныхъ и літературныхъ ужити, щобы теперѣшну ситуацію, для всѣхъ Русинôвъ взагалѣ дуже невыгôдну, спровадити на таку дорогу, на котрôй бы всѣ Русины зъєднались и для добра Руси зъ хôсномъ працювали.“
6. Внесеня поодинокихъ членôвъ „Народнои Рады“.

По зборахъ ôдбуде ся комерсъ членôвъ

„Народнои Рады“ турчаньскои въ мѣсци, котре буде въ день зборôвъ означене.

Ôдъ выдѣлу политичного товариства „Народна Рада“ въ Турцѣ.

Ôдозва „шѣснацятки“ спѣвацкои.

Высокоповажанй Землякы!

Якъ въ попередныхъ рокахъ, такъ и сего року выбираесь зъ початкомъ вересня шѣснацятка спѣвакôвъ пôдъ дирiґентурою п. Володимира Нижанкôвского давати вечерки на дохôдъ будовы руско-народного театру у Львовѣ.

Якъ важна се справа для нашого народу руского, о тôмъ знае кождый щирый Русинъ, а й се знае, що фондъ на тую цѣль ще дуже скупый.

Выбираючись давати вечерки, хоче шѣснацятка сполучити dulce cum utili и готова завитати всюда, куда ея лишень запросять.

Одзываемось длятого до Васъ, Впов. патріоты, щобъ зволили занятись завязуваньемъ мѣсцевыхъ комітетôвъ, котрй бы насъ до участи вôзвали. А до всѣхъ Впов. Землякôвъ звертаемо ся зъ просьбою, щобы зволили прибувати на вечерки зъ родинами якъ найчисленнѣйше, а тымъ дадуть найлучшій доказъ, що справа руского театру лежить имъ на серци! Мы зъ своеи стороны постараемось, щобы той вечеръ якъ найбôльше упрятнити.

Во всѣхъ справахъ дотыкаючихъ шѣснацятки просимо ôдноситись до тов. Миколы Герасимовича, адміністратора шѣснацятки въ Рôздвянахъ, почта Струсôвъ.

[Близшй вѣсти и програмы вечеркôвъ оголосить ся въ своѣмъ часѣ.]

Дописи „Дѣла“.

Зъ Щавницѣ.

[Щавница и лѣчничй въ нѣй порядки.]

Може-бъ и нѣколи однымъ навѣть словомъ не згадавъ я про Щавницю, бо ся мѣсцевôсть заселена майже самыми Мазурами, наколи-бъ и нашому не одному чоловѣкови десь-колись середъ горячого лѣта не прийшло повандрувати въ тй высокй замаенй зеленымъ вѣнцемъ леліовй горы, щобы пôдратувати свое здоровлье. Сама ѣзда зелѣзною дорогою [шляхомъ державнымъ], що гадюкою ôдъ самого Хырова вье ся помежи высокй, хмаръ досягаючй горы, манить та тягне чоловѣка до себе, а сй русла рѣкъ, щò то знайшовши свôй початокъ на недвижимôмъ хребтѣ гôръ, розбѣгли ся въ розличнй стороны та замиготѣли до ясного свѣтла огненного сонечка наче розсыпанй дорогй жемчуги та бисеры и не одно око замамили ндъ собѣ чарôвною силою. Я не знаю, чи знайшовсь бы въ свѣтѣ такій талановитый чоловѣкъ, котрый бы чи то перомъ, чи пензлемъ, чи вкôнци якимъ ничимъ способомъ зумѣвъ ôддати всю красу гôръ, зумѣвъ показати людямъ всѣ сй чудовй образы и страшнй собою, и мягкй та легенькй, наче нѣжна пѣсонька дѣвчины. Длятого й не буду описувати величности та красы тои стороны, бо й такъ у фейльетонѣ „Дѣла“ описавъ ея прегарно Нечуй-Левицкій, але зверну увагу на се, що безперечно буде обходити если вже не загалъ, то бодай кождого чоловѣка, котрый чи то зъ приятности чи зъ конечности схоче пережити якійсь часъ въ Щавници.

Признаю ся, я не бачивъ ще жадного заведеня купелевого за границею нашого краю, але завидѣвъ я кôлька заведень купелевыхъ на нашôй земли, — однакъ такого недбальства про людей, котрй шукають порады на свои недуги, якъ въ Щавници, я справдѣ нѣгде не бачивъ. Уже скоро тôлько чоловѣкъ опустить купè на стацiи зелѣзничои дорогы въ Старôмъ Санчи, заразъ не мило ударить его се, що ему приходить ся довго-довго торгуватись зъ фiякромъ, котрый шѣсть миль возомъ мае его доставити до Щавницѣ. Сй паны, неразъ пôзнавши чужосторонного чоловѣка, добре натягнуть его, звелѣвши собѣ заплатити по 20 до 30 зр. за шѣсть годинъ ѣзды. Я не розумѣю, чому не постарано ся о то, щобы докладно означити цѣну за тую ѣзду, за котру деколи 8—9 разôвъ стôлько потреба заплатити, що за ѣзду зô Львова до Старого Санча. До того если подорожный не обôзнаный зъ проворностiю фѣрмановъ, мусить ще докинути по 2 або по 3 зр. за баґажѣ, котрй зъ собою везе.

Дорога зъ Санча до Щавницѣ рôвна, тверда та добре удержана, вье ся вузенькою кôтлиною чорного Дунайця у стôпъ высокихъ неботычныхъ гôръ, пôдносячись звôльна усе высше та высше, а рѣка журчить та клекотить по великихъ камѣняхъ та скелихъ, наче-бъ то стогнала то реготалась страшнымъ реготомъ. На цѣлôй просторони ôдъ Санча ажъ до самои Щавницѣ по-при Дунаець розкинулись то по горахъ то по невеличкôй ровени мазурскй оселѣ зъ своими невеличкими деревляными хатами, — а хаты сй десь-недесь наче ластôвячй гнѣзда поприченлювались до высокихъ гôръ пооранныхъ маленькими кусниками та засѣяныхъ ярымъ житомъ, вôвсомъ, головщею та картофлею. Сама Щавниця розсыпалась у самыхъ стôпъ жерела Чорного Дунайця та обтулила ся такъ зô всѣхъ сторôнъ высокими горами, що куды глянешь, все спочине око коли не на однôй, то на другôй горѣ. Особливо ôдъ захôдной стороны розкрывъ ся прекрасный образъ гôръ сторчачихъ одна по-за другою пірамідально та пôднимаючись усе высше та высше, а споглядаючи на нихъ инакше чуе ся ихъ стогôнъ пôдъ тягаромъ тыхъ вѣчно зеленыхъ илицъ та смерекъ, щò густымъ ростомъ покрыли ихнй верхи; лише самй чубы гôръ зô стороны полуднево-захôдной повôдлупували ся та потрѣскали, вказуючи всѣмъ свое бѣле каменисте нутро, неначе свѣдоцтво боротьбы зô страшною силою природы. Се найкраще мѣсце Щавницѣ, се Чорный потôкъ, се правдива святиня природы, се мовчливе але много говоряче таиньство землѣ, до котрого майже кождый интелiґентный чоловѣкъ, звиджуючи Щавницю, волôче ся, щобы налюбуватись красою, величiю и чудомъ природы.

Щавницке заведенье купелеве дѣлить ся на двѣ части: на гôрне и на „Мадзюсь“; гôрне положене у стôпъ и на горбкахъ всхôдныхъ гôръ пышаесь прекрасными деревляными часомъ о двохъ або й о трехъ поверхахъ домами, закладомъ ингаляцiйнымъ та своими жерелами; „Мадзюсь“ мае тôлько одно жерело Ванды, закладъ гiдропатичный, кôлька красныхъ домкôвъ та прекрасный паркъ.

Мешканье, житье та удержанье въ Щавници страшенно дороге, особливо въ другôмъ сезонѣ, а выдатки на лѣченье ростуть наче лихва жидôвска. Пôсля мого погляду кождому терпячому на горло и на нежитъ легкихъ велику пôльгу може принести ингаляцiя. Цѣле веденье ингаляцiйне въ Щавници урядивъ покôйный д-ръ Яноха на взôръ подôбного заведеня въ Ґляйхенберзѣ та подѣливъ его на ингаляцiю солянкову, щò надаесь тôлько на хоробы горла, и на ингаляцiю зъ деревъ четинистыхъ. Заведенье се стоить пôдъ совѣстною управою львôвского лѣкаря д-ра Ґлюзиньского и вже за другимъ або третимъ разомъ чуе хорый якъ флеґма розпускаесь та выкидуе ся безъ натуги.

Щавницю ôдвѣдують найбôльше нашй и россiйскй жиды, зъ котрыми зустрѣчесь на кождôмъ кроцѣ. Жиды замешкують середину села, волочать ся по огородахъ, улицяхъ та по-при жерела; россiйскй жиды ôдзначують ся тымъ, що не мають пейсôвъ, носять великй зъ широкимъ днемъ кашкеты та не вмѣють шваркотати жарґономъ нашихъ жидôвъ, лише вживають россiйскои бесѣды, особливо въ розговорѣ мѣжь собою. Перебувае ту такожь велике число Полякôвъ зъ Варшавского, есть и кôлькохъ Великороссôвъ, котрй ходять одинокомъ та шукають за товариствомъ, до котрого моглибы прилягти.

Троха здоровшого чоловѣка хорй въ Щавници прикро вражають. Майже на кождôмъ лици малюесь страшне терпѣнье, а сй постати зъ запалыми въ пôдлобе очима, зъ высталючими щоками, зъ захриплымъ голосомъ, зъ тяжкимъ ôддыхомъ, щò наче страшнй марева пересувають ся попередъ очи, скорше, бачить ся, належать до другого свѣта, нѣжь до сего. Зъ Русинôвъ рôкъ-рôчно перебувае въ Щавници кôлькадесять осôбъ, але майже кождый Русинъ чуесь тутъ осироченымъ та ôдособленымъ и длятого глядае товариства, въ котрôмъ бы мôгъ розмовити ся своею бесѣдою та подѣлити ся своими думками. На чужинѣ доперва не оденъ пôзнае велику цѣну рôдной мовы.

Сама Щавниця есть власностiю краковского унiверситету, але унiверситетъ, здаесь, бôльше о нѣчо не дбае, якъ тôлько о се, щобы зъ Щавницѣ тягнути якъ найбôльшій хосенъ, длятого побудувавъ множество красныхъ вiлъ та домôвъ дво- та три-поверховыхъ, за котрй каже собѣ добре платити, бо жадае за келiйку зъ однымъ ôкномъ мѣсячно нѣ бôльше нѣ менше, тôлько 60, 70 або й 80 зр. безъ постелѣ та услуги.

Такъ само дѣесь и зъ другими урядженями. Сего року н. пр. спроваджено до Щавницѣ музыку, на котру кождый хорый мусить вложити 3 зр., але не мину ся зъ правдою, если скажу, що при выведеню розличного рода увертуръ та донщахъ утворôвъ музичныхъ згаданою орхестрою, треба було затыкати собѣ уха та втѣкати, щобы охоронитись ôдъ не милого вражѣня дисонансу. Одни тôлько давно забутй вальсы выходили ще яко-тако.

Въ домахъ заведеня на прислугу платить гôсть окремо означену суму, а прецѣнь, особливо особы зъ за кордону, дуже нарѣкали на сю прислугу. Прислуга, знаючи добре, що люде чужосторонни, необôзнанй зъ мѣсцевыми ôдносинами, не будуть знати, де мають о свое упôмнутись, поступала собѣ зъ ними не по людски. Менѣ оповѣдала Антонина Антонiевна Д., жена инспектора школъ зъ Одессы, що она занедужала въ Щавници въ своѣмъ мешканю, звонила и звонила на слугу, але тая не показалась, а коли якось разъ прийшла до хаты хорои, а ся зачала просити, щобы пôйшла та принесла ѣй зъ реставрацiи де-що зъѣсти, то прислуга упомнулась о особну платню и порученя не хотѣла выповнити.

Ба заведеню навѣть про се байдуже, якъ хорй проводять довгй лѣтнй днѣ. А прецѣнь се майже кождому вѣдомо, що хорй на легкй найбôльше думають про свою хоробу, а думаючи про нея, тратять гуморъ, веселôсть та живый настрôй, котрый знову дуже ôдбиваесь на ихъ силахъ, — длятого конче треба хорого чоловѣка чимъ-небудь заняти, щобы ôдвернути его ôдъ того. Щавниця мабуть не знае про се, бо крôмъ гôръ та деревъ, крôмъ свого гарного положеня, не дасть хорому выбору часописей, не дасть книжки, не дасть якоись игры, ба навѣть той клюбъ щавницкій, до котрого треба особно вписатись, на примѣръ не мае крôмъ Dziennik-a Polsk-ого жадной львôвской польской часописи... Коли-жь дощь, тогдѣ кождый мусить сидѣти въ своѣй норѣ, та й не показуватись навѣть нѣгде на свѣтъ, бо Щавниця не мае жадного крытого хôдника, по котрôмъ бы можна въ часѣ слоты пройти ся.

Я знаю кôлька купелевыхъ заведень въ Галичинѣ, де зарядъ въ кождôмъ сезонѣ дае одному хорому священникови лат. обряду а одному греко-кат. обряду даромъ мешканье, услугу и купелѣ, обовязуючи его за те що дня ôдчитати тиху службу Божу въ каплици заведеня. Такъ н. пр. поступае собѣ зарядъ купелевый въ Любѣни и тымъ способомъ бувають заспокоенй вѣрнй въ своихъ духовыхъ потребахъ. Въ Щавници сего нема, ба, менѣ здаесь, що латиньскй священики, котрыхъ тутъ на купеляхъ перебувае може бôльше нѣжь 10, звязали ся мѣжь собою, щобы руского священика не допустити до престола. Нашй люде, перебуваючи въ Щавници и хотячи выслухати службы Божои въ такй великй свята, якъ на св. Ивана Хрестителя, на св. Петра и Павла, удавали ся зъ прошеньемъ до нашихъ священикôвъ, — але що? — латиники оденъ по другôмъ ставали на службу Божу, а нашому „попови“ [якъ нашихъ священикôвъ тутъ лат. духовеньство зове] прийшлось бы ждати до 12 ои годины, щобы ôдчитати литургiю. Нашй Ординарiяты въ интересѣ вѣрныхъ нашого обряду, повиннй удати ся зъ представленьемъ до унiверситету краковского, щобы онъ въ тôмъ дѣлѣ завѣвъ якійсь ладъ та порядокъ, тымъ бôльше, що въ Щавници нема рускои церкви анѣ постôйного руского священика, а дуже часто бувае й такъ, що хорого чоловѣка въ далекôй чужинѣ зустрѣчае смерть, онъ бы передъ смертiю бажавъ ще передъ своимъ священикомъ высповѣдатись, та ба, не знати, до кого удатись та кого о се просити..

Сава Сливичъ.

——

Зъ Лѣського.

[Непошанованье рускихъ святъ. — Жиды панують. — Нужда селянъ черезъ нещастя елементарнй. — Тягаръ шкôльный].

Лѣське ц. к. староство вôзвало на день 6 н. ст. липня, т. е. на Рождество св. Ивана Хрестителя трехъ селянъ руского обряду зъ Л. въ справѣ пашпортовôй, а то: Стефана Тулейбича, Ивана Лазора и Илька Грезняка. Тутъ ихъ переслухавъ комiсаръ К. С., Русинъ зъ роду.

На той самъ день рано взывавъ такожь ц. к. судъ повѣтовый въ Устрякахъ Ивана Кульбу и Михайла Барана въ спорѣ пронiзорiяльнôмъ. Такъ роблять ц. к. староство и ц. к. судъ, — то якъ же дивувати ся тому п. капралеви, що то въ Городиловѣ казавъ собѣ давати 12 форшпанôвъ въ другій день Зеленыхъ святъ?

Давна рѣчь, що то тôлько на Русинôвъ такъ не уважаесь, коли н. пр. на жидôвъ тй самй власти звертають бачну увагу що-до дня, коли мають ихъ взывати до себе... Ба, жиды нинѣ горою! Недѣльный ôдпочинокъ нѣгде ихъ по мѣсточкахъ не обовязуе... торгують ще лѣпше, якъ въ днѣ будній.

Нашого селянина тисне бѣда зô всѣхъ бокôвъ. Ще не отдыхли ся люде зъ одной бѣды по посушнôмъ 1889-ôмъ роцѣ, коли то не одинъ мусѣвъ запозичитись въ банку, щобы выживити свою нерасову худобину, а вже прийшла друга: градъ, бурѣ, зливы...

До того ще постигъ громады тягаръ шкôльный. Прошу послухати: Въ нашôмъ селѣ Л.. де есть 800 душъ мае громада зложити до року на будову школы 2.000 зр. [окрôмъ привозу], 300 зр. на купно грунту, а дальше що року для учителя 130 зр. 10 сагôвъ дровъ [се чинить такожь 100 зр., бо лѣса своего дасть Богъ] и 15 зр. на сторожа. Люде бѣдують тутъ гôрко, сего року на переднôвку и лѣпшй господарѣ купують зерно, екзекутникъ ходять за залеглыми податками, а черезъ школу треба буде не одному позбутись остатнои коровины-живительки, або й загона, а самому йти до Америки. Сумъ та й горе! Нанове инспекторы не мають жадного взгляду для громадъ, жадной полекшѣ що до речинця выбудованя школы, а кромѣ того мають собѣ за заслугу, коли що-до престацiй на учителя якъ найменше заанґажували фондъ шкôльный! Тожь и не дивувати ся, що нашй люде набирають уже теперь неохоты до школы и само слово школа наповняе ихъ страхомъ, тратать ся на безхосеннй рекурсы, щобы лише ея позбутись? Мабуть передчувають такожь не взлякій зô школы на будуче пожитокъ при теперѣшнôмъ устрою нашихъ школъ — при ея системѣ польонiзацiйной..

——

Зъ Ярославского.

[Бурса руска въ Ярославѣ.]

Майже въ кождôмъ мѣстѣ зъ середною школою основали Русины рускй бурсы для молодежи бѣдной, де она знаходить и удержанье и опѣку. Тôлько на одно мѣсто, мовъ бы призабула Русь, а то на Ярославъ. Може длятого, що Ярославъ лежить уже по другôй сторонѣ Сяну, а тую часть зачисляють уже до захôдной Галичины. Але-жь Ярославъ — мѣсто руске, хочь нинѣ вже геть перепольщене, всюда чуешь бесѣду тôлько польску, а навѣть Русины въ нѣмъ живучи уже запровадили межи собою бесѣду польску, а пôзнати, що тутъ живуть и Русины, — можна хиба по церквѣ, до котрои дуже радо горнуть ся парохiяне. Найлучшимъ доказомъ, якъ тутъ Русины спольщились, свѣдчить остатна конскрипцiя. Начислено 400 душъ, котрй уживають бесѣды рускои — на 20.000 людности! Сумно дуже, бо ще въ 1813 роцѣ числено въ Ярославѣ Русинôвъ до 4.000. Нинѣ, по 78 рокахъ, тôлько 400. Не хочемо теперь входити въ те, що за причина тому була, але фактъ остае фактомъ. Такъ само й села наоколо Ярослава мазурскй, а посередъ нихъ мовъ бы оазы, села рускй. Не дивниця, що й тй села, колись чисто-рускй, нинѣ польщать ся.

Середъ такихъ обставинъ и молодѣжь шкôльна, котра приходить до Ярослава, не ôдзначуесь анѣ замилуваньемъ до своея церкви, анѣ до своеи народности, — не чуе ся тая молодѣжь рускою, бо анѣ до церкви не ходить, анѣ пôдчасъ службы Божои спѣвати не буде, анѣ руского языка и литературы не студiюе, анѣ пѣсенѣ рускои. Найлучшимъ доказомъ моихъ слôвъ есть то, що зъ фонду для убогихъ ученикôвъ-Русинôвъ куплено рускй читанки та катехизмы, а ученикъ не хоче задармо взяти рускои книжки. Додаймо до того, що молодѣжь руска переважно бѣдна, а Ярославъ дороге мѣсто, особливо за-для сильнои залоги вôйсковои, — то можна собѣ представити, якій есть тутъ станъ матерiяльный и моральный рускои молодежи. Молодѣжь руска есть тутъ дуже нездарна, — се голосъ загальный. Де-инде молодѣжь наша плекае все, що руске, тутъ навпаки, соромить ся русчины. Що-жь дѣяти зъ тою молодѣжiю? Чи уважати ея за страчену? Нѣ, намъ треба ея ратувати — бодай черезъ заложенье рускои бурсы.

Чи дотеперь нѣхто не подумавъ о бурсѣ? На те ôдповѣмо, що вже передъ кôлькома роками постановили декотрй патрiоты основати въ Ярославѣ бурсу, зложено кôлькадесять зр., выбрано комiтетъ, котрый мавъ уложити статутъ и написати ôдозву до цѣлои Руси о складки, та й на тôмъ закôнчилось. До нинѣ анѣ комiтетъ не зôбравъ ся, анѣ статуту анѣ ôдозвы не зложивъ. Такъ цѣла тая важна справа заснула въ самôмъ початку сномъ блаженыхъ. Тожь ôдзываемо ся до всѣхъ членôвъ комiтету, щобы вже разъ подумали о такъ пекучôй справѣ, якъ бурса руска въ Ярославѣ, и якъ найскорше взялись до дѣла а ще въ слѣдуючôмъ роцѣ шкôльнôмъ можна бы отворити бурсу, де бодай кôлькохъ хлопцѣвъ умѣстилось бы даромъ, а й заможнѣйшй дали бы тамъ свои дѣти за оплатою, если-бъ могли знайти добру опѣку. Сподѣваемось, що вся Русь зъ охотою поспѣшить зъ лептами за-для красшои будучности Руси.

Другъ молодежи.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Товариство рускои охотничои сторожи огневои „Сокôлъ“ въ селѣ Купчинцяхъ, повѣта тернопôльского, прислало намъ, зъ просьбою о помѣщенье въ „Дѣлѣ“, слѣдуючу допись:

„Перечитавши въ 137 н-рѣ Вашои цѣнной часописи зъ дня 1 н. ст. липня с. р. въ „Новинкахъ“ уступъ важный, написаный въ користь товариства охотничои сторожи огневои „Сокôлъ“ въ нашôй громадѣ, де Свѣтла редакцiя звертае увагу рускои интелiґенцiи, щобы будила и поддержувала почутье потребы такихъ товариствъ въ огляду на ихъ хосенность, — постановивъ я подати Вамъ де-що про се товариство.

Въ нашой громадѣ Купчинцѣ завязало ся товариство охотничои сторожи огневои „Сокôлъ“ и ôдбуло першй загальнй зборы на дни 28 н. ст. червня с. р. На загальнй зборы запрошено не тôлько своихъ громадянъ и интелiґенцiю, але такожь розôслано запрошеня до сусѣдныхъ громадъ, читалень и до интелiґенцiи, але, жаль сказати, зборы не ôдбули ся при такôй численнôй участи, якъ того, зъ уваги на важность справы, належало надѣяти ся. Мѣсцевыхъ господарôвъ явило ся дуже мало число, молодежи вже бôльше, а зъ интелiґенцiи лише пп.: А. Витковицкій управитель школы [вже по замкненю зборовъ], Галашиньскій ц. к. надстражникъ сторожи скарбовои, а зъ сусѣдныхъ громадъ насилѣвъ лише п. Иванъ Пиндусъ, господарь и бувшій довголѣтный начальникъ громады Настасова. Зъ запрошенои интелiґенцiи, якъ пп. Завистовскій, Михалевскій и Ландесберґъ, мѣсцевй властителѣ дôбръ, и о. В. Микитка, мѣсцевый парохъ, не тôлько не явили ся на зборахъ, але ще, якъ доходять слухи, насмѣвають ся зъ сея справы. [О. Микитка въ церкви прозвавъ „соколôвъ“ „кружками“.]

А треба знати, що вся интелiґенцiя ще въ роцѣ 1889 одержала письма ôдъ выдѣлу повѣтового въ Тернополи зъ дня 27 марта ч. 969, въ котрôмъ прошено ея, щобы заняла ся справою заснованя сторожей огневыхъ. Она о тôмъ не погадала, а теперь, коли селяне самй взяли ся до заснованя „Сокола“, стараются ся люде интелiґентнй нищити ихъ заходомъ довершене дѣло. Пôдношу се въ часописи, надѣючись, що чей же интелiґенцiя наша змѣнить свое поступованье, а не поддержуючи сея справы, занехае и переслѣдувати „соколôвъ“, котрй що-йно зачали лѣтати.

Нашй „соколы“ — то молодй, примѣрнй, а передовсѣмъ тверезй и великои надѣѣ люде; въ числѣ 40 членôвъ дѣйствыхъ приходять они пильно що недѣлѣ на мѣсце науки около будынку выставленого громадою на приряды до гашеня огню. Будынокъ мае красну написъ „Магазинъ „Сокола“ товариства охотничои сторожи огневои“. Тутъ подъ надзоромъ своего начальника п. Кл. Жмура „соколы“ учать ся, якъ обходити ся зъ сикавкою и другими прирядами, а такожь ґимнастики.

Д. О.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛIТИЧНЫЙ.

Въ угорскôмъ парламентѣ ôдбулось дня 15 липня, по закôнченю ґенеральнои дебаты, голосованье, чи приступить ся до спецiяльнои дебаты надъ реформою администрацiи. Послы явились численно. На 411 мадярскихъ послôвъ — бо хорватскй послы не мають права голосувати надъ сею внутрѣшною справою Угорщины — голосувало 261 за а 99 противъ; 50 послôвъ не було присутныхъ а такожь президентъ не голосувавъ. Тожь проектъ закона принято великою бôльшостiю 162 голосôвъ за пôдставу до спецiяльнои дебаты. Результатъ голосованя приняла лiберальна партiя голосными окликами: éljen! За проектомъ голосувала цѣла лiберальна партiя и умѣркована опозицiя, а обѣ фракцiи скрайнои лѣвицѣ та зъ восѣмь послôвъ нашихъ партiй голосували contra.

По принятю проекту розходилось о то, чи заразъ перейти до спецiяльнои дебаты надъ реформою администрацiи, чи ôдложити ея. Бар. Пронай поставивъ внесенье, щобы дебату ôд-

ложити до 15 вересня с. р., бо послы потребують ôдпочати, а правительство буде мати часъ выготовити потрѣбнѣ законы ґарантійнѣ. Ґр. Апоній обстававъ такожъ за ôдложеньемъ бодай до 1 вересня. Правительство — казавъ ôнъ — не потребує боятись, що за той часъ гадки що-до реформы змѣнять ся, бо голосованье показало, яку бôльшôсть мае правительство и ще кôлька инышхъ послôвъ було за ôдложеньемъ. Але президентъ-міністрôвъ заявивъ ся проти ôдложеня дебаты, вказавъ на примѣры, що и въ липню и въ серпню радивъ нераз парляментъ, коли потреба вымагала, а парляментъ мае на осѣнь и такъ богато роботы, якъ ухваленье буджету (скрайна лѣвиця кричить: Жадного буджету вамъ не призволимо!), економічнѣ проекты и т. п. Отже просить сейчасъ голосувати, чи ôдкладае ся спеціяльну дебату на осѣнь, чи нѣ. Самъ есть проти ôдкладаня. Тогды 20 членôвъ скрайнои лѣвицѣ поставили на письмѣ внесенье, щобы ажь на другій день надъ тымъ голосувати. Пôсля реґуляміну парляментарного мае таке внесенье значенье, и такъ удалось скрайнôй лѣвици ôдложити голосованье на другій день, чимъ дала доказъ, що зачинае ужнвати обструкційныхъ средствъ.

Вкôнци ôдкинувъ парляментъ угорскій внесенье пос. Чатара, котрымъ жадавъ ôнъ, щобы урядовый часописи оголошували повнѣ стеноґрафічнѣ протоколы зъ засѣдань парляменту, а не вытяги и змѣсть, якъ се теперь роблять. Чатаръ звернувъ именно на се увагу, що часописи подають бесѣды лише послôвъ, котрѣ имъ подобають ся, а бесѣды иньшихъ послôвъ скорочують або й перекручують тенденційно, якъ захотять. Але ліберальный клюбъ, котрый найбôльше залежить ôдъ пресы угорскои, а та праса есть въ жидôвскихъ рукахъ, спротививъ ся внесеню Чатара въ тôй справѣ и оно упало.

———

Въ недѣлю ôдвѣдавъ нѣмецкій цѣсарь льорда Сальсберіого въ Гатфієльдѣ. Тôй гостинѣ присвятивъ головный редакторъ Pall Mall Gazette, W. T. Stead статью, про котру годить ся згадати. Въ тôй статьи каже ся, що мудро поведеный тридержавный союзъ закôнчить ся остаточно вже може незадовго тымъ, що въ Европѣ утворять ся сполученѣ державы, бо теперѣшнѣ три союзнѣ державы творять таку основу, котра закономъ тяжести притягае иншѣ державы. Анѣ Россія анѣ Анґлія не прилучать ся до тридержавного союза, але ще за-для того нема причины, чому бы Анґлія и Россія не мали поступати спôльно зъ союзными державами, щобы удержати европейскій миръ. Французы ошибають ся, гадаючи, що царь хочь троха симпатизує зъ ихъ идеями реванжу; они бы гôрко завелись въ своихъ мрѣяхъ, если бы хотѣли, спускаючись на россійску помôчь, зачепити Нѣмеччину. Россія охоронила бы що найбôльше Французôвъ, если бы они провокували войну и станули на краю погибели, хочь ôдъ цѣлковитого знищеня. Царь есть чоловѣкомъ зелѣзнои рѣшучости, котрый ненавидить по-надъ все войну и мае пересвѣдченье, що Нѣмеччина посередъ державъ, оперши сь на Всходѣ на Россію а на заходѣ на Анґлію, хоче удержати вселсвѣтный миръ. Зъ повнымъ знаньемъ рѣчи можна сказати, що нема нѣякои причины, чому Анґлія и Россія не могли-бы прилучити ся до союза. Проблемъ, удержати европейскій миръ, осягаесь тымъ, що Францію изолюесь. Се для Франція найбôльша прислуга, що не даесь ѣй можность зломити миръ. А що се есть найсильнѣйшимъ пересвѣдченьемъ царя и анґлійского народу, то нѣмецкій цѣсарь мудро бы зробивъ, если бы разомъ зъ льордомъ Сальсберімъ обговоривъ найлѣпшѣ средства и дороги, якъ бы удержати миръ и сполученѣ державы центральнои Европы розширити дальше. Вправдѣ трудно якось не подумати, що сей планъ, о скôлько ôдносить ся до Россія, не есть парадоксомъ; але за то напевно можна сказати, що Французы дуже заведуть ся, если гадають, що Россія поможе имъ до Альзаціи и Льотаринґіи. А если парискѣ ґазеты, обговорюючи гостину цѣсаря нѣмецкого въ Лондонѣ, потѣшають ся тымъ, що не иде ту нѣ о якѣсь крѣпкѣ договоры або писемнѣ умовы, то се нѣчого не значить, бо найперше нѣхто не удержувавъ, мовь бы Анґлія приступила до тридержавного союза, а ôдтакъ цѣлый нарôдъ анґлійскій, якъ найсердечнѣйше витавъ нѣмецкого цѣсаря. Рôвно-жь демонстрація париска въ честь посла Лябушера (хотять дати ему почетный даръ ôдъ французского народу) за се, що публично въ парляментѣ заявивъ, мовь бы анґлійскій нарôдъ симпатизувавъ зъ Французами, не доказує нѣчого, бо льордъ Ферґуссонъ давъ вже добру ôдправу згаданому послови.

———

Зъ Петербурга помѣщае Pol. Corr. комунікатъ, въ котрôмъ говорить ся про враженье, яке зробило ôдновленье тридержавного союза въ россійскихъ кругахъ правительственныхъ та про те, якъ Анґлія ставляе себе до союзныхъ державъ. Петербурскій кореспондентъ каже, що се враженье було сильнѣйше, анѣжь собѣ представляють та впевняе се на слѣдуючôй основѣ: До теперь була бесѣда лишь про союзъ межь Нѣмеччиною, Австріею и Италіею а супротивъ такого союза Россія вважала себе досыть безпечною, бо въ Петербурзѣ гадали, що порозумѣнье Россія зъ Францією вырôвнае силѣ тридержавного союза, хочь навѣть межь Россією а французскою республикою не було формальнои угоды. Тожь звычайне ôдновленье тридержавного союза не выкликало бы було въ Россія сильнѣйшого враженя. Но теперь Анґлія замѣсть бути зрѣтелемъ, приняла ролю актора та зъобовязалась на случай войны боронити береги италійскѣ супротивъ Франціи. Если бы фактично рѣчь такъ мала ся, то тогды Россія та Франція мали бы супротивъ себе не потрôйный але почвôрный союзъ. Про те мабуть въ користь загального мира мусить бути необходиме, щобы Россія та Франція наближились до себе бôльше, чимъ доси и щобы заразомъ коло себе зôбрали всѣ меншѣ державы, котрѣ стоять по-за союзомъ. Зъ того становиска выходять въ Петербурзѣ, и тому приняли дуже радо подорожь молодого короля сербского до Петербурга а не менше вдоволенье выкликало рôвножь въ петербурскихъ кружкахъ сердечне повитанье французкои фльоты въ Копенгазѣ. Будь-що-будь алліансъ французско-россійскій въ нинѣшныхъ обставинахъ есть лишь пытаньемъ часу и треба сподѣвати ся, що ôдносины французско-россійскѣ втратять незадовго свôй дотеперѣшный такъ перѣшимый характеръ.

Въ справѣ тридержавного союза пише Esercito, орґанъ италійского міністерства войны, мабуть на основѣ добрыхъ информацій, що ôдновленье союза длятого послѣдувало такъ скоро, що Франція поробила на границѣ альзацко-льотаринґскôй дуже великѣ уоруженя та згромадила богато войска. Въ Берлинѣ, Вѣдни та Римѣ припускали, що Франція дѣлае се въ тôй надѣи, що потрôйный союзъ розпаде ся и про те постановлено его якъ найскорше продовжити. Але кôлько на тôмъ донесеню правды, сего не знати, бо про новѣ якѣсь укрѣпленя французкѣ на границѣ альзацко-льотаринґскôй не було нѣчого чути, хиба що пôдъ ними треба розумѣти приготовленя до будучихъ великихъ маневрôвъ французскихъ, котрѣ будуть обнимати чотири корпусы, а що ихъ дѣйство ведено на дуже великій розмѣры, то справдѣ выкликали деякѣ пôдозрѣня въ Нѣмеччинѣ. Мобілізація на тѣ маневры обнимае чотири корпусы стоячѣ на границѣ нѣмецкôй а всѣ вправы будуть ôдбувати ся таки на самôй границѣ и майже въ окрузѣ пограничнôмъ. Се усправедливляе въ дечôмъ занепокоенье сусѣдныхъ державъ. Але загально не думано, щобы тѣ маневры були въ звязи зъ военными замѣрами а нема нѣякихъ датъ на то, котрѣ могли бы подôбнѣ догадки оправдати. Впрочôмъ вѣсть про ôдновленье потрôйного союза не зробила нѣякого вплыву на постановы французкого правительства, коли маневры ôдбудуть ся, помимо того, що трактатъ ôдписано. Вправдѣ и се правда, що французске правительство безустанно звертае пильну увагу на всхôдну границю. Сими днями власне выѣхавъ міністеръ войны Фрайсіне на инспекцію ґарнізонôвъ у всхôдныхъ департаментахъ. Онъ хоче оглянути подрôбно крѣпость Верденъ разомъ зъ цѣлою сѣтею зелѣзныхъ дорôгъ, котра буде выносити 120 кільометрôвъ та сполучить зъ собою всѣ доокружнѣ форты. Потôмъ посѣтить Туль и Нансі, котрѣ то фортифікаціи дѣйстно суть при самôй границѣ. Що-до 20 корпусу, котрый хотѣли утворити въ сѣмъ роцѣ, ще нѣчого не порѣшено, якъ се показує ся зъ ôдповѣди міністра войны до делеґатôвъ мѣста Діжонъ, котрѣ старали ся о те, щобы штабъ нового корпусу мѣстивъ ся въ тôмъ мѣстѣ.

———

Зовсѣмъ несподѣвано въ Константинополи зайшла подѣя дипльоматична, котра выкликала богато розговорôвъ въ свѣтѣ політичнôмъ. Именно султанъ принявъ на осôбнôй авдіенціи у себе дипльоматичного аґента болгарского при Портѣ, д-ра Вулковича и болгарского міністра фінансôвъ Начевича. А про цѣль або результатъ тои авдіенціи ще до теперь не знати нѣчого, але се тому впадае у очѣ, що ôдъ часу ôдъѣзду кн. Александра, отже ôдъ пяти лѣтъ, султанъ у себе не приймавъ нѣколи офіціяльного представителя болгарского княжества. Зъ Константинополя доносять, що та авдіенція зробила сензацію въ тамошныхъ кружкахъ дипльоматичныхъ и що драґоманъ россійского посольства Ивановъ говоривъ въ сѣй справѣ зъ великимъ везиромъ и зъ міністромъ справъ внѣшныхъ Саидъ-пашою. А навѣть сподѣють ся, що и самъ Нелидовъ, россійскій амбасадоръ, буде домагати ся выясненя ôдъ Порты що-до сего случаю. Рôвно жь россійска праса буде коментувати, якъ можна сподѣватись, принятье болгарскихъ достойникôвъ и певно буде лучити сю подѣю зъ гостиною и авдіенціею кн. Фердинанда у Вѣдни та въ тôмъ буде добачувати нове нарушенье берлиньского трактату.

НОВИНКИ.

— **Нинѣ скôнчивъ ся рôкъ шкôльный**, проминувъ знову оденъ рôкъ працѣ для нашои молодежи, котра спѣшить домôвъ щобъ ôдпочити по трудахъ, дыхнути свѣжимъ воздухомъ, огрѣти серця тепломъ родинного житя. Тѣшить ся молодѣжь свободою, тѣшить ся вже напередъ думкою на приятности и забавы, якѣ ждуть ѣи пôдчасъ вакацій. И мы тѣшимо ся вразъ зъ молодежію, тѣшимо ся ея щастьемъ и бажаемо ѣй, щобъ якъ найприятнѣйше и найвеселѣйше провела часъ свого ôдпочинку. Однакъ бажали бы мы такожъ, щобы и сей часъ радости не проминувъ для нашои молодежи безъ користи, а щобъ она вертала по феріяхъ до школы збогачена не лишь думками, але й серцемъ. Нагоды до того мае, особливо наша руска молодѣжь, досыть. Стрѣчаючись майже на каждôмъ кроцѣ зъ сельскимъ народомъ, дивлячись на его бѣду горе, нехай она не забувае, яка задача жде ѣи въ будучности, нехай любовь до темного брата додасть ѣй силы и запалу до дальшои працѣ, щобы колись змогла гôдно стати въ его оборонѣ и ôддати ему довгъ, якій теперь у него затягае.

— **Клясифікація рускои ґімназіи у Львовѣ за рôкъ шкôльный 1891.** Зъ справозданя дирекціи рускои ґімназіи за рôкъ шкôльный 1891 показує ся, що всѣхъ ученикôвъ вписаныхъ на сей рôкъ до тои ґімназіи було 455, а до клясы приготовляючои вписало ся 51. Пôсля поодинокихъ клясъ представляе ся число ученикôвъ такъ: въ I клясѣ а) було ихъ 56., въ I кл. б) 45., въ II кл. а) 31., II кл. б) 30., III кл. а) 33., III кл. б) 33., IV кл. 51., V кл. 48., VI кл. 41., VII кл. 40 а въ VIII кл. 47. При кôнци першого пôвроку осталось въ ґімназіи 429 ученикôвъ, а въ клясѣ приготовляючôй 51; при кôнци-жь року шкôльного було въ ґімназіи 399 ученикôвъ а въ клясѣ приготовляючôй 49. [Въ минувшôмъ роцѣ було въ ґімназіи 397 ученикôвъ а въ приготовляючôй клясѣ 36.] На 399 клясифікованыхъ въ другôмъ пôвроцѣ одержали: першу клясу зъ ôдзначеньемъ 21 ученикôвъ, першу клясу 233, поправку 85, другу клясу 33, третю клясу 25, а 2 позволено зробити испытъ доповнюючій по феріяхъ. Въ клясѣ приготовляючôй було першихъ клясъ зъ ôдзначеньемъ 4, першихъ 29, поправокъ 7, другихъ клясъ 4 а третыхъ 5. Пôсля поодинокихъ клясъ выпала клясифікація якъ слѣдує: I а. кляса: клясифікованыхъ 37, зъ тыхъ одержало першу клясу зъ ôдзначеньемъ 1, першу клясу 20, поправку 10, другу клясу 1, третю 4 а одному позволено доповнити испытъ по феріяхъ. Въ I б. клясѣ було клясифікованыхъ 31 ученикôвъ, зъ котрыхъ одержало першу клясу зъ ôдзначеньемъ 1, першу клясу 14, поправку 8, другу клясу 2, третю 6. II а. кляса. Клясифікованыхъ 30, зъ тыхъ одержало першу зъ ôдзначеньемъ 2, першу 24 и поправку 4. Въ II б. клясѣ клясифікованыхъ 28, зъ тыхъ одержало першу клясу 20, поправку 5, другу клясу 3. Въ III а. клясѣ клясифікованыхъ 29, зъ тыхъ одержало першу зъ ôдзначеньемъ 1, першу клясу 19, поправку 5, другу клясу 3 а третю 1. Въ III б. клясѣ клясифікованыхъ 33, зъ тыхъ одержало першу зъ ôдзначеньемъ 1, першу клясу 22, поправку 6, другу клясу 3 а третю 1. Въ IV. клясѣ клясифіковано 46 ученикôвъ а зъ нихъ одержало першу зъ ôдзначеньемъ 7, першу клясу 29, поправку 8 а другу клясу 2. Въ V. клясѣ було на 48 клясифікованыхъ ученикôвъ першихъ зъ ôдзначеньемъ 1, першихъ клясъ 21, поправокъ 13, другихъ клясъ 5 а третыхъ 8. Въ VI клясѣ на 38 клясифікованыхъ було першихъ зъ ôдзначеньемъ 4, першихъ клясъ 17, поправокъ 6, другихъ клясъ 7 а третыхъ 4. Въ VII. клясѣ клясифіковано 34 ученикôвъ, зъ котрыхъ першу зъ ôдзначеньемъ одержало 2, першу клясу 17, поправку 8, другу клясу 6 ученикôвъ а одному позволено доповнити испытъ по феріяхъ. Справозданье зъ испыту зрѣлости подали мы вже свого часу.

— **Зъ Бережанъ пишуть намъ**: Въ Бережанахъ въ ґімназіи вже скôнчились испыты зрѣлости. Сѣдало до испыту публичныхъ ученикôвъ 30, приватныхъ 9, разомъ 39. Зъ тыхъ було Русинôвъ 15. Не судилось здати двомъ Русинамъ, а зъ прочихъ здало 10 чисто а 3 дôстали поправку. Зложили испытъ зрѣлости чисто Русины: Глѣбовицкій Софронъ, Гургула Ярославъ, Киналь Андрѣй, Кордуба Теофиль Мечиславъ, Лепкій Богданъ, Лѣщиньскій Миронъ, Писецкій Иванъ, Телиховскій, Свергунъ Филипъ и Яричевскій Сильвестеръ. Поправити мають одинъ предметъ: Барусевичъ Иванъ, Копертиньскій Михаилъ и Мушкевичъ Симеонъ. Въ четверъ дôстали матуристы свѣдоцтва. Тому актови були присутнѣ декотрѣ зъ старшинъ мѣста и професоры ґімназіи. Теплымъ словомъ попрощавъ матуристôвъ директоръ ґімназіи д-ръ Ґжегорчикъ въ дорогу дальшого житя. Торжественну хвилю роздачи свѣдоцтвъ закôнчивъ гимнъ народный. Вечеромъ ôдбувъ ся товарискій прощальный пиръ. За столомъ пôйшли сердечнѣ розмовы, спѣвы, промовы. За десять лѣтъ мають сегорôчнѣ товаришѣ знову витати всѣ въ однôй громадѣ.

— **Испыты зрѣлости на Буковинѣ.** Въ ґімназіи радовецкôй здали испытъ зрѣлости слѣдуючѣ ученики Русины: Ст. Баґницкій, Кас. Брандзанъ, Вас. Велеґорскій, Викторъ Ивановичъ. — Въ черновецкôй ґімназіи здали той испытъ: Ол. Воробкевичъ (зъ ôдзн.), Теод. Галипъ, Ст. Кравець, Гедиминъ Лисинецкій, Стеф. Маланчукъ (зъ ôдзн.), Ипол. Томюкъ. — Въ сучавскôй ґімназіи не було въ VIII-ôй клясѣ нѣ одного ученика Русина. Число ученикôвъ Румунôвъ перевысшало Русинôвъ въ трое.

— **Зъ Увислы** (въ пов. гусятиньскôмъ) **пишуть намъ**: Вп. п. Иванъ Борисикевичъ опустивъ наше село ще торôкъ, а мы селяне Увислы ще довго будемъ ôдчувати страту того старенького патріота ôдъ 1848-го року, бо бувъ то въ каждôй нашôй справѣ щирый дорадникъ и поучитель и дуже много добра зробивъ для нашого села. Нераз лучали ся споры межи нами, а ôнъ все бувъ посередникомъ до спокою и полагодженя. Нашôй читальни дарувавъ 400 зр., черезъ те пôднеслась она значно, бо зъ того гроша удержує ся сама и по змозѣ запомагае селянъ. П. Ив. Борисикевичъ выѣхавъ минувшого року для поратованя здоровля до свояка въ Инсбруцѣ а ще й нинѣ памятае за насъ, бо дня 10 н. ст. червня донесла намъ редакція „Дзвôнка“, що п. Иванъ Борисикевичъ оплативъ намъ „Дзвôнокъ“ на цѣлый рôкъ. За се складае зарядъ читальнѣ и всѣ селяне своему незабутному добродѣеви щиру прилюдну подяку. *Иванъ Любый. Демко Мостовый. Михайло Мостовый.*

— **Въ Косовѣ** дня 10 липня с. р. около $4\frac{1}{2}$ годины по полудни ударивъ грôмъ въ стодолу одного господаря. Счинивъ ся крикъ великій, але нѣхто не хотѣвъ ратувати, бо, кажуть, пожару ôдъ грому не годить ся гасити, щобы ще бôльше не горѣло. И хто знае, що було бы сталось, якъ бы не комендантъ жандармеріи въ Косовѣ п. Адольфъ Лучиньскій и жандармъ Маркевичъ, котрѣ зараз прибули на мѣсце и енерґічно взялись до гашеня. Крôмъ стодолы згорѣла ще лишь одна хата, а выратовано нову хату, що тôлько о два метры була ôддалена. Сикавка прибула за годину, — скоро, нема що казати!..

— **Дуже гарне альбумъ деревляне** выставлене буде черезъ кôлька днѣвъ въ торговли п. Пѣлецкого при площи Маріяцкôй у Львовѣ. Албумъ се выготовлене въ робôтни „Гуцульскои Спôлки“ промисловои въ Коломыи молодымъ хлопцемъ Иваномъ Лукопакомъ, родомъ зъ Печенѣжина. Робота выкôнчена чисто и дуже старанно гуцульскою рѣзьбою въ стилю славныхъ Шкрибляковъ зъ Яворова. Майже не хочесь вѣрити, щобы роботу сю выкôнчивъ хлопець, калѣка на ногу, котрый прийшовши до Коломыѣ передъ пôвтора року, не мавъ найменшого понятя о рѣзьбѣ. Видно, що нашъ покутскій людъ дуже талановитый, та що при науцѣ и працы мôгъ бы розвинути ся на Покутью промыслъ такъ, що становивъ бы основу народного добробыту.

— **Бôйки румуньскихъ посолôвъ.** Передъ кôлькома днями писали мы о скандалѣ, якій выкликали послы Поповичъ и Лека въ румуньскôмъ парляментѣ. На тôмъ однакъ, якъ теперь показує ся, не конець. Приятелѣ обохъ тыхъ закукурѣченыхъ когутôвъ, самѣ батьки народу, утворили два воюючѣ таборы, котрѣ пробували своихъ пастухôвъ всюды де лишь можна було: на коридорахъ палаты посольскои, въ буфетѣ, въ товариствахъ, на улицяхъ, словомъ всюды. Вкôнци минувшого тыждня прийшло до рѣшаючои борбы на головнôмъ мѣскôмъ бульварѣ. Послы Лека и Стратъ, два румуньскѣ Аяксы, побравшись пôдъ руки, ишли хôдникомъ, заглядаючи пôдъ капелюшики. Въ тôмъ переѣздже фіакромъ Поповичъ. „Ось гольтѣпака!“ кличе Лека на цѣлу улицю, показуючи на Поповича палицею, а той задержує вôзъ и кричить: „Мовчѣть, худобо, бо выстрѣляю васъ, якъ псôвъ!“ Стратъ грозить ему палицею, Лека плюе а Поповичъ показує револьверъ. Тогдѣ кидае ся Лека на него и хватае за руку, але въ сѣй хвили падае стрѣлъ. На щастье куля минае Леку, тогдѣ Поповичъ ударяе Леку по головѣ палицею. Лека паде на землю а вôзъ жене зъ мѣсця, але робить ся крикъ, збѣгають ся иншѣ послы, приятелѣ обохъ сторôнъ и задержують вôзъ. Лека бѣжить до воза, добувае револьвера и починае ся стрѣлянина. Лека стрѣляе въ Поповича, а сей стоячи въ возѣ робить те саме. Приятелѣ всѣми силами помагають борцямъ. Здивована публика приглядае ся цѣкаво, а полиція не важить ся мѣшатись до того, бо жь не вôльно нарушувати нетыкальности послôвъ. Але нашѣ героѣ якось лихо стрѣляють, выстрѣлявно вже половину набоѣвъ, а ще нѣхто не раненый. Вкôнци Лека паде: куля розбила ему колѣно. „Теперь утѣкаймо!“ — кличе Поповичъ до своихъ. Якъ воробцѣ розлѣтають ся его приятелѣ, а ôнъ самъ утѣкае фіакромъ. За нимъ бѣжать противники, стрѣляючи безъ перервы. Куля посла Ґерґеля трафила вôзника. Поповичъ хапае теперь поводы и одною рукою обкладае батогомъ коня, а другою разъ-у-разъ стрѣляе до противникôвъ и такъ щасливо утѣкае. Леку взяли до готелю а вôзника на полицію, зъ вôдки ôддали до шпиталю. Раненѣ похорують довго, але выйдуть. Тымчасомъ зажадала прокураторія выданя ексцедентôвъ. Довго и широко говорили ôтцѣ румуньского народу надъ сею справою, цѣлый лексіконъ слôвъ, не выданыхъ нѣякои академію, посыпавъ ся pro и contra, були въ роботѣ столы, стôльцѣ, лавки и кулаки, та вкôнци урадили ôддати всѣхъ героѣвъ бульварскои баталіи прокураторови. Такъ закôнчила ся румуньска Иліяда.

— Дневникъ офіціяльный французского правительства „Journal Officiel“ подае декретъ президента републики въ справѣ **реформы середнего образованя въ Франціи.** Ôдъ теперь enseignement secondaire spécial буде называти ся enseignement secondaire moderne. Зъ ґімназіяльныхъ выкладôвъ выключено языки класичнѣ, хочь ґімназія заховае, якъ до теперь, характеръ школы гуманитарнои. Замѣсть латины та греки введено спеціяльнѣ студіи надъ языкомъ французкимъ, анґлійскимъ, нѣмецкимъ, а въ деякихъ мѣсцевостяхъ надъ италіяньскимъ та испаньскимъ. Такожь студіи надъ новочасною літературою. Нѣмецкій языкъ уважають за оденъ зъ найважнѣйшихъ и ôнъ буде выкладатись всюды. Грецкихъ и латиньскихъ писателѣвъ буде молодѣжь студіювати въ добрыхъ перекладахъ французскихъ. Се отже першій крокъ, котрый зрывае зъ традиціями дотеперѣшного образованя, а заразомъ цѣкавый експериментъ, котрого до теперь не було по-при всѣ споры о користи клясицизму.

— Зъ Кіева доносять до „Нов. Времени“, що часть **бурѣ та зливы на Украинѣ** дуже пошкодили збôжу, котре хочь давно вже высипалось въ колосъ, але не достигло. Сѣнокосы опôзнились. Въ богато мѣсцяхъ подôльскои ґуберніи та повѣту липовецкого градъ знищивъ весь засѣвъ; така сама вѣстка приходить зъ ґуберніи волыньскои зъ повѣтôвъ старо константинôвского и луцкого.

— **Въ околици Лѣська** въ Угерцяхъ ôдкрыто богате жерело нафтяне. Въ однôмъ дни добувають до 80 бочокъ ропы. За те предприемство копальнѣ нафты въ Пашовѣ, котре свого часу гарно розвивало ся, за короткій часъ черезъ бракъ фаховыхъ людей и злои адміністраціи упало. Товариство оголосило сими днями банкротство. Товариство се було краеве.

— **Пропавъ безъ вѣсти** ще передъ 5 тыждиями Иванъ Попôвъ, господарь грунтовый зъ Рудки шляхотскои, повѣта львôвского, 30-лѣтный отець двохъ дѣтей, высокій и сухорлявый. Ôдзначае ся незвычайно бѣлымъ вусомъ. Попôвъ терпѣвъ на божевôльство и лѣчивъ ся въ шпитали Кульпаркôвскôмъ, зъ ôдки выпущено его яко вылѣченого. Здае ся, що въ приступѣ божевôльства лишивъ дôмъ и родину, котра теперь просить о вѣстку о нѣмъ.

— **Спадщина по кардиналѣ Сіморѣ** выносить готôвкою 3.675.000 зр. Рôчный дохôдъ зъ доменъ примаса выносивъ 170.000 зр. Живый инвентарь списаный урядово представляе ся такъ: 1816 штукъ волôвъ, вартости 224.800 зр., овець 37.793 штукъ, вартости 166.000 зр., коней 392 штукъ вартости 35.000 зр., коровъ и быкôвъ 482 штукъ бугаѣвъ 1298 штукъ, свиней, вепрôвъ и поросятъ 1328 штукъ и одинъ оселъ. Послѣднѣ позиціи представляють загальну вартôсть 159.895 зр. До того полишивъ ся еще т. з. fundus instructus вартости 704.000 зр. або цѣла спадщина представляе вартôсть: 6,684.695 зр.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Дня 16 н. ст. липня рано ôдбуде ся въ Тѣснôй (дек. балигородского) вѣнчанье Володимира Фил. Венгриновича, скôнченого богослова, зъ п. Софією А. Шафраньскою, дочкою мѣсцевого надлѣсничого. — Музей им. Дѣдушицкихъ замкненый на часъ ферій. Тѣ, що хотять его видѣти, можуть одержати білеты вступу въ центральнôй канцеляріи при ул. Курковôй ч. 15. — Въ Торуни, въ Нѣмеччинѣ вызбухъ порохъ въ складѣ купця Міхера и наробивъ шкоды на 300.000 марокъ. — Львôвскою консисторією завѣдує теперь архипресвитеръ о. М. Сѣнгалевичъ. Крил. Готеровскій выѣхавъ сими днями до Любѣня а крил. Петрушевичъ до Щавницѣ. — Парохъ львôвскои Успеньскои церкви о. Павли-

нôвъ, одержавши ôдъ Ставропигійского Института 300 зр. запомоги, выѣхавъ до купелѣвъ въ Нордерней надъ моремъ Пôвнôчнымъ.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Краєва рада шкôльна именувала Петра Островского сталымъ учителемъ въ Олешевѣ, товмацкого повѣта.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 15 липня. Ґр. Таффе ôдповѣвъ на интерпеляцію пос. Яворского въ справѣ Морского ока: Оба правительства старають ся выяснити сей спôръ граничный и збирають до того потрѣбнѣ матеріялы доказовѣ. Зъ причины, що урядово границя ще не єсть означена, не може нѣяка половина монархіи уважати спôрный предметъ за свою власнôсть и власти одної половины монархіи безъ дозволу другої половины не повиннѣ интервеніювати на спôрнôмъ просторѣ. Скоро урядово донесуть о насильствахъ угорскихъ властей супротивъ австрійскої комісіи судової, правительство выступить рѣшучо и поробить ôдповѣднѣ кроки.

Вѣдень 15 липня. Кн. Фердинандъ Кобургскій переѣздивъ зъ Карльсбаду черезъ Вѣдень до Ґаштайну, щобы ще три тыжднѣ додатково лѣчити ся по Карльсбадѣ.

Берлинъ 15 липня. Kreuz Ztg. доносить, що въ Россіи сего року великій неврожай и мір. Вишнеградскій хоче теперь закупити значнѣ припасы збôжа, щобы бути готовымъ на всѣ евентуальности.

Будапештъ 15 липня. До §. 1-го записало ся зъ опозиціи 20 пословъ; правительство мусить доконче розвязати парламентъ.

Парижь 15 липня. Торжество національне ôдбулось спокôйно; войско дефілювало передъ Карнотомъ.

Гайдельсберґъ 15 липня. Доконано операціи кн. Миленѣ чорногорскôй.

Букарештъ 15 липня. Панна Єлена Вакареску, наречена кн. Фердинанда, занедужала на запаленье мозку; королева єсть при нѣй.

Франкфуртъ 15 липня. Говорять, що приписы пашпортовѣ для Альзаціи знову будуть заострені.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Воч. И. Н. въ Лѣтни 12.32 зр. дôстали за Вашѣ ôдсотки; ще залягає 68 кр.; просимо зъ передплатою скоро надôслати. — **Воч. Р. Ш. въ Любѣнцяхъ** 5 зр. дôстали; до кôнця року ще 4 зр. — **Воч. Г. П. Пѣстини** 5 зр. дôстали; до кôнця року ще 5 зр. — **Воч. С. С. въ Теребовли.** За III чвертьрôкъ дôстали. — **Воч. Ю. Г. въ Болеховичахъ.** На опасцѣ вызначено скорше, нѣжъ прийшли Вашѣ грошѣ; заплачено до 30 вересня с. р. — **Вп. И. Г. въ Вадовичахъ.** Заплачено до 31 мая. — **Воч. д-ръ І. Греб. въ Пер.** Ошибку справлено на обѣ адресы. — **Воч. М. Т. въ Полинѣ.** Высылаємо, просимо на насъ не забувати. — **Воч. А. О. въ Брошнôвцяхъ.** Заплачено до 31 липня.

Д-ръ Евстахій Бачиньскій

по доголѣтнôй практицѣ въ низшôй Австріи вернувъ до краю и осѣвъ въ Збаражи.

Спеціялістъ недугъ шкôрныхъ и венеричныхъ

Д-ръ Казимиръ Подлевскій

ôдбувши спеціяльнû студіи на клініках проф. Фурнієръ-Беснієръ въ Парижи, Ляссара въ Берлинѣ и Капосія у Вѣдни, замешкавъ при ул. Собѣского ч. 10. (Дôмъ переходовый зъ ул. Валовой ч. 9)

Ординує ôдъ 11 до 12 и ôдъ 3 до 5.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНИКОМЪ"**

ул. Театральна ч. 6 (площь св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ рôбсцайґи, и т. и. по цѣнахъ **найдешевшихъ. Репарацін найдешевше и найскорше.**

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ Коперникомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ"**

Курсъ Львôвскій
въ дни 14. н. ст. липня 1890.

Акціи за штуку безъ купона	Плат.	Жад.
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	211 —	214 —
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	240 50	243 50
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в.	302 —	305 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	211 —
Листы заставнû за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в.	100 60	101 30
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	108 90	109 60
Банку гипот. 4½% а. в. льос. 50 л.	98 50	99 20
Банку краєвого 4½% а. в. льос. 51 л.	98 90	99 60
Товариства кредит. гал. 5% а. в.	— —	— —
Товариства кредит. гал. 4% а. в.	97 60	98 30
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	95 90	96 60
Товар. кред. гал. 4½% а. в. льос. 52 л.	99 60	100 30
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	95 80	96 50
Листы довжнû за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 3% а. в. (давн. 6%) въ ликв.	60 —	62 —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн. 5%) въ ликв.	52 —	54 —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос въ 15 л.	49 —	52 —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкû 5% м. к.	104 60	105 30
Галиц. фонду пропинаційного 4% а. в.	93 50	94 20
Комунальнû Банку краєв. 5% I емис.	101 50	102 20
Позички краєв. зъ 1873 по 6% а. в.	104 50	— —
Позички краєв. зъ 1883 по 4½ а. в.	98 50	99 20
Льосы:		
Мѣста Кракова	21 50	23 50
Мѣста Станиславова	26 25	28 20
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 53	5 63
Наполеондоръ	9 26	9 40
Пôвъимперіялъ	9 50	— —
Рубель срѣбный	1 31	1 41
Рубель паперовый	1 28½	1 30½
100 марокъ нѣмецкихъ	57 40	58 —

! КОСЫ !

изъ найлучшої стирійскої фабрики насôбне порученье зъ найбôльшою старанностею выконанû:

55 центим. довгû, середно шир. по **45** кр.
60 „ „ „ „ **50** „
70 „ „ „ „ **60** „

За доброту тыхъ косъ приймаємо вельку поруку. 3869

Окрôмъ повысше згаданыхъ суть еще вузшû по 40 кр. На пятькільограмову посылку иде 8—10 штукъ.

Народна Торговля у Львовѣ и філіи.

ЛЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и стація зелѣзницѣ также.

Получивши на власнôсть по старôй фирмѣ *„Ивана и сына Серафина"* **„Лярню дзвонôвъ"** въ Калуши, ôдзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им. Качковского въ Коломыи (якъ о тôмъ свого часу ґазеты доносили) — маю и теперь на складѣ **готовû дзвоны**, выконую скоро замовленя и приймаю старû або ушкодженû дзвоны до переливаня за дуже умѣркованну цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнû замовленя въ давнѣйшôй спôльнôй а теперь моѣй власнôй **лярни дзвонôвъ** прошу о ласкавû замовленя такъ на поодинокû новû дзвоны якъ и на цѣлû групы. За тревалôсть матеріялу и гармонічный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ

Зъ глубокимъ поважаньемъ

АНТОНИЙ СЕРАФИНЪ.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЪ

поручає

выпробованû и певнû средства косметичнû

ôдзначенû 9-ма медалями заслуги и 2-ма дипльомами признаня.

Олѣйокъ таніновый, вязмôцняє и пôдпомагає волосю рости. Фляконъ 50 кр.

Помада хінова, вязмôцняє корѣнцѣ волося и запобѣгає выпадати волосю. — Слоикъ 80 кр.

Вода атеньска, до змываня волося, запобѣгає творити ся паршамъ, ôдсвѣжує, робить тревалыми барву и полыскъ. — Фляконъ 80 кр.

Олѣйокъ хіно-таніновый. Дѣлає знаменито на корѣнцѣ волося и на порôстъ волося. Въ случаяхъ де въ наслѣдокъ недуга выпало волосье, выказавъ вельми цѣлюще дѣланье. Вже по ужитю одної фляшки можна добачити порôстъ. — Цѣна 1 зр. 20 кр.

Есенція мятова до полоканя устъ, кромѣ приємного, скрѣпляючого смаку и запаху, дуже корисно **дѣлає на ясла и зубы.** Фляконъ 50 кр.

Порошокъ ростинно-алькалічный, до чищеня зубôвъ. Надає перлову бѣлôсть, ôддаляє камѣнь и квасы, котрû наводять бôль и порохнявѣнье зубôвъ. Пуделко 30 и 60 кр.

Віолінъ средство противъ прѣтя рукъ и нахъ. Фляконъ 50 кр.

Вода львôвска. Приємный, нѣжный и довготревалый запахъ тої воды здѣлавъ се, що въ Антверпіи на выставѣ всесвѣтнôй зôстала публично прохлямована и ôдзначена. Цѣна флякону меншого 80 кр., бôльшого 1.50 кр.

Ніґретина. Выборне средство до фарбованя въ сейчасъ волося на тревалу и красну барву чорну и темну; єсть цѣлкомъ нешкôдливе а въ ужитю цѣлкомъ поединче. Цѣна 1 зр.

Бѣлû и гарнû руки. Найбôльше червонû и попадалû руки выбѣлять ся и вынѣжнять ся по кôлькоразовôмъ натертю **Кремомъ ростиннымъ.** Слоикъ 80 кр.

Смаровило литовске до обуви и шкôръ, мягчить шкôру, робить ю непромакаючою и тревалою. Пуделко по 50 кр. и 1 зр.

Набути можна у ЛЬВОВѢ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3. и ул. Галицка ч. 17. Въ філіяхъ: въ КРАКОВѢ Сукенницѣ ч. 20, и въ ЧЕРНОВЦЯХЪ Ринокъ ч. 2.

Вдовиця
интелиґентна въ серединѣ вѣку глядає мѣсця до заряду дому. Близша вѣдомôсть въ редакціи „Дѣла".

ПОЛОТНА

ôдъ грубшихъ до найтоншихъ всѣхъ дилы, полотна парискû на лѣтнû одяги и ліберія, ручники, хусточки до носа, полотна грубнû пôвъ-бѣленû — дреліхи, стирки, бѣлье столове у всякихъ розмѣрахъ и т. п. **Чисто льнû** выробы ткацкû лишь въ добрôмъ родѣ поручає

ВОЛ. ҐОНЕТЪ

въ Корчинѣ коло Коросна. Ôдсылка совѣстна, ôдмѣняє ся або приймає ся назадъ все, що не подобало бы. Цѣнники и прôбки оплатно. — Адреса для певности въ языцѣ польскôмъ: **Wł. Gonet w Korczynie, p. Korczyna.**

Теофіль Копистиньскій

артистъ-маляръ

звѣстный ôдъ кôлькнадцяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшає церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и иншû рѣчи. Приймає рѣзьбярскû роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлює всякої величины церковнû образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшає зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. корсерваторія реставрує всякû старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячû въ кругъ працъ малярства — по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Веч. Духовеньство занотувати собѣ его адресу.

Т. Копистиньскій

ôдъ стороны Ставропигійского Институту, ул. Бляхарска число 5 у Львовѣ. 3936 (6—10)

Бюро информаційне
СТАНІСЛАВА САТАЛЫ

Львôвъ, ул. Галицка ч. 15

може поручити кождого часу службу всякої катеґоріи, а именно: Учителѣвъ, Учительки, и Гувернантки зъ квалифікацією и музикою, Боны, Панны служачѣ, Льокаѣвъ, Економôвъ, Лѣсничихъ, Машиністôвъ, Кухарѣвъ, Огородникôвъ и у всѣхъ родахъ доббрну службу. Порученя полагоджує ся сейчасъ. 4943 3—15 (Импресса Львôв).

РУ-

кавички, шовковû, серичû, саліновû досенû, кафтаники и шкôрнû штаны, — простирала, бандажѣ, суспензоріи и всѣ выробы рукавичничû

поручає найдешевше

2537 ТОРГОВЛЯ

Братей Лянгнеръ

Львôвъ, Галицка ч. 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

ВЪ АДМИНИСТРАЦІИ „ДѢЛА"
улиця Баторія число 24
можна дôстати:

Въ оборонѣ чести — зъ нѣмецкого Г. Раймунда Цѣна зниж. 1·25 зр.
Дымъ — зъ россійского Ив. Тургенева Ц. зн. 75 кр.
Стефанъ Лавреньтій — зъ анґлійского Едвардса. Ц. зн. 1·35 зр.
Любовь убогого молодця — зъ французкого Окт. Фейлета. Ц. зн. 60 кр.
Норорôчнû Дзвоны зъ анґлійского Кар. Дікенса Ц. зн. 30 кр.
Грошѣ а праця зъ шведского Дядька Адама. Ц. зн. 1·60 кр.
Мѣщаньске племя зъ нѣмецкого Ф. Раймунда. Ц. зн. 60 кр.
Звеличкого Селота зъ французкого Окт. Фейлета. Ц. зн. 40 кр.
Фромонтъ молодшій и Рісльръ старшій зъ французкого. Ц. зн. 90 кр.
Золотый чоловѣкъ зъ угорского Маврa Іокая Ц. зн. 90 кр.
Два мѣста зъ анґлійского Кар. Дікенса. Ц. зн. 1 зр.
Батько Горіо зъ французкого Бальзака. Ц. зн. 1 зр.
Князь Серебряный зъ россійского гр. А. К. Толстого. Ц. зн. 1 зр.
Зъ чужихъ зільникôвъ. Збôрникъ повѣстокъ и оповѣдань. Ц. зн. 70 кр.
Набобъ зъ французкого Альф. Додета Ц. зн. 1·35 кр.
Батьки и дѣти зъ россійского Ив. Тургенева. Ц. зн. 1·20 кр.
Власными силами зъ нѣмецкого Вильгельмины Гилернъ Ц. зн. 1·20 кр.
Великій Дôмъ зъ французкого Юрія Онета. Ц. 2 зр.
Вина и кара зъ россійского Федора Достоєвского. Ц. 4 зр.
Родина Бухгольцôвъ зъ нѣмецкого Ю. Стіндого. Ц. 1 зр.
Обломовъ зъ россійского И. А. Гончарева. Ц. 1 зр. 90 кр.
Низины зъ польского Елізы Оржешковой. Ц. 65 кр.
Безталаннû сватанье образокъ зъ галицкого житя написавъ Василь Барвѣнокъ Цѣна 80 кр.
Мертвû душѣ зъ россійского М. Гоголя (зъ портрет. автора). Ц. 1·80 кр.

Для выгоды П. Т. Публики отворено

НОВУ АҐЕНЦІЮ

Краковского Товариства взаимныхъ убезпечень

на житье та ôдъ огню и граду

у Львовѣ при ул. **Театральнôй ч. 21** (входить ся зъ улицѣ Скарбкôвской).

Полісы асекураційнû выставляють ся въ **языцѣ рускôмъ — всѣ преспекты и переписка зъ партіями ведесь по руски.** — Близше можна розвѣдатись въ Адміністраціи „Дѣла".

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить ôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1·60 зр., на чверть року 1 зр.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши ôдъ дня 12 лютого 1889 выдає

АСИГНАТЫ КАСОВÛ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячû ся въ обѣгу 5%, **асигнаты касовû** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ будуть **опроцентованû по 4½% ôдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый **Дирекція.**

МУЖЕСКУ
Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ книжечка, книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескû силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ маґазинонъ выданцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Кандидатъ
ІІ-го року учительскої семінаріи у Львовѣ готовъ черезъ вакаціи **приспособити учениковъ школъ народныхъ до вступного испыту въ ґімназіи.** Зголошуватись треба пôдъ буквами: **А. М въ редакціи „Дѣла".**

ЗОНЯ

безплатна учителька

книжочка припоручена кр. радою шкôльною на преміи — коштує въ гарнôмъ переплетѣ 25 кр. Дôстати єи можна въ канцеляріи тов. Просвѣта, въ книгарни инст. Ставропигійского и у п. Гр. Врецьоны, учителя школы вправъ.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ
„AU LOUVRE"

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

Найбôльшій по французски уладженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.

Сезонъ 1891.

Звѣстне найдешевше жерело закупна.

Найбôльшій складъ єсть якъ въ партерѣ такъ и на 1. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Ôддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гафтôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасмантерія, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ пôдбордôвъ кравецкихъ.

Ôддѣлъ II. Капелюхи дамскû, дѣвочû и дѣточû выробы панчôшковû для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, ґорсеты и запаски для дамъ и дѣтей.

Ôддѣлъ III. Краваты мужескû, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и маншеты, парасолѣ анґлійскû, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и анґлійскû рукавички.

Ôддѣлъ IV. Рукавички дамскû, шкôрковû, даньскû, шведскû и анґлійскû, а такожь рукавички шовковû, вовнянû и нитянû.

Ôддѣлъ V. Вахлярѣ чорнû и кольоровû набалѣ и вечеры, та великій выбôръ япаньскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ.

Ôддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.

Ôддѣлъ VII. Станики трикотовû и джерсей для дамъ по зр. 1·90. 2·50 3·50 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку

Ôддѣлъ VIII. Спôдничка дѣточû, плащики, пальтотики и запаски.

Ôддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великû килимы, сальоновû ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки маттінґовû до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣннû, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.

Ôддѣлъ X. Ту суть портієры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Туніс по зр. 3·20, якôсть 1-ша 3·75, Мароккo 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапецунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портієръ Кірманъ и даґестаньскихъ та матерій на мебль.

Бѣлû ôдвесованû заслоны коронковû, цѣле ôкно 1·45, 1·75, 1·90 2·50 до 50 зр.

Ôддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр 2·50 и высше. Комплетнû ґарнітуры ґоделінovû складаючû ся зъ 3 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·60 до 30 зр. Всхôднû капы шнелевû I велиcôсть 1·25, II 2·10, III 3·50.

Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ, копы на лôжка и конѣ Стебнованû ковдры вовнянû, ватованû, атласовû, пікоsû и до прикрасы.

Замовленя зъ провінціи полагоджує ся якъ найсовѣстнѣйше. Осôбный ôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно

Маґазинъ „AU LOUVRE", у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ въ Вѣдни

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Паперъ зъ фабр. Черлянськои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 148. Львôвъ, Четверъ 4 (16) липня 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Лїтературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôторокъ, и въ вôторокъ и пятницю на переменку разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

[illegible] на „ДѢЛО“ [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible]
въ Австріи: | за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. | на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. | на пôвъ року . . . . 12 зр.
на четверть року . 4 зр. 50 кр. | на четверть року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. | на пôвъ року . . . . 8 зр.
на четверть року . . . 4 зр. | на мѣсяць . . . 1 зр. 36 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламація непечатані вôльнї вôдъ порта.

Поединоке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одноѣ стрôчки инсератовои въ рубр. „Надѣслане“ по 20 кр. а. в.

[illegible] числа [illegible] по 10 кр. [illegible]

Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

У Львовѣ дня 17 н. ст. липня 1891.

Повернемо нинѣ ще разъ до темы, порушеной нами вчера — до судôвництва на Руси галицкôй, бо вѣденьскій дневники принесли намъ сегодня зъ нагоды беседы посла Пôдляшецкого деякі такі данї, котрі годить ся пôднести на видôмъ мѣсци.

Закимъ подамо беседу посла Пôдляшецкого въ повнôй основѣ, користуємось нинѣ змѣстомъ еи, поданымъ у вѣденьскихъ дневникахъ. Пос. Пôдляшецкій порушивъ насампередъ справы загальнои натуры судôвництва — пôднесъ невôдповѣдность законôвъ судовыхъ нинѣшному часови и хибы въ выконуваню судôвництва, представивъ велике перетяженье судôвъ галицкихъ, порушивъ потребу обмеженя строгого права векслевого зъ огляду на темні масы сельскі и т. д. — а потôмъ перейшовъ до тыхъ специяльныхъ жаданъ Русинôвъ, про котрі мы вже говорили вчера на основѣ вѣстей телеграфічныхъ. А выложивши ті жаданя, пос. Пôдляшецкій — якъ читаємо въ справозданяхъ дневникôвъ нѣмецкихъ — додавъ пôдъ конецъ:

„Нехай же п. міністеръ выложені мною бажаня увзглядинть и нехай о нихъ также выскажесь, бо я и мои товаришѣ зъ клюбу руского мусимо ôдъ того учинити зависимымъ становище супротивъ правительства и другихъ ґрупъ парляменту.“

До такого заявленя пос. Пôдляшецкого мы можемо сказати лише: браво! Нехай пп. міністры не легковажать жаданъ рускихъ пословъ, нехай высказують ся, якъ и що про насъ думають!

Міністеръ справедливости ґр. Шенборнъ вôдповѣвъ на беседу посла Пôдляшецкого. Признавши ему насамперед рацію, що суды галицкі справдѣ перетяжені, и вказавши на се, що въ остатныхъ часахъ зараджуєсь тому черезъ творенье новыхъ судôвъ а й на будуще буде ся о то дбати, — міністеръ перейшовъ вôдтакъ до жаданъ специяльно рускихъ и — пôсля справозданя дневникôвъ вѣденьскихъ — такъ сказавъ:

„П. посолъ пôднѣсъ жалобу й на те, що зъ рускими сторонами не списують протоколôвъ по руски, а одинъ начальникъ суду мавъ заборонити списанье руского протоколу. Ну, я лишь то можу сказати, що до міністерства справедливости не прийшла така жалоба, але міністерство въ звѣстнôмъ розпорядженю зъ червня 1891 р. поручило судамъ держати ся приписôвъ о уживаню рускои мовы, котрі ôдносять ся также до списуваня рускихъ протоколôвъ.“

Зъ сего заявленя п міністра выходить зъ одної стороны, що онъ свое розпорядженье зъ червня с. р. въ справѣ рускихъ вписôвъ до книгъ грунтовыхъ уважає вже за порученье всхôдно-галицкимъ судамъ держатись законныхъ приписôвъ що-до руского языка взагалѣ, — а зъ другои стороны, п. міністеръ давъ пôзнати, що и самі Русины повинні дбати о свое право и въ случаю нарушеня его вносити жалобы до міністерства.

Звертаємо жъ увагу всѣхъ Русинôвъ на тую другу сторону ôдповѣди міністра.

Сѣмъ роковъ невинно у вязници.

Передъ десяти днями прийшла на порядокъ дневный нарадъ палаты послôвъ справа, котра выкликала въ цѣлôй палатѣ сильне зворушенье и загальні заявленя спôвчутя Була се справа селянина Петра Пабста зъ Горѣшнои Австріи.

На обôйстю Пабста 14 мая 1888 р. пôдъ нôчь займивъ ся огонь и погорѣли двѣ хаты Пабста та его сусѣда. Першій при огни явивъ ся селянинъ Кароль Брайтвізеръ и публично заявивъ, що бачивъ, якъ Пабстъ вылѣзъ по драбинѣ и пôдкладавъ пôдпалъ пôдъ стрѣху своеи хаты. Жандармерія вôдставила Пабста до суду въ Лінцу и вже у вересни прийшло до головнои розправы. При розправѣ повторивъ Брайтвізеръ свое вôзнанье и хочь жѣнка та донька Пабста посвѣдчили, що Пабстъ передъ огнемъ бувъ въ хатѣ та ажь зъ ними разомъ выбѣгъ на двôръ, коли побачивъ зловѣщій блескъ огню, — судьѣ присяжні набрали пересвѣдченя, що Пабстъ бувъ пôдпальникомъ, притакнули на поставлені пытаня и трибуналъ засудивъ Пабста на дванацять лѣтъ тяжкои вязницѣ.

Пабстъ зачавъ ôдсиджувати кару та въ серпни 1890 р. показало ся, що одинокій свѣдокъ противъ него Кароль Брайтвізеръ самъ бувъ пôдпальникомъ. Выявилось се случайно, коли Брайтвізера замкнули до вязницѣ въ иншôй справѣ карнôй. Показалось, що Брайтвізеръ есть епілептикомъ, нездужає на переходове помѣшанье розуму и уявляє собѣ злочиньства, а навѣть такі злочиньства, котрыхъ самъ доконавъ, складає на другихъ. Въ справѣ Пабста було таке саме: Брайтвізеръ пôдпаливъ а зложивъ вину на Пабста. Розумѣєсь, що Пабста выпущено на волю — але онъ по двохъ рокахъ вязницѣ (вчисливши слѣдство и ôдсиджену кару) вийшовъ зломаный фізично и матеріяльно. Господарство его заліцитовано, щобы звернути асекураціи хочь въ части ôдшкодованье, яке она выплатила погорѣвшому сусѣдови, и щобы покрыти кошты процесу. Вийшовши зъ вязницѣ, не мавъ Пабстъ нѣгде приклонити головы. Але и заробити не мôгъ Пабстъ на кусникъ хлѣба, бо у вохкихъ мурахъ вязницѣ набавивъ ся страшного гостця, котрый ломивъ кости и повыкручувавъ члены, такъ що замѣсть сильного мужчины и господаря, въ 54-мъ роцѣ житя, ставъ старцемъ-калѣкою, котрый вытягавъ руку за кусникомъ хлѣба.

И въ тôмъ нещастю подавъ Пабстъ петицію до рады державнои, въ котрôй просивъ, щобы бодай на старôсть мавъ зъ чого жити. „Не довге мое вѣкованье — говоривъ Пабстъ свому оборонцеви — я цѣлкомъ зломаный, а певно бувъ бы вже навѣть и погибъ у вязници, если бы не надѣя, що чейже моя невинность выявить ся, була мене не удержувала при житю.“

Петиція Пабста выкликала цѣлкомъ оправдане зворушенье въ палатѣ послôвъ и коли 4 липня с. р. передано петицію комісіи петиційнôй, вже дня 6 липня ґр. Кавніцъ здавъ зъ неи справу, вносячи, щобы правительство дало Пабстови повне ôдшкодованье за продане господарство и вынагородило за втрату здоровля. Свое справозданье зачавъ ґр. Кавніцъ тыми словами: „Повысшій случай есть одымъ зъ тыхъ, що то, хочь бы на нихъ лишь побѣжно кинути окомъ, представляють ся мовь бы романъ зъ реальногo житя людского, а ще лѣпше сказати, якъ короткій, збитый скіцъ зъ тыхъ сельскихъ оповѣданъ, котрі такъ по майстерски представлявъ Бертольдъ Авербахъ а по нѣмъ ще многі иншѣ писателѣ. Але той случай зачисляєсь також до такихъ, що найвыразнѣйше намъ выказують, якъ то людскі институціи суть недосконалі, які то небезпечні скалы мае наше судôвництво, якъ то може чоловѣкъ, хочь бы се були и судьѣ присяжні, похыбнутись въ своѣмъ осудѣ и вироку, якъ то строго — бо того вымагае формальный законъ — нищить ся екзистенція чоловѣка — и що высказъ: Summa ius summa saepe iniuria, есть цѣлкомъ оправданый.“

А посолъ Роверъ, забравши голосъ по ґр. Кавніцу, заявивъ, що онъ не вдоволяєсь тымъ, щобы лишь передати петицію Пабста правительству до полагодженя, — онъ хотѣвъ бы, щобы правительство до вôсьмохъ днѣвъ здало справу передъ палатою, якъ оно полагодить ту справу, бо:

„Сей случай есть найстрашнѣйшимъ мѣжь случаями несправедливого засудженя, які коли-небудь лучили ся, бо не розходить ся тутъ лишь о самого невинно засудженого, але и о его родину. Чи лишає ся що иншого его жѣнцѣ и дѣтямъ, якъ хиба лишь взяти кій жебрачій? Бачите зъ того, якои то ваги, щобы завести вже разъ законъ о ôдшкодованю невинно засудженыхъ.“

А прецѣ може найти ще страшнѣйшій случай тяжкои похибки Теміды, якъ се мы, довѣдавшись, покажемо:

Не два роки, якъ Пабстъ, але сѣмь лѣтъ невинно пересидѣвъ у вязници Сенько Гладило, селянинъ зъ Нѣновичь пôдъ Перемышлемъ. Въ роцѣ 1884 попавъ ся Гладило до вязницѣ слѣдчои пôдъ закидомъ злочиньства пôдпалу, а що зъ зôзнань свѣдкôвъ можна було заключати на его вину, трибуналъ, на пôдставѣ вердикту судьѣвъ присяжныхъ, засудивъ Сенька Гладила на 12 лѣтъ тяжкои вязницѣ. Не помогли рекурсы и Гладило зачавъ ôдсиджувати кару вязницѣ у львôвскôмъ заведеню карнôмъ т. зв. Бриґідкахъ. По сѣмохъ лѣтахъ неповиннои кары выявилось, що Гладило не виненъ. Выпущено его на волю и онъ перетерпѣвши найкрасшій вѣкъ своего житя — числить 42 лѣтъ — зъ пятномъ злочиньства на чолѣ, мôгъ вернути назадъ мѣжь свою рôдню, мѣжь суспôльность людску, зреабілітованый въ своѣй чести. Але чи зъ легкимъ серцемъ вертавъ Гладило до рôдного села? Нѣ, противно, зъ розпукою и нѣмою резиґнаціею, бо знавъ, що его господарство продано а жѣнка и двоє дѣточокъ, ôдъ котрыхъ его розлучено на сѣмь лѣтъ, жили за той часъ въ тяжкôй нуждѣ. А певно за той часъ мусѣвъ Гладило набавитись также неоднои скомплікованои недуги внутрѣшнои, бо-жь муры Бриґідокъ не лѣпші ôдъ мурôвъ вязницѣ въ Суберъ, де Петро Пабстъ за пôвтора року стративъ свое здоровлье, якъ се урядово посвѣдчили лѣкарѣ.

Не лишаєсь теперь нѣчого иншого Гладилови, якъ також внести петицію до рады державнои, щобы правительство ôдшкодувало его за страту майна и невинну кару. Правительство певно полагодить прихильно петицію Гладила, якъ полагодило просьбу Пабста, и подасть всяке можливе ôдшкодованье — але годить ся подумати, чи взагалѣ можливо обчислити, кôлько варта е втрачена честь и здоровлье? Сего нѣхто нѣколи не ôдшкодує и длятого по-при законѣ о ôдшкодованю невинно засудженыхъ повинна рада державна якось зарадити и тôй недостачи въ нашôй процедурѣ карнôй, щобы на основѣ зôзнань одного свѣдка або взагалѣ недостаточныхъ доказôвъ западавъ погубляючій вердиктъ судьѣвъ присяж-

---

Бумъ-Бумъ.

Написавъ *Жіль Клярєті.*

I.

Блѣда и зъ запалыми очима лежала дитина въ бѣлôмъ лôжку и вдивлювала ся въ стелю комнаты такимъ вялымъ поглядомъ, якимъ хорі видять те, чого здорові не бачуть. Мати сидѣла близко у нôгъ дитины и закусувала уста, щобъ не крикнути зъ болю, а отецъ, дужій робôтникъ, на-силу поздержувавъ ся ôдъ слѣзъ, щô выступали ему на почервонѣлі очи.

Бувъ чудовый ранокъ червневый. Въ малôй хатинѣ при улици Аббесъ уже вмиравъ малый Франьо, сынъ Жака Леґранда и его жѣнки Магдалины. Франьо мавъ семый рôкъ а ще передъ трема тыждн ями бувъ то веселый, гарный хлопчина... Та одного дня вернувъ онъ зô школы и жалувавъ ся, що голова его болить. Ôдъ тогдѣ дôставъ сильну пропасницю, поклавъ ся до лôжка, а коли въ кутѣ побачивъ свои гарно вычищені черевики, то говоривъ зъ жалемъ до матери:

— Вже Франьо не буде ходити въ черевикахъ. Вже Франьо до школы не пôйде... вже не пôйде.

Тогдѣ батько казавъ ему: — „Отъ не плети!“ — а мати ховала свою русяву голову въ подушку, щобъ Франьо не чувъ еи плачу.

Ôдъ послѣднои ночи не лежавъ уже хлопець въ деліріюмъ, але лѣкаря занепокоивъ той омлѣлый станъ малого хорого, по котрôмъ здавалось, що хлопцеви вже навтямило ся житье. Бувъ спокôйный, тихій, сумный, мовчки дававъ брати свою руку, не хотѣвъ нѣчо ѣсти, анѣ трошечки не усмѣхавъ ся, а очима водивъ въ дали, въ безмежнôй дали... мовь-бы тамъ глядавъ...

— Неба, — думала собѣ въ жахомъ Магдалина.

Не хотѣвъ нѣ чаю, нѣ сиропу, буліону, нѣ лѣкарства, все ôдпыхавъ ôдъ себе.

— Може ты чого хочешь, Франю?

— Нѣ, не хочу нѣчого.

— Треба его вывести зъ такого стану, — мовивъ лѣкарь. — Менѣ оно не подобаєсь... Вы родичѣ, то й знаєте лѣпше свою дитину... Старайтесь оживити его тѣло, а духа, що хоче утечи за хмары, принувати до землѣ...

И по тыхъ словахъ вийшовъ.

Розумѣє ся, добрі батько-мати знали своего Франя. Жакъ Леґрандъ купивъ малому образкôвъ, воякôвъ, вытинавъ ихъ и уставлявъ на лôжку, и порушавъ ихъ мовь до танцю, щобы хлопця розсмѣшити, але хлопець глядѣвъ сумными очима и мовь не бачивъ нѣчого.

— Диви ся.. ґенералъ!... Знаешь, мы недавно видѣли ґенерала... А якъ выздоровѣешь, то я куплю тобѣ правдивого ґенерала зъ плащемъ и золотыми шнурами.. Купити тобѣ?

— Нѣ, — ôдповѣвъ хлопець коротко

— Може хочешь пістоля.. або лукъ?

— Нѣ, — ôдповѣвъ знову хлопчина, такъ само коротко.

Вычисляли ему всякі можливі рѣчи, а онъ все: Нѣ... нѣ... нѣ.

— Чого-жь ты хочешь, любый Франю? — спытала мати. — Тажь ты чогось хочешь? Скажи менѣ, скажи своѣй матуси! — И она нахилила голову надъ подушкою и шепнула ему щось, якъ яку тайну, до уха. Ажь ось хлопчина обернувъ ся, сягнувъ за чимсь невидимымъ и сказавъ наразъ такимъ голосомъ, нѣбы просивъ, а нѣбы приказувавъ:

— Я хочу Бумъ-Бумъ!

II.

Бумъ-Бумъ..

Бѣдна Магдалина глянула близко на своего чоловѣка Чого онъ хоче? Чи знову попавъ въ деліріюмъ?

Бумъ Бумъ...

Она не знала, щô значать ті слова и чимъ-разъ бôльше боялась, бо дитина зъ хоровитою упертостію повтаряла все то само:

— Хочу Бумъ-Бумъ, Бумъ-Бумъ, хочу Бумъ-Бумъ!

Мати зô страху хопила батька за руку и спытала тихо:

— Жакъ, що то? Пропала наша дитина!

Але суворе лице робôтника-батька наразъ заясніло, якъ у засудженого на смерть, щô ему наразъ якась надѣя блисне.

Бумъ-Бумъ! Онъ пригадавъ собѣ великодный понедѣлокъ, коли зъ Франемъ бувъ въ цирку. Онъ усе ще чувъ веселый смѣхъ своего сынка, коли кльовнъ въ чорнôмъ уборѣ зъ великимъ сорокатымъ мотылемъ на плечехъ перевертавъ ся, ставалъ на головѣ, кидавъ свôй острокôнчастый капелюхъ у воздухъ и зручно ловивъ его на голову. При кождôмъ скоцѣ, при кождôмъ звоpотѣ, при кождôмъ скривленю лица кльовна смѣявъ ся хлопчина голосно и повтарявъ слово: „Бумъ-Бумъ“, а орхестра й собѣ инакше повтаряла се слово.

Бумъ-Бумъ! Кôлько разôвъ Бумъ-Бумъ выступивъ, гремѣли оплески, а малый реготавъ ся.

Бумъ-Бумъ! Того Бумъ Бума, того кльовна, весельчака, хотѣвъ малый Франьо бачити й мати, — коли-жь годѣ було й бачити его и мати, бо хлопець лежавъ у лôжку хорый.

Вечеромъ Жакъ Леґрандъ принѣсъ дитинѣ гарного кльовна, за котрого досыть дорого заплативъ. Выдавъ заробокъ за чотири днѣ! Хлопчина дививъ ся хвильку на забавку, що весело скакала по ковдрѣ, а ôдтакъ обôзвавъ ся сумно:

— То не Бумъ-Бумъ!... Я хочу Бумъ-Бумъ!

Охъ, кобы то Жакъ мôгъ занести Франя въ лôжку до цирку и тамъ показати ему весельчака!... Але онъ зробивъ ще лѣпше. Пôйшовъ до цирку, спытавъ о адресу кльовна и близко ступавъ по сходахъ въ гору до артистичного заведеня въ Монтмартръ. Одважный бувъ! Коли акторы и оперові спѣваки деклямують и спѣвають по сальонахъ великихъ панôвъ, — чому-бы кльовнъ не схотѣвъ зробити приємности Франеви и прийти? А знову що робивъ бы собѣ зъ того Жакъ Леґрандъ, якъ бы Бумъ Бумъ зле его принявъ?

Теперь не було вже Бумъ-Бума, а бувъ Марено и той приявъ Жака въ хорошôмъ мешканю. Жакъ глянувъ на кльовна, не пôзнавъ его и заклопотаный почавъ мняти капелюхъ въ рукахъ. Марено ждавъ, а батько зачавъ звиняти ся:

— Того, чого онъ хоче, властиво... але... даруйте... не гнѣвайтесь... ту ходить о дитину... Такій гарный хлопець, розумный! все першій въ школѣ, лише рахункôвъ не розумѣє... має якісь свои мрѣѣ и ось...

Жакъ боявъ ся сказати, ажь вкôнци набравъ ôдваги и сказавъ:

— Онъ хоче васъ видѣти, лише о васъ думає и вы тою зôркою, на котру онъ дивить ся и котрои ему забагаєсь...

Скôнчивъ говорити, грубі каплѣ поту выступили ему на чоло. На кльовна не смѣвъ и подивитись. Чи не схоче той взяти его за дурня та выкинути за дверѣ?

— Де-жь вы мешкаєте? — спытавъ Бумъ Бумъ.

— Недалеко, улиця Аббесъ.

— Ходѣмъ! Хоче хлопець вашъ Бумъ-Бума бачити? Добре, най побачить!

III.

Жакъ Леґрандъ увôйшовъ першій въ комнату и радôстно крикнувъ до сына:

— Франю, дивись, иде Бумъ-Бумъ!

Лице хлопчины повеселѣйшало, онъ оперъ ся на руку матери, пôднявъ ся и цѣкаво вдививъ ся въ дверѣ. Въ хату увôйшовъ панъ убраный въ пальто, и усмѣхнувъ ся. А хлопець якъ почувъ: „Иде Бумъ-Бумъ“ и побачивъ пана, — упавъ, засумованый, на подушки и выдививъ ся не знати куды, — его великі очи шукали и шукали мотыля на Бумъ-Бумѣ.

— Нѣ, — сказала розчарована дитина, — то не Бумъ-Бумъ!

Кльовнъ ставъ коло лôжка и нѣжно глянувъ на хорого. Звернувъ ся до безнадѣйныхъ родичѣвъ, сказавъ: „Правду каже... то не Бумъ-Бумъ“ и вийшовъ скоро зъ комнаты.

— Вже не побачу Бумъ-Бума, вже не

ныхъ и ôдповѣдно до того засудъ трибуналу. А въ деякихъ законодавствахъ н. пр. въ англійскôмъ, есть постанова, т. зв. law of evidence, пôсля котрои судья выразно поручае судьямъ присяжнымъ увôльнити обжалованого, если матеріялъ доказовый не есть достаточный.

По справѣ Пабста прийде справа Гладила до вѣдомости рады державнои — а се чейже причинить ся до того, що зарадить ся тому лиху.

Рада державна.

На вчерашнôмъ засѣданю палаты пословъ ôдповѣвъ міністеръ скарбу Штайнбахъ на интерпеляцію въ справѣ картелю властителѣвъ рафінерій цукру. Заявивъ, що вже донесено ему, що австрійскѣ и угорскѣ властителѣ цукроварень заключили мѣжъ собою умову на разъ на одинъ рôкъ, а цѣль сеи умовы обмежити продукцію рафінованого цукру. Правительство ганить таке поступованье, бо оно рѣшае вже въ горы о тôмъ, яка квота податку ôдъ цукру припаде для одной а яка для другои половины монархіи и тымъ шкодить ся важнымъ интересамъ державнымъ; ôдтакъ такимъ поведеньемъ робить ся пресію на фабрикацію сырого цукру и на управу буракôвъ, вкôнци вводить оно пôдвысшенье цѣны. Правительство не мае нѣякого средства, щобы могло выступити противъ такого рода умовъ, однакъ загадало розважити, чи не выдати бы законъ противъ такихъ умовъ, и скоро покôнчать ся передвступнѣ працѣ, предложить палатѣ свое позитивне внесенье.

Гр. Таффе давъ таку ôдповѣдь на интерпеляцію Яворского въ справѣ Морского ока: Оба правительства старають ся выяснити сей спôръ граничный и въ тôй цѣли збирають потрѣбнѣ матеріялы доказовѣ. Зъ причины, що границя ще не означена урядово, не може нѣяка половина монархіи уважати предметъ спôрный выключно за свою власнôсть и власти одной половины монархіи безъ дозволу властей другои половины не повиннѣ интервеніювати на тôмъ спôрнôмъ обширѣ. Скоро лишь наспѣють урядовѣ справозданя, що власти угорскѣ выступили насильно и прогнали австрійску комісію судову, правительство не залишить въ тôмъ пожалованя гôднôмъ случаю выступити рѣшучо и поробити ôдповѣднѣ кроки.

При дальшôй дискусіи надъ етатомъ міністерства справедливости — забравъ голосъ д-ръ Быкъ. Критикуючи теперѣшну процедуру цивильну, признававъ, що галицке судôвництво мае рôзнѣ хибы, але причиною того незвычайне перетяженье галицкихъ судôвъ. Именно даесь се ôдчути въ повѣтовыхъ судахъ при т. зв. „баґателькахъ" и „переступствахъ". Число функціонарѣвъ, якъ концептовыхъ такъ и канцелярійныхъ, есть въ Галичинѣ значно менше анѣжь въ иншихъ провинціяхъ. „Мы въ Галичинѣ маемо аускультантôвъ судьями а діюрністôвъ канцелістами. Для книгъ грунтовыхъ есть по иншихъ краяхъ стôлько фаховыхъ урядникôвъ, скôлько есть судôвъ, а у насъ на 175 судôвъ лишь двохъ урядникôвъ!" Ôдтакъ домагавъ ся подѣлу мѣско-делеґованого суду у Львовѣ, перенесеня заведеня карного, т. зв. „Бриґідокъ" по-за мѣсто, основаня уряду депозитового и пôльги для судôвъ заведеньемъ институціи судьѣвъ мировыхъ або судьѣвъ поліційныхъ.

Опôсля полемізувавъ д-ръ Быкъ зъ выводами пос. Шнайдра, антисеміта. Означивъ антисемітизмъ яко злочиньство, котре за-для того, що ширить ненависть и погорду племенну, пôдпадае пôдъ карный кодексъ. Нема чому дивуватись, що часописи антисемітскѣ конфіскують ся а зборы розвязують ся. Жалувати, що того рода тенденція выголошують ся пôдъ охороною посольскои ненарушимости. Рôвножь жалувавъ, що міністеръ Шенборнъ давъ таку выминаючи ôдповѣдь на закиды пос. Шнайдра що-до присяги передъ судьями жидами, а также, що проводирѣ сторонництвъ и правительство не возьмуть міліонъ австрійскихъ горожанъ пôдъ енерґичнѣйшу охорону.

По промовѣ пос. Кинбурґа промовивъ пос. Пацакъ яко ґенеральный бесѣдникъ contra. Звернувъ ся противъ внутрѣшного языка урядового въ Чехіи, котрый нарушае рôвноправнôсть и мае ще иншѣ сумнѣ наслѣдки. Міністерскій рескриптъ зъ 3 лютого 1890 треба уважати незаконнымъ, бо каждый судья въ Чехіи повиненъ володѣти добре обома языками краевыми. Вкôнци домагавъ ся, щобы діэтарямъ полѣпшити платню.

Пос. Жакъ, ґенеральный бесѣдникъ pro, зазначивъ вагу реформъ кодексу карного, процедуры карнои и цивильнои, а ôдтакъ полемізувавъ пристрастно зъ пос. Шнайдромъ. Навѣвъ параґрафы кодексу карного, пôсля котрыхъ пôдпадае карѣ сей, хто не хоче зложити присяги, або хто заохочуе до того иншихъ людей.

Спеціяльный справоздавецъ пос. Мадейскій высказавъ надѣю, на основѣ заявленя міністра, що реформа процедуры цивильнои переведесь не частково але въ цѣлости неподѣльно. Домагавъ ся также реформы приписôвъ до испытôвъ на кандидатôвъ судейскихъ, та взагалѣ, щобы пôднести званье судейске до такои высоты, на котрôй оно есть н. пр. у Франціи и Нѣмеччинѣ.

По сѣмъ принято позицію „судôвництво".

При позиціи „етатъ пенсійный" внѣсъ пос. Вайґель резолюціи, въ котрыхъ домагае ся: установити сталый загальный фондъ пенсійный и провізійный для урядникôвъ и слугъ державныхъ; признати вдовамъ и сиротамъ по урядникахъ ôдъ 5 до 11 ранґи включно т. зв. посмертну ôдправу; зреформувати ôдповѣдно зъ поступомъ норму о пенсіяхъ вдовиць, додаткахъ едукаційныхъ для сирôтъ, провізіяхъ и дарахъ зъ ласки; подати державну помôчь для основаня запомоговыхъ касъ або касъ для недужихъ, для урядникôвъ и слугъ державныхъ и розумѣесь увôльнити тѣ всѣ фонды ôдъ належитостей скарбовыхъ.

Всѣ тѣ резолюціи пôдперла палата и по промовѣ референта пос. Лупула принято позицію „етатъ пенсійный" — а резолюціи пос. Вайґля передано комісіи буджетовôй.

Симъ упорано ся зъ етатомъ міністерства справедливости и по ухваленю ще деякихъ меншихъ позицій закôнчено розправу буджетову.

Принято въ другôмъ и третôмъ читаню правительственне предложенье що до умовы зъ управою краевою Буковины въ справѣ управильненя ôдносинъ тамошного фонду индемнізаційного. — Принято правительственне предложенье що-до безпечности пупілярнои и кавційнои для облиґацій галицкихъ позичокъ краевыхъ.

———

На засѣданю вечѣрнôмъ принято буджетъ въ третôмъ читаню.

Приступлено до выбору членôвъ до спôльныхъ делеґацій. Молодо-Чехи не явились до выборôвъ, бо въ послѣднôй хвили компромісъ що-до числа молодо-ческихъ членôвъ делеґацій (замѣсть 4 давано имъ 3) розбивъ ся. А коли помимо того выбрано до делеґацій трехъ молодо-ческихъ посолôвъ, Герольда, Кафтала и Кайцля, — тѣ заявили віцепрезидентови, що выбору не приймають и тому на нинѣшнôмъ засѣданю прийде до нового выбору трехъ членôвъ.

Зъ Галичины выбранѣ членами делеґацій: Мандичевскій, Давидъ Абрагамовичъ, Беное, Билиньскій, Хшановскій, Чайковскій, Яворскій, — а першимъ заступникомъ Щепановскій, другимъ Гейцель.

побачу Бумъ Бума, — повтарявъ хлопчина, а его тихій голосъ неначе розмовлявъ зъ ангелами. — Може Бумъ-Бумъ уже тамъ, де небавомъ опинить ся Франьо?

Кльовна не було може зъ-пôвъ години, ажъ ось отворились дверѣ и увôйшовъ Бумъ-Бумъ въ чорнôй тріко тѣ зъ великимъ мотылемъ на плечехъ и зъ веселымъ смѣхомъ, справдешній Бумъ Бумъ-Бумъ, той зъ цирку званый въ цѣлôй дѣльници мѣста, такій Бумъ-Бумъ, якого Франьо бажавъ. Малый ударивъ змарнѣлыми руками о ковдру, заплакавъ, засмѣявъ ся и крикнувъ зъ надмѣру щастя:

— Ото Бумъ-Бумъ! То Бумъ Бумъ! Здоровъ бувъ Бумъ-Бумъ! Добрый день, Бумъ-Бумъ!

IV.

Коли того дня прийшовъ лѣкарь, побачивъ кльовна коло лôжка, якъ безнастанно розвеселювавъ хлопця и мѣшавъ ему чай зъ цукромъ.

— Знаешъ, Франю, якъ того не выпьешъ, то Бумъ Бумъ уже не прийде!

Хлопець выпивъ.

— Добре було?

— Дуже добре!... Спасибô, Бумъ Бумъ!

— Пане докторе, — обôзвавъ ся кльовнъ до лѣкаря, — не завидуйте... Менѣ здаесь, що мое смѣшне лице такъ само добре ему робить, якъ вашѣ лѣки.

Родичѣ плакали, але вже зъ радости.

Що-дня за часъ слабости малого Франя стававъ передъ домомъ вôзъ, а въ него всѣдавъ чоловѣкъ у великôмъ плащи зъ ковнѣромъ до горы, убраный зовсѣмъ якъ до цирку, зъ намальованымъ лицемъ и въ костюмѣ.

— Чимъ же я вамъ ôдплачу ся, пане? — спытавъ Жакъ Леґрандъ кльовна, коли хлопець перший разъ проходжувавъ ся, — бо я вамъ дуже богато виненъ?

Кльовнъ подавъ родичамъ свои геркулесовѣ руки и сказавъ:

— Подайте руку!

Потôмъ поцѣлувавъ рожевѣ уста хлопця и додавъ:

— И позвольте менѣ на візитовыхъ картках дати выдрукувати: „Бумъ-Бумъ, акробатъ и надворный лѣкарь Франя".

Пер. *Мак—*.

Дописи „Дѣла".

Зъ Луки (пов. самбôрского).

[Страшне нещастье елементарне.]

Страшне нещастье навѣстило дня 13 н. ст. липня село Луку, положену надъ т. зв. великимъ болотомъ Днѣстровымъ, якого найстаршѣ люде не тямлять.

Въ понедѣлокъ по кôлькагодиннôй зъ полудня зливѣ, бо лляло якъ зъ цѣвки, прибула о годинѣ 8-ôй передъ вечеромъ зъ грунтôвъ така маса дощевои воды, що залила всѣ сѣножати та великѣ пасовиска (толоки) и въ одной хвили цѣла кôтлина стала пôдъ водою, котра середъ страшного шуму уносила тысячѣ копиць, мосты и мôстки поставленѣ надъ стругами, безроги й гуси зъ пасовискъ, а щастье єдине, що худоба [коровы и конѣ] повернула была вчаснѣйше.

Тысячѣ морґôвъ сѣножатей и пасовискъ стоить пôдъ водою, а цѣла кôтлина представляе одно велике озеро. Въ самôй Луцѣ мôстъ на струзѣ пôдъ судомъ зôрваный цѣлкомъ. Дорога повѣтова къ Татарамъ пôдъ водою, длятого комунікація до Дрогобича и Самбора а взглядно до стаціи зелѣзничои Дубляны-Кранцберґъ на довшій часъ перервана. Шкода выносить тысячѣ-тысячѣ, бо сѣно въ копицяхъ сплыло зъ водою. Чи нема якихъ стратъ въ худобѣ — ще не знати.

Нарôдъ зойкае страшенно, заламуючи руки въ нещастю, яке его постигло, та й нѣчо дивного, бо сѣножать и толока — то цѣле майно нашого шляхтича [ходачкового] и селянина, а теперь не буде пашѣ не тôлько продати на дачку, але й на зимôвлю худобы, а що ще страшнѣйше, не буде де попасти сего лѣта худобы. Маса воды нагромаджена въ кôтлинѣ на кôлька метрôвъ высоко — не мае ôдплыву, не высохне, впрочôмъ на замуленыхъ пасовискахъ худобу не буде можна пасти; тому худоба готова выгинути, а чимъ поживить ся худоба въ першихъ днихъ, закимъ троха вода опаде? Страшно подумати! Серце краесь бачити то все, а що-жь доперва чути оправданѣ жалѣ та зойки бѣдныхъ нашихъ селянъ надъ нещастьемъ, котре въ однôй хвили зводить ихъ на нужду?

Нашъ панъ посолъ въ радѣ державнôй може бы представивъ тамъ наше нещастье и зажадавъ для насъ помочи..

Свѣдокъ мѣсцевый.

———

Зъ Сокальщины.

[Забава народна въ Спасовѣ.]

Недавно тому були мы свѣдками забавы народнои або маѣвки въ Спасовѣ, котра ôдбула ся минувшои недѣлѣ въ тамошнôмъ лѣсѣ панськôмъ. Маѣвку тую устроили собѣ два тамошнѣ товариства: товариство сторожи огневои и товариство спѣвацке, котрѣ развивають ся знаменито.

Вже то нѣкуды правды дѣти, Спасôвъ — громада заможна, просвѣчена и у всякôмъ взглядѣ моральна. Въ дворѣ тамошнôмъ мешкае добра панѣ Шимановска, звѣстна яко ширителька поступовои науки пчôльництва и садôвництва мѣжъ селянами и сельскою интеліґенцією. Въ парохіи дѣлае яко душпастирь посолъ соймовый о. Татъ Ковальскій. А въ громадѣ и школѣ працюють знаменито надъ пôднесеньемъ и просвѣченьемъ молодежи регентій п. Радецкій, добрый орґанізаторъ и голова сторожи огневои, и учитель п. Галань, котрый зъ правдивымъ замилуваньемъ и посвяченьемъ ôдъ кôлькохъ лѣтъ вывчивъ кôлькадесять хлопцѣвъ и дѣвчатъ спасôвскихъ нотного спѣву.

Отже заходами тыхъ двохъ панôвъ ôдбулась и забава народна въ Спасовѣ, котра всякѣ ожиданя нашѣ вдоволила, такъ що вернувши зъ забавы тои, я задумавъ ся въ пересвѣдченю, що й нашъ селянинъ, добре веденый въ церквѣ, школѣ и громадѣ своими провôдниками, стане интеліґентнымъ, милымъ и моральнымъ чоловѣкомъ, що и мудре слово скаже и честно попрацюе и чемно забавить ся.

Маѣвка переплѣтана була забавами, музикою, танцями и спѣвами. А вже-жь було що послухати, якъ заспѣвали спасôвскѣ соловѣѣ пôдъ проводомъ п. Галаня! До того сприяла гарна погода, а положенье тои части лѣса, де ôдбувалась забава, — то правдива галицка Швайцарія! Высокій, хорошій лѣсъ, а въ нѣмъ яръ, въ ярѣ долина, де й лѣсничѣвка, й криниця и пасѣка, — не знати чимъ любуватись бôльше въ тôй мініатуровôй Швайцаріи: чи хорошою природою, чи хорошою штукою, результатомъ людскои вытревалои працѣ. Мы любувались забавою молодежи ходженя въ мѣшкахъ, якъ хлопцѣ влѣзши въ мѣшокъ ажъ по шию, безъ свобôдныхъ рукъ и нôгъ, добѣгти мали до меты, де ждала ихъ мила нагорода — сцизорикъ, пуляресъ и пр., або якъ хлопець зъ завязаными очима и зъ кіемъ въ руцѣ трафити мавъ и розбити повѣшеный на жердцѣ въ горѣ горнець зъ рôзными ласощами. Були й ракеты. Мы подивляли также вправы муштровѣ кôлькадесятьохъ членôвъ сторожи огневои, рôвно-жь и ихъ импонуючій похôдъ поворотный зъ лѣса зъ лямпіонами и зъ звѣздою, при грôмкихъ спѣвахъ веселыхъ пѣсень пôзнымъ, теплымъ и чаруючимъ вечеромъ.

На забавѣ тôй явило ся богато гостей запрошеныхъ зъ околицѣ. Були тамъ оо. Ковальскій зъ родинами, о. Левицкій зъ Тартакова и о. Криницкій зъ Бобятина зъ родиною.

Честь всѣмъ тымъ, що народу нашого не цураютъ ся, що ему кормъ духовный подають, а въ ôдпочинку по тяжкихъ трудахъ милымъ занятьемъ и забавою проводять!

Гôсть

———

Зъ Кôцманецкого.

[Порядки въ громадѣ Кôцмани.]

Переѣзджаючи черезъ мѣсто повѣтове Кôцмань бачишь по правôй и лѣвôй сторонѣ цѣсарскои дороги въ самôмъ осередку мѣста мурованѣ гарнѣ домы и домки, котрѣ становлять власнôсть релиґійного православного фонду буковиньского. Межи ними ôдзначуесь крайною нехарностію одноповерха камениця, єдиный поверхій дôмъ въ Кôцмани, давнѣйше пивоварня, пôзнѣйше касарня обороны краевои, а по перенесеню еи до Чернôвцѣвъ ажь по нинѣшній часы мѣстича въ собѣ ц. к. судъ повѣтовый, ц. к нотаріятъ, вязницю, мешканье надзорника вязницѣ и одного кавалєра. За сею касарнею лежить великій огородъ, также власнôсть фонду, а въ тôмъ огородѣ врѣзаный чотирокутникъ простороня до 3 пражинъ (щось до 100 квадр. сяжнѣвъ), кôтлина зъ жереломъ, теперь власнôсть громады. По-при сю каменицю та згаданый огородъ и кôтлину веде дорога, котра лучить цѣсарску дорогу зъ рôвнобѣжно ѣй идучою сельскою улицею. Отже тая кôтлина, власнôсть громады, знову заколотила спокôй нашого Кôцманя, котрый уже поволи забувае на grande soirée въ Ошихлѣбахъ, на котре одинъ панъ выдавъ 2 зр. на фѣру.

Теперь мушу сягнути трошка въ минувшôсть, щобы читателѣ лучше зрозумѣли исторію, о котрôй пишу. Буковиньскій фондъ релиґійный процесувавъ ся зъ давенъ давна зъ громадою за рôзнѣ толоки, грунты та лѣсы и яко фінансово сильнѣйшій позабиравъ все лучше зъ того для себе. Въ 1870 ыхъ рокахъ бувъ знову якійсь спôръ громады зъ фондомъ, котрый полагоджено такъ, що фондъ ôдступивъ згадану повысше кôтлину на власнôсть громады и зобовязавъ ся въ тôй кôтлинѣ на бажанье громады поставити криницю зъ помпою, великѣ збирачѣ-басены на воду зъ матеріялу, зъ якого громада скаже, дорогу до кôтлины вышутрувати и мôстъ на тôй улици зъ твердого матеріялу выбудувати. Фондъ не будувавъ, бо громада не домагалась, ажь по якôмсь часѣ, коли сусѣды зачали сего доконче домагати ся, большôсть громады, не знати зъ якои причины, на то право зреґинувала и собѣ криницю а радше ставокъ урядила и тутъ прало ся бѣлье и т. п. Такимъ чиномъ стала ся тая кôтлина такъ сказати публичнымъ добромъ и пôсля закона цивильного res extra commercium, що не вôльно еи нѣ продавати, нѣ купувати.

Ажь ось прийшовъ до Кôцманя якійсь жидокъ-спекулянтъ зъ Неполоковцѣвъ и той задумавъ въ тôй кôтлинѣ парню выбудувати, хочь, мимоходомъ сказавши, въ Кôцмани вже истнуюча парня, лихо удержувана, цѣлковито заспокоюе потребы 400 жидôвъ. Отже той жидокъ удавсь до громадскои рады кôцманецкои и до п. старосты зъ пропозиціею — продати ему повысше згадану кôтлину. Раднѣ цѣлкомъ були противнѣ сему проектови, але староста п. Захаръ — котрый есть и раднымъ громадскимъ — таку заявивъ думку, що жидамъ треба парнѣ, бо „й мы, интеліґенція часомъ бы выпарились" — ну, а раднѣ-мужики противъ свого пересвѣдченя ухвалили продати кôтлину жидови за 20 зр. — кажу за двацять — публичне добро вартости може 500 зр., а ухвалили продати, бо „казали п. староста". Сумнѣ у насъ обставины. Изъ справозданя про вѣче выборче, скликане посломъ Пѣгулякомъ, знають Впов. читателѣ „Дѣла", що предсѣдатель вѣча Семенюкъ внѣсъ подяку ц. к. старостѣ за те, що правительство „не боронило" Русинамъ выбрати собѣ посломъ Русина, — отже такъ само дѣесь у всѣмъ. Раднѣ громадскѣ голосують такъ, якъ пп. староста и комісарь — также раднѣ громадскѣ — скажуть. Се фактъ, що въ Кôцмани, если ходить о яку справу, н. пр. для добра интеліґенція, а мужики противлять ся, тогдѣ встане радный п. комісарь староства, накричить на радныхъ, п. староста докôнчить — и такъ мусить бути, finita la comedia...

Не згадувати вже про начальника громады, п. Сятинчука. Той панъ-селянинъ, що мае шѣсть клясъ ґимназіяльныхъ, зъ волѣ п. старосты выбраный головою громады, все такъ робить, ба навѣть и думае, якъ воля п. старосты. Русинъ ôнъ зъ-роду, але ôдтягае ся ôдъ всякихъ рускихъ справъ, хочь ôнъ цѣлкомъ независимый — боить ся навѣть тѣни пôдозрѣня, що ôнъ бы инакше мôгъ робити, нѣжь п. староста хоче. Наведу тôлько два случаѣ. Разъ, якъ спѣваки зъ сятиньскои читальнѣ були въ Кôцмани и дали концертъ на дохôдъ бѣдныхъ школярѣвъ, п. Сятинчукъ, хочь приобѣцявъ бувъ спѣвакôвъ витати, забравъ ся на той часъ до Чернôвцѣвъ — пôгнавъ, бачу, волы продавати. А при конскрипціи подавъ ôнъ свою „Umgangssprache" нѣмецку, хотяй звѣстно цѣлому Кôцманеви, що его родина тôлько по руски говорить. Толкуесь и оправдуесь тымъ, що на него декотрѣ паны робили пресію! Цѣкаво бы то було, если бы президентъ краю п. Паче схотѣвъ тыхъ панôвъ на свѣтъ вытягнути, — надѣймо ся сего при візитаціи заповѣдженôй п. президентомъ на мѣсяць серпень.

Але вернѣмъ до кôтлины. Громада — властиво п. староста продали кôтлину зъ криницею — публичне добро — за 20 зр., а громадяне обурились и стають въ оборонѣ своихъ правъ, правъ громады. Що дальше буде не знаемо. Якъ зачуваемо, справа розбираесь въ выдѣлѣ краевôмъ. Тымчасомъ загрозивъ п староста громадянамъ, що если бы ôдважили ся жидови будову парнѣ зборонити, то ôнъ спровадить цѣлый полкъ воякôвъ... Такъ то!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ недѣлю ôдбули ся въ Празѣ зборы ческого союза селяньского, на котрыхъ явило ся 150 членôвъ. Членъ выдѣлу и бувшій голова союса Альфонсъ Стясный звернувъ ся въ горячихъ словахъ противъ дотеперѣшного становища клюбу молодо-ческого въ радѣ державнôй. Бесѣду Стясного привитано оплесками, — а ся демонстрація выдае ся тымъ дивнѣйша, що союзъ заложили самѣ молодо-Чехи а и що всѣ членѣ союза причисляють ся до молодо-ческои партіи. Посолъ Герольдъ присутный на зборахъ заявивъ, що клюбъ молодо-ческій стоить въ оборонѣ всего, що лежить въ интересѣ рôльництва та дуже поважае сельскихъ господарѣвъ, але треба зважити й на те, що въ тôмъ дусѣ молодо Чехи не можуть нѣчого перевести въ радѣ державнôй, позаякъ жаданя союза не знаходять пôдпоры по-за членами партіи молодо-ческои. Дѣяльнôсть въ тôмъ напрямѣ приналежить проте до сойму. Пôсля гадки бесѣдника треба наперѣдъ перевести національнѣ и правно-державнѣ постуляты, а доперва опôсля можна говорити о осущеню аґрарно-політичнои проґрамы. — Стясный ôдповѣвъ словами досадными. Сельскѣ господарѣ думали — говоривъ ôнъ — що не буде причины до жалѣвъ, коли молодо-Чехи засядуть въ парляментѣ. Але показуе ся, що зовсѣмъ не лѣпше теперь якъ за управы старо-Чехôвъ; пороблено обѣтниць а теперь ихъ нѣхто не гадае додержати. Выборцѣ не думають ждати сѣмдесять лѣтъ, щобы вкôнци щось одержати. — Вже дуже роздразненый забравъ голосъ поразъ другій посолъ Герольдъ, и заявивъ, що Стясный воювавъ лишь самыми фразами. Ту не розходить ся о користи особистѣ Стясного але о користи цѣлого ческого народу. Если послы молодо-ческѣ будуть присилуванѣ перейти

до пасивнои опозиціи, то зроблять се не длятого, щобы соль для худобы буда дешевша, але для важнѣйшихъ причинъ. Члены моеи партіи — закôнчивъ д-ръ Герольдъ — не бажають удержати ся за всяку цѣну при мандатахъ. Радо ихъ зложать, если людъ ческій покаже невдоволенье зъ ихъ дѣяльности." — Зборы приймали бесѣды зверненû противъ молодо-ческихъ пословъ зъ великимъ признаньемъ та похвалою и ухвалили одноголосно резолюцію внесену Стясньмъ, котра домагала ся утвореня повѣтовыхъ союзôвъ селяньскихъ и примусового належаня до нихъ. — Селянинъ Юнъ выступивъ рôвножь противъ клюбу молодо-ческого та жадавъ скликати загальне вѣче селяньске. Зъ причины тыхъ зборôвъ старо-ческа праса пôдносить окликъ тріумфальный и каже, що популярнôсть молодо-Чехôвъ, добута горячою аґітаціею, вже теперь не мае грунту пôдъ ногами. Але не знати ще, яке велике значѣнье треба приписувати тымъ зборамъ та и се певне, що острû бесѣды на зборахъ союза селяньского звертали ся и противъ старо Чехôвъ и противъ молодо-Чехôвъ, а елементы, котрû тамъ були въ бôльшости, суть радикальнѣйшû нѣжь молодо Чехи. Отже и старо-Чехи не потребують богато надѣй ставляти на се нове движенье межь ческими селянами.

— —

Гостина нѣмецкого цѣсаря въ Англіи закôнчила ся. При прощаню поцѣлувала королева Вікторія цѣсаря въ оба лиця. Симъ закôнчилась офиціяльна гостина цѣсаря и дальшу свою подорожь по Шкоціи загадала цѣсарска пара ôдбувати цѣлкомъ инкоґніто. Льордови Сальсберіому высказавъ цѣсарь Вільгельмъ свою щиру подяку за такъ щире принятье. Ще при ôдъѣздѣ зъ Віндсору до Единбурґа уставились по улицяхъ великû товпы народу и ентузіястично прощали цѣсаря, котрого проводили на дворець зелѣзницѣ князѣ Уельскій, Коннатъ и Кембріджъ. На послѣднû слова англійскихъ достойникôвъ Good by! ôдповѣвъ цѣсарь Auf Wiedersehen! — Въ сей способъ закôнчилась одна сучасна подѣя исторична, о великôмъ значѣню політичнôмъ, котру въ послѣдныхъ двохъ тыждняхъ всѣляко обговорювано, ôдповѣдно до того, чи се було зô стороны приятельскои чи ворожои. Цѣкавû будуть въ тôй справѣ погляды Journal des Debats, орґану консервативныхъ републиканôвъ у Франціи. Въ тôмъ орґанѣ каже ся, що принятье, яке стрѣтивъ Вільгельмъ II въ Лондонѣ, було результатомъ фамілійныхъ ôдносинъ обохъ династій а те само мало рôвно-жь и вплывъ на бесѣды цѣсаря. „Промовы молодого цѣсаря — пише ся въ тôй ґазетѣ — а именно промова до льорда майора, звучать дуже марно и если они, въ що мы хочемо вѣрити, ôдповѣдають правдивымъ чувствамъ, то спокôй Европы запевненый на многû лѣта. Вільгельмъ II ще не рѣшивъ ся, чи мае выбрати идеалъ Фридріха II чи Марка Аврелія; але въ Лондонѣ прихилявъ ся на сторону сего послѣдного. Его найбôльше старанье — рѣшати соціяльный квестія, котрû такъ живо запанували въ его души и серця. А до того треба мира. Се его и нашъ поглядъ. Вільгельмъ II може ôддатись цѣлкомъ спокôйно своимъ розслѣдамъ и плянамъ, если справдѣ не побоюесь нѣякихъ иншихъ перешкодъ, хиба лишь зъ нашои стороны."

— —

Въ софійской „Свободѣ" появила ся статья, зъ котрои видно, що принятье султаномъ болгарскихъ аґентôвъ дипльоматичныхъ д-ра Вулковича и міністра фінансôвъ Начевича выкликало тамъ велике вдоволенье. Симъ великодушнымъ поступкомъ взглядомъ державы вазальнои, пише „Свобода", султанъ показавъ передъ цѣлымъ свѣтомъ, що ôнъ не мае замѣру выставляти на небезпечнôсть истнованя молодого княжества и въ той способъ заколочувати супокôй на пôвостровѣ балканьскôмъ, але противно бажае, щобы въ часѣ его славного правлѣня Болгарія розвинула ся мудрою адміністраціею выбраного нею кн. Фердинанда на сильну державу и на цѣнного алліянта оттоманьскои державы, котрои интересы тѣсно вязали бы ся зъ интересами болгарскими. Наконець сей орґанъ высказуе бажанье, щобы султанъ зробивъ ужитокъ зъ прислугуючого ему права та признавъ въ властивôмъ часѣ законнôсть становища кн. Фердинанда, щобы тымъ укрѣпити миръ на пôвостровѣ балканьскôмъ и супокôй въ оттоманьскôй державѣ.

— —

Дуже замѣтне заявленье приносить бѣлградска ґазета „Видело" о подорожи короля сербского до Россіи. Се зовсѣмъ обоятне, — пише „Видело" — чи та подорожь зачинае ся у Вѣдни, чи въ Петербурзѣ. Сербія нинѣ на жаль такъ изольована, що нѣяка держава не мае интересу въ такôй подорожи, а що найбôльше осягае ся черезъ те хиба ефектъ пустои парады. Безъ сумнѣву, що Сербія робить се для вподобы Россіи, а за те не отримае нѣякои прислуги; противно исторія показуе на те, що Сербія сама мусѣла поносити кошты такихъ демонстративныхъ подорожей. „Видело" заперечуе зъ цѣлою рѣшучостію, мовь бы Сербія свою независимôсть мала завдячувати Россіи и додае — наводячи письма россійскû, — що въ Петербурзѣ потребують и дальше сербскои оружнои силы. Треба передзаджувати, що Россія ужие Сербію въ найблизшôй будучности, якъ въ роцѣ 1876 за средство до своеи цѣли, бо се ясне, що Россія знае лише россійскû интересы, що она въ потребѣ не вдѣе Сербіи нѣякои прислуги, анѣ не буде еи боронити. „Видело" не вѣрить, щобы подорожь до Петербурга була ôдповѣдею на недавну гостину кн. Фердинанда у Вѣдни, бо въ гостины короля Александра въ Петербурзѣ зроблено дитинячу комедію.

НОВИНКИ.

— **Про рускій синодъ** помѣстила одна ґазета такû вѣсти: день збору синоду ще не установленый; синодови буде предложеныхъ 30 точокъ, межь котрыми головнû будуть: скороченье богослуженя и зрôвнанье [?] греко-кат. обряду въ латиньскимъ, зрôвнанье календарѣвъ и введенье целібату, — се остатне лише на пробу; до участи въ синодѣ будуть запрошенû всѣ капітулы въ Галичинѣ: рускû, латиньскû и ôрменьска, докторы богословія всѣхъ трехъ обрядôвъ, мешкаючû въ Галичинѣ, рускû деканы и по одному одноручникови деканальному; запрошеня на синодъ розôшлють ся на двѣ недѣлѣ передъ днемъ збору. — Реґіструючи тую вѣсть, мы можемо сказати ôдъ себе: синодъ мае ôдбутись конче въ осени с. р., дармо о день, хочь назначено 20-ый вересня; проґрамы синоду годѣ знати, бо она ще, кажуть, не затверджена Римомъ, а сумнѣваемо ся, щобы такû справы, якъ заведенье целібату, можна брати на серіо; латиньске духовеньство, если то правда, що оно мае бути запрошене, то очевидно тôлько яко гôсть, хотяй и то — злишне. Може бути, що хтось зъ епископôвъ мае намѣренье пôднести на синодѣ якûсь несподѣванû рѣчи, але матеріялъ, якій пôдготовували секціи, не мѣстивъ въ собѣ нѣчого незвычайного, бо дѣло йде н. пр. о введенье одностайности въ ôдправѣ, о дисциплинѣ середъ духовеньства, о реформѣ братствъ и заряду маєткôвъ церковныхъ и т. п.

— **Оповѣстка важна для руского жѣноцтва.** Въ короткôмъ часѣ появлять ся готовû книжочки руского выданя, обнимаючû нашу орнаментику, а именно рускû буквы, монограмы и рôзного рода взôрцѣ до вышиваня и значеня бѣля и постелѣ — заходомъ и накладомъ панѣ А. зъ Л. Таке выданье есть необхôдно потрѣбне для жѣночои рукодѣльнѣ, длятого можна сподѣватись, що нашû Впов. Землячки радо приймуть сю вѣсть, бо ôдъ теперь будуть могли послугуватись своими питоменными, рускими буквами, а залишать уживати чужихъ. Се буде першій збôрникъ рускихъ буквъ и взôрцѣвъ, выданый въ Галичинѣ, бо доси мали мы выданя тôлько самыхъ взôрцѣвъ. Докладнѣйшû оповѣщеня будуть оголошенû пôзнѣйше, а поки-що замовленя приймае о. Ант. Захаріясевичъ въ Сасовѣ.

— **Нещасна громада.** Якъ звѣстно, навѣстивъ на весну громаду Риковъ повѣта золочѣвского великій огонь, наносячи страшну шкоду мешканцямъ. По огни постигло ихъ нове нещастье. Страшный градъ, величины волоского горѣха, упавъ 10 н. ст. липня и знищивъ въ селѣ и околици всѣ засѣвы до тла.

— **Д-ръ Лонгинъ Озаркевичъ** вписаный въ лісту адвокатôвъ зъ осѣдкомъ въ Городку.

— **Грôмъ ударивъ** оногды пôдчасъ бурѣ въ деревяну стайню Липы Ґрасера при улици Яновскôй ч. 65 у Львовѣ. Ударъ бувъ дуже сильный; грôмъ потрощивъ дахъ, ушкодивъ стѣны, забивъ корову и коня а вкôнци поразивъ 14-лѣтного пастуха Ивана Чабана. Чудомъ лише не стало ся нѣчого злого хлопцеви. Прочû особы, котрû тогдѣ були въ стайни, не ôднесли нѣякого ушкодженя.

— **Зборъ членôвъ самбôрскои філіи „Общества имени М. Качковского"** ôдбувъ ся 29 н. ст. червня. На зборахъ явило ся 50 членôвъ філіи. Зъ справозданя філіи, котре ôдчитавъ о. Гмитрикъ, довѣдуемо ся, що філія самбôрска „Общества" числила въ сѣмъ роцѣ 100 членôвъ. Доходу було 21 зр. 39 кр. а розходу 20 зр. 78 кр. Головною задачею, яку собѣ філія поставила, було збôльшенье фонду на бурсу им. Качковского въ Самборѣ, котрый въ сѣмъ роцѣ збôльшивъ ся о 864 зр. 31 кр., такъ, що теперь выносить цѣлый фондъ 1613 зр. 85 кр., не вчисляючи ту непобранû ще ôдсотки зъ щадничихъ книжочокъ въ сумѣ коло 60 зр. По выборѣ выдѣлу слѣдували два внесеня, поставленû о. Гмитрикомъ а именно 1) щобы на найблизшôмъ загальнôмъ зборѣ членôвъ „Общества Качковского" принято додатокъ до статутôвъ, що: каждый членъ повиненъ старати ся обезпечати свое майно въ тôй асекураціи, котру поручить центр. выдѣлъ „Общества" або загальный зборъ членôвъ и 2) щобы припоручити членамъ філіи позыскувати якъ найбôльше асекурантôвъ для „Славіи", котра ôдступае 15% на фондъ самбôрскои бурсы. Оба тû внесеня принявъ зборъ одноголосно.

— **Причинокъ до закону о волоцюгахъ.** Зъ Коросна доносять до Kurj. Lwow.: Въ першихъ дняхъ червня с. р. придержавъ жандармъ недалеко Коросна 19-лѣтного хлопця сироту, котрый зъ якоись фабрики пештеньскои повертавъ до Ряшева по книжку службову. Позаякъ крôмъ свѣдоцтва свого принципала, писаного по мадярски, не мавъ иншихъ паперôвъ, не мôгъ передъ жандармомъ вылеґітимувати ся. Арештувавъ его отже жандармъ а судъ засудивъ на кару 8 днѣвъ арешту яко волоцюгу. На тôмъ не конець. Коли ôдсидѣвъ кару, ôдставлено его до громадского арешту, де до нинѣшного дня сидить, бо маґістратъ мѣста Коросна пытае уряду громадского въ Ряшевѣ, чи дѣйсно придержаный належить до тамошнои громады. Ряшôвъ ôдповѣдае, що ту уродженый але належить до громады мѣста Львова; пише Коросно до Львова, Львôвъ мовчить а бѣдака о сухôмъ хлѣбѣ сидить въ арештѣ: Пытаемо за що и якъ довго то потреває?

— **Выдѣлъ краевый** именувавъ на предложенье краковскои академіи наукъ д-ра Освальда Бальцера, професора права польского на львôвскôмъ університетѣ, директоромъ краевого архіва актôвъ городскихъ и земскихъ у Львовѣ. Редакцію выдавництва тыхъ актôвъ поручено такожь на представленье академіи наукъ д-рови А. Прохасцѣ.

— **Испытъ зрѣлости въ жѣньскôй семинаріи учительскôй въ Перемышли** ôдбувавъ ся ôдъ 8 до 14 н. ст. липня пôдъ проводомъ инспектора краевого Бол. Барановского. До испыту зголосило ся 34 учениць (зъ тыхъ 3 екстерністки). Свѣдоцтва зрѣлости одержали: Бр. Алексôвна (зъ ôдзн.), М. Бѣлявска, Ел. Бучаневичѣвна, Ев. Черминьска (зъ ôдз.), Ед. Домбровска, М. Ґоцка (зъ ôдзн.), М. Грабска, В. Иневôвна (зъ ôдзн.), В. Яблоньска, С. Янишевска (зъ ôдзн.), М. Кашевска, А. Кінелѣвна (зъ ôдзн.), А. Коссовичѣвна, Ел. Коссовичѣвна, В. Кукулчанка, Ед. Кульчицка, С. Левицка (зъ ôдзн.), Іос. Маєрôвна (зъ ôдзн.), Б. Міллерôвна, М. Опѣльовска, Ел. Оскардôвна (зъ ôдзн.), М. Пондаровска (зъ ôдзн.), К. Слоневска (зъ ôдзн.), Іос. Шафтнерôвна, М. Шафранôвна (зъ ôдзн.), О. Тарнавска, С. Урбаньска, Іос. Войцикевичѣвна, К. Зборовска, М. Журовска и екстерністки: Яд. Борейкôвна, Ф. Двожакôвна. Одна приватистка одержала поправку.

— **Испытъ зрѣлости въ жѣньскôй семинаріи учительскôй у Львовѣ** ôдбувавъ ся ôдъ 5—12 н. ст. липня пôдъ проводомъ члена краевои рады шкôльнои кс. Руд. Левицкого. До испыту зголосило ся 48 учениць публичныхъ и 25 екстерністокъ. Зъ учениць публичныхъ одержало 30 свѣдоцтво зрѣлости. Свѣдоцтво зрѣлости зъ ôдзначеньемъ одержали: Ян. Барановска, М. Хмѣлевска, Л. Давидовска, А. Долиньска, Л. Глиньска, Іос. Гологорска, Ір. Керекярто, М. Крижановска, В. Кунôвна, С. Ладосѣвна, М. Луцикôвна, В. Луцикôвна, К. Малицка, С. Мединьска, Т. Олешкевичъ, А. Опалиньска. А. Рапапортôвна, Я. Рашекъ, В. Рапôвна, Я. Сосяда, Ев. Шнекъ, Ф. Станкевичъ, Кар. Щоткôвна, Я. Щурковска, А. Шварцôвна П. Шмарôвна, М. Василевичъ, Ол. Захарска, Л. Завадска и С. Ціммеръ. Свѣдоцтво зрѣлости одержали: К. Борецка, Ю. Букачевска, В. Якобôвна, Б. Керницка, М. Концевичъ, Є. Козиньска, Е. Кубикôвна, Єл. Кулаковска, В. Кулаковска, Б. Лисовска, Ш. Львôвна, С. Лучаковска, М. Миклясевичъ, Єл. Раковицка, Г. Святальска, Є. Валашковичъ и М. Жмуркôвна. Зъ екстерністокъ здало 11 а то: М. Бравнсайсъ, Єл. Домачекъ, М. Дзерницка, М. Прегоровичъ, Єл. Геєкъ, Ю. Леваковска, О. Луцикъ, Іос. Солтысъ, Б. Шамотôвна, С. Валевска и С. Вошиньска. Одна екстерністка не зголосила ся до испыту, 4 ôдступили ôдъ испыту устного; 7 одержало поправки а 2 репробовано на рôкъ. Языкъ выкладовый польскій и рускій признано 28 ученицямъ публичнымъ и одной екстерністцѣ, тôлько польскій 20 ученицямъ и 10 екстерністкамъ. Крôмъ того признано 46 ученицямъ уздôбненье до веденя огороду фреблѣвского, всѣмъ-же котрû зложили испытъ, уздôбненье до удѣлюваня жѣньскихъ робôтъ ручныхъ.

— **Дирекція зелѣзниць державныхъ** оповѣщуе, що въ днемъ 20 н. ст. липня змѣняе ся розкладъ ѣзды на шляхахъ льокальныхъ зелѣзниць буковиньскихъ: Глѣбока-Берґометъ-Межиброды, Карапчію-Чудинъ и Гадікфальва-Радôвцѣ а то въ сей способъ:

На шляху Глѣбока Берґометъ поѣздъ 1652 переходить щоденно; поѣздъ 1651 до теперь щоденно переходячій, буде тôлько въ понедѣлки и пятницѣ переходити; поѣздъ 1653, переходячій до теперь тôлько въ понедѣлки, змѣняе ся на поѣздъ щоденный; поѣздъ 1654 переходячій до теперь тôлько въ понедѣлки буде щоденно переходити; вкôнци пятничнû поѣзды т. е. ч. 1651 и 1654 будуть тôлько до 15 н. ст. вересня переходити.

На шляху Берґометъ-Межиброды заходять такû змѣны: поѣздъ 1651 переходить лишь въ пятницѣ, поѣздъ 1652 переходить тôлько въ понедѣлки а поѣзды 1651 и 1652 переходять тôлько до 15 н. ст. вересня.

На шляху Карапчію-Чудинъ переходять щоденно поѣзды 1752 и 1771 а поѣзды 1751, 1753, 1754 и 1772 переходять тôлько въ понедѣлки.

На шляху Гадікфальва-Радôвцѣ будуть поѣзды 1851 и 1854, переходячû до теперь лише въ пятницѣ, що дня переходити а такожь и поѣзды 1852, 1853, 1855, 1856, 1857 и 1858.

— **Дирекція австрійскихъ зелѣзниць державныхъ** оповѣщуе, що 15 н. ст. липня появивъ ся додатокъ першій до липневого выданя ґенеральнои тарифы товаровои австрійскихъ зелѣзниць державныхъ. Додатокъ сей обнимае всѣ тарифы и додатки тарифовû, котрû ôдъ 15 н. ст. липня мають вагу на австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ.

— **Президентомъ буковиньского суду краєвого** именованый совѣтникъ высшого суду въ Чернôвцяхъ Иполитъ Мартиновичъ.

— **Загальный зборъ польского товариства педаґоґічного** ôдбувае ся нинѣ въ Дрогобичи. Зборъ зачинае ся богослуженьемъ въ церкви, костелѣ и божници. Предметомъ обрадъ буде справа розширеня науки садовництва, пчôльництва, управильненье науки рисункôвъ, наука языка нѣмецкого въ школахъ народныхъ и внесеня въ справѣ змѣны законôвъ шкôльныхъ. На зборѣ ôдбуде ся такожь ôдчитъ о польскôй конституціи 3 мая 1791.

— **Величезна буря,** котра тревала оногды надъ границею Голландіи, о чôмъ мы въ телеґрамѣ донесли, поробила страшнû спустошеня. Мѣсцевости Льозенъ и Ліндъ знищенû цѣлковито; въ самôмъ округѣ Кемпенъ выносять шкоды лишь въ будынкахъ міліонъ марокъ. Въ Авратъ знищила буря всѣ засѣвы и огородовину на просторони 400.000 □ метр. а въ Зіхтельнъ на 700.000 □ метр.

— **Динамітъ на службѣ науки.** Сими днями зроблено случайно важне ôдкрытье въ Новôмъ Йорку. Кôлькохъ официрôвъ при пробахъ зъ динамітомъ на пни зелѣзнôмъ, увидѣло по выбуху, що листъ дубовый, котрый случайно попавъ пôдъ динамітъ, ôдтиснувъ ся на пни зъ найбôльшою вѣрностію. Сей експериментъ повторено въ Нюпортъ, де умѣщено кôлька листôвъ и цвѣтôвъ межи двѣ зелѣзнû плыты а на горѣшнôй плытѣ положено троха динаміту, по котрого выбуху, образъ цвѣтôвъ и листя вѣрно въ найдрôбнѣйшихъ частках ôдбивъ ся на метали; навѣть найменшû жилки и стовпцѣ ôдбили ся. Розпочали ся експерименты на бôльшій розмѣръ и всѣ дали той самый результатъ, причôмъ завважано, що такû ôдбитки, робленû пôдъ водою, еще вѣрнѣйшû и краснû.

— Въ першôй половинѣ падолиста мае ôдбути ся **конґресъ всѣхъ товариствъ мира, европейскихъ и американьскихъ,** скликаный на сей разъ до Риму. Въ нарадахъ возьмуть участь члены рôзныхъ парляментôвъ, котрû завязали осôбну „конференцію межпарляментарну". Перша така конференція нараджувала ся въ Парижи въ р. 1889, въ друге зôйшла ся въ Лондонѣ въ 1890 р., а теперь по разъ третій обѣцяло въ нѣй взяти участь 70 Французôвъ, кôлькасотъ Англійцѣвъ, дуже богато Нѣмцѣвъ, Данцѣвъ и Испанцѣвъ.

— **Мѣсто Лондонъ** числить 48 мостôвъ надъ Тамізою, 76 театрôвъ, 2.200 стацій почтовыхъ и телеґрафічныхъ, 547.410 приватныхъ будынкôвъ, 1.450 церквей, 2.100 шпиталѣвъ, 7.600 шинкôвъ пивныхъ, 1.800 каварень, 570 готелѣвъ, 3.100 пекарѣвъ и 2.500 рѣзникôвъ. Крôмѣ численныхъ зелѣзниць, пôддержує рухъ въ мѣстѣ 19.000 фіякрôвъ и 1.500 омнибусôвъ. Въ 1700 роцѣ числивъ Лондонъ 700.000, а нинѣ ажь 4,425.000 душъ.

— **До аґентôвъ еміґраційныхъ** взяло ся правительство россійске дуже строго. Ôдъ якогось часу повтаряють ся засуды такъ, що нема тыждня, щобы ґазета не принесла вѣсти о тôмъ. И такъ теперь судъ повѣтовый въ Пйотрковѣ засудивъ двохъ аґентôвъ Шулема Розенбліта и Лисика за намову до еміґраціи на чотири мѣсяцѣ вязницѣ въ утратою всѣхъ правъ.

— **Товариства жѣночû въ Копенгазѣ** устроили вѣче въ котрôмъ взяло участь до 12.000 женщинъ. Зъ музикою та хоругвами вырушили они въ походѣ на площу, середъ котрои выбудували трибуну въ написію: „Рôвнû права для женщинъ и мужчинъ".

— **Астрономъ Фламаріонъ** мавъ розмову зъ кореспондентомъ одного французского дневника о записѣ одной старои женщины, що недавно померла. Она зробила леґатъ на 100.000 франкôвъ для того, хто въ слѣдуючихъ десяти лѣтахъ вынайшовъ бы способъ войти въ комунікацію зъ другою планетою або зъ якимъ будь иншимъ тѣломъ небеснымъ. Вынахôдець не конечно мае бути Французомъ але и якои небудь иншои народности. Фламаріонъ розказувавъ репортерови, що ôнъ знае про се завѣщанье, що леґаторка пильно читала послѣдними роками его творы науковû. Зъ-вôдси певно она вычитала, що такû зносины суть можливû, а особливо зъ планетою Марсомъ. Бо дѣйстно астрономы можуть догадуватись, що зъ тои планеты до насъ высилають сиґналы. На пытанье кореспондента, якого рода суть тû сиґналы и на якôй пôдставѣ Фламаріонъ се каже, ôнъ ôдповѣвъ, що на рôзныхъ мѣсцяхъ Марса бачили вже не разъ яснû точки, правильно упорядкованû, маючû выглядъ або трикутникôвъ або чотирокутникôвъ. Зъ того заключають, що се можуть бути для насъ призначенû сиґналы и нема иншого поясненя природного на сю появу, бо нѣякъ не можна приняти, щобы вульканы або снѣжнû верхи гôръ ишли въ такъ точнôй формѣ ґеометричнôй. Шкода лишь, що непригôдный станъ атмосферы, окружаючои нашу землю, не призволяе намъ правильно оглянути Марса и пôзнати суть тыхъ свѣтлячихъ точокъ. То певна, що теперь не маємо ще средства завести комунікацію межь землею та якимъ иншимъ тѣломъ небеснымъ, але розумѣе ся, що то ще не значить, мовь бы ся неможливôсть истнувала на вѣки. Каждого часу може появити ся нове вынайденье, котре намъ дасть средство на певно довѣдати ся, чи наша планета не одинокій свѣтъ замешкалый розумными и мыслячими существами.

— **Дрôбнû вѣсти.** Сестра цѣсаря нѣмецкого Вільгельма II вразъ зъ мужемъ кн. Бернардомъ Саксоньско-Майнинґеньскимъ звидѣли въ недѣлю Кракôвъ и выѣхали въ понедѣлокъ 13 н. ст. липня до Вѣдня.

НАДÔСЛАНЕ.

Schwarze, weiße und farbige Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 15.65 p. Meter — glatt und gemustert (ca. 240 versch. Qual. u. 2000 versch. Farben, Dessins u.) vers. roben- und stückweise porto u. zollfrei das Fabrik-Depot **G. Henneberg** (K. u. K. Hoflief.) **Zürich.** Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. 1

Посмертнû — ☦ — оповѣстки.

О. Николай Недѣльскій, парохъ въ Братишовѣ деканата товмацкого, тит. совѣтникъ консисторіи, священикъ-ювілятъ, упокоивъ ся 14 н. ст. липня въ 88 роцѣ житя а 62 роцѣ священьства. Вѣчна ему память!

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Окружна рада шкôльна мѣска у Львовѣ розписуе конкурсъ на двѣ посады сталыхъ учительокъ въ школѣ жѣньскôй им. св. Антонія у Львовѣ зъ платнею 800 зр., додаткомъ на мешканье 240 зр. и додаткомъ за управительство 100 зр. Речинець назначеный до 10 н. ст. вересня. — Окружна рада шкôльна въ Городенцѣ розписуе конкурсъ на сталû посады учительскû въ Гарасимовѣ и Потічискахъ зъ платнею 400 зр., въ Дубкахъ, Коцуровѣ, Ницавискахъ, Семаковцяхъ и Живачевѣ зъ платнею 300 зр., въ Далешевѣ, Якубôвцѣ, Копичинцяхъ, Кунисôвцяхъ, Ôльховци, Пôдвербцяхъ и Луцѣ зъ платнею 250 зр., на двѣ посады молодшихъ учителѣвъ въ Городенцѣ (по 360 зр. и 10% на мешканье), на двѣ посады такихъ-же учителѣвъ въ Обертинѣ (270 зр. и 10% на мешканье) и на одну посаду молодшого учителя при 2-клясовôй школѣ въ Чортôвци зъ платнею 240 зр.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 16 липня. Проектъ закона о юрисдикціи консулярнôй приняла палата въ другôмъ и третôмъ читаню. — Вели ся нарады надъ внесеньемъ Спенса що-до управильненя роздѣлу континґенту горѣвчаного.

Мадритъ 16 липня. Вчера закрыто засѣданя кортезôвъ и слѣдуюча сесія ôдбудесь въ осени.

Лондонъ 16 липня. Князь Уельскій ѣде до Карльсбаду. — Князь грецкій Юрій приѣхавъ до Анґліи.

Лондонъ 16 липня. Говорять, цѣсарь запросивъ до Берлина князя Уельского зъ женою и обое приняли запросины.

Петербургъ 16 липня. Инфлянтскû округи Порнава, Валькъ, Верро и Дорпатъ прилучено до петербургского округа войскового.

Прага 16 липня. Команда войскова заказала музикамъ войсковымъ брати участь въ фестинахъ и забавахъ приватныхъ, бо недавно высвистала публика одну музику за се, що не хотѣла грати россійского гимну.

Надôслане.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ „**КОПЕРНИКОМЪ**"

ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одвАху.

Окуляры, цвикеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні райнцайги, и т. п. по цѣнахъ **найдешевшихъ. Репарацін найдешевше и найскорше.**

Замовленя въ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ „пôдъ Коперникомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ"**

Запрошенье до предплаты.

Вже поступило до друку и выйде зъ кôнцемъ сего року катехитичне дѣло пôдъ заголовкомъ:

„Наука вѣры и обычаѣвъ"

або

историчне, догматичне, моральне и литургичне поясненье правдъ св. вѣры на основѣ щоденныхъ молитвъ, празникôвъ церковныхъ и христіяньскихъ обрядôвъ

написавъ Анатоль Долиньскій, парохъ Яхторова и Унева. Цѣле дѣло буде обнимати 70 аркушôвъ друку и буде дѣлити ся на три части.

Митрополитальный Ординаріятъ Ч. 918/1890 препоручивъ тое сочиненье „яко дѣло для представленя великого добра вѣры св. Всеч. Священьству и Вѣрнымъ многополезне".

Предплата выносить тôлько **3 зр.** безъ пересылки почтовои; по выпечатаню цѣна буде пôднесена на **4 зр.**

Предплату приймае о. Евгеній Гузаръ у Львовѣ, плацъ св. Юрія ч. 5.

Рôвночасно друкуе ся **„Короткій выкладъ науки вѣры и обычаѣвъ"** для христіяньскои молодежи и женихôвъ зъ додаткомъ „Рôкъ церковный". Цѣна 60 кр. зъ пересылкою почтовою.

Альбумъ заслуженыхъ Русинôвъ.

Цѣна 70 кр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта".

Ц. к. австрійскй зелѣзницѣ державнй.

Вытягъ зъ розкладу ѣзды важного ôдъ 1 червня 1891. (Пôсля годинника львôвского).

Одъѣздъ зô Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя

- 6^{00} рано. Поѣздъ особ до Стрыя, Хирова, Нового Санча, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіславова и Гусятина.
- 10^{50} передполуд. Поѣздъ особ. до Стрыя Хирова, Сухои и Станіславова
- 8^{05} вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Лавочного, Мункача, Будапешту Станіславова и Гусятина
- 8^{55} вечеръ. Поѣздъ особ до Стрыя. Хирова и Сухои

Въ напрямѣ до Черновець.

- 5^{04} рано. Поѣздъ особ. до Станіславова и Коломыи
- 9^{10} передполуд. Поѣздъ поспѣшный до Станіславова, Черновець. Ясеъ Букарешту и Гусятина.
- 4^{30} по полуд. Поѣздъ особ. до Станіславова, Черновець, Ясеъ и Букарешту.
- 10^{21} вечеръ. Поѣздъ особ. до Станіславова, Черновець, Сучавы, Гусятина

Въ напрямѣ до Белзця.

- 9^{05} передполуд. Поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля
- 7^{40} вечеръ. Поѣздъ мѣшаный до Жовкви.

Приѣздъ до Львова.

Въ напрямѣ зô Стрыя.

- 7^{34} рано. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова и Стрыя.
- 9^{02} рано. Поѣздъ особ. зô Станіславова, Будапешту, Мункача, Лавочного и Стрыя
- 3^{42} по полуд. Поѣздъ особ. зъ Сухои. Хирова. Гусятина, Станіславова и Стрыя
- 12^{12} въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Нового Санча. Хирова, Гусятина, Станіславова, Будапешту, Мункача и Лавочного.

Въ напрямѣ зъ Черновець.

- 6^{53} рано. Поѣздъ особ. зъ Сучавы, Черновець, Станіславова.
- 2^{00} по полуд. Поѣздъ особ зъ Букарешту, Ясеъ. Черновець, Станіславова и Гусятина.
- 8^{00} вечеръ. Поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Ясеъ Черновець, Станіславова, Гусятина.
- 11^{32} въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Коломыѣ, Станіславова, Гусятина.

Въ напрямѣ зъ Белзця.

- 6^{45} рано. Поѣздъ мѣшаный зъ Жовкви.
- 4^{22} по полуд. Поѣздъ мѣш зъ Сокаля и Белзця.

Афішѣ розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзниць державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна на кождôй стаціи по цѣнѣ 6 кр. за примѣрникъ.

Одъ 1 н. ст. липня с. р. до 31 н. ст. серпня включно, переходять поѣзды безъ пересѣданя зъ Ряшева черезъ Ясло и Новый Санчь до Орлова и назадъ. Поѣзды сй мають въ Ряшевѣ безпосередне полученье зъ ôдповѣдными поѣздами зелѣзницѣ Кароля Людовика а именно: зъ поѣздомъ ч. 23, ôдъѣздячимъ зô Львова о годинѣ 6 мін. 16 по полудни и поѣздомъ ч. 15, приѣздячимъ до Львова о годинѣ 8 мін. 12 рано (пôсля годинника львôвского).

Для выгоды П. Т. Публики отворено

НОВУ АҐЕНЦІЮ

Краковского Товариства взаимныхъ убезпеченъ

на житье та ôдъ огню и граду

у Львовѣ при ул. **Театральнôй ч. 21** (входить ся зъ улицѣ Скарбкôвскои).

Полісы асекураційні выставляють ся въ **языцѣ рускôмъ — всѣ проспекты и переписка зъ партіями ведесь по руски.** — Близше можна розвѣдатись въ Адмініcтраціи „Дѣла".

ГА-

махи або лôжка лѣтнй ôдъ 2.35 зр, до 6·75 зр., кольцѣ зъ крѣсломъ, парасольки ôдъ сонця, малки рôжнй и таколось не перемакаючй по 50 кр Плащѣ до морозу. торбы, торнистры до екскурзій

поручае найдешевше

МАГАЗИНЪ

БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

ПОЛОТНА

ôдъ грубшихъ до найтоншихъ вебъ. димы, полотна париске на лѣтнй одяги и ліберія, ручники, хусточки до носа, полотна грубнй пôвъ-бѣленй — дреліхи, стирки, бѣлье столове у всякихъ розмѣрахъ и т. п. **Чисто линй** выробы ткацкй лишь въ добрôмъ родѣ поручае

КОЛ. ҐОНЕТЪ

въ Корчинѣ коло Коросна. Ôдсылка совѣстна, ôдмѣнне ся або приймае ся назадъ все, що не подобало бы. Цѣнники и прôбки оплатно. — Адреса для певности въ языцѣ польскôмъ: **Wl. Gonet w Korczynie, p. Korczyna.**

ИСТОРІЯ РУСИ

ч. I. II. III. IV. V. — Цѣна за I часть 15 кр. За всѣ части 80 кр. Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта" ул Вôрменьска ч. 27

Десять медалѣвъ заслуги, диплѣомъ признаня и диплѣомъ гонорозый

на всесвѣтнôй выставѣ въ Антверпіи

за незрôвнаннй

Выробы косметичнй, Тоалетнй и Парфумеріи.

Антілентіля. Нѣякій артикулъ тоалетный не може ити въ заводы що до успѣху и доброты зъ Антілентилею. Се средство, одержане зъ ôдсвѣжуючихъ субстанцій, ухиляе въ короткôмъ часѣ **веснянки, пляны печѣнковй, блишни и т. п., надае шкôрѣ свѣжу бѣлôсть, свѣжôсть и мѣкнôсть.** — Цѣна 2 зр.

Піліптонъ волосю сивому и споловѣлому по кôлькоразовôмъ ужитю привертае красну барву. ПІЛІПТОНЪ не фарбуе лише ôдмолоджуе волосье, котре пôдъ вплывомъ сего ôдличного средества ôдзыскуе первѣстну барву, мигкôсть и ôдзыскъ. — Цѣна флякону 1 зр. 50 кр.

Валентінъ найсильнѣйше выпаданье волося вздержуе, цибульки волосий взмôцняе и до вытворюваня та поросту волося побуджае. Цѣлый флякон 3 зр. Пôвъ флякону 1 зр. 69 кр.

ПУДРЪ КНЯЖІЙ

не мѣстить жадныхъ металевыхъ примѣшокъ, есть се найчистѣйша и найнѣжнѣйша мучка ростинна, приємно прилягае до лиця, надае красу, природну бѣлôсть и есть неоцѣненымъ средствомъ до гігіенічнои окрасы лиця

Пуделко мале бѣлого пудру 60 кр., цѣле 1 зр., зъ лебедикомъ 1 зр. 50 кр. Рожевый для бльондинокъ и кремовый для шатинокъ и брунетокъ, мале пуделко по 70 кр., бôльше зр. 1.10 зъ лебедикомъ зр. 1.60

Вода фіялкова. Усуває зъ лиця прищѣ, лишаѣ, угрики, попаданье и лущенье шкôры, выгладжуе морщинки и долики ôспові. Лице ôдсвѣжуе выбѣлюе и вынѣжнюе. — Цѣна 1 зр.

Мыло косметичне ôдзначае ся надзвычайною нѣжностію и дуже приємнымъ запахомъ, лагôдно впливае на нашкôрокъ, не допускае розпадатись рукамъ и лицю, дуже добре очищуе шкôру. Ухиляе веснянки и жовто-бурй пляны зъ лиця. — Цѣна 60 кр.

И. ИГНАТОВИЧЪ

у Львовѣ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3, и улиця Галицка ч. 35., въ **Краковѣ** Суконницѣ ч. 20., и въ **Чернôвцяхъ** Ринокъ ч. 2.

Кістяки Гольбайна

Образки з житя

дôстане

въ **редакціи „Зеркала"** по 15 кр. (въ почтовою пересылкою по 20 кр.)

Черезъ Адмініcтрацію „Дѣла"

можна замовити за **знижену цѣну** отсй книжки:

Фаустъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, въ передньомъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на **1 зр.** (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Раєвскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на **50 кр.** (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Хто замовить **обѣ книжки наразъ,** одержить ихъ за цѣну **1 зр. 60 кр.** разомъ уже **зъ рекомандованою пересылкою**

Позаякъ тыхъ обохъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати въ замовленями.**

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

- **$4^1/_2$% листы ипотечнй**
- **5% листы ипотечнй премійованй**
- **5% „ „ безъ премій**
- **$4^1/_2$% листы товариства кредитового земского**
- **$4^1/_2$% „ Банку краевого**
- **$4^1/_2$% позичку краеву галицку** 3483 126—7
- **4% позичку пропінаційну галицку**
- **5% „ „ буковиньску**
- **$4^1/_2$% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ**
- **$4^1/_2$% „ пропінаційну угорску**
- **4% угорскй облігаціи индемнізаційнй**

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй вылѣсованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, такожь запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевй лишь за ôдчисленьемъ справдешнихъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляе новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

Въ канцеляріи товариства „Просвѣта" продають ся портреты бл. п.

Д-ра Олександра Огоновского

по 2 зр. и по 1 зр.

Цѣлый дохôдъ призначеный на фондъ памятниковый и стипендійный.

По зниженихъ цінах

продае товариство

„Академичне Братство"

слідуючі книжки:

1) Библіотека Онишкевича т. II 2 зр. 20 кр. (Творы Гр. Квѣтки
2) Библіотека Онишкевича т. III 1 зр. 50 кр. (Творы Шашкевича Головацкого и Вагилевича).
3) Творы В. Навроцкого 1 зр.
4) Переводи і наслідованя Осипа Шухевича 40 кр.
5) Довбня, Е. Золі, 10 кр.
6) „На дні", І. Франка, 10 кр.
7) Грунтова власність 5 кр.
8) В. Коцовскій: Жите М. Шашкевича, 20 кр.
9) Обачний: „Скажім собі правду в очи", 5 кр.
10) Нечуй: І. Виговскій і Ю. Хмельницкій, 10 кр.
11) Наукова бібліотека, (Нарис історії філозофії, з німецкого переклад. І. Франко), 30 кр.
12) Вільгельм Тель, Ф. Шіллера, (переклад Кміцікевича), 25 кр.
13) Кадрилі Кобриньского, 25 кр.

Зъ замовленями просимо звертатись до „Академічного Братства" у Львові, ул. Каліча Ч. 1.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE"

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

Найбôльшій по французски уладженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.

Сезонъ 1891.

Звѣстне найдешевше жерело закупна.

Найбôльшій складъ есть якъ въ партерѣ такъ и на 1. поверсѣ подѣленый на многѣ ôддѣлôвъ.

Оддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гафтôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ даменскихъ и дѣточихъ, бортôкъ, пасмантерія, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ при борôвъ кравецкихъ.

Оддѣлъ II. Капелюхи дамскй, дѣвочй и дѣточй выробы панчôшковй для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'écosse, горсеты и запаски для дамъ и дѣтей.

Оддѣлъ III. Краваты мужескй, скарпетки, бѣлье чужеске, ковнѣры и маншеты, парасолѣ англійскй, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и англійскй рукавички.

Оддѣлъ IV. Рукавички дамскй, шкôрковй, даньскй, шведскй и англійскй, а также рукавички шовковй, вовнянй и нитянй.

Оддѣлъ V. Вахлярѣ чорнй и кольоровй набалѣ и вечеры, та великій выбôръ японьскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ

Оддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.

Оддѣлъ VII. Станики трикотовй и джерсей для дамъ по зр. 1·90. 2·50 3·50 до 15 и выше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку

Оддѣлъ VIII. Спôдничка дѣточй, плащики, пальтотики и запаски

Оддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великй килимы, сальоновй ôдъ зр. 6·75 и выше. Килимки маттінговй до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и выше. Килимы стѣннй, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и выше.

Оддѣлъ X. Ту суть портіеры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Туністо зр. 3·20, якôсть 1-ша 3·75, Марокко 4·25, Багдадъ по 5·25, Трапецунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портіеръ Кірманъ и дагестаньскихъ та матерій на меблѣ.

Бѣлй ôдпасованй заслоны коронковй, цѣле окно 1·45, 1·75, 1·90 2·50 до 50 зр.

Оддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и выше. Комплетнй ґарнітуры ґоленовй складаючй ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·60 до 30 зр. Вехôднй капы шиленй I величества 1·25, II 2·50, III 3·50.

Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ хоны на лôжка и конѣ Стебнованй колдры вовнянй, ватованй, атласовй, піковй и до прикрасы.

Замовленя въ провінціи полагоджуе ся якъ найсовѣстнѣйше Окремый ôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно

Маґазинъ „AU LOUVRE", у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. ВЕРНФЕЛЬДЪ** въ Вѣдни

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыжневникъ педаґоґічно-науковый, выходить ôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27 Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1·60 кр., на чверть року 1 зр.

РУСКІЙ СПѢВАНИКЪ

накладомъ „Товариства Просвѣты" ул. Вôрменьска 27. Мѣстить въ собѣ въ 9-ти аркушахъ бôльшихъ на велиновôмъ паперѣ 255 пѣсень на 288 сторонахъ Пѣснѣ тй суть то перлы поезіѣ руско-украиньскои найвыдатнѣйшихъ нашихъ поетôвъ, якъ Шевченка, Федьковича, Млаки, Гушалевича, Маркіяна и Володимира Шашкевичѣвъ и премногй найдобрнѣйшй народнй пѣснѣ. Найзнаменитшй рускй компоизторы уложили до нихъ музику суть по правôй сторонѣ пѣсень пôдписанй. Цѣна 40 кр., оправный 50 кр. на пересылку 5 кр. — При закупнѣ 10-ти примѣрникôвъ въ канцеляріи Товариства дается 20% рабату. Набути можна ихъ также по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины

НАКЛАДОМЪ

„Бібліотеки музикальнои"

появило ся доси:

1. „Гуляли", хоръ муж — Ост. Нижанковского — розпродано.
2. „Наша жизнь", хоръ муж. — Н. Вахнянина, — розпродано.
3. „Молитва", химнъ на сопр. и альтъ зъ форт. — М. Лисенка — розпр.
4. „Зъ окрушкôвъ", хоръ муж. — Ост. Нижанковского — розпр.
5. „Закувала та сива зазуля", хоръ муж.зъ форт. — П. Нѣщиньского — розпродано.
6. „Не чужого мы бажаємъ", дуеть на тен и бар. зъ форт. — Мих. Вербицкого — 20 кр.
7. „I Quod-libet", изъ народныхъ пѣсень украиньскихъ, хоръ муж. М. Лисенка — 30 кр.
8. „Помарнѣла наша доля", сольо бар. зъ форт. — Н. Вахнянина, 10 кр.
9. „Двѣ вязанки" зъ руско-нар. пѣсень на 1 и 2 цитры — Н. Кумановского — розпродано.
10. „У Петрôвку" и „Якъ-бымъ знала" 2 квартеты муж. Исид Воробкевича — 25 кр.
11. „II. Quod-libet", зъ нар. пѣсень укр., хоръ муж. — Н. Лисенка — 30 кр.
12. „До бою" хоръ муж зъ форт. — Порф. Бажаньского, — 20 кр.
13. „Вечѣръ" и „Милованка", два соля тен. зъ форт., Н. Лисенка 20 кр.
14. „Три шляхи", хоръ муж. — Г. Топольницкого (выд. ювил. зъ портр. Шевченка) — 25 кр.
15. „Три пѣснѣ" про сольовый голосъ зъ форт. — Евг. Купчиньского — 25 кр.
16. „Вѣтрогоны" коломыйки на форт. — Ост. Нижанковского — 30 кр.
17. „Три квартеты", для хору муж. уложивъ Недѣльскій-Цетвиньскій — 30 кр.

У всѣхъ справахъ выдавництва треба удаватись пôдъ адресою: Выд „Бібліотеки Музикальнои" у Львовѣ ул. Коперніка ч. 36.

Ост. Нижанковскій, Несторъ Дмитрôвъ, выдавцѣ.

Стація зелѣзницѣ **МУШИНА-КРИНИЦЯ** зъ Кракова 8 год. „ Львова 12 „ зъ Буда-Пешту 12 „

Въ мѣсци: почта 3 разы денно телеграфъ, аптика.

Ц. к. Заведенье жерельне

КРИНИЦЯ

(въ Галичинѣ).

найобильнѣйша **щава зелѣзиста**

Положенье гôрске въ Карпатахъ 590 метр. надъ пов. моря.

Ôдъ стаціи зелѣзничои година дороги звозенито удержанои.

Средства лѣчничй: По-при кліматичнй условя, купелѣ мінеральнй, зелѣзистй, дуже обильнй въ ґазъ кислоты углянои, огрѣванй методою Шварца (въ р. 1890 выдано ихъ понадъ 35.000). Купелѣ боровиновй, парою огрѣванй (въ р. 1890 выдано ихъ 14.000).

Дотеперѣшне число кабінетôвъ въ лазенкахъ побôльшено; половина кабінетôвъ въ лазенкахъ боровиновыхъ огрѣвае ся парою; — ôдтакъ питье воды Криницкои и Солотвиньскои, жентицѣ, кефіру, гімнастика въ новôмъ до тои цѣли приладженôмъ будынку и т. д.

Мешканя: Понадъ 1400 комнатъ зъ бôльшимъ и меншимъ комфортомъ умебльованыхъ, зъ постелею и услугою, по бôльшôй части заосмотреныхъ въ печи. „Готель" пôдъ 3-ма рожами и дôмъ гостинный „пôдъ Замкомъ" служать до тымчасового умѣщеня особъ свѣжо прибуваючихъ.

Въ маю, червни и вересни цѣны помешкань и купелѣвъ суть низшй.

Проходы: Великій паркъ сосновый зъ выгодными стежками, численными лавками и мѣсцями до спочинку та забавъ, — численнй близшй и дальшй проходы по рôвнôмъ и по горахъ; екскурзіи въ прегарну дальшу и близшу околицю.

Заспокоєнье потребъ и забавъ: Кôлька реставрацій, кôлька молочниць, 2 цукорнѣ, прегарный дôмъ жерельный зъ балевыми салями, реставраціею, салею білярдовою и для гры, кругольня, касино, 2 выпозичальнѣ книжокъ, театръ зô Львова, орхестра купелева А. Вроньского, ôдъ 21 мая фотографъ, склепы и рукодѣльники всякого рода прибуваючй зъ головныхъ мѣстъ и т. д.

Кромѣ стало черезъ цѣлый сезонъ ординуючого лѣкаря правительственного д-ра Конефа практикуе 7 лѣкарѣвъ.

Фреквенція рôчна выносить понадъ 4500 осôбъ.

Въ самôмъ заведеню находить ся пôсля найновѣйшихъ основъ науки устроєне

ц. к. заведенье водолѣчниче (гідропатичне)

пôдъ управою спеціаліста д-ра Еберса (въ р. 1890 переведено 24.000 процедуръ гідропатичныхъ).

Особы, що лѣчать ся въ ц. к. Заведеню гідропатичнôмъ, можуть найти помѣщенье въ що яко отворенôмъ пенсіонатѣ приватнôмъ д-ра Еберса, примѣненôмъ до потребъ гідропатіи.

Сезонъ отвертый ôдъ 15 мая до кôнця вересня. 3550 3—6

На жаданье удѣляе выясненя

Ц. к. Заведенье жерельне въ Криници.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей**. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 149. Львôвъ, Пятниця 5 (17) липня 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свять) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходить въ вôторокъ, и въ вôторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Администрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро часопись ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 2; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО" [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО" въ Австр. [illegible]
въ Австріи: [illegible]
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 36 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. на пôвъ року . . . . 18 зр.
на чверть року . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . . 9 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Администрація и Експедиція [illegible] ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламація неопечатаныѣ вôльнѣ вôдъ порта.
Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.
Оголошенія принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного строчки инсератовои въ рубр. „Надôслане" по 20 кр. а. в.
[illegible] числа [illegible] по 10 кр. [illegible]

Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся третій кварталъ сегорôчного выдавництва „Дѣла"

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты** и **залеглостей**.

Рада державна.

На вчерашнôмъ засѣданю палаты послôвъ ôдповѣвъ найперше міністеръ торговлѣ на кôлька интерпеляцій що-до тарифы товаровои на зелѣзницяхъ.

Принято безъ дискусіи кôлька внесень о правительственій запомогы для деякихъ околиць, потерпѣвшихъ ôдъ елементарныхъ нещасть — та проектъ закона о юрисдикціи консулярнôй въ другôмъ и третôмъ читаню.

При дискусіи надъ внесеньемъ Спенса що-до управильненя роздѣлу контингенту горѣвчаного — предложивъ пос. Рутовскій именемъ комисіи ôдповѣдну змѣну закона зъ 20 червня 1888 р.

Пос. Альфонсъ Чайковскій поставивъ внесенье, щобы §. 7 закона о податку горѣвчанôмъ змѣнити въ тôмъ напрямѣ, щобы остаючій евентуально въ дни 30 цвѣтня контингентъ роздѣляти выключно на рôльничі горальнѣ.

Міністеръ скарбу Штайнбахъ заявивъ, що не може згодити ся на принятье того внесеня, бо се була бы формальна премія для Угорщины, котра знаючи, якои скôлькости спірітусу рôльничі горальнѣ не выробили по день 30 цвѣтня, регулювала бы пôсля того свôй импортъ до Передлитавщины. Тажь теперь лучає ся, що навѣть въ маю и пôзнѣйше призначуєсь рôльничимъ горальнямъ, на ихъ бажанье, вôльный контингентъ. Міністеръ вновнивъ рѣшучо, що якъ довго ôнъ буде міністромъ скарбу, остаючій контингентъ одержать все лишь рôльничі горальнѣ. А до того не треба нѣякого закона и можна справу полагодити єкзекутивно.

Супротивъ такого рѣшучого заявленя міністра, пос. Яворскій въ имени кола польского цофнувъ внесенье Чайковского.

Приступлено до доповняючихъ выборôвъ до спôльныхъ делегацій на мѣсце молодо-Чехôвъ, котрѣ зложили мандаты. Выбрано послôвъ: Досталя, Тавшого и Сільву-Таруку а на заступникôвъ Леонардіого и Каршнера.

Зверіфікозано выборы послôвъ: Сламы, Радимского, Кляйна, Левицкого и Розенштока.

Комісія зелѣзнича здавала справу зъ петицій єй переданыхъ, именно що-до будовы шляху Розвадôвъ-Ряшѣвъ або взагалѣ до нишои стації зелѣзницѣ Кароля-Людвика на шляху Ряшѣвъ-Ярославъ; — зъ петиціи рады повѣтовои въ Бучачи въ справѣ будовы подôльскихъ зелѣзниць и зъ петиціи рады повѣтовои та громадскои въ Бережанахъ що-до будовы зелѣзницѣ зъ Бережанъ на Рогатинъ до Ходорова. — Всѣ тѣ петиціи передала палата правительству зъ взывомъ, щобы поручило выготовити проекты и внесло ихъ якъ найскорше передъ палату.

При дискусіи надъ внесеньемъ посла Чеча що-до проекту закона о заразахъ худобы — говоривъ пос. Струшкевичь, що розходить ся о пôднесенье годôвлѣ худобы; — послы Менґеръ и Ельбль жалувались, що експортъ худобы зменшивъ ся; — пос. Морсей жадавъ, щобы въ осѣдкахъ судôвъ були установлені ветеринарѣ. — Палата приняла шѣсть резолюцій предложеныхъ комісією.

Віцепрезидентъ бар. Хлюмецкій подякувавъ посламъ за пильни роботы парляментарні, пожелавъ веселыхъ вакацій и згадавъ про неприсутного президента Смольку, высказуючи надѣю, що зъ початкомъ осѣнної сесіи буде мôгъ на ново обняти провôдъ палаты. — Пос. Яворскій въ имени цѣлои палаты подякувавъ Хлюмецкому за безсторонне и розумне поведенье розправъ буджетовыхъ.

Такъ отже закôнчились зъ вчерашнымъ днемъ засѣданя палаты послôвъ.

—

Выборы до делеґацій ôдбулись такъ:

Зъ Чехіи выбраній: Плєнеръ, Зіґмундъ Оппенгаймеръ, Руссъ, Даймъ, Пабстманъ, Герольдъ, Кафтанъ, Кайцль (три молодо-Чехи), Поллакъ; заступниками: Сильва-Тарука и Тавше. — Молодо-Чехи не брали участи въ голосованю, такъ що ôддано лишь 41 картокъ голосованя на 90 послôвъ зъ Чехіи.

Зъ Далматіи: Клаичь; заступникъ Булатъ.

Зъ Галичины: Мадейскій, Дав. Абрагамовичь, Беное, Билиньскій, Хшановскій, Володиєв. Чайковскій, Яворскій; заступники: Щепановскій и Генцель.

Віцепрезидентъ Хлюмецкій заявивъ, що три молодо-ческій послы повѣдомили его, що выбору не приймають, тожь уважає ôнъ се за зложенье мандату и зарадить доповняючі выборы.

Зъ Австріи долѣшнои: Бреннеръ, Ріхтеръ и Зісъ; заступникъ Екснеръ. — Антісеміты ôддали свои голосы на Ріхтера, Люеґера и Ліхтенштайна, а оба послѣдні дôстали по 11 голосôвъ.

Зъ Австріи горѣшнои: Ебенгохъ и Пляєсъ; заступникъ Роґль. — Лібералні послы не брали участи у выборахъ.

Зъ Сальцбурґа: Ротмайръ; заступникъ Шідеръ.

Зъ Стиріи: Гайльсберґъ и Кокошінеґъ; заступникъ Стіркъ. — Клерикалы не голосували.

Зъ Каринтіи: Нішельвіцеръ; заступникъ Ельбль.

Зъ Краины: Шукля; заступникъ Клюнъ. — Нѣмецкѣ послы не голосували.

Зъ Буковины: Лупулъ; заступникъ Місколчій.

Зъ Моравы: Хлюмецкій, Адольфъ Дубскій, Промберъ и Межникъ; заступники Газе и Фандерлинкъ.

Зъ Шлезка: Демель; заступникъ Беесъ.

Зъ Тиролю: Цаллінґеръ и Бацанелля; заступникъ Трайнфельсъ. — Ліберали не голосували.

Зъ Форальберґу: Коляръ; заступникъ Туриґеръ. Ліберали не голосували.

Зъ Истріи: Бартолі; заступникъ Ріцці. — Словенцѣ не голосували.

Зъ Горициі: Йорданъ; заступникъ Грегорчичь.

Зъ Тріесту: Бурґсталеръ; заступникъ Люцатто.

Замѣсть молодо-Чехôвъ выбраній зъ Чехіи при доповняючихъ выборахъ: Досталь, Сильва-Тарука и Тавше, а заступниками: Леонарді и Киршнеръ.

—

На засѣданю рады державнои дня 13 н. ст. липня с. р. були поставленѣ наглѣ внесеня послôвъ зъ рôзныхъ краѣвъ коронныхъ, котрѣ домагали ся помочи державнои для населеня тыхъ мѣсцевостей въ Стиріи и Каринтіи, що потерпѣли великѣ шкоды черезъ елементарнѣ нещастя — повени, хмароломы и грады. Позаякъ такій самый допустъ навѣстивъ знов и нашу Галичу, то при тôй нагодѣ вставивъ ся за мешканцями навѣщеныхъ повѣтôвъ жовкôвскій посолъ о. **Брылиньскій**. Ôнъ промовивъ такъ:

„Дôйшли певнѣ донесеня, що грады, хмароломы а черезъ нихъ повени починили недавно въ богато повѣтахъ Галичины величезнѣ шкоды. Именно дня 1 липня тѣ елементарнѣ нещастя дôткнули Глиньско, Мацошинъ, Сопошинъ и иншѣ мѣсцевости повѣту жовкôвского. До села Глиньска воды плывучѣ зъ гôръ нанесли скалы кôлькасотнаровѣ и черезъ те зруйнували богато хатъ та будынкôвъ господарскихъ, покрыли пѣскомъ и камѣньемъ на метръ сѣножати, поля и нивы, а навѣть засыпало криницѣ пѣскомъ та рѣнями. Зъ тои причины бѣднѣ люде сего року не тôлько не можуть думати про якѣ-будь жнива, але й на будуче черезъ кôлька лѣтъ нема надѣѣ на якій пожитокъ зъ грунтôвъ, зъ котрыхъ вода сполокала верству родючу, а нивы засыпавъ на метръ пѣсокъ и камѣнь. Якѣ великѣ розмѣры приняла ся пригода елементарна, можна собѣ представити зъ того, що въ тôй околици фабрика кафлѣвъ мусѣла застановити роботу, а черезъ те робôтники, люде дуже бѣднѣ, лишились безъ хлѣба. До того й зелѣзниця державна Львôвъ-Томашôвъ таку терпѣла шкоду, що мусѣла на якійсь часъ рухъ перервати.

„Потôмъ дня 4 липня потерпѣли многѣ села въ повѣтѣ сокальскôмъ дуже значнѣ шкоды черезъ грады и зливы, а именно села Уграновъ, Жужель, Лѣски, Радванцѣ, Яструбичѣ, Липицѣ, Костятинъ и иншѣ.

„Знов дня 5 липня повѣтъ турчаньскій, именно громады Волче, Жукотинъ и мѣсто Турку навѣстивъ страшный хмароломъ, при тôмъ до основы зруйнувавъ богато хатъ и млынôвъ а пятнацять людей утратило житье. Панове послы, скоро дôзнали ся о подôбнôмъ нещастю зъ повѣту, котрый ихъ выбравъ, ставляли ôдповѣдні наглѣ внесеня, — отже се й мôй посольскôй обовязокъ — внести передъ Выс. палату нагле внесенье о державну помôчь для тыхъ повѣтôвъ. Хоч на засѣданю 6 липня Впов. заступникъ президентъ д-ръ Катрайнъ, яко справоздавець комісіи буджетовои, высказавъ бажанье, щобы тыхъ внесень не збôльшувати, я все-таки рѣшивъ ся свое внесенье прилучити до наглого внесеня комісіи буджетовои, тымъ бôльше, що вже по заявленю заступника президента поставлено ще три такі наглѣ внесеня. Прошу длятого ухвалити въ наглôмъ внесеню, щобы власти казали перевести скоре слѣдство, а если покаже ся, що въ тыхъ мѣсцевостяхъ есть нужда, предприняли ôдповѣдні мѣры, а евентуально предложили радѣ державнôй внесенье о потрѣбный кредитъ такожь для потерпѣвшихъ мѣсцевостей повѣтôвъ Жовкôвъ, Сокаль и Турка въ Галичинѣ."

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Fremdenblatt пише: Зъ нагоды цѣсарскихъ маневрôвъ, котрѣ ôдбудуть ся зъ початкомъ вересня а въ котрыхъ возьмуть участь цѣсарь та цѣсарь Вільгельмъ и король саскій, роблять ся великѣ приготовленя. Монархи замешкають пôдчасъ маневрôвъ въ замку Шварценавъ, котрый теперь ôдновлено заходами властителя бар. Відмана, намѣстника Тиролю. Головна кватира и команда маневрôвъ буде въ Ґенфріцъ, въ долѣшнôй Австріи; архикнязѣ Альбрехтъ, Райнеръ и Вільгельмъ замешкають въ готели.

—

Европейска праса додає теперь епільоґи до статей про гостину цѣсаря нѣмецкого въ Англіи и они ôдповѣдають зовсѣмъ вражѣню, яке зробили справоздания о симпатичнôмъ приемѣ нѣмецкого гостя. Що Англія стоить по сторонѣ потрôйного союза, то потвердять мабуть незадово маючі ôдбути ся зъѣзды міністрôвъ. Газета „Піємонтеза" донесла, що такій зъѣздъ міністра Капрівіого и Рудінього зъ маркизомъ Сальсберимъ проєктує ся въ Лондонѣ; „Трибуна" до того донесеня додає ще зъ своеи стороны, що такожь ґр. Кальнокій поѣде до Лондону на той зъѣздъ. Дальше розказує ся, що цѣсарь нѣмецкій посѣтить въ вересни цѣсаря Францъ Іосифа у Вѣдни и що ґр. Капріві поѣде разомъ зъ своимъ цѣсаремъ. Вѣсть зъ Лондону, що въ Гатфіельдѣ пôдчасъ гостины Сальсберіого мали сконстатувати протоколярно тотожнôсть интересôвъ Англіи зъ интересами потрôйного союза, потребує конечно, щобы ся ще стверджено; та вѣсть впрочѣмъ згоджує ся въ основѣ зъ телеграфічнымъ донесеньемъ ґазеты Voss-a, що до Гатфіельду приѣхавъ куріеръ зъ депешами зъ Лондону до нѣмецкого цѣсаря а потôмъ цѣсарь конферувавъ зъ Сальсберимъ, при чôмъ бувъ такожь державный секретарь Маршаль. Наконець вже и Times звертає увагу зовсѣмъ справедливо, що можна дивувати ся, чому повстало таке зачудуванье, що Англія згоджує ся на політику status quo. Єсли въ Россіи радують ся тымъ, що Англія не приступила до потрôйного союзу, то ôдкрытье того не має нѣякои ваги для практичного політика. Англія не має нѣчого зыскати, але за те все може втратити по нарушеню мира европейского. Навѣть тѣ, котрѣ дивлять ся недовѣрчиво на гостину нѣмецкого цѣсаря, повиннѣ добачати, що політика на засадахъ status quo лише въ тôмъ случаю може довести до вôйны, если хто буде старати ся змѣнити нинѣшный подѣлъ земель на континентѣ. Таке стремлѣнье сполученыхъ державъ ôдвернуло бы не лише прихильнôсть публичнои опиніи, але пôдкопало бы основы союзу. Се пусте, що праса россійска заговорила про провокацію та аґресію, и зъ тои причины домагає ся сполученя французскихъ и россійскихъ силъ военныхъ якъ для самообороны, такъ и на охорону малыхъ державъ, котрымъ будьто грозить небезпечнôсть зô стороны потрôйного союзу. Status quo не грôзне нѣякôй державѣ, нѣ малôй нѣ великôй, а сполученѣ державы повиннѣ бути не ворогами але сторожами надъ незрѣлыми та неутральными устроями державными, зачавши ôдъ Бельґіи ажь по Болгарію.

—

Національне торжество зруйнованя Бастилѣ обходжено дня 14 липня въ Парижи такъ само торжественно якъ въ рокахъ попередныхъ. Мѣсто було скрôзь прикрашене хоругвами а рухъ на улицяхъ бувъ оживленый. Въ торжествѣ брали участь такожь масы робучого люду. Насамперѣдъ ôдкрыто памятникъ Дантона, опôсля, якъ звычайно, ôдбули ся маніфестаціи Альзатцѣвъ и Лотаринцѣвъ передъ памятникомъ Страсбурґа на площи Конкордіи. Товариства альзацко-лотаринґскѣ устроили походъ зъ хоругвами, музикою, але сего року не брали удѣлу въ нѣмъ члены ліґи, котрѣ сполучали ся зъ Буляжеромъ и теперь зъ Альзатцями не живуть въ згодѣ. По полудни ôдбувъ ся великій перегладъ вôйска на оболоню Лоншамъ. Погода була красна, цѣле поле окружали масы людей, а на поли стояло 14.000 повозôвъ всѣлякого роду, нишѣ зрѣтелѣ поспѣшали зелѣзницею и кораблемъ та пѣшки. Въ льожи президента явили ся амбасадоры нѣмецкій, россійскій, австрійскій аташе вôйсковый ґр. Зічи и французскѣ міністры. Передъ початкомъ ревіи приѣхали въ ґальовыхъ повозахъ президентъ палаты Флоке и президентъ сенату Ляроа, въ супроводѣ ôддѣлу драґонôвъ. Приѣздъ президента републики Карно звѣщали выстрѣлы зъ пушокъ, сиґналы и марсельєзка; разомъ зъ нимъ прибули міністеръ вôйны Фрейсіне и міністеръ маринарки Барде. Команду надъ вôйскомъ обнявъ ґен. Соссіє, въ котрого штабѣ були такожь чужосторонні офіцеры. Вôйска дефілювали передъ президентомъ републики. Ентузіязмъ бувъ дуже великій, передъ кождымъ прапоромъ полку повставали Французы зъ мѣсць а похôдъ школы політехнічнои, офіцерскои школы и огневыхъ сторожей принято оплесками. Вечеромъ устроєно въ рôзныхъ округахъ города продукціи музикальнѣ и спѣву, бенкеты, танцѣ, илюмінацію та и штучній огнѣ. На бульварахъ стискъ народа бувъ величезный.

—

Передъ кôлькома днями заключено договоръ торговельный мѣжь Сербією а Чорногорою. Договоръ складає ся зъ трехъ параґрафôвъ и має на стôлько значѣнье політичне, на скôлько єсть першимъ виднымъ знакомъ россійского патронату. Сербія и Чорногора запевняють собѣ можливѣ найбôльшѣ уступства якъ що-до вывозу такъ и довозу, однакъ населенье не користуєсь тыми пôльгами, бо обѣ державы не довозять взаимно собѣ нѣякихъ артикулôвъ.

—

Оповѣщено выказъ державныхъ доходôвъ Италіи въ роцѣ фінансовôмъ 1890/91, зъ котрого слѣдує, що доходы, мимо осторожного преліміновання, упали въ порôвнаню зъ рокомъ попереднымъ о пôвъ-шѣснацята міліона лірôвъ. Дефіцитъ за 1890/91 рôкъ пôднѣсъ ся по-надъ прелімінарь сѣмдесять вôсѣмъ міліонôвъ. На поодинокѣ позиціи припадає то поменшенье доходôвъ такъ: промысловый податокъ принѣсъ взагалѣ 196·7 міліонôвъ лірôвъ, с. є. менше о 3·5 міліонôвъ въ порôвнаню зъ прелімінаремъ. Посереднѣ податки принесли 416·51 міліонôвъ, с. є. бôльше о 633.122 лірôвъ; податокъ консумційный принѣсъ 604·83 міл., с. є. менше о 16 міліонôвъ; зъ льотеріи було доходу бôльше о 384.434 лірôвъ при загальнôмъ доходѣ 76·78 міл.; рôвно-жь зелѣзницѣ дали 3·32 міл. надвышки при загальнôмъ доходѣ 86·70 міл. Сума доходôвъ выносить 1.381,700.019 лірôвъ. Деякѣ дневники берутъ тѣ цифры за основу и сильно нападають на цѣле міністерство а особливо на міністра фінансôвъ Люццетого. Противники правительства не зважають на те, що оно управляє допервa пять мѣсяцѣвъ та що перейняло ôдъ попереднои управы спадщину, котру не легко було до ладу привести.

НОВИНКИ.

— **Товариство „Боянъ"** выѣздить сегодня о год. 8-ôй вечеромъ, пôдъ проводомъ головы товариства, проф. Володимира Шухевича, до Праги. До нинѣ полудня вписалось на лісту участникôвъ 152 особъ — панѣ, священики, урядники, професоры середныхъ и народныхъ шкôлъ, академики и и. Въ полудне зôбралось кôлькадесять участникôвъ по информацію въ сали „Народного Дому" и тутъ проф. Шухевичь оповѣвъ, якъ ôдбудесь цѣла подорожь. Кôлько днѣвъ пробудуть члены прогульки въ Празѣ и у Вѣдни, не знати, але на 1-го серпня с. р. вже вернуть. Мѣжь зôбраными бачили мы и гостей зъ Буковины. Участникамъ прогульки, а именно спомагаючимъ членамъ „Бояна", роздано тектуровѣ ôзнаки, бо дѣйстні члены мають ôзнаки металевѣ. Вѣнець на грôбъ Шафарика зъ білєтôвъ въ формѣ листкôвъ лавровыхъ уже готовый. Для сердечного приятеля Русинôвъ п. Франтішка Ржегоржа везуть Русины топорець чудесной роботы одного Гуцула.

Вчера у вечоръ **хоръ „Бояна"** ôдбувъ въ сали „Народного Дому" пôдъ діріґентурою проф. Натали Вахнянина остатню пробу, котра выпала дуже добре. Хоръ (мужескій) складає 32 добôрныхъ силъ спѣвацкихъ. Славно-звѣстный нашъ спѣвакъ п. Евгеній Гушалевичь, прибувши зъ Вѣдня до Львова, выѣздить разомъ зъ „Бояномъ" до Праги и буде брати участь въ концертахъ. П. Гушалевичь спѣвати буде сольо, а кромѣ того и сольовѣ партіи въ хорахъ.

Ческі дневники подають вже вѣстки для ческои публики, що сегодня выѣздить зô Львова члены „Бояна" и иншѣ Русины пôдъ проводомъ проф. Вол. Шухевича; що по дорозѣ до Праги задержать ся въ Кралевôмъ-градци [Königrätz] и тутъ „Боянъ" дасть першій концертъ, а руске духовеньство ôдправить службу Божу за погиблыхъ на ческихъ побоевищахъ передъ 25 лѣтами рускихъ воякôвъ; що по огладѣ кôлькохъ промысловыхъ заведень коло Кралевого градця выѣдуть Русины 20 н. ст. липня до Праги, тутъ „Боянъ" выступить зъ другимъ концертомъ, а руске духовеньство ôдправить торжественне богослуженье. Празкій комітетъ — сказано дальше — якъ найохотнѣйше буде служити Русинамъ на выставѣ и при огладаню старинностей Праги та єи околицѣ. Дальше довѣдуємо ся зъ ческихъ дневникôвъ, що коли п. Франтішекъ Ржегоржъ повѣдомивъ раду мѣста Праги о приѣздѣ Русинôвъ до столицѣ ческои, то рада мѣста постановила въ салахъ мѣскои мужескои школы народнои св. Франтішка дати примѣщенье 80 рускимъ гостямъ [академикамъ и т. и.].

Наконець годить ся занотувати и одинъ прикрый фактъ зъ нагоды тои прогульки „Бояновъ". Ото **дирекція поліціи львôвскои** уважала за ôдповѣдне вôзвати оногды [білетомъ] провôдника прогульки и допытуватись его: въ якôй цѣли „Боянъ" и зъ нимъ другѣ Русины ѣдуть до Праги? Характеристична, оригінальна тота опѣка поліціи надъ Русинами, що розтягаесь навѣть — на ôдвѣданье выставы... Поляковъ, коли ѣдуть на выставу, поліція не пытае, въ якôй ѣдуть цѣли!

— **Товариство „Руска Школа" въ Чернôвцяхъ** выслало до тамошнои рады мѣскои петицію о заложенье въ столици Буковины 4-клясовои школы мужескои зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ. Просичѣ операють свое жаданье на тôмъ, що въ Чернôвцяхъ перебувае больше якъ 10.000 Русинôвъ и майже 1000 рускихъ дѣтей ходить до черновецкихъ шкôлъ. Просьбу сю внѣсъ совѣтникъ Вининцкій до рады мѣскои, котра поручила трактувати сю справу пôсля реґуляміну.

— **Траґічна смерть**, яка постигла 5-лѣтну доньку професора університету д-ра Стоцкого, повинна бути пересторогою для родичѣвъ. Дитина, якъ пише Gaz. Polsk., ѣла черешнѣ и наразъ запала ѣй кôстка до дыхавки. Помимо безпроволочнои помочи лѣкарскои кôстки не можна було добути и дитина умерла. — Въ подôбный спосôбъ мало що не зôйшла зъ свѣта 3-лѣтна дитина передмѣщанки бл. Ферюкъ на Каличанцѣ въ Чернôвцяхъ. Дитина ѣла вишнѣ зъ кôстками и маючи ихъ повну губу закашляла. Кôстки впали до отворôвъ носовыхъ въ ямѣ устнôй. Призваный лѣкарь д-ръ Ремеръ выдобувъ зъ ôдтамъ 23 кôстокъ. Въ той спосôбъ уратовано дитину.

— **Дирекція австрійскихъ зелѣзниць державныхъ** оповѣщуе, що кождои недѣлѣ и свята ажъ до ôдкликаня буде межи Львовомъ а Бруховичами переходити поѣздъ прогульковый въ возами II и III кл. Ôдъѣздъ зô Львова о 3 годинѣ 30 мін. по полудни; приѣздъ до Бруховичь о 3 год. 51 мін. по полудни. Ôдъѣздъ зъ Бруховичь до Львова о 8 годинѣ 39 мін. вечеръ а приѣздъ до Львова о 9 годинѣ вечеромъ. До того поѣзду буде ся выдавати у Львовѣ білеты поворотнѣ II и III кл. до Бруховичь и платить ся за одинъ білетъ поворотный II клясы 44 кр. а III клясы 24 кр., для дѣтей-же низше 10 лѣтъ 24 кр. взглядно 13 кр. Вôбще можна до тыхъ поѣздôвъ купувати также звычайнѣ білеты ѣзды II и III кл. зô Львова до Львова-Клепарова и Бруховичь взглядно зъ Бруховичь до Львова-Клепарова и Львова, якъ также зô Львова-Клепарова до Львова взглядно до Бруховичь. До тыхъ поѣздôвъ приймае ся также пакунки подорожнѣ до стацій и зô стацій, котрѣ высше наведено. Рухъ поѣзду прогулькового буде ôдкликуваный тôлько въ разѣ, коли непогода безъ сумнѣву наступить и занеханье ѣзды кождоразово найпôзнѣйше до 2 годины по полудни афішомъ умѣщенымъ на брамѣ дирекційного дому (улиця Третого Мая ч. 3), дальше въ цукорняхъ панôвъ Бѣнецкого, Костецкого и Вербицкого оповѣстить ся. Першій поѣздъ прогульковый, если погода устоить ся, введе ся въ рухъ 19 н. ст. липня. Згаданый часъ ôдъѣзду поданый пôсля годинника львôвского.

— **Черновецкій университетъ** числивъ въ кôнцемъ лѣтного пôврôку 1891 слухателѣвъ 285, а то: выдѣлъ теольоґічный 64 звычайныхъ и 2 надзвычайныхъ, выдѣлъ правничій 152 звычайныхъ и 21 надзвычайныхъ, выдѣлъ фільософічный 12 звычайныхъ и 10 надзвычайныхъ, крôмъ того 24 фармацевтôвъ.

— **Д-ръ Евгеній Олесницкій**, кандидатъ адвокатскій, вписаный до лісты адвокатôвъ зъ осѣдкомъ въ Стрыю.

— **Новый процесъ о тайнѣ товариство** розпôчне ся въ суботу 18 н. ст. липня передъ трибуналомъ въ Краковѣ. Обжалованѣ Ив. Михайскій и Францъ Сѣдлецкій о участь въ тайныхъ товариствахъ и розширюванье забороненыхъ друкôвъ. Розправа, котру проводити мае совѣтникъ Лозиньскій, потреве 3—4 днѣ. Прокураторію заступати буде самъ прокураторъ Тарловскій.

— **На выставу до Праги** выбирають ся громадно Россіяне. Въ Петербурзѣ и Москвѣ потворили ся комітеты, зложенѣ по бôльшôй части зъ журналістôвъ, котрѣ займають ся приготованями до поѣздки на серпень. Въ товариствѣ Россіанъ приѣдуть и россійскѣ Чехи. Прагу ôдвѣдують громадно всѣ Славяне. „Боянъ" нашь выѣзджае сегодня, сими днями були Словаки, 18 н. ст. липня приѣдуть Сербы, а при кôнци сего мѣсяця уряджують Поляки вже третю прогульку на ческу выставу.

— **Буря навѣстила** 10 н. ст. липня около 5 годины по полудни село Глубочокъ повѣта борщѣвского а градъ величины волоского орѣха знищивъ до тла засѣвы на просторони 1700 морґôвъ. Шкода дуже велика.

— **Комітеты спомагаючѣ для выгнаныхъ жидôвъ зъ Россіи** звязали ся разомъ и орґанизують на границі австрійско-россійскôй и нѣмецко россійскôй осôбнѣ комісіи, котрѣ мають безпосередно высилати жидôвъ до Америки. Теперь есть въ Краковѣ 400, въ Освѣцимѣ 500, у Львовѣ 200 а въ Гусятинѣ 100 еміґрантôвъ жидôвъ, очѣкуючихъ на дальшу подорожь. Нѣмецке правительство замкнуло свои границѣ для жидôвъ и лише тѣ можуть черезъ Нѣмеччину переѣздити, котрѣ выкажуть ся корабельными картами. Комітетъ заперечуе, мовь бы то бар. Гіршь закупивъ въ Арґентиніи величезнѣ просторы землѣ для кольоністôвъ. Поки що урядивъ бар. Гіршь кольонія всего для 500 осôбъ, а кольонія Ротшільда въ Палестинѣ, обчисленѣ также для малого числа еміґрантôвъ. Подане нами высше число жидôвскихъ еміґрантôвъ есть урядово сконстатоване, кôлько ихъ однакожь крôмъ того есть по нашихъ меншихъ и бôльшихъ мѣсточкахъ галицкихъ, нѣхто не знае и знати не буде, то лишь певна рѣчь, що мы не похибнулись, кажучи, що для россійскихъ жидôвъ стане ся Галичина „обѣтованою" землею та що они ту будуть поселяти ся.

— **Добра Пôдгайцѣ** купило ôдъ кн. Марц. Чарторыйскои товариство взаимныхъ убезпеченъ въ Краковѣ за пôвтора міліона зр.

— **Засудъ на Японця**, що доконавъ атентату на россійского наслѣдника престолу, вже выданый и вырокъ звучить такъ: „Те Теуда Санцо, шізоку, (с. е. зъ родины низшои шляхты вôйсковои) зъ Уено, повѣту Атай, провінціи Иґа, замешкалый въ Оаса-мікамі въ дистріктѣ Язу въ Омі, числячій 36 лѣтъ и 5 мѣсяцѣвъ, бувъ обжалованый высшимъ прокураторомъ державнымъ а супротивъ него доказано слѣдуючѣ факты: 1. Що коли Теуда Санцо бувъ въ службѣ поліційнôй въ повѣтѣ урядовôмъ Шіґа, впала ему фальшива гадка въ голову, що подорожь россійского наслѣдника престолу до Япану мае незвычайну цѣль, а ôнъ невдоволеный зъ того, уложивъ собѣ плянъ, зробити атентатъ на Е царску Высокôсть. Нагоду выбравъ собѣ сей названый Теуда Санцо тогды, коли зъ нагоды подорожи Е Выс. призначено его дня 11 лютого на сторожу въ Шакай при Оссу и коли ôнъ стоявъ на вартѣ въ долѣшнôй части нѣ Когоразакі при Оаза. Е. ц. Выс. минали ту точку въ тôмъ дни коло 1 год. 50 мін. по полудня, а Теуда Санцо пересвѣдченый, що вже не буде мавъ можности сповнити свôй замѣръ, если пустить сю нагоду, вытягнувъ шаблю и завдавъ два удары въ голову наслѣдника престолу та черезъ те зранивъ его. 2. Що опôсля, коли Е. Выс. хотѣли утечи, сей названый Теуда Санцо ладивъ ся здогонити, щобы дôйти до своеи цѣли, але иншѣ особы его затримали и перешкодили въ тôмъ. — Трибуналъ переконавъ ся, що тѣ факты суть зовсѣмъ доказанѣ, а то тымъ, що названый Теуда Санцо самъ признавъ ся, зôзнанями свѣдка Мукобатака Нибуро, вступнымъ слѣдствомъ при судѣ Отсу... и черезъ се, що пôднято въ землѣ шаблю названого Теуда Санцо. Трибуналъ бачить, що увязненый Теуда Санцо е виновный що-до безуспѣшного намѣру загаданого убійства та засуджае его пôсля арт. 292 и арт. 111, также пôсля уступу І. арт. 113 закону карного на дожизненну вязницю. (Ту слѣдують пôдписи сѣмохъ судьѣвъ найвысшого трибуналу). Выдано въ судѣ Отсу 27 мая 24 року Мейі (1891)." — Розправа вела ся при зачиненыхъ дверехъ зъ выключеньемъ прасы и длятого нема близшихъ датъ о пересвѣдченяхъ засудженого и зôзнаняхъ свѣдкôвъ.

— **Зрозумѣвъ.** По причинѣ неурожаю въ Россіи почали всѣ майже часописи россійскѣ писати о способахъ, въ якій бы можна зарадити голодови. Мѣжь иншими радить „Гражданинъ" отворити въ столицяхъ россійскихъ збôжевѣ засыпы и роздавати селянамъ въ навѣщеныхъ неурожаемъ губерніяхъ збôже. Вѣденьскій кореспондентъ Gaz. Narod, пишучи о сѣй справѣ, дуже напудивъ ся. Перечитавши въ „Гражданинѣ" россійске слово „хлѣбъ", ему здавало ся, що се бохонець хлѣба и пише зъ зачудованьемъ, що земства ухвалюють роздавати селянамъ racje chleba.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Намѣстникъ Моравы Лебль приѣхавъ до Львова. — На зъѣздъ польскихъ лѣкарѣвъ и природознавцѣвъ, котрый нинѣ розпочинае свои нарады въ Краковѣ, зголосило ся до теперь больше якъ тысячь участникôвъ. — Межинароднѣ переговоры аеронавтôвъ ôдбудуть ся 23 н. ст. липня въ Брукселли. — Дирекція галицкого фонду пропінаційного розписала ліцитацію на выарендованье права пропінаціи въ 101 мѣсцевостяхъ Галичины. — Почетне горожаньство надала рада мѣста Коломыѣ тамошному директорови гімназіяльному п. Ем. Вольфови.

Посмертнѣ — ☩ — оповѣстки.

Александра зъ Ростковичѣвъ Харжевска, жена о. Іосифа Харжевского пароха въ Соповѣ, померла дня 7 н. ст. липня. Покôйна була всегда щирою Русинкою и мимо своеи тяжкои недуги всегда занимала ся справами нашои убогои Руси. Вѣчна ѣй память!

Марія Долинцка, жена пароха въ Хревтѣ коло Лѣська, умерла 9 н. ст. липня въ 53 роцѣ житя въ Устрѣкахъ долѣшныхъ, ѣдучи до Львова до лѣченя. Вѣчна ѣй память!

Никола Вахнянинъ, сынъ поборця уряду податкового въ Висничи, ученикъ VII ои клясы гімназіи въ Бохни, упокоивъ ся дня 14 н. ст. липня по довшôй недузѣ въ 17 роцѣ житя. Вѣчна ему память!

Наука штука и література.

— **Дзвôнка ч. 13.** мѣстить портретъ и коротку біографію Миколы Лисенка, оповѣданье Ивана Нечуя-Левицкого „Вѣтрогонъ" [згадка зъ дитинячого вѣку], дальше складный стишокъ „Конець курсу" [идуть, пôдскакують, смѣють ся тѣ, що щасливо рôкъ пройшли; похнюпились, мовь мокрѣ кури тѣ, що свѣдоцтво зле взяли]. Въ „Пригодахъ донъ Кихота" переробленыхъ зъ повѣсти испаньскои Мироновъ, описуе ся въ сѣмъ епізодѣ борба зъ вѣтраками, до чого додано ôдповѣдный образокъ, дальше йде казка Днѣпровои Чайки про медузу-морске серце [звѣря], дальше славнѣ Амічісовѣ Записки школяря котрѣ по нашому переказуе Шумило, прекраснѣ загадки и жарты дѣдуся Кенира, лѣтопись за мѣсяць липень, задача ґеометрична и розвязка задачь. Изъ поданого змѣсту кождый пôзнае легко, якъ дôбôрно редаґує ся сей орґанъ для дѣтей, до котрого пишуть що найлѣпшѣ силы літературнѣ. До сего числа додано ще дуетъ на два сопраны для дитинячого хору скомпонованый Лисенкомъ до Шевченковои пѣсни „Тече вода зъ пôдъ явора".

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 17 липня. Ветеринарь краєвый п. Алекс. Літтіхъ зô Львова ôдзначеный хрестомъ кавалірскимъ Францъ-Іосифа. — Много послôвъ выѣхало на выставу до Праги.

Берлинъ 17 липня. Заперечують, мовь бы царь мавъ ôдвѣдати сего лѣта цѣсаря Вільгельма.

Букарештъ 17 липня. Правительство румуньске заводить по-надъ россійску границю кордонъ войсковый, щобы не допустити прогнаныхъ жидôвъ россійскихъ до Румуніи.

Стамбулъ 17 липня. Амбасадоръ россійскій Нелидовъ представивъ Портѣ, що Россія въ авдієнціи, удѣленôй болгарскимъ достойникамъ, добачае змѣну дотеперѣшного поступованя Туреччины супротивъ Болгаріи. Порта ôдповѣла, що застерѣгаесь противъ такои интерпретаціи, бо Начевичь бувъ принятый падишахомъ яко міністеръ вазальнои державы, котра есть въ приязни зъ Туреччиною.

Парижь 17 липня. Заносить ся на крізісъ въ кабінетѣ. Буланжистъ Льоръ заинтерпелювавъ міністра справъ заграничныхъ Рібота въ справѣ утрудненъ паспортовыхъ зô стороны Нѣмеччины на границы Альзаціи и Льотаринґіи. Рібôтъ просивъ парляментъ о ôдложенье ôдповѣди, але палата 283 голосами противъ 203 ухвалила наглôсть интерпеляціи. На радѣ міністрôвъ порѣшено зновъ просити палату о ôдложенье ôдповѣди а заразомъ поставити квестію довѣрія до кабінету.

Надôслане.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ"**
ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одваху.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ, рейсцайґи, и т. н. по цѣнахъ **найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.**
Замовленя въ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ „пôдъ Коперніконъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ"**

Кандидатъ II-го року учительскои семінаріи у Львовѣ готовъ черезъ вакаціи **приспособити учениковъ шкôлъ народныхъ до вступного испыту въ ґімназіи.** Зголошуватись треба пôдъ буквами: **А. М. въ редакціи „Дѣла".**

Въ товариствѣ „Просвѣта"
у Львовѣ ул. Ôрменьска ч. 27.
можна дôстати по зниженыхъ цѣнахъ одинокѣ малорускѣ словарѣ
1) словарь нѣмецко-мало-рускій Ом. Партацкого, замѣсть 3 зр. 1 зр.
2) словарь малоруско-нѣмецкій Евг. Желехôвского въ двохъ томахъ замѣсть 16 зр. лише 12 зр.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ
„AU LOUVRE"
Львôвъ, пл. Капітульна число 3.

Найбôльшій по французски уладженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.

Сезонъ 1891.
Звѣстне найдешевше жерело закупна.
Найбôльшій складъ есть якъ въ партерѣ такъ и на І. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Ôддѣлъ І. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гафтôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасаманерій, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ приборôвъ красевыхъ.
Ôддѣлъ II. Капелюхи дамскѣ, дѣвочѣ и дѣточѣ, выробы панчôшковѣ для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, горсеты и запаски для дамъ и дѣтей.
Ôддѣлъ III. Краваты мужескѣ, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и маншеты, парасолѣ англійскѣ, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и англійскѣ рукавички.
Ôддѣлъ IV. Рукавички дамскѣ, шкôрковѣ, даньскѣ, шведскѣ и англійскѣ, а также рукавички шовковѣ, вовнянѣ и нитянѣ.
Ôддѣлъ V. Вахлярѣ чорнѣ и кольоровѣ набалѣ и вечеры, та великій выбôръ япаньскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ.
Ôддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.
Ôддѣлъ VII. Станики трикотовѣ и джерсеѣ для дамъ по зр. 1·90. 2·50 3·50 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку.
Ôддѣлъ VIII. Сподничка дѣточѣ, плащики, пальтотики и запаски.
Ôддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великѣ килимы, сальоновѣ ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки маттінговѣ до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣннѣ, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.
Ôддѣлъ X. Ту суть портіеры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Тунісъ по зр. 3·20, якôсть I-ша 3·75, Мароко 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапецунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портіеръ Кірманъ и даґестаньскихъ та матерій на мебля.
Бѣлѣ ôдпасованѣ заслоны коронковѣ, цѣле окно 1·45, 1·75, 1·90 2·50 до 50 зр.
Ôддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр 2·50 и высше. Комплетнѣ ґарнітуры ґоделінові складаючѣ ся зъ 3 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·60 до 30 зр. Всхôднѣ капы шелевѣ I якôсть 1·25, II 2·50, III 3·50.
Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ, коцы на лôжка и коцѣ. Стебнованѣ колдры вовнянѣ, ватованѣ, атласовѣ, піковѣ и до прикрасы.
Замовленя зъ провінціи полагоджуе ся якъ найсовѣстнѣйше
Окремый ôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно
Маґазинъ „AU LOUVRE", у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.
Властитель **Е. М. ВЕРНФЕЛЬДЪ** въ Вѣдни.

Перша повна популярна
ИСТОРІЯ РУСИ
уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише **50 кр.**; въ краснôй оправѣ **72 кр.**
Дôстати можна въ тов. „Просвѣта" ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Новôсть!
На свята
ВОДА МАРШАЛКÔВСКА
выналоду
ИВАНА ИГНАТОВИЧА
фляконъ 50 кр. и 1 зр.
На свята
Новôсть!

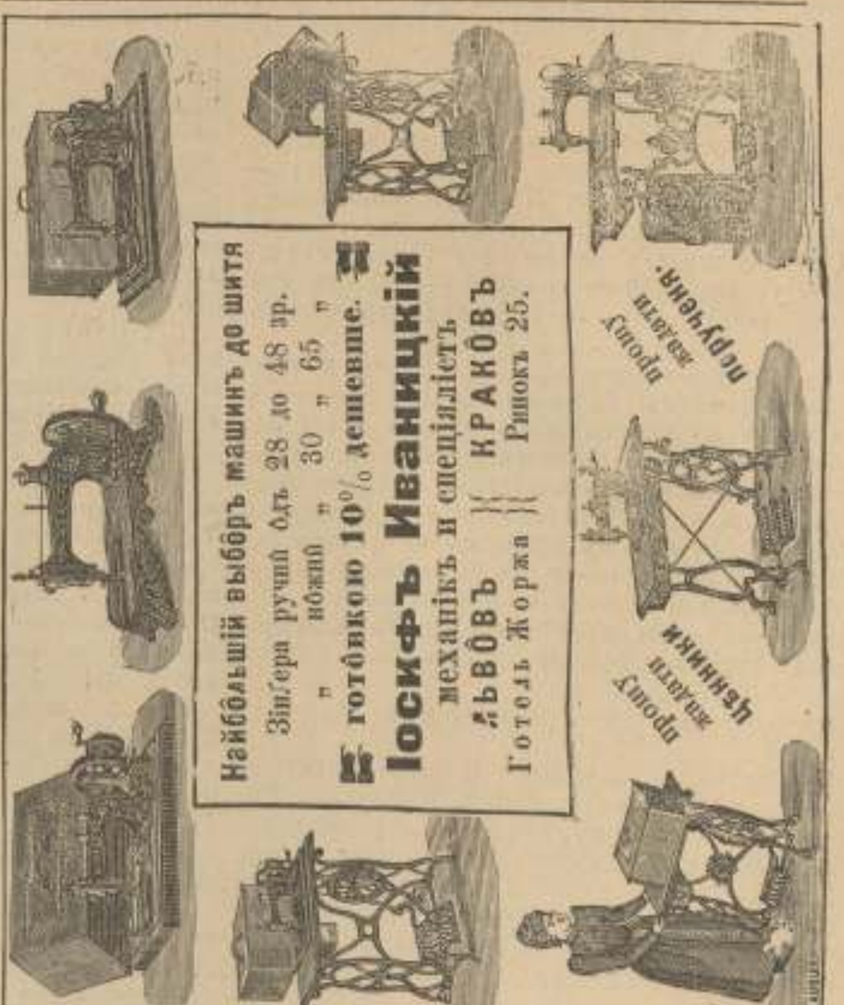

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 150. Львôвъ, Субота 6 (18) липня 1891 Рôчникъ XII.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и русскихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôторокъ, и въ вôторокъ и пятницю на перемѣну разомъ съ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: **У Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wolfzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гаймбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платити у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція вôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламаціи неопечатаній вôльній ôдъ порто.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня приймають ся по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одного стрôчки инсератовои въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числять ся по 10 кр. ôдъ стишка.

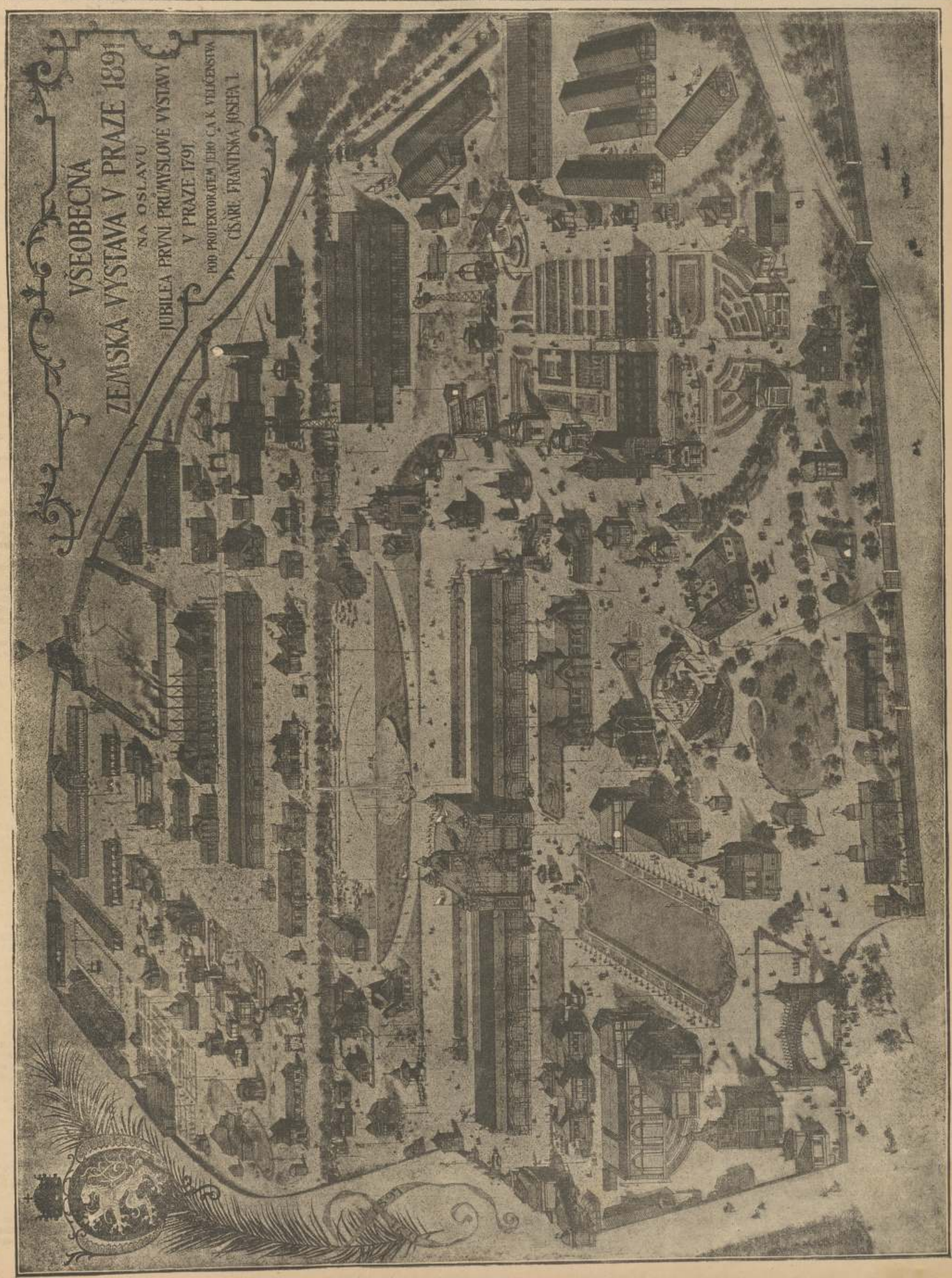

У Львовѣ дня 18 н. ст. липня 1891.

Мы пересвѣдчені, що нашй Вп. читателѣ приймуть се зъ найбôльшою приятностію, що мы — въ день подорожи галицко- и буковиньско-рускои громады на выставу ческу въ Празѣ, — подаемо на першôй сторонѣ нинѣшного числа „Дѣла“ гарный образъ тои выставы, роботы ческого артиста Рубалика.

Нехай и се мѣжь иншимъ служить за выразъ нашои братнои сердечности, зъ якою галицка и буковиньска Русь выправляе въ дорогу свого „Бояна“ и взагалѣ ôдпоручникôвъ своихъ до столицѣ ческои землѣ, до Золотои Праги.

Не першій се разъ сего столѣтя Русины прибудуть въ гостину до Чехôвъ зъ нагоды важныхъ або радôстныхъ хвиль въ ихъ житю политично- чи культурно-народнôмъ.

Въ 1848-ôмъ роцѣ, коли въ Австріи блысла зоря свободы, нашй патріоты — Борисикевичь [нинѣ ще живучій], Гинилевичь и другй — поспѣшили до Праги на зъѣздъ славяньскій. Письма и традиціи, якй остали ся зъ того зъѣзду, свѣдчать о чувствахъ великого поважаня и щирои симпатіи тогдѣшныхъ нашихъ патріотôвъ для братôвъ-Чехôвъ. Та й взагалѣ роки 1848 и 1849, въ котрыхъ Русины близше зôткнули ся зъ Чехами, мы згадуемо зъ великою приятностію. Протоколы австрійского сойму законодатного мѣстять въ собѣ неодно, за що мы, Русины австрійскй, почуваемо для братôвъ Чехôвъ щиру вдячность. Пригадуемо лише промову д-ра Ріґера въ выдѣлѣ законодатного сойму на засѣданю въ дни 24 сѣчня 1849, въ котрôй той патріотъ ческій заговоривъ о „літературѣ Русинôвъ дыхаючôй свободою“ и представивъ велике значѣнье для Славяньства, „если рускій народъ вступить въ ряды прочихъ славяньскихъ народôвъ“. Тогдѣ то — въ часѣ нарадъ сойму въ Кромерижи — наше духовеньство на ческôй земли ôдправляло торжественнй богослуженя въ своѣмъ обрядѣ, а Чехи обрядови руско-славяньскому заявляли щиру симпатію. Тогдѣшна перша близша стычность Русинôвъ зъ Чехами скрѣпила лише нашй сердечнй взаемины зъ славнымъ народомъ ческимъ, бо, — поминувши вже давнй историчнй традиціи, що нашй князѣ дружили зъ ческими королями, рускій Левъ зъ ческимъ Вацлавомъ, та що на гуситскй войны ишла й наша, литовско-руска шляхта — также и въ новыхъ часахъ нашй першй писателѣ, воскресителѣ літературы нашои, стояли передъ 1848 рокомъ въ щирыхъ дружныхъ зносинахъ зъ ческими патріотами и учеными, зъ Шафарикомъ, Ганкою и другими.

Въ 1868-ôмъ роцѣ, коли Чехи закладали камѣнь угольный пôдъ будову свого народного театру въ столици своеи землѣ, — Русины взяли въ тôмъ великôмъ торжествѣ братного народу якъ найсердечнѣйшу участь а на Софійскôмъ островѣ въ Празѣ залунавъ тогдѣ и голосъ Русина — пок. о. Стефана Качалы — высказавшій Чехамъ признанье заслуги въ розширеню идеѣ взаимности славяньскои.

Въ 1883-ôмъ роцѣ, коли ческій народъ знову радувавъ ся, ôдкрываючи свôй театръ, — то знову знайшлись Русины середъ Чехôвъ и въ „Мѣщаньскôй бесѣдѣ“ посолъ Романчукъ въ сердечнôй промовѣ подивлявъ патріотизмъ, вытревалôсть и енерґію ческого народу въ борбѣ о свôй бытъ національный и политичный. „Такій народъ, якъ Вашъ — мовивъ посолъ Романчукъ — не только не загине нѣколи, — сеся прекрасна рѣка не пропаде анѣ въ нѣмецкôмъ анѣ въ нѣякôмъ чужôмъ мори, — але ôнъ буде ще що-разъ бôльше рости и процвитати!“

И нинѣ — въ роцѣ нового великого тріюмфу ческого народу — не смѣло въ Празѣ хибнути Русинôвъ — и ось они въ дорозѣ. Та симъ разомъ повезли они зъ собою въ гостину Чехамъ также свою пѣсню, дорогій скарбъ свôй народный. Не сумнѣваемо ся, що братный ческій народъ прийме той гостинецъ такъ щиро, якъ щиро Русины его повезли. Яко братя Славяне дѣлѣмъ ся усѣмъ краснымъ и добрымъ, на що кого стати, и пôзнаваймось посполу, а Славяне станутъ силою, котрои легковажити нѣхто не посмѣе! Честь же нехай буде Чехамъ, котрй результатомъ своихъ патріотичныхъ вытревалыхъ вѣковыхъ трудôвъ даютъ нинѣ всѣмъ славяньскимъ народамъ нагоду до взаимного опôзнаня.

Na zdar!

Пявки нашого народу.

[Статья надôслана зъ Самбора.]

Минувшои каденціи ôдбувала ся въ Самборѣ передъ трибуналомъ судьѣвъ присяжныхъ характеристична и дуже цѣкава розправа карна противъ Берка Шпіннера, торговця кôньми и властителя реальности въ Журавнѣ о злочиньство обманьства сповненого ось въ якій способъ:

Въ селѣ Облазници, повѣту жидачѣвского бувъ господарь Мацько Войтѣховскій, у котрого кромѣ порядныхъ будынкôвъ господарскихъ було ще по-надъ 10 морґôвъ грунту вартости до 600 зр., красный пасенгарь, за насы збôжа и т. д. Войтѣховскій, не маючи дѣтей, принявъ одну дѣвчину, Катерину Павушеву, за свою, а посватавши ей за Пилипа Иваника, дуже гôдного парубка, записавъ имъ весь свôй маетокъ у вѣчность, застерѣгаючи для себе лише до смерти уживанье. Тымчасомъ маетокъ той забажавъ загорнути собѣ Берко Шпіннеръ, справдѣшный павукъ журавеньскихъ сторôнъ, противъ котрого було веденыхъ, нѣ меньше нѣ бôльше, только 12 слѣдствъ карныхъ, то о крадѣжь, то о обманьство, то о зневолюванье женщины и т. п. — а зô всѣхъ тая невинна жертва людскои злобы завсѣгды успѣла выйти сухо.

Въ сѣмъ выпадку Шпіннеръ розпочавъ роботу свою найперше ôдъ того, що горѣвкою, булками, мясивами и другими ласощами обмотавъ старого Войтѣховского такъ, що, порôзнивши его зъ Иваниками, спонукавъ старого до процесу зъ ними о уневажненье даровщины, до рôзныхъ провізорій, баґательокъ, жалобъ о оскорбу чести и т. д., черезъ що, само по собѣ, поспôльна неприязнь мѣжь згôдливыми до того часу людьми що-разъ бôльшала.

Зробивши такъ початокъ, Берко Шпіннеръ сновавъ свою сѣть дальше. „Знаешь що“, каже ôнъ до Войтѣховского, „дай менѣ 200 зр. а я тобѣ Иваникôвъ прожену зъ хаты на сто вѣтрôвъ.“ — „Давъ бы я тобѣ, Берку, зъ душѣ-серця, коли-жь не маю“, ôдповѣдае на те Войт—скій. — „Нѣчо не шкодить, ходѣть до „адвоката“ та пôдпишѣть менѣ лише скриптъ, що обовязуетесь заплатити тыхъ 200 зр., а я пристану й на те... заразъ я не хочу.“ И Берко завѣвъ Вой—ого до покутного писаря Фоґля. Але тутъ, якъ прийшло до пôдпису при свѣдкахъ, каже до Войт—ого присутный яко свѣдокъ Сидôръ Петрушка: „На що тобѣ, человѣче, давати жидови 200 зр.? Отъ радше дай тыхъ 200 зр. Иваникови, а ôнъ самъ уступить ся.“ Войт—ій признавъ рацію тымъ словамъ и не пôдписавъ ся. Зъ такъ несподѣваного обороту справы не мôгъ Берко бути вдоволеный, а що „ґешефтъ“ не позволявъ довго зволѣкати, то мусѣвъ ôнъ пробовати взятись до дѣла зъ другого боку. И отъ въ якійсь часъ по тôмъ каже ôнъ до Войт—ого: „Знаете що? выставте вы менѣ вексель на 200 зр., нѣбы що я вамъ ихъ позичивъ, то Иваникъ, побачивши, що вы робите довги, скорше уступить ся.“ Войт—ій приставъ и на тую раду. Пôйшли знову до того самого „адвоката“, але вже зъ нашимъ свѣдкомъ, зъ Иваномъ Процемъ. А коли и тому свѣдкови було якось дивно, що все говорить ся о позичцѣ 200 зр., а грошей тыхъ якось на столѣ не видати, то проворный Берко и обробленый уже черезъ него Войт—ій успокоили свѣдка тымъ, що они вже зъ собою вперѣдъ порозумѣлись и най ôнъ тымъ не журить ся, а най лишь пôдписуе. Такъ отже Войт—ій знайшовъ ся уже въ кишени ненасытця, хочь изъ грошей тыхъ не побачивъ нѣ зломаного шелюга.

Тымчасомъ въ журавеньскôмъ судѣ идуть терміны за термінами, Берко стае на нихъ за Войт—ого разъ яко повномочникъ, другій разъ яко адвокатъ, а за тую фатиґу каже собѣ приносити зъ обôйстя Войт—ого все, що лишь той мае: и збôже, и худобу, и волы, а се, бачите тому, щобы, борони Боже, не дôстало ся все те Иваникови!... Коли вже зъ обôйстя не було що тягнути, тогдѣ каже Шпіннеръ Войт—ому, щобы продавъ 4 морґи грунту, бо хто знае, коли процесы покôнчать ся, а Иваникъ тымчасомъ сидить на грунтѣ и не уступае ся. Може якъ побачить, що грунтъ уже спродае ся, скорше уступить ся. Войт—ій згодивъ ся й на те: заразъ десь мовь бы на закликанье знайшовъ ся и „порядный купецъ“, кольонистъ Альбрехтъ Зелібъ — и той, не зважаючи на се, що грунтъ той не есть уже власностію Войт—ого, а Иваника, купуе 4 морґи за 240 зр. и выплачуе ихъ не на руку Войт—ого, але на руки Берка. Берко взявъ тй грошѣ, нѣбы то на заспокоенье векслевого довгу въ квотѣ 200 зр., а 40 почислилъ на проценты, и — Войт—ій знову крейцаря не бачивъ. Однымъ словомъ обмотаный Войт—ій уже не мôгъ зорієнтуватись и стямитись, що зъ нимъ и довкола него дѣе ся.

Мѣжь тымъ Берко помѣркувавъ ся, що хочь бы зъ Войт—имъ не знати що робивъ, то все-таки було-бъ лучше — упорати ся також зъ Иваниками, бо процесы Богъ зна' коли скôнчать ся, а ту Войт—ій уже старый, кождои хвилѣ може „клапнути“, а Иваникъ обôйме цѣле его майно. Треба отже ще й тую жертву въ свою сѣть зловити. Въ тôй цѣли переказуе ôнъ черезъ Иваникового брата, щобы Иваникъ нѣчого не боявъ ся, на все, що доси мѣжь ними було, забувъ [Берко разъ навѣть бивъ ся зъ Иваникомъ], а до него доконче колись прийшовъ, бо ôнъ мае ему щось дуже важного и для него дуже користного сказати. Иваникъ, довго не нагадуючись, йде до Берка, а стрѣтившись въ его хатѣ ажь зумѣвъ ся... Берко, той смертельный его ворогъ, теперь мовь не той самый! Такій солодкій, щирый, а такій розжаленый, що годѣ було не повѣрити въ щирôсть и правду его слôвъ... А Берко ôдъ него нѣчого бôльше не бажавъ лишь ось чого: „Дивись“, каже до него, „старый продае вже грунтъ, а якъ схоче, то и все продасть, а ты нѣчого не дôстанешь. Отъ знай, що я тобѣ щирый, продай ты менѣ тыхъ шѣсть морґôвъ, що ще лишились, а я тобѣ заразъ 200 зр. за нихъ выплачу. Мае Войт—ій взяти, волишь ты тй грошѣ дôстати“. Иваникъ на таке ажь пôдскочивъ зъ радости. Тожь то пôмстить ся на старôмъ! Не знавъ сердега, що ôнъ таки свôй власный грунтъ, свое власне майно продае!.. Берко заразъ выготовивъ цесію, Иваникъ разомъ зъ жѣнкою пôдписали и только ждали на грошѣ ôдъ Берка. Але Берко выплачуе лише 100 зр., а другу сотку задержуе ще при собѣ, доки не полагодить справы зъ жѣнкою Иваника, котра не була ще повнолѣтною, тожь не могла власновôльно пôдписуватись на цесія. Выстаравшись о уповнолѣтненье ея и не маючи зъ правнои стороны вже нѣякои трудности, Берко выплативъ Иваникамъ вже только 60 зр., бо 40 зр., бачите пôйшло на... кошты!

По закôнченю сего „интересу“ Иваники выпрозадили ся ôдъ Войт—ого, а Берко, ставувши зъ нимъ на найближшôмъ терміне, казавъ ему въ судѣ сказати, що зъ Иваниками вже погодивъ ся и бôльше процесуватись не буде. Судъ на таке заявленье зложивъ зъ вдоволеньемъ справу ad acta. Одъ того часу переставъ уже Берко достарчати Войт—ому горѣвки, булокъ и пр., а по просту сказавъ ему: „Що ты собѣ, дурный ґою, гадаешь, що я тебе до смерти годувати буду! Отъ скорше здыхай... Я не потребую старого нероби! Бо мусишь знати, що грунтъ уже анѣ твôй, анѣ Иваникôвъ, только мôй! Розумѣешь?...“ Доперва теперь Войт—ій щось порозумѣвавъ, та ще не все було ему ясне. Ажь коли зъ часомъ зъ маючого господаря зôйшовъ на цѣлковитого дѣда, тогдѣ вже зрозумѣвъ усе, только, на жаль, за пôзно...

Прокураторія самбôрска довѣдавшись о тыхъ гарныхъ „ґешефтахъ“ Шпіннера, заняла ся его особою дуже щиро и совѣстно, а зробивши все, що до неи належало, ôддала его пôдъ судъ присяжныхъ, котрому проводивъ сов. Рошкевичъ. При розправѣ, веденôй безъ найменшои пристрасти зô всѣмъ знаньемъ способного и рутинованого криміналіста, вийшли на яву такй факты, що формально волосье ставало на головѣ. Треба було бачити тую безчельнôсть Берка, зъ якою ôнъ оправдувавъ ся, що въ цѣлôй тôй справѣ ôнъ не зробивъ нѣякого интересу, давъ 160 зр. готôвкою, а Богъ знае, до коли ще ждати мусить, и пр. Речникъ прокураторіи п. Моравскій въ знаменитôмъ своѣмъ плядое представлявъ Шпіннера — nomen-omen — яко павука, що кровію темныхъ журавеньскихъ селянъ выгодувавъ собѣ кругленькій животикъ, на котрый неоденъ такій Войтѣховскій зложити ся мусѣвъ, и пр. Жалую дуже, що не можу Вамъ доставити въ повнôй основѣ знаменитои промовы прокуратора, по котрôй всѣ присутнй були певнй, що Шпіннеръ попаде ся вже разъ въ руки справедливости. Оборонецъ Шпіннера адв. Иржечекъ бувъ погляду, що цѣла та справа есть натуры „чисто цивільнои“ и нѣякъ „не надаесь до криміналу“; що Шпіннеръ „нѣчо не виненъ,“ отже присяжнй повиннй того „нещасливого чоловѣка“ увôльнити, и пр. Оборонецъ бувъ щасливый: шѣсть присяжныхъ сказало, що Шпіннеръ н е   в и н е н ъ! Въ наслѣдокъ вердикту трибуналъ увôльнивъ Шпіннера ôдъ обжалованя, а позаякъ прокураторъ не зголосивъ жалобы неважности, пущено Шпіннера въ его любй стороны, до котрыхъ вже бувъ затужилъ. Повѣзъ ôнъ зъ собою у вдячнôй памяти имена ось-тыхъ пп. присяжныхъ: Михайла Люца, Войтѣха Пока, Франца Наклевача, Ивана Бережницкого, Войтѣха Лобоса, Вацлава Свободы, Генрика Ліндлера, Іосифа Якубовского, Іосифа Яворского-Фаевича, Іосифа Турка, Іосифа Шерера и Кароля Шуфа, яко зверхника. Тымъ панамъ мае Берко Шпіннеръ дякувати за именованье себе на „цивіліста“, и спацеруючи нинѣ по Журавнѣ певно благословить нашу юдикатуру, котра его вже тринацятый разъ выправдала...

Немалу сенсацію выкликало мѣжь присутными выставлене для Берка Шпіннера зверхностію громадскою въ Журавнѣ свѣдоцтво моральности, котрымъ [ч-ръ 249] poświadcza się, że stosunki finansowe Berka Spinnera są w dobrym stanie [еще бы!], co-do jego zachowania się moralnego, to jakkolwiek tenże kilkakrotnie był o pewne zbrodnie posądzany, to nigdy za to karany nie był; w gminie zaś zachowuje się m o r a l n i e [лише мавъ слѣдство о зневолюванье женщины] i przyzwoicie, i cieszy się z a u f a n i e m tak współwyznawców [та певно!] jak też i katolików. W Żurawnie 17 lutego 1891. Burmistrz *Kranstein* m. p. Погратулювати Журавну такихъ moralnych obywateli, якъ Берко Шпіннеръ въ представленю п. бурмістра. Теперь выпадало бы мешканцямъ Журавна при найближшихъ выборахъ на бурмістра зложити сей урядъ въ руки такого морального п. Берка Шпіннера, а щаслива Галлея може тогдѣ заспѣвати: осанна автономія!

Не такимъ уже „ловкимъ цивілістомъ“ бувъ 25-лѣтный жидокъ зъ Турки на имя А б і ш ь   Ш р а й б е р ъ. Де де ему до Берка Шпіннера! Ôнъ забавивъ ся лише въ невинный а глупый интересъ по $\frac{1}{2}$ крейцаря проценту ôдъ одного ґульдена на тыждень, а вже наробилено крику, слѣдства, криміналôвъ.. Та за що? Або-жь то $\frac{1}{2}$ крейцаря такій великій процентъ? Такъ само думали Гаврило и Рузька Миськовй зъ Исаѣвъ, повѣту турчаньского, позичаючи у Абіша 200 зр. на актъ нотаріяльный въ роцѣ 1889. Але зовсѣмъ инакше думавъ новый начальникъ суду въ Турцѣ п. Прокопчацъ. Ôнъ, обчисливши, що $\frac{1}{2}$ крейцаря на тыждень ôдъ 1 ґульдена — то якъ-разъ 25%, ну, а такій процентъ колидуе вже зъ §. 1 закона о лихвѣ зъ 25 мая 1881 ч-ръ 47 В. з. д., и, якъ стôй, ôддавъ справу судіи слѣдчому п. Могильницкому. А що Шрайберъ старавъ ся ударемнити слѣдство черезъ наклонюванье свѣдкôвъ до фальшивого зôзнаня, то ознила ся справа Шрайбера передъ звычайнымъ трибуналомъ въ Самборѣ, котрому знову проводивъ сов. Рошкевичъ, а прокураторію заступавъ п. Моравскій. Зъ п. Шрайберомъ не роблено вже такихъ церемоній, якъ зъ Шпіннеромъ, только, сконстатувавши при розправѣ, що справка Шрайбера зовсѣмъ кваліфікуе ся до криміналу, засуджено его на 4 мѣсяцѣ за обманьство и на 100 зр. а евентуально 10 днѣвъ арешту за лихву та й на кошты поступованя карного.

Но нѣчимъ ще Шпіннеръ, нѣчимъ Шрайберъ супротивъ В о л ь ф а   З а н д а в е р а, Industrieritter-a зъ С а м б о р а, противъ котрого скôнчило ся слѣдство карне, переведене судьею п. Чайкôвскимъ. Що той недолюдокъ Вольфъ мѣжь тутешнею темною шляхтою и селянами въ области вызыску надоказувавъ, — сего навѣть и въ арабскихъ „1000 и одной ночи“ не найдете. Такй н. пр. факты, що зъ 170 зр. зробило ся по шѣстьохъ мѣсяцяхъ ажь 500 зр., не суть ще супротивъ другихъ фактôвъ нѣчимъ монструальнымъ!

Ось вамъ кôлька фактôвъ зъ исторіи нашои нужды въ остатныхъ часôвъ. А чи таке дѣе ся лише въ одномъ Журавнѣ, Самборѣ та Турцѣ? Де тамъ! Кожде наше мѣсто, кожде мѣсточко, ба майже кожде село мае своихъ Шпіннерôвъ, Шрайберôвъ, Зандаверôвъ, Байґлôвъ e tutti quanti, о котрыхъ ще прокураторія не дôзнала ся, а котрй безкарно бушують мѣжь нашимъ нещастнымъ народомъ и въ нелюдяный способъ вызыскують его нужду. Для того, хто щиро бажае добра для народу, той нехай, дôзнавшись о такихъ фактахъ, доносить до часописей и до прокураторіи. Скорѣлый орґанізмъ вылѣчить ся доперва тогдѣ, єли повынаходять ся болячки. Якъ такъ одного, другого и третього лихваря впакуе ся до криміналу, то иншй, побачивши, що не жарты, чей занехаютъ свого мерзенного ремесла и возьмуть ся до честнои працѣ, зъ якои жиють всѣ совѣстнй люде...

Приятель нещастного народу.

Дописи „Дѣла“.

Зъ Перемыского.

[Хотять нѣбы „карности“ духовеньства?]

„Дивный та чудный се народъ — тй Русины въ Галичинѣ“ — казавъ разъ до мене одинъ панско. — „Имъ тутъ такъ добре та такъ весело живе ся, що й на тамтôмъ свѣтѣ въ раю жадному зъ нихъ лѣпше житись не буде, а они все ще кричать та нарѣкають. Чого-жь хотять? Чи-жь въ своихъ домахъ не говорять мѣжь собою своимъ языкомъ? Чи-жь заказуемо имъ почитати Шевченка? носити вышиванй сорочки та спѣвати рускй чудовй пѣснѣ?...“

Здаеть ся, що въ нинѣшнôй добѣ майже кождый Полякъ въ своѣй мрачнôй уявѣ бôльшои свободы не хотѣвъ бы дати нашôй націи, якъ только такои, щобы она кôнчилась на медовыхъ словахъ, — а де только трошечка зôйде рѣчь на дорогу серіознѣйшу, заразъ вырина зъ хаосу забаламученыхъ думокъ такій дикій поглядъ зô стороны нашого сусѣдонька, що его деколи навѣть настрашились бы и въ Гонолюлю, бо взагалѣ пôсля погляду навѣть польскихъ демократôвъ наша нація, нашь языкъ, нашь всхôдный обрядъ, ба навѣть наша власна хата есть чимсь такимъ неозначенымъ, чимсь такимъ неяснымъ та недогляднымъ, що намъ конче треба опѣкунôвъ та проводирôвъ, бо инакше мы, лишенй самй собѣ, могли бы зайти якъ не до матушки Москвы, то до Уманя. Длятого-то не оденъ зачадженый патріотникъ польскій радъ бачити нашу хату перевернену до горы ногами та бажавъ бы налюбувати ся тымъ, якъ бы Русины, замѣсть ходити ногами по своѣй земли, повзались наче черви у чужихъ нôгъ та просили ласки и спадаючихъ зъ трапезы окрухôвъ..

А позаякъ, мимо всякихъ усилій якъ зô стороны шовіністôвъ польскихъ такъ и зô стороны рубля — загалъ нашого священьства все держать ся крѣпко своеи вѣры та свого обряду, своеи народности и свого языка, — длятого декотрй людцѣ хотѣли бы конче зломати его та придавити такъ, щобъ оно, ôдчахнувшись ôдъ народу, ôдъ свого питомого пня, замовкло наче мерлецъ у всякихъ національныхъ дѣлахъ та стало ся лишь паріясомъ суспôльности, середъ котрои прийшлось бы ему коротати днѣ свого житя. Тожь чи й дивно кому-небудь зъ нашои народности буде теперь то, що майже всѣ часописи польскй, зачавши ôдъ брехливыхъ а скôнчивши на дневникахъ позуючихъ на серіозный, на саму вѣсть про нашь синодъ розтрубѣли urbi et orbi, мовьбы то на нѣмъ найперше мѣсце займала точка: zaprowadzenie karności między gr.-kat. duchowieństwem! И на сю тему розмазано статьѣ мовь-бы то справдѣ наше священьство було rozwiązłe и zdziczałe.

Однакожь хто только троха знае поведенье нашого священьства, той осудить, що се выходить на боротьбу зъ вѣтраками... Спытайте ся тыхъ Полякôвъ, щô, въ заграницѣ прийшовши сюда, пôзнали наше священьство, якъ высоко они ставлять его по-надъ священьство латиньске та православне? А вкôнци если мѣжь нами и попала яка одиниця, що за грôшь продала свои пересвѣдченя національнй и религійнй, то чи такихъ не мае кожда народнôсть? чи не маютъ ихъ Поляки въ Россіи та Прусахъ? Впрочôмъ чи то у насъ уже такъ глубоко зло закоренило ся або чи нашй владики вже такъ упали на дусѣ, що до всего того потребують ажь порады синоду? Менѣ здае ся, що кольпортованье такои вѣстки дневниками польскими не только вельми ухибляе нашому цѣлому священьству, але и пôдкопуе въ свѣтѣ повагу нашихъ владыкъ, представляючи ихъ якъ людей безпорадныхъ, що въ своѣй хатѣ не можуть дати собѣ рады та завести належного порядку. Мы знаемо, чого хотять нашй приятелѣ: имъ солею въ очахъ нашй священичй родины, наше тихе родинне житье, нашь тихій рай, зъ котрого вырина наша свѣтска интеліґенція, щô смѣло боре ся за народнй права, — они бы хотѣли зломати тую плодовиту вѣть, що до сего часу доставляла нашôй націи силы по втратѣ всякои аристократіи. Ба нѣ! не такъ легко! Нехай панове опѣкуны заглянуть въ свою хату, нехай поди-

вяять ся мѣжь свое священьство въ целібатѣ. Medice cura te ipsum! — скажемо мы. Однакъ, щобы не посудили насъ о обмову або о оборону власну средствами не конче красными, то мы не хочемо ôдхиляти заслоны, за котрою крые ся середъ суспôльности польскои де-що таке, щô о много бôльше квалифікуесь до того, щобы надъ нимъ призадуматись та пôднести на высоту христіяньскои морали. „Брате, выйми перше полѣно зô свого ока, а потôмъ забирай ся вытягати скалочку зъ ока твого близнього“ — до тыхъ слôвъ Христовыхъ ôдсылаемо мы нашихъ опѣкунôвъ...

Сава.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Головни зборы членôвъ тов. „Руска школа“ въ Чернôвцяхъ ôдбулись 5 н. ст. липня при нечисленнôй участи членôвъ. По ôдчитаню и одобреню протоколу и справозданя ухвалено зô взгляду на байдужнôсть учителѣвъ не радити надъ справою матеріяльныхъ и правныхъ ôдносинъ учителѣвъ. Дальше ухвалено домагатись выданя зрозумѣлыхъ катехизмôвъ православныхъ у міністерства и прискореня управильненя рускои правописи. Ôдтакъ ухвалено подяку для послôвъ професора Пигуляка и Барвѣньского за ихъ промовы а д-ра Волана за его заходы въ справѣ пôднесеня руского шкôльництва на Буковинѣ; такожь выражено головѣ тов. „Руска Школа“, д-рови Стоцкому подяку за его труды въ товариствѣ. Вкôнци выбрано до выдѣлу: сов. Винницкого и Ясеницкого, проф. д-ра Стоцкого, Пигуляка Єротея и Юстина, Шпойнарôвского и Кобыляньского та учителѣвъ Поповича, Руснака и Сухоноса и амануензиса Ронґуша на выдѣловыхъ а учителѣвъ Бигарія, Войновского и Якубовича на заступникôвъ выдѣловыхъ. Выдѣлъ выбравъ головою д-ра Стоцкого, заступниками головы професора Пигуляка Єротея и совѣтника Ясеницкого, на секретаря професора Шпойнарôвского, на касіера учителя Руснака а на контрольора Ронґуша.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ парискôй ґазетѣ Figaro пôднесено недавно гадку, щобы поеднати Францію и Нѣмеччину въ сей спосôбъ, що Льотаринґію ôддано бы Франціи а Альзація лишилась бы при Нѣмеччинѣ. Лондоньскій орґанъ лібералôвъ Daily News пôдхопивъ ту гадку и розводить ся, що за-для мира пожелати бы зъ цѣлого серця здѣйстненя сего проекту, а се легко могло бы стати ся при нагодѣ, коли бы цѣсарь Вільгельмъ ôдвѣдавъ президента Карнота. Пôдчасъ короткого панованя ôтця теперѣшного цѣсаря говорено, що Льотаринґію ôддасть ся Франціи. Льотаринґія полишилась такою самою, якъ передъ 20 лѣтами, а противно Альзація знѣмчилась. Єсли бы цѣсарь мôгъ стати по-надъ всѣ трудности и доконавъ сего величавого акту справедливости, то заслуживъ бы собѣ, щобы по вѣки вѣчнѣ славили его за найшляхотнѣйшого члена его славнои родины. — „Гадаемо — говорить на се Voss. Ztg. — що по досвѣдахъ, якѣ зробила цѣсарева Фридрихова пôдчасъ своеи гостины въ Парижи, цѣлкомъ злишне обговорювати питанье, чи схоче цѣсарь Вільгельмъ выставляти на пробу французку гостиннôсть. Рôвно-жь и для президента Карнота дорога зъ Берлина не довша, якъ для нѣмецкого цѣсаря зъ Берлина до Парижа. Але заки — певно нѣколи не намѣрене — ôдступленье Льотаринґіи до Франціи можна бы на серіо обговорювати, мусѣли бы Daily News дати запоруку, що Французы годять ся, щобы Альзація на вѣки лишилась при Нѣмеччинѣ. Нинѣ сей плянъ по просту чудовищемъ, надъ котрымъ треба здвигнути раменами. На разѣ Figaro пôйшовъ дальше анѣжь Daily News, бо за Льотаринґію дававъ Нѣмеччинѣ ще заморскі кольоніи.“

——

Здае ся, що справа египетска стане незабавомъ знову предметомъ дипльоматичныхъ переговорôвъ. Деякі російскі ґазеты въ гнѣвѣ на трiдержавный союзъ и на гостину цѣсаря Вільгельма въ Анґліи пôднесли, що Россія и Франція повиннѣ заложити протестъ противъ анґлійскои окупаціи Египту. Вправдѣ ся справа ще не пôднесена въ ґазетахъ французкихъ, але отъ що пишуть зъ Царгороду до N. fr. Presse въ тôй справѣ:

Послѣдными часами ôдбувались въ палатѣ надзвычайнѣ засѣданя міністеріяльнѣ, въ котрыхъ крôмъ вел. везира Кіяміля и міністра заграничныхъ справъ брали участь бувшій вел. везиръ Саидъ, Аарiфі-паша, маршалокъ Шакіръ-паша та ще иншѣ достойники двôрскѣ. Предметомъ нарадъ мала бути мѣжь иншимъ справа египетска. Не можна припускати, щобы говорено про повстанье въ Йеменѣ, бо ситуація ще не дуже грôзна. Можливо, що старано ся тѣ непокоѣ получити въ звязь зъ ситуацію въ Египтѣ, бо на дворѣ суть люде, котрѣ гадають, що причину повстаня Арабôвъ треба глядѣти въ Анґліи и оно не дасть ся скорше усмирити, доки не порѣшить ся питаня египетского. Положенье въ Египтѣ уважають дуже неприемнымъ. Каютъ ся, що не заключено передъ чотырма роками конвенцію Друмонда Вольфа. Доси були бы анґлійскѣ войска вже зъ початкомъ року выбрали ся зъ Египту и на кождый спосôбъ справа прояснилась бы. Пôзнають, що тогдѣ Туреччина дала ся пôддурити Россіи и Франціи, бо не треба було такъ на серіо брати грозьбъ тыхъ державъ и знову не спускатись на обѣцянки Монтебелля, що будуть лѣпшѣ условія. Вѣдомо, що Порта вже передъ рокомъ поспытала льорда Сальсберіого, яке становище займе Анґлія при ôбновленю переговорôвъ въ справѣ Египту. Анґлійскій премієръ ôдповѣвъ, що ôнъ не може нѣчого сказати, бо пересвѣдчивъ ся, що Порта не есть самостôйною и що Россія та Франція мають на ню вплывъ. Найперше мусѣла бы Порта впевнитись, що обѣ згаданѣ державы згодять ся. Осе найближша задача Порты. Бо хочь Франція мае въ тôмъ интересъ, щобы конвенцію довершено, то все-таки питанье, чи згодить ся. Минувшого року гадала Порта надъ тымъ, чи бы не можна одержати уступки въ деякихъ точкахъ, и. пр. що до речинця опущеня Египту, що до артикулу, котрый позволяе Анґліи навѣть по опущеню, если суть такѣ обставины, на ново заняти край безъ попередного повѣдомленя Порты. Але теперь не мае Порта о тôмъ що думати. Фактъ, що Анґлія безъ конвенціи полишилась чотири роки въ Египтѣ, погôршивъ ситуацію въ некористь Туреччины. Опінія публична въ Анґліи освоилась зъ фактомъ окупаціи и числить ся зъ тымъ, та не гадае датись обмежати въ тôй справѣ. Рôвно-жь треба зважити, що Анґлія въ Египтѣ поробила великѣ инвестіціи за котрѣ треба бы заплатити, що всѣ фінансовѣ круги зъ всѣхъ краѣвъ мають въ тôмъ интересъ, щобы удержати въ Египтѣ фінансовый ладъ, котрый завела Анґлія, и побоюють ся передъ новыми експериментами, котрѣ могли бы тымъ ладомъ захитати. А навѣть коли бы Порта зыскала згоду Россіи и Франціи и годилась на то, щобы данну конвенцію приняти безъ змѣны а навѣть поробити ще якѣ концесіи, то ще есть одна трудность, а то недалекѣ выборы въ Анґліи. При такôй обставинѣ не ôдважилъ бы ся льордъ Салебері пôддати пôдъ розвагу се питанье. Сѣ обставины вказують, якъ трудно прийшло бы схиблену справу египетску спровадити на властивый шляхъ.

——

Зъ огляду на фінансовѣ клопоты Портуґаліи вырынула вѣсть, що портуґальске правительство загадало поправити вычерпанѣ фінансы державнѣ частковою продажею портуґальскихъ кольоній въ полудиево-захôднôй Африцѣ. Недавно вже напевно говорено о тôмъ на лондоньскôй біржи, що Анґлія готова за кольоніи въ Мозамбіку заплатити вôсѣмъ міліонôвъ фунтôвъ штерлінґôвъ. Але годѣ вѣрити тôй поголосцѣ, бо годѣ припустити, щобы Портуґалія хотѣла зречи ся тыхъ кольоній, на котрыхъ удержанье въ двохъ послѣдныхъ рокахъ тôлько выложено и такъ розгорячено ся, а теперь навѣть вже заключено договôръ зъ Анґліею. Ôдъ 16 столѣтя суть Портуґальцѣ въ Мозамбіку и коли ôдъ 1890 р. ажь три міністерства уступили за-для спорôвъ Портуґаліи зъ Анґліею надъ рѣкою Замбесі а навѣть сама монархія була загрожена, — то годѣ, щобы найшлось міністерство, котре мало бы ôдвагу выступити передъ нарôдъ и парляментъ зъ продажею тыхъ кольоній.

НОВИНКИ.

— **Выѣздъ „Бояна“ до Праги** вчера вечеромъ о 8 годинѣ зôбравъ на дворци зелѣзниць Кароли-Людвика численну публику, зложену не лише зъ тыхъ, що ôдъѣзджали до Праги, але и зъ тыхъ, що ôдпроваджували ôдъѣзджаючихъ на зелѣзницю. Для участникôвъ ѣзды було призначеныхъ 6 ваґонôвъ зъ написями „Львôвскій Боянъ“. Въ однôмъ помѣстивъ ся хоръ, въ двохъ женщины [около 60], а въ иншихъ прочі участники. На участникôвъ, котрѣ мають всѣдати на дальшихъ стацiяхъ, полишено одинъ ваґонъ порожный. Передъ выѣздомъ зароивъ ся перонъ, спѣваки повсѣдали до ваґону и заспѣвали. Тѣ, що не ѣхали, а прощались зъ „Боянами“, особливо академики, не могли нажалуватись на лихій станъ своихъ фінансôвъ, що не позволивъ имъ прилучитись до щасливыхъ... Щиро прощались зъ ôдъѣзджаючими зôставшѣ на перонѣ. Зъ далека чути було спѣвъ хору. Нехай же „Боянъ“ покаже Чехамъ, що „наша пѣсня, наша дума, не вмре, не поляже, а розкаже, що доки наша пѣсня лунае и жие, въ насъ доти не пропаде надѣя на житье! Нехай лунае пѣсня по всѣхъ краяхъ Славянъ, най славу Украины голосить нашъ „Боянъ“!

— Въ рубрицѣ оповѣщень найдуть Вп. читателѣ вѣстку, що **д-ръ Лонгинъ Озаркевичъ отворивъ канцелярію адвокатску въ Городку**. Вѣсть тую прийме радо кождый, хто розумѣе, яке велике значѣнье въ нашôмъ народнôмъ руху мають независимѣ интелиґентнѣ Русины. Число адвокатôвъ-Русинôвъ збôльшае ся въ послѣдныхъ часахъ, а все-таки не маемо ще ихъ на провінціи тôлько, якъ намъ потреба. Длятого щиро витаемо кождого Русина, котрый займае таке важне становище, а д-ра Л. Озаркевича тымъ радше, що всѣ знають его якъ щирого Русина и яко совѣстного та умного чоловѣка. Сподѣваемось, що цѣла Городецка околиця пôдопре свого земляка такъ, якъ ôнъ на се заслугуе и якъ справа руска сего вымагае.

— **Польонізація на Буковинѣ.** Ґазета „Буковина“ жалуе ся, що учительки женьскихъ шкôлъ черновецкихъ не говорять инакше по школахъ до рускихъ дѣтей якъ по польски. Мѣжь иншими вызначаесь такимъ шовінізмомъ панна Zajączkowska, котра хоть мае квалифікацію зъ руского языка и знае нимъ говорити, удае, що по руски не розумѣе.

— Зъ Золочева доносять, що тамъ сими днями появило ся богато **скаженыхъ псôвъ**. Люде полювали на нихъ по улицяхъ, навѣть стрѣляли. Однôй женщинѣ подеръ скаженый песъ одежу и погрызъ черевикъ; єдному урядникови скочивъ на груди, але кромѣ ослиненя не зробивъ ушкоды. Въ касарни уланôвъ застрѣлено 14 псôвъ. На найбôльшу небезпечнôсть выставленый сынъ властителя скаженого пса, котрого скалѣчивъ въ палець покоєвый песокъ, покусаный скаженымъ псомъ.

— **Руско народный театръ** пôдъ дирекцію п. Ивана Биберовича выѣздить въ понедѣлокъ 20 с. м. зъ Хоросткова до Гусятина.

— **Испытъ зрѣлости въ ґімназіи золочѣвскôй** ôдбувъ ся дня 13, 14 и 15 с. м. въ присутности совѣтника и инспектора середныхъ шкôлъ д-ра Германа. До испыту зголосилось 22 абітурієнтôвъ. Зложивъ испытъ зъ ôдзначеньемъ 1, зрѣлыми признано 15, репробовано на одинъ рôкъ 5, а одному позволено поправити предметъ по феріяхъ. Зъ Русинôвъ зложили испытъ: Гураль Теодоръ, Гапѣй Никола, Романовскій Михайло и Тиблевичъ Левъ, а зъ иншои народности: Едм. Бодиньскій, Каз. Чарнекъ, Муницъ Функенштайнъ, Волод. Гулинъ, Ант. Янковскій, Винк. Яворскъ, Мих. Романовскій junior (зъ ôдзн.), Мих. Старжиньскій, Г. Ляховецъ, Гавр. Ротеръ, Тад. Богданъ и дѣвчина-жидôвка, Матильда Шоръ, дочка золочѣвского адъюнкта судового.

— **Испытъ зрѣлости въ ґімназіи тернопôльскôй**, здавало 20 ученикôвъ публичныхъ и 4 екстерністы. Свѣдоцтва зрѣлости зъ ôдзначеньемъ одержали 3 ученики публичнѣ и 1 екстерністъ, зрѣлыми признано 11 ученикôвъ и 2 екстерністôвъ, репробовано на рôкъ 2 ученикôвъ, поправку одержали 2 ученики публичнѣ и 1 екстерністъ. Свѣдоцтва зрѣлости одержали: Нат. Бардахъ, Мар. Фрухтъ, Игн. Грущиньскій (екст.), Фел. Іоштъ, Андр. Кочиркевичъ, Шмелькe Колендеръ, Игн. Кукавскій, Ад. Ленчовскій, Марк. Либиньскій (екст., зъ ôдзн.), Ант. Липскій, Тад. Лучаковскій, Райтеръ (зъ ôдзн.), Фрид. Розенфельдъ (зъ ôдзн.), Іос. Сасъ (екст.), Єр. Семковичъ, Сим. Зільберъ, Люд. Вінтеръ (зъ ôдзн.).

— **Испытъ зрѣлости въ мужескôй учит. семинаріи львôвскôй** ôдбувавъ ся сего року въ днихъ 13, 14, 15, и 17 липня тôлько зъ приватистами. Зголосило ся 19, — здало 7, — поправку одержало 6, — ôдступило 2, — репробовано 3, — оденъ буде здавати устный испытъ по вакаціяхъ. Зрѣлі зъ языкомъ выкл. руск. и польск. суть: Строньскій Иванъ, Скотинный Миколай, Керницкій Михайло, Угорницкій Игнатъ, Дилль Домінікъ, Матерна Іосифъ, Пригодзкій Володиславъ. — Семинаристы въ сѣмъ роцѣ термину до испыту зрѣлости не мали, позаякъ на слѣдуючій рôкъ входить въ житье четвертый рôкъ семинаріи учительскои, тому скôнчившій III-тый рôкъ мусять зôстати еще на оденъ рôкъ науки. — При великихъ потребахъ готовыхъ силъ учительскихъ — якъ бачимо — занадто мало дае сегорôчный испытъ зрѣлости кандидатôвъ до розпорядимости.

— **Зъѣздъ польского товариства педаґоґічного** въ Дрогобичи розпочали вчера богослуженя въ церквѣ св. Трôйцѣ, костелѣ и бôжници. Участникôвъ явило ся до 250. Бурмистръ п. Охримовичъ повитавъ зôбраныхъ именемъ мѣста яко господарь польско-рускою промовою, на котру ôдповѣвъ голова товариства п. Савчиньскій яко гôсть по польски. Зъ порядку рѣчи наступивъ ôдчитъ професора Равера о „конституціи 3-го мая“, принятый оплесками. Ôдтакъ полагоджено справы обнятѣ проґрамою, именовано д-ра Йордана почетнымъ членомъ товариства и обговорено внесеня 24 бохеньского зъѣзду товариства о правныхъ ôдношенахъ учителѣвъ. По полудни устроено прогульку до Борислава. Надъ дальшими справами веде ся нарада нинѣ, о чôмъ свого часу донесемо. Слѣдуючій зъѣздъ ôдбуде ся 1892 р. въ Бродахъ а 1893 р. въ Тернополи.

— **Добра Черникву** коло Садагоры на Буковинѣ, величезну мастнôсть бл. п. Петріны, набувае ґр. Теодоръ Лянцкороньскій зô Львова за 625.000 зр. Точки договору вже пôдписанѣ, розходить ся лишь ще о угоду зъ вѣрителями табулярными, що пôсля Gaz. Pol. мае передъ кôнцемъ 1891 р. наступити.

— **Средство противъ скаженины.** Оденъ бельґійскій місіонеръ въ Бенґаліи, о. Ґаґенбекъ, подае слѣдуючій примѣръ лѣченя скаженины въ тамтыхъ сторонахъ. При кôнци марта с. р. покусавъ скаженый песъ богато осôбъ а мѣжь ними и двохъ его послугачѣвъ. Місіонаръ хотѣвъ повыпалювати имъ раны розжаренымъ ажь до бѣла зелѣзомъ, але люде его высмѣяли. Оденъ зъ нихъ забивъ пса палицею и вынявъ зъ него дрожачѣ ще печѣнки, порѣзавъ на дрôбнѣ кусники и давъ се кождому зъ покалѣченыхъ, щобы они таки сыре и кроваве спожили. Коли місіонеръ сумнѣвавъ ся о успѣху того средства, привели передъ него одного чоловѣка, котрый мавъ на лытцѣ великій шрамъ. Передъ пяти лѣтами укусивъ бувъ его величезный песъ, ôнъ зъѣвъ свѣжій ще кусникъ печѣнки скаженого звѣра и до сего часу не показувались жаднѣ наслѣдки укушеня скаженого пса. И тымъ людямъ місіонаря погоили ся раны и они зовсѣмъ здоровѣ. Люде кажуть, що навѣть чоловѣкъ, дôткненый скажениною, може вылѣчити ся, если ему дасть ся зъѣсти свѣжій кусень печѣнки скаженого звѣряти. Така повѣрка есть и мѣжь нашими людьми.

— **Кости мамута найдено** сими днями въ селѣ Рошневѣ надъ Днѣстромъ, повѣта товмацкого, на ново-заложенôмъ кладовищи. Кости тѣ найдено въ глубинѣ одного метра, въ великôй скôлькости и безладно порозкидуванѣ. Щобы ихъ выбрати зъ землѣ, треба глубоко копати, бо всѣ они прикрытѣ грубою верствою намулу. Таке копанье вымагае великого накладу грошевого.

— **Ново-заведенѣ высшѣ жѣночѣ курсы въ Петербурзѣ** мають до 400 студентокъ. На оденъ рôкъ не можна приняти бôльше якъ 150 студентокъ.

— **О причинѣ повставаня граду,** справы доси ще науково не выясненои, подае оденъ нѣмецкій метеорольоґъ таку ґіпотезу: Вѣдомо зъ метеорольоґіи, що сухій воздухъ вносячи ся до горы при 99 метрахъ высоти тратить 1 степень тепла пôсля Цельзія, наколи вогкій воздухъ, що творить хмары, тратить лишь половину того тепла. Згущенье пары въ мраку, хмары а ôдтакъ перемѣна ихъ въ дощь, снѣгъ и градъ перешкаджае имъ остуджуватись. При такихъ условинахъ не могли дотеперѣшнѣ обчисленя выяснити, якимъ способомъ въ невеликихъ высотахъ може прийти до такого остудженя, щобы вода стала ся въ лѣдъ. Обясненье таке есть лишь тогдѣ можливе, если припустимо, що теплота частей воздушныхъ и водныхъ переходити може не лишь въ рухъ механічный, але такожь въ спеціяльный родъ руху молекулярного, званый електрикою. По зужитю значнои скôлькости того руху теплота кондензаційна пары въ воздусѣ зникае ôдъ разу и тогдѣ воздухъ зносячій ся зъ долины, хочь насыченый парою водною, остуджуе ся такъ само якъ сухій. Єсли на пр. на склонѣ горы при высотѣ 3000 м. маемо на сонци 10° теплоты, а въ долинѣ 20°, то по выбусѣ електричнôмъ въ половинѣ тои высоты, пôдъ обсерваторомъ може вытворити ся температура — 10° и пара зôтне ся ôдъ разу въ лѣдъ. Обясне ся то звычайнымъ зъявищемъ, що все передъ градомъ мусить електричнôсть розрѣдити ся громами, по котрыхъ каплѣ дощу змѣняють ся нагло въ зерна градовѣ.

— **Самоубійство.** Зъ Коломыѣ доносять, що въ селѣ Лючи коло Яблонова повѣсивъ ся 13 н. ст. липня селянинъ Лесь Коцелюкъ, 61-лѣтный чоловѣкъ, полишаючи вдову и трое дѣтей въ крайнôй нуждѣ. Причиною самоубійства була розпука, выликана градобитьемъ, котре знищило недавно засѣвы въ сѣй околици та грозить нуждою и голодомъ.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Міністерство справъ внутрѣшныхъ удѣлило п. Мих. Нѣмчевскому маґістрови фармаціи зъ Борщева концесію на аптику въ Борщевѣ. — У Львовѣ померъ Юл. Мошь, емерит. совѣтникъ намѣстництва въ 77 р. житя. — Величезный, гарный метеоръ показавъ ся сими днями у Вѣдни. — Зъ Ріо-Янейро въ Бразиліи доносять, що въ однôй бразилійскôй провінціи увязнено чоловѣка, котрый забивъ а ôдтакъ зъѣвъ кôльканацять осôбъ.

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

Презенту на Слободу болехôвску regiae collationis одержавъ о. Игн. Юхновичъ парохъ зъ Помонятъ.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Краєва рада шкôльна именувала Март. Чаприна сталымъ учителемъ въ Малеховѣ повѣта львôвского а Мих. Кричковску въ Демецѣ пôдднѣстряньскôй повѣта жидачѣвского.

— **Конкурсы.** Выдѣлъ краєвый розписуе конкурсъ на двѣ стипендіи фундаціи кн. Льва Сапѣги по 500 зр. рôчно, призначенѣ для молодѣжи покôнчившои студіи унiверситетскѣ и хотячои дальше образуватись за границею. Крôмъ того розписуе Выдѣлъ краєвый конкурсъ на такѣ-жь три стипендіи фундаціи краєвои, утвореной на памятку 25-лѣтнои рôчницѣ панованя цѣсаря Францъ Іосифа, по 1000 зр. Поданя вносити треба до 2 н. ст. серпня на руки Выдѣлу краєвого.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 18 липня. Розôйшла ся вѣсть, що соймы краєвѣ будуть скликанѣ на день 15 вересня. — На вчерашнôмъ засѣданю рады державнои полагоджено петицію рады повѣтовои въ Бучачи такъ, що правительство мае якъ найскорше предложити проектъ подôльскихъ зелѣзниць, а петицію рады повѣтовои бережаньскои що-до будовы зелѣзницѣ зъ Бережанъ на Рогатинъ до Ходорова ôдступлено правительству, щобъ оно перевело розслѣдъ и си увзглядило.

Прага 18 липня. На выставу приѣхало 44 послôвъ, котрыхъ приймае консервативна шляхта. На ихъ честь устроять бенкетъ. По приѣздѣ въ Прагу витавъ ихъ ґр. Зедвицъ по чески и по нѣмецки а ôдповѣдавъ ему ґр. Гогенвартъ. Мѣжь гостями є Коропіні и Ебенгохъ, а зъ Полякôвъ Борковскій, Водзицкій, Єнджеєвичъ, Гомпешъ, Стадницкій, Абрагамовичъ, Беное, Клюцкій, Генцель, Чечь, Козловскій, Чайковскій, Хотковскій. На бенкетѣ мае явитись Ріґеръ.

Софія 18 липня. По поворотѣ князя въ половинѣ серпня Стамболовъ поѣде на подорожь вакаційну до Будапешту, Вѣдня, Берлина а такожь до морскихъ купелей.

Парижь 18 липня. Міністеріяльна криза минула. Рібо заявивъ на нинѣшнôмъ засѣданю, що въ Альзаціи и Льотаринґіи не внесено нѣ однои жалобы на те, щобы зъ Французами обходили ся гôрше, нѣжь зъ иншими чужинцями. Політика Франціи мирна, але въ мовчаливôй політицѣ знаходить ся у Франціи гордôсть. — Промавляли ще Льоръ и Деруледъ. Той послѣдный закинувъ, що міністерство супротивъ Анґліи стоить зъ порожними руками, а супротивъ Нѣмеччины зъ заложеными. За те дôставъ догану ôдъ президента. За ôдложеньемъ справы на необмеженый часъ голосувало 319 противъ 103. — Страйкъ службы зелѣзничои збôльшае ся, шляхôвъ коло Парижа стереже вôйско. Нинѣ страйкуючѣ роблять походъ передъ парляментъ, де 5 делеґатôвъ занесе меморіялъ.

Лондонъ 18 липня. Парляментъ буде въ короткôмъ часѣ розвязаный. — Въ богато частяхъ всхôдныхъ Индій неурожай, бо нема дощу.

Римъ 18 липня. Папа заслабъ. — За несупокоѣ зъ 1 мая засуджено 214 осôбъ на вязницю ажь до 1 року.

☞ Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Вп. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей**.

Специялѣстъ недугъ шкôрныхъ и венеричныхъ

Д-ръ Казимиръ Подлевскій

бдбувши специяльні студія на клініках проф. Фурніеръ-Бесніеръ въ Парижи, Лассара въ Берлинѣ и Копосіа у Вѣдни, замешкавъ при ул. Собѣского ч. 10. (Дôмъ переходовый зъ ул. Валовои ч. 9)

Ординуе бдъ 11 до 12 и бдъ 3 до 5.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ „КОПЕРНІКОМЪ“

ул. Театральна ч. 6 (напротивъ ск. Духа) напротивъ головного одвахy.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні, райспайсы, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарации найдешевше и найскорше.

Замовленя въ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ „пôдъ Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“**

Д-ръ Лонгинъ Озаркевичъ

створивъ

канцелярію адвокатску

въ ГОРОДКУ коло Львова (ринокъ ч. 5.)

Портретъ епископа д-ра Юліяна Пелеша

пôсля оригіналу Вол. Чеховича

въ геліоґрафічнôй репродукціи въ розмѣрахъ 48/64 цмт.

по цѣнѣ 3 зр.

(вже зъ пересылкою.)

Можна набути черезъ редакцію „Дѣла“.

ПОЛОТНА

бдъ грубшихъ до найтоншихъ вебъ. димы, полотна парнеки на лѣтний одягъ и ліберія, ручники, хусточки до носа, полотна грубшй пôвъ-бѣленй — дреліхи, стирки, бѣлье столове у великихъ розмѣрахъ и т. п. **Чисто лляні** выробы ткацкй лишь въ добрôмъ родѣ поручае

ВОЛ. ҐОНЕТЪ

въ Корчинѣ коло Коросна. Ôдсылка совѣстна, ôдмѣнне ся або приймае ся назадъ все, що не подобало бы. Цѣнники и прôбки оплатно. — Адреса для певности въ языцѣ польскôмъ: **Wl. Gonet w Korczynie, p. Korczyna.**

Бюро информаційне

СТАНІСЛАВА САТАЛЫ

Львôвъ, ул. Галицка ч. 15

може поручити кождого часу службу всякои катеґоріи, а именно: Учителѣвъ, Учительки, и Ґувернантки зъ квалифікацією и музикою, Воны, Панны служачѣ, Льокаѣвъ, Економôвъ, Лѣсничихъ, Машиністôвъ, Кухарѣвъ, Огородникôвъ и у всѣхъ родахъ добôрну службу. Порученя полагоджуесь сейчасъ.
4943 4—15 (Непросне Львôв).

ИСТОРІЯ РУСИ ч. I. II. III. IV. V. — Цѣна за I часть 15 кр. За всѣ части 80 кр. Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“ ул. Вôрменьска ч. 27

Инструктора домашного

глядае ся для ученика въ II-ой кл. нѣмецкои ґимназіи у Львовѣ почавши ôдъ 1 н. ст. вересня с. р. Инструкторъ дôставъ бы мешканье и харчь, але — крôмъ своихъ студій — не смѣвъ бы мати вже бôльше занять.

Зголошуватись належить до дня 15 н. ст. серпня на адресу Вир. о. Балиньского, прилошанина, пребуваючого въ Микулинцяхъ.

Знижені цѣны цукру

въ головѣ	1 кільо — 33 кр.
на вагу	1 кільо — 34 кр.
въ кôсткахъ або муцѣ	1 к. 36 кр.

поручае

ТОРГОВЛЯ

КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА

у Львовѣ.

Oesterreichisch-ungarische Finanz-Rundschau.

Въ часѣ свого истнованя зъеднавъ собѣ „Австрійско-угорскій переглядъ фінансовый“ широкій кругъ читателѣвъ за-для свого знаменитого справозданя про всякі подѣѣ на поли **обороту грôшми и ефектами зъ специяльнымъ увзглядненьемъ паперôвъ на умѣщенье капіталôвъ**. Его девіза лишить ся та сама що передъ тымъ: **безпарціяльнôсть и обєктивнôсть.** Дотеперѣшный успѣхъ заохочуе насъ остати вѣрными тôй проґрамѣ. Мы просимо всѣхъ, що интересуютъ ся біржою, щобы пересвѣдчили ся о правдѣ сказаного тымъ, що зажадаютъ **примѣрникôвъ на показъ. Передплата** поставлена, бо обчислена на ширшій кругъ, надзвычайно низька и коштуе за 52 обємистыхъ чиселъ **1 зр. рôчно.**

Адміністрація австр.-угор. перегляду фінансового
Wien, I., Wallnerstrasse 11.

Для церквей

КАДИЛО

ЦЕРКОВНЕ

благовонне

поручае

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЪ

пачка 1/4 фунта 50 кр.

Для церквей · **Для церквей** · **Для церквей**

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% листы ипотечнѣ
5% листы ипотечнѣ преміованѣ
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку красвого
4½% позичку краєву галицку 3483 127—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзницъ державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскѣ облігаціи индемнізаційнѣ

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѣ вылосованѣ а вже платнѣ мѣсцевѣ паперы цѣннѣ, также запавшѣ купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевѣ лишь за ôдчисленьемъ справедливыхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляе новѣ аркушѣ купоновѣ, за зворотомъ коштôвъ котрѣ самъ поносить.

КОСЫ зъ маркою **„КОСАРЪ“**

зъ англійскои срѣбно-сталѣ (Silver-Steel)

!!! розсылае выключный складъ фабричный для Австро-Угорщины !!!

Л. МІНЦЕРА въ Дрогобичи

(ГАЛИЧИНА.)

Тѣ косы ôзначуются ся **легкостію, подвôйнымъ гартомъ, остросѣчностію и суть майже не до зломаня.** Одно поклепанье выстае на довшій часъ. Навѣть безъ попередного клепаня надаютъ ся до остреня. За одноразовымъ заправленьемъ (острымъ камѣньемъ) косятъ до 120 кроковъ и найтвердшй травы гôрскѣ

За доброту кождои косы приймае ся повну ґарантію.

Косы доставляе ся у формѣ краевôй и въ довготахъ довôльныхъ по цѣнахъ:

Довгота косы	62	65	70	75	80	85	90	cmtr.
Цѣна за штуку	1·—	1·05	1·10	1·20	1·30	1·40	1·50	зр.

Брусокъ 15 кр.

Высылка скора, лишь **за готôвку або послѣплатою** почтою або зелѣзницею; фрахтъ ôдъ одной косы выносить 2 до 3 кр. при ôдборѣ що найменше 10 штукъ.

Численнѣ посвѣдченя о добротѣ косъ долучае ся до пересылки.

Осторожно передъ обманьствомъ!!! Правдивѣ суть лишь косы зъ маркою „Косарь“ выбитою на ôднорôтнôй сторонѣ пятки и спровадженѣ просто ôдъ фірмы. 3889 (8—?)

Л. Мінцеръ въ Дрогобичи (Галичина)

Господарѣ збираючѣ замовленя мають провізію

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

Найбôльшій по французски уладженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.

Сезонъ 1891.

Звѣстне найдешевше жерело закупна.

Найбôльшій складъ есть якъ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Оддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гафтôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасаманерій, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ приборôвъ кравецкихъ.

Оддѣлъ II. Капелюхи дамскѣ, дѣвочѣ и дѣточѣ, выробы панчôшковѣ для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, ґорсеты и запаски для дамъ и дѣтей.

Оддѣлъ III. Краваты мужескѣ, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и маншеты, парасолѣ англійскѣ, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и англійскѣ рукавички.

Оддѣлъ IV. Рукавички дамскѣ, шкôрковѣ, даньскѣ, шведскѣ и англійскѣ, а также рукавички шовковѣ, вовнянѣ и нитянѣ.

Оддѣлъ V. Вахлярѣ чорнѣ и кольоровѣ на балѣ и вечеры, та великій выбôръ японьскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ.

Оддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.

Оддѣлъ VII. Станики трикотовѣ и джерсеѣ для дамъ по зр. 1·90, 2·50 3·50 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку

Оддѣлъ VIII. Спôдничка дѣточи, плащики, пальтотики и запаски.

Оддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великѣ килимы, сальоновѣ ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки маттінґовѣ до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣннѣ, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.

Оддѣлъ X. Ту суть портієры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Тунісъ по зр. 3·20, якôсть 1-ша 3·75, Мароккo 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапецунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портієръ Кірманъ и даґестаньскихъ та матерій на мебелѣ.

Бѣлѣ ôднасованѣ заслоны коронковѣ, цѣле ôкно 1·45, 1·75, 1·90, 2·50 до 50 зр.

Оддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и высше. Комплетнѣ ґарнітуры ґоделінôвѣ складаючѣ ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·60 до 30 зр. Всхôднѣ капы шиелевѣ I величкôсть 1·25, II 2·50, III 3·50.

Крôмъ того великій выбôръ флянелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ, коцы на лôжка и конѣ. Стебнованѣ колдры вовнянѣ, ватованѣ, атласовѣ, піковѣ и до прикрасы.

Замовленя зъ провінціи полагоджуе ся якъ найсовѣстнѣйше.

Окремый ôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. ВЕРНФЕЛЬДЪ въ Вѣдни.**

Случаѣ обманчивого надуживаня марки „Zacherlin“, на жаль, не устаютъ! Фірма J. Zacherl у Вѣдни есть спонукана за-для того по всѣмъ усюдамъ оповѣстити, що она для охороны передъ такимъ надужитьемъ выплатить готôвкою 100 зр. нагороды кождому, котрого информаціями буде можна осягнути судовый засудъ въ случаю надужитя ей марки. „Zacherlin“ — се загально звѣстне, найлѣпше средство на насѣкомыхъ — не треба уважати за звычайный порошокъ на насѣкомыхъ, бо „Zacherlin“ есть свого рода специяльностію, котрои нѣгде нема инакше якъ въ запечатаныхъ фляшкахъ зъ маркою охоронною и пôдписомъ „J. Zacherl“. Хто отже жадае „Zacherlin“ а замѣсть того дôстае якійсь порошокъ въ паперѣ або въ коробкахъ, — — есть зъ певностію обманеный за кождымъ разомъ. **Правдивый можна купити у Львовѣ и въ иншихъ мѣстахъ на провінціи всюды тамъ, де вывѣшенѣ плякаты о Цахерлинѣ.**

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Паперъ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 151. Львôвъ, Понедѣлокъ 8 (20) липня 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ [illegible] о 5-ôй годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и [illegible] за [illegible] разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймають: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf [illegible]; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 9; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ [illegible]

Передплата на „ДѢЛО“ [illegible] въ Австріи: на цѣлый рôкъ . . . 18 зр., на пôвъ року . . . 9 зр., на чверть року . 4 зр. 50 кр., на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр. За границею: на цѣлый рôкъ . . . 24 зр., на пôвъ року . . . 12 зр., на чверть року . . . 6 зр.

У Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . . 16 зр., на пôвъ року . . . . 8 зр., на чверть року . . . 4 зр., на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція [illegible] ч. 24 [illegible]. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламація непечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня приймають ся по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одноѣ строчки инсератовои въ рубр. „Надôслано“ по 30 кр. а. в. [illegible] числа по 10 кр. ôдъ [illegible]

Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **посиѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты** и **залеглостей.**

Бесѣда посла А. Пôдляшецкого

выголошена пôдчасъ дебаты буджетовои при вôддѣлѣ буджету міністерства справедливости.

Высока палато!

Хибы нашого судôвництва, о котрыхъ такъ часто тутъ згадує ся, приписують ся звычайно и треба ихъ дѣйстно приписати двомъ головнымъ причинамъ: все ще истнуючимъ, застарѣлымъ а незгôднымъ уже зъ духомъ часу законамъ правнымъ и мало користи при посилчому а часами навѣть просто незадоволяючому успѣхови выконуваня судôвництва т. є. судоводства въ тѣснѣйшôмъ значѣню сего слова.

Усуненье першои зъ тыхъ перепонъ, обѣцяно намъ торжественно въ найвысшôй престольнôй бесѣдѣ, котрою отворено теперѣшну сесію парляментарну. Сказано тамъ дословно: „Въ законодавствѣ правничôмъ належить на ново застановитись не лишь надъ кодифікаціями на поли матеріяльного закона карного и поступованя передъ судами цивільными, — а также въ законѣ о поступованю карнôмъ показує ся пожаданою неодна змѣна зъ огляду на досвѣдъ“.

Выс. міністерство просвѣты мало также уже нагоду въ дотычныхъ комісіяхъ правничихъ заявити, що надъ кодифікацією великого закона о поступованю цивільнôмъ усильно працює ся та що предложенье его палатѣ наступить въ найблизшôй будучности, на кождый способъ въ такôмъ часѣ, що ся палата зможе взяти его пôдъ нарады и ухвалити.

Проектъ закона карного и повеля до поступованя карного, а также кôлька меншихъ проектôвъ законôвъ, котрѣ дотыкають економічного житя и мають пôсля найвысшои бесѣды престольнои зъ одного боку усунути перешкоды до спасенного розвитку его, а зъ другого боку зъ цѣлою строгостію запобѣчи шкôднымъ выбрикамъ користолюбія, предложенѣ вже палатѣ яко правительственнѣ проекты и теперь зависать лишь ôдъ палаты а взглядно ôдъ дотычныхъ комісій, щобы взявшись енергічно до студій, нарадъ и ухвалы лежачихъ уже передъ нами и маючихъ ся ще предложити проектôвъ законôвъ, сотворити на поли законодавства пôдставу до такъ выжиданои реформы и поправы нашого судôвництва.

И если Є. Е. п. президентъ міністрôвъ въ своѣй промовѣ зъ дня 17 червня пôднѣсъ зъ особливымъ вдоволеньемъ, що одно велике сторонництво, до котрого причисляють ся такъ знаменитѣ знатоки и способнѣ люде, стояче доси зъ боку, а теперь, идучи за голосомъ найвысшои бесѣды престольнои, бере знова чинну участь въ парляментарныхъ трудахъ, а его спôвъ участь певно приспѣшить найважнѣйшѣ справы выс. палаты, — то належить надѣятись, що спôвъ участь тои великои партіи также на поли законодавства судового принесе користь вымогамъ цѣлости державы, а тымъ самымъ — се я выразно зазначую и пôдношу, — также интересамъ поодинокихъ краѣвъ.

Однакожь одного побоюваня не можу при тôмъ позбути ся. Бою ся, щобы при обробленю важныхъ проектôвъ законôвъ, именно проекту закона о поступованю судовôмъ въ справахъ спôрныхъ, не знайшовъ елементъ свôйскій може за мало, а зновъ заграничный чужій елементъ за богато увзгляднения, — бо мы вже такъ пересвѣдченѣ и перенятѣ тымъ, що нашѣ теперѣшнѣ застарѣлѣ законы непотрѣбнѣ, що хотѣли бы ихъ позбути ся за всяку цѣну и готовѣ ихъ заступити першимъ-лѣпшимъ чужимъ закономъ, котрый, на жаль, выдаесь намъ усе лѣпшимъ, не зважаючи на се, чи ôнъ буде ôдповѣдати нашимъ ôдносинамъ.

Я певно не ворогъ якъ найбôльшого выхôснуваня здобуткôвъ на поли законодавства судового, де-небудь бы ихъ осягнено, и я дуже жалувавъ бы, если бы мы зрекли ся вызыскати ихъ для тои причины, що они походять зъ сего або того краю чи державы. Але зъ другои стороны, на мою гадку, прецѣнь не можна усувати такъ собѣ законы и основы законôвъ, котрѣ перетревали столѣтя, та по просту заступати ихъ иншими, незнаными и ôдъ населеня не ôдчуваными, зъ надѣею на добрый наслѣдокъ.

Нарôдъ, думаю, певно чує потребу реформы законôвъ застарѣлыхъ и вже невôдповѣдныхъ часови, але зъ другои стороны ôнъ и не бануе за новыми законами, котрыхъ засады були бы для него чужѣ. Онъ чує инстинктово, що законы передъ всѣмъ мають бути питомыми, и навѣть законы дуже добрѣ, котрѣ въ ихъ ôтчинѣ показали ся знаменитыми, въ другôмъ краю, де соціяльнѣ ôдносины, такъ званѣ основы правного житя, уформували ся инакше, они не можуть мати особливого успѣху и длятого ихъ заведенье не пожадане. [*Зовсѣмъ справедливо!*]

Є. Е. міністеръ фінансôвъ сказавъ при сегорôчнôй дебатѣ буджетовôй: „Законы належитостей жиють своимъ власнымъ житьемъ.“ Кождый законъ, пôсля моеи гадки, жие своимъ власнымъ житьемъ въ тôмъ змыслѣ, що ôнъ вживає ся въ свѣдомôсть народу, тамъ лишаесь и приноровлює ся до ôдносинъ.

Взагалѣ законъ мусить примѣнити ся до ôдносинъ, котрѣ ôнъ мае уладити, а ôдносины не дадуть ся, якъ се удачно сказавъ посолъ Лінбахеръ, реґулювати законами; ôдносины треба приймити за такѣ, якими они суть, и ôдповѣдно до нихъ уладити законы, а не на ôдворотъ.

Въ нашôй половинѣ монархіи ôдносины, за-для особливыхъ питоменностей соціяльного житя, котре окремо и ôдмѣнно выобразувало ся въ поодинокихъ краяхъ, не суть такѣ самѣ, якъ де инде, а особливо не такѣ самѣ, якъ въ одностôйнôй и живымъ житьемъ вымѣннымъ, торговельнымъ та соціяльнымъ визначаючôй ся Нѣмеччинѣ та Франціи. Прошу при моихъ словахъ не мати на гадцѣ политики. Она менѣ чужа. Менѣ ходить лишь о рѣчь. Впрочôмъ думаю, що мы до веденя высшои политики заграничнои зовсѣмъ не компетентнѣ въ сѣй палатѣ. [*Оклики на правици: Ого!*] Ôдносины у насъ ôдмѣннѣ по великихъ мѣстахъ, въ краяхъ альпейскихъ, въ Чехіи и Моравѣ, въ Дальматіи, въ Галичинѣ и Буковинѣ, а въ наслѣдокъ того зовсѣмъ добрый законъ для одностôйнои Нѣмеччины, — бувъ бы нездалый въ тыхъ краяхъ, коли-бъ его тамъ уведено безъ взгляду на ихъ властивѣ окремѣшности.

Посѣдаемо прецѣнь уже знаменитѣ законы, котрѣ уладжують правнѣ ôдносины одностôйно пôсля нѣмецкого взôрця, а бачимо, що они богато лиха заподѣяли и ще можуть заподѣяти. Маю на гадцѣ загальный законъ векслевый и загальный законъ торговельный.

Постанова закона векслевого, що здôбнымъ выдавати вексель есть кождый, хто може зобовязуватись черезъ умовы, есть невôдповѣдна для нашихъ обставинъ. Вексель — се вытворъ торговлѣ и права векслевѣ не повиннѣ примѣнятись у насъ до селянъ, котрѣ не займають ся торговлею, а именно до великои масы анальфабетôвъ середъ селяньства. За-для прерôзныхъ ôдносинъ господарскихъ они дуже часто не суть въ можности, мимо найлучшои волѣ, додержати речинця выплаты векселя, не розумѣють строгости векслевои и нѣколи не зрозумѣють, що заплата довгу векслевого первѣстному посѣдателеви векселя, не увôльняе ихъ, скоро той пустивъ вексель дальше, не повѣдомивши ихъ о тôмъ. Отже если ихъ узнаесь за способныхъ выдавати векслѣ и въ данôмъ случаю ужиесь супротивъ нихъ цѣлои строгости векслевого права и може змусить ся ихъ заступати свое право въ судахъ, до котрыхъ треба цѣлыми днями ѣхати, а оно звычайно выпадае въ ихъ некористь, — то они зруйнувались и неразъ за для малыхъ довгôвъ тратять все свое майно.

Замѣчають, що загальне уздôбненье векслеве есть головнымъ условіемъ до розвою здоровыхъ ôдносинъ торговельныхъ, а коли бъ его обмежено, потерпѣла бы на тôмъ торговля. Се зовсѣмъ несправедливо. Свѣтъ торговельный не журить ся о уздôбненье векслеве тыхъ, зъ котрыми ôнъ не стоить въ зносинахъ торговельныхъ. Уздôбненье векслеве селянъ выходить на добро поодинокихъ спекулянтôвъ грошевыхъ, а на тыхъ чей же не стоить свѣтъ торговельный. Впрочôмъ наше законодавство вже було спонукане додатково оголосити векслеву неспосôбнôсть особъ приналежныхъ до звязи войсковои, а не дасть ся доказати, щобы торговля ôдъ того потерпѣла.

Законъ векслевый для Угорщины постановляе въ арт. 104., що леґалізованый ручный знакъ на векслѣ лишь тогдѣ може заступити вымаганый пôдписъ, если пôдпису не можна выконати въ причины немочи фізичнои, — отже законъ выключае зъ засады анальфабетôвъ ôдъ уздôбненя векслевого. А законъ векслевый у Франціи постановляе въ арт. 114, що женщины, котрѣ не ведуть торговлѣ, не суть уздôбненѣ до векселя. Се-жь обмеженя загального уздôбненя векслевого, а мы моглибы собѣ бажати, щобы нашь оборотъ торговельный стоявъ такъ высоко, якъ у Франціи а по-части въ Угорщинѣ.

Подôбно дѣесь и зъ законами торговельными, а за примѣръ вкажу на его постановы о перевôзникахъ товарôвъ.

Нашѣ сельскѣ фирманы купцеви або промысловцеви, котрый везе свои товары на торгъ, выпаймають лишь фѣру и свою власну роботу, а не переймають товарôвъ до ôддачи, длятого, бо купець або промысловець самъ везе свôй товаръ и стереже его, — тожь тѣ фирманы не суть перевôзниками товарôвъ въ змыслѣ закона торговельного. А прецѣнь до нихъ примѣняють приписы книги законôвъ торговельныхъ, если по дорозѣ загубить ся товаръ, котрого вôзникъ зовсѣмъ не переймавъ. Не дѣєсь то такъ всюды, але оно бувае, а се для того, бо въ книзѣ законôвъ торговельныхъ не зроблено вымки въ користь такихъ вôзникôвъ, ихъ ôдносинъ до купця и промысловця не управильнено. Въ кругахъ кодифікаторôвъ закона торговельного не знали ôдмѣннои властивости того рода вôзникôвъ и взагалѣ не знали о ихъ истнованю.

Такихъ случаѣвъ я мôгъ бы навести выс. палатѣ бôльше, але не хочу протягати дебаты и вкажу лише на одинъ зъ пôзнѣйшихъ законôвъ, на законъ принятый зъ найбôльшою радостію — о поступованю баґательнôмъ. Наслѣдкомъ незвычайнои легкости веденя процесу баґательного, внесено ся вносити до судôвъ для справъ баґательныхъ въ дробнѣйшихъ спорахъ правныхъ до 50 зр. таке множество позвôвъ, що судьѣ формально були засыпанѣ ними и мусѣли по сотцѣ розправъ переводити въ одинôмъ дни. Розумѣесь, судья баґательокъ, особливо въ пôзнѣйшихъ годинахъ, не бувъ въ силѣ навѣть уважати на справы, якъ того потрѣбно, щобы порѣшити праву справу, хочь бы она и якъ малои була ваги. Такъ бували выпадки, що вырокъ не ôдповѣдъ сути справы и законнымъ приписамъ, а коли такихъ случаѣвъ ставало що разъ бôльше, то дôйшло до того, що почато ôдпекуватись цѣлого закона. Але се не справедливе. Треба або судьѣ дати бôльше вôльного часу розôбрати основнѣйше справу, або треба допустити, щобы высшѣ суды бôльше пересмотрювали вырокы судьѣвъ въ баґательныхъ, нѣжь се доси водило ся, и тутъ надавалось бы передовсѣмъ допущенье жалобы неважности за-для хибного примѣненя закона. Се треба було жадати вже при выданю закона, то знаменитый впрочôмъ законъ не бувъ бы опôсля предметомъ неґативнои критики.

Въ державѣ, якъ наша, властиво було бы справедливѣйше, если-бъ выдавано партикулярнѣ законы для поодинокихъ краѣвъ, въ котрыхъ вытворилось осôбне житье соціяльне, — [illegible] не есть рѣчь такъ безосновна, если зъ стороны автономістôвъ домагають ся, щобы полишити право законодавства въ цивільныхъ справахъ соймамъ краевымъ. Єсли однакъ не допускаесь, щобы сей принципъ, зъ причинъ державныхъ, а именно зъ огляду на конечну єдность державну, увôйшовъ въ житье такожь въ цивільныхъ институціяхъ законныхъ державы, — и тую засаду уважаю за оправдану — то прецѣнь зовсѣмъ було бы справедливо, щобы въ законахъ, котрѣ надають ся для цѣлои державы а взглядно для цѣлои половины монархіи, увзгляднювано питоменности рôзныхъ краѣвъ и щобы тымъ способомъ числено ся зъ особливою индивідуальностію Австріи.

У мене повстало занепокоенье, коли порушено въ парляментарныхъ кругахъ, щобы передъ нарадами надъ великими кодифікаціями выслати до Нѣмеччины експертôвъ, котрѣ бы пересмотрѣли на мѣсци дѣланье тамошныхъ ôдносины тѣ нормуючихъ законôвъ и о результатѣ здали справу. Не сумнѣваю ся, що высланье експертôвъ за границю може мати и користи, бо на основѣ досвѣдôвъ на мѣсци неодно, що выдае ся теоретично добре, по практичнôмъ наглядѣ далось бы зробити инакше. Але я пересвѣдченый, що користь вышла бы менча, если-бъ рôвночасно експерты не пересвѣдчились, на скôлько ôдносины, серед котрыхъ законъ за границею введеный и выконуваный, ôдповѣдае ôдносинамъ тутешнымъ.

Експерты, если ихъ місія мае мати ôдповѣдну вагу, мусѣли-бъ наперед объѣздити свою державу, тутъ студіювати рôзнѣ ôдносины, а ажь потôмъ могли-бъ поѣхати за границю, щобы тамъ поробити порôвнуючѣ студія о успѣху тамошныхъ законôвъ и о скôлько згôднѣ тутешнѣ а тамошнѣ правнѣ ôдносины. Безъ того радше бы залишити высыланье експертôвъ за границю, если погляд чиникôвъ мѣродайныхъ мае замѣсть проясните, скорше замутити ся.

Кажуть — и въ тôмъ есть щось правды, — що зараджено бы лиху, коли-бъ оброблене бôльшихъ проектôвъ законôвъ а именно и проекту закона о процесѣ цивільнôмъ, не повѣрювано поодинокимъ референтамъ, але комісіямъ кодифікаційнымъ. Тѣ складали бы ся зъ найзнатнѣйшихъ правникôвъ всѣхъ краѣвъ и они вже при обробленю проекту оцѣнили бы всѣ властивости рôзныхъ краѣвъ та взяли бы пôдъ увагу. Покликанье и зложенье тыхъ комісій кодифікаційныхъ мало бы подвôйну користь: радѣ державнôй черезъ предложенье проекту ôдъ колеґіи, подôбно зложенои якъ парляментъ, улекшилась бы робота пересмотреня проекту, а друге, на случай перешкоды референта, — особливо тревалои, а се можливе а бодай не выключене, — не потребувавъ бы новый референтъ забирати ся на ново до роботы и черезъ те сама робота не проволѣкалась бы.

Такій способъ старають ся звычайно зробити черезъ те злишнымъ, що готовый проектъ референта пересылають судамъ, юридичнымъ факультетамъ и правничимъ товариствамъ, щобы высказали о нѣмъ свою гадку. Але пôсля моеи гадки, се не заступае корысти колеґіяльнои обрады проекту, — що такъ назву — знатоками законôвъ и краю, бо гадки судôвъ, юридичныхъ факультетôвъ и правничихъ товариствъ суть лишь натуры дораджуючои и звычайно оконечне выготовленье проекту дуже протягають.

Въ тôмъ взглядѣ вказую лишь на рефератъ проекту закона о карахъ за належитости. Хочь еще въ р. 1888 передано его поодинокимъ судамъ и найвысшому судови въ справахъ належитостей, щобы высказали о нѣмъ свою гадку, то таки, якъ недавно мы чули, выготовленье сего проекту не такъ скоро сповнить ся.

Другою причиною не такъ корыстныхъ ôдносинъ судôвничихъ въ Австріи есть не всюды вдоволяючій успѣхъ нашого судôвництва, а въ тôмъ взглядѣ моя ôтчина мае то нещастье, що ея ставлять на перше мѣсце. На галицке судôвництво нарѣкають якъ на найгôрше, а хочь и ôдносинами судôвничими по иншихъ краяхъ нѣхто не одушевляесь, то таки каже ся, що нѣгде не есть такъ зле, якъ въ Галичинѣ.

А прецѣнь се фактъ, що може нѣгде урядники судовѣ не завдають собѣ тôлько муки щобы ôдповѣсти вложенымъ на себе обовязкамъ, якъ то дѣе ся въ Галичинѣ. Меньше якъ десять годинъ що дня зъ року на рôкъ, въ будень и въ недѣлю, тамъ не працюють. Знаю случаѣ де судьѣ повѣтовѣ зъ суду майже не выходить, а навѣть вечерю кажуть собѣ приносити до уряду. [*Такъ! такъ!*] Знаю случаѣ, що совѣтники судовѣ, працею придушенѣ, западають одинъ по другôмъ въ тяжкѣ недуги и передъ часомъ стають старцями. Єсть у всхôднôй Галичинѣ одинъ судъ окружный, де за двайцять лѣтъ по введеню его въ житье, два першѣ его президенты, не выслуживши своихъ лѣтъ, померли — не на якусь случайну слабôсть, але по просту въ надмѣру роботы. О молодшôмъ поколѣню не хочу вже и говорити. Тѣ молодѣ люде, будущѣ судьѣ, заклятѣ до своего бюра и межи стосами актôвъ ледви можуть орієнтувати ся, щô важнѣйше и пильнѣйше, а що не такъ важне и не такъ пильне.

Въ такихъ ôдносинахъ жие и урядуе станъ судейскій въ Галичинѣ, и оно не тайна, що и галицкѣ члены найвысшого трибуналу не належать до тыхъ, щô мають найменше роботы, — бо галицкихъ справъ судовыхъ вплывае розмѣрно бôльше, а они майже въ кождôй справѣ мають обовязокъ приготовляти переклады документôвъ и протоколôвъ для иншихъ членôвъ сенату, котрѣ не вмѣють краєвои мовы, — а се богато значить, зважившы, що въ судахъ панує принципъ: чимъ высше становище, тымъ бôльшѣ и жаданя що-до роботы его зъ огляду не лише на якôсть, але и на скôлькôсть.

Коли-жь мимо такого труду и дбаня галицкѣ судôвничѣ ôдносины таки належать до найменше ôтрадныхъ, то треба спытати ся: де лежить причина такъ сумного стану?

Думаю, що на се пытанье найлѣпше ôдповѣсти такъ, що станъ галицкихъ судьѣвъ квалітативно поставлено позаду судьѣвъ въ иншихъ краяхъ, — а шкода, що не узнали за потрѣбне умотивувати се твердженье, — мовь-бы то ся рѣчь була така ясна, очевидна и сама за себе говоряча, що не потребує нѣякихъ доказôвъ. Але забули приглянутись рôчнымъ выказамъ роботы и переконатись, що робота галицкихъ судьѣвъ що-до скôлькости не менша, якъ въ иншихъ краяхъ коронныхъ, а що-до якости стоить зовсѣмъ на-рôвнѣ зъ роботою судьѣвъ и трибуналôвъ судовыхъ въ иншихъ краяхъ коронныхъ, — якъ о сѣмъ можна переконати ся зъ числа змѣненыхъ въ послѣднôй инстанціи вырокôвъ першихъ судьѣвъ и трибуналôвъ судейскихъ.

(*Конець буде.*)

Русины въ дорозѣ до Праги.

Пôсля телеграмъ, якѣ мы одержуємо, витають Чехи нашого „Бояна“ и взагалѣ гостей рускихъ дуже сердечно.

Вчера [въ недѣлю] ранесенько на двôрци въ Пардубицяхъ повитали Русинôвъ депутаціи товариствъ „Сокола“, „Доброслава“ и циклістôвъ пôдъ проводомъ п. Франт. Ржегоржа. Женщины нашѣ надягли тутъ стрôй народный.

По 7-ôй годинѣ на стаціи въ Кралевôмъ-градцѣ [Königgrätz] повитали Русинôвъ ôдпоручники рады повѣтовои, мѣскои рады, жѣночого выдѣлу Ustřední Matice školské и депутаціи всѣхъ товариствъ зъ праворами. По взаимнôмъ представленю всѣ въѣхали въ мѣсто. Домы були украшенѣ.

О 8 ôй годинѣ выѣхали нашѣ черезъ село Стажеры, де оглянули все цѣкаве и були по-

частованй ческими колачами, до Градека на оглядины замку ґр. Гарраха. Тутъ бувъ поставленый графомъ буфетъ для гостей.

По полудни выѣхали до Неханичь. Тутъ була брама тріюмфальна Нашихъ повитали „соколы", депутаціи громадскій зъ околицѣ и десятки товариствъ, жевщины и дѣти зъ цвѣтами, музика... На Горцѣ ôдбувъ ся обѣдъ. Велика гостинность всюда.

По обѣдѣ выѣхали наші до Садовои, а зъ ôдтамъ удались на Хлюмъ (памятный зъ вôйны въ 1866 р. — тутъ лялась кровь также рускихъ воякôвъ).

По повороте ôдъ вечеръ до Кралевого-градца розôбрали нашихъ родины ческій въ гостину по домахъ а ôпосля ôдбула ся въ честь гостей спôльна вечеря при музицѣ.

Сегодня (въ понедѣлокъ) о 8-ôй годинѣ въ Кралевôмъ-градци руске богослуженье за воякôвъ-Русинôвъ) погибшихъ въ 1866 роцѣ на земли ческôй въ вôйнѣ зъ Прусами.

По богослуженю розглядъ мѣста.

О годинѣ 11½ обѣдъ по домахъ родинъ ческихъ.

О годинѣ 1½ выѣздъ въ двôрци до Праги.

(О 6-ôй годинѣ вечеромъ поѣздъ стане въ Празѣ.)

Въ четверъ въ ческôмъ театрѣ въ Празѣ буде дане — якъ заповѣдають ческій дневники — представленье въ честь Русинôвъ и на тôмъ представленю выступить „Боянъ".

Илюстрованый ческій тыжденникъ *Světozor* помѣстивъ статью п. Фр. Ржегоржа „Rusíni k nám" и дуже вдачный портретъ головы „Бояна" проф. Володимира Шухевича, а кралево-градецкій *Ratibor* помѣстивъ на вступѣ числа нашу пѣсню „Миръ вамъ братя" и письмо о. Ант. Замечника зъ Неханичь, въ котрôмъ ôнъ описує свою гостину середъ Русинôвъ галицкихъ.

Дописи „Дѣла".

Зъ Грималова.

[Підкопане підземными ходами мѣсто.]

Мѣсточко Грималôвъ повѣту скалатского зовсѣмъ пôдмінoване, стоить тôлько надъ незличеными пивницями и висить майже у воздусѣ. Пôдземнй тї льохи тягнуть ся ôдъ найдавнѣйшихъ часôвъ по-пôдъ цѣле мѣсто Одні кажуть, що въ нихъ хоронили ся люде за нападôвъ татарскихъ та турецкихъ; другі що то забутки давныхъ лучшихъ часôвъ. Тыми часами не тôлько що тыхъ пивниць не засыпували, але противно, ще ихъ розширяють, бо кождый властитель дому, потребуючи глины для ужитку, копає въ своѣй пивници, а жиды, особливо бѣднѣйшй, формально торгують глиною, особливо въ зимѣ, и тысячѣ мѣшкôвъ выносять зъ пивниць и продають. Теперь уже нѣякои вартости не мае властитель зъ пивницѣ, бо оденъ сусѣдъ добувъ ся до льоху своего сусѣда и пôдъ Грималовомъ суть тôлько многочисленнй тунелѣ, — зъ одного кôнця мѣсточка можна выйти по-пôдъ землю въ другôмъ кôнци.

Дуже часто западають ся тї пивницѣ на улици. Дня 30 н. ст. червня запала ся пивниця М. Зіса о 50 крокôвъ коло самои церкви, а 2 липня запала ся земля межи домами М. Штерна, Сендера Б. Галперна або Каца и Вольфа Блама на 120 крокôвъ ôдъ самои церкви, на 6 метрôвъ въ крузѣ, домы сусѣдні похились и люде выпровадили ся. Якъ бы, борони Боже, землетрясенье навѣстило Грималôвъ, то камѣнь на камени не ôставъ бы, а певно и церковь, а може й костелъ завалились бы.

Але тутъ не конецъ. Въ мартѣ року 1890 прийшовъ до пароха о. А. Г. комôрникъ Герша Кагане зъ н-ру дому 23 и завѣдомивъ, що Г. К. торгує глиною добуваною зъ льоху, котрый тягнесь въ напрямѣ до церкви, и такъ далеко пôдкопавъ ся, що въ льосѣ чути, якъ въ церквѣ спѣвають. О. парохъ завѣдомивъ заразъ ц. к. староство въ Скалатѣ д. 17 марта 1890, а пôзнѣйше и митроп. консисторію. Ц. к. староста С. будучи дня 3 цвѣтня на сесіи въ Грималовѣ оглянувъ зъ заступникомъ бурмістра и о. А. Ганкевичемъ той льохъ, але тôлько кôльканацять крокôвъ, щобы не выставлятись на небезпечнôсть, приказавъ запечатати его и загрозивъ властителеви карою, если-бъ посмѣвъ дальше копати глину, а рôвночасно поручило ц. к. староство [до ч. 4062], щобы скликати комітетъ церковный, котрый мае на пôдставѣ гадки знатокôвъ технічныхъ обдумати способъ зараджения злому. Все то зроблено и упрошено будôвничого и знатока технічного п. Р. В., щобы оглянувъ тї пивницѣ. Той оглянувъ при ужитю знарядôвъ технічныхъ и въ своѣмъ справозданю зъ 30 мая 1890 орѣкъ, що всѣ пивницѣ сусѣднихъ мешканцѣвъ Мойсеевого исповѣданя идуть въ напрямѣ до церкви; що пивниця Герша Кагане кôнчить ся на теріторіюмъ церковнôмъ, Герша Бляйха кôнчить ся пôдъ самымъ парканомъ, а Ефроима Ґроса не могла бути докладно оглянена за для небезпеченьства завалення, але йде правдоподôбно пôдъ саму церковь. То справозданье зъ скіцомъ предложено митр. Консисторіи дня 7 червня 1890 а она ôдослала до ц. к. намѣстництва. Але намѣстництво не увзглядинило того справозданя и рескриптомъ зъ 6 серпня 1890 ч. 54.874 поручило староству предприняти доходженье черезъ комісію політично-технічну. Дня 8 жовтня 1890 прибувъ урядникъ ц. к. староства и п. Т. Д. адъюнктъ будôвництва державного зъ Терпополя, але безъ всякихъ технічныхъ знарядôвъ, не мѣривъ тôлько оглянувъ пивницѣ. Заборонено копати глину въ пивницяхъ наоколо церкви пôдъ карою 50 зр., однакожь загрозы не всѣ слухають. А що всѣ коридоры пивничнй не доходять пôдъ церковь и тая еще не зарисувалась анѣ не валить ся, то о. А Ганкевичеви, парохови Грималова приказало ц. к. намѣстництво дня 19 мая 1891 ч. 32.506 заплатити кошты комісіи політично-технічнои въ сумѣ 31 зр. 49 кр. до 14 днівъ або рекурувати.

Не знати, хто бувъ бы виноватый, якъ бы такъ о. парохъ, бôячись коштôвъ, бувъ занишивъ тыхъ урядовыхъ донесень, и церковь порисувала ся та й якій камѣнь ôдорвавъ ся и людей побивъ? Першу комісію зъ рамени комітету заплативъ добровôльно о. парохъ зъ своеи кишенѣ въ сумѣ 10 зр., бо Гершъ Кагане выпровадивъ ся зъ Грималова и хотяй староство орекло, щобы о кошты ôдъ него выступити судово, але у него нема що взяти, бо ôнъ живъ зъ торгу тою глиною.

Не знати, по чыѣй сторонѣ правда? чи по сторонѣ пана Р. В., приватного будôвничого, котрый всѣ ôддаления мѣривъ метричною тасьмою на земли та въ пивницяхъ и ужавъ кутомѣра и бусолѣ? — чи пана Т. Д. державного адъюнкта будôвництва, котрый явивъ ся безъ инструментôвъ технічныхъ и тôлько оглянувъ? Оба выпадки завалення пивниць о 50 и 120 крокôвъ дуже падають ся о. пароху до рекурсу, хотяй ôнъ выступавъ усе въ уряду и о другу комісію не просивъ, тôлько на пôдставѣ оречения першои комісіи старавъ ся запобѣгти можливому нещастю, — за що скорше заслугувавъ на похвалу, нѣжь на заплату коштôвъ комісійныхъ. Не знати, якъ закôнчить ся тая цѣкава справа. Чи героями будуть и выграють мешканцѣ Грималова самй bracia мойсеевого исповѣданя, чи о. парохъ, котрый выступивъ въ оборонѣ церкви?

Зъ Рудецкого.

[До дописи про испытъ въ институтѣ Василіянокъ въ Яворовѣ.]

Прошу помѣстити въ „Дѣлѣ" деякй мои замѣтки до дописи про испытъ въ институтѣ Василіянокъ въ Яворовѣ, умѣщенои въ ч. 143 „Дѣла".

Насамперед що-до спѣву институтокъ мушу додати, що велика заслуга въ тôмъ взглядѣ належить ся о. катихитови Костецкови, котрый не жалувавъ своего труду приходити кôлька разôвъ по-за своими годинами, щобы вывчити дѣвчатъ церковного спѣву, а пôдчасъ богослуження управляла хоромъ уталантована ученица 7-ои клясы панна Анна Назаревичѣвна.

Що-до испыту мушу зъ приятностію зазначити, що силы учительскй прикладали ся пильно и зъ пожертвованьемъ, щобы выховати молодѣжь на честнй Русинки, а въ тôмъ взглядѣ сердечна и щира подяка належить ся учительцѣ п. Ясеницкôй, котра, не зважаючи на малу платню монастирску, вже 5-ый рôкъ трудить ся коло выхования и науки рускихъ дѣвчатъ, а также п. Константиевичѣвнôй.

Дописуватель п. Масликъ помыливъ ся що-до декламаціи въ VI-ôй клясѣ. Не була то поезія „До побратима", але „Белизаръ" Данила Млаки, а въ VII-ôй клясѣ цѣлкомъ не було мовы о Данилѣ Млацѣ тôлько о розвою поезіи ліричнои, а о Шевченку, ґенію украиньскôмъ, згадано було, що ôнъ найславнѣйшій поетъ ліричный на Руси-Украинѣ. Бôльше не можна було жадати почути, коли на оденъ предметъ дано ледви 10 мінутъ часу, а учителька, видно, хотѣла представити розвôй ліричнои поезіи рускои. Тутъ було згадано о Осипѣ Федьковичу, поетѣ на Руси буковиньскôй и о Маркіянѣ Шашкевичу на Руси галицкôй. Се, гадаю, не замыкае границѣ Руси, — якъ то завважъ ч. дописуватель.

Вкôнци высказує бажанье, щобы заведенье дальше процвитало на славу Руси!

Очевидець.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ

На засѣданю центрального выдѣлу товариства „Просвѣта" зъ дня 14 н. ст. липня с. р. полагоджено межь иншими слѣдуючй важнѣйшй справы:

1. Рѣшено вызначити п. Базроневи, літератови у Львовѣ, кліше умѣщенй въ книжочцѣ товариства „Про годôвлю свиней".
2. Рѣшено друкувати книжочку „Про ликольте" зъ початкомъ року 1892.
3. Рѣшено упросити о. Олександра Стефановича до уложения бôльшого молитвеника въ якъ найкоротшôмъ часѣ.
4. Рѣшено зъ решты 1900 примѣрникôвъ книжочки „Илюстрована исторія Руси" оправити 350 прим. а оставшй ся екземплярѣ ôброшурувати.
5. Упрошено п. Костя Паньковского до уложения книжочки „О садôвництвѣ".
6. Принято до вѣдомости справозданье зъ дѣяльности товариства за рôкъ 1890 и рѣшено якъ найскорше розôслати его членамъ.
7. Принято до вѣдомости, що до бібліотеки товариства дарувала „Галицко-руска Матиця" 1 книжку, а до музею — институтъ руского товариства педаґоґічного у Львовѣ 4 писанки, бувшій инспекторъ краевый сов. Солтыкевичъ старинный флетъ, а п. Михайло Онишкевичъ зô Львова 5 мѣдяныхъ монетъ.
8. Книжочками давнѣйшого выдання ôбдаровано читальнѣ въ Перемышлянахъ и въ Олеши.
9. Принято 6 новыхъ членôвъ а то: Ивана Костюка вôйта въ Марковцяхъ, Григорія Мартиниця завѣдателя лѣсôвъ въ Вовчищахъ, Павла Лютака ткача въ Михальчу, Василя Бориславского молодця въ Ясеници сôльнôй, Михайла Маратчака ц. к. инспектора податкового въ Турцѣ к. Харова и читальню въ Перемышлянахъ.

Союзъ, товариство черновецкихъ академикôвъ продовжае силино розпочатй ôдчиты. Читали дальше: тов. Гламьскій: Провôдні думки въ повѣсти Мирного „Лихі люди"; тов. Цента: Поглядъ на драму Старицкого „Не судилось"; тов. Федорович: Хмельнищина, ея характеръ и значенье въ руско-украиньскôй исторіи" и тов. Колеса: Нарисъ ґенетично-критичный розбору Шевченковыхъ: „Гайдамакôвъ". Такъ було отже 6 ôдчитôвъ и можна надѣятись ихъ продовжения въ слѣдуючôмъ пôвроцѣ тай того, що й прочй „Союзане" сповнять свôй обовязокъ та перебувши першу пробу загорять въ „Союзѣ" справдѣ науковый рухъ.

На засѣданю центр. выдѣлу „товариства взаимнои помочи дякôвъ въ Станіславовѣ дня 30 червня с. р. порѣшивъ выдѣлъ слѣдуючй справы:

1. Принявъ до вѣдомости, що книжки и дневники касовй для ведення аґентуръ розôслано до всѣхъ 20 деканатôвъ, т. е. въ цѣлôй діецезіи на руки урядôвъ деканальныхъ вразъ зъ поученьемъ для аґентôвъ и ôдозвою до оо. деканôвъ, щобъ они передали тї книжки въ своихъ деканатахъ аґентамъ [а де ще нема аґентуры], то найвôдповѣднѣйшому пѣвцеви.
2. Затвердивъ ново завязану аґентуру въ деканатѣ скальскôмъ и принявъ 17 новыхъ членôвъ.
3. Принявъ до вѣдомости внесеня ухваленй чч. дяками на зборахъ деканальныхъ въ Трибуховцяхъ, дек. чортковского, и декотрй внесеня заразъ выдѣлъ порѣшивъ.
4. Зъ причины дуже важнои не прихиливъ ся выдѣлъ до внесеня, щобы въ осени с. р. склякати загальнй зборы, але рѣшивъ, щобы въ тôмъ часѣ склякати аґентôвъ деканальныхъ и патріотичныхъ дякôвъ до Станіславова, щобы спôльно нарадитись, якъ надъ розвитьемъ товариства, такъ и надъ змѣною статутôвъ и иншими справами товариства.
5. Рѣшивъ выдѣлъ ôднестись до Ел. Ординаріята зъ прошеньемъ, щобы Ординаріятъ вставивъ ся ôдъ себе зъ проектомъ до правительства и выдѣлу краевого, щобы при маючôй наступити змѣнѣ закона конкуренційного була вставлена платня бôльша, якъ до теперь, на дяка до 150 зр. рôчно.
6. Рѣшивъ выдѣлъ ôднести ся просто ôдъ себе знову зъ ôдповѣдными петиціями до сойму и выдѣлу краевого въ тôй справѣ, и о тôмъ увѣдомити товариства въ діецезіяхъ Львôвской и Перемыской, щобъ и они ôдъ себе ôднесли ся до своихъ Ординаріятôвъ и т. д.
7. Выдѣлъ рѣшивъ ôдповѣдно до ухвалы збору дякôвъ въ Трибуховцахъ ôднестись до урядôвъ парохіяльныхъ, щобы тї прийшли въ помôчь товариству матеріяльно и вплынули на братства церковнй, щобы вступали до товариства яко члены спомагаючй.
8. Выдѣлъ рѣшивъ ôднестись до Ел. Ординаріята зъ прошеньемъ, щобы Ординаріятъ заострнвъ свое розпоряджене що-до обсады посадъ дяковскихъ испытованими дяками и призначивъ речинецъ до зложеня испыту дяковского для дякôвъ цѣлои станіславôвскои діецезіи.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Подорожь членôвъ палаты пословъ рады державнои на выставу до Праги есть обширно коментована нѣмецкими ґазетами. Головною особою, коло котрои угрупувались прочй послы, есть ґр. Гогенвартъ и ему то присвятили староческй орґаны теплу згадку за добродѣйства, якихъ зазнали Чехи подчасъ его короткого міністерства. Але молодо-Чехи ôдтягнулись майже демонстративно ôдъ повитания загоствшихъ до Праги пословъ, такъ що и повитанье и угощенье паромъ пословъ припало въ участи старо-Чехамъ. N. fr. Presse пише такъ: Прогулька пословъ до Праги, въ котрôй взяли участь клерикалы, полудневй Славяне и Поляки, мабуть не мала такъ цѣли оглянути выставу, якъ радше задемонструвати, що ґр. Гогенвартъ не есть вже такъ цѣлкомъ опущеный. Старо-Чехи порозумѣли ту цѣль и ихъ орґанъ проповѣдує реконструкцію давнои правицѣ та хотѣвъ бы придбати до того и молодо-Чехôвъ. Але оба тй замѣры не удались. Молодо-Чехи приняли гостину Гогенварта холодно, а говорити о реконструкціи давнои правицѣ, се трохи за вчасно, бо молодо-Чехи въ Чехіи доси суть все ще одинокимъ чинникомъ, котрого можна втягати до політичныхъ обчислень.

Въ угорскôмъ парламентѣ предложивъ міністеръ справедливости Сіладій проектъ закона о судôвництвѣ въ справахъ выборчихъ. Проектъ закона обнимае 162 параґрафы. Въ довшôй промовѣ пояснивъ міністеръ мотивы, якими руководжено ся при укладаню закона, а опосля по сѣй промовѣ подякували Беетій зъ умѣркованои опозиціи и Пронай зъ скрайнои лѣвицѣ правительству за предложенье сего дуже важного проекту. Выбересь окрему комісію для сего закона.

А за той часъ веде ся дискусія надъ реформою адміністраціи пôсля обструкційнои опозиціи. Говорять ся безъ кôнця, такъ що всѣ дорѣкають презесови палаты Пехіому за его повôльность супротивъ опозиціи, що дозволяе ѣй въ промовахъ ôдбѣгати ôдъ предмету.

Неврожай и голодъ въ Россіи занепокоили вже и раду міністрôвъ. На послѣднôмъ засѣданю сконстатували міністры скарбу и справъ внутрѣшныхъ неврожай надъ Волгою та въ середнихъ, всхôдныхъ и украиньскихъ ґуберніяхъ. Добрй жнива будуть лишь спорадичнй. Міністеръ справъ внутрѣшныхъ зложивъ окрему комісію, котра мае выготовити планъ, якъ бы то заповнити зôбжемъ припасовй магазины и шпихлѣрѣ.

Подорожь наслѣдника престола черезъ Сибѣръ доходить вже до кôнця и не була бы за-для нѣчого цѣкава, если-бъ не послѣдне урядове оповѣщенье, що первѣстно уложеный планъ подорожи зъ Томска до Омска залишено и то навѣть противъ волѣ наслѣдника. Voss. Ztg. такъ пише о тôмъ: „Замѣсть ѣхати сухопутьемъ, якъ се перше уложено, выбрано дорогу водну, и хочь она выгôднѣйша та менше прикра анѣжь лихій зъ выбоинами великій гостинецъ зъ Томска до Омска, то все-таки водна дорога значно довша а также пустй и поганй береги рѣки Обу не представляють стôлько интересного и наукового, якъ сухопутье. До змѣны первѣстного пляну причинилась отся обставина. Въ подорожи черезъ Сибѣръ окруженье наслѣдника престолу пересвѣдчилось, що повтаряючій ся разъ у разъ въ Сибѣри образъ економічнои и духовои бѣдноты не лишить ся безъ величезного вплыву и наслѣдкôвъ на дуже вразливôмъ темпераментѣ царевича. Рôвно-жь пригадано собѣ, що дѣдъ теперѣшного наслѣдника, царь Александеръ II переѣхавъ ся, будучи наслѣдникомъ, по Сибѣри а ôднесенй враження були такъ сильнй, що мали вплывъ на будуче правлѣнье, котре було ліберальне и есть цѣлкомъ несимпатичне теперѣшному правительству въ Петербурзѣ. Познаки такого вплыву появились вже теперь у наслѣдника престолу, коли гостивъ въ Томску, бо хочь се мѣсто есть найперше що-до европейскои культуры въ Сибѣри, бо мае университетъ, то все-таки выказує крайну нужду населеня. Тому рѣшено, скоротити упланованый побутъ въ Томску и въ дальшу подорожь пуститись рѣками Томомъ, Обомъ и Иртишемъ.

Въ Петербурзѣ роблять ся великй приготовлення на принятье французкои ескадры. Голова мѣста Петербурга внѣсъ на засѣданю рады мѣскои, щобы призволила кредить 10.000 рублѣвъ на угощенье французкихъ офіцирôвъ маринарки. На памятку тои гостины будуть роздаватись межь офіцирôвъ французкихъ золотй и срѣбнй медалѣ.

Вчера зачавъ ся въ Петербурзѣ при замкненыхъ дверехъ процесъ о зраду державну противъ офіцира маринарки Густава Шмідта за продажу тайныхъ документôвъ.

Сербскій король Александеръ стане на земли россійской, пôсля найновѣйшихъ диспозицій, ажь 29 липня. Черезъ Одесу, Кіевъ поѣде до Москвы. На границѣ московскои ґуберніи повитае короля вел. князь Сергій а въ Москвѣ ôдбудесь въ его честь кôлька пирôвъ. Въ Москвѣ огляне король выставу азійску и французку та выбересь дальше въ дорогу. Дня 2 серпня прибуде король до Петергофу, де будуть выжидати его приѣзду на двôрци царь зъ великими князями, а цариця зъ вел. княжнами буде ждати въ палатѣ. Ще того дня ôдбудесь въ Петергофѣ ґалевый пиръ, на котрôмъ будуть члены сербского посольства, знатнй особы зъ сербскои кольоніи въ Петербурзѣ и окруженье короля. Слѣдуючого дня, на котрый припадають именины царицѣ зложить король свои желаня царици, а ôдтакъ буде присутный при торжественнôй авдієнціи двору. По авдієнціи ôдбудесь торжественный обхôдъ традиційный, подчасъ котрого король поведе за руку царицю а царь королеву грецку. По пирѣ ôдбудесь вечеромъ илюмінація парку и палаты. Слѣдуючого дня огляне король Петербургъ, Кронштадъ и околицю та буде ревізитувати членôвъ царскои родины.

Якъ вже мы донесли въ телеґрамахъ суботнѣшного числа, крізісъ кабінету французского минула, бо парляментъ 319 голосами противъ 103 порѣшивъ ôдложити дискусію надъ интерпеляцією посла Льора въ справѣ заостренъ пашпортовыхъ на границѣ Альзаціи в Льотарингіи. Ґалєріи и саля парляменту заповнились на засѣданю въ пятницю численно членами заграничнои дипльоматіи, послами и знатною публикою. Коли президентъ Фльоке заявивъ, що предметомъ нарадъ буде дискусія надъ интерпеляцією Льора, настало велике зворушенье. Міністеръ справъ внутрѣшныхъ Рібо ступивъ на трибуну и такъ зачавъ говорити: Я хотѣвъ бы пояснити мое вчерашне внесенье що-до ôдложеня, бо неясно собѣ его толкують. Я жадавъ ôдложеня на неозначеный часъ и то пôсля правильнои формы. Якъ повстала ся интерпеляція? Минувшои суботы появилась звѣстка въ однôй ґазетѣ и не пересвѣдчившись о правдивости донесеня ставляе п. Льоръ, пôсля своеи привычки, заразъ интерпеляцію. Але се неправда, щобы якійсь шефъ французкого дому торговельного жалувавъ ся передъ мною, що нѣмецке посольство не хотѣло дати ему візу пашпортову. — Деруледъ: Прочитайте Figaro. — Міністеръ Рібо: Я читавъ и можу заявити, що шефъ дому, наведеного у Figar-ѣ, написавъ до мене листъ, де говорить ся, що всѣ вѣсти суть фальшивй а ôнъ передъ осьми днями одержавъ бажанй пашпорты. Правительство готово кожду межинародну справу пôддати пôдъ дискусію. Нема пытания, котре не могло бы пояснитись зъ трибуны, розумѣесь зъ захованьемъ всякихъ взглядôвъ, на котрй палата рôвно жь все буде уважати. Если бы доказано правительству, що зъ Французами въ Нѣмеччинѣ поступають не такъ само, якъ зъ нашими чужинцями, то оно вже знало бы выповнити свôй обовязокъ. (Оплески) До того оно не потребує зазыву п. Льора. Правительство мае власну ініціятиву и одвѣчальность; оно користуєсь зъ обохъ въ рôвнôй мѣрѣ. Говорено про новй розпорядження Нѣмеччины въ справѣ пашпортôвъ и про патентъ, якй мусять французкй купцѣ брати до Альзаціи и Льотарингіи. Правда, що ту иде о патенты, якй въ Нѣмеччинѣ всѣ купцѣ, навѣть нѣмецкй, мусять брати пôсля закона зъ 1869

р. Отъ бачите, въ якою легкодушностію Льоръ и его товаришѣ трактують такій справы. Я додаю, що се було негôдне ґазетярску вѣсть ужити до аґітацій. Політика републиканьскои Франціи есть мирна; она не вызывае нѣкого и нѣчого не занедбуе. Певного рода гордôсть есть въ мовчаливôмъ становищи, яке собѣ наложила Франція ôдъ лѣтъ. Въ цѣлôмъ свѣтѣ мусять признати справедливôсть такôй політицѣ. Ôдъ якогось часу появились противники сеи політики, але ней палата розважe, чи при тôмъ крикливôмъ заховуваню не долучились до патріотичныхъ инспірацій ще иншй инспірація и на дѣѣ. Правительство републики не дасть ся збити зъ дороги, яку выбрало, оно не потрѣбуе нѣякои порады, оно знае свôй обовязокъ, але оно потрѣбуе довѣрія палаты, щобы выповнити свôй тяжкій обовязок". Если палата довѣряе правительству, то просимо не щадити въ тымъ довѣріемъ. Если міністеръ справъ заграничныхъ внесне, що непотрѣбно, щобы якусь заграничну справу пояснювати зъ трибуны, то ему можна вѣрити на слово. Въ имени цѣлого кабінету прошу ôдложити дискусію надъ интерпеляціею Льора на неозначеный часъ. (Оплески въ центрѣ и декуды на лѣвици.)

По міністрѣ промовивъ Льоръ, котрого назвали послѣдными часами „божевôльнымъ хрущемъ маевымъ". Ôнъ высказавъ своє зачудованье зъ внесеня на ôдложенье дискусіи. Розходить ся о національну гôдность; суть новій факты; ôнъ мôгъ бы палатѣ предложити документы, але мабуть она не хоче про нихъ знати, хочь бы и якъ були важнй. Справа мусить выяснитись. Я маю пликъ актôвъ на пôдпертье моеи интерпеляціи. Чи палата хоче ихъ выслухати: такъ чи нѣ!? — Президентъ Фльоке: Мы будемо голосувати надъ ôдложеньемъ.—Дерульедъ забравъ голосъ: Хоче пояснити свôй погладъ. Послѣдными часами голосувавъ за Фрайсінетомъ, не тому, мовь бы симпатизувавъ зъ нимъ, лишь щобы охоронити армію. Теперь хоче палата нове вотумъ довѣрія. Кому-жь дасть его палата? Чи може міністерству, котре мае свого рода ôдповѣдь на такй пытаня, котрй дотыкають гôдности Франціи? Если розходить ся о Анґлію, то чуемо, що оно нѣчого не знае, если розходить ся о Нѣмеччину, то чуемо те саме зъ додаткомъ: Треба бути осторожнымъ... Чи палата може певно вѣрити такому міністрови справъ заграничныхъ, що стоить супротивъ Анґліи зъ порожными а супротивъ Нѣмеччины въ пустыми руками. — През. Фльоке: Прошу бесѣдника, цофнути повысшій высказъ. — Мін. Рібо: Я не обиджаюсь такими напастями. — Президентъ: Заявленье міністра выходить у вашу користь. — Дерульедъ: Політика міністерства справъ заграничныхъ есть слабосильностію, слабосильностію и слабосильностію. — Опôсля довше говоривъ Пішонъ зъ правицѣ рôвно жь противъ міністра Рібота. — При голосованю приняла палата внесенье Рібота 319 противъ 103 голосôвъ; — а зô сто посолôвъ здержалось ôдъ голосованя.

НОВИНКИ.

— **Посолъ Романчукъ** вернувъ зъ Вѣдня до краю и кôлька днѣвъ пробуде у Львовѣ, а потôмъ выѣде на свѣжій воздухъ.

— **Пôдвысшенье платнѣ учителѣвъ** наступить сего року въ 140 мѣсцевостяхъ Галичины ôдъ 1 сѣчня 1891 а то на пôдставѣ сегорôчнои конскрипціи. Выдатокъ сей вынесе бôльше якъ 17.000 зр. а що сума ся не передвиджена соймомъ и не вставлена въ буджетъ шкôльный на рôкъ 1891, то краєва рада шкôльна звернулась до краевого выдѣлу о додатковый кредитъ. Въ деякихъ мѣсточкахъ на пр. въ Лютовискахъ, побôльшить ся платня учителя въ 300 на 450 зр. Всѣ учителѣ одержать надвыжку платнѣ за минувшій часъ (т. е. ôдъ 1 сѣчня 1891) зъ долины.

— **Краєва рада шкôльна** ухвалила на засѣданю зъ дня 13 н. ст. липня: Удѣляти въ фонду признаного соймомъ на рôкъ 1891 на позички и запомоги на будову шкôлъ — позички и запомоги тымъ громадамъ, въ котрыхъ зорґанізовано школы въ лѣтахъ 1876—1884 а то: Лещоватому повѣту лѣського, Чукви повѣту самбôрского, Гнилицимъ великимъ повѣту збараского, Дзвинячѣ и Новосѣлцѣ надъ Збручемъ повѣту также борщѣвского и Городкови та Слободцѣ кошиловецкôй повѣту залѣщицкого; затвердити выбôръ кс. З. Любоменского на заступника предсѣдателя окружнои рады шкôльнои въ Сокали; зачислити до книжокъ дозволеныхъ на нагороды для молодежи и до бібліотекъ шкôлъ народныхъ межь иншими и книжочки выданя „Просвѣты": „Веніаминъ Франклінъ" и „Оповѣданье о житю св. Пантелеймона"; дозволити до ужитку шкôльного книжку: Historya powszechna na klasy wyższe szkół średnich. Tom I. Historya starożytna napisal Wincenty Zakrzewski; перемѣнити школу етатову въ Миклашевѣ повѣту львôвского на триклясову, школы етатовй въ Колоднѣ повѣту жовкôвского и Волковѣ повѣту львôвского на двоклясовй а школы філіяльнй въ Сиповѣ повѣту золочѣвского и Бздурахъ повѣту брôдского на етатовй; ôдлучити присѣлокъ Лодины повѣту камянецкого ôдъ школы въ Нагôрцяхъ и зорґанізувати тамъ осôбну школу філіяльну, а громаду Стрѣлковцѣ повѣту борщѣвского ôдъ школы въ Пищатинцяхъ и зорґанізувати тамъ осôбну школу етатову; именувати о. Іос. Терлецкого сталымъ катихитомъ при 4-клясовôй школѣ мужескôй въ Рогатинѣ, Іос. Кульматицкого сталымъ учителемъ въ Уланові, Сильв. Павловского въ Липовци и Ил. Стропьского въ Коровици голодôвскôй повѣту чешанôвского, Юр. Амброзяка въ Лисци старôмъ повѣту богородчаньского, Влад. Юзефовича въ Камѣнцѣ великôй повѣту коломыйского; Мих. Проденича въ Полтвѣ и Игн. Подимовского въ Ушковичахъ повѣту перемышляньского, Тад. Гарновского въ Волощи пов. самбôрского, Генр. Шпрінца въ Бѣлôмъ повѣту перемышляньского и Ив. Гофмана въ Миклашевѣ управителемъ 3-клясовои школы въ Миклашевѣ повѣту львôвского.

— **Нотаръ зъ Лютовискъ** повѣту лѣського п. Петро Курись перенѣсъ ся на нотаріятъ до Богородчанъ.

— **Выдавництво „Бібліотеки Музыкальнои"** просить удавати ся у всѣхъ справахъ адміністраційныхъ въ часѣ ôдъ 20 липня до 10 жовтня на адресу: Несторъ Дмитрôвъ, богословъ II-го року въ Утѣшковѣ п. Красне коло Золочева.

— **Комісія краєва для справъ рôльничихъ.** Маршалокъ краевый, яко предсѣдатель, запросивъ членôвъ комісіи краевои для справъ рôльничихъ на засѣданье, котре ôдбуде ся 27 н. ст. липня о 10 годинѣ передъ полуднемъ зъ слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ: 1. Справозданье зъ дѣяльности секціи сталои, референтъ Романовичъ; 2. внесеня въ справѣ низшихъ шкôлъ рôльничихъ, референтъ Романовичъ; 3. внесеня въ справѣ заложеня новыхъ шкôлъ рôльничихъ, референтъ Струсевичъ; 4. справа заведеня интернату въ краевôй высшôй школѣ рôльничôй въ Дублянахъ, референтъ Верещиньскій; 5. справа ужитя фонду позычкового для кружкôвъ рôльничихъ, референты, д-ръ Пилятъ и Ст. Гомоличъ; 6. справа пôднесеня годôвлѣ рогатои худобы въ краю, (внесеня пос. д-ра Рутовского и комітетôвъ для обохъ краєвыхъ товариствъ рôльничихъ) референтъ Богданъ; 7. справа нищеня хрущѣвъ маєвыхъ и шкôдныхъ комахъ, референтъ Головкевичъ; 8. справы бѣжучй; 9. внесеня членôвъ комісіи.

— **Комісія краєва для справъ промысловыхъ.** Маршалокъ краевый, яко предсѣдатель, запросивъ членôвъ комісіи краевои для справъ промысловыхъ на засѣданье, котре ôдбуде ся въ недѣлю 26 н. ст. липня о годинѣ 11 передъ полуднемъ зъ слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ: 1. Справозданье зъ дѣяльности секціи адміністраційнои и бюра комісіи за послѣдный кварталъ; 2. справы личнй бюра комісіи; 3. справозданье рôчне зъ дѣяльности комісіи за часъ ôдъ серпня 1890 до серпня 1891, котрй мають ся предложити соймови; 4. орґанізація новыхъ шкôлъ промысловыхъ доповняючихъ въ Бялôй, Кентахъ, Подгуржу и Тернополи; 5. реорґанізація школы столярства и токарства въ Станіславовѣ; 6. внесенье взглядомъ удѣлу фонду краевого въ утвореню институціи пôдъ фірмою: Галицке акційне товариство торговельне; 7. подана о позички зъ краєвого фонду промыслового; 8. просьбы о стипендіи промысловй; 9. внесеня членôвъ комісіи.

— **Сильна буря и злива** лютила ся 1 н. ст. липня въ околици Бродôвъ и Лошнева. Въ Корсовѣ запаливъ грôмъ двѣ хаты и лишь енерґічному ратункови селянъ треба завдячити, що огонь не розширивъ ся, хочь вѣтеръ бувъ сильный. Въ Лошневѣ влетѣвъ грôмъ черезъ отворене ôкно до хаты и поразивъ хлопця, але хаты не запаливъ.

— **Еміґрація до Америки.** Анґлійскій ґенеральный консуль въ Новôмъ Йорку оголошуе въ послѣднôмъ своѣмъ справозданю интереснй данй о еміґрантахъ, котрй въ р. 1890 высѣли въ новойорскôмъ портѣ. Найбôльше еміґрантôвъ бо 68.058 було зъ Нѣмеччины, ôтакъ слѣдуе Италія, зъ ôдки вывандрувало 58.243 душъ, зъ Австрія 53.445, зъ Россіи 49.119, зъ Швеціи и Норвеґіи вывандрувало 33.869 душъ. Еміґрація зъ Нѣмеччины, Австріи и Россіи взмогла ся въ р. 1891 дуже значно — Що до Галичины то еміґрація збôльшае ся зъ кождымъ мѣсяцемъ. Въ маю, якъ мы вже доносили, выѣхало зъ Галичины до 300 осôбъ, въ червни жь збôльшило ся то число вже на 445 осôбъ, котрй черезъ Освѣцимъ переѣздили. Зъ нихъ завернула експозитура поліціи 24 особы для браку пашпортôвъ або достаточныхъ средствъ на дорогу. Найбôльшій процентъ еміґрантôвъ припадае на повѣтъ ясельскій въ 60 особами, друге мѣсце занимае повѣтъ пильзненьскій зъ 54 особами, ôтакъ слѣдують новосандецкій 35 осôбъ, сяніцкій 33 особы, коросненьскій и тарнôвскій по 26 осôбъ, золочѣвскій 22 особы, скалатскій 21 осôбъ, мѣлецкій 19 осôбъ, кольбушѣвскій 15 осôбъ, долиньскій, новоторгскій и ропчицкій по 13 осôбъ, домбровскій и горлицкій по 12 осôбъ, самбôрскій 10 осôбъ, всѣ иншй повѣты выказують и низше 10 осôбъ. Въ тôмъ самôмъ мѣсяци вернуло зъ Америки черезъ Освѣцимъ 360 осôбъ до Галичины, 24 до Буковины и 71 до Угорщины.

— **Ґимназія въ Унгвари** цѣкава для насъ въ того взгляду, що тамъ учить ся досыть угро-рускои молодежи. Та нема хôсна для Руси зъ тои молодежи. Вся она уважае ся мадярами и богато ученикôвъ покôнчивши науки не умѣе навѣть слова промовити по руски. Се природнй наслѣдки „объединенія" такихъ панôвъ якъ госп. Добряньскій. Украиньско-рускои літературы молодежь не знае, а літературнымъ угро-рускимъ языченъ чейже не одушевить ся. Тому не дивно, що на 177 гр. к. ученикôвъ унгварскои ґимназіи записало ся яко Русины лишь 18. Вправдѣ пôсля урядового выказу говорить на 476 ученикôвъ ґимназіи 108 по руски а на рускій языкъ ходить ихъ 125, та якій се языкъ показуе „Листокъ" и всѣ иншй угро-рускй літературнй „изданія". Угро руска молодежь ходить крôмъ того до ґимназій: мукачѣвскои, мармарошь-сиготскои, пряшѣвскои, сатмарскои, кошицкои, левочскои, нглавскои, кешмаркскои и шаторъ-алья уйгельскои. Однакожь всюды выносить она такій самый хôсенъ, якъ зъ ґимназіи унгварскои.

— **Збôръ угро-рускихъ монахôвъ** ôдбувъ ся, якъ доносить „Листокъ", 25 и 26 н. ст. червня, въ монастири св. Николая на чернечôй горѣ коло Мукачева пôдъ проводомъ ґенерального вікарія о. Вик. Гебея. Протоигуменомъ выбрано о. Инок. Левкапича, совѣтника консисторіи мукачѣвскои. Игуменами выбранй оо. Анат. Кралицкій для монастиря мукачѣвского, Пил. Тогда для Маріяпочаньского, І. Іозевичъ для мстичѣвского, Ев. Физейръ для мало березяньского, Мат. Врабель для хустъ боронявского, Кир. Микуличъ для краснобродского, Атан. Рокицкій для буковецкого и Арк. Пасторъ для бикшадского. Членами дефініторіи выбранй оо. Анат. Кралицкій, Варт. Кали, Ант. Гойдичъ и Ев. Данкаиичъ. Секретаремъ выбрано о. Варт. Кали.

— **VI зъѣздъ польскихъ лѣкарѣвъ и природознавцѣвъ въ Краковѣ**, о котрôмъ мы свого часу доносили, удавъ ся знаменито. Свѣдчить се о великôмъ розвою польскои літературы лѣкарскои и природознавчои, бо коли передъ 22 лѣтами ôдбувъ ся першій такій зъѣздъ, на котрый прибуло 200 участникôвъ утворившихъ 4 секціи и було лишь 2 польскй часописи лѣкарскй, то сего року зъѣхало ся бôльше якъ 800 участникôвъ, зъѣздъ числить 15 секцій и Поляки мають теперь 8 лѣкарскихъ часописей. Зъ нагоды сегорôчного зъѣзду отворено также выставу лѣкарску. Выстава ся занимае 11 комнатъ и мѣстить въ собѣ выставу 10 краевыхъ заведень купелевыхъ, оказы зоольоґіи, ботаніки, мінеральоґіи, анатоміи, ветеринаріи, 1500 польскихъ дѣлъ лѣкарскихъ, котрй выйшли зъ друку за послѣдныхъ 10 лѣтъ, таблицѣ етноґрафічнй, выставы шпиталѣвъ, санітарнй урядженя громады мѣста Кракова, всѣлякй справы и наконецъ ґігієнічнй та збôрка рôзныхъ хірурґічныхъ инструментôвъ. Цѣла выстава представляе ся импонуючо и Поляки можуть справедливо гордитись на здобутки ихъ науки на поли лѣчництва.

— **Пробы зъ новымъ матеріяломъ выбуховымъ въ арміи.** Зъ Прешбурґа доносять, що при оногдашныхъ пробахъ, якй тамъ робивъ 1 ій баталіонъ піонірôвъ зъ матеріяломъ выбуховымъ „екразитомъ" и бездымнымъ порохомъ, були присутнй крôмъ архикнязя Фридриха и ґенералиція такожь прускій пôдполковникъ артилеріи Райхенавъ и болгарскій маіоръ Сапуновъ. Екразитъ (вынаходники Кубінъ и Сіршъ) есть препаратомъ пікріны и перевысшае силою выбуховою всѣ дотеперѣшнй матеріялы выбуховй. Есть то жовтый якъ сѣрка, товстый при дотыку порохъ, котрый тисненьемъ, взглядно утовканьемъ деревяными товчками дасть ся збити въ одноцѣльну масу, котру можна безпечно ломити. Екразитъ выдержуе вогкôсть, высоку и низьку температуру, удареньe и тертье, чого при динамітѣ нема. При температурѣ 100 степенѣвъ Реоміра топить ся екразитъ а выставленый на поломѣнь або грань горить безъ гуку. Есть цѣлковито безпечный передъ стрѣлами такъ, що хоть може запалитись ôдъ карабіновыхъ стрѣлôвъ, то не експльодуе. Експльозія може наступити лишь посредствомъ препарату выбухового, т. е. выбуховыхъ капслей, наповненыхъ живымъ срѣбломъ и хлоридомъ антимону. При закрытыхъ мінахъ дѣлае екразитъ два разы сильнѣйше якъ динамітъ и найсильнѣйше дѣлае на зелѣзо. При оногдашныхъ пробахъ розсаджено въ загалѣ 8 предметôвъ. Запалювано-жь патроны посредствомъ анґлійскихъ шнурôвъ запальныхъ, котрй въ одной секундѣ запалюють міны на 3 кільометры ôддаленй. Найинтереснѣйше було высадженье 2·3 метра высокого укрѣпленя зъ стрѣльницями и палісадою за помочею 20.5 кільоґр. екразиту. Въ секундѣ зникло укрѣпленье, при чôмъ камѣнье попадало о 400 крокôвъ въ Дунай. Одну шину вôльно лежачу розôрвавъ 1/4 кільоґр. важучій набôй екразиту на дрôбнй кусники. Въ загалѣ пересвѣдчено ся, що екразитъ може ôддати въ вôйнѣ великй услуги.

— **Россійскй велитъ.** Въ Россіи не загинули ще правдивй велиты. О тôмъ знають досыть добре въ свѣтѣ а однакъ пхають ся до Россіи рôжнй велиты, бѣгуны и такй иншй „чуда свѣтовй" зъ заграницѣ и вызывають домашныхъ силачѣвъ до борбы. За таку „безличнôсть" дôставъ недавно въ Миколаевѣ одинъ зъ тыхъ заграничныхъ велитôвъ научку, якои певно не забуде. Въ Италійскомъ цирку Ферроні продукуе ся, якъ „Новороссійскій Телеграфъ" пише, „велитъ" именемъ Жераръ. Коли славный Архімедъ длятого не зрушивъ землѣ, що не мôгъ найти точки опору для пôдоймы, то п. Жераръ не кинувъ ще ґлобъ земного въ гору лише зъ тои причины, що не може его добре ухопити. Поборенье такого „артиста", рѣчь дуже тяжка и братя Ферроні, сильно пересвѣдченй, що противъ Жерарда не дасть ся нѣчого вдѣяти, оголосили величими плякатами, що тому, хто поборе п. Жерарда, дадуть 25 рублѣвъ нагороды. Але жь на диво знайшовъ ся заразъ партнеръ. Публика выповнила циркъ по береги, цѣкава якъ выпаде боротьба. Величанъ, выслуженый козакъ, вступивъ на арену, розглянувъ ся, сплюнувъ, засукавъ рукавы и хопивши п. Жерарда якъ грушку, почавъ его душити. Бѣдный артистъ упавъ на землю а козакъ ставъ теперь порядно свою жертву обрабляти. Кôлькохъ неустрашеныхъ мужчинъ зъ публики прибѣгло, щобы ôдорвати козака и освободити артиста, але козакъ попавъ въ таку лють, що кождого хто лишь наблизивъ ся до него, однымъ замахомъ кулака валивъ на землю. Не помогла и поліція. Розлюченый герой не выпускавъ зъ рукъ свого нещасного товариша а обраблявъ его зовсѣмъ систематично, щобы працѣнь своихъ 25 рублѣвъ чесно заробити. Настала загальна біѣга, але великанъ заявивъ, що не пустить Жерарда, хочь бы прийшло ся ему всю публику, поліцію и персоналъ цирковый збити на квасне яблоко. Теперь прийшла комісаревн поліціи щаслива гадка. Завôзвавъ цѣлу сторожу огневу и ажь сильнымъ трудомъ трехъ сикавокъ удало ся великана побороти. Звязаного вынесено зъ цирку а коли вже охоловъ зъ роздразненя, вручено ему нагороду и прошено не показувати ся бôльше на представленяхъ.

— **Довгій вѣкъ.** „Новости" доносять, що въ Бѣлгородѣ мешкае старець Нечипоренко, котрый числить собѣ 124 лѣтъ житя та помимо того ходить ще добре, читае и мае добрый слухъ. Свое такъ довге житье приписуе Нечипоренко тому, що коли бувъ ще молодцемъ, якійсь знахарь, що его лѣчивъ, порадивъ ему ѣсти „лише молодй рѣчи, а выстерѣгати ся старыхъ". Нечипоренко тримавъ ся точно рады знахаря, ѣвъ лише курята, индичата, качата, телятину, поросятину, а не уживавъ нѣколи воловины, вепровины, куреи анѣ гусей. Ярины такй, якъ огôрки, цибуля, капуста, морковь, ѣвъ, коли були зовсѣмъ свѣжй. Зъ часомъ такъ привыкъ до того, що вже мавъ ôдразу до мяса зъ старыхъ звѣрятъ и яринъ. Нечипоренко бувъ три разы жонатый и мавъ 8 доньокъ а одного сына, але старшй его дѣти повмирали въ вѣцѣ 50—65 лѣтъ. Маючи 82 роки, Нечипоренко оженивъ ся зъ 20-лѣтною дѣвчиною и мавъ зъ нею двѣ доньки, маючй теперь 40 и 38 лѣтъ. Старець повѣдае, що старôсть зачавъ учувати ажь 104 року житя, коли пôдупавши частково, мусѣвъ змѣнити спосôбъ житя.

— **Молодый убійникъ.** Передъ судомъ въ Лідсъ въ Анґліи стававъ сими днями 7-лѣтный хлопець, обжалованый о убійство свого ровесника. Слѣдство выказало, що малолѣтный убійникъ хотѣвъ сховати трупа въ мѣшци, котре вказувало на велику хитрôсть хлопця. На тôй пôдставѣ прийшли судьѣ присяжнй до пересвѣдченя, що хлопець допустивъ ся убійства цѣлкомъ холоднокровно и засудили его на кару смерти. Засудъ такій бувъ бы въ кождôй иншôй державѣ, де истнуе кара смерти, неможливый, але въ Анґліи найстрожшй кары примѣнюють ся власне до переступникôвъ-недолѣткôвъ. До семого року житя не ôдповѣдае ся передъ анґлійскимъ правомъ, ôдъ семого жь року до 14-го розходить ся при слѣдствѣ лишь о те, щобы доказати, чи малолѣтный переступникъ робивъ самосвѣдомо. Если заходить такій случай, не знае право облегчуючои обставины. Однакожь случаѣ такй дуже рѣдкй и здѣсь хроніка судова не записала доси засуду смерти на чоловѣка понизше 16 лѣтъ.

— **Велика спека** пануе вже ôдъ кôлькохъ днѣвъ въ Испаніи. Въ Мадритѣ показуе термометеръ ôдъ 12 днѣвъ 30° Р. горяча а въ Валентіи и Аліканте 32 степенѣ; въ Севіли стопивъ ся на кôлькохъ мѣсцяхъ асфальтовый хôдникъ. Жнива, особливо пшеничнй прийшли задля спеки о много скорше якъ звычайно, але зъ другои стороны посуха наробила богато шкоды. Въ провінціи Ціюдадъ Реаль попукала земля ôдъ горяча а всѣ жерела, криницѣ и рѣки повысыхали такъ, що навѣть птахи гинуть безъ воды.

— **Дрôбнй вѣсти.** Вѣнчанье Леоніда Молчковского, окôнченого богослова, ôдбуде ся дня 14 н. ст. серпня въ Глѣбовичахъ великихъ зъ панною Михайлиною Гвоздецкою. — Поѣздъ курерскій, котрый 16 н. ст. липня ишовъ зъ Тулюзы до Парижа, зыхопивъ ся зъ шинъ межь стаціями Някъ и Лаґені, при чôмъ 12 возôвъ розбилось и богато подорожныхъ пораненыхъ. — Цѣсарь дарувавъ громадѣ Телешница повѣту лѣського 50 зр. на будову школы. — Намѣстникъ ґр. Бадені выѣхавъ зъ Буска на инспекцію стадниины розплодовои въ Дрогобнжи. — Згубила ся въ дорозѣ зô Львова до Угринова 12-лѣтна учениця Катерина Цапъ, котра ще 15 н. ст. липня выѣхала а до теперь нема ея въ Угриновѣ. — Дня 30 н. ст. липня ôдбуде ся въ архикатедральнôй церквѣ св. Юра у Львовѣ вѣнчанье п. Ив. Лешковича Бачиньского окôнченого богослова, сына ректора гр. к. духовнои семинаріи о. Ол. Бачиньского, зъ панною Ел. Варв. Романовскою донькою п. Игн. Романовского віце-президента маґістрату.

Посмертнй — ☦ — оповѣстки.

Іосифа зъ Галендерскихъ Сушкевичева, вдова по офіціялѣ прокураторіи скарбу и мати д-ра Петра Сушкевича умерла у Львовѣ въ 79 роцѣ житя. Вѣчна ему память!

Никола Колцуникъ, учитель въ Яноровѣ коло Косова, горячій патріотъ и просвѣтитель народу, авторъ кôлькохъ цѣнныхъ працъ етноґрафічныхъ, упокоивъ ся дня 14 н. ст. червня въ самôй силѣ вѣку. Вѣчна ему память!

Наука штука и література.

— **„Галицко-руская бібліоґрафія за 1889 г."** Пôдъ такимъ заголовкомъ выйшовъ уже третій рôчный списъ рускихъ публікацій, выданыхъ въ Австріи (и въ Америцѣ), а почасти также въ Россіи, уложеный и оброблений п. И. Е. Левицкимъ, авторомъ великои Галицко-рускои бібліоґрафіи XIX-го вѣку. Телерѣшный томъ, обôймаючій 130 сторôнъ великои 8-ки, мѣстить все, що лишь оголосили австрійскй Русины въ Австріи, Россіи, Нѣмеччинѣ и Америцѣ въ языкахъ рускôмъ, россійскôмъ, польскôмъ, нѣмецкôмъ и иншихъ. Въ своѣмъ обробленю державъ ся п. Левицкій тои самои выпробованои методы, якъ и въ дотеперѣшныхъ своихъ бібліоґрафічныхъ працяхъ и подавъ докладнй копіи заголовкôвъ, число сторôнъ, форматъ, де можна було то й число друкованыхъ примѣрникôвъ, друкарню и навѣть рôдъ черенокъ. При часописяхъ подавъ ихъ змѣстъ пôсля певныхъ постôйныхъ рубрикъ. Загальне число рускихъ публікацій въ р. 1889 выносило 263. При кôнци на 30 сторонахъ мѣстить ся списъ прôзвищъ авторôвъ (бôльша часть псевдонімôвъ и криптонімôвъ ôдкрыта) и заголовки публікацій.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 20 липня. Вôйна мытова зъ Румуніею вже закôнчилась. Вчера оповѣщено розпорядженье міністерства скарбу и торговлѣ, котрымъ знесено всѣ реторсійнй мыта при руху перевозовôмъ межь Австро-Угорщиною и Румуніею та заказъ що-до вôльнои ôдъ мыта торговлѣ збôжемъ. Розпорядженье зносить заказъ импорту и експорту яринъ, овочѣвъ и ростинъ, звѣрятъ домовыхъ и худобы зъ Румуніи.

Петербургъ 20 липня. Царскимъ указомъ заряджено будову новои семои фльоты на Чорнôмъ мори до 1 сѣчня 1892 р.

Берлинъ 20 липня. Hamb. Nachr. опирають ся при своѣмъ донесеню, що ôдъ парляменту нѣмецкого зажадае ся значнй постулиты войсковй.

Парижь 20 липня. Знова робôтникôвъ зелѣзничихъ ширить ся.

ПОДЯКА.

Смерть непощадна выдерла менѣ 14 н. ст. червня с. р. мужа и друга, а дрôбнымъ дѣтямъ найлѣпшого батька! Въ тôмъ тяжкôмъ горю единою ôтрадою була для мене и для моихъ дѣточокъ щира помôчь, якои дознала я ôдъ людей чужихъ и далекихъ а въ моѣй роспуцѣ такъ менѣ

близькихъ. Тожъ на сёмъ мѣсци прошу приняти мою найщиршу подяку.

Найперше дякую Вп. панамъ Окуневскимъ за ôраду въ слабости покôйника и помôчь въ послѣднôй прислузѣ; дальше дякую Вп. и Веч. отцямъ Окуневскому, Сабатови, Добряньскому и Шанковскому за ихъ труды въ похоронахъ и за нагробнû бесѣды; дякую немєнче и Вп. окружному инспекторови якъ и Вп. пп. товаришамъ и колеґамъ, прибувшимъ навѣть зъ подальшихъ сторôнъ на той сумный обрядъ; дякую вкôнци и Вамъ честнû громадяне, що численнымъ удѣломъ зъ дѣточками не забули почтити память и заслуги небôщика, и Тобѣ, мила родино, дякую за щиру опѣку и любовь братню!

Всѣмъ Вамъ нехай Богъ платить, бо я не въ силѣ выразити для Васъ мою й дѣточокъ моихъ вдячность.

Яворôвъ коло Косова дня 17 н. ст. липня 1891.

Климентина зъ Церковскихъ Кольцункова.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

ул. Театральна ч. 6 (близь св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнû, рейсцайги, и т. и. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарацiи найдешевше и найскорше.

Замовленя въ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ ‚пôдъ Коперникомъ‘, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“**

Вже появивъ ся **третій** выпускъ сочиненя пôдъ заголовкомъ:

Житья Святыхъ

гр. кат. Церквою почитаемыхъ на каждый день въ роцѣ.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 100—110 друкованыхъ аркушѣвъ звычайного формата (въ IV томахъ) и буде выдавати ся періодично выпусками що 8 недѣль. Каждый выпускъ буде обнимати по одному мѣсяцю житья Святыхъ (9 аркушôвъ друку). Цѣле сочиненье выйде въ 12 выпускахъ въ протягу 1891 и 1892 р. — Препумерата на одинъ рôкъ (6 выпускôвъ, 50—55 аркушôвъ друку) съ почтовою пересылкою 4 зр.

Иларіонъ Ґмитрыкъ

професоръ Богочестія въ ц. к. гимназіи въ Самборѣ

Ц. к. австрійскû зелѣзницѣ державнû.

Вытягъ зъ розкладу ѣзды важного ôдъ 1 червня 1891.

(Пôсля годинника львôвского).

Одъѣздъ зô Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя

6^{30} рано. Поѣздъ особ до Стрыя, Хирова, Нового Санча, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіславова и Гусятина.

10^{50} передполуд. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Сухои и Станіславова

8^{00} вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіславова и Гусятина

8^{52} вечеръ. Поѣздъ особ до Стрыя. Хирова и Сухои.

Въ напрямѣ до Черновець.

5^{00} рано. Поѣздъ особ. до Станіславова и Коломыи

9^{15} передполуд. Поѣздъ поспѣшный до Станіславова, Черновець, Яссъ Букарешту и Гусятина.

4^{10} по полуд. Поѣздъ особ. до Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту.

10^{15} вечеръ. Поѣздъ особ. до Станіславова, Черновець, Сучавы, Гусятина.

Въ напрямѣ до Белзця.

9^{25} передполуд. Поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля

7^{40} вечеръ. Поѣздъ мѣшаный до Жовквы.

Приѣздъ до Львова.

Въ напрямѣ зô Стрыя.

7^{54} рано. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова и Стрыя.

9^{00} рано. Поѣздъ особ. зô Станіславова, Будапешту, Мункача, Лавочного и Стрыя

3^{40} по полуд. Поѣздъ особ. зъ Сухои. Хирова, Гусятина, Станіславова и Стрыя.

12^{20} въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Нового Санча, Хирова, Гусятина, Станіславова, Будапешту, Мункача и Лавочного.

Въ напрямѣ зъ Черновець.

6^{55} рано. Поѣздъ особ. зъ Сучавы, Черновець, Станіславова.

2^{00} по полуд. Поѣздъ особ зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Станіславова и Гусятина.

8^{00} вечеръ. Поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Яссъ Черновець, Станіславова, Гусятина.

11^{52} въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Коломыѣ, Станіславова, Гусятина.

Въ напрямѣ зъ Белзця.

6^{45} рано. Поѣздъ мѣшаный зъ Жовквы.

4^{12} по полуд. Поѣздъ мѣш зъ Сокаля и Белзця.

Афішѣ розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзниць державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна на каждôй стацiи по цѣнѣ 6 кр. за примѣрникъ.

Одъ 1 н. ст. липня с. р. до 31 н. ст. серпня включно, переходять поѣзды безъ пересѣданя въ Ряшева черезъ Ясло и Новый Санчъ до Орлова и назадъ. Поѣзды сû мають въ Ряшевѣ безпосередне полученье зъ ôдповѣдными поѣздами зелѣзниць Кароля Людвика а именно: зъ поѣздомъ ч. 26, ôдъѣздячимъ зô Львова о годинѣ 6 мін. 16 по полудни и поѣздомъ ч. 15, приѣздячимъ до Львова о годинѣ 8 мін. 12 рано (пôсля годинника львôвского).

Теофіль Копистиньскій

артистъ-маляръ

звѣстный ôдъ кôлькунацяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшае церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и иншû рѣчи. Приймае рѣзьбарскû роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовляе всякои величины церковнû образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшае зъ фотографiй портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторiи реставрує всякû старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячû въ кругъ працъ малярства — по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Веч. Духовеньство занотувати собѣ его адресу.

Т. Копистиньскій

ôдъ стороны Ставропиґійского Института. ул. Бляхарска число 5 у Львовѣ. 3936 (6—10)

ПОЛОТНА

ôдъ грубшихъ до найтоньшихъ вебъ дымы, полотна парискû на лѣтнû одяги и ліберія, ручники, хусточки до носа, полотна грубнû пôвъ-бѣленû — дреліхи, стирки, бѣлье столове у всякихъ розмѣрахъ и т. п. **Чисто лнянû** выробы ткацкû лишь въ добрôмъ родѣ поручае

ВОЛ. ҐОНЕТЪ

въ Корчинѣ коло Коросна. Ôдсылка совѣстна, ôдмѣняе ся або приймае ся назадъ все, що не подобало бы. Цѣнники и прôбки оплатно. — Адреса для певности въ языцѣ польскôмъ: **Wł. Gonet w Korczynie, p. Korczyna.**

ПА-

расоль до дощу и до сонця ôдъ 1.20 до 12 зр. — Калошѣ мужескû и дамскû зъ фабрикъ россійскихъ по цѣнахъ фабричныхъ — шапки не пропускаючû воды по 50 кр.

поручае найдешевше

ТОРГОВЛЯ

Братôвъ Лянгнерôвъ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

ЗОРЯ

безплатна учителька

книжочка припоручена кр. радою шкôльною на премія — коштує въ гарнôмъ переплетѣ 25 кр. Дôстати ея можна въ канцелярія тов. Просвѣта, въ книгарни инст. Ставропиґійского и у п. Гр. Врецьоны, учителя школы вправъ.

ВЪ АДМИНИСТРАЦІИ „ДѢЛА“

улиця Баторія число 24

можна дôстати:

Въ оборонѣ чести — зъ нѣмецкого Г. Раймунда Цѣна зниж. 1·25 зр.
Дымъ — зъ россійского Ив. Тургенева Ц. зн. 75 кр.
Стефанъ Лаврентій — зъ англійского Едвардса. Ц. зн. 1·35 зр.
Любовь убогого молодця — зъ французкого Окт. Фейлета. Ц. зн. 60 кр.
Новорôчнû Дзвоны зъ англійского Кар. Діккенса Ц. зн. 30 кр.
Громъ и храмъ зъ шведского Дядька Адама. Ц. зн. 1·60 кр.
Мѣщаньске племя зъ нѣмецкого Ф Раймунда. Ц. зн. 60 кр.
Зыслиного Сельма зъ французкого Окт Фейлета. Ц. зн. 40 кр.
Фромонтъ молодшій и Ріслеръ старшій зъ французкого. Ц. зн 90 кр.
Золотый чоловѣкъ зъ угорского Мавра Іокая Ц. зн. 90 кр.
Два масты зъ англійского Кар. Діккенса. Ц зн. 1 зр.
Батько Горіо зъ французкого Бальзака. Ц. зн. 1 зр.
Князь Серебряный зъ россійского гр. А. К. Толстого. Ц. зн. 1 зр
Зъ чужихъ знадоваковъ. Збôрникъ повѣстокъ и оповѣдань. Ц зн. 70 кр.
Набобъ зъ французкого Альф. Додета Ц. зн. 1·35 кр.
Батьки и дѣти зъ россійского Ив. Тургенева. Ц. зн 1·20 кр.
Власными силами зъ нѣмецкого Вильгельмины Гилернъ Ц зн. 1·20 кр
Великій Лѣмъ зъ французкого Юрія Онета. Ц. 2 зр.
Вина и кара зъ россійского Федора Достоевского. Ц. 4 зр
Родина Буххольцъ зъ нѣмецкого Ю. Стіндого. Ц. 1 зр.
Обломовъ зъ россійского И. А. Гончарева. Ц. 1 зр. 90 кр
Низины зъ польского Елизы Оржешковои. Ц. 65 кр.
Безталанне сватанье образокъ зъ галицкого житя написавъ Василь Барвѣнокъ Цѣна 80 кр.
Мертвû душѣ зъ россійского М. Гоголя (зъ портрет. автора). Ц. 1·80 кр

Накладомъ „ДЗВÔНКА“ появились и можь набути черезъ всѣ книгарнѣ:

1) Леонида Глѣбова: Байки цѣна 5 кр.
2) В. Чайченко: Олеся опов. „ 5 „
3) „ Байки „ 5 „
4) „ 2 Оповѣданя „ 5 „
5) Ив. Франка: Лѣсъ Миката „ 50 „
6) М. Лисенка: Коза дереза оперетка до спѣву и форт. 80 „

Редакція „Дзвôнка“ Львôвъ ул. Чарнецкого 26.

Для выгоды П. Т. Публики отворено

НОВУ АҐЕНЦІЮ

Краковского Товариства взаимныхъ убезпечень

на житье та ôдъ огню и граду

у Львовѣ при ул. **Театральнôй ч. 21** (входить ся зъ улицѣ Скарбковской).

Полісы асекурацiйнû выставляють ся въ **языцѣ рускôмъ — всѣ проспекты и переписка зъ партіями ведесь по руски.** — Близше можна розвѣдатись въ Адміністраціи „Дѣла“.

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить ôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1·60 зр., на чверть року 1 зр.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЪ

поручае

выпробованû и певнû средства косметичнû

ôдзначенû 9-ма медалями заслуги и 2-ма дипльомами признаня,

Олѣйокъ таніновый, взмôцняе и пôдпомагае волосю рости. Фляшонъ 50 кр.

Помада хінова, взмôцняе корѣнцѣ волося и запобѣгае выпадати волосю. — Слоикъ 80 кр.

Вода атеньска, до вмываня волося, запобѣгае творити ся парплямъ, ôдсвѣжує, робить тревальши барву и полыскъ. — Фляшонъ 80 кр.

Олѣйокъ хіно-таніновый. Дѣлае знаменито **на корѣнцѣ волося и на порôстъ волося.** Въ случаяхъ де въ наслѣдокъ недуга выпало волосье, выказавъ вельми цѣлюще дѣланье. Вже по ужитю одной фляшки можна добачити порôстъ. — Цѣна 1 зр. 20 кр.

Есенція мятова до полоканя устъ, кромѣ приятного, скрѣпляючого смаку и запаху, дуже корисно **дѣлае на ясла и зубы.** Фляшонъ 50 кр.

Порошокъ ростинно-алькалічный, **до чищеня зубôвъ.** Надае перлову бѣлость, ôддаляе камѣнь и квасы, котрû наводять бôль и порохнявѣнье зубôвъ. Пуделко 30 и 60 кр.

Віолінъ средство противъ прѣтя рукъ и ногъ. Фляшонъ 50 кр.

Вода львôвска. Приятный, нѣжный и довготревалый запахъ той воды здѣлавъ се, що въ Антверпія на выставѣ всемірнôй вôстала публично проклямована и ôдзначена. Цѣна фляшону меншого 80 кр., бôльшого 1.50 кр.

Ніґретина. Выборне средство до фарбованя въ сейчасъ волося на тревалу и красну барву чорну и темну; есть цѣлкомъ невинôдливе а въ ужитю цѣлкомъ поединче. Цѣна 1 зр.

Бѣлû и гарнû руки. Найбôльше червонû и попадалû руки выбѣляють ся и выгладять ся по кôлькоразовôмъ натертю **Кремомъ ростиннымъ.** Слоикъ 80 кр.

Смаровило литовске до обувя и шкôръ, нагчить шкôру, робить еи непромакаючою и тревалою. Пуделко по 50 кр и 1 зр.

Набути можна у ЛЬВОВѢ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3. и ул. Галицка ч. 17. Въ філіяхъ: въ КРАКОВѢ Суконницѣ ч. 20, и въ ЧЕРНОВЦЯХЪ Ринокъ ч. 2.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Одинокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

основаный въ 1870 р.

3319

Поручае правильно каждого тыждня **свѣжû транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручае его пôсля приложеного ему цѣнника.

Замовленя выповняються совѣстно и скоро **такожь за послѣплатою опакованье франко.**

Особливу увагу звертаеся на 3 знаменитû сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ		½ клгр	зр.	кр.
Кайсовъ	знам. черный	„	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	ôдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	60
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб 60 1 ф.	„	2	40
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	ôдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

Въ канцеляріи товариства „Просвѣта“ продають ся портреты бл. п.

Д-ра Олександра Огоновского

по 2 зр. и по 1 зр.

Цѣлый дохôдъ призначеный на фондъ памятниковый и стипендiйный.

Кістяки Гольбайна

Образки з житя

дôстане

въ **редакціи „Зеркала“** по 15 кр. (зъ почтовою пересылкою по 20 кр.)

„СЛАВІЯ“

БАНКЪ ВЗАИМНЫХЪ УБЕЗПЕЧЕНЬ ВЪ ПРАЗѢ.

Головне Заступництво для Галичины и Буковины у Львовѣ.

Благородна и добродѣйна цѣль забезпеченя будучности богатыхъ якъ и бѣднѣйшихъ лиць, та цѣлыхъ родинъ не дасть ся осягнути иншими средствами, якъ лише черезъ **убезпеченье житьеве**, позаякъ той найскорше щадить, хто забезпечуе ся.

Трицятьлѣтный отець забезпечуе для новонародженои доньки за квартальну премію 9 зр. 68 кр. капиталъ зр. 1000, маючій выплатити ся при еи дожитю 20-того року. — Умирае отець коли-небудь передъ тымъ 20 рокомъ, тогды устае дальше плаченье премій, а донька при дожитю 20 року получае цѣлый забезпеченый капиталъ 1000 зр. — Умирае же донька передъ дожитьемъ 20-го року, тогдѣ звертае „Славія“ всѣ вплаченû преміи.

Трицятьлѣтный мужчина забезпечуе собѣ на старôсть 1000 зр. Приступае до убезпеченя на 20 лѣтъ и платить мѣсячно 4 зр 53 кр. — Если въ протягу того часу, коли-небудь, хочь-бы по заплаченю лише одной раты мѣсячнои — умеръ, то „Славія“ выплачуе забезпеченый капиталъ 1000 зр. его наслѣдникамъ. — Если же пережие тыхъ 20 лѣтъ, тогдѣ може собѣ выбрати одинъ изъ слѣдуючихъ 5 способôвъ выплаты:

1) выплату цѣлои, на него припадаючои сумы 1158 зр. 10 кр., або

2) выплату лише сумы 619 зр. 60 кр., при чôмъ позôстае убезпеченымъ на посмертный капиталъ 1000 зр. безъ дальшои оплаты преміи;

3) выплачуванье досмертнои рôчнои ренты въ квотѣ 96 зр. 70 кр. або такожь

4) выплачуванье ему досмертнои ренты лишь 51 зр. 80 кр., при чôмъ зôстане убезпеченымъ на посмертный капиталъ 1000 зр. безъ дальшои оплаты преміи, вкôнци

5) выданье ему полiцы на капиталъ посмертный 2148 зр. 80 кр. безъ дальшои оплаты премiи.

Сорокъ-лѣтный отець забезпечуе на случай своеи смерти для своеи родины капиталъ 2000 зр. за мѣсячну оплату премiи 5 зр. 54 кр. — Умирае коли-небудь, хочь-бы лише по заплаченю одной раты мѣсячнои, то „Славія“ выплачуе цѣлый забезпеченый капиталъ 2000 зр. позôставшôй родинѣ.

Въ протягу 19 лѣтъ умерло 1542 членôвъ банку „Славія“, котрû вплатили до своеи смерти суму 294.883 зр. 18 кр., а за тое выплатила „Славія“ позôставшимъ ихъ родинамъ суму бôльшу о четверо, е. е. 1,130.326 зр. 32 кр.

На полiцы, що найменче 3 роки важнû, може членъ на жаданье, въ кôнцемъ каждого слѣдуючого року одержати посвѣдченье удѣлове на тую часть капиталу, або ренты, на яку за вплаченû премiи узыскавъ право.

Такожь може на такû полiцы получити позычку, або убезпеченье на инше змѣнити, або вкôнци полiцу банкови „Славія“ продати.

На заплаченье каждои, навѣть мѣсячнои раты премійнои, вызначеный есть терминъ 3 мѣсячный. — По упływѣ того часу полiца тратить свою важнôсть, однакъ на жаданье члена можна еи въ протягу року ôдновити, або банкови продати, наколи убезпеченье вже 3 роки тревало.

По 5 лѣтахъ важности убезпеченя, може забезпеченый капиталъ и въ такôмъ случаю бути выплаченый, коли убезпеченый самъ позбавивъ ся своего житя, або черезъ поединокъ. — За полiцы, що найменче 3 роки важнû, звертае „Славія“ въ обохъ тыхъ случаяхъ таку квоту, за яку полiцу-бы ôдкупивъ.

При такихъ улекшеныхъ и корыстныхъ условіяхъ мусить каждый цѣнити полiцъ „Славія“ уняти. 3293

Весь чистый зыскъ роздѣлюе ся межи убезпеченыхъ.

Выплаченû капиталы выносили по конець р. 1888 1,630.764 зр. 14 кр. — Число членôвъ секцiй I—III досягло **37.019 лиць, на забезпеченый капиталъ въ сумѣ 22,533.445 зр. 64 кр.**

Близшû поясненя подае Головна Дирекція банку взаимныхъ убезпечень „Славія“ въ Празѣ, або Головне Заступництво тогожь банку у Львовѣ.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

Найбôльшій по французки ужаджений складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.

Сезонъ 1891.

Звѣстне найдешевше жерело закупна.

Найбôльшій складъ есть якъ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Оддѣлъ I для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гафтôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасаментерія, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітовыхъ приборôвъ кравецкихъ.

Оддѣлъ II. Капелюхи дамскû, дѣвочû и дѣточû, выробы панчôшкові для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, горсеты и запаски для дамъ и дѣтей.

Оддѣлъ III. Краваты мужескû, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и манкеты, парасолѣ англійскû, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и англійскû рукавички.

Оддѣлъ IV. Рукавички дамскû, шкôрковû, даньскû, шведскû и англійскû, а также рукавички шовковû, вовнянû и нитянû.

Оддѣлъ V. Вахлярѣ чорнû и кольоровû набалѣ и вечеры, та великій выбôръ японьскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декорацiйныхъ.

Оддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.

Оддѣлъ VII. Станики трикотовû и джерсей для дамъ по зр. 1·90, 2·50 3·50 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку

Оддѣлъ VIII. Спôдничка дѣточû, плащики, пальтотики и запаски.

Оддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великû килимы, сальоновû ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки маттінґовû до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣннû, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходнаки по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.

Оддѣлъ X. Ту суть портіеры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Туніс по зр. 3·20, якôсть 1-ша 3·75, Мароко 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапезунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портіеръ Кірманъ и дагестаньскихъ та матерій на меблѣ.

Бѣлû одшкосованû заслоны коронковû, цѣле окно 1·45, 1·75, 1·90, 2·60 до 50 зр.

Оддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и высше. Комплетнû ґарнітуры ґоделіновû складаючû ся въ 2 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·60 до 30 зр. Всхôднû капы шиновû I якôсть 1·25, II 2·60, III 3·60.

Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ, коцы на лôжка и конѣ. Стебнованû ковдры вовнянû, ватованû, атласовû, пікові и до прикрасы.

Замовленя въ провінціи полагоджуе ся якъ найсовѣстнѣйше.

Окремнû ôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** въ Вѣдни.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черлянськои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 152. Львôвъ Второкъ 9 (21 липня 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

[illegible] „ДѢЛО“ [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible]

въ Австріи: | за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. | на цѣлый рôкъ . . . 26 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. | на пôвъ року . . . . 13 зр.
на чверть року . 4 зр. 50 кр. | на чверть року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.

у Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. | на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. | на мѣсяць . . . 1 зр. 36 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатаны вôльні вôдъ порта.

Поединоке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного стрôчки петиту [illegible] въ рубр. „Надôслане“ по 30 кр. а. в. [illegible]

☞ Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати зъ надсыланьемъ передплаты и залеглостей.**

Рада державна.

Палата пановъ ôдбула вчера два засѣданя, по чôмъ ôдложено ея сесію.

На засѣданю деннôмъ ухвалено безъ дискусіи въ другôмъ и третôмъ читаню отсѣ законы: новый договоръ зъ Львôвомъ; мыта мытовѣ и дороговѣ; признанье пôльгъ податковыхъ въ околицяхъ навѣщеныхъ фільоксерою; реґуляція Адиґе въ Тироли и Муру въ Стиріи; продажа державныхъ будынкôвъ у Вѣдни; выконуванье судôвництва консулярного.

На засѣданю вечѣрнôмъ реферувавъ Габетинекъ о бюджетѣ на 1891 р. и палата приняла бюджетъ безъ дискусіи въ II и III-ôмъ читаню. По полагодженю внесеныхъ петицій принято предложенье правительственне що-до евентуального удержавненя зелѣзницѣ Альбрехта.

Выбрано 20 членôвъ делеґаціи и 10 заступникôвъ. Выбраны: Ґр. Ст. Бадені, бар. Безецный, проф. Більротъ, бар. Чекі, бар. Конрадъ. кн. Конст. Чарторыйскій, Думба, ґр. Фалькенгайнъ, ґр. Гаррахъ, бар. Гельфертъ, ґр. Красицкій, бар. Райнельдъ, кн. Шенбурґъ, бар. Сохоръ, кн. Старемберґъ, ґр. Феттеръ, кн. Віндішґрецъ, ґр. Зедвіцъ. Мѣжь заступниками есть ґр. Сѣмѣньскій.

По выборахъ промовивъ ґр. Таффе, оповѣщуючи въ имени цѣсаря ôдложенье рады державнои.

Narodni Listy оповѣщують комунікатъ молодо-ческого клюбу, поясняючій причины, чому Чехи не приняли мандату до спôльныхъ делеґацій. Пôсля комунікату повинні були Чехи, яко представителѣ ческого народу, мати таке саме число ôдпоручникôвъ, яке мають Нѣмцѣ. А що ôдповѣдного числа ôдпоручникôвъ не могли перевести, бо представителѣ бôльшихъ посѣлостей ческихъ получили ся зъ Нѣмцями, то признали ôдповѣднымъ не приняти нѣякого мандату.

Въ першôй минувшôй сесіи рады державнои було 49 публичныхъ засѣдань, а мѣжь тымъ два вечѣрні засѣданя. Найбôльше часу забрала розправа бюджетова, котра стала широкою дискусією політичною, бо всѣ сторонництва парляментарні старали ся заявити своя погляды на внутрѣшну політику правительства.

Статистика минувшои сесіи выказує, що зъ 59 внесеныхъ на порядокъ дневный предложень правительственныхъ полагодила палата пословъ 34. Самостôйныхъ внесень появилось въ палатѣ 135, зъ того принято 25. Интерпеляцій було загаломъ 117, зъ котрыхъ міністры ôдповѣли на 46, а то ґр. Таффе 16 разôвъ, Штайнбахъ и Бакегемъ по 7. Фалькенгайнъ, Вельзерсгаймбъ, Ґавчь и Шенборнъ по 4 разы. Безъ ôдповѣди лишилось 71 интерпеляцій.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Цѣсарь выбере ся пôсля уложеного вже остаточно пляну найперше дня 30 липня рано на маневры въ Цілі, де перебуде до полудня, а ôдтакъ того дня выѣде зъ Цілі просто до Шварценавъ, де забавить сѣмь днѣвъ на маневрахъ, якѣ тамъ мають ôдбути ся.

Урядова ґазета подає, що угорскій міністеръ справъ внутрѣшныхъ поручивъ телеґрафічно віцежупанови комітату шепсеньского, выдати приказъ експонованôй при Морскôмъ оку угорскôй жандармеріи та зарядови дôбръ кн. Гогенлього, щобы отворено дорогу ведучу черезъ спôрну територію и не тамовано гостямъ куленичимъ зô стороны галицкои вôльного нею переходу.

За-для зниженя мыта на границѣ въ Румуніи, міністерство скарбу поручало буковиньскôй дирекціи скарбу телеґрафічно, щобы на коморахъ буковиньскихъ ôдъ стороны Румуніи побирано за перевôзъ товарôвъ въ Румуніи мыто такои высоты, якъ до 1882 р., с. е. таке, яке було передъ конвенцією. Дирекція скарбу выдала заразъ порученье граничнымъ урядамъ мытовымъ.

Figaro подає дуже цѣкаві, хочь не знати, на скôлько правдиві ревеляціи въ гостинѣ цѣсаря Вільгельма въ Анґліи. Коли цѣсарь заявивъ Сальсберіому, що Нѣмеччина не въ силѣ продовжати свого зброєня, президентъ анґлійскихъ міністрôвъ ôдповѣвъ: „Лишь такъ великій мо нархъ якъ Ваше цѣсарске Величество могли бы дати перші примѣръ розброєня.“ По тыхъ словахъ зрозумѣвъ цѣсарь, що мусить залишити пропозицію, зъ якою приѣхавъ, а котра намѣряла до того, щобы Анґлія взяла иніціативу въ европейскôмъ розброєню. Сальсбері зô своеи стороны приватно заявивъ, що Анґлія, хочь симпатизує зъ мирною політикою державъ середнои Европы, бажає зъ всѣми державами остати на добрôй стопѣ. Щобы се выразно зазначити, Сальсбері хотѣвъ доконче, щобы посолъ французскій Ваддінґтонъ бувъ на принятю въ Гатфільдъ; мало се стати ґарантією, що въ Гатфільдъ не ведено нѣякихъ переговорôвъ, котрі могли бы занепокоити Францію. Въ пятницю 10 липня ôдкинувъ ôдтакъ Ваддінґтонъ рѣшучо запросины; Сальсбері хопивъ ся всякихъ можливыхъ средствъ, ôднѣсъ ся навѣть телеґрафічно до Парижа и ажь въ недѣлю вечеромъ, коли вже нѣхто не числивъ, заявивъ Ваддінґтонъ, що прийде на другій день до Гатфільдъ. При пирѣ лишь леді Сальсбері передѣляла французского посла ôдъ цѣсаря, але цѣсарь поводивъ ся супротивъ Ваддінґтона дуже холодно и ледви два разы промовивъ до него.

Такъ отже льордъ Сальсбері давъ чемно але рѣшучо зрозумѣти нѣмецкому цѣсареви, що Анґлія не гадає обмежати своеи повнои свободы дѣланя. При кождôй нагодѣ вказувавъ при тôмъ льордъ Сальсбері цѣсареви на успособленье парляменту неприхильне якимъ-небудь зобовязанямъ. Тому цѣсарь мавъ высказати ся, що анґлійска дипльоматія и політика есть надто ховзка, щобы можна опертись на нѣй зъ довѣріемъ. Взагалѣ Вільгельмъ II не конче вдоволеный зô своеи подорожи до Анґліи, а Сальсбері — пôсля вѣсти Figar-a — есть дуже зичливо успособленый для Франціи и незабавомъ выразно заявить се въ парляментѣ. Анґлія якъ найпевнѣйше не приступила до тридержавного союза; що-до еи ôдносинъ зъ Италією ôдбула ся лишь вымѣна гадокъ и нотъ. Миръ есть забезпеченый на дуже довгій часъ и нема обавы, щобы навѣть справы балканьскі могли его зворушити. Цѣсарь мавъ сказати навѣть одному достойникови: „Уповажняю васъ розголосити, що если цѣсарь нѣмецкій говорить о мирѣ, хоче его певно цѣлкомъ на правду.“

Интересну статью о ôдносинахъ Анґліи до Нѣмеччины подають Hamb. Nachr. Въ статьи высказуєсь, якъ велику вагу має для Анґліи союзъ зъ Нѣмеччиною. Не говорячи о тôмъ, що ôдносины анґлійско-французскі суть все дуже непевні, а на случай лишь небезпечности зô стороны Нѣмеччины прибрали бы лагôднѣйшій характеръ, то въ Индіяхъ передо всѣмъ небезпечнôсть зô стороны Россіи вымагає доконче спôвдѣланя Нѣмеччины; якъ поводить ся войско нѣмецке на заходнôй границѣ россійскôй, есть для анґлійского правительства Азія надзвычайно важне. Становище Анґліи въ Єгиптѣ може вправдѣ зазнати лишь дипльоматичныхъ атакôвъ, але якъ-разъ въ дипльоматіи має Нѣмеччина рѣшаючій голосъ та може дуже вплынути на евакуацію або фактичну окупацію Єгипту. Тожь Анґлія, приступаючи до тридержавного союза, бôльше бы выскала, анѣжь давала. Коли розважить ся можливôсть военнои катастрофы европейскои, то Туреччина ôдограла бы важну ролю, именно коли бы прийшло зôрвати „стоотну приязнь нѣмецко-россійску“. Сеи евентуальности Нѣмеччина повинна стеречи ся, бо на случай войны зъ Россією можна выжидати атаку зô стороны французкои. Противно було бы на случай войны зъ Францією, бо участь Россіи въ нѣй залежала бы ôдъ многихъ обставинъ. Тому легко поняти, чому Россія не хоче зъ Францією заключити формального союза, бо нема мѣжь ними рôвноваги интересôвъ. Побѣда Франціи надъ Нѣмеччиною не лежить въ интересѣ россійскôмъ. Зъ того всего заключають Hamb. Nachr., що правительство нѣмецке не повинно собѣ въ нѣчôмъ вражати Россіи, але старати ся о се, щобы удержати зъ нею якъ найлѣпші ôдносины.

Старый кардиналъ Меннінґъ подавъ недавно свои погляды о послѣднôй енцикліцѣ папскôй про ôдносины робôтничі. Князь анґлійскои церкви уважає сю енцикліку за найважнѣйше дѣло папы Льва XIII, бо она не звернена якъ попередні енциклики лишь до церкви католицкои, але звертаєсь до цѣлого свѣта. Кардиналъ есть тои гадки, що то папске заявленье буде мати могучій вплывъ на католицкихъ предпринимцѣвъ и робôтникôвъ. Меннінґъ говоривъ о дальшôмъ дѣланю анґлійскихъ епископôвъ, щобы звернути увагу громадъ на значѣнье енциклики: она буде оголошена у всѣхъ земляхъ, де ино говорять по анґлійски а въ Анґліи специяльно выпечатано енцикліку и продаєсь по 4 кр. Соціялістичні науки пôсля гадки кардинала не будуть принаджувати довго робôтникôвъ. Робôтники не домагають ся, щобы знести приватну власнôсть, бо кождый зъ нихъ лишь бажає, щобы посѣдати власне пристановище въ мѣстѣ або власну хатчину въ маленькимъ кусникомъ землѣ на селѣ. Нѣкому не подякує робôтникъ за те, коли тои ôдбере въ него приватну власнôсть. На континентѣ робôтники дали навернути ся до соціялізму, бо они займають ся політикою. Въ Анґліи робôтники політикою не занимають ся, та зъ тои причины зôрвали зъ заграничными интернаціональными конґресами въ Швайцаріи, Голяндіи и Франціи. Кардиналъ добачає найпригôднѣйше средство до розвязаня пытаня робôтничого въ справедливôй та достаточнôй платни. Що-до интервенціи державнои, то пôсля гадки кардинала держава нѣколи не повинна мѣшати ся въ справы, котрі самі робôтники зможуть довести до кôнця. „Деякі економісты національні, говоривъ ôнъ наконець, насъ запевняють що подаванье милостинѣ деморалізує народъ. Однакъ пôсля моеи гадки, помôчь державна въ справахъ, котрі самъ народъ може полагодити, наводить за собою далеко бôльше деморалізуючій вплывъ. Зъ сеи причины высше кладу приватні и громадскі школы, анѣжь державне образованье въ якôй-небудь формѣ. Се послѣдне выдаєсь менѣ найгôршимъ чиномъ въ свѣтѣ.“

Розпоряджене міністерства справедливости о рускихъ вписахъ до книгъ грунтовыхъ

выкликало на засѣданю кола польского зъ 12 с. м. — якъ се мы вже коротко доносили — обширну дискусію, котру мы теперь подаємо пôсля урядового комунікату кола польского.

Пос. Рутовскій [демократъ польскій] представивъ, що пôсля его гадки розпоряджене міністра справедливости, щобы въ ипотечныхъ книгахъ робити вписы въ тôмъ языцѣ, въ якôмъ есть поданье, нарушує рескриптъ цѣсарскій зъ 1869 р., въ котрôмъ постановлено, що языкомъ урядовымъ въ Галичинѣ есть языкъ польскій. Длятого Рутовскій зажадавъ, щобы сю справу порушити и представити міністрови справедливости, якъ „коло“ глядить на се розпоряджене.

Предсѣдатель Яворскій заявивъ, що вже въ тôй справѣ говоривъ зъ міністромъ справедливости, а если „коло“ выскаже свои згадки въ тôй справѣ, то ôнъ пôсля нихъ поступить.

Пос. Мадейскій сказавъ, що рѣшаючимъ въ справѣ вписôвъ до ґіпотечныхъ книгъ есть пытанье: Чи языкъ тыхъ вписôвъ має уважатись за языкъ „внутрѣшнои службы судовои“ [des inneren Dienstes], чи за языкъ „ôдносинъ суду зъ сторонами“ [Verkehr mit den Parteien]? Въ р. 1879 лучило ся перший разъ, що судъ въ Бялôй поручивъ, щобы на основѣ нѣмецкого подания урядъ ґіпотечный доконавъ вписy въ нѣмецкôмъ языцѣ. Тогдѣ пок. Ґрохольскій, пос. Ридзовскій и ôнъ [Мадейскій] заняли ся тою справою и выготовили меморіалъ, въ котрôмъ представили свôй поглядъ, що институція ґіпотечна въ Галичинѣ повинна бути польскою, бо позаякъ языкомъ урядовымъ въ Галичинѣ есть языкъ польскій, вписы ґіпотечні повинні выконуватись выключно въ урядовôмъ языцѣ польскôмъ, а лише резолюціи ґіпотечні, призначені для сторôнъ, повинні выдавати ся въ тôмъ языцѣ, въ якôмъ внесено поданье. Але нѣ тогдѣшный міністеръ справедливости, нѣ ґр. Таффе не приняли того жаданя. Правительство стояло тогдѣ на становищи, що пôсля теперѣшного правного стану рѣчи, языка вписôвъ ґіпотечныхъ не можна уважати за языкъ внутрѣшнои службы судовои, бо институція ґіпотечна служить для сторôнъ, а не для суду. Дальше покликувалось правительство на припись ґіпотечного закона, пôсля котрого въ ґіпотецѣ мусить бути вписана судова резолюція дословно, а що судова резолюція западає въ тôмъ языцѣ, въ якôмъ сторона жадає впису, тожь, — по гадцѣ правительства, — вписъ ґіпотечный буде лишь тогдѣ дословный, если буде доконаный въ тôмъ языцѣ, въ якôмъ сторона внесла поданье. Хочь, пôсля гадки Ґрохольского, Ридзовского и Мадейского, сей вывôдъ не бувъ вповни умотивованый, то не було тогдѣ надѣѣ на переведенье того жаданя краю [?], щобы институція ґіпотечна була чисто польска, и они не пôдносили тои справы въ колѣ. Такъ и теперь пос. Мадейскій есть тои гадки, що пора не вôдповѣдна, щобы „коло“ зачало теперь акцію політичну въ тôмъ напрямѣ. Край має перевести богато важныхъ задачь, зъ котрыми треба здержати ся ажь до пригôднои поры. Длятого Мадейскій противить ся, щобы при розправахъ бюджетовыхъ пôдносити тую справу.

Пос. Хшановскій высказавъ гадку, що рѣшенье суду въ ґіпотечныхъ справахъ повинно западати все въ языцѣ урядовôмъ, с. е. въ языцѣ внутрѣшнои службы суду въ языцѣ польскôмъ, и въ тôмъ языцѣ повинно записуватись въ ґіпотечнôй книзѣ, а если стороны внесли поданье въ иншôмъ языцѣ, а не въ польскôмъ, то въ такôмъ случаю резолюція судова повинна имъ доручатись въ перекладѣ на тои языкъ, въ якôмъ внесли поданье. Длятого повинно коло заявити, що розпоряджене міністерске противить ся рескриптови цѣсарскому зъ 1869 р., котрый призанавъ польскій языкъ урядовымъ въ судахъ и адміністраційныхъ властяхъ въ Галичинѣ. Въ тôмъ напрямѣ повиненъ презесъ кола зробити рѣшуче представленье міністрови справедливости.

Пос. Рутовскій ще разъ забравъ слово и заявивъ, що въ розпоряджению міністерскôмъ що-до вписôвъ ґіпотечныхъ бачить небезпечнôсть. Се розпоряджене обиджає краевѣ права що-до урядового языка, признані рескриптомъ зъ 1869 р., а гадка правительства, мовь-бы вписы ґіпотечні були лише для сторôнъ, есть хибна, бо тѣ вписы суть для всеи публики, а ґіпотека не есть приватною справою. Длятого пос. Рутовскій стоить при своѣмъ внесеню. Польске „коло“ повинно заявити, що розпоряджене міністерске оно мусить уважати за укороченье краєвыхъ [?] правъ.

Пос. Пининьскій выповѣвъ также гадку, що вписы ґіпотечні повинні робити ся въ Галичинѣ въ урядовôмъ языцѣ с. е. польскôмъ, а сторонамъ лише ôдповѣдати въ тôмъ языцѣ, въ якôмъ було поданье.

Пос. Мадейскій закôнчивъ дискусію повторнымъ заявленьемъ, що вже въ 1879 р. бувъ гадки, що вписы ґіпотечні повинні выконуватись въ урядовôмъ языцѣ польскôмъ, — але гадає, що теперь не ôдповѣдно порушати тую справу въ палатѣ при бюджетовôй дискусіи, бо, крôмъ нѣмецкои лѣвицѣ, всѣ инші сторонництва були бы, въ огляду на свои краѣ за засадою высказаною въ міністерскôмъ розпоряджению. „Наше жаданье — кôнчивъ пос. Мадейскій—буде можна его перевести въ примѣненю лише до нашого краю. Теперь же сю справу повиненъ лише презесъ представити міністрови справедливости“.

Презесъ Яворскій заявивъ, що зробить міністрови справедливости що-до языка при вписахъ ипотечныхъ ще разъ представленье въ тôмъ дусѣ, якъ теперь всѣ въ „колѣ“ высказались, а именно, що ôдповѣдно (?) розпоряджению зъ 1869 року вписы повинні робитись въ языцѣ польскôмъ.

Русины въ дорозѣ до Праги.

Пôсля одержаныхъ письмъ и телеґрамъ подаємо дальші вѣсти зъ поѣздки Русинôвъ до Праги.

Зъ Одерберґа одержали мы письмо въ 18 липня въ годины $9^1/_2$ вечеромъ:

„Ѣдемо вже цѣлу нôчь и цѣлый день, тожь не диво, що всѣ дуже утомлені, хочь, розумѣєсь, всѣ крѣпимось радостію будучои гостины середъ братôвъ-Чехôвъ.

„Выѣхавши зô Львова стрѣтили мы въ Стрыю на двôрци тьму народу, що повитавъ насъ дуже сердечно. „Боянъ“ ôдспѣвавъ три пѣсни и мы поѣхали дальше, пращані Стрыянами.

„Спаня не було — разъ, що мало мѣсця, а по друге — що на стаціяхъ всѣдали нові гостѣ. О 4-ôй годинѣ рано пили мы въ Загôрю каву, а передъ годиною 7-ою въ Яслѣ всѣ умыли ся при кирници. За Ясломъ направляли мôстъ, тожь пустили впередъ саму машину на пробу, а потôмъ поѣздъ пôгнавъ. Передъ Каменкою тунель. Околиця дуже гарна. Ôдъ Нового-Санчь ѣде 160 Русинôвъ и Русинокъ. На бôльшихъ стаціяхъ, отже и въ Новôмъ-Санчи хоръ „Бояна“ спѣвавъ рускі пѣснѣ. О годинѣ $2^1/_2$ зъѣли мы въ Сухôй росôлъ, а о $3^1/_2$ обѣдъ въ Живци. Все вже було готове на столахъ, то мы просто зъ ваґонôвъ за столы. Ôдъ Санча дощь ллье якъ зъ коновки. Въ Одерберґъ година ôдпочинку. Тутъ уже стрѣчаємо Чехôвъ, котрі тѣшать ся нашою гостиною и нашимъ „Боянисткамъ“ подають рожѣ...“

Зъ Кралевого-Градця одержали мы вчера вечеромъ телеґраму:

„Черезъ весь день на привѣтъ нашихъ великій здвигъ ческого народу. Вечѣрный бенкетъ въ недѣлю выпавъ славно, поминальне богослуженье въ церквѣ св. Духа величаво. Ôдъѣздимо до Праги пращані зъ ентузіязмомъ масами народу ческого.“

Зъ Праги телеґрафують намъ сегодня:

„Вчера вечеромъ прибули мы зъ Кралевого-градця до Праги на дворець державныхъ зелѣзницъ. Передъ двôрцемъ дожидали насъ тысячѣ народу и по приѣздѣ повитали насъ грôмкими окликами. Депутація женщинъ вручила нашимъ букеты. Въ имени репрезентаціи мѣста Праги повитавъ насъ д-ръ Грдличка а потôмъ другій Чехъ въ имени комітету выставы. Ôдповѣвъ проф. Вол. Шухевичъ заявленьемъ, що мы привозимо для Чехôвъ поздоровленье ôдъ цѣлого народу руского. Пôдчасъ походу въ мѣсто при спѣвѣ пѣсень ческихъ народъ витавъ Русинôвъ грôмкими окликами.

„Сегодня [вô второкъ] о годинѣ 10-ôй удались мы на выставу. Въ головнôмъ павільонѣ повитавъ насъ промовою презесъ комітету выставы Янъ [Jahn]. Проф. В. Шухевичь ôдповѣвъ по чески. Музика заграла аріи нашихъ пѣсень народныхъ. Всюды незвычайна величавôсть."

НОВИНКИ.

— **Посолъ Ол. Барвѣньскій** повернувъ вчера зъ Вѣдня до Львова.

— **Уконституованье рады повѣтовои въ Ярославѣ** ôдбуло ся 15 н. ст. липня. Маршалкомъ выбраный дѣдичь Вацл. Мариновскій, заступникомъ маршалка адвокатъ зъ Ярослава д-ръ Влад. Яхъ. До выдѣлу выбраній: зъ бôльшихъ посѣлостей Едв. Мицевскій дѣдичь и посолъ соймовый а яко заступникъ ґр. Сѣминьскій-Левицкій jun; зъ мѣстъ бурмістръ ярославскій д-ръ Ад. Дицiюсъ а яко заступникъ адвокатъ д-ръ Влад. Грабовскій; зъ меншихъ посѣлостей о. Подолиньскій зъ Лазôвъ, кн. Юр. Чарторыйскій и нотарь зъ Радимна Яницкій, а яко заступники: селянинъ Кашуба, кн. Вит. Чарторыйскій и професоръ ярославскои ґімназіи Рихликъ.

— **Баронъ Гіршъ** — якъ довѣдуесь краковскій Kurjer polski — призначивъ додатково вôсѣмь міліонôвъ, щобы въ Галичинѣ закупити добра, розпарцелювати ихъ та оселити на нихъ еміґрантôвъ жидôвъ зъ Россіи, котрî що-денно чимъ-разъ бôльше налазять теперь до Галичины. Вже и жидôвска Ojczyzna теперь не заперечуе, що еміґранты-жиды зъ Россіи будуть оселюватись въ Галичинѣ, але каже, лише тî, котрî суть австрійскими пôддаными, бо иншихъ, уродженыхъ въ Россіи, правительство наше нѣбы-то мае высылати зъ границь Австріи. [Сумнѣваемо ся, чи оно дôйде до кôнця: котрый жидъ уродженый въ Австріи, а котрый въ Россіи?]

— **Самоубійства.** Въ Ряшевѣ застрѣливъ ся 15 н. ст. липня пôдпоручникъ обороны краевои Рудольфъ Новакъ. Причиною самоубійства були довги жидôвскій. — Въ Лазахъ коло Радимна ôдобравъ собѣ зъ нужды житье 73-лѣтный селянинъ Марко Дѣдукъ, влѣзши до корыта и пôдрѣзавши собѣ горло.

— **Институтъ бурсы „Народного Дому" у Львовѣ** розписуе на шкôльный рôкъ 1891/92 конкурсъ на принятье ученикôвъ до тои-жь бурсы зъ речинцемъ до 15 н. ст. серпня 1891. При подаваню уважати треба на се: 1) подания можуть вносити лише отцѣ або опѣкуны ученикôвъ, 2) до подань треба долучити: метрику, шкôльне свѣдоцтво за послѣдный пôврôкъ и свѣдоцтво убожества, 3) приймати ся будуть ученики до I-ои кл. ґімназіяльнои, не переступивші 12 року житя. Тî, що вже були въ сей бурсѣ, мають першеньство, 4) ôдъ новыхъ кандидатôвъ вымагае ся ôдличныхъ успѣхôвъ въ науцѣ, примѣрныхъ обычаѣвъ, гарного голосу и крѣпкого здоровля, 5) всѣ просячî мають явити ся 29 н. ст. серпня въ канцеляріи „Народного Дому", де пôддадуть ся испытови зъ шкôльныхъ предметôвъ, голосу и оглядинамъ лѣкарскимъ, 6) каждый принятый мусить мати 6 паръ бѣля, 4 простирала, 4 пошевки, 4 ручники, 2 пары чоботъ, ôдповѣдну лѣтну и зимову одѣжь и средства на книжки та иншî потребы шкôльнî, а новопринятî мусять крôмъ того мати грошѣ на вписове и оплату шкôльну, крôмъ того вложити на руки настоятеля 5 зр. на евентуальну умысну ушкоду инвентаря, 8) просячій повиненъ точно подати свою адресу. Прилоги до подань можна буде ôдобрати въ канцеляріи института. — Дальше управляючій совѣтъ „Народного Дому" у Львовѣ розписуе конкурсъ на принятье кôлькохъ убогихъ дѣвчатъ до руского дѣвочого воспиталища у Львовѣ пôдъ управою Василіянокъ на кошть „Народного Дому". Речинець до вношеня подань назначеный на 15 н. ст. серпня 1891. Родичѣ и опѣкуны, стараючі ся о принятье дочокъ, взглядно пупільокъ, мають долучити до подань метрику, свѣдоцтво зъ послѣдного пôврôку шкôльного, свѣдоцтво убожества и лѣкарске. Сироты людей заслуживших ся для „Народного Дому" мають першеньство. Принятî дôстануть въ воспиталищи безплатне удержанье и науку, обовязкомъ же родичѣвъ буде старатись о одѣжь для нихъ и о средства науковî.

— **Нещастна пригода** лучила ся дня 18 н. ст. липня въ Рогатинѣ. Офіціялістъ добрскій ґр. Людв. Красиньского хмеларь Цѣхоцкій, идучи до сушарнѣ, лишивъ на земли набиту стрѣльбу. Кôлька хвиль пôзнѣйше прийшовъ на се мѣсце робôтникъ Ив. Савицкій и пôдоймивши стрѣльбу вымѣривъ до другого робôтника Гриня Гарасимова. Не знати якимъ способомъ (бо Цѣхоцкій каже, що идучи до сушарнѣ здоймивъ зъ коминка капслю) стрѣльба выпалила и цѣлый набôй застрягъ Гарасимову въ чолѣ. Смерть наступила майже въ тôй самôй хвили. Гарасимôвъ полишивъ жѣнку и двое дѣтей, та старого немôчного ôтця.

— **Огонь въ поѣздѣ.** Дня 16 н. ст. липня выбухъ въ поѣздѣ ѣдучôмъ зъ Циріху до Женевы огонь, при чѣмъ згорѣвъ додатковый вôзъ почтовый. Огонь повставъ зъ неосторожности урядника почтового, котрый шукаючи згубленого оловця, кинувъ сѣрничку на землю мѣжь паперы. Урядникъ попѣкъ ся тяжко. Поѣздъ здержано и уратовано головный ваґонъ почтовый. Якî шкоды зробивъ огонь въ пересылкахъ, поки що не знати.

— **На фондъ „дому університетского"** запроектованого свого часу професорами львôвского університету — зôбрано доси 4.200 зр. Мае то бути институція, де академики одержували бы помôчь якъ пôдъ взглядомъ науковымъ такъ и матеріяльнымъ. Дôмъ університетскій мае обôймати комнаты на науку, дешеву товариску кухню и мешканя для академикôвъ. Доси датки на сю цѣль малî, бо обмежують ся майже выключно на датки професорôвъ и доцентôвъ університетскихъ.

— **Процесъ о тайне Товариство,** противъ Махайского и Сѣдлецкого въ Краковѣ, — о котрôмъ мы оногды коротко доносили, — скôнчивъ ся. Трибуналъ по переведенôмъ переслуханю обжалованыхъ и свѣдкôвъ узнавъ ихъ обохъ винными и засудивъ Махайского на вôсѣмь днѣвъ арешту и выдаленье яко чужого пôдданого зъ границь державы, а Сѣдлецкого на 10 днѣвъ арешту и 20 зр. кары. Махайскій, котрый уже ôдъ 17 цвѣтня о. р. сидить у вязници слѣдчôй, прийнявъ засудъ и почавъ заразъ ôдсиджувати кару, Сѣдлецкій же зголосивъ жалобу неважности.

— **Архикнязь Рудольфъ въ Америцѣ.** Американьске „Руске Слово", котре выдае о. Андруховичь, пише, що по Пенсильваніи волочить ся якійсь пройдисвѣтъ, котрый выбравъ собѣ досыть оріґінальный спосôбъ обманюваня людей. Жертвою его обманюваня суть, розумѣесь, темнî галицкî и словацкî робôтники. Вештаесь ôнъ помѣжь ними и оповѣдае имъ шепотомъ, що ôнъ не хто инишій, а самъ архикнязь Рудольфъ; що коли его хотѣли забити, удалось ему втечи до Америки, тутъ збере велике вôйско и пойде до старого краю, щобы собѣ назадъ свôй край ôдобрати. При тôмъ частуе ôнъ робôтникôвъ пивомъ, робить имъ рôжнî подарунки и обѣцюе, що якъ верне до краю, зробить такъ, що всѣмъ бѣднымъ людямъ буде добре, якъ въ раю. Коли-жь хто не хоче пити, то ôнъ говорить: „Пийте люде, пийте! мене стати на все!" Коли вже люде добре собѣ попôдпивають, тогдѣ намавляе ихъ, щобы на памятку купували у него годинники и продае золотî по 12 а срѣбнî по 7 долярôвъ. Люде купують и платять грошѣ, ажь опôсля переконують ся, що годинники бляшанî и нѣ до чого не здалî. „Руске Слово" каже, що мантѣй сей есть жидомъ галицкимъ и остерѣгае еміґрантôвъ передъ его обманьствами.

— **До неврожаю, якій сего року навѣстивъ Россію,** прилучило ся ще нове нещастье. Величезнй рôй саранчѣ покрыли майже всѣ ґуберніи полудневовсхôднои Россіи. Найурожайнѣйшî околицѣ, якъ край закавказскій, околицѣ межи Волгою, моремъ Каспійскимъ и Кавказомъ и степовî ґуберніи Чорноморскî знищенî. За Кавказомъ покрыла саранча 300.000 десятинъ земля и нищить, що лишь есть на поли. Правительство россійске старае ся запобѣгти сему нещастю и высылае робôтникôвъ до загроженыхъ мѣсць; доси однакъ нищенье саранчѣ не приносить хôсна.

— **Дрôбнî вѣсти.** Маршалокъ краевый кн. Сангушко выѣхавъ 19 н. ст. липня зъ Львова, щобы оглянути роботы реґуляційнî надъ Вислою въ повѣтахъ тарнобжескôмъ, мѣлецкôмъ и пильзнôмъ. Зъ маршалкомъ выѣхавъ членъ выдѣлу краевого Верещиньскій и инжинѣръ робôтъ реґуляційныхъ Кендзьоръ. — Клавдій Бѣлиньскій зъ Синявы коло Збаража зложивъ сими днями на університетѣ у Вѣдни докторатъ фільософіи. — Сегодня ôдбувае ся вѣнчанье В. Левицкого укôнченого богослова зъ панною Маріею Поповичѣвною донькою учителя въ Жовтанцяхъ.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Презенту на Раву руску дек. потелицкого одержавъ о. Евг. Горницкій.

Канонічну институцію одержали оо. Мих. Шатиньскій на Тираву сôльну дек. лѣського, Ил. Солтикевичь на Ботельку выжну дек. высочаньского, Ант. Яцѣвъ на Щуткôвъ дек. любачѣвского.

Сотрудництво одержавъ о. Дим. Гбла въ Сяноцѣ.

До канонічнои институціи на Башню дек. любачѣвского завôзвано о. Іос. Рейнаровича.

Завѣдательство въ Лѣницѣ малôй дек. старосамбôрского одержавъ о. Алекс. Хтѣй.

Ôдпустку на 6 тыжднѣвъ для поратованя здоровля одержали оо.: Ив. Яблоновскій, Ив. Кобринъ, Іос. Козакевичь и Титъ Дуркотъ; на 4 тыжднѣ о. Дан. Левкій.

Оповѣщенье.

На рôкъ шкôльный 1892 принятыхъ буде 18 питомцѣвъ до Бурсы рускои въ Тернополи зъ доплатами по 6 зр мѣсячно. Першенство мати будуть тî, котрî вже въ минувшôмъ роцѣ примѣщенî були и добрî успѣхи въ наукахъ поробили, опôсля новî тî, котрî выкажуть ся по при добрыхъ успѣхахъ зъ иншихъ предметôвъ що-найменше добрымъ успѣхомъ зъ руского языка.

Убѣгаючі ся о принятье повинні свое прошенье, заосмотрене почтовою маркою на 10 кр. на ôдповѣдь, до дня 16 н. ст. серпня с. р. предложити на руки предсѣдателя Вл. д-ра Лучакôвского, адвоката въ Тернополи, зъ слѣдуючими прилогами: 1) метрика крещеня, 2) свѣдоцтво шкôльне зъ остатного пôврôку, 3) потвердженье щепленои ôспы, 4) свѣдоцтво убожества взглядно моральности зъ уряду парохіяльного, 5) декларація ôтця або опѣкуна, що доплату зобовязуесь уплачувати зъ горы въ мѣсячныхъ ратахъ.

Ôдъ Выдѣлу Рускои бурсы въ Тернополи.

Конкурсъ.

Выдѣлъ Руского товариства педаґоґічного у Львовѣ, улиця Орменьска ч. 27, розписуе симъ на пôдставѣ статута, затвердженого намѣстництвомъ въ дни 20 червня 1888 до числа 33.606, конкурсъ на принятье ученикôвъ до „Института пôдъ покровомъ св. о. Николая".

Приймати ся будуть ученики середныхъ шкôлъ, сыны членôвъ Руского товариства педаґоґічного. До подания долучити треба: 1) метрику хрещеня ученика; 2) свѣдоцтво шкôльне зъ послѣдныхъ двохъ курсôвъ; 3) декларацію що до мѣсячнои заплаты, котра выносить 20 зр., а може бути вымково зниженою до сумы 15 зр. або замѣненою на віктуалы; але зниженье на 15 зр. мѣсячно мусить бути поперте дуже добрымъ свѣдоцтвомъ шкôльнымъ и 4) свѣдоцтвомъ убожества; 5) 1 зр. на выдатки кореспонденційнî; 6) хто не есть членомъ Руского товариства педаґоґічного 1 зр. на вписове и вкладку рôчну до того товариства.

Дальше подае выдѣлъ до вѣдомости, що всякî подания адресувати треба до выдѣлу Руского товариства педаґоґічного у Львовѣ ул. Орменьска ч. 27 на руки члена выдѣлу Костя Панькôвского. Подания, котрî не будуть докладно стилізованî, або не будуть обôймати всѣхъ симъ заявленьемъ обнятыхъ условій, лишать ся безъ ôдповѣди. Запытань або просьбы, поданî въ справѣ принятя до Института до особъ приватныхъ, або подания приватнî навѣть до членôвъ выдѣлу не увзглядняють ся. Остаточна умова заключить ся по принятю кандидата а причинъ не принятя выдѣлъ не есть обовязаный подавати.

Въ складъ комітету, занимаючого ся веденьемъ дѣлъ Институту, входять: о. Алекс. Тороньскій яко голова, проф. Кость Лучакôвскій яко директоръ науковый, д-ръ Антôнъ Хоминъ, яко дорадникъ лѣкарскій, д-ръ Стефанъ Федакъ яко дорадникъ правный, о. Иванъ Чапельскій яко духовникъ и Кость Панькôвскій яко настоятель и секретарь комітету.

Институтъ дае своимъ выхованкамъ: а) помешканье, харчь, опалъ, свѣтло, послугу; пранье за малою доплатою; б) доставляе имъ — о скôлько на се дозволять фонды — книжокъ и приборôвъ шкôльныхъ, в) управляе ихъ выхованьемъ, стараесь о добре домашне и товариске поведенье; г) улекшуе имъ науку шкôльну и нагляде за пôдъ доглядомъ домашного сталого директора; д) доставляе выхованкамъ способности придбати иншихъ вѣдомостей, теоретичныхъ и практичныхъ.

Часъ вносити подания о принятье вызначуесь до дня 30 липня 1891.

Телеграмы „Дѣла".

Будапештъ 21 липня. Pester Loyd пôвурядово заперечуе, мовь бы Капріві, Кальнокій и Рудіні мали зъѣхатись разомъ, а натомѣсть заповѣдае стрѣчу Капрівіого зъ Кальнокимъ пôдчасъ осѣнныхъ маневрôвъ.

Петербургъ 21 липня. Въ кругахъ дипльоматичныхъ говорять, що Болгарія гадае ще сего мѣсяця оголосити свою независимôсть а Россія не запротестуе противъ сего зô своеи стороны. — Ґен. Аненковъ именованый членомъ рады военнои.

Тріестъ 21 липня. Вчера святковано 25-лѣтнй роковины побѣды пôдъ Ліссою. На бенкетѣ выпито тоастъ въ честь італійскои маринарки.

Бѣлградъ 21 липня. Мѣжь угорскою сторожею скарбовою а пограничнымъ населеньемъ сербскимъ прийшло до кровавого конфлікту за-для гоненя сербскихъ пачкарѣвъ. Оба правительства зарядили слѣдство. — Урядова ґазета оголошуе подорожь короля Александра до Россіи а ôдтакъ до Ишль та желае молодому королеви щастя въ тôй подорожи.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ **„КОПЕРНИКОМЪ"**
ул. Театральна ч. 6 (площъ св. Духа) напротивъ головного одвaху.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнî, райсцайґи, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарація найдешевше и найскорше.
Замовленя въ провінціи адресувати: „Новый оптикъ „пôдъ Коперникомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ"

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЪ
поручае
найлѣпшй перфумы и воды тоалетнй
ôдзначенî 10 медалями заслуги и 2 дипльомами признаня,
а то:
Перфумы ясминову, фіялкову, рожеву, резедову, конвалієву, Ylang-Ylang, Jockey-Club, Es-Bouquet Millefleurs и т. д. Флякoники по 25, 40, 75 кр. 1 зр. 1·50 и т. д.
Перфумы королевои Марисеньки знамен. флякôнъ 2 зр.
Вода львôвска загально звѣстна и побирана за-для свого приємного, ôдсвѣжаючого и довготревалого запаху, до скрапляня одягôвъ, хустокъ и розприскуваня въ комнатахъ. Флякoникъ менший 80 кр. бôльшій 1 зр. 50 кр.
Вода варшавска ôдзначае ся надзвычайно приємнымъ цвѣтовымъ запахомъ. Флякoникъ меншій 95 кр., бôльшій 1 зр. 80 кр.
Вода левандова подвôйна и вода левандово-амброва суть загально уживанî до возприскуваня въ комнатахъ за-для свого приємного запаху. Флякoнъ 50, 70, 90 кр. и 1·80 зр.
Воды колоньскій знаменитî. Флякoники по кр. 15, 20, 25, 40, 50, 80 1 зр., 1·50.
Купувати можна у Львовѣ въ торговляхъ власныхъ ул. Коперника ч. 3, и ул. Галицка ч. 13; въ Краковѣ: Суконницѣ ч. 20; въ Чернôвцяхъ: Ринокъ ч. 2.

Бюро информаційне
СТАНІСЛАВА САТАЛЫ
Львôвъ, ул. Галицка ч. 15
може поручити кождого часу службу всякои катеґоріи, а именно: Учителѣвъ, Учительки, и Гувернантки зъ кваліфікацією и музикою, Боны, Панны служачѣ, Льокаѣвъ, Економôвъ, Лѣсничихъ, Машиністôвъ, Кухарѣвъ, Огородникôвъ и у всѣхъ родахъ добôрну службу. Порученя полагоджуесь сейчасъ.
4943 6—15 (Микросхв Львôвъ).

СКЛАДЪ КАВЫ
найлѣпшого рода
АРТУРА КОСЦИЦКОГО
у Львовѣ, Хорущина 22
Цѣны въ мѣсци 1 кільо зр. 1·90 на провінція $4^3/_4$ кільо зр. 9.60 франко.
Не маю цѣлкомъ тыхъ родôвъ кавы котрî иншî пôдъ назвою мого знамени оголошують; кождый самъ може пересвѣдчити ся, чи дôстане деинде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя що-до якости и смаку.
Найлѣпша кава палена зр. 1·20.
$1/_8$ кільо найлѣпшои гербаты 75 кр.,
$1/_8$ кільо найлѣпшихъ окрушкôвъ 50 кр.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ
„AU LOUVRE"
Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

Найбôльшій по французски уладженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.
Сезонъ 1891.
Звѣстне найдешевше жерело закупна.
Найбôльшій складъ есть якъ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Ôддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ. перъ, гафтôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасамантеріи, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ при борôвъ краснцкихъ.
Ôддѣлъ II. Капелюхи дамскі, дѣвочі и дѣточі, выробы панчôшковî для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, ґорсеты и запаски для дамъ и дѣтей.
Ôддѣлъ III. Краваты мужескі, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и маншеты, парасолѣ англійскі, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и англійскі рукавички.
Ôддѣлъ IV. Рукавички дамскі, шкôрковî, даньскі, шведскі и англійскі, а також рукавички шовковî, вовнянî и нитянî.
Ôддѣлъ V. Вахлярѣ чорнî и кольоровî набалѣ и вечеры, та великій выбôръ япаньскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ.
Ôддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.
Ôддѣлъ VII. Станики трикотовî и джерсей для дамъ по зр. 1·90. 2·50 3·50 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку
Ôддѣлъ VIII. Сподничкы дѣточі, плащики, пальтотики и запаски.
Ôддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великî килимы, сальоновî ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки маттінговî до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣнні, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.
Ôддѣлъ X. Ту суть портіеры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Туніск по зр. 3·20, якôсть 1-ша 3·75, Марокко 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапецунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портіеръ Кірманъ и даґестаньскихъ та матерій на мебль.
Бѣлй ôдпасованй заслоны коронковî, цѣле ôкно 1·45, 1·75, 1·90 2·50 до 50 зр.
Ôддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и высше. Комплетнî ґарнітуры тоделіновî складаючî ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на столъ 9·60 до 30 зр. Всхôднî капы шнековî I величина 1·25, II 2·50, III 3·50.
Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ, коцы на лôжка и конѣ. Стебнованî колдры вовнянî, ватовані, атласовî, піковî и до прикрасы.
Замовленя въ провінціи полагоджуе ся якъ найсовѣстнѣйше.
Окремый ôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно
Маґазинъ „AU LOUVRE", у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.
Власти тель Е. М. ВЕРНФЕЛЬДЪ въ Вѣдни.

Повѣсти О. ФЕДЬКОВИЧА
ЧАСТЬ I.
Сторôнъ 1—78. **Цѣна 20 кр.** (съ пересылкою почт. 25 кр.)
Дôстати можна въ друкарни тов. им. Шевченка у Львовѣ и въ книгарни Ставропиґійскôй.

Словарь нѣмецко-рускій
Ом. Партицкого
продае товариство Просвѣта по **1 зр.** замѣсть 3 зр.

Черезъ Адміністрацію „Дѣла"
можна замовити за знижену цѣну отсѣ книжки:
Фавстъ, траґедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ передньымъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на **1 зр.** (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)
М. Раевскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на **50 кр.** (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)
Хто замовить обѣ книжки наразъ, одержить ихъ за цѣну 1 зр. 60 кр. разомъ уже зъ рекомандованою пересылкою.
Поважкъ тыхъ обохъ книжокъ уже мало, треба поспѣшати зъ замовленями.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей**. Паперъ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 153. Львôвъ, Середа 10 (22) липня 1891. Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 3; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО“ и надсылане [illegible] на инсераты [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ
въ Австріи: / за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. / на цѣлый рôкъ . . . 26 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. / на пôвъ року . . . . 13 зр.
на чверть року . 4 зр. 50 кр. / на чверть року . . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
У Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. / на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. / на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція вôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попередне застереженье. — Рекламації непечатаній вôльнй вôдъ порта.
Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного стрôчки инсератовои въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
[illegible] по 16 кр. [illegible]

☞ Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатниковъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей**.

Выдѣлъ товариства „Народна Рада“

выславъ минувшого тыждня до міністерства просвѣты въ справѣ основаня рускои женьскои школы у Львовѣ слѣдуюче письмо:

Высоке Міністерство!

Въ наслѣдокъ ухвалы галицкого сойму краевого розпорядженьемъ Выс. міністерства женьску учительску семинарію у Львовѣ перемѣнено на утраквістичну, значить: крôмъ истнуючого выкладу польского мае завести ся также выкладъ въ языцѣ рускôмъ. Зъ уведеньемъ руского языка яко выкладового въ женьскôй семинаріи учительскôй настала также потреба отвореня при нѣй школы вправъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ, котра бы кандидаткамъ женьскои семинаріи служила для практичныхъ вправъ. Основанье рускои школы вправъ есть конечне, бо безъ неи не могла бы женьска утраквістична семинарія осягнути своеи дуже важнои цѣли — приспособлюваня своихъ кандидатокъ на учительки рускихъ народныхъ школъ.

Выдѣлъ политичного товариства „Народна Рада“ звертае ся тому до Выс. міністерства въ просьбою, щобы Выс. міністерство вôдповѣдно тôй потребѣ отворило зъ слѣдуючимъ шкôльнымъ рокомъ руску женьску школу вправъ, подôбно якъ при всѣхъ семинаріяхъ галицкихъ, польскихъ и утраквістичныхъ, потворювало вже вôдъ давна польскй школы вправъ. Сю просьбу осмѣлюесь выдѣлъ „Народнои Рады“ умотивувати въ слѣдуючій способъ:

До сего часу, доки выклады въ женьскôй семинаріи у Львовѣ були выключно польскй, а на рускій языкъ звертано меншу увагу, уживано для тыхъ кандидатокъ, щô хотѣли до руского выкладу приспособитись, рускои школы вправъ, котра прилучена до мужескои учительскои семинаріи и до котрои принимано также дѣвчата.

Таке уживанье переважно мужескои школы вправъ для потребъ женьскои семинаріи було до сего часу можливе, бо женьска семинарія, будучи ще выключно польскою, мала меншй вымоги до тои школы вправъ, а дальше, мужеска семинарія, маючи въ минувшôмъ роцѣ лише три курсы, не потребувала тои школы для практичныхъ лекцій. Але вôдъ вересня с. р. мае станъ рѣчи зовсѣмъ змѣнитись. И потребы женьскои семинаріи, яко утраквістичнои, ставуть ся вôдъ теперь до рускои школы вправъ бôльшими, — и зъ отвореньемъ четвертого курсу въ мужескôй учительскôй семинаріи будуть вымоги мужескои семинаріи значно збôльшенй. Потребамъ обохъ учительскихъ семинарій не въ силѣ вôдповѣсти дотеперѣшна одна руска школа вправъ, бо тяжко було бы найти часу на практичнй лекціи одвои и другои учительскои семинаріи, а годины въ рускôй школѣ вправъ обертались бы тогдѣ въ дуже великôмъ числѣ на практики — зъ очевидною шкодою для самои науки дѣтей.

Неможливôсть уживаня однои школы вправъ для потребъ обохъ учительскихъ семинарій — узнала также ц. к. краева рада шкôльна у Львовѣ. Якъ довѣдуемось, пôднесла рада шкôльна проектъ, щобы для рускихъ вправъ женьскои семинаріи призначити мѣску народну школу имени Маркіяна Шашкевича.

Однакожь сей проектъ зъ рôзныхъ причинъ есть невôдповѣдный, бо — якъ знаемо — Русины мѣста Львова домагають ся вôдъ рады мѣста перенесеня рускои школы им. Маркіяна Шашкевича на передмѣстье Городецке, отже въ сторону дуже вôддалену вôдъ женьскои семинаріи. Дальше, въ школѣ им. Маркіяна Шашкевича удержуе мѣсто Львôвъ лише двѣ сталй посады учителѣвъ, а два мѣсця учительскй заступаѣ суплентами. На обохъ тыхъ родахъ посадъ дѣлають слабшй учительскй силы [якъ о тôмъ свѣдчить загальна гадка учителѣвъ львôвскихъ], котрй зовсѣмъ не можуть служити для кандидатокъ женьскои семинаріи за взôръ науки, — а краева рада шкôльна не мае нѣякого способу — обсадити учительскй посады при тôй школѣ взôрцевыми учителями. Належить зазначити и то, що школа им. М. Шашкевича залежить вôдъ рады мѣскои, пôдлягае мѣскому инспекторови, а зъ-вôдси можуть для ц. к. женьскои учительскои семинаріи выходити рôжнй недогоды.

Одинокимъ вôдповѣднымъ средствомъ есть въ тôй справѣ, щобы Выс. міністерство [подôбно, якъ завело при всѣхъ семинаріяхъ въ Галичинѣ, якъ польскихъ такъ и утраквістичныхъ, польскй школы вправъ] зволило завести теперь при львôвскôй женьскôй учительскôй семинаріи, для вправъ въ рускôмъ языцѣ, постепенно также руску школу вправъ для дѣвчатъ.

Рѣчь тота не представляе ся тяжкою до переведеня зъ слѣдуючихъ причинъ:

При мужескôй рускôй школѣ вправъ у Львовѣ [до котрои приймають ся и дѣвчата] истнуе ще окремо четверта кляса для дѣвчатъ. Та женьска кляса не вôдповѣдае своѣй цѣли. Рускй родичѣ взагалѣ не радо посылають свои дѣвчата до мужескои школы, а вже рѣшучо вôдбирають ихъ въ дальшихъ клясахъ. Тымъ то дѣе ся, що до четвертои клясы мало дѣвчатъ приходить [н. пр. въ сѣмъ роцѣ шкôльнôмъ 1890/91 було лише 13 дѣвчатъ], а така нечисленна кляса не може служити для вправъ учительскихъ кандидатокъ. Отже корисно було бы, если бы Выс. міністерство тую четверту клясу для дѣвчатъ на-теперь усунуло [тымъ бôльше, що зъ теперѣшнои мѣшанои третои клясы рускои мае прийти въ слѣдуючôмъ шкôльнôмъ роцѣ до четвертои клясы женьскои лише 10 дѣвчатъ], а замѣсть того отворило наразъ по феріяхъ при женьскôй учительскôй семинаріи першу и другу клясу рускои школы вправъ, доповняючи тй клясы въ слѣдуючихъ рокахъ постепенно до повнои школы вправъ. Таке отворенье двохъ першихъ клясъ зъ рускимъ выкладомъ зарадило бы на-теперь важнôй потребѣ женьскои учительскои семинаріи нерôвно лѣпше, якъ уживанье до того неповнои школы мѣскои им. Маркіяна Шашкевича.

Двѣ клясы рускй на случай вôдкрытя ихъ мають забезпечену численну фреквенцію дѣвчатъ. Уже до сего часу зголошувало ся завсѣгды до першои клясы мужескои школы вправъ значне число дѣвчатъ, и певно зголосилось бы нерôвно бôльше до женьскои школы. А що-до другои клясы, то до неи прийшло бы зъ теперѣшнои першои клясы мужескои школы вправъ 20 дѣвчатъ, а до нихъ прилучялись бы певно рускй дѣвчата въ мужескои мѣскои школы им. Маркіяна Шашкевича и значне число тыхъ, котрй ходять нинѣ до польскихъ шкôлъ лише тому, що нема рускои женьскои школы.

Справа тота не представляе великихъ перешкодъ и пôдъ взглядомъ коштôвъ удержаня, бо по закрытю четвертои клясы женьскои при мужескôй школѣ вправъ треба бы для ново-отворенызъ двохъ клясъ рускихъ ще тôлько однои учительки.

Зъ тыхъ причинъ выдѣлъ политичного товариства „Народна Рада“ звертае ся зъ просьбою, щобы Выс. міністерство зволило вôдъ вересня с. р. утворити при женьскôй учительскôй семинаріи у Львовѣ двѣ першй клясы рускои школы вправъ и доповняло ихъ постепенно до повнои чотиро-клясовои школы. Выдѣлъ „Народнои Рады“ надѣе ся сповненя сеи просьбы, бо лише тымъ способомъ зможе женьска учительска семинарія образувати учительки, способнй для рускихъ народныхъ школъ. Выс. міністерство зарадило бы тымъ способомъ также бодай по части и пекучôй потребѣ Русиновъ, котрй нинѣ суть одинокимъ народомъ въ Австріи, котрый въ цѣлôмъ краю не мае анѣ однои женьскои школы зъ рускимъ выкладовымъ языкомъ.

Выдѣлъ политичного товариства „Народна Рада“ у Львовѣ, дня 15 н. ст. липня 1891 р.

Бесѣда посла А. Пôдляшецкого

выголошена пôдчасъ дебаты буджетовои при вôддѣлѣ буджету міністерства справедливости.

(Конець.)

На доказъ сказаного попередно — позволю собѣ навести кôлька датъ зъ послѣдного выказу центральнои статистичнои комісіи. Шкода лише, що той выказъ ще въ року 1887, бо выказъ зъ р. 1890 поставивъ бы сю справу ще въ яснѣйшôмъ свѣтлѣ. Щобы не мучити выс. палаты, обмежуесь лишь на паралелю межи округомъ высшого суду краевого у Вѣдни а у Львовѣ, выключивши зъ львôвского цѣлый край Буковину.

Такъ въ р. 1887 въ округѣ высшого суду кр. вѣденьского, що обôймае австрійскй край Низшу и высшу Австрію та й Сольногородъ а займае просторъ 38.905 квадр. кільометрôвъ зъ 3,253.811 мешканцями, було 11 трибуналôвъ а 149 поодинокихъ судôвъ. Тымчасомъ у всхôднôй Галичинѣ зъ просторомъ 56.401 квад. кільометрôвъ въ населеньемъ 3,939.505 душъ, було лише 9 трибуналôвъ и 115 поодинокихъ судôвъ. Зъ огляду на те, що вѣденьскій округъ обôймае столицю державы Вѣдень зъ міліономъ населеня и тутъ въ великôй мѣрѣ концентруе ся житье торговельне та оборотове, отже торговельный судъ занятый величезнымъ числомъ справъ, можна собѣ й пояснити бôльше число трибуналôвъ. Але чому число поодинокихъ судôвъ, выпавши мѣско-делегованй суды, у вѣденьскôмъ округѣ высшого суду краевого есть бôльше, а въ далеко бôльшôмъ округѣ и зъ бôльшимъ населеньемъ у всхôднôй Галичинѣ мае бути менше, се вже впадае въ очи.

Въ колеґіяльныхъ судахъ округа вѣденьского було вправдѣ въ 1887 роцѣ 14.418 рѣшеныхъ спорôвъ правныхъ, але мѣжь тыми 12.308 справъ въ самôмъ торговельнôмъ судѣ у Вѣдни, а на прочй трибуналы припадае лише 2110 актôвъ. Впрочôмъ на 14.418 спорôвъ було 8772 такихъ, въ котрыхъ списано акты за непоявою одвои партіи або за признаньемъ. У всхôднôй Галичинѣ було лише 3847 рѣшеныхъ спорôвъ, але мѣжь ними лише 269 въ контумаціи або за непоявою. Коли-жь зважити, що вироки на пôдставѣ контумаціи або признаня въ выготовленю не представляють нѣякихъ трудностей, або лишь малй, а звычайно списуесь ихъ на друкованыхъ бланкетахъ, то мусимо прийти до переконаня, що въ тôмъ взглядѣ трибуналы судовй у всхôднôй Галичинѣ мимо меншого числа и слабои обсады мають бôльшу задачу робôтну, якъ трибуналы округа вѣденьского.

Въ поодинокихъ судахъ въ округѣ высшого кр. суду вѣденьского поладжено лише 13.671 правныхъ спорôвъ, а мѣжь ними вызно бôльше якъ половину, бо 8772 вырокôвъ контумацiйныхъ. А у всхôднôй Галичинѣ було 18.359 спорôвъ, а мѣжь ними лише 1157, т. е. не цѣлыхъ 7% вырокôвъ контумаційныхъ.

Зъ тыхъ спорôвъ прийшло въ дорозѣ апеляційнôй до другои инстанціи въ округѣ вѣденьскôмъ вôдъ трибуналôвъ 7% а вôдъ поодинокихъ судôвъ 15%, а у всхôднôй Галичинѣ вôдъ трибуналôвъ 21% а вôдъ повѣтовыхъ судôвъ 38%. [Причину сего бачить посолъ въ тôмъ, що въ округѣ вѣденьскôмъ выдають ся по бôльшôй части вироки на основѣ контумаціи або признаня.] Успѣхъ правного средства апельованя бувъ такій, що зъ вырокôвъ округа вѣденьского потверджено 71 взглядно 70%, а округа всхôдиои Галичины 73·8, взглядно 71·7%, отже потверджено бôльше. Въ третôй инстанціи зъ 212 вырокôвъ, котрй предложивъ высшій краевый судъ вѣденьскій, потверджено 172 т. е. 81%, а зъ 684 вырокôвъ, предложеныхъ львôвскимъ высшимъ судомъ краевымъ зъ судôвъ у всхôднôй Галичинѣ, потверджено 539 т. е. 79%.

Ексгібітôвъ мали полагодити суды округа вѣденьского 1,793.848, а суды всхôдиои Галичины 1,498.194. А що въ округѣ вѣденьскôмъ вôдпадае по-надъ 300.000 ексгібітôвъ на судъ торговельный и судъ баґательный въ справахъ торговельныхъ, то на прочй суды округа вѣденьского припадае майже таке саме число ексгібітôвъ, що у всхôднôй Галичинѣ.

Зъ тыхъ наведеныхъ, а урядово сконстатованыхъ датъ видно, що суды у всхôдиôй Галичинѣ а въ округѣ вѣденьскôмъ якъ що-до скôлькости, такъ и якости роботы бôльше-менше рôвнй, а паралеля межи судами всхôдно-галицкими а судами зъ другихъ округôвъ певно не выпаде на некористь судôвъ всхôдно-галицкихъ. Отже не въ меншôй способности галицкихъ судьѣвъ треба добачувати причины розмѣрно менше корастныхъ тамъ результатôвъ судôвництва. Вартôсть судьѣвъ Галичины така сама, якъ судьѣвъ въ нашихъ краяхъ, и се кривда, если о нѣй хто сумнѣвае ся. Противъ такои кривды мушу торжественно застерегти ся. [*Браво! на правиці.*]

Причина лежить радше въ розмѣрно бôльшôмъ перетяженю галицкихъ судôвъ, и если Є. Е. п. міністеръ справедливости збôльшаючи въ р. 1889 силы робучй въ обохъ галицкихъ округахъ краевыхъ высшихъ судôвъ сконстатувавъ, що теперь въ Галичинѣ мало припасти пересѣчно на кождого судью тôлько ексгібітôвъ, кôлько деинде, то ся обставина сама про себе, — якъ се и Є. Е. п. міністеръ справедливости замѣтивъ — ще не мѣродайна, бо треба тямити, що зъ одного боку будуть ще довго на галицкихъ судахъ тяготѣти нагромадженй залеглости, котрй складають ся не лише зъ невыготовленыхъ ексгібітôвъ, але и зъ незамкненыхъ правныхъ спорôвъ та висячихъ справъ спадковыхъ, а зъ другого боку, галицкій судья мае дѣло зъ цѣлкомъ иншимъ матеріяломъ, якъ судья въ иншихъ провінціяхъ.

Деинде выступають стороны, що розумѣють справу а черезъ частѣйшу вправу розумѣють и законы, подають судьѣ свои жаданя коротко и ясно. Мѣжь тымъ судья львôвского або краковского округа мусить дуже богато часу стратити, закимъ вôдъ менше образованыхъ сторôнъ выдобуде те, що уважае за потрѣбне. Певно лекша рѣчь манудукувати того, хто або самъ розумѣе справу або приходить передъ судъ въ свѣдомымъ законôвъ заступникомъ правнымъ, анѣжь такого, щô не знае первшихъ основъ права и становищ' правного, а звычайно хоче вести процесъ безъ адвоката. Тамто не лишь лекше, але и менше часу забирае, а судья, що въ тôмъ взглядѣ щаслившій, може бôльше робити, якъ той, що находить ся въ вôдносинахъ менше щасливыхъ.

Такожь не обсаджена належито чинность маніпуляційна утрудняе галицкому судьѣ его урядъ. Чинность реґістратуры ведуть діюрністы або навѣть возьнй, бо майже всюды недостача потрѣбного числа маніпуляційныхъ урядниковъ, а въ експедитѣ лежать цѣлыми мѣсяцями немундованй рефераты. Тутъ найдете въ кождôмъ мѣстѣ письменныхъ, котрй у вôльный вôдъ роботы часъ за малу заплату займуть ся писаркою. А у насъ въ Галичинѣ треба добре глядати за фаховыми писарями и лѣпше имъ платити, але за те менше число ихъ можна удержувати зъ пвшалю писарского.

Дальшою перешкодою порядному веденю справъ судôвництва въ Галичинѣ треба уважати надто розлогй округи судовй. Тажь у насъ есть округи, де вôддаленье мѣсцевостей вôдъ суду повѣтового выносить у воздушнôй лініи бôльше, якъ 50 кільометрôвъ. Знаю одинъ пограничный судъ повѣтовый, де граничнa мѣсцевôсть вôддалена вôдъ него 75 кільометрôвъ, т. е. 10 миль! [*Слухайте! Слухайте!*] И якъ ту може бути бесѣда о вчаснôмъ доручуваню вôзвань и рѣшень? Розправы треба розписувати на значно дальшій часъ, а дуже часто мусить судья ждати цѣлй тыждиѣ на посвѣдченье дорученя, щобы полагодити пôзнѣйшій ексгібітъ. О стратѣ часу при екзекуціяхъ и комісіяхъ не хочу й говорити. Але нехай выс. палата зважить также, яку страту часу и матеріяльну шкоду терплять при тôмъ стороны, если при найменшôй справѣ мусять заразъ тратити кôлька днѣвъ. [*Зовсѣмъ справедливо!*]

Отсе властивй причины, чому вôдносины галицкого судôвництва складають ся менше корисно, нѣжь въ нашихъ краяхъ, а сему можна зарадити лише тогдѣ, если усуне ся перетяженье судôвъ, если збôльшить ся число маніпулянтôвъ и зменшить ся неприродно великй округи судовй. Се лежить въ интересѣ якъ Галичины такъ и цѣлои державы [*Дуже добре!*], бо ея промысловцѣ, тѣсно звязанй зъ галицкими вôдносинами, дуже на тôмъ терплять, коли въ галицкихъ судахъ на кождôмъ кроцѣ подыбують непоборимй перешкоды. [*Зовсѣмъ правда!*]

Спеціяльно що-до конечного побôльшеня робучихъ силъ для усуненя перетяженя, я, не маючи пôдъ рукою датъ, не входжу въ те, яке бы мусѣло бути то збôльшенье. Въ тôмъ взглядѣ могли бы справозданя обохъ президій высшихъ краевыхъ судôвъ дати найлучшй указаня. Менѣ здаесь, що тй справозданя предложено; если-жь ихъ ще не предложено, то треба ихъ вôдъ президій зажадати. Я вôдъ себе хотѣвъ лишь на се вказати, що при проектованôй орґанізаціи судôвъ черезъ заведенье новои процедуры цивільнои треба звернути належну увагу на властивости поодинокихъ краѣвъ и частей краѣвъ, если вже самою орґанізацію не хоче ся дати причины до погôршеня вôдносинъ судовыхъ въ поодинокихъ краяхъ, — а дальше, що конче треба вже теперь въ галицкихъ судахъ выдатно побôльшити силы, а се — якъ сказано — лежить въ интересѣ и краю, и цѣлои половины державы.

Теперь нехай менѣ буде ще вôльно звернути увагу высокои управы справедливости на деякй бажаня руского народу на поли судôвництва, а чиню се тымъ бôльше, що до того мене рѣшучо вôзвали.

Въ тôмъ взглядѣ выскажу ся коротко, бо зъ одвои стороны хочу мати надѣю, що и на поли судôвництва найважнѣйшй та есенціональнй домаганя руского народу въ краю будуть вдоволенй черезъ помиренье, о котре будуть старатись обѣ народности того краю, а зъ другои стороны мы мали вже нагоду сконстатувати, що и высока управа справедливости рада увзглядняти оправданй бажаня руского народу, и высока палата тому не противна. Взявши се на увагу, порушу лишь тй справы, котрй можуть бути управильненй міністерствомъ справедливости въ дорозѣ розпорядженя на основѣ истнуючихъ законôвъ.

Се ось-якй справы:

Приписомъ розпорядженя міністерского зъ 5 червня 1869, ч. 2354, заведено въ судахъ въ Галичинѣ польскій языкъ яко урядовый, але при тôмъ въ §. 5 выразно постановлено, що той предметъ не тыкае приписôвъ о зносинахъ судôвъ зъ партіями. Тй-жь приписы постановляють, що на рускй подання мають партіямъ выдаватись рѣшеня въ рускôй мовѣ, та що зъ тыми партіями, котрй въ рускôй мовѣ предкладають свои справы, мають списувати протоколы по руски. Перше дѣе ся правильно, але протоколôвъ въ рускôй мовѣ не списують зовсѣмъ або лишь незвычайно рѣдко, а навѣть сказано менѣ о одиôмъ случаю, де начальникъ суду выразно заказавъ, списувати зъ рускими сторонами протоколы по руски.

Зъ того самого припису выходить, що и розправы зъ рускими партіями повинни вестись въ рускôмъ языцѣ. Але такъ дѣесь лише рѣдко, а зъ того такій наслѣдокъ, що руска партія не есть въ можности особисто заступати свое право, и змушена вôддавати свою справу або заступникови правному, або часто

и покутному писареви, або знову бути приготованою на те, що ей выводы не будуть добре вырозумѣнѣ, а выводы партіи противнои не въ рускôй мовѣ она не вырозумѣе. Особливо нещасливе таке поступованье при розправахъ карныхъ, де зôзнаня интересованыхъ и свѣдкôвъ творять одиноку основу для выданя вироку.

Звертаемось длятого зъ просьбою до Є. Е. міністра справедливости, щобы пригадавъ судамъ обовязуючѣ приписы и взявъ права Русинôвъ въ оборону.

Лучаесь такожь часто, що суды вызначують Русинамъ терміны на розправы въ рускѣ свята. Я додаю, що тутъ въ кождôмъ поодинокôмъ выпадку дѣесь се тôлько черезъ недоглядъ, але нарôдъ пôймае се инакше. И въ тôмъ взглядѣ конче потрѣбно зарады.

Наконець руске населенье въ Галичинѣ чуесь покривдженымъ и черезъ те, що въ міністерствѣ справедливости, де прецѣнь рѣшае ся такъ богато справъ обходячихъ рускій нарôдъ, нема на посадѣ анѣ одного урядника рускои народности, котрый въ потребѣ мôгъ бы подати поясненя національныхъ ôдносинъ Русинôвъ. Русины не мають заразъ претенсіи на высоку посаду, бо они знають, що высшѣ посады дôстають ся лише тымъ, котрѣ показались гôдными на низшихъ. Але домагають ся, щобы они тамъ прецѣнь були заступленѣ та могли мати успокоенье, що есть хтось, хто въ центральнôмъ мѣсци для выконуваня справедливости мôгъ-бы въ данôй потребѣ вказати на якесь укороченье правъ Русинôвъ.

Се нашѣ бажаня, котрѣ мусимо вже теперь поставити до міністерства справедливости. Они певно не пересадні, а на всякій спосôбъ оправданѣ. Длятого ставлю просьбу до Є. Е. міністра, щобы ихъ ласкаво увзглядинвъ.

Коли въ буджетовôй дебатѣ я послѣдный бесѣдникъ зъ рускихъ послôвъ, то долучую въ имени моихъ товаришѣвъ-однодумцѣвъ дальшу просьбу до Єго Екселенціи, щобы не лише принявъ до вѣдомости нашѣ домаганя, але й зволивъ, если не стоить тому нѣчо на перешкодѣ, удостоити ихъ ôдповѣдію, бо инакше мы справдѣ не знали бы, чи и о скôлько становище, яке мы заняли супротивъ правительства и иншихъ ґрупъ посольскихъ сеи палаты, уважаесь за коректне. *[Оплески на правици.]*

Подорожь Русинôвъ до Праги.

Про гостину Русинôвъ въ Кралевôмъ-градци пише намъ п. Н. В.:

„Ôдъ Славянъ взагалѣ намъ Русинамъ доводилось заживати въ исторіи нашôй небогато щирои а тымъ менше тревалои взаимности та любови. Приняті Чехами заразъ на границѣ ихъ королѣвства зъ щиростію и отвертыми раменами, мы тымъ бôльше и тымъ глубше змогли ôдчути те добро, яке могло бы зродатись, наколи бъ Славяне змогли вытворити у себе пожеланую лучшою ихъ частію людей взаимнôсть и у всѣхъ дѣлахъ та взаминахъ зъ собою лишь нею правились. Отъ така мысль мусѣла зродитись у кождого зъ участникôвъ прогульки Русинôвъ галицкихъ до Праги на выставу ческу. Подумати надъ сею мыслію и вытягнути зъ неи всякѣ вислѣдки, лишаю читателеви, а самъ бодай по коротко хочу Вамъ начеркнути, якъ намъ ѣде ся въ Прагу и зъ чимъ мы доси стрѣнулись.

Зô Львова до Живця, зелѣзницею державною, ѣхали мы черезъ нôчь зъ 17 на 18 липня и въ Живци станули о 3-ôй годинѣ зъ-полудня 18 липня. Ѣхалось намъ весело. На кождôй стаціи всѣдали новѣ участники прогульки, всюды звенѣла бодай кôлька хвиль руска пѣснь, всюды слухано ей зъ повнымъ заняттемъ. Въ Живци стрѣнулись мы зъ нашими рускими заточниками „на Мазурахъ" и тѣ провели насъ ажь на границю Шлеска. Яка була та стрѣча, всяке руске серце догадае ся. Они витали насъ зъ слезою въ очехъ, а мы заспѣвали въ ихъ честь двѣ пѣснѣ: пѣснь невôльникôвъ турецкихъ „Закувала та сива зазуля" и про „Красну зорю". При словахъ: „Гей якъ вачули турецкѣ салтаны" и т. д. — плачь нашихъ заточникôвъ, що радѣ бы въ „новôй ерѣ" злинути до своеи рôдной землѣ, та якъ заспѣвано, що „салтаны тѣ", почувши плачь невольникôвъ, „велѣли ще гôрше кувати кайданы", — то душа краялась на видъ братôвъ нашихъ, щô доси ще мусять каратись „на чужинѣ", далеко ôдъ рôдного слова и церкви своеи.

Дорога пôйшла на Обербергъ, Прерову, Оломунець черезъ красну Мораву на ческу границю и мы не задержались ажь въ самôй Чехіи, въ Кралевôмъ-градци.

Зъ ôдси почавъ ся тріюмфальный выѣздъ „Бояна" — и то дѣйстно тріюмфальный — на землю св. Вячеслава. Въ Кралевôмъ-градци, куды мы прибули о 7-ôй годинѣ рано 19 липня, повитали насъ на двôрци зелѣзничôмъ: рада повѣтова пардубецка, рада мѣска, товариство стрѣльцѣвъ, жѣноче товариство, „Соколы", „Сворность", „Доброславъ" [товариство студентске], біциклісты, товариство політичне мѣсцеве, дамскій выдѣлъ Ustředni Matice školske, и товариство господарске. На перонѣ здвигъ народу, музика и безнастанні оклики: Na zdar! — на котрѣ мы одвѣчали грôмкимъ: „слава!" Музика мѣсцева завела: „Гей Словане, еще наша словенска вецъ жіе". Промову державъ староста [бурмістръ] Градця кралевского. Онъ повитавъ братôвъ Русинôвъ на братнôй земли ческôй и побажавъ намъ щасливои гостины и доброго поводженя мѣжь братнымъ ческимъ народомъ. На сей повный щирости привѣтъ ôдповѣвъ голова „Бояна", проф. Шухевичь, що жажда — побачити плоды духовои и матеріяльнои культуры Чехôвъ, а не менше идея взаимности славяньскои привели Русинôвъ галицкихъ на ческу землю. Дворець, домы, улицѣ були всюды декорованѣ ческими флягами [червоно-бѣлыми], зô всѣхъ сторôнъ пôдносилось звѣдно грôмке „Na zdar!" Товариство господарске доставило намъ 80 екипажѣвъ и мы заразъ зъ двôрця выправились въ околицѣ Кралевого-градця, памятного зъ вôйны 1866 року. Екипажѣ поступали поволи черезъ мѣсто. Зъ обохъ бокôвъ гнались біциклісты и держали конвôй. Передъ кождою хатою пристроеною въ хоругви стояли громадками люде и здоровили своихъ гостей окликами.

Въ програмѣ прогульки въ околицю Кралевого-градця було передовсѣмъ звѣдити село Стежеры, власнôсть ґр. Гарраха. Ранна мрака улеглась и настала пречудна погода. При вступѣ до Стежеръ стояла тріюмфальна брама украшена и рускими хоругвами, зъ написію въ языцѣ рускôмъ „Витайте намъ!" биля неи громадска старшина, депутація зъ околицѣ, представителѣ кôлькохъ мѣсцевыхъ товариствъ, дѣти шкôльнѣ и множество народу святочно прибраного. По сердечнôмъ привѣтѣ старостою мѣсцевымъ вручено проф. Шухевичеви, яко головѣ „Бояна", пропамятне альбумъ зъ пôдписами всѣхъ товариствъ мѣсцевыхъ.

Ôдъ брамы тріюмфальнои завернулись мы на бôкъ, щобъ оглянути господарку, яку веде бôльшій посѣдатель ческій. Тутъ повитавъ насъ знову завѣдатель дôбръ ґр. Гарраха п. Шурекъ, и опровадивъ цѣле товариство по обôйстю. Господарка взôрцева. Мы оглянули воларню зъ робучою худобою, волами-велитами, гарно и чисто удержану. Волы тѣ купуе зарядъ штуку за 150—160 зр., робить ними, а пôдгодувавши продае по 4—5 лѣтахъ на рѣзню по цѣнѣ ôдъ 250—300 зр. Коровария рôвно-жь чудесно удержана. Годôвля коровъ ôдбуваесь лишь по стайняхъ. Але коровъ годують тутъ окрôмъ сѣна та сѣчки ще товчеными на мачку бураками, товченымъ ôвсомъ, ґрисомъ, рѣпою, меляcою [сокомъ] зъ рѣпы и насѣньемъ зъ льну. Молочарню становить окремый чистенькій будынокъ зъ ледôвнею для консервованя молока. Сметану ôдъ молока ôдбирае машина. Мы оглянули ôдтакъ конюшню [konirna] зъ робочими кôньми стирійскои, сильнои расы. Рогата худоба есть расы мѣшанои берненьско-голяндскои. Все гладке, здорове, веселе, чисте. При худобѣ безнастанна прислуга. Нашѣ священики, яко господарѣ, оглядали все дуже подрôбно, а чічерономъ бувъ самъ завѣдатель дôбръ и интеліґентна прислуга. Розумѣе ся, що всяка робота домашна ôдбуваесь выключно при помочи льокомобілѣ, почавши ôдъ молоченя збôжа ажь до обходу худобы. Слуга бере мѣсячну плату въ квотѣ 12—13 зр. Роботу въ поли акордуе дворъ, т. е. платить не за день, а за зроблену рѣчь.

Потôмъ оглянули мы 30-морґове господарство п. Червѣнки, „седляка" [селянина] ческого. Хата мурована, широка, довкола обôйстье зъ будынками. Въ комнатѣ сего малого господаря бачили мы на столѣ, при котрôмъ онъ пише: исторію ческого народу и книги рахунковѣ. Въ кутѣ стояла бібліотека. Въ кухни варено на обѣдъ мясо, бульбу зъ капустою и краяно макаранъ. У п. Червѣнки есть 3 бугаѣ робочѣ на стайни, 10 коровъ, 5 ялôвокъ, 4 коней и 7 бзорогъ. Тутъ принимано всѣхъ гостей ческими колачиками зъ повилами, сыромъ и макомъ. Ґаздиня интеліґентна и весела. У возôвни стоявъ екипажь и вôзъ 6 метрôвъ довгій, котрымъ господарь бере зъ поля наразъ 30 метричныхъ сотнарôвъ.

Жѣнки нашѣ пôйшли ôдтакъ до школы жѣночого ґаздôвства. Зъ того, щô тамъ бачили, здасть справу одна зъ жѣнокъ нашихъ. Мы не йшли въ hospodyňsku školu, бо часу не було. Всюды при входѣ стояла шкôльна дѣтвора, повбирана въ народнѣ строѣ. Молодѣжь тую повитавъ при брамѣ тріюмфальнôй въ Стежерахъ судья п. Реваковичь, бажаючи ѣй, щобъ росла и училась на славу своего народу. Професорка, панна Тарабôвна, ôдповѣдаючи просила, щобъ Русины задержали Чехôвъ въ любôй и довгôй памяти.

И костелъ мурованый оглянули мы. Тутъ стрѣтивъ насъ мѣсцевый парохъ о. Еман. Меліхеръ сердечною рѣчею, згадавши сумный рôкъ 1866, котрый дôткнувъ дуже и его село. Проф. Шухевичь, ôдповѣдаючи, замѣтивъ, що на тыхъ поляхъ потекло тогдѣ богато й рускои крови. О. Сенела [участникъ прогульки] звернувъ ся такожь зъ рѣчію до мѣсцевого пароха и выразивъ радôсть, що духовеньство ческе трудить ся такъ щиро для народу своего и церкви католицкои. Церковь сама богато выѣнована ґр. Гаррахомъ, найбогатша въ епархіи Кралевого-градця, чистенько удержана, хочь не велика.

Ôдтакъ загостили мы до мужескои народнои школы, одноповерхои Тутъ привитавъ насъ директоръ п. Алойсъ Стаблекъ. Въ клясахъ бачили мы ладъ, добру вентиляцію и богато свѣтла. По стѣнахъ висѣли: плянъ Праги нарисованый учениками пôсля уступу зъ читанки о Празѣ. Свое престольне мѣсто мусить, видко, кожда дитина ческа добре знати зô всѣми фактами историчными, що до него вяжуть ся. Чехія, Морава, Шлескъ були такожь нарисованѣ учениками. На сходахъ видѣла напись „Po schodach chod'te žaci pomalu", а на коридорахъ стояло: „Kdo se za svůj jazyk stydi, hoden potupu všech lidi", ôдтакъ: „Koho rozum ne vede, toho škoda navede", „V praci a vědění jest naše spaseni"... На стѣнахъ клясъ видѣвъ портретъ ческ и писательки [немовь нашои Марка Вовчка] Божены Немцовои. Она пише зъ етноґрафіи [jak se bydli (жие) sedlakam] и для дѣтей.

Дальше оглянули мы „Беседу" [читальню мѣсцеву]. Въ першôй комнатѣ гостились люде [була се недѣля], въ другôй читали. На стѣнѣ подыбали мы тутъ несподѣвано и портретъ Тараса Шевченка, яко поета, що страдавъ за лучшу будучнôсть простолюдина.

Розумѣе ся, що всюды, на кождôмъ кроцѣ Русины були витанѣ зъ всякими почестями, и зъ всею щиростію. Сторожа огнева конвоювала. Люде, святочно прибранѣ, товпились, здоровились. Зъ очей кождого можна було вычитати якусь надзвычайну сердечнôсть, якусь радôсть невысказану. Я спытавъ одного зъ селянъ, длячого такъ свѣтло и зъ такою надмѣрною сердечностію витають насъ селяне стежерскѣ. Онъ ôдповѣвъ менѣ, не надумуючись: „Такъ витаемо мы лише цѣсаря и Васъ, Русинôвъ!"

Спытае може хто, якъ те стало ся, що просте село могло намъ, незнакомымъ, выправити такъ торжественне прииятье? Ôдповѣдь лежить близько. Село се, хочь числить лише 99 нумерôвъ, не мае у себе жида, коршмы, а мае доброго, дбалого старосту [вôйта], щирыхъ патріотôвъ въ учителяхъ, и покровителя въ ґрафѣ Гарраху. А самъ нарôдъ шле дѣтей до школы, трудолюбивый, ощадный и богобойный. Образъ мѣсцевости сеи подавъ я для того и вѣрнѣйше, щобъ и нашѣ люде зрозумѣли, що добра воля и вытревалôсть змогли бъ и нашъ рускій нарôдъ двигнути такъ высоко, якъ высоко стоять Стежеры.

Зъ Стежеръ поѣхали мы екипажами, тымъ самымъ ладомъ, до Градка, де стоить палата ґр Гарраха. Градекъ лежить на горбку, палата сама посередъ просторого, красно удержаного парку и садôвъ. Она збудована лише передъ 30 лѣтами старымъ Гаррахомъ. Будова и внутрѣшне устроенье коштувало 3 міліоны. Але тѣ грошѣ пôйшли выключно въ руки ческихъ христіянъ, бо всю роботу довершали лише ческѣ артисты и ремѣсники.

Саму палату и дальшу прогульку опишу въ другôмъ листѣ.

Н. В.

Про приѣздъ Русинôвъ до Праги пише Politik:

„Якъ всѣхъ братôвъ Славянъ, що ôдвѣдали доси нашу выставу, такъ и Русинôвъ повитали ентузіястично при ихъ появленю репрезентаціи и населенье не лише въ столици Празѣ але и на провінціи.

„Въ прогульцѣ взяло участь 165 членôвъ пôдъ проводомъ проф. Вол. Шухевича зô Львова. Мѣжь гостями есть 66 женщинъ. Зъ галицкихъ мѣстъ заступленѣ: Львôвъ, Тернопôль, Коломыя, Станіславôвъ, Золочѣвъ, Бережаны и Перемышль. Мѣжь участниками суть мѣжь иншими пп. проф. Наталь Вахнянинъ, композиторъ Нижанковскій, писатель Илья Кокорудзъ и писателька Наталія Кобриньска.

„Участники прибули въ суботу рано до Кралевого-градця и ôдвѣдали писателя и властителя реальности п. Франца Ржегоржа въ Стежерахъ, котрый 13 лѣтъ проживъ мѣжь Русинами, и оглянули побоевище, на котрôмъ въ 1866 р. рускѣ полки хоробро боролись и проливали свою кровь. Для п. Ржегоржа привезли Русины цѣнный дарунокъ — майстерско выкôнченый топорець гуцульскій. На побоевищи ôдправлено торжественне богослуженье и панахиду за погибшихъ. Въ честь гостей ôдбувъ ся въ недѣлю въ Кукленѣ величавый фестинъ людовый, на котрôмъ явились товариства „Соколôвъ", бандеріи и доокола лежачѣ товариства зъ музиками и много тысячѣвъ публики.

„Вчера по-полудни выбрались Русины въ дорогу до Праги и прибули сюда о $6^1/_2$ по полудни. На довго передъ приѣздомъ зôйшлись многѣ тысячѣ людей передъ двôрцемъ зелѣзниць державныхъ и на примежныхъ улицяхъ, щобы повитати тыхъ рѣдкихъ гостей, котрѣ не загостили ще нѣколи въ такôмъ числѣ до Праги. На самôмъ двôрци выжидала депутація пражскои рады мѣскои, зложена зъ пп. д-ра Грдлички, Войты, Напретка, Вондрачка и Шаґровского, а въ заступствѣ комітету пп. цѣс. совѣтникъ Отто и д-ръ Форжтъ, ôдтакъ женщины въ бувшого американьского клюбу жѣночого пôдъ проводомъ панѣ Напретковои, депутаціи товариствъ Měšťanska Beseda, Sokol, Hlahol, Akademický čtenařský spolek и Slavia

„Коли довгій поѣздъ вьѣхавъ передъ дворець, повитано гостей грôмкими окликами Na zdar и Slava! Ѣдучѣ выйшли зъ ваґонôвъ. Многѣ панове одягненѣ були въ рускій стрôй народный, женщины по-найбôльше молодѣ, цвитучѣ дѣвчата, въ строѣ подорожнѣ. Скоро побачено провôдника прогульки проф. Шухевича, одягненого въ народный стрôй, роздались въ друге грôмкѣ оклики Slava! Коли-жь репрезентанты мѣскои рады и комітету представились, звернувъ ся д-ръ Грдличка до прибувшихъ зъ такою промовою:

„Для мене се незвычайна честь, що можу Васъ, Вповажанѣ и милѣ гостѣ, котрѣ при ôдвѣдинахъ нашои краевои ческои выставы ювилейнои заявляете заразомъ свои дорогѣ симпатіи для ческого народу, сердечно повитати въ имени рады мѣскои кор. столицѣ Праги. Приймѣть за се заявленье нашу найщиршу подяку и будьте пересвѣдченѣ, що мы ôдносимось до Васъ зъ братною любовію и здоровимо Васъ сердечно, подаючи Вамъ по братерски руку. Na zdar!" (Грôмкѣ оклики Русинôвъ: Necht' žiji Čechove! Česky narod necht' žije!)

Ôдтакъ повитавъ гостей д-ръ Форжтъ:

„Позвольте и менѣ привитати Васъ въ имени комітету, а рôвночасно щиро Вамъ подякувати, що зъ такъ далека прибули ôдвѣдати нашу краеву выставу ювілейну, котра въ исторіи сего королѣвства есть и остане дѣломъ епохальнымъ. Давный се звычай славяньскій, що Славянинъ витае своихъ братôвъ щирымъ серцемъ. Такъ есть и нинѣ и для того кличу Вамъ: „Многая лѣта!" и „Slavno bratrům Rusům! [Оклики народу: „Slava Rusinům!]

Въ имени Русинôвъ промовивъ п. проф. Шухевичь:

„Милѣ приятелѣ и братя! Мы спѣшимо до Праги зложити свою почесть ческому народови за его величаве дѣло, котре здвигнула ческа праця. И нашь нарôдъ не хотѣвъ остати позаду иншихъ славяньскихъ народôвъ, котрѣ Вашу выставу ювілейну вже ôдвѣдали, и мы спѣшили до Васъ радувати ся вразъ зъ Вами Вашою гарною выставою. Мы тронутѣ до глубины Вашимъ щиро-сердечнымъ привѣтомъ и складаемо Вамъ свою найщиршу подяку. Мы привозимо Вамъ поздоровленье въ имени всего мало-руского народу и подаемо Вамъ по братерски руку. Na zdar!" [Грôмкѣ оклики: Česky národ necht' žije! At' žiji Rusini!"]

Теперь привитали ся обопôльно женщины, а дамы бувшого американьского жѣночого клюбу подали рускимъ женщинамъ кождôй по китици цвѣтôвъ. Передъ двôрцемъ зелѣзничимъ ждавъ на гостей цѣлый рядъ приватныхъ повозôвъ, котрыхъ конѣ и вôзники прибранѣ були лентами славяньскихъ барвъ. Коли гостѣ ѣхали до мѣста, поздоровлювали ихъ тысячѣ народу одушевлеными окликами, повѣваючи хустинами и капелюхами. Женщины рускѣ дякували привѣтливо на всѣ стороны. Скоро всѣ участники прогульки заняли призначенѣ имъ помѣщеня, зôбрали ся вечеромъ въ „Мѣщаньскôй Бесѣдѣ" на товариску забаву.

„Нинѣ [вô второкъ] о 10 годинѣ рано ôдвѣдають Русины выставу. Завтра [въ середу] ôдбудесь на ихъ честь представленье въ народнôмъ театрѣ, а по тôмъ концертъ въ „Мѣщаньскôй Бесѣдѣ", на котрôмъ являть ся такожь Сербы. Пôдчасъ побуту Русинôвъ въ Празѣ ôдбудесь такожь въ костелѣ Каролинскôмъ славяньске богослуженье."

Зъ Вѣдня пишуть намъ:

Для принятя товариства „Боянъ" при его побутѣ у Вѣдни завязавъ ся зъ рамени товариства „Січ" комітетъ. Задачею сего комітету есть кватирунокъ, опроваджуванье ґрупъ, удѣлюванье информацій и т. и. Центральне бюро информаційне мѣстить ся въ льокали товариства [VIII Laudongasse 49] и въ Сѣчовôй каварни: Café Wagner [перше Korb] VIII. Florianigasse 2.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Зъ нагоды 25-лѣтныхъ роковинъ побѣды Австрійцѣвъ пôдъ Ліссою устроила австрійска маринарка бенкеты въ Тріестѣ и въ Поли. На обохъ пôднесено тоасты въ честь италійскои фльоты. Въ Тріестѣ сей тоастъ выголосивъ капітанъ корветы Лядресъ, котрый сказавъ, що если почитаемо память героѣвъ нашихъ, то не можемо не ôддати почести героямъ нашихъ противникôвъ. Особливо въ офіцирахъ кораблѣвъ Re d' Italia та Palestro, котрѣ полягли геройскою смертію на помостахъ кораблѣвъ, поважаемо хоробрôсть и справдѣ морацку погорду смерти и се выходить италійскôй фльотѣ военнôй на вѣчну славу. Хоробрѣ противники теперь нашими союзниками а зъ чувствомъ высокого поважаня сполучае ся нинѣ чувство правдивого товариства. Пю въ честь величнои фльоты италійскои, сказавъ капітанъ, та въ честь ей знаменитыхъ офіцирôвъ. Щобы сей тоастъ бувъ зрозумѣлый, треба нагадати собѣ деякѣ подробицѣ зъ борбы пôдъ Ліссою. Фльота австрійска була далеко слабша ôдъ италійскои, бо числила 27 кораблѣвъ и то зъ того лишь 7 панцирныхъ а прочѣ кораблѣ деревянѣ, италійска же фльота мала 34 кораблѣвъ переважно величезныхъ та покрытыхъ панцирами. Число пушокъ на кораблахъ италійскихъ перевысшало о много число австрійскихъ пушокъ а до того Италіянцѣ мали далеко-сяглѣ каноны тяжкого калібру, котрыхъ фльота австрійска зовсѣмъ не мала. Командантъ австрійскои фльоты Теґетгофъ пôзнавъ, що не можна вести огню, бо тогдѣ австрійска фльота мусѣла бы бути засыпана выстрѣлами. Длятого зъ фльоты устроивъ клинъ и поплывши зъ цѣлою силою пары перебивъ лінію италійскихъ кораблѣвъ. Теперь боровъ ся оденъ корабель противъ другого а воювано бôльше оружіемъ ручнымъ нѣжь пушками. Адміралъ Теґетгофъ спостерѣгъ, що его спосôбъ зробивъ велике замѣшанье мѣжь ворожою фльотою та тогдѣ рѣшивъ ся на дуже ôдважне дѣло, котре рѣдко знаходить ся въ подѣяхъ исторіи морацкои. Онъ давъ приказъ при подвоенôй силѣ пары своему кораблеви гонити впростъ на италійскій корабель адміральскій Re d' Italia, щобы его затопити. И справдѣ зъ нечуваною силою вдаривъ австрійскій корабель адміральскій „Фрідріхъ Максъ" своимъ сталевымъ осторогомъ въ черево велита Re d' Italia. Въ сей спосôбъ зроблено въ италійскôмъ кораблю велику дѣру, котрою вода начала сильно напливати до середины та величный Re d' Italia въ кôлькохъ мінутахъ пôйшовъ на дно разомъ зъ залогою 600 людей та 36 пушками. Италійскѣ моряки налякали ся дуже, бо имъ здавало ся, що разомъ зъ кораблемъ погибъ такожь ихъ адміралъ Персано. Однако рѣчь мала ся инакше, бо Персано пересѣвъ ся на кôлька мінутъ передъ сею катастрофою на другій корабель Affondatore, а зъ корабля Re d' Italia не приказавъ здôймати адміральскои фляґи. За те пôзнѣйше поставили его навѣть передъ военный судъ. По затопленю найбôльшого корабля заколихалась италійска лінія та борба майже була рѣшена. Но остаточно порѣшилась побѣда въ користь австрійскои фльоты ажь въ тôй хвилинѣ, коли Теґетгофъ запаливъ другій италійскій корабель Палестро. Огонь дôйшовъ до пороху и цѣлый корабель вылетѣвъ у воздухъ. Тогды начала италійска фльота поспѣшно втѣкати до Анконы а побѣднѣ кораблѣ австрійскѣ вернулись до Ліссы. — Нема сумнѣву, що торжественне святкованье сеи побѣды могло бы було дразнити Италійцѣвъ, тому жь въ австрійскои стороны не лишено нѣчого, щобы се торжество ôдбути въ найвузшихъ кругахъ и

нѣчимъ не дразнити Италіянцѣвъ, а навѣть пôднести тоасты въ честь италійской фльоты.

———

Царь и царица повернули зô своей прогульки по Финляндіи до Петергофу. Царь мае бути дуже невдоволеный зъ той прогульки, бо финляндске населенье ôдносилось холодно до цѣлой гостины царской, такъ що и порôвнаня нема зъ повитаньемъ передъ кôлькома лѣтами, коли родина царска рôвно жь загляпула була на финляндскй фиорды. Не дивота, бо послѣднй замахи на автономію финляндску залягли тяжкимъ сумомъ на души кождого финляндского патріота.

Послѣдными часами зайшли въ Россіи важнй змѣны на посадахъ войсковыхъ. Комендантомъ VII корпуса именованый ген. Яновскій и се выкликало въ кругахъ фаховыхъ велике зачудуванье, бо нѣхто не гадавъ, щобы сему генералови поручено такъ важну задачу. Найбôльшу часть своей службы перевѣвъ Яновскій въ канцеляріи генерального штабу; вправдѣ бравъ участь въ кримскôй войнѣ, въ повстаню 1863 р. и въ турецкôй войнѣ, але нѣгде не ôдзначивъ ся и не мае нѣякихъ войсковыхъ ôдзнакъ. Послѣдными часами бувъ интендантомъ кавказкого корпусу и загально гадано, що на тôмъ скôнчилась его войскова каріера, бо и такъ числить вже 63 роки. Ôдтакъ змѣнено комендантôвъ въ Модлинѣ и Варшавѣ. До Варшавы выслано ген. Комарова, дотеперѣшного коменданта Модлина, звѣстного панслависта и ворога Нѣмцѣвъ. Єсть се добрый офицеръ, смѣлый и розважливый въ бою, и за се мае вже много ôдзнакъ войсковыхъ. Мае задачу дальше укрѣпити Варшаву. На его мѣсце до Модлина именованый ген. Чайковскій, котрый ôдзначивъ ся въ походѣ противъ Хиви и въ турецкôй войнѣ. Мае бути найлѣпшимъ знатокомъ военного терену надъ Вислою, де управлявъ будовою рôзныхъ фортôвъ.

У россійскôмъ войску — пише Kõln Ztg., а и повысше подала та сама газета — иснують ôдъ 1888 р. въ кавалеріи и пѣхотѣ такъ званй ôддѣлы добровольцѣвъ, по чотирохъ воякôвъ при кождôй шкадронѣ або компаніи. Задача тыхъ добровольцѣвъ есть, понити пôдчасъ войны найтруднѣйшу и вымагаючу пожертвованя службу рекогносцировку. Крôмъ того для той самой цѣли есть при кождôй шкадронѣ по 16 козакôвъ до патролѣ. Теперь же тй ôддѣлы добровольцѣвъ и козакôвъ получено разомъ, такъ що шкадрона або сотня буде мати по 20 воякôвъ, добре пôдготовленыхъ до найтруднѣйшихъ задачь. Мусять складати окремый испытъ и допускають до того лишь тыхъ, о котрыхъ пересвѣдчилась войскова команда, що можна на нихъ спустити ся.

Онногды затверджено програму приняття ескадры французской въ Кронштадѣ. Ескадра задержить ся въ великôмъ портѣ кронштадскôмъ за варстатами кораблѣвъ, а часть въ малôмъ портѣ кронштадскôмъ. Коли наблизить ся ескадра до Кронштаду, вывѣсить она россійску флягу и дасть 21 сальвъ пушечныхъ, а въ ôдповѣдь на се въ крѣпости кронштадской выдвигнуть французску флягу и будуть выстрѣлы пушечнй. Французска ескадра буде салютувати адмірала а зô стороны россійской поздоровить ся коменданта французской ескадры, адмірала Жерве'. Напротивъ кораблѣвъ французскихъ стане ескадра пôдъ проводомъ віцеадмірала Казнакова. Коли закинуть якорь на военнôмъ корабли Marengo, прибудуть россійскй офицеры, щобы повитати ескадру въ имени Казнакова. — Урядовый „Кроништ. Вѣстникъ", витаючи французску ескадру, додае: „Се повитанье, вôльне ôдъ всякой політичной демонстраціи, выявить лишь цѣлу щирôсть сердечныхъ ôдносинъ, якй истнують ôдъ давна мѣжь нашою великою державою а великою републикою."

Звѣстно, що россійскій амбасадоръ Нелидовъ за-для той авдієнціи робивъ Портѣ деякй вымôвки. Въ розмовѣ зъ великимъ везиромъ заявивъ ôнъ поглядъ, що авдієнція есть доказомъ ôдступленя Порты ôдъ дотеперѣшной політики болгарской. Кіяміль-паша ôдповѣвъ, що такій поглядъ есть неоправданый, бо якъ Вулковичъ такъ Начовичъ суть турецкими пôддаными, тожь султанови мусить полишитись свободу волю приймати своихъ пôдданыхъ. Ôдтакъ Вулковичъ есть представителемъ а Начовичъ членомъ правительства, въ котрымъ Порта удержує офиціяльнй зносины, тому не було абсолютно нѣякой причины ôдмовити бажаню презеса болгарского кабінету. Въ тôмъ самôмъ дусѣ велась розмова мѣжь першимъ драгоманомъ россійской амбасады Ивановомъ а міністромъ справъ заграничныхъ Саідомъ-пашею. Сего послѣдного факту не треба надто увеличати, бо Ивановъ въ тыждни три або чотири разы приходить до палаты Порты. Зайшовши отже до Саіда-паши, бувъ майже змушеный порушити авдієнцію болгарскихъ достойникôвъ у султана, середъ тыхъ обставинъ було бы пересадою говорити о россійскôмъ протестѣ противъ згаданой авдієнціи, а зъ другой стороны було бы неôдповѣдне добачати въ авдієнціи обохъ дипльоматôвъ болгарскихъ якійсь вступный крокъ до скорого признаня кн. Фердинанда легальнымъ княземъ зô стороны Порты. Авдієнція вправдѣ мае політичне значѣнье, але абсолютно не сталась новою точкою выходу для розвитку болгарской квестіи. Султанъ приняттьемъ обохъ болгарскихъ достойникôвъ хотѣвъ зложити доказъ своей прихильности болгарскому народови за его коректне, льояльне и повне признаня становище супротивъ Порты и тому въ тôмъ самôмъ фактѣ можна добачити лишь симптомъ дальшой консолідаціи ôдносинъ въ Болгаріи.

———

Въ найблизшôмъ часѣ лучать ся може въ французскôй републицѣ цѣкавй пригоды не безъ політичного значѣня. Приятелька Буланжера, панѣ де Боннеменъ умерла а тымъ самымъ стратчѣй для експ-генерала проценты зъ 1,200.000 франкôвъ, котрй припадають въ участи покôйнôй приятельцѣ. Буланже осѣвъ на пѣску и мусить знову выдумати щось незвычайного, щобы схопити знову якогось чоловѣчка, котрый бы оплачувавъ всѣ его потребы. La Paix доносить зъ Брукселѣ, що одна особа зъ близшого окруженя Буланжера розказувала, мовь бы Буланжерови накучилось жити на выгнаню, а именно теперь безъ приятельки, и ôнъ хоче вернути до Франціи та реституувати свôй процесъ. Ôнъ хоче покористуватись патронатомъ и-ѣ Боннеменъ та явитись тогдѣ въ Парижи. Такъ отже мôгъ бы Парижь мати сензаційну аферу на сезонъ огôрковый.

———

На пôвостровѣ балканьскôмъ заговорено теперь про Сербію та взагалѣ про справы, котрй стоять въ посереднôй або безпосереднôй звязи зô Сербією. Розумѣєсь, що найбôльше причинилась до того подорожь молодого короля Александра по дворахъ европейскихъ, — кажемо по дворахъ, бо до уложеной гостины короля Александра въ Петергофѣ и въ Ишлѣ долучають ще стрѣчу зъ нѣмецкимъ цѣсаремъ Вільгельмомъ. (Гляди нинѣшнй телеграмы.) Але въ самôй Сербіи, по за тыми дипльоматично-політичными подвигами, настае мабуть крізісъ економічна и можна побоюватись, чи не прийде до значнѣйшого страйку робôтничого, котрый мôгъ бы легко розширитись по цѣлôмъ краю. И такъ доносять зъ Крагуєвача, де помѣщеный сербскій арсеналъ, що робôтники тамошнего арсеналу застановили роботу, бо залягала выплата ихъ зарôбку. Робôтники пôднесли окликъ „Дайте хлѣба" — и цѣле населенье сильно зворушене.

———

Въ Старôй Сербіи есть положенье дуже напружене, бо якъ доносять въ дописи зъ Ипеку въ Старôй Сербіи до урядовой газеты чорногорской „Гласъ Црнагорца", положенье есть такъ невыносиме и напружене, що кождой хвилѣ може лучати ся „звѣстный выстрѣлъ зъ Невесинье". („Выстрѣломъ зъ Невесинье" означаєсь початокъ повстаня въ Герцеговинѣ въ 1875 р.) Не треба вправдѣ повисшу вѣсть брати такъ дуже на серіо, бо вже нераз увеличала чорногорска газета урядова неодинъ фактъ и дипльоматія до того навыкла.

На озерѣ Скодарскôмъ, мѣжь Чорногорою а Альбаніею есть одинокій корабель чорногорскій и коли ôнъ спокôйно переплывавъ, стрѣляли турецкй вояки до него, такъ що навѣть три кулѣ застрягли въ палубѣ корабля. Правительство чорногорске рѣшило задержати на разѣ плавбу на Скодарскôмъ озерѣ а ôдъ Порты зажадати повной сатисфакціи и додержаня берлиньского договору.

———

Pol. Corr одержала ôдъ своего цареградского кореспондента такй близшй даты що-до авдієнціи болгарского репрезентанта д-ра Вулковича и болгарского міністра скарбу Начовича: Начовичъ, котрого донька выховуєсь въ одномъ зъ монастирѣвъ въ Цареградѣ, приѣхавъ до того мѣста, щобы ей забрати домôвъ на часъ шкôльныхъ ферій. Заки выѣхавъ зъ Софіи, мавъ болгарскій презесъ міністрôвъ Стамболовъ конференцію зъ турецкимъ репрезентантомъ въ Софіи Решідомъ беємъ, в тогдѣ згадавъ про подорожь Начовича до Цареграду, додавши, що при тôй нагодѣ приняттье султаномъ болгарского міністра скарбу було бы дуже на мѣсци. Решідъ бей донѣсъ о тôмъ Портѣ, а великій везиръ Кіяміль-паша, якъ звѣстно, приятель Болгарôвъ, безъ довгого розсуджуваня заявивъ готовôсть выповнити бажанье Стамболова. Але що не годилось дати авдієнцію самому Начовичеви а поминути довголѣтнього репрезентанта дипльоматичного Вулковича, тому султанъ принявъ обохъ болгарскихъ мужѣвъ державныхъ. Що бы не толковано собѣ фальшиво того факту, не надавъ султанъ ордерôвъ обомъ дипльоматамъ, хоч звычайно при такихъ нагодахъ суть такй ôдзначеня.

НОВИНКИ.

— **П. Олекса Ярема**, суплентъ при рускôй гімназіи у Львовѣ, одержавъ патентъ на професора гімназіяльного зъ класичной фільольогіи зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ, польскимъ и нѣмецкимъ.

— **Повѣнь** навѣстила 18 н. ст. липня мѣсточко Солотвину станиславôвского повѣта. Потôкъ, котрый плыве мѣстомъ, прибувъ нагло въ ночи такъ сильно, що вода позаливала всѣ низше положенй домы до половины а мешканцѣ зô страхомъ дожидали дня, боячи ся, щобы ихъ вода не забрала. На Быстрици зôрвала вода мôстъ на дорозѣ до Станиславова и комунікація Солотвины зъ тымъ мѣстомъ перервана.

— **Книгарня Ставропигійского Института** отворена вже на цѣлый день, а то ôдъ год. 8 рано до 8 вечеромъ. До теперь замыкала ся книгарня ôдъ 12 до 2 годины по полудни, що було дуже не догôдне, особливо для особъ приѣзджаючихъ зъ провінціи, котрй не розпоряджають злишнымъ часомъ у Львовѣ, то-жь справдѣ стало ся дуже добре, що введено таку користну змѣну.

— **П. Кевядій Білинській** родомъ зъ Синявы зъ пôдъ Тернополя, членъ товариства Сѣч" у Вѣдни, одержавъ у вѣденьскôмъ университетѣ степень и титулъ доктора фільософіи. Якъ тогожь такъ и сего року — то четвертый „Сѣчовикъ", котрому ректоръ вѣденьского университету вручае свôй добре заслуженый дипльомъ докторскій. А окрôмъ того ригорозôвъ, Vorprüfung-ôвъ и державныхъ испытôвъ другй Сѣчовики наробили сего року — самй кажуть — „якъ смѣтя". Добрый се объявъ и добра перспектива на будучнôсть.

— **Сказеный песъ** покусавъ ся вчера у Львовѣ и покусавъ четверо людей. Комісаріятъ ôдославъ покалѣченыхъ до д-ра Татарчуха, котрый имъ повыпѣкавъ раны. Пса убито.

— **Нотаремъ въ Куликовѣ** именованый п. Мих. Савицкій, кандидатъ нотаріяльный зъ Винникъ.

— **Що коштують наймы домôвъ правительствомъ на** рôжнй школы и уряды, показує вже хочь бы то, що за учительску семинарію мужеску у Львовѣ заплатило правительство ôдъ 1871—1891 року сто трицять тысячь зр. чиншу. За тй грошѣ можна було безпечно поставити дуже гарный будынокъ.

— **Въ Убиню пôдъ Задвôрцемъ** дня 16 о. м. пôдчасъ ловôвъ лѣсничій въ Похоничѣ, сѣдаючи на вôзъ, зачепивъ куркомъ о драбину, стрѣльба вывалила и смертельно его ранила; до 48 годинъ померъ.

— **На холеру** померло до недѣлѣ въ Мекцѣ и околици 360 особъ. Правительство турецке наказало строгу карантину.

— **Зарядъ „Кружка правникôвъ въ „Академічнôмъ Братствѣ"** звертае ся до Вп. Землякôвъ, щобы якъ дотеперь, такъ и на дальше пôдпирали згаданый кружокъ чи то книжками правничими, чи датками. Заразомъ упрашаемо, щобы Вп. Земляки зъ лекціями и иншими занятями зволили удавати ся до „Кружка правникôвъ", а симъ высвѣдчать велику прислугу не одному потребуючому академикови. — *Зарядъ „Кружка правникôвъ".*

— **При тягненю нагородъ** зъ фондаціи гр. Винкентія Лодзя-Понинького д. 19 н. ст. липня вытягнули зъ управненыхъ до тягненя челядникôвъ ремѣсничихъ: I нагороду въ высотѣ 864 зр. Вал. Маселко челядникъ шевскій, II нагороду въ высотѣ 720 зр. Стефанъ Сиротиньскій челядникъ шевскій; III нагороду 576 зр. Ив. Войт. Недопадъ челядникъ друкарскій а IV нагороду 432 зр. Пил. Витицкій челядникъ шевскій.

— **Армія французка.** Передъ кôлькома днями выдавъ генеральный штабъ арміи французской рôчне справозданье, зъ котрого показує ся, що тая же армія числить въ службѣ чинной 100 генералôвъ дивізіи, 290 бригадирôвъ и 28 командуючихъ. Найвысше становище мѣжь генералами занимае Соссіє (Saussier), войсковый губернаторъ Парижа, презесъ рады военной и якъ догадують ся головно-командуючій арміи французкой на случай войны. По нимъ слѣдує генералъ Міріболь, Галіфе, Давуст и т. д. Кождый генералъ французскій мусить по 65 роцѣ житя зъ службы уступити. Соссіє числить теперь 63 рока, Міріболь 60. Особистый складъ арміи числить теперь 26.934 официрôвъ, 98.583 охотникôвъ и рекампітулистôвъ, 577.319 жовнѣрôвъ арміи чинной, 985.702 резервы арміи чинной, 994.615 арміи територіяльной. Цѣлый складъ арміи на стопѣ военнôй выносить 4,125.000. Буджетъ войны выносить 770 міліонôвъ франкôвъ буде однакъ побôльшеный за-для формуючого ся 20-го корпусу на захôднôй границѣ. Война въ р. 1870 коштувала Францію вразъ зъ контрибуцією 7 міліярдôвъ 820 міліонôвъ франкôвъ, выправа до Тунісу 126 міліонôвъ до Мадагаскару 21 міліонôвъ до Тонкіну 270. Цѣлый довгъ державный Франціи выносить 16 міліярдôвъ.

— **Дрôбнй вѣсти.** Вѣнчанье п. Василя Кузьмича, окôнченого богослова, ôдбуде ся дня 25 н. ст. липня с. р. въ Болеховѣ зъ панною Юліею Яворскою. — Краковска поліція арештувала онногды 5. жидôвъ россійскихъ, котрй безъ средствъ до подорожи хотѣли ѣхати до Америки. — Львôвске польске „Kolo literackie" выбирае ся 14 н. ст. серпня до Праги.

Посмертнй — ✝ — оповѣстки.

Зенонъ Гавкевичъ, учитель народный, упокоивъ ся въ 26 роцѣ житя а 7 ôмъ учительской службы. Вѣчна ему память!

Господарство, промыслъ и торговля.

— **Преміїованье коней.** Намѣстництво оголошує, що сегорôчнй осѣнй нагороджуваня коней ôдбудуть ся: въ Золочевѣ 5 н. ст. вересня, въ Перемышли 8 н. ст. вересня, въ Стрыю 9 н. ст. вересня а въ Калуши 10 н. ст. вересня. Въ кождôй зъ высше наведеныхъ мѣсцевостей будуть нагороджуванй клячѣ плеканй въ краю а то: клячѣ стаднй зъ жеребятами, молодй клячѣ и жеребцѣ. Яко нагороды будуть роздавнй въ Золочевѣ, Стрыю и Калуши: I група: одна нагорода грошева въ высотѣ 35 зр., одна нагорода грошева 20 зр., одна нагорода грошева 15 зр. и три нагороды по 10 зр. II група: одна нагорода грошева 20 зр., одна нагорода грошева 14 зр., три нагороды по 10 зр. а одна 25 зр. III група: одна нагорода грошева въ высотѣ 25 зр., одна 15 зр. и двѣ по 10 зр. Дальше роздавнй будуть въ кождôй зъ наведеныхъ групъ срѣбнй медалѣ. Въ Перемышли роздѣлить ся въ I групѣ: одна нагорода грошева въ высотѣ 50 зр., одна 40 зр., двѣ по 30 зр. и три по 20 зр. Въ II групѣ: одна нагорода въ высотѣ 40 зр., одна 30 зр., три по 20 зр. а въ III групѣ: одна нагорода 40 зр., двѣ по 30 зр. и три по 20 зр. Крôмъ того роздавати ся будуть въ кождôй групѣ медалѣ срѣбнй, бронзовй и дипльомы признаня. Условія допущеня до нагороды сось-якй: 1) клячѣ старшй надъ 5 лѣтъ мусять бути приведенй вразъ зъ жеребятами и добре ôджывленй; жеребята жь мусять походити ôдъ рядового огера або власного, маючого ліценцію; 2) молодй клячѣ трилѣтнй не становленй, чотиролѣтнй и пятилѣтнй становленй черезъ огера рядового або власного; 3) молодй трирôчнй клячѣ преміованй сего року и старшй преміованй минувшого року (послѣднй лише зъ жеребятами.) 4) добре ôджывленй одно- и дво-лѣтнй клячѣ и 5) всѣ клячѣ мусять бути бодай ôдъ року власностію убѣгаючого ся о нагороду. Властитель преміованой клячѣ мусить пôдписати реверсъ, що задержить клячь еще хоть рôкъ у себе и приведе ей передъ комісію въ слѣдуючôмъ роцѣ. Хто не додержить сего приреченя мусить звернути нагороду зарядови рядовыхъ стадницъ въ Дроговыжи. Если бы клячь за-для якихъ важныхъ причинъ не можна приставити передъ комісію, то треба предложити свѣдоцтво зверхности громадской, що клячь есть въ посѣданю нагородженого.

Наука штука и лїтература.

— **Число 13 „Зорѣ"** вже вийшло и ôдзначуєсь, якъ и попереднй, богатымъ и цѣннымъ змѣстомъ. Мѣстить продовженье повѣсти В. Чайченка „Сонячный промѣнь", дальше нарисъ Вячеслава Потапенка „Чабанъ", исторію лїтературы рускої Ом. Огоновского (теперь въ нѣй бесѣда о. Волод. Барвѣньскомъ), Критику Илія Кокорудза на „Квѣтку" (ôдбитку зъ календаря „Просвѣты") и историчну картину зъ р. 1848 Олекс. Колессы. „При каменному затонѣ". (Ся довша поезія розказує намъ подѣю, яка склалась при „Каменôмъ затонѣ" надъ Днѣпромъ, кôлька миль ôдъ Жовтыхъ водъ. Ту удалось Кречовскому и Ганджи намовити реєстровыхъ козакôвъ, що они замордували Барабаша и злучивши ся зъ Хмельницкимъ стануни на спôльного ворога.) Зъ илюстрацій одна представляе ческихъ супругôвъ Напрсткôвъ, дуже заслуженыхъ для своеи ôтчины основателѣвъ музея промыслового въ Празѣ а приязныхъ намъ Русинамъ. — друга показує намъ, якъ выглядае королѣвскій павільонъ на ческôй выставѣ въ Празѣ, на третôй видимо Словакôвъ зъ околиць Велеграду. До илюстрацій поданй ôдповѣднй пояснення, мѣжь ними п. Франт. Ржегоржъ написавъ о супругахъ Напрсткахъ.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Ôдзначеня.** Цѣсарь надавъ ветеринарови краєвому Галичины Ал. Літтіхови крестъ кавалерскій ордеру Францъ Іосифа. — Властитель реальностей у Львовѣ Ем. Бертемиліянъ Браеръ дôставъ ордеръ Францъ Іосифа.

Телеграмы „Дѣла".

Будапештъ 22 липня. Ôдпоручники официрского корпусу 79 полку пѣхоты стаціонованого въ Рѣцѣ, прибули до Будапешту, щобы вызвати въ имени корпусу посла Угрона на поєдинокъ. Причиною того була интерпеляція пос. Угрона до президента міністрôвъ, чи звѣстно ему про демонстраціи воякôвъ 79 полку пôдчасъ гостины цѣсаря въ Рѣцѣ. Пос. Угронъ ôднѣсъ ся до послôвъ и тй, числомъ 20, заявили, що Угронъ не може ставати до поєдинку за слова высказуванй въ парламентѣ. Секунданты Угрона ôдповѣли въ сей спосôбъ капітанови Узелячеви зъ Реки.

Бѣлградъ 22 липня. „Народ. Дневникъ" доносить, що король Александеръ въ половинѣ серпня ôдвѣдае цѣсаря Вільгельма. Мѣсце стрѣчи ще неозначене. — На приказъ царскій выѣхали разомъ зъ королемъ въ подорожь до Россіи Персіяній и аташе Тавбе. — Бурмістръ бѣлградскій завôзвавъ плакатами населенье, щобы проводило короля до церкви и на помôстъ корабля. — Ристичь уповажнивъ регентôвъ Протича и Белимарковича заступати его пôдчасъ неприсутности.

Петербургъ 22 липня. Царевичь прибуде зъ початкомъ серпня. Царь и царица выѣдуть на стрѣчу царевича до Москвы, де перебудуть одинъ день а ôдтакъ разомъ вернуть до Гатчины. Царь выбересь въ серпни першій разъ до Финляндіи на маневры.

Лісбона 22 липня. Даєсь ôдчувати бракъ готôвки и тому збôльшаєсь небезпечнôсть, що настане нова крізісъ финансова. Селяне не хотять довозити живности, бо выплачують имъ паперами. Ажіо ôдъ одного фунта штерлінга выносило 15 прц. Домы торговельнй не хотять переводити нѣякихъ операцій. Зборы робôтникôвъ запротестували противъ выплаты паперами и поставили резолюцію до правительства.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Всч. Н. Я въ Поповихъ Рахунка згôдна. — **Всч. I. И. въ Мышковичахъ.** Заплачено до 30 вересня. — **Всч. А. З. въ Небыловѣ.** Редакція „Зорѣ" розослала премія вже передъ тыжднемъ. — **Всч. А. Г. въ Тюдовѣ.** На р. 1891 заплачено доперва 6 зр. 50 кр. — **Всч. Е. С. въ Тысьменичанахъ.** „Дѣло" посылае ся Вамъ безъ перервы; 5 зр. дôстали. — **Всч. В. К. въ Ахжайову.** Заплачено до 31 липня. — **Всч. А. Ш. въ Болшôвцѣ.** Заплачено до 30 червня. — **Всч. М. С. въ Вислоку горѣшнôмъ.** За 3-ій чверть-рôкъ дôстали. — **Всч. В. П. въ Жабю.** Заплачено до кôнця року. — **Всч. В. С. въ Каменцѣ.** 5 зр. записано на давнѣйшу залеглôсть; „Дѣло" высылае ся правильно; 142 ч. выслано вдруге. — **Всч. І. Ч. въ Корчинѣ.** Заплачено до 31 серпня с. р.

ПОДЯКА.

Богъ всевышній навѣстивъ мене тяжкимъ горемъ, бо забравъ менѣ мою найдорожшу подругу Александру. Въ тôмъ тяжкôмъ горю единою ôдрадою були для мене мои щирй сусѣды, котрй въ часѣ недуги, якъ такожь при похоронахъ, не опускали мене а вливали слова потѣхи для зболѣлого серця. Для того чую ся до обовязку на сêмъ мѣсци зложити щиру подяку Вс. ПП. Торосевичамъ, моимъ благороднымъ и щирымъ коляторамъ, Впр. о. Коблиньскому, котрый мимо испыту ôдбуваючого ся въ Коломыи въ его присутности — о ½ до 12 год. прибувъ зъ бо-

гослуженьемъ и молитвою надгробною, Веч о. М. Левицкому за его трогательну бесѣду надъ гробомъ, въ котрôй пôдниeсъ заслугу покôйнои яко примѣрнои жены, доброи матери, доброи сусѣдки, доброи христіянки, порôвнуючи ихъ зъ вѣнцями, котрû понесла покôйна передъ своего Сотворителя. Дякую также Веч. оо. О. Рудницкому, В. Шмериковскому зъ донькамѝ, Зражевскому, О. Кобриньскому зъ Мышина, котрый еще вечеромъ прибувъ на парастасъ и Євангелія, также Веч. оо. Цѣсину, Ковальскому и Каргутови, не менше также Веп. Панямъ Левицкôй и Ковальскôй. — Богъ Всевышній най Вамъ тое сторицею нагородить.

Соцѣвъ дня 15 липня 1891.

Іосифъ Харжевскій — мужъ, *Марія, Николай, Ольга Антоній* — дѣти.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

22. н. ст. липня 1891.

Львôвъ: Пшениця 9.40 до 10·30, жито 7·— до 8·—, ячмѣнь 7·— до 7·30, овесъ 7·50 до 7·85, горохъ —·— до —·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 12·— до 13·50, льнянка — до —, конюшина червона 42·— до 52·—, конюшина бѣла -·— до —·—, конюшина шведска — до —, хмѣль бдъ —·— до —.— зр. за 56 кильо въ Львовѣ, оковита за 10.000 литрôвъ 17.— до 17·50 зр.

Тернопôль: Пшениця 9·— до 10·—, жито 6·90 до 7 50, ячмѣнь 6·— до 6 75, овесъ 7·— до 7·50, горохъ 6·— до 10·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 12·— до 13·—, льнянка — до—, конюшина червона 41·— до 48·—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина шведска — до —.

Пôдволочиска: Пшениця 9·— до 10·15, жито 6·60 до 7·25, ячмѣнь 5·75 до 6·50, овесъ 6·90 до 7·15, горохъ 6·— до 10·50, вика —·— до —·—, рѣпакъ 12·— до 13·—, льнянка — до —; конюшина червона 41·— до 47·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Ярославъ: Пшениця 9·50 до 10·50, жито 7·— до 8·—, ячмѣнь 6·25 до 7·25, овесъ 7·50 до 8·— горохъ 6·30 до 9·75, вика—·— до —·—, рѣпакъ 12·25 до 13·60, льнянка — до —, конюшина червона 42·— до 52.—, конюшина бѣла —·— до —.— конюшина швед. — до—, т имотка —.— до —·—

Курсъ Львôвскій

въ дня 21. н. ст. липня 1890.

	Плат.	Жад.
Акціи за штуку безъ купона.		
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	210 25	213 25
Зелѣз. Львôв.-Черно́в. по 200 зр. а. в.	241 25	244 25
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	302 —	305 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. . .	— —	214 —
Листы заставнû за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в.	100 60	101 30
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	108 90	109 60
Банку гипот. 4 1/2% а. в. льос. 50 л. .	98 50	99 20
Банку краевого 4 1/2% а. в. льос. 51 л.	98 90	99 60
Товариства кредит. гал. 5% а. в. . .	— —	— —
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . . .	97 40	98 10
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41 1/2 л.	95 90	96 60
Товар кред. гал. 4 1/2% а.в. льос. 52 л.	99 60	100 30
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	95 70	96 40
Листы довжнû за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 3% а. в. (давн. 6%) въ ликв.	60 —	62 —
Гал. Зав. кред. сел. 2 1/2% (давн 5%) въ ликв.	52 —	54 —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	49 —	52 —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкû 5% м. к. . . .	104 50	105 20
Галиц. фонду пропинаційного 4% н. а.	93 50	94 20
Комунальнû Банку краев. 5% I емис.	101 50	102 20
Позычки краев. зъ 1873 по 6% а. в.	104 50	— —
Позычки краев. зъ 1883 по 4 1/2 а. в.	98 50	99 20
Льосы:		
Мѣста Кракова	21 50	23 50
Мѣста Станиславова	26 25	28 20
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 52	5 62
Наполеондоръ	9 26	9 40
Пôвъимперіялъ	9 50	— —
Рубель срѣбный	1 30	1 40
Рубель паперовый	1 27 1/2	1 29 1/2
100 марокъ нѣмецкихъ	57 50	58 —

Для выгоды П. Т. Публики отворено

НОВУ АҐЕНЦІЮ

Краковского Товариства взаимныхъ убезпеченъ

на житье та ôдъ огню и граду

у Львовѣ при ул. **Театральнôй ч. 21** (входить ся зъ улицѣ Скарбкôвской).

Полісы асекураційнû выставляють ся въ **языцѣ рускôмъ — всѣ проспекты и переписка зъ партіями ведесь по руски.** — Близше можна розвѣдатись въ Адміністраціи „Дѣла“.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши ôдъ дня 12 лютого 1889 выдае

АСИГНАТЫ КАСОВÎ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4 1/2% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячû ся въ обѣгу 5% асигнаты касовû зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ буть опроцентованû по 4 1/2% ôдъ 15 мая 1889. 2218

Передрукъ не буде плаченый. **Дирекція.**

Надôслане.

Д-ръ Лонгинъ Озаркевичь

створивъ

канцелярію адвокатску

въ ГОРОДКУ коло Львова (ринокъ ч. 5.)

Спеціялістъ недугъ шкôрныхъ и венеричныхъ

Д-ръ Казимиръ Подлевскій

ôдбувши спеціяльнû студіи на кліникахъ проф. Фурніеръ-Бесніеръ въ Парижи, Лясара въ Берлинѣ и Копосія у Вѣдни, замешкавъ при ул Собѣского ч. 10. (Дôмъ переходовый зъ ул. Валовои ч. 9)

Ординуе ôдъ 11 до 12 и ôдъ 3 до 5.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (площь св. Духа) напротивъ головного одвахy.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнû, райсцайги, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарацiи найдешевше и найскорше.

Замовленя въ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“

Д-ръ Кость Левицкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

у Львовѣ, при улици Корнякта ч. 1., II. поверхъ (Народный Дôмъ.)

Приймае заступство въ справахъ цивільныхъ карныхъ, адміністраційныхъ и скарбовыхъ. Въ справахъ народныхъ, политичныхъ заступае безплатно.

Портретъ епископа д-ра Юліяна Пелеша

пôсля оріґіналу Вол. Чеховича

въ геліоґрафичнôй репродукціи въ розмѣрахъ 48/64 цмт.

по цѣнѣ 3 зр.

(вже зъ пересылкою.)

Можна набути черезъ редакцію „Дѣла“.

Запрошенье до предплаты.

Вже поступило до друку и выйде въ кôнцемъ сего року катехитичне дѣло пôдъ заголовкомъ:

„Наука вѣры и обычаѣвъ“

або

историчне, доґматичне, моральне и литурґичне поясненье правдъ св. вѣры на основѣ щоденныхъ молитвъ, празникôвъ церковныхъ и христіяньскихъ обрядôвъ

написавъ Анатоль Долиньскій, парохъ Яхторова и Унева. Цѣле дѣло буде обнимати 70 аркушôвъ друку и буде дѣлити ся на три части.

Митрополитальный Ординаріятъ Ч. 918/1890 препоручивъ тое сочиненье „яко дѣло для представленя великого добра вѣры св. Всеч. Священьству и Вѣрнымъ многополезне“.

Предплата выносить тôлько **3 зр.** безъ пересылки почтовои; по выпечатаню цѣна буде пôднесена на **4 зр.**

Предплату приймае о. Евгеній Гузаръ у Львовѣ, площь св. Юрія ч. 5.

Рôвночасно друкуе ся **„Короткій выкладъ науки вѣры и обычаѣвъ“** для христіяньскои молодежи и женихôвъ въ додаткомъ „Рôкъ церковный“. Цѣна 60 кр. зъ пересылкою почтовою.

ПОЛОТНА

ôдъ грубшихъ до найтоншихъ вебъ. димы, полотна парискû на лѣтнû одяги и ліберіи, ручники, хусточки до носа, полотна грубнû пôвъ-бѣленû — дреліхи, стирки, бѣлье столове у всякихъ розмѣрахъ и т. п. **Чисто лянû выробы ткацкû** лишь въ добрôмъ родѣ поручае

ВОЛ. ҐОНЕТЪ

въ Корчинѣ коло Коросна. Ôдсылка совѣстна, ôдмѣняе ся або приймае ся назадъ все, що не подобало бы. Цѣнники и прôбки оплатно. — Адреса для певности въ языцѣ польскôмъ: **Wl. Gonet w Korczynie, p. Korczyna.**

Повѣсти О. Федьковича

ЧАСТЬ I.

Сторôнъ 1—78. **Цѣна 20 кр.** (съ пересылкою почт. 25 кр.)

Дôстати можна въ друкарни тов. им. Шевченка у Львовѣ и въ книгарни Ставропигійскôй.

ПРО РУСКУ ПРАВОПИСЬ

написав

С. НАГНИБІДА.

(100 примѣрник. 3 зр.) **Цѣна 5 кр. а. в.** (1000 примѣрник. 10 зр.)

Дôстати можна въ друкарни тов. имени Шевченка у Львовѣ, ул. Академічна ч. 8.

Инструктора домашного

глядае ся для ученика зъ II-ои кл. нѣмецкои ґімназіи у Львовѣ почавши ôдъ 1 н. ст. вересня с. р. Инструкторъ дôставъ бы мешканье и харчь, але — крôмъ своихъ студій — не смѣвъ бы мати вже бôльше занять.

Зголошуватись належить до дня 15 н. ст. серпня на адресу Вир. о. Балиньского, крилошанина, пробуваючого въ Микулинцяхъ.

Змѣна льокалю.

Пôдписаный мае честь повѣдомити, що перенѣсъ свою робôтню кравецку зъ ул Галицкои ч. 12 на ул. **Ягайлоньску ч. 8 въ партерѣ.** Другій головный входъ зъ ул **Рейтана ч. 2.**

Дякуючи Впов. Родимцямъ за дотеперѣшнû взгляды и упрашаючи о нихъ на дальше, остаю въ глубокимъ поважаньемъ

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

мешкае у Львовѣ ул. Ягайлоньска ч. 8 въ партерѣ; другій головный входъ зъ улицѣ Рейтана число 2. 3856

РУ-

кавички, шовковû, серпячû, сатиновû восенû, кафтанини и шкôрянû штаны, простирадла, бандажѣ, суспензоріи и всѣ выробы рукавичничû

поручае найдешевше

2537 ТОРГОВЛЯ

Братей Лянгнеръ

Львôвъ, Галицка ч. 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

Бюро информаційне

СТАНІСЛАВА САТАЛЫ

Львôвъ, ул. Галицка ч. 15

може поручити кождого часу службу всякои категоріи, а именно: Учителѣвъ, Учительки, и Гувернантки зъ квалифікацією и музикою, Боны, Панны служачѣ, Льокаѣвъ, Економôвъ, Лѣсничихъ, Машиністôвъ, Кухарѣвъ, Огородникôвъ и у всѣхъ родахъ добрну службу. Порученя полагоджуесь сейчасъ. 4943 6—15 (Импресса Львôвъ).

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ

во Львовѣ, ул. Коперника ч 10 або ул. Шайноха ч. 1.

мае честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Веч. Духовеньству свою ôдъ року 1873 истнуючу

РОБÔТНЮ МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

пôсля найновѣйшои моды, въ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи вно Русинъ о ласкавû взгляды Впов. П. Т. Публики и Веч. Духовеньства, поручаеся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкавû замовленя выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 2808

Кістяки Гольбайна

Образки з житя

дôстане

въ редакціи „Зеркала“ по 15 кр. (зъ почтовою пересылкою по 20 кр.)

Въ товариствѣ „Просвѣта“

у Львовѣ ул. Ôрменьска ч. 27.

можна дôстати по зниженыхъ цѣнахъ одинокû малорускû словарѣ

1) словарь нѣмецко-мало-рускій Ом. Партицкого, замѣсть 3 зр. 1 зр.
2) словарь малоруско-нѣмецкій Евг. Желехôвского въ двохъ томахъ замѣсть 16 зр. ли ше 12 зр.

Въ канцеляріи товариства „Просвѣта“ продають ся портреты бл. п.

Д-ра Олександра Огоновского

по 2 зр. и по 1 зр.

Цѣлый доходъ призначеный на фондъ памятниковый и стіпендійный.

Десять медалѣвъ заслуги, дипльомъ признаня и дипльомъ гоноровый

на всесвѣтнôй выставѣ въ Антверпіи

за незрôвнанû

Выробы косметичнû, Тоалетнû и Парфумеріи.

Антілентіля. Нѣякій артикулъ тоалетный не може ити въ заводы що-до успѣху и доброты зъ Антілентіліею. Се средство, одержане зъ ôдсвѣжуючихъ субстанцій, ухиляе въ короткôмъ часѣ **веснянки, плямы печѣнковû, близни и т. п., надае шкôрѣ свѣжу бѣлôсть, свѣжôсть и нѣжнôсть.** — Цѣна 2 зр.

Піліптонъ волосю сивому и споловѣлому по кôлькоразовôмъ ужитю привертае красну барву. ШИЛІПТОНЪ не фарбуе, лише ôдмолоджуе волосье, котре пôдъ вплывомъ сего ôдличного средства ôдзыскуе первѣстну барву, мягкôсть и ôдзыскъ. — Цѣна флякону 1 зр. 50 кр.

Валентінъ найсильнѣйше выпаданье волося вздержуе, цибульки волосянû взмôцняе и до вытворюваня та поросту волося побуджае. Цѣлый флякон 3 зр. Пôвъ флякону 1 зр. 60 кр.

ПУДРЪ КНЯЖІЙ

не мѣстить жадныхъ металевыхъ примѣшокъ, есть се найчистѣйша и найнѣжнѣйша мучка ростинна, приємно прилягае до лиця, надае красу, природну бѣлôсть и есть неоцѣненымъ средствомъ до гігієнічнои окрасы лиця

Пуделко мале бѣлого пудру 60 кр., цѣле 1 зр., зъ лебедикомъ 1 зр. 50 кр. Рожевый для бльондинокъ и кремовый для шатинокъ и брунетокъ, мале пуделко по 70 кр., бôльше зр. 1.10 зъ лебедикомъ зр. 1.60.

Вода фіялкова. Усувае зъ лиця прыщѣ, лишаѣ, угрики, попаданье и лущенье шкôры, выгладжуе морщинки и долики ôсповû. Лице ôдсвѣжуе выбѣлюе и вынѣжнюе. — Цѣна 1 зр.

Мыло косметичне ôдзначае ся надзвычайною нѣжностію и дуже приємнымъ запахомъ, лагôдно вплывае на нашкôрокъ, не допускае розпадатись рукамъ и лицю, дуже добре очищуе шкôру. Ухиляе веснянки и жовто-бурû плямы зъ лиця. — Цѣна 60 кр.

И. ИГНАТОВИЧЪ

у Львовѣ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3, и улиця Галицка ч. 35., въ Краковѣ Сукенницѣ ч. 20., и въ Черновцяхъ Ринокъ ч. 2.

Перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише 50 кр.; въ краснôй оправѣ 72 кр.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Франценсбадску воду мінеральну

и продукты жерельнû,

котрû пôсля высказу найзнатнѣйшихъ професорôвъ найлѣпшимъ средствомъ на всякого рода недуги жѣночû, скрофульозу, анемію и рахітісъ можна дôстати, все пôдъ ґарантіею свѣжû, у

Рудольфа Вайнреба

у Львовѣ ул. Кароля Людвика ч. 33.

Найбôльшій складъ всѣхъ природныхъ вôдъ мінеральныхъ. — Телефонъ ч. 297.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

Найбôльшій по французки уладженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.

Сезонъ 1891.

Звѣстне найдешевше жерело закупна.

Найбôльшій складъ есть якъ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Ôддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гаптôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасмантеріи, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ приборôвъ кравецкихъ.

Ôддѣлъ II. Капелюхи дамскû, дѣвочû и дѣточû, выробы панчôшковû для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, горсеты и запаски для дамъ и дѣтей.

Ôддѣлъ III. Краваты мужескû, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и маншеты, парасолѣ англійскû, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и англійскû рукавички.

Ôддѣлъ IV. Рукавички дамскû, шкôрковû, даньскû, шведскû и англійскû, а также рукавички шовковû, вовнянû и нитянû.

Ôддѣлъ V. Вахлярѣ чорнû и кольоровû набалѣ и вечеры, та великій выбôръ японьскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ

Ôддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.

Ôддѣлъ VII. Станики трикотовû и джерсей для дамъ по зр. 1·90 2·50, 3·50 до 15 и выше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку

Ôддѣлъ VIII. Сподничкы дѣточû, плащики, пальтотики и запаски

Ôддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великû килимы, сальоновû ôдъ зр 6·75 и выше. Килимки маттінґовû до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и выше. Килимы стѣннû, передъ лôжка по зр. 1·75. Хôдники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и выше.

Ôддѣлъ X. Ту суть портієры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Туніс по зр. 3·20, якôсть I-ша 3·75, Марокко 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапецунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портієръ Кіриљъ и дамастовскихъ та матерій на мебли.

Вѣдû ôднасовскû заслоны коронковû, цѣле ôкно 1·45, 1·75, 1·90 2·50 до 50 зр.

Ôддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и выше. Комплетнû ґарнітуры толедіковû складаючû ся зъ 3 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·90 до 30 зр. Всхôднû капы шкôльнû I величестъ 1·25, II 2·50, III 3·50.

Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и довецкихъ коцôвъ, коцы на лôжка и коні. Стебнованû колдры вовнянû, ватованû, атласовû, пікованû и до прикрасы.

Замовленя въ провінціи полагоджуе ся якъ найсовѣстнѣйше Окремый ôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** въ Вѣдни.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянськои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 154. Львôвъ, Четверъ 11 (23) липня 1891. Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свять) о 5-ôй годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на переміну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: У Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 5; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Рекламаціи на „ДѢЛО“ и ... у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ ... въ Австріи: на цѣлый рôкъ . . . 12 зр., на пôвъ року . . . 6 зр., на чверть року . 4 зр. 50 кр., на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр. За границею: на цѣлый рôкъ . . . 26 зр., на пôвъ року . . . 13 зр., на чверть року . . . 6 зр. У Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . . 16 зр., на пôвъ року . . . 8 зр., на чверть року . . . 4 зр., на мѣсяць . . . 1 зр. 34 кр.

Редакція, Администрація и Экспедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи непечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поединоке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одноѣ стрôчки петитовои въ рубр. „Надôслане“ по 30 кр. а. в. Подяки ... по 10 кр. вôдъ стрôчки.

Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатниковъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

Дѣяльнôсть рускихъ пословъ въ радѣ державнôй.

Мы подали вже всѣ бесѣды рускихъ пословъ, выголошенѣ въ радѣ державнôй. Въ своѣмъ часѣ подавали мы также звѣстки о дѣяльности ихъ въ поодинокихъ комісіяхъ, якъ и о нарадахъ та рѣшеняхъ руского клюбу, о скôлько мы могли про нихъ довѣдати ся. Теперь доповняемо сѣ вѣсти дальшими информаціями, якѣ мы могли роздобути, и складаемо ихъ вразъ зъ попередними въ одну цѣлôсть за-для лучшого перегляду дѣяльности пословъ зъ руского клюбу.

Рускѣ послы зъ Галичины належали до слѣдуючихъ комісій въ радѣ державнôй: Романчукъ до комісіи адресовои и буджетовои, Телишевскій до леґітимаційнои и належитостевои, Пôдляшецкій до правничои, ветеринарійнои и комісіи для закона карного, Мандичевскій до економичнои и адміністраційнои, Барвѣньскій до петиційнои и санітарнои, Охримовичь до промысловои и зелѣзничои, Брыляньскій до господарскои, (буковиньскій посолъ д-ръ Волянъ до петиційнои, ветеринарійнои и санітарнои).

Зъ нарадъ комісій були найцѣкавѣйшѣ нарады комісіи адресовои и буджетовои, и о нихъ вѣденьскѣ дневники подавали найбôльше вѣстей.

Въ комісіи адресовôй посолъ Романчукъ промовлявъ чотыри разы. На першôмъ засѣданю говоривъ два разы въ оборонѣ упослѣдженыхъ народôвъ, а специяльно Русинôвъ, и селяньства, и вызвавъ ôдповѣди міністрôвъ ґр. Фалькенгайна и ґр. Таффого, котрый послѣдный запевнивъ, що потребы Русинôвъ правительство буде старати ся увзглядити и въ адміністративнôй и въ законодатнôй дорозѣ. Потôмъ промовлявъ п. Романчукъ два разы надъ проектомъ адресы п. Билиньского. Въ ґенеральнôй дискусіи указувавъ на хибы того проекту а въ специяльнôй говоривъ противъ обмеженя акціи парляментарнои на самѣ справы економичнѣ. Ôдповѣдно тому становиску свому голосувавъ при специяльнôй дискусіи за поправками д-ра Шуклього о потребѣ переведеня рôвноправности народôвъ и д-ра Штайнвендера о потребѣ розширеня права выборчого и свобôдъ конституційныхъ. Польскѣ послы голосували противъ обохъ поправокъ, а поправка Штайнвендера мало не довела до розбитя цѣлои комісіи адресовои. Бо коли за нею голосували 2 нѣмецкѣ націоналы 12 пословъ зъ нѣмецкои лѣвицѣ, ґр. Коровіні, 2 молодо-Чехи, Словѣнець Шуклье и Романчукъ, она одержала 19 голосôвъ на 36 членôвъ комісіи, отже бôльшôсть, тогдѣ Билиньскій заявивъ, що ôнъ бере свôй проектъ назадъ; въ сѣмъ же случаю нѣякій проектъ не бувъ бы одержавъ бôльшости голосôвъ въ комісіи. Вправдѣ на се заявленье Билиньского рѣшено уневажнити попередне голосованье, а Шуклье (членъ клюбу Гогенварта) заповѣвъ, що буде при поновленôмъ голосованю голосувати противъ поправки Штайнвендера, але все таки лишила ся ще бôльшôсть 18 голосôвъ противъ 17 за поправкою (бо противный поправцѣ ґр. Деймъ яко предсѣдатель не мôгъ голосувати). Ситуацію спасли ґр. Коровіні, котрый не ставивъ ся до другого голосованя, и молодо-Чехъ Троянъ, котрый вышовъ передъ голосованьемъ. — Тымъ способомъ удало ся проектъ адресы Билиньского ухвалити, що тогдѣ уважало ся за дуже важне дѣло, хочь пôзнѣйше, якъ звѣстно, цѣлу справу зъ адресою полагоджено инакше.

Въ комісіи буджетовôй п. Романчукъ промовлявъ шѣсть разôвъ. Именно домагавъ ся ôнъ покликаня Русина прихильного рускому шкôльництву и добре зъ нимъ обзнакомленого на ôдповѣдну посаду въ міністерствѣ просвѣты, заложеня однои рускои ґімназіи у всхôднôй Галичинѣ и приготовляючои клясы при рускихъ паралелькахъ въ Перемышли, однои новои семинаріи учительскои зъ рускимъ характеромъ и розширеня однокласовыхъ шкôлъ вправъ при семинаріяхъ учительскихъ въ Станиславовѣ и Тернополи на 4-клясовѣ. Ôдповѣдно до сихъ жадань поставивъ двѣ резолюціи: одну що-до рускои ґімназіи, другу що до шкôлъ вправъ. Другу резолюцію комісія (а ôттакъ и палата пословъ) приняла; противъ першои резолюціи поставили польскѣ послы, якъ звѣстно, черезъ п. Мадейского резолюцію загальнѣйшу, взываючу правительство до заложеня ще однои ґімназіи у всхôднôй Галичинѣ, не означаючи языка выкладового, котре то означенье, пôсля ихъ твердженя, належить передовсѣмъ до галицкого сойму. Резолюція о рускôй ґімназіи не могла въ стилізаціи п. Романчука перейти въ комісіи, бо нѣмецка лѣвиця, потребуюча союза Поляковъ, заявила, що она не може за нею голосувати, а д-ръ Пленеръ дораджувавъ выразно п. Романчукови, щобы взявъ свою резолюцію назадъ въ користь предложенои п. Мадейскимъ. Не хотячи отже допустити до упадку своеи резолюціи, що выглядало бы на ôдкиненье жаданя Русинôвъ заложеня рускои ґімназіи и могло бы ôттакъ въ тôмъ змыслѣ бути выкористане, п. Романчукъ взявъ свою резолюцію назадъ а згодивъ ся на резолюцію п. Мадейского, зазначивши однакожъ выразно, що ôнъ сесю резолюцію розумѣе тôлько яко инакше сформулованье своеи резолюціи и сподѣвае ся ôдъ правительства ôдповѣдного тому его поглядови залагодженя еи, и дôставши ôдъ референта Бера запевненье, що и сей въ той способъ еи розумѣе и що въ мотивахъ до неи въ своѣмъ справозданю сю справу въ той способъ пояснить. Такъ и стало ся, и такъ сформуловану резолюцію комісія а ôттакъ и палата приняли. Дальше промовлявъ п. Романчукъ, пôдпираючи выводы п. Рутовского, за реґуляцією галицкихъ рѣкъ, именно Днѣстра и его доплывôвъ, а на разѣ бôльшихъ сумъ на роботы охороннѣ при тыхъ рѣкахъ, и интерпелювавъ специяльно, якъ стоить справа въ реґуляцію рѣки Ломницѣ и чи дотычнѣ переговоры межи міністерствомъ а выдѣломъ краевымъ скоро закôнчать ся. Правительство ôдповѣло, що переговоры тѣ вже такъ якъ скôнченѣ и справа тая залагодить ся корисно для краю, бôльшѣ же выдатки на роботы коло Днѣстра и его доплывôвъ взагалѣ буде можна робити ажь тогдѣ, коли кôнчати ся будуть роботы коло Вислы и еи доплывôвъ, бо що-до неи обовязуе умова заключена зъ россійскимъ правительствомъ. Ôттакъ указувавъ п. Романчукъ на шкоды, якѣ лѣсна звѣрина, особливо дики, робить господарямъ и домагавъ ся охороны господарѣвъ. Міністеръ Фалькенгайнъ ôдповѣвъ, що ôнъ що-до лѣсôвъ камеральныхъ выдавъ одвѣтнѣ припорученя и буде старати ся кожду кривду господарѣвъ, яка до его вѣдомости дôйде, по справедливости полагодити. Наконець п. Романчукъ упросивъ, не могучи бути на нарадахъ комісіи буджетовои надъ буджетомъ міністерства справедливости, котрѣ ôдбували ся въ велику суботу, посла Гаѣвоша, котрый уже въ попередныхъ рокахъ упоминавъ ся за Русинами въ тôй же комісіи, щобы згадавъ о непошанованю правъ руского языка въ галицкихъ судахъ, — и п. Гаѣвошь зробивъ се, зазначивши выразно, що сповняе припорученье п. Романчука.

Представитель Русинôвъ въ комісіи буджетовôй голосувавъ усе за всѣми внесенями, якѣ дотыкали пôльгъ для народу або розширеня горожаньскихъ свобôдъ, при чôмъ прийшло ему нераз голосувати противъ польскихъ пословъ, н. пр. въ справѣ заведеня проґресивного податку особисто-доходового и п.

Въ комісіи леґітимаційнôй п. Телишевскій выступавъ по мысли рѣшеня руского клюбу, руководячись строго самыми тôлько вымогами справедливости а не оглядаючись на нѣякѣ політичнѣ конъюнктуры. И такъ н. пр. коли йшло о провѣренье выбору нѣмецкого ліберала Шіра въ мѣстѣ Будейовичахъ [Budweis] въ Чехахъ, п. Телишевскій прилучивъ ся до опущеныхъ всѣми иншими послами молодо-Чехôвъ и уможлививъ имъ внести передъ повну палату вотумъ меншости.

О иншихъ комісіяхъ за мало маемо вѣстей, а щобы мы могли розказати о дѣяльности въ нихъ рускихъ пословъ.

Рускій клюбъ окрôмъ згаданыхъ нами 9 засѣдань мавъ пôзнѣйше ще 5 чи 6 засѣдань, на котрыхъ переважно обговорювавъ бѣжучѣ справы, способъ голосованя и выступованя въ палатѣ при поодинокихъ въ нѣй трактуючихъ ся предметахъ. Такожъ займавъ ся петиціями до него высылаными ôдъ громадъ, радъ повѣтовыхъ и и. Межи иншимъ вставлявъ ся клюбъ въ міністерствѣ торговлѣ за попровадженьемъ шляху новои зелѣзницѣ зô Станиславова на Угорщину не проектованою коротшою лінією, але довшою черезъ мѣсто Богородчаны и одержавъ запевненье, що міністерство буде старати ся догодити потребамъ тамошнои стороны, о скôлько взгляды войсковѣ не супротивлять ся. Міністрова справедливости рѣшивъ клюбъ подякувати за користне для Русинôвъ залагодженье справы виписôвъ до книгъ ґрунтовыхъ и представити правительству найбôльше наглячѣ потребы Русинôвъ.

Въ повнôй палатѣ вызначивъ бувъ рускій клюбъ п. Телишевского до представленя сумного економичного положеня руского народу и его потребъ економичныхъ. Однакожъ, — якъ мы вже згадали — п. Телишевскій, зъ причины дуже тяжкои и небезпечнои недуги жены и дитины, бувъ примушеный довшій часъ забавити несподѣвано въ Ґляйхенберзѣ и длятого не мôгъ вложеного на него обовязку сповнити. — Крôмъ поданыхъ нами трехъ бесѣдъ пп. Романчука, Барвѣньского и Пôдляшецкого та коротшихъ промовъ пп. Барвѣньского и Брыляньского въ справѣ елементарныхъ шкôдъ, поставивъ ще кôлька резолюцій о. Мандичевскій и одну о. Брыляньскій. Резолюціи тѣ, поставленѣ въ повнôй палатѣ, ôдосланѣ зôстали до попередного розсмотреня комісіи буджетовôй, котра надъ ними въ осени буде застановляти ся. О скôлько тѣ резолюціи намъ ще не поданѣ або недокладно поданѣ, згадаемо о нихъ близше.

Подорожь Русинôвъ до Праги.

Про гостину Русинôвъ въ Градку, Неханичахъ и на Горцѣ пише намъ п. Н. В.:

Въ палатѣ ґр. Гарраха въ Градку оглянули мы каплицю, збруѣвню [кольчуги, панцирѣ, щиты, копія, галябарды и т. д.; — одинъ топорець походить зъ 1094 р.], ґалерію портретôвъ родинныхъ [протоплясть Буско Гаррахъ умеръ въ 1280 р.], бібліотеку дуже цѣнну и прочѣ комнаты на долинѣ и на першôмъ поверсѣ. Въ кождôй зъ нихъ находять ся чи то старинною, чи артизмомъ замѣтнѣ рѣчи. Въ однôй комнатѣ стрѣнули мы и слѣды гостюваня Прусакôвъ въ замку въ 1866 р. Зъ меблѣвъ, выкладаныхъ дорогоцѣнными самоцвѣтами, повылупали они все, що далось. Чічерономъ нашимъ бувъ повномочникъ ґрафа, п. Ваніčекъ. По осмотрѣ замку наступила мала перекуска въ парку. Устами головы нашого подякували мы за хлѣбъ та сôль ґр. Гарраховй телеґрафічно а судья Титъ Ревакович пôднѣсъ тоастъ на розвôй культуры у Славянъ и на красшу взаимнôсть мѣжь собою. Розумѣе ся, що и тутъ звенѣла широко руска пѣснь, переплѣтана гимномъ ческимъ.

Зъ Градка поѣхали мы до мѣсточка Неханичь [Nechanice], витанѣ навѣть по дорозѣ горстками людей, що умысно тутъ зôбрались на нашъ приѣздъ. Зъ дороги видко вже широке бôевище пôдъ Садовою, Проблюзомъ, Хлюмомъ та Кралевымъ-градцемъ. Околиця представлялась майже рôвнинною, лише згаданѣ мѣсцевости розложились по незначныхъ, пологихъ и подовгастыхъ вышшихъ валахъ. Тутъ и тамъ лѣсъ, впрочôмъ управнѣ поля. Въ Садовѣ видитѣ зъ далека труба цукроварнѣ, въ Проблюзѣ сусѣднôмъ и въ Хлюмѣ видиѣють вежѣ костелôвъ. Тутъ стояло лѣве крыло армія австрійскои, зложене зъ Саксôвъ и головно полкôвъ рускихъ. Тутъ ударивъ на нихъ прускій ґенералъ Герварть фонъ Бітенфельдъ, розбивъ Саксôвъ, що займали вышшу позицію въ Проблюзѣ, а ôттакъ ударивъ уже зъ легкостію на прочѣ ôддѣлы [отже и рускѣ], що стояли довкола низше положенои Садовы.

Въ Неханичахъ стояла знову тріюмфальна брама [Vytajte nam!], а при нѣй множество народу. Мы вѣѣхали въ ринокъ, супроводженѣ всюды окликами. Домы удекорованѣ хоругвами, зъ ôконъ кидано на насъ цвѣтами. Офиціяльне принятье ôдбулось на ринку передъ театромъ мѣсточка, що числить ледви надъ 2000 мешканцѣвъ. Музыка завела: „Kde domov můj“, на естраду выступивъ староста мѣста п. Кароль Бокъ и знову на братнôй земли поздоровивъ братôвъ Русинôвъ; — ôдповѣвъ проф. Шухевичь зъ подякою. Въ тôй хвили явилась передъ нами вся молодѣжь шкôльна мѣсцева зъ учительками и депутація красавицъ Неханицкихъ, всѣ святочно прибранѣ и зъ подарунками вѣнцѣвъ и китиць. Въ сали театральнôй вписались мы въ пропамятну книгу, зôйшли ôттакъ знову на долину у тутъ при свѣтлыхъ промовахъ, на котрѣ менѣ велено ôдповѣсти, вручено bratřím Rusínům Památník, пôдписаный кôльканацятьма товариствами мѣсцевыми. Тутъ мусѣла знову зазвенѣти и руска пѣсня, котру, розумѣесь, нагороджено не то френетичными оплесками и окликами, але формальнымъ крикомъ, вымахуваньемъ капелюхôвъ и маханьемъ хустокъ. Змѣстъ рѣчи п. Неханика, що вручивъ намъ Památník, бувъ ось такій:

„Братя Русины! Вы приѣхали на выставу нашу, яко братя Славяне и яко Русины. Яко такихъ витаемо Васъ, якъ не витали доси ще нѣколи въ нашôмъ мѣсточку. Знаемо, що Вашъ нарôдъ стававъ завсѣгды въ оборонѣ волѣ и рôвноправности. Тымъ радше, тымъ сердечнѣйше витаемо Васъ. По бою на Бѣлôй-горѣ мы упали. Але въ пôдъ сѣльскои стрѣхи вышли новѣ борцѣ за добро народу ческого и двигнули его. Демократизмъ бувъ нашимъ спасителемъ. Якъ вернете домôвъ, то розкажѣть братямъ Вашимъ, що нарôдъ ческій поважае и любить братôвъ своихъ Русинôвъ и мы вдячнѣ Вашому народови, що якъ разъ въ тôй хвили выславъ такъ достойныхъ представителѣвъ своихъ до насъ, щобъ власными очима подивились на плоды трудôвъ нашихъ. Тому жъ зъ повнои груди кличемо Вамъ: Na zdar!“

Ôдвѣтною тымъ словамъ була рѣчь проф. Вахнянина.

Теперь рушили мы всѣ походомъ на сусѣдну Горку, де бувъ заходомъ рады мѣскои приготовленый спôльный обѣдъ. Соколы зъ прапоромъ и множество депутацій зъ всеи околицѣ супроводили насъ при гомонѣ музыки. Знову закинено насъ цвѣтами. Знову увесь ринокъ и улицѣ загремѣли ческимъ Na zdar! Въ часѣ обѣду на Горцѣ услугували гарнѣ дѣвчата пристроенѣ въ краснѣ мовъ-бы ґаздиньскѣ убраня. Се були доньки мѣсцевыхъ горожанъ, дѣти образованѣ и елеґантнѣ, зъ котрыми наша молодѣжь гнеть навязала живый розговôръ, за що довелись имъ и ленты и цвѣты. Женщинамъ нашимъ услугували самѣ горожанки неханицкѣ. Всюда панувала сердечнôсть и веселôсть. Музыка грала безпрестанно. По обѣдѣ спѣвавъ мѣсцевый хоръ ческѣ пѣснѣ, на що „Боянъ“ ôдповѣдавъ своею пѣснею. Тутъ тоастовано на взаимнôсть обохъ народôвъ и на розвôй Руси. Говоривъ Чехъ Рашинъ, проф. Шухевичь, а менѣ довелась левина часть, бо я мусѣвъ дякувати ґаздинямъ пару зъ ихъ красными очентами, бѣлыми ручками, солодкими словами и зъ ихъ щирою до насъ душею, за що и менѣ довелась гонорова лента. Жѣнокъ нашихъ увѣнчано навѣть дубовымъ вѣнцемъ зъ написею зъ цвѣтôвъ: „Здраствуйте!“

Похôдъ рушивъ теперь повозами на сусѣднѣ села назадъ до Кралевого-градця. По дорозѣ знову оваціи всякого рода и оклики. За хвильку стапули мы и зôйшли на бôкъ, щобъ оглянути памятникъ Жижки зъ Троцнова, що стоить на тôмъ мѣсци, де герой гуситскій таборувавъ колись: „Na místě tomto tábořil Jan Žižka roku 1423“. Памятникъ сей поставили въ 1886 р. „Соколы“ неханицкѣ. Участники прогулькы побрали собѣ на спомину листки зъ деревъ, що окружають памятникъ сей.

Пôдъ вечеръ прибули мы въ Кралевый-градець, прикрашеный флягами, повитанѣ знову окликами здвигу народу.

Н. В.

Передъ приѣздомъ Русинôвъ до Неханичь оголосивъ о. Ант. Замечникъ, священикъ зъ Неханичь, слѣдуюче письмо въ часописи Ratibor:

„Дня 19 липня завитають до Градецкого краю знатнѣ славяньскѣ гостѣ зъ надъ берегôвъ Днѣстра, Буга и Сяну. Приѣзджають зъ далекои Галичины и Буковины, щобы мѣжь нашимъ пôзнати часть благословенного ческого краю, щобы придивитись орґанізаціи нашого селяньства и дружно намъ стиснути руку. Русины и бесѣдою и вѣрою досыть намъ близькѣ, а въ терпѣняхъ и бажаняхъ мали мы и маемо до-теперь зъ ними богато спôльного. Слово Чехъ и Золота Прага вымавлялось у нихъ зъ честію, якъ се знаю зъ досвѣду, бо передъ пяти лѣтами бувавъ я мѣжь ними. Тогдѣ мавъ я нагоду оцѣнити ихъ симпатіи до насъ, и то въ ихъ цивілізаційнôмъ осередку, у Львовѣ. Що свою тогдѣшну прогульку до Галичины можу зачислити до найхосеннѣйшихъ зъ помѣжь тыхъ всѣхъ, якѣ я робивъ межи Славянами, за се маю подякувати передовсѣмъ стажерскому краянови, трудящому писателеви п. Фр. Ржегоржови, найлѣпшому представникови ческо-рускои взаимности. П. Ржегоржь зъ незвычайною охотою пояснивъ менѣ все, о чôмъ думавъ, що збôльшить мое зацѣкавленье що-до Русинôвъ и ихъ земль. Побувъ я зъ нимъ на селѣ, де ôнъ робивъ студіи надъ докладнымъ выготовленьемъ своихъ образкôвъ зъ житя руского народу. У Львовѣ повитавъ мене особливо сердечно редакторъ „Дѣла“ Ив. Белей. Бувъ я тамъ въ „Рускôй Бесѣдѣ“, въ товариствахъ „Просвѣта“ и „имени Шевченка“, а всюды всѣ безъ вымки ôдносились до ческого богослова, признаю ся, зъ поважаньемъ дѣйстно примѣрнымъ. Тѣ спомины вертають и знову ôджуваютъ въ моѣй памяти нинѣ, коли Русины побудуть межи нами а въ своѣй прогулькѣ завитають и до Неханичь, котрѣ вже нинѣ тѣшать ся зъ глубины серця ихъ приѣздомъ. Ходить лишь о те, щобы далекимъ гостямъ у насъ знаменито вело ся, а се вже ôдъ насъ залежить. Витайте-жъ намъ въ нашôй ческôй ôтчинѣ и будьте певнѣ, що згадка, яку приносите своимъ лицарямъ, упавшимъ на ческихъ побоевищахъ, найде ôдгомôнъ въ нашихъ серцяхъ!“

О приѣздѣ Русинôвъ до Праги подали мы вчера справозданье дневника Politik, — нинѣжь доповняемо де-чимъ зъ дневникôвъ Narodni Listy и Hlas Naroda.

„Въ понедѣлокъ вечеромъ о годинѣ $6^{1}/_{2}$ [поѣздъ спôзнивъ ся о пôвъ годины] приѣхали до Праги Русины зъ Галичины и Буковины. При двôрци при улици Габерскôй зôбрали ся великѣ масы народу повитати сердечно гостей. Передъ двôрцемъ стояло 16 повозôвъ, а вôзники мали на лѣвôмъ рамени шарфы зъ красками сино-жовтыми. На перонѣ дожидали приѣзду Русинôвъ депутаціи [О депутаціяхъ мы вже подали зъ Politik-и.] Поѣздъ, котрымъ приѣхали Русины, складавъ ся зъ 11 ваґонôвъ, а 6 остатныхъ займали Русины. Коли поѣздъ въѣздивъ на дворець, Чехи кликнули Slava и Na zdar, а рускѣ гостѣ витали Чехôвъ зъ ôконъ мужчины капелюхами, а женщины хусточками. По промовахъ [котрѣ мы вже подали вчера за Politik-ою] сердечно витали ся мужчины, а женщины бувшого американьского клюбу пôдъ

проводомъ панѣ Напретковои повитали сердечно рускихъ женщинъ, подавши кождôй китичку зъ рожъ. За тую сердечнôсть Русинки щиро дякували. Коли рускй женщины вышли зъ перону и показались зôбранôй передъ дворцемъ публицѣ ческôй, залунало грôмке Slava и Na zdar! Женщины сѣли до 13 повозôвъ, а въ 3 дальшихъ занявъ мѣсце провôдникъ по дорожи проф. Вол. Шухевичъ зъ ôдпоручниками академічного товариства Slavia и деякй другй гостѣ. Прочй мужчины постановили итти зъ дворця парами. Дамы ѣхали а мужчины йшли улицями Гибернскою, Прикопами и Овочною помѣжь густый шпалѣръ народу, а всюды витано ихъ окликами Slava и Na zdar! Гостей порозвожено або ôдведено на мешканье, а о 10 ôй годинѣ мали зôйтись на вечерю въ „Мѣщаньской Бесѣдѣ".

Пôдчасъ вѣѣзду Русинôвъ лучилась одна рѣчь, о котрôй розписали ся нѣмецкй дневники. Товпы народу, идучи въ походѣ, спѣвали патріотичну пѣсню Hej Slovane, а коли переходили по-при нѣмецке касино, кричали — якъ кажуть Нѣмцѣ — „pereat!" Въ наслѣдокъ того поліція кинулась розганяти товпы. Narodni Listy такъ о тôмъ пишуть: „Коли вже впроваджено Русинôвъ до мѣста, пустилась товпа молодежи черезъ Юнґманову площу до „Мѣщаньскои Беседы", але значна сторожа поліційна выперла ихъ на Карлову площу, де рôвно-жь стоявъ сильный ôддѣлъ поліціи. При тôмъ одного молодого чоловѣка арештовано. Такожъ на улици Владислава розôгнано товпу молодежи, она удалась на Перштинъ, але й тамъ стрѣтило ей те саме." Narodni Listy ôдзываютъ ся до народу ческого, щобы иґнорувавъ нѣмецке касино и иншй будынки, котрй належать Нѣмцямъ. „Нѣмцѣ — пише орґанъ молодо-ческій — суть въ Празѣ елементомъ такимъ мало значущимъ, що Чехи, въ почутю своеи силы и свого значѣня, повинни ихъ иґнорувати".

О годинѣ 10-тôй зôбрали ся рускй гостѣ, мужчины и женщины, въ „Мѣщаньской Бесѣдѣ". Справоздавець въ Hlas-ѣ Naroda каже, що сей вечеръ проведеный середъ милыхъ гостей Русинôвъ, вечеръ тихій, негучный, але сердечный и радôстный, останесь у спомнахъ Чехôвъ однымъ зъ найкрасшихъ вечерôвъ въ „Мѣщаньской Бесѣдѣ". На вечеръ прибули мѣжь иншими д-ръ Влад. Ріґеръ, пос. д-ръ Брафъ, Войта Напретекъ, писатель Едв. Єлинекъ и богато молодшихъ ческихъ писателѣвъ. Справоздавець наводить свою розмову зъ нашою новелѣтскою, панною Евгеніею Ярошиньскою [зъ Бродкôвъ на Буковинѣ], зъ которою познакомивъ его п. Франт. Ржегоржъ. Коли справоздавець спытавъ панну Ярошиньску: якъ ей подобалось въ Чехіи, она зъ жаромъ въ очехъ, ôдповѣла: „Я одушевлена привѣтомъ въ околици Кралевого-градця и въ Празѣ. Сердечно радуюсь, що зможу описати своимъ землякамъ прекраснй трогаючй сцены, якй мы середъ Васъ пережили, а котрй остануть ся для насъ на завсѣгды найкрасшою памяткою. По дорозѣ бачила я богато могилъ середъ плодородныхъ ланôвъ, политыхъ кровію ческою въ-сумѣшь зъ кровію другихъ Славянъ. Се збудило въ менѣ велику тугу, але я й пôзнала, що воскресенье народу — то не байка. Намъ въ нашôй земли богато гôрше и сталось дуже добре, що мы сюды приѣхали. Мы середъ Васъ пôзнаемо и ôдчуваемо, що й мы, дасть Бôгъ, дôждемось Мессіи, на котрого зъ палаючою надѣею чекаемо, що й нашъ нарôдъ дôждеть ся свого воскресеня.." Треба було — пише справоздавець — бачити, зъ якимъ святымъ жаромъ руска патріотка се говорила, и якъ рускй молодцѣ-соколы, слухаючи тои ей бесѣды, сердечно стискали ей руку.

———

Про огляднны выставы одержали мы вчера вечеромъ ôдъ п. Н. В. таку звѣстку:

„Нинѣ оглядаемо выставу, принятй сердечно комітетомъ. Выстава мае повный характеръ всесвѣтности. Завтра (въ середу) о 7-ой годинѣ вечеромъ представленье въ народнôмъ театрѣ. На афішахъ оповѣщено: „Slavnostni představeni na počest Rusinů Slavnostni ouvertura — Proslov — Živi obraz z vystavi — Koncert rusinskeho spěvackeho spolku „Bojan" — Ve studně — Excelsior [ballet]."

Нинѣ можемо вже навести зъ Politik-и описъ оглядинъ выставы. Она пише:

Рускй гостѣ, котрй позавчера приѣхали до Праги и зъ котрыхъ 84 замешкало въ школѣ им. св. Франтішка, удали ся вчера рано о 10 годинѣ черезъ Бельведеръ на площу выставы. За провôдника служивъ имъ п. Вокурка, членъ праского „Сокола" и властитель Ustředni kavárna въ Празѣ. Передъ годиною 11-ою прийшли гостѣ на площу выставы. Ихъ поява сильно зворушила публику, котра зôбралась була дуже численно на привитанье ихъ. Кôлькохъ Русинôвъ и деякй Русинки мали на собѣ живописнй малорускй и гуцульскй строѣ; однакъ той зробивъ велике враженье на присутныхъ. Публика повитала рускихъ гостей заразъ при ихъ входѣ грôмкими окликами, на котрй они ôдповѣдали окликами: Ať žijí Čechové! Коли втихомирило ся, повитавъ гостей п. Игнатій Янъ слѣдуючою промовою:

„Братній привѣтъ Вамъ ôдъ комітету першои ческои ювілейнои выставы краевои въ Празѣ, въ котрого имени я Васъ, дорогй приятелѣ, ту найщирѣйше витаю! Позвольте, що я Вамъ передо всѣмъ нашу щиру подяку зложу за таку далеку дорогу, яку Вы ôдбули, абы пересвѣдчитись, щó ческй братя вчинили для удержаня и охороны доброи славы ческо-славяньского народу [*Славно! Славно!*] Мы обходимо тутъ торжественно першій разъ ôдъ часу, коли мы знову яко культурный нарôдъ истнуемо, наше економічне, політичне и культурне ôдродженье. А щобы сю для насъ якъ такожь и для Васъ важну хвилю въ гôдный спосôбъ почтити, выбудували мы сю величаву будову, котра присвячена праци ческого народу. Ôдъ сеи хвилѣ перестаемо бути проклятымъ, незнанымъ и упослѣдженымъ народомъ, якимъ мы були до теперь. Дякуемо Вамъ, дорогй братя и приятелѣ, що й Вы такожь порозумѣли сю важну хвилю. Витаючи-жь Васъ на сей святôй почвѣ першого спôльного предприятя цѣлого ческого народу, кличемо Вамъ: Na zdar! Slava! Многая лѣта!" [*Неумовкаючй оклики:* Slava! Na zdar Rusínům!]

У ôдповѣдь на сей привѣтъ промовивъ проф. Вол. Шухевичъ [по чески]:

„Позвольте Вюв. панове, заким переступимо гостинній пороги того мѣсця, де Вы зложили доказы высокои цивілізаціи невтомимои працѣ надъ подвигненьемъ свого народу, де зложеный трудъ и праця рукъ того народу, — щобъ я Вамъ на тôмъ мѣсци именемъ „Львôвского Бояна" подякувавъ за Вашу ласкавôсть для насъ, за Вашу сердечнôсть, якои доказы мы на кождôмъ кроцѣ, ôдъ коли стали на земли короны Вацлава, дôзнаемо. Спасибôгъ Вамъ за те!

„Позвольте и намъ сказати, зъ чимъ мы до Васъ прибули. Ого, щобы зложити Вамъ доказы нашого высокого поважаня для народу ческого. Мы, у всхôдной части Европы колись нарôдъ найбôльше культурный, — нарôдъ, що пышаесь найдавнѣйшою исторією, — нарôдъ, що творивъ для заходу муръ противъ наѣздôвъ бисурманôвъ, — нарôдъ, що борючись за християньство, зôллявъ всѣ закутки своеи землѣ горячою своею кровію, — нинѣ, на жаль, живемо лишь споминомъ тыхъ часôвъ. А той споминъ зôбраный у нашôй пѣсни, щó ллѣсь великою струею по всѣхъ усюдахъ, де бье серце руске, де бье живчикъ рускои крови! Пѣсня та — се найдорожше, що нашъ нарôдъ посѣдае и чимъ величаесь. Въ ней выспѣвали мы долю и недолю нашу, славу нашихъ предкôвъ, завзятье нашого Козацтва, радôсть и тугу, — словомъ, она ôдгомôнъ нашого серця, она серце наше. Се наше серце привезли мы Вамъ въ дарѣ! Приймѣть его такъ щиро, якъ щиро мы его передъ Вами розкрываемо. Те серце складае Вамъ такй бажаня: Будьте народомъ достойнымъ Вашои героичнои традиціи! Культурный трудъ Вашь уже нинѣ выявляе ся силою въ Европѣ. Розвôй економічный Вашого народу дае нову поруку силы и значѣня Вашого, дае поруку, що Вы станетесь крѣпкимъ забороломъ Славяньства въ австрійской монархіи, що будете прикрасою Славяньства! Най живе нарôдъ ческій!" [*Неумовкаючй гучнй оклики:* Slavno Čechům! *а въ ôдповѣдь рôвно-жь гучнй:* Ať žijí Rusíni! Slava Rusínům!]

Ôдтакъ гостѣ пôдъ проводомъ панôвъ И. Кшижака, И. Яна, Бондіого и Седлака, до котрыхъ пôзнѣйше прилучивъ ся и п. Неквасиль, пôйшли оглянути выставу. Промезада йшла коло ретроспективнои выставы и „ческои халупы", дальше коло градокъ рожъ, огороду та правого крыла промысловои палаты до долѣшнои части выставы. Ту численне товариство оглянуло величезну голову цукру, выставу машинъ, потôмъ „Паньскою улицею" перейшло до выставы господарскои, а зъ-ôдси по-при лѣсный и рыбный павільонъ до павільону ґр. Гарраха. Тымъ павільономъ Русины дуже заинтересувались а се тому, бо въ недѣлю були въ его замку въ Градку коло Неханичъ и тамъ зазнали величавого принятя. Панъ ґрафъ, будучи тогдѣ въ Празѣ, прислав имъ телеґрафічно свôй привѣтъ въ рускôй и ческôй мовѣ: „Витаю Васъ сердечно! Многая лѣта братамъ Русинамъ! Ґрафъ Гаррахъ." Черезъ те имя ґр. Гарраха стало мѣжь Русинами популярне и они оповѣдали зъ великимъ одушевленьемъ и поважаньемъ о любôмъ ческôмъ маґнатѣ.

Хочь першй обзорины выставы мали лише на цѣли, щобы гостѣ зорієнтувались на выставѣ, то таки Русины не дались ôдтягнути, щобъ не ôдвѣдити насамперéдъ павільонъ ґр. Гарраха. Оглянувши его, пôйшли всѣ до центральнои палаты. Тутъ тая интересна ґрупа уставилась на широкихъ сходахъ, абы зняти зъ неи фотоґрафію. Ôдтакъ увôйшли до центральнои палаты. Проф. Клячка загравъ на орґанахъ руску народну пѣсню: „Ой ходя, Грицю, на вечерницю". Урадуваній присутнй Русины, а якъ пѣсня скôнчилась, оплескували, и ей повторено. Тымчасомъ уставились въ колесо члены „Бояна" и якъ тôлько перестали орґаны грати, ôдспѣвали тую саму пѣсню такъ, що публика, яка нагромадилась за той часъ въ центральнôй палатѣ, загремѣла оплесками.

Зъ центральнои палаты удались гостѣ до реставраціи Петцольда на обѣдъ. По обѣдѣ роздѣлились на поодинокй ґрупы, щобы докладно оглянути выставу. Потôмъ около 9 годины вечеромъ зôбрались передъ реставраціею Петцольда и удались разомъ передъ фонтану. Тамъ засѣли въ музычнôмъ павільонѣ. Тысячѣ зрѣтелѣвъ стояли тѣсно коло себе передъ долѣшнымъ басеномъ и витали Русинôвъ ентузіастичными окликами. Коли фонтана зачала бити, загремѣли ôдъ Русинôвъ оклики: „Славно, славно Чехамъ!" При кождôй комбінаціи красокъ фонтаны розлягались тй оклики, а имъ у ôдповѣдь: „Ať žiji Rusini!" Ентузіязмъ не дасть ся описати. А коли гра фонтаны перестала, всѣ заспѣвали: Kde domov můj? а потôмъ Bývali Čechove. Въ пôднесенôмъ настрою вертали опôсля всѣ до мѣста. По дорозѣ спѣвали: Hej Slovane! — а школярѣ, щó вертали зъ выставы, спѣвали свои школярскй пѣснѣ и такъ мѣшались мѣжь собою звуки, поки всѣ не розпращались.

Нинѣ передъ полуднемъ [т. е. въ середу] буде товариство „Боянъ" при ґенеральнôй пробѣ до нинѣшного концерту въ народнôмъ театрѣ, а прочй Русины оглядати-муть мѣсто. Вечеромъ ôдбуде ся въ „Мѣщаньской Бесѣдѣ" товариска вечеря, въ котрôй возьмуть участь такожь Сербы [котрй о день скорше въ числѣ около 200 осôбъ прибули до Праги].

———

Про вчерашный концертъ „Бояна" одержуемо сегодня слѣдуючу телеґраму:

„Концертъ „Бояна" выпавъ величаво. Театръ бувъ повный, набитый. Кождый членъ „Бояна" дôставъ въ нагороду вѣнець. кромъ того діріґентови проф. Наталеви Вахнянинови подано вѣнець великій а надто „Боянови" яко товариству чотыри вѣнцѣ ôдъ рôзныхъ товариствъ спѣвацкихъ. Вѣнцѣ роздавали панѣ ческй поубиранй въ стрôй народный.

„Сегодня [въ четверъ] о 8-ôй годинѣ рано удались Русины въ почестнй ôдвѣдины до паньства Напретковъ, основателѣвъ промыслового музея, великихъ приятелѣвъ Русинôвъ, котрй въ своѣмъ музею зôбрали такожь ôддѣлъ нашого руского промыслу домашного. Проф. Шухевичъ, вручаючи пп. Напреткамъ 13-те число „Зорѣ", де мѣстять ся портреты пп. Напретковъ, гарно оправлене въ шовкову окладину зъ плоскорѣзьбою Шкрабликовою, такъ промовивъ до нихъ [по чески]:

„Промыслъ домашный, котрый що-разъ бôльше хилить ся до упадку, знаходить особливо у народôвъ славяньскихъ жертволюбныхъ людей, що усильно старають ся не лише схоронити всѣ его позôстанки, але й пôддвигнути его. Нашь рускій домашный промыслъ и етноґрафічнй позôстанки хоронить въ Галичинѣ своею жертволюбностію, глубокимъ знанствомъ и превеликимъ замилуваньемъ ґр. Володимиръ Дѣдушицкій. По нѣмъ найшовъ той нашь промыслъ захистъ въ Чехіи — въ особахъ Вашихъ, Вюв. Паньство! Тожь позвольте намъ при нагодѣ нашого побуту въ Празѣ подякувати Вамъ за се и зложити Вамъ отсимъ гостинцемъ [„Зорею"] доказъ нашого высокого поважаня."

„Нинѣ такожь зложили Русины вѣнець зъ картъ візитовыхъ на гробѣ великого Славянина Шафарика.

„Завтра торжественна служба Божа пôсля нашого обряду въ костелѣ св. Кирила и Методія."

———

Въ ческихъ ґазетахъ такъ богато описôвъ гостины Русинôвъ въ околици Кралевого-градця и въ Празѣ, що годѣ намъ все разомъ подати. Користуватись будемо тымъ матеріаломъ пôзнѣйше. Тутъ зазначимо и те, що ческй дневники передрукували цѣлу статью „Дѣла", котрою мы выправляли своихъ въ дорогу до Праги.

Результаты остатнои конскрипціи.

Списъ людности зъ грудня 1890 доси о тôлько скôнченый, що выготовленй вже въ цѣлости рубрики: число людности, густôсть населеня и розмѣщенье ей, а хибують ще зоставленя о родѣ, фамиліи, религіи, бесѣдѣ, просвѣтѣ, занятю и. т. и. Хочь образъ, якій дае дотеперѣшне выготовленье выказôвъ, зовсѣмъ ще не повный, то все-жь и зъ того, що вже выготовлено, можна вытягнути дуже цѣкавй заключеня.

Населенье Австріи зôбльшило ся за часъ ôдъ 31 грудня 1880 до 31 грудня 1890 зъ 22,145.000 на 23,896.000 душь, т. е. о 1,750.000 або о 7·9%. Если порôвнаемо прирôстъ послѣдного десятилѣтя 7·9% зъ приростомъ 7·8% за часъ ôдъ 1869 р. до 1880, то покаже ся, що въ послѣднôмъ десятилѣтю людность въ Австріи скорше пообôльшалась. Але дуже на некорысть Австріи выпаде ей порôвнанье зъ сусѣдною Угорщиною. Держава ся, въ котрôй за часъ ôдъ 1869 — 1880 р. выносивъ прирôстъ людности всего 1·25%, выказуе за десятилѣтье 1880—1890 р. величезне зôбльшенье населеня, бо зъ 15,642.000 людности на 17,336.000 або о 10·8%, т. е. десять разôвъ бôльше нѣжь въ попереднôмъ десятилѣтю. Цѣле-жь населенье Австро Угорщины вразъ зъ войскомъ зôбльшило ся зъ 37,560.000 на 41,341,000 душь. (Подôбно якъ въ Угорщинѣ зôбольшало ся населенье и въ Нѣмеччинѣ о много скорше, якъ въ Австріи, а именно зросла людность въ Нѣмеччинѣ за послѣдныхъ 5 лѣтъ — бо тамъ ôдбуваесь конскрипція що 5 лѣтъ — зъ 46,860.000 на 49,360.000 т. е. о бôльше якъ 5%.

Въ поодинокихъ краяхъ Австріи зросла людность ôдъ 1880 до 1890 ось-якъ: Въ

Австріи дол.	зъ 2,331.000	на	2,662.000	—14·2%
Австріи гор.	„ 760.000	„	786.000	— 3·4%
Сальцбурзѣ	„ 164.000	„	174.000	— 6·3%
Стиріи	„ 1,214.000	„	1,283.000	— 5·7%
Каринтіи	„ 349.000	„	361.000	— 3·4%
Краинѣ	„ 481.000	„	499.000	— 3·7%
Тріестѣ и окр.	„ 145.000	„	157.000	— 8·5%
Горици в Градисцѣ	211.000	„	220.000	— 4.3%
Истріи	„ 292.000	„	318.000	— 9·0%
Тиролю	„ 805.000	„	813.000	— 0·99%
Форарльберзѣ	„ 107.000	„	116.000	— 8·4%
Чехіи	„ 5,551.000	„	5,843.000	— 5·0%
Моравѣ	„ 2,153.000	„	2,277.000	— 5·8%
Шлеску	„ 565.000	„	606.000	— 7·2%
Галичинѣ	„ 5,959.000	„	6,608.000	—10·9%
Буковинѣ	„ 572.000	„	647.000	—13·1%
Далматіи	„ 476.000	„	527.000	—10.7%
Разомъ	зъ 22,145.000	на	23,896.000	— 7·9%

Если вже ся обставина дивна, що найбôльше укультивованй краѣ — Шлескъ, Морава и Чехія — выказують малый прирôстъ а Тироль за цѣлыхъ 10 лѣтъ не выказавъ навѣть одного проценту приросту, то ще цѣкавѣйшимъ покаже ся порôвнанье приросту теперѣшного зъ приростомъ попередного десятилѣтя.

Въ Австріи долѣшнôй, Стиріи, Моравѣ а ôдтакъ въ Шлеску и Чехіи а особливо въ Тироли зростае населенье що-разъ поволѣйше, коли мѣжь тымъ Галичина, Буковина и Далматія выказують значне прискоренье приросту. Покаже намъ се порôвнуюча табличка. И такъ людность зростала:

	ôдъ 1870—1880	а *ôдъ 1880—1890*
въ Австріи горѣш.	о 15·5%	о 14·2%
„ Стиріи	„ 6·0%	„ 5·7%
„ Моравѣ	„ 6·1%	„ 5·8%
„ Шлеску	„ 9·2%	„ 7·2%
„ Чехіи	„ 7·5%	„ 5·0%
„ Тиролю	„ 2·5%	„ 0.99%
„ Галичинѣ	„ 8·5%	„ 10·9%
„ Буковинѣ	„ 10·3%	„ 13·1%
„ Далматіи	„ 3·8%	„ 10·7%

Бачимо, культурнй краѣ, якъ Австрія долѣшна, Шлескъ, Чехія и Тироль въ своѣмъ приростѣ идуть назадъ о 2, 2½ % або й бôльше,— за те значнѣйше зросла людность въ Галичинѣ, Буковинѣ и Далматіи. Зъ ôдки-жь та рôзниця? Божь прецѣнь — то краѣ, о котрй правительства якъ найменше дбали и дбають...

Рôзниця зросту людности въ поодинокихъ частяхъ державы представить ся ще ярче, коли взяти пôдъ розвагу поодинокй повѣты. Зъ 359 повѣтôвъ австрійскихъ — 85, отже майже четвертина, або не выказуе нѣякого зросту [39 повѣтôвъ] або постепенне зменшенье людности [46 повѣтôвъ], въ того въ Тироли на 25 староствъ 13 т. е. бôльше якъ половина а въ Чехіи на 91 повѣтôвъ 44 т. е. майже половина. Найважнѣйшою причиною зменшеня людности въ половинѣ повѣтôвъ ческихъ есть безперечно еміґрація. Якъ сильно зростае еміґрація, показуе ся зъ того, що коли въ десятилѣтю 1870—1880 выносила надвышка еміґрантôвъ надъ имміґрантами 75.000 то въ послѣднôмъ десятилѣтю зросла она до 330.000 душь, зъ котрыхъ до Америки вывандровало 258.000.

Крôмъ Австріи долѣшнои, де имміґрація дала надвышку 158.000 людей, ôдтакъ Зальцбурґа, Стиріи, Тріесту и землѣ Передарулиньскои, де она рôвноважить ся зъ еміґраціею — всѣ иншй краѣ, стратили на вывандрованю, найбôльше Чехи [215.000] и Галичина [118.000 душь]. Економість може вырахувати, кôлько капіталу и силы робучои стратила черезъ се держава, тымъ бôльше, що, хочь еміґранты не належать до вышшои верствы хлѣборобнои, то такожь не належать они и до найбѣднѣйшого пролетаріяту.

Не безъ значѣня для оцѣнки економічного стану державы суть и ôдносины, въ якихъ остае населенье до числа домôвъ и мешканъ. И тутъ видко скрôзь упадокъ. Число домôвъ въ Австріи зросло за часъ ôдъ 1880 до 1890 р. зъ 3,148.000 на 3,320.000 т. е. о 5·5%, мѣжь тымъ якъ число людности зôбльшилось о 7·9%. Зôбльшенье домôвъ есть отже о 2·4% менше нѣжь зôбльшенье людности, — а се не добрый знакъ, тымъ гôршій, що въ часѣ ôдъ 1870 до 1880 р. число домôвъ зросло було о 9·02%, а число людности о 7·8% — отже настапше тогдѣ полѣпшенье санітарныхъ ôдносинъ зôйшло знову на гôрше. [Въ Угорщинѣ зросло число домôвъ о 12·2% а людность о 10·8%]. Если-жь возьмемо на увагу: кôлько людей мешкало въ однôмъ домѣ, то дôстанемо тавій результатъ: въ 1869 р. припадало на оденъ дôмъ 7·06 мешканцѣвъ, въ 1880 р. менше, бо 7·03, а въ 1890 р. пôднесло ся знову на 7·15, — отже теперь мусять въ однôмъ домѣ мешкати бôльше людей, якъ въ р. 1869 и 1880. Найгôрше стоять пôдъ тымъ взглядомъ Австрія долѣшна и Шлескъ, де число мешканцѣвъ одного дому пôднесло ся за послѣдныхъ 10 лѣтъ зъ 11·82 на 12·60 а взглядно зъ 7·98 на 8·40.

Густота населеня выносить въ Австріи 79 мешканцѣвъ на квадр. кільометръ. [Въ Угорщинѣ 54, а въ Нѣмеччинѣ 91] Що-до мѣстъ то въ Австріи мешкае 14,000,000 т. е. майже 60% людности въ мѣсцевостяхъ числячихъ менше якъ 2.000 душь, 6 850.000 т. е. 29% въ мѣсцевостяхъ числячихъ ôдъ 2000 до 20.000 душь, 930,000 т. е. майже 4% въ мѣстахъ ôдъ 20.000—100.000, а 1,940 000 т. е. 8% въ мѣстахъ зъ людностію надъ 100.000 душь. Мѣстъ зъ населеньемъ бôльшимъ якъ 100.000 мае Австрія лише пять. И такъ числять:

	Въ 1890 р.	*въ 1880 р.*	*зрôстъ*
Вѣдень	1,350.000	1,111.000	22·9%
Прага	183.000	162.000	12·9%
Тріестъ зъ окр.	158.000	145.000	8·9%
Львôвъ	128.000	108.000	18·5%
Грацъ	113.000	98.000	15·4%

Мѣстъ числячихъ надъ 50.000 мешканцѣвъ мае Австрія чотыри: Берно 95.000, Краковъ 76.000, Черновцѣ 51.000, Пільзно 50.150 [о 29% зросло] Взагалѣ мѣстъ числячихъ надъ 20.000 мешканцѣвъ есть въ Австріи 26, мѣжь котрыми богато такихъ розкиненыхъ громадъ, якъ далматиньскй Кнінъ, Себеніко, Имоскі, котрй не мають характеру мѣста. Въ Угорщинѣ числять Будапештъ 487,000 мешканцѣвъ безъ войска — зрôстъ о 37·2% — ôдтакъ 5 мѣстъ зъ населеньемъ надъ 50000 и 31 мѣстъ зъ населеньемъ надъ 20 000. Мѣжь послѣдными есть кôлька селъ. Пôдъ взглядомъ мѣстъ стоить Нѣмеччина далеко дальше, якъ Австрія. Есть ту 26 мѣстъ зъ населеньемъ бôльшимъ якъ 100 000, 21 мѣстъ зъ населеньемъ надъ 50,000, 106 мѣстъ зъ населеньемъ надъ 20.000. Берлинъ мае теперь 1,575.000 мешканцѣвъ и зрôстъ ôдъ р. 1880, коли числивъ 1,122 000 душь, о 40% а до того зросту зближаесь Будапештъ зъ 37·2%, мѣжь тымъ якъ Вѣдень зъ зростомъ 22·9 — стоить далеко по заду. Такожь пôдъ взглядомъ домôвъ стоить Вѣдень лихо, число домôвъ зôбльшилось у Вѣдни за послѣдныхъ 10 лѣтъ зъ 24.500 на 29.300, т. е. о 19·7%, а людность зросла о 22·9%, отже санітарнй ôдносины Вѣдня значно погôршили ся.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Бôльшои ваги набрала прогулька деякихъ пословъ до Праги на выставу задля маніфестацій зъ політичнымъ характеромъ, яку устроили старо-Чехи а взглядно консервативна партія властителѣвъ бôльшихъ посѣлостей для ґр. Гогенварта. На пирѣ выголосили поодинокй послы бесѣды а найбôльше характеристична була промова ґр. Гогенварта, котра выкликала въ нѣмецко-лiберальныхъ

ґазетахъ всякй напасти и клеветы. Ґр. Гогенвартъ вносивъ, що все буде старатись славному королѣвству Чехіи якъ найбôльше прислужитись. Чехія належить ся найперше мѣсце въ австрійской державѣ и я маю пересвѣдченье, — закôнчивъ ґр. Гогенвартъ — що Чехія помимо всѣхъ переходовыхъ перешкодъ досягне того, що єй належить ся законно. Тоастъ свôй закôнчивъ ґр. Гогенвартъ апотеозою ческихъ властителѣвъ бôльшихъ посѣлостей. — Зъ польскихъ пословъ промовлявъ лишь ґр. Стадницкій и рôвножь славивъ ческихъ феодаловъ. — Молодо-Чехи не брали участи въ тôй демонстраціи.

На осѣнной сесіи рады державнои буде предложеный проектъ будовы шляху зелѣзницѣ зъ Марамарошъ Сиготъ до Станіславова, коштомъ 25 міліонôвъ зр., котрый покрыють обѣ половины монархіи. Будова мае зачатись заразъ по ухваленю проекту радою державною.

До табору въ Брукъ надъ Литавою прибудуть незабавомъ три батальоны босаньско-герцеговиньскои пѣхоты и останутъ тамъ до кôнця маневрôвъ, с. е. до 22 серпня. Для мусулманôвъ, що служать въ тыхъ батальонахъ, выставлять мечетъ и окрему кухню.

До Pester Lloyd-а доносять въ урядовыхъ кругôвъ: „Нема цѣлкомъ причины до рôвночасной подорожи Капрівіого, ґр. Кальнокого и маркиза Рудініого до Лондону. Нѣ одинъ зъ тыхъ мужѣвъ державныхъ не хоче въ сей способъ дати причины до фальшивои опініи, мовь бы точка тяжести політики тридержавного союза лежала въ Лондонѣ. На разѣ правдоподôбна есть стрѣча Капрівіого зъ ґр. Кальнокимъ при нагодѣ осѣнныхъ маневрôвъ.“

Въ угорскôмъ парламентѣ внесено проектъ о судôвництвѣ въ справахъ выборôвъ на пословъ до парламенту, въ котрôмъ знаходять ся слѣдуючй постановы: Въ §. 1 постановляе ся, що судôвництво о важности выборôвъ посольскихъ принадлежить въ случаяхъ наведеныхъ въ §. 3 ôмъ, черезъ вôсѣмь лѣтъ ôдъ часу, коли сей законъ вôйде въ житье, до куріи королѣвскои, а по скôнченю того часу выключно до парламенту. §. 3 помѣщае въ 24 точкахъ широке означенье тыхъ случаѣвъ, въ котрыхъ выборы суть неважнй, а сконстатованя тои обставины можна домагатись петиціями. Тй случаѣ тогдѣ заходять, если зô стороны дотычныхъ пословъ допущено ся незаконного вплыву на якогось выборця, взглядно на свояковъ выборця, або сконстатовано участь пословъ въ такôмъ вплывѣ. (Та катеґорія случаѣвъ зôбрана въ шести точкахъ и кромѣ того въ одномъ дальшôмъ параґрафѣ означено ближше слово „участь“.) Єсли буде доказано, що публичный урядникъ вымôгъ чиномъ, котрый припадае въ его кругъ дѣяльности, або обѣцянкою на якôмсь выборци, щобы ôнъ голосувавъ за або противъ якого кандидата або здержавъ ся ôдъ голосованя, що урядникъ надужитьемъ власти урядовои прислуживъ до того выборця, а выборець, супротивъ котрого допущено ся такого чину, голосувавъ за або противъ посла або здержавъ ся ôдъ голосованя та посолъ при тôмъ не одержавъ абсолютнои бôльшости голосôвъ; вкôнци если нарушено основнй постановы закона выборчого и за для того не осягнено правдивого результату выборôвъ. (Точка 10 до 24.) Пôсля точки 7 выбôръ есть неважный, если посолъ въ часѣ трохъ мѣсяцѣвъ передъ незвычнымъ выборомъ, щобы мати вплывъ на результатъ того выбору, пôдъюджувавъ до ненависти на зборахъ, публично, устно, розширеньемъ або публичнымъ выставленьемъ друкôвъ, письмъ або образами, якусь клясу, національнôсть або вѣроисповѣданье противъ другои, або если также выступавъ противъ законнои институціи власности або супружества, або если посолъ дававъ противзаконнй обѣцянки що-до роздѣлу приватнои або публичнои власности, або если посолъ бравъ участь въ такôй аґітаціи. Пôсля §. 8 выбôръ есть неважный и тогдѣ, если незаконно аґітуе (пôдкупство, грозьба, почастунокъ) не самъ посолъ, але хтось иншій, а выкажесь, що выборець, на котрого ужито такого вплыву, голосувавъ за посломъ або здержавъ ся ôдъ голосованя и посолъ не отримавъ абсолютнои бôльшости важныхъ голосôвъ. Натомѣсть не уважаесь карыгôднымъ звертати выборцямъ коштôвъ подорожи до мѣсця выбору и гостити ихъ на мѣсци. Въ проектѣ есть одинъ параґрафъ, пôсля котрого выборчій округъ, де лучили ся надзвычайнй пôдкупства и угощеня, може втратити право репрезентаціи въ парламентѣ на цѣлу періоду законодатну. — Мін. Сілядій мотивуючи сей проектъ въ парламентѣ, зазначивъ, що лишь тымъ способомъ буде можна ще пôднести повагу парляментаризму въ Угорщинѣ.

Вчерашного дня зачавъ въ Угорщинѣ обовязувати законъ о недѣльнôмъ вôдпочинку. Законъ сей рôзнить ся въ дечôмъ ôдъ такого закона въ Передлитавщинѣ. И такъ въ Угорщинѣ вôльно робити въ недѣлю тымъ дрôбнымъ промысловцямъ, котрй не держатъ въ своихъ варстатахъ нѣ ученикôвъ нѣ челядникôвъ, а симъ послѣднымъ вôльно давати роботу лишь до 10-ои год. передъ полуднемъ. Въ Передлитавщинѣ же мусить залишитись въ недѣлю всяка робота промыслова, хиба що тымъ нанеслось бы шкоду загальному интересови або й предприметству; міністеръ торговлѣ може давати диспенсу на тй случаѣ. Въ австрійскихъ краяхъ мусять бути друкарнѣ зачиненй черезъ цѣлу недѣлю, а въ Угорщинѣ вôльно печатати афішѣ, посмертнй картки и правительственнй друки. Натомѣсть склепы зъ кольоніяльными товарами и поживою мусять бути зачиненй о 11-ôй годинѣ, а всѣ иншй склепы о 10-ôй год. Законъ не обовязуе заведеня комунікаційнй, зелѣзницѣ и т. п. Зъ того видно, що въ Угорщинѣ увзглядненo дрôбный промыслъ, а за то наложено на купцѣвъ острѣйшій законъ анѣжь въ Передлитавщинѣ.

Нинѣ заѣхала ескадра французска до пристани въ Кронштадѣ. Два або три меншй кораблѣ ескадры будуть могли пôдплысти на Невѣ ажь пôдъ мôстъ Николайскій, але бôльшй кораблѣ панцирнй тому, що глубоко идуть въ водѣ, станутъ подальше въ кронштадской пристани. Приготовленя офіціяльнои и неофіціяльнои Россіи на повитанье ескадры суть величезнй. Цѣлый Кронштадъ а по части и Петербургъ выйде на стрѣчу ескадры. Берегъ пристани кронштадскои умаеный зеленію, цвѣтами и французкими та россійскими хоругвами. Клюбъ маринарки и ахтôвъ, купецке товариство въ Кронштадѣ, офіциры ґвардійского корпуса петербургского, рада мѣска въ Петербурзѣ и французка кольонія петербургска дають пиры. Россійскй моряки въ Кронштадѣ приладились до походу зъ смолоскипами а хоръ Славяньского ôдъѣхавъ до Кронштаду на концерты. Вся интеліґенція кронштадска пôдилье на пароходахъ зъ музикою до французскои ескадры. Опсля послѣдують офіціяльнй бенкеты: у начального адмірала вел. кн. Алексѣя, у царскои родины въ Петергофѣ, пôдчасъ котрои ôдбудесь певно баль и илюмінація парку замкового. Загадали ще офіциры французскои ескадры переѣхатись на выставу до Москвы, де погостить ихъ вел. кн. Сергій. Єсли стане часу — а мабуть задержить ся французка ескадра въ гостинѣ до 6 серпня — то ôдбудесь прогулька до звѣстныхъ водопадôвъ Иматра у Финляндіи.

Гостина наслѣдника италійского престола, князя Неаполю, буде тревати въ Анґліи, пôсля донесеня Köln. Ztg., ажь цѣлый мѣсяць, але за тôй часъ не будуть устроювати нѣякихъ двôрскихъ або народныхъ торжествъ, тожь и цѣлый приемъ буде дуже ôдбивати ôдъ гостины нѣмецкого цѣсаря. Князь мавъ приѣхати въ середу вечеромъ до Анґліи а за весь часъ свого побуту въ Лондонѣ буде мешкати у италійского амбасадора ґр. Торнієллі. Въ Лондонѣ огляне ôнъ найважнѣйшй науковй и артистичнй музеѣ, а особливо зверне свою увагу на кабінетъ монетъ британьского музея, бо, якъ звѣстно, ôнъ займае ся пильно нумізматикою. Также гадае познакомити ся на власнй очи зъ головными галузями промыслу въ Анґліи и Шкоціи. Розумѣе ся, що ôнъ огляне арсеналъ въ Вульвичъ а також буде присутный при перелядѣ вôйска въ таборѣ пôдъ Альдершотъ. Италійска кольонія въ Лондонѣ запросить его на бенкетъ а льордъ та леді Сальсбері выправлять въ его честь торжество въ своѣй посѣлости въ Гатфільдъ. Крôмъ сего посѣтить кн. Неаполю королеву въ Осборнѣ и буде на перегонахъ морскихъ въ Кавсъ.

Соціялъ-демократична партія въ Нѣмеччинѣ не мае успѣху въ планѣ, якій загадала перевести, именно щобы свои теоріи розширяти мѣжь сѣльскимъ населеньемъ. На всѣхъ вѣчахъ сконстатовано, що дотеперѣшный способъ аґітаціи есть причиною сего, що соціялъ-демократія не може скрѣпитись на селахъ. Такъ отже на-разѣ мають залишатись соціялъ-демократичнй зборы по селахъ, бо показало ся, що селяне принимали по всѣхъ усюдахъ зъ великимъ недовѣріемъ бесѣдникôвъ, якй приходили на тй зборы въ мѣста; селяне не можуть якось перенятись идеями вправныхъ аґітаторôвъ, а невправнй аґітаторы сѣльскй якось такъ незручно подають свои соціялъ-демократичнй идеѣ селянамъ при склянцѣ пива, що священикамъ и учителямъ не приходить трудно збивати тй соціялъ-демократичнй аґітаціи. Тому мае устати аґітація словами або значно обмежатись; замѣсть того мае вестись аґітація ширеньемъ дешевыхъ письмъ и брошуръ на бôльшй розмѣры. Выдавництвомъ того рода памфлетôвъ вже занявъ ся одинъ знатнѣйшій „товаришъ“. Сѣльскй круги, якй мають обробитись, суть такъ дôбранй, що можна ихъ заатакувати ôдъ-разу зъ кôлькохъ сторôнъ; „товаришѣ“ звѣстнй зô своеи силы пересвѣдченй мають выбрати собѣ одинъ або другій округъ выборчій. Рôвно жь выготовлено дуже точнй инструкціи для тыхъ, що будуть розкидати брошуры и письма. Але и на того рода аґітаціи не обѣцюють соціялъ-демократіи великихъ успѣхôвъ.

Правительство въ державѣ Конґо въ Африцѣ зложило справозданье своему властителеви королеви бельґійскому, зъ котрого выймаемо слѣдуючй даты: Справозданье вказуе на успѣшнй доследы, вычисляе предпринятй експедиціи, котрыхъ результатомъ було, що нинѣ 12 000 кільометрôвъ є отвертыхъ для плавбы а въ р. 1880 було ихъ тôлько 3000. Внутрѣшный супокій въ тôмъ часѣ нарушено лишь два разы и въ обохъ разахъ ужито супротивъ того енерґічныхъ репресалій, до которыхъ ще и въ будучности треба буде звернути ся кôлька разôвъ. Заведеня судовй пôднесено дуже. Карнй трибуналы урядують въ дальшôмъ Конґо а половина часть державы стоить пôдъ судомъ военнымъ. Число чужинцѣвъ выносить теперь 744 а въ р. 1880 було 246; цифра смертельности обнизила ся зъ 7·08 прц. на 4·80 прц. Удержуе ся правильна служба почтова, котра въ 1890 выслала 74 988 посылокъ. Але въ тôмъ напрямѣ доконче потреба завести безпосередну плавбу пароходомъ зъ Антверпіи до Бананы и наповоротъ а также выбудувати зелѣзницю Конґо. Вôйско складае ся зъ туземцѣвъ. Особливо Бенґалясь доставляе знаменитыхъ вояковъ. Обходять ся зъ вояками по людски, хочь уживае ся и каръ тѣлесныхъ. Маринарка посѣдае надъ 43 кораблѣвъ. Санітарну службу выконуе десять лѣкарѣвъ установленыхъ державою. Насильно приневолюесь туземцѣвъ, щобы давали собѣ щѣпити вôспу. Африканьскій червоный хрестъ сего року отворить шпиталь, а также дôмъ для реконвалесцентôвъ зачавъ ставитись. Ситуація фінансова не представляе ся свѣтло. Держава не може покрыти розходы своими доходами. Додатокъ пятилѣтный вызначеный Белґію въ сумѣ пять міліонôвъ франкôвъ, зъ котрыхъ що року выплачуе ся одинъ міліонъ, не выстае, та тому потреба ще брати додатокъ зъ приватнои касы королѣвскои. На покрытье сегорôчного недобору трехъ міліонôвъ мусить король додати зъ власныхъ фондôвъ кругло одинъ міліонъ. Головною причиною, що выдатки збôльшають ся, е змаганье до придушеня торговлѣ невôльниками. А навѣть и положенье торговельне въ сѣмъ роцѣ склало ся зовсѣмъ некористно. Справозданье споминае навѣть про „нужду торговельну,“ котру выводить поки-що зъ непевности торговельно політичныхъ и торговельно-технічныхъ обставинъ, та сподѣе ся, що будучнôсть зарадить сему.

Передъ кôлькома днями правительство румуньске закôнчило мытову вôйну зъ Австро-Угорщиною, выдавши тарифу мытову, котра товары австрійскй трактуе на рôвни зъ товарами иншихъ державъ. Австрійске правительство також змѣнило свою тактику тарифову супротивъ Румуніи та знесло выимковй постановы для експорту Румуніи. Румуньскй товары доси були обложенй 30-процентовымъ додаткомъ мытовымъ а до того назначено на много важныхъ артикулôвъ, именно на збôже и худôбу, ще осôбнй высокй мыта. Теперь же міністерства фінансôвъ и торговлѣ познесили тй пôдвышенй мыта та всѣ додатки до мытъ. Дотычне розпорядженье міністерствъ есть такого змѣсту:

Коли австрійско-угорскй кораблѣ, зарôвно якъ товары походженя австрійско-угорского, ôдъ 11 липня 1891 почавши, не будуть трактуватись въ королѣвствѣ румуньскôмъ гôрше нѣжь кораблѣ и товары другихъ державъ то слѣдуючй розпорядженя зносять ся: розпорядженье що-до пôдвысшеного мыта и додатку мытового за товары походженя румуньского при ввозѣ до австрійско-угорского терену мытового; розпорядженье що-до заказу вольного торгу млынарского збôжемъ румуньскимъ; розпорядженье що-до наложеня пôдвысшеныхъ мытъ и додаткôвъ мытовыхъ на румуньскй товары, взглядно що-до заказу вольного ôдъ мыта торгу млынарского россійскимъ збôжемъ также при ввозѣ черезъ Тріестъ и Рѣку, що-до доставы свѣдоцтва походженя для деякихъ товарôвъ не-румуньского походженя при ввозѣ черезъ границю россійску, румуньску и сербску або моремъ, якъ рôвножь на збôжа зъ Италіи для торговлѣ млынарскои; розпорядженье що-до выказаня походженя збôжа болгарского або турецкого, котре привозять черезъ Сербію до австрійско-угорского округа мытового. Товары румуньскй пôдлягають при привозѣ до австро-угорского округа мытового автономичнымъ постановамъ мытовымъ тарифы мытовои зъ дня 25 мая 1882.

Тыми постановами отвирае ся на ново австрійскій торгъ для румуньскихъ продуктôвъ. Австро Угорщина пôдчасъ вôйны мытовои не лише выключила продукты румуньскй, але заборонила також транзитъ до нашихъ державъ и такъ замкнула єй найважнѣйшй ворота до Европы. И се обмеженье теперь знесено розпорядженьемъ міністерствъ справъ внутрѣшныхъ, фінансôвъ и торговлѣ. Дозволяесь ввозити и перевозити ярину, овочѣ, ростины и ростиннй продукты зъ Румуніи зъ застереженьемъ для такихъ посылокъ на будуче вступуючихъ постановъ загального обороту торговельного и зносить ся розпорядженье, котрымъ заказано перевôзъ овець и кôзъ, ягнятъ и кôзлятъ, свиней и поросятъ, коней и жеребцѣвъ, мулôвъ и ослôвъ зъ Румуніи черезъ краѣ заступленй въ радѣ державнôй. — Такъ отже заключено миръ мытовый и Румунія та Австрія, полишаючи борбу на поли економичнôмъ, можуть вôйти въ тѣснѣйшй ôдносины мѣжнародныхъ союзôвъ

Итальйске правительство займае ся теперь дуже пильно положеньемъ въ Африцѣ, именно справами такъ званои ерітрейскои кольоніи. Ґен. Ґандольфі, комендантъ въ Масавѣ, котрому призволено кôлькатыждневу ôдпустку, приѣхавъ до Риму а передвчера приймавъ его міністеръ президентъ маркизъ Рудіні. Коли африканьска комісія слѣдча вже порѣшила, що шефъ поліціи въ Масавѣ Ліврагі, обжалованый, якъ звѣстно, о кôлька убійствъ, есть за се ôдвѣчальный а заразомъ также була приневолена потягнути до ôдвѣчальности тогдашного командуючого ґенерала, бо ôнъ знавъ про тй насильства, то певно порѣшить ся небавомъ квестія нового улажденя тамошнои адміністраціи кольоніяльнои. Бо наконець прийшли до пересвѣдченя, що несупокойна управа вôйскова въ Масавѣ есть до нѣчого и треба ей заступити супокôйною та справною адміністраціею цивильною. Навѣть ґен. Ґандольфі прихиляе ся до того погляду. На скôлько звѣстно, то цивільный ґубернаторъ буде резидувати въ Масавѣ, а вôйсковый командантъ мае бути стаціонованый въ Асмарѣ (мѣжь Масавою и Кереномъ). Чи сей мѣшаный системъ покаже ся добрымъ, ще не знати. Ратунокъ для италійскои кольоніи надъ Червонымъ моремъ бувъ бы лишь въ тôмъ случаю, коли залишать ся всѣ вôйсковй забаганки, що вже коштували италійскій скарбъ 100 міліонôвъ та принесли за собою пораженя пôдъ Доґалі и Саґанейті. Грошѣ за ту науку, якй Италія заплатила за-для своеи кольоніяльнои непорадности, прийде тяжко перетерпѣти, але они не суть втраченй, если круги мѣродайнй наконецъ прийдуть до пересвѣдченя, що сю справу поняли зовсѣмъ зъ хибнои стороны и треба зовсѣмъ зôрвати зъ давною системою. Якъ треба було поступати, на се примѣръ Аденъ, котрый лежить дуже близько. Одно поколѣнье взадъ було въ Аденѣ 600 мешканцѣвъ а сегодня есть ихъ до 40.000. Се зробила справна, супокôйна управа анґлійска. Ôдъ майстрôвъ въ кольоніяльныхъ справахъ, Анґлійцѣвъ, повинна була учитись Италія а була бы заощадила и грошей и крови. Але кождый мудрый ажь по шкодѣ.

НОВИНКИ.

— **Галицка просвѣта народна**, якъ вже читателѣ знають, не дуже поступила напередъ. До теперь не мае нѣякои школы ще 2000 громадъ въ нашôмъ краю а число анальфабетôвъ выносить на $6^1/_2$ міліона населеня зверхъ 4.800 000. Выходяча въ Новôмъ Санчи часопись Szkolnictwo, пишучи о тôмъ, каже: „22 лѣтъ нашого народного труду змарнованй, міліоны людей ростуть безъ просвѣты, засудженй на духову смерть. Жиемо въ краю, де вôльно намъ розвивати ся на народнôмъ грунтѣ, мы, лишь мы однй зъ численныхъ міліонôвъ польского народа маемо въ своихъ рукахъ просвѣту народну — и ось якй выказуемо результаты народнои просвѣты!“ Застановляючи ся надъ причинами сего, замѣчае Szkolnictwo дуже справедливо, що у насъ пишесь и говорить ся о просвѣтѣ народнôй дуже богато, а не робить ся майже нѣчого.

— **Мѣска окружна рада шкôльна у Львовѣ** подѣлила цѣлый Львôвъ на 18 округôвъ шкôльныхъ и выдала брошуру выказуючу, котрй улицѣ належать до котрого округа. Щобы-жь усунути недогôдности и можливй нарѣканя публики на невôдповѣдный подѣлъ мѣста на округи, просить тая-жь рада о замѣтки всѣхъ, кого се обходить. Округи шкôльнй входять въ житье ôдъ 1 н. ст. вересня и записувати дѣти на першій рôкъ науки можна лише до тои школы, въ котрои округѣ живуть родичѣ дитины. Однакожъ тй дѣти, котрй вже ходили до якои школы, можуть безъ огляду на мешканье, кôнчити науку въ школѣ, до котрои вже ходили. Руска школа им. Маркіяна Шашкевича не мае округа осôбного и до неи можуть вписувати ся дѣти зъ цѣлого Львова.

— **Новый урядъ почтовый** завело міністерство торговлѣ въ Высовôй повѣта горлицкого. Доси функціонувала тамъ лише черезъ лѣто філія уряду почтового въ Устя руского. Обсягъ доручуваня сего уряду становлять громады: Высова, Блехнарка и Ганчова.

— **Розпорядженье маґістрату.** По причинѣ появившои ся у Львовѣ послѣдними днями скаженины у псôвъ выдавъ президентъ мѣста розпорядженье, щобы всѣ псы не заосмотренй каганцями вести на шнуркахъ, псы ходячй самопасъ будутъ выловлюванй и убиванй а всѣ псы, що не выходять зъ дому, мае оглянути ветеринарь мѣскій.

— **Всѣ урядники угорскихъ зелѣзницъ державныхъ** складали сими днями присягу, що задержать въ тайнѣ всѣ зарядженя начальства на выпадокъ мобілізаціи.

— **Співакъ Мешуга** заанґажованый до будапештеньскои оперы.

— **Жидôвскй еміґранты ремѣсники** — якъ пише „Кіевлянинъ“ — роблять при своѣмъ ôдъѣздѣ добрй интересы. Старають ся завчасу о пашпорты, а коли ихъ одержать, набирають якъ найбôльше дорогоцѣнныхъ рѣчей до направы. Коли вже досыть такихъ предметôвъ у нихъ набере ся, продають ихъ, а самй выѣздять. Жалобы на тй обманьства жидôвъ вплывають що-день до поліціи и ремѣсничои управы, а случаѣвъ тыхъ такъ богато, що навѣть властителѣ склепôвъ жиды, не дають уже теперь нѣякихъ робôтъ ремѣсникамъ-жидамъ.

— **Нонна**, хороба объявляюча ся горячкою, дрожію и довгимъ неприроднымъ спаньемъ, котра передъ двома роками ширила ся въ Италіи, появила ся — пôсля вѣстей варшавскихъ ґазетъ — недалеко Варшавы. Въ селѣ Шопы, положенôмъ при дорозѣ ведучôй зъ Варшавы до Пѣсочнои, заслабъ тамошный кольоністъ Войт. Сакъ 8 н. ст. липня и на другій день заспавъ такимъ твердымъ сномъ, що не можна було его добудити ся пять днѣвъ и пять ночей. Шестои ночи збудивъ ся Сакъ самъ уже безъ нѣякои горячки, але такъ ослабленый, що не мôгъ двигнутись о власныхъ силахъ и до теперь чуе ся ослабленымъ.

— **До вчерашнои вѣсти про холеру въ Мекцѣ** подаемо ще вѣсть, яку приносить „бюро Райтера“ о холерѣ въ италійскихъ посѣлостяхъ африканьскихъ. Пôсля сего донесеня умерло въ Масавѣ и околици до недѣлѣ 460 людей на холеру. Правительство анґлійске закладае таборъ вôйсковый въ своихъ египетскихъ посѣлостяхъ для строгого переведеня карантаны и заряджуе всякй средства осторожности.

— **Дрôбнй вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ громадѣ Любеля, повѣту жовкôвского, 100 зр. на будову школы. — Въ Николаевѣ въ Полудневôй Россіи появила ся спорадично холерина у людей, котрй наѣли ся ракôвъ.

НАДОСЛАНЕ.

Rohseidene Bastkleider fl. 10.50 per Robe und bessere Qualitäten versendet porto- und zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. 5

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

Въ пропозицію приняти оо. на Говѣвъ: 1. Николай Курбасъ, 2. Теод. Богачевскій, 3. Мих. Форнось; на Березовицю велику а) въ тернѣ: 1. Юл. Сѣрочковскій, 2. Романъ Ляндеръ, 3. Корн. Бачиньскій; б) въ списѣ: Сем. Савула, Іос. Вородієвичъ и Олекс. Мироновичъ; на Богданôвку въ тернѣ: 1. Ив. Филиповскій, 2. Юл. Сѣрочковскій и 3. Мих. Баранъ а въ списѣ: Іос. Бандира, Теоф. Яворовскій, Ник. Курбасъ, Ив. Лотоцкій-Мартинюкъ, Вол. Шенкирикъ, Мар. Заячкôвскій и Сильв. Вояковскій; на Покрôвцѣ Меч. Миґовичъ и М. Ковальскій.

Введеный на парохію Угерско о. Левъ Гораленичъ а на Камѣнь о. Ол. Петровичъ.

Завѣдательство одержавъ о. Корн. Мандичевскій зъ Струсова въ Золотникахъ.

Принятый въ звязь канонічну аеп. львôвскои укôнченый богословъ Пав. Дуликъ.

Ôдпустку одержали оо. Ив. Глиньскій зъ Буцнева на 14 днѣвъ, Их. Поповичъ зъ Стрыя на 8 тыждн̂ѣвъ, Ост. Цурковскій зъ Настасова на 14 днѣвъ, д-ръ Теоф. Сембратовичъ ректоръ гр. к. вѣденьской семинаріи на часъ ôдъ 19 н. ст. серпня до 30 н. ст. вересня, Пюрко духовникъ вѣденьской семинаріи ôдъ 1 н. ст. липня до 18 н. ст. серпня и Ил. Лягола зъ Городка на 1 мѣсяць.

Митр. Консисторія вставила ся до президіи намѣстництва о згоду на канонічну институцію для оо. Теоф. Телиховского на Бурштинъ, Петра Крипякевича на Гнилицѣ великй и Іос. Мартиняя на Млыниска.

Правительство асигнувало платню для приватного сотрудника въ Выбраноѣцѣ въ высотѣ 300 зр. на оденъ рôкъ.

Намѣстництво удѣлило titul. mensae окôнченому богослови Ом. Билиньскому.

Президія намѣстництва годить ся на канонічну институцію о. Ол. Здерковского на Крушельницю.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 23 липня. Король сербскій прибуде ту 9 серпня и заразъ ôдъѣде до Ишль. — Deutsche Ztg. доносить, що за-для послѣдныхъ демонстрацій славяньскихъ мабуть цѣсарь не приѣде на выставу прагску. — Ґр. Таффе выѣхавъ до Ишль.

Будапештъ 23 липня. Презесъ міністрôвъ Сапарій ôдповѣдавъ на интерпеляціи Уґрона въ справѣ бездымного пороху и тридержавного союза. Заявивъ, що при заведеню бездымного пороху не треба перемѣнювати тепер̂ѣшный матеріялъ артилерійный. Капоны выдержать силу розрыву бездымного пороху и треба лишь дуже маленькй змѣны поробити въ патронахъ. Новый порохъ дасть ся довшій часъ добре заховати. — Що до тридержавного союза, то Италія згодила ся, щобы иснуючій договоръ продовжити на дальшй лѣта а що интересованй державы не бажали иартикуляціи того союза, тожъ и Угорщина не може сего зробити.

Берлинъ 23 липня. Вѣсть, що царица и наслѣдникъ престола прибудуть въ зимѣ до Парижа, выкликала на біржи занепокоенье. — Доносять зъ Нового Йорку, що правительство не хоче впускати россійскихъ жидôвъ до Америки.

Лондонъ 23 липня. Кн. Неаполю повитавъ на двôрци кн. Уельскій. — Ротшильдъ мае выбратись до Петербурга, щобы погодитись зъ мін. Вишнеградскимъ.

Парижь 23 липня. Сесія парляменту назначена на 6 жовтня. — Амбасадоръ нѣмецкій ґр. Мінстеръ выѣздить на довшу ôдпустку. — Д-ръ Шарко и д-ръ Понсанъ покликанй до Віші до екс-цѣсаря бразилійского Домъ-Педра, котрый занедужавъ небезпечно мабуть на рака.

Oesterreichisch-ungarische Finanz-Rundschau.

Въ часѣ свого истнованя зъеднавъ собѣ „Австрійско-угорскій переглядъ фінансовый“ широкій кругъ читателѣвъ за-для свого знаменитого справозданя про всякй подѣѣ на поли **обороту грôшми и ефектами зъ спеціяльнымъ увзглядненьемъ паперôвъ на умѣщенье капіталôвъ**. Єго девіза лишить ся та сама що передъ тымъ: **безпарціяльнôсть и обєктивнôсть**. Дотеперѣшный успѣхъ заохочуе насъ остати вѣрными тôй проґрамѣ. Мы просимо всѣхъ, що интересують ся біржою, щобы пересвѣдчили ся о правдѣ сказаного тымъ, що зажадають **примѣрникôвъ на показъ. Передплата** поставлена, бо обчислена на ширшій кругъ, надзвычайно низька и коштуе за 52 обємистыхъ чиселъ **1 зр. рôчно**.

Адміністрація австр.-угор. перегляду фінансового
Wien, I., Wallnerstrasse 11.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ **„КОПЕРНИКОМЪ“**
ул. Театральна ч. 6 (напрот. св. Духа) напротивъ головного одваху.
Окуляры, пенсеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ, райсцайґи, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарація найдешевше и найскорше.
Замовленя въ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“**

Д-ръ Лонгинъ Озаркевичъ
створивъ
канцелярію адвокатску
въ **ГОРОДКУ** коло Львова (ринокъ ч. 5.)

ИЛЮСТРОВАНЙ
ЖИТЯ СВЯТЫХЪ
на каждый день въ роцѣ
продають ся оправнй по 3.70 зр. зъ пересылкою почтовою. Безъ пересылки и оправы по 3.20 зр. Дôстати можна у Львовѣ въ книгарни Ставропигійской; въ Тернополи и въ Станиславовѣ въ торговли п. Стахевича; въ Коломыи у о. Н. Лепкого; въ Стрыю въ Рускôмъ Касинѣ. Для читалень Брацтвъ церковныхъ и бѣднѣйшихъ селянъ и мѣщанъ цѣна обнижаесь до 2 зр. 50 кр.
Всякй зголошеня приймае выдавець
о. Евгеній Гузаръ у Львовѣ
площа св. Юрія ч. 5.

! КОСЫ !
изъ найлучшои стирійскои фабрики наособно порученье зъ найбôльшою старанностею выконанй:
55 центим. довгй, середно шир. по 45 кр.
60 „ „ „ „ „ 50 „
70 „ „ „ „ „ 60 „
За доброту тыхъ кôсъ приймаемо велику поруку. 3869
Окрôмъ повысше згаданыхъ суть еще вузшй по 40 кр. На пятькільограмову посылку иде 8—10 штукъ.
Народна Торговля у Львовѣ и філіи.

Для выгоды П. Т. Публики отворено
НОВУ АҐЕНЦІЮ
Краковского Товариства взаимныхъ убезпеченъ
на житье та ôдъ огню и граду
у Львовѣ при ул. **Театральнôй ч. 21** (входить ся зъ улицѣ Скарбковскои).
Полісы асекураційнй выставляють ся въ **языцѣ рускôмъ — всѣ проспекты и переписка зъ партіями ведесь по руски**. — Близше можна розвѣдатись въ Адміністраціи „Дѣла“.

БРИ-
твы правдивй швайцарскй и англійскй, мыльнички, ремѣнцѣ и марморки до остреня, мыла, пензлѣ и т. п. 2537
поручае найдешевше
магазинъ товарôвъ модныхъ, бѣля мужеского, товарôвъ ґалянтерійныхъ, выробôвъ рукавичничихъ парфумерія и т. п.
БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ
у Львовѣ ул. Галицка ч. 16
Цѣнники на жаданье даромъ.

Новôсть!
На свята
ВОДА
МАРШАЛКÔВСКА
На свята
выхаходу
ИВАНА ИГНАТОВИЧА
флякони 50 кр. и 1 зр.
Новôсть!

МУЖЕСКУ
Безсильнôсть
выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга
Самоохорона д-ра Ретава
Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.
Тысячѣ людей найшли въ нѣй поновеня своихъ недугъ и направили свои мужескй силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ куввертѣ магазиномъ выданцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

РУСКІЙ СПѢВАНИКЪ
накладомъ „Товариства Просвѣты“ ул. Вôрменьска 27. Мѣстить въ собѣ въ 9-ти аркушахъ бôльшихъ на велиновôмъ паперѣ 255 пѣсень на 288 сторонахъ. Пѣснѣ тй суть то перлы поезіѣ руско-украиньской найвыдатнѣйшихъ нашихъ поетôвъ, якъ Шевченка, Федьковича, Млаки, Гушалевича, Маркіяна и Володимира Шашкевичѣвъ и премногй найдобрнѣйшй народнй пѣснѣ. Найзнаменитшй рускй композиторы уложившй до нихъ музику суть по правôй сторонѣ пѣсень пôдписанй. Цѣна 40 кр., оправный 50 кр. на пересылку 5 кр. — При закупнѣ 10-ти примѣрникôвъ въ канцеляріи Товариства даеся 20% рабату. Набути можна ихъ также по всѣхъ книгаряхъ Галичины и Буковины

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. управ. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купуе и продае
всѣ ефекты и монеты
по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.
Яко добру и певну льокацію поручае
4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краевого
4½% позичку краеву галицку 3483 127—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзницъ державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігаціи индемнізаційнй
и всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае
по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.
ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй вылосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣнни, также запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевй лишь за ôдчисленьемъ справедливыхъ коштôвъ.
До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляе новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ
„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.
Найбôльшій по французски уладженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.
Сезонъ 1891.
Знѣстне найдешевше жерело закупна.
Найбôльшій складъ есть якъ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Ôддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гафтôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасмантерій, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ прибôрôвъ кравецкихъ.
Ôддѣлъ II. Капелюхи дамскй, дѣвочй и дѣточй, выробы панчôшковй для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, корсеты и запаски для дамъ и дѣтей.
Ôддѣлъ III. Краваты мужескй, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и манкеты, парасолѣ англійскй, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и англійскй рукавички.
Ôддѣлъ IV. Рукавички дамскй, шкôрковй, даньскй, шведскй и англійскй, а также рукавички шовковй, вовнянй и нитянй.
Ôддѣлъ V. Вахлярѣ чорнй и кольоровй набалѣ и вечеры, та великій выбôръ шпаньскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ.
Ôддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.
Ôддѣлъ VII. Станики трикотовй и джерсей для дамъ по зр. 1·90, 2·10, 3·60 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку.
Ôддѣлъ VIII. Спôдничка дѣточй, плащики, пальтотики и запаски
Ôддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великй килимы, сальоновй ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки маттінґовй до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣннй, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.
Ôддѣлъ X. Ту суть портіеры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Туніс по зр. 3·30, якôсть 1-ша 3·75, Мароко 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапецунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портіеръ Кірманъ и даґестаньскихъ та матерій на меблѣ.
Всѣ ôдпасованй заслоны коронковй, цѣле вікно 1·45, 1·75, 1·90 2·60 до 50 зр.
Ôддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 3·50 и высше. Комплетнй ґарнітуры тольлінові складаючй ся зъ 3 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·60 до 30 зр. Вехôднй капы шнелевй I вели есть 1·25, II 2·80, III 3·60.
Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и повецкихъ коцôвъ, коцы на лôжка и конѣ. Стебнованй колдры вовнянй, ватованй, атласовй, шовковй и до прикрасы.
Замовленя въ провінціи полагоджуе ся якъ найсовѣстнѣйше. Окремый ôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно.
Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.
Властитель **Е. М. ВЕРНФЕЛЬДЪ** въ Вѣдни

Змѣна льокалю.
Пôдписаный мае честь повѣдомити, що перенѣсъ свою робôтню кравецку зъ ул. Галицкои ч. 13 на ул. **Ягайлоньску ч. 8 въ партерѣ.** Другій головный входъ зъ ул. **Рейтана ч. 2.**
Дякуючи Впов. Родимцямъ за дотеперѣшнй взгляды и упрашаючи о нихъ на дальше, остаю въ глубокимъ поважаньемъ
ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ
кравець мужескій
мешкае у Львовѣ ул. Ягайлоньска ч. 8 въ партерѣ; другій головный входъ зъ улицѣ Рейтана число 2. 3856

ПОЛОТНА
ôдъ грубшихъ до найтоншихъ вебъ димы, полотна парискй на лѣтнй одяги и ліберія, ручники, хусточки до носа, полотна грубый пôвъ-бѣленй — дреліхи, стирки, бѣлье столове у всякихъ розмѣрахъ и т. п. Чисто льнй выробы ткацкй лишь въ добрôмъ родѣ поручае
ВОЛ. ҐОНЕТЪ
въ Корчинѣ коло Коросна.
Ôдсылка совѣстна, ôдмѣняе ся або приймае ся назадъ все, що не подобало бы. Цѣнники и прôбки оплатно. — Адреса для певности въ языцѣ польскôмъ: **Wł. Gonet w Korczynie, p. Korczyna.**

Повѣсти О. ФЕДЬКОВИЧА
ЧАСТЬ I.
Сторôнъ 1—78. Цѣна 20 кр (съ пересылкою почт. 25 кр.)
Дôстати можна въ друкарни тов. им. Шевченка у Львовѣ и въ книгарни Ставропигійской.

ВЪ АДМИНИСТРАЦИ „ДѢЛА“
улица Баторія число 24
можна дôстати:
Въ оборонѣ чести — зъ нѣмецкого Г. Раймунда. Цѣна зниж. 1·25 зр.
Дымъ — зъ россійского Ив. Тургенева Ц. зн. 75 кр.
Стефанъ Лаврентій — зъ англійского Едвардса. Ц. зн. 1·35 зр.
Любовь убогого молодця — зъ французкого Окт. Фейлета. Ц. зн. 60 кр.
Новорôчнй Дзвоны зъ англійского Кар. Дікенса Ц. зн. 30 кр.
Грошѣ и праця зъ шведского Дядька Адама. Ц. зн. 1·60 кр.
Мѣщаньске племя зъ нѣмецкого Ф Раймунда. Ц. зн. 60 кр.
Звѣеликого Сельца зъ французкого Окт. Фейлета. Ц. зн. 40 кр.
Фромонтъ молодшій и Рісслеръ старшій зъ французкого. Ц. зн 90 кр.
Золотый человѣкъ зъ угорского Мавра Іокая Ц. зн. 90 кр.
Два мѣста зъ англійского Кар. Дікенса. Ц. зн. 1 зр.
Батько Горіо зъ французкого Бальзака. Ц. зн. 1 зр.
Князь Серебряный зъ россійского гр. А. К. Толстого. Ц. зн. 1 зр
Зъ чужихъ зільникôвъ. Збôрникъ повѣстокъ и оповѣдань. Ц. зн. 70 кр.
Набобъ зъ французкого Альф. Додета Ц. зн. 1·35 кр.
Батьки и дѣти зъ россійского Ив. Тургенева. Ц. зн 1·20 кр.
Власными силами зъ нѣмецкого Вильгельмины Гилернъ Ц. зн. 1·20 кр.
Великій Лѣсъ зъ французкого Юрія Онета. Ц. 2 зр
Вина и кара зъ россійского Федора Достоєвского. Ц. 4 зр
Родина Букгольцôвъ зъ нѣмецкого Ю. Стіндого. Ц. 1 зр.
Обломовъ зъ россійского И. А. Гончарева. Ц. 1 зр. 90 кр
Низины зъ польского Елізы Оржешковои. Ц. 65 кр.
Безталаннѣ святыи образокъ зъ галицкого жития написавъ Василь Барвѣнокъ Цѣна 80 кр.
Мертвй душѣ зъ россійского М. Гоголя (зъ портрет. автора). Ц. 1 80 кр

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Паперъ зъ фабр. Черняньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 155. Львôвъ, Пятниця 12 (24) липня 1891. Рôчникъ XII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Лїтературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 5; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible] у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible]

въ Австрії: / за границею:

на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. / на цѣлый рôкъ . . . 36 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. / на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року . 4 зр. 50 кр. / на чверть року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. / на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. / на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція подъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатаній вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои въ рубр. „Надѣслане“ по 20 кр. а. в.

Поданки [illegible]

Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третїй кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты** и **залеглостей.**

По чиѣмъ боцѣ правда?

Въ ч. 152 „Дѣла“ помѣстили мы урядовый комунікатъ кола польского, котрый подае дискусію переведену въ колѣ о найновѣйшôмъ рескриптѣ міністерства справедливости о рускихъ вписахъ до книгъ грунтовыхъ.

Зъ комунікату сего довѣдуемось, що всѣ члены кола, котрі забирали голосъ въ тôй справѣ, уважають, що новый рескриптъ міністерскій противить ся постановамъ розпорядженя всѣхъ міністерствъ зъ р. 1869 ч. 2354, выданого на основѣ найвысшои постановы зъ 4 червня 1869 що-до мовы урядовои въ Галичинѣ. Бесѣдники тї, а мѣжъ ними й знатнї правники, послы Мадейскій и ґр. Пининьскій, выкладають ось-якъ по хитрецки: „Розпорядженьемъ зъ р. 1869 — кажуть они — постановлено, що суды въ цѣлôй Галичинѣ у внутрѣшнôй службѣ мають послугуватись языкомъ польскимъ. Веденье книгъ грунтовыхъ належить до внутрѣшнои службы, отже и языкъ, въ котрôмъ мають выконувати ся вписы гіпотечні, повиненъ бути польскій.“ Комунікатъ кола поучуе насъ дальше, що цѣле коло на сю арґументацію згодилось, бо не слѣдно, абы хто-небудь противъ того выступивъ, а въ наслѣдокъ запала ухвала кола — зажадати вôдъ міністра справедливости змѣны его нового рескрипту въ тôмъ напрямѣ, щобы вписы гіпотечні мали выконуватись въ Галичинѣ усе въ языцѣ польскôмъ.

Така одноцѣльнôсть поглядôвъ всѣхъ членôвъ кола польского на сю справу могла бы може кому давати пôдставу думати, що тутъ справдѣ міністерство справедливости позволило собѣ въ дорозѣ звычайного рескрипту змѣняти истнуючі постановы законні, — для того треба намъ придивитись тôй справѣ зъ засадничого боку.

Розпорядженьемъ всѣхъ міністерствъ зъ р. 1869 ч. 2354 введено въ цѣлôй Галичинѣ языкъ польскій яко урядовый. Само то розпорядженье означуе докладно границѣ понятя „языкъ урядовый“, а то такъ, що языкъ польскій мае уживатись у внутрѣшнôй службѣ судôвъ [о нишихъ властяхъ тутъ не говоримо] и въ вôдносинахъ судôвъ до себе и до нишихъ властей. За „внутрѣшну жь службу“ треба и можна уважати лише тї чинности судôвъ, які они выконують выключно для себе, отже н. пр. веденье записокъ, книгъ, выказôвъ и т. п., котрі не мають служити для кого иншого, окрôмъ для судôвъ самыхъ. Всѣ же чинности судôвъ, въ котрыхъ они стыкають ся въ иншими особами по-за ними [по-за судами], не належать до „службы внутрѣшнои“, але до — внѣшнои. До тои „внѣшнои“ службы будуть отже належати вôдносины суду одного до суду другого, и до вишои власти державнои, и вôдносины суду до сторôнъ приватныхъ. Въ вôдносинахъ судôвъ до судôвъ и до нишихъ властей мае уживатись пôсля розпорядженя зъ р. 1869 языкъ польскій, а въ вôдносинахъ суду до сторôнъ приватныхъ — пôсля численныхъ розпоряджень ще зъ-передъ 1869 р. — одинъ зъ языкôвъ т. зв. краевыхъ, с. е. або рускій, або польскій або нѣмецкій, пôсля того, до якои народности дотычна особа належить, взглядно якого зъ тыхъ языкôвъ она жадае.

Книги грунтовні веде и вписы въ нихъ выконуе судъ не для себе выключно. Противно, онъ выконуе вписы гіпотечні въ интересѣ и на жаданье особъ приватныхъ, длятого вписы гіпотечні належить уважати за чинности належачі до „внѣшнои“ службы судовои, котра вôдносить ся до осôбъ приватныхъ, — а въ тыхъ чинностяхъ мае уживатись одного зъ языкôвъ краевыхъ пôсля того, якого собѣ сторона дотычна жадае.

Одповѣдае се зовсѣмъ духови права. Книги грунтові суть публичні, кождый мае право вглядати въ нихъ, абы дôзнатись о станѣ гіпотечнôмъ якогось тѣла гіпотечного, котре его обходить. Абы книги грунтові вôдповѣли своѣй цѣли, треба отже, абы языкъ, котрымъ доконано вписъ гіпотечный, бувъ зрозумѣлый для стороны, жадаючои того впису. Сторона вносячи до суду поданье о вписъ гіпотечный въ однôмъ зъ языкôвъ краевыхъ, розумѣе очевидно лише той одинъ языкъ, — се выходить зъ постановы основного закона державного зъ 21 грудня 1867 ч. 142 В. з. д., де въ арт. 19 ôмъ постановлено, що нѣхто не може бути змушеный до выученя другого языка краевого. Єсли-жь сторона жадае впису въ однôмъ языцѣ, а ѣй выконають вписъ въ языцѣ иншôмъ, то она черезъ вглядъ до книгъ навѣть не може переконатись, чи вписано те, чого она жадае.

Новый рескриптъ міністерскій не вводить жаднои новои постановы, а есть лише поясненьемъ обовязуючихъ до теперь постановъ законныхъ, отже не поминае и розпорядженя зъ р. 1869 що-до языка урядового — однакожь зовсѣмъ справедливо узнае, що се розпорядженье не противить ся тому, абы вписы гіпотечні выконувались въ кождôмъ зъ языкôвъ краевыхъ. Мѣжъ тыми обовязуючими дотеперь постановами законными истнуе надто розпорядженье міністерства справедливости зъ 11 серпня 1869 ч. 9973, де въ выконаню розпорядженя всѣхъ міністерствъ що до языка урядового выразно постановлено, що „ухвалу гіпотечну, вписъ гіпотечный и контестацію гіпотечну належить выготовляти въ тôмъ языцѣ, въ котрôмъ внесено поданье“.

Справедливôсть нашого погляду выходить также зъ покликаного въ новôмъ рескриптѣ міністерскôмъ §-у 102 закона гіпотечного, котрый постановляе, що вписъ належить доконати строго пôсля змѣсту ухвалы судовои. Наколи отже ухвала мусить бути выдана н. пр. въ рускôмъ языцѣ, то и вписъ мае наступити въ тôмъ же языцѣ.

Надто постановляють §§. 1 и 6 гіпот. закона, що книга грунтова складае ся зъ книги головнои и книги грамотъ та що до книги грамотъ належить складати вѣрні вôдписы грамотъ, на пôдставѣ котрыхъ заряджуе ся вписъ гіпотечный. Єсли грамота выставлена въ языцѣ рускôмъ, то и въ такôмъ-же языцѣ мусить бути зложена до книги грамотъ. Книга грамотъ есть такъ добре частію складовою книги грунтовои, якъ и книга головна, — отже коли въ книзѣ грамотъ можуть а навѣть мусять бути также рускі грамоты, то запытатись треба: для чого-бъ не повинні а взглядно не могли въ книзѣ головнôй знаходитись вписы рускі? Противно, зъ наведеныхъ §§ 1, 6 и 102 гіпот. закона выходить, думаемо, ясно, що не лишь можна, але й мусять ся вписы выконувати въ тôмъ языцѣ, въ котрôмъ запала ухвала, взглядно въ котрôмъ внесено поданье.

Зô всего видко, що лише шовіністична польска політика казала колу стати противъ зовсѣмъ оправданого рескрипту міністра справедливости.

Дѣяльнôсть рускихъ пословъ въ радѣ державнôй.

Додатково до нашого вчерашного справозданя о дѣяльности рускихъ пословъ въ сегорôчнôй сесіи рады державнои подаемо резолюціи ними поставлені:

I. Резолюціи о. Мандичевского: 1) Взывае ся правительство, щобы по можности безъ проволоки вывѣнувало вôдповѣдно гр.-кат. епископство въ Станиславовѣ, поставило резиденцію гр. к. епископа въ Перемышли, пôдвысшило платнѣ крилошанъ всѣхъ трьохъ гр. к. діецезій и щобы платнѣ та додатки конґруальні гр. к. духовенству выплачувались зъ горы. 2) Зъ огляду, що пôдгôрскі селяне въ надвôрняньскôмъ, богородчаньскôмъ, коломыйскôмъ, калускôмъ и дальшихъ повѣтахъ живуть найбôльше зъ годôвлѣ худобы а не мають доброи пашѣ и збѣднѣли черезъ шкоды елементарні, взывае ся правительство, щобы дозволяло имъ вôльный пôборъ сыровицѣ. 3) Взывае ся правительство, щобы заложило стаціи розплодовоі коней и рогатои худобы для повѣтôвъ Надвôрнои, Богородчанъ, Коссова, Калуша и т. д., щобы взяло ся до реґуляціи Прута и надвôрняньскои Быстрицѣ, и щобы розслѣдило причины теперѣшного нужденного положеня селяньства, особливо гôрского и пôдгôрского, у всхôднôй Галичинѣ та ратувало его вôдъ цѣлковитого упадку.

II. Резолюція о. Брылиньского: Зъ огляду, що гр. к. конзисторіи, деканаты и уряды парохіяльні яко уряды публичні служать не тôлько церквѣ але и державѣ, а платня крилошанъ и цѣлого клиру есть дуже низька, взывае ся правительство, щобы даній ц. к. урядникамъ и учителямъ пôльга при ѣздѣ зелѣзницями розширено и на катол. священикôвъ.

Сі резолюціи, якъ мы вже згадали, вôдослано до комісіи буджетовои. Принято же резолюціи пп. Барвѣньского, Мандичевского, Пôдляшецкого и Брылиньского въ справѣ елементарныхъ шкôлъ.

Подорожь Русинôвъ до Праги.

Про гостину Русинôвъ на выставѣ подали мы вчера справозданье зъ Politik-и, — нинѣ-жь доповняемо его вѣстками зъ Hlas-у Naroda и Narodn-ихъ List-ôвъ.

Narodní Listy пишуть:

„Передвчера повитали мы на выставѣ нашôй вôдпоручникôвъ симпатичного намъ народу сербского, а вже вчера мали мы зновъ новый обовязокъ — поздоровити на выставѣ членôвъ народу намъ не менче милого и дорогого, братного народу руского, котрі, не зважаючи на нѣякі перешкоды, приѣхали численною громадою зъ Галичины и Буковины, щобы на власні очи побачити выставу ческу, о котрôй уже богато чули й читали. Рядомъ повозôвъ приѣхали они вчера передъ 11-тою годиною до ворôтъ выставы. Многі зъ нихъ були одягнені въ стрôй народный, а всѣ мали ґустовну вôдзнаку. При воротахъ ждала на нихъ незвычайно численно зôбрана публика, на передѣ члены комітету выставы. Коли гостѣ завитали, пôднявъ ся грôмкій привѣтъ, а коли втихомирилось, промовивъ до Русинôвъ голова инсталяційного выдѣлу п. Янъ. (*Бесѣду его мы подали вчера.*) По промовѣ п. Яна гучне „слава“ и Na zdar поздоровило рускихъ гостей. Въ оглушуючôмъ тôмъ крику було щось, щô пôдносило и розжалювало душу, щось, що огрѣвало кровь. Середъ такого настрою промовивъ проф. Шухевичъ. (*Бесѣду его мы рôвно-жь подали вже вчера.*) Одушевлена а зъ жаромъ выголошена промова поводиря рускихъ гостей вôдъ разу проложила собѣ дорогу до сердецъ публики. Народъ нашъ вôдповѣвъ п. Шухевичеви кликомъ просто громовымъ, до котрого примѣшувались разъ-у-разъ клики одушевленыхъ Русинôвъ Ať žijí Čechové! Ať žije český narod! Благословенна хвиля! Всѣ, хто въ тôй порѣ стоявъ у головнôмъ порталю выставы, чули въ нутрѣ своѣмъ велике тепло, палаючій огонь. Бувъ то актъ взаимнои славяньскои любови, котра не таилась, а буркала отверто, безъ страху, безъ всякого оглядання. Люде двохъ народôвъ рôвно удатныхъ и рôвно великихъ, двохъ народôвъ рôвно нещасливыхъ и рôвно переслѣдуваныхъ, народôвъ однои славяньскои крови и однаковои благородно душѣ, подавали собѣ руки. Чехъ и вôдломокъ великого народу руского зблизили ся такъ сточне на ґрунтѣ нашои выставы, на ґрунтѣ моральнои побѣды Чехôвъ, славяньского народу.

„Коли Русины и ческа публика — пише дальше справоздавець Narodn-ихъ List-ôвъ — ступали вôдъ брамы тріюмфальнои на розглядины выставы, всѣмъ намъ здавало ся, що мы знаемось вже довго, дуже довго. Кажемо просто: мы залюбили ся въ Русинахъ а Русины залюбили ся въ насъ. Мы пôзнали, що они й мы маемо однакову вдачу... якусь придавлену, нѣжну... Довге терпѣнье зробило Русинôвъ скромными, подôбно якъ насъ, а тутъ на ґрунтѣ величавои выставы, при поглядѣ на згромадженє всяке богатство, обопôльна наша скромнôсть перемѣнила ся въ нетаєну гордôсть. Русины пôзнали, що выстава народу ческого есть вымовнымъ сиґналомъ пробудженя славяньского елементу въ Австріи, що нею вôдзывають ся усѣ Славяне.. И длятого було намъ всѣмъ весело.

„Поодинокі вôддѣлы выставы оглянули наші брата рускі дуже бачно. Особливо въ вôддѣлѣ школьництва они станули прямо счудуванні. Мали радôсть и бôль. Радôсть, бо пересвѣдчились о высокôмъ ступени розвою ческого школьництва, — а смутокъ, бо въ нихъ вôтчинѣ доси такъ темно, такъ богато занедбано, а особливо въ школьництвѣ, де Русинамъ стоить перелогъ въ дорозѣ не сто, а тысячь. Але — въ гору серця! Русинъ тї перешкоды усуне! Такъ, якъ мы!..

„Довго задержались Русины при оглядинахъ промысловои палаты, де „Боянъ“ заспѣвавъ пѣснѣ рускі, нагадуючі наші пѣснѣ. Такъ само нѣжні, зъ тужливою меланхоліею. А при тôмъ незвычайно мельодійні, повні глубокого огню. За вôдспѣванье тыхъ пѣсень мы „Бояновы“ дуже вдячні...“

Зъ Hlas-у Naroda выймаемо слѣдуючі подробицѣ для доповненя вже поданого:

Бесѣду Шухевича, выголошену по чески, перерывала публика ческа окликами „Výborně“ и „Na zdar“ — въ тыхъ уступахъ, де говоривъ о рускôй пѣсни та що ея приносить „Боянъ“ Чехамъ въ дарѣ... Въ павільонѣ ґр. Гарраха звернули на себе увагу Русинôвъ Янсонôвъ образъ „Vznik a slap Laby“ и — особливо Русинокъ — пластичні маны дôбръ племинцкихъ... По оглядинахъ выставы дались Русины зняти фотоґрафічно два разы: насамперед усѣ, а потôмъ окремо тї мужчины и женщины, що мали на собѣ строѣ народні... Межи рускими гостями — потуе Hlas Naroda — тѣшились загальною увагою гожі Русинки одягнені въ богаті строѣ народні, а зъ мужчинъ — статный провôдникъ „Бояна“ проф. Шухевичъ и ще кôлькохъ панôвъ въ строяхъ народныхъ. Особливо впадавъ у очи оріґінальный живописный стрôй одного юнака въ ноши гуцульскôй. Мавъ онъ на собѣ гнѣдый байбаракъ, широкій чересъ зъ похвами и ремѣнцями на набоѣ, щедро прикрашену дзюбенку, на головѣ крисаню, въ червоныхъ шараварахъ. Пôдъ одягомъ тымъ крывъ ся секретарь „Львôвского Бояна“, п. Венгриновичъ... Гостѣ зъ королѣвства сербского — пише дальше Hlas Naroda — [прибувші о два днї скорше до Праги] стрѣчають ся въ Русинами и сердечно витають ся. Сербы прилучились также до повитаня Русинôвъ на выставѣ. На вечеръ въ середу [по концертѣ „Бояна“ запрошено до „Мѣщаньскои Бесѣды“ Русинôвъ и Сербôвъ спôльно. „Китара“ спѣвала пѣснѣ а капеля Шустра грала побôчь композицій ческихъ также славяньскі народні мотивы.

Про гостину Русинôвъ вечеромъ при фонтанѣ дня 21 н. ст. липня пише намъ нашъ Впов. дописуватель зъ Праги:

„Нинѣ вечеромъ [21 н. ст. липня] при вôдгомонѣ музики пущено въ рухъ фонтану, освѣтлену електричнымъ свѣтломъ въ усѣхъ краскахъ дуги. Свѣтло разъ-у-разъ змѣняло ся. Видъ чудовый. Зрѣтель по-неволи переносить ся въ якійсь зачарованый свѣтъ. Фонтана праска перевысшуе фонтану зъ вѣденьскои выставы. Головный лучь трискавъ тутъ на 40 метрôвъ высоко. Фонтану пущено въ рухъ лише на честь Русинôвъ — при чôмъ посаджено ихъ на почестнôмъ мѣсци.“

Сегодня одержуемо зъ Праги таку вѣсть про почесть для Русинокъ:

„Дня 22 н. ст. липня опроваджують ческі дамы нашихъ женщинъ по мѣстѣ Празѣ. Се мае значѣнье особливои почести.

„Вчера [21 н. ст. липня] вечеромъ приѣхало сюда около 100 осôбъ зъ Кракова. Чехи выжидали ихъ громадно на улицяхъ, котрыми мали въѣздити до мѣста, але поліція зробила збытка и выправила Полякôвъ зовсѣмъ иншими улицями. Полякôвъ витано на двôрци офіціяльно, подôбно якъ Русинôвъ, зъ тою однакожъ рôзницею, що нашихъ женщинъ на двôрци повитали дамы ческі цвѣтами [при приѣздѣ Полякôвъ зъ Кракова польскихъ пань ческі панѣ не витали] и що по наші дамы выѣхали екипажѣ околичнои шляхты, а вôзники мали національні рускі [синьо-жовтї] кокарды. Въ четверъ [с. е. вчера] мае бути дане въ народнôмъ театрѣ привѣтне представленье для Полякôвъ, а потôмъ вечерокъ на Софійскôмъ островѣ.“

Про гостину Русинôвъ въ Кралевôмъ-градци по поворотѣ зъ околицѣ, пише намъ п. Н. В.:

Кралевый Градецъ здобули Чехи зовсѣмъ для себе. Менѣ не лучилось бачити нѣ однои написи нѣмецкои надъ склепами, а коли я спытавъ, кôлько жидôвъ у мѣстѣ, сказано менѣ, що на 20 тысячь мешканцѣвъ ледви 8 родинъ. Жиды не мають тутъ наживы. Родинъ нѣмецкихъ есть на стôлько, на скôлько доставляе ихъ ґарнізонъ, або деякі банки нѣмецкі. Всѣхъ участникôвъ прогульки розмѣщено по домахъ приватныхъ и про всѣхъ печалились мѣсцеві жителѣ.

Вечеромъ о 8 годинѣ (въ недѣлю) вôдбувъ ся въ честь нашу пиръ, якій дала рада мѣска. Пиръ устроено въ просторôй сали „Сокола“. До столôвъ засѣло якихъ 250 осôбъ. И сала „Сокола“, якъ кождый закутокъ въ Чехіи, выглядае патріотично. Высоко умѣщено двѣ статуѣ: Славіи и Чехіи, пôдъ ними бюсты Фиґнера и Тірша, основателѣвъ „Сокола“. На стѣнахъ написи: „Síla lví, vzlet sokolí“, або така: „Krepost', hrdinost' [бодрôсть] rovnost', volnost'“ — „Na zdar! Tužme se!“ — „Telem pružnym [хибкимъ], srdcem věrnym vlasti dbej!“ Въ часѣ пиру приґравала зновъ музыка славяньскі пѣснѣ. Староста [бурмістръ] Ладиславъ Послѣшаль внѣсъ перший тоастъ. Онъ сказавъ:

„Гôсть въ дôмъ, Богъ въ дôмъ. Сю пословицю маемо нинѣ нагоду выконати въ практицѣ. Вы приѣхали побачити наші дѣла культурні. Спасибôгъ Вамъ, братя Русины, за те! Наше серце бьеть ся до милыхъ намъ гостей. Мы вдячні Вамъ за Вашу гостину до насъ и я складаю Вамъ щиру подяку за нею въ имени рады мѣста, докола̀ичного горожаньства и всѣхъ мѣсцевыхъ товариствъ. Задержѣть насъ у своѣй памяти, якъ и мы Васъ задержимо! Окликъ державы нашои гласить: Viribus unitis. Лучѣмъ ся про-те до всякого доброго дѣла. А на прощанье приймѣть бажанье, щобъ и Вашъ народъ довершивъ сего, чимъ мы нинѣ вже радуемось. Кличу народови рускому: Многая лѣта!“

Проф. Шухевичъ вôдповѣвъ на се:

„При нагодѣ 100-лѣтного ювілею першои Вашои выставы наспѣли мы до Васъ, щобы вôддати поклôнъ народови ческому. Поклôнъ сей хочемо вызвити Вамъ найдорожшимъ скарбомъ нашимъ — пѣснею. При тôмъ годѣ було намъ не вступити до Кралевого градця. Тутъ есть батькôвщина Вашого писателя и етноґрафа Франтішка Ржегоржа котрый, полюбивши народъ нашъ всею душею, безперестанно знакомить Васъ зъ нами етноґрафічными записками зъ Руси галицкои. Дальше тутъ рѣшивъ ся въ 1866 роцѣ кровавый драматъ пôдъ Садовою, тутъ полилось богато-богато рускои крови. Тую землю, зрошену кровію рускою, мы мусѣли уцѣлувати. Якъ мы гостили у Васъ, про се не забудемо. То була идеальна гостина, повна щирости и любови. За гостину сю дякуемо передовсѣмъ славнôй радѣ вашого мѣста и я въ имени участникôвъ пью на розвôй мѣста и народу Вашого!“

Окликамъ: „Най живуть Русины!“ не було вже конця, а въ очехъ всѣхъ выступали сльозы,

Потôмъ забравъ слово шефъ „Соколôвъ“, п. Червены.

„Мы — мовивъ бесѣдникъ зъ жаромъ — вдячнй Вамъ за сю гостину, бо мы ôдъ Васъ научились любити нарôдъ свôй. И мы хочемо, щобъ на ческôй земли бувъ усюды ческій отець и ческа мати, щобъ научили дѣтей своихъ ческій языкъ знати. Вы можете гордитись Вашими патріотичными жѣнками, котрѣ повну участь беруть въ Вашôмъ народнôмъ дѣлѣ и бодрять Васъ. Я пью на ихъ здоровлье!“

На се велено менѣ, смиренному рабови, забрати слово и я сказавъ зъ души:

„Навязую коротку мою рѣчь до поважныхъ слôвъ старосты Вашого Кралевого градца. Мы прибули до Васъ дѣйстно по те, щобъ надивитись на плоды Вашого неутомного труду на поли культурнôмъ. Але при тôмъ вела насъ и друга высока мысль: мы хотѣли Вамъ дати доказъ братнои для Васъ любови. Колись, пôсля казочныхъ переказôвъ, Чехъ и Русъ були собѣ рôдными братами. Те спорôдненье ôдновили мы нинѣ. Коли ôтчина наша, Русь литовска, була давлена нѣмецкимъ орденомъ, тогдѣ зъ братнои любови прибувъ до насъ Вашъ Иванъ Жижка зъ Троцнова и мы вразъ зъ Польщею и Литвою побѣдили ворога. Побѣда та есть менѣ запорукою и дальшихъ побѣдъ нашихъ, наколи тôлько завсѣгды станемо лучити силы нашѣ. Коли Вы ôдбивались ôдъ Жигмонта Люксембурґского, тогдѣ знову мы Русины зъ Корибутомъ поспѣшили Вамъ у помôчь и знову побѣдили. И се не менча порука побѣдъ нашихъ на будуче пôдъ згаданымъ услôвьемъ. Мы брали завсѣгды участь въ Вашихъ подвигахъ: явились у Васъ на славяньскôмъ зъѣздѣ въ 1848 р., були и при ôдкрытю Вашого народного театру. И горе Ваше й насъ болѣло. Нинѣ чуемось знову щасливыми гостьми у Васъ, а Вашъ приемъ мушу назвати королѣвскимъ въ повнôмъ значѣню слова. Вы одушевляетесь нами по причинѣ, що мы умѣли полюбити свôй нарôдъ. Дѣйстно мы его любимо, и наше жѣноцтво помôчне намъ въ роботѣ нашôй національнôй и культурнôй. Але не будьте надто чемнѣ и згадайте, що й Ваше жѣноцтво свѣтить Вамъ ясною зорею въ трудахъ и заходахъ Вашихъ. Нарôдъ, що выдае такихъ жѣнокъ, якою есть Ваша писателька Божена Нѣмцова, не пропаде и смѣло може дивитись въ найлучшу будучнôсть. Пью отже на честь жѣнокъ ческихъ!“

И знову по тôй рѣчи загремѣли френетичнѣ оклики: „Na zdar Rusínům!“

Въ понедѣлокъ [20 липня] ôдправили священики нашѣ въ ґотійской церкви св. Духа соборне поминальне богослуженье за полягшихъ Русинôвъ пôдъ Садовою. Простору церковь залягъ нарôдъ. Службу правили оо. Вѣтошиньскій зъ Денисова, Секела и Величаньскій. Діяконували оо. Софронъ Левицкій и Лопатиньскій. Хоромъ управлявъ п. Ост. Нижанкôвскій. По службѣ ôдправлено панахиду. Яке було враженье — не потребую широко казати. Латиньске духовеньство и всѣ присутнѣ не могли начудуватись красѣ обряду и хорального спѣву. Церковь св. Духа збудована въ 1297 роцѣ.

Зъ полудня выѣхали мы до Праги.

—— *Н. В.*

Зъ листôвъ случайныхъ Вп. дописувателѣвъ нашихъ, писаныхъ до редактора „Дѣла“, выймаемо де-що замѣтного такого, що може послужити для доповненя другихъ справоздань. И такъ:

На приѣздъ Русинôвъ до Кралевого-градця цѣле мѣсто було приприрашене такъ, що зъ кождого майже ôкна повѣвали двѣ хоругви: одна зъ ческими а друга зъ рускими [синьо-жовтыми] красками. Ворôтъ тріюмфальныхъ було кôлька, а все зъ рускою написью „Витайте намъ!“ Зъ ôконъ и по дорозѣ кидано на Русинôвъ цвѣтами. На двôрци въ Градци заграли двѣ музики, а зъ двôрця выѣхали Русины въ 50 повозахъ въ села Стежеръ [родинного мѣста нашого друга, п. Фр. Ржегоржа]. Такъ само въ Неханичахъ дѣти метали на Русинôвъ цвѣты, slečne [дѣвчата] подавали букеты. Такого одушевленя годѣ и въ снѣ бачити... Подорожь зъ Кралевого-градця до Праги — то бувъ правдивый похôдъ тріюмфальный. На кождôй стаціи нарôдъ Русинôвъ витавъ окликами, спѣвами. Панѣ и дѣвчата подавали цвѣты. Нашѣ давали въ обмѣну візитовѣ карточки. Въ Колинѣ на двôрци зôбралась тьма народу, була й привѣтна промова, на котру ôдповѣвъ проф. Вахнянинъ... Въ Празѣ зъ двôрця до пристановища ишлось цѣлу годину черезъ шпаліръ витаючого народу, — трудно було протиснутись. Нашѣ пôвъ дороги йшли пѣхотою, зъ знятыми капелюхами, по тôмъ вѣхали до повозôвъ окрашеныхъ синьо-жовтыми красками. Зъ кождымъ повозомъ ѣхавъ одинъ „соколъ“... Хто всего того не бачивъ, не може собѣ й уявити.

——

Про представлене въ театрѣ и концертъ „Бояна“ пише Politik:

Торжественне представленье на честь рускихъ гостей въ театрѣ народнôмъ ôдбуло ся вчера и ôдзначало ся властивымъ величавымъ настроемъ та доказувало, що зъ нашими рускими гôстьми появивъ ся мѣжь нами сильный національно-характеристичный елементъ. Се можна було и бачити й чути. Очи могли любувати ся живописными строями рускихъ дамъ, котрѣ заповнили льожѣ въ партерѣ и въ першôмъ рядѣ, и котрыхъ принаднôсть гармоніювала дуже зъ выразистыми характеристичными лицями мужчинъ. Наша публика явила ся також дуже численно, театръ бувъ цѣлкомъ заповненый. Мы не похыбимо ся, коли скажемо, що сей незвычайный натовпъ и выжиданье публики було выкликане рускимъ товариствомъ спѣвацкимъ „Боянъ“ зъ Львова, котрого концертъ становивъ одну зъ головныхъ точокъ проґрамы, щобы налюбувати ся рѣдкимъ музыкальнымъ пиромъ. А результатъ вповнѣ ôдповѣвъ дожиданямъ. Мѣжь присутными видѣли мы богато знатныхъ особъ Праги. Д-ръ Ріґеръ, котрый, якъ звѣстно, володѣе цѣлкомъ добре рускою бесѣдою и ôддаесь щиро студіямъ руского народного житя, бувъ на представленю въ льожи першого поверха.

Представленье зачало ся увертурою Сметаны, потôмъ наступивъ прольоґъ А. Е. Мужика, котрый выголосивъ п. Слюковъ зъ сальною акцентацією, а до того навязалась апотеоза выставы кравои. Творы сѣ приняла публика грôмкими оплесками. Теперь наступивъ концертъ товариства спѣвацкого „Боянъ“, котрый въ силѣ 25 [?] людей пôдъ проводомъ п. Вахнянина появивъ ся на сценѣ. Фаховый осудъ подасть нашъ спеціяльный рецензентъ, — мы можемо лише тôлько сказати, що „Боянъ“ заванувавъ ôдъ разу серцями нашои публики. По попурі зъ украиньскихъ пѣсень народныхъ, котре розпочало концертъ, нагородила Бояна публика гучными оплесками, на котрѣ они рôвно оріґінально якъ и вдатно ôдзовѣли. Заспѣвали они хоръ „Já jsem Slovan s duší i tělem“ по чески и тымъ, розумѣесь, подонили всѣхъ такъ, що оплескамъ не було конця. Пôдчасъ того почали ся сыпати вѣнцѣ на сцену. Управа народного театру казала кождому членови „Бояна“ подати гарный вѣнець зъ написью на лентахъ: „Na památku 18 22/7 91“. Дірiґентови п. Н. Вахнянинови и присутному голові „Бояна“ п. В. Шухевичеви подано великѣ чудовѣ вѣнцѣ, зъ котрыхъ першій мавъ напись: „Na památku Anatolu Vachňanynovi“, а другій напись: „České Národní divadlo v Praze — Bojanu na památku“. Дальше вручали „Боянови“ величавѣ вѣнцѣ: союзъ ческо славяньскихъ спѣвацкихъ товариствъ въ Празѣ „Slavnému Bojanu“, праскій Hlahol [котрого депутація була въ театрѣ] „Lvovskému Bojanu při koncertě v Národním divadle“. Самъ „Боянъ“, котрый усего рôкъ истнуе и котрого вчерашный концертъ въ театрѣ есть въ загалѣ першимъ публичнымъ выступомъ, ôддавъ своему дірiґентови почесть, вручаючи ему закуплену на выставѣ, срѣбломъ украшену и ґранатами высаджену булавку дірiґентску. Дальшѣ нумеры концерту тѣшили ся рôвно-жь такими самыми оплесками, якъ высшѣ наведенѣ творы. Правдиво свѣтлымъ закôнченьемъ торжественного вечера въ театрѣ народнôмъ була велика балябіля зъ Excelsior-а, котрôй нашѣ рускѣ гостѣ не щадили подиву и оплескôвъ.

Коли участники „Бояна“ вчера передъ полуднемъ зôйшли ся на пробу въ народнôмъ театрѣ, привитавъ ихъ директоръ и члены театру. Директоръ Шубертъ сказавъ, що театръ народный витае Русинôвъ зъ такою утѣхою и братною любовію, якъ заступникôвъ усѣхъ иншихъ славяньскихъ народôвъ, котрѣ дотеперь являли ся въ театрѣ народнôмъ. Що однакожь присутнôсть Русинôвъ робить ще веселѣйшою, то ся обставина, що Русины прибувають зъ найсильнѣйшою прикметою штуки славяньскихъ народôвъ, зъ народною пѣснію. Въ имени сеи пѣсни повитавъ ихъ бесѣдникъ ще разъ и бажавъ, щобы Русины задержали театръ народный въ милôй згадцѣ. Зôбранѣ члены театру пôднесли ôдтакъ въ честь рускихъ гостей окликъ: Slava! Голова товариства „Боянъ“ проф. Шухевичь дякувавъ щирыми словами за такъ ôдзначне принятье и пôднѣсъ окликъ Slava! въ честь народного ческого театру.

Кольонізаційный плянъ барона Гірша.

Баронъ Гіршь оголосивъ въ North American Review статью, въ котрôй выказуе проґраму заосмотреня жидôвъ выгнаныхъ зъ Россіи. Онъ такъ пише въ сѣй справѣ:

„Пôсля моеи гадки нема нѣякого сумнѣву, що посѣданье великого майна накладае на посѣдателя и обовязки. Се ôдповѣдае мому найглубшому пересвѣдченю, що я повиненъ уважати себе лишень за дочасного завѣдателя здобутого собѣ майна. Я уважаю своимъ обовязкомъ помагати въ свôй способъ тымъ, котрѣ тажко ударенѣ судьбою, та улекшувати ихъ долю. Коли розвиваю дѣяльнôсть въ сей способъ, то зъ другои стороны выступаю рѣшучо противъ удѣлюваня милостинѣ пôсля давного звычаю, котрый вытворюе лише новыхъ жебракôвъ, а за головну задачу доброродѣйности уважаю, щобъ зъ одиницъ, котрѣ попали въ жебрацтво, вытворити людей спосôбныхъ до зарôбку и тымъ способомъ пожиточныхъ членôвъ товариства.

Судьба для мене вышукала особливе поле для філянтропійнои дѣяльности. Хочь я при роздачи милостинѣ нѣколи [?] не пытаюсь, чи крикъ о помôчь походить ôдъ чоловѣка моеи вѣры, то все таки для мене навѣть природнѣйше, що я положивъ собѣ за найважнѣйшу задачу, — поклонникамъ жидôвскои вѣры, котрѣ черезъ довголѣтный гнетъ упали та проживають въ страшнôй нуждѣ [?], подати теперь можливôсть до фізичного та морального ôдродженя. Чи жь можна дивуватись, що буду старати ся зъ товаришѣвъ мого вѣроисповѣданя вытворити робôтныхъ [?] горожанъ и тымъ способомъ для людского роду зъєднати богато новыхъ та цѣнныхъ силъ? Кожда картина въ жидôвскôй исторіи навчае насъ о тôмъ, що я не уганяюсь за утопіями а сподѣваюсь на певно, що буде можна тую цѣль осягнути. Бажаньемъ мого житя, метою моею по кôлькохъ тяжкихъ невзгодинахъ въ житю стало: тôй части гоненыхъ та зъ своеи батькôвщины выгнаныхъ моихъ собôвъ вѣрныхъ заснувати нове житье въ фаху рôльничôмъ и ремѣсничôмъ на такихъ земляхъ, де законы и религійна терпимôсть призволяе имъ вести борбу о истнованье яко благороднымъ и одвѣчальнымъ пôдданымъ людянои управы державнои. На се готовъ я служити имъ своимъ майномъ та всѣми своими силами душевными.

Противъ жидôвъ пôдносять завсѣгды тую леґендарну засаду и сей типічный закидъ, що они не мають нѣякого наклону до житя рôльничого и до ремесла. [*Прим. Ред.* Въ Галичинѣ жиды купують землѣ але не рôблять на нѣй, а перепродують, щобы робити ґешефты.] Се хибный [?] поглядъ, а противъ него свѣдчать не лише новочаснѣ примѣры, але й давна исторія. Жиды за часôвъ Христа були особливо рôльниками, мѣжь тымъ якъ торговля, котрою теперь жиды майже выключно займають ся, була тогдѣ въ рукахъ Финикійцѣвъ, Грекôвъ и иншихъ народôвъ надъ моремъ Середземнымъ. Жиды, доки були політично самостôйными, доти управляли рôлю, ховали худобу та були ремѣсниками. Отже замилуванье до пôльнои роботы истнувало у нихъ рôвно якъ и замилуванье до ремѣсла, а мои власнѣ помѣченя и иншихъ доказали, що можна въ нашôй расѣ тую спосôбнôсть и любовь до управы рôлѣ назадъ выкликати и спровадити до новои дѣяльности. На власнôй скибѣ осягне бѣдный жидъ, досі гоненый и проклятый, назадъ миръ и независимôсть. Въ новôй ôтчинѣ ôнъ знову добуде собѣ любовь до землѣ, котру буде управляти, а потôмъ и свободу, та й стане патріотичнымъ горожаниномъ. [*Прим. Ред.* Въ Америцѣ зъ однои кольоніи рôльничои жиды геть поутѣкали.] Я выйшовъ зъ того пересвѣдченя, а дорога до дальшои моеи дѣяльности лежала отворомъ передо мною. Фондаціями основаными на Всходѣ и въ Галичинѣ я бажавъ оставшихъ въ культурѣ позаду жидôвъ въ самôмъ краю поробити добрыми хлѣборобами та ремѣсниками, а до сего нагоду дали имъ мои рôльничѣ та ремѣсничѣ школы.

Але для пôдмоги выгнаныхъ и заѣхавшихъ за Океанъ жидôвъ треба ужити иншои методы. Теперь отже найбôльше мое бажанье, щобы довершити дѣло на далеко ширшѣ розмѣры, нѣжь доси, зъ зовсѣмъ иншою властивостію, щобы якъ найскорше осягнути вказанѣ мною результаты. Ходить о те, щобы выгнанымъ зъ ихъ ôтчины жидамъ дати нову ôтчину, де бы они могли розвинути свои силы, привыкли назадъ до прикметъ своихъ прадѣдôвъ и стали пожиточными мешканцями вольныхъ земель, котрѣ своимъ горожанамъ забезпечують рôвнѣ права. При укладаню того пляну думавъ я також и о Сполученыхъ державахъ, котрыхъ свобôдна конституція дае ґарантію для успѣшного розвою усѣхъ вѣроисповѣдникôвъ. Однакъ я прийшовъ до пересвѣдченя, що сильне збôльшенье жидôвъ, котрѣ и такъ въ Сполученыхъ державахъ становлять сильный уже елементъ [*Прим. Ред.* И нашѣ галицкѣ пôйшли за Лемками зъ горѣвкою] не выйшло бы имъ въ корысть. Вкôнци въ менѣ выродилось таке пересвѣдченье, що новыхъ поселенцѣвъ треба роздѣлити на рôжнѣ краѣ и на широкѣ просторы, щобъ они не дали причины до нѣякихъ соціяльныхъ [*ага!*] и вѣроисповѣдныхъ зворушень. Длятого приказавъ я оглянути ся по рôжныхъ краяхъ, а студіи, якѣ пороблено за моею спонукою показують, що въ першôй лініи Арґентиньска република, Канада и Австралія дають найбезпечнѣйшу ґарантію для переведеня мого пляну. Я загадавъ початокъ зробити ôдъ Арґентины и теперь тамъ ведуть ся переговоры о закупно значныхъ просторôвъ земель.

Передъ кôлькома лѣтами кôлька жидôвскихъ родинъ вывандрувало зъ Россіи до Арґентины. Мимо нечуваныхъ терпѣнь, величезныхъ перешкодъ, зъ якими они бороли ся, таки удало ся имъ наконецъ вкоренитись въ новôй батькôвщинѣ. Тѣ самѣ родины, що передъ кôлькома лѣтами стогнали пôдъ тяжкимъ вузломъ на плечехъ и зъ полохливымъ зоромъ яко мандрôвнѣ торжники ходили по Россіи, перемѣнились теперь въ жвавыхъ хлѣборобôвъ, знаючихъ обходити ся зъ плугомъ и сокирою немовь-бы нѣколи не займали ся нѣчимъ иншимъ. Они управляють свои поля дуже старанно, побудовують собѣ гарнѣ хатки и въ цѣлôй околици мають славу добрыхъ майстрôвъ до ставленя хатъ. Се стало ся зъ россійскихъ еміґрантôвъ въ кôлькохъ лѣтахъ и середъ великои нужды. [*Прим. Ред.* Чи се лишь не байка?] То пересвѣдченье есть идеею провôдною въ моѣмъ дѣлѣ, а до выконаня его ужию я всѣхъ своихъ силъ.“

Въ якій способъ баронъ Гіршь задумуе переводити свôй плянъ, се выкладае въ дневнику Times при своихъ замѣткахъ до справозданя п. Уайта зъ подорожи по Россіи.

Изъ справозданя п. Уайта — каже ôнъ — выходить зовсѣмъ ясно, що при орґанізаціи мого пляну треба уникати всякои проволоки. Я намѣряю свое філянтропійне предприятье вводити въ способъ практичный, оснувати велике англійске товариство, котрого акціи возьму на себе, и то всѣ або найбôльшу частину. Будуть чудуватись, коли скажу, що труднôсть робить тутъ не квестія грошева, але квестія — вынайти до сего спосôбныхъ людей. Нема у мене директорôвъ для того товариства. Дуже трудно вынайти мужѣвъ, котрѣ бы мали и потрѣбну совѣстнôсть, и заразомъ духовѣ спосôбности, щобы сповнити тую скомплікувану и тяжку задачу. Однакъ я намагаю ся ихъ вынайти. Найблизшою точкою моеи проґрамы есть — отворити великій выдѣлъ зъ найзнатнѣйшихъ членôвъ жидôвскихъ громадъ въ цѣлôмъ культурнôмъ свѣтѣ. Онъ же мае заименувати комітетъ екзекутивный, котрый разомъ уже зъ закладаными теперь въ Россіи выдѣлами буде вести методично жидôвску еміґрацію. Деякѣ выказують сумнѣвъ, що се не можливо, абы вдало ся людей, въ такôй масѣ перевести зъ однои части свѣта на другу. Однакожь поки-що о те не ходить. Головною рѣчею есть — оснувати насампередъ орґанізованѣ громады, яко першѣ стація для еміґраціи, котра потôмъ пôйде въ бôльшôй мѣрѣ и на котру не треба буде довго выжидати, скоро успѣхъ першои орґанізаціи буде певный.

Арнольдови Уайтови баронъ Гіршь давъ припорученье передъ двома мѣсяцями — поробити дослѣды о переслѣдуваню жидôвъ въ Россіи, та вывѣдатись, чи и въ якôмъ ступени они спосôбнѣ до хлѣборобства, та чи россійске правительство буде спомагати зорґанізовану еміґрацію жидôвъ. Уайтъ набравъ пересвѣдченя, що бôльша часть жидôвъ россійскихъ надаесь до рôльництва въ далеко бôльшôй мѣрѣ, нѣжь о тôмъ первѣстно думано.

О положеню россійскихъ жидôвъ Уайтъ высказуе ся въ такій способъ: Загально беручи осѣлѣ жиды въ Россіи стоять нижше нѣжь Россіяне. Але коли порôвнати мѣскихъ жидôвъ зъ тыми, котрыхъ царь Николай оселивъ въ ґуберніи херсоньскôй, то рôжниця выйде величезна. Тѣ хлѣборобнѣ жиды суть дѣяльнѣ, на лици осмаленѣ и мускулистѣ. Они при тôмъ умѣренѣ, лишь дуже рѣдко вживають спірітусовыхъ напиткôвъ, курять також рѣдко, добрѣ батьки, супруги и сыны, терпеливѣ въ смутку и дуже пильнѣ. Безъ сумнѣву и они мають хибы, але при квестіи кольонізаційнôй не треба того брати въ рахунокъ.

О скôлько сягають информаціи Гірша, то жидъ россійскій не мае на стôлько, щобы самъ зъѣвъ и давъ своимъ дѣтямъ. Коли-жь россійскѣ жиды будуть пôдъ мудрымъ зарядомъ, то зъ нихъ выйдуть знаменитѣ кольоністы, все одно, чи сею землею буде Арґентина, чи Сибѣрь, або чи полуднева Африка. Пôдъ конець бар. Гіршь представляе нужду дѣтей россійскихъ жидôвъ. Я бачивъ — каже — голодову нужду въ р. 1878 въ Индіи и богато нужды также въ рôжныхъ частяхъ свѣта. Однакожь нѣчо мене такъ не зрушило, якъ терпѣня тыхъ бѣдныхъ дѣтей жидôвскихъ. Я вѣрю въ те, що царь, коли-бъ ôнъ знавъ о тôмъ, то що-найменше позволивъ бы намъ спасти тѣ дѣти и ихъ родичôвъ...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ угорскôмъ парляментѣ при кôнци засѣданя сеи середы ôдповѣдавъ президентъ міністрôвъ ґр. Сапарій на двѣ интерпеляціи пос. Угрона що до готовости военнои арміи а взглядно уоруженя артилеріи и що-до ôдновленя тридержавного союза.

Перша интерпеляція Угрона складае ся зъ кôлькохъ пытань и ґр. Сапарій ôдповѣдавъ на нихъ поодиноко. И такъ твердженье, мовь бы каноны спôльнои арміи не ôдповѣдали новымъ технічнымъ вымогамъ та треба бы ихъ на ново переливати, есть цѣлкомъ безосновне. Правда, що ужываесь до канонъ нового пороху, але при выробѣ того пороху уважаесь на се, щобы при збôльшенôй силѣ выбуховôй не вытворювалась бôльша експансивнôсть ґазôвъ, якъ при старôмъ поросѣ. Новый порохъ бездымный ужываесь ще не такъ довго, тожь годѣ сказати, чи не змѣняесь въ довшôмъ часѣ, але зъ складовыхъ частей можна вносити, що порохъ довгѣ лѣта не пôдпаде розкладови. При ужитю нового пороху треба робити лишь невеликѣ змѣны а то лишь въ патронахъ и въ т. зв. Frictions Brandel (капсля до запаленя патрону при канонахъ), а се не вымагае надто великихъ коштôвъ. На пытанье, чи войско а властиво артилерія мае всѣ услôвія до готовости военнои, повиненъ властиво ôдповѣсти спôльный міністеръ войны, але треба зазначити, що готовôсть военнои артилеріи вповнѣ ôдповѣдае теперѣшнымъ обставинамъ и угорске правительство готове все приняти на себе всяку одвѣчальнôсть въ тôмъ напрямѣ. — Палата и пос. Угронъ приняли сю ôдповѣдь міністра до вѣдомости.

На другу интерпеляцію що до ôдновленя тридержавного союза ôдповѣвъ ґр. Сапарій: „Сей союзъ дефензивный есть загально звѣстный, що то истнуе ôдъ 1879 р. мѣжь Австро-Угорщиною а Нѣмеччиною и котрый оповѣщено дня 3 лютого 1888 р. рôвночасно въ Берлинѣ, Вѣдни и Будапештѣ по урядовыхъ часописахъ. Звѣстно також загально, що Италія прилучилась пôзнѣйше до того союза. Я констатую лишь фактъ, що Италія послѣдними часами згодилась на продовженье того союза на кôлька лѣтъ. Гадаю, що кождого успокоить свѣдомôсть того, що дальше истнованье сего союза, опираючого ся выключно на дефензивнôй и мирнôй основѣ, есть запевнене. Що-до инартикуляціи того союза въ книзѣ законôвъ не гадають интересованѣ державы робити нѣякихъ предложень, якъ сего не було и при иншихъ такихъ нагодахъ, тожь и угорске правительство не може нѣчого предкладати въ тôмъ напрямѣ.“ — Пос. Угронъ примѣтивъ на ôдповѣдь президента міністрôвъ, що ôнъ набравъ запевненя зъ договору, оповѣщеного въ 1888 р., що нѣколи Австро-Угорщина не буде змушена зачѣпити Францію, але зъ того договору не можна було знати що сталось бы, если бы Россія заатакувала насъ посередно, именно въ интересахъ на Балканѣ. Було бы але, если бы ôдновлено сю слабу точку договору. Рôвножь було бы пожадане, щобы на Балканѣ установлено вже якусь дефінітивну ситуацію, пôсля котрои признано бы законнымъ теперѣшне положенье въ Болгаріи. Нѣ Угорщина нѣ австро-угорска держава не можуть згодитись на поглядъ Бісмарка, мовь бы Болгарія була для насъ Гекубою. Если отже Нѣмеччина хоче, щобы союзъ ставъ ся популярнымъ въ Угорщинѣ, то повинна старати ся, щобы чувства и державну самостôйнôсть Угорщины респектовано въ Нѣмеччинѣ а урядовѣ орґаны не заховувались такъ, мовь бы Нѣмеччина була протекторомъ угорскихъ Нѣмцѣвъ, бо можна бы пôдозрѣвати, що Нѣмеччина пôдготовляе анексію Угорщины. Пôсля §. 8 въ 12 артикулѣ закона зъ 1867 р. мусить бути такій договоръ инартикулованый и тому не принимае до вѣдомости ôдповѣди міністра-президента. — Ґр. Сапарій мусѣвъ ôдповѣсти ще разъ пос. Угронови и старавъ ся выказати, що есть певна рôжниця мѣжь повысшимъ договоромъ а такимъ мѣжнароднымъ договоромъ, заключе-

нымъ въ цѣляхъ торговельныхъ або для охороны державы. Рôвно-жь не одинъ договоръ не можна оглошувати за для политичныхъ и державныхъ взглядôвъ. Вкôнци взявъ ґр. Сапарій въ оборону нѣмецке правительство передъ закидами Угрона. — Палата приняла ôдповѣдь ґр. Сапаріого значною большостію голосôвъ.

———

Петербургскій кореспондентъ Köln. Ztg. пише такъ: Одна высокопоставлена на россійскôмъ дворѣ особа высказалась о теперѣшныхъ россійско-французскихъ ôдносинахъ въ розмовѣ зô мною ось якъ: Дуже трудно було наклонити царя, щобы давъ французскому правительству явні доказы своеи симпатіи. Але коли зломано перші леды, буде царь поступати по тôй дорозѣ дальше зъ свою такъ часто доказаною сталостію и явно дасть пôзнати своему народови, що ôнъ зачисляе теперѣшне правительство французске мѣжь своихъ приятелѣвъ. Наданье ордера св. Андрея Карнотови, впадаюче въ очи повитанье царскои пары на французской выставѣ въ Москвѣ, при чôмъ царица приняла въ дарунку брилянтами прикрашену писанку, надзвычайні приготовленя до повитаня французскои фльоты, щобы се повитанье не уступило въ нѣчôмъ повитаню цѣсаря Вільгельма — все то каже догадуватися, що царева предкладають плянъ подорожи царицѣ зъ наслѣдникомъ престола до Парижа. Деякі тутешні круги хотѣли бы тымъ подати Французамъ нагоду, щобы могли зазначити выразно рôзницю мѣжь повитаньемъ цѣсаревои Фрідріховои. Много говорить ся также о тôмъ, що на сей случай Карно прибувъ бы до Россіи на Рôздво, щобы особисто подякувати за гостину царицѣ и ордеръ св. Андрея. Але се есть на разѣ лишь поголоска. Розумѣе ся, що треба бы надати якусь форму тôй подорожи, а то за-для постановъ французскихъ законôвъ що-до подорожей президента републики за границю. Не вѣримо ту, щобы царь загостивъ до Берлина, бо прецѣнь мае можнôсть вернути въ Копенгаґе моремъ, хиба бы зайшли надзвычайно важні причины, котрыхъ на разѣ нема.

Петербургскі ґазеты звертають больщу увагу на статью брукссельского Nord-а, называючи его выразно орґаномъ россійскои дипльоматіи и высказуючи вдоволенье, що сей орґанъ проговоривъ больше рѣшучо, именно що отверто пôдпирае проектъ, щобы Россія и Франція заключили договоръ для спôльнои обороны. „Теперѣшна пора — читаемо въ Nord-ѣ — есть пригôдна для переведеня сеи комбінаціи дипльоматичнои. Доки ще можна було числити на зворотъ въ италійскôй политицѣ, россійска дипльоматія не потребувала спѣшити ся а и Французы поступали собѣ розважно, задержуючи выжидаючу позицію. Теперь однако, коли Италія звязалась умовою ажь до 1896 р., коли Анґлія веде переговоры не лишь зъ Италією, о чôмъ говорено ôдъ давна, але и зъ Австрією — було дуже нерозважно придержувати ся дальше политики „вôльнои руки". Ся политика мала значѣнье до часу и принесла бажані плоды, але теперь сталась уже анахронізмомъ. Формальный договоръ зъ Францією есть необходимый, хочь бы тому, щобы зробити враженье на другорядныхъ державахъ, котрі въ противнôмъ случаю могли бы бути втягнені въ сферу вплыву тридержавного союза. Звѣстно, що нѣмецка дипльоматія не засыпляе справы, але старае ся вербувати въ ряды ліґи середно-европейскои не лишь Бельґію, Шведію зъ Норвеґією, Румунію, Болгарію, Голяндію, Испанію, Грецію, але и Данію. Истнуючій вже тревалый договоръ политичный зъеднуе собѣ кредитъ, подôбно якъ банкирска фирма, а можна побоюватись, щобы не зôбрались довкола него нові силы. Если Россія и Франція схотять на дальше остати зъизольовані и по давному будуть вдоволяти ся высказомъ платонічныхъ чувствъ, легко може лучити ся, що державы ліґи уоружать противъ нихъ больщу часть другорядныхъ державъ а рôвночасно инші, симпатизуючі зъ Россією и Францією, побачивши въ тыхъ державахъ неохоту до заключеня якихъ небудь союзôвъ, полишать ся въ найлѣпшôмъ случаю неутральні."

———

Минувшого тыждня зôбрались италійскі міністры на нараду въ помешканю міністра фінансôвъ Кольомба, котрый бувъ зломивъ собѣ ногу и ще нездужае, щобы обговорити фінансове положенье Италіи. Міністеръ Люцатто подавъ плянъ, які ощадности могли бы позаводити поодинокі міністры въ своихъ ресортахъ. Конче старають ся, удержати якось рôвновагу фінансову. На рôкъ 1891/2 проектуе міністеръ скарбу 15 міліонôвъ недобору, але що надѣе ся деякихъ ощадностей, то сей недобôръ зменшить ся на 5½ міліона. На проектовані ощадности згодились всѣ міністры. — Анґлійскі економісты обговорюють фінансове положенье Италіи и выказують, що приватне майно въ Италіи зôбльшае ся рôчно о 20 міліонôвъ фунтôвъ штерл. До сего обчисленя додае орґанъ Сальсберіого такі замѣтки: Се есть невелика сума, въ порôвнаню до 150 міл. фунт. штерл., о котрі що року богацтво Анґліи зôбльшае ся, але треба зважити, що грошѣ роблять грошѣ, а сего досы не було въ Италіи. Анґлійскі критики тридержавного союза высказали погляды, що одинокимъ практичнымъ наслѣдкомъ того союза буде фінансова руина Италіи. Банкротуюча держава не есть цѣннымъ союзникомъ у войнѣ. Але на щастье послѣдні обчисленя выказали, що Италія може знести ще пôдвысшенье податкôвъ, если буде потреба до такихъ цѣлей, зъ котрыми народъ буде годитись. Несталость послѣдныхъ міністерствъ дасть оправдатись невдоволеньемъ въ ужитя великихъ грошей на публичні будôвлѣ, анѣжь зъ политики, котру зачавъ Кріспі а Рудіні продовжае.

———

Въ офиціяльнôмъ дневнику бѣлградскôмъ оголошено о ôдъѣздѣ молодого короля зъ Бѣлграду слѣдуючій урядовый комунікатъ: „Рано 22 липня о год. 8 по выслуханю торжественного богослуженя въ церкви катедральнôй выбравъ ся король Александеръ въ дорогу до Россіи въ супроводѣ міністра-президента Пашича и першого реґента Ристича, щобы посѣтити могучій царскій дворъ россійскій, котрый завсѣгды выявлявъ свою вдячнôсть та прихильнôсть до царского двору и народу. На приноручене россійского царя заступникъ Россіи на дворѣ сербскôмъ Персіяні и войсковый аташе бар. Таубе товаришать королеви въ дорозѣ до Россіи. По гостинѣ въ Россіи поѣде король Александеръ въ дружиною черезъ Варшаву и Вѣдень до Ишлю, щобы посѣтити цѣсарскій дворъ австрійскій, котрый такъ само заявлявъ чувство прихильности для національнои династіи Обреновичѣвъ та щиро-сусѣдску и зичливу прихильнôсть для королѣвства сербского. Дружина короля складае ся зъ маршалка двору полковника Костя Янковича, ґувернера короля полковника ґенерального штабу Ивана Мишковича, першого адъютанта майора артилеріи Иліѣ Цирача, адъютанта майора пѣхоты Милана Михайловича, лѣкаря придвôрного д-ра Йовановича и секретарѣвъ міністеріяльныхъ Бранка Петровича и Михайла Ристича. Мы переконані, що цѣлый народъ сербскій буде супроводити королевску подорожь до обохъ цѣсарскихъ дворôвъ зъ сердечными желаннями и щирыми чувствами; всѣ сыны тои земли просити будуть Всемогучого, щобы тôй благословивъ дорогу та кермувавъ каждымъ крокомъ короля и его дорадникôвъ на гараздъ и щастье краю и престола та щобы ся подорожь принесла пребогаті плоды для сербского народу та для дому королѣвского." Одъѣздъ пароходу наступивъ середъ гомону дзвонôвъ, сальвъ гарматныхъ та окликôвъ зôбраного народу. Крôмъ свиты королѣвскои, котра зъ нимъ поѣхала, явили ся на мѣсци также реґенты Протичь, Бѣломарковичь, австрійско-угорскій консуль маркґрафъ Палявічіні, румуньскій посолъ Розетті и аґентъ Болгаріи. Сербскі часописи присвячують королѣвскôй подорожи вступні статьѣ, въ котрыхъ обговорюють положенье Сербіи до инныхъ державъ та роздумують надъ сподѣваными результатами, які принесе подорожь молодого короля. Бо мимо офиціяльного заперечення, що король не може мати на оцѣ политики въ своѣй подорожи, таки присутнôсть Ристича и Пашича вказуе, що та подорожь буде мати и значѣнье политичне. Всѣ знають, що по подорожи мабуть выяснить ся сербска политика и Сербія выбере одну сторону помѣжь двома супротивными струями, які въ Европѣ проявляють ся. Въ тôмъ напрямѣ идуть и роздумуваня сербскои печати. „Малі Новины" высказують, що найприроднѣйшимъ союзникомъ Сербіи була бы Австрія и се бувъ бы союзъ интересôвъ, які вяжуть обѣ державы мѣжь собою. Орґанъ найбольше могучои партіи политичнои въ Сербіи, радикальный „Дневный Листъ" пише, що симпатія народу сербского звернула бы ся заразъ до Австріи, если бы зъ другои стороны выконано се условіе, щобы Босна и Герцеґовина одержала національну самоуправу. Ще бôльше ворожо до Россіи ставить себе Гарашанинъ, котрый впевняе, що Россія на балканьскôмъ пôвостровѣ не хоче знати Сербіи а лишь займае ся Болгарією. Противно часописи россійскі суть повні вѣры, що покровъ Россіи выйде на добро для сербского королѣвства. — Рôвно-жь зазначують сербскі ґазеты, що король Александеръ въ мѣсяци серпни посѣтить ще и цѣсаря Вільгельма.

НОВИНКИ.

— **Читальня въ Рудни пôдъ Львовомъ** устроюе сеи недѣлѣ, 26 н. ст. липня (если буде погода) въ закладѣ кліматичнôмъ Зимнавода-Рудно величку прогульку при участи хору мѣсцевои молодѣжи и селяньскои музыки зъ Любѣня. Въ проґраму забавъ входять: 1) Обжинки; 2) перегоны въ мѣшкахъ и 3) на сѣльскихъ коняхъ; 4) инші забавы. Білетъ вступу на сю прогульку недорогій, бо коштуе для дорослои особы лишь 15 кр. а для селянъ 4 кр. Чистый дохôдъ призначеный на будову дому для мѣсцевои читальнѣ. Добровôльні датки приймае ся зъ великою вдячностію. Сподѣваемо ся, що Вп. Публика якъ львôвска такъ и зъ околицѣ зволить якъ найчисленнѣйше взяти участь въ тôй сельскôй забавѣ чи то зъ огляду на гарну цѣль забавы чи зъ цѣкавости послухати славно звѣстну музыку селяньску зъ Любѣня та приглянутись безжурнôй забавѣ селяньскôй. Поѣзды зô Львова до Рудна ôдходять о 4 год. 20 мін. и о 6 год. 16 мін. по полудни. Если буде непогода, то прогулька ôдбудесь слѣдуючои недѣлѣ.

— **Два земляки нашѣ въ Босни**, Вп. пп. Теофіль Гарасимовичь, директоръ фабрики тютюну, и д-ръ Шухевичь въ Бѣналюцѣ, зволили прислати на руки нашои редакціи кождый по 5 зр. [разомъ 10 зр.] зъ порученьемъ, щобы мы сю суму роздѣлили по своѣй воли на народні цѣли. Отожь мы роздѣлюемо: на будову дому „Просвѣты" 3 зр., на „Народный Домъ" въ Черновцяхъ 3 зр., на стипендійный фондъ имени Т. Шевченка 2 зр., на стипендійный фондъ имени Вол. Барвѣньского 1 зр. и на стипендійный фондъ имени Олександра Огоновского 1 зр. [всѣ три фонды въ зарядѣ товариства „Просвѣта"].

— **Міністерство торговлѣ** оповѣщуе въ „Дневнику розпорядженъ" для справъ зелѣзничихъ, що дозволено бурмістрови въ Коросни, д-рови Августови Леваковскому зачати передвступні роботы технічні для будовы льокальнои зелѣзницѣ зъ Дуклѣ черезъ Коросно до Прибôвки.

— **Процесъ о перекупство при выборахъ до рады громадскои въ Ярославѣ** ôдбуде ся — якъ пише Gaz. Przemyska — сими днями передъ трибуналомъ карнымъ суду окружного въ Перемышли. Актомъ обжалованя зъ дня 26 н. ст. червня 1890 до ч. 1693 обжалове прокураторія державна 12 горожанъ ярославскихъ о выборчі кубаны. Вызначнѣйші мѣжь ними: Л. Гольдфінґеръ [жидъ] посесоръ пропінаціи мѣскои, рѣзникъ Т. Рутковскій, димісіонованый возьный маґістрату Чижикъ и капраль мѣскои поліціи Камѣньскій.

— **Примѣрный педаґоґъ.** Gazeta Przemyska писала вже въ кôлькохъ статьяхъ о безтактнôмъ поступованю п. Пшибыльского, професора женьскои учительскои семинаріи въ Перемышли супротивъ ученицъ семинаріи. Въ послѣднôмъ же числѣ въ статьи пôдъ заг. Gniazdo szerszeni пôдносить тота ґазета тяжкі обжалованя противъ сего пана. „Плеканье честноты дѣвочои — пише она — береженье сего скарбу передъ найлекшимъ навѣть дотыкомъ святотатскои руки — се найголовнѣйша задача женьскои семинаріи учительскои, одинока цѣль учителѣвъ покликаныхъ до образованя дѣвиць, котрі честноты ей мають дальше ширити мѣжь верствами суспôльности. На що-жъ заслуживъ — пытаемо — чоловѣкъ, котрый въ женьскôмъ заведеню науковôмъ, надуживаючи своего становища, залицявъ ся до дѣвчатъ, порученыхъ его веденю, обôймавъ ихъ, цѣлувавъ ихъ уста, котрыхъ лишь ôтцю, матери, рôдни и мужеви вôльно дôткнутись? На що заслуживъ чоловѣкъ, сѣючій такимъ нечестнымъ поступованьемъ зерно соблазни въ молодыхъ душахъ? На що заслуживъ чоловѣкъ, настаючій на честь жѣночу? Нехай батьки, матери и братя дѣвиць, ходячихъ до школъ публичныхъ, нехай каждый шануючій свою живучу матѣрь и память померши ôдповѣсть за насъ!"

— **За оренъ и сѣмъ зр.** продано на добровôльнôй ліцитаціи зложене въ двохъ загородъ сѣльце Штайндорфль въ повѣтѣ капліцкôмъ въ Чехіи. Новый властитель розôбравъ хаты и цѣле село щезло. Тѣ двѣ хаты числили при послѣднôй конскрипціи девять осôбъ.

— **Трибуналъ адміністраційный** выдавъ 1 н. ст. липня до ч. 2315 важне рѣшенье для заробковыхъ и господарскихъ товариствъ. Причину до того дало староство въ Тернополи, котре вымѣрило тамошному товариству Union додатковый податокъ доходовый за лѣта 1885—1889 ôдъ платнѣ, яку удержуе дирекція того товариства. Краева дирекція скарбу не увзглядила рекурсу товариства, мотивуючи свое рѣшенье тымъ, що платня директорôвъ товариства уважае ся тантіємою и повинна бути почислена яко зыскъ. Однакъ трибуналъ адміністраційный не згодивъ ся зъ выводами краевои дирекціи скарбу и рѣшивъ справу въ користь товариства.

— **Дрогобицко-стрыйско-жидачѣвскій ôддѣлъ галицкого товариства господарского** ôднѣсъ ся зъ запытаньемъ до кôлькохъ своихъ членôвъ сколѣвскои околицѣ, чи не було бы добре завести въ Сколѣвщинѣ стацію розплоду коней. Въ тôй справѣ ôдбули ся въ Сколѣмъ нарады пôдъ проводомъ сколѣвского бурмістра д-ра Меруновича, де згоджено ся на то, що така стація потрѣбна и належало-бъ ей заложити въ Сколѣмъ або въ Демни, а зъ другои стороны треба бы завести въ Верховинѣ кôлька стацій розплодовыхъ для рогатои худобы, а то тымъ бôльше, що населенье верховиньске уживае по найбôльшôй части лише волôвъ до роботы въ поли, а коней майже зовсѣмъ не держить. Поки-що выбрано комітетъ, зложеный зъ 7 осôбъ, котрый звернувъ ся до товариства господарского зъ запытаньемъ, якои помочи грошевои оно жадае.

— **Сумні числа.** Міністеръ справедливости зажадавъ ôдъ всѣхъ президентôвъ австрійскихъ судôвъ предложеня выказу довгôвъ урядникôвъ судовыхъ, т. е. о кôлько платнѣ ихъ засеквестрованѣ вѣрителями. Зъ зôбраныхъ даныхъ показало ся, що перше мѣсце займае — Галичина. Больше якъ 50% урядникôвъ судовыхъ задовжені, а довги тѣ сягають часомъ такихъ сумъ, що выплатити ихъ годѣ. Одинъ зъ адъюнктôвъ судовыхъ, побираючій 1200 зр. платнѣ рôчнои, мае ажь 14.000 зр. довгу. Розумѣе ся, що половина зъ того — лихварскі проценты. Щобы запобѣгти сему, розпорядивъ міністеръ, щобы при пропозиціяхъ на опорожнені посады выказувано, кôлько кандидатъ мае довгôвъ и яка причина сего, чи легкодушнôсть, чи якій инший способъ житя. Чи таке розпорядженье що поможе, не знати, однакъ найпростѣйшій способъ заради лиху бувъ бы той, щобы знесено безплатну практику, бо въ тôмъ часѣ урядники мусять лѣзти въ лихварскі довги.

— **Якъ обходять деякі горальнѣ податокъ горѣвчаный**, видно зъ примѣру поданого Tagblatt-омъ Шепса у Вѣдни. Въ маетности ґр. Карпіого на Буковинѣ есть велика горальня, котрою завѣдувавъ якійсь Ельзеръ. Одъ якогось часу платилъ Ельзеръ щоразъ менший податокъ ôдъ спірітусу та все оправдувавъ ся тымъ що горальня стоить. И дѣйстно, урядники скарбові знаходили все не повный резервуаръ. Ажь по довгихъ слѣдженяхъ удалось имъ вкôнци ôдкрыти тайну горальнѣ. Знайшли они въ одной далекôй пивници инший резервуаръ наповненый спірітусомъ и полученый въ горальнымъ резервуаромъ укрытыми рурами. Ельзерови выдали процесъ, правительство сконфіскувало 5000 ведеръ спірітусу, а коли се ще не покрыло страты, яку собѣ правительство почислило, забрано ще 189 волôвъ и сими днями продано у Вѣдни на ліцитаціи.

— **Будапештеньскій судъ** засудивъ бувъ послѣдними часами якогось Ивана Бадеровского, пôдданого россійского, котрого пôдозрѣвали о шпіґуньство, на девять мѣсяцѣвъ вязницѣ и ôдданье въ руки Россіи. Бадеровскій зголосивъ жалобу неважности засуду першои инстанціи и высшій судъ королѣвскій знѣсъ перші засудъ що до выданя засудженого Россіи а то на основѣ переведеного Бадеровскимъ доказу, що ôнъ не есть шпіґуномъ лише революціонеромъ россійскимъ, засудженымъ въ Россіи на кару смерти, передъ котрою спасъ ся утечею до Угорщины.

— **Упертый петентъ.** Зъ Ишлю, де теперь перебувае цѣсарь, доносять: „Коли 21 н. ст. липня выйшовъ цѣсарь зъ віллѣ цѣсарскои, приблизивъ ся до него селянинъ зъ Галичины, именемъ Махловскій, щобы вручити цѣсареви просьбу. Инспекторъ поліціи Ганзінґеръ зъ Лінцу спостерѣгъ се и хотѣвъ селянина задержати, щобы цѣсаря не безпоковъ. Одинъ жандармъ дворскій помагавъ въ тôмъ Ганзінґерови. Однакожь селянинъ не послухавъ ихъ представлень и они оба мусѣли его задержувати силомôцью. Вывязала ся зъ сего правдива бôйка, котрою инспекторъ Ганзінґеръ, сильный и дужій чоловѣкъ, такъ умучивъ ся, що въ кôлька хвиль потôмъ, раженый апоплексією, упавъ трупомъ на землю. Цѣсарь не бачивъ нѣчого. Махловского, котрый хотѣвъ просити цѣсаря, щобы ему позволивъ вымѣняти 15 старыхъ банкнотôвъ по 50 зр. на нові, увязнено."

— **Помôчь огнева въ Россіи.** „Нов. Время" доносить, що міністерство справъ внутрѣшныхъ постановило выдати приписы дотыкаючі утвореня сталыхъ ґуберніяльныхъ и повѣтовыхъ комісій огневыхъ, котрі бы заняли ся головно орґанізацією помочи огневои въ селахъ и дрôбныхъ осадахъ. Мѣжь иншими истнуе проектъ установленя податку ôдъ коршемъ, склепôвъ сельскихъ, заѣздôвъ и т. и. въ користь урядженя огневыхъ стацій.

— **Населенье царства польского** выносило зъ кôнцемъ 1890 р. 8,256.662 душь и зôбльшило ся за послѣднихъ 20 лѣтъ о 3 міліоны т. е. о 50%. Що до вѣроисповѣданя то було: рим. кат. 6,214.505, православныхъ 393.885 (въ р. 1870 було ихъ 16.500), протестантôвъ 445.013, жидôвъ 1,134.268 а иновѣрцѣвъ 478. Значный зростъ православныхъ выясние ся тымъ, що вчислено ту всѣхъ бувшихъ уніятôвъ холмскои епархіи. Опираючи ся на даныхъ „варшавского комітету статистичного", знайдемо въ полуднево-всхôдныхъ повѣтахъ царства польского значный процентъ Русинôвъ, бо давнѣйшихъ уніятôвъ а теперь православныхъ. И такъ мешкае въ повѣтѣ: влодавскôмъ 60%, бѣльскôмъ 59%, грубѣшôвскôмъ 58%, константинôвскôмъ 52%, томашôвскôмъ 45%, холмскôмъ 40%, радзиньскôмъ 32% и бѣлгорайскôмъ 30% Русинôвъ. Всѣхъ Русинôвъ въ царствѣ польскôмъ есть больше якъ 360.000 душь.

— **Дрôбні вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ громадѣ Нанчôлка мала повѣта старо-мѣского 50 зр. на будову церкви. — Оногды задержала краковска поліція 69 жидôвъ россійскихъ, котрі безъ средствъ на дорогу прибули въ Россіи. — Величезный огонь знищивъ чилійске мѣсто Сантъ-Яґо, наробивши шкоды на 2,000.000 долярôвъ. — Вѣнчанье п. Л. Молчковского окôнченого богослова ôдбуде ся дня 4 н. ст. серпня. — Вѣнчанье п. Одѣжиньского, окôнченого богослова, ôдбуде ся 6 н. ст. червня зъ панною Евгенією Щербовною, донькою п. Ант. Щербы у Львовѣ. — П. Францъ Майхровичь, родомъ зъ Калуша, професоръ ґімназіи въ Станиславовѣ, одержавъ на тутешнôмъ университетѣ степень доктора фільософіи. — На Шлеску повыливали рѣки Опава и Ниса и наробили шкоды богато.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Намѣстникъ именувавъ канцеліста намѣстництва Игн. Старжевского секретаремъ повѣтовымъ при старостві въ Лимановôй а канцеліста суду повѣтового въ Олеську Бол. Лефлера канцелістомъ намѣстництва у Львовѣ. — Краева Дирекція скарбу именувала провізоричного управителя маґазину мытового Тита Заячкôвского дѣйстнымъ управителемъ маґазину мытового, Каз. Чаплиньского старшимъ офиціяломъ мытовымъ а Влад. Тишковского управителемъ мытовымъ.

— **Перенесеня.** Намѣстникъ перенѣсъ канцеліста намѣстництва Д. Дельмана зô Львова до Пільзна.

— **Конкурсы.** Президія высшого суду краевого у Львовѣ розписуе конкурсъ на посаду совѣтника судового въ Черновцяхъ. Речинець до 15 н. ст. серпня. — Намѣстництво розписуе конкурсъ на розданье запомогъ зъ фондаціи ювілейнои им. Адольфа ґр. Йоркаша-Коха. Речинець до внесеня подань назначеный на 15 н. ст. вересня 1891. Подавати ся можуть лишь вдовы и сироты по найбѣднѣйшихъ урядникахъ скарбовыхъ въ Галичинѣ X и XI ранги зъ выключеньемъ урядникôвъ концептовыхъ. — Судъ повѣтовый въ Чешановѣ пошукуе двохъ писарѣвъ. — Намѣстництво розписуе конкурсъ на двѣ стипендіи зъ фондаціи о. Мих. Бѣлецкого по 90 зр. рôчно зъ речинцемъ до 30 н. ст. вересня 1891. Подавати ся о тѣ стипендіи можуть лише ученики четырохъ низшихъ класъ ґімназіи, урожені въ Городку и греко-кат. вѣры. Подання вносити треба на руки дотычнои дирекціи ґімназіи. — Дирекція почтъ и телеґрафôвъ розписуе конкурсы: на посаду конюшого при урядѣ почтовôмъ въ Коломыи зъ речинцемъ до 5 н. ст. серпня, кавцією 200 зр. и платнею рôчною 2450 зр., и на посаду експедитора почтового въ Иванчанахъ повѣта збаразкого зъ речинцемъ до 5 н. ст. серпня, кавцією 200 зр. и платнею 540 зр. рôчно. — Выдѣлъ краевый розписуе конкурсъ на посаду професора ботаніки въ краевôй высшôй школѣ рôльничôй въ Дублянахъ зъ речинцемъ до 1 н. ст. вересня, зъ платнею 1440 зр. и вôльнымъ мешканьемъ. — Ґенеральна дирекція приватныхъ и родинныхъ цѣсарскихъ фондôвъ розписуе конкурсъ на стипендіи по 300 зр. въ золотѣ, призначені для слухачѣвъ университетôвъ у Вѣдни, Львовѣ, Загребѣ и Инсбруцѣ зъ фондаціи им. Францъ-Іосифа и Елисаветы. Подання вносити треба до 31 н. ст. серпня 1891 до: K. und k. General-Direction der A. h. Fonds, k. k. Hofburg у Вѣдни.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 24 липня. Ґр. Таффе выславъ ноту до президента міністрôвъ ґр. Сапаріого въ справѣ аферы надъ Морскимъ окомъ. Въ нотѣ робить ся закидъ угорскому правительству, що дозволило своимъ орґанамъ такъ обиджаючо трактувати австрійскі власти, якъ се лучилось 4 липня с. р.

Осекъ 24 липня. Прогнані жиды россійскі закупили ôдъ щадничои касы 11.000

морґôвъ землѣ и на тôмъ має поселитись 100 родинъ жидôвскихъ.

Петербургъ 24 липня. Ескадра французска приплыла до Кронштаду. Въ програмѣ зайшла лишь та змѣна, що панцирнѣ кораблѣ мусѣли станути на пять миль анґлійскихъ ôдъ пристани, бо станъ воды есть дуже низькій. На стрѣчу выслано 16 бôльшихъ кораблѣвъ и 4 човна торпедовѣ. Въ суботу дає царь пиръ въ честь французскихъ моряковъ.

Стамбулъ 24 липня. За-для холеры въ Мецѣ и Джедагъ, султанъ скликавъ раду санітарну на нараду. Зарядженo кварантану и ревізію кораблѣвъ.

Парижъ 24 липня. Карно велѣвъ ôддати Россіи двѣ хоругви забранѣ въ р. 1856 пôдчасъ вôйны крымскои и переxованѣ въ костелѣ Нотръ-Дамъ.

Букарештъ 24 липня. Доносять, що кн. Фердинандъ вже цѣлкомъ зрѣкъ ся повѣнчатись зъ Єленою Вакареску.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. Ш. въ П. На скôлько намъ звѣстно, д-ръ Е. О. ще не въ Стрыю; до пробуває въ сêй хвили, не знаемо.

Ц. к. австрійскѣ зелѣзницѣ державнѣ.

Вытягъ зъ розкладу ѣзды важного ôдъ 1 червня 1891 (Пôсля годинника львôвского).

Одъѣздъ зô Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя.

- 6²⁰ рано. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Нового Санча, Лавочного, Мукачва, Будапешту, Станіславова и Гусятина.
- 10⁵⁹ передполуд. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Сухои и Станіславова.
- 8²⁵ вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Лавочного, Мукачва, Будапешту, Станіслaвова и Гусятина.
- 8⁵² вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова и Сухои.

Въ напрямѣ до Черновець.

- 5²⁴ рано. Поѣздъ особ. до Станіславова и Коломыи.
- 9¹⁰ передполуд. Поѣздъ поспѣшный до Станіславова, Черновець, Ясcъ, Букарешту и Гусятина.
- 4³⁰ по полуд. Поѣздъ особ. до Станіславова, Черновець, Ясcъ и Букарешту.
- 10²⁴ вечеръ. Поѣздъ особ. до Станіславова, Черновець, Сучавы, Гусятина.

Въ напрямѣ до Белзця.

- 9²⁵ передполуд. Поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля.
- 7⁴⁰ вечеръ. Поѣздъ мѣшаный до Жовкви.

Приѣздъ до Львова.

Въ напрямѣ зô Стрыя.

- 7⁵⁴ рано. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова и Стрыя.
- 9⁰² рано. Поѣздъ особ. зô Станіславова, Будапешту, Мукачва, Лавочного и Стрыя.
- 3⁴² по полуд. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова, Гусятина, Станіславова и Стрыя.
- 12¹⁹ въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Нового Санча, Хирова, Гусятина, Станіславова, Будапешту, Мукачва и Лавочного.

Въ напрямѣ зъ Черновець.

- 6⁵³ рано. Поѣздъ особ. зъ Сучавы, Черновець, Станіславова.
- 2⁰⁰ по полуд. Поѣздъ особ. зъ Букарешту, Ясcъ, Черновець, Станіславова и Гусятина.
- 8⁰⁰ вечеръ. Поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Ясcъ, Черновець, Станіславова, Гусятина.
- 11⁵² въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Коломыѣ, Станіславова, Гусятина.

Въ напрямѣ зъ Белзця.

- 6⁴⁵ рано. Поѣздъ мѣшаный зъ Жовкви.
- 4²² по полуд. Поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Афішѣ розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзницъ державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна на кождôй стаціи по цѣнѣ 6 кр. за примѣрникъ.

Одъ 1 н. ст. липня с. р. до 31 н. ст. серпня включно, переходять поѣзды безъ пересѣданя зъ Ряшева черезъ Ясло и Новый Санчъ до Орлова и назадъ. Поѣзды сѣ мають въ Ряшевѣ безпосереднє полученье зъ ôдповѣдными поѣздами зелѣзницѣ Кароля Людвика а именно: зъ поѣздомъ ч. 26, ôдъѣздачимъ зô Львова о годинѣ 6 мін. 16 по полудни и поѣздомъ ч. 15, приѣздачимъ до Львова о годинѣ 8 мін. 12 рано (пôсля годинника львôвского).

Надôслане.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ пôдъ **„КОПЕРНИКОМЪ“** ул. Театральна ч. 6 (площа св. Духа) напротивъ головного одвъху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ, райсцайґи, и т. и. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“

Альбумъ заслуженыхъ Русинôвъ.
Цѣна 70 кр.
Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“.

Инструктора домашного глядае ся для ученика зъ II-ои кл. нѣмецкои Ґімназіи у Львовѣ почавши ôдъ 1 н. ст. вересня с. р. Инструкторъ дôставъ бы мешканье и харчь, але — крôмъ своихъ студій — не смѣвъ бы мати вже бôльше занять.

Зголошуватись належить до дня 15 н. ст. серпня на адресу Вир. о. Билиньского, крилошанина, пробуваючого въ Микулинцяхъ.

ПОЛОТНА

ôдъ грубшихъ до найтоншихъ вебъ. димы, полотна парискѣ на лѣтнѣ одяги и лiберіи, ручники, хусточки до носа, полотна грубнѣ пôвъ-бѣленѣ — дреліхи, стирки, бѣлье столове у всякихъ розмѣрахъ и т. п. **Чисто лнянѣ** выробы ткацкѣ лишь въ добрôмъ родѣ поручае

ВОЛ. ҐОНЕТЪ

въ Корчинѣ коло Коросна. Ôдсылка совѣстна, ôдмѣняя ся або приймае ся назадъ все, що не подобало бы. Цѣнники и прôбки оплатно. — Адреса для пересылки въ языцѣ польскôмъ: **Wl. Gonet w Korczynie, p. Korczyna.**

Ножôвникъ и шлюфірь

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ

бувшій спôвробôтникъ пок. Вінтера отворивъ робôтню и складъ выробôвъ ножôвничихъ при ул. Воинôвъ ч. 3 у Львовѣ та поручае именно: **знаменитѣ бритвы, столовѣ ножѣ, сцизорики, ножички, цѣхи до выпалюваня, тонôрки лѣсовѣ, спущадла** и т. и. по цѣнахъ можливо низькихъ та пôдъ гарантію за доброность кождои штуки.

Острить, обтягає и шлюфуе, ручачи за добру роботу.

Цѣнники на жаданье.

(Львôвъ, Импресса.)

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Однокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

основаный въ 1870 р.

3319

Поручае правильно кождого тыждня **свѣжѣ транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручае его пôсля приложеного ему цѣнника.

Замовленя выповняються совѣстно и скоро также за послѣплатою опакованье франко.

Особливу увагу звертаеся на 3 знаменитѣ сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ

		½ кґр	зр.	кр.
Кайсовъ	знам. чорный	„	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	ôдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	60
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 601 ф.	„	2	40
	2 „ —	„	3	—
	2 „ 50	„	3	75
Высѣвки	ôдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЪ

поручае

выпробованѣ и певнѣ средства косметичнѣ

ôдзначенѣ 9-ма медалями заслуги и 2-ма дипльомами признаня.

Олѣйокъ таніновый, взмагае и пôдпомагае волосю рости. Фляшка 50 кр.

Помада хінова, взмагае корѣнцѣ волоси и запобѣгае выпадати волосю. — Слоикъ 80 кр.

Вода атеньска, до вмываня волоси, запобѣгае творити ся паразитъ, ôдсвѣжуе, робить тревалыми барву и полыскъ. — Фляшка 80 кр.

Олѣйокъ хіно-таніновый. Дѣлае знаменито на **корѣнцѣ волоси и на порôстъ волоси.** Въ случаяхъ де въ наслѣдокъ недуги выпало волосье, выказавъ вельми цѣлюще дѣланье. Вже по ужитю одной фляшки можна добачити порôстъ. — Цѣна 1 зр. 20 кр.

Есенція мятова до полоканя устъ, кромѣ приємного, скрѣпляючого смаку и запаху, дуже корисно **дѣлае на ясла и зубы.** Фляшка 50 кр.

Порошокъ ростинно-алькалічный, **до чищеня зубôвъ.** Надае перлову бѣлость, ôддаляе камѣнь и квасы, котрѣ наводять бôль и порохнявѣнье зубôвъ. Пуделко 30 и 60 кр.

Віолінъ средство противъ потя рукъ и нôгъ. Фляшка 50 кр.

Вода львôвска. Приємный, нѣжный и довготревалый запахъ тои воды здѣлавъ се, що въ Антверпіи на выставѣ всесвѣтнôй зôстала публично проголошена и ôдзначена. Цѣна фляшки меншого 80 кр., бôльшого 1.50 кр.

Ніґретина. Выборне средство до фарбованя въ сейчасъ волоси на тревалу и красну барву чорну и темну; есть цѣлкомъ нешкôдливе а въ ужитю цѣлкомъ подинче. Цѣна 1 зр.

Бѣлѣ и гарнѣ руки. Найбôльше червонѣ и попадалѣ руки выбѣлять ся и выпѣкнять ся по кôлькоразовôмъ натертю **Кремомъ ростиннымъ.** Слоикъ 80 кр.

Смаровило литовске до обуви и шкôръ, мягчить шкôру, робить ея непромакаючою и тревалою. Пуделко по 50 кр. и 1 зр.

Набути можна у ЛЬВОВѢ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3. и ул. Галицка ч. 17. Въ філіяхъ: въ КРАКОВѢ Сукенницѣ ч. 20, и въ ЧЕРНОВЦЯХЪ Ринокъ ч. 2.

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимае вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовуе ихъ по

4½% на рôкъ.

2219 67—?

Для выгоды П. Т. Публики отворено

НОВУ АҐЕНЦІЮ

Краковского Товариства взаимныхъ убезпечень

на житье та ôдъ огню и граду

у Львовѣ при ул. **Театральнôй ч. 21** (входить ся зъ улицѣ Скарбковскои).

Полісы асекурацiйнѣ выставляють ся въ **языцѣ рускôмъ — всѣ проспекты и переписка зъ партіями ведесь по руски.** — Близше можна розвѣдатись въ Адміністраціи „Дѣла“.

„СЛАВІЯ“

БАНКЪ ВЗАИМНЫХЪ УБЕЗПЕЧЕНЬ ВЪ ПРАЗѢ.

Головне Заступництво для Галичины и Буковины у Львовѣ.

Благородна и добродѣйна цѣль забезпеченя будучности богатыхъ якъ и бѣднѣйшихъ лицъ, та цѣлыхъ родинъ не дасть ся осягнути иншими средствами, якъ лише черезъ **убезпеченье житьева**, позаякъ той найскорше щадить, хто забезпечуе ся.

Трицятьлѣтный отецъ забезпечуе для новонародженои доньки за квартальну премію 9 зр. 68 кр. капіталъ зр. 1000, маючій выплатити ся при ей дожитю 20-того року. — Умирае отецъ коли-небудь передъ тымъ 20 рокомъ, тогды устае дальше плаченье премій, а донька при дожитю 20 року получае цѣлый забезпеченый капіталъ 1000 зр. — Умирае же донька передъ дожитьемъ 20-го року, тогдѣ звертае „Славія“ всѣ вплаченѣ премiи.

Трицятьлѣтный мужчина забезпечуе собѣ на старôсть 1000 зр. Приступае до убезпеченя на 20 лѣтъ и платить мѣсячно 4 зр. 53 кр. — Єсли въ протягу того часу, коли-небудь, хочь-бы по заплаченю лише одной раты мѣсячнои — умеръ, то „Славія“ выплачуе забезпеченый капіталъ 1000 зр. его наслѣдникамъ. — Єсли же пережие тыхъ 20 лѣтъ, тогдѣ може собѣ выбрати одинъ изъ слѣдуючихъ 5 способôвъ выплаты:

1) выплату цѣлои, на него припадаючои сумы 1158 зр. 90 кр., або
2) выплату лише сумы 619 зр. 60 кр., при чôмъ позôстае убезпеченымъ на посмертный капіталъ 1000 зр. безъ дальшои оплаты премій;
3) выплачуванье досмертнои рôчнои ренты въ квотѣ 96 зр. 70 кр. або также
4) выплачуванье ему досмертнои ренты лишь 51 зр. 80 кр., при чôмъ зôстане убезпеченымъ на посмертный капіталъ 1000 зр. безъ дальшои оплаты премiи, вкôнци
5) выданье ему поліцы на капіталъ посмертный 2148 зр. 80 кр. безъ дальшои оплаты премiи.

Сорокъ-лѣтный отецъ забезпечуе на случай своеи смерти для своеи родины капіталъ 2000 зр. за мѣсячну оплату премiи 5 зр. 54 кр. — Умирае коли-небудь, хочь-бы лише по заплаченю одной раты мѣсячнои, то „Славія“ выплачуе цѣлый забезпеченый капіталъ 2000 зр. позôставшôй родинѣ.

Въ протягу 19 лѣтъ умерло 1542 членôвъ банку „Славія“, котрѣ вплатили до своеи смерти суму 294.883 зр. 18 кр., а за тее выплатила „Славія“ позôставшимъ ихъ родинамъ суму бôльшу о четверо, е. с. 1,130.326 зр. 32 кр.

На поліцы, що найменче 3 роки важнѣ, може членъ на жаданье, зъ кôнцемъ кождого слѣдуючого року одержати посвѣдченье удѣлове на тую часть капіталу, або ренты, на яку за вплаченѣ премiи узыскавъ право.

Також може на такѣ поліцы получити позичку, або убезпеченье на инше змѣнити, або вкôнци поліцу банкови „Славія“ продати.

На заплаченье кождои, навѣть мѣсячнои раты премійнои, вызначеный есть терминъ 3 мѣсячный. — По упливѣ того часу поліца тратить свою важнôсть, однакъ на жаданье члена можна ей въ протягу року ôдновити, або банкови продати, наколи убезпеченье вже 3 роки тревало.

По 5 лѣтахъ важности убезпеченя, може забезпеченый капіталъ и въ такôмъ случаю бути выплаченый, коли убезпеченый самъ позбавивъ ся свого житя, або черезъ поединокъ. — За поліцы, що найменче 3 роки важнѣ, звертае „Славія“ въ обохъ тыхъ случаяхъ таку квоту, за яку поліцу-бы ôдкупивъ.

При такихъ улекшеняхъ и корисныхъ условіяхъ мусить кождый цѣнити поліцъ „Славія“ узнати. 3293

Весь чистый зыскъ роздѣлюе ся межи убезпеченыхъ.

Выплаченѣ капіталы выносили по конець р. 1888 1,630.764 зр. 14 кр. — Число членôвъ секцій I—III досягло **37.019 лицъ**, на забезпеченый капіталъ въ сумѣ **22,533.445 зр. 64 кр.**

Близшѣ поясненя подае Головна Дирекція банку взаимныхъ убезпечень „Славія“ въ Празѣ, або Головне Заступництво тогожь банку у Львовѣ.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

Найбôльшій по французски улаженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.

Сезонъ 1891.

Звѣстне найдешевше жерело закупна.

Найбôльшій складъ есть якъ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Оддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гафтôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасмантеріи, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ прибôрôвъ кравецкихъ.

Оддѣлъ II. Капелюхи дамскѣ, дѣвочѣ и дѣточѣ, выробы панчôшковѣ для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, горсеты и запаски для дамъ и дѣтей.

Оддѣлъ III. Краваты мужескѣ, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и маншеты, парасолѣ анґлійскѣ, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и анґлійскѣ рукавички.

Оддѣлъ IV. Рукавички дамскѣ, шкôрковѣ, даньскѣ, шведскѣ и анґлійскѣ, а також рукавички шовковѣ, вовнянѣ и нитянѣ.

Оддѣлъ V. Вахлярѣ чорнѣ и кольоровѣ набалѣ и вечеры, та великій выбôръ японьскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ.

Оддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.

Оддѣлъ VII. Станики трикотовѣ и джерсеѣ для дамъ по зр. 1·90, 2·50, 3·50 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку.

Оддѣлъ VIII. Сподники дѣточѣ, плащики, пальтотики и запаски.

Оддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великѣ килимы, сальоновѣ ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки маттінґовѣ до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣннѣ, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.

Оддѣлъ X. Ту суть портієры по зр. 1·70 до 2·80, Заслоны Туніс по зр. 3·20, якôсть I-ша 3·75, Марокко 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапецунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портієръ Кірманъ и дагестаньскихъ та матерій на мёблѣ.

Бѣлѣ ôдпасованѣ заслоны коронковѣ, цѣла ôкно 1·45, 1·75, 1·90 2·50 до 50 зр.

Оддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и высше. Комплетнѣ ґарнітуры юделінової складаючѣ ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·60 до 30 зр. Вхôдовѣ капы шнеловѣ I якôсть 1·25, II 2·50, III 3·50.

Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ, коцы на лôжка и кожѣ. Стебнованѣ коцдры вовнянѣ, ватованѣ, атласовѣ, шовковѣ и до прикрасы.

Замовленя зъ провінціи полагоджуе ся якъ найсовѣстнѣйше Окремый ôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. ВЕРНФЕЛЬДЪ** въ Вѣдни

Бюро информаційне

СТАНІСЛАВА САТАЛЫ

Львôвъ, ул. Галицка ч. 15

може поручити кождого часу службу всякои катеґоріи, а именно: Учителѣвъ, Учительки, и Ґувернантки зъ кваліфікацію и музикою, Боны, Панны служачѣ, Лькаѣвъ, Економôвъ, Лѣсничихъ, Машиністôвъ, Кухарôвъ, Огородникôвъ и у всѣхъ родахъ доôбрну службу. Порученя полагоджуесь сейчасъ.

4943 6—15 (Импресса Львôвъ).

Накладомъ „ДЗВÔНКА“ появились и можь набути черезъ всѣ книгарнѣ:

1) Леонида Глѣбова: Байки цѣна 5 кр.
2) Н. Чайченко: Олеся опов. „ 5 „
3) „ Байки „ 5 „
4) „ 2 Оповѣданя „ 5 „
5) Ив. Франко: Лисъ Микита „ 50 „
6) М. Лисенко: Коза дереза оперетка до спѣву и форт. 80 „

Редакція „Дзвôнка“ Львôвъ ул. Чарнецкого 26.

ПА-

расоль до дощу и до сонця ôдъ 1.20 до 12 зр. — Калошѣ мужескѣ и дамскѣ зъ фабрикъ россійскихъ по цѣнахъ фабричныхъ — шапки не пропускаючѣ воды по 50 кр.

поручае найдешевше

ТОРГОВЛЯ

Братôвъ Лянгнерôвъ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавецъ и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей**. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 156 Львôвъ Субота 13 (25 липня 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свять) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газеть ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурґѣ H. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО" [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО" зъ літер. додаткомъ въ Австріи: за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
У Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 36 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи непечатаній вôльнѣ вôдъ порта.
Поодиноке число коштуе 5 кр. а. в.
Оголошеня приймають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои въ рубр. „Надôслане" по 20 кр. а. в. [illegible]

☞ Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла"

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

Клюбы и сторонництва въ радѣ державной.

Заразъ по скôнченыхъ выборахъ подали мы складъ новои рады державнои зъ огляду на сторонництва, клюбы и нaціональности въ нѣй заступлені. Очевидно тѣ данѣ мусѣли опиратись переважно на припущеняхъ, — теперь подаемо вже той складъ, якій дѣйстно доси вытворивъ ся.

Палата пословъ складае ся, якъ звѣстно, зъ 353 членôвъ. Въ остатнôмъ часѣ одинъ посолъ, ліберальный Италіянець Верґоттіні зъ Истріи, належавшій до клюбу Коронінього, зложивъ мандатъ, коли его выбôръ мавъ бути унеажненый. Контръ-кандидатомъ его бувъ Словѣнець, и може бути, що теперь при новôмъ выборѣ и увôйде Словѣнець на его мѣсце. Однакожь мы для захованя повноты подаемо данѣ зъ часу, коли онъ бувъ ще въ посѣданю мандату.

Палата пословъ розпадае ся теперь на 8 клюбôвъ, а то: 1) клюбъ „сполученои нѣмецкои лѣвицѣ" 109 членôвъ; 2) клюбъ „консервативныхъ" 69 чл.; 3) koło polskie 57 чл.; 4) klub neodvislých poslanců českých 35 чл.; 5) клюбъ „нѣмецкихъ національôвъ" 20 чл.; 6) клюбъ „ліберального центра" 13 [теперь 12] чл.; 7) Moravský klub 10 чл.; 8) Рускій клюбъ 7 чл. — Крôмъ тыхъ клюбôвъ е ще „вôльна спôлка для економичнои реформы на христіяньскôй пôдставѣ", до котрои належать 18 чл. (зъ нихъ однакожь 4 суть при тôмъ членами клюбу нѣмецкихъ національôвъ), а 19 пословъ есть „дикихъ" т. е. они не належать до нѣякого клюбу анѣ спôлки.

Приглянымо ся теперь симъ клюбамъ и спôлкамъ близше. „Сполучена нѣмецка лѣвиця" — то самі Нѣмцѣ-ліберали зъ Чехіи (33), Моравы (20), Долѣшнои Австріи (18) и девятьохъ иншихъ нѣмецкихъ и не-нѣмецкихъ краѣвъ (межи сими и Буковины). Проводиромъ ея есть Пленеръ, мужь 50 лѣтъ, сынъ бувшого міністра а 1857 р. краевого директора скарбу у Львовѣ, вôдъ давна кандидатъ на міністра. Президія складае ся зъ Пленера, бувшого міністра Хлюмецкого и Гайльсберґа. Хлюмецкій есть проводиремъ умѣркованѣйшои части лѣвицѣ, и тымъ та й своими звязами зъ дворомъ мае для лѣвицѣ дуже велику вагу; Гайльсберґъ есть властиво тôлько адлятусъ Пленера. Иншій знатній члены лѣвицѣ суть: бувшій міністеръ Гербстъ (1847—1858 професоръ карного права у Львовѣ), референтъ справъ шкôльныхъ Беръ (въ 1850-ыхъ рокахъ ґімназ. професоръ въ Черновцяхъ), Гальвіхъ, Меиґеръ, Русъ, проф. Зісъ, ґр. Вурмбрандъ и и.

Найблившій лѣвици полігичными и економічными поглядами есть клюбъ ліберального центра, пôдъ проводомъ ґр. Франца Коронінього (вôдрôжняти вôдъ него треба ґр. Альфреда Коронінього, котрый належать до консервативныхъ). Сей клюбъ складае ся зъ 8 (теперь 7) ліберальныхъ Италіянцѣвъ, 4 Нѣмцѣвъ и 1 Румуна (Гормузакія).

Найблизшій лѣвици національными поглядами есть клюбъ нѣмецкихъ національôвъ, пôдъ проводомъ д-ра Штайнвендера (професора ґімназіи). До президіи належать окрôмъ Штайнвендера ще Дершатта и Байтеръ (адвокаты). Послы сего клюбу походять найбôльше зô Стиріи (8) и Долѣшнои Австріи. Они сильнѣйше вôдъ лѣвицѣ акцентують нѣмецкій націоналізмъ, але рôзнять ся вôдъ нея рѣзко поглядами економічными, именно поборюваньемъ корупціи и антісемітизмомъ. До сего клюбу належать також Перверсторферъ, заступникъ робôтникôвъ и единый пôвъ-соціялістъ въ радѣ державнôй (бувшій суплентъ ґімназіи, теперь редакторъ).

Клюбъ консервативныхъ, пôдъ проводомъ бувшого президента міністрôвъ Гогенварта, складае ся зъ трьохъ ґрупъ: ческихъ февдалôвъ (17), нѣмецкихъ клерикалôвъ (25) и полуднево славяньскихъ національôвъ (21, т. е. 14 Словѣнцѣвъ и 7 Хорватôвъ); дальше належить до него 5 пословъ зъ Буковины (Румуны Лупулъ, Цурканъ и Стирцеа, Полякъ Стефановичъ и Русинъ д-ръ Воляпъ) и 1 Италіянець. Тѣ три ґрупы тримають ся зъ собою разомъ досыть слабо; за попереднього періоду ческій февдалы належали до ческого клюбу, а часть нѣмецкихъ клерикалôвъ творила окремый клюбъ (пôдъ проводомъ кн. Ліхтенштайна). Президія складае ся зъ предсѣдателя ґр. Гогенварта и заступникôвъ д-ра Раппа (клерикала зъ Тиролю) и д-ра Клайча (Хорвата зъ Дальматіи). Межи ческими февдалами суть знатнѣйшій: кн. Кароль Шварценберґъ, ґр. Палффі; межи нѣмецкими клерикалами д-ръ Катрайнъ (2-ій віцепрезидентъ палаты пословъ) бар. Морзей, д-ръ Ебенгохъ; межи Словѣнцями Шукле, д-ръ Ферьяничъ, межи Хорватами Борчичъ.

Klub neodvislých poslanců českých складае ся зъ самыхъ молодо-Чехôвъ зъ Чехіи (2 старо-Чехи и 1 середній зъ Чехіи не належать до нѣякого клюбу). Молодо-Чехи — се найліберальнѣйшій послы зъ цѣлои палаты и властива опозиція. Властивого проводира межи ними нема; предсѣдателемъ парляментарнои комісіи есть д-ръ Троянъ, а заступникомъ д-ръ Тільшеръ. Знатнѣйшій послы: д-ръ Кайцль, Масарикъ, д-ръ Герольдъ, д-ръ Ґреґръ. Взагалѣ ческій клюбъ мае людей спосôбныхъ и фаховыхъ, ино не мае поваги.

Moravský klub складае ся зъ (10) Чехôвъ старо-ческого закрою зъ Моравы. Предсѣдателемъ его есть д-ръ Мезникъ.

Koło polskie складае ся зъ 52 Полякôвъ и 4 жидôвъ зъ Галичины и 1 Поляка зъ Шлезка. До него належить также міністеръ Залескій, хочь иншій міністры-послы (ґр. Фалькенгайнъ, бар. Пражакъ) не належать до нѣякого клюбу. Предсѣдателемъ есть Яворскій, заступникомъ д-ръ Черкавскій (однакожь сей майже зовсѣмъ не бере теперь участи въ роботахъ парляментарныхъ, а вôдъ мая и не показувавъ ся у Вѣдни). Межи польскими послами суть розличнй вôдтѣнки: клерикалы Хотковскій, Козловскій, ґр. Стадницкій, ліберали Левановскій, Щепановскій, Едвардъ Гейвошъ, прихильники союза зъ нѣмецкою лѣвицею Билиньскій, Мадейскій, и т. д.

„Вôльна спôлка для соціяльнои реформы на христіяньскôй пôдставѣ" — се переважно антісеміты и клерикалы. Сталого предсѣдателя не мають. Знатнѣйшій межи ними: кн. Ліхтенштайнъ, Лінбахеръ, д-ръ Люеґеръ, д-ръ Паттай. Сюды належить также Шнайдеръ. Майже всѣ члены спôлки суть послами зъ Долѣшнои Австріи (7 зъ самого Вѣдня).

До „дикихъ" пословъ належать 2 міністры, 2 старо-Чехи и 1 незадекларованый Чехъ зъ Чехіи, 7 италіяньскихъ клерикалôвъ зъ полудневого Тиролю и поодинокій послы рôзныхъ народностей и поглядôвъ.

Пôсля краѣвъ належать: 1) Зъ 92 пословъ Чехіи: 35 до молодо-Чехôвъ, 33 до лѣвицѣ, 17 до консервативныхъ, 3 до нѣмецкихъ національôвъ, 4 до дикихъ [пôсля народности 56 Чехôвъ, 36 Нѣмцѣвъ] — 2) Зъ 63 пословъ Галичины 56 до польского кола, 7 до руского клюбу. — 3) Зъ 37 пословъ Долѣшнои Австріи 18 до лѣвицѣ, 12 (+3) до христ.-соціяльныхъ реформерôвъ, 5 до нѣм. національôвъ, 1 до лібер. центра, 1 до консервативныхъ. — 4) Зъ 36 пословъ Моравы 20 до лѣвицѣ, 10 до моравского клюбу, 2 до лібер. центра, 4 до дикихъ [пôсля народности 25 Нѣмцѣвъ, 11 Чехôвъ]. — 5) Зъ 23 пословъ Стиріи 8 до нѣмец. національôвъ, 8 до консервативныхъ, 6 до лѣвицѣ, 1 до дикихъ [20 Нѣмцѣвъ, 3 Словѣнцѣ] — 6) Зъ 18 пословъ Тиролю 7 до консервативныхъ, 4 до лѣвицѣ, 7 до дикихъ [11 Нѣмцѣвъ, 7 Италіянцѣвъ] — 7) Зъ 17 пословъ Горѣшнои Австріи 9 до консервативныхъ, 7 до лѣвицѣ, 1 до дикихъ. — 8) Зъ 10 пословъ Шлезка 6 до лѣвицѣ, 2 до нѣм. національôвъ, 1 до лібер. центра, 1 до кола польского [9 Нѣмцѣвъ, 1 Полякъ]. — 9) Зъ 10 пословъ Краины 8 до консерв., 2 до лѣвицѣ [8 Словенцѣвъ, 2 Нѣмцѣ]. — 10). Зъ 9 пословъ Буковины 5 до консерват., 3 до лѣвицѣ, 1 до ліб. центра [4 Румуны, 3 Нѣмцѣ, 1 Русинъ, 1 Полякъ]. — 11) Зъ 9 пословъ Каринтіи 7 до лѣвицѣ, 2 до нѣм. національôвъ. — 12) Зъ 9 пословъ Дальматіи 7 до консерват., 1 до лібер. центра, 1 дикій [7 Хорватôвъ, 1 Италіянець, 1 Сербъ]. — 13) Зъ 5 пословъ Зальцбурґа 2 до лѣвицѣ, 2 до христ.-соц. реформерôвъ, 1 до консерв. — 14) Зъ 4 пословъ Тріесту 3 до лібер. центра, 1 до консерв. [3 Италіянцѣ, 1 Словѣнець]. — 15) Зъ 4 пословъ Истріи 3 до лібер. центра, 1 до консерв. [3 Италіянцѣ 1 Словѣнець]. — 16. Зъ 4 пословъ Горицiи 2 до консерват. 1 до лібер. центра, 1 дикій [2 Италіянцѣ, 2 Словѣнцѣ]. — 17) Зъ 3 пословъ Форарльберґу 2 до консерватив., 1 до лѣвицѣ.

Отже Нѣмцѣ мають 177 пословъ своеи народности [въ лѣвици 109, въ клюбѣ нѣмецкихъ національôвъ 20, въ клюбѣ консервативныхъ 25, въ клюбѣ ліберального центра 4, въ спôлцѣ христ. соц. реформерôвъ 14 (+4), межи дикими 5] на 8 міліонôвъ Нѣмцѣвъ (пôсля конскрипціи зъ 1880 р.) въ державѣ; Чехи мають 67 пословъ [35 въ клюбѣ молодо-ческôмъ, 10 въ клюбѣ моравскôмъ, 17 въ клюбѣ консервативныхъ, 5 дикихъ] на 5,200.000 душь; Поляки 58 пословъ [57 въ колѣ польскôмъ, 1 въ клюбѣ консервативныхъ] на 3,240.000 душь; Италіянцѣ 16 пословъ [8 въ клюбѣ лібер. центра, 7 дикихъ, 1 въ клюбѣ консервативныхъ] на 670.000 душь; Словѣнцѣ 15 пословъ [т. е. 14 въ клюбѣ консервативныхъ и 1 дикого] на 1,150.000 душь; Русины 8 пословъ на 2,800.000 душь; Сербо-Хорваты 8 пословъ [7 Хорватôвъ въ клюбѣ консервативныхъ и 1 Серба, дикого] на 570.000 душь; Румуны 4 пословъ [3 въ клюбѣ консервативныхъ, 1 въ клюбѣ лібер. центра] на 190.000 душь. Разомъ есть Нѣмцѣвъ 177, не-Нѣмцѣвъ 176 [т. е. 156 Славянъ и 20 Романъ.]

Подорожь Русинôвъ до Праги.

Про дорогу зъ Кралевого-градця до Праги пише намъ п. Н. В.:

Зъ Кралевого-градця выѣхали мы до Праги дня 20 н. ст. липня о $1\frac{1}{2}$ зъ полудня. Прощано насъ сердечно. Дамы мѣсцевѣ засыпали насъ цвѣтами и накликували: до побаченя! Хустки и капелюхи маяли у воздусѣ. Словамъ Na zdar! и Ať žijí Čechove! не было кôнця. Для насъ резервовано знову окремѣ вагоны, на котрыхъ видѣли рускій написи: „Львôвскій Боянъ" — „Хоръ" — „Женщины". По дорозѣ бачили мы осôбну Кульнетицку гору. Посередъ ровени выдвигнулась она на якихъ 300 м., а на нѣй руины замку, котрый въ своѣмъ часѣ розрушивъ Жижка. Мы вернули знову на Пардубичѣ. Ледви въѣхали на перонъ, якъ почались новй оваціи. Зъ Пардубичь тревала дорога до Праги 3 годины. И диво! На яку стацію мы лише прибули, всюды, неначе на приѣздъ найвысшого гостя, стоявъ народъ здвижно зôбраный, женщины попереду, всюды находили мы ентузіястичный привѣтъ, — зъ домôвъ, зъ пôль, зъ численныхъ фабрикъ маяно до насъ хустинками и здоровлено сердечно. Въ Пралючи повитавъ насъ хоръ ческій, въ Старôмъ Колинѣ численна депутація зъ прапоромъ, въ Колинѣ депутація зъ бесѣдою въ рускôмъ языцѣ. Въ Колинѣ вôдповѣвъ я на привѣтъ згадками про боѣ на тôмъ мѣсци въ часôвъ воєнъ Гуситскихъ и Маріи Тересы. Тутъ побѣджено Фридриха II., тутъ въ околици есть Кутна Гора. Чехи хапали жадно кожде слово. Жѣнки колинецкій, мѣжь тыми богато slečin-окъ, засыпали насъ цвѣтами и солодкими словами. Зъ такимъ самымъ одушевленьемъ принимано насъ въ Печкахъ, въ Порѣчанѣ, ческôмъ Бродѣ и въ Лібенѣ передъ Прагою. Навѣть поѣзды зелѣзничѣ, що насъ минали, кликали намъ грôмке Na zdar! — котре мы вôддавали рôвно жь грôмкимъ и сердечнымъ: Слава! Въ самôмъ Лібенѣ есть чимало фабрикъ. Тожь тутъ высыпались робôтники, поставали рядами и витали насъ неначе якій царскій поѣздъ. Навѣть дѣти на поли звали упередъ, хто биля нихъ ѣде, и здоровили насъ.

О, Чехи живый народъ и — що найголовнѣйше — солідарный и карный! Чехъ умѣе щиро любити того, хто достойный его любови. А насъ можна було полюбити, бо мы не для якои пустои демонстраціи, а лише зъ чистого чувства поважаня для Чехôвъ навѣстили ихъ.

О 7 годинѣ вечеромъ въѣхали мы до Золотои Праги.

Н. В.

—

Про торжественне представленье зъ концертомъ „Бояна" въ театрѣ ческôмъ пише Hlas Naroda:

Торжественне представленье въ ческôмъ театрѣ на честь Русинôвъ стало ся дуже величавою маніфестацією горячои симпатіи мѣжь обома народами.

Вже до 6-ои годины згромадились передъ театромъ численнй товпы публики и сердечно здоровили приѣзжаючихъ гостей рускихъ. Небавомъ театръ заповнивъ ся добôрнымъ товариствомъ. Гостѣ рускій заняли льожѣ на партерѣ и на першôмъ поверсѣ и звертали на себе увагу публики особливо тымъ, що многй справдѣ незвычайно гарнй дамы и панове явили ся въ живописнôмъ строю народнôмъ. Явилось на представленье такожь чи-мало гостей польскихъ и сербскихъ. Проча публика прийшла въ одягахъ святочныхъ, панѣ въ пышныхъ тоалетахъ. Заступленй були всѣ верствы нашои дистинґованои публики. Середъ публики ческои бачили мы д-ра Ладислава Ріґера, деякихъ пословъ соймовыхъ, мѣжь ними д-ра Брафа и Седляка, интенданта народного театру д-ра Єржабка, директора театру Шуберта, представникôвъ екзекутивного комітету выставы, рады мѣста Праги, збору громадскои старшины, професорôвъ зъ обохъ высокихъ школъ и школъ середныхъ, лѣкарѣвъ, урядникôвъ, представникôвъ журналістики и кругôвъ писательскихъ та артистичныхъ, богато представникôвъ кругôвъ купецкихъ и промысловыхъ и др. Середъ публики запанувавъ зъ самого початку настрôй святочный. По торжественнôй увертурѣ выголосивъ п. Слюковъ прольоґъ (proslov), написаный Авг. Евг. Мужикомъ, а потôмъ наступила „апотеоза ювілейнои выставы королѣвства ческого". Всѣ тѣ нумеры гучно оплескано.

Однакожь головну цѣкавôсть будивъ концертъ руского „Бояна". Справозданье референта музыкального подаемо на иншôмъ мѣсци, а тутъ лишь натякнемо, що кождый нумеръ бувъ вôдзначеный гучными оплесками и окликами: Slava Rusinům! Slava Bojanu! Вже при появѣ „Бояна" на сцену залящавъ цѣлый театръ оплесками, а оплески тѣ перемѣнили ся въ справдѣшну френетичну бурю, коли по першôмъ н-рѣ „Quodlibet зъ народныхъ украиньскихъ пѣсень" Лисенка выкликаный хоръ „Бояна" заспѣвавъ „Ja jsem Slovan, duší tělem". По першôмъ нумерѣ роздано всѣмъ членамъ „Бояна", при безнастанныхъ окликахъ публики, лавровй вѣнцѣ зъ червоно-бѣлыми лентами и зъ написями; кромѣ того народный театръ жертвувавъ „Боянови" великій пышный пальмовый вѣнець... и т. д. (*Списъ вѣнцôвъ мы вже подали вчера зъ Politik-и*) Панна Вахнянинôвна дôстала красну птицю въ рожь. (*П-а Вахнянинôвна акомпанювала на фортепянѣ*) Самй-жь члены „Бояна" почтили свого діріґента (sbormistra) проф. Н. Вахнянина, подавши ему булавку діріґентску (taktovku) окрашену срѣбломъ та ческими ґранатками и зъ емблемомъ „Бояна" (закуплену проф. Шухевичемъ на выставѣ у п. Францля). Всѣ нумеры концерту були супроводженй безупинными оплесками, а при кôнци перейшли вже въ справдѣшну бурю. Зъ першихъ рядôвъ партеру роздавъ ся окликъ: „Slava slovanským našim hostům!" — а въ цѣлôмъ театрѣ крикъ Slava гомонѣвъ безъ кôнця.

По концертѣ „Бояна" наступивъ довшій перестанокъ а потôмъ вôдограно все свѣжу Бльодкову комічну оперу въ 1 актѣ V studni зъ знаменитою обсадою. Головнй ролѣ грали: панна Весела, панѣ Кланова-Райзнерова, панове Гешь и Веселі. Гру ихъ гучно оплескано. Наконець представлено балетъ „Ексцельсіоръ". Коли цѣле представленье скôнчило ся, знову уся публика выбухла окликомъ Slava Rusinům! Рôвный привѣтъ ждавъ рускихъ гостей и передъ театромъ, де численна публика дожидала выходу ихъ зъ театру. Опôсля всѣ гостѣ удали ся на забаву до „Мѣщаньскои Бесѣды", дану въ честь Русинôвъ и Сербôвъ разомъ.

—

Забаву въ „Мѣщаньскôй Бесѣдѣ" вечеромъ по концертѣ „Бояна" такъ описують Hlas Naroda и Narodni Listy:

„На честь Сербôвъ и Русинôвъ „Мѣщаньска Бесѣда" устроила пышну вечѣрну забаву. Огородъ „Бесѣды" илюміновано такъ, що онъ тоне въ свѣтлѣ. На коронахъ деревъ позавѣшувано густо лямпіоны, а свѣтло тыхъ лямпіонôвъ и канделябрôвъ дало садови выглядъ немовь пышнои молочнои дороги. На верхахъ деревъ повѣвають позатыканй хоругви [такожь рускй синьо-жовтй]. Вхôдъ на „Бесѣду" такожь украшеный хоругвами. Передъ орхестрадою въ огородѣ заимпровізовано пальмовый гайокъ а крôзь его буйну зелень ярѣли ся рôзнобарвнй свѣтла лямпіонôвъ розвѣшеныхъ при орхестрадѣ. На вечеръ приготовлено гостямъ правдивый пиръ музыкальный. П. I. Шустеръ уложивъ для своеи капелѣ проґраму дуже добôрну зъ композицій Сметаны, Дворжака, Шебора, Малата, Новачка, Шустра и иншихъ. Особливо подобались польки и маршѣ уложенй зъ народныхъ ческихъ пѣсень. Крôмѣ музыки продукувавъ ся квартетъ „Китара", дальше „Jednota zpěvackých spolkův českoslovanskych" и „Hlahol". Вже о 6-ôй годинѣ почали сходитись гостѣ до огорода „Бесѣды". Насамперѣдъ прибуло досыть Сербôвъ — панѣ и панове въ народныхъ строяхъ, — за ними прибули деякй Поляки и богато ческихъ гостей. Огородъ заповнивъ ся, тôлько Русинôвъ ще хибуе, они въ театрѣ. По представленю театральнôмъ надъѣздять повозами и Русины — зъ вѣнцями. Привитано ихъ гучными окликами: Slava и Živili! Квартетъ „Китара" вôдспѣвавъ на привѣтъ имъ „гимнъ славяньскій". Русины вôдзначили грôмкими оплесками. Зъ приѣздомъ Русинôвъ радость и одушевленье досягло вершка. Привитавшись посполу, Русины засѣли до столôвъ щедро умаеныхъ цвѣтами; другй гостѣ оглядають добутй „Бояномъ" въ театрѣ лавры-вѣнцѣ. Особливу увагу звертають на себе рускй женщины въ народныхъ строяхъ зъ бѣлыми вѣнками на головѣ. „Славяньска родина — пишуть Nar. Listy — уже вкупѣ. Атмосфера пересычена радостію и тепломъ сердечнымъ. Серце говорить тиху а прецѣнь звучну и гулящу свою мову. Народы зъ рôвныхъ сторôнъ землѣ славяньскои [Чехи, Русины, Сербы и Поляки], а порозумѣваемо ся кождый своею мовою; не чути й слова „межинароднои славяньскои бесѣды" — нѣмеччины... Спѣваки Hlahol-а проспѣвали хоромъ „Slovan všude bratry má" — хоръ Jednoty zpěvackých spolkův спѣвае „Milená ma vlasti [отчино]", „Ja jsem Slovan" и др. Сербы, щô сидѣли при столахъ въ самôй серединѣ огорода, при звукахъ свого „кола" кинулись — звѣстно, горячій народъ — до танцю. Столы на завадѣ, тожь спѣшать до салѣ и тамъ гуляють; публика зъ огорода спѣшить за ними, приглядаесь танцеви, оплескуе. Молодѣжь руска знову спѣвае свои пѣснѣ „Ще не вмерла Украина", „Не ходи Грицю на вечерницѣ"... Всюды повно руху, свѣтла, тонôвъ и славяньского тепла. Такъ гостять Славяне мѣжь собою..."

—

Про концертъ „Бояна" въ ческôмъ народнôмъ театрѣ пишуть пражскй дневники:

Проґрама концерту була ось яка:

1. *Лисенка* „Quodlibet зъ народныхъ пѣсень" — хоръ.
2. *Лисенка* „Слѣвъ Яремы зъ „Гайдамакôвъ" — барітонове сольо п. Шиманьского зъ супроводомъ фортепяна.
3. а) *Вахнянина* „Наша жизнь" и б) *Лавровского* „До зорѣ" — хоры.
4. а) *Лисенка* „Ой пущу я кониченька въ саду" — тріо зъ хоромъ при супроводѣ фортепяну, и б) *Воробкевича* „Надъ Прутомъ" — хоръ.
5. а) *Матюка* „Крылецъ" и *Нижанкôвского* „Гуляли" — хоры.
6. *Нищиньского* „Закувала та сива зозуля" — хоръ зъ орхестрою.
7. *Лисенка* „Менѣ однаково" — тенорове сольо Евгенія Гушалевича.

[Кромѣ того хоръ, выкликаный, ôдспѣвавъ пѣснѣ ческій „Ja jsem Slovan" и „Kdě děva ma?"]

Зъ ческихъ дневникôвъ заразъ на другій день принѣсъ артистичну оцѣнку концерту „Бояновогo" лише Hlas Naroda. Справоздавецъ єго пише:

„Рускій концертъ на вчерашнôмъ представленю въ народнôмъ театрѣ принѣсъ намъ богато займаючого и оріґінального зъ огляду музыкального. Єсть таки зъ чого брати, бо Русины маютъ прещедрый скарбъ народнои музики, а якъ порôвняти народнû пѣснѣ поодинокихъ племенъ славяньскихъ, то мало-рускôй пѣсни народнôй мусимо признати найсильнѣйшу питоменнôсть и найгойнѣйшу рôзнородность типôвъ мельодійныхъ и ритмічныхъ. Всюды головно переважуе въ пѣсняхъ черта понура, сумовита, нимя туга вырывае ся изъ здавленого серця, але мольовû тû тоны маютъ на диво иншу черту, нѣжь у насъ и взагалѣ нѣжь на заходѣ. Однакожь мимо того основного типу мало-рускои пѣснѣ ôдзываесь черта и патетична, и балядна, и любовна и жартоблива, такъ що многосторонность народнои музики мало-рускои есть вдячною почвою для композиторôвъ, що зъ безконечного того скарбу черпати можутъ рѣдку красу мельодійну для своихъ працъ артистичныхъ.

„Зъ композиторôвъ, котрыхъ утворы вчера выведено, перше мѣсце треба дати Лисенкови яко знаменитому майстрови, що зъ великою вдатностію трудить ся въ дусѣ чисто народнôмъ. Головнû мотивы выростаютъ зъ плôднои почвы домашнои, то маютъ они завсѣгды свôй характеръ, звукъ, а артистичне обробленье ихъ, старанный фортепяновый супровôдъ пѣснѣ, чи самостôйне веденье голосôвъ въ хорѣ — всюды вказуе руку майстра. Лисенко бувъ горою у вчорашнôй проґрамѣ. [Авторъ наводить нумеры Лисенковыхъ композицій.]

„Зъ прочихъ нумерôвъ „Наша жизнь", „До зорѣ", „Надъ Прутомъ" и „Крылецъ" хилять ся до звычайного на заходѣ веденя голосôвъ въ мужескôмъ хорѣ, а звучатъ загаломъ гладко. Сильне враженье робить композиція Нѣщиньского „Закувала" на хоръ зъ орхестрою, а особливу увагу звернувъ на себе хоръ Нижанкôвского [„Гуляли"] якъ оріґінальнымъ звукомъ и формою, такъ и вѣрною музыкальною илюстрацією кождого слова и звороту мысли. Мужескій хоръ „Бояна" зъ своимъ знаменитымъ діріґентомъ зробивъ на всю нашу публику враженье просто сензаційне. На грôмки клики и оплески „Боянъ" ôдспѣвавъ знанû ческû хоры Ja jsem Slovan и Kdě děva ma? — а се выкликало ще бôльшу бурю оплескôвъ. Добрû спѣваки все выстудіювали дуже дбало, хоръ нечисленный, але ôдзначуесь взагалѣ знаменитыми голосами, а зачудовуе кождого особливо мило и делікатно ôдтѣньованымъ выголошеньемъ. Ихъ pianissimo звучить чарôвно въ тôй старраннôй гармоніи немовь зъ одныхъ устъ. Такъ знаменито вышколеный хоръ всюды звернувъ бы на себе увагу — въ цѣлôмъ свѣтѣ.

„Львина пайка успѣху вчерашного вечера припадае и солістамъ — пп. барітонови Шиманьскому, котрому акомпанювала на фортепянѣ красна молоденька Русинка, и Гушалевичеви, котрому акомпанювавъ нашъ капельмайстеръ п. Выскочиль. П. Гушалевичъ славить ся голосомъ незвычайно лагôднымъ, правдивымъ ліричнымъ теноромъ любои барвы тону, а выголошуе дуже приятно. Выкликаный бурливыми окликами, ôдспѣвавъ ще одну дуже красну Лисенкову пѣсню любовну.

„Одушевленье было загальне, гôднымъ спѣвакамъ подано вѣнцѣ. Братя Русины своею продукціею полишили у насъ глубоке враженье, котре не улетить намъ изъ серця."

Politik, на третій день, такъ оцѣнюе концертъ:

„Руске товариство „Боянъ", пôдчасъ представленя въ честь рускихъ гостей въ народнôмъ театрѣ устроило концертъ, на котрôмъ музыкальна здôбнôсть сего ще молодого спѣвацкого товариства увѣнчалась знаменитымъ успѣхомъ. Хоръ мужескій, що не числивъ бôльше якъ 25 спѣвакôвъ, уставившись на сценѣ народного театру спѣвавъ незвычайно сильно и металічно; очевидно розпоряджавъ самыми добрыми голосами и спѣваками. Не менше незвычайна була прецизія въ выконаню композицій. Квартеты выконано всюды строго одцѣльно, жива ритміка свѣдчила о вымково розвитôй музыкальнôй способности, интонація була бездоганно чиста, вовсѣмъ вôльна ôдъ пôдношеня и знижуваня головнои тонаціи, що такъ часто лучае ся въ хорахъ a capella. Такъ и пôзнати заразъ въ выконаню руского спѣвацкого товариства пôдъ проводомъ интеліґентного діріґента п. Вахнянина, що то сыны спѣволюбного и богатого пѣснями народу выспѣвуютъ свои чувства въ рôдныхъ звукахъ. Мало-руска народна пѣсня, перла славяньского скарбу пѣсень народныхъ, есть власностію сего народу, а ей лагôдный настрôй перебывае ся такожь и въ штучныхъ композиціяхъ, зближеныхъ до новочаснои захôднои музики. Зъ тыхъ штучныхъ композицій подало намъ товариство спѣвацке въ хорахъ дуже цѣкавû пробы зъ Лисенка, Вахнянина, Лаврôвского, Воробкевича, Матюка, Нижанкôвского и Нѣщеньского. Особливо композиціи Лисенка сильно закрашенû гарнымъ, нѣжнымъ, до серця проймаючимъ тономъ народнымъ мало-рускои пѣснѣ, выливаючись широко, тужно и мельодійно. Лисенко такожь яко гармонізаторъ мае перворядне значѣнье и своѣй музыцѣ надае всюды привабну властивôсть. Єго попурі зъ народныхъ пѣсень, котрымъ товариство спѣвацке „Боянъ" зачало свои продукціи, штучно сплѣтае у вѣнець запашнû цвѣтки музики народнои. Дуже зворушаючо дѣлае лірічный творъ Лисенка зъ „Гайдамакôвъ", пѣснь барітонова, котру ôдспѣвавъ талановитый барітоністъ п. Шиманьскій. Надзвычайно симпатичный, чистый, мягкій, металічный и дуже легко добуваючій ся голосъ теноровый мае п. Евгеній Гушалевичъ, котрый спѣвавъ въ проґрамовыхъ дуетахъ и терцетахъ при супроводѣ хору, а при кôнци яко сольову партію зновъ цѣлкомъ характеристичну и интересну пѣсню Лисенка: „Менѣ однаково". Єго спѣвъ благородный, природный, вôльный ôдъ глядания ефекту, невымушеный свѣдчить о дуже добрôй школѣ. Що продукціи гостей принятû були публикою, выповнившою театръ щѣльно, зъ одушевленьемъ, було вже сказано. Для насъ лишить ся вечѣръ сей, въ котрôмъ можна намъ було любувати ся типічною музикою народною — що такъ сказати при самôмъ жерелѣ — въ любôй згадцѣ."

Въ дальшихъ дняхъ по концертѣ Русины звиджували товариства, мѣсто, памятки историчнû и оглядали ґрупами выставу въ товариствѣ ческихъ своихъ приятелѣвъ, котрû ихъ проводили. [Число гостей рускихъ збôльшили прибувшû до Праги богословы вѣденьскû.]

Въ четверъ о 9-ôй годинѣ рано въ церквѣ св. Кирила и Методія ôдправилось торжественне богослуженье руске.

Рускû дамы и академики о 10-ôй годинѣ передъ полуднемъ ôдвѣдали літературне товариство Slavia. Тутъ повитано ихъ одушевлено. Прочû гостѣ завитали до Slavi-и передъ годиною 12-ою.

Въ промысловôмъ музею паньства Напрсткôвъ явилась депутація руска, — проф. В. Шухевичъ вручивъ п. Напрсткови вѣнецъ зъ синьо-жовтыми лентами зъ написью Velikému Slovanu Pavlu Josefu Šafaříkovi věnuje spolek „Bojan", — рускû женщины вручили пани Напрстковôй пышне альбомъ, — кромѣ того Русины подали промысловому музееви въ дарѣ красно рѣзьбленый тарѣль и штучно выробленû клѣщики. Тутъ ґрупы Русинôвъ зновъ знято фотоґрафічно.

Дальше ôдвѣдали Русины будôвлю нового промыслового музея. Тутъ удѣливъ имъ потрѣбныхъ поясненѣ п. Патера. Градчанъ оглядали пôдъ проводомъ крил. Екерта. Тутъ кождый камѣнь, кожда цегла есть памяткою. Церковь Віта стоить ôдъ 912 р., а розширюесь теперь на 300 метрôвъ, — буде се костелъ найбôльшій.

Позавчера о 7 годинѣ вечеромъ Русины и Сербы выбрались спôльно у гостѣ до праского „Сокола", тутъ були сердечно повитанû и вписали свои имена до памятнои книги. Гостей повитавъ староста [начальникъ] „Сокола" д-ръ Вішекъ, скôнчивши свôй привѣтъ горячою просьбою до Сербôвъ и Русинôвъ, щобы въ своихъ краяхъ пôдготовлювали почву, на котрôй приймилась бы гадка „сокольска" та щобы „Соколы" стали ся средствомъ до тѣснѣйшого зближеня межи народами славяньскими. На сю промову ôдповѣвъ Сербъ Драгоманъ Иличъ, а потôмъ Русинъ д-ръ Андрѣй Чайкôвскій [адвокатъ зъ Бережанъ]. Пôсля Nar. List-ôвъ ôнъ промовивъ:

„Братя Чехи! Мы прийшли, щобы подивити ся на Вашъ идеалъ народный, щобы переглянути, чого Вы своею працею, помимо тôлькихъ перешкодъ, доказали, и мы пôзнали, що Вы стоите на найвысшôмъ ступени славяньскои культуры и що Вамъ належить ся геґемонія мѣжь всѣми славяньскими народами. А що значить для насъ геґемонія? Такъ якъ братя сербскû на полудни ôдбили напôръ лютого ворога турецкого, такъ нарôдъ ческій за столѣтя ôдбивъ не менче грôзного неприятеля, Ґерманъ. Якъ Ґермане умѣютъ вынародовлювати Славянъ, о тôмъ поучае насъ исторія. (Výborně!) Згадую лишь за судьбу полабскихъ и иншихъ Славянъ. Вы двигателѣ славяньскои культуры и вы довершите ей власною силою, а „Соколы" суть огнищемъ народныхъ идей, репрезентантомъ народнои силы. Слава „Соколамъ", Чехамъ!" [*Гучне „Слава!"* и *„Живіо!"*]

Потôмъ почали „Соколы" свои вправы ґімнастичнû, котрымъ ажь до кôнця приглядались гостѣ, такожь женщины рускû и сербскû.

Нинѣ одержуемо таку телеґрафічну вѣстку зъ Праги:

„Въ четверъ Русины ѣздили до Карлового-тина. Вчера візиты пращальнû [п. Шухевича ревізитувавъ президентъ мѣста Праги д-ръ Шольцъ и другû достойники]. Вечеромъ вчера бувъ комерсъ. „Боянъ" дôставъ въ дарѣ срѣбный вѣнецъ. Нинѣ выѣздимо до Вѣдня."

Зъ Вѣдня пишуть намъ:

Вѣденьска „Сѣчь" завязала для приняти и опроваджуваня „Бояна" по Вѣдни комітетъ. Проводить комітетови медикъ Ив. Гриневецкій, секретаремъ есть правникъ Партицкій. Комітетъ устроюе въ честь „Бояна" въ величавыхъ салахъ въ за-мѣскôмъ парку т. зв. „Türkenschanz" комерсъ въ суботу 25 н. ст. липня с р. о 8 ôй годинѣ вечеромъ. До участи запрошенû всѣ вѣденьскû Русины и около 30 славяньскихъ товариствъ. Такожь комітетъ дуже добре зорґанізувавъ ся для опроваджуваня по Вѣдни и околици (Baden, Laxenburg, Klosterneuburg, Kahlenberg, Prater, Hinterbrühl etc). Помѣщенû всѣ будуть въ Hôtel Hammerand, VIII. Florianigasse 12, центральна стація для информацій Сѣчова „Stammcafé Wagner" VIII. Florianigasse 2, такожь льокаль товариства „Сѣчь" (VIII. Laudongasse 49 a. Hochparterre).

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ

Соймы краєвû маютъ бути скликанû ажь въ половинѣ грудня, такъ що напередъ ще ôдбудуть ся делеґаціи и сесія осѣнна рады державнои. Засѣданя рады державнои маютъ розпочати ся ажь въ половинѣ жовтня а по-при нихъ буде отверта сесія делеґацій такъ, що дебаты обохъ тѣлъ репрезентацийныхъ будуть ôдбувати ся рôвночасно. Вже зъ того слѣдуе, що буджетъ державный не буде уложеный передъ початкомъ буджетного року тымъ бôльше, що высокôсть спôльныхъ выдаткôвъ зависитъ ôдъ ухвалъ делеґацій. Ще до того на порядку дневнôмъ осѣннои сесіи рады державнои буде стояти трактатъ торговельный мѣжь Нѣмеччиною а Австріею, на що зверне ся цѣла увага парляменту. Середъ тыхъ обставинъ правдоподôбно нарады комісіи буджетовои надъ буджетомъ розпôчнуть ся ажь въ сѣчни на другôй сесіи а такожь сумнѣваютъ ся, чи нарады надъ проектомъ карного закона поступлятъ въ осени богато напередъ. Надъ спôльнымъ буджетомъ працюютъ теперь въ спôльныхъ міністерствахъ. При укладаню военного буджету берутъ на взглядъ пôдвысшенье кредиту, котре було недавно предметомъ нарадъ міністрôвъ. По уложеню буджету мае скликатись знову конференція міністрôвъ при кôнци вересня або при початку жовтня и она дасть свою апробату на буджетъ военный.

У Вѣдни розôйшлася поголоска, що въ короткôмъ часѣ въ кабінетѣ ґр. Таффого настануть деякû змѣны.

Про нову можливу ситуацію у вѣденьскôй палатѣ пословъ доносить Kremser Zeitung, орґанъ клерикальнои партіи, згадавши, що клерикалы хотять выступити зъ клюбу Гогенварта та перевести мѣжь собою нову орґанізацію въ сей спосôбъ, щобы ôдновити назадъ давный клюбъ Ліхтенштайна на основѣ клерикально-антисемітскои проґрамы. Ся нова орґанізація довершилась бы ажь на осѣннôй сесіи рады державнои въ Вѣдни. „Мѣжь нѣмецкими консервативными послами зъ мѣстъ и сельскихъ громадъ — пише згадана ґазета — бере верхъ пересвѣдченье, що дальше не можна выявляти саму лишь пôдлеглôсть правительству, бо добродушнû выборцѣ зачинаютъ що-разъ бôльше непокоитись. Нѣмецкимъ консерватистамъ, бôльше рѣшучимъ и независимымъ, стае въ клюбѣ Гогенварта вже за тѣсно, они бачутъ передъ очима зрôстъ партіи ліберальнои и затрату своего вплыву. Направа же того стану можлива лишь въ орґанізаціи нового клюбу, бо ґр. Гогенвартъ есть занадто правительственнымъ, анѣжь щобы мôгъ рѣшитись на якусь енерґічну акцію. Всѣхъ очи для того звернулись на кн. Ліхтенштайна, котрый есть загально любленый, независимый та занимае вызначне становище політичне за-для яснои соціяльно-політичнои проґрамы, а впрочôмъ уважаютъ его мужемъ дѣла. А однокимъ способомъ держати лібералізмъ въ шаху було бы, если бы нѣмецкû консерватисты сполучились въ одинъ клюбъ пôдъ проводомъ кн. Ліхтенштайна разомъ зъ христіяньскими соціялістами та прочими антиліберальными послами. Довѣдуемось що така акція вже зачалась. Добре було бы основати на початокъ великій независимый орґанъ консервативный, безъ котрого не може партія мати вплыву на загальну опінію."

Скрайна лѣвиця угорского парляменту загадала вытревати и дальше при тактицѣ обструкційнôй. Всѣ змаганя щобы наклонити скрайну лѣвицю до якогось компромісу, стали безуспѣшнû. Въ угорскихъ сферахъ правительственныхъ повстало теперь питанье, чи не далось бы парляментъ ôдложити або и розвязати. Здае ся, що до сего послѣдного средства, с. е. розвязаня парляменту не прийде, хочь Тиса и его прихильники бажаютъ того. Мабуть ажь въ серпни буде сесія парляментарна ôдложена. На разѣ мае вестись дискусія надъ реформою адміністраціи по давному, а при §. 1. гадаютъ деякû члены партіи независимыхъ поставити внесенье, щобы президентъ кабінету предложивъ монархови пропозицію розвязати парляментъ, абы край выборами мôгъ рѣшати квестію реформы адміністраційнои. Єсли бы таке внесенье дѣйстно поставлено, квестія розвязаня парляменту стала бы пекуча. Скрайна лѣвиця гадае, що правительство боить ся новыхъ выборôвъ.

На послѣднôмъ засѣданю поставивъ пос. Беетій именемъ всѣхъ опозиційныхъ пословъ интерпеляцію за-для нарушенои нетыкаемости посольскои. Бесѣдникъ вказавъ на пригоду мѣжь пос. Угрономъ а капітаномъ Узеляцомъ и тымъ вказавъ, що офіцеръ нарушивъ посольску нетыкаемôсть. — Ґр. Сапарій ôдповѣвъ, що годѣ за приватнû справы нападати на цѣлу офіцерску корпорацію и треба справу ôдослати до комісіи. — Парляментъ се ухваливъ.

На принятье французскои ескадры уставило ся 12 военныхъ кораблѣвъ и 4 торпедовû човна на великôмъ березѣ а 4 военнû кораблѣ на маломъ березѣ кронштадскомъ. Ентузіязмъ мѣжь публикою бувъ справдѣ великій. Хоругви повѣвали зъ кораблѣвъ, фортôвъ и домôвъ. Супротивъ ескадры выѣхало 40 приватныхъ пароходôвъ, переповненыхъ публикою. На пароходахъ помѣщено музику. Коли ескадра французска появилась, окружили ей пароходы о флягахъ французскихъ и россійскихъ. Музики грали марсиліянку середъ окликôвъ: Vive la France! коли зъ корабля французского Lurcouf вывѣшено россійску флягу, роздали ся наразъ зъ обохъ сторôнъ поздоровнû сальвы. Петербургска рада мѣска призначила на торжественный приемъ 15.000 рублѣвъ и привитала французску ескадру осôбною депутаціею. Въ честь ескадры устроить рада бенкетъ а крôмъ того въ дарунку кождому кораблеви французскому дасть срѣбну чашу зъ ôдповѣдною дедикаціею. Царь ôдъ себе буде гостити офіцерôвъ ескадры дня 26. липня а особно вел. князь Алексѣй дня 29. липня.

Ревеляціи зъ приватного житя царя Александра — пôдъ такимъ заголовкомъ выйшла сими днями рôвночасно въ Лондонѣ и Липску брошура, котрои безъименный авторъ признае ся Великороссомъ, знаючимъ тû справы, и старае ся доказати, що царя Александра годѣ обжаловувати за се, що ôдъ многихъ лѣтъ дѣе ся въ Россіи въ его имени на рôзныхъ поляхъ публичного житя. Пôсля автора, царь Александеръ III есть для політичного свѣта замкненою книгою. Окруженье царя ôдъ давна старало ся о се, щобы суть его характеру затаити передъ свѣтомъ, бо тымъ способомъ можна бы задурити свѣтъ, що все въ Россіи дѣе ся зъ царскои волѣ, а тымчасомъ причиною того суть неразъ лишь Игнатьевъ и Побѣдоносцевъ. Страшна смерть Александра II въ наслѣдокъ атентату нігілістôвъ зробила сильне враженье на его сынѣ и наслѣдника та наповнила его жаждою ôдплаты убійникамъ и всѣмъ тымъ, котрû були невдячнû супротивъ его ôтця. Тымъ успособленьемъ покористувались завѣстнû мужѣ не лишь, щобы знищити всѣ пляны, котрû розпочавъ царь Александеръ II и щобы усунути такихъ мужѣвъ, якъ Льорисъ-Меликовъ, котрû допомагали ему въ тôмъ, але такожь щобы потрясеному духови молодого царя не дозволити прийти до рôвноваги и супокою а навѣть удаременити вплывъ такъ праведнои женщины, якою есть жена царя даньска Дагмара. Не жахались тû мужѣ нѣякои лжи нѣ клеветы, если лишь треба було придушити шляхотнû порывы молодого царя, если треба було выступити противъ вырозумѣлого и ліберальнѣйшого поведеня. Интриґа зручно ведена дôйшла до того, що коли разъ царь выбиравъ ся въ подорожь по краю, щобы лично розглянутись у ôдносинахъ, и вже поѣзды заѣхали, шефъ поліціи петербургскои явивъ ся нагло передъ царемъ и остерѣгъ, що выкрыто заговоръ на житье царя. А розумѣесь, що заговоръ сей бувъ лишь выгадкою интриґантôвъ. Грôзнû проклямаціи, выроки смерти и иншû письма та печатанû погрозы, акû царь находивъ въ своѣй комнатѣ, въ книжкахъ, пôдъ подушками на своѣй постели и въ кишеняхъ своего одягу, пôдписанû екзекутивнымъ комітетомъ нігілістичнымъ, мусѣли довести царя до надзвычайного роздразненя, тымъ бôльше, що всѣ мѣры осторожности и наказы выкрытя злочинцѣвъ не довели до нѣчого. А не могло оно бути инакше, бо тû, котрымъ поручено слѣдство въ тыхъ справахъ, були самû справниками того, що мали выкрыти и покарати. Та кліка интриґантôвъ держить въ своихъ рукахъ цѣлу машину правительственну и царя, котрый непокоеный безнастанною обавою робить и зараджуе те все, що ему пôдсунуть дорадники. Царь Александеръ III не мавъ безпосередно прийти на престолъ, котрый перейшовъ на него по смерти старшого брата Николая. Єго характеръ душевный двоить ся; зъ однои стороны недовѣрчивый, зъ другои же сердечный именно що-до родинныхъ ôдносинъ, якъ се можна було добачити пôдчасъ гостины на даньскôмъ дворѣ.

До Pol. Corr. доносятъ зъ Лондону: Въ тутешныхъ кругахъ політичныхъ не сумнѣваютъ ся, що невдоволенье, выкликане въ Россіи за-для незаперечного наближеня Анґліи до трудержавного союза, не обмежить ся лишь на самыхъ маніфестаціяхъ россійскои дипльоматіи и прасы, але найде конкретну форму въ якôй-небудь активнôй акціи. А що въ Европѣ лишь вымково може лучити ся нагода, котра дала бы ôдчути Анґліи гнѣвъ Россіи, треба передваджувати, що россійске правительство постараесь допечи Анґліи въ Азіи, де въ многихъ точкахъ колідуютъ интересы россійскû зъ анґлійскими. Єсли се здѣйстнить ся, то треба приспособитись на нову еру россійско-анґлійскихъ конфліктôвъ. Ôдъ довшого часу иствуе рôдъ мира мѣжь обома сильными соперниками въ середнôй Азіи; настала майже цѣлковита перерва въ россійскôй аґітаціи, веденôй давнѣйше зъ такимъ жаромъ противъ морального становища Вел. Британіи въ державахъ сумежныхъ зъ Индіями. Въ Афґаністанѣ заносило ся вправдѣ якійсь часъ на споры о престолъ, въ котрыхъ Россія мачала пальцѣ, але се все перейшло досыть скоро безъ поважныхъ наслѣдкôвъ; навѣть о засадничихъ спорахъ граничныхъ ôдъ давна не було чути. Єсли гадка высказана повысше опираесь на правдивыхъ даныхъ, то ся иділля скоро скôнчилась бы. Здае ся, що заключеня лондоньскихъ кругôвъ політичныхъ опираютъ ся не лишь выключно на льоґічныхъ комбінаціяхъ, але такожь по части на певныхъ довѣрочныхъ информаціяхъ, вказуючихъ на рôзнû симптоматы. Въ азійскôмъ департаментѣ міністерства справъ заграничныхъ рушаютъ ся ôдъ якогось часу горячково; зъ того уряду мали выйти тайнû указки до командантôвъ въ середнôй Азіи, котрû, о скôлько звѣстно, мали выкликати деякû заворушеня мѣжь племенами а були призначенû на то, щобы приспорити Анґліи клопотôвъ. Анґлійцѣ розвинуть въ найблизшôй будучности подвоєну увагу на подѣѣ въ середнôй Азіи, такъ, що Россіи зъ трудомъ прийде выкликати неприемнû для Анґліи несподѣванки.

Мѣжь средствами, якѣ мають причинити ся до укороченя автономіи финляндскои, есть проектоване заостренье прасовыхъ законôвъ для Финляндіи. Россійскѣ круги правительственнѣ сконстатували, що постановы нинѣ обовязуючого закону у Финляндіи дають за велику свободу прасѣ у высказуваню своихъ гадокъ и въ наслѣдокъ того дуже розширила ся опозиція супротивъ мѣръ правительственныхъ, котрѣ вже заведено а деякѣ суть ще проектованѣ. Длятого маесь зъ одной стороны дуже заострити призволенье на выдаванье дневника, а зъ другои стороны розширити власть ґенералъ-ґубернатора въ тôмъ напрямѣ, щобы можна удѣлити часописи осторогу або по просту безъ попереднои остороги заказати выдавництво ґазеты. Одна въ найповажнѣйшихъ ґазетъ финляндскихъ „Nya Pressen“ каже, що нарôдъ финляндскій засуджено могучимъ голосомъ на мовчанье а особливо въ тôй порѣ, коли вороги Финляндіи змагають оклеветати той нарôдъ и обдерти его зъ вольностей. Фінскѣ интересы не знайдуть вже нѣякихъ больше оборонцѣвъ въ краю, бо праса заступлена лише офиціяльными часописями. Кождый нарôдъ, — кôнчить ся ґазета — котрый привыкъ до самоуправы, стараесь высказати свои надѣѣ и журбы прасою; если ему на его власнôй земли замкнуть ся та дорога, тогдѣ звертае ся онъ до заграничнои прасы. Але досвѣдъ навчае, що се політичный нерозумъ присилувати нарôдъ, щобы онъ зôйшовъ на ту небезпечну дорогу.“ — Nya Pressen высказала правду але петербургскѣ кружки рѣшаючѣ не хотять ее гôдно оцѣнити.

—

Потверджае ся вѣсть, що цѣсарь Вільгельмъ мае взяти участь въ слѣдуючôмъ мѣсяци въ великихъ маневрахъ кавалеріи. Сѣ маневры ôдбудуть ся въ околици Бидгощи и мають мати велике значѣнье стратеґичне, бо на нихъ пороблять ся досвѣды що-до змѣны тактики и умундурованя кавалеріи.

До Fremdenblatt-у доносять зъ Берлина, що на новôй сесіи парляментарнôй зажадаесь новый досыть значный кредитъ головно на будову новыхъ зелѣзниць стратеґичныхъ.

—

Король сербскій переѣхавъ зъ Бѣлгороду до Кладовы, а по дорозѣ явило ся всюды населенье зъ побережныхъ селъ зъ церковными хоругвами. Въ честь короля пôдносили оклики: Живіо! и стрѣляно зъ моздѣрѣвъ. Мешканьцѣ въ Ґрадиште супроводжали короля на цвѣтами украшеныхъ корабляхъ музикою та спѣвомъ. Въ Кладовѣ выѣхала на стрѣчу цѣла артилеріи та маса народу зôбрала ся на берегу. Король пересѣвъ ся на пароходъ „Оріентъ“, на котрôмъ принимавъ депутацію сербскои громады зъ Турнъ-Северину. Посолъ россійскій въ Букарешту Фонтонъ приѣхавъ нарокомъ ажь до Турнъ-Северину и бувъ также принятый королемъ на помостѣ „Оріенту“. — Въ честь короля сербского мае ôдбутись въ Краснôмъ Селѣ велика парада а въ Петергофѣ велике торжество.

Вѣденьска Presse, обговорюючи подорожь короля Александра, добачае въ нѣй лишь намѣръ реґенціи сербскои заманіфестувати політичне зближенье Сербіи до Россіи. Було політичною похибкою короля Міляна, що помимо упôмнень австро-угорскои дипльоматіи заняли вороже супротивъ Россіи становище. Зближеньемъ сербско-россійскимъ не змѣнили ся въ нѣчôмъ природнѣ ôдносины Сербіи до Австріи. Кождый щирый приятель Сербіи мусѣвъ бажати, щобы вже покôнчились разъ споры мѣжь кабінетомъ петербургскимъ и бѣлградскимъ. Есть призначеньемъ Сербіи, щобы въ своѣй політицѣ держалась все шляху посередного мѣжь Вѣднемъ а Петербургомъ и гостина въ Петербурзѣ та въ Ишль суть доказомъ, що Растичь добре розумѣе сю задачу.

Анґлійскѣ ґазеты инакше задивлюють ся на сю подорожь. Standard пише, що подорожь есть дальшимъ доказомъ, що тридержавный союзъ есть доконечный. Годѣ заперечати, мовь бы Россія не мала пляну заколотити европейскій миръ, на Балканѣ веде она зачѣпну політику, а доказомъ того гостина сербского короля.

Румуньскѣ ґазеты жалують, що король Александеръ выразно вымовивъ ся ôдъ торжерственного принятя въ Турнъ Северинѣ.

О переговорахъ передъ подорожею молодого короля сербского пишуть до Köln. Ztg. зъ Бѣлграду, що Ристичь проектувавъ зъ разу лишь подорожь короля до Парижа, щобы побачитись зъ ôтцемъ, а офиціяльне представленье короля по дворахъ хотѣвъ ôдложити ажь до повнолѣтности. Однакъ посолъ россійскій заявивъ, що було бы пожадане, щобы король ще передъ тымъ ôдбувъ подорожь до Россіи та симъ способомъ давъ высказъ истнуючимъ теперь ôдносинамъ мѣжь Россією а Сербією. Гадають въ Бѣлградѣ, що Персіяні дѣлавъ зъ порученя царя и выжидають загально, що россійска дипльоматія займе больше рѣшуче становище. Мабуть царь заявить, що молодый его похрестникъ есть однымъ зъ немногихъ приятелѣвъ Россіи — подобно якъ се сказавъ недавно про чорногорского князя. Спеціяльно же надѣють ся въ Бѣлградѣ, що пôдчасъ присутности найважнѣйшихъ достойникôвъ сербскихъ въ Петербурзѣ буде можна наклонити царя до велико-сербскихъ змагань.

Король Александеръ сербскій — якъ доносить Fremdenblatt — прибуде 9 серпня окремымъ поѣздомъ двôрскимъ зъ Петербурга до Вѣдня. Поѣздъ приѣде по полудни. На двôрци зелѣзничôмъ повитають короля члены цѣсарскои родины и начальники властей цивильныхъ та войсковыхъ. Король замешкае яко гôсть въ цѣсарскôмъ замку черезъ одинъ день а слѣдуючого дня выбересь до Ишль, де ôдвѣдае цѣсаря. Зъ королемъ поѣде сербскій посолъ Симичь.

—

Въ Великôй Британіи зачинають приготовлюватись до выборôвъ парляменту, котрѣ, якъ сподѣють ся, будуть переводити ся въ роцѣ 1892, хочь недавно Сальсбері высказавъ ся, що выборы ôдбудуть ся доперва въ вересни 1893 р. Змѣна верховодячихъ особъ не тôлько истнуе яко пекуча квестія мѣжь Ирляндцями, надъ котрыми провôдъ задержить ще Макъ-Керти до кôнця сесіи парляменту, але также и въ правительственнôй партіи консервативнôй. Провôдникъ партіи въ низшôй палатѣ льордъ Смітъ е чоловѣкъ знемощѣлый котрый невôдповѣдный на голову партіи парляментарнои, де потрѣбно впливового парляментариста. На его наслѣдника мае бути выбраный Бальфуръ, старшій секретарь ирляндскій, котрого и Сальсбері уважае за вызначну силу партіи консервативнои. На мѣсце Бальфура въ урядѣ ставъ бы Джонъ Ґорстъ, котрый доси бувъ секретаремъ державнымъ въ Индіи. По при змѣну особъ появляе ся также и змѣна въ деякихъ поглядахъ и проґрамахъ. Недавно донесли ґазеты, що правительство мае намѣръ перевести реформу льокальнои адміністраціи въ Ирляндіи. Та вѣсть показала ся правдивою и Бальфуръ заповѣвъ, що ôдповѣдный проектъ предложать вже на слѣдуючôй сесіи. Сей біль мае выготоватись на такихъ самыхъ засадахъ якъ ôдповѣднѣ проекты для Анґліи и Шкоціи. Въ парляментѣ запытано ся, чи правительство може по переведеню реформы числити на ирляндскихъ пословъ, на що посолъ Тимотей Геалъ кликнувъ: „Безпечно!“ Въ міністеріяльныхъ кружкахъ говорять, що будучій проектъ буде майже такій самый якъ давный проектъ home-rule ліберальнôвъ. Недавно выголосили Бальфуръ и Парнель бесѣды, котрѣ вважають вже за бесѣды пôдготовляючѣ до выборôвъ. Бальфуръ говоривъ въ Гатфільдѣ про конечну потребу скорои и основнои орґанізаціи. Успѣхъ выборôвъ онъ не вважае певнымъ, хочь правительство осягнуло великѣ результаты въ послѣднôй сесіи. Давный вождь ирляндскои партіи, Парнель державъ бесѣду въ Нюкастль, въ котрôй сказавъ, що ліберали выйдуть безъ сумнѣву побѣдоносно зъ выборôвъ, але онъ не мае вже довѣрія до Ґладстона, Морлея, Гаркурта, бо они не выповнять бажань Ирляндцѣвъ. Нѣхто зъ ліберальнôвъ не гадае вже додержати проектованого home-rule. А зô взгляду що правительство предложить реформу управы мѣсцевои, Парнель зладивъ новый проектъ home-rule, але вже опустивъ зъ него деякѣ попереднѣ домаганя. Свои жаданя розширяе онъ теперь и на поле соціяльне а головнѣ точки его проекту суть: розумна свобода и самостôйность Ирляндіи безъ сепаратизму, зниженье чиншу за наемъ земель, робота для робôтникôвъ и пôднесенье платнѣ.

—

Ново-именованый нунцій папскій Феррата приѣхавъ вже до Парижа. Онъ мае бути дуже способный дипльоматъ и добре знае французскѣ обставины, бо попередно займавъ мѣсце секретаря при парискôй нунціятурѣ. Якъ звѣстно, папа кладе велику вагу на заступництво париске и задача тамъ справдѣ не легка, тымъ больше, що партія клерикальна у Франціи подѣлила ся недавно на двѣ части. Одна признала републиканьску форму правлѣня а друга ще доси не зрекла ся идеи реставраціи монархізму. Новый нунцій, якъ кажуть, мае погодити обѣ фракціи. Републиканьске правительство знову бажае, щобы нунцій стоявъ на становищи новои партіи католицкои, котра признае истнуючій станъ рѣчей. И коли нунцій Феррата предложивъ Карнотови свои письма завѣрнѣ, Карно зазначивъ, що папа дуже зичливый для народу французского та що онъ зъ своеи стороны буде старати ся всѣми силами, щобы ôдносины мѣжь престоломъ папскимъ а Францією заховались якъ найлѣпшѣ. При тôмъ ще додавъ, що на его місіи лежить велика ôдвѣчальнôсть. На те президентъ републики ôдповѣвъ: „Ваша Всечестнôсть знаете французскій нарôдъ та его велику любовь до републиканьскихъ институцій. Знанье людей та справъ улекшить Вашôй Всечестности выконанье сеи задачѣ, на котрои велику ôдвѣчальнôсть Вы покликались. Мирна місія нунція апостольского буде мати за собою въ кождôмъ разѣ помôчь правительства републики.“

НОВИНКИ.

— **Жиды-пôдофіцiры въ рускихъ полкахъ.** Вѣденьска Officiers-Ztg. розказуе, що головно-камандуючій ґенералъ Галичины всходнои пôдчасъ однои инспекційнои подорожи замѣтивъ, що пôдофіцiры въ однôмъ полку майже самѣ — жиды. Полковникъ старавъ ся оправдати сю бьюту въ очи появу тымъ, що Русины не вмѣють по нѣмецки, а жиды вмѣють и длятого лишь они однѣ способнѣ на пôдофіцирôвъ. Однакожь головный командуючій ґенералъ наказавъ на будуще пôдносити Русинôвъ на ступенѣ пôдофіцирскѣ и въ тôй цѣли старатись привчити ихъ пôсля потребы нѣмецкои мовы. Offiz. Ztg. пôдносить се зарядженье головного командуючого не лише зъ того огляду, що Русинамъ дѣялась кривда [kränkende Zurücksetzung], але ще й длятого, що пôдофіцiры мають впливати морально и выховуючо на вояковъ.

— **Краєва рада шкôльна** ухвалила на засѣданю въ дня 16 н. ст. липня: Признати оо. Бернардинамъ въ Самборѣ за ôдступленье костела на богослуженье для молодѣжи ґимназіяльнои рôчну ремунерацію 80 зр.; затвердити учителемъ Корн. Гека въ Стрыю; признати четвертый додатокъ пятилѣтный Сев. Арцтови директорови ґимназіи въ Вадовичахъ и Мар. Ломницкому професорови IV ґимназіи у Львовѣ; именувати суплентами: Тад. Цвойдзиньского для Бохнѣ, Юл. Гавла для Бродôвъ, Войт. Блотницкого для ґимназіи св. Анны въ Краковѣ, кс. Павла Равского для III ґимн. въ Краковѣ, Ант. Зубчевского для II ґимн. у Львовѣ, Франц. Бизоня и Альб. Шрвера для ґимназіи Францъ Іосифа у Львовѣ, Брон. Мерку для школы реальнои въ Краковѣ, перенести суплентôвъ: Блаж. Юрковского зъ Стрыя до Бучача, Войт. Туроша зъ Станіслава до Бучача, Каз. Еляша зъ Бучача до Ярослава, Льва Дольницкого зъ II ґимн. въ Краковѣ до Коломыи, Ант. Ленчовского зъ ґимн. св. Анны до II ґимн. въ Краковѣ, Теоф. Мрица зъ Самбора до рускои ґимназіи у Львовѣ, д-ра Теоф. Нахера зъ Станіслава до II ґимн. у Львовѣ, Стан. Зьобровского зъ школы реальнои у Львовѣ и Ст. Млодзяновского зъ Перемышля до IV ґимн. у Львовѣ, Юл. Добряньского зъ Бучача и Леон. Кузьму зъ рускои ґимназіи у Львовѣ до Перемышля, Ив. Белю и Фр. Бараньского зъ III ґимн. въ Краковѣ до Рашева, П. Миртиньского зъ Станіслава до Самбора, Ант. Новака зъ Ясла до Санока, Ив. Литиньского зъ Бродôвъ и Ив. Любачевского зъ Ярослава до Станіслава. Бр. Старецкого зъ Бучача до Бережанъ, Тад. Копистиньского зъ II ґимназіи у Львовѣ до Тернополя, Іос. Шидловского зъ II ґимназіи у Львовѣ и Ад. Арендта зъ школы реальнои въ Тернополи до школы реальнои у Львовѣ, Ив. Ґудзка зъ Бережанъ до Стрыя и Стан. Урбаньского зъ Станіслава до Бродôвъ. Дальше ухвалила рада преліминарь шкôльный на р. 1892, ухвалила зачислити до дозволеныхъ книжокъ для шкôльныхъ бібліотекъ: Instrukcya do nowego elementarza polskiego, zarazem zarys specyalnej metodyki klasy elementarnej, Меч. Барановского, перемѣнити ôдъ 1 н. ст. вересня школы филіяльнѣ: въ Руданцяхъ, Гуменци и Кукизовѣ повѣту львôвского и въ Розвеници повѣту ярославского на школы етатовѣ а школу етатову въ Горожанѣ повѣту Рудки на двоклясову о двохъ учителяхъ, зорґанізувати ôдъ 1 н. ст. вересня 1891 школу филіяльну въ Мыслôвцѣ повѣту бережаньского.

— **Зъ Калуского пишуть намъ:** Минувшои суботы навѣстила повѣнь область повѣту калуского, черезъ котру плыве рѣчка Бережничка. Та рѣчка наробила дуже богато шкоды въ селахъ Угриновѣ середнôмъ и старôмъ, въ Бережници и Пôдмихайлю. Вода була въ хатахъ, забрала много сѣна и понищила засѣвы на огородахъ. Въ Угриновѣ середнôмъ забрала рѣка майже цѣлу дорогу, що веде черезъ село по-надъ згадану рѣку.

— **Міністеръ торговлѣ,** Маркизъ Бакегемъ, мае приѣхати, якъ доносить черновецка Gaz. Polsk., 24 н. ст. липня до Черновець. Подорожь ся мае на цѣли нарады въ справѣ полученя шляху зелѣзницѣ Черновцѣ-Новоселиця зъ новою россійскою зелѣзницею зъ Жмеринки. Якъ пишуть, то правительство россійске мало вже въ послѣднôй хвили розгадатись и не хоче мабуть свого нового шляху зелѣзничого лучити зъ коморою въ Новоселици.

— **Невыплатнôсть повѣтовои „Народнои Торговлѣ“ въ Сяноцѣ** оголошуе вѣденьскій Creditorenverein.

— **Девнадцять новыхъ урядôвъ податковыхъ** намѣряе міністерство скарбу отворити въ Галичинѣ ôдъ 1 н. ст. грудня 1891 р. Мѣсця, де тѣ уряды мають отворити ся суть слѣдуючѣ: Бѣчъ, Буковско, Хородôвъ, Добчичѣ, Фриштакъ, Глиняны Грималôвъ, Любачѣвъ, Потокъ золотый, Радомысль, Розвадôвъ и Тлусте.

— **Нещасна пригода** лучила ся сими днями въ Ритрѣ повѣта ново-сандецкого. Якійсь п. З. зô Львова, якъ доносить Dzien. Polsk., и п. Кізель, котрого отецъ недавно умеръ, полишаючи численну родину, выбрали ся онегды на польованье. Одного дня вечеромъ пôдстрѣлили великого оленя и умовили ся, що рано зôйдуть ся, щобы его дальше слѣдити. Уложили ся о напрямъ сего нещасного ходу и означили мѣсце де зôйдуть ся. Тымчасомъ рано пôйшовъ Кізель иншою дорогою такъ, що увôйшовъ въ обсягъ стрѣлу п. З. Той чуючи, що щось шелестить въ корчахъ а не довиджуючи для короткозорости, выстрѣливъ и положивъ свого товариша трупомъ на мѣсци.

— **Процесъ о зраду державну** ôдбувавъ ся сими днями въ Петербурзѣ противъ офіцира маринарки Ґустава Шміда. Шміда обжалувала прокураторія державна, що онъ выкравъ пляны укрѣпленъ Кронштаду и продавъ ихъ нѣмецкимъ и анґлійскимъ аґентамъ. Судъ признавъ Шміда виннымъ и засудивъ его на трилѣтне засланье на Сибѣръ та на утрату правъ горожаньскихъ. Яко лагодячу обставину признано се, що обжалованый не мавъ зъ свого злочиньства нѣякого хôсна, бо писарь Муринскъ, котрый посередничивъ въ переговорахъ зъ аґентами, задержавъ собѣ выплаченѣ за пляны грошѣ. Зъ низького вымѣру кары выходить ще и се, що пляны тѣ певно нѣ дочого не були здалѣ.

— **Сварнѣ монахôвъ въ Вефлеемѣ.** Помимо тымчасового утихомиреня вефлеемскои аферы, продовжають ся дальше малозначнѣ споры мѣжь тамошнымъ грецкимъ и латиньскимъ духовеньствомъ. Розходить ся ту неразъ о найменшѣ дрôбницѣ. Такъ на пр. повставъ недавно спôръ мѣжь обома духовеньствами о дзвоненье въ церквѣ ясель вефлеемскихъ. Одъ найдавнѣйшихъ часôвъ бувъ такій звычай, що латинники и греки не рôвночасно лишь однѣ по другихъ ôдправляли свои богослуженя. Теперь почали Греки заразъ дзвонити, скоро лишь почули, що латинники дзвонять. Позаякъ грецкѣ дзвоны о много больщѣ якъ латиньскѣ, то розумѣе ся, латиньскихъ дзвонôвъ нѣчого не чути а се латинникôвъ дуже гнѣвае. Ще чуднѣйша на пр. така причина спору: Въ печерѣ суть на стѣнахъ драперіи, що належать по части Грекамъ, по части латинникамъ. Обѣ стороны скроплюють ружаною водою свою часть драперій. Лучае ся часто, що грецкій священикъ кропличи, покропить чи умысно чи зъ неуваги и часть латиньскихъ драперій. Латинники пôдносять заразъ противъ того свои протесты и починае ся сварка. Або така рѣчь: Латинники мають право чистити въ церквѣ помôстъ а Греки обтирати зъ пороху стовпы. Отже обтираючи стовпы, позамѣтае неразъ якій тамъ Грекъ и помôстъ наоколо стовпа а латинники пôдносять заразъ протестъ. Хочь тѣ сварки дуже дрôбнѣ и маловажнѣ, то однако могли бы они выкликати зъ часомъ заколотъ релiґійный въ Вефлеемѣ, если бы не державы, опѣкуючѣ ся обома вѣроисповѣданями въ Палестинѣ, котрѣ постановили усунути справу вефлеемску зъ порядку дневного зъ огляду на ихъ теперѣшнѣ ôдносины. Все-жь таки ôдъ часу до часу будуть монахи вефлеемскѣ пригадувати свѣтови на непогоджену релiґійну справу.

— **Пôдвысшенье платнѣ офіцирскои.** Въ міністерствѣ войны ôдбували ся послѣдними днями засѣданя, на котрыхъ нараджувано ся надъ пôдвысшеньемъ платнѣ офіцирскои, почавши ôдъ поручника ажь до капітана першои клясы. Якъ доведуе ся Mil. Ztg., хоче управа вôйскова звести додатки службовѣ а натомѣсть пôдвысшити платню. Дотеперь побирали: поручникъ 50 зр., надпоручникъ 60 зр., капітанъ другои клясы 75 зр. а першои клясы 100 зр. мѣсячно а крôмъ того зъ выимкою капітана першои клясы додатокъ службовый мѣсячно по 10 зр. такъ, що цѣла мѣсячна платня офіцирôвъ выносила 60 зр., 70 зр., 85 зр. и 100 зр. Пôсля нового проекту мае побирати поручникъ 70 зр., надпоручникъ 80 зр., капітанъ другои клясы 100 зр. а першои 120 зр. Проектъ сей не есть до теперь ще ухваленый.

— **Самоубійства.** Въ мѣсцевости Оква на Буковинѣ арештовано сими днями селянина Теодора Твердохлѣба за крадѣжь и замкнено его въ громадскôмъ арештѣ. Коли другого дня вôйтъ въ товариствѣ патролюючого жандарма прийшовъ до арешту громадского, знайшовъ Твердохлѣба завѣшеного безъ житя. — Друге самоубійство на Буковинѣ лучило ся въ Ипотешти повѣту сучавского, де 18 н. ст. липня пôдрѣзавъ собѣ горло бритвою селянинъ Николай Чепюкъ. Живого ще ôдвезено до шпиталя въ Сучавѣ, де до кôлькохъ годинъ умеръ. Причина самоубійства не звѣстна.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ тромъ реформованымъ монастирамъ оо. Василіянъ въ Добромили, Лавровѣ и Кристинополи по 500 зр. запомоги. — Дня 4 н. ст. серпня ôдбудесь вѣнчанье п. Ольги Санкъ, доньки греко-кат. пароха зъ Себечева зъ Василемъ Лаврецкимъ окôнченымъ богословомъ.

Господарство, промыслъ и торговля.

Ц. к. упривил.

Assicurazioni Generali въ Трієстѣ

заложена въ роцѣ 1831.

Головна аґенція для Галичины у п. М. Дубеньского у Львовѣ, улица Сикстуска ч. 43 В. Въ мѣсяцю червни 1891 року въ ôддѣлѣ убезпеченъ на житье тов. Assicurazioni Generali внесено 630 внесенъ на суму 1,970.145 зр. а. в., а выставлено полiцъ 535 на суму 1,526.170 зр. а. в. Одъ 1 сѣчня до 30 червня 1891 р. внесено 3621 внесенъ на 11.777.542 зр. а. в., а выставлено 3061 полiцъ на суму 9.694.397 зр. а. в. Заповѣдженѣ шкоды въ тôмъ ôддѣлѣ ôдъ 1 сѣчня до 30 червня 1891 р. выносять 895.016 зр. а. в.

Выказаный станъ убезпеченъ ôддѣлу житьевого выносивъ въ дни 31 грудня 1890 р. 124.121.441 зр. въ капіталахъ и 198.881 зр. в. а. въ рентахъ на 48.639 полiцахъ, на що резервовано въ готôвцѣ 28.927.291 зр. а. в. Заплаченѣ шкоды въ 1890 р. въ ôддѣлѣ житьевôмъ выносять 1,580.843 зр. а. в., а для всѣхъ галузей ôдъ часу заложеня товариства (1831 року) пôсля щорôчныхъ выказôвъ выплачено 235.717.767 зр. 43 кр. а. в.

Товариство признае належачимъ до чинной арміи або обороны краевои на случай вôйны важнôсть забезпеченя до сумы 5.000 зр., а приналежнымъ до загального ополченя, на случай ихъ покликаня до чинной службы, вартôсть забезпеченя до сумы 15.000 зр. безъ доплаты якои небудь преміи.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Краева рада шкôльна розписуе конкурсъ на посаду сталого учителя старшого для науки господарства при мужескôй семинаріи учительскôй у Львовѣ зъ речинцемъ до кôнця липня. Першеньство мають кандидаты зъ студіями унiверситетскими и уздôбненьемъ до удѣлюваня исторіи природнои.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 25 липня. Цѣсарь приѣде до Вѣдня 19 серпня, ôдтакъ поѣде на маневры а опôсля на выставу до Праги. — Говорять, що мін. Штайнбахъ одержить гôднôсть тайного совѣтника. — Правительство выготовило проектъ закона о промесахъ а рôвножь гадае зарядити, щобы податокъ можна платити черезъ почтовѣ касы щадничѣ.

Бѣлградъ 25 липня. Фльотиля болгарска и румуньска витали торжественно пароходъ, на котрôмъ ѣхавъ король Александеръ.

Берлинъ 25 липня. Нѣмецкѣ ґазеты холодно высказують ся о гостинѣ французскои ескадры въ Кронштадѣ, а Voss. Ztg. доказуе, що царь не змѣнить своеи засады, не робити нѣякихъ зобовязань.

Парижъ 25 липня. Париска рада мѣска переслала телеґрафічно подяку петербургскôй радѣ мѣскôй за повитанье ескадры. — Лишь одна ґазета Temps остерѣгае Французôвъ передъ надто великимъ ентузіязмомъ, бо Россія буде все вести свою чисто россійску політику.

Софія 25 липня. Agence Balcanique заявляе урядово, що донесенье, мовь бы Стамболовъ заявивъ, що выцофае ся зъ політичного житя, если сего року не буде признана независимôсть Болгаріи — есть выгадкою. Правительство болгарске хоче розвивати и укрѣпити свою призязнь зъ Туреччиною.

Oesterreichisch-ungarische Finanz-Rundschau.

Въ часѣ свого истнованя зъєднавъ собѣ „Австрійско-угорскій перегладъ фінансовый“ широкій кругъ читателѣвъ за-для свого знаменитого справозданя про всякій подѣѣ на поли **обороту грошми и ефектами зъ специяльнымъ увзглядненьемъ паперôвъ на умѣщенье капіталôвъ**. Єго девіза лишить ся та сама що передъ тымъ: **безпарціяльнôсть и обєктивнôсть**. Дотеперѣшный успѣхъ заохочує насъ остати вѣрными тôй програмѣ. Мы просимо всѣхъ, що интересують ся біржою, щобы пересвѣдчили ся о правдѣ сказаного тымъ, що зажадають **примѣрникôвъ на показъ**. **Передплата** поставлена, бо обчислена на ширшій кругъ, надзвычайно низька и коштує за 52 обємистыхъ чиселъ **1 зр. рôчно**.

Адміністрація австр.-угор. перегляду фінансового
Wien, I., Wallnerstrasse 11.

Надôслане.

Д-ръ Лонгинъ Озаркевичь

створивъ

канцелярію адвокатску

въ ГОРОДКУ коло Львова (ринокъ ч. 5.)

Специялістъ недугъ шкôрныхъ и венеричныхъ

Д-ръ Казимиръ Подлевскій

бôдбувши специяльні студія на клініках проф. Фурніеръ-Бесніеръ въ Парижи, Ляссара въ Берлинѣ и Копосія у Вѣдни, замешкавъ при ул. Собѣского ч. 10. (Дôмъ переходовый зъ ул. Валовои ч. 9)

Ординує бôдъ 11 до 12 и бôдъ 3 до 5.

ОКУЛІСТЪ и ОПЕРАТОРЪ

школы вѣденьскои и берлиньскои

Д-ръ Д. Меллєръ

ординує бôдъ 9—12 и бôдъ 4—6 годины

ул. Ягайлоньска ч. 6.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні райцайзи, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарації найдешевше и найскорше.

Замовленя въ провінцій адресувати: „**Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ**“

Д-РА РОЗЫ

БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ

єсть вже бôльше якъ бôдъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, бôдбиваня усуваюче и лагôдно розвôльняюче

средство домове

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бôльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну законно депоновану.

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.

Такожь можна купити:

Прагску універсальну масть домову

Она пôсля многихъ досвѣдôвъ знаменито полагоджує чищенье, грануляцію и загоєнье пораненыхъ мѣсць а крôмъ того дѣлає умиряючо и розкладає бôль. 3700 14—50

Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бôльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.

Головный складъ

B. Fragner, Prag,

Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.

Розсылка почтова що дня.

Зниженѣ цѣны цукру

въ головѣ 1 кільо — 33 кр.
на вагу 1 кільо — 34 кр.
въ кôсткахъ або муцѣ 1 к. 36 кр.

поручає

ТОРГОВЛЯ

КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА

у Львовѣ.

Змѣна льокалю.

Пôдписаный має честь повѣдомити, що перенѣсъ свою робôтню кравецку зъ ул. Галицкои ч. 12 на ул. **Ягайлоньску ч. 8 въ партерѣ.** Другій головный вхôдъ зъ ул. **Рейтана ч. 2.**

Дякуючи Впов. Родимцямъ за дотеперѣшні взгляды и упрашаючи о нихъ на дальше, остаю зъ глубокимъ поважаньемъ

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

мешкає у Львовѣ ул. Ягайлоньска ч. 8 въ партерѣ; другій головный вхôдъ въ улицѣ Рейтана число 2. 3856

Кістяки Гольбайна

Образки з житя

дôстане

въ редакцій „**Зеркала**“

по 15 кр. (зъ почтовою пересылкою по 20 кр.)

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

п. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ денномъ найточнѣйшомъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнѣ
5% листы ипотечнѣ преміованѣ
5% " " безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% " Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 127—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% " " буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзницъ державныхъ
4½% " пропінаційну угорску
4% угорскѣ облігаціи индемнізаційнѣ

а всѣ тѣ папери Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає бôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѣ вылосованѣ а вже платнѣ мѣсцевѣ паперы цѣннѣ, такожь залеглѣ купоны за готôвку, безъ нѣякого бôдчисленя, а замѣсцевѣ лишь за бôдчисленьемъ справедливыхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляє новѣ аркушѣ купоновѣ, за зворотомъ коштôвъ, котрѣ самъ поносить.

Инструктора домашного

глядає ся для ученика зъ II-ои кл. нѣмецкои гімназіи у Львовѣ почавши бôдъ 1 н. ст. вересня с. р. Инструкторъ дôставъ бы мешканье и харчь, але — крôмъ своихъ студій — не смѣвъ бы мати вже бôльше занятъ.

Зголошуватись належить до дня 15 н. ст. серпня на адресу Впр. о. Билиньского, крилошанина, пробуваючого въ Микулинцихъ.

БАН-

дажѣ руптуровѣ, суспензорія

такожь

францускѣ специяльности

въ добрôмъ родѣ

съ магазину товарôвъ модныхъ, бѣля мужеского, товарôвъ галянтерійныхъ, выробôвъ рукавичничихъ, парфумеріи и т. п.

поручає найдешевше

ТОРГОВЛЯ

БРАТÔВЪ ЛЯНГНЕРÔВЪ

Львôвъ, Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

Цирк братôвъ Сідолі

Дирекція Цезаря Сідолі

ул. Шпитальна ч. 3

(плацъ Голуховскихъ)

въ Недѣлю 1-го серпня 1891

безусловно отворенье ґалевымъ представленьемъ. Близші вѣсти подадуть анонсы и плякаты.

Авізо! Адресъ умебльованыхъ комнатъ и помешкань коло цирку глядає ся. Зголошеня зъ поданьемъ улицѣ и числа дому до пôдписаного

I. НЕҐРІ

репрезентантъ циркуСідоліого Готель Лянгъ ч. 37.

(Ноирося, Львів.)

Повѣсти О. Федьковича

ЧАСТЬ I.

Сторôнъ 1—78. **Цѣна 20 кр** (съ пересылкою почт. 25 кр.)

Дôстати можна въ друкарни тов. им. Шевченка у Львовѣ и въ книгарни Ставропигійскôй.

КОСЫ зъ маркою **„КОСАРЬ“**

зъ англійскои срѣбно-сталѣ (Silver-Steel)

!!! розсылає выключный складъ фабричный для Австро-Угорщины !!!

Л. МІНЦЕРА въ Дрогобичи

(ГАЛИЧИНА.)

Тѣ косы бôзначують ся **легкостію, подвôйнымъ гартомъ, остроєѣчностію и суть найже не до зломаня.** Одно поклепанье выстає на довшій часъ. Навѣть безъ попередного клепаня надають ся до остреня. За одноразовымъ заправленьемъ (острымъ каменьемъ) косить до 120 кровъ и найтвердшй травы гôрскій.

За доброту кождои косы приймає ся повну ґарантію.

Косы доставляє ся у формѣ краєвôй и въ довготахъ довôльныхъ по цѣнахъ:

Довгота косы	62	65	70	75	80	85	90	cmtr.
Цѣна за штуку	1·—	1·05	1·10	1·20	1·30	1·40	1·50	зр.

Брусокъ 15 кр.

Высылка скора, лишь **за готôвку або послѣплатою** почтою або зелѣзницею; фрахтъ бôдъ одиои косы выносить 2 до 3 кр. при бôдборѣ що найменше 10 штукъ.

Численнѣ посвѣдченя о добротѣ кôсъ долучає ся до пересылки.

Осторожно передъ обманьствомъ!!! Правдивѣ суть лишь косы съ маркою „Косарь“ выбитою на бôдворотнôй сторонѣ питки и спровадженѣ прѣсто бôдъ фірмы. 3889 (8—?)

Л. Мінцеръ въ Дрогобичи (Галичина)

Господарѣ збираючѣ замовленя мають провізію.

Нове раціональне лѣченье
Свѣдоцтва реномованыхъ лѣкарѣвъ.
Нешкôдне, безъ лѣкôвъ.

Всѣмъ недужимъ на нервы

найгорячѣйше поручаєсь брошурку выдану въ 21 накладѣ **Романомъ Вайсманомъ:**

Über Nervenkrankheiten und Schlagfluss, Vorbeugung und Heilung.

Безплатно можна одержати зъ **аптики К. Крижановского у Львовѣ.** 3853

ИСТОРІЯ РУСИ ч. I. II. III. IV. V. — Цѣна за 1 часть 15 кр. За всѣ части 80 кр. Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“ ул. Вôрменьска ч. 27

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

Найбôльшій по французки уладженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.

Сезонъ 1891.

Звѣстне найдешевше жерело закупна.

Найбôльшій складъ єсть якъ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ подѣленый на много бôддѣлôвъ.

Оддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гаптôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасамантерій, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ приборôвъ кравецкихъ.

Оддѣлъ II. Капелюхи дамскѣ, дѣвочѣ и дѣточѣ выробы найчѣльковѣ для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, а ві d'Ecosse, горсеты и запаски для дамъ и дѣтей.

Оддѣлъ III. Краваты мужескѣ, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и маншеты, парасолѣ англійскѣ, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и англійскѣ рукавички.

Оддѣлъ IV. Рукавички дамскѣ, шкôрковѣ, дамьскѣ, шведскѣ и англійскѣ, а такожь рукавички шовковѣ, вовнянѣ и нитянѣ.

Оддѣлъ V. Вахлярѣ чорнѣ и кольоровѣ набалѣ и вечоры, та великій выбôръ японьскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ.

Оддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.

Оддѣлъ VII. Станики трикотовѣ и джерсеѣ для дамъ по зр. 1·90, 2·10, 3·50 до 15 и выше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку.

Оддѣлъ VIII. Сподничка дѣточѣ, плащики, пальтотики и запаски.

Оддѣлъ IX. Въ тôмъ оддѣлѣ суть великѣ килимы, сальоновѣ бôдъ зр. 6·75 и выше. Килимки маттінговѣ до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень бôдъ зр. 2·75 и выше. Килимы стѣннѣ, передъ лôжка по зр. 1·75. Хôдники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и выше.

Оддѣлъ X. Ту суть портієры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Туліє по зр. 3·20, якôсть I-ша 3·75, Мароко 4·25, Багдадъ по 5·25. Трапецунтъ 8·75. Великій выбôръ тяжкихъ портієръ Кірманъ и дагестаньскихъ та матерій на мебли.

Бѣлѣ бôдвасованѣ заслоны коронковѣ, цѣле окно 1·45, 1·95, 1·90, 2·50 до 50 зр.

Оддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы бôдъ зр. 2·50 и выше. Комплетнѣ ґарнітуры толелінові складаючѣ ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·60 до 30 зр. Ковдрѣ ... якôсть 1·25, II 2·50, III 3·50.

Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ... коцôвъ, коцы на лôжка и кожѣ. Стебнованѣ ковдры вовнянѣ, ..., атласовѣ, пікововѣ и до прикрасы.

Замовленя въ провінцій полагоджує ся якъ найсовѣстнѣйше. Окремый бôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель Е. М. ВЕРНФЕЛЬДЪ въ Вѣдни.

Для церквей

КАДИЛО

ЦЕРКОВНЕ

благовоннє

поручає

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

пачка ¼ фунта 50 кр.

Для церквей

Для церквей

Для церквей

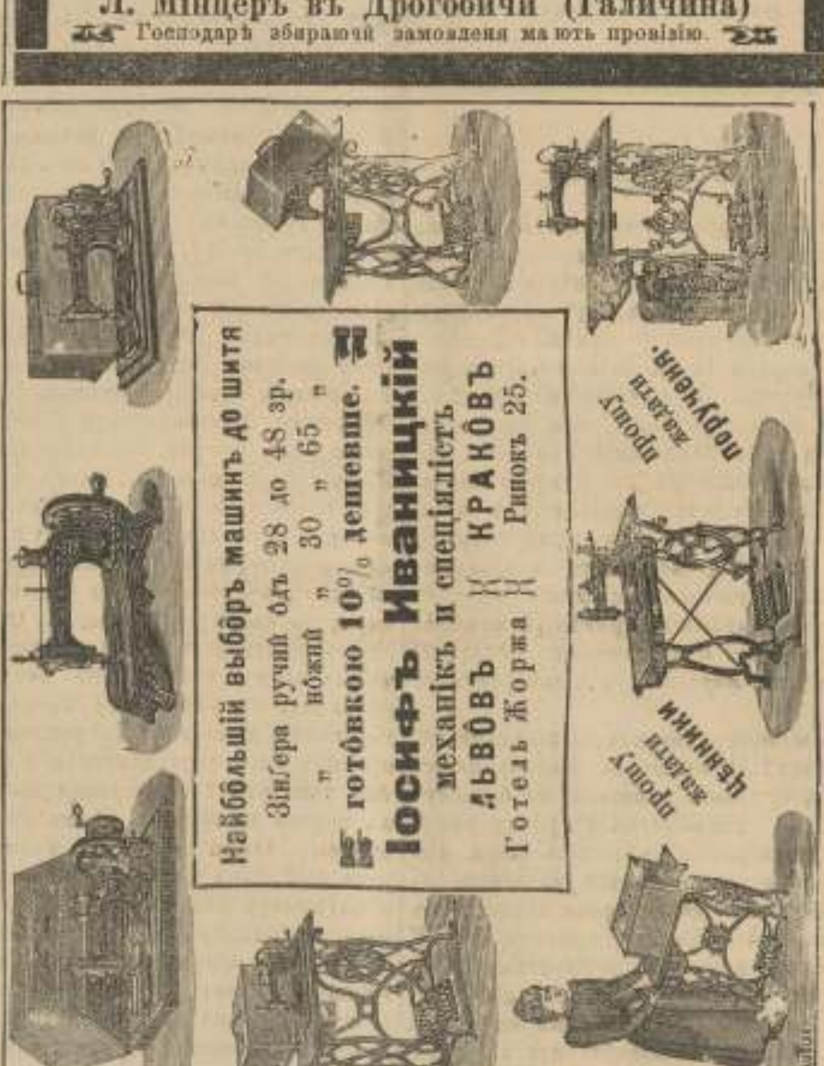

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Паперъ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 157. Львôвъ Понедѣлокъ 15 (27) липня 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Виходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и рускихъ свять) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплату на „ДѢЛО“ [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible]

въ Австріи: | за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. | на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. | на пôвъ року . . . . 12 зр.
на четверть року . 4 зр. 50 кр. | на четверть року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.

у Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. | на пôвъ року . . . . 8 зр.
на четверть року . . . 4 зр. | на мѣсяць . . . 1 зр. 34 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція подъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта.
Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки иисератовой въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в. [illegible] по 10 кр. ôдъ [illegible]

Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся третій кварталъ сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ поспѣшати зъ надсыланьемъ передплаты и залеглостей.

Теперѣшна парляментарна ситуація въ палатѣ послôвъ рады державнои.

Въ остатнôмъ числѣ подали мы складъ палаты послôвъ въ радѣ державнôй пôсля клюбôвъ и народностей, — нинѣ хочемо кôлька слôвъ сказати о теперѣшнôй парляментарнôй ситуаціи.

Палата послôвъ, — якъ мы представили — розпадае ся на десять частей, т. е. вôсѣмь клюбôвъ, одну вôльну спôлку и дикихъ. Характеристично есть, що сей розкладъ не основуесь анѣ на самôй народности, анѣ на становищи бôльше або менше поступовôмъ або консервативнôмъ, анѣ на якôмсь певнôмъ становищи економічнôмъ або религійнôмъ, але на розличныхъ комбинаціяхъ тыхъ всѣхъ взглядôвъ вразъ зъ иншими взглядами меншои ваги. И такъ н. пр. послы нѣмецкои народности находять ся въ 6 клюбахъ (за-для короткости выраженя называемо тутъ клюбами також вôльну спôлку христ.-соціяльныхъ реформерôвъ и дикихъ), Чехи въ 4 клюбахъ, Италіянцѣ въ 3, Поляки въ 2, Словѣнцѣ въ 2, Русины въ 2, Сербо-Хорваты въ 2, и навѣть 4 Румуны також въ 2 клюбахъ! Такъ само послы поступовѣ, консервативнѣ и клерикальнѣ розкиненѣ въ кôлькохъ клюбахъ, и находять ся неразъ въ однôмъ и тôмъ самôмъ клюбѣ побôчь себе, а економичне становище ще меншій мае вплывъ на угрупованье сторонництвъ въ радѣ державнôй. Роздрôбненье палаты послôвъ на десять клюбôвъ при тôлькихъ рôзнородныхъ тенденціяхъ мусить очевидно стояти дуже на завадѣ утвореню певнои та сталои бôльшости и такои-жь опозиціи.

Недостатокъ певнои бôльшости и меншости есть другимъ характеристичнымъ знаменемъ палаты послôвъ. Нѣяке сторонництво не есть на стôлько сильне, щобы само могло творити бôльшôсть. Вправдѣ послы нѣмецкѣ мають абсолютну бôльшôсть въ палатѣ, бо ихъ есть 177 противъ 176 не-Нѣмцѣвъ; але нѣмецкѣ клерикалы и антисемиты злучать ся радше зъ кимъ-небудь, якъ зъ либеральными Нѣмцями. Найраціональнѣйше було бы сполученье трохъ пануючихъ въ Австріи народôвъ, т. е. Нѣмцѣвъ, Полякôвъ и Италіянцѣвъ, въ парляментарну бôльшôсть. До такои комбинаціи вôйшли бы отже передовсѣмъ клюбы: лѣвиця зъ 109 послами, польске коло зъ 57 и клюбъ либерального центра зъ 13 послами, разомъ 179 послôвъ, т. е. 2 по-надъ абсолютну бôльшôсть. Але зъ тою бôльшостію вишло бы ще все щонайменше 10 послôвъ дикихъ, а и зъ нѣмецкихъ націоналôвъ бодай 16 також голосували бы звычайно зъ нею — поминаючи вже иншихъ, котрыхъ бы тота бôльшôсть въ поодинокихъ але нерѣдкихъ случаяхъ могла придбати, — отже бôльшôсть мала бы 189 до 205 голосôвъ супротивъ меншости 164 до 148 голосôвъ.

Такъ зложена бôльшôсть могла бы утворити ся очевидно тôлько тогдѣ, коли бы правительство сего хотѣло. Однакъ правительство доси не квапить ся до того. Оно до недавна управляло державою зъ зовсѣмъ инакшою бôльшостію. Правда, що на дальше оно на попереднôй бôльшости не може опиратись, а то зъ двохъ причинъ: разъ, що вже ôдъ пôвтора року заиниціювало угоду межи Чехами а Нѣмцями, а Нѣмцѣ ôдповѣли его интенціямъ, отже оно вже не може супротивъ нихъ займати становища неприхильного, а друге, що одна, и то дуже значна, складова частина давнои бôльшости — радикально змѣнила ся, коли на мѣсце старо-Чехôвъ до рады державнои увôйшли молодо Чехи. Все-жь таки правительству тяжко и немило покидати своихъ давныхъ союзникôвъ, и оно було бы найраднѣйше, щобы давну бôльшôсть по выелиминованю зъ неи молодо-Чехôвъ задержати, а на мѣсце молодо-Чехôвъ прилучити до неи нѣмецку лѣвицю. Отже гр. Таффе хотѣвъ бы мати бôльшôсть зложену зъ клюбу Гогенварта (консервативныхъ), польского кола, клюбу либерального центра и лѣвицѣ, т. е. зъ 248 послôвъ, а вразъ зъ меншими клюбами Моравянъ, Русинôвъ и части дикихъ — около 270 послôвъ, супротивъ котрыхъ стояла бы опозиція, зложена зъ молодо-Чехôвъ, нѣмецкихъ націоналôвъ, антисемитôвъ и и., числяча разомъ около 80 членôвъ. Тôлько-жь комбинація така не есть вповни можлива зъ тои вже згаданои причины, що клерикалы зъ клюбу Гогенварта нѣякъ не хотять ити зъ нѣмецкими либералами. Очевидно, що гр. Таффе не мавъ бы нѣчого противъ того, якъ-бы тыхъ 26 клерикалôвъ перейшло також въ опозицію, котра отже зросла бы на 106 до 109 голосôвъ, коли правительственна партія мала бы звышь 240 голосôвъ. Такъ и ходять вѣсти, що клерикалы хотять зъ клюбу Гогенварта выступити и злучити ся зъ христ.-соціяльн. реформерами (клерикальными антисемитами) въ оденъ клюбъ пôдъ проводомъ кн. Ліхтенштайна. Однакъ чи клерикалы зроблять тую прислугу гр. Таффому, о тôмъ можна сумнѣвати ся; если-жь бы дѣйстно такъ стало ся, то ихъ бы зъ клюбу Гогенварта радше выперто, нѣжь они бы самѣ добровôльно уступили.

Взагалѣ, и се власне есть найбôльше характеристичне въ цѣлôй теперѣшнôй парляментарнôй ситуаціи, нѣхто властиво не хоче йти въ выразну опозицію! Лѣвиця скористала зъ першои нагоды, щобы покинути опозиційне становище, яке через дванацять лѣтъ займала, и переходить на сторону правительства пôдъ далеко гôршими условами, нѣжь того само правительство передъ дванацятьма роками ѣй подавало. Навѣть молодо-Чехи, котрыхъ звычайно представляють собѣ завзятыми опозиціоністами, то однакожь, хочь они теперь фактично суть ядромъ нинѣшнои опозиціи, стоять на сѣмъ становищи противъ своеи волѣ, и радѣ бы всѣми силами зъ него зôйти та заняти середъ давнои бôльшости мѣсце старо-Чехôвъ та стати партією „способною до управы“. Ихъ бесѣдники въ генеральнôй дебатѣ буджетовôй, Кайцль и Герольдъ, промовляли зовсѣмъ умѣрковано, а навѣть Ґреґръ старавъ ся очестити ихъ ôдъ закидôвъ сервилизма и радикализму. Такъ само друге изъ скрайнѣйшихъ сторонництвъ нѣмецкѣ націоналы, проголосило устами своего проводира, що оно не хоче теперь робити опозиціи гр. Таффому и жертвуе ему свои услуги, а всѣ дальше сягаючѣ части своеи програмы ôдкладае на пôзнѣйшій часъ. Гр. Таффе радъ бы самъ мати якусь досыть поважну опозицію, щобы взглядъ на ню спонукавъ прочихъ послôвъ станути тымъ крѣпше разомъ въ сталôй и певнôй бôльшости правительственнôй, але доси не скристализувала ся ще анѣ выразна опозиція, анѣ выразна бôльшôсть.

Найбôльша роля до утвореня сталои парляментарнои бôльшости припадае теперь Полякамъ. Они суть въ тôмъ надзвычайно корыстнôмъ положеню, що безъ нихъ анѣ теперѣшне анѣ яке небудь инше правительство не може утворити собѣ бôльшости въ парляментѣ, чи хотѣло бы оперувати зъ помочію давнои правицѣ беручи за пôдставу клюбъ консервативныхъ, чи за помочію лѣвицѣ. Длятого ихъ „коло“, хотяй що до числа членôвъ есть ажь трете зъ черги, мае нинѣ первостепенну вагу, и до него залицяють ся и правительство и всѣ сторонництва та клюбы, почавши ôдъ лѣвицѣ а скôнчивши на молодо Чехахъ. Ще нѣколи, ôдъ самого початку конституційнои еры, позиція Полякôвъ не була такъ корыстна, якъ нинѣ. Они-жь доси ще не рѣшенѣ. Є вправдѣ межи нами сильна струя въ напрямѣ къ лѣвици, — за такою политикою стоить кôлька найспособнѣйшихъ членôвъ клюбу и ѣи пôдпирае указуванье на вышшу волю, котра у Полякôвъ завсѣгды рѣшае, — але бôльшôсть доси опирае ся, то зъ вродженои антипатіи до Нѣмцѣвъ або до либерализму лѣвицѣ, то въ надѣи, що молодо-Чехи, зъ котрыми Поляки нѣякъ не хотять лучити ся, невдовзѣ будуть мусѣли уступити, а старо-Чехи прийдуть на ихъ мѣсце, и такимъ чиномъ зможе ôдновити ся попередна правиця.

Инакше стоить дѣло зъ **Русинами** и взагалѣ зъ малыми клюбами. Въ попередныхъ рокахъ найважнѣйшѣ справы рѣшались неразъ кôлькома голосами, и 15 голосôвъ рускихъ въ рр. 1873—1879, 4 взглядно 5 голосôвъ въ рр. 1885—1891, а навѣть 3 голосы въ рр. 1879—1885 перехиляли кôлька разôвъ справу въ користь (разъ въ некористь) правительства. Теперь же **найменша** бôльшôсть, яку правительство мало, выносила около 100 голосôвъ!

На-разѣ стоить отже, якъ сказано, въ палатѣ послôвъ незадекларована выразно бôльшôсть и ще менше здекларована опозиція. Однакожь такій станъ очевидно не може тревати постôйно, хочь може ще якійсь часъ перетягнути ся. Дрôбна яка подѣя, маленькій товчокъ зъ котрои-небудь стороны, найскорше мабуть припадково даный, змусить до утвореня тревалѣйшихъ ôдносинъ. Коли се наступить, нинѣ нѣхто не може на-певно сказати; якъ оно уложить ся, се вже зъ бôльшою правдоподôбностію можна припускати.

Дальшій шумъ межи Поляками зъ причины міністерского рескрипту о рускихъ вписахъ до книгъ грунтовыхъ.

Dziennik Polski порушивъ ще разъ справу звѣстного **рескрипту міністра справедливости що-до языка руского при вписахъ табулярныхъ** и ôдкликуючись на свою статью, написану заразъ по оповѣщеню сего рескрипту, въ котрôй накликувавъ до ôдповѣдной интерпеляціи міністра справедливости гр. Шенборна при розправахъ буджетовыхъ, — такъ пише:

„На жаль, — якъ то дѣе ся майже правильно, — скôнчило ся доси на добрôй воли деякихъ нашихъ послôвъ и все остало знову beim Alten. Гору взяла очевидно и симъ разомъ куртоазія для гр. Таффого, яко шефа кабінету, и середъ розправъ буджетовыхъ надъ статомъ міністерства справедливости нѣхто анѣ не писнувъ про рескриптъ. Нинѣ вже, по закрытю рады державнои, коли справа выдаесь намъ на-разѣ запропащеною, зглашей мабуть всякій рекримінаціи и жалѣ на легковаженье нашою делегацією нашихъ найжизненнѣйшихъ интересôвъ народныхъ. Але мы повиннѣ сей фактъ, хочь сумный и болючій, голосно сконстатувати, а не втопити его въ морю забутя, — щобы край знавъ, якій діссонансъ панує, на жаль, такъ часто мѣжь его опінією, его волею, его потребами, а тою нещастною тактикою нашои делегаціи, опираючою ся на безперерывныхъ уступкахъ для шефа кабінету на безнастаннôмъ дипльоматизованю зъ правительствомъ, на невôльничôмъ майже пôдпираню и апробатѣ того всего, що носить на собѣ стемпель центрального правительства — щобы лише „нашому приятелеви“ гр. Таффому не сталась нѣяка прикрôсть ôдъ кола...“

Ôдтакъ наводить Dziennik Pol. кореспонденцію зъ Вѣдня до Kurjer-а Poznańsk-ого, походячу зъ кругôвъ консервативнои бôльшости кола польского, въ котрôй оправдуесь рѣшенье кола въ справѣ рескрипту. [*Мы подали се рѣшенье пôсля урядового комунікату зъ нарадъ кола*] але заразомъ и подаесь способъ, чимъ бы можна зарадити „лиху“.. Kurjer Poznański такъ пише:

„Подôбна тактика кола выдаесь намъ цѣлкомъ ôдповѣдною, бо доки яке сторонництво парляментарне не есть въ роли опозиціи, то все зручнѣйше порозумѣти ся en petit comité зъ правительствомъ або зъ ôдповѣднымъ міністромъ фаховымъ, анѣжь вытягати справу — при розправахъ парляментарныхъ, чимъ змушуе міністра **наводити рôзнѣ аргументы, щобы пôдперти свое поступованье**, а тымъ способомъ заострюесь спôръ, замѣсть его розвязати.“

Мати

Казка сербскои королевои Наталіи.

Мати породила вродливого сына. На лонѣ еи милый и принадный хлопчина рôсъ, якъ рожа на корчи. Мати любила и голубила его, бо въ нѣмъ бачила цѣле свое щастє. Минали красні днѣ одни за другими, а щаслива мати й не замѣтила сего. Въ своѣй безмѣрнôй любови видѣла она въ своѣмъ сыночку не звычайну дитину, але ангела, котрого милый Богъ пôславъ ѣй на потѣху. Горда була зô своего щастя, а тымчасомъ склалось щось таке, щô серце матери зворушило до самого дна.

Злый духъ, котрого весь свѣтъ стерѣгъ ся, а ôнъ въ своѣй безмежнôй злобѣ все думавъ лишь о тôмъ, якъ бы добрымъ людямъ пакостити, довѣдавъ ся, що на сѣмъ свѣтѣ есть мати, котрои щастье далеко бôльше, якъ всѣ чорнѣ злобы, заподѣянѣ до теперь тымъ злымъ духомъ. Розлютило се духа и почавъ ôнъ безнастанно думати, щô чинити. Чи пôдпалити хату, щобы мати зъ дитиною згорѣла, чи спробувати якого иншого злочинку?.. Вкôнци взявъ ôнъ на думку, що найлѣпше удатись до своеи дорогои приятельки-чарôвницѣ, що звалась интриґа. Бо й она такъ само не любила бачити чоловѣка щасливого.

И полетѣвъ ôнъ скоро до хаты, де сидѣла надута чарôвниця зъ розхрѣстанымъ волосьемъ и чорнымъ, злораднымъ лицемъ. Злый духъ завывъ трича надъ крышею.

— Хто тамъ? — крикнула стара.

— Злоба, — ôдповѣвъ духъ.

— Заразъ, заразъ, — сказала стара, сѣла на мѣтлу, шепнула кôлька незрозумѣлыхъ слôвъ и вылетѣла дымаремъ.

Вже було пôзно въ ночи, коли злоба и интриґа злетѣли по-надъ сонный свѣтъ у воздухъ. Незчисленнѣ зорѣ мигочѣли на небосклонѣ та освѣчували нôчну тьму. Але якъ злоба и интриґа тôлько явились, гасли зорѣ одна за другою. Все вкрыло ся за хвилю незвычайною тьмою, лишь очи чарôвницѣ свѣтили и блыщали, якъ огонь пекольный. Потôмъ сѣли обѣ на хмару и якъ блыскавка понеслись по-надъ крышѣ и вежѣ ажь до дому щасливои матери.

— Ага! — кричала чарôвниця — вже знаю, чого ты хочешь. Маемо вкрасти дитину, правда?

— Правда, — ôдповѣвъ злый духъ. — Коли менѣ теперь поможешь, то даю тобѣ слово, що гôршого духа по-надъ мене не найдешь.

— Добре, любчику, — сказала стара — Тому то й любить тебе такъ твоя вѣрна интриґа... Але то такъ легко не пôйде. Мусимо покликати ще своихъ помôчникôвъ, щобы вдалась робота.

Стара махнула трича мѣтлою и кинула нею объ землю. Крикъ страшный наставъ пôдъ землею.

— Сюды, сюды, дѣти! — кричали злый духъ и интриґа.

Розступилась земля и три чорнѣ діяволы вылетѣли на крышу. Побачивши злого духа, кинулись долѣ и облизали порохъ зъ его нôгъ. Найстаршій чортъ махавъ безнастанно хвостомъ, прочѣ скавулѣли зъ вдоволеня.

— Приказуй, великій духу! — крикнули всѣ три наразъ.

Коли присягли злому духови на вѣрнôсть и незломный послухъ, сказавъ ôнъ:

— Отже слухайте! Пôдъ сею крышею жие щаслива мати. Вы знаете, що я не люблю бачити щастя. Такъ розважте, де вы сховаете дитя передъ матѣрью, коли вамъ его передамо? И взявши хвосты пôдъ себе, радôстно ôдлетѣли чорты до пекла, сѣли коло великои ватры и почали думати, якъ скрыти дитину передъ матѣрью.

Злый духъ и интриґа стали ще хвильку на крыши и лютыми очима дивились, якъ спокôйно спала мати й сынъ. За той часъ интриґа вже выдумала, щô робити. Шепнула злому духови щось таке, що ôнъ ажь поцѣлувавъ стару чарôвницю, и кинувъ тяжкій сонъ на матѣрь. Ôдтакъ, радѣ зъ доброго пôчину, — пôднеслись надъ хмару, сѣли и поѣхали.

А матери снилось, що бавить ся зъ сыномъ въ огородѣ. Чудовый запахъ цвѣтôвъ и любый спѣвъ пташокъ манить еи дальше й дальше. Она рве цвѣты и вье зъ нихъ вѣнокъ для своеи единои дитины. Здаесь ѣй, що на кождôмъ листку написанѣ слова: добродѣйнôсть, серце, ласка, милосердье и прощенье. Дитина бѣжить передъ матѣрью, плеще въ руки и радуесь цвѣтами та спѣвомъ соловѣѣвъ.

Наразъ темрява вкрывае усе довкола неи. Цвѣты и птицѣ щезають. Незвычайна сила пôдносить ихъ и кидае въ чужину, де нѣчого нема. Ажь ось чиясь велика рука хапае дитину и уносить... Мати крикнула и збудилась зô страху. Але коло неи лежало дитя и любо усмѣхалось. Ангелы стерегли й голубили его, якъ видко було зô щасливого лиця дитины.

На другій день раненько встала интриґа, взяла палицю въ руки и згорблена пôйшла ôдъ сусѣда до сусѣда та зъ плачемъ розповѣдала що щасливôй матери вкрадуть дитину. Сусѣды пробѣгли до матери зъ вѣсткою, щобы стерегла дитины, — сказали ѣй, що въ сусѣдствѣ лихѣ люде хотять еи украсти.

Мати дуже злякалась, бо пригадала собѣ сонъ зъ послѣднои ночи. Але скоренько она змиталась и сказала:

— Нѣколи сему не бути! Де така сила, щô ôдôбрала бы дитину матери! Въ моѣмъ сусѣдствѣ не мае жадна мати такъ нелюдского сына, що забравъ бы менѣ мое едине щастье.

Нещастна мати! Правду казала, але забула, що чорна интриґа ширила вѣсти на те, щобъ ôдсунути матѣрь ôдъ еи рôднѣ, а потôмъ тымъ лекше вкрасти дитину.

Вкôнци удалось интризѣ и злому духови выгнати матѣрь зъ дому, де она такъ довго перебувала. Не богато минуло часу, а замѣръ злого духа и злый сонъ сповнивъ ся. Въ ночи, коли спала, якась чужа рука пôрвала сына ôдъ неи. Мати збудилась, побачила, що нема вже сына коло еи боку и крикнула. Якъ зранена львиця кинулась въ сусѣднѣ комнаты, де звычайно бавилась дитина.

— Сыну мôй, сыну! де ты? — кричала она въ розпуцѣ, але замѣсть веселои ôдповѣди сына почула лише ôдгомôнъ въ пустыхъ комнатахъ: „Сыну мôй, сыну!“

Въ роспуцѣ глянула мати на небо и побачила надъ собою злого духа.

— Ха-ха-ха! — зареготавъ ся гучно, — ажь теперь ты зовсѣмъ нещастна! Вже сына не маешь и не побачишь его бôльше!

— Змилуй ся! — обôзвалась мати, — чомъ розлучаешь мене зъ моею дитиною? Та-жь она потребуе материнскои опѣки! Хто-жь буде его любити, въ серце его вливати доброту и лагôдность? Се лишь мати потрафить! Змилуй ся, злый духу, верни менѣ сына!

Але духъ засмѣявъ ся и ôдлетѣвъ. Осталась сама мати, рвала волоси и гôрко плакала.

— Мушу его найти! — сказала она въ роспуцѣ разъ и въ друге.

И побѣгла мати далеко, дуже далеко. Нѣ горы нѣ долины, нѣ потоки нѣ рѣки не спинили еи материнного серця. Ластôвкою летѣла безъ упину зъ села до села, зъ мѣста до мѣста и кликала безнастанно: „Сыну мôй, сыну!“ Однакожь нѣхто не мôгъ ѣй помогти... Минали тыждні и мѣсяцѣ, прийшла осѣнь, а потôмъ и зима. Послѣднѣ листя попадало, а снѣгъ вкрывъ усѣ поля...

Прийшла темна зимова нôчь. Студеный

А зарадити евентуальнымъ наслѣдкамъ сего рескрипту міністерского можна бы пôсля Kurjer-а Pozn-го въ той способъ:

„Рескриптъ есть однымъ зъ тыхъ дуже небезпечныхъ крокôвъ, до котрыхъ примѣнюєсь засада principiis obsta. Ґр. Шенборнъ належить до тыхъ консервативныхъ мужѣвъ державныхъ Австріи, котрѣ дозрѣвали середъ пристрастнои борбы противъ грудневои конституціи и котрѣ такожь не похвалили тыхъ уступокъ, якѣ Галичина [розумѣєсь Поляки — *Ред.*] мѣжь рокомъ 1867 а 1870 зазнала зъ ласки цѣсаря. Сей кружокъ австрійскихъ політикôвъ хитає ся разъ-у разъ мѣжь скрайнымъ федералізмомъ и централізмомъ, а якъ зъ одного такъ и зъ другого взгляду неприхильнымъ окомъ дивить ся на вынимкове положенье Галичины. Тому то якъ-разъ сей рескриптъ, хочь самъ собою менше важный, стає ся далеко слѣдуючою справою.

„Якимъ же способомъ можна бы въ сѣй справѣ зъ горы запобѣгти всякимъ дальшимъ нарушенямъ правъ народныхъ, якѣ Галичина одержала въ 1869?

„Сѣ уступки выдано въ формѣ рескрипту міністерского. Такій рескриптъ може міністеръ кождои хвилѣ взяти назадъ. Забезпечити дотычнѣ права Галичины [Поляковъ — *Ред.*] можна отже тревало лише въ той способъ, щобы увôйшли черезъ ôдповѣдну ухвалу рады державнои до конституціи“.

„Въ лютôмъ 1886 р. давало нагоду до такои инартикуляціи нашихъ правъ внесенье бар. Шаршміда и лѣвицѣ. Внесенье мало цѣль: упорядкувати справы языковѣ и въ 27 артикулѣ такъ говорилось: „О скôлько пôсля рескрипту міністерского зъ 1869 р., ôдповѣдно до цѣсарского рѣшеня, польскій языкъ есть уведеный за внутрѣшный языкъ службовый дотычныхъ властей въ Галичинѣ... сей законъ не заводить нѣякои змѣны“. Тожь ухваленье внесеня Шаршміда, котре застрягло въ комісіи парляментарнôй, було бы въ способъ конституційный затвердило нашѣ вынимковѣ права. Длятого безъ сумнѣву коло польске мусить намагати до того, щобы тѣ права вже нарушенѣ [?] въ однôй точцѣ, досягли таку конституційну запоруку. Правда, що найуспѣшнѣйше перевѣвъ бы се Полякъ яко міністеръ справедливости. На такôмъ урядѣ н. пр. Мадейскій мôгъ бы въ тôй важнôй морально-народнôй квестіи зробити нашôй суспôльности рôвно велику прислугу, якъ на иншôмъ поли зробивъ се д-ръ Дунаєвскій, полагоджуючи спôрну квестію индемнізаційного фонду.“

Dziennik Polski все таки невдоволеный тыми радами консервативного дописувателя Kurjer-а Poznańsk-ого, нарѣкає на „запропащенье справы“, нарѣкає, чому коло польске не показало рогôвъ ґр. Таффому ще таки сеи сесіи парляментарнои.

„А если Мадейскій не одержить теки міністра справедливости? — кôнчить Dziennik P. — на що якось цѣлкомъ не заносить ся, а ґр. Шенборнъ, заохоченый успѣхомъ, забере ся систематично до азальоґічнои ревізіи цѣсарскихъ рескриптôвъ зъ р. 1869? Чи й тогдѣ наша делеґація у Вѣдни буде en petit comité запропащувати дальше сю нашу моральну спадщину по пок. Голуховскôмъ?“

Поминаючи на-теперь пôдъюдливѣ напасти Dziennik-а Polsk-ого и подôбныхъ ему органôвъ польскихъ, мусимо звернути увагу на двѣ важнѣ точки, зазначенѣ въ кореспонденціи Kurjer-а Pozn-ого консерватистамъ, котрѣ верховодять въ польскôмъ колѣ. Ото насамперѣдъ — въ урядовôмъ комунікатѣ кола польского на справданье, чому запала ухвала не тыкати сеи справы передъ повною палатою пословъ? — було сказано, що нѣхто не пôдперъ бы сеи справы крôмъ Поляковъ и централіст.-Нѣмцѣвъ, змагаючихъ рôвно-жь до геґемоніи надъ меншостями славяньскими, — а въ Kurjer-ѣ Poznańsk-ôмъ находимо ще одну причину: „выведенье справы передъ палатою змусило бы міністра навести рôзнѣ арґументы на пôдпертье своеи справы, — а тогдѣ очевидно показалась бы нестôйкость софістерій польскихъ пословъ, що до внутрѣшного а внѣшного языка урядового, а се очевидно скомпромітувало бы Поляковъ до крайности. Длятого лѣпше дѣлати krytym sztychem... Польскѣ демократы повинни бути вдячнѣ за сю такъ славно поведену консерватистами політику кола польского. Демократы були бы своимъ крикомъ лише скомпромітували делеґацію польску.. Друга справа, на котру мы звертаємо увагу — се рада консерватистôвъ: конституційно запоручити право до геґемоніи, а крокомъ до того має бути тека міністерства справедливости... И весь той гамбръ пôйшовъ зъ того, що міністеръ пригадавъ судамъ галицкимъ, щобы шанували другій языкъ краєвый — рускій, котрый шанувати обовязують принцы законнѣ!...

Подорожь Русинôвъ до Праги.

Про гостину Русинôвъ уп. Войты Напрстка и въ его етноґрафічнôмъ музею пише Hlas Naroda:

„Дня 23 липня о 10-ôй годинѣ зъ-рана явили ся Русины у п. Войты Напрстка. Господарь при входѣ дому повитавъ гостей коротко а сердечно. Гостѣ увôйшли до бібліотеки. П. Вол. Шухевичъ вручивъ п. Напрсткови вѣнець зъ картъ візитовыхъ зъ синьо-жовтыми лентами и зъ написью Velikému Slovanu Pavlu Josefu Safařikovi věnuje spolek „Bojan“ и такъ промовивъ:

„Мы Русины все поважали велику траґічну минувшину Вашого народу и зъ почестію та зъ горячимъ сочувствомъ слѣдили за Вашою завзятою боротьбою о екзистенцію народну. [*Голосы Русинôвъ: Такъ єсть!*] Нинѣ приносимо и Вамъ Вдост. пане, яко одному зъ найсправдешнѣйшихъ Чехôвъ и Славянъ, поручаємо сей вѣнець на могилу Вашого великана, межи всѣми Славянами незабутного Павла Іосифа Шафарика. Приймѣть ôдъ мене и въ имени зôбраныхъ тутъ братôвъ завѣренье о нашôй почести и любови до народу ческого“ [*Славно!*]

П. Напрстекъ подякувавъ горячо за даръ и за послѣдни слова провôдника гостей рускихъ. На се заспѣвавъ хоръ „Боянъ“ поздоровне „многая лѣта“ и ческій имнъ „kde domov můj“. На долинѣ и на подвôрю згромадились сотки публики и грôмко кликнули Slava и Na zdar!

Опôсля вручили женщины рускѣ пани Маріи Напрстковôй пышне альбумъ, въ котрôмъ вложеный бувъ надрукованый на велиновôмъ папери нумеръ „Зорѣ“ въ портретами супругôвъ Напрсткôвъ на 1-шôй сторонѣ и зъ житьеписію начеркненою п. Франт. Ржегоржемъ. Окладины альбума зъ синього шовку а у верхнôй окладинѣ вставлена гарна рѣзьба гуцульска.

Кромѣ того рускѣ гостѣ вручили въ дарунку промысловому музеови тарѣль, такожь дуже красно рѣзбы гуцульскои, и, яко взорець рускои штуки людовои, мосяжнѣ клѣщѣ зъ выробленою головою когута. Пани Напрстковôй зробивъ милу несподѣванку такожь молодый композиторъ рускій Остапъ Нижанковскій, вручивши ѣй колька своихъ композицій: „Батько и мати“, „Вѣтрогоны“, коломыйку, маршъ похоронный и коляды.

Не треба й казати, якъ пп. Напрстки були всѣмъ тымъ зворушенѣ и щиро дякували.

Потôмъ гостѣ пôйшли оглядати музей промысловôй.

— —

До Карлового-тина выѣхало було въ четверъ о 2-ôй годинѣ зъ полудня — якъ доносить Hlas Naroda — 67 Русинôвъ въ товариствѣ каноніка о. Екерта и двохъ „соколôвъ“.

— —

Въ пятницю загостили Русины — якъ пише Politik — въ старомѣскій ратушь. Коли прибули сюда рано пôдъ проводомъ п. Шухевича, повитавъ ихъ у великôй сали засѣдань радный мѣста Конецкій, а потôмъ проф. Емлеръ опровадживъ ихъ по ратуши. Оглянувши памятки ратуша, вписали гостѣ свои имена въ памятну книгу. Проф. Вахнянинъ подякувавъ въ имени товаришѣвъ за принятье и супровôдъ, а товариство „Боянъ“ заспѣвало „многая лѣта!“ На памятку роздано гостямъ по примѣрникови книжки ювілейнои: „Dobročinné ustavy města Prahy“.

Про гр.-кат. синодъ провінціональный у Львовѣ.

подала суботнѣшна „Gazeta Narodowa“ слѣдуючу допись нѣбы-то зъ Риму:

„Греко-католицкій синодъ провінціональный у Львовѣ збере ся дня 20. вересня або въ першихъ дняхъ жовтня, если всѣхъ формальностей скликаня синоду [выборы, дорученье и т. д.] не можна буде выконати до 20. вересня.

„Декретъ що-до синоду пôдписавъ папа дня 18. н. ст. с. м. Проводити синодови буде о. митрополитъ Сембраговичъ, а бнъ до сего часу напевно мае одержати титулъ патріярха cum omnibus juribus et privilegiis et honoribus [зô всѣми правами, привілеями и почестями]. Делеґатомъ папсамъ буде кардиналъ кс. Дунаєвскій, его заступникомъ архієпископъ кс. Исаковичъ, бо бнъ знае добре языкъ рускій, въ котрôмъ будуть ôдбуватись нарады и голосованье синоду. Духовеньство обряду латиньского и ôрменьского буде могло брати участь яко гостѣ лишь на засѣданяхъ торжественныхъ, котрѣ будуть ôдбувати ся въ церкви семинарскôй, де не буде вже нѣякои дискусіи, а лишь голосованье. Засѣданя и нарады секційнѣ [4 секціи] будуть ôдбуватись въ семинарскихъ музеяхъ.

„Папа стоить за найбôльшою свободою слова и нѣкого за высказанѣ погляды на синодѣ не можна потягати до одвѣчальности, хиба тогдѣ, если бъ нарушивъ dogmata in rebus fidei et morum.

„Про введенье целібату не буде навѣть бесѣды. Всѣ мусять упередъ зложити professionem fidei juxta Tridentinum. Священиковъ буде 154. Зô свѣтскихъ будуть брати участь лише п. Владиславъ Федоровичъ, д-ръ Шараневичъ и д-ръ Ганкевичъ[?].

„На першôмъ торжественнôмъ засѣданю ôдчитае ся папска буля, котра затверджуе та ôдновлюе всѣ свободы та питоменности рускои церкви ôдъ Фльорентійского собору ажь до декретôвъ папы Клементія VIII, Венедикта XIV., Григорія XVI. и Пія IX.

„Богословскѣ студіи мають значно зреформувати ся въ практичнôмъ та теоретичнôмъ напрямѣ, заразомъ и збôльшитись, а позаякъ богословскѣ студіи ôдбувають ся на университетѣ для кандидатôвъ всѣхъ трехъ обрядôвъ вкупѣ, а на реформы намѣренѣ треба згоды всѣхъ епископовъ, длятого буде допущеный, хочь лише для информаціи, на дотычнѣ торжественнѣ засѣданя, высшій клиръ латиньскій та ôрменьскій въ характерѣ гостей безъ права голосу. Професоры богословіи будуть допущенѣ безъ рôзницѣ обряду ґреміяльно лишь на тѣ секційнѣ засѣданя, на котрыхъ буде вестись нарада о богословскихъ студіяхъ.

„По замѣненю синода делеґатъ папскій оголосить дуже богато папскихъ ôдзнакъ.“

[*Прим. Ред.* Подаємо повысшѣ вѣсти Gazet-ы Narodow-ои зъ обовязку дневникарского. Може бути, що въ наведенôмъ есть де-що правды, однакожь дописи тои за автентичну узнати намъ не хочеть ся. Наведенье именъ особъ свѣтскихъ, котрѣ мали бы засѣдати въ синодѣ, будить великій сумнѣвъ, чи дописъ Gazet-ы Narodow-ои походить справдѣ зъ Риму, а не сфабрикована таки у Львовѣ? Тымъ бôльше, що Gazeta Nar. въ остатнихъ часахъ подала була вже кôлька такихъ фабрикатôвъ, при котрыхъ опôсля остоятись не могла.]

Жиды россійскѣ въ Галичинѣ.

Недавно выславъ львôвскій дописуватель краковскому Kurjer-ови Polsk-ому телеґрафічну вѣсть, що баронъ Гірш призначивъ 8 міліонôвъ франкôвъ на закупно земель у всхôдной Галичинѣ, щобы ихъ розпарцелювати мѣжь выгнаныхъ жидôвъ зъ Россіи.

Теперь той же кореспондентъ пише:

„Сю вѣсть одержавъ я ôдъ одного зъ пословъ рады державнои, котрый сими днями повернувъ зъ Вѣдни. Повномочники бар. Гірша роблять у Вѣдни всякѣ заходы, щобы тôлько дôстати призволенье ôдъ правительства на тую нову фондацію. Вôсѣмь міліонôвъ франкôвъ, котрѣ Гірш вызначивъ на закупно посѣлостей земскихъ, щобы ихъ заразъ парцелювати та заселати россійскими жидами, лежать уже готовѣ до вжитку, — хочь урядового поданя що до фондаціи ще не внесено. Справу сю трактують аґенты Гірша приватно мѣжь членами правительства, стараючись доказати, що принятье тыхъ вôсьмохъ міліонôвъ франкôвъ на кольонізацію россійскихъ жидôвъ принесло бы користь и рôльничимъ интересамъ Галичины. Закупно посѣлостей ôдбувалось бы у всхôдной Галичинѣ и то головно, о скôлько можна, въ полосѣ пригранничôй. Гіршъ и его аґенты въ послѣднôмъ часѣ напружують всѣ свои силы, щобы велику часть еміґрантôвъ жидôвскихъ зъ Россіи задержати на засѣгды въ Галичинѣ, а жиды россійскѣ очевидно знають о тôмъ намѣрѣ своего опѣкуна, бо коли давнѣйше по дорозѣ до Америки майже цѣлкомъ не задержували ся въ Галичинѣ або дуже не многѣ задержувались у Львовѣ, теперь цѣлѣ громады россійскихъ жидôвъ наплывають до провінціональныхъ городôвъ, не лишень въ повѣтахъ пригранничныхъ, але и въ серединѣ краю, якъ примѣромъ до мѣстъ Дрогобича, Самбора, Перемышля, Добромиля, Сянока и т. д. Мѣсцевѣ власти, а особливо громадскѣ уряды, формально не можуть собѣ дати рады зъ сею двонôжною саранчею. Коли власти при помочи жандармеріи возьмуть ся енерґічно и выженуть россійскихъ жидôвъ зъ одного мѣста, то они тѣхцемъ переносять ся до иншихъ мѣсцевостей, а опôсля, коли утихомарить ся и жандармôвъ уже нема, частина тыхъ жидôвъ вертаєсь назадъ туды, зъ-вôдки ихъ прогнано. Не пересаджую, але середъ тяжкихъ обставинъ, въ якихъ мусимо жити та працювати, наплывъ до насъ жидôвъ зъ Россіи, хочь-бы навѣть не въ великôмъ числѣ, треба уважати за правдиву язву, и если-бъ у Вѣдни сей баронъ Гіршъ знайшовъ способъ на те, щобы правительство стало прихилюватись до его проектôвъ въ Галичинѣ, — то сей крокъ стане въ суперечность опініи цѣлои суспôльности польскои и оно наступило бы противъ поглядôвъ краєвого правительства и державного и автономічного. Власне нинѣ ще часъ противдѣлати змаганямъ Гірша, доки сей панъ не заволодѣвъ ще ситуацію надъ краснымъ, синымъ Дунаємъ. Треба тамити, що коли вводжено въ житье двадцять-міліонну фондацію Гірша, то мимо важныхъ перепонъ, ставленыхъ тутъ и у Вѣдни, жидова мала силу всѣ перепоны усунути. Правда, жидамъ найбôльше ще помôгъ попередный маршалокъ краєвый, ґр. Янъ Тарновскій. Хочь бнъ се робивъ въ добрôй вѣрѣ, однакъ въ тôмъ але заслуживъ ся польскôй суспôльности, а доказъ на те найлѣпшій, що якъ жидамъ призволено зробити одно, то ще навѣть того одного не введено въ житье, а вже ось выѣздять зъ другимъ „добромъ“. Въ тôмъ поступованю Гірша крыєсь безперечно выраховане, бо бнъ пересвѣдченый, що за кôлька лѣтъ, якъ уже выявлять ся наслѣдки его першои фондаціи, нѣхто не давъ бы ся зловити въ друге на „жидôвску добродѣйность“...

Що дописуватель Kurjer-а Polsk-ого правду говорить о наплывѣ жидôвъ россійскихъ до мѣстъ галицкихъ, свѣдчить о тôмъ и допись зъ Нового-Санча до львôвского Przegląd-у.

„Одъ мѣсяця — пише кореспондентъ — навѣщує Санчъ правдива повѣнь еміґрантôвъ россійскихъ. Що-крокъ надыбуєшь у мѣстѣ чужѣ лиця, а число ихъ сягає сотокъ. Хто хотѣвъ бы о тôмъ пересвѣдчитись, нехай лишь перейде ся по мѣстѣ въ шабасъ, а всюды стрѣтить чужихъ жидôвъ. Той наплывъ чужинцѣвъ огортає насъ великимъ страхомъ. Щобы бодай тѣ еміґранты були силою продукційною, було бы ще пôвъ бѣды, але-жь то елементъ, що все пожирає, елементъ економічно умный. Боимо ся, щобы прихожѣ тѣ, йдучи слѣдами своихъ тутешныхъ братôвъ, котрѣ привели насъ до жебрачои торбы, выссавши зъ краю и народу все для себе, не схотѣли довести насъ до смерти голодовои... Мы цѣкавѣ, що на се скаже правительство? — бо и що зробить держава зъ такимъ сильнымъ наплывомъ пролетаріяту, привычаного жити зъ вызыску, не беручого ся за-для лѣнивства до нѣякои роботы?...“

Взорець ôдклику читалень

въ справѣ вымѣру еквівалєнту — зъ увзглядненьемъ и евентуального покривдженя руского языка або письма.

Высока ц. к. Краєва Дирекціи скарбу!

Противъ рѣшеня ц. к. повѣтовои Дирекціи скарбу въ ... зъ дня .. до ч. ... въ справѣ вымѣру належитости еквівалєнтовои за V-те десятилѣтье вносить товариство читальня въ... слѣдуючій

Ôдкликъ:

Що-до формы зôстало рѣшенье ц. к. повѣтовои Дирекціи скарбу въ ... зъ дня ... ч. ... пôдъ ·|. выготовлене противзаконно въ польскôмъ, а не въ рускôмъ языцѣ. Прошенье товариства читальнѣ въ .. въ справѣ вымѣру належитости еквівалєнтовои за V-те десятилѣтье було внесене въ языцѣ рускôмъ, отже и рѣшенье власти на се прошенье повинно бути выготовлене такожь въ языцѣ рускôмъ, по мысли обовязуючихъ приписôвъ законныхъ [артикулъ 19 закона основного зъ 21 грудня 1867 В. з. д. 142].

Або: ... выготовлене противзаконно польскими буквами, бо руска мова мае свои букны, а рôвноправнôсть рускои народности ôдносить ся не лишь до самои мовы, але и до буквъ властивыхъ тôй же мовѣ. Отже по мысли артикулу 19 закона основного зъ 21 грудня 1867 В. з. д. 142 и ореченя трибуналу державного зъ 25 цвѣтня 1882 ч. 54 звертає ся рѣшеня пôдъ ·|. до выготовленя въ законнôй формѣ.

Що-до рѣчи есть рѣшенье ц. к. повѣтовои Дирекціи скарбу въ ... зъ дня ... ч. ... неоправдане. Пôсля мотивôвъ того рѣшенье товариство читальнѣ въ .. есть товариствомъ добродѣйно-научнымъ, бо цѣлію его есть: ширенье просвѣты межи народомъ по мысли предложеного статута. Отже яко таке повинно бути увольнене ôдъ плаченя належитости еквівалєнтовои на пôдставѣ позиціи тарифы

пôвнôчный вѣтеръ завывавъ, а природа гомонѣла, якъ спѣвъ переслѣдуваныхъ духôвъ. Въ таку нôчь находилась бѣдна мати далеко ôдъ села, далеко ôдъ всякои теплои ватры. Крôзь нôтьму не було видко свѣта, лишь ледяни духи йшли зъ нею крокъ-въ-крокъ по тяжкôй дорозѣ, били снѣговицею ѣй въ очи и затирали всѣ єи слѣды. Але она йшла въ роспуцѣ дальше й дальше и кликала безнастанно: „Сыну мôй, сыну!“ Ще надѣѣ не втратила, бо знала, що милосердье Бога границь не мае и що бнъ змилуєсь надъ нею.

Ажь одного дня прийшла она сумна и втомлена въ простору долину. Здавалось ѣй, що се та сама долина, де она давно жила, але видко було, що въ нѣй мабуть усе змѣнило ся. Зъ-разу побачала величезну скелю, що давно не стояла на тôмъ самôмъ мѣсци. Скеля була така стрôмка, що зъ жадного боку не можна було на ню вылѣзти. Ажь дивить ся: иде якійсь подорожный спѣшно дорогою.

— Приятелю, — пытає она — хто се пересунувъ скелю на се мѣсце?

— То — ôдповѣвъ бнъ — скеля трехъ чортôвъ, що загороджує тобѣ дорогу до твого сына.

Мати ажь скрикнула, довѣдавшись, що сынъ єи за скелею. Хотѣла выдрапатись на скелю, але подорожный не пустивъ єи. Она зôбрала всѣ свои силы, щобы ôдсунути камѣнь, та дарма. Зъ плачемъ просила всѣхъ перехожихъ о помôчь, але сей не мавъ часу, а той охоты.

И такъ взялась она сама до скелѣ. Анѣ злый духъ, анѣ нитриґа не могли поздержати єи ôдъ тяжкои роботы. Минали лѣта за лѣтами, а она втомы не чула. Ôдсувала скалу, бо знала, що за нею сынъ єи. Синьоока надѣя приступила до неи, глянула зъ осмѣхомъ и додала охоты.

Злый духъ и нитриґа радували ся зъ початку зъ даремныхъ трудôвъ матери. Ажь якъ побачили, що скеля таки посуває ся зъ мѣсця, казали тремъ чортамъ пôдперти скелю брудными лапами. Та вже було за пôзно. Скеля почала хитатись, три чорты выли и сварились, а синьоока надѣя все казала ôдважнôй матери: — Лишь дальше!

— Сыну мôй, де ты? — кликнула вкôнци мати.

— Мамо, мамо! — ôдозвавъ ся голосъ зъ другого боку, але не бувъ то вже голосъ дитины, а зрѣлого молодця.

Послѣдними силами пхнула мати скелю и наразъ скеля провалилась, а мати одушевлена кликнула:

— Де-жь ты, мôй сыну?

— Я ту! — ôдповѣвъ — и теперь насъ уже не розлучить нѣяка сила...

— А де три чорты? — спытала журна мати.

— Не бôй ся! Я казавъ ихъ закувати, та й ще покараю ихъ, щобы нѣкому пакости не робили.

Мати обняла сына, плакала и голубила его. Та не були то вже сльозы роспуки, але невысказаноі радости, що ôднайшла сына. Тымчасомъ надъ ихъ головами розляглись отчаядушнѣ крики злого духа и нитриґа, котрѣ прилетѣли, щобы знову розлучити сына зъ матѣрью. Та вже годѣ було, бо мати й сынъ обнялись крѣпко. Духъ и чарôвница заскреготали зубами, сѣли на хмару и ôдлетѣли, щобы вже нѣколи не являтись.

— А що зробишь зъ чортами? — спытала мати.

— Покараю ихъ, — ôдповѣвъ сынъ.

— Не карай, — просила мати — а кажи имъ лише роги позôдбивати, щобъ нѣкому лиха не вчинили. Наше щастье нѣй буде для нихъ карою! Нехай ихъ переслѣдує зневага всѣхъ добрыхъ людей!

Такъ говорила мати, а добрый сынъ послухавъ єи радо. Чорты зъ плачемъ вернулись у пекло. А то щастье, коли чорты плачуть... тогдѣ гараздъ людамъ на земли.

106 Б e) уваги 2. d) закона зъ 13. грудня 1862 В в. л. 89, розпорядженя міністерства скарбу зъ 4 липня 1864 ч. 31,748 и §. 19 розпорядженя міністерства скарбу зъ 25. мая 1890 В. в. д. 101, пôсля котрыхъ движимый маєтокъ научныхъ товариствъ и добродѣйныхъ есть увôльненый ôдъ належитости еквівалентовои. [„Dem beweglichen Vermögen der Vereine und Anstalten zu Unterrichts- Wolthätigkeits- und Humanitätszwecken kommt die Gebührenbefreiung.“

Зъ тои причины упрашає симъ Товариство читальнѣ въ ...:

Высока ц. к. Краєва Дирекція скарбу зволить знести рѣшенье ц. к. повѣтовои Дирекціи скарбу въ .... зъ дня ... ч.., яко противне обовязуючимъ приписамъ закона, и увôльнити товариство читальнѣ въ ... ôдъ плаченя належитости еквівалентовои ôдъ маєтку движимого за V-те десятилѣтье за часъ ôдъ 1. сѣчня 1891 р. до кôнця грудня 1900 року.

За выдѣлъ товариства читальнѣ въ ...
Н. Н.

До Высокои ц. к. Краєвои Дирекціи скарбу у Львовѣ (черезъ ц. к. повѣтову Дирекцію скарбу въ ....

До ч ....

Ôдкликъ
Товариства читальнѣ въ ...
въ справѣ вымѣру належитости еквівалентовои за V-те десятилѣтье
противъ рѣшеня ц. к. повѣтовои Дирекціи скарбу въ ... зъ дня ... ч ...

1. прилога.

Дописи „Дѣла“.

Зъ Станіславова.

[Депутація священиковъ деканата гусятиньского у еп. Юліяна Пелеша.]

Дня 21. н. ст. липня явила ся депутація руского духовеньства гусятиньского деканата пôдъ проводомъ Вар. крилошанина и декана о. Григорія Олесницкого у Преосв. архієрея, щобы именемъ тогожь духовеньства попращати архієрея и зложити ему желаня до новыхъ трудôвъ. Хвиля була торжественно трогаюча.

О. деканъ промовивъ ось-якими словами:

„Жаль прощати ся и розставатись, однакъ интересъ церкви св. и нашого обряду велить погодитись зъ фактомъ. Престолъ Снѣгурского и Яхимовича потребує нинѣ сильного управителя, велика епархія перемыска выжидає нового князя, котрый свѣтлымъ блескомъ свого розуму и тепломъ серця пригадає ѣй давнѣ часы тыхъ незабутныхъ мужѣвъ золотыми буквами записаныхъ въ лѣтописи, въ котрôй нинѣ розкрыта нова картина, котру має заповнити...“

Рôвно-жь тепло и сердечно промовивъ архієрей — й по довшôй розмовѣ розстали ся.

Ôдпоручники деканата гусятиньского, гостячи у епископа, порушили одну дуже важну для нашого духовеньства справу, обговорену вже на соборчику, а именно тую, що ц. к. правительственнѣ орґаны, вынаймаючи по смерти священика ерекційнѣ поля, заразомъ вынаймають и засѣвы зробленѣ покôйнымъ або спôльниками, и тымъ неумолимо кривдять сукцесорôвъ або й спôльникôвъ, бо конфіскують тымъ способомъ ихъ приватне майно. Представленье въ тôй справѣ ôдпоручники передали архієреєви и предложили консисторіи, що, абы лиху зарадити, найлучше задержати подѣлъ „pro rata temporis“ и ôддавати адміністраторамъ до ужитку ихъ ерекцію. Рѣчь се дуже важна, — и належить сподѣвати ся, що подôбнѣ представленя вышлють и иншѣ деканаты. Выпадало бы подôбне представленье выслати и нашимъ посламъ у Вѣдни. А коли-бъ се не помогло або такъ скоро до сеи справы не заглядано, то порадно бы було боронитись судово противъ такои конфіскаты. А якъ выглядає ще й то, що, коли ц. к. орґаны вынаймають ерекцію, нема жадного делеґата консисторского?!...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

По закрытю рады державнои а рôвночасно зъ численнѣйшими прогульками Славянъ до Праги выѣхавъ ґр. Таффе до Ишль. Нѣмецкѣ ґазеты пôднесли, що ся поѣздка міністра-президента до цѣсаря стоить въ звязи зъ демонстраціями славяньскими въ Празѣ — и не помылялись въ своихъ здогадахъ, бо отъ що пише Fremdenblatt: „Єсть се конституційнымъ звычаємъ, що шефъ кабінету при кôнци сесіи парляментарнои здає справу цѣсареви о еи результатахъ и головно тому справозданю була присвячена авдієнція, котру ґр. Таффе мавъ у цѣсаря въ Ишль; се вправдѣ не выключає, щобы такожь найновѣйшѣ пригоды въ Празѣ не були по-при се предметомъ розмовы.“

Въ угорскôмъ парляментѣ тактика обструкційна и дальше ведесь. До §. 1-ого надъ реформою адміністраціи записалось 18 бесѣдникôвъ зъ опозиціи и розумѣєсь, мусять стôлько бесѣдникôвъ промовити бодай коротко за проектомъ. Єсли бы велась такъ дальше дебата, то дебата надъ реформою адміністраціи закôнчилась бы за пять лѣтъ, розумѣєсь, если бы не було при тôмъ нѣякихъ иншихъ справъ на деннôмъ порядку. А тымчасомъ опозиція выгадує всякѣ можливѣ интерпеляціи. Найновѣйша интерпеляція Угрона звучить: „Зваживши, що зъ иніціятивы правительства загадано величезно укоротити політичнѣ права народу въ користь міністерства; зваживши, що намѣрене розширенье власти правительства приневолює нарôдъ до того, щобы розслѣдивъ запорученѣ міністерствомъ народови політичнѣ та моральнѣ ґарантіи, и зваживши, що замѣсть присяги, яку міністры складають при обнятю свого урядованя, доси старанно скрываєсь передъ народомъ, пытаю президента міністрôвъ: Чи зволить ôнъ предложити парляментови текстъ присяги, яку складають міністры при обнятю свого урядованя?“

——

При нагодѣ гостины французкои ескадры въ Кронштадѣ не бул-бъ обôйшлось безъ бôльшихъ демонстрацій політичныхъ, зверненыхъ головно противъ Нѣмеччины а взглядно противъ тридержавного союза. Сѣ демонстраціи удались бы найлѣпше при выголошеню тоастôвъ при чаркахъ шумячого вина шампаньского. Та наразъ тѣ пляны панславістôвъ перебивъ приказъ царскій, щобы при пирахъ выголошувати лишь чотири тоасты: въ честь царя, президента Карнота, россійскои маринарки и французкои ескадры. По при тѣ офіціяльнѣ тоасты будуть могли собѣ участники бенкетôвъ наговорити много компліментôвъ, але все те не буде мати такого значеня, якъ бы якійсь достойникъ зъ однои чи другои стороны выголосивъ бодай кôлька фразъ про француско-россійскій союзъ. — Сего царского приказу придержано ся вже при першôмъ пирѣ, а то въ французкôмъ посольствѣ въ честь офіцирôвъ французкои ескадры. На пирѣ було пятьдесять особъ, а мѣжь ними начальный адміралъ вел. кн. Алексѣй, адміралъ французкій Жерве, команданты французкихъ кораблѣвъ и россійскѣ міністры: маринарки, внутрѣшныхъ справъ, фінансôвъ, комунікацій и секретарь азійского департаменту Шишкинъ. Французкій посолъ Ляболяй внѣсъ тоастъ въ честь царя а вел. кн. Алексѣй въ честь Карнота та бодрои ескадры французкои. — Рôвножь дозволивъ царь пôдчасъ гостины французкои ескадры грати марсіліянку.

Бувшій россійскій посолъ въ Букарештѣ Хитрово именованый посломъ въ Тегеранѣ. Анґлія для охороны своихъ интересôвъ передъ замахами сего дипльомата, вызначила на свого посла въ Персіи сіръ Лясцелеса, дотеперѣшного посла въ Букарештѣ, котрый добре представлявъ ся тактицѣ п. Хитрова въ Румуніи.

——

Ще не залагоджено справы острѣлюваня чорногорского пароходу на Скодарскôмъ озерѣ а вже нова пригода причинилась до пересылки дипльоматичныхъ нотъ мѣжь правительствомъ чорногорскимъ а Портою. Бісурменьскѣ Альбаньцѣ зъ племени Малісорôвъ допустились насильства на однôй дѣвчинѣ чорногорскôй въ Каратопраку а наслѣдкомъ того чорногорске правительство домагало ся ôдъ Порты, щобы виновники були увязненѣ и каранѣ, бо инакше правительство було бы приневолене заборонити племени Малісорôвъ приступъ до Каратопрака, де они мають властнѣ пасовиска. Порта дала порученье ґубернаторови въ Скодарѣ, щобы заразъ перевѣвъ слѣдство и виновникôвъ примѣрно покаравъ. Грôзьба чорногорского правительства мала бы дуже прикрѣ наслѣдки для пôдданыхъ турецкихъ. — Зъ границѣ мѣжь Чорногорою а Герцеговиною доносять рôвно-жь про непокоѣ, до котрыхъ причину дали Чорногорцѣ. Коло Злеме въ повѣтѣ Бѣлекъ прийшло до кровавого бою мѣжь бандою Чорногорцѣвъ а патролею австрійскихъ жандармôвъ. Зъ Цетинія вправдѣ заперечують тѣ вѣсти, але австрійскѣ ґазеты обстають при своѣмъ першôмъ донесеню.

——

Въ мѣсячнику Contemporary Review, въ числѣ за серпень, появилась статья Кріспіого о ôдносинахъ мѣжь Италією, Францією и Ватиканомъ. Говорить ся въ нѣй, що Франція все старала ся перешкодити помиреню Италіи зъ Ватиканомъ и разъ въ-разъ выкликує у Ватиканѣ всѣлякѣ трудности для италійского правительства. Теперь же поручено папскимъ нунціямъ у Вѣдни и въ Мюнахіи пильнувати, щобы договоръ тридержавного союза не мѣстивъ нѣякои умовы укорочуючои папскѣ претенсіи. Статья кôнчить ся бажаньемъ, щобы Франція и Италія якось порозумѣлись мѣжь собою.

——

Reichsanzeiger доносить: Цѣсарь поховзнувъ ся дня 23 липня вечеромъ на кораблі Hohenzollern на мокрôмъ ôдъ дощу помостѣ та легко стовкъ собѣ праве колѣно. Потреба доконче не напружати ноги та тому не ôдбудуть ся нѣякѣ прогульки въ горы або по околици. Станъ загальный здоровля цѣсаря есть добрый.

Нѣмецка родина цѣсарска збере ся въ комплетѣ ажь въ половинѣ серпня въ новôй палатѣ въ Потсдамѣ.

Въ дворскихъ кругахъ говорять много о тôмъ, що цѣсарь Вільгельмъ пôдчасъ великихъ маневрôвъ турингскихъ не замешкає у свояка кн. Кобурґа, головы родины Кобурґôвъ. Мабуть мѣжь цѣсаремъ а кн. Кобурґомъ есть непорозумѣнье, котре походить ще ôдъ часу димісіи кн. Бісмарка. Тогдѣ то кн. Ернестъ гостивъ въ Берлинѣ и зъ рôзныхъ сторôнъ прошено его, щобы посередничивъ мѣжь цѣсаремъ а канцлеромъ. Коли однакъ Бісмаркъ таки одержавъ димісію, кн. Ернестъ остро зганивъ поведенье цѣсаря. Се дôйшло до вѣдомости цѣсаря и за-для того напружались ôдносины мѣжь дворомъ берлиньскимъ а въ Кобурґъ-Ґота.

НОВИНКИ.

— **Д-ръ Евгеній Олесницкій** отворивъ зъ нинѣшнымъ днемъ канцелярію адвокатску въ Стрыю. (Гляди рубрику „Надôслане“.)

Фактъ сей нотуємо зъ чувствомъ найбôльшои радости. Д-ръ Е. Олесницкій належить до тыхъ патріотôвъ дѣятелѣвъ нашихъ, на котрыхъ Русь покладає найбôльшѣ надѣѣ. Имя его знане добре всѣмъ Русинамъ великими здôбностями, замилуваньемъ до працѣ, щирымъ патріотизмомъ и честнымъ характеромъ занявъ уже яко академикъ въ „Академичôмъ Братствѣ“ выдатне становище, а опôсля середъ старшои громады львôвскои трудивъ ся зъ знаменитымъ успѣхомъ для руско-народныхъ товариствъ и институцій — для „Просвѣты“, для руского театру (яко референтъ „Рускои Бесѣды“) и т. п. Яко способный писатель давъ ся д-ръ Е. Олесницкій пôзнати изъ многихъ основныхъ студій економічныхъ въ „Дѣлѣ“ и правничихъ въ „Правничôй Часописи“. О фаховыхъ правничихъ здôбностяхъ д-ра Е. Олесницкого говорить найлучше фактъ, що испытъ адвокатскій зложивъ ôнъ недавно зъ ôдзначеньемъ [се лучаєсь разъ на кôлька лѣтъ] и удостоивъ ся апплявзу цѣлого колеґіюмъ львôвскои апеляціи. Нема сумнѣву, що д-ръ Ев. Олесницкій на краснôмъ становищи адвоката въ Стрыю при своихъ здôбностяхъ розвивати буде свою всесторонну патріотичну дѣяльнôсть ще ширше, а всѣ Русины округа повитають его мѣжь собою якъ найсердечнѣйше и обдарують его своимъ найповнѣйшимъ довѣріємъ. Щасть Боже!

— **Нова ґазета руска** зачала выходити въ Америцѣ пôдъ заголовкомъ „Новый свѣтъ“. Перше число сеи ґазетки вийшло 10 н. ст. липня. Выходить она въ Джерсі Сіті и выдає ся имовѣрно о. Грушка. Форматъ такій, якъ бы пôвъ аркушь нашои „Батькôвщины“. Печатана въ Новôмъ Йорку въ друкарни мабуть россійскôй, бо хибує черенки ô, ѣ, та сама редакція просить читателѣвъ се выбачити. Языкъ вправдѣ ще не выправленый, але по змозѣ чистый и народный. На вступѣ есть ôдозва до Русинôвъ о передплату на сю ґазетку а заразомъ подана проґрама: „§. 1. Будити національну самосвѣдомôсть Русинôвъ-Украинцѣвъ на тлѣ суспôльно-економічнôмъ. §. 2. Слѣдити за розвоємъ руско-американьского робôтничого житя. §. 3. Слѣдити за розвоємъ загального руху робôтничого въ Америцѣ и Европѣ. §. 4. Дбати о просвѣту нашого руско-украиньского народу въ Америцѣ, пропаґуючи заснованье читалень и иншихъ народныхъ институцій, не забуваючи и про иншѣ славяньскѣ народности въ Америцѣ, о скôлько иде о добро и самосвѣдомôсть Славяньства“. Сѣй проґрамѣ ôдповѣдають статейки, помѣщенѣ въ тôмъ числѣ: Справа робôтникôвъ — Що дѣєсь въ Европѣ? — Зъ рôдного краю — Домашнѣ (американьско рускѣ) справы — и бôльша скôлькôсть гумористичныхъ новинокъ. Такожь помѣщенѣ два стишки: „На мори“ Костя Кирчова и „Новый свѣтъ“ Гр. Гр. Треба зъ признаньемъ пôднести и те, що въ тôмъ числѣ нема нѣякихъ полемикъ нѣ напастей „американьско-рускихъ“. „Новый свѣтъ“ выходить два разы мѣсячно; рôчна передплата — 2 доляры, адреса: America 247, Warrn St, Jersey City N. J.

— **Испытъ зрѣлости въ нѣмецкôй ґімназіи им. Рудольфа въ Бродахъ** ôдбувавъ ся пôдъ проводомъ инспектора д-ра Л. Ґермана ôдъ 17 до 21 н. ст. липня включно. До испыту зголосило ся 24 ученикôвъ а зъ тыхъ здали: Авербахъ Сальо и Іос. Райнлендеръ зъ ôдзначеньемъ. Зрѣлыми признані: Йона Бріляндъ, Теод. Дюба, Олісъ Фростъ, Іос Ґольдберґъ, Ив. Киз. Крудишъ, Сал. Ленчеръ (екстерністъ), Ад. Моръ, Лейбъ Кватнеръ, В. Кватнеръ, Бас. Паньковъ, Мар. Репчиньскій, Зиґ. Рапапортъ, Ґ. Розенбаумъ, Теоф. Вербицкій, Б. Валлерштайнъ и М. Штернеръ. Двохъ репробовано на рôкъ, три дôстали поправку а одень ôдступивъ ôдъ испыту.

— **П. Иванъ Биберовичъ**, директоръ руско-народного театру, прислалъ намъ до умѣщеня въ „Дѣлѣ“ таке письмо:

„Сердечну складаю подяку Свѣтлому Зарядови дôбръ Хоростковъ за безплатне ôдступленье салѣ, и Впр. о. шамбелянови крил. Олесницкому зъ Говилова, о. Барвѣньскому зъ Постолôвки, о. Богоносу и д-ру Гладѣеви зъ Хоросткова, якъ и всему околичному Вп. Духовеньству за пôдпиранье нашого руско-народного театру пôдчасъ его гостины въ Хоростковѣ.

Иванъ Биберовичъ.“

— Зъ Перемышля доносять, що **епископъ д-ръ Юліянъ Пелешъ** приѣхавъ тамъ 24 н. ст. липня на три днѣ. На двôрци зелѣзничôмъ повитала его капітула, катедральне духовеньство, мѣска интеліґенція, шляхта зъ околицѣ и зôбрана публика. При ôдгомонѣ звонôвъ въѣхавъ епископъ до катедральнои церкви и тутъ по ôдслуженю молебна ôдспѣвало зôбране духовеньство владыцѣ „многая лѣта“. Епископъ замешкавъ у архидіякона о. Вен. Литиньского, бо мешканье для епископа вынаймене ажь ôдъ падолиста. За для того и рѣчи епископа, хочь уже опаковані, мусѣли остатись въ Станіславовѣ, бо въ Перемышли нема ихъ де помѣстити. Епископъ Куиловскій не бувъ при приняттю, бо теперь перебуває ôнъ въ Ненадовôй на купеляхъ.

— **Староство въ Городенцѣ** оповѣщує на пôдставѣ §. 397 и 390 закона цив., що дня 28 мая 1888 р. найдено пôдъ помостомъ старого дому приходского въ Далешевѣ 399 штукъ старыхъ цванциґерôвъ, котрыхъ властитель не звѣстный. Староство взыває тыхъ, котрѣ бы мали право до сихъ грошей, щобы зголосили свои претенсіи до одного року.

— **Огонь** навѣстивъ 20 н. ст. липня Бѣлыйкамѣнь. Зачало горѣти въ хатѣ вôйта, котру пошивали. Въ одной хвили обхопивъ огонь всѣ сусѣднѣ будынки и при сильнôмъ вѣтрѣ сильно розширивъ ся. Ратувати не було кому, бо люде були по бôльшôй части въ поли при роботѣ або въ Глинянахъ на торзѣ. Першу помôчь подавъ панъ Ернестъ Пашша, посесоръ зъ Розважа, котрый зъ службою и сикавкою прибувъ заразъ до Бѣлогокаменя и обнявъ цѣлу акцію ратункову. При ратованю не було найменшого ладу и если-бъ не п. Пашша, то огонь певно бувъ бы наробивъ ще бôльшои шкоды. Его заходамъ удало ся огонь обмежити. Все-жь таки згорѣло близько 50 будынкôвъ, въ бôльшôй части христіяньскихъ. Жидôвскихъ будынкôвъ згорѣло 10. Для несеня помочи погорѣльцямъ зôбравъ ся вже комітетъ пôдъ проводомъ кс. Куриса.

— **Зборы робôтникôвъ львôвскихъ** ôдбули ся вчера въ сали ратушевôй. Робôтники зôйшли ся дуже численно. П. Данилюкъ, яко ôдпоручникъ львôвскихъ робôтникôвъ, здававъ справу зъ ухвалъ конґресу соціялістичного у Вѣдни. Надъ тымъ справозданьемъ вывязала ся потôмъ довша дискусія. Ôдтакъ повѣдомивъ Дашиньскій зôбраныхъ, що въ Краковѣ завязало ся робôтниче товариство Siła и що ôдъ жовтня стане тамъ выходити робôтнича ґазета. Дальше вôзвавъ ôнъ зôбраныхъ до складокъ, щобы выслати ôдпоручника на конґресъ соціялістôвъ въ Бруксели, — и се внесенье принято. Вкôнци ухвалено выслати послови Пернерсторферови подяку за те, що вставивъ ся за Шлясомъ, арештованымъ въ Петербурзѣ.

— **Выдѣлъ „Рускои Бурсы“ въ Бережанахъ** ôдбуде засѣданье дня 3 н. ст. серпня о 11 годинѣ передъ полуднемъ и на тôмъ засѣданю порѣшать ся справа приняти питомцѣвъ бурсы на рôкъ шкôльный 1892. Подання принятье до бурсы належить вносити на руки Впов. о. М. Сеневицкого найпôзнѣйше до... [*Въ присланôй намъ дописи дня не означено. — Ред.*] До подання належить долучити: 1) метрику хрещеня, 2) свѣдоцтво зъ послѣдного курсу, 3) свѣдоцтво убожества, евентуально заявленье о высокости мѣсячнои доплаты. Питомцѣ зъ минувшого року мають першенство. Принятѣ питомцѣ зложать 1 зр. на бібліотеку. — *Санатъ*, господарь бурсы.

— **Ювилейну выставу въ Празѣ** звидѣло до вчера міліонъ особъ. Коли міліоновый гôсть минувъ вхôдъ на выставу, промовивъ до зôбраныхъ инжиніръ Кшижекъ, а зôбрана публика ôдповѣдала грôмкимъ: Slava! Вечеромъ була выстава илюминована. Міліоновому гостеви вручивъ комітетъ выставы подарунокъ складаючій ся зъ золотого годинника, 25 льосôвъ выставовыхъ и вôльнои карты вступу на выставу до кôнця замкненя еи.

— **Перший грошъ князя Фердинанда Кобурґского.** Болгарске правительство поручило промысловому и торговельному банкови въ Будапештѣ выбити вôсѣмъ міліонôвъ штукъ срѣбныхъ франкôвъ. На монетахъ, котрѣ будуть выбивати ся въ штукахъ по два франки, по одному и по 50 сантімôвъ, буде умѣщене погрудье князя Кобурґского. На жаданье болгарского міністерства скарбу моделѣ для новыхъ грошей выконають ся у Вѣдни, а выбивати ихъ буде угорска монетниця въ Кремници. Болгарія має вже свои властнѣ грошѣ, але они носять ще погрудье кн. Александра Баттенберґского.

— **Въ страшный способъ згинувъ** оногды въ Штайнаманґеръ въ Угорщинѣ ґр. Валлісъ, майоръ II-го полку гузарôвъ. О 6 годинѣ рано припровадивъ жовнѣръ ґрафского коня „Лінду“ передъ мешканье ґр. Валліса. Кôнь непокоивъ ся вже передъ домомъ и коли ґр. Валлісъ, сѣдаючи на него, вставивъ ногу въ стремя, сполошивъ ся выстрѣломъ гузарôвъ, котрѣ стояли на кôнци улицѣ. Валлісъ не мôгъ уже вынямати ноги зъ стремени и чепивъ ся за шию коня, а той гнавъ зъ нимъ улицею. Одинъ ротмістръ и кôлькохъ переходячихъ хотѣли здержати коня, але се не удало ся, — кôнь кинувъ ся въ бôкъ и розбивъ голову майора до акаціи при дорозѣ. Ударъ бувъ такъ сильный, що Валлісъ упавъ трупомъ на землю. Ґрафъ Валлісъ належавъ до найлѣпшихъ офіцирôвъ кавалеріи и бувъ загально любленый за-для своихъ добродѣйствъ, якѣ робивъ убогимъ. Братъ покôйного казавъ коня застрѣлити.

— **Електричнѣ операціи зубôвъ.** Якъ звѣстно, уживають часто ґазу розвеселюючого и кокаины яко средствъ усмирюючихъ бôль при операціяхъ зубôвъ. Результатъ не все ôдповѣдає ожиданямъ пацієнтôвъ, бо въ многихъ случаяхъ не можуть тѣ средства усмирити болю при вытяганю зубôвъ. Тожь тымъ бôльше потѣшаючою есть вѣсть, що одному лондоньскому лѣкареви удало ся вынайти способъ вытяганя зубôвъ безъ болю за помочію електрики. Лѣкарь выконавъ недавно такихъ операцій кôлька въ присутности славныхъ медикôвъ и дентистôвъ, а результатъ бувъ справдѣ незвычайно користный. Всѣ пацієнты заявили, що не чули найменшого болю при выниманю зуба, — се впрочôмъ видко було и по ихъ спокôйныхъ чертахъ лиця. Пôсля опису Vaterland-а електричный прирядъ, черезъ котрый выконуєсь операція, складаєсь зъ одного сухого елементу и електромаґнету Румкорфа. Пацієнтъ держить въ обохъ рукахъ кондукторы а токъ електричный перепускає ся все сильнѣйше, ажь доки его можна выдержати. Ôдъ кондуктора полученого зъ позитивнымъ полюсомъ иде дрôтъ до руки оператора, держачои клѣщѣ. Безпосередно передъ операцією перерываєсь на хвилю токъ и пускаєсь его заразъ знову зъ цѣлою силою. Теперь приступає лѣкарь до операціи, котра ôдбуваєсь безъ нѣякого болю. Лѣкарь анґлійского института гадає, що черезъ надзвычайно сильну вібрацію приходить дѣланье електрики до мозку далеко скорше нѣжь чувство болю, котре въ той способъ усуває ся.

— **Стіпендіи рôльничѣ.** Міністерство рôльництва розписує два конкурсы. 1) На стіпендію 250 зр. для ученикôвъ заведеня наукового рôльничого „Francisco Josephinum“ въ Медлінґу на часъ трехъ лѣтъ. Вымагає ся скôнченого 16 року житя и 4-ои клясы ґімназіяльнои. 2) На двѣ стіпендіи по 250 зр. для ученикôвъ школы огородництва пôдъ назвою Elisabethenum, сполученои зъ школою рôльничою Francisco Josephinum въ Медлінґу, оба на часъ двохъ лѣтъ. Вымагає ся скôнченого 15-ого року житя и окôнченои школы народнои. Пожадана есть довша практика въ огородництвѣ. Поданя треба вносити найдальше до 31 н. ст. серпня до дирекціи школы Francisco Josephinum въ Медлінґу, котра удѣляє и близшихъ информацій.

— **Записъ ґр. Браницкои.** Въ р. 1838 ґр. Браницка въ дому Енґельгердтъ, записала 255.700 рублѣвъ на поправу долѣ селянъ, мешкаючихъ въ еи маєтностяхъ. Капіталъ зôстававъ въ початку въ рукахъ наслѣдникôвъ ґрафинѣ, а ôдтакъ перейшовъ до скарбу. Теперь репрезентує ôнъ суму 523,000 рублѣвъ и зменшено его лише сумою 90,850 рублѣвъ, котрѣ взято на капіталъ основный для сѣльского банку въ Бѣлôй церкви. Капіталъ записаный переходить теперь пôдъ зарядъ россійского міністерства дѣлъ внутрѣшныхъ, котре, — якъ пише „Кієвлянинъ“ — ужие его гôдно.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Дня 2 н. ст. серпня ôдбуде ся вѣнчанье п. Волод. Кальбы, окôнченого богослова, зъ панною Мальвиною Левицкою въ Тлустôмъ. — Дня 9 н. ст. серпня ôдбуде ся вѣнчанье п.

Ивана Березиньского, окôнченого богослова, зъ панною Теодорою Кунчевичѣвною, донькою пароха въ Станимири. — Архикиязь Леопольдъ-Сальваторъ выѣхавъ оногды зъ своею дівізією артилеріи до Станіслава на вправы, котрѣ потреваютъ до 9 н. ст. серпня. — Въ Прешбурзѣ выхопивъ ся оногды поѣздъ зъ шинъ и при тôмъ 7 робôтникôвъ тяжко ушкодивъ. — Соціялісты Польщи зъ цѣлои Нѣмеччины выбрали делеґатомъ своимъ на зъѣздъ соціялістôвъ въ Брукселѣ робôтника Бол. Пшитульского. — Педро де Аларконъ, найславнѣйшій шпаньскій повѣстеписатель, умеръ 19 н. ст. липня въ Мадридѣ въ 58 р. житя. — Въ Банщцяхъ повѣту серетского на Буковинѣ розпочала ся 19 н. ст. липня будова нового римо-кат. костела.

Посмертнû — ✝ — оповѣстки.

О. Абдіи Шепаровичъ, пар охъ зъ Олешѣ заступникъ маршалка повѣта товмацкого, членъ окружнои рады шкôльнои, упокоивъ ся дня 23 н. ст. липня въ 57-ôмъ роцѣ житя. Вѣчна ему память!

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 27 липня. Цѣсарь надавъ міністрови Штайнбахови гôдность тайного совѣтника. — Урядова Ґазета оповѣстила законъ фінансовый на 1891 р. та продовженье речинця договору торговельного зъ Италією.

Парижъ 27 липня. Французска ескадра прибуде зъ Кроштаду на запросины Англіи до Портсмесъ.—Жена мін. Констанса одержала зъ Тульону маленьку посылку, въ котрôй була книжка до молитвы. А що выглядъ книжки бувъ пôдозрѣный, тожь ôддано єи поліціи, де показало ся, що картки були въ серединѣ вытятѣ а замѣсть того було 200 ґрамôвъ бѣлявого порошку, котрый бувъ експльодуючою ртутею. Такû самû книжки одержали секретарь державный Есіанъ и шефъ въ міністерствѣ кольоніи Трейль. Книжки выславъ лѣкарь маринарки зъ Тульону, котрый на вѣсть о ôдкрытю атентату, застрѣливъ ся. — На зборахъ буляижистôвъ ухвалено резолюцію, щобы зъ Нѣмцами обходитись у Франціи такъ само, якъ обходять ся зъ Французами въ Альзаціи.

Лондонъ 28 липня. На пирѣ въ Осборнъ пôднесла королева тоастъ въ честь короля и королевои Италіи а кн. Неаполю тоаступавъ въ честь анґлійскои королевы и єи родины.

Кіѣвъ 27 липня. Король сербскій Александеръ приѣхавъ до Кіѣва и замешкавъ въ царскôй палатѣ.

Ґаштайнъ 27 липня. Кн. Фердинандъ болгарскій выѣхавъ до Кобурґа, а передъ самымъ ôдъѣздомъ мавъ довшу розмову зъ анґлійскимъ амбасадоромъ въ Царгородѣ Уайтомъ.

Петербургъ 27 липня. Царь внѣсъ тоастъ въ честь Карнота и французскои фльоты а амбасадоръ Лябуляй въ честь царя и россійскои фльоты.

Надôслане

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на I ôмъ поверсѣ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одвaху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнû райснайтѣ, и т. н. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарацін найдешевше и найскорше.

Замовленя въ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“

ОКУЛІСТЪ и ОПЕРАТОРЪ

школы вѣденьскои и берлиньскои

Д-ръ Д. Меллеръ

ординуе ôдъ 9—12 и ôдъ 4—6 годины

ул. Ягайлоньска ч. 6.

Ц. к. австрійскû зелѣзницѣ державнû.

Вытягъ зъ розкладу ѣзды важного ôдъ 1 червня 1891 (Пôсля годинника львôвского).

Одъѣздъ зô Львова.	**Приѣздъ до Львова.**
Въ напрямѣ до Стрыя.	**Въ напрямѣ зô Стрыя.**
6.20 рано. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Нового Санча, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіслава и Гусятина.	7.54 рано. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова и Стрыя.
10.50 передполуд. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Сухои и Станіслава	9.02 рано. Поѣздъ особ. зô Станіслава, Будапешту, Мункача, Лавочного и Стрыя.
8.05 вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіслава и Гусятина.	3.42 по полуд. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова, Гусятина, Станіслава и Стрыя.
8.53 вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова и Сухои.	12.29 въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Нового Санча, Хирова, Гусятина, Станіслава, Будапешту, Мункача и Лавочного.
Въ напрямѣ до Черновець.	**Въ напрямѣ зъ Черновець.**
5.24 рано. Поѣздъ особ. до Станіслава и Коломыи	6.53 рано. Поѣздъ особ. зъ Сучавы, Черновець, Станіслава.
9.16 передполуд. Поѣздъ поспѣшный до Станіслава, Черновець, Ясъ, Букарешту и Гусятина.	2.00 по полуд. Поѣздъ особ. зъ Букарешту, Ясъ, Черновець, Станіслава и Гусятина.
4.50 по полуд. Поѣздъ особ. до Станіслава, Черновець, Ясъ и Букарешту.	8.00 вечеръ. Поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Ясъ, Черновець, Станіслава, Гусятина.
10.24 вечеръ. Поѣздъ особ. до Станіслава, Черновець, Сучавы, Гусятина.	11.52 въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Коломыѣ, Станіслава, Гусятина.
Въ напрямѣ до Белзця.	**Въ напрямѣ зъ Белзця.**
9.35 передполуд. Поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля	6.45 рано. Поѣздъ мѣшаный зъ Жовквы.
7.40 вечеръ. Поѣздъ мѣшаный до Жовквы.	4.22 по полуд. Поѣздъ мѣш зъ Сокаля и Белзця.

Афішѣ розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзниць державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна на кождôй стаціи по цѣнѣ 6 кр. за примѣрникъ.

Ôдъ 1 н. ст. липня с. р. до 31 н. ст. серпня включно, переходять поѣзды безъ пересѣданя зъ Ряшева черезъ Ясло и Новый Санчь до Орлова и назадъ. Поѣзды сû маютъ въ Ряшевѣ безпосередне полученье зъ ôдповѣдными поѣздами зелѣзницѣ Кароля Людвика а именно: зъ поѣздомъ ч. 25, ôдъѣздячимъ зô Львова о годинѣ 6 мін. 16 по полудни и поѣздомъ ч. 15, приѣздячимъ до Львова о годинѣ 8 мін. 12 рано (пôсля годинника львôвского).

Вже появивъ ся **третій** выпускъ сочиненя пôдъ заголовкомъ:

Житья Святыхъ

гр. кат Церковью почитаемыхъ на кождый день въ роцѣ.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 100—110 друкованыхъ аркушѣвъ звычайного формата (въ IV томахъ) и буде выдавати ся періодично выпусками що 8 недѣль. Кождый выпускъ буде обнимати по одному мѣсяцю житья Святыхъ (9 аркушôвъ друку). Цѣле сочиненье выйде въ 12 выпускахъ въ протягу 1891 и 1892 р. — Пренумерата на одинъ рôкъ (6 выпускôвъ, 50—55 аркушôвъ друку) съ почтовою пересылкою 4 зр.

Иларіонъ Гмитрыкъ

професоръ Богочестія въ ц. к. гимназіи въ Самборѣ

!КОСЫ!

въ найлучшои стирійскои фабрики наособне порученье зъ найбôльшою старанностею выконанû:

55 центим. довгû, середно шир.	по	45 кр.
60 „ „ „ „	„	50 „
70 „ „ „ „	„	60 „

☛ За доброту тыхъ кôсъ приймаемо вешку пору. ☚ 3869

Окрôмъ повысше згаданыхъ суть еще вузшû по 40 кр. На пятькільограмову посылку иде 8—10 штукъ.

Народна Торговля у Львовѣ и філіи.

Теофіль Копистиньскій

артистъ-малярь

звѣстный ôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшае церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и иншû рѣчи. Принимае рѣзьбарскû роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлюе всякои величины церковнû образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшае зъ фотографій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставруе всякû старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячû въ кругъ працъ малярства — по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Веч. Духовеньство занотувати собѣ его адресу.

Т. Копистиньскій

ôдъ стороны Ставропигійского Института, ул. Бляхарска число 5 у Львовѣ. 3936 (6—10)

Змѣна льокалю.

Пôдписаный мае честь повѣдомити, що перенѣсъ свою робôтню кравецку зъ ул Галицкои ч. 12 на ул **Ягайлоньску ч. 8 въ партерѣ.** Другій головный вхôдъ зъ ул **Рейтана ч. 2.**

Дякуючи Впов. Родимцамъ за дотеперѣшнû взгляды и упрашаючи о нихъ на дальше, остаю зъ глубокимъ поважаньемъ

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

мешкае у Львовѣ ул. Ягайлоньска ч. 8 въ партерѣ; другій головный вхôдъ зъ улицѣ Рейтана число 2. 3856

ГА-

маки або лôжка лясû ôдъ 2.35 зр, до 6·75 зр., палицѣ зъ крѣсломъ, парасольки ôдъ сонця, шапки рôжнû а такожь не перемакаючû по 50 кр. Плащь до дорогу, торбы, торністры до ексқурзій

поручае найдешевше

МАГАЗИНЪ

БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

Бюро информаційне

СТАНІСЛАВА САТАЛЫ

Львôвъ, ул. Галицка ч. 15

може поручати кождого часу службу всякои катеґоріи, а именно: Учителѣвъ, Учительки, и Ґувернантки зъ кваліфікацією и музикою, Боны, Панны служачѣ, Льокаѣвъ, Економôвъ, Лѣсничихъ, Машиністôвъ, Кухарѣвъ. Огородникôвъ и у всѣхъ родахъ добôрну службу. Порученя полагоджуесь сейчасъ. 4943 6—15 (Импресса Львôвъ).

О половину зниженû цѣны

для предплатникôвъ „Дѣла“, „Зорѣ“ и „Батькôвщины“

на давнѣйшû томы „Бібліотеки найзнаменитшихъ повѣстей“ т I—XX. включно, чи хто купуе разомъ чи поединчо, якъ довго выстане невеликій запасъ. Зголошуватись треба просто до „Адміністраціи Дѣла у Львовѣ“.

Знижена цѣна всѣхъ 20 томôвъ 13 зр. 80 кр. (на пересылку почтову треба долучити 30 кр.)

Кістяки Гольбайна

Образки з житя

дôстане

въ редакціи „Зеркала“ по 15 кр. (зъ почтовою пересылкою по 20 кр.)

Для выгоды П. Т. Публики отворено

НОВУ АҐЕНЦІЮ

Краківского Товариства взаимныхъ убезпечень

на житье та ôдъ огню и граду

у Львовѣ при ул. **Театральнôй ч. 21** (входить ся зъ улицѣ Скарбкôвскои).

Полісы асекураційнû выставляютъ ся въ **языцѣ рускôмъ — всѣ проспекты и переписка зъ партіями ведесь по руски.** — Близше можна розвѣдатись въ Адміністраціи „Дѣла“.

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить ôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1·60 зр., на чверть року 1 зр.

Десять медалѣвъ заслуги, дипльомъ признаня и дипльомъ гонововый

на всесвѣтнôй выставѣ въ Антверпіи

за незрôвнанû

Выробы косметичнû, Тоалетнû и Парфумеріи.

Антілентіля. Нѣякій артикулъ тоалетный не може ити въ заводы що-до успѣху и доброты зъ Антілентілією. Се средство, одержане зъ ôдсвѣжуючихъ субстанцій, ухиляе въ короткôмъ часѣ весняики, пляны печѣнковû, близни и т. п., надае шкôрѣ свѣжу бѣлôсть, свѣжôсть и нѣжнôсть. — Цѣна 2 зр.

Піліптонъ волосю сивому и споловѣлому по кôлькоразовôмъ ужитю привертае красну барву. ПІЛІПТОНЪ не фарбуе, лише ôдмолоджуе волосье, котре пôдъ впливомъ сего ôдличного средства ôдзыскуе первѣстну барву, магкôсть и ôдзыскъ. — Цѣна флякону 1 зр. 50 кр.

Валентінъ найсильнѣйше выпаданье волося вздержуе, цибульки волосинû взмôцняе и до вытворюваня та поросту волося побуджае. Цѣлый флякoнъ 3 зр. Пôвъ флякону 1 зр. 69 кр.

ПУДРЪ КНЯЖІЙ

не мѣстить жадныхъ металевыхъ примѣшокъ, есть се найчистѣйша и найнѣжнѣйша мучка ростинна, приемно прилягае до лиця, надае красну, природну бѣлôсть и есть неоцѣненымъ средствомъ до гігіенічнои окрасы лиця

Пуделко мале бѣлого пудру 60 кр., цѣле 1 зр., зъ лебедикомъ 1 зр. 50 кр. Рожевый для бльондинокъ и кремовый для шатинокъ и брунетокъ, мале пуделко по 70 кр., бôльше зр. 1.10 зъ лебедикомъ зр. 1.60

Вода фіялкова. Усувае зъ лиця прищѣ, лишаѣ, угрики, попаданье и лущенье шкôры, выгладжуе морщинки и долики ôспенû. Лице ôдсвѣжуе выбѣлюе и вынѣжнюе. — Цѣна 1 зр.

Мыло косметичне ôдзначае ся надзвычайною нѣжностію и дуже приемнымъ запахомъ, лагôдно впливае на нашкôрокъ, не допускае розпадатись рукамъ и лицю, дуже добре очищуе шкôру. Ухиляе весняики и жовто-бурû пляны зъ лиця. — Цѣна 60 кр.

И. ИГНАТОВИЧЪ

у **Львовѣ** въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3, и улици Галицка ч. 35., въ **Краковѣ** Суконницѣ ч. 20., и въ **Чернôвцяхъ** Ринокъ ч. 2.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

Найбôльшій по французски уладженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.

Сезонъ 1891.

Звѣстне найдешевше жерело закупна.

Найбôльшій складъ есть якъ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Оддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гафтôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасмантеріи, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ цигборôвъ кравецкихъ.

Оддѣлъ II. Капелюхи дамскû, дѣвочû и дѣточû. выробы панчôшковû для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, корсеты и запаски для дамъ и дѣтей.

Оддѣлъ III. Краваты мужескû, скарпетки, бѣлье мужеске, комнѣры и маншеты, парасолѣ анґлійскû, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и анґлійскû рукавички.

Оддѣлъ IV. Рукавички дамскû, шкôрковû, дамьскû, шведскû и анґлійскû, а также рукавички шовковû, вовнянû и нитянû.

Оддѣлъ V. Вахлярѣ чорнû и кольоровû набалѣ и вечеры та великій выбôръ шпаньскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ.

Оддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.

Оддѣлъ VII. Станики трикотовû и джерсей для дамъ по зр. 1·90, 2·10, 3·50 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку.

Оддѣлъ VIII. Спôдничка дѣточû, плащики, пальтотики и запаски.

Оддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великû килимы, сальоновû ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки маттінґовû до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣннû, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.

Оддѣлъ X. Ту суть портіеры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Туніс по зр. 3·20, якôсть I-ша 3·75, Мароккo 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапецунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портіеръ Кірманъ и дагестаньскихъ та матерій на меблѣ.

Бѣлû ôдшасованû заслоны коронковû, цѣле бико 1·45, 1·75, 1·90. 2·50 до 50 зр.

Оддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и высше. Комплетнû ґарнітуры ґоделіновû складаючû ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·00 до 30 зр. Вхôднû капы шведскû I величина 1·25, II 2·50, III 3·50.

Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ, коцы на лôжка и конѣ. Стѣбнованû колдры вовнянû, ватованû, атласовû, пікові и до прикрасы.

Замовленя въ провінціи полагоджуе ся якъ найсовѣстнѣйше.

Окремый ôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ въ Вѣдни

ЛІЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и стація зелѣзницѣ также.

Получивши на власнôсть по старôй фірмѣ *„Ивана и сына Серафина“* **„Ліярню дзвонôвъ“** въ Калуши, ôдзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им. Качковского въ Коломыи (якъ о тôмъ свого часу ґазеты доносили) — маю и теперь на складѣ **готовû дзвоны**, выконую скоро замовленя и приймаю старû або ушкодженû дзвоны до переливаня за дуже умѣркованy цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнû замовленя въ давнѣйшôй спôльнôй а теперь моѣй власнôй **ліярни дзвонôвъ** прошу о ласкавû замовленя такъ на поодинокû новû дзвоны якъ и на цѣлû групы. За тревалôсть матеріялу и гармонічный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣлюю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ

Зъ глубокимъ поважаньемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

ВОДА СЕЛЬТЕРСКА

найлѣпше средство на всѣ роды нежитôвъ у

Рудольфа Вайнреба

у ЛЬВОВѢ

ул. Кароля Людвика ч. 33

все свѣжо наповненû фляшки, пôдъ ґарантією. Найбôльшій складъ спеціяльный всѣхъ природныхъ вôдъ мінеральныхъ.

Телефонъ 297.

☛ **При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.** ☚

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей**. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 158. Львôвъ, Второкъ 16 (28) липня 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руськихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймають: У Львовѣ Администрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Централъне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплату на „ДѢЛО" [illegible] у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додаткомъ
въ Австріи: за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 8 зр. на пôвъ року . . . . 12 зр.
на четверть року . 4 зр. 50 кр. на четверть року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на четверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Экспедиція вôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатаній вôльнй вôдъ порта.

Поединоке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня приймають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного стрôчки инсератовои въ рубр. „Надôслане" по 20 кр. а. в. [illegible]

Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла"

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатниковъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Цѣсарь прибуде, пôсля дотеперѣшнои диспозиціи, зъ Ишль до Вѣдня 19 серпня, задержить ся у Вѣдни до 20 серпня и того дня по полудни выбере ся на дводневі маневры до Ціглі. Загаломъ вызначено на маневры: въ Стиріи, Австріи долѣшнôй, Угорщинѣ и Семигородѣ 18 днѣвъ. Безпосередно по маневрахъ выбере ся цѣсарь до Праги.

Ґр. Таффе выѣхавъ до своихъ дôбръ Елішавъ въ Чехіи, де запросивъ также италійского амбасадора ґр. Ніґру. Ґр. Ніґра задержить ся въ Елішавъ два днѣ.

Пôвурядова Presse потверджає, що рада державна збере ся въ половинѣ жовтня та буде нараджувати ся до кôнця падолиста, а потôмъ наступить сесія соймôвъ краєвыхъ. Палатѣ пословъ предложить ся буджетъ за рôкъ 1892, заразъ по ухваленю спôльного прелімінаря делеґаціями. Въ правительственныхъ кружкахъ мають надѣю, що прецѣнь разъ поведе ся полагодити буджетъ передъ началкомъ буджетного року, тымъ бôльше, що прелімінарь на рôкъ будучій не богато буде рôзнити ся вôдъ сегорôчного та не дасть нагоды до широкои дискусіи. Симъ донесеньемъ пôвофіціяльнои ґазеты стверджує ся вѣсть телеграфічна переслана зъ Вѣдня, що истнує проектъ скликати краєві соймы на половину грудня. Про сей речинець скликаня сойму краєвого пише краковска Reforma такъ: „Для Галичины особливо бувъ бы се найгôршій речинець, який лише можна выбрати а передо всѣмъ зъ тои причины, що въ другôй половинѣ грудня и въ сѣчни знаходить ся стôлько святъ въ обохъ обрядахъ, що послы зъѣхались бы до Львова радше на свята, нѣжь на соймъ. А дальше, якъ возьмемо пôдъ увагу обставину, що рада державна буде мусѣла зôбрати ся вже найдальше зъ початкомъ лютого, если має залагодити передъ кôнцемъ марта буджетъ за р. 1892, — то властиво нашъ соймъ не буде мати часу полагодити и найбôльше пекучі справы, позаякъ при кôнци сѣчня мусѣвъ бы бути вже замкненый. Припускаємо, що краєвый выдѣлъ завчасу охоронить ся передъ несподѣванкою, котру намъ гадає зробити центральне правительство."

Фактъ, пôднесеный австрійскими ґазетами, що одинъ російскій офіцеръ именемъ Ходоровичъ найнявъ двохъ жовнѣрôвъ австрійскихъ въ Краковѣ, щобы они выкрали зъ корпусной команды важні вôйскові документы для Россіи — простують „Москов. Вѣд." ось якъ: „Мы можемо довести, що згаданый офіцеръ дѣйстно подорожувавъ въ часѣ своеи вôдпустки по Австріи; коли-жь приѣхавъ до Вѣдня и сказавъ тамъ нашому вôйсковому атташе полковникови Шуеву, що онъ хоче посѣтити Краковъ, Шуевъ вôдраджувавъ ему вôдступити вôдъ того намѣру, бо Австрійцѣ пôдозрѣвають шпеґуньство въ кождôй гостинѣ якого-будь російского офіцера въ Краковѣ. Отже такимъ способомъ російске правительство не має нѣякои участи при посѣщеню Кракова Ходоровичемъ. Чи онъ тамъ шпеґувавъ чи нѣ, сего ще Австрійцѣ не доказали, а въ кождôмъ случаю онъ робивъ все на власне різіко." — На се примѣчає Presse: „Дуже цѣкаве, що зъ російскои стороны признають, що полковникъ Шуевъ принимавъ Ходоровича передъ его подорожію до Кракова и пояснивъ ему, що его замѣръ може выкликати пôдозрѣнье. Коли Ходоровичъ мимо того напôмненя пôйшовъ до Кракова и тамъ найнявъ людей, щобы они вломились до команды корпусной, то мабуть онъ, якъ справедливо замѣчає Pester Lloyd, поступавъ на высше припорученье. Розумѣєсь, що теперь, коли его плянъ не удавъ ся, цѣла справа представляєсь такъ, мовь бы Ходоровичъ поступавъ на власну руку. Прецѣнь тѣ, на котрыхъ приказъ Ходоровичъ робивъ, не можуть признати ся до неудалои крадѣжи тымъ бôльше, що онъ супротививъ ся радѣ полковника Шуева."

Въ приемѣ и повитаню французкои фльоты въ Кронштадѣ показує ся суперечнôсть мѣжь офіціяльною Россією а не-офіціяльною и ся поява дасть ся замѣтити також мѣжь журналами російского городу престольного. Пôдчасъ коли такъ звані независимі російскі дневники витають гостей французкихъ въ способъ пересадный, то Journal de St. Petersbourg, котрый стоить въ зносинахъ зъ російскимъ урядомъ справъ заграничныхъ, держить ся зовсѣмъ помѣркованно. Сей дневникъ представляє „се торжественне и приязне повитанье", котре російска фльота та російска публичнôсть приготовила французкимъ морякамъ, немовь актомъ вдячности за симпатичне принятье, яке російскі кораблѣ зазнавали завсѣгды въ французкихъ пристаняхъ. Повитанье въ Россіи буде такъ само свѣтле и щиро прихильне а Французы вынесуть напевно зъ прогульки до Россіи приятні споминки. Пôдчасъ коли офіціяльный Journal de St. Petersbourg говорить лише про приємні споминки, то панславістичні орґаны ликують, немовь бы въ Кронштадѣ заключувано російско-французкій союзъ. „Свѣтъ" примѣромъ такій союзъ уважає одинокою противвагою на панґерманізмъ, котрый бôльше нѣжь коли грозить независимости народôвъ и державъ цѣлого свѣта, и противъ намѣрôвъ анґлійско-нѣмецкои політики. „Новое Время" рôвно-жь має тѣ самі надѣѣ союзничі и пише, що тѣ обманять ся, котрі думають, немовь побутъ французкои ескадры въ Кронштадѣ не полишить за собою нѣякихъ слѣдôвъ крôмъ споминôвъ на свѣтлі торжества и платонічні заявленя приязни. Липнева встрѣча сцѣпить сильнѣйше французско-російскій союзъ, нѣжь всѣ писані трактаты. Навѣть „Гражданинъ", котрый звычайно обережно высказуєсь о французкôй републицѣ, выносить ей по-пôдъ небеса. „Теперь — каже князь Мещерскій — двѣ фльоты, два народы и два правительства заявляли приязнь." Такъ само „Новости" пôдносять зъ тріюмфомъ, що изольованье Франціи и Россіи скôнчило ся, обѣ державы суть сполученѣ а кронштадске торжество — се святкованье мира.

О вôдносинахъ Анґліи до Франціи мѣстить Rpbl. Fr. допись зъ Лондону, написану зô знаньемъ рѣчи и безсторонно. Кореспондентъ остерѣгає Французôвъ передъ илюзією, немовь бы анґлійскі ліберали, котрыхъ побѣда при найблизшихъ выборахъ майже забезпечена, мали намѣръ змѣнити внѣшну політику Сальсберіого та провадити ей у впростъ противнôмъ напрямку. „Я не хотѣвъ бы — пише кореспондентъ — зменшувати заслугъ Лябушера, Стенпепа та всѣхъ тыхъ, котрі для Франціи показали такъ великій симпатію. Певно добре, що въ Анґліи высказано слова приязні для Франціи. Але голосы тыхъ достойныхъ мужѣвъ не мають анѣ части того значѣня, яке имъ приписують на континентѣ. На всякій случай могли они говорити лишь въ имени партіи ліберальнои, котрои однымъ поважанымъ представителемъ є Ґладстонъ та ему пôдчинені провôдники. Они же нѣколи не робили доганы внѣшнôй політицѣ Сальсберіого и якъ довго потрôйный союзъ буде держати ся напрямку назначеного цѣсаремъ Вільгельмомъ II, такъ довго они полишать ся ей прихильниками. На що може Франція надѣяти ся по обнятю управы партією ліберальною се выявивъ зовсѣмъ Daily News, орґанъ Ґладстона. Ся ґазета каже поважати претенсіи та дразливôсть Франціи, а про се консервативна партія не дбала нѣколи. Само собою розумѣє ся, що ліберали подôбно якъ и консервативсты бажають собѣ заховати миръ и будуть старати ся, якъ довго се буде можливе, задержати теперѣшне положенье, котре для розвою анґлійскои монархіи дуже пригôдне. Мабуть та задача буде улекшена на довшій часъ рѣшучимъ заявленьемъ цѣсаря Вільгельма въ Ґільдгаль.

Köln. Ztg. помѣстила сензаційні подробицѣ що-до проекту супружества мѣжь румуньскимъ наслѣдникомъ престола а панною Вакареску. Пôсля сихъ вѣстей, мавъ бути сей проектъ супружества сильно обчисленою интриґою зô стороны п-ы Вакареску, а до переведеня интриґи мали ужити передовсѣмъ королеву сербску Наталію въ такій способъ, що она сама не замѣтила своеи непригôдной ролѣ. Паннѣ Вакареску ходило лише о се, щобы вдоволити свою амбіцію, а зновъ сторонництво, котре укрывало ся за ей плечима, стремѣло до того, щобы родину королѣвску а именно молодого королевича пôддати въ зависимôсть дуже проблематичныхъ елементôвъ боярскои фракціи. Панна Вакареску зовсѣмъ прихильна російскимъ интересамъ; а політики, котрі вели ей поведенье, мабуть загадали такъ пôдкопати Румунію, щобы на случай вôйны она була неспосôбна ставляти якій-небудь опôръ премогучому своему сусѣдови.

Въ Норвеґіи знѣсъ парламентъ (стортінґъ) недавно норвеґске віце-королѣвство. Ся институція, заведена ще въ р. 1814 вже вôдъ 30 лѣтъ не истнувала фактично та вôдъ р. 1860 не обсаджувано сего уряду, хиба що схочемо вчислити въ те кôлька днѣвъ р. 1884, въ котрыхъ займавъ віцекоролѣвство наслѣдникъ престолу Ґуставъ. Вже въ 1886 р. теперѣшный міністеръ справедливости Квамъ вносивъ, щобы сю институцію знести и стортінґъ принявъ то предложенье. Но позаякъ ходило о змѣну законôвъ основныхъ, то се внесенье мусѣвъ приняти ще другій послѣдуючій парламентъ. Се условіе выконано теперь. Віцекоролѣвство первѣстно представляло рôвноправнôсть Норвеґіи зъ Швеціею, мѣжь котрыми истнує лишь унія персональна. Но коли Норвеґія вôдъ того часу ще бôльше высманципувалась зъ пôдъ зависимости шведскои, то власне се віце-королѣвство вважано за ознаку пôдлеглости. Оно выдавалось тымъ бôльше непотрѣбнымъ, що самъ король перебуває въ сихъ часахъ въ Новеґіи кôлька разôвъ до року. Въ стортінґу не пôднѣсъ ся нѣ одинъ голосъ, котрый бы ту институцію взявъ въ оборону. Національно-шведска партія зновъ єсть тои гадки, що знесенье віце-королѣвства потягне за собою далекосяглі змѣны, котрі можуть знищити всѣ вôдносины уніи. Справдѣ антаґонізмъ мѣжь Швецією а Норвеґією досыть заострив ся. Недавно доносили ґазеты, що за-для змагань Норвежцѣвъ, щобы унію розбрвати, голова кабінету шведского ґр. Акергельмъ заявивъ, що по переведеню деякихъ реформъ мілітарныхъ розмовить ся зъ Норвежцями по шведски. Въ Норвеґіи выкликали его слова велику бурю, бо въ нихъ побачили грôзьбу ужитя силы вôйсковои. Норвеґія домагала ся диміссіи ґр. Акергельма. Шведы же лагодили и оправдували значѣнье слôвъ ворожихъ народови норвеґскому а король не хотѣвъ черезъ довгій часъ приняти диміссіи міністра-президента, щобы не выкликати пôдозрѣня, що уступає напорови Норвежцѣвъ. Акергельмъ выѣхавъ тымъ часомъ до Карльсбаду, щобы пôдкрѣпити свое здоровлье, але невдоволенье въ краю не притихло и онъ подавъ ся о диміссію въ-друге. Король теперь принявъ его диміссію и бажаню Норвеґіи вдоволено. Наслѣдникомъ ґр. Акергельма именовано Бострима, властителя бôльшихъ посѣлостей. Новый голова міністерства є сторонникомъ высокого мыта протекційного, а противно его попередникъ державъ ся умѣркованои політики протекційнои. Змѣна правительства, якъ кажуть, буде мати за собою ще той наслѣдокъ, що суперечности мѣжь палатою низшою а высшою зôвсѣмъ полагодять ся, хочь низша палата прихиляєсь до свобôднои торговлѣ а высша до засадъ протекційныхъ мытъ торговельныхъ.

Подорожь Русинôвъ до Праги.

Дневникъ выставы праскои п. заг. „Praha" пишучи про гостину Русинôвъ въ Празѣ и на выставѣ, каже мѣжь инчимъ:

„Що-дня витаємо въ Празѣ братôвъ славяньскихъ, а зъ кождымъ днемъ витаємо ихъ сердечнѣйше, немовь бы серце наше що-разъ бôльше розгрѣвало ся тымъ поспôльнымъ братствомъ. Враженье-жь, яке зробила гостина Русинôвъ, належить до найсильнѣйшихъ, які мы доси пережили!..."

„Русины — пише дальше Praha — своими змаганями, своею працею народною въ многôмъ подôбні намъ. Житье ихъ народне находить ся въ тыхъ пеленахъ, въ якихъ колыхало ся житье наше въ рокахъ 1860-ыхъ. Народну свою працю, почнинають они дуже вдачно, також, якъ мы, середъ найширшихъ верствъ простолюдя. Длятого на выставѣ нашôй найбôльше подобають ся имъ приклады зъ пôддвигненя нашого люду. Особливо павільонъ ческихъ касъ щадничихъ — свѣдокъ великого успѣху народнои самопомочи — Русины прямо облягали. Жадні гостѣ славяньскі (выняша спеціялістôвъ) не звернули на той павільонъ стôлько уваги. Русинамъ послужено якъ найохôтнѣйше выкладомъ о початку и о несподѣванôмъ великôмъ ростѣ нашихъ щадницъ. Гостѣ поняли рѣчь знаменито. Они свѣдомі того, що пôддвигненье люду руского мусять будувати на тыхъ самыхъ пôдвалинахъ, що й мы, Чехи. Що-до того вповнѣ зъ ними годимось... Одушевленье рускихъ гостей електризувало насъ... Товариство гостей звертало на себе загальну увагу, де тôлько появилось. Часть одягнена въ красні свои строѣ рускі, а особливо женщины выглядають въ нихъ красно. Цѣкава також рѣчь, що мѣжь гостями находить ся богато священикôвъ..."

Зъ судовои салѣ.

[Розправа карна противъ трехъ господарѣвъ и о. Яворского зъ Путятинець, повѣта рогатиньского, мявша звязь ще зъ остатними выборами.]

Дня 22 н. ст. липня вôдбула ся въ окружнôмъ судѣ въ Бережанахъ передъ звычайнымъ трибуналомъ карна розправа противъ трехъ селянъ зъ Путятинець, повѣта рогатиньского, обжалованыхъ о злочиньство зъ §. 157 а именно о тяжке побитье — якъ казали — „хруня" пôдчасъ правыборôвъ дня 20 лютого с. р. въ Путятинцяхъ и о легке побитье трехъ „хрунѣвъ" въ тôмъ самôмъ часѣ голосувавшихъ не на сторону громады. Передъ трибуналомъ ставъ яко обжалованый о. Іосифъ Яворскій, парохъ Путятинець, обжалованый о провину зъ §. 305, мовь-бы то онъ похваливъ той чинъ карыгôдный. Обжалованыхъ боронивъ д-ръ Кость Левицкій, адвокатъ зô Львова.

Трибуналъ старавъ ся всѣ сумнѣвы якъ найлучше розглянути и нѣчо не уйшло его уваги, а по переведенôй розправѣ увôльнивъ о. Яворского вôдъ учиненого ему закиду, а засудивъ селянъ — двохъ на 6 тыждневъ строгого арешту а одного на 6 днѣвъ.

Пôдчасъ розправы выявилась одна характеристична рѣчь, а именно, що на о. Яворского писавъ доносы до суду мѣсцевый учитель Кароль Фучекъ и его братъ Іосифъ въ напрямѣ высше вказанôмъ. А позаякъ зôзнаня ихъ, особливо-жь зôзнаня Іосифа Фучека показали ся передъ трибуналомъ цѣлкомъ вôдмѣнными вôдъ зôзнань зложеныхъ въ повѣтовôмъ судѣ въ Рогатинѣ, де дуже некористно свѣдчили противъ о. Яворского, длятого прокураторъ бачивъ ся примушенымъ заразъ пôдчасъ розправы обжалувати Іосифа Фучека о злочиньство обманьства, а о мало що и учитель Кароль Фучекъ не попавъ ся въ яму, котру копавъ кому инщому. Въ немилôмъ знайшли ся положеню оба Фучеки, а обжалованый 20-лѣтный Іосифъ Фучекъ почавъ плакати и звиняти ся, що онъ настрашивъ ся и т. д. Остаточно трибуналъ увôльнивъ обжалованого Іосифа Фучека.

Д-ръ Кость Левицкій въ знаменитôй своѣй бесѣдѣ указавъ, що предметъ розправы выкликали невôдрадні нашѣ вôдносины політичні, а именно, що одна сторона стає въ оборонѣ своихъ правъ народныхъ супротивъ суперника, котрый держить въ руцѣ оружіє часто неморальне и попыхає ей на дорогу ексцесôвъ, — а друга сторона, не хотячи выпустити зъ рукъ разъ взятого оружія неморального, посуває ся неразъ такъ далеко, що нападає на поодинокі личности черезъ денунціяцію и фальшиве свѣдоцтво, въ наслѣдокъ чого въ тôмъ разѣ стало ся, що найневиннѣйшій чоловѣкъ и найчестнѣйшій патріотъ-священикъ ставъ передъ судомъ. Дотычно другихъ обжалованыхъ д-ръ Левицкій пôднѣсъ всѣ можливі обставины лагôдячі.

Додати треба й то, що трибуналъ и прокураторъ вели цѣлу розправу по руски, а красноречива, переконуюча и повна фахового знаня бесѣда д-ра Костя Левицкого знайшла загальне одобренье.

Н. зъ Н.

НОВИНКИ.

— **Товариство „Баянъ" и другі Русины** прибули зъ Праги до Вѣдня. Вчера даный бувъ комітетомъ „Сѣчевымъ" комерсъ въ ихъ честь. Комерсъ — якъ намъ телеґрафують — выпавъ величаво, а коли звѣстный москвофілъ Дудикевичъ старавъ ся выкликати бурду — выпрошено его и „Буковину" зъ комерсу.

— **Баронъ Іосифъ Шенкъ**, бувшій президентъ львôвскои апеляціи, членъ палаты панôвъ, померъ дня 26 н. ст. липня въ Баденѣ пôдъ Вѣднемъ. Небôщикъ родивъ ся 1813 р. въ Оломуцу яко сынъ майора, бувъ судовымъ урядникомъ въ Тернополи, потôмъ президентомъ судôвъ въ Станіславовѣ и Чернôвцяхъ а опôсля президентомъ апеляціи у Львовѣ. Въ року 1865 дôставъ ордеръ желѣзнои короны III. клясы, въ 1869 року хрестъ командорскій ордера Францъ-Іосифа, въ р. 1874 ставъ тайнымъ совѣтникомъ, въ 1878 року дôставъ хрестъ командорскій ордера Леопольда и въ 1879 р. дôставъ титулъ барона, а въ р. 1882 великій хрестъ ордера Францъ-Іосифа. До палаты панôвъ покликано его по спенсіонованю 1887 року. Небôщикъ — нехай ему Господь простить — не любивъ и переслѣдувавъ руске слово, письмо и урядникôвъ Русинôвъ...

— **Міністеръ торговлѣ маркизъ Бакгемъ**, о котрого подорожи мы вже згадували, переѣхавъ вчера рано черезъ Львôвъ до Черновець въ товариствѣ совѣтника Кербера. На дворци львôвскôмъ повитали переѣздячого віцепрезидентъ намѣстництва Лідль, директоръ почтъ Шіферъ и инші урядники. Всѣхъ ударивъ незвычайный фактъ, що такъ міністеръ якъ и сов. Керберъ були въ уніформахъ, чого міністры пôдчасъ подорожи не роблять. Въ Чернôвцяхъ, куды міністеръ приѣхавъ вчера по полудни, замешкавъ у президента краю ґр. Паче. По короткôмъ выпочинку оглянувъ міністеръ промысловый музей, архіепископску резиденцію, почты, кôлька заведень промысловыхъ и біржевыхъ. На увагу одного члена палаты торговельнои, що вôдновленье угоды торговельнои зъ Румунією пôднесло бы торговлю зôбжеву, вôдповѣвъ міністеръ, що богато ще часу мине, заки до такои угоды прийде. Нинѣ ѣде міністеръ до Радовець а зъ вôдтамъ на Городенку до Львова. Въ Галичинѣ має міністеръ звидѣти значнѣйші заведеня промыслові и поинформувати ся на мѣсци въ деякихъ важныхъ справахъ.

— **Русины въ Америцѣ.** Сего року будують американьскі Русины вже 10 церковъ, а то въ Джерсі-Сіті, Пітсбурзѣ, Маганой-Сіті, Юнкерсъ, Скрентонъ, Филядельфіи, Трентонъ, Джерменъ, Дукенъ и Ляндефоръ. О. Теоф. Обушкевичъ — згадуючи

о тôмъ въ дописи до одной галицкои ґазеты, — высказуе погляд, що такъ богато церковъ въ Америцѣ не потреба, бо лише въ Пітсбурзѣ и Джерсі-Сіті зможуть они удержати ся. Коло множеня церковъ заходять ся головно угорскій священики, котрій будуючи церкви, приспособлюють мѣсце для своихъ братôвъ, шуринôвъ и цѣлои родины. Народъ самъ дивить ся на все апатично, бо мусить поносити безнастанній выдатки и тягары, а на будову церковъ мусить затягати довги. О якôмъ-такôмъ ладѣ межи духовеньствомъ рускимъ въ Америцѣ — пише дальше о. Обушкевичъ — нема що й говорити. Ôнъ есть погляду, що конечно треба установити тамъ ґенеральный вікаріятъ, бо черезъ безнастанній роздоры деморалізуе ся народъ и справа рускои церкви упадае. Особливо угорскій священики, котрыхъ до теперь есть въ Америцѣ 9 зъ родинами, ôдбирають священикамъ зъ Галичины приходы, якъ лучило ся то о. Обушкевичеви, коли въ Маганой-Сіті, філіи належачôй до него, поселивъ ся самовладно угорскій священикъ а о. Обушкевичь оставъ ся при малôмъ приходѣ въ Шамокинѣ. Незадовго мае о. Обушкевичь переселити ся до Оліфанту або Пітсбурґа, де за его иниціятивою, закупили Русины муровану церковь ôдъ протестантôвъ за 11.500 доларôвъ (майже 27.000 зр.) на 6 лѣтъ сплаты.

— **Нашъ театръ народный** — якъ намъ доносять — давъ въ Хоростковѣ вôсѣмь а въ Копичинцяхъ пять представлень. Якъ свѣдчить у вчерашнôмъ числѣ помѣщена подяка, пôдпирало наше патріотичне священьство въ околици Хоросткова дуже щиро нашу сцену, за що належить ся ему повне признанье.

— **Испытъ зрѣлости** въ ґімназіи перемыскôй ôдбувавъ ся ôдъ 17 до 24 н. ст. липня пôдъ проводомъ инспектора краевого п. Ив. Левицкого. До испыту приступило 34 ученикôвъ публичныхъ и 2 екстерністôвъ. Свѣдоцтва зрѣлости одержали: Аківе Абелесъ, Макс. Бавмґартенъ, Ом. Феделвичъ, Кар. Фіяля, Апол. Ґарлицкій, Мар. Гаймротъ, Мойс. Гешелесъ, Вас. Гукевичъ (зъ ôдзначеньемъ), Гр. Иваницкій, Фіш. Кацъ, Іос. Кишакевичъ, Вас. Клѣшъ, Вен. Крісъ, Влад. Левицкій, Вал. Литвинъ (зъ ôдзначеньемъ), Стан. Маерскій, Вікт. Найманъ, Едв. Новакъ, Зигмонтъ Паклиновскій, Михаилъ Пельчаръ (зъ ôдзначеньемъ), Изр. Пробштайнъ, Мат. Пухалякъ, Бенціонъ Шнаеръ, Ад. Сломскій, Іос. Зъливинъ. Поправку одержало 4, репробовано на рôкъ 4, на неозначеный часъ 1 ученика и 1 екстерніста. Другій екстерністъ ôдступивъ ôдъ испыту.

— **Двѣ анкеты** въ справѣ розслѣдженя урядженя лѣкарскихъ и адміністраційныхъ **заведеня для божевôльныхъ въ Кульпарковѣ** и въ справѣ будовы **краевого заведеня для полôжницъ** у Львовѣ ôдбудуть ся въ выдѣлѣ краевôмъ 29 и 31 н. ст. липня пôдъ проводомъ члена выдѣлу краевого Гошарда. Въ анкетѣ для Кульпаркова возьмуть участь послы соймовій: Вол. Козловскій и Тшецескій, совѣтникъ санітарный и директоръ заведеня для божевôльныхъ у Вѣдни Мавр. Ґанстеръ, д-ръ Меруновичъ протомедикъ, д-ръ Опольскій, д-ръ Блюменштокъ, д-ръ Едм. Савицкій, д-ръ Стелля-Савицкій, директоръ Кульпаркова Пайсеръ, д-ръ Жулавскій и Сломковскій концепістъ выдѣлу краевого яко секретарь анкеты. — Въ анкетѣ для будовы дому полôжницъ возьмуть участь: д-ръ Меруновичъ, д-ръ Гловацкій, д-ръ Чижевичъ, д-ръ Марсъ, д-ръ Мерчиньскій, д-ръ Шрамъ, д-ръ Стелля-Савицкій, архитектъ Яновскій и секретарь анкеты Сломковскій.

— **На годины сну** звертае д-ръ Кольдъ въ часописи нѣмецкôй Arzt увагу и каже, що дуже богато слабостей, особливо нервовыхъ, повстае зъ того, що дѣти сплять менше якъ потребують. Пôсля Кольда найздоровѣйшій тій дѣти, котрій по уродженю сплять все а будять ся лишь до ссаня. Дуже добре если дитина до семи лѣтъ спить тôлько, кôлько схоче. Але ôдъ того часу починае ся для дитины недосиплюванье. Ходить до школы народнои, ôтакъ до ґімназіи и університету и ту праця не позваляе вже высиплати ся достаточно т. е. 10 або 11 годинъ на добу. Рѣдко котрый ученикъ спить теперь 8—9 годинъ, maximum становить 6—7 годинъ. Тай бракъ сну спроваджуе змученье и неправильне функціонованье системы нервового и мозку, котрій не маючи правильного ôдпочинку знеохочують до праці, дають чувство невдоволеня зъ самого себе и ослабляють енерґію и духа иніціятивы.

— **На будову дому для читальнѣ польскои въ Бялôй** збирають ся теперь въ цѣлôмъ краю складки. Дуже щедрыми оказують ся ту нашій рады повѣтовій и то рады повѣтовій вcхôдной Галичины. Мѣжъ иншими помѣщено въ послѣднôмъ выказѣ складокъ: раду повѣтову въ Стрыю (20 зр.), въ Станиславовѣ (20 зр.), Калуши (11 зр.), и Старôмъ мѣстѣ (10 зр.). Мы, розумѣесь, не маемо нѣчого противъ будовы дому для польскои читальнѣ въ Бялôй, не маемо нѣчого и противъ удѣлюваня запомогъ на сю цѣль радами повѣтовыми въ Польщи, на Мазурахъ, — але не розумѣемо, зъ-вôдки на дôмъ для польскои читальнѣ въ Бялôй мають давати рады повѣтовій зъ рускихъ повѣтôвъ, котрій нѣ на одну руску читальню въ своѣмъ повѣтѣ нѣколи не дали й зломаного шелюга?!

— **Фальшивій льосы.** Ôдъ кôлькохъ днѣвъ знали власти въ Краковѣ, що 21 н. ст. липня продано въ однôй банкирскôй конторѣ 9 штукъ фальшивыхъ льосôвъ краковскихъ. Для веденого слѣдства не можна было дневникамъ подавати нѣякихъ вѣстей о тôмъ. Теперь же, коли слѣдство скôнчило ся, показалось, що льосы тій продала женщина. Зголосила ся она насамперѣдъ до одной конторы, але ту не куплено льосôвъ, бо пôдозрѣвано, що они фальшивій. Она удала ся до другои конторы, де ихъ продала. Власти поліційнй ôдшукали вже сю женщину въ одôмъ зъ мѣстъ всхôдной Галичины и ôддали справу краковскôй прокураторіи.

— **На реставрацію римо-кат. семинаріи** у Львовѣ, призначило намѣстництво 40.000 зр. зъ религійного фонду на будову другого поверха и 8000 зр. на ôдповѣдне внутрѣшне урядженье мешкань. Будова вже зачала ся и буде вести ся черезъ вакаціи. Ôдданье ôдреставрованого будынку до ужитку наступить въ 1892 р.

— **Катастрофа зелѣзнича.** На шляху зелѣзницѣ зъ Венсанъ до Парижа въѣхавъ на стацію Ст. Манде скоро ѣдучій поѣздъ на другій поѣздъ особовый, стоячій на стаціи. Ваґонъ товаровый и три ваґоны особовій, щѣльно заповненій подорожными цѣлкомъ потрощеній. Выпадаючій зъ льокомотивы огонь запаливъ ваґоны, котрій бухнули ясною поломѣнею. Служба зелѣзнича працювала цѣлу нôчь добуваючи раненыхъ и трупôвъ. До 5-ои годины рано добули 49 трупôвъ и близько 100 раненыхъ, зъ котрыхъ 6 умерло. Богато особъ потратило руки и ноги а много згорѣло въ огни. Подорожній були по бôльшôй части робôтники и субекты, повертаючій зъ недѣльнои прогульки. Причиною катастрофы було то, що першій поѣздъ задержавъ ся довше на стаціи а другій въѣхавъ на тій самій шины не зважаючи на знаки, якій ему давали. Въ цѣлôмъ Парижи велике обуренье. — О подôбнôй катастрофѣ доносять зъ Мідльтовнъ въ державѣ Сінсінаті въ Америцѣ. Поѣздъ особовый зъѣхавъ ся зъ тягаровымъ, при чôмъ вывернули ся три ваґоны. Сѣмь особъ убитыхъ на мѣсци а 20 раненыхъ по бôльшôй части смертельно.

— **Будова зелѣзницѣ сибѣрской** поступае напередъ. До 13 н. ст. липня выкопано 20.000 кубічныхъ сяжнѣвъ землѣ и вымуровано 120 куб. сяжнѣвъ мостôвъ и перепустôвъ камѣнныхъ. На стаціи въ Владивостоку окôнчено вже головный будынокъ складовый и выбудовано шпиталь. При будовѣ працюе до теперь 2500 жовнѣрôвъ, 900 каторжникôвъ, 300 поселенцѣвъ, 400 людей вôльныхъ зъ Россіи европейскои и 1700 Хинцѣвъ и Корейцѣвъ. Крôмъ того працюе въ ломахъ камѣнныхъ 125 Россіянъ и 300 Хинцѣвъ. Мôстъ на Амурѣ збудованый буде 7 верстъ понизше Хабарôвки а стація зелѣзницѣ 3 верствы ôдъ мѣста.

— **Бунтъ въ арміи англійскôй** переставъ уже ôдъ якогось часу бути новиною. Цѣлій компаніи и баталіоны бунтують ся тамъ при леда нагодѣ. И такъ въ понедѣлокъ минувшого тыждня збунтувавъ ся другій баталіонъ англійскои ґвардіи „Гольдштремъ“ и не хотѣвъ маширувати. Баталіонъ ôдведено до касарнѣ и зарештовано 10 людей, проводирôвъ бунту, а прочихъ задержано въ касарни. Але около 100 держаныхъ забарикадували ся и поранили фельдвебля, котрый хотѣвъ ихъ утихомирити. Ажъ слѣдуючого дня успокоивъ ихъ командантъ, обѣцюючи всѣмъ прощенье провины, если повернуть до службы. То помогло и жовнѣры успокоились. Причиною бунту було се, що власти вôйсковій не хотѣли имъ дати „урльопу“ за маршѣ и вправы, якій ôдбували пôдчасъ побуту цѣсаря Вільгельма II въ Англіи.

— **Нова жертва катастрофы садагорскои.** Черновецка Gaz. Polsk. доносить, що зъ особъ покалѣченыхъ 18 н. ст. цвѣтня въ Садагорѣ скаженымъ вовкомъ знову одна заслабла. Єсть се селянинъ Василь Прокопчукъ зъ Рогôзны, котрый тяжко розхорувавъ ся оногды, отже по 59 днях ôдъ укушеня. Лѣкарѣ не можуть до сего часу певно сказати, чи слабôсть ся дѣйстно скаженина.

— **Населенье Индій англійскихъ** числить пôсля найновѣйшои конскрипціи 210 міліонôвъ душъ. Державы индійскій, зависимій ôдъ Англіи, числять 65 міліонôвъ, а Барма 10 міліонôвъ мешканцѣвъ. Зъ мѣстъ найбôльша Калькута зъ 972.000 людности, ôтакъ идуть: Бомбай 846.000, Мадрасъ 449.000, Гайдерабадъ 393.000, Люкновъ 276.000, Бенаресъ 222.000, Делі 196.000, Банґальоре 181.000, Раиґунъ въ Бармѣ 180.000 и Лягоре 176.000.

— **Дрôбній вѣсти.** Дня 4 н. ст. серпня ôдбуде ся въ Товмачику вѣнчанье окôнченого богослова п. Андр. Добряньского зъ панною Ольгою Яросевичѣвною, донькою бл. п. Игн. Яросевича священика въ Бедрикôвцяхъ. — Юл. Илевичъ кандидатъ адвокатуры одержавъ на львôвскôмъ університетѣ степень доктора правъ. — На університетѣ у Вѣдни одержавъ Ол. Дзеровичъ степень доктора медицины. — Вѣнчанье п. Молчковского окôнченого богослова зъ панною Гвоздецкою въ Глѣбовичахъ великихъ ôдбуде ся 4 н. ст. серпня а не 14 якъ було хибно подано. — Вѣнчанье п. Осипа Зацерковного окôнченого богослова зъ панною Камѣньскою ôдбуде ся 4 н. ст. серпня въ Водникахъ коло Старого села.

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

Презенту на Богданôвку одержавъ о. Сильв. Войковскій.

Въ пропозицію на парохію Мальчичѣ принятѣ а) въ тернѣ: оо. 1. Онуфр. Криницкій, 2. Онуфр. Зацерковный, 3. Ив. Филиповскій; б) въ списѣ: оо. Владисл. Сельскій, Юл. Дорожиньскій, Андр. Обрѣзковъ, Ор. Коновалець, Ост. Качмарскій, Корн. Бачиньскій, Из. Зельскій и Теод. Ковальскій.

Президія намѣстництва годить ся на канонічну институцію о. Сам. Конопки на парохію Фирлѣевъ.

Митрополича консисторія вставила ся до намѣстництва о системізованье сотрудництва при церквѣ св. ап. Петра и Павла у Львовѣ а до президіи намѣстництва о згоду на канонічну институцію о. С. Войковского на парохію Богданôвку.

Ôдпустки одержали оо.: Евг. Витошиньскій зъ Гнилицъ на 1 мѣсяць и Теод. Мурдзакъ зъ Плетеничъ на 6 тыжднѣвъ.

Наука штука и література.

— **Дзвôнка** ч. 14 мѣстить конець оповѣданя Ивана Нечуя-Левицкого „Вѣтрогонъ“, прегарный вѣршъ Лесѣ Украинки „Вишеньки“, розпранку „Пінґвінъ“ зъ образкомъ, Пригоды Донъ Кіхота, зъ испаньскои повѣсти переробивъ Миронъ, оповѣданье XV., Аміціса Записки школяря переказуе Шумило, всячину, розвязки задачь, загадку дѣдуся Кенира, задачѣ складовій, шараду, ребусы.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Дирекція почтъ и телеґрафôвъ розписуе конкурсы на посады експедієнтôвъ почтовыхъ: въ Родатичахъ повѣта городецкого, въ Любѣни повѣта мысленицкого, въ Мартиновѣ новôмъ повѣта рогатиньского и въ Илавчу повѣта теребовельского зъ речинцемъ до 8 н. ст. серпня.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 28 липня. Extrapost доносить, що пôдчасъ гостины Таффого въ Ишлю обговорювано мѣжъ иншимъ квестію новои обсады деякихъ текъ міністерскихъ. — Цѣсарь прибуде 19 вересня на выставу до Праги.

Прага 28 липня. Пôсля Nar. List-ôвъ въ серпни приѣдуть на выставу россійскій гостѣ зъ Кієва и Москвы. — Въ недѣлю, коли доповнивъ ся міліонъ гостей на выставѣ, державъ инжиніръ Крижикъ промову и внѣсъ окликъ въ честь цѣсаря. Публика ôдспѣвала гимнъ народный. О тôмъ повѣдомлено цѣсаря въ Ишль телеґрафічно и заразъ зъ кабінетовои канцеляріи цѣсарскои прийшла ôдповѣдь зъ подякою за сю манифестацію. Въ ночи илюміновано выставу.

Петербургъ 28 липня. Правительство порѣшило не накладати мыта на збôже вывожене зъ краю. — Царь выславъ Карнотови телеґрафічно сердечну ґратуляцію, на котру Карно сейчасъ ôдповѣвъ телеґрафічно.

Грацъ 28 липня. Въ полудневыхъ копальняхъ угля заповѣдають загальный страйкъ ôдъ 1 серпня.

Букарештъ 28 липня. Правительство румуньске выдало порученье властямъ пограничнымъ, щобы не впускати до Румуніи особъ, котрій не мають пашпортôвъ візованыхъ заграничными репрезентантами румуньскими.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. Н. Км. въ Гн. Заплачено за 2 кварталы и 1 зр на III-ій кварталъ. — **Вп. П. Чер. въ Пом.** Заплачено доси за сѣчень, лютый и 50 кр. на мартъ. — **Вп. Вал. Анх. въ Яг.** Заплачено до кôнця червня а не липня; Вы присылали почавши вже ôдъ лютого по 1 зр. 50 кр. — **Вп. И. Б. въ Коз.** Передплату до кôнця червня одержали. — **Вп. С. Н. въ Шахт.** Заплачено за 1-шій пôврôкъ и на липень 50 кр. — **Вп. Фр. М. въ Тр.** Заплачено до кôнця ст. ст. липня. — **Вп. Читальня въ Княжôмъ** (к. Залуча). Заплачено до кôнця року. — **Вп. Вас. Навр. въ Ш.** Вамъ высылаесь „Дѣло“ правильно на вказану адресу.

Надѣслане

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ „КОПЕРНІКОМЪ“
ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одваху.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричній, райсцайґи, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарація найдешевше и найскорше.
Замовленя въ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ
поручае
найлѣпшій перфумы и воды тоалетній
ôдзначеній 10 медалями заслуги и 2 дипльомами признаня,
а то:
Перфумы ясминову, фіялкову, рожеву, резедову, конвалієву, Ylang-Ylang, Jockey-Club, Es-Bouquet Millefleurs и т. д. Фляконики по 25, 40, 75 кр. 1 зр. 1·50 и т. д.
Перфумы королевои Марисеньки знамен. флякон 2 зр.
Вода львôвска загально звѣстна и побирана за-для свого приемного, ôдсвѣжаючого и довготревалого запаху, до скропляня одягôвъ, хустокъ и розприскуваня въ комнатахъ. Флякоиикъ меншій 80 кр. бôльшій 1 зр. 50 кр.
Вода варшавска ôдзначае ся надзвычайно приемнымъ цвѣтовымъ запахомъ. Флякоиикъ меншій 95 кр., бôльшій 1 зр. 80 кр.
Вода левандова подôбна и вода левандово-амброва суть загально уживаній до возприскуваня въ комнатахъ за-для свого приемного запаху. Флякоиъ 50, 70, 90 кр. и 1·40 зр.
Воды колоньскій знаменитій. Фляконики по кр. 15, 20, 25, 40, 50, 80 1 зр., 1·50.
Купувати можна у Львовѣ въ торговляхъ власныхъ ул. Коперника ч. 3, и ул. Галицка ч. 13; въ **Краковѣ**: Сукенницѣ ч. 20; въ **Черновцяхъ**: Ринокъ ч. 2.

СКЛАДЪ КАВЫ
найлѣпшого рода
АРТУРА КОСЦИЦКОГО
у Львовѣ, Хорущина 22
Цѣны въ мѣсци 1 кільо **зр. 1·90**
на провінціи $4\frac{3}{4}$ кільо **зр. 9.60** франко.
Не маю цѣлкомъ тыхъ родôвъ кавы, котрій иншій пôдъ назвою мого знамени отолошують; кождый самъ може пересвѣдчити ся, чи дôстане деинде по тôй цѣнѣ таку каву якъ мея що-до якости и смаку.
Найлѣпша кава палена зр. 1·20.
$\frac{1}{8}$ кільо найлѣпшои гербаты 75 кр., $\frac{1}{8}$ кільо найлѣпшихъ окрушкôвъ 50 кр.

Перша повна популярна
ИСТОРІЯ РУСИ
уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвіньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише 50 кр.; въ красной оправѣ 72 кр.
Достати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Словарь нѣмецко-рускій
Ом. Партицкого
продае товариство Просвѣта по **1 зр.** замѣсть 3 зр.

Черезъ Адміністрацію „Дѣла“
можна замовити за знижену цѣну отсѣ книжки:
Фавстъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднымъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на **1 зр.** (зъ рекомендованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)
М. Гаєвскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на **50 кр.** (зъ рекомендован. пересылкою 65 кр.)
Хто замовить **обѣ книжки наразъ**, одержить ихъ за цѣну **1 зр. 60 кр.** разомъ уже зъ **рекомендованою пересылкою**.
Позаякъ тыхъ обохъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати зъ замовленями.**

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ
„AU LOUVRE“
Львôвъ, пл. Капітульный число 3.
Найбôльшій по французски урядженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.
Сезонъ 1891.
Звѣстне найдешевше жерело закупна.
Найбôльшій складъ есть якъ въ партерѣ такъ и на 1. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Ôддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гафтôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасамантерія, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ прибôрôвъ кравецкихъ.
Ôддѣлъ II. Капелюхи дамскій, дѣвочій и дѣточій, выробы панчôшковій для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, горсеты и запаски для дамъ и дѣтей.
Ôддѣлъ III. Краваты мужескій, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и маншеты, парасолѣ англійскій, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и англійскій рукавички.
Ôддѣлъ IV. Рукавички дамскій, шкôрковій, даньскій, шведскій и англійскій, а также рукавички шовковій, вовняній и нитяній.
Ôддѣлъ V. Вахлярѣ чорній и кольоровій на балѣ и вечеры та великій выбôръ япаньскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ.
Ôддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.
Ôддѣлъ VII. Станики трикотовій и джерсей для дамъ по зр. 1·90, 2·10, 3·50 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку.
Ôддѣлъ VIII. Сподинчки дѣточій, плащики, пальтотики и запаски.
Ôддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великій килимы, сальоновій ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки наттінґовій до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣнній, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.
Ôддѣлъ X. Ту суть портієры по зр. 1·70 до 2·30. Заслоны Тунісъ по зр. 3·20, якôсть 1-ша 3·75, Марокко 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапезунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портієръ Кірманъ и дагестаньскихъ та матерій на мебле.
Бѣлій ôдпасованій заслоны коронковій, цѣле ôкно 1·45, 1·75, 1·90 2·50 до 50 зр.
Ôддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и высше. Комплетній ґарнітуры толедінової складаючій ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·60 до 30 зр. Всхôдній капы шнелевій I величôсть 1·25, II 2·60, III 3·50.
Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ, коцы на лôжка и коні. Стебнованій колдры вовняній, ватованій, атласовій, пікові и до прикрасы.
Замовленя въ провінціи полагоджуе ся якъ найсовѣстнѣйше.
Окремий ôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно.
Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.
Властитель Е. М. ВЕРНФЕЛЬДЪ въ Вѣдни

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 159. Львôвъ Середа 17 (29) липня 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и руских свять) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôторокъ, и въ вôторокъ и пятницю по переднѣму рядку въ Дѣлом.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible]
въ Австріи: [illegible]
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. [illegible] . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . 9 зр. [illegible] . . . 12 зр.
на чверть року . 4 зр. 50 кр. [illegible] . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
У Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Экспедиція вѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламація неопечатаній вôльній бдъ порта.
Поодиноке число коштує 6 кр. а. в.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. бдъ одной строчки петитовои въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в. [illegible]

☛ Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты** и **залеглостей**.

Кронштадтска демонстрація.

Новый періодъ союза державъ середнои Европы заповѣвъ ся инакше анѣжь минувше десятилѣтье истнованя того союза. Въ новôмъ періодѣ союза зачали появлятись вже факты, котрыми державы хотѣли задокументувати свою взаимну звязь а заразомъ зазначити сю звязь выразно супротивъ тыхъ державъ, противъ котрыхъ властиво злучено ся въ союзъ. Анґлія взяла на себе ролю посередника мѣжь трема державами середнои Европы; она сталась мовь бы пôдкладомъ, на котрôмъ выразно означено черты ôдновленя тридержавного союза. Анґлійска фльота загостила до австрійскихъ и италійскихъ пристаней, цѣсарь Вільгельмъ переѣхавъ ся до Анґліи, въ италійскôмъ парляментѣ маркізъ Рудіні сконстатувавъ публично ôднову тридержавного союза — и Европа мусѣла приняти до вѣдомости та числитись зъ фактомъ, що тридержавный союзъ не лишь оставъ ся и на дальше въ давнôй своѣй силѣ, але що може ще и новый союзникъ приставъ до тыхъ державъ, именно Анґлія.

Розумѣесь, що сѣ подѣѣ мусѣли выликати поважнѣйшу манифестацію и зъ противнои стороны. Бо на манифестаціяхъ такъ назвати-бъ другорядныхъ не хибувало вже бдъ довшого часу. Якъ лишь появивъ ся де на французскихъ водахъ якій небудь россійскій корабель, заразъ тоасты, славленя пôвнôчного союзника и тымъ подôбни демонстраціи не мали конця. Патріотична ліґа французска и россійскій панславісты подали собѣ въ дарѣ взаимно почетни шпады въ руки ґенераловъ, котрѣ тогдѣ були въ модѣ у публичнои опініи. Але такѣ демонстраціи були неофиціяльнѣ, не обовязували до нѣчого, и коли-бъ пока зались шкôдными, могла бы якъ одна такъ и друга сторона выречи ся ихъ публично. Тожь треба було вже якихсь стôйнѣйшихъ, больше яркихъ манифестацій, въ котрыхъ можна бы було вже заключати на якійсь дипльоматичнй конъюнктуры и котрѣ могли-бы довести до чогось політичного. И справдѣ бдъ довшого часу заповѣджено гостину французскои ескадры на россійскихъ водахъ, бдтакъ слѣдувало ôдзначенье Карнота россійскимъ ордеромъ св. Андрея, посѣщенье родиною царскою французскои выставы въ Москвѣ — а коли зô стороны державъ середнои Европы показались наглядни факты, треба було и зъ россійско-французскои стороны довершити свои звязи фактомъ далекосяглѣйшои ваги — именно манифестаціями при повитаню французскои ескадры въ кронштадскôй пристани.

Vive la France! гомонить бдъ тыждня на водахъ кронштадскихъ а музики грають на перемѣну то „Боже царя храни“ то Allons enfants de la Patrie... На встрѣчу французскôй ескадрѣ плывуть многѣ россійскѣ пароходы, на котрыхъ численни товпы народу витають французскихъ гостей. На однôмъ приватнôмъ пароходѣ „Котлинъ“ выплыла на стрѣчу Французôвъ представителѣ россійскои прасы, мѣжь котрыми мали находитись такожь представителѣ славяньскои прасы въ Австріи, именно газетъ Hrvatska, Slovenski Svet, Il' Diritto Croato и т. п. Та не першина се въ Россіи инсценувати такѣ демонстраціи славяньскои прасы въ Австріи, бо досыть нагадати отъ хочь бы тыхъ представителѣвъ галицкои прасы и галицкого селяньства, котрѣ вже неразъ причиняли ся до украшеня національныхъ торжествъ россійскихъ. Вартôсть и вага такихъ демонстрацій ажь надто звѣстна.

Але важнѣйше бдъ демонстрацій прасы есть поведенье самого царя, котре лишь выключно може бути мѣриломъ, якъ розумѣти сю россійско-французску манифестацію. Царь зъ женою, королева грецка зъ донькою, великій князѣ и княгинѣ, пôдплывши до ескадры французскои, вступили на панцирный корабель адміральскій Marengo, оглянули его, бдтакъ перейшли на другій пароходъ Marceau, а коли бдтакъ разомъ зъ адміраломъ Жерве засѣли до снѣданя на россійскôмъ пароходѣ „Держава“ — внѣсъ царь тоастъ въ честь президента Карнота и французскои фльоты. Тоастъ бувъ короткій и крôмъ звычайныхъ фразесôвъ вѣжливости не мавъ важнѣйшихъ натякôвъ політичныхъ. Певно такій самъ тоастъ бувъ и пôдчасъ пиру въ Петергофѣ даного въ честь французскихъ официрôвъ. Поведенье царя не могло бути инше, бо такъ само, холодно и обережно, ôдзывалась офиціяльна праса россійска, называючи — якъ Journal de St. Petrbg. — Францію заприязненою державою, але не натякуючи про якій політичнѣ союзы.

О много бôльшои ваги політичнои бувъ фактъ, що царь выславъ въ суботу до президента Карнота телеґраму зъ благожеланями. Карно поспѣшивъ ся ôдповѣсти цареви рôвно-жь телеґрафічно въ ôдповѣдною подякою. Се лучало ся першій разъ, що россійскій царь вôйшовъ въ безпосередни зносины зъ президентомъ републики, и сей фактъ мôгъ бы бути доказомъ, що на царскôмъ дворѣ зайшла змѣна въ поглядахъ и може прийти до тѣснѣйшихъ зносинъ політичныхъ.

Офиціяльнѣ круги французскѣ глядять на тую подѣю — после Pol. Corr. — ось якъ: „Було бы хибно, заключати зъ сердечного повитаня взаимного Французôвъ и Россіянъ въ Кронштадѣ на формальный союзъ мѣжь сими обома державами. Але такожь було бы невôдповѣдно, добачати въ кронштадскихъ подѣяхъ лишь перемиваючѣ запалы чувства безъ політичнои основы. Въ тыхъ подѣяхъ ôдбиваесь радше толерѣшна ситуація мѣжнародна. Управляючѣ круги въ Россіи и Франціи мають бдъ многихъ лѣтъ то сильне пересвѣдченье, що для удержаня европейскои рôвноваги потреба якоись противаги союзови державъ середныхъ Европы. А що интересы Франціи и Россіи нѣгде не суперечать собѣ остро, тожь не було и нѣякихъ надзвычайныхъ трудностей при згодѣ обохъ державъ що-до напряму спôльнои політики для удержаня мира. Малѣ рôзницѣ въ поглядахъ, котрѣ то ту то тамъ показують ся, не выкличуть глубшои незгоды мѣжь Парижемъ а Петербургомъ, бо такъ у Франціи якъ и въ Россіи добре знають, що другорядни интересы нѣчого не значать супротивъ европейского уґруповання державъ. Формального союза французко россійского нема, але мѣжь сими обома державами истнує згода, котра хочь не есть докладно означена и записана, то все таки мусить уважатись за дѣйстный чинникъ въ европейскôй політицѣ.“

Тѣ послѣдни слова парижскои дописи въ Pol. Corr. найлѣпше характеризують вагу кронштадскихъ демонстрацій. Спôльнôсть интересôвъ Франціи и Россіи зазначена ажь надто выразно послѣдными фактами и тому мабуть не довго треба буде ждати на се, якѣ консеквентни наслѣдки тои спôльности появлять ся въ конъюнктурахъ европейскои дипльоматіи.

Вправдѣ пôвъурядова праса нѣмецка и австрійска старае ся зменшити ваги и значеня кронштадскимъ подѣямъ, — але мабуть се лишь такъ на око, бо мѣжь стрѣчками можна вычитати, що ситуація сталась поважною. Наведенѣ низше пôвъурядовѣ комунікаты свѣдчать о тôмъ ажь надто выразно.

Зъ Берлина выйшовъ въ справѣ кронштадскихъ торжествъ такій комунікатъ пôвъурядовый: „Въ тутешныхъ кругахъ рѣшаючихъ цѣлкомъ не занепокоено ся театральнымъ спектаклемъ россійско-французскои сердечности. Державы потрôйного союза бдъ давна добачували, що прийде до тои степени приятельскихъ зносинъ и безнастанно приглядають ся уважно, але доси не бачать нѣякои причины ôдступити хочь бы на волосъ бдъ своея програмы, котрои цѣль — удержати миръ. Єсли бы не була наступила кронштадска демонстрація, була бы причина бôльше занепокоитись, бо можна бы було гадати, що звязь мѣжь Парижемъ а Петербургомъ есть вже такъ велика, що всякѣ демонстраціи були бы злишнѣ, або також, що Франція знов не повелась зазнати до царя та тому не бачить иншои рады, якъ лишь на власну руку, безъ союзникôвъ, глядати авантуръ. А ся сердечнôсть мѣжь Францією а цѣлкомъ не розгорячкованою Россією офиціяльною есть знова якъ-разъ запорукою противъ авантурнои політики.“

Рôвночасно зъ симъ пôвъурядовымъ комунікатомъ берлиньскимъ появилась въ пôвъурядовôй прасѣ австрійскôй, именно въ Montagsrevue статья, котра доказуе, що напрямы правительствъ французского и россійского та ихъ интересы въ Европѣ, на мори Середземнôмъ и на Сходѣ (де Франція уважае ся протекторкою латинникôвъ а Россія православныхъ) суть суперечни а лучать ихъ спôльно лишь шалена ненависть до Нѣмеччины.

„Се чувство — каже Montagsrevue — прибôльшивъ ще и той фактъ, що Нѣмеччинѣ удалось приєднати цѣнныхъ союзникôвъ. На тридержавный союзъ накинулись зъ рôвною заѣлостію якъ зъ Парижа такъ и Петербурга. А послѣдными днями появились поважнѣ познаки, що такожь Анґлія наближалась до потрôйного союза. Приятельска гостина анґлійскои фльоты въ Рецѣ и Венеціи, такожь торжественне повитанье цѣсаря Вільгельма въ Анґліи — се подѣѣ, котрѣ зробили дуже сильне враженье и представили аттракційну силу тридержавного союза въ ясно̂мъ свѣтлѣ. Супротивъ того показало ся, що Россія стоить изольована.

„Розумѣесь, що въ Петербурзѣ ôдчули потребу спаралізувати се враженье, а бажану нагоду до того подала заповѣджена гостина французскои ескадры. Зъ цѣлымъ напруженьемъ свого обильного апарату силъ уложили власти россійскѣ проґраму фестинôвъ и шумнѣ реляціи о тôмъ розбесано по свѣтѣ яко горду ôдповѣдь Россіи на ôднову потрôйного союза. Але ся ôдповѣдь не импонуе намъ. Хочь бы побратимство Франціи зъ Россією зъ не знати якимъ шумомъ святковано при чаркахъ — се насъ не наполохае. Аліянсôвъ не робить ся въ той способъ, якъ се инсценовано въ Кронштадѣ.

„А хочь бы навѣть неправдоподôбнôсть стала ся фактомъ, хочь бы Россія и Франція формально зобовязали ся помагати собѣ взаимно на случай вôйны, доки не досягнесь умовленыхъ плянôвъ; то и ся подѣя не внела бы нового чинника до політики европейскои. Таку подѣю вже давно передвиджено — тажь противъ неи здвигли державы середнои Европы сей аліянсъ, котрого цѣль хоронити передъ нарушеньемъ мира. И черезъ 10 лѣтъ удало ся потрôйному союзови — самымъ лишь фактомъ свого истнованя а такожь силою, яку представляе — досягнути своеи цѣли, с. є. охоронити Европу передъ нарушеньемъ мира. Тожь можна числити на певно, що имъ удасть ся се и на дальше помимо россійско французского побратимства.“

Для доповненя образу годѣ не згадати и про певнѣ діссонансы, якѣ появились по-при

---

1)

Першѣ проблески болгарского ôдродженя.

I.

Болгарія, прийшовши пôдъ турецке панованье, переживала взагалѣ дуже тяжкѣ часы. Находячись въ самôмъ осередку Турціи, она була майже зовсѣмъ ôдтята бдъ великого цивілізаційного руху, опанувавшого Европою вже бдъ XV-го столѣтя. Жадекъ чужинець, зъ вымкою раґузаньскихъ купцѣвъ, не чувъ ся въ Турціи безпечнымъ. Болгарскѣ землѣ ôддано пôдъ управу т. зв. румелійского беґлєберґа, маючого свою резиденцію въ Софіи. Цѣла болгарска область остаюча пôдъ управою беґлєберґа называла ся Rumili и була подѣлена на 26 санджакôвъ. Тутъ и тамъ вододѣли бдъ часу до часу на-пôвъ независимѣ пашѣ.

Але не тôлько політично адміністраційный устрôй краю улягъ змѣнамъ пôсля нещасливого року 1393. Досыть важнѣ перемѣны дôткнули Болгарію такожь на поля соціяльного устрою. По феодалізмѣ візантійскôмъ*) наступивъ феодалізмъ оріентальный.**)

Новый феодалізмъ мѣстивъ ся ось въ чôмъ: Вся земля есть власностію султана и тôлько ôнъ мае право роздаровувати еи, кому схоче. Коли умре властитель якого-небудь грунту, тогдѣ той грунтъ переходить назадъ до султана. Въ практицѣ дѣяло ся звычайно, що султаны роздавали землю межи самыхъ Туркôвъ або потурченыхъ христіянъ, такъ що на чистыхъ христіянъ припадала зовсѣмъ менша часть. Кождый покореный Турками нарôдъ [„рая“, якимъ були н. пр. Болгаре] уважано за загальне наслѣдство и кождый Турокъ мôгъ нимъ розпоряджуватись пôсля вподобы и мавъ навѣть надъ нимъ jus gladii*) Зъ того можна порозумѣти, якъ нерôвномѣрно була подѣлена земля мѣжь населеньемъ за турецкого панованя и кôлько богато безземельныхъ Болгаръ мусѣло удержуватись або зъ зарôбкôвъ або выслугуватись пôдъ тяжкими условіями турецкимъ властителямъ.

Для докладнѣйшого зрозумѣня прикрого соціяльного положеня болгарского населеня пôдъ турецкимъ панованьемъ наводимо понизше всѣ тогдѣшнѣ верствы суспôльнѣ вразъ изъ подѣломъ межи нихъ землѣ. И такъ були:

I. Вакуфы с. є. обширнѣйшѣ землѣ дарованѣ рôзными султанами въ користь магомеданьскихъ храмôвъ (добра церковнѣ). Якъ богато було въ Турціи вакуфôвъ, можна мати понятье, наколи скажемо, що майже половина усеи землѣ належала до вакуфôвъ. Обовязокъ оброблювати тѣ землѣ лежавъ на Болгарахъ и взагалѣ на христіянахъ, яко на „рая“. Одна часть доходôвъ землѣ, потрѣбна до скромного удержаня, належала до Болгаръ, решту-жь забирали турецкѣ ходжѣ (священики).

II. Чіфлики — се були бôльшѣ посѣлости въ рукахъ Туркôвъ, або, що рѣдше, потурченыхъ Болгаръ. Чіфлики були або приватными посѣлостями, або дарованѣ султанами кому-небудь за его услуги. Властителѣ чіфликôвъ назывались беѣ и они творили щось въ родѣ феодальнои турецкои аристократіи. Болгаре обрабляли паньскѣ чіфлики, а за свою працю одержували лише тôлько, кôлько було потрѣбно для пôдтриманя мізерного житя. Просторъ чіфликôвъ бувъ рôзный, но звычай но сягавъ бдъ 1000 до 5000 уратôвъ землѣ.

III. Спахіѣ представляли аристократію вôйскову, такъ якъ чіфликчіѣ аристократію свѣтску. Ихъ землю обрабляли наемнѣ безземельнѣ або малоземельнѣ селяне-Болгаре, беручи для себе зъ найму половину доходу. Самѣ-жь спахіѣ мусѣли своимъ коштомъ доставляти ôдповѣдне до свого доходу число кôнницѣ. Спахіянки въ Болгаріи були численнѣ. Такъ н. пр. знаемо, що въ р. 1665 одинъ тôлько кюстендальскій санджакъ мавъ 1065 спахіяковъ (спахіѣвъ), жіючихъ въ працѣ селянъ. Спахіѣ выкликували часто межи собою кровавѣ домашнѣ вôйны, въ котрыхъ находало смерть богато безземельныхъ селянъ. Ихъ усунувъ доперва султанъ Махмудъ II. (1808—1839).

IV. Середнѣ и малѣ посѣдачѣ. До тыхъ причисляли ся: малѣ самостôйнѣ властителѣ землѣ и сельскѣ „задруги“. Положенье людей тои катеґоріи було дуже тяжке: они мусѣли оплачувати всѣ всевозможнѣ податки, а крôмъ того бірники (арендарѣ податкôвъ) дуже ихъ здирали. Французскій подорожникъ Савіуръ Люзініянъ (въ другôй половинѣ XVIII. стол.) згадуе въ описѣ своихъ подорожей межи иншимъ такожь про бірникôвъ. Одного разу вечерявъ нашъ подорожный на селѣ у одного праведного и гостелюбивого священика. Той розмавлявъ зъ нимъ по болгарски и трохи по турецки; въ своѣй бесѣдѣ ôнъ жалувавъ ся на бірникôвъ, що збирали харачъ (джізіръ) и при тôмъ дуже угнѣтали христіянъ. Они казали имъ платити джізіръ и за 18-мѣсячнѣ дѣти, хочь пôсля закона всѣ до 16 лѣтъ були вôльнѣ бдъ того податку.

V. Исполджіѣ (ортакчіѣ), — они пригадують малыхъ властителѣвъ [якъ пôдъ IV], тôлько що мали ще менше землѣ и длятого мусѣли наймати землю бдъ чіфликчіѣвъ и спахіликôвъ. Въ тôмъ послѣднôмъ случаю дохôдъ зъ оброблено выняймленои землѣ ишовъ по половинѣ: одну половину бравъ исполджія*), другу половину задержувавъ бôльшій властитель.

VI. Момци. Зъ нихъ рѣдко хто посѣдавъ кусень власнои землѣ. Они годили ся звычайно на певный часъ (на рôкъ до 1½ року) у чіфликчіѣвъ. Въ нагороду давали имъ чіфликчіѣ збôже in natura, а часами й де-що землѣ для ихъ власного ужитку. Такѣ добровôльно удѣлюванѣ землѣ называлось „паратурі“. Якъ исполджіѣ такъ и момци були людьми або малоземельными або безземельными и длятого мусѣли землю вынаймати бдъ бôльшихъ властителѣвъ або по-просту у нихъ служити за якусь выногороду. Ихъ можна бы назвати спôльнымъ именемъ „кольонаты“. Такихъ кольонатôвъ (il colonato) можна стрѣтити ще нинѣ въ Италіи и декуды навѣть въ Истріи и Дальматіи. Про нихъ згадуе ся въ старыхъ дальматиньскихъ, новгородскихъ и ческихъ законахъ. Але найлучше они задержались до нинѣ въ Босніи и Герцеговинѣ, де селяне наймають бдъ беґівъ, потомкôвъ старои дальматиньскои аристократіи, землю и платять за наемъ третину цѣлого приходу.

VII Кесімджіѣ. Они були вправдѣ дѣдичными селянами, але якъ будынки такъ и вся земля, котру обрабляли, не були ихъ власностію, але власностію спахіѣвъ. За те були кесімджіѣ обовязанѣ платити спахіямъ рôчну дань in natura або въ грошахъ. Коли якій-небудь кесімджія померъ, то его земля могла переходити спадщинно на сынôвъ и можна було нею навѣть дѣлити ся, а въ такихъ случаяхъ беѣ рѣдко коли протестували. Часто-густо кесімджіѣ покидали на старôсть свою батькôвщину и ради святого супокою поселяли ся въ иншихъ бдъ нѣкого независимыхъ мѣсцяхъ.

Перечисленѣ нами верствы характеризують якъ найдосаднѣйше соціяльный бытъ Болгаріи за турецкого панованя. Вся земля въ бôльшôй своѣй половинѣ входила въ склад церковныхъ маєткôвъ або належала до бôльшихъ властителѣвъ, — далеко менша часть земель ôставала ся въ рукахъ болгарскихъ селянъ. Тымъ способомъ мусѣло бути велике число селянъ безземельныхъ. Такѣ безземельнѣ селяне або наймали ся за слугъ до бôльшихъ властителѣвъ, або брали бдъ нихъ землю въ аренду, дѣлячись приходомъ по половинѣ. Але мимо такого подѣлу положенье селянъ наймаючихъ було завсѣгды прикрѣйше, нѣжь положенье властителѣвъ, бо селяне мусѣли поносити всякѣ державнѣ справедливѣ и несправедливѣ тягары.

Болгарскимъ селянамъ значно улекшувала тяжку долю **задружна орґанізація** (такъ званѣ **задруги***), основана на правѣ

---

*) Візантійско-болгарскій феодалізмъ пригадуе собою феодалізмъ тогдѣшнои Европы. Основою его бувъ кодексъ Юстиніяна (Corpus juris civilis). Селяне стались рабами свѣтскихъ и духовныхъ панôвъ. Вольнѣ селяне платили величезнѣ податки на царя. Нарôдъ бувъ зъ того невдоволеный и длятого появляли ся рôзни секты. Мѣжь тымъ боляре (паны) вели зъ собою межиусобицѣ.

**) Початку оріентального феодалізму (отоманьского права) треба глядати у Персôвъ, бдъ котрыхъ присвоили собѣ его Турки, покоривши въ роцѣ 642 перске царство.

*) Доперва султанъ Абдулъ-Меджидъ ôдôбравъ въ р. 1839 бдъ приватныхъ Туркôвъ jus gladii, хочь его розпорядженье осталось тôлько на папери.

*) Зъ-вôдси походить и сама назва „исполджіѣвъ“ або „ортакчіѣвъ“.

*) Выразъ „задруга“ є чисто науковый и нѣгде въ Болгаріи народомъ не уживаный; за-

одушевленье россійско-французского загалу и прасы. Такій діссонансъ пробивае зъ статей „Гражданина“, де кн. Мещерскій доказуе що аліянсъ россійско-французскій не ôдповѣдае „натурѣ россійской“, бо Россія хоче и мусить жити своимъ ниґомымъ житьемъ, цѣлкомъ иншимъ ôдъ захôдныхъ народôвъ и ихъ стремлень. — Подôбно холодно ôдозвались зъ французкои стороны Temps — a Estafette, орґанъ Жюля Ферріого, такъ пише:

Разъ въ-разъ повтаряють намъ, що ту розходить ся о актъ побратимства мѣжь двома народами, котрѣ симпатизують взаимно своимъ темпераментомъ и традиціями. Се не правда. Навѣть въ теперѣшнôй хвили не можна нѣякъ признати, що есть якась згода чувствъ мѣжь французкимъ народомъ, котрый двигнувъ всю теперѣшну цивілізацію и стоявъ все на чолѣ духового и моральнего поступу свѣта, а россійскимъ народомъ, котрый есть бôльше азійскимъ анѣжь *европейскимъ и показуе всюды* свôй характеръ чи то въ політичнôмъ чи соціяльнôмъ житю, ненавидячи те все, що походить въ Заходу. Се правда, що лишь за-для спôльности антипатій наближають ся тѣ два народы, стоячѣ на такъ рôзнôмъ нівô соціяльнои натуры. Россія не любить свого захôдного сусѣда, бо ôнъ выдеръ ѣй політичну геґемонію надъ Европою а Франція не може забути, що сусѣдъ выдеръ ѣй двѣ провінціи и зрушивъ рôвновагу въ Европѣ. О сю рôвновагу клопочесь Россія лишь тому, щобы зрушити ѣи для своей користи... Россійске правительство подае Франціи руку лишь зъ интересу. Торжественне повитанье нашои фльоты пôдхлѣбить нашому самолюбству. Оно зробить и на европейскѣ державы враженье, котре стане тымъ сильнѣйше, на скôлько Европа побачить, що тѣ маніфестаціи одушевлять наше серце а не зведуть насъ на політичный нетактъ.

Подорожь Русинôвъ до Праги.

Про „Бояна“ приѣздъ до Праги и гостину въ Празѣ пише намъ п. Н. Н:

Ôдъ Пардубичь, коли вступили мы на ческу землю [19 н. ст. липня рано], ажь до Праги — рôвнявъ ся нашъ вьѣздъ тріюмфальному походови. Народъ рускій гостивъ у народу ческого. Але въ Празѣ досягло принятье кульмінаційнои точки. Дворець праскій бувъ заповненый людьми. На перонѣ повитано насъ въ-перве. Повитано „Бояна“ окремо, а жѣнокъ окремо. Жѣнокъ повитавъ комітетъ дамскій розвязаного американьского товариства жѣночого пôдъ проводомъ панѣ Напрстковои, котра вразъ изъ звѣстнымъ галицкôй Руси етноґрафомъ Ржегоржомъ и зъ своимъ чоловѣкомъ була душею принятя нашого и черезъ весь часъ побуту нашого въ Празѣ якъ найщирѣйше заходить ся коло насъ и печалить ся о насъ. Передъ двôрцемъ стоявъ народъ збитою, непроглядною масою. Академики ческѣ держали ладъ. Попередъ зъ двôрця выйшли нашѣ женщины, за ними члены „Бояна“. Загремѣло, залунало: Na zdar Rusinům! Вздовжь улиць устроено шпалѣръ. До 20 екипажôвъ найелеґантнѣйшихъ заѣхало по черзѣ передъ браму двôрця и брали по 3—4 дамы до мѣста. Кожду повозку витано зъ-окрема по цѣлôй дорозѣ ажь до школы народнои св. Франтішка, де була збôрна точка. Мы мужчины уставились кольонною и вырушили до мѣста пѣхотою крôзь шпалѣръ. Окликамъ радости не було кôнця. Всѣ участники прогульки зôбрались ôдтакъ въ згаданôй школѣ и зъ-ôдси розмѣщено ихъ по родинахъ ческихъ. Годинку ужививъ кождый зъ насъ, щобы перебратись и кождый найшовъ ся потôмъ уже вечеромъ въ „Мѣщаньскôй Бесѣдѣ“, де выдѣлъ товариства и „Соколы“ праскѣ повитали насъ сердечно.

Вô второкъ були мы ґреміяльно на выставѣ. Якъ насъ повитано и якѣ рѣчи держано, подано вже до „Дѣла“, и про се не стану розказувати. Скажу лише, що й тутъ витала насъ неудана щирость и сердечнôсть. Инжиніръ Янъ (Jahn) обнявъ провôдъ и опровадивъ насъ громадно зôбраныхъ по головнѣйшихъ павільонахъ. Всюды здоровлено насъ, всюды радувано ся нами, а мы зô своеи стороны не уступали въ сердечности привѣтôвъ. Выстава мае всестороннє знамя выставы всесвѣтнои. Чехи дали незбитый доказъ высоко промыслового народу, а що головне при тôмъ — обôйшлись безъ Нѣмцѣвъ. Нема галузи чи то рукодѣльного чи фабричного промыслу, котрои бы они не захопили вже въ свои руки. Мы оглядали усе зъ цѣкавостію и зъ радостію, що се плоды культурнѣ братного намъ народу. Въ часъ обзорянь *лучилась миленька пригода*. Мы вступили до головного павільону и тутъ на здивованье наше почули зъ ґалеріи, де суть умѣщенѣ орґаны, пѣсню „Не ходи Грицю“. Єи ôдогравъ проф. Ант. Кличка. Ледви скôнчивъ, якъ „Боянъ“ зôбраный на долинѣ, ôдвѣтивъ ему тою самою пѣснію хоромъ. Се выкликало нове счудуванье у Чехôвъ. Они побачили, що мы на серьôзъ музикальный народъ. Поодинокѣ провôдники зъ членôвъ академічного товариства „Славія“ розôбрали теперь *Русинôвъ* мѣжь себе и мы мали нагоду приглянутись выставѣ якъ найдокладнѣйше.

Третього дня ранкомъ [въ середу] ôдбулась въ театрѣ ґенеральна проба до вечѣрного концерту „Бояна“. На сценѣ зôбравъ ся жѣночій персоналъ оперы въ числѣ до 40 осôбъ, и принявъ „Боянôвъ“ грôмкимъ: na zdar! Директоръ театру повитавъ насъ щирымъ привѣтомъ. Онъ тѣшивъ ся передовсѣмъ тымъ, що Русины однѣ прибули до Чехіи зъ пѣснію своею и зъ тои стороны дадуть пôзнати ся *братамъ* своимъ. На рѣчь его ôдповѣвъ п. В., діріґентъ [не проф. Шухевичъ, якъ хибно подано въ ґазетахъ ческихъ]. „Такъ єсть, — сказавъ В. — мы зъ пѣснію на устахъ прибули до Васъ, бо хотѣли Вамъ выявити той скарбъ пѣснесловный, якимъ Русь наша передъ цѣлымъ Славяньствомъ може повеличатись. Де спѣвае ся, тамъ живуть добрѣ люде, тамъ, якъ казавъ нѣмецкій поетъ, можна безпечно припочити, бо лише лихій чоловѣкъ не мае пѣснѣ.“ Изъ стороны орхестры [10 першихъ скрипокъ, 6 другихъ, 4 альтôвки, 3 челлѣ, 4 басы и гарно обсаджена гармонія] повитавъ насъ п. Ондричекъ, koncertni mistr. Мы заспѣвали и въ однôй хвили одушевили артистôвъ ческихъ. Женщины персоналу оперового — просто сказавши — занѣмѣли ôдъ враженя.

Обѣдали мы знову въ „Мѣщаньскôй Бесѣдѣ“ и тутъ всесторонно знакомили ся зъ літератами и виднѣйшими членами журналистики ческои. Тутъ и розôбрали льожѣ партеровѣ и першого поверха до divadla. О 7-ôй годинѣ заѣдили члены прогульки передъ театръ и знову повсюды приймали овацію ôдъ публики ческои. Женщины нашѣ убрались переважно по народному. Саля театральна простора, на чотири поверхи высока. Золото капае всюды, куртина артистично мальована, канделябры чудеснѣ. На афішахъ денныхъ стояло: Slavnostni představeni na počest Rusinů. А проґрама була така: Slavnostni ouvertura *першого композитора* ческого Сметаны, Proslov [прольоґъ], выголошеный въ честь Русинôвъ першимъ артистомъ драматy, въ котрôмъ була розведена рѣчь про те, якъ ческій народъ докладавъ силъ своихъ, щобы двигнути ся зъ упадку свого. Наступивъ ôдтакъ чудесный образъ зъ живыхъ осôбъ яко апотеоза выставы, а ôдтакъ нашь концертъ, по концертѣ опера „V studni“ и одна сцена зъ балету „Excelsior“ [ballabine narodů]. Якъ концертъ удавъ ся, про се не стану розказувати, бо не хочу голосити славы „Бояна“ своими устами. Критику подали вже Politik и Hlas Naroda и они самѣ осудили, що продукція наша выпала величаво. Точнôсть выконаня, рôвнôсть декламаціи, гарне тѣньованье и чистенька интонація зложились на артистичну цѣлôсть. *Hlas Naroda сказавъ, що такій хоръ може ѣхати* не лишь до Чехіи, але и въ Европу. По першôмъ выступѣ явились члены персоналу театрального въ народныхъ костюмахъ на сценѣ и вручили кождому „Боянови“ вѣнецъ зъ *лаврового листя*. П. Вахн. одержавъ величезный вѣнецъ зъ написію: Наталеви Вахнянинови na památku — въ датою дня и року. Такѣ жь три вѣнцѣ дôстались „Боянова“ на руки проф. Шухевича ôдъ товариствъ спѣвацкихъ ческихъ. П. Гушалевичь спѣвавъ якъ соловѣй и заполонивъ душѣ всѣхъ. *Єго осудили ческѣ дневники* ліричнымъ, симпатичнымъ и добре вышколенымъ теноромъ. Голосъ его розлягавъ ся широко. Рôвно-жь и п. Шаманьскій [барітонъ] вывязавъ ся зъ свого соля („Ой Днѣпре“) всесторонно. Єму акомпанювала п. Леонт. Вахнянинôвна въ народнôмъ костюмѣ и за се одержала ôдъ артистôвъ ческихъ величезну китицю рожь. По кождôмъ кусни куртина пôдносилась по три-чотири разы. Зъ амфітеатру, де були всѣ знаменитости ческѣ, сыпались *френетичнѣ оплески и лунало ческе*: Na zdar Rusinům!

По представленю принимано насъ знову въ „Мѣщаньскôй Бесѣдѣ“ на спôльнôмъ бенкетѣ, де явилось до 3.000 народу, межи ними й Сербы. „Бояны“ спѣвали тутъ вразъ изъ ческимъ „Глаголомъ“ кôлька ческихъ композицій, ческій квартетъ „Ґітара“ продукувавъ ся окремо, а Сербы при своѣй музицѣ оріґінальнôй [дударскôй] танцювали „коло“. Нашѣ не лишились позаду и спѣвали всякихъ пѣсень *веселыхъ. Ажь коло 1-ои годины по пôвночи* розôйшлись усѣ домôвъ.

Н. Н.

——

Илюстрованый тыжденникъ ческій Světozor, подавши въ попереднôмъ н-рѣ портретъ головы „Бояна“ и провôдника подорожи на выставу, п. Вол. Шухевича, подае въ остатнôмъ своимъ числѣ [36 ôмъ зъ 24 липня] коротку біоґрафію п. В. Шухевича — и портретъ п. Франтішка Ржегоржа зъ житьеписію написаною Едвардомъ Єлінекомъ. Наведемо де-що зъ обохъ біоґрафій.

Про п. Вол. Шухевича пише п. Фр. Ржегоржъ:

„Въ доведеню до дѣла прогульки Русинôвъ на нашу выставу мае незаперечну заслугу професоръ львôвскои школы реальнои Володимиръ Шухевичъ, оденъ зъ найгорячѣйшихъ патріотôвъ рускихъ. Онъ сю гадку пропаґувавъ и увѣнчавъ успѣхомъ. Зъ читателѣвъ певно неоденъ на выставѣ задержавъ свôй зôръ на типичнôй стати, *одягненôй въ мѣщаньскій* строй и не спуставъ ѣи зъ ока, пока не загубила ся середъ товпы своихъ и нашихъ земляковъ. *Впрочôмъ* и безъ его гостины до насъ мы мусѣмо симпатизувати зъ проф. Шухевичемъ вже длятого, що ôнъ єсть теперь межи Русинами мабуть найбôльшимъ поважателемъ усего, щô ческе.“

Дальше авторъ пôдносить, що п. В. Шухевичъ докладно знае свôй людъ [гуцульскій], — що єго змаганьемъ повстало товариство „Боянъ“, котре въ народнôмъ театрѣ заспѣвало Чехамъ сердечнѣ рускѣ пѣснѣ и хоры, — що ôнъ сложагае галицкій краєвый музей етноґрафічный, о скôлько ходить о зôбрки рускѣ, та що нѣяка етноґрафічна выстава не обôйдесь, щобы не взято єго до порады, длятого ôнъ и засѣдае въ кураторіи промыслового музея львôвского. Пôдъ конець пôднесено въ житьеписи п. В. Шухевича, що ôнъ є редакторомъ часописи для дѣтей, „Дзвôнка“. Volame statečnému rusínskému bojovníku a pracovníku upřímne Mnohaja lita! — *тыми словами кôнчить авторъ* [Řř.] коротку житьепись головы „Бояна“.

Въ житьеписи п. Фр. Ржегоржа пише п. Єлінекъ:

„Подаемо сегодня портретъ чоловѣка, на котрого пригадали собѣ певно многѣ зъ нашихъ читателѣвъ при нагодѣ побуту братôвъ Русинôвъ въ Чехіи и въ Празѣ.

„Франтішекъ Ржегоржъ єсть теперь майже єдиный, що ревно а систематично познакомлюе насъ зъ житьемъ братôвъ Русинôвъ *въ Галичинѣ и Буковинѣ. Робôтникъ то тихій*, але горячій и свѣдомый. Великій рядъ его студій и начеркôвъ о Русинахъ завсѣгды буде займати почестне мѣсце въ нашôй етноґрафічнôй літературѣ славяньской... Що лише выходить зъ пера Фр. Ржегоржа, проявляе не тôлько дуже добре знанье выбраного предмету, але и горячу любовь до народу, зъ котрого тематъ узятый.

„Франт. Ржегоржъ родивъ ся 1857 року въ Стежерахъ коло Кралевого-градця, де скôнчивъ высшу школу реальну. *Въ р. 1877* переселивъ ся зъ рôднею до Волкова коло Львова [де взято въ посесію бôльше господарство] и тамъ далась ему дуже добра нагода наглядати и студіювати въ братнюю любовію людъ рускій, до котрого щиро прилягъ душею. Літературнѣ труды Ржегоржовѣ розсыпанѣ майже по всѣхъ лучшихъ часописяхъ ческихъ, особливо-жь въ Světozor-ѣ, — до котрого пише вже повныхъ одинацять лѣтъ, а въ кождôмъ рôчнику мѣстить по двѣ й бôльше працъ, котрѣ нашѣ читателѣ добре тямлять. Такожь въ часописяхъ Osvěta, Květy, Lumir, Musejnik, Slovansky Sbornik, Vesna, *Ruch, Zlata Praha* стрѣчаемось зъ его працями. Доси оголосивъ Ржегоржъ близько 100 статей о Русинахъ. Кромѣ того доставляе Оттовому Naučn-ому Slovnik-ови статейки дотыкаючѣ галицкои Руси, ѣи етноґрафіи и ґеоґрафіи, ѣи исторіи, культуры и літературы. Зъ літературною дѣяльностію *Ржегоржа* тѣсно звязанѣ такожь его ревнѣ заходы яко збирача етноґрафічныхъ предметôвъ рускихъ, котрыми щедро заосмотривъ особливо музей супругôвъ Напрстковъ, своихъ давныхъ прихильникôвъ въ Празѣ. Зложити повну етноґрафічну зôбрку цѣлои галицкои Руси ôнъ уважае за рѣчь можливу до сповненя, бо бôльшôсть предметôвъ самъ уже зôбравъ. Межи тыми знову ôдзначуєсь зôбрка гуцульска — зô всѣхъ славяньскихъ въ музею Напрстковъ найповнѣйша.

„*Неутомимѣ змаганя Ржегоржа не могли* остатись въ тайнѣ для Русинôвъ. Оцѣнюючи передовсѣмъ его чималѣ заслуги на поли рускои етноґрафіи, ôдзначили сю заслугу при нагодѣ ôдъѣзду его въ Галичины 1890 року адресою признаня, а скоро потôмъ именували его загальнѣ зборы львôвскои „Просвѣты“, въ присутности 800 членôвъ, почестнымъ членомъ того просвѣтного товариства.

„Бажаемо дальшôй дѣяльности Франт. Ржегоржа зъ повного серця якъ найлучшого *успѣху!*“

[Въ доповненю до сего житьеписного начерку додамо ще, що п. Ржегоржъ при ôдъѣздѣ своѣмъ зъ Галичины дарувавъ „Просвѣтѣ“ свою цѣнну бібліотеку ческу].

——

При выѣздѣ Русинôвъ зъ Праги оголосили ческѣ дневники слѣдуюче письмо п. Вол. Шухевича:

Дорогій щирому серцю рускому братя Чехи!

Нинѣ опускаемо Вашу землю. Тожь на прощанье приймѣть руске наше „спаси-Бôгъ“ за щирôсть, яку вывили Вы намъ на кождôмъ кроцѣ нашого побуту посередъ Васъ. Гостина тая лишить ся у вдячнôй памяти нашôй на все. Побутъ нашь въ Чехіи буде записаный золотыми буквами въ исторіи розвою нашого товариства и въ серци кождого Русина.

Именемъ руского спѣвацкого товариства „Львôвскій Боянъ“

Волод. Шухевичъ.

——

Въ недѣлю досвѣта приѣхавъ „Боянъ“ зъ Праги до Вѣдня. На перонѣ зелѣзницѣ Франъ-Іосифа явила ся цѣла „Сѣчь“ in corpore зъ синьо-жовтыми нагрудными лентами. Заразъ на двôрци роздано гостямъ літоґрафованѣ информаціи и проґраму гостины Русинôвъ у Вѣдни. Розмѣщено гостей — спѣвакôвъ [25] у ректора д-ра Сембратовича а прочихъ въ готели Гамеранда на Іозефштадтѣ. *Збôрне мѣсце: „Сѣчова“ каварня* Café Wagner VIII, Florianigasse 2. Въ готели Гамеранда було мѣсце на 140 осôбъ [цѣны 1·50, 1 и 0·80 зр. за добу]. „Сѣчь“ дала около 12 провôдникôвъ для гостей [пп. Іосифъ Партицкій, д-ръ Левицкій, Гриневецкій, Бурачиньскій, Прокоповичъ, Придаткевичъ, д-ръ Мохъ, Данкевичъ, д-ръ Туринъ и другѣ]. Центральне мѣсце збору ажь роило ся ôдъ Русинôвъ.

Комерсъ, на котрый „Сѣчовики“ запросили були всѣхъ Русинôвъ мешкаючихъ у Вѣдни *и славяньскѣ товариства, удавъ ся величаво*. Москвофилы зъ „Буковины“ хотѣли вправдѣ по своему звычаю выкликати скандалъ, але обуренѣ Русины *упорали ся зъ ними*, по-просту выпрошено ихъ зъ комерсу. Мы о тôмъ подали вже вчера коротку звѣстку, а теперь замѣтимо, що и орґанъ москвофілôвъ одержавъ вчера о тôмъ фактѣ телеґрафічне донесенье зъ Вѣдня. Тамъ представлено рѣчь такъ, що нещастнѣ москвофілы мусѣли выносити ся зъ комерсу длятого, бо „галицкія сепаратисты не допустили д-ра Алексевича къ *слову*, *ругаясь* изъ великорусской рѣчи“... И вже маемо нового мученика за „великую матушку“!

Вѣденьска духовна семинарія.

Вѣденьска духовна семинарія єсть для бôльшои части Русинôвъ — terra incognita. Якъ жиють въ нѣй питомцѣ, якихъ професорôвъ мають на выдѣлѣ богословскôмъ, чого и *кôлько учать ся, якій рухъ* народный проявлясь мѣжь питомцями тои семинаріи, — о тôмъ знають хиба самѣ питомцѣ вѣденьскѣ та й въ дуже малôй части тѣ, що зъ ними жиють близше. Щобы отже познакомити нашу руску публику бодай побѣжно зъ цѣлымъ житьемъ-бутьемъ питомцѣвъ вѣденьскои духовнои семинаріи, подаю отсѣ вѣстки и дѣлю ихъ на три части. Въ першôй найде читатель коротку характеристику професорôвъ вѣденьского богословского выдѣлу, въ другôй начеркъ *домового житя* питомцѣвъ, а въ третôй де-що про громадскій умысловый рухъ питомцѣвъ, якій проявивъ ся за сѣмъ послѣднихъ лѣтъ.

I.

Вѣденьскій богословскій факультетъ належить въ Австріи до найкраще выпосаженыхъ пôдъ взглядомъ науковыхъ силъ. Професоры въ бôльшôй части люде, що не лише займають высоке мѣсце въ суспôльности, але й славлять ся своими творами на поли науки. Въ ôдношеню до питомцѣвъ професоры зъ малыми вынимками, люде безпристрастнѣ, повнѣ такту и для всѣхъ народностей вырозумѣлѣ. Декотрѣ зъ нихъ заявляють велику симпатію до руского народу, *информують ся* у питомцѣвъ про житье народне въ Галичинѣ, жалуючи, що нѣмецкѣ ґазеты мѣстять дуже коротки а часто й лихѣ звѣстки про Русь галицку.

——

славяньскôмъ. Одна задруга складала ся изъ членôвъ найблизшои фамиліи, т. є. отець, мати, и найближша крôвня въ 2-ôй и 3-ôй лініи. Справами задруги управлявъ „старѣйшина“ (pater familias), а бувъ нимъ звычайно найстаршій або досвѣднѣйшій изъ широкои фамиліѣ. Задруга спочивала на комуністичнôмъ прінципѣ; она мала спôльне дворище и спôльнѣ поля. Кождый членъ мавъ право до всего маетку, але нѣхто не смѣвъ мати осôбнои касы, а всѣ ôддавали свои зарôбки до гурту*). Єсли бы не тота славяньско задружна орґанізація Болгаръ, пôсля головныхъ основъ котрои кôлька сполученыхъ родинъ спôльно трудились на свое прокормленье, то економічный станъ болгарского селяньства бувъ бы ще далеко сумнѣйшій.

Такъ дѣялось по селахъ. По мѣстахъ болгарскѣ мѣщане займали ся переважно ремесломъ, котре давало за турецкихъ часôвъ далеко лѣпшѣ доходы, нѣжь по освободженю. Та бѣда тôлько въ тôмъ, що кождый болгарскій мѣщанинъ добившій ся лучшого *матеріяльного положеня* — або пристававъ до Грекôвъ, або таки приймавъ вѣру турецку и робивъ ся Туркомъ. Подôбно якъ селяне, були такожь и мѣщане зорґанізованѣ задружно, тôлько, очевидно, мѣщаньска задруга мусѣла выглядати де-що инакше. Такѣ ремѣсничѣ задруги звались „еснафы“ (цехи).

Але найбôльшого лиха за турецкого панованя зазнали Болгаре въ XVIII. столѣтю, на котре власне припадае болгарске ôдродженье. Въ тôмъ бо столѣтю найшли на Болгарію *новѣ язвы, котрѣ* въ давнѣйшихъ столѣтяхъ не були знанѣ.

Вытворенѣ ще въ Азіи (около р. 1326) яничары (турецке войско, до котрого вербовано христіянъ) утратили давну дисціпліну и давну юначу славу, а надаренѣ колись великими *правами и привілеями*, почали, замѣсть вправлятись у военнôй штуцѣ, ôддавати ся своевôлю, почали пустошити, грабити и угнѣтати, особливо-жь христіяньскихъ мешканцѣвъ. Въ наслѣдокъ яничарского своевôля настали орды „делібашѣвъ“, „дахіѣвъ“ и „кирджаліѣвъ“, *котрѣ грабили*, палили и плюндрували по цѣлôй Болгаріи. Про лютость и злѣ вчинка тыхъ рôзныхъ на-пôвъ дикихъ ордъ спѣвають ся ще й до нинѣ пѣснѣ мѣжь болгарскимъ населеньемъ. Турецке правительство довгій часъ *не могло выкоренити* тыхъ ордъ.

Столѣтье XVIII-те було для болгарского народу найчорнѣйшою картиною историчною такожь пôдъ взглядомъ духовымъ. Бо коли въ XV, XVI и XVII-ôмъ столѣтяхъ народъ бувъ пригнетеный матеріяльно, а все-таки не згубивъ свого національного почутя, — то въ XVIII столѣтю болгарщина немовь була на вѣки погребана. Дôйшло до того, що затратилось навѣть понятье „народъ“ (старо-болгарске „языкъ“), а принято на те нову назву „хора“ („люде“—ôдъ грецкого χώρα, χωριάτης — гôрскій мешканцѣ засуджени на всяки труды и бѣды). Хто змôгъ станути духово де-що высше, той заразъ перекидавъ ся на Грека. Геленізація розпяла въ тôмъ часѣ найширше свои крыла. Тогдѣ въ цѣлôй Болгаріи взяли були верхъ т. зв. Греки-фанаріоты*). Въ рукахъ тыхъ людей були тогдѣ вже всѣ церкви и епископскѣ посады. Черезъ свои интриґи потрафили они пôдчинити своѣй власти навѣть одиноке автокефальне епископство въ Охридѣ (въ р. 1767). Послѣднымъ охридскимъ болгарскимъ епископомъ бувъ Арсеній. Єго интернувала Греки на горѣ Атосѣ, де провѣвъ свои послѣднѣ лѣта въ зоґрафскôмъ конаку въ Каріесъ, высоко поважаный болгарскими монахами монастиря Зоґрафъ. Однымъ словомъ, въ початку XVIII столѣтя можна було сказати тымъ, котрѣ бы може хотѣли фантазувати о національнôмъ ôдродженю Болгаръ: Lasciate ogni speranza! — покиньте всяку надѣю!

мѣсть того слова уживають декуды выразу „купщина“, „купъ“ [н. пр. „най живѣемъ на купъ“].

**) Нинѣ при змѣненыхъ ôдносинахъ задруга починае щезати. Вôсѣмъ кільометрôвъ ôдъ Софіи є село Драґалевцѣ [тутъ є старинна церковця, будована за царя Ивана Александра] и въ тôмъ селѣ ще до теперь жиє кôлька родинъ „задружно“, т. є. сполученѣ въ одну задругу, але й тотѣ задруги починають розвязуватись. Намъ розказувавъ одинъ молодый членъ такои задруги, що задруги упадають длятого, бо молодшѣ и освѣченѣйшѣ члены не хотять здавати передъ другими рахунку, але крыють дохôдъ для себе.

*) Були фанаріоты — свѣтскѣ и духовнѣ. До свѣтскихъ належали: банкиры, купцѣ, турецкѣ драґоманы и секретарѣ, — до духовныхъ: священики грецкого квартала Фанаръ (фенеръ). Фанаріоты мали рѣшаючій голосъ въ справѣ выбору патріярха и епископôвъ.

Драганъ.

Вѣденьскій богословскій факультетъ числить десять професорôвъ и одного доцента. Зъ причины, що я не знавъ бы, котрого зъ нихъ маю поставити пôдъ взглядомъ науки на першôмъ мѣсци, зачну ихъ характеризувати пôсля рокôвъ, на котрыхъ выкладають, почавши ôдъ найвысшого.

Професоромъ права церковного на IV-ôмъ роцѣ есть д-ръ Лавринъ, родомъ Чехъ, патріотъ ческій, ôдзначеный двома высокими австрійскими ордерами, почетный членъ кôлькохъ академій наукъ, одинъ зъ найзнаменитшихъ знатокôвъ права римскои церкви, авторъ цѣнныхъ дѣлъ въ тôй галузи науки и директоръ высшого наукового заведеня св. Августина для образованя докторôвъ теольоґіи. Выкладъ д-ра Лаврина дуже зрозумѣлый и красный. Онъ держить ся строго предмету, не входячи въ всякій довгій вступы. Свôй выкладъ илюструє д-ръ Лавринъ знаменитыми, дуже дотепными и гумористичными примѣрами. При испытахъ у него выбирають собѣ питомцѣ картки, на котрыхъ списаній чотыри пытаня уложеній такъ, що зъ нихъ може професоръ переконатись, чи ученикъ приготованый зъ цѣлого предмету, чи нѣ. Хочь д-ръ Лавринъ есть чоловѣкомъ строгимъ и педантомъ, всетаки умѣє зъєднати собѣ у всѣхъ найщирше поважанье якъ своимъ житьемъ такъ и тактомъ.

Другимъ професоромъ на IV-ôмъ роцѣ есть д-ръ Рікеръ, професоръ пасторальнои и катихитики, монахъ конґреґаціи Шотôвъ, авторъ пôдручникôвъ для своихъ предметôвъ, бувшій ректоръ вѣденьского університету. Д-ръ Рікеръ есть знаменитымъ проповѣдникомъ и бесѣдникомъ. Выкладъ его ôдзначуєсь ясностію, а дуже часто доббрымъ гуморомъ. Для питомцѣвъ есть д-ръ Рікеръ справдѣшнымъ ôтцемъ и мало хто зве его инакше, якъ der gute Heiland.

Педаґоґію на IV-ôмъ роцѣ и христіяньску фільософію на I-ôмъ роцѣ выкладає д-ръ фільософіи кс. Мільнеръ. Єсть се чоловѣкъ молодый, незвычайно освѣченый, великій знатокъ літературъ французкои, анґлійскои, италійскои а зъ славяньскихъ россійскои. Педаґоґію выкладає больше зъ становища психольоґічного, выводить поодинокій особы зъ творôвъ Байрона, Шекспіра, Достоєвского и т. п., и на нихъ ставить теоріи выхованя. Зъ христіяньскои фільософіи выкладає дуже гарно естетику. Выклады д-ра Мільнера порываючо красній. Одъ питомцѣвъ-Русинôвъ информує ся д-ръ Мільнеръ про руску літературу и заявляє для Русинôвъ богато симпатія.

На III-ôмъ роцѣ выкладають д-ръ Шіндлеръ моральну, а д-ръ Копалликъ исторію церковну.

Д-ръ Шіндлеръ — чоловѣкъ дуже интеліґентный и освѣченый, авторъ цѣннои розвѣдки „Ueber die Sozialfrage", звѣстнои нашому духовеньству зъ вытягу высланого торôкъ черезъ рускій ординаріяты, ôдзначаєсь яко професоръ знаменитымъ выкладомъ и тактовнымъ поведеньемъ зъ питомцями. При испытахъ завдає звычайно лише три пытаня, въ котрыхъ перепытує майже цѣлый предметъ. До Русинôвъ ôдносить ся дуже симпатично и при кождôй нагодѣ вывѣдуєсь ôдъ питомцѣвъ про житье Русинôвъ въ Галичинѣ и на Украинѣ, про рôзницю мѣжь рускимъ а россійскимъ языкомъ и т. п.

Д-ръ Копалликъ, авторъ исторіи церковнои, бере свôй предметъ побѣжно, а яко чоловѣкъ — для всѣхъ питомцѣвъ дуже добрый. При испытахъ вымагає богато дрôбныхъ, а часто тяжшихъ рѣчей, якъ рецитованье творôвъ писателѣвъ церковныхъ, и т. п.

Професоромъ специяльнои доґматики на II-ôмъ роцѣ есть д-ръ Баверъ. Выкладъ того професора дуже широкій и сухій, опертый на якихъ двохъ тысячахъ цитатôвъ, котрі кождый питомець мусить знати при испытѣ якъ найдокладнѣйше. Часть фільософічну и розумову въ доґматицѣ выключає майже цѣлкомъ. Д-ръ Баверъ есть въ поведеню зъ питомцями невôдповѣднымъ, злобнымъ, тожь питомцѣ его загально не люблять.

Професоромъ герменевтики, интродукціи и екзеґезы есть д-ръ фільософіи и теольоґіи Пельцль, въ минувшôмъ роцѣ ректоръ вѣденьского університету, чоловѣкъ ученый, розумный и интеліґентный, знаный зъ кôлькохъ науковыхъ богословскихъ працъ. У питомцѣвъ має загальне поважанье и симпатію.

На I-ôмъ роцѣ учить доґматики д-ръ Міллеръ а бібліи и языка еврейского д-ръ Чоке.

Выкладъ д-ра Міллера, ректора вѣденьскои нѣмецкои семинаріи, чоловѣка дуже молодого, есть часто покрученый и неясный. При испытахъ завдає нерѣдко дуже невôдповѣдній пытаня, якъ рецитованье всѣхъ заголовкôвъ и т. п. Для питомцѣвъ нѣмецкои семинаріи есть ôнъ дуже добрымъ и приступнымъ настоятелемъ, а въ житю приватнôмъ слыве знаменитымъ орґанізаторомъ товариствъ верствы робôтничои.

Д-ръ Чоке, бувшій ректоръ вѣденьского університету, шефъ секціи міністерства просвѣты, декорованый высокими австрійскими ордерами, походить зъ жидôвскои родины, а образованье свое побиравъ въ Палестинѣ, де пробувъ звыжь десять лѣтъ. Жидôвске походженье було ему на перешкодѣ, що по смерти кардинала Ґанґльбавера не ставъ вѣденьскимъ архієпископомъ. Въ свѣтѣ ученôмъ займає д-ръ Чоке дуже высоке становище, а выклады его ôдзначують ся ясностію и популярностію. Всѣми питомцями дуже любленый, а вѣденьска духовна семинарія находить въ нѣмъ щирого покровителя.

Професоромъ оріентальныхъ языкôвъ есть д-ръ Найманъ, монахъ конґреґаціи Цистерсôвъ, чоловѣкъ молодый, поглядôвъ лібералъныхъ, въ своѣмъ фаху знаменито освѣченый.

Археольоґію церковну выкладає молодый ученый доцентъ д-ръ Свобода.

Додати треба, що всѣ професоры вѣденьского богословского выдѣлу загаломъ вымагають ôдъ питомцѣвъ основного знаня своихъ предметôвъ, чимъ образують ихъ на добрыхъ теольоґôвъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Пôсля впевненя Montagsrevue, цѣсарь прибуде на выставу до Праги рѣшучо 19 вересня. — Супротивъ напастей нѣмецкихъ ґазетъ за-для славяньскихъ манифестацій въ Празѣ, застерѣгаєсь Politik торжественно противъ закидôвъ, мовь бы можна усомнитись що-до вѣрности и преданности народу ческого до династіи и державы. Ся вѣрнôсть и преданнôсть задокументованѣ свѣтло на незчисленныхъ поляхъ битвъ. Politik заявляє, що днѣ, котрі цѣсарь проведе на ческôй земли, щобы пôзнати поступъ и цивілізаційнѣ працѣ, будуть зачисленѣ до найторжественнѣйшихъ днѣвъ ческого народу.

Vaterland поречить вѣстямъ, мовь бы декій консервативнѣ послы зъ клюбу ґр. Гогенварта мали получити ся зъ антісемітами та пôдъ проводомъ кн. Ліхтенштайна утворити новый клюбъ.

Ухвала краевого сойму шлеского, що-до побôльшеня числа членôвъ выдѣлу краевого зъ чотирохъ на пять, не одержала цѣсарскои санкціи.

Въ кореспонденціи зъ Праги выступивъ Czas остро противъ политики молодо-ческои, заявивши, що за-для симпатій молодо-Чехôвъ до Россіи ôдстрашують ся ôдъ нихъ всѣ, котрі бы имъ хотѣли улекшити вôйти на дорогу додатнои и пожиточнои дѣяльности. Орґанъ польскихъ консерватистôвъ пôдносить, що въ початку сесія здавало ся, що послы зъ Чехіи выроблять ся на партію хочь може не „способну до управы", то таки на дуже поважну, зъ котрою другі партіи будуть мусѣли числити ся. Зô взгляду на минувшôсть та на характеръ молодо-ческихъ політикôвъ нинѣшній ґрупы давнои правицѣ приймали дуже скептично симптомы такои перемѣны и справдѣ поведенье молодо-Чехôвъ при выборѣ до делеґацій оправдало се недовѣріє. Члены историчнои шляхты ческои показали незвычайну уступчивôсть и великодушнôсть и на пôдставѣ компромісу зъ Нѣмцями предложили молодо-Чехамъ три мѣсця на шѣсть делеґатôвъ зъ Чехіи. Але молодо-Чехи ôдкинули предложенье пôдъ позоромъ, що для нихъ належать ся чотири мандаты. Властива причина до ôдкиненя лежить у внутрѣшныхъ ôдносинахъ цѣлои молодо-ческои партіи, котра жадає ôдъ своихъ послôвъ веденя опозиційнои політики навѣть въ справахъ заграничныхъ въ тôмъ напрямку, якъ се зазначивъ пос. Вашатый. Для тои причины въ делеґаціяхъ умѣркованій послы Герольдъ и Тільшеръ не могли бы вже уживати штучокъ дипльоматичныхъ, бо були бы супротивъ себе пôднесли молодо-ческій масы. Вкôнци одушевленье „Народныхъ Листôвъ" що до кронштадского зъѣзду не є импровізоване и оно заслугує на тымъ бôльшу увагу. Оно є льоґічною консеквенціею дотеперѣшнои тактики сего дневника а и бесѣда посла Вашатого се не случайне похованье а дальшій наслѣдокъ попередныхъ руссофільскихъ выступôвъ. Молодо-ческа партія все ще въ заворотѣ, котрый попередно можна було оправдати опозиційнымъ становищемъ супротивъ старо-Чехôвъ. Она користує ся кождою нагодою, щобы показати свои змаганя приязній до Россіи. Поляки домагають ся ôдъ Нѣмцѣвъ, щобы они клали интересы Австріи высше, нѣжь интересы нѣмецкои народности, длятого и ôдъ австрійскихъ Славянъ треба жадати, щобы они славяньскій чувства нижше клали нѣжь интересы монархіи. Пôдъ славяньскою солідарностію понимають Поляки щось иншого нѣжь посолъ Вашатый. Narodni Listy радують ся манифестаціею россійско-французкои приязни въ Кронштадѣ тому, що они сей зъѣздъ уважають за користный для Россіи а въ своѣмъ часѣ сей дневникъ одушевляло кожде наближенье Россіи до Нѣмеччины, котре выходило на очевидну шкоду для австрійскои державы. — Сю статью уважають нѣмецкій ґазеты за актъ формальнои ôдмовы зô стороны польскихъ консерватистôвъ.

— —

Ґазеты россійскій донесли були, що до Петербурга выбирає ся надзвычайне посольство зъ Япану, пôдъ проводомъ князя Арісуґава Танехіто. Теперь же подає „Новое Время", що проєктована візита не ôдбудесь, бо міністерство справъ заграничныхъ не приняло пропозиціи японьского правительства.

— —

На французкого міністра справъ внутрѣшныхъ Констанса якійсь незвѣстный злочинець хотѣвъ выконати атентатъ. Міністеръ Констансъ знайшовъ въ своѣмъ бюрѣ письмо внучки зъ молитвенникомъ. Цѣлу посылку ôдославъ ôнъ до жѣнки, котра хотѣла отворити книжку, але хочь якъ дуже намагала ся отворити золотый край книжки, то таки ѣй се не удалось. Она длятого вже больше не займала ся тымъ, бо думала, що въ тôй книжцѣ знаходять ся доганы, якій вже нераз невдоволеній присылали до рôзныхъ членôвъ правительства. Книжку занесено до сторожа дому, котрый забравъ ся вже пôдважувати ѣи якимсь желѣзомъ, та въ тôмъ побачивъ присутный льокай на книжцѣ головку ôдъ запальника и вздержавъ сю небезпечну роботу. Книжку занесено до директора поліціи а сей ôддавъ ѣи до мѣскои лябораторіи хемічнои. Директоръ лябораторіи злучивъ кôлька зернятъ пороху, якій высыпавъ ся зъ книжки, въ кульку величности зернятка сочевицѣ и ударивши въ се, выкликавъ експльозію. Детонація була такъ сильна, немовь 50 выстрѣлôвъ зъ карабіну. При дальшôмъ розслѣдѣ пересвѣдчено ся, що картки книжки були вырѣзаній, а мѣжь ними була пушка зъ 200 ґрамами експльодуючого живого срѣбла, зъ 20 кулями револьверовыми и 30 капслями. Ся кôлькôсть матеріялу выбухового була бы выстала выкинути цѣлый дôмъ у воздухъ и землю зарыти до 15 метрôвъ. Такій самій посылки одержали також крôмъ Констанса секретарь державный Есіинъ и шефъ секційный Треіль. Пôдозрѣнье провины впало на одного лѣкаря въ Тульонѣ, котрый застрѣливъ ся, коли вѣсть розôйшлась, що атентатъ не удавъ ся.

НОВИНКИ.

— **Выдѣлъ перемыского руского институту для дѣвчатъ** розписує конкурсъ на одно безплатне мѣсце въ монастыри и школѣ Василіянокъ въ Яворовѣ. Першеньство мають сироты по священикахъ. Речинець до внесеня подань назначеный до 25 н. ст. серпня. До подань треба додати звычайній залучники.

— **Зъ Кôцманя пишуть намъ:** Дня 9 н. ст. липня померъ въ Кôцмани лѣкарь д-ръ Айзінґеръ, котрый бувъ сими днями, мимо того, що по руски не умѣвъ, именованый лѣкаремъ громадскимъ. Наколи въ Кôцмани теперь, крôмѣ повѣтового лѣкаря, жадного иншого доктора медицины нема, а практика бы була, було бы дуже пожадане щобы якій „Сѣчовикъ" осѣвъ въ Кôцмани и то доконче, а не пожалувавъ бы того, бо доходы бы були добрій, впрочôмъ мавъ бы шансы на посаду громадского лѣкаря, а се також бы приносило рôчно до 1.500 зр. або й бôльше.

— **Въ зарядѣ державныхъ зелѣзницъ въ Галичинѣ** намѣрає міністерство торговлѣ перевести деякій змѣны а то зъ причины переходу пôдъ зарядъ адміністраційный державы зелѣзницѣ Кароля Людвика. Пôсля правительственного проекту задержать дотеперѣшній дирекціи руху нинѣшный кругъ дѣланя а крôмѣ того будуть мати право именованя урядникôвъ до высоты 1000 зр. рôчнои платнѣ и право засмотрювати зелѣзницѣ въ потрѣбній матеріялы краевого выробу, о скôлько сего не зробить ґенеральна дирекція у Вѣдни. Польскій ґазеты а мѣжь ними Nowa Ref. незадоволеній зъ того проекту, бо хотѣли бы, щобы кругъ дѣланя дирекцій руху значно розширити.

— **Змѣна власности.** Добра Затварницю повѣта лѣського, обôймаючій больше якъ 5000 морґôвъ, купивъ оногды ôдъ пп. Міллера и Кльосого ґр. Едвардъ Мицельскій.

— **Зъ Перемышля пишуть намъ:** Тайна поліція перемыска зловила сегодня [28 н. ст. липня] шпіґуна россійского, якъ робивъ скіцы и нотатки коло фортôвъ на поляхъ перемыскихъ. Шпіонъ представляє себе за професора якоись россійскои ґімназіи и есть Полякомъ.

— **Надужитя въ урядѣ мытовôмъ въ Черновцяхъ** выкрытій властями а споминаній уже ôдъ кôлькохъ лѣтъ, звернули на себе загальну увагу тамошнои публики. Мѣжь богато урядниками а купцями було порозумѣнье що до неправильного побираня мыта ôдъ товарôвъ. Зъ купцѣвъ найбôльше виній ту два жиды черновецкій: Исид. Вішгоферъ, котрый спроваджувавъ заграничній машины рôльничѣ и задля своихъ зносинъ зъ урядниками одержувавъ великій зниженя мытовъ, и Мошко Кацъ. Иншій, на пôдставѣ фальшивыхъ деклярацій, выставлюваныхъ урядниками, одержували звороть мыта ôдъ цукру, котрого нѣколи не мали. На слѣдство въ тôй справѣ прибули урядники вѣденьского головного уряду мытового и заразъ засуспендовано вôсьмохъ урядникôвъ черновецкого головного уряду мытового. Суть то контрольоры: Чала и Туряньскій, офіціалы Франкъ и Ґродзкій та урядники мытовій: Ицкескі, Айзенбайзеръ, Коберскій и Банческуль. (Послѣдный застрѣлилъ ся по засуспендованю.) — До Neue fr. Presse доносять зъ Черновець въ сôй справѣ ось що: Енерґічній слѣдженя, якій новый директоръ скарбовый въ буковиньскихъ урядахъ скарбовыхъ приказавъ переводити, выкрыли нечуваній мальверзаціи и дефравдаціи мытовій. Бувшій начальникъ тутешного головного уряду мытового Коберскій засуспендованый и находить ся уже въ слѣдчôмъ арештѣ. Инспектора податкового въ Сучавѣ Шпендлінґа суспендовано, богато стражникôвъ скарбовыхъ сучавского скарбового повѣта усунено зô службы. Начальникъ уряду мытового въ Боянчи утѣкъ и застрѣливъ ся, а при нѣмъ знайдено и взято значній сумы грошевій. Двохъ старыхъ урядникôвъ черновецкого головного уряду мытового суспендовано. Слѣдство выкрыло також укорочуванье мыта недозволенымъ взоженьемъ значныхъ скôлькостей румуньского збôжа, що ôдбувало ся за вѣдомостію австрійскихъ граничныхъ урядôвъ мытовыхъ. Дальше ôдкрыто надужитя по горальняхъ. Докладній даній подасть слѣдство судове, котре розтягнено и на богато особъ приватныхъ, въ користь котрыхъ урядники допускали ся дефравдацій — Дальше доносить до N. fr. Presse: Контрольоръ и ресиціієнтъ сторожѣ скарбовои побôчного уряду мытового въ Корнолючи на румуньскôй границы засуспендованый и заразъ въ касарни сторожѣ скарбовои арештованый. То само стало ся зъ комісаремъ скарбовымъ въ Ґурагуморѣ; въ послѣднôй мѣсцевости увязнено такожь трехъ значныхъ купцѣвъ збôжа, цѣлый маєтокъ ихъ зафантовано на убезпеченье кары грошевои въ высотѣ 50.000 зр., котру скарбъ на нихъ наложивъ. Предложенье полишеня ихъ за кавціею на вôльнôй стопѣ не принято. Сладкову масу по начальнику уряду Банческулѣ въ Корнолючи, котрый, якъ доношено ôдобравъ собѣ житье, зафантовано заразъ по похоронѣ Банческуля а при тôмъ и зложеній въ щадници на имя его жены значній грошѣ. Крôмъ того говорять ще о многихъ иншихъ зарядженяхъ карного слѣдства.

— **Огонь выбухъ** дня 22 н. ст. липня о ½11 годины передъ полуднемъ въ Дмитровичахъ мостиского повѣта. Огонь повставъ, якъ догадують ся черезъ то, що парубокъ кинувъ при молоченю въ стодолѣ папѣросъ въ солому. Поломѣнь обгорнула стодолу и, хочь вѣтру не було, але що люде були въ поли при роботѣ и не було кому ратувати, спалило ся вôсѣмъ загородъ селяньскихъ а шкода отаксована на 5000 зр. Зъ вôсьмохъ потерпѣвшихъ селянъ було лишь 4 убезпеченыхъ. Щастье, що не було вѣтру та що сторожа огнева зъ Судовои Вишнѣ прибула зъ сикавкою и зльокалізувала огонь, котрый наближавъ ся вже до церкви.

— **Нову стацію телеґрафічну** зъ обмеженою службою денною отворено въ Микуличинѣ, повѣта надвôрняньского. Стація сполучена зъ урядомъ почтовымъ и почнить функціи ôдъ 24 н. ст. липня.

— **Арештованя Полякôвъ въ Софіи.** Будапештеньскій Nemzet доносить зъ Софіи: Дня 20 н. ст. липня арештовано ту двохъ Полякôвъ за участь въ політичнôмъ заговорѣ. Называють ся они Любоевскій и Марковскій. Першій есть кореспондентомъ букарештеньскихъ дневникôвъ Telegrafula и Bukarester Lloyd'a, а оба инжиніры. У Любоевского найдено поручаюче письмо ôдъ Іонеска. Марковскій приѣхавъ до Софіи зъ Россіянкою, котра має бути его женою и котрôй удало ся передъ арештованьемъ схоронитись въ австрійско-угорскôмъ консулятѣ. Консуль ôддавъ ѣи консулеви нѣмецкому, котрый опѣкує ся интересами россійскихъ пôдданыхъ. Характеристичне, що оба заговôрники того самого дня рано, коли ихъ арештовано, одержали остереженье ôдъ своихъ спôльникôвъ о грозячôмъ имъ небезпеченьствѣ.

— **О еміґраціи россійскихъ жидôвъ до Палестины** пише „Новороссійскій Телеграфъ": Въ теперѣшну хвилю переносять ся жиды зъ Россіи цѣлыми громадами до Палестины. Случайно мôгъ я приглянути ся сему зъ близька. Ѣдучи зъ Одесы пароходомъ, плывучимъ до Царгорода, Смирны, Хіосъ и Александріи здивувавъ ся я величезнымъ числомъ жидôвъ мѣжь подорожными. На покладѣ були майже самі жиды. Зачинаю розпытувати и довѣдуюсь, що пароходъ вывозить теперь цѣлі партіи жидôвъ по 200, 300 и 400 особъ. Очевидно погнѣвали ся на насъ нашѣ жиды и выносять ся до Палестины. Еміґрація, котру пôдпирають жидôвскій капіталісты ширить ся мѣжь жидами по околицѣ Одескои а головно въ ґуберніяхъ подôльскôй, кієвскôй, гродненьскôй, виленьскôй, могилѣвскôй и миньскôй. Богато жидôвъ выходить и зъ Бесарабіи. Зъ розмовы зъ еміґрантами довѣдавъ ся я що еміґрація жидôвска теперь въ самôмъ розгарѣ. Длятого то спѣшать ся жиды, щобы захопити въ Палестинѣ ще вôльне мѣсце для себе. Зъ Россіи выходити мусять, бо мѣста россійскій, въ котрыхъ вôльно имъ мешкати, суть вже такъ переповненій жидôвствомъ, що они не могли бы въ нѣякій спосôбъ тамъ выжившти ся. Капіталісты жидôвскій якъ Ротшільдъ, Гіршъ, Блайхредеръ и ин. прийшли своимъ одновѣрцямъ въ помôчъ. Въ Палестинѣ позаязували они комітеты и жидъ прибувшій до Яфы, дôстає ôдъ такого комітету всякі информаціи и помôчъ грошеву а землю, котру набуває може сплатити въ десятехъ лѣтахъ". Такъ оповѣдають еміґранты а тымъ часомъ иншій ґазеты пишуть, що жиды, котрі приѣзджають до Палестины терплять тамъ страшну нужду и громадами слабують на тифусъ и шкарлятину.

— **Грôмъ пôдчасъ танцю.** Въ Райтанѣ на Моравѣ ôдбувала ся въ заѣздѣ мѣсцевôмъ забава зъ танцями. Пôдчасъ забавы зôрвала ся буря и почало сильно гремѣти, але зôбраній не зважали на се и бавили ся дальше весело. Въ тôмъ впадає отвореныи ôкномъ до комнаты грôмъ. Наслѣдки его були страшній. Одного вôзника забило на мѣсци а больше якъ вôсѣмдесять особъ упало на землю приголомшеныхъ. Бôльшôсть зъ нихъ прийшла по якôмсь часѣ до себе, але многимъ ôдняло руки и ноги.

— **Першій испытъ на выдѣлѣ рôльничôмъ при університетѣ въ Краковѣ** ôдбувъ ся 21 н. ст. липня. Зъ приступившихъ до испыту слухателѣвъ 3 здали зъ ôдзначеньемъ, 4 безъ ôдзначеня, 2 дôстали поправку, а одного репробовано на рôкъ.

— **Факультетъ медичный при львôвскôмъ університетѣ** має бути, якъ доносить до N. fr. Presse, дефінітивно въ рокомъ шкôльнымъ 1892/93 отвореный.

— **Кôлько коштувала Нѣмеччину армія за послѣдныхъ 10 лѣтахъ?** — се выраховала берлиньска ґазета Vorwärts. Зъ зуставленя ея выходить, що ôдъ 1881 до 1891 р. зросли выдатки на армію нѣмецку зъ 343,913.000 марокъ на 385,523.800, а выдатки на фльоту зъ 26,810.900 на 38,257.000 марокъ. Отже загальна сума выдаткôвъ вôйсковыхъ за послѣдныхъ десять лѣтъ выносить кругло 3.852 міліоны марокъ.

— **Загальній зборы общества им. Качковского** ôдбудуть ся 8 н. ст. вересня у Львовѣ въ сали „Народного дому". Въ проґраму входить богослуженье, потôмъ звычайній справозданя, ôдчитъ, внесеня головного выдѣлу и филій, выбôръ выдѣлу, по скôнченю офиціяльнои части перекуска а вечеромъ концертъ зъ танцями.

— **Холера въ провінціяхъ полудневыхъ турецкои державы** дала причину, що звернено увагу на правдиво варварскій санітарній ôдносины въ тыхъ мѣстахъ, де вже есть холера и зъ-вôдки она дальше ширить ся. Такими мѣстами суть Мекка, де має вмирати 400 особъ денно и Алеппо, де число помершихъ доходить до 30 на день. Велика смертельнôсть въ Меццѣ походить зъ того, що тамъ Магомедане обходять теперь свято байраму, а до святого мѣсця зôйшло ся до 45.000 богомольцѣвъ. Но небезпечнôсть розширеня пошести въ Мекки є менша нѣжь въ мѣста Алеппа, бо зô стороны Мекки поставленій суть численній карантанній стаціи и черезъ нихъ не зможе пошесть перебити ся. Але за то тымъ грôзнѣйше небезпеченьство зъ стороны мѣста Алеппа, котре є осередкомъ для торговлѣ сухопутнои, що иде до моря а именно до заливу Александретты. Ôдносины санітарній въ Алеппо мають бути страшній, кльоаки наповненій гниючими матеріями та затроюють воздухъ вода нечиста, дезінфекція, котру наказано, нѣхто не выконує, случаѣвъ смерти не можна сконтролювати, бо трупôвъ выносять въ ночи тайкомъ зъ домôвъ. Найбôльше терпить ôдъ холеры дѣльниця жидôвска, котрои мешканцѣ попросту втѣкають въ пустиню. Холера зъ Алеппо розширює ся въ двохъ напрямкахъ до моря на захôдъ и на пôвнôчъ до побережа Малои Азіи. Недавно померъ одинъ Турокъ въ Шірасъ въ Персіи, котрый зайшовъ тамъ зъ Алеппо. Тому доконче потреба основно зреформувати шпиталѣ въ Алеппо. До того повинна забрати ся мѣжнародна санітарна рада въ Константинополи, бо ся справа] обходить не лишь Турецчину але также и иншій державы. Всѣ державы повинні вставити ся, щобы усунути тѣ лихій ôдносины и перевести реформы санітарній. Лишь такъ якъ теперь

есть, то та межнародна рада санітарна не мае нѣякои екзекутивы, анѣ фондôвъ на тое. Кожду єи ухвалу мусить апробувати Порта, котра дальше выдае приказы въ тôмъ напрямѣ, але тѣ приказы не конче выконують ся. Бо звѣстно, Туреччина велика а Стамбулъ далеко. — Пôсля послѣдного донесеня бюра Райтера, вымерло на холеру 4200 особъ, але пошесть вже теперь ослабае.

— **Міністеръ торговлѣ маркізъ Баквгемъ** прибуде завтра рано до Львова. Всѣ урядники почтовй мають явити ся въ унїформахъ о 7 годинѣ рано въ будынку дирекціи почтовои.

— **Дрôбнй вѣсти.** Посолъ Юл. Романчукъ выѣхавъ на вакаціи до Пасѣчнои п. Надвôрна; тамъ перебувае також голова товариства имени Шевченка п. Дам. Гладиловичь. — Посолъ Ол. Барвѣньскій выѣздить завтра на вакаціи до Стрыя. — Выставу природничо-лѣкарску въ Краковѣ замкнено въ недѣлю 26 и. ст. липня. — Славный подорожникъ африканьскій Стенлі, пробуваючій теперь въ Швайцаріи, упавъ пôдчасъ проходу и зломивъ ногу. — Маршалокъ краевый кн. Сангушко повернувъ зъ своеи подорожи инспекційнои зъ-надъ Вислы до Львова. — Цѣсарь даруваъ громадѣ Прокурова, повѣту косôвского, 100 зр. на внутрѣшне урядженье церкви.

Посмертнй — ☦ — оповѣстки.

Юлія зъ Дудикевичѣвъ Левицка, вдова по пароху въ Шумлянахъ великихъ [мати крилошанина д-ра Іосифа Левицкого], принявши трикратно св. передсмертнй Тайны, упокоила ся дня 28 и ст. липня въ 74-ômъ роцѣ свого дуже побожного и трудолюбивого житя по довгôй и дуже тяжкôй болѣзни. Вѣчна ѣй память!

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 29 липня. Россійскій амбасадоръ кн. Лобановъ двомѣсячну ôдпустку до Франціи на морску купѣль. Заступати єго буде кн. Кантакузенъ.

Петербургъ 20 липня. При дальшихъ пирахъ тоастують чотири разы пôсля царского приказу въ честь царя и россійскои фльоты та Карнота и францускои ескадры. — Царевичь приѣхавъ въ недѣлю до Омска.

Кієвъ 29 липня. Король сербскій Александеръ выѣхавъ до Москвы.

Берлинъ 29 липня. О станѣ здоровля цѣсаря Вільгельма кружать непокоячй вѣсти.

Римъ 29 липня. Увязненый літографъ Копке мавъ продати Франціи вкрадженй пляны укрѣпленъ Ґенуы.

Вѣдень 29 липня. Вчера въ Травнкірхенъ померъ архикн. Фердинандъ Сальваторъ тосканьскій. — Ґр. Кальнокій ôдъѣхавъ вчера до Ишль на конференцію зъ цѣсаремъ.

Переписка Радакціи и Администраціи.

Вп. Т. К. въ В. моѣ. Заплачено до кôнця вересня с. р. Листы Вамъ ôдослано. — **Вп. Д. М. въ Мил.** Заплачено до кôнця червня с. р — **Вп. Т. С. въ Дм.** Заплачено до кôнця серпня с. р. — **Вп. Т. Щ. въ Млын.** Сегодня высылаемо; Вы довжнй 3 зр. ще за рôкъ 1890, а 6 зр. за першй чотири мѣсяцѣ сего року.

Надослане

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Варабашевои на 1-ômъ поверсѣ.

Спеціялістъ недугъ шкôрныхъ и венеричныхъ

Д-ръ Казимиръ Подлевскій

ôдбувши спеціяльнй студіи на клініках проф. Фурнієръ-Беснієръ въ Парижи, Ляєсара въ Берлинѣ и Копосіта у Вѣдни, замешкавъ при ул. Собѣского ч. 10. (Дôмъ переходовый зъ ул. Валовои ч. 9)

Ординує ôдъ 11 до 12 и ôдъ 3 до 5.

ОКУЛІСТЪ и ОПЕРАТОРЪ
школы вѣденьскои и берлиньскои

Д-ръ Д. Меллєръ

ординує ôдъ 9—12 и ôдъ 4—6 годины

ул. Ягайлоньска ч. 6.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНИКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (именъ св. Духа) спротивъ головного одвазу.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнй, рабопрѣа и т. д. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарація найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“**

Запрошенье до предплаты.

Вже поступило до друку и выйде въ кôнцемъ сего року катехитичне дѣло пôдъ заголовкомъ:

„Наука вѣры и обычаѣвъ“

або

историчне, догматичне, моральне и литурґичне поясненье правдъ св. вѣры на основѣ щоденныхъ молитвъ, празникôвъ церковныхъ и христіяньскихъ обрядôвъ

написавъ Анатоль Долиньскій, парохъ Яхторова и Унева. Цѣле дѣло буде обнимати 70 аркушôвъ друку и буде дѣлити ся на три части.

Митрополитальный Ординаріатъ Ч. 918/1890 препоручивъ тое сочиненье „яко дѣло для представленя великого добра вѣры св. Всеч. Священьству и Вѣрнымъ многополезне“.

Предплата выносить тôлько **3 зр.** безъ пересылки почтовои; по выпечатаню цѣна буде пôднесена на **4 зр.**

Предплату приймае о. Евгеній Гузаръ у Львовѣ, площа св. Юрія ч. 5.

☞ Рôвночасно друкуе ся **„Коротній выкладъ науки вѣры и обычаѣвъ“** для христіяньскои молодежи и женихôвъ зъ додаткомъ „Рôкъ церковный“. Цѣна 60 кр. въ пересылкою почтовою.

ИЛЮСТРОВАНИЙ
ЖИТЯ СВЯТЫХЪ
на каждый день въ роцѣ

продають ся оправнй по 3.70 зр. въ пересылкою почтовою. Безъ пересылки и оправы по 3.20 зр. Дôстати можна у Львовѣ въ книгарни Ставропигійскôй; въ Терпнополи и въ Станиславовѣ въ торговли п. Стахевича; въ Коломыи у о. Н. Лепкого; въ Стрыю въ Рускôмъ Касинѣ. Для читаленъ Брацтвъ церковныхъ и бѣднѣйшихъ селянъ и мѣщанъ цѣна обнижаесь до 2 зр. 50 кр.

Всякй зголошеня приймае выдавець
о Евгеній Гузаръ у Львовѣ
площа св. Юрія ч. 5.

Конкурсъ.

Выдѣлъ Руского товариства педаґоґічного у Львовѣ, улиця Ôрменьска ч. 27, розписуе симъ на пôдставѣ статута, затвердженого намѣстництвомъ зъ дня 20 червня 1888 до числа 33.606, конкурсъ на принятье ученикôвъ до „Институту пôдъ покровомъ св. о. Николая“.

Приймати ся будуть ученики середныхъ школъ, сыны членôвъ Руского товариства педаґоґічного. До подания долучити треба: 1) метрику хрещения ученика; 2) свѣдоцтво школьне въ послѣдныхъ двохъ курсôвъ; 3) декларацію що до мѣсячнои заплаты, котра выносить 20 зр., а може бути выимково пониженою до сумы 15 зр. або замѣненою на віктуалы; але зниженье на 15 зр. мѣсячно мусить бути поперте дуже добрымъ свѣдоцтвомъ школьнымъ и 4) свѣдоцтвомъ убожества; 5) 1 зр. на выдатки кореспонденційнй; 6) хто не єсть членомъ Руского товариства педаґоґічного 1 зр. на вписове и вкладку рôчну до того товариства.

Дальше подае выдѣлъ до вѣдомости, що всякй подания адресувати треба до выдѣлу Руского товариства педаґоґічного у Львовѣ ул. Ôрменьска ч. 27 на руки члена выдѣлу Костя Паньківского. Подання, котрй не будуть докладно стилізованй, або не будуть обôймати всѣхъ симъ заявленьемъ обнятыхъ условій, лишать ся безъ ôдповѣди. Запытавь або просьбы, поданй въ справѣ принятя до Институту до особъ приватныхъ, або подани приватнй навѣть до членôвъ выдѣлу не увзгляднюють ся. Остаточна умова заключить ся по принятю кандидата а причинъ не принятя выдѣлъ не єсть обовязаный подавати.

Въ складъ комітету, занимаючого ся веденьемъ дѣлъ Институту, входять: о. Алекс. Тороньскій яко голова, проф. Костъ Лучакôвскій яко директоръ науковый, д-ръ Антôнъ Хемичъ, яко дорадникъ лѣкарскій, д-ръ Стефанъ Федакъ яко дорадникъ правный, о. Иванъ Чапельскій яко духовникъ и Костъ Паньковскій яко настоитель и секретарь комітету.

Институтъ дае своимъ выхованкамъ: а) помешканье, харчъ, опалъ, свѣтло, послугу; праньє за малою доплатою; б) доставляе имъ — о скôлько на се дозволять фонды — книжокъ и приборôвъ школьныхъ, в) управляе ихъ выхованьемъ, стараесь о добре домашне и товариске поведенье; г) улекшуе имъ науку школьну и нагляде єи пôдъ доглядомъ домашного сталого директора; д) доставляе выхованкамъ способности придбати иншихъ вѣдомостей, теоретичныхъ и практичныхъ.

Часъ вносетя подания о принятье вызначуесь до дня 10 серпня 1891.

Для выгоды П. Т. Публики отворено

НОВУ АҐЕНЦІЮ

Краковского Товариства взаимныхъ убезпечень

на житье та ôдъ огню и граду

у Львовѣ при ул. **Театральнôй ч. 21** (входить ся зъ улицѣ Скарбковскои).

Полісы асекураційнй выставляють ся въ **языцѣ рускôмъ — всѣ проспекты и переписка зъ партіями ведесь по руски.** — Близше можна розвѣдатись въ Адміністраціи „Дѣла“.

ПОЛОТНА

ôдъ грубшихъ до найтоншихъ вебъ, дымы, полотна парискй на лѣтнй одяги и ліберіи, ручники, хусточки до носа, полотна грубшй пôвъ-бѣленй — дреліхи, стирки, бѣлье столове у всякихъ розмѣрахъ и т. п. **Чисте льнй** выробы ткацкй лишь въ добрôмъ родѣ поручае

ВОЛ. ҐОНЕТЪ

въ Корчинѣ коло Коросна. Ôдсылка совѣстна, ôдмѣнне ся або приймае ся назадъ все, що не подобало бы. Цѣнники и прôбки оплатно. — Адреса для певности въ языцѣ польскôмъ: **Wl. Gonet w Korczynie, p. Korczyna.**

Д-ра Є-

ґера бѣлье, кафтаники ôдъ потурикотови и сѣтковй, рукавицѣ и рушники до натираня

найдешевше въ торговли

БРАТЕЙ ЛЯНГНЕРЪ

Львôвъ, Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ!

ГАЛИЦКІЙ
КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

приймае вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовуе ихъ по

$4\frac{1}{2}$% на рôкъ.

2219 67—?

УЧИТЕЛЬ — орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыждневникъ педагогічно-науковый, выходить ôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1·60 зр., на чверть року 1 зр.

Накладомъ „ДЗВÔНКА“ появились и можь набути черезъ всѣ книгарнѣ:

1) Леонида Глѣбова: Байки цѣна 5 кр.
2) В. Чайченко: Олеся опов. „ 5 „
3) „ Байки „ 5 „
4) „ 2 Оповѣдання „ 5 „
5) Ив. Франка: Лисъ Микита „ 50 „
6) М. Лисенка: Коза дереза оперетка до спѣву и форт. 80 „

Редакція „Дзвôнка“ Львôвъ ул. Чарнецкого 26.

Въ канцеляріи товариства „Просвѣта“ продають ся портреты бл. п.

Д-ра Олександра Огоновского

по 2 зр. и по 1 зр.

Цѣлый доходъ призначеный на фондъ памятниковый и стіпендійный.

Въ товариствѣ „Просвѣта“

у Львовѣ ул. Ôрменьска ч. 27.

можна дôстати по зниженыхъ цѣнахъ одинокй малорускй словарѣ

1) словарь нѣмецко-мало-рускій Ом Партицкого, замѣсть 3 зр. 1 зр.
2) словарь малоруско-нѣмецкій Евг. Желехôвского въ двохъ томахъ замѣсть 16 зр. лише 12 зр.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ
„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

Найбôльшій по французски урядженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.

Сезонъ 1891.

Звѣстне найдешевше жерело закупна.

Найбôльшій складъ есть вже въ партерѣ такъ и на 1. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Ôддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гафтôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасманторій, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ приборôвъ кравецкихъ.

Ôддѣлъ II. Капелюхи дамскй, дѣвочй и дѣточй, выробы пончôшковй для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, горсеты и запаски для дамъ и дѣтей.

Ôддѣлъ III. Краваты мужескй, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и маншеты, парасолѣ англійскй, нахлярачи, палицѣ, хустины, шлейки, и англійскй рукавички.

Ôддѣлъ IV. Рукавички дамскй, шкôрковй, дуньскй, шведскй и англійскй, а також рукавички шовковй, вовняні и нитяні.

Ôддѣлъ V. Вахлярѣ чорнй и кольоровй цабалѣ и вечеры та великій выбôръ японьскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ.

Ôддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.

Ôддѣлъ VII. Станики трикотовй и джерсей для дамъ по зр. 1·90. 2·60, 3·50 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку.

Ôддѣлъ VIII. Спôдничкы дѣточй, плащики, пальтотики и запаски.

Ôддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великй килимы, сальоновй ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки маттінговй до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣннй, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.

Ôддѣлъ X. Ту суть портіеры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Туніс по зр. 3·20, якôсть 1-ша 3·75, Мароккo 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапецунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портіеръ Кірманъ и Дагестаньскихъ та матерій на мебля.

Бѣлй ôдпасованй заслоны коронковй, цѣло бкно 1·45, 1·75, 1·90, 2·10 до 50 зр.

Ôддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и высше. Комплетнй ґарнітуры юлелінови складаючй ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·60 до 30 зр. Вехôднй капы шнеловй I величины 1·25, II 2·50, III 3·50.

Кромѣ того великій выбôръ фланелевыхъ и венецкихъ коцôвъ, коцы на лôжка и конѣ. Стебнованй колдры вовнянй, ватованй, атласовй, шовковй и до прикрасы.

Замовленя зъ провінціи полагоджуе ся якъ найсовѣстнѣйше. Окремий ôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель Е. М. ЦЕРНФЕЛЬДЪ въ Вѣдни.

Новôсть!

ВОДА МАРШАЛКÔВСКА

На свята — На свята

вынаходу

ИВАНА ИГНАТОВИЧА

Фляконъ 50 кр. и 1 зр.

Новôсть!

ИСТОРІЯ РУСИ ч. I. II. III. IV. V. — Цѣна за 1 часть 15 кр. За всѣ части 80 кр. Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“ ул. Вôрменьска ч. 27

Бюро информаційне

СТАНІСЛАВА САТАЛЫ

Львôвъ, ул. Галицка ч. 15

може поручити кождого часу службу всякои катеґоріи, а именно: Учителѣвъ, Учительки, и Гувернантки зъ кваліфікацією и музикою, Боны, Панны служачѣ, Льокаѣвъ, Економôвъ, Лѣсничихъ, Машиністôвъ, Кухарѣвъ, Огородникôвъ и у всѣхъ родахъ добôрну службу. Порученя полагоджуесь сейчасъ.

4943 6—15 (Непрестанно Львôвъ).

Повѣсти О. Федьковича

ЧАСТЬ I.

Сторôнъ 1—78. **Цѣна 20 кр.** (съ пересылкою почт. 25 кр.)

Дôстати можна въ друкарни тов. им. Шевченка у Львовѣ и въ книгарни Ставропигійскôй.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Одинокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

основаный въ 1870 р.

3319

Поручае правильно кождого тыждня свѣжй транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы и поручае его пôсля приложеного ему цѣнника ☞

Замовленя выполняються совѣстно и скоро також **за послѣплатою** опакованье франко.

☞ Особливу увагу звертаеся на 3 знаменитй сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ		½ клгр	зр.	кр.
Кайсовъ	оклм. чорный	„	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	ôдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	60
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб 601 ф.	„	2	40
	2 „ —	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	ôдличный	„	1	40
	pcima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

☞ **При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.** ☜

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Бѣлей.

Папѣръ зъ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 160. Львôвъ, Четверъ 18 (30) липня 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôторокъ, и въ вôторокъ и пятницю на переміну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible]
въ Австрії: / за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. на пôвъ року . . . . 12 зр.
на четверть року . 4 зр. 50 кр. на четверть року . . . 6 зр.
на мѣсяцъ . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на четверть року . . . 4 зр. на мѣсяцъ . . . 1 зр. 34 кр.
Редакція, Администрація и Экспедиція подъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламація непечатаній вôльнй бôдъ порта.
Поединоке число коштує 8 кр. а. в.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. бôдъ одного стрôчки инсератовои въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
[illegible] по 14 кр. [illegible]

З днемъ 1 (13) липня почавъ ся третій кварталъ сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатниковъ **поспѣшати зъ надсыланьемъ передплаты и залеглостей.**

У Львовѣ дня 30 н. ст. липня 1891.

Якъ уже нашимъ читателямъ вѣдомо, вôдбудуть ся дня 6 н. ст. серпня с. р. загальнй зборы членôвъ политичного товариства „Народна Рада“ въ Турцѣ.

Въ програмѣ тыхъ зборôвъ мѣстить ся одна така точка:

„Буде обговорена и до ухвалы подана резолюція такого змѣсту: Якихъ способôвъ мае кождый Русинъ нашого повѣту, безъ вымки рôзницъ въ поглядахъ політичныхъ и літературныхъ, ужити, щобы теперѣшну ситуацію, для всѣхъ Русинôвъ взагалѣ дуже невыгôдну, спровадити на таку дорогу, на котрôй бы всѣ Русины зъединались и для добра Руси зъ хôснομъ працювали?“

Хто тôлько вôдчитавъ тоту точку, заразъ вôдчувъ, що члены турчаньскои рады повѣтовои на своихъ зборахъ будуть мати дуже трудну задачу — вынайти способы спôльного поступованя Русинôвъ-народовцѣвъ зъ ґрупою москвофілôвъ и зъ фракційкою радикалôвъ [если и тыхъ остатныхъ выдѣлъ турчаньскои „Народнои Рады“ мае на увазѣ]. Задача буде се — кажемо — дуже трудна, бо стороны, о котрыхъ мы згадали, стоять нинѣ завзято супротивъ себе: зъ одного боку народовцѣ на проґрамѣ національнôй и політичнôй проголошенôй посломъ Романчукомъ въ соймѣ и въ радѣ державнôй а затвердженôй загаломъ народовцѣвъ зъ краю на зборахъ „Народнои Рады“ у Львовѣ — зъ другого боку москвофілы, неґуючй нашу народнôсть, въ союзѣ зъ радикалами, стоячими за устроемъ социялістичнымъ и вôдкидаючими релігію.

Що-до фракційки радикальнои, складаючои ся зъ кôлькохъ амбітныхъ а загонистыхъ людей и кружка збаламученои ними недосвѣдчнои молодежи, — то рѣчь певна, що она въ краю симпатіи и поваги не мае и на нашй вôдносины вплывати не може. Вплывъ ей мôгъ бы зрости тогдѣ, коли-бъ по перше — лишила на боцѣ теоріи социялістичнй и атеистичнй, а по друге, коли-бъ проводирами ей не були Драгомановъ, чоловѣкъ намѣрôвъ досыть загадочныхъ, впрочôмъ и проживаючій не въ краю а за границею, и Франко, бôдъ довшихъ уже лѣтъ журналістъ польскій. Тôлько-жь, якъ бы въ радикальнôй фракціи зайшли такй змѣны, она перестала бы бути якоюсь специяльною фракціею, а розплылась бы въ народовцяхъ, бо що-до пытаня національного стоить все-таки на ґрунтѣ тôмъ самôмъ, що народовцѣ.

Що-до ґрупы москвофільскои — зъ тою инче дѣло. Тая ґрупа и небезпечнѣйша и бôльше мае вплыву на провінцію, бо ей, яко орґанізацію політичну чинникôвъ зъ чужои державы, чинники тй пôддержують фондами грошевыми. Головне призначенье тои ґрупы — не допускати розвою рускои народности яко такои въ Австріи, пôдкопувати и нищити все, щô може помагати Русинамъ-народовцямъ до поступу на основѣ національнôй. Призначенье се есть зовсѣмъ зрозумѣле, коли зважити, що Россія, не дозволяючи розвою Русинôвъ у себе, боить ся, щобъ они пôдъ взглядомъ культурнымъ не тяготѣли до Галичины. Народовцѣ спробовали вôдъ 1880 до 1890 року спôльно дѣлати зъ тою ґрупою, але се не то не выходило на добро, а радше на шкоду народнои справы. Зъ одиои стороны замазувались идеѣ и змаганя народовцѣвъ, зъ другои стороны москвофілы выкористували фірму народовцѣвъ до свого дѣланя противнародного. И розрывъ показавъ ся конечностію. Спôльне дѣланье народовцѣвъ зъ ґрупою москвофільскою було бы ще можливе, коли-бъ тая ґрупа була москвофільскою въ тôмъ значеню, якъ суть москвофілы Чехи, Словаки, Сербы — то значить — они симпатизують зъ Россією яко державою славяньскою длятого, щобы зъ ей помочію пôднести свою національнôсть, — тымчасомъ наша ґрупа москвофільска служить интересамъ Россіи яко державы за орудіе, щобы нищити свою національнôсть — а се рôзниця величезна! Въ вôдношеню до Русинôвъ-народовцѣвъ стоять нашй москвофілы такъ: народовцѣ хотять будувати, а москвофілы зобовязались будову народовцѣвъ руйнувати. Якъ тутъ вынайти спôльный ґрунтъ до дѣланя, — се справдѣ трудна загадка.

Зборы „Народнои Рады“ въ Турцѣ, розôбравши основно и розважно поставлене собѣ пытанье, можуть — на нашу гадку — розвязати его лише такъ, що поручать кождому Русинови въ турчаньскôмъ повѣтѣ — стати на основѣ проґрамы народовцѣвъ и на ей тлѣ спôльно дѣлати, бо инша знанй намъ дѣланя фракційй лжепророкôвъ тôлько шкоду приносять рускôй справѣ...

Справы краєвй.

[Засѣданье комісіи промысловои.]

Краєва комісія для справъ промысловыхъ вôдбула засѣданье дня 27 липня с. р. пôдъ проводомъ краевого маршалка кн. Сангушка и полагодила такй справы:

1. Принято до вѣдомости справозданье зъ дѣяльности вôдъ 4 мая с. р. администраційнои секціи, котра есть выконуючимъ орґаномъ комісіи, при чôмъ пос. Хшановскій пôднѣсъ потребу фаховои школы ковальства и слюсарства въ Тернополи.

2. Увôльнено Теофиля Меруновича на власне его жаданье [?] вôдъ обовязкôвъ секретаря комісіи и покликано на его мѣсце Юлія Старкля.

3. Зъ вересня с. р. мае отворитись въ Тернополи школа промыслова доповняюча. Правительство пытало ся комісіи, чи въ Тернополи не треба отворити загальнои школы промысловои зъ щоденною наукою. Комісія выслала до того мѣста осôбного делеґата, ректора Франкого, и въ наслѣдокъ его справозданя заявила ся противъ того проекту.

4. Постановлено завести деякй реформы въ фаховôй школѣ столярства и токарства въ Станіславовѣ: льокаль змѣнити на бôльшій, доповнити инвентарь коштомъ 1000 зр. зъ краевого фонду и именувати фаховымъ учителемъ сеи школы Станіслава Меруновича, учителя выдѣловои школы въ Сокали.

5. Ухвалено заложити школу сукнництва въ Ракшавѣ, въ повѣтѣ ланьцутскôмъ, а на закупно будынкôвъ и технічне устроенье ухвалено вставити въ буджетъ року 1892 суму 13.000 зр.

6. На „галицке товариство торговельне“ ухвалено субскрибувати зъ краевого фонду промыслового 50.000 зр.

7. Порушено справу инспектора податкового въ Хшановѣ, котрый тягне тамъ гончарѣвъ до плаченя заробкового податку, хочь они займають ся гончарствомъ лишь зовсѣмъ въ-боку яко домашнымъ промысломъ, а не яко фаховй рукодѣльники.

8. Полагоджено деякй подання о запомоги и стіпендіи.

Вѣденьска духовна семинарія.

II.

Сказавши де-що о професорахъ вѣденьского богословского выдѣлу, приступаю до короткого опису домового житя питомцѣвъ вѣденьскои духовнои семинаріи.

Часъ вставаня для питомцѣвъ назначеный въ лѣтѣ и въ зимѣ на годину $5^1/_2$ рано. О годинѣ 6-ôй идуть всѣ питомцѣ до приватнои домовои каплицѣ на молитвы и службу Божу, котру вôдправляе що дня духовникъ семинаріи о. Богданъ Пюрко. Въ четверъ, яко въ день вôльный вôдъ выкладôвъ, часъ вставаня и вôдправы службы Божои назначеный на пôвъ годины пôзнѣйше, а въ недѣлю йдуть питомцѣ на молитвы о годинѣ 7-ôй рано. Въ будній днѣ занятй питомцѣ вôдъ годины 8-ои рано выкладами на університетѣ, а въ недѣлю вôдправляють о годинѣ 9-ôй въ церквѣ св. Варвары утреню и о годинѣ 10-ôй спѣвану службу Божу. На руськй свята — зъ вымкою Рôздва, Іордану и Великодня — ходять питомцѣ на выклады. О годинѣ $12^1/_2$ зъ полудня дôстають питомцѣ обѣдъ, а о годинѣ 7-ôй (въ лѣтѣ о $7^1/_2$) вечерю. О годинѣ $8^1/_2$ а въ часѣ интерстицій о годинѣ 8-ôй вечеромъ вôдбувають ся въ каплици молитвы, по котрыхъ питомцѣ высшихъ трехъ рокôвъ толкують черезъ близько пôвъ годины св. письмо.

Мешканье якъ настоятелѣвъ такъ и питомцѣвъ, котре мѣстить ся въ будынку старого університету, есть досыть лихе, а найбôльше дае ся чути бракъ инфірмарія, черезъ що неразъ здоровй питомцѣ мусять лежати въ однôй комнатѣ зъ хорыми. Лѣкарь семинаріи, Русинъ д-ръ Гриньчакъ, хочь есть добрымъ лѣкаремъ, про семинарію дбае дуже мало. Двацять и чотири питомцѣ мѣстять ся въ трехъ великихъ комнатахъ по сѣмь людей, и въ двохъ малыхъ — въ однôй два, а въ другôй одинъ. Крôмъ того есть два музеѣ призначенй до науки для шѣснацятьохъ питомцѣвъ.

Харчь варить вôдъ кôлькохъ лѣтъ Полька панѣ Суха на галицкій ладъ и — якъ говорять питомцѣ — до недавна бувъ дуже добрый, та въ послѣднôмъ роцѣ почавъ погôршатись. За обѣдъ и вечерю [безъ хлѣба] побирае кухарка за кождого питомця по 94 кр. денно. Обѣдъ въ мясній днѣ складае ся зъ трехъ стравъ: юшки, мяса и печенѣ, а въ недѣлю и четвертои — леґуміны; въ пôстній днѣ — зъ зупы и двохъ леґумінъ. На великй свята, якъ Рôздво, Іорданъ, Великдень и Зелеңй свята и у всѣ свята цѣсарскй дôстають питомцѣ пять стравъ и вино. Вечеря въ мясній днѣ складае ся зъ печенѣ а въ пôстній зъ зупы и леґуміны. Обѣдъ и вечерю ѣсть разомъ зъ питомцями о. Пюрко, при чôмъ веде зъ питомцями розговоры про галицкй народнй справы. Услуга семинарска дуже добра и чиста; служачій обовязанй ходити цѣлый день у фракахъ. Замѣсть снѣданя дôстають питомцѣ мѣсячно по 2 зр. 40 кр.

Кравцемъ семинарскимъ бувъ до-теперь Нѣмецъ, але въ симъ рокомъ обôймае се мѣсце Русинъ п. Стецькôвъ, чоловѣкъ совѣстный и знаменитый кравецъ, по котрôмъ можна сподѣватись, що его роботы для питомцѣвъ будуть выконченй дбало и совѣстно. Зъ одѣня дôстають питомцѣ що року чорнй панталѣоны и камізельку, разъ на чотири роки бурнусъ и на I-ôмъ та III-ôмъ роцѣ по двѣ реверенды, одну зимову а другу лѣтну. На черевики дôстае кождый питомець рôчно 16 зр. а на цилиндеръ що два роки досыть малу квоту 4 зр. 50 кр., за малу на закупно порядного товару.

Питомцѣ въ днѣ вôльнй вôдъ выкладôвъ звѣдують музеѣ и ґалеріи образôвъ, або роблять прогульки навѣть въ подальшй околицѣ Вѣдня. Зъ признаньемъ для ректора о. д-ра Т. Сембратовича треба пôднести, що питомцѣ дô-

---

2)

Перші проблески болгарского вôдродженя.

II.

Середъ такои темноты и мертвоты являсь неожидано скромна, но ясна звѣздиця на болгарскôмъ небосклонѣ. Се бувъ монахъ Паисій, щô въ роцѣ 1762 пустивъ мѣжь Болгаръ свою непретенсіональну рукописъ пôдъ заголовкомъ: „*История славенобългарская о народахъ, и о царъхъ и святыхъ болгарскихъ и о всехъ дъяния болгарскихъ*, собрано и нарѣдено Паисиемъ іеромонахомъ бывшаго въ святѣи гори Аеонскія отъ епархия Самоковския въ лѣто 1762 на ползу роду болгарскому“.

О житю и дѣяльности Паисія знаемо дуже мало, и то тôлько изъ „Послѣсловія“ до его Исторіи, проче опираесь тôлько на здогадахъ. Якъ самъ о собѣ говорить въ своѣй Исторіи, Паисій бувъ родомъ изъ Самоковскои епархіи. По деякихъ особливостяхъ его Исторіи можна припускати, що родивъ ся и вырôсъ въ захôднôй, т. е. македоньскôй части тои епархіи, именно въ дупницкôй, разложскôй або джумайскôй околици. Говорячи иншими словами, Паисій бувъ Македонець*).

При писаню своеи исторіи Паисій користавъ найбôльше изъ жерелъ чужихъ, не болгарскихъ, а именно такихъ, котрй були появляли ся въ російскôмъ перекладѣ [гадка проф. Дринова]: 1) зъ книги раґузаньского аббата Мавроорбіна выданои по италійски р. 1601, переложенои на російске 1772 р.; 2) зъ Баронія, переложеного на російске 1716 р. п. заг. „Дѣянія Церковная и Гражданская отъ Рождества Господа нашего Іисуса Христа изъ лѣтописаній Кесаря Баронія собранная“ и т. д.; 3) зъ грецкихъ леґендъ та патерикôвъ и 4) изъ жерелъ болгарскихъ, але тыхъ було у Паисія пôдъ рукою дуже мало.

Исторична вартôсть Исторіи Паисія невелика, — се проста компіляція зъ деякихъ лихихъ жерелъ, котрй й безъ того дуже трудно прийшлось Паисіеви роздобути й зôбрати. За те велику важнôсть мають для исторіи его власнй додатки и замѣтки, щô вôдносять ся або до его личности, або до бôльше важнѣйшихъ пытань того часу, про котрй Паисій выдае свôй судъ. Щобы дати пôзнати читателямъ орігінальный спосôбъ судженя Паисія о болгарскихъ національныхъ справахъ, наводимо дословно деякй важнѣйшй уступы зъ Послѣсловія**).

„Я Паисій іеромонахъ и проигуменъ хилендарскій зложивъ-емь и написавъ-емь и зъ рускои простои рѣчи оберпувъ емь на просту рѣчь болгарску. Ревнôсть и жаль дôймали мене за мôй рôдъ болгарскій, длячого мы не маемо исторія вкупѣ зложенои про славнй дѣла давныхъ часôвъ нашого народу, нашихъ святыхъ и царѣвъ? Неразъ докоряли намъ Сербы и Греки, чому мы не маемо своеи исторія. Я бачивъ въ многихъ книгахъ и исторіяхъ богато написано про Болгаръ. Длятого то пôднявъ ся я великого труду черезъ два роки де-що призбирати зъ многихъ исторій и въ тôй цѣли ходивъ я до нѣмецкого краю. Тамъ [въ Нѣмеччинѣ] найшовъ исторію Маврубирова***) про Сербôвъ и Болгаръ — и то тôлько коротко о царяхъ, бо о святыхъ не писавъ Маврубировъ нѣчо, бо бувъ латинникомъ и не признававъ болгарскихъ и сербскихъ святыхъ, котрй просіяли пôзнѣйше, коли вôддѣляли ся латинцѣ вôдъ Грекôвъ. Но и про сербскихъ святыхъ пишуть коротко и укрывають, а про болгарскихъ зовсѣмъ не згадують. Такъ ось я не уважавъ на бôль головы, на котру довго страдавъ-емь; хорувавъ-емь также на утробу, но й на се не зважавъ я, маючи велике бажанье [писати исторію]. Такимъ способомъ давно погребаній и забутй рѣчи зôбравъ-емь въ одно. Не вчивъ ся я нѣ ґраматики, нѣ політики, але написавъ-емь для простыхъ Болгаръ“ — и т. д.

Тутъ насуваесь одно дуже важне пытанье: щô могло побудити Паисія до написаня своеи Исторія? Що могло наклонити того смирного монаха въ часѣ, коли нѣхто й не згадувавъ анѣ про Болгарію анѣ про Болгаръ, обôзвати ся смѣло и ясно въ користь занедбаного народу? старатись розбудити его приспане національне почутье и покликати до нового житя? На се вôдповѣдаемо: Насмѣваня и докоры Сербôвъ и Грекôвъ, що Болгаре не мають, такъ якъ другй народы, своея исторіи, що они нарôдъ простый и убогій, що не мають своихъ владикъ анѣ вчителѣвъ та що они взагалѣ безграмотнй. Укладаючи свою Исторію, Паисій мавъ на гадцѣ дати добру вôдправу хулителямъ-чужинцямъ, а при тôмъ ожививи національного духа своихъ землякôвъ. Своеи цѣли хотѣвъ Паисій допняти тымъ, що оповѣдавъ землякамъ про ихъ славну минувшôсть, а при тôй нагодѣ докоривъ ренеґатамъ [„отцеругателямъ“]. До тыхъ „отцеругателѣвъ“ вôдзываесь онъ [на вступѣ] такъ: „О, нерозумный и юродивый! длячого встыдаешь ся называтись Болгариномъ и не читаешь на своѣй мовѣ и тою мовою не говоришь? Чи-жь не мали Болгаре своего царства и господарства? Чи не царювали довго й не були чудий по усѣй земли? Но длячого ты, нерозумный, соромишь ся своего роду и даешь потягати ся за чужимъ языкомъ? Але говорять: Греки мудрѣйшй и політичнѣйшй, а Болгаре простй и глупй й не мають політичныхъ рѣчей****), длятого-то — скажуть — лучше пристати до Грекôвъ. Но глянь, нерозумный, богато народôвъ есть мудрѣйшихъ и славнѣйшихъ вôдъ Грекôвъ, а чи оставляе длятого котрый небудь Грекъ свôй языкъ, науку и рôдъ, такъ якъ ты, безумниче [що оставляешь], а изъ грецкои мудрости и політики не маешь жадиои користи? Ты, Болгарине, не удавай, але знай свôй рôдъ и языкъ и вчи ся въ своѣмъ языцѣ; лучша есть болгарска простота и болгарске незлобіе...“ и т. д.

О Грекахъ, що высмѣвали ся зъ Болгаръ, а за котрыми йшли такъ дуже тогдѣшнй Болгаре-ренеґаты, выражавъ ся Паисій, що: они „хитрй спекулянты, гордй люде, безъ семейныхъ и горожаньскихъ честнотъ“ и т. п. „Вправдѣ Болгаре теперь [т. е. за часу Паисія] не мають богато купцѣвъ, книжникôвъ и славныхъ людей — а тôлько остались орачѣ, копачѣ и взагалѣ простй люде, але винній тому Греки, котрй ихъ довели до того стану черезъ свое лукавство, головно-жь винна гре-

*) Паисіева Исторія есть найсильнѣйшимъ оружіемъ въ рукахъ Болгаръ противъ теоріи деякихъ Сербôвъ, що Македонія есть частію Старои Сербіи и що Македонцѣ до початку XIX столѣтя уходили за „Старо-Сербіянцѣвъ“ и ажь доперва вôдъ освободженя Сербіи „Старо-Сербіянцѣ“, крыючи ся зô страху передъ Турками зô своимъ властивымъ именемъ, зачали называтись „Болгарами“, — такъ якъ ся послѣдня назва не була тогдѣ для Туркôвъ така страшна и зненавиджена. Болгарскй чорбаджіѣ и болгарска екзархія выкористали тото положенье и завели въ Македоніи болгарску пропаґанду. О чôмсь подôбнôмъ за часу Паисія не було й рѣчи, и Сербы — пôсля Паисія — не мали тогдѣ до Македоніи жадиои претенсія.

**) Нашй цитаты вôдносять ся все до копіи Априлова, котру оглядавъ Дриновъ, и до копіи Тошковича, выданои опôсля въ Любкинѣ Лонгиновомъ [1885 р.]

***) Мавроорбінъ.

****) Чи-жь не зъ такою політикою противъ насъ выступали до недавна Поляки а теперь и москвофілы?

стають позволенье пôйти бдъ часу до часу на представленя театральнй и концерты, щó не мало причиняесь до ублагороднеия молодыхъ душь и пôзнаня свѣта. Въ часѣ лат. Зеленыхъ святъ дôстають питомцѣ ґенеральну ліценцію на день або й довше и выѣзджають изъ той часъ ґрупами на далекй прогульки. И такъ ѣздили питомцѣ тамтого року въ Альпы, а сего року десять питомцѣвъ поѣхало до Праги оглянути выставу и тамъ забавили двѣ добы.

Роботы до испытôвъ мають питомцѣ дуже богато. Найтяжше приходить ся питомцямъ на першихъ двохъ рокахъ, де кромѣ працѣ черезъ цѣлый курсъ, мусять учитись послѣднихъ два мѣсяцѣ передъ испытами 8—10 годинъ денно. Ôдъ науки якъ и бдъ обовязкôвъ взагалѣ не ôдтягають ся питомцѣ нѣколи, а испыты роблять майже всѣ зъ ôдзначаючимъ поступомъ, черезъ що суть взôрцемъ для другихъ семинарій. Окрôмъ богословскихъ предметôвъ слухае часть питомцѣвъ выкладôвъ фільософічныхъ. Зъ признаньемъ для питомцѣвъ мушу такожь пôднести, що бдъ двохъ лѣтъ гра въ карты перестала въ семинаріи цѣлкомъ.

Зъ початкомъ першого и другого курсу выголошують питомцѣ высшихъ трехъ рокôвъ въ присутности о. ректора выробы довôльныхъ тематôвъ въ языкахъ нѣмецкôмъ або латиньскôмъ — такъ званй „хріѣ". „Хріѣ" мають служити до вправы въ декламаціи и въ чужихъ языкахъ, а по выголошеню кождои зъ нихъ подае о. ректоръ короткй замѣтки якъ що-до декламаціи такъ и що-до змѣсту. Пôсля моеи думки лучше було бы, коли-бъ „хріѣ" ôдбували ся въ рускôй мовѣ и щобы такожь питомцѣ мали голосъ въ критикованю — разъ длятого, що „хріѣ" були-бъ тогдѣ роботами власного выробу а не ôдписами зъ нѣмецкихъ або латиньскихъ книжокъ; дальше — выбôръ тематôвъ бувъ бы ôдповѣднѣйшимъ; вкôнци — питомцѣ нараженй на критику о. ректора и своихъ товаришѣвъ, выробляли бы „хріѣ" зъ бôльшою старанностію.

Додати ще належить, що питомцѣ жиють мѣжь собою досыть по товарски а тымъ улекшують собѣ хвилѣ часто прикрого житя на чужинѣ.

Дописи „Дѣла".

Зъ Добромильского.

[Контроля рады повѣтовои по селахъ.]

Неразъ приходить ся чути, що люде нарѣкають на рады повѣтовй, а навѣть и въ соймѣ выступали зъ петиціями о знесенье радъ повѣтовыхъ. Що то за причина? — чи може люде мають на оцѣ тй выдатки, якй рады повѣтовй пожирають? Чи може длятого, що самй панове рядять нею? чи може зъ якого пôдбурюваня, якъ звычайно засланяють ся тыми фразами паньскй члены радъ повѣтовыхъ? Ото щобы пôзнати правдиву причину, треба насамперѣдъ приглянутись господарцѣ въ радахъ громадскихъ на селѣ и надзорови выдѣлу повѣтового надъ ними. А щобы доказати то нарѣканье людей хоть въ приближеню, наведу лишь оденъ прикладъ зъ Добромильского.

Приѣхавши сего року на вакаціи въ добромильскй горы за-для свѣжого воздуха и оглянути околицю, загостивъ я ажь до Доброи шляхотскои, де Американцѣ зачали сверликами глядати нафты, але тая десь имъ утѣкла, и черезъ те они и заперестали. Здыбавъ я тамъ мѣсцевыхъ людей чорныхъ, обдертыхъ, що ажь жаль дивитись, якъ они нагимъ тѣломъ свѣтять. Пытаю ся: „Чому вы такй бѣднй и нужденно одѣтй?" А они оповѣдають:

— „Отъ бѣда, пане! Поля дуже мало маемо и то по высокихъ горахъ, на котрыхъ мало що родить ся, — не можна нѣчого приховати анѣ самымъ выжити, а податки великй, що годѣ выдержати.

— Тажь если поля лихй — кажу — тожь и податки мусять бути малй!

— Та податки, — бдповѣдають менѣ — тй, що платимо въ урядѣ податковôмъ, звычайно якъ податки, але бѣда зъ тыми, що ихъ ту въ громадѣ стягае вôйтъ зъ радою, такъ званый „буджетъ".

— Длячого-жь? — пытаюсь, — тажь рада повѣтова не затверджуе бôльше выдаткôвъ громадскихъ, якъ 50%?

Доперва они зачали оповѣдати докладно, якъ то дѣе ся.

Выдѣлъ повѣтовый затверджуе буджетъ навѣть и 100%, а то такимъ способомъ, що роздѣлюе цѣлый уложеный буджетъ на кôлька ґрупъ, т. е. на громадскй, шкôльнй, церковнй, лѣсовй и т. п. Потому той цѣлый буджетъ начальникъ зъ радою и зъ писаремъ громадскимъ дѣлять знову на клясы пôсля своеи вподобы [не такъ якъ у людей платять ôдъ сталого податку] и кого якъ хотять порахувати, такъ порахують та й такъ стягають, и нѣхто не знае, длячого такъ богато платить, а другій богатшій такъ мало, бо ту нема жадноеи контролѣ, анѣ рахунку нѣхто зъ рады повѣтовои не жадае. И нѣхто не смѣе ту обôзватись, бо заразъ на него всядуть: начальникъ, писарь и цѣла рада громадска, зачнуть переслѣдувати въ селѣ, що и годѣ вытримати. И нѣгде ся пожалувати, бо выдѣлъ повѣтовый за ними обстае. Вже два роки, — казали громадяне — якъ мы подали прошенье до выдѣлу повѣтового, до выдѣлу краевого, до ц. к. староства, щобы ласкавй выслати якого делеґата, абы хочь подививъ ся на господарку тутешну, не то абы рахувавъ, — та все надармо: якъ не було нѣкого зъ-вôдтамъ, такъ и нема, бо писарь громадскій, котрый есть заразомъ членомъ выдѣлу повѣтовово и суб-субвіцемаршалкомъ и управителемъ дôбръ у п. Гнѣвоша, каже, що все въ порядку, нема по що ѣхати, а до того привѣзъ зъ собою жалобу, оповѣвъ, о що люде жалувались, казавъ поробити за шѣсть лѣтъ красный рахунокъ на папери — и по що вже контролѣ та й кого будуть рахувати, коли писарь — членъ выдѣлу повѣтового — каже: усе неправда, що люде тамъ пишуть въ жалобѣ? И начальникъ дальше господарує по свому, нищить громадске добро, день и нôчь сидить у коршмѣ, а писарь все и всюды хвалить его, що то въ межи всѣхъ найпорядднѣйшій чоловѣкъ.

Тôлько погляньте на нашь лѣсъ, — мовили дальше господарѣ. — Лѣсъ давнѣйше бувъ такъ красный и великій, а нинѣ вже майже самй корчѣ, а то длятого, що нѣчо не дбають о него. Зрубъ якъ запустять, то бнъ для начальника, для радныхъ и ихъ своякôвъ, зъ луки будуть збирати собѣ траву черезъ цѣле лѣто, а най ся бѣдный покаже, заразъ позывають до ц. к. староства и судять на кару, а тымъ богатшимъ сторожа лѣсова не смѣе нѣчо казати, бо хлѣбъ стратить. Дерево на будову дае начальникъ своимъ крôвнымъ и богатшимъ — треба чи не треба, — хочь правда, рада ухвалять, — ба а якъ же не ухвалити, коли насамперѣдъ добре ихъ угостивъ, а потому знову за якійсь часъ кождый радный собѣ жадае дерева и дôстае... И такъ черезъ шѣсть лѣтъ кождый радный нарубае дерева на будову, ажь не знае, що зъ нимъ робити, а ты, бѣдный, може коли дôстанешь якій кривый патыкъ, и то якъ будешь мати чимъ раднымъ горло выполокати. Та ще кобы хочь то дерево на свôй пожитокъ спотребували, то бы не жаль було, а то оденъ и другій оправать дерево, оно полежить якійсь часъ, а потому его продае на друге село, або навѣть будынокъ выставить и такъ спродае, и знову просить о асиґнацію на друге, и знову дôстае, и такъ далѣ йде... Самй себе нищать и нѣчо не пытають: щó своимъ дѣтямъ полишать? Десь по нашихъ повѣтахъ урядъ вглядае въ господарку лѣсову, а ту въ повѣтѣ добромильскôмъ все сидить тихо, вѣдай ще не дôйшло до него то право охороны лѣсôвъ. Правда, досыть черезъ рôкъ награбять ся, але тôлько бѣднѣйшихъ, — неразъ на тôмъ самôмъ мѣсци збирае двое траву: одно зафантують а другому слова не мовять, бо то своякъ начальника або контрольора лѣсового. А запытайте ся ихъ: де тй кары? — нѣхто не скаже де, хиба той, щó бувъ засудженый, бо бнъ видѣвъ якъ арендарь ставивъ пиво та горѣвку на стôлъ передъ начальника и лѣсныхъ та асесорôвъ.

Шарварокъ — мовили дальше — роблять по-найбôльше бѣднй, а раднй й жиды нѣколи, а сли выѣде коли богатшій, то высыпле не тамъ, де призначено, тôлько де ему подобаесь, а ты, бѣдный, вези о пôвъ милѣ! И ту у насъ шарварокъ роблять не якъ у людей: тôлько маешь днѣвъ робити возомъ а тôлько пѣшо. У насъ рада повѣтова вызначила „на купы" т. е. на метры, и неразъ треба далеко возити й цѣлый тыждень або й пôвтора, закимъ вывозишь тую купу. А въ выказѣ все стоить добре, нема написано, що раднй, жиды и дворъ не роблять шарварку, бо якъ же п. писарь выкаже себе самого, коли бнъ есть и дѣдичемъ малымъ въ Добрôй?

И такъ мы бѣднй — мовили — все мусимо терпѣти й бѣднѣти, бо п. писарь все закрывае передъ всѣми, що у насъ нѣбы порядокъ, а навѣть чужй люде кажуть, що Добра „мае протекцію" въ выдѣлѣ повѣтовôмъ и въ ц. к. старостве, бо якъ бы такъ въ другôмъ селѣ робили, то бы заразъ ц. к. староство замкнуло лѣсъ и ôддало бы кому въ адміністрацію, а выдѣлъ повѣтовый прецѣнь за шѣсть лѣтъ когось бы выславъ сконтролювати господарку громадску. Правду сказавши, нема кому й кого выслати, бо п. маршалокъ сидить у Вѣдни, віцемаршалокъ — директоромъ пропінаціи у Львовѣ, а віце-віцемаршалокъ — управителемъ у п. директора въ Тростянци, а секретарь не годенъ самъ на цѣлу раду повѣтову дати собѣ рады.

Выслухавши оповѣдань и глянувши на зрубъ, черезъ котрый переходивъ я, ажь жаль стало, якъ то люде нашй самй нищать ся, и зъ того одного можна вносити, яка лиха господарка въ декотрыхъ селахъ добромильского повѣту и якъ оправданй суть нарѣканя людей на тй богато коштуючй рады повѣтовй, котрй — замѣсть дбати о маетки громадскй — ще причиняють ся, черезъ недбалôсть и ненадзôръ, черезъ бракъ контролѣ, черезъ протеґованье начальникôвъ и писарѣвъ — до руины людскои и до убожества.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Другй загальнй зборы „Читальнѣ" въ Залѣсю епископскôмъ ôдбули ся въ недѣлю дня 12 н. ст. липня с. р. Зъ запрошеноеи до окрестнои интеліґенціи не явивъ ся нѣхто — крôмъ п. Феди Остафіевого, господаря зъ Ермаковки. Читальники и часть громадянъ мѣсцевыхъ зôбрали ся въ прибранôй комнатѣ ч. господаря Василя Вельгана, котрый, мимоходомъ сказавши, хочь самъ неписьменный, вже другій рôкъ ôдступае охотно свою хату на помѣщенье читальнѣ.

О 5-ôй годинѣ ôдкрывъ зборы голова читальнѣ о. Никола Сваричевскій и вôзвавъ зôбраныхъ, щобы выбрали предсѣдателя на часъ зборôвъ. Присутнй згодили ся на предложеного о. головою п. Анатоля Грушкевича, а сей занявши мѣсце предсѣдателя, подякувавъ за зроблену ему честь та за довѣріе и пояснивъ ново-прибувшимъ громадянамъ цѣль и користи читальнѣ. Потôмъ наступило справозданье уступаючого выдѣлу за рôкъ минувшій и показало ся, що читальня мала записаныхъ 71 членôвъ, однакъ зъ тыхъ лише двѣ третины пильно вчащали до читальнѣ и вкладки членьскй вплачували. Приходу було 24 зр. 72 кр. а розходу 22 зр. 7 кр. Грошѣ выдано на справленье шафы до читальнѣ и на предплату ґазетъ. Читальня числить 118 книжокъ, вписана въ члены „Просвѣты" и предплачувала „Батьковщину" и „Дзвôнокъ". „Дѣло" приносили до читальнѣ або учитель п. Зеновъ Грушкевичъ, або о. Никола Сваричевскій. Читальня обходила память Т. Шевченка вечеркомъ вокально-декламаційнымъ. По справозданю наступили вписы новыхъ членôвъ, а потôмъ выбôръ выдѣлу на рôкъ слѣдуючій. До выдѣлу выбранй о. Николай Сваричевскій головою, Григорій Харжевскій заступникомъ головы, п. Зеновъ Грушкевичъ секретаремъ, Илько Гнатюкъ касіеромъ, Володимиръ Жакъ бібліотекаремъ, а заступниками Василь Вельганъ и Кость Вельганъ. О. Ник. Сваричевскій, подякувавши за выбôръ на голову, заохотивъ членôвъ вчащати пильно до читальнѣ и притягати иншихъ господарѣвъ. По промовѣ п. Зенона Грушкевича наступили декламаціи, переплѣтанй спѣвомъ въ чотири голосы. Зъ декламацій подобалась особливо декламація школяря Якова Кривецкого, выголошена звôнкимъ голосомъ, а пѣсня народна „Стоить явôръ надъ водою" удачно ôдспѣвана на чотири голосы.

По вычерпаню предмету о. голова закрываючи зборы, внѣсъ а читальники ôдспѣвали „многая лѣта" цѣсареви и присутнымъ членамъ. Потôмъ пп. читальники урядили малу перекуску для свого одинокого гостя п. Феди Остафіевого. — *Н. С.*

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

На высказы Czas-у що-до молодо-ческои политики — котрй мы подали вчера — ôдповѣдають Narodni Listy, що если бы молодо-Чехи хотѣли послухати рады Поляковъ, то мусѣли бы зречи ся дотеперѣшнои силы и значеня Чехôвъ; бо-жь само пересвѣдченье, що Чехи мають въ Европѣ міліоны братôвъ есть важною моральною пôдпорою. Значенье Чеховъ и Поляковъ все росло, коли Всхôдъ бувъ могучій, а упадало, кôлько разôвъ Всхôдъ бувъ слабый. Въ духовнôмъ взглядѣ придержуватись крѣпко згадки про старинну церковь славяньску и гуситизмъ, въ національнôмъ взглядѣ лучитись зъ братами Славянами — се суть двѣ головнй пôдпоры теперѣшного розвитку Чехôвъ. Для Чехôвъ не принесе користи статись „сателітами нѣмецкого сонця". „Такъ до насъ и прочихъ Славянъ австрійскихъ, крôмъ Поляковъ, говорати — кôнчать Narodni Listy — есть властиво обидою, перфідією. Полякамъ и Нѣмцамъ легко приходить, пôдчинити свои національнй интересы державѣ, бо они вже мають всего ажь до пересыта. Инакше рѣчь ся мае зъ нашимъ народомъ. Що до того, то пôдчинити ся интересамъ державы, якъ сего вымагають Нѣмцѣ и Поляки, значило бы то саме, що абдикувати зъ истнованя яко народъ и вдоволяти ся обиднымъ становищемъ покôрныхъ людей. А сего мы не зробимо нѣ за для любови Czas-у нѣ Поляковъ, а навѣть и державы."

Czas стараесь выказати безосновнôсть того твердженя Nar. List-ôвъ, а взглядно Чехôвъ, именно сумнѣвае ся, чи само истнованье стомілiоновои „славяньскои" державы россійскои скрѣпляе позицію Чехôвъ. „Рѣчь маесь противно — каже Czas. Се истнованье Россіи, а именно молодо-ческй залицяня до неи въ нѣчôмъ не скрѣпляють становища Чехôвъ въ Австріи, але одчужають ôдъ нихъ тыхъ, котрй лишь имъ сприяють, а политичнымъ противникамъ доставляють бажаный претекстъ выступати противъ Чехôвъ. Если бы не було Россіи и руссофільскихъ змагань въ Празѣ, Чехи на певно бдъ 1867 р. були бы осягнули о много бôльше. Але по части удана, по части оправдана руссофильскими демонстраціями обава, що въ Чехіи мôгъ бы станути передный фортъ Россіи въ середнôй Европѣ, есть одною зъ найважнѣйшихъ причинъ политичныхъ неудачь Чехôвъ. Въ р. 1878 Россія не була могуча, ба навѣть уважано еи на конґресѣ берлиньскôмъ за покорену. Тогдѣ ослабъ ту троха руссофильскій ентузіязмъ и у Вѣдни наставъ зворотъ въ користь Чехôвъ. Дуже сумнѣваемось, щобы сей лишь на око церемоніяльный тріюмфъ Россіи, якимъ уважають теперѣшній демонстрацій кронштадскй, полѣпшивъ долю Чехôвъ."

Такъ отже накинулись мокрымъ рядномъ на молодо-Чехôвъ Czas и N. fr. Presse, бо бдъ якогось часу обѣ тй ґазеты згôдно задавляють ся на справы. На доказъ руссофильскихъ тенденцій молодо-Чехôвъ подають тй ґазеты змѣстъ промовы пос. Герольда на вѣчу въ Пильзнѣ. Д-ръ Герольдъ мавъ заявити, що клюбъ молодо-ческій лишь тому выступивъ противъ Вашатого, що бнъ не придержавъ ся ухвалы клюбу, але що-до мериторичнои стороны нема рôзницѣ мѣжь поглядами Вашатого а прочими молодо-ческими послами. — Крôмъ повысшого факту ще одно коле N. fr. Presse. Ото пос. Шнайдеръ на антісемітскихъ зборахъ у Вѣдни запроектувавъ громадну прогульку антісемітôвъ на выставу до Праги. „Коли зъ тысячь антісемітôвъ приѣде до Праги, — говоривъ пос. Шнайдеръ — то тогдѣ побачать всѣ, що то лишь жидôвска праса представляе насъ въ лихôмъ свѣтлѣ, и мы приведнаемо для себе цѣлый край, могучу Чехію." — Зборы приняли сей проектъ и вже роблять ся приготовленя до громадноеи прогульки антісемітôвъ на выставу въ Празѣ.

Egyetertes доносить, що міністеръ honведôвъ бар. Феєрварі гадае податись до дімісіи и вже вызначено для него мѣсце команданта одного корпуса. Сю димісію міністра мотивують справою Угрона-Узеляча, бо міністеръ не похваляе поведеня бôльшости парляментарнои, котра порѣшила, що офіцеръ не може жадати сатисфакціи ôдъ посла за его промову въ парляментѣ. Бар. Феєрварі хотѣвъ въ тôмъ змыслѣ ôдповѣсти пос. Беетіому и лишь президентъ міністрôвъ вздержавъ его ôдъ того. Чи поголоска о димісіи оправдае ся, годѣ на певно знати, бо сама причина до дімісіи, с. е. афера Угронъ-Узелячь ще не полагоджена въ комісіи, до котрои ôдосланъ парляментъ. — Рôвножь заговорено по ґазетахъ, що и президентъ міністрôвъ ґр. Сапарій мае намѣръ зложити свôй урядъ. Все то суть ще поголоски, хочь Bud. Hirlap вже подае наслѣдникôвъ президента міністрôвъ и въ иншихъ ресортахъ міністерскихъ въ кабінетѣ. Певно, що вкôнци кождый міністеръ мусить уступити, але коли се стане ся, про се найлѣпше свѣдчить ґр. Тисса, котрому казали ґазеты пôвтора року подаватись до дімісіи, заки она справдѣ наступила.

Подорожь короля Александра до обохъ дворôвъ, австрійского и россійского — якъ пише Presse — принято въ цѣлôй Сербіи дуже симпатично. Доказали се телеґрафічнй вѣсти, котрй появлялись въ часописяхъ въ часѣ подорожи въ границяхъ Сербіи. Королеви приготовано всюды, де лишь була оселя сербскои народности, величаве принятье, народъ стоявъ въ великихъ громадахъ на берегу Дунаю, поздоровлявъ молодого володаря одушевлеными окликами; на привѣтъ являло ся духовеньство зъ церковными хоругвами и благословило его въ дорогу а все ôдбувало ся середъ гры музики, моздѣрныхъ выстрѣлôвъ и сальвъ канонныхъ. И справдѣ ся подорожь досыть щаслива и зъ погляду политичного, бо она такъ устроена, що ôдповѣдае якъ интересамъ сербского купця и продуцента такъ рôвно-жь змаганнямъ сербскихъ политикôвъ. Подорожь до самои Россіи була бы выкликала несупокôй въ кругахъ сербскихъ промысловцѣвъ, котрй за для економічныхъ ôдносинъ кладуть найбôльшу вагу на добрй зносины мѣжь Австріею а Сербіею. Подорожь тôлько до Австріи була бы заворушила національнй и релігійнй чувства тыхъ, котрй симпатизують зъ славяньскою и православною Россіею. Отже поведенье державныхъ мужѣвъ Сербіи такъ розумне за-для того, що не наражуе собѣ нѣякои зъ тыхъ ґрупъ, а сербскй радикалы показали взагалѣ, що имѣють бути доброю партіею управы, якъ попередъ були доброю партіею опозиційнои борбы. Проводники ихъ въ часѣ борбы крѣпко зъорґанізували партію и держали якупѣ а теперь въ послѣднихъ двохъ рокахъ яко міністры выявили, що имѣють розумно управляти. Сербія потребуе добрыхъ ôдносинъ до всѣхъ державъ а власне попереднй правительства въ заграничнôй політицѣ робили ту похибку, що они свою політику занадто анґажували на право або на лѣво. Противно міністерство Пашича стараесь оминути всяку односторонность та задержати добрй зносины зъ Австріею и зъ Россіею. Длятого подорожь короля до Петербурга, котра не вымануле Ишлю, добре принято на дворѣ вѣденьскôмъ.

Въ недѣлю прибувъ король сербскій до Кіева разомъ зъ реґентомъ Рістичемъ, президентомъ міністрôвъ Пашичемъ, посломъ россійскимъ въ Бѣлградѣ Персіяниномъ та прочою дружиною. На границы россійскôй въ Рени повитавъ короля ґенералъ-майоръ Апаровъ и полковникъ Пашковъ. На перонѣ уставились мѣсцевй власти та численна публика на повитанье короля. Коли надъѣхавъ король, музика заграла сербскій химнъ и публика пôднесла оклики. Зъ зелѣзницѣ поѣхавъ король зъ ґубернаторомъ и дружиною до Лавры печерскои, де выслухавши молебня и поклонившись мощамъ угодникôвъ, поступивъ до комнатъ архимандрита Юзенала, де була подана перекуска. Зъ Лавры ôдъѣхавъ король до царскои палаты. Ôдтакъ переѣхавъ ся король пароходомъ по Днѣпрѣ, а при поворотѣ зъ тои прогульки витано его по улицяхъ пристроенныхъ хоругвами. Вечеромъ бувъ Кіевъ иллюмінованый.

Цѣсарь Вільгельмъ мае пôсля донесеня Nord. Allg. Ztg. вернути до Берлина 18 серпня зô своеи подорожи до пôвнôчного побережа Норвеґіи, а цѣсарева верне троха скорше до Потсдаму.

Въ Нѣмеччинѣ ôдбувають ся теперь доповняючй выборы до парляменту зъ трехъ округôвъ выборчихъ. Въ Кассель при другôмъ голосованю побѣдивъ кандидатъ національ-ліберального сторонництва а соціялъ-демократъ перепавъ, хочь для тактики получились були соціялъ-демократы и антісеміты разомъ при тыхъ выборахъ. Другй два доповняючй выборы ôдбудуть ся въ Мемли и Тильжи; въ Мемли на мѣсце пок. Мольткого.

цка духовна власть и владика". Не менше цѣкава рѣчь, яку ôдправу дае Паисій сербскимъ хулителямъ болгарскои народности. Ôнъ пригадуе Сербамъ ихъ исторію, приравнюе еи до болгарскои, и каже, що тогдѣ, коли вже Болгаре стояли высоко въ просвѣтѣ и горожаньскôмъ житю, мали патріярхôвъ, царѣвъ и почали читати на своѣмъ языцѣ, — Сербы ще не похрестились. Вкôнци каже, що „Руси и Сербие" повинни дякувати Богу за те, що не пôддавъ ихъ пôдъ греческу архіерейску власть.

* * *

Скромна Исторія Паисія зробила на сучасныхъ велике враженье; доказомъ сего есть, що еи переписували всюды, а деякй навѣть доповнювали новыми подѣями або де-куды поправляли. Швидко найшли ся люде, що по примѣру Паисія не тôлько не соромились называти ся Болгарами, але й признали конечность увести „просту" болгарску мову до письма. Одымъ зъ найпершихъ и найвыдатнѣйшихъ ученикôвъ Паисія бувъ врачаньскій епископъ Софроній, котрый, мимо бурныхъ часôвъ и тысячныхъ прикростей, невтомно и въ чôмъ мôгъ трудивъ ся для добра свого народу. Межи иншими бнъ першій напечатавъ въ р. 1806 свôй „Недѣльникъ" [збôръ недѣльныхъ проповѣдей], переложеный — якъ самъ каже — изъ языкôвъ „словеньского и пространного греческого" на болгарскій языкъ „простый" и „короткій".

Болгаре — такъ якъ Греки, Сербы, Чехи и Русины — народъ демократичный. Болгарскй аристократичнй [боярскй] роды ще въ давныхъ часахъ затратили свою народность, длятого-то дѣятелѣ болгарского ôдродженя мусѣли опертись на народныхъ масахъ, бо тôлько въ народѣ и схоронилась тота національна сторона, котра являлась фундаментомъ для національного ôдродженя. Всѣ болгарскй дѣятелѣ, потрудавшй ся надъ двигненьемъ народу, самй вийшли зъ-посередъ того-жь народу, знали добре его станъ и потребы, тожь и могли его потягнути за собою. Народъ имъ вѣривъ, бо нихъ не рôзнили мѣжь собою ôдмѣннй классовй интересы...

Драганъ.

Баварска праса пôддала острôй критицѣ теперѣшне правительство нѣмецке и цѣлкомъ не добирае слôвъ въ характеристицѣ ситуацін. И такъ и пр. N. Münch. Tageblatt кôнчить одну статю словами: „Лишь шкода, и то вѣчна шкода для насъ, що мы теперь прикованй до тыхъ пыскатыхъ Прусакôвъ а тымъ самымъ засудженй, терпѣти разомъ зъ ними се перетрѣпанье, яке ихъ выжидае при найблизшôй войнѣ!“ Розумѣесь, що таке поведенье баварскои прасы выкликало велике розъяренье въ пруско-нѣмецкихъ ґазетахъ и они пытають, чи баварске правительство не мае силы выступити противъ такихъ напастей.

Брукcельскій Nord, орґанъ заграничнои дипльоматіи россійскои згадуючи про величаву гостину французскои ескадры въ Кронштадѣ, каже: „Коли вже всѣ верствы россійского населения роблять се прияне поватанье національнымъ торжествомъ, то офіціяльный приемъ вызначить лишь выразнѣйше и сердечнѣйше характеръ тыхъ демонстрацій. Сй демонстраціи дали выразный доказъ чувствамъ приязни и взаимного довѣрія, котрыми оба народы одушевляють ся.“ — Ôдтакъ такъ каже Nord що-до тыхъ статей ґазетныхъ, въ котрыхъ розбирались пляны и намѣры Россіи на Всходѣ: „Тй, що говорять про россійскй забаганки Константинополя, забувають, що, крôмъ всѣхъ иншихъ трудностей, якй треба бы потерпѣти при такôмъ добутю, було бы се надзвычайно невыгôдне, мати на противнôмъ кôнци Россіи таке мѣсто, котре стояло бы въ противности до Петербурга, бо могло бы стати ся, що держава розлупалась бы на двѣ части такъ, якъ дошка сильно обтяжена на обохъ кôнцяхъ. Россія звертае теперь всю свою увагу на Сибѣрь и на тй пôвнôчнй области, окруженй бôльнымъ моремъ та Великимъ океаномъ. Въ теперѣшнôй порѣ зверне петербургскій кабінетъ свою увагу на Полудне не въ иншôй цѣли, якъ щобы лишь укрѣпитись и запоручитись въ певности що-до мира, котрого потрѣбно Россіи на тыхъ границяхъ такъ само якъ и иншимъ народамъ.“

Въ низшôй палатѣ заявивъ Гамільтонъ, що гостина французскои ескадры въ Портсмесъ вышла зъ добровôльнои охоты Французôвъ. Причиною до того мабуть була згадка недавныхъ посѣщень взаимныхъ обохъ фльотъ на Середземнôмъ мори. На принятье французскои фльоты приспособляють ся въ такôй мѣрѣ, котра ôдповѣдае сему недавному посѣщеню та заразомъ знаменуе мѣжнародну привѣтливôсть.

Лïберальный англійскій Speaker обговорюючи плянъ самоуправы для Ирляндіи уложеный Бальфуромъ, заявляе, що Ґлядстонъ и его партія будуть пôдмагати всѣ честнй змаганя правительства торисôвъ, змѣряючй до выгоєня ранъ Ирляндіи. Однако всякôй пробѣ, котре мае таку вагу якъ пластерь прикладаный до ранъ мусять вігы ставляти сильный опôръ. Єсли лѣченье Бальфура мае мати за собою англійскихъ приклонникôвъ home-rule, то мусить бути зовсѣмъ радикальне. Въ всякôмъ разѣ Бальфура проектъ home-rule добуде собѣ симпатію и можна числити на те, що удасть ся его перевести. Партія торисôвъ прийшла наконець до пересвѣдченя, що справа не лише трудна, але також и не дасть ôдложити ся. Speaker пише: „Ôдъ дня, въ котрôмъ Бальфуръ предложить парляментови свôй проектъ льокальнои адміністраціи, замовкне сей патріотизмъ на око, котрый выявляе ся лишь крикомъ за удержаньемъ уніи на папери та въ гучныхъ обжалованяхъ противъ всѣхъ, котрй стараютъ ся про лѣпшій и бôльше братній союзъ мѣжь обома краями.“

Банкротство Португаліи. Горда держава Люзитанôвъ не вмѣла господарити не лишь въ своихъ кольоніяхъ але и у власнôмъ материнôмъ краю, — тожь и попала у банкротство. Замѣсть старатись якось пôддвигнути економічно свои кольоніи, Португалія вдалась въ нерозважный спôръ зъ такимъ велитомъ якъ Велика Британія и тымъ прискорила свôй упадокъ. Якъ треба було що року докладати до кольоній въ Африцѣ, такъ и не можна було завести якійсь ладъ у внутрѣшнôмъ буджетѣ Португаліи.

Ôдъ многихъ лѣтъ при доходахъ буджетовыхъ на 84 міліонôвъ зр. въ золотѣ, не ставало на выдатки до 20 міліонôвъ. Сей дефіцитъ покривано зъ року на рôкъ позичками державными, ажь вкôнци въ 1890 р. загальный довгъ дôйшовъ до 1386 міл. Такій довгъ на населенье 4·7 міліона людности есть таки надто высокій и майже зрôвнавъ Португалію зъ Арґентиною, хочь въ Арґентинѣ бодай тымъ собѣ радять, що продають ôдъ часу до часу якусь краину звязкову, а кольоніи португальскй нѣчого не вартй, бо треба до нихъ докладати. Міністеръ фінансôвъ гадавъ прибôльшити доходôвъ въ буджетѣ на 90 міліонôвъ въ 1890 р. наложеньемъ новыхъ податкôвъ; на слѣдуючій рôкъ мали тй доходы збôльшитись ажь на 95 міліонôвъ, та все то лишить ся мабуть на папери, бо наставъ за-для банкротства застôй въ промыслѣ, и не буде зъ чого платити податкôвъ. Послѣдными роками порадила собѣ Португалія тымъ, що затягнула 102 міл. позички, коли-жь не стало вже тыхъ грошей, гадало правительство затягнути нову позичку, а на ей покрытье хотѣло выпаймити монополь тютюневый а силу войскову зменшити на 22.000 людей, але фінансовй круги въ Лондонѣ и Парижи не хотѣли дати позички, бо передвиджували банкротство.

Правительство дозволило головному заведеню кредитному въ Португаліи, люзитаньскому банкови, выдати бôльшу скôлькôсть банкнотôвъ, анѣжь було чимъ ихъ покрыти, а заразъ и иншй банки, а именно банкъ въ Опорто пôйшли за тымъ примѣромъ и дôйшло до того, що, коли зачали домагати ся выплаты тыхъ банкнотôвъ, правительство мусѣло въ маю с р. дати мораторію на 60 днѣвъ до выплаты. Ся мораторія була наложена загально, отже и на выплату векслѣвъ. Але скôнчила ся мораторія, а банкъ люзитаньскій не мавъ таки чимъ покрыти довгôвъ; протесты векслевй вынесли кôлькацацять міліонôвъ и правительство наложило нову мораторію на дальшихъ шѣсть мѣсяцѣвъ.

За той часъ взялось португальске правительство за порядкованье фінансовыхъ ôдносинъ. Меншй банки, якъ въ Опорто и Браґа не могли вже дальше выдавати банкнотôвъ, а ихъ кредитъ на 2000 контосъ (5 міл. зр. въ золотѣ) обовязавъ ся люзитаньскій банкъ выплачувати до кôнця 1906 р. Другимъ зарядженьемъ правительства було се, що дозволено люзитаньскому банкови свои зобовязаня въ золотѣ выплачувати срѣбломъ. Сей декретъ бувъ уже правдивымъ оповѣщеньемъ банкротства, въ котрôмъ довжникъ дае вѣрителеви лишь 85%.

Португалія приняла ôдъ 1854 р. анґлійску систему выключнои валюты золотои и задля сильно розвиненого експорту до Анґліи курсували въ Португаліи анґлійскй северіны (одинъ фунтъ штерлінґôвъ) дуже обильно а навѣть перевысшали португальску монету. По тôмъ декретѣ, заводячôмъ подвôйну систему валюты, выцофано въ Португаліи золоту монету анґлійску и Португалія осталась безъ грошей, бо новыхъ срѣбныхъ монетъ ще не выготовлено. Португальске правительство замовило въ анґлійскôй монетарни за 3000 контосъ (16,800.000 франкôвъ) новыхъ монетъ срѣбныхъ, котрй вже що-до свого змѣсту срѣбла будуть гôршй ôдъ давнои португальскои монеты срѣбнои. Замѣсть т. зв. давныхъ tostons настануть новй lusitanos по 500 реісôвъ ($2\frac{1}{2}$ франка). Новыхъ грошей ще нема, тожь люзитаньскій банкъ выдае меншй ноты по 500 и 1000 реісôвъ ($2\frac{1}{2}$ и 5 фр.) и платить 8 прц. ажія ôдъ срѣбла.

Правительство попало въ безвыхôдне положенье и выдумуе рôжнй способы, якъ бы зарадити лиху. Мае въ проектѣ завести монополь ôдъ спірітусу и ôдъ запалокъ, а коли и се не поможе, то гадае по просту накинути обовязковый курсъ державнымъ банкнотамъ и покрыти давный довгъ державный выключно самыми облиґаціями. Въ сей спосôбъ пôйшла бы Португалія за примѣромъ Арґентины, се значить оголосила бы правдиве банкротство.

НОВИНКИ.

— **Перемыскій епископъ д-ръ Юліянъ Пелешъ** выѣхавъ онегды зъ Перемышля до Вѣдня на свôй канонічный процесъ информаційный, котрый мае ôдбути ся тамъ нинѣ въ капляци папскои нунціятуры. По скôнченю тои церемоніи зложить епископъ въ руки нунція Ґалімбертіого звычайну присягу на вѣрнôсть и послухъ для папы. По полудни мавъ дати нунцій обѣдъ въ честь новоименованого епископа.

— **Слава рускому товариству „Сокôлъ“ въ селѣ Купчинцяхъ!** Урядъ громадскій въ Купчинцяхъ (повѣта тернопôльского) надôславъ нашôй редакціи слѣдуюче письмо: „Дня 26 с. м. въ Купчинцяхъ займила ся стайня Теклѣ Демковои и лише нашому товариству охотничои сторожи огневои „Сокôлъ“ належить дякувати, що огонь не розширивъ ся на другй будынки, ôддаленй о 5—8 крокôвъ. Коли до 300 людей безчинно приглядало ся огневи, „Соколы“ [въ числѣ 38] взяли ся при огни и въ кôлькаанацятьохъ мінутахъ сикавкою загасили огонь. Особливо ôдзначили ся при гашеню огню „Соколы“: Федь Косарь, Романъ Орѣщакъ, Илько Гречанюкъ, Андрухъ Божемскій, Иванъ Пытель и Стефанъ Чорнѣй.“ Слава-жь тому нашому „Соколови“!

— **Міністеръ торговлѣ маркизъ Бакегемъ**, повертаючи вчера зъ Радовець на Буковинѣ, задержавъ ся бувъ въ Коломыи а на нôчь ôдъѣхавъ до Городенки до бар. Ромашкана. Нинѣ рано прибувъ міністеръ до Львова и ставувъ въ готели Жоржа. Мѣжь 9 а 10 годиною люструвавъ канцеляріи уряду почтового, ôдтакъ удавъ ся до намѣстництва и тутъ приймавъ урядникôвъ и власти. Ôдъ години 1-ои въ полудне удѣлювавъ міністеръ авдієнцій, а о $2\frac{1}{2}$ выѣхавъ курієрскимъ поѣздомъ до Судовои Вишнѣ, де буде у ґр. Бонковскои на обѣдѣ, а вечѣрнымъ поѣздомъ ôдъѣде зъ Судовои Вишнѣ до Кракова.

— **О страшнôй пригодѣ** доносять пôдъ днемъ 28 н. ст. липня зъ Черновець. Коли писарь Славковскій въ присутности міністра торговлѣ списувавъ на стаціи возы, наѣхала на него машина и розтяла ему голову и внутренности на двое. Нещастный полишивъ жѣнку и трое дѣтей.

— **Бунтъ селянъ.** Зъ Черновець доносять, що за-для справы лѣсôвъ и пасовискъ ведуть ся ôдъ довшого часу споры мѣжь дѣдичемъ Замостя, пов. выжницкого, Алекс. Фльондоромъ а селянами. Послѣдными днями прийшло до розрухôвъ, котрй перейшли въ правдивый бунтъ. Жандармерія уважала себе за слабу, тожь выслано компанію пѣхоты.

— **Зъ Радехова пишуть намъ**, що тамъ жидъ-склепарь, продаючій друки почтовй, не держить рускихъ друкôвъ. Чи въ Радеховѣ Русины нѣколи не купують и не жадають рускихъ друкôвъ?! А если жидъ не хоче ихъ держати, то треба дати знати Дирекціи почтъ, а она его поучить, взглядно ôдбере ему право продажи, а ôддасть кому иншому.

— **Доповнюючій выбôръ одного члена рады повѣтовои въ Скалатѣ** зъ ґрупы громадъ сѣльскихъ розписаный на 10 н. ст. вересня.

— **Краєва рада шкôльна** именувала на своѣмъ засѣданю зъ дня 24 н. ст. липня сталыми учителями: Март. Шаевского въ Старомѣщинѣ, Ол. Гайдукевича въ Задившôвцѣ, Кароля Лангера управителемъ 4 класовои школы въ Пôдволочискахъ скалатского повѣта, Марію Дидиньску при 7-клясовôй школѣ женьскôй въ Бродахъ, Март. Адамского въ Старобродахъ брôдского повѣта, Апол. Левицкого управителемъ 3-класовои школы въ Чернивѣ мостиского повѣта, Ник. Стеткевича въ Позвандѣ гетьманьскôй скалатского повѣта, Іос. Круковича въ Турицѣ жовкôвского повѣта, Юл. Ріхтера въ Маличковичахъ львôвского повѣта, Ом. Степана въ Уневѣ перемышляньского повѣта, Март. Вѣнцковского и Илію Зубатого въ Рудкахъ, Фрид. Фішерôвну въ Витошинцяхъ, Павл. Малицку въ Фредрополи, Ив. Пилецкого въ Буцевѣ а Филип. Мисиньску въ Пôдмойсцяхъ перемыского повѣта, Ив. Курибутяка въ Глѣбовичахъ свирскихъ перемышляньского повѣта, Андр. Ольшаньского въ Посадѣ сяноцкôй сяноцкого повѣта и Войт. Сльончка при 4-класовôй школѣ въ Скалатѣ.

— **Краковске товариство взаимныхъ убезпечень** закупило, — якъ то мы недавно доносили — добра Пôдгайцѣ ôдъ кн. Чарторыйскихъ. Польскй ґазеты були дуже урадуванй, що такй великй добра дôстали ся въ руки польского товариства а не якого заграничного капіталіста. Та радôсть ихъ не довго тревала. Не минуло й двѣ недѣлѣ, а вже товариство взаимныхъ убезпечень выпустило цѣлй добра въ посесію на 20 лѣтъ — жидамъ, Лілиенфельдамъ. Хто знае: що значить посессоръ-жидъ, той певно згодить ся зъ кореспондентомъ Przeglad-y, котрый дуже остро выступае противъ сего поступку Краковского товариства. Кôлькадесять родинъ христіяньскихъ офіціялістôвъ и слугъ стратить хлѣбъ, а на ихъ мѣсце прийде рôй халатникôвъ, котрымъ ôддано кôлькнацять тысячь селянъ на моральну затрую и на вызыскъ, бо кождый зъ жидôвскои двôрскои прислуги провадить на свою руку „ґешефты“. Результатъ 20-лѣтнои господарки жидôвскои, — кôнчить кореспондентъ, — буде той, що половина селяньскихъ ґрунтôвъ въ розлогихъ добрахъ пôдгаецкихъ перейде въ жидôвскй руки...

— **Великопаньска манія.** Вже що правда, а нѣхто може въ свѣтѣ не слабуе такъ на паньскôсть, якъ наша галицка шляхотска братія. Показуе ся се на кождôмъ кроцѣ и мы, знаючи вже добре нашихъ братôвъ зъ того боку, знаемо також, що о тôмъ гадати. Не такъ Чехи — они, дальшй сусѣды Поляковъ. Приймають ôдъ своихъ гостей приѣзджаючихъ до ныхъ на выставу, все за добру монету. Примѣръ того надае намъ послѣдна польска прогулька до Праги уряджена писателемъ Іос. Роґошемъ. Ось що пише о тôмъ Kurjer Lwowski: „Всѣ бесѣдники прогульки кличуть до Чехôвъ: „Мы приѣхали учити ся ôдъ васъ, якъ треба працювати и двигати нарôдъ“. Але нѣчо за дармо: и мы також повиннй Чехôвъ чогось навчити. Изъ справозданя зъ послѣднои прогульки, уряджено Іос. Роґошемъ, видно, що мы кидаемо повною жменію мѣжь Чехôвъ зерна величезнои „бляги“. Н. пр. въ 201 н-рѣ Politik, де есть описъ равту, даного въ честь польскихъ гостей, находимо вычисленй такй особы „*аристократіи*“ польскои: *Князь* Свидригайло, *графъ* Корвинъ, *графиня* Руссоцка, п. Висньовска, п. Вильчиньска, Карпиньска, Іосифъ *де Роґошово* Роґошь, Чеславъ Одровонжъ Пеньонжекъ, и т. д. Ажь пôзнѣйше йде списъ демократіи. Не тяжко ôдгадати, хто давъ такій списъ пражскимъ дневникамъ. А въ часописи Praha подыбуемо 6 портретôвъ „найзнаменитшихъ“ особъ прогульки, въ котрыхъ, мимоходомъ сказати, три сидѣли собѣ найспокôйнѣйше въ Краковѣ. Пôдъ однымъ зъ тыхъ портретôвъ читаемо пôдписъ *Князь* Войнеко-Томкевичъ, знаменитый маляръ и поетъ польскій. Якъ зъ Томкевича зробили князя, такъ сотрудника Czas'у, учителя ґимназіяльного Пеньонжка, зробили професоромъ „університету“. Въ поданôмъ повысше списѣ родовои аристократіи есть и фотоґрафъ зъ Бохнѣ, а се прецѣнь повинно бути для него обидою, бо-жь кождый чоловѣкъ працѣ бôльше вартуе, якъ галицкій аристократъ зъ бляги. Cui bono всѣ тй блазнованя?“ — пытае Kurjer.

— **„Міліоновый“.** Щасливый недѣльный міліоновый гôсть на пражскôй выставѣ называе ся І. Локай, Чехъ, літоґрафъ въ нѣмецкôй друкарни Газого. Коли Локай купивъ білетъ, крикнувъ касіеръ Шиллеръ, ударивши Локая по рамени: „Міліонъ!“ Въ тôй хвили розлягли ся выстрѣлы, ôдозвали ся фанфары, а Локая, зачудованого и розрадованого, ôдвела публика въ тріюмфѣ до канцеляріи выставы. Тутъ вручено ему 25 дукатôвъ, золотый годинникъ зъ ланцюшкомъ, 25 льосôвъ льотерійныхъ выставы и вôльну карту вступу на весь часъ выставы; крôмъ того одержавъ ôнъ богато цѣнныхъ подарункôвъ ôдъ рôжныхъ приватныхъ особъ. Щасливый гôсть бувъ тымъ всѣмъ такъ зворушеный, що мусѣвъ вертати поѣздомъ до дому. По полудни, коли прийшовъ до себе, приѣхавъ на выставу, и тутъ публика дуже щиро его приймала. Локай — чоловѣкъ молодый, 26-лѣтный, дуже интеліґентный, неженатый. Великй друкарнѣ и літоґрафіи ческй дають ему мѣсце у себе, щобы не робивъ въ нѣмецкôй друкарни. Коли число гостей досягло міліона, зателеґрафувавъ комітетъ выставы до цѣсаря, а незадовго надôйшла зъ канцеляріи цѣсарскои ґратуляційна ôдповѣдь, принята окликами въ честь цѣсаря. Того дня [въ недѣлю] звидѣло выставу 82.630 платячихъ особъ. Не то пештеньска, але навѣть вѣденьска выстава не осягла въ однôмъ дни такои цифры. Не диво, що Чехи тріюмфують...

— **Пробы голубинои почты зъ Кракова до Вѣдня** ôдбували ся послѣднои недѣлѣ. Просторонь мѣжь Краковомъ и Вѣднемъ есть найдовшою просторонію почты голубинои и найтяжшою до лету, для того удѣляють ся ту найбôльшй нагороды. 51 голубôвъ, призначеныхъ до лету, выслано 12 н. ст. липня зъ Вѣдня до Кракова. По 14 днихъ пущено ихъ въ Краковѣ на волю. Погода не сприяла, бо вѣтеръ дувъ сильный и то зъ напротивного боку, а все-таки голубы летѣли скоро и по 7 годинахъ прибули до Вѣдня.

— **Зô Скалы пишуть намъ:** „Передъ рускимъ Великоднемъ ôдбувала ся въ Скалѣ въ костелѣ латиньскôмъ місія кос. Реформатôвъ. Місія тревала черезъ 14 днѣвъ, а кос. Реформаты по кôлька разôвъ денно говорили свои „казаня“. Наслухала ся тыхъ „казань“ одна дѣвчина, донька заможныхъ родичѣвъ Клапоущакôвъ, сфанатизувалась и насамперѣдъ перестала ходити до церкви й молити ся по руски, а йшла до костела и молилась тôлько зъ польскои книжечки, — потôмъ запала въ меляхолію, разъ-на-разъ твердить, що она „święta“, хотѣла утѣкати зъ дому за кос. Реформатами, а коли родичѣ ей того зборонили, хотѣла топитись, щобы стати „święta“ [пôсля слôвъ дѣвчины], вкôнци взяла у родичѣвъ 150 зр. и роздавала ксьондзамъ польскимъ що-дня на мшѣ. Можна собѣ представити грызу родичѣвъ — и хто знае, чи дѣвчина прийде до розуму.“ — *Скалецкій*.

— **Катастрофа зелѣзнича коло Парижа**, о котрôй мы вже вчера коротко доносили, лучилась минувшои недѣлѣ т. е. 26 с. м. о $\frac{1}{2}$10 год. вечеромъ на дворци парижского передмѣстя Сенъ-Манде. Ще въ свѣжôй памяти зелѣзнича катастрофа зъ 14 червня коло Менхенштайнъ, а ту вже знову — нова траґедія. Число жертвъ ще не певне. Товариство зелѣзниче оголосило, що згинуло лише 35 особъ, а раненыхъ есть 30, але пôсля иншихъ вѣстей число жертвъ есть бôльше. Цѣлу вину катастрофы складають на машиніста другого поѣзду, що вѣхавъ на першій, стоячій на дворци. Хотяй шефъ послѣднои стаціи остерѣгавъ его, щобъ скоро не ѣхавъ, ôнъ таки гнавъ цѣлою силою пары и не зважавъ на сиґналы, щобы здержати поѣздъ. Машиністъ оправдуесь тымъ, що хтось ему бремзу [гамулецъ] попсувавъ и ôнъ не мôгъ стримати поѣзду. На поѣздѣ тôмъ, що стоявъ на дворци, товпились люде, що вертали зъ прогульки домôвъ. Люде не могли помѣститись, такъ було ихъ богато. Кождый глядавъ собѣ мѣсця, и тому поѣздъ задержавъ ся на стаціи троха довше, якъ звычайно. Ажь надъѣхавъ другій поѣздъ, тендеромъ у передъ, ударивъ въ послѣдный вôзъ першого, а той розторощивъ ще два передъ собою. Счинивъ ся страшный крикъ и заколотъ. Наразъ резервуаръ ґазу, котрымъ освѣчують возы, отворивъ ся, ґазъ бухнувъ поломѣнью и возы заняли ся. Хто не згинувъ ôдъ удару, той задушивъ ся въ дымѣ або згорѣвъ. По 40 мінутахъ надъѣхала сторожа пожарна и зачала зливати возы такъ сильно, що коли хто бувъ лише зраненый, то затопили его. Страшнй сцены показались очамъ, коли пригашено огонь. Декотрй зъ убитыхъ бути формально спаленй або роздушенй, зъ поôдрываными ногами й руками. Зачали выносити небôщикôвъ, крôвнй пôзнали ихъ и зъ роспуки, бачилось, зъ ума не посходять. Убитыхъ заносили до трупарнѣ, а раненыхъ до шпиталю св. Антона. Ось несе воякъ труна спаленого, тамъ студентови обѣ ноги ôдôрвало, его суджена лежить коло него мертва, хлопець зъ роздавлеными руками лежить на трупѣ матери и т. п. Навѣть пôдъ льокомотивою, що вѣхала у возы, лежали трупы. Колесо зъ воза впало и убило помпіера. Дитина якась неначе спала, а була вже мертва, — взагалѣ-жь згинуло богато дѣтей. Убитй и раненй належали головно до середнои клясы мѣщаньскои. При принятю ихъ зъ дворця мавъ панувати великій неладъ. Ажь о 7-ôй годинѣ рано бувъ уже дворець порожный. Родины и знакомй убитыхъ позбѣгались до салѣ, де трупôвъ зложено, и тутъ були такй сцены, що серце роздирали. Бôльша часть трупôвъ була звуглена. Цѣлй родины погинули. Катастрофа выкликала въ Парижи незвычайне враженье.

— **Пятьдесятй роковины смерти россійского поета Лермонтова** обходжено сими днями въ Россіи дуже торжественно. Лермонтовъ згинувъ молодо 20 н. ст. липня 1841 р. въ поединку въ Пятигорску, мѣсци купелевôмъ на Кавказѣ. Рôвночасно згасае сего року монополь книгарскій на творы Лермонтова, котрй, ставши ся власностію загалу, вышли въ многихъ дешевыхъ выданяхъ.

— **Дрôбнй вѣсти.** Громада мѣста Рава руска глядае инструктора пожарнои сторожѣ, котрый бувъ бы заразомъ и ревізоромъ поліціи зъ платнею 400 зр. — Вô второкъ дня 4 н. ст. серпня с. р. о год. 8-ôй вечеровъ ôдбуде ся въ церквѣ св. Юра у Львовѣ вѣнчанье п. Вол. Винярского, окôнченого богослова, зъ п-ою Людвикою Глиньскою.

Надôслане.

Ganz seid. bedruckte Foulards fl. 1.20 bis fl. 4.65 p. Meter (ca. 450 versch. Dessins) — vers. roben- und stückweise porto- und zollfrei in's Haus das Seidenfabrik-Depot **G. Henneberg** (K. und K. Hoflief.) **Zürich.** Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. 6

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Міністеръ просвѣты именувавъ Юл. Новаковского, инспектора шкôльного въ Жидачевѣ, учителемъ школы вправъ при мужескôй семинаріи учительскôй у Львовѣ.

— **Конкурсы.** Краєва дирекція скарбу розписуе конкурсъ на обсаду кôлькохъ посадъ практикантôвъ мытовыхъ, на-разѣ безплатныхъ, при галицкихъ урядахъ мытовыхъ. До поданя треба долучити свѣдоцтво зрѣлости и реверсъ сустентаційный. Речинець до вношеня подань назначеный на 4 тыждні ôдъ дня оголошеня конкурсу. — Судъ повѣтовый въ Заболотовѣ глядить дієтаря зъ платнею денною 1 зр.

Телеграмы „Дѣла“.

Будапештъ 30 липня. Міністеръ Феєрварі заперечивъ, мовь бы гадавъ подаватись до димісіи. — Мін. Сапарій остро накинувъ ся на опозицію, закидаючи ей, що трудить ся въ интересѣ ворогôвъ Угорщины.

Петербургъ 30 липня. „Прав. Вѣстникъ“ оповѣщуе, що царь пôдчасъ пиру въ Петергофѣ внесъ тоастъ въ честь Карнота и французскои фльоты а музика заграла марсилієзу. — Міністерство комунікацій выготовило проектъ тарифы полосовои на россійскихъ зелѣзницяхъ.

Парижъ 30 липня. Телеґрама царя до Карнота звучить: „Гостина величавои ескадры дае новый доказъ щирои симпатіи, яку Франція мае для Россіи. Уважаю за обовязокъ

серця подякувати за правдиву приємність, яку чую при повитаню славныхъ моряковъ французскихъ." — Карно ôдповѣвъ: „Французскій моряки не забудуть сердечного повитаня, якого зазнали въ Россіи. Уважаю ся щасливымъ, що В. царске Вел. бачить въ тôй гостинѣ доказъ щирои симпатіи."

Берлинъ 30 липня. Post доносить о недалекихъ заручинахъ румуньского наслѣдника престолу зъ одною зъ австрійскихъ архикнягинь. — Voss-Ztg. доносить, що станъ здоровля румуньскои королевы за-для зденервованя есть грôзный.

Бѣлградъ 30 липня. Урядово заперечують, мовь бы король сербскій мавъ поступити до Берлина зъ візитою.

Софія 30 липня. Мали выкрыти справникôвъ атентату на мін. Бѣлчева. Мають се бути гімназіяльнй студенты. — Вчера выѣхало 160 Болгарôвъ на выставу до Праги.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. о. П. П. въ Меж. Заплачено до кôнця червня с. р.

Oesterreichisch-ungarische Finanz-Rundschau.

Въ часѣ свого истнованя зъєднавъ собѣ „Австрійско-угорскій переглядъ фінансовый" широкій кругъ читателѣвъ за-для свого знаменитого справозданя про всякй подѣѣ на поли **обороту грôшми и ефектами зъ спеціяльнымъ увзгляднепьемъ паперôвъ на умѣщенье капіталôвъ**. Єго девіза лишить ся та сама що передъ тымъ: **безпарціяльнôсть и обєктивнôсть**. Дотеперѣшный успѣхъ заохочує насъ остати вѣрными тôй проґрамѣ. Мы просимо всѣхъ, що интересують ся біржою, щобы пересвѣдчили ся о правдѣ сказаного тымъ, що зажадають **примѣрникôвъ на показъ**. **Передплата** поставлена, бо обчислена на ширшій кругъ, надзвычайно низька и коштує за 52 обємистыхъ чиселъ **1 зр. рôчно**.

Адміністрація австр.-угор. перегляду фінансового
Wien, I., Wallnerstrasse 11.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ **„КОПЕРНИКОМЪ"**
ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одваху.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнй, райсцайги, и т. и. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарація найдешевше и найскорше.

Замовлена въ провінція адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ"

Курсъ Львôвскій
въ дня 30 н. ст. липня 1890.

	Плат.	Жад.
Акціи за штуку безъ купона		
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	210 —	213 —
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	239 —	242 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	302 —	305 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	— —	214 —
Листы заставнй за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5%, а. в.	100 60	101 30
Банку гипот. галиц. 5%, а. в. выльос. въ 10%, прем.	108 90	109 60
Банку гипот. 4½% а. в. льос. 50 л. .	98 50	99 20
Банку краєвого 4½% а. в. льос. 51 л.	98 90	99 60
Товариства кредит. гал. 5%, а. в. . .	— —	— —
Товариства кредит. гал. 4%, а. в. . . .	97 40	98 10
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	95 20	96 60
Товар. кред. гал. 4½% а. в. льос. 52 л.	99 60	100 30
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	95 70	96 40
Листы довжнй за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 3% а. в. (давн. 6%) въ ликв.	60 —	62 —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн 5%) въ ликв.	52 —	54 —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	49 —	52 —
Облиги за 100 зр.		
Индемнізац. галицкй 5%, м. к. . . .	104 40	106 10
Галиц. фонду пропінаційного 4%, в. а.	93 —	94 —
Комунальный Банку краєв. 5% I еміс.	101 50	102 20
Позички краєв. зъ 1873 по 6% а. в.	104 50	— —
Позички краєв. зъ 1883 по 4½ а. в.	98 50	99 20
Льосы:		
Мѣста Кракова	21 70	23 75
Мѣста Станиславова	27 —	29 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 54	5 65
Наполеондоръ	9 32	9 44
Пôвъимперіялъ	9 50	— —
Рубель срѣбный	1 27	1 37
Рубель паперовый	1 24½	1 26½
100 марокъ нѣмецкихъ	57 50	58 50

Ц. к. австрійскй зелѣзницѣ державнй.

Вытягъ зъ розкладу ѣзды важного ôдъ 1 червня 1891 (Пôсля годинника львôвского).

Одъѣздъ зô Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя.

6¹⁰ рано. Поѣздъ особ до Стрыя, Хирова, Нового Санча, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіславова и Гусятина.
10⁵⁰ передполуд Поѣздъ особ. до Стрыя. Хирова, Сухои и Станіславова
8⁰⁰ вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Лавочного, Мункача, Будапешту. Станіславова и Гусятина
8⁵⁰ вечеръ. Поѣздъ особ до Стрыя. Хирова и Сухои.

Въ напрямѣ до Черновець.

5²⁴ рано. Поѣздъ особ. до Станіславова и Коломыи
9¹⁵ передполуд. Поѣздъ поспѣшный до Станіславова, Черновець. Ясс Букарешту и Гусятина.
4⁸⁰ по полуд. Поѣздъ особ. до Станіславова, Черновець, Ясс и Букарешту.
10³⁴ вечеръ. Поѣздъ особ. до Станіславова, Черновець, Сучавы, Гусятина.

Въ напрямѣ до Белзця.

9²⁵ передполуд. Поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля
7⁴⁰ вечеръ. Поѣздъ мѣшаный до Жовквы.

Приѣздъ до Львова.

Въ напрямѣ зô Стрыя.

7³⁴ рано. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова и Стрыя.
9⁰² рано. Поѣздъ особ. зô Станіславова. Будапешту, Мункача, Лавочного и Стрыя
3⁴⁰ по полуд. Поѣздъ особ зъ Сухои. Хирова. Гусятина, Станіславова и Стрыя.
12²² въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Нового Санча. Хирова, Гусятина, Станіславова, Будапешту, Мункача и Лавочного.

Въ напрямѣ зъ Черновець.

6⁵³ рано. Поѣздъ особ. зъ Сучавы, Черновець, Станіславова.
2⁰⁰ по полуд. Поѣздъ особ. зъ Букарешту, Ясс, Черновець. Станіславова и Гусятина.
8⁰⁰ вечеръ. Поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Ясс Черновець, Станіславова, Гусятина.
11⁵² въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Коломыѣ, Станіславова, Гусятина.

Въ напрямѣ зъ Белзця.

6⁴⁵ рано. Поѣздъ мѣшаный зъ Жовквы.
4²² по полуд. Поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Афішѣ розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзниць державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна на кождôй стація по цѣнѣ 6 кр. за примѣрникъ.

Одъ 1 н. ст. липня с. р. до 31 н. ст. серпня включно, переходять поѣзды безъ пересѣданя зъ Ряшева черезъ Ясло и Новый Санчъ до Орлова и назадъ. Поѣзды сй мають въ Ряшевѣ безпосередне полученье зъ ôдповѣдными поѣздами зелѣзницѣ Кароля Людвика а именно: зъ поѣздомъ ч. 26, ôдъѣздячимъ зô Львова о годинѣ 6 мін. 16 по полудни и поѣздомъ ч. 15, приѣздячимъ до Львова о годинѣ 8 мін. 12 рано (пôсля годинника львôвского).

Женщина въ середнôмъ вѣку, гранча на фортепянѣ, шукає мѣсця. Спосôбна до заряду дому, а особливо до совѣстного веденя дѣтей осиротѣлыхъ по матери. Близшу вѣдомôсть у о. Стефановича, катихита львôвскихъ учит. семинарій пробуваючого теперь въ Кутахъ.

Повѣсти О. Федьковича
ЧАСТЬ I.
Сторôнъ 1—78. Цѣна 20 кр (съ пересылкою пошт. 25 кр.)
Дôстати можна въ друкарни тов. им. Шевченка у Львовѣ и въ книгарни Ставропигійскôй.

Инструктора домашного глядає ся для ученика въ II-ой кл. нѣмецкои Гімназіи у Львовѣ починаючи ôдъ 1 н. ст. вересня с. р. Инструкторъ дôставъ бы мешканье и харчь, але — крôмъ своихъ студій — не смѣвъ бы мати вже бôльше занять.

Зголошуватись належить до дня 15 н. ст. серпня на адресу Впр. о. Бялиньского, крилошанина, пробуваючого въ Микулинцяхъ.

Ножôвникъ и шлюфірь

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ

бувшій спôвробôтникъ пок. Вінтера отворивъ робôтню и складъ выробôвъ ножôвничихъ при ул. Боннôвъ ч 3 у Львовѣ та поручає именно: знаменитй бритвы, столовй ножѣ, ециеорики, ножички, цѣхи до выпалюваня, топôрки лѣсовй, спущадла и т. и. по цѣнахъ можливо низькихъ та пôдъ ґарантією за добôрнôсть кождои штуки.

Острить, обтигає и шлюфує, ручачи за добру роботу.

Цѣнники на жаданье.

(Львôвъ, Імпресъ.)

КУ-

фры, торбы, торбинки до перевѣшени и на цигара, футералы на цилиндры, капелюхи, палицѣ и парасолѣ, маньерки, ремѣнцѣ до пакункôвъ, подушки, шапки и всякй приборы до подорожи

2573

поручає найдешевше

ТОРГОВЛЯ

Братôвъ Лянгнерôвъ
Львôвъ, Галицка ч. 16
Цѣнники на жаданье даромъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку — 3483 12 —?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігація индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, также запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевй лишь за ôдчисленьемъ справдешнихъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вийшли купоны, доставляє новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

поручає

выпробованй и певнй средства косметичнй

ôдзначенй 9-ма медалями заслуги и 2-ма дипльомами признаня.

Олѣйокъ таніновый, вмцняє и пôдпомагає волосю рости. Фляконъ 50 кр.

Помада хінова, вмцняє корѣнцѣ волося и запобѣгає выпадати волосю. — Слоикъ 80 кр.

Вода атеньска, до вмыванія волося, запобѣгає творити ся парханъ, ôдсвѣжує, робить тревалыми барву и полыскъ. — Фляконъ 80 кр.

Олѣйокъ хіно-таніновый. Дѣлає знаменито на **корѣнцѣ волося** и на **порôстъ волося**. Въ случаяхъ де въ наслѣдокъ недуги выпало волосье, выказанъ вельми цѣлюще дѣланье. Вже по ужитю одной фляшки можна добачити порôстъ. — Цѣна 1 зр. 20 кр.

Есенція мятова до полоканя устъ, кромѣ приятного, скрѣпляючого смаку и запаху, дуже користно **дѣлає на ясла и зубы**. Фляконъ 50 кр.

Порошокъ ростинно-алькалічный, до чищеня зубôвъ. Надає перлову бѣлôсть, ôддаляє камѣнь и квасы, котрй наводять бôль и порохнявѣнье зубôвъ. Пуделко 30 и 60 кр.

Віолінъ средство противъ прѣтя рукъ и пахъ. Фляконъ 50 кр.

Вода львôвска. Приємный, нѣжный и довготревалый запахъ той воды зєднавъ ее, що въ Антверпіи на выставѣ всесвѣтнôй зôстала публично проклямована и ôдзначена. Цѣна флякону меншого 80 кр., бôльшого 1.50 зр.

Ніґретина. Выборне средство до фарбованя въ сейчасъ волося на тревалу и красну барву чорну и темну; есть цѣлкомъ нешкôдливе а въ ужитю цѣлкомъ поминче. Цѣна 1 зр.

Бѣлй и гарнй руки. Найбôльше червонй и попадалй руки выбѣлять ся и вымякнуть ся по нôлькораловôмъ натертю **Кремомъ ростиннымъ**. Слоикъ 80 кр.

Смаровило литовске до обуви и шбôръ, мягчить шбôру, робить ей непромакаючою и тревалою. Пуделко по 50 кр и 1 зр.

Набути можна у ЛЬВОВѢ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3. и ул. Галицка ч. 17. Въ філіяхъ: въ КРАКОВѢ Сукенницѣ ч. 20, и въ ЧЕРНОВЦЯХЪ Ринокъ ч. 2.

Циркъ братôвъ Сідолі

Дирекція Цезаръ Сідолі

Шпитальна ул. ч. 3 (плацъ Голуховскихъ)

въ суботу 1-го серпня 1891 р.

Величаве перше представленье

о годинѣ 8-ôй вечеромъ.

ЦѢНЫ МѢСЦЬ: Льожа для 4 особъ зр. 6. Паркетъ нумерованый: мѣсце сидяче зр. 1·20, I мѣсце 80 кр., II мѣсце 50 кр., ґалерія 30 кр. — войсковй пѣше фельдфебля и дѣти по 10 лѣтъ платять: I. мѣсце 50 кр., II. 30 кр., ґалерія 20 кр.

Отворена каса ôдъ год. 11-ои до 1-ои и ôдъ 4-ои по полудни ажъ до представленя. — Білеты можна купувати вже нинѣ ôдъ год 11-ои передъ полуднемъ. — Въ першихъ 6-ти днихъ крôмъ passeparto**u**ts не увзгляднює ся нѣякихъ вôльныхъ картъ. — Близшй детайлѣ подають плякаты и афішѣ.

Зъ высокимъ поважаньемъ

ЦЕЗАРЪ СІДОЛІ, директоръ.

(Імпресъ, Львôвъ.)

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить ôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1·60 кр., на чверть року 1 зр.

Для выгоды П. Т. Публики отворено

НОВУ АҐЕНЦІЮ

Краковского Товариства взаимныхъ убезпечень

на житье та ôдъ огню и граду

у Львовѣ при ул. **Театральнôй ч. 21** (входить ся зъ улицѣ Скарбковскои).

Полісы асекураційнй выставляють ся въ **языцѣ рускôмъ — всѣ проспекты и переписка зъ партіями ведесь по руски.** — Близше можна розвѣдатись въ Адміністраціи „Дѣла".

ИСТОРІЯ РУСИ ч. I. II. III. IV. V. — Цѣна за 1 часть 15 кр. За всѣ части 80 кр Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта" ул. Вôрменьска ч. 27.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE"

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.
Найбôльшій по французски уладженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.

Сезонъ 1891.

Звѣстне найдешевше жерело закупна.

Найбôльшій складъ єсть якъ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Ôддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гаєтôвъ, к коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасмантерія, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ вызборôвъ кравецкихъ.

Ôддѣлъ II. Капелюхи дамскй, дѣвочй и дѣточй, выробы панчôшковй для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, горсеты и запаски для дамъ и дѣтей.

Ôддѣлъ III. Краваты мужескй, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и маншеты, парасолѣ англійскй, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и англійскй рукавички.

Ôддѣлъ IV. Рукавички дамскй, шкôрковй, даньскй, шведскй и англійскй, а также рукавички шовковй, вовнянй и нитянй.

Ôддѣлъ V. Вахлярѣ чорнй и кольоровй набалѣ и вечеры та великій выбôръ японьскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ.

Ôддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.

Ôддѣлъ VII. Станики трикотовй и джерсей для дамъ по зр. 1·90. 2·10. 3·60 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку.

Ôддѣлъ VIII. Спôдничка дѣточй. плащики, пальтотики и запаски.

Ôддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великй килимы, сальоновй ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки маттінговй до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣнйй, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.

Ôддѣлъ X. Ту суть портіеры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Туніс по зр. 3·20, якôсть 1-ша 3·75, Мароко 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапецунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портіеръ Кірманъ и дагестаньскихъ та матерій на меблѣ.

Бѣлй ôдпасованй заслоны коронковй, цѣле ôкно 1·45, 1·75, 1·90, 2·60 до 50 зр.

Ôддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и высше. Комплетнй ґарнітуры голенінові складаючй ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·50 до 30 зр. Всхôднй капы шнелевй I величины 1·25, II 2·50, III 3·50.

Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ, коцы на лôжка и конѣ. Стебнованй колдры вовнянй, ватованй, атласовй, пікові и до прикрасы.

Замовленя въ провінціи полагоджує ся якъ найсовѣстнѣйше. Окремый ôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно.

Маґазинъ „AU LOUVRE", у Львовѣ пл. Капітульний ч. 3.
Властитель Е. М. ВЕРНФЕЛЬДЪ въ Вѣдни.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. — Папѣръ зъ фабр. Черлянськои — Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 161. Львôвъ, Пятниця 19 (31) липня 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Виходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руских свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Лїтературний додатокъ „Бібліотека найзнаменитших повѣстей“ виходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на переміну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газет ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ H. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплату на „ДѢЛО“ [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible]
въ Австрії: [illegible]
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. на пôвъ року . . . . 12 зр.
на четверть року . 4 зр. 50 кр. на четверть року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
У Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на четверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція [illegible] ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламації неопечатані вôльні бôдъ порта.
Поединоке число коштує 5 кр. а. в.
Оголошення принимають ся по цѣнѣ 6 кр. бôдъ одной строчки инсератовой въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
[illegible]

Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты** и **залеглостей**.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Молодо-ческій посолъ д-ръ Герольдъ ставувъ передъ своими выборцами въ Пильзнѣ и здававъ справу зъ дотеперѣшного поведеня молодо-ческого клюбу въ радѣ державнôй. Мѣжь иншимъ говоравъ д-ръ Герольдъ:

„Єсли дотеперѣшній союзники Чехôвъ не хотять ити зъ молодо-Чехами, то се не єсть нещастьемъ для молодо-Чехôвъ, бо мы ихъ не потребуємо, але они насъ... Чуємо закиды, що молодо-ческій послы суть разъ надто радикальні, то знова надто опортуністичні. Єсть се оцѣнка неслушна и неправдива. До правдивого осуду сеи справы загалъ народу ще за мало образованый, а се тому, що наше житье політичне ще дуже коротке и давній послы, чи для выгоды чи для иншихъ причинъ, залишили поучати народъ. Нинѣ не досыть кидати фразами мѣжь народъ, треба его раціонально выховати и ôдкликуватись не до его чувства, але до его розуму. Не вôльно таити правды передъ народомъ, але также не вôльно ôдбирати ему его засады и пересвѣдченя.

„Дѣяльность молодо-Чехôвъ оцѣнюють зъ ихъ тримѣсячнои дѣяльности и порôвнують ѥи зъ довголѣтною дѣяльностію старыхъ. Такъ робити не годить ся. А вкôнци порôвнаймо, то припаде корысть на сторону молодо-Чехôвъ бо що старй попсовали, то молодй направили. Своєю запопадливостію, пильностію и трудолюбивостію зъєднали они въ парляментѣ повне признанье для ческого имени.

„Скоро молодй пересвѣдчать ся, що старо-ческа політика була добра, то вернуть домôвъ и отверто вызнають, що похибнули ся и що справы не можуть такъ ити, якъ собѣ представляли. Молодо-ческа політика выдає ся власнымъ ѥи сторонникамъ за мало радикальна. Вже-жь що молодо-ческій послы могли выразнѣйше зазначити свое становище, але они знали, чому сего не роблять. Молодымъ розходить ся найперше о се, щобы показали, хто они, а ажь пôзнѣйше покажуть, якъ знають робити...

„Домагають ся бôльшои енергіи ôдъ молодо-Чехôвъ. Але не треба забувати, що бôльша енергія вымагає бôльшои пристрасти, а се могло бы шкодити. На що заразъ на початку выстрѣляти всѣ набоѣ. Се що представляють за опортунізмъ молодо-Чехôвъ, єсть якъ разъ початкомъ енергічнои акціи.

„Въ молодо-ческôмъ клюбѣ єсть згода. Вашатый промавлявъ разъ противъ волѣ и ухвалы клюбу, але все таки єсть згода мѣжь поглядами Вашатого а цѣлого клюбу.

„Молодо-Чехи охотно пôйшли бы спôльно зô шляхтою, если бъ шляхта не стояла нѣ понадъ ними нѣ побôчь нихъ, а пôйшла до середины ихъ круга Закидъ, що молодо-Чехи въ справѣ выбору до делеґацій попсовали можливôсть порозумѣтись зô шляхтою, єсть хибный. Були бы охотно пôйшли до делеґацій, хочь бы лишь въ трôйку а не въ чвôрку, але консерватисты не мали права намъ чинити оферты; то намъ прислугувало право предкладати оферту.

„Мусимо остеречи нашихъ сторонникôвъ, щобы надто не напружали лука и не стрѣляли на слѣпо, але спокôйно розважали та не залишали обєктивнои критики. Успѣхôвъ нема що надѣятись ôдъ молодо-Чехôвъ, именно що-до признаня ческого права політичного.“

Vaterland заперечує, мовь бы деякй консервативнй послы мали выступити зъ клюбу ґр. Гогенварта и получити ся зъ антісемітами въ окремый клюбъ пôдъ проводомъ кн. Ліхтенштайна.

—

„Новое Время“ оголошує тоастъ, якій пôднѣсъ адміралъ Жерве на бенкетѣ клюбу моряцкого въ Кронштадѣ, коли пивъ на побратимство Франціи зъ Россією. „Ôдъ вчера находжу ся въ чудовôмъ снѣ, бо така величезна симпатія и ввѣчливôсть, яку намъ Россія вказує. Мы гордимось тыми ознаками ввѣчливости, и есьмо щасливй, що тй симпатіи ôддають ся не тôлько намъ, але и нашôй дорогôй Франціи!“ Єсли въ тыхъ словахъ можна найти невыразный політичный намекъ, то его можна повязати зъ подѣєю, що царь сказавъ до французского амбасадора Лябулея, що желає собѣ, щобы адміралъ Жерве, котрый и безъ того дуже занятый репрезентаційными обовязками, не трудивъ ся до него на авдієнцію. Но не можна нѣ зъ зворотy тоасту адмірала Жерве нѣ зъ абôльненя его въ обовязковои авдієнціи робити нѣякихъ далекихъ заключень. — Сотрудникъ „Нового Времени“ перебувавъ цѣлый день на французкôй ескадрѣ и таке справозданье подає зъ тои гостины: „Адміралъ Жерве рѣшучо запевнивъ, що его місія яко адмірала не єсть політична, а що найменше не въ тôмъ змыслѣ, якъ се середно-европейска праса понимає. Єму лише дали припорученье, щобы въ Россіи выразити чувства Франціи. Зъ того становища отже выдає ся ему політично дуже важнымъ незвычайне приняте, яке ôнъ знайшовъ въ кружкахъ, котрй, якъ ему добре звѣстно, представляють чувства и надѣѣ россійскои сусполности. Въ ознакахъ почести бачить ôнъ симптомъ ôдносинъ рѣшаючихъ кругôвъ до французского правительства. Обставины, середъ котрыхъ посѣщенье царя на французкôй ескадрѣ ôдбулось, форма пращаня при ôдходѣ въ неи а особливо тоастъ, якій царь на честь Карнота пôднѣсъ при бенкетѣ на корабли „Держава“ середъ звукôвъ марсельєзки, выкликали въ нѣмъ пересвѣдченье, що форма державна Франціи не є перешкодою до наближеня, котре доконче если не по формѣ, то внутрѣшно прийме подôбный видъ, якъ се є въ потрôйнôмъ союзѣ. Ôнъ надѣє ся, що кронштадскй торжества дадуть безпечну ґарантію европейского мира а заразомъ и доказъ, що мѣжь сими двома державами можлива зовсѣмъ згôдна акція до обороны мира.

Times оголошує цѣкавый меморіялъ о експедиціи Машкова до Абіссиніи. Планъ выправы зробленый Машковомъ дôставъ апробату царя и мін. Ванновского. Сю експедицію пôдпомагало французске правительство черезъ своего намѣстника въ Обоку. Машковъ загадавъ укрѣпити вплывъ россійскій въ Абіссиніи. Машкова та его товариша Златичанина неґусъ приняв дуже прихильно. Въ зимѣ 1889/90 р. Машковъ повернувъ зъ першои выправы до Петербурга, міністры его у себе приймали, ôнъ мавъ авдієнцію у царя та представивъ свôй успѣхъ въ Абіссиніи въ такъ краснôмъ свѣтлѣ, що одержавъ ордеръ Володимира зъ мечами. Наслѣдкомъ того и найвысшй круги горячо заопѣкувались другою експедиціею Машкова. Гіресъ въ дорозѣ урядовôй просивъ французкй власти, щобы пôдпомагали Машкова. Рôвно-жь и друга експедиція тѣшить ся великимъ успѣхомъ. Машковъ має надѣю, що неґусъ зачне высылати молодѣжь до россійскихъ вôйсковыхъ школъ, армію прикаже вправляти россійскимъ инструкторамъ та призволить на основанье россійского банку. Франція дѣйстно веде переговоры дипльоматичнй зъ Менелікомъ противъ Италіи. Кореспондентъ Times-у додає при кôнци: „Позитивно могу сказати, що недавно ôдбувались частй та важнй переговоры мѣжь репрезентантомъ французскои републики въ Обоку а Менелікомъ, а наслѣдкомъ того ôдносины Менеліка до Италіи наразъ перемѣнились.“

—

Въ нѣмецкôй прасѣ розбирає ся теперь справа, зъ якои причины порôзнились цѣсарь Вільгельмъ и кн. Бісмаркъ. Многй зъ подаваныхъ споминôвъ выглядають справдѣ анекдотично, але въ однôмъ сходять ся они, именно що конфліктъ мѣжь цѣсаремъ и Бісмаркомъ датує ся ôдъ часу гостины царя Александра въ Берлинѣ. Мѣжь иншимъ пише въ Post якійсь довѣрочный мужь такъ: „Кн. Бісмаркъ не годивъ ся на другу подорожь цѣсаря до Россіи. Коли-жь цѣсарь допытувавъ ся про причину такого погляду кн. Бісмарка, то сей лишь вказувавъ на се, що царь Александеръ особисто не такъ успособленый супротивъ нѣмецкого цѣсаря, щобы ажь було ôдповѣдно ôдбути подорожь. Цѣсарь хотѣвъ знати, зъ-вôдки ôнъ се знає. „Знаю се зъ листôвъ — сказавъ Бісмаркъ — якй я одержую довѣрочно зъ Петербурга по-при офиціяльнй справозданя.“ Коли-жь цѣсарь зажадавъ показати ему тй листы, Бісмаркъ въ разу поклякувавъ ся на се, що листы суть довѣрочнй, але вкôнци таки послухавъ цѣсарского приказу. Цѣсарь прочитавъ листы и поѣхавъ зъ гостиною до Россіи.“

—

Вô второкъ рано король Александеръ ôдъѣхавъ зъ Кієва до Москвы. По дорозѣ до зелѣзнои стаціи посѣтивъ король соборъ св. Володимира. Передъ соборомъ стояли товпы народу, котрый короля поздоровлявъ окликами. При входѣ до собору хоръ мѣскихъ ученикôвъ ôдспѣвавъ сербскій гимнъ народный. На зелѣзнôй стаціи зôбрались численнй представителѣ властей вôйсковыхъ и цивільныхъ а заразомъ численна публика. Попращавшись сердечно зъ особами, котрй его ôдпроваджували о год. 10 передъ полуднемъ, король всѣвъ до вагону. Стація зелѣзниця и улицѣ, котрыми король переѣзджавъ, були украшенй народными хоругвами сербскими. Въ Москвѣ король Александеръ встрѣтить ся праздподôбно зъ матерію, королевою Наталією. Пôсля россійскихъ днєвникôвъ встрѣча на земли россійскôй, пôдъ охороною россійского правительства, далеко ôдъ интригъ Милана, се фактъ дуже радôстный. „Петерб. Вѣдомости“ кажуть, що зъ россійскои стороны Ристичеви не робили нѣякихъ трудностей, щобы вдоволити бажаню Милана що-до выгнаня королевои Наталіи. Однакъ вражѣня, котрй король молодый ôдбирає, будуть далеко тревалѣйшй, если гостина въ Россіи звяже ся зъ посѣщеньемъ матери. Єсли бы такъ не стало ся, треба се принятье зробити тымъ сердечнѣйше, щобы вражѣня зъ россійскои гостины остали въ его памяти „навѣть пôдчасъ его побуту въ Ишлѣ“.

—

Про „союзъ балканьскихъ народôвъ“ не говорено ôдъ того часу, коли Трікупісъ ôдъѣхавъ цѣлкомъ невдоволеный зъ Болгаріи. Болгарія показалась цѣлкомъ неприступною для проєкту Трікуписа. Теперь же маєсь рѣчь такъ само зъ Румунією. Въ однôмъ интервію высказавъ ся Трікупісъ, що Румунію выключає зъ уплянованого союза балканьскихъ народôвъ а на ѥи мѣсце радъ бы взяти Россію або Австро-Угорщину, бо тымъ способомъ мôгъ бы союзъ числити на якусь могучѣйшу державу. Рôвножь Греція не гадає вести якусь вызшу політику. Въ Македоніи нема Румунôвъ, хиба, що зачисляють ся до того Куцовалахи, котрй однакъ суть Греками и говорять однымъ зъ грецкихъ нарѣчій. Вкôнци сказавъ Трікупісъ: „Звѣстно, що Румунія разомъ зъ Портою пôдпомагає деякихъ аґітаторôвъ, котрй мають робити грецкихъ селянъ и пастухôвъ въ Македоніи Румунами. Противъ тыхъ аґітацій мусить Греція боронити ся и тому не можемо получити ся зъ Румунами, щобы не санкціонувати въ сей спосôбъ нарушенье нашихъ правъ.“ Зъ тои причины не загостивъ Трікупісъ до Букарешту и балканьскій союзъ на разѣ складавъ бы ся лишь зъ Греціи, Сербіи и Чорногоры.

—

По-при кронштадску гостину фльоты французскои зазначуєсь вже нова ѥи гостина именно въ Анґліи въ Портсмесъ. Вже зачались деякй приготовленя, щобы торжественно приняти французку ескадру, плывучу зъ Россіи. Пытанье, въ якій спосôбъ дано товчокъ до гостины сеи фльоты въ Портсмесъ, чи Французы ѥи запросили, чи Анґлійцѣ запросили, єсть маловажне. Въ низшôй палатѣ льордъ адміраліціи говоривъ о „добровôльнôй акціи французскои фльоты“ и о „вымѣнѣ мѣжнародныхъ доказôвъ ввѣчливости“. Зъ анґлійскихъ днєвникôвъ Morning Post такъ обговорює се будуче свято торжественне въ Портсмесъ: Переглядъ французскои фльоты царемъ не є ворогуваньемъ супротивъ нашихъ державъ; ще недавно въ подôбный спосôбъ австрійскій цѣсарь а опôсля италійскій король посѣтили фльоту британьску, а передъ рокомъ цѣсарь нѣмецкій ôдбувъ переглядъ британьскои фльоты зъ далеко бôльшимъ торжествомъ. Въ тôмъ нема нѣякои ще грôзьбы для другихъ державъ а дѣйстно въ Марсиліи и въ Кронштадѣ приимало британьскй кораблѣ военнй такъ само гостинно и радо, якъ деинде. Поява французскои ескадры на британьскихъ водахъ сповнює до щирого привѣту, якъ те само зазнала бы и царска фльота середъ подôбныхъ обставинъ. На такй гостины бôльшій вплывъ має ґеоґрафія нѣжь політика: британьску фльоту высилано впередъ до Марсиліи, заки она посѣтила Венецію и Рѣку. Россія не держить фльоты на Середземнôмъ мори, а Австрія на мори Балтійскôмъ; отже и зъѣздъ фльотъ тыхъ державъ майже выключеный. Длятого правильно на чужихъ водахъ витають або фльоту французку або британьску.

Зъ Парижа пишуть до Pol. Corr.: Зъ нагоды подорожи нѣмецкого цѣсаря до Анґліи намагались деякй особы въ Лондонѣ наклонити Карнота до подорожи до Лондону. Именно занялись тымъ пляномъ живо анґлійскй инжініры, поклликуючись на се, що Карно товаришувавъ зъ ними. Въ тутешныхъ кругахъ політичныхъ говорено также о подорожи президента до Москвы. Середъ теперѣшныхъ ôдносинъ політичныхъ не выдає ся ôдповѣдною нѣяка зъ тыхъ подорожей, а именно подорожь до Лондону. Натомѣсть публична опінія витає зъ великимъ вдоволеньемъ гостину французскои фльоты въ Кронштадѣ а зъ другои стороны тутешнй круги офиціяльнй уважають за пожадану візиту французскои ескадры въ Анґліи. Въ поворотѣ зъ Кронштадту ôдвѣдає она также кôлька анґлійскихъ пристаней а 20 серпня на бажанье королевы Вікторіи прибуде французка ескадра до Портсмесъ, де королева прийме адмірала Жерве и официрôвъ.

—

Маневры италійского корпусу альпейского, въ присутности короля Гумберта, закôнчать ся 23 серпня коло Мондові въ Пємонтѣ. Въ маневрахъ буде брати участь вôсѣмь баталіонôвъ зъ альпейскихъ реґіментôвъ и двѣ гôрскй батеріи, разомъ вôсѣмь тысячь вôйска. Въ дружинѣ короля буде міністеръ вôйны Пеллю и италійскй ґенералы.

—

Порта готова, якъ доносять зъ Царгороду, зачати на ново переговоры зъ Анґлією въ справѣ Єгипту. Дотычнй инструкціи мають удѣлитись зô стороны Порты турецкому амбасадорови въ Лондонѣ, Рустемъ-паши. Кожда умова що-до Єгипту потребує, якъ звѣстно, згоды всѣхъ бôльшихъ державъ. Єсли-жь бы отже прийшло, що конвенція Дрімонда-Вольфа вырынула бы на порядокъ денный, то заразъ була бы нагода доказати дѣломъ такъ званый французско-россійскій алянсъ. Єсли справдѣ гостина кронштадска має політичне значенье и політичнй наслѣдки, то заразъ буде можна о тôмъ пересвѣдчити ся зъ поведеня кабінетôвъ въ Парижи и Петербурзѣ при єгипетскôй квестіи.

Зъ судовои салѣ

[Процесъ карный противъ Филемона Михаловского о клевету на президента Михальчевского и Киота совѣтника золочѣвского суду.]

Дуже характеристичный и цѣкавый процесъ о злочиньство клеветы ôдбувъ ся сими днями въ львôвскôмъ судѣ карнôмъ противъ Филемона Михаловского, бувшого директора товариства задаткового въ Буску, ôдсиджуючого теперь кару 6-лѣтнои вязницѣ въ Бриґідкахъ а засудженого въ окружнôмъ судѣ золочѣвскôмъ за злочиньство обманьства (сповнене своего часу тымъ, що посередничучи въ выплатѣ довгôвъ до банку рустикального въ ліквідаціи ôнъ бравъ ôдъ селянъ бôльше, нѣжь платив). Ôдъ часу того засуду почавъ Михаловскій обвиняти своихъ судѣвъ о всякй надужитя на его особѣ и о карыгôднй поступки пôдчасъ процесу, сповнюванй — якъ казавъ Михаловскій — зъ ненависти до него. Въ тôмъ дусѣ вносивъ ôнъ жалобы до міністерского совѣтника Бохеньского, до львôвскои апеляціи а навѣть до цѣсаря.

Актъ обжалованя наводить, що Михаловскій закинувъ передовсѣмъ президентови золочѣвского суду Михальчевскому, що той грозьбою закованя въ кайданы зôбопривъ ему зробити донесенье до высшихъ властей о надужитяхъ сповненыхъ на его особѣ. Совѣтника-жь Леопольда Киота, котрый бувъ предсѣдателемъ розправы въ Золочевѣ, обвинивъ Михальчевскій насампередъ о те, що допустивъ до сенату присяжныхъ совѣтника Стшелецкого; що, вже по выданю вердикту присяжныхъ, поробивъ змѣны въ пытаняхъ, поставленыхъ передъ тымъ судьямъ присяжнымъ, и ажь черезъ тоту змѣну пытанье потверджене присяжными дôстало знамена вымаганй при злочиньствѣ обманьства; наконецъ, що сов. Киотъ поробивъ змѣны въ протоколѣ розправы, и то вже по внесеню жалобы неважности до найвысшого трибуналу. Якъ бачимо, замѣты Михаловского учиненй президентови Михальчевскому и совѣтникови Киотови дуже тяжкй.

По ôдчитаню акту обжалованя Михаловскій заявивъ, що обстає при всѣхъ своихъ закидахъ и обовязує ся доказати все свѣдками — и зажадавъ, щобы на посвѣдченье закиду учиненого президентови Михальчевскому покликано на свѣдкôвъ: надзорцѣвъ вязничныхъ зъ Золочева Микуляша, Гиота, Нитамборского, Гуньку и Боднаровского, — а на посвѣдченье закидôвъ учиненыхъ совѣтн. Киотови свѣдкôвъ: урядникôвъ суду Стшелецкого, Шора, Занька, Пôдляшецкого, Харака, Пашкевича, Корабиньского, Колачковского и дозорцѣвъ вязничныхъ Гуньку и Оборку. „Я домагаю ся — мовивъ обжалованый — щобы трибуналъ вôзвавъ тыхъ всѣхъ свѣдкôвъ до розправы, не выймаючи президента Михальчевского и сов. Киота, и щобы яко свѣдки зложили присягу, бо я имъ буду ставити пытаня. Поки они не станутъ туть яко свѣдки, я не ôдповѣмъ трибуналови на жадне пытанье, бо ôдповѣдаючи, я ôдкрывъ бы черезъ те свои карты и выдавъ-бымъ оружія въ руки, т. є. давъ-бымъ можнôсть тымъ людямъ порозумѣтись мѣжь собою, взглядно наклонити другихъ, щобы зôзнавали по ихъ мысли. Надужитя сповненй на моѣй особѣ выйдуть на яву лишь тогдѣ, если пытаня мои заскочать ихъ несподѣвано. Отже въ интересѣ справедливости домагаю ся покликаня наведеныхъ мною свѣдкôвъ на переведенье доказу правды.“

Трибуналъ ôдмовивъ жаданю обжалованого и рѣшивъ свѣдкôвъ не покликувати, а замѣсть того ôдчитати лише попередній зôзнаня президента Михальчевского и сов. Киота. Президентъ Михальчевскій признає що грозивъ Михаловскому кайданами, але за те, що поводивъ ся зухвало въ слѣдствѣ. Сов. Киотъ знову признає, що поробивъ змѣны въ пытаняхъ, однакожь учинивъ се на внесенье прокуратора, на публичнôмъ засѣданю, а анѣ обжалованый анѣ оборонець противъ тыхъ змѣнъ не выступали; дальше признає, що поробивъ поправки въ протоколѣ въ границяхъ своихъ обовязкôвъ, ще передъ внесеньемъ жалобы неважности.

По ухвалѣ трибуналу — не взывати свѣдкôвъ — обжалованый Михаловскій ôдмовивъ ôдповѣди на всѣ завдаванѣ ему пытаня.

Трибуналъ, по ôдчитаню актôвъ, увôльнивъ Михаловского ôдъ закиненого ему злочиньства клеветы а въ мотивахъ подавъ, що Михаловскій мôгъ бути въ блудѣ що-до своихъ закидôвъ починеныхъ презид. Михальчевскому и сов. Кнотови.

Прокураторъ зголосивъ жалобу неважности розправы.

НОВИНКИ.

— **Читальня въ Руднѣ** уряджує заповѣджену на день 26 н. ст. липня велику прогульку сеи недѣлѣ 2 серпня зъ тою рôжницею, що до тогдѣ заповѣдженои програмы долучать ся ще дуже займаючѣ маґічнѣ продукціи ґрупы антиспірітиста и професора маґіи п. Ягодиньского и декламаціи знаного коміка п. Осціславского. Кому ходить о то, щобы пôзнати народнѣ звычаєвѣ забавы и сцены зъ ихъ житя, хто хоче побачити и наслухатись славныхъ штукарѣвъ артистôвъ п. Ягодиньского и коміка п. Осцисланского, хто хоче красно побавитись и ужити свѣжого воздуха при славнôй сельскôй музицѣ зъ Любѣня въ кліматичнôмъ заведеню Зимнавода-Рудно, той певно загостить на сю цѣкаву забаву на котру Вп. публику такъ львôвску якъ и околичну запрошує комітетъ читальнѣ. Вступъ для дорослои особы 20 кр., для селянъ 5 кр.

— **Великѣ забуреня межь селянами въ Замостю** повѣта вижницкого на Буковинѣ, о котрыхъ мы вчера згадали, вышли зъ спорôвъ мѣжь властителемъ Замостя Фльондоромъ а громадою. Спôръ пôшовъ о право пашеня худобы въ лѣсѣ. Давный властитель Замостя, Гафенко, позволявъ селянамъ пасти худобу въ своѣмъ лѣсѣ, але его наслѣдникъ знѣсъ сю установу. Селяне хотять отже примусити Фльондора до признаня имъ давного права, бо уважають пасовиско въ лѣсѣ за сервітутъ. Власти рѣшили спôръ въ некористь селянъ а се выкликало въ цѣлôмъ селѣ найбôльше розъяренье. Анѣ жандармы, анѣ староста не можуть уже привернути порядку. Селяне громадами по 200 осôбъ выганяють зъ лѣса лѣсныхъ и грозять. Президентъ краю ґр. Паче зажадавъ отже ôдъ войсковои команды помочи и 29 н. ст. липня по полудни выслано до Замостя 15-у компанію пѣхоты зъ Черновець.

— **Въ селѣ Кропивищу** коло Коломыѣ погорѣла, зъ неосторожности, мабуть ôдъ свѣчокъ, церковь деревяна бляхою крыта, засекурована въ „Славіи“ на 2.500 зр. Удалось уратувати ледви царскѣ врата. „Славія“ вже злiкiдувала шкоду майже на повну забезпечену суму (на 2450 зр.)

— **Въ бібліотецѣ „Народного Дому“** записано за часъ ôдъ 1 сѣчня с. р. по конець червня въ катальоґи картковый и инвентарный 504 нумерôвъ дѣлъ въ 901 томахъ. Дѣла тѣ вже упорядкованѣ и уставленѣ въ ôдповѣдныхъ шафахъ. Повне число дѣлъ бібліотеки „Народного Дому“ выносило по конець червня с. р. 20.504 дѣлъ. Крôмъ того записано въ картковôмъ катальозѣ 320 дѣлъ, належачихъ до музея о. Петрушевича.

— **О обурюючôмъ фактѣ** доносять зъ Борислава до Dzienn. Polsk-ого: Ще передъ 8 тыжднями згинуло 6 робôтникôвъ въ шибѣ знаного Сруля Лібермана, а до нинѣшного дня трупôвъ не добули. Причиною сего нелюдского поступованя есть те, що Ліберманъ боить ся понести коштôвъ добутя трупôвъ и позваляє, щобы въ его шибахъ лежали трупы по кôлька тыжднѣвъ. Полишенѣ родины робôтникôвъ гинуть зъ голоду. Дивна рѣчь, що власти спокôйно дивлять ся на таку нелюдскôсть.

— **Въ рускôмъ дѣвочôмъ институтѣ пôдъ зарядомъ Василіянокъ у Львовѣ** було умѣщеныхъ въ роцѣ школьнôмъ 1891 чотири дѣвчины на рахунокъ „Народного Дому“ и скôнчили лѣтный пôврôкъ зъ слѣдуючими успѣхомъ: Марія Косовичъ, учениця VIII класы, сирота по священику, зъ ôдзначеньемъ; Теоф. Малаховска, учениця VII класы, сирота по священику, зъ добрымъ успѣхомъ; Юлія Назаревичъ, учениця V класы, сирота по священику, зъ ôдзначеньемъ и Єл. Гамчикевичъ, учениця V кл., донька лѣсничого въ Бѣлцѣ, зъ добрымъ успѣхомъ. Всѣ ученицѣ института ходили до 8 класовои народнои школы им. Єлисаветы у Львовѣ.

— **Въ Городку**, котрый до теперь стоявъ пôдъ зарядомъ правительственного комісаря, уконституувала ся вже ново-выбрана рада громадска, выбираючи бурмістромъ п. Вас. Дмоховского, заступникомъ Б. Томкевича а асесорами А. Томашевского, І. Фалькевича и А. Вольмана. По уконституованю ухвалила нова рада подякувати правительственному комісареви бар. Едм. Бруницкому за совѣстне завѣдуванье справами мѣста Городка. Въ тôмъ то часѣ зросли доходы мѣскіи въ двое и мимо выдаткôвъ на рôжнѣ улучшеня въ мѣстѣ, розпоряджає каса громадска значною готôвкою.

— **Записъ въ користь рускихъ дѣвчатъ-сирôтъ** въ сумѣ 500 зр. зробленый бл. п. Тад. Фолюзевичемъ, пенсіонованымъ урядникомъ скарбовымъ въ Сокали — перейшовъ уже пôсля волѣ тестатора пôдъ управу „Народного Дому“ у Львовѣ. По оплатѣ 50 зр. на податокъ переносный и 70 кр. на порто почтове остало ся 449 зр. 30 кр.

— **Мнимый шпєгунъ россійскій**, о котрого увязненю въ Перемышли намъ доносили, мае бути — якъ пишуть однôй львôвскôй ґазетѣ — учителемъ ґімназіяльнымъ зъ Чехіи и называєсь Безпалець. Користаючи зъ вакацій, подорожувавъ по Галичинѣ, а при оглядинахъ мѣста Перемышля увязнила его поліція, яко пôдозрѣного чоловѣка. Коли увязненый вылеґітимувавъ ся и показало ся, що ôнъ не мае нѣякихъ злыхъ намѣрôвъ, пущено его на волю. Безпалець ôдъѣхавъ зъ Перемышля до Львова.

— **Инструкція о ужитю костей на навôзъ**, уложена зъ порученя рады перемыского ôддѣлу товариства господарского. Пôдъ такимъ заголовкомъ вышла книжка въ польскôмъ языцѣ накладомъ перемыского ôддѣлу господарского. Книжка ся важна особливо для практичныхъ рôльникôвъ, бо до теперь задля браку такого пôдручника, ставали ся часто рôльники жертвою несовѣстныхъ фірмъ, спроваджуючи злу костяну муку, по высокихъ цѣнахъ, котру не умѣли розрôзнити ôдъ доброи.

— **Нещаслива пригода.** Въ понедѣлокъ вечеромъ якійсь робôтникъ перевозивъ зъ Кракова до Подґужа бензину въ гусакахъ. Одинъ гусакъ розбивъ ся на передмѣстю краковскôмъ, а люде почали черпати бензину въ рôжнѣ посудины, думаючи, що се нафта. Наразъ кинувъ хтось запаленый сѣрникъ и въ однôй хвили бензина бухнула зъ посуды и обняла поломѣнью людей. Найгôрше попарила ся [бо цѣлѣ плечѣ ажь до кости, груди, шию, боки] 11-лѣтна донька зарôбницѣ Вербицкои. Дали знати стаціи ратунковôй [лѣкарскôй] и заразъ прибувъ вôзъ санітарный зъ медиками, котрѣ повôдрѣзувавши шкôру зъ мѣхурôвъ, намастили тѣло оливою, засыпали йодоформомъ и обандажували. Ôдтакъ ôдвезено дѣвчину до шпиталю.

— **Гарный женихъ.** Передъ кôлькома днями донесли вѣденьскѣ ґазеты, що якійсь д-ръ Анґель, оженивши ся забравъ зъ собою кôльканадцять тысячь зр. посагу и утѣкъ. Теперь доносять зъ Лондону, що Анґля тамъ придержано та що при сѣй нагодѣ сконстатовано, що панъ докторъ не є нѣхто иншій а галицкій жидокъ зъ пôдъ Величкы Хаимъ Енґлендеръ. Хаимъ бувъ швецемъ въ Галичинѣ, але и швець мусить працювати щобы выжити, тожь нашъ докторъ пустивъ ся промысломъ проживати. Найпоплатнѣйшимъ „ґешефтомъ“ выдала ся ему женитьба, тожь не надумуючись женивъ ся разъ по разъ. Однакожь якъ все на свѣтѣ мае свôй конець, такъ и дѣяльнôсть промыслового Хаима не могла протягнутись у вѣчнôсть и его арештовано якъ разъ, коли зъ посагомъ шестои жѣнки выѣхавъ въ свѣтъ роздивитись, чи не удасть ся ему за семымъ разомъ може ще свѣтлѣйшій „ґешефтъ“ зробити.

— **Предприимчивый слонь.** Одна россійска ґазета доносить: Слоневи зъ менажеріи Айсфельда такъ подобало ся въ Миньску, що въ хвили, коли менажерія выѣздила до Смоленьска, вырвавъ ся прозôдникамъ и урядивъ собѣ на власну руку маленькій проходъ по мѣстѣ. При тôмъ заховувавъ ся дуже некречно и розбивъ ôдповѣдну скôлькôсть брамъ и окôнъ, щобы заспокоити свою цѣкавôсть, що дѣє ся въ рôжныхъ домахъ и на рôжныхъ подвôрахъ. Всѣ стараня властителя цирку и его людей, щобы слоня допровадити до порядку, не здали ся на нѣщо а одинокій чоловѣкъ, котрый мôгъ бы бувъ зъ нимъ щось зробити т. е. надзиратель слоня, застрайкувавъ, бо Айсфельдъ не хотѣвъ пôдвысшити ему платнѣ. Надзиратель выкориставъ ситуацію и коли Айсфельдъ згодивъ ся на его предложеня, прийшовъ зъ контрактомъ въ кишени и фляшкою горѣвки до слоня, подавъ ему фляшку, котру слонь выпорожнивъ и зовсѣмъ спокôйно пôйшовъ за своимъ надзирателемъ.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Вѣнчанье п. Петра Дуркота окôнченого богослова зъ панною Єл. Лукашевичѣвною ôдбуде ся 1 н. ст. вересня въ Перемышли. — Заведенье для божевôльныхъ въ Кульпарковѣ мае теперь 634 хорыхъ, найвысше число яке доси въ тôмъ заведеню було. — Д-ръ Генр. Зінґеръ, професоръ черновецкого університету, именованый професоромъ права канонічного на університетѣ въ Инсбруку. — Холера въ Алепо ширить ся и якъ доносять зъ Царгороду дôстала ся вже до касарень вôйсковыхъ.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Президія суду окружного въ Золочевѣ розписує конкурсъ на посаду канцеліста въ XI класѣ ранґи при судѣ повѣтовôмъ въ Олеську зъ речинцемъ до 31 н. ст. серпня.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 31 липня. Цѣсарь надавъ вел. везирови ордеръ св. Стефана. — По візитѣ короля Александра въ Нишу Ристичь поѣде до купелей въ Рогичь а король до своего ôтця Милана.

Вѣдень 31 липня. Маршалокъ кн. Сангушко одержавъ достоинство тайного совѣтника.

Берлинъ 31 липня. Въ Deutsche Bank выкрыто великѣ мальверсаціи; страта бôльше якъ міліонъ марокъ. — Мін. Ґосслеръ именованый старшимъ президентомъ захôдной Прусіи. — Буджетъ выказує 16 міл. марокъ надвыжки.

Москва 31 липня. Король Александеръ замешкавъ въ Кремлю.

Лондонъ 31 липня. На бенкетѣ выголосивъ Сальсбері промову, въ котрôй порушивъ всхôдну квестію. Ся квестія буде полагоджена въ мирный способъ.

Тульонъ 31 липня. Страйкъ службы трамваєвои такъ розширивъ ся, що прийшло до такихъ ексцесôвъ, що жандармерія ужила оружія а войско обсадило улицѣ.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. А. Гл. въ Тюд. Дня 9 лютого с. р. прислали Ваша Всечестнôсть 4 зр. и якъ разъ вырôвнали 4 зр. залеглости за рôкъ 1890; потôмъ прислали Вы 10 мая 2 зр. а 20 липня 4 зр. 50 кр., отже на сей рôкъ заплачено 6 зр. 50 кр. — **Вп. І. Ан. въ С.** Пôсля нашихъ информацій потрѣбнѣ до Вашого поданя ось-якѣ прилоги: 1) свѣдоцтво зрѣлости, 2) лѣкарске посвѣдченье цѣлковитого здоровля, 3) свѣдоцтво моральнего житя и 4) реверсъ сустентаційный ôдъ когось, хто зобовяжесь удержувати Васъ за часъ практики.

ПОДЯКА.

Отворивши минувшого року торговлю рѣчей церковныхъ пôдъ фірмою Е. Левицкій и Ф. Перликъ въ Перемышли, прибувъ я сего року на ярмарокъ до Улашковецъ.

Ту зазнавъ я такъ много доказôвъ щирои зичливости зô стороны Всечестного Священьства епархіи Станіславôвскои, якъ не менше зô стороны Почтенныхъ Комітетôвъ и Брацтвъ церковныхъ та Честного Селяньства, що почуваю ся до милого обовязку бодай въ сей способъ прилюдно зложити мою найщиршу подяку за ласкавѣ взгляды; при-чôмъ заявляю, що буду старати ся и дальше добôрными товарами, дешевыми цѣнами и скорымъ полагодженьемъ служити Всечестному Духовеньству, Почтеннымъ Комітетамъ и Брацтвамъ церковнымъ.

Остаю зъ глубокимъ поважаньемъ

Е. Левицкій.

Надôслане

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ пôдъ „КОПЕРНІКОМЪ“
ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одваху.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ, райсцайґи, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.
Замовленя въ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“

БРИ-твы правдивѣ швайцарскѣ и англійскѣ, мыльнички, ремѣнцѣ и марморки до остреня, мыла пензлѣ и т. п.
2537
поручає найдешевше
магазинъ товарôвъ модныхъ, бѣла мужеского, товарôвъ ґалантерійныхъ, выробôвъ рукавичничихъ парфумерія и т. п.
БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ
у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.
Цѣнники на жаданье даромъ.

Женщина въ середнôмъ вѣку, граюча на фортепянѣ, шукає мѣсця. Спосôбна до заряду дому, а особливо до совѣстного веденя дѣтей осиротѣлыхъ по матери. Близшу вѣдомôсть у о. Стефановича, катихита львôвскихъ учит. семинарій, пробуваючого теперь въ Кутахъ.

Кістяни Гольбайна
Образки з житя
дôстане
въ редакціи „Зеркала“
по 15 кр. (зъ почтовою пересылкою по 20 кр.)

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЪ
поручає
найлѣпшѣ перфумы и воды тоалетнѣ
ôдзначенѣ 10 медалями заслуги и 2 диплъомами признаня,
а то:
Перфумы ясминову, фіялкову, рожеву, резедову, конвалію, Ylang-Ylang, Jockey-club, Es-Bouquet Millefleurs и т. д. Фляконики по 25, 40, 75 кр. Гзр. 1·50 и т. д.
Перфумы королевои Марисеньки знамен. флякон 2 зр.
Вода львôвска загально звѣстна и побирана за-для свого приємного, ôдсвѣжаючого и довготревалого запаху, до скрапляня одягôвъ, хустокъ и розприскуваня въ комнатахъ. Фляконикъ менший 80 кр. бôльшій 1 зр. 50 кр.
Вода варшавска ôдзначає ся надзвычайно приємнымъ цвѣтовымъ запахомъ. Фляконикъ менший 95 кр., бôльшій 1 зр. 80 кр.
Вода левандова подвôйна и вода левандово-амброва суть загально уживанѣ до возприскуваня въ комнатахъ за-для свого приємного запаху. Флякони 50, 70, 90 кр. и 1·40 зр.
Воды колоньскѣ знаменитѣ. Фляконики по кр. 15, 20, 25. 40, 50, 80 1 зр., 1·50.
Купувати можна у Львовѣ въ торговляхъ власныхъ ул. Коперника ч. 3, и ул. Галицка ч. 13; въ Краковѣ: Сукенницѣ ч. 20; въ Черновцяхъ: Ринокъ ч. 2.

Перша повна популярна
ИСТОРІЯ РУСИ
уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише **50 кр.**; въ красной оправѣ **72 кр.**
☞ Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ
„AU LOUVRE“
Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

Найбôльшій по французски ураджений складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.
Сезонъ 1891.
Звѣстне найдешевше жерело закупна.
Найбôльшій складъ есть якъ въ партерѣ такъ и на І. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Ôддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, ґазôвъ, и коронокъ до бѣла, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасаментеріи, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ прибôрôвъ кравецкихъ.
Ôддѣлъ II. Капелюхи дамскѣ, дѣвочѣ и дѣточѣ, выробы панчôшковѣ для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, ґорсеты и запаски для дамъ и дѣтей.
Ôддѣлъ III. Краваты мужескѣ, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и манкеты, парасолѣ англійскѣ, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и англійскѣ рукавички.
Ôддѣлъ IV. Рукавички дамскѣ, шкôрковѣ, даньскѣ, шведскѣ и англійскѣ, а такожь рукавички шовковѣ, вовнянѣ и нитянѣ.
Ôддѣлъ V. Вахлярѣ чорнѣ и кольоровѣ набалѣ и вечеры та великій выбôръ японьскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ.
Ôддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.
Ôддѣлъ VII. Станики трикотовѣ и джерсеѣ для дамъ по зр. 1·90, 2·40, 3·50 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку.
Ôддѣлъ VIII. Сподничка дѣточи, плащики, пальтотики и запаски.
Ôддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великѣ килимы, сальоновѣ ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки жаттінговѣ до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣннѣ, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 40 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.
Ôддѣлъ X. Ту суть портієры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Туніс по зр. 3·50, якость 1-ша 3·75, Марокко 4·25, Багдадъ по 5·25, Трапецунтъ 3·75. Великій выбôръ тяжкихъ портієръ Кірманъ и дагестаньскихъ та матерій на мебля.
Бѣлѣ ôдпасованѣ заслоны коронковѣ, цѣле окно 1·45, 1·75, 1·90. 3·50 до 50 зр.
Ôддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и высше. Комплетнѣ ґарнітуры толеліновѣ складаючѣ ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на столъ 9·50 до 30 зр. Вохôднѣ капы шнелевѣ І величôсть 1·25, II 2·50, III 3·50.
Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ, коцы на лôжка и конѣ. Стебнованѣ колдры вовнянѣ, ватованѣ, атласовѣ, піковѣ и до прикрасы.
Замовленя зъ провінціи полагоджує ся якъ найсовѣстнѣйше.
Окремий ôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно.
Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.
Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

☞ **При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.** ☜

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей**. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 162. Львôвъ Субота 20 липня (1 серпня) 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Виходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и рускихъ свять) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ виходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю по пареньку разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро тажъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 2; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО“ и [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО“ въ Австр. державахъ
въ Австріи: — за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. — на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. — на пôвъ року . . . . 12 зр.
на четверть року . 4 зр. 50 кр. — на четверть року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
У Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. — на пôвъ року . . . . 8 зр.
на четверть року . . . 4 зр. — на мѣсяць . . . 1 зр. 36 кр.
Редакція, Администрація и Экспедиція мѣсть ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламація непечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.
Поединчое число коштує 5 кр. а. в.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки петитовои въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в. Подяки ... по 10 кр. ...

☞ Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

У Львовѣ дня 1 н. ст. серпня 1891.

Противнй народовцямъ и взагалѣ рускôй національнôй справѣ орґаны фракційнй не перестають пôдносити фарисейскихъ жалѣвъ на роздоръ межи Русинами, котрый — кажуть — запанувавъ нѣбы то вôдъ часу и въ наслѣдокъ проголошеня посломъ Романчукомъ національнои и політичнои проґрамы Русинôвъ галицкихъ въ соймѣ. Через те — кажуть — не могли увôйти до рады державнои послы опозиційнй, котрй бы були для Руси жадали всего, а не лишь дечого, якъ теперѣшнй послы. Через те и послы въ радѣ державнôй — кажуть — нѣчо не зробили и въ краю стало гôрше.

Приглянь мось трохи близше тымъ — якъ сказано — фарисейскимъ жалямъ.

Насампередъ що-до роздору мѣжь Русинами, то прецѣнь же роздоръ — и то такій самый, якъ нинѣ — бувъ мѣжь Русинами и до проголошеня проґрамы. Була-жь и до того часу фракція москвофільска, була вже зорґанізована и фракційка радикальна — и обѣ якъ найзавзятѣйше воювали противъ народовцѣвъ. Були-жь прецѣнь и до того часу всѣ нинѣшнй субвенціонованй орґаны москвофільскй и уѣдали въ кождôмъ нумерѣ на народовцѣвъ — передъ правительствомъ денунціюючи ихъ якъ соціялістôвъ, атеистôвъ и т. д., а передъ публикою рускою якъ запроданцѣвъ польскихъ. Прецѣнь же и до того часу москвофілы позамыкали були для народовцѣвъ товариства „Народный Дôмъ“ и „Ставропигію“, хотѣли ихъ всѣхъ до одного выкинути зъ заряду „Народнои Торговлѣ“, выкинули театръ рускій зъ „Народного Дому“ а коли ôнъ гостивъ у Львовѣ, орґанъ ихъ „Червоная Русь“ навѣть згадки о тôмъ не подававъ, аґітували-жь противъ рускои ґімназіи и „Народный Дôмъ“ своихъ бурсакôвъ, годованыхъ рускимъ хлѣбомъ, не славъ до ґімназіи рускои, але до чужои. Прецѣнь же навѣть, коли йшло о помôчь голодову, москвофілы пôдступно усунули народовцѣвъ и анѣ одинъ не засѣдавъ въ тôмъ комітетѣ. Отже чи до часу проголошеня проґрамы не було роздору?

Нѣ, роздоръ бувъ, такій самый, якъ нинѣ. И власне той роздоръ, зъ котрого черезъ несовѣстнôсть и брутальнôсть проводирôвъ москвофільскихъ не було выходу, а справа руска на тôмъ терпѣла, давъ причину посламъ-народовцямъ проголосити проґраму, около котрои Русины галицкй могли бы згорнути ся въ одну велику и могучу громаду. Проґраму тую всѣ щирй и розумнй Русины узнали за добру, — тожь о що йде? Нехай всѣ Русины пристають до неи и на еи основѣ дальше орґанізують ся и трудять ся для свого народу и своеи народности.

Дальше кажуть: „Коли-бъ не роздоръ, спôльный комітетъ бувъ бы выбравъ пословъ опозиційныхъ.“ На те мы скажемо насамперед, що комітетъ спôльный бувъ тымъ разомъ уже неможливый, бо москвофілы на всѣ добрй округи вже вôдъ пôвъ року по-за плечима народовцѣвъ напередъ поставили кандидатôвъ и форсували грôшми, а народовцѣ прецѣнь схотѣли бы були мати право бодай до половины добрыхъ округôвъ. По друге, коли бъ навѣть були выбранй до рады державнои москвофілы, то чи справдѣ бувъ-бы хто такій наивный думати, що они опинились бы въ опозиціи? Хто бувъ-бы пôйшовъ до опозиціи: чи гофратъ Ковальскій? чи п. Герасимовичь, котрый на два днѣ передъ выборами давъ декларацію, що на случай выбору буде йти солідарно зъ пп. Романчукомъ и Барвѣньскимъ? чи проф. Антоневичь, котрый бувъ правительственнымъ кандидатомъ въ Стрыю на посла до сойму, а аспіруючи на члена выдѣлу краевого — пôдписувавъ Поляновскому maczk-у kartofian-у? Та й коли москвофілы въ радѣ державнôй належали до опозиціи? Тажь навѣть въ часѣ найбôльшого невдоволеня въ краю за попереднои каденціи рады державнои пос. Ковальскій голосувавъ за фондомъ диспозиційнымъ для ґр. Таффого, мѣжь тымъ якъ о. Озаркевичь голосувавъ „противъ“, а декй другй послы т. зв. „митрополичй“ бодай усунулись вôдъ голосованя...

Якъ рѣчь певна, що жаденъ москвофілъ въ радѣ державнôй не належавъ бы до опозиціи, такъ само рѣчь певна, що не бувъ бы й жадавъ — якъ кажуть москвофільскй орґаны — усего, а не лишь того, що показує ся можливымъ до одержаня. Орґанамъ москвофільскимъ, котрй горлають: „чому послы не домагали ся, щобы всѣ ґімназія и семинарія учительскй у всхôднôй Галичинѣ були рускй?“ — мы вôдповѣмо запытаньемъ: „А чому-жь того нѣколи не жадали вашй послы, особливо тогдѣ, коли було ихъ 15 и здобули собѣ незвычайну ласку у централістичного правительства за голосованье за маєвыми законами, вôддавшими наше духовеньство пôдъ надзоръ ц. к. старостôвъ?“ А дальше спытаємо: „Чи выйшли вашй послы коли-небудь дальше поза жаданье одной ґімназіи и одной семинаріи учительскои?“ А теперѣшнй послы прецѣнь поставили жаданя де-що бôльшй. Зажадали и катедры исторіи рускои и обсады кôлькохъ катедръ правничихъ на университетѣ львôвскôмъ, и школы дѣвочои у Львовѣ, и кôлькохъ чотирокласовыхъ шкôлъ по мѣстахъ бôльшихъ, и референта для руского шкôльництва въ міністерствѣ...

Мы не хочемо бути адвокатомъ руского клюбу але скажемо лишь те, що если-бъ членами отсего клюбу були москвофілы, — то орґаны москвофільскй при поворотѣ ихъ зъ сесіи до краю кричали-бъ „осанна!“ — якъ за кождый разъ кричали свому гофратови Ковальскому за роботу мешну. Коли-жь они народовцѣ — то тй орґаны, розумѣєсь, кричать: „нѣчо не зробили!“ Мы на тôй тематъ „зробили чи не зробили“ скажемо свое слово на другій разъ, а теперь лише — на маленьку охолоду горячки редакторôвъ москвофільскихъ орґанôвъ пригадаємо имъ, що ихъ 15 пословъ въ золотыхъ часахъ не то по першôй сесіи, але по шестьлѣтнôй каденціи вертала зъ Вѣдня зъ порожными руками. И теперь, если рускимъ посламъ не удасть ся чого зробити, то не длятого, що они „народовцѣ“, але длятого, що они — взагалѣ Русины... Бачимо-жь, якъ вôдносить ся до нинѣшного нашого клюбу „коло польске“ — побачимо, якъ оно буде дальше, а вôдъ того буде зависѣти й поступованье руского клюбу.

Наконець що-до голошеня москвофільскими орґанами, мовь-бы въ краю стало гôрше — мы не розумѣємо, длячого бъ такъ мало бути. Прецѣнь же теперь, здаєсь намъ, Русинôвъ въ краю не переслѣдують тяжше, якъ уперед. Хиба, що пôдъ тымъ высказомъ „въ краю гôрше“ треба розумѣти, що „роботы менче“... Га, на те вже нѣ послы нѣ нѣхто не порадить! Орґанізуватись можемо, робити можемо и проґраму маємо таку, що зъ нею смѣло кождому противникови можемо глянути въ очи, — чому-жь бы не робити? чому-жь бы мало бути гôрше?

Засудженый ц. к. староста

тôлько — хорони Боже — не въ Галичинѣ, але въ Чехіи. Справа се досыть цѣкава, длятого подаємо ея до вѣдомости нашихъ читателѣвъ.

Сорокъ и одинъ вôйтôвъ повѣта велико-межерѣцкого въ Чехія внесли до міністерства справъ внутрѣшныхъ жалобу на тамошного ц. к. старосту, въ котрôй подали, що „староста Кароль Пшибиль на зборахъ урядовыхъ (Amistage) тяжко оскорбляе вôйтôвъ“, навели факты и просили, щобы міністерство якъ найскорше лиху зарадило.

Позаякъ на сю жалобу не приходила зъ міністерства нѣяка вôдповѣдь, то клюбъ молодо-ческій на засѣданю палаты пословъ рады державнои внѣсъ ажь двѣ интерпеляціи въ тôй справѣ.

Въ першôй интерпеляціи повторена жалоба внесена 41 вôйтами до міністерства на ц. к. старосту Пшибиля и тамъ рѣчь представлена въ такій способъ:

„Дня 6 мая 1891 р. на урядовôмъ зборѣ въ Великôмъ-Межерѣчу заявивъ ц. к. староста, що кожда громада мае до комісіи кваліфікаціи коней прислати вôйта, двохъ мужѣвъ довѣрія и писаря. На те вôйты замѣтили, що не потрѣбно бы высылати зъ кождои громады двохъ мужѣвъ довѣрія и писаря, бо декй громады не мають анѣ одного коня до класіфікаціи, отже-цѣлкомъ даремно будуть поносити кошти. При тôмъ вôйтъ Грубый зъ Высшого-Либохова покликавъ ся на дотычный припись закона и вôдчитавъ его по чески старостѣ. Староста сказавъ на те, що ческій перекладъ закона есть невѣрный. Тогдѣ Грубый поставивъ внесенье — удатись до ц. к. намѣстництва, щобъ оно пояснило, чи ческій перекладъ невѣрный. Староста тымъ розлютивъ ся, сказавъ Грубому: „Вы того не розумѣете!“ и загрозивъ, що выточить ему слѣдство дисциплінарне. Се выликало межи вôйтами велике огôрченье, вôйтъ зъ Великихъ-Ославичь и посолъ соймовый Иванъ Поспішиль попросивъ о слово и спокôйно сказавъ: „Пане старосто! Мы приходимо сюда на зборы урядовй не на те, щобы вы насъ ганьбили, але щобы поучитись и пояснити законы.“ На те обуреный староста загрозивъ и Поспішилеви поступованьемъ дисциплінарнымъ и заявивъ, що не позволить нѣкому вже бôльше говорити въ тôй справѣ. Потôмъ прийшла на порядокъ друга справа — додаткôвъ шкôльныхъ. А що и въ сій справѣ вôйты були инакшои гадки, нѣжь староста, то ôнъ знову загрозивъ слѣдствомъ дисциплінарнымъ, а замыкаючи засѣданье сказавъ: „Вôйты Грубый и Поспішиль були зухвалй и неотесанй. Я выпрошую собѣ таку зухвалôсть и неотесанôсть и знайду способы упертôсть ихъ зломити. Остерѣгаю передъ ними другихъ вôйтôвъ и удамъ ся до выдѣлу краевого, щобы ихъ въ порозумѣню зъ намѣстництвомъ скинувъ зъ вôйтôвства. Засѣданье замыкаю.“ На те встае Поспішиль и каже: „Пане старосто! кречно Васъ прошу слова *зухвалй* и *неотесанй* вôдкликати!“ Тогдѣ староста приступивъ быстро до него и сказавъ: „Що! Вы важите ся ще говорити? Засуджую Васъ на 50 зр. кары!“ А коли п. Поспішиль хотѣвъ щось на те замѣтити, староста поправивъ: „Коли Вамъ недогода, то даю Вамъ 100 зр.!“ и додавъ: „Скажу Васъ вôдпровадити и замкнути!“

„Въ подôбный способъ — сказано дальше въ жалобѣ и въ интерпеляціи — поступивъ староста зъ вôйтомъ Богачекомъ зъ Чернои въ цвѣтни с. р., заразъ по выборахъ до сойму. Богачекъ на замѣтъ старосты, що додаткôвъ шкôльныхъ ще не зôбравъ, вôдповѣвъ чемно, що залеглости походять зъ часу ще попередного вôйта и годѣ ему такъ скоро зôбрати. На те староста почавъ по простацки ему докоряти, грозивъ поступованьемъ дисциплінарнымъ, карою 50 зр., скиненьемъ зъ вôйтôвства и навѣть злаявъ его.

„Сего року той-же староста — наведено дальше — передъ выборами выточивъ слѣдство близько 40 вôйтамъ за те, що они якъ звычайно въ господахъ при склянцѣ пива говорили о кандидатахъ на пословъ до сойму и взагалѣ высказували, котрый кандидатъ найвôдповѣднѣйшій.

„На однôмъ зборѣ урядовôмъ — сказано дальше — була бесѣда о коштахъ на пôсланцѣвъ повѣтовыхъ. Поодинокй вôйты замѣтили, що пôсланцѣ повѣтовй непотрѣбнй, бо можна зносити ся почтою, на що-жь ще й того тягару на перетаженыхъ уже податками селянъ? На те староста страшно розлютивъ ся, загрозивъ всѣмъ вôйтамъ слѣдствами дисциплінарными, карами грошевыми и зложеньемъ зъ уряду.

„Взагалѣ — кôнчать интерпелянты — у ц. к. старосты зъ Великого-Межерѣча стало вже другою натурою грозити слѣдствами и скиданьемъ зъ вôйтôвства и, можна сказати, не мине анѣ одинъ зôбръ урядовый, щобы ôнъ не грозивъ, хочь до того не мае пôдставы. Зô всего наведеного выходить ясно, що той староста въ обходѣ зъ начальниками громадъ не держить ся тыхъ границь, якй ему приписує законъ зъ 20 цвѣтня 1854 ч. 96 В. з. д., ба навѣть далеко посунувъ ся по-за границѣ своеи власти урядовои, очевидячки противъ припису §. 12 б) згаданого закона.“

Друга интерпеляція клюбу ческого звучала:

„Вôйты повѣта велико-межерѣцкого внесли до міністерства жалобу на старосту Пшибиля. Староста, довѣдавшись о тôмъ, выславъ по цѣлôмъ повѣтѣ жандармôвъ и тй намовляли дотычныхъ вôйтôвъ, щобы вôдкликали свои пôдписы на жалобѣ. Одинъ же жандармъ зъ Великого-Битеша грозивъ навѣть вôйтамъ зъ Осовы, Битиска, Бжезокъ и Заблатя, що они будуть замкненй а пôсланець, що збиравъ пôдписы, дôстане що-найменче рôкъ криміналу.“

Коли такъ всѣ вôйты доходили справедливости черезъ жалобу до міністерства справъ внутрѣшныхъ и черезъ интерпеляціи своихъ пословъ — то кромѣ того названй „зухвалыма“ та „неотесаными“ и тымъ на чести оскорбленй вôйты пôзвали ц. к. старосту до суду.

Дня 24 н. ст. липня вôдбула ся въ судѣ повѣтовôмъ въ Иглавѣ розправа противъ ц. к. старосты Пшибиля обжалованого соймовымъ посломъ и вôйтомъ зъ Великихъ-Ославичь Поспішилемъ. Судъ признавъ ц. к. старосту Пшибиля виннымъ оскорбы чести посла и вôйта Поспішиля и засудивъ его на 10 зр. кары грошевои, взглядно на 48 годинъ арешту.

Подорожь Русинôвъ до Праги.

„Боянъ“ и прочй участники подорожи до Праги повернули вже сегодня въ ночи до краю дорогою на Вѣдень и Будапештъ. Вчера вечеромъ станули они въ Лавочнôмъ. Тутъ провôдникъ подорожи, голова „Бояна“ проф. Вол. Шухевичь попращавъ усѣхъ участникôвъ, высказуючи пересвѣдченье, що ся подорожь остане на завсѣгды въ милôй памяти кождого. Грôмкй оклики участникôвъ въ честь своего провôдника посвѣдчили загальне вдоволенье. Гадку всѣхъ высказавъ судья п. Титъ Реваковичь, складаючи щиру подяку п. В. Шухевичеви за его труды, котрымъ треба приписати славну удачу въ цѣлôй дорозѣ. При тôмъ п. Реваковичь высказавъ бажанье, щобы при найблизшôй нагодѣ устроено знову подôбну прогульку, а певно число участникôвъ буде о много бôльше. Новыми грôмкими окликами и оплесками одобрено сю гадку. Ôдтакъ выѣхали всѣ въ дальшу дорогу. Коли въ Лавочнôмъ було ще 110 особъ, до Львова на 1-у годину въ ночи прибуло 60, — решта розстала ся по дорозѣ.

Цѣла подорожь вôдбулась якъ найкрасше и найповажнѣйше безъ нѣякихъ пригодъ — вынявши хиба пригоду на комерсѣ у Вѣдни, де вѣденьскй москвофілы зъ „Буковины“ пôдъ проводомъ знаного крикуна Вл. Дудикевича выкликали, по своѣмъ звычаю, галабурду.

На комерсъ запросивъ комітетъ „Сѣчи“ гостей участникôвъ подорожи, дальше Русинôвъ проживаючихъ у Вѣдни и славяньскй товариства. Зъ початку все йшло складно. На комерсѣ пôдъ проводомъ „Сѣчовика“ Гриневецкого — насамперед самъ п. Гриневецкій повитавъ „Бояна“, потому другй Русины и Славяне, ажь наконець забравъ слово „ґаспадінъ“ Алексевичь, членъ гнѣзда москвовщины у Вѣдни — „Буковины“ — и почавъ въ мовѣ велико-рускôй [бо рôдна мова для него „хлопска“] плести небылицѣ. Провôдникъ комерсу п. Гриневецкій упоминавъ бесѣдника, щобы державъ свою бесѣду въ такихъ границяхъ, якъ другй, а коли се не помагало, а крôмъ того и всѣ патріоты рускй, якъ мужчины такъ и женщины були огôрченй и обуренй, що бесѣдникъ говорить не по свому, але по велико-руски [и то не добре, бо всѣ москвофілы галицкй не потрафлять говорити лѣпше, якъ салдатъ-урльопникъ не-Великороссъ] — п. Гриневецкій вôдобравъ ґ. Алексевичеви голосъ. Опôсля зголосивъ ся до слова ґ. Дудикевичь и почавъ дальше — тôлько о цѣлу октаву высше — вести — розумѣєсь, такожь по велико-руски — рѣчь почату Алексевичемъ, а горстка его поплечникôвъ почала гукати, якъ яка дичь лѣсова. Очевидно йшло имъ о те, щобы розбити комерсъ. Обуренье середъ цѣлои публики рускои запанувало ще бôльше, якъ пôдчасъ промовы першого москвофіла, — провôдникъ комерсу вôдобравъ Дудикевичеви голосъ. Горстка москвофілôвъ почала ревѣти... зробивъ ся хаосъ... Русины почали кричати: „Прочь галабурдники!“ Богато женщинъ и значна часть гостей, особливо чужихъ, побоюючись чого гôршого, и москвофілы выйшли зъ салѣ. Тогдѣ одинъ поважный Русинъ зô Львова промовивъ: „Не дивуйтесь, панове, бо навѣть такого свята, якъ ювілей Міклошича, не пошанувавъ той Дудикевичь, а мусѣвъ выкликати галабурду!“ На те заявивъ провôдникъ комерсу „Сѣчовикъ“ п. Гриневецкій: „Справдѣ нинѣ можу сказати, що мы „Сѣчовики“ встыдаємось, що увôйшли въ зносины зъ „Буковиною“, заявляю передъ всѣми Славянами, що сего жалуємо, и замыкаю комерсъ.“

Похибка була, що москвофілôвъ зъ „Буковины“ запрошено на комерсъ. Не прошено Полякôвъ — не треба було просити и москвофілôвъ зъ „Буковины“. Они-жь прецѣнь не признають уже себе за Русинôвъ, навѣть не говорять нашимъ рускимъ языкомъ, держать и маніфестують себе за народнôсть другу, нѣжь мы. И можна було прецѣнь сподѣвати ся, що они галабурду на комерсѣ выкличуть, — бо-жь занадто мусѣло уколоти ихъ таке славне приняте Русинôвъ мѣжь Чехами, такій тріюмфъ нашои пѣснѣ въ ческôмъ театрѣ...

———

Описъ подорожи „Бояна“ до Праги — якъ пише Hlas Naroda — выйде зъ друку памятною книжкою, котру зредаґують пп. Вол. Шухевичь и Франт. Ржегоржъ. Книжка буде выдана въ бôльшôмъ форматѣ и обôймати-ме подрôбный описъ гостины Русинôвъ въ Чехіи, илюстраціи мѣсцевостей, котрй Русины вôдвѣдали, якъ мѣста Кралевый-градець и Нехани-

чѣ, памятники погибшихъ воякôвъ рускихъ въ 1866 р. на боєвищахъ ческихъ, и богато павільонôвъ выставы. Потрѣбай кліше до выдання достатчать накладцѣ ческій Б. и И. Шимачеки, І. Отто, І. Віліменъ и Гинекъ. Дальше въ памятнôй тôй книжцѣ будуть поданій въ рускôмъ перекладѣ также голосы ческихъ дневникôвъ о гостинѣ Русинôвъ въ Чехіи и портреты всѣхъ тыхъ Чехôвъ, котрй гостямъ рускимъ заявили особливу прихильность и сердечность.

Промова льорда Сальсберіого.

Що року пôдъ конець сесіи парляментарнои выдае англійскій льордъ майоръ въ своѣй урядовôй палатѣ, въ Manson-house, бенкетъ, на котрôмъ выголошуєсь при тоастахъ політичнй промовы. Звычайно першй два тоасты, одинъ въ честь королевои а другій въ честь членôвъ правительства, выголошуе льордъ майоръ, а коли по тôмъ другôмъ тоастѣ пôднесесь окликъ въ честь президента міністрôвъ, то тогдѣ забирае голосъ англійскій премієръ и въ своѣй промовѣ зазначуе головнй черты внутрѣшнои політики Англіи и загальнои ситуаціи політичнои.

Сего року выпередали сей бенкетъ въ Manson-house важнй факты політичнй, въ котрыхъ безпосередна и майже головна участь припала Англіи, тожь весь свѣтъ політичный въ цѣкавостію выжидавъ промовы англійского премієра, льорда Сальсберіого. Послѣднй подѣѣ політичнй вказують на се, що Англія сталась мовь бы осередкомъ, довкола котрого они ґрупують ся, мовь бы язычкомъ ваги, котрый вказуе, на котру сторону переважить ся. Бо якъ звѣстно, ôдновa тридержавного союза довершилась мовь-бы при асистенціи Англіи, бо сего доказомъ гостина англійскои ескадры въ Рецѣ и Венеціи, — офіціяльна гостина цѣсаря Вільгельма въ Англіи а ôдтакъ гостина французкои ескадры при поворотѣ зъ Кронштадту въ Портсмесъ — все те ажь надто ярко зазначуе, що Англія сталась мовь бы мировымъ судьею въ драстичныхъ на будуче справахъ европейскои політики.

Льордъ Сальсбері успокоивъ політикôвъ въ ихъ сумнѣвахъ що-до тривкости европейского мира. По запевненю цѣсаря Вільгельма, що его змаганьемъ удержати миръ, — набирають слова Сальсберіого, що „онъ не знае періоды, въ котрôй бы було менше трудностей на поли заграничнои політики, якъ въ теперѣшнôй порѣ, и коли бы въ европейскôй політицѣ бувъ бôльшій супокôй, якъ теперь“ — тымъ бôльшои ваги, бо могло бы выдаватись, мовь бы кронштадскій демонстраціи грозили туй-туй заколотомъ загального мира. Що-до договорôвъ аліянсовыхъ на письмѣ, то остерѣгавъ льордъ Сальсбері тыхъ, котрй хотѣли бы до тыхъ аліянсôвъ, если они дѣйстно суть, прикладати надто велику вагу. „Єслы народы въ теперѣшнôй порѣ умовляють ся, то они роблять се лишь тому, що ихъ интересы сходять ся, а не тому, що они пôдписали якійсь кусень паперу.“ Рôвножь натякнувъ льордъ, що не треба такъ дуже вѣрити поголоскамъ о аліянсахъ и догорахъ.

Дуже цѣкаво заговоривъ Сальсбері о квестіи всхôднôй. „Квестія всхôдна — говоривъ льордъ — ще не порѣшена и въ тôмъ ся постôйна завада; але ото ростуть и крѣпшають двѣ народности, котрыхъ скорый розвитокъ дае намъ надѣю, що осередки цивілізаціи, якй тамъ вытворились, будуть мати вплывъ на порѣшенье орієнтальнои квестіи въ способъ єдино можливый и тревалый. Єгипетъ и Болгарія поступили незвычайно въ культурѣ та иншихъ елементахъ цивілізаційныхъ. Въ Єгиптѣ треба заслугу того приписати характерови володаря, котрый знав, якъ рѣдко, покористуватись вплывомъ, якій надае ему его вѣровсповѣданье и походженье. Що-до Болгаріи, то найбôльше зачудовуе поведенье и характеръ сего народу, хочь не треба забувати и на ролю тамошныхъ володарѣвъ та треба имъ ôддати признанье, котре належить ся ихъ высокôй штуцѣ політичнôй и ôдважному, постôйному сповнюваню обовязкôвъ. Болгарія, щобы такъ сказати, перескочила тй стадіи дитинячого вѣку, котрй мусять переходити народности въ гôршихъ обставинахъ. Она появилась передъ свѣтомъ узброєна вѣдомостями, досвѣдомъ и розвагою, прикметами, котрй лишь можуть дати довголѣтна исторія и довге истнованье. Въ характерѣ сего народу и въ его володарахъ, якихъ тамъ выбрано, бачимо найбôльшй ґарантіи, що квестія орієнтальна наконець порѣшить ся въ сей способъ, якъ того сподѣють ся тй, що высоко ставлять людске щастье, культуру и поступъ.“

О участи Англіи въ подѣяхъ заграничнои політики згадавъ Сальсбері, що Англіи зроблено проектъ, упорядкувати фінансовй клопоты Арґентины и помирити спорючй стороны въ Чілі, але Англія не хоче братись до того. Гостина нѣмецкого цѣсаря и его заявленя въ Guidhall могли чейже кождого пересвѣдчити о мирнôмъ успособленю. Въ заповѣдженôй гостинѣ французкои фльоты въ Портсмесъ бачить Англія нову надзвычайно цѣнну запоруку мира и приязни Франціи. Вкôнци пôднѣсъ льордъ, що „союзниками Англіи суть всѣ тй, що хотять удержати теперѣшный подѣлъ краѣвъ и заховати миръ“.

Промова льорда-премієра подѣлала дуже успокоюючо и мужѣ державнй можуть спокôйно перевести свою ôдпустку та не мають чого лякатись надто голосныхъ выстрѣлôвъ шампана и звукôвъ марсиліянки на бенкетахъ кронштадскихъ.

Справы краєвй.

[Комісія краєва для справъ рôльничихъ]

ôдбула дня 27 липня с. р. трете повне засѣданье пôдъ проводомъ кн. Ев. Сангушка. Въ нарадахъ брало участь 11 членôвъ крôмъ маршалка.

По полагодженю формальностей принято до вѣдомости и потверджено рефератъ п. Романовича, яко справоздавця постôйнои секціи комісіи, о еи дѣяльности ôдъ часу послѣдного повного еи засѣданя т. є. ôдъ дня 1 н. ст. цвѣтня с. р. Потôмъ п. Романовичъ, яко членъ комісіи рôльничои, реферувавъ внесеня що-до низшихъ школъ рôльничихъ и тымъ подôбныхъ. Внесеня тй умотивовано широкимъ меморіяломъ, котрый розôслано членамъ комісіи при запрошеню на се засѣданье. По довшôй дискусіи ухвалено одноголосно:

I. Комісія краєва для справъ рôльничихъ заведе на пôдставѣ §. 10 свого статута „спеціяльну комісію наукову“ на слѣдуючихъ основахъ: Задачею науковои комісіи єсть наглядати низшй школы рôльничй пôдъ взглядомъ дидактичнымъ и науковымъ и старатись о якъ найлѣпшій ихъ розвôй, поступъ и средства до того. Отже комісія мае подавати загальнй и подрôбнй плины науки, оцѣнювати скрипты въ тыхъ школахъ, старатись о добрй пôдручники, о доповненье науковыхъ зборокъ въ низшихъ школахъ рôльничихъ, давати указки, тематы на конференціи учителѣвъ тыхъ школъ, и т. п. Комісія наукова мае складатись зъ шести членôвъ, выбраныхъ краєвою комісіею для справъ рôльничихъ, — зъ нихъ два мусять бути членами комісіи для справъ рôльничихъ. Наукова комісія урядуе три роки. До деякихъ спеціяльныхъ справъ може комісія наукова покликувати фаховй особы, хочь и не-членôвъ. Предсѣдателемъ комісіи науковои єсть предсѣдатель секціи постôйнои комісіи краєвои для справъ рôльничихъ. За подорожи членôвъ въ по-за Львова, за літературнй працѣ и т. п. буде комісія платити. Засѣданя комісіи мають ôдбуватись два разы до року, крôмъ того, на выпадокъ потребы, можуть бути и надзвычайнй засѣданя.

II. Краєва комісія для справъ рôльничихъ предложить взесенье о скликуванье щорôчныхъ конференцій учителѣвъ низшихъ школъ рôльничихъ и учителѣвъ вандрôвныхъ. Въ конференціяхъ тыхъ будуть брати участь также управителѣ и учителѣ иншихъ фаховыхъ школъ, инспекторъ школъ рôльничихъ и ôдпоручникъ краєвои рады шкôльнои. Провôдъ вести буде членъ выдѣлу краєвого, референтъ справъ низшихъ школъ рôльничихъ. Тематы на конференціи установить постôйна секція краєвои комісіи для справъ рôльничихъ на внесенье комісіи науковои. Участникамъ конференціи зъ по-за Львова будуть платитись діеты и кошты подорожи.

Єсли бы вже сего року могла ôдбутись конференція, то вызначено на ню такй тематы: 1. Яка єсть задача и якій обсягъ елементарныхъ наукъ въ низшихъ школахъ рôльничихъ? [Референтъ п. Земляньскій зъ Ягольницѣ.] 2. Яка єсть задача шкôльного господарства и яка мае бути его орґанізація, щобы задачу свою сповняло? [Референтъ п. Струсевичь.] 3. Якй помѣченя пороблено що-до карности ученикôвъ низшихъ школъ рôльничихъ и якій єсть успѣхъ въ дисциплінарныхъ нормъ, що теперь обовязують? [Референтъ директоръ Свѣжавскій зъ Ягольницѣ.] 4. Переведенье лекціи на пробу на даный тематъ зъ спроваджеными на тую цѣль учениками школы паробкôвъ въ Дублянахъ. [П. Степекъ зъ Дублянъ.]

III. Краєва комісія для справъ рôльничихъ предложить выдѣлови краєвому внесенье о утвореньe посады краєвого учителя ветеринарія зъ платнею 1500 зр. и 500 зр. на ѣзду. Учитель сей мавъ бы учити ветеринарія въ низшихъ школахъ рôльничихъ, уряджувати курсы ветеринарія и удѣлювати своеи опінія выдѣлови краєвому.

IV. Краєва комісія для справъ рôльничихъ предложить выдѣлови краєвому внесенье о перемѣну низшои школы рôльничои въ Кобѣрницяхъ зъ двоклѣтнои на трилѣтну и о утвореньe сталои посады для наукъ елементарныхъ въ огородничôй школѣ въ Тарновѣ.

Ôдтакъ проф. Струсевичь предложивъ внесенье о заснованье новыхъ низшихъ школъ рôльничихъ. Зъ помежи кôлькохъ проектôвъ заложеня такихъ школъ вже довершенъ проектъ заложеня такои школы въ Угерску пôдъ Стрыемъ на грунтѣ, що даруванъ Жигмонтъ бар. Ромашканъ. Кошты заложеня сеи школы зъ интернатомъ на 30 ученикôвъ и власнымъ 30-морговымъ господарствомъ будуть выносити пôсля предложеныхъ плянôвъ кругло 35.000 зр. Покрыти ся мае ихъ въ части зъ фонду державного, а въ части зъ приватныхъ датковъ. Бар. Ромашканъ давъ на тую цѣль 1000 зр., стрыйска рада повѣтова 2.800 зр., а около 16.000 зр. мае покрыти фондъ краєвый. Школа мае вже надъ 12.000 зр. на удержанье, а взглядно на стіпендіи для ученикôвъ. Тй грошѣ бар. Ромашканъ, яко екзекуторъ завѣщаня бл. п. Гоша, призначивъ для школы въ Угерсу. До удержаня школы зобовязала ся и жидачѣвска рада повѣтова причинитись утвореньемъ однои стіпендіи въ сумѣ 150 зр. для ученикôвъ зъ повѣта жидачѣвского, а дрогобицка рада повѣтова утвореньемъ трехъ стіпендій по 80 зр. для ученикôвъ зъ еи повѣта.

Нова школа рôльнича мае повстати въ Коросні. До еи заложеня и удержаня обѣцяло мѣсто Коросно причинитись и грôшми (3.000 зр. на заложенье, а по 100 зр. рôчно на удержанье ученикôвъ черезъ 8 лѣтъ) и ôдданьемъ выарендованыхъ 54 морґôвъ грунту до ужитку. А що въ тôй школѣ мають учити такожь управы лену, щобы промыслъ ткацкій въ Коросні ще бôльше розвивъ ся, то натомѣсть вине ся школу управы лену въ Городку, бо школа тота не мае условій до розвою. Пôдъ тымъ лишь условіемъ рѣшало мѣсто Коросно дати грунтъ.

Дальше представивъ д-ръ Верещинскій справу интернату, котрый мае заложити ся въ краєвôй высшôй школѣ рôльничôй въ Дублянахъ и оповѣвъ, якій ладъ мавъ бы завестись въ тôмъ интернатѣ.

Вкôнци выбрано комісію науковy, зложену зъ шестьохъ членôвъ и ухвалено проґраму ужитя позичкового фонду, удѣленого ухвалою сойму въ мин. року.

Вѣденьска духовна семинарія.

III.

Рôкъ рôчно читаемо по часописяхъ просторй справозданя зъ житя и дѣяльности нашихъ академічныхъ товариствъ, а зъ нихъ выробляемо собѣ судъ: о скôлько дозрѣла академічна молодѣжь до роботы, пôзнаемо новй таланты, новй молодй силы, на котрй зъ часомъ прийде черга взяти керму справъ народныхъ въ свои руки. И хотяй декотрй зъ тыхъ товариствъ числять дуже мало членôвъ, та все-таки робота ихъ пôддае ся що року пôдъ осудъ Русинôвъ. Пôдъ тымъ взглядомъ усуненй ôдъ всякои контролѣ нашй духовнй семинаріи, куды входять дуже значнымъ числомъ люде такъ само молодй и горячй, якъ и на свѣтскй факультеты, люде, що въ будучôмъ житю мають найблизше зійти ся зъ народомъ. Таке усуненье ихъ ôдъ всякои контролѣ єсть рѣчею дуже шкôдливою и для Русинôвъ и для самыхъ молодыхъ людей помѣщеныхъ въ семинаріяхъ. Русины не мають тымъ способомъ нѣякихъ вѣстокъ про выхованье тои своеи молодежи, до чого прецѣнь мають повне право, а молодѣжь сама, помѣщена въ семинаріи, ледачѣе и видѣе чи то черезъ прикрй семинарскй ôдносины якъ й черезъ те, що нема кому поострити ихъ амбіціи, котра у молодыхъ людей грае велику ролю. Черезъ таке мовчанье про житье и рухъ питомцѣвъ въ семинаріи можна почути часто ôдъ свѣтскихъ людей неоправданый докôръ, котрымъ осуджують питомцѣвъ яко мертвоту, що, непригожа до роботы, спить по цѣлыхъ днях и ночахъ та выробляе собѣ „званіе“.

Я хочу своими замѣтками про житье питомцѣвъ вѣденьскои духовнои семинаріи за сѣмь послѣдныхъ лѣтъ зробити переломъ въ тôй справѣ, ôддати житье частины молодежи семинарскои пôдъ осудъ Русинôвъ, надѣючись, що за моимъ примѣромъ подасть хтось близшй вѣстки про житье питомцѣвъ львôвскои духовнои семинаріи, де неразъ (якъ прим. два роки тому пôдъ проводомъ питомця Ивана Гарматѣя) рухъ народный бувъ такъ красно розвитый, якъ того не стрѣчаемо и въ жаднôмъ свѣтскôмъ академічнôмъ товариствѣ. До своихъ замѣтокъ выкориставъ я записки читальнѣ питомцѣвъ-народовцѣвъ вѣденьскои духовнои семинаріи, за удѣленье котрыхъ складаю питомцямъ щиру подяку. Першй два лѣта не ôдзначують ся нѣчимъ особливымъ, однакъ я мѣщу ихъ длятого, що они суть початкомъ громадяньского житя питомцѣвъ, про котрый згадують записки.

Дня 1-го жовтня 1884 р. засновано читальню, до котрои приступило 21 питомцѣвъ, зъ тыхъ 4 зъ партіи „обединителѣвъ“. До читальнѣ належали слѣдуючй члены: Березовскій, Богачевскій, Горникевичь, Громницкій, Вацикъ, Заревичь, Добряньскій, Дудикъ, Фолисъ, Калужняцкій, Ковальскій, Кисѣлевскій, Курдидикъ, Любовичь, Моравскій, Пацановскій, Погорецкій, Пѣрогъ, Станичь, Рудницкій и Шмериковскій. Читальнею заряджувавъ пит. Бог. Богачевскій. На передплату часописей зложили питомцѣ 127 зр., зъ чого выдали 99 зр. и удержували зъ нихъ „Дѣло“ вразъ зъ „Бібліотекою найзнам. повѣстей“ „Кіевскую Старину“, „Проломъ“, „Зеркало“, „Батьковщину“, „Буковину“, „Зорю“, Kurjer Lwowski, Carricaturen, Ueber Land und Meer, N. Fr. Presse — загаломъ 13 часописей. Оставшихъ 28 зр. передано тов. Єронимови Моравскому, котрый завѣдувавъ читальнею въ роцѣ 1885/6.

Въ роцѣ 1885/6 подыбуємо вже въ читальни лише 14 членôвъ, и то самыхъ народовцѣвъ. Длячого ôдлучились ôдъ читальнѣ питомцѣ партіи „обединительнои“, о тôмъ записки не згадують. Членами читальнѣ були питомцѣ: Богачевскій, Борисъ, Весоловскій, Горнякъ, Громницкій, Дудикъ, Кисѣлевскій, Кондратскій, Мецциньскій, Моравскій, Пацановскій, Погорецкій, Рудницкій и Шмериковскій. Въ запискахъ писаныхъ пит. Моравскимъ подыбуємо лишь таку дописку: „Зъ кôнцемъ грудня 1885 р. читальня наша розбилась задля рôзныхъ непорозумѣнь на двѣ части. Роздоръ сей тревавъ мѣжь нами до кôнця марця 1886 р.“

На часописи зложили питомцѣ до часу розбитя читальнѣ 22 зр., а се зъ сумою оставшою зъ минувшого року становило 50 зр. Зъ того выдали питомцѣ 30 зр. и передплачували 10 часописей: „Дѣло“ зъ „Бібліотекою найзнам. повѣстей“, „Зеркало“ „Батьковщину“, „Буковину“, Kurjer Lwowski, N. Fr. Presse, Presse, Fliegende Blätter, Ueber Land und Meer, Wiener Carrikaturen. Прочихъ 20 зр. выслали питомцѣ черезъ редакцію „Дѣла“ до роздѣлу по 5 зр. на церковь при „Народнôмъ Домѣ“ на памятникъ Барвѣньского, на бѣдныхъ ученикôвъ акад. ґімназіи и на дѣвоче воспиталище въ Перемышли.

Зъ початкомъ цвѣтня 1886 р. злучили ся питомцѣ на-ново и ôддали дальшій провôдъ читальнѣ пит. Єр. Моравскому. За часъ ôдъ цвѣтня до липня выдали питомцѣ на часописи 28 зр. Якъ попередный, такъ и сей рôкъ не выказавъ цѣнного ôдчитового руху въ читальни.

Добрый початокъ зробила читальня питомцѣвъ въ грудни 1886 р. пôдъ проводомъ пит. Моравского, коли пит. Микола Гриньовскій пôднѣсъ гадку введеня живѣйшого житя мѣжь питомцями-народовцями. За средство до того подавъ пит. Гриньовскій ôдчиты, котрй бы ôдбували ся по можности найчастѣйше. Товаришѣ приняли сю гадку дуже радо и въ тôмъ роцѣ ôдбули ся въ питомецкôй читальни чотири ôдчиты. Пит. *Гриньовскій* читавъ 25 грудня 1886 р. розвѣдку літературну п. заг. „Котляревскій и Шашкевичь“, пит. *Ом. Весоловскій* дня 1 сѣчня 1887 р. критичный розбôръ повѣсти „Скошеный цвѣтъ“, пит. *Моравскій* 22 сѣчня „Про историчну засновy рôзницѣ мѣжь народомъ мало- и велико-рускимъ и короткій поглядъ на исторію Руси-Украины“, пит. *Евст. Шмериковскій* дня 10 цвѣтня „О релігійности въ творахъ Шевченка“. Шкода велика, що въ записках читальнѣ не поданый бодай короткій змѣстъ тыхъ ôдчитôвъ, через що — попри занотованю самого факту — годѣ менѣ говорити о ихъ стôйности.

До читальнѣ належало въ сѣмъ роцѣ 12 членôвъ самыхъ народовцѣвъ, а именно питомцѣ: Борисъ, Весоловскій, Горнякъ, Гриньовскій, Дудикъ, Кондратскій, Кузикъ, Мецциньскій, Моравскій, Погорецкій, Рудницкій и Шмериковскій. На часописи зложили питомцѣ 73 зр. и выдали ихъ на передплату: „Дѣла“, „Зорѣ“, „Батьковщины“, „Господаря и Промышленника“, „Пролома“, Kurjer-a Lw., Fl. Blätter, Ueber Land und Meer, Presse.

Зъ важнѣйшихъ ухвалъ питомцѣвъ треба пôднести одну, котрою зобовязавъ ся кождый членъ читальнѣ питомцѣвъ по высвяченю вписатись въ члены „Народнои Рады“.

Въ роцѣ 1887/88 зросло число членôвъ читальнѣ до 15. Належали до нея народовцѣ: Корн. Кузикъ, Ом. Весоловскій, Сим. Борисъ, Григ. Горнякъ, Мик. Гриньовскій, Богд. Домбчевскій, Юл. Дудикъ, Клим. Зленко, Василь Кондратскій, Левъ Левицкій, Теод. Лежогупскій, Петро Погорецкій, Ом. Мецциньскій и Ярославъ Янкевичь. Провôдъ читальнѣ ôддано тов. Кузикови.

Сходинъ товарискихъ, сполученыхъ зъ ôдчитами ôдбуло ся въ сѣмъ роцѣ всего двѣ, котрй выповнивъ пит. *Ом. Весоловскій* на дняхъ 21 и 29 падолиста ôдчитомъ своеи студіи „Дружина и еи ôдносины до князя и земщины до часу и въ часѣ удѣлôвъ“. Записки читальнѣ не подають змѣсту сихъ ôдчитôвъ, тожь и тутъ мушу обмежитись на самôмъ занотованю факту. Зменшенье числа ôдчитôвъ [въ порôвнаню зъ попереднымъ рокомъ] при збôльшеню числа членôвъ читальнѣ выдае ся менѣ рѣчею досыть невеселою. Вправдѣ немало причинивъ ся до такого застою въ роботѣ частый выѣздъ головы читальнѣ пит. Кузика зъ Вѣдня, однакъ и тутъ можна бы було лиху зарадити, коли бъ голова — нинѣ щирый робôтникъ коло народу — заявивъ бувъ трохи бôльше енерґіи; кождый провôдникъ читальнѣ по добрôмъ початку, зробленôмъ попередниками, не повиненъ занедбувати справы, а навпаки, старатись о ще красшій дальшій еи розвôй. Въ заслугу п. Кузика треба пôднести, що его заходамъ удалось заложити хоръ, зложеный зъ самыхъ народовцѣвъ, котрый спѣвавъ и въ церкви св. Варвары въ часѣ службъ и розвеселивъ не одну прикру хвилю житя питомцѣвъ на чужинѣ.

На часописи зложили питомцѣ въ сѣмъ роцѣ 90 зр., зъ котрыхъ удержували „Дѣло“, „Зорю“, „Червоную Русь“, Kurjer Lwowski, Fliegende Blätter, Presse, петербурску „Ниву“, Illustrirte Welt и Neue illustrirte Zeitung. Въ мѣсяци мартѣ 1888 р. рѣшили питомцѣ на внесенье пит. Кузика не передплачувати довше „Червоной Руси“ за понижаюче напастованье народовцѣвъ и ихъ орґану „Дѣла“ и выслали въ тôй справѣ до редакціи письмо, котре опôсля „Червоная Русь“ выпечатала, додавши свои замѣты, котрй нѣякъ не до лаця часописи, що мала претенсію уходити за орґанъ поважный.

Въ роцѣ 1888/89 число народовцѣвъ зменшило ся зъ 15 на 13, однакъ въ тôмъ роцѣ подыбуємо въ читальни ширшій рухъ ôдчитовый, нѣжь въ минувшôмъ. Головою читальнѣ ставъ пит. Ом. Весоловскій, а членами читальнѣ були пит. Ом. Мецциньскій, Сем. Борисъ, Адр. Добряньскій, Б. Домбчевскій, Мик. Гриньовскій, Клим. Зленко, Левъ Левицкій, Теодосій Лежогупскій, Вас. Кондратскій, Евиф. Роздôльскій, Григ. Горнякъ и Яр. Янкевичь. Одчитôвъ въ читальни держали товаришѣ пять, — про котрй такожь записки ширше не згадують, — а именно дня 8 грудня 1888 р. читавъ пит. *Домбчевскій* „Про гетьмана Хмельницкого“, дня 15 грудня пит. *Зленко* „Про чумацтво“, дня 7 сѣчня 1889 р. пит. *Горнякъ* розвѣдку „Россіянинъ о Малорусинахъ“ и на дняхъ 16 и 25 марта той-же товаришь свою працю п. заг. „Соціяльно політичнй сторонництва въ Нѣмеччинѣ“.

Сего року выслали питомцѣ-народовцѣ одну телеґраму до Львова на 25 лѣтный ювилей руского театру, другу въ день заложеня „Академічнои громады“ до Кракова. Заходомъ ихъ ôдправлено дня 29 падолиста 1888 р. поминальне богослуженье за бл. п. о. Стефана Качалу. На часописи выдала читальня 70 зр. и удержувала зъ того „Дѣло“, „Зеркало“, „Зорю“, „Правду“, Kurjer Lwowski, Fl. Blätter, Ueber Land und Meer и Presse.

(Дальше буде.)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Міністеръ Сапарій въ своѣй промовѣ заявивъ, що всѣ петиціи, внесенй до угорского парляменту противъ адміністраційнои реформы не мають великого значѣня, бо пôдписы замѣтно суть писанй однаковымъ почеркомъ. Ôдтакъ фактъ, що мимо найбôльшого змаганя опозиція не могла призбирати лишь кôлька тысячь пôдписôвъ, вказуе, що двѣ третины парляменту справедливо обороняють про-

ектъ и що народъ стоить за нимъ. Опозиція гадае, що въ наслѣдокъ реформы урядники адміністраційнй будуть мѣшати ся въ справы выборôвъ, але зъ другои стороны опозиція власне не звертае своеи уваги на тѣ постановы въ проектѣ, котрѣ прямо заказують урядникови мѣшатись до выборôвъ. Впрочѣмъ справа иде о те, чи проектъ стане закономъ незадовго, чи справа проволѣче ся, бо сама опозиція не вѣрить тому, щобы она мала силу спинити зовсѣмъ сю реформу. Міністеръ при тôй нагодѣ взывавъ опозицію залишити обструкційну методу тымъ бôльше, що опозиція привласнюе патріотизмъ собѣ выключно. Розумѣесь, опозиція хоче, щобы угорске правительство було крѣпке и выступало енергічно, але она власне ставляе до того найбôльшй перепоны. Зъ того не робивъ міністеръ опозиціи нѣякихъ закидôвъ, но заявивъ, що таке поступованье скрѣпляе интересы ворогôвъ Угорщины, котрѣ тымъ сценамъ приглядають ся въ великою утѣхою. Може при тôмъ горячôмъ настрою мои слова — кôнчивъ міністеръ — не найдуть ôдгомону мѣжь опозиціею, але и выробилось загальне пересвѣдченье, що опозиція пôдкопуе парляментаризмъ, найтвердшу основу угорскои конституціи.

——

Зъ демонстраційного приняти французскои ескадры въ Кронштадѣ пôдносять у вѣденьскихъ кругахъ политичныхъ головно два моменты: що царь особисто посѣтивъ французску фльоту, о чôмъ сумнѣвалися до послѣднои хвилѣ, и що царь дозволивъ пôдчасъ снѣданя на яхтѣ „Держава" ôдограти марсиліянку и выслухавъ еи стоячи. Єсли бы се було правда, що посѣщенье царемъ фльоты не було въ проґрамѣ и що царь зъ власнои иниціятивы рѣшивъ ся на се въ послѣднôй хвили, то певно, що надѣя на французско-россійскій союзъ збôльшилась бы значно. Köln. Ztg. робить примѣтку, що по ôдплывѣ французскои ескадры полиція россійска постараесь о се, щобы придушити ентузіязмъ до надто послѣдными часами въ Петербурзѣ популярнои марсиліянки.

Бенкеты въ честь французскихъ гостей дуже величавй. На пирѣ у царя, въ котрôмъ 160 особъ взяло участь, цѣла застава була зô золота. На пирѣ данôмъ мѣстомъ Петербургомъ, выголошено одушевляючй тоасты а музика на перемѣну грала то марсиліянку то россійскій гимнъ. Передъ кождымъ командантомъ корабля поставлено почетну чашу срѣбну, жертвовану мѣстомъ Петербургомъ.

Ескадра французка мае ôдплысти дня 5 серпня до Беркесундъ, щобы заосмотритись въ уголь, а офицерскій корпусъ поѣде до Москвы, зъ-вôдки поверне дня 7 серпня и тогдѣ ескадра ôдплыве въ гостины.

Россійскй ґазеты не умовкають въ своихъ замѣткахъ що-до политичного значѣня сеи гостины. Мѣжь иншимъ пише „Новое Время" такъ: „Гостину французскои фльоты въ Кронштадѣ не можна порôвнувати зъ повторяючими ся часто гостинами рôзныхъ фльотъ европейскихъ по заграничныхъ пристаняхъ. Впадае въ очи, що ескадру выслано до насъ зъ точно означеною місіею политичною, а именно, щобы дати новый доказъ горячого чувства, яке мае Франція для Россіи. Се признавъ отверто адміралъ Жерве а вкôнци се видно зô всѣхъ обставинъ при угощеню французскихъ морякôвъ. Нашй дорогй гостѣ прибули до насъ зъ місіею точно означеною, хочь безъ формального значѣня политичного. Адміралъ Жерве не есть надзвычайнымъ посломъ и не привѣзъ намъ нѣякихъ писемныхъ „документôвъ", але все таки всѣ розумѣють, що его роля далека есть ôдъ ролѣ звычайного команданта ескадры, що приплывае до пристаней заграничныхъ державъ. Вкôнци принятье не подае нѣякихъ сумнѣвôвъ и не може бути прирôвнане зъ прогулькою французскихъ або анґлійскихъ кораблѣвъ до береґôвъ анґлійскихъ."

——

Проґрама интернаціонального конґресу робôтникôвъ въ Брукселѣ, котрый ôдбуде ся 16 серпня с. р., есть така: конґресъ буде тревати тыждень а що дня буде по два засѣданя. Порядокъ дневный есть такій: 1. Законодательность для охороны робôтникôвъ. 2. Право коаліціи. 3. Становище супротивъ мілітаризму. 4. Квестія жидôвска (сю точку поставлено на выразне жаданье жидôвскихъ товариствъ робôтничихъ въ Америцѣ.) 5. Парляментаризмъ и загальне право голосованя. 6. Союзы соціялістôвъ зъ мѣщаньствомъ. 7. Усуненье роботы акордовои. 8. Мѣжнародне свято 1 мая. 9. Принятье загальнои назвы для всѣхъ робôтничихъ партій на свѣтѣ. 10. Квестія орґанізаціи. 11. Означенье порядку дневного на слѣдуючій конґресъ. — Рôвночасно зъ тымъ соціялістичнымъ конґресомъ ôдбудуть ся въ Брукселѣ ще три мѣжнароднй конференціи промысловыхъ робôтникôвъ, а то робôтникôвъ металю, дерева и ткацкихъ.

——

Міністеріяльна криза въ Голяндіи — якъ доносять зъ Амстердаму — наближае ся до розвязки. Новый складъ міністрôвъ буде ліберальный. Королева-реґентка опирае ся на радахъ van Tienhoven-a, бурмістра Амстердаму, ліберального члена першои палаты и давнѣйше запрязненого зъ королемъ. Крôмъ Тіенговена пытала королева о раду давного міністра Гемскерка. Чи Тіенговенъ, котрый въ имени королевои веде переговоры зъ ліберальнымъ сторонництвомъ, вôйде въ складъ нового кабінету, се ще доси не рѣшене. Загально гадають, що обôйме теку справъ внутрѣшныхъ або фінансôвъ, або може стане лишь довѣрочнымъ секретаремъ королевои. На кождый случай однако бурмістръ Амстердаму есть нинѣ першою особою политичною въ Голяндіи. Выборы до палаты вже покôнчили ся. Въ Альмельоо, де клерикальный кандидатъ зложивъ свôй мандатъ, щобы перепавшому при выборахъ проводиреви католицкого сторонництва Шепманови подати можность вôйти до палаты, выбрано его значною бôльшостію голосôвъ противъ ліберального кандидата. Взагалѣ побѣдили ліберали, бо въ палатѣ засѣдае теперь 53 ліберальныхъ, 2 радикальнй, 20 антиреволюційныхъ и 25 католицкихъ посолôвъ, або 55 антиклерикальныхъ противъ 45 клерикальныхъ.

НОВИНКИ.

— **Цѣсарь** надавъ намѣстникови ґр. Каз. Баденіому великій хрестъ Леопольда а маршалкови краевому кн. Евст. Сангушкови и презесови польского „кола" Апол. Яворскому, достоинство тайныхъ совѣтникôвъ.

— **Православный синодъ церковный** скликано, якъ доносять зъ Черновець на 30 н. ст. вересня. Синодъ ôдбуде ся въ Черновцяхъ а выборы до него ôдбувати ся будуть ôдъ 25 н. ст. серпня до 4 вересня.

— **Ôдъ Балигорода пишуть намъ**: Двѣнацять новыхъ урядôвъ податковыхъ намѣряе міністерство скарбу отворити въ Галичинѣ ôдъ 1 грудня 1891. На жаль, въ списѣ мѣсць, въ котрыхъ тѣ уряды мають бути отворенй, не знаходжу мѣсточка Балигорода. Фактъ той дуже прикро вражае всѣхъ доохрестныхъ мешканцѣвъ, бо отворенье уряду податкового въ Балигородѣ есть справою пекучою для тамошного населеня. Лѣскій повѣтъ, одинъ зъ найбôльшихъ въ Галичинѣ, и такъ недôбране мае мѣсце пробуваня властей, якъ жаденъ иншій. Лѣсько бо положене въ самôмъ кутѣ подовгасто розложеного того повѣта, такъ що подальшй села ôддаленй ôдъ староства и выдѣлу повѣтового до тринацять миль! Урядôвъ податковыхъ, котрѣ особливо потрѣбнй нашому бѣдному населеню, есть кôлька, але кутъ балигородскій зъ судомъ повѣтовымъ не посѣдае его, хочь якъ оно конечне. И такъ селяне зъ Ветлыня, Яворця, Лута, Бука, Смерека, Кальницъ и всѣхъ селъ мусять зъ податками и въ справахъ податковыхъ ити до Лѣська вôсѣмъ миль по найгôршихъ дорогахъ. Про нашъ бѣдный народъ всѣ забувають, а ôнъ самъ, здушеный, придавленый, голосу въ своѣй оборонѣ пôднести не вмѣе. Поручаю отже до розгляду обставины въ Балигородскôмъ а интеліґенціи тамошнôй поручаю, щобы упôмнулась за тою рѣчію, бо всюды буде, щô треба, а у насъ все зôстанесь по давному. Пукайте! — *В. Ф. В.*

— **Градъ навѣстивъ** 29 н. ст. липня знову деякй околицѣ галицкои Руси. Коло 4-ои годины по полудни надôйшла хмара надъ село Долиняны, повѣта рогатиньского. Зъ початку не выглядала она небезпечно. За якои пôвъ годины пустивъ ся дощь а по нѣмъ заразъ градъ величины волоского горѣха. Градъ бувъ такъ густый, що покрывъ вскорѣ землю грубою верствою и лежавъ до ночи. Богато дѣтей въ поли покалѣчивъ. На царинахъ величезнй шкоды. Крôмъ жита, котре въ бôльшôй части выжато, знищивъ градъ всѣ иншй засѣвы, ярину и садовину. — Того самого дня падавъ градъ и въ кôлькохъ селахъ бобрецкого повѣта. Зъ вôдтамъ пишуть намъ: „Дня 29 н. ст. липня градъ величины волоскихъ горѣхôвъ навѣстивъ села: Станькôвцѣ, Пôддниѣстряны, Руду, Городище королѣвске и т. д. — и зовсѣмъ знищивъ: часть житôвъ, всѣ пшеницѣ, ôвсы, ячмень, гречки, кукурузы бульбы и т. д. Люде прибитѣ тыми нещастями засмутились и нарѣкають на свою нещастну долю. Кобы дотычнй власти перевели ліквідацію школы и хоть податки намъ ôдписали!"

— **Торжественне закôнченье року шкôльного на львôвскôмъ университетѣ** ôдбулось вчера о 9 годинѣ передъ полуднемъ богослуженьемъ въ костелѣ св. Николая при участи професорôвъ въ тоґахъ, студентôвъ и нечисленно зôбранои публики.

— **Архикнязь Леопольдъ Сальваторъ** по дорозѣ до Станіслава зъ своею дівізіею артилеріи прибувъ дня 26 н. ст. липня до Галича, куды того-жь дня прибула и жена архикнязя Бланка. Высокихъ гостей повитали репрезентанты громады, духовеньство и представителѣ властей. Другого дня въ понедѣлокъ оглядали достойнй гостѣ мѣсточко и околицю, витанй щиро селянами, а по полудни ôдбули переѣздку човнами по Днѣстрѣ до Пѣтрича, зъ ôдки повернули до илюмінованого мѣста поѣздами. Вô второкъ рано ôдъѣхавъ архикнязь до Станіславова, а архикнягиня до Львова.

— **Міністеръ торговлѣ Марківъ Бакегемъ** приймавъ, будучи у Львовѣ, мѣжь иншими депутацію львôвскои комнати торговельнои. Провôдникъ депутаціи М. Ештайнъ въ своѣй промовѣ до міністра зложивъ ему подяку за удержанненье зелѣзницѣ Кароля-Людвика и за его змаганя завести новй тарифы на шляхахъ державныхъ зелѣзницъ. Въ ôдповѣди на се заявивъ міністеръ, що справа удержанненя зелѣзницѣ Кароля-Людвика прийде пôдъ нараду рады державнои въ найблизшôй сесіи осѣннôй; що кругъ дѣланя краевыхъ дирекцій руху буде розширеный и що бажаня Галичины що-до новыхъ тарифъ будуть по можности узглядненй. На просьбу Ештайна, щобы выбôръ делеґатôвъ до державнои рады зелѣзничои ôдбувавъ ся лише въ самôй Львôвскôй комнатѣ торговельнôй а не, якъ доси, въ сполученю зъ бродскою, сказавъ міністеръ, що такъ стане ся. Вкôнци въ справѣ бажаня ремѣсникôвъ галицкихъ, щобы установлено особну краеву комісію вôйскову для Галичины, котра бы заосмотрювала вôйско въ краю выключно краевыми выробами, заявивъ міністеръ, що возьме сю справу пôдъ розвагу. Въ поворотѣ до Вѣдня задержавъ ся міністеръ оденъ день въ Краковѣ, де комната торговельна дала въ его честь обѣдъ.

— **Про дефраудаціи въ буковиньскихъ урядахъ мытовыхъ** доносять зъ Черновець дальше: Вмотаного въ дефраудаційну аферу мытову и вже перше суспендованого инспектора податкового въ Сучавѣ, Шпендлінґа, увязнено. Слѣдство въ справѣ покривдженъ мыта недозволенымъ ввоженьемъ збôжа до Ґурагуморы провадженo въ порозумѣню зъ румуньскимъ граничнымъ урядомъ мытовымъ. Сконстатовано, що доси выкрыто шкоду въ мытѣ для скарбу державного понадъ міліонъ зр.

— **О. Александеръ Микита**, докторъ богословія и професоръ при унгварскôмъ богословскôмъ лицею выготовивъ, а церковно-літературный кружокъ семинаристôвъ въ Унгвари выдавъ „Руководство къ церковному тvпикону". Цѣна 2 зр. 20 кр., а складъ у префекта семинаріи Петра Гебея въ Унгварѣ.

— **Цѣкаве сростованье.** Одна американьска ґазета донесла була своимъ читателямъ вѣсть, що майоръ Джонъ Андерсонъ померъ, — але заразъ на другій день поправила ея въ ось якій способъ: „Вчерашну нашу сумну вѣсть о смерти майора Джона Андерсона простуемо нинѣ о тôлько, що майоръ Джонъ Андерсонъ не умеръ, але... оженивъ ся."

— **До вѣдомости дирекціи почтъ у Львовѣ.** Чимъ оправдае львôвска дирекція почтъ фактъ, що переказъ грошевый, наданый на почту въ Черхавѣ дня 20 липня а прийшовшій до Львова 21 липня, доручено адресатови въ одинацять днѣвъ пôзнѣйше, бо ажь 1 серпня? Адреса була выразно написана — але що выключно по руски, то се може причина такои неправильности? Гадаемо, що дирекція прийме сю згадку въ часописи за формальну жалобу, внесену на еи руки, и ôдповѣсть адресатови въ поданьемъ причины такихъ непорядкôвъ.

— **Велике обманьство** выкрыто въ Deutsche Bank въ Берлинѣ. Оденъ зъ урядникôвъ банковыхъ въ спôлцѣ зъ факторомъ біржевымъ (сензаломъ) фальшувавъ термінатки (Schlussbriefe) на великй сумы и на рахунокъ банку, такъ що банкъ теперь заанґажованый въ грѣ біржевôй на суму 5,720.000 зр. и буде мусѣвъ заплатити близько міліонъ марокъ діференціи.

— **Справу побитя берлиньчика Міллера ческимъ студентомъ Чижекомъ** на выставѣ въ Празѣ рѣшивъ высшій судъ краевый и ôдкинувъ жалобу неважности якъ Чижека такъ и Міллера, а затвердивъ засудъ І-ои инстанціи, зменшаючи лише кару грошеву наложену на Чижека зъ 150 зр. на 50 зр. Міллерови призначъ судъ 10 зр. за выдержаный бôль.

— **Скандалъ на дворѣ берлиньскôмъ** выкликала продажнôсть при роздѣлюваню ордерôвъ. Шефъ цѣсарского кабінету Манхе, перше Мозесъ, выхрещеный жидъ, провадивъ черезъ кôлька лѣтъ торговлю ордерами, титулами и рôзными ласками цѣсарскими. Справа выйшла на верхъ саме передъ выѣздомъ цѣсаря Вільгельма до Анґліи и ôнъ хотѣвъ ея затаити, однакожь се не удалось и цѣлый Берлинъ говорить нинѣ о тôмъ, що навѣть въ окруженю цѣсаря знаходять ся обманники. Въ справу сю вмотанй — крôмъ згаданого Манха — ще банкиръ Гайнаверъ рицарь ордеру „червоного орла", банкиръ-жидъ Лихманъ, совѣтникъ двору Люканусъ и ще якійсь фонъ Неенъ и Когенъ. Всѣхъ ихъ потягнено до одвѣчальности, а въ слѣдства выходить, що найбôльше користи приносили тымъ панамъ цѣсарскй уласкавленя лихварѣвъ и фальшивникôвъ. Манхе клавъ самъ на актахъ візу цѣсарску и ôдсылавъ ихъ міністрови справедливости. Такимъ чиномъ продавъ Манхе за три роки царюваня Вільгельма II ажь 40 уласкавлень. Люканусъ продававъ знову ордеры, титулы, дипльомы шляхотскй, привілеѣ и т. д. Розумѣе ся, що въ цѣлôй Нѣмеччинѣ выкликала ся справа велике обуренье.

— **На выставу до Праги** уряджують Поляки дальшй двѣ поѣздки, а то: техники вразъ зъ купцями и промысловцями выѣдуть 13 н. ст. серпня, а польскй „кружки артистично-літературнй" львôвске и краковске спôльно 14 н. ст. серпня.

— **Франція обнимае теперь одну малу спадщину територіальну.** Зъ Санъ Франціско доносять, що дня 15 червня померъ король Помаре V на Таґіті. На Помарѣ выгасъ рôдъ королѣвскій на Таґіті и сей островъ переходить на власнôсть Франціи. Таґіті есть найбôльшимъ островомъ мѣжь ґрупою островôвъ Товарискихъ, найскорше ôдкрытыхъ на Полудневôмъ мори. Зъ-разу було тамъ 100.000 мешканцѣвъ а теперь есть ихъ ледви 10.000. Зъ початкомъ сего столѣтя стали они христіянами. Въ 1829 р. старались французскй місіонарѣ укрѣпитись на Таґіті и выдерти вѣроисповѣдникôвъ анґлійскимъ методистамъ. За управы королевои Помары прийшло до борбы и прогнаня езуитôвъ. Се дало Франціи причину оповѣстити французскій протекторатъ надъ островомъ. За-для опору Анґліи не удалось вложити въ престола королевы Помары. Але все таки французскій протекторатъ перемѣнивъ ся въ постôйну управу. Теперѣшный король, котрый зачавъ правити по смерти своеи матери 1877 р., зрѣкъ ся въ 1880 р. своихъ правъ въ користь Франціи за певною платнею рôчною. Его сынъ кн. Ганоа дôставъ ôдъ Франціи 12 000 франкôвъ ôдправы. Але взагалѣ Франція не мае много користи зъ того острова и бôльше есть выдаткôвъ анѣжь приходу, бо торговля есть въ рукахъ нѣмецкихъ, анґлійскихъ и американьскихъ.

— **Чудотворный рабінъ.** Черновецка Gaz. Polska подае фактъ, котрый свѣдчить ясно о темнотѣ и фанатизмѣ масъ жидôвскихъ. Въ россійскôй Новоселици, пише Gaz. Polsk., мешкае одинъ хасидъ Шміль Райхманъ, чоловѣкъ заможный. Въ послѣднôмъ часѣ заслабъ на очи и помимо рады численныхъ лѣкарѣвъ, чувъ ся що разъ гôрше. Боячи ся, щобы цѣлкомъ не утратити зору, Райхманъ почавъ лѣчити ся у знахорôвъ, але и тѣ не богато помогли. Ажъ ту 22 н. ст. липня приѣзджае до Новоселицѣ поважный и вѣковый вже жидъ, котрый представивъ ся въ мѣсточку, яко чудотворный рабінъ, цадикъ, выдѣленый зъ глубокои Россіи. Той, довѣдавши ся о хоробѣ Райхмана, пôшовъ до него и обѣцявъ вылѣчити засумованого, не жадаючи навѣть нагороды. Очевидна рѣчь, що на предложенье цадика згодили ся всѣ зъ одушевленьемъ и заразъ приступили до лѣченя. Чудотворный лѣкарь добувъ зъ кишенѣ порожну торбу, казавъ хорому вложити въ ню 1200 зр. и повѣсивъ еи Райхманови на шию. Крôмъ того убравъ его въ „талесъ" (уживане хасидами при молитвѣ) и роздавивши дукатомъ пявку, посмарувавъ еи кровю хорй очи. Одтакъ приказавъ Райхманови, щобы 3 днѣ и 3 ночѣ сидѣвъ неподвижно, одѣтый въ повысшій способъ, а четвертого дня очи будуть цѣлкомъ здоровй. По тôй ординаціи выйшовъ чудотворный лѣкарь и небавкомъ выѣхавъ зъ мѣсточка. Райхманъ найсильнѣйше пересвѣдченый о чудотворности рабіна, пересидѣвъ означеный часъ, не змѣняючи мѣсця и не порушуючись. Але коли надôйшовъ четвертый день, не чувъ найменшои полекшѣ на очи. Здоймивъ зъ себе талесъ и перевѣшену черезъ плечѣ торбу, та зревідувавши еи, увидѣвъ зъ немалымъ страхомъ, що зъ 1200 зр., котрѣ тамъ вложивъ нема анѣ слѣду. Мантѣй вытягнувъ по просту грошѣ, перевѣшуючи торбу черезъ плечѣ Райхмана. Такй случаѣ частй а однакожь хасиды вѣрять слѣпо въ чудотворнôсть цадикôвъ.

Именеваня, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Цѣсарь именувавъ д-ра Станісл. Шляхтовского секретаремъ въ міністерствѣ скарбу.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На будову церкви въ Журовѣ** жертвували дальше Впов. Добродѣѣ ласкавй жертвы: о. Гарасевичъ ôдъ парохіянъ Журавенка 6 зр. 37½ кр.; о. Ганицкій зъ Новошинъ ôдъ парохіянъ 5 зр.; о. Андиковичъ ôдъ парохіянъ Любши 5 зр., о. Іосифъ Мартинецъ ôдъ Парохіянъ Перевôзця 5 зр., о. Иванъ Тамцюракъ ôдъ парохіянъ Пôбла и Сѣвка калускои 4 зр. 6 кр.; Урядъ парох. въ Боринячахъ ôдъ парохіянъ и ôдъ себе 4 зр.; о. Волод. Яновичъ ôдъ парохіянъ Луки 2 зр. а ôдъ парохіянъ Цвѣтовы 2 зр.; о. Тома Березовскій ôдъ парохіянъ Дубравки 3 зр 70 кр. (другій разъ) п. Іосифъ Кульчицкій зъ Будзанова 3 зр. (другій разъ); о. Іоанъ Ревакович ôдъ парохіянъ Волосянки 2 зр., о. Михаилъ Форисъ зъ соборного акафиста въ Пльсняхъ 1 зр. 50 кр.; о. Николай Рыбакъ зъ Шумлянъ 1 зр.; о. Иванъ Каратницкій ôдъ парохіянъ Солукова 60 кр.

Дякуючи Впов. ласкавымъ Добродѣямъ за ихъ щедрй жертвы, ôдзываю ся до всѣхъ щирыхъ Русинôвъ патріотôвъ любячихъ свôй святый обрядъ и свою народнôсть о ласкаву помôчь. За 73 лѣтъ не були въ силѣ нечисленнй а убогй Русины Журова побудувати собѣ своего дому Божого, а тымъ бôльше теперь, коли мають ставити въ сѣмъ роцѣ школу и мешканье для священика. Будова нашого дому Божого стрѣчае всякого рода ворогôвъ, котрѣ бы радй або зовсѣмъ не допустити до будовы, або на якійсь часъ еи здержати. А якъ найскорша будова церкви есть тутъ дуже потрѣбна. Всеч. и Впр. Ординаріятъ митрополичій, котрому добре вѣдомй мѣсцевй ôдносины, завôзвавъ въ „Вѣдомостяхъ архіепархіяльныхъ" до збираня складокъ. Пôдписаный заставъ парохію у великôмъ неладѣ. Навѣть мѣсце, де стояла стара церковь, запропащене, а теперь немало труду и кошту треба, заки мы набудемо ôдповѣдне мѣсце пôдъ нашу церковцю. Прошу въ имени всѣхъ парохіянъ Братôвъ въ Христѣ священикôвъ якъ и Впов. панôвъ богословôвъ — въ часѣ ферій при всякихъ нагодахъ — вѣнчаняхъ, забавахъ — заняти ся ласкаво складками, а Богъ заплатить Вамъ за Вашъ трудъ а Добродѣямъ за ихъ жертвы! — *Андрей Пеленьскій*, завѣдатель Журова (почта въ мѣсци).

Телеграмы „Дѣла".

Будапештъ 1 серпня. Ґазеты мадярскй доносять, що въ Празѣ не повиннй надѣятись гостины цѣсаря. — Ґр. Сапарій буде ôдповѣдати на интерпеляцію въ справѣ театру нѣмецкого.

Петербургъ 1 серпня. Адміралъ Жерве, пôднесши тоастъ въ честь россійскои арміи, сказавъ: „Желаю ѣй, щобы добула новыхъ лаврôвъ, коли Господь покличе еи до обороны ôтчины".

Лондонъ 1 серпня. Парляментъ закôнчить свои нарады 8 серпня.

Парижъ 1 серпня. Кн. Юревска-Долгоруковôй, морґанатичнôй женѣ Александра II, при ôдъѣздѣ зъ купелей въ Пльомбіеръ, зладжено величезнй оваціи. — Цѣсарь Домъ-Педро знову запавъ небезпечно на здоровлю въ купеляхъ въ Вічи.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. Читальня въ Космачи. Заплачено до кôнця вересня с. р. — **Впр. А. Дм. въ Оз.** Вчера 9 зр. одержали; разомъ зъ прислаными д. 20 цвѣтня 4 зр. 50 кр. заплачено до кôнця III-го кварталу, а не за цѣлый рôкъ. — **Вп. Км. въ Щ.р.** Заплачено до кôнця мая. — **Вп. Ив. Ян. въ Хох.** Сегодня выслано Вамъ книжочку Тарана. — **Вп. Д. Ван. въ Косм.** Грошѣ на руки позвôвъ баґательныхъ мы заразъ вчера доручили канцеляріи „Просвѣты".

ПОДЯКА.

Отворивши минувшого року торговлю рѣчей церковныхъ пôдъ фірмою Е. Левицкій и Ф. Перликъ въ Перемышли, прибувъ я сего року на ярмарокъ до Улашковецъ.

Ту зазнавъ я такъ много доказôвъ щирои зычливости зô стороны Всечестного Священьства епархіи Станіславôвскои, якъ не менше зô стороны Почтенныхъ Комітетôвъ и Братствъ церковныхъ та Честного Селяньства, що почуваю ся до милого обовязку бодай въ сей способъ прилюдно зложити мою найщиршу подяку за ласкавй взгляды; при-чôмъ заявляю, що буду старати ся и дальше добôрными товарами, дешевыми цѣнами и скорымъ полагодженьемъ служити Всечестному Духовеньству, Почтеннымъ Комітетамъ и Братствамъ церковнымъ.

Остаю зъ глубокимъ поважаньемъ

Е. Левицкій.

Oesterreichisch-ungarische Finanz-Rundschau.

Въ часѣ своего истнованя зъеднавъ собѣ „Австрійско-угорскій перегляд фінансовый“ широкій кругъ читателѣвъ за-для свого знаменитого справоздания про всякій подѣѣ на поли обороту грошми и ефектами зъ специяльнымъ увзгляднепьемъ паперôвъ на умѣщенье капіталôвъ. Єго девіза лишить ся та сама що передъ тымъ: безпарціяльность и обєктивность. Дотеперѣшный успѣхъ заохочує насъ остати вѣрными тôй проґрамѣ. Мы просимо всѣхъ, що интересують ся біржою, щобы пересвѣдчили ся о правдѣ сказаного тымъ, що зажадають примѣрникôвъ на показъ. Передплата поставлена, бо обчислена на ширшій кругъ, надзвычайно низька и коштує за 52 обємистыхъ чиселъ 1 зр. рôчно.

Адміністрація австр.-угор. перегляду фінансового
Wien, I., Wallnerstrasse 11.

Надôслане

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на І-ôмъ поверсѣ.

Спеціялістъ недугъ шкôрныхъ и венеричныхъ

Д-ръ Казимиръ Подлевскій

ôдбувши специяльні студія на клініках проф. Фурніеръ-Беснієръ въ Парижи, Лассара въ Берлинѣ и Копосія у Вѣдни, замешкавъ при ул. Собѣского ч. 10. (Дôмъ переходовый зъ ул. Валовои ч. 9)

Ординуе ôдъ 11 до 12 и ôдъ 3 до 5.

ОКУЛІСТЪ и ОПЕРАТОРЪ
школы вѣденьскои и берлиньскои

Д-ръ Д. Меллєръ

ординує ôдъ 9—12 и ôдъ 4—6 годины
ул. Ягайлоньска ч. 6.

Д-РА РОЗЫ
БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ

есть вже больше якъ ôдъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, ôдбиваня усуваюче и лагôдно розвôльняюче

средство домове

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бôльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну законно депоновану.

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.

Также можна купити:

Прагску універсальну масть домову

Она пôсля многихъ доcвѣдôвъ знаменито полагоджує чищенье, гранулицію и загоенье пораненыхъ мѣсць а крôмъ того дѣлае уємирюючо и розкладає бôль. 3700 14—50

Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бôльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.

Головный складъ

B. Fragner, Prag,
Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.
Розсылка почтова що дня.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ“
ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ, райсцайґи и т. и. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарація найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінцій адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“

Конкурсъ.

Выдѣлъ Руского товариства педаґоґічного у Львовѣ, улиця Орменьска ч. 27, розписує симъ на пôдставѣ статута, затвердженого намѣстництвомъ зъ дня 20 червня 1888 до числа 33.606, конкурсъ на принятье ученикôвъ до „Институту пôдъ покровомъ св. о. Николая“.

Приймати ся будуть ученики середныхъ шкôлъ, сыны членôвъ Руского товариства педаґоґічного. До подания долучити треба: 1) метрику хрещеня ученика; 2) свѣдоцтво шкôльне зъ послѣдныхъ двохъ курсôвъ; 3) декларацію що до мѣсячнои заплаты, котра выносить 20 зр., а може бути выимково знижено до сумы 15 зр. або замѣненою на віктуалы; але зниженье на 15 зр. мѣсячно мусить бути поперте дуже добрымъ свѣдоцтвомъ шкôльнымъ и 4) свѣдоцтвомъ убожества; 5) 1 зр. на выдатки кореспонденційнѣ; 6) хто не есть членомъ Руского товариства педаґоґічного 1 зр. на вписове и вкладку рôчну до того товариства.

Дальше подае выдѣлъ до вѣдомости, що всякій подания адресувати треба до выдѣлу Руского товариства педаґоґічного у Львовѣ ул. Орменьска ч. 27 на руки члена выдѣлу Костя Панькôвского. Подания, котрѣ не будуть докладно стилізованѣ, або не будуть обôймати всѣхъ симъ заявленьемъ обнятыхъ условій, лишать ся безъ ôдповѣди. Запытань або просьбы, подані въ справѣ принятя до Институту доособъ приватныхъ, або подания приватнѣ навѣть до членôвъ выдѣлу не увзгляднюють ся. Остаточна умова заключить ся по принятю кандидата а причинъ не принятя выдѣлъ не есть обовязаный подавати.

Въ складъ комітету, занимаючого ся веденьемъ дѣлъ Институту, входять: о. Алекс. Тороньскій яко голова, проф. Кость Лучаковскій яко директоръ науковый, д-ръ Антôнъ Хоминъ, яко дорадникъ лѣкарскій, д-ръ Стефанъ Федакъ яко дорадникъ правный, о. Иванъ Чапельскій яко духовникъ и Кость Паньковскій яко настоятель и секретарь комітету.

Институтъ дае своимъ выхованкамъ: а) помешканье, харчъ, опалъ, свѣтло, послугу; праніе за малою доплатою; б) доставляе имъ — о скôлько на се дозволять фонды — книжокъ и приборôвъ шкôльныхъ, в) управляе ихъ выхованьемъ, стараєсь о добре домашне и товариске поведенье; г) улекшує имъ науку шкôльну и нагляда ся пôдъ доглядомъ домашного сталого директора; д) доставляе выхованкамъ способности придбати ширшихъ вѣдомостей, теоретичныхъ и практичныхъ.

Часъ вносити подания о принятье вызначуєсь до дня 10 серпня 1891.

Женщина въ середнôмъ вѣку, гракча на фортепянѣ, шукае мѣсця. Способна до заряду дому, а особливо до совѣстного веденя дѣтей осиротѣлыхъ по матери. Близшу вѣдомôсть у о. Стефановича, катихита львôвскихъ учит. семинарій, пробуваючого теперь въ Кутахъ.

Змѣна льокалю.

Пôдписаный мае честь повѣдомити, що перенѣсъ свою робôтню кравецку зъ ул. Галицкои ч. 12 на ул. **Ягайлоньску ч. 8 въ партерѣ.** Другій головный входъ зъ ул. **Рейтана ч. 2.**

Дякуючи Впов. Родинцямъ за дотеперѣшнї вагляды и упрашаючи о нихъ на дальше, остаю въ глубокимъ поважаньемъ

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ
кравецъ мужескій

мешкае у Львовѣ ул. Ягайлоньска ч. 8 въ партерѣ; другій головный входъ зъ улицѣ Рейтана число 2. 3856

Бюро информаційне
СТАНІСЛАВА САТАЛЫ
Львôвъ, ул. Галицка ч. 15

може поручити кождого часу службу всякои катеґоріи, а именно: Учителѣвъ, Учительки, и Ґувернантки зъ кваліфікацією и музикою, Боны, Панны служачѣ, Льокаѣвъ, Економôвъ, Лѣсничихъ, Машиністôвъ, Кухарѣвъ, Огородникôвъ и у всѣхъ родахъ добôрну службу. Порученя полагоджуєсь сейчасъ. 4943 7—15 (Напресса Львôвъ).

ПОЛОТНА

ôдъ грубшихъ до найтоншихъ вебъ днимы, полотна парискої на лѣтнії одяги и ліберіи, ручники, хусточки до носа, полотна грубнії пôвъ-бѣленії — дреліхи, стирки, бѣлье столове у всякихъ розмѣрахъ и т. п. **Чисто льнянї** выробы ткацкі лишь въ добрôмъ родѣ поручає

ВОЛ. ҐОНЕТЪ

въ Корчинѣ коло Коросна. Ôдсылка совѣстна, ôдмѣнює ся або приймає ся назадъ все, що не подобало бы. Цѣнники и прôбки оплатно. — Адреса для певности въ языцѣ польскôмъ: **Wl. Gonet w Korczynie, p. Korczyna.**

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продає товариство Просвѣта по **1 зр.** замѣсть 3 зр.

Циркъ братôвъ Сідолі

Дирекція Цезаръ Сідолі

Шпитальна ул. ч. 3 (плацъ Голуховскихъ)

въ недѣлю 1-го серпня 1891 р.

2 великі представленя

о 4-ôй год. по полудни и о 8-ôй вечеромъ.

ЦѢНЫ МѢСЦЬ: Льожа для 4 особъ зр. 6. Паркетъ нумерованый: мѣсце сидяче зр. 1·20, I мѣсце 80 кр., II мѣсце 50 кр., ґалерія 30 кр. — войскові низше фельдфебля и дѣти по 10 лѣтъ платять: I. мѣсце 50 кр., II. 30 кр., ґалерія 20 кр.

Отворена каса ôдъ год. 11-ои до 1 ои и ôдъ 4-ои по полудни аж до представлення. — Білеты можна купувати вже нинѣ ôдъ год. 11-ои передъ полуднемъ.

Щоденно представленя.

Зъ высокимъ поважаньемъ
ЦЕЗАРЪ СІДОЛІ, директоръ.

(Напресса, Львôвъ.)

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

Найбôльшій по французки урядженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.

Сезонъ 1891.

Звѣстне найдешевше жерело закупна.

Найбôльшій складъ есть якъ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Ôддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гафтôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасаматеріи, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ приборôвъ кравецкихъ.

Ôддѣлъ II. Капелюхи дамскій, дѣвочій и дѣточій, выробы панчôшковій для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей зъ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, ґорсеты и запаски для дамъ и дѣтей.

Ôддѣлъ III. Краваты мужескій, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и манкеты, парасолѣ англійскій, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и англійскій рукавички.

Ôддѣлъ IV. Рукавички дамскій, шкôркові, даньскій, шведскій и англійскій, а также рукавички шовковій, вовняній и нитяній.

Ôддѣлъ V. Вахлярѣ чорнѣ и кольоровій набалѣ и вечеры та великій выбôръ японьскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ.

Ôддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.

Ôддѣлъ VII. Станики трикотовій и джерсей для дамъ по зр. 1·90, 2·50, 3·50 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку,

Ôддѣлъ VIII. Сподничка дѣточій, плащики, пальтотики и запаски,

Ôддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великій килимы, сальоновій ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки маттінґовій до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣннії, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.

Ôддѣлъ X. Ту суть портієры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Туніс по зр. 3·20, якôсть I-ша 3·75, Мароккo 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапецунтъ 6·75. Великій выбôръ тяжкихъ портієръ Кірманъ и дагестанскихъ та матерій на мебли.

Бѣлі ôдпасованії заслоны коронковії, цѣле окно 1·45, 1·75, 1·90, 2·50 до 50 зр.

Ôддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и высше. Комплетнії ґарнітуры ґобеліновій складаючі ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на столъ 9·50 до 30 зр. Всхôдній капы шкôрковії I якôсть 1·25, II 2·50, III 3·50.

Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ, коцы на лôжка и коцѣ. Стебнованії колдры вовнянії, ватовані, атласнѣ, шовкові и до прикрасы.

Замовленя зъ провінцій полагоджує ся якъ найсовѣстнѣйше. Образцѣ ôдсылає ся для выбору. Цѣнники даромъ и оплатно.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель E. M. ПЕРИФЕЛЬДЪ въ Вѣдни

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

и к. упрнв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ денном найточнѣйшомъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

$4\frac{1}{2}\%$ **листы ипотечнії**
5% **листы ипотечнії преміованії**
5% „ „ **безъ премій**
$4\frac{1}{2}\%$ **листы товариства кредитового земского**
$4\frac{1}{2}\%$ „ **Банку краевого**
$4\frac{1}{2}\%$ **позичку краеву галицку** 3483 130—?
4% **позичку пропінаційну галицку**
5% „ „ **буковиньску**
$4\frac{1}{2}\%$ **позичку угорскихъ зелѣзницъ державныхъ**
$4\frac{1}{2}\%$ „ **пропінаційну угорску**
4% **угорскій облігаціи индемнізаційнії**

а всѣ тѣ папери Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякії вылосованії а еще неплатнії мѣсцевії папери цѣнні, также зниженії купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевії лишь за ôдчисленьемъ справедливыхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вычерпали купоны, доставляє новії аркушѣ купонові, за зворотомъ коштôвъ, котрі самъ поносить.

Для церквей

КАДИЛО ЦЕРКОВНЕ

благовоннє

поручає

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

пачка $\frac{1}{4}$ фунта 50 кр.

Для церквей

КОСЫ зъ маркою **„КОСАРЪ“**
зъ англійскои срѣбно-сталѣ (Silver-Steel)

!!! розсылає выключный складъ фабричный для Австро-Угорщины !!!

Л. МІНЦЕРА въ Дрогобичи

(ГАЛИЧИНА.)

Тѣ косы ôдзначують ся **легкостію, подвôйнымъ гартомъ, остросѣчностію и суть майже не до зломаня.** Одно поклепанье выстає на довшій часъ. Навѣть безъ попередного клепаня надають ся до остреня. За одноразовымъ заправленьемъ (острымъ камѣньемъ) косять до 120 крокôвъ и найтвердшії травы гôрскії.

За доброту кождои косы приймає ся повну ґарантію.

Косы доставляє ся у формѣ краевôй и въ довготахъ довôльныхъ по цѣнахъ:

Довгота косы	62	65	70	75	80	85	90	cent.
Цѣна за штуку	1·—	1·05	1·10	1·20	1·30	1·40	1·50	зр.

Брусокъ 15 кр.

Высылка скора, лишь за готôвку або послѣплатою почтою або зелѣзницею; фрахтъ ôдъ одной косы выносить 2 до 3 кр. при ôдборѣ що найменше 10 штукъ.

Численнії посвѣдченя о добротѣ косъ долучає ся до пересылки.

Осторожно передъ обманьствомъ!!! Правдиві суть лишь косы зъ маркою „Косарь“ выбитою на ôдворотнôй сторонѣ пятки и спроваджені просто ôдъ фірмы. 3889 (9—?)

Л. Мінцеръ въ Дрогобичи (Галичина)

Господарѣ збираючі замовленя мають провізію

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Паперъ зъ фабр. Черлянскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 163. Львôвъ Понедѣлокъ 22 липня (3 серпня) 1891. Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и руских свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Библіотека найзнаменитших повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, в въ вôвторокъ и пятницю на переміну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 2; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Продаєсь на „ДѢЛО“ в [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible]

въ Австріи: [illegible] за границею:

на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.

на пôвъ року . . . . 9 зр. на пôвъ року . . . . 12 зр.

на чверть року . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр.

на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.

У Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.

на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція подъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламація неопечатані вôльні вôдъ порта.

Поединоке число коштує 5 кр. а. в.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одноѣ стрôчки петитовои въ рубр. „Надѣслане“ по 20 кр. а. в.

[illegible]

☞ Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій квартадъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо пашихъ Впов. Передплатниковъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты** и **залеглостей**.

Мілітарні наслѣдки ôдновленя тридержавного союза.

Дорого окупленый миръ Европы, величезні масы войска пôдчасъ спокою, страшні буджеты военні, щó пожирають бôльшу часть доходôвъ державныхъ, наводять неодного на думку: якъ довго такій невôдрадный станъ потреває?

По ôдновленю тридержавного союза констатують всѣ зъ вдоволеньемъ, що мара вôйны чей такъ скоро не появить ся, и радй бы бачити, щобы се довело до зменшеня буджетôвъ военныхъ, щобы той миръ не коштувавъ такъ дорого. Прерôзні радôстні гадки, высказані мѣродатными, высоко-поставлеными особами въ нагоды ôдновленя тридержавного союза, що миръ забезпеченый, мы скваппо нотували та вказували заразомъ, які ще крôмъ забезпеченя мира можуть выйти наслѣдки зъ ôдновленя союза. Зазначували мы неразъ, що, якъ зъ одной стороны чувство чоловѣка, що жие при кôнци XIX-го вѣку, обрушуєсь на думку о можливôй недалекôй великôй вôйнѣ, такъ зъ другои стороны нерадо бачить ôнъ такожь, що всякі культурні и економічні справы, въ виду справъ военныхъ, сходять на другій планъ и що найбôльша вага кладесь на розвôй мілітаризму. Въ розвою тôмъ добачує кожда держава свою силу та свою цѣль и длятого подає своимъ пôдданымъ такій миръ, що ôдъ него оподаткованымъ ажъ въ очехъ темнѣє. Щобы ôдъ вôйны и такъ дорогого мира увôльнити народы Европы, невоєнно настроені політики проєктують неразъ интернаціональні дипльоматичні конґресы, що мали-бъ полагоджувати всякі споры межи державами, — але тї проєкты поки що суть гласомъ „во пустыни“, а державы дальше зброять ся и зброять ся.

Такъ и теперь тридержавный союзъ не доведе до бажаного розброєня, до зменшеня выдаткôвъ на вôйско. Зô всѣхъ державъ лишь одна Италія, спонукана лихимъ фінансовымъ станомъ, хоче а радше мусить зменшити выдатки на вôйско; прочі жь державы стремлять на-взаводы, щобъ дорôвнати въ силѣ военнôй одна другôй. Про тї сподѣвані полекшѣ по ôдновленю тридержавного союза, про тї способы удержаня дорогого мира, словомъ, про мілітарні наслѣдки ôдновленого союза пише — очевидно фаховый чоловѣкъ въ монахійскôй Allgemeine Zeitung ось-якъ:

„Тридержавный союзъ обôймає 50 міліонôвъ населеня Нѣмеччины, 40 міліонôвъ Австріи, а 34 міліонôвъ Италіи, отже разомъ 124 міліонôвъ людей, котрыхъ лучить ôнъ на дальшихъ шѣсть лѣтъ разомъ въ одну силу для обороны противъ усякихъ нападôвъ сусѣдныхъ державъ. Розходить ся теперь о се, чи сей шестилѣтный миръ може довести до роззброєня, чи навпаки доведе до поспѣшного скрѣплюваня военнои силы? — чи по шести лѣтахъ сила военна буде подвôйно такъ велика, якъ теперь, чи може державы не такъ поквапно будуть старати ся зброитись?

На такі пытаня тяжко рѣшучо ôдповѣсти, бо будучности ôгадати не можна, але по всѣхъ тыхъ обявахъ на поли мілітаризму, які бачимо въ державахъ, можна догадуватись, на що заносить ся, и які наслѣдки буде мати ôдновленый союзъ тридержавный. Такъ возьмѣмъ впередъ державы, що належать до союза, а потôмъ ворожі таборы, Россію и Францію, що не належать до союза и розглянемо ся: де до чого йде?

Недавный выступъ италійского міністра вôйны въ палатѣ депутованыхъ вказує на те, що Италія, поминувши заведенье нового узброєня своеи арміи, задумує завести небавомъ систему ощадности въ военнôмъ буджетѣ. Етатъ офіцерôвъ и урядниковъ вôйсковыхъ має зменшити ся о 702 особы. Такъ само задумує она зменшити пôдчасъ мира етатъ коней при польныхъ батеріяхъ. Вояковъ мають пускати на кôлька мѣсяцѣвъ передъ окôнченьемъ трилѣтнои службы; велика часть капітанôвъ при инфантеріи не буде мати вже коней; при технічныхъ институтахъ артилеріи заведесь ощадность; офіцирамъ, командованымъ до вôйсковыхъ заведенъ научовыхъ, ôдберуть дотеперѣшні додатки до платнѣ, а ґенераламъ ихъ додатки службові, — и т. д. Се, очевидно, буде мати умный вплывъ на силу военну Италіи, але Италія мусить щадити за-для лихихъ фінансôвъ, а Нѣмеччина и Австрія не можуть ей спонукувати до дорôвнаня ихъ силѣ. Тї обѣ державы мусять вдоволитись тымъ, що Италія въ двохъ лѣтахъ має завести нове узброєнье репетієровымъ карабіномъ, а на бôльше, якъ міліонъ карабінôвъ, она мусить вже и такъ богато выдати. Має она ще побудувати крѣпости для замкненя Альпъ, але о богато великихъ крѣпостей, де бы масы войска боронились, она не може старатись и не повинна, бо се забирає силы арміи, котра передовсѣмъ рѣшає битву у вôльнôмъ поли. Тому можна сподѣватись, що систему укрѣплюваня сушѣ и моря, италійскі круги военні поставлять на другій планъ, а звернуть бôльшу увагу на польну армію.

Австрія, якъ видко, хоче дальше розвивати свою систему военну: хоче пôдвысшити станъ военный пôдчасъ мира ôдповѣдно до збôльшеня населеня; хоче вытворити лѣпшій корпусъ старшихъ пôдофіцирôвъ; усунути деякі орґанізаційні хибы и перевести дальше укрѣпленье Галичины, може лише не въ такъ скорôмъ часѣ. Особливо розходить ся Австріи о будову новыхъ лінії стратеґічныхъ черезъ Карпаты, якъ н. пр. лініи Сяготъ-Станиславôвъ, Сяготъ-Сучава и Тернопôль-Галичъ, и думає взятись до нихъ енерґічно, щобы на случай вôйны мати певный и скорый примаршъ угорского и австрійского войска, тымъ бôльше, що Россія въ послѣднихъ часахъ якъ-разъ о такі стратеґічні лінія дуже дбає. Австрія хоче не лишь удержати въ ôдповѣднôмъ станѣ обѣ крѣпости галицкі — въ Краковѣ и Перемышли, але и по выбудовѣ стратеґічныхъ лінії заложить на нихъ крѣпости для замкненя и убезпеченя проґалинъ гôрскихъ въ Карпатахъ. Лише по замкненю тыхъ проґалинъ може австрійско-угорска армія безъ боязни передъ несподѣванымъ нападомъ ворога розвинутись свобôдно у пôвнôчного пôдгôжя Карпатъ. Чи Австрія задумує узброити инакше кавалерію [н. пр. завести знову копія], не знати, але сподѣватись сего можна. За те рѣчь певна, що о розвôй маринарки мусить дбати ôдповѣдно до поступу въ узброєню фльоты, заведеного прочими союзными державами.

Нѣмеччина задумує очевидячки завести дволѣтну службу вôйскову. Вже й вôйсковый „Militär Wochenblatt“ судить сю справу въ становиска прихильнѣйшого, нѣжь передъ рокомъ. Однакожь се ще пытанье, чи парляментъ згодить ся на те, бо по заведеню дволѣтнои службы треба якоись компенсаты, — треба буде збôльшити станъ вôйска и вcсувати стôлько кадръ пôдчасъ мира [для доставы вôйска у вôйнѣ], кôлько есть ихъ у Франціи — а зъ того выйде бôльша и дорожша адміністрація. Якъ се впрочôмъ уложить ся, ще не знати. Але можна сподѣватись збôльшеня пѣшои артилеріи, котрои для будучои вôйны було бы за мало, а се збôльшенье, звѣстно, вымагає великихъ коштôвъ. Нѣмеччина мусить теперь мати цѣль: помалу и зъ огляду на фінансову силу краю пôдносити орґанізацію вôйска на тыхъ поляхъ на котрыхъ ей очевидячки перевысшають Франція и Россія.

Франція, противна союзови, задумує усунути деякі крѣпости именно на пôвнôчнôй границы, бо крѣпости не мають нинѣ для Франціи вартости. Лише крѣпость париску постановила рада военна розширити. Въ устрою вôйска пôдчасъ мира не заносить ся на жадні змѣны, хиба на деякі незначні збôльшеня крѣпостнои артилеріи, заосмотренье капітанôвъ кôньми и т. п. Фльоты не думає Франція збôльшати, але має побудувати важні стратеґічні лініи. Мабуть, за прикладомъ Россіи, заведе французке міністерство вôйны великі осѣнні маневры, и то вже ôдъ сеи осени. Єсть въ планѣ позаокомити добре 18 полкôвъ пѣхоты, щó стоять на всхôднôй границы Франціи, зъ тереномъ, для нихъ призначенымъ, и зô всѣми ôдносинами тыхъ околицъ. Нема пôдставы сумнѣвати ся, що пробы мобілізаціи будуть тамъ ôдбуватись и на будуче. Словомъ, Франція зовсѣмъ не думає о розаброєню а противно, буде старатись усѣ орґанізаційні хибы усунути и дôйти до якъ найбôльшои силы.

Россія має двѣ великі военно-політичні цѣли: по перше, она стараєсь разомъ зъ Францією не допустити до переваги силы тридержавного союза въ Европѣ, а евентуально военною акцією зломити сю силу, а по друге, Россія демаскує — якъ казавъ Бісмаркъ — свои батеріи и задумує несподѣвано кинутись на Царгородъ и въ сей сильнои позиціи позбути ся всѣхъ державъ, що пôдписали берлиньскій трактатъ. Але осягненье тыхъ двохъ цѣлей есть такъ різиковне, що Россія може ажь тогдѣ ôдважитись на таке дѣло, коли справдѣ разомъ зъ Францією буде бодай що-до числа мати перевагу надъ военною силою тридержавного союза и коли ихъ силы будуть могли разомъ скоро злучитись. О таку перевагу має Россія старати ся въ найблизшихъ лѣтахъ. Вже теперь мають майже всѣ корпусы пôдчасъ мира резерву пѣхоты и артилеріи. Резервові баталіоны инфантеріи сполучено въ полки, а недавні въ военнôмъ одескôмъ окрузѣ маневры дівізій резервы всѣхъ оружій вказують на те, якъ Россія дбає о выобразуванье резервы. Цѣль очевидна: вже пôдчасъ мира стараєсь она о вправу резервы, щобъ евентуально добре скрѣпити нима вôйско лінійне. Россія має вже теперь 89 резервовыхъ баталіонôвъ пѣхоты, котрі въ части складають резервові полки по два баталіоны. Дальше двацять оденъ резервовыхъ баталіонôвъ пѣхоты перемѣнено теперь на крѣпостні баталіоны пѣхоты, такъ само, якъ се зроблено и въ Франціи. Россія стремить до численного збôльшеня вôйска, именно резервы, и продовжає будовы новыхъ крѣпостей въ захôднôй части на лініи ôдъ Ивангорода надъ Вислою до Ковна надъ Нѣмномъ. Особливо ходить ѣй о будову крѣпостей на важныхъ позиціяхъ надъ Бугомъ и Нарвою коло Зеґже, Пултуска, Остроленки, Оссовця и Ґоньондза, а въ области Припетѣ въ Луцку, Дубнѣ и Ровнѣ, та о лінію зелѣзницу Минскъ взглядно Гомель-Луниничь-Ровно.

Зъ того отже видко, що Россія и Франція старають ся о скрѣпленье границь, о скору подôбну мобілізацію войска, яку выпробовано въ Австріи та Нѣмеччинѣ, и о стратеґічні лінія зелѣзничі. Якъ скоро будуть ôдбуватись тї роботы, годѣ передвидѣти, але що розаброєня сподѣватись годѣ, се выходить уже зъ наведеныхъ обявôвъ въ державахъ.

Положенье державъ, що належать до союза, есть о тôлько щасливе, що легко можуть не допустити до сполученя Россіи зъ Францією. Въ тôмъ лежить, якъ можна сподѣватись, запорука мира на дальшихъ шѣсть лѣтъ. Але зъ другои стороны видко, що ситуація военно-політична остаєсь тая сама, и що тридержавный союзъ мусить все собѣ пригадувати латиньску пословицю: Si vis pacem, para bellum!..

О руску школу въ Чернôвцяхъ.

Вô второкъ дня 2 (14) липня с. р. предложивъ радный п. Исидоръ Винницкій черновецкôй радѣ громадскôй слѣдуючу петицію тов. „Руска Школа“ въ Чернôвцяхъ пôдписаву всѣми виднѣйшими Русинами черновецкими, зъ просьбою о чимъ скорше й прихильне рѣшенье:

Зъ практичнои школы.

Написавъ *Стефанъ 5-ка.*

I.

— Якъ прийдешь ще разъ на свѣтъ, чоловѣче грѣшный, то приходи тôлько въ шкôрѣ нашого Іойлика и Мошка Талана або начальника Блощицѣ! — говорили собѣ въ нашôмъ селѣ бôдні мужики, котрымъ пресвѣтный Цуценька разъ-у-разъ вынимавъ ôкна за рôзну драчку шарваркову. — Имъ усяка бѣда помагає, а той доробкевичь жидокъ зъ Парижа наче завзявъ ся на нашу нуждену Галичину и хоче намъ такихъ Талапôвъ нагнати зъ цѣлого свѣта...

— Пождѣть якійсь часъ, а гадку свою змѣните — мовлявъ на се Павло Вôснякъ. — На блюдолизôвъ такожь помôръ заходить! Той великаньскій вужь, щó людей душить, стає не страшный, коли нажре ся..

— Нашихъ галапасниковъ мабуть уже й сыра земля не нагодує... всего имъ за мало... Друть на всѣ боки и посмѣшкують ся, коли чоловѣкъ часомъ застогне въ ихъ кôгтяхъ...

— Букомъ того хто не боронить свого! Наша рѣчь боронити своихъ правъ, уймати ся за правдою, — кôнчивъ Павло Вôснякъ. — Хто рôлю справляє, може надѣятись зъ неи плодôвъ, Господь такому допоможе...

Павло Вôснякъ славе въ нашôмъ селѣ въ честности, зъ давенъ-давна вѣвъ борбу зъ кровопийцами-пявками, ажь нашу громаду таки разъ поставивъ на ноги. Якъ уже на що завозьме ся, такъ не попустить, гинь, — поки не переконає всѣхъ, що не меле языкомъ, якъ песъ хвостомъ, або якъ неодинъ кандидатъ на посла обѣцянками... Найлѣпше-жь заявивъ свою постôйнôсть характеру въ борбѣ зъ нашимъ напастникомъ громадскимъ Блощицею и его двома учителями — Талапами, зъ котрыхъ одинъ Іойликъ бувъ писаремъ и арендаремъ, а другій Мошко посесоромъ дôбръ князѣвскихъ. Зъ Климомъ Блощицею и тыми двома кошириками и мізераками барона Гірша остававъ у вѣчнôй суперечцѣ. Се „трôйло“ зъ ненаситнымъ вантюхомъ верховодило въ нашôй громадѣ, а людей всѣхъ омотало панщиною такъ, що нѣ въ задъ, нѣ въ передъ. Самъ Павло тôлько дыхтѣвъ пôдъ гнетомъ автономічнои власти, але не дававъ ся. Павло мавъ твердую руску натуру: терпѣвъ докоры й пакости своихъ противниковъ, але ôдъѣдавъ ся зъ цѣлои силы и своє голосивъ: що Блощицю и обохъ Талапôвъ мусить зъ рады громадскои выкинути, хочь-бы прийшлось ему день и нôчь держати у себе Цуценьку на „здекуціи“..

Дѣло було дуже трудне, бо Блощиця кланявъ ся Талапамъ, мавъ велику ласку якъ у Іойлика такъ и у Мошка, а оба Талапы гостили у себе дуже часто всю бранжу сурдутову зъ повѣта сабашовою рыбою и поили ей пивомъ зъ свого бровару. Они переводили всякі выборы по воли маршалка повѣтового, а яко колишні цирулики зъ професіи знали дуже добре, зъ якои жилы хлопскои треба було пустити найбôльше крови, якій зубъ здоровый вырвати, щобы коли не збôрала котрого охота на сабашовый „кіґель“, якъ не буде мати чимъ закусити вонючу брагу...

II.

Такъ нашъ Климъ Блощиця набравъ значѣня черезъ Талапôвъ. При всякихъ выборахъ до сойму и до рады державнои уганявъ по мѣстѣ зъ сторожами мѣскими, гацмоливъ кождого брата-мужика публично на ринку, выбивавъ зубы кождому и посочивъ его, коли не голосувавъ за кандидатомъ Талапôвъ. То бувъ дѣйстный помагачь цируликôвъ и за росказомъ Талапôвъ ôнъ бувъ бы стягнувъ шкôру не то изъ здохлои шкапы, але и зъ своеи матери.

За такі „патріотичні“ подвиги ôнъ цѣлувавъ ся зъ выбранымъ посломъ, ишовъ разомъ зъ нимъ изъ салѣ выборчои черезъ мѣсто до кантины запивати выборы, забиравъ ножѣ, вилки и склянки зъ хрунячого пиру на свою телѣгу и привозивъ въ тôмъ дни благодать Божу до дому. Се не було злодѣйство, сохрани Боже, тôлько — обрывки за аґітацію.

При послѣдныхъ выборахъ, правда, шинкарь обрушивъ ся на Блощицю, вытягнувши ему кôлька склянокъ зъ выборчои торбы, на котрôй видиѣло ся заплѣснѣле знамя вôйтôвскои достойности, и наробивъ крику. Але якъ-разъ на те надôйшовъ выбраный посолъ и вмѣшавъ ся въ дѣло, шепнувши жидищеви на ухо:

— Мовчи! Продавъ-есь скисле пиво, затхле мясо, а до склянокъ тобѣ зась!

Потôмъ звернувъ ся панъ посолъ до пôдохоченыхъ выборцѣвъ — „высокодостойныхъ панôвъ начальникôвъ, секретарѣвъ и радныхъ славетныхъ“ — зъ краснорѣчивою бесѣдою на тему: якъ „нарôдъ приходить уже до самопознаня“, якъ „умѣє вже хôснувати зъ автономіи и конституціи“, якъ „всѣ честні выборцѣ держались неустрашимо“ — и пôднѣсъ чарку за здоровлье „перлы межи выборцями“ — Клима Блощицѣ.

„Многая лѣта! — заревѣли выборцѣ голосомъ тѣчнѣ вовчои, ажь жидъ уши собѣ заткавъ, и стали носити по кантинѣ шинкованôй одні нового посла, другі Блощицю и обохъ Талапôвъ. Кождый думавъ собѣ: „Хвала-жь Тобѣ, Боженьку! Знову шѣсть лѣтъ буде можна безпечно укладати буджеты и дерти, кôлько змога...“

Такъ думало собѣ богато выборцѣвъ, а мѣжь ними и Климъ Блощиця. Онъ за одну толоку громадску повиненъ бувъ давно сидѣти въ криміналѣ: 120 морґôвъ пасовиска продавъ нѣбы за дозволомъ громады на ліцитаціи обомъ Талапамъ за марницю, а ôдсегамасный той кусникъ роздѣлили мѣжь себе на три части. А коли Павло Вôснякъ пытавъ у выдѣлѣ повѣтовôмъ, по якому то дѣесь, то панъ віце-маршалокъ вповѣвъ ему:

— Кривда тобѣ, що ты нѣчого не ôббравъ зъ сего, то нѣбы боронишь громаду.. Нѣчо зъ того не буде! Такихъ якъ ты ворохобниковъ, соціялістôвъ не протеґуємо! Мы позволили на продажь пасовиска, и лѣпше, що буде засѣяне, нѣжь має по нѣмъ товчи ся сухоребра кобыла!...

Таку ôдправу ôдставъ Вôснякъ ôдъ віцемаршалка на велику радôсть Клима Блощицѣ, котрый слѣпо йшовъ за Талапами, ссавъ громаду, а нарôдъ мовчавъ. Ба нѣ, не кождый мовчавъ! Не одному не стало вже того терпцю, почавъ носити косу пôдъ полою... Та Павло Вôснякъ все въ пору перешкодивъ и не допустивъ до скрытоубійства.

— Хиба ты, Павле, такожь не далеко утѣкъ ôдъ него, що за нимъ обстаєшь! — казали ему. — Нѣбы за нами стоишь.. ей, ты мабуть лише комедію граєшь?...

— „Остави намъ долги наша“ — ôдповѣдавъ Павло и попавшимъ въ роспуку подававъ надѣю, що й безъ того злодюгамъ прийде конецъ — и Талапамъ, и ихъ орудью — Блощици.

И Павлови справдѣ удавалось утихомирити кождого бѣдака доведеного до крайности. Самъ же ôнъ терпѣвъ за всѣхъ. Талапы розумѣли, що ему першому треба каркъ скрутити, а тогдѣ зъ прочими буде вже рѣчь легка, то и вживали рôжныхъ способôвъ, щобы его бодай понизити въ громадѣ. Навѣть присяжный Цуценька и циганъ конокрадъ мали право безчестити его де-небудь на публичнôмъ мѣсци.

Такъ велось ажь доти, доки начальникъ громадскій не збожеволѣвъ. Одного дня Климъ

„Хвальна Радо громадска! — Узглядняючи зовсѣмъ справедливо фактъ, що рôдна мова є найважнѣйшимъ, бо природнымъ чинникомъ образованя, признача́є артикулъ 19 (уступъ 3) основного закону державного зъ дня 21. грудня 1867 р. (В. з. д. ч. 142), щобы въ краяхъ, въ котрыхъ живе кôлька народностей, публичнѣ школы були такъ уладженѣ, абы не вживаючи примусу до вывченя другои краєвои мовы, кождôй изъ тыхъ народностей данѣ були потрѣбнѣ способы образованя въ своѣй мовѣ. Коли отся въ интересѣ правдивого культурного розвою кождого народу не оминаєма законна постанова для всѣхъ шкôльныхъ заведень має свое значѣнье, яке зносхтувати годѣ, то узглядненье й выконанье єи конечне въ школѣ народнôй, позаякъ дитина, вступаюча до сеи школы въ порôвнаню до задачѣ, яку ѣй ставляєсь, навѣть своеи рѣдной мовы не знає достаточно. О скôлько труднѣйшою стаєсь задача ученика й учителя, наколи выкладовымъ языкомъ не єсть рôдна мова дитины, але бесѣда тôлько дуже мало або й зовсѣмъ ѣй незнакома. Кôлько муки має найталановитшій ученикъ и найлѣпшій учитель та й то тôлько послугуючись рôдною мовою, якй бôльшій успѣхи анѣжь чисто механічнѣ зъ такои утяжливои науки, кôлько часу тратить ся на таку нѣякъ не образуючу науку, се все представити завело-бъ насъ задалеко. Мы ограничимось на то, щобъ сконстатувати, що власне порушенѣ найлучшѣ обставины дуже рѣдко лучають ся. Противно є то незаперечнымъ фактъ, що дѣти необзнакомленѣ зовсѣмъ або тôлько дуже рѣдко, дуже мало або недокладно зъ выкладовымъ языкомъ учителя, котрый не володѣє ихъ мовою рôдною достаточно, навчать ся ледво механічного читаня и писаня, тратять лѣта не зъ своеи вины, и причиняють родичамъ безхосенний великѣ выдатки, а вкôнци жде ихъ сумна будучнôсть. Такѣ сумнѣ выпадки далеко частѣйшѣ якъ передше наведенй щасливй случаѣ, позаякъ учителѣ дуже рѣдко володѣють всѣми въ мѣстѣ уживаными численными мовами, а рôвножъ зновъ нема въ Черновцяхъ нѣ одної школы, ба й клясы, въ котрôй бы не було школярѣвъ рôзныхъ народностей.

Таке урядженье, що противить ся зазначенôй на вступѣ законнôй постановѣ й причиняє Русинамъ матеріяльну и моральну шкоду, мають и нашѣ тутешнѣ мѣскѣ школы. Безъ взгляду на поважне число душь рускихъ въ Черновцяхъ, що выносить звыжь 10.000, зъ котрыхъ помимо не спріяючихъ обставинъ майже 1000 дѣтей до народнои школы ходить, нема у насъ доси нѣ одноѣ школы зъ выкладовымъ языкомъ рускимъ. Орґанізацiйный статутъ мѣскихъ шкôлъ народныхъ надає справдѣ усѣмъ въ нашôмъ мѣстѣ уживанымъ мовамъ отже й рускôй назву мовы выкладовои, але єи уживають учителѣ, та й то тôлько поодинокô лишь яко средство науковe. О скôлько черновецкѣ школы комунальнѣ служать рускимъ горожанамъ сего мѣста, то доказують найвыразнѣйше статистичнѣ данѣ, выписанѣ зъ послѣдного (X.) справозданя ц. к. мѣского шкôльного инспектора, пôсля котрыхъ число рускихъ дѣтей выносить въ першôмъ роцѣ шкôльнôмъ 60% дѣтей нѣмецкихъ а въ четвертôмъ роцѣ шкôльнôмъ спадає вже лишь на 15%. Зъ порôвнаня числа дѣтей першои клясы въ VII справозданю черновецкого инспектора шкôльного зъ числомъ дѣтей четвертого року шкôльного въ X справозданю выходить, що зъ дѣтей нѣмецкихъ поступило до 4 клясы двѣ третины, а зъ рускихъ ледво пята частина.

Изъ сказаного тутъ выходить досыть ясно, що теперѣшный устрôй черновецкихъ шкôлъ мѣскихъ що-до мовы выкладовои мѣстить велику шкоду для рускихъ дѣтей дотычно ихъ душевного образованя, а й въ матеріяльнôмъ взглядѣ.

Впрочôмъ треба зважити, що недосточне число дуже переповненыхъ шкôлъ черновецкихъ вымагає конечно отвореня новыхъ шкôлъ вже въ найблизшôй будучности. Тому ходить властиво тôлько о то, щобы школѣ, котра має бути отворена, надати характеръ школы зъ выкладовымъ языкомъ рускимъ. Тымъ бы далось рускимъ дѣтямъ можнôсть лѣпшого образованя на рôднôй мовѣ и упрощено а тымъ то й злекшено й пôднесено-бъ и въ прочихъ школахъ мѣскихъ науку, позаякъ вынято-бъ въ усѣхъ шкôлъ середмѣстя а й въ многихъ особливо близшихъ передмѣскихъ бôльшу часть рускихъ дѣтей.

Кладучи на пôдставѣ вычисленыхъ тутъ важкихъ обставинъ морального и матеріяльного добра руского народа, натискъ на необходимо конечне выхованье своихъ дѣтей въ рускôй мовѣ, пôдписанѣ далекѣ ôдъ того, щобы заперечити практичну и вишу користь знаня прочихъ краєвыхъ мовъ а особливо, противно они бажають, щобы ихнымъ дѣтямъ дана була нагода, навчитись на пôдставѣ рôднои мовы, яко матери мовъ, и иншихъ языкôвъ, особливо-жь нѣмецкого.

Зваживши порушенѣ ту причины дотыкаючѣ жизненнѣ интересы рускои нацiи, особливо-жь опираючись на наведенй у вступѣ и трибуналомъ адмiнiстрацiйнымъ по мысли сеи просьбы вже интерпретованои законнои постановы просять пôдписанѣ:

„Хвальна рада громадска зволить ухвалити чимъ скорше заснованье чотирокласовои школы народнои въ Черновцяхъ зъ выкладовою мовою рускою на кошть громадскiй."

Повысша петиція буде трактована пôсля реґуляміну, с. є. перше въ дотычныхъ секціяхъ а ôттакъ въ повнôй радѣ. „Не знаємо — пише „Буковина" — якъ рѣшить рада мѣска сю для Русинôвъ преважну справу. На всякій способъ надѣють ся черновецкѣ Русины, що не прийдесь имъ, якъ колись львôвскимъ, удаватись до высшои инстанціи. Що жаданье Русинôвъ зовсѣмъ управнене и що черновецка рада громадска не може ôттягнутись ôдъ обовязку отворити народну школу руску, се рѣшивъ трибуналъ адмiнiстрацiйный. Не знаємо, якъ задѣвляєсь на справу основаня рускои школы въ Черновцяхъ проча не-руска людностъ мѣста, бо черновецкѣ ихъ орґаны-ґазеты не высказали ся доси о сѣй справѣ, лишь просто єи записали. Мы скажемо,—кôнчить „Буковина", згадавши взагалѣ про потребу побôльшеня числа народныхъ шкôлъ въ Черновцяхъ — що заложенье новыхъ шкôлъ або перемѣна истнуючихъ шкôлъ нѣмецкихъ на такѣ школы, де бы учено на рôднôй мовѣ, не може статись перешкодою просьбѣ Русинôвъ; противно признаємо се право и другимъ, ба навѣть потребу, щобы се право переведено на дѣлѣ для добра кождои народности, бо тôлько на рôднôй мовѣ можлива правдива культура.

Вѣденьска духовна семинарія.

(Дальше.)

Въ роцѣ 1889/90 проводивъ читальни до 15 марта 1890 р. пит. Епифаній Роздôльскій а по 15 ôмъ до липця пит. Мих. Гриньовскій. Коли вже попередный рôкъ выказавъ въ читальни пять ôдчитôвъ, то въ сѣмъ роцѣ, якъ и слѣдуючôмъ, поплыло житье питомцѣвъ-народовцѣвъ о много ширшимъ русломъ. Товаришѣ розумѣли, що ихъ сходины — то першѣ пробы громадяньского житя, и вѣрили, що хто тутъ сповнить свôй обовязокъ, той и въ будучôмъ житю не ôдхилить ся ôдъ роботина поли народного ôдродженя. Длятого сходились члены читальнѣ разомъ не лише, щобы почути ôдчиту и подѣлитись мѣжь собою своими вѣдомостями, но розбирали такожь поодинокѣ подѣѣ зъ житя народного въ Галичинѣ, радѣли кождою удачею, кождымъ новымъ добуткомъ, жалѣли надъ стратою. Не лише зъ ґазетъ, но и ôдъ поодинокихъ лицъ, щó стояли близько або и въ самôмъ руху громадяньскôмъ въ Галичинѣ, дôставали народовцѣ вѣденьскои духовнои семинаріи информацiи и тымъ способомъ выробляли собѣ ясный поглядъ на цѣле житье народне, его добрѣ стороны и хибы.

Членами читальнѣ було 13 питомцѣвъ а именно: Еп. Роздôльскій, Мих. Гриньовскій, Б. Дôмбчевскій, Адріянъ Добряньскій, Левъ Левицкій, Теод. Лежогупскій, Леонидъ Лужнацкій, Кирило Студеньскій, Микола Стесловскій, Мих. Петрушевичъ, Волод. Терлецкій, Петро Саврѣй и Осипъ Пелеховичъ. Ôдчитôвъ въ сѣмъ роцѣ ôдчитано девять, а що при кождôмъ зъ нихъ поданѣ въ запискахъ коротнѣ замѣтки, длятого поговорю про нихъ трохи обширнѣйше.

Рядъ ôдчитôвъ розпочавъ пит. *Кир. Студиньскій* дня 18 падолиста 1889 р. своею роботою „О лѣрникахъ, о цехахъ и школахъ лѣрницкихъ въ Галичинѣ и на Українѣ". Прелеґентъ подавъ тутъ про житье й орґанiзацiю лѣрникôвъ богато звѣстокъ порозкидуваныхъ по россійскихъ журналахъ, якъ въ „Сѣверной Пчелѣ" зъ 1849 р., въ рôчникахъ „Кіевской Старины", и ôдчитавъ такожь чи-мало своихъ власныхъ етноґрафічныхъ записокъ въ тôмъ напрямѣ. Згадавши за осôбну дѣдôвску мову, котру прелеґентъ записавъ и находимъ п. Ив. Франка въ р. 1886 выпечатавъ въ „Зорѣ" пôдъ псевдонiмомъ „Кость Викторинъ", зреасумувавъ всѣ записки поданѣ въ россійскихъ часописяхъ, спôмнувъ про оповѣданя народнѣ и повѣсти лiтературнѣ о „дѣдахъ" и приписавъ лѣрникамъ не мале суспôльне значѣнье, бо зобразивъ ихъ местниками народными въ часѣ панщины за кривды, якѣ на рôдъ терпѣвъ ôдъ лютыхъ панôвъ.

Дня 24-го падолиста 1889 читавъ пит. *Студиньскій* свою сатиру п. заг. „Сонні мары", въ котрôй зазмѣявъ ся зъ буйнои фантазіи патрôвъ Змартвыхвстанцѣвъ, що надѣють ся сполыщити руску молодѣжь.

Пит. *Мих. Петрушевичъ* читавъ дня 8 грудня 1889 р. третій въ ряду ôдчитъ п. заг. „Поглядъ критичный на твôръ Франка: Каинъ". Прелеґентъ згадавъ зъ початку свого ôдчиту про „Каина" Байрона и зазначивъ, що „Каинъ" Франка есть якъ-бы продовженьемъ твору Байрона. Дальше выказувавъ прелеґентъ основнѣ думки автора и пôдносивъ прекраснѣ поетичнѣ мѣсця въ твору п. Франка. Въ дебатѣ надъ ôдчитомъ забирало голосъ кôлькохъ товаришѣвъ а всѣ мусѣли признати, що погляды прелеґента були дуже вдатнѣ и що ôнъ може выробитись въ часомъ на доброго критика.

Дня 15 грудня читавъ пит. *К. Студиньскій* свою фантазійку, печатану опôсля въ фейлетонѣ „Дѣла" п. заг. „На святый вечѣръ", въ котрôй зображає молодого чоловѣка мрѣючого о своѣй недалекôй дѣяльности на народнôй нивѣ.

Пятымъ въ ряду ôдчитомъ було справозданье пит. *М. Петрушевича* зъ творôвъ Чернишевского и Міллера п. заг. „Поглядъ Арiстотеля и Платона на штуку" — прочитане дня 21 грудня 1889 р.

Дня 29 грудня 1889 р. читавъ пит. *К. Студиньскій* оцѣнку критичну на творы Котляревского. Прелеґентъ описавъ всѣ историчнѣ подѣѣ на Українѣ, якѣ склали ся до и за часу Котляревского, дальше зазначивъ упадокъ малорускoго письменьства, подавъ коротку звѣстку про славного на той часъ українського патрiота Сковороду и почавъ розбирати критично творы Котляревского, якѣ выйшли зъ пôдъ пера важнѣйшихъ писателѣвъ, якъ Кулѣша Петрова, Катранова, Костомарова, Опишкевича, Конисьского и другихъ.

Дня 7 сѣчня 1890 р. читавъ пит. *К. Студиньскій* семый въ черги ôдчитъ о „Гулаку Артимовскôмъ". Прелеґентъ подавъ коротко описъ житя народного за часôвъ Гулака, часъ невôдрадної та тяжкои панщины, зазначивъ, що нѣкому було въ той часъ народови помагати, бо вся українська шляхта почала переходити то на польску сторону то на россійску, а всѣ они, ôдцуравшись свого, силкувались показати, що они не „люде" а „паны", покидали свою вѣру и звычаѣ та иншѣ нацiональнѣ ôдмѣны и гôрше ворогôвъ угнѣтали темный, закрѣпощеный народъ. Дальше перейшовъ прелеґентъ до оцѣнки творôвъ Гулака, подаючи при тôмъ погляди критикôвъ якъ українськихъ, такъ и россійскихъ. Горяча дебата вызвалась по ôдчитѣ особливо надъ перекладами Гулака и взагалѣ надъ перекладами въ нашôй письменности.

Осьмый въ черги ôдчитъ выповнивъ пит. *М. Петрушевичъ* дня 20 сѣчня 1890 р. ôдчитавши сцены зъ свого перекладу Die Braut von Messina. Переложенѣ сцены ôдзначають ся силою и вѣрностію стиха, свѣжостію мовы и майже дословною точностію перекладу. Думаю, що дуже хосенно було бы, коли-бъ хто зъ нашихъ видиѣйшихъ писателѣвъ занявъ ся п. Петрушевичемъ, чоловѣкомъ молодымъ, трудящимъ и талановитымъ, а наша перекладна лiтература зыскала бы одну нову й знамениту силу.

Дня 4 червня 1890 р. державъ пит. *К. Студиньскій* девятый а заразомъ послѣдный въ тôмъ роцѣ ôдчитъ „О сербскôй народнôй пѣсни про битву на косовôмъ поли". Подавши въ короткихъ словахъ исторію Сербôвъ до битвы на Косовôмъ поли, ôдчитавъ прелеґентъ важнѣйшѣ уступы згаданои пѣсни, выказавъ о скôлько подана пѣсня годить ся зъ историчною правдою, и звернувъ велику увагу на єи естетичный укладъ.

Въ сѣмъ роцѣ выслали народовцѣ вѣденьскои духовнои семинаріи двѣ телеґрамы: одну до Кракова на вечерницѣ Шевченка, а другу на такій самъ вечерокъ до Станіславова.

Дня 8-го падолиста 1889 р. внѣсъ тов. Петрушевичъ, щобы товаришѣ причиняли ся мѣсячными датками на будову руского театру. Внесенье перейшло одноголосно и и веденье касы поручено пит. Студеньскому, котрый зôбравъ за девять мѣсяцѣвъ ôдъ членôвъ читальнѣ 60 зр. — и тую суму выслали питомцѣ-народовцѣ при кôнци шкôльного року товариству „Просвѣта", высказуючи надѣю, що сей гарный звычай остане мѣжь питомцями-народовцями вѣденьскои духовнои семинаріи разъ на завсѣгды.

На часописи зложили члены читальнѣ 66 зр., за котрѣ удержувала читальня вôсѣмь часописей, а именно: „Дѣло", „Зеркало", „Зорю", „Правду", Kurjer Lwowski, Fliegende Blätter, Presse и черезъ три мѣсяцѣ „Червону Русь".

(Конецъ буде.)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Розкладъ подорожи цѣсаря на осѣннѣ маневры є слѣдуючій: Цѣсарь дня 29. серпня выѣде зъ Вѣдня до Цільлі. Дня 31 серпня и 1 вересня буде на закôнченю вправъ войсковыхъ третого корпусу. Дня 1 вересня вечеромъ ѣде цѣсарь зъ Цільлі черезъ Вѣдень до Шварценавъ на закôнченье великихъ маневрôвъ другого и осьмого корпусу, де буде такожь нѣмецкій цѣсарь, король саксоньскій Альбертъ и майже всѣ архикнязѣ. Тѣ три монархи будуть мешкати на замку барона Відмана въ Шварценавъ. Вечеромъ 7 вересня цѣ-

---

Блощиця вылетѣвъ на село такъ, якъ его мати на свѣтъ породила — влетѣвъ до коршмы, ставъ бити скло на шинку, гонити антапка зъ бляшанокъ, выробляти нечуванѣ чудасiя.

— Люде! мене выбирайте на посла! — кричавъ запѣненый, — я вамъ усе обѣцюю: молочну кашу въ потоцѣ, пироги зъ масломъ и сметаною, я вамъ усе выроблю!

Що не наратувались, нѣчо нещастному не помогло, тôлько корыто: все пôдъ хлѣвомъ своимъ сидѣвъ у корытѣ, колысавъ ся и розмовлявъ, выбачте, зъ безрогами, а пищавъ, кричавъ усѣми голосами.

Разъ Павло каже до Іойлика Талапа:

— Сыны Израиля! совершиша ся!... Господь взявъ вамъ орудье зъ рукъ, покаянiе наше скôнчило ся, дальше не будете насъ нищити...

— А ôдъ коли ты, Павле, ставъ такій мудрый? — пытає Іойликъ. — Чи ты того не знаєшь, що теперь всьо наше, и такъ буде, якъ намъ схоче ся?...

— Чого вамъ уже дальше не захочесь у насъ? Але-жь дивѣть, що стало ся зъ Блощицею! Зъ чужого злого, сподѣй ся свого...

— У него въ головѣ, Павлуню, помѣшало ся длятого, бо ôнъ за богато ѣвъ, пивъ, гулявъ... Ôнъ живъ якъ скотина, тому жь и сидить теперь въ корытѣ, доживає вѣку зъ хруньчатами... Мы-жь, жиды, живемо такъ, щобы мы могли волôвъ на зарѣзъ провадити, а не зъ волами якупѣ пôдъ нôжь ити...

— Я тебе Іойлику не розумѣю, — взовѣвъ Павло.

Іойликъ Талапъ указавъ рукою на поле и спытавъ:

— Бачишь, що дѣєсь онъ у мого брата на ланѣ?

— Бачу. Зъ цѣлого села люде жнуть на тôй толоцѣ, де ще передъ рокомъ свою худобу пасли... Они ôдробляють горѣвку, щó попабирали. А твôй братъ Мошко коло женцѣвъ — сидить пôдъ парасолью и люльку курить...

— Но но... И чи-жь они всѣ не волы? А ôнъ одинъ хочь сидить — якъ кажешь — але таки не дармує: ôнъ мыслить, промышлює, журить ся вже теперь: щó зъ ними зробити, якъ овесъ выжнуть и бульбы выкопають... де ихъ тогды має запрягти до роботы, и то такъ, щобы самѣ просили ся...

Павло спаленѣвъ, пôдъ серцемъ запекло... Ôнъ мовчавъ и розважувавъ слова жида.

III.

Ôдъ Рôздва до св. Духа лѣтавъ Климъ Блощиця по селу на покаянiе людямъ, два разы пôдрѣзувавъ собѣ рѣзакомъ горло, шпурявъ до мѣсяця полѣнами и, грозивъ ему кулаками, обѣцявъ вытовчи зубы, єли не буде голосувати на него на посла, — а домъ ауе въ корытѣ.. Люде по хатахъ боялись ся, бо не знали коли на кого нападе — якъ казавъ — „на здекуцію"... Талапы дальше господарували въ громадѣ а заступець вôйта Мошко кравъ кôлько влѣзалось.

Господь нарештѣ змилосердивъ ся надъ жертвою Талапôвъ, розвязавъ єи зъ душею и ажь тогды зъѣхали зъ „выдѣлу" переглянути касу громадску, акты — та не знайшли й за макове зерно порядку... самого готового гроша до 15.000 десь дѣло ся, а що податку, шарваркового, шкôльного, то певно въ-друге стôлько...

Покôйный Блощиця обôкравъ касу, перевѣвъ громаду ôнъ одинъ, мѣжь живучими не було анѣ одної душечки виновнои. Талапы першѣ зайôйкали жалôбно, що одевъ чоловѣкъ — та мôгъ перевести стôлько грошей!... Одного тôлько не можна було дослѣдити: чи покôйный Климъ Блощиця тѣ грошѣ прогайнувавъ тогдѣ, якъ дрѣмавъ у Іойны Талапа за шинкомъ, чи тогды, якъ колысавъ ся божевôльный въ корытѣ? На се могли ôдповѣсти тôлько оба Талапы, але ихъ о се нѣхто не допытувавъ.

— Панове громадяне! — сказавъ Павло Вôсникъ. — Дивѣть ся и розважте, якъ Талапы покôйного обертають, полочуть его грѣшнѣ кôсточки, настають, щобы батькôвщину его, що лишила ся ще для нелѣткôвъ, зліцитувати... А прецѣнь всѣ мы знаємо, що то они насъ обôкрали, та лишь годѣ ихъ до ôдвѣчальности потягнути, бо то злодѣѣ, що крадуть собѣ въ живѣ очи та тôлько нашими руками... Пора вже разъ тѣ пявки зъ рады выкинути, щобы й вѣтромъ по нихъ не пахло!

Сказавъ же собѣ сказавъ!... Заразъ ажь десять зъ тыхъ, що Павла слухали и ему притакували: „правда! правда!" полетѣли чимъ скорше до Іойлы Талапа, за келишокъ горѣвки, розповѣли зъ додатками, що таке Вôсникъ говоривъ и яку имъ раду дававъ.

Оба Талапы подали до суду, що Павло назвавъ ихъ, честныхъ горожанъ, злодѣями громадскими та що ôнъ пôдбурює громаду противъ жидôвъ. Справа опинилась ажь въ Самборѣ, але судъ увôльнивъ Павла.

Тымчасомъ Іойликъ и Мошко Талапы перевели въ селѣ выборы — выбрали до рады вôсьмохъ жидôвъ. Ажь страхъ, що въ той день дѣяло ся! Все якъ снопы лежало попите по дорозѣ, по пôдъ коршму... коло кождои майже хаты броваромъ воняло...

Подавъ Павло зъ своими протестъ и розпочало ся нове правованье зъ Талапами. Кôлька разôвъ подававъ до намѣстництва два роки лазивъ разъ-у-разъ, ноги проходивъ до панôвъ, ажь нарештѣ таки прийшло уневажненье выборôвъ.

И зновъ повторило ся те саме: хто не державъ стороны Талапôвъ, того не припущено до голосованя, а напиравъ ся, то натовкли, що ся влѣзло. Зновъ выбрали тыхъ самыхъ жидôвъ, що перше, и кôлька замотыличеныхъ чи замакôвченыхъ хрунѣвъ.

— Гвавтъ! поруганiе на повперекъ свѣта! — кричали честнѣ господарѣ. — Нема нѣгде справедливости, хиба въ одного Бога... Мы зробимо колись таку чудасiю, що навѣть не буде нѣхто знати, щó зъ Талапами стало ся!.. иншои рады для насъ нема!

Павло мусѣвъ зновъ утихомирювати нетерпеливыхъ. Пôйшли новѣ протесты, нова тяганина до староства, новѣ протоколы... ажь три разы приходило зъ намѣстництва, щобы ще того и того переслухати, и такимъ способомъ удало ся уневажнити й тотѣ выборы а вызначено новѣ, на котрѣ мавъ прибути самъ староста.

— Що зробити? — пытали деякѣ громадяне Павла. — Они й сего разу зроблять таку саму комедію, що перше: горѣвка й позичка приспорять жидамъ голосôвъ и Талапы зновъ будуть горою...

— Я маю надѣю, що симъ разомъ уже имъ не удасть ся — ôдповѣвъ певный себе Павло. — Моя сторона вже такъ звязалась и обрахувала ся, що хиба бы не знати що... хиба бы кôлькадесять нашихъ на часъ выбору до арешту замкнули, якъ то було при выборѣ посла до сойму...

Наспѣвъ день выборôвъ. — Приѣхавъ староста. Перевѣвши всѣ формальности, приступивъ до голосованя. Зъ-разу крутило ся, — голосы падали и на одну й на другу сторону, — заразъ першій выборець-хрунь почавъ свôй голосъ словами: „Панъ дѣдичь Мошко Талапъ, нашъ панъ арендарь Іойликъ Талапъ..." Та пôдъ конець важка рѣшучо перехилила ся на сторону Павлову.. Оба Талапы по скôнченыхъ выборахъ ôдойшли — зъ довгими носами.

За двѣ недѣлѣ Павло Вôсникъ бувъ одноголосно выбраный начальникомъ громады... Талапы зô злости мало въ куснѣ не рвали ся, але все пропало.. Настали новѣ порядки въ громадѣ. Тысячѣ пропали, але громада бодай зновъ прийшла до своеи толоки.

До трехъ лѣтъ по Талапахъ и поминки въ селѣ не стало. Кажуть, що Мошко Талапъ єсть теперь аґентомъ Гіршовои пропаґанды, хоче у нашого дѣдича Хирлицкого купити добра и поселити на нихъ жидôвъ прогнаныхъ зъ Россiи, але маємо въ Бозѣ надѣю, що до того не прийде. Теперь вынаймили мы лише 15 морґôвъ нашои толоки за 10.000 зр. пôдъ закопы на 13 лѣтъ, а єли такъ далѣ пôйде, то може й самѣ купимо свое село.

сарь удає ся до Ґальґочь, де замешкає въ замку ґрафа Ердеді. Дня 7 и 10 вересня коло 1 годины буде присутный на закінченю маневрôвъ пятого корпусу мѣжь Ґальґочемъ а Араніошь-Маротомъ. При тôй нагодѣ цѣсарь посѣтить архикнязя Кароля Людвика на его замку Кишь-Тапольцани. Дня 12 вересня выѣде черезъ Будапештъ до Бестерче и буде 14, 15 и 16 вересня на закінченю маневрôвъ дванацятого корпусу мѣжь Бестерче и Сасъ-Реґенъ. Дня 16 вересня по полудни цѣсарь ѣде до Темешвару, де приѣде 17 вересня рано и буде мешкати у епископа Дессефи. Пôсля сего розкладу ще не назначено подорожи цѣсаря до Праги.

Президентъ міністрôвъ ґр. Сапарій державъ оногды переговоры зъ провôдниками опозиціи, послами Ираніемъ, ґр. Апповіемъ, и посломъ Уґрономъ о методѣ обструкційнôй, якои придержують ся взглядомъ проекту реформы адміністраціи партіи независимыхъ и партія 48 го року. Міністеръ сказавъ, що въ интересѣ парляментаризму пожадане, щобы опозиційни партіи якось рѣшили ся для забезпеченя порядкового ходу парляментарныхъ дебатъ и єсли бы опозиція залишила свою обструкційну політику та закінчила дебату при 1-ôмъ параґрафѣ проекту, то тогдѣ перервано бы дебаты парляментарни и порѣшенье прочихъ параґрафôвъ ôдложено бы на осѣнь. Ся нарада мала бути предметомъ дебатъ въ клюбахъ и зô стороны міністра президента очевидный доказъ, що пробує всего, щобы лише парляментъ мôгъ функціонувати въ участію всѣхъ партій. Скрайна лѣвиця угорского парляменту въ ôдповѣдь на домаганье правительства ухвалила, що згодитись на ту пропозицію було бы нарушити парляментарну свободу. И на засѣданю въ пятницю посолъ Уґронъ выступивъ зъ полемікою супротивъ бесѣды міністра-президента Сапарого, въ котрôй сказавъ, що ôдъ року 1867 Угры нѣчого бôльше не дôстали крôмъ слова „и“ въ титулѣ ц. и к. арміи. Въ Австріи однако ще завсѣгды Угорщину уважають частиною державы и говорять тамъ про державну армію. Рôвно жь Угорщина не має за границею особныхъ репрезентантôвъ, а єи армія и єи фльота носять ту саму барву, що австрійски, именно чорно-жовту. Заграниця отже мусить мати дуже лихе понятье про независимôсть Угорщины и сесю повиненъ міністеръ президентъ напередъ здобути на ново.

Въ угорскôмъ парляментѣ выкликала велику бучу справа нѣмецкого театру въ Будапештѣ. Передъ двома роками погорѣвъ нѣмецкій театръ, а бувшій директоръ сего театру Лессеръ, одержавши ôдъ будапештеньскои рады мѣскои дозвôлъ на будову нового театру, внѣсъ просьбу до цѣсаря о протекторатъ надъ театромъ. Въ сѣй просьбѣ, пôдписанôй президентомъ біржи бар. Кохмайстромъ, однымъ промысловцемъ и двома журналістами, вказано, що офіцири не мають де вечерами заходити, тому глядають забавы въ льокалахъ, котрѣ не мають нѣякои звязи зô штукою, що акцію за пôдпомогою для театру треба вести тайкомъ и що нѣмецкій театръ въ Будапештѣ має велику місію цівілізаційну та політичну. Сю просьбу ôдослала цѣсарска канцелярія безъ нѣякои сиґнатуры до міністерства справъ внутрѣшныхъ а се до маґістрату „до дальшого поступованя“. Просьбу оголошено въ ґазетахъ а що справдѣ она обиджає въ многôмъ національни чувства Мадярôвъ, то и посыпались въ парляментѣ интерпеляціи.

Пос. Уґронъ поспытавъ президента міністрôвъ: „Зъ огляду що проектований въ Будапештѣ театръ нѣмецкій має служити непатріотичнымъ, антінароднымъ, суперечнымъ зъ нашою одноцѣльностію державною тенденціямъ; зъ огляду, що національный характеръ столицѣ и єи конституційни чувства суть необходимымъ условіемъ розвитку угорскои державы, — пытаю, чи по тôмъ, що має знамена державнои рады, гадає міністеръ-президентъ затвердити концесію, яку дала будапештеньска рада мѣска на будову нѣмецкого театру?“ — Бар. Иворъ Кашь поставивъ свою интерпеляцію не лишь до міністра президента але и до міністра торговлѣ. Міністра-президента пытавъ: 1) яке становище займе угорске правительство супротивъ змѣсту тои просьбы и супротивъ тыхъ, що єи пôдписали; 2) чи гадає дозволити ôдбудуватись нѣмецкому театрови; 3) чи гадає обмежити число тыхъ згаданыхъ мѣсць розпусты? А міністра торговлѣ пытавъ, чи постараєсь ôддати управу пештеньскои комнаты торговельнои и промысловои, біржи та академіи торговельнои иншимъ особамъ, котрѣ бы бôльше ôдповѣдали мадярскимъ чувствамъ національнымъ? — Въ ґазетахъ пôднесено закидъ, що директоръ нѣмецкого театру одержувавъ грошевѣ пôдпомоги ôдъ кн. Бісмарка.

На статью болгарскои ґазеты La Bulgarie, въ котрôй заявлено, що гостина Болгарôвъ въ Празѣ не буде мати нѣякого політичного значѣня а заразомъ закинено чеському народови, що Чехи мають нахилъ устроювати панславістичні демонстрациї, дають Narodni Listy ось таку ôдповѣдь: „Мы не идентифікуємъ нашихъ гостей болгарскихъ зъ тымъ дневникомъ и мы були бы дуже щасливі, єсли бы мы пересвѣдчились о нихъ инакше якъ зъ статіи того дневника. Легковажати однако того, чого ôдъ насъ жадають такъ катеґорично, не позваляє намъ наше становище, и тактъ яко господарôвъ. Прикро намъ стає и може се болѣти, коли Болгаре загощують до насъ въ такій способъ, якъ то выходило бы зъ тои ґазеты. Нашимъ обовязкомъ буде ôдповѣсти сему бажаню и заховати ся пôсля данои намъ указки а при тôмъ будемо старатись не нарушити и нашои гôдности. Але треба дещо до того замѣтити зъ своєи стороны: Bulgarie пересадила деякі границѣ мѣжнароднои етикеты, — о чувствахъ братерскихъ не згадуємо — єсли она зробила нашому народови закидъ, що бнъ має манію робити політичні демонстрациї. На такій закидъ нашъ народъ зовсѣмъ не заслуживъ. Онъ плекає рôвну любовь до всѣхъ славянскихъ народôвъ и принимавъ у себе зъ однакою любовію всѣхъ славяньскихъ братôвъ та не робивъ нѣякои рôзницѣ мѣжь Поляками, Словѣнцями, Сербами, Словаками и Русинами. Таке слово остре и несправедливе. Мы заявляємо, що се пишемо въ гôркôмъ настрою душевнôмъ и нѣчого бôльше не бажаємо якъ лишь, щобы болгарскѣ гостѣ закинули брехню выдавцеви того дневника и провôдникови болгарскои експедиціи до Праги.“ Болгарскихъ гостей приѣхало до Праги 120. На дворци привитали ихъ члены рады мѣскои, комітету выставного, репрезентанты товариствъ студентскихъ и масы народу. Промову до нихъ держали д-ръ Фрайндъ въ имени рады мѣста, заступникъ головы комітету выставного Кріжикъ а въ имени касина мѣщаньского цѣсарскій совѣтникъ Янъ. Въ ôдповѣдь на те держевъ бесѣду болгарскій писатель Стояновъ, котрый є провôдникомъ цѣлои експедиціи. Онъ говоривъ по болгарски и по чески, де пôдчѣсъ заслуги Чехôвъ коло культуры, науки и промыслу. Крôмъ того бесѣдника промовивъ такожь проф. Ґардуновъ, котрый поватавъ въ Чехахъ потомкôвъ Ивана Гуса, котрѣ вже за тыхъ часôвъ клали дорогу для свободы цѣлого свѣта.

Кронштадскѣ маніфестаціи цѣлкомъ завернули голову Французамъ. Навѣть радикальнѣ ґазеты, котрѣ доси найхолоднѣйше ôдносились до союза мѣжь Франціею а Россіею, теперь вже покорені російскимъ повитаньемъ. Навѣть така Lanterne пише у вступнôй статьи, що „кронштадска маніфестація єсть справдѣ що-до мѣжнароднои політики найважнѣйшою подѣєю зъ кôнця сего столѣтя. Банальнѣ слова депешь мѣжь царемъ а Карнотомъ вказують, що зъ однои стороны вôсѣмдесять, зъ другои сорокъ міліонôвъ людей подають собѣ взаимно руку по-надъ середну Европу зъ баґнетами и кажуть, що можуть взаимно на себе числити“.

Завтра выѣздить француска ескадра зъ Кронштаду и въ Анґлія вже приспособляють ся на єи повитанье. Сѣмнацять великихъ кораблѣвъ военныхъ приплыве до пристани Спітедъ въ Портсмесъ, щобы повитати французскихъ гостей, а такожь прибуде тамъ 20 с. м. королева Вікторія оглянути француску ескадру и ôдтакъ погостить французскихъ офіцирôвъ въ Осборнъ. Въ Портсмесъ повитають ескадру анґлійска адміраліція и мѣскѣ власти. Голова мѣста Портсмесъ, порозумѣвшись въ французскимъ посломъ въ Лондонѣ и міністромъ маринарки въ Парижи, уложивъ вже проґраму забавъ, устроєныхъ въ честь французскои ескадры.

Парискій Temps доносить, що въ французскôмъ міністерствѣ маринарки вже въ маю уложено проґраму гостины ескадры въ Данія, Швеція, Россія и Анґлія. Що до Анґлія, то уложено, що ескадра заплыве до пристаней въ Единбурзѣ, Портсмесъ и Плімавтъ, але що королева Вікторія забажала особисто оглянути ескадру, а сама лишь до 23 с. м. буде гостати въ Осборнъ на островѣ Уайтъ, то-жь ескадра буде могла бути лишь въ Портсмесъ.

О тôй гостинѣ въ Анґлія пише Liberté, стояча въ тѣсныхъ зносинахъ зъ Фрейсінетомъ, такъ: Ся гостина подасть нашимъ сусѣдамъ доказъ, що маємо миролюбни и приятельскѣ намѣры. Не менше якъ сама Анґлія, такъ и мы бажаємо, щобы Европу минуло нещастье войны. И намъ ходить о се, щобы заховати давнѣ ôдносины приятельскѣ, тому тѣшимо ся, що льордъ Сальсбері згадавъ въ своѣй промовѣ про давну приязнь. Витаючи королеву Вікторію въ Портсмесъ, даємо доказъ, що мы думаємо про се на серіо и що не солідаризуємось зъ тыми послѣдными подѣями, котрѣ могли збудити якійсь сумнѣвъ. Льордъ Сальсбері висловивъ, що британьске правительство не далось втягнути въ нѣякі аліянсы, котрѣ могли бы выкликати у насъ несмакъ. Хочемо вѣрити, що се не пустый выкрутъ дипльоматичный. Анґлія мусить о тôмъ добре знати, що не має чого надѣятись ôдъ потрôйного союза, а натомѣсть много причинъ, удержувати найлѣпши зносины зъ Францією и Россією. Треба сконстатувати, що такій зворотъ можна добачити ôдъ кôлькохъ днѣвъ въ анґлійскôй прасѣ. Тѣшимо ся, що Анґлійцѣ чей лѣпше порозумѣють наше становище и нашу політику що-до удержаня европейскои рôвноваги.

Про гостину короля сербского Александра въ Москвѣ доносять: Въ прогулькахъ по мѣстѣ проводять короля вел. князь Сергій и такъ разомъ оглянули церковь та музей на Кремли, историчный музей та азійску и французску выставу. Король принимавъ сербскихъ офіцирôвъ, котрѣ суть въ Москвѣ для образованя при рôзныхъ корпусахъ войсковыхъ. До московского табору военного поѣхавъ король зъ вел. княземъ и вел. княгинею. Всѣ войска выступили въ парадѣ, а десять музикъ заграло сербскій химнъ. Дефіляда тревала годину. Ôдтакъ робили козаки вправы, а пôдъ вечѣръ спалено фаєрверкъ, въ котрôмъ представлено портретъ короля и сербску корону. При повороте до палаты на Кремлю, иллюміновано мѣсто.

НОВИНКИ.

— **Канонічна информація** перемыского епископа д-ра Юл. Пелеша мала ôдбути ся, якъ мы доносили, 31 н. ст. липня въ каплици папскои нунціятуры у Вѣдни. Церемонію сю мавъ сповнити архіепископъ нунцій Ґалімберті. Однакожь зъ причины наглои смерти канцлера нунціятуры бл. п. Леонгардіого ôдложено се торжество на неозначеный часъ.

— **До гостины Русинôвъ въ Празѣ.** Světozor въ ч. 37, зъ сеи недѣлѣ помѣстивъ илюстрацію представляючу всѣхъ Русинôвъ участникôвъ прогульки до Праги. Єсть то ôдбитка фотоґрафіи зъ фотоґрафічного закладу „Геліосъ“. Хочь илюстрація мѣстить въ собѣ бôльше, якъ 150 особъ, таки лице всѣхъ можна дуже легко розпôзнати. Деякихъ мужчинъ и женщинъ видко на илюстраціи въ народныхъ строяхъ, але значно бôльша часть въ строяхъ новôтныхъ. На передѣ видко провôдника прогульки проф. Шухевича въ мѣщаньскôмъ народнôмъ строю, коло него приятеля Русинôвъ п. Франт. Ржегоржа, паню Шухевичеву, проф. Вахнянина, спѣвака Гушаловича и иншихъ. Богато участникôвъ прогульки замовило собѣ фотоґрафіи, зъ котрыхъ ôдбита ся илюстрація, а „Зоря“ певно помѣстить єи въ найблизшôмъ числѣ. Друга илюстрована часопись Zlata Praha въ ч. 37-ôмъ помѣстила рôвножь ґрупу Русинôвъ-гостей на выставѣ, але лише въ народныхъ строяхъ.

— **П. Франтишекъ Ржегоржъ** прибувъ сими днями за для студій етноґрафічныхъ зъ Чехіи до Галичины и замешкавъ въ Зарогôзнѣ (почта Жидачѣвъ).

— **Испыты кваліфікаційни** для учителѣвъ школъ народныхъ и выдѣловыхъ розпôчнуть ся передъ комісією испытуючою у Львовѣ 21 н. ст. вересня с. р. Подання остемпльованѣ и заосмотрѣнѣ: а) метрикою, б) короткою житьеписею, зъ поданьемъ перебѣгу ôдбутыхъ наукъ и выказу, перечитаныхъ до испыту дѣлъ, в) свѣдоцтвомъ зрѣлости и г) доказами найменше двохлѣтнои практики учительскои, ôдбутои въ публичнôй школѣ народнôй або приватнôй, маючôй право школы публичнои, треба вносити до испытуючои комісіи (ул. Скарбкôвска ч. 39) на руки дотычнои окружнои рады шкôльнои, найдальше до дня 6 н. ст. вересня. Подання внесенѣ пôзнѣйше не будуть увзглядненѣ. Подати треба точну свою адресу и послѣдну почту.

— **Въ справѣ дефравдацій мытныхъ** на Буковинѣ выдала президія дирекціи скарбу у Львовѣ довѣрочный обѣжникъ до всѣхъ пôдвластныхъ урядôвъ скарбовыхъ, въ котрôмъ приказує строго придержувати ся тайны урядовои; длятого мало що можна довѣдати ся о тôй справѣ. До теперь однакожь знають въ Черновцяхъ, що на мѣсце ôддаленыхъ урядникôвъ скарбовыхъ покликано заразъ урядникôвъ зъ захôдной части монархіи. На кôлька горалень наложено дуже высокѣ кары грошевѣ и кары тѣ убезпечено. Мѣжь тыми суть посесоры дôбръ Нагостина, Ляндверъ и Енцлеръ, котрыхъ волы пôслали власти скарбовѣ до Вѣдня на торгъ, щобы покрыти кары грошевѣ спродажею тыхъ же. Оба сѣ посесоры зголосили банкроттство. На знаного ґоральника Альтера Ґольдгаґена въ Баниловѣ наложено кару бôльше якъ 100.000 зр.

— **Щѣпленье ôспы въ народныхъ школахъ.** Міністерство справъ внутрѣшныхъ — якъ доносить орґанъ для оповѣщень найвысшои рады санітарнои — выдало до всѣхъ політичныхъ властей дня 12 с. м. рескриптъ, де говорить ся про щѣпленье ôспы въ народныхъ школахъ. Въ рескриптѣ згадуєсь найперше про рескриптъ міністерства просвѣты зъ 9 червня с. р., де поручено властямъ шкôльнымъ жадати ôдъ ученикôвъ при принятю до народнои школы свѣдоцтва щѣпленя ôспы, робити выказы не щѣпленыхъ дѣтей и предкладати властямъ політичнымъ та взагалѣ пôдпомагати заходы властей при щѣпленю ôспы. Рескриптъ міністерства справъ внутрѣшныхъ каже: „Се буде рѣчею політичныхъ властей, пильнувати, щобы предкладано имъ въ своѣмъ часѣ выказы не щѣпленыхъ або зъ сумнѣвымъ успѣхомъ щѣпленыхъ дѣтей, и щобы постарано ся якъ найскорше тымъ дѣтямъ защѣпити ôспу. Де лишь мѣсцевѣ обставины дозволяють, а именно въ мѣсцевостяхъ, де єсть лѣкарь, тамъ заразъ має переводитись щѣпленье ôспы. Да се не можна заразъ перевести, то тамъ треба такѣ дѣти привести при найблизшôмъ щѣпленю публичнôмъ. Треба старатись, щобы при тôй нагодѣ защѣпленѣ въ-друге и тѣ дѣти, у котрыхъ минуло десять лѣтъ ôдъ першого щѣпленя.“

— **Нову зелѣзницю** зъ Сараєва до Конницѣ отворено дня 1 н. ст. серпня въ Боснѣ. Тымъ способомъ получено столицю Босны зъ Мостаремъ а дальше зъ адрійскимъ моремъ. Зелѣзници ся єсть для окупованыхъ краѣвъ дуже великои ваги, бо всѣ продукты и выробы, котрѣ теперь за для браку комунікаціи мусѣли въ краю полишати ся або ити дорогою на Хорватію, можуть теперь легко вывозитись далеко коротшою и дешевшою дорогою. Длятого и все населенье Босны выждало нетерпеливо отвореня сего шляху зелѣзничого. Правительство австрійске намѣряє крôмъ того побудувати тамъ ще кôлька льокальныхъ зелѣзниць.

— **Ґенеральна дирекція зелѣзницъ державныхъ** оголошує, що дня 3 и 6 н. ст. серпня по причинѣ реперацій мостôвъ при кільометрѣ 2·5 и 3·7, крôмѣ поѣздôвъ ч. 1353 и 1351 на просторони Коломыя-Надвôрняньске передмѣстье жадни инши поѣзды курсувати не можуть и длятого особы при поѣздахъ ч. 1354, 1356 и 1357 на перестанку-Надвôрняньске передмѣстье будуть всѣдати, взглядно высѣдати.

— **Огонь** навѣстивъ въ суботу 1 н. ст. серпня мѣсточко Дуклю. Згорѣло кôльканацять домôвъ, головно для браку недостаточного ратунку. При огни була всего одна сикавка и то зле обслугувана.

— **Градъ** котрый 29 н. ст. липня наробивъ тôлько шкоды въ рогатиньскôмъ и бобрецкôмъ повѣтѣ, навѣстивъ такожь того самого дня повѣты ланьцутскій и тарнôвскій. Про градъ въ Ланьцутскôмъ пишуть: „Градъ надавъ 7 мінутъ и повыбивавъ всѣ ôкна та подѣравивъ всѣ дахи. Дерева або поломанѣ або обдертѣ цѣлковито зъ листя, огороды и сады понищенѣ. Вода позрывала всѣ мосты, якѣ суть въ Ланьцутѣ, ôдвѣчнѣ каменѣ, лежачѣ вздовжь дороги, що веде зъ шпиталю до касарень, а важучѣ найменше по 100 кільоґрамôвъ забрала вода и понесла. Села Кременица, Конты, Пôдзвѣринець, Передмѣстье выглядають якъ озеро, тôлько всюды воды. Поля винищенѣ цѣлковито. Градъ бѣлѣє въ многихъ селахъ, якъ снѣгъ въ зимѣ“. О подôбнôмъ спустошеню доносить и зъ Тарнôвского.

— **За-для святои земли.** Якъ Gaz. Przemyska пише, розширило ся въ Яворôвскôмъ покутне писарство въ страшный способъ. Покутнѣ писарѣ заступають стороны въ судѣ яворôвскôмъ и не дôзнають ôдъ начальника судового нѣякои пересшкоды. Наслѣдкомъ сего єсть, розумѣє ся, охота селянъ до веденя всѣлякихъ процесôвъ и крайна деморалізація. Свѣдчить о тôмъ слѣдуючій фактъ, лучившій ся въ Мужиловичахъ яворôвско повѣта. Одинъ селянинъ тамошный мавъ ôдъ першои жѣнки 18-лѣтну доньку а 4-лѣтного сына ôдъ другои жѣнки. Щобы позбути ся спôвнаслѣдника загадала дѣвчина згладити зô свѣта свого брата. Отець порадивъ єи хлопця утопити, що донька и зробила кинувши брата до керницѣ. Дитина утопила ся и бувъ бы може о тôмъ нѣхто не знавъ, єсли бы не мала донька сусѣда, котра се пôдозрѣла. Дитина ся видячи, що дѣвка зъ своимъ братомъ зробила, побѣгла до батька и сказала: „Тату, тату, Ярися вже утопила Андруся“. Такъ выкрила ся справа и справникôвъ єи увязнено.

— **Хрещенье жены грецкого наслѣдника престола.** Княжна Софія, донька померлого цѣсаря нѣмецкого Фридриха а сестра цѣсаря Вільгельма II, буде мусѣла другій разъ хреститись пôсля обряду православного. Грецкій обрядъ православный вымагає при хрещеню цѣлковитого зануреня тѣла въ водѣ. Княжна не хотѣла перше пôддатись тôй церемоніи, бо казала, що була вже разъ хрещена и выстане єсли она заявить, що переходить на православіє. Грецкій синодъ згодивъ ся на се и обмеживъ церемонію переходу княжнои на православіє на „елеопомазаніє“. Теперь однакожь рѣшивъ сю справу патріярхъ царгородскій и уневажнивъ хрещенье та заявивъ, що доки княжна не пôддасть ся всѣмъ церемоніямъ хрещеня пôсля обряду православного, доти буде бнъ єи уважати поганкою. Княжна пристала на жаданя патріярха.

— **Торговля живымъ товаромъ.** Варшавске Slowo помѣщає кореспонденцію зъ Царгороду, описуючу торговлю дѣвчатами, вывезеними зъ Галичины до царгородскихъ домôвъ розпусты. Мѣжь иншими фактами, о котрыхъ мы вже давнѣйше писали знаходить ся и такій: Послѣднымъ часомъ властителька дому розпусты, на Ґалатѣ якась Вакс, спровадила молоду дѣвчину христіянку зъ Галичины, обѣцюючи єи корисне мѣсце учительки въ Царгородѣ. Тымчасомъ замкнула дѣвчину въ своѣмъ домѣ розпусты. Ôдъ першого дня предложила єи своє ремесло а коли дѣвчина о тôмъ и чути не хотѣла, почала єи бити и морити голодомъ такъ, що тая-жь по пяти дняхъ умерла. Одинъ лѣкарь, д-ръ Шварцъ, выдавъ свѣдоцтво, що смерть наступила задля хоробы. Тогдѣ Ротъ, предпринимець жидôвскихъ похоронôвъ, поховавъ тѣло на окопищи. Але за кôлька днѣвъ сусѣдка Ваксовои, такожь властителька такого дому, заденунціювала єи въ австрійскôмъ консулятѣ. Консулятъ взявъ ся зъ початку дуже строго до тои справы и выдавъ Ротови приказъ ôдкопаня трупа въ суботу а ôдтакъ зô взглядôвъ релігійныхъ перенесено сей день на понедѣлокъ. И на тôмъ стало. Трупа не ôдкопано, не потягнено нѣкого до ôдвѣчальности и тихо, якъ бы нѣчого нѣколи не лучило ся. Коли-жь кореспондентъ одної нѣмецкои ґазеты просивъ въ консулятѣ о близшѣ поясненя сеи справы, сказали єму тамъ, щобы давъ спокôй, бо цѣла ся справа прикра для кольонія австрійскои.

— **Скаженый вовкъ** напавъ передъ кôлькома днями на пасучѣ ся въ ночи коней коло села Лукова, повѣта винницкого на Подôлю россійскôмъ. На ратунокъ коней прибѣгъ пастухъ Ильченко и ударивши вовка палицею по головѣ заголомшивъ его на хвилю а самъ вылѣзъ на поблизько дерево. Вовкъ прийшовши до себе стягнувъ Ильченка зъ дерева, покалѣчивъ страшно и утѣкъ до лѣса. Въ лѣсѣ надыбавъ раненько 13-лѣтну дѣвчину, котра пасла коровы и задавъ єи 10 ранъ, ôдтакъ дôгнавъ цѣлу родину селянъ Мартиняковъ и покалѣчивъ 3 особы въ найстрашнѣйшій способъ, повырывавши имъ очи и шкôру зъ лицъ. Вкôнци коли на крикъ Мартиняковъ надбѣгли селяне зъ села, покусавъ ще трехъ людей. Всѣхъ покусаныхъ числомъ 8 особъ ôдвезено на стацію бактеріольоґічну до Одессы

— **Самоубійство.** Вѣденьскѣ ґазеты доносять, що 29 н. ст. липня кинула ся одна молода женщина зъ четвертого поверха готелю „Metropole“ на улицю и такъ побилась, що кôлька годинъ пôзнѣйше сконала. Нещасна, 20-лѣтна дѣвчина, приѣхала до Вѣдня 24 н. ст. липня въ товариствѣ Ипполита Добровольского, 30-лѣтного мущины зъ Кишенева въ Россіи и называла ся Марта Доманьска. Служба готелева чула нераз голосну суперечку мѣжь обоими молодыми людьми, не могла однакожь знати о що ходить, бо они говорили по россійски. 29 н. ст. липня видѣли два урядники, що въ напротивнôй каменици въ бюрѣ працювали, якъ Марта Доманьска сидѣла на выстаючôмъ ґзимсѣ ôкна и якъ єи товаришь, стоячій середъ комнаты, хотѣвъ єи намовити, щобы она се небезпечне мѣсце опустила. Коли урядники другій разъ подивились, узрѣли якъ Доманьска падала зъ ôкна на улицю. Причиною самоубійства Доманьскои було, якъ урядово сконстатовано то, що Добровольскій, окôнченый правникъ и сынъ маючихъ родичѣвъ, увѣвъ дуже гарну але бѣдну шпачку Доманьску и хотѣвъ єи у Вѣдни позбути ся, даючи 300 рублѣвъ заразъ и обѣцюючи єи прислати 8.000 рублѣвъ за своимъ повôротомъ до Россіи. Дѣвчина не хотѣла на се пристати и не взяла грошей, лишь сказала Добровольскому, що або нехай ôнъ зъ нею женить ся або она собѣ житье ôдбере. Коли-жь Добровольскій сказавъ, що зô взгляду на родину не може сего зробити, кинула ся Доманьска зъ ôкна.

— **600-лѣтні роковины** истнованя швайцарскои федераціи обходжено въ Швіцъ дуже торжественно. Зъѣздъ публики и многихъ товариствъ бувъ дуже численный, хочь за-для слоты приѣхало менше гостей, якъ сподѣвали ся. Всѣ продукціи т. є. походы историчні, представленя драматичні и т. и. ôдбували ся пôдъ голымъ небомъ.

— **Дрôбні вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ гр. к. комітетови парохіяльному въ Роздолѣ повѣта жидачівского 100 зр. на докôнченье будовы церкви. — Въ Москвѣ появила ся инфлюенца. Въ послѣднôмъ тыждни запало на сю слабôсть 200 особъ. — Выставу въ Празѣ ôдвідало до пятницѣ 1,109 866 особъ. — Намѣстникъ ґр. Бадени выѣхавъ оногды зô Львова до Буска. — Президентъ Буковины ґр. Паче буде обѣздити ôдъ 5 до 16 н. ст. серпня повѣты выжницкій и сторожинецкій, потôмъ выѣде на 4-тыжневу ôдпустку за границю.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 3 серпня. Угорскій міністеръ-президентъ Ґр. Сапарій мае ѣхати до Ишлю. Ся вѣсть своить въ звязи зъ заявленьемъ угорскихъ лібераловъ и рôвно-жь самого міністра-президента, що въ середу въ парляментѣ поставлять ôдповѣдный внесеня що-до дальшого порядку дневного парляментарныхъ дебатъ. Розумѣе ся, що не выключена и та можливôсть, що ґр. Сапарій буде жадати ôдъ цѣсаря, щобы розвязати парляментъ.

Букарештъ 3 серпня. Вѣсть о концентрованю румуньского вôйска на россійской граници е неправдою. На границы знаходить ся лише звычайна сторожа кордонна, котра дôстала приказъ россійскихъ жидôвъ не пускати до Румуніи. — На мѣсце Теодореска именовано міністромъ просвѣты сенатора Попія, професора университету.

Берлинъ 3 серпня. Nordd. allg. Ztg. доносить, що станъ здоровля нѣмецкого цѣсаря полѣпшивъ ся о стôлько, що зъ ноги здôймили бандажу и за кôлька день цѣсарь буде мôгъ ходити о власнôй силѣ. Ся пригода стала ся такимъ способомъ, що цѣсарь поховзнувъ ся на мѣсци, котре высмаровано рѣпаковымъ олѣемъ.

Парижъ 3 серпня. Міністеръ справъ заграничныхъ Рібо дôставъ офіціяльно звѣстку, що сербскій король Александеръ приѣде инкоґніто до Парижа и тамъ буде черезъ 14 день.

Монахіюмъ 3 серпня. Кн. Клементина Кобурґска и кн. Фердинандъ болгарскій повернули вчера зъ посѣщеня цѣсаревои Елисаветы. Кн. Фердинандъ поѣхавъ потôмъ до Байрайтъ.

Римъ 3 серпня. Въ Парижу обнизилась италіяньска рента, ґазеты кажуть, що така знижка неоправдана а станъ италійскихъ фінансôвъ такій, що радше можна сподѣватись пôдвысшена. Поголоски зъ-заграницѣ, що Италія мае затягнути позичку, неправдивû.

Лондонъ 3 серпня. Выпущено на волю Дільона и О'Брієна. Оба заявились противъ політики Парнеля и противъ его політичного становиска. Зъ Бомбаю доносять, що въ провінціи Ґуератъ мѣста Алигуда и Бовнабуръ находять ся въ водѣ. Повѣнь за-для великихъ злинъ знищила богато хатъ, а навѣть дуже велике число людей втратило житье.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. Мих. въ Пут. Ваша власна вина, бо не написали, що выѣздите въ Черновець. О н-ры, котрû йшли до Черновець, упомнѣть ся ôдъ черновецкои почты. — **Вп. Ред „Правды“ и „Дзвôнка“:** П. Фр. Ржегоржъ просить, щобы Вы посылали ему свои выданя на адресу: Зарогôзна п. Жидачѣвъ. — **Вп. Дописуватель въ Стрыю.** Полскъ справа була вже скорше порушена въ польскôмъ дневнику, намъ порушувати си було нѣяково. — **Вп. П. П. въ Пер.** Справедливо жалуєтесь на урядъ почтовый въ Перемышли. Мы думаемо, що найлучше буде, коли за кождый разъ удаєтесь зъ жалобою до Дирекціи почтъ у Львовѣ, або надôшлете намъ доказы, а мы ôдъ себе внесемо жалобу. Мы высылаемо Вамъ „Дѣло“ якъ найправильнѣйше. — **Вch. Д. Б. въ Ст.** Въ вѣдомôй справѣ выслали мы Вамъ вчера вѣсть картою. — **Вп. Д-ръ Е. М. въ Пол.** О высылку жаданыхъ книжокъ [за послѣплатою] попросили мы Хв. Канцелярію тов. „Просвѣты“. — **Вп. Ю. С. въ Грацу.** П. Кость П. есть теперь у Львовѣ.

ПОДЯКА.

Отворивши минувшого року торговлю рѣчей церковныхъ пôдъ фірмою Е. Левицкій и Ф. Перлинъ въ Перемышли, прибувъ я сего року на ярмарокъ до Улашковець.

Ту зазнавъ я такъ много доказôвъ щирои зичливости зъ стороны Всечестного Священьства епархіи Станиславôвскои, якъ не менше зъ стороны Почтенныхъ Комітетôвъ и Брацтвъ церковныхъ та Честного Селяньства, що почуваю ся до милого обовязку бодай въ сей способъ прилюдно зложити мою найщиршу подяку за ласкавû взгляды; при-чôмъ заявляю, що буду старати ся и дальше добôрными товарами, дешевыми цѣнами и скорымъ полагодженьомъ служити Всечестному Духовеньству, Почтеннымъ Комітетамъ и Брацтвамъ церковнымъ.

Остаю зъ глубокимъ поважаньемъ

Е. Левицкій.

Д-ръ Лонгинъ Озаркевичъ

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ **ГОРОДКУ** коло Львова (рынокъ ч. 5.)

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

ул. Театральна ч. 6 (площа св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнû райсцайгъ, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарацін найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“

ОКУЛІСТЪ и ОПЕРАТОРЪ

школы вѣденьскои и берлиньскои

Д-ръ Д. Меллеръ

ординуе ôдъ 9—12 и ôдъ 4—6 годины

ул. Ягайлоньска ч. 6.

Ц. к. австрійскй зелѣзницѣ державнû.

Вытягъ зъ розкладу ѣзды важного ôдъ 1 червня 1891 (Пôсля годинника львôвского).

Одъѣздъ зô Львова.	**Приѣздъ до Львова.**
Въ напрямѣ до Стрыя	**Въ напрямѣ зô Стрыя.**
6[20] рано. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Нового Санча, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіславова и Гусятина.	7[54] рано. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова и Стрыя.
10[50] передполуд. Поѣздъ особ. до Стрыя Хирова, Сухои и Станіславова	9[02] рано. Поѣздъ особ. зô Станіславова, Будапешту, Мункача, Лавочного и Стрыя
6[05] вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіславова и Гусятина	3[12] по полуд. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова Гусятина, Станіславова и Стрыя
7[22] вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова и Сухои.	12[20] въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Нового Санча Хирова, Гусятина, Станіславова, Будапешту, Мункача и Лавочного
Въ напрямѣ до Черновець.	**Въ напрямѣ зъ Черновець.**
5[04] рано. Поѣздъ особ. до Станіславова и Коломыи	6[33] рано. Поѣздъ особ. зъ Сучавы, Черновець, Станіславова.
9[16] передполуд. Поѣздъ посиѣшный до Станіславова, Черновець Ясъ Букарешту и Гусятина.	2[00] по полуд. Поѣздъ особ. зъ Букарешту, Ясъ, Черновець, Станіславова и Гусятина.
4[30] по полуд. Поѣздъ особ. до Станіславова, Черновець, Ясъ и Букарешту.	8[00] вечеръ. Поѣздъ посиѣшный зъ Букарешту, Ясъ Черновець, Станіславова, Гусятина.
10[34] вечеръ. Поѣздъ особ. до Станіславова, Черновець, Сучавы, Гусятина	11[52] въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Коломыѣ, Станіславова, Гусятина.
Въ напрямѣ до Белзця.	**Въ напрямѣ зъ Белзця.**
9[25] передполуд. Поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля	6[45] рано. Поѣздъ мѣшаный зъ Жовквы.
7[40] вечеръ. Поѣздъ мѣшаный до Жовквы.	4[22] по полуд. Поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Афішѣ розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзницъ державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна на кождôй стаціи по цѣнѣ 6 кр. за примѣрникъ.

Ôдъ 1 н. ст. липня с. р. до 31 н. ст. серпня включно, переходять поѣзды безъ пересѣданя въ Ряшева черезъ Ясло и Новый Санчъ до Орлова и назадъ. Поѣзды сû мають въ Ряшевѣ безпосереднє полученье зъ ôдповѣдными поѣздами зелѣзницѣ Кароля Людвика а именно: зъ поѣздомъ ч. 23, ôдъѣздячимъ зô Львова о годинѣ 6 мін. 16 по полудни и поѣздомъ ч. 15, приѣздячимъ до Львова о годинѣ 8 мін. 12 рано (пôсля годинника львôвского).

Конкурсъ.

Выдѣлъ Руского товариства педаґоґічного у Львовѣ, улица Орменьска ч. 27, розписує симъ на пôдставѣ статута, затвердженого намѣстництвомъ зъ дня 20 червня 1888 до числа 33.606, конкурсъ на принятье ученикôвъ до „Институту пôдъ покровомъ св. о. Николая“.

Приймати ся будуть ученики середныхъ школъ, сыны членôвъ Руского товариства педаґоґічного. До поданя долучати треба: 1) метрику хрещеня ученика; 2) свѣдоцтво школьне зъ послѣдныхъ двохъ курсôвъ; 3) декларацію що до мѣсячнои заплаты, котра выносить 20 зр., а може бути выимково зниженою до сумы 15 зр. або замѣненою на віктуалы; але зниженье на 15 зр. мѣсячно мусить бути поперте дуже добрымъ свѣдоцтвомъ школьнымъ и 4) свѣдоцтвомъ убожества; 5) 1 зр. на выдатки кореспонденцій; 6) хто не есть членомъ Руского товариства педаґоґічного 1 зр. на вписове и вкладку рôчну до того товариства.

Дальше подає выдѣлъ до вѣдомости, що всякû поданя адресувати треба до выдѣлу Руского товариства педаґоґічного у Львовѣ ул. Орменьска ч. 27 на руки члена выдѣлу Костя Паньковского. Поданя, котрû не будуть докладно стилізованû, або не будуть обôймати всѣхъ симъ заявленьемъ обнятыхъ условій, лишать ся безъ ôдповѣди. Запытанъ або просьбы, поданû въ справѣ принятя до Институту до особъ приватныхъ, або поданя приватнû навѣть до членôвъ выдѣлу не увзглядняють ся. Остаточна умова заключить ся по принятю кандидата а причинъ не принятя выдѣлъ не есть обовязаный подавати.

Въ складъ комітету, занимаючого ся веденьемъ дѣлъ Институту, входять: о. Алекс. Тороньскій яко голова, проф. Кость Лучаковскій яко директоръ науковый, д-ръ Антôнъ Хоминъ, яко дорадникъ лѣкарскій, д-ръ Стефанъ Федакъ яко дорадникъ правный, о. Иванъ Чапельскій яко духовникъ и Кость Паньковскій яко настоятель и секретарь комітету.

Институтъ дае своимъ выхованкамъ: а) помешканье, харчь, опалъ, свѣтло, послугу; пранье за малою доплатою; б) доставляе имъ — о скôлько на се дозволять фонды — книжокъ и приборôвъ школьныхъ, в) управляе ихъ выхованьемъ, стараесь о добре домашне и товариске поведенье; г) улекшуе имъ науку школьну и наглядае ся пôдъ доглядомъ домашного сталого директора; д) доставляе выхованкамъ способности придбати иншихъ вѣдомостей, теоретичныхъ и практичныхъ.

Часъ вносити поданя о принятье вызначуесь до дня 10 серпня 1891.

Учитель домовый

маючій довголѣтну практику глядить лекціи на селѣ на часъ необмеженый. Близша вѣдомôсть въ редакціи „Дѣла“.

Для выгоды П. Т. Публики отворено

НОВУ АҐЕНЦІЮ

Краковского Товариства взаимныхъ убезпеченъ

на житье та ôдъ огню и граду

у Львовѣ при ул. **Театральнôй ч. 21** (входить ся зъ улицѣ Скарбковской).

Полісы асекурацій выставляють ся въ **языцѣ рускôмъ — всѣ проспекты и переписка зъ партіями ведесь по руски.** — Близше можна розвѣдатись въ Адміністраціи „Дѣла“.

Кістяки Гольбайна

Образки з житя

дôстане

въ **редакціи „Зеркала“**

по 15 кр. (зъ почтовою пересылкою по 20 кр.)

Францєнсбадску воду мінеральну

и продукты жерельнû,

котрû пôсля выказу найзнатнѣйшихъ професорôвъ найлѣпшимъ средствомъ на всякого рода недуги жѣночû, скрофульозу, анемію и рахітісъ можна дôстати, все пôдъ ґарантією свѣжû, у

Рудольфа Вайнреба

у Львовѣ ул. Кароля Людвика ч. 33.

Найбôльшій складъ всѣхъ природныхъ вôдъ мінеральныхъ. — Телефонъ ч. 297.

Теофіль Копистиньскій

артистъ-маляръ

звѣстный ôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшае церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и иншû рѣчи. Принимае рѣзьбарскû роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовляе всякои величины церковнû образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшае зъ фотографій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставруе всякû старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячû въ кругъ праць малярства — по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Веч. Духовеньство запотувати собѣ его адресу.

Т. Копистиньскій

ôдъ стороны Ставропигійского Института, ул. Бляхарска число 5 у Львовѣ. 3936 (6—10)

ГА-

мачи або лôжка зъ ліцéй ôдъ 2.35 зр. до 6.75 зр., мачика зъ крѣсломъ, парасольки ôдъ сонця, шатки рôжнû а такожъ не перемакаючû по 50 кр. Плащѣ до порохy, торбы, тористры до екскурзій

поручае найдешевше

МАГАЗИНЪ

БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

Десять медалѣвъ заслуги, дипльомъ признаня и дипльомъ гоноровый

на всесвѣтнôй выставѣ въ Антверпіи

за незрôвнанû

Выробы косметичнû, Тоалетнû и Парфумеріи.

Антілентіля. Нѣякій артикулъ тоалетный не може ити въ заводы що-до успѣху и доброты зъ Антілентілією. Се средство, одержане зъ ôдсвѣжуючихъ субстанцій, ухиляе въ короткôмъ часѣ **весняки, плямы печѣнковû, блинни и т. п., надае шкôрѣ свѣжу бѣлôсть, свѣжôсть и нѣжнôсть.** — Цѣна 2 зр.

Піліптонъ волосю сивому и споловѣлому по кôлькоразовôмъ ужитю привертае красну барву. ПІЛІПТОНЪ не фарбуе, лише ôдмолоджуе волосье, котре пôдъ вплывомъ сего ôдличного средства ôдзыскуе первѣстну барву, магкôсть и ôдылескъ. — Цѣна флякону 1 зр. 50 кр.

Валентінъ найсильнѣйше выпаданье волося вздержуе, цибульки волосянû взмôцняе и до вытворюваня та поросту волося побуджае. Цѣлый флякон 3 зр. Пôвъ флякону 1 зр. 69 кр.

ПУДРЪ КНЯЖІЙ

не мѣстить жадныхъ металевыхъ примѣшокъ, есть се найчистѣйша и найнѣжнѣйша мучка ростинна, приємно прилягае до лица, надае красну, природну бѣлôсть и есть неоцѣненымъ средствомъ до ґіґієнічнои окрасы лица.

Пуделко мале бѣлого пудру 60 кр., цѣле 1 зр., зъ лебедикомъ 1 зр. 50 кр. Рожевый для бльондинокъ и кремовый для шатинокъ и брунетокъ, мале пуделко по 70 кр., бôльше зр. 1.10 зъ лебедикомъ зр. 1.60.

Вода фіялкова. Усуває зъ лица прищѣ, лишаû, угрики, попаданье и лущенье шкôры, выгладжуе морщинки и долики бсповû. Лице ôдсвѣжуе выбѣлюе и вынѣжнює. — Цѣна 1 зр.

Мыло косметичне ôдзначае ся надзвычайною нѣжностію и дуже приємнымъ запахомъ, загôдно вплывае на нашкôрокъ, не допускае розпадатись рукамъ и лицю, дуже добре очищуе шкôру. Ухиляе веснянки и жовто-бурû плямы зъ лица. — Цѣна 60 кр.

И. ИГНАТОВИЧЪ

у Львовѣ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3, и улица Галицка ч. 35., въ **Краковѣ** Сукенницѣ ч. 20., и въ **Черновцяхъ** Ринокъ ч. 2.

Добрымъ пôдручникомъ школьнымъ въ народныхъ школахъ, першихъ класахъ гимназій и учительскихъ семинарій есть безперечно

ПРАКТИЧНА НАУКА

„Руской правописи“

Г. ВРЕЦЬОНЫ

учителя взоровои школы зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ въ ц. к. учительскôй семинаріи мужескôй у Львовѣ, выдана въ 1888 роцѣ. Мѣстить въ собѣ много граматично стилистичныхъ примѣрôвъ, диктатôвъ, задачь, вырôбленъ, вправъ, описôвъ и оповѣданъ. — Цѣна **40** кр., а зъ пересылкою **45** кр.

Черезъ Адміністрацію „Дѣла“

можна замовити за **знижену цѣну** отсû книжки:

Фавстъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднымъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена въ 1 зр. 50 кр. на **1 зр.** (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Раєвскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на **50 кр.** (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Хто замовить **обѣ книжки наразъ,** одержить ихъ за цѣну **1 зр. 60 кр.** разомъ уже зъ **рекомандованою пересылкою**

Позаякъ тыхъ обохъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати зъ замовленями.**

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши ôдъ дня 12 лютого 1889 выдае

АСИГНАТЫ КАСОВÎ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячû ся въ обѣгу **5%** **асигнаты касовû** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ буть **опроцентованû по 4½% ôдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый. **Дирекція.**

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

Найбôльшій по французски уладженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.

Сезонъ 1891.

Звѣстне найдешевше жерело закупна.

Найбôльшій складъ есть якъ въ партерѣ такъ и на І. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Оддѣлъ І. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гвѣтôвъ, и коронокъ до бѣла, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасаментерій, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ приборôвъ кравецкихъ.

Оддѣлъ II. Капелюхи дамскû, дѣвочû и дѣточû выробы панчôшковû для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей зъ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'écosse, ґорсеты и запаски для дамъ и дѣтей.

Оддѣлъ III. Краваты мужескû, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и манжеты, парасолѣ англійскû, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и англійскû рукавички.

Оддѣлъ IV. Рукавички дамскû, шкôрковû, дуньскû, шведскû и англійскû, а также рукавички шовковû, вовнянû и нитянû.

Оддѣлъ V. Вахлярѣ чорнû и кольоровû набалѣ и вечеры та великій выбôръ япаньскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ.

Оддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1.50.

Оддѣлъ VII. Станики трикотовû и джерсей для дамъ по зр. 1.90, 2.60, 3.60 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку.

Оддѣлъ VIII. Сподничка дѣточû, плащики, пальтотики и запаски.

Оддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великû килимы, сальоновû ôдъ зр. 6.75 и высше. Килимки маттінґовû до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2.75 и высше. Килимы стѣннû, передъ лôжка по зр. 1.75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.

Оддѣлъ X. Ту суть портієры по зр. 1.70 до 2.80. Заслоны Туніс по зр. 3.20, якôсть І-ша 3.75, Марокко 4.25, Баґдадъ по 5.25, Трапецунтъ 5.75. Великій выбôръ тяжкихъ портієръ Кірманъ и даґестаньскихъ та матерій на мебли.

Вѣлû ôдмѣсованû заслоны коронковû, цѣле окно 1.45, 1.75, 1.90, 2.50 до 50 зр.

Оддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2.50 и высше. Комплетнû ґарнітуры ґобеліновû складаючû ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9.50 до 33 зр. Всхôднû капы джедовû І якôсть 1.25, II 2.50, III 3.50.

Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ, коцы на лôжка и коней. Стебнованû колдры вовнянû, ватованû, атласовû, шôвковû и до прикрасы.

Замовленя зъ провінціи полагоджуе ся якъ найсовѣстнѣйше.

Окремнû ôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ зъ Вѣдня.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.**

Папѣръ зъ фабр. Черляньскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 164. Львôвъ, Второкъ 23 липня (4 серпня) 1891 Рôчникъ XII.

Выходить у Львовѣ що дня [illegible] о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю [illegible] разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible] у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible]
въ Австріи: [illegible]
на цѣлый рôкъ . . . 12 зр. на цѣлый рôкъ . . . 20 зр.
на пôвъ року . . . . 6 зр. на пôвъ року . . . . 15 зр.
на четверть року . 4 зр. 50 кр. на четверть року . . . 8 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
У Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на четверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція [illegible] ул. Баторія. — Рукописи [illegible] — Рекламація [illegible] вôльнѣ вôдъ порта.
Поединоке число коштуе 5 кр. а. в.
Оголошеня принимають ся [illegible] 6 кр. вôдъ одного стрôчки [illegible] въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
[illegible]

☞ Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ

О наданю ордеру намѣстникови Галичины пише Czas, такъ: „Ся вѣсть выкличе безъ сумнѣву велике въ краю враженье. Се одно зъ найвысшихъ ôдзначень, що удѣлюесь въ австрійскôй монархіи звычайно лише міністрамъ, и то по довголѣтнôй почетнôй службѣ. Въ теперѣшнôмъ кабінетѣ велику ленту ордеру Леопольда посѣдають лише президентъ міністрôвъ ґр. Таафе, бар. Пражакъ и ґр. Фалькенгайнъ. За великй заслуги коло австрійскихъ фінансôвъ удѣлено сей ордеръ и бувшому міністрови Дунаевскому въ роцѣ 1887. Бувшій міністеръ Земялковскій дôставъ се ôдзначенье, якъ уступавъ въ уряду. Зъ намѣстникôвъ мабуть оденъ въ остатныхъ рокахъ баронъ Поссінґеръ-Хоборскій одержавъ велику ленту ордеру Леопольда по 20 рокахъ урядованя яко намѣстникъ. Ôдзначенье ґр. Баденього самъ ордеромъ въ третôмъ роцѣ на его урядѣ — се доказъ незвычайной цѣсарской прихильности а заразомъ дае свѣдоцтво о становищи, яке собѣ здобувъ начальникъ правительства въ Галичинѣ.“

Въ справѣ посла Уґрона а капітана Узелляча подае Agramer Tagblat вѣсть, що въ Карловицахъ на перегладѣ войска командуючій ґенералъ Бехтольсгаймъ мавъ въ промовѣ до збору офіцирôвъ 79 полку им. Еллячича сказати тй слова: „Дуже менѣ приятно, що можу заявити найвысше вдоволенье цѣлому хороброму зборови офіцирôвъ 79 полку за-для тактовного его поступованя въ рецкôй справѣ, а особливо капітанови Узелячови за его правильне выступленье супротивъ несправедливыхъ закидôвъ одного члена угорского сойму. Цѣсарь пересвѣдченый, що хоробрый полкъ пôдъ моею командою покаже при кождôй нагодѣ непохитну вѣрнôсть и почутье обовязкôвъ“. Взагалѣ круги офіцирскй не тôлько въ Кроатіи але и на Угорщинѣ мали дуже занепокоити ся тымъ, що посолъ Уґронъ ôдмовивъ капітанови Узелячеви лицарской сатисфакціи. Зъ другои стороны комісія посольской нетыкальности въ угорскôмъ парламентѣ розбирае цѣлу справу и мае рѣшити, чи въ тôмъ случаю допускае ся парламентарна свобода слова и свобода критики. Послы опозиційнй на Угорщинѣ стоять по сторонѣ посла Уґрона, и справа не мало причинюесь до заостреня ситуаціи на Угорщинѣ. Опозиційный посолъ Барта заповѣвъ, що внесе слѣдуючу интерпеляцію до президента міністрôвъ: „Чи се правда, що міністеръ гонведôвъ Феєрварі заповѣвъ, що подасть ся до димісіи на случай, коли бы мешôсть палаты не признала справедливыми его поглядôвъ на пригоду мѣжь посломъ Уґрономъ а Узеляччемъ, и чи міністеръ президентъ ôтожсамлюесь съ поглядомъ міністра гонведôвъ?“

По причинѣ отвореня зелѣзнои дороги Сараево-Коница, якъ рôвножь и длятого, що чотири баталіоны войска боснійского перенесено зъ краѣвъ окупованыхъ до ґарнізонôвъ Австро-Угорщины, вѣденьска Presse заговорила знову про правно-державнй ôдносины Босны и Герцеґовины до нашои монархіи. Въ Австро-Угорщинѣ, — пише Presse — нема вже нинѣ жадного щирого патріота, котрый заперечавъ бы, що політика окупованя Босны и Герцеґовины була зовсѣмъ справедлива и конечна. Длятого тымъ бôльше росте вдоволенье тыхъ, котрй вже ôдъ року 1875 пôддержували сесю політику, хочь довгими лѣтами въ обохъ половинахъ монархіи далеко бôльше було противникôвъ розширеня австрійского вплыву, нѣжь прихильникôвъ. Нинѣ лишаесь тôлько довершити тую задачу и уреґулювати наконець правно-державнй ôдносины окупованыхъ провінцій до Австро-Угорщины. У всѣхъ бо важнѣйшихъ квестіяхъ, котрй дотыкають поступу и добробыту Босны або цѣлковитого выхôснуваня цѣнныхъ нашихъ посѣлостей, стоить на перепонѣ невыяснене доси становище правно-державне; оно перешкаджае розвинути енерґічну и далекосягну акцію. И хочь въ що-деннôмъ житю рôзниця и мѣжь анексіею фактичною а правною не робить ся, то таки рôзниця ви тулае заразъ у всѣхъ тыхъ случаяхъ, де вже ходить о бôльше, нѣжь о сухій хлѣбъ насущный, котрый выстае хиба на потребу зъ рукъ та до рота.

Чотири баталіоны боснацко-герцеґовиньского войска ôдъѣхали уже зъ краю. Зъ нихъ оденъ буде стаціонованый въ Будапештѣ, а прочй будуть на великихъ маневрахъ цѣсарскихъ [въ котрыхъ удѣлъ мае брати 70.000 войска въ присутности нѣмецкого цѣсаря и короля саксоньского] а потôмъ будуть придѣленй до ґарнізону мѣста Вѣдня.

—

Зъ Петербурга доносять до Times о значѣню кронштадскои гостины: Російскій амбасадоръ Моренгаймъ вівъ переговоры въ палатѣ єлісійскôй про засады французско-російского союзу. Проектъ того союзу повѣзъ зъ собою адміралъ Жерве до Кронштаду а російскй міністры справъ внѣшныхъ, войны и маринарки будуть розбирати условія того проекту на мѣсци. Коли переговоры скôнчать ся, то пôдписы свои на сей документъ дадуть лишь міністры російскй а не царь Александеръ III. Документъ сей мае остатись лишь прелімінаремъ ажь до „психольоґічного“ моменту. Жерве передъ полуднемъ засѣдавъ вже кильканй переговоры въ російскими міністрами справъ заграничныхъ, войны и маринарки. Тй дипльоматичнй умовы мають забезпечити „кооперацію на суши и на мори“.

Телеграмы зъ Петербурга о гостинѣ ескадры французскои принесли подрôбный описъ торжествъ выданыхъ петербургскою думою городскою на честь офіцирôвъ французскихъ. Цѣле принятье було незвычайно свѣтлое. Товпы народу витали французскихъ гостей безнастанными окликами а пôдчасъ бенкету побôчь портрету царя знаходивъ ся бюстъ президента Карнота. Въ часѣ сего обѣду кôлька разъ повтаряли марсилієнку а голова города сказавъ, що зъ сеи гостины сплывуть на обѣ народности культурнй добродѣйства. Дневники російскй запевняють, що въ Петербурзѣ не було нѣколи для загалу такого радôстного торжества. На другій день давали обѣдъ въ честь Французôвъ російскй офіцеры артилеріи. Въ ôдповѣди на тоастъ адмірала Браткина, пôднесеный въ честь французскои фльоты, и за здоровье морякôвъ французскихъ, подякувавъ адміралъ Жерве словомъ „благодарю“, що, розумѣесь, ще пôднесло ентузіязмъ. Російскй женщины постановили подарувати серветы и ковры, мереженй въ народнôмъ стилю, для кождого корабля французскои ескадры за-для прикрашеня каюты. Зъ Петербурга доносять, що настрôй мае тамъ незвычайный, всюды спѣвають марсилієнку, а коли появить ся якій Французъ, пôдносять ся незмовкаючй оклики привѣтнй. Праса зъ своей ще стороны доливае оливы до сего ентузіязму. Найбôльшу популярнôсть въ офіцирôвъ французскихъ зъєднавъ собѣ адміралъ Альфредъ Альбертъ Жерве. О нѣмъ кажуть, що то правдивый вовкъ морскій а при тôмъ талантный ґенералъ“. Се мужчина 54 лѣтъ, а числить уже 37 лѣтъ службы. Высокій, худощавый, незвычайно рухливый. Завсѣгды выступае зъ тактомъ та якоюсь сердечностію и до всѣхъ ôдносить ся тепло, такъ що се формально притягае до него. Мимо свого вѣку выглядае ще молодо. Очи его горять огнемъ. Въ его дружинѣ богато статныхъ офіцирôвъ, що ôдзначують ся характеристичною у Французôвъ складностію, а заразомъ повагою. На жовнѣрахъ такъ само не можна добачити здеґенерованя, якъ о тôмъ скрôзь говорять и пишуть. Ескадра французска ѣде на кôлька днѣвъ до Біорказундъ, щобы заосмотрити кораблѣ въ уголь. За сей часъ адміралъ Жерве зъ частиною французскихъ офіцирôвъ вступить до Москвы, де мѣсто приготовляе рôвно свѣтле принятье, якъ въ Петербурзѣ.

—

Journal de St. Petersbourg зъ причины приѣзду сербского короля Александра помѣстивъ статью привѣтну. „Ôдъ часу вступленя молодого короля на престолъ — пише сей дневникъ — при нѣмъ щирй симпатіи Россіи, котра бажае для Сербіи щастя та успѣшного розвою. Россія зъ радостію глядить на всѣ поступки сербского правительства, котрй мають на метѣ забезпечити економічный и культурный розвôй краю. Зарôвно и въ привѣтѣ російского народу король догляне выразъ чувствъ Россіи и еи бажанье, щобы сербска держава процвитала й розвинула ся пôдъ управою династіи царского гостя.“ — Въ недѣлю пополудни приѣхавъ сербскій король до Петергофа, а середъ его дружины знаходять ся Ристичь и Пашичь. На дворци зелѣзницѣ привитавъ короля царь и всѣ проживаючй въ Петербурзѣ великй князѣ. Привитанье мало быти дуже сердечне. По тôмъ наступивъ перегладъ почетнои компаніи обома монархами, а ôтакъ король Александеръ приймавъ депутацію сербскои кольоніи въ Петербурзѣ. Сербскій посолъ выѣзджавъ ажь до Москвы на стрѣчу королеви. Зъ дворця зелѣзницѣ король Александеръ разомъ въ царемъ заѣхали до великои палаты въ Петергофѣ, де приготовано для короля особый апартаменты — и ту привитала его цариця й великй княжны, а потôмъ царь въ родиною ôдъѣхавъ. Король ôдвѣвъ своихъ господарѣвъ по повозу. Вечеромъ приѣхала до Петергофа грецка королева зъ своею дочкою, княжною Маріею, а ôтакъ ôдбувъ ся родинный обѣдъ въ великôй палатѣ.

—

Пôдчасъ бенкету въ Manson-house, даного въ честь наслѣдника италійского престолу, внѣсъ льордъ-майоръ тоастъ, котрый за-для горячихъ слôвъ въ способѣ высказаня заслугуе на бôльшу увагу. Льордъ-майоръ выхваливъ Италію яко ôтчину поезіи и штукъ яко край, котрый есть все предметомъ ентузіязму Анґлійцѣвъ. Анґлія подивляе Италію, котра добула собѣ независимôсть и одноцѣльнôсть. „Витаемо васъ — говоривъ льордъ — яко внука мудрого, зручного и свѣтлого мужа, котрого выбрано на першого короля Италіи, яко сына монарха, котрый бажав мира и признае вагу могучои фльоты, яко сына короля и королевои Италіи, котой зъєднала собѣ загальну симпатію у насъ; витаемо васъ не лишь яко сына и внука великихъ людей, але також за-для нашихъ особистыхъ прикметъ. Пю въ здоровье князя Неаполю въ имени мѣста Лондону, котре зладило князеви сердечный привѣтъ.“ — Князь Неаполю ôдповѣвъ на сей тоастъ по анґлійски такъ: „Привѣтъ, якій голова того мѣста зладивъ для мене, а також проголошеный тоастъ въ честь королѣвскои пары зъ Италіи, станутъ для мене незабутыми споминами зъ моеи подорожи до Лондону, и за се я дякую. Зô зворушеньемъ розкажу италійскому королеви про тоастъ льорда майора, котрый сильнымъ ôдгомономъ залунае въ моѣй ôтчинѣ. Взываю всѣхъ Италійцѣвъ, що суть при тôмъ бенкетѣ, щобы выпили зô мною въ честь Лондону, его сіті и головы того мѣста.

—

Депешѣ зъ Хинъ о розрухахъ противъ христіянъ повиннй звернути увагу европейскихъ політикôвъ. Не ходить тамъ о выключно саму прояву хиньского фанатизму супротивъ чужинцѣвъ и христіянъ але о рухъ, котрый розрôсъ ся на широкй круги населеня. Правительство мабуть се терпить або не досыть енерґічно выступае супротивъ сего руху, котрый мае великй силы и средства до своеи розпорядимости а ще пôдпомагае его тайне товариство „Колявъ“. Те товариство подôбне до италійскои каморры мае цѣль выгнати теперѣшну династію татарску Манджу а назадъ посадити на престолѣ національну династію хиньску Мінґъ. До Колявъ приналежить богато офіцирôвъ и велика часть постôйнои арміи та длятого власне такій заговоръ може мати успѣхъ. Члены Колявъ мабуть зворохобили товпы народнй въ Вузу, въ Кінъ-Кіанґѣ противъ христіянъ, щобы мѣжь правительствомъ пекиньскимъ а европейскими державами завести незгоду и тогды при нагодѣ якои войны перевести свои плены. Реліґійный моментъ при фанатизмѣ товпъ грае велику ролю и на те треба звернути головно увагу. Именно Хинцямъ наговорено, що христіяне потребують крови, щобы зъєднати собѣ своихъ богôвъ. Отже и не диво, що середъ такихъ обставинъ житье горожанъ европейскихъ знаходить ся въ дуже великôй небезпечности и то въ цѣлôй хиньскôй державѣ. Донесенье, що діпльоматичный збôръ въ Пекинѣ выславъ ноту до Чунґъ-лі-Яменъ, е правдиве. Въ нѣй жадають послы охороны маетку и житя европейскихъ пôдданыхъ, котрыхъ боронити есть ихъ обовязкомъ. Домаганя Французôвъ, щобы заплатити имъ за понесенй шкоды, выносять два міліоны фунтôвъ штерлінґôвъ. Щобы ще бôльше надати ваги сему жаданю, выслано французску фльоту, стаціоновану на водахъ хиньскихъ до Янґтсе. Тôлько не знати, чи хиньске правительство вдоволить тымъ бажанямъ. Сума, котрои Французы домагають ся не велика, бо при розрухахъ понищено величезнй просторы, але одинъ высокопоставленый мандаринъ заявивъ, що они рѣшать ся скорше вести войну нѣжь заплатити таку величезну суму, а нарôдъ розумѣе ся, есть той самои гадки.

Покликъ ôдъ спѣвацкои артистичнои дванацятки Русинôвъ-академикôвъ.

Якъ минувшихъ лѣтъ, такъ и сего року мы пôдписанй зорґанізували добôрну дванацятку спѣвакôвъ, котра бы въ порозумѣню зъ мѣсцевыми комітетами устроила въ бôльшихъ мѣстахъ концерты на необмеженый дохôдъ фонду будовы руского народного театру. Цѣль наша ясна и взнесла: пôдчасъ академічныхъ студій радй бы й мы докинути де-що до поантишнои громадскои працѣ; певнй мы, що вдею сею не лишь мы перенятѣ, а що поручь стоять не то сотнѣ, а тысячѣ людей, все готовыхъ станути тамъ, де йде въ якôмъ бы то не було напрямѣ о користь дорогои ôтчины, святои справы руской. Повертаючи кораблемъ зъ славнои ческои прогульки „Бояна“ — зродилась въ насъ тая гадка котру хочемо зреалізувати. Взываемо всѣхъ людей добров волѣ, выпробованого характеру и зелѣзнои енерґіи, станути до дѣла поручь зъ нами, просимо заснувати мѣсцевй комітеты. Нехай всюды тôлько одинъ щирый чоловѣкъ найде ся, — мы певнй за успѣхъ! Звертаемо увагу нашу въ головнôй мѣрѣ на мѣста Сянôкъ, Дрогобичь, Стрый, Самбôръ, Миколаѣвъ, Станіславôвъ, Коломыя, Чернôвцѣ, Залѣщики, Борщѣвъ, Копичинцѣ и т. д. — и просимо тамошныхъ патріотôвъ о помôчь. Часъ ôдбутя прогульки ôдъ 1 до 20 н. ст. вересня с. р. Силы спѣвочй якъ найлучшй, переважно солісты и члены „Львôвского Бояна“, окрôмъ того піяністъ и декляматоръ. По концертахъ ôдбудуть ся танцѣ.

Дохôдъ — якъ згадано — призначеный на фондъ будовы театру. Всѣхъ силы повиннй звернутись на те, щобы его збôльшити; хто бувъ въ ческôмъ „Divadl-ѣ“ — той ледви чи не пережавъ гôркои хвилѣ, згадавши про бракъ такои институціи у насъ. Але треба роботы на цѣлôй лініи, нехай всяка одиниця зробить те, що до неи належить въ данôй хвили, а все певно выпаде гарно. Мы завернемо всюда туды, де насъ кликати-муть и де сподѣваный буде хосенъ для провôдноѝ идеи прогульки.

Заявляемо также, що мы не стоимо въ звязи зъ рôвночасно завязаною „шѣснацяткою“, — що въ рукахъ нашихъ спочивало въ великôй мѣрѣ веденье послѣдныхъ двохъ вандрôвокъ, а также участь въ торôчнôй артистичнôй прогульцѣ, надто цѣловитый провôдъ першои прогульки артистичнои въ роцѣ 1889. Зъ другои стороны ручимо за тактовне, безкористовне и солідне веденье прогульки. Удавати ся у всѣхъ справахъ треба якъ найскорше до провôдника прогульки.

У Львовѣ 1 н. ст. серпня 1891.

Іосифъ Партицкій [зъ вѣденьскои „Сѣчи“] провôдникъ прогульки, почта Отынія. — *Остапъ Нижанкôвскій* [зъ „Бояна“] яко диріґентъ. — Д-рандъ *Иванъ Гриневецкій* [зъ вѣденьскои „Сѣчи“] и *Олекса Вензриновичъ* [зъ „Бояна“].

(*P. S.* Просимо Хв. Редакціи ґазетъ „Гал. Русь“, „Нар. Часопись“, Kurjer Lw., „Батьковщина“ и „Буковина“ о повторенье повысшои ôдозвы.)

НОВИНКИ.

— **Артистична спѣвацка „дванацятка“ академична,** котрои покликъ мѣстимо повысше, повинна знайти симпатію и пôдпору у нашихъ патріотôвъ тыхъ околиць, въ котрй она заповѣдае свою гостину мѣжь 1-шимъ а 20-тымъ вересня, тымъ бôльше, що цѣль вандрôвки така благородна! Сподѣваемо ся, що всюда тамъ потворять ся комітеты и „дванацятка“ зможе призначеный часъ на свою артистичну прогульку выкористати якъ найширше, якъ найôдповѣднѣйше и найкрасше.

— **Громада Станіславчикъ,** повѣта бродского, купила ôдъ Сим. Леона 450 морґôвъ орнои землѣ.

— **П. Вол. Шухевичъ** оповѣщуе: Въ справахъ нашои прогульки до Праги прошу въ мѣсяци серпни ôдноситись до мене до Янова коло Львова. Фотоґрафіи замовленй вышле фотоґрафъ просто до кождого зъ участникôвъ за послѣплатою 1·20 зр. зъ опакованьемъ. Замовленя приймаю дальше. — *В. Шухевичъ.*

— **Краева рада шкôльна** зачислила книжочку „Байки Леонида Глѣбова“ [цѣна 5 кр.], выдану редакціею часописи „Дзвôнокъ“, до книжочокъ дозволеныхъ на преміи для молодежи шкôльнои и до бібліотекъ шкôлъ народныхъ.

— **Зъ Гусятина пишуть намъ:** Въ нашôмъ мѣстѣ гостить народный рускій театръ пôдъ зарядомъ п. Биберовича и дае представленя въ сали Рады повѣтовои. Якъ интеліґенція такъ и мѣщане та селяне приѣзджають навѣть зъ дальшихъ селъ подивитись на образцѣ зъ житя украиньского народа и наслухатись прекрасного хору, зложеного зъ артистôвъ и артистокъ рускои сцены. Въ недѣлю 25 н. ст. липня всѣ панове артисты зôбрали ся въ нашôй церквѣ и ôдспѣвали прегарно чотиро голосовымъ хоромъ цѣлу службу Божу. У вечеръ того-жъ дня дано въ сали рады повѣтовои представленье вѣрного образа зъ житя народного п. заг. „Хто виненъ?“ Въ тôй народнôй драмѣ ôдзначили ся: п. Ивановичъ, що ôдогравъ Гната, молодого парубка, пані Биберовичева яко Софія дѣвчина и Гембицкій яко Иванъ Щасливый, еи батько. На каждôмъ представленю дôстають ся и другй артисты грôмкй оплески. Въ спѣвѣ заслугуе на похвалу панна Кравчукôвна. На голоснй оклики публики мусить она свôй спѣвъ звычайно повтаряти. — *Очевидецъ.*

— **Дирекція жѣньскои семинаріи учительскои у Львовѣ** оголошуе, що на рôкъ шкôльный 1891/2 приняте буде до I-ои класы лишь таке число учениць, на яке §. 4 статута орґанізаційного призволяе; до вышшихъ же класъ будуть принятй лишь тй кандидатки, котрй вже ходили до семинаріи и признанй були спосôбными до вышшихъ класъ. Вписы до всѣхъ класъ семинаріи, на курсъ Фребльôвскій, до взôрцевои школы вправъ и до огорода Фребльôвского — будуть ôдбуватись 29, 30 и 31 н. ст. серпня ôдъ годины 9 до 12 передъ полуднемъ и ôдъ 3 до 5 по полудни. Кандидатки, зголошуючй ся до I-ои класы семинаріи або на курсъ Фребльôвскій, мають при вписѣ предложити: ме-

трику уродженя на доказъ, що скôнчили 15-ый рôкъ житя [на курсъ Фреблêвскій 16 ый рôкъ], свѣдоцтво фізичного уздôбненя до учительства, выставлене повѣтовымъ лѣкаремъ, свѣдоцтво шкôльне и родовôдъ. Кандидатки зголошуючі ся по перервѣ въ наукахъ — мусять предложити и свѣдоцтво моральности. Кандидатки II, III и IV-го року подадуть свôй родовôдъ и свѣдоцтво шкôльне зъ послѣдного пôвроку. Першенство мѣжь зголошуючими ся на I-шій рôкъ мають тѣ, котрѣ при вступнôмъ испытѣ выкажуть ся лѣпшимъ приспособленьемъ, або старшѣ вѣкомъ, або зголошують ся другій разъ, або мають уздôбненье музыкальне. Испытъ вступный буде ôдбувати ся зъ религіи, языкôвъ польского, руского и нѣмецкого, зъ исторіи, ґеоґрафіи, фізики, исторіи природнои, рахункôвъ и рисункôвъ ґеометричныхъ. Крôмъ того предложать кандидатки пробы каліґрафічнѣ, рисунковѣ и пробы робôтъ ручныхъ. Статутъ орґанізаційный (§. 10) подає близшѣ информаціи въ тôй справѣ. Тутъ подає ся тôлько для доповненя, що по руски мусять кандидатки плавно читати ѝ писати, перечитану рѣчь розумѣти и оповѣсти якъ по польски такъ и по руски; по нѣмецки-жь плавно читати, ортоґрафічно писати, рѣчь перечитану розумѣти, лекшѣ повѣстки и описы власными словами оповѣсти, — а крôмъ того въ обохъ языкахъ выказати знанье найзвычайнѣйшихъ формъ ґраматичныхъ.

— **Вп. крил. д-ръ о. Іосифъ Левицкій,** приславъ намъ, зъ просьбою о умѣщенье въ „Дѣлѣ", слѣдуючу дописъ: Всѣмъ Впч. ОО. Братямъ священникамъ, котрѣ ласкаво взяли участь въ похоронахъ нашои найдорожшои матери, бабки и прабабки — Юліи зъ Дудикевичѣвъ Левицкои, складаємо сердечну подяку! — Николай Рыбакъ, парохъ въ Шумлявъ, зять, и д-ръ Іосифъ Левицкій, сынъ Покôйнои.

— **Въ справѣ жебрака померьшого въ арештѣ зъ голоду въ селѣ Грабинѣ на Шлеску,** — о чôмъ мы свого часу писали, — обжалувала прокураторія начальника громады грабиньскои Шміда, коваля Цурду и єго слугу Гарасина о провину противъ безпечности житя. Жебрака арештувавъ на приказъ Цурды слуга єго Гарасинъ, котрый за-для недуги поліціянта громадского повнивъ сю службу. Арештованого замкнувъ ôнъ до громадского арешту, однакожъ о тôмъ не повѣдомивъ начальника громады, лишь єго жѣнку, котра будучи при роботѣ, не дочула навѣть, о що йде. Цурда и Гарасинъ забули зовсѣмъ на жебрака, а той не мôгъ кричати. Доперва по кôлькохъ дняхъ знайшли єго въ арештѣ неживого, а секція лѣкарска выказала, що въ жолудку єго була солома, котру нещастный грызъ изъ голоду. Трибуналъ засудивъ Шміда на тыждень, Цурду на два, а Гарасина на чотири тыжднѣ арешту.

— **Академію наукъ въ Софіи** намѣряє утворити правительство болгарске и звернуло ся до мадярскои академіи наукъ въ Будапештѣ [!] зъ просьбою о пересланье кôлькохъ рôчникôвъ тои жь академіи. Такожь выѣздить кôлькохъ делеґатôвъ болгарскихъ до Будапешту щобы поробити ôдповѣднѣ студіи въ тамошнôй академіи.

— **Выстава россійска въ Парижи** має бути отворена 1 н. ст. сѣчня 1892 р. и буде тревати 6 тыжднѣвъ. Выстава помѣстить ся въ величезнôй ґалеріи машинъ и пôдъ копулою, оставшою по свѣтовôй выставѣ зъ 1889 р. на поли Марсовôмъ. Має она бути ôддякою за симпатію, заявлену французскôй выставѣ въ Москвѣ. Выстава россійска въ Парижи буде промыслово-рôльничо-артистична.

— **Зборы львôвскихъ робôтникôвъ** ôдбулись въ недѣлю въ ратушевôй сали при досыть численнôй участи. На порядку дневнôмъ була справа касы хорыхъ. Бесѣдники пôдносили жалобы на адміністрацію сего заведеня, котра у Львовѣ коштує дорожше нѣжь де-инде, бо выносить одну третину всѣхъ доходôвъ. До скликаня зборôвъ дало ще ѝ се причину, що недавно розписанѣ выборы до заряду касы хорыхъ назначено на будный день, коли робôтники занятѣ и не можуть брати въ нихъ удѣлу. Въ тôмъ взглядѣ зборы выслали депутацію до президента мѣста зъ просьбою, щобы речинець выборôвъ переложено на день святочный, а президентъ Мохнацкій обѣцявъ поговорити зъ Ґубриновичемъ, головою институціи касы хорыхъ. Въ наслѣдокъ того заявленя зборы ôдложено на слѣдуючу недѣлю.

— **Выстава пражска** въ порôвнаню зъ иншими австрійскими выставами представляє ся дуже величаво. Выставу ôдкрыто 15 мая а вже 26 липня отже въ 73 днѣ по отвореню ôдвѣдало ся міліонъ гостей. Вѣденьска выстава свѣтова осягнула се число въ 60-ôмъ дни по ôдкрытю, але се була выстава свѣтова, розпоряджала кольосальными средствами, интересувалась нею цѣла держава. Множество иншихъ обставинъ якъ: конґресы ученыхъ, межинароднѣ зъѣзды фаховыхъ людей найрôзнѣйшихъ галузей промыслу и торговлѣ, величавѣ торжества и змаганя цѣсарского двору, щобы Вѣдень зробити центромъ европейскои культуры, зложили ся на те, що выстава вѣденьска удала ся. Самыхъ князѣвъ и царѣвъ було на вѣденьскôй выставѣ 85, мѣжь ними царь Александеръ II., цѣсарь Вільгельмъ I, король Вікторъ-Еманунлъ и т. д. Всего того въ Празѣ нема, а єсли мимо того выстава пражска притягає тôлько гостей до себе, то свѣдчать се найлѣпше якъ о красѣ выставы такъ и о енерґіи Чехôвъ та симпатіяхъ, якѣ сей народъ має у своихъ близшихъ и дальшихъ сусѣдôвъ. Що-до числа гостей ôдвѣдавшихъ рôзнѣ выставы вѣденьскѣ то мали: вѣденьска выстава свѣтова въ 1873 роцѣ 4,800.000 (зъ тыхъ 2,000.000 не платячихъ), межинародна выстава електрична въ 1883 р. 903.510, выстава промыслова въ 1888 р. 1,126.548 а господарска выстава въ 1890 р. 1,339.668 за цѣлый часъ выставы, мѣжь тымъ якъ пражска ювілейна выстава за 2½ мѣсяця истнованя выказує 1,150.000 гостей самыхъ платячихъ. Що-до пересѣчнои денной фреквенціи на выставахъ то выказують: вѣденьска выстава свѣтова 25.800 особъ, електрична 6.020, промыслова 6.700, господарска 7.968 а пражска 14.785. Єсли-жь взяжити, що якъ досвѣдъ поучує, — найбôльша фреквенція выставъ припадає на вересень, то єсть надѣя, що пражска выстава єсли не дорôвнає, то певно не далеко лишить ся по заду свѣтовои выставы вѣденьскои.

— **Конскрипція у Франціи,** переведена дня 2 н. ст. цвѣтня с. р., выказала, що Франція въ тôмъ дни числила 38,886.150 душъ. [Въ рахунокъ не взято французôвъ пробуваючихъ за границями, але зновъ почислено чужинцѣвъ перебуваючихъ у Франціи.] Ôдъ 1886 року (бо у Франціи конскрипція ôдбуваєсь що пять лѣтъ) населенье Франціи зросло лише о 208.514 особъ и зрôстъ той припадає тôлько на мѣста, а по на села. Людность прибôльшилась въ 28 департаментахъ, а зменшилась въ 59-охъ. Въ деякихъ департаментахъ населенье зменшило ся, хочь навѣть мѣста въ нихъ збôльшили ся.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Въ Городенцѣ посвящено новый дôмъ рады повѣтовои. П. Шіфнеръ директоръ почтъ и телеґрафôвъ повернувъ вчера зъ Кракова до Львова. — Цѣсарь дарувавъ громадѣ Покрôвцѣ, повѣта жидачѣвского, 100 зр. на будову школы.

Посмертнѣ — ✝ — оповѣстки.

Василь Мова [псевдонімъ „В. Лиманьскій"] поетъ україньскій, старшій письменникъ, померъ дня 13 н. ст. червня с. р. въ Катеринодарѣ въ Чорноморю. Єго поезіи були мѣщенѣ въ петербурскôй „Основѣ", въ „Лунѣ", „Правдѣ", „Дѣлѣ" „Свѣт-ѣ" и въ „Зорѣ". По нѣмъ мало лишитись значне число недрукованыхъ поезій, а такожь великѣ рукопись россійско-українського словаря. Вѣчна єму память!

Трохимъ Зѣньковскій (псевдонімы „Т. Певный", „Трохимъ Звѣздочетъ"), українській письменникъ, померъ 21 н. ст червня с. р. у свого батька въ Бердяньску въ Тавріи въ молодôмъ вѣцѣ на грудну болѣзнь. Покôйникъ яко слухатель вôйсковои правничои академіи, выдавъ въ Петербурзѣ 1889 р. книжочку: „Малюнки справжнього життя. Ôдтакъ, вернувши на Украину, ставъ помѣщати свои творы въ „Зорѣ" [оповѣданье „Кудою ôти?" та велкѣ дрôбнѣ вѣстки] и въ „Правдѣ" [статья „Шевченко въ свѣтлѣ европейськоі критики"]. Для „Зорѣ" ладивъ оповѣданя „Сонъ" и „Моє рôдне село Покручѣ" та историчный ескізъ „Штунда", але недуга мабуть не дозволила єму ихъ выкôнчати. Вже тяжко слабый, подавъ у цензуру свое оповѣданье „Монъ шеръ козаче", але цензура не позволила єго друкувати. Зѣньковскій — бувъ чоловѣкъ вельми освѣченый, розумный, трудящій и щирый українській патріотъ. Смерть пôдкосила єго житье въ самôмъ роцвѣтѣ. Вѣчна єму память!

Марія зъ Янецкихъ Повхова, жена п. Николы Повха, учителя зъ Митулина въ Золочѣвскôмъ, упокоила ся дня 23 н. ст. липня. Вѣчна ѣй память!

Наука штука и література.

— **„Руской Историчной Бібліотеки"** пôдъ редакціею Олександра Барвѣньского вийшовъ въ друкарнѣ Іосифа Павловского въ Тернополи томъ XIII ый и мѣстить въ собѣ томъ VI-ый „Историчныхъ монографій Миколы Костомарова", а именно „Гетьманованье Ивана Выговского и Юрія Хмельницкого". Книжка обôймає 234 сторôнъ друку и коштує 1 зр. 60 кр. Головный складъ „Историчнои Бібліотеки" мѣстить ся: въ книгарняхъ Сайферта и Чайковского та Ставропигійского Института и у самого выдавця у Львовѣ при ул. св. Миколая ч. 13. II поверхъ.

— **„Остапъ Вересай",** безплатна премія часописи „Зоря", вийшла вже зъ львôвскои хромолітоґрафіи А. Пришляка. Представляє она звѣстного, кобзаря Остапа Вересая. Кобзарь сидить на приспѣ и грає на бандурѣ пôдъ хатою, быля котрои кружать ластовки коло свого гнѣзда. Коло нôгъ Остапа лежить на земли молодый поводатый. Сю акварелю выготовивъ И. Коломлоцкій пôсля кіевскои фотоґрафіи Загорского, поробивши деякѣ змѣны въ акцесоріяхъ. Ôдбитки образа [52 цтм. высокого, а 40 цтм. широкого] выконанѣ 12 красками. Одинъ примѣрникъ коштує 1 зр. безъ пересылки. Набути можна въ товариствѣ имени Шевченка.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 4 серпня. Д-ръ Ріґеръ, котрый ту перебуває, запевнявъ редакторови Allg. Ztg., що цѣсарь на-певно приѣде 16 або 17 вересня с. м. до Праги на 14-дневный побутъ. — Кн. Фердинандъ болгарскій має намѣръ перебувати въ Австріи ще 3—4 тыжднѣ а потôмъ верне до Софіи.

Прага 4 серпня. Поліція заказала на дворцяхъ зелѣзничихъ поздоровляти гостей прибуваючихъ на выставу. — Вчера въ ночи прийшло до бôйки мѣжь Чехами а акторами нѣмецкого театру лѣтного, а комікъ Лефлеръ дôставъ кôлька ранъ ôдъ ножа.

Будапештъ 4 серпня. Небавомъ заснованѣ будуть чотири новѣ боснійско-герцеґовиньскѣ батальоны.

Лондонъ 4 серпня. Французскій амбасадоръ въ Лондонѣ заперечивъ донесенье Times-а, мовь-бы Карно зъ своими міністрами зъ одной, а Ґірсъ и міністры россійскѣ зъ другои стороны пôдписали условія союза оборонного.

Парижь 4 серпня. Царь надавъ французскому амбасадорови въ Петербурзѣ, Лябулє, великій хрестъ ордеру Александра Невского.

Оповѣщенье.

Въ наслѣдокъ ухвалы Выдѣлу товариства Бурсы стрыйскои зъ дня 4 липня с. р. завѣдомляє ся, що зъ фондôвъ заведеня Бурсы стрыйскои на рôкъ шкôльный 1891 и 1892 буде удѣляти ся сѣмь запомогъ для ученикôвъ учащаючихъ до стрыйскои ґімназіи а походячихъ зъ давного округа стрыйского. Тіи запомоги будуть выносити рôчно 60 зр. и мають выплачуватись въ мѣсячныхъ ратахъ. Убѣгаючі ся ученики о тіи запомоги мають до прошеня прилучити слѣдуючі свѣдоцтва 1) метрику хрещеня, 2) свѣдоцтво убожества, 3) свѣдоцтво ґімназіяльне зъ минувшого пôвроку доказуюче въ поведеню ôдличнѣ обычаѣ и вытревалу пильнôсть а поступъ у всѣхъ науковыхъ предметахъ бодай достаточный. Передо всѣмъ будуть увзглядненѣ тіи ученики сельскѣ або мало-мѣскѣ зъ давного округа стрыйского, котрыхъ громады або братства церковнѣ меншими або бôльшими датками причиняли ся для заведеня Бурсы стрыйскои. Речинець убѣгатись о тѣ запомоги вызначуєсь найдальше до 20 н. ст. серпня с. р., а поданя мають вноситись на руки председателя Выдѣлу Бурсы стрыйскои.

Ôдъ Выдѣлу тов. Бурсы стрыйскои.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. Ом. Кер. въ Ж. Заплачено до кôнця липня с. р. — **Вп. В. Ст. въ Черн.** Заплачено до кôнця липня с. р. — **Вп. Н. К. въ Лях. под.** За другій кварталъ одержали. — **Вп. О. Кузь. въ Пôдг.** П. Кин. заплативъ дня 4 липня доперва за червень.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ „КОПЕРНІКОМЪ"
ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одваху.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ, райсцайґи, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарації найдешевше и найскорше.
Замовленя въ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперніком", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ"

Слухачь IV року фільософіи глядає выгôдного помѣщеня въ горахъ, за що удѣлявъ бы 1—2 годины лекціи. Адресъ: О. К. пост. рест. Рожнятôвъ.

Учитель домовый
маючій довголѣтну практику глядить лекціи на селѣ на часъ необмеженый. Близша вѣдомôсть въ редакціи „Дѣла".

Повѣсти О. Федьковича
ЧАСТЬ I.
Сторôнъ 1—78. **Цѣна 20 кр.** (съ пересылкою почт. 25 кр.)
Дôстати можна въ друкарни тов. им. Шевченка у Львовѣ и въ книгарни Ставропигійскôй.

ПА-
расолѣ до дощу и до сонця ôдъ 1.20 до 12 зр. — Калошѣ мужескѣ и дамскѣ зъ фабрикъ россійскихъ по цѣнахъ фабричныхъ — шапки не пропускаючѣ воды по 50 кр.
поручає найдешевше
ТОРГОВЛЯ
Братôвъ Лянгнерôвъ
у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.
Цѣнники на жаданье даромъ.

Накладомъ „ДЗВÔНКА" появились и можь набути черезъ всѣ книгарнѣ:
1) Леонида Глѣбова: Байки цѣна 5 кр.
2) В. Чайченко: Олеся опов. „ 5 „
3) „ Байки „ 5 „
4) „ 2 Оповѣданя „ 5 „
5) Ив. Франка: Лисъ Микита „ 50 „
6) М. Лисенка: Коза дереза оперетка до спѣву и форт. 80 „
Редакція „Дзвôнка" Львôвъ ул. Чарнецкого 26.

Змѣна льокалю.
Пôдписаный має честь повѣдомити, що перенѣсъ свою робôтню кравецку зъ ул. Галицкои ч. 12 на ул. **Ягайлоньску ч. 8 въ партерѣ.** Другій головный вхôдъ зъ ул. **Рейтана ч. 2.**
Дякуючи Впов. Родимцямъ за дотеперѣшнѣ взгляды и упрашаючи о нихъ на дальше, остаю въ глубокимъ поважаньемъ
ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ
кравець мужескій
мешкає у Львовѣ ул. Ягайлоньска ч. 8 въ партерѣ; другій головный вхôдъ зъ улицѣ Рейтана число 2. 3856

СКЛАДЪ КАВЫ
найлѣпшого рода
АРТУРА КОСЦИЦКОГО
у Львовѣ, Хорущина 22
Цѣны въ мѣсци 1 кільо зр. **1·90** на провінціи 4⅗ кільо зр. **9.60** франко.
Не маю цѣлкомъ тыхъ родôвъ кавы котрѣ иншѣ пôдъ назвою мого знамени оголошують; каждый самъ може пересвѣдчити ся, чи дôстане деинде по тôй цѣнѣ таку каву **якъ моя що-до якости и смаку.**
Найлѣпша кава палена зр. 1·20.
⅛ кільо найлѣпшои гербаты 75 кр., ⅛ кільо найлѣпшихъ окрушкôвъ 50 кр.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЪ
поручає
выпробованѣ и певнѣ средства косметичнѣ
ôдзначенѣ 9-ма медалями заслуги и 2-ма дипльомами признаня.
Олѣйокъ таніновый, замôцняє и пôдпомагає волосю рости. Фляконъ 50 кр.
Помада хінова, замоцняє корѣнцѣ волося и запобѣгає выпадати волосю. — Слоикъ 80 кр.
Вода атеньска, до змыванія волося, запобѣгає творити ся парширъ, ôдсвѣжує, робить тревалыми барву и полыскъ. — Фляконъ 80 кр.
Олѣйокъ хіно-таніновый. Дѣлає знаменито на корѣнцѣ волося и на порôсть волося. Въ случаяхъ де въ наслѣдокъ недуги выпало волосье, выказавъ вельми цѣлюще дѣланье. Вже по ужитю одной фляшки можна добачити порôсть. — Цѣна 1 зр. 20 кр.
Есенція мятова до полоканя устъ, крôмъ приємного, скрѣпляючого смаку и запаху, дуже корастно дѣлає на ясла и зубы. Фляконъ 50 кр.
Порошокъ ростинно-алькалічный, до чищеня зубôвъ. Надає перлову бѣлôсть, ôддаляє камѣнь и квасы, котрѣ наводять бôль и порохнявѣнье зубôвъ. Пуделко 30 и 60 кр.
Віолінъ средство противъ прѣтя рукъ и нахъ. Фляконъ 50 кр.
Вода львôвска. Приємный, нѣжный и довготревалый запахъ тои воды здѣлавъ се, що въ Антверпіи на выставѣ всесвѣтнôй зôстала публично прокламована и ôдзначена. Цѣна фляконy меншого 80 кр., бôльшого 1.50 кр.
Ніґретина. Выборне средство до фарбованя въ сейчасъ волося на тревалу и красну барву чорну и темну; єсть цѣлкомъ нешкôдливе а въ ужитю цѣлкомъ поединче. Цѣна 1 зр.
Бѣлѣ и гарнѣ руки. Найбôльше червонѣ и попадалѣ руки выбѣляють ся и выпѣкнять ся по кôлькоразовôмъ натертю **Кремомъ ростиннымъ.** Слоикъ 80 кр.
Смаровило литовске до обувя и шкôръ, мягчить шкôру, робить єи непромакаючою и тревалою. Пуделко по 50 кр. и 1 кр.
Набути можна у ЛЬВОВѢ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3. и ул. Галицка ч. 17. Въ філіяхъ: въ КРАКОВѢ Суконницѣ ч. 20, и въ ЧЕРНОВЦЯХЪ Ринокъ ч. 2.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ
„AU LOUVRE"

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.
Найбôльшій по французски уладженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.
Сезонъ 1891.
Звѣстне найдешевше жерело закупна.
Найбôльшій складъ єсть якъ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Ôддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гафтôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасмантеріи, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ приборôвъ кравецкихъ.
Ôддѣлъ II. Капелюхи дамскѣ, дѣвочѣ и дѣточѣ, выробы панчôшковѣ для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, горсеты и запаски для дамъ и дѣтей.
Ôддѣлъ III. Краваты мужескѣ, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и маншеты, парасолѣ англійскѣ, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и англійскѣ рукавички.
Ôддѣлъ IV. Рукавички дамскѣ, шкôрковѣ, даньскѣ, шведскѣ и англійскѣ, а такожь рукавички шовковѣ, вовнянѣ и нитянѣ.
Ôддѣлъ V. Вахлярѣ чорнѣ и кольоровѣ на балѣ и вечеры та великій выбôръ японьскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ.
Ôддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.
Ôддѣлъ VII. Станики трикотовѣ и джерсеѣ для дамъ по зр. 1·90. 2·50. 3·50 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку.
Ôддѣлъ VIII. Сподничкы дѣточѣ, плащики, пальтотики и запаски.
Ôддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великѣ килимы, сальоновѣ ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки маттінґовѣ до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣннѣ, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.
Ôддѣлъ X. Ту суть портіеры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Туніссъ по зр. 3·20, якôсть I-ша 3·75, Марокко 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапецунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портіеръ Кірманъ и Дагестанскихъ та матерій на меблѣ.
Бѣлѣ ôдпасовѣ заслоны коронковѣ, цѣле вкно 1·45, 1·75, 1·90, 2·50 до 50 зр.
Ôддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и высше. Комплетнѣ ґарнітуры толеліновѣ складаючі ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·60 до 30 зр. Вхôднѣ капы шиловѣ I якôсть 1·35, II 2·50, III 3·50.
Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ, коцы на лôжка и конѣ. Стебнованѣ колдры вовнянѣ, ватованѣ, атласовѣ, піковѣ и до прикрасы.
Замовленя въ провінціи полагоджує ся якъ найсовѣстнѣйше.
Окремый ôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно.
Маґазинъ „AU LOUVRE", у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.
Властитель Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ въ Вѣдни.

☛ **При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.** ☚

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 165. Львôвъ, Середа 24 липня (5 серпня) 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю [illegible] разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты приймають: У Львовѣ Администрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 3; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ н. [illegible] H. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО" [illegible] у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО" [illegible]
въ Австріи: [illegible]
[illegible] . . . 12 кр. [illegible] . . . 24 кр.
[illegible] . . . 6 кр. [illegible] . . . 12 кр.
[illegible] . 4 кр. 50 кр. [illegible] . . . 6 кр.
[illegible] . . . 1 кр. 50 кр.
у Львовѣ:
[illegible] . . . 10 кр. [illegible] . . . 5 кр.
[illegible] . . . 4 кр. [illegible] . . . 1 кр. 35 кр.
Редакція, Администрація и Експедиція [illegible] ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламація непечатанй вôльнй ôдъ порта.
Поединоке число коштуе 5 кр. а. в.
Оголошеня приймають ся [illegible] 6 кр. [illegible] „Надѣслане" по 20 кр. а. в. [illegible] по 10 кр. [illegible]

☞ Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла"

Дуже просимо нашихъ Вп. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты** и **залеглостей.**

Про реформу Василіянъ Єзуитами

помѣстивъ учера Kurjer Lwowski дуже замѣтну статью якогось безименного автора, пôдписавшого себе „новакомъ". Справа ся интересуе головно Русиновъ, тожь згадану статью — вже хочь бы зъ обовязку дневникарского — годить ся подати нашимъ читателямъ.

Авторъ пише:

„Реформа чотирнацятьохъ монастирѣвъ Василіяньскихъ на галицкôй Руси, до котрои переведеня вôзвала Єзуитôвъ въ р. 1882 енцикліка папска „Salutare Dei", не була и не есть фактомъ чисто церковнои натуры. Ситуація хвилѣ, сказати-бъ — историчне тло, на котрôмъ дозрѣвавъ планъ реформы въ думцѣ первшихъ ея творцѣвъ — о. Сарницкого, игумена Василіянъ, и кс. Яцковского, — представляло бôльше політичний, якъ релігійний споры межи польскою а рускою народностію. Закимъ цѣла справа оперла ся о Римъ, вже сумнй сцены въ Гниличкахъ и процесъ Ольги Грабарь ôдкрыли глубоку пропасть, котру выкопали довголѣтня незгода и обопôльный бракъ такту межи двома братними, на око такъ собѣ близькими народами.

„Папску енцикліку попередила вѣча народні зъ смѣлыми филіпіками на гнетъ и игнорованье Руси Поляками; въ часописяхъ рускихъ, навѣть церковныхъ, якъ „Рускій Сіонъ", появляли ся статьѣ повні закидôвъ противъ Полякôвъ.

„Тому всему мали зарадити реформованй Василіяне. На першôй картѣ ихъ института, потвердженого Римомъ, мають они ясно высказану цѣль свого посланництва. Першимъ ихъ обовязкомъ есть берегти, боронити и ширити релігійну унію Руси зъ Римомъ. Зъ-помѣжь нихъ мае ся выбирати епископôвъ и членôвъ капітулъ; они, яко місіонарѣ, мають перебѣгати цѣлу Русь и скрѣпляти рускій нарôдъ живымъ словомъ въ побожности и вѣрѣ. Дальше пожадане було бы, щобы на взôръ езуитскихъ конвиктôвъ отворювали науково выховуючй заведеня для рускои молодежи школьнои, именно для сынôвъ гр.-кат. священикôвъ. Они повинни обияти зарядъ семинарій клира, щобы надати властивый напрямъ выхованю будучихъ священикôвъ. Що-до засадъ народныхъ треба въ нихъ вщіпити пересвѣдченье, що якъ церковь сама собою есть загально-людскою, понаднародною институцією, такъ они, слуги тои церкви, повинни стояти зъ-далека ôдъ всякихъ пересудôвъ и роздвоень народныхъ, ихъ працею повинно бути — гоити раны и будувати, а не ятрити и бурити.

„Зъ того всего видко, що дѣяльнôсть, яку вызначено Василіянамъ, есть не лише дуже широка, але носить на собѣ прикметы політичнои місіи. Длятого й не диво, що до пôдпираня реформы взялись радо аристократичні роды польскй, особливо тѣ, що походять зъ Русиновъ. Не кажу вже ту о пôдпираню ея грошемъ, бо до того они нѣколи не скорй, але о рекламованю ея на велику скалю насамперѣдъ черезъ часописи, дебаты соймовй, а потôмъ черезъ форитованье реформованыхъ Василіянъ и т. п.

„На перекôръ зновъ рускй часописи обохъ сторонництвъ зачали нарѣкати на повѣренье реформы Єзуитамъ, осмѣшувати ихъ хованцѣвъ рускихъ, пôдозрѣвати ихъ о спроневѣру традиціямъ и обрядови рускому, — словомъ, повтаряло ся въ тôй справѣ те саме, що въ справѣ интернату школьнои молодежи, остаючого пôдъ зарядомъ Змартвыхвстанцѣвъ. Ненавидить реформованыхъ Василіянъ москвофільска партія, бо чуе въ нихъ Римъ и латинізмъ; ненавидять ихъ народовцѣ, бо передвиджують, що Василіяне, если не возьмуть имъ зъ рукъ проводу [??] въ праци надъ пôднесеньемъ народу, то все таки будуть выкликати богато непотрѣбныхъ клопотôвъ и заколотôвъ.

„Осудъ Полякôвъ о будучôй дѣяльности Василіянъ есть недостаточный. Поляки перецѣнюють ихъ, яко средство до запанованя надъ цѣлымъ рускимъ рухомъ народнымъ, а Русины занадто лякають ся ихъ, яко протекторôвъ польскои політики. Василіяне суть и будуть клюбомъ лиляковъ, громадою амфібіѣвъ. Нѣколи не будуть Поляками, коли въ ихъ жилахъ плыве руска кровь, а на днѣ души хова ся недовѣріе и ненависть до Полякôвъ, яку выносять зъ-пôдъ стрѣхи сельскои и зô шкôльныхъ лавокъ. А Русинами не будуть за-для польского выхованя, яке побирають у Єзуитôвъ, и за-для монашого становиска. Отже введуть и Полякôвъ, що накидають имъ місію згоды, введуть и Русиновъ, — будуть лише бороздити одвôй и другôй сторонѣ, квестію польско-руску лише замотають ще въ бôльшй трудности, а зовсѣмъ ея не рѣшать.

„Перша реформа Василіянъ, котра за часôвъ Іосафата Кунцевича и Велямина Рутского зачала ся такожь пôдъ вплывомъ Єзуитôвъ, могла пôдперти и справдѣ пôдпирала польскй интересы на Руси. Але-жь тогдѣ були иншй часы и иншй люде. Справа руска не дôйшла до такои самосвѣдомости, якъ нинѣ, — до Василіянъ вступала шляхта польска и руска зъ крови, але польска зъ традицій и змагань. Нинѣ дѣе ся инакше. Василіяне рекрутують ся зъ найбѣднѣйшои школьнои молодежи, зъ сынôвъ селяньскихъ, рѣдко поповичѣвъ, зъ котрыхъ кождый, закимъ убересь въ монашу рясу, вже перенятый національнымъ недовѣріемъ до Полякôвъ."

Дальше авторъ высказуе сумнѣвъ о моральнôй вартости тои молодежи, бо „мимо своея ненависти до Єзуитôвъ, польщины и реформы, вступае она до монастиря безъ званя, для хлѣба и удержаня... засаду ставить навше хлѣба, и для спокôйного житя безъ журбы выбирае станъ, котрымъ гордить"... „Если бы — каже авторъ — кождый зъ нинѣшныхъ Василіянъ въ часѣ, коли вступавъ до новіціяту въ Добромили, мавъ бувъ бодай на мѣсяць запевнене удержанье, — если бы мавъ бувъ якусь надѣю, що зможе перепхати ся черезъ гімназію, — бувъ бы нинѣ правникомъ, урядникомъ зелѣзничимъ, свѣтскимъ священикомъ, — всѣмъ, лишь не Василіяниномъ. До новіціяту реформованыхъ Василіянъ вступають недобитки судьбы, котрй бы, живучи въ свѣтѣ, були засудженй на вегетованье въ бѣдѣ, на посадахъ сельскихъ учителѣвъ, діурністôвъ и т. п.

„Русь на вступленю ихъ до Василіянъ не стратить нѣчого, Поляки нѣчого не выскають, але одни й другй въ будучности будуть мати зъ ними богато бѣды и клопоту.

„Показуе ся те заразъ въ першихъ лѣтахъ, въ часѣ коли той студентъ выробляе ся на монаха и священика. Монахомъ справдѣ добрымъ бути не може, бо се житье ôдреченя и умертвлюваня ôнъ оббôравъ собѣ безъ званя, а глядае въ нѣмъ лише полекшѣ и спокою, але не ôдреченя, котрого зъ бѣды на свѣтѣ мавъ ажь надто богато. При тôмъ — судить авторъ — бувають то люде безъ высшои думки, безъ благороднѣйшихъ бажань и змагань.. зъ огôрченьемъ и нехôтью до всѣхъ тыхъ, що можуть жити выгôднѣйше и щасливѣйше.

„Выхованье Василіяньскои молодежи — каже дальше авторъ — спочивае въ рукахъ кс. Щепковского, але годѣ выховати на добрыхъ монахôвъ тыхъ, котрй безъ званя пхались на сповнюванье обовязкôвъ житя монашого. Можна имъ хиба надати зверхный выглядъ и якусь-таку огладу... Мыливъ бы ся той, хто бы по теперѣшнôй реформѣ сподѣвавъ ся зъ якихъ овочѣвъ. То истоты половинній зъ кождого погляду.

„На надуживаня не позваляе єзуитскій ректоръ и зверхне на нихъ око всѣхъ. За те кождый зъ нихъ есть епікурейцемъ въ границяхъ можности уживаня, не нарушаючи того, що звемо decorum. Ôдспѣванье хору, богослуженье, одна або двѣ проповѣди на мѣсяць — отсе й цѣла дѣяльнôсть Василіянина. Если не сидить бездѣльно зъ заложеними руками, то тратить часъ на дрôбныхъ занятяхъ, котрымъ не можна дати поважнои назвы працѣ. Въ тôмъ одностайнôмъ житю, вкôнци бездѣльнôмъ, идеаломъ его есть добрый обѣдъ, друге снѣданье, добре наложеный стôлъ въ рефектари. Привыкають до выгоды и черезъ те они хоробливо лякають ся о свое здоровье. Скрупулятнôсть декотрыхъ на тôй точцѣ доходить до справдѣшньои маніи, — бачнй сумы выдають що рôчно на лѣченье хорыхъ — жолудкôвъ.

„Въ Єзуитахъ не бачать Василіяне примѣрôвъ, бо mutatis mutandis те саме, що о Василіянахъ, можна бы сказати и о Єзуитахъ. Отже веде слѣпый кулявого. При тôмъ треба додати, що Єзуитôвъ, ôдъ котрыхъ въ неоднôмъ залежать, потайки не терплять, и лише ждуть хвилѣ, коли позбудуть ся протекторату надъ собою. Не буду ложнымъ пророкомъ, если скажу, що за десять лѣтъ по уступленю Єзуитôвъ зъ Василіяньскихъ монастирѣвъ перемѣнять ся тй монастирѣ въ такй самй ясканѣ дармованя и спаня, якими були передъ початкомъ реформы.

„Мѣжь своими не будуть реформованй Василіяне нѣколи мати нѣ доброи славы, нѣ значѣня, Бо поминувши тôй бракъ довѣря, зъ якимъ кождый Русинъ глядить на Василіянина, якъ на замаскованого Єзуита, кождый свѣтскій священикъ мае бôльше рутины и практичного досвѣду въ душпастырствѣ, нѣжь Василіяньскій монахъ. Наукою Василіяне зовсѣмъ не занимоують, бо кождый рускій семинаристъ по чотырохъ рокахъ теольогіи може мати вѣдомостей далеко бôльше, нѣжь кождый зъ нихъ по десяти-лѣтнôмъ слѣпаню въ езуитскôй школѣ. Засаду, що якъ церковь есть понаднародна, такъ и ея слуги мають держати ся зъ-далека ôдъ всякихъ національныхъ тенденцій и пристрастей, розумѣють они такъ, що не треба помагати анѣ Русинамъ, анѣ Полякамъ. Покинуть своихъ, до чужихъ не пристануть, але вѣчно будуть хитатись межи одними а другими.

„Въ виду того всего дивно смѣшными здають ся всѣ тй декламаціи, котрй на пытанье: що зробили Поляки до рѣшеня квестіи польско-рускои, такъ некучои въ Галичинѣ? — вказують [illegible] Змартвыхвстанцѣвъ и на реформу Василіянъ въ Добромили."

Посолъ д-ръ Ґреґръ передъ выборцями.

Сими днями ставъ посолъ д-ръ Едвардъ Ґреґръ передъ выборцями въ Новыхъ-Страшечахъ и выголосивъ політичну промову, котра звернула на себе увагу въ цѣлôй Австріи и вызвала завзяту полеміку. Хôдъ гадокъ въ промовѣ Ґреґра бувъ такій:

Д-ръ Ґреґръ на вступѣ своеи промовы закинувъ старо-Чехамъ, що они ôдступили ôдъ права державного, навѣть въ радѣ державнôй ôдрекли ся его, ажь вкôнци такъ низько упали, що привезли кравни пунктація вѣденьскои угоды. Бесѣдникъ признае, що теперь росте ще бôльше невдоволенье межи Чехами, але се не смутить его, бо нѣгде не чуе, щобы хто туживъ за давнѣйшою політикою, котра вже нѣколи бôльше не поверне.

Переходячи до дѣяльности молодо-ческихъ послôвъ, сказавъ Ґреґръ, що молодо-Чехи не робили народови нѣякихъ иншихъ обѣцянокъ, якъ лише — добувати правъ національныхъ. Если дѣяльнôсть молодо-ческихъ послôвъ була й не-надто велика, то прецѣнь бôльша, нѣжь старо Чехôвъ, — на се вказуе порôвнанье протоколôвъ стенографічныхъ рады державнои. И хотяй бы молодо-ческй послы нѣчого позитивного не зробили, то вже се есть ихъ заслугою, що они не запропастили правъ ческого народу. Се — казавъ Ґреґръ — признають навѣть неприязні молодо-Чехамъ партіи, бо то фактъ, що молодо-Чехи дуже причинились до пôднесеня поваги и значѣня ческого народу. Ґреґръ признае, що практичнй успѣхи молодо-ческои політики невеликй и недостаточнй, бо послы не привозять зъ собою признаня права державного, имъ не удало ся осягнути приреченя коронація короля, анѣ перевести рôвноуправненя; они не помогли такожь нѣчого, щобы розширити горожаньскй свободы, знизити податки и взагалѣ дати якйсь улекшеня для господарѣвъ и промысловцѣвъ. Одначежь лише злоба — казавъ Ґреґръ — могла-бы имъ чинити за те замѣты. Старо-Чехи не осягнули такожь нѣчого [?], а прецѣнь ихъ позиція була лекша, якъ молодо-Чехôвъ, бо они входили въ складъ бôльшости а и правительство було имъ прихильне. До того всего запропастили старо-Чехи права народу, а навѣть приняли пунктаціи угодовй.

На дрôбнй здобутй окрушки — казавъ Ґреґръ — могли бы й молодо Чехи вказати, але они тымъ не величають ся, бо здобутки тй не уважають властивыми. Они такъ довго не будуть радуватись малыми успѣхами, поки держава не сплатить великого довгу, затягненого у ческого народу. Не лише молодо-Чехи, але и иншй партіи нѣчого не здобули и всѣ такъ само невдоволенй, якъ молодо-ческа делеґація. Зъ того выходить, що цѣлый парламентаризмъ есть институцією безъ вартости, бо парламентъ за слабый супротивъ правительства и есть радше забавкою его. Найлучшій доказъ на се фактъ, що всѣ партіи разомъ не могли переперти дешевшои соли для худобы! И якъ тутъ можна було сподѣватись, що мала партія опозиційна здобуде заразъ ческе право державне? Цѣла конституція въ рукахъ правительства, котре все мае бôльшôсть. Длятого всяке змаганье молодо-Чехôвъ звернене на се, щобы теперѣшну форму конституційну змѣнити такъ, абы ôдповѣдала историчному розвоеви, праву и справедливости.

Пôсля пересвѣдченя молодо-Чехôвъ — казавъ Ґреґръ — може зреформована конституція бути лише федералістичною. Середъ даныхъ обставинъ не диво, що мѣжь народомъ чути голосы: „Цѣла рада державна не варта й шелюга, ходѣмъ до дому, най буде, якъ хоче!" Д-ръ Ґреґръ признае бажанье пасивнои опозиціи справедливымъ. „Скорше чи пôзнѣйше — сказавъ ôнъ — мабуть таки будемо мусѣти ступити на ґрунтъ пасивнои опозиціи, але то буде послѣдный нашь тріюмфъ и его треба буде не выпустити такъ скоро зъ рукъ. Давнѣйша пасивна опозиція була безуспѣшна головно длятого, що не переведено ей зъ найбôльшою енерґією и консеквенцією въ границяхъ, якй законы позваляють. Нинѣ ще нарôдъ ческій не приготованый до пасивнои опозиціи. На опозицію мусѣвъ бы цѣлый нарôдъ згодитись. Д-ръ Ґреґръ не мае на гадцѣ шляхты, але Мораву и Шлескъ. Тамъ ще не дозрѣли до того, щобы ôдважились пôйти тернистою дорогою, — въ Моравѣ все що верховодять гофраты, що боронять свого интересу...

Пасивнои опозиціи не треба бы скорше пôдносити, поки нарôдъ на тôлько не скрѣпне, що провôдники его будуть могли на него спустити ся. Австрія — говоривъ дальше Ґреґръ — не такъ легко дасть що-небудь ческому народови. Мадяры все вызыскували заклопотанье державы и хапались навѣть за средства зрады державнои, якъ се доказуе угорскій леґіонъ въ 1866 року. А въ тôмъ самôмъ часѣ ческій нарôдъ въ Празѣ въ виду неприятеля обходивъ зъ безпримѣрною вѣрностію и льояльностію цѣсарскй именины... Ґреґръ зовсѣмъ не дораджуе незаконныхъ способôвъ, а радить заждати, щобы въ радѣ державнôй и въ соймѣ зробити опозицію якъ найбôльше рѣшучу и безогляду, коли вже двацять лѣтъ уживаный способъ податливости и услужчости покажесь безхосеннымъ.

Нарôдъ ческій зовсѣмъ не хоче, щобы его послы старались о дрôбнй здобутки, а хоче, щобъ они були „живою совѣстію правительства". Молодоческй послы не зачали ще говорити въ найострѣйшôмъ тонѣ — они зможуть ще у Вѣдни заговорити инакше, нѣжь досі. Дотеперѣшне ихъ поведенье мало за причину тактичнй взгляды. По перше, суть ще мѣжь молодо-Чехами новй люде, котрыхъ не можна заразъ вести до бою, але перше треба ихъ привчати. По друге, не найшли они собѣ дотеперь ôдповѣдныхъ союзникôвъ, бо такихъ що „нѣчо не варта", можна було найти цѣлу купу. А по третье, молодо-Чехи не хотѣли ôдъ-разу выступити остро, щобы не стягнути на себе закиду, що ôдпихали ôдъ себе правительство, котре може було бы ихъ радо приняло. Длятого молодо Чехи ждали, поки правительство не покаже своеи барвы. Коли-жь правительство заявило, що оно стоить при пунктаціяхъ угоды и не хоче давати рôвного права, то ситуація выяснилась — и теперь зачнуть молодо-Чехи борбу зъ правительствомъ. Коли нарôдъ буде добре держатись, то побѣда певна! Австрія не може безъ Чехіи анѣ черезъ добу бути великою державою, она не може стояти безъ гроша, безъ арміи и безъ працѣ ческого народу! Прийде — кôнчивъ д-ръ Ґреґръ — хвиля, коли все буде зависѣти лише ôдъ ческого народу, а тôй лишь тогдѣ принесе жертву, коли буде вдоволеный, коли дôстане свое право державне, свою самостôйнôсть, свою независимôсть! (*Грôмкй оплески.*) Переконаемось, що въ дорозѣ опозиціи не здобудемо нѣчого, то вже тогды подумаемо, що дальше робити. Не говорѣмъ нинѣ о пасивнôй опозиціи, але будьмо на все приготованй, а побѣда буде наша! (*Грôмкй оплески*).

Зборы приняли одноголосно резолюцію зъ высказомъ вотумъ довѣрія для д-ра Ґреґра и всѣхъ молодо-ческихъ послôвъ и закôнчили засѣданье грôмкимъ окликомъ: Ne dejme se!

Вѣденьска духовна семинарія.

(*Конець.*)

Наконецъ приступаю до послѣдного року 1890/91. Членôвъ въ читальни було зъ початкомъ того року 13, коли-жь одинъ зъ питомцѣвъ перенѣсъ ся вже по трохъ мѣсяцяхъ до львôвскои семинаріи, на его мѣсце прийшовъ питомецъ „обєдинитель". Такъ отже въ сѣмъ роцѣ зрôвняло ся число питомцѣвъ „обєдинителѣвъ" зъ числомъ народовцѣвъ. Членами читальнѣ народовцѣвъ були питомцѣ: А. Добряньскій, Богданъ Домбчевскій, Левъ Левицкій, Теод. Лежогубскій, Леонидъ Лужницкій, Кир. Студиньскій, Мих. Петрушевичъ, Ос. Пелеховичъ, Петро Саврѣй, Микола Стисловскій и Василь Дубицкій. Провôдъ читальнѣ ôддано К. Студиньскому. Сходинъ сполученыхъ зъ ôдчитами питомцѣвъ було одинацять.

На першій зъ черги ôдчитъ ôдчитавъ пит. *К. Студиньскій* свою новелю зъ житя народного п. заг. „Хто виненъ?" Змѣстъ сеи новелѣ взятый зъ подѣй недавного голодового року, въ котрôмъ бѣдный, статочный и всѣми поважаный господарь, щобы охоронити дитину ôдъ голодовои смерти, не могучи умолити богатого а захланного газду, щобы давъ збôжа на ôдробокъ, краде его у него. Старшина громадска находить крадене збôже въ коморѣ нетыканымъ. Судъ громадскій, коли виновникъ приносить зъ собою умерлу зъ голоду дитину, увôльнюе его ôдъ вины, а громада метае проклонами на скупого нелюда.

На днихъ 4 и 13 падолиста ôдчитавъ той-же питомецъ перекладъ статьѣ Кузьмичевского п. заг. „Турецкй анекдоты въ украиньскôй народнôй словесности", при чôмъ замѣтивъ прелеґентъ, що при такъ частыхъ зносинахъ Туркôвъ зъ Русинами можливôсть такого запичування не есть выключеною, тымъ бôльше, що й Турки не мало зазичали ся въ культурѣ у насъ, а мотивы турецкихъ народныхъ пѣсень взятй въ мелодій нашихъ у-

краиньскихъ думъ. При тôмъ ôдчитѣ подавали такожь товаришѣ всякій можливій анекдоты подôбній до турецкихъ, якій позаписували зъ устъ народу.

На четвертый ôдчитъ читавъ 19 падолиста пит. *Вас. Дубицкій* свою старанно выкôнчену розвѣдку „О постачныхъ творахъ XVIII-го столѣтя“, въ котрôй звернувъ головну увагу на комедія писаній въ XVIII столѣтю, де вже кромѣ комедій змѣсту релігійного находимо творы поетичній взятій зъ тогдѣшныхъ суспôльныхъ ôдносинъ. Крôмъ того выказавъ пит. Дубицкій по можности ясно вплывъ поетичнои письменности XVIII-го вѣку на выступъ Котляревского.

На дняхъ 26 падолиста и 3 грудня 1890 р. читавъ пит. *Студиньскій* перекладъ статьѣ Сумцова „До пытаня о вплывѣ грецкого и римского весѣльного ритуалу на мало руске весѣлье“. При перекладѣ подавъ прелеґентъ описъ циганьского весѣля, вынятый зъ дѣла д-ра Г. Вянелоцкого „Vom wandernden Zigeunervolke“, котрого обряды въ де-чôмъ дуже подôбній до мало-рускихъ. Крôмъ того подавъ прелеґентъ деякій галицкій весѣльній обряды подôбній до грецкихъ або римскихъ, однакъ се не дає причины выводити першій зъ послѣдныхъ. Ся схожбость весѣльныхъ обрядôвъ може лише вказувати, що она спôльна въ великôй части всѣмъ народамъ, котрій вийшли зъ арійского пня.

Семымъ зъ ряду ôдчитомъ була розвѣдка пит. *М. Петрушевича* п. заг. „Подѣѣ евангельский въ свѣтлѣ народнои мало-рускои поезіи“, ôдчитана дня 10 грудня 1890 р. По короткôмъ вступѣ перейшовъ прелеґентъ всѣ подѣѣ въ житя Исуса Христа а именно его народженье, три царѣ зъ востока, хрещенье, Петрове ôдреченье, Христовій страсти, смерть та воскресенье и навязавъ до нихъ народній пѣсни вынятій изъ збôрника Головацкого. Рôвно-жь вывѣвъ прелеґентъ, о скôлько свѣтоглядъ народу въ пѣсняхъ рôзнить ся ôдъ оповѣдань евангельскихъ.

На дняхъ 26 и 30 грудня 1890 р. читавъ пит. *Мик. Стисловскій* дуже старанно оброблене справозданье о жатю циганъ зъ дѣла д-ра Вянелоцкого.

На послѣдныхъ ôдчитовыхъ сходинахъ въ сѣмъ роцѣ дня 18 и 24 цвѣтня 1891 р. ôдчитавъ пит. *К. Студиньскій* справозданье зъ працѣ Сумцова „О научномъ изслѣдованіи колядокъ и щедривокъ“, въ котрôй авторъ рецензує творы Міллера, Антоновича и Драгоманова, Весоловского и Потебнѣ.

Члены читальнѣ ôдслухали ще въ роцѣ два ôдчиты медика Буґля, зъ котрыхъ першій бувъ справозданьемъ въ дѣла Наливкана о житю ферганьскихъ жѣнокъ, а другій перекладомъ науковои студіи проф. Драгоманова „О жертвованю дѣтей у Болгаръ“.

Окрôмъ сходинъ ôдчитовыхъ ôдбули ще питомцѣ кôлька зборôвъ, на котрыхъ обговорювано всякій справы. И такъ на однихъ рѣшили питомцѣ выступити ґреміяльно зъ „Сѣчи“, на другихъ рѣшено выслати письмо ґратуляційне послови Романчукови за его выступъ въ соймѣ на дни 25 падолиста 1890 р. На дальшихъ зборахъ информувавъ пит. Студиньскій по своѣмъ повороте зъ короткои подорожи до Галичины о подѣяхъ выкликаныхъ змѣною політичною въ Галичинѣ и взагалѣ о ситуаціи рускои справы, а на послѣдныхъ подавъ той же товаришь звѣстки про дѣяльнôсть рускихъ послôвъ въ парляментѣ. [За причину выступленя питомцѣвъ зъ „Сѣчи“ подавъ п. І. Пр. въ своѣй дописи до „Народа“, що „знанье не дозваляло питомцямъ належати до „Сѣчи“, де взявъ гору рухъ радикальный. Причина була инша, але подавати єи не хочу тому, що не мило дôтикула бы деякихъ членôвъ „Сѣчи“, що не умѣли пошанувати лібералъного „suum cuique tribuere“ и ужили супротивъ питомцѣвъ средствъ дуже сумнѣвнои моральнои вартости.]

Якъ попередного такъ и сего року займавъ ся збираньемъ грошей на будову народного театру пит. К. Студиньскій и згромадивъ поважну суму 70 зр. Читальня народовцѣвъ выслала въ сѣмъ роцѣ телеграму на першій загальній зборы „Бояна“, на вечерницѣ въ память Шевченка у Львовѣ, до посла Романчука зъ нагоды выбору его посломъ до рады державнои, а на вѣсть о смерти незабутного проф. д-ра Олекс. Огоновского ôдправила богослуженье въ церкви св. Варвары и пôслала вѣнець на домовину. На часописи зôбрано 66 зр., въ котрыхъ передплачувано „Дѣло“, „Зорю“, Зеркало“, „Правду“, Presse, Fliegende Blätter, Universum и Kurjer Lwowski.

Се короткій начеркъ житя питомцѣвъ-народовцѣвъ за сѣмъ послѣдныхъ лѣтъ. Хотяй — якъ кождый зъ Вп. читателѣвъ побачить — ôдчиты читало лише трохъ або чотирохъ товаришѣвъ, то однакъ зъ повнымъ признаньемъ мушу пôднести, що въ послѣдныхъ лѣтахъ займали ся дуже ревно читальнею майже всѣ питомцѣ-народовцѣ, складали значній грошеви датки на цѣли читальнѣ, ôддавались горячо читаню книжокъ якъ науковыхъ такъ и белетристичныхъ и студіямъ чужихъ языкôвъ.

Въ слѣдуючôмъ роцѣ обôймає провôдъ читальнѣ народовцѣвъ пит. Мих. Петрушевичъ, та о его дѣяльности якъ и его наслѣдникôвъ поговорю въ своѣмъ часѣ обширнѣйше.

Щобы не бути одностороннымъ, хочу ще подати кôлька звѣстокъ про житье питомцѣвъ зъ фракціи „обєдинителѣвъ“. Питомцѣ тѣ мали такожь свою, окрему читальню, зъ фондôвъ своихъ удержували москвофільскі орґаны „Червоную Русь“, „Страхопуда“, „Русское Слово“, дальше „Листокъ“ Фенцика, „Нового Галичанина“ и петербурску „Ниву“. Чи урядживали въ своѣй читальни якій ôдчиты и якого змѣсту, — о тôмъ, помимо моихъ старань, годѣ було менѣ довѣдатись.

Зъ прикростію приходить ся мени пôднести одинъ сумный обливъ зъ житя питомцѣвъ-„обєдинителѣвъ“. Въ двохъ послѣдныхъ рокахъ було въ семинаріи шѣстьохъ питомцѣвъ зъ тои фракціи, котрій по руски не вмѣли говорити, а чотири зъ нихъ конверзували мѣжь собою все по польски. Питомцѣ-народовцѣ вытыкали имъ нераз сю хибу, пôддавали имъ до читаня мало русай книжки, але жаденъ зъ нихъ не хотѣвъ ихъ брати до рукъ. За те читали они [хочь, по правда, мікроскопійно мало] творы російскій, учились ґраматики російского языка, а розговоры свои зъ членами звѣстнои „Буковины“ вели по бôльшôй части калѣчено по російски. Не видѣвъ бы я въ тôмъ нѣчо злого, якъ бы не то „обєдинителѣ“, але й народовцѣ-питомцѣ по-при знаню своєи мовы вчили ся й по російски и тымъ улекшали собѣ пôзнанье велико-рускои літературы, — але учитись и вживати чужои мовы, а погорджувати своєю рôдною, — се найбôльшій грѣхъ, якого можуть допускати ся молодѣ люде, се першій крокъ до ôдступства ôдъ свого народу... А якъ сповнять такі люде свою службу коло рôдного народу, се лишаю осудови самыхъ читателѣвъ.

Питомцѣ-народовцѣ хотѣли такожь нераз завести зъ „обєдинителями“ близшій зносины, запрошували ихъ до своєи читальнѣ на ôдчиты, та все те розбивалось о нетерпимôсть деякихъ „обєдинителѣвъ“. Они утѣкали ôдъ великихъ розмовъ про ôдносины галицкі, а коли разъ народовцѣ почали при обѣдѣ мѣжь собою говорити зовсѣмъ безсторонно про акцію выборчу до парляменту, одинъ зъ „обєдинителѣвъ“, учувши те, не тôлько выразивъ ся брутально о однôй поважаной личности зъ стороны народовцѣвъ, але ще пôйшовъ зъ деякими своими товаришами до о. ректора на жалобу, що питомцѣ-народовцѣ ихъ — провокують... Розумѣєсь, що при такôй негерпимости, при такôмъ браку кривики, близшій зносины межи питомцями обохъ сторôнъ були неможливі.

Найбôльшій контінґентъ питомцѣвъ-„обєдинителѣвъ“ выдали ґімназіи: въ Яслѣ на Мазурахъ, нѣмецка ґімназія у Львовѣ, ґімназія въ Перемышли [всѣ дали по трохъ „обєдинителѣвъ“], дальше по одному ґімназія въ Бережанахъ, руска ґімназія у Львовѣ и ґімназія въ Самборѣ. Питомцѣ народовцѣ вийшли: три зъ рускои ґімназіи у Львовѣ, по два зъ Коломыѣ, Стрыя, Тернополя и Станіславова и одинъ зъ ґімназіи въ Бережанахъ.

Сего року окôнчило вѣденьску семинарію 9 питомцѣвъ — зъ тыхъ 6 народовцѣвъ а 3 „обєдинителѣ“. Лишаєсь отже въ семинаріи 9 „обєдинителѣвъ“ а 6 народовцѣвъ. Найблизша елекція покаже намъ, кôлько прибуде до се минаріи народовцѣвъ, а кôлько „обєдинителѣвъ“ и котрыхъ число переможе.

Зорнко.

Дописи „Дѣла“.

Зъ Равского.

[Чудо зъ епільоґомъ. — Злодѣѣ-жидки зô Львова.]

Не бôльше якъ пôвъ годины ходу зъ Дениськъ — лежить на другій бôкъ кордону, на сторонѣ російскôй, село Юрѣвъ. Старі люде оповѣдають, що за ихъ памяти належавъ Юрѣвъ до Дениськъ въ характерѣ дочернои церкви, хочь остававъ пôдъ заборомъ російскимъ. Границя стояла отворомъ, тожь и не зборонювано зносинъ зъ одной и другои стороны. Деякій мужики дениські навѣть и вѣнчали ся въ юрѣвскôй церкви. Але згодомъ стали сторожити границѣ острѣйше, а комунікація зовсѣмъ перервала ся, коли по тамтôмъ боцѣ введено православіе. Одні лише пачкарѣ забѣгали крадькомъ до коршмы або горальнѣ дениськои и переносали горѣвку въ мѣхурахъ на тамтой бôкъ. Се дѣяло ся ще до недавна, именно до часу, коли то у насъ подорожѣла горѣвка, а ôдтакъ коли горальнѣ втратили право дрôбнои продажѣ — два чи три роки тому въ-задъ.

И тихо було бы, и кождый ѣвъ бы свôй хлѣбъ та нарѣкавъ на высокі податки, — ажь ось въ навечеріе св. О. Николая, на водахъ юрѣвского ручаю, туй саме пôдъ селомъ — явила ся Матѣрь Божа! Хто бувъ тымъ блаженнымъ, що першій побачивъ „чудо“ — годѣ дôзнати ся. Досыть, за кордономъ пôдняли крикъ и гамôръ такій, що ажь залунало на сей бôкъ. На „чудове“ мѣсце прибули попы православні, за ними тысячі народу, побудували памятникъ и стали ôдправляти молебны, акафисты и т. д. та приймати жертвы на Боже. Поплыли побожні богомольцѣ и ôдъ насъ. Навѣть изъ-за десятои милѣ збирали ся люде, кидали роботу дома, и йшли на богомôлье. На границѣ не стрѣчали нѣякихъ перепонъ, бо сторожу ôдтягнено далеко по-за село. Яка сила перейшла богомольныхъ — годѣ дочислитись. А всѣ, звычайне, выбирали ся пôдъ вечѣръ, особливо зъ подальшихъ сторôнъ, хочь и у диниу переходило богато. На „святе“ мѣсце звезли ся проворні торговцѣ російскі, счинивъ ся торгъ, особливо стали торгувати солонинною. Та вже мабуть не треба додавати, що и трунокъ найшовъ ся на покрѣпленье грѣшнои душѣ и тѣла. А душѣ то справдѣ грѣшні, коли богомольцямъ не доводилось бачити „чуда“. Що нѣ вдиняювали ся въ воду, що нѣ молили ся, що нѣ жертвъ принесли — „чудо“ не хотѣло явити ся, — хочь и лучають ся такі, що голосять, мовь-бы они его видѣли. Одна баба, вертаючи зъ богомôля присягала ся, що бачила якъ „Матѣнка Божа“ плывала по водѣ. Друга знову замѣсть Матери Божои бачила св. О. Николая. Процентъ тыхъ блаженныхъ дуже малый, либонь чи не одинъ на дѣвста удостоюєсь бачити „чудо“. А тѣ, що не мали щастя нѣчого видѣти, ходять по два, три й бôльше разôвъ на „святе“ мѣсце. И такъ розсмакували ся въ богомôлю, що нѣякимъ чинемъ не можна ихъ ôдклонити ôдъ сего. Що хто заробить — тащить туды!

Попы православні стрѣчають нашихъ людей дуже ввѣчливо, особливо грамотнымъ заявляють свою „снисходительность“. Навѣть книжками, чи радше молитовниками обдаровують ихъ. Менѣ нагодило ся говорити зъ однымъ грамотнымъ напотникомъ. Вертавъ „зъ чуда“. — И що жь, — пытаю — бачили чудо? — „Де тамъ бачивъ!“ — каже — „я нѣ, але другі бачили. Та хочь не видѣвъ чуда — повѣдає — але переконавъ ся, що вѣра москаля справедливѣйша нѣжь наша.“ — А то чому? — пытаю. — „Отъ тому — каже — бо мы зле вѣруємо. Мы говоримо въ Вѣрую воплотившаго ся отъ Духа Свята и Марія Дѣвы вочеловѣчшаго ся.. а то зле, бо Духа св. ще не було якъ Христосъ народивъ ся, доперва при хрещеню показавъ ся.“ — Е, а вы де набрали ся такои фільософіи? — „Такъ має бути — каже — такъ менѣ розъяснивъ за границею священикъ.“ А на документъ менѣ книжку въ руки, — ось маєте! — каже.

Цѣле те „чудо“ нагнало ц. к. старостству равскому великого страху. Туй-туй що не вôзвано войска. Але страхъ минувъ, лишили ся постерунки ц. к. жандармеріи. И тѣ одержали наказъ ловити, чи красше запотовувати побожныхъ богомольцѣвъ. Щô жандармъ запотує, — староство карточку пришле. И якъ перше на „чудо“, такъ теперь плыли богомольцѣ до ц. к. старостства, а все те тягнуло на 31 липня. Зôйшли ся „чудаки“ въ Раву, постояли въ старостствѣ и стали невесело ôдходити домôвъ. Невесело, бо панъ староста велѣли всѣмъ богомольцямъ вертатись назадъ, щобы ôдсидѣти пяти-дневный арештъ...

На додатокъ цѣкаво замѣтити, що нашѣ — передовсѣмъ дениські дипльоматы добачують въ тôмъ „чудѣ“ політичный маневръ Россіи... Прошу не страхати ся дуже, бо се лишь дениські Бісмарки такъ резонують... Перевороту не буде..

Коли вже розбалакавъ ся про „чудо“ одно, годѣ полишити другого „чуда“. Въ Любичи княжôй обôкрали три львôвскі жидки якогось богача. Жандармерія приловила ихъ и всадила въ угнôвскій арештъ. Але що то львôвскому злодѣеви угнôвскій арештъ! Не минуло кôлька днѣвъ, а злодѣѣвъ не стало — утекли. Теперь всѣ дивують ся: Якъ се могло стати ся? Для Угнова и се „чудо“!

П. Ккъ.

Зъ Сокаля.

[Въ справѣ науки зручности т. зв. „слейду“ въ народныхъ школахъ.]

Щобы уможливити розширенье науки слейду шведского по школахъ а тымъ самымъ зробити нинѣшну школу бôльше практичною — приготовляючою плеканцѣвъ до занять дальшого житя а заразомъ посередно розбудити въ народѣ охоту займати ся промысломъ, обробили учителѣ школы выдѣловои и слейду пп. І. Седмограй, Т. Бѣленькій, Т. Галасъ и Ф. Пенкшицъ новій таблицѣ до науки зручности а заразомъ и пôдручникъ. Займаючи ся наукою слейду ôдъ вôсьмохъ лѣтъ, учачи въ школѣ выдѣловôй въ Сокали и на курсахъ уряджуваныхъ рôкъ-рôчно для учителѣвъ пôдчасъ вакацій заходомъ выдѣлу краєвого и краєвои рады шкôльнои, набрали они потрѣбнои практики въ тôмъ напрямѣ и переконали ся, що хосенна наука тая не дасть ся лучше розширити инакше, якъ черезъ выданье одповѣдныхъ пôдручникôвъ. Працю свою, по оцѣнцѣ товариства педаґоґічного и краєвои рады шкôльнои пускають теперь передъ судъ загальный.

Таблиць всѣхъ есть 23. Дѣлять ся они: на 20 таблиць зъ рисунками сотки моделѣвъ и на 3 таблицѣ поясняючій.

На таблицяхъ поясняючихъ мѣстить ся: 1) рисунки знарядôвъ уживаныхъ при науцѣ зручности; 2) рисунки варстатôвъ, якъ стола столярского, токарнѣ, стôлца бондарского, представленыхъ въ цѣлости и въ поодинокихъ частяхъ; 3) рисунки представляючій наглядно, якъ тримати при роботѣ нôжь, пилку, гибель, вôсинкъ, долото, сокиру и проче головнѣйше знарядье; 4) наглядно представленій перекрой деревъ, якъ пôзнати дерево здорове а якъ зôпсоване, и кôлька головнѣйшихъ шкôдникôвъ дерева.

Рисунки моделѣвъ представленій въ натуральнôй величинѣ зъ одповѣдными котами, с. є. зъ означеньемъ розмѣрôвъ. Зъ властивыхъ шведскихъ моделѣвъ авторы задержали не много, инші доповнили питомыми рѣчами, уживаными у нашого народу въ щоденнôмъ житю.

Пôдручникъ мѣстить статьѣ: 1) цѣль науки зручности и єи выховуючій вплывъ на учениковъ, 2) текстъ до таблиць поясняючихъ зъ описомъ кождои таблицѣ; 3) методичне поступованье при науцѣ кождого моделю и способъ выконуваня его; 4) историчный розвôй науки зручности у другихъ народôвъ а у насъ, 5) коротка технольоґія дерева, 6) шематичні таблицѣ.

[*Прим. Ред.* Що-до условій передплаты на таблицѣ и пôдручникъ ôдсылаємо Впов. читателѣвъ до оголошеня, котре мѣстить ся повизше въ нинѣшнôмъ н-рѣ „Дѣла“.]

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Deutsche Ztg. такъ пише о наданю послови Яворскому достоинства тайного совѣтника: „Коли кинемо окомъ на давну бôльшôсть парляменту правицѣ и на поодинокій єи клюбы то выявить ся, що зъ вынимкомъ польского кола жаденъ не мôгъ вызволити ся зъ давныхъ пересудôвъ, примѣнитись до новои політичнои ситуаціи та зôрвати зъ минувшостію, для котрои вже теперь нема основы, и ôдповѣсти бажаню корôны, выказаному въ троновôй бесѣдѣ. Єсли ще пригадаємо собѣ слова одного зъ польскихъ послôвъ: „Коли голова польского клюбу говорить, то єе має таку вагу, якъ бы цѣлый клюбъ говоривъ.“ — То значѣнье ôдзначеня посла Яворского стає новсѣмъ ясне. Коли голова польского клюбу одержавъ декорацію, значить те саме, що цѣла партія парляментарна дôстала се ôдзначенье. Нема сумнѣву, що така була гадка корôны и такій бувъ єи намѣръ.“

Pester Lloyd доносить, що австрійске правительство приготовляє проектъ противъ шпѣгуньства въ рѣчахъ войсковыхъ, котрій зъ початкомъ осѣнной сесіи буде предложеный радѣ державнôй. А може бути, що и угорске правительство, послѣдуючи за австрійскимъ, приготовить подôбный проектъ, бо дотеперѣшній кары за зраду и шпѣгуньство въ Австріи и Угорщинѣ не помагають и чимъ разъ бôльше случаѣвъ зрады и шпѣгуньства. Австрійске правительство не обмежить ся лише на заостреню каръ, але буде старати ся, щобы ляху зарадити за помочію острѣйшого нагляду поліційного надъ чужими пôддаными въ Галичинѣ и на Буковинѣ. Розпорядженя що-до докладнѣйшого нагляду надъ границею вже выдано політичнымъ властямъ. Безпосередну причину до тыхъ розпоряджень дала недавна крадѣжь въ краковскôй командѣ ґенеральнôй.

———

Сегорôчні вправы войскові въ Франціи здивують свѣтъ. Се буде найкрасшій испытъ военный въ часѣ мира зô всего, що бачено въ послѣдныхъ часахъ. Сила пятьохъ цѣлыхъ корпусôвъ—отже около 150.000 людей — має въ нихъ брати удѣлъ. Мѣсцемъ сего видовища будуть пôвнôчно-всхôдні департаменты простягаючій ся до нѣмецкихъ границь; се рôвно-жь буде цѣкаве и для Нѣмцѣвъ. Ще бôльше значѣнье дôстануть сі маневры черезъ те, що провôдниками корпусôвъ будуть тѣ ґенералы, котрі призначені на вождôвъ въ будучôй войнѣ, а найвысшу команду мати буде ґенералъ, котрый и въ будучôй войнѣ буде найвысшимъ вождомъ. Крôмъ розвязаня задачѣ стратеґічнои маневры будуть мати на метѣ ще выпробувати рôзні нові выходы и устроѣ, котрыхъ не ôдкинено въ засадѣ, и навѣть такі, котрі принято. Боротись будуть два корпусы противъ двохъ другихъ; пятый буде резервою на помôчь тому противникови, котрый того запотребує. При кождôмъ корпусѣ буде дивізія кôнницѣ. Бороти ся будуть войска корпусу V, VI, VII и VIII. а резерву буде мати при собѣ ґен. Соссіе, ґубернаторъ Парижа и будучій вождъ головный французского войска противъ Нѣмцѣвъ. Онъ то буде управляти войсковою вправою, а до его помочи будуть судьѣ, именованій ôдъ міністра войны, и ґен. Мірібель, шефъ великого штабу ґенерального. Надъ однымъ войскомъ буде проводити ґен. Ґаліфе а надъ другимъ кн. Аверстедъ, оба дуже добрі ґенералы.

———

По Европѣ взагалѣ знову пронеслись поголоски о новыхъ узброеняхъ. Köln. Ztg. доносить о помноженю російскои сторожи пограничнои на нѣмецкôй границѣ, уорґанізованои якъ звѣстно зовсѣмъ по войсковому. Зъ Лондона вийшовъ приказъ фортіфікувати Ґібральтаръ, — роботу, котру тамъ, зачали передъ кôлькома лѣтами пôсля новыхъ плянôвъ, приспѣшити, а до того фортіфікаційні роботы розширити далеко по-за первѣстный обємъ. Анґлійцѣ пôдняли такожь на Кипрѣ великі роботы фортіфікаційні. На Мальтѣ змѣнили всѣ дотеперѣшні гарматы та замѣсть нихъ поставили гарматы великого калібру.

———

Бувшій італійскій міністеръ-президентъ Кріспі оголосивъ въ Contemporary Review статью, пôдписану своимъ именемъ, що-до ôдносинъ Италіи до потрôйного союза, въ котрôй бнъ заявляє, що потрôйный союзъ на его дѣло а лише его попередника Манчініого. Тымъ способомъ хотѣвъ Манчіні здержати французскій интриґи у Ватиканѣ. Потрôйный союзъ має лишь цѣху дефензивну и его політика рôвножь дефензивна. До него присилувала Италію непосидючôсть деякихъ партій у Франціи. Хочь Кріспі не обвиняє Францію, мовь бы мала якій плины ворожі для Италіи, вказує однако на примѣрахъ, що тамъ плекають свого рода політичний комбінаціи и тымъ способомъ сильно пôдтримують деякій змаганя куріи навѣть супротивъ волѣ Льва XIII. Несупокôйность Франціи, котрою управляє могуча бюрократія, домагає ся конечно, щобы истнувала ґваранція супротивъ поспѣшныхъ поступкôвъ деякихъ сторонництвъ у Франціи а тымъ и потрôйный союзъ. Документы деякій Кріспіого показують, що вожды клерикалôвъ французскихъ робили папѣ въ роцѣ 1887 закиды зъ сеи причины, що бнъ точно не выконує своєи ролѣ „вязня Ватикану“. Курія рôвножь дôстала за те догану, що сходить зъ своего становища ворожого для сполученои Италіи и що такимъ способомъ можуть потерпѣти интересы церкви. И справдѣ на случай, если Франція не буде выступати ворожо супротивъ сполученои Италіи и покине свою традиціональну політику то нема нѣякои перешкоды, щобы Италія и Франція помирились. Всѣ мужѣ державні въ Италіи бажають, щобы Франція розвивалась и пôдносилась. Єсли французскій народъ не хоче, щобы сей союзъ истнувавъ, то нехай постарає ся усунути причину до него. Свою статью кôнчить Кріспі тымъ заявленьемъ, що народъ французскій выслухає сего зазыву до правды историчнои и здорового розуму, коли зачне не довѣрювати своѣй ненависти до Нѣмцѣвъ и своѣй традиційнôй політицѣ.

———

Пôсля донесеня зъ Швіцъ торжество 600-лѣтныхъ роковинъ швайцарскои републики ôдбуло ся черезъ два днѣ пôсля оголошеня програмы. Въ суботу походъ розвинувъ ся дуже свѣтло. На передѣ йшла союзна рада, союзный судъ и народна рада, за ними ступали дипльоматы, представителѣ ар-

міи, репрезентанты 22 кантонôвъ, університеты, студенты въ прекрасныхъ одягахъ, 80 дневникарѣвъ, и т. д. На величезнôй площи торжественнôй, середъ тысячѣвъ народу на трибунахъ, пôдъ небомъ, ôдправлено святочне богослуженье. Членъ рады союзнои Райхлінъ зъ кантона Швіцъ зложивъ въ имени союзныхъ кантонôвъ торжественну присягу на дальшу борбу въ имя свободы, рôвности та справедливости и пôднесъ, що народна просвѣта — се основа добробыту народôвъ. Президентъ союза Вельтінъ згадавъ про давнѣ релігійнѣ борбы, а ôдтакъ вôзвавъ горячими словами — ôдновити союзъ на вѣчнѣ часы. Въ торжественныхъ грищахъ брало удѣлъ 1000 особъ зô всѣхъ кантонôвъ, а рада союзна призначила на те пôвъ міліона франкôвъ. Пышно прикрашенѣ трибуны, помѣщенѣ пôдъ небомъ, мѣстили на собѣ 11.000 людей. Настрôй народу бувъ дуже поважный. Въ недѣлю ôдбувъ ся историчный походъ и выглядавъ ще величавѣйше, нѣжь сподѣвались, а погода сприяла пречудна. Особливо прекрасно выглядали картины зъ живыхъ особъ. Историчнѣ костюмы выкликували оклики ентузіястичнѣ. Въ суботу зъѣхало ся до Швіцъ 50.000 особъ. По полудни выѣхали почетнѣ гостѣ и дневникарѣ до историчного мѣсця Рітлі Ту ждало на нихъ 50.000 людей на трибунахъ збудованыхъ амфітеатрально. Хоръ зъ 600 спѣвакôвъ ôдспѣвавъ торжественну кантату. При словахъ „Святощѣ Рітлі принадлежать до цѣлого народу“ — загалъ одушевивъ ся а враженье перейшло до глубины. О годинѣ 7-ôй вечеромъ розпочала ся переѣздка на озерѣ чотирохъ кантонôвъ. Всѣ найблизшѣ верхи гôрскѣ и гостинницѣ були освѣтленѣ. На озерѣ спалено штучнѣ огнѣ, представляючѣ нôчь въ Венеціи. О пôвночи повернули люде до Швіцъ. Бесѣдники въ Рітлі выступили остро противъ тыхъ, що насмѣвають ся зъ любови до батькôвщины.

Про ôдносины межь єгипетскимъ кедивомъ а султаномъ парискій кореспондентъ Times-а доносить таке зъ довѣрочного жерела: „Неприятелѣ потрôйного союза пробували въ своѣмъ интересѣ настроити султана ворожо противъ союза, а выходили зъ тои засады, що Англія, если сама ще не приступила до союза, то симпатизує зъ нимъ яко зъ лігою мира. Деякѣ амбасадоры робили султанови въ своихъ розмовахъ натяки, що теперѣшный кедивъ — не жертва, а помôчникъ Англіи, и що онъ замѣсть ставити перешкоды англійскôй управѣ або старатись о те, щобы ѣй зробити конець, ще на всѣ способы помагає ѣй, абы тôлько обмежити права своего володѣтеля та ослабити ще й тѣ слабѣ звязи, якѣ сполучають Єгипетъ зъ султаномъ. Дальше старано ся намовити султана, щобы онъ усунувъ кедива Тевфика безъ всякои дальшои причины, и тымъ способомъ довершеною подѣєю заскочивъ Европу, а особливо Англію. Въ тôмъ случаю Англія мусѣла бы або згодитись на усуненье Тевфика и зречись дальшого вплыву на нового кедива, котрый тогдѣ бувъ бы орудіємъ султана, або пôддержувати Тевфика на его становищи и тымъ способомъ пôдпирати явный бунтъ та узурпацію правъ султана заґарантованыхъ цѣлою Европою. Въ кождôмъ разѣ Англія и Єгипетъ знаходились бы тогдѣ въ дуже невыгôднôмъ положеню.“ — Якъ порѣшить ся справа Єгипту о тôмъ Англія и Туреччина будуть вести переговоры, котрѣ зачнуть ся небавкомъ. Зъ сеи причины турецкій амбасадоръ въ Лондонѣ Рустемъ-паша перервавъ свою ôдпустку и вертає на свôй урядъ, а такъ само має повернути назадъ до Константинополя и англійскій амбасадоръ Уайтъ.

НОВИНКИ.

— **Зъ Бучача пишуть намъ:** Русины бучацкого та сусѣднихъ повѣтôвъ основують въ Бучачи культурно-економічне товариство „Народна Любовь“, котрого цѣлею єсть: ширити просвѣту и пôдносити добробытъ въ рускôмъ народѣ. Сими днями вышлють члены-основателѣ статутъ сего товариства до намѣстництва. Дотеперь пôдписало нашъ статутъ кôлькадесять нашихъ щирыхъ патріотôвъ. Незадовго подамо дословный змѣстъ згаданого статута та имена основателѣвъ. Хто хоче въ тôй справѣ близше поинформувати ся, зволить удати ся до п. Теодора Косарчука, секретаря политичного товариства „Народна Рада въ Бучачи“.

— **Въ справѣ обсады єпископства станіславôвского** мѣстить нинѣшный Kurjer Lwowski таку телеграму зъ Вѣдня: „Єпископомъ станіславôвскимъ именованый о. Александеръ Бачиньскій, ректоръ гр.-кат. семинаріи дух. у Львовѣ. На его мѣсце ректоромъ семинаріи стане крил. о. Туркевичъ въ спôлцѣ зъ Василіянами выховаными черезъ Єзуитôвъ.

— **Проф. Вол. Шухевичъ** одержавъ ôдъ панства Напрсткôвъ зъ Праги письмо, въ котрôмъ межь иншимъ написано: „Дякуємо Вамъ за велику честь, яку зъявили Вы намъ и просимо Васъ высказати нашу найсердечнѣйшу подяку всѣмъ участникамъ подорожи до Праги. Не меньше просимо Васъ о дальшу Вашу приязнь якои доказы мы ôдъ Васъ лично ôдъ многихъ лѣтъ маємо. Намъ останесь красна згадка сеи хвилѣ, коли мы могли сердечно стиснути руку Вашу и всѣхъ Вашихъ товаришѣвъ, котрѣ такъ богато любови лелѣєте въ своихъ серцяхъ до братôвъ Чехôвъ, а будьте увѣренѣ, що — Láska zase jen lásku dá, [любовь може лишь любовь дати].

— **Фальшиве свѣдоцтво убожества.** Однымъ цвѣтомъ бôльше до китицѣ жидôвскои управы, єсть фактъ, якій ставъ ся въ Букôвску, а рѣшивъ ся передъ мѣско-делеґованымъ судомъ въ Саноцѣ. Одинъ жидокъ, котрый въ окружнôмъ судѣ въ Саноцѣ ôдсиджувавъ кару вязницѣ за якесь злочиньство, мавъ заплатити близько 82 зр. коштôвъ поступованя карного. Чемный панъ бурмістръ, також жидъ, на просьбу засудженого выставивъ єму свѣдоцтво убожества, потверджуючи печаткою громадскою и власноручнымъ пôдписомъ, яко голова мѣста Букôвска, що жидокъ маючій платити кошты, не має зовсѣмъ нѣякого майна, анѣ движимого, анѣ недвижимого. Тымчасомъ справджено, що засудженый не такій бѣдный, якъ написано, бо має въ Букôвску реальнôсть. (Яко платячій податокъ, голосувавъ навѣть на пана бурмістра при послѣднихъ выборахъ — зъ ôдси и протекція.) Результатомъ тыхъ дослѣдôвъ було, що выставлене свѣдоцтво уневажнено, а автора его, пана бурмістра, всаджено на три днѣ до арешту за надужитье урядовои власти. Въ наслѣдокъ того и кошты поступованя карного можна буде зъ жидка стягнути.

— **Цѣсарь затвердивъ** выбôръ Вик. Гнояньского на маршалка а Осс. Шнеллы на заступника маршалка рады повѣтовои въ Золочевѣ.

— **Самоволя скарбу солотвиньского — погибѣль людямъ.** Зъ Богородчанъ пишуть до Kurjer-a Stanisł. „Дня 7-го липня переѣздили въ Журанахъ рѣку Быстрицю Данило Гуменикъ, селянинъ зъ Кривця, зъ кôлькома жидами зъ того-жь села. Коли були середъ рѣки, надôйшла вода, выпущена въ збôрника, збудованого и удержуваного дворомъ солотвиньскимъ до сплавлюваня дерева, и пôрвавши вôзъ, перевернула его, при чôмъ утонувъ селянинъ а жиды выратували ся. Чудомъ спасло ся ôдъ смерти того самого дня и на тôмъ самôмъ мѣсци кôльканацять особъ, котрыхъ вода рôвно-жь захопила була и сплавы наѣхали. Виновнымъ у всѣмъ тôмъ єсть лише дворъ солотвиньскій, котрый при сплавлюваню дерева допускає ся надужитя. Дворъ той дôставъ бувъ на сплавлюванье дерева позволенье ôдъ властей правительственныхъ. Сплавлюванье ôдбувало ся довгѣ лѣта, а хочь и тогдѣ були при тôмъ хибы й неладъ, то прецѣнь можна було, якъ то кажуть, вытримати. Прибережнѣ мѣсцевости дôставали вѣдомôсть, въ котрый часъ спущена вода прибуде, при бродахъ стояли вартôвники, щобы остерѣгати подорожныхъ, и були вывѣшенѣ остерѣгаючѣ хоругвы. Позволенье то ôдобрано дворови и заказано сплавлюванѣ. Але дворъ небогато собѣ робить изъ заказу, сплавлюванье ôдбуває ся якъ перше, а коли давнѣйше ôдбувало ся въ означенѣ днѣ й годины та й зъ приписаною обережностію, — то нинѣ ôдбуваєсь тогдѣ, коли дворови захочесь. Збôрникъ воды отворюють и въ день и въ ночи, разъ вчаснѣйше, разъ пôзнѣйше, а о якихсь средствахъ безпечности нема й бесѣды. Лише провидѣню треба дякувати, що при такôй господарцѣ лише зърѣдка лучають ся нещастнѣ пригоды. Зъ причины наведеныхъ надужитъ и кривдъ, ôдносило ся населенье прибережныхъ селъ неразъ уже до ц. к. староства, але до теперь — безуспѣшно! Длячого, не знаємо... Може бути, що намѣстникъ схоче зробити тому конець...“

— **Зъ Богородчаньского** доносять, що тамъ появило ся множество мышей, котрѣ наробили въ засѣвахъ великои шкоды. Шкода має бути такъ велика, що на просторони, котру треба орати два днѣ, не можна зôбрати бôльше якъ три копы, або навѣть менше. Цѣлѣ загоны выглядали ще передъ жнивами якъ скошенѣ. Овса, здаєсь, не буде що косити, бо закимъ дозрѣє, выѣдять мыши. Деякѣ громады, н. пр. Богородчаны старѣ, зажадали высланя урядовои комисіи для оцѣненя шкоды, щобы можна одержати ôдписанье податкôвъ.

— **Въ женьскôй школѣ Василіянокъ въ Яворовѣ** представляє ся класифікація учениць за лѣтный пôврôкъ такъ: Въ II-ôй класѣ скôнчили науку зъ ôдзначеньемъ: Ольга Дуткевичъ и Єл. Подлуска, а зъ добрымъ успѣхомъ: Марія Залитачъ. — Въ III-ôй класѣ одержали ôдзначенье: Теод. Козакевичъ, Теод. Мацюракъ, Марія Шихъ и Анаст. Зростъ, а добрый успѣхъ: Стефанія Дудиньска, Ольга Годованьска и Єл. Терлецка. — Въ IV-ôй класѣ ôдзначенье: Анна Бескидъ, Софія Дуткевичъ, Амвросина Козакъ, Олександра Козакевичъ, Марія Крайчикъ, Станислава Ольшаньска и Марія Шумело, добрый успѣхъ: Ольга Андрѣишинъ, Єл. Боднаръ, Ольга Кручковска, Теоф. Сембратовичъ, Нат. Сембратовичъ и Єл. Залитачъ, зъ достаточнымъ поступомъ: Єл. Андрѣишинъ, Ольга Волощакъ, Лукія Мокрицка и Софія Чайковска. Въ V-ôй класѣ одержали ôдзначенье: Михайлина Волошиньска, Єл. Кузикъ, Соф. Ладижиньска, Евг. Лодиньска и Ольга Петричкевичъ, добрый успѣхъ: Ольга Величковска, Ольга Лысякъ, Стеф. Мацуска, Владисл. Мосевичъ и Єл. Стецѣвъ, достаточный успѣхъ: Марія Козловска, Камиля Мацуска и Антонина Царевичъ. Въ VI-ôй класѣ ôдзначенье: Евг. Бескидъ, Єл. Бирецка, Ольга Бархолякъ, Евг. Кузикъ, Єл. Породко, Анна Сембратовичъ, Марія Темницка, Марія Топольска и Єл. Яриновичъ, добрый успѣхъ: Марія Алиськевичъ, Чеслава Дембецъ, Юлія Желехôвска, достаточный успѣхъ: Марія Дидиньска, Софія Козаневичъ и Юлія Дидиньска. Въ VII-ôй класѣ ôдзначенье: Людмила Мацѣєвска, Ирина Москаликъ, Анна Назаревичъ, Софія Рудавска и Павлина Фрайденберґъ, добрый успѣхъ: Иванна Скоробогата и Людвика Тучапска. VIII-у класу скôнчила зъ добрымъ успѣхомъ Евг. Назаревичъ.

— **Учителя народного** п. К., покликаного до вправъ вôйсковыхъ въ Станіславовѣ, знеславивъ — якъ доносить Gazeta Przemyska — лѣкарь полковый д-ръ Крамшъ [жидъ] ударомъ въ лице.

— **О разбôйничôмъ нападѣ доносять зъ Щавницѣ.** Въ ночи на 30 н. ст. липня ишовъ кельнеръ ресторацiи Олексого, Адольфъ Здрôй, около 12-ои години до дому. На дорозѣ прискочивъ до него гôрнякъ Валько Малиновскій и, намѣряючи ограбувати кельнера, ударивъ его сокирою по головѣ та ранивъ тяжко. Передъ другимъ ударомъ заслонивъ ся Здрôй рукою такъ, що сокира зранила его лише въ рамя. На крикъ кельнера Малиновскій утѣкъ и ажъ на другій день удало ся жандармеріи зловити его въ лѣсахъ та ôддати до суду въ Коростенку.

— **Старинности по церквахъ россійскихъ.** Архієрей подôльскій Димитрій єсть также и предсѣдателемъ ґуберіяльного исторично-статистичного комітету и має обовязокъ — заховувати позôстанки, штуки и старинностей по церквахъ. Сими днями ôдбуло ся засѣданье комітету, на котрôмъ архієрей такъ сказавъ: „Въ костелахъ католицкихъ архивы костельнѣ въ найбôльшôмъ порядку, рôзнороднѣ стариннѣ предметы — образы, посудина костельна и т. и. умѣщенѣ на найвиднѣйшихъ мѣсцяхъ. Що-жь до позôстанкôвъ православно-россійскихъ, то й найцѣннѣйшѣ документы и найоригінальнѣйшѣ памятки бувальщины приходить ся звычайно ôдшукувати пôдъ верствами ôдвѣчного пороху и всякого смѣтя, десь по складахъ церковныхъ на вышкахъ консисторскихъ, по звôнницяхъ и взагалѣ по такихъ мѣсцяхъ, куды не заглядає нѣколи око людске. Часто лучає ся, що особливо ревнѣ въ рѣчахъ вѣры особы духовнѣ, знайшовши случайно якѣ цѣннѣ документы або иншѣ позôстанки бувальщины, нищать ихъ умысне. Такъ зробивъ примѣромъ игуменъ одного монастира волыньского, належавшого колись до уніятôвъ: онъ велѣвъ кинути въ рѣку незвычайно богатый архивъ монастирскій лише для того, що ôдносивъ ся до часôвъ, коли монастиръ бувъ уніятскій. Лучає ся також, що духовнѣ нашѣ, хотячи ощадити якісь предметы зъ инвентаря церковного, уживають на мѣсце ихъ такихъ старинностей, котрѣ въ очахъ археольоґа мають неоцѣнену вартôсть. При візитаціи одной церкви воронѣжскои епархіи (архієрей бувъ попередно воронѣжскимъ владикою) звернувъ я увагу на евангеліє зъ часôвъ Петра Великого и высказавъ свое вдоволенье, що церковь має предметъ такъ великои вартости. Мы мали евангеліє ще старшѣйше зъ часôвъ царя Алексѣя, — каже на се парохъ — але мы вложили его попередному парохови до домовины, бо шкода було новѣйшого...“

— **Концесію** на передвступнѣ роботы технічнѣ новои зелѣзницѣ удѣлило міністерство торговлѣ директорови дôбръ гр. Андрѣя Потоцкого, Юл. Зіґлерови. Нова зелѣзниця має выходити зъ стаціи Тжебиня (пôвнôчнои зелѣзницѣ) на Альвернію, Ричôвъ, Вадовичѣ, до Скавичъ, стаціи на шляху зелѣзницѣ державнои Скавина-Суха. Концесія обовязує 6 мѣсяцѣвъ.

— **Въ справѣ выборôвъ до зареду касы хорыхъ** у Львовѣ зайшла вже жадана рôбітниками змѣна. Выборы тѣ ôдбудуть ся 15 н. ст. серпня, отже въ день святочный.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Высланый зъ Сараєва до Джедды въ Арабіи лѣкарь д-ръ Маковецъ для нагляду надъ босаньскими богомольцями, вертаючими зъ Мекки, умеръ тамъ на холеру. — Жена архикнязя Леопольда Сальватора, архикняжна Бланка, выѣхала вчера до Станіслава, де архикнязь теперь перебуває.

Наука штука и література.

— Подаючи звѣстки про новѣ выпуски **літературныхъ часописей** „Зоря“, „Дзвôнокъ“ и и., мы захвалюємъ ихъ не тому, що они нашѣ, але тому, що на похвалу заслугують. И если подаємо змѣстъ тыхъ выдань, то хочемо звернути увагу читателѣвъ нашихъ на те, щô дѣє ся въ нашихъ кружкахъ літературныхъ. Не оденъ же, перечитавши поручуванѣ нами выдавництва, не пожалує гроша, щобы собѣ ихъ передплатити та мати дома дуже корисну лектуру. Не лишь обовязокъ пôдпираня всего, що свое, але й обовязокъ самообразованя повиненъ тутъ рѣшати у кождого интеліґентного Русина. Хочь и видко вже у насъ зростаючу охоту до читаня, то все таки она ще далеко не така, якъ у иншихъ народôвъ. Длятого й не свѣтло стоять у насъ літературнѣ выдавництва. Нинѣ знову приходить ся намъ похвалити 14-ый н-ръ „Зорѣ“, котрый ôдзначуєсь подôбно, якъ попереднѣ, дуже богатымъ и цѣкавымъ матеріяломъ. Василь Чайченко подає продовженье своеи цѣннои повѣсти „Сонячный промѣнь“. Въ исторіи літературы Ом. Огоновского мова ще о Волод. Барвѣньськôмъ. Памяти Трохима-Зѣньковского-Певного, про котрого смерть згадали мы въ посмертныхъ вѣстяхъ, посвятивъ О. Я. Кониньскій довшу и дуже сердечну згадку. По нѣй иде друга посмертна звѣстка про Василя Мову (В. Лиманьского). Поезію заступають Леонидъ Глѣбôвъ своєю байкою: „Диковина“, дальше Бобенко стихомъ: „По Италіи“, Школиченко: „Вечѣръ“ и О. Мак. стихомъ: „И я умѣю пѣсню“. Въ илюстраціяхъ подає намъ „Зоря“ видъ ювілейнои выставы ческои и видъ Львова передъ рокомъ 1630 зъ историчнымъ поясненьемъ проф. Омел. Калитовского. До портрету Ом. Партицкого, помѣщеного на першôй сторонѣ, додавъ К о ширшу звѣстку про сего заслуженого для нашои науки ученого. Крôмъ того єсть ще въ „Зорѣ“ списъ малюнкôвъ простолюдныхъ московскихъ книгарѣвъ на украиньскѣ темaты, вѣсти зъ літературы и штуки, дальшій списъ музыкальныхъ выдавництвъ, бібліографія и посмертнѣ оповѣстки.

Переписка Редакціи и Администраціи.

— **Именованя.** Міністеръ скарбу именувавъ Вільг. Бішофа и Кароля Роттерсмана инспекторами горалень у Львовѣ, дальше именувавъ міністеръ инспекторами горалень для Галичины: Адельмана, Айдукевича, Фольшевского, Ґерманьского, Гофа, Клебковского, Косиньского, Лясотиньского, Лѣсовского, Рогозиньского, Руґого и Свѣнтковского. — Именованѣ: а) адъюнктами судовыми: Жигм. Ковальскій зъ Тернополя до Ясла, Жигм. Глембоцкій зъ Переворска до Ряшева и Иларій Левицкій въ Бохнѣ до Кракова, — б) адъюнктами судôвъ повѣтовыхъ: Ферд. Ференцъ (безъ мѣсця), Алекс. Клятковскій до Переворска, Ив. Галаткевичъ до Мшаны дольнои, д-ръ Захарія Гутовскій до Розвадова.

— **Перенесеня.** Міністеръ судôвництва перенѣсъ: а) судѣвъ повѣтовыхъ: д-ра Льва Филиповского зъ Кракова до Ярослава, Матея Яросевича зъ Тарнова до Кракова — б) адъюнкта повѣтового: Келестина Менциньского зъ Мшаны дольнои до Горлицъ.

— **Ôдзначенье.** Цѣсарь именувавъ Генрика Вельовейского зъ Городенщины, посла до рады державнои, шамбеляномъ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На фондъ товариства дяковского гр.-кат. еп. перемыскои** зложили на мои руку Вп.: п. Андрей Графъ бурмістръ зъ Кристинополя 2 зр.; панѣ Павлина Мадейова зъ Сокаля 1 зр.; п. Наталь Вахнянинъ професоръ академ. гімназіи у Львовѣ 1 зр.; п. Маріянъ Бѣльскій урядникъ въ выдѣлѣ краєвôмъ 1 зр.; п. Володимиръ Коцовскій професоръ академ. гімназіи у Львовѣ 70 кр.; п. Григорій Наливайко професоръ академ. гімназіи у Львовѣ 30 кр.; п. Павло Левицкій будôвничій въ Добрачина 2 зр.; п. Григорій Врецьоно учитель при педаґоґічнôй семинаріи у Львовѣ 1 зр.; о. Евгеній Воробкевичъ парохъ зô Львова 1 зр.; п. Петро Воробецъ дякъ въ Липницѣ горѣшнои 20 кр.; п. Иванъ Майба секретарь громадскій въ Порохника 20 кр.; п. Осѣдачъ Константинъ лѣсничій въ Гуты сѣлецкои 1 зр.; черезъ редакцію „Гал. Руси“ ôдъ о. Корытка 5 зр. За тѣ вселаскавѣ датки складаю ласкавымъ Дателямъ въ имени выдѣлу товариства прилюдну подяку! — *В. Чернецкій*, предсѣдатель.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 5 серпня. Сербскій король приѣде до Вѣдня 8-го с. м. и перебуде тутъ черезъ цѣлый день гостемъ цѣсаря въ замку, а потôмъ поѣде до Ишль. — Ґенеральна инспекція австрійскихъ зелѣзниць державныхъ выдала розпорядженя до поодинокихъ зарядôвъ щобъ они поробили розслѣды, чи дѣйстно австрійскѣ фабрикаты зелѣзнѣ гôршѣ ôдъ заграничныхъ. Розслѣды будуть мати вплывъ на зобовязанье державныхъ зелѣзниць що-до выключного уживаня австрійскихъ фабрикатôвъ зелѣзныхъ.

Бѣлградъ 5 серпня. Уконституовалось товариство для пропаґанды союза балканьского и скликує загальнѣ зборы на 23 с. м. до повѣтового мѣста Яґодины.

Будапештъ 5 серпня. Правительство постановило цѣлу реформу администраційну помѣстити въ двохъ параґрафахъ и тымъ способомъ переломити обструкцію лѣвиць.

Римъ 5 серпня. Въ театрѣ въ Больоніи офіцеры напали на редактора одной гумористичнои ґазеты за статью противъ арміи. Публика обкидала офіцирôвъ каменями. Офіцеры вытягнули шаблѣ и почали стрѣляти зъ револьверôвъ. За то заарештовано полковника и кôлькохъ офіцирôвъ.

Прага 6 серпня. На выставу приѣхало 350 Хорватôвъ, межь ними богато духовникôвъ. Нѣякого привѣту на дворци не було, але въ притыкаючихъ улицяхъ товпы народу витали прибувшихъ и товаришили имъ середъ безперестанныхъ окликôвъ.

Берлинъ 5 серпня. Nordd. Allg. Ztg. пише, що наближенье россійско-францускe не хоче просто выступати противъ мира европейского, але питанье всхôдне все таки знову розъятрить ся.

Парижъ 5 серпня. Державы европейскѣ зачали переговоры, щобы зробити спôльный крокъ у хіньского правительства що-до удержаня ладу, абы не призволити забивати христіянъ. Тамъ ожидають, що наступлять новѣ розрухи противъ христіянъ.

Оповѣщенье.

Въ слѣдуючôмъ мѣсяци опустить друкъ 20 **літографованыхъ таблиць до науки зручности** враз зъ 3 таблицями поясняючими и зъ пôдручникомъ обôймаючимъ 9 аркушѣвъ друку въ обробленю пп. І. Седмограя, Т. Бѣленького, Т. Галаса и Ф. Ценкшица, учителѣвъ школы выдѣловои и слойду въ Сокали.

Передплата до кôнця вересня выносить на таблицѣ 3·50 зр., на пôдручникъ 80 кр. а для купуючихъ разомъ 4·20 зр.

Передплату просимо пересылати на адресу „п. І. Седмограй директоръ школы выдѣловои въ Сокали“. По упливѣ часу передплаты цѣну въ огляду на коштовнôсть выданя пôднесемо.

Надôслане.

Специялістъ недугъ шкôрныхъ и венеричныхъ

Д-ръ Казимиръ Подлевскій

ôдбувши специяльнѣ студіи на клиникахъ проф. Фурніеръ-Бесніеръ въ Парижи, Ляссара въ Берлинѣ и Копосія у Вѣдни, замешкавъ при ул. Собѣского ч. 10. (Дôмъ переходовый зъ ул. Валовои ч. 9)

Ординує ôдъ 11 до 12 и ôдъ 3 до 5.

ОКУЛІСТЪ и ОПЕРАТОРЪ школы вѣденьскои и берлиньскои

Д-ръ Д. Меллеръ

ординує ôдъ 9—12 и ôдъ 4—6 годины

ул. Ягайлоньска ч. 6.

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на I поверсѣ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНИКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (площа св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ, райсцайґи, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Реперації найдешевше и найскорше.

Замовленя въ провинціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“.

ПОДЯКА.

Дня 28 н. ст. червня с. р. ôдбули ся въ Бучачи заходомъ тутешныхъ Русинôвъ перші торжественні вечерницѣ въ память 30-ыхъ роковинъ смерти нашого батька-Кобзаря Тараса Шевченка и выпали величаво. До звеличаня сихъ вечерницъ причинили ся межъ иншими головно слѣдуючі Панѣ и Панове:

Впов. Панна Штідль зъ Чорткова чудесною грою на фортепянѣ Ліста „Tarantell-ѣ" и акомпаніаментомъ до „Гамаліѣ" и „Завѣщаня", котрымъ зумѣла она безъ попередныхъ пробъ знаменито провадити нашь хоръ мѣщаньскій; Впов. панна Борецка зъ Вишнѣвчика милымъ сольомъ сопрановымъ „Тужно серцю" [зъ „Капрала Тимка"]; Впов. п. Левъ Гузаръ кандидатъ нотаріяльный зъ Станиславова своими зъ правдивымъ артизмомъ выголошеными декламаціями: „Пôдъ нинѣшну хвилю" К. Устіяновича и „Розрыта могила" Т. Шевченка; Впов. панъ Василь Гнаткôвъ, учитель мѣсцевый, разомъ зъ мѣщаньскимъ хоромъ хорошимъ и розумнымъ ôдспѣваньемъ „Завѣщаня" Шевченка Вербицкого, „Верховины" Лысенка, „Зазулѣ" Воробкевича и „Гамаліѣ" Шевченка-Лисенка; Впов. панна Нѣмецъ своею умѣлою грою на цитрѣ. П. Т. Публика [Впов. духовна и свѣтска руска и польска интелігенція и ч. ч. рускі мѣщане та селяне] зъ Бучача и его окресности, а навѣть зъ дальшихъ сторôнъ — въ загальнôмъ числѣ надъ 400 осôбъ — прибула на нашѣ вечерницѣ, щобы въ численнôй семьѣ безъ огляду на народнôсть почтити нашого народного ґенія и помянути его тихимъ не злымъ словомъ".

Всѣмъ Имъ, якъ и Хв. Товариству касиновому за ôдступленье салѣ, заявляемо нинѣ прилюдну подяку.

Бучачь въ липни 1891 р.

Комітетъ.

Слухачь IV року фільософіи глядае выгôдного помѣщеня въ горахъ, за що удѣлявъ бы 1—2 годины лекціи. Адресъ: О. К. пост. рест. Рожнятôвъ.

Кістяки Гольбайна
Образки з житя
дôстане
въ редакціи „Зеркала"
по 15 кр. (зъ почтовою пересылкою по 20 кр.)

КОНКУРСЪ.

Выдѣлъ Братства св. о. Николая въ Станіславовѣ подае симъ до загальнои вѣдомости, що зъ початкомъ шкôльного року 1891/92 знайде 38 питомцѣвъ, котрі мають намѣренье ходити до шкôлъ середныхъ [ґімназіяльныхъ або реальныхъ], помѣщенье въ Бурсѣ Братства пôдъ слѣдуючими условіями:

I. Родичѣ а взглядно опѣкуны мають найдальше до 15 серпня с. р. надôслати свои прошеня [безъ стемпля] до выдѣлу Бурсы Братства на руки пôдписаного предсѣдателя. До прошень належить прилучити: а) метрику хрещеня, б) свѣдоцтво убожества, в) шкôльне свѣдоцтво зъ послѣдного пôвроку, г) декларацію родичѣвъ а взглядно опѣкунôвъ, кôлько они за кандидатôвъ въ грошехъ, а кôлько въ натураліяхъ доплачувати обовязують ся, д) свѣдоцтво моральности, если кандидатъ не ходивъ до школы публичнои, е) свѣдоцтво здоровля, щепленои ôспы и способности до спѣву.

Примѣтка: 1) Бувшихъ въ минувшôмъ шкôльнôмъ роцѣ питомцѣвъ Бурсы — условія пôдъ а), б), в) и е) не тыкають, але они винні до прошень долучати свѣдоцтво поведеня за часъ ферій [свѣдоцтво таке мае походити ôдъ душпастыря тои мѣсцевости, въ котрôй просячій перебувавъ въ часѣ ферій]. 2) Доплачуючі мѣсячно 10 зр. або бôльше, не предкладають свѣдоцтва убожества.

II. Ôдъ кандидатôвъ вымагае ся: а) бодай вдоволяючого успѣху въ наукахъ и похвальнои ноты въ обычаяхъ, б) цѣлковитого здоровля и гарного голосу, в) ôдъ кандидатôвъ вступаючихъ до I-ои клясы середныхъ шкôлъ вымагае ся також нескôнченого 12-го року житя, г) бувші минувшого року въ Бурсѣ питомцѣ мають безусловно передъ новымъ принятьемъ, своимъ зложити въ касѣ Бурсы залеглі належитости.

Примѣтка. Бувші питомцѣ и при рôвныхъ даныхъ мають першенство передъ новыми кандидатами.

III. Отецъ або опѣкунъ принятого до Бурсы питомця обовязаный есть: а) вписати ся въ члены Братства, складаючи звычайну членьску вкладку 5 зр. въ першôмъ роцѣ, а по 3 зр. въ слѣдуючихъ лѣтахъ, б) заплатити на ужиткованье инвентаря 2 зр. въ першôмъ роцѣ, а по 1 зр. въ слѣдуючихъ лѣтахъ, в) зложити на шкôльні знаряды и другі розходы питомця на запасъ 5 зр., г) за питомцѣвъ зъ чотирохъ клясъ низшои ґімназіи платити мѣсячно до касы Бурсы на инструктора по 1 зр., д) декларовану квоту доплаты на харчь доставляти въ горы мѣсячно або квартально, е) на пранье бѣля зложити зъ початкомъ 1-го и 2 го пôвроку по 1 зр., ж) на заложенье бібліотеки для потребы питомцѣвъ заплатити квоту 1 зр., з) хотячі учитись музики мають платити на учителя музики мѣсячно по 1 зр., а за ученикôвъ, вписуючихъ ся до I-ои клясы, и за другихъ, ôдъ шкôльнои оплаты неувôльненыхъ, складають ихъ родичѣ або опѣкуны приписану суму.

IV. На вступѣ до Бурсы мають питомцѣ выказатись достаточнымъ бѣльемъ и одежію, именно повиненъ кождый мати: 6 паръ бѣля, сѣнникъ, коцикъ або ковдру, подушку, 4 пошевки, 6 ручникôвъ, 4 простирала, 6 хустинокъ до носа, двѣ пары обуви, одѣжь лѣтну и зимову.

V. Хотячі отримати ôдповѣдь на свое прошенье, повинні долучити карту кореспонденційну зъ наведеньемъ точнои своеи адресы, а если кромѣ того долучать марку почтову на 20 кр., то дôстануть свои прилоги за почтовою роспискою.

Примѣтка. а) Приняті до числа питомцѣ Бурсы мають явитись дня 3 н. ст. вересня о 2 годинѣ по полудни въ канцеляріи Бурсы (улиця Середна н-ръ 43¾), щобы пôддатись испытови голосу и лѣкарскому оглядови; при тôмъ родичѣ або опѣкуны зложать свои декларовані и другі пôдъ 3) наведені уплаты. в) Вписы до I-ои ґімн. клясы ôдбувають ся 30 и 31 серпня, а до прочихъ клясъ 1. 2. и 3. вересня. в) Ученики, вступаючі до I-ои клясы будуть помѣщені въ Бурсѣ тôлько по ôдбутôмъ вступнôмъ испытѣ. г) Якъ зъ початкомъ такъ и въ плывѣ шкôльного року родичѣ або опѣкуны мають вносити свои уплаты лично або черезъ почту безпосередно до касы Бурсы, а не черезъ своихъ дѣтей або пупилѣвъ; такожь всякі квоты на выдатки мають они складати не на руки дѣтей, але до касы Бурсы зъ чого дôстануть періодичный рахунокъ.

Ôдъ выдѣлу Бурсы Братства св. О. Николая въ Станіславовѣ, дня 15 липня 1891 р.

Т. Шанковскій, предсѣдатель.

Учитель домовый маючій довголѣтну практику глядить лекціи на селѣ на часъ необмеженый. Близша вѣдомôсть въ редакціи „Дѣла".

Женщина въ середнôмъ вѣку, граюча на фортепянѣ, шукае мѣсця. Способна до заряду дому, а особливо до совѣстного веденя дѣтей осиротѣлыхъ по матери. Близшу вѣдомôсть у о. Стефановича, катихита львôвскихъ учит. семинарій, пробуваючого теперь въ Кутахъ.

АНТ. ЩЕРБА
мужеский кравецъ
во Львовѣ, ул. Коперника ч. 10 або ул. Шайнохъ ч. 1.

мае честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Веч. Духовеньству свою ôдъ року 1873 истнуючу

РОБÔТНЮ МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

пôсля найновѣйшои моды, въ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкаві взгляды Впов. П. Т. Публики и Веч. Духовеньства, поручаеся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкаві замовленя выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 2808

БАН-
дажѣ руптуровѣ, суспензорія
також
французкі спеціяльности
въ добрôмъ родѣ
въ магазинѣ товарôвъ модныхъ, бѣля мужеского, товарôвъ галлянтерійныхъ, зарôбôвъ рукавичничихъ, парфумеріи и т. и
поручае найдешевше
ТОРГОВЛЯ
БРАТÔВЪ ЛЯНГНЕРÔВЪ
Львôвъ, Галицка ч. 16.
Цѣнники на жаданье даромъ.

Змѣна льокалю.

Пôдписаный мае честь повѣдомити, що перенѣсъ свою робôтню кравецку зъ ул. Галицкои ч. 13 на ул. **Ягайлоньску ч. 8 въ партерѣ.** Другій головный входъ зъ ул. **Рейтана ч. 2.**

Дякуючи Впов. Родимцямъ за дотеперѣшні взгляды и упрашаючи о нихъ на дальше, остаю зъ глубокимъ поважаньемъ

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ
кравецъ мужескій

мешкае у Львовѣ ул. Ягайлоньска ч. 8 въ партерѣ; другій головный входъ зъ улицѣ Рейтана число 2. 3856

Бюро информаційне
СТАНІСЛАВА САТАЛЫ
Львôвъ, ул. Галицка ч. 15

може поручити кождого часу службу всякои катеґоріи, а именно: Учителѣвъ, Учительки, и Гувернантки зъ кваліфікацією и музикою, Боны, Панны служачѣ, Льокаѣвъ, Економôвъ, Лѣсничихъ, Машиністôвъ, Кухарѣвъ. Огородникôвъ и у всѣхъ родахъ добôрну службу. Порученя полагоджуєсь сейчасъ.
4943 7—15 (Импресса Львôвъ).

Въ канцеляріи товариства „Просвѣта" продають ся портреты бл. п.

Д-ра Олександра Огоновского

по 2 зр. и по 1 зр.

Цѣлый дохôдъ призначеный на фондъ памятниковый и стіпендійный.

ЗОНЯ
безплатна учителка

книжочка припоручена кр. радою шкôльною на премія — коштуе въ гарнôмъ переплетѣ 25 кр. Дôстати ея можна въ канцеляріи тов. Просвѣта, въ книгарни инст. Ставропигійского и у п. Гр. Врецьоны, учителя школы вправъ.

Повѣсти О. Федьковича
ЧАСТЬ I.
Сторôнъ 1—78. Цѣна 20 кр. (съ пересылкою почт. 25 кр.)

Дôстати можна въ друкарни тов. им. Шевченка у Львовѣ и въ книгарни Ставропигійскôй.

Для выгоды П. Т. Публики отворено

НОВУ АҐЕНЦІЮ

Краковского Товариства взаимныхъ убезпечень

на житье та ôдъ огню и граду

у Львовѣ при ул. **Театральнôй ч. 21** (входить ся зъ улицѣ Скарбкôвскои).

Полісы асекураційні выставляють ся въ **языцѣ рускôмъ — всѣ проспекты и переписка зъ партіями ведесь по руски.** — Близше можна розвѣдатись въ Адміністраціи „Дѣла".

ИСИДОРЪ ВОЛЬ
ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.
Одинокій и выключный для Галичины
СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ
основаный въ 1870 р.

Поручае правильно кождого тыждня свѣжій транспортъ найлѣпшого чаю зъ Москвы и поручае его пôсля прилоденого ему цѣнника.

Замовленя выповнються совѣстно и скоро також за послѣплатою опакованье франко.

Особливу увагу звертаеся на 3 знамениті сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ		½ клгр	зр.	кр.
Кайсовъ	знам. чорный	"	1	60
	" melange	"	1	80
Souchong	ôдличный	"	2	—
	найлучшій	"	3	—
	melange P.	"	3	—
Melange	каравановый		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	"	3	00
	" II.	"	4	60
	" III.	"	6	—
К. и С. Поповъ	I рб. 601 ф.	"	2	40
	2 " —	"	3	—
	2 " 50	"	3	75
Высѣвки	ôдличный	"	1	60
	prima	"	1	80
	non plus ultra	"	2	50

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

поручае

найлѣпші перфумы и воды тоалетні

ôдзначені 10 медалями заслуги и 2 дипльомами признаня,

а то:

Перфумы яснинову, фіялкову, рожеву, резедову, конваліеву, Ylang-Ylang, Jockey-Club, Es-Bouquet Millefleurs и т. д. Фляконики по 25, 40, 75 кр. 1 зр. 1·50 и т. д.
Перфумы королевои Марисеньки знамен. флякон 2 зр.
Вода львôвска загально звѣстна и побирана за-для свого приемного, ôдсвѣжаючого и довготревалого запаху, до скраплюваня одягôвъ, хустокъ и розприскуваня въ комнатахъ. Фляконикъ менші 80 кр. бôльшій 1 зр. 50 кр.
Вода варшавска ôдзначае ся надзвычайно приемнымъ цвѣтовымъ запахомъ. Фляконикъ менші 95 кр., бôльшій 1 зр. 80 кр.
Вода левандова подвôйна и вода левандово-амброва суть загально ужиєані до возприскуваня въ комнатахъ за-для свого приемного запаху. Фляконъ 50, 70, 90 кр. и 1·40 зр.
Воды колоньскі знамениті. Фляконики по кр. 15, 20, 25. 40, 50, 80 1 зр., 1·50.

Купувати можна у Львовѣ въ торговляхъ власныхъ ул. Коперника ч. 3. и ул. Галицка ч. 13; въ **Краковѣ**: Сукенницѣ ч. 20; въ **Черновцяхъ**: Ринокъ ч. 2.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE"

Львôвъ, пл. Капітульный число 2.

Найбôльшій по французки уладженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.

Сезонъ 1891.

Звѣстне найдешевше жерело закупна.

Найбôльшій складъ есть якъ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Ôддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, ґазôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасаментеріи, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ пріборôвъ кравецкихъ.

Ôддѣлъ II. Капелюхи дамскі, дѣвочі и дѣточі, выробы панчôшковоі для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'écosse, горсеты и запаски для дамъ и дѣтей.

Ôддѣлъ III. Краваты мужескі, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и маншеты, парасолѣ англійскі, ватдяраки, палицѣ, хустины, шлейки, и англійскі рукавички.

Ôддѣлъ IV. Рукавички дамскі, шкôрковѣ, дамьскі, шведскі и англійскі, а також рукавички шовкові, вовняні и нитяні.

Ôддѣлъ V. Вахлярѣ чорні и кольорові набалѣ и вечеры та великій выбôръ япаньскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ.

Ôддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.

Ôддѣлъ VII. Станики трикотові и джерсеѣ для дамъ по зр. 1·90. 2·50, 3·50 до 15 и выше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку,

Ôддѣлъ VIII. Сподничкы дѣточі, плащики, пальтотики и запаски,

Ôддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великі килимы, сальоновѣ ôдъ зр. 6·75 и выше. Килимки маттінговѣ до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и выше. Килимы стѣнні, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и выше.

Ôддѣлъ X. Ту суть портієры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Туніс по зр. 3·20, якôсть 1-ша 3·75, Марокко 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапецунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портієръ Кирманъ и Дагестаньскихъ та матерій на мебли.

Бѣлі ôдлесованѣ заслоны коронковѣ, цѣле ôкно 1·45, 1·75, 1·90. 2·50 до 50 зр.

Ôддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и выше. Компдетні ґарнітуры толеліновѣ складаючі ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·60 до 30 зр. Входні капы шпалерѣ I якôсть 1·95, II 2·50, III 3·50.

Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ, кожъ на лôжка и ножѣ. Стебнованѣ коцдры вовнянѣ, ватованѣ, атласовѣ, шовковѣ и до прикрасы.

Замовленя зъ провінціи полагоджуе ся якъ найсовѣстнѣйше Взорцевѣ ôдрѣзы для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно.

Магазинъ „AU LOUVRE", у Львовѣ пл. Капітульный ч. 2.

Властитель Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ въ Вѣдни

„СЛАВІЯ"

БАНКЪ ВЗАИМНЫХЪ УБЕЗПЕЧЕНЬ ВЪ ПРАЗѢ.

Головне Заступництво для Галичины и Буковины у Львовѣ.

Благородна и добродѣйна цѣль забезпеченя будучности богатыхъ якъ и бѣднѣйшихъ лицъ, та цѣлыхъ родинъ не дасть ся осягнути иншими средствами, якъ лише черезъ убезпеченье житьева, позаякъ той найскорше щадить, хто забезпечуе ся.

Трицятьлѣтный отецъ забезпечуе для новонародженои доньки за квартальну премію 9 зр. 68 кр. капіталъ зр. 1000, маючій выплатити ся при ей дожитю 20-того року. — Умирае отецъ коли-небудь передъ тымъ 20 рокомъ, тогды устае дальше плаченье премін, а донька при дожитю 20 року получае цѣлый забезпеченый капіталъ 1000 зр. — Умирае же донька передъ дожитьемъ 20-го року, тогдѣ звертае „Славія" всѣ вплачені премін.

Трицятьлѣтный мужчина забезпечуе собѣ на старôсть 1000 зр. Приступае до убезпеченя на 20 лѣтъ и платить мѣсячно 4 зр. 53 кр. — Єсли въ протягу того часу, коли-небудь, хочь-бы по заплаченю лише однои раты мѣсячнои — умеръ, то „Славія" выплачуе забезпеченый капіталъ 1000 зр. его наслѣдникамъ. — Єсли же пережие тыхъ 20 лѣтъ, тогдѣ може собѣ выбрати одинъ изъ слѣдуючихъ 5 способôвъ выплаты:

1) выплату цѣлои, на него припадаючои сумы 1158 зр. 10 кр., або
2) выплату лише сумы 619 зр. 60 кр., при чôмъ позôстае убезпеченымъ на посмертный капіталъ 1000 зр. безъ дальшои оплаты премін;
3) выплачуванье досмертнои рôчнои ренты въ квотѣ 96 зр. 70 кр. або також
4) выплачуванье ему досмертнои ренты лишь 51 зр. 80 кр., при чôмъ зôстане убезпеченымъ на посмертный капіталъ 1000 зр. безъ дальшои оплаты премін, вкôнци
5) выданье ему полицы на капіталъ посмертный 2148 зр. 80 кр. безъ дальшои оплаты премін.

Сорокъ-лѣтный отецъ забезпечуе на случай своеи смерти для своеи родины капіталъ 2000 зр. за мѣсячну оплату премін 5 зр. 54 кр. — Умирае коли-небудь, хочь-бы лише по заплаченю однои раты мѣсячнои, то „Славія" выплачуе цѣлый забезпеченый капіталъ 2000 зр. позôставшôй родинѣ.

Въ протягу 19 лѣтъ умерло 1542 членôвъ банку „Славія", котрі вплатили до своеи смерти суму 294.883 зр. 18 кр., а за тое выплатила „Славія" позôставшимъ ихъ родинамъ суму бôльшу о четверо, т. е. 1,130.326 зр. 32 кр.

На полицы, що найменше 3 роки важні, може членъ на жаданье, въ кôнцемъ кождого слѣдуючого року одержати посвѣдченье удѣлове на тую часть капіталу, або ренты, на яку за вплачені премін узыскавъ право.

Такожь може на такі полицы получити позичку, або убезпеченье на инше змѣнити, або вкôнци полицу банкови „Славія" продати.

На заплаченье кождои, навѣть мѣсячнои раты премійнои, вызначеный есть термінъ 3 мѣсячный. — По уплывѣ того часу полица тратить свою важнôсть, однакъ на жаданье члена можна ей въ протягу року ôдновити, або банкови продати, наколи убезпеченье вже 3 роки тревало.

По 5 лѣтахъ важности убезпеченя, може забезпеченый капіталъ и въ такôмъ случаю бути выплаченый, коли убезпеченый самъ позбавивъ ся своего житя, або черезъ поединокъ. — За полицы, що найменше 3 роки важні, звертае „Славія" въ обохъ тыхъ случаяхъ таку квоту, за яку полицу-бы ôдкупивъ.

При такихъ улекшеняхъ и корыстныхъ условіяхъ мусить кождый цѣнность полицъ „Славія" узнати. 3293

Весь чистый зыскъ роздѣлюе ся межи убезпеченыхъ.

Выплачені капіталы выносили по конецъ р. 1888 1,650.764 зр. 14 кр. — Число членôвъ секцій I—III досягло **37.019** лицъ, на забезпеченый капіталъ въ сумѣ **22,533.445** зр. **64** кр.

Близші поясненя подае Головна Дирекція банку взаимныхъ убезпечень „Славія" въ Празѣ, або Головне Заступництво тогожь банку у Львовѣ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавецъ и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ въ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 166. Львôвъ, Четверъ 25 липня (6 серпня) 1891. Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Виходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Литературний додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ виходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на переміну разомъ съ Дѣломъ.

Предплату и инсераты приймають: У Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 2; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ H. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплату на „ДѢЛО“ [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО“ съ лiтер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рокъ	18 зр.	на цѣлый рокъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлый рокъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 36 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція дѣла ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня приймають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одноѣ стрôчки петитовоѣ въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в. [illegible] по 10 кр. вôдъ [illegible]

☛ Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

Фарисейство демократôвъ польскихъ.

Не знати, чи можна грати бôльше фарисейску ролю, якъ грають нинѣ демократы польскй, супротивъ Русинôвъ — и въ своихъ орґанахъ, и въ житю публичнôмъ. Удають, нѣбы-то они стоять за помиреньемъ Полякôвъ зъ Русинами, нѣбы-то хотять zgod-ы, а на дѣлѣ дѣлають противъ помиреня, противъ zgod-ы. Мусять же мати бодай трохи нечисту совѣсть, бо, щобы покрыти свою суперечнôсть межи словами а дѣлами, глядають собѣ напасти ôдъ Русинôвъ, вмовляючи въ нихъ, що они nienawidzą Полякôвъ, що zgoda Русинôвъ облудна и т. д.

Ой, та zgoda! Доробились бы на нѣй Русины, якъ бы за zgod-у признали то фарисейство, яке зъ ними грае сторона польска! Наведемо тôлько одинъ примѣръ зъ остатнои сесіи рады державнои.

Руска делеґація — якъ вѣдомо — за весь часъ сесіи була супротивъ делеґаціи польскои якъ найльояльнѣйша, вывязуючись гонорово изъ выголошеныхъ заявленъ въ соймѣ. По промовѣ посла Романчука при ґенеральнôй дебатѣ въ радѣ державнôй — Nowa Reforma сконстатувала сю льояльнôсть.

А якъ же тымчасомъ поступала сторона друга — делеґація польска? Не тыкаемо деякихъ нашихъ рѣчей, а згадаемо лише про сю одну, що коли міністеръ судôвництва выдавъ свôй рескриптъ о рускихъ вписахъ до книгъ ґрунтовыхъ, — то польскому „колу“ було ще за мало того, що презесъ „кола“ Яворскій учинивъ приватно ôдъ себе представленье міністрови противъ рескрипту, але ще — на внесенье демократа и бувшого редактора Now-ои Reform-ы посла Рутовского — ухвалило, щобы Яворскій пôйшовъ ще другій разъ офіціяльно ôдъ „кола“ польского зъ представленьемъ до міністра Шенборна, — и Яворскій очевидно ухвалу „кола“ мусѣвъ сповнити.

И якъ жежь польскй демократы и недемократы закрывають тую свою заявлену ненавистнôсть до краевого руского языка? Отто тымъ, що нѣбы-то они боронять край — институцію книгъ ґрунтовыхъ — **передъ ґерманізацією**, передъ вписами нѣмецкими,— хочь до часу рескрипту міністра Шенборна суды не противили ся вписамъ нѣмецкимъ, а тôлько рускимъ, и выразною цѣлію рескрипту міністерского було приганянье судамъ ихъ обовязкôвъ лише супротивъ языка руского.

Отже въ найновѣйшôй фазѣ ôдносинъ польско-рускихъ Поляки вже ажь такъ почали печалитись о добро Русинôвъ, що боять ся навѣть ґерманізаціи Русинôвъ и длятого стараютъ ся не допускати руского языка яко краевого до судôвництва въ краю — длятого высылають презеса „кола“ до міністра зъ протестомъ противъ его рескрипту!...

Недавно подали мы въ „Дѣлѣ“ новинку, що деякй всхôдно-галицкй рады повѣтовй повысылали по кôлькадесять ґульденôвъ на будову якогось „польского дому“ въ Бялôй — и при тôмъ учинили замѣтку, що не розумѣемо, зъ якои раціи мають нашй рады повѣтовй будувати той дôмъ въ Бялôй. На те Nowa Reforma — зъ великимъ обуреньемъ — поучує насъ, що то йде также о охорону Русинôвъ передъ ґерманізацією. Она пише:

„Ударь въ стôлъ — кажуть — а ножицѣ ôдôзвуть ся. Зновъ фальшиво забренѣла таєна струна ненависти [?] до всего, що польске... въ таборѣ рускихъ народовцѣвъ. Якъ звѣстно, Поляки на Шлеску, а въ Галичинѣ въ Бялôй борють ся безъ ôддыху зъ ґерманізмомъ, котрый що-разъ бôльше ширить ся. Самй бѣднй, просять насъ о помôчь. И ото чотири рады повѣтовй у всхôднôй Галичинѣ ухвалили якусь незначну суму на пôдмогу польскои читальнѣ въ Бялôй. То дало причину „Дѣлу“, орґанови народовцѣвъ, кинути ся на всѣ [?] безъ выимки рады повѣтовй всхôднои Галичины: якъ они смѣють давати запомогу польскимъ институціямъ? А за причину того невдоволеня подае „Дѣло“ фактъ, що рады повѣтовй не дають нѣчого на рускй читальнѣ. До чого то може довести засліпленье! Тажь мабуть „Дѣло“ знае, що Бялôй грозить повѣнь ґерманізму, котрый безъ впину пре на всхôдъ и если дальше одно мѣсто по другôмъ у захôднôй Галичинѣ, то потôмъ прийде черга й на всхôдъ. Чи того „Дѣло“ не розумѣе? И що-жь варта така облудна згода зъ Поляками, если на каждôмъ майже кроцѣ можна стрѣтити неохоту до насъ, а то й ненависть? Вже пôдъ тымъ взглядомъ нема найменшои рôзницѣ межи „Дѣломъ“ а „Галицкою Русію“, а що бôльше, нинѣ „Дѣло“ перевысшило москвофільскій органъ.“

Сей уступъ зъ N. Reform-ы передрукувавъ Dziennik Polski и додавъ ôдъ себе такй увагы:

„Повысшй замѣтки робить N. Reforma, котрои мабуть нѣхто не посудить о шовіністичный антаґонізмъ до „братôвъ Русинôвъ“, котра ôддалена ôдъ Львова о 50 миль и вже хочь-бы зъ тои одной причины дивить ся зовсѣмъ предметово [?] на поступованье т. зв. рускихъ народовцѣвъ, а крôмъ того богато симпатіи заявляла все для того сторонництва въ таборѣ галицкихъ Русинôвъ. Що-до насъ, то мы не обманювали себе нѣколи анѣ на хвильку. Тажь передовсѣмъ тй Русины не робили згоды зъ Поляками, але зъ правительствомъ. А при тôмъ мы тутъ дуже добре знаемо тыхъ панôвъ, що нинѣ позують яко провôдники сторонництва народовцѣвъ, щобы мы — навѣть на случай заключеня якоись угоды — могли вѣрити въ щирôсть интенцій нашихъ угодовцѣвъ и взагалѣ въ тревалôсть такои згоды.“

Перечитавши тй замѣтки обохъ демократичныхъ [lucus a non lucendo] орґанôвъ польскихъ, краковского и львôвского, каждый добачить ôдъ разу тенденцію ихъ: шукати собѣ напасти, абы могти туманити свѣтъ, що мовьто Русины нельояльнй супротивъ Полякôвъ, провокують ихъ, ненавидять ихъ, не хотять zgod-ы и т. п.

Фарисейство ажъ напае!

Наслѣдки проєкту кольонізаціи Познаньщины и захôдныхъ Прусъ.

Пôсля найновѣйшого справозданя кольонізаційнои комісіи для Познаньщины и захôдныхъ Прусъ, закуплено въ 1890 р. 10 дôбръ лицарскихъ, 1 шляхотске, 1 солтисôвство и 2 селяньскй ґрунты, разомъ 7.774·85 гектарôвъ землѣ за 5,104.620 марокъ. Зъ посѣдателѣвъ 12 дôбръ було 9 Полякôвъ, а предложено було комісіи на продажь зъ польскои руки 25 лицарскихъ дôбръ и 26 селяньскихъ ґрунтôвъ. Взагалѣ-жь ôдъ року 1886 закупила кольонізаційна комісія 50.000 гектарôвъ, т. е. бôльше якъ 9 миль квадратовыхъ краю за 30,281.211 марокъ. Отже все ще зôстало ся майже 70 міліонôвъ марокъ до розпорядимости кольонізаційнои комісіи.

Въ р. 1890 внесено 836 подань о принятье на кольоністôвъ. Зъ тыхъ принято 513 убѣгателѣвъ. Взагалѣ жь ôдъ року 1886 зголосилось до комісіи кольонізаційнои 4.537 убѣгателѣвъ зъ маеткомъ 19,338.181 марокъ, — и то найбôльше Нѣмцѣвъ евангелицкого вѣроисповѣданя [бо 4092]. Зъ 978 урядженыхъ оселъ выставлено на продажь кольоністамъ 964. Зъ того припадае на лѣта 1886—1889 526 оселъ, а на 1890 рôкъ 186. Не спродано ще 252 мѣсць. На ренту роздано 555 мѣсць, 146 выарендовано а 11 парцель спродано въ вôльнои руки. На 712 розданыхъ оселяхъ мешкае загаломъ 690 родинъ поселенцѣвъ, а въ тыхъ: 183 родинъ походить зъ Познаньщины, 51 зъ Поморя, 28 зъ Вестфаліи, 21 зъ-надъ Рену, 45 зъ иншихъ прускихъ провінцій, 31 зъ Віртемберґіи, 6 зъ иншихъ нѣмецкихъ краѣвъ, а 36 родинъ приандрувало назадъ зъ Россіи.

Зъ 82 доси закупленыхъ лицарскихъ дôбръ розпарцельовано до кôнця р. 1890 зовсѣмъ 42 добра. Зъ тыхъ 33 заселено вже зовсѣмъ або въ бôльшôй части нѣмецкими кольоністами.

О нѣмецку просвѣту тыхъ кольоністôвъ дуже дбала комісія. Въ рокахъ 1888 и 1889 основано 12 школъ, а въ р. 1890 зновъ десять школъ новыхъ. Де непотрѣбно ще було основувати новыхъ школъ, тамъ ходили дѣти до другихъ нѣмецкихъ, ôдповѣдныхъ до свого вѣроисповѣданя. Также дуже велику увагу звернено на закладанье новыхъ костелôвъ и приходôвъ. Заложено дôмъ убогихъ въ Боброви, а три такй домы мае ся ще заложити. Кольоністы дуже користали, особливо въ зимѣ, зъ народныхъ нѣмецкихъ бібліотекъ, якй позаводжено въ кольоніяхъ. Въ богато мѣсцевостяхъ заложено почты. Саджене садовины дуже розширило ся. Въ 1890 роцѣ роздала комісія 262 посѣдателямъ 7.192 деревець овочевыхъ. Найлѣпшими кольоністами показали ся тй, що, осѣвши въ кольоніи, самй могли пôднестись економічно и соціяльно. Господарѣ, що въ высоко-культурныхъ околицяхъ продають посѣлости за высоку цѣну, а потôмъ можуть собѣ закупити ôдъ комісіи кольонізаційнои за тй самй грошѣ чотири або й пять разôвъ бôльше доброи землѣ на всходѣ, мають велику и певну будучнôсть передъ собою.

Такй ôдрадй для Нѣмцѣвъ а неôдраднй для Полякôвъ вѣсти о кольонізаціи и ґерманізаціи польскихъ провінцій приносить справозданье пруской комісіи кольонізаційнои. Видко зъ того ясно, якъ консеквентно и пôсля добре обдуманого плану веде свои роботы комісія..

Справы краєвй.

[Реґуляція галицкихъ рѣкъ]

Міністерство справъ внутрѣшнихъ призволило на внесенье намѣстництва на частковy реґуляцію або на доповненье въ деякихъ мѣсцяхъ реґуляціи рѣкъ галицкихъ а именно въ краковскôмъ будôвляномъ округѣ на реґуляцію Вислы визначило суму 47.147 зр. 30 кр., до котрои то сумы конкуренція мае заплатити 1.090 зр. 22 кр. въ округѣ нисьскôмъ на реґуляцію Сяну пôдъ Копками суму 15.541 зр. 66 кр., пôдъ Козярнею 27.800 зр. 45 кр., пôдъ Харжевицями и Брандвицею 29.689 зр. 91 кр., до того конкуренція мае заплатити 419 зр. 38 кр.; пôдъ Новою-Весью и Зарѣчемъ 13.160 зр., конкуренція мае заплатити 36 зр. 35 кр., пôдъ Гаврилами и Зарѣчемъ 11.305 зр. 35 кр., конкуренція мае заплатити 274 зр. 5½ кр.; въ округѣ станіславôвскôмъ на реґуляцію Днѣстра пôдъ Галичемъ 13.000 зр., пôдъ Єзуполемъ и Маріямполемъ 22.500 зр., пôдъ Суботовомъ, Рôздвянами и Перлôвцями 58.819 зр., до чого конкуренція мае заплатити 814 зр. 33 кр.

Торговля дѣвчатами зъ Галичины.

Зъ Царгорода одержало варшавске Słowo ширшу допись — ôдъ чоловѣка свѣдущого тамошныхъ ôдносинъ — про жидôвску торговлю дѣвчатами зъ Галичины. Зъ дописи тои показує ся, що жиды пôдступнымъ способомъ вывозять зъ Галичины дуже богато дѣвчатъ на Всхôдъ на розпусту, а власти не мають можности знищити того жидôвского пôдлого промыслу.

Послухаймо, що пише дописуватель Słowa:

„Якъ звѣстно, торговля вывозова дѣвчатъ иде въ двохъ головныхъ напрямахъ: на Всхôдъ и Захôдъ до Америки. Въ Гамбурзѣ, судъ тамошный засудивъ мѣжь иншими недавно на три роки вязницѣ жида зъ Варшавы, Раднера, котрый вывозивъ молодй дѣвчата до Америки и ôддававъ ихъ до домôвъ розпусты. Въ Одесѣ рôвно-жь ôдъ часу до часу власти портовй придержують факторôвъ, высылаючихъ живый товаръ на ринки Всходу. А въ Галичинѣ и въ цѣлôй Австріи розвинула ся на добре зорґанізована торговля дѣвчатами. Консулѣ австрійскй на Всходѣ доносили нераз своему правительству, що торговля женщинами „ожинила ся“ тамъ значно въ послѣднихъ лѣтахъ — та що — якъ доказують зôбранй факты — майже выключнымъ полемъ дѣланя для факторôвъ-жидôвъ, торгуючихъ живымъ товаромъ, стала ся по при Румуніи також Австрія а особливо бѣдна Галичина. Зъ тыхъ урядовыхъ справозданъ выходить що въ самôмъ Царгородѣ бôльше якъ 200 дѣвчатъ походить зъ Галичины або зъ сусѣднихъ мѣсцевостей Царства Польского, не вчислюючи дѣвчатъ проданыхъ до приватныхъ гаремôвъ. А майже все то — жертвы пôдступу або насильства. По цѣлôй Галичинѣ ѣздять спеціяльнй факторы, вышукуючи ôдповѣдный „товаръ“. Депешѣ мѣжь факторами а головными аґентами въ умовленôмъ жарґонѣ звернули увагу властей галицкихъ на слѣдъ тыхъ торговельникôвъ. Увязнено двохъ такихъ головныхъ „предпріемцѣвъ“: Абрума Штумифнера и Мошка Мізеса. Они управляли цѣлою шайкою дрôбныхъ факторôвъ, дѣлаючихъ майже въ каждôмъ мѣсточку и селѣ.

„Недавно выдавъ намѣстникъ Галичины окружникъ, поручаючій властямъ администраційнымъ и поліційнымъ скрѣпити надзôръ надъ пôдозрѣными индивідуами, займаючими ся продажію дѣвчатъ галицкихъ до Царгороду. Окружникъ той выкликаный бувъ одержаными австрійскимъ міністерствомъ справъ внутрѣшнихъ вѣстями, що въ надбосфорской столици знаходять ся сотками дѣвчата галицкй, продаванй до неволѣ и доставлюванй туды спеціяльными аґентами, ѣздячами по Галичинѣ. Ся торговля въ послѣднихъ часахъ що-разъ бôльше розширялась, а головными ея орґанізаторами були згаданй повысше жиды Мізесъ и Штумифнеръ, котрй мали межи жидами богато помôчникôвъ. Але-жь и по увязненю ихъ найшли ся заступники въ такъ користнôмъ интересѣ.

„Австрійскй консулѣ старають ся впасти на слѣдъ торговцѣвъ живымъ товаромъ, але безуспѣшно, бо тй дуже осторожнй. Торговцѣ вербують найбôльше краснй а убогй дѣвчата зъ Галичины. Въ Константинополи есть навѣть спеціяльна біржа для торговлѣ женщинами. Цѣна ихъ хитае ся межи 30 а 50 лірами турецкими [280 до 460 зр.], а за лѣпше збудованй и гарнѣйшй платять навѣть бôльше. Поганѣйшихъ вывозять до Смирни, Александріи, Каира и т. д.

„Торговцѣ жѣнокъ утворили спеціяльну бесѣду для себе, котрои уживають въ листахъ и телеґрамахъ що-до посылки дѣвчатъ. А не зле имъ веде ся: роблять грубй маетки, мають широкй впливы, зносины и протекціи. Цѣла фамиліа людей, замотана въ ихъ сѣти, дрожить передъ ними и гне свои карки. Часто на случай злочиньства лѣкарѣ и турецкй урядники стають на ихъ услуги, щобы увôльнити ихъ ôдъ всякои ôдвѣчальности.

„Одинъ зъ головныхъ такихъ доставникôвъ гаремовыхъ въ Константинополи, зробивши на тôмъ нелюдскôмъ интересѣ величезный маетокъ, ѣздить теперь по мѣстѣ каратою, а знакомй кланяють ся ему низько. Мае широкій вплывъ и легко выробляе собѣ высоку протекцію..

„Борбу зъ тымъ страшнымъ лихомъ треба вести всюды всѣми силами, бо инакше будемо пасивными и спôввинными свѣдками найгôршого рода торговлѣ, що есть ганьбою для людскости..“

Переглядъ часописей.

[Deutsches Volksblatt о проектѣ Гірша.]

Недавно навели мы въ „Дѣлѣ“ письмо барона Гірша, умѣщене въ однôмъ зъ американьскихъ дневникôвъ, въ справѣ переселеня россійскихъ жидôвъ до Америки на кольоніи рôльничй. Отожь про се письмо Гірша такъ ôдзывае ся вѣденьскій дневникъ Deutsches Volksblatt:

Гіршъ, той жидъ, що тысячѣ людей позбавивъ хлѣба а нинѣ жидôвскими орґанами называный мессія, написавъ, що жиды можуть бути хлѣборобами, а на доказъ того наводить, що жиды за часôвъ Христа були хлѣборобами, за часôвъ своеи самостôйности робили коло рôлѣ, ховали худобу и займали ся ремеслами.

Зъ тымъ хлѣборобствомъ и ховомъ худобы давныхъ жидôвъ була рѣчь особлива. Коли жиды пôдбили яку провінцію або племя, то пôдбитымъ лишали до волѣ: або стати жидомъ и робити якъ невольникъ, або коли нѣ, то проганяли геть або й мордували. Многй зъ пôдбитыхъ приймали жидôвство, щобы остатись на скибѣ — и тй-то „жиды“ займались хлѣборобствомъ и ховомъ худобы. Жиды-жь властивй не були годôвниками, але були торговцями худобы. Римскй историки пишуть: „Они [жиды] ведуть торгъ коровами, волами, ôвцами и т. д.“ — а не пишуть, що они худобу годують... Яку любовь и нинѣ жидъ мае до набутои землѣ, бачимо що-дня. Жиды паны нищать лѣсы, землю высысають зъ сокôвъ, засада ихъ: въ якъ найкоротшôмъ часѣ вытягнути якъ найбôльше, а потôмъ нехай дѣесь, що хоче! Що то ихъ обходить, якъ буде земля выглядати за пятьдесять лѣтъ? Абы тôлько зыскъ бувъ у кишени! Любови до скибы жидъ не мае й не може мати. Лише той, чии батьки кровію и потомъ погноили землю, може мати любовь до тои землѣ звязанои зъ исторією его роду и племени... Гіршови не удасть ся зъ жидôвъ зробити хлѣборобôвъ та годôвникôвъ худобы...“

Дописи „Дѣла“.

Зъ Яворова.

[Конскрипція. — Будова дороги. — Польонізація въ школахъ. — Будова мурованои церкви. — Читальня.]

Въ Яворовѣ начислено пôсля послѣдного спису людей 9291 душъ, а зрôстъ населеня за послѣднихъ десять лѣтъ выносить лише 219 душъ. Причина сего мѣжь иншимъ и така, що въ Яворовѣ майже нѣхто чужій не поселюе ся, а до зелѣзницѣ досыть далеко [по-надъ двѣ милѣ польскои дороги], отже комунікація утруднена. Єсли бы зелѣзниця переходила черезъ Яворôвъ або була близько, то мѣсто значно пôднеслось бы. Теперь будують гостинець зъ Яворова до стаціи въ Судовôй Вишни, то може се причинить ся бодай трохи до живѣйшого руху промыслового.

Хочь и не знаю ще, кôлько начислено въ Яворовѣ Русинôвъ, але се певне, що въ тôмъ мѣстѣ було и есть ихъ значно бôльше, якъ Полякôвъ и жидôвъ, — се однакожь, мимоходомъ сказавши, не перешкодило яворôвскимъ Полякамъ завести польску выкладову мову въ школѣ мужескôй и женьскôй. Недавно лучалось менѣ почути мѣщаньскихъ рускихъ малыхъ дѣтей, якъ декламують собѣ польскй стишки, поперекручувавши польскй слова, або й цвенькають собѣ по польски. Ледви одно зъ другимъ ôдъ землѣ ôдросло, а

вже его такъ навчили, що радо „базікає“ по польски, очевидно въ тій думцѣ, що се якось більше... по паньски. Га, Яворовцѣ-Русины самі собѣ винні, нехай же на нѣкого не нарѣкають..

Яворовскі Русины мають въ самбмъ мѣстѣ три старі деревані церкви: двѣ на передмѣстяхъ, малбмъ и великбмъ, а одну въ мѣстѣ. Передмѣщане дорожать своими церквами и церкви тѣ, якъ н. пр. гбрна, добре выпосажені. А тымчасомъ Яворовъ значне мѣсточко и годилось бы, щобы мало свою муровану красну церковь мѣску. Сю думку пбднесли вже давно Яворовцѣ и вже зобрано досыть матеріялу й грошей. Але церковь, если мае бути велика й гарна, то пбсля обчисленя буде коштувати до 40.000 зр. Яворовскі мѣщане въ послѣднихъ часахъ сильно зубожѣли, тому й не було надѣѣ, що скоро поставлять собѣ муровану церковь. Але таки заходами мѣсцевого пароха о. Петра Левицкого рѣшили недавно, що до десяти лѣтъ зложать 15.000 зр. и розложили собѣ тую суму такъ, що до 1 зр. рбчного податку будуть додавати 30 кр. на конкуренцію. Десять тысячь мають Яворовцѣ надѣю зобрати въ добровольныхъ датковъ, якій вже де-хто обѣцавъ зложити. И справдѣ безъ посторонной помочи прийшло-бъ имъ дуже трудно. Мѣщане зложили вже трохи и принялись зложати ще разомъ до 30.000 зр., отже дали доказъ, що церковь ихъ лежить имъ на серци та що нерадо спускають ся на чужу помбчь. Але хто знае загальну бѣду, яка въ Яворовѣ панує, застій въ промыслѣ, неврожайность яворовскихъ пѣчаныхъ пбль, той може бути певнымъ, що лише зъ великимъ трудомъ прийде ся Яворовцямъ зобрати такъ значні грошѣ. Отже добровольні датки будуть конечні и лише при ихъ помочи можна сподѣватись до десяти лѣтъ муровано церкви въ Яворовѣ. Кому залежить на тбмъ, щобы и въ Яворовѣ Русины мали більшу бдпорну силу, якъ дотеперь, той пожертвуе свою лепту на яворовску церковь!

Бо що у Яворовцѣвъ нема ще добре выробленого почутя народного, а треба его ще выробляти, на се доказъ дае справа читальнѣ. Читальня мае свого маетку до 300 зр., выгодну хату, добрну бібліотеку, передплачуе значне число часописей [„Дѣло“, „Батьковщину“, „Зорю“, „Добрй рады“, „Зеркало“, „Народну часопись“, „Дзвонокъ“ и выдання просвѣтныхъ товариствъ], а мимо того не горне она до себе тбльки членбвъ, якъ бы сего можна сподѣватись. Тамтого року належало лише — смѣхъ сказати — 14 членбвъ! (Минувшими лѣтами належало неразъ до 70, але богато зъ нихъ не платило вкладокъ.) Сего 1891-го року записалось членбвъ платныхъ 31, а по трудолюбивости о. Костика и секретаря читальнѣ Тучапского можна надѣятись, що они приєднають більше членбвъ. Теперѣшні члены — майже самі молодцѣ и чотири дѣвчата, котрі такожь ходять до читальнѣ прочитати де-що та поговорити, — але старші держать ся зъ-далека. Чому се? — годѣ знати. Певно, що клопотбвъ мають за богато и нѣчо ихъ не интересуе, а впрочбмъ и зросли они въ иншихъ часахъ... А ще й те замѣтне, що зъ передмѣсть нѣхто не належить до читальнѣ, хочь теперь уже богато передмѣскахъ „кавалербвъ“ умѣе читати. Отже було бы дуже гарно, коли бъ тѣ „кавалеры“ такъ само радо ходили до читальнѣ, якъ радо ходять на музику. И всѣ тѣ, котрымъ читальня не въ головѣ, передовсѣмъ молодѣжь — повинні знати, що въ читальни можуть чогось научитись та ще и більшій пошановокъ мати у людей, нѣжь якъ пбдуть на музику або сидять дома. Вкладка чей-же не велика!

Яворовець.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

На подану нашимъ читателямъ вчера промову посла д-ра Едв. Ґреґра пише Presse: „Если молодо-Чехи доперва задумують выступити въ острѣйшомъ тонѣ, то мы справдѣ не знаемо, якъ намъ назвати дотеперѣшне ихъ поступованье. Вправдѣ деякі члены клюбу, якъ Кацль, Масарикъ, Крамаржь заховували достойный и помѣркованый тонъ, але ся фракція рѣшучо въ меншости, а тонъ надають Ґреґръ и Вашатый. Треба жь лише нагадати собѣ буджетову бесѣду першого, котра кишить смѣшною пересадою та разячими фразами, и скандальну бесѣду другого, котра выкликала одушевленье въ московской прасѣ, а тогдѣ й пбзнаемо, що „заострити“ того тону вже не можна. А якъ доперва буде выглядати „тонъ найострѣйшій“?! Бесѣды провокуючі вже не поплачують, а трудъ Кнотца вказуе, що интелігентний выборцѣ довго не выдержать того тону. Або може Ґреґръ розумѣе пбдъ тымъ тономъ пасивну опозицію, котрою Чехи мають заграти пбсля его поняти яко козиръ-картою? Мабуть, при всѣй мудрости молодо-Чехбвъ, латина ихъ вже кбнчить ся и — они не знають більше нѣчого робити, якъ власне не робити нѣчого.“ — И Neue fr. Presse помѣстила о бесѣдѣ Ґреґра вступну статью, зъ котрои выймаемо деякі що-найважнѣйші гадки: „На успокоенье ческого населеня не выстало выступленье Герольда, длятого выступивъ Едвардъ Ґреґръ передъ выборцями въ Новыхъ Страшечахъ. Ядромъ бесѣды Ґреґра есть признанье, що дѣяльность молодо-Чехбвъ не принесла нѣякихъ позитивныхъ результатбвъ. Нинѣ вже годѣ пбзнати тыхъ ново-гуситбвъ ческого сойму, котрі приступомъ домагали ся ческого права державного та грбзно вказували австрійскому цѣсареви, що мѣжь династією а королѣвствомъ ческимъ истнуе обопбльна умова. На потѣху своихъ выборцѣвъ Ґреґръ выкладае яко раду на лиху ситуацію — абстиненцію, и то таку, котру доперва треба пбдготовити не тбльки въ Чехіи, але въ Шлеску та на Моравѣ. Отже другій выхбдъ Чехбвъ ажь тогдѣ наступивъ бы, коли молодо-Чехи здобудуть Мораву и Шлескъ для своеи політики.“ Се выраховане уважае Neue fr. Presse дуже мізернымъ. — Такъ само и Fremdenblatt дуже рѣзко кидае ся на Ґреґра за его бесѣду и каже: „Молодо-Чехи побѣдили, але побѣдою убили себе самыхъ.“

——

Міністерство Сапарія пристало на усуненье проекту реформы адміністраційнои на-теперь и обѣ опозиційні партіи пбдъ проводомъ Ираміа и Урґона здобули те, чого жадали, именно щобы реформа адміністраційна не стала ся закономъ уже въ сѣй сесіи. Однакъ ґр Сапарій не покидае проекту, хочь и признае, що не буде въ силѣ зложити обструкціи опозиційныхъ партій. Теперь бнъ ставить новый проектъ, де мае ухвалитись сама засада яко законъ, що політична управа мае выконуватись державными органами. Ся засада выложена въ 1 параґрафѣ бдложеного проекту.

——

По причинѣ приѣзду сербского короля до Петербурга пише „Новое Время“: „Пбсля кронштадскихъ подій національні законні правительства славяньскихъ племенъ можуть ще зъ більшою постойностію и надѣю розвивати моральні и матеріяльні силы Славянщины. Мирна робота Славянъ знову справить ся на свою мирну путь. Радбстне то, що Сербія въ сѣй хвили вернулась назадъ до свого давного приятеля и опѣкуна. Чимъ твердше реґенты держать ся российского прапору, тымъ менша небезпечность, що сильне армо австрійске буде заступлене ще тяжшимъ, и тымъ більше наближуесь процѣтъ Славянщины.“ — „Новости“ зазначують, що перша гостина сербского короля въ Петербурзѣ не есть демонстраціею противъ Вѣдня, а и Россія далека бдъ того, щобы короля пбдъюджувати противъ Австрії. — „Петербургскія Вѣдомости“ суть тои гадки, що анѣ Сербія анѣ Россія не потребують писаныхъ трактатбвъ. Умова народбвъ славяньскихъ лежить въ славяньскбмъ почутю. Пытанье: „чи Австрія, чи Россія?“ — тутъ наконечно порѣшить ся. — Орґанъ Благотворительного Общества каже, що въ наслѣдокъ наближеня свого до Россіи Сербія небавомъ пбднесе ся на велику сербску державу.

——

На именины царицѣ дбмъ царскій и запрошені гостѣ по богослуженю явились на обѣдѣ. Зъ царицею ишовъ сербскій король, а царь провадивъ грецку королеву. При першбмъ столѣ сидѣвъ царь и царица, сербскій король, королева Греція и царска родина. При другбмъ столѣ на першбмъ мѣсци сидѣла велика княгиня Павловна, зъ правои стороны бдъ нея французскій амбасадоръ Лябулье, а зъ лѣвои сербскій реґентъ Растичь. При третбмъ столѣ засѣли: мін. Ґіреъ, Пасичь и всѣ офіцеры французскои ескадры. Король Александеръ мавъ на собѣ ленту ордера св. Андрея а Лябулье ордеръ Александра Невского.

——

Голова сербскои скупчины Катичь выдавъ покликъ въ справѣ балканьского союза: и каже: „Для всѣхъ народбвъ балканьскихъ настае важна політична хвиля, бо всѣмъ грозить політична або економічна небезпечность. Всюды довкола окружають ихъ дуже великі державы а мѣжь тымъ найбільша зъ балканьскихъ державъ числить лише шѣсть міліонбвъ. Такі малі силы не можуть остоятись супротивъ европейскихъ величинъ, то за-для тои причины и бьють ихъ зо всѣхъ сторбнъ то на політичнбмъ, то на економічнбмъ поли. Кождый народъ старае ся спасти себе на власну руку, але то не йде. Теперь ще часъ, щобы заховати політичну и економічну екзистенцію, а лише згода може спасти балканьскі народы передъ певною погубою.“

——

Одгомономъ гостины кронштадскои и бесѣдъ тамъ выголошеныхъ суть заявленя французскихъ достойникбвъ и урядникбвъ сими днями. Въ Шербурзѣ, французскбмъ портѣ военнбмъ, приймавъ меръ корабельныхъ офіцербвъ — американьскихъ, российскихъ и грецкихъ. Принятье було дуже щире. Меръ привитавъ офіцербвъ, згадавъ на принятье французскои ескадры въ Кронштадѣ та высказавъ надѣю, що ся гостина богато причинить ся до тѣснои приязни мѣжь Франціею а Россією. Командантъ российского корабля адміралъ Корниловъ дякувавъ за слова прихильні и сказавъ, що, французскі моряки, коли повернуть зъ Петербурга, розкажуть, яку велику симпатію бдчувае Россія до Франціи. Префектъ Шербурґа пивъ на згоду мѣжь французскамъ, грецкимъ, российскамъ и американьскимъ народомъ, а посолъ Кабаръ-Даннесіль пбднѣсъ тоастъ въ надѣѣ, що Россіяне и Французы въ найблизшбй войнѣ запомагати себе будуть взаимно и по братному. Въ тыхъ овацінхъ брали удѣлъ и прости люде, бо робітники въ Шербурзѣ окремо устроили принятье для залоги корабельнои. Одушевленье и тутъ мало бути дуже велике. — Знову въ Ґурдонъ, зъ нагоды отворення нового шляху зелѣзничого въ напрямѣ до Кагоръ, ґен. Варнетъ командантъ XVI го корпуса пбднѣсъ тоастъ и сконстатувавъ, що французка армія стоить на высотѣ своѣи задачѣ. Цѣлый свѣтъ о тбмъ довѣдаесь, а найкрасшою похвалою за бдродженье армія есть принятье, котре зготовлено французкбй фльотѣ въ Кронштадѣ. Оно бдобье ся въ душѣ Французбвъ радбстною луною. Теперь и Англія старае ся, щобы французка фльота по походѣ тріумфальнбмъ зъ Россіи бдвѣдала и сей край та робить до того такі приготовання, що хоче пойти на-взаводы зъ российскамъ принятьемъ. Отже можна мати повне вдоволенье, що Франція скорымъ поступомъ здобула собѣ въ Европѣ свое давне мѣсце. — На бенкетѣ же въ честь товариствъ ґімнастичныхъ въ Сенъ-Омеръ міністеръ Ріббрбвножь згадавъ о принятю французскои фльоты въ Кронштадѣ и сказавъ, що се важна заява дружныхъ чувствъ, звязуючихъ обѣ народы, припала цѣлбй Франціи до душѣ. Для такои заявы приязни не може лишити ся байдужымъ нѣ одинъ Французъ.

——

Деякі французскі ґазеты, а особливо орґаны монархічні выступають противъ бдвѣдинъ Англіи ескадрою французскою. Передъ въ тбй несхотѣ веде Autorité выдавана Павлбмъ Касаньякомъ. Касаньякъ уважае сю гостину за велику похибку політичну, — за актъ нечемности супротивъ Россіи и царя, бо могло бы здавати ся, що нѣбы Франція хоче просити у Англіи прощеня за кронштадску гостину. Статья Autorité кбнчить ся сими словами: „Все то похибка нашого тупоумного амбасадора Ваддінґтона. Лондоньскій амбасадоръ такъ само тупоумный и лизунъ, якъ той славетный Гербетъ въ Берлинѣ. Гербетъ зорґанізувавъ выставу французскихъ малярѣвъ въ Берлинѣ, а Ваддінґтонъ знову заздрбстный та хоче й собѣ устроити бдвѣдины въ Портсмесъ. Обѣ тѣ дурницѣ одинакого роду. Мы чеслимо на те, що французкій патріотизмъ не стерпить того.“ Зо всего видно, що бонапартисты вкупѣ зъ буляжистами найбільше тѣшать ся поводженьемъ гостины кронштадскои та що въ таборѣ партій противреспубликаньскихъ може ще більша охота палае до реванжу нѣжь въ другихъ партіяхъ французскихъ.

Взагалѣ богато Французбвъ есть невдоволеныхъ, що безпосередно по гостинѣ въ Кронштадѣ французкі моряки заѣзджають до Англіи, котра будь-що будь на богато точкахъ суперечничка Россіи. Однакожь — кажуть розважнѣйші — міністеръ справъ заграничныхъ Ріббо тому не винен. Коли укладано проґраму подорожи для пбвночнои ескадры, ухвалено, що она при повороті бдвѣдае Англію, и повѣдомлено о тбмъ англійске правительство, котре, розумѣесь, нѣчо не мало противъ того и казало заявити въ Парижи, що французка фльота буде принята зо всѣми ѣй приналежными почестями. Если бы въ Парижи були тбльки припускали, що въ Кронштадѣ французка фльота дбжде ся такъ одушевленого принятя, то имовѣрно були бы уложили цѣлу проґраму инакше. Теперь же Франція заподѣяла-бъ Англіи велику обиду. Знаменитымъ бдносинамъ французко-российскимъ — кажуть — не зробить ся черезъ те нѣяка шкода, если французка фльота бдвѣдае кблька англійскихъ портбвъ. Депеша Ріббота до французского амбасадора въ Петербурзѣ, Лябулье, о котрбй той заразъ повѣдомавъ российске правительство, выяснила справу и въ Петербурзѣ були тои самои гадки, що Франція не може инакше поступити.

——

Заявленя въ Кронштадѣ не вывели Парижа изъ звычайного настрою, але на провінціи они выкликали далеко більше зворушенье и тамъ вѣрили навѣть, що туй туй уже війна. Французкій міністеръ маринарки по скликаню палатъ мае жадати додатковаго кредиту, щобы штабови пбвночнои ескадры вынагородити за незвычайні выдатки, котрі они мали въ Копенгазѣ, Штокгольмѣ и Кронштадѣ.

Проґрама принятя въ Англіи французкои ескадры вже майже уложена, крбмъ деякихъ подробиць. Французка ескадра не поѣде просто до Портсмесъ, але впередъ задержить ся въ Кавсъ, де королева бдбуде переглядъ французкои ескадры. Офіцеры будуть на гостинѣ у королевои въ Осборнѣ. Зъ Кавсъ французка ескадра поѣде до Портсмесъ и тутъ будуть ѣи витати фльотні уряды. Адміралъ льордъ Клявзіліямъ и его офіцеры дадуть баль въ честь французскихъ товаришѣвъ, а мисто Портсмесъ устроить для нихъ бенкетъ. Французкій амбасадоръ буде на торжествахъ въ Портсмесъ.

НОВИНКИ.

— **Вість про именованье епископомъ станіславівскимъ** ректора о. Александра Бачиньского, подана вчера въ позитивной формѣ телеґрамою Kurjer-a Lwowsk-ого зъ Вѣдня [а заповѣдана на день передъ тымъ въ орґанѣ фракціи москвофілбвъ], здивувала була у Львовѣ не тбльки Русинбвъ, але й Поляковъ, и другі польскі ґазеты подали ся за Kurjer-омъ дуже обережно. Нѣхто не хоче вѣрити, щобы ректоръ о. Бачиньскій мавъ бути именованый станіславівскимъ епископомъ. Nowa Reforma, нотуючи сю вѣсть, каже бдъ себе: „Вѣсть тую подаемо за „Галицкою Русею“, але здѣсь она намъ дуже неимовѣрною. О скблько намъ вѣдомо, на епископа станіславівского назначено о. Куиловского, и передъ тымъ кандидатомъ мусить кождый уступити безъ огляду на се, чи бнъ милый для москвофілбвъ, чи нѣ.“

— **Сегодня въ Турцѣ** бдбувають ся загальні збори членбвъ тамошнои „Народнои Рады“. Наша редакція выслала тамъ свого справоздавця. Посла Телишевского въ Турцѣ нема, — мабуть перебуває при недужбй женѣ въ Райхенанъ.

— **Ново-именованого президента краевого суду въ Черновцяхъ**, сов. Исидора Мартиновича, чоловѣка загально поважаного и любленого, повитали такожь Русины черновецкі. Выдѣлъ руского „Народного Дому“ въ Черновцяхъ, котрый зазнавъ разъ матеріяльнои пбдпоры бдъ п. Мартиновича, выславъ — якъ пише „Буковина“ — до него депутацію, зложену зъ заступника головы сов. о. Костецкого, посла Тиминьского, надучителя Поповича и редактора Дашкевича, и тая депутація высказала президентови щиру радбсть и сердечні желаня Русинбвъ зъ нагоды именованя его. П. президентъ у бдповѣди пбднѣсъ велике значѣнье институціи „Народный Дбмъ“, а свою промову зачавъ и закончивъ по руски.

— **Д-ръ Остапъ Волощакъ**, приватный доцентъ въ політехницѣ львовскбй, именованый звычайнымъ професоромъ зоольоґіи, ботаніки и товарознавства при тбй-же політехницѣ.

— **Зъ Рогатина пишуть намъ**: Для школы въ рускбй громадѣ Н. повѣта рогатиньского призначила рогатиньска рада повѣтова на нагороду для молодежи шкбльнои книжочки — зъ выимкою двохъ — самі польскі. Дотычный учитель поясняв сю аномалію тымъ, що нѣбы то товариство „Просвѣта“ замовленыхъ радою повѣтовою книжочокъ не прислала. Свѣтлый Выдѣлъ товариства „Просвѣты“ зволить якъ найскорше подати до прилюдной вѣдомости, чи дѣйсно рада повѣтова книжочки замовляла, а коли замовила, чи книжочки на часъ пбслано?

— **Таблицѣ зъ написами назвъ мѣсцевостей въ Чехіи**, писані въ ческихъ громадахъ переважно по чески. Суть однакожь ще й такі ческі громады, де на такихъ таблицяхъ виднѣе поббчь написи ческои ще й нѣмецка. Отже Narodni Listy накликують теперь всѣ такі громады, щобы они заступили тѣ мѣшані таблицѣ выключно ческими и не робили ганьбы ческому народови... У насъ, по нашихъ рускихъ громадахъ таблиць зъ написами выключно рускими нѣгде нема, а въ многихъ мѣсцяхъ навѣть не мѣшані а лише польскі... То доперва ганьба!

— **Въ справѣ дефравдацій буковиньскихъ** доносять зъ Черновець, що арештованый въ Ґурагуморѣ комісаръ сторожи скарбовои Волосиновичь, котрому пбдлягала сторожа скарбова въ граничнбмъ урядѣ мытовбмъ въ Корнолюнчи, зложеволѣвъ. Лѣкарѣ въ Ґурагуморѣ сконстатували зложеволѣнье и донесли о тбмъ заразъ высшимъ властямъ.

— **Жидівскій промыслъ.** Недавно — якъ доносить „Варш. Дневникъ“ — удало ся варшавскбй поліціи выкрити одно цѣкаве обманьство, выналдене жидами торговцями пива. Одинъ зъ броварбвъ варшавскихъ мавъ послѣдными часами великі страты, а властитель бровару не мбгъ бдгадати, зъ-вбдки то походить, бо продукувавъ більше пива, а доходу мавъ менше. Зъ початку гадавъ, що причина того лежить въ самбмъ бровари, длятого позмѣнювавъ деякихъ офіціялістбвъ, а мимо того страты не лише не зменшались, але ставали щоразъ більші. Вкбнци одинъ робітникъ впавъ на гадку провѣрити обмъ бочокъ на пиво. Розбито кблька бочокъ и показало ся, що они въ серединѣ выстругані такъ, що черезъ те мѣстило ся о пбвъ ведра більше на кожду бочку. Кожда бочка була наповнювана 700 разбвъ до року, отже броваръ тративъ на кождбй по 350 ведеръ рбчно а бочокъ такихъ було кблькасотъ. Обманьство се тревало два роки, а займало ся нимъ більше якъ 50 жидбвъ-шинкарѣвъ. Всѣ они були въ порозумѣню а о своѣмъ „промыслѣ“ не выявили нѣчого нѣякому христіянинови.

— **Міністеръ торговлѣ маркізъ Бакеганъ** прибуде знову до Галичины дня 1 н. ст. сѣчня 1892 р. щобы бути при перенятю зелѣзницѣ Кароля-Людвика въ зарядъ державы.

— **Орканъ и градъ** поробивъ 30 н. ст. липня дуже великі шкоды въ засѣвахъ и садахъ а такожь въ будынкахъ громадъ повѣта ланьцутского: Гандзлѣвка, Альбигова, Высока, Сонина, Ланьцутъ, Глухбвъ, Передмѣстье, Кременица, Пбдзвѣринець, Воля велика, Воля мала, Дубрбвки, Дубина, Бѣлоберегі, Буды ланьцутскі, Змыслбвка, Корнактбвъ, Городиско мѣсточко, Городиско горѣшне й долѣшне, Опалениско и Вблька городиска. Зъ Блудовои пбдъ Ряшевомъ пишуть: Дня 30 н. ст. липня о годинѣ 5 по полудни збрвавъ ся орканъ зъ градомъ и великі поробивъ опустошеня въ засѣвахъ, будынкахъ, лѣсѣ и т. д. Орканъ лютивъ ся мінуту, посуваючись бдъ Тычина на всхбдъ и пбвнбчь въ околици Ланьцута и наробивъ шкоды на сотки тысячь зр. Градъ величины голубиного яйця падавъ чотири мінуты и вкрывъ землю ледовою верствою. За-для сильнои зливы, котра наступила по градѣ, вылили рѣки й потоки и починяли такожь величезні шкоды.— Того-жь дня навѣстивъ градъ такожь всхбдну Галичину, именно околицю Устечка повѣта залѣщицкого. Коло 2 годины по полудни надбйшла хмара бдъ Пбточиска и посыпавъ ся градъ величины половины волоского горѣха. Градъ падавъ 10 мінутъ зовсѣмъ безъ дощу и тихо безъ вѣтру й громбвъ. Дальше въ своѣмъ походѣ навѣстивъ градъ громады: Червоногородъ, Ниркбвъ, Судки, Шутроминцѣ и Дрогичѣвку. Найбільше потерпѣли бдъ граду тютюны, котрі теперь дозрѣвають.

— **Огонь навѣстивъ** 3 н. ст. серпня село Хмѣльно пбдъ Лопатиномъ повѣта бродского. Згорѣло 8 загородъ селяньскихъ а причиною огню були дѣти, що неосторожно обходили ся зъ огнемъ. Селяне будучи въ поли при роботѣ, не могли ратувати, а коли прибѣгли до села, застали згарища. При гашеню заслужились особливо пп. Г. Тейонъ кандидатъ нотаріяльный зъ Лопатина и Е. Сватозі, котрі, прибувши въ часъ, змогли огонь опинити.

— **О сумній пригодѣ** доносять зъ Старыны повѣта мостиского. Паробокъ Микита Лѣсный знайшовъ минувшого тыждня на поляхъ буцбвскихъ кулю арматну, котра лишила ся тамъ имовѣрно бдъ послѣднихъ вправъ артилерія. Микита не сбозваный зъ механізмомъ кулѣ пбднѣсъ ѣи и оглянувши кинувъ на землю. Въ тбй хвили наступивъ выбухъ а кусні пукаючои кулѣ бдорвали ему обѣ ноги. Закимъ нещасного бдвезено до перемыского шпиталю, умеръ бнъ на дорозѣ въ страшныхъ мукахъ.

— **Въ справѣ зелѣзницѣ Мармарошскій Сиґотъ Станіславівъ** довѣдуесь Fremdenblatt, що передвступні роботы до будовы тои зелѣзницѣ поступили вже такъ далеко, що дотычный проектъ буде предложеный радѣ державнбй пбдчасъ осѣннои сесіи. Нова зелѣзниця буде довга 190 кільометрбвъ, зъ чого припаде на австрійску половину монархіи більше-менше половина.

— **Змѣна въ консулятѣ российскбмъ въ Черновцяхъ** — о котрбй мы свого часу доносили — наступить уже сими днями. Дотеперѣшный консуль Ладиженьскій выѣде до Королѣвця а на его мѣсце приѣзджае Сергій Горяновъ.

— **Нова зелѣзниця.** Адвокатъ зъ Коломыи д-ръ Ґольдфарбъ стараесь о концесію на передступні роботы технічні пбдъ будову льокальнои зелѣзницѣ зъ Косова на Куты до стаціи Черновецкои зелѣзницѣ Залучє.

— **Буря зъ градомъ** лютила ся 31 н. ст. липня въ Лѣську и околици. Градъ величины лѣскового горѣха падавъ два разы, але не зробивъ великои шкоды, бо рôвночасно падавъ также сильный дощь. Ôдъ того дощу вода въ Сянѣ пôднесла ся.

— **На россійскихъ зелѣзницахъ полудневозахôдныхъ** запанувавъ теперь незвычайный рухъ, всюды розширюють ся стаціи, вводять ся рôзнѣ улѣпшеня [розумѣесь, головно въ цѣляхъ стратеґічныхъ], а роботы ведуть ся зъ горячковою скоростію. Мѣжь иншимъ приступлено теперь до слѣдуючихъ робôтъ: укладанє другоѣ шины на шляху Козятинъ-Жмеринка-Проскурôвъ, Рôвно-Рожище, Берестъ-Бѣлый стокъ, Здолбуново-Дубно. Крôмъ того приспѣшенѣ будуть роботы коло укладаня другихъ шинъ на зелѣзницахъ льокальныхъ Кіѣвъ-Хвастôвъ и Берестъ-Рожище. Роботы мають до кôнчитись въ 1892 роцѣ. Новѣ мосты будують ся на Бузѣ и Деснѣ. Стація Кіѣвъ мае бути значно розширена, а крôмъ того побудуе ся ще богато иншихъ новыхъ будынкôвъ. Все разомъ буде коштувати 7 міліонôвъ рублѣвъ.

— **Особливостію выставы въ Чікаґо**, про котру розписують ся американьскѣ ґазеты, мае бути величезна вежа, вправдѣ не така высока якъ вежа Айфля, але за те оріґінальна, бо похила. Вежа тая буде 70 стôпъ широка зъ кождои стороны, а 225 стôпъ высока, збудована зъ стали такъ сильно, що на верху єи удержить ся тягарь 160.000 фунтôвъ ваги. Буде то найбôльшій похилый будынокъ на свѣтѣ.

— **О великôмъ значиньствѣ доносять зъ Люблина**: Въ тутешнôмъ судѣ окружнôмъ розбирала ся сими днями сензаційна справа, въ котрôй ставало трохъ обжалованыхъ колоністôвъ Нѣмцѣвъ зъ пов. холмского: Иванъ и Фридрихъ брата Шуръ и Авг. Буслеръ. Справа була така. Одна Нѣмкиня Юл. Грамсъ служниця одного зъ кольоністôвъ, була поражена цѣлковитымъ паралїжемъ такъ, що стала ся живучою небôщкою. Єи ôддали до села Зарудне якомусь Ив. Шурови и вручили ему заразомъ 19 руб. 84½ коп. та мѣшокъ зъ рѣчами яко власность Юл. Грамсъ. На другій день Ив. Шуръ, прибравши собѣ до помочи знакомого Авг. Буслера вывѣзъ недужу зъ села а коли вернувъ другого дня рано, оповѣдавъ, що позбула ся паралїтички на все, бо ôдвезли єи на зелѣзницю и ôдослали до Россія. Дѣяло ся се 5 лютого с. р. Шѣсть днѣвъ пôзнѣйше, въ ночи, найдено недужу Ґрамсъ въ селѣ Пôдграниче лишь въ бѣлю пôдчасъ острого морозу пôдъ домомъ Кароли Фридриха, зъ слабыми ознаками житя и коли єи внесено до хаты, умерла, якъ лѣкарска секція выказала, зъ перестуды и голоду. Слѣдство выкрыло, що Ив. Шуръ и Буслеръ завезли недужу до села Плаванич и щобы позбути ся єи разъ на все та не живити неужиточнои людины закопали єи живцемъ въ свѣжôмъ гною а грôшми ся подѣлили ся и пропили ихъ въ шинку. Коли по пяти днихъ гадали що Ґрамсъ вже не жие, поѣхали до брата Ивана Шура, Фридриха, до села Теосина, щобы кинути єи до полонки въ рѣцѣ. Зъ Теосина выбрали ся до Плаванич вже лишь оба Шуры безъ Буслера и коли ôдкопали нещасну жертву, пересвѣдчили ся, що ще жие. Завезли отже Ґрамсъ до Пôдгранич и тамъ пôдкинули єѣ пôдъ дôмъ Фридриховъ въ ночи, пôдчасъ лютого морозу. Судъ окружный засудивъ Ивана Шура и Буслера кождого на чотири роки тяжкихъ робôтъ зъ полишеньемъ правъ и вѣчнымъ поселеньемъ въ Сибѣри, третього-же Фридриха Шура увôльнивъ ôдъ обжалованя.

— **На здогôнъ за зелѣзницею.** Зъ Анґулемъ въ Франціи доносять про такій цѣкавый выпадокъ: Дня 23 липня, коли ранный поѣздъ зелѣзницѣ выѣхавъ зъ стаціи Флеасъ, зôрвало на однôмъ закрутѣ якомусь Робетови, щô выглядавъ черезъ ôкно зъ ваґона, капелюхъ и кинуло на насыпъ. Робô, не надумуючись богато, скинувъ зъ себе торбу, отворивъ дверцѣ ôдъ ваґона и выскочивъ за своимъ „дорогимъ" капелюхомъ, котрый не то що лишивъ ся далеко по заду, але ще й колеса подерли его на куснѣ. Панъ Робô, переконавшись о сѣмъ сумнôмъ фактѣ, пустивъ ся теперь на здогôнъ за поѣздомъ, щобы дôстатись до своего ваґона. Всѣ подорожнѣ стояли у ôкнахъ и придивлялись симъ небувалымъ перегонамъ. Молодый, сильно збудованый человѣкъ бѣгъ якъ заяць черезъ поля, перескакувавъ корчѣ та ровы и вправнымъ окомъ выглядѣвъ завсѣгды найкоротшу дорогу до насыпу. Такъ бѣгъ ôнъ кôлька кільометрôвъ и на конецъ дôгнавъ поѣздъ. Зручно ôдсунувъ засуву ôдъ дверей, скочивъ на дошку и за хвилю сидѣвъ уже спокôйно въ своѣмъ ваґонѣ, якъ коли-бъ нѣчого й не було. Въ нагороду дôставъ ôнъ, приѣхавши до Анґулемъ наказъ, заплатити 20 франкôвъ кары за те, що важивъ ся бѣчи за машиною, але якійсь Анґлієць, котрому такі перегоны дуже сподобались, заплативъ за него кару, а крôмъ того давъ ему ще другихъ 20 фр., щобы купивъ собѣ новый капелюхъ.

— **Про 12-міліонову фондацію бар. Гірша** пише Mon- und Sonn-tags-Revue, що досі кураторія ще не порѣшила, въ якій спосôбъ найвыгôднѣйше ужити того 12-міліонового дару Гірша, щобы жиды галицкѣ и буковиньскѣ мали зъ него хосенъ. Кураторія гадае, що, закладаючи школы пôднесе просвѣту, а тымъ самымъ посередно и добробытъ жидôвъ. Тому супротивляе ся въ свѣжо выданôй брошурѣ якійсь Х. Райхенберґъ. Онъ доказуе, що жидамъ въ Галичинѣ и Буковинѣ не бракуе средствъ до образованя а нужда [?] ихъ выкликана лише бракомъ зарôбку. Подати жидамъ можность працѣ — то, на поглядъ Райхенберґа, одинокій спосôбъ полѣпшеня ихъ долѣ. Отже закладати для жидôвъ фабрики и варстаты...

— **Труба воздушна** незвычайнои силы лютила ся въ липни въ околици Нового Орлеану въ Америцѣ. На просторони кôльканацяти миль не остояло ся передъ нею нѣ одно дерево. Деревянѣ домы фермерôвъ вырывала буря зъ пôдвалинами и несучи ихъ кôлькасотъ сяжень, торощила на трѣски. Въ катастрофѣ сѣй стратило 50 людей житье, раненыхъ дуже богато а страты матеріальнѣ величезнѣ.

— **Пôдполковникъ „Fifat".** Устроюючи въ вôйсковôмъ таборѣ коло Мільберґа въ роцѣ 1730 велике торжество, наказавъ електоръ Августъ II., щобы були при тôмъ и штучнѣ огнѣ. Послѣднымъ образомъ мало бути величаньске „Vivat", а выконати се поручивъ електоръ пôдполковникови Яхови. Коли огнѣ засвѣтили показало ся замѣсть „Vivat"-у слово „Fifat". Счинивъ ся загальный смѣхъ, лише въ шатрѣ Августовôмъ стало нѣяково: король [польскій] Августъ зморщивъ брови, а всѣ его гостѣ, мѣжь нами й король прускій, зъ бѣдою придушували смѣхъ. Августъ прикликавъ пôдполковника, злаявъ его и казавъ вышукати заразъ якій спосôбъ, щобы покрыти похибку. Заклопотаного Яха вывѣвъ зъ клопоту двôрскій бібліотекарь Себішь, подаючи, що те „Fifat" зробило ся зъ первшихъ буквъ реченя: *F*austa *J*ubila *F*ecerunt *A*ugusti *T*empora." Всѣ гостѣ удали, що тому вѣрять, а Яха называли ажь до смерти пôдполковникомъ „Fifat".

— **П. Володимѣръ Θ. Дудикевичъ** надôславъ намъ слѣдуюче письмо: „Неправдою есть [якъ подано на основѣ телеграмы зъ Вѣдня въ 158 ч. „Дѣла"] яко бы я „старавъ ся выкликати бурду". Я относился цѣлый вечеръ ко всѣмъ, съ кимъ мнѣ пришлось говорити, дружелюбно и въ моей короткой рѣчи выразилъ симпатію „Бояну". — Неправдою есть, що „выпрошено мене и „Буковину" въ комерсу". Я оставался на комерсѣ до конца и ушелъ съ „Буковиною", славянами и многими членами „Бояна" лишь послѣ закрытія комерса." [*Прим. Ред.* Що-до выпрошеня — то не треба того брати буквально, а що бурда вышла зъ промовы п. Дудикевича, се и „Галицкая Русь" сконстатувала.]

— **Дивный процесъ.** Було то въ Арадѣ — пише Pesti Naplo — якъ оденъ адвокатъ въ сали розправъ судовыхъ зôмлѣвъ. Возьный прикликавъ лѣкаря, а сей пустивъ адвокатови кровъ. Той самъ лѣкарь лѣчивъ потôмъ адвоката десять тыжднѣвъ и коли пацієнтъ вкôнци подужавъ, зажадавъ заплаты. Адвокатъ не хотѣвъ о тôмъ и чути. Лѣкарь заскаржививъ и жадавъ, щобы судъ признавъ ему 266 зр. Але и адвокатъ не ôдступивъ ôдъ свого и заскаржививъ лѣкаря о 350 зр., мотивуючи свою скаргу тымъ, що лѣкарь опустивъ ему тôлько крови, що ôнъ въ наслѣдокъ ослабленя 10 тыжднѣвъ бувъ нездôбный до роботы и потерпѣвъ шкоду на 350 зр. Судъ не розсудивъ ще тои смѣшнои справы.

— **Тарифа полосова въ Прусіи.** Прускій міністеръ комунікаціи Тіленъ заявивъ прибувшôй до него депутаціи „Товариства для тарифы полосовои", що правительство пруске намѣряе зробити пробу зъ полосовою тарифою на шляхахъ выходячихъ зъ Берлина. Поки-що намѣряе правительство завести сю тарифу на коротшихъ лініяхъ зелѣзничихъ.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Въ Скарбкôвскôмъ институтѣ въ Дрогобычи урядуе теперь сконтруюча комісія выдѣлу краевого. — Въ Коломыи умерла Вікторія зъ Лосковичѣвъ Осташевска, б. властителька дôбръ. — Въ Бабичахъ надъ Сяномъ умеръ гр. Здиславъ Равичъ Дембиньскій въ 49 роцѣ житя. — Ректоромъ університету вѣденьского на будучій рôкъ выбраный професоръ астрономія д-ръ Вільгельмъ Ферстеръ. — Конґресъ археольоґічно-историчный, котрый зôбравъ ся 2 н. ст. серпня въ Брукселя, числить 731 участникôвъ. — Театръ мѣскій въ Рôвнôмъ въ Россіи погорѣвъ зъ 2 на 3 н. ст. серпня. — Архикнязь Леопольдъ Сальваторъ и архикняжна Бланка приѣхали до Надвôрнои и замешкали тамъ у директора дôбръ Ґабленця. Зъ ôдтамъ выѣдуть на ловы до Микуличина.

Надôслане.

Verfälschte schwarze Seide. Man verbrenne ein Müsterchen des Stoffes, von dem man kaufen will, und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Echte, rein gefärbte Seide kräuselt sofort zusammen, verlöscht bald und hinterläßt wenig Asche von ganz hellbräunlicher Farbe. — Verfälschte Seide (die leicht speckig wird und bricht) brennt langsam fort, namentlich glimmen die „Schußfäden" weiter (wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterläßt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegensatz zur echten Seide nicht kräuselt, sondern krümmt. Zerdrückt man die Asche der echten Seide, so zerstäubt sie, die der verfälschten nicht. Das Seidenfabrik-Depot von **G. Henneberg** (K. u. K. Hoflief.), **Zürich** versendet gern Muster von seinen echten Seidenstoffen an Jedermann, und liefert einzelne Roben und ganze Stücke porto- und zollfrei in's Haus 4

Вѣсти зъ Аеп. Львовскои.

Презенту одержали: на Покрôвцѣ о. Мечиславъ Миговичъ а на Товщѣвъ о. Фил. Пелехъ парохъ Чижикова.

Введений яко завѣдатель Золотникъ о. Корн. Мандичевскій.

Митрополича Консисторія вставила ся до президіи намѣстництва о згоду на канонічну институцію о. Меч. Миговича на Покрôвцѣ, а до намѣстництва о систематизоване сотрудництва при парохіи св. ап. Петра и Павла, о запомогу зъ фонду релігійного для о. Олекс. Здерковского сотрудника архикатедрального и о плату зъ фонду релігійного для приватного сотрудника въ Шоломыѣ, вкôнци вставила ся такъ-жь консисторія до міністерства вѣроисповѣданъ и просвѣты о систематизоване сотрудництва въ Заваловѣ.

Президія намѣстництва годить ся на канонічну институцію оо. Петра Крипякевича на Гнилицѣ и Іос. Мартаныца на Млыниска.

Ôдпустку на 14 днѣвъ одержавъ о. Дим. Рубчакъ парохъ Сѣхова.

Наука штука и література.

— **Змѣстъ „Правды"** за мѣсяць липень с. р.: Хапунъ, волыньска казка, написавъ В. Короленко. — Весѣлье въ Ковалѣвцѣ, етноґрафічнѣ записки Николы Колцуняка. — Братанье на Українѣ, статья Т. Вовка. — Бесѣды пп. Романчука и Барвѣньского въ радѣ державнôй. — До украиньскихъ панôвъ, стихъ М. Школиченка. — Вѣсти зô Станіславова и зъ Кіѣвщины. — Украиньскѣ гумористы та штукарѣ, етноґрафічна студія Ивана Нечуя-Левицкого. — Буджетова дебата въ радѣ державнôй. — „Погодинская колонія Галичско-русская" безъ маски. — Трохимъ Зѣньківскій-Певный и Микола Колцунякъ, некрольоґіи. — Ôдъ редакціи и оповѣщеня на окладинцѣ.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Краева рада шкôльна именувала провізоричного учителя зъ Перемышля Март. Вѣнцковского и сталого учителя зъ Горожаны великои Илію Зубатого сталыми учителями 4-класовои школы народнои въ Рудкахъ. — Міністеръ торговлѣ именувавъ управителя почты Каспара старшимъ управителемъ уряду почтового въ Перемышли. — Цѣсарь именувавъ приватного доцента д-ра Ант. Гурского надзвычайнымъ професоромъ права торговельного и векселевого въ університетѣ въ Краковѣ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На бурсу им. св. О. Николая въ Перемышли** зволили жертвувати въ послѣдныхъ часахъ Вп. пп.: Ю. Несторовичъ 2 зр., о. Сеньта 1 зр., п. Кульчицкій Іосифъ зъ Будзанова 3 зр., о. Мрицъ 10 зр. 50 кр., о. Тустановскій въ Лôмн. 1 зр., о. д-ръ Гробельскій 2 зр., о. Борисевичъ 3 зр., Впр. деканатъ Варяжскій 6 зр. 50 кр., Свѣт. Рада повѣтова въ Перемышли 50 зр., о. Борисъ Т. зъ Хащова 2 зр., п. Іосифъ Кульчицкій зъ Будзанова (знову) 3 зр., о. Мих. Зубрицкій зъ Мшанцы 1 зр., о. Дам. Куцерыбъ въ Синявы 1 зр., п. Титко Ревакович судья зъ Пôдбужа 1 зр. 10 кр., о. Стеф. Опишкевичъ въ Яструбичъ 1 зр., о. В. Фидикъ зъ Розлуча 1 зр., Яковъ Єлита Нероновичъ 2 зр., Веч. Духовеньство деканата Затварницкого а то: оо. В. Левицкій зъ Царыньского 3 зр., П. Лодиньскій 1 зр., А. Котисъ 1 зр., П. Стукачъ 1 зр., Н. Була 1 зр., Т. Войтовичъ 1 зр., В. Сологубъ 1 зр., Іос. Котецкій 1 зр., И. Кузѣвъ 1 зр., Н. Лещишакъ 1 зр., В. Волошаньскій 1 зр., М. Мигуловичъ 1 зр. и панѣ Левицка 1 зр., Стукачева 1 зр., Булова 1 зр., Березиньска 1 зр., Скобальска 1 зр., Впр. оо. Войтовичъ и Подолиньскій по 2 зр. Чистого доходу зъ вечерка музыкального-Сокальского, устроєного дня 6 н. ст. липня ср. було зъ надатками 51 зр. 81 кр.

При тôмъ почуваесь пôдписаный Выдѣлъ до милого обовязку зложити сердечну подяку всѣмъ Вп. Особамъ, що въ якій-небудь спосôбъ зволили причинитись до устроєня сего вечерка, а особливо Вп. д-ру Алекс. Дворскому за безплатне ôдступленье салѣ мѣскои, Вп. паннамъ Лобозôвнôй и Кормошѣвнôй, першôй за гарну декламацію, другôй за хорошу гру на фортепиянѣ, Вп. пп. Машѣ, Курпяковы, Лищецкому и Дуркотови, а не менше членамъ хору, за ласкаву участь въ выконаню проґрамы вечерка, вкôнци всѣмъ Вп. Добродѣямъ, котрѣ на той вечеръ прибули або до его звеличаня въ якій-небудь спосôбъ причинили ся.

Складаючи симъ прилюдно всѣмъ высше наведенымъ Вп. Добродѣямъ за ихъ щедрѣ жертвы сердечне „спаси Бôгъ", Выдѣлъ Бурсы им. св. О. Николая остае въ тôй надѣи, що Вп. жертволюбива Публика наша и на дальше не призабуде на нашу институцію, на се прибѣжище бѣдной школьнои рускои молодежи, то що складаючи щедрѣ лепты на сю цѣль, причинять ся симъ способомъ до довершеня высокои задачѣ, яку собѣ наше товариство поставило.

За Выдѣлъ Бурсы им. св. О. Николая въ Перемышли. — *А. Шеховичъ* за предсѣдателя, *С. Кочирксевичъ* за секретаря.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. В. Гр. въ Тер. Заплачено до кôнця червня с. р. — **Вп. П. Сен. въ Нзв.** На третій квартал мы Вамъ записали 1 зр. 50 кр.

Телеграмы „Дѣла".

Турка 6 серпня. Загальнѣ Зборы турчаньскои „Народнои Рады" рѣшили не тыкати спорôвъ національныхъ и літературныхъ рускихъ, а поставили правно-політичнѣ и економічнѣ постуляты, за котрыми повиннѣ стояти рускѣ послы, бо инакше — опозиція.

Вѣдень 6 серпня. Король румуньскій мае приѣхати на великѣ австрійскѣ маневры, въ часѣ гостины нѣмецкого цѣсаря.

Римъ 6 серпня. Міністерство вôйны пустить на урльопъ 90.000 людей.

Парижъ 6 серпня. Неспокоѣ въ Хінахъ мають характеръ політичныхъ рухôвъ. Правительство хиньске запевнює, що ужило всѣхъ средствъ, щобы супокôй удержати. Средства тѣ показались безуспѣшными. Рібо ôдбувъ конференцію зъ секретаремъ посольства хиньского.

Лондонъ 6 серпня. Нинѣ замыкае ся сесія парляменту.

Одеса 6 серпня. Всѣ головнѣ мѣста полудневои Россіи переслали адміралови Жерве ґратуляційнѣ телеграмы.

Петербургъ 6 серпня. Царь зъ родиною выѣхали до Финляндіи а сербскій король зъ міністрами замешкавъ въ Зимовôмъ Дворци. Адміралъ Жерве ôдъѣхавъ вчера вечеромъ до Москвы.

Вѣдень 6 серпня. Провінціональнѣ ґазеты нѣмецкѣ, ставлять гостину архикнягинѣ вдовы Стефаніи въ Ґотѣ, въ звязи зъ заручинами зъ кн. Фердинандомъ болгарскимъ. Се пуста выдумка якъ рôвно его посѣщенье у цѣсаревои Елисаветы. — Кн. болгарскій Фердинандъ приѣхавъ до Вѣдня зъ Ебензе.

Копенгаґа 6 серпня. Грецкій король приѣде ту зъ двома сынами 10 с. м. а царь зъ царицею приѣдуть 21 або 22 с. м.

Лондонъ 6 серпня. Тронова бесѣда, котрою замкнено парляментъ, заявляе, що ôдносины Анґліи зъ всѣми державами мирнѣ и приязнѣ. На закôнченье констатуе бесѣда, що ситуація въ Ирландіи значно полѣпшилась.

Константинополь 6 серпня. Султанъ згодивъ ся на именованье Кампона французкимъ амбасадоромъ въ Константинополи.

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Испытъ ученицъ зъ львôвского института дѣвочого зъ науки шкôльнои ôдбувъ ся дня 15 н. ст. липня въ публичнôй школѣ им. Єлисаветы. Поступъ зъ ôдзначеньемъ одержало десять ученицъ, прочѣ добрый. Зъ домашнои науки т. є. історія галицкои Руси, рускои літературы, гры на фортепиянѣ и спѣву ôдбувъ ся испытъ 29. червня с. р. въ присутности его ВПреосв. Митрополита и численныхъ гостей. На слѣдуючій шкôльный рôкъ будемо старати ся всѣми силами ôдповѣсти совѣстно нашôй задачи. За харчь, опалъ, помешканье, услугу, пранье и свѣтло жадаемо ôдъ особы 18 зр. Сума ся якъ на зростаючу дороженю у Львовѣ зовсѣмъ не велика. Платня за науку гры на фортепиянѣ залежить всюды ôдъ числа побираныхъ лекцій, а у насъ на кождый спосôбъ выносить она менше, якъ въ приватнôмъ домѣ, де учениця сама одна побирае лекціи. За нѣчо бôльше не жадаемо заплаты, а дары приймаемо зъ вдячностію. Мы живемо своими скромными засобами зô Словиты, а при тôмъ удержуемо безплатно що року 4 до 6 ученицъ, сиротъ по священикахъ.

Іоанна Куриловичъ, настоятелька института.

ОПОВѢСТКА.

Выдавництво „Рускои Историчнои Бібліотеки" поклало собѣ задачу — подати Вп. Родимцамъ енциклопедію историчну нашои бувальщины ôдъ найдавнѣйшихъ часôвъ ажь до теперѣшныхъ, зложену зъ творôвъ найлучшихъ историкôвъ. Зъ XIII-ымъ томомъ що, вышовъ теперь и мѣстить въ собѣ дальшѣ моноґрафіи М. Костомарова [„Гетьманованье Ивана Выговского и Юрія Хмельницкого"], мати-муть Вп. Родимцѣ вже 11 томôвъ, котрѣ сягають въ половину XVII. столѣтя. Небавомъ буде выповнена прогалина VII. и VIII. томомъ.] Однакожь вже теперь, коли выдавництво ледви доходить половины, першѣ томы вычерпують ся такъ, що пôзнѣйшѣ передплатники ледви зможуть зложити собѣ комплеты. Такъ зъ I-го и II-го тому лишило ся ще по 150 примѣрникôвъ и за-для того заявляемо, що лише до 1-го рус. жовтня с. р. можна буде набувати сѣ томы разомъ зъ слѣдуючими 9-ма за 12 зр. (брошурованѣ), а зъ 1-имъ жовтня I. и II. томъ „Рускои Историчнои Бібліотеки" можна буде дôстати лише по цѣнѣ книгарскôй 3 зр. 50 кр. Просимо отже тыхъ Вп. Родимцѣвъ, котрѣ бажали бы набути комплетъ „Рускои Историчнои Бібліотеки" по цѣнѣ пренумераційнôй, о скорѣ замовленя. Передплату найлучше надсылати (можна й мѣсячными ратами пôсля власнои декляраціи) пôдъ адресою:

Олександеръ Барвѣньскій,
професоръ семинаріи учительскои
у Львовѣ, ул. св. Николая н-ръ 12, II поверхъ.

Конкурсъ.

Выдѣлъ Руского товариства педаґоґічного у Львовѣ, улица Орменьска ч. 27, розписуе симъ на пôдставѣ статута, затвердженого намѣстництвомъ зъ дня 20 червня 1888 до числа 33.606, конкурсъ на принятье ученикôвъ до „Институту пôдъ покровомъ св. о. Николая".

Приймати ся будуть ученики середныхъ шкôлъ, сыны членôвъ Руского товариства педаґоґічного. До подання долучати треба: 1) метрику хрещеня ученика; 2) свѣдоцтво шкôльне зъ послѣдныхъ двохъ курсôвъ; 3) декларацію що до мѣсячнои заплаты, котра выносить 20 зр., а може бути вынимково зниженою до сумы 15 зр. або замѣненою на віктуалы; але зниженье на 15 зр. мѣсячно мусить бути поперте дуже добрымъ свѣдоцтвомъ шкôльнымъ и 4) свѣдоцтвомъ убожества; 5) 1 зр. на выдатки кореспонденційнѣ; 6) хто не есть членомъ Руского товариства педаґоґічного 1 зр. на вписове и вкладку рôчну до того товариства.

Дальше подае выдѣлъ до вѣдомости, що всякѣ подання адресувати треба до выдѣлу Руского товариства педаґоґічного у Львовѣ ул. Орменьска ч. 27 на руки члена выдѣлу Костя Паньковского. Подання, котрѣ не будуть докладно стилізованѣ, або не будуть обôймати всѣхъ симъ заявленьемъ обнятыхъ условій, лишать ся безъ ôдповѣди. Запытаня або прôсьбы, поданѣ въ справѣ принятя до Институту до особъ приватныхъ, або подання приватнѣ навѣть до членôвъ выдѣлу не увзгляднюють ся. Остаточна умова заключить ся по принятю кандидата а причинъ не принятя выдѣлъ не есть обовязаный подавати.

Въ складъ комітету, занимаючого ся веденьемъ дѣлъ Институту, входять: о. Алекс. Тороньскій яко голова, проф. Костъ Лучаковскій яко директоръ науковый, д-ръ Антонъ Хоминъ, яко дорадникъ лѣкарскій, д-ръ Стефанъ Федакъ яко дорадникъ правный, о. Иванъ Чапельскій яко духовникъ и Костъ Паньковскій яко настоятель и секретарь комітету.

Институтъ дае своимъ выхованкамъ: а) помешканье, харчь, опалъ, свѣтло, послугу; пранье за малою доплатою; б) доставляе имъ — о скôлько на се дозволять фонды — книжокъ и приборôвъ шкôльныхъ, в) управляе ихъ выхованьемъ, стараесь о добре домашне и товариске поведенье; г) улекшуе имъ науку шкôльну и нагладае ся пôдъ доглядомъ домашнього сталого директора; д) доставляе выхованкамъ способности придбати иншихъ вѣдомостей, теоретичныхъ и практичныхъ.

Часъ вносити подання о принятье вызначуесь до дня 10 серпня 1891.

Oesterreichisch-ungarische Finanz-Rundschau.

Въ часѣ свого истнованя зъеднавъ собѣ „Австрійско-угорскій перегладъ фінансовый“ широкій кругъ читателѣвъ за-для свого знаменитого справозданя про всякû подѣѣ на поли **обороту грôшми и ефектами зъ спеціяльнымъ увзглядненьемъ паперôвъ на умѣщенье капіталôвъ**. Его девиза лишить ся та сама що передъ тымъ: **безпарціяльнôсть и обєктивнôсть.** Дотеперѣшный успѣхъ заохочуе насъ остати вѣрными тôй проґрамѣ. Мы просимо всѣхъ, що интересують ся біржою, щобы пересвѣдчили ся о правдѣ сказаного тымъ, що зажадають **примѣрникôвъ на показъ. Передплата** поставлена, бо обчислена на ширшій кругъ, надзвычайно низька и коштуе за 52 обемистыхъ чиселъ **1 зр. рôчно.**

Адміністрація австр.-угор. перегляду фінансового
Wien, I., Wallnerstrasse 11.

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на 1-ôмъ поверсѣ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (площь св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнû, райсцайґи, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарації найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“

Запрошенье до предплаты.

Вже поступило до друку и выйде въ кôнцемъ сего року катехитичне дѣло пôдъ заголовкомъ:

„Наука вѣры и обычаѣвъ“

або

историчне, доґматичне, моральне и литурґичне поясненье правдъ св. вѣры на основѣ щоденныхъ молитвъ, празникôвъ церковныхъ и христіяньскихъ обрядôвъ

написавъ Анатоль Долиньскій, парохъ Яхторова и Унева. Цѣле дѣло буде обнимати 70 аркушôвъ друку и буде дѣлити ся на три части.

Митрополитальный Ординаріатъ Ч. 918/1890 препоручивъ тое сочиненье „яко дѣло для представленя великого добра вѣры св. Всеч. Священьству и Вѣрнымъ многополезне“.

Предплата выносить тôлько **3 зр.** безъ пересылки почтовои; по выпечатаню цѣна буде пôднесена на **4 зр.**

Предплату приймае о. Евгеній Гузаръ у Львовѣ, площь св. Юрія ч. 5.

☛ Рôвночасно друкуе ся **„Короткій выкладъ науки вѣры и обычаѣвъ“** для христіяньскои молодежи и женихôвъ зъ додаткомъ „Рôкъ церковный“. Цѣна 60 кр. зъ пересылкою почтовою.

Ц. к. австрійскû зелѣзницѣ державнû.

Вытягъ зъ розкладу ѣзды важного ôдъ 1 червня 1891 (Пôсля годинника львôвского).

Одъѣздъ зô Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя

6^{10} рано. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Нового Санча, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіслaвова и Гусятина.
10^{50} передполуд. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Сухои и Станіславова.
8^{05} вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіславова и Гусятина.
8^{53} вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова и Сухои.

Въ напрямѣ до Черновець.

5^{04} рано. Поѣздъ особ. до Станіславова и Коломыи.
9^{16} передполуд. Поѣздъ поспѣшный до Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина.
4^{30} по полуд. Поѣздъ особ. до Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту.
10^{24} вечеръ. Поѣздъ особ. до Станіславова, Черновець, Сучавы, Гусятина.

Въ напрямѣ до Белзця.

9^{25} передполуд. Поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля
7^{40} вечеръ. Поѣздъ мѣшаный до Жовквы.

Приѣздъ до Львова.

Въ напрямѣ зô Стрыя.

7^{54} рано. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова и Стрыя
9^{02} рано. Поѣздъ особ. зô Станіславова, Будапешту, Мункача, Лавочного и Стрыя.
3^{42} по полуд. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова, Гусятина, Станіславова и Стрыя.
12^{20} въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Нового Санча, Хирова, Гусятина, Станіславова, Будапешту, Мункача и Лавочного.

Въ напрямѣ зъ Черновець.

6^{58} рано. Поѣздъ особ. зъ Сучавы, Черновець, Станіславова.
2^{00} по полуд. Поѣздъ особ. зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Станіславова и Гусятина.
8^{02} вечеръ. Поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Станіславова, Гусятина.
11^{52} въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Коломыѣ, Станіславова, Гусятина.

Въ напрямѣ зъ Белзця.

6^{45} рано. Поѣздъ мѣшаный зъ Жовквы.
4^{22} по полуд. Поѣздъ мѣш. зъ Сокаля и Белзця.

Афішѣ розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзницъ державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна на кождôй стацiи по цѣнѣ 6 кр. за примѣрникъ.

Ôдъ 1 н. ст. липня с. р. до 31 н. ст. серпня включно, переходять поѣзды безъ пересѣданя въ Ряшева черезъ Ясло и Новый Санчъ до Орлова и назадъ. Поѣзды сû мають въ Ряшевѣ безпосередне полученье зъ ôдповѣдными поѣздами зелѣзницѣ Кароля Людвика а именно: зъ поѣздомъ ч. 25, ôдъѣздичимъ зô Львова о годинѣ 6 мін. 16 по полудни и поѣздомъ ч. 15, приѣздачимъ до Львова о годинѣ 8 мін. 12 рано (пôсля годинника львôвского).

ПОДЯКА.

Середъ щасливого и спокôйного житя забрала намъ люта смерть нашу найдорожшу подругу, вѣгладно неньку. Зъ несказанымъ жалемъ мусѣли мы ся зложити 24 липня с. р. до сырои могилы. Въ тôмъ горю и розпуцѣ було намъ единою потѣхою и ôдрадою спôвчутье знакомыхъ и громады. Не маючи иншого способу ôдвдячити ся, радû бъ мы хочь сею дорогою подякувати Вамъ Всч. о. Курмановичь, за торжественный провôдъ и ôдправу похорону, за щире и тепле слово потѣхи, высказане въ церквѣ. И Вамъ, Вп. панове Катульскій, Корибутякъ и Чеховскій, дякуемо зъ щирого серця за се, що въ нашôмъ нещастю такъ по дружному дѣлили намъ розраду. А Вамъ, громадяне Митулинцѣ, нехай Всевышній вынагородить труды и щирый жаль за Покôйницею. На своихъ раменахъ занесли Вы ея въ церковцю, а потôмъ на кладовище и помогли намъ высыпати могилу, що закрыла на вѣки нашу ясну и дорогу зôрку. Нехай Васъ Богъ заступить ôдъ подôбного нещастя и горя!

Никола Повхъ, народный учитель зъ Митулина, и сынъ *Никола*.

ПОДЯКА.

Всевышній навѣстивъ насъ тяжкимъ ударомъ, забираючи собѣ нашу одну дитину, найдорожшого сынка Адася. Въ тôмъ тяжкôмъ смутку дôзнали мы зô всѣхъ сторôнъ такъ богато спôвчутя, що не маемо слôвъ, щобы наложито кождому за тото подякувати. Про те сею дорогою поспѣшаемо подякувати Вдост. Панямъ дѣдичкамъ Потоцкôй и Семигиновскôй зъ дочками, Всч. Родинѣ о. декана Мицьковского, пп. Папроцкому Володимирови и Львови Розвицкамъ, котрû не щадили нѣ труду нѣ помочи при наглôй смерти нашого найдорожшого Адася и вливали слова потѣхи въ нашû зраненû серця. Дякуемо также п. д-ру Чандерлѣ и Вайсельберґови за помôчь, Всч. о. декану Мицьковскому, Всч. о. каноникови Шамоцкому, о. Лабѣю и Вѣтошиньскому, котрû мимо слоты зволили прибути на похоронъ, а Всч. о. Томицкому за трогаюче и до серця промавляюче слово, котрымъ бодай на хвилю уменшивъ нашь бôль. Дякуемо также тымъ Всѣмъ, що взяли участь въ сумнôмъ для насъ похоронѣ, а то Всч. Потоцкôй и Семигиновскій зъ доньками, о. декану Мицьковскому, о. Левицкому, о. Вѣтошиньскому, Впов. Панямъ: Залѣвскôй, Сикстускôй, Василевичевôй зъ доньками, Родинѣ Чаплиньскихъ, Пацлавскихъ, Гильнрайнерôвъ, пп. Рокотѣ, Бургардтови и Топольницкому. Также дякуемо всѣмъ Братствамъ церковнымъ зъ Боссиръ, Коцюбѣнчикôвъ и Сокирнинець и Всѣмъ инншмъ, що прибули на тоѣ похоронъ и насъ потѣшали. Засылаемо до Г. Бога за Всѣхъ нашу горячу молитву, щобы ихъ хоронивъ и за тû всѣ прислуги сторицею вынагородивъ.

Боссиры 3 серпня 1891.

Алойсій и Ольга Круликовскû, родичѣ. О. Михаилъ Мацѣевскій, дѣдъ. Александра зъ Грабовичѣвъ Мацѣевска, бабка. О. Иванъ Ульваньскій, Антонина зъ Мацѣевскихъ Ульваньска, вуйовство, Меланія, Людмила и Христина, тѣтки.

Женщина въ середнôмъ вѣку, граюча на фортепянѣ, шукае мѣсця. Спосôбна до заряду дому, а особливо до совѣстного веденя дѣтей осиротѣлыхъ по матери. Близшу вѣдомôсть у о. Стефановича, катихита львôвскихъ учит. семинарій, пробуваючого теперь въ Кутахъ.

Учитель домовый маючій довголѣтну практику глядить лекціи на селѣ на часъ необмеженый. Близша вѣдомôсть въ редакціи „Дѣла“.

Слухачь IV року фільософіи глядае выгôдного помѣщеня въ горахъ, за що удѣлявъ бы 1—2 годины лекціи. Адресъ: О. К. пост. рест. Рожнятôвъ.

Инструктора домашного глядае ся для ученика въ II-ой кл. нѣмецкои ґімназіи у Львовѣ почавши ôдъ 1 н. ст. вересня с. р. Инструкторъ дôставъ бы мешканье и харчь, але—крôмъ своихъ студій—не смѣвъ бы мати вже бôльше занять.

Зголошувати ся належить до дня 15 н. ст. серпня на адресу Вп. о. Билиньского, крилошанина, пробуваючого въ Микулинцяхъ.

КУ-

фры, торбы, торбинки до перенѣшеня и на цигара, футералы на цилиндры, капелюхи, палицѣ и парасолѣ, маньерки, ренѣцѣ до накупкôвъ, подушки, шапки и всякû приборы до подорожи 3573

поручае найдешевше

ТОРГОВЛЯ

Братôвъ Лянгнерôвъ

Львôвъ, Галицка ч. 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

Циркъ братôвъ Сідолі

Дирекція Цезаръ Сідолі

ул. Шпитальна ч. 3

(площь Ґолуховскихъ)

Нинѣ въ пятницю 7-го серпня 1891

☛ **Бенефісово** ☚

продукційный вечеръ

ѢЗДЧИНѢ

Місъ Анны Ґордонъ

Початокъ о год. 8 вечеромъ.

Близшû информаціи подають плакаты и програма. Въ приготовленю дуже гарна пантоміна

„Зеленый чортъ“.

Зъ высокимъ поважаньемъ

ЦЕЗАРЪ СІДОЛІ

директоръ.

„КОБЗАРЬ“

ЗБÔРНИКЪ КВАРТЕТÔВЪ.

Цѣна 60 кр

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“

Для выгоды П. Т. Публики отворено

НОВУ АҐЕНЦІЮ

Краковского Товариства взаимныхъ убезпеченъ

на житье та ôдъ огню и граду

у Львовѣ при ул. **Театральнôй ч. 21** (входить ся зъ улицѣ Скарбковскои).

Полісы асекурацiйнû выставляють ся въ **языцѣ рускôмъ — всѣ преспекты и переписка зъ партіями ведесь по руски.** — Близше можна розвѣдатись въ Адміністрации „Дѣла“.

Новôсть!

ВОДА МАРШАЛКÔВСКА

На свята — На свята

выназоду

ИВАНА ИГНАТОВИЧА

фляконъ 50 кр. и 1 зр.

Новôсть!

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

$4^1/_2$% листы ипотечнû
5% листы ипотечнû преміованû
5% „ „ безъ премій
$4^1/_2$% листы товариства кредитового земского
$4^1/_2$% „ Банку краевого
$4^1/_2$% позичку краеву галицку 3483 130—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
$4^1/_2$% позичку угорскихъ зелѣзницъ державныхъ
$4^1/_2$% „ пропінаційну угорску
4% угорскû облігаціи индемнізаційнû

а всѣ тû паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

☛ по найкористнѣйшихъ цѣнахъ. ☚

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякû вылосованû а вже платнû мѣсцевû паперы цѣннû, также запавшû купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевû лишь за ôдчисленьемъ справедливыхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляе новû аркушѣ купоновû, за зворотомъ коштôвъ, котрû самъ поносить.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

Найбôльшій по французски улаженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.

Сезонъ 1891.

Звѣстне найдешевше жерело закупна.

Найбôльшій складъ есть нихъ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Ôддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гаптôвъ, и коронокъ до бѣли, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасмантерія, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ приборôвъ кравецкихъ.

Ôддѣлъ II. Капелюхи дамскû, дѣвочû и дѣточû, выробы панчôшковû для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей зъ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, forсеты и запаски для дамъ и дѣтей.

Ôддѣлъ III. Краваты мужескû, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и маншеты, парасолѣ англійскû, вахлярики, палицѣ, хустки, шлейки, и англійскû рукавички.

Ôддѣлъ IV. Рукавички дамскû, шкôрковû, даньскû, шведскû и англійскû, а также рукавички шовковû, вовнянû и нитянû.

Ôддѣлъ V. Вахлярѣ чорнû и кольоровû набалѣ и вечеры та великій выбôръ японьскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ.

Ôддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.

Ôддѣлъ VII. Станики трикотовû и джерсеû для дамъ по зр. 1·90, 2·50, 3·50 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку.

Ôддѣлъ VIII. Спôднички дѣточû, плащики, пальтотики и запаски.

Ôддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великû килимы, сальоновû ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки маттінґовû до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣннû, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.

Ôддѣлъ X. Ту суть портіеры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Туніс по зр. 3·20, якôсть I-ша 3·75, Марокко 4·25, Багдадъ по 5·25, Трапецунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портіеръ Кірманъ и дагестаньскихъ та матерій на мебдѣ.

Бѣлû ôдпасованû заслоны коронковû, цѣле ôкно 1·45, 1·75, 1·90, 2·50 до 50 зр.

Ôддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и высше. Комплетнû ґарнітуры тоделіновû складаючû ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·60 до 30 зр. Веходнû капы шнелевû I величôсть 1·25, II 3·50, III 3·50.

Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ, коцы на лôжка и конѣ. Стебнованû коядры вовнянû, ватованû, атласовû, пірковû и до прикрасы.

Замовленя зъ провінціи полагоджуе ся якъ найсовѣстнѣйше. Окремий ôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** въ Вѣдни.

ИСТОРІЯ РУСИ ч. I. II. III. IV. V. — Цѣна за 1 часть 15 кр. За всѣ части 80 кр. Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“ ул. Вôрменьска ч. 27

☛ **При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.** ☚

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Паперъ зъ фабр. Черлянськои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч 167. Львôвъ, Пятниця 26 липня (7 серпня) 1891. Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руских святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю по порядку разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 3; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

[illegible]

Предплата на „ДѢЛО“ съ літер. додаткомъ въ Австріи: на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.; на пôвъ року . . . 9 зр.; на четверть року . . 4 зр. 50 кр.; на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр. — за границею: на цѣлый рôкъ . . . 26 зр.; на пôвъ року . . . 13 зр.; на четверть року . . . 6 зр.

У Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.; на пôвъ року . . . 8 зр.; на четверть року . . . 4 зр.; на мѣсяць . . . 1 зр. 36 кр.

Редакція, Администрація и Экспедиція ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôдъ порта.

Поодиноке число коштує 5 кр. а. в.

Оголошенія принимають ся по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки дробного письма; въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в. [illegible]

☞ Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты** и **залеглостей**.

Зборы „Народнои Рады въ Турцѣ“.

Турка дня 6 н. ст. серпня.

Якъ було оповѣщено, почали ся сегодня загальнй зборы політичного товариства „Народна Рада въ Турцѣ“ богослуженьемъ въ приходскôй церквѣ, котре ôдправляли о. Борисъ зъ оо. Ясеницкимъ и Лебедовичемъ. На хорахъ спѣвали зъ дякомъ дѣвчата. Селянъ на богослуженю було мало.

По богослуженю почалось о годинѣ 11½ засѣданье. Священикôвъ явилось 12—15, селянъ около 50. Зъ ц. к. староства явивъ ся на зборы староста Моравскій зъ комісаремъ Глажевскимъ.

Зборы ôдкрывъ о. Корн. Яворскій коротенькою промовою. „Стверджую, — сказавъ — що членôвъ явилось число достаточне и ôдкрываю зборы. Зôйшли ся мы, щобы порадитись надъ своимъ добромъ и подумати надъ средствами, абы намъ було лѣпше. Зборы товариствъ політичныхъ мають велику вагу, бо зъ голосомъ тыхъ зборôвъ мусять числити ся сферы правительственнй. За свободу зборôвъ маємо дякувати Є. Вел. цѣсареви, тожь внесѣмъ ему многая лѣта“ [Зôбранй ôдспѣвали многая лѣта] Потôмъ о. Яворскій представивъ зôбранымъ ц. к. старосту.

На предсѣдателя зборôвъ предложивъ о. Прухницкій о. Бориса. О. Кузѣвъ предкладавъ о. Прухницкого, яко декана и старшого вѣкомъ, але той ôдказавъ ся и зôбранй выбрали о. Бориса.

Предсѣдатель о. Борисъ, подякувавши за честь, покликавъ на секретарѣвъ оо. Кузева и Калинича.

Ц. к. староста Моравскій ôдчитавъ §. 17 о зборахъ и заявивъ, що если на комерсѣ, якій по зборахъ має ôдбутись, — а о чôмъ староству не донесено, — мали бы выголошуватись політичнй бесѣды, то ôнъ на комерсъ не позволить.

О. Яворскій заспокоивъ старосту, що на комерсѣ будуть гостѣ ѣсти стравы, а не голосити політичнй бесѣды.

Староста Моравскій пристанъ остаточно на комерсъ, але зажадавъ, щобы его осторогу вписати въ протоколъ зборôвъ.

По тôмъ интермеццѣ о. Корн. Яворскій ôдчитавъ слѣдующе справозданье зъ дотеперѣшного дѣланя выдѣлу „Народнои Рады въ Турцѣ“:

„Свѣтле Зôбранье!

„Выдѣлъ політичного товариства „Народна Рада въ Турцѣ“, маючи все на увазѣ цѣль нашого товариства вказану §. 1. статута, старавъ ся безнастанно ставати въ оборонѣ правъ руского народу.

„Якъ вѣдомо всѣмъ, въ нашôмъ турчаньскôмъ повѣтѣ велась довго борба въ справѣ выборôвъ до автономічнои институціи повѣтовои, якою есть рада повѣтова. Щобы нарôдъ рускій нашого повѣту можливо натязливу участь взявъ въ тôй автономічнôй институціи, старавъ ся выдѣлъ політичного товариства „Народна Рада въ Турцѣ“ всякими право ему прислугуючими способами выборотi тую участь — и се, якъ вѣдомо, зъ добрымъ успѣхомъ и зроблено.

„Коли тôлько показалась яка потреба — упоминатись о права рускому народови дотычно его просвѣты приналежнй, то выдѣлъ „Народнои рады въ Турцѣ“ старавъ ся через внесенье петицій тому обовязкови вдоволити. И такъ вносивъ выдѣлъ кôлька разôвъ петиціи до рады державнои на руки рускихъ послôвъ дотычно заведеня рускихъ гімназій и рускихъ семінарій учительскихъ.

„Найбôльшу увагу звертавъ выдѣлъ товариства „Народнои Рады въ Турцѣ“ на выборы до сойму краевого и до рады державнои — и на дѣлѣ труды его вѣнчались досыть добрымъ успѣхомъ, — що всѣмъ Русинамъ въ повѣтѣ вѣдомо.

„О скôлько про те дѣяльнôсть выдѣлу товариства політичного успѣшна була, зволить Свѣтле Зôбранье осудити. Одно хиба можна бы тому выдѣлови закинути, а именно, що загальнй зборы товариства не були въ такôй мѣрѣ скликуванй, якъ то повинно було статись. Се дасть ся оправдати тымъ, що перше члены товариства того выразно не жадали, а по друге, не заходила безусловна потреба — и були ще иншй перешкоды не меншои ваги.

„Станъ касовый товариства „Народна Рада въ Турцѣ“ представлялесь такъ: Доходу було 18 зр., розходу 16 зр. 97 кр. — остае въ касѣ 1 зр. 3 кр. Наколи товариство наше цѣлкомъ не потребувало матеріяльныхъ средствъ, то выдѣлъ не налягавъ на точну вплату вкладокъ членьскихъ въ огляду на лихій станъ фінансовый многихъ членôвъ.“

Предсѣдатель о. Борисъ ôдкрывъ дискусію надъ справозданьемъ, однакожь нѣхто не зголошувавъ ся до голосу, ажь нарештѣ о. Калиничь, заявивши взагалѣ признанье выдѣлови, учинивъ лише замѣтъ, що выдѣлъ не часто скликувавъ зборы, и высказавъ надѣю, що новый выдѣлъ буде чинити се частѣйше. — На те ôдповѣвъ о. Прухницкій, що вправдѣ бувала потреба и нагода скликувати зборы, однакъ се сполучене зъ великими трудностями и коштами, то выдѣлъ уже самъ сходивъ ся и радивъ надъ добромъ справы.

Потôмъ о. Фидикъ здавъ въ имени комісіи контрольнои справу зъ касы, заявивши, що все есть въ порядку, и зборы удѣлили абсолюторію. — До новои комісіи контрольнои выбрано о. Фидика, Іосифа Фаєвича-Яворского зъ Турки и Шайдицкого зъ Высôцка.

Опôсля приступлено до выбору выдѣлу товариства. О. Прухницкій предложивъ до выдѣлу оо.: Сологуба зъ Тарнавы, Саламона зъ Комарникъ, п. Сидора Пасѣчиньского зъ Задѣлска, Яворского зъ Ломны и Бориса зъ Хащова, а на заступникôвъ: Шайдицкого и Іосифа Фаєвича-Яворского. — О. Саламонъ предложивъ на членôвъ выдѣлу о. Прухницкого замѣсть о. Яворского, а замѣсть себе о. Шайдицкого. — О. Прухницкій заявивъ, що не можна позбутись зъ выдѣлу оо. Яворского и Саламона, бо они довго правили політикою въ повѣтѣ и все знають, а про себе заявивъ он недостаткомъ часу. — Зборы приняли выдѣлъ пôсля предложеня о. Прухницкого.

На голову товариства предложивъ о. Прухницкій — о. Василя Сологуба зъ Тарнавы, о. Солтикевичь — о. Бориса, о. Кузѣвъ — о. Яворского. О. Яворскій заявивъ, що выбору не прийме, а ôдъ себе поручае о. Сологуба. О. Саламонъ промавлявъ за о. Борисомъ. — При голосованю черезъ роздѣлъ членôвъ на двѣ стороны двѣ третины були за о. Борисомъ, а одна за о. Сологубомъ. О. Борисъ подякувавъ за выбôръ на голову товариства.

По тôмъ наступила звѣстна точка проґрамы: „Якихъ способôвъ має кождый Русинъ нашого (турчаньского) повѣту, безъ вынимки рôзницъ въ поглядахъ політичныхъ и літературныхъ, ужити, щобы теперѣшну ситуацію, для всѣхъ Русинôвъ взагалѣ дуже невыгôдну, спровадити на таку дорогу, на котрôй бы всѣ Русины зъєдинались и для добра Руси въ хôсномъ працювали?“

Перше слово въ тôй справѣ завявъ о. Яворскій и сказавъ: „Якъ въ радѣ есть люде рôзнои гадки про одну й тоту саму справу, такъ и у Львовѣ подѣлились Русины въ гадкахъ. Але що якъ одий, такъ и другй хотять добра своему народови, тожь не будемо тыкати тои справы, а тôлько обговорювати мемо такй резолюціи, що мають довести до добра руского народу. а котрй выдѣлъ роздумавъ и ухвалив.“ — По тôмъ словѣ почавъ о. Яворскій ôдчитувати точки резолюціи. Всѣхъ точокъ було 30.

I. Русины всѣхъ партій лишають споры літературно-національнй на боцѣ.

Ôдчитавши сю першу точку, о. Яворскій пояснявъ ей бôльше-менше въ такій способъ: „Ото одий говорять, що лише языкъ велико-рускій ôдповѣдный до книжокъ, а другй обстають за малорускимъ языкомъ. Най кождый пôсля своихъ пересвѣдчень трудить ся для добра Руси. Тй споры лишѣмъ на боцѣ полишѣмъ ихъ людямъ ученымъ.“ [При тôмъ бесѣдникъ згадавъ де-що про идею славяньску и про Чехôвъ].

О. Кузѣвъ вызвавъ гадку, що непорозумѣнье, незгода, выходить головно зъ квестіи національнои. Мы — Русины, нарôдъ самостôйный, — треба се выразно зазначити и тутъ на нашихъ зборахъ за тымъ заявити ся, а причинимось въ той способъ до усуненя непорозумѣнія и незгоды.

О. Яворскій: Я рôвно-жь тои гадки, що о. Кузѣвъ, тôлько не хочу сего тыкати, не хочу вызвавня спору.

О. Кузѣвъ: Мы повиннй знати рѣшучо: хто мы? — и ажь потому зможемо братись за роботу спôльну.

О. Солтикевичь: Я не хочу, щобы тую справу пôдносити драстично, — ей треба легенько оминути.

О. Саламонъ: Не треба було цѣлкомъ тыкати тои справы. Коли-жь дôткнено ей, я мушу свое заявити. (По тыхъ словахъ зачалась тиха полеміка мѣжь оо. Яворскимъ, Саламономъ и Кузевымъ, а опôсля почавъ о. Саламонъ голосно): Я чувъ, що тутъ на зборахъ буде посолъ Телишевскій. Єго ту треба, бо бы бувъ пояснивъ: що послы рускй зробили у Вѣдни? (При сихъ словахъ, якъ и при кождôмъ подôбнôмъ дальшôмъ уступѣ бесѣдникъ намагавъ ся на иронію.) Партія народовцѣвъ розбилась: одий клонять ся до радикалôвъ, другй до насъ, а се длятого, що послы суть зависимй ôдъ Полякôвъ и ôдъ правительства. Они не поставили нѣякои резолюціи, нѣякого жаданя на пôдставѣ конституціи або основныхъ законôвъ. (Тутъ бесѣдникъ почавъ выводами „Галицкои Руси“ говорити про справу гімназіи въ Бучачи и про поступокъ польского „кола“ въ справѣ рескрипту міністра Шенборна.) И теперь такъ само не шанують рускихъ святъ, урядники Русины сидять дальше на Мазурщинѣ, въ нѣчôмъ ôдъ часу „новои еры“ не стало лучше. Мы будемо рѣшати принципъ, чи має назадъ настати така ситуація, яка була передъ 25 падолистомъ мин. року. До того довела насъ темнота, а до неи чхали насъ нашй найблизшй сусѣды и теперъ пхають. Наше намѣренье: выбудувати власный дôмъ, а не йти въ комôрне. Зъ того дому не треба нѣ одного камѣнчика — нашого „ъ“ — вытягати, бо цѣлый дôмъ завалить ся. Мы не можемо нѣ трохи попустити въ нашихъ національныхъ и літературныхъ „убѣжденій“. Мы передъ тымъ все разомъ поступали: я голосувавъ на о. Яворского на голову „Народнои Рады“. Стала незгода — мы теперь хочемо назадъ якось погодитись. Треба будувати, а не руйнувати. Турка, галилейскій Назаретъ, дае початокъ. Мы мусимо опертись не на проґрамѣ народовцѣвъ, але на „историческихъ началахъ“. На тôй основѣ годѣмъ ся! Послôвъ повиннй вызначати „Народнй Рады“ повѣтовй, а мае ихъ затверджувати спôльный комітетъ центральный. Рускій клюбъ соймовый не повиненъ розбитись. А послы зъ рады державнои повиннй поскладати мандаты. Мы ихъ назадъ выберемо. [Бесѣдникъ повторювавъ богато фразъ зъ „Галицкои Руси“ не повязаныхъ льоґічно.]

Оо. Сологубъ и Солтикевичь оба згôдно заявили ся за тымъ, щобы спорôвъ не тôлько не тыкати, але взагалѣ замкнути дискусію въ тôй матеріи.

---

1)

Галицке „общерусске единство языкове“.

Посолъ Романчукъ „провинивъ ся дуже“ поставленьемъ и выготовленьемъ звѣстнои проґрамы въ соймѣ, бо „ôдъ тои хвилѣ“ борба партійна — що у насъ нѣколи не притихала, „розгорѣлась теперь зъ невиданою доси силою и завзятьемъ“. Всего того наробивъ посолъ Романчукъ, своею проґрамою, та ще хочь-бы цѣлою, а то одною — першою точкою проґрамы, де на-ново зазначивъ самостôйнôсть и окремѣшнôсть нашого народу и его мовы якъ ôдъ Полякôвъ, такъ и ôдъ Великороссôвъ. Бо-жь и посолъ Антоневичъ заявивъ: „преданіе и вѣрнôсть безъ границь и для династіи и для державы, и для гр.-кат. церкви и для обряду“, а все-жь черезъ одну першу точку кинувъ каменемъ на проґраму и на Романчука. Ба и посолъ Герасимовичъ, коли кандидувавъ на посла до рады державнои, згодивъ ся на всѣ точки проґрамы — зъ вынимкою першои. Дуже „нерозумно“ зробивъ пос. Романчукъ, що поставивъ сю точку на чолѣ своеи проґрамы! Чи не лѣпше було ему пôйти за авторами маніфесту зъ 1866 року и сказати: „Панове! нашй батьки заявили вправдѣ въ роцѣ 1848, що мы самостôйный нарôдъ, той самъ, що й на Украинѣ, и маемо свôй власный самостôйный языкъ, але мы за 40 лѣтъ конституційного житя пересвѣдчились, що то неправда, що мы не самостôйный нарôдъ, щобы мавъ право до якогось духового житя, та що наша мова — се тôлько нарѣчіе россійскои [або велико-русскои] и зовсѣмъ не годить ся до школъ и літературы...“ Або коли вже не хотѣвъ насилувати своихъ пересвѣдчень и йти такъ отверто на розрѣзъ зъ дослѣдами науки, сеи безсторонной правды, то най бы бувъ ей такъ трохи покрутивъ и за примѣромъ деякихъ давныхъ нашихъ послôвъ до Вѣдня и до сойму, отъ хочь-бы о. Ивана Наумовича, бувъ сказавъ: „Панове! мы не виннй, що мы зъ Великороссами свои и рôднй... правда, де-хто инакше говорить, але даруйте, мы за довгій часъ нашого житя самй ще не знаемо: що мы властиво за народъ?“ Або вкôнци нехай бы бувъ пос. Романчукъ сего питаня въ своей проґрамѣ зовсѣмъ не тыкавъ, — бо й на що? „На що людямъ тое знати?“ — якъ спѣвають у пѣсни. На що свѣтови говорити: що мы за нарôдъ та й чого хоче, за чимъ тужить, побиває ся тая наша сирота Галицка Русь? Хотять люде знати, най здоровй самй додумують ся, а мы не скажемъ, — нехай кортить!

А посолъ Романчукъ таки не втерпѣвъ и сказавъ такъ, якъ сказали въ 1848 роцѣ нашй батьки пôдъ проводомъ Григ. Яхимовича, и „выкликавъ черезъ се лихо й заколотъ“ на Галицкôй Руси. Коли бы бувъ сказавъ инакше, „не було бы сварнѣ межи партіями, не було бы роздору. клюбъ рускій бувъ бы не розбивъ ся“, та й хто знае, чи й самъ пос. Романчукъ не бувъ бы лѣпше вышовъ. „Червоная Русь“ и „объединителѣ“ не назвали-бъ его тогдѣ „зрадникомъ народнои справы и запроданцемъ“... и „Русская Рада“, поручаючи народови своихъ кандидатôвъ, не кликнула бы була: „прочь съ нимъ!“ Хто знае, може бъ тогдѣ прославляли его й патріотомъ и, набравши до него „зауфанія“, приняли навѣть въ члены „Народного Дому“, [чого до того часу нѣякъ зробити не хотѣли].. А такъ, Романчукъ дôставъ адресу „недовѣрія“ и вызвавъ нечувану бурю на Галицкôй Руси. Кажуть, що по бурѣ наступае звычайно погода. Може й у насъ такъ буде... а поки се наступить, най пос. Романчукъ и его товаришѣ беруть на свою совѣсть и теперѣшну бурю и будучу погоду... Якъ они се все на собѣ перенесуть, то вже ихъ рѣчь, а якъ довго у насъ заколотъ тревати буде, то вже рѣчь самыхъ Русинôвъ, якъ довго схотять сваритись о наше „галицко- чи обще-русске единство“, на котре накинувъ ся пос. Романчукъ першою точкою своеи проґрамы.

Де хто зъ Славянъ може й не розумѣе, що то властиво есть тото наше „единство“, и буде гадати, що цѣла рѣчь розходить ся лишь о вывченье россійскои мовы, такъ, якъ и иншои братнои-славяньскои, и. пр. ческои або польскои, — що мовь-то одий хотять ей вчитись, а другй ôдпекують ся. Нѣ, тутъ рѣчь инакша: тутъ не ходить о звычайну науку чужои чи братнои мовы, а йде о щось бôльше. Галицке „единство“ лежить въ тôмъ що мы нѣбы то одно и те саме, оденъ и той самъ нарôдъ, що й Великороссы, — що мы рôднои мовы не маемо вживати нѣ въ словѣ, нѣ въ письмѣ, бо она лишь нарѣчіе, а маемо приняти россійску чи велико-русску, — иншими словами: маемо позбути ся своеи народности и своего языка въ хосенъ народности другои, 20 міліонôвъ украиньско-руского народу мають наложити руку самй на себе, на свое народне житье, и потонути въ россійскôмъ мори. Пос. Романчукъ и товаришѣ ôдкинули тото „единство“ и не признались до него въ поставленôй проґрамѣ — и зъ-за того крикъ „объединителѣвъ“, що перша точка проґрамы Романчука есть „зрадою справы народу“. Зъ сего и пôйшовъ хаосъ, въ котрôмъ декотрымъ Русинамъ зорієнтувати ся годѣ.

Єсть и у другихъ народôвъ рôзнй партіи політичнй, но они не схожй зъ нашими. И у другихъ народôвъ партіи ведуть споры зъ собою, якъ и. пр. старо-Чехи и молодо-Чехи, та они всѣ знають: що они за нарôдъ? — и всѣ старають ся трудитись надъ его розвоемъ и добромъ. Мы Русины въ Галичинѣ становимо въ тôмъ взглядѣ особливый вынимокъ. Чужимъ людямъ, що зъ-далека приглядають ся нашимъ справамъ и спорамъ, годѣ се порозумѣти, — и справдѣ, бо де-жь они можуть припускати, що у насъ въ Галичинѣ суть ще люде, що не вѣрять або не хотять вѣрити у власну народнôсть и у власный народный языкъ, бо имъ ôнъ „вонее“, и ôдкидають ихъ якъ щось не пригоже. Се незвычайна проява, можлива тôлько въ Галичинѣ. Мы пôдъ тымъ взглядомъ може унікатъ не тôлько мѣжь всѣми славяньскими народами Австріи, але чи й не въ цѣлôмъ свѣтѣ! То — нашъ особливый „русскій патріотизмъ“...

Розмавлявъ я разъ зъ однымъ просвѣченымъ Словакомъ на темаТъ літературы. На мою замѣтку: чому Словаки не хотять писати по чески, коли декотрй ученй лінґвісты, мѣжь ними й Мікльошичь высказались, що ихъ языкъ есть нарѣчьемъ ческого, ôдповѣвъ ôнъ менѣ: „Може й бути, але що се кому вадить, якъ намъ мила наша мова и мы ей вживаемо въ мовѣ и літературѣ? Зъ сего чей не буде нѣякои шкоды нѣ для Славянъ, нѣ навѣть для ческого языка, бо если наша мова — нарѣчье ческои, она все-таки буде ей нарѣчьемъ и при нѣй останесь. Рôдна мова кождому мила — такъ и намъ...“ Словакъ-патріотъ умѣвъ цѣнити и дорожити рôднымъ словомъ и хочь якъ тяжкій гнѣтъ мадярскій, Словаки не кидають свого и не оглядають ся на боки. У насъ въ Галичинѣ инакше.

Памятными менѣ останутъ такожь слова одного ученого славіста, професора при однôмъ зъ першихъ университетôвъ, чоловѣка, котрымъ земляки его можуть смѣло повеличатись не тôлько якъ ученымъ голосной славы, але и якъ щирымъ патріотомъ та Славяниномъ. Ôнъ сказавъ: „Народнôсть и индівідуальнôсть народа, свѣдомôсть своеи народности — се найкрасшій здобутокъ XIX-го вѣку, се тѣсно звязане зъ индівідуальностію особы, зъ вѣдомостію и узнаньемъ ей правъ по французскôй революціи.“ Той самъ ученый мужь, — котрому най менѣ буде вôльно на сѣмъ мѣсци прилюдно подякувати за его щиру прихильнôсть для нашого народу и нашои справы, — сказавъ такожь, що лише тота партія може зробити щось доброго для розвою своего народу и числити на побѣду, котра стоить на народнôй основѣ. Ôнъ то й не похвалилъ змаганя нашихъ „объединителѣвъ“ — завести у насъ россійскій языкъ въ літературѣ и школѣ, бо розвôй и поступъ черезъ се лише спинить ся, а впрочôмъ мы велико-рус-

Пôддано отже першу точку резолюціи пôдъ голосованье. Деякі кричали: „всѣ“ — деякі: „не всѣ!“ — Оденъ крикнувъ навѣть: „мы хочемо ѣсти!“ (бо се вже була 1 година). Остаточно точку принято.

(*Конецъ буде.*)

„Змѣны въ церквѣ рускôй“.

Пôдъ такимъ заголовкомъ мѣстить нинѣшный Kurjer Lwowski слѣдуючу статью:

„Именованье о. крил. Бачиньского, дотеперѣшного ректора греко-кат. семинаріи львôвскои епископомъ станіславôвскимъ [на перекôръ выжиданому загально именованю на сю катедру епископа Куиловского], якъ также стояче зъ тымъ именованьемъ въ безпосередной звязи переобразованье греко-кат. семинаріи рускои на василіяньско-єзуитску непіпіяру, — то факты такъ важні и далеко сягаючі въ церковнôмъ и народнôмъ житю Русинôвъ, що мусимо о нихъ кôлька словъ сказати, щобъ уникнути рôжнй недорозумѣня. Одголосъ такихъ недорозумѣнь ôдбивъ ся вже у вчерашнôмъ нумерѣ „Галицкои Руси“. Орґанъ той ôдозвавши ся о тôмъ фактѣ, правда, не коментуючи его, але представляючи яко „сумну новину“, не залишивъ вину сего „нещастя“ звалити на Поляковъ. Зъ выводôвъ сего орґану выходить, мовь-бы Єзуиты и Поляки були одно и то саме, або мовь-бы то Єзуиты не мали нѣякои пильнѣйшои роботы, якъ працювати въ корысть польщины. Отже противъ такого поиманя рѣчи мусимо рѣшучо застерегти ся, бодай въ имени цѣлои демократіи польскои, котра нѣколи нѣчого спôльного не мала зъ Єзуитами, а навпаки, все и всюды смѣло высказувала свôй судъ о шкôдности роботы єзуитскои для Польщѣ, навѣть тамъ, де робота ся выходила на око нѣбы-то въ корысть польщины.

„Спеціяльно що-до справы єзуитско-василіяньскои — пригадаемо часописямъ рускимъ становище, яке займавъ и займае Kurjer Lwowski. Становище се ôдъ самого початку було ясне, недвозначне и смѣло зазначене. Мы выходили и выходимо все зъ того погляду, що справа порозуменя и спôвдѣланя Поляковъ и Русинôвъ въ Галичинѣ есть справою політичною, народною, але не церковною, що пропаґанда церковна, выкликуюча взаимну нетерпимôсть, загорѣлôсть и выключнôсть, лише пошкодити може справѣ народнôй, але не выйде ѣй въ корысть, та що особливо выбôръ Єзуитôвъ, яко знаряду проповѣдуваня єдности церковнои, бувъ зô стороны Риму крокомъ невôдповѣднымъ, однаково шкôднымъ для національныхъ и суспôльныхъ интересôвъ Руси якъ и Польщѣ. На тôмъ становищи, мимо найрôзнѣйшихъ нападôвъ, стояли мы и стоимо, а помѣщенй нами послѣдними днями статьѣ о єзуитскôмъ заведеню выховуючôмъ въ Хировѣ [про сю статью мы згадаемо — *Ред.*] и о єзуитскôй реформѣ Василіянъ наглядно — думаемо — илюструють нашъ поглядъ на характеръ и вартôсть єзуитскихъ заходôвъ въ Галичинѣ.

„Бо-жь и подумаймо безсторонно, чи ѣ на скôлько найновѣйшй змѣны въ єрархіи рускôй можна приписувати якимъ небудь интриґамъ Поляковъ? Сама „Галицкая Русь“ признае, що реформа семинаріи рускои мала перевести ся перше вразъ зъ реформою Василіянъ — и въ такôмъ самôмъ дусѣ. Могла була додати, що реформу заповѣла тая-жь сама булля папска „Salutare Domine“, де Василіянамъ реформованымъ Єзуитами запевнено веденье семинаріи рускои, выключне засѣданье въ епископскихъ капитулахъ и выключне засѣданье на епископскихъ престолахъ. Анѣ одна точка зъ тои буллѣ до теперь — а имовѣрно ѣ нѣколи не буде ôдкликана, отже все, що тамъ сказано, есть лишь пытаньемъ часу и сповнити ся мусить безъ огляду на якй-небудь заходы польскй.

„Зъ почином сеи реформы, такъ основнои и такъ далеко сягаючои, Русины злобно говорили о пôдмовахъ, нѣбы то робленыхъ папѣ кардиналами-Поляками Ледоховскимъ и Чацкимъ. Не знаемо и самй Русины, котрй се говорили, здаесь не знали, на скôлько въ тôмъ правды. Безъ сумнѣву, хтось мусѣвъ информувати папу що-до церкви рускои та що той „хтось“ мôгъ (а може навѣть мусѣвъ) информувати его сторонничо, въ дусѣ не автономіи церковнои, о якôй не ясно снить ся Русинамъ, але въ дусѣ чисто римо-католицкôмъ. Але-жь также нема сумнѣву, що папа не зробивъ бы такого важного кроку, якъ реформа цѣлои єрархіи церкви уніятскои, не порозумѣвшись зъ австрійскимъ правительствомъ анѣ безъ выслуханя и призволу настоятелѣвъ тои жь церкви. Знаемо позитивно, що митрополитъ Сембратовичъ давъ свôй дозвôлъ на реформы начеркненй въ папскôй булли—и безъ его дозволу було бы до тыхъ реформъ нѣколи не прийшло. Нехай-жежь Русины будуть справедливй и, єсли имъ ся реформа не въ смакъ, нехай замѣсть глядати польскои интриґи, звернуть ся зъ своими нарѣканями на властиву адресу або — до дирекціи ґазовои.“

Справы краевй.

[Шпиталѣ для божевôльныхъ. — Будôвлѣ водній.]

Анкета выдѣлу краевого, що радила надъ полѣпшеньемъ и зреформованьемъ ôдносинъ въ галицкихъ шпиталяхъ для божевôльныхъ, ухвалила по чотиродневныхъ нарадахъ предложити соймови слѣдуючй внесеня, щô мають на цѣли реформу тыхъ заведень: 1) Змѣнити на Кульпарковѣ въ роцѣ 1892 сепаратковый ôддѣлъ и добудувати на кождôмъ поверсѣ по пять комнатъ для хорыхъ, щô мають садѣти окремо ôдъ инишихъ. Въ Краковѣ поставити новый будынокъ для шаленыхъ. Обсерваційный ôддѣлъ въ Кульпаркова перенести на-ново до загального шпиталю [т. зв. Піяровъ] у Львовѣ. Такій самъ ôддѣлъ утворити при шпиталю въ Краковѣ. 2) Въ роцѣ 1893: поставити на Кульпарковѣ бараки для хорыхъ працюючихъ, де мають помѣститись варстаты и мешканя для службы заведеня, т. є. для паробкôвъ, прачокъ, економа и т. п.

Дальше рѣшено, щобы рѣшучо заборонити уживаня лѣкарствъ и всякихъ средствъ, котрыхъ бы вживано не въ цѣли лѣченя, але дисципліны. Поручено, щобы що мѣсяця ôдбували ся лѣкарскй конференціи, а що дня по лѣкарскôй візитѣ нарады товаришѣвъ-лѣкарѣвъ. Постановлено заложити при львôвскôмъ шпитали школу для службы, котра мае надзырати хорыхъ. Запроектовано поставити нове заведенье для божевôльныхъ въ Краковѣ на Прондвику, а на всходѣ Галичины філіи для невылѣчимыхъ хорыхъ. Поручено дирекціи старати ся, щобы хорй якъ найбôльше займали ся фізичною працею въ поли и въ варстатахъ. Вконци поручено выдѣлови краевому удати ся до правительства, щобы у Львовѣ и въ Краковѣ отворивъ психіятричнй клиніки.

— —

Выдѣлъ краевый постановивъ приступити до робôтъ около реґуляціи Любачѣвки пôдъ Закопанымъ при Сухôй-воли въ повѣтѣ чешановскôмъ. Потôкъ сей дуже пôдмулюе береги, вылизае що року воды и одинацятьомъ господарямъ въ Сухôй-волѣ чинить велики шкоды въ грунтахъ. Кошты реґуляціи обчислено на 5200 зр. Зъ причины, що тй господарѣ убогй, годѣ було наложити на нихъ часть коштôвъ. За те властитель обшару дворского въ Сухôй-воли, кн. Володиславъ Сапѣга, прирѣкъ дати 1000 зр на реґуляцію 2100 зр. рѣшивъ выдѣлъ краевый дати въ двохъ ратахъ, але пôдъ тымъ условіемъ, єсли правительство зъ державныхъ фондôвъ призначить на се также 2100 зр.

Другою подôбною роботою есть забезпеченье береговъ потока Скло въ Лишнахъ въ повѣтѣ ярославскôмъ. Проектъ будовы вже выготовленый. Третю часть коштôвъ сеи будовы т. є. 783 зр. 33 кр. мае покрыти повѣтъ ярославскій, стягнувши грошѣ ôдъ интересованыхъ, а таку саму суму обѣцявъ выдѣлъ краевый дати въ фонду краевого и выєднати также запомогу ôдъ правительства въ такôй высотѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Проектъ реформы адміністраційнои ґр. Сапарій постановивъ взяти въ порядку дневного. Замѣсть того мае поставити ся проектъ складаючій ся въ двохъ параграфôвъ. Въ §. 1. мае бути сказано: „Позакъ адміністрація є задачею державы, то правительство мае право именувати урядникôвъ, котрй доси були выбиранй“. А въ другôмъ параграфѣ буде сказано: „Правительство мае перевести се въ законъ.“

Fremdenblatt доносить, що въ переговорахъ австрійскихъ, нѣмецкихъ и швайцарскихъ делеґатôвъ въ справѣ заключеня торговельного трактату, пôднесено въ недавнôмъ часѣ такй трудности, що выйшла квестія, чи можна взагалѣ въ теперѣшнôй хвили яке-небудь порозумѣнье осягнути, а се тымъ бôльше, що пропорціонально не богато лишае ся часу до выкôнченя швайцарского трактату, бо небавомъ треба зачати вже переговоры зъ Италією. Хочь рѣшенье дефінітивне сеи квестіи наступить въ слѣдуючихъ днях, то треба погодити ся зъ гадкою, що перерва въ тôй справѣ можлива. Донесенье, що переговоры зъ Италією ôдсунено, есть неправдиве; противно, у Вѣдни, въ Берлинѣ и въ Римѣ мають намѣръ прискорити начатокъ тыхъ переговорôвъ. Мѣсця, де они будуть ôдбувати ся, доси рѣшучо не назначено.

Въ Грацу ôдбувають ся зборы альпейского товариства, на котрыхъ явили ся также и высокй достойники: намѣстникъ Кібекъ, маршалокъ ґр. Вурмбрандъ, комендантъ корпусу кн. Віртемберґъ, бурмістръ Портуґаль въ радою мѣскою, послы до рады державнои Дершата, Кокошинеґъ и Морре, ректоры и богато професорôвъ университету ѣ техніки. Центральный выдѣлъ австрійского товариства альпейского мае осѣдокъ у Вѣдни. Въ справозданю сказано, що альпейске товариство пôдпомагали обѣ запрязненй державы — Австрія и Нѣмеччина, а бурмістръ Грацу Портуґаль въ своѣй промовѣ пôднѣсъ, що „треба плекати у горожанъ живу свѣдомôсть собôприналежности зъ одноплеменниками въ державѣ нѣмецкôй“.

— —

Король сербскій Александеръ въ дорозѣ зъ Петербурга до Ишль, переѣде черезъ заходôну Галичину. Czas доносить, що король приѣде до Границѣ а зъ вôдси черезъ Тшебиню пустить ся въ дальшу дорогу. Австро-угорскій посолъ на дворѣ сербскôмъ бар. Теммель, котрый теперь перебувае у Вѣдни на ôдпустцѣ, привитае короля Александра на двірци Пôвнôчнои желѣзницѣ и поѣде въ нимъ до Ишль. Король выѣде зъ Петербурга дня 8 с. м., а приѣде дня 10 до Вѣдня и стане въ замку. Дня 11 рано выѣде въ дружиною и зъ цѣлымъ сербскимъ зборомъ дипломатичнымъ у Вѣдни до Ишль и замешкае въ готели Єлисаветы. Побутъ въ Ишли проектує ся на два днѣ. Въ дальшу подорожь король выѣде дня 12 вечеромъ або 13 рано на стрѣчу батькови, котрый буде ждати на него имовѣрно на австрійско-баварскôй границѣ. Дружина королѣвска зъ выимкомъ учителя верне зъ Ишль до Бѣлграду.

Голова мѣста Бѣлграду выславъ въ имени бѣлградскои громады слѣдуючу телеґраму до своего короля: „Єго Величеству королеви Александрови I. въ Петербурзѣ! Мешканцѣ Бѣлграду проводили Васъ на цѣлôй дорозѣ, котрою Вы выбрались въ гостину до своего хрестного ôтця, царя всея Россіи, и теперь по приѣздѣ Вашôмъ въ россійску столицю складають Вамъ свои ґратуляціи. А заразомъ просять Ваше Величество въ вѣрнôй пôдданости, щобы Вы выразили нашу найглубшу подяку могучому цареви за величаве принятье, яке знайшли Ваше Величество въ дорозѣ въ великôмъ славяньскôмъ царствѣ. Нехай живе россійскій царь Александеръ III.! Нехай живе король Сербіи Александеръ I.! — Голова Бѣлграду: *Миловань Маринковичь.*“

— —

Телеґрафічно зазначеный поглядъ Nordd. Allg. Ztg. о ôдносинахъ межъ Францією а Россією есть такій: „Двѣ гостины французскои фльоты въ Россіи наближають ся до кôнця, а дневникарскй справозданя о подѣяхъ петербургскихъ и кронштадскихъ сходять поволи до обговорюваня наслѣдкôвъ, якй выйдуть для свѣтового політичного положеня пôсля французскои гостины въ Петербурзѣ. При рôзныхъ нагодахъ въ часѣ тыхъ торжествъ пôднесено и зъ россійскои стороны и зъ французскои, що миръ — то суть и мета симпатій французско-россійскихъ. И не тôлько сама ввѣчливôсть наказуе намъ вѣрити въ щирôсть тыхъ заявленъ, доки не маемо доказу противного, але поминувши те, и політична констеляція нашого часу и окремѣшнй ôдносины обохъ державъ суть того рода, що обомъ державамъ и кождôй осôбно не можемо приписувати намѣру безпосередного заколоту мира. Але мимо того, ôдповѣдно до темпераменту національного Россіянъ и Французôвъ, изъ свѣдомости сердечного сполученя обохъ великихъ и могучихъ державъ въ результатѣ выйде пôднесеный ступѣнь самосвѣдомости, котрый обявить ся въ сильнѣйшôмъ пôдношеню скрытыхъ доси або лише слабо заявлюваныхъ бажань. На здогадъ овочѣвъ по сѣй вымѣнѣ французско-россійскихъ симпатій, ґазеты анґлійскй мѣркують вже теперь, що деякй призабутй ансамблѣ т. зв. всхôдной квестіи можуть небавомъ стати ся знову актуальными. Въ тôмъ змыслѣ Standard показуе на квестію проливôвъ морскихъ, а Times звертае увагу на прервай заходы що-до змѣны стану въ Єгиптѣ. Якъ журналістика британьска мае дуже нѣжный инстинктъ для британьскихъ интересôвъ и въ прослои неохоты не малювала бы на стѣнѣ чорта, такъ и не можна припустити, щобъ она завзяла ся, вѣру маркіза Сальсберого въ миръ поставити въ сумнѣвъ. Поглядъ Анґлійцѣвъ на гіпотетичнй наслѣдки збратаня россійско-французскои фльоты мабуть на теперь основуе ся лише на законахъ політичнои льоґіки; на всякій способъ пригадуе ôнъ замѣтно фактъ, що безъ прямои военнои причины можна довести до поважныхъ політичныхъ поясненъ. Се часто лучае ся на деякихъ точкахъ у всесвѣтнôмъ положеню політичнôмъ.“

— —

Вѣсти зъ Креты — якъ Polit. Corr. пише — все ще не добрй. На насильства пускають ся, то магомедане, то христіяне, а при тôмъ небезпечнôсть здае ся зросла зъ-за сеи обставины, що число войска на островѣ зменшене. Ґенеральный ґубернаторъ Джеветъ-паша поѣхавъ до Геракліону тыми днями на просьбу христіяньского населеня и за порадою консулѣвъ, щобы предприняти якій способъ, котрый мае стримати Турковъ, абы не вдирали ся до сего доси супокôйного мѣста. Джеветъ-паша причину розширеня насильства добачуе въ заявленю турецкихъ нотаблѣвъ. Они розгнѣвались на ґенерального ґубернатора за его лагôдность для христіянъ та за для того, що ôнъ зловивъ колись одного зъ нихъ, пôславъ до Константинополя и тамъ казавъ его покарати. Теперь ся партія устроюе забійства щобы на правлѣнье Джевета-пашѣ кинути чорну тѣнь. При тôмъ, они сподѣють ся, що великій везиръ, и безъ того противникъ Джевета, бо добачае въ нѣмъ своего суперника, покористуе ся нагодою и его усуне. Тôлько на бѣду, що и христіяньске населенье не попускае Туркамъ. Отже ѣ рознеслась чутка, що британьска ескадра задержить ся на грецко-турецкихъ водахъ зъ причины положеня на Кретѣ. Agence Havas мала довѣдати ся въ шифрованыхъ депешь высланыхъ до Атенъ, що въ Зорѣ увязнено 18 знатныхъ христіянъ пôдъ пôдозрѣньемъ, що они вымордували мусульманьску родину. Ихъ замкнули до вязницѣ въ Кандіи. Скоро тамъ христіянъ помѣщено, вязнѣ магомедане кинули ся на нихъ та вôсьмохъ зранили ударами кинджалôвъ, двохъ смертельно. Видовище зраненыхъ, коли ихъ переносили до шпиталя, такъ обурило христіянъ, що тамъ боять ся, що они будуть старати ся пôмстити.

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ обсады епископства станіславôвского** мѣстить нинѣшный Kurjer Lwowski таку телеґраму въ Вѣдня: „Зъ огляду на заявленй тутъ и тамъ сумнѣвы [въ справѣ обсады епископства станіславôвского] мушу заявити, що именованье о. Бачиньского епископомъ станіславôвскимъ есть рѣчію уложеною“. Отже зъ нинѣшнои телеґрамы выходить, що позавчерашня телеґрама, котра звѣщала о именованю о. Бачиньского якъ

ского языка не навчамось, ôнъ намъ за далекій, — и на доказъ того навѣвъ писателѣвъ нашихъ, щô намагають ся писати по великорусски, а въ дѣйстности пишуть нѣ по россійски, нѣ по (мало-)руски, а якимсь осôбнымъ языкомъ.

Може бути, що правда по сторонѣ ученыхъ, котрй не мѣшають науки зъ політикою и правды не нагинають до нее, якъ се дѣесь у декотрыхъ ученыхъ россійскихъ и нѣмецкихъ [а передовсѣмъ у насъ въ Галичинѣ, хочь и не мѣжь учеными, де література, наука и політика вдуть все зъ собою въ переверты], може она по сторонѣ посла Романчука и народовцѣвъ, а хто знае? — може ѣ по сторонѣ нашихъ „обєдинителѣвъ“, бо-жь и они все покликують ся на „начала и завѣщанія своихъ отцевъ“ и завѣряють, що для Русинôвъ лишень тôлько спасенія, добра и благодати, що въ ихъ „общерусскомъ единствѣ“. Якъ бы нѣ було, а десь правда и десь лихо мусить бути. Хто хоче, легко ихъ дошукаесь, — а впрочôмъ теорія „обєдиненія и общерусскости“ у насъ есть и вже бôльше нѣжь двацять лѣтъ товчесь по Галицкôй Руси, тожь мусимо ѣй приглянутись: щô она за благодать? — и зъ нею почислитись. Позволить про-те Хв. Редакція „Дѣла“, що я въ єи часописи заберу въ сѣй справѣ голосъ и скажу кôлька словъ про те: коли и ôдкôль она у насъ взялась? о скôлько приялась межи Русинами? и якъ тй, що єи намъ проповѣдали, самй єи въ практицѣ перевели, и що осягнули?

Почутье приналежности до якоись народности есть вроджене кождому чоловѣкови. Мы мимоволѣ ôдчуваемо: щô намъ близьке, свое рôдне, а що намъ дальше або чуже. Правдиву свѣдомôсть народности можна знайти лише у народôвъ бôльше культурныхъ, длятого и будженье свѣдомости народнои — перше дѣло кождого тямучого патріота. Однакъ приналежнôсть до народу мы вже зъ природы ôдчуваемъ — и розпôзнаемъ: що наше, а що нѣ. Я пересвѣдченый, що кождому зъ нашихъ твердо-русскихъ патріотôвъ близшою буде здаватись отъ хочь бы така звычайна наша народна пѣсня:

„Ой зелена дубровонько,
Якъ у тебе пеньковъ много —
Нѣ одного зеленого!“

нѣжь россійска народна:

„Ахъ! дубінушка ухнемъ!
Ахъ! зьельôная ухнемъ!“

рôвножь якъ и дочцѣ патріота скорше проговорить до серця наша гарна пѣсня композиціи Воробкевича:

„Синй очи! синй очи!
Чомъ сльози васъ крые?
Якъ въ васъ гляну, зъ жалю вяну,
Серце въ грудяхъ ные..“

нѣжь подôбна россійска:

„Алый рôтикъ твой, малютка,
І лазурные глаза
Мнье ізъ памяті ізъ сьердца
Нье выхôдатъ нікаґда!

Се вже намъ дане природою.

Такъ само и у насъ було почутье нашои народности давно, и то дуже давно. Було оно и передъ 1848 рокомъ у нашои интелиґенціи, хочь тогдѣ рѣдко де по руски ѣ говорила. Свѣдомôсть своеи народности и красы рôдного слова мавъ Маркіянъ Шашкевичь, коли вразъ изъ товаришами пускавъ въ-перве на свѣтъ „Русалку Днѣстрову“. Свѣдомôсть своеи народности и народнои чести мали и наши батьки-патріоты въ 1848 роцѣ, коли пôдъ проводомъ незабутного Григ. Яхимовича проголосили свѣтови, що мы нарôдъ мало-рускій, самостôйный, той самъ, що и на Украинѣ пôдъ Россією. Не затративъ ще тои свѣдомости тогдѣ и Яковъ Головацкій, коли въ „Розправѣ о языцѣ малорускôмъ“ и въ „Трехъ вступныхъ преподаванняхъ“ боронивъ самостôйности и окремѣшности нашои рôдной мовы супротивъ Поляковъ и Великороссôвъ, що хотѣли єи поглонути. О якôмсь „общерусскôмъ единствѣ“ не мрѣявъ ще нѣхто — всѣ Русины йшли разомъ, хочь уже тогдѣ не хибло спорôвъ языковыхъ, але головно длятого, що многимъ не ставало знаня рôдной мовы, а лишь декотрй зъ Русинôвъ єи добре знали, многй-жь, хочь щирй Русины, не знали, за що властиво взятись.

Покôйный крил. Иванъ Жуковскій, що все стоявъ за окремѣшностію нашого языка и народности, розказувавъ разъ, якъ то ôнъ, Куземскій, Семашъ и Павенцкій зôйшлись були разъ передъ 1848 рокомъ, щобъ нарадитись надъ выдаваньемъ новои часописи — и нѣякъ не могли згодитись: въ якôмъ языцѣ выдавати? „Я бувъ — розказувавъ пок. Жуковскій — за языкомъ Шашкевича и „Марусѣ“ Квѣтки-Основяненка [она вже була у насъ въ Галичинѣ знана]. Куземскій бувъ за языкомъ Библіи выданои въ Перемышли, а Семашъ за чистымъ старо-словеньскимъ языкомъ, бо ему здавало ся, що той языкъ — матѣрь руского языка и до него треба назадъ повернути. На тыхъ спорахъ и розбилось цѣле наше выдавництво.“

Не обôйшлось безъ спорôвъ и на зъѣздѣ рускихъ ученыхъ въ 1848 роцѣ. Участникъ збору, той-же о. Жуковскій, такъ оповѣдавъ про атентатъ на „ъ“. Рудольфъ Мохъ поставивъ внесенье, щобы „ъ“ яко знакъ въ письмѣ непотрѣбный звести, а Левицкій зô Скла зачавъ „ъ“ боронити. Не помогли нѣчо выводы, треба було голосувати — и при голосованю показалась рôвнôсть голосôвъ. На се надходить старенькій священикъ о. Величко, батько покôйного крилошанина [ôнъ любивъ займатись астрономією]. Зôбрались заразъ до него и прихильники и противники знаку „ъ“ и стали пытати: якои ôнъ думки? „Та я ся на тôмъ не розумѣю, — ôдказуе старенькій — скорше мôгъ-бымъ вамъ сказати де-що про астрономію якъ про „ъ“. — Але-жь скажѣть лишь, чи хочете, щобы „ъ“ задержати, чи нѣ? — наставють на него. — „Та най буде!“ — сказавъ вкôнци о. Величко и — внесенье Моха упало. Мохъ, правда, вымаловавъ опôсля Левицкому на дверехъ величезне „ъ“, яко епільоґъ до цѣлои справы, але „ъ“ однымъ голосомъ о. Величка задержалось въ нашôй правописи...“

(*Дальше буде.*)

о довершеномъ фактѣ, була хибна. Однакожь и нинѣ — мимо того, що вѣсть удержуєсь, хочь въ змѣненомъ видѣ „рѣчи уложенои“ нѣхто не хоче вѣрити въ правдивôсть еи.

— **Въ Товмачи** — якъ намъ зъ вôдтамъ пишуть — ôдбуде ся дня 9 н ст. серпня вечерокъ музикально-вокальный на доходъ читальнѣ народнои въ Товмачи.

— **Канцелярія товариства „Просвѣта“ у Львовѣ** на запытанье зъ Рогатина помѣщене въ „Новинкахъ“ ч. 166 „Дѣла“ заявляє, що рогатиньска Рада повѣтова не замавляла сего року у „Просвѣты“ книжочокъ на нагороду для молодежи шкôльнои. [*Прим. Ред.* Отже, роздаючи польскй книжки рускимъ дѣтямъ, выдумують, що нѣбы то рускй замовлений були у „Просвѣты“ та она не прислала! Якъ назвати таке поступованье? Може бы Nowa Reforma намъ сказала, чи ѝ се свѣдчить о zgodzie и bratniej miłości?..]

— **Краковска полиція** мусить уряджувати правдивй ловы на жидôвскихъ еміґрантôвъ. Чутка про мессію Гірша розôйшла ся широко далеко по свѣтѣ и стягає до Кракова пакупрôвъ жидôвскихъ зъ усѣхъ усюдôвъ. Всѣ они надѣють ся въ Краковѣ дôстати пôдпомогу ôдъ еміґраційного жидôвского комітету и стягають ся сюды, не маючи гроша при души. Тымъ часомъ краковскій комітетъ не спѣшить ся въ помочію и еміґранты стають тягаромъ для громады. Отъ и теперь доносять, що 4 н. ст. серпня приарештувала полиція краковска родину жидôвску зъ 9 особъ зложену, приналежну до Туреччины, котра примандрувала до Кракова безъ нѣякихъ средствъ до жытя.

— **Разрухи въ Замостю на Буковинѣ** — якъ пише черновецка Gazeta Polska — выкликавъ мѣжь селянами, якъ показало ся, тамошній жидъ Тернеръ. Онъ то пôдбуривъ селянъ, щобы заняли собѣ на пасовиско лѣсъ дѣдича Фльондора и онъ пôдмавлявъ ихъ до опору супротивъ властей. Коли вôйско зъ Черновець выслане явило ся въ селѣ, жидъ десь заподѣвъ ся и доси не вынайшли, де онъ сховавъ ся. Въ той самъ часъ утекли зъ села чотири селяне и забрали зъ собою свои семьѣ и майно, коровы, конѣ та знаряды господарскй. По нихъ лишили ся тôлько пустй хаты. Сй чотири вийшли до Румуніи. Шѣстьохъ селянъ заарештовано. Вôйско заняло кватиры на селѣ и порядокъ доси не нарушеный. Въ недѣлю 2 с. м. члены рады громадскои вôйшли ся на засѣданье и ухвалили, що въ громадѣ ажь тогдѣ буде зновъ супокôй, коли Фльондоръ ôддасть громадѣ свôй лѣсъ 900 морґовый на еи ужитокъ. За-для сего становища громадскои рады безперестанно боять ся, що несупокôй можуть повторитись и длятого вôйско полишило ся въ селѣ.

— **На шкоды робленй хлѣборобамъ пôдчасъ вôйсковыхъ вправъ** жалують ся господарѣ въ Голоска великого пôдъ Львовомъ. „Не могучи — пишуть они—звычайною дорогою, осягнути полагоды нашихъ просьбъ, мусимо звернути ся до властей вôйсковыхъ черезъ часописи, щобы дбали про заказъ умысного нищеня засѣяныхъ пôль. За часôвъ команданта Найперґа кождый вôйсковый мавъ строгій приказъ — не ходити по збôжахъ, маючи до ужитку стежки и межѣ. Нинѣ дѣє ся навпаки. Навѣть при малыхъ вправахъ цѣлй ôддѣлы толочать засѣвы и нищать до решты те, чого сегорôчна слота ще не знищела. Передъ тыжднемъ -- пишуть они — ôддѣлы львôвского полку ôдбували вправы въ околици Голоска великого и Замарстинова. Треба було видѣти, якъ деякй жовнѣры зъ сльозами въ очахъ мусѣли машерувати на приказъ своихъ наставникôвъ власными полями и тратувати збôже, бараболю, огородовину, словомъ усе, що було на дорозѣ. Дивна рѣчь, що войско, маючи на Замарстиновѣ грунты вынайменй ôдъ громады мѣста Львова, не ôдбуває вправъ тамъ, а має якусь надзвычайну уподобу до пôль, засѣяныхъ бѣднымъ, нещастями елементарными и податками руйнованымъ селяниномъ! Жалобы и просьбы вносенй до дотычныхъ властей не приносять нѣякои користи, бо, имовѣрно щобы уникнути ôдшкодовань, власти вôйсковй жадають ôдъ громадъ, щобы въ дуже короткôмъ речинци вносили поданя: котрй ôддѣлы и котрого полку зробили шкоду? — а се просто неможливе, особливо для селянина, не знаючого ся на полковыхъ ôзнакахъ. Громады вже дуже низько таксують шкоды. а яке-жь ôдшкодованье дасть комісія вôйскова, котра ледви кôлька тыжднѣвъ пôзнѣйше зъявить ся въ поли? Не варта навѣть о тôмъ говорити..“ Вкôнци господарѣ просять власти вôйсковй, абы выдали строгій приказъ всѣмъ вôйсковымъ — не чинити шкоды хлѣборобамъ, що мусять тяжко робити на прокормленье себе и на оплату податкôвъ, въ котрыхъ бôльша половина иде на удержане вôйска...

— **Краєва рада шкôльна** ухвалила на своѣмъ засѣданю зъ дня 14 н. ст. серпня 1891: Речинцѣ до устныхъ испытôвъ зрѣлости: для ґимназіи рускои у Львовѣ испыты цѣлй и поправки 14 н. ст. вересня, для школы реальнои у Львовѣ испыты цѣлй и поправки 18 н. ст. вересня, для ґимназіи Франца Іосифа у Львовѣ поправки 21 н. ст. вересня, для IV ґимназіи у Львовѣ испыты цѣлй и поправки 23 н. ст. вересня, для II ґимназіи у Львовѣ испыты цѣлй и поправки 14 н. ст. вересня, для ґимназіи св. Яцка въ Краковѣ поправки 18 н. ст. вересня, для III ґимназіи въ Краковѣ поправки 19 н. ст. вересня, для школы реальнои въ Краковѣ испыты цѣлй и поправки 21 н. ст. вересня а для ґимназіи св. Анны въ Краковѣ испыты цѣлй и поправки 22 н. ст. вересня; затвердити учителями: Ив. Галабарду зъ ґимназіи въ Стрыю и д ра Мих. Єзеницкого въ ґимназіи въ Тернополи; удѣлити д-рови Мих. Антоневичеви въ ґимназіи перемыскои пятый додатокъ пятилѣтный; буджетъ фонду шкôльного краєвого емеритального на рôкъ 1892; затвердити на ôдпоручникôвъ учительскихъ Іос. Винницкого учителя въ Каспервôнцихъ до окружнои рады шкôльнои въ Залѣщикахъ; вызначити на другого ôдпоручника учительства до окружнои рады шкôльнои въ Борщевѣ Ив. Жовнѣра, управителя школы въ Королѣвцѣ; завести книжку „Początki języka niemieckiego na klasę IV szkół ludowych“; перемѣнити двокласову школу въ Болшôвци, повѣта рогатиньского на чотирикласову; школу етатову въ Старôй рони повѣта старомѣского на двокласову а школу филіяльну въ Пасѣкахъ повѣта бродского на етатову; зорґанізувати: въ Стрыю, на передмѣстю Ланы, чотирикласову школу народну, въ Дошнѣ повѣта сянôцкого, въ Галхъ тернопôльскихъ повѣта тернопôльского, въ Космачи и Глубокôмъ повѣта богородчаньского школы филіяльнй; именувати учителями гры на орґанахъ въ семинаріяхъ учительскихъ: Іос. Горицу въ Тернополи и Адоль. Петера у Львовѣ; именувати сталыми учителями: Вас. Левицкого въ Чесникахъ а Ан. Макаревичь въ Тенетникахъ повѣта рогатиньского, Іос. Турка въ Рымановѣ и Ол. Цабика въ Трепчи повѣта сянôцкого, Ив. Бандера въ Зарудю, Корн. Фрайндорфа въ Медини и Клим. Яворского въ Доброводахъ повѣта збаражского, Сем. Борецкого въ Тиличи повѣта новосандецкого, Ив. Новака въ Колачичахъ повѣта снятиньского, Каз. Косиньского въ Прусиновѣ, Як. Луцека въ Вôйславичахъ и Ант. Решôтка въ Варяжи мѣстѣ повѣта сокальского, Кар. Липаньского въ Василькôвцахъ повѣта гусятиньского.

— **Управляючій Совѣтъ „Народного Дому“** надавъ стіпендію зъ „фонду 3-го мая“ въ высотѣ 25 зр. на рôкъ шкôльный 1891 Мих. Новаковскому ученикови VI. ґимн. класы въ Перемышли, сынови селянина зъ Торокъ епархіи перемыскои. [Компетентôвъ о такй-жь стипендіи зъ архіепархіи львôвскои и епархіи станиславôвскои не було.] Стіпендію въ фонду бл. п. Петра Цеденича рôчныхъ 100 зр. надавъ той же совѣтъ Ант. Лукашевичеви, слухателеви II. року правъ въ черновецкôмъ університетѣ, почавши ôдъ другого пôврôку шкôльного 1891 ажь до окôнченя студій. Зъ власныхъ фондôвъ роздавъ Совѣтъ запомоги: Мальвинѣ Кисѣлевскôй, вдовѣ по священнику, для двохъ школярокъ-дочокъ еи Ольги и Стефаніи 8 зр., Іос. Косовому ученикови академичнои ґимназіи у Львовѣ 3 зр., Клим. Руденьскому слухателеви I. року медицины у Вѣдни 15 зр и Юл. Яремкевичеви слухателеви теольоґіи III. року [екстерністови] 10 зр. Крôмъ того удѣлено львôвскому товариству рускому „Шкôльна помôчь“ 10 зр. на кольоніи вакаційнй.

— **Днѣпро высыхає** такъ якъ и богато нашихъ рѣкъ... Пароходство на Днѣпрѣ стрѣчає що-разъ бôльшй перешкоды, а то въ наслѣдокъ пѣсковыхъ лавицъ, якй чимъ разъ частѣйше творять ся въ руслѣ рѣки. Повысше Кієва мусять подорожнй пересѣдати ся. На мѣлинахъ пароходы мусять совати ся по пѣску, а подорожнй идуть берегомъ. Але не лише въ горѣшнôмъ плывѣ творять ся лавы пѣсковй, — также на просторони мѣжь Кієвомъ а Катеринославомъ, въ долѣшнôй части Днѣпра творять ся богато мѣлинъ..

— **Филіяльне выданье петербурского „Нов. Времени“** має выходити въ Кієвѣ. Нова ся часопись буде крôмъ передрукôвъ зъ головного выданя петербурского обôймати специяльный дѣлъ присвяченый потребамъ и интересамъ полудново-захôдныхъ провінцій т. е. Украины-Руси. Яке становище займе кієвске „Новое Время“, не тяжко вгадати, знаючи, що дневникъ той належить до табору „объединителѣвъ“ и теорію „большой идеи“ пропаґує дуже енерґічно.

— **Папа яко спадкоємець.** Завѣщанье помершого передъ кôлькома днями канцлера папскои нунціятуры у Вѣдни, Леонгардіого отворено дня 3 н. ст. серпня при нунцію кардиналѣ Ґалімбертимъ. Завѣщанье писане въ нѣмецкôй бесѣдѣ, а що кардиналъ Ґалімберті не знає по нѣмецки а нотаръ зновъ не знавъ анѣ по италійски анѣ по французски, то оденъ слуга бувъ за перекладчика. Маєтокъ небôщика канцлера Леонгардіого складає ся зъ 54 000 зр. готôвки, зъ державныхъ паперôвъ и льосôвъ, котрй также представляють значну вартôсть, а дальше зъ цѣнныхъ подарункôвъ, якй покôйникъ одержувавъ ôдъ кардиналôвъ, епископôвъ, духовеньства та шляхты, и зъ рôзныхъ иншихъ цѣнныхъ рѣчей. Універсальнымъ спадкоємцемъ установивъ покôйникъ папу Льва XIII. Папѣ припадає въ удѣлѣ готôвка, часть державныхъ паперôвъ та льосôвъ и уряджене домашне, котре має полишитись, якъ оно стоить теперь, незмѣненымъ въ мешканю канцлера въ папскôй нунціятурѣ у Вѣдни. Удѣлъ въ державныхъ паперахъ и льосахъ, котрй не можуть бути проданй, забезпеченый папѣ въ той способъ, що ему припадає половина доходу зъ купонôвъ и евентуальныхъ выграныхъ. Друга часть доходу зъ паперôвъ и льосôвъ призначена братови помершого, кравцеви проживаючому въ Парижи.

— **Межинародне товариство мира** выдало брошуру, въ котрôй обговорюєсь загальный економічный и політичный упадокъ Европы. Причиною сего єсть мілітаризмъ европейскій, державшій 12 міліонôвъ способныхъ до працѣ людей, котрй не працюють, а богато пожирають. Будучнôсть — сказано въ брошурѣ — належить Сполученымъ Державамъ американьскимъ. Вже теперь має Америка перевагу на поли економічнôмъ, а за 30 лѣтъ здобуде она собѣ и перевагу політичну. Пôсля статистичныхъ обчислень населенье Сполученыхъ Державъ збôльшує ся въ каждôмъ десятилѣтю о 33%, такъ що 65-міліонова людность ихъ зъ 1890 року зросте до 154 міліонôвъ въ роцѣ 1920. Крôмъ того збôльшить ся она ще добровôльнымъ прилученьемъ до Сполученыхъ Державъ Мексика, Канады и Индійскихъ островôвъ, зъ населеньемъ [въ роцѣ 1920] до 50 міліонôвъ. Такимъ чиномъ Сполученй Державы зъ 200 міліонами свобôдныхъ, свѣдомыхъ своеи задачѣ горожанъ, будуть силою, котра безусловно одержать перевагу на поли політичнôмъ цѣлого свѣта, мѣжь тымъ якъ Европа, вынищена своимъ мілітаризмомъ и вôйнами, мусить зôйти на другій планъ.

— **Памятникъ для Семена Милютиновича,** одного зъ найориґінальнѣйшихъ и найплôднѣйшихъ сербскихъ поетôвъ, має небавомъ станути въ Бѣлградѣ. Семенъ Милютиновичь родивъ ся 1791 р. въ Сараєвѣ въ Боснѣ и длятого названо его „Сараилія“. Онъ бувъ першимъ поетомъ сербскимъ, котрый ôдкинувъ чужй взоры а ставувъ на основѣ народнои сербскои поезіи. Найважнѣйшимъ творомъ его єсть „Сербіянка“ [вышшла 1826 р.] Крôмъ того выдавъ 12 томôвъ поезій, два творы историчнй и збôрникъ народныхъ пѣсень. Умеръ въ роцѣ 1847. До збираня складокъ на его памятникъ завязавъ ся въ Бѣлградѣ комітетъ, до котрого належать архимандритъ Дучачь, Іовановичь сучасный сербскій поетъ и писатель Стоянъ Бошковичь и Любомиръ Ненадовичь.

— **Страшный злочинець.** Въ минскôй ґуберніи въ селѣ Новосѣлкахъ повѣта пиньского выслуженый жовнѣръ Василь Ивановичъ мавъ спôльно зъ ôтцемъ и братомъ кусень поля. Та спôлка ся недавала Василеви спокою и онъ ôдъ давна бажавъ посѣсти поле самъ та роздумувавъ, якъ бы позбути ся спôльникôвъ. Недавно-жь коли отецъ и братъ вертали зъ мѣста, Василь засѣвъ на нихъ при дорозѣ и сокирою зарубавъ насамперёдъ брата а ôтакъ батька. По тôмъ убійствѣ вернувъ до хаты и тутъ, по довшôй задумѣ, въ яку бувъ попавъ, признавъ ся зъ роспукою до страшного злочину.

— **Выробы зъ моху.** Въ Швеціи выробляють ôдъ якогось часу зъ бѣлого моху не лишь папѣръ до писаня, але и бальки 12 цтм. грубй, а такъ сильнй якъ деревянй. Бальки тй приймають покостъ, а выробляють зъ нихъ меблѣ, дверѣ, рамы ôконнй, жалюзіи, вазоны до цвѣтôвъ, колеса до ваґонôвъ и т. и. Въ Вроцлавѣ выробляють зъ того моху ванны и посудину кухонну. Папѣръ зъ моху продає ся въ Швеціи дуже дешево.

— **Инспекторки санітарнй.** Въ Чікаґо именувало правительство пять женщинъ санітарными инспекторками зъ платнею по 1000 долярôвъ рôчно. Обовязкомъ ихъ єсть ôдвѣдувати що тыждень всѣ фабрики, въ котрыхъ працюють женщины и дѣти, та заряджувати ôдповѣднй средства ґіґієнічнй.

— **Найглубша криниця на свѣтѣ** знаходить ся въ Америцѣ въ державѣ Вірджінія. Криниця ся має теперь 1.250 метрôвъ глубины, а копають еи ще глубше. Коли глубина криницѣ дôйде до 1.500 метрôвъ, возьме правительство американьске кошты дальшихъ робôтъ на себе и буде копати такъ глубоко, доки выстарчать знанй нинѣшнôй техницѣ средства вентиляціи. Очевидячки хотять Американцѣ докопати ся.. до середины землѣ.

— **Женщину въ летарзѣ похоронено** на православнôмъ кладовищи Смоленьскôмъ въ Петербурзѣ. Женщина ся — якъ пише „Новое Время“ — засыпляла вже кôлька разôвъ сномъ летарґічнымъ, але по пятьохъ тыжднляхъ усе будила ся. Симъ разомъ летарґъ тревавъ довше и длятого лѣкарь, котрый хору лѣчивъ, позволивъ поховати тѣло въ просторôмъ, мурованôмъ гробѣ, заосмотренôмъ скляннымъ дахомъ, въ котрôмъ суть ôкна для провѣтрюваня гробу. Крôмъ того умѣщено надъ гробомъ дзвôнокъ а въ серединѣ велику тубу, щобы хора обудившись, могла заразъ ôдозватись и задзвонити. Умысный сторожь пильнує гробу и обовязаный дати помôчь хорôй при найменшôй ознацѣ жытя. Тѣло поховано безъ нѣякихъ чинôвъ религійныхъ, котрй ажь тогдѣ ôдбудуть ся, єли буде певнôсть, що хора вже заснула на вѣки.

— **Зъѣздъ ческихъ учителѣвъ народныхъ** ôдбуває ся теперь въ Празѣ. На зъѣздѣ явило ся бôльше якъ 5.000 учителѣвъ. При нарадахъ надъ вѣроисповѣдною школою ухвалили зôбранй резолюцію противъ такои школы.

— **Ткацке товариство робôтниче въ Бѣльску,** до котрого належала велика часть робôтникôвъ зъ Бялои, розвязала полиція, за мнимй демонстраціи социяльно-демократичнй. Товариство се вело у всѣхъ рухахъ робôтничихъ передъ.

— **Намѣренe самоубійство.** Зъ Илова коло Миколаєва доносять, що тамъ 5 н. ст. серпня хотѣвъ ôдобрати собѣ житьє выстрѣломъ зъ револьверу учитель тамошный п. Адамъ Д., але перешкодивъ ему въ тôмъ лѣсный, котрый припадкомъ знайшовъ ся въ лѣсѣ на той часъ не далеко ôдъ самоубійника. Мимо того самоубійникъ выстрѣливъ до себе двѣчи, закимъ лѣсный ему перешкодивъ, и ранивъ себе тяжко двома кулями въ груди. Єсть однакожь надѣя удержати его при житю. Причиною самоубійства мала бути роспука, що судъ жидачѣвскôй засудивъ его за обиду чести на 24 годинъ арешту, а цѣсарь, до котрого засудженый внѣсъ просьбу о уласкавленье, просьбы тои не увзгляднивъ. Мати и жена самоубійника остають въ великôй роспуцѣ.

— **Зъ фундаціи Гірша** призначено **для жидôвъ на Буковинѣ** на слѣдуючій шкôльный рôкъ 16 тысячъ на основанье жидôвскои школы въ Радôвцяхъ, на розширенье жидôвскихъ шкôлъ въ Черновцяхъ и Сучавѣ, на фребліевскй городы въ Черновцяхъ и у Выжници та на стіпендіи для ученикôвъ ремесла у всѣхъ мѣстахъ буковиньскихъ.

— **Церковь въ Долинѣ** — якъ зъ-вôдтамъ пишуть — почавъ будувати зъ твердого матеріялу мѣсцевый парохъ о. Іосифъ Лопатиньскій. Вже бôльше якъ шѣсть тыжднѣвъ робить при будовѣ церкви що день по 18 мулярѣвъ. Церковь буде коштувати 30.000 зр., а грошѣ безъ конкуренціи збирає о. Лопатиньскій мѣжь парохіянами.

— **Королева бельґійска,** перебуваюча послѣдними часами въ морскихъ купеляхъ, занедужала небезпечно на ударъ нервовый. Якъ доносять зъ Брукселѣ недугу мала выкликати нещасна жена бл. п. архикнязя Максимиліяна, бувшого цѣсаря мексиканьского, Каролина. Женщина ся божевôльна ôдъ часу траґичнои смерти архикнязя. Коли-жь королева бельґійска, своячка Каролины, прибула въ понедѣлокъ вôдвѣдати еи, кинула ся тая-жь на ню въ приступѣ божевôльства. Ôдъ сего часу королева слаба.

— **Дôмъ для невылѣчимо хорыхъ,** якій — якъ мы вже доносили, — будує мѣсто Львôвъ на давнôмъ кладовищи Городецкôмъ, має вже до теперь гарный капіталъ 500 000 зр. и то зъ рôзныхъ записôвъ въ остатныхъ кôлькохъ лѣтахъ. Послѣднымъ изъ записôвъ єсть записъ 60.000 зр. бл. п. Тита Киляновского, помершого минувшого мѣсяця у Львовѣ. Въ завѣщаню своѣмъ постановивъ покôйникъ, що записанй 60.000 зр. мають становити фундацію для невылѣчимо хорыхъ але фундація тая увôйде въ житье ажь по смерти жены его Анны, а то въ той способъ, що рôчнй ôдсотки по 5 ôдъ ста будуть уживанй на згадану цѣль. Фундація має стояти пôдъ зарядомъ выдѣлу краєвого, а если бы выдѣлу краєвого вже на той часъ не було, перейде она пôдъ зарядъ громады мѣста Львова. До сего часу — каже ся въ завѣщаню — не ма ще у Львовѣ заведеня для невылѣчимо хорыхъ и часть ихъ умѣщена у Сестеръ милосердья а часть въ заведеню кс. Ґораздовского. Єсли-бъ отже по смерти Анны Киляновскои не було ще у Львовѣ такого заведеня то треба проценты ôдъ записаныхъ 60.000 зр. дѣлити мѣжь Сестры милосердья и заведенье кс. Ґораздовского, зъ выразнымъ застереженьемъ, що грошѣ плывучй зъ тои фундаціи призначенй выключно для невылѣчимо хорыхъ христіянъ. Єсли-жь бы коли чи край, чи мѣсто Львôвъ, чи хто инший хотѣвъ урядити у Львовѣ заведенье для невылѣчимо хорыхъ, то має выдѣлъ краєвый, а єсли бы его не було репрезентація мѣста Львова постановити, чи на будову дому для невылѣчимо хорыхъ христіянъ має ся ужити цѣлои сумы чи лише части еи. — Додати годить ся, що всѣ записы на се заведенье починено за часу истнованя теперѣшнои рады громадскои мѣста Львова.

— **Дрôбнй вѣсти.** Епископъ д-ръ Юліянъ Пелешъ ôдъѣхавъ вчера на два дни зъ Станиславова до Перемышля а архипресвитеръ Вас. Фаціевичь выѣхавъ для ôдпочинку на кôлька тыжднѣвъ до родины. — Д-ръ Исидоръ Шараневичь, сеніоръ Ставропигійского Института, выѣхавъ вчера до Бродôвъ а поверне до Львова на короткій часъ передъ 18 н. ст. серпня, щобы взяти участь въ торжествѣ уроденъ цѣсаря. — Въ Станиславовѣ при будовѣ дому при ул. Голуховского перевернувъ вôзникъ улій зъ пчолами та пчолы обсѣли и пожалили такъ сильно коня, що той до годины погибъ а вôзникъ ледви утечію спасъ ся ôдъ подôбнои судьбы. — У Львовѣ арештовано небезпечну шайку злодѣйску, зложену зъ 5 членôвъ, мѣжь котрыми находить ся дуже небезпечный злодѣй Иванъ Угорчакъ. Шайка ся крала не лишь у Львовѣ, але ѝ по околичныхъ ярмаркахъ. — Пôдъ Портъ-Байрономъ на зелѣзници Уієтъ Шуръ зъѣхавъ ся поѣздъ товаровый зъ особовымъ, при чôмъ погибло 11 особъ на мѣсци а 19 раненыхъ.

Наука штука и література.

— **Бібліотеки для молодѣжи, мѣщанъ и селянъ** [выходячои накладомъ товариства „Руска Бесѣда“ въ Черновцяхъ, а редаґованои старшимъ учителемъ Ом. Поповичемъ] число 6-те єсть зредаґоване такъ само добре, якъ попереднй — учить и бавить. Учить, зъ-вôдки беруть ся блыскавки и громы, про мотыля бѣлюха-капустяника (статья проф. Ив. Верхратского зъ иллюстраціями], а бавить — хочь при тôмъ и учить — коротенькими оповѣданями, жартами и загадками. „Бібліотеки сеи 12 книжочокъ на рôкъ коштує — якъ звѣстно — лише 1 зр.

— Д-ръ Юлій Лео, доцентъ Яґайлоньского університету, выдавъ въ Краковѣ обширну и основну студію въ языцѣ польскôмъ п. заг. „**Податокъ ôдъ спадщинъ въ теоріи и практицѣ скарбовôй державъ европейскихъ**“. Се, мимоходомъ сказавши и що-до формы дуже гарне выданье, мѣстить на 225 сторонахъ великои вôсьмки чотири головнй роздѣлы, въ котрыхъ авторъ за чергою трактує: 1) Податокъ ôдъ спадщины въ законодатствѣ Англіи, Франціи и Италіи, Бельґіи и Голяндіи, Нѣмеччины, Польщѣ и Россіи, Швайцаріи и Австріи — 2) Историчный начеркъ теоріи податку ôдъ спадщинъ въ економічнôй літературѣ (податокъ ôдъ спадщинъ въ творахъ економістôвъ либеральнои школы, податокъ ôдъ спадщинъ яко форма права наслѣдства державы, податокъ ôдъ спадщинъ яко податкова институція) — 3) Податокъ ôдъ спадщинъ въ податковôй системѣ [наукова система податкова и основы еи орґанизація, економічне значѣнье спадщины и вплывъ на способнôсть податкову, функція податку ôдъ спадщинъ въ податковôй системѣ] — 4) Реформа податку ôдъ спадщинъ [засады орґанизаціи податку ôдъ спадщинъ и реформа податку ôдъ спадщинъ]. Студія оперта на матеріялахъ законодатныхъ и статистичныхъ, зôбраныхъ дуже старанно въ вѣденьскихъ и берлиньскихъ бібліотекахъ, або спроваджeныхъ зъ-за границѣ. Въ представленю дотычнои літературы старавъ ся авторъ увзглядити не лишь польскй и нѣмецкй творы, але также англійскй и французкй.

— Въ Краковѣ выходить уже третій рôкъ цѣкаве выдавництво въ польскôмъ языцѣ: „**Квартальникъ товариства кандидатôвъ нотаріяльныхъ въ Краковѣ и Львовѣ и товариства галицкихъ кандидатôвъ нотаріяльныхъ у Львовѣ**“. Третій выпускъ, що вийшовъ въ мѣсяци липни с. р., мѣстить крôмъ справозданя изъ загальныхъ зборôвъ львôвского товариства кандидатôвъ нотаріяльныхъ и кôлькохъ помешнихъ статей, цѣкаву статью д-ра Каз. Бистшоновского: „Покутне писарство въ Галичинѣ“. До справы покутного писарства ôдносять ся также поданый въ „Квартальнику“ окружникъ повѣтового суду въ Стрижовѣ.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Міністеръ справедливости именувавъ: а) адъюнктами судовыми адъюнктôвъ судôвъ повѣтовыхъ: Волод. Гладишовского безъ сталого означеня мѣсця службы для Сянока а д-ра Станисл. Созаньского зъ Дрогобича для Львова, — б) адъюнктами судôвъ повѣтовыхъ аускультантôвъ: Петра Юл. Яницкого для Дрогобича, Теод. Олексевича для Ярослава, Винк. Кріґсайзена для Язова, Іосифа Грабиньского для Старои-соли и Ив. Шерфа для Обертина. — Краєва дирекція скарбу именувала: а) поборця податкового Стан. Концевского и провіз. адъюнкта касового Каєтана Роскошного касієрами при филіяльнôй касѣ краєвôй въ Краковѣ въ IX клясѣ ранґи, Іос. Робаковского поборця податкового адъюнктомъ головнои касы краєвои у Львовѣ, — б) асистентôвъ головнои касы краєвои у Львовѣ Люд. Гірша, Ив. Дурского и Л. Шехтля и адъюнктôвъ податковыхъ: Стеф. Поляньского и Волод. Добровольского провізоричными асистентами касовыми въ XI кл. ранґи, — в) провізоричныхъ официялôвъ касовыхъ Станисл. Шумского, Фелиц. Хшонщиньского, Мих. Даниловича, Іос. Руманстерфера и контрольора податкового Теоф. Стожка официялами касовыми, а адъюнкта податкового Фран. Гутовского и асистента касового Ив. Котловского провізоричными официялами касовыми въ головныхъ касахъ краєвыхъ у Львовѣ и Краковѣ. — Міністеръ скарбу именувавъ директоромъ филіи касы краєвои въ Краковѣ головного касієра касы краєвои у Львовѣ Мих. Воляньского, а контрольоромъ тои-жь касы адъюнкта головнои касы краєвои у Львовѣ Вас. Старосольского, дальше головнымъ касієромъ

львôвскои касы краевои Ґуст. Рігера а провізоричнымъ адъюнкта Мик. Гринасевича. — Міністеръ справедливости именувавъ совѣтниками суду краевого: Сильв. Дзѣржиньского судью зъ Теребовлѣ для Тернополя и Жигм. Ляпѣ секретаря рады суду окружного у Львовѣ для Коломыѣ.

Оповѣщенье.

Маємо честь повѣдомити всѣхъ Русинôвъ зъ Самбôрского, Дрогобицкого, Старо-мѣского, Добромильского, Рудецкого и другихъ повѣтôвъ, що перший загальний зборы „Просвѣты“ въ Самборѣ ôдбудуть ся дня 3 н. ст. вересня с. р. зъ слѣдующимъ порядкомъ:

1. Рано о 10 годинѣ соборна служба Божа при хоральнôмъ спѣвѣ академічнои „шѣснацятки“.

2. Въ полудне о 12 годинѣ загальни зборы.

3. Вечеромъ о 8-ôй годинѣ при спôвудѣлѣ „шѣснацятки“ музыкально-декляматорскій вечерокъ зъ танцями — на дохôдъ будовы руского театру.

Близшѣ точки проґрамы зборôвъ и вечерка оповѣстять ся сими днями въ окремôй ôдозвѣ, котру вчедовзѣ порозсылає ся.

[Другѣ нашѣ часописи просимо також о помѣщенье оповѣщеня.]

За комітетъ:

Левъ Рошкович, совѣтникъ судовый.

Володиславъ Слюзаръ, професоръ ґімназіи.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 7 серпня. Посолъ сербскій Симичь ѣде до Ґраніцы на границы Галичины на привитанье свого короля. — Князь болгарскій Фердинандъ выѣхавъ до своихъ посѣлостей на Угорщинѣ.

Чернôвцѣ 7 серпня. Въ Новоселици зъѣхала ся комісія россійско-австрійска въ справѣ взаимного получення шляху зелѣзного. Движенье має бути отверте ажь въ р. 1892.

Прага 6 серпня. Конґресъ ческихъ учителѣвъ зложений зъ 5000 участникôвъ ухваливъ резолюцію, въ котрôй заявляє ся противъ вѣроисповѣдной школы а за пôднесеньемъ матеріяльнымъ и економичнымъ учительского стану.

Парижъ 7 серпня. Journal officiel оголошує номінаціи: ґр. Монтебельо французского амбасадора въ Константинополи на мѣсце Лябулье въ Петербурзѣ, дальше номінаціи амбасадорôвъ — Камбона до Константинополя а Рустана до Мадриту. — Головний адміралъ россійскои фльоты великій князь Алексѣй приѣзджає до Відня, де приготовлено величаве принятье. До мера въ Шербурзѣ царь выславъ телеґраму, въ котрôй дякує єму за почесть ôддану єго маринарцѣ.

Лондонъ 7 серпня. Standard доносить, що турецкій амбасадоръ въ Лондонѣ повѣдомивъ Сальсберого о бажаню султана що-до зачатку переговорôвъ въ справѣ Єгипту. Льордъ Сальсбері заявивъ однако, що теперѣшне положенье до того не ôдповѣдне.

Кольонія 7 серпня. До Koeln. Ztg. доносять зъ Петербурга: Тамошній правительственнй кружки дуже вдоволенй зъ поступованя турецкого правительства. Въ Стамбулѣ теперь духъ франкофільскій верхомъ; заслуга головна въ тôмъ принадлежить вôйсковымъ аташе амбасады россійскои и французскои.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. Вел. Шух. въ Яновѣ. Про посылку досиня вѣстки. Жадане полагодить ся. „Просвѣтѣ“ и „Бесѣдѣ“ перекажемо.

Зъ симъ числомъ розсылаємо нашимъ передплатникамъ: „Справозданье зъ дѣяльности Институту руского тов. Педаґоґічного пôдъ покровомъ св. о. Николая у Львовѣ за рôкъ 1890/91.“

Надôслане

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на I ôмъ поверсѣ.

ОКУЛІСТЪ и ОПЕРАТОРЪ

школы вѣденьскои и берлиньскои

Д-ръ Д. Меллеръ

ординує ôдъ 9—12 и ôдъ 4—6 годины

ул. Ягайлоньска ч. 6.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (площь св. Духа)

напротивъ головного одвиху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнй, рафсцайги, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарацін найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“**

! КОСЫ !

изъ найлучшои стирійскои фабрики
наособне порученье зъ найбôльшою старанностею выконанй:

55 центим. довгѣ, середно шир. по	**45** кр.		
60 „ „ „ „ „	**50** „		
70 „ „ „ „ „	**60** „		

За доброту тыхъ кôсъ принимаємо всяку поруку. 3889

Окрôмъ повысше згаданыхъ суть еще вусшѣ по 40 кр. На пятькільограмову посылку иде 8—10 штукъ.

Народна Торговля у Львовѣ и філіи.

Женщина въ середнôмъ вѣку, граюча на фортепянѣ, шукає мѣсця. Способна до заряду дому, а особливо до совѣстного веденя дѣтей осиротѣлыхъ по матери. Близшу вѣдомôсть у о. Стефановича, катихита львôвскихъ учит. семинарій, пробуваючого теперь въ Кутахъ.

Учитель домовый маючій довголѣтну практику глядить лекціи на селѣ на часъ необмеженый. Близша вѣдомôсть въ редакціи „Дѣла“.

Бюро информаційне
СТАНІСЛАВА САТАЛЫ
Львôвъ, ул. Галицка ч. 15

може поручити кождого часу службу всякои категоріи, а именно: Учителѣвъ, Учительки, и Ґувернантки зъ кваліфікаціею и музикою, Боны, Панны служачѣ, Льокаѣвъ, Економôвъ, Лѣсничихъ, Машиністôвъ, Кухарѣвъ. Огородникôвъ и у всѣхъ родахъ добôрну службу. Порученя полагоджуєсь сейчасъ. 4943 8—15 (Импреса Львôв).

Змѣна льокалю.

Пôдписаный має честь повѣдомити, що перенѣсъ свою робôтню кравецку зъ ул. Галицкои ч. 12 на ул. **Ягайлоньску ч. 8 въ партерѣ.** Другій годовный вхôдъ зъ ул. **Рейтана ч. 2.**

Дякуючи Впов. Родимцямъ зъ дотеперѣшній взгляды и упрашаючи о нихъ на дальше, остаю зъ глубокимъ поважаньемъ

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

мешкає у Львовѣ ул. Ягайлоньска ч. 8 въ партерѣ; другій головный вхôдъ зъ улицѣ Рейтана число 2. 3856

Теофіль Копистиньскій

артистъ-маляръ

звѣстный ôдъ кôлькадцяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшає церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и иншй рѣчи. Принимає рѣзьбарскй роботы пôсля власныхъ планôвъ. Выготовлює всякои величины церковнй образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшає зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставрує всякй старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячй въ кругъ працъ малярства — по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Вел. Духовеньство занотувати собѣ єго адресу.

Т. Копистиньскій

ôдъ стороны Ставропигійского Институту, ул. Бляхарска число 5 у Львовѣ. 3936 (7—10)

ГАЛИЦКІЙ
КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ
приймає вкладки на
КНИЖОЧКИ
и опроцентовує ихъ по
4½% на рôкъ.

2219 68—?

Десять медалѣвъ заслуги, дипльомъ признаня и дипльомъ гоноровый

на всесвѣтнôй выставѣ въ Антверпіи

за незрôвнанй

Выробы косметичнй, Тоалетнй и Парфумеріи.

Антілентіля. Нѣякій артикулъ тоалетный не може ити въ заводы що-до успѣху и доброты зъ Антілентіліею. Се средство, одержане зъ ôдсвѣжуючихъ субстанцій, ухиляє въ короткôмъ часѣ веснянки, пляны печѣнковй, близни и т. и., надає шкôрѣ свѣжу бѣлôсть, свѣжôсть и нѣжнôсть. — Цѣна 2 зр.

Піліптонъ волосю сивому и споловѣлому по кôлькаразовôмъ ужитю привертає красну барву. ПІЛІПТОНЪ не фарбує, лише ôдмолоджує волосье, котре пôдъ впливомъ сего ôдличного средства ôдзыскує первѣстну барву, мягкôсть и ôдзыскъ. — Цѣна флякону 1 зр. 50 кр.

Валентінъ найсильнѣйше выпаданье волося вздержує, цибульки волосий взбудитьє и до вытворюваня та поросту волося побуджає. Цѣлый флякон 3 зр. Пôвъ флякону 1 зр. 69 кр.

ПУДРЪ КНЯЖІЙ

не мѣстить жадныхъ металевыхъ примѣшокъ, єсть се найчистѣйша и найнѣжнѣйша мучка ростинна, приємно прилягає до лиця, надає красу, природну бѣлôсть и єсть неоцѣненымъ средствомъ до гіґієнічнои окрасы лиця

Пуделко має бѣлого пудру 60 кр., цѣле 1 зр., зъ лебедикомъ 1 зр. 50 кр. Рожевый для бльондинокъ и кремовый для шатинокъ и брунетокъ, має пуделко по 70 кр., бôльше зр. 1.10 зъ лебедикомъ зр. 1.60.

Вода фіялкова. Усуває зъ лиця прищѣ, лишаѣ, угрики, попаданье и лущенье шкôры, выгладжує морщинки и долики ôспови. Лице ôдсвѣжує выбѣлює и вынѣжнює. — Цѣна 1 зр.

Мыло косметичне ôдзначає ся надзвычайною нѣжностію и дуже приємнымъ запахомъ, лагôдно впливає на нашкôрокъ, не допускає розпадатись рукамъ и лицю, дуже добре очищує шкôру. Ухиляє веснянки и жовто-бурй плямы зъ лиця. — Цѣна 60 кр.

И. ИГНАТОВИЧЪ

у Львовѣ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3, и улица Галицка ч. 35., въ **Краковѣ** Сукенницѣ ч. 20., и въ **Чернôвцяхъ** Ринокъ ч. 2.

КОНКУРСЪ.

Выдѣлъ товариства Бурсы им. св. О. Николая въ Перемышли подає симъ до прилюдной вѣдомости, що зъ початкомъ шкôльного року 1891/92 найде кôлька ученикôвъ шкôлъ середныхъ умѣщенье въ Бурсѣ товариства пôдъ слѣдуючими условіями:

I. Родичѣ або опѣкуны зволять найдальше до 15 н. ст. серпня 1891 надôслати свои прошеня до Выдѣлу Бурсы на руки председателя п. Юліяна Несторовича старшого комісаря Дирекціи скарбу въ Перемышли. До прошеня треба долучити: а) метрику хрещеня, б) свѣдоцтво убожества, в) свѣдоцтво шкôльне зъ послѣдного курсу, г) свѣдоцтво поведеня, если кандидатъ не учащавъ до публичнои школы, д) заявленье родичѣвъ або опѣкунôвъ: кôлько обовязують ся доплачувати що-мѣсячно грôшми або въ натураліяхъ.

Примѣтка. Бувшихъ питомцѣвъ Бурсы не дотыкає наведене пôдъ а). Бажаючй примѣщеня за цѣлою оплатою 15 зр. мѣсячно не предкладають свѣдоцтва убожества.

II. Отець або опѣкунъ принятого до Бурсы питомця має: 1) заплатити на зужитье инвентаря 1 зр. рôчно, 2) на устроенье бібліотеки 1 зр. рôчно, 3) платити мѣсячно на инструктора до касы Бурсы по 1 зр., 4) доставляти декларовану кваоту доплаты на харчь зъ горы мѣсячно, 5) зложити 1 зр. пôврôчно на пранье бѣля.

III. При вступѣ въ заведенье мають питомцѣ выказатись достаточнымъ бѣльемъ и одежію, а именно мусять мати: 1) 6 паръ бѣля, покрывало, подушку, 4 пошевки, 6 ручникôвъ, 4 простирала, 6 хустинокъ до носа, 2 пары чобôтъ, одѣжь лѣтну й зимову.

IV. Бажаючй дôстати ôдповѣдь, мають долучити карту кореспонденційну зъ докладною адресою або марку почтову на 20 кр., а въ тôмъ случаю одержать прилоги прошеня рекомандованою посылкою.

Замѣтка. Принятй питомцѣ мають явити ся въ забудованю Бурсы [улиця Татарска] дня 3 н. ст. вересня 1891 о 2 ôй годинѣ по полудни, щобы пôддати ся лѣкарскимъ оглядинамъ, при чôмъ родичѣ або опѣкуны зложать свои заявленя и заплату.

Родичѣ або опѣкуны мають вносити платню або лично або почтою на руки касіра Бурсы п. Гр. Цеглиньского, а не черезъ своихъ дѣтей. Подаваи безъ докладного заявленя: кôлько родичѣ або опѣкуны найбôльше обовязують ся доплачувати, — не будуть узглядненй.

Вôдъ Выдѣлу Бурсы им. св. О. Николая въ Перемышли, въ серпни 1891.

Юліянъ Несторовичъ, председатель. — *Д-ръ Т. Кормошъ*, секретарь.

Товариство имени Шевченка

(у Львовѣ ул. Академічна ч. 8)

„Правда“ письмо літер.-політ. рочн. VI., IX., X. и XII.	2—	кр.
„ XI (1878) 2 томы 1 зр.; XIII (часть літературна)	—50	„
Доповненье до Правди, Ивана Франка	1—	„
„Зоря“ письмо літерат.-науково рочн VI (1885) безъ бібл. Зорѣ	3—	„
„ рочники VIII (1887) IX (1888) и X (1889) по	5—	„
Д-ръ Ом. Огоновскій. Історія руск. літерат. I 1 70 зр., II 3 зр., III.	2.	„
„ „ Studien auf dem Gebiete der ruth. Sprache	2.25	„
Костомарів: Руська исторія в житеписях. 3 томы	1 50	„
Остап Вересай, картина хромолітоґрафічна	1—	„
Дуґгоманів. Галицко-руске письменство	—15	„
Куліш. Шекспірові твори перекл. ч. I. (давн. 3 зр. теперь)	1—	„
„ Хуторна поезія 1 зр., Крашанка	—35	„
Федьковичъ. Довбуш 10 кр., Як козам роги виправляють	—10	„
„ Повѣсти и оповѣданя	—20	„
Д. Млака: Руська хата, Буков. Альманах	1·20	„
Нечуй. Повісти и оповіданя	—30	„
„ Світогляд украиньского народа	—50	„
„ Кайдашева сімья	—80	„
„ Навіжена повість	—20	„
„ Над чорним морем	—90	„
Ф. Заревич: Бондарівна	—10	„
Григорієвичь: Соколики комедія	—35	„
„ Тато на заручинахъ, ком.	—20	„
Дроздъ: Въ гостяхъ добре, дома лѣпше (опов.)	—50	„
А. Могильницкого письма (выд. Зорѣ)	—50	„
Горницкій. Орлеаньска Дѣва. перекл. стих.	—35	„
Гуцулъ и Гуцулка, двѣ картины одѣйнй по	—50	„
Памяткове число „Зорѣ“ въ ювилей. Русалки Днѣстровои	—50	„
Апоґрифична література. Д-ръ Ом. Калитовскій	—35	„
Провідні ідеі в письмах Тар. Шевченка О. Партицкій	—35	„
Народнй оповѣданя Марка Вовчка I. 35 кр., II. 36 кр., III.	—32	„
Етноґрафія Славянщины	—12	„
О розумнôмъ выхованю дѣтей	—12	„
Надельмаєръ, апостолъ свободы Мих. Царь	—10	„
Повѣсти Ник. Устыяновича	—85	„
Одиссеві плавники Байди	—10	„
Страстный четверъ Ник. Устіяновича	—45	„
Месть верховинця Ник. Устіяновича	—35	„
Марта Борецка, оповѣданье историчне Ил. Грабовича	—32	„
Гальшка княгиня Острожска, истор. опов. Изид. Шараневича	1—	„
О выхованю. И Н. Пôдручникъ для женщинъ	—30	„
Темні мѣсця въ словѣ о полку Игоревѣ. О Партыцкій	1 40	„
Женоча неволя въ рускихъ пѣсняхъ народныхъ Ив. Франко	—35	„
Захаръ Беркутъ, образъ гром. житя Руси въ XIII И. Франко.	1·30	„
Зъ рôжныхъ краѣвъ и народôвъ Денисъ	—20	„
На доброджйнй цѣли, комедія Гр. Григорієвича	—30	„
Boa Constrictor Ивана Франка	—35	„
Слово о полку Игоревôмъ Ом. Партыцкій	—80	„
Скандинавщина въ давнôй Руси, Ом. Партыцкій	—20	„
Обрусителѣ, повѣсть зъ рос. житя, пер. П. Ланскои 2 части	—60	„
Законъ о загальнôмъ ополченю	—45	„
Соціялисты межи семинаристами, О. Обачный	—30	„
Оповѣданя. Ник. Гоголя	—35	„
Вечерницѣ, Ник. Гоголя	—10	„
Григ. Квѣтка, Маруся	—10	„
М. Ѳ. Раєвскій и россійскій панславизмъ, Корн. Устыяновичь	—80	„
Фавст, трагедія Иогана Гете. Перевод Ив. Франка	1·50	„
Про руску правопись С. Нагнибіда	—05	„

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 2.

Найбôльшій по французски уладженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.

Сезонъ 1891.

Звѣстне найдешевше жерело закупна.

Найбôльшій складъ есть ихъ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Ôддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гафтôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасмантеріи, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ приборôвъ кравецкихъ.

Ôддѣлъ II. Капелюхи дамскй, дѣвочй и дѣточй, выробы панчôшковй для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, форсеты и запаски для дамъ и дѣтей.

Ôддѣлъ III. Краваты мужескй, шкарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и манкеты, парасолѣ англійскй, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и англійскй рукавички.

Ôддѣлъ IV. Рукавички дамскй, шкôрковй, даньскй, шведскй и англійскй, а также рукавички шовковй, вовнянй и нитянй.

Ôддѣлъ V. Вахлярѣ чорнй и кольоровй набалѣ и вечеры та великій выбôръ япаньскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декорацийныхъ.

Ôддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.

Ôддѣлъ VII. Станики трикотовй и джерсей для дамъ по зр. 1·90. 2·50. 3·50 до 15 и выше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку.

Ôддѣлъ VIII. Сподничка дѣточй, плащики, пальтотики и запаски.

Ôддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великй килимы, сальоновй ôдъ зр. 6·75 и выше. Килимки маттінговй до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и выше. Килимы стѣннй, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и выше.

Ôддѣлъ X. Ту суть портіеры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Тунісъ по зр. 3·20, якôсть 1-ша 3·75, Марокко 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапецунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портіеръ Кірманъ и дагестаньскихъ та матерій на меблѣ.

Бѣлй ôдпасовакй заслоны коронковй, цѣле окно 1·45, 1·75, 1·90. 2·50 до 50 зр.

Ôддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и выше. Комплетнй ґарнитуры головіновй складаючй ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·60 до 30 зр. Всходнй капы шнелові I величѣнь 1·25, II 2·50, III 3·50.

Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ, коцы на лôжка и конѣ. Стебнованй колдры вовнянй, атласовй, атласовй, зовнѣ и до прикрасы.

Замовленя зъ провінціи полагоджує ся якъ найсовѣстнѣйше. Окремый ôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. ВЕРНФЕЛЬДЪ** въ Вѣдни.

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыжневникъ педаґоґічно-науковый, выходить ôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1·60 зр., на чверть року 1 зр.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. — Папѣръ зъ фабр. Черляньскои — Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 168. Львôвъ, Субота 27 липня (8 серпня) 1891. Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня [illegible] о 5-ôй годинѣ по полудни. Лїтературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на [illegible] ракомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible]
въ Австріи: на цѣлый рôкъ . . . 18 зр., на пôвъ року . . . 9 зр., на четверть року . 4 зр. 50 кр., на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
за границею: на цѣлый рôкъ . . . 24 зр., на пôвъ року . . . 12 зр., на четверть року . . . 6 зр.
у Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . . 16 зр., на пôвъ року . . . 8 зр., на четверть року . . . 4 зр., на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попередным застереженьемъ. — Рекламаціи непечатаныи вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня принимають ся по 6 кр. [illegible] „Надѣслане“ [illegible]

[illegible]

☞ Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты** и **залеглостей.**

Зборы „Народнои Рады въ Турцѣ“.

Турка дня 6 н. ст. серпня.

(*Конець.*)

По принятю першои точки резолюція ôдчитувавъ о. Яворскій и коротко пояснявъ резолюціи дальшй:

II. Русины всѣхъ партій жадають, щобы на Руси всѣ школы, ôдъ найнизшихъ до найвысшихъ, були рускй та щобы були удержуванй коштомъ державы.

Референтъ пояснивъ, що если школы буде удержувати держава, то менчій тягаръ упаде на селянина, бо на селяньскй школы будуть платити и великй паны та богачѣ.

О. Солтикевичъ пôдносить питанье: для кого властиво зборы мають резолюцію ухвалити — чи яко порученье посламъ, которого мають держатись, чи взагалѣ яко постуляты руского народу?

Референтъ о. Яворскій пояснивъ, що то треба брати за постуляты руского народу — и зборы сю точку приняли.

III. Русины всѣхъ партій жадають, щобы народнй школы були зреформованй въ той способъ, абы приносили дѣйстно користь населеню.

Референтъ пояснивъ, що тутъ иде о змѣну системы науковои на ôдповѣднѣйшу до цѣли школы и потребъ народу. Нинѣ селяне не посылають дѣтей до школы, бо не видять въ ней теперь хôсна.

Ч. Василь Вишнячинъ, вôйтъ въ Высôцка нижного, ôдозвавъ ся до зôбраныхъ селянъ: „Все то правда и потрѣбно того! Приймайте люде!“

Розумѣесь, и сю резолюцію, якъ и всѣ дальшй, принято.

IV. Русины всѣхъ партій жадають, щобы кождому свобôдно було брати сыровицѣ, кôлько треба для худобы, а топка соли щобъ не коштувала бôльше, якъ коштуе продукція еи т. е. 3 кр [*Прим. Ред.* Продукція тонки соли коштуе менче.]

По поясненю сея, впрочôмъ самои собою ясной рѣчи, селяне почали жваво и сердечно промавляти за тымъ, щобы и сыровицю давали и цѣну соли спустили.

V. Русины всѣхъ партій жадають, щобы податокъ спадковый бувъ урегульованый, а при меншихъ спадщинахъ до 500 зр. зне сеный.

Референтъ пояснивъ, що при тôмъ терплять найбôльше бѣднй, бо богачѣ грошѣ свои сховають въ кишеню и спадкового не платять, а хлопску бѣдну коровину кождый видить.

Ч. Василь Вишнячинъ забравъ слово и почавъ жалуватись на нотарѣвъ, а ôдтакъ на жидôвъ, котрй зъѣдають цѣлу спадщину. — Другій бесѣдникъ Шайдицкій пôднѣсъ, що богато шкодять людямъ и таксаторы, хочь самй селяне, котрымъ треба оплачуватись, щобы таксували по справедливости — Промавляли ще деякй селяне на тематъ „вентарѣвъ“ (инвентарѣвъ), процесôвъ спадщинныхъ, жалувались, що на декреты дѣдицтва довго треба ждати и т. д.

VI. Русины всѣхъ партій жадають, щобы школы елементарнй таксували громады самй, не чекаючи таксаторôвъ, бо на тôмъ пошкодованй богато тратять.

Сю точку пояснено въ той способъ, що въ кождôмъ селѣ повиннй бути два заприсяженй таксаторы шкôдъ елементарныхъ и на ихъ справозданье повиннй власти ôдписувати податки.

Ч. селянинъ Романовичь ôдозвавъ ся: „Перепрошую всѣхъ панôвъ, але кажу смѣло, абы тютюнъ бувъ танчій!“ [Голосы другихъ селянъ: „Та за тютюнъ нема зекуціи!“] — О. Яворскій, яко референтъ, заявивъ, що жаданье ч. Романовича справедливе и зборы повиннй за тымъ упôмнутись. — Шайдицкій въ Высôцка пôднѣсъ, що при шкодахъ елементарныхъ богато виннй и вôйты, бо они доносять, або й не доносять про шкоды поодинокихъ селянъ.

О. Сологубъ ставить резолюцію: жадати ôдъ послôвъ, а спеціяльно ôдъ посла Телишевского — старатись, абы до вôйсковыхъ вправъ въ гôрскихъ околиць покликували або въ червни або въ жовтни. [Позаякъ ся резолюція перебивала порядокъ точокъ резолюціи, ставленои выдѣломъ, то голосованье надъ нею ôдложено на конець.

VII. Русины всѣхъ партій, щобы могли перевести всѣ свои домаганя и выбрати по мысли своѣй послôвъ, жадають загального безпосередного тайного голосованя.

Референтъ въ поясненю тои точки ствердивъ насамперѣдъ, що выборы справа незвычайно важна: выборы не забавка, ними рѣшаесь о доли народу. Теперь, при нинѣшнôй системѣ выборчôй, легко перекупити тото мале число выборцѣвъ, але трудно буде перекуплювати, коли право до голосу буде мати дуже богато людей. Най кождый двацятьлѣтный мужчина мае право ôддавати голосъ безпосередно т. е. прямо на посла и то карткою, абы нѣхто не мôгъ на него вплывати.

VIII. Русины всѣхъ партій жадають, щобы Русинôвъ, перенесеныхъ до западнои части краю, вернути до своеи ôтчины.

Ч. селянинъ Антôнъ Ильницкій забравъ до тои справы слово и замѣтивъ, що се бы була рѣчь дуже добра, бо прийде чоловѣкъ нинѣ до уряду, то не мае зъ кимъ порозумѣти ся въ своѣй мовѣ, а будуть свои урядники, то й розмовлять ся зъ нами по руски.

IX. Русины всѣхъ партій жадають, щобы то, що есть необхôдне до житя родины, було вôльне ôдъ лїцитаціи.

X. Русины всѣхъ партій жадають, щобы вымѣръ справедливости бувъ скорый и дешевый, а дѣлодовство судове щобы було руске.

При сѣй точцѣ зайшла мала пригода. Оденъ селянинъ хотѣвъ забрати слово, але комісарь, заглянувши до спису членôвъ товариства, поданого старосту, заявивъ, що той селянинъ не може забрати слова, бо не есть членомъ. — О. Яворскій хотѣвъ справу пояснити зъ постановъ закона, що дотычный селянинъ мае право голосу, бо на день передъ зборами ставъ членомъ товариства, однакожь ц. к. староста не хотѣвъ слухати нѣякихъ аргументôвъ.

XI. Русины всѣхъ партій мають спôльно трудитись надъ матеріяльнымъ и моральнымъ пôддвигненьемъ народу.

XII. Русины всѣхъ партій мають боронити ся обопôльно и солїдарно, если хто зъ нихъ буде покривдженый въ своихъ правахъ.

XIII. Русины всѣхъ партій „порицають“ способъ веденя борбы межи партіями при помочи доносôвъ и личныхъ клеветъ.

XIV. Русины всѣхъ партій жадають на Руси всего по руски, т. е. фактичного рôвноуправненя.

XV. Русины всѣхъ партій жадають, щобы коштомъ державы заведено достаточне число шкôлъ рôльничихъ и промысловыхъ, по крайнôй мѣрѣ по однôй въ повѣтѣ.

XVI. Русины всѣхъ партій жадають, щобы податки були розложенй рôвномѣрно, а не утискали надъ мѣру найубожшихъ.

XVII. Русины всѣхъ партій жадають направы и реґуляціи берегôвъ рѣкъ и гôрскихъ потокôвъ коштомъ державы, щобы люде не поносили тôлько шкоды ôдъ повеней.

XVIII. Русины всѣхъ партій жадають, щобы оплаты стемплевй або знесено зовсѣмъ, або по крайнôй мѣрѣ обмежено.

При сѣй точцѣ ч. сел. Денисъ Костѣвъ зъ Дидьовы навѣвъ свою пригоду, що за поданье войскове мусѣвъ заплатити 5 зр. кары грошевои.

XIX. Русины всѣхъ партій жадають, щобы правительство заохочувало громады и помагало имъ переводити добровôльну комасацію грунтôвъ.

XX. Русины всѣхъ партій жадають, щобы правительство помагало селянамъ, заводити по селахъ крамницѣ, спôлки промысловй та торговельнй и т. п.

XXI. Русины всѣхъ партій жадають, щобы бытъ матеріяльный и ôдносины службовй учителѣвъ народныхъ були бôльше независимй.

XXII. Русины всѣхъ партій жадають ôдъ львôвскихъ полїтичныхъ товариствъ, щобы передъ выборами не творити двохъ комітетôвъ, але оденъ комітетъ выборчій и щобы не накидали провінціи кандидатôвъ.

XXIII. Русины всѣхъ партій жадають ôдъ послôвъ соймовыхъ, щобы не допустили до розбитя клюбу руского въ соймѣ.

XXIV. Русины всѣхъ партій жадають ôдъ послôвъ, увôйшовшихъ въ контактъ зъ правительствомъ и Поляками, щобы на першихъ засѣданяхъ сойму поставили рѣшучо свои жаданя и домагали ся скорого рѣшеня.

XXV. Русины всѣхъ партій жадають, щобы тій послы, домагаючись вдоволеня однои части нашихъ потребъ, всѣ прочй взяли въ свою проґраму.

XXVI. Русины всѣхъ партій домагають ся, щобы послы, пактувавшй зъ правительствомъ, не одержавши заспокоеня потребъ, перейшли въ опозицію.

XXVII. Русины всѣхъ партій жадають ôдъ посольскихъ клюбôвъ рускихъ у Львовѣ и Вѣдни, щобы приняли всѣ точки нинѣшнои резолюціи въ свою проґраму.

XXVIII. Русины всѣхъ партій лишають своимъ посламъ свободу дѣланя пôдъ тымъ взглядомъ, чого и коли ôдъ правительства мають жадати.

XXIX. Русины всѣхъ партій жадають ôдъ выдѣлу „Народнои Рады въ Турцѣ“, щобы ôднѣсъ ся до Русинôвъ у всѣхъ повѣтахъ зъ прошеньемъ — пôдперти всѣми силами резолюцію сихъ турчаньскихъ зборôвъ.

По ôдчитаню, поясненю и принятю повысшихъ резолюцій [при котрыхъ, якъ бачите, забирали селяне слово, а що важнѣйше мы занотували], поставивъ о. Солтикевичъ наконець жаданье, щобы спеціяльно ще поручити послови Телишевскому, абы бнъ высказанй въ резолюціи постуляты, особливо-жь справу згоды мѣжь Русинами — взявъ въ свою проґраму.

Зъ гостины Русинôвъ въ Празѣ

переслано намъ дальше справозданье, котрого першу частину мѣстимо сегодня, а другу помѣстимо въ понедѣлокъ.

Въ Празѣ оглянули участники прогульки замокъ на Градчанахъ. Онъ лежить правобôчь Велтавы, на такъ званôй „Малôй странѣ“, на значнôмъ горбку. Замокъ сей складаесь зъ старинного „города“ вразъ зъ церквою, де похороненй мощѣ св. Вячеслава, убитого братомъ своимъ Болеславомъ, и зъ нового замку, въ котрôмъ гостять ôдъ часу до часу члены пануючого дому австрійского. Въ старôмъ замку впадае въ очи саля, де королѣ чеськй прий-

---

2)

Галицке „общеруске единство языкове“.

(*Дальше.*)

Теорія „общерусского единства“ вырынула у насъ доперва по 1848-ôмъ роцѣ. Предтечею еи бувъ звѣстный историкъ — аристократъ Денисъ Зубрицкій, той самъ, що въ своѣй „Исторіи“ силувавъ ся доказати истнованье рабства въ давнôй Руси и рабство звеличавъ, той самъ, що колись по польски писавъ о панщинѣ якъ о рѣчи добрôй для хлопа, а котрого портретъ бачивъ я на стѣнѣ въ канцеляріи общества имени Качковского. Онъ першій сказавъ, що „языкомъ Грицька [Григорія Квѣтки Основяненка, автора „Марусѣ“] исторіи писати не можна“, бо се „языкъ пастуховъ“, — бнъ першій якъ се видно зъ оголошенои друкомъ переписки его зъ Погодиномъ — почавъ поглядати на пôвнôчь, просити о „пособія“ [хочь посѣдавъ каменичку у Львовѣ], а наконецъ, якъ вѣдомо, взявъ ся ескамотувати зъ львôвскихъ архівôвъ що-найцѣннѣйшй рускй документы и збувати въ Россію... Онъ, безперечно, опутавъ своими поглядами поодинокихъ людей, але теорія „общерусскости“ не знайшла у тогдѣшныхъ Русинôвъ прихильного принятя и не могла „водворитись“.

Также и въ 1860-ыхъ рокахъ, коли прозвивъ ся межи Русинами живѣйшій рухъ лїтературный и розбудилось бôльше житье духове, щô дрѣмало въ часахъ реакціи по 1848 роцѣ, не було у насъ бесѣды о „общерусскôмъ“ языцѣ. Мы писали тогдѣ, правда, не живымъ народнымъ языкомъ, але й не россійскимъ, а особнымъ языкомъ галицко-рускои интеліґенціи того часу. Бувъ се такъ званый „книжный языкъ“ або „лїтературный высше образованый“, або — якъ его такожь называно — „языкъ высшого слога“. Мы дôйшли до него досыть чудно.

Загально думають, що авторомъ и батькомъ его бувъ Б. Дѣдицкій, першій редакторъ „Слова“ и голова тогдѣшного руху лїтературного у насъ, — але се не зовсѣмъ справедливо. Б. Дѣдицкій не сотворивъ того лїтературного языка, не вынайшовъ, — бнъ взявъ за пôдставу тую мову, якою тогдѣ говорила интеліґенція, обробивъ ея троха и вывѣвъ у люде, на свѣтъ Божій, до лїтературы, — и въ тôмъ спочивав его подвигъ, — бнъ старавъ ся розширити его у насъ та зготовити ему тревалу будучнôсть — и въ тôмъ змыслѣ можна его уважати батькомъ того „языка высшого слога“.

Якъ наша интеліґенція въ тыхъ часахъ межи собою говорила, знають люде, щô тй часы собѣ пригадують, и оно не трудно собѣ представити. До року 1848, зъ выимкою кôлькохъ домôвъ, говорили майже всѣ по польски. Доперва по 1848 роцѣ взялись до руского. Народного языка не знали добре, але все бнъ бувъ основою; зъ церковнымъ языкомъ були по-троха обзнакомленй зъ церкви; въ польскихъ часôвъ у интеліґенціи богато лишилось хочь-бы самыхъ тôлько слôвъ польскихъ, а вкôнци и тогдѣшнй выключно нѣмецкй школы не були безъ вплыву на мову интеліґенціи. Взагалѣ говорено у насъ тогдѣ великою мѣшаниною: рускй, польскй, церковно[старо]словеньскй слова ишли въ сумѣшь зъ собою, густо часто нагинаючись до нѣмецкого порядку слôвъ и до цѣлои нѣмецкои синтаксы. Такъ примѣромъ оденъ — теперь уже на пенсіи — директоръ ґімназіи, будучи тогдѣ учителемъ при ґімназіи у Львовѣ, говоривъ усе до жены катихита: „госпожа катехиціна“, друга знову звалась „госпожа синдзіна“, може була и „госпожа професоржана“, бо въ тôмъ часѣ се не було-бъ нѣчо дивного. Намъ се нинѣ выдаеть ся смѣшнымъ — и дѣйстно, оно выглядало смѣшно, тôлько-жь треба увзглядити, що такій часъ попсованого языка бувъ майже у кождого народу: бувъ бнъ у Нѣмцѣвъ въ XVII-ôмъ столѣтю, бувъ свого часу, въ XVII. и въ першôй половинѣ XVIII-го, у Полякôвъ, бувъ и у Чехôвъ, и у Словѣнцѣвъ, и у иншихъ народôвъ. Лише, що иншй народы инакше трудились надъ пôддвигненьемъ и выробленьемъ рôдного языка, нѣжь мы.

Звѣстна рѣчь, що кожда мова, хочь и найбогатша, коли ей довгій часъ не вживано нѣ въ сальонахъ, нѣ въ лїтературѣ, нѣ въ школахъ, тратить зъ часомъ способнôсть ôддавати абстрактнй понятя, не мае тои — що такъ скажу — „сальоновои гнучкости“, она буде красна, образова, синтакса ей не попсована вплывомъ иншого языка, але все ѣй хыбне выразу для многихъ понять и терминôвъ науковыхъ. Щобъ ей пôднести, щобъ ѣй привернути можнôсть ôддаваня всѣхъ понять, т. е. щобъ ей выобразувати, — дорога есть лишь одна. Письменники и интеліґенція мусять передо всѣмъ добре вывчити живу народну мову, мусять студіювати пѣснѣ народнй и черпати передо всѣмъ зъ сего невысыхаючого жерела, въ скарбу живого слова народу. „Духъ бо народу, духъ языка — кажучи словами одного нѣмецкого ученого — самъ собѣ помагае, самъ творить новй слова до всякихъ понять, самъ установляе правила языковй, а ученый фільольоґъ, що пише граматику, есть тôлько впорядчикомъ языковыхъ правилъ, а не законодавцемъ.“ Дорога ся вымагае троха довшого часу, але всѣ народы нею ступали, чи Нѣмцѣ, чи Чехи, чи иншй. Лїтературна мова нѣгде не народилась готовою, але выробила ся зъ часомъ, и то выробилась на основѣ мовы народу: оденъ діалектъ дае до неи основу, а прочими нарѣчіями она спомагаесь и ôдживляесь.

Однакожь Русины пôйшли тогдѣ иншою, штучною дорогою. Поляки тогдѣ посмѣхали ся, що рускій языкъ — хлопскій, а руска интеліґенція и повѣрила, не задавши собѣ труду — вывчити добре руску народну мову, а щобы противникамъ заимпонувати, сотворила собѣ сама штучный лїтературный языкъ и стала нимъ писати, а по части й говорити. Впрочôмъ такожь тогдѣшнй обставины богато причинили ся, що звели руску интеліґенцію зъ властивои природнои дороги. Не бувъ то ще часъ зрозумѣня потребы займитись мужикомъ и братати ся зъ простонародьемъ, — не бувъ ще часъ, щобы руска интеліґенція — зъ немногими выимками — зрозумѣла властиву свою задачу, зрозумѣла, що сила Русинôвъ спочивае головно на мужикахъ, на селяньствѣ, зъ котрымъ ѣй треба разомъ ити, просвѣтити его и пôднести — а се обовязокъ старшого брата, интеліґенціи, безъ котрои нарôдъ двигнутись не може. Загалъ Русинôвъ фантазувавъ тогдѣ любо про давнй часы, про князѣвъ, бояръ, а де-хто може й думавъ, що золотй ковнѣры заступлять давныхъ бояръ та може й мрѣявъ про золотый ковнѣръ, на нарôдъ не звертано уваги, а на всякій способъ не такъ, якъ бы було належало. Замѣсть будувати зъ долу, будовано зъ горы. Интеліґенція бôльше позувала на нову шляхту, тожь и хотѣла мати й паньскій языкъ, не мала знаня народнои мовы и не звертала уваги на ей красу та богатство. Интеліґенція думала, що той ей языкъ, що повставъ зъ мѣшанины языка народного и церковного въ доброю домѣшкою польскихъ слôвъ и нагненый до нѣмецкои синтаксы — есть справдѣ лїтературнымъ высше образованымъ языкомъ и мае обезпечену будучнôсть. Правда, пôдносились голосы противъ сего штучного языка, противъ насилуваня природного розвою рускои мовы, передовсѣмъ протестувала пôдъ вплывомъ украиньскои лїтературы молодѣжь въ „Вечерницяхъ“, „Метѣ“, ба и деякй старшй патріоты, якъ Ст. Качала на зборахъ Матицѣ и И. Жуковскій въ статьяхъ въ „Словѣ“, промавляли за симъ, щобъ Русины въ лїтературѣ звертались до живого народного языка, — але все те мало помогло. Загалъ пошовъ за Дѣдицкимъ, той умѣвъ примѣнитись до смаку рускои интеліґенціи, его уважано не тôлько лїтературнымъ, але яко редактора „Слова“, и полїтичнымъ провôдни-

мали присягу вѣрности ôдъ своихъ васалѣвъ, а также и менша комната, зъ котрои ôконъ выкинено въ 1419 р. Мартиница, Славату и Фабриція-писаря. Въ комнатѣ тôй задержано по нинѣшный день обстанову деревляну: стôлъ и крѣсла такими, якими были въ XV. вѣцѣ. Въ другôй церквѣ св. Віта, котру теперь добудовують на ладъ кольоньского храму зъ самыхъ добровôльныхъ складокъ, лежить въ срѣбнôй величаньскôй домовинѣ тѣло св. Ивана Непомука и Кароля IV, найбôльшого добродѣя ческого народу. Тутъ при дверехъ одной бôчнои каплицѣ находить ся кôльце металеве, за котре схопивъ рукою св. Вячеславъ въ хвили, коли братъ лучивъ въ него мечемъ и убивъ. Новый замокъ посѣдае менше замѣтныхъ рѣчей. Въ око впадають хиба двѣ величезнѣ салѣ, рецепційна и балева. Зъ Градчанъ простирае ся чудесный видъ на цѣлу Прагу и еи передмѣстя. Тутъ — надѣють ся Чехи — прийде колись до коронаціи цѣсаря королемъ ческимъ, подôбно, якъ се сталось въ Будѣ въ 1867 р. Въ старôмъ замку находить ся и корона св. Вячеслава вразъ зъ знаменами королѣвскими. Она захована въ скарбци, до котрого ключѣ находять ся въ рукахъ 7 маґнатôвъ ческихъ. Котрыхъ? — се тайна. Але они колись зберуть ся и ôдчинять сей скарбець — такъ говорить собѣ народъ.

До Градчанъ веде зъ старои Праги мôстъ Кароля IV., зъ котрого два стовпы, масивный надъ мѣру, забрала недавно Велтава въ часъ повени. Мôстъ сей замѣтный якъ масивною будовою, такъ и кôлькадесятьма статуями, артистично рѣзьблеными.

Въ старôй Празѣ оглянули мы и старинный ратушь зъ вежою, на котрôй умѣщеный звѣстный годинникъ, де то що годины выходить 12 апостолôвъ, а при тôмъ и кôстякъ (смерть) рухае ся, и богачѣ ôдъ смерти хотять ôдкупити ся грôшми, и когутъ пѣе. Годинникъ показуе, крôмъ годинъ, днѣ, мѣсяцѣ и рôкъ. Въ самôмъ ратуши удержано ще дуже добре двѣ комнаты, въ котрыхъ колись засѣдало 24 радныхъ мѣста вразъ зъ старостою, де за часôвъ Матвѣя Гуситы выкинули директорôвъ королѣвскихъ черезъ ôкна и де оголошувано мѣщанамъ ухвалы рады. Структура сихъ комнатъ, хочь кôлька разôвъ уже ôдновлювана, лишилась въ первѣстнôй, стариннôй формѣ. На ôкнахъ рôзнобарвныхъ пописаній зъ исторіи тѣ даты, котрѣ Прагу и раду мѣста бôльше дотыкали. Кождый Чехъ добре розумѣе значѣнье тыхъ датъ и вмѣе сказати, якѣ вольности и ôдъ якого короля доводились Пражанамъ, а хто ихъ гнобивъ. Найновѣйша дата — то рôкъ, въ котрôмъ Чехи въ радѣ мѣскôй взяли верхъ надъ елементомъ нѣмецкимъ.

Передъ ратушемъ простеръ ся майданъ невеликій, а насупротивъ выдвигнулась высоко чорна, старинна „церковь тиньска“. И той майданъ мае для Праги значѣнье. Тутъ зъ розказу Фердинанда II. полялась по бою на Бѣлôй Горѣ (1620 р.) кровь ческихъ маґнатôвъ, щô важились покликати на престолъ Фрідриха зъ Палатинату. Кровавый драматъ сей звязаный зъ паденьемъ ческого народу и ґерманізацією Чехіи.

Въ салихъ ратуша повитавъ насъ заступникъ старосты теплымъ словомъ, а на рѣчь его ôдповѣвъ проф. Н. Вахнянинъ згадками историчными, що якъ-разъ вязались до мѣсця. Участникôвъ прогульки, котрѣ всѣ вписали ся въ пропамятну книгу, опровадивъ ôдтакъ одинъ зъ професорôвъ університету ческого. Коли прощавъ ся зъ нами, спытавъ насъ: чи мы его докладно розумѣли? — Такъ есть — була ôдповѣдь наша — мы розумѣли васъ докладно. — И я васъ розумѣвъ — замѣтивъ професоръ — тожь и не треба намъ „благотворительного языка“. Однакожь не всѣ Чехи тои думки, щô згаданый професоръ. И тутъ деякѣ дневники праскѣ стоять на услуги „благотворителѣвъ“ и або славословлять Россію зъ еи порядками, або бодай мовчать. Тѣ дневники стали насъ зъ-разу витати не якъ Русинôвъ, а якъ „Русовъ“ зъ Галичины. Они й не дають прозябнути вѣрнымъ понятямъ о Русинахъ межи Чехами и амальґамують насъ зъ Москалями. О хибнôмъ розумѣню справъ нашихъ и змагань мы мали нагоду пересвѣдчитись и въ личныхъ розговорахъ зъ деякими писателями ческими. Тôлько то треба знати, що Чехъ, хочь панславістъ, ôдъ свого ческого не ôдступае нѣ на крокъ и не думае свою народнôсть кинути на затрату въ пучину панрусизму. Ôнъ остане ся Чехомъ, а хоче лишь взаимности славяньскои. Такъ а не инакше треба розумѣти именно змаганя молодо-Чехôвъ.

Музей Напрстковъ, котрый оглядали мы зъ повною цѣкавостію, представляє ся дуже величаво. Се величезный будынокъ [доперва третина проектованои будовы] въ котрôмъ якихъ 30 саль заложено выробами штуки и промыслу японьского, китайского, индійского, перского, африканьского [зъ рôзныхъ частей Африки], американьского, а навѣть и австральского. Побôчь того суть выробы ческѣ, а близь нихъ и богато оказôвъ домашного промыслу руского, котрѣ головно доставивъ сюды звѣстный п. Ржегоржъ и проф. Шухевичъ. Деякѣ оказы [бронзовѣ, срѣбнѣ, золотѣ] посѣдають неоцѣнену вартôсть. А зборы тѣ суть такъ повнѣ, що дивлячись, примѣромъ сказавши, на ôддѣлъ японьскій, оглядачь побачить цѣлу культуру японьску ôдъ разу и зложить собѣ докладный образъ поступу сихъ Англичанъ азійскихъ. Музей сей можна студіювати кôлька лѣтъ, а описати его — на те треба кôлькадесять грубыхъ томôвъ. Нашѣ Русины мали нагоду оглядати и музей цѣсарскій у Вѣдни, але кождый признае, що крôмъ кабінетôвъ [мінеральоґічного та звѣринного], якѣ находять ся въ музею цѣсарскôмъ у Вѣдни, прочѣ части музея Напрстковыхъ до половины дорôвнують музееви цѣсарскому. А треба знати, що музей Напрстковъ — то власне дѣло ихъ рукъ патріотичныхъ. Они обое бездѣтнѣ, доробивши ся маєтку въ Америцѣ, вернули до краю, трудять ся дальше, але весь свôй маєтокъ [600.000 зр.] вложили и ще вложать въ музей, котрый передадуть народови свому.

Оглядаючи трудъ рукъ двоихъ людей, насъ бравъ сумъ и жаль, що нашѣ институціи — въ першôй лініи „Народный Домъ“ — доси не мали нѣ хвилинки часу, щобы бодай засновокъ положити до подôбного дѣла. Тôлько всего, що Ставропиґія зôбралась передъ двома роками — а взагалѣ застоя и недостатокъ не то дѣла, але навѣть гадки якоись. Страшна мертвеччина и великій рутенізмъ, николи не що гôршого! Погадати, що у насъ ôдъ довгихъ лѣтъ порядкуе ся бібліотека въ „Народнôмъ Домѣ“ и не годна упорядкувати ся, — се грѣхъ не простимый — и доказъ анеміи, въ яку попали тѣ, котрыхъ обовязкомъ будити духа руского и въ знидѣлый орґанізмъ рускій наливати животворнои крови.

У Напрстковъ гостять що дня ранкомъ літераты, ученѣ и патріоты ческѣ. Розговоръ иде о справахъ ческихъ и о музею, до котрого несе кождый все, що може. Тутъ звѣдять они по одному колачикови и выпьють малу чарку вина ческого. Самѣ Напрстковы мешкають таки въ музею, обложенѣ оказами музеальными. Давною обое занятѣ. Ôнъ въ hostinc-и [реставраціи], она при продажи лікерôвъ. Якъ патріоты ти витали Русинôвъ у себе, про се вже писано зъ Праги. Рôвно и знаете, що нашѣ женщины и проф. Шухевичъ зложили Напрсткамъ не лише глубоке поважанье въ имени „Боляна“, але и малѣ дары на pamatku. На ихъ руки зложивъ также „Боянъ“ вѣнець зъ картъ візитовыхъ на грôбъ Шафарика.

Деякѣ зъ насъ ѣздили, якъ знаете, ще и до Карлового Тыну [Карльбурґъ] пôдъ проводомъ священика и ученого ческого Екгарда, другѣ оглянули Софійскій островець посередъ Велтавы, иншѣ ще ходили по церквахъ та по вузкихъ улицяхъ Старои Праги. И всѣ згодились на одно, що Прага посѣдае множество старинныхъ памятокъ. Она для Чехôвъ есть тымъ, чимъ Краковъ для Поляковъ, и такій есть и еи видъ взагалѣ. Мѣсто росте заедно. Примѣромъ передмѣстье Винограды есть уже новôтнымъ мѣстомъ зъ величезными будовами. Пôдъ Виноградами вносить ся музей мѣскій, де поки-що змѣщена и академія наукъ. Були мы также и въ товариствѣ студентскôмъ ческôмъ, у „Славіи“. Студентôвъ, зôбраныхъ пôдъ своимъ прапоромъ, повитавъ яко надію красшои ще будучности ческого народу проф. Вахнянинъ. Голова „Славіи“ ôдповѣвъ грôмкимъ на zdar Русинамъ! Женщинъ нашихъ опроводивъ черезъ весь часъ окремый комітетъ дамскій. Они познакомились рôвно добре зъ патріотками ческими и здаесь, що нашѣ жѣнки, вернувши въ своясы, скрѣплять ся на душѣ и станутъ рѣзше заходити ся коло нашого народного дѣла. Де-хто зъ насъ ôдвѣдавъ и проф. Горбачевского, котрый ôдъ кôлькохъ лѣтъ на факультетѣ медичнôмъ ческого університету учить зъ великимъ успѣхомъ хеміи медициньскои. Чехи поважають его дуже, а мы передъ ôдъѣздомъ дали въ готели Годеры бенкетъ прощальный д-рови Горбачевскому, котрый прибувъ до насъ вразъ зъ своею женою, патріоткою на чужинѣ. Тутъ лучилась „Боянови“ люба несподѣванка. Д-ръ Горбачевскій вручивъ „Боянови“ гарный срѣбный вѣнець на споминъ его гостины въ Празѣ. [Професора політехники Пулюя — жаль сказати — мы черезъ весь часъ побуту въ Празѣ не мали щастя бачити.]

Про богослуженье въ Кирило-Методіевскôмъ храмѣ на Карлинѣ Вамъ уже писано. Церковь хороша якъ що до структуры, такъ и що-до внутрѣшного устроеня о однôмъ престолѣ, надъ котрымъ въ романьскôмъ стилю на 4 стовпахъ вносить ся балдахинъ. За престоломъ, на круглôй стѣнѣ, находить ся малюнокъ пригадуючій иконостасъ нашъ. У серединѣ Мати Божа, близь неи два черцѣ, а ôдтакъ зъ кождои стороны по шѣсть апостолôвъ. Службу Божу въ свѣтлыхъ ризахъ, котрѣ надôславъ ласкаво д-ръ Т. Сембратовичъ зъ Вѣдня, правивъ о. Вѣтошиньскій въ сослуженю и зъ діяконами Хоромъ управлявъ п. Ост. Нижанкôвскій. Народу зôбралось богато и народъ сей слѣдивъ уважно за обрядомъ тымъ, котрый въ кôнцемъ IX-го вѣку внесли тутъ св. апостолы славяньскій. Мы розговорювали по богослуженю передъ церквою зъ простыми людьми, навѣть жѣнками, и розпытували, якъ до душѣ припало имъ наше богослуженье? Одповѣдь була: Мы майже все розумѣли.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Дня 18 с. м. въ Ишлю цѣсарь буде празнувати свои уродины. На се торжество цѣсарске Чехи роблять великѣ приготованя на площи выставы. Хоть въ тôмъ часѣ цѣсаря въ Празѣ не буде, то тѣ приладжения мають бути доказомъ супротивъ нѣмецкихъ ґазетъ, що Чехи привязанѣ до короны.

О подорожи цѣсаря до Праги такъ пише Pester Lloyd: „Недавно д-ръ Ріґеръ сказавъ до кореспондента W. Allg. Ztg., що ôнъ пересвѣдченый, що цѣсарь буде на выставѣ, коли архикнязь Кароль Людвикъ оголосивъ се выразно въ своѣй бесѣдѣ при ôдкрытю выставы. Приѣзду цѣсаря до Праги треба сподѣвати ся напевно на 16 або 18 вересня. Що-до выреченя д-ра Ріґера треба се замѣтити, що въ кождый способъ цѣсарь мавъ первѣстно намѣръ, якъ се и архикнязь Кароль Людвикъ пôднѣсъ въ бесѣдѣ при отворюваню выставы, — выставу ôдвѣдати, о тôмъ не ма сумнѣву. Однако що-до выконаня того замѣру и терміну на те вызначеного, то въ тôмъ ще доси нѣякого позитивного рѣшеня не ма.“ Нѣмецкѣ часописи вказують, що замѣтка Pester Lloyda походить зъ офиціяльного джерела и длятого рѣчь певна, що ще не порѣшено, чи цѣсарь поѣде до Праги. Мабуть ще хочуть дôзнати ся, въ якій способъ будуть празнуватись деякѣ заповѣдженѣ приняти.

Комісія нетыкальности посольскои въ парламентѣ угорскôмъ ще не выдала ореченя въ справѣ Уґрона и капітана Узеляча. На засѣданю сеи комісіи запала одноголосна ухвала, що до стверджения нетыкальности треба напередъ переслухати ще въ першôй лініи посла Уґрона и его повномочникôвъ пословъ ґр. Горвата Тольдого и Рогончого. Комісія застерегла собѣ дальше по ихъ выслуханю повзяти новѣ постановы, щобы здобути собѣ даты потрѣбнѣ до выданя ореченя. Офиціяльна Presse зазначуе трудность справедливого розсуду въ тôй справѣ такимъ способомъ: „Якъ видно, юшки не ѣдять такъ горячо, якъ она зварилась. Супокôйна и всесторонна опінія комісіи нетыкальности посольскои буде мати вплывъ лагодячій не лише на армію, але также на всѣхъ розумныхъ людей въ Угорщинѣ, котрѣ зважають не тôлько на посольску нетыкальнôсть але также на приватну честь поодинокого чоловѣка.“

До Prager Abendpost доносять зъ Вѣдня, що въ поодинокихъ міністерствахъ працюють теперь пильно надъ зложеньемъ буджету на рôкъ 1892. Але що делеґаціи збирають ся въ сѣмь роцѣ доперва въ осени, отже черезъ те спôльный буджетъ ще не ухвалено, то не можна ще й говорити о дефінітивнôмъ уставленю головныхъ циферъ. Въ кождôмъ разѣ державный прелімінарь внесеный буде до державнои рады безъ проволоки по скликаню еи на осѣнну сесію.

—

Одъѣздъ царя до Финляндіи въ часѣ гостины сербского короля звернувъ увагу не тôлько за границею, але мавъ охолодити ôдношенье самого населеня въ Петербурзѣ. Въ порôвнаню зъ ентузіязмомъ до Французôвъ — се приняте було, природно далеко холоднѣйше. Дневники вправдѣ подають описы гостины въ Кіевѣ и Москвѣ, печатають цѣлѣ бесѣды, якими короля витано, та се не выкликуе ефекту. Погляды въ Петербурзѣ що-до Рістича подѣленѣ, а деякѣ дневники зовуть его по просту ворогомъ Россіи. „Новое Время“ за поспѣшно звязало гостину короля сербского зъ побутомъ французскои ескадры, тожь теперь сей дневникъ одержавъ допись зъ Москвы, де говорить ся, що се случайно тôлько припала гостина сербского короля на часъ приѣзду французскои фльоты, бо подорожь королѣвска не стоить зъ тамтымъ въ нѣякôй звязи. Причиною невдоволеня мають бути жаданя, якѣ повѣзъ Рістичь зъ Бѣлграду до Петербурга а котрѣ не легко буде сповнити.

—

Подѣ кронштадскѣ выдвигнули буланжистôвъ у Франціи знову на першій плянъ. Рошфоръ оголошуе що-денно тріюмфальнѣ статьѣ о щасливôмъ звортѣ французкои політики, въ котрыхъ пише, що буланжисты мають тую заслугу, що они першѣ не тôлько стояли въ оборонѣ реванжу, але также проповѣдали заключенье союза зъ Россією яко средство до осягненя цѣли. У Франціи они теперь устроюють зборы за зборами, а знову три послы буланжистôвъ Аржелі, Ґусо, и Рішаръ поѣхали до Россіи, щобы бути особисто на торжественнôмъ принятю фльоты въ Петербурзѣ. Дальше користають они зъ нагоды, що гостина французкои фльоты въ Портсмесъ не тѣшить ся популярностію французкого народу и длятого выступили теперь дуже сильно противъ заграничнои політики правительства въ загалѣ.

—

Presse доносить зъ Берлина: Французско-россійске наближенье зацѣкавлюе тутъ всѣ політичнѣ круги. Нема потвердженя, що союзну умову заключено, але й безъ формального укладу гостина мае велике політичне значѣнье; боять ся, що заявленя россійскѣ и французскѣ не станутъ на перешкодять, а неприятелѣ мира зужиткують найновѣйшѣ выпадки для своихъ цѣлей. Kreuzztg. довѣдуе ся, що неприхильнôсть царя до формального зобовязуваня истнуе дальше, навѣть депеша ґратуляційна не е свѣдоцтвомъ противъ того.

Figaro оголошуе змѣстъ письма кн. Бісмарка до якогось Россіянина, котрый довгій часъ мавъ бути провôдникомъ партіи прихильнои для Нѣмцѣвъ на дворѣ россійскôмъ. Бісмаркъ заявляе що коли бы ôнъ ще стоявъ при кермѣ, нѣколи не бувъ бы допустивъ до приняти французкои фльоты въ Кронштадѣ, бо ôнъ завсѣгды, мимо потрôйного союза, умѣвъ зъ Россією удержувати добрѣ зносины. Нѣмецка дипльоматія зробила въ послѣднôмъ часѣ три великѣ похибки: перша — се побутъ въ Парижи цѣсаревои Фридриховои, наслѣдкомъ котрого Россія прийшла до пересвѣдченя, що Нѣмцѣ старають ся зменшити россійскій вплывъ у Франціи; друга похибка, — що цѣсарь Вільгельмъ II. самъ першій заявивъ, що потрôйный союзъ ôдновлено, а се, природно, вплынуло на россійско-нѣмецкѣ ôдносины; послѣдною похибкою була наконець криклива и демонстраційна гостина нѣмецкого цѣсаря въ Англіи, бо се принято въ Франціи и Россіи за провокацію и ôдповѣли на те торжествами въ Кронштадѣ.

—

До N. fr. Presse пишуть зъ Бѣлграду, що аґітація бувшого грецкого міністра президента Трікуписа за балканьскимъ союзомъ въ Болгаріи зовсѣмъ ему не повела ся и взагалѣ для него була се нещаслива хвиля, коли Трікуписъ зробивъ Стамбулову проектъ подѣлу Македоніи межи Грецію а Болгарію и старавъ ся его намовити, щобы ôнъ згодивъ ся на сей проектъ. Болгарскій міністеръ-президентъ се дуже розумный чоловѣкъ, и его — якъ пишуть — не такъ скоро можна перехитрити. Противно выйшло, бо Стамбуловъ вывѣвъ въ поле грецкого пропаґатора балканьскои лиґи и теперь вже годѣ сумнѣвати ся о тôмъ, що Трікуписъ бувъ бы лѣпше зробивъ, если бы зовсѣмъ не ѣздивъ до Софіи и тамъ не выкладавъ своихъ плянôвъ подѣлу Туреччины передъ Болгарами. Стамбуловъ бо не мавъ нѣякои причины, щобы пляны Трікуписа довго покрывати, такъ, що не було се тайною нѣ для султана, нѣ для высокои Порты, що грецкій політикъ старавъ ся зорґанізувати христіяньску лиґу противъ Туреччины, и се мусѣло въ кождôмъ разѣ выкликати въ мѣродайныхъ кружкахъ въ Константинополи таке враженье, котре не може бути пожадане для интересôвъ грецкого елементу. Що такъ цѣла справа мала ся, се стверджують згôдно информаціи зъ Константинополя и зъ Атенъ.

—

Англійскій парламентъ скôнчивъ свои нарады въ середу. Послѣдня сесія була одна зъ найдовшихъ, тревала 8 мѣсяцѣвъ и 11 днѣвъ: Тронова бесѣда сказана при еи отворенію д. 25 падолиста 1890, заповѣдала реформу льокальнои адміністраціи въ Ирляндіи, а особливо адміністраційнои системы ирляндскихъ ґрафствъ въ дусѣ засадъ, якѣ принято въ Англіи. Обѣцянки сеи правительство не выконало въ сѣй сесіи а дотычный проектъ ôдложено на рôкъ будучій. За те закôнчено нарады надъ проектомъ въ справѣ выкупна землѣ, котрый змагае до залагодженя ирляндскои справы аґрарнои черезъ вытворенье вôльнои посѣлости селяньскои. Сей біль, якъ и законъ о безплатнôй науцѣ въ народныхъ школахъ, се найважнѣйшѣ здобутки парляментарнѣ послѣднои сесіи. Обѣ тѣ справы були властиво точками проґрами віґôвъ, але кабінетъ торисôвскій, щобы здобути собѣ симпатію, самъ ихъ предложивъ. Кабінетъ Сальсберого не мавъ стôлько переповъ, якъ попередникъ, бо систематичнои опозиціи ирляндскои майже не було. Бесѣда тронова при кôнци сесіи обговорюе выключно заграничну політику, зъ выимкою слôвъ о полѣпшенôмъ положеню въ Ирляндіи. Она пôдносить, що угода зъ Портуґалією закôнчила прикру та грôзну суперечку и мѣстить въ собѣ богато для Англіи фактичныхъ корыстей. Англійске правительство черезъ мало важнѣ уступки выробило для полуднево-африканьского товариства англійского

комъ Галицкои Руси, всѣ слухали его голосу и йшли за нимъ.

О якôмсь „единствѣ“ якъ що до народности такъ и мовы не згадувано тогдѣ, — навпаки, свѣдомôсть своеи національнои окремѣшности и єдности зъ Украиною була у всѣхъ Русинôвъ сильно розбуджена, Украины ще тогдѣ нѣхто не цуравъ ся. Самъ Дѣдицкій, хочь писавъ „языкомъ высшого слога“, не цуравъ ся й народного: помѣщавъ въ „Словѣ“ дописи зъ Украины въ народнôй мовѣ, выдавъ поезіи народного поета Федьковича, де въ переднôмъ словѣ величавъ музу Шевченка, ба и спроваджувавъ зъ Украины книжки и знакомивъ Галичанъ зъ украиньскою літературою. Настрôй и поглядъ на справу народности у тогдѣшныхъ Русинôвъ представленый выразно на однôй илюстраціи въ першихъ рôчникôвъ вѣденьского „Страхопуда“: Украина жалуе ся, що сестрѣ Галичинѣ все вôльно, а їй нѣ заспѣвати нѣ прибрати ся по своему, всего їй „лиха матушка“ [Россія] боронить, нарисовано, якъ вѣникомъ замахуе ся на неи, а пôдъ илюстраціею пôдписано: „Вотъ я тебѣ матушка!“ Сердечне чутье для братнои Украины огортало тогдѣ весь загалъ. Менѣ ще й до нинѣ пригадують ся тѣ пѣсни козачѣ-украиньскѣ, що намъ малымъ батьки спѣвали...

Однакъ все те тревало лише до памятного 1866 року, до проголошеня новои проґрамы въ „Словѣ“, котра ставила въ суперечности до всѣхъ дотеперѣшнихъ політичныхъ и літературныхъ змагань галицкихъ Русинôвъ. Она також захитала и вѣру въ дальшій розвôй галицкого літературного „языка высшого слога“. Украинцѣ зъ „Вечерницъ“ и „Меты“ не повалили его, а повалилъ самъ Дѣдицкій новою проґрамою, и тымъ самъ доказавъ наукову вартôсть „высше образованого языка“. Батько переставъ вѣрити власнôй дитинѣ — Дѣдицкій проголосивъ въ „Словѣ“ 1866 р., що мы Русины — не есьмо вже одинъ народъ ôдъ Сяна по Донъ, але ôдъ Сяна ажь до Амура, а нашимъ літературнымъ языкомъ мае бути языкъ великорусскій, а нашъ народный — се тôлько нарѣчія велико русского. Мы ôдъ теперь були въ „Словѣ“ одно зъ Великороссами. Такъ узрѣла „общеруска“ идея въ Галичинѣ свѣтъ Божій. „Общеруске единство“, немудре [паньске] дитя Д. Зубрицкого неновь народилось въ-друге, а до хресту тримали его Лисикевичъ и Дѣдицкій, котрый и ставъ побôчь другихъ однымъ зъ першихъ опѣкунôвъ для сего, доси на галицкôй Руси не виданого „отрочати“, и немовь то на хрестный дарунокъ для дитяти-„единства“ выдавъ свою брошуру: „Въ одинъ часъ малоруссу научитися по великорусски“. Вчинивъ се консеквентно, бо нѣхто не ставить проґрамы, щобъ на ню дивились и сварились, чи она гарна чи нѣ, але щобъ еи выповнити, — тожь и Дѣдицкій не хотѣвъ, щобъ се нове „единство“ осталось яко важный документъ політичнои мудрости лишь на папери и жило лише въ головахъ, но розумно поручивъ галицкôй интелиґенціи учити ся чимъ скорше сего нового [родного] літературного языка россійского.

Чи се такъ зовсѣмъ розумно було поручено и чи руска интелиґенція научилась, — то инша рѣчь, але все-жь була и добра воля, и заохота.

(Дальше буде.)

дуже выгôдне становище, котре значно влекшує осущенье кольоніяльного проекту держави въ полудневôй Африцѣ. Не залагодженй ще три справы державнй: суперечка о ловлю фокъ въ заливѣ Берингà ведена зъ Сполучеными державами, суперечка о рыболовствѣ зъ Новою Фундландією и послѣдна ратіфікація постановъ брукссельскои конференціи въ справѣ спôльнои акціи противъ торговлѣ невôльниками. Що-до заграничныхъ ôдносинъ бесѣда тронова высказала лише загаломъ, що они — дуже добрй, мирнй и приязнй.

— —

Дня 2. серпня въ Барцелонѣ выконано замахъ. Именно громада узброєна карабінами и пістолетами явила ся передъ воротами касарнѣ и пробувала зъ нечевя напасти на варту вôйскову, щобы пôдъ покровомъ нôчнои поры, приступомъ здобути вхôдъ до касарнѣ. Сторожѣ однакожъ сповнили свою службу чуйно и ôдогнали напастникôвъ по заалярмованю прочихъ вôйскъ, котрй рôвно-жь станули заразъ пôдъ оружіємъ. На оклики сторожѣ узброєна громада почала стрѣляти а вояки зъ своеи стороны рôвно-жь ôдповѣли стрѣлами. По обохъ сторонахъ ранено кôлька особъ. Наконець бôльшу часть ворохобникôвъ арештовано и заразъ слѣдство введено. Показало ся, що атентатъ приготовили републиканцѣ, котрй думали, що часть ґарнізону пôйде за ними, однако помылили ся въ тôмъ, бо вôйско зовсѣмъ льояльно заховувало ся.

НОВИНКИ.

— **Повыборчй ôдголосы.** До Neue fr. Presse телеґрафують зъ Снятина, що въ Коломыи ôдбуде ся сими днями розправа карна противъ снятиньскихъ мѣщанъ, обжалованыхъ прокураторією о публичне насильство, доконане на снятиньскихъ жидахъ, пôдчасъ послѣдныхъ выборôвъ до рады державнои. Имена обжалованыхъ, мабуть поперекручуванй въ Neue fr. Presse, зъ котрои мы ихъ выймаємо [бо зъ нашои интеліґенціи не почуває ся нѣхто до обовязку подати яку не будь звѣстку про сю, на кождый способъ цѣкаву справу] суть: Петро и Николай Лашкевичь, Мартинъ Барглякъ, Костъ Роеманъ (?), Григорій Бурачиньскій, Дмитро и Петро Костенюкъ, Григорій Данкевичъ, Илько, Петро и Олекса Грибовскій, Иванъ Садлячукъ, Николай Звиковскій и Василь Горульцъ.

— **Бурѣ и грады** лютять ся теперь въ цѣлôй середнôй Европѣ а Галичина занимає ту не послѣдне мѣсце. О буряхъ въ восхôднôй Галичинѣ доносили мы недавно, теперь пишуть о буряхъ, якй лютили ся въ Галичинѣ захôднôй. И такъ 5 н. ст. серпня навѣстила сильна буря Краковъ и околицю а 30 н. ст. липня околицю Бжостка. О сѣй бури пишуть: Въ Пречици коло Бжостка зôрвала ся 30 н. ст. липня коло 6 годины по полудни шалена буря зъ громами. Въ четверть годины почавъ падати дощъ грубыми каплями а по хвили градъ кусними бôльшими якъ волоскій орѣхъ. Цѣла гроза показала ся по тучи, котра въ $^3/_4$ годины знищила всѣ засѣвы: пшеницѣ, ячмена, ôвсы, капусты, бараболѣ, проса и конюшины. Пооббиванй до крахты дерева овочевй, знищенй ярины, доповняють образъ того страшного нещастя. Шкоды необчисленй досы, роспука народу страшна, нещастье, якого ту люде не запамятали ôдъ 35 лѣтъ. — Страшнй тучѣ навѣстили сими днями также Италію именно Фльоренцію и Падуу та наробили великаньскихъ шкôдъ. Ôдъ удару грому стопила ся въ Падуи часть копулы катедральнего костела. Погибло також дуже богато людей. Въ парохіяльнôмъ костелѣ св. Лаврентія забивъ грôмъ одну женщину, въ заведеню карнôмъ въ Сінь двохъ вязнôвъ, въ Панцано двохъ мулярѣвъ а пôдъ Павією найдено на поли спаленй громомъ трупы трьохъ особъ. — О нечуваныхъ градахъ доносять зъ Австріи горѣшнои. Околиця мѣсточка Веклябрукъ знищена цѣлковито. Въ 14 громадахъ не осталось и стебелинки въ поли и въ огородѣ а граду упало тôлько, що земля покрыта була ледомъ ôдъ пятницѣ 31 н. ст. липня до понедѣлка 3 н. ст. серпня, мѣсцями на 8 центіметрôвъ высоко. Ôдъ сего граду потерпѣли не лишь поля и огороды але и лѣсы а особливо дичина. Градъ побивъ именно богато заяцѣвъ и орябкôвъ та иншои птицѣ. — Вѣдни и Нѣмеччину навѣстивъ градъ и тучѣ при кôнци липня. Въ Ратеновѣ въ Бранденбурґіи ударивъ грôмъ въ маґазинъ войсковый и спаливъ его. Шкода выносить до $1^1/_2$ міліона марокъ.

— **Огонь** навѣстивъ 1 н. ст. серпня село Брухналь, повѣта яворôвского. Згорѣло 16 загородъ селяньскихъ, котрыхъ страту оцѣнено на 8.000 зр. Лише пятьохъ погорѣльцѣвъ було убезпеченыхъ частково. Причиною огню була, здаєсь, неосторожнôсть.

— **Комісарь скарбовои сторожи въ Ицканахъ** Перацкій застрѣливъ ся. Самоубійство се стоить въ звязи зъ выкрытыми мальверзаціями мытовыми въ цѣлôй Буковинѣ.

— **Страты пропінаторôвъ.** Зъ Коросна доносять, що тамъ заворушили ся дуже жиды, коли почули, що пропінацію мѣску выняймивъ не жидъ а христіянинъ властитель дôбръ Ясеницѣ Стан. Высоцкій. Дотеперѣшный пропінаторъ жидъ платитъ за пропінацію 10.500 зр. рôчно и вѣчно нарѣкавъ на страты, коли жь сего року увидѣвъ поважну конкуренцію зъ стороны п. Высоцкого внѣсъ оферту вже не на десять але ажь на 18.500 зр. Однакожъ и ту перечисливъ ся, бо п. Высоцкій за 19.500 зр. взявъ пропінацію.

— **Шляхъ зелѣзницѣ Кароля-Людвика** объѣзджає теперь бôльша комісія, складаюча ся зъ пп. Фридриха Бішофа, совѣтника двору и директора будовы зелѣзницъ державныхъ и Скалѣ, управителя руху ґенеральнои дирекціи зелѣзницъ державныхъ. Выѣхали они 5 н. ст. серпня надзвычайнымъ поѣздомъ на шляхъ зелѣзницѣ Кароля-Людвика, щобы пôзнати технічный и адміністраційный складъ урядникôвъ. Зъ зелѣзницѣ Кароля-Людвика товаришать имъ инспекторъ Ґольтенталь и инжініры секційнй а зъ кракôвскои дирекціи зелѣзничои директоръ руху і совѣтникъ Кольоварп. Подорожь комісіи потреває довше якъ оденъ тыждень.

— **Міністерство вôйны** задумує доставу рôзныхъ артикулôвъ зъ шкôры до умундурованя и узброєня вôйска якъ: обувь, торністры, картушѣ, ременѣ, куплѣ и т. и. на рôкъ 1892, а то четверту часть загальнои потребы ôддати поодинокимъ дрôбнымъ промысловцямъ або спôлкамъ дрôбныхъ промысловцѣвъ. Въ тôй справѣ треба вносити оферты найдальше до 30 н. ст. падолиста 1891 до міністерства вôйны у Вѣдни. О близшихъ даныхъ можна поинформувати ся въ бюрѣ комнаты торговельно-промысловои.

— **Самоубійство.** Майстеръ шевскій въ Городку, Микола Гординьскій повѣсивъ ся дня 6 с. м. на власнôмъ ремени въ огородѣ ґенерала. Причиною самоубійства було те, що не мôгъ сплатити довгу, затягненого у тамошнього торговця шкôръ Айзика Білліґа. Нещасливый лишивъ жѣнку и четверо дѣтей безъ кусника хлѣба.

— **Въ Дрогобичи** ôдбуло ся въ день св. Илія розданье стипендійныхъ запомогъ зъ фонду бл. п. Ем. Косака, родомъ зъ Дрогобича, довголѣтного игумена Василіянъ. Бл. п. Ем. Косакъ записавъ цѣлый свôй маєтокъ на добродѣйнй цѣли. Одна часть сего капиталу остая пôдъ зарядомъ „Народного Дому" а ôдсотки зъ него идуть на пôдмогу бурсъ. Крôмъ того фондувавъ ôнъ ще одну стипендію, рôчныхъ 100 зр., для слухачѣвъ університету родомъ зъ Дрогобича и 4 стипендіи для ученикôвъ дрогобицкихъ шкôлъ. Сего року зголосило ся всего лишь 5 ученикôвъ о тй стипендіи, а се сумный фактъ, сли зважить ся, що давнѣйшими лѣтами ходило до дрогобицкои ґимназіи богато рускои молодежи. Свѣдчить то ще и о тôмъ, що численне руске населенье Дрогобича и околицѣ зубожѣло.

— **Зъ Городка пишуть намъ:** Въ ночи зъ 5 на 6 с. м. коло пôвночи тутешній фельдфебель 89 полку пѣхоты Іосифъ Шумиловичь, маючи нôчну службу, переходивъ улицею, званою „Пасѣка" и постерѣгъ, що мѣска лѣхтарня, ôддалена ôдъ стрѣхи домôвъ Ивана Зика и Ивана Дзѣнґалы лишь о оденъ сяжень, пукла, а нафта розлила ся по плотахъ, штахетахъ и стѣнахъ. Вѣтеръ бувъ и нафта почала всюды горѣти. Притомный пôдофіциръ кинувъ свôй плащь на поломѣнь и зачавъ душити огонь, взываючи рôвночасно о помôчь. На крикъ повставали сусѣды и ледви удалось имъ придушити огонь. Инакше була бы певно цѣла улиця згорѣла при посусѣ и сильнôмъ вѣтрѣ.

— **Товариство друкарске „Огнисво"** устроює въ недѣлю 9 н. ст. серпня прогульку товариску до лѣса „на Пасѣкахъ". Прогульку оповѣстять вывѣшенй хоругви на сторожници сторожѣ охотничои „Соколъ" въ Ринку и на сторожници мѣскôй при улици Лычакôвскôй.

— **Погромъ жидôвъ.** Вѣденьскій Tagblatt одержавъ зъ Бродôвъ таку вѣсть: Доходять вѣсти о погромѣ жидôвъ на россійскôмъ Подôлю въ мѣстѣ Єлисаветградѣ недалеко Балты. Дня 26 липня зôбрала ся въ тôмъ мѣстѣ кôлькатысячна громада селянъ зъ окрестности и кинула ся на жидôвску дѣльницю. Знищивши купецкй склепы не пощадила товпа и жидôвскихъ мешканъ. Всѣ рухомости знищенй, а що не дало ся пололити, кинено у воду. При тôмъ не обôйшло ся безъ побоєвъ и многй жиды ранені а кôлькохъ убитыхъ. Близько 200 родинъ зôбрало ся у рабина въ Балтѣ зъ просьбою, щобы удавъ ся до Гірша о переселенье ихъ до Арґентины. — Чи вѣдомôсть ся правдива, поки що не знати.

— **Клопôтъ зъ жидами!** Теперь повтаряє ся те саме, що було передъ десятьма лѣтами въ Бродахъ, коли тамъ урядувавъ комітетъ для высыланя до Америки жидôвъ, турбованыхъ на Украинѣ и въ Одесѣ. Почувши о тôмъ комітетѣ, тысячѣ жидôвъ, котрыхъ зовсѣмъ не потурбовано, кинулись до Бродôвъ. Голотѣ тôй пишло о те, щобы пережити кôлька тыжднѣвъ чужимъ коштомъ. На тôмъ маневрѣ пôзнавъ ся вкôнци самъ комітетъ. Теперь же пише о чôмсь подôбнôмъ кореспондентъ зъ Торуня до Dziennika Poznańskiego: Здаєсь менѣ, що бôльше зъ бѣды, якъ зъ причины переслѣдуваня россійского и въ надѣи на лѣпшу долю жиды съ Королѣвства польского таснуть ся сюда на прускй зелѣзницѣ, найчастѣйше безъ пашпорту, зъ жѣнками и дѣтьми, ѣдучи до Анґліи або до Америки. Суть то по бôльшôй части люде безъ гроша на заплату подорожи. Почули щось о Гіршу, о жидôвскихъ комітетахъ въ Торуни, въ Цилѣ, а головно въ Берлинѣ, и думали, що комітеты все дадуть. А комітеты вже не мають средствъ и не можуть бѣдакамъ уже въ Торуни дати на білетъ. Тй, що мають трохи гроша, гублять ся въ Берлинѣ або Шарльотенбурзѣ и стають тягаромъ для поліціи и громады. Отже щобы тому заразъ зъ горы запобѣгти, придержує тутешна поліція такихъ жидôвъ еміґрантôвъ безъ грошей. Богато жидôвъ, довѣдавшись о сѣмъ, оминає теперь награнични стаціи, иде пѣшки до дальшихъ меншихъ стацій, и зъ-вôдти иде до Берлина зъ надѣєю на помôчь комітету. Длятого заряджено поліційну контролю також по меншихъ стаціяхъ. Зъ придержаными жидами клопôтъ, бо зъ властями россійскими треба вести широку и томлячу переписку. Тымчасомъ тыхъ жидôвъ держить ся пôдъ ключемъ, щобы бувъ порядокъ, а имъ мабуть усе одно, чи на воли безъ хлѣба, чи у вязници.

— **О страшнôй пригодѣ,** яка лучила ся въ другôй половинѣ липня въ звѣринци Лінкольна въ Чікаґо доносять американьскй ґазеты: Одна родина зъ Міннеаполісъ зôбрала ся коло закратованои ямы, де були бурй медведѣ. Отець хотѣвъ показати своѣй 3-лѣтнôй дочцѣ медведѣвъ, и щобы она могла ихъ лѣпше видѣти, пôдиѣсъ ей до горы по-надъ крату и державъ за одежину. Въ тôмъ одѣжь оббрвалась и дитина упала до глубокои 15 стôпъ ямы, однакожь такъ щасливо на хребетъ одного медведя, що перепудженый звѣръ утѣкъ у кутъ клѣтки. Всѣ присутнй закричали зъ переляку, але гнѣть и занѣмѣли, бо нова обставина звернула ихъ увагу на себе. Отець дитины, не надумуючись, перелѣзъ крату и скочивъ до ямы ратувати дочку. И дѣйстно удалось ему ухопити дитину и утечи въ рôгъ клѣтки. Въ рукахъ не мавъ ôнъ крôмъ палицѣ нѣякого иншого оружя. Приглядачами заволодѣла звычайна въ такихъ случаяхъ безрадность, всѣ бѣгали, кричали, а нѣхто не знавъ, що робити и якъ помогти нещастнымъ. Оденъ сторожъ побѣгъ по оружье до будынку ôддаленого о 10 мінутъ дороги ôдъ ямы, а публика почала на медведѣвъ кидати камѣня, щобы ôдвернути ихъ увагу ôдъ ôтця и дитины. Оденъ медвѣдь пôднѣсъ ся на заднй лапы и бурмочучи наближувавъ ся до своихъ жертвъ, але ударъ палицѣ по нôздрю напудивъ его и ôнъ подавъ ся въ задъ. Однакожъ оборона не могла на довго вытати и розлюченй медведѣ почали вже пôдходити до нещастныхъ. Въ сѣй хвили увидѣвъ отець прутъ зелѣзный, лежачій на земли, закôнченый гакомъ. Въ млѣ ока пôднѣсъ ôнъ его и зачепивши на гаку одежу дитины, подавъ другій конець прута людямъ стоячимъ на горѣ. Такимъ способомъ выратувано дитину, але теперь кинулись медведѣ на ôтця и — хочь зъ горы подано ему заразъ знову прутъ и ôнъ въ тôй же хвили зачепивъ свою одежу до гака, — все таки лютй звѣры встигли подерти на нѣмъ одежу и шкôру. Бôльшои ушкоды на щастье не потерпѣвъ, бо заразъ сотки рукъ вытягнули его въ гору.

— **Незвычайна хороба** появила ся мѣжь ґарнізономъ вôйсковымъ въ Парижи. Зъ недослѣдженои досы причины выпадає жовнѣрамъ волосье такъ, що бôльша половина залоги — лыса. Хороба ся ширить ся що-разъ бôльше у всѣхъ парискихъ касарняхъ.

— **Остаточный результатъ конскрипціи мѣста Вѣдня** выказавъ, що Вѣдень має 1,214.363 душь населеня. Зъ тыхъ 94.42% або 1,146.633 особъ подало за товарискій языкъ — нѣмецкій а 5.58% або 67.730 особъ инший языкъ. Мѣжь не-нѣмецкими народами займають Чехи перше мѣсце, бо есть ихъ у Вѣдни 63.834 душь, Полякôвъ 2.006, Словѣнцѣвъ 599, Руснакôвъ 282, Сербôвъ и Хорватôвъ 96, Италіянцѣвъ 882 а Румунôвъ 31.

— **Вчасный обѣдъ.** Въ пятьдесятыхъ рокахъ за царюваня царя Миколая въ Россіи, начальникомъ кавалеріи, стоячои залогою въ лѣвобережнôй Украинѣ, бувъ ґр. Никитинъ, великій педантъ. Хотячи на скôлько можна бôльше заострити карнôсть и субординацію въ своѣмъ вôйсковôмъ округѣ, выдавъ ґенералъ розпорядженье, щобы офіцеры рôзныхъ степенѣвъ выходили передъ обѣдомъ на мѣсто не инакше, якъ лише въ парадныхъ уніформахъ. Офіцирамъ новина тота не дуже подобала ся, однакожь не було рады — приказъ та й годѣ. Одного разу ґр. Никитинъ выйшовъ зъ рана на мѣсто (се було въ Кременчузѣ) и остовпѣвъ. Єму насупротивъ иде офіциръ въ щоденнôмъ уніформѣ. „Чи ты читавъ мôй приказъ зъ дня того а того?", пытає грôзно ґенералъ. — „Читавъ", була ôдповѣдь. — „Отже ты знаешь, що передъ обѣдомъ можна выходити на мѣсто лишь въ параднôмъ уніформѣ?" — „Знаю". — „Длячогожь ты не рôбишь пôсля приказу?" — „Я вже по обѣдѣ" (була 8 година рано.) На се не сказавъ ґенералъ анѣ слова и не потягавъ офіцира до ôдвѣчальности, лишь заразъ на другій день выдавъ новый приказъ, щобы офіцеры рôзныхъ степенѣвъ не обѣдали передъ 12-ою годиною.

— **Зъ Лондона** доносять, що тамъ въ дѣльници Уайтчепель величезне роздразненье. Причиною сего есть Джекъ Поруінъ, котрый по давнѣму господарить въ анґлійскôй столици. И теперь зарѣзавъ ôнъ въ властивый собѣ способъ 70 лѣтну женщину на улици. Показує ся отже, що вѣсть котру розпустила американьска часопись, що въ Новôмъ Йорку зловлено идентичного зъ Джекомъ Поруиномъ Араба, була лишь выдумкою.

— **Довгій вѣкъ.** Въ селѣ Досъ-Казань, въ округѣ татарскôмъ тобольскои ґуберніи, якъ доносить „Волж. Днев. Лист." жиє родина Кирґиза, уѣзду турґайского, названомъ Мурмугамедъ Мушеповъ, котра ôдзначає ся довгимъ вѣкомъ. Кирґизъ сей, голова родины числить теперь 153 лѣтъ а тôлько лѣтъ має и его жѣнка, найстаршій-же сынъ ихъ Тулкъ розпочавъ теперь 121 рôкъ житя. Всѣ тѣшать ся дуже добрымъ здоровємъ, лишь отець утративъ зубы долѣшнои щоки и живить ся кормомъ молочнымъ.

— **„Найвысше" въ боксованю.** Зъ Нового Іорку пишуть до Frkft. Ztg.: Palast-Hotel при улици Монґомері въ Санъ-Франціско есть однымъ зъ найбôльшихъ будынкôвъ въ сѣмъ мѣстѣ. Має ôнъ не менше якъ 500 ôконъ въ переду а его дахъ зносить ся 100 стôпъ высоко понадъ улицею. На тôмъ даху а по части и на даху сусѣдного будынку, котрый лежить 20 стôпъ низше, ôдбула ся передъ кôлькома днями небезпечна борба мѣжь двома знаными боксерами Гайнсомъ и Іоссефомъ, котрôй кôлькасотъ спортменôвъ, „запрошеныхъ гостей", и трехъ репортерôвъ ґазетъ зъ великою увагою приглядало ся. Оденъ зъ репортерôвъ описує въ своѣй часописи сю борбу такъ: „О третôй годинѣ були Гайнсъ, 180 фунтôвъ ваги, и Іоссефъ, 135 фунтôвъ ваги, готовй до боротьбы. Насамперед всадивъ Гайнсъ свôй правый кулакъ зъ великою елеганцією межи щоки Іоссефа и выбивъ му зубъ. Однакожь не довго тѣшивъ ся своимъ успѣхомъ. Іоссефъ поцѣлувавъ его лѣвою рукою такъ щиро въ живôтъ, що Гансъ положивъ ся на двѣ мінуты спати. Коли вставъ продовжала ся бійка дальше. Але очевидячки Гайнсъ не выспавъ ся добре бо по хвили скалѣчивъ его Іоссефъ въ ухо и выбивъ два зубы а лѣве око сховало ся за великій ґузъ. Въ тôй хвили стало ся щось дуже цѣкавого, интересного и сензаційного. Нагле, не дуже пристойнымъ рухомъ свого противника розгнѣваный, обôймає Гайнсъ лекшого о 35 фунтôвъ Іоссефа и хоче его вергчи на землю. Бувъ то чудный видъ, якъ оба боксеры взяли ся по пôдъ силы. Вся публика крикала: Славно! Вкôнци попадали оба на землю и теперь наступила катастрофа. Заким хто небудь зъ публики встигъ прискочити, покотили ся борцѣ на край даху и попадали на долину. Оба опинили ся на даху церкви св. Трôйцѣ, якихъ 20 стôпъ низше — и були бы борбу свою продовжали, сли бы ихъ була не здержала ôдъ сего почесть для божого дому, на вершку котрого они находились. Линвами удало ся обохъ вытягнути назадъ на дахъ готелю але борцѣ мимо того, що нѣчого имъ не стало, не могли докôнчити своеи борбы, бо були надто утомленй".

— **Дрôбнй вѣсти.** Выставу пражску звидѣло до 7 н. ст. серпня 1,167.420 особъ. — Въ Сімерінґъ въ лѣярни зелѣза Пастрого застрайкували всѣ робôтники. — До Праги прибула словеньско-хорватска прогулька зъ Любляны, въ котрôй взяло участь 300 Словенцѣвъ а 200 Хорватôвъ. — Въ четверъ дня 6 с. м. звѣнчавъ крил. о. Турковичь при асистѣ оо. Райтеровского и Дримовича п. Антона Одѣжиньского оконченого питомця зъ панною Евгенією Щербôвною, въ церквѣ Волоскôй у Львовѣ.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Перенесеня.** Міністеръ справедливости перенѣсъ адъюнкта суду повѣтового Ант. Канчиньского до Жовквы. — Міністеръ справедливости перенѣсъ совѣтникôвъ суду краевого въ Коломыѣ Адоль. Вальтера и Дом. Дрдацкого до Львова.

— **Конкурсы.** Дирекція почтъ и телеґрафôвъ розписує конкурсъ зъ речинцемъ до 17 н. ст. серпня на посаду експедієнта почтового въ Плуговѣ, повѣта золочѣвского, за кавцією 200 зр. а зъ платнею 660 зр.

— **Ôдзначеня.** Возьный суду окружного въ Самборѣ, Андрѣй Садловскій, одержавъ срѣбный хрестъ заслуги.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Для рускои молодежи шкôльнои въ Ярославѣ** зложили въ другôмъ курсѣ 1891 року Впр. отцѣ духовнй и Впов. панове: о. Зятикъ 2 зр., о. І. Карановичъ 50 кр., о. П. Годованьскій 1 зр., о. Л. Полошиновичъ 1 зр., о. Райнеровичъ 1 зр., о. Кишакевичъ 1 зр., о. Ухнитъ 50 кр., о. Стецишинъ 60 кр., о. деканъ А. Матюкъ 1 зр., ХУ. 40 кр., о. Мрозовскій 1 зр., о. Нейдухъ 40 кр., о. Куцѣль 50 кр., о. Горошевичъ 50 кр., о. Грицкевичъ 50 кр., о. Лехицкій 50 кр., о. Саноцкій 50 кр., о. Острожиньскій 50 кр., ч. громада Жовтанцѣ 2 зр. 20 кр., въ меншихъ даткахъ вложено 1 зр., а зъ послѣдного выказу въ лютôмъ остало ся 10 зр., 7 кр., отже разомъ 31 зр., 69 кр. — *Выдатки-же* були слѣдуючй: заплачено въ книгарни за книжки ще за І-шій курсъ 20 зр., а для С. К. ученика VI. клясы и иншй шкôльнй потребы 5 зр., 78 кр., разомъ 25 зр., 78 кр., — остаєсь 5 зр. 91 кр. До того о. деканъ А. Матюкъ вложивъ 16 зр. яко рату до коренныхъ 100 зр., отже вкупѣ въ попередными находить ся готôвкою 132 зр. 76 кр. и около 250 примѣрникôвъ по бôльшôй части ґимназіяльныхъ учебникôвъ, котрыми спомагає ся надъ 30 ученикôвъ.

(*Конець буде.*)

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 8 серпня. Архикнягиня Стефанія вчера передъ полуднемъ зложила візиту князю болгарскому Фердинандови. — Ту приѣхавъ кн. Петро Караджорджевичъ. — Трактатъ торговельный зъ Швайцарією ще може буде заключеный, трудность така, що Нѣмеччина не хоче згодитись.

Бернъ 8 серпня. Пôвофіціяльный Berner Bund пише: На случай зôрваня торговельныхъ переговорôвъ Швайцаріи зъ Австрією и Нѣмеччиною, переговоры наступаючй зъ Италією вже тй три державы не вели бы въ Бернѣ, але Австрія и Нѣмеччина осôбно въ Мюнхенѣ. А по наконечнôмъ зôрваню переговорôвъ Франція мабуть робила бы старання наблизитись до Швайцаріи и тогдѣ гадка Капрівіого о завязаню мытовои лиґи пропала бы.

Будапештъ 8 серпня. Параґрафъ 2 закона о адміністраціи по довгôй дебатѣ вчера принято. Нинѣ трете читанье. Пôдчасъ дебаты Стефанъ Тисса сказавъ, що въ наслѣдокъ обструкціи не бôльшôсть, але цѣла ôтчина потерпѣла пораженье. Президентъ мін. Сапарій выразивъ ся, що правительство за высоко ставляє парляментаризмъ, щобы забирати ся до насильныхъ средствъ.

Берлинъ 8 серпня. Цѣсарь здоровый, хочь сильнѣйше потовкъ ся, нѣжь зъ-початку оголосили. За те князь мекленбурґско-шверинський смертельно хорый.

Гамбурґъ 8 серпня. Hamburger Correspondent пише: Въ Берлинѣ суть пересвѣдченй, що найважнѣйше реченье въ комунікатѣ „Правительст. Вѣстника" є се, въ котрôмъ пôднесено притискъ на ентузіястичне принятье француских гостей и на тоастъ царя. Дальше кажуть, що комунікатъ се ôдповѣдь на дуже офіціяльну статю дневника Temps зъ дня 1 серпня, въ котрôй поведенье царя выяснено такъ, що царь пôддавъ ся бажаню россійского загалу та побратимство народу россійского и французского представлено важнымъ факторомъ.

Парижь 8 серпня. Королева Наталія приѣде ту въ осени на довшій часъ.

Надôслане.

ОКУЛІСТЪ и ОПЕРАТОРЪ
школы вѣденьскои и берлиньскои
Д-ръ Д. Меллеръ
ординує ôдъ 9—12 и ôдъ 4—6 годины
ул. Ягайлоньска ч. 6.

Oesterreichisch-ungarische Finanz-Rundschau.

Въ часѣ свого истнованя зъєднавъ собѣ „Австрійско-угорскій перегладъ фінансовый“ широкій кругъ читателѣвъ за-для свого знаменитого справоздання про всякі подѣї на поли **обороту грôшми и ефектами зъ спеціяльнымъ увагляднененьемъ паперôвъ на умѣщенье капіталôвъ**. Єго девіза лишить ся та сама що передъ тымъ: **безпарціяльнôсть и обєктивнôсть.** Дотеперѣшный успѣхъ заохочує насъ остати вѣрными тôй проґрамѣ. Мы просимо всѣхъ, що интересуютъ ся біржою, щобы пересвѣдчили ся о правдѣ сказаного тымъ, що зажадаютъ **примѣрникôвъ на показъ. Передплата** поставлена бо обчислена на ширшій кругъ, надзвычайно низька и коштує за 52 обємистыхъ чиселъ **1 зр. рôчно.**

Адміністрація австр.-угор. перегляду фінансового
Wien, I., Wallnerstrasse 11.

Надослане

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на I ôмъ поверсѣ.

Д-ръ Лонгинъ Озаркевичь

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ ГОРОДКУ коло Львова (ринокъ ч. 5.)

Спеціялістъ недугъ шкôрныхъ и венеричныхъ

Д-ръ Казимиръ Подлевскій

ôдбувши спеціяльні студія на клініках проф. Фурніеръ-Бесніеръ въ Парижи, Лассара въ Берлинѣ и Копосіа у Вѣдни, замешкавъ при ул. Собѣского ч. 10. (Дôмъ переходовый зъ ул. Валовои ч. 9.)

Ординує ôдъ 11 до 12 и ôдъ 3 до 5.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНИКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (площь св. Духа) напротивъ головного одвиху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні, райсцайґи, и т. и. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарації найдешевше и найскорше.

Замовленя въ провінцію адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“

Д-РА РОЗЫ
БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ

єсть вже бôльше якъ ôдъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, ôдбиваня усуваюче и лагôдно розвôльнюючe

средство домове

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бôльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну законно депоновану.

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.

Такожъ можна купити:

Прагску универсальну масть домову

Она пôсля многихъ досвѣдôвъ знаменито полагоджує чищенье, грануляцію и загоєнье пораненыхъ мѣсць а крôмъ того дѣлає усмиряючо и розкладає бôль. 3700 14—50

Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бôльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.

Головный складъ

B. Fragner, Prag,

Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.

Розсылка почтова що дня.

Женщина въ середнôмъ вѣку, граюча на фортепянѣ, шукає мѣсця. Способна до заряду дому, а особливо до совѣстного веденя дѣтей осиротѣлыхъ по матери. Близшу вѣдомôсть у о. Стефановича, катихита львôвскихъ учит. семинарій, пробуваючого теперь въ Кутахъ.

Цирк братôвъ Сідолі

Дирекція Цезаръ Сідолі

ул. Шпитальна ч. 3

(площь Голуховскихъ)

Нинѣ въ недѣлю 9-го серпня 1891

2 ВЕЛИКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ 2

Початокъ о год. 4 по полудни и о 8 вечеромъ.

Кожде представленье зъ новою проґрамою. Близші информаціи подають плякаты и проґрама. Въ приготовленю дуже гарна пантоміна

„Зеленый чортъ“.

Зъ высокимъ поважаньемъ

ЦЕЗАРЪ СІДОЛІ

директоръ.

Найбôльшій выбôръ машинъ до шитя

Зінґера ручні ôдъ 28 до 48 зр.

„ ножні „ 30 „ 65 „

„ готôвкою 10% дешевше.

Іосифъ Иваницкій

механікъ и спеціялістъ

Львôвъ Х Краковъ

Готель Жоржа Х Ринокъ 25.

ЛІЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и стація зелѣзницѣ также.

Получивши на власнôсть по старôй фірмѣ „*Ивана и сына Серафина*“ **„Ліярню дзвонôвъ“** въ Калуши, ôдзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им. Качковского въ Коломыи (якъ о тôмъ свого часу ґазеты доносили) — маю и теперь на складѣ **готовй дзвоны**, выконую скоро замовленя и приймаю старі або ушкоджені дзвоны до переливаня за дуже умѣркованy цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшні замовленя въ давнѣйшôй спôльнôй а теперь моєй власнôй **ліярни дзвонôвъ** прошу о ласкавй замовленя такъ на поодинокі новй дзвоны якъ и на цѣлй групы. За тревалôсть матеріялу и гармонічный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ

Зъ глубокимъ поважаньемъ

АНТОНІИ СЕРАФИНЪ.

Нове раціональне лѣченье.
Свѣдоцтва реномованыхъ лѣкарѣвъ.
Нешкôдне, безъ лѣкôвъ.

Всѣмъ недужимъ на нервы

найгорячѣйше поручаєсь брошурку выдану въ 21 накладѣ **Романомъ Вайсманомъ:**

Über Nervenkrankheiten und Schlagfluss, Vorbeugung und Heilung.

Безплатно можна одержати зъ **аптики К. Крижановского у Львовѣ.** 3863

ГАЛИЦКІЙ
КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

приймає вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовує ихъ по

4½% на рôкъ.

2219 69—?

Для выгоды П. Т. Публики отворено

НОВУ АҐЕНЦІЮ

Кракôвского Товариства взаимныхъ убезпеченъ

на житье та ôдъ огню и граду

у Львовѣ при ул. **Театральнôй ч. 21** (входить ся зъ улицѣ Скарбкôвской).

Полісы асекураційні выставляютъ ся въ **языцѣ рускôмъ — всѣ проспекты и переписка зъ партіями ведесь по руски.** — Близше можна розвѣдатись въ Адмінистраціи „Дѣла“.

ИСТОРІЯ РУСИ

ч. I. II. III. IV. V. — Цѣна за 1 часть 15 кр. За всѣ части 80 кр. Достати можна въ товариствѣ „Просвѣта“ ул. Вôрменьска ч. 27

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить ôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1·60 зр., на четверть року 1 зр.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

Найбôльшій по французски уладженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.

Сезонъ 1891.

Звѣстне найдешевше жерело закупна.

Найбôльшій складъ єсть якъ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ подѣленый на многи ôддѣлы.

Оддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гафтôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасаментерія, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и одежевыхъ прибôрôвъ кравецкихъ.

Оддѣлъ II. Капелюхи дамскі, дѣвочі и дѣточі, выробы панчôшкові для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, горсеты и запаски для дамъ и дѣтей.

Оддѣлъ III. Краваты мужескі, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и маншеты, парасолѣ анґлійскі, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и анґлійскі рукавички.

Оддѣлъ IV. Рукавички дамскі, шкôрковй, даньскі, шведскі и анґлійскі, а также рукавички шовковй, вовняні и нитяні.

Оддѣлъ V. Вахлярѣ чорні и кольорові мабалѣ и вечеры та великій выбôръ апаньскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ.

Оддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.

Оддѣлъ VII. Станики трикотові и джерсеї для дамъ по зр. 1·90, 2·50, 3·50 до 15 и выше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку.

Оддѣлъ VIII. Спôдничкы дѣточі, плащики, пальтотики и запаски.

Оддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великі килимы, сальонові ôдъ зр. 6·75 и выше. Килимки маттінґові до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и выше. Килимы стѣнні, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и выше.

Оддѣлъ X. Ту суть портієры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Туніс по зр. 3·20, явôсть 1-ша 3·75, Мароккo 4·25, Баґдадъ по 5·35, Трапецунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портієръ Кірманъ и дагестанскихъ та матерій на меблѣ.

Бѣлі ôдпасованй заслоны коронковй, цѣле ôкно 1·45, 1·75, 1·90, 2·50 до 50 зр.

Оддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и выше. Комплетні ґарнітуры толедінові складаючі ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на столъ 9·60 до 30 зр. Всхôдні капы: шиллеські I якôсть 1·25, II 2·50, III 3·50.

Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ хустокъ, коцы на лôжка и конѣ. Стебнованй коцдры вовняні, ватовані, атласові, пірові и до прикрасы.

Замовленя зъ провінціи полагоджує ся якъ найсовѣстнѣйше. Спеціяльні ôддѣлы для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Власитель **Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

Для церквей

КАДИЛО
ЦЕРКОВНЕ

благовонне

поручає

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

пачка ¼ фунта 50 кр.

Для церквей

КОНТОРА ВЫМѢНЫ!

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечні
5% листы ипотечні преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 132—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзницъ державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облиґаціи индемнізаційні

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкориснѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякі вылосованй а вже платні мôсцевй паперы цѣнні, также запавшй купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевй лишь за ôдчисленьемъ справедливыхъ коштôвъ.

До серіі̂й у котрыхъ вышли купоны, доставляє новй аркушѣ купоновй, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Паперъ зъ фабр. Черлянськой Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Лïтературный додатокъ „Бïблïотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю поперемѣнну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адмïнистрацiя „ДѢЛА“ ул. Баторiя 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплату на „ДѢЛО“ [illegible] у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible]

въ Австрiи: / за границею:

на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 36 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. на пôвъ року . . . . 18 зр.
на четверть року . 4 зр. 50 кр. на четверть року . . . 9 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.

У Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на четверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакцiя, Адмïнистрацiя и Експедицiя пôдъ ч. 24 ул. Баторiя. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламацiя неопечатаний вôльнî вôдъ порта.

Поединоке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки инсерцiйной въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Поединоки числа [illegible]

Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся третiй кварталъ сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ поспѣшати зъ надсыланьемъ передплаты и залеглостей.

„О епископство станïславôвске“.

Пôдъ такимъ заголовкомъ мѣстить нинѣшный Dziennik Polski ось-яку статью:

„Въ справѣ розголошеного, але до сеи поры не сконстатованого ще именованя ректора о. А. Бачиньского епископомъ дïецезiи станïславôвскои, одержали мы сегодня кôлька листôвъ зъ докоромъ, мовь-бы мы зъ якоюсь нехôтью мали приняти се именованье. Пишучи до насъ набрали того пересвѣдченя зъ обставины, що мы навели голосъ Nowoи Reform-ы — безъ коментаря вôдъ себе.

„Nowa Reforma написала:

„Що правда, именованьемъ тымъ не одушевляемось, бо о. Бачиньскiй яко ректоръ семинарiи, не давъ пôзнати ся анѣ зъ часто рускихъ, анѣ зъ поеднуючихъ польско-рускихъ тенденцiй, а неоднократно зъ-посередъ мурôвъ семинарiи, остаючого пôдъ его управою, вôдзывали ся пеаны, звернені въ сторону пôвнôчну... Однакожь скоро о. Бачиньского уже почтили такимъ высокимъ въ ерархiи духовнôй достоинствомъ, то хочемо припустити, що потрафить оцѣнити той актъ довѣрiя и яко епископъ рускiй зôрве рѣшучо зъ фальшивыми приятелями Руси и непокликаными еи опекунами, а всѣми силами буде дбати, щобы пôдлеглє ему духовеньство не ширило московщины [moskwityzmu], а трудилось для пôднесеня народнои самостôйности Руси и щобы пропагувало згоду зъ народомъ, осѣвшимъ въ тôмъ самôмъ краю, а часто на тôмъ самôмъ загонѣ.“

„Хочь навѣть поданои нотатки Nowoи Reform-ы зъ наведеньемъ жерела — пише дальше Dziennik Polski — зовсѣмъ не повинно ся уважати за выразъ нашихъ пересвѣдчень на згадане именованьe, то однакъ, зъ причины тыхъ листôвъ до насъ, почуваемо ся до обовязку зазначити нинѣ на сѣмъ мѣсци, що черезъ недоглядъ метрампажа [???] не выдруковано по цитатѣ зъ Reform-ы слѣдуючого уступу вôдъ нашои редакцiи:

„„Рѣшучо не дѣлимо въ сѣмъ случаю пессiмiзму N. Reform-ы и поясняемо собѣ его лише тымъ взглядомъ, що часописи тая найочевиднѣйше не мала нагоды въ значнои далечины належно пôзнати: кимъ властиво есть czcigodny номiнатъ, — а надто еи зовсѣмъ хибно поинформувавъ хтось зъ Русинôвъ въ табору „Дѣла“ — де о. Бачиньскiй яко gorący unita i apostoł zgody Polaków z Rusinami есть натурально сôлью въ оцѣ. Натомѣсть мы тутъ у Львовѣ, що безсторонно глядимо на довголѣтну дѣяльнôсть о. Бачиньского, и яко ректора и члена рады мѣскои, будемо лише выразомъ поглядôвъ загалу польского, приплескуючи зъ цѣлого серця тому выборови папы и монарха, очевидно, если такiй выбôръ дѣйстно наступивъ. Бо доси все ще нема пôдъ тымъ взглядомъ певности. Кандидатура суфрагана о. Куиловского була намъ въ рôвнôмъ ступени симпатичною, однакожь если выбôръ рѣшаючихъ сферъ мавъ бы упасти на кого иншого, то вже зъ всѣхъ найвôдповѣднѣйшимъ здаесь намъ о. А. Бачиньскiй.““

„Стôлько написали мы тогдѣ и се повтаряемо нинѣ зъ охотою.“

——

До сеи статьѣ Dziennik-a Polsk-ого, позаякъ она прямо вызывае насъ, мусимо додати свои замѣтки.

Насамперѣдъ сконстатуемо, що справа именованя епископа станïславôвского есть ще не рѣшена. Единымъ кандидатомъ на епископскiй престолъ въ Станïславовѣ уважаесь всюды епископъ-суфраганъ Куиловскiй, котрому се становище належить ся вже хочь-бы длятого, що есть епископомъ. Впрочôмъ нѣхто зъ Русинôвъ не выступае противъ именованя еп. Куиловского на епископа станïславôвского, бо бнъ — якъ кажуть згôдно священики, котрî его пôзнали въ обохъ тыхъ епархiяхъ, де бнъ доси урядувавъ, — чоловѣкъ добрый, вырозумѣлый, взагалѣ гуманный. И зъ нѣякои другои стороны певно не може бути замѣтôвъ противъ именованя его станïславôвскимъ епископомъ, бо нѣхто чей же не посудить его о симпатiи анѣ до православiя, анѣ до московщины. Правда, епископство станïславôвске лихо дотоване и еп. Куиловскiй мусить допоминати ся лучшои дотацiи, — тôлько жь для самои справы було-бъ некористно, коли-бъ хтось, щобы собѣ стати епископомъ, лiцитувавъ тутъ in minus. Дотацiя епископа станïславôвского обходить не лишь самого епископа, але всѣхъ Русинôвъ, бо вôдъ обезпеченя его быту залежать и до якоись мѣры и его независимôсть моральна. Дотацiя першого станïславôвского епископа була немовь провiзорiею, але теперь, при змѣнѣ особы епископа, тая провiзорiя повинна вже перестати.

Дальше на писанину Dziennik-a Polsk-ого мы замѣтимо, що въ насъ по просту смѣхъ выкликуе его правдиво баранячa екстаза редакторôвъ того Dziennik-a въ нагоды мнимого именованя епископа станïславôвского. Уже przyklaskuje z całego serca papieżowi i monarsze za wybór, хотяй самъ каже, що ще не знати, чи папа и монархъ выбрали о. Бачиньского, и доперва, яко клакеръ, робить рекламу, называючи кандидата: gorący unita i apostoł zgody Polaków z Rusinami — а щобы додати бôльшои ваги тôй рекламѣ, каже, що нѣбы за те власне о. Бачиньскiй есть Русинамъ въ табору „Дѣла“ сôлью въ оцѣ, — якъ коли-бъ Русины зъ табору „Дѣла“ форсували на престолы епископскî не-унiятôвъ и апостолôвъ незгоды... Dziennik пôдносить зъ натискомъ, що Поляки знають о. Бачиньского зъ дѣяльности его въ радѣ мѣскôй и въ семинарiи духовнôй. А що-жь, чи Русины зъ табору „Дѣла“ также того не знають? Ну, въ дѣяльности въ радѣ мѣскôй нема такъ що богато знати, бо особливо нинѣшнî Русины-радни тамъ взагалѣ не грають важнѣйшои ролѣ, — але въ дѣяльности въ семинарiи духовнôй всѣ Русины знають о. Бачиньского певно лѣпше, нѣжь редакторы Dziennik-a...

Наконець мы мусимо рѣшучо заявити Dziennik-ови Polsk-ому, що мы не признаемо анѣ ему анѣ взагалѣ подôбнымъ ему непокликанымъ компетенцiи — накидувати ся Русинамъ зъ опiнiею въ справахъ дотыкаючихъ самыхъ Русинôвъ, коли при тôмъ очевидною есть тенденцiя — интрига. Впрочôмъ нехай тѣ панове будуть певнî, що вся робота ихъ на нѣчо не здасть ся, цѣле фальшиве ихъ поступованье зъ Русинами — хочь-бы й здавало ся на око имъ успѣшне, выйде на шкоду тôлько имъ самымъ, а не Галицкôй Руси, котра нинѣ не дасть уже собою командувати, якъ кому захоче ся.

У всѣхъ справахъ дотыкаючихъ Русинôвъ — повинна рѣшати едино опiнiя Русинôвъ! На то чей мы собѣ въ Австрiи заслужили!

Зъ гостины Русинôвъ въ Празѣ

II.

Зъ сумомъ опускали мы гостинну Прагу. Насъ проведено на дворець, а деякî зъ молодежи провели насъ кôлька стацiй зелѣзницею Францъ-Iосифа на Таборъ и Будейовицѣ. Мы переѣхали вôтакъ нôчью полудневу Чехiю, ранкомъ Горѣшню Австрiю, а въ Тульнѣ, де колись Собѣскiй переходивъ Дунай, повитали насъ уже Русины вѣденьскî, пп. Гуляй и д-ридъ Дорожиньскiй. На дворци вѣденьскôмъ стрѣтили насъ ректоръ Т. Сембратовичь и „Сѣчовики“ и занялись розмѣщеньемъ гостей.

Якъ провели мы цѣлыхъ три днѣ у Вѣдни, про се я не стану розказувати подрôбно. Скажу лише, що участники прогульки, пôдъ проводомъ „Сѣчовикôвъ“, звидѣли за той часъ все, що далось звидѣти. Нѣхто не сидѣвъ дома. Мы оглянули мѣсто, а въ мѣстѣ подрôбно музей цѣсарскiй, салѣ для приему въ замку цѣсарскôмъ, скарбець, гробы цѣсарскî у Капуциновъ, стайнѣ цѣсарскî, Шенбрунъ изъ звѣринцемъ, Каленберґъ зъ видомъ на Альпы и весь Вѣдень, новый ратушь, унiверситетъ, палату пословъ, св. Стефана церковь и такъ звану Votivkirche — взагалѣ все, що за такъ короткiй часъ було можна. Въ театрѣ давано балетъ Excelsior и другî поменшî балеты. И тутъ були мы. Були й на комерсѣ студентскихъ товариствъ славяньскихъ на Türkenschanze. Товариства студентскî витали насъ радо и сердечно промовами. Мы вôдповѣдали имъ. Двомъ своимъ почетнымъ членамъ, проф. Наталеви Вахнянинови и Львови Шеховичеви вручила „Сѣчь“ свои переписки нагрудний, другихъ колишныхъ членôвъ, проф. Ивана Вахнянина, Шухевича и другихъ, почтили „Сѣчовики“ встаньемъ зъ мѣсць. Тутъ обôйшли мы и именины проф. Володимира Шухевича и по промовѣ проф. Н. Вахнянина вручили ему подарунокъ [рамочки на два портреты въ гранатахъ]. Все йшло гарно, кобы не члены „Буковины“, котрî, запрошенî на спôльне торжество, выкликали просту бурду, за котру треба було перепросити зôбраныхъ Славянъ, а ихъ самыхъ выпросити зъ товариства. Для нашихъ „Сѣчовикôвъ“ була тая пригода доброю наукою на будуче. Не давно ще взялись они зъ тыми вôдступниками рускои справы, — нинѣ пôзнали ихъ вже мабуть дуже докладно и розстали ся зъ ними мабуть разъ на все.

Зъ Вѣдня пустились мы до Пешту пароходомъ долѣ Дунаемъ. По раннôмъ дощику [въ четверъ] небо прояснилось и дало намъ оглянути по дорозѣ краснî виды. Д-ръ Т. Сембратовичь вôдпровадивъ гостей своихъ до Пресбурга, пп. Гуляй, Гриневецкiй, Партицкiй и другî ажь до Пешту. Д-ра Т. Сембратовича попращавъ „Боянъ“ грôмкою пѣснею зъ покладу. По дорозѣ бачили мы Коморно [крѣпость], резиденцiю прiмаса Угорщины Остригомъ [Гранъ], руины Вишеграду и Вацову. До Пешту наспѣли мы пôдъ вечеръ и розмѣстились, а другого дня оглянули островъ Маргариты, Буду зъ цѣсарскимъ замкомъ, мôстъ ланьцуховый на Дунаю, базилику, котрои будова коштуе до-теперь 5 мiлiонôвъ, оперу, парляментъ и важнѣйшî, краснî улицѣ, якъ улицю Андрашого, такъ звану Ringstrasse, и другî. Пештъ пôднѣсъ ся значно вôдъ часôвъ дуалiзму, але чи економiчне положенье Угорщины полѣпшилось, можна сумнѣвати ся. Намъ сказано, що вся торговля и промыслъ спочивають въ рукахъ жидôвъ, — побôчь нихъ мають ще значѣнье маґнаты угорскî; станъ мѣщаньскiй клонить ся въ долину, а народъ самъ есть темный и дуже бѣдный. То не Чехiя и не Прага. Чехiя богата вôдъ долу до горы, — тутъ на Угорщинѣ долина бѣдна, гора лишь свѣтить ся...

Зъ Пешту пôйшла дорога наша зелѣзницями на Мукачь до Лавочного. До Мукача Угорщина представляесь ровенiю. Земля несогôрша, управлена кукурудзою та другимъ збôжемъ. Вôдъ Мукача починають ся вже рускî оселѣ, але несвѣдомый етноґрафiчныхъ вôдносинъ скаже, що всюды живуть Мадяры, бо рускои написи не побачишь [до часу дуалiзму були], а всякiй намагае вже мадярскимъ языкомъ. По дорозѣ стрѣчали мы священикôвъ угорскихъ, але всѣ бесѣдували лише по мадярски. Молодша ґенерацiя на скрôзь змадярщена. Нѣхто не дôбье ся нѣякого уряду, хто не выкаже ся знаньемъ языка мадярского. Священикъ, дякъ, учитель, вôйтъ, ...

3)

Галицке „общеруске единство языкове“.

(Дальше.)

Не буду входити въ причины, що спонукали Дѣдицкого до оголошеня сеи проґрамы, нѣ въ мотивы, котрыми бнъ руководивъ ся, — се вже рѣчь будучого историка, що схоче писати исторiю полiтичного житя и борбы партiйнои межи Русинами за послѣднî десятки лѣтъ. До нього належить уже розказати про всю долю й недолю Русинôвъ и про всѣ шкоды та втраты, якî тая проґрама Русинамъ завдала. Я обмежуюсь лишь на саму идею „языкового единства“, и то не мѣшаючи полiтики а бôльше зъ огляду, о скôлько еи прихильники выповняли еи.

Дѣдицкiй видячи, що не йде зъ мовою „высшого слога“, замѣсть завернути ся до народнои, пôдлѣзъ ще о одинъ щебель вище, до „совершенства“, бо ажь до языка „россiйского“, а за нимъ пôйшла и интелiґенцiя [хочь не вся] рада, що таки разъ знайшла то, чого шукала, — ажь теперь знайшла собѣ „лiтературный“ языкъ, котрого не треба вже бôльше образувати, нѣ трудити ся надъ нимъ, бо вôнъ прийшовъ готовый „почтою“ зъ Россiи и лише тôлько зъ нимъ труду, щобы „въ одинъ часъ“ [въ одну годину] его вывчити ся. Догôдна то рѣчь — почта! Не тôлько насѣнье, але й лiтературный языкъ можна собѣ записати, коли рôдный не сподобаесь... За голосомъ и проґрамою Дѣдицкого пôйшовъ и загалъ интелiґенцiи якъ за своимъ провôдникомъ, тожь куды пастырь зъ сопѣлкою потягъ, туды пôйшло и стадо, не розбираючи, куды йде, чи на зарѣзъ, чи на лѣвшу пашу, а такого доброго пастыря, щобъ остерѣгъ, — якимъ бувъ Яхимовичь, — уже тогдѣ на Галицкôй Руси не стало. Въ однôй пѣсни народнôй молода пытаеть ся: „Де ты мене, Василю, поведешь, якимъ свою хатоньку збудуешь?“ — и не хоче йти до чужои, бо и свекруха лиха, и хата не своя, — а интелiґентна Галицка Русь, хочь и знала, куды еи Дѣдицкiй зъ боярами ведуть, не пыталась, чи свекруха добра, чи лиха, и перестала журити ся про власну хатку [лiтературу], котру вразъ зъ Дѣдицкимъ до 1866 року будувала на пôдвалинахъ „высше образованого языка“.

„Общеруска идея“ — то немовь та красавичка, про котру люде де-що говорили, но еи не знали, ажь доки она не появилась на балю и не пôдбила всѣхъ сердець, — она приѣхала зъ пôвночи. Дѣдицкiй впровадивъ еи на галицку салю и она вôдъ разу очарувала и завернула головы навѣть бôльшôй части старыхъ поважныхъ патрiотôвъ зъ 1848 року — всѣ горнулись до неи, величали, славили и думали, що она — то одно наше спасенiе. Не пôддались й тôлько одни народовцѣ або украинцѣ, — ихъ она не змогла очарувати нѣ задурити, и они розпочали зъ нею довгу борбу, тяжку борбу. Не сподобалась она такожь и деякимъ другимъ Русинамъ, но сî боялись плысти противъ воды, йти противъ загалу и запротестувати, а самъ людъ не вôдзывавъ ся, бо не знавъ и не розумѣвъ, що задумала его интелiґенцiя, — она его про се й не пытала. Обожателѣ идеи „единства“ кинули „анатему“ на украинцôвъ за непокôрнôсть и выключили ихъ зъ „Русскои Рады“ и зъ „Народного Дому“ та „Ставропигiи“ — та се народовцямъ выйшло въ науку, — они зачали орґанiзувати ся. Зъ того часу пôйшло у Русинôвъ въ звычай писати слово „рускiй“ тройко. Хто писавъ „русскiй“ зъ двома „с“ — той уважавъ ся твердымъ патрiотомъ, ему стояли отвором и „Народный Домъ“ и „Ставропигiя“ и „Русская Рада“, бнъ мôгъ выйти и на „батька Руси“; хто писавъ рускiй однымъ „с“, — той мôгъ бути патрiотомъ, называвъ ся звычайно австрiйскимъ „галицкимъ Русиномъ“, католикомъ, ему вступъ до рускихъ институцiй ще не бувъ збороненый, — хто-жь писавъ въ украиньска рускiй, — того называли „козакомъ“, „хлопоманомъ“, „украинцемъ“ або й „полонофiломъ“ и вôдганяли его безпощадно. Исповѣдники „единства“ не хотѣли вже теперь нѣчо й чути про Украину, за ними потягнули и т. зв. „галицкî Русины“ переважно зъ консисторiи, що не могли погодити ся зъ православнымъ Шевченкомъ и давнимъ Козацтвомъ яко противникомъ католицтва, и оголосили украинцôвъ „партiею антинародною“. „Общеруска“ идея пôйшла горою... Якî-жь выказала она поступы вôдъ часу, коли еи проголошено въ „Словѣ“ 1866 року?

Зъ того часу минуло 25 лѣтъ — часъ бы святкувати 25-лѣтный ювiлей сеи идеи „единства“, що намъ 25 лѣтъ головы морочить, — а я виджу, що Русины, котрî еи такъ радо повитали, до-теперь ще не выповнили основнои точки проґрамы зъ 1866 року — не вывчились доси свого „лiтературного языка“. Може хто заперечити, то скажу отверто и рѣшучо, що Русины, котрî до „общерусского единства“ признають ся и за-для россiйского языка погордили своимъ рôднымъ, — ще до нинѣ за 25 лѣтъ не научились по великорусски нѣ писати, нѣ говорити, — хочь, по думцѣ Дѣдицкого, могли зробити се такъ легко — бо лише „въ одинъ часъ“, за одну годину! Отже не знати, въ чимъ ювiлей и святкувати!

Правда, може хто замѣтити, що украинцѣ [народовцѣ] стали тому на завадѣ и не допустили „общерусского“ языка нѣ до школъ, нѣ до книжокъ шкôльныхъ, а ще й друкували и ширили книжки на народнôмъ „нарѣчю“. Правда, украинцѣ завинили, они провинились тажко супротивъ идеи „общерусского единства“ — завзято еи поборювали, але-жь позвольте: если якогось языка можна научити ся „въ одинъ часъ“, то за 25 лѣтъ можна вже було его и поза школою научити ся, а таки не навчились! Правда, украинцѣ при укладѣ наукововыхъ пôдручникôвъ для рускои ґимназiи завели не „общерусскiй“ языкъ, а народный, чи такъ званый „исковерканый“, але се не вадило, бо „воспитанники бурсы Народного Дома“ ходили до нѣмецкои ґимназiи. Впрочôмъ патрiоты „твердого закала“ непохитно стояли при идеи „единства“ и проганяли зъ свого дому всяку народну украиньску лiтературу зъ Шевченкомъ посередъ, а попалась имъ або ихъ дочцѣ припадкомъ яка книжка выдана украинцями, я ще фонетикою, — то кидали нею безмилосердно объ землю зъ словами: „Не хочу нигилизма!“ Я се на власнî очи бачивъ. Въ роцѣ 1881 мавъ я нагоду въ дорозѣ на зелѣзници розмавляти зъ однымъ твердымъ „русскимъ“ патрiотомъ. На мою похвальну згадку о тогдѣшныхъ статьяхъ „Дѣла“, вôдповѣвъ менѣ панъ-отець, котрый читавъ „Слово“: „Не перечу що „Дѣло“ мае лучшî статьѣ, якъ „Слово“, але длятого власне, що се „Дѣло“ а не „Слово“ — я не скажу, що лѣпшû...“ Разъ лучилось менѣ бачити, якъ одна панночка захвалювала панъ-отцеви зъ „обще-русскои“ партiи книжочку „Просвѣты“. — „Нѣ, не давайте! не хочу читати! — вôдповѣвъ старенькiй панъ отець, впрочôмъ дуже честна и щира душа, — ану-жь бы то було лѣпше, якъ „изданiя“ Качковского и я мусѣвъ бы похвалити, то тымъ самымъ ухибивъ бы нашому обществу...“ И дѣйстно, не взявъ и не читавъ. Сî люде преця-жь були вôльнî вôдъ впливу народовцѣвъ и ихъ лiтературы певно не читали, а читали лише те, що выйшло въ ихъ партiи — и чи въ „Слово“, чи въ „Проломъ“, чи въ „Червоную Русь“ вѣрили якъ въ евангелiе, „единствомъ“ перепались на скрôзь, великорусскiй языкъ бувъ для нихъ идеаломъ, — а мимо того не навчились его и не присвоили собѣ нѣ въ словѣ, нѣ въ письмѣ! Такъ що-жь казати, коли навѣть самî корифеѣ, члены „общерусского“ ґенерального штабу у Львовѣ, мабуть его ще добре не вмѣють? Дивна рѣчь, тымъ бôльше, що у насъ въ Галичинѣ есть великiй талантъ до фiльольоґiи, якъ се вже самъ Дѣдицкiй завѣркувавъ, коли думавъ, що Русины „въ одинъ часъ“ научать ся россiйского языка, — а тутъ выйшло противно!

дукторъ, не кажучи вже про урядникôвъ, всѣ говорять лише по мадярски. И въ проповѣдь по церквахъ увôйшовъ уже мадярскій языкъ. Одно лише було для насъ ôдрадою, що Русины угорскій, зъ котрыми мы по дорозѣ случайно зôйшлись, носять ще на днѣ душѣ своеи тлѣючу въ попелѣ искру руского. По стацiяхъ звенѣла наша пѣснь, а *селяне* слухали еи ще не тôлько въ занятьемъ, але навѣть зъ сльозою въ оцѣ. Може й тутъ для братôвъ нашихъ настануть колись лучшій часы, якъ шовiнiзмъ мадярскій упаде самъ собою, перебравши мѣру.

Черезъ Карпаты [скрôзь пречудна околиця] ведуть до Галичины 4 тунелѣ, и богато штучныхъ вiядуктôвъ. Зелену лѣктарню въ послѣднôмъ тунели, котра значить границю Угорщины ôдъ Галичины, повитали мы грôмкимъ „Слава!“ Въ пятницю [31 *н. ст. липня*] пополудни станули мы на рôднôй земли въ Бескидѣ и Лавочнôмъ, якъ-разъ по 14-дневнôмъ „хожденiю“ по чужинѣ. Хосенъ того „хожденiя“ превеликій. Русь галицка въ-перве рушилась по-за Куликôвъ та Щирець, побачила свѣта, пôзнала роботу нацiональну у сусѣдôвъ и ободрить ся — мабуть — до дальшои роботы у себе дома...

Н. В.

Ôдъ проф. Володимира Шухевича

одержали мы слѣдуючу дописъ:

На деякі кореспонденцiи зъ Вѣдня, помѣщені въ „*Галицкой Руси*“ а дотыкаючій „Львôвского Бояна“, ôдповѣдаю:

Участники прогульки до Праги зôбралисъ дня 17 н. ст. липня въ сали „Народного Дому“, де на заявленье моє, що выдѣлъ „Львôвского Бояна“ бере въ комплетѣ удѣлъ въ тôй прогульцѣ и оголошує себе ôдъ сеи хвилѣ за постôйно функцiонуючого, рѣшено однодушно, щобы всюда, де „Львôвскій Боянъ“ яко такій выступає, репрезентувавъ его выдѣлъ, а если бы хто при тôй нагодѣ яку-небудь бесѣду хотѣвъ выголосити, щобы змѣстъ еи подавъ выдѣлови и доперва за его дозволомъ выголосивъ.

Изъ карности и послуху повысшôй ухвалѣ выломивъ ся перший и одинокій членъ „Академического Кружка“ господинъ В. [чи не Вергунъ? — Ред.] Дѣялось се въ Нехаяничахъ, въ парку ґр. Ґарраха. Пôдъ часъ, коли участники оглядаючи замокъ и его старинности, зôйшли потôмъ до парку на снѣданье, зôбравъ госп. В. кôлькохъ молодыхъ Чехôвъ въ особный кружокъ и тоаставъ тамъ по свому. Не входжу въ те, що г. В. говоривъ, — може бути, що ôнъ сповѣдавъ ся тамъ зъ своеи пристрастнои любови до якои красавицѣ, але позаякъ дѣялось се на мѣсци, де „Львôвскій Боянъ“ офiцiально бувъ витаный, — я заразъ закинувъ г. В., не входячи въ змѣстъ его рѣчи, що се не мѣсце, де бы ему було вôльно „сепаратистично“ выступати и промовы якій-небудь держати.

На другій день заявивъ я г. В., що наколи-бъ ôнъ поваживъ ся на мѣсци, де буде „Львôвскій Боянъ“ репрезентованый выдѣломъ, ще яку-небудь рѣчь публично вести, я его, для пошанованя однодушнои ухвалы, яка запала 17 н. ст. липня въ сали „Народного Дому“ засуспендую въ члена товариства „Львôвскій Боянъ“. И ôдъ того часу не мавъ я причины нѣ разу анѣ зъ г. В. анѣ зъ нѣкого другого бути невдоволенымъ за якій-небудь „сепаратистичній“ поступки. Тутъ мушу рѣшучо заперечити, мовь-бы то я — якъ сказано въ ч. 85 „Галицкой Руси“ — „угрожалъ исключенiемъ нѣкоторымъ нашимъ людямъ“, — бо се дотыкало одного-одинського спомагаючого члена товариства „Львôвскій Боянъ“, господина В.

Дальше сказано въ тôй-же „Галицкой Руси“, що: „ихъ корифеи [авторъ думає очевидно о членахъ выдѣлу „Бояна“, бо лишь тѣ забирали слово] имѣли полную свободу слова“. Оно справдѣ такъ було, бо були до того уповажненѣ однодушною ухвалою збору участникôвъ. Якій-жь були нашѣ промовы: чи принесли честь народови и товариству, — се осудили вже участники подорожи. осудивъ народъ чеській, осудивъ и нашь народъ, осудить и исторiя, а що они не були по думцѣ дописувателя и може кôлькохъ его потаемныхъ адгерентôвъ, се намъ байдуже!

Также вказано въ тôй дописи на мнимѣ „безнастаннiи прошенiя и мольбы, заносимыи къ Чехамъ, щобы они не называли нашихъ „панôвъ“ *русскими лишь русинами* и пр.“ — Се просто неправда. Всѣ часописи чеській называли насъ, закимъ мы ще приѣхали въ Прагу, „rusinski narod“ „Ruthenen“, — одиѣ Narodni Listy лише — „Russove“. Тожь коли прийшли до мене справоздавцѣ ческихъ часописей зъ тымъ, щобы я подавъ змѣстъ своея рѣчи, высказанои у ôдповѣдь на повитанье на выставѣ, спытавъ я: чому одиѣ зъ нихъ называють насъ „Rusini“, а другѣ „Russove“? На се дôставъ я у ôдповѣдь, що хочь Narodni Listy пишуть „Russove“, все-таки они не уважають насъ за одно зъ Велико-россами, а за окремый народъ, якъ ôдъ московского такъ и ôдъ польского, — а при тôй нагодѣ дôставъ ся менѣ навѣть малый докôръ словами: „Не думайте, що мы не слѣдимо за розвоемъ Вашого народу зарôвно якъ и прочихъ славяньскихъ.“ И справдѣ, я и всѣ, що читали те, що писали Narodni Listy на наше повитанье на выставѣ, мусимо мати те пересвѣдченье, що ôдповѣдь повысша була правдива. Narodni Listy стали насъ ôдъ тои хвилѣ, зарôвно якъ и всѣ инші ческі часописи, называти: rusinski narod.

Впрочôмъ мушу прилюдно заявити, що я щасливый зъ того, що своимъ поясненьемъ усунувъ навѣть тѣнь пôдозрѣня, мовь бы то приѣхали до Прагу не „Русины“ а якій-сь „русскiе“, за котрыхъ насъ де-хто хотѣвъ-бы бувъ уважати. Се я уважаю собѣ за превелику заслугу и зъ того я гордый — вразъ изъ участниками нашои подорожи, — на те пôдписуюсь публично повнымъ именемъ, — якъ рôвно-жь вôльно се вчинити тымъ участникамъ, котрѣ того моего заявленя встыдають ся.

Въ тôй-же дописи закидує кореспондентъ менѣ, що я дозволявъ на такій рѣчи, якъ була рѣчь п. Титка Ревакови ча у Вѣдни. Дотычно того, скажу, що въ Münchener Löwenbrei зôбралисъ мы на вечерю зовсѣмъ не офiцiально а приватно, тутъ не ґаздувавъ „Боянъ“, тутъ вôльно було говорити, що кому сподобалось, за се „Боянъ“ одвѣчальности не бравъ. Впрочôмъ я мушу тутъ именемъ „Львôвского Бояна“ заявити, що тôй цѣлкомъ солiдаризує ся зъ словами п. Ревакови ча: „Pereant запроданцѣ!“ Чого Васъ, господине кореспонденте, тѣ слова такъ вразили? Чи они Васъ дôткнули? Мене анѣ жадного участника нашои прогульки нѣ!

Дальше бачу зъ тои кореспонденцiи, що Вамъ, господине дописувателю до „Гал. Руси“, не подобалась пѣсня „Ще не вмерла Украина“. Чому-жь Вы, коли „Вашихъ“ [sic!], якъ пишете, „было больше“ и „Боянъ нуждалъ ся въ силахъ вашои партiи“, чому Вы и тѣ силы не запятонували що иншого? Тажь „Боянъ“ спѣвавъ кожду пѣсню, яку хто запятонувавъ! Для „Боянистôвъ“ кожда руска пѣсня красна, солодка, своя, — суть помѣжь нами, и я до нихъ належу, такѣ, для котрыхъ пѣсня „Ще не вмерла Украина“ есть именно народнымъ, — мы еи спѣваємо всюда. Которажь Ваша, господине дописувателю, пѣсня народна? що Вашимъ именомъ? У Васъ мабуть его нема! А може й є, та безъ арiи?!

Надто мушу Вамъ, господине дописувателю, заявити, що у насъ въ „Боянѣ Львôвскôмъ“ нема людей анѣ Вашои анѣ нашои партiи, — мы всѣ зъєдинились на те, щобы плекати пѣсню руску, въ тою цѣлiю выѣхали мы въ Прагу, и повернули ôдтамъ. А хочь по дорозѣ люде завистнѣ нашôй солiдарности и сердечности, старали ся де-кого зъ членôвъ нашихъ наклонити до уступленя зъ „Бояна“, — я пересвѣдченый, що на вôзванье выдѣлу „Львôвского Бояна“ всѣ дѣйстнѣ члены того товариства станутъ якъ и до-тепер пôдъ прапоромъ товариства и дальше плекати будуть рôдну музыку и пѣсню. Се говорю зъ пересвѣдченя, бо знаю, що члены „Бояна“ люде идеѣ и характеру, котрѣ не дадуть ся ôдвести ôдъ своеи задачѣ нѣякими колотнечами поза товарискими анѣ аґiтацiями антитоварискими.

Якъ неофiцiяльною була наша вечеря въ Münchener Löwenbrei, такимъ самымъ бувъ и комерсъ на Türkenschanze — и те, що дѣялось въ кофересторанѣ, куды „Буковина“ пôйшла зъ кôлькома адгерентами. Що тамъ велося, що тамъ склало ся, за се анѣ я, анѣ выдѣлъ „Бояна“ не ôдповѣдає. На одно лише, що мене, а взглядно выдѣлъ „Львôвского Бояна“ изъ стороны госп. д-ра Алексевича трафило, и що мимо публичного мого на комерсѣ запереченя, кореспондентъ „Гал. Руси“ менѣ закинувъ, мушу ôдповѣсти. Дотыкає се закиду, чому „Львôвскій Боянъ“ не вôзвавъ „Буковины“ до повитаня себе у Вѣдни. Отже заявляю ще разъ прилюдно, що анѣ я, анѣ „Львôвскій Боянъ“ нѣкого о те не просивъ и не взывавъ, тôлько академикъ п. Партицкій самъ, заразъ по першôмъ оголошеню прогульки нашои, въ имени „Сѣчи“ зголосивъ ся до услугъ намъ — товариство „Буковина“ сего не зробило, — та що я доперва на тую пропозицiю „Сѣчи“ ôднѣсъ ся до неи зъ Праги телеграфично. На се маю акты заосмотренѣ печатью почтовою. Зъ сего мавъ *я и кождый* зъ насъ право вносити, що „Буковина“ нашу прогульку, мимо довшихъ и численныхъ ôдозвъ, просто иґнорувала та що тая прогулька була зарôвно „Буковинѣ“ якъ и другимъ славяньскимъ товариствамъ вѣденьскимъ, кромѣ рускои „Сѣчи“, байдужною. У мене доказы въ руцѣ, що скоро ческій товариства спѣвацкій и другій довѣдались о нашôй намѣренôй прогульцѣ до Праги, самѣ свою услужнôсть жертвували, — якъ ведесь мѣжь людьми и товариствами. Такъ зробила и вѣденьска „Сѣчь“ — и за се най буде ѣй прилюдна подяка!

[Всѣ рускій часописи прошу о дословне перепечатанье сеи ôдповѣди.]

В. Шухевичъ, голова товариства „Львôвскій Боянъ“ и провôдникъ прогульки до *Праги*.

Вже то нема що казати, наша Галичина не зъ одного взгляду дивный собѣ край. Нѣгде таки нема такъ якъ у насъ: нѣ такои автономiи, нѣ такихъ выборôвъ, нѣ порядкôвъ. Мы до всего маємо щастье. Отъ, примѣромъ, чи не щасливый край, де вже майже кождый родить ся фiльольоґомъ и вразъ зъ молокомъ материнымъ высысає и всѣ вѣдомости фiльольоґiчнѣ! У насъ языкословы нѣколи не выведуть ся. Чи де въ свѣтѣ розправляють стôлько про языкъ и лiтературу, якъ у насъ? Скрôзь — и на зъѣздахъ родинныхъ, чи хрестинахъ, чи весѣляхъ, и на праздникахъ, и у всякихъ товариствахъ, ба на „собранiяхъ общества Качковского“ навѣть селяне голосують и на внесени аранжерôвъ „общого собранiя“ западають ухвалы що-до языка и засуджуєсь авторôвъ рускихъ учебникôвъ шкôльныхъ за „исковерканiе“ языка. А все то — самороднѣ фiльольоґи, щô можуть вправдѣ не знати и таки не знають: щô то есть наука о звукахъ, — бо й на що знати, що наука о звукахъ — то пôдстава для порôвнуючои фiльольоґiи и она дає головно мѣру до означеня спорôдненя поодинокихъ языкôвъ и становища, яке имъ межи другими посвоячеными належать ся? Можна прецѣнь навѣть не знати: кôлько есть ôдмѣнъ сущника въ рускôмъ языцѣ? чи пятый падежь въ языцѣ великорусскôмъ есть такъ само якъ въ рускôмъ? — а все то не вадить забирати слово въ справѣ языка и ґраматики та розводитись надъ „єдинствомъ“ языковымъ. Звукословiє и проче — то такѣ дрôбницѣ, що нашь самородный фiльольоґъ на то и не звертає уваги. Wir verstehen es sehr gut — uns über alle Schwierigkeiten hinwegzusetzen — каже Нѣмець, а нашь самородный языкословъ и безъ науки ґраматики доказы вести вмѣє. Доказôвъ нѣколи ему не хибує, а скажешь, що сей або той ученый вишои гадки ôдъ него, то почуєшь ôдповѣдь: — „Е, я его не читавъ и не вѣрю, щобъ такъ казавъ, а впрочôмъ хочь бы й такъ, то що мене тамъ такій Мiкльошичь обо другій обходить, такъ само якъ и вашь Огоновскій?“ — и диспута скôнчена.

(*Дальше буде.*)

Шѣснацятка спѣвакôвъ

переважно богословôвъ львôвскихъ, завязана ще въ семинарiя 10 червня с. р., котрои ôдозва напечатана була въ „Дѣлѣ“ зъ 15 н. ст. липня с. р., має честь повѣдомити Впов. Землякôвъ, що вже зъ початкомъ вересня розпôчне давати вечерки на дохôдъ побôльшеня фонду на будову руско народного театру у Львовѣ, якъ то и оголошено було въ ôдозвѣ.

Членами шѣснацятки суть товаришѣ: Володимиръ Нижанкôвскій дiриґентъ, Герасимовичь Микола адмiнiстраторъ, *Туркевичь Иванъ* фортепянiстъ, Клишь Василь, Яросевичь Iосифъ, Максимовичь Iосифъ, Дмитрôвъ Несторъ, Левицкій Василь, Садовскій Микола, Скалишь Iосифъ, Петро Петриця, Кордуба Федôръ, Прсташевскій Володимиръ, Сенета Несторъ, Гура Даминъ, Нижанкôвскій Петро, Ольшаньскій Иванъ.

Мѣсцевости, де ôдбудуть ся вечерки суть: Самбôръ, Дрогобичь, Сколье, Долина и другій, котрѣ незабавомъ разомъ зъ проґрамами оголосить ся осôбно.

Одзываємо ся ще разъ до Впов. Патрiотôвъ тыхъ околиць, въ котрѣ мы прибудемо, щобы зволили якъ найчисленнѣйше прибути на нашѣ вечерки, а тогдѣ шѣснацятка дôйде тои цѣли, *котра ѣй єдино лежить на серци.*

Спѣвацка „дванацятка“ академикôвъ

має свою концертну подорожь на дохôдъ фонду будовы руского-народного театру розпочати концертомъ въ Миколаевѣ — пôсля проекту деякихъ тамошныхъ патрiотôвъ. Концертъ, сполученый зъ забавою, *ôдбуде ся имовѣрно* вже въ недѣлю, 30 н. ст. серпня. Докладне оголошенье появить ся небавомъ.

Въ Станiславовѣ ôдбудесь концертъ або заразъ по 1-шôмъ н. ст. вересня або въ половинѣ вересня с. р. Проґрама буде дуже гарно и рôзнородно уложена, а мѣсцевый комiтетъ доложить певно всѣхъ заходôвъ, щобы и концертъ и слѣдуюча по нѣмъ забава зъ танцями выпали якъ найсвѣтлѣйше. Дохôдъ призначеный на збôльшенье фонду будовы руского народного театру, то-жь се повинно бути тымъ чародѣйнымъ моторомъ, котрый и дрѣмучого есть въ силѣ збудити! Запросины небавомъ будуть розôсланѣ. Члены мѣсцевого комiтету радять рускимъ красавицямъ Станiславôвщины ладитись уже заздалегôдь, бо запросинамъ „бодрои дванацятки“ [властиво „сѣмнацятки“, враховуючи всѣ додаткові силы], котра два роки тому назадъ въ Золочѣвщинѣ, Брôдщинѣ и Тернопôльщинѣ здôбула собѣ повне признанье пôдъ кождымъ взглядомъ, не годить ся ôдказати.

„Дванацятка“ просить нашихъ людей въ Яслѣ, Новôмъ Санчи, Ивоничу, або взагалѣ на Мазурщинѣ, щобы зволили до кôнця сего тыждня зъ пôдписанымъ провôдникомъ порозумѣти ся, чи не можна бы въ вересни с. р. устроити въ тыхъ мѣстахъ концерты сполученѣ зъ забавами на дохôдъ фонду будовы руского народного театру. Вдячнѣ будемо за всяку пораду если тôлько не опôзнить ся.

За „дванацятку“: *Iосифъ Партицкій*, провôдникъ [теперь почта Отыня] — *Остапъ Нижанкôвскій* дiриґентъ.

Дописи „Дѣла“.

Кôцмань.

[Гостина президента краю ґр. Пачего въ Кôцмани.]

Якъ звѣстно, объѣздить теперь президентъ Буковины ґр. Паче цѣлый край и загоститъ дня 5 н. ст. серпня въ тôй цѣли до Кôцманя.

Хотяй Кôцмань на сю вiзиту ôдъ давна лагодивъ ся — бо вже ôдъ давна робили штахеты коло будынкôвъ фонду релiґiйного, шутрували дорогу и т. и., але все-таки якось гей бы *несподѣвано прийшла телеґрафiчна* вѣстка, що того а того дня приѣздить п. президентъ, бо всѣ якось бѣгали вô второкъ и понедѣлокъ мовь попаренѣ по мѣстѣ, щось усе було ще не готове до приѣзду, котрый бувъ заповѣдженый на середу. Але конецьконцемъ прибравъ ся Кôцмань въ святочный строй, выставлено двѣ брамы трiумфальнѣ: одну коло уряду громадского, а другу коло суду, повыкладано хоругви и т. и.

Зароило ся по улицяхъ ôдъ цѣкавыхъ, котрѣ хотѣли побачити заступника цѣсарского. Зароивъ ся и майданъ коло громадского уряду, бо въ середу и торгъ въ Кôцмани. О 10-ôй рано почули всѣ зъ стороны ôдъ Черновецъ тупôтъ коней, дальше пробрали ся зъ густого туману пороху хлопцѣ *бандеристы, а за ними* въ колясках президентъ зъ своєю дружиною. По дорозѣ вступивъ президентъ до унiятскои церкви, а зъ-вôдтамъ поѣхавъ дальше до мѣста. При брамѣ трiумфальнôй коло уряду громадского привитавъ его въ имени громады Кôцманя начальникъ п. Сиятинчукъ, окруженый радными, промовою и хлѣбомъ-сôлью. Промова п. Сиятинчука мала зробити фуроры, бо була — по нѣмецки! Але судьба инакше захотѣла, бо замѣсть щобы п. Сиятинчукъ черезъ ню вславивъ ся, ôнъ страшно посрамивъ ся. Почавши промову до президента по нѣмецки, *забувъ п. Сиятинчукъ щось при пятôмъ* словѣ свôй языкъ та й ставъ, а президентъ, хотячи его зъ сеи прикрои ситуацiи вывести, сказавъ до него: „Дякую Вамъ! дякую Вамъ!“ — по руски. Но п. Сиятинчукъ не переставъ и почавъ дальше шварк-тѣти, а скоро зновъ ставъ и вже мусѣвъ конець промовы своеи ôдчитати... Видячи се, президентъ сказавъ до старосты: A, der Kerl kann lesen...

Дальшій точки проґрамы приняти президента були вже безъ жадныхъ интермеццôвъ. Президентъ вступавъ по дорозѣ до церкви православнои и до латиньскои, а вступивши до староства, приймавъ представителѣвъ усѣхъ властей. Ôпôсля оглядавъ школы, жѣночу и мужеску, судъ и почту. Въ школѣ мужескôй заставъ ґр. Паче крайній непорядки, датуючѣ ся ще зъ режиму п. Боровича, бувшого провiзоричного управителя школы, котрый то панъ пôдъ окомъ старосты и инспектора о. Мартиновича протоєрея въ Оршôвцѣхъ, шкôльництво въ Кôцмани довѣвъ бувъ до крайности. Побачивши будынокъ шкôльный въ найнужденнѣйшôмъ станѣ, мавъ президентъ крикнути: „скандалъ!“ Президентъ мавъ отже добру нагоду переконати ся, що щось есть faul — въ повѣтѣ кôцманецкôмъ. Маймо надѣю, що *незабаромъ повѣе здоровый вѣтеръ та й геть* позабирає зъ собою всѣ мiязмы занечищуючѣ воздухъ въ Кôцмани.

А до п. Сиятинчука, впрочôмъ дуже честного и розумного чоловѣка, звертаємо ся зъ одною примѣткою, а именно, щобы такъ дуже руского слова не встыдавъ ся та й не боявъ ся, — бо по що то було по нѣмецки говорити до президента — и себе та й цѣлу громаду компромiтувати? Не лучше бы то було кôлька щирыхъ слôвъ сказати по руски та й добре, *нѣжь промову на чужôмъ языцѣ забути*? Але Вы, пане начальниче, вже й заробили на то, щобы Васъ п. президентъ завстыдавъ, бо то слово „дякую“, що ôнъ Вамъ сказавъ, коли Вы затяли ся, — оно було то саме, що нашѣ люде кажуть: „*коли сь не пирôгъ, не пирожи ся*“. Ажь п. староста Захаръ засоромили ся були за Васъ та й почали шпортати шаблею по земли, коли п. президентъ Вамъ давъ тую научку... Вкôнци позвольте собѣ ще порадити, щобы Вы такъ дуже не слухали другихъ, коли свôй розумъ маєте, бо знаєте, що за се Васъ цѣла громада ненавидить, — ну, а паньска ласка — пса варта...

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На засѣданю комiтету выдѣлу Руского товариства педаґоґiчного зъ 8 н. ст. серпня *с. р. принято зъ 57 подавшихъ ся до Института* св. О. Николая слѣдуючихъ кандидатôвъ на питомцѣвъ: *Зъ приготовляючои клясы*: 1) Любомира Охримовича, сына пароха зъ Сенечола и 2) Киприяна Нѣжанецкого, сына господаря зъ Лѣшники великои. *Зъ I-ои клясы*: 3) Модеста Соболту, сына пароха въ Липовцѣ. *Зъ II-ои клясы*: 4) Зенона Вѣтошиньского, сына пароха зъ Радча, 5) Володимира Галицкого, сына учителя зъ Кутъ. *Зъ III-ои клясы*: 6) Ярослава Алексевича, сына пароха зъ Заруддя, 7) Iосифа Макаревича, сына пароха зъ Сваричева, 8) Богдана Охримовича, сына пароха зъ Сенечола. *Зъ IV-ои клясы*: 9) Ивана Барку, сына господаря коло Сокаля, 10) Ивана Ивасечка, сына пароха зъ Рожаєкъ, 11) Юлiяна *Кмиту, сына канцелiста суду зъ Лѣська*, 12) Андрея Кадайского, сына пароха зъ Грушки, 13) Евгенiя Фолиса, сына пароха зъ Роздажалова. *Зъ V-ои клясы*: 14) Зиновiя Маркевича, сына пароха зъ Юлашкова. *Зъ VI-ои клясы*: 15) Стефана Шухевича, сына пароха зъ Красова, 16) Мирона Корытка, сына пароха зъ Богатковець. *Зъ VII-ои клясы*: 17) Петра Яросевича сироту по учителю зъ Крехова.

Дальше подає комiтетъ до вѣдомости Родичѣвъ: а) Належитôсть за мѣсяць вересень треба заплатити найдальше до 20 н. ст. серпня. б) Бѣлье треба позначити конче числомъ Институтскимъ. Ново-принятѣ дôстануть числа на бѣлье ôдъ Заряду, а давнѣйшѣ ученики зôстають при знакахъ, якѣ мали попередного *року*.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛIТИЧНЫЙ.

До краковскои Reform-ы пишуть: „Вы приняли звѣстку о скликаню сойму въ мѣсяци грудни зъ страхомъ, що соймъ зновъ не буде мати часу до доброго поладженя численныхъ своихъ справъ, особливо, що святочна перерва въ соймѣ ôдчуваєсь дуже дôткливо. Ся боязнь справедлива въ тôмъ случаю, если соймова сесiя мусить скôнчитись при кôнци сѣчня. Однакожь кажуть добре поинформованѣ, що соймъ буде мôгъ радити до половины лютого, а може ще довше, бо рада державна має бути скликана доперва при кôнци лютого. Але се вѣдомости приватнѣ. Офiцiяльно не звѣстно нѣчого анѣ о терминѣ *скликаня сойму, анѣ о тôмъ*, якъ довго сесiя буде тревати. Краєвый выдѣлъ ще въ мѣсяци червни выславъ запытанье до правительства, коли соймъ буде скликаный, и при тôмъ зъ притаскомъ заявлено домаганье, щобы соймови лишено що-найменше цѣлыхъ *два мѣсяцѣ* на нарады. На се однакъ — о скôлько менѣ звѣстно — до нынѣ не ма ôдповѣди. Треба надѣятись, що буде вдоволено бажаню, котре и найвысша власть економiчна заявила и

соймъ кôлька разъ домагавъ ся єго ухвалою. Речинець грудневый вже мабуть не може бути ôдкликаный, отже и добре стало ся, що краєвый выдѣлъ ще въ часъ удавъ ся, куды треба, щобы сессія тревала довше."

Посолъ молодоческій д-ръ Герольдъ тримавъ бесѣду въ суботу вечеромъ на зборахъ політичного товариства въ Виноградахъ коло Праги о політицѣ молодо-Чехôвъ. Заграничну політику ôнъ обяснивъ: Єсли нѣмецко-австрійскій союзъ нѣчого иншого не має на цѣли, якъ охоронювати миръ, тогдѣ всѣ народы мусять за те єму бути вдячні, хочь посолъ не рухавъ справы въ парламентѣ, бо въ Чехіи не вѣрять, щобы сей союзъ принѣсъ миръ Европѣ. На окликъ, чому посолъ сего не сказавъ въ парламентѣ а ôдмовивъ справедливости Вашатому, д-ръ Герольдъ ôдповѣвъ, що нѣхто не заперечувавъ слôвъ Вашатого а тôлько було заявлене, що Вашатый не говорить въ имени клюбу. Межь славяньскими послами хиба Поляки не плекають дуже горячихъ симпатій зглядомъ славяньскихъ народôвъ. Д-ръ Герольдъ говоривъ дальше о ôдкиненю компромісу при выборахъ до делеґацій и сказавъ, що старо-Чехи будуть мати нагоду высказати въ соймѣ, що можуть при розправѣ о вѣденьскихъ пунктаціяхъ.

Нѣмецка лѣвиця выдала популярный метеликъ пôдъ заголовкомъ: „Що рада державна принесла для Нѣмцѣвъ?" Въ тôй брошурѣ представлена дѣяльнôсть тои партіи именно на поли економичнôмъ и соціяльно реформаторскôмъ. Що до парляментарныхъ ôдносинъ, констатує брошура, що розкладъ правицѣ вже ôдбувъ ся, але нова бôльшôсть ще не вытворилась. Дальше говорить ся такъ: „Числомъ и значѣньемъ лѣвиця есть найбôльшою партією. Рѣчею правительства повинно бути, щобы собѣ забезпечити и уможливити постôйну помôчь тои партіи. Єсли бъ се не вдалось, то парляментъ не буде мати певнои бôльшости, мимо выраженои доброи волѣ поодинокихъ ґрупъ и не буде здôбный до роботы. Позаякъ лѣвиця має третину всѣхъ мандатôвъ, то правительство мусить ужити свого впливу, щобы ґрупы приклонні до загальныхъ жадань державныхъ, приступили до правильнои спôльнои зъ нею дѣяльности. Такій союзъ повиненъ мати вплывъ на цѣлого духа правительственнои політики и если осягнемо тую цѣль, тогдѣ буде можна говорити о дѣйстной змѣнѣ положеня. До того часу лѣвиця задержить становище свободнои и самостôйнои постановы, не буде накидуватись до послѣшныхъ союзôвъ и буде пригадувати правительству, що-бы оно старало ся парляментарні и державні ôдносины сконсолідувати. Мôць сеи партіи ручить, що вже въ осѣннôй сессіи настане поступъ въ парляментарныхъ ôдносинахъ. Нѣмецко-поступова партія ôдповѣдно до бажань выборцѣвъ буде всѣми силами змагати до цѣли, щобы здобути назадъ для Нѣмцѣвъ належне имъ становище въ публичнôмъ житю Австріи."

„Пôдчасъ переѣзду короля сербского черезъ Галичину," — доносивъ Czas, не буде нѣякого урядового принятя зъ причины нôчного часу а въ Вѣдни на спеціяльне бажанье короля Александра буде придержуватись точно инкоґніто. На дворци въ Вѣдни привитають єго командантъ корпусу баронъ Шенфельдъ, намѣстникъ ґр. Кільмансеґъ, президентъ поліціи и секретарь сербского посольства. На дворци почетнои компаніи не буде. По привѣтѣ король заѣде до цѣсарского замку и тамъ буде мешкати. Тому що довга подорожь безперечно утомить короля, проте ôнъ не выйде сего вечера зъ хоромôвъ цѣсарского замку и въ загалѣ въ часѣ короткого побуту короля въ Вѣдни не буде нѣякихъ торжествъ. Во второкъ король Александеръ выѣзджає до Ишль, де буде святочный обѣдъ а вечеромъ театральне представленье. Въ середу рано цѣсарь зъ своимъ гостемъ выѣде на переѣздку повозомъ до Вольфґанґзе. Зъ Ишль король Александеръ выѣде въ середу вечеромъ або въ четверъ рано. Почетну службу при королю будуть выконувати ґенералъ Неметчичь и адъютантъ цѣсарскій майоръ Потенъ.

Приязнь россійско-французска зачинає вже бути невыгôдною для всѣхъ кружкôвъ въ Россіи и у Франціи, мимо слôвъ солодкихъ недавно выголошеныхъ такъ торжественно. У Франціи ґазета посла Клемансо Justice и цѣла праса зъ табору орлеаністôвъ и леґітимістôвъ, выступає остро супротивъ кронштадскихъ маніфестацій. Gazette de France обсмѣває републиканôвъ декламуючихъ завсѣгды и всюды противъ тиранôвъ, а выскакуючихъ зъ радости, коли царь всмѣхнувъ ся до нихъ. Тогдѣ кличуть: „Яка слава для нашои републики! Яка почесть для демократіи! Яки мы люде мусимо бути, коли автократъ Сибиру робить намъ таку ласку!" Зô стороны россійскои ôдповѣдає на тї уваги „Гражданинъ", котрый має великій вплывъ въ дворскихъ кружкахъ. „Богу нехай буде слава — пише кн. Мещерскій — завтра о тôмъ часѣ житье супокôйне буде знову можливе въ Петербурзѣ а франкоманія щезне. Середъ тыхъ всѣхъ проявôвъ симпатіи мы побачили двѣ рѣчи, що суть негôдні россійского народу: антисемітскій демонстраціи и безмѣрну розтратнôсть. Въ Петербурзѣ Нѣмцѣ вели ся черезъ цѣлый часъ французскои горячки бездоганно и дуже тактовно. А мимо того въ зоольоґічнôмъ огородѣ зневажено двохъ Нѣмцѣвъ за те, що они при ôдспѣвуваню марсилієзы не зняли зъ головы капелюхôвъ. Що за нерозумъ жадати ôдъ Нѣмцѣвъ, або ôдъ кого небудь, щобы они при грѣ марсилієзы ôдкрывали голову, немовь бы авантурники хотѣли заявити, що марсилієза а нашъ гимнъ національный суть для насъ одно и то само. Дальше трудно и поняти, якъ можна було стôлько тратити ся при французкихъ принятяхъ, коли въ Россіи тôлько тысячѣвъ людей терпить голодъ, котрі замѣсть хлѣба мусять ѣсти жолудь."

Въ сихъ дняхъ оголошено для княжества Финляндіи прасовый законъ котрый увôйде въ житье ôдъ 1 жовтня с. р. Въ законѣ сказано, що призвôлъ на выдаванье періодичного письма може дати лише ґенералъ-ґубернаторъ. Начальника прасового комітету именує самъ царь на предложенье ґенерала-ґубернатора, членôвъ же комітету настановляє ґенералъ-ґубернаторъ, котре то право попередъ посѣдавъ фіньскій сенатъ. Єсли ґенералъ-ґубернаторъ спостереже, що якась ґазета ширить невдоволенье черезъ хибне выкладанье становища Финляндіи до царства або если будуть які иншi достаточні причины, — ôнъ може пôсля своєи постановы заказати выдаванье ґазеты або зовсѣмъ або на якійсь часъ.

Въ нѣмецкôмъ цѣсарствѣ теперь політична тишина. Цѣсарь знаходить ся въ подорожи. Зô справъ публичныхъ найбôльше уваги выкликує справа трактату торговельного зъ Австрією, супротивъ котрого нѣмецкі консерватисты и прихильники охороннои політики мытовои розвинули досыть завзяту аґітацію. Однакъ принятье трактату, що есть конечностію для заграничнои політики нѣмецкои, залежить въ першôй лініи ôдъ становища католицкого центра, котре може станути по сторонѣ охоронного мыта або по сторонѣ свободнои торговлѣ. Длятого и правительство обминає всякі дразливі справы, щобы лишь не наробити собѣ клопоту опозицією центра. Но центрумъ, видко, свѣдоме своєи переваги и не хоче вдоволятись чемнымъ тономъ. Віндгорстъ, чоловѣкъ мира, померъ а католицка партія переходить процесъ ферменту. Богато елементôвъ домагає ся політики аґресивнои. Недавно тому баварскій парляментъ зажадавъ впущеня до Нѣмеччины Редемптористôвъ, конґреґаціи подôбнои до Єзуитôвъ, и берлиньске правительство мало-що не пристало на внесенье Баварцѣвъ, а тôлько сильна неохота протестантского загалу и выступленье Ватикану супротивъ потрôйного союза рѣшили справу ôдмовно. Однакожь справа ще не закôнчилась, а скорше можна се назвати початкомъ, бо по скликаню парляменту має центрумъ конечно домагатись реабілітація навѣть ордену Єзуитôвъ. Въ тôмъ тыждни буде ôдбувати ся конференція пруского епископату въ Фульдѣ, а все вказує на то, що даный буде окликъ до ставленя бôльшихъ домагань и до енерґічного выступленя нѣмецкихъ католикôвъ, тымъ бôльше, що миролюбивцѣ мусять мовчати, бо ôдносины Нѣмеччины а Ватикану стали неприязні ôдъ часу ôдновленя потрôйного союза.

Мати нѣмецкого цѣсаря, вдова по покôйнôмъ Фридриху цѣсарю нѣмецкôмъ, приѣзджає до Познаня на ювилей полку гузарôвъ, котрый має єи имя. При тôй нагодѣ Поляки будуть торжественно витати цѣсареву прихильну для ихъ народности и въ тôй цѣли выдали ôдозву до всѣхъ мешканцѣвъ Полякôвъ Познаньщины. Цѣсарева буде приймати на авдіенція депутаціи, котрі мають зголосити ся напередъ до командуючого ґенерала. Депутація польскихъ дамъ подасть цѣсаревôй величавый букетъ.

Зъ тои-жь Познаньщины приходять вѣсти, що знову 5300 морґôвъ польскои землѣ перейшло въ руки нѣмецкои комісіи кольонізаційнои. Именно граф. Потворовска продала Велике Рыбно въ повѣтѣ гнезненьскôмъ, а бувшій посолъ д-ръ Муколовскій продавъ Ковалево въ повѣтѣ плешѣвскôмъ.

НОВИНКИ.

— **Руській народный театръ**, пôдъ управою п. Ив. Биберовича, давъ въ Гусятинѣ въ просторôй сали рады повѣтовои 14 представлень. Поводженье театру було цѣлкомъ добре, дякуючи особливо околичнôй Публицѣ, котра численно ôдвѣдувала театръ. Зъ мѣсцевои интеліґенція не опустили анѣ одного представленя Вп. Вѣтошиньскій и Чайковскій зъ родинами, оба мѣсцеві поборцѣ. При нагодѣ складає Дирекція театру щиру подяку Вп. о. Левицкому, віцемаршалкови рады повѣтовои, и п. ґрафови Голуховскому, маршалкови, за ôдступленье салѣ, якъ также Вп. о. Гудикови, котрый мимо не конче крѣпкого здоровля, поспѣшивъ, щобы усунути перешкоды, які стояли въ дорозѣ одержаню салѣ. Взагалѣ театръ нашъ въ Гусятинѣ дôзнавъ дуже щирого принятя и вывозить милі спомины также въ гостины у Вп. о. декана Козьоровского въ Городници, — Зъ Гусятина переѣздить театръ до Чорткова, де вже въ середу 12 н. ст. серпня дасть перше представленье.

— **Доходженя въ справѣ буковиньскихъ дефраудацій** тревають все ще, якъ пише черновецка Gaz. Pols., и выкрывають що разъ то нові факты. Теперь переслѣджено ся, що дефраудація тї тревали на Буковинѣ ôдъ дуже давного часу. Неревазжно дѣяли ся надужитя на границы, де на пр. спроваджувано въ мѣшкахъ каву а плачено мыто за кукурузу и т. и. Позаякъ ôдкрыто въ многихъ горальняхъ надужитя, то институція кредитова буковиньска ôдмовили кредиту всѣмъ властителямъ горалень. Суспензія урядникôвъ и ôддаленя стражникôвъ скарбовыхъ тревають дальше. Комісарь сторожи скарбовои въ Ицканахъ Ник. Сирадзкій, подавъ ся бувъ сими днями на пенсію, коли-жь єму сказано, щобы зъ огляду на ведучі ся теперь доходженя полишивъ ся ще часъ якійсь въ службѣ, ôдобравъ собѣ житье выстрѣломъ зъ револьверу. Есть се вже друге самоубійство, выкликане теперѣшнымъ слѣдствомъ. Зъ Сучавы знова доносять, що одинъ урядникъ скарбовый хотѣвъ собѣ ôдобрати житье черезъ повѣшенье, але перешкоджено єму въ тôмъ.

— **Пôдозрѣного о шпіґуньство** Россіянина, Евз. Станафтієвича, якъ пише Gaz. Pols., арештувала черновецка поліція. Станафтієвичь приѣхавъ до Черновецъ ще передъ пятьома тыждніми въ товаристві своєка Имозефія Станафтієвича и крутивъ ся по околици та приглядавъ ся дуже уважно мостамъ на Прутѣ. При арештованôмъ найдено богато россійскихъ листôвъ, нотатокъ, образкôвъ святыхъ и значну суму грошей. Станафтієвичь представляє ся интеліґентно и говорить языками: россійскимъ, рускимъ, румуньскимъ, англійскимъ, французскимъ, италіяньскимъ и испаньскимъ. Такъ бодай самъ каже.

— **Археольоґічні розкопы.** Сего лѣта проф. кіевского університету Вол. Б. Антоновичь зробивъ чотири екскурзіи наукові для розкопаня кургановъ въ рôзныхъ мѣсцевостяхъ Украины. Зъ початку сего лѣта слѣдивъ В. Б. Антоновичь въ золотоношскôмъ уѣздѣ, полтавскои ґуберніи, въ Бубнôвскôй Слобôдцѣ, городище, що ôдносить ся до типу княжихъ часôвъ. Въ кутѣ городища найдено камѣнні фундаменты зъ княжои епохи. Одтакъ помагавъ ôнъ п. Зноско-Боровскому при розкопахъ коло села Березняне. Боровскій зôбравъ тамъ богато предметôвъ зъ т. зв. скитскои епохи. Межь тыми предметами суть теракотові вазы, глиняні амфоры, зелѣзне оружье, бронзові книжали и стрѣлы, рôзні блихи зъ рисунками, и т. п. Пôдчасъ третьои екскурзіи проф. Антоновичь розкопавъ коло села Велика Половецка чотири курганы, а коло села Пиницѣ девять кургановъ. Въ нихъ найшовъ домовины словяньскі зъ рôзными прикрасами, сережками, перстенями и т. п. Всѣ тї предметы походять зъ кôнця VIII-го вѣку. На четверту екскурзію выбравъ ся проф. Антоновичь въ подôльску ґуберню, въ ушицкій уѣздъ. Ту близько села Бакота на березѣ рѣки Днѣстра въ княжу епоху находивъ ся монастирь, высѣченый въ скалѣ. Про монастирь сей згадує послѣдный разъ лѣтопись въ 1388 р., де сказано также що Бакота була городомъ. Городъ сей около 1432 р. розрушено у войнѣ межи Поляками а Литовцями. Одъ тогдѣ монастирь переставъ истнувати, а вхôдъ въ монастирскі печери и церковь завалили ôдломки горы такъ, що монастиря зовсѣмъ не було видко. Сего лѣта удалось проф. Антоновичеви ôдкрыти сей монастирь. Складаєсь ôнъ зъ трехъ поверхôвъ. На горѣшнôмъ поверсѣ есть широкій коридоръ высѣченый въ скалѣ, а по бокахъ коридора находять ся три келіи. На середнôмъ поверсѣ есть спальня монастирска: есть тамъ три великі печеры, а въ кождôй зъ нихъ одна келія, до десять нишь въ видѣ катакомбъ и по стôлько-жь гробôвъ. Такихъ гробôвъ высѣченыхъ въ стѣнахъ есть бôльше. Найдено тамъ также шѣсть образôвъ, зъ котрыхъ три зображають якихсь незнаныхъ угодникôвъ. Надъ одною нишею ôдкрыто напись, де межь иншимъ стоить: „Григорій оуздвилъ (?) мѣсто се". Що се бувъ за игуменъ Григорій, не знати, але имя єго нагадує Григорія Полонинского, о котрôмъ згадує лѣтопись въ роцѣ 1262: „иже бяше человѣкъ святъ, якого же не быстъ передъ нимъ и по немъ не будетъ". На кôлька сяжнѣвъ пôдъ спальнею находить ся третій поверхъ, де ôдкрыли вже монастирску кузню и орудія ковальскі. Загальна высота горы, въ котрый высѣчено монастирь, выносить до 74 сяжнѣвъ. Проф. Антоновичь сподѣває ся на друге лѣто зовсѣмъ розслѣдити сей монастирь, а тымчасомъ выбраєсь въ липовецкій уѣздъ кіевскои ґуберніи, щобы розслѣдити цѣлу ґрупу кургановъ и городищъ коло Дашева. Взагалѣ сего лѣта ôдбуваєсь на Украинѣ значне число розкопôвъ, — межь иншими В. В. Тарновскій — именованый сего року почетнымъ членомъ львôвского товариства имени Шевченка — розкопує Княжу гору коло Канева.

— **Доповняючій выбôръ** одного члена рады повѣтовои зъ ґрупы громадъ сельскихъ въ Товмачи розписаный на день 17 н. ст. вересня.

— **Консулятъ румуньскій въ Галичинѣ.** Недавно выдало румуньске міністерство справъ внутрѣшнихъ розпорядженье до всѣхъ пôдвластныхъ урядôвъ, щобы нѣякого подорожного безъ візы консуля румуньского на пашпортѣ не впускали до Румуніи. Зарядженье се спровадило рôзні недогôдности въ торговли, бо утрудняє комунікацію. Тымчасомъ анѣ въ Галичинѣ анѣ на Буковинѣ нема румуньскихъ консулятôвъ и пашпорты треба посылати до візовання ажь до Вѣдня. Въ тôй справѣ, якъ пише черновецка Gaz. Polska внесла комната торговельно-промыслова въ Черновцяхъ петицію до правительства румуньского пôдперту правительствомъ австрійскимъ о помноженье консулятôвъ румуньскихъ въ Австріи. Правительство румуньске згодило ся на се и має отворити два консуляты, оденъ въ Черновцяхъ а другій у Львовѣ або въ Краковѣ.

— **Снѣгъ въ лѣтѣ.** Римскі часописи доносять, що во второкъ дня 28 н. ст. липня лютила ся въ долинѣ Бренчі коло Берґамо въ пôвнôчнôй Италіи буря зъ снѣгомъ. Одъ 4 годины рано до 11 въ ночи сыпало снѣгомъ, котрый лежавъ на горахъ до рана. Въ мешканяхъ упала температура до 10° Р. Есть се о стôлько дивнѣйше, що въ тôмъ часѣ бувають въ тôй околици незвычайні спеки.

— **Иванъ Ортъ.** Neue fr. Presse оповѣщує справозданье о розслѣдахъ, які робила австрійска маринарка воєнна въ проливѣ Маґеляна и коло кôнчины Горнъ, щобы ôднайти слѣдъ корабля Ортового „Санта Марґеріта". И се справозданье не розъяснює тьмы, яка налягла на сумный конецъ Орта и єго товаришѣвъ. Корвета „Саіда" пôдъ командою капітана фреґаты Вахтеля фонъ Ебенбрука, котра находить ся теперь въ дорозѣ наоколо свѣта, задержала ся була въ маю с. р. въ проливѣ Маґеляна и розпочала тамъ свои розслѣды, котрі розтягнули ся на воды кôнчины Горна и островôвъ Фалькляндскихъ. Командантъ одержавъ вправдѣ богато поясненъ ôдъ ґубернера провінціи Маґеляна, ôдъ капітана портового въ Пунтасъ Аренасъ и ôдъ тамошного англійского капітана Штубенравха, дальше ôдъ властителѣвъ кôлькохъ прибережныхъ кораблѣвъ и рôзныхъ матросôвъ, однакожь всѣ тї поясненя опирали ся лише на здогадахъ и не выказали нѣякого позитивного результату. Ґубернеръ выславъ бувъ власну комісію на покладѣ чілійского парохода „Торо" пôдъ проводомъ капітана Ґарціи, котра по кôлькатыждневôй ѣздѣ и слѣдженю на полудни проливу Маґеляна вернула не найшовши жадного слѣду „Марґеріты". Капітанъ Ґарція розвѣдувавъ ся у всѣхъ міссійныхъ и ратункових стаціяхъ и удержувавъ зносины зъ рôзными индійскими племенами; при тôмъ мусѣвъ зъ одными племенемъ индійскимъ боротись и знайшовъ у нихъ морску карту. Пытані о походженье карты, вказували Индійцѣ на великі островы на полудни. Одъ властителя одного прибережного корабля довѣдавъ ся командантъ, що въ серпни минувшого року на полудневôмъ побережу. Стетинъ Айлендъ (недалеко Нового Іорку) видѣли пôдчасъ сильнои полудневo-захôдной бурѣ два кораблѣ, одинъ въ 4 маштами („Марґеріта" мала три), котрі не могли ôдбити ôдъ берега. Зъ одного зъ тыхъ кораблѣвъ выратувавъ ся якійсь англійскій матросъ, але ôнъ не умѣвъ нѣчого сказати о другôмъ кораблѣ. Парохъ католицкого костела въ Пунтасъ Аренасъ выдавъ на интервенцію матери Орта зъ Риму поклинъ до всѣхъ стацій місійныхъ, але и се нѣчого не помогло. Лишь то певне, що въ зимовыхъ мѣсяцяхъ червни, липни и серпни 1890 р. лютило ся незвычайно богато бурь коло кôнчины Горнъ и що бôльша часть кораблѣвъ котрі тогдѣ туды ѣхали потонуло. Справозданье кôнчить ся словами: По тыхъ розслѣдахъ нема надѣи, щобы коли небудь можна чого ся довѣдати о судьбѣ Орта.

— **Упалъ зъ бальона.** Въ недѣлю 9 с. м. пôдчасъ фестину въ Лондонѣ мала ôдбути ся продукція зъ бальономъ. Проф. Гіпіюсъ зъ панною Девой мали взнестись у воздухъ. Але якъ разъ въ хвили, коли бальонъ зачавъ пôдноситись, ушкодивъ єго вѣтеръ и ґазъ почавъ скоро выходити. Панна Девой выскочила щасливо зъ лодки, а Гіпіюсъ, мимо остороги, взнѣсъ ся, замотавъ ся въ дротахъ телеґрафу, выпавъ зъ лодки и забивъ ся на мѣсци.

— **Межинародный конґресъ,** котрого задачею будуть нарады надъ средствами противъ нещастныхъ выпадкôвъ при працы, збере ся, пôсля донесеня швайцарского Bund-у, въ Бернѣ швайцарскôмъ 21 н. ст. вересня и потреває до 27 н. ст. вересня. До теперь приймили запрошенье до спôвучасти въ конґресѣ слѣдуючі державы: Бельґія, Нѣмеччина, Франція, Велика Британія, Россія, Голяндія, Италія, Австро-Угорщина, Швеція и Норвеґія, Швайцарія и Сполучені Державы пôвнôчнои Америки. Конґресъ буде занимати ся розслѣдами чи не було бы ôдповѣднымъ позаводити спеціяльныхъ инспекторôвъ фабричныхъ и заступити машины небезпечні бôльше безпечными. Розслѣджувати ся также буде статистика нещастныхъ случаєвъ при роботѣ у Франціи, Англіи, Австро-Угорщинѣ и Италіи, убезпеченя державні ôдъ выпадкôвъ, законодатство американьске о нагороджуваню робôтникôвъ за ушкодженье тѣла при роботѣ и т. и.

— **О здоровлю цѣсаря Вільгельма** подає краківскій Czas слѣдуючі подробицѣ: Цѣсарь Вільгельмъ терпить на запаленье ропне середного уха. Хороба ся може стати небезпечною лишь въ двохъ случаяхъ а то коли ропа вылле ся до комôрокъ кôстныхъ мастодальныхъ або до чашки. Въ першôмъ случаю операція въ своємъ часѣ выконана запобѣгає катастрофѣ; въ другôмъ есть смерть майже нехибна, бо тогдѣ наступає запаленье ропне мозговыхъ блонокъ. Хороба цѣсаря не есть правда рѣдка, и въ бôльшости случаєвъ кôнчить ся щасливо. Згаданѣ компликаціи ôдносять ся правильно до случаєвъ занедбаныхъ, де ропленье тревае цѣлі лѣта. Дивнымъ выдає ся, що у цѣсаря, котрый ôдъ кôльканадцять лѣтъ стоить пôдъ обсервацією лѣкарѣвъ спеціялістôвъ, тревае такъ довго ропленье, що вказує, що случай належить до тяжшихъ. Мимо того нема на разѣ обавы, щобы яка небудь небезпечнôсть грозила цѣсареви, тымъ бôльше що лѣченье має на цѣли не допустити до згаданыхъ компликацій.

— **Отроєна въ монастири.** Въ Лисбонѣ ставъ ся въ монастири „сестеръ пресвятои троицѣ" фактъ, котрый такъ обуривъ цѣлу публику мѣста, що войско мусить стеречи монастиря, щобы не допустити до проливу крови. Причиною сего обуреня есть то, що, якъ выкрыло слѣдство судове ôддану на выхованье до монастиря кôльканацять-лѣтну дѣвчину, славну зъ своєи красы, Сару Маттосъ отроєно по доконанôмъ на нѣй насильствѣ. Монахинѣ удають, що о нѣчôмъ не знають и кажуть, що Сарѣ мусѣло щось стати ся на проходѣ, хочь проходы ôдбувають ся все пôдъ нагглядомъ монахинь. Всѣ родины поôдбирали свои дѣти зъ монастиря.

— **Ориґінальный листъ.** Знаный берлиньскій лѣкарь д-ръ Рісъ, зложивши докторатъ въ університетѣ въ Єнѣ написавъ до своего ôтця, пекаря въ Гамбурзѣ листъ, щобы той-же прислав єму грошѣ на дорогу и на заплаченье т. з. докторского пиру, де межь иншими бувъ рахунокъ на 80 талярôвъ за шампана. Отецъ присылаючи грошѣ, написавъ сынови ось якій листъ: „Высокоблагородный, высоко ученый пане докторе! Высокоповажаный пане и сыну! Чи ты думаешь проклятый піяку, що я грошѣ на дорозѣ нахоаджу? Я и Твоя мати пьємо при обѣдѣ и вечеромъ пиво, въ пиварни не пю нѣколи дорожшого вина надъ 14 шіліґôвъ, а ты молокососе жлопаєшь шампана? Сли ты хлопче, въ тыхъ чотирехъ тыждняхъ, що ще въ Єнѣ маєшь бути, позволишь собѣ ще разъ на такій пиръ, то я тобѣ голову зôрву якъ приѣдешь до дому. Впрочôмъ остаю зъ приналежнымъ поважаньемъ, Вашого благородія, мого Высокоповажаного пана сына и доктора найнизшій слуга и отецъ Рісъ, пекарь".

— **Серпневі метеоры.** Одъ недѣлѣ 9 н. ст. серпня до пятницѣ 14 н. ст. серпня будуть появляти ся численні метеоры зъ що разъ сильнѣйшимъ свѣтломъ, бо земля переходить въ сихъ дняхъ черезъ дуже широку метеорову полосу (т. з. полосу Лаврентія) и справляє въ тôй полосѣ заколотъ, зъ чого походять рôзні якъ выдає ся напрямы метеорôвъ. Правдивый напрямъ тои полосы метеорôвъ иде ôдъ „Персеена", ґрупѣ звѣздъ, котру теперь кождого вечера можна бачити на всходѣ неба. Дорога серпневыхъ метеорôвъ есть то величезна еліпса, що бѣжить доколо сонця такъ, що метеоры потребують 108 лѣтъ, щобы єи передбѣгти. Положенье сеи дороги земнои есть нахилене пôдъ кутомъ 64°3′. Обѣ дороги перетинають ся въ тôмъ мѣсци, де земля знаходить ся въ дняхъ ôдъ 9 до 14 н. ст. серпня длятого въ тôмъ часѣ можна докладно видѣти метеоры.

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

Митрополича консисторія оповѣщуе *конкурсъ на принятье кандидатôвъ духовного стану до духовныхъ семинарій у Львовѣ и у Вѣдни* зъ речинцемъ для Львова до 21 н. ст. вересня, для Вѣдня до 27 н. ст. серпня. До просьбъ на имя консисторіи адресованыхъ, треба залучити: 1) Свѣдоцтво ôдповѣдного уряду парохіяльного о тôмъ, що просячій есть сыномъ законно-вѣнчаныхъ родичѣвъ гр.-кат. обряду и що въ тôмъ обрядѣ хрещеный и миропомазаный, 2) свѣдоцтво убожества, выдане урядомъ парохіяльнымъ а потверджене старостомъ, 3) всѣ свѣдоцтва гімназіяльнѣ зъ свѣдоцтвомъ зрѣлости, а если просячій зъ причины слабости, або для якои иншои причины пôдчасъ наукъ одинъ пôврôкъ або больше школу опустивъ, то повиненъ свѣдоцтвомъ ôдъ уряду деканального и староства доказати, де въ той часъ перебувавъ и чимъ занимавъ ся; 4) свѣдоцтво лѣкарске здоровля просячого и щѣпленя ôспы; 6) свѣдоцтво звязи вôйсковои єли просячій мае яку звязь зъ вôйскомъ. Просьба и свѣдоцтва мусять бути приписаными значками стемплевыми заосмотренѣ. Кандидаты, котрѣ старають ся о принятье до львôвскои духовнои семинаріи, мають 29 н. ст. вересня а кандидаты до Вѣдня 4 н. ст. вересня, кождымъ разомъ передъ 8 годиною зъ рана явитись въ архикатедральнôй церквѣ св. Георгія, выслухати також св. литургіи, котра для нихъ ôдслужить ся а по литургіи до того призначенôй пôддати ся испытови зъ церковного спѣву и основъ вѣры христіяньскои. Знаючѣ спѣвъ гармонійный будуть мати при рôвныхъ условіяхъ другихъ першенство въ принятью до семинаріи, але за то будуть обовязанѣ дальше въ тôмъ спѣвѣ вправлятись и на кожде вôзванье ректорату семинаріи безусловно въ тôмъ спѣвѣ брати участь. Призначенѣ до принятя кандидидаты повиннѣ дальше въ призначенôмъ ректоратомъ дни пôддати ся огляданямъ семинарицкого лѣкаря. Вкôнци мусить кождый кандидатъ при принятю до семинаріи выказати ся своимъ молитвословомъ срейскимъ и изборникомъ службъ церковныхъ; ся послѣдна точка обовязуе також тыхъ, котрѣ вже суть питомцями семинаріи.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Еп. консисторія оповѣщуе *конкурсъ на принятье кандидатôвъ стану духовного до семинарій духовныхъ* зъ речинцемъ для Вѣдня на день 14 н. ст. вересня а до Львова на день 28 н. ст. вересня, въ котрыхъ то дняхъ просячѣ въ канцеляріи еп. консисторіи до вступного испыту явити ся мають. До дотычныхъ поданъ треба долучити: 1) свѣдоцтво уродженя и хрещеня; 2) свѣдоцтво окôнченыхъ школъ людовыхъ, всѣ свѣдоцтва гімназіяльнѣ и свѣдоцтво зрѣлости; 3) свѣдоцтво поведеня; 4) свѣдоцтво здоровля выдане повѣтовымъ лѣкаремъ або семинарицкимъ; 5) свѣдоцтво убожества затверджене дотычнымъ старостомъ; 6) свѣдоцтво вдоволеня повинности вôйсковôй, выдане старостомъ.

До принятя питомцѣвъ *до перемыского дякôвского заведеня* фундаціи бл. п. еп. Снѣгурского на р. 1891/92 вызначуе ся речинець на день 1 н. ст. жовтня. Условія принятя суть: 1) окôнченый 17 рôкъ житя; 2) непорочнôсть обычаѣвъ; 3) окôнчена 4 або що найменше третя кляса школъ народныхъ зъ добрымъ успѣхомъ; 4) добрый чистый голосъ. Поданя неостемпльованѣ, осмотренѣ потрѣбными свѣдоцтвами мають предложити ся черезъ урядъ парохіяльный найдальше до 25 н. ст. вересня. Всѣ кандидаты мають явити ся 1 н. ст. жовтня въ канцеляріи консисторскôй. Мѣсто формального свѣдоцтва хрещеня достаточно буде, єли урядъ парохіяльный на просьбѣ убѣгателя примѣтить рôкъ, мѣсяць и день уродженя того-жь а також имя, станъ и мѣсце перебуваня его отця.

Сотрудництво въ Саноцѣ одержавъ о. Николай Котецкій.

Канон. институцію на парохію Радошицѣ, дек. лѣлиского одержавъ о. Дим. Габла.

Вôзваный до институціи на Раву руску, дек. потелицкого о. Евг. Горницкій.

Позволенье робити *испытъ конкурсовый* въ деканальнôй канцеляріи одержавъ о. Ив. Петрикъ парохъ въ Стояницахъ, дек. судово вишеньского.

Ôдпустку для поратованя здоровля одержали оо.: Теоф. Турчмановичъ на 6 тыждневъ, Ор. Солтиковичъ на 4 тыждні, Ив. Парпловичъ на 5 тыждневъ, Григ. Чайковскій на 4 тыждні, Владисл. Лѣсковацкій на 6 тыждневъ, Сим. Русинякъ на 4 тыждневъ, Ив. Бороукъ на 4 тыждні, Іос. Гладишовскій на 6 тыждневъ, Андр. Савицкій на 5 тыждневъ, Мих. Кручковскій на 4 тыждні, Ив. Мельникъ на 4 тыждні.

Увôльненье ôдъ канон. звязи зъ епархіи до аеп. львôвскои одержавъ окôнченый богословъ Ем. Мальчиньскій.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Президія намѣстництва розписуе конкурсъ на посаду ревідента въ IX кл. ранґи, евентуально офіціяла въ X кл. и асистента въ XI кл. въ департаментѣ рахунковôмъ зъ речинцемъ до 31 н. ст. серпня. — Краева рада шкôльна именувала сталыми учителями: Мар. Кравсъ молодшою учителькою двоклясовои школы въ Войниловѣ повѣта калуского, Марк. Франкевича въ Цвиковѣ повѣта чешанôвского, Ив. Рудницкого въ Полоничнôй повѣта каменецкого, Іос. Рогозиньского въ Шишкôвцяхъ повѣта борщѣвского, Том. Салабая въ Вистовôй повѣта калуского, Фавст. Лиховича въ Суходолѣ, Іос. Призу въ Малашкôвцяхъ, Іос. Станьковского въ Исипôвцяхъ, Ив. Фальковичову въ Кутковцяхъ и Мих. Мороза упр. 2-кл. школы въ Боркахъ великихъ повѣта тернопôльского, Конст. Ришку въ Майданѣ середнôмъ повѣта Надвірняньского, Тедь. Рыбака въ Мышинѣ и Вас. Кобриньского въ Попасѣ повѣта коломыйского, Іос. Грицину въ Перемиловѣ повѣта гусятиньского, Мет. Билиньского въ Доброволянахъ, Мих. Воробця въ Попеляхъ, Вас. Пилата въ Воробіевичахъ и Ив. Нѣментовского управителемъ 2-кл. школы въ Трускавци повѣта дрогобицкого.

Телеграмы „Дѣла".

Краковъ 10 серпня. Вчера въ ночи переѣхавъ туда сербскій король. Принятя нѣякого не було за-для нôчного часу.

Петербургъ 10 серпня. Сербскій король Александеръ выѣхавъ до Вѣдня. Рістичь отримавъ ордеръ Александра Невского, Пашичь ордеръ бѣлого орла а Черняевъ ôдъ короля сербского ордеръ Таковы зъ бриліянтами. Царь и великій князѣ проводили короля на дворець зелѣзнои дороги.

Букарештъ 10 серпня. Зъ причины новыхъ приписôвъ пашпортныхъ правительство румуньске утворить два консуляты у Львовѣ и въ Черновцяхъ.

Киль 10 серпня. Цѣсарева Авґуста приѣхала ту пополудни и пôшла заразъ на помôстъ корабля „Гогенцолернъ" до цѣсаря Вильгельма.

Берлинъ 10 серпня. Донесенье о зôрваню переговорôвъ що-до торговельного трактату зъ Швайцаріею пôсля Nordd. Ztg. есть безъ основы, такъ само безосновна гадка выключеня Франціи черезъ лїґу мытову.

Парижь 10 серпня. Пôвурядовый Temps выступае противъ пересадныхъ статей русофильскои прасы.

Яссы 10 серпня. Тутешный австрійско-угорскій консуль Емерихъ Петшка застрѣливъ ся въ домѣ консуляту. Причиною була меляхолія явна ôдъ недовгого часу. Пôсля умовы выступивъ нѣмецкій консуль и запечатавъ помешканье покôйника.

Софія 10 серпня. Agence Balcanique заявляе, що она уповномочена вѣсть розширену зъ Лондону задементувати именно, що великій везиръ и болгарскій аґентъ мали пôдписати протоколъ узнаня кн. Фердинанда, се тенденційна выдумка.

Д-ръ Евгеній Олесницкій
отворивъ
канцелярію адвокатску
въ Стрыю
при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на I ôмъ поверсѣ.

ОКУЛІСТЪ и ОПЕРАТОРЪ
школы вѣденьскои и берлиньскои
Д-ръ Д. Меллеръ
ординуе ôдъ 9—12 и ôдъ 4—6 годины
ул. Ягайлоньска ч. 6.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ **„КОПЕРНИКОМЪ"**
ул. Театральна ч. 6 (площа св. Духа) напротивъ головного одвазу.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ, райсцайги, и т. и. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарацію найдешевше и найскорше.
Замовленя въ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ"

Ц. к. австрійскіи зелѣзницѣ державнѣ.

Вытягъ зъ розкладу ѣзды важного ôдъ 1 червня 1891
(Пôсля годинника львôвского).

Одъѣздъ зô Львова.	Приѣздъ до Львова.
Въ напрямѣ до Стрыя.	**Въ напрямѣ зô Стрыя.**
30 рано. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Нового Санча, Лавочного, Мукача, Будапешту, Станіславова и Гусятина.	7^{54} рано. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова и Стрыя.
10^{50} передполуд. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Сухои и Станіславова.	9^{02} рано. Поѣздъ особ. зô Станіславова, Будапешту, Мукача, Лавочного и Стрыя.
8^{06} вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Лавочного, Мукача, Будапешту, Станіславова и Гусятина.	3^{42} по полуд. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова, Гусятина, Станіславова и Стрыя.
8^{52} вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова и Сухои.	12^{10} въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Нового Санча, Хирова, Гусятина, Станіславова, Будапешту, Мукача и Лавочного.
Въ напрямѣ до Черновець.	**Въ напрямѣ въ Черновець.**
5^{04} рано. Поѣздъ особ. до Станіславова и Коломыи.	6^{53} рано. Поѣздъ особ. зъ Сучавы, Черновець, Станіславова.
9^{16} передполуд. Поѣздъ поспѣшный до Станіславова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина.	2^{00} по полуд. Поѣздъ особ. зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Станіславова и Гусятина.
4^{30} по полуд. Поѣздъ особ. до Станіславова, Черновець, Яссъ и Букарешту.	8^{00} вечеръ. Поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Яссъ Черновець, Станіславова, Гусятина.
10^{34} вечеръ. Поѣздъ особ. до Станіславова, Черновець, Сучавы, Гусятина.	11^{52} въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Коломыѣ, Станіславова, Гусятина.
Въ напрямѣ до Белзця.	**Въ напрямѣ въ Белзця.**
9^{25} передполуд. Поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля.	6^{45} рано. Поѣздъ мѣшаный зъ Жовквы.
7^{40} вечеръ. Поѣздъ мѣшаный до Жовквы.	4^{33} по полуд. Поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Афішѣ розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзниць державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна на кождôй стаціи по цѣнѣ 6 кр. за примѣрникъ.

Ôдъ 1 н. ст. липня с. р. до 31 н. ст. серпня включно, переходять поѣзды безъ пересѣданя зъ Ряшева черезъ Ясло и Новый Санчь до Орлова и назадъ. Поѣзды сѣ мають въ Ряшевѣ безпосередно получене зъ ôдповѣдными поѣздами зелѣзницѣ Кароля Людвика а именно: зъ поѣздомъ ч. 25, ôдъѣздячимъ зô Львова о годинѣ 6 мін. 16 по полудни и поѣздомъ ч. 15, приѣздячимъ до Львова о годинѣ 8 мін. 12 рано (пôсля годинника львôвского).

Для выгоды П. Т. Публики отворено
НОВУ АҐЕНЦІЮ
Краковского Товариства взаимныхъ убезпечень
на житье та ôдъ огню и граду
у **Львовѣ** при ул. **Театральнôй ч. 21** (входить ся зъ улицѣ Скарбкôвскои).
Полісы асекураційнѣ выставляють ся въ **языцѣ рускôмъ — всѣ проспекты и переписка зъ партіями ведесь по руски.** — Близше можна розвѣдатись въ Адміністраціи „Дѣла".

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ
поручае
найлѣпшѣ перфумы и воды толєтнѣ
ôдзначенѣ 10 медалями заслуги и 2 дипльомами признаня,
а то:
Перфумы ясминову, фіялкову, рожеву, резедову, конвалієву, Ylang-Ylang, Jockey-Club, Es-Bouquet Millefleurs и т. д. Фляконики по 25, 40, 75 кр. 1 зр. 1·50 и т. д.
Перфумы королевои Маргеньски знамени флякôнъ 2 зр.
Вода львôвска загально звѣстна и побирана за для свого приемного, ôдсвѣжаючого и довготревалого запаху, до скрапляня одяѓôвъ, хустокъ и розприскуваня въ комнатахъ. Фляконикъ меншій 80 кр. бôльшій 1 зр. 50 кр.
Вода варшавска ôдзначае ся надзвычайно приємнымъ цвѣтовымъ запахомъ. Фляконикъ меншій 95 кр., бôльшій 1 зр. 80 кр.
Вода левандова подôбна и вода левандово-амброва суть загально уживанѣ до розприскуваня въ комнатахъ за-для свого приємного запаху. Флякôнъ 50, 70, 90 кр. и 1·50 зр.
Воды колоньскій знаменитѣ. Фляконики по кр. 15, 20, 25. 40, 50, 80 1 зр., 1·50.
Купувати можна у **Львовѣ** въ торговляхъ власныхъ ул. Коперника ч. 3, и ул. Галицка ч. 13; **въ Краковѣ**: Суконницѣ ч. 20; **въ Черновцяхъ**: Ринокъ ч. 2.

Перша повна популярна
ИСТОРІЯ РУСИ
уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише 50 кр.; въ краснôй оправѣ 72 кр.
Дôстати можна въ тов. „Просвѣта" ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

УЧИТЕЛЬ
орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыждневникъ педагоґічно-науковый, выходить ôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1·60 зр., на чверть року 1 зр.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ
„AU LOUVRE"

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.
Найбôльшій по французски уладженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.
Сезонъ 1891.
Звѣстне найдешевше жерело закупна.
Найбôльшій складъ есть якъ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Ôддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гафтôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасамантеріи, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ прибôрôвъ кравецкихъ.
Ôддѣлъ II. Капелюхи дамскѣ, дѣвочѣ и дѣточѣ, выробы панчôшковѣ для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, ґорсеты и запаски для дамъ и дѣтей.
Ôддѣлъ III. Краваты мужескѣ, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и манкеты, парасолѣ англійскѣ, вахлярики, палицѣ, хустины шлейки, и англійскѣ рукавички.
Ôддѣлъ IV. Рукавички дамскѣ, шкôрковѣ, даньскѣ, шведскѣ и англійскѣ, а також рукавички шовковѣ, вовнянѣ и нитянѣ.
Ôддѣлъ V. Вахлярѣ чорнѣ и кольоровѣ набалѣ и вечеры та великій выбôръ японьскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ.
Ôддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.
Ôддѣлъ VII. Станики трикотовѣ и джерсей для дамъ по зр. 1·90, 2·50, 3·50 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку.
Ôддѣлъ VIII. Спôдничкы дѣточѣ, плащики, пальтотики и запаски.
Ôддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великѣ килимы, сальоновѣ ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки маттінґовѣ до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣннѣ, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.
Ôддѣлъ X. Ту суть портіеры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Туніс по зр. 3·20, якôсть 1-ша 3·75, Мароко 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапецунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портіеръ Кірманъ и даґестаньскихъ та матерій на мебель.
Бѣлѣ одноцвѣтнѣ заслоны коронковѣ, цѣле окно 1·45, 1·75, 1·90 2·50 до 50 зр.
Ôддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 3·50 и высше. Комплетнѣ ґарнітуры ґоблінковѣ складаючѣ ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·00 до 30 зр. Всхôднѣ капы шнелевѣ I величина 1·25, II 2·50, III 3·50.
Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ на лôжка и конѣ. Стебнованѣ коцдры вовнянѣ, ватованѣ, атласовѣ, пікововѣ и до прикрасы.
Замовленя зъ провінціи полагоджуе ся якъ найсовѣстнѣйше. Оказовѣ ôдрѣзки для вибору. Цѣнники даромъ и оплатно
Магазинъ „AU LOUVRE", у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.
Властитель **Е. М. ВЕРНФЕЛЬДЪ** въ Вѣдни.

Инструктора домашного
глядае ся для ученика въ II-ои кл. нѣмецкои Гімназіи у Львовѣ почавши ôдъ 1 н. ст. вересня с. р. Инструкторъ дôставъ бы мешканье и харчь, але — крôмъ своихъ студій — не смѣвъ бы мати вже бôльше занять.
Зголошуватись належить до дня 15 н. ст. серпня на адресу Вср. о. Билиньского, крилошанина, пробуваючого въ Микулинцяхъ.

Бюро информаційне
СТАНІСЛАВА САТАЛЫ
Львôвъ, ул. Галицка ч. 15
може поручити кождого часу службу всякои катеґоріи, а именно: Учителѣвъ, Учительки, и Ґувернантки зъ кваліфікаціею и музикою, Боны, Панны служачѣ, Льокаѣвъ, Економôвъ, Лѣсничихъ, Машиністôвъ, Кухарѣвъ, Огородникôвъ и у всѣхъ родахъ добôрну службу. Порученя полагоджуеся сейчасъ.
4943 8—15 (Импресса Львôвъ).

Теофіль Копистиньскій
артистъ-маляръ
звѣстный ôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшае церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и иншѣ рѣчи. Принимае рѣзьбарскѣ роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлюе всякои величины церковнѣ образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшае зъ фотоґрафій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставруе всякѣ старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячѣ въ кругъ працъ малярства — по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Всч. Духовеньство занотувати собѣ его адресу.
Т. Копистиньскій
ôдъ стороны Ставропигійского Институту, ул. Бляхарска число 5 у Львовѣ. 3936 (7—10)

Змѣна льокалю.
Пôдписаный мае честь повѣдомити, що перенѣсъ свою робôтню кравецку зъ ул. Галицкои ч. 12 на ул. **Ягайлоньску ч. 8 въ партерѣ.** Другій головный вхôдъ зъ ул. **Рейтана ч. 2.**
Дякуючи Впов. Родимцямъ за дотеперѣшнѣ взгляды и упрашаючи о нихъ на дальше, остаю зъ глубокимъ поважаньемъ
ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ
кравець мужескій
мешкае у Львовѣ ул. Ягайлоньска ч. 8 въ партерѣ; другій головный вхôдъ зъ улицѣ Рейтана число 2. 3856

БРИ-
твы правдивѣ швайцарскѣ и англійскѣ, мыльнички, ремѣнцѣ и марморки до остреня, мыла, пензлѣ и т. п.
2537
поручае найдешевше
магазинъ товарôвъ модныхъ, бѣля мужеского, товарôвъ ґалянтерійныхъ, выробôвъ рукавичничихъ парфумерія и т. п.
БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ
у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.
Цѣнники на жаданье даромъ.

Черезъ Адміністрацію „Дѣла"
можна замовити на знижену цѣну отсѣ книжки:
Фаустъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднымъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на **1 зр.** (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)
М. Раєвскій и россійскій панславизмъ, Кирила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на **50 кр.** (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)
Хто замовить **обѣ книжки нараз**ъ, одержить ихъ за цѣну **1 зр. 60 кр.** разомъ уже зъ **рекомандованою пересылкою.**
Позаякъ тыхъ обохъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати зъ замовленями.**

Выйшли зъ друку
Исторія церковного пѣнія
и
Малорускій музикальный народный тонъ
объ працѣ о. Порфирія Бажаньского.
Набути можна въ книгарни Ставропигійскôй по 50 кр. за примѣрникъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 170. Львôвъ, Второкъ 30 липня (11 серпня) 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и урочистыхъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю за переменну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 2; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО" [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО" [illegible]
въ Австріи: за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 36 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. на пôвъ року . . . . 18 зр.
на четверть року . 4 зр. 50 кр. на четверть року . . . 9 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
У Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на четверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція вѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламація непечатаній вôльнй ôдъ порта.
Поединоке число коштуе 5 кр. а. в.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки петитовой въ рубр. „Надѣслане" по 30 кр. а. в. [illegible]

☞ Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла"

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

О галицкихъ зелѣзницяхъ державныхъ дôстае Nowa Reforma слѣдуюче донесенье зъ Вѣдня зъ вѣродостойного, якъ пише, жерела: „Недавно объѣздела комісія по дорогахъ зелѣзныхъ въ Галичинѣ, а ся объѣздка мала на цѣли — приспѣшити орґанізацію заряду державныхъ зелѣзниць такъ, щобы она припала въ одну пору зъ перенятьемъ зелѣзницѣ Кароля Людвика въ управу державну. Певна зовсѣмъ рѣчь, що правительство навѣть не думае про децентралізацію зелѣзничого заряду для Галичины. Функціонувати будуть обѣ дотеперѣшнй дирекція державныхъ зелѣзниць у Львовѣ и въ Краковѣ при троха прибôльшенôмъ обемѣ дѣланя. Гранична лінія межь сѣтію дорôгъ належныхъ до одной а до другой дирекціи буде переходити черезъ Перемышль. Правительство спѣшить ся зъ сею орґанізацією, щобы рада державна, коли збере ся на найблизшу сесію, мала вже передъ собою фактъ доверщеный."

По бесѣдѣ Ґреґра передъ выборцями въ Новыхъ Страшечахъ появила ся въ орґанѣ австрійскихъ консерватистôвъ въ Vaterland допись зъ Праги, котра очевидно походить зъ кружкôвъ ческой шляхты. Въ дописи выступае ся особливо противъ гадки Ґреґра, що ôнъ не бере въ рахунокъ ческой шляхты. На высказъ Ґреґра кореспондентъ ôдповѣдае, що провôдникъ молодо-ческихъ пословъ добре робить, що великой посѣлости не бере до своего рахунку, бо она нѣколи не зважеся въ такою партією, котра ческій нарôдъ хоче завести на тернисту дорогу, зъ котрой ôнъ щолише зôйшовъ. Консервативна велика посѣлость знае о одвѣчальности своего становища и о своѣй задачи, котру мае выконати, щобы зменшити те лихо, якого молодо-Чехи наробили черезъ свою нерозважну політику, и удержати тѣ симпатіи, якѣ собѣ ческій нарôдъ придбавъ а котрѣ черезъ нерозважну тактику молодо-Чехôвъ легко може втратити. — На се выреченье ческихъ феодалôвъ дають ôдповѣдь Narodni Listy дуже горячу. Они пригадують ческôй шляхтѣ: якй она зробила похибки ôдъ часу політичного ôдродженя ческого народу. Насамперѣдъ, по упадку Гогенварта шляхта ческа при выборахъ зъ большой посѣлости знайшлась въ меншости и тогдѣ спонукала ческихъ пословъ сойму до абстиненціи. Такъ само зробивъ опѣсля ґр. Гайнріхъ Климъ и давъ причину, що Чехи опустили раду державну. Друга вовча прислуга ческой шляхты, була тая, що они пôдъюдили ческихъ пословъ до опозиціи противъ шкôльныхъ законôвъ Гаснера въ часѣ ліберальной управы. Внутрѣшна вартôсть тыхъ законôвъ була такъ велика и могуча, що она перемогла навѣть тую штучну опозицію. Ческій нарôдъ спôзнавъ уже значѣнье тыхъ законôвъ для розвою своего духового житя, а недавна резолюція ческого вѣча народныхъ учителѣвъ дала свѣдоцтво, якъ глубоко запустили корѣнье тѣ законы въ ческôмъ народѣ. Призначе становище старо-Чехôвъ до внесеня кн. Ліхтенштайна було лише доказомъ любôви той партіи до ческихъ феодалôвъ, зъ часу того закона повстае молодо-ческа аґітація и тому проектови, а не стіпуляціямъ вѣденьскимъ Молодо-Чехи завдячують, що станули при кермѣ. Противно-жь шляхта нѣколи не выступала на тернисту дорогу. Narodni Listy пригадують скорбнй часы 1870-ыхъ рокôвъ. Чехи выправлялись тогдѣ до Москвы и до Констанціи, наступили політичнй гоненя. Narodni Listy пытають ся: де тогдѣ була ческа шляхта? — и каже, що анѣ оденъ зъ нихъ не сидѣвъ у вязници, анѣ оденъ не ôдмовлявъ податкôвъ. Въ тôмъ часѣ, коли ческимъ хлопамъ и декларантамъ ліцитовано послѣдну корову, феодальнй кавалери оплатили податки реґулярно напередъ и не давали нѣ феника жертвенного на патріотôвъ, що гинули черезъ політичный успѣхъ. Длятого й теперь ческій нарôдъ може сказати до ческой шляхты: я есмь и буду — такожь безъ васъ, а навѣть противъ васъ!

Краковскій Czas выступае знову противъ молодо-Чехôвъ и доказуе, що въ въ Чехіи радикалізмъ не потахае, але противно, пôдъ лагôднымъ правлѣньемъ ґр. Таффого росте. „На се примѣръ — зборы товариства ческихъ хлопôвъ Selska Jednota, котрѣ закинули молодо-Чехамъ, що они не дбають о нарôдъ, и грозять имъ ôдобраньемъ мандатôвъ. Въ дѣйствности сей рухъ ще бôльше спрайный ôдъ молодо-ческого, и коли молодо-Чехи дôстали посольскй мандаты, оптимізмъ спонукувавъ сподѣвати ся, що они будуть намагати сей радикалізмъ здержати. Але послѣдна бесѣда Ґреґра нищить всѣ надѣѣ. Ґреґръ заповѣдае пристрастну опозицію, пôдкрѣплюе найнебезпечнѣйшй змаганя и пересуды ческого шовінізму, впевняючи, що доперва въ часѣ межнародныхъ заколотôвъ Чехи добудуть въ Австріи уступки, котрыхъ бажають. У Едварда Ґреґра, що любить пописувати ся звучными фразами, се реченье не мало бы траґічного значѣня, если бы ôдъ давна середъ ческихъ масъ не ширивъ ся пересудъ, що Австрія — доперва побита Россією дасть Чехамъ справедливôсть, с. е. тѣ самй права, якй Угры дôстали въ роцѣ 1867. На кождый способъ бесѣда Ґреґра найлѣпше дае свѣдоцтво, що молодо-Чехи не хотять змѣнити ся въ додатный чинникъ пожиточной працѣ парляментарной, але й дальше задумують поступати дорогою крикливой пристрастной опозиціи, на котрôй працюють уже 30 лѣтъ".

Угорска палата пословъ ôдбула въ суботу коротке засѣданье, на котрôмъ принято законъ о реформѣ адміністраційнôй въ третôмъ читаню великою бôльшостію. Слѣдующе засѣданье ôдбувае ся сегодня. Предложене мае бути справозданье комісіи о справѣ Уґрона-Узеляча. Справа тая буде полагоджена на засѣданю въ четверъ, а формальне замкненье парляменту ôдбуде ся дня 14 с. м. Обѣ фракціи скрайной лѣвицѣ, партія 1848-го року и партія независимыхъ пословъ, обходили свою побѣду надъ правительствомъ въ справѣ адміністраційной реформы торжественнымъ бенкетомъ, на котрôмъ найважнѣйшй бесѣды выголосили провôдники Уґронъ и Иранй.

——

Царевичъ россійскій знаходить ся вже въ европейскôй Россіи. Дня 5 с. м. выправлено зъ Москвы до Оренбурга особный поѣздъ дворскій для него. Царевичъ стане въ Петербурзѣ вже дня 16 с. м.

Въ земли Закавкаскôй настае новый клопôтъ для россійского правительства. — Се именно ôрменьске національне пытанье. Вже давно россійска праса звернула увагу на заявы політично-національнй у россійскихъ Ôрменъ и сей рухъ окрестили тогдѣ модным именемъ „молодой Ôрменіи". Однакъ змаганя Ôрменъ задля невеликого ихъ числа въ россійскôй державѣ — передъ вôйною турецко-россійскою не представляли ще великои небезпечности. Ажь по прилученю Карсу и черезъ прибутокъ значного контінґенту ôрменьского въ земли Закавкаскôй, національнй змаганя значно пôдросли въ силу и значѣнье. Впрочôмъ ôрменьскій рухъ въ границяхъ Россіи — се проява не вымкова та ôдокремлена, бо ôнъ стоить въ звязи зъ національнымъ рухомъ турецкой и перской Ôрменіи, и власне черезъ тую звязь поступае и въ Россіи напередъ. Зъ початку ôрменьска опозиція въ Россіи мала характеръ може выключно політичный чи-то ліберальный, чи радикальный. Але ôдъ коли головный осередокъ церковного житя Ôрменъ, Ечмядзінъ, знаходить ся въ посѣданю Россіи, опозиція набрала напряму церковного и народного. Обединительна політика Россіи не може стерпѣти въ собѣ окремѣшности навѣть въ православнôй церквѣ, до котрой належить секта Ôрменъ Григоріанъ. Въ тôй точцѣ настали великй споры межь россійскимъ правительствомъ а окремѣшною епархією ôрменьско-григоріяньскою. Сей спôръ полишили, але при першôй нагодѣ може ôнъ загорѣтись и набрати характеру справдѣшной церковной борбы. Зъ церковными справами вяже ся також пытанье языкове. Ôрмены не хотять и въ урядѣ складати присяги передъ священникомъ иншого обряду нѣжь ôрменьского, а дальше домагають ся, щобы присяга ôдчитувалась не въ державнôмъ языцѣ, але въ ôрменьскôмъ. Зъ тыми домаганями выступила ґазета ôрменьска „Мозакъ", котра выходить въ Тифлисѣ.

——

Цѣсарь Вільгельмъ приѣхавъ уже до Киль, мѣста въ провінціи Шлезвикъ-Гольштайнъ, и тамъ перебуде два тыжднѣ, а потôмъ выѣде до Австріи. До Вѣдня не буде вступати, а зъ Шварценавъ поѣде просто до Монахіи.

Парляментъ нѣмецкій мае бути въ сѣмъ роцѣ скликаный передъ соймомъ, и то о скôлько можна скоро, щобы мôгъ потвердити торговельнй трактаты. National Ztg. подае надолнесть за речинецъ скликаня парляменту. Такожь припускають, що нарады надъ нѣмецко-австрійскимъ трактатомъ торговельнымъ ôдбудуть ся скорше въ парляментѣ австрійскôмъ, нѣжь въ нѣмецкôмъ.

——

Всѣ люде знають, що якісь наслѣдки буде мати гостина французкой ескадры, але якй, се ôдгадати рѣчь дуже тяжка. Одна зъ такихъ поголосокъ по торжествахъ появила ся въ Fremdenblatt-ѣ, що Рібо, французкій міністеръ справъ заграничныхъ мае зъѣхати ся въ Ґірсомъ въ Швайцаріи вже въ недовгôмъ часѣ

Париска допись до Münch. All. Ztg. представляе, що статья журнала Soir походить зъ офіціяльного жерела. Въ нѣй знаходить ся осторога передъ гадкою, що трактатъ аліянсу французко-россійского вже заключеный, а дальше пôдносить ся сей моментъ, що оба правительства стоять на тôмъ самôмъ становиску, що попередно, а шовінізмъ тôлько компромітуе Францію и выставляе ея на небезпечнôсть. Но ся статья выходить не лише зъ пересвѣдченя французкого міністерства, бо звѣстно, що и царь заразъ на початку, скоро занявъ, що годить ся на гостину, котрой ініціятива выйшла зъ французкой стороны, приказавъ своимъ офіцерамъ а такожь спонукавъ, що и французкимъ наказали дотычнй ихъ власти, щобы повздержали ся въ Кронштадѣ и Петербурзѣ ôдъ всякихъ аґресивно-шовіністичныхъ демонстрацій. Но природно, царь не мôгъ спинити, щобы всѣ россійскѣ а ще бôльше французкѣ кружки, котрѣ не стоять пôдъ его вплывомъ, не робили демонстрацій, котрѣ сильно вызначують ся шовінізмомъ противъ Нѣмеччины. Згадаю тутъ лише на бесѣды застольнй въ Петербурзѣ и звычайне становище шовіністичной парискои прасы. Париска біржа на донесенье Times-a о заключеню якогось рода французко-россійского союза ôдповѣла знижкою. Александеръ III давъ осторогу міністрови заграничныхъ справъ, скоро побачивъ, що демонстрація фльоты въ Кронштадѣ зачала прибирати зворôтъ недобрый для удержаня мира, и безпосереднымъ наслѣдкомъ цѣсарской остороги зъявила ся статья въ Soir. — Кореспондентъ думае, що у Франціи мають намѣръ перетягнути Англію на сторону французко-россійску и при тôмъ числять на радикальнй масы въ Англіи. Такъ Daily Chronicle приносить вступну статью зъ яркою антинѣмецкою закраскою, и остерѣгае правительство торисôвске, що при дуже близькихъ выборахъ голосъ народу буде зовсѣмъ противъ него, если признолить на те, щобы Ґладстонôвцѣ представляли ихъ за приятелѣвъ Нѣмцѣвъ. Демократія не хоче, щобы правительство сприяло чужинцямъ, особливо такимъ, котрѣ демократію найбôльше ненавидять, бо приходять до Англіи и побиваютъ Англійцѣвъ черезъ свою высшу освѣту и свои технічнй способности на торговищи робочôй."

——

Въ статьѣ присвяченôй приѣздови сербского короля на візиту до цѣсаря Австріи пише Montagsrevue: Цѣсарь Францъ Іосифъ дуже сердечно буде приймати молодого гостя вô второкъ. И населенье Австріи радо зъ тымъ годить ся. Однакъ тутъ молодый король не знайде нѣчого зъ тыхъ мрѣй всеславяньскихъ, котрыми въ Россіи очи и уши его ополомлювали. Тутъ приймуть его дуже по приятельски, але й отверто. Що-до ôдносинъ Сербіи до Россіи — каже Montagsrevue — певно вже не повѣдомлюють короля о одушевленю россійскихъ дневникôвъ. Рістичъ и Пашичъ сповнили бы велике нарушенье обовязкôвъ, если бы користали зъ малолѣтности короля и ôддавали Сербію пôдъ опѣку Россіи. — Наконецъ пôдносить Montagsrevue, що Австро-Угорщина не стараесь о незвычайный вплывъ въ Сербіи, а жадае що-найбôльше ввѣчливости, зъ якою ôдносить ся кожда держава, мала чи велика, до своего сусѣда, котрого поважае. Рістичъ и Пашичъ теперь самй особисто будуть могли пересвѣдчитись о приязности австрійского монарха и пôсля того будуть вести політичне вихованье короля.

——

Кореспондентъ атеньской ґазеты Акрополісъ дôставъ припорученье выбрати ся до всѣхъ державъ балканьскихъ и зôйти ся тамъ зъ передовыми мужами державными. Зъ подорожи оголошуе ôнъ справозданье о розмовѣ, яку мавъ зъ президентомъ румуньского сенату Боереску. Президентъ Боереску зачавъ бесѣду ôдъ запевненя, що ôнъ приятель усѣхъ балканьскихъ народностей. „Ихъ теперѣшнôсть дуже мене зацѣкавлюе, але ихъ будучнôсть занепокоюе мене. Такъ, — говоривъ ôнъ дальше, — она мене дуже непокоить, бо мы выставляемо ся въ будучности на велику небезпечнôсть — мы и вы, Болгаре й Сербы. Ся небезпечнôсть дуже страшна. Пôвнôчь, сто міліонôвъ — се имя сеи небезпечности; сто міліонôвъ, а може й бôльше, котрѣ не мають нашои культуры и для насъ зовсѣмъ чужинцѣ. Вы мене добре розумѣете... Мы всѣ пропали, если Константинополь дôстане ся въ руки Россіи! Небезпечнôсть ôдъ Россіянъ страшна, а наше положенье незвычайно бѣдолашне. Если тому не зарадимо, чи думаете, що за пять десять лѣтъ буде ще Греція або Румунія? Якъ бачите, небезпечнôсть якъ дуже велика, такъ само спôльна намъ всѣмъ. Межь тымъ Россія имовѣрно зверне свои очи насамперѣдъ на Азію, и може, бути, що боячись наслѣдкôвъ — закине своя пляны звернені на Константинополь." — На пытанье журналіста, що Боереску думае про квестію балканьского союзу, ôдповѣвъ той, що ôнъ не выступае зъ засады ворожо противъ сеи идеи, але уважае ея за вчасну. На пытанье, чи Румунія дѣйстно ôфіціяльно приступила до потрôйного союза, сказавъ Боереску: „Нѣчого о тôмъ не знаю. А все, що знаю, то се, що не маємо нѣякихъ противныхъ интересôвъ. Австро-Угорщина нѣколи не думае о тôмъ, щобы насъ аннектувати. И до чого? Она бачила бы противъ себе злучену масу десятьохъ міліонôвъ Румунôвъ, котрѣ разомъ займають землю майже такъ велику, якъ нинѣшна Франція. Правда, що маємо велике число одноплеменникôвъ въ Семигородѣ, въ Банатѣ, на Буковинѣ, що тѣ краѣ творять давну Тракію та що Угры угнѣтають нашихъ одноплеменникôвъ, — але се ще не зробить насъ ворогами Австро-Угорщины, бо мы теперь не жадаемо аннексіи Семигороду. Се суть національнй бажаня, котрыми народы можуть займати ся, але котрѣ політична конечнôсть дуже часто мусить придушувати."

Джонъ Морлі оденъ зъ провôдникôвъ партіи віґôвъ и помôчникъ Ґладстона недавно розвинувъ нову проґраму ліберальной партіи, котра вызначуе ся повною ясностію. Ґладстонова партія хоче обмежити часъ якого потрѣбно, щобы горожанинъ осѣлый въ мѣстѣ добувъ тамъ права выбору — на три до чотири мѣсяцѣ, а дальше завести систему „одинъ чоловѣкъ то одинъ голосъ", зреформувати до ґрунту льокальну автономію а народнй школы пôддати пôдъ доглядъ громадскихъ радъ. Однакъ найважнѣйша точка проґрамы — се ирляндска квестія гом-руль [автономія політична]. Морлі мавъ недавно розмову зъ Ґладстономъ и заявляе отверто, що евентуально першою задачею Ґладстоньского правительства мусѣло бы бути, щобы Ирляндіи разъ ôддати справедливôсть а ирляндскому народови дати гом-руль. Усуненье на будучнôсть розвязки того пытаня спровадило бы ще бôльшій роздѣлъ въ ліберальнôй партіи, нѣжь ôнъ бувъ въ 1886 роцѣ. Пôсля Морліого ліберали власне сѣй політицѣ мають завдячити свои послѣднй побѣды. Ôдкинути теперь гом-руль — значить выкликати нову схизму въ партіи.

Зъ політичного житя ирляндского приходить вѣсть, що Парнель въ осени ѣде разомъ зъ своєю жѣнкою, колишною жѣнкою О'Сеа до Америки въ цѣляхъ аґітаційныхъ. Парнель не стративъ надѣи, а народна ліґа постановила его пôдпирати. Ухвала ліґи звучить: „Мы, центральный комітетъ выконуючій народнои ирляндской ліґи въ Великôй Британіи, протестуємо противъ безнастанныхъ змагань той ирляндской партіи парляментарной, котра знаходить ся пôдъ англійскою диктатурою и стремить до того, щобы провôдника ирляндского Парнеля ôдсунути зъ політичного житя, — зобовязуемъ ся ити зъ нимъ спôльно въ щастю и нещастю, и то доси, доки буде вѣрный принципови независимой партіи ирляндской и независимого ирляндского парляменту."

НОВИНКИ.

— **Зъ Перемышля пишуть намъ**, що тамъ заготовъ еп. Пелешъ розглянутись за мешканьемъ, та годѣ ôдповѣдного знайти.

— **Въ Мшанци**, старомѣского повѣта — якъ намъ зъ-вôдтамъ пишуть — волочать ся ôдъ кôлькохъ днѣвъ три вовки. Дня 6 серпня зъѣли недалеко села на дорозѣ ялôвку Юрка Сухого, коли вертала вечеромъ зъ пасовиска и якось ôдбилась ôдъ худобы. Въ день ходять вовки по поли и много зерна та травы затовкли. Въ зимѣ ходять цѣлыми стадами и порывають особливо безроги, а деколи й псôвъ. Порады нема нѣякои. Ловы нанявъ дозôрникъ лѣсôвъ въ Тихôй, Бенешъ, але нѣколи не приходить подивити ся, якй въ вовка очи. Вынайма ловôвъ дае громадѣ не абы-якій дохôдъ. Кличуть вôйта до ц. к. староства. Бенешъ ôдъ кôлькохъ лѣтъ дае 50 кр. и бере ловы. Вôйтъ иде по грошѣ, просить Шару, чи Сяру, возьного при касѣ, щобы квитъ написавъ и платить 10 кр. а 40 кр. несе въ село „до буджету"... А вовки якъ робили шкоду, такъ и робить собѣ на здоровье, а пану Бенешеви на великій спокôй. Чей бы ц. к. староство схотѣло якось зарадити нещастю людей въ Мшанци, щобы ихъ праця такъ марно не нещѣла!

— **Маршалокъ краєвый кн. Сангушко ôдбувъ подорожь для люстраціи меліораційныхъ робôтъ** въ трохъ повѣтахъ: мѣлецкôмъ, тарнобжескôмъ и нисьскôмъ ôдъ дня 21—25 липня и звидѣвъ коржелѣвскй каналы, реґуляцію Кременицѣ, Тшесôвки и Ленґу, высыпанье валôвъ на Вислѣ и Санѣ, а наконецъ осушенье баґенъ нисьскихъ и рудницкихъ. Черезъ пять днѣвъ подорожи приймано маршалка дуже величаво, населенье тыхъ сторôнъ складало маршалкови подяку за зробленй и проектованй роботы, маршалка витали повѣтовй рады и громадскй репрезентаціи, духовеньство и селяньство. Маршалокъ всюды заохочувавъ автономічнй власти до дальшой роботы и вытревалости, заразомъ упоминавъ давати помôчь краєвому выдѣлови, щобы самоуправу вкорѣнити и край економічно пôднести, духовеньству поручавъ опѣку надъ моральнымъ поведеньемъ народу. Результатъ робôтъ, котрыхъ выконанье буде коштувати около 1,300.000

зр., мавъ представити ся взагалѣ вдоволяюче, а многії роботы — примѣромъ при регуляцїи Кремениць, Тшесѣвки и Ленгу — веденї краєвыми инжінерами признано за дуже добрї.

— **Нѣмецку школу народну** заводить правительство, — послѣ донесеня Fremdenblatt-у — въ Перемышли, и то вже ôдъ 1 н. ст. вересня. Потребу такои школы мотивує Fremdenblatt тымъ, що въ Перемышли перебуває богато вôйсковыхъ нѣмецкои народности, котрї не можуть дѣтей своихъ образувати безъ такои школы. Польска праса, подаючи сю вѣсть, высказує ся дуже неприхильно о тôмъ проєктѣ, а Nowa Reforma пише, що зовсѣмъ несправедливо було бы думати, що кождый офіциръ мусить выховувати свои дѣти въ дусѣ нѣмецкôмъ. — Мы зъ своеи стороны сконстатуємо лише, що не надто значне число вôйсковыхъ нѣмецкои народности заслугує на такї взгляды, що правительство заводить для нихъ въ краю чисто славяньскôмъ школу нѣмецку, а межь тымъ корєнне населенье всходнои Галичины, Русины, не можуть нѣякимъ способомъ допросити ся у правительства рускои школы! Чей-же Русинôвъ по галицкихъ мѣстахъ бôльше, якъ вôйсковыхъ Нѣмцѣвъ?!

— **Въ справѣ зелѣзницѣ льокальнои зъ Галича до Тернополя** пишуть зъ Бережанъ, що инжиніры покôнчили вже трасу въ Галича на Бережаны до Тернополя и вызначили мѣсце на дворець коло Бережанъ але не въ мѣстѣ, якъ того всѣ бажали, але ажь за Потуторами, 8 кільометрôвъ ôдъ Бережанъ. Видно, що въ міністерствѣ переважує взглядъ на стратеґічне значѣнье зелѣзниць галицкихъ, а интересы краю не лежать ему такъ дуже на серци. Про зелѣзницю льокальну зъ Ходорова до Бережанъ пишуть, що тота не буде теперь будуватись.

— **Новый урядъ почтовый** входить въ житье дня 1 н. ст. вересня въ Завадцѣ повѣта турчаньского въ звычайнымъ обємомъ чинности. До сего уряду почтового придѣлено громады Завадку, Молдавско, Рыкôвъ, Бахновате, Задѣльско, Довжки, Криве, Росохачъ, Мыта и Сухій потôкъ. Урядъ почтовый въ „Завадцѣ коло Сморжа" одержить полученье зъ урядомъ почтовымъ въ Сморжу почтою пѣшою. Истнуючій уже урядъ почтовый въ Завадцѣ повѣта калуского буде называтись ôдъ 1 н. ст. вересня „Завадка коло Калуша".

— **Мартинъ Дзяма**, довголѣтный начальникъ суду въ Галичи, померъ въ 60-ôмъ роцѣ житя въ Моршинѣ, де перебувавъ на купеляхъ.

— **Посолъ до рады державнои зъ мѣста Ярослава-Рашева** Адамъ Єнджеєвичъ, — мае хотѣти — якъ голосить одна ґазета польска — зложити мандатъ нѣбы длятого, що парляментарна комісія веріфікацїйна намѣряє на пôдставѣ внесеныхъ противъ его выбору протестôвъ и доказаныхъ неправильностей выбôръ его уневажнити. Намъ се выглядає на байку и вже Kurjer Lw. нинѣ о тôмъ сумнѣвае ся, бо мандатъ — коштує богато...

— **Представителѣ рады мѣста Львова и львôвскои торговельнои палаты** ѣздили въ недѣлю до Буска, де теперь перебуває намѣстникъ, щобы ему зложити ґратуляцїи зъ причины одержаного ôдъ цѣсаря ôдзначеня. Въ розмовѣ зъ депутацією намѣстникъ мавъ заявити, що ему нѣчо о тôмъ не звѣстно, щобы ректоръ о. А. Бачиньскій мавъ стати епископомъ станіславôвскимъ.

— **Вправы вôйска въ стрѣлянію острыми набоями** въ околици Могилы коло Кракова мали початись 6 н. ст. серпня и тревати двѣ недѣлѣ, а селяне були бы мусѣли вдержатись черезъ цѣлый той часъ ôдъ робôтъ у поли. Загроженї тымъ мешканцѣ громадъ Могилы, Вадова, Рущѣ, Кшеславичь, Браничь, Вицьонжа, Плешова и Любочѣ удали ся зъ просьбою до староства о ôдложенье речинця вправъ. Староство звернуло ся до комендата 12-ои дивізіи ґен. Сембратовича и сей приставъ на ôдложенье речинця стрѣляня до 20 н. ст. серпня, коли вже жнива будуть покôнченї.

— **Самоубійство.** Въ ночи зъ суботы на недѣлю ôдобравъ собѣ житье въ мѣйскôмъ огородѣ у Львовѣ 38-лѣтный Альфредъ Маріянъ Раухъ, выпивши значну скôлькôсть квасу карболевого. Самоубійникъ бувъ передше урядникомъ зелѣзничимъ, а стративши се мѣсце, не мôгъ знайти занятя и попавъ въ нужду, котра й привела его до самоубійства. Раухъ полишивъ жѣнку и трое дѣтей.

— **На выставу до Праги** зъѣзджаютъ ся Чехи зъ усѣхъ сторôнъ, де лишь живуть, безъ рôзницѣ стану, вѣку и пола. Користаючи зъ ферій, постановили ческї патріоты звозити громадно молодѣжь шкôльну до Праги, щобы въ молодыхъ душахъ збудити патріотизмъ. Молодѣжь звозять переважно зъ тыхъ околиць, де Чехи живуть помѣшанї зъ Нѣмцями. Першу таку прогульку урядила ческа школа у Вѣдни на Фаворітенъ, на котрои удержанье выдае Matica skolska рôчно велику суму. За школою вѣденьскою пôйшли и другї народнї школы въ Чехіи, везучи до Праги и сельску молодѣжь. На дорозѣ по всѣхъ стацїяхъ збирае ся публика ческа и годує участникôвъ прогульокъ, а въ Празѣ займае ся ними комітетъ. Якъ звѣстно, ôдбувавъ ся теперь зъѣздъ 5000 ческихъ учителѣвъ. Пôдчасъ зъѣзду урядженo при выставѣ спеціяльный ôддѣлъ для цвѣтôвъ и огородовинъ, выплеканыхъ молодежію народныхъ шкôлъ. Также молодѣжь середныхъ шкôлъ урядже громаднї прогульки до Праги а всѣ ческї фабриканты постановили увôльнювати своихъ робôтникôвъ на одинъ або два днї и посылати ихъ на выставу. Власти, видячи одушевлене витанье гостей публикою, заказали збирати ся публицѣ по стацїяхъ зелѣзниць, та се не богато помогло, бо теперь збирае ся она, особливо сельскій народъ, вздовжь шляхôвъ зелѣзничихъ и витае ѣдучихъ грôмкимъ: Na zdar!

— **Конґресъ ческо-славяньскихъ сторожей огневыхъ** мае ôдбутись сими днями въ Празѣ. Въ конґресѣ возьмуть участь товариства сторожей огневыхъ головно зъ Чехіи, Моравы, Шлезка (и зъ Галичины), а якъ Politik доносить, до теперь заповѣло свою участь 145 товариствъ, котрї будуть репрезентованї поважнымъ числомъ 11.777 членôвъ въ мундурахъ.

— **Циркъ братôвъ Сідолі** дае вже ôдъ 1 с. м представленя у Львовѣ при улици Шпитальнôй ч. 3. Львôвска публика, котра не могла выѣхати на село а бажае легкои розрывки, ходить до цирку численно. Тамъ подивляють зрителѣ дивну тресуру коней и карколомну ѣзду на нихъ зъ рôзными перешкодами, незвычайну ґимнастику мужчинъ и дѣвчатъ на рекахъ, трапезахъ, драбинкахъ и т. п., бесѣду животомъ [ventrilogia], смѣють ся зъ дотепôвъ весельчакôвъ и т. п. Якъ на лѣтну пору и якъ на чин нервы, — се цѣкава розрывка. Представленя ôдбуваютъ ся що-дня вечеромъ.

— **Найвысшій памятникъ на свѣтѣ** мае мѣсто Суза въ Піємонтѣ, хотяй тамъ нѣхто не будувавъ вежѣ Айфля нѣ пірамідъ. Сама природа обдарувала Сузу такъ, що мешканцѣ еи могли легко до такои чести прийти. Суза лежить въ долинѣ альпейскôй, надъ котрою зносить ся неботычный Монъ Сені и богато иншихъ верхôвъ. Одну таку скалу, Рокка Мельоне, 3545 метрôвъ высоку, выбрали собѣ Сузанцѣ и выставили на верху памятникъ короля Віктора Еманунла. Ôдкрытье памятника ôдбуло ся 2 н. ст. серпня при великихъ торжествахъ.

— **Змѣна власности.** Добра Роґѣзно въ Рудковôмъ въ повѣтѣ яворôвскôмъ коло Судовои Вишнѣ, купивъ ôдъ галицкого банку кредитового кн. Юл. Пузина, посолъ соймовый, властитель Нарольщины и Негôряищины. — Зъ Лôмны повѣта турчаньского доносять до Przegląd-у, що ключь лôмняньскій котрый складае ся зъ 24 сѣлъ, дотеперѣшна власнôсть кн. Пармы, мае бути проданый Прусакамъ, котрї були вже въ Лôмнѣ и добра тї оглядали.

— **Репортерскій способъ.** Въ однôй анґлійскôй часописи оголошує одинъ журналістъ свои памятники и описує тамъ межь иншимъ таку сцену: Одного дня говоривъ Ґлядстонъ на якôмсь вѣчу сензацїйну бесѣду. Саля була биткомъ напхана. Межь товпою публики були й репортеры рôзныхъ часописей, истуючї зъ великимъ трудомъ задля величезнои глоты — слова Ґлядстона. Все було не згôрше тôлько кождый журналістъ-справоздавець промышлявъ, въ якій способъ выйти, щобы его дневникъ дôставъ у самъ часъ справозданье? Въ тôмъ пôдъ конець бесѣды роздавъ ся зъ межь товпы голосъ: „А може бы панъ Ґлядстонъ бувъ ласкавый намъ сказати, що то ôнъ зробивъ въ роцѣ 1866?" Вся публика заворушилась и ôзвались голосы негодованя, жадаючї викинути перебиваючого за дверѣ. Але що Ґлядстонъ говоривъ дальше и не уважавъ на интерпелюючого, заворушенье утихло и некречному интерпелянтови дали спокôй. Однакожь за хвилю ôнъ знова закричавъ зъ цѣлои силы: „А може бы панъ Ґлядстонъ схотѣвъ намъ сказати, що то ôнъ зробивъ въ роцѣ 1866?" Того було вже за богато. Двацить-тридцить сорокъ рукъ вхопило крикуна и въ однôй хвили опинивъ ся ôнъ — за дверми. Тутъ опытавъ его приятель: „Ради Бога скажи менѣ, що властиво Ґлядстонъ зробивъ въ роцѣ 1866?" — „Або жь я знаю? — ôдповѣвъ репортеръ, — я хотѣвъ лише, щобы мене выкинули и теперь Daily News буде перша мати бесѣду Ґлядстона.

— **Свѣтлый выдѣлъ товариства „Просвѣта"** зволивъ ласкаво прислати даромъ для ученикôвъ школы народнои въ Хировѣ 30 молитвенникôвъ и 19 книжочокъ своего выдання. За той щедрый даръ складаемо Свѣтл. Выдѣлови щиру прилюдну подяку. — Въ имени школярѣвъ *Ив. Пастернакъ* катихитъ.

— **На кару смерти** засудивъ судъ присяжныхъ въ Зноймѣ на Моравѣ властителя бôльшои посѣлости Кароля Фукача. Фукачъ зруйнованый матеріяльно, забивъ въ скрытоубійчій способъ свою рôдну сестру, бездѣтну вдову, надѣючись, що коли значный маетокъ, якій небôжка мала, перейде на родичѣвъ, то они поможуть ему выдобути ся зъ довгôвъ.

— **Дрôбнї вѣсти.** Архикнязь Леопольдъ Сальваторъ вразъ зъ женою архикняжною Бланкою повернувъ въ недѣлю до Львова. — Въ Фінляндіи пôдъ Давідштадъ зъѣхавъ ся поѣздъ почтовый зъ поѣздомъ везучимъ вôйско, и при тôмъ 2 жовнѣры погибли а 48 есть тяжко або легко раненыхъ. — Въ околици Каліарі на Сардинїи напало шестьохъ розбôйникôвъ купця Люмброзо и не выпустили его доти, ажь зложивъ выкупу 100.000 лїръ. — Вѣньчанье п. Ив. Созаньского, свѣяченого богослова, зъ панною Юл. Березиньскою, сиротою по урянику судовôмъ, ôдбуде ся 27 н. ст. серпня въ Дидьовôй. — Въ Римѣ умеръ кс. Іос. Губе, товаришь кс. Кайсевича и Семененка, одеъ зъ основателѣвъ ордену Змартвыхвстанцѣвъ. — Краковскій комітетъ еміґрацїйный жидôвскій выславъ 10 н. ст. серпня 174 жидôвъ до Америки.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 11 серпня. Кальноки приѣхавъ до Ишль, щобы бути присутнымъ при принятю сербского короля. Сербскій король приѣхавъ до Вѣдня о годинѣ 10. На дворци зелѣзнои дороги велика товпа народу витала его радôсными окликами.

Прага 11 серпня. Мужѣ довѣрія зъ партіи старо-Чехôвъ ôдбудуть зъ початкомъ осени зборы, на котрыхъ мають постановити проґраму дальшои дѣяльности. — Антисемітскій посолъ Шнайдеръ приѣхавъ до Праги, щобы обговорити приѣздъ вѣденьскихъ антісемітôвъ на ческу выставу.

Кіль 11 серпня. Вчера приѣхавъ Капріві до цѣсаря, щобы зложити звычайный рапортъ політичный.

Кісінґенъ 11 серпня. Кн. Бісмаркъ говоривъ нынѣ до однои студентскои депутацїи: „Щобы Нѣмцѣ були лише згôдливї а тогдѣ зможуть и самого чорта зъ пекла прогнати! Особливо стережѣть ся, щобы вы не роздѣлились.

Парижь 11 серпня. Великій князь Алексѣй мавъ ѣхати черезъ Парижь до Віши. Въ Парижи на его принятье пороблено великї приладженя, масы народу згромадились передъ двôрцемъ, але великій князь не приѣхавъ вчера анѣ рано, анѣ въ вечѣръ. — Ґазеты парижскї розширили вѣсть, що король Миланъ застрѣливъ ся за-для втраты въ картахъ, але се неправда.

Надôслане.

АДВОКАТЪ

Д-ръ Винкентій Хлопецкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Самборѣ

въ каменици п. Стреца [давнѣйше п. Матковскои] въ ринку.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ"**

ул. Театральна ч. 6 (площа св. Духа) напротивъ головного одвѣаку.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнї, райсцайги, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарацїи найдешевше и найскорше.

Замовленя въ провінцїи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперніком", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ".

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

поручае

выпробованї и певнї средства косметичнї

ôдзначенї 9-ма медалями заслуги и 2-ма дипльомами признаня.

Олѣйокъ таніновый, вдмôцняе и пôдпомагае волосю рости. Флявонъ 50 кр.

Помада хінова, вдмôцняе корѣнцѣ волоси и запобѣгае выпадати волосю. — Слоикъ 80 кр.

Вода атеньска, до вмыванія волося, запобѣгае творити ся парщамъ, ôдсвѣжує, робить тревалыми барву и полыскъ. — Флявонъ 80 кр.

Олѣйокъ хіно-таніновый. Дѣлае знаменито на корѣнцѣ волоси и на порôстъ волоси. Въ случаяхъ де въ наслѣдокъ недуги выпало волосье, выказавъ вельми цѣлюще дѣланье. Вже по ужитю однои фляшки можна добачити порôстъ. — Цѣна 1 зр. 20 кр.

Есенція мятова до полоканя устъ, кромѣ приятного, скрѣпляючого смаку и запаху, дуже корисно **дѣлае на ясла и зубы.** Флявонъ 50 кр.

Порошокъ ростинно-алькалічный, до чищеня зубôвъ. Надае перлову бѣлôсть, ôддаляе камѣнь и квасы, котрї наводять бôль и порохнавѣнье зубôвъ. Пуделко 30 и 60 кр.

Віолінъ средство противъ прѣти рукъ и нахъ. Флявонъ 50 кр.

Вода львôвска. Приємный, нѣжный и довготревалый запахъ тои воды здѣлавъ се, що въ Антверпіи на выставѣ всесвѣтнôй зôстала публично проголошена и ôдзначена. Цѣна фляшочки меншого 80 кр., бôльшого 1.50 кр.

Ніґретина. Выборне средство до фарбованя въ сейчасъ волоси на тревалу и красну барву чорну и темну; есть цѣлкомъ нешкôдливе а въ ужитю цѣлкомъ подибне. Цѣна 1 зр.

Бѣлї и гарнї руки. Найбôльше червонї и попаданї руки выбѣлять ся и вынѣжнять ся по кôлькоразовôмъ натертю **Кремомъ ростиннымъ.** Слоикъ 80 кр.

Смаровило литовске до обувя и шкôръ, мягчить шкôру, робить ея непромакаючою и тревалою. Пуделко по 50 кр. и 1 зр.

Набути можна у ЛЬВОВѢ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3. и ул. Галицка ч. 17. Въ філіяхъ: въ КРАКОВѢ Суконницѣ ч. 20, и въ ЧЕРНОВЦЯХЪ Ринокъ ч. 2.

Кандидатъ II-го року учительскои семинарiи у Львовѣ готовъ черезъ вакацїи **приспособити учениковъ шкôлъ народныхъ до вступного испыту въ ґімназіи.** Зголошуватись треба пôдъ буквами: **А. М** въ редакціи „**Дѣла**".

Змѣна льокалю.

Пôдписаный мае честь повѣдомити, що перенѣсъ свою робôтню кравецку зъ ул. Галицкои ч. 12 на ул. **Ягайлоньску ч. 8 въ партерѣ.** Другій головный вхôдъ зъ ул. **Рейтана ч. 2.**

Дякуючи Впов. Родимцямъ за дотеперѣшнї взгляды и упрашаючи о нихъ на дальше, остаю зъ глубокимъ поважаньемъ

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

мешкае у Львовѣ ул. Ягайлоньска ч. 8 въ партерѣ; другій головный вхôдъ зъ улицѣ Рейтана число 2. 3856

ЗОРЯ

безплатна учителька

книжочка припоручена кр. радою шкôльною на премія — коштує въ гарнôмъ переплетѣ 25 кр. Дôстати ея можна въ канцеляріи тов. Просвѣта, въ книгарни инст. Ставропиґійского и у п. Гр. Врецьоны, учителя школы вправъ.

Въ канцеляріи товариства „Просвѣта" продають ся портреты бл. п.

Д-ра Олександра Огоновского

по 2 зр. и по 1 зр.

Цѣлый доходъ призначеный на фондъ памятниковый и стіпендійный.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE"

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

Найбôльшій по французки уладженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.

Сезонъ 1891.

Звѣстне найдешевше жерело закупна.

Найбôльшій складъ есть нинѣ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ оддѣленый на много ôддѣлôвъ.

Оддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гафтôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасмантерія, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ при борбахъ кравецкихъ.

Оддѣлъ II. Капелюхи дамскї, дѣвочї и дѣточї, выробы панчôшковї для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, горсеты и запаски для дамъ и дѣтей.

Оддѣлъ III. Краваты мужескї, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и маншеты, парасолѣ англійскї, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и англійскї рукавички.

Оддѣлъ IV. Рукавички дамскї, шкôрковї, даньскї, шведскї з англійскї, а также рукавички шовковї, вовнянї и нитянї.

Оддѣлъ V. Вахлярѣ чорнї и кольоровї набалѣ и вечеры та великій выбôръ японьскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декорацїйныхъ.

Оддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.

Оддѣлъ VII. Станики трикотовї и джерсей для дамъ по зр. 1·90. 2·10. 3·50 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку.

Оддѣлъ VIII. Сподничка дѣточї, плащики, пальтотики и запаски.

Оддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великї килимы, сальоновї ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки маттінґовї до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣннї, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.

Оддѣлъ X. Ту суть портієры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Тункіс по зр. 3·20, якôсть I-ша 3·75, Мароккo 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапецунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портієръ Кірманъ и даґестаньскихъ та матерій на меблѣ.

Бѣлї ôднасованї заслоны коронковї, цѣле ôкно 1·45, 1·75, 1·90 2·50 до 50 зр.

Оддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и высше. Комплетнї ґарнітуры гобеліновї складаючї ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·60 до 30 зр. Всхôднї капы шлезкї I якôсть 1·25, II 2·50, III 3·50.

Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ, коцы на лôжка и конѣ. Стебнованї колдры вовнянї, ватованї, атласовї, пікові и до прикрасы.

Замовленя въ провінцїи полагоджує ся якъ найсовѣстнѣйше. Окремый ôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно.

Маґазинъ „AU LOUVRE", у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. ВЕРНФЕЛЬДЪ** въ Вѣдни.

Женщина въ середнôмъ вѣку, граюча на фортепянѣ, шукае мѣсця. Способна до заряду дому, а особливо до совѣстного веденя дѣтей осиротѣлыхъ по матери. Близшу вѣдомôсть у о. Стефановича, катихита львôвскихъ учит. семинарій, пробуваючого теперь въ Кутахъ.

СКЛАДЪ КАВЫ

найлѣпшого рода

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

у Львовѣ, Хорущина 22

Цѣны въ мѣсци 1 кільо зр. **1·90** на провінцїи 4³/₄ кільо зр. **9.60** франко.

Не маю цѣлкомъ тыхъ родôвъ кавы котрї иншї пôдъ назвою мого знамени оголошують; кождый самъ може пересвѣдчити ся, чи дôстане деинде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя що-до якости и смаку.

Найлѣпша кава палена зр. 1·20.

¹/₈ кільо найлѣпшои гербаты 75 кр., ¹/₈ кільо найлѣпшихъ окрушкôвъ 50 кр.

Повѣсти О. Федьковича

ЧАСТЬ I.

Сторôнъ 1—78. **Цѣна 20 кр.** (съ пересылкою почт. 25 кр.)

Дôстати можна въ друкарни тов. им. Шевченка у Львовѣ и въ книгарни Ставропиґійскôй.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 171. Львôвъ, Середа 31 липня (12 серпня) 1891. Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и руских свять) о 5-ôй годинѣ по полудни. Лїтературний додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и п'ятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплату на „ДѢЛО“ [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО“ въ [illegible]
въ Австрії: [illegible]
на цѣлый рôкъ . . . 15 зр. [illegible] . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . 9 зр. [illegible] . . . 12 зр.
на четвертъ року . 4 зр. 50 кр. [illegible] . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
У Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на четвертъ року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 36 кр.
Редакція, Адміністрація и Экспедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламація непечатаній вôльнй ôдъ порта.
Поединоке число коштує 5 кр. а. в.
Оголошения принимають ся по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки [illegible] въ рубр. „[illegible]“ по 20 кр. а. в. [illegible]

Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

Гадки по зборахъ въ Турцѣ.

I.

Зборы членôвъ турчаньскои „Народнои Рады“, щó ôдбули ся передъ кôлькома днями въ Турцѣ, а зъ котрыхъ мы здали справу въ „Дѣлѣ“, не выпали такъ, щобы могли справдѣ мати якій вплывъ на внѣшну нашу ситуацію. Перейшовши точки резолюцій, ухваленои зборами, бачемо въ нихъ — по-при де-що баламутне — досыть рѣчей добрыхъ, хочь не новыхъ, але не бачимо нѣчо такого, щó бы чи то розъяснювало внѣшну ситуацію, чи вказувало якісь новй дороги. Все те усунено на бôкъ, поминено мовчки. А прецѣнь то было пытанье найцѣкавѣйше и найважнѣйше.

Въ програмѣ зборôвъ единымъ важнымъ пунктомъ было — обдуманье способôвъ сполученя Русинôвъ всѣхъ партій до спôльного дѣланя. Рѣчь дуже цѣкава и мы — признаемось — зъ великою нетерпеливостію дожидали обговореня ей и порѣшеня на зборахъ. Мы мѣркували, що зборы застановлять ся надъ причинами, якй дѣлять Русинôвъ, розберуть програмы партій, — и выскажуть свою гадку, що сю або ту причину роздѣлу треба старатись усунути, въ сей або той програмы треба одно або друге змѣнити чи опустити — и такъ покажуть способы, якъ бы то, по ихъ гадцѣ, можливо было звести всѣхъ Русинôвъ въ одну спôльно дѣлаючу громаду. Тымчасомъ всего того на зборахъ не порушено и не розôбрано, але — якъ сказавъ одинъ бесѣдникъ — „легенько омнено“, а задекретовано коротко: „Русины всѣхъ партій лишають споры лїтературно-національнй на боцѣ“.

Декретъ сей, що правда, звучить на ухо гарно, але на розумъ подѣлати бнъ не въ силѣ. На ухо звучить гарно, бо въ тôмъ декретѣ поставлене есть слово „споры“ — а се слово людямъ не конче навистне и всѣ якъ найраднѣйше кликнуть ему: прочь! Тôлько-жь коли лише подумати, що „споры“ — то не причина, але наслѣдокъ, — що „споры“ мають за основу ôдмѣнний „принципы“, ôдмѣнний „становища“, ôдмѣнний „програмы“, — тогдѣ рѣчь представить ся инакше: тогдѣ дасть ся заразъ зміркувати хибнôсть стилїзаціи тои постановы зборôвъ у Турцѣ. Очевидно, замѣсть слова „споры“ повинно въ тôй постановѣ стояти: „Русины всѣхъ партій лишають „принципы“ [„становища“, „програмы“] лїтературно-національнй на боцѣ“. Такъ льоґічно выглядае той декретъ турчаньскихъ зборôвъ.

Теперь заходить пытанье: Чи можлива есть въ практицѣ рѣчь, щобы партія полишила свои „принципы“ на боцѣ? Мы бодай не можемо добачити, якъ бы то оно мало проявити ся. Русины-народовцѣ прецѣнь не зôйдуть анѣ на хвильку зô свого становища, а москвофілы знов зô свого. Народовцѣ — въ почутю великихъ обовязкôвъ своихъ для народнои идеи — будуть дальше старатись будувати, а москвофілы не перестануть старатись руйнувати, — бо Россія ледви чи схоче перестати спинювати черезъ своихъ аґентôвъ нашъ національный розвôй въ Австріи, — въ того-жь споры, ненависть, борба о „бути або не бути“. Суть люде мѣжь Русинами, що удають, мовь-бы они не знали й не розумѣли, о що йде спôръ межи народовцями а москвофілами, и представляють рѣчь такъ, що, мовлявъ, „посварила ся баба Парашка зъ бабою Палажкою“ о нѣчо, отъ, абы сваритись... До такихъ людей можна бы сказати словами зъ одной нашои оперетки: „Лукавишь, серденько, а добре розумѣешь!“ Спôръ же-жь у насъ выходить зъ основныхъ принципôвъ, борба ведесь — якъ сказано — о „бути або не бути!“ И длятого то спôръ такій завзятый, — длятого бнъ переходить ажь въ нетерпимôсть, ба подекуды навѣть въ ненависть, — длятого бнъ вдирае ся всюды мѣжь Русинôвъ и у всѣ стороны публичного житя та дѣяльности рускои интелїґенціи. Се-жь мы всѣ здорово бачимо!

Де-хто зъ Русинôвъ досыть часто озве ся: „То лишь полїтики львôвскй *штучно* майструють и пôддержують спôръ, а провінція инакше — провінція не знае спору... Той одинъ Львôвъ! тй полїтики львôвскй! они усему вина!“ — И се поглядъ не вѣрный. На провінціи такъ само истнуе спôръ, якъ у Львовѣ, тôлько декуда не мае способу проявитись. А дай провінціи нагоду, она ще научить львôвскихъ полїтикôвъ! Прецѣнь на загальныхъ зборахъ „Народного Дому“ рѣшае майже сама провінція. А коли приходила справа приняти якого народовця въ члены того института [н. пр. посла Романчука, архитекта Нагôрного] то чи — кромѣ руки о. Заячкôвского зъ Лопянки — пôднесла ся яка рука зъ провінціи? Той спôръ есть и въ турчаньскôмъ повѣтѣ, — есть бнъ та й проявляе ся и по за Галичиною — на Буковинѣ, навѣть у Вѣдни, не тôлько межи старшими, але й мѣжь молодежію свѣтскою и духовною... Де лише збересь бôльша купка Русинôвъ, заразъ сортують ся и обѣ стороны поводять ся мѣжь собою — що-найменше мовь бы чужй собѣ люде. Того хиба слѣпый не бачить! Спôльного дѣланя або нѣякого у нихъ нема, або якъ яке и есть, то нещире.

Все те треба брати на увагу, коли мае ся пôдоймати якусь акцію для усуненя того сумного стану въ галицкôй Руси.

Якъ выховують Єзуиты молодѣжь?

Недавно помѣстивъ бувъ Przegląd въ нагоды кôнця року шкôльного въ заведеню хировскôмъ великй похвалы для сего закладу. Мовь-бы у ôдповѣдь на се, помѣстивъ Kurjer Lwowski рядъ замѣтныхъ статей, въ котрыхъ авторъ зовсѣмъ не одушевлясь езуитскимъ способомъ выховуваня молодежи. Авторъ статей бувъ самъ езуитскимъ выхованцемъ ще за тернопôльскихъ часôвъ, мавъ сына въ заведеню хирôвскôмъ, приѣздивъ тамъ часто и мавъ нагоду неразъ переконатись о наслѣдкахъ езуитского выхованя. Онъ высказуесь непохвально о хирôвскôмъ закладѣ — якъ запевняе — не длятого, щобы бувъ ворогомъ Єзуитôвъ, але хоче переконати родичѣвъ, котрй дають сынôвъ до того заведеня, що Єзуиты зовсѣмъ лихй педаґоґи та що молодѣжь пôдъ ихъ проводомъ радше нѣвечить ся, нѣжь выховуесь добре.

Авторъ статей въ Kurjer-ѣ констатуе передо всѣмъ, що гадка, мовь-бы Єзуиты були добрыми педаґоґами, теперь зовсѣмъ не оправдана. Якъ и годѣ — каже авторъ — хвалити тыхъ, що въ Єзуитахъ видять чорныхъ интриґантôвъ, ворохобникôвъ, цареубійникôвъ и т. п., такъ годѣ й признати правду тымъ, що заводять похвальнй дитирамбы на честь педаґоґічныхъ способностей Єзуитôвъ длятого лише, що отворили величезне заведенье въ Хировѣ, устроюють гучнй испыты науковй зъ музикою та бенкетами и мѣстять въ мурахъ своего заведеня до 700 выхованцѣвъ.

Родичѣ, дбалй о добро своихъ дѣтей, знають, що дѣти ихъ въ часѣ, коли ôдбувають студія ґімназіальнй, потребують вмѣлого проводу и обачнои опѣки моральнои. А тымчасомъ въ ґімназіяхъ енциклопедичный обсягъ наукъ при надмѣрнôмъ числѣ годинъ працѣ вытворюе въ головѣ ученика хаосъ, гôршій ôдъ цѣлковитои пустоты, а въ серця выкликуе огôрченье и нехôть до працѣ. Про моральнôсть ученикôвъ по-за школою теперѣшна школа не дбае, а то часъ найнебезпечнѣйшій для молодежи. Длятого ôдбирають родичѣ [Поляки] дѣтей зъ публичныхъ шкôлъ а ôддають до Хирова въ надѣи, що зъ-вôдтамъ выйдуть въ нихъ нащй люде, — Єзуиты выховають ихъ добре морально и науково. А чи заведенье хирôвске справдѣ выховае зъ нихъ молоде лѣпше поколѣнье?

Кому-жь то повѣряють дѣтей? Єзуитамъ, молодымъ двацять и кôлька-лѣтнымъ „маґістрамъ“, що звычайно походять зъ убогого народу. Они не могли перепхатись черезъ ґімназію, наскучилась имъ борба о бытъ и длятого глядали мѣсця у Єзуитôвъ, у тои аристократіи монашои, де находили спокôйне житье. Богатй паничѣ мало теперь вступають до Єзуитôвъ. По двохъ лѣтахъ новіціяту зачинае такій кандидатъ учити ся и то 9—10 лѣтъ. Учить ся бнъ всякои всячины пôсля застарѣлыхъ середновѣчныхъ системъ, якъ балакања — зовсѣмъ не цицеровьского — по латинѣ, складања стихôвъ и проповѣдей и т. п., а зовсѣмъ не вчить ся наукъ природныхъ. Першій-лѣпшій ученикъ ґімназіальный знае наукъ природныхъ бôльше, якъ такій питомець езуитскій по скôнченю фільософіи, т. е. по студіяхъ університетскихъ. А мимо того дôстае питомець небавомъ absolutorium doctoris и не пытай его: що бнъ умѣе? Той учитель наукъ абстрактныхъ и докторъ фільософіи умѣе все, бо розумѣе цѣлый свѣтъ. Учивъ ся три роки фільософіи, думавъ о всѣхъ найважнѣйшихъ загадкахъ: чи тѣла фізичнй складають ся зъ атомôвъ о властивыхъ имъ силахъ, чи може творить ихъ forma substantialis, котра пôсля схоластики est nec quid, nec quale, nec quantum и т. п. Мы профаны, що цѣнимо науку лише зъ практичного боку, скажемо, що цѣла тая наука есть до нѣчого, але питомець езуитскій ôдповѣсть намъ: „Хулишь, бо нѣчо зъ того не знаешь... на що хулишь?“ Отже якъ ученикъ ґімназіальный не богато вмѣе длятого, що въ вѣдомостяхъ его перемагае надмѣрный партикуляризмъ, такъ знов у питомця езуитского перемагае загальнôсть въ наукахъ, котра кôнчить ся на нѣчôмъ. Той легковажить собѣ цѣлый свѣтъ, вѣрить въ свою ученôсть, и добре ему зъ тымъ. Але яка то ученôсть его, видко н. пр. зъ того, що одинъ зъ „найлѣпшихъ“ тернопôльскихъ маґістрôвъ, хотячи дôстати урядовый патентъ на професора въ заведеню хирôвскôмъ, перепавъ при испытѣ зрѣлости разомъ зъ цѣлою своею великою ученостію. А бнъ писавъ такй славнй дитирамбы и оды латиньскй, вѣвъ такй фільософічнй диспуты и державъ такй проповѣди, що въ заведеню мали его за найлѣпшого педаґоґа та професора! И всѣмъ выхованцямъ езуитскимъ зовсѣмъ не легко приходить ся здати испытъ зрѣлости.

Отсе такй „докторы“ учать молодѣжь. Звычайно мусять они напередъ самй учитись того, що мають выкладати ученикамъ. Се очевидно имъ въ вѣцѣ 24—26 лѣтъ не дуже йде въ смакъ и они волѣли бы поѣхати на теольоґію до Кракова, а потôмъ ôдправляти вотивы на ôдпустахъ. Ученй тй молодцѣ славнй хиба середъ своихъ мурôвъ, бо свѣтъ не знае про нихъ нѣчого зъ ихъ якихъ-небудь публи-

4)

Галицке „общеруске единство языкове“.

(Дальше.)

Головнымъ доказомъ для „единства“ языкового служить звычайно се, що если хто читае по россійски, то й розумѣе. Не перечу, бо й Полякъ, якъ лишень знае значѣнье знакôвъ діакритичныхъ, буде читати й розумѣти по чески, а що бôльше, хто знае бодай трохи языкъ старославяньскій, бо учивъ ся его не тôлько въ школѣ, въ семинаріи, але мае зъ нимъ дѣло въ церквѣ, той не тôлько зрозумѣе при читаню языкъ великорусскій, але й другй славяньскй, н. пр. сербскій або словѣньскій, — але чи зрозумѣе все — то пытанье, на котре треба бы также ôдповѣсти. [На угорскôй зелѣзници стрѣтивъ ся я зъ нѣмецкимъ мужикомъ зъ Угорщины, щó служивъ давнѣйше при словацкôмъ полку. Коли я заговоривъ до товариша по руски, бнъ мене порозумѣвъ и опôсля мы де що зъ собою говорили по словацки.] Розумѣти можна, але одно розумѣнье ще не становить о единствѣ языковôмъ. Та ще, кобы розумѣли! Я пересвѣдченый, що у насъ ще не всѣ и языка „Червонои“ чи теперь уже „Галицкои Руси“ розумѣють, хиба що вправили ся черезъ пильне читанье и знають де-що зъ церковного языка, — бо я самъ разъ бувъ свѣдкомъ, якъ одинъ священикъ хотѣвъ передплатити ґазету и загадавъ на „Червоную Русь“, а добродѣйка, и то одна зъ тыхъ, що ще передъ 1848 рокомъ научилась по руски читати й писати, спротивилась кажучи: „Мае бути „Червоная Русь“, то най не буде жаднои, бо я ей не розумѣю... И я хочу щось прочитати, не тôлько ты!“ Фактъ говорить самъ про себе, и бнъ не одинокій. Менѣ й здаеть ся, що если у насъ де й передплачують того рода часописи, то не всѣ читають. Звычайно читае все лише голова родины, панночка прочитае ще новинки, а добродѣйка лише подивить ся на посмертнй вѣсти — и зовсѣмъ не читае.

Другою спеціальною прикметою нашихъ „фільольоґôвъ“ есть безгранична почитанье поодинокихъ буквъ, знакôвъ письменныхъ. Не розходить ся ту о руску азбуку, о руске письмо — бо кождому народови его письмо миле — и у насъ въ сѣмъ взглядѣ Русины всѣхъ партій годять ся. Вже въ 1859 роцѣ Русины боронились противъ накидуваного имъ латиньского письма. Оборона рускои славяньскои азбуки мае свою розумну пôдставу, бо — пôсля гадки одного славного слависта — славяньска азбука, маючи для кождого звука осôбный знакъ, примѣнена ôдповѣдно до духа поодинокихъ языкôвъ, есть для всѣхъ славяньскихъ найвôдповѣднѣйша.

Але рѣчь иде о то, що нашй самороднй фільольоґи бôльшу вагу кладуть на поодинокй буквы, якъ на звуки, и на звуки часто зовсѣмъ не зважають, бо не хотять знати, що буква есть лишень мертвый знакъ, на ôдданье звука. Мы й ту йдемо на перекôръ въ наукою фільольоґіи, бо у насъ звуки пôдчиняють буквамъ, мертвымъ знакамъ, и о языцѣ судять пôсля буквъ, а не пôсля звукôвъ, — хочь се зовсѣмъ хибно, бо возьмѣмъ н. пр. славяньскй языки, щó послугують ся латиньскимъ альфабетомъ, якъ ческій и польскій, то на означенье одного и того самого звука бачимо иншій знакъ въ одôмъ, иншій въ другôмъ языцѣ, — такъ польскимъ знакамъ cz, sz, rz, ń, ż ôдповѣдають въ ческôмъ č, š, ř, ň, ž. Або языки романьскй — всѣ они мають за пôдставу въ письмѣ латиньскій альфабетъ, але чи въ поодинокихъ языкахъ всѣ буквы вымавляють ся однаково? чи такъ якъ въ латиньскôмъ? Переконаесь кождый, що нѣ, если лише подивить ся на италійске письмо и почуе италійску мову. У насъ на те все не зважають и зъ тотожности буквъ, мертвыхъ знакôвъ письма, заключають и на тотожнôсть звукôвъ, а зъ-вôдси и на единство языкове. Все-жь бы таки, коли такъ горячо промавляемо за присвоеньемъ собѣ великорусского языка, яко нашого лїтературного, годило ся бодай хочь тôлько знати зъ россійского языка: якъ вымавляють ся въ нѣмъ поодинокй знаки, буквы? Отъ хочь-бы се, що у Великороссôвъ звукъ *о* передъ акцентованымъ складомъ вымавляесь въ малыми выимками якъ *а*, — що знакъ *и* вымавляесь якъ наше *і*, *й*, нѣколи-жь не ôдповѣдае въ вымовѣ знакови *ы*, польскому *y*, — дальше що *ѣ* ôдповѣдае въ вымовѣ нашому *є* [лат. *je*, поль. *je*, *ie*], — що въ россійскôмъ буква *е* то не наше *е* [лат. *е*] але наше *є* [польс. *je*, *ie*], а навѣть коли на нѣмъ наголосъ спочивае, то ôдповѣдае латиньскому *jo*, а по *ч*, *ж*, *ш*, вымавляесь навѣть якъ *о*. Вôбаци и знакъ *г* не означуе нашого звука *г* [лат. *h*] але звукъ лат. *g*, а лишь передъ *ч*, *т*, *к* переходить въ звукъ *г* (h) зближеный до *х* — и въ сѣмъ схожій великорусскій языкъ бôльше зъ языкомъ польскимъ, котрому также въ засадѣ чужій звукъ *h*, якъ намъ чужій *g*. И такъ Россіяне пишуть: *голова, чиновникъ, милая, пять, всѣхъ, мѣсто, зеленая, живетъ, ведетъ, тетка, еще, яйце, очищенная, горничная, веселаго* — а вымавляють: *ґалава, чінôвнікъ, мілая, пьетъ, вскъ, место, зельôная, жівйôтъ, ведьôтъ, тьôтка, еще, яйцô, ачіщôная, ґôрнічная, весьôлаво* — бо *г* въ другôмъ падежи прикметникôвъ мужескихъ и середныхъ переходить въ выговорѣ на *в*. Все те правила, котрй въ кождôмъ пôдручнику до науки россійского языка можна вычитати, и то заразъ на вступѣ, — лишь у насъ, де 25 лѣтъ говорять про россійскій языкъ якъ про свôй лїтературный, до нинѣ ихъ не знають, не вычитали ще першихъ 5 картокъ якого небудь учебника, и черезъ се лише псують самъ россійскій языкъ, бо силують ся вправдѣ писати по великорусски, але вымавляють зовсѣмъ на нашъ ладъ по малорусски, а зъ того выходить той „твердый“ галицкорускій языкъ, що его хтось дотепный назвавъ „галицкимъ язычіемъ“. Нашй „общеруссы“ зъ повнымъ правомъ называють себе „твердою“ партіею, бо дѣйствіо, великорусскій языкъ въ ихъ выговорѣ звучить такъ твердо, що й нѣ слѣду въ тои мягкости, якою вызначуесь россійска мова, и Великороссъ, если почуе таке „глаголаніе“, може зъ пересердя и корчѣвъ набавитись. И тамущй Великороссы певно не вдячнй за „таковое коверканіе“ ихъ языка...

Одинъ нѣмецкій фільольоґъ сказавъ: Die Sprache lässt sich nicht kommandieren... Ой, чому нѣ! Най бы лише прийшовъ до насъ, до Галичины, то бы побачивъ, якъ у насъ сю штуку добре розумѣють! У нашихъ самородныхъ фільольоґôвъ нѣчо не значить — нѣ порôвнуюча фільольоґія, нѣ серіозна наука языка, — въ диспутахъ языковыхъ у насъ обходить ся дуже добре безъ всякои граматики, не дбають и о льоґіку, у насъ уже зъ-давна научились все те ставити до горы ногами. У насъ въ сѣмъ взглядѣ все йде не по якимсь тамъ засадамъ або правиламъ языковымъ, а по „убѣжденіямъ“. У насъ бѣсъ бери нашъ языкъ — та й на що намъ бнъ здавъ ся, коли мы волимо великорускій, хочь его и не вмѣемо, — бѣсъ бери й мову, й лїтературу, кобы лишь в нѣхто не забравъ.. хочь найпершй россійскй фільольоґи его вже выкинули и свôй органъ — „Филологическій Вѣстникъ“ давно вже выдають безъ „ъ“, бо — мовлять — дармо мѣсце забирае.

Часто у насъ люблять покликуватись на нѣмецку лїтературну мову (Schriftsprache), але забувають, що Нѣмцѣ (що найменше вся интелїґенція) не тôлько пишуть, але й розмавляють сею мовою — а у насъ и писати россійскою мовою (своею лїтературною мовою) добре не вмѣють, а говорити то вже зовсѣмъ нѣ. О тôмъ, щó у насъ друкувалось на „общемъ русскомъ литературномъ языкѣ“ сказали россійскй критики и фільольоґи що: *ето пісано на какомъ то асôбомъ русскомъ языкѣ*“, котрого въ Россіи не знають. Если-бъ якій фільольоґъ задавъ собѣ труду и схотѣвъ перестудіювати зъ погляду на языкъ все те, що у насъ друкувало ся зъ „общерусскои“ партіи зачавши

кацій, студій и т. п. А люде вѣрять въ ихъ ученôсть на пôдставѣ опініи о давныхъ Єзуитахъ, та й впрочôмъ дають ся ошоломляти пустыми, але гучными у Єзуитôвъ испытами, на якихъ бувають. Тогдѣ чують, якъ ихъ дѣтваки въ гарныхъ мундурахъ декламують зъ живою мімікою творы Шіллера, Ля Фонтена, Мицкевича, приглядають ся роздаваню нагородъ при звукахъ музики конвікторскои, въ сали панує поважный настрôй, отцѣ-професоры сидять наче римскій сенаторы, матери обтирають сльозы радости зъ очей, стѣны салѣ святочно прибраны, — потôмъ наступає славный обѣдъ, тоасты на педаґоґічнѣ тематы, — и наслѣдокъ зъ того такій, що родичѣ вѣрять въ ученôсть учителѣвъ ихъ сыновъ. А все те — пѣсокъ киданый въ очи. Коли такій ученики перейдуть до публичнои школы, то показує ся, що они найбôльшій неуки и ігноранты. Матуры — анѣ рушь — не можуть здати.

Але все те нѣчимъ не есть въ виду выховання серця, характеру и волѣ у дѣтей. „Наука — байка", кажуть родичѣ, „таланòватый ученикъ и пôдъ злыми професорами богато научить ся, а дурного и Єзуиты не научать, але те найважнѣйше, що Єзуиты добре выховують!" Якъ же они выховують? На пôдставѣ крѣпкои вѣры мають они выробляти характеръ въ дитинѣ. Однакожь де все кôнчить ся на безнастанныхъ девоціяхъ, абстракційныхъ проповѣдяхъ, неприступныхъ и незрозумѣлыхъ для ума дитины, тамъ не може бути й бесѣды о выроблюваню характеру на основѣ вѣры, тамъ цѣли выхованя на-разѣ зовсѣмъ схиблені, а въ додатку на будуче грозять страшна реакція невѣры, атеизму, легкодушности и розпусты.

Приѣзджає — каже авторъ — 10-лѣтній хлопець до Хирова. Дома було для него зовсѣмъ досыть, коли помоливъ ся рано и вечеромъ, а въ недѣлю зъ родичами поѣхавъ до церкви. Але на Хировѣ сеи побожности за мало. Въ бôльшій свята сей 10-лѣтній въ нѣчôмъ неповинный хлопчина мусить по пять годинъ сидѣти въ каплици, слухати незрозумѣлыхъ проповѣдей на тематъ лібералізму, вольнодумства нашихъ часôвъ, о переслѣдуваню и гнетѣ, о серафічнôй любови Бога и т. п. Всѣ отцѣ окружають его средствами противъ покусы. И що-жь ему дають? Прерôзнѣ рожанцѣ, образки и т. п.

Не высмѣваю побожности, — каже авторъ — але ганю зле ужитье еи практикъ. Побожнôсть лише тогдѣ може бути до всего хосенною, коли опираєсь на потребахъ серця, коли плыве зъ пересвѣдченя. Побожнôсть же накинена — то якъ цвѣтъ тепличнѣ, що не мае рація истнованя на острôмъ пôдсонню справдѣшного житя. Хлопця треба учити побожности та пересвѣдченя, — але якъ разъ для того не треба его передержувати годинами въ каплицяхъ, треба меньше гнати его въ прерôзнѣ братства, бо инакше дѣти навкучать собѣ се одностайне житье, стануть обдурювати назорникôвъ, що кождого ихъ кроку пильнують, а въ результатѣ хлопець на вакаціи идеаломъ собѣ выбере гарного коня, добру стрѣльбу, а то й синѣ очка и двѣ ямочки на личку якои 15-лѣтнои панны Стасѣ зъ сусѣдства, — але зовсѣмъ не убожество св. Франціска зъ Ассижа, або чистоту котроись мученицѣ римскои. А коли такому хлопцеви робити замѣты, то ôнъ скаже: „Етъ, дайте менѣ, мамо, святый спокой! вже менѣ навкучились тѣ всѣ девоціи у Єзуитôвъ!"

Въ тыхъ словахъ — каже авторъ — знаменито высказана хыбна сторона нѣбы-то католицкого выхованя у Єзуитôвъ. Цѣлый той ихъ католицизмъ — се пуста формальнôсть, що залежить на гучныхъ богослуженяхъ, проповѣдяхъ и т. п., а не на вповюваню засадъ и пересвѣдченъ. У учениковъ наступає реакція, отже цѣль Єзуитôвъ що-до релігійного выхованя зовсѣмъ схиблена.

Теперѣшна педаґоґія привязує велику вагу и до суспôльного выхованя. Якъ же въ тôй точцѣ выховують Єзуиты? Зъ горы мушу сказати, що єзуитскій выхованцѣ выходять изъ заведеня особами суспôльно хоробливыми. Напрямъ у выхованю надає префектъ, котрый пôдъ своею рукою мае 8—10 помôчникôвъ-назорникôвъ. Тѣ помôчники, що доглядають 30 до 60 учениковъ, не богато старшій ôдъ учениковъ, (бо мають 21—24 лѣтъ) и они за все ôдповѣдають. При такôмъ множествѣ учениковъ не може ихъ надзорникъ розумно выховувати, ели при тôмъ и самй не ôдзначують ся товарискою огладою и часто змѣнюють ся. Они — всемогучій диктаторы, але ученики по якôмсь часѣ находять собѣ способы выкрутитись зъ-пôдъ ихъ власти. Въ очи — то такій будуть невинній, що й пôдозрѣвати ихъ годѣ, а по-за очи мають всѣ напады телячихъ лѣтъ. Надмѣрный ригоръ выробляє гіпокризію...

Але скаже хто: У Єзуитôвъ не попаде хлопцеви въ руки жадна неморальна книжка та чей не залюбить ся заразъ въ VII-ôй або VIII ôй клясѣ въ коротксôй спôдничци якои институтки. О такихъ рѣчахъ звычайно ясно не говоримо, але одно сказати можна, що бакцилѣвъ зôпсутя нѣякій муры не спинять. Закимъ хлопцѣ прийшли до заведеня, то вже неодно видѣли и чули, неодного довѣдають ся въ заведеню мѣжь товаришами, котрыхъ таке рôзнородне множество есть въ заведеню, въ запертѣ увага ихъ змагає ся. тй самй занятя знудять, товаришь полюбить наразъ румяного товариша и — выходить лихо, що нѣвечить здоровье и умъ... Таке було — каже авторъ — въ тернопôльскôмъ заведеню, таке певно есть и въ хирôвскôмъ. Тернопôль вславивъ ся тымъ, що пускавъ у свѣтъ найбôльшихъ марнотратникôвъ здоровля и маєтку. Впрочôмъ — каже авторъ — признаю ся, що волю студентскій романсы, нѣжь всякій душеній пристрасти...

Якій наслѣдки єзуитского выхованя — кôнчить авторъ — побачуть родичѣ на своихъ сынахъ по 8 лѣтнôмъ побутѣ ихъ въ Хировѣ, — нинѣ сказати ще не можна, бо заведенье хирôвске ще не мае минувшости. Але мабуть выробить оно собѣ таку славу, якъ тернопôльске, де й найлѣпшій характеры псували ся. Всѣ прикметы, якій силою накидувано хлопцямъ, по выходѣ зъ конвікту щезали, а являлись просто противнѣ... Зъ того-жь така практична конклюзія, що не годить ся давати дѣтей на науку до Єзуитôвъ. Самъ знаю лично Єзуитôвъ, — каже авторъ, — котрй довѣрочно говорили, що коли-бъ мали сыновъ, не давали бы ихъ на выхованье до Єзуитôвъ. Ся опінія есть найлѣпшою оцѣнкою педаґоґічнои вартости галицкихъ Єзуитôвъ...

Справозданье инспектора промыслового.

I.

Для оцѣнки и дальшого розвою промыслу въ нашôмъ краю, такъ дуже ще до недавна въ нашôмъ краю занедбаного, треба конче ôдъ часу до часу придивятись, якій есть его станъ, де суть его добрй а де злй стороны и въ чôмъ треба найбôльше ему помагати, щобы ôнъ дальше успѣшно розвивавъ ся. Въ тôмъ напрямѣ зараджує потребѣ бодай въ части справозданье инспектора промыслового для Галичины и Буковины, п. Навратіля, котрому належить ся вповнѣ признанье за его совѣстнй труды.

П. Навратіль оглянувъ въ 1890 р. загаломъ 514 предприемствъ, въ тыхъ 460 въ самôй Галичинѣ. При своихъ візитаціяхъ клавъ ôнъ особливу вагу на основне розслѣдженье ôдносинъ дрôбного промыслу и тому то въ рубрицѣ ôдбутыхъ инспекцій знаходить ся ажь 230 меньшихъ предприемствъ промысловыхъ. Изъ справозданя п. Навратіля показує ся, що въ галицкихъ заведеняхъ, въ котрыхъ ôдбуто инспекцію, працювало загаломъ 15.787 робôтниковъ и робôтниць (3830 женщинъ), хлопцѣвъ нижше 16 лѣтъ — 653, дѣвчатъ нижше 16 лѣтъ — 160. Инспекторъ жалує ся ôдтакъ, що его донесеня до ц. к. намѣстництва не мають успѣху. Пôсля розпорядженя ц. к. намѣстництва зъ 16. серпня 1889 р. за кождымъ донесеньемъ промыслового инспектора, мають бути комісійнй доходженя урядовй. Однакъ часто такихъ доходженъ неробить ся, бо власти промысловй не мають пôдъ рукою знатоковъ, а за-для великихъ коштôвъ не хотять спроваджувати ихъ зъ ôдки инде. Навѣть въ случаяхъ коли по доходженю урядовôмъ западе засудъ и тогдѣ справу ôдволѣкає ся. Въ такій способъ дѣє ся, що предприємство промыслове веде ся роками въ способъ лихій, а инспекторъ не може собѣ дати зъ нимъ рады. Коли бы намѣстництво не выступало зъ цѣлою вагою въ наслѣдокъ вношеныхъ до него жалобъ, дѣяло бы ся ще гôрше.

Дальше признає п. инспекторъ зъ вдоволеньемъ, що ему повело ся въ богато случаяхъ полагодити не одно въ добрый способъ. Дуже часто звертались робôтники до него въ жалобами особливо львôвскій, котрымъ найлекше порозумѣти ся зъ нимъ лично. Предметомъ жалобъ були звычайно споры о платнѣ, о выданье книжочокъ робôтничихъ. Звычайно, хочь не завсѣгды, лична интервенція инспектора доводила до вдоволяючого полагодженя. Робôтники въ Галичинѣ о стôлько суть въ некористнôмъ положеню, що тутъ нема нѣ промысловыхъ нѣ мировыхъ судій, а суды мировй въ товариствахъ звычайно не функціонують. Зъ другои стороны промысловй власти часто не привязують до робôтницкихъ жалобъ ôдповѣднои ваги. Въ наслѣдокъ того робôтникъ позбавленый средствъ и не свѣдущій права стоить безрадный, коли йде о доходженье своего права въ дорозѣ урядовôй, а становище его є значно гôрше нѣжь становище предприємця, находячого ся въ користнѣйшôмъ положеню матеріяльнôмъ.

Переходячи до страйкôвъ такъ говорить: У Львовѣ страйкували пекарѣ, столярѣ и комінарѣ. Въ округѣ бяльскôмъ робôтники трехъ фабрикъ вовняныхъ выробôвъ и однои фабрики машинъ; въ округѣ живецкôмъ робôтники однои фабрики выробôвъ вовняныхъ. Взагалѣ въ протягу 65 днѣвъ страйкувало 1198 робôтниковъ, зô стратою заплаты въ высотѣ 11.000 зр. Зъ вынимкою пекарѣвъ, котрй жадали лише недѣльного выпочинку, причиною страйкôвъ було жаданье пôдвысшеня платнѣ. Челядники пекарскій у Львовѣ жадали, щобы мали вôльну недѣлю ôдъ працѣ. Тому спротивили ся майстры и противъ міністеріяльного розпорядженя зъ 1885 р. жадали, щобы робôтники не лишь въ годинахъ передполудневыхъ, але также въ годинахъ вечѣрныхъ розпочинали роботу.

Челядники пекарскій мусѣли вкôнци пôддати ся сему жаданю. Столярѣ мусѣли такожь безъ выторгуваня якои небудь користи вернути до працѣ. Иншй страйки скôнчили ся тымъ, що робôтники добули якесь незначне пôдвысшенье платнѣ, въ наслѣдокъ чого и тй фабриканты, у котрыхъ робôтники не робили змовы, дали наклонити ся до якогось пôдвысшеня платнѣ.

О страйкахъ въ округахъ бяльскôмъ и живецкôмъ довѣдавъ ся инспекторъ ажь зъ ґазетъ: власти промысловй не донесли ему о тôмъ и не просили о посередництво. Але и тамъ не прийшло до жадныхъ проступкôвъ. Сумный случай при кôнци цвѣтня въ Бялôй, котрый закôнчивъ ся навѣть проливомъ крови, не мавъ зъ робôтничими страйками нѣчого спôльного.

П. Навратіль переходить ôдтакъ въ своѣмъ справозданю справы льокальностей промысловыхъ и тутъ зазначує на вступѣ, що въ дрôбнôмъ промыслѣ придыбує ся правильно робôтнѣ, котрй пôдъ взглядомъ частоты, свѣжого воздуха и т. д. богато дають до желаня. Тому однакожь трудно зарадити, бо условія економічнй стоять на перепонѣ. Навѣть лѣпше стоячй меншй промысловцѣ въ бôльшихъ мѣстахъ рѣдко удержують свои робôтнѣ въ ôдповѣднôмъ станѣ. То, що сказано о робôтняхъ, дасть ся приложити въ першôмъ рядѣ до пекарень, до покутныхъ заведень, выробляючихъ цукорки и маринаты, до меншихъ броварôвъ и фабрикъ содовои воды. Дуже нехлюйно удержуванй суть такожь робôтнѣ ковальскй, слюсарскй и шевскй. Споминаючи о рѣзницяхъ, котрыхъ уладженье, не выключаючи навѣть столицѣ краю, було до теперь що найменше невôдповѣдне, пôдносить п. инспекторъ, що на представленье краєвои рады санітарнои выдало ц. к. намѣстництво до промысловыхъ властей першои инстанціи окремй подрôбнй инструкціи що до закладаня и уладжуваня рѣзниць, и, завдяки тымъ инструкціямъ, Галичина буде мати въ будучности взôрцевй рѣзницѣ. Впрочôмъ Краковъ мае вже взôрцево уладжену рѣзницю, а послѣдными часами уряджено въ Тарновѣ и Перемышли рѣзницѣ, котрй въ цѣлости ôдповѣдають згаданымъ инструкціямъ.

Приходячи до льокальностей предприємствъ, веденыхъ способомъ фабричнымъ, потверджує справозданье, що въ многихъ змѣнило ся въ 1890 р. не одно въ користь, та що есть ще богато такихъ заведень, котрй, зô становиска закона мало дають до жаданя, яко взôрцево уладженй, и на похвалу заслугують передовсѣмъ фабрики въ Бялôй и фабрики архикн. Альбрехта въ повѣтѣ живецкôмъ, котрй зъ гôдною признаня и наслѣдуваня чемностію та готовостію поступали пôсля даныхъ имъ вказôвокъ. До такихъ взôрцевыхъ заведень зачисляє п. инспекторъ фабрику деревнои масы братôвъ Фіялковскихъ въ Чанецѣ и фабрику паперу фірмы Берначика, Треттера и спôлки въ Заболотю.

За те тяжку задачу мавъ п. инспекторъ зъ львôвскими броварами, предприємствами въ повѣтѣ коломыйскôмъ и гарбарнями. Также не богато користного може сказати о фабрикахъ паперу, котрыхъ властителѣ не хотять переводити десінфекціи шматъ и не хотять завести ôдповѣдного провѣтрюваня въ комнатахъ, де ôдбуває ся сортованье шматъ.

Жаданье п. инспектора, щобы властителѣ млынôвъ заосмотрили свои заведеня въ безпечнй ôдъ огню сходы и иншй уладженя для забезпеки здоровля и житя робôтникôвъ, єсть ще вѣчно предметомъ суперечки.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

По посольскихъ справозданяхъ молодо-Чехôвъ Ґреґра и Герольда, выступивъ передъ своими выборцями въ Высокôмъ Мѣстѣ Крамаржь, посолъ молодо-ческій зъ оцѣнкою ситуаціи. Онъ обговорювавъ головно пытанье ческого права державного та почавъ ôдъ самого понятя, бо молодо-Чехамъ треба знати, що розумѣти пôдъ ческимъ правомъ державнымъ? Означенье таке, якъ подали старо-Чехи, було великою похибкою. Черезъ него роздерто державу, се бувъ феодальный анахронізмъ и стоявъ въ суперечности зъ новочасными поглядами. Для молодо-Чехôвъ лишає ся теперь задача, щобы они свое право державне вмѣли погодити зъ державными потребами, бо лише тогдѣ можуть сподѣвати ся, що ихъ змаганя осягнуть свою мету. Народы якъ Словенцѣ, котрй знаходять ся въ меншости въ своихъ краяхъ, нѣколи не згодились бы зъ ческимъ понятьемъ державного права, бо имъ таке право могло бы лише пошкодити. Такъ само не знати въ якій способъ старати ся о него. Зъ королемъ просто вести переговоры не можна, бо Австрія держава конституційна. Отже треба домагати ся его всюды у короля, въ радѣ державнôй и въ соймѣ. Що-до пасивнои політики, то о нѣй говорить ся ще за вчасу, бо прецѣнь молодо-Чехи провадять політику доперва три мѣсяцѣ. Єсли молодо-Чехи будуть вести пасивну політику, то они се зроблять инакше, якъ старо-Чехи. До пасивнои політики треба дуже сильного морального оправданя. Чехи мають ту основу, але сеи політики не вжають легкодушно, бо се довело бы до школы и до нападôвъ. Посолови и клюбови удѣлено признанье за дѣяльнôсть въ радѣ державнôй.

На великихъ маневрахъ австрійскихъ въ вересни, на котрыхъ буде нашь цѣсарь, цѣсарь нѣмецкій, саксоньскій король и многй князѣ володѣючихъ династій, вôйскамъ роздадуть по перший разъ бездымный порохъ. Щобы не лучили ся якй пригоды, то цѣлый округъ буде замкненый ôдповѣдно. Въ маневрахъ возьме участь коло 70.000 вôйска, а характеръ ихъ буде дуже поважный и точно военный. Fremdenblatt пише о тôмъ такъ: „Хочь ту на вправы згромадять ся великй силы, то прецѣнь они не могуть рôвнати ся зъ тыми масами вôйскъ, якй звычайно збирають ся при такихъ нагодахъ въ Нѣмеччинѣ, Россіи и Франціи." Такожь що-до французскихъ маневрôвъ въ Шампаніи въ вересни, французка праса провінціональна оголошує доси державный въ тайнѣ приказъ военный. Генералъ Ґаліфе командує такъ званою ворожою арміею, котра иде на Парижь. Ген. Аверстетъ проводить оборонною арміею. Дня 11 вересня ґен. Сосіє зъ Мірібелемъ шефомъ ґенерального штабу обнимають команду ґенерального штабу и команду обохъ сполученыхъ армій, котрй будуть выступати противъ третои арміи, що надходить зъ пôвночи. Дня 17 вересня маневры закôнчать ся великимъ переглядомъ передъ президентомъ республики Карно коло Сенъ Ремі. Сила вôйска призначеного на маневры выносить 112 баталіонôвъ вôйска пѣшого, 80 шwadронôвъ, 92 батерій, загаломъ 120.000 людей, 10.000 коней и 562 гарматъ. Головну вагу положено на выпробованье устрою доставы средствъ поживныхъ, а цѣль маневрôвъ така, щобы на случай войны о скôлько можна точно придержувати ся сеи пробы.

ôдъ „Слова", „Пролома" „Червоной и Галицкой Руси", а скôнчивши на „Мѣсяцесловахъ Ставропигійского Института" и „Приглашеніяхъ на танцовальныи вечеринки Академического Кружка", то ôнъ, правда, знайшовъ бы неодно чудовище языкове, якъ *„конскіе скачки"* и т. п., лишь не знайшовъ бы одного, а то — „настоящого русского языка". Я мôгъ бы то на примѣрахъ доказати, що навѣть „Галицкая Русь", хочь якъ за послѣдній роки пôдовчилась, все ще докладно не вывчилась россійского языка.

Ще гôрше стоить дѣло зъ выговоромъ — зъ бесѣдою на „литературной настоящой русской" мовѣ. Писати ще йде яко тако, — хочь у немногихъ, — але що по россійски говорити — то вже зовсѣмъ лихо. Найлучше свѣдоцтво въ сѣмъ взглядѣ мавъ выдати таки Великороссъ, мабуть чи не ґрафъ Уваровъ, коли переѣздивъ черезъ Львôвъ, а декотрй зъ „русскихъ" хотѣли передъ нимъ „похвастать ся", що умѣють говорити по россійски. *„Што вы намаґаетьесь на велікорускі ґаварітъ? Да вы жъ умеетье только балтать... Ґаварітье вы, какъ вашъ народъ ґаварітъ, ѐто будьетъ вашъ настоящій языкъ"*. Такъ мавъ сказати Россіянинъ, коли почувъ сей „общерусскій" галицкій языкъ! Оповѣдавъ се чоловѣкъ, що не належить до народовцѣвъ, а вѣкомъ, повагою и становищемъ, яке займає, заслугує на вѣру. Отже не абы-яка похвала дôсталась самымъ начальнымъ общеруссамъ, а що-жь доперва сказати-бъ о людяхъ стоячихъ подальше ôдъ общерусского штабу, о людяхъ живучихъ на провінціи? Сй не допровадили навѣть до такого „совершенства".

Часто мавъ я нагоду бувати въ домахъ людей, котрй суть горячими исповѣдниками и заступниками теоріи „языкового единства" — але тôлько въ теоріи, бо въ дѣйстности сего не видко. Суть се звычайно люде честній, щирй, гостинній, про неодно можна зъ ними поговорити, — але лишень дôткнешь стороны національности, — заразъ зачинаєсь спôръ, котрый не доведе до нѣякого результату. Переконати тяжко! Они не вѣрять въ самостôйнôсть и будучнôсть народу, не вѣрять въ самостôйнôсть и красу народнои мовы, не вѣрять въ украиньско-руску народну літературу и ôдзывають ся о нѣй зъ погордою. Такъ уже ихъ навчили зô Львова! Въ ихъ хатѣ не знайдешь нѣ поезій Шевченка, нѣ якои-небудь иншои книжки зъ нашои літературы. Все те проскрібовано! Ихъ дочки сего певно не читають и часто стрѣнешь, що панночка и розумна, и освѣчена, а не прочитала ще й однои думки Шевченка, не знає навѣть про таку невинну повѣсть, якъ Квѣтчина „Маруся". Они скорше читають польскй [рѣдко й нѣмецкй] романы, бо то не таке „небезпечне", якъ украиньска література, и больше „паньске". А читають що зъ великорускои літературы? Нѣ слѣду. Анѣ не читають анѣ „не декламірують" Пушкина, може й не знають, що се за чоловѣкъ бувъ, бо ихъ батько такожь не знає нѣ великорускои літературы, нѣ мовы...

Учителѣ языкового единства научили свою партію лише погорджати народною мовою и літературою, а щось бôльше позитивного — то нѣ! Сторонники великорускои мовы не читають россійскои літературы и знають еи може меньше, нѣжь народовцѣ, украинцѣ, а не то, щобъ говорили літературною великорускою мовою. Они говорять таки тымъ нашимъ „нарѣчіемъ", лишь декотрй, що хотять уходити за ученыхъ, силують ся говорити по образованому и говорять языкомъ „Червоной Руси" або давного „Слова". Слухаєшь ихъ, то о ухо тобѣ будуть ôдбивати ся слова: *сровнати, большинство, изумленіе, подражаніе, ажели, нежели* и т. п. — все по малорускому выговору, — лишь не дослухаєшь ся россійскои мовы... Они самй вѣрують, що говорять по „настоящому", „такъ якъ Россіяне", але — блаженнй вѣрующій, а той, хто трохи дѣло розумѣє, пôзнає заразъ давный, лише ще больше попсованый, языкъ зъ добы Дѣдицкого, т. зв. языкъ „высшого слога". Зъ сего галицкого літературного языка лишило ся слѣдôвъ богато бôльше, нѣжь зъ нового літературного россійского увôйшло. Тамтымъ ще й декотрй панночки, дочки „твердыхъ" патріотôвъ, по трохи послугують ся, та лишь по-троха, бо звычайно говорять таки по народному, а що не читали нѣчого зъ руско-украиньскои літературы, то и засôбъ слôвъ та выраженъ у нихъ не богатый, отже часто хибне имъ добôрного слова и они выручують ся по змозѣ языкомъ польскимъ, хиба що напливе припадкомъ яке слово зъ языка „высшого слога".

Взагалѣ я зробивъ лишень сей одинъ досвѣдъ, що руска интеліґенція зъ „твердого" табору ôдбилась, правда, и то часами досыть значно ôдъ одного берега — ôдъ живои народнои мовы, але до другого берега, до общерусскои літературнои мовы — зовсѣмъ не добилась и лишилась посередъ рѣки, при „язычію". Тй, щó поручили Русинамъ идею и проґраму „языкового единства", перевели ей лишень въ однôй части, т. є. умѣли змерзити своѣй партіи народну мову и літературу, а другои части, с. є. щобъ ихъ партія вывчилась тои ихъ літературнои мовы, не осягнули... Здаєть ся, було бы богато розумнѣйше — не понехувати рôдной мовы, а плекати ей, выробити въ письмѣ и въ словѣ, а тогдѣ доперва по при ней вчитись и россійскои... А такъ не умѣєсь нѣ однои нѣ другои...

(*Дальше буде.*)

Сербскій король приѣхавъ въ дружиною, въ котрôй знаходятъ ся Растичь и Пашичь въ понедѣлокъ 10 вечер. до Вѣдня. Придѣлений до почетнои службы ґенералъ-поручникъ Немечичь и сербскій посолъ Симичь товаришатъ королева вже ôдъ границѣ. Позаякъ король приѣхавъ инкоґніто, отже на двôрци не було нѣякого принятя и его тамъ привитали лише австрійскій посолъ въ Бѣлградѣ ґр. Теммель, намѣстникъ, президентъ полиціи, комендантъ корпусу, збôръ сербского посольства и депутація сербскои кольоніи у Вѣдни. Король выѣхавъ во второкъ о год. 8 рано особнымъ поѣздомъ до Ишлю.

Серед непогоды приѣхавъ молодый король до Ишлю. На двôрци цѣсарь привитавъ его зъ очевидною сердечностію, хоть цѣлый привѣтъ и представлюванье тревало лише кôлька хвиль и ôдбуло ся зовсѣмъ пôсля етикеты и безъ нѣякои выставы. Сербскій король мае на лици чорнявый зарôстъ и проте выглядае старше надъ свои лѣта. Растичь зôстарѣвъ ся дуже. Цѣсарь ôдпровадивъ гостя въ двôрскôмъ екипажи до готелю и перебувавъ тамъ черезъ кôльканацать минутъ. Въ тôмъ самôмъ готелю мешкае Кальноки, бар Теммель и посолъ Симичь. На торжественнôмъ обѣдѣ у цѣсаря було 24 особъ, але тоастôвъ не пôдношено нѣякихъ. На сю гостину сербского короля въ Австріи кладуть велику вагу.

Fremdenblatt обговорюе гостину сербского короля на цѣсарскôмъ дворѣ въ такій способъ: Австро-Угорщина не бажае нѣчого иншого, якъ лише, щобы Сербія розвивала ся пôдъ взглядомъ культурнымъ и економичнымъ и щобы ей внутрѣшнѣ политичнѣ ôдносины устроювали ся що-разъ лѣпше. Що до послѣдного одинаково насуваютъ ся великѣ сумнѣвы, и Австро-Угорщина мусить слѣдити за перебѣгомъ подѣй въ Сербіи зъ бôльшою увагою тому, що тамошнѣй завзятѣ борбы партійнѣ именно ôдъ часу правлѣня радикальнои партіи, даютъ причину до пристрастныхъ нападôвъ на Австро-Угорщину. Такѣ напады мусять вкôнци некористно ôдбити ся на сусѣдскихъ ôдносинахъ зъ Австро-Угорщиною а позаякъ Сербія економично майже зовсѣмъ зависима ôдъ Австро-Угорщины, отже такѣ интриґи не можуть выйти на добро краеви. Fremdenblatt высказуе пересвѣдченье, що на сей станъ рѣчей була звернена увага нинѣшныхъ керманичѣвъ Сербіи. Вконци Fremdenblatt надѣе ся, що король по гостинѣ въ Кронштадѣ и въ Ишлю поверне домôвъ зъ тымъ мирнымъ пересвѣдченьемъ, що єсли тôлько правительство королѣвске буде выповняти свôй урядъ то добуде собѣ симпатію и пôдмогу обохъ дворôвъ.

О тôмъ говорить такожь кореспонденція бѣлградска помѣщена въ N. Fr.: Въ Бѣлградѣ не выкликало вражѣня принятье французскои ескадры, на те дивлять ся зовсѣмъ скептично. Не зацѣкавлюють ся тутка ôдносинами Россія и Франція, нѣ тымъ, якій буде подѣлъ вплыву въ Европѣ мѣжь державами, якъ полагодить ся спôръ о границѣ мѣжь Францією а Нѣмеччиною, чи Россія и Франція заключать союзъ, щобы Нѣмеччинѣ выдерти право политичного першеньства. Въ Бѣлградѣ важнѣйшѣ выдаютъ ся лише ôдносины австрійско-россійскѣ, квестія долѣшного Дунаю и балканьского пôвострову. Рôвножь далеко важнѣйше для Сербіи, що Растичь и Пашичь почують въ Ишлю и въ Петергофѣ, якъ те, якъ тамъ короля будуть приймати. Длятого дуже мало приняли тутка голосъ офиціяльного орґану вѣденьского, котрый написавъ, що сербско-россійскѣ симпатіи національнѣ и вѣроисповѣднѣ лише тогдѣ будуть мати и политичну вагу, коли Россія вдоволить домаганя Сербіи не тôлько красными словомъ, але дѣломъ. Сей высказъ повиненъ бути основою до позитивныхъ результатôвъ для ôдносинъ такожь сербско-австрійскихъ. Сербія мае деякѣ бажаня и домаганя и справдѣ ситуація для нея зовсѣмъ не приємна. И єсли-бъ она хотѣла зречи ся своеи ролѣ сербско-національнои, то не може, бо зъ всѣхъ сторôнъ грозять выступленя и несподѣванки. Найважнѣйше питанье для Австріи, котрѣ зъ ей жаданъ признати за справедливѣ. Сербы прецѣнь признали ся, що єсли Австро-Угорщина подасть имъ руку а та не буде порожна — то они прибють. Треба и на пôдставѣ такои вузкои арґументаціи вытворити ситуацію, котра може при нагодѣ набрати значѣня. Се треба уважати за указку для поступованя австрійского правительства.

Справа Уґрона и Узелача буде незадовго вже порѣшена. Комісія нетыкальности розвязала сю дразливу квестію ухвалою, що комісія не знаходить причины до якоись осôбнои постановы въ тôй справѣ. Дальше она обмежуе вислѣдъ своея працѣ на заходы коло дальшого розвою права нетыкальности въ тôмъ напрямку, щобы посолъ по-за парляментомъ мôгъ користуватись законною охороною для свого права нетыкальности, але такожь, щобы ввести въ житье якійсь способы, щобы не було надужитя того права. Угорскій парляментъ, якъ здае ся, прихилить ся до тыхъ внесенъ комісіи и длятого не буде причины, чому бы міністеръ гонведôвъ мавъ уступати. Але легко пôзнати можна, що се внесенье сформуловано пôдъ якимсь натискомъ. Бо премісса, що всяке поступованье, котре жадае сатисфакціи за слова посла высказанѣ въ характерѣ посольскôмъ въ парляментѣ, нарушае право нетыкальности, не стоить въ згодѣ зъ заключеньемъ кôнцевымъ, до котрого комісія дôйшла.

Французска фльота опустила россійскѣ побережа, але ей гостина становить ще завсѣгды интернаціональный предметъ европейскои журналистики. Дневники выражаютъ рôжнѣ розважуваня и погляды, надѣѣ и острахи, але богато ще приходить подробицъ и додатковыхъ вѣстей. Такъ ажь теперь звѣстный тоастъ ґен. Черняева, котрый ôнъ выголосивъ на бенкетѣ въ Москвѣ, а тôй властиво бувъ такій: „Я вырôсъ при голосѣ барабанôвъ и выховавъ ся на побоєвищи, отже и мои слова звучати будуть по военному. Коли мы пôдъ Севастополемъ воювали зъ французскою арміею, мы мимо того не були ворожо успособленѣ до себе. Се скорѣйше були лицарскѣ игры, якъ вôйна. Я самъ бувъ свѣдкомъ, якъ въ часѣ перемиря Французы и Россіяне братали ся. Тѣ взаимнѣ симпатіи заховали ся до нинѣ, и я крѣпко пересвѣдченый, що єсли бы Франція закликала: formez les bataillons! то сей окликъ ôдбивъ бы ся въ Россіи гучнымъ ôдгомономъ. Пôдношу длятого свою чарку за славну французку народнôсть, за ей хоробру армію и фльоту." Цѣкаве ще въ сѣй справѣ и то, що Черняевъ не выголосивъ свого тоасту въ Петербурзѣ, але поѣхавъ зъ нимъ ажь до Москвы, щобы свою думку зовсѣмъ свобôдно высказати. Сей тоастъ выкликавъ неописаный ентузіязмъ особливо длятого, що слухаючѣ гадали, що ôнъ робить притыкъ на Альзацію и Лотаринґію. Появы такои, яка наступила по его тоастѣ, не легко побачити. Оклики перемѣняли ся въ крикъ, участники обôймали ся стискали собѣ руки и цѣлували ся. Одушевленье дôйшло до высокого степени такожь въ таборѣ Ходиньского, а офіцеры россійскѣ цѣлували тамъ адмірала Жерве по рукахъ. Въ Москвѣ хотѣли адмірала принимати зъ такими почестями вôйсковыми, якѣ належать ся лише коронованымъ князямъ, однакъ міністеръ вôйны прислав рѣшучій заказъ. Торжество розпочало ся сальвами 17 батерій. По молитвѣ вечѣрнôй ôдограно марсилієзу. Въ касинѣ офицерскôмъ, де адмірала Жерве занесено, наступили новѣ заявы побратаня. Командуючій ґенералъ Малаховъ поцѣлувавъ его три разы серед радôсного крику всѣхъ присутныхъ, а коли Жерве ôдходивъ, то вôйска зробили шпалѣръ.

Монархічнѣ партія у Франціи не можуть погодитись зъ новою еволюціею католицкои партіи, до котрои давъ початокъ кардиналъ Лявіжері въ напрямку признаня републиканьского устрою державного. Въ кождôмъ разѣ се поступленье католикôвъ дуже пôдкосило силу тыхъ партій, бо велика ґрупа вдезертерувала въ противный таборъ. По причинѣ такъ важного моменту явила ся у ґр. Парижа депутація консерватистôвъ зъ департаменту Сомъ въ Фокстенѣ въ Анґліи, де сей кандидатъ королѣвского престолу оселивъ ся. Очевидець принятя депутаціи каже, що на згадку о ôдпадѣ великои части католицкои партіи до републиканôвъ, князь прибравъ выглядъ суворый. Се шаленôсть — сказавъ ôнъ — повѣрити, що релиґія буде посѣдати тѣ самѣ привилеѣ пôдъ републикою, що въ монархіи. Република и релиґія се двѣ противоположнѣ заперечення, бодай въ Франціи. То, що теперь дѣе ся, я предвидѣвъ и длятого не бере мене страхъ ôдъ того. Ослабленье по довгôмъ опорѣ и бажанье добути собѣ ласку правительства спровадили упадокъ духа и сей обявляесь власне черезъ переходъ на другу сторону. Сего не можна за надто напятнувати, бо политичный скептицизмъ то злочинъ! Тѣ слова обговорюють републиканьскѣ дневники въ вступныхъ статяхъ и справа католицкои партіи теперь въ Франціи є пытаньемъ дневнымъ такъ само, якъ подорожь французскои ескадры.

Politische Correspondenz доносить зъ Риму о партіи католицкôй: Въ выборчôмъ комітетѣ католицкои партіи, котрый управляе акцією при муниципальныхъ выборахъ, въ т. з. Unione Romana ся сторона взяла верхъ, що стае въ оборонѣ дотеперѣшного напрямку ватиканьскои политики супротивъ Италіи. Зъ выдѣлу мусѣли уступити прихильники активного удѣлу италійскихъ католикôвъ въ политичныхъ выборахъ. Головою сеи уніи выбраный ґр. Веспіняні, заступниками Пачелі, Сакчеті, Кріспольлі и Толлі. Помѣжь міністромъ финансовъ Люццатимъ зъ однои стороны а міністромъ публичныхъ робôтъ Бранкою и міністромъ вôйны Пеллюксомъ зъ другои стороны прийшло до дуже значного спору. Говорять про кризу міністеріяльну.

Дуньскій міністеръ Скавеніусъ выступивъ зъ ґабінету и оголосивъ справозданье зъ своеи дѣяльности, въ нѣмъ ôнъ высказуе ся такожь о дуньскôй политицѣ загграничной. Міністеръ уважае новѣ узброеня и укрѣпленя дуньски за конечнôсть и за обовязокъ правительства, щобы заховати самостôйность краю. При тôмъ ôнъ не мае на гадцѣ идеи реваншу, що є смѣшностію супротивъ могучости Нѣмеччины. Міністеръ такожь запротестувавъ противъ говореня, що причиною его уступленя суть французскѣ симпатіи. Вправдѣ пôдивляе далекосягле значѣнье Франціи на поли духовôмъ, але не пôйшовъ бы зъ Францією шукати пригоды навѣть хоть-бы ѣй и Россія пôдпомагала. Въ сердечнôй приязни Россія и Франціи ôнъ добачае найлѣпшу ґарантію мира. Міністеръ заявляе ся наконецъ за союзомъ зъ Швеціею и Норвеґіею, бо поодинчѣ державы кожда про себе не могла бы задержати свою незалежнôсть. Борба за вѣру и противъ литературного радикалізму мусять провадитись оружіемъ духовымъ.

НОВИНКИ.

— **Зъ Лысця пишуть намъ**: Въ недѣлю дня 9 с. м. вертаючи зъ Надвѣрнои до Станіславова задержались архикнязь Леопольдъ Сальваторъ и архикнягиня Бланка коло церкви лысецкои, вступили до неи и оглянули въ серединѣ. Одъѣзджаючи спытала архикнягиня, чи не могла бы купити на памятку ручного хрестика. Тогды о. Комариньскій подавъ Имъ жаданый трираменный хрестъ и заявивъ, що се буде великою ôдзнакою для церкви нашои, єсли зволять его приняти. По ôдъѣздѣ жертвувавъ архикнязь датокъ на церковь.

— **П. Франтішекъ Ржегоржъ** зъ товаришемъ п. Понцимъ выбираютъ ся въ цѣляхъ етноґрафичныхъ по нашôй Гуцульщинѣ, а ôдтакъ до Буковины. Сподѣваемось, що въ кождôмъ рускôмъ домѣ, куда загостять тѣ труженики на поли науки етноґрафіи, найдуть они щире принятье и помôчь при своихъ студіяхъ.

— **П. Кипріянъ Цѣпановскій**, инжінеръ въ Перемышли, буде мати дня 15 и. ст. серпня с. р. о 2 год. ôдчитъ: „Про новый спосôбъ гашеня и усуненя пожарôвъ безъ воды або т. зв. изоляціею воздуха", — а то при нагодѣ зъѣзду сторожѣ огневои, що мае ôдбути въ Перемышли свои зборы 15 и 16 с. м.

— **О униформахъ урядникôвъ** выдало міністерство справъ внутрѣшныхъ розпорядженье, що политичнымъ урядникамъ адміністраційнымъ зачавши ôдъ 6 ранґи и низше вôльно носити униформовѣ блюзы въ внутрѣшнôй службѣ при сповнюваню такои урядовои функціи, при котрôй треба особливого фізичного напруженя.

— **Дирекція ґімназіи въ Ярославѣ** выдала за рôкъ шк. 1890/1 справозданье, зъ котрого выходить, що ґімназія ярославска мала въ сѣмъ роцѣ 21 учителѣвъ и 418 учениковъ, зъ котрыхъ выступило въ роцѣ 62. Що до вѣроисповѣданя то було: 234 римо-кат., 51 греко-кат. и 65 жидôвъ. Що до поступу одержало 9 ступѣнь зъ ôдзначеньемъ, 201 першій, поправку 63, 50 другій ступѣнь а 24 третій. Стипендистôвъ було 5, котрѣ побирали разомъ 635 зр.

— **Великій огонь** навѣстивъ 9 н. ст. серпня двôръ въ Купчи коло Буска. Згорѣли всѣ стайнѣ двôрскѣ вразъ зъ худобою, котрои було до 100 штукъ. Крôмъ того згинуло въ тôмъ огни двохъ парôбкôвъ двôрскихъ, отець и сынъ, зъ котрыхъ першій спавъ на стайни а другій выганявъ зъ стайнѣ худобу. Лишь енерґіи жандарменіи треба завдячити, що огонь не розширивъ ся и не наробивъ бôльше шкоды. При огни бувъ присутный намѣстникъ ґр. Бадені зъ сыномъ. При тôй спосôбности сконстатовано, що громада Буска не мае нѣякихъ приборôвъ ратунковыхъ до огню.

— **О сумнôй пригодѣ** пишуть намъ зъ Вишнѣвчика: Дня 29 н. ст. липня паробокъ, везучи конюшину зъ поля, переверну възъ такъ неуважно въ рôвъ, що упавъ пôдъ вôзъ, котрый его страшно покалѣчивъ. Помимо удѣленои ему помочи умеръ нещастный по 24 годинныхъ великихъ мукахъ.

— **До вправъ вôйсковыхъ краевои оборони** стягаютъ власти вôйсковѣ множество сельскои молодѣжи, хочь жнива въ самôмъ розгарѣ и селяне потребують за для слоты богато рукъ до покôнченя робôтъ. Въ деякихъ селахъ ôдбувае ся зôбрка збôжа ночію, щобы лишь чимъ скорше звезти плоды пôдъ стрѣху.

— **Члены товариства переплетникôвъ у Львовѣ** выдали одозву, въ котрôй домагають ся, для поправы своеи долѣ, 10 годиннои працѣ для всѣхъ працюючихъ, знесеня ôдробку зъ свята, пôдвысшеня платнѣ о 30% и щобы дѣвчата занятѣ переплетництвомъ записувано не робôтницями але ученицями, щобы выказували ся фаховымъ уздôбненьемъ и вкôнци щобы майстры держались приписаного статутомъ числа ученикôвъ. Жаданя тѣ ставлять робôтники переплетничѣ майстрамъ.

— **О намѣреномъ скрытоубійствѣ** доносять зъ Нового Санча. Дня 5 н. ст. серпня повернувъ обыватель тамошный Каз. Тарниньскій зъ Кракова коло 5 годины по полудни и выйшовъ до мѣста. Коли повернувъ о 9½ до дому, заставъ ôкно въ своѣмъ мешканю отворте. Гадаючи, що ôкно отворивъ служачій, положивъ ся спати. Въ тôмъ коло 1-ои въ ночи почувъ черезъ сонъ на грудяхъ чиюсь зимну руку. Пробудившись, вставъ а чуючи за шафою шелестъ, наблизивъ ся до неи. Але ту ударивъ его хтось кôлька разôвъ долотомъ, котре ему пропало кôлька мѣсяцѣвъ передъ тымъ. Перестрашеный Тарниньскій почавъ кричати и въ тôй хвили розлягъ ся выстрѣлъ а ôнъ поцѣленый кулею въ груди упавъ на землю. Заким збѣгли ся сусѣды, утѣкъ убійникъ и до сего часу не ôдкрыли его. Рана Тарниньского не єсть небезпечна, бо куля не нарушила легкихъ.

— **Зôзнанье злочинца.** Зъ Вѣдня доносять, що засудженый судомъ въ Зноймѣ на смерть за скрытоубійство властитель большои посѣлости Фукачь, о чôмъ мы вчера писали, признавъ ся вже по оголошенôмъ засудѣ до вины. Рôвночасно выявивъ засудженый, що при убійствѣ помагавъ ему згодженый до того за 8000 зр. рѣзникъ Туфарь. Увязненый Туфарь мавъ признати ся до вины. Арештовано такожь и матѣрь забитои.

— **Монополю тютюневого** въ Россіи нема. Передъ кôлькома лѣтами порушено гадку завести его тамъ и въ тôй цѣли наказало міністерство скарбу збирати данѣ. Теперь, якъ доносять „Барж. Вѣд." залишено сей проектъ а всѣ зôбранѣ ôддано до архіва державного.

— **Почтовѣ голубы у Франціи.** Адміністрація парискихъ голубникôвъ вôйсковыхъ розписала оферту на доставу гороху и иншого зерна, потрѣбного до выживленя голубôвъ почтовыхъ, сповняючихъ службу вôйскову въ округѣ парискôмъ. Держава мае въ самôмъ Парижи бôльше якъ 2000 тыхъ пѣрнатыхъ вояковъ, котрѣ зъѣдаютъ рôчно 30.000 кільоґрамôвъ зерна.

— **Любитель артилеріи.** Молодый король испаньскій мавъ недавно цѣкаву розмову зъ провôдникомъ либерального сторонництва Саґастою. Саґаста выбираючи ся на село на лѣто прийшовъ передъ выѣздомъ до королевои-реґентки попращати ся и зайшовъ такожь до короля. Въ розмовѣ зъ нимъ сказавъ ему що по повороти своѣмъ зъ морскихъ купелѣвъ дôстане малый королик цѣлый полкъ жовнѣрôвъ. „Добре, каже король, а якій полкъ?" „Розумѣе ся, що кавалеріи, щобы Ваша королѣвска милость могли ѣздити на гарнôмъ кони". „Я волю полкъ артилеріи", ôдповѣвъ королик. „А то чому? спытавъ Саґаста. „Длятого бо робить бôльше гамору!"

— **Залоги вôйскової въ австрійскихъ провинціяхъ.** Пôсля послѣдной конскрипціи розмѣщене въ Австріи вôйско въ той спосôбъ: въ Австріи долѣшнôй стоить залогою 31.364 людей, въ Австріи горѣшнôй 5826, Сальцбурзѣ 1584, Стиріи 8.043, Каринтіи 3714, Країнѣ 2264, Тріестѣ зъ округомъ 1995, Горици и Градисцѣ 1152, Истріи 8630, Тиролю 7886, Передарульніи 433, Чехахъ 34.392, Моравѣ 14.988, Шлезіи 2924, Галичинѣ 53.401, Буковинѣ 3544 а Далматіи 5398, разомъ 187.537 людей.

— **Въ Лондонѣ** розпочавъ якійсь Олександеръ Жакъ постити о закладъ. Пôстъ мае тревати 50 днѣвъ. Жакъ хотѣвъ постити вразъ зъ славнымъ Италійцемъ Суччімъ, котрый выдержавъ пôстъ 40-дневный, однакожь Суччі не хотѣвъ на се пристати. Жакъ ôдбувъ вже передъ тымъ 47-дневный пôстъ въ Христіяніи и не принимавъ нѣякого корму черезъ цѣлый тôй часъ якъ лишь разъ на тыждень троха воды, заправленои пôвунціею якогось препарату власного вынайденя, котрый, якъ каже, позваляе ему такъ довго выдержувати голодъ.

— **Для зелѣзничихъ инвалідôвъ** заведено въ Россіи передъ 10 лѣтами институцію, якои нема въ иншихъ державахъ. Суть то кольоніи для инвалідôвъ, котрѣ заводять ся зъ фонду, утвореного зъ грошей, складаныхъ що року зелѣзницями россійскими. Ôдъ кождои версты платить всѣ зелѣзницѣ зъ вывмкою фінляндскихъ и закаспійскои по 5 рублѣвъ рôчно, а що зелѣзницѣ тѣ мають 30.033 верстъ, то загальный дохôдъ институціи выносить 150.000 рублѣвъ рôчно. До року 1890 выносивъ фондъ 1,155.981 р. не вчисляючи процентôвъ. Зъ тыхъ грошей утворено до теперь двѣ кольоніи, одну коло Москвы въ селѣ Красновидовѣ а другу въ гродненьскôй ґуберніи въ селѣ Орхоровѣ надъ Бугомъ. Обѣ кольоніи положенѣ въ лѣсистыхъ околицяхъ, складають ся зъ деревляныхъ домикôвъ, розкиненыхъ середъ соснового лѣса. Кождый домикъ урядженый на 4—8 родинъ, для кождои родины призначено одну комнату и кухню. Для неженатыхъ уряджено спôльнѣ комнаты. Кольоніи мають крôмъ того шпиталѣ, аптеки, лазнѣ, пральнѣ, школы для дѣтей и т. и. Кольонія въ Красновидовѣ мае 610 десятинъ землѣ и коштувала вразъ зъ всѣми урядженями 245.292 р.; кольонія въ Орхоровѣ мае 159 десятинъ землѣ и коштуе зъ урядженями 170.146 р. Сего року заводить правительство ще третю таку кольонію въ Полтавщинѣ.

— **Атанасіосъ**, знаный зъ нападу своего пôдъ Черкеской розбишака, господарить по давному майже пôдъ мурами турецкои столицѣ. Показуе ся, що всѣ донесеня турецкихъ властей о придержаню его були лишь выдумкою, бо ось доносять теперь зъ Царгороду, що ватага опришкôвъ столича имовѣрно пôдъ проводомъ Атанасіоса зловила двохъ Французôвъ и жадае 115.000 франкôвъ выкупу за нихъ. Амбасадоръ французскій въ Царгородѣ ôднѣсъ ся вже до турецкихъ властей, щобы зарядили увôльненье полоненыхъ.

— **Про нову катастрофу зелѣзничу** пôдъ Давідштадъ въ Фінляндіи, про котру мы коротко звѣстили, пишуть: Въ ночи зъ 9 на 10 н. ст. серпня на зелѣзници фінляндскôй мѣжь Віборґомъ а Таваступсомъ прийшло до зелѣзничои катастрофы. Пôзнымъ вже вечеромъ выйшовъ зъ Віборґа въ напрямѣ до Тавастуза поѣздъ букв. Г. Коло 3 годины въ ночи, недалеко стаціи Давідштадъ, 203 кільометры ôддаленои ôдъ Петербурга, давъ ся почути сильный ударъ. Поѣздъ не перестававъ ѣхати, бо бувъ попиханый поѣздомъ особовымъ ч. 2, котрый на него бувъ вѣхавъ. По 5—6 мінутахъ удало ся поѣздъ Г задержати. Цѣлый конець его бувъ розбитый, части розбитыхъ возôвъ лежали далеко ôдкиненѣ а зъ пôдъ останкôвъ возôвъ почали добувати ся покалѣченѣ подорожнѣ. Розбитымъ поѣздомъ ѣхали офіцеры и жовнѣры 93 єнисейского полку. Зъ пôдъ возôвъ добуто 2 забитыхъ и 48 раненыхъ офіцерôвъ и жовнѣрôвъ. Мѣжь ранеными єсть и комендантъ полку, полковникъ Бородинъ.

— **Станъ зелѣзницъ на земли.** Въ выдаванôмъ прускимъ міністерствомъ публичныхъ робôтъ Archiv für Eisenbahnwesen оголошено справозданье зелѣзничой цѣлои землѣ за часъ ôдъ 1885—1889 року. Пôсля сего справозданя було при кôнци 1889 р. всѣхъ зелѣзницъ на земли 595.767 кільометрôвъ, зъ чого выходить, що зелѣзницѣ збôльшили ся ôдъ 1899 р. о 245.731 кільометрôвъ а ôдъ р. 1885 о 108.000. Зъ послѣдного числа припадае найбôльше на Америку, бо 68.679 кільометрôвъ а зъ того на самѣ Сполученѣ Державы пôвнôчнои Америки 52.179 кільометрôвъ. Въ Европѣ збôльшили ся зелѣзницѣ ôдъ 1885 р. о 24.604 кільометрôвъ або о 12·6% (въ Америцѣ 25%). Зъ помѣжь рôжныхъ краѣвъ Европы выказуе найбôльшій приростъ Нѣмеччина (4222 кільом.), ôдтакъ Австро-Угорщина (3888 клм.), Франція, Россія и Италія. Найменшій приростъ выказуе Анґлія, хотра релятивно мае найбôльше зелѣзницъ въ Европѣ. Въ Азіи зросли зелѣзницѣ найбôльше въ Индіяхъ (о 6180 клм. або о 32%). Японь мавъ при кôнци 1889 р. 1460 клм. а Китай 200 клм. зелѣзницъ. Въ Африцѣ збôльшились зелѣзницѣ лишь въ Альжірі и Тунісѣ, за те въ Австраліи зросли они значно у всѣхъ кольоніяхъ. Капіталъ закладовый всѣхъ зелѣзницъ на земли при кôнци 1889 р. выносивъ 123½ міліярда марокъ. Лишь въ одинôмъ 1888 роцѣ збôльшивъ ся ôнъ о 7 міліярдôвъ. Пересѣчно выпадае на одинъ кільометеръ зелѣзницѣ 215.700 марокъ.

— **Дробнѣ вѣсти.** Управительство департаменту дорогового въ выдѣлѣ краєвôмъ обнявъ ґр. Антоній Водзицкій на мѣсце п. Едм. Сѣджевича, котрый выѣхавъ зô Львова до кôнци серпня. — Дня 15 и 16 н. ст. серпня ôдбуде ся въ Перемышли пятый зъѣздъ краевого звязку охотничои сторожи огневои.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Выказъ жертвъ на бѣдныхъ ученикôвъ въ Ярославѣ** подали мы вжовъ суботу, а нинѣ подаемо прилучену до Выказу допись катихита о. В. Романовского: Якъ зъ всего видно, ще за малый єсть фондъ, щобы можна вже зъ слѣдуючимъ рокомъ школьнымъ отворити въ Ярославѣ бурсу, о котру упоминае ся Вп. дописуватель въ ч. 147 „Дѣла". Тѣшить насъ въ Ярославѣ, що вже и дальшій кругъ рускій нами интересуеся, бо до теперь — якъ свѣдчать и свѣдчили выказы — лише найблизшѣ коло Ярослава кидали лепты,

а рѣдко коли, и то случайно, хтось дальшій. Для того слѣдуючихъ кôлька словъ нехай послужать не за родъ полемики зъ дописію въ 147 ч. „Дѣла", але за родъ оправданя и просьбы о жертвы такожь зъ дальшихъ околиць на нашу цѣль.

Вп. дописуватель, видно, ще за мало пôзнавъ Ярославъ и позицію Русинôвъ въ Ярославѣ, если бы̂ъ каже, що „цѣла справа бурсы заснула сномъ блаженныхъ". Не заснули мы а дѣлаемо, щó можна, — о чôмъ свѣдчать и выказы збираныхъ жертвъ на бѣдныхъ ученикôвъ помѣщуванû въ часописяхъ по кождôмъ курсѣ, о чôмъ свѣдчить и самъ дописуватель, признаючи, що люде до церкви радо горнуть ся, и дѣйстно, она переповнена, для того постановлено старатись о планъ для розширеня си.

Дальше несправедливо голосить Вп. дописуватель, що молодѣжь руска не ôдзначує ся „анѣ замилуваньемъ до своеи церкви, анѣ до церкви не ходить, анѣ пôдчасъ службы Божои спѣвати не буде, анѣ руского языка и літературы не студіюе, анѣ пѣснѣ рускои". На те кажу: Вп. дописуватель здасѣ нѣколи небувъ въ Ярославѣ на студентско-войсковôй службѣ Божôй, а если бувъ, то не розумѣемо, длячого се пише? Молодѣжь ходить що недѣлѣ и свята парами зъ своими учителями до церкви, въ церкви спѣває въ часѣ службы Божои на самоилку, а що ôдъ якогось часу не спѣває хорально, то причина, що въ гімназіи Русинôвъ не велике число, и по бôльшôй части бракъ мужескихъ голосôвъ, а по друге, що управителемъ хору есть низше пôдписаный, котрый, будучи заразомъ и сотрудникомъ въ парохіи числячôй 5000 душь, не може все йти на хоръ, маючи иншû функціи ôдъ досвѣта до ночи. Вп. дописуватель може бути спокôйнымъ, дѣло йде на передъ [хочь поволи]. Статуты уложенû но ще не затвержденû, а передъ тымъ не можемо взывати членôвъ до товариства. При кождôмъ выказѣ и подяцѣ за жертвы мы просили и просимо о дальшû лепты, а що тû такъ незначно падуть, не наша вина — може посухи, граду, слотъ, голоду й холоду — *В. Романовскій* сотр. и пров. катихитъ въ Ярославѣ.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 12 серпня. Зъ Петербурга доносять, що офіціальный финансовый Вѣстникъ оповѣщає, що заказу на вывôзъ збôжа нема намѣру выдавати. Частковый неврожай приневолює однакъ насамперѣдъ заосмотрити области потребуючû и въ наслѣдокъ того наступить обмежене експорту.

Прага 12 серпня. Мѣска рада ухвалила не брати удѣлу въ торжественнôмъ принятю антисемітôвъ.

Берлинъ 12 серпня. Вѣсть немовбы до цѣсаря закликано д-ра Берґмана зовсѣмъ неправдива. Станъ здоровля цѣсаря есть зовсѣмъ вдоволяючій. — Дня 18 с. м. въ цѣсарскôмъ замку въ Кіль буде торжественный обѣдъ въ честь австрійского цѣсаря. Чужû послы будуть на сей обѣдъ прошенû.

Парижь 12 серпня. Великій князь Алексѣй приѣхавъ ту вчера. На двôрци не было нѣкого зъ амбасады. Публичнôсть на двôрци и подорожнû приняли его приѣздъ окликами въ честь Россіи. Вчера передъ полуднемъ приймавъ князь у себе міністра фльоты Барбея а по полудни міністра справъ заграничныхъ Рібота.

Петербургъ 12 серпня. Амбасадоръ Лябуле вручивъ цареви письмо, котре его ôдкликує зъ службы при тôмъ дворѣ. — Мимо перѣсного розкладу дороги царевичь приспѣшає свôй поворôтъ и вже дня 16 с. м. буде на роковôмъ празднику преображеньского полку.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вваж. П. Дутк. въ Бер. 4·50 зр. одержали за другій кварталъ [1 сѣчня одержали мы за першій]. — **Вп. К. Дем. въ Ятр.** 3 зр. 50 кр. одержали. „Дѣло" высылаєсь Вамъ правильно. — **Вп. Ф. Авд. въ Ц.** Тыми 20 зр. вырôвнали Вы довгъ 6 зр. зъ мин. року и виплатили за сей рôкъ вже на жовтень 50 кр.; до кôнця сего року прийде намъ ôдъ Васъ ще 4 зр. — **Воч. Мих. Рев. въ К.** Доси заплачено на рôкъ 1891 ый 11 зр., отже до кôнця року ще 7 зр. — **Вп. А. Тел. въ Суд. Виш.** Одержали 4 зр.; до кôнця року ще 5 зр. — **Вп. Фил. Авд. въ Цуц. и Вп. А. Гор въ Уг.** Заголовокъ: „*Instrukcya o użyciu kości na nawóz* zestawiona z polecenia rady przemyskiego oddziału galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego" — цѣна 20 кр. (безъ пересылки). Мы звѣдувались въ книгарни Ставропигійскôй и тамъ заявлено намъ, що она готова высылати кождому, хто до нее удасть ся.

Надôслане.

Д-ръ Евгеній Олесницкій
отворивъ
канцелярію адвокатску
въ Стрыю
при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на I ôмъ поверсѣ.

ОКУЛІСТЪ и ОПЕРАТОРЪ
школы вѣденьскои и берлиньскои
Д-ръ Д. Меллеръ
ординує ôдъ 9—12 и ôдъ 4—6 годины
ул. Ягайлоньска ч. 6.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ „КОПЕРНІКОМЪ"
ул. Театральна ч. 6 (площа св. Духа) напротивъ головного одвазу.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнû, райсцайги, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарація найдешевше и найскорше.
Замовленя въ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперніком", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ".

Вже появивъ ся **четвертый** выпускъ сочиненя пôдъ заголовкомъ:

Житья Святыхъ

гр. кат Церквою почитаемыхъ на кождый день въ роцѣ

Цѣле сочиненє буде состояти зъ 100—110 друкованыхъ аркушѣвъ звычайного формата (въ IV томахъ) и буде выдавати ся періодично выпусками що 8 недѣль. Кождый выпускъ буде обнимати по одному мѣсяцю житья Святыхъ (9 аркушôвъ друку). Цѣле сочиненье выйде въ 12 выпускахъ въ протягу 1891 и 1892 р. — Предплата на одинъ рôкъ (6 выпускôвъ, 50—55 аркушôвъ друку) съ почтовою пересылкою 4 зр.

Иларіонъ Гмитрыкъ
професоръ Богочестія въ ц. к. гимназіи въ Самборѣ

Портретъ епископа д-ра Юліяна Пелеша
пôсля оріґіналу Вол. Чеховича
въ геліоґрафічнôй репродукціи въ розмѣрахъ 48/64 цмт.
по цѣнѣ 3 зр.
(вже въ пересылкою.)
Можна набути черезъ редакцію „Дѣла".

Инструктора домашного
глядає ся для ученика въ II-ой кл. нѣмецкои Гімназіи у Львовѣ почавши ôдъ 1 н. ст. вересня с. р. Инструкторъ дôставъ бы мешканье и харчь, але — крôмъ своихъ студій — не смѣвъ бы мати вже бôльше занять.
Зголошуватись належить до дня 15 н. ст. серпня на адресу Впр. о. Вилиньского, крилошанина, пробуваючого въ Микулинцяхъ.

!! Важне для Родичѣвъ !!
Ученики школъ середныхъ, выдѣловыхъ або народныхъ найдуть въ честнôмъ домѣ здорове оссбне мешканье, смачный домовый харчь, совѣстный надзôръ, ôтцѣвску опѣку а на желанье такожь сталу помôчь въ наукахъ — по умѣреной цѣнѣ.
Иванъ Людвикъ Пляперъ
улиця Куркова ч. 7. поверхъ II (Каменица въ подвôрю).

Бюро информацийне
СТАНІСЛАВА САТАЛЫ
Львôвъ, ул. Галицка ч. 15
може поручити кождого часу службу всякои категоріи, а именно: Учителѣвъ, Учительки, и Ґувернантки въ кваліфікацію и музикою. Боны, Панны служачѣ, Льокаѣвъ, Економôвъ, Лѣсничихъ, Машиністôвъ, Кухарѣвъ, Огородникôвъ и у всѣхъ родахъ добôрну службу. Порученя полагоджуєсь сейчасъ.
4943 8—15 (Импресса Львôвъ).

ГА-
махи або лôжка лѣсû ôдъ 2.35 зр, до 6·75 зр., ваЛизы зъ крiсломъ, парасольки ôдъ сонця, шапки рôжнû а такожь не перемакаючû по 50 кр. Плащъ до подорожи, торбы, торнистры до єкскурзій
поручає найдешевше
МАГАЗИНЪ
БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ
у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.
Цѣнники на жаданье даромъ.

Черезъ Адміністрацію „Дѣла"
можна замовити за **знижену цѣну** отсû книжки:
Фаустъ, трагедія I. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ передньымъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на **1 зр.** (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)
М. Расвскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на **50 кр.** (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)
Хто замовить **обѣ книжки разъ,** одержить ихъ за цѣну **1 зр. 60 кр.** разомъ уже зъ **рекомандованою пересылкою**
Позапасъ тыхъ обохъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати зъ замовленями.**

РУСКІЙ СПѢВАНИКЪ
накладомъ „Товариства Просвѣты" ул. Вôрменьска 27. Мѣстить въ собѣ въ 9-ти аркушахъ бôльшихъ на велиновôмъ паперѣ 255 пѣсень на 288 сторонахъ. Пѣснѣ тû суть то перлы поезіѣ руско-украиньскои найвыдатнѣйшихъ нашихъ поетôвъ, якъ Шевченка, Федьковича, Млаки, Гушалевича, Маркіяна и Володимира Шашкевичѣвъ и премногû найдобрнѣйшû народнû пѣснѣ. Найзнаменитшû рускû композиторы уложившû до нихъ музику суть по правôй сторонѣ пѣсень пôдписанû. Цѣна 40 кр., оправный 50 кр. на пересылку 5 кр. — При закупнѣ 10-ти примѣрникôвъ въ канцеляріи Товариства даєся 20% рабату. Набути можна ихъ такожь по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины

Кістяки Гольбайна
Образки з житя
дôстане
въ редакціи „Зеркала"
по 15 кр. (зъ почтовою пересылкою по 20 кр.)

„КОБЗАРЬ"
ЗБÔРНИКЪ КВАРТЕТÔВЪ.
Цѣна 60 кр
Дôстати можна въ тов. „Просвѣта."

Маріяцельскû пiґулки розвôльняючû
(pilulae laxantes marianz.)
Вôльнû ôдъ шкôдныхъ матерій, приятне, ôдновлюючє средство при злôмъ травленю, обструкціи и при недугахъ повсталыхъ въ того, а доказомъ сего численный ихъ ужитокъ, и ординованье лѣкарями. — **Скоре и лагôдне дѣланьє безъ болю и прикрости.**
Повысша марка охоронна доказує правдивôсть.
Цѣна за коробку **20 кр.,** звитокъ въ 6 коробокъ **зр. 1.** При надсыланю грошей напередъ коштує вже въ оплаченою посылкою 1 звитокъ **зр. 1·20,** 2 звитки **зр. 2·20,** 3 звитки **зр. 3.20.** 3696 5—10
Аптикарь **C. BRADY** въ Кромерижу (Морава).
Части складовû подакû. – **Купує ся по всѣхъ аптикахъ.**

Для выгоды П. Т. Публики отворено
НОВУ АҐЕНЦІЮ
Краковского Товариства взаимныхъ убезпеченъ
на житье та ôдъ огню и граду
у Львовѣ при ул. **Театральнôй ч. 21** (входить ся зъ улицѣ Скарбковскои).
Полісы асекурацийнû выставляють ся въ **языцѣ рускôмъ — всѣ проспекты и переписка зъ партіями ведесь по руски.** — Близше можна розвѣдатись въ Адміністраціи „Дѣла".

Новôсть!
На свята
ВОДА
МАРШАЛКÔВСКА
На свята
выпаходу
ИВАНА ИГНАТОВИЧА
Флякопъ 50 кр. и 1 зр.
Новôсть!

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ
„AU LOUVRE"
Львôвъ, пл. Капітульный число 3.
Найбôльшій по французски уладженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.

Сезонъ 1891.
Звѣстне найдешевше жерело закупна.
Найбôльшій складъ есть якъ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Оддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гафтôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасмантерія, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ приборôвъ кравецкихъ.
Оддѣлъ II. Капелюхи дамскû, дѣвочû и дѣточû, выробы панчôшковû для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, форсеты и запаски для дамъ и дѣтей.
Оддѣлъ III. Краваты мужескû, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и манжеты, парасолѣ англійскû, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и англійскû рукавички.
Оддѣлъ IV. Рукавички дамскû, шкôрковû, даньскû, шведскû и англійскû, а также рукавички шовковû, вовнянû и нитянû.
Оддѣлъ V. Вахлярѣ чорнû и кольоровû набалѣ и вечеры та великій выбôръ японьскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декорацийныхъ.
Оддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.
Оддѣлъ VII. Станики трикотовû и джерсей для дамъ по зр. 1·90, 2·50, 3·50 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку,
Оддѣлъ VIII. Спôдничкы дѣточû, плащики, пальтотики и запаски.
Оддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великû килимы, сальоновû ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки маттінґовû до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣннû, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.
Оддѣлъ X. Ту суть портіеры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Туніс по зр. 3·20, якôсть I-ша 3·75, Мароко 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапецунтъ 6·75. Великій выбôръ тяжкихъ портіеръ Кірманъ и дагестаньскихъ та матерій на меблѣ.
Бѣлû ôдназовûй заслоны коронковû, цѣле окно 1·45, 1·75, 1·90, 2·50 до 50 зр.
Оддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 3·50 и высше. Комплетнû ґарнітуры юлелінові складаючû ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·60 до 30 зр. Вехôднû капы шнелевû I якôсть 1·25, II 2·50, III 3·50.
Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ, коцы на лôжка и коцѣ. Стебнованû колдры вовнянû, ватованû, атласовû, пiкованû и до прикрасы.
Замовленя въ провінціи полагоджує ся якъ найсовѣстнѣйше.
Спрошенû ôддѣлы для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно.
Маґазинъ „AU LOUVRE", у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.
Властитель **Е. М. ВЕРНФЕЛЬДЪ** въ Вѣдни.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ
ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.
Одинокій и выключный для Галичины
СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ
основаный въ 1870 р.
3319

Поручає правильно кождого тыждня **свѣжû транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручає его пôсля приложеного ему цѣнника.
Замовленя выповнюються совѣстно и скоро такожь **за послѣплатою опакованье франко.**
Особливу увагу звертаєся на 3 знаменитû сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ		½ клгр	зр.	кр.
Кайсовъ	знам. чорный	„	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	ôдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 60 1 ф.	„	2	40
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	ôдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

Повѣсти О. Федьковича
ЧАСТЬ I.
Сторôнъ 1—78. **Цѣна 20 кр.** (съ пересылкою почт. 25 кр.)
Дôстати можна въ друкарни тов. им. Шевченка у Львовѣ и въ книгарни Ставропигійскôй.

Накладомъ „ДЗВÔНКА" появились и можь набути черезъ всѣ книгарнѣ:
1) Леонида Глѣбова: Байки цѣна 5 кр.
2) В. Чайченко: Олеся опов. „ 5 „
3) „ Байки „ 5 „
4) „ 2 Оповѣданя „ 5 „
5) Ив. Франко: Лисъ Микита „ 50 „
6) М. Лисенка: Коза дереза оперетка до спѣву и форт. 80 „
Редакція „Дзвôнка" Львôвъ ул. Чарнецкого 26.

Перша повна популярна
ИСТОРІЯ РУСИ
уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише **50 кр.**; въ красной оправѣ **72 кр.**
Дôстати можна въ тов. „Просвѣта" ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

ПРО РУСКУ ПРАВОПИСЬ
написав
С. НАГНИБІДА.
{100 примѣрник. 3 зр.} **Цѣна 5 кр. а. в.** {1000 примѣрник. 10 зр.}
Дôстати можна въ друкарни тов. имени Шевченка у Львовѣ, ул. Академічна ч. 8.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Паперъ зъ фабр. Черлянськои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 172. Львôвъ, Четверъ 1 (13) серпня 1891. Рôчникъ XII.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-й годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю за передплату разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО“ и оголошенія со инсератами приймає у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „ДѢЛО“ съ літер. додаткомъ
въ Австріи: на границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чвертъ року . 4 зр. 50 кр. на чвертъ року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чвертъ року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Экспедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи непечатаній вôльні вôдъ порта.
Поединоке число коштує 8 кр. а. в.
Оголошенія приймають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои въ рубр. „Надѣслане“ по 30 кр. а. в.
Медальки платять ся по 30 кр. вôдъ стрôчки.

З'днемъ 1 (13) липня почавъ ся третій кварталъ сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатниковъ поспѣшати зъ надсыланьемъ передплаты и залеглостей.

Гадки по зборахъ въ Турцѣ.

II.

До спôльного дѣланя народовцѣвъ зъ москвофілами потрѣбно бы якогось спôльного грунту. Чи застановились же зборы турчаньскои „Народнои Рады“, якій бы то спôльный грунтъ вынайти и вызначити? Нѣ.

Правда, въ резолюціи єсть богато такихъ точокъ, въ котрыхъ кождый народовець и москвофілъ буде думати и робити однако, н. пр. реґуляція рѣкъ, зниженье цѣны соли, справедливый розкладъ податкôвъ, — але-жь за тымъ стоять навѣть Поляки, и то не тôлько демократы, бо за де-чимъ стоять и станьчики. Але коли взяти лишень якусь справу спеціяльно-руску, н. пр. нашу просвѣту або нашу акцію выборчу, — заразъ заходять великій суперечности, котрыхъ причиною суть зовсѣмъ инакшій принципы, инакшій проґрамы — власне літературно національній.

Отъ мы у Львовѣ маємо руску ґімназію. Здавалось бы, що се вже справа Русинôвъ така спôльна, що й сумнѣву бути не може, абы якъ народовцѣ такъ и москвофілы не узнали еѣ за спôльну. А однакожь въ практицѣ показуєсь инакше: москвофілы тую ґімназію ненавидять, „Народный Дôмъ“ бурсакôвъ своихъ до неи не посылає, москвофільскій орґаны нападують єѣ — и коли-бъ сегодня тую ґімназію скасовано, они бы певно мали зъ того велику радôсть...

Три роки тому львôвска „Народна Рада“ а за нею й богато громадъ зъ окрестностей повѣтôвъ чортковского и бучацкого высылали петиціи до рады державнои о основанье новои ґімназіи. Здаєть ся, се повинна бути справа спôльна обохъ партій. Такъ нѣ-жь! „Русская Рада“ не пôдперла тои справы, якъ бы выпадало, а орґанъ москвофілôвъ „Червоная Русь“ прямо высказавъ ся, що єсли бы тая нова ґімназія мала бути така, якъ у Львовѣ и въ Перемышли, то радше нехай не буде нѣякои...

Такъ само и народно-рускій театръ — здавалось бы — повиненъ же бути спôльною справою якъ народовцѣвъ такъ и москвофілôвъ. Отже також нѣ! Москвофілы ненавидять нашъ театръ, выкинули его зъ „Народного Дому“, и дôйшло до того, що якъ театръ загостить до Львова, то не тôлько нѣхто зъ москвофілôвъ не заходить до него, але навѣть згадки о побутѣ театру у Львовѣ не подасть ихъ орґанъ.

Спôльною справою якъ народовцѣвъ такъ и москвофілôвъ повинна бы бути також торговельна институція „Народна Торговля“, а звѣстно, що москвофілы на остатныхъ зборахъ голосували противъ лісты компромісовои народовцѣвъ — на свою лісту, до котрои не взяли анѣ одного народовця.

Спôльною справою якъ народовцѣвъ такъ и москвофілôвъ, повинна була бути и торôчна акція голодова. А чи такою она була?

И все те дѣяло ся въ часѣ такъ званои „згоды партій“!

А акція выборча?

Въ роцѣ 1885 при выборахъ до рады державнои — поминувши вже то, що москвофілы, засѣдаючі въ спôльнôмъ комітетѣ, скомпромітували комітетъ, выѣхавши на політичну демонстрацію до Петербурга [за що, якъ вернули, засаджено ихъ до арешту] — они ще черезъ свои орґаны и довѣрочными впливами таку розвели аґітацію въ окрузѣ Калушъ-Долина-Бôбрка противъ п. Романчука, одинокого тогдѣ кандидата народовцѣвъ, котрый мавъ шансы выйти, що всѣ видпѣйшій сторонники москвофілôвъ въ тыхъ округахъ голосували на кандидата правительственного и аґітували за нимъ. А по выборахъ „Слово“ и „Проломъ“ надрукували письмо звѣстного Петрова въ Калущины, въ котрôмъ выразно було сказано, що на п. Романчука „старі“ не голосували длятого, бо онъ народовець, хочь „молодій“ въ окрузѣ Жовкôвъ-Сокаль-Рава боролися якъ львы за сов. Ковальскимъ и помогли выбрати его. Народовцѣ вже тогдѣ постановили станути о власныхъ силахъ и безпосередно по тыхъ выборахъ основали свое політичне товариство — „Народну Раду у Львовѣ“, котра мала переводити выборы. Остатній выборы она вже й перевела — и була бы переводила, чи бы пос. Романчукъ бувъ выголосивъ свою проґраму въ соймѣ, чи нѣ, бо спôльный комітетъ — при покутнôй аґітаціи, яку розвели були москвофілы уже на пôвъ року напередъ у всѣхъ добрыхъ округахъ въ цѣли, абы не допустити до рады державнои нѣ одного народовця — бувъ абсолютно неможливый.

Такъ выглядало то спôльне дѣланье або тота „згода партій“.

А на будуще?... Не вже-жь можливо, щобы стало инакше? — Сумнѣваємось...

Народовцѣ за весь 10-лѣтный часъ т. зв. „згоды партій“ робили все можливе, щобы тото „спôльне дѣланье“ могло якось ити. Особливо посолъ Романчукъ заявлявъ невычерпану терпеливôсть. Та показало ся, що москвофілы нѣ крыхты не хотѣли бути льояльными, союзъ зъ народовцями вызыскували для противнародныхъ цѣлей, а бôльше дбаючи о интересы нинѣшнои системы правительственнои въ Россіи, якъ о добро нашого народу, ставали що-разъ зухвалѣйшій въ неґаціи всего, щô наше народне, та въ замахахъ нищення кождого нашого національного здобутку. Дôйшло до того, що вже навѣть предовготерпеливый посолъ Романчукъ стративъ надѣю въ можнôсть — довше придержуватися засады laissez faire, laissez aller — и постановивъ пригадати Галицкôй Руси ея проґраму зъ 1848-го року...

Про мытовѣ дефравдаціи въ Буковинѣ

пишуть до Wiener Allgem. Zeitung:

Покараня и самоубійства урядникôвъ мытовыхъ, що вôдъ кôлькохъ тыждпѣвъ стоять на диевнôмъ порядку, таки ще не закôнчились. Якъ-разъ доносять знову зъ пограничнои стаціи Ицканы о самоубійствѣ фінансового комісаря Сѣрадского. Краєвого директора фінансового спенсіоновано, а головный виновникъ, управитель черновецкого мытового уряду, Коберскій, жде на засудъ у вязници. Шкоду, яку потерпѣвъ скарбъ державный, всѣляко оцѣнюють, але кажуть, що на всякій спосôбъ выноситъ що-найменше міліонъ зр.

Якъ показує ся, мальверзація тягнулась довгій лѣта и обнимала всѣ уряды мытовѣ въ Буковинѣ. И вже вôдъ давна не було се для нѣкого тайною, що въ буковиньскихъ урядахъ мытовыхъ дѣють ся рôжній шахрайства грошевій. Длятого покаранье старшихъ урядникôвъ черновецкого уряду фінансового мало кого здивувало, бо вже всѣ зъ-давна були приготований на такій наслѣдки. Особливо вже вôдъ довшихъ лѣтъ шептали собѣ на ухо, що пенсіонованый уже теперь гофратъ Тшцѣнецкій надто по пріятельски жилъ зô своимъ пôдчиненымъ, теперь увязненымъ, управителемъ уряду мытового, Коберскимъ.

Всѣ знали також, що оденъ эмеритованый старшій урядникъ фінансовый писавъ до міністерства фінансôвъ [за часôвъ Дунаєвского] богато листôвъ, въ котрыхъ звертавъ увагу на безнастанній мальверзаціи и обѣцювавъ дати доказы. Але тѣ листы не мали наименшого успѣху. Коли портфель фінансôвъ перенявъ д-ръ Штайнбахъ, донѣсъ знову згаданый урядникъ о мальверзаціяхъ, и ажь тогдѣ заразъ зарядженo тайне слѣдство. Наслѣдки слѣдства були такій, що міністеръ фінансôвъ бувъ спонуканый — сейчасъ выслати до Черновецъ краєвого директора фінансового Вайгля зъ Комотавъ а той принѣсъ зъ собою и спенсіонованье Тшцѣнецкого. Майже въ той самъ часъ арештовано Коберского.

Крôмъ такихъ выпадкôвъ, коли мытовій дефраудація дѣялись въ порозумѣню зъ партіями, поступавъ Коберскій звычайно ще такъ: Скоро замѣтивъ, що якійсь низшій урядникъ порозумѣває ся зъ якоюсь партією на шкоду скарбу державного, то довшій часъ удававъ, що нѣбы-то нѣчо не знає. При тôй удаванôй неувазѣ шефа росла заразъ безличнôсть партіи, а мальверзаціи дѣялись що-разъ бôльшій. Ажь въ вôдповѣдну хвилю являвъ ся Коберскій, на великій переляк партій, и ловивъ ихъ при найбôльшôй мальверзаціи. Черезъ те одной сторонѣ грозила фінансова руина, а другой усуненье зô службы и вязниця. Коберскій мавъ обѣ стороны въ рукахъ: купець мусѣвъ вôдкупити ся величезными сумами, а урядникъ або слуга мусѣвъ на будуче стати орудіємъ Коберского, для его цѣлей.

Въ такій спосôбъ розширилась коррупція по цѣлôй Буковинѣ. Теперѣшный процесъ, щô веде ся, не бувъ бы потягъ за собою тôлько жертвъ, єсли бы давнѣйше [за часу міністра Дунаєвского] не були надто довѣрювали тымъ урядникамъ фінансовымъ...

Справозданье инспектора промыслового.

II.

Въ рафінеріяхъ нафты въ повѣтѣ горлицкôмъ богато поправилось, що, пôсля справозданя, въ першôмъ рядѣ належить завдячувати ц. к. старосту; за те у вехôднôй Галичинѣ, особливо въ повѣтѣ коломыйскôмъ, остає давный станъ рѣчей. Тутъ згорѣли недавно черезъ лихе урядженье и легковаженье приписôвъ промысловыхъ двѣ фабрики нафты, при чôмъ двоє людей стратило житье. Въ тартакахъ заведено вже майже всѣ тѣ зарядженя, якій показались конечными для обезпеченя житя и здоровля робôтникôвъ; ходить ще лишь о приряды, абсорбуючі сталевій опилки при остреню пилъ и механічні пôдсувачѣ дощокъ, що запобѣгло бы богато недогôдностямъ, а навѣть хоробамъ, на якій робôтники суть выставленій, коли мусять власнымъ тѣломъ дошки попихати.

Фабрики сѣрникôвъ легковажать по давному приписы, тому и не пôдносять ся.

Въ роцѣ минувшôмъ не звидживавъ п. инспекторъ горалень, бо его становиско супро-

5)

Галицке „общерусске единство языкове“.

(Дальше.)

Цѣкаво бы було, коли-бъ такъ якій Великороссъ, завѣривши „Галицкой Руси“, заѣхавъ до Галичины въ надѣи, що тутъ его „галичскіе русскіе“ и порозумѣють его и зъ нимъ по россійски будуть розмавляти... Здаєсь, сердечно бы розчарувавъ ся навѣть въ домѣ самого „лучшаго русскаго патріота“. Що бы то було, коли-бъ такъ великорускій гôсть на запытанье добродѣйки: чи позволить кавы чи гербаты [чаю]? — ввѣчливо попросивъ: „*Здѣлайтье адалженье, сударіня, падайтье кофе са слівками*“. Чи не вытрѣщила-бъ на гостя очи и додумавшись, що значить „кôфе“, чи не погадала бы собѣ въ души: щô за дивный народъ Москалѣ! пьють каву зъ сливками!... та й де ихъ пôдъ сю пору дôстати? хиба сушеныхъ... Такъ само не знала-бъ, що се таке: *ґавядіна, жаркое, пірожное, укcусъ, лапша, вертѣлъ* и т. п. Певно и панночка не знала-бъ, щô вôдповѣсти на запытанье: „*катаєть лі са по льду*“ и не знала-бъ що значить: *ґорнічная, нашейнікъ, перчатка, башмакі, чулкі, холстъ, хлапчатая бумаґа* и т. н. — хочь усе те рѣчи, зъ котрыми интеліґенція часто має дѣло. Я певный, що й самъ честный господарь дому, хочь якъ пильно читавъ „Слово“ и „Червоную“, бувъ бы не въ малôмъ клопотѣ, коли-бъ такъ гôсть почавъ зъ нимъ розмову про „*пулі выдьелівасмыя із свінца*“, порадивъ господареви „*застраховать свебя*“ — або попросивъ хозяина: *о тытрадь, спічку, карандашъ, сурґучъ*, — попросивъ: „*снять сво чемоданъ со скамейкі*“ або такъ жартомъ поспытавъ: „*Ньетъ лі здесь портнова*“?... И де єсть тото „единство“ языкове?! У насъ не тôлько ще не „декламірують“ Пушкина, але навѣть не зрозумѣли-бъ его добре, навѣть не знають, що *завтракъ, ужінъ, трубка*, а лишились по давному при „снѣданю“, „вечери“, а декуды й при „коляціи“ и при „люльцѣ“.

Конець-кôнцемъ, доси не навчивъ ся того свого „литературного языка“ нѣ загалъ „общерусскои“ партіи, нѣ навѣть бôльша або менша половина, — навчились хиба сякъ-такъ одиницѣ.

До тыхъ належать передовсѣмъ наша „*многонадьождна маладьожъ*“, а головно члены вѣденьского товариства „Буковина“. Сй завдали собѣ бôльше труду, и лекше имъ наука прийшла, бо у Вѣдни могли зôйти ся зъ Россіянами. Они бôльше перенялись „общерускостію“, вже „декламірують“ Пушкина, познакомились бôльше и зъ великорусскою культурою, але зъ тою, що ея ширить россійске правительство и поліція, бо вже передъ роками одинъ зъ ихъ корифеѣвъ выхваляв Сибѣръ, яко „хорошую страну“, а все жь и имъ ще богато не стає, и одного зъ нихъ я самъ передъ рокомъ мусѣвъ поправляти и въ невластиво дôбраныхъ словахъ и въ выговорѣ, хочь я про собе ще й теперь не скажу, що умѣю зовсѣмъ добре по россійски, а тогдѣ умѣвъ я ще менше. Також двѣ чи три панночки галицко-рускій навчились по великоруски — але не въ Галичинѣ, а въ Петербурзѣ. Одна зъ нихъ, якъ вернула до Галичины, то вже й не хотѣла розумѣти по нашому, „по хахлацки“... Що они навчили ся, се не дивно, бо учились въ Россіи, — а не кождый, хочь бы и якъ добрый патріотъ, доступить того щастя, щобы его дѣти, такъ якъ о. Наумовича образувались „*на казьонной счотъ*“ въ петербурскихъ институтахъ. Много єсть званыхъ, но мало избранныхъ...

Дальше до тыхъ одиницъ, знаючихъ языкъ россійскій, належать тѣ галицкій „общеруссы“, що „*по дьеламъ*“ часто ѣздили до Россіи, и очевидно мусѣли бôльше пôдовчитись. Я навѣть припускаю, що они, якъ заѣхали мѣжь коренныхъ Великороссôвъ, може й говорили зовсѣмъ „по настоящому“ и лише де въ чôмъ недомагали, а скоро вернули за граничний стовпы, языкъ имъ твердъ на ново до „галичско-русского язычія“, бо я ихъ нѣколи не чувъ, щобы коли розмавляли зъ собою по великоруски. Але взагалѣ дасть ся замѣтити той цѣкавый объявъ: Чимъ частѣйше хто „паломничавъ“ до Россіи, тымъ и бôльшій поступы выявивъ въ россійскôй мовѣ, отже декотрій члены львôвского „общерусского ґенерального штабу“ навчились розмѣрно найбôльше, — потôмъ наступають тій зъ провінціи, щô бувають въ частѣйшихъ „сношеніяхъ“ зô штабомъ, — а загалъ и тѣ, що сидѣли по далекихъ сѣльскихъ закуткахъ и читаючи „Червоную“ думали о „единствѣ“ на самотѣ, лишились зовсѣмъ по-заду и не навчились нѣ крыхты. Остаточный результатъ такій, що „общерусска“ партія має свою „литературную“ мову, котрои не вмѣє.. Поступы, якими она може похвалитись за 25 лѣтъ, дуже маленькій, тымъ бôльше, коли зважити, що въ Россіи на науку россійского языка ложено на нашихъ „галицкихъ рускихъ“ (розумѣєсь на руки ихъ „учителѣвъ“) величезній сумы.

Не надѣю ся, щобы мене хто за той высказъ посудивъ о денунціяцію, бо разъ, се рѣчь загально звѣстна — и мы читаємо про се неразъ и въ россійскихъ часописахъ та въ справозданихъ „Славянскаго Благотворительнаго общества“, ба й самъ госп. Мончаловскій въ своѣмъ „Страхопудѣ“ подавъ илюстрацію, де намалювавъ, якъ о. Наумовичъ сыпле зъ повного мѣшка рублѣ до бôчки, котра представляла „русскій банкъ“ (чи бочка була зъ дномъ, чи безъ дна, того зъ илюстраціи годѣ було добачити, про се вже най кажуть пôзнѣйшій выплаты), — отже всѣ здоровій знаємо, що грошѣ давано, — а по друге, менѣ и не снить ся когось зъ Русинôвъ пôдозрѣвати о нельояльнôсть. Всѣ Русины льояльнй, а московскій рубель — рѣчь за глупа, щобы захитала австрійску льояльнôсть... О тôмъ кождый, хто хоче, може широко прочитувати собѣ въ рôчникахъ „Слова“, „Червонои Руси“ и другихъ. Правда люде се рôзно толкували, бо вѣдома рѣчь, що грошей въ нинѣшныхъ тяжкахъ часахъ нѣхто даромъ не роздає, хиба при якôй тяжкôй пригодѣ, якъ повѣнь, голодъ, — и декотрій польскій ґазеты писали, що рублѣ йдуть на політичну аґітацію та що за нихъ кандидаты „Русской Рады“ перепадають при выборахъ. Польскій ґазеты думають, що въ автономічнôй Галичинѣ безъ грошей не можна не то вже бути выбранымъ на посла, але навѣть и перепасти, — судять пôсля себе... Тымчасомъ Москалѣ дають рублѣ — на науку Галичанъ россійского языка и на ширенье межи Галичанами россійскои культуры. Россійскій „обединителѣ“ поступають же зовсѣмъ такъ, якъ оденъ зъ головныхъ стовпôвъ Австріи — Мадяры! Тѣ хотять, щобы всѣ стали Мадярами, а Москалѣ знову хотять, щобы всѣ стали Великороссами — ну, и всякими способами ширять свôй языкъ и свою культуру. Мадяры платять за те, коли хто змѣнить свое прôзвище на мадярске и стане Мадяромъ чи мадярономъ [та й не оденъ, що перше звавъ ся Раковскій, Bamberger, Neumann, называєсь теперь Rakovsky, Vambery, Nemetny], ба й вывозять словацкій дѣти въ чисто мадярскій округи, щобъ до нихъ и словечко рôдне не долетѣло та щобъ тымъ лекше помадярились, они гнетуть и Славянъ, и Румунôвъ та й Нѣмцѣвъ, и хочь ихъ робота не выйде въ хосенъ а радше на шкоду Австріи, то прецѣнь имъ за се нѣхто й слова злого не скаже, а навпаки, Neue Freie Presse величає ихъ розумъ політично-державный, а галицкій Поляки вôдъ часу до часу ѣздять до нихъ въ гостѣ до Пешту и цѣлують ся зъ ними, якъ „два братанки“. Зовсѣмъ те саме, що Мадяры, чинять и россійскій „обединителѣ“. Они несуть також свôй языкъ, свою вѣру и свою культуру мѣжь иншій народы. Не забули и про насъ Русинôвъ, навѣть въ Галичинѣ. До Галичины, въ чужôй державѣ, годѣ було имъ прикласти тыхъ мѣръ, якихъ уживають въ Украинѣ, годѣ намъ въ

тивъ тыхъ предприиметвъ не було цѣлковито выяснене. На дотычне его пытанье заявило намѣстництво у Львовѣ, що зъ вынимкою двохъ, всѣ прочій горальнѣ въ Галичинѣ, суть предприиметвами рôльничими, не пôдлягаючими его надзорови.

Властителѣ фарбарень не постарали ся ще дотеперь, щобы зарадити громадженю въ робôтняхъ такъ густои пары, що робôтникъ працюе въ повнôй темнотѣ.

Въ протягу минувшого року выдавъ п. инспекторъ загаломъ 149 опиній, дотыкаючихъ заложеня новыхъ предприиметвъ, або розширеня вже истнуючихъ.

Нещасливыхъ случаѣвъ въ промысловыхъ предприиметвахъ було въ протягу 1890 р. ажъ 387, въ тыхъ 202 тяжкихъ, 27 смертельныхъ. Найбôльше, бо 143, а зъ тыхъ 3 смертельні, — було тыхъ случаѣвъ въ тартакахъ, черезъ те, що, якъ думае п. инспекторъ, не заведено ще доси при двиганю и віндованю кльоцôвъ, пôдъ пилу приладôвъ механичныхъ. Въ промыслѣ металѣвъ було 71 выпадкôвъ, зъ тыхъ 2 смертельнѣ, и тутъ найбôльше черезъ занедбанье забезпеченя колѣсъ и палькôвъ машиновыхъ. Въ промыслѣ живности було 48 случаѣвъ, зъ тыхъ 7 смертельныхъ, всѣ майже черезъ попаренье, черезъ незабезпеченье начинь зъ кипятками плынôвъ. Въ промыслѣ хемичнôмъ 30 выпадкôвъ, два смертельнѣ, въ фабрикахъ петролеумъ 7 тяжкихъ попарень, въ промыслѣ будôвлянôмъ 42, мѣжь ними 4 смертельнѣ, въ фабрицѣ содовои воды стративъ одинъ чоловѣкъ житье черезъ пукненье начиня. Законъ о забезпечуваню робôтникôвъ на случай калѣцтва выконують предпріемцѣ зъ малыми вынимками и платятъ не лишь припадаючу на нихъ належитôсть, але и 10% квоты, припадаючои на робôтникôвъ. Однакъ одні и другі жалують ся на зволѣканье выплаты належитости зъ асекурацiйныхъ касъ, чому впрочôмъ не винно асекурацiйне товариство. Дальше каже п. инспекторъ, що добре було бы притягнути до примусовои асекураціи и тѣ заведеня, котрѣ по мысли закона уважають ся дрôбными пôдприемствами промысловыми якъ: камѣнярство, чищенье каналôвъ, кузнѣ, слюсарскѣ варстаты, менші броварѣ, друкарнѣ, заведеня выробу воды содовои и ин., бо въ нихъ лучае ся также богато нещасливыхъ случаѣвъ.

Дуже лихо иде справа убезпеченя робôтникôвъ на случай недуги. Бôльша часть того рода касъ повѣтовыхъ живе лише на папери, а въ дѣйстности ей нема, або не веде ся въ такій спосôбъ, щобы робôтникъ, вразѣ недуги, бувъ певный помочи. Неразъ бувають пôдприемства ôддалені о кôлька миль ôдъ касы для хорыхъ и мине кôлька днѣвъ, закимъ каса дôстане повѣдомленье о занедужаню робôтника, а ôдтакъ знову кôлька днѣвъ, закимъ хорого ôдвѣдае лѣкарь. Касы не мають жадной екзекутивы взглядомъ своихъ членôвъ, членôвъ бувае мало, платятъ не точно, тому касы не могутъ належно розвивати ся.

Въ дрôбнôмъ промыслѣ майже нема жадныхъ касъ, лишь послѣдними часами у Львовѣ цехи ковалѣвъ, слюсарѣвъ, коновалôвъ та колодѣѣвъ уладили касы выключно для хорыхъ термінаторôвъ.

Найбôльше затрудняють мужчинъ, робôтницѣ-жѣнки мають дуже пôдрядні зарôбки. Молодѣжь робôтницка затрудняесь лише въ дрôбнôмъ промыслѣ. Надъ часомъ робочимъ контроля дуже тяжка особливо въ ôддаленыхъ ôдъ ока промысловыхъ властей мѣсцахъ.

Ôдъ самыхъ робôтникôвъ тяжко щось рѣшучого довѣдатись, особливо жь ôдъ тыхъ, що роблять ôдъ штуки, бо тѣ дуже лихо настроені для нормального часу роботы.

Найгôрші ôдносины пôдъ взглядомъ занятя робôтникôвъ бувають въ промыслѣ дрôбнôмъ, де на приписы о выпочинкахъ и затрудненю молодыхъ робôтникôвъ въ ночи, зовсѣмъ не уважають, особливо у шевцѣвъ, кравцѣвъ и въ тыхъ пôдприемствахъ, де робôтники роблять на штуки. Тамъ термінаторы звычайно мають тôлько ôддыху, що часу на снѣданье, обѣдъ и вечерю, а вже найгôрше дѣе ся тымъ молодымъ термінаторамъ, що мешкають у майстрôвъ и суть у нихъ на цѣлковитôмъ удержаню, бо тѣ мусять сповняти найнизші послуги и уживають ихъ до дрôбныхъ направокъ. Въ бôльшихъ заведеняхъ провадять списы робôтникôвъ, однакъ подекуды переглядъ бувъ недокладный, а въ дрôбнôмъ промыслѣ не провадять нѣ спису робôтникôвъ, анѣ евіденціи робôтничои молодѣжи. Въ тôй справѣ зробивъ п. инспекторъ въ протягу року 60 донесень. Робôтничі реґуляміны починають що разъ частѣйше заводити, декуды ще ихъ нема, а декуды не хотять пôдприемцѣ вывѣшувати ихъ на видимôмъ мѣсци. Цѣкаве, що — якъ подае п. инспекторъ — мимо всякихъ змагань, урґенсôвъ, донесень и т. д. не мôгъ допровадити до того, щобы у львôвскихъ броварахъ вывѣсили робôтничі реґуляміны. Въ протягу 1890 р. опінiювавъ 87 реґуляминôвъ, а задля браку ихъ зробивъ 51 донесень. Такъ само дѣе ся и зъ робôтничими книжками и рѣдко якій молоденькій робôтникъ мае книжку.

Ôдносины зарôбні тыхъ робôтникôвъ не поправились; зъ вынимкою промыслу ткацкого въ жаднôмъ иншôмъ не добились пôдвысшеня платнѣ, хочь н. пр. львôвскі коминарѣ и столярѣ навѣть страйкували — та все надаремно.

Обговорюючи справу выплаты зарôбку жалуесь п. инспекторъ, що въ деякихъ пôдприемствахъ дôстають робôтники зарôбокъ ажь що 14 днѣвъ, инодѣ що мѣсяць, а се ôдбиваесь шкôдливо на робôтникахъ, бо мусять брати задатки, або затягати довги, перевѣжно лихварскі. Взагалѣ, каже п. инспекторъ, квестія платнѣ, е одною зъ найдразливѣйшихъ въ Галичинѣ, и домагае ся конечнои змѣны на лѣпше.

Переходимо теперь до дуже старанно оброблeного ôддѣлу справоздання о промысловыхъ ученикахъ и помôчникахъ. Для образованя термінаторôвъ введено въ Галичинѣ въ 1890 р. кромѣ давнѣйшихъ школъ чотыри новѣ повтаряючі, всѣ въ захôднôй Галичинѣ, а то въ Старôмъ Санчи, Бохни, Яслѣ и Вадовицяхъ. Мимо того загальне число ученикôвъ зменшилось. Въ р. 1889 выносило 3.255, а въ р. 1890 лише 3.128.

Пôсля §. 98. закона промыслового термінованье повинно тревати не менше, якъ 2 роки, а не бôльше, якъ 4. Въ Галичинѣ пôдъ тымъ взглядомъ панує цѣлковита анархія; навѣть въ статутахъ декотрыхъ ремѣсничихъ корпорацій речинець термінованя довшій якъ 4 роки. Часто лучае ся также, що майстеръ, котрый при укладѣ термінаторского контракту обовязавъ ся вызволити термінатора на свой коштъ, не хоче по скôнченю термінованя заплатити приписанои таксы. А що корпорація безъ заплаты тыхъ таксъ не хоче выставити термінаторова свѣдоцтва, то ôнъ, не маючи своихъ средствъ, спонуканый дальше термінувати у майстра, поки той не зложить таксы.

Пôсля корпорацiйныхъ статутôвъ може управа не выдати ученикова свѣдоцтва тогдѣ, если той пôсля §. 75 пром. закона не ходить до школы. Згадана постанова була бы дуже добра, бо такимъ способомъ ученики-ремѣсники, що часто не вмѣють нѣ читати, нѣ писати, були бы спонуканѣ ходити до школы. Однакожь въ дѣйстности вызыскуе управа корпораціи се право въ некористь термінаторôвъ. Якъ довго зôстае термінаторъ въ науцѣ у майстра, управа корпораціи на те не зважае, чи ученикъ ходить до школы, а взглядно, чи майстеръ сповняе свôй обовязокъ и посылае ученика до школы. Дуже часто лучае ся, що майстеръ не лише не посылае своего ученика до школы, але така заказуе ему тамъ ходити. Коли-жь приходить ся корпораціи выдати свѣдоцтво, тогды она поступае остро и жадае шкôльныхъ свѣдоцтвъ. Черезъ те покутуе бѣдный термінаторъ за вину майстра и зôстае у него дальше, часто середъ найтяжшихъ ôдносинъ.

Въ дальшихъ своихъ замѣткахъ о робôтничо-промысловыхъ ôдносинахъ въ Галичинѣ пôдносить п. Навратіль, що пôсля §. 98 закона промыслового можуть властителѣ промысловыхъ заведень лише тогды держати ученикôвъ, если самі або ихъ заступники мають на стôлько професiйного знаня, щобы пôсля приписôвъ могли выобразувати ученикôвъ въ дотичнôмъ промыслѣ. Тымчасомъ у фабричныхъ промысловыхъ предпріемствахъ, особливо въ фабрикахъ машинъ, нѣ промысловѣ предпріемцѣ, нѣ ихъ заступники, котрѣ впрочôмъ можуть бути способными машиністами и научно образоваными техниками, не мають потрѣбного фахового знаня, щобы могли образувати ремѣсникôвъ въ тôй професіи. Ученикъ, занятый въ промысловôмъ заведеню, не научить ся ту дотичного ремесла, а лише якоесь спеціяльнои роботы. Ся увага промыслового инспектора не вымѣрена противъ предпріемцѣвъ и ихъ заступникôвъ, лише противъ самого закона, котрый теперѣшну промысловôсть зъ ей великимъ розгалуженьемъ старае ся вдавити въ рамы середновѣчного цехово-корпорацiйного законодатства. Звичайно и въ тыхъ фабрикахъ „вызволяють" термінаторôвъ и дають имъ свѣдоцтво, що можуть занимати ся данымъ промысломъ (по заплатѣ конечныхъ таксъ!), а черезъ те зростае число челядникôвъ и майстрôвъ, котрѣ по думцѣ автора ведуть потôмъ промыслову и ремѣсничу „фушерку".

А що й тѣ, котрѣ занимають ся домашнымъ промысломъ, платять заробковый податокъ и законъ уважае ихъ промысловыми предпріемцями, тому можуть они учити такожь своихъ дѣтей того ремесла, а потôмъ „вызволяти". Такъ само корпораціи домашного промыслу мають право выставляти квалiфiкацiйнѣ свѣдоцтва. Тымчасомъ дотичні рукодѣльники, въ домашнôмъ промыслѣ не знають властиво своего ремесла, роблять пôсля застарѣлои методы и не мають понятя о поступѣ техники въ данôмъ ремеслѣ; тому — розумѣе ся — не можуть научити и ученикôвъ того, чого самі не знають. И такъ хлопець зъ подôбнымъ знаньемъ дôстае свѣдоцтво квалiфiкаціи, иде въ мѣсто яко вызволеный челядникъ, а що зъ него лихій робôтникъ, то мусить тамъ працювати за малу цѣну. Робота его лиха, але дешева. Фахово образованый челядникъ выставленый тому на шкôдну конкуренцію, а що лихѣ выробы тяжко продати, то предпріемець тратить кредитъ и заробокъ, а се дуже причиняе ся до скорого упадку ремесла.

Приниманье нелѣтныхъ ученикôвъ ôдбувае ся дуже часто не на пôдставѣ окремои, закономъ приписанои, угоды, а ще частѣйше про угоду таку довѣдуесь управа корпораціи не сейчасъ, але неразъ по роцѣ або й пôзнѣйше. Если зъ якои-будь причины зôрве майстеръ контрактъ зъ ученикомъ, чи то его правнымъ опѣкуномъ, то ученикъ тратить часъ науки, проведеный у майстра, а не „замельдованый", бо новый майстеръ мало коли готовъ вчислити сей часъ.

Въ пекарняхъ працюють ученики кôлька лѣтъ, а не можуть дочекати ся вызволеня. Пекарѣ называють тыхъ пекарскихъ помôчникôвъ „паробками" мимо того, що они все занимають ся лише выготовленьемъ печива, т. е. промысломъ. А дѣе ся се тому, щобы такій „паробокъ", хочь бы знавъ свое ремесло, безъ квалiфiкацiйного свѣдоцтва не мôгъ жадати за свою роботу такои платнѣ, яка належить ся вызволеному челядникови. Черезъ те неразъ дѣйстный челядникъ не може дôстати роботы, бо ôнъ для майстра за дорогій. За те тримають майстры паробкôвъ, дають имъ надѣю на вызволенье, але такожь дають пôзнати, що по вызволеню не будуть мати у нихъ дальше роботы. А що приписы § 99 пром. закона не выконують ся и уговореныхъ условій не вписуе ся до робôтничои книжочки, тому контроля не можлива, чи майстры держать ся приписôвъ згаданого §-фу, т. е. чи при приняттю була яка спеціяльна угода, чи нѣ. Майстеръ може тому передъ инспекторомъ твердити, що схоче.

Если притôмъ въ дуже многихъ случаяхъ о угодѣ не донесено нѣ управѣ корпораціи, нѣ громадскôй власти, то нѣякъ не можна довѣдатись, на якъ довгій часъ згоджено термінатора и якъ довго зôстае ôнъ фактично въ науцѣ. И такъ тратить неразъ термінаторъ цѣлі лѣта, если майстеръ помре, або зôрве угоду, а ученикъ або его правный опѣкунъ не вмѣють доходити своихъ правъ.

При кôнци своего справоздания зазначуе авторъ, що майстры въ бôльшôй части не старають ся о промыслове образованье ученикôвъ, а навѣть ôдтягають ихъ ôдъ того нишими занятями. Ученики выконують не лише всѣ домашні роботы, що зовсѣмъ не належать до ремесла, и то въ хосенъ майстра, родины его або й челядникôвъ, але що бôльше, майстры уживають ихъ до пôдрядныхъ робôтъ и направъ и не дають имъ докладно научитись ремесла. Тому зъ такихъ ученикôвъ выходять злі робôтники и не легко находять заробокъ, бо кождый майстеръ, що его прийме, мае зъ нимъ бôльше клопоту, якъ хôсна.

Нелѣтного ученика майстеръ зовсѣмъ не надзирае и о моральнôсть его не журить ся. Взагалѣ не люблять майстры, коли ученикъ ходить до школы, бо ôнъ мусить скорше выйти зъ варстату и нема кому поспрятати та замести варстату. А найважнѣйшій арґументъ майстрôвъ такій: я самъ не ходивъ до школы, то и ученикъ не потребуе ходити. Лише мало майстрôвъ есть иншои гадки, и дбае про се, щобы ихъ ученики ходили до школы. Суть то майстры бôльше образованѣ и людскѣ, що дбають о свою честь, видять въ ученику своего будучого товарища и тому обходять ся зъ нимъ, якъ годить ся. А про житье ученикôвъ у нашихъ майстрôвъ пише такъ п. Навратіль: Майстры, члены ихъ родинъ и челядники бють часто ученикôвъ, бо — на жаль — въ тôй клясѣ стрѣчаемо часто ще неокресані вдачѣ. Дуже часто уживають ученикôвъ замѣсть коней до вожения товару; звозять матеріялъ до варстату и розвозять его партіямъ. Мало коли помешканье ученикôвъ здорове. Сплять они по вогкихъ пивницяхъ, на пôддашахъ, въ тѣсныхъ темныхъ норахъ або въ варстатахъ. Сплять на пôдлозѣ, на столѣ, часто безъ нѣякои постелѣ, на перегнилôй соломѣ або на трѣскахъ. Въ зимѣ тѣ помешканя або зовсѣмъ не опалюють ся, або мало. Въ пекарняхъ сплять они на мѣшкахъ зъ мукою, на печахъ, або на дошкахъ, на котрыхъ звычайно кисне тѣсто. Скринѣ на одѣжь, умывальницѣ уважають ся непотрѣбными. Бѣдаки тѣ звычайно страшно нехлюйні, миють ся и чешуть ся разъ на тыждень — христіяне въ недѣлю, жиды передъ шабасомъ. Одѣжь, если таку одержить ученикъ ôдъ майстра, страшно нуждена, въ лѣтѣ ходять босо, а въ зимѣ зносять холодъ. Тымъ способомъ нарушае ся §§. 100 и 74 алін. 4 пром. закона. Кождый може переконати ся, що зъ такихъ занедбаныхъ ученикôвъ, котрѣ неразъ и въ дому не вынесли выхованя, выходять морально и фізично слабі робôтники и зъ часомъ зôстають самі майстрами и горожанами. Майстры не держать ся также § 104 пром. закона и гонять термінатора передъ умовленымъ речинцемъ. Все залежить лише ôдъ примхи майстра або майстровои.

§. 104. пром. закона постановляе, що при зôрваню угоды межи майстромъ а ученикомъ, майстеръ мусить выставити ученикови свѣдоцтво за часъ ôдбутои у него науки, о его поведеню и степени образованя. Змѣсть сего свѣдоцтва мае вписати ся въ робôтничу книжочку, а полiцiйна власть мае се затвердити безъ оплатъ и стемпля. Тыхъ постановъ не держить ся ж а д е н ъ майстеръ. Причины выдаленя ученика не вписуе ся зовсѣмъ въ книжочку и такъ контроля надъ учениками зовсѣмъ не можлива.

Пôсля §. 102 алін. 3. пром. закона не може ученика, выдаленого зъ якогось ремесла, въ протягу року приняти другій майстеръ до такого самого або аналоґiчного ремесла безъ дозволу давнѣйшого майстра. Але въ тôй точцѣ поступають собѣ галицкі майстры и ученики, якъ хотять: майстры мѣняють ученикôвъ, а ученики майстрôвъ, якъ имъ лише захоче ся. Часъ науки, ôдбутый у одного майстра, не числить ся звычайно у другого, а неразъ 10 або й бôльше лѣтъ волочить ся ученикъ ôдъ одного до другого майстра и вызволяе ся вже яко дорослый мужчина.

Австріи заказати розвивати свою літературу, тожь и ôббрали для своихъ цѣлей нашу дорогу, — проповѣдуванье евангелія „единства языкового и національного". Охочі до сего апостолы знайшлись таки межи самыми Галичанами, а що boli gardło śpiewać darmo, то они й сказали своимъ покровителямъ и наставникамъ пôсля россійскои пословицѣ: „*Услужу братъ, нье въ службу а дружбу а ты помаґі дьенжонками!*" — а россійскі „объединителѣ" радо й помогли, думаючи: „*Будьетъ рубль, будьетъ и умъ*". Отъ зъ-вôдси то взялась „пособія" для „нѣкоторыхъ лiцъ" въ Галичинѣ. Розходилось же лишь о языкове и культурне „единство"... Берутъ „пособія", то берутъ и не за дармо, бо за те несутъ „общерусскій" языкъ и россійску культуру для однои часты безъязычныхъ Русиновъ въ Галичинѣ. Иде добро за добро, прислуга за прислугу, и нема въ томъ нѣчого незаконного. Тыхъ „пособій" не можна й за зле брати, бо будь-що-будь праця не абы-яка — учити галицку Русь „общерусского языка"! Не можна имъ и завидувати, — они жь мають и де-що доброго за собою: поясняють, чому то декотрѣ люде такъ нежданно змѣняли свои погляды и пересвѣдченя та позбувались ихъ, якъ старого галицкого сѣрака або украиньскои свитки, бо жь прецѣнь звѣстно, що россійска шуба бôльше грѣе, нѣжь сѣракъ або холодомъ пôдшита свитка... Отже рѣчь ясна, на що идуть „пособія" — а пôдозрѣвати укрытѣ въ нихъ цѣли не годить ся... Инше знову дѣло результаты науки, — надъ тыми вôльно кождому застановлятись. Про результаты мы вже сказали свое слово, а „покровителѣ и благодѣтелѣ" нехай вже радше про те не пытають, а вдоволяють ся тыми адресами, що имъ зъ-вôдси ôдъ часу до часу шлють ся.

Які результаты — въ пропорціи до выложеныхъ сумъ — дуже малі, се мы знаемо. Досыть сказати, що нашi „общерусы" не знають навѣть якъ вымовити слово „*деньгі*" [не диво, наша Русь мало ихъ мае], а коли „Варшавскій Дневникъ" умѣстивъ бувъ звѣстну статью про „ворôвъ" и „мошенникôвъ" въ „Заведенію", то були на провінціи такѣ „общерусы", котрѣ тѣ слова зрозумѣли такъ, що по россійски „*воръ*" значить „директоръ банку" а „*мошенникъ*" — касієръ. Такій то, бачите, результатъ 25-лѣтного труду и науки! Нема що казати, тѣ лекціи „общерусского" языка даванѣ Галичанамъ — коштували трохи за дорого, и не помылимось, таксуючи, коли возьмемо, що кожде слово, яке „галицкія русскія" сякъ-такъ похопили, коштуе не копѣйку, не рубля, не десять, може й не сто, а мабуть кругло тысячь... Можна побоюватись, що якъ та цѣла наука дальше буде йти такъ, якъ доси, то одного дня всѣ „казны" въ Россіи лопнуть, збанкротують... А чи не лучше бы було — обернути грошѣ на якусь иншу, людяну и реальну цѣль?...

Авторъ брошуры „Въ одинъ часъ" мавъ надѣю навчити галицку Русь по россійски за одну годину, а тутъ минуло 25 лѣтъ, и, мимо великои форсы, нѣчо зъ того! Що-жь тому за причина: чи партія „общеруска" въ Галичинѣ така непохôпна, чи сама идея така глупо-непрактична? Се пытанье лишаемо безъ прямои ôдповѣди, а скажемо, що „общерусскôсть" въ Галичинѣ могло бы поставити на ноги одно хиба — австрійске правительство. Оно одно ще могло бы порадити, коли такъ, якъ нашi „объединителѣ" прийде до „убѣжденія", що въ Галичинѣ живе той самъ народъ, що коло Москвы та Петербурга, и сли не мае, то повиненъ мати тую саму мову. Сего пытаня оно й не потребуе студіювати, а може повѣрити такъ на слово „Червоной Руси", якъ вѣрять нашi „общерусы". Тогдѣ, якъ зъ уряду заведуть россійскій языкъ — замѣсть нашого — по школахъ народныхъ и въ нашихъ ґимназіяхъ у Львовѣ та въ Перемышли, чей и наука „общерусского" языка пôйде лучше. Наше „нарѣчіе" пôйде въ одставку и не буде стояти на завадѣ. Пос. Романчукъ не буде вже мôгъ домагатись рускихъ школъ, бо п. міністеръ скаже ему, що за нимъ нема тыхъ „міліонôвъ", котрѣ стоять за посломъ Антоневичемъ, — що наша народна мова не годить ся до школъ, и заведе намъ науку „настоящого" языка, якъ въ Москвѣ и Петербурзѣ. Правда, буде мати и п. міністеръ, хочь бы и яка мудра голова, не оденъ твердый горѣхъ розкусити. И такъ буде мусѣвъ склекати анкету зъ фаховыхъ славістôвъ зô всѣхъ австрійскихъ университетôвъ, — завôзе може и д-ра Брікнера зъ Берлина и другихъ, — розумѣе ся, зъ вынимкою одного д-ра Ом. Огоновского, — щобы выдали свôй судъ о тôмъ галицкôмъ „общерусскôмъ" языцѣ, на основѣ давного „Слова", „Пролома", „Червоной Руси", „Страхопуда" и т. д. Учені роздивлять ся: що то за диво, нѣ песъ нѣ баранъ, — а вкôнци скажуть словами россійскихъ фiлологôвъ: „*Ето какой то особый языкъ*" а п. міністрови выяснять по нѣмецки: „Es ist ein Russisch zum Teufel holen — и негодить ся до школы. П. міністеръ немало счудуесь, що Русины своего „літературного" языка ще не знають, а щобъ тому зарадити, буде мусѣвъ, якъ теперь для будучихъ учителѣвъ нѣмецкои мовы, установити стіпендіи для учителѣвъ „общерусского" языка. Пос. Романчукъ зъ пп. Барвѣньскимъ, Вахнянином и другими будуть мусѣли поѣхати до Москвы „абучать ся". Хто знае, може ще й спровадять изъ Россіи кôлькадесять учителѣвъ и учительокъ... Нинѣшні рускі шкôльні учебники „предадутъ ся всесожженію", щобъ и слѣдъ изъ „исковерканного" языка загинувъ, а натомѣсть зладить новѣ або — ще лучше — спровадять ихъ просто зъ Россіи. Тогдѣ ажь буде на Руси благодать, „Галицкая Русь" и товаришѣ „восторжествуютъ", а мы дôждемо ся того щастя, що совѣтъ „Народного Дому" своихъ бурсакôвъ пôшле вже до ґимназіи въ своѣмъ будынку, а не до жидôвскои...

(*Дальше буде.*)

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На засѣданю комiтету института руского товариства педаґоґiчного у Львовѣ дня 12 с. м. принято дальше слѣдуючихъ ученикôвъ: *Зъ I-ои клясы:* 1) Сухого Ивана, сына пароха зъ Олешицкои волѣ, 2) Василя Мандзяка, сына господаря зъ Щирця, 3) Іосифа Пôдлѣсецкого, сына пароха зъ Добрянъ. *Зъ II-ои клясы:* 4) Михайла Моха сына господаря зъ Кривого; *зъ V-ои клясы:* 5) Василя Зеленка, сына господаря зъ Хотѣня; 6) Тадея Пôдлѣсецкого, сына пароха зъ Добрянъ; *зъ VI-ои клясы:* 7) Витольда Рогошевского, сына офiцiялиста зъ Говилова, 8) Льва Куницкого, сына пароха зъ Орѣхôвця, 9) Мирослава Лаврецкого, сына пароха зъ Залукви; *зъ VII-ои клясы:* 10) Володимира Куницкого, сына пароха зъ Орѣхôвця и 11) Мирона Кор-

дубу, сына пароха зъ Сушна. — Дальше подає комітетъ до вѣдомости родичѣвъ: а) Належитôсть за мѣсяць вересень треба заплатити найдальше до 20 н. ст. серпня- б) Бѣлье треба позначити конче числомъ институтскимъ. Ново-принятй дôстануть числа на бѣлье ôдъ заряду, а давнѣйшй ученики зôстають при знакахъ, якй мали попередного року.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ

Vaterland выступая противъ зборôвъ ческихъ учителѣвъ за те, що они не заявили ся за внесеньемъ кн. Ліхтенштайна а принята зборами резолюція заявляє ся зовсѣмъ явно за новочасною школою. Власне длятого Vaterland и дальше закидає ческимъ учителямъ, що они прилучили ся до молодо-Чехôвъ а забули о тôмъ, що они за полѣпшенье свого бути мають подякувати консервативнôй бôльшôй посѣлости и старо Чехамъ. Супротивъ того высказу выступає N. fr. Presse, котра каже, що заслуга за нову реформу шкôльну въ Австріи належить ся выключно Нѣмцямъ-лібераламъ и що Нѣмцѣ доси черезъ двайцять два роки боронять свого твору зъ самопожертвованьемъ.

Принятье сербского короля въ Ишлю у нашого цѣсаря мало бути дуже сердечне и приятельске, хоть безъ великои выставы. Вô второкъ по полудни о год. 5 ôдбувъ ся обѣдъ, на котрôмъ були цѣсарь, сербскій король, архикнязь Францъ Сальваторъ, архикнягиня Марія Валерія, князь Леопольдъ баварскій зъ своєю женою княгинею Гізелею и дочками Єлисаветою и Августою, ґр. Кальноки и дружина сербского короля. Въ вечеръ було театральне представленье. По представленю въ театрѣ цѣсарь ôдвѣвъ короля до готелю Єлисаветы и товаришивъ єму ажь до его помешканя на першій поверхъ. Зачливôсть и гостинность цѣсаря зробила на сербскихъ гостей дуже добре враженье а се тымъ бôльше, що въ Петербурзѣ дуже розчарувались, бо царь пôдчасъ побуту короля выѣхавъ до Финляндіи а то Сербы уважали за признаку легковаженя. Австрійскій-же цѣсарь противъ етикеты бравъ короля кôлька разôвъ зъ собою зъ помешканя и товаришивъ єму знову до хаты. Дня 12 приймавъ Ристича и Пашича. Сербскому королеви цѣсарь надавъ великій хрестъ ордеру Стефана, сербскій король надавъ зъ своєи стороны архикн. Францови Сальваторови и кн. Леопольдови баварскому ордеры бѣлого орла I. клясы. Достойникамъ сербскимъ Пашичеви и Симичеви надавъ цѣсарь ордеръ зелѣзнои короны I клясы а ордеры Таковы I. клясы дôстали ôдъ сербского короля ґен. Немечичь и бар. Теммель. Въ середу по полудни сербскій король выславъ телеґраму до свого батька короля Милана про величаву и почестну гостину, котрои бувъ участникомъ въ Ишлю. Вечеромъ цѣсарь бувъ на представленю зъ молодымъ гостемъ а опôсля точно о год. 10 ôдвѣвъ єго на дворець и попращавъ ся зъ нимъ сердечно. Сербскій король зъ Ишля поѣхавъ до Люцерны въ Швайцарію, де ожидає на него батько, король Миланъ.

Вѣсть подана вчера, що правительство россійске не буде выдавати заборони вывозити збôже, нинѣ показала ся неправдивою. Заказъ експорту збôжа вже вийшовъ, але лише частковый, бо царскій указъ забороняє вывозити лишь жито и житню муку. Ся заборона правосильна въ портахъ моря Чорного, Азôвского и Балтійского якъ такожь на границяхъ заходныхъ россійскои державы и має обовязувати ôдъ дня 27 н. ст. с. м. Дальше міністеръ справъ заграничныхъ дôставъ приказъ, щобы устроити ôдповѣдни средства въ цѣли лекшого заосмотрюваня збôжемъ сторôнъ дôткненыхъ неврожаємъ, для населеня-жь тыхъ околиць, котрй загрожений извою голоду, вызначено доси — якъ пишуть Новости — 15 міліонôвъ рублѣвъ на закупно хлѣба и зерна на насѣнье. Дальше, щобы дати заробокъ людямъ, котрй терплять нужду, мають зачатись великй роботы коло будôвлѣ дорôгъ и иншихъ державныхъ заведень. Офіціальне ствердженье неврожаю въ Россіи подано симъ царскимъ указомъ, а такъ само надходять автентичнй потвердженя непокоѣвъ въ деякихъ ґуберніяхъ россійскихъ. „Орловскій Вѣстникъ“ доносить, що мужики въ кôлькохъ волостяхъ повѣту мзеньского въ ґубернiи орельскôй добулись до кôлькохъ постôйныхъ маґазинôвъ, вывалили дверѣ, позрывали дахи и резервованый хлѣбъ подѣлили помѣжь себе. Той рабунокъ ôдбувавъ ся за постановою громадскихъ зборôвъ, на котрыхъ були всѣ мешканцѣ тыхъ волостей. Силою добутый хлѣбъ вже минувъ ся и селяне терплять голодъ якъ попередъ. Наслѣдки тыхъ невôдрадныхъ вѣстей ôдчув и проча Европа, бо телеґрамъ зъ Берлина доносить, що за житомъ допытують ся на всѣхъ биржахъ. На биржи берлиньскôй цѣна жита пôднесла ся о 5 марокъ. Всѣ тй вѣсти выкликали знову знижку курсу рубля.

Про гостину французкои фльоты въ Россіи було говорено до сыта всюды. Голосы що-найважнѣйшй подавали всѣ часописи, предметъ вже обговореный и вычерпаный и кождый певно и самъ выробивъ собѣ судъ, про вагу и значѣнье сеи европейскои демонстрації. Але до того теперь ще наведемо голосъ петербурскои ґазеты польскои Kraj, котрои авторъ, живе въ Петербурзѣ, бувъ очевидцемъ и клясичнымъ свѣдкомъ тыхъ подѣй, знає напевно дуже добре ґрунтъ, дно самого образу, и внутрѣшне урядженье цѣлои сцены. Длятого и єго осудъ може для насъ мати тымъ бôльше значѣнье. Ôнъ пише: „Де инде читателѣ знайдуть обговоренье подѣй, що наступили пôдчасъ побуту французкои фльоты въ россійскôмъ престольнôмъ городѣ зъ становища мѣжнароднои политики. На тôмъ становищи однако не кôнчить ся цѣлый змѣтъ недавныхъ приключень, котрй для поважного слѣдителя мають незвычайну вагу, бо се свѣдоцтво могучои струи середъ россійскои опінія публичнои и результатъ десятилѣтного змаганя. Хто бачивъ загальне и, смѣло се скажемо, импонуюче одушевленье товпъ, окликуючихъ французкій мундиръ и французкій имнъ народный, той знає, що ôдъ 15 лѣтъ зъ часу славяньского руху выкликаного „герцеґовиньскою окрушкою“, не було нѣчого такого въ Россіи. Одъ 15 лѣтъ филя народныхъ чувствъ не пôдносилась такъ высоко, зъ такою загальною единостію та згодою ôдъ найвысшихъ кругôвъ до найнизшихъ. Якъ ся могуча струя заявить ся въ мѣжнароднôмъ житю, чи шпаркою филею вдарить на зустрѣчнй перешкоды, чи розбляє ся супокôйнымъ моремъ по плоскôй поверхни политики здатковои зъ дня на день, хто се ôдгадає и хто ôдважить ся се ôдгадувати? Лишень се рѣчь певна, що въ житю народôвъ и въ ихъ внутрѣшнôмъ настрою, хвилѣ такй не переходять даремно и безъ слѣду не минають. Що однако выкликало и спровадило то одушевленье, котре дає выразне свѣдоцтво союза французко-россійского, поминувши то, чи ôнъ обнятый, чи нѣ, дипльоматичною формою? Безъ сумнѣву сей союзъ вже по берлиньскôмъ конґресѣ въ головныхъ чертахъ представляє ся, що ôнъ можливый, по трактатѣ потрôйного союза стає близшимъ, словомъ, основує ся на природѣ политичного положеня а прецѣнь ôнъ не наступає яко готовый овочь внѣшнои акціи, не складає ся безъ приготованя пôдъ вплывомъ зверхнымъ. Противно ôнъ приходить не-мовь зъ долины, мулить въ нутрѣ суспôльности, въ прасѣ, въ опінія, и доперва постепенно пôдносить ся до кругôвъ правительственныхъ. Се зовсѣмъ не значить не мовь бы ôнъ бувъ накиненый тымъ кругамъ, противно рѣчь має ся на выворôтъ, однако не можна сказати, що популярнôсть французкого союза прийшла зъ горы въ россійскôй суспôльности. Се бувъ результатъ вгôдливыхъ змагань богато людей, котрымъ природно спринявъ перебѣгъ политичныхъ подѣй але котрй идуть мовь червона нитка черезъ россійску прасу, публицистику и суспôльне житье за послѣдныхъ 15 лѣтъ. Въ рядѣ тыхъ змагань можемо навести цѣлый рядъ невдалыхъ пробъ, даремныхъ, рôзнй чваньковства на подобу французкихъ, але по-при сей шумъ-пѣну поступає въ 10 лѣтахъ поважна робота, зачата ще ґен. Скобелевомъ въ его славныхъ бесѣдахъ парискихъ а нинѣ увѣнчана гукомъ кронштадскихъ пушокъ. Въ тôй приготовляючôй акціи знаходить ся дуже важна указка для тыхъ, котрй заперечують истнованю и вплывови всякои публичнои опінія въ Россіи и всяку роботу надъ просвѣченьемъ и приспособленьемъ тои опінія называють роботою Пенелопы.“

НОВИНКИ.

— **Въ Коломыи** роблять ся приготованя до концерту артистичнои спѣвацкои „дванацятки“ Русинôвъ-академикôвъ на дохôдъ фонду будовы нашого народного театру. Вже сими днями має завязати ся зъ рамени „Родины“ комітетъ и заразъ розпôчне свою дѣяльнôсть. Концертъ сполученый зъ танцями, ôдбуде ся мабуть у великôй сали ратушовôй. — *К.*

— **„Дванацятка“ спѣвакôвъ академикôвъ** пôдъ проводомъ пп. Партицкого и Остапа Нижанковского завитає — якъ звѣстно — и до Черновець. Тамошнй Русины ладять ся устроити свѣтлый концертъ при помочи „Дванацятки“ на дохôдъ фонду будовы нашого національного театру. Такожь коцманецкй Русины намѣряють пôйти слѣдомъ за Черновцями. Въ обохъ тыхъ мѣстахъ концерты ôдбудуть ся мѣжь 15 а 20 н. ст. вересня. Небавомъ буде се оголошене и запросины розошлють ся. Надѣятись можна, що всѣ Русины зъ Буковины поспѣшать на концерты и зложать свою лепту на жертвенникъ ôтчины!

— **Громада Медука**, повѣта станіславôвского, вголосила въ тôмъ же старостве — якъ доносять польскй ґазеты, — переходъ зъ обряду греко-кат. на обрядъ латиньскій. Справу сю розбирає теперь намѣстництво, котре має выдати остаточне порѣшенье.

— **Д-ръ Германъ Чокке**, богословскій професоръ вѣденьского университету, совѣтникъ двору, при бувъ передъ кôлькома днями до Львова, замешкавъ въ латиньскôй семинаріи, и зъ якимсь свѣтскимъ товаришемъ бувъ у ся. Юра и въ рускôй духовнôй семинаріи. „Гал. Русь“ пôдозрѣває, що д-ръ Чокке має місію — ôддати заразъ рускои семинаріи Єзуитамъ.

— **Зъ Тернопôльщины пишуть намъ**: Зъ кôнцемъ сего року шкôльного закрила п. Зелінґеръ свôй закладъ выховавчо-науковый для дѣвчатъ въ Тернополи и выбралась отворати такій закладъ въ Золочевѣ. По закрытю того закладу не можемо не зазначити, що бракъ такои школы дасть ся чути не тôлько въ Тернополи але и въ Тернопôльщинѣ. Взагалѣ ôдзначавъ ся закладъ п. Зелінґеровои великою старанностію о науку предметôвъ шкôльныхъ, о нѣжне, здорове выхованье и о набутье ґрунтовныхъ вѣдомостей въ предметахъ вôльныхъ. Щобы ôдповѣсти сѣй задачи, заанґажувала п-ѣ Зелінґеръ зъ власнымъ пожертвованьемъ що найлѣпшй силы учительскй зъ школъ тернопôльскихъ: якъ зъ народныхъ, зъ ґімназіи, семінаріи учительскои и пôшколъ реальныхъ. Крôмъ того утримувала женщины способнй до удѣлюваня роботъ жѣночихъ, спѣву и розмовы въ языцѣ нѣмецкôмъ. Зъ такимъ плянôмъ, умнымъ провадженьемъ и пожертвованьемъ для науки и выхованя жѣночои молодежи, мусѣвъ закладъ сей мати велике значенье культурне. Безперечно, що школы публичнй не въ силѣ заступити закладу сего не тôлько пôдъ взглядомъ науки, котрои такъ основно не можна удѣляти, хочь бы вже и черезъ саму лишь фреквенцію, але що бôльше въ публичныхъ школахъ пôдъ взглядомъ выховавчимъ, не все такъ дѣє ся, якъ бы собѣ бажати можна, а выхованье при образованю женщины найважнѣйша рѣчь. — У Русинôвъ лишивъ сей закладъ якъ найлѣпшу згадку. Рускій языкъ, літературу и релігію трактовано тамъ на серіо и навѣть Полики займались зъ замилованьемъ рускою літературою. Шовіністамъ Полякамъ не дуже се подобалось и они не поважали належито закладу, але п. Зелінґеръ мимо того ôдносилась справедливо до Русинôвъ. Русини и Польки жили въ ѣй закладѣ въ якъ найлучшôй згодѣ. Рускои літературы учивъ Русинъ-професоръ, релігіи рускій катихитъ. Панны зъ сеи закладу, выступали на концертахъ, якъ н. пр. панна Цуркевска на концертѣ на дохôдъ голодуючихъ и на вечерку Шевченка. Взагалѣ закладъ п-ѣ Зелінґеровои тѣшивъ ся въ цѣлôй Тернопôльщинѣ заслуженою симпатією у Русинôвъ и тому теперь по сѣ ôдъѣздѣ бажають они ѣй при отворенюи веденю закладу въ Золочевѣ якъ найлѣпшого поводженя.

— **Зъ-пôдъ Выжницѣ пишуть намъ**: Дня 8 н. ст. серпня пôйшли въ Межибродѣ (коло Выжницѣ) двѣ жѣнки Софія Темикова и Катерина Гожда, купатись до Черемоша, та виръ пôрвавъ ихъ и утопились. Се нещастье вробило въ цѣлôй охрестности прикре враженье. Утопленй були рôдни сестры: Софія мала 20 рокôвъ и ôддалась щохише передъ Великоднемъ, Катерина мала 25 рокôвъ, була ôдъ двохъ лѣтъ ôддана и оставила маленьку дитину. Мужѣвъ обохъ жѣнокъ не було тогдѣ дома, — може годину передъ тымъ пôйшли зъ сплавами. Громада выслала заразъ пôсланця за ними и они, повѣдомленй, завернулись домôвъ.

— **Для членôвъ вѣденьскои „Січи“**. Єсли бы хто зъ членôвъ товариства пробуваючихъ на феріяхъ хотѣвъ набути ôдзнаки нашй (синьо-жовта нагрудна перепаска зъ надписію), зволить ôдносити ся до пôдписаного, пересылаючи рôвночасно належитôсть 1·50 зар. — окрôмъ коштôвъ пересылки. За выдѣлъ товариства „Січь“ у Вѣдни *Др. Бурачиньскій*, (Allgemeines Krankenhaus) завѣдатель товариства.

— **Ґенеральна дирекція австрійскихъ зелѣзниць державныхъ** оповѣщує, що 15 н. ст. серпня появить ся III додатокъ до лишневого выданя ґенеральнои тарифы товаровои на шляхахъ тыхъ-же зелѣзниць.

— **Пôдчасъ вправъ войсковыхъ** полкôвъ 95 и 55 въ Унтерберґенъ коло Львова лучивъ ся 12 н. ст. серпня, якъ доносить Kur. Lw., незвычайный фактъ. Въ хвили коли полки наближили ся до баталіону 95 полку, котрый представляв неприятеля, розлягъ ся зъ рядôвъ сего-жь баталіону выстрѣхъ и куля перейшла о кôлька крокôвъ ôдъ стоячого полковника 95 полку, Джунія. По короткôй хвили слѣдувавъ другій выстрѣлъ а куля перелетѣла коло уха полковника, трафила одного фрайтра 55 полку, ранила єго и передерла на стоячôмъ зъ заду фельдфебля блюзу. Заряджена ревізія карабінôвъ не выкрыла нѣчого.

— **О незвычайнôй пригодѣ** доносить зъ Журавна. У лѣсничого тамошнои бôльшои посѣлости жие бабка єго жены, 90-лѣтна вдова по учители ґімназіяльнôмъ. Сими днями навкучилось ся сидѣти дома и она користаючи зъ неприсутности господарѣвъ вийшла до лѣса на грибы. Однакъ коли прийшовъ вечеръ не вертала и лѣсничій почавъ ся шукати. Цѣлыхъ 10 днѣвъ не можна ся було ôднайти и ажь по тôмъ часѣ найдено ся живою въ корчахъ надъ другою. Покрѣплена виномъ зажадала старушка табаки и вже на другій день прийшла цѣлкомъ до себе. На пытанье якъ она заблудила оповѣла, що ôдôйшла ôдъ стежки и не могла ся бôльше найти, тымъ бôльше, що дощѣ и бурѣ перешкаджали ся въ тôмъ.

— **Осторога передъ аґентами машинъ**. До „Гал. Руси“ пишуть зъ околицѣ Тухлѣ: Наближає ся часъ, де знову цѣлй леґіоны всякого рода аґентôвъ ôдъ фабрикантôвъ машинъ будуть волочити ся по нашôмъ краю и не одного зловлять въ свою лапку. Для осторогы господарѣвъ наводжу слѣдуючій фактъ: Въ минувшôмъ роцѣ въ липни приѣхавъ до Тухольки такій аґентъ якійсь Сломиньскій зô Львова и намовлявъ нашихъ людей купувати господарскй машины зъ фабрики Кароля Дреслера въ Новôмъ Вічинѣ. Послухавъ же єго намовы Василь Хомишинець, тутешный першій господарь въ селѣ и казавъ собѣ прислати порядну сѣчкарню о трехъ ножахъ. Яко задатокъ давъ Василь аґентови, котрый въ впрочôмъ мавъ до того повномôць 5 зр., при одержаню сѣчкарнѣ заплативъ на дворци въ Сколѣмъ 8 зр 75 кр. але коли привѣзъ машину до ôддаленого 4 милѣ ôдъ зелѣзницѣ села, пересвѣдчивъ ся, що машина для него невôдповѣдна. По якôмсь часѣ появивъ ся той самый аґентъ и зажадавъ заплаты решты належитости, але на представленя Василя, що машина зла, ôнъ просивъ єго, щобы нѣкому о тôмъ не говоривъ, якимъ способомъ сѣчкарня до него дôстала ся, поѣхавъ до Аннаберґу и продавъ ту сѣчкарню кольоністови Андрѣови Кравсови за 28 зр. а Василеви обѣцавъ спровадити иншу. Але Василь каже: я и грошѣ Вамъ давъ и сѣчкарню Вы забрали и сами ѣдете на сто вѣтрôвъ, то найлѣпше вернѣть мои грошѣ. Зъ тяжкою бѣдою вернувъ аґентъ грошѣ, ôдтягнувши собѣ 2 зр. Теперь-же якъ разъ по роцѣ жадає Дреслеръ заплаты ще 21 зр. ôдъ Василя Хомишинця. Коли я пояснивъ фабрикантови цѣлу справу, то ôнъ мѣсто упоминати ся у свого аґента, ôдсылає мое письмо до якогось Маркуса Фаерштайна у Львовѣ, котрый менѣ такъ пише: „Сломиньского мы ôддалили вже передъ 6 мѣсяцями, але чи ôнъ бувъ злодѣємъ я не мôгъ перше знати. Я жадаю звороту 21 зр. а вы обжалуйте Сломиньского“. Перечитавши се письмо кождый безсторонный человѣкъ осудить самъ, що чесный фабрикантъ, пересвѣдчившись о винѣ свого аґента, потягне єго до одвѣчальности, але не буде напаствувати невинного селянина. Нехай сей фактъ буде осторогою для всѣхъ.

— **Головнй маневры обороны краваи въ Галичинѣ.** Зъ X-го перемыского корпуса ôдбуде полкъ 17. свои вправы 25 серпня коло Ряшева, а полкъ 18 коло Перемышля, а потôмъ ажь до 6 вересня буде при вправахъ въ звязи зъ X корпусомъ. Зъ XI-го львôвского корпуса зберуть ся дня 25 серпня полки 19 и 20 въ Войниловѣ коло Галича, дня 27 серпня злучать ся въ 85-ту бриґаду и въ дняхъ 1—5 вересня возьмуть участь въ маневрахъ XI. корпуса, котрй ôдбудуть ся коло Рогатина. Потôмъ 22 ôдбуде свои вправы въ Черновцяхъ ôдъ 25 серпня до 3 вересня.

— **Величезный латиньскій словарь** задумавъ выдати проф. вроцлавского университету Мартинъ Герцъ при помочи прускои державы. Має то бути лексіконъ, зложеный зъ 10 томôвъ великого формату, въ кождôмъ томѣ до 1200 сторôнъ. Словарь має бути готовый за 18 лѣтъ. Зъ того 6 лѣтъ припадає на зôбранье матеріялу, а въ двоє тôлько лѣтъ на выготовленье и выдрукованье. Пятнацять ученыхъ має занятись сею роботою пôдъ проводомъ комісіи, крôмъ того до помочи будуть мати ще десять ученыхъ асистентôвъ. Словарь має обнимати латиньскй слова не лише зъ клясичнои періоды, але й пôзнѣйшои. Выданье се пôсля обчисленя Герца має коштувати пôвъ міліона марокъ, але академія умѣтностей, котра узнала вартôсть такого выдавництва, обчислила, що оно буде коштувати цѣлый міліонъ марокъ.

— **Холера** появила ся мѣжь босаньскими богомольцями вертаючими зъ Мекки и ôдбуваючими 4 тыждневу карантану въ Джеґель коло Александрія.

— **Переслѣдуваня христіянъ въ Китаю.** Найдивнѣйшй вѣсти розсѣвають въ Китаю о христіянахъ, щобы лишь розбудити противъ нихъ середъ темныхъ масъ ненависть. Недавно принесено до бубынку католицкои місіи въ Квангъ-те-чевъ дитину зъ вылуплеными очима. Заразъ розносила ся вѣсть по цѣлôмъ мѣстѣ, що „чорты европейскй“ выдовбують очи дѣтямъ та що пивницѣ місійнй и ледовнѣ Оу-гу повнй вылупленыхъ очей. Тй вѣсти розъярили народъ и ôнъ кинувъ ся на забудованя місіи. На щастье встигло войско привернути ладъ. Положенье Европейцѣвъ стає зъ кождымъ днемъ небезпечнѣйше. Цѣлымъ рухомъ антиевропейскимъ править розповсюднене въ цѣлôмъ краю тайне товариство. Провѣдники сего товариства розсылають по всѣхъ мѣстахъ наймленыхъ розбишакôвъ, котрй поперебиранй за робôтникôвъ, розлѣплюють по улицяхъ и по домахъ Европейцѣвъ плякаты зъ зазывомъ до рабунку и нищеня майна чужинцѣвъ. Дотеперѣшнй розрухи мають характеръ рабункôвъ. Такожь и въ Пекинѣ на брамахъ двору цѣсарского понаклѣплювано такй плякаты. Цѣлею сего тайного товариства, звереного противъ дотеперѣшнои династіи, есть выкликати репресію зъ стороны европейскихъ державъ, щобы зъ заколоту скористати и прогнати теперѣшну династію манджурску а посадити на престолъ династію краеву, китайску. Товариство се „Ко-ля-у“ має великй капіталы а належить до него богато высшихъ офіцирôвъ китайскои армія.

— **Страшна катастрофа** лучила ся въ горахъ Андахъ въ полудневôй Америцѣ. Бриґада войска чілійского президента Бальмацеды, въ силѣ 3000 людей, мусѣла по однôй нещасливôй битвѣ схоронити ся на територію арґентиньску, зъ ôдки хотѣла черезъ Анды дôстати ся до мѣста Сантъ-Яго. Въ Андахъ лежавъ въ той часъ великій снѣгъ. Люде, знаючй всѣ небезпечности такои переправы, радили командантови бриґады, полковникови Естебанъ, щобы ôнъ задержавъ ся до часу, доки не згине снѣгъ въ горахъ, але сей не хотѣвъ о тôмъ и чути и бриґада пустила ся въ походъ, не маючи нѣ живности нѣ ôдповѣдной одежи. Дорога була страшна. Досыть сказати, що жовнѣры мусѣли переходити снѣги, котрй мѣсцями лежали верствою на 8 сяжень глубокою. Коли-жь вкôнци прийшли до вывозу Ускальоте застрягли въ снѣгахъ такъ, що нѣ въ задъ нѣ въ передъ не могли рушитись. Зъ цѣлои бриґады, 3000 людей, встигло перейти на другу сторону Андôвъ всего лишь 200, решта погибла въ снѣгахъ, мѣжь ними командантъ Естебанъ и всѣ офіцеры. Пôсля послѣднихъ вѣстей причиною катастрофы була лавина, котра усунула ся въ вывôзъ Ускальоте.

— **Про саранчу** пише „Астраханскій Дневникъ“, що минувшого мѣсяця навѣстила саранча село Петропавловскъ астраханьскои ґубернія. Перестрашена мешканцѣ села, хотячи одогнати саранчу, повыбѣгали на дорогу та почали бити въ дошки, горнцѣ, ведра и т. и. Однакъ не помогло се нѣчого, жива хмара упала на землю и знищила въ однôй хвили все, що лишь було на поляхъ, объѣла навѣть листье зъ деревъ. Щобы представити, яка сила сеи комахи злетѣла, треба додати, що саранча покрыла собою десятиверстову просторонь.

— **Добрай вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ погорѣлцямъ громады Жовтанець повѣта жовнôвского 80 зр. пôдпомоги. — Головно командуючій ґенералъ кн. Віндішґрецъ поверне 15 н. ст. серпня зъ ôдпустки до Львова.

Надôслане.

Schwarze, weiße und farbige Seiden-Damaste von fl. 1.40 bis fl. 7.75 p. Meter (18 Qual.) — versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depot. G. Henneberg (K. u. K. Hoflief.) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto 8

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Міністеръ скарбу именувавъ поборця податкового Юр. Юнґа головнымъ поборцемъ для округа краевои дирекціи скарбу у Львовѣ.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 13 серпня. На цѣсарскй маневры має приѣхати румуньскій король зъ наслѣдникомъ престола.

Прага 13 серпня. На зборахъ молодоческихъ Вашатый выступивъ въ оборонѣ антаґонізму свого до потрôйного союза и сказавъ, що и на будуче буде его противникомъ, бо лише союзъ австрійско-россійскій може спасти австрійскихъ Славянъ. Єсли бы Нѣмцѣ могли порозумѣти ся зъ Россією, то роздѣлили-бы Европу помѣжь себе. Комісарь правительственный перервавъ дальшу бесѣду, бо въ тôмъ добачивъ знамена головнои здрады.

Карльсбадъ 13 серпня. Гіршъ давъ повномочіє закупити за 50 міл. франкôвъ грунтôвъ въ Арґентинѣ для жидôвскихъ поселеньцѣвъ.

Берлинъ 13 серпня. Цѣны жита пôднесли ся вчера о 7 марокъ такъ, що теперь жито о 8 марокъ дорожше ôдъ пшеницѣ. Письма вольнодумнй жадають знесеня збôжевого мыта.

Парижь 13 серпня. Великого князя Алексѣя принимають бурливыми окликами радости. Готель мовь въ облозѣ безустанку. Temps дорѣкає мешканцямъ Парижа за неустаючій демонстраціи, що може лишь ослабити значѣнье кронштадскихъ подѣй. Нинѣ приѣзджає грецкій король.

Константинополь 13 серпня. Россійскій корабель ѣхавъ черезъ проливъ дарданельскій. По задержаню показало ся, що на нѣмъ були вояки. Нелидовъ зажадавъ ôдшкодованя, бо то не були вояки а лише резервісты. Порта наконець призволила на переѣздъ.

Надôслане.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ „КОПЕРНІКОМЪ“

ул. Театральна ч. 6 (наацъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, шпіверы, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнй, рейсцайґи, и т. и. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарація найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“.

Oesterreichisch-ungarische Finanz-Rundschau.

Въ часѣ свого истнованя зъєднавъ собѣ „Австрійско-угорскій перегляд фінансовый“ широкій кругъ читателѣвъ за-для свого знаменитого справозданя про всякй подѣѣ на поли **обороту грошми и ефектами зъ спеціяльнымъ увзглядненьемъ паперôвъ на умѣщенье капіталôвъ.** Єго девіза лишить ся та сама що передъ тымъ: **безпарціяльнôсть и обєктивнôсть.** Дотеперѣшный успѣхъ заохочує насъ остати вѣрными тôй проґрамѣ. Мы просимо всѣхъ, що интересують ся біржою, щобы пересвѣдчили ся о правдѣ сказаного тымъ, що зажадають **примѣрникôвъ на показъ. Передплата** поставлена, бо обчислена на ширшій кругъ, надзвычайно низька и коштує за 52 обємистыхъ чиселъ **1 зр. рôчно.**

Адміністрація австр.-угор. перегляду фінансового
Wien, I., Wallnerstrasse 11.

Вже появивъ ся четвертый выпускъ сочиненя пôдъ заголовкомъ:

Житья Святыхъ

гр. кат. Церквою почитаемыхъ на кождый день въ роцѣ.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 100—110 друкованыхъ аркушѣвъ звычайного формата (въ IV томахъ) и буде выдавати ся періодично выпусками що 8 недѣль. Кождый выпускъ буде обнимати по одному мѣсяцю житья Святыхъ (9 аркушôвъ друку). Цѣле сочиненье выйде въ 12 выпускахъ въ протягу 1891 и 1892 р. — Пренумерата на одинъ рôкъ (6 выпускôвъ, 50—55 аркушôвъ друку) съ почтовою пересылкою 4 зр.

Иларіонъ Гмитрыкъ
професоръ Богочестія въ ц. к. гимназіи въ Самборѣ

Запрошенье до предплаты.

Вже поступило до друку и выйде зъ кôнцемъ сего року катехитичне дѣло пôдъ заголовкомъ:

„Наука вѣры и обычаѣвъ“

або

историчне, доґматичне, моральне и литурґичне поясненье правдъ св. вѣры на основѣ щоденныхъ молитвъ, празникôвъ церковныхъ и христіяньскихъ обрядôвъ

написавъ Анатоль Долиньскій, парохъ Яхторова и Унева. Цѣле дѣло буде обнимати 70 аркушôвъ друку и буде дѣлити ся на три части.

Митрополитальный Ординаріятъ Ч. 918/1890 препоручивъ тое сочиненье „яко дѣло для представленя великого добра вѣры св. Всеч. Священьству и Вѣрнымъ многополезне“.

Предплата выносить тôлько **3 зр.** безъ пересылки почтовои; по выпечатаню цѣна буде пôднесена на **4 зр.**

Предплату приймає о. Евгеній Гузаръ у Львовѣ, плацъ св. Юрія ч. 5.

☛ Рôвночасно друкує ся **„Короткій выкладъ науки вѣры и обычаѣвъ“** для христіяньскои молодежи и женихôвъ зъ додаткомъ „Рôкъ церковный“. Цѣна 60 кр. зъ пересылкою почтовою.

Ц. к. австрійскй зелѣзницѣ державнй.

Вытягъ зъ розкладу ѣзды важного ôдъ 1 червня 1891 (Пôсля годинника львôвского).

Одъѣздъ зô Львова.	**Приѣздъ до Львова.**
Въ напрямѣ до Стрыя	**Въ напрямѣ зô Стрыя.**
20 рано. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Нового Санча, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіслава и Гусятина.	7.54 рано. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова и Стрыя.
10.50 передполуд. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Сухои и Станіслава	9.03 рано. Поѣздъ особ. зô Станіслава, Будапешту, Мункача, Лавочного и Стрыя
8.05 вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіслава и Гусятина.	3.42 по полуд. Поѣздъ особ зъ Сухои, Хирова, Гусятина, Станіслава и Стрыя
8.52 вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова и Сухои.	12.12 въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Нового Санча, Хирова, Гусятина, Станіслава, Будапешту, Мункача и Лавочного.
Въ напрямѣ до Черновецъ.	**Въ напрямѣ зъ Черновецъ.**
5.04 рано. Поѣздъ особ. до Станіслава и Коломыи	6.55 рано. Поѣздъ особ. зъ Сучавы, Черновецъ, Станіслава.
9.16 передполуд. Поѣздъ поспѣшный до Станіслава, Черновецъ, Ясєъ, Букарешту и Гусятина.	2.00 по полуд. Поѣздъ особ. зъ Букарешту, Ясєъ, Черновецъ, Станіслава и Гусятина.
4.30 по полуд. Поѣздъ особ. до Станіслава, Черновецъ, Ясєъ и Букарешту.	8.20 вечеръ. Поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Ясєъ Черновецъ, Станіслава Гусятина.
10.26 вечеръ. Поѣздъ особ. до Станіслава, Черновецъ, Сучавы, Гусятина.	11.21 въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Коломыѣ, Станіслава, Гусятина.
Въ напрямѣ до Белзця.	**Въ напрямѣ зъ Белзця.**
9.05 передполуд. Поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля	6.45 рано. Поѣздъ мѣшаный зъ Жовкви.
7.40 вечеръ. Поѣздъ мѣшаный до Жовкви.	4.23 по полуд. Поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Афішѣ розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзницъ державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна на кождôй стаціи по цѣнѣ 6 кр. за примѣрникъ.

Одъ 1 н. ст. липня с. р. до 31 н. ст. серпня включно, переходять поѣзды безъ пересѣданя зъ Ряшева черезъ Ясло и Новый Санчъ до Орлова и назадъ. Поѣзды сі мають въ Ряшевѣ безпосереднє полученье зъ ôдповѣдными поѣздами зелѣзницѣ Кароля Людвика а именно: зъ поѣздомъ ч. 23, ôдъѣздачимъ зô Львова о годинѣ 6 мін. 16 по полудни и поѣздомъ ч. 12, приѣздачимъ до Львова о годинѣ 8 мін 15. рано (пôсля годинника львôвского).

ВАН-

дажѣ руптуровй, суспензорія
також
француски спеціяльности
въ добрôмъ родѣ
въ магазинѣ товарôвъ модныхъ, бѣлья мужеского, товарôвъ галянтерійныхъ, выробôвъ рукавичничыхъ, парфумеріи и т. и.
поручає найдешевше
ТОРГОВЛЯ
БРАТÔВЪ ЛЯНГНЕРÔВЪ
Львôвъ, Галицка ч. 16.
Цѣнники на жаданье даромъ.

Въ товариствѣ „Просвѣта“

у Львовѣ ул. Ôрменьска ч. 27.

можна дôстати по зниженыхъ цѣнахъ одинокй малорускй словарѣ

1) словарь нѣмецко-мало-рускій Ом. Партицкого, замѣсть 3 зр. 1 зр.
2) словарь малоруско-нѣмецкій Евг. Желехôвского въ двохъ томахъ замѣсть 16 зр. лише 12 зр.

Змѣна льокалю.

Пôдписаный має честь повѣдомити, що перенѣсъ свою робôтню кравецку зъ ул. Галицкои ч. 12 на ул. **Ягайлоньску ч. 8 въ партерѣ.** Другій головный входъ зъ ул. **Рейтана ч. 2.**

Дякуючи Впов. Родимцямъ за дотеперѣшнй взгляды и упрашаючи о нихъ на дальше, остаю зъ глубокимъ поважаньемъ

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ
кравець мужескій

мешкає у Львовѣ ул. Ягайлоньска ч. 8 въ партерѣ; другій головный входъ зъ улицѣ Рейтана число 2. 3856

Циркъ братôвъ Сідолі

Дирекція Цезаря Сідолі
ул. Шпитальна ч. 3
(площь Ґолуховскихъ)

Въ пятницю 14 серпня 1891.

Бенефісове представленье директора ЦЕЗАРА СІДОЛІ.

По разъ первый:

Величезный скокъ зъ землѣ черезъ два великй конѣ, выконає директоръ Ц. Сідолі. — Salto-mortale въ чоботахъ и при острогахъ, выконає директоръ Сідолі. — Дамска капеля (пародія) пôдъ батутою импресарія П. Ульмана.

На закôнченье:

„Огнистый лицарь“.

Величавй песы, — выконає п. Єнслі. Подробицѣ подають афіши и програмы. Въ суботу 15. и въ недѣлю 16. с. м. по два великй представленя о 4 и о 8 год. вечеромъ.

Зъ высокимъ поважаньемъ

ЦЕЗАРЪ СІДОЛІ
директоръ.

Инструктора домашного

глядає ся для ученика въ II-ой кл. нѣмецкои ґімназіи у Львовѣ почавши ôдъ 1 н. ст. вересня с. р. Инструкторъ дôставъ бы мешканье и харчь, але — крôмъ своихъ студій — не смѣвъ бы мати вже бôльше занять.

Зголошуватись належить до дня 15 н. ст. серпня на адресу Впр. о. Билиньского, крилошанина, пробуваючого въ Микулиницяхъ.

Женщина въ середнôмъ вѣку, граюча на фортепянѣ, шукає мѣсця. Способна до заряду дому, а особливо до совѣстного веденя дѣтей осиротѣлыхъ по матери. Близшу вѣдомôсть у о. Стефановича, катихита львôвскихъ учит. семинарій, пробуваючого теперь въ Кутахъ.

Кістяки Гольбайна
Образки з житя
дôстане
въ редакціи **„Зеркала“**
по 15 кр. (зъ почтовою пересылкою по 20 кр.)

Перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише **50 кр.**; въ краснôй оправѣ **72 кр.**

☛ Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

Найбôльшій по француски улаженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.

Сезонъ 1891.

Звѣстне найдешевше жерело закупна.

Найбôльшій складъ есть якъ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Оддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гафтôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасмантерія, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ приборôвъ кравецкихъ.

Оддѣлъ II. Капелюхи дамскй, дѣвочй и дѣточй, выробы панчôшковй для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, ґорсеты и запаски для дамъ и дѣтей.

Оддѣлъ III. Краваты мужескй, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и манкеты, парасолѣ англійскй, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и англійскй рукавички.

Оддѣлъ IV. Рукавички дамскй, шкôрковй, даньскй, шведскй и англійскй, а також рукавички шовковй, вовнянй и нитянй.

Оддѣлъ V. Вахлярѣ чорнй и кольоровй набалѣ и вечеры та великій выбôръ япаньскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ.

Оддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.

Оддѣлъ VII. Станики трикотовй и джерсей для дамъ по зр. 1·90. 2·60. 3·50 до 15 и выше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку.

Оддѣлъ VIII. Сподничка дѣточй, плащики, пальтотики и запаски.

Оддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великй килимы, сальоновй ôдъ зр. 6·75 и выше. Килимки маттінґовй до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и выше. Килимы стѣннй, передъ лôжка по зр. 1·75. Хôдники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и выше.

Оддѣлъ X. Ту суть портіеры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Туніс по зр. 3·20, якôсть I-ша 3·75, Мароко 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапезунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портіеръ Кірманъ и даґестаньскихъ та матерій на мебли.

Всѣ ôдповѣдній заслоны коронковй, цѣле ôкно 1·45, 1·75, 1·90, 2·50 до 50 зр.

Оддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и выше. Комплетнй ґарнітуры juteлінові складаючй ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·50 до 30 зр. Вхôднй капы шиплевй I якôсть 1·25, II 2·50, III 3·50.

Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и вовнянихъ коцôвъ, коцы на лôжка и конѣ. Отебновай колдры вовнянй, ватовай, атласовй, шовкй и до прикрасы.

Замовленя зъ провінціи полагоджує ся якъ найсовѣстнѣйше.

Окремый ôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. ВЕРНФЕЛЬДЪ** въ Вѣдни.

Десять медалѣвъ заслуги, диплъомъ признаня и диплъомъ гоноровый
на всесвѣтнôй выставѣ въ Антверпіи
за незрôвнанй

Выробы косметичнй, Тоалетнй и Парфумеріи.

Антілентіля. Нѣякій артикулъ тоалетный не може ити въ заводы що-до успѣху и доброты зъ Антілентіліею. Се средство, одержане зъ ôдсвѣжуючихъ субстанцій, ухиляє въ короткôмъ часѣ веснянки, плямы печѣнковй, блязни и т. и., надає шкôрѣ свѣжу бѣлôсть, свѣжôсть и нѣжнôсть. — Цѣна 2 зр.

Піліптонъ волосю сивому и споловѣлому по кôлькоразовôмъ ужитю привертає краску барву. ПІЛІПТОНЪ не фарбує, лише ôдмолоджує волосье, котре пôдъ впливомъ сего ôдличного средства ôдзыскує первѣстну барву, мягкôсть и ôдзыскъ. — Цѣна флякону 1 зр. 50 кр.

Валентінъ найсильнѣйше выпаданье волося издержує, цибульки волосий взмôцнює и до вытворюваня та поросту волося побуджає. Цѣлый флякон 3 зр. Пôвъ флякону 1 зр. 69 кр.

ПУДРЪ КНЯЖІЙ

не мѣстить жадныхъ металевыхъ примѣшокъ, есть се найчистѣйша и найнѣжнѣйша мучка ростинна, приємно прилягає до лиця, надає красну, природну бѣлôсть и есть неоцѣненымъ средствомъ до ґіґієнічнои окрасы лиця.

Пуделко мале бѣлого пудру 60 кр., цѣле 1 зр., зъ лебедикомъ 1 зр. 50 кр. Рожевый для бльондинокъ и кремовый для шатинокъ и брунетокъ, мале пуделко по 70 кр., бôльше зр. 1.10 зъ лебедикомъ зр. 1.60.

Вода фіялкова. Усуває зъ лиця прищѣ, лишаѣ, угрики, попаданье и лущенье шкôры, выгладжує морщинки и долики ôспові. Лице ôдсвѣжує выбѣлює и вынѣжнює. — Цѣна 1 зр.

Мыло косметичне ôдзначає ся надзвычайною нѣжностію и дуже приємнымъ запахомъ, лагôдно вплыває на нашкôрокъ, не допускає розпадатись рукамъ и лицю, дуже добре очищує шкôру. Ухиляє веснянки и жовто-бурй плямы зъ лиця. — Цѣна 60 кр.

И. ИГНАТОВИЧЪ

у Львовѣ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3, и улиця Галицка ч. 35., въ Краковѣ Сукенницѣ ч. 20., и въ Чернôвцяхъ Ринокъ ч. 2.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôвъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яке добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 134 —7
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзницъ державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігаціи индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

☛ **по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.** ☚

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй вылъосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, також зазвшй купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевй лишь за ôдчисленьемъ справедливыхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вийшли купоны, достарчає новй аркушѣ купоновй, за звороткомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыждневникъ подаґоґічно-науковый, выходить ôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1·60 зр., на чверть року 1 зр.

☛ **При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.** ☚

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** — Паперъ зъ фабр. Черляньскои — Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 173. Львôвъ, Пятниця 2 (14) серпня 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Лїтературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитших повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, а въ вôвторокъ и пятницю на вередку разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО“ и [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО“ зъ лїтер. додаткомъ
въ Австріи: за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
У Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Администрація и Експедиція Дѣла ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попереднымъ застереженьемъ. — Рекламація незапечатанû вôльнû вôдъ порта.
Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного стрôчки инсератовои въ рубр. „Надѣслане“ по 20 кр. а. в.
[illegible]

Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты** и **залеглостей.**

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Переговоры о трактатѣ торговельнôмъ зъ Швайцаріею не выдали доси нѣякого позитивного результату, длятого мали вже бути зôрванû. Австрія и Нѣмеччина зачнуть дня 17 с. м. въ такôй самôй справѣ переговорювати зъ Италіею. Однако знатоки думають, що переговоры зъ Швайцаріею мусять те спровадити за собою, що трактатъ торговельный вкôнци буде замкненый. Бо одно, що Швайцарія въ многихъ взглядахъ залежна вôдъ Австріи и Нѣмеччины и не могла бы безъ власнои шкоды легкодушно вôдкидувати руки поданои до умовы, а по друге и самъ трактатъ мае ѣй забезпечувати досыть богато корыстныхъ условій. Однако республика швайцарска бажае дôстати якъ найбôльше выгôдъ зъ намѣру Нѣмеччины, устроити торговельный союзъ середно-европейскихъ державъ. Положенье въ тôй справѣ описуе нѣмецкій Reichsanzeiger: „Швайцарска рада союзна ухвалила, якъ доносять, на засѣданю надзвычайнôмъ, скликанôмъ за-для переговорôвъ торговельного трактату, щобы до Вѣдня выслати заявленье, що рада союзна держить ся постôйно жаданого мыта ввозового, щобы швайцарску торговлю зробити можливою зъ тыми державами та що якоись дальшои концесія дѣйстнои зô своеи стороны не може зробити. Вже фінансовû взгляды не позваляють на се. Дальше впевняе ся тамъ, що проволока въ переговорахъ не выключе нѣякого догôднѣйшого положеня для обохъ тыхъ державъ. Зъ тыхъ причинъ зôрвано дальшû переговоры. Щобы зрозумѣти значѣнье того факту, треба собѣ представити, що въ Швайцаріи вôйде въ житье нова пôдвысшена тарифа мытова на заграничнû товары. Швайцарія при переговорахъ не хотѣла зробити нѣякихъ пôльгъ въ справахъ торговельныхъ зъ Нѣмеччиною а намагала ся полишити давный станъ по при пôдвысшеныхъ мытахъ для заграничныхъ товарôвъ.

Зъ сербскихъ кругôвъ мѣродайныхъ доходить вѣдомôсть до Pol. Corr., що гостину сербского короля въ Ишлю уважають тамъ доказомъ льояльности и щирости супротивъ Австро-Угорщины. Жаденъ поважный сербскій мужь державный не може сумнѣвати ся що до ваги добрыхъ зносинъ зъ Австро-Угорщиною въ політичнôмъ и економічнôмъ взглядѣ, а за найлѣпшу сербску політику треба вважати таку, котра розумѣе удержувати згоду мѣжь обома державами. Въ тôй точцѣ всѣ членъ бѣлградского кабінету суть однои гадки. Пôдчасъ гостины короля Александра въ Ишлю, встрѣча мѣродайныхъ особъ обохъ правительствъ помогла бы послужити до приготовленя дороги до згоды такожь въ тыхъ точкахъ, въ котрыхъ лише покликанû на те чинники можуть охоронити передъ непорозумѣньемъ. Дальше вказуе допись, що зближае ся часъ, въ котрôмъ треба буде знайти нову основу до торговельныхъ вôдносинъ Сербіи до Австро-Угорщины. Сербске правительство высказало бажанье вже давно передъ тымъ, щобы зачати переговоры о новôмъ трактатѣ и оно приступить до нихъ зъ щирымъ змаганьемъ, щобы економичнû нитки мѣжь обома державами повязати ще тѣснѣйше. Въ Сербіи сподѣвають ся загально, що торговельнû зносины вдасть ся довести до успѣшного закôнченя и суть того певнû, що такій результатъ спровадить за собою догôдну реакцію на економічне и державно-фінансове положенье королѣвства. Впрочôмъ и сегорôчнû жнива, котрыхъ выдатокъ що-до кôлькости и якости о богато лѣпшій нѣжь попередного року буде мавъ дѣйстный вплывъ на полѣпшенье добробыту краю. Се голосъ бѣлградскихъ кругôвъ правительственныхъ, котрû дуже невдоволенû зъ приняти на петербурскôмъ дворѣ, шукають теперь опору въ Австріи. Розвôй дальшій добрыхъ вôдносинъ буде залежати вôдъ заключеня торговельного трактату зъ Австріею. Дальшою важною подѣею въ політичнôмъ житю Сербіи буде такожь сегорôчный зôбръ сербскихъ радикалôвъ.

Центральный выдѣлъ радикальнои партіи въ Сербіи, зъ осѣдкомъ въ Бѣлградѣ, выдавъ до всѣхъ окружныхъ и льокальныхъ выдѣлôвъ слѣдуючій обѣжникъ: Центральный выдѣлъ партіи радикальнои ухваливъ на засѣданю дня 20 липня скликати сегорôчнû загальнû зôборы до Зайчару на день 10 вересня. До того скликаня цѣлои партіи до Зайчару, спонукали центральный выдѣлъ особливû причины. Радикальна партія буде мати насамперредъ нагоду дуже добру, заявити чувства вдячности для тыхъ борцѣвъ, котрû въ 1883 р. яко мученики пролляли свою кровь за засады партіи. [Се були повстанцѣ противъ династіи Обреновичѣвъ.] Заступники радикалізму зъ усѣхъ сторôнъ нашои батькôвщины вôддадуть спôльно належну почесть для могилъ зайчарскихъ. Крôмъ того центральный выдѣлъ бувъ сеи гадки, що радикальна партія вôдповѣсть загальнымъ интересамъ сербскои народности, якъ зґромадить ся на найдальшихъ всхôдныхъ границяхъ Сербіи, а заразомъ вôддасть признанье для непоколибимого патріотизму нашихъ братôвъ надъ Тимокомъ, [принадлежныхъ до Болгаріи] и ихъ вытревалости при вольнодумныхъ засадахъ радикальнои партіи. Мы повѣдомляемо васъ о тôмъ и завзываемо на основѣ 24. статіи уставы партіи до выбору делеґатôвъ и заразомъ даемо вамъ знати, що въ день сходинъ загальныхъ зôборôвъ въ цѣлôй Сербіи отвирае ся субскрипція на памятникъ мученикôвъ зъ р. 1883. Длятого ужийте всякихъ способôвъ, щобы въ вашôмъ крузѣ заразъ ввести субскрипцію въ житье. Центральный выдѣлъ ожидае, що кождый членъ радикальнои партіи знае о своѣмъ обовязку и поспѣшно буде старати ся пôсля своихъ силъ сплатити сей довгъ, котрый тяжить на насъ всѣхъ.

Недавно нѣмецка праса вела спôръ зъ російскою о квестію Дарданелѣвъ. Въ Нѣмеччинѣ писали, що бачуть можливôсть, „переформованя“ морскихъ проливôвъ французскою и російскою ескадрою. Тогдѣ ґазеты російскû вôдповѣли на те, що тû острахи суть завчаснû. Однако если австрійске правительство мимо берлиньского трактату вважало за можливе, щобы вôйска герцеговиньско-босаньскû включити до звязи австрійского вôйска, то такъ само вôльно и окремѣшну угоду зробити зъ Турецчиною въ користь Россіи що-до пытаня Дарданелѣвъ. Слôдване „переформованье“ не дало на себе довго ждати, бо якъ вчера донесла телеґрама, черезъ Дарданелѣ переѣхавъ знова російскій корабель „Москва“, на котрôмъ знаходило ся вôйско. Пôсля умовы въ маю с. р. заключенои, Россія мае повѣдомити турецке правительство, кôлько разôвъ везе вôйско на своѣмъ пароходѣ черезъ Дарданелѣ. Однако того зобовязаня що-до переѣзду черезъ Дарданелѣ Россія не сповняе а вôдъ часу до часу російскій корабель перепливае черезъ проливъ нагруженый оружною силою. Турецчина задержуе такій пароходъ, але російске правительство каже, що вôйско е властиво робôтниками або якъ теперь сказано резервістами и жадае вôдшкодованя за спиненье и понесену втрату. Слаба Турецчина не мае силы оперти ся и перепускае корабель свобôдно черезъ Дарданелѣ. Турецкій султанъ мае пôсля берлиньского трактату стеречи переѣзду черезъ сей проливъ. И бнъ его стереже о скôлько може, що зовсѣмъ ще выстарчае въ нынѣшныхъ часахъ мира. Але припустѣмъ, що сегодня вы бухне вôйна Англіи зъ Россіею, то англійскû кораблѣ не вважають на те, що безсильный турецкій султанъ стереже Дарданелѣвъ але стають пôдъ Себастополемъ. Длятого Россія намагае ся пôднести за вчасу ту справу и старати ся о те, щобы Турецчина фактично була въ силѣ стеречи свого права.

Румуньскій кабінетъ Катарджію-Вернеску не може похвалитись значною бôльшостію въ парляментѣ и вже въ часѣ послѣдном сесіи настали для него такû тяжкû часы, що говорено, або о его уступленю або о реконструкціи кабінету. Насамперредъ попробувано завести реконструкцію и покликано до кабінету на міністра просвѣты сенатора и професора университету въ Ясахъ Понія, котрый представляе вже засады партіи радикально-доктринерскû, маючû приклонникôвъ въ кругахъ учительскихъ. Новый міністеръ природно належить до найбôльше умѣркованыхъ членôвъ того напрямку. Такъ кабінетъ ставъ чимъ разъ бôльше рôзнобарвный, де сидить побôчь ретроґрада - боярина Катарджію доктринеръ Понія, головою же и душею его кабінету е завсѣгды честолюбивый Вернеску.

Переведенû доси змѣны ще мабуть не выстарчать, бо ґен. Фльореску міністеръ президентъ обнимае становище амбасадора въ Парижи а Катарджію на его мѣсце стае міністеръ-президентомъ. Міністеръ доменъ Исвореану заявивъ, що въ осени бнъ мабуть свôй портфель полишить и вôстане міністромъ справедливости. На те додае одна опозиційна ґазета злобну замѣтку, що пôсля ей гадки Исвореану до того часу замѣсть портфелю міністра займе становище директора свиньскои торговлѣ въ Турнъ-Северинѣ.

Велике зацѣкавленье наконець выкликуе переведенье новои орґанізаціи въ опозиційнôй національно-лібральнôй партіи, котра наступить заразъ по поворотѣ Деметра Стурдзы зъ заграницѣ. Истнуе намѣръ, проводъ партіи котрый теперь находить ся въ рукахъ Деметра Браціяна, повѣрити Стурдзѣ. Въ тôмъ случаю правдоподôбно фракція Браціяна такъ званû „дїсиденты“, котрû недавно сполучились зъ націоналъ-лібералами, зôрвуть сей союзъ и отворять знова свою осôбну ґрупу.

Румуньскій міністеръ вôйны Лаговарі недавно оголосивъ приказъ, въ котрôмъ заказуе уживати кіѣвъ. Мы думаемо, зъ резиґнаціею додае оденъ дневникъ, що мимо добрыи волѣ ґен. Лаговарі се розпорядженье лишить ся невыконане.

Парижска допись до Pol. Corr. вважае ту гадку хибною, що Франція и Россія вплывають на Порту, щобы она пôднесеньемъ єгипетского и болгарского пытаня робила натискъ на Англію. Жадна зъ обохъ державъ не мала бы причины уживати такого великого натиску и взагалѣ хвиля, въ котрôй французска фльота забирае ся до вôдвѣдинъ Англіи, була бы дуже не вôбрана, щобы на тôй точцѣ зготовити Англіи якûсь несподѣванки. Скорше Французы бажають успокоити Англійцѣвъ по розумнôй причинѣ, що ихъ интересы не загроженû Франціею и Россіею нѣякимъ способомъ та що ей дотеперѣшна політика добра, котра старае ся, щобы обминути всяке вмѣшанье въ континентальнû справы. Именно що-до болгарского пытаня, то можна на певно приняти, що льордъ Сальсбері въ теперѣшнôй порѣ старанно обминавъ бы всяке вмѣшанье до нен. Въ парижскихъ кругахъ політичныхъ придержують ся погляду, що французско-російска згода, елементъ не способный до замѣшаня або выкликаня несупокою въ Европѣ и що гостина въ Кронштадѣ и Портсмесѣ служить до запоруки мира, а свободѣ дѣланя Англіи зовсѣмъ нѣчого не шкодить. Такъ само хоче Франція задержати добрû зносины зъ Италіею якъ політичнû такъ и економічнû, а и французске населенье въ бôльшôй частинѣ стоить за згодою зъ Италіею.

О єгипетскôй справѣ маемо комунікатъ ще зъ другои стороны с. є. англійскои. Standard, котрый стоить въ зносинахъ зъ британьскимъ урядомъ справъ заграничныхъ приносить замѣтну статю о пытаню єгипетскôмъ. Авторъ выводить, що наглого повороту турецкого амбасадора въ Лондонѣ Рустема-паши не треба понимати въ незвычайный способъ. Вправдѣ поворотъ припавъ пôдъ часъ кронштадскихъ торжествъ але не можна его поясняювати такъ, що нѣбы султанъ шукавъ зближеня до Россіи и Франціи и пôднесеньемъ єгипетскихъ переговорôвъ хотѣвъ задемонструвати супротивъ Англіи. Про ту справу такъ пише Standard: „Тû гіпотезы не мають нѣякои основы, бо султанъ, якъ звѣстно, вôдносить ся до всѣхъ державъ зъ рôвною симпатіею и зъ далека держить ся вôдъ всякихъ союзôвъ. Правдивои причины, задля котрои султанъ власне теперь интересуе ся пытаньемъ єгипетскимъ и бажае знова зачати переговоры зъ британьскимъ правительствомъ треба глядати въ положеню въ Єменѣ. Султанъ е каліфомъ Исламу то значить моральною головою Мулулманôвъ. Найменшу проволоку въ залагодженю єгипетского пытаня уважають арабскû пôдданû за знакъ байдужности и недбалости султана и его поведенье пôддають острôй критицѣ.

Недавный несупокôй въ Єменѣ давъ причину многимъ высокопоставленымъ Магометанамъ въ рôзныхъ частинахъ оттоманьскои державы звернути увагу султана на положенье въ Єгиптѣ. Султанъ мусѣвъ розважувати замѣтки своихъ пôдданыхъ, нараджувавъ ся зъ своими міністрами и дорадниками надъ сею справою и на то дôставъ раду, щобы знова пôдняти переговоры зъ Британіею. Хочь Рустемъ-паша повернувъ до Лондону, то не дôставъ вôдъ свого правительства нѣякихъ указокъ що-до єгипетскихъ переговорôвъ а веденье ихъ на теперь неможливе, бо льордъ Сальсбері ѣде на кôлька тыждѣвъ на континентъ. Що-до єгипетскои справы то въ интересѣ Турецчины а ще бôльше Англіи лежить якъ найскорше полагодженье справы въ добрый спосôбъ, щобы тымъ зменшити мѣжнародный вплывъ въ Каирѣ о скôлько можна та обмежити его на Турецчину и Англію. Що Англія мае значный интерессъ въ Єгиптѣ, о тôмъ не сумнѣвае ся жаденъ мужь турецкій. На то Англійцѣ выдали за богато грошей. Крôмъ того Єгипетъ се природный гостинець Англіи до Индій. Рôвночасно треба вважати, що Єгипетъ турецка провінція, вправдѣ обдарована окремыми правами але такъ само якъ для Англіи есть бнъ и для Турецчины природнымъ гостинцемъ до Арабіи. Єсли близькû переговоры вести ся будуть безъ тайнои мысли и доведуть ся до кôнця, то льордъ Сальсбері осягне дальшій успѣхъ. [Якъ бнъ вже богато зробивъ для сконсолідованя британьского вплыву.] Ажь до сего часу не треба султана наражувати на несправедливу критику, бо се обовязокъ володаря звернути увагу на політичне положенье въ его найзначнѣйшôй магометаньскôй провінціи.

НОВИНКИ.

— **Въ Рогатинѣ вôдбуде ся концертъ „дванацятки“** академикôвъ на дохôдъ фонду будовы національного руского театру въ другôй половинѣ вересня, правдоподôбно въ Недѣлю 20 н. ст. По концертнôй части такъ якъ скрôзь такъ и ту послѣдують танцѣ. Запросины розôшле мѣсцевый комітетъ, близшихъ информацій удѣлить директоръ тамошнои филіи „Нар. Торговлѣ“. На чолѣ теперѣшнои „дванацятки“ стоять тû самû люде, що якъ разъ сѣмъ рокôвъ тому назадъ въ той самъ день при помочи тогдѣшного лѣкаря въ Рогатинѣ д-ра Кравчича, судьѣ бл. п. Поляньского, о. Дзеровича и д-ра Зобкова устроили перший въ загалѣ рускій вечерокъ въ Рогатинѣ! Була то справдѣ гарна манїфестація. Дрѣмучій пôдъ взглядомъ рускости Рогатинъ заворушивъ ся, хочь — правды нѣгде дѣти — не въ такôй мѣрѣ якъ сподѣвати належало-бы ся. Коли-жь тогдѣшнû ученики VI. кл. ґимназіяльнои по семи рокахъ вже яко зрѣлû академики знова зъ пѣснею станутъ на естраду передъ Рогатинщиною, збираючи *лепты на будову святинѣ нашои Музы народнои* — сподѣватись належить, що „дванацятка“ (властиво „сѣмнацятка“) стрѣтить тамъ щирый, всестороннный привѣтъ!.. *Н—ный.*

— **Концертъ „дванацятки“ спѣвакôвъ-академикôвъ** (пôдъ проводомъ акад. пп. Партицкого и Нижанкôвского Остапа) сполученый зъ забавою вôдбуде ся такожь и въ **Стрыю**, здае ся, вô вторникъ 1 н. ст. вересня. Приготовленями займае ся комітетъ, делеґованый зъ рамены „Руского Касина“, бнъ розôшле небавомъ запросины. Дохôдъ призначеный для фонду будовы руского народного театру. На той самъ день — якъ намъ доносять — скликуе писателька п-нѣ Наталія Кобриньска до Стрыя перший зъѣздъ руско-украиньского жѣноцтва.

— **Огонь.** Въ Васильковцяхъ повѣта гуситиньского знищивъ огонь въ ночи на 10 н. ст. серпня двѣ неубезпеченû загороды селяньскû. Нещастье пôшло зъ вôдси, що Варвара Лапкôвска и ей зять Михайло Рудикъ, привѣзши въ ночи снопы зъ поля, складали ихъ въ стодолѣ при нафтовôй лямпѣ. При гашеню огню вôдзначивъ ся мѣсцевый начальникъ стації зелѣзничои п. Мар. Лїнде, котрый перший прибувъ на мѣсце огню зъ сикавкою и людьми. Шкода выносить бôльше якъ 300 зр.

— **О нещаснôй пригодѣ** доносять зъ Слобôдки лѣснои коло Коломыи. Олександеръ Могильницкій 18-лѣтный офіціялістъ въ добрахъ пп. Ґроссôвъ стрѣляючи до коновки яко до цѣли, трафивъ въ само серце служницю Анну Голубокъ. Нещасна згинула на мѣсци.

— **На будову руского-народного театру** приславъ намъ Впов. п. Володимиръ Погорецкій, скôнченый богословъ, 2 зр. 48 кр. зъ такою дописію: „Пôдчасъ побуту въ Кралевôмъ-Градци забавлявъ ся я зъ трема ческими академиками въ приватнôмъ домѣ. Розмова велась про патріотичнû речи и про вôдносины галицкû. Середъ тои розмовы вложили пп. Кароль Погорецкій медикъ, Вікторъ Червінка матуристъ и Ладиславъ Книпль правникъ и голова товариства „Доброславъ“ 2 зр. 48 кр. на будову нашого народного театру. По поворотѣ зъ Праги пересылаю тую квоту на Вашû руки до дальшои диспозиціи. *Володимиръ Погорецкій.*

— **Въ статутѣ братствъ маріяньскихъ,** заложеныхъ въ Краковѣ Єзуитами знаходить ся мѣжь иншими такій параґрафъ: „До братства можна записати ся такожь черезъ другû особы и зъ укрытьемъ свого назвища, если того вымагають важнû причины.“ Статуты тû, затвердженû властію духовною и свѣтскою, розсылае зарядъ братствъ по всѣхъ закуткахъ краю зъ зазывомъ до приступованя. Чи власти свѣтскû мали бы похвалити тайнû товариства?

— **Дирекція австрійскихъ зелѣзниць державныхъ** оповѣщуе, що рухъ поѣздôвъ прогульковыхъ до Брюховичъ змѣнюе ся за-для коротшихъ днѣвъ въ той спосôбъ, що поѣздъ прогульковый вôдъѣздить зô Львова о 3 годинѣ по полудни а приѣздить до Брюховичъ о 3 год. 21 мінутъ. Вôдъѣздъ-же зъ Брюховичъ наступае о 8 год. 2 м. вечеромъ а приѣздъ до Львова о 8 год. 27 мін. вечеромъ. Змѣна тая входить въ житье въ днемъ 15 н. ст. серпня и уже въ тôмъ дни вôдôйде поѣздъ пôсля нового розкладу. Часъ поданый пôсля годинника львôвского.

— **На чотири безплатнû мѣсця въ консерваторіи музичнôй у Львовѣ** розписуе маґістратъ мѣста Львова конкурсъ. Право надаваня тыхъ мѣсцъ прислугуе маґістратови. Петенты мусять внести свои поданя до 20 н. ст. серпня и выказати свое убожество, вѣкъ, занятье и спосôбъ удержаня а такожь дотеперѣшну науку музики.

— **Взяцна бута.** До Gaz. Nar. пишуть зъ Пôдґужа, що тамъ 9 н. ст. серпня напали уланы идучихъ въ ночи ремѣсникôвъ Круликовского и Талагу и такъ сильно порубали шаблями, що Круликовскому перетяли голову и кôсть чашкову а Талазѣ покалѣчили лице. Лѣкарѣ сумнѣвають ся, щобы Круликовского можна удержати при житю а Талага буде мусѣвъ довго лѣчитись.

— **Университетъ черновецкій** выдавъ въ роцѣ школьнôмъ 1890/91 28 докторôвъ. Зъ тыхъ признано докторатъ права 24, теольоґіи 3 а фільософіи 1

кандидатови. Въ тôмъ-же роцѣ зроблено въ чернивецкôмъ унiверситетѣ 77 риґорозôвъ, а то: 2 теольоґiчнй, 3 фiльософiчнй и 72 правничихъ.

— **Выдѣлъ товариства „Сѣчь“ у Вѣдни** складае отсимъ прилюдну подяку слѣдуючимъ Добродѣямъ, котрй зложили добровôльнй датки на цѣли нашого товариства а именно: Вп. Ив. Борисикевичь зъ Вѣдня 5 зр; д-ръ Володимеръ Кобриньскій лѣкарь въ Вѣрiе 10 зр.; п. Титъ Ревакович судья въ Пôдбужи 5 зр; п. И Кокорудзъ проф. ґимназ. въ Станiславовѣ 2 зр. За выдѣлъ тов. „Сѣчь“ — *Ярославъ Бурачиньскій*, завѣдатель товариства.

— **Актъ посвяченя** угольного каменя пôдъ высшій судъ краевый при улици Баторія ôдбувъ ся нинѣ въ присутности президента барона Канне и кôлькохъ высшихъ урядниковъ судовыхъ. Посвяченя доконали три латиньскй священики. Пушку зъ грамотою вложено въ камѣнь при головнôмъ входѣ. Публики було мало, лише робôтники постанали довкола на мурахъ та крикнули кôлька разôвъ: вiватъ! — Декотрй стѣны сего будынку сягають вже по перший поверхъ, а вже теперь видко, що се буде величавый будынокъ, що не мало причинить ся до прикрасы Львова.

— **Банкротство фiрмы Морпурґа и Паренте въ Трiестъ**, о чôмъ була згадка въ нашôй часописи, выкликала въ цѣлôмъ фiнансовôмъ свѣтѣ австрiйскôмъ велику сензацiю. Фiрма ся повстала 1824 р. Єи властителями суть бароны Марко и Джюзеппе Морпурґо а третій спôльникъ Перуджiя выступивъ зô спôлки 30 н. ст. червня с. р. Фiрма занимала ся головно вывозомъ и довозомъ товарôвъ та справами банковыми. Катастрофу спровадили нещаснй спекуляцiи одного зъ урядниковъ. На помôчь фiрмѣ поспѣшили Ротшільды. Они мали въ нѣй 1,750.000 зр. та коли стало звѣстне банкротство, заявили що ôдберуть свôй капiталъ ажь тогдѣ, коли вже всѣ иншй будуть заспокоенй. Крôмъ того дають они значну помôчь грошеву, щобы перевести лiквiдацiю институцiя, бо пересвѣдчили ся що Морпурґи мають великй капiталы вложенй въ нерухомости, котрй ажь пôзнѣйше зможуть приносити дохôдъ. Такими нерухомостями суть фабрики выробôвъ деревляныхъ въ Семигородѣ и Герцеговинѣ. Лiквидацiю переводить австрiйскій Credit-Anstalt, котрого директоръ Блюмъ выѣхавъ вже зъ Вѣдня до Трiесту.

— **Якъ жиды умѣють обходити законы** показуе ся зъ того що указъ, выданый въ Россiи о пашпортахъ для жидôвъ нѣчого имъ не пошкодивъ. Въ тôй справѣ пише „Варш. Дневн.“: На пôдставѣ спецiяльныхъ приписôвъ, затвердженыхъ царемъ 14 н. ст. марта с. р. посольствамъ, мiсiямъ и консуламъ россiйскимъ за границею надано право вiзованя пашпортôвъ до въѣзду до Россiи заграничныхъ жидôвскихъ властителѣвъ фiрмъ а также комiсантôвъ, повномочниковъ и аґентôвъ такихъ фiрмъ, если они суть зареєстрованй пôдля правъ краю, зъ котрого походять. Теперь оденъ зъ консулѣвъ россiйскихъ за границею донѣсъ, що заразъ по выданю сего права, жиды, дрôбнй торговцѣ почали записувати ся до стану купецкого, за що за границею складае ся въ загалѣ мала оплата, а то для улекшеня собѣ доступу до Россiи. Притôмъ жиды ôдбивають собѣ зложенй сумы зъ наддаткомъ. Они выставляють другимъ жидамъ за умовлену цѣну посвѣдченя, що на пр. п. Н. Н. ѣде до Россiи яко аґентъ такои а такои фiрмы для закупна товарôвъ. Якъ зачуваемо, звернули вже власти увагу на се нове обходженье закона, выдумане жидами и теперь збирають ся информацiя, чи въ послѣдныхъ часахъ не прибуло до Россiи бôльше жидôвъ якъ давнѣйше и чи заграничнй жиды занимають ся тымъ, на пôдставѣ чого дозволено имъ приѣзджати до Россiи.

— **О великôмъ лѣсôмъ огни** доносять зъ Россiи въ околиць мѣста Владимира. Огонь почавъ ся за рѣкою Клязьмою ще 13 н. ст. липня и въ початку не представлявъ великои небезпечности, теперь-же розширивъ ся такъ, що знищивъ вже бôльше якъ 50.000 десятинъ лѣса. Выправленый до гашеня огню батальонъ вôйска не давъ собѣ рады и мусѣвъ хоронити ся передъ огнемъ на безпечне мѣсце. Теперь працюють надъ пригашеньемъ огню два батальоны вôйска и околичнй селяне, однако тяжко его спинити, бо огонь то пригасне то знову ширить ся зъ бôльшою ще силою.

— **Розрухи въ Больонiи.** О розрухахъ, якй були въ Больонiи тамтого тыждня, пишуть таке пôдъ днемъ 4 с. м.: Уличня бôрба минувшои ночи межи официрами 50 полку пѣхоты въ Больонiи а частиною горожанъ не обôйшлась безъ жертвъ. Причиною сеи борбы була статейка въ гумористичнôй часописи „Bononia ridet“, котрои редакторъ Подрека и рисовникъ карикатуръ Ґалянтара взяли собѣ за предметъ до сатиры официрôвъ. Черезъ те одинъ поручникъ Буссеi зъ 50 полку вызвавъ Подреку на поединокъ. Але редакторъ высмѣявъ его въ своѣй часописи и не хотѣвъ ставати до поединку. Тогды поручникъ зачавъ ся разъ на Подреку въ городѣ и давъ ему кôлька разôвъ по-за уха. Подрека зачавъ боронитись, приятель Ґалянтара помагавъ, панъ поручникъ лежавъ небавомъ на земли, а довкола нихъ збѣглась громада людей. Подрека вытягнувъ шаблю официра и ударивъ его кôлька разôвъ. Ледви ихъ полiцiя розборонила та завела тамъ, де воювати годѣ, т. е. до вязницѣ. 31 липня ôдбулась судова розправа, при котрôй журналiстôвъ увôльнено. Теперь зачали они собѣ жартувати зъ официрôвъ такъ, що тй рѣшили пôмститись. На челѣ ихъ ставувъ поручникъ Буссеi. Коли въ театрѣ 8 с. м. давали представленье, на котрôмъ були и оба журналiсты, на майданѣ передъ театромъ зôбралось до 50 официрôвъ и ждали зъ пiстолетами и шаблями на журналiстôвъ, що лише перомъ воювали. Довѣдавшись, що офицiры хотять ихъ зловити они бôчными дверми тихенько вынеслись зъ театру. Коли мѣжь публикою, що выходила зъ театру, не найшли офицiры Подреки, декотрй зъ нихъ кинулись до театру, думаючи, що ôнъ тамъ де укрывъ ся. Режiсеръ запевнивъ ихъ словомъ чести, що вже ихъ два вороги давно вынеслись зъ театру и они зачали выходити. Тымчасомъ въ театръ найшло за официрами богато публики, и та зачала на всѣ заставки свистати. Офицiры вытягнули шаблѣ и ними зачали собѣ мѣсце робити. Се страшенно розлютило публику. Тымчасомъ тй офицiры, що стояли передъ театромъ, зачали „ребелiю“ зъ публикою, коли побачили, що дѣють ихъ вертаючй „камраты“. Публика зачала кидати камѣньемъ, а они стрѣляли та вымахували шаблями. Бôйка тревала пôвъ годины. Явилась компанiя карабiнiерôвъ, частина ихъ обступила официрôвъ и ôдвела до касарень, а друга ôдносила раненыхъ до шпиталю. На другій день рано всѣ робôтничй и ремѣсничй товариства устроили антимiлiтарну демонстрацiю. Перейшли по при замкненй касарнѣ и кричали: „Pereat 50 полкъ!“ Патрулѣ и кавалерiя зачали розганяти нарôдъ, але трудно було. Генералъ Мiррi обѣцявъ покарати всѣхъ официрôвъ сего полку и перенести ихъ далеко, та и се не помогло. Бôйки повторили ся, раненыхъ богато. Всѣ успокоились ажь тогды, коли довѣдались, що 50 полкъ зовсѣмъ заберо ся зъ Больонiи.

— **Дрôбнй вѣсти.** Зарядъ институцiи для убезпеченя хорыхъ робôтниковъ именувавъ: ôдпоручниками Ґуст. Городеньского и д-ра Стан. Дуниковского, касiеромъ Людв. Погурского, лiквiдаторомъ Сим. Хандериса, адъюнктомъ Вл. Железôвского, асистентами Ив. Кемпиньского и Мар. Гурского, практикантами Роб. Айґнера, Каз. Борковского и Вас. Хойнацкого. — Цѣсарь подарувавъ кару Онуф. Сенькову засудженому 1878 р. на 15-лѣтну вязницю за убiйство.

Посмертнй — ☦ — оповѣстки.

О. Левъ Микитка парохъ въ Войтѣховичахъ коло Нараева умеръ въ 55 роцѣ житя а 22 священьства. Вѣчна ему память.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 14 серпня. Кальнокi повернувъ зъ Ишлю.

Будапештъ 14 серпня. Болгарскій князь Фердинандъ поѣхавъ звôдси вчера до Софiи.

Берлинъ 14 серпня. На збôжевôй биржи велика спекуляцiя. Жито пôднесло ся знову. Ходять невѣроятнй вѣсти о завѣшеню збôжевого мыта. Царскій указъ, що заборонне вывозу збôжа мае мати силу черезъ оденъ рôкъ.

Вiши 14 серпня. Великого князя Алексѣя витають товпы народу зъ великимъ одушевленьемъ. Россiйскій консуль мавъ бесѣду, въ котрôй сказавъ, що Россiя се Францiя, а Францiя се Россiя.

Константинополь 14 серпня. Гiршь купуе ôдъ Порты великй просторы въ Малôй Азiи на оселѣ для россiйскихъ жидôвъ. Дае 10 мiлiоновъ франковъ рôчного чиншу за посесiю або ôдповѣдну суму на купно.

Петербурґъ 14 серпня. Радѣ державнôй предложено проектъ россiйскои выставы промысловои въ роцѣ 1893.

Лисабона 14 серпня. Мiнiстеръ фiнансôвъ мае выдати заказъ довозити до краю чуже збôже.

Цурихъ 14 серпня. Король сербскій приѣхавъ ту вчера зъ батькомъ. Миланъ ждавъ на сына въ Веденсвайль.

ПОДЯКА.

Всѣмъ П. Т. Ласкавымъ Сусѣдамъ, ôдтакъ духовеньству обохъ обрядôвъ а передовсѣмъ Пречестному пароховi лаврôвскому г. I. о. Туржаньскому и Высокопречестному Отцу мѣстодеканови и крилошанинови Iосифови Гладишовскому пароховi рускому въ Дорогомышли, не менче всѣмъ честнымъ Громадянамъ зъ мого села за те, що взяли ласкаву участь и звеличали похороны моеи найдорожшои жѣнки бл. п. Катерины складаю на симъ мѣсци сердечне „Спаси-Богъ“!

Стефанъ Трухимъ, властитель Семирôвки.

Надôслане.

ОКУЛIСТЪ и ОПЕРАТОРЪ
школы вѣденьскои и берлиньскои
Д-ръ Д. Меллеръ
ординуе ôдъ 9—12 и ôдъ 4—6 годины
ул. Ягайлоньска ч. 6.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ **„КОПЕРНИКОМЪ“**
ул. Театральна ч. 6 (площа св. Духа) напротивъ головного одваху.
Окуляры, цвiкеры, барометры, термометры, мiкроскопы, машины електричнй, райспайзы, и т. и. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарацiи найдешевше и найскорше.
Замовленя въ провiнцiи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“.

! КОСЫ !

изъ найлучшои стирiйскои фабрики наособне порученье зъ найбôльшою старанностею выконанй:

55 центим. довгй, середно шир. по 45 кр.
60 „ „ „ „ „ 50 „
70 „ „ „ „ „ 60 „

За доброту тыхъ косъ приймаемо всяку поруку. 3869

Окрôмъ повысше згаданыхъ суть еще вусшй по 40 кр. На пятькiльограмову посылку иде 8—10 штукъ.

Народна Торговля у Львовѣ и фiлiи.

Инструктора домашнего

глядае ся для ученика въ II-ои кл. нѣмецкои ґимназiи у Львовѣ начавши ôдъ 1 н. ст. вересня с. р. Инструкторъ дôставъ бы мешканье и харчь, але — крôмъ своихъ студiй — не смѣвъ бы мати вже бôльше занять.

Зголошуватись належить до дня 15 н. ст. серпня на адресу Вир. о. Билиньского, крилошанина, пробуваючого въ Микулинцяхъ.

Бюро информацiйне
СТАНIСЛАВА САТАЛЫ
Львôвъ, ул. Галицка ч. 15
може поручити кождого часу службу всякои катеґорiя, а именно: Учителѣвъ, Учительки, и Ґувернантки зъ квалiфiкацiею и музикою, Боны, Панны служачѣ, Льокаѣвъ, Економôвъ, Лѣсничихъ, Машинiстôвъ, Кухарѣвъ, Огородниковъ и у всѣхъ родахъ добôрну службу. Порученя полагоджуесь сейчасъ.
4943 8—15 [illegible]

Циркъ братôвъ Сiдолi
Дирекцiя Цезаръ Сiдолi
ул. Шпитальна ч. 3
(площа Голуховскихъ)

Въ суботу дня 15 и въ недѣлю дня 16 н. ст. серпня по
2 ВЕЛИКИ ПРЕДСТАВЛЕНЯ 2
Початокъ о год. 4 по полудни и о 8 вечеромъ.

Кожде представленье зъ новою богатою а рôзнородною проґрамою. — Въ понедѣлокъ перший выступъ славного ѣздця Бера Васiлейки и богато иншихъ дебютôвъ. Подробицѣ подають афiшѣ и денна проґрама.

Зъ высокимъ поважаньемъ
ЦЕЗАРЪ СIДОЛИ
директоръ.

!! Важне для Родичѣвъ !!

Ученики школъ середныхъ, выдѣловыхъ або народныхъ найдуть въ честнôмъ домѣ здорове особне мешканье, смачный домовый харчь, совѣстный надзôръ, ôтцѣвску опѣку а на желанье также сталу помôчь въ наукахъ — по умѣренôй цѣнѣ.

Иванъ Людвикъ Пляверъ
улиця Куркова ч. 7. поверхъ II.
(Каменица въ подвôрю).

Кандидатъ II-го року учительскои семинарiи у Львовѣ готовъ черезъ вакацiи **приспособити учениковъ школъ народныхъ до вступного испыту въ ґимназiи.** Зголошуватись треба пôдъ буквами: **А. М. въ редакцiи „Дѣла“.**

Женщина въ середнôмъ вѣку, граюча на фортепянѣ, шукае мѣсця. Способна до заряду дому, а особливо до совѣстного веденя дѣтей осиротѣлыхъ по матери. Близшу вѣдомôсть у о. Стефановича, катихита львôвскихъ учит. семинарiй, пробуваючого теперь въ Кутахъ.

Д-ра Є-ґера бѣлье, кафтаники одъ поту рикотовй и сѣтковй, рукавицѣ и рушники до натираня
найдешевше въ торговли
БРАТЕЙ ЛЯНГНЕРЪ
Львôвъ, Галицка ч. 16.
Цѣнники на жаданье даромъ!

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

поручае
найлѣпшй перфумы и воды тоалетнй
ôдзначенй 10 медалями заслуги и 2 дипльомами признаня,

а то:

Перфумы ясминову, фiялкову, рожеву, резедову, конвалiеву, Ylang-Ylang, Jockey-Club, Ex-Bouquet Millefleurs и т. д. Фляконики по 25, 40, 75 кр. 1 зр. 1·50 и т. д.

Перфумы королевои Марисеньки знамен. фляконъ 2 зр.

Вода львôвска загально звѣстна и побирана за-для свого приемного, ôдсвѣжаючого и довготревалого запаху, до скрапляня одягôвъ, хустокъ и розприскуваня въ комнатахъ. Фляконикъ меншій 80 кр. бôльшій 1 зр. 50 кр.

Вода варшавска ôдзначае ся надзвычайно приемнымъ цвѣтовымъ запахомъ. Фляконикъ меншій 95 кр., бôльшій 1 зр. 80 кр.

Вода левандова подвôйна и вода левандово-амброва суть загально уживанй до возприскуваня въ комнатахъ за-для свого приемного запаху. Фляконъ 50, 70, 90 кр. и 1·20 зр.

Воды колоньскй знаменитй. Фляконики по кр. 15, 20, 25. 40, 50, 80 1 зр., 1·50.

Купувати можна у Львовѣ въ торговляхъ власныхъ ул. Коперника ч. 3, и ул. Галицка ч. 13; въ **Краковѣ**: Сукенницѣ ч. 20; въ **Чернôвцяхъ**: Ринокъ ч. 2.

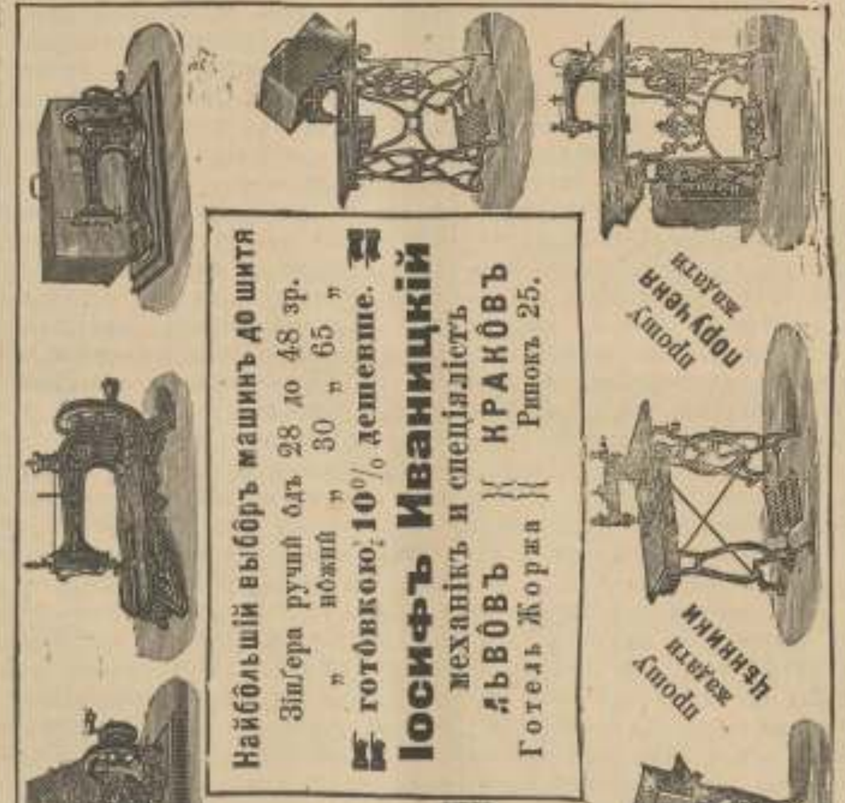

ДРАМАТИЧНЙ ТВОРЫ
ГРИГОРIЯ БОРАКОВСКОГО.
Цѣна 1·30 кр.
Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ „AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капiтульный число 3.
Найбôльшій по французски уладженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.
Сезонъ 1891.
Звѣстне найдешевше жерело закупна.
Найбôльшій складъ есть якъ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Оддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гафтôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасмантерiи, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамiтныхъ приборôвъ кравецкихъ.
Оддѣлъ II. Капелюхи дамскй, дѣвочй и дѣточй, выробы панчôшковй для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, горсеты и запаски для дамъ и дѣтей.
Оддѣлъ III. Краваты мужескй, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и маншеты, парасолѣ англiйскй, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и англiйскй рукавички.
Оддѣлъ IV. Рукавички дамскй, шкôрковй, даньскй, шведскй и англiйскй, а также рукавички шовковй, вовнянй и нитянй.
Оддѣлъ V. Вахлярѣ чорнй и кольоровй наб͏алѣ и вечеры та великій выбôръ япаньскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декорацiйныхъ.
Оддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.
Оддѣлъ VII. Станики трикотовй и джерсей для дамъ по зр. 1·90. 2·50. 3·50 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку.
Оддѣлъ VIII. Спôдничка дѣточй, плащики, пальтотики и запаски.
Оддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великй килимы, сальоновй ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки маттiнґовй до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣннй, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.
Оддѣлъ X. Ту суть портiєры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Тукiсъ по зр. 3·20, якôсть I-ша 3·75, Мароко 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапецунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портiєръ Кiрманъ и Дагестаньскихъ та матерiй на мебли.
Бѣлй ôдпасованй заслоны коронковй, цѣле окно 1·45, 1·75, 1·90, 2·50 до 50 зр.
Оддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и высше. Комплетнй ґарнiтуры ґоблiновй складаючй ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·80 до 30 зр. Вехôдни капы шкоцкй I величина 1·25, II 2·50, III 3·50.
Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ, коцы на лôжка и конѣ. Стебнованй колдры вовнянй, ватовй, атласовй, пiковй и до прикрасы.
Замовленя зъ провiнцiи полагоджуе ся якъ найсовѣстнѣйше.
Окремый ôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капiтульный ч. 3.
Властитель Е. М. ВЕРНФЕЛЬДЪ зъ Вѣдня.

ИСТОРIЯ РУСИ ч. I. II. III. IV. V. — Цѣна за I часть 15 кр. За всѣ части 80 кр. Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“ ул. Вôрменьска ч. 27.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 174. Львôвъ, Субота 3 (15) серпня 1891 Рôчникъ XII

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня [illegible] о 5-ôй годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты приймають: У Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

[illegible] на „ДѢЛО“ [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible]
въ Австріи: | за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. | на цѣлый рôкъ . . . 26 зр.
на пôвъ року . . . 9 зр. | на пôвъ року . . . 13 зр.
на четвертъ року . 4 зр. 50 кр. | на четвертъ року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. | на пôвъ року . . . 8 зр.
на четвертъ року . . . 4 зр. | на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Экспедиція Дѣла ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламації непечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія приймають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного стрôчки [illegible] въ рубр. „Надѣслане“ по 20 кр. а. в. [illegible]

☞ Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся третій кварталъ сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати зъ надсыланьемъ передплаты и залеглостей.**

Гадки по зборахъ въ Турцѣ.

III.

Посолъ Романчукъ пригадавъ галицкôй Руси проґраму еи зъ 1848-го року и проголосивъ еи прилюдно — нехай еи чують та й знають такожь Поляки и правительство. Проголошенье проґрамы узнавъ бнъ за единый выхôдъ зъ того хаосу, якій почавъ що-разъ бôльше змагати ся при „спôльнôмъ дѣланю“ народовцѣвъ зъ москвофілами. Посолъ Романчукъ бувъ певный, що всѣ щирі Русины, бажаючи славы и чести своєй народности та добра свому народови, згорнуть ся коло тои проґрамы въ одну крѣпку непоборнму громаду, а всѣ елементы деструктивнй полишать на боцѣ и тй занидѣють.

Проґрама Романчукова добра и практична, та й для Русинôвъ галицкихъ едино можлива. Нема въ нѣй анѣ однои точки, на котру бы здорово-мыслячій Русинъ не писавъ ся.

Деструктивнй елементы — розумѣєсь — пôднесли заразъ противъ неи великій гамбръ. Поминувши вже головный закидъ москвофілôвъ: „на що було казати, що Русины нарôдъ окремый вôдъ россійского?“ — „Червоная Русь“ крикнула ще: „по що було зазначувати льояльнôсть, коли нѣ одного нельояльного Русина нема?“ — а радикальный „Народ“ рôвно-жь заголосивъ собѣ: „на що було тыкати справъ вѣры?“ Тымчасомъ все те було якъ-разъ потрѣбне, абы зъ однои стороны положити конець хаосови мѣжь Русинами, а зъ другои поставити руску справу ясно супротивъ Полякôвъ и правительства австрійского.

Сказати, що мы Русины — нарôдъ самостôйный и окремый вôдъ россійского [и вôдъ польского] було конче потрѣбно, а се зъ тои причины, бо фракція москвофільска въ теоріи а по части и въ практицѣ заперечує нашу народнôсть, неґує нашу мову, нашу культуру, а пропаґує россійщину. Анѣ Поляки анѣ Чехи того пôдносити не потребують, бо межи ними нема анѣ слѣду якоись фракціи, котра бы перечила истнованье своеи народности. Признаемо, що не потрѣбно бы було и послови Романчукови зазначувати того, коли бъ не було нашихъ москвофілôвъ и нѣхто намъ не перечивъ нашои народности, але при нинѣшныхъ аґітаціяхъ москвофілôвъ зазначенье се було въ проґрамѣ необхôдне.

Зазначенье посломъ Романчукомъ нашои самостôйности народнои найбôльше — якъ сказано — запекло и розлютило фракцію москвофільску — и инакше бути не могло. Се жь не лежить въ интересѣ нинѣшнои злощастнои правительственнои системы въ Россіи. Тамъ панує нинѣ система — нівелювати народности не великорускй, а мѣжь иншими въ першôй линіи народнôсть украиньско-руску, що-до численности по Великороссахъ найбôльшу. Нашй-жь москвофілы, звѣстно, мають задачу помагати сѣй системѣ, на скôлько на Украину може вплывати своимъ культурнымъ розвоемъ на народнôй основѣ Русь австрійска. Отже москвофілы, побачивши въ проґрамѣ посла Романчука точку о самостôйности нашои народности, мусѣли въ интересѣ системы россійского правительства выступити якъ найзавзятѣйше противъ проґрамы и противъ посла Романчука.

Тôлько-жь москвофіламъ треба було противъ проґрамы Романчука якогось такого арґументу, котрымъ бы можна було пôдбурювати противъ него и его дѣла — людей легковѣрныхъ и глубше не думаючихъ, и за такій арґументъ взяли они те, що пос. Романчукъ въ своєй проґрамѣ черезъ зазначенье льояльности Русинôвъ для державы и цѣсарского дому кинувъ пôдозрѣнье нельояльности на т. зв. „стару“ партію, отже на що бнъ се зазначувавъ?

И до того зазначеня бнъ бувъ спонуканый и мусѣвъ зазначити въ интересѣ Русинôвъ галицкихъ всякои масти, зъ выимкомъ хиба фракціи москвофільскои Не потребувавъ бы бувъ того зазначувати, коли-бъ фракція москвофільска не давала разъ у разъ причины до пôдозрѣвания Русинôвъ о нельояльнôсть, а въ наслѣдокъ того и до звѣстнои системы супротивъ руского народу. Будь що будь треба-жь було въ той посередный спосôбъ зазначити, що Русины галицкй не вôдповѣдають на прикладъ — за те, що фракція москвофільска шле своихъ делеґатôвъ на демонстрація полі тичнй въ Россія (якъ въ роцѣ 1885 до Петербурга, а въ роцѣ 1889 до Кіева) — або за те, що фракція москвофільска шле адресу Арнстову, — або за те, що орґанъ ихъ величае Апухтина, — або за те, що хтось пропаґуе вандрôвки до Почаева и потому бѣдни Кишѣ мусять сидѣти по криміналахъ — або за те, що фракція москвофільска майструє письмо вôдъ 115 питомцѣвъ духовнои семинаріи зъ завертаньемъ очей до „великои матушки“, и т. д. Ось длячого посолъ Романчукъ узнавъ за потрѣбне поставити въ своѣй проґрамѣ и тоту точку — въ интересѣ всѣхъ тыхъ Русинôвъ, котрй зъ такими дѣлами москвофільскои фракціи, якъ повысше для прикладу наведенй, не солідаризують ся и не повинні за нихъ одвѣчати и терпѣти.

Наконець и що-до точки о вѣрѣ — то годѣ сказати, щôбъ она була поставлена въ проґраму такъ зовсѣмъ безъ рацін. Радикалы, поставивши коротко передъ тымъ въ свою проґраму пропаґанду раціонализму, очевидно вже зъ самого принципу не могли бути вдоволенй зъ сеи точки проґрамы посла Романчука. Але жь, если народовцѣ не можуть згодитись на проґраму радикалôвъ въ той точцѣ, — то вже-жь мусять признати й самй радикалы, що таке зазначенье, яке выйшло въ проґрамѣ посла Романчука, не може бути нѣякимъ лихомъ для народнои справы, а и въ тôмъ взглядѣ становище загалу Русинôвъ поставлено ясно. Нехай собѣ каждый пригадає лишень тй безнастаннй клеветы орґанôвъ москвофільскихъ на народовцѣвъ, мовь-то они „безпоповщина“, молодѣжь въ рускôй ґимназіи выховують въ дусѣ атеистичнôмъ и т. п.

Взагалѣ проґрама выголошена посломъ Романчукомъ есть для насъ галицкихъ Русинôвъ въ нинѣшныхъ часахъ и обставинахъ добра и едино можлива, — она одна може нинѣ статись тымъ спôльнымъ грунтомъ, на котрôмъ всѣ конструктивнй елементы можуть згромадитись до спôльного труду для добра Руси — въ выглядами и на добрый успѣхъ.

Переглядъ часописей.

[Страхъ Gazet-ы Polsk-ои о втрату Орменъ на Буковинѣ. — Сила о польскôй шляхтѣ въ Познаньщинѣ].

Черновецка Gazeta Polska занепокоилась остатными часами двома фактами, а именно: першимъ, що чи то поусувано зъ высокихъ посадъ чи й поарештовано Полякôвъ по выкрытю міліоновои мальверзаціи мытовои, — а другимъ, що межи буковиньскими Орменами показуєсь тенденція — не зливати ся національно зъ Поляками, якъ того Поляки хотять конечно. Въ двохъ остатныхъ нумерахъ Gazet-ы Polsk-ои помѣщена статья п. заг. „Polacy czy Ormianie?“ зъ нагоды листу писаного якимсь буковиньскимъ Полякомъ, котрый такъ каже:

„Поляки буковиньскй дѣлять ся на три ґрупы: 1) велику посѣлôсть, 2) урядникôвъ и 3) ремѣсникôвъ, купцѣвъ, предпринмцѣвъ и т. п. До Полякôвъ репрезентуючихъ велику посѣлôсть на Буковинѣ, належать Ормене польскй. Дивне лишь то, що декотрй зъ нихъ, — хотяй ихъ предки, прибувши передъ вѣками до Польщѣ, набули шляхотство затверджене соймами и королями, прибрали Польщу, котра ихъ гостинно прийняла, за свою бтчину, приняли звычай, обычай а що-найважнѣйше языкъ, що есть певне найжизненнѣйшою признакою кождого народу, — не почувають ся до обовязку бути Поляками и хотять становити окрему народнôсть. Коли имъ выяснювати рôзницю мѣжь обрядомъ а народностію, то они на се глухй и стоять при своємъ.“

Gaz. Polska, помѣстивши сей листъ, розписала ся широко на тематъ приналежности буковиньскихъ Орменъ до народности польскои та злобнои аґітаціи Нѣмцѣвъ и правительства, котрй хотѣли бы знищити елементъ польскій на Буковинѣ.

„Квестію сю — пише Gazeta Polsk. — выкликано незрозумѣлою для насъ пресією моральною зô сферъ высшихъ, а розвинуло еи нерѣшуче становище кôлькохъ одиниць польскихъ [читай: брменьскихъ — *Ред.*], котрй въ зле зрозумѣлôмъ интересѣ власнôмъ не вагали ся публично бдречи ся своеи польскои народности. На загалъ польскій зробило се дуже пригноблюючє враженье, а середъ нишихъ елементôвъ выкликало рôзнй найфальшивший вѣсти о внутрѣшныхъ обставинахъ тутешнои польскои суспôльности.“

Страхъ мае велики очи и видно, що тенденція антипольска межи Орменами прибрала вже значнй розмѣры, коли Gaz. Polska замѣсть звычаємъ польскои прасы zgromić zaprzańców, пустилась на манôвцѣ и пôдхлѣбляе Орменамъ, то „вразумляе“ та жалує ихъ бѣдныхъ, що они, слухаючи нѣмецкихъ аґітаторôвъ, стануть такими-жь космополітами „безъ кута и хаты“ якъ анѣмченй жиды.

„Житье домашне и суспôльне брменьскихъ горожанъ нашихъ, — повѣдае Gaz. Polska — есть часто польске, и то таке, якого вже не всюды знайдешь середъ шляхты давнои рѣчи посполитои. Почавши вôдъ звязи родинной ажь до найдрôбнѣйшихъ обычаѣвъ и звычаѣвъ житя щоденного, все тамъ щиро-польске и зазначене традиціею лѣпшихъ часôвъ. Полякъ брменьского роду на Буковинѣ — то типъ польского шляхтича въ найсимпатичнѣйшôмъ понятю: въ кождôмъ словѣ, въ кождôй чинности, майже въ каждôмъ руху мимовôльнôмъ маешь въ нѣмъ кармазина зъ усѣми его честнотами, хочь не зъ усѣми хибами. Если

---

6)

Галицке „общеруске единство языкове“.

(Дальше.)

Тогдѣ, якъ правительство австрійске въ уряду заведе россійскій языкъ на мѣсце нашого — ученики, заким вступлять до ґимназіи, вже дома мусять пôдготовитись въ „родномъ“ литературнôмъ языцѣ. Отже треба буде зладити для нихъ малй вправы, хочь-бы на взорець давныхъ коменюшѣвъ нѣмецкихъ, а що народный языкъ буде прогнаный, нѣмецкій не буде зрозумѣлый, то возьмесь до помочи польскій, и якъ мы колись учились: der Arm — ramię, der Hals — szyja, der Bart — broda и т. д., такъ нашй дѣти будуть учитись: „плôтнікъ“ cieśla, „зôдчій“ — budowniczy, „кірпічъ“ — cegła, „ньобо — podniebienie, „пальезной“ pożyteczny, „весьôлой“ — wesoły, „пôртный“ krawiec и т. д. — и будуть читати „Аісты ѣдятъ лягýшекъ“ —Bociany jedzą żaby, „Пйотръ ньесьôтъ карзіны“ — Piotr niesie koszyki, „Дамá въ ґородахъ страятъ ізъ кірпіча і пакрываютъ жѣстю“ и т. д. Тогдѣ вже буде рай на Руси и наука литературнои мовы буде бодай для интеліґенціи обезпечена, — бо що-до народу, то не знати, чи задумають и для него завести еи вôдъ разу, чи може схотять давати науку литературного языка малыми порціями пôсля дотеперѣшнои системы „Наука“ „Русской Рады“ и выданій общества Качковского. Що тогдѣ „Червоная Русь“ и еи товаришѣ будуть „довôльны“ и будуть спѣвати: „многая лѣта! мы Русь спасля“ — вѣримо, але чи рускй матери и ихъ дѣти, котрымъ прийдесь за-для чужои мовы позбуватись рôдной, — чи тй будуть вдоволенй, чи буде вдоволеный рускій нарôдъ, — въ се якъ и въ хосенъ, якій зъ того бы выйшовъ, мы не вѣримо.

Нашй селяне и такъ нерадо посылають дѣти до школы, боячись, щобы въ польскихъ школахъ не спанѣли и не вôдчужились, а чи тогдѣ було бы лѣпше? Представмо собѣ: прийде мати до сына вôдвѣдати его въ школѣ и запытае:

— А що, сынку, дѣешь? здоровъ? якъ наука йде?

А сынъ вôдповѣсть по вченому:

— Нічевô, мáтушка, харашô! Какъ ты пажівáешь?

— Ей, чось я тебе, сынку, добре не розумѣю.

— Да што мáтушка, што ньє панімáешь? Намъ ужь ньє льзя ґаваріть па хахлацки...

— А чи не пôйдешь, сыну, зô мною по обѣдѣ?

— Ньетъ, ньє льзя мáтушка, мы имѣемъ пóсльє абѣда урóки.

— А що-жь то за вроки?

— Урóки ѐто взáчігъ: мы абучáемъ са.

— А не треба тобѣ, сынку, грошей?

— Да нýжно, мáтушка, дьéньеґ на тьє трáцъ, карандáшь и бумáґу.

Запытае мати, чи добре ему дають ѣсти, а сынокъ буде розказувати, що бнъ „ýжінаетъ“, що „зáвтракаетъ“, скаже, що „палучáетъ“ и „ґавáдіну“ и „пірóжнов“ и т. п., — а мати буде слухати, слухати, и щó на се скаже? Чи не заплаче зъ жалю дома передъ кумою:

— Ото вамъ, кумо! дала-мь дитину до школы до ґімназія, та й ще всѣ казали, що то така справедлива наша руська школа, а то, бôдна головко, дитинѣ зовсѣмъ языкъ покрутило, все вамъ лишь „лякал“ та „матушкал“ и згадуе про якѣсь вроки, що ему ихъ мабуть въ школѣ почииили...

Чи не буде то комедія зъ тою наукою? И що сказавъ бы на се рускій нарôдъ? Онъ теперь не розумѣе моральнои вартости сеи теоріи „общеруского единства“, тожь его й можна часами нею опутати. Спôзнавъ бы бнъ еи ажь тогды добре, коли-бъ усѣ задушенй бажаня нашихъ „обединителѣвъ“ сповнились, — и щó то бы сказавъ, коли-бъ побачивъ, що ся интеліґенція, котра его все завѣряла, що она кровь вôдъ крови, кôсть вôдъ кости его, — чужа ему, бнъ еи мовы не розумѣє, бо она вôдцуралась его бесѣды, за-для того, що она мужицка!... Ему мабуть було-бъ все одно, якъ суплікн бы ему писали та якъ его бы въ школахъ вчили: чи по польски, чи по россійски, бо бнъ, чи сякъ чи такъ, не розумѣвъ бы. Отсе бувъ бы цѣлый хосенъ, наколи-бъ у насъ тая теорія „единства“ языкового и народного зъ Великороссами принялась, наколи-бъ наша интеліґенція позбулась рôдного народного языка и на-силу заступила его россійскимъ.

Зъ цѣлои идеи „единства“ хиба одинъ хосенъ, що роздоръ точить силы нашои интеліґенціи, на утѣху нашимъ противникамъ, та що одна часть рускои интеліґенціи не знае добре нѣ свого, нѣ россійского языка и черезъ те не може вразъ зъ другими трудитись надъ дальшимъ выробленьемъ рôдной мовы. Вкôнци ще й такій хосенъ, що другй зъ насъ глузують, що мы ще самй не знаемо, щó мы за нарôдъ. Та й якъ не глузувати, коли речникъ „общерусскои“ партіи заявляе, що нехай се наука рѣшае и скаже: щó мы за одни? Дитина, що зачинае говорити, знае вже, якъ она называесь, — лишь мы, нарôдъ, про котрый пок. архикнязь Рудольфъ сказавъ „Die Ruthenen — ein altes Culturvolk“ малибъ сего ще не знати и вôдкликуватись до науки. Выходить справдѣ на те, зъ чого кпивъ Шевченко: „Най Нѣмець покаже“, а до того й „исторію нашу намъ розкаже“.

Наука не надає именъ, хиба лишь дикимъ народамъ, и то зважае: якъ нарôдъ самъ себе кличе? До науки належить, — розслѣдити: чи се все правда, на що мы яко вôдрубный нарôдъ покликуемось, а матеріялы до сего мы ѣй самй маемо доставити. Каждый нарôдъ, хочь-бы числомъ и не великій, если твердо стоить при своѣй народности, при своѣй мовѣ, и вытревало боресь о приналежнй ему права, знайде прихильнôсть у всѣхъ справедливыхъ та розумныхъ людей, ба й противники, хочь не радй, а таки мусять зъ нимъ числитись. Лишень народу, що добровôльно стае причепою другого, нѣхто поважати не буде. А чи господинове „обединителѣ“ не задумують зробити се зъ нашимъ народомъ? Чи проґрама „единства общерусского“ не задумуе учинити зъ нашого народу и зъ нашои мовы те саме, щó хотѣли Поляки передъ 1848-ымъ рокомъ и довгій часъ ще по 1848 роцѣ — тôлько въ змѣненôй формѣ? Они такожь хотѣли — и менѣ самому ще передъ кôлькома роками лучилось се чути, — языкъ рускій уважати лишень за нарѣчье польского, и голосити такъ свѣтови. Нашй батьки въ 1848 бмъ роцѣ супротивъ того прилюдно запротестували — и нинѣ всѣ тямущй Поляки самй вже въ се перестали вѣрити, а „обединителѣ“ хотять сего самого, — тôлько, щобы рускій нарôдъ бувъ причепою великорусского, а его мова нарѣчьемъ россійскои.

И що жь ся теорія для насъ доброго принесла? Вдячный бувъ бы я дуже „Червоной чи Галицкой Руси“, коли-бъ схотѣла вычислити тй всѣ здобутки и користи, якй она до сего часу для галицкихъ Русинôвъ принесла. Я ихъ не можу добачити. Пôдъ взглядомъ розвою нашого языка и литературы — нѣчого не придбала, — а навпаки, ще спинила его. Чи застрашила може нашихъ противникôвъ? О, добре застрашила! Противники выкорыстали еи для себе зô всѣхъ бокôвъ. Зробила она те, що „Тирольцѣвъ всходу“ представлено якъ елементъ небезпечный для державы, и хочь Русины все свôй обовязокъ супротивъ державы и династіи совѣстно сповнюють, — то все-жь дано сему вѣру. Довгй лѣта насъ поборювано, пôдозрѣвано найльояльнѣйшихъ людей, и довгого треба було часу, заким сей поглядъ на насъ змѣнивъ ся. Насъ не боялись, лишь мали плащикъ — до упослѣджуваня насъ. Будь-що-будь австрійскій мужъ державнй чей вже на стôлько посѣдають знаня въ етноґрафіи та исторіи, що знають: якй народы замешкують австрійску дер-

бы тыхъ людей хибло Полякамъ у великихъ посѣлостяхъ, — справа нашого елементу на Буковинѣ утратила бы одну зъ найсильнѣйшихъ пôдоймъ.

Дальше накидае ся Gaz. Polska на Поляковъ за ихъ згôрдне поступованье зъ Орменами. Поляки — по думцѣ Gaz. Polsk-ои — суть причиною, що Ормене чують себе посередъ нихъ чужими.

„Поступованье таке, — каже Gazeta Polska — вытворило середъ Орменъ якійсь рôдъ ексклюзивности, оправданои почутьемъ особистого достоинства а результатомъ того есть, що ще нинѣ неодинъ зъ нихъ на дотычне пытанье ôдповѣдае: „Я Ормениъ" — хочь мае тутъ на думцѣ лише свôй рôдъ и обрядъ, але не народнôсть, котра у него польска и лише польска, бо инша бути не може."

Перечитавши таке, насуне ся, кождому не заслѣпленому вузкоглядным шовінізмомъ, ось яка про те думка: Буковина — не польскій край та й до Польщѣ нѣколи не належала. Зъ-вôдки-жь тамъ взяли ся кармазины польскі та ще середъ Орменъ? Чи длятого, що кôлькохъ дѣдичѣвъ Орменъ спольщило ся въ Галичинѣ, мають уже всѣ Ормене — розсѣяні впрочôмъ майже по всѣхъ краяхъ всхôдної Европы — бути Поляками? Адже Ормене прибули до Галичины и Буковины ще, за рускихъ часôвъ... На нашь поглядъ, Ормене на Руси буковиньской повинні бути Русинами. Поляки на Буковинѣ — елементъ захожій.

—

Недавно подали мы справозданье прускої комісіи кольонізаційнои въ Познаньщинѣ, въ котрого выходить ясно, що ґерманізація тамъ поступае и Нѣмцѣ зъ кождымъ днемъ захоплюють бôльше землѣ въ свои руки, зъ котрыхъ уже годѣ буде ей выдерти. Однакожь се грôзне мементо не робить, бачить ся, нѣякого вплыву на польску шляхту Познаньщины, бо ось що пише краковскій Czas въ ч. 182 зъ 9 н. ст. серпня:

„Зъ Княжества доходять сумні вѣсти о продажи маєткôвъ и о грозячихъ новыхъ руинахъ. Богато рѣчей можна вырозумѣти, декаі нещастя подекуды оправдати, але въ бôльшости выпадкôвъ то шахрованье польскою землею и польскими селянами есть рѣчею негôдною и вѣчною ганьбою. Тѣ, що въ передпокояхъ комісіи кольонізаційнои выжидають, подаючи свои просьбы, продають ще щось иншого, якъ землю, продають честь свою и нищать добре имя народу. Если они не червонѣли, мы за нихъ мусимо червонѣти. Цѣсарь Веспазіанъ мôгъ сказати въ однôмъ случаю, що грôшь не воняе, а мы тымъ торговцямъ польскихъ селъ скажемо въ очи, що ихъ грôшь воняе, що брудна воня его перейде ихъ одежу, а вникне по-троха й до душѣ. Сильными словами не хочемо пятнувати правдивого нещастя, але мусимо зборонювати, щобы надто часто легкодушнôсть не прибирала ся въ одежу жертвы аґрономічныхъ або політичныхъ переворотôвъ, щобы псевдо-мученицкамъ вѣнцемъ не хотѣла ôдвертати одъ себе ударôвъ, на котрі заслужила. Легкодушнôсть ся обявила ся въ послѣднихъ часахъ въ Княжествѣ въ епідемічнôй грѣ на біржи. Сенаторамъ римскимъ заборонювано торговельныхъ спекуляцій, щобы не брудили двозначными интересами своихъ назвищъ и не мѣшались до справъ, котрі до нихъ не належать и на котрыхъ они не знали ся. Шляхта польска повинна бы дбати такожь троха о свое сенаторске достоинство, а мати на стôлько розуму, щобы порозумѣти, що, сидячи на парохіи, не можна выводити великихъ плянôвъ економічныхъ и політичныхъ, бо можна статись жертвою аґентôвъ, котрі не лише выведуть въ поле, але навѣть зможуть вывести и зъ батьковщины. Пишемо се пôдъ враженьемъ вѣсти о жертвахъ гры біржевои. Плакати надъ ними нѣхто не буде, бо то упадокъ, не лицарскій и на со-чувство не заслуживъ, — але плакати хоче ся надъ нещастьемъ публичнымъ, які тѣ упадки приносять краеви..."

Спѣвацка „дванайцятка" академиковъ

доси ще не вызначила собѣ цѣлои дороги, все-жь така вже певна рѣчь, що ей концертна подорожь обôйме Николаѣвъ, Стрый, Станіславôвъ, Коломыю, Черновцѣ, Кôцмань и Рогатинъ. Прочі мѣсцевости поки-що ще не порозумѣли ся зъ пôдписаными. Дожидаемо информацій зъ Сянока, Ясла, Лѣська, Борщева, Бучача, Залѣщикъ, Копичинцѣвъ, Теребовлѣ и н. Чей тамъ бодай одинъ чоловѣкъ знайде ся, щô зложивши типічно-руску соромливôсть ad acta, возьме ся за дѣло!.. Якъ бы оно й було, то мы вже около 20-го оголосимо дефінітивно свою дорогу.

Наша „дванацятка" числить окрôмъ дванацяти добôрныхъ силъ спѣвочихъ ще пять, взглядно шѣсть додатковыхъ силъ. Мѣжь ними яко декламаторъ прирѣкъ свою участь тов. Левъ Лопатиньскій, ученикъ академія драматичнои у Вѣдни; дальше о. Евг. Купчиньскій, славно-звѣстный патріотъ композиторъ; акомпаніяментъ обôйме тов. Вол. Соневицкій, а на декихъ концертахъ зъявить ся спѣвакъ солістъ п. Телиховскій. Додаймо до того й се, що презідія прогульки втягне до реґуляміну постанову, що пôдъ карою грошевою на дохôдъ фонду будовы театру завсѣгды всѣ участники и въ танцяхъ мусять брати участь, — то мы зъ частою совѣстію можемо просити на концерты нашѣ „всѣхъ и вся" и ручити за якъ найлучшу забаву.

А се, що часъ спонукуе предпринати тяжку и бôльше якъ три-тыждневу подорожь, то нехай стане и поклйкомъ до рускои громады. Наша цѣль: придбати якъ найбôльшу суму на збôльшенье фонду будовы нашого національного театру!

За „дванацятку": *Іосифъ Партицкій* [зъ вѣденьскои „Сѣчи"] провôдникъ (теперь почта Отиніѣ). — *Остапъ Нижанкôвскій* [зъ „Бояна"] дірігентъ. — Д-радъ *Иванъ Гриневецкій* [зъ „Сѣчи"]. — *Олекса Венгриновичъ* [зъ „Бояна"].

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ Празѣ на зборахъ союза ческихъ касъ повѣтовыхъ для хорыхъ робôтникôвъ прийшло до спору мѣжь нѣмецкими а ческими делеґатами. Домаганье Нѣмцѣвъ роздѣлення союза на двѣ національни ґрупы, одкинула ческа бôльшость. Въ наслѣдокъ того Нѣмцѣ зрекли ся участи въ зборахъ и опустили салю.

Дванацятьлѣтні роковины на становищи міністеръ президента обходивъ ґр. Таффе въ день 12 серпня. Многи ґазеты обговорюють сей фактъ досыть незвычайный въ своихъ статьяхъ, вычисляють въ нихъ товаришѣвъ зъ кабінету первѣсного, зъ котрого лишили ся доси только ґр. Фалькенгайнъ и бар. Пражакъ при своихъ портфеляхъ. Прочи уступали по довшôмъ або коротшôмъ часѣ и ихъ мѣсце обнимали слѣдуючи. Одноголосно всѣ подносять той моментъ, що ґр. Таффе посѣдае необмежене довѣрье у цѣсаря и длятого може перенести легко хвилеві невдачѣ въ парламентѣ и зъ власнои волѣ давати иніціативу до новыхъ дѣлъ а взагалѣ надавати напрямокъ політицѣ.

На запросины товариства Sladkowsky посолъ Вашатый скликавъ зборы въ сали софійского острову въ Празѣ и выголосивъ бесѣду о теперѣшнôмъ політичнôмъ положеню. Зборы складали ся зъ найскрайнѣйшихъ молодо-Чеховъ, котрі приняли „консерватинного молодо-Чеха", гучными оплесками. Бесѣда д-ра Вашатого обмежувалась лише на выясненю декихъ подѣй парламентарныхъ. Пôсля него угоду ческо-нѣмецку треба було молодо-Чехамъ ôдкинути, a limine, то тогдѣ правительство було бы зачудовалось и уступило. Въ кождôмъ разѣ молодо-Чехи мають велику заслугу, що угоду знищили. Пôсля его погляду молодо-ческа партія не досыть рѣшуча. Для Поляковъ она хотѣла згодити ся на те, щобы въ парляментѣ не рухати заграничнои політики. Але Поляки стоять вже чи сякъ-чи такъ по сторонѣ правительства и на нихъ не треба звертати уваги. Въ молодо-ческôмъ проектѣ адресы, ческе право державне зазначувало ся дуже слабо. Въ розправѣ буджетовôй его бесѣда мала на цѣли зробити, щобы цѣсарь мешкавъ одну часть року въ празкôмъ замку, дальше щобы бувъ на ческôй выставѣ и наложивъ на себе корону св. Вячеслава. Опôсля выступивъ ôнъ противъ послѣднои бесѣды посла д-ра Крамаржа и пôднѣсъ, що посолъ, котрый самъ не мае понятя о державнôмъ правѣ, то не може боронити того права. Свои бесѣды посолъ Вашатый предкладавъ завсѣгды пôсля статутôвъ клюбови и декій уступъ мусѣвъ вычеркнути на его жаданье. При бесѣдѣ Вашатого о заграничнôй політицѣ, товаришѣ опустили салю, а на мѣсцяхъ лишили ся тôлько послы Соколъ, Крумбольцъ, Пуркардъ, ґр. Кавніцъ и Енґель. Его погляды зовсѣмъ згоджують ся зъ поглядами Паляцкого. При многихъ вже нагодахъ бесѣдникъ говоривъ противъ потрôйного союзу. Теперь ôнъ мае за собою признанье своихъ політичныхъ приятелѣвъ и свого погляду що-до той справы не змѣнить. Пôсля его думки ческій народъ мусить и въ радѣ державнôй ставити опозицію противъ потрôйного союзу. Мадяре такожь не вдоволяють ся ôдкладаньемъ заграничнои політики до делеґацій, але обговорюють ей въ парляментѣ. Если бы заключено союзъ Австріи зъ Россією, то въ Австріи управлявъ бы духъ славяньскій. На его выдаленье зъ клюбу роблено натискъ зъ рôзныхъ сторôнъ, а фракція, котра выступае противъ него въ поглядахъ сходить ся зъ старо-Чехами. Бесѣдникъ закôнчивъ згадкою про торôчну гостину цѣсаря Вільгельма въ Петербурзѣ, котрый тамъ старавъ ся о ласку царя. Не треба сумнѣвати ся, що если бы тѣ два кольосы погодились, то могли бы подѣлити континентъ. Ту ходило о політику Бісмарка, котрый старавъ ся о ласку Россіи и если бы бувъ те осягнувъ, бувъ бы усунувъ Австрію на бôкъ. Опôсля говоривъ ще о кронштадскôмъ зъѣздѣ и сказавъ, що Австрія може радувати ся тыми поздоровленями, бо черезъ те она одержала въ потрôйнôмъ союзѣ рôвне становище зъ другими членами. На интерпеляцію, чи Вашатый бувъ бы выбраный до делеґацій, если бы молодо Чехи приняли компроміcъ, ôнъ ôдповѣвъ, що его ческій клюбъ не бувъ бы выбравъ такъ само, якъ попередъ выбору его до комісіи парляментарнои не допущено.

На порядку дневнôмъ оногдашного засѣданя въ угорскôмъ парляментѣ була справа Уґрона-Узелячa. Комісія нетыкальности подѣлила ся на бôльшôсть и на меншôсть и розумѣе ся говорило двохъ справоздавцѣвъ. Головнымъ бесѣдникомъ бувъ посолъ Рогонці, котрый бувъ однымъ зъ секундантôвъ посла Уґрона. Онъ казавъ, що Мадяре посѣдають гордôсть вроджену, що въ справахъ чести рѣшають оружіемъ. Але не треба шукати направы нарушеныхъ правъ національныхъ на непевнôмъ поли припадкового результату оружнои борбы. Посолъ мôгъ почутись до обовязку ту справу представити передъ парляментомъ. Капітанъ Узелячь при жаданю сатисфакціи навѣть не споминавъ о тôмъ, що въ поліційнôмъ справозданю щось неправдивого. А прецѣнь Уґронъ мавъ справедливôсть безъ нарушеня приватнои чести выступити противъ державного урядника осмотреного золотымъ портупе задля его немилосердныхъ та лютыхъ слôвъ, о котрыхъ справозданье поліційне згадувало. Длятого ôнъ старавъ ся, щобы Уґронъ ôдказавъ вôзваню до поединку. Они не руководились жаднымъ зухвальствомъ анѣ антипатією до хорватскои народности и они поступили бы такъ само зъ угорскимъ офіцеромъ, если бы ôнъ провинивъ ся такъ на земли хорватской. Если Узелячь зложивъ бы урядъ капітана и тогдѣ зажадавъ сатисфакціи то не лише Уґронъ але они всѣ дали бы ему лицарску сатисфакцію. Длятого посолъ вносить, щобы ухвалити, що нема причины выдавати въ тôй справѣ осôбнои постановы. Міністеръ Сіляді сказавъ, що ту не можна ставити політичні обставины разомъ зъ самымъ фактомъ нарушеня нетыкальности посольскои. Вызванье до поединку само собою е незаконне а для обороны права нетыкальности и свободы слова треба зарядити якусь мѣру, Політичні обставины затемнюють сей фактъ, а ихъ пôдносити не можна, бо прецѣнь треба брати на взглядъ и тѣ особы що стоять по за парляментомъ. Міністеръ справедливости каже, що нынѣшна квестія нетыкальности зовсѣмъ окрема ôдъ справы що-до котрои теперь веде ся слѣдство въ Рієцѣ. Внесенье комісіи складае ся зъ двохъ осôбныхъ частей; перша именно ôдносить ся до случаю нетыкальности а друга до того, щобы черезъ переступленье права нетыкальности и свободы слова не допускати до особистои зневаги. Бесѣдникъ просивъ, щобы надъ обома частинами окремо голосувати, щобы въ той способъ а не було навѣть поводу, що палата при полагодженю случаю що-до нетыкальности вважае за полагоджену такожь справу, що е предметомъ слѣдства въ Рієцѣ.

—

До Pol. Corr. пишуть зъ Петербурга: Принятье короля сербского въ Россіи зовсѣмъ згоджуе ся зъ політикою, якои тримае ся россійскій кабінетъ вже ôдъ кôлькохъ лѣтъ въ ôдношеняхъ взглядомъ сербскои державы. Напрямокъ тои політики якъ звѣсно основуе ся на тôмъ, щобы показувати свою спôвучасть въ доли королѣвства и тымъ способомъ осягнути его симпатію але зъ другои стороны дбати о те, щобы се не прибрало формы вмѣшуваня въ сербскі справы. Ввѣжливôсть, зъ якою царскій двôръ принимавъ коронованого гостя, не надавало жаднои прикрасы політичнои, на політичне значѣнье гостины молоденького короля не треба класти нѣякого акценту. Россійскі дневники, котрыхъ заявленя гармонізують зъ становищемъ правительственныхъ кругôвъ бажають собѣ ôдъ тои гостины лише сей оденъ успѣхъ, щобы приязнь мѣжь Россією а Сербією поглубилась та витають сей фактъ зъ вдоволеньемъ, що королѣвство вôйшло на дорогу ôдповѣдну до его славяньского походженя и до его историчныхъ традицій. При тôмъ всякихъ выходôвъ взглядомъ Австріи стережуть ся. Лише що-до однои точки треба выступити противъ понятя декихъ россійскихъ дневникôвъ. Декі славянофильскі ґазеты именно жалували, чому не ôдбула ся стрѣча сербского короля зъ его матерію на россійскôй земли. Природно, що россійске правительство могло се устроити, если бы було хотѣло, але славянофилы не руководять ся політичнымъ розумомъ и політичнымъ опортунізмомъ а ихъ бажаня суть высказомъ чувствъ и пристрасти. Россійске правительство прямо не радо ôдносило ся до стрѣчи короля зъ матерію и то для того, щобы не здавало ся, що оно мѣшае ся въ справы внутрѣшні Сербіи.

—

Agence Balcanique оповѣщуе, що міністеръ-президентъ Стамбуловъ и редакторъ дневника „Свобода" дôстали листы, въ котрыхъ имъ грозять ся смертію, если они не перестануть пôдтримувати князя Фердинанда. Тѣ листы пôдписали Драґанъ Цанковъ и вишні еміґранты. Ся послѣдна ознака житя болгарскихъ еміґрантôвъ не зробила нѣякого вплыву на кружки офіціяльні, де зъ однои стороны вже навыкли до такихъ листôвъ, а зъ другои стороны вже гôршихъ злочинôвъ не можна ôдъ болгарскихъ еміґрантôвъ сподѣвати ся, якъ убійство Белчева; впрочôмъ и они мусѣли дати доказъ дѣяльности, хочь бы высылкою такихъ листôвъ. — Зъ Раабъ доносять до Nemzet-у, що тамъ жандармерія зловила Болгарина Илію Ґеорґово, котрого пôдозрѣвають о участь въ убійствѣ болгарского міністра скарбу Белчева. Ґеорґова мають зъ Раабъ ôдвезти до Будапешту, а зъ ôдси до Софіи. Ґеорґово бувъ студентомъ правъ на монахійскôмъ университетѣ.

—

National Ztg. пише, що Нѣмеччина може мати надѣю, що законъ противъ пяньства вже незадовго прийде передъ союзну раду. Проектъ вже готовый, а теперь цѣсарь Вільгельмъ коли вернувъ до Нѣмеччины, дасть на него свою апробату и опôсля его опублікують. Дня 21 вересня въ Бременѣ ôдбуде зборы товариство нѣмецке противъ надужитя спірітусовыхъ напиткôвъ та оно стараесь, щобы до сего часу проектъ вже бувъ опублікованый и щобы оно его могло взяти пôдъ свои нарады. На зборы мають одержати запрошенье заступники урядôвъ державныхъ.

—

Зъ початкомъ нового року шкôльного въ Франціи минае речинець пятилѣтный, призначеный на перенятье елементарныхъ шкôлъ свѣтскою управою. Въ школахъ для хлопцѣвъ дѣло майже довершене. Зъ 52.000 народныхъ учителѣвъ належить ще лишь 1213 до духовныхъ товариствъ, именно до товариства Frères de la doctrine chrétienne и було бы зовсѣмъ природне, если бы ôдъ жовтня жаденъ зъ членôвъ того товариства вже не учивъ въ державнôй школѣ. Не такъ скоро роблено се въ школахъ дѣвочихъ. Зъ по-мѣжь 44.000 учительокъ всякихъ катеґорій, 11.000 суть членами конґреґацій и не усувають ихъ такъ поспѣшно якъ передъ тымъ. Держать ся лише постановы закона зъ 30 жовтня 1886, щобы не именувати такихъ сестеръ на мѣсци опорожненôмъ въ тыхъ департаментахъ, де вже ôдъ чотирохъ лѣтъ истнуе жѣноча семинарія учительска.

Угорскій посолъ Пасмандій ôдвѣдавъ ґен. Буланжера въ Бруксели. Онъ по смерти панѣ Боннеменъ такъ засмутивъ ся, що не може прийти до себе. Буланже пере-

---

жаву, — знають добре, що суть Ruthenen, aber keine Russen, и що Русины, не одно й те саме, що Великороссы. И власне длятого, що мужѣ державні знають: що мы за народъ? — толкували собѣ идею „общерусского единства" инакше, не „идеальнымъ" літературнымъ поглядомъ, якій мавъ не одинъ добродушный „твердый" Русинъ. Имъ того годѣ зрозумѣти, бо не видять подôбного примѣру добровольнои резиґнаціи зъ своеи индівідуальности народнои у нѣякого другого народу славяньского. Не зрѣкають ся своея мовы нѣ Словѣнцѣ на користь сербско-хорватскои, нѣ навѣть Словаки на користь ческои, — тожь й не диво, що насъ легковажено. Треба було выслужитись нами — н. пр. въ рокахъ 1873—1879, то выслужились, а не треба насъ було, то про насъ и байдуже. Про Русинôвъ свѣтъ ставъ забувати и нинѣ ще неодному Русинови на чужинѣ прикро стане, коли люде, що лише де-що про насъ знають, пытають его: що то властиво за народъ? — Они знають лишь одно, що въ Галичинѣ нема Великороссôвъ, отже гадають, що тамъ лише самі Поляки, а Русины — се або якась ôдмѣнна порода Полякôвъ, або якась циганьска нація. А хто-жь тому виненъ, що про насъ такъ мало знають? Винні тѣ зъ нашихъ представителѣвъ, що не хотѣли нѣчого чути про Украину и про мало-рускій народъ въ Украинѣ, а все свѣтови очи мылили, що въ Россіи самі Великороссы та що — Русинôвъ въ Галичинѣ подавали — если не за Великороссôвъ то за щось инше, лишь не за Русинôвъ, — до „единства" признатись не мали ôдваги, а зазначати окремѣшнôсть и самостôйнôсть свого народу и его мовы не хотѣли. Не пôднесли нѣколи смѣло и отверто народного прапору, не сказали нѣколи: чии мы сыны, якихъ батькôвъ, кимъ за що закутѣ? Инакше бы насъ свѣтъ поважавъ, коли бъ наши представителѣ були ему пригадали, що мы той народъ, щô своею грудію боронивъ Европу ôдъ азійскихъ дикихъ ордъ, засѣваючи своими кôстьми и кровью буйнѣ степы Украины, — той народъ, що встававъ до борбы за свободу и волю, и знеможеный кровавыми боями та лихими невзгодинами въ правдѣ упавъ, но не загинувъ, а встае до нового житя и вразъ зъ другими рôвныхъ для себе правъ жадае. Та, на жаль, народнои идеи у насъ не пôдношено, а „единствомъ" ей ще затемнювано.

Въ 1848 роцѣ пôднѣсъ бувъ Григорій Яхимовичъ вразъ изъ другими Русинами идею народну — и всѣ тогды громадились въ коло него, а й свѣтъ про насъ зачавъ говорити и нами займатись. Ôдновивъ ей посолъ Романчукъ въ соймѣ въ 1890 роцѣ — та, на жаль, часть Русинôвъ пôдъюджена выступила за се и противъ него, и противъ народнои идеи... Отъ и цѣлый хосенъ того нашого „единства", що дôстало свôй початокъ въ 1866 роцѣ!...

Запытавъ я разъ одного зъ видиѣйшихъ людей „общерусскои" партіи:

— Коли се вже мае бути правда, що мы одинъ народъ зъ Великороссами, то чому-жь сего пок. Григ. Яхимовичъ и другі не заявили вже въ 1848 роцѣ, ажь вы зъ тымъ выѣхали въ роцѣ 1866?

— А, бо тогды въ 1848 роцѣ, — ôдповѣвъ менѣ — ще не було на часѣ.

— А въ 1866 роцѣ було на часѣ?

— Тогды, въ 1848 роцѣ, они боялись ся признатись до того, бо ґрафъ Стадіонъ сказавъ, що если Русины [Ruthenen] те саме, що Россіяне [Russen], то ôнъ волить Полякôвъ.

Мудрый арґументъ! — тôлько шкода, що не переконуе. Коли-бъ Русины въ 1848 роцѣ були боялись, — якъ се „обєдинителѣ" хотять вмовити въ людей, то бы були й не признавались до православнои Украины, а заявили себе просто „греко-кат., цѣс.-кор. галицко-рускимъ народомъ" [якъ бы каріеровичамъ та шкаралупникамъ подобало] и певно були бы ґр. Стадіона зовсѣмъ а зовсѣмъ такимъ заявленьемъ успокоили. Оно все-таки було бы „благонадежднѣйше", анѣжь признаватись до едности зъ Украиною, зъ потомками буйного православного козацтва та — гайдамаччины... Сѣй казцѣ мы не вѣримо. Лучше сказати отверто, що декотрымъ Галичанамъ зъ „единствомъ" добре [бо загалъ общерусскои партіѣ не мае хôсна] и кôлько разôвъ Русины могли-бъ погодитись, они нѣколи до того не допустять и длятого такъ завзято выступили и противъ Романчуковои проґрамы. Сему вже повѣримо, бо на се й доказôвъ не хибне...

Не маю тутъ на гадцѣ тыхъ зъ т. зв. „твердои" партіи, котрі „единство" идеально розумѣють, а маю на думцѣ тѣ одиницѣ, що „твердôй" партіи накинулись на диктаторôвъ, розумѣю тыхъ апостолôвъ „единства", щô опанували опінію „твердои" партіи и на ей коштъ позволяли собѣ за богато, ажь наконецъ акціи того дивного „единства" такъ низько упали... Загалови Русинôвъ тыхъ прерôзныхъ комедій и авантуръ було за богато и ôнъ подавъ ся въ другу сторону, де подôбныхъ комедій не бачивъ.

(*Конецъ буде.*)

свѣдченый, що пôдписано россійско-французскій союзъ офензивы и дефензивы. Онъ бувъ бы скорѣйше заключеный, але французскій міністеръ такъ боязливый, що лише на рѣшуче бажанье царя его пôдписавъ! Се однако не приспѣшить войны. Противно сей союзъ и слабôсть цѣсаря Вільгельма ôдволѣкають всяку войну. Вскорѣ Болгарія оголосить себе самостôйною, Россія запротестує, але не зачне войны. На случай ей Австро-Угорщина всю свою силу, а Нѣмеччина третину ужили бы супротивъ Россіи. Франція выставила бы два корпусы на Италію. Такимъ способомъ шансы були бы рôвнй. А побѣдить той, хто мае щастье и розумъ. Французка армія знаменита и найлѣпше узброена въ Европѣ, а лише потребуе доброго проводу. У Франціи Пасмандій чувъ запевненье зъ стороны многихъ компетентныхъ мужѣвъ, що роля Буляжера ще не скôнчилась и онъ ще може выступити на сцену.

Зъ бувшимъ диктаторомъ мавъ розмовляти также бельгійскій майоръ Жираръ авторъ брошуры: „Бельгія и грозяча война". При тôй то нагодѣ высказавъ ґен. Буляиже, що въ найблизшôй войнѣ французко-нѣмецкôй побоевищемъ буде Бельгія. Для Нѣмцѣвъ великій интересъ, щобы обôйти всхôдну границю Франціи, котра насторчилась крѣпостями и зъ пôвночи напасти на французку землю. Оповѣдае о тôмъ посолъ Мільвоа, котрый каже, що въ его рукахъ суть документы, зъ котрыми выступить въ французкôмъ парламентѣ. Долею землѣ бельгійскои въ часѣ будучои войны непокоять ся также въ самôй Бельгіи, де ту справу обговорювали въ палатѣ пословъ. Міністеръ Бернартъ заперечивъ, що не ма нѣякои умовы, пôсля котрои чужй державы мали бы право обсаджувати бельгійскй крѣпости. Державы дали запоруку, що Бельгія лишить ся неутральною и самостôйною а сего не зробили въ тôй цѣли, щобы могли обсадати крѣпости.

Міністеръ французскій справъ внутрѣшныхъ Констанъ знаходить ся на феріяхъ въ Лікоиъ въ департаментѣ Отъ-Ґаронъ въ своихъ рôдныхъ сторонахъ. Дня 8 с. м. міністеръ бувъ на бенкетѣ и ôдповѣдаючи на промовы тамошного префекта и президента републиканьского комітету выголосивъ бесѣду, котру французскй дневники уважають за політичну проґраму. Констанъ радо пôднѣсъ, що Лікоиъ такъ скоро пôдносить ся и приписавъ сей добробытъ економичный мирови въ політицѣ и усмиреню пристрастей. Онъ пригадавъ на свою попередну гостину въ Лікоиъ, коли одушевленье для републики не було такъ ще широке, якъ сегодня; тогдѣ бо ходило о побѣду при выборахъ въ роцѣ 1885 а Констанъ зъ своими приятелями ужили всѣхъ своихъ силъ, щобы опозицію перемогти. Сегодня по-при старыхъ приятеляхъ република бачить онъ новыхъ людей. И онъ поздоровляе ихъ отверто и щиро, бо република такъ просторо будова, що дасть захистъ кождому пôдъ своею стрѣхою. Однако провôдъ въ нѣй належать до старшихъ, бо новй люде мусять робити службу простыхъ впередъ жовнѣрôвъ, заки станутъ полковниками и ґенералами. Монархія въ Франціи, якъ всѣ признають, рѣчь неможлива а пôдъ републикою не тяжко добре вести житье а навѣть процвитати. Република нинѣ дуже крѣпка и противъ неи выступае лишь невеличка меншôсть, котра впрочôмъ пôддае ся ей законамъ, бо они суть выразомъ большости и волѣ народу. Політика републики никого не выключае, а въ неи ворота ôдчиненй, широкй и высокй, кождый може переступити порôгъ не понижуючись и не хиляючись. Знаю, що деякй будуть называти мене за те реакціонеромъ, клерикаломъ або навѣть Цезаромъ, хочь въ мене не ма коня карого. Мимо то, я бувъ републиканцемъ, и буду нимъ завсегды. Но на політицѣ все не кôнчить ся, и треба конечно заходитись коло розвязки соціальныхъ пытань, щобы мѣскимъ робôтникамъ и сельскому населеню допомогти до супокôйнѣйшого житя. Онъ обговорювавъ дальше планъ касы асекураційнои для робôтниковъ, котрои кошта будуть выносити 150 міліоновъ. Однако и ту жертву треба понести такъ само, якъ выдае ся міліарды на узброенье войска. А послѣдный выдатокъ конечный для безпечности краю, бо лише сильного боять ся а слабого нападають. Крôмъ касы асекураційнои для старыхъ и знемощѣлыхъ робôтниковъ, правительство заложить рôльнй институты кредитнй, котрй подадуть селянинови велику помôчь, бо онъ не буде потребувати платити 5%, коли земля дае ему лише 2½. Якъ се довершить ся, тогдѣ зробимо мѣсце молодшимъ. Моя сива борода и бѣлый волосъ пригадують менѣ, що я вже за довго въ борбѣ, а коли выбье година ôдпочинку, то не забуду, що приналежу до сего департаменту. Прийду сюда а вы якъ радо приймаете нинѣ міністра, такъ само приймете тогдѣ своего старого приятеля.

Дуже сумна вѣсть рознеслась въ Парижи о судьбѣ французскои експедиціи африканьскои пôдъ проводомъ Крампеля. Вже выправа ведена черезъ Фурно скôнчила ся зовсѣмъ нещасливо середъ походу черезъ дикй землѣ людоѣдôвъ. Опосля зорґанізовано нову а сильнѣйшу експедицію а провôдъ ôддано Крампелеви, котрый передъ тымъ зъ Брацкою ôдбувъ кôлька наукових подорожей. Зъ початку все експедиція вело ся добре а коли прийшла вѣсть, що Крампель перейшовъ маршомъ 220-дневнымъ праѣсъ, котрый Стенлі описувавъ страшнымъ, тогдѣ думали загаломъ, що найтруднѣйша дорога минулась и що прихôдъ до озера Чадъ се лише квестія часу. Теперь противно розбйшла ся вѣсть, що Крампель померъ и цѣла експедиція скоро вертае ся назадъ. О скôлько звѣсно, Крампель мавъ поѣхати разомъ зъ трома товаришами оглядати околицю и тогдѣ зловили его дикарѣ и убили. Однако годѣ собѣ выяснити, для чого останокъ експедиціи вертавъ такъ поспѣшно. Деякй кажуть, що втраты мусять бути бôльшй, але на всякій случай експедиція знѣвечена.

— —

Кольоніяльну політику кабінету Рудініого въ Абісинии выкладае брошура пôдъ заголовкомъ: Pro Africa Italica. Бувшій заступникъ италійскій на дворѣ короля Менелика въ Абісинии Антонеллі уважавъ конечнымъ, придержувати ся політики Кріспіого и миръ зъ неґусомъ Менеликомъ заховувати, добрй зносины зновъ зъ нимъ навязати, и не дати ся въ блудъ ввести бажаньемъ выгôдного трактату зъ его вазалемъ въ Тіґре. Авторъ проґрамы офіціяльнои власне выступае за тымъ, щобы задержати зъ нимъ умову, але зъ другои стороны также навязати зносины зъ его вазалами. До теперь було блудомъ италійскои політики, що она старала ся о приязнь неґуса и ему прислугувала ся всякими способами, а онъ зъ своеи стороны ставивъ Италійцамъ такй обѣцянки, якй выповнити могли его вазалѣ въ Тіґре, у котрыхъ его повага не мае дуже великого значѣнья. Приязнь неґуса потрѣбна италійскôй торговли въ серединѣ краю, а также и на те, щобы ôдносины до вазальныхъ державъ були выгôднй. Неґусъ рôвножъ зъ свого боку чуе потребу дбати, щобы черезъ лихй ôдносины зъ Италією не упала его торговля и щобы на пôвночи его краю Италійцѣ не заколотили супокою. — Бувшій кабінетъ не потребувавъ отже зачѣпати пытаня границь, бо треба було се пытанье полагодити зъ володѣтелями въ Тіґре, а взглядомъ неґуса лишити непорѣшене. Такъ само не треба було домагатись протекторату, а напередъ здобути собѣ въ Абісинии фактичный вплывъ, що опôсля мусѣвъ бы перемѣнитись въ панованье. У всякихъ справахъ порозумѣнье зъ начальниками въ Тіґре дуже корисне для Италіи. Менеликъ яко приятель нѣчого не може мати супротивъ того, а яко ворога, можна его такимъ способомъ лекше побѣдити. Коли опорожнить ся престолъ и претендентомъ выступить Манґаша то сей буде тѣшити ся, если Италійцѣ не будуть ему на перешкодѣ, а онъ ихъ буде мавъ приятелями.

НОВИНКИ.

— **Епископъ д-ръ Пелешь** перебувае все ще въ Станіславовѣ, бо мешканье, наняте въ Перемышли, зовсѣмъ не ôдповѣдне для епископа, хочь и дороге. На долѣ и на другôмъ поверсѣ живуть офіцеры зъ родинами, а першій поверхъ призначено для епископа.

— **Професоръ и совѣтникъ двору д-ръ Германъ Чаке**, о котрого побутѣ у Львовѣ мы доносили, выѣхавъ вчера до Черновецъ. Въ поворотѣ вступить до епископа д-ра Пелеша въ Станіславовѣ. Кажуть, що онъ обѣѣздить всѣ духовнй семинаріи въ Австріи и збирае матеріялы до ихъ исторіи.

— **Шпіоны?** Ôдъ часу до часу доносять часописи про арештованя шпіонôвъ. По слѣдствѣ звычайно показуе ся, що тй „шпіоны" зовсѣмъ не служать нишимъ державамъ и на шпіонствѣ не розумѣють ся, хиба на чôмъ иншôмъ. И такъ „шпіонъ" Евсеній Станафтьевичь про котрого арештованье въ Черновцяхъ мы донесли, замѣсть такимъ поганымъ ремесломъ якъ шпіоньство, занявъ ся молодою жѣнкою одного заможного старшого Поляка въ бесарабскôй ґуберніи, — чого вправдѣ за заслугу ему также вчислити не можна, але-жь и о шпіонство также пôдозрѣвати годѣ. Станафтьевичь бувъ практикантомъ при телеграфѣ и мешкавъ у того Поляка. А що бувъ незвычайно ввѣчливый для его молодои жѣнки, то Полякъ пригадавъ ему, що и ввѣчливôсть не всюды поплачуе и прогнавъ его зъ дому. Небавомъ стративъ Станафтьевичь и посаду, бо не пильнувавъ своеи роботы. По якôмсь часѣ занедужала жѣнка Поляка, а що чоловѣкъ мавъ добре серце, то й пôславъ ей зъ грôшми до Карльсбаду. До тыхъ славныхъ купелѣвъ не близька дорога, а жѣнка, не знати зъ-вôдки, набрала пересвѣдченя, що и въ Черновцяхъ можна такъ само добре лѣчитись, якъ въ Карльсбадѣ, и тому тамъ лишилась. Листôвъ до „старого" не писала черезъ пять недѣль, що очевидно не дуже ему подобалось. Ажъ разъ ôдъ знакомого довѣдуесь онъ случайно, що жѣнка его въ Черновцяхъ. Ѣде онъ до Черновецъ и справдѣ стрѣчае свою жѣнку на ранку. Яка ихъ стрѣча була, не знати, однакожъ на всякій способъ приѣхавъ онъ зовсѣмъ непотрѣбно, бо она анѣ его не потребувала, анѣ грошей на лѣки. Заздалегôдь взяла собѣ зъ касы чоловѣка 7000 рублѣвъ въ паперахъ, то й мала зъ чого выживляти и себе и — свого практиканта, зъ котрымъ лѣчилась. Мимо того „старый" пôйшовъ до поліціи, щобы позбутись суперника, и ажъ поліція розлучила его зъ милою. А що онъ передъ тымъ добровольно не хотѣвъ явитись на поліціи, то зъ того пôйшла чутка, що зловлено — шпіона. Его небавомъ выпустили на волю и всѣ трое живуть ще въ Черновцяхъ, розумѣє ся, не у великôй згодѣ. Жѣнцѣ не може „старый" доказати, що се не ей грошѣ, и обжаловати ей передъ судомъ, а жѣнка не хоче зъ Черновецъ выѣхати, бо справдѣ занедужала на жовтачку и хоче лѣчити ся... Се одинъ „шпіонъ", а другого увязнено въ Белзци. Єсть то полковникъ россійского войска и „чиновникъ особыхъ порученій" варшавского ґенералъ-ґубернатора, Николай Димитріевичь Совцовъ. На двôрци белзецкôмъ увязнивъ его комісарь поліціи мимо того, що мавъ пашпортъ, ôдтакъ прибула до Белзца слѣдча комісія зложена зъ надкомісаря львôвскои поліціи Майдінґера и равского комісаря повѣтового Гадзиньского, и забрала полковника до Равы рускои.

— **Наглою смертію** померъ у Львовѣ передвчера волкъ-резервістъ 68 баталіону ландверы, що прибувъ зъ Комарна того дня на вправы. При лѣкарскôй візитѣ заявивъ онъ войсковому лѣкареви, що чуе ся слабымъ и не може йти на муштру. Але лѣкарь не хотѣвъ чи не мôгъ сконстатувати слабости волка и той мусѣвъ йти на муштру. Вернувши домôвъ, стративъ память, а коли ôдвезли его до шпиталю померъ. Походивъ зъ Комарна.

— **П. Франтішекъ Ржегоржъ** загостивъ сегодня зъ другимъ молодымъ Чехомъ до Львова и выѣхали до Янова въ ôдвѣдины проф. Вол. Шухевича.

— **Маріи Кобринѣвôй**, скрытоубійници Опухлика, дарувавъ цѣсарь кару смерти — а ôдпокутуе 18 лѣтъ у вязници.

— **По посвяченю угольного камени пôдъ львôвскій будынокъ судовый** — о чôмъ мы вже доносили, — роздавъ президентъ суду 450 зр. межь робôтниковъ, зъ чого они очевидно були вдоволенй и „віватами" подякували. Грошѣ тй дарувало міністерство судôвництва.

— **Краева рада шкôльна** на засѣданю зъ дня 12 н. ст. серпня именувала сталыми учителями: Людв. Роговского въ Козбецѣ, Сид. Броневску при школѣ им. св. Мартина у Львовѣ, о. П. Янкевича сталымъ катихитомъ при 6-клясовôй школѣ народнôй въ Снятинѣ, Ернестину Ґаберле при женьскôй школѣ въ Ярославѣ, Ил. Олеконна въ Закужи, Іос. Сандецкого управителемъ а Мих. Мекелиту учителемъ 4-клясовои школы мужескои въ Пôдгайцяхъ, Евг. Витошиньску въ Бруховичахъ, Петра Тота въ Могильници старôй, Мих. Галана въ Белзѣ, Ант. Чижевского управителемъ а Стан. Вахерка учителемъ 3-клясовои школы въ Потоцѣ золотôмъ, вкôнци Ант. Островского въ Ососбцяхъ. — Краева рада шкôльна именувала Влад. Пухевича суплентомъ въ III ґимназіи въ Краковѣ.

— **Убійники слугъ.** У Вѣдни увязнено супруговъ Шнайдерôвъ пôдъ закидомъ, що для рабунку систематично убивали слугъ-дѣвчатъ. Въ слѣдствѣ зъ ними дôйшла вѣденьска поліція до страшныхъ результатôвъ. Цѣлый Вѣдень заалярмованый, а богато людей доносить поліціи рôзнй вѣсти про сю родину такъ що, слѣдство веде ся при найбôльшôй участи публики. Ремесло свое нелюдске провадили Шнайдеры два мѣсяцѣ. Они вышукували дѣвчата, обѣцювали имъ службу десь за Вѣднемъ, вывозили ихъ, а тамъ уже Шнайдеръ забивавъ ихъ и забиравъ, усе, що дѣвчата мали: одѣжъ и зложенй грошѣ. Збогатѣли на тôмъ очевидно, бо якъ перше жили въ нуждѣ, такъ потôмъ добре имъ вело ся. На слѣдъ ихъ убійствъ впала поліція незвычайнымъ способомъ. При кôнци липня донесли вѣденскй часописи, що въ лѣсѣ коло Найленґбаху найдено убиту дѣвчину лише въ сорочцѣ, шнурôвцѣ и капелюсѣ. Новинку сю перечитавъ ювілерскій челядникъ Кароль Г.. що мавъ суджену Марію Готтенваґнеръ. Довгій часъ онъ уже ей не бачивъ и длятого прийшло ему на думку, що се убито може его суджену. Донѣсъ онъ поліціи и додавъ, що послѣдный разъ видѣвъ ей, якъ зъ якимсь подружьемъ ишла на дворець зелѣзницѣ, зъ-вôдки — якъ довѣдавъ ся мали поѣхати недалеко Вѣдня, щобы его суджену умѣстити на службу. Кароль Г. писавъ потôмъ до неи, але ôдповѣди не дôставъ. Поѣхавъ до Найленґбаху и тамъ въ судѣ пôзнавъ, що капелюхъ, найденый при убитôй, належавъ до его судженои. Поліція зачала слѣдити. Выкрыла межь иншимъ, що се подружье забрало потôмъ куферъ Маріи Готтенваґнеръ, що стоявъ у одного сторожа, де она мешкала. Але якъ найти убійниковъ? Ту прийшла имъ въ помôчь дѣвчина Анна Дюрісъ, котрôй якійсь чоловѣкъ дававъ также службу въ Найленґбаху, а потôмъ въ дорозѣ хотѣвъ ей обрабувати. Майже чудомъ удалось ей утечи до коршмы въ Найленґбаху, а тутъ довѣдалась, що чоловѣкъ, котрый зъ нею йшовъ, зове ся Францъ Рідлеръ. Се донесла Дюрісъ поліціи, котра небавомъ найшла Франца Рідлера въ Рудольфсгаймѣ и увязнила его. Анна пôзнала, що се той самъ чоловѣкъ, що ей хотѣвъ обрабувати, а Кароль Г. пôзнавъ, що се той самъ, що йшовъ зъ его судженою на дворець. Звавъ ся онъ властиво не Рідлеръ, але Францъ Шнайдеръ. Въ жѣнцѣ его пôзнавъ згаданый сторожъ тоту особу, що забрала куферъ Готтенваґнерôвнои. Въ мешканю убійниковъ найдено кôлька куферôвъ зъ рôзными рѣчами, котрй очевидно були власностію якихсь слугъ. До кого тй куферы належали, ще не выкрыто. Крôмъ того зголошують ся до поліціи рôзнй тандитарѣ, золотники и т. п. и доносять о предметахъ закупленыхъ ôдъ пôдозрѣныхъ особъ, зъ чого показало ся, що Шнайдеры вже разъ були у вязници за бранзолетку, перстенѣ и годинникъ, якй у нихъ найдено, але тогдѣ годѣ було доказати имъ вину. Справоздавець Tagblatt'у Шенса поѣхавъ до Умґартенъ коло Найленґбаху, зъ вôдки бувъ родомъ Шнайдеръ и вывѣдавъ ся, що онъ тамъ въ восьмохъ домахъ ночувавъ зъ рôзными дѣвчатами. Одну хотѣвъ задушити въ лѣсѣ, але пустивъ ей живою, бо не мала грошей. Такъ сею справою занялась не лишь поліція, але й публика. Передвчера, коли выпроваджено Шнайдерову зъ келіи вязницѣ, скочила она стрôмголовъ зъ третого поверха черезъ ôкно, але не згинула. До вязницѣ була прибудована шопа, отже Шнайдерова упала на крышу, зсунулась на землю и лише трохи потовклась.

— **Наукова подорожь комісаріи поліціи.** Въ жаднôмъ краю нема тôлько злодѣѣвъ на зелѣзницяхъ, що въ Италіи. Поѣзды зелѣзничй, особливо тй, що привозять чужинцѣвъ, мають своихъ сталыхъ злодѣѣвъ и не одинъ подорожный, що радувавъ ся вже, що буде оглядати чудеса Венеціи, Риму або Неаполю, приѣхавъ туды зъ порожними кишенями. Зарядъ италіяньскихъ зелѣзницъ постановивъ въ послѣдныхъ часахъ зробити сему лиху конець и въ тôй цѣли выславъ комісаря поліціи Орестиса, найспособнѣйшого аґента слѣдчого, въ подорожь наукову по своихъ лініяхъ зелѣзничихъ, щобы онъ на пôдставѣ зôбраныхъ досвѣдôвъ выготовивъ планъ, якъ треба лиху зарадити. Орестисъ выбравъ на початокъ зелѣзницю зъ Фльоренціи до Ніццы. Але заразъ тутъ приключилась ему пригода: Злодѣѣ, для котрыхъ Орестисъ мавъ бути пострахомъ, закпили собѣ зъ него, забрали всѣ рѣчи зъ куфра, а за то лишили таке письмо: „Злодѣѣ зелѣзницѣ шлють привѣтъ фльорентскому стрѣльцеви злодѣѣвъ. Вертай щасливо домôвъ и будь переконаный, що мы будемо и дальше красти". Орестисъ ѣздить однакожь и дальше и мае надѣю, що его місія увѣнчаесь добрымъ успѣхомъ.

— **Совѣсть.** До бюра судьѣ слѣдчого въ Динабургѣ, прийшовъ недавно молодый чоловѣкъ, симпатичного выгляду и хотѣвъ видѣти ся зъ судьею. Чекаючи на свою чергу, запытавъ присутныхъ, чи памятають лучивше ся передъ кôлькома лѣтами убійство въ близькôмъ мѣсточку Данкернъ, коли то рожденый братаничь убивъ свого дядька. Коли присутнй заявили, що они добре пригадують собѣ сю справу, вставъ молодець и сказавъ; „Я власне тымъ убійцею". Онъ укрывавъ ся довшій часъ въ Анґліи, де мавъ забезпечену будучнôсть, але не могучи найти спокою, приѣхавъ назадъ въ Россію щобы ôддати себе въ руки справедливости. Причиною убійства були кривды, якй ему чинивъ его дядько опѣкунъ. Судья ôдôславъ нещасного до вязницѣ зъ карткою безъ ескорты.

— **Гнѣздо ластôвокъ надъ лямпою въ комнатѣ.** Ліберецка ґазета подае таку вѣсть: Въ Ліберци (Reichenberg, въ Чехахъ) въ віллѣ ч. 12 при улици Бельведеровôй, на першôмъ поверсѣ, есть комната, що выходить на улицю и мае бальконъ. Въ маю, коли була красна погода, були дверѣ ôдъ балькону день и нôчь отворенй. Зъ того скористала пара ластôвокъ и зробила собѣ пôдъ стелею саме коло гака, на котрôмъ висить лямпа, гнѣздо. Робота гнѣзда тягнула ся всего 14 днѣвъ а самичка знесла въ нѣмъ чотири ячка и стала ихъ высѣдати. На радôсть мешканцѣвъ стали по якôмсь часѣ спадати зъ гнѣзда скаралущѣ зъ ячокъ на стôлъ а родина малыхъ комбриковъ збôльшилась о чотири жовтй дзюбки, котрй такъ само давали голосно знати о собѣ, якъ той новый гôсть властителѣвъ комнаты, котрого майже о тôй самôй порѣ бузько до колыски принѣсъ. А якъ весело щебетали ластôвочки въ гнѣздочку коли пôдъ ними на столѣ обходили ся хрестины! Старй ластôвки що хвиля прилѣтали до гнѣзда и приносили молодымъ поживу та кормили ихъ по черзѣ одно за другимъ. Нинѣ они вже поросли въ пѣрє и въ день вылѣтають а на вечерь вертають назадъ зъ матѣрью до гнѣзда. Лишь батько ихъ покинувъ; мабуть думае, що они вже годнй самй на себе робити.

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

Завѣдательство въ Оглядовѣ одержавъ о. Евг. Купчиньскій сотрудникъ въ Довгôмъ.

Президія намѣстництва годить ся на канонічну институцію оо.: Теоф. Телиховского на Бурштинъ и Сильв. Волковского на Богданôвку.

Консисторія вставила ся до президіи намѣстництва о згоду на канонічну институцію о. Пил. Пелеха на Товщѣвъ, а до намѣстництва о плату зъ религійного фонда для приватного сотрудника въ Цѣневѣ.

Намѣстництво асиґнувало платню зъ религійного фонда для приватныхъ сотрудниковъ въ Жовчевѣ и Пôдгородю по 300 зр. на одинъ рôкъ.

Ôдпустку зъ звязи канонічнои аеп. львôвскои до епархіи перемыскои одержавъ Ив. Дуркотъ окôнченый богословъ.

Митрополича консисторія удѣлила о. Іос. Керникевичеви деканови журавеньскому и парохови въ Чернивѣ рѣшенье, що одержить ôдпустку зъ звязи канонічнои аеп. львôвскои, єсли одержить грамоту принятя до епархіи станиславôвскои и увôльнила его ôдъ испыту конкурсового на 6 лѣтъ.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Міністеръ рôльництва именувавъ асистентôвъ рахунковыхъ тутешнои дирекціи доменъ: Каз. Тиховского и Каз. Чеховского концепистами адміністраціи, практиканта рахункового Генр. Ржеплиньского асистентомъ рахунковымъ а калькулянта рахункового Сев. Хмуровича практикантомъ рахунковымъ тои-жь дирекціи.

— **Конкурсы.** Дирекція почтъ и телеґрафôвъ розписуе конкурсъ на посаду експедієнта при урядѣ почтовôмъ въ Высокôй въ повѣтѣ горлицкôмъ зъ платнею 490 зр. Подання вносити треба до 17 н. ст. серпня. — Дирекція доменъ розписуе конкурсъ на двѣ посады асистентôвъ рахунковыхъ въ XI рангѣ зъ рôчною платнею 600 зр. и на одну посаду практиканта рахункового зъ адъютумъ 300 зр. Речинець до вношеня поданъ назначеный на 31 н. ст. серпня.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 15 серпня. На тутешнôй торговици збôжевôй жито подорожѣло о 90 кр. въ однôмъ тыждни а пшеница о 68 кр.

Прага 15 серпня. Поѣздъ везучій Кієвлянъ до Праги находить ся вже въ дорозѣ. Narodni Listy пишуть, що нашй браты будуть принятй зъ одушевленьемъ. Такъ само взывають дневники, щобы вѣденьскихъ антісемітôвъ, котрй нинѣ приѣдуть на выставу, привитати радо и гостинно.

Берлинъ 15 серпня. Капріві не хоче знести мыта збôжевого, хочь того загально домагають ся. Праса жадае въ тôй цѣли скликаня парляменту.

Кольонія 15 серпня. Здоровье нѣмецкого цѣсаря такъ поправилось, що не ма сумнѣву, що онъ поѣде на маневры до Австріи.

Галя 15 серпня. Saale Ztg. доносить, що царь мае замѣръ выслати россійску ескадру до Гавру.

Петербургъ 15 серпня. Выдано наказъ, щобы россійскй зелѣзницѣ всѣ збôжевй транспорты перевозили якъ найскорше. — Царевичь 10 с. м. приѣхавъ до Уральска.

Лондонъ 15 серпня. Султанъ мае замѣръ перевести конверсію позичокъ и въ тôмъ взглядѣ нарадити ся зъ самымъ французкимъ міністромъ скарбу Львомъ Се.

Oesterreichisch-ungarische Finanz-Rundschau.

Въ часѣ свого истнованя зъединавъ собѣ „Австрійско-угорскій переглядъ фінансовый“ широкій кругъ читателѣвъ за-для свого знаменитого справоздани про всякі подѣѣ на поли **обороту грôшми и ефектами зъ специяльнымъ увзглядненьемъ паперôвъ на умѣщенье капіталôвъ**. Єго дивіза лишить ся та сама що передъ тымъ: **безпарціяльнôсть и обєктивнôсть**. Дотеперѣшный успѣхъ заохочує насъ остати вѣрными тôй проґрамѣ. Мы просимо всѣхъ, що интересують ся біржою, щобы пересвѣдчили ся о правдѣ сказаного тымъ, що зажадають **примѣрникôвъ на показъ**. **Передплата** поставлена, бо обчислена на ширшій кругъ, надзвычайно низька и коштує за 52 обємистыхъ чиселъ **1 зр. рôчно**.

Адміністрація австр.-угор. перегляду фінансового
Wien, I., Wallnerstrasse 11.

Надôслане.

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на I-ôмъ поверсѣ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

ул. Театральна ч. 8 (напротивъ св. Духа) напротивъ головного однаку.

Окуляры, цвіеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні, райспайти, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарація найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“.

Надôслане.

Генрикъ Штерншусъ

выслуженый секундарь шпиталю загального по 15-лѣтнôй практицѣ шпитальнôй и по специяльныхъ студіяхъ у Вѣдни и Парижи ôдбутыхъ, та по узысканю диплому въ університетѣ вѣденьскôмъ поселивъ ся въ Станіславовѣ яко **дентистъ и специялістъ до недугъ ушныхъ** ул. Сапѣги въ домѣ Гальперна I поверхъ.

Выготовляє всякі операціи за помочію косаины або ґазомъ розвеселяючимъ (Lustgas) а тымъ камымъ безъ болю.

Пльомбує каучукомъ, емалією, срѣбломъ и золотомъ. Выготовляє штучні зубы и цѣлі щоки пôсля найновѣйшои системы американьскои, оперта на тисненю воздуха (LuftdruckGebisse).

Лѣчить и оперує всякі недуги ушні.

Д-ръ Лонгинъ Озаркевичъ

створивъ

канцелярію адвокатску

въ ГОРОДКУ коло Львова (ринокъ ч. 5.)

Появила ся власне зъ друку

СТЕНОҐРАФІЯ РУСКА

уложена Ив. Полиньскимъ, учителемъ стенографіи и директоромъ Бюра стенографôвъ сойму краєвого.

Книжочка ся уложена дуже практично и написана приступно, подає кождому нагоду безъ помочи учителя въ кôлькохъ тыжднях научити ся тои нинѣ кождому такъ користнои штуки — Польскі стенографы знайдуть въ нѣй богато новыхъ способôвъ скорочуваня.

Набути можна въ тутешныхъ книгарняхъ по цѣнѣ 1 зр. 50 кр.

Вже появивъ ся **четвертый** выпускъ сочиненя пôдъ заголовкомъ:

Житья Святыхъ

гр. кат. Церквою почитаемыхъ на кождый день въ роцѣ

Цѣле сочиненє буде состояти зъ 100—110 друкованыхъ аркушѣвъ звычайного формата (въ IV томахъ) и буде выдавати ся періодично выпусками що 8 недѣль. Кождый выпускъ буде обнимати по одному мѣсяцю житья Святыхъ (9 аркушôвъ друку). Цѣле сочиненє выйде въ 12 выпускахъ въ протягу 1891 и 1892 р. — Пренумерата на одинъ рôкъ (6 выпускôвъ, 50—55 аркушôвъ друку) съ почтовою пересылкою 4 зр.

Иларіонъ Гмитрыкъ

професоръ Богочестія въ ц. к. гимназіи въ Самборѣ.

„КОБЗАРЬ“

Достати можна въ тов. „Просвѣта“

КОНТОРА ВЫМѢНЫ!

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

$4\frac{1}{2}\%$ **листы ипотечні**
5% **листы ипотечні преміованї**
5% **„ „ безъ премій**
$4\frac{1}{2}\%$ **листы товариства кредитового земского**
$4\frac{1}{2}\%$ **„ Банку краєвого**
$4\frac{1}{2}\%$ **позичку краєву галицку** 3483 134—?
4% **позичку пропінаційну галицку**
5% **„ „ буковиньску**
$4\frac{1}{2}\%$ **позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ**
$4\frac{1}{2}\%$ **„ пропінаційну угорску**
4% **угорскі облігаціи индемнізаційні**

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣдкі выльосовані а вже платні мѣсцеві паперы цѣнні, такожъ запавші купоны за готôвку, безъ мѣнного ôдчисленя, а замѣсцеві лишь за ôдчисленьемъ справедливыхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вымѣнили купоны, доставляє нові аркушѣ купоновіи, на зворотомъ коштôвъ, котрі самъ поносить.

ВАЖНЕ ДЛЯ РÔЛЬНИКÔВЪ!

Вже нема снѣти въ пшеници.

Н. ДИПИ'А

Заправа насѣнна

уживана противъ снѣти въ пшеници, бвсѣ, просѣ, ячмени, кукурузѣ и т. д. и у всѣхъ насѣняхъ пôдлягаючихъ тôй хоробѣ. Тримаючись докладно легкихъ до выконаня приписôвъ, умѣщеныхъ на кождôй пачцѣ, заправа ся „забезпечує певный успѣхъ“.

Цѣна пачки { 2 сотн. метрич. близько $2\frac{1}{2}$ гект. = 125 літ. } насѣня 25 кр.
{ 1 „ „ „ $1\frac{1}{4}$ „ = 125 „ } насѣня 13 кр.

Головный складъ для Галичины въ складѣ машинъ рôльничихъ

МАРКА ФАЕРШТАЙНА

у Львовѣ, улиця Городецка число 57.

Для выгоды П. Т. Публики отворено

НОВУ АҐЕНЦІЮ

Краковского Товариства взаимныхъ убезпечень

на житье та ôдъ огню и граду

у Львовѣ при ул. **Театральнôй ч. 21** (входить ся зъ улицѣ Скарбковскои).

Полісы асекураційні выставляють ся въ **языцѣ рускôмъ — всѣ проспекты и переписка зъ партіями ведесь по руски.** — Близше можна розвѣдатись въ Адміністраціи „Дѣла“.

Для церквей

КАДИЛО

ЦЕРКОВНЕ

благовонне

поручає

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЪ

пачка $\frac{1}{4}$ фунта 50 кр.

Для церквей

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

Найбôльшій по французски уладженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.

Сезонъ 1891.

Вѣстне найдешевше жерело закупна.

Найбôльшій складъ есть якъ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Ôддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гаптôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасманторій, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ прибôрôвъ кравецкихъ.

Ôддѣлъ II. Капелюхи дамскі, дѣвочі и дѣточі, выробы панчôшкові для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, торсеты и запаски для дамъ и дѣтей.

Ôддѣлъ III. Краваты мужескі, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и манжеты, парасолѣ анґлійскі, валдярики, палицѣ, хустины, шлейки, и анґлійскі рукавички.

Ôддѣлъ IV. Рукавички дамскі, шкôрковіи, даньскі, шведскі и анґлійскі, а такожъ рукавички шовковіи, вовняні и нитяні.

Ôддѣлъ V. Вахлярѣ чорні и кольоровіи набалѣ и вечеры та великій выбôръ японьскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ.

Ôддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.

Ôддѣлъ VII. Станики трикотовіи и джерсей для дамъ по зр. 1·90, 2·50, 3·50 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку.

Ôддѣлъ VIII. Спôднички дѣточі, плащики, пальтотики и запаски.

Ôддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великі килимы, сальоновіи ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки маттінковіи до комнатъ дѣточихъ и ôдделенъ ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣнні, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.

Ôддѣлъ X. Ту суть портіеры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Тюлісъ по зр. 3·20, жебеть I-ша 3·75, Марокко 4·25, Багдадъ по 5·35, Трапецунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портіеръ Кірманъ и дагестанскихъ та матерій на меблѣ.

Бѣлі бôгасовіи заслоны коронковіи, цѣне бимо 1·45, 1·75, 1·90, 2·50 до 20 зр.

Ôддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и высше. Комплетні гарнітуры голелінковіи складаючі ся зъ 3 капъ на лôжка и 1 на столъ 9·60 до 30 зр. Вихôдні шлы шиючі I великебеть 1·25, II 2·50, III 3·50.

Крôмѣ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ жилетôвъ, шлы на тѣлѣ и ножѣ. Стебнований колдры вовняні, ватовані, пухові, пірові и до пуперкы.

Вспомнена въ провінціи полагоджує ся якъ найсовѣстнѣйше.

Обширні ціннікъ для всякыхъ. Цѣнники даромъ и оплатно.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. ВЕРНФЕЛЬДЪ** въ Вѣдни.

Случаѣ обманчивого надуживаня марки „Zacherlin“, на жаль, не устають! Фірма J. Zacherl у Вѣдни єсть спонукана за-для того по всѣмъ усюдамъ оповѣстити, що она для охороны передъ такимъ надужитьемъ выплатить готôвкою 100 зр. нагороды кождому, котрого информаціями буде можна осягнути судовый засудъ въ случаю надужитя єи марки. „Zacherlin“ — се загально звѣстне, найлѣпше средство на насѣкомыхъ — не треба уважати за звычайный порошокъ на насѣкомыхъ, бо „Zacherlin“ єсть свого рода специяльностію, котрои нѣгде нема инакше якъ въ запечатанихъ фляшкахъ зъ маркою охоронною и пôдписомъ „J. Zacherl“. Хто отже жадає „Zacherlin“ а занѣсть того дбаєе якійсь порошокъ въ паперѣ або въ коробкахъ, — — єсть зъ певностію обманеный за кождымъ разомъ. **Правдивый можна купити у Львовѣ и въ иншихъ мѣстахъ на провінціи всюды тамъ, де вывѣшені плякаты о Цахерлинѣ.**

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Паперъ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 175. Львôвъ, Понедѣлокъ 5 (17) серпня 1891 Рôчникъ XII

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, а въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 5; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ з Гамбургѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible]

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible]
въ Австріи: на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на пôвъ року . . . 9 зр. на четверть року . 4 зр. 50 кр. на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
за границею: на цѣлый рôкъ . . . 20 зр. на пôвъ року . . . 10 зр. на четверть року . . . 5 зр.
У Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . 8 зр. на четверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція Дѣла ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламація незапечатаны вôльни вôдъ порта.
Поодиноке число коштує 5 кр. а. в.
Оголошения принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного дрôбного стовпчика, въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в. [illegible]

☞ Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Вп. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты** и **залеглостей**.

Гадки по зборахъ въ Турцѣ.

IV.

Выголошенье посломъ Романчукомъ проґрамы мало на цѣли — якъ сказано — вытворити той грунтъ, на котрôмъ могли бы згромадити ся всѣ конструктивнѣ елементы галицкои Руси до спôльного труду для добра свого народу, — тожь и не диво, що елементы деструктивнѣ, бачучи для себе небезпечнôсть въ такои проґрамы, выступили солідарно противъ неи, — и насамперéдъ довели до розбитя клюбу руского, а потому до всѣхъ тыхъ прикрыхъ сценъ межи самыми Русинами на провінціи пôдчасъ рôзныхъ зборôвъ и выборôвъ до рады державнои.

Въ соймѣ насамперéдъ нужденне, зъ кождого погляду не выдержуюче критики — выступленье посла Антоневича въ имени своихъ одномышленникôвъ довело до розбитя клюбу, а въ краю знову т. зв. „стара партія“ дала ся въ великôй мѣрѣ обаламутити львôвскимъ москвофіламъ, котрі не перебирали въ средствахъ крутанины и клеветы, абы тôлько не допустити до сконсолідованя Русинôвъ на основѣ національнôй, бо се противить ся пануючôй теперь правительственнôй системѣ Россіи.

Нинѣ многі зъ „старои“ партіи на провінціи побачили вже и признають, що зле стало ся, — и зъ однои стороны беруть за зле послови Антоневичеви, що своимъ безголовымъ выступленьемъ розбивъ клюбъ рускій, а зъ другои стороны пересвѣдчують ся зъ кождымъ днемъ що-разъ бôльше, що посолъ Романчукъ зъ народовцями нѣкому не запродувавъ справы рускои та й изъ нѣчого зъ правъ рускихъ не резиґнувавъ, а весь колотъ межи Русинами вôдъ часу проголошеня нимъ проґрамы въ соймѣ ажъ до покôнченя выборôвъ до рады державнои бувъ штучно выкликаный елементами деструктивными.

О такôй змѣнѣ погляду пересвѣдчують насъ и зборы въ Турцѣ, зъ нагоды котрыхъ мы рѣчь свою ведемо. Люде зъ „старои“ партіи въ Турчаньскôмъ — кромѣ одного о. Саламона — заявили ся за однымъ клюбомъ рускимъ въ соймѣ, а дальше не послухали поклику львôвскихъ москвофілôвъ, котрі и въ своихъ орґанахъ и приватными впливами напирали на нихъ — ухвалити на зборахъ, щобы теперѣшнѣ послы до рады державнои поскладали свои мандаты. Дотычный натискъ въ промовѣ о. Саламона не звернувъ на себе нѣчиеи уваги, перейдено надъ нимъ до порядку дневного зъ усмѣшкою, яку мусѣло выкликати такожь его замѣченье — выгрѣте въ его фантазіи, — що нѣбы-то черезъ проголошенье посломъ Романчукомъ проґрамы народнои — народовцѣ переходять въ другі таборы: въ москвофільскій або въ радикальный. [Коли бъ дѣйстно такъ було, то справдѣ о. Саламонъ мôгъ бы мати утѣху, тôлько-жь его, якъ звычайно, такъ и въ сѣмъ дѣлѣ „надули“ господинове зô Львова въ улицѣ „Рускôй“].

Посолъ Романчукъ зъ народовцями, черезъ проголошенье проґрамы, не зрѣкъ ся анѣ йоты зъ правъ Руси, а навпаки, цѣль же у него була: сотворити для Русинôвъ приязнѣйшіи условія и бôльшу можнôсть добити ся належныхъ имъ правъ політичныхъ и національныхъ.

Єсли хто зъ Русинôвъ не хотѣвъ чи не мôгъ сего зрозумѣти, то зрозумѣли се дуже добре Поляки, котрі вôдъ самого першу зъ неохотою вôднесли ся до цѣлои змѣны ситуаціи и до нинѣшного дня тои неохоты не то не покинули, але що-разъ бôльше ей заявляють. Они-жь зъ недовѣріемъ приняли заявленье посла Романчука, — они спонукали намѣстника заявити въ соймѣ, що вôнъ зъ Русинами не говоривъ нѣчого бôльше, якъ лишь те, що прилюдно высказавъ въ соймѣ, — они черезъ свôй комітетъ центральный старали ся выборы до рады державнои перевести такъ, щобы на пословъ до рады державнои допустити по змозѣ якъ найменше Русинôвъ и то не такихъ, якихъ комітетъ рускій бажавъ, — они и у Вѣдни, хочь поступованье клюбу руского супротивъ нихъ було вповнѣ льояльне, — вôдповѣдне заявленямъ всѣхъ трехъ дотычныхъ чинникôвъ въ соймѣ, — въ своѣмъ „колѣ“ допустили ся кôлька разôвъ великои нелояльности (досыть згадати про звѣстный комунікатъ зъ нагоды внесеня посла Романчука въ комісіи буджетовôй въ справѣ новои рускои гімназіи, въ котрôмъ то комунікатѣ безпідставно заговорено о „зобовязанихъ“ рускихъ пословъ, а дальше про справу рескрипту міністра Шенборна и про выбôръ члена до спôльныхъ делеґацій) — они наконець взагалѣ въ краю не змѣнили свого поступованя супротивъ Русинôвъ при всякихъ акціяхъ політичного значѣня (н. пр. при выборахъ до радъ повѣтовыхъ) а середъ прасы ихъ нема нинѣ анѣ однои часописи, котра бы щиро пôдпирала ясно вже поставлену справу руску. Дѣесь се очевидно не за-для чого иншого, якъ лишь длятого, що консолідація Русинôвъ на основѣ політичнои и національнои проґрамы, проголошенои посломъ Романчукомъ, имъ не на руку, — они боять ся ей, они волять мати межи Русинами хаосъ, сумѣшку зъ усякихъ проґрамъ баламутныхъ, щобы на тôй пôдставѣ воювати противъ усѣхъ Русинôвъ — якъ бувало — то „москво-“ та „шизмо фільствомъ“, то всякими „ізмами“...

Давна рѣчь, що деякі Русины тои цѣкавои проявы не розумѣють, або не хотять розумѣти, и не вытягають зъ неи консеквенцій розумныхъ, а выгрѣвають въ своѣй фантазіи такі дивовижнѣ концепты, якъ тѣ, щó ихъ голосивъ на зборахъ въ Турцѣ о. Саламонъ.

Все те, що стало ся по проголошеню проґрамы посломъ Романчукомъ въ соймѣ ажъ до нинѣшного дня — не тôлько не може захитати народовцѣвъ въ пересвѣдченю ихъ, що проґрама есть добра и проголошенье ей було на часѣ, — але противно, оно мусить у нихъ пересвѣдченье то ще скрѣпити, ба и Русинôвъ зъ т. зв. „старои“ партіи переконати — и, якъ маемо доказы на те, неодного вже й переконало.

Коли поступованье Поляковъ нинѣ свѣдчить о неохотѣ ихъ до справы рускои, поставленои вже ясно, а правительство знову — якъ о тôмъ на слѣдуючій разъ бôльше скажемо — хотѣло бы може и на дальше Русинôвъ нѣчимъ збувати, — то Русинамъ тымъ бôльше потрѣбно твердо стояти на проґрамѣ проголошенôй посломъ Романчукомъ, бо лишь стоячи на тôмъ грунтѣ, Русь галицка — коли-бъ наступила хвиля рѣшуча, о котрôй говорить ся въ однôй точцѣ резолюція зборôвъ въ Турцѣ — зможе успѣшно вôдбивати всякі неприязнї напоры.

Переглядъ часописей.

[Kraj о нашихъ справахъ церковныхъ и о эмиґраціи жидôвъ россійскихъ до Галичины.]

Въ справѣ поголосокъ о именованю о. Ал. Бачиньского епископомъ и въ звязи зъ тымъ уведеня реформованыхъ Василіянъ до заряду рускои семинаріи духовнои пише редакція петербурского „Kraj-у“:

„Праса руска занепокоєна сими днями знову вѣстями о дальшихъ реформахъ церкви уніятскои въ т. зв. „дусѣ єзуитскôмъ“. По рядѣ змѣнъ въ чинѣ василіяньскôмъ иде теперь о повѣренье Єзуитамъ опѣку надъ выхованьемъ свѣтского духовеньства уніятского. Причиною поголосокъ стала вѣсть о именованю дотеперѣшного ректора семинаріи руско-уніятскои у Львовѣ, Александра Бачиньского епископомъ станиславôвскимъ. Змѣны семинарскі въ напрямѣ добромильскôмъ не вышли доси зъ круга проектôвъ... однакожь вѣсть тая есть важна и здае ся, що занепокоєнье часописей рускихъ подекуды оправдане. Ихъ болить и дотыкае сама поголоска о переходѣ семинаріи въ руки выхованкôвъ добромильскихъ. Видять они и розумѣють дуже добре, що змѣны семинарскі — се лишь простый и льоґічный наслѣдокъ змѣнъ добромильскихъ, а прецѣнь не можуть оперти ся инкримінаціямъ и не перестають кликати, що готовить ся кривда церкви и народности рускôй въ Галичинѣ.

„На сі нарѣканя и жалѣ — пише дальше Kraj — часопись наша не може бути рôвнодушною. Вôдъ самого свого основаня Kraj стававъ рѣшучо и при кождôй нагодѣ въ оборонѣ правъ Русинôвъ и ихъ самоуправы народнои. Въ споры релиґійнї, въ противности доґматичнї и вѣроисповѣдні не входимо зовсѣмъ. Але рôвночасно-жь не перестанемо вôдкликувати ся до публичнои опініи польскои въ Галичинѣ, до нашои закордоннои журналістики, щобы всѣми способами выминала роздору зъ Русинами въ квестіяхъ такъ делікатныхъ, терпкихъ, стаючи по ихъ сторонѣ всюды тамъ, де сего вымагае справедливôсть загально людска и точный пошанованокъ засадъ рôвноправности народнои и безглядной свободы совѣсти.

Ба, кобы галицкі Gazet-ы Narodow-ї, Dziennik-и Polsk-ї e tutti quanti схотѣли послухати мудрои рады Kraj-у.

Той же Kraj мѣстить зô Львова допись, котрои авторъ подае ось таку цѣкаву вѣсть про наплывъ жидôвъ россійскихъ до Галичины.

Вôдъ тыждня ходить поголоска, докладнѣйше ще не стверджена, мовь бы то баронъ Гіршъ, по при голосну свою фондацію, намѣрявъ сотворити додаткову, мовь бы то

---

7)

Галицке „общеруске единство языкове“.

(*Конець.*)

Не гадаю боронити народовцѣвъ, бо я не покликаный до сего — они знають самі, що загалъ Русинôвъ, якъ дотеперь, ихъ по дѣламъ судити буде и они ними найлучше оборонять ся. Одного однакъ имъ нѣхто не може вôдмовити и се мушу признати, що все були щирі, отвертї и поступали консеквентно. Выключенї зъ товариствъ, де верховодили „обєдинителѣ“, не закладали рукъ, орґанізувались у власныхъ товариствахъ, тримали ся все своеи народности та рôднои мовы, и хочь въ початку йшло тяжко, выробили ей въ письмѣ й літературѣ и на сѣмъ поли за двацять лѣтъ зробили дуже богато. Не забували на ширшу публику, ширили межь нею творы галицкихъ и украиньскихъ писателѣвъ, будили свѣдомôсть въ масахъ народныхъ и выросли зъ часомъ въ сторонництво, котрого не можна було бôльше иґнорувати, якъ до року 1880, и ихъ спôвъучасть при выборахъ показала ся необхôдно потрѣбною. Они заявляли кôлька разôвъ готовôсть до згоды, — не ихъ вина, єсли до нея не прийшло, бо загалови т. зв. „старои“ партіи, щó такожь бажавъ згоды, не стало на стôлько рѣшучости, щобы полишивъ на боцѣ тыхъ, котрымъ згода була не на руку. Єсли-жь народовцѣ вкôнци вôрвали, то я сему нѣ крыхты не дивуюсь, бо-жь се не солідарнôсть, коли жадного народовця не приймало ся до „Народного Дому“ та до „Ставропигіи“, коли заважено ся выкинути всѣхъ народовцѣвъ зъ заряду „Народнои Торговлѣ“, — то не солідарнôсть, єсли часописи „обєдинителѣвъ“ болотомъ обкидали найдѣльнѣйшихъ рускихъ пословъ-народовцѣвъ въ часѣ, коли всѣ послы мали йти разомъ, а „стара“ партія на те мовчала... Хто не хоче йти зъ часомъ, — надъ тымъ переходить часъ до порядку дневного. И я се вже запримѣтивъ на першихъ зборахъ членôвъ „Народнои Рады“, де я бачивъ до 300 членôвъ, а до 100 селянъ, — а на зборахъ „Рускои Рады“ кôлько було всѣхъ членôвъ? кôлько селянъ? Вже тогдѣ можна було вгадати, що народовцѣ возьмуть уже незабавомъ справу руского народу, въ свои руки, — бо они не замыкали ся въ своихъ товариствахъ, а йшли въ свѣтъ межи люде, длятого и люде до нихъ горнулись. Ихъ провôдники не „росказували“ загалови своеи партіи, но йшли и трудили ся спôльно зъ загаломъ. Длятого и стали горою. Поступали льоґічно и все стояли на основѣ народнôй та й зъ неи не вôйшли нѣколи.

Навѣть що-до вôдносинъ до россійского народу, его мовы и літературы поступали народовцѣ бôльше розумно. Пôзнавали великорускій народъ не тôлько зъ „Московскихъ Вѣдомостей“ Каткова або зъ „Червонои Руси“, але зъ великорусскои літературы, зъ власного житя народу велико-руского. Они, правда, не славили царского ряду и поліцейскихъ порядкôвъ, але й нѣколи не заявляли якоись ненависти до самого великорусского народу. Они навѣть читали зъ россійскои літературы бôльше, нѣжь галицкі „общероссы“, бо й перекладали творы знаменитшихъ россійскихъ писателѣвъ для ширшои публики, и хочь не приймали россійскои мовы за свою, бо рôднои не позабулись, такъ якъ „обєдинителѣ“, — то однакъ не цурались ей — и не одинъ народовець знае лучше россійскій языкъ, якъ декотрый зъ корифеѣвъ „общерусскости“. Добре по-при рôдну мову умѣти всѣ мовы славяньскі, отже и мову великого россійского народу. Хто мае нагоду навчитись ей, певно се ему не завадить, — лишь не треба ей такъ калѣчити, якъ се чинять нашѣ „обєдинителѣ“, бо се мова мягка, хочь до науки не такъ легка, якъ се здавалось и здає ся нашимъ „общероссамъ“ — она може найтяжша зô всѣхъ мовъ славяньскихъ.

Народовцѣ були консеквентнї — и зъ ихъ трудôвъ есть якась познака, есть уже якась позитивна користь для народу, — а сеи консеквентности я у т. зв. „твердои“ партіи добачити не можу. Не есть се консеквентно, ажь по 18 лѣтахъ вôдъ памятного въ 1848 роцѣ розбудженя Русинôвъ прийти до мнимого правдивого самопôзнаня своеи народности та пôзнаня правдивои літературнои мовы и ще по 43 лѣтахъ лишати се пытанье отвертымъ для порѣшеня науцѣ... Не можна такожь назвати консеквентнымъ поступованье, коли приймаєсь сусѣдну [великорусску] мову за свою літературну, а не умѣєсь ей нѣ въ письмѣ нѣ въ словѣ, ба навѣть не задае собѣ труду, щобъ ей навчитись, — не знати літературы россійскои а рôвночасно судити про украиньско-руску літературу, не читавши ей и не знаючи ей, а вѣруючи лишень на слова кôлькохъ людей, котрымъ она на завадѣ. А вкôнци и се не консеквенція — кидати нинѣ каменемъ на Украину и на козацку бувальщину, про котру въ 1860-тыхъ рокахъ думалось инакше. Все жь, здаєсь менѣ, Хмельницкій, Сагайдачный, Дорошенко намъ Галичанамъ близші, нѣжь Потемкины, Меншиковы и т. и. Такожь треба бы Галичанамъ запытати ся: чи звыжь 17 міліонôвъ Русинôвъ-Украинцѣвъ пôдъ Россією того „общерусского единства“ бажае?...

У загалу „общерусскои“ партіи не можна похвалити и того, що вôнъ усе слѣпо йшовъ и йде за голосомъ „обєдинителѣвъ“ зъ ґенерального штабу, не розбираючи: чи все въ дѣйствности такъ есть, якъ тіи въ своихъ орґанахъ имъ представляють. Добродушне довѣріе чи зауфаніе [сказавши выслôвомъ нинѣшнього предсѣдателя „Народного Дому“] есть певно одною зъ честнотъ, но лишень до певнои границѣ — и все не завадить дивитись трохи критично, бôльше самостôйно, бо тогдѣ оминесь не одного промаху, и чужі будуть менше людей невинныхъ пôдозрѣвати. На кождый способъ нерозумно то — дати поодинокимъ одиницямъ въ посередъ себе, и то не все добре дôбранымъ, мандатъ до уряджуваня рôзныхъ авантуръ, и брати се на свою одвѣчальнôсть, ба навѣть и идентифікувати ся зъ ними, брати ихъ особистѣ промахи за промахи партіи, ба навѣть за промахи народу, и обдаровувати ихъ дальше довѣріемъ, хочь они дѣлали навѣть зô шкодою для загалу партіи, або для поважныхъ видиѣйшихъ особъ зъ самои-жь партіи [глади исторію адресы Аристову] — а все те въ боязни передъ накинувшими ся загалови партіи дикторами. А прецѣнь мы бачимо, що мовчали и мовчать та солідаризують ся зъ ними навѣть тѣ, котрі за-для свого становища яко послы, чи яко предсѣдателѣ институцій, того чинити не повинні. Мене се дивуе тымъ бôльше, що въ т. зв. „старôй“ партіи бувають и люде чистого характеру, котрі до гадки „единства“ пристали бôльше зъ вôдчаяня, бо имъ и противники, и власні проводирѣ пôдорвали и вôднили вѣру у власні силы свого народу, у власні силы ихъ самыхъ, яко интеліґенціи свого народу, — и они гадають ще „единствомъ“ Русь галицку спасати. Тôлько-жь можна мати право жадати вôдъ нихъ, щобы схотѣли близше приглянутись учинкамъ своихъ диктаторôвъ, абы пересвѣдчитись, чи можна слѣпо вѣрити въ ихъ слова, якъ въ „евангеліе“, а потôмъ щобы глубше застановились: чи зъ того „единства“ буде спасеніе, чи радше загуба народу? Що они того не чинили доси й теперь не чинять, се беру имъ за зле. И Поляки [хочь не всѣ] йшли за голосомъ авторôвъ конфедераціи въ Targowicy, щобы спасати ojczyzn-у, а поклали ей лише скорѣйше въ домовину... Партія, котра позваляе своимъ самозванцямъ-дикторамъ народнôсть и мову возити якъ теля або корову по ярмаркахъ до Москвы и до Петербурга, — не може устоятись, тожь и не диво, що промахи и авантуры одиницѣ вôдбились опôсля на цѣлôй партіи.

Не бачу такожь нѣякои консеквентности въ поступованю „общерусского“ ґенерального штабу супротивъ загалу своеи партіи, — консеквентности тыхъ, щó накинулись партіи на

призначивъ вôсѣмь міліонôвъ франкôвъ на закупно грунтôвъ въ Галичинѣ пôдъ парцеляцію и осады жидôвскихъ еміґрантôвъ зъ Россіи, вздовжь цѣлои всхôдноѝ границѣ нашого краю. Авторъ вѣсти думае, що бдпоручники барона Гірша заходять ся вже на добре коло сеи акціи, а елементы еміґруючи свѣдомѝ цѣлей тои-жь акціи, змѣнили тактику свою и наприм. еміґрація, задержуючи ся громадно въ провінціональныхъ мѣсточкахъ, де власти жандармскѝ и уряды громаденѝ, маючи передъ собою спритъ и штуки еміґрантôвъ, тратять голову и силу, котра бы нещасный находъ спинила.

Мы пытаемо: Якъ довго ще нашѝ власти не будуть могли „дати собѣ рады“ зъ жидами россійскими?

Дописи „Дѣла“.

Зъ Калущины.

[Доповняючій выбôръ члена рады повѣтовои.]

Дня 6 н. ст. серпня бдбувъ ся въ Калуши доповняючій выбôръ члена рады повѣтовои зъ курія мѣскои — на мѣсце помершого дѣдича віце-маршалка Поструского. На его мѣсце выбрано знову дѣдича — Ф. Розвадовского. Калускѝ мѣщане-Русины бдтягнули ся бдъ голосованя, а голосували тôлько Поляки, жиды и два войнилôвскѝ „Макиты“ — Стефанъ Лаврѣй и Гриньо Гречухъ.

Русины могли сего разу добре перевести выборы, бо въ Калуши при солідарнôй акціи радныхъ мѣщанъ выбрано половину выборцѣвъ Русинôвъ. Та за те у Войнилôвѣ выпали правыборы якъ найгôрше. Въ наслѣдокъ сильнои аґітаціи рады повѣтовои выбрано самыхъ жидôвъ, Поляковъ, а зъ помежи Русинôвъ такѝ креатуры, що вже давно затратили свою совѣсть народну. Выбраный одинъ Русинъ п. Юрко Коваль не принявъ выбору.

Не стану я говорити, якъ буде заступати интересы мѣщанъ калускихъ и войнилôвскихъ п. Розвадовскій, котрый, яко директоръ банку, сидить цѣлый часъ у Львовѣ, — не буду говорити о тôмъ, що Русинамъ мѣщанамъ належавъ бы ся въ выдѣлѣ рады повѣтовои бодай одинъ представитель ихъ народности, — але сôмну коротко о дѣяльности нашои рады повѣтовои.

Взагалѣ мовлячи, наша рада повѣтова займае ся всѣмъ, лишь не тымъ, чимъ повинна. Больше ви обходать czytelnia w Białej, якъ н. пр. господарка бувшого славетного вôйта войнилôвского Стефана Лаврѣя, що при помочи рады повѣтовои удержавъ ся при вôйтôвствѣ бôльше якъ сѣмь лѣтъ! Яко вôйтъ запровадивъ ôнъ въ касѣ громадскôй такій взôрцевый порядокъ, що коли по нѣмъ обнимавъ урядъ новый — теперѣшный вôйтъ, то въ касѣ не знайшовъ анѣ крейцаря. Громадяне — якъ оповѣдали намъ разъ на ярмарцѣ въ Калуши — дуже цѣкавѝ знати: де подѣло ся 300 зр. зложеныхъ на канцелярію громадску, 50 зр. на приборы до гашеня огню, 50 зр. на телеґрафъ и грошѝ податковѝ? О тôмъ певно знае хиба самъ вôйтъ Лаврѣй, знае мабуть и выдѣлъ рады повѣтовои, але бôльше нѣхто. Хочь Лаврѣй тѣшить ся zaufaniem маршалка и бувшого кандидата на посла до сойму п. Комарницкого и въ повѣтовôмъ wydziale кажуть про него, що ôнъ człowiek zacny, та все таки и обрахунокъ, люстрація межи zacn-ыми людьми — рѣчь хасна. Десь до иншихъ громадъ и выдѣлъ краевый шле люстратора, чей бы и для Войнилова бувъ ласкавъ такъ само... А люстраторъ довѣдавъ бы ся дечого цѣкавого зъ господарки бувшихъ вôйтôвъ — подручникôвъ п. Комарницкого... Але мабуть се тôлько pium desiderium наше... Мы-жь знаемо прецѣнь, якъ ово трудно въ такихъ случаяхъ... Бѣднѝ громады! — тай тôлько...

Свій.

Зъ Коломыйщины.

[Въ справѣ загальныхъ зборôвъ „Просвѣты“].

Позаякъ незадовго мають бдбути ся загальнѝ зборы товариства „Просвѣты“, то хотѣвъ бы я кôлька словъ про нихъ сказати.

Коли я бувъ тамтого року на загальныхъ зборахъ того товариства въ Коломыи, замѣтивъ я, що селяне дуже малу участь брали въ справахъ, котрѝ були на порядку дневнôмъ загальныхъ зборôвъ, мимо того, що интересували ся ними. А се дѣяло ся зъ тои причины, що тыхъ справъ просто нерозумѣли або що ихъ заскочили неприготованыхъ. Доказомъ того, що не розумѣли, есть, що деякѝ притакували гадкамъ суперечнымъ, якѝ були при дискусіи. Коли н. пр. *А.* говоривъ за змѣною статутôвъ „Просвѣты“ въ напрямѣ внесеня п. Колессы, а *Б* противъ змѣны, — одинѝ и тѝ самѝ селяне, або радше сказавши интелиґентники, и одному и другому кричали „славно“. А прецѣнь на загальныхъ зборахъ повиннѝ всѣ члены брати активну и цѣлковито свѣдому участь, повиннѝ высказувати свѣдомо свои гадки, потребы и бажаня. Якъ же то може бути, если селянинъ не розумѣе о що ходить?

Дальше — на порядку дневнôмъ есть н. пр. нарада надъ справами, котрѝ вымагають довшои застановы. А коли чоловѣка не лишь необразованого але й образованого заскочить така справа неприготованого, не выпадае ему нѣчо иншого, якъ тôлько бдтягнути ся бдъ участи въ нарадахъ. И черезъ то богато було такихъ що и зъ тои причины не брали участи въ нарадахъ.

Рѣчь ясна, що на тôмъ терпить найбôльше товариство, терпить справа, котра стоить на порядку дневнôмъ, терпять и члены поодинокѝ. Товариство для свого розвою потребуе, щобы его члены брали участь въ его дѣяльности. Кожда жизненна справа повинна бути всесторонно обговорена и приноровлена до потребъ поодинокихъ членôвъ товариства, коли того не може бути, то поодинокѝ члены дармо лишь ѣдуть на зборы й тратять ся на дорогу, не маючи зъ того користи. Ба, деякѝ ще й зражують ся, бо, очевидно, не маючи интересу въ нарадахъ, не мають и по що ѣхати.

Тому всему можна бы зарадити въ той способъ, що оголошено бы порядокъ дневный передъ загальными зборами що-найменше на три тыждѣ, при тôй нагодѣ звернулось бы увагу интересованыхъ членôвъ на той порядокъ, именно въ той способъ, щобы чи то членъ, чи читальня — застановили ся, зъ другими въ читальни нарадили ся и обговорили, що треба, разомъ ухвалили жадання бдъ себе и такъ приходили вже на зборы приготованѝ. Добре бы було, щобы бдъ кождои читальнѣ въ цѣлôй Галичинѣ приходили делеґаты на зборы и тамъ забирали голосъ. Очевидно, позаякъ не всѣ суть членами тов. „Просвѣты“, то такѝ делеґаты говорили бы бдъ себе, але все таки могли бы сказати, що то було обговорено въ ихъ читальни. Такимъ способомъ було бы на загальныхъ зборахъ заступлене справдѣ цѣле товариство. Кромѣ того могло бы ся ще въ точцѣ „внесеня членôвъ“ — обговорити кромѣ справъ входячихъ въ порядокъ дневный — ще й специяльнѝ потребы членôвъ, чи то обходячѝ загалъ чи лише якусь околицю.

А що до порядку дневного, порадно бы було — укладати его въ той способъ, абы рѣчи формальнои натуры, если вже не можна ихъ цѣлкомъ выпустити, ставлено бодай на послѣдокъ, а на передъ ставати справы некучѝ, надъ котрыми дискусія могла бы бдбути ся за свѣжихъ силъ. Бо коли важна справа прийде на колець, то по причинѣ духоты та утомы при такôмъ зданю народу многѝ забирають ся, зъ загальныхъ зборôвъ, а й тѝ, що лишать ся, не въ силѣ вже брати въ нарадахъ участи. Се дрôбницѣ, а однакожь богато черезъ нихъ тратить ся.

М. П.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Дня 6 н. ст. серпня бдбули ся надзвычайнѝ зборы товариства читальнѣ „Свѣтъ“ у Войнилôвѣ. На зборахъ явило ся значне число членôвъ, а зъ гостей прибувъ п. П. Єзерскій, богословъ. Зъ приятностію мушу примѣтити, що молодѣжь, якъ хлопцѣ такъ дѣвчата, щиро горнуть ся до читальнѣ и въ тôмъ взглядѣ можуть бути примѣромъ и для старшихъ.

Зборы бдкрывъ дотеперѣшный голова — майстеръ ковальскій панъ Юрко Гаджаровскій. Подякувавши за довѣріе, въ якимъ бдносили ся члены до него до сего часу, завозвавъ усѣхъ до працѣ надъ просвѣтою и добробытомъ, щобы вже разъ и мы Русины могли станути поручь зъ иншими народами словяньскими. До працѣ тои повинни руский мѣщане горнути ся тымъ бôльше, бо й теперѣшный парохъ [о. Яковъ Мандзѣй] щиро займае ся розвоемъ читальнѣ, и якъ въ церкви такъ и въ читальни старае ся народъ нашъ привести до самопôзнаня и просвѣты. Наконець предложивъ на предсѣдателя зборôвъ о. Якова Мандзѣя, на заступника п. Ивана Рудого, богослова, а на секретаря п. Андрѣя Возняка. По выборѣ президія и по переглядѣ книгъ читальныхъ забравъ голосъ п. Иванъ Рудый. Представивши трудности зъ якими мусѣвъ дотеперѣшный выдѣлъ читальнѣ бороти ся, внѣсъ, щобы му дати абсолюторію и приступити до выборôвъ нового выдѣлу. Выборы переведено и выбрано одноголосно о. Якова Мандзѣя, заступникомъ головы п. Юрка Гаджаровского, секретаремъ п. Андрѣя Возняка, касіеромъ п. Дмитра Дурбака, а бібліотекаремъ п. Павла Федюшку. Заступниками выдѣловыхъ выбрано пп. Павла Белея и Василя Самотовку. Потôмъ забирали голосъ ще п. П. Єзерскій и п. Юрко Коваль та заохочували членôвъ до працѣ надъ самопросвѣченьемъ и до пôдпираня читальнѣ, щобъ она зъ часомъ могла стати ся осередкомъ житя духового цѣлои Войнилôвщины.

По вычерпаню проґрамы замкнувъ предсѣдатель зборы, запевнюючи, що якъ доси такъ и на дальше буде щиро займати ся всякою справою народною. Потôмъ бдспѣвали зôбраній нашъ химнъ народный „Ще не вмерла Украина“, многолѣтье уступаючому и новому выдѣлови, прибувшому гостеви — и кôлька пѣсень. Взагалѣ зборы выпали добре и всѣ зôбраній розôйшли ся зъ надѣею, що колись и намъ Русинамъ засіяе сонѣнько повнои свободы и щастя народного...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ справѣ компетенціи мировыхъ судôвъ въ товариствахъ найвысшій трибуналъ выдавъ ореченье, що рѣшенье такого суду въ товариствѣ, коли онъ статутомъ поставовленый и для членôвъ товариства щодо членьскихъ вкладокъ обовязуючій, — есть правосильне. А коли на тôй основѣ бувшого члена засудить ся на заплату винныхъ вкладокъ, тогдѣ таке рѣшенье може бути высказеноване подôбно якъ засудъ иншого суду.

Въ пятницю приѣхали до Праги вѣденьскѝ антисеміты на ческу выставу пôдъ проводомъ послôвъ Шнайдера и Шлезінґера. По дорозѣ зъ двориця народъ витавъ ихъ окликами Na zdar и Slava. Въ однôмъ повозѣ ѣхавъ Шнайдеръ, Вашатый и радный мѣста Праги антисемітъ Бжесновскій. Оденъ зъ вѣденьскихъ антисемітôвъ нѣсъ тычку на котрôй була таблиця зъ написомъ: „Поздоровленье зъ Вѣдня“ але коли поліційный комісаръ казавъ ему таблицю здоймати, ôнъ знявъ ся зъ тычки и таблицю повѣсивъ собѣ на грудяхъ. На софійскôмъ островѣ въ ихъ честь устроено бенкетъ, на котрôмъ явило ся дуже богато гостей, мѣжь ними голова выставного комітету ґр. Зедвіцъ. Бесѣды такъ Чехôвъ якъ и Нѣмцѣвъ обговорювали, що треба старати ся о спôльну цѣль и змагати до згоды мѣжь народами въ Австріи. Бжесновскій привитавъ антисемітôвъ яко Нѣмцѣвъ, котрѝ правдиво бажають погодатись зъ иншими народами и приѣздомъ своимъ показали, що ще суть честнѝ люде мѣжь нѣмецкимъ народомъ. Шнайдеръ поздоровивъ знову Чехôвъ въ имени сторонникôвъ у Вѣдни и заявивъ, що згода мѣжь Нѣмцами а Чехами мусить наступити. Коли она пôзнають, що чужій елементъ розсѣвъ ся у нихъ, богатѣе на ихъ коштъ и коли жидôвскому лиху дадуть раду, то тогдѣ настане миръ. Бесѣду Шнайдера оплескувано разъ-по-разъ. Ôнъ пôдвѣсъ чарку на зъ-єдиненье христіяньскихъ народностей въ Австріи. Вашатый сказавъ такожь, що можливо есть утворити одну велику партію людову въ Австріи тогдѣ, коли дôстанемо загальне голосованье. Тогдѣ славяньска партія демократична пôйде рука въ руку зъ нѣмецкою демократичною партіею. — Въ суботу приѣхали знову Поляки а поѣздъ ихъ прийшовъ двѣ годины скорше, нѣжь приписано и длятого на двориця не було жадного привитаня. Електро-технікъ Кжижекъ творець славнои фонтаны привитавъ Полякôвъ на обѣдѣ. Поляки були на богослуженю, котре бдправивъ кардиналъ Шенборнъ. На выставу повѣзъ Полякôвъ въ повозахъ писатель Єлінекъ и тамъ ждавъ на нихъ выставный комітетъ и численна публика. Бесѣды Чехôвъ були дуже дипльоматичнѝ, они выхваляли польскихъ героѣвъ, що проливали кровь за идеѣ людскости. На органахъ бдгравались польскѝ національнѝ пѣсни. Многѝ Поляки явили ся въ національныхъ одягахъ. — На выставѣ ческôй суть такожь Россіяне по найбôльшôй части ческѝ кольоністы, котрѝ на себе звертають увагу всѣхъ черезъ бѣлѝ шапки. Въ головнôмъ павільонѣ въ присутности намѣстника ґр. Туна оденъ зъ нихъ приступивъ до органôвъ и зачавъ грати россійскій химнъ. Ôдъ того часу ґр. Тунъ не полишавъ ихъ и ходивъ зъ ними по выставѣ. Такъ доносять польскѝ ґазеты.

Вчера створено хорватску выставу рôльничу въ Загребѣ, котру устроено по причинѣ 50-лѣтного ювилея тамошного товариства рôльничого. На выставѣ мае выначати ся особливо бдѣлъ лѣзныхъ продуктôвъ. По при Хорватію беруть участь въ нѣй такожь Босна и Герцеґовина.

Посольске справозданье складавъ баронъ Ді Павлі въ Инніхенъ въ Тироли передъ не дуже численными зборами. На нихъ бувъ такожь посолъ рады державнои д-ръ Шорнъ. Справоздавець говоривъ о важныхъ справахъ що-до школы, податкôвъ, реґуляціи валюты и и. Пытанье шкôльне не можна змѣнити въ теперѣшнôмъ положеню закономъ и длятого мусять католики вѣрнѝ тôй засадѣ змѣнити тактику, жадати свободы науки и закладати семинаріи для учителѣвъ шкôлъ народныхъ. А помôчь дасть до того не податокъ але грôшь милостинѣ. — Безпосередный податокъ зрѣсъ незвычайно, такъ що бôльше вже годѣ выдержати; треба бôльше зъ горѣ щадити и завести податокъ бдъ капіталу и бдъ ренты, бо въ иншôмъ разѣ нѣколи тягарь не выровнае ся; иншѝ клясы треба звôльнити бдъ податку. Бесѣдникъ заявляе ся такожь противъ особистого податку доходового, бо бнъ не паде на того, на кого повиненъ впасти. Велика бо рôзниця мѣжь кравцемъ-харлакомъ а кравцемъ-богатыремъ, що бдтинае купоны. Въ наслѣдокъ тои системы пôднесла бы ся система денунціяторска. Щодо реґуляціи валюты то бесѣдникъ думае, що кождого оборонця тои системы, треба бы поставити передъ судомъ. Вкôнци посолъ обѣцявъ бдважно вставати ся за права народу и охороняти малый промыслъ.

——

О заказѣ вывозу жита пишуть до Nat. Ztg. зъ Петербурга, що зъ початку міністерство скарбу супротивляло ся выдачи заказу, хочь земства домагали ся того вже бдъ кôлькохъ тыжднѣвъ и міністерство справъ внутрѣшныхъ и специяльно бдѣлъ рôльничій обявили ся за тою мѣрою. Россійскѝ ґазеты принимають то рѣшенье зъ великою радостію а „Новое Время каже, що вже за довго Россія живила заграничнѝ краѣ своими цѣнными плодами рôльными по цѣнѣ смѣшно дешевôй а господарѣ попадали по шию въ довги зъ причины штучного пониженя цѣнъ. Незасôбнѝ клясы населеня видѣли споживаючи скупо хлѣбъ дуже нужденный и иншѝ ще гôршѝ суррогаты. Край, де мешкае бôльше якъ сто міліонôвъ душъ, подае для збуваня своихъ продуктôвъ такъ величезне мѣсце, що мôгъ бы оббати ся безъ продаваня за границю. „Новости“ говорять ще острѣйше. Мотивы царского указу, котрый датованый дня 28 липня а входить въ житье зъ днемъ 15 ст. ст. серпня суть слѣдуючѝ: „Зъ вѣстей предложеныхъ міністрами дôбръ державныхъ, скарбу и справъ внутрѣшныхъ мы на жаль побачили, що въ сѣмъ роцѣ врожай жита бдбувъ ся середъ непригожихъ обставинъ а наслѣдкомъ того выдатокъ сего збôжа буде лихій на зерно и на солому. Зъ тои причины и зъ причины малыхъ запасôвъ зъ зборôвъ лѣтъ попередныхъ цѣна жита, котре безусловно потрѣбне для выжиленя народу, и цѣна паши пôднесла ся въ дуже высокôмъ степени непропорціонально. Щобы, о скôлько можна дати яку помôчь областямъ, котрыхъ неврожай дôткнувъ, предпринято мѣры пôсля найвысшого приказу въ рôзныхъ (ôддѣлахъ) ресортахъ Но позаякъ неспиненый вывôзъ жита и житнои муки, головнои поживы народу а заравомъ и отрубъ, безусловно потрѣбныхъ для заступленя паши для худобы спровадивъ бы безъ сумнѣву дальше пôдвысшенье цѣнъ на тѝ продукты, то мы уважаемо пожиточнымъ выдати заказъ и т. д. Причину до того заказу мали подати пересаднѝ домаганя до пôдпомоги, поставленѝ въ поодинокихъ ґуберніяхъ до міністра скарбу а сей не могучи роздавати такъ богато грошей, Принявъ ся за средство заказу вывозу. Тымъ бôльше було се оправдане, бо доси розданѝ запомоги не выставали. Мимо знижения тарифъ для транспорту збôжевого до середины краю поки-що лише дуже невелика кôлькôсть транспортуе ся въ тôмъ напрямку, бо тамъ нема ще силы купнои. Длятого велика часть збôжа иде за границю, але можна сподѣвати ся, що торговля пôйде опôсля по введеню въ житье заказу до внутрѣшныхъ ґуберній державы. Въ Нѣмеччинѣ царскій указъ стоить сегодня на першôмъ мѣсци зъ помѣжь всѣхъ справъ публичныхъ. Дневники вказують на те, що въ десятьохъ послѣднихъ лѣтахъ Нѣмеччина пересѣчно майже 12 процентъ всего потрѣбного жита мусѣла покрыти привозомъ а до того привозу девять десятихъ частей походило зъ Россіи. Въ загалѣ отже не ма дивницѣ, що черезъ той заказъ вывозу збôжа въ Нѣмеччинѣ борба мѣжь прихильниками мыта охоронного а сторонниками свобôдной торговлѣ дуже заострила ся. Для нѣмецкого населеня заказъ сей спровадивъ такій наслѣдокъ за собою, що збôже на хлѣбъ буде теперь о много дорожше. Длятого зô всѣхъ сторôнъ роздавсь окликъ, щобы знести мыто за привôзъ збôжа и аґітація, котра вже по сесіи пруского сойму утихомирилась, теперь знову розвинула ся дуже широко. Щобы будучôй нуждѣ зарадити, жадають скорои помочи а оклики и домаганя тѝ посылають ся, прямо

диктаторôвъ-апостолôвъ, чи то они зъ „Червоной Руси“, чи зъ „Страхопуда“, чи зъ „Заведенія“. Члены „общерусской“ партіи шли за ними все, хочь-бы и въ огонь, — самѝ яко [бôльше або менше] идеалісты на точцѣ „единства“ вѣрили такожь свято въ „идеальну“ вдачу „обединителѣвъ-диктаторôвъ“ и въ голошену имъ чистôсть та святôсть своихъ „убѣжденій“, вѣрили въ ихъ идеальне „безсребролюбіе“, а всяку гадку що до „пособій“ бдкидали, яко ложь, клевету, боролись за идею „единства“, слухали своихъ апостолôвъ и, немовь залюбленѝ нареченѝ, неодного не хотѣли видѣти, ба навѣть декотрѝ брали ще й на свôй рахунокъ ихъ безголовье або ихъ злочинки. А господинове-диктаторы щó для нихъ зробили? Тôлько й всего, що спѣвали имъ усе одну и ту саму пѣсоньку про „единство“, щобъ имъ партія вторувала, — а загалъ добродушный и пôдтягае и вѣрить у все, що ему скажуть чи напишуть въ „Червоной чи Галицкой Руси“ або „Страхопудѣ“, господинове жь диктаторы дбають бôльше про себе, а про загалъ партіи не ось-то дбають. Бо чи-не такъ? Отъ на примѣръ: господинове тѝ — хочь имъ ще розмѣрно менше було треба, якъ прочимъ, — ѣздили по „уроки“ до Россіи, бували на всякихъ торжествахъ, неодно бачили, красно ихъ тамъ приймали, водили всюда, гостили, ба ще декотрыхъ и малювали... не забули они й про гостинець на дорогу, вертались не зъ порожными руками... И дома позваляли собѣ не одно „развлеченіе“, такъ н. пр. въ „Заведенію“ декотрѝ учились „плывати“ [якъ свого часу „Проломъ“ писавъ и ще жартовливо додавъ, що не можна навчатись „плывати“, доки воды въ уха не наберешь], а члены ихъ партіи що зъ того мали? Чи тѝ господинове подѣлили ся зъ ними нагородою за „прилѣжность“? чи брали ихъ зъ собою въ гостину до Россіи, щобъ и они подивились на тото „благоденствіе“, про котре все въ „Червоной Руси“ читають?... Нѣ, они не зазнали нѣ одной зъ тыхъ благодатей, а зъ науки „плыванья“ тôлько имъ и користи, що декотрѝ ще й до сегодня не можуть бдобрати своихъ грошей... Они лишь „*чашкамі пастучалі, да чаю ня відалі*“. Господинове диктаторы не показали имъ навѣть „счетовъ“, абы могли бодай знати, яка высока цѣна тыхъ „убѣжденій“... може бъ и они тогдѣ высше тую добродѣтель цѣнили...

Господинове диктаторы не подбали навѣть о „моральне добро“ своеи партіи, и дуже неконсеквентно поступали, бо говорили ѣй усе про языкове „единство“, а не вказали нѣколи дороги, якъ его доступити — и надѣѣ завели добродушныхъ... Се-жь бувъ прецѣнь першій обовязокъ апостолôвъ „единства“ — и се повинни були они зробити. Чому сего не зробили, годѣ зрозумѣти, але оно дуже не льоґічне и выглядае такъ, мовь-бы боялись, що — знужь послушнѝ члены партіи справдѣ возьмуть ся роскусити горѣхъ языка россійского, а тогдѣ на дѣлѣ побачать: яке того „единство“? — и ще, чого доброго, бдречуть ся и своихъ проводирѣвъ и цѣлого „единства“!...

Та „вольному воля“. Хотять господинове „обединителѣ“ мати доконче великорусскій языкъ за літературный, за мову интеліґенціи руской въ Австріи, бо она имъ здаесь высшою бдъ рôдной, — добре! нехай по 25-лѣтнôмъ ювілею проголошеного „единства“ дожидають ювілею 50-лѣтного... Може при святкованю того ювилею будуть уже вмѣти не тôлько „проповѣдувати“ его, але й говорити нимъ, — але поки се буде, не мають чого сердитесь, що народовцѣ и мы всѣ Русины не хочемо збуватись рôдной мовы и не пишемось на ихъ „единство“ — хочь-бы лише для того, що господинове „обединителѣ“ самѝ дали намъ бдстрашаючій примѣръ въ тôмъ взглядѣ. Ихъ поступы за 25 лѣтъ въ „литературномъ“ языцѣ насъ нѣякъ заохотити не можуть...

на адресу канцлера Капрівіого, котрый ще и доси не хоче знести того мыта. Однако можна сподѣвати ся, що его опôръ буде знищеный тымъ бôльше, що всѣ его передвидженя и рахунки що-до кôлькости збôжа показали ся не основными. Дневники и бесѣдники пôдносять теперь его слова, якѣ ôнъ сказавъ въ прускôмъ соймѣ: „Зходите пачоле знову на обговорюванье россійскихъ обставинъ и провокуете ôдъ насъ ôдповѣдь на те, що мы знаемо о Россіи, а найбôльше що знаемо о врожаю жита. Въ тôмъ маете правду. бо жито се таке збôже, о котре намъ найбôльше ходить въ тôмъ часѣ тому, що жито по найбôльшôй части беремо зъ Россіи. Я мавъ вчера, коли я сюда прийшовъ, цѣлу купу справозданъ зъ Россіи зъ собою на палець грубу а зъ того перечитаю вамъ лише одно мѣсце не называючи чоловѣка, котрый его приславъ анѣ мѣсця, де ôнъ мешкае, але се додамъ, що то чоловѣкъ на дуже высокôмъ становищи, дуже способный, на котрого можна спустити ся. Онъ каже: Навѣть по-при гôршôмъ выдатку въ Россіи, не ма обсяя моеи гадки небезпечности, щобы зъ Россіи Нѣмеччина не була достаточно заосмотрена житомъ." По тôй заявѣ крики прихильникôвъ свободнои торговлѣ утихли Теперь, коли сѣ высказы показали ся фальшивыми, всѣ домаганя звертають ся до Капрівіого. Органъ вольнодумнои партіи пише статью въ тôй справѣ пôдъ заголовкомъ: Канцлере державный попусти! Соціяльнѣ демократы идуть дальше; они не тôлько жадають зъ стороны Нѣмеччины знесеня мыта на привôзъ, але домагають ся, щобы Нѣмеччина такъ само, якъ Россія заказала експортъ и то не лише збôжа але и картофель.

——

Французска ескадра, якъ програма побуту ея въ Англіи оповѣщае, прибде въ середу 19 серпня до Спітгедъ и ту принятае ея англійска флота. Не задержуючись поплыве она дальше до Кавсъ. Въ четверъ французскѣ офіцеры ôдвѣдають королеву въ Осборнъ а вечеромъ для старшихъ офіцерôвъ буде у королевы устроена вечеря. Въ пятницю по полудни королева ôдвѣдае французску ескадру. Вечеромъ того дня адміралъ льордъ Кленуілямъ принимати буде французску старѣйшину въ сали балевôй адміральского уряду въ Портсмесъ а молодшихъ офіцерôвъ будуть гостити офіцеры ескадры англійского каналу. Опôсля въ ратуши ôдбудесь великій балъ, на котрôмъ буде 1500 гостей. Въ суботу президентъ мѣста Портсмесъ дае величавый пиръ для французскихъ офіцерôвъ. Въ понедѣлокъ будуть ôдвиджувати державнѣ будôвлѣ морскѣ. Князь Коннатъ принимае въ палатѣ ґубернаторскôй старшихъ офіцерôвъ а молодшихъ и морякôвъ буде гостити президентъ мѣста въ ратуши. Вô второкъ ôдъѣздъ. На принятье Французôвъ мѣсто и пристань Портсмесъ прикрашують святочно.

Фрнцуска пôвнôчна дивізія панцирна ôдплыла зъ Беркезунду коло Кронштаду якъ звѣстно въ суботу рано. Адміралъ Жерве выславъ зъ помосту корабля Маренґо на розпрощанье таке письмо до „Нового Времени": „Въ часѣ короткого нашого побуту на россійскихъ водахъ мы одержали тôлько доказôвъ симпатіи и приязни, що въ дорогу до дому пускаемо ся зъ серцемъ повнымъ вдяки благородному народови россійскому. О скôлько було можна, мы ôдповѣли всѣмъ тымъ приятелямъ, котрыхъ имена були намъ звѣстнѣ, але ще такой полишило ся богато нашихъ незвѣстныхъ особъ, що намъ переслали бажаня поздоровлѣнѣ, телеграмы ґратуляційнѣ а навѣть дарунки. Щобы тымъ незвѣстнымъ приятелямъ подякувати, прошу призволити менѣ невелике мѣсце въ шпальтахъ Вашого дневника Всѣ особы, що оповѣстили насъ о своихъ симпатіяхъ для Франціи на всѣхъ кôнцяхъ Россіи ôдъ Владивостока до Варшавы, нехай о тôмъ дôзнають ся, що мы имъ дуже вдячнѣ за ихъ чувство къ Франціи. Нашѣ бажаня для тыхъ незнаныхъ приятелѣвъ и нашѣ чувства для нихъ суть що наймении такъ само сердечнѣ, якъ ихъ чувства для насъ. Користаю зъ тои нагоды, щобы зложити особливу подяку россійскôй прасѣ за ей сердечнѣ поздоровленя, котрѣ насъ глубоко порушили". Заразомъ адміралъ Жерве выславъ телеграму до коменданта Кронштаду адмірала Шварця, въ котрôмъ ще разъ дякуе за принятье, яке устроено ескадрѣ въ Кронштадѣ.

——

О нещасливôй пригодѣ нѣмецкого цѣсаря въ его подорожи на пôвнôчь доносять зъ Кіль до Köln. Ztg таке: Цѣсарь живо розмовляючи стоявъ на помостѣ и оперъ ся о стѣну каюты, ажь втôмъ скоро звертаючись, поховзнувъ ся на гладкôй, олѣйомъ посмарованôй пôдлозѣ и упавъ. При тôмъ бувъ ґенеральный лѣкарь д-ръ Лайтгольдъ и ôнъ сконстатувавъ заразъ, що праве колѣно въ згибѣ звихнуло ся та напроставъ его. Цѣсарь вытерпѣвъ страшный бôль не порушивши навѣть повѣками. На желанье прибôчного лѣкаря занесено цѣсаря до лôжка а д-ръ Лайтгольдъ загіпсувавъ ему ногу. Слѣдуючои ночи спавъ цѣсарь спокôйно. Теперь вже може и добре стояти и ходити але для безпечности буде носити ще черезъ якійсь часъ крѣпкій бандажъ.

——

Бельгійскій парляментъ закôнчивъ свою сесію по ухваленю вôйсковыхъ кредитôвъ на крѣпости надъ рѣкою Мозою. Рефератъ о ревізіи конституціи послы отримали въ манускриптѣ, котрый въ часѣ ферій выдрукують и межь посолôвъ роздѣлять. Справозданье въ принципѣ заявляе ся за ревізією, але ôдкидае загальне голосованье тому, що оно сприе соціялістичнымъ змаганямъ и тамъ, де его заведено, оно причинило ся до обмеженя свободы. Справоздання обстае за системою основаною на якôйсь посѣлости або домашнôмъ господарствѣ. Але и таке право, закимъ заведе ся для парляменту, на пробу мае завестись пôсля закону, що его предложить правительство, черезъ два роки при выборахъ громадскихъ и провінціональныхъ. Справозданье буде обнимати 75 сторôнъ друку. Колишнѣ лібералънѣ міністры Сентелетъ и Фреръ Орбанъ не були того дня на засѣданю центральнои секціи а зробили свои застереженя на письмѣ противъ справозданя посла де Сметъ де Неэръ, котрого система ôдзолѣканя побѣдила а прогресисты и ліберали обстали выведенѣ въ поле. Перша ôдповѣдь на справозданье, котра прямо зачѣпае Францію за для загального голосованя, наступить певно на соціялістичнôмъ конгресѣ всесвѣтнôмъ, котрый зачинае радити въ недѣлю. Референдумъ королѣвске центральна секція приняла лишь длятого, що правительство заявило, що се условье sine qua non цѣлого проекту ревізіи. Розтарованье мае бути загальне, хочь вже здавна були на те приготовленѣ.

НОВИНКИ.

— „Дванацятку" спѣвакôвъ-академикôвъ запрошено для устроеня концерту на дохôдъ фонду будовы нашого національного театру и до Нового-Санча. Концертъ [евентуально два] мавъ бы ôдбути ся около 6-ого н. ст. вересня, на каждый случай передъ 8-мымъ, бо стаціонованѣ тамъ вôйсковѣ полки ôдходять на маневры. Тôлько-жь залежить усе ôдъ того, чи котре зъ мѣстъ лежачихъ по дорозѣ [Санôкъ, Ясло] також запросить „дванацятку" до себе, бо дорога зô Стрыя просто до Санча, а опôсля поворотъ до Станіслава занадто були бы коштовнѣ. Але коли осущить ся дѣло, мы певнѣ, що зъ одного боку наша „дванацятка" достойно понесе славу пѣснѣ рускои на окраины Руси, а зъ другого боку дôзнае тамъ щирого привѣту... Щасть Боже!

— Рускій народный театръ, перебуваючій теперь въ Чортковѣ, дае въ дни 20 н. ст. серпня, въ четверъ, на дохôдъ панѣ Попелевои „Гальку", мельодраму въ 4 актахъ зъ музикою С. Монюшки. Належить сподѣвати ся, що представленье на дохôдъ такои симпатичнои артистки, якою есть панѣ Попелева, притягне не лишь публику доохрестну але також и зъ подальшихъ сторôнъ.

— Зъ Янова пишуть намъ: Дня 15, н. ст. устроила интеліґенція яновска прогульку до поблизького лѣску на Гумнискахъ. Дôзнавшись о приѣздѣ до Янова етноґрафôвъ Чехôвъ пп. Ржегоржа и Попеца, не залишила нѣчого, щобы тыхъ дорогихъ гостей ôдповѣдно привитати. Въ лѣску уставлено тріюмфальну браму, на котрôй кромѣ рускихъ и польскихъ написôй видиѣла ческа: Na zdar! а лѣсъ удекоровано хоругвами. Коли гостѣ у лѣсъ вступили, ôдозвали ся стрѣлы зъ моздзѣрѣвъ а музика заграла Kde domov můj и Hej Slovane, а потôм хоръ ôдспѣвавъ кôлька пѣсень ческихъ, рускихъ и польскихъ, По хвили засѣло, цѣле товариство до столôвъ, щедро на ложеныхъ заходомъ тутешныхъ панъ, а опôсля забавляло ся до пôзного вечера товариство зложене зъ людей найрôзнороднѣйшого вѣку, стану, народности и пересвѣдченъ політичныхъ, гостило нашихъ дорогихъ. Чехôвъ такъ сердечно, що менѣ, все коли я на тихъ обохъ поглянувъ, пригадувались Неханичѣ. Зъ лиць нашихъ гостей можна було бачити, що ихъ сердечность незмѣрно утѣшила.

— Въ Тернополи — якъ намъ зъ-вôдтамъ пишуть — не можна въ жаднôй трафіцѣ достати рускои картки кореспонденційнои. Навѣть въ головнôй трафіцѣ жидôвка, запытана, длячого не держить рускихъ картъ ôдповѣла: „Jakie mi wydają takie trzymam, a zresztą u nas nikt nie żąda ruskich kart.." Звертаю ся для того до уряду почтового, щобы схотѣвъ по при польскѣ карты wydawać и рускѣ, а до патріотôвъ тернопольскихъ, щобы зволили żądać рускихъ кореспонденток. Чей за нашь рускій грôшь вôльно намъ żądać и рускихъ картокъ! Дивѣмъ ся, якъ Чехи умѣють боронити всюда правъ своеи мовы! — *Переѣзжій.*

— Властителькою сфальшованыхъ льосôвъ мѣста Кракова — о котрыхъ недавно була згадка въ „Дѣлѣ" — есть — якъ намъ доносять — вдова по пивоварѣ въ Журавнѣ. Зъ порученя поліціи краковскои арештовано ей, и теперь переводить ся зъ нею слѣдство судове. Арештована боронить ся тымъ, що она мае тѣ льосы по покôйнôмъ своѣмъ чоловѣцѣ, котрый набувъ ихъ ôдъ якогось свого знакомого.

— Ревізія суду. До Gaz. Przem. пишуть зъ Нижанкович: Якъ грôмъ зъ ясного неба упала на нашь судъ візита президента суду окружного въ Перемышли п. д-ра Ив. Дилевского. Правдивый dies irae! Непорядокъ якій панує въ нашôмъ судѣ не мôгъ укрыти ся передъ зоркимъ и безсторонымъ окомъ п. президента. Справджено межь иншими неточностями, що жалобы баґательнѣ декретованѣ бувають ажь по 16 мѣсяцяхъ, що засуды залягають ôдъ р. 1889, що депозитъ судовый носить п. судья въ кишени, що . . головне бюро покутныхъ писарѣвъ въ судѣ. Правдивый образъ нужды галицкои. Панъ президентъ вернувъ зъ симъ до Перемышля, що зарядить не знаемо.

— Огнь. Въ Колодѣевѣ коло Войнилова згорѣли дня 7 н. ст. серпня всѣ забудованя дворскѣ вразъ зъ збôжемъ и инвентаремъ не движимымъ. Уратовано лише мешканье. Огонь, здаесь, бувъ пôдложеный, бо почало горѣти ôдъ разу въ двохъ мѣсцяхъ.

— Неосторожнôсть зъ нафтою мало не позбавило двохъ людей житя. У слюсаря Льостера при улици Сокола у Львовѣ доливавъ терміноторъ пôзною почію нафту до лямпы и розлявъ ей. Нафта запалилась и въ однôй хвили обхопила поломѣнь рукавъ сорочки термінатора и одежу челядника, котрый хотѣвъ поломѣнь гасити. Перестрашеный челядникъ выбѣгъ на улицю зъ крикомъ, де збѣгли ся люде и огонь на нѣмъ погасили. Попареного ôдвезено до головного шпиталю.

— При копаню фундаментôвъ на грунтѣ реальности при ул. Пекарскôй пôдъ ч. 21 у Львовѣ, найдено богато костей людскихъ и конскихъ, зелѣзнѣ кулѣ гарматнѣ, вістрье ôдъ копіи, пôдковы ріжличнои величины и формы. Предметы сѣ походять правдоподôбно зъ часôвъ облоги Львова Турками. Вказуе на се близьке сусѣдство т. зв. турецкихъ шанцѣвъ. Знайденѣ предметы хотять властителѣ реальности пп. Попловскѣ зложити въ музею им. Оссолиньскихъ.

— Сорава поручника Заншевского, котрый обжаловавъ бувъ директора кульпаркôвского заведеня для божевôльныхъ д-ра Найсера о знущанье, рѣшала ся 14 н. ст. серпня передъ трибуналомъ апеляційнымъ у Львовѣ. Карный судъ повѣтовый засудивъ бувъ д-ра Найсера на кару 3-дневого арешту або на заплаченье 30 зр. кары. Однако Найсеръ внѣсъ жалобу неважности а рôвночасно внѣсъ таку же жалобу и прокураторъ противъ низького вымѣру кары. Теперь затвердивъ трибуналъ апеляційный засудъ першои инстанціи.

— Жиды еміґранты въ Россіи наплывають, якъ звѣстно, масами до Галичины и лишь рѣдко лучаесь, щобы они вандрували дальше. Звычайно лишають ся они ту и знаходять у своихъ одноплеменникôвъ помôчь. Межь иншими доносить Dzien. Pols. о однôмъ такôмъ жидѣ зъ Кадобинець, котрого арендарь мыта осадивъ на рогачцѣ при дорозѣ, ведучôй зъ Зборова до Залозецъ. Характеристичне те, що Dzien. Polski нѣчого не гнѣвае лишь то одно, що жидъ сей не умѣе по польски.

— Сумна пригода лучила ся, якъ доносить до Dz. Pols. въ театрѣ въ Криници, передъ представленьемъ. Помôчникъ реквізитора, чистячи позычену ручницю, выстрѣливъ и ранивъ три дѣвчины, служницѣ, родомъ зъ Кракова. Одна умерла на мѣсци, пацѣлена сѣканцями въ голову; друга ранена въ легки есть безъ надѣи, а третя легко ранена. Ручниця була позычена ôдъ мѣсцевого селянина. Зарджено слѣдство судове.

— Бута жидôвска. Товариство вѣденьске противъ антисемітизму, котре въ жидахъ видить лишь все добре а хибъ ихъ не хоче добачити, було бы ониоды могло добре переконати ся, яка то бута есть у нашихъ жидôвъ. Въ однôмъ зъ шинкôвъ при ул. Жовкôвскôй напавъ бувъ жидъ Ицикъ Конъ зъ кôлькома другими жидками на зарôбника Длуґоша та ставъ его бити. На крикъ Длуґоша збѣгли ся заразъ сотки жидôвъ та заступили цѣлу улицю а коли поліціянъ хотѣвъ его выратувати зъ рукъ катôвъ, жиды не то що поліціяна не допустили але, ще и на него накинулись. Поліціянови прийшовъ въ помôчь другій поліціянъ а товпа жидôвъ кинулась тогды и на поліціянôвъ та стала ихъ бити палицями и кидати на нихъ каменьемъ. Наконець надбѣгла поліціянамъ на помôчь сильна патроля вôйскова, але товпа жидôвска ще и патроли ставила опôръ такъ, що та ажь баґнетами мусѣла робити собѣ дорогу до шинку а жиды потайкомъ зъ заду били патроль палицями. Наконець зъ великимъ трудомъ удалось патроли и поліціянамъ освободити Длуґоша зъ рукъ его ката, котрого серенъ величезного збѣговиска жидôвъ ôдвадено на поліцію, де его по списаню протоколу арештовано. Жиды ще по дорозѣ ôдгрожували ся вôйску и поліціянамъ.

— Про нещасну пригоду зъ кулею гарматною въ околици Мостисъ доносили мы недавно. Теперь лучило ся въ тамтыхъ околицяхъ друге таке нещастье. Въ Чекалѣвцѣ знайшли два селяне Иванъ и Василь Пилиповъ гарматну кулю въ своѣмъ збôжу. Иванъ пôдоймивъ кулю и ôдкинувъ ей на бôкъ Въ тôй хвили наступивъ выбухъ, куля розôрвала ся и забила Ивана на мѣсци а Василя тяжко ранила Покалѣченого ôдвезено до шпиталю въ Перемышли.

— Въ Перемышли замкнули до арешту поліційного славного злодѣя зъ Ясиновичъ Мазура. Мазуръ, сильный хлописко, не сподобавъ собѣ очевидачки бездѣльного сидженя, тожь вырвавъ ногу зъ „прични" и давай розбивати замки та ломити дверѣ. Перепуджений ключникъ явивъ ся передъ Мазуромъ и ставъ его утихомирювати. „Мазуре!" каже до него, „тажь вы порядный чоловѣкъ, ôдъ васъ суть ще гôршѣ злодѣѣ." — „Правда", ôдказуе Мазуръ, „гôршій ще Мащиковскій (инспекторъ поліціи перемыскои) и Вальдманъ". „Такъ е" каже ключникъ, они, де тому край, геть гôршѣ ôдъ васъ." Тѣ слова утихомирили Мазура и вôнъ, ôдкинувши ногу, лягъ спокôйно спати.

— Намѣрене самоубійство. На Богдановцѣ за городецкою рогачкою у Львовѣ, прийшовъ робôтникъ зелѣзничій, Андрій Щуръ нетверезый до дому и посварився ся зъ жѣнкою. Зô злости ухопивъ ôнъ бритву а выбѣгши зъ хаты сѣвъ на горбокъ и почавъ собѣ пôдрѣзувати горло. Видячи то жѣнка, выбѣгла й собѣ за чоловѣкомъ, вырвала ему бритву зъ рукъ а видячи рану на шиѣ, перевернула чоловѣка на знакъ на землю, приклякла ему руки, щобы не шамотавъ ся и добувши голки и нитки зашила рану. Рана не була небезпечна и Щура по жѣнчинôй операціи ôдвезено до шпиталю.

— Зъ Кôцмани на Буковинѣ пишуть до „Гал. Руси": Перестерѣгаю мешканцѣвъ Буковины передъ однымъ жидкомъ Лейбою Сокалемъ обманщикомъ найгôршого рода. Есть то тот самый Сокаль, котрый свого часу служивъ при жандармеріи, але за рôжнѣ справки и надужитя бувъ ôддаленый. Пôзнѣйше бувъ ôнъ практикантомъ при урядѣ податковôмъ въ Кимполюнзѣ, але скоро пагнали его за мальверзація а судъ кимполюнґскій засудивъ его на 8 днѣвъ арешту за обиду одного урядника. Наконець замешкавъ ôнъ въ Кôцмани яко аґентъ рôльничого кредитового банку. Его справки въ кôцманецкôмъ повѣтѣ не списанъ бы и на воловôй шкôрѣ. Звѣсно вже, що въ кôцманецкôмъ касинѣ укравъ грошѣ, але бôльше ще загарбавъ ôнъ у темныхъ селянъ цѣлого повѣта. Въ кождôй громадѣ того повѣта суть жертвы обманьнѣ тымъ жидомъ. Досыть сказати, що у одного селянина, хотѣвшого за помочею Сокаля позичити въ банку 100 зр. взявъ Сокаль лишь на стемплѣ 6 зр., а ôдъ громады Дубôвцѣ выдеръ у людей також нѣбы на стемплѣ 400 зр. Нема въ нашôмъ повѣтѣ анѣ однои громады, котрои бы Сокаль не ошукавъ. Позбиравши у людей грошѣ, утѣкъ Сокаль зъ Кôцмани въ кимполюнґскѣ горы та провадить свôй ґешефтъ дальше межи гуцулами. Дивуемо ся, що власти дивлять ся на се холоднокровно, якъ Сокаль ошукуе людей и питаемо ся, коли вже разъ прийде тому конець?

— Ще не уродивъ ся. Перебуваючій теперь въ Еденкобенъ надъ Реномъ молодый чоловѣкъ сынъ прускогo фельдфебля, одержавъ сими днями урядове повѣдомленье, що... не уродивъ ся. Молодець сей знае добре що узрѣвъ свѣтло денне въ Мецу въ 1871 р., але що зъ того, коли въ метрицѣ нема его имени и длятого власти не хотять его приймити до однорôчнои службы вôйсковои. На се приставъ бы ôнъ вже, але зъ другого боку мае великій клопôтъ, бо хоче женити ся а ту безъ метрики не хоче нѣхто дати слюбу. Се послѣдне есть причиною, що „неуродженый" хоче доказати недовѣркамъ, що уродивъ ся, о чôмъ самъ ôнъ глубоко пересвѣдченый.

— Руссоманія француска. Альбинъ Валлабреґъ оголошуе въ Figar-ѣ слѣдуючій рядъ выдуманыхъ телеґрамъ: — Евре, 11 серпня. Вчера о 3 годинѣ по полудни ôдбула ся величава манифестація передъ книгарнею Альфреда. За ôкномъ выставовымъ лежавъ отвореный атласъ, котрый показувавъ переходячимъ карту Россіи. Въ млѣ ока зôбрало ся бôльше якъ 500 особъ и кричали зъ одушевленьемъ: Vive la Russie! — Монтобанъ, 11 серпня. Вчера грали въ каварни du Commerce два купцѣ екарте. Въ тôмъ одинъ зъ нихъ — нѣхто иншій якъ самъ п. Люкасъ, адъюнктъ мера — вытягнувъ трефового короля и крикнувъ: „Александеръ"! Въ однôй хвили пôдняли ся всѣ присутнѣ и ôдспѣвали „Боже царя храни"! Партію екарте докôнчено серенъ загального одушевленя. — Кагоръ, 11 серпня. Якійсь чоловѣкъ пишовъ улицею де Муленъ. Нагло вытягае свою тютюнирку. Десять, двацять, трицять особъ нападае на него, вырывае ему тютюнирку и обôймаючи его кричить: „Най живе царь!" Показало ся, що тютюнирка була зъ россійского юхту. Вечеромъ илюміновано мѣсто. — Періґе, 11 серпня. Table d'hôte въ Grand hotel du Périgord була вчера свѣдкомъ порываючои сцены. Кельнеръ подавъ на столъ Charlotte russe. Всѣ присутнѣ пôдняли ся и ѣли ей стоячи серенъ неумовкаючихъ окликôвъ Vive la Russie! Заразъ потôмъ подано сыръ Жерве (Жерве мѣсто въ Савої). Одна дама сѣла до фортепяну и заграла марселезу.

— Дрôбнѣ вѣсти. Въ Стрыю ôдбувае ся теперь 10-ый загальный зборъ галицкихъ лѣсникôвъ. — Въ Перемышли кинувъ ся 16 н. ст. серпня фіреръ обороны краевои Крисъ пôдъ колеса льокомотивы и погибъ на мѣсци. — До Праги выѣхала 14 н. ст. серпня четверта прогулька польска зложена зъ 250 особъ. — Въ Черновцяхъ арештовано Зиґмунта Вельта бувшого секретаря повѣтовои касы хорыхъ за дефравдацію въ тôйже касѣ. — Въ Бѣлградѣ арештовано урядника міністерства торговлѣ Юл. Михайловича за друкованье фальшивыхъ марокъ почтовыхъ.

Посмертнѣ — ✝ — оповѣстки.

О. Михаилъ Рудницкій, парохъ въ Поморянахъ, деканъ золочѣвскій и ординаріятскій комісарь шкôльный для округа поморяньского, упокоивъ ся сими днями въ 70-ôмъ роцѣ житя а въ 45-ôмъ священьства. Вѣчна ему память!

Жена апеляційного совѣтника п. Логиньского померла дня 15 н. ст. червня въ Яновѣ скоропостижно, на ударъ серця. Заразъ по обѣдѣ схопили ея корчѣ и въ одну мить скôнчила житье.

Наука штука и література.

— „Часописи Правничои" для теоріи и практики першій пôврôчникъ пôдъ редакціею д-ра Кости Левицкого вышовъ сими днями въ обемѣ шестьохъ аркушѣвъ великои вôсѣмки [краснымъ друкомъ на веліновôмъ папери] и мѣстить въ собѣ слѣдуючѣ статьѣ: „Олександеръ Огоновскій", посмертна згадка. — Ол. Колессы: „Бесѣда надъ могилою бл. п. Ол. Огоновского". — „Д-ръ Маврикій Кабатъ", посмертна згадка. — Д-ра Олександра Огоновского „Австрійске право облиґаційне: Умовы о убезпеченье, Зъобовязаня въ дѣлахъ односторонныхъ, Умова о спôлку. — „Практика судова" [Ореченя цивільно судовѣ, Ореченя карносудовѣ.] — „Практика адміністраційна". Ореченя трибуналу адміністраційного, Ореченя трибуналу державного.] — „Въ справѣ доповненя книгъ ґрунтовыхъ". — „До кого належить выдавати ореченье о слѣдахъ людскои крови?" — „Рескриптъ міністерства судôвництва зъ дня 9. червня 1890 ч. 6033." — Бібліоґрафія. — Законы державнѣ, оголошенѣ въ Вѣстнику законôвъ державныхъ, ôдъ 1 н. ст. сѣчня до 30 н. ст. червня 1891. — Законы краевѣ, оголошенѣ въ Вѣстнику законôвъ и розпоряджень краевыхъ, ôдъ 1 н. ст. сѣчня до 30 н. ст. червня 1891 р. — Выдавець и редакторъ „Часописи Правничои" д-ръ Костъ Левицкій, перепрашае Вп. передплатникôвъ за опôзненье выходу сего выпуска [причиною сего було утруднене выготовленье деякого матеріялу, именно житьеписи пок. Ол. Огоновского] и заповѣдае, що выпускъ за другій пôврôкъ выйде 15 н. ст. грудня с. р. Котрѣ передплатники „Часописи Правничои" залягають въ передплатою, повиннѣ ся чимъ скорше надôслати, бо така фахова часопись передплатникôвъ звычайно числить небогато, а выданье ей коштуе, и годѣ жадати ôдъ редактора, щобы ôнъ не тôлько вкладавъ въ ню свôй трудъ, але ще й докладавъ грôшми. Кождый Русинъ правникъ повиненъ „Часопись Правничу" передплатити и передплату въ часъ ôдослати!

— О. Антоній Дяминьскій, парохъ Якторова и Унева, выдавъ сими днями у Львовѣ, за позволеньемъ власти духовнои, книжку п. з. „Короткій выкладъ науки вѣры и обычаѣвъ для христіяньскои молодежи и женихôвъ". Книжка обôймае 190 сторôнъ друку меншои вôсѣмки и коштуе 75 кр.

Телеграмы „Дѣла".

Берлинъ 17 серпня. Рада міністрôвъ скликана въ справѣ збôжевого мыта, постановила обнизити перевозовѣ тарифы и роздавати фінансовѣ запомоги. Рѣчь вже певна, що заказъ вывозу збôжа выдано въ Россіи зъ політичныхъ мотивôвъ. Зъ Казаня доносять, що тамъ въ фабрицѣ пороху въ день и въ ночи робить 2000 робôтникôвъ.

Парижъ 17 серпня. Нѣмеччина мала завôзвати Испанію до потрôйного союза и обѣ-

цовала за те Марокко. Королева тому противна а Кановасъ хоче таке зробити, щобы испаньска ескадра ѣхала въ гостину до Россіи. — Король сербскій зъ своимъ батькомъ Миланомъ приѣхавъ сюда въ суботу вечѣръ.

Римъ 17 серпня. Фаццарі воякъ зъ часôвъ Ґарібальдіого заявляє, що въ р. 1887 вѣвъ переговоры мѣжь Италією а Ватиканомъ, и були бы заключили угоду, наколи бы Кріспі не обôйнявъ президіи міністерства. — Ватиканъ хоче въ Пекинѣ заложити нунціятуру для обороны христіяньскихъ вѣроисповѣдниковъ въ будучности передъ гоненями.

Москва 17 серпня. Царевичь приѣхавъ сюды вчера. Привѣтъ торжественный. На двôрци подали ему кôлька дорогоцѣнныхъ полумисковъ зъ хлѣбомъ и сôлью.

Петербургъ 17 серпня. Міністерство скарбу пôдвысшить мыто ôдъ заграничныхъ овочѣвъ.

Софія 17 серпня. Въ Рущуку устроивъ князь обѣдъ въ роковины вступленя на престôлъ. Въ своѣй бесѣдѣ князь сказавъ: „Въ Европѣ пôднесла ся повага и значѣнье Болгаріи. Я мавъ щастье стрѣтитись зъ цѣсаремъ Францъ-Іосифомъ и я пересвѣдчивъ ся, що ôнъ зичливый для нашои святои справы“. — Князь основавъ новый ордеръ „За гражданска заслуга“ и его великій крестъ надавъ Стамбулову.

Лондонъ 17 серпня. Times одержавъ донесенье зъ Петербурга, що въ Россіи жнива не выпали такъ лихо, якъ загально говорять а заказъ експорту есть поступкомъ вымѣренымъ супротивъ Австріи и Нѣмеччины.

Штокгольмъ 17 серпня. Президентъ міністрôвъ має предложити палатѣ въ осѣнной сесіи проектъ о знесеню мыта и розширеню выборчого права а за те жадає закона котрый бы для приналежныхъ до войсковои службы постановлявъ 90-дневні вправы.

Надôслане.

Въ ч. 153 „Дѣла“ зъ дня 22 (7) 1891 и майже у всѣхъ другихъ такъ рускихъ якъ и польскихъ часописяхъ помѣщено будьтобы я мавъ дня 13 (7) 1891 умерети. Заперечую сему, бо жию, а тому, котрый се помѣстивъ въ одной зъ часописей, Спаси Бôгъ за его печаливôсть для моеи особы, котру выявивъ передчасно.

Зенонъ Ганкевичъ, народный учитель.

П. Остапъ Нижанкôвскій зволить сейчасъ подати свою адресу! — *Пасткомый.*

ОКУЛІСТЪ и ОПЕРАТОРЪ
школы вѣденьской и берлиньской
Д-ръ Д. Меллєръ
ординує ôдъ 9—12 и ôдъ 4—6 годины
ул. Ягайлоньска ч. 6.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ „**КОПЕРНІКОМЪ**“
ул. Театральна ч. 6 (нижчь св. Духа) напротивъ головного одвиху.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні, райсцайги, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарацін найдешевше и найскорше.
Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“.

Ц. к. австрійскі зелѣзницѣ державні.

Вытягъ зъ розкладу ѣзды важного ôдъ 1 червня 1891
(Пôсля годинника львôвского).

Одъѣздъ зô Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя
- 20 рано. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Нового Санча, Лавочного, Мукачѣ, Будапешту, Станіславова и Гусятина.
- 10⁵⁰ передполуд. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Сухои и Станіславова
- 8⁰⁰ вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Лавочного, Мукача, Будапешту, Станіславова и Гусятина.
- 8⁵⁰ вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова и Сухои.

Въ напрямѣ до Черновець.
- 5⁰⁴ рано. Поѣздъ особ. до Станіславова и Коломыи
- 9¹⁸ передполуд. Поѣздъ поспѣшный до Станіславова, Черновець, Ясъ, Букарешту и Гусятина.
- 4³⁰ по полуд. Поѣздъ особ. до Станіславова, Черновець, Ясъ и Букарешту.
- 10²⁴ вечеръ. Поѣздъ особ. до Станіславова, Черновець, Сучавы, Гусятина.

Въ напрямѣ до Белзця.
- 9²⁵ передполуд. Поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля
- 7⁴⁰ вечеръ. Поѣздъ мѣшаный до Жовквы.

Приѣздъ до Львова.

Въ напрямѣ зô Стрыя.
- 7⁰⁴ рано. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова и Стрыя.
- 9⁰⁷ рано. Поѣздъ особ. зô Станіславова, Будапешту, Мукача, Лавочного и Стрыя
- 3⁴⁸ по полуд. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова, Гусятина, Станіславова и Стрыя.
- 12¹⁹ въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Нового Санча, Хырова, Гусятина, Станіславова, Будапешту, Мукача и Лавочного.

Въ напрямѣ зъ Черновець.
- 6⁵³ рано. Поѣздъ особ. зъ Сучавы, Черновець, Станіславова.
- 2⁰⁰ по полуд. Поѣздъ особ. зъ Букарешту, Ясъ, Черновець, Станіславова и Гусятина.
- 8⁰⁰ вечеръ. Поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Ясъ, Черновець, Станіславова, Гусятина.
- 11⁵⁵ въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Коломыѣ, Станіславова, Гусятина.

Въ напрямѣ зъ Белзця.
- 6⁴⁵ рано. Поѣздъ мѣшаный зъ Жовквы.
- 4²³ по полуд. Поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Афішѣ розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзницъ державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна на кождôй стаціи по цѣнѣ 6 кр. за примѣрникъ.

Ôдъ 1 н. ст. липня с. р. до 31 н. ст. серпня включно, переходять поѣзды безъ пересѣданя зъ Ряшева черезъ Ясло и Новый Санчъ до Орлова и назадъ. Поѣзды сѣ мають въ Ряшевѣ безпосередно полученье зъ ôдповѣдными поѣздами зелѣзницѣ Кароля Людвика а именно: зъ поѣздомъ ч. 23, ôдъѣздячимъ зô Львова о годинѣ 6 мін. 16 по полудни и поѣздомъ ч. 12, приѣздячимъ до Львова о годинѣ 8 мін 15. рано (пôсля годинника львôвского).

Д-РА РОЗЫ
БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ
есть вже бôльше якъ ôдъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, ôдбиваня усуваюче и лагôдно розвôльняюче
средство домове
Велика флишка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бôльше.
Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну законно депоновану.
Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.
Такожь можна купити:
Прагску універсальну масть домову
Она пôсля многихъ досвѣдôвъ знаменито полагодиує чищенье, грануляцію и загоенье пораненыхъ мѣсць а крôмъ того дѣлає усмиряючо и розкладає бôль. 3700 11—50
Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бôльше.
Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.
Головный складъ
B. Fragner, Prag,
Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.
Росылка почтова що дня.

Два ученики

шкôлъ середныхъ або народныхъ найдуть въ честномъ рускôмъ домѣ помѣщенье выгôдне зъ совѣстнымъ надзоромъ и опѣкою.

Близша вѣдомость въ Редакціи „Дѣла“ або у панѣ Г. Зарицкои — Хоружчана ч. 13, на 1 поверсѣ въ официнахъ.

Инструктора домашного

глядає ся для ученика зъ II-ои кл. нѣмецкои Гімназіи у Львовѣ почавши ôдъ 1 н. ст. вересня с. р. Инструкторъ дôставъ бы мешканье и харчь, але — крôмъ своихъ студій — не смѣвъ бы мати иже бôльше занять.

Зголошуватись належить до дня 15 н. ст. серпня на адресу Вир. о. Балиньского, крилошанина, пробуваючого въ Микулинцяхъ.

Женщина въ середнôмъ вѣку, граюча на фортепянѣ, шукає мѣсця. Способна до заряду дому, а особливо до совѣстного веденя дѣтей осиротѣлыхъ по матери. Близшу вѣдомôсть у о. Стефановича, катихита львôвскихъ учит. семинарій, пробуваючого теперь въ Кутахъ.

!! Важне для Родичѣвъ !!

Ученики шкôлъ середныхъ, выдѣловыхъ або народныхъ найдуть въ честнôмъ домѣ здорове сообне мешканье, смачный домовый харчь совѣстный надзôръ, ôтцѣвску опѣку а на желанье также сталу нѣмѣчь въ наукахъ — по умѣреной цѣнѣ.

Иванъ Людвикъ Пляперъ
улиця Куркова ч. 7. поверхъ II (Каменицѧ въ подвôрю).

Бюро информаційне
СТАНІСЛАВА САТАЛЫ
Львôвъ, ул. Галицка ч. 15
може поручити кождого часу службу всякои категоріи, а именно: Учителѣвъ, Учительки, и Ґувернантки въ кваліфікацією и музикою, Боны, Панны служачѣ, Льокаѣвъ, Економôвъ, Лѣсничихъ, Машиністôвъ, Кухарѣвъ, Огородниковъ и у всѣхъ родахъ доббрну службу. Порученя полагоджуєсь сейчасъ.
4943 11—15 (Импресса Львôвъ).

МУЖЕСКУ Безсильнôсть
выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣховъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга
Самоохорона д-ра Ретава
Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.
Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескі силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавнѣвъ Р. Ф. Біреі въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

НАКЛАДОМЪ
„Бібліотеки музикальнои“
появило ся доси:

1. „Гуляли“, хоръ муж — Ост. Нижанковского — розпродано.
2. „Наша жизнь“, хоръ муж. — Н. Вахнянина, — розпродано.
3. „Молитва“, имнъ на сопр. и альтъ зъ форт. — М. Лисенка — розпр.
4. „Зъ окрушкôвъ“, хоръ муж — Ост. Нижанковского — розпр.
5. „Закувала та сива зазуля“, хоръ муж.зъ форт. — П. Нѣщиньского — розпродано.
6. „Не чужого мы бажаемъ“, дуетъ на тен и бар. зъ форт. — Мих. Вербицкого — 20 кр.
7. „I Quod-libet“, изъ народныхъ пѣсень украиньскихъ, хоръ муж. М. Лисенка — 30 кр.
8. „Помарнѣла наша доля“, сольо бар. зъ форт. — Н. Вахнянина, 10 кр.
9. „Двѣ вязанки“ зъ руско-нар. пѣсень на 1 и 2 цитры — Н. Кумановского — розпродано.
10. „У Петрôвку“ и „Якъ-бымъ знала“ 2 квартеты муж. Исид Воробкевича — 25 кр.
11. „II. Quod-libet“, зъ нар. пѣсень укр., хоръ муж. — Н. Лисенка — 30 кр.
12. „До бою“ хоръ муж зъ форт. — Порф. Бажаньского, — 20 кр.
13. „Вечѣръ“ и „Милованка“, два соля тен. зъ форт., Н. Лисенка 20 кр.
14. „Три шляхи“, хоръ муж. — Г. Топольницкого (выд. ювил. зъ портр. Шевченка) — 25 кр.
15. „Три пѣсни“ про сольовый голосъ зъ форт. — Евг Купчиньского — 25 кр.
16. „Вѣтрогоны“ коломыйки на форт. — Ост. Нижанковского — 30 кр
17. „Три квартеты“, для хору муж. уложивъ Недѣльскій-Цетвиньскій — 30 кр.

У всѣхъ справахъ выдавництва треба удаватись пôдъ адресою: Выд. „Бібліотеки Музикальнои“ у Львовѣ ул. Коперніка ч. 36.

Ост. Нижанковскій, Несторъ Дмитрôвъ, выдавцѣ.

МАРІЯЦЕЛЬСКІЙ
каплѣ жолудковї
робленї въ аптицѣ пôдъ ангеломъ хранителемъ
К. БРАДОГО въ Кромерижи (Морава),
давно выпробоване и звѣстне средство домове, дѣлаюче знаменито на жолудокъ при **злôмъ травленю.**
Правдивї лишь зъ побôчь видною маркою охоронною и пôдписомъ. Цѣна за флашку 40 кр., подвôйна флашка 70 кр.
3695 Части складовї суть поданї. 24 30
Купує ся по всѣхъ аптикахъ.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ
поручає
выпробованї и певнї средства косметичнї
ôдзначенї 9-ма медалями заслуги и 2-ма дипльомами признаня.

Олѣйокъ таніновый, взмôцняє и пôдпомагає волосю рости. Фляконъ 50 кр.

Помада хінова, вэмôцняє корѣнцѣ волося и запобѣгає выпадати волосю. — Слоикъ 80 кр.

Вода атеньска, до змываня волося, запобѣгає творити ся парщамъ, ôдсвѣжує, робить тревалыми барву и полыскъ. — Фляконъ 80 кр.

Олѣйокъ хіно-таніновый. Дѣлає знаменито на **корѣнцѣ волося и на порôстъ волося.** Въ случаяхъ де въ наслѣдокъ недуга выпало волосье, выказанъ вельми цѣлюще дѣланье. Вже по ужитю одной фляшки можна добачити порôстъ. — Цѣна 1 зр. 20 кр.

Есенція мятова до полоканя устъ, крôмѣ приємного, скрѣпляючого смаку и запаху, дуже корастно **дѣлає на ясла и зубы.** Фляконъ 50 кр.

Порошокъ ростинно-алькалічный, **до чищеня зубôвъ.** Надає перлову бѣлôсть, ôддаляє камѣнь и квасы, котрї наводять бôль и порохнявѣнье зубôвъ. Пуделко 30 и 60 кр.

Віолінъ средство противъ прѣти рукъ и пахъ. Фляконъ 50 кр.

Вода львôвска. Приємный, нѣжный и довготревалый запахъ тои воды здѣлавъ се, що въ Антверпіи на выставѣ всесвітной зôстала публично проклямована и ôдзначена. Цѣна флякону меншого 80 кр., бôльшого 1.50 кр.

Ніґретина. Выборне средство до фарбованя въ сейчасъ волося на тревалу и красну барву чорну и темну; есть цѣлкомъ непшôдливе а въ ужитю цѣлкомъ подинче. Цѣна 1 зр.

Бѣлї и гарнї руки. Найбôльше червонї и попадалї руки выбѣлять ся и выгладять ся по кôлькоразовôмъ натертю **Кремомъ ростиннымъ.** Слоикъ 80 кр.

Смаровило литовске до обуви и шкôръ, магчить шкôру, робить ея непромакаючою и тревалою. Пуделко по 50 кр. и 1 зр.

Набути можна у ЛЬВОВѢ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3. и ул. Галицка ч. 17. Въ філіяхъ: въ КРАКОВѢ Суконницѣ ч. 20, и въ ЧЕРНОВЦЯХЪ Ринокъ ч. 2.

Перша повна популярна
ИСТОРІЯ РУСИ
уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише **50 кр.**; въ красной оправѣ **72 кр.**
Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ
„AU LOUVRE“
Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

Найбôльшій по французски уладжений складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.
Сезонъ 1891.
Звѣстне найдешевше жерело закупна.
Найбôльшій складъ есть якъ въ партерѣ такъ и на 1. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Ôддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гафтôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасманітеріи, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ приборôвъ кравецкихъ.

Ôддѣлъ II. Капелюхи дамскі, дѣвочі и дѣточі, выробы панчôшковї для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей зъ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, горсеты и запаски для дамъ и дѣтей.

Ôддѣлъ III. Краваты мужескі, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и манкеты, парасолѣ англійскі, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и англійскі рукавички.

Ôддѣлъ IV. Рукавички дамскі, шкôркові, даньскі, шведскі и англійскі, а также рукавички шовковї, вовнянї и нитянї.

Ôддѣлъ V. Вахлярѣ чорнї и кольоровї набалѣ и вечеры та великій выбôръ япаньскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ.

Ôддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.

Ôддѣлъ VII. Станики трикотовї и джерсей для дамъ по зр. 1·90. 2·50. 3·50 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку.

Ôддѣлъ VIII. Спôдничка дѣточі, плащики, пальтотики и запаски.

Ôддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великі килимы, сальоновї ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки наттінговї до комнатъ дѣточихъ и ôдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣннї, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.

Ôддѣлъ X. Ту суть портіеры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Туніс по зр. 3·20, якôсть I-ша 3·75, Марокко 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапецунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портіеръ Кірманъ и дагестаньскихъ та матерій на мебли.

Бѣлї ôднасованї заслоны коронковї, цѣле окно 1·45, 1·75, 1·90. 2·50 до 50 зр.

Ôддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и высше. Комплетнї ґарнітуры толедіновї складаючі ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·50 до 30 зр. Вехôднї капы шкоцкї I величина 1·25, II 2·50, III 3·50.

Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и лобецкихъ коцôвъ, коцы на лôжка и можѣ. Стебнованї колдры вовнянї, ватованї, атласовї шовковї и до прикрасы.

Замовленя зъ провінціи полагоджує ся якъ найсовѣстнѣйше. Отдѣлъ [illegible] для высылки. Цѣнники дарôмъ и оплатно.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.
Властитель Ф. М. БЕРНФЕЛЬДЪ въ Вѣдни.

ГАЛИЦКІЙ
КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ
приимає вкладки на
КНИЖОЧКИ
и опроцентовує ихъ по
4½% на рôкъ.
2219 70—?

Для выгоды П. Т. Публики отворено
НОВУ АҐЕНЦІЮ
Кракôвского Товариства взаимныхъ убезпеченъ
на житье та ôдъ огню и граду
у Львовѣ при ул. **Театральнôй ч. 21** (входить ся зъ улицѣ Скарбкôвскои).
Полісы асекураційнї выставляють ся въ языцѣ рускôмъ — всѣ проспекты и переписка зъ партіями ведесь по руски. — Близше можна розвѣдатись въ Адміністраціи „Дѣла“.

БРИ-
твы правдивї швайцарскї и англійскї, мыльнички, ремѣнцѣ и марморки до остреня, мыла. пензлѣ и т. п.
2537
поручає найдешевше
маґазинъ товарôвъ модныхъ, бѣля мужеского, товарôвъ ґалянтерійныхъ, выробôвъ рукавичничихъ парфумеріи и т. п.
БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ
у Львовѣ ул. Галицка ч. 16
Цѣнники на жаданье даромъ.

Кістяки Гольбайна
Образки з житя
дôстане
въ редакціи „Зеркала“
по 15 кр. (зъ почтовою пересылкою по 20 кр.)

Повѣсти О. Федьковича
ЧАСТЬ I.
Сторôнъ 1—78. Цѣна 20 кр (съ пересылкою почт. 25 кр.)
Дôстати можна въ друкарни тов. им. Шевченка у Львовѣ и въ книгарни Ставропигійскôй.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавецъ и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. — Паперъ зъ фабр. Черлянскои — Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 176. Львôвъ, Середа 7 (19) серпня 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты приймають: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 5; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО“ съ літер. додаткомъ
въ Австріи: за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 26 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. на пôвъ року . . . . 13 зр.
на четвертъ року . 4 зр. 50 кр. на четверть року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
У Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на четверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Экспедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламація неопечатаній вôльні вôдъ порта.
Поединоке число коштує 5 кр. а. в.
Оголошення приймають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного стрôчки [illegible] въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
[illegible] по 50 кр. вôдъ [illegible].

Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

Въ справѣ греко-православного конґресу въ Черновцяхъ

одержали мы сегодня слѣдуюче письмо зъ Черновець:

Его Величество цѣсарь скликавъ греко-православный конґресъ буковиньскій на день 30 вересня 1891 року до Чернôвцѣвъ.

До сего конґресу, котрый складає ся зъ 24 духовныхъ а 24 свѣтскихъ делеґатôвъ, выбирають делеґатôвъ свѣтскихъ сельскі повѣты 10, мѣста 5, патроны 6, а 3 делеґатôвъ именує Е. Вел. цѣсарь на предложенье краевого правительства. Прочихъ 24 делеґатôвъ зъ духовного стану выбирають священики, монастирѣ, конзисторія и професоры богословія зъ межи себе.

Щобы перевести выбôръ свѣтскихъ и духовныхъ делеґатôвъ, ôдбувъ ся передъ двома тыждями за иниціятивою руского посла соймового п. Ивана Тимѣньского збôръ православныхъ Русинôвъ черновецкихъ, а дня 14 серпня ôдбувъ ся збôръ православныхъ жителѣвъ Буковины, безъ рôзницѣ народности. въ сали румуньского товариства Armonia о 4-ôй годинѣ по полудни.

На сѣмъ зборѣ явили ся Румуны и Русины свѣтского и духовного стану, и по кôлькохъ промовахъ въ рускôй и румуньскôй мовѣ выбрали комітетъ свѣтскій зъ девятьохъ членôвъ и комітетъ священикôвъ зложеный також зъ девять особъ:

До свѣтского комітету належать: посолъ соймовый баронъ Николай Мустаца яко предсѣдатель; посолъ соймовый Иванъ Тимѣньскій [Русинъ] яко секретарь; дальше: управитель почты Артемій Чунтулянъ, господарь Василій Флоче, совѣтникъ судовый Ерастъ Чеховскій [Русинъ], контрольоръ податковый Николай Владъ-Вердешъ [Русинъ], професоръ ґимназія Стефанъ Стефуракъ и господарь Стефанъ Туданъ.

До комітету духовного стану належать: архимандритъ совѣтникъ конзисторскій Миронъ Калінеску яко предсѣдатель; професоръ богословія д-ръ Омелянъ Воюцкій яко секретарь; дальше совѣтникъ конзисторскій Георгій Реусъ, протопресвитеръ Исидоръ Мартиновичъ (Русинъ), парохъ зъ Кучурова великого Несторъ Воробкевичъ, архимандритъ Иларіонъ Филиповичъ (Русинъ) протопресвитеръ Григорій Прокоповичъ (Русинъ), парохъ зъ Роша Григорій Гостюкъ, парохъ зъ Серета Константинъ Збіра.

Головнымъ предсѣдателемъ обохъ комітетôвъ єсть д-ръ Янко рыцарь Зотта, посолъ соймовый, властитель дôбръ.

Свѣтскій комітетъ ôдбувъ уже своє засѣданье и именувавъ слѣдуючихъ панôвъ кандидатами на делеґатôвъ до конґресу:

На повѣтъ Заставна: посла Ив. Тимѣньского.
„ Кôцмань: посла Еротея Пѣгуляка.
„ Становцѣ: сов. Ераста Чеховского.
„ Выжницю: Ник. Влада-Вердиша.
„ Чернôвцѣ-Садагура: посла бар. Ник. Мустацу.
„ Серетъ: проф. Конст. Стефановича.
„ Сучава: посла Янка Лупула.
„ Кимполюнґъ: Васыля Морарія, секретаря суду.
„ Радôвцѣ: сов. правительства Ореста Ренея.
„ Сторожинцѣ: дѣдича и посла Георгія Флондора, взглядно дѣдича Модеста Ґріґорчу.

(За кôлька днѣвъ порѣшать ся, котрый зъ нихъ буде.)

На округи мѣскі поставлені кандидатами:

На Чернôвцѣ: адв. Михайло Шітей.
„ Серетъ: проф. унів. Иванъ Збіра.
„ Сучаву: державный прокураторъ Левъ рыцарь Ґоянъ.

На Кимполюнґъ: мѣщанинъ Василь Кочиньскій.

Отже на 15 делеґатôвъ кандидатуры вже порѣшено, сими днями наступить ще именованье 6 кандидатôвъ зъ стану патронôвъ, а наколи наступить выбôръ сихъ 21 делеґатôвъ и цѣсарске именованье 3 делеґатôвъ, то выбôръ свѣтскихъ 24 делеґатôвъ буде окôнченый.

Незабавомъ обявлять ся кандидатуры и 24 мужѣвъ зъ духовного стану, межи котрыми буде знаходитись кôлькохъ священикôвъ рускои народности.

Русины заповѣдають собѣ зъ того лучшу будучнôсть, тымъ бôльше, що й Румуны приходять до пересвѣдченя що имъ конче треба мирно жити зъ Русинами, зъ котрыми они сполучені церквою.

Годить ся пôднести також що зборы ухвалили всѣ оповѣщеня и письма выдавати въ двохъ языкахъ: въ рускôмъ и румуньскôмъ.

Дай Боже, щобы сѣ ознаки народнои терпимости и взаимности ширшали и до добра вели!

Православный.

На основѣ информацій зъ найповажнѣйшихъ а автентичныхъ жерелъ можемо сегодня сконстатувати, що всякі вѣсти на темать минимыхъ змѣнъ въ управѣ рускои семинаріи духовнои въ тôмъ напрямѣ, що мовь-бы то Єзуиты и зреформованй Єзуитами Василіяне мали вôйти до управы семинаріи, не мають нѣякои пôдставы. Запевняють якъ найторжественнѣйше, що нѣхто нѣгде о тôмъ не думає.

Рôвножь безпôдставні були всѣ поголоски о минимôмъ именованю о. ректора Бачиньского епископомъ станиславôвскимъ. Мы се ôдъ разу всадували и высказали свôй сумнѣвъ въ можливôсть такого факту.

До Русинôвъ Самбôрского, Дрогобицкого, Старомѣского, Добромильского, Рудецкого, Турчаньского и другихъ околичныхъ повѣтôвъ.

Землякы!

Мы Русины що-до числа однû зъ найбôльшихъ народôвъ славяньскихъ, замешкуючій красні и певно найживнѣйші просторы землѣ, стоимо нинѣ мѣжь народами Европы дуже ще низько якъ пôдъ взглядомъ просвѣтнымъ такъ и матеріяльнымъ. Мы, нарôдъ маючій за собою колишню свѣтлу минувшôсть и славу, нинѣ — мало звѣстні мѣжь другими народами, и не тѣшимось тою повагою, яка бы намъ належала ся.

Де-жь причина тои сумнои долѣ? А вже-жь головно въ темнотѣ, въ невѣжи, въ якôй ще по нинѣшній часы остають міліоны масъ нашого народу.

Русины! Чи оставати-жь намъ и на дальше въ тôмъ сумнôмъ станѣ тьмы и пониженя — та лишатись и на-дальше позаду другихъ, братныхъ славяньскихъ народôвъ? Нѣ! И намъ уже крайна пора — рѣшучо положити конець володѣню тьмы въ нашôмъ народѣ, скинути єи пута и зрôвнати ся зъ другими народами славяньскими, котрі власными силами, безъ чужои помочи, хочь деякі находили ся ще въ гôршôмъ положеню тьмы, станули нинѣ такъ высоко, що тôлько позавидувати имъ тои долѣ. До того дôйшли они черезъ розумну и правдиву науку, при щирôмъ трудѣ надъ собою пôдъ проводомъ горячихъ а дѣяльныхъ патріотôвъ.

Братя! И передъ нами ще славна будучнôсть! Оживѣмъ тôлько тѣ темні міліонні масы, щô доси коротають своє нужденне житьебутьє въ тьмѣ и невѣжи, — приведѣмъ лишень ихъ черезъ науку до свѣдомости, а въ Бозѣ надѣя, що зможемо самі о своихъ власныхъ силахъ — добутись лучшои долѣ. Условія до того суть, лишь користати зъ нихъ!

Правдиво-щирі народолюбцѣ, люблячі свôй нарôдъ и розумѣючі свôй святый обовязокъ, взяли ся ще передъ 23 роками до поправы незавидной долѣ нашого народу. Бачучи, що народови не хибує доброи волѣ отрясти ся зъ неволѣ тьмы, постановили подавати ему правдиву просвѣту-науку — и въ тôй цѣли заязали у Львовѣ товариство „Просвѣта“. Дѣяльнôсть „Просвѣты“ знана вже на цѣлôй рускôй земли, — удостоилась она и Найвысшого узнаня ôдъ нашого Найяснѣйшого Монарха, котрый высказавъ, що „Просвѣта“ — „дуже пожиточне товариство“.

Щобы „Просвѣта“ могла розвинути пожиточну свою дѣяльнôсть по всѣхъ сторонахъ нашои землѣ, завязують ся по цѣлôмъ краю „філіи“ „Просвѣты“. Въ тôй власне цѣли засновано сими днями и въ Самборѣ філію „Просвѣты“, щобы всѣхъ щирыхъ людей въ тôй сторонѣ краю згорнути пôдъ святе знамя просвѣты и науки, абы и они всѣ прийшли до самопôзнаня.

Щобы жь благородні змаганя сѣ могли увѣнчатись якъ найкрасшими успѣхами, просимо всѣхъ, кому лише щиро и на-правду залежить на полученю долѣ нашого бѣдного народу и хто тôлько вѣрить въ его славну будучнôсть — нехай лучить ся разомъ зъ нами до спôльныхъ трудôвъ надъ его просвѣтою.

Передовсѣмъ вступайте и вписуйте ся до „Просвѣты“ Вы, братя Селяне, бо-жь се головно о Вашу справу и о Ваше добро ходить!

Рôвно-жь и Васъ, панове Шляхта, запрошуемо до „Просвѣты“, бо-жь и мѣжь Вами ще не всюда ясно, а за-для того и не конче гараздъ Вамъ веде ся. И Вы, братя Мѣщане, не цурайтесь „Просвѣты“, бо и Вамъ треба бы двигнути ся зъ упадку до давнои поваги, а се удасть ся тôлько черезъ науку-просвѣту. Злучѣть ся зъ нами у „Просвѣтѣ“, а чей дôждемо ся ще тыхъ часôвъ, що наше мѣщаньство верне знову до колишного своего добробыту.

А вкôнци и Ты, Интеліґенціє руска, якъ духовна такъ и свѣтска, не ôдказуй нещастному народови своеи помочи въ хвили, коли ôнъ самъ починає вже ратувати ся зъ грозячои ему загибели. Тажь Ты кровь зъ его крови, кôсть зъ его кости! Мы певні, що нѣкого зъ Васъ не хибне тамъ, де Васъ кличе обовязокъ и грôмкій голосъ народу!

Землякы! Робѣмъ уже початокъ и въ нашôй сторонѣ, бо дальше оставати въ тьмѣ — годѣ! Берѣмъ ся всѣ щиро до працѣ и науки самі, не оглядаючись на нѣчию помôчь. Найлучшій той господарь, що самъ обробить собѣ свою ниву, а не жде, ажь ему хтось другій схоче обробити.

Отже зъ вѣрою въ свои власні силы и въ тôмъ святôмъ пересвѣдченю, що пôдоймаемо дѣло для добра руского народу дуже хосенне, просимо Васъ, братя, на першій загальні зборы філіи „Просвѣты“, котрі ôдбудуть ся дня 3 н. ст. вересня въ Самборѣ въ сали Читальнѣ о годинѣ 12-ôй въ полудне. Попередъ ôдправить ся въ церкви о 10-ôй годинѣ служба Божа при спѣвѣ пп. академикôвъ.

Кому лише часъ и здоровлье позволить, нехай не жалує труду, а най прибуває на 3-го вересня до Самбора — взяти участь въ нарадѣ, якъ зарадити лиху народному....

Въ Самборѣ 15 н. ст. серпня 1891.

Бережницкій Иванъ префектъ. — о. Боберскій Николай парохъ въ Ваневичь. — Волосянь-

1)

Житьепись бл. п. Олександра Огоновского.

Корыстаючи зъ ласкавого дозволу редактора „Часописи Правничои“, перепечатуємо зъ неи для Читателѣвъ „Дѣла“ першу, яка доси появила ся, ширшу житьепись бл. п. Олександра Огоновского, въ котрôй начеркнена теплою рукою дѣяльнôсть незабутного покôйника яко писателя, яко дѣятеля на поли народнôмъ и яко професора.

* *
*

Найпевнѣйша рѣчь, — пише „Часопись Правнича“ — що дуже велику а навѣть невôджаловану страту потерпѣвъ нарôдъ рускій черезъ смерть бл. п. Олександра Огоновского. Смерть сего мужа належить до найбôльшихъ стратъ, які въ теперѣшнôй добѣ нашого ôдродженя народного мы дôзнали. Доводять сего численнѣйшій, якъ звычайно, обявы смутку народного; доводи сего величавії похороны, якими Русь галицка почтила незрôвнаного покôйника. А хочь въ часописяхъ політичныхъ и науковыхъ вже много подано згадокъ про житье и дѣяльнôсть бл. п. Олександра Огоновского, то все-жь таки уважаемо нашимъ святымъ обовязкомъ, — умѣстити поважну згадку и въ нашôй часописи, а то не тôлько для науки поколѣня молодшого, але також изъ великого піэтизму для першого основателя нашои часописи, — бо жь ôнъ бувъ однымъ зъ найпершихъ, що покликавъ єи до житя и пôддержувавъ єи своими працами науковыми.

Бл. п. Олександеръ Огоновскій уродивъ ся дня 17 марта 1848 р. въ мѣсточку Букачôвцяхъ зъ ôтця Михайла и матери Катерины зъ Шараневичѣвъ.

Вѣкъ немовлячій провѣвъ бл. п. Олександеръ въ своѣмъ родиннôмъ мѣсци, а вже въ вѣцѣ дитинячôмъ бачимо его въ Чагровѣ, селѣ положенôмъ недалеко Букачовець, куды отець переселивъ ся на сталый приходъ. Анѣ одна, анѣ друга мѣсцевôсть не вызначують ся зъ природы нѣчимъ такимъ, що могло бы вплынути незвычайно на молоденького Олександра, бо и Букачôвцѣ и Чагрôвъ лежать въ глухôмъ кутѣ, де нема нѣ воды нѣ лѣса, загаломъ околиця ся безъ красоты. Но чого ôдмовила природа, то дало житье родинне, все то, що при тогдѣшныхъ обставинахъ дати могло, то єсть стараннє и характерне выхованье, сполучене зъ всесторонным и благороднымъ образованьемъ. Передовсѣмъ троха и суворый отець, яко правдивый и пôдъ каждымъ взглядомъ честный священикъ, дбавъ про религійну пôдставу и моральні засады. Бл. п. Олександеръ, хочь въ бурливыхъ обставинахъ нашихъ часôвъ бували стократні нагоды, котрі приманювали до себе, не збочивъ анѣ на хвилину зъ дороги честноты черезъ цѣле 42 лѣтне житье, якъ се заявивъ прилюдно Всесв. о. д-ръ Іосифъ Левицкій въ своѣй проповѣди нагробнôй.

До Бережанъ ôдвезено Олександра допервa до IV-ои класы школъ народныхъ. Першій провôдъ въ наукахъ дававъ всѣмъ своимъ дѣтямъ самъ запопадливый отець, бо за-для тѣсныхъ обставинъ матеріяльныхъ не розпоряджавъ такими средствами, щобы ними мôгъ бувъ образувати свои дѣти такъ, якъ того сердечно бажавъ, — но мимо всего давъ цѣлôй численнôй родинѣ таке образованье, на яке тôлько спомогтись мôгъ, ба давъ навѣть бôльше, якъ мôгъ, коли тôлько видныхъ и значныхъ мужѣвъ выховавъ. Въ Бережанахъ покôнчивъ Олександеръ разомъ зъ своими братами всѣ тогдѣшні школы тамошні.

Зъ Бережанами вяжуть ся самі найкрасші згадки вѣку молодечого бл. п. Олександра Огоновского.

Жива натура его буяла посередъ краснои тамошнои природы та ублагороднялась посередъ окруженя честныхъ тамошныхъ людей. А хочь не було жаднои студентскои вытравы, въ котрôй бы Олександеръ не то не бравъ живои участи, але й не проводивъ, то все те не перешкаджало ему бути першимъ въ наукѣ мѣжь своими товаришами. Его знаменитї поступы въ наукѣ знайшли признанье въ свѣтѣ ширшôмъ, бо выключно за сѣ заслуги ôдзначено Олександра стіпендією 157 зр. 50 кр. рôчно, безъ наименшои протекціи, а тôлько за знамениту науку и за благородній обычай.

Въ Бережанахъ знайшовъ Олександеръ також свое палядіюмъ, котре опѣкало берегло его въ цѣлôй дорозѣ его тяжкого житя, бо ще въ V-ôй ґимн. класѣ познакомивъ ся ôнъ случайно въ молодесенькою панночкою, що ѣй було такъ само на имя, якъ ему. Але найблагороднѣйшому сему чутю душѣ молодечои, не давъ ôнъ занадто розбуятись, бо тôлько дрôбнесенька квѣточка братка пôльного сталась по окôнченю студій ґимназіяльныхъ нѣмою порукою того запевненя вѣчнои любови. Мѣжь-тымъ плыли лѣта за лѣтами, але житье школярске розвивалось въ Бережанахъ не якъ бы за горами. Надôйшли роки 1860-ті. И сюда зайшла вѣсть про кобзаря украиньского, а зайшла она черезъ Тернопôль, де саме тогдѣ ходивъ до школы Олександеръ Барвѣньскій, теперѣшный нашь посолъ до рады державнои, а котрый въ своѣмъ мѣстѣ ставъ провôдникомъ молодежи посередъ того руху, що выкликавъ нове житье.

Мѣжь молодежію бережаньскою обнявъ провôдъ того руху чисто національного, щирого и порываючого, якъ взагалѣ всего, що походить зъ глубины благороднои душѣ молодечои, бл. п. Олександеръ разомъ зъ своимъ товаришемъ шкôльнымъ бл. п. Евгеномъ Желеховскимъ. Була въ Бережанахъ — а може ще й єсть — на Адамôвцѣ генъ далеко за мѣстомъ, по лѣвôй руцѣ йдучи гостинцемъ въ напрямѣ до Пôдгаєць, невеличка хатина, въ котрôй мешкавъ оденъ зъ тогдѣшныхъ ґимназистôвъ, отъ якъ то звычайно тынялють ся десь по-дальше ôдъ мѣста по дешевыхъ станціяхъ, — коло тои хаты стояла шопа, въ тôй шопѣ ôдбувались сходины молоденькои „громады“. Ту загрѣвались адепты нового руху національного щирымъ словомъ та горячими декламаціями до науки, до житя. Молоденькій, буйный Олександеръ верховодивъ мѣжь цѣлою громадкою, що вже тогдѣ узнавала его высшôсть надъ собою, бо умѣвъ ôнъ єи переконувати щирыми изъ глубины груди, молодечими бесѣдами, умѣвъ порывати своими гарно и въ горячимъ чутьемъ выголошуваними декламаціями; мѣжь тыми найлюбѣйшою для него була „Калина“, ачей-же его власнои композиція. Мабуть въ тôмъ стишку приходило бôльше якъ разъ имя „Лена“, т. е. чутливе „Олександра“. Напевно до тыхъ часôвъ, бо яко студентъ VIII-ои класы написавъ Олександеръ також драму „Маруся Богуславка“, котрои героинею очевидно бувъ не хто иншій, якъ саме що-йно згадана „Лена“. Було и бôльше такихъ творôвъ, але зъ малыми вынимками всѣ они яко молодечі пробы скôнчили коротеньке свое житье передчасне „всесожженіемъ“. Въ р. 1866 зложивъ бл. п. Олександеръ испытъ дозрѣлости зъ ôдзначеньемъ, а ôдпочавши ôдтакъ черезъ ферії, удавъ ся до Львова и ту записавъ ся на выдѣлъ правничій. Но позаякъ семья Огоновскихъ вже мабуть зъ роду чула наклôнъ до професорского званя, тому-жь то вже на правахъ Олександеръ постановивъ собѣ непохитно — стати професоромъ, але професоромъ университету. А щобы своеи меты добитись тымъ певнѣйше, загадавъ прикрасити свою буйну голову подвôйнымъ біретомъ докторскимъ. И тому то вже на самôмъ вступѣ въ пороги университетскі постановивъ побôчь на колеґіи правничі ходити також на выклады выдѣлу фільософічного; отже вже яко студентъ университету працювавъ за двохъ, безъ огляду на те, що така здвоєна праця вымагає величезного посвяченя та нищить здоровье.

У Львовѣ заставъ бл. п. Олександеръ молоду громадку народовцѣвъ, що заснована въ 1860-ыхъ рокахъ бл. п. Климковичемъ, За-

скій Василь мѣщанинъ. — Гeча Дамянъ и Дмитро господарѣ. — Голойда Василь господарь. — Городискій Яковъ учитель. — о. Дашкевичь въ Ступницѣ. — Карановичь Іосифъ адъюнктъ судовый. — Куцѣль Андрѣй начальникъ громады и радный повѣтовый. — Ладаный Микола господарь. — о. Леонтовичь парохъ зъ Урожа. — Лининьскій Петро мѣщанинъ. — Литиньскій Болеславъ. — Монастырскій Павло пенсіон. капітанъ. — Минько Иванъ господарь. — Михаесъ Иванъ господарь. — Ортиньскій Іоанъ префектъ. — Ортиньскій Іосифъ секретарь громадскій. — Рабѣй Францъ катихитъ. — Резановичь Титко начальникъ суду въ Пôдбужи. — Рошкевичь Левъ совѣтникъ судовый. — о. Сабарай Іосифъ. — Сальмонъ Іосифъ адъюнктъ судовый. — Сѣлецкій Василь емеритованый контрольоръ. — Сосновскій Романъ авскультантъ судовый. — о. Татомиръ парохъ зъ Черхавы. — Хлопецкій Володимиръ властитель бôльшои посѣлости — Д рядъ Чайковскій Корнило.

Въ справѣ селяньскихъ дѣтей въ школахъ.

[Статья надôслана.]

За два тыжднѣ зачнуть ся вписы до школъ. Межи молодежію школьною [а маю тутъ на гадцѣ школы низшѣ и середнѣ по мѣстахъ нашого краю] не тôлько зовсѣмъ малый знайдемо процентъ дѣтей селяньскихъ, але й дае ся ствердити ôдъ кôлькохъ лѣтъ така проява, що процентъ тыхъ дѣтей при вписахъ до школъ рôкъ-рôчно меншае. Консеквенцію для розвитку и будучности нашого народу каждый зможе собѣ зъ того факту вытягнути, длятого — гадаю — буде на часѣ застановитись: якѣ причины сего невеселого объяву?

Передовсѣмъ треба ту зазначати, що нашь селянинъ не есть въ принципѣ противный посыланю своихъ дѣтей до школъ высшихъ, — насупротивъ, мало чи не кождый бажавъ бы подати хочь одной своѣй дитинѣ высше образованье и запевнити ѣй хочь трохи веселѣйшу долю, — не такъ гôрку, якъ ôнъ ей въ житю зазнавъ. Хто живъ середъ нашого люду, той пересвѣдчивъ ся, що въ его свѣтоглядѣ идеаломъ становища суспôльного есть тихе житье сельского священика и що батько-селянинъ высылаючи сына до школы и выбираючи для него будучій станъ, въ думцѣ готовить для него станъ священичій. Отже не вина се байдужности и неохоты до науки або консерватизму нашого селянина, если число дѣтей школьныхъ зъ роду селяньского меншае, а треба глядати ей де инде.

Першою причиною есть загальный упадокъ добробыту, кріза економічна послѣднихъ часôвъ, котра найсильнѣйше дôткнула станъ селяньскій. Сумнѣ односины економічно-соціяльнѣ при низькôмъ нівô просвѣты, частѣ нещастя елементарнѣ, звѣстна „шруба податкова" — все те причиняєсь постепенно до зубожѣлости нашого люду. Роблять свое и нашѣ невôдраднѣ санітарнѣ односины, зъ вины котрыхъ смертельнôсть десяткуе людность сельску и забирае у него решту можливыхъ ощадностей, такъ що якій будь надзвычайный выдатокъ, [н. пр. одинъ-два похороны въ однôмъ роцѣ] зможе захитати рôвновагу пересѣчного господаря грунтового.

Дальшою причиною есть теперѣшный розкладъ науки по школахъ сельскихъ. Цѣлію школъ селяньскихъ не есть пôдготовляти учениковъ своихъ до гімназій, але подати образованье селянамъ яко-такимъ, выховати ихъ на добрыхъ горожанъ громады и краю, зъ увагы на те, що они зôстануть ся рôльниками на своѣй батькôвщинѣ. Длятого знаня, яке ученики выносять зъ тыхъ школъ, есть за мало, щобы здати вступный испытъ до гімназіи. Наука въ школахъ сельскихъ тревае шѣсть лѣтъ. На першій рôкъ приходять дѣти въ 7-ôмъ роцѣ житя, по шѣстьохъ лѣтахъ науки досягають 13-го року житя. За той часъ вычерпуєсь плянъ науки. Що-до бôльшои части предметôвъ ôдповѣдае ôнъ тремъ клясамъ школъ мѣскихъ [„нормальныхъ"], отже дитина сельска, окôнчивши шестый рôкъ науки, уважаєсь за окôнчившу клясу 3-ю въ мѣстѣ, — зъ тою рôзницею, що въ мѣстѣ въ 3 ôй класѣ подають уже початки нѣмецкого языка, а въ школахъ сельскихъ нѣмецкого языка зовсѣмъ не учать. Ученикъ окôнчивши школу сельску, приходить до мѣста безъ початкôвъ нѣмецкого языка и въ вѣцѣ 12—13 лѣтъ. Що-жь теперь почати? Деякѣ селяне радять собѣ въ той способъ, що вписують ихъ до клясы 3-ои; деякѣ-жь, коли мали можнôсть пôдовчити ихъ трохи нѣмецкого языка, вписують до 4-ои клясы нормальнои або до клясы приготовляючои въ гімназіи. Школа имени Маркіяна Шашкевича и школа вправъ дôстають спорадично якесь число такихъ дѣтей селяньскихъ не тôлько зъ-пôдъ Львова, але часомъ и зъ дальшихъ повѣтôвъ краю. Однакъ приходять тіи ученики до клясы 3 ои або 4-ои въ вѣцѣ вже що-найменче 12 скôнченыхъ лѣтъ, до гімназіи вступають въ вѣцѣ 13—14 лѣтъ а кôнчать ей въ 22—23 роцѣ, — пôдчасъ коли сыны не-селянъ вступають до гімназіи по скôнченôмъ 10 ôмъ роцѣ, а кôнчать гімназію по скôнченôмъ 18-ômъ. Вже се одно по части ôдстрашуе селянъ ôдъ посыланя сынôвъ до гімназіи. Замѣсть удержувати ихъ въ гімназіи лѣтъ 8, треба ихъ утримувати лѣтъ 10, а першими роками журить ся отець найбôльше.

Наука въ школѣ иде своимъ ходомъ, дитина въ школѣ учить ся пôдъ доглядомъ учителѣвъ, а дѣти селяньскѣ бувають часомъ и найлѣпшѣ силы, найвздатнѣйшѣ таланты межи всею молодежію, — але що зъ нею поза школою? Звычайно отець примѣщуе сына у якогось н. пр. сторожа каменицѣ, а тамъ дитина часто-густо терпить поневѣрку, а крôмъ того мѣске житье при недостачи належнои опѣки и за-для невôдповѣдного догляду такъ попсуѣ ей, що родичѣ покидають гадку добувати для своихъ дѣтей науки въ мѣстѣ. Селянинъ набирае сумного досвѣду або на своихъ або на чужихъ дѣтяхъ, що дуже часто они — замѣсть щобы наукою дôйти до якоись меты та выйти „въ люде", — по кôлькохъ лѣтахъ науки стають на роздорожу, и цѣле ихъ выхованье та призначенье зôвчуєсь або й крушить ся. Недоученѣ — замѣсть щобы зъ набутыми вѣдомостями вертати на сельбу батькôвску и творити въ краю интелігентнѣйшій станъ селяньскій, намагають конче добити ся якогось иншого хлѣба, тôлько не зъ хлѣборобного господарства, и творять собою „пролетаріятъ интелігентный", стоячій межи двома станами, селяньскимъ а середнымъ, не даючій ся причислити нѣ до одного нѣ до другого.

Все сказане повысше якъ и въ деякôй мѣрѣ бракъ духа предприимчивости у нашого селянина, а также и пôдвысшенье недавными часами оплаты школьнои въ гімназіяхъ — ось були бы причины, що фреквенція молодежи школьнои зô стану селяньского есть такъ не значна и рôкъ-рôчно меншае.

Однакъ мимо того всего нашѣ селяне таки досыть ще вытревало стараютъ ся усунути и тѣ перепоны и придбати для своихъ дѣтей можнôсть науки. Въ тôй цѣли старае ся батько передовсѣмъ помѣстити свою дитину въ бурсѣ. Если ему се удасть ся, то вдоволеный и спокôйный вже о долю сына, бо бурса дае и хату, и харчь, и опѣку, и нагля дъ. Але — помянувши то, що дають ся чути голосы противнѣ такимъ институціямъ якъ бурсы, и запытують ся: чи бурсы ôдповѣдають своѣй цѣли, чи не деморалізують питомцѣвъ, не ослабляють волѣ та не пôдкопують вѣры у власнѣ силы, въ самопомôчь? — треба числитись и зъ тымъ фактомъ, що бурсы приймають на удержанье тôлько якесь обмежене число питомцѣвъ. А що-жь дѣе ся зъ непринятыми до бурсъ? Тыхъ звычайно лишають батьки при собѣ дома, а въ меншôй части власными таки коштами посылають до школъ. Про сихъ то власне якъ и взагалѣ про школярѣвъ зъ роду селяньского, котрѣ о власныхъ силахъ ходять до школы, хочу рѣчь повести.

Зъ якими трудностями мусить тая молодѣжь борати ся, якъ часто наражена она на запропащенье, о тôмъ згадувавъ я повысше. А все то приходить зъ браку належного дозору и ôдповѣдной опѣки. Годить ся длятого застановитись: чи не можна бы зарадити лиху, прийти тôй части молодежи школьнои въ помôчь? Насувае ся менѣ кôлька гадокъ.

Передовсѣмъ могло бы наше Товариство педагогічне зорганізувати надъ тою молодежію надзôръ по всѣхъ мѣстахъ, де суть гімназіи. Въ тôй цѣли повинно оно звернути ся зъ запытаньемъ до своихъ членôвъ, перебуваючихъ по тыхъ мѣстахъ, вывѣдатись ихъ о опінію и запменувати на кожде поодиноке мѣсто делегата, котрый бы въ своѣмъ окрузѣ подававъ потрѣбнѣ информаціи, приходивъ родичамъ селянамъ въ помôчь, поручувавъ або выглядувавъ ôдповѣднѣ станціи, — словомъ: выконувавъ опѣку и надзôръ. Передъ кождымъ рокомъ шкôльнымъ Товариство педагогічне оголосило бы въ часописяхъ ôдозву и списъ тыхъ мужѣвъ на кожду гімназію, щобы селяне знали, де и до кого удаватись о пораду.

Заким се наступить, т. е. заким Товариство педагогічне возьме въ свои руки ширшу того рода организацію, — на мѣсто Львôвъ сего року хочу я своими слабыми силами прийти въ помôчь братамъ-селянамъ, бажаючимъ своихъ сынôвъ посылати до школъ. Въ тôй цѣли прошеный о то приватно знакомыми селянами, выглядавъ я одну честну та релігійну родину мѣщаньску, котра зможе займати ся дѣтьми ихъ по батькôвски та дати имъ опѣку и захистъ ôдъ деморализаціи мѣскои. А що крôмъ того — гадаю — нашѣ патріоты львôвскѣ заинтересують ся тою молодежію та не лишать ей безъ помочи моральнои, и що доглядъ надъ нею буде усе въ рукахъ священика, то чей же при помочи Божôй зроблю початокъ добрôй справѣ, а тая моя проба може дати товчокъ до организаціи на ширшу скалю черезъ Товариство педагогічне въ тôмъ напрямѣ, якъ се представлено повысше. Дѣти селяньскѣ знайдуть тамъ мешканье и опѣку. Що-до харчу, то якъ собѣ родичѣ зарядять: чи умовившись будуть довозити харчь, чи якъ инакше — се залежить ôдъ ихъ волѣ и умовы. Спôльными силами далось ся осягнути бôльше, нѣжь роздроблеными.

У насъ такъ богато поля до працѣ, такѣ ще загоны лежать облогомъ, така потреба рукъ до роботы народнои, а н. пр. въ самôмъ центрѣ и столици краю, у Львовѣ, неразъ не стае людей, и одинъ и той самый чоловѣкъ мусить засѣдати въ кôлькохъ выдѣлахъ нашихъ товариствъ, — взагалѣ такъ дае ся чути бракъ интелігенціи, що мы мусимо дорожити кождымъ набуткомъ и не вôльно намъ нѣ найменчои частины зъ того запропастити. Маючи се на увазѣ и бажаючи принести меншому братови хочь мою добру волю, взявъ ся я за се дѣло, и прошу передовсѣмъ Веч. отцѣвъ духовныхъ — справити интересованыхъ на мою адресу. Хто бы хотѣвъ зô мною порозумѣтись въ тôй справѣ, подаю свою адресу: до 25 н. ст. серпня въ Шоломыи, почта Старе село, ôдъ 29 с. м. у Львовѣ, улиця Уніи Люблиньскои н-ръ 1.

Василь Навроцкій, катихитъ школъ народныхъ у Львовѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Уродины цѣсарскѣ обходжено дуже святочно у Вѣдни, Будапештѣ и у всѣхъ мѣстахъ нашои державы. У Вѣдни ôдбувъ ся перегля дъ вôйска въ присутности архикнязѣвъ, богослуженье въ катедрѣ св. Стефана и у всѣхъ церквахъ парохіяльныхъ. Многѣ домы прикрашено хоругвами. Найбôльше торжественно обходились цѣсарскѣ уродины въ Празѣ. Численнѣ масы народу згромадились на площи выставы и устроили въ честь цѣсаря величаву манифестацію. Вечеромъ площа выставы була пречудно освѣтлена. На бани головнои палаты освѣтлено початковѣ буквы имени цѣсарского. Передъ цѣсарскимъ павільономъ и промысловою палатою поставлено статуѣ цѣсаря въ природнôй величинѣ, зъ котрыхъ добувало ся електричне свѣтло. Коли намѣстникъ явивъ ся передъ головнымъ будынкомъ выставы, пôднесено оклики въ честь цѣсаря. Рôвно жь кольонія австрійска въ Берлинѣ празднувала сей день святочно а австрійскій амбасадоръ гр. Сечені выѣхавъ до Кіль, де мавъ бути у цѣсаря нѣмецкого на торжественнôмъ обѣдѣ устроенôмъ зъ причины уродинъ цѣсаря Францъ-Іосифа, на котрый запрошено канцлера Капрівіого и богато достойникôвъ.

Програма сегорôчныхъ маневрôвъ цѣсарскихъ зложена наконець въ слѣдуючій способъ. Дня 29 с. м. прибуде цѣсарь до Ціллі и въ день 30 с. м. и 1 вересня буде тамъ на маневрахъ. Дня 1 вересня выѣде на великѣ маневры пôдъ Вайдгофенъ надъ Табою, котрѣ ôдбудуть ся въ присутности цѣсаря Вильгельма и саского короля. Въ нихъ буде брати удѣлъ коло 70.000 вôйска пôдъ верховнымъ проводомъ архикнязя Альбрехта. Команду надъ полудневою кольонною буде мати генералъ баронъ Шенфельдъ, а надъ пôвнôчною генералъ гр. Грінне. Въ день 9. 10 и 11. вересня ôдбудуть ся вôйсковѣ вправы корпусу V. пресбурского, зъ пôдмогою 37 пѣшои дівізіи мѣжь Гольгочемъ а Араніошь-Маротомъ Начальникомъ вправъ буде архикнязь Фридрихъ. Въ дняхъ 14, 15 и 16 вересня буде цѣсарь на маневрахъ семигородского XII корпусу.

Мужѣ довѣрія партіи молодо-ческои ôдбудуть зборы дня 5 вересня въ Празѣ. Мѣжь иншимъ мають нарадитись надъ тымъ, яке становище треба заняти молодо-Чехамъ зъ огляду на поступованье посла Вашатого. Мѣжь ними якъ доносять нѣмецкѣ газеты — повстала й така гадка, щобы Вашатого выключити зъ партіи.

—

Офиціяльный „Вѣстникъ Финансовъ" обчисляе, що сегорôчный зôбръ жита въ Россіи выдасть 711 міліонôвъ пудôвъ. За-для спотребованя всѣхъ засобôвъ и за-для того, що до выживленя россійского населеня и для новыхъ засѣвôвъ треба 994 міліоны пудôвъ, хибне ще 283 міліоны пудôвъ, котрѣ треба буде надолужити бульбами та кукурузою. — Такъ само журить ся неврожаемъ сегорôчнымъ берлиньскій Reichsanzeiger: Коли Россія заказала вывозити жито, треба буде поживлятись бôльше пшеницею а въ прочôмъ точного образу жнива не можна собѣ ще представити ажь по закôнченю та сконстатованю фактичнôмъ зôору бульбъ. Зпесенье або зниженье збôжевого мыта при нинѣшныхъ высокихъ цѣнахъ збôжа не мало бы майже жадного очевидного вплыву на цѣну хлѣба а кожде зниженье нѣмецкого мыта выкликало бы пôдвысшенье цѣны збôжа на заграничныхъ торговицяхъ а краєвѣ консументы мали бы зъ того дуже малый пожитокъ, або не мали бы може нѣякого, если ся возьме на увагу се, що торговельнѣ посередники выкористали бы тѣ пôльги для себе. Зъ огляду на веденѣ теперь торговельно-мытовѣ переговоры, кожда змѣна була бы небезпечна для нѣмецкого промыслу. Черезъ добровôльне зниженье збôжевого мыта не треба выпереджати тыхъ результатôвъ, котрѣ выдадуть торговельно мытовѣ переговоры, для успѣшного розвою працѣ." Нѣмеччина отже головно не хоче теперь обнижати збôжевого мыта для той причины, що такимъ способомъ сама бы выреклась права на выгоды, котрѣ може дôстати ôдъ Австріи за таку саму уступку при заключеню торговельно-мытового трактату.

—

Органъ льорда Сальсберого Morning Post въ очевидно инспірованôй статьѣ звертае публичну увагу на квестію Дарданелѣвъ, котра по короткôй перервѣ знову знаходить ся на дневнôмъ порядку: „Россійска фльота добровольцѣвъ, — каже Morning Post — се грôзна згадка на небезпечне положенье, до котрого привела неспосôбна заграничпа політика Глядстона въ роцѣ 1885. Фльоту основано въ неспокôйнôй сѣй порѣ зъ явнымъ намѣромъ пошкодити британьскôй торговли, и мы бы хиба хотѣли въ себе змовляти, если бы мы мали повѣрити, що она не буде уживатись въ тôмъ самôмъ замыслѣ и дальше. Длятого треба бы Портѣ се представити, що право переходу, признане россійскимъ кораблямъ ôдъ послѣдного цвѣтня, мае значѣнье лише въ часѣ мира. Если Порта признае те право фльотѣ добровольцѣвъ, то будить ся пытанье, що она зробить, если прийде просьба призволити на переходъ панцирного корабля, котрый мае може задачу прийти на помôчь россійскому кораблеви розбитому на далекôмъ Оріентѣ? Се пытаня превеликои ваги для британьскихъ дипльоматôвъ и надъ ними треба поважно застановитись, не входячи въ ворогованье однои части россійскои прасы противъ Англіи".

—

Зъ нагоды четвертыхъ роковинъ панованя князя Фердинанда въ Болгаріи, газеты омавляють теперѣшне положенье болгарского княжества. Пôдносять именно той фактъ, що князь безпечно може выѣзджати за границю безъ страху, щобы за его плечима выбухнувъ бунтъ. Се показуе, що опозиція въ краю зломана и ей значѣнье пôдупало. Хочь въ самôмъ собранію болгарскôмъ она числить лише 35 голосôвъ на 261 правительственныхъ пословъ, то не можна ей вагу, якъ всюды въ высоко культурнôмъ народѣ, обчисляти пôсля чиселъ мандатôвъ, бо ей сила

ревичемъ, Вол. Шашкевичемъ, Корниломъ Сушкевичемъ и иншими, теперь скрѣпилась новыми силами такихъ горячихъ душъ, якъ мѣжь иншими бл. п. Володимиръ Навроцкій и Волод. Ганкевичь, а трохи пôзнѣйше Волод. Барвѣньскій. Оба товаришѣ зъ шкôльныхъ лавокъ: бл. п. Евгенъ Желехôвскій и Олександеръ Огоновскій були дуже цѣннымъ набуткомъ для сеи рухливои громады. Бл. п. Олександеръ добувъ собѣ ôдъ разу значѣня и любови въ молодôй громадѣ. Она мѣстилась тогдѣ саме тамъ, де нинѣ „Зоря", — тамъ мы сходили ся, тамъ працювали спôльно, тамъ загрѣвались до дальшого житя народного. Бл. п. Олександеръ по при житье громадске анѣ на хвилю не спускавъ зъ ока своеи властивои задачѣ, бо ходивъ дуже пильно на выклады правничѣ и фільософічнѣ, и вже на 3 ôмъ роцѣ правъ складавъ ригоросы фільософічнѣ. За разъ по скôнченю правъ ставъ докторомъ правъ въ роцѣ 1871, хочь побôчь того вже ôдъ року 1870-го бувъ занятый яко кандидатъ въ адвокатскôй канцеляріи д-ра Іосифа Малиновского. Вже зъ тыхъ всестороннихъ занятъ можемо вносити, якъ оборотнымъ и якъ дѣяльнымъ бувъ нашь Олександеръ, но мимо всякои оборотности треба ту ще чогось бôльше, абы могти довершити великихъ студій въ такъ короткôмъ часѣ, — ту треба и вродженого таланту и желѣзнои волѣ; се тѣ двѣ поважнѣ прикметы, якими Олександеръ вызначавъ ся уже въ молодечôмъ вѣцѣ. Побôчь нихъ укладали ся и всякѣ иншѣ гарнѣ прикметы — житя товариского и горожаньского.

Бл. п. Олександеръ полюбивъ званье учительске, до чого причинивъ ся и голосъ громады, котра призначила его на професора однои изъ чотирохъ опорожненыхъ катедръ правничихъ університету львôвского. Но не така то легка рѣчь — добитись посередъ невôдрадныхъ нашихъ обставинъ до такъ высокого становиска, щô то его въ свѣтѣ науковôмъ уважають за найвзнеслѣйше и зачисляють до найдостойнѣйшихъ. Але у Олександра пôдвалины були вже положенѣ двома докторатами; коло дальшои будовы працювавъ Олександеръ невсыпущо не такъ днями, бо тѣ були звычайно занятѣ обовязками званя и службою громадскою, якъ бôльше ночами, отже очевидно зъ великою шкодою для свого и такъ не дуже крѣпкого здоровля. Олександеръ працюе надъ науковою роботою габілітаційною, а то насамперед зъ права римского, и предкладае розвѣдку пôдъ заголовкомъ: Schutz des Eigenthumsbesitzes nach dem Römischen Rechte (1872), однакожь на пôдставѣ сеи працѣ не одержавъ доцентуры зъ римского права. Въ роцѣ 1872/73 ставъ небôщикъ суплентомъ австрійского права приватного зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ на львôвскôмъ університетѣ, а въ рôкъ пôзнѣйше доцентомъ того жь предмету, на пôдставѣ розвѣдки габілітаційнои Erörterungen zur Theorie des Tabulareigenthums, оголошенои пôзнѣйше въ часописи Gerichtszeitung (въ р. 1875). Въ тôй розправѣ обробивъ ôнъ вельми важне въ науцѣ права приватного пытанье про табулярне посѣданье и табулярну власнôсть, порôвнуючи постановы нашого закона цивільного въ постановами закона гіпотечного, щô тогдѣ вôйшовъ въ житье.

Мѣжь-тымъ зайшла въ его житю подѣя, щô въ житю кождого чоловѣка творить епоху, а то: завязана ще въ лѣтахъ студентскихъ любовь, щô бôльше якъ черезъ десятокъ лѣтъ загрѣвала Олександра до величавои меты житя, що берегла его на кождôмъ кроцѣ. Дня 21. цвѣтня 1874 р. одруживъ ся Олександеръ изъ своею Олександрою зъ Авдиковскихъ, и дотеперѣшне его житье бездольне и бездомне розстелилось для него раемъ, на котрого щастье складались обѣ щирѣ душѣ. Ôдъ теперь почало новоженцямъ плысти житье весело и щасливо, а до того раю загостила передъ 15 лѣтами ще одна душечка, однымъ-одна доненька Галя, щô въ собѣ сполучала и нѣжнôсть матери, и по троха желѣзнои волѣ батька.

Въ роцѣ 1877 выдавъ небôщикъ розвѣдку пôдъ заголовкомъ: Die Geschäftsführung ohne Auftrag nach österreichischem Rechte [сторôнъ 109], котру критика приняла прихильно и на пôдставѣ котрои ставъ ôнъ именованый въ роцѣ 1878 надзвычайнымъ професоромъ австрійского права приватного зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ. Найбôльшимъ дѣломъ науковымъ небôщика було: Oesterreichisches Ehegüterrecht. Erster Theil [Липскъ 1880, сторôнъ 442], котрого другои части не выдавъ и котрои до теперь въ рукописи не найдено. Въ тôмъ обемистôмъ дѣлѣ обробивъ бл. п. Олександеръ Огоновскій — першій въ правничôй літературѣ право маткове родинне на основѣ австрійского права цивільного. Предметъ се дуже важный, але не менше трудный и неясный. Въ тôй першôй части представивъ небôщикъ матковѣ односины супругôвъ по розвязаню супружа. Не хочемо выдавати свого осуду на се дѣло, а наведемо слова Вп. професора д-ра Ернеста Тілля, высказанѣ въ правничôй часописи польскôй Przegląd sądowy i administracyjny на сторонѣ 133: „Dziełem tem autor godnie stanął w szeregu prac monograficznych o prawie austryackiem; traktuje przedmiot ściśle umiejętnie i z zupełną znajomością rzeczy".

На пôдставѣ сеи працѣ науковои ставъ бл. п. Олександеръ Огоновскій въ роцѣ 1882 именованый звычайнымъ професоромъ австрійского права приватного, зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ на університетѣ львôвскôмъ. Була то немала побѣда, бо се бувъ засновокъ до руского університету у Львовѣ.

(*Конець буде.*)

проявила ся скорѣйше въ такихъ поступкахъ якъ попередъ заговоръ Паницы а недавно убійство Белчева. Въ обохъ злочинахъ були скомпромітованй широкй круги мѣжь досыть поважными противниками теперѣшнои управы. Але зъ другои стороны зреченье ся опозиціи перевести свои намѣры дорогою законною и супокôйною вказують досыть ясно, що значѣнье опозиціи не треба надмѣру высоко цѣнити, бо въ кождôмъ разѣ убійство Белчева було крокомъ розпуки. Такожь и те выходить на корисгь правительства що опозиціи дѣлить ся на три ґрупы, на прихильникôвъ Цанкова, Каравелова и Радославова. Зъ тыхъ трьохъ ґрупъ Радославовъ стае чимъ разъ бôльше здатный до управы, бо его проґрама основуе ся на льояльности для володѣючого князя, Каравеловъ-же сидить въ вязници а Цанковъ за границею. Рôвно-жь економічно край заходить ся въ трвалôмъ поступѣ, бо его експортъ за границю выносить 80 міліонôвъ франкôвъ, коли сусѣдне королѣвство сербске выносить за 39 міліонôвъ. Кредитъ княжества пôднѣсъ ся за тй роки, що зробило можливымъ затягнути деякй позички а сѣть комунікаціи розширилась такожь. Найбôльшй заслуги коло удержаня теперѣшнои Болгаріи безперечно положивъ Стамбуловъ. Саме днями удекорованый новымъ ордеромъ, болгарскій премієръ не лише фактично завѣвъ державну національну управу, але такожь добувъ великй користа для княжества за границями Болгаріи. Заключено досыть догôднй торговельнй трактаты и ôдносины до Туреччины уклались дуже корисно и въ тыхъ майже довѣрочныхъ ôдносинахъ треба глядати жерела мѣжнародной охороны для теперѣшнои Болгаріи. За значный успѣхъ болгарскои політики уважати треба такожь именованье трьохъ Болгаръ епископами въ Македоніи, котрй безъ сумнѣву пôдмагати тамъ будуть болгарскй змаганя супротивъ грецкихъ и сербскихъ. Певно, що тыми тôлько успѣхами додатными удержуе ся Стамбуловъ на мѣсци, бо й кождому Болгаринови може впасти въ око постепенне полѣпшенье положеня народу болгарского. Треба дальше згадати лишь на поголоски французкй, котрй доносили, що Болгарія хоче оголоситись независимою, на голосъ Буляижера, котрый сказавъ, що тая подѣя наступить въ найблизшôй будучности, зъ чого видно, що и правительство болгарске мимо заперечень офіціяльного раде розширити теперѣшнй границѣ політичного права болгарского. Характеристична такожь есть вѣсть зъ Анґліи, що Стамбуловъ устроивъ плебісцитъ що-до питаня: „Чи Болгарія мае оголоситись независимою?“ Всѣ тй вѣсти, хочь и неправдивй, вказують на те, що въ Болгаріи не зрѣкають ся дальшого осущена національнои идеи а лише выжидають лѣпшои трохи нагоды, щобы одержати те, що имъ ще принадлежить.

НОВИНКИ.

— **Вчерашній день уродинъ Є. Вел. цѣсаря Францъ-Іосифа І.** ôдпразднувавъ Львôвъ дуже торжественно. Ще въ передоденъ о 9 годинѣ вечеромъ, капелѣ всѣхъ полкôвъ ôдограли такъ званый Zapfenstreich. Вчера-жь рано збудили мешканцѣвъ Львова выстрѣли зъ ґарматъ на цитадели а по год. 7-ôй цѣла залога войскова львôвска зъ ґенераліцією и штабомъ — звыжь 10 тысячь войска — пôдъ проводомъ князя Віндішґреца вырушила на оболоня Ляйвскй. Тутъ ôдправлено польну службу Божу, а опôсля войско дефілювало передъ архикн. Леопольдомъ Сальваторомъ. О 9-ôй годинѣ почались богослуженя въ храмахъ рускихъ, въ катедрѣ латиньскôй и ôрменьскôй, въ котрыхъ взяли участь представителѣ властей и институтôвъ. Деякй будынки публичнй, мѣжь ними и церковь Успеньска, були пристроєнй хоругвами. По богослуженяхъ депутаціи складали въ руки намѣстника благожеланя и заявы вѣрности для Его Величества цѣсаря. Мѣжь депутаціями явили ся у намѣстника передъ 12-ою годиною заступники Русинôвъ народовцѣвъ. Вп. пп. проф. д-ръ Омелянъ Огоновскій, членъ выдѣлу краевого д-ръ Даминъ Савчакъ и адвокатъ д-ръ Кость Левицкій. Д-ръ Омелянъ Огоновскій высказавъ въ имени Русинôвъ чувства вдячности для конституційного Монарха, котрому добро и національный розвôй народу руского лежить на серци и запевнивъ о вѣрности и преданности народу руского для Его Вел. цѣсаря и пануючого Дому. Є. Е. намѣстникъ щиро принявъ заявленя рускои депутаціи и заявивъ, що передасть ихъ Его Величеству. Потôмъ намѣстникъ довшу хвилю розмовлявъ зъ членами депутаціи о справахъ загальныхъ, именно жь о такихъ, що дотыкають Русинôвъ. О годинѣ 4-ôй ôдбувъ ся у намѣстника обѣдъ на 65 особъ, на котрый були запрошенй: архикн. Леопольдъ Сальваторъ, достойники войсковй, архіепископы всѣхъ трехъ обрядôвъ [Є. Е. митрополитъ Сильвестеръ Сембратовичъ умысне прибувъ зъ Пôдлютого, щобы въ день уродинъ цѣсарскихъ ôдправити службу Божу] дальше достойнй представителѣ всякихъ властей и институцій — а зъ Русинôвъ, кромѣ Є. Е митрополита Сильв. Сембратовича пп. д-ръ Даминъ Савчакъ, совѣтникъ намѣстництва Теофиль Мандичевскій, краевый инспекторъ шкôльный Северинъ Дністряньскій и староста Антоній Левицкій. Пôдчасъ обѣду розлягавъ ся зъ цитаделѣ гукъ выстрѣлôвъ зъ ґарматъ.

— **Правдиво княжѣвскій даръ** одержавъ сегодня на руки редактора „Дѣла“ фондъ для будовы руско-народного театру у Львовѣ. Сего року припадають 50-лѣтнй роковины священьства и супружества Достойного о. Ясеницкого пароха зъ Старои Соли. Родина его, щобы почтити той святочный день, постановила була первѣстно устроити бенкетъ и запросити на него всѣхъ рôдникôвъ и знакомыхъ, однакъ опôсля постановила она змѣнити той проектъ на инший, а именно на складковый родинный даръ на фондъ будовы руско-народного театру и ось сегодня наспѣвъ на руки редактора „Дѣла“ ôдъ о. Кипріяна Ясеницкого, пароха зъ Балигорода листъ грошевый зъ сумою двѣста пятьдесятъ зр. для фонду будовы руско-народного театру. На суму тую зложились: Володимиръ Ясеницкій, совѣтникъ судовый въ Черновець, Иванъ Ясеницкій зъ Гринявы и сестра ихъ Елеонора зъ Ясеницкихъ Петровска разомъ 200 зр. а о. Кипріянъ Ясеницкій прочими 50 зр., заповѣдаючи при тôмъ, що повысшу загальну суму 250 зр. Впов. Родина Достойныхъ ювилятôвъ еще по змозѣ доповнить. Подаючи до прилюдной вѣдомости сей — якъ сказано — правдиво княжѣвскій даръ на такъ красну народну цѣль, мы высказуемо свое пересвѣдченье — а думаемо кождый зъ нами на те згодить ся, що годѣ було красше почтити торжество ювилейне. Вповажана патріотична Родина Ясеницкихъ увѣковѣчнила тымъ своимъ благороднымъ дѣломъ такъ святочный и памятный для неи день ювилею.

— **Въ справѣ именованя епископа станіславôвского** одержали мы сегодня таке письмо: „Прийшли сюда певнй вѣсти нинѣшнои днины [с. е. 18 н. ст. серпня], що епископъ Куиловскій вже именованый станіславôвскимъ епископомъ.“

— **Спѣвацка „дванацятка“ академикôвъ** розпôчне свою концертну подорожъ на дохôдъ фонду будовы руского національного театру вже зовсѣмъ певно въ Стрыю, де 1 н. ст. вересня одбуде ся першій ея концертъ. Запросины розôслие стрыйске „Руске Касино“. — Въ Миколаевѣ проектованый на день 30 с. м. концертъ не ôдбуде ся. [Мѣсцевый комітетъ яко причину подае: а) бракъ помѣщеня для гостей и б) бракъ ôдповѣднои салѣ]. За то приймемо, если часъ нашои прогульки позволить, запросины Русинôвъ въ Бучачи. Тамъ мавъ-бы концертъ нашъ ôдбути ся 17 н. ст. вересня, що оголосимо и мы и тамошный комітетъ дефінітивно въ сихъ дняхъ. Окрôмъ того — якъ звѣстно — загостимо до Станіславова, Коломыи, Черновець, Кôцманя и Рогатина. Въ Рогатинѣ нашъ концертъ, сполученый зъ танцями, ôдбуде ся 20 н. ст. вересня въ сали урядничого касина. Запросинамъ Русинôвъ зъ Нового-Санча зможемо вдоволити лишь тогдѣ, коли обставины позволять пôдчасъ сеи довшои подорожи вступити зъ концертомъ н. пр. до Ясла або Санока. Участникôвъ прогульки просимо о поданье намъ кождои змѣны ихъ адресы. Часъ и мѣсце збору оголосимо небавомъ. — За „дванацятку“: *Іосифъ Партицкій* провôдникъ [теперь почта: Отиня], *Остапъ Нижанковскій*, діріґентъ.

— **Зъ Станіславова пишуть намъ**: Нинѣ, въ день уродинъ Его Величества, ôдслуживъ въ мѣсцевôй катедрѣ урочисте богослуженье Преосвященый епископъ Пелешъ въ сослуженю крилошанъ при гарнôмъ спѣвѣ любителѣвъ. Народу було велике множество. Власти були репрезентованй у ôдповѣднôмъ числѣ. — Рôвночасно для мѣсцевого ґарнізону ôдслуживъ въ Липахъ [біля парку бар. Ромашкана] повну литургію совѣтникъ консисторскій и капелянъ войсковый о. Кассіянъ Куницкій. Войска зôбраного по причинѣ концентраціи передъ маневрами було около 3000 пôдъ проводомъ ґенерала Бека.

— **О именованю о. Юлія Фирцака** греко-кат. епископомъ въ Мукачи повѣдомивъ угорскій міністеръ просвѣты урядово угорску палату панôвъ а президентъ тои жь палаты оповѣстивъ се на засѣданю дня 17 н. ст. серпня.

— **Войскова залога львôвска** збôльшила ся сими днями значно ôддѣлами, прибувшими до Львова на вправы войсковй. Оногды прийшовъ по 5-дневôмъ марши баталіонъ стрѣльцѣвъ зъ Бродôвъ пôдъ командою майора Моравіца. Рôвночасно прибули до Львова 3 баталіоны 15 полку пѣхоты зъ музыкою зъ Тернополя пѣшки. На противъ идучихъ войскъ выйшла зô Львова въ недѣлю по полудни артилерія а о 1 год. въ ночи 80 полкъ пѣхоты и сточили битву пôдъ Вайнберґенъ за Винниками.

— **Опорожненй двѣ стіпендіи для слухачѣвъ лѣсного** выдѣлу головнои школы аґрономічнои у Вѣдни кожде по 400 зр. рôчно и по 50 зр. на кошты подорожи до Вѣдня и назадъ. Стіпендіи тй роздають ся зъ фонду запомогового міністерства рôльництва. Петенты мають долучити до подань: свѣдоцтво зрѣлости зъ ґимназіи або въ школъ реальныхъ, свѣдоцтво поведеня, убожества и ôдбутои однорôчнои практики лѣснои. Крôмъ того мае кождый подаючій ся зобовязати ся, що по окôнченю наукъ вступить до державнои службы лѣсовои. Подавати треба до 10 н. ст. жовтня.

— **Д-ръ Даміянъ Савчакъ** членъ выдѣлу краевого загостивши на кôлька днѣвъ до Львова опустивъ сегодня рано Львôвъ на часъ до 1 нов. ст. вересня, выѣхавши въ справахъ урядовыхъ.

— **Краковскій еміґраційный комітетъ жидôвскій** выславъ оногды до Америки 137 россійскихъ жидôвъ, не вчисляючи въ те дѣтей понизше двохъ лѣтъ. При тôй нагодѣ арештувала поліція на дворци Адольфа Штерпліхта, кельнера одного мѣсцевого дому заѣздного, за те що намовлявъ еміґрантôвъ лишати ся въ Краковѣ и користати дальше ще зъ добродѣйства комітету. Штерпліхтъ мавъ очевидачки интересъ дому заѣздного на увазѣ.

— **Чудотворного рабіна** зловила на желѣзници станіславôвска поліція. Зве ся ôнъ Мошко Кагане и знаный уже зъ часописей зô своихъ чудесъ. Волочивъ ся ôнъ ôдъ якогось часу по Галичинѣ, выглядувавъ богатыхъ жидôвъ що ослѣпли, и обѣцювавъ молитвою вылѣчувати. Такъ лѣчивъ ôнъ уже въ Перемышли, Ряшевѣ, а недавно въ Коломыи, де недавно ôдуривъ якогось слѣпого жида Изера Ґлязера. Щобы вылѣчити его, казавъ ему завѣсити на шию мошонку зъ грошми и такъ довго не скидати ея, поки не прозрить. Коли Ґлязеръ на другій день сконстатувавъ, що лѣкъ, заординованый рабіномъ не помагае, отворивъ мошонку и — замѣсть грошей побачивъ тамъ кусочки паперу! Розумѣесь, чудотворець пôдчасъ молитвы вынявъ грошѣ и щезъ!...

— **О незвычайнôмъ громѣ** доносять до Gaz. Lwowsk-ой зъ Буча. Дня 28 н. ст. липня о 11 годинѣ рано ударивъ грôмъ въ вежу тамошного костела, не запаливши ея. Зôйшовши зъ даху, перескочивъ грôмъ до вѣтрака о 200 метрôвъ ôддаленого, де трьохъ людей, котрй тамъ сховали ся передъ дощемъ, поваливъ на землю. Двохъ зъ нихъ прийшло скоро до себе а третій ажь по 10 мінутахъ. Ôдтакъ перейшовъ сей грôмъ до другого вѣтрака, ôддаленого о 400 метрôвъ, де скинувъ хлопця зъ сходôвъ. Зъ того вѣтрака пôйшовъ грôмъ на подвôрье халупника, по дорозѣ скинувъ косареви шапку зъ головы, перевернувъ его и выправъ ему зъ рукъ косу. Сей чоловѣкъ ще хорый ôдъ сего удару. Другого косаря, переходячого по при сю загороду, поваливъ такожь на землю, шапку и косу его кинувъ на землю а косу скрутивъ и попаривъ косаря въ лѣве ухо. Ôдъ сеи загороды перенѣсъ ся грôмъ о 300 метрôвъ дальше на луку и тамъ зарывъ ся въ землю, лишивши по собѣ отвôръ. Ôдъ гуку задрожали всѣ ôкна въ селѣ а богато зъ нихъ попукало. Огню не було ôдъ сего грому.

— **Соціялісты, що шукають опѣки въ поліціи**, — то рѣчь дотеперь небувала! Въ Бруксели нараджуесь теперь соціялістичный конґресъ. Довѣдавшись, що бельґійскй анархісты хотять насильно перервати нарады, зажадали соціялісты помочи ôдъ брюксельскои поліціи. Нарады соціялістичнй пôдъ обороною баґнетôвъ — се на кождый спосôбъ, рѣчь, цѣкава. Але чи въ тôмъ всѣмъ нема такожь глубшои ироніи, се иньша справа.

— **Жида Ґершона Гібсра**, 24 лѣтного кельнера готелевого у Львовѣ, увязнила поліція, набравши пôдозрѣня, що ôнъ займае ся торговлею дѣвчатъ.

— **Нещаслнвй пригоды**: Зъ Яворова пишуть намъ: Минувшого тыждня вѣзъ 16-лѣтный хлопець Сенько Масюкъ въ Яворовѣ збôже, сидячи на снопахъ на возѣ. Коли зъѣздивъ въ гостинця на „польску дорогу“ по спадистôмъ мôстку, зсунувъ ся зô снопôвъ пôдъ вôзъ, колесо перейшло ему черезъ голову и ôнъ згинувъ на мѣсци. — Зъ Перемышляньского пишуть намъ: Минувшого мѣсяця вѣзъ 28-лѣтный паробокъ Павло Базилѣвъ, сынъ Василѣвъ, конюшину зъ поля. Въ однôмъ крутôмъ мѣсци хотѣвъ Павло придержати вôзъ, та той придушивъ его и такъ покалѣчивъ, що третього дня, мимо всякои помочи, Павло померъ. Нещастье се дôткнуло ч. Василя Базилева, одного зъ найщирішихъ селянъ-патріотôвъ въ перемышляньскôмъ повѣтѣ. — Въ Баворовѣ дня 14 серпня засыпала глина трое дѣтей, зъ котрыхъ 16-лѣтный хлопець згинувъ, а двое дѣвчатъ выратувано. Сумный той выпадокъ бувъ — кажуть — наслѣдкомъ недбалости вôйта, бо небезпечне се мѣсце треба було давно вже засыпати. Кажуть, що взагалѣ вôйтъ тои громады — чоловѣкъ дуже недбалый.

— **Убійники дѣвчатъ-служницъ у Вѣдни**, супруги Шнайдеры, — якъ дотеперь сконстатовано — звели зô свѣта не двѣ дѣвчины, але три. Служниця Розалія Кляйнратъ пропала ôдъ липня. Зажуреный отець шукавъ ея и довѣдавъ ся въ бюрѣ слугъ, що якійсь чоловѣкъ зъ рудымъ вусомъ [такъ якъ Шнайдеръ] намовивъ ея пôйти на якусь добру службу до ґрафинѣ въ Кльостернайбурзѣ и взявъ ея зъ собою. Отець пôзнавъ въ поліціи межи куфрами, забраными у убійникôвъ, такожь куферъ своеи дочки. Отже нема сумнѣву, що Шнайдеръ и сю дѣвчину убивъ. Розслѣды розширено и на околицю Кльостернайбурґа, при чôмъ публика сама радо помагае. Шнайдерова, щô потовклась, скочивши у вязници зъ третього поверха, вже здоровша, а се для слѣдства дуже зъ користію.

— **Розбôйничій нападъ пôдъ Родосто на двохъ Французôвъ** Раймонда и Руфіера давъ прасѣ европейскôй нагоду до высказаня острыхъ замѣтокъ о безпечности въ турецкôй державѣ. Догадують ся, що проводиръ сего нападу, Томасъ, а славный Атаназіосъ, котрый нѣбы то мавъ утечи до Малои Азіи, — то тая сама особа. Въ такій способъ уже другій нападъ уйшовъ бы сему розбишацѣ безкарно. Цѣла Румелія стала одною великою розбôйничою печерою, бо приклядъ Атаназіоса заохочуе другихъ. По нападѣ пôдъ Черкесъ-Кіе говорено богато о тôмъ, що Порта думае взятись енерґічно до вылову розбôйникôвъ, тымчасомъ нинѣ все затихло. А Туреччина мае обовязокъ дбати о безпечнôсть подорожныхъ на желѣзници, що лучить Европу зъ Туреччиною. Провінціи тй, де волочать ся шайки розбôйникôвъ, слабо населенй, потребують за для безпечности бôльше вôйска. И судити треба бы розбôйникôвъ наглымъ судомъ на мѣсци, а не ажь въ Цареградѣ...

— **Заказъ россійского правительства вывозити жито за границю** выкликавъ питанье яке значенье мае Россія на свѣтовôмъ ринку зъ огляду на торговлю житомъ. Россійска урядова статистика подае деякй данй, котрй ôдповѣдають на ставлене питанье. На всесвѣтнôмъ ринку занимае жито ажь третье мѣсце въ рядѣ збôжа. Зъ цѣлои потребы збôжа покрывае пшениця 55·7%, кукуруза 17·4% а жито лишь 9·4%, ôдтакъ иде ячмѣнь въ 9·1% и овесъ 8·4%. Мимо того мае жито въ засмотреню свѣта хлѣбомъ дуже велике значенье, бо тй 9·4% збôжевои потребы представляють 85·5 міліонôвъ пудôвъ або 1400 міліонôвъ кільоґрамôвъ жита. Зъ сеи цѣлои масы достарчуе Россія найбôльше, бо ажь 75 міліонôвъ пудôвъ або 88%. Другй краѣ, котрй вывозять жито не входять ту майже въ рахунокъ. Найлѣпше показують се данй: Америка доставляе 4·2%, Румунія 5·5, Канада 2·3 а Сербія 0·1 разомъ доставляють всѣ тй краѣ лишь 14·4 міліонôвъ пудôвъ жита, скôлькôсть дуже незначна супротивъ тои величезнои доставы россійскои. Вкôнци 75 міліонôвъ пудôвъ се радше за низько подане число, бо пересѣчный вывôзъ жита зъ Россіи ôдъ 1885 року, выказуе бôльшу скôлькôсть. И такъ вывезла Россія въ 1885 роцѣ 75 міл. пудôвъ, 1886 р. 65 міл. пуд., 1887 роцѣ 77·5 міл. пуд., 1888 роцѣ 106·1 міл. пуд., 1889 роцѣ 81·5 міл. пуд., 1890 р. 74·1 міл. пуд. а до 2 н. ст. серпня 1891 р. вывезено 40·3 міліонôвъ пудôвъ. Треба бы припускати що такій величезный вывôзъ мусить цѣлковито вычерпати запасы краєвй. Однакожь такъ не есть. Россійска урядова статистика каже, що зъ Россіи вывозить ся лишь 9 до 10 процентъ загальнои продукціи жита за границю. Департаментъ рôльництва въ Россіи выказуе, що пересѣчна рôчна продукція жита въ Россіи выносить 794 міліоны пудôвъ, такъ, що въ краю на засѣвъ и выживленье людности лишаесь 716 міліонôвъ пудôвъ. Если почислити населенье европейскои Россіи на 82 міліоны душъ то выпаде на голову 8·7 пудôвъ жита рôчно. Жито становить тамъ головну поживу, що вже зъ сего видно, що урядова статистика числить зъ 13·53 пуда загальнои поживы рôчно на голову, лишь 4·9 пуда на иншй роды збôжа а все проче на жито.

— **Воздушну ѣзду** ôдбули бальономъ сими днями два австрійскй офіцеры Іос. Трібъ поручникъ инжінеріи и Ив. Сойка поручникъ піонірôвъ зъ Вѣдня до Пилицѣ въ царствѣ польскôмъ. Бальонъ выпущено у Вѣдни 10 н. ст. серпня о 6 годинѣ вечеромъ. Вѣтеръ понѣсъ его понадъ Мораву, Шлескъ австрійскій и пруській и загнавъ его до Россіи. Россійска сторожа погранична въ Граници увидѣла его и гнала за нимъ 40 верстовъ и коли бальонъ сѣвъ а подорожнй выйшли зъ лодки принимала ихъ сторожа зъ великими почестями и ôдвезла ихъ вразъ зъ бальономъ до австрійскои границѣ. Зъ ôдти повернули они желѣзницею до Вѣдня. Цѣла подорожь бальономъ тревала 12 годинъ.

— **Намѣренѣ самоубійство**. Россійска ґазета „Врачъ“ доносить о такôмъ фактѣ: 35-лѣтна робôтниця фабрики циґаръ Сачі-Маґубъ, котра при 14 годиннôй деннôй роботѣ зарабляла 30 до 40 кр., заслабла вкôнци для надмѣрного высиленя и невыгоды. Коли въ шпитали выздоровѣла, ôдправлено ея зъ фабрики, бо ея пашпортъ робôтничій не дозволявъ ей на довше перебуванье въ тôй околици. Вернувши до дому шукала даремно за роботою а що не хотѣла жебрати, постановила ôдобрати собѣ житье. Ея релігійнй пересвѣдченя не позвали ей наложити на себе руку, тожь задумала голодувати доти, доки не прийде смерть. Пôйшла отже до лѣса, положила ся въ однôй напôвъ розваленôй хатѣ и выжидала смерти. Двацять шѣсть днѣвъ лежала тамъ, ажь случайно знайшовъ ея одинъ селянинъ. Она стогнала ще тихо и була при свѣдомости. Пульсу не було вже чути а серце лишь дуже слабо било ся. Цѣле тѣло страшно высохле, покрыте и покусане було комахами. Зъ ôдтамъ забрали ея до шпиталю де прийшла до себе и выздоровѣла. Она оповѣдала що за 26 днѣвъ не брала нѣчого до устъ.

— **Житье на дворѣ китайскôмъ**. Цѣсарь и володѣтель державы Небеснои уважае ся наслѣдникомъ богôвъ на земли а такожь одинокимъ толмачемъ всякихъ ихъ приказôвъ. Онъ отже становить и яко свѣтскій и яко духовный начальникъ осередокъ житя дворского. Его титулы не мають числа, бо въ кождôй церемоніи суть они иншй и величавѣйшй. Пôдъ мало-важными паперами пôдписуесь цѣсарь: „Гванґъ-Ті“ або „Гванґъ-Шанъ“ т. е. найяснѣйшій цѣсарь. О одинъ ступѣнь высше стоить „Тієнъ-Че“ — сынъ неба. Нарôдъ называе его „Ганґкінъ Фос“ т. е. Буда нинѣшного дня. Дворскй урядники говорять до него: „Ванъ Сай Є“ — пане десяти тысячѣвъ лѣтъ“. Ôнъ самъ о собѣ говорить „шенъ“, що ôдповѣдае нашому европейскому „мы“. Цѣла держава, то приватна власнôсть цѣсаря, ôнъ одинъ роздае уряды, карае, постановляе законы, хотяй въ деякихъ рѣчахъ мае ограничену власть. Дѣдицтво престола належить все мужескôй лініи, хотяй цѣсарь самъ выбирае наслѣдника въ помѣжь власныхъ дѣтей або своякôвъ. Нарôдъ за житя цѣсаря не знае часто имени наслѣдника престола. Зимою и лѣтомъ встае цѣсарь о 3 годинѣ рано и по снѣданю молить ся въ приватнôй каплици. Ôдтакъ читае рапорты державныхъ достойникôвъ, котрй мусять ему що день впростъ пересылати справозданя. О 7 год. рано ѣсть друге снѣданье. Потôмъ слѣдуе засѣданье въ міністрами и начальниками департаментôвъ. О 11 годинѣ складае женамъ візиты, переходжуе ся по огородѣ и розмовляе зъ дворакими. Мѣжь 3 а 4 по полудни обѣдъ, по обѣдѣ читанье, заходъ сонця есть часомъ, коли володѣтель Китаю засыпляе. Цѣсарева мае титулъ: „Гванґъ-Гау“ т. е. володѣтелька, або „Кво-Му“ — мати державы. Ôдъ кôльканадцяти лѣтъ наставъ звычай, що цѣсарь мае двѣ жены, рôвнй рангою; ôдповѣдно до павільонôвъ, котрй занимають, двôръ называе ихъ „всхôдною“ и „захôдною“. Що три лѣта выбирае собѣ цѣсарь зъ помѣжь дочокъ дванацять-лѣтныхъ урядничои аристократіи значне число другорядныхъ жѣнокъ, котрй если не мають дѣтей до 25 року житя, выходять за высокихъ мандаринôвъ. Князѣ цѣсарскои родины мешкають въ палатѣ, доки суть безженнй, ôдтакъ одержують власнй палаты и двôръ. Двôръ цѣсаря складае ся зъ кôльканацяти тысячѣвъ особъ.

— **Лондоньска вежа Айфеля**. Едвардъ Ваткинъ въ Лондонѣ, членъ анґлійского парляменту и великій приклонникъ тунелю пôдморского мѣжь Кале и Довромъ, думавъ уже ôдъ довшого часу надъ тымъ, якъ бы то анґлійску столицю ущасливити вежою, котра бы була подôбна до вежѣ Айфеля и такъ высоко зносила ся. Планъ сей близькій вже осущеня. Площа выбрана для вежѣ лежить въ публичнôмъ огородѣ въ Вемблі недалеко Лондона. Высота вежѣ мае выносити 16 стôпъ бôльше якъ вежѣ Айфеля, котра мае 305 метрôвъ. На розписаный конкурсъ предложеня планôвъ надôйшло до комітету 68 проектôвъ. Першу нагороду 5000 зр. удѣлено инжінерови Стевартови. Пôдстава вежѣ не буде такъ широка якъ пôдстава вежѣ Айфеля. За 2½ мінуты буде можна за помочею гидравлічнои машины дôстати ся на верхъ вежѣ. Простокутникъ, утвореный чотирма ногами вежѣ буде мати 250 стôпъ въ окрузѣ. Якъ доносять анґлійскй часописи, роботы коло фундаментôвъ вже розпочали ся.

— **Одинъ зъ сынôвъ Марса**, офіцеръ Л., бавивъ ся зъ „камратами“ дня 14 с. м. въ Ряшевѣ въ „Краковской пиварни“. Пôдпивши собѣ, зажадавъ ôдъ господаря, щобы казавъ уступити цивільнымъ, котрй грали въ білярдъ, бо теперь его товаришѣ хотять грати. Господарь старавъ ся вытолкувати панови Л., що не може заказати цивільнымъ грати, бо они мають таке саме право, якъ и войсковй. Невдоволеный ôдповѣдію кинувъ Л. господаря объ землю, вынявъ шаблю и шѣснацять разôвъ ударивъ его въ груди, а разъ тяжко зранивъ у голову. Пяного авантурника увязнивъ одинъ старшій офіцеръ. Жѣнка зраненого удалась до ряшѣвскои команды войсковои о сатисфакцію.

— **Знову нова катастрофа на желѣзници!** Поѣздъ идучій зъ Парижа ударивъ дня 17 с. м. на поѣздъ, що выйшовъ зъ Берна. Катастрофа наступила межи Цоллікофенъ а Менхенбухсенъ. На мѣсци згинуло 14 людей а раненыхъ було 18 смер-

тельно а 40 небезпечно. Причиною катастрофы мало бути перетаженье персоналу зелѣзничого.

— **Незвычайна сонлѣсть.** О патольоґічнôмъ обявѣ, котрымъ дуже мѣсецѣй лѣкарѣ занялись, доносять зô Саймуръ (станъ Индіяна). Передъ двома майже лѣтами упавъ тамъ зъ даху стодолы 11 лѣтный хлопчина Яковъ Стеррікъ и мабуть надрушивъ собѣ стовпъ хребетный. По кôлькохъ мѣсяцяхъ заснувъ ôнъ нагло и спавъ 21 днѣвъ. Пробудивши ся оповѣдавъ, що бувъ въ небѣ и зôдтамъ бачивъ, якъ батько его працювавъ на земли." Видко зъ того, що пôдчасъ сну умъ его дѣлавъ зовсѣмъ нормально и мавъ привиды сонні. Одъ тои поры бувъ зовсѣмъ здоровъ, ажь передъ пяти мѣсяцами переспавъ знову сѣмъ днѣвъ. Се также не пошкодило его здоровлю. Вкôнци передъ тыжднемъ заснувъ нагло и спавъ до хвилѣ, якъ о тôмъ дôйшла вѣстка до Европы. Сонъ спокôйный, ôддыхъ и живчикъ нормальный. Коли пôднести повѣки, то очи зовсѣмъ нормальні, але жадне свѣтло не дѣлає на нихъ.

— **Дрôбні вѣсти.** Въ Маріенбадѣ померъ Ґр. Леопольдъ Лажаньскій посолъ молодоческій. — Россійске правительство замѣряе отворити кôлька стацій на Кавказѣ для розслѣду трясеня земли. — Є. Е. п. Яковъ Симоновичъ, президентъ высшого суду краевого, вернувъ въ ôдпустки до Львова и обнявъ урядованье. — Намѣстникъ Моравы Лебль перебуває теперь на свѣжôмъ воздусѣ у п. Мойсы въ Рудникахъ въ Сиятинщинѣ

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Перенесеня.** Міністеръ торговлѣ перенѣсъ старшого начальника почтового Риш Вальхера въ Перемышля до Тарнова.

— **Именованя.** Краєва дирекція скарбу именувала контрольорôвъ податковыхъ: Франца Краєса, Ив. Фалиньского, Игн. Домбровского и Винк. Юшкевича поборцями податковыми, дальше адъюнктôвъ податковыхъ: Влад. Єзерского, Льва Аксера, Стан. Шафека, Теоф. Островерха и Ант. Одѣжиньского контрольорами податковыми, вкôнци провізоричныхъ адъюнктôвъ податковыхъ: Влад. Коритовского, Фран. Ірсу, Люд. Мисака и практикантôвъ податковыхъ: Фран. Павлушкевича, Стан. Цѣсольского, Меч. Вильчка, Льва Гучинского, Алоѣ. Сикдовича, Влад. Табенцкого и Мик. Колянковского адъюнктами податковыми.

— **Конкурсы.** Окружна рада шкôльна въ Коломыи оголошуе конкурсъ на посады учительскѣ зъ речинцемъ до 20 н. ст. вересня 1891 р.: при школѣ женьскôй въ Коломыи на посаду директора зъ платнею 800 зр. и 200 зр. за управительство, трьохъ учительокъ для тои-жь школы зъ патентомъ до І, ІІ и ІІІ ґрупы по однôй; при 2 клясовôй школѣ въ Гвôздци на посаду управителя и молодшои учительки, на посаду учителя при школѣ статовôй въ Виноградѣ и філіяльнôй въ Черемховѣ.

Телеграмы „Дѣла“.

Прага 19 серпня. Штатского совѣтника россійского, котрый на выставѣ загравъ на орґанахъ „Боже царя храни“ поліція выдалила и ôнъ мусѣвъ не тôлько полишити Прагу, але также Австрію.

Загребъ 19 серпня. Въ Ґоспіцъ лучилась пригода зъ угорскою хоругвою державною. Вывѣсила ѣи дирекція скарбу въ дни цѣсарскихъ уродинъ. Мѣска рада пôйшла цѣлымъ зборомъ до начальника повѣту и зажадала, щобы ѣи усунути. Мѣсцеве населенье сильно зворушене тымъ приключеньемъ.

Берлинъ 19 серпня. Въ фінансовыхъ кружкахъ говорять, що петербурске правительство выдасть ще заказъ вывозити пшеницю, але въ россійскôй амбасадѣ перечать тôй поголосцѣ. — Ґреґръ выяснивъ кореспондентови Kreutz. Ztg. парляментарну проґраму спôльну для молодо-Чехôвъ и антисемітôвъ. Замѣсть дуалізму мае бути федерація державъ, сполученй австрійскй державы. Кожда зъ державъ мае мати автономію въ адміністраціи, скарбовости и судôвництвѣ. Армія лишаесь спôльною, але языкъ арміи всюды мусить бути краєвый.

Колонія 19 серпня. Köln. Ztg. доносить, що великій князь Алексѣй мае довести до кôнця въ Парижи переговоры мѣжь Россією а Францією. Ôнъ до того зовсѣмъ ôдповѣдный, бо величае Французôвъ а не терпить Нѣмцѣвъ.

Монахія 19 серпня. Делеґаты кажуть, що переговоры до торговельного трактату зъ Италією пôйдуть добре и будуть тревати шѣсть тыжнѣвъ. Зъ Швайцарією переговоры зôрвано.

Парижь 19 серпня. Карно надавъ сербскому королеви великій крестъ бѣлого орла. — Вчера по зборахъ булянжистôвъ посолъ Лоръ всѣдавъ до повозу и хтось зъ товпы выстрѣливъ, однакожь поцѣливъ лишь вôзника и задавъ рану зовсѣмъ легку. Злочинця, котрый є анархістомъ, зловлено.

Брукселя 19 серпня. Ту ôдбувае ся соціялістичный конґресъ. Зъ дебатъ выключено всѣ особисті справы. Одного делеґата увязнено а кôлькохъ поліція мае выдалити.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. Д. С. въ С. Що-до передруку станесь по Вашôй воли и заразъ Вамъ въ четверъ вышлемо. О згадуване дуже просимо!

Курсъ Львôвскій

въ дни 18 н. ст. серпня 1890.

	Плат.	Жад.
Акціи за штуку безъ купона		
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	207 50	210 50
Зелѣз. Львôв-Черпов. по 200 зр. а. в.	238 50	241 50
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в.	302 —	305 —
Банку кредит. гал по 200 зр. а. в.	— —	316 —
Листы заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в.	100 60	101 30
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	108 90	109 60
Банку гипот. 4½% а. в. льос. 50 л.	98 50	99 20
Банку краєвого 4½% а. в. льос. 51 л.	98 70	99 40
Товариства кредит. гал. 5% а. в.	— —	— —
Товариства кредит. гал. 4% а. в.	97 30	98 —
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	[illegible]	[illegible]
Товар. кред. гал. 4½% а. в. льос. 52 л.	99 60	100 30
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	95 20	95 90
Листы довжні за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 5% а. в. (давн. 6%) въ ликв.	60 —	62 —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн. 5%) въ ликв.	52 —	54 —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	50 —	52 —
Облиґи за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м. к.	104 30	105 —
Галиц. фонду пропинаційного 4% а. в.	93 —	93 70
Комунальні Банку краєв. 5% І емис.	101 30	102 —
Позычки краєв. зъ 1873 по 6% а. в.	104 50	— —
Позычки краєв. зъ 1883 по 4½% а. в.	98 50	99 20
Льосы:		
Мѣста Кракова	21 75	23 75
Мѣста Станиславова	27 —	29 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 56	5 65
Наполеондоръ	9 37	9 47
Пôвъимперіялъ	9 55	— —
Рубель срѣбный	1 27	1 37
Рубель паперовый	1 24¼	1 24¾
100 марокъ нѣмецкихъ	57 85	58 45

Надôслане.

Всѣхъ наукъ лѣкарскихъ

Д-ръ Остапъ Антоневичь

осѣвъ и практикуе въ **ВИННИКАХЪ**.

Надôслане.

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на І ôмъ поверсѣ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (площь св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні, рейсцайґи, и т. и. по цѣнахъ **найдешевшихъ**. Репарація найдешевше и найскорше.

Замовленя въ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“.**

Появила ся власне зъ друку

СТЕНОҐРАФІЯ РУСКА

уложена Ив. Полиньскимъ, учителемъ стеноґрафіи и директоромъ Бюра стеноґрафôвъ соймү краєвого.

Книжочка ся уложена дуже практично и написана приступно, подає кождому нагоду безъ помочи учителя въ кôлькохъ тыжднахъ научити ся тои нинѣ кождому такъ корисиои штуки — Польскй стеноґрафы знайдуть въ нѣй богато новыхъ способôвъ скорочуваня.

Набути можна въ тутешныхъ книгарняхъ по цѣнѣ 1 зр. 50 кр.

Вже появивъ ся **четвертый** выпускъ сочиненя пôдъ заголовкомъ:

Житья Святыхъ

гр. кав. Церквою почитаемыхъ на кождый день въроцѣ.

Цѣле сочиненье буде состояти въ 100—110 друкованыхъ аркушѣвъ звычайного формата (въ IV томахъ) и буде выдавати ся періодично выпусками що 8 недѣль. Каждый выпускъ буде обнимати по одному мѣсяцю житья Святыхъ (9 аркушôвъ друку). Цѣле сочиненье выйде въ 12 выпускахъ въ протягу 1891 и 1892 р. — Пренумерата на одинъ рôкъ (6 выпускôвъ, 50—55 аркушôвъ друку) съ почтовою пересылкою 4 зр.

Иларіонъ Гмитрыкъ

професоръ Богочестія въ ц. к. гимназіи въ Саморѣ.

‼ Важне для Родичѣвъ ‼

Ученики школъ середныхъ, видѣловыхъ або народныхъ найдуть въ честнôмъ домѣ здорове осôбне мешканье, смачный домовый харчь, совѣстный надзôръ, ôтцѣвску опѣку а на желанье также сталу помôчь въ наукахъ — по умѣренôй цѣнѣ.

Иванъ Людвикъ Плянеръ

улиця Куркова ч. 7. поверхъ ІІ (Каменица въ подвôрю).

Жена офіціялісти приймае на мешканье ученикôвъ зъ низшихъ и высшихъ клясъ. За родительскій дозôръ ручить ся, мешканье и харчъ по дешевыхъ цѣнахъ. — Плацъ Бернадиньскій н-ръ 1. поверхъ І., дверѣ 13.

Воправный въ своѣмъ званю **машиністъ друкарскій и стереотиперъ** працюючій 6 лѣтъ въ „Друкарни Польскôй“ у Львовѣ глядить мѣсця. Адреса: П. В. машиністъ, „Друкарня Польска“ у Львовѣ.

СКЛАДЪ КАВЫ

найлѣпшого рода

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

у Львовѣ, Херущина 22

Цѣны въ мѣсци 1 кільо зр. 1·90 на провінціи 4¾ кільо зр. 9.60 франко.

Не маю цѣлкомъ тыхъ родôвъ кавы котрй иншй пôдъ назвою мого значени оголошують; каждый самъ може пересвѣдчити ся, чи дôстане деинде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя що-до якости и смаку.

Найлѣпша кава палена зр. 1·20.

⅛ кільо найлѣпшои гербаты 75 кр., ⅛ кільо найлѣпшихъ окрушкôвъ 50 кр.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши ôдъ дня 12 лютого 1889 выдае

АСИГНАТЫ КАСОВЙ

4% зъ 30-дневимъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячй ся въ обѣгу 5% асигнаты касовй зъ 90-дневымъ выповѣдженьемъ буть **опроцентованй по 4½% ôдъ 15 мая 1889.** 2318

Передрукъ не буде плаченый. **Дирекція.**

ПРО РУСКУ ПРАВОПИСЬ

написав

С. НАГНИБІДА.

{100 примѣрник. 3 зр.} **Цѣна 5 кр. а. в.** {1000 примѣрник. 10 зр.}

Дôстати можна въ друкарни тов. имени Шевченка у Львовѣ, ул. Академічна ч. 8.

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить ôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Бôрщевська ч. 27 Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1·60 зр., на чверть року 1 зр.

Новôсть!

На свята

ВОДА МАРШАЛКÔВСКА

выналходу

ИВАНА ИГНАТОВИЧА

Флякопъ 50 кр. и 1 зр.

На свята

Новôсть!

ВѢденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

Найбôльшій по французски уладженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.

Сезонъ 1891.

Звѣстне найдешевше жерело закупна.

Найбôльшій складъ есть никъ въ партерѣ такъ и на І. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Оддѣлъ І. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гафтôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасманторій, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ прибôрôвъ кравецкихъ.

Оддѣлъ ІІ. Капелюхи дамскй, дѣвочй и дѣточй, выробы панчôшковй для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, горсеты и запаски для дамъ и дѣтей.

Оддѣлъ ІІІ. Краваты мужескй, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и маншеты, парасолѣ англійскй, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и англійскй рукавички.

Оддѣлъ IV. Рукавички дамскй, шкôрковй, даньскй, шведскй и англійскй, а также рукавички шовковй, вовнянй и нитянй.

Оддѣлъ V. Вахлярѣ чорнй и кольоровй набалѣ и вечеры та великій выбôръ япаньскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декорацийныхъ.

Оддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.

Оддѣлъ VII. Станики трикотовй и джерсей для дамъ по зр. 1·90. 2·50. 3·50 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку.

Оддѣлъ VIII. Сподничкы дѣточй, плащики, пальтотики и запаски.

Оддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великй килимы, сальоновй ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки маттінґовй до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣннй, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.

Оддѣлъ X. Ту суть портієры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Туніс по зр. 3·20, якость 1-ша 3·75, Марокко 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапецунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портієръ Кірманъ и дагестаньскихъ та матерій на мебдѣ.

Бѣлй ôднакôвй заслоны коронковй, цѣле ôкно 1·45, 1·75, 1·90. 3·50 до 50 зр.

Оддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и высше. Комплетнй ґарнітуры толєліновй складаючй ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·60 до 30 зр. Вехôдкй капы шинелй І якость 1·25, ІІ 2·50, ІІІ 3·50.

Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ, коцы на лôжка и конѣ. Стебнованй коудры вовнянй, ватованй, атласовй, пѣновй и до прикрасы.

Замовленя въ провінціи полагоджуе ся якъ найсовѣстнѣйше. Окремій ôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. ВЕРНФЕЛЬДЪ** въ Вѣдни.

ТОВАРИСТВО ПОВОРОЗНИЧЕ

въ Радимнѣ

зареґістроване зъ порукою ограниченою и субвенціоноване краєвымъ выдѣломъ у Львовѣ

поручае свои

выробы поворозничй и сѣтнистй

также

полсы до машинъ, ґурты до вибиваня вôзкôвъ, ходники на коридоры и т. п. найлѣпшои якости, по цѣнахъ умѣреныхъ.

За-для повороту нашого стипендиста, высланого коштомъ краєвого выдѣлу, зъ фабрикъ поворозничихъ въ Пехлярнъ и у Вѣдни, зможемо прегарнѣ а доси въ краю не выроблюванй предметы поворознй, а то: сѣти до ловôвъ, на конѣ и санки, торбины ловецкй, накрытя сальоновй на стôлъ, гамаки безъ ґузôвъ и т. д. доставляти по цѣнахъ умѣреныхъ.

ОСТОРОГА!

Тому що до нашои вѣдомости дôйшло ôдъ вельми поважаныхъ осôбъ, мовь-то гандлярѣ выробôвъ поворозничихъ сумнѣвои вартости зъ Радимна, пôдшиваючись пôдъ нашу фірму, основали по цѣлôмъ краю торговлѣ зъ поворозничими выробами, подаючи П. Т. Публичности лихй товары зъ примѣшкою джуты и клоча — то остерѣгаємо кождого, що мы нѣкому не даємо ани въ розпродажь нашихъ выробôвъ, и заразомъ просимо удавати ся зъ повнымъ довѣрьемъ просто до нашого Товариства, де выготовляють ся всѣ выробы поворозничй лишь зъ чистыхъ сильныхъ конопль и пôдъ контролею заприсяглыхъ людей а цѣнники высылає ся на жаданье ôдворотно даромъ и оплатно. 3322 16—?

ДИРЕКЦІЯ:

О. ЛЕВЪ ПАСТОРЪ. МАРКИ ЛЪ СВЕХОВСКІЙ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 177. Львôвъ, Четверъ 8 (20) серпня 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, а въ вôвторокъ и пятницю [illegible] разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

[illegible] „ДѢЛО“ [illegible] у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ [illegible]

въ Австріи: [illegible]

на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. [illegible] . . . 24 зр.

[illegible] . . . 9 зр. [illegible] . . . 12 зр.

[illegible] . 4 зр. 50 кр. [illegible] . . . 6 зр.

[illegible] . . . 1 зр. 50 кр.

У Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. [illegible] . . . 8 зр.

на чверть року . . . 4 зр. [illegible] . . . 1 зр. 36 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 5 кр. а. в.

Оголошеня принимають ся [illegible] 6 кр. ôдъ одного [illegible] въ рубр. „Надѣслане“ [illegible] 20 кр. а. в. [illegible]

☞ Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

О. Иванъ Наумовичь

упокоивъ ся въ понедѣлокъ 5 (17) серпня въ Новороссійску (надъ Чорнымъ моремъ) повертаючи зъ Кавказа до Кіева.

Иванъ Наумовичь родивъ ся дня 14 (26) сѣчня 1826 р. въ Козловѣ, каменецкого повѣту, въ домѣ свого дѣда по матери о. Николая Дроздовского, тамошного приходника и декана. Отець покôйного Ивана бувъ народнымъ учителемъ въ Буську.

Першу науку дôставъ въ домѣ родительскôмъ, а по скôнченю народнои школы ôддали его родичѣ до Львова. Въ 1839 р. дала ему притулокъ ґрафиня Мірова въ своѣмъ домѣ, але за-для чогось незадовго ôнъ зъ своимъ молодшимъ братомъ знайшлись на службѣ въ вѣтровôмъ млынѣ и черезъ кôлька мѣсяцѣвъ тамъ помагали въ роботѣ. Мѣжь тымъ отець ихъ перенѣсъ ся зъ Буська до Залѣщикъ и оба хлопцѣ утекли зъ Львова до родительского дому. Та незабавомъ Иванъ вернувъ ся знову до Львова, скôнчивъ ґімназію а на фільософію принято его до рускои духовнои семинаріи.

Тамъ заставъ Ивана Наумовича рôкъ 1848. Ôнъ бувъ тогдѣ запаленый патріотъ польскій — хочь богато товаришѣвъ его були щирыми Русинами — и маніфестувавъ ся яко революціонистъ польскій. За те выключено его зъ семинаріи. Вѣдома рѣчь, що Иванъ Наумовичь въ конфедератцѣ витавъ за рогачкою Городецкою польскихъ революціонерôвъ-вязнѣвъ, котрѣ вертали зъ Куфштайна и Шпільберґа, и ôнъ разомъ зъ другими выпрягши конѣ, самъ запрягъ ся у вôзъ и такъ тягнувъ бувшихъ вязнѣвъ у мѣсто.

Що спонукало Ивана Наумовича незадовго змѣнити свои пересвѣдченя и зъ патріота польского перемѣнити ся въ Русина, — се рѣчь невыяснена. Въ Залѣщикахъ на мостѣ мавъ якійсь селянинъ зôрвати ему конфедератку зъ головы и кинути въ Днѣстеръ зъ словами: „Тамъ твоя Польща!“ — и кажуть, що се его навернуло. Однакожь такій епизодъ, хочь якъ драстичный, не бувъ бы въ силѣ однымъ махомъ змѣнити пересвѣдченѣ чоловѣка. Здаесь, що Иванови Наумовичеви ишло о те, щобы назадъ дôстатись до семинаріи и скôнчити богословіе, а побачивши, що часы змѣнили ся, а своею „польщею“ нѣчого не докаже, змѣнивъ свое попередне пересвѣдченье и розкаявъ ся. До семинаріи принято его знову и ôнъ скôнчивъ богословіе въ роцѣ 1851. Въ тыхъ часахъ уже почавъ писати и печатати въ тогдѣшныхъ выданяхъ стихи — не чистымъ рускимъ языкомъ, але мѣшаниною языковою, — видко, пôдпавъ бувъ пôдъ вплывъ „зубрицчины“.

Высвятившись, бувъ священникомъ спершу въ Городку коло Львова, потôмъ въ Ляшкахъ королѣвскихъ коло Перемышлянъ, въ самыхъ Перемышлянахъ (въ Коросни), въ Стрѣльчи пôдъ Городенкою, а наконець въ Скалатѣ.

За весь часъ душпастырства Иванъ Наумовичь бувъ дѣяльный и рухливый. Писавъ дуже богато, бо и посѣдавъ вѣдомости — хочь набутѣ бôльше въ способъ енциклопедичный — и перо мавъ незвычайно легке, а при тôмъ посѣдавъ даръ помѣчуваня. Попередъ всего бувъ ôнъ писателемъ журналістичнымъ и въ часописяхъ напечатавъ ôнъ тьму статей політичныхъ — особливо въ порѣ т. зв. обрядовщины. Ôнъ просто засыпувавъ „Слово“ и популярный додатокъ „Слова“ своими статьями. Опôсля мѣстивъ журналістичнѣ свои писаня въ коломыйскôй „Рускôй Радѣ“ и въ „Науцѣ“. Потôмъ бувъ ôнъ популярнымъ повѣстеписателемъ, а хочь повѣсти его, закрашенѣ сильно тенденціею, не мають стôйности артистичнои, не суть такими творами, котрѣ бы въ літературѣ займали замѣтне мѣсце, та все таки читавъ ихъ нарôдъ нашъ дуже радо, тымъ бôльше, що черезъ якійсь часъ — въ въ 1860 ыхъ и 1870 ыхъ рокахъ — Наумовичь въ Попелевôй „Недѣли“, въ „Рускôй Радѣ“ и въ „Науцѣ“, писавъ для народу мовою бôльше-менше чистою. Наконець Иванъ Наумовичь — особливо ôдъ часу якъ ставъ редаґувати „Науку“ писавъ и всякѣ иншѣ рѣчи: поясненя письма святого, замѣтки подорожнѣ, біографіи прерôзныхъ людей, всячину зъ ґосподарства, садôвництва и пчôльництва [хочь лише въ пчôльництвѣ бувъ фаховый].

Житье и дѣяльность Наумовича дѣлить ся на три періоды: перша періода, припадае на молодый вѣкъ, доки бувъ патріотомъ польскимъ; друга — ôдъ часу, якъ ставъ Русиномъ ажь до процесу Ольги Грабарь; — третя — то житье его въ Россіи.

Найзамѣтнѣйша и найбогатша въ факты — то періода середня. Иванъ Наумовичь — кромѣ дѣяльности літературнои — гравъ въ тôмъ часѣ ролю и яко посолъ [три разы выбираный] до сойму и [выбраный въ 1873 роцѣ] до рады державнои, и яко орґанізаторъ партіи т. зв. „старои“ чи „твердои“. Середъ тои партіи слава его досягла зеніту, коли ôнъ ставъ выдавати „Науку“ и коли противъ „Просвѣты“ основавъ общество имени Качковского. Тогдѣ слово Наумовича для кождого пересѣчного „твердого“ було святе, — хочь не дасть ся заперечити, що знаючѣ его близше „твердѣ“ почали якъ-разъ тогдѣ побоюватись о него. Хто близше знавъ Ивана Наумовича, той бачивъ, що ему хибуе — насамъ передъ твердыхъ, непохитныхъ засадъ, а потôмъ — розваги. Такимъ, якимъ бувъ въ порѣ, коли за короткій часъ въ польского патріота въ конфедератцѣ, одушевленого для польскихъ вязнѣвъ-революціонерôвъ перемѣнивъ ся на Русина, — такимъ въ основѣ рѣчи оставъ ся и до бѣлого волося. И се було его нещастье. Нинѣ покланявъ ся одному богови, завтра другому, а видно було, що не розважавъ того, щó чинить, бо позавтру вернувъ знову до першого.. Въ додатку-жь еще пôдъ старшѣ лѣта ставъ мистикомъ...

И справдѣ, тѣ приятелѣ Ивана Наумовича, щó побоювались за него, не помылились. Досыть було однои візиты Мирослава Добраньского, заѣхавшого до Галичины [якъ звѣстно, на купно коникôвъ гуцуликôвъ], а вже Наумовичь рѣшивъ ся на отчайдушне дѣло.. Наумовичь лише при своѣмъ мистицизмѣ мôгъ сподѣватись удачѣ задуманого дѣла... уже й отець Мирослава, Адольфъ Ивановичь, спровадивъ ся до Львова, — ажь тутъ наразъ... катастрофа.

Яку сумну ролю въ процесѣ Ольги Грабарь ôдогравъ тогдѣ въ товариствѣ Площаньского, Маркова и другихъ о. Иванъ Наумовичь — се намъ ще добре въ памяти. И той процесъ, и все, що дѣялось по тôмъ процесѣ ажь до выѣзду Наумовича въ Россію — свѣдчило лишь о его непостôйности засадъ та браку розваги... Наконець — не безъ чужихъ вплывôвъ — рѣшивъ ся и выѣхавъ въ Россію.

Хто бы думавъ, що Наумовичь въ Россіи бувъ щасливый, той дуже мылить ся. Мы бы нѣкому не бажали такого щастя. У декого изъ знакомыхъ Наумовича въ Галичинѣ находять ся листы его, писанѣ въ Россіи, котрѣ колись такожь кинуть трохи свѣтла на его „щастье“. Наумовичь не мôгъ тамъ бути щасливымъ, хочь амбіція може й вымагала неразъ заявляти се супротивъ людей дальше стоячихъ. Люде, добре знаючѣ ôдносины Наумовича въ часѣ побуту его въ Россіи, сожалѣвали надъ нимъ. Ôдъ часу до часу, правда, зроблено ему якусь честь, бо сего потрѣбно було для демонстраціи політичнои, але приятеля щирого тамъ не мавъ. Духовеньство тамошне ненавидѣло его, а свѣтска интеліґенція оминала. Коли выѣхавъ зъ Кіева на село навертати штундистôвъ и мало житье не пострадавъ — въ Кіевѣ его „приятелѣ“ если не кпили собѣ зъ него, то злорадно тѣшили ся. Коли-жь опôсля дôставъ парохію въ Борщаговцѣ, а депутація парохіянъ прибула до Кіева зъ просьбою, щобы его въ ôдтамъ взяти заразъ се учинено. Не зъ гаразду пускавъ ся о. Наумовичь и въ тѣи частѣ подорожи по Россіи — отъ и въ сю далеку остатну... нѣбы-то въ цѣли выглядания мѣсця на кольонію для галицкихъ селянъ.

Середъ сеи подорожи и заскочила о. Ивана Наумовича смерть. Закôнчивъ житье чоловѣкъ дѣяльный, богато потрудившій ся на свому вѣцѣ, — чоловѣкъ, котрого имя вызначно впише ся въ исторію галицкои Руси въ новѣйшôй добѣ, — чоловѣкъ, котрый полишае по собѣ слѣды доброго и слѣды злого. Доброго на скôлько потрудивъ ся въ позитивный способъ для просвѣты народнои, а злого, на скôлько дѣлавъ, и то неразъ дуже шкôдно, яко неґаторъ права до самостôйного розвою нашои Руси. За зло — пок. о. Иванъ Наумовичь ôдпокутувавъ, бачить ся намъ доволѣ за остатнѣ роки житя свого въ Россіи, — а за тѣ слѣды доброго, якѣ ôнъ за лучшихъ своихъ часôвъ полишивъ на галицкôй Руси по собѣ, кидаемо грудку землѣ на его далеку могилу!

Покутні писарѣ.

Острѣ приписы противъ покутного писарства нѣчого не помагають. Суды повѣтовѣ и політичнѣ власти розсылають всѣлякѣ обѣжники, щобы выгубити се нещасне покутне писарство, а таки въ краю нашôмъ дѣють ся рѣчи, котрѣ доказують, що покутне писарство закоренилось у насъ глубоко и що власти мусять енерґічнѣйше взятись до выгубленя его. Пригода, яка склалась въ Княждворѣ зъ Василемъ Беркещукомъ, доказуе, що нѣякѣ обѣжники властей покутному писарству не стоять на перешкодѣ. В. Беркещукъ помѣстивъ самъ въ Gazet-ѣ Kołomyjsk-ôй дописъ про писаря Якова Барнича, що обманивъ его въ дуже хитрый способъ. Ôнъ пише такъ о сѣмъ обманьствѣ:

„Передъ рокомъ померъ въ Княждворѣ селянинъ Иванъ Петрикъ, бездѣтный вдовець и полишивъ малу реальность, що складалась зъ хаты и огорода, вартости около 400 зр. Тому що не ôставивъ жадного завѣщаня, то цѣлый движимый и недвижимый маетокъ перейшовъ на двохъ спадкоемцѣвъ зъ иншого села. Тутешный писарь Яковъ Барничь, котрый сею справою сейчасъ по смерти Ивана Петрика дуже занявъ ся, запропонувавъ менѣ, щобы я ôдкупивъ ôдъ спадкоемцѣвъ сю спадщину, що они хотять ея спродати, а грунтъ Петрикôвъ прилягае до мого. Пропозиція була для мене користна, а що я самъ не мавъ часу занятись справою купна, то Барничь казавъ, що самъ займе ся. За се обѣцявъ я ему заплатити 50 зр. Яковъ Барничь взявъ ся сейчасъ до дѣла, закликавъ спадкоемцѣвъ до себе и по добровольнôй угодѣ зъ ними набувъ ôдъ нихъ право цѣлои спадщины за 100 зр. Потôмъ зажадавъ ôдъ мене цѣны купна, щобы нотаріяльно цесію залеґалізувати. Завагавъ ся я въ послѣднôй хвили. Ажь по довшôй намовѣ Барнича пôшовъ я до о. Ковальского на пораду. Священникъ потвердивъ, що интересъ справдѣ добрый и що Барничь чоловѣкъ порядный и честный. Позичивъ я ще у священника 60 зр. и давъ Барничеви на заплату спадщины и першихъ коштôвъ 123 зр. Пôзнѣйше дававъ я ему то на стемплѣ, то на оплату таксы ôдъ спадщины, то на податокъ, а вкôнци за фатиґу 40 зр. — такъ що разомъ выдавъ я 200 зр. А Барничь, коли его було спытати, все казавъ, що ґрунтъ и цѣла спадщина вже моя, лише мушу чекати на декретъ. Вѣривъ я его

---

2)

Житьепись бл. п. Олександра Огоновского.

(*Конець.*)

По-при тѣ працѣ науковѣ — пише дальше „Часопись Правнича“ — котрыми бл. п. д-ръ Олександеръ Огоновскій яко Русинъ по разъ перший выступивъ на поле широкои науки правознавства и давъ пôзнати свѣтови руске имя, бравъ ôнъ усе дѣяльну участь въ житю нашôмъ народно-політичнôмъ. Яко академикъ ставъ ôнъ въ ряды основателѣвъ товариства академічного *Дружный Лихварь*; ôдтакъ ставъ въ ряды основателѣвъ товариствъ: *Просвѣты, Рускои Бесѣды, Побратима, имени Шевченка, Руского педаґоґічного*, основуе зъ другими членами громады народовцѣвъ часопись політичну *Дѣло*, а вкôнци ставъ основателемъ и першимъ головою товариства політичного *Народна Рада*. Не було одного выдѣлу середъ нашихъ народныхъ товариствъ, въ котрôмъ бы не працювавъ бл. п. Олександеръ та словомъ и дѣломъ не служивъ нашôй справѣ народнôй. Въ его очахъ кождый вычитувавъ душу его цѣлу, а въ нѣй мѣстили ся двѣ великѣ прикметы: *завзятье народне и любовь свого безъ границь*. Хоть ставъ професоромъ універзитету не ôдступавъ небôщикъ нѣколи своихъ — навѣть зъ кôнцемъ рокôвъ 1870 ыхъ, коли слабшѣ характеры межи народовцями стали сумнѣвати ся про будучнôсть справы народнои. Солидарнôсть въ справахъ народныхъ и готовôсть до всего — не ôдступали небôщика до послѣднои хвилѣ житя. Длятого страта его въ громадѣ народовцѣвъ дуже велика и не дасть ся его мѣсце тутъ ґôдно заступити другимъ чоловѣкомъ.

Яко голова політичного товариства „Народна Рада“ у Львовѣ уложивъ бл. п. Олександеръ Огоновскій проґраму того-жь товариства и выголосивъ ей яко проґраму Русинôвъ-народовцѣвъ въ дни 2 н. ст. лютого 1888 року на першихъ загальныхъ зборахъ сего товариства. Въ мѣсяци цвѣтни 1888 року ѣздилъ бл. п. Олександеръ Огоновскій разомъ зъ посломъ Юліяномъ Романчукомъ до Вѣдня, яко мужѣ довѣрія народовцѣвъ, щобы представити центральному правительству положенье Русинôвъ въ Галичинѣ и конечнôсть змѣны системы правительства центрального и краевого супротивъ Русинôвъ. Вкôнци въ дни 23 н. ст. падолиста 1890 року въ имени товариства політичного „Народна Рада“ у Львовѣ бравъ ôнъ живу участь въ переговорахъ зъ правительствомъ дотычно увзглядненя справедливыхъ жадань народу руского въ Галичинѣ. Въ тôмъ часѣ бувъ покôйный уже дуже хорый и ослабленый, такъ що лишь на всю силу державъ ся и придушувавъ въ собѣ неминучу причину смерти. Вѣсть, подана деякими часописями, мовь-то бл. п. Олександеръ Огоновскій „умеръ на нову еру“ есть зовсѣмъ безпôдставна и выдумали ей люде злои волѣ. Вѣдома бо рѣчь, що небôщикъ бравъ чинну участь у всѣхъ справахъ нашихъ народно-політичныхъ ажь до кôнця грудня 1890 р. и пôдписувавъ ôдозвы „Народнои Рады“, якѣ выйшли въ падолистѣ и грудни 1890 р. въ справѣ народнои проґрамы, отже годивъ ся на ихъ змѣстъ, бо прецѣнь инакше бувъ бы не бравъ на себе одвѣчальности за все, що зробила въ тôй справѣ „Народна Рада“, котрои бувъ головою...

Яко голова „Народнои Рады“ бувъ бл. п. Олександеръ загально поважаный и любленый въ цѣлôмъ краю.

Посломъ не бувъ выбраный, хотяй кôлька разôвъ бувъ ставленый Русинами. Причиною сего була головно тота обставина, що небôщикъ не старавъ ся розвинути за собою аґітацію выборчои — хотячи стати посломъ зъ самои волѣ выборцѣвъ. Яко посолъ бувъ бы бувъ небôщикъ дуже доброю силою и окрасою рускихъ послôвъ яко добрый бесѣдникъ и чоловѣкъ розумный, а такихъ людей намъ нинѣ дуже треба.

Однакожь небôщикові чесноты серця и характеру проявили ся найбôльше въ его званю учительскôмъ на універзитетѣ. Тутъ являвесь бл. п. Олександеръ правдивымъ товаришемъ молодежи, ей другомъ и батькомъ.

Якъ нинѣ пригадуемо собѣ перше вражѣнье выкладу небôщика, котрый въ товариствѣ усе бувъ чемный и смирный. Зъ усмѣхненымъ выразомъ лиця сердечно поздоровляючи своихъ слухачѣвъ, входивъ усе до салѣ выкладôвъ. Початокъ выкладу зачинавъ голосомъ тихимъ. Въ приступный и майже популярный способъ впроваджувавъ слухачѣвъ въ саму суть рѣчи, вяжучи постепенно рѣчь одну зъ другою. Коли доходивъ до выслѣду пôдвесеного пытаня — голосъ его змагавъ ся що разъ то бôльше, и тогды то нашъ дорогій професоръ зъ правдивымъ одушевленьемъ представлявъ саму рѣчь, котра ему выйшла ясною и самозрозумѣлою.

Будучи першимъ професоромъ, що выкладавъ право по руски, мусѣвъ небôщикъ немало напрацювати ся, доки приладивъ собѣ термінольоґію правничу. Видячи, що молодѣжь руска не мае нѣякихъ книжокъ рускихъ до науки права цивільного, небôщикъ не жалувавъ великого труду и самъ списавъ власноручно найважнѣйшѣ части своихъ выкладôвъ, въ обемѣ до 100 аркушѣвъ письма, щобы уможливити своимъ слухачамъ выданье першихъ рускихъ скриптôвъ права цивільного, котрѣ и появили ся въ рокахъ 1881 и 1882. Въ тôмъ часѣ заснували мы при товариствѣ „Дружный Лихварь“ [теперь „Академичне Братство] окремый *Кружокъ правникôвъ*, котрого протекторомъ бувъ бл. п. Олександеръ Огоновскій. На зôбраню „Кружка правникôвъ“ пôднѣсъ бувъ товаришь Исидоръ Бриттанъ гадку, щобы молодѣ правники заняли ся выданьемъ всѣхъ найважнѣйшихъ законôвъ въ языцѣ рускôмъ. Тогдѣ бл. п. Олександеръ Огоновскій пôднѣсъ иншу гадку, — вказуючи на роботу въ долины, порадивъ занятись уложеньемъ рускои правничои термінольоґіи. Зôбранѣ Русины-правники приняли охôтно сю гадку и деякѣ зъ нихъ працювали зъ небôщикомъ черезъ два роки надъ *зôбраньемъ матеріялôвъ до выданя той-жь термінольоґіи*. Нинѣ руска термінольоґія правнича майже выкôнчена и наколи зголосить ся достаточне число передплатникôвъ, зможе до року выйти въ друку. Се заслуга доброго професора бл. п. Олександра Огоновского, котрый умѣвъ щиро любити молодѣжь універзитетску и ей заохотити до доброго дѣла, вказуючи тôй молодежи при кождôй нагодѣ, що ей жде дальша праця по-за мурами універзитетскими на хосенъ рôдного народу. Не потребуемо згадувати о тôмъ, якъ вырозумѣлымъ бувъ небôщикъ, лагôднымъ и уччивымъ для молодежи універзитетскои. Се рѣчь загально звѣстна, бо и молодѣжь польскои народности не могла найти слôвъ признаня для бл. п. Олександра Огоновского яко декана, професора и комісаря при испытахъ державныхъ.

Коли-жь въ роцѣ 1889 задумали мы заснувати нашу *Часопись Правничу*, то бл. п. Олександеръ Огоновскій заразъ прийшовъ намъ въ помôчь своими цѣнными працями, умѣщуючи въ роцѣ 1889 свою розвѣдку пôдъ заг. *Замѣтки до теоріи о блудѣ (error) при умовахъ облиґаційныхъ*, а въ роцѣ 1889 розвѣдку пôдъ заг. *О зобовязаняхъ природныхъ*. Нема сумнѣву о тôмъ, що наша убога література правнича була бы прозбирала немало працъ зъ рукъ небôщика Олександра, коли бы люта смерть не вырвала его такъ передчасно зъ посередъ рускои громады. Зъ смертію его замкнули ся краснорѣчивѣ уста першого руского професора права въ львôвскôмъ універзитетѣ, одинокôй святини науки, де въ рускôй мовѣ молодѣжь наша побирае найвысше образованье! Бл. п. Олександеръ Огоновскій черезъ вôсѣмнацять лѣтъ служивъ вѣрно тôй науцѣ, а за той часъ выховавъ намъ цѣле поколѣнье добрыхъ Русинôвъ — правникôвъ, въ числѣ около пятьсотъ людей, що вже нинѣ займають высшѣ становиска въ званю правничôмъ. Не-

балаканинѣ, а коли на веснѣ с. р. казавъ менѣ ґрунтъ выорати, то я бувъ певный, що ґрунтъ — моя власнôсть. Выоравши просить ôнъ мене, щобы я на сей рôкъ ôдступивъ ему доходъ зъ того ґрунту, бо се, що ôнъ для мене зробивъ, бôльше варта, якъ 50 зр. Згодивъ ся я и на те. Потôмъ каже, що хату на тôмъ ґрунтѣ и дещо зъ инвентаря Ивана Петрика спродасть. Не умѣвъ я ему и сего ôдмовити. Але небавомъ каже ôнъ менѣ, що ґрунтъ купивъ не для мене а для себе и на свое имя все записавъ; если хочу, то ôнъ дасть менѣ 300 зр. за сей ґрунтъ, коли его продасть, бо вже дають ему за него 600 зр., а ôнъ жадае 800 зр., а если не хочу, то можу заскаржити его до суду.

Якъ грôмъ ударила въ мене ся звѣстка и мало зъ розуму не зôйшовъ я. Послѣдный грôшь, кроваво заробленый, выдавъ я зъ кривдою дѣтей, а теперь анѣ грошей, анѣ ґрунту не ôдобрати, бо Барничь мешкавъ въ чужôй жидôвскôй хатѣ, не мавъ жадного свого маєтку, а кождои хвилѣ мôгъ куплену реальнôсть продати и щезнути зъ грôшми. Шукай потôмъ вѣтра въ поли. Зачинаю просити его, представляю сумне положенье, обѣцюю ще 100 зр. ôдчѣпного, але ôнъ и слухати не хоче. Яковъ Барничь, котрого громада не терпѣла и була бы давно выгнала зъ села, котрый лише за моею протекціею, яко заступника вôйта, зôставъ въ Княждворѣ и все мавъ ôдъ мене помôчь, смѣявъ ся потôмъ зъ мене и шукавъ купця на реальнôсть.

Удававъ ся я и до о. Ковальского, котрый живе зъ нимъ въ найбôльшôй приязни, зъ просьбою, чи не зробивъ бы мѣжъ нами якои угоды. А коли и се не удало ся, ôддавъ я справу адвокатови, а сей, спасибôгъ ему, удавъ ся до ц. к. суду въ Печенѣжинѣ, закликавъ тамъ Якова Барнича и зробивъ мѣжъ нами згоду. Я прирѣкъ дати ще Барничеви ôдчѣпного, за що ôнъ зрѣкъ ся претенсій до ґрунту актомъ нотаріяльнымъ.

Такъ скривдженый Барничемъ уважаю святымъ своимъ обовязкомъ подати се до публичнои вѣдомости, щобы охоронити кождого чоловѣка ôдъ интересôвъ зъ Барничемъ, котрого чей яка сила выкине вже разъ зъ Княждвора.

Не, инакше радить згаданый писарь и въ громадѣ. Зыскавъ собѣ вôйта такъ, що тôй мимо опору громады радить всѣмъ у громадѣ и поробивъ такй интриґи межи мешканцами громады а радою громадскою, що ся послѣдна ухвалила дня 2. с. м. зложити мандаты радныхъ. И справдѣ 22 радныхъ уступило и попросило староство о розписанье новыхъ выборовъ, щобы въ той способъ увôльнити громаду ôдъ злои и непрошенои опѣки писарскои и выбрати собѣ иншого вôйта. Хочь Барничь и просить и грозить и всѣми способами старае ся зложити раду зô своихъ прихильникôвъ, але сподѣваюсь, що ц. к. староство зволить приняти резиґнацію радныхъ, зложену протоколярно въ урядѣ громадскôмъ и розпише новй выборы до рады громадскои въ Княждворѣ. *Василь Беркещукъ*, господарь и заступникъ вôйта".

Фактъ повысшій описуе самъ покривдженый селянинъ и показуе, якими способами обманюють писарѣ селянъ и оминають законъ. Такій ракъ буде такъ довго точити суспôльнôсть, поки не выдасть ся проти покутного писарства уставы выимковои, якъ давнѣйше проти піяньства и лихвы.

Дописи „Дѣла".

Зъ Бучача.

[Переѣздъ лат. епископа черезъ Бучачь. — Реклама для о. Теляковского и си значѣнье. — Сподѣваный приѣздъ намѣстника зô Львова.]

Въ четверъ дня 13 н. ст. серпня переѣхавъ черезъ наше мѣсто лат. епископъ, удаючись на візитацію околицѣ яловецкои. Епископа выйшли повитати: духовеньство обохъ обрядôвъ зъ хоругвами, рада мѣста, ц. к. староство и другй уряды, — богато народу та й жидовы. Староста и лат. парохъ выѣхали на дворець, а прочй ждали въ ринку. Гостя супровела бандерія зъ 50 молодцѣвъ на коняхъ. Въ ринку промовляли до епископа: лат. парохъ, потôмъ жидъ Штернъ *яко бурмістръ*, наконець въ имени христіянъ п. Левицкій. На просьбу кс. Громницкого епископъ вступивъ до костела, а по короткôй молитвѣ промовивъ до народу въ тôмъ змыслѣ, що „цѣлію его візитація есть — скрѣпляти духа католицкого у мешканцѣвъ особливо тутъ, близько россійскои границѣ, де люде злои волѣ баламутять легковѣрный нарôдъ, що нѣбы-то и въ православнôй вѣрѣ можна доступити спасенія"... По тôй проповѣди епископъ, попращаный ще ґр. Потоцкими ôдъѣхавъ до Яловець. Змѣстъ проповѣди епископа здивувавъ усѣхъ, бо тутъ о аґітаціяхъ православныхъ нѣчого не чувати и тои квестіи: чи въ православнôй вѣрѣ можна доступити спасенія, чи не можна — нѣхто тутъ не розбирае...

Рôвночасно рознесено по нашôмъ мѣстѣ новину, що рускій парохъ бучацкій, холмчакъ о. Теляковскій нѣбы-то именованый канонікомъ... Факторка Зущеха и дякъ ходили по хатахъ и взывали людей, щобы спѣшили „вінчувати" ксьондзови канонікови, бо на „пробоствѣ" дуже велика радôсть. Зъ-разу нѣхто не хотѣвъ вѣрити и всѣ смѣяли ся, — але опôсля, коли побачено, що на тôй вѣсти все-таки щось есть, почали люде толкувати собѣ всяко: одни казали, що въ Римѣ есть якійсь епископъ безъ діецезіи, котрый роздае „гоноры", кому хоче, а другй знову мовили, що бучацкій парохъ дôставъ якійсь такій „титулъ", що его може дôстати кождый, если тôлько пôшле сто зр., але нѣхто не повѣривъ, щобы о. Теляковскій ставъ канонікомъ такимъ, якъ другй заслуженй въ душпастирствѣ священики.

Не повѣривъ въ се нѣхто, бо звѣстно-жь читателямъ „Дѣла", що о. Теляковскій не заслуживъ собѣ нѣчимъ на таке ôдзначенье. Не зробивъ ôнъ нѣчого доброго для бучацкои парохіи, а противно, за него и зъ его вины она упадае. Парохіяне зъ причины поступованя его — не любять его. На безнастанни жалобы до епископского Ординаріята, Конзисторія зôслала була до Бучача на днѣ 19 и 20 серпня духовну комісію и тая перевела слѣдство, при котрôмъ парохіяне зôзнали дуже цѣкавй рѣчи — про два фелоны зъ церкви св. О. Николая, про 30 морґôвъ лѣса, про стодолу и т. п. Вѣдомо, що за зневаженье поважныхъ сестрицъ въ церкви судъ карный засудивъ о. Теляковского на кару. Сотрудникамъ ôнъ не платить пенсіи по пôвтора року и чинить имъ незаслужено всякй пакости, — н. пр. о. І. Крижановскому разъ, коли тôй мавъ правити сестрицку службу Божу, ôдобравъ чашу въ церкви св. О. Николая и тôй мусѣвъ знимати ризы та йти до церкви св. Покровы. Про его богослуженя и про трактованье парохіянъ оповѣдають тутъ рѣчи, въ котрй бы хотѣлось не вѣрити. И такого чоловѣка мали бы ôдзначувати? За що?

Если се правда, що о. Теляковскій дôставъ якійсь „гоноръ" зъ Риму чи зъ-вôдки, то се мабуть стоить въ звязи зъ фактомъ, що ôнъ дôставъ ôдъ Преосв. епископа станіславôвского порученье — старатись замѣняти ся зъ кимсь за парохію и зъ Бучача вынести ся. Але жь чи тôй якійсь „гоноръ" есть въ силѣ замазати все, що доси було?

Дня 22 н. ст. серпня мае — якъ довѣдуемось — прибути до Стѣнки Днѣстромъ намѣстникъ ґр. Бадені. На повитанье его выбирае ся въ пятницю тутешный староста, будучій маршалокъ Антоневичь, а въ суботу раненько мае выѣхати зъ-вôдси 24 спѣвакôвъ зъ мѣщаньского хору, повитати намѣстника, котрый прибуде на люстрацію тутешного староства, але котрого дня, не знати.

P. S. Написавши вже сю допись, вычитую въ Przeglądѣ (н-ръ 188) письмо зъ Бучача, въ котрôмъ пояснено справу ôдзначеня о. Теляковского. Тамъ читаемо:

„Архіепископъ тарентскій кс. Петро Jorio на засѣданю тамошнои капітулы именувавъ о. Теодора Теляковского, гр. кат. пароха въ Бучачи, почестнымъ канонікомъ зъ правомъ ношеня ôдзнакъ прелатскихъ у всѣхъ діецезіяхъ. О. Теляковскій належить до горстки тыхъ шляхетныхъ каплановъ уніятскихъ въ пôдъ забору россійского, котрй мимо переслѣдувань полишились незрушено при вѣрѣ ôтцѣвъ. Уродженый на Пôдляшю, по висвяченю сповнявъ тамъ обовязки пароха, але правительству россійскому заваджавъ чоловѣкъ, котрый умѣвъ сполучити обрядъ грецкій зъ любовію для Польщѣ. Въ памятнôмъ 1873 роцѣ мусѣвъ о. Теляковскій переходити до Галичины и тутъ 11 лѣтъ перебувавъ у Львовѣ, зъеднуючи собѣ всюды честь и симпатію. Небôщикъ кс. Калінка, Тадеушъ Жулиньскій [повстанець] и м. и. були его приятелями ôдъ серця. О. Теляковскій писавъ досыть часто до Wiadomości kościelnych, переклавъ св. литурґію зъ языка старо-церковного на языкъ польскій [выдана она зъ переднымъ словомъ Жулиньского] и написавъ велику часть твору Czasy Nerona w XIX w. Кромѣ того есть ôнъ авторомъ твору о переслѣдуваню уніятôвъ, котрый знаходить ся въ рукописи въ архівѣ ватиканьскôмъ."

Отже теперь уже знаемо: хто именувавъ о. Теляковского канонікомъ и хто надавъ ему право носити ôдзнаки прелатскй (?) —у всѣхъ (?) діецезіяхъ! Архіепископъ тарентскій кс. Iorio! И хто о. Теляковскому о все те постаравъ ся у кс. Iorio? Та й ще цѣкава рѣчь, чи кс. Iorio запытавъ ся станіславôвского руского епископа: на скôлько о. Теляковскій, парохъ Бучача, заслугуе на ôдначенье?

Мы не знаемо о. Теляковского зъ цѣлого его житя, а знаемо лишь ôдъ того часу, якъ прийшовъ до Бучача. Отже зъ похвальныхъ слôвъ Przegląd-у можемо потвердити лишь одно, а именно, що „обрядъ грецкій умѣе сполучити зъ любовію для Польщѣ", бо не лишь дома, але и въ зносинахъ (дуже злыхъ) зъ своими парохіянами говорить лише по польски и до нинѣ — хорує на польского патріотника... хочь живе зъ кишкôвъ рускихъ...

Зъ Рудна.

[Прогулька читальнѣ въ Руднѣ пôдъ Львовомъ].

Ôдбула ся 2 серпня с. р., а мы, подаючи про ню звѣстку, мусимо при тôй нагодѣ зробити великій докôръ Русинамъ львôвскимъ, а особливо интеліґенціи.

Читальня въ Руднѣ устроила прогульку, щобы приєднати собѣ бôльше членôвъ, зôбрати деякій грôшь на хату читальнѣ и дати ôдповѣдну розрывку своимъ членамъ. Длятого оголосила прогульку завчасу и въ часописяхъ и афішами, тай сподѣвалась богато гостей зô Львова. А то, соромъ казати, майже нѣхто зъ интеліґенціи рускои не показавъ ся въ Руднѣ. Навѣть устно запрошенй не приѣхали. И що о тôмъ думати? Байдужнôсть таку годѣ простити. Села коло Львова — звѣстно — здемо-ралізованй и треба великои енерґіи, щобы яке-таке свѣтло кинути въ тй селяньскй хаты. Безъ помочи львôвскихъ Русинôвъ обôйтись годѣ. А ту ждешь на нихъ — а зъ нихъ нѣ слѣду. Сталось ту, подôбно, якъ торôкъ въ Збоискахъ, де на вечерку читальнѣ не явивъ ся нѣхто зô старшихъ рускихъ патріотôвъ.

Тому й не диво, що чуемо жаль до львôвскихъ Русинôвъ интеліґентныхъ. Ремѣсники зъ „Зорѣ" завстыдали ихъ и явились въ числѣ 15. Они не забули на своихъ братôвъ селянъ и своею лептою допомогли читальни, що она бодай не потерпѣла значнѣйшои страты. Прибули и Поляки-ремѣсники й жиды, а найбôльше зôбралось селянъ. Проф. Кузневичь (Полякъ) не жалувавъ труду — — приготовивъ дѣтей до выступу зъ хоромъ и прибувъ на прогульку ажъ зô Скнилова. Начальникъ села и п. Зелиньскій щиро приняли гостей въ своѣй хатѣ. А вже найбôльше заходивъ ся о. Дуткевичь, котрый зъ цѣлою родиною взявъ участь въ прогульцѣ и старавъ ся, щобы она выпала якъ найлѣпше. Мимо того читальня мала страты около 15 зр., члены зневохочей и надѣя на пôднесенье читальнѣ нема.

Комітетовый.

(*Прим. Ред.* Коли бы прогулька була устроена въ иншу пору, не въ часѣ вакацій, коли то дуже богато родинъ рускихъ выѣхало зô Львова, мы певнй, що интеліґенція руска була бы въ прогульцѣ взяла численно участь. Нехай комітетъ спробуе и устроить прогульку въ пору не-вакаційну.)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Ґр. Таффе одержавъ призволенье ôдъ цѣсаря основати міністерство комунікацій. Давнѣйше ходила поголоска, що міністромъ комунікацій мае бути именованый посолъ д-ръ Бѣлиньскій, котрый теперь перебувае въ Теплицахъ въ Чехіи. Про тую справу пытавъ ся тамъ въ послѣдныхъ дняхъ посла Бѣлиньского кореспондентъ вѣденьского Anzeiger-a, на що ôнъ заявивъ, що о именованю его міністромъ комунікацій нѣчого не знае. Рôвножъ то заявленье стверджае вѣсть подана черезъ кракôвску Reform-у, котра пише: „Новый сей портфель мае повѣритись одному зъ членôвъ лѣвицѣ. А на случай, если бы переговоры зъ лѣвицею не принесли успѣшного результату, покликано бы на міністра комунікацій барона Чедіка або Вітека".

Зъеднанье молодо-Чехôвъ зъ антисемітами въ Празѣ витае орґанъ консерватистôвъ Vaterland зъ великою радостію, хочь въ иншихъ справахъ завсѣгды ôдносить ся до молодо-Чехôвъ неприязно. Сей дневникъ каже, що ческе населенье Праги не бере участи въ любвѣ Вашатого и Бжезновского до Ернеста Шнайдра и товаришѣвъ, але одушевленье панує загальне для идеѣ. Однакъ се о стôлько не правдиве, що въ Празѣ антисемітôвъ принимали лише молодо-Чехи. Та якъ разъ доносять зъ Праги, що орґаны старо-ческои партіи кладуть на те натискъ и супротивъ того застерѣгають ся рѣшучо, немовь бы староческа партія, котра въ пражскôй репрезентаціи громадскôй и въ комітетѣ выставôмъ посѣдае бôльшôсть, брала яку небудь участь въ одушевленыхъ заявахъ для антисемітôвъ. Вказують на те, що зô стороны офіціяльныхъ особъ зъ мѣста и выставного комітету не можна було зовсѣмъ поминути вѣденьскои гостины, отже вдоволено ся кôлькома чемными и певно пересвѣдченю антисемітôвъ не зовсѣмъ ôдповѣдаючими словами, пôдчасъ коли то пересвѣдченье знайшло могучій ôдгомонъ въ бесѣдахъ молодо-Чехôвъ Вашатого и Бжезновского при принятю на островѣ Софійскôмъ. Що до того, що замѣче-

---

хай тôлько его ученики въ однôй части спроможуть ся на такй дѣла и працѣ наукові, якими вславивъ ся ихъ колишный а такъ дуже передчасно погасшій, нами всѣми горячо любленый професоръ, а тогдѣ поступить ся богато на передъ. Гадокъ и идей небôщика Олександра Огоновского намъ соромъ покидати, намъ треба выкресати зъ себе залѣзнои волѣ до працѣ и поставити на тôмъ, щобы університетъ львôвскій не бувъ осиротѣлый, щобы рускй катедры на всѣхъ выдѣлахъ збôльшали ся, а нашй люде щобы приносили славу и честь своему народови. Тяжкои ту треба борбы, але най нашъ незабутый Олександеръ буде намъ примѣромъ, що насъ одушевить и загрѣе до працѣ и невсипущихъ трудôвъ, бо сего жде по насъ нашъ нарôдъ и ôтчина!

Бл. п. Олександеръ належавъ до тыхъ немногихъ людей, що мимо свого непохитного поступованя въ справахъ національно-політичныхъ бувъ любленый и загально поважаный межи всѣми, отже и межи Поляками.

Ôдъ року 1883 ажь до конця житя бувъ ôнъ членомъ рады громадскои мѣста Львова и тутъ зъеднавъ собѣ велике поважанье яко совѣстный робôтникъ и чоловѣкъ розумный. Его свѣтлôй опѣцѣ ôддано наглядъ надъ рускою школою народною *имени Маркіяна Шашкевича*, а бѣдна дѣтвора руска зъ тои школы — середъ зимна и заверухи провадила зъ слезою въ оцѣ свого щирого опѣкуна на мѣсце вѣчного супочинку...

Товаришѣ професоры выдѣлу правничого выбрали покôйного въ роцѣ 1886-ôмъ деканомъ того-жь выдѣлу, а въ роцѣ 1887 ставъ ôнъ продеканомъ. Межи товаришами Поляками на університетѣ зъеднавъ бувъ собѣ бл. п. Олександеръ Огоновскій велику прихильнôсть, а се головно лагôдностію, тактомъ и способностями, якими ôдзначавъ ся. Доказомъ сего есть промова декана выдѣлу правничого Впов. професора д-ра Л. Пиетака надъ могилою покôйного.

Служачи вѣрно своимъ засадамъ, бл. п. Олександеръ Огоновскій лишивъ ся до смерти на своѣй катедрѣ права приватного зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ — хотяй колеґіюмъ професорôвъ предкладало ему, щобы обнявъ катедру тую зъ языкомъ выкладовымъ польскимъ, на котрôй бувъ бы мавъ великй доходы зъ оплатъ слухачѣвъ. На жаль однакожь — руска молодѣжь університетска не конче добре ôддячала ся ему за любовь и жертволюбнôсть, зъ якими покôйный до неи все ôдносивъ ся. Въ послѣдныхъ рокахъ жалувавъ ся бл. п. Олександеръ Огоновскій, що руска молодѣжь університетска легковажить собѣ науку, а товариство „Академичне Братство" не хоче йти за голосомъ своихъ професорôвъ але вступае на дорогу — небезпечну для молодежи академічнои. Покôйникъ мавъ тутъ на гадцѣ безтактне выступованье молодого поколѣня противъ старшои громады народовцѣвъ и збаламученй погляды на нашй справы народно-політичнй... Молодѣжь наша — се надѣя народу руского, се наша будучнôсть, бо цѣле старше поколѣнье мусить уступити силою залѣзного закона природы, а тогдѣ прийде на неи черга забрати важне слово. Молодѣжь може зблудити и еи блуды кождый щиро простить, лишь треба вернути до стôпъ тои великои идеи народнои, котрôй такъ вѣрно служивъ провôдникъ молодежи — бл. п. Олександеръ Огоновскій.

Хотячи руской молодежи університетской здвигнути незабутый памятникъ славы по бл. п. Олександрѣ Огоновскôмъ — постановивъ поважный кружокъ поклонникôвъ небôщика основати *стіпендію имени Олександра Огоновского* и въ сихъ дняхъ розсылае по краю таку ôдозву:

„Тяжку, нѣкимъ незаступлену страту понесла недавно громада правникôвъ-Русинôвъ черезъ передчасну смерть бл. п. д-ра Олександра Огоновского, першого и одинокого руского професора-правника на університетѣ львôвскôмъ. Не стало сердечного провôдника и улюбленого приятеля рускои академічнои молодежи, щô черезъ довгй лѣта въ золотыхъ словахъ рôдной мовы голосивъ науку зъ катедры одинокого університету на галицкôй Руси; выпало зъ тямущои руки перо, щô принесло праздивй скарбы до богатои правничои літературы, розносячи широко въ свѣтѣ науковôмъ славу руского имени; застигло серце, що щирою любовію горѣло для народныхъ идеалôвъ; погасло ясне свѣтло, що указувало дорогу до розвою и поступу питомои науки права.

„Але не згасла память про незабутного Олександра Огоновского, бо слава его жие середъ великои рускои семьѣ и жити буде на вѣки. Зъ его житьемъ вяже ся почину и дальша праця надъ рускою термінольоґією правничою, заложенье и розвôй *Кружка правникôвъ* середъ рускои академічнои молодежи, заснованье першои рускои *Часописи Правничои* и иншй засновки до розвою питомого правознавства. А вже-жь найбôльша его слава, щô черезъ 18 лѣтъ зъ своеи катедры выховавъ чи-мале число людей, що нинѣ на видныхъ становискахъ трудять ся для добра суспôльности и народнои справы та суть окрасою рускои интеліґенціи. Не менше гарныхъ цвѣтôвъ додають до того вѣнця славы великого Покôйника многй заслуги его въ товариствахъ народныхъ, котрыхъ ôнъ бувъ основателемъ, душею и гордощами, и ревнй труды на нивѣ житя публичного и літературного, якъ такожъ знаменитй личнй прикметы ума, серця и характеру.

„Хотячи гôдно почтити память того великого Мужа, постановивъ кружокъ львôвскихъ правникôвъ, заохоченый численными голосами зъ краю, основати при помочи добровôльныхъ лептъ ôдъ почитателѣвъ Покôйника — *фондацію стіпендійну имени бл. п. професора д-ра Олександра Огоновского* на пôдмогу бѣдныхъ Русинôвъ-правникôвъ-риґорозантôвъ на університетѣ львôвскôмъ.

„Не сумнѣваемо, ся що гадка тая найде прихильный осудъ и щирый привѣтъ въ найширшихъ кругахъ нашого народу, котрый, побиваный вѣковыми лихолѣтями, оставъ ся живый и сильный черезъ те, що умѣвъ почитати своихъ заслуженыхъ людей, и плекаючи память такихъ мужѣвъ, крѣпивъ свои силы до выборена лучшои будучности. Тому зъ доброю надѣею ôдкликуемо ся до всѣхъ щирыхъ Родимцѣвъ, а въ особенности до рускихъ правникôвъ: *Скиньте хоть по малôй лептѣ, а звеличите память заслуженого покôйника и поможете загальному добру!*

„Жертвы на тую цѣль принимати буде и нами до часу завѣдувати товариство „Просвѣта" у Львовѣ, до котрого просимо всѣ датки пересылати."

——

Совершиша ся! Дня 10 н. ст. лютого 1891 року о годинѣ $7\frac{1}{2}$ рано перестало бити те серце, котре черезъ 42 рокôвъ такъ живо билось и ще жити а може й терпѣти хотѣло. Сонце вже продиралось ясными своими лучами черезъ темнй заслоны ôконъ до ложа болѣзни тяжко утомленого хорого, а тôй промовивъ въ останнє: *Сонце свѣтить и на свѣтѣ такъ красно, а я мушу умирати...* Отсе послѣдній слова невôджалуваного нашого професора, незабутого и незрôвнаного нашого дѣятеля. Не стало мѣжь нами мужа глубокои науки, солодкои краснорѣчивости, залѣзнои волѣ, твердого якъ криця, чистого якъ слеза характеру.

Але мужъ сей — кôнчить „Часопись Правнича" — и тамъ по-надъ нами не позабуде про насъ. Разомъ зъ покôйными Володимиромъ Ганкевичемъ и Володимиромъ Навроцкимъ, Корниломъ Сушкевичемъ и Федоромъ Заревичемъ, Володимиромъ Шашкевичемъ и Володимиромъ Барвѣньскимъ, Ксенофонтомъ Климковичемъ и Осипомъ Барвѣньскимъ, Гнатомъ Рожаньскимъ и Евгеномъ Желехôвскимъ — зложать синедріонъ пôдъ проводомъ Стефана Качалы, та поклякавши до него вѣкопомного Маркіяна Шашкевича и безсмертного Тараса дбати и радити будуть про бѣдолашнй справы нашй! Прийми-жь Сердечный Батьку-отамане Олексо отсихъ пару слôвъ споминъ по Тобѣ — ôдъ Твоихъ — товариша и ученика.

Земля Тобѣ перомъ и вѣчная память!

но кôлька разъ присутнôсть ґр. Зедвіца президента выставового комітету, и зъ того роблено рôзнй коментарѣ, то теперь доносять зъ Праги, що ґр. Зедвіцъ перебувавъ тамъ лише кôлька хвиль и не чувъ навѣть антисемітскихъ тирадъ. Vaterland каже, що въ одушевленю, якє Нѣмцѣвъ и Чеховъ наповнювало, говорить внутрѣшна потреба обохъ племенъ, щобы наближати ся одному племени до другого, порозумѣти ся, пôзнати ся и кинути ся собѣ въ рамена противъ волѣ тыхъ егоистичныхъ, елементôвъ, котрѣ ихъ доси держали зъ далека ôдъ себе. Такъ по помиреню дѣйстнôмъ антисемітôвъ зъ молодо-Чехами або властиво зъ одною ихъ фракцією мы мали бы завязокъ будучои опозиції въ парламентѣ.

Egyetertes оголошуе письмо Кошута о реформѣ адміністраційнôй, выслане до угорського посла Гельфого, въ котрôмъ ôнъ говорить не такъ про саму реформу, якъ радше про дебату надъ нею, що продовжалась мѣсяцями. Партія независима — якъ Кошутъ каже — може зъ вдоволеньемъ поглянути на результатъ парламентарнои борбы и на свою дѣяльнôсть при тôмъ внесеню. Высока ровень, на котрôй поставлено памятну дебату, наповняе его зачудованьемъ и ôнъ высказуе свою безусловну подяку для партіи за ей постôйне и патріотичне становище, за ей енергію, котру заявила у всѣхъ проявахъ тои справы и за само пожертвованье, зъ якимъ всѣ члены партіи разомъ выступали, щобы законъ зробити неможливымъ. Що партія ôдкинула всѣ проекты компромисôвъ въ тôй справѣ, се достойне найвысшого признаня. Кошутъ наконець критикуе становище правительства, котре добачае въ поступованю независимои партіи обмеженье поваги парламенту а того не бере пôдъ розвагу, що она боролась за найсвятѣйшй и непродайнй права народа.

Зъ нагоды уродинъ нашого цѣсаря, якъ вже попередъ було спôмнено, нѣмецкій цѣсарь Вільгельмъ II. дававъ торжественный обѣдъ вечеромъ, на котрôмъ пôднѣсъ тоастъ за своего вѣрного союзника, цѣсаря Австріи. На обѣдѣ были присутнй: австрійскій амбасадоръ, канцлеръ Капріві, Вальдерзе и адміралы присутнй на маневрахъ нѣмецкои фльоты. Рано того самого дня ôдбували ся маневры фльоты. Коли цѣсарскій корабель разомъ зъ иншими приѣхавъ до Кіль, кораблѣ закинули якорѣ. Тогдѣ вывѣшено австрійскій прапоръ и ôддано передъ нимъ ознаки почестнй. Черезъ цѣлый той часъ цѣсарь Вільгельмъ II. стоявъ на помостѣ команданта корабля. Рôвножъ и въ Петербурзѣ ôдбуло ся того самого дня снѣданье пôсля закôнченя маневрôвъ, на котрôмъ были присутнй царь, цариця, грецка королева и царска родина. Царъ и великй князѣ мали на грудяхъ австрійскй ордеры задля уродинъ австрійского цѣсаря. Царь пивъ за здоровье цѣсаря Австріи, а орхестра грала австрійскій гимнъ.

Справы вынагороды за-для придержаня корабля „Москва“ ще не полагоджено. Втраты, до котрыхъ ставлять ся домаганя, выраховано на 2000 турецкихъ фунтôвъ. Але сподѣють ся, — якъ доносять зъ Константинополя, — що се пытанье порѣшить ся вже въ слѣдуючихъ дняхъ. Домаганье вынагороды въ нотѣ россійского амбасадора Нелідова основуе ся головно на обставинѣ, що черезъ придержанье „Москвы“, котра вела на собѣ набôръ чаю на ярмарокъ въ Нижнôмъ Новгородѣ“, корабель мае матеріальну втрату. На ярмаркахъ чайныхъ принято такій звычай що першій купець, котрый явить ся зъ товаромъ, дôстае премію, отже черезъ проволоку въ транспортѣ чайныхъ наборôвъ поносить ся дуже велику втрату.

Подорожь сербскихъ студентôвъ до Греціи трактують въ Бѣлградѣ дуже поважно, а навѣть сербске правительство дае помôчь тому предприятю зъ своеи стороны, щобы и менше заможнй студенты могли взяти удѣлъ въ тôй переѣздцѣ до Атенъ въ мѣсяци вересни. Якъ каже ôдкликъ, то побратанье молодѣжи мае на метѣ статись вѣщуномъ будучого зъєднаня балканьскихъ народôвъ. Пôсля „Акрополісъ“ то гостей буде принимати комітетъ дванацяти въ Пірею и попровадить ихъ до Атенъ, де въ готели супротивъ палаты королѣвскои будуть помѣщенй. На бенькетѣ въ честь сербскихъ гостей возьмуть и міністры участь. Ректоръ атеньского університету выголосить першій тоастъ — якъ кажуть, въ нѣмецкôй бесѣдѣ. Студентске товариство драматичне въ Атенахъ приготовляе въ честь Сербôвъ торжественне представленье; окрôмъ огляданя Атенъ будуть опроваджати гостей по Саламісъ, по Маратонѣ и по Олимпѣ, а на те міністеръ фльоты радо ôдступае одинъ корабель военный.

Не богато часу минуло ôдъ заявы льорда Сальсберого, що ôдъ довгихъ лѣтъ ôнъ не видѣвъ полïтичного горизонту такъ супокôйнымъ, вже Economist вычисляе цѣлый катальоґъ чорныхъ точокъ, котрѣ кажуть поверховному алярмістови сподѣвати ся выбуху войны: приключеня мѣжъ Россією а Францією, подорожь молодого короля сербского, россійскій заказъ вывозу жита, египетске пытанье и квестія Дарданелѣвъ. Мимо того Economist не вѣрить, що истнуе дѣйстна причина до журливого пророцтва и що положенье Европы нинѣ бôльше вдоволене, нѣжь передъ шѣстьма мѣсяцями. А то по слѣдуючôй причинѣ: „Народности не розпочинають сегодня жаднои борбы противъ себе, тôлько тому, що нагода до того добра або що наступали „непріятнй“ або „нещаслпвй“ пригоды. Справедливе пытанье отже не ôдносить ся до того, чи суть ворожй приключеня, але чи дѣйстно яка народнôсть бажае войны. Єсли нѣ, то на позôръ незоборимй перешкоды бувають силою усуненй. Нѣмеччина, Австрія и Италія не хотять войны. Ихъ союзъ мае на метѣ миръ и удержанье давного стану. Англія рôвножъ не хоче нѣчого иншого хиба мира. Франція природно ще завсѣгды не може погодитись зъ ôдступленьемъ двохъ провінцій и тужить за тымъ, щобы ихъ назадъ здобути. Але мѣжь тымъ змаганьемъ а вôйною велика рôзниця. Анѣ французске правительство, анѣ нарôдъ, анѣ армія не бажае собѣ вôйны. Франція буде боротись, єсли она нападена, але нѣколи не вдавала бы ся въ напѣдника, якъ довго она думае, що не є певною побѣды. Сеи вѣры она ще доси не мае. Лишае ся тôлько Россія. О бажаняхъ масы россійского народу не потребуємо нѣ слова тратити. Славянофілы хотѣли бы радо дожити до вôйны и пониженя Нѣмеччины и Австріи а россійску хоругвь бачити въ Царгородѣ. Тôлько Россія ще не узброена а жадна земля не може выдавати борбы, єсли велика часть народу терпить голодову вужду.

Въ часѣ найблизшихъ дванацять мѣсяцѣвъ мае Россія досыть роботы въ нуждою голодовою и въ неи выплываючимъ невдоволеньемъ.

Вѣсти зô всѣхъ мѣсть потверджують пôдвысшенье цѣны збôжа. У Вѣдни пôднесла ся осѣнна пшениця зъ 10 зр. 39 кр. на 11 зр. 85 кр. жито зъ 10 зр. 18 кр. на 10 зр. 97 кр.; въ Пештѣ пôднесло ся жито о 70 кр. пшениця о 50 кр. Наслѣдкомъ подорожѣня зерна пôднесла ся такожь цѣна муки. Млыны пôдвысшили тарифы о 1 зр. а угорскй млыны не выпродовують до кôнця. Подôбна обява приходить зъ Америцѣ, де хотять останокъ торôчныхъ зборôвъ продавати по найвысшôй цѣнѣ. Ухвала нѣмецкого правительства держатись при мытахъ збôжевыхъ выкликала тôлько обниженье нагле нѣмецкихъ паперѣвъ и пôдвысшенье вартости рубля, якъ такожь и послѣдне подорожѣнье, котре особливо мало мѣсце 15 и 16 с. м. Дальше ґазеты не перестають домагати ся знесеня мыта збôжевого. Навѣть въ ґазетѣ нѣмецкихъ юнкрôвъ Kreuzzeitung жадае ґр. Каніцъ конечно обниженя збôжевого мыта, при котрôмъ не може вже и правительство остояти, коли положенье змѣнилось ажь въ такій способъ. Найбôльше завзятый приятель збôжевого мыта мусѣвъ бы признати, що всѣ засады, котрѣ въ ôдносинахъ нормальныхъ домагають ся мыта на оборону рôльничого промыслу, сего року, зъ причины неврожаю въ Россіи та рôвночасно черезъ жнива, котрѣ въ другихъ краяхъ выпали гôрше нѣжь середно, завели. Ґр. Каніцъ пытае, чи збôжеве мыто дѣйстно ненарушена складова часть торговельного трактату зъ Австрією? Въ загалѣ не можна сего оправдати, що збôже найбôльше конечне средство поживы, зроблено предметомъ вымѣны. Дальше Post выясняе можливôсть, що правительство зô взгляду на несупокôйнôсть збôжевои торговицѣ само возьме въ свои руки закупно засобôвъ ажь до 27 вересня. О нарадахъ міністерскихъ такъ пише Nord. Allg. Ztg. Не можна говорити о постановѣ міністеріяльнôй, бо се не певне; а противно намѣры державного міністерства скорше мають на метѣ вычѣкувати а нѣжь абсолютно придержуватись збôжевого мыта.

НОВИНКИ.

— **На дохôдъ будовы руского народного театру** устроюе Руске Касино въ Стрыю при спôвучасти „Дванацятки спѣвакôвъ-академикôвъ“ во второкъ, дня 1 н. ст. вересня 1891 въ сали готелю „пôдъ чорнымъ орломъ“ музыкально-декламаційный вечеръ сполученый зъ танцами. Строй вечерковый. Початокъ о год. $7\frac{1}{2}$ вечеромъ. Цѣна вступу на салю 1 зр. Надатки на цѣль будовы руского театру приймають ся зъ вдячностію. Можна мати певнôсть, що сей вечерокъ удасть ся пôдъ кождымъ взглядомъ, бо патріотична Публика руска зъ Стрыя и околицѣ знана вже зъ того, що нѣколи ей не хибне тамъ, де йде о яке користне для рускои справы дѣло.

— **Гуцульска спôлка** въ Коломыи, котра удержуе такожь варстатъ выробôвъ гуцульскихъ зъ дерева, впала на дуже добру гадку и зачала выробляти хорошй меблѣ, якъ крѣсла и столы въ стилю гуцульскôмъ. Мы мали нагоду бачити на складѣ спôлки кôлька такихъ столôвъ прекраснои роботы, котрѣ могли-бъ украшати и найпершй сальоны. Ся галузь гуцульского промыслу, мае дѣйстно велику будучнôсть передъ собою и дуже добре, що Гуцульска спôлка до неи взяла ся. Недавно тому было на выставѣ въ торговли п. Пѣлецкого при площи Маріяньскôй у Львовѣ деревляне альбумъ, дуже хорошои роботы зъ робôтнѣ Гуцульскои спôлки и звертало на себе загальну увагу. Якъ довѣдуемось, дôстала робôтня Гуцульскои спôлки богато замовлень на такй альбумы. Сими днями дôстала Гуцульска спôлка зъ торôчнои выставы вѣденьскои дипльомъ признаня, котрый въ перекладѣ зъ нѣмецкого такъ звучить: Ц. к. Товариство господарске у Вѣдни. Загальна рôльничо-лѣсно-господарска выстава у Вѣдни 1890 пôдъ Найвысшимъ протекторатомъ Єго Цѣс. и Кор. Апост. Вел. Францъ Іосифа I. — Судъ оцѣнковый ґрупы XII признавъ Хвальнôй Гуцульскôй спôлцѣ въ Коломыи дипльомъ признаня. Вѣдень 4 жовтня 1890. — Президентъ: Кн. Кольоредо-Мансфельдъ; Віцепрезидентъ: Ґр. Францъ Фалькенгайнъ; Віцепрезидентъ: Ґр. Христіянъ Кінскій.

— **Зъ Залозецъ пишуть намъ**: Жидôвъ еміґрантôвъ въ Россіи — якъ звѣстно — теперь повно въ нашихъ мѣстечкахъ. Хапають ся они, чого можна, щобы тôлько не йти дальше. Такъ примѣромъ ôдъ кôлькохъ днѣвъ волочае ся по хатахъ въ Гаяхъ залозецкихъ жидокъ-еміґрантъ и просить запомоги. Люде дають, бо — кажуть — выгнанець. Знае ся ôнъ троха вже й на полïтицѣ, бо де загляне въ хату, поздоровкуе словами: Pochwalony Jezus Chrystus, — незважаючи на те, що всюда ему вôдповѣдають: Слава на вѣки! Мѣркую, що радше бы помагати своимъ бѣднымъ, нѣжь „зайдôвъ“ свѣтовыхъ. Нехай сей жидокъ остане ся въ селѣ, а за кôлька лѣтъ выкине кôлькохъ господарѣвъ зъ грунту и буде добрымъ аґітаторомъ польскимъ при выборахъ.

— **Дивный турист** появивъ ся зъ початкомъ липня с. р. у Львовѣ въ заѣздѣ Дикера при улици Городецкôй у Львовѣ. Туристъ сей, 58-лѣтный мужчина, порядно одѣтый, вписавъ ся въ заѣздѣ яко Кароль Шеферъ аґентъ торговлѣ вина въ Рецъ. Въ якійсь часъ пôзнѣйше выѣхавъ Шеферъ зô Львова такъ само незамѣтно, якъ бувъ приѣхавъ. Незадовго однако появивъ ся ôнъ въ Судовôй Вишни въ малымъ клункомъ пôдъ пахою, пôйшовъ до тамошного лѣса, скинувъ зъ себе одежу, тонку сорочку и черевики, порѣзавъ все те на дрôбнй кусники и перебравъ ся въ одежу зъ грубого полотна та наложивъ на голову зимову шапку. Зробивши такимъ способомъ зъ себе жебрака, почавъ Шеферъ волочитись босо по околици. Тому однакожъ перешкодила жандармерія, котра его арештувала въ Судовôй Вишни. До теперь не хоче ôнъ выявити анѣ своего правдивого назвиска анѣ причины, для чого переодѣвъ ся за жебрака.

— **Зборы охотничихъ сторожей огневыхъ** почали свои нарады 15 с. м. въ Перемышли. Въ нарадахъ брали участь майже всѣ сторожѣ зъ Галичины. На зборахъ обговорено мѣжь иншимъ справу введеня въ житье уставы о поліціи огневôй, ухвалено удатись до краевои рады шкôльнои и до епископôвъ всѣхъ трехъ обрядôвъ зъ просьбою, щобы на 4. роцѣ учительскихъ семинарій и духовныхъ заведено систематичну науку о гашеню огню. Справу сю — якъ звѣстно — порушивъ п. Нагôрный на засѣданю анкеты выдѣлу краевого. На часъ зборôвъ урядили краевй фірмы выставу сикавокъ и приладôвъ до ратованя. На другій день ôдбулись вправы мѣскои и охотничои сторожѣ огневои въ Перемышли. На другôмъ засѣданю ухвалено буджетъ на слѣдуючй два роки и принято цѣлый рядъ внесень, що мають на цѣли поправу сторожей огневыхъ. Мѣжь иншимъ ухвалено старатись, щобы всѣ сторожѣ огневй пôдчасъ вôйны могли ратувати раненыхъ, але пôдъ условіемъ, що будуть вôльнй ôдъ ополченя и що родины ихъ на случай смерти котрого зъ членôвъ будуть забезпеченй.

— **Змѣна власности.** Село Турка пôдъ Коломыею власнôсть п. Едварда Торосевича перейшло дня 17 н. ст. серпня на власнôсть жидôвъ Бретлерôвъ за цѣну 370.000 зр. Недавно закупивъ село Скопôвъ, власнôсть п. Ивана Торосевича, брата попередного, жидъ Гальперъ.

— **Увôльненье ôдъ кары** одержало актомъ цѣсарскои ласки зъ 15 н. ст. серпня 86 вязнѣвъ въ Австріи. Зъ улаcкавленыхъ припадае на карне заведенье львôвске 9, станіславôвске 7, висницке 3 а женьске у Львовѣ 5.

— **Девяцять міліонôвъ зр.** въ выплаченыхъ листахъ заставныхъ кредитового товариства земского знищила нинѣ сторожа огнева въ присутности выделеґованои комісіи на горѣ Пелчиньскôй у Львовѣ. Користаючи зъ сеи нагоды, дае п. Дембовскій, презесъ кредитового товариства земского, снѣданье для урядникôвъ, черезъ руки котрыхъ перейшли сй міліоны.

— **Въ справѣ Морского Ока** доносять зъ Вѣдня, що кн. Гогенльоге постаравъ ся у Вѣдни, щобы всѣ рѣшеня суду въ Новôмъ Торзѣ въ тôмъ спорѣ уневажнено, ажь до часу, коли рѣшить ся спôръ о границю полïтичну краю. Мадяры бо думають, що квестія ся есть рѣшаючою въ приватнôмъ процесѣ мѣжь мадярскими а галицкими властителями, бо ажь се може порѣшити компетенцію судôвъ. Єсли именно комісія мѣжнародна выдасть рѣшенье на некористь Галичины, то вже тымъ самымъ компетенція судôвъ австрійскихъ була бы неважною, бо спôръ о власнôсть приватну положену на Угорщинѣ можуть судити лишь угорскй суды.

— **Еміґрувало до Америки** на Освѣцимъ въ мѣсяци липни с. р. 343 осôбъ а то: 241 зъ Галичины, 10 зъ Буковины и 91 зъ Угорщины. Зъ того задержала поліція то для браку пашпортôвъ то для недостаточныхъ фондôвъ на дорогу 46 осôбъ; а зъ нихъ 41 зъ Галичины, 1 зъ Буковины а 3 зъ Угорщины. Найбôльше еміґрантôвъ выйшло зъ захôдныхъ повѣтôвъ Галичины а то зъ повѣту пильзненьского 27 осôбъ, ясельского и коросняньского по 25, сянôцкого 17, новосандецкого и тарнôвского по 15, домбровского и кольбушôвского по 14, ланьцутского 12, горлицкого и мѣлецкого по 10. — Двохъ еміґрантôвъ ôддано судови за те, що не ôдповѣли повинности вôйсковôй а двохъ, що уживали чужихъ пашпортôвъ. Въ тôмъ самôмъ мѣсяци вернуло зъ Америки на Освѣцимъ 583 осôбъ а то до Галичины 452, до Угорщины 94 а до Буковины 37.

— **Робôтникôвъ польскихъ** зъ Царства польского есть въ Берлинѣ до 260 вразъ зъ жѣнками и дѣтьми. Они выбрали ся были до Бразиліи але власти нѣмецкй завернули ихъ зъ Бремы и примѣстили на коштъ мѣста въ Берлинѣ, доки переговоры зъ правительствомъ россійскимъ що-до повороту тыхъ людей до Россіи не покôнчать ся. Власти хотѣли ихъ ужити до робôтъ въ поли за платою 1·50 до 2 марокъ денно, але еміґранты не хотѣли о тôмъ и чути, бо казали, царь за нихъ платить и они не потребують робити. Минувшого тыждня выбухли мѣжь ними несупокôй и ажь значнѣйшôй силѣ поліціи, котра 6 зъ нихъ арештувала, удало ся мѣжь ними зробити ладъ. На другій день ôдъѣхало 46 за свои власнй грошѣ, котрѣ зъ ôдкись подобували, до дому.

— **Огонь.** Дня 15 с. м. въ суботу въ полудня повставъ огонь въ Сѣвцѣ калускôй, зъ причины, що при молоченю збôжа въ сѣняхъ закуривъ собѣ молотѣльникъ люльку. Погорѣло нашимъ селянамъ 5 господарствъ а 4 Нѣмцямъ, разомъ 9 обôйсть, и товсе до тла, зô всѣми припасами збôжа й сѣна. Зъ нашихъ погорѣльцѣвъ лишь оденъ бувъ асекурованый, зъ Нѣмцѣвъ оденъ неасекурованый, а прочій асекурованй. При сильнôй посусѣ и вѣтрѣ огонь обнявъ скоренько всѣ будынки и ратунокъ бувъ неможливый. Щастье лише, що вѣтеръ мавъ напрямъ ôдъ села, де рядъ хатъ кôнчивъ ся — инакше бувъ бы огонь розширивъ ся на бôльшій просторъ.

— **Краєва школа фахова для науки ткацтва въ Короснѣ.** Сеи осени буде готовый будынокъ для школы ткацкои въ Короснѣ. Будынокъ сей стане коштомъ громады мѣста Коросна. Выдѣлъ краевый побôльшивши число учителѣвъ, засмотривъ нову школу бôльшимъ числомъ варстатôвъ и всѣлякими знадобами до науки ткацтва такъ, що школа въ Короснѣ буде одною зъ найлѣпше уладженыхъ школъ промысловыхъ въ Галичинѣ. До школы приниматп ся будуть ученики зъ цѣлого краю. Вписы тревають до 15 н. ст. вересня. Условя принятя суть: окôнчена зъ добрымъ поступомъ бодай школа народна, фізичне уздôбненье до працѣ и окôнченый 14 рôкъ житя. Близшихъ информацій можна засягнути въ дирекціи школы.

— **Ôдъ п. Ивана Бережницкого** въ Бережници пôдъ Самборомъ одержуемо таке письмо: Высокоповажный Пане Редакторе! Упрашаю на пôдставѣ §. 19 закона прасового о помѣщенье въ „Дѣлѣ“ слѣдуючого спростованя: Въ дописи зъ Самбора помѣщенôй пôдъ наголовкомъ „пявки нашого народу“ въ ч. 150 „Дѣла“, наведено, що я належавъ до складу лавы присяжныхъ, котра увôльнила Берка Шпінера зъ Журавна ôдъ обжалованя ц. к. Прокураторіи державнои о злочиньство обманьства. Неперечу фактôвъ въ тôй дописи наведеныхъ, однакожь мушу рѣчь о тôлько спростувати, що я цѣлкомъ неналежавъ до складу тои лавы присяжныхъ, котра выдала вердиктъ въ справѣ ославленого на цѣлу окрестнôсть а притôмъ дуже щасливого, бо вже тринацятый разъ увôльненого ôдъ рôзныхъ подôбныхъ обжалованъ Берка Шпінера. Вправдѣ бувъ я до тои и ще одной справи яко присяжный вылосованый, але за-для припадку, якій менѣ въ тôмъ-же самôмъ дни лучивъ ся, дôставъ я ôдъ совѣтника, котрый судови присяжныхъ проводивъ, увôльненье ôдъ обовязкôвъ присяжного. Отже я не мавъ и не мôгъ мати нѣякои участи въ розсудженю справы Берка Шпінера, и той-же очевидно не може по причинѣ свого увôльненя ôдъ обжалованя — мого имени носити у вдячнôй памяти. Честь тота належить ся тому панови присяжному, котрый на моє мѣсце увôйшовъ яко заступникъ. О правдѣ мого спростованя, може, хто хоче переконати ся зъ актôвъ ц. к. суду окружного въ Самборѣ. — Зôстаюсь зъ глубокимъ поважаньемъ — *Иванъ Бережницкій*, начальникъ громады и членъ самбôрскои рады повѣтовои.

— **Сѣрчана печера.** Однымъ зъ найцѣкавѣйшихъ мѣсць въ краю Секлерôвъ, въ Семигородѣ, есть околиця надъ озеромъ св. Анны. О двѣ годины ходу ôдъ сего озера лежить т. зв. „Смердяча гора“, 1140 метрôвъ высока. Цѣле ея окруженье дуже дике. Въ горѣ тôй есть т. зв. сѣрчана печера, зъ ôдки добувае ся убиваючій ґазъ, наповняючій печеру до высоты, видпои на стѣнѣ. Входячи до печеры, чуе ся лишь приємне скоботанье въ ногахъ. Псы утѣкають ôдъ неи, а находячй ся при входѣ до печеры могилы 25 самоубійникôвъ або смѣльчакôвъ, котрѣ ту погибли за послѣднихъ 12 лѣтъ, остерѣгають вандрôвника. На пôвнôчь ôдъ сѣрчанои печеры есть т. зв. „печера убійча“. Птахи, коли до неи наблизять ся, падуть неживй на мѣсци. Печера ся завалила ся 1802 року. Передъ кôлькома днями лучила ся ту молодôй мадярскôй писательцѣ Аннѣ Тучь сумна пригода. Звиджуючи околицю въ численнôмъ товариствѣ, наблизила ся надто до печеры и упала запоморочена на землю. Ôдъ сего часу лежить тяжко хора а слабôсть ей мае бути грôзна.

— **Про гостину Россіянъ въ Празѣ** пишуть Narodni Listy: „Въ недѣлю по полудни о годинѣ 2 зôбрали ся Россіяне въ партерoвыхъ комнатахъ пражского касина обывательского; ту дали имъ зрозумѣти, що поліція заказала членамъ касина зôбрати ся разомъ зъ Россіянами. О годинѣ 3 поѣхали гостѣ россійскй повозами на выставу и удали ся до палаты промысловои; тамъ сказали имъ, що власти заборонили витати ихъ промовами и прошено ихъ, щобы приняли се до вѣдомости и розôйшли ся супокôйно. Двѣ годины пôзнѣйше, оглянувши выставу, вернули Россіяне до промысловои палаты. За кôлька хвиль зôбрала ся коло нихъ кôлькатысячна товпа народа. Одинъ зъ Россіянъ приступивъ до стоячихъ въ палатѣ орґанôвъ и загравъ на нихъ напередъ австрійскій гимнъ а ôдтакъ россійскій. Коли скôнчивъ окружила его публика, пôднесла на рамена и обносила по выставѣ середъ окликôвъ: „Нехай жиють Россіяне! Гурра!“ Иншій Россіянинъ гравъ пôдчасъ того народнй пѣсни ческй. Незадовго оставили Россіяне палату промыслову и пôйшли до памятника Юрія зъ Подъєбраду. Товпа окружаюча ихъ росла що разъ бôльше. Въ тôмъ зъявивъ ся напротивъ Россіянъ намѣстникъ ґр. Тунъ въ повнôмъ уніформѣ. Россіяне думали, що начальникъ хоче до нихъ говорити и задержали ся. Намѣстникъ зробивъ те саме. Коли однакожъ нѣчого не говоривъ, пôйшли Россіяне дальше. Ґр. Тунъ пошовъ за ними въ малôмъ ôддаленю. Въ той способъ обôйшли цѣлу площу доокола палаты промысловои, вытаній всюды щиро. По тôй прогульцѣ йли спôльну вечеру на выставѣ, коли наблизивъ ся до нихъ заступникъ предсѣдателя комітету выставового електротехнікъ Кжижикъ и умовлявъ ихъ въ имени добра Славянщины и поводженя выставы, щобы здоймили бѣлй шапки, котрѣ носили, бо середъ населеня велике обуренье. Товаришъ Кжижика загрозивъ, що каже шапки силою поскидати. Россіяне однакожъ не хотѣли уступити. — На другій день рано, пишуть Narodni Listy въ другôмъ числѣ, появивъ ся въ готели, де мешкали Россіяне, комісаръ поліціи, и пôйшовъ до директора ґімназіи кіѣвскои, совѣтника Петера, котрый гравъ на выставѣ россійскій гимнъ и доручивъ ему вôзванье ставити ся въ дирекціи поліціи. Петеръ прийшовъ до бюра ажь о 11 годинѣ. Директоръ Стейскаль пытавъ его, длячого гравъ россійскій гимнъ и для чого его товаришѣ носять демонстраційно бѣлй шапки. Петеръ ôдповѣвъ, що гимнъ гравъ зовсѣмъ механічно зъ привычки, бо дома грае его що денно дѣтямъ своимъ, щобы обудити въ нихъ почутье патріотизму. Що жь до бѣлыхъ шапокъ, то въ Россіи всѣ ихъ носять, бо дуже добре хоронять ôдъ сонця. Директоръ Стейскаль сказавъ Петреви, що може лишити ся въ Празѣ найдальше до $11\frac{1}{2}$ годины до 18 н. ст. серпня, инакше силою ôдставлять его до границѣ.“

— **Дорогі телеграмы.** Читателѣ великихъ дневниковъ не догадують ся навѣть якѣ великѣ кошты ложать редакціи на скорѣ и точнѣ информаціи. Коли уложено дроты телеґрафічнѣ пôдводнѣ на океанѣ Атлантійскôмъ, оплата ôдъ одного слова выносила 25 фунтôвъ штерлінґôвъ, ôтакъ знижено таксу на 10 фунтôвъ, пôзнѣйше на 3 фунты 7 шілінґôвъ а ще до недавна коштувало одно слово 1 фунтъ 10 шілінґôвъ або 15 зр. Першій New York-Herald скориставъ зъ пôдводного телеґрафу. За описъ битвы пôдъ Садовою и за пересланье мовы короля пруского заплативъ сей дневникъ 7000 долярôвъ золотомъ. — Передъ 20 лѣтами выбухъ вульканъ въ Новôй Зеляндіи, котрымъ дуже була заинтересована ся публика. Times, хотячи вдоволити цѣкавôсть своихъ передплатникôвъ, зателеґрафувавъ заразъ до головного дневника въ Авкляндъ, дозволяючи ему выдати 8000 фунтôвъ або 80.000 зр. на зôбранье и пересланье до Лондона точного опису всѣхъ подробицъ катастрофы. — Пôдчасъ вôйны мѣжъ Зулюсами а Боерами дневники лондоньскѣ выдавали величезнѣ сумы на депешѣ зъ поля битвы. Камеронъ, кореспондентъ Standard-а, котрый погибъ ôтакъ въ Суданѣ пôдчасъ своеи дѣяльности справоздавця, переславъ сѣй часописи описъ битвы пôдъ Маюба Гіль, платячи за депешу 800 фунтôвъ. — Въ р. 1881, коли выконано атентатъ на президента Сполученыхъ Державъ пôвнôчнои Америки, той самъ Standard за подрôбне телеґрафічне справозданье зъ сеи пригоды, що забрало 6 колюмнъ друку заплативъ 10.000 зр. Ґенералъ Ґарфіельдъ слабувавъ ôдъ 2 липня до 19 вересня, въ котрôмъ то дни умеръ. За цѣлый той часъ, т. е. одинацать тыжднѣвъ, Standard одержувавъ що день бюлетины о его здоровлю; всѣ кошты выносили 5000 фунтôвъ штерлінґôвъ. Треба додати, що тогдѣ такса ôдъ одного слова выносила зъ Нового Іорку 2 шілінґи, зъ Вашинґтону 2 шілінґи 10 пенсôвъ. Теперь обнизила ся о половину. Але не лишь самѣ часописи выдають такѣ сумы на депешѣ. Дипльоматы не щадять такожь коштôвъ на скорѣ вѣсти. Въ роцѣ 1867, коли мѣжь Францією а Сполучеными Державами вели ся важнѣ переговоры, высылали собѣ оба правительства численнѣ телеґрамы. Одна въ тыхъ телеґрамъ, переслана правительствомъ вашінґтоньскимъ до свого амбасадора въ Парижи, числила 4000 слôвъ а по таксѣ 10 шілінґôвъ за слово, коштувала 2000 фунтôвъ штерлінґôвъ. Само телеґрафованье заняло 10 годинъ часу, по 7 слôвъ на мінуту.

— **Дôмъ гры въ Монте Карльо** въ княжествѣ Монако мае бути замкненый 16 цвѣтня 1892 р., въ тôмъ бо дни кôнчить ся речинецъ концесіи выданои родинѣ Блянкôвъ на сю шулерию. Въ роцѣ 1858 заложивъ Блянъ свôй дôмъ гры и одержавъ ôдъ тогдѣшного князя Монаку концесію дуже легко, бо князь Иеронимъ мавъ тогдѣ всего 10.000 пôдданыхъ и 15.000 рôчного доходу. Ôдъ сего часу приносивъ дôмъ гры князеви по кôльканацять міліонôвъ франкôвъ рôчно. Теперь сестрѣнецъ его не хоче ôдновити контракту а то зъ тои причины, що правительство француске и італійске заповѣли, що не будуть довше терпѣти шулеріѣ въ Монако. Такимъ чиномъ тратить князь бôльшу часть своихъ доходôвъ, однакожь не буде зруйнованый, бо недавно оженивъ ся зъ княжною Рішеліе дѣдичкою міліонôвъ. — Блянъ звернувъ ся до князя Ив. Ліхтенштайна зъ просьбою о позволенье отвореня дому гры въ Вадуцъ. Онъ обовязуе ся платити 10 міліонôвъ франкôвъ рôчно, удержувати армію сего княжества и оплачувати мыта и податки, якѣ припадають на всѣхъ мешканцѣвъ Ліхтенштайну. Чи князь на се предложенье пристане не знати.

— **Дробнѣ вѣсти.** Дня 17 н. ст. вересня ôдбуде ся въ Добромирцѣ вѣнчанье п. Ивана Рейтаровского, окôнченого богослова, зъ панною Ольгою Левицкою, дочкою приходника мѣсцевого.

Надôслане.

Schwarze, weiße und farbige Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 15·65 p. Meter — glatt und gemustert (ca·240 versch. Qual. u. 2000 versch. Farben, Dessins u.) vers. roben- und stückweise porto u. zollfrei das Fabrik-Depot **G. Henneberg** (K. u. K. Hoflief.) **Zürich.** Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. 1

Посмертнѣ — ✝ — оповѣстки.

— **Алексій Савчиньскій**, правникъ, умеръ у Львовѣ въ 22 роцѣ житя. Вѣчна ему память.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Окружна рада шкôльна въ Станіславовѣ розписуе конкурсъ зъ речинцемъ до кôнця вересня 1891 на посаду греко-кат. катихита при 4-клясовôй мужескôй школѣ народнôй въ Галичи зъ платою 450 зр. и 45 зр. на мешканье.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 20 серпня. Еп.-суфр. Куиловскій именованый епископомъ станіславôвскимъ.

Вѣдень 20 серпня. Збôжевый торгъ утихомирює ся а цѣны збôжа зачинають знижати ся. Зъ Берлина доносять, що правительство нѣмецке хоче закупити збôже все, яке знаходить ся въ россійскихъ портахъ и пригарничныхъ мѣсцяхъ.

Берлинъ 20 серпня. Всѣ млыны въ польскôмъ королѣвствѣ вынанятѣ, щобы вывезти за границю якъ найбôльше збôжа передъ 27 серпня. — Nord. Allg. Ztg. пôдносить на статью ґр. Каніца, що треба старати ся зъ одного боку о пôднесенье рôльничого господарства, а зъ другои стороны о розвôй збôжевои торговлѣ, щобы Нѣмеччина на случай вôйны не була голодомъ побѣджена, якъ яка замкнена крѣпость.

Монахія 20 серпня. Вчера ôдбуло ся перше засѣданье делеґатôвъ въ цѣли заключеня торговельного трактату.

Лондонъ 20 серпня. Въ Спітедъ анґлійска фльота привитала ескадру француску гарматными сальвами. Тутешнѣ письма на привѣтъ Французôвъ помѣстили сердечнѣ поздоровленя.

Бѣлградъ 20 серпня. Цанковъ выдавъ ôдкликъ до сербского народу, щобы ôнъ прогнавъ зъ Сербіи династію Обреновичѣвъ.

Софія 20 серпня. Дня 18 вересня европейскѣ державы мають замѣръ выдати признанье болгарского князя.

Парижь 20 серпня. Аґенція Гаваса оголошуе письмо Цанкова до Стамбулова, въ котрôмъ ôнъ каже присилувати Кобурґа до зреченя ся зъ престолу и погодитись зъ Россією.

Петербургъ 20 серпня. Заручины цѣсаревича зъ грецкою королѣвною вже суть зовсѣмъ постановленѣ.

Надôслане.

Д-ръ Евгеній Олесницкій
отворивъ
канцелярію адвокатску
въ Стрыю
при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на I ôмъ поверсѣ.

АДВОКАТЪ
Д-ръ Винкентій Хлопецкій
отворивъ
канцелярію адвокатску
въ Самборѣ
въ каменици п. Стреца [давнѣйше п. Матловскои] въ ринку.

Всѣхъ наукъ лѣкарскихъ
Д-ръ Остапъ Антоневичь
осѣвъ и практикуе **въ ВИШНИКАХЪ.**

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ **„КОПЕРНИКОМЪ"**
ул. Театральна ч. 6 (площъ св. Духа) напротивъ головного одваху.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ, райсцайґи, и т. д. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарацію найдешевше и найскорше.
Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ".**

Портретъ епископа д-ра Юліяна Пелеша
пôсля оріґіналу Вол. Чеховича
въ геліоґрафічнôй репродукціи въ розмѣрахъ 48/64 цмт.
по цѣнѣ 3 зр.
(вже зъ пересылкою.)
Можна набути черезъ редакцію „Дѣла".

Для выгоды П. Т. Публики отворено
НОВУ АҐЕНЦІЮ
Краковского Товариства взаимныхъ убезпечень
на житье та ôдъ огню и граду
у Львовѣ при ул. **Театральнôй ч. 21** (входить ся зъ улицѣ Скарбковскои).
Полісы асекураційнѣ выставляють ся въ **языцѣ рускôмъ — всѣ проспекты и переписка зъ партіями ведесь по руски.** — Близше можна розвѣдатись въ Адміністраціи „Дѣла".

ДРАМАТИЧНѢ ТВОРЫ
ГРИГОРІЯ БОРАКОВСКОГО.
Цѣна 1·30 кр.
Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта".

Десять медалѣвъ заслуги, дипльомъ признаня и дипльомъ гоноровый
на всесвѣтнôй выставѣ въ Антверпіи
за незрôвнанѣ
Выробы косметичнѣ, Тоалетнѣ и Парфумеріи.
Антілентіля. Нѣякій артикулъ тоалетный не може йти въ заводы що-до успѣху и доброты зъ Антілентілією. Се средство, одержане зъ ôдсвѣжуючихъ субстанцій, ухиляе въ короткôмъ часѣ веснянки, плямы печѣнковѣ, бляхи и т. п., надае шкôрѣ свѣжу бѣлôсть, свѣжôсть и нѣжнôсть. — Цѣна 2 зр.
Піліптонъ волосю сивому и споловѣлому по кôлькоразовôмъ ужитю привертае красну барву. ПІЛІПТОНЪ не фарбуе, лише ôдмолоджуе волосье, котре пôдъ вплывомъ сего ôдличного средства ôдзыскуе первѣстну барву, мягкôсть и ôдзыскъ. — Цѣна фляшку 1 зр. 50 кр.
Валентінъ найсильнѣйше выпаданье волося вздержуе, цибульки волосянѣ змôцняе и до вытворюваня та поросту волося побуджае. Цѣлый флякон 3 зр. Пôвъ флякону 1 зр. 69 кр.
ПУДРЪ КНЯЖІЙ
не мѣстить жадныхъ металевыхъ примѣшокъ, есть се найчистѣйша и найнѣжнѣйша мучка ростинна, приємно прилягае до лиця, надае красну, природну бѣлôсть и есть неоцѣненымъ средствомъ до ґігієнічнои окрасы лиця.
Пуделко мале бѣлого пудру 60 кр., цѣле 1 зр., зъ лебедикомъ 1 зр. 50 кр. Рожевый для бльондинокъ и кремовый для шатинокъ и брунетокъ, мале пуделко по 70 кр., бôльше зр. 1.10 зъ лебедикомъ зр. 1.60.
Вода фіялкова. Усувае зъ лиця прищѣ, лишаѣ, угрики, попаданье и лущенье шкôры, выгладжуе морщинки и долики ôспові. Лице ôдсвѣжуе выбѣлюе и вынѣжнюе. — Цѣна 1 зр.
Мыло косметичне ôзначае ся надзвычайною нѣжностію и дуже приємнымъ запахомъ, загôдно вплывае на нашкôрокъ, не допускае розпадатись рукамъ и лицю, дуже добре очищуе шкôру. Ухиляе веснянки и жовто-бурѣ плямы зъ лиця. — Цѣна 60 кр.
И. ИГНАТОВИЧЪ
у Львовѣ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3, и улиця Галицка ч. 35., въ **Краковѣ** Суконницѣ ч. 20., и въ **Чернôвцяхъ** Ринокъ ч. 2.

ИСТОРІЯ РУСИ ч. I. II. III. IV. V. — Цѣна за I часть 15 кр. За всѣ части 80 кр. Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта" ул. Вôрменьска ч. 27

Женщина въ середнôмъ вѣку, граюча на фортепянѣ, шукае мѣсця. Способна до заряду дому, а особливо до совѣстного веденя дѣтей осиротѣлыхъ по матери. Близшу вѣдомôсть у о. Стефановича, катихита львôвскихъ учит. семинаріѣ, пробуваючого теперь въ Кутахъ.

2 ученикôвъ школъ ґимназіяльныхъ або людовыхъ можна умѣстити на мешканье, харчь и родительску опѣку пôдъ приступными условями у родичѣвъ, котрыхъ сынъ въ 4-тôй клясѣ ґимназіяльнôй. — Зголошеня пôдъ К. З. ул. Снѣжна ч. 4 н-ръ дверей 2. (коло костела Прсв. П. М. Снѣжнои).

Два ученики
школъ середныхъ або народныхъ найдуть въ честномъ рускôмъ домѣ помѣщенье выгôдне зъ совѣстнымъ надзоромъ и опѣкою.
Близша вѣдомôсть въ Редакціи „Дѣла" або у панѣ Г. Зарицкои — Хоружчина ч. 13, на I. поверсѣ въ офіцинахъ.

Жена офіціялісти приймае на мешканье ученикôвъ зъ низшихъ и высшихъ клясъ. За родительскій дозôръ ручить ся, мешканье и харчь по дешевыхъ цѣнахъ. — Площъ Бернардиньскій н-ръ 1. поверхъ I., дверѣ 13.

Бюро информаційне
СТАНІСЛАВА САТАЛЫ
Львôвъ, ул. Галицка ч. 15
може поручити кождого часу службу всякои катеґоріи, а именно: Учителѣвъ, Учительки, и Гувернантки зъ кваліфікацією и музыкою, Боны, Панны служачѣ, Льокаѣвъ, Економôвъ, Лѣсничихъ, Машиністôвъ, Кухарѣвъ, Огородникôвъ и у всѣхъ родахъ добôрну службу. Порученя полагоджуєсь сейчасъ.
4943 12—15 (Инкрессо Львôвъ).

ГА-
маки або лôжка лясні ôдъ 2.35 зр., до 6·75 зр., тапицѣ зъ крысломъ, парасольки ôдъ солнця, также рôжнѣ а такожь не перемакаючѣ по 50 кр. Плащѣ до ворогу, торбы, торнистры до екскурсій
поручае найдешевше
МАГАЗИНЪ
БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ
у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.
Цѣнники на жаданье даромъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. уприв. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купуе и продае
всѣ ефекты и монеты
по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.
Яко добру и певну льокацію поручае
4½% листы ипотечнѣ
5% листы ипотечнѣ преміованѣ
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краевого
4½% позичку краеву галицку 3483 136—7
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзницъ державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскѣ облігаціи индемнізаційнѣ
а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае
по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.
ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѣ вылѣсованѣ а вже платнѣ мѣсцевѣ паперы цѣннѣ, такожь запавшѣ купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевѣ лишь за ôдчисленьємъ справедливыхъ коштôвъ.
До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляе новѣ аркушѣ купоновѣ за зворотомъ коштôвъ, котрѣ самъ поносить.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ
ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.
Одинокій и выключный для Галичины
СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ
основаный въ 1870 р.
3319

Поручае правильно кождого тыждня **свѣжѣ транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручае его пôсля приложеного ему цѣнника.

Замовленя выповняються совѣстно и скоро такожь **за послѣплатою опакованье франко.**

Особливу увагу звертаеся на 3 знаменитѣ сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ

		½ клгр	зр.	кр.
Кайсовъ	знам. чорный	„	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	ôдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 601 ф.	„	2	40
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	ôдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ
„AU LOUVRE"
Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

Найбôльшій по французски улажденый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.
Сезонъ 1891.
Звѣстне найдешевше жерело закупна.
Найбôльшій складъ есть якъ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Ôддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гафтôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасмантеріи, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ прибôрôвъ кравецкихъ.
Ôддѣлъ II. Капелюхи дамскѣ, дѣвочѣ и дѣточѣ, выробы панчôшковѣ для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей зъ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, ґорсеты и запаски для дамъ и дѣтей.
Ôддѣлъ III. Краваты мужескѣ, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и маншеты, парасолѣ анґлійскѣ, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и анґлійскѣ рукавички.
Ôддѣлъ IV. Рукавички дамскѣ, шкôрковѣ, даньскѣ, шведскѣ и анґлійскѣ, а такожь рукавички шовковѣ, вовнянѣ и нитянѣ.
Ôддѣлъ V. Вахлярѣ чорнѣ и кольоровѣ набалѣ и вечеры та великій выбôръ япаньскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ.
Ôддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.
Ôддѣлъ VII. Станики трикотовѣ и джерсей для дамъ по зр. 1·90. 2·50. 3·50 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку.
Ôддѣлъ VIII. Спôдничики дѣточѣ, плащики, пальтотики и запаски.
Ôддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великѣ килимы, сальоновѣ ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки маттінґовѣ до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣннѣ, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.
Ôддѣлъ X. Ту суть портіеры по зр. 1·70 до 3·80. Заслоны Туніса по зр. 3·20, якôсть 1-ша 3·75, Мароко 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапецунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портіеръ Кірманъ и дагестаньскихъ та матерій на меблѣ.
Бѣлѣ ôдпасованѣ заслоны коронковѣ, цѣле ôкно 1·45, 1·75, 1·90. 2·50 до 50 зр.
Ôддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и высше. Комплетнѣ ґарнітуры ґоделінові складаючѣ ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·50 до 30 зр. Вхôднѣ капы шнелевѣ I величôсть 1·25, II 2·50, III 3·50.
Крôмъ того великій выбôръ флянелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ, коцы на лôжка и конѣ. Стебнованѣ колдры вовнянѣ, ватованѣ, атласовѣ, пікові и до прикрасы.
Замовленя зъ провінціи полагоджуе ся якъ найсовѣстнѣйше.
Окремый ôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно.
Магазинъ „AU LOUVRE", у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.
Властитель Е. М. ВЕРНФЕЛЬДЪ въ Вѣдни.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Чернльскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руськихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на переменку разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 6; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ H. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible]

ДѢЛО

Предплата на „ДѢЛО“ въ австр. [illegible]
въ Австріи: [illegible]
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на цѣлый рôкъ . . . 20 зр.
на пôвъ року . . . . 8 зр. на пôвъ року . . . . 10 зр.
на четверть року . 4 зр. 50 кр. на четверть року . . . 5 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
У Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на четверть року . . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція въ домѣ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатаній оплатѣ [illegible]
Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. [illegible]
[illegible]

З днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Вѣсть о роздѣлѣ ресортôвъ въ міністерствѣ торговлѣ и о утвореню нового міністерства комунікацій есть неправдива. О тôмъ доносить Presse зъ доброго жерела, а також вчерашна телеґрама Gazet-ы Lwowsk-ои.

Змѣнность въ цѣнахъ збôжа ослабла ôдъ середы на всѣхъ торговицяхъ, але зворушенье тревае безнастанно и навѣть трохи збôльшилось ôдъ поголоски, котру розпущено въ Берлинѣ, що мовь-то російске правительство хоче и на вывôзъ пшеницѣ выдати заказъ. На вѣденьскôй біржи ся поголоска выкликала пôдвысшенье цѣны пшеницѣ такъ, що озима зъ 10 зр. 48 кр. пôдскочила на 11 зр. 12 кр. За границею той рухъ бувъ слабый и цѣны стоять якъ попередно. Лише въ Берлинѣ цѣна жита знову пôдскочила а цѣна пшеницѣ лишаесь безъ змѣны. Въ Будапештѣ цѣны дѣйстні жита и пшеницѣ пôднеслись о 5 до 10 кр.

Кореспондентъ берлиньскои газеты Kreuzzeitung мавъ розмову політичну зъ антисемітомъ посломъ Шнайдеромъ и зъ провôдникомъ молодо-ческои партіи д-ромъ Юліемъ Ґреґромъ. По зближеню молодо-Чехôвъ и антисемітôвъ на гостинѣ въ Празѣ справдѣ цѣкаво було пôзнати, чи дасть ся ôднайти яка спôльна основа, на якôй обѣ партіи могли бы будувати згоду и розвинути політичну дѣяльнôсть въ однаковôмъ напрямѣ — чи крôмъ ненависти до Нѣмцѣвъ лібералôвъ можна бы пôднести ще яку — додатну точку котра могла бы близьшй ôдносины обохъ партій звязати сильнѣйше. Отже власне вѣсти, якй подае кореспондентъ берлиньскои газеты, не стверджують высказу старо-ческои Politik, що гостина вѣденьскихъ мѣщанъ не мае зъ політикою нѣчого спôльного. Навпаки, заявленя Ґреґра и Шнайдера показують, що на тôй гостинѣ була бесѣда о далекосяглыхъ реформахъ державныхъ и переведенье ихъ поставлено за мету для зближеныхъ партій. Шнайдеръ сказавъ, що ôнъ бажае усунути дуалізмъ, а замѣсть того для поодинокихъ національностей, яко рôвноправныхъ чинникôвъ, засувати рôвно правне становище побôчь себе, а вяжучимъ моментомъ въ тôмъ роздѣлѣ повиненъ бути антисемітизмъ. Централізмъ — се жидôвство, а дуалізмъ — пôдпора жидôвства. До змѣны треба змагати не длятого, щобы назадъ привернути панованье Нѣмцѣвъ, але щобы завести такій станъ въ державѣ, котрый основуе ся на національнôй рôвноправности всѣхъ народôвъ. Вѣдень, хочь зъ початку може здавати ся, що потерпить шкоду, поволи стане ся природнымъ осередкомъ сеи антисемітскои державы. Зъ першою пробою практичного переведеня сеи идеи выступить великій конґресъ антисемітôвъ, на котрый всѣ національности вышлють своихъ заступникôвъ. — Зовсѣмъ такъ само и Ґреґръ цѣлію для своеи партіи ставить, щобы на мѣсце истнуючого дуалізму оснувати союзъ державъ. Ґреґръ выложивъ передъ кореспондентомъ цѣлу идею ліґи угнетеныхъ народностей. До тыхъ народôвъ власне прилучать ся и антисеміты, „угнетений Нѣмцѣ“. Пôсля Ґреґровои проґрамы кожда держава мае посѣдати повну автономію въ адміністраціи, фінансахъ, судôвництвѣ и справахъ культурныхъ. Языкъ арміи мусить бути краєвымъ а офіцеры походити зъ мѣсцевого населеня. По-при те мае бути спôльне заступництво парляментарне. Точнымъ сформулованьемъ тои проґрамы займе ся конференція національна. Она заименуе також екзекутивный комітетъ зъ-межь всѣхъ племенъ, котрй возьмуть въ нѣй удѣлъ, и той перейме провôдъ надъ ліґою. Отже планы Ґреґра и Шнайдера подôбнй до себе також въ тôмъ, що и антисеміты скликують зъѣздъ своихъ прихильникôвъ. Радикальнй и автономістичнй партіи людовй мають потворитись всюды на взорецъ молодо-ческои партіи, а Ґреґръ не сумнѣвае ся, що вже при слѣдуючихъ выборахъ до рады державнои выйде федералістична бôльшôсть. На Угорщинѣ треба — каже — поступати тою самою дорогою, але поволнѣйше. — До тыхъ гадокъ, котрй редакціи Kreuzzeitung здають ся чудными, додае она таку замѣтку: „Рѣчь се зовсѣмъ зрозумѣла, що молодо Чехи по невдачи, котру они потерпѣли въ борбѣ парляментарнôй, оглядають ся теперь за новою проґрамою дѣяльности, та не можна заперечити, що идею нарушеня дуалізму натрафили они на найслабшу сторону всего правно-державного укладу Габсбурґскои монархіи. Та мимо того не можемо увѣрити въ можнôсть переведеня сего пляну выложеного Ґреґромъ и Шнайдеромъ. Корона до того не приложить своеи руки а супротивъ волѣ короны такй змаганя значать — революцію. Пождѣмъ, чи нова проґрама буде дѣйстно поважно трактована при теперѣшнôмъ зъѣздѣ антисемітôвъ въ Празѣ и якй успѣхи будуть мати ихъ постановы“.

До Kraj-у такъ пишуть про політику „кола“ польского дотычно Шлеска: „Мѣжь краєвыми интересами найважнѣйшою есть справа шлеска. Оденъ зъ молодшихъ послôвъ, именно Витольдъ Левицкій, порушивъ на однôмъ засѣданю польского кола сесю справу, но до розправы надъ нею не прийшло, а се длятого, що голова кола просивъ внескодавця, щобы ôнъ здержавъ ся на теперь зъ своею рѣчею, бо коло мусить найперше поладити буджетъ, и при тôмъ зробивъ ему обѣцянку, що для нарады надъ шлескою справою скличе передъ кôнцемъ сесіи осôбне засѣданье. Однакожь до того засѣданя зовсѣмъ не прийшло, а за те по-за кулісами вплывано на д-ра Левицкого, щобы теперь не рухавъ шлескои справы, але ôдложивъ ее до осени, а подавали таку причину, що сю справу треба впередъ добре перестудіювати, а потôмъ — пôсля звѣстнои пѣснѣ — не треба заразъ на початку правительству ставляти тяжкихъ перепонъ. И такъ д-ръ Левицкій зъ посломъ ґр. Козьебродскимъ поѣхали до Тѣшина, щобы на мѣсци поинформуватись о потребахъ и жаданяхъ польского населеня на Шлеску. Въ Тѣшинѣ скликано зборы довѣрочныхъ мужѣвъ и обговорювано народнй потребы на Шлеску а по-части й уложено, щô треба зробити. Але все те — на бажанье галицкихъ послôвъ — покрыто мракою боязливои тайны, якъ коли бы тутъ не розходилось о вымѣръ права, запорученого основными законами державными, котрого — iure caduco — не мае славяньске населенье на Шлеску, але справдѣ о якій нападъ на чужй права. Черезъ тайнôсть шкодить ся справѣ, бо противники можуть справедливо зъ такого поступованя заключати на боязливôсть, а у самыхъ Полякôвъ родить ся непевнôсть и сумнѣвъ, чи можна выконати те, чого пôдоймаемось, а радше — выбачте за слово — до чого формально закрадаемось. А впрочôмъ народнй постуляты Шлеска загально знанй. Польске населенье на Шлеску жадае: щобы суды и уряды ôдповѣдали на польскй поданя по польски, щобы въ Тѣшинѣ заложено иншу польску ґимназію або щобы тамъ утворено при истнуючôй ґимназіи нѣмецкôй паралельки зъ польскимъ языкомъ выкладовымъ, а наконецъ, щобы въ Тѣшинѣ основано польску семинарію учительску та щобы ôддѣлено тѣшиньске княжество ôдъ вроцлавскои епархіи, а прилучено его до кракôвского архіепископства. Тй жаданя зовсѣмъ не новй и они були вже обнятй внесеньемъ, яке поставивъ въ польскôмъ колѣ посолъ Іосифъ Тышковскій.“ Мабуть пôдъ вплывомъ надѣй на полагодженье шлескихъ постулятôвъ на осѣннôй сесіи скликано сими днями до Мазанковець на Шлеску польске вѣче, на котрôмъ пос. кс. Свѣжи здававъ справу изъ своеи парляментарнои дѣяльности и высказавъ надѣю, що Поляки щось дôстануть. При тôмъ посолъ заявивъ, що на обѣцяне буде ждати оденъ рôкъ, а потôмъ уже безъ сумнѣву бôльше енерґічныхъ средствъ.

———

О голодовôй нуждѣ въ Россіи такъ пишуть зъ Петербурга до Press-ы: „Якъ сумно выглядае въ дôткненыхъ голодомъ повѣтахъ Россіи, не можна собѣ легко представити, коли не оглянути обставинъ на самôмъ мѣсци. Звѣстно, що російскій мужикъ навѣть по добрыхъ живахъ не выходить зъ довгôвъ и веде житье дуже нуждене, — то-жь можна собѣ змалювати, якъ доперва тая нужда выглядати буде сеи зимы. Земства въ казаньскôй ґуберніи подали до правительства о пять міліонôвъ рублѣвъ на закупно збôжа потрѣбного на засѣвъ и на пôдмогу найбѣднѣйшихъ родинъ, а крôмъ того зробили проектъ, щобы потребуючимъ дати роботу при будовахъ дорôгъ зелѣзныхъ, всѣмъ, котрй хочуть вывандрувати, выдавати даремно пашпорты и наконецъ збирати складки въ цѣлôй Россіи. Однакъ и всѣ тй мѣры уважае земство за невыстаючй, если разомъ зъ тымъ не застановить ся оплаты селяньскихъ податкôвъ. На кождый случай обтяженье довгами у селянъ росте такимъ способомъ въ безмѣрнôсть. Вже въ рокахъ 1872 и 1877 въ наслѣдокъ неврожаю треба було завѣсити ôдбиранье податкôвъ, а ще й давати грошеву запомогу. Въ 1883 роцѣ знову лихй жнива спровадили за собою доконечне застановленье податкôвъ на два роки. Залеглости податковй, котрй въ р. 1875 выносили лише 176.000 рублѣвъ, пôднесли ся въ роцѣ 1878 до 2,413.000 рублѣвъ, 1883 р. пôднесли ся на высоту 3,237.000 руб., 1885 р. на 5,294.000 руб., въ роцѣ 1890, хочь уживано дуже енерґічныхъ способôвъ, станули на высотѣ 5,821.000 рублѣвъ. Якъ залеглости въ будучности зростуть и якъ селянинъ отямить ся зъ наслѣдкôвъ сегорôчного неврожаю, сего не можна ще вгадати. — Въ многихъ полудневo-російскихъ ґуберніяхъ по-при слабшôмъ доходѣ зъ рôлѣ, нѣжь сподѣвались, прийшла ще иньша бѣда. Якъ звѣстно, тамъ на великихъ просторахъ нема лѣса на паливо. Камѣнный вуголь за дорогій, отже тамъ радить собѣ такъ, що палять соломою. Способъ се неекономічный и черезъ недостатокъ гною господарство паде, але годѣ инакше порадити. За топливо уживають тамъ также термѣтя, тростины и т. п., але всего того нема подостаткомъ. Отже теперь разомъ зъ лихими жнивами селянинъ не мае й топлива свого, соломы. Єсли-жь люде въ такихъ сторонахъ не мають въ зимѣ позамерзати, то треба буде дешево спроваджувати вуголь. Але дешеве закупно вугля неможливе за-для высокого мыта, яке вызначуе нова тарифа..

Уживанье російского языка въ вел. княжествѣ фінляндскôмъ, котре зъ Россією стоить въ персональнôй уніи, остатный царскій указъ дуже розширюе. Російску мову введено не лише въ зносинахъ правительства петербурґского зъ ґенералъ-ґубернаторомъ Фінляндіи, але также и зъ державнымъ секретаріятомъ та зъ сенатомъ фінляндскимъ, а навѣть сенатъ зъ ґенералъ-ґубернаторомъ буде мôгъ зноситись лише въ тôй мовѣ. Дальше розпоряджено, що всѣ проекты, котрй соймъ мае предкладати цареви, мусять насамперѣдъ дôстати апробату ôдъ російскихъ міністрôвъ, если они входять въ ихъ обемъ дѣланя. Пôсля иншого знову розпорядженя въ фіньскôмъ секретаріятѣ державнôмъ, а также въ канцеляріи ґенерального ґубернаторства будуть могли на будуче знайти помѣщенье также и російскй урядники. Фінляндцѣ замѣчають, що се розпорядженье супротивляе ся явно постановамъ §. 10. фінляндскои конституціи зъ року 1772.

———

„Пловдивъ“, болгарскій орґанъ въ Филиппополи, глядить дуже песимістично на идею балканьского союза, а то зъ причины суперечныхъ интересôвъ мѣжь Сербією а Болгарією. „Запевняемо — пише сей орґанъ — що въ Македоніи живе міліонъ Болгаръ, а Сербія се перечить. Балканьскій союзъ спôльно въ Болгарією и Сербією не може истнувати, хиба на папеты, а не въ дѣйстности.“ Ся статья мабуть вымѣрена противъ вѣча въ Ягодинѣ, котре мае ôдбутись зъ початкомъ вересня.

———

Заведенье пшеничного хлѣба въ нѣмецкôй арміи — уважае Hamburgischer Correspondent — за дуже важный поступъ Нѣмеччины для осягненя независимого становища супротивъ заграницѣ. Хотяй російске правительство заказъ вывозити жито мотивуе въ сѣмъ случаю неврожаемъ, то однакъ легко може бути, що пôзнѣйше для того самого средства будуть мѣродатными причины політичнй. Длятого Hamb. Corr. накликуе нѣмецке правительство, щобъ оно по силамъ старало ся забезпечитись на всѣ евентуальности.

———

Петербурскій журналъ лібералôвъ російскихъ „Вѣстникъ Европы“ обговорюе въ зовсѣмъ предметовôй статьи російско-французскій алиянсъ и выкладае своимъ землякамъ, що въ нихъ нема пôдвалинъ для серіозпои приязни. „Вѣстникъ Европы“ такъ пише: Въ Франціи дечого богато, що кождый російскій патріотъ мусить осудити. Француско-російска приязнь выкликана лише француско-нѣмецкою неприязнею и лише тôлько нею пôдживлюе ся. Єсли-бъ француско-нѣмецкй ôдносины полѣпшили ся, то поведенье Франціи взглядомъ Россіи змѣнило бы ся на таке саме, якъ попередъ. Чи подвôйный союзъ въ часахъ мира противъ впливового потрôйного союзу може взяти верхъ се сумнѣве. Въ случаю ôдмѣнной гадки въ загальнôй квестіи політичнôй побѣду правдоподôбно ôднесе та партія, котру пôдпоможе потрôйный союзъ. Доказъ на те дае найновѣйша исторія Болгаріи и заразно постôйный упадокъ російского впливу въ Константинополи. Запевненье француских и деякихъ російскихъ дневникôвъ, що спôльна ненависть супротивъ Нѣмеччины се основа російско-француского наближеня, въ ґрунту фальшиве. Було бы несправедливо накидати на нѣмецкій народъ то невдоволенье, котре выкликала передше Бісмарка політика въ Россіи. Анѣ цѣсареви Вільгельмови II., анѣ Капрівіому не можна закинути роботы интриґъ противъ Россіи. Россія въ ей культурнôмъ и духовнôмъ розвою глубоко зобовязана для Нѣмеччины. Що до становиска Россіи до Франціи, то треба дѣйстно установити, що Россію не обходять нѣчого територіальнй споры мѣжь Франціею а Нѣмеччиною, що Россіяне не мали потребы Французамъ допомагати до здобутя назадъ Альзаціи и Льотаринґіи, якъ и Французы такъ само Россіянамъ при добуваню Царгороду и прогоню ваню Туркôвъ зъ Европы.

Старый Жіль Сімонъ пише въ дневнику Temps ôддѣлъ Mon petit journal, въ котрôмъ щоденно высказуе свои замѣтки о суспôльныхъ справахъ, моральныхъ або політичныхъ. Теперь ôнъ написавъ таку свою гадку о зближеню Франціи и Россіи: „Потрôйный союзъ хоче мира — пише Жіль Сімонъ — та й мы бажаемо мира, и Россія также хоче мира. Всѣ его бажають, бо ôнъ ôдповѣдае интересамъ всѣхъ. Однакъ для людей и народôвъ крôмъ интересу суть ще иншй дорогй рѣчи на сѣмъ свѣтѣ; до нихъ причислити треба й честь. Сей миръ, хочь добрый самъ въ собѣ, стае гôрній народови, коли есть доказомъ и наслѣдкомъ его слабости. Длячого жь кронштадтскй овации такъ глубоко увôйшли до нашого серця? Они не приносять мира, бо миръ бувъ и безъ нихъ. Але ще вчера мы мусѣли годитись на него; сегодня — маемо вôльный выбôръ. Се нова ôдмѣна...“

Орлеаньскій дôмъ потерпѣвъ велику втрату: его найбôльше выдатный журналістичный борець Герве, начальный редакторъ журнала Soleil, покинувъ боротись за его права до Франціи, а стае на будуче лишь теоретичнымъ орлеаністомъ. О тôмъ свѣдчить слѣдуюча его статья: „Не лише царь, володѣтель надъ сто міліонами народу, подае руку Карнотови, президентови французскои републики и поводить ся зъ нимъ якъ зъ рôвнымъ собѣ, — республика француска зъеднала собѣ ще бôльшу силу — папу, духовну голову двѣста міліонôвъ душъ. По поворотѣ зъ Риму Лявіжері наказавъ „своимъ бѣлымъ братамъ“, дôставши позволѣнье ôдъ папы, грати марсилиянку, ще передъ тымъ, заким царь приказавъ ôдограти ее при собѣ передъ крѣпостями Кронштадту. Отже по сторонѣ французскои републики стоять въ роцѣ 1891 по Христѣ двѣ найбôльше автократичнй силы, якй лише истнують на свѣтѣ: папа и царь... Мы пôзнаемо, що зоря ранѣшна, котра вѣнчае голову републики, побѣдила монархічну партію. Мы не выводимо жалѣвъ зъ тои причины, що народъ звертаесь до републики, бо ôнъ завсѣгды звертае ся на тоту сторону, де есть успѣхъ. Се зовсѣмъ природне. При такôмъ станѣ дѣлъ — привернене монархіи можемо сподѣватись лишь ôдъ Провидѣня, котрого цѣль тайна и котрого пляны незглубимй. Зъ успѣхôвъ републики мы тѣшимось, бо они выходять въ користь Франціи. Розумѣесь, при тôмъ они не змѣняють нашихъ гадокъ и француска монархія Филипа Авґуста, св Людвика и Генриха IV. лишае ся нашимъ идеаломъ.“ — Въ другôй статьи Герве предкладае, щобы назву бульвару Севастопольского въ Парижи змѣнити на бульваръ Кронштадтскій, бо теперѣшна назва може выкликати у царицѣ и царевича неприятне вражѣнье, если они приѣдуть до Парижа.

———

Вѣсти зъ испаньского двору въ Санъ Себастіянѣ потверджують, що донесенье розширене черезъ испаньску прасу, мовь-то испаньска ескадра ôдвѣдае Кронштадтъ, суть зовсѣмъ неоснованй. Также и міністеръ-президентъ Кановасъ ôдповѣвъ на запытанье въ тôмъ напрямѣ, що така выправа испаньскои фльоты зовсѣмъ не годить ся зъ неутральнымъ становищемъ Испаніи супротивъ укладаючого ся нового ґрупованя великихъ державъ.

НОВИНКИ.

— **„Дванацятку“ співанôвъ-академикôвъ** запросили Русины въ Теребовли до спôвудѣлу въ концертѣ, якій они на дохôдъ фонду будовы руского театру національного задумують устроити. Концертъ, сполученый зъ танцями, мавъ бы пôсли дотеперѣшнихъ проектôвъ ôдбути ся около 15-го н. ст. вересня.

— **Въ Борщевѣ завязавъ** ся мѣсцевый комітетъ за-для устроеня концерту на дохôдъ фонду будовы нашого національного театру при помочи славнои „дванацятки“ [пôдъ проводомъ академикôвъ пп. Партицкого и Остапа Нижанкôвского]. Якъ зачуваемо, чимало клопоту завдае бракъ ôдповѣдной салѣ, але чей при добрôй воли и одушевленю провôдною идеею прогульки все дасть ся полагодити...

— **Про смерть о. Ивана Наумовича** въ Новороссійску нема доси близшихъ вѣстей. Вѣдомо лишь тôлько, що померъ скоропостижно на ударъ серцевый.

— **О убійствѣ** доносять до Gaz. Przem. зъ Майдану сѣнявского: Въ ночи зъ 5 на 6 липня с. р. въ Майданѣ сѣнявскôмъ, селѣ положенôмъ коло границѣ російской, убили селянку Реґіну Пошивку два жовнѣры пограничнои сторожи російской. Убійникôвъ арештували власти російскй въ Бѣлгораю. Слѣдство веде ся въ судѣ повѣтовôмъ въ Сѣнявѣ.

— **Жидôвскій рахунокъ.** Gaz. Przem. доносить: Предприемець робôтъ фортифікаційныхъ Айншльосъ, котрый ажь 42% опустивъ зъ цѣны кошторису, мае ôдбивати сей опустъ въ дуже спритный способъ. Айншльосъ есть властителемъ

великихъ складôвъ дерева будôвляного, нагромадженого въ лѣсахъ нимъ закупленыхъ, въ котрыхъ спроваджуе до робôтъ фортифікаційныхъ потрѣбный матеріялъ. Залѣзницѣ признають великій опустъ ôдъ матеріялу спроваджуваного до сихъ робôтъ, отже Айшильосъ мае спроваджувати нибы то яко матеріялъ фортечный, цѣлй засобы своихъ складôвъ, користаючи въ зелѣзничого опусту. Дерево не здале до робôтъ фортечныхъ, ôдкидають власти войсковй, а о се лишь розходить ся предприемцеви, котрый робить тымъ лѣпшй интересы, чимъ больше довезеного дерева ему ôдкинуть. Такимъ чиномъ замѣсть 42% опусту прийде Айшильосови ще значна надвыжка, котра мае свою причину въ обманеню заряду зелѣзницъ, на користь Айшильоса.

— **Жиды академики на университетѣ черновецкôмъ** не хотять признати ся до нѣякои народности буковиньскои и завязують товариство жидôвске пôдъ назвою „Гасмонія“. Мы, Русины, не мали нѣколи и не маемо охоты апектувати для своеи стороны жидôвскихъ Русинôвъ, тожь намъ и байдуже до якои тамъ народности признае ся кôлькохъ жидôвскихъ академиковъ. Инакше Поляки; они уже такъ привыкли уважати все жидôвске за польске, що имъ фактъ завязаня жидôвскои „Гасмонія“ въ Черновцяхъ не дае супокою не то на Буковинѣ але и въ Краковѣ. Майже вся польска праса въ Галичинѣ крикнула на вѣсть о „Гасмонія“ зъ обуреньемъ, якимъ правомъ можуть буковиньскй жиды pomimo polskiego swego pochodzenia, cofać się o тысячь лѣтъ назадъ и думати о якôйсь жидôвскôй народности, коли такои нема и всѣ жиды повинни стати Поляками. Ось шовінізмъ!

— **Ґеоґрафічный конґресъ въ Бернѣ швайцарскôмъ** скôнчивъ въ тыхъ днахъ свои нарады. Конґресъ ухваливъ пôднести и перевести проектъ выготовленя карты кулѣ земнои въ пропорціи 1 : 1,000.000. Въ тôй цѣли выбрано межинародну комісію. Дальше конґресъ заявивъ ся за переведеньемъ зелѣзницѣ въ середину Африки, до озера Чадъ або рѣки Ніґеръ. Ôдтакъ ухваливъ конґресъ резолюцію, котрою вôззвавъ швайцарске правительство до иниціятивы въ справѣ утвореня одностайного меріділна, загального одностайного часу и т. и. Слѣдуючій конґресъ ôдбуде ся въ Лондонѣ за 3—5 лѣтъ.

— **Лѣченье рака.** Przegl. lekarski пише: Професоръ д-ръ Адамкевичъ внѣсъ въ цвѣтни с. р. поданье до міністерства просвѣты, щобы ему для розслѣдôвъ клінічныхъ надъ хорыми навѣщеными ракомъ, ôддано одповѣдный ôддѣлъ въ вѣденьскôмъ шпитали. Коли се поданье проф. Адамкевича заслугувало пôсля гадки міністра на увагу и взглядъ, запытавъ міністеръ професорôвъ вѣденьского факультету медичного, якъ бы треба зробити, щобы д-ръ Адамкевичъ мавъ ôдповѣдне число хорыхъ на рака въ вѣденьскôй кліницѣ. Выдѣлъ лѣкарскôй вѣденьского университету ухваливъ одноголосно на внесенье референта д-ра Альберта, щобы професорови Адамкевичеви ôдступити ôддѣлъ клініки хірурґічнои д-ра Альберта, для дальшихъ розслѣдôвъ.

— **Самоубійства.** Число самоубійствъ въ Европѣ выносить рôчно 60.000. Число то однакожь повинно бути въ двое бôльше, бо дуже богато случаѣвъ не подае ся до публичнои вѣдомости. Найбôльше самоубійствъ выказуе Нѣмеччина, ôдтакъ Франція и Анґлія, найменше самоубійствъ межи Славянами. Взагалѣ видко зъ того, що чимъ бôльше котрый край цивілізованый тымъ бôльше бувае въ нѣмъ самоубійствъ.

— **Пересѣчный заробокъ денный** робôтниковъ въ Австріи въ роцѣ 1889 представляе ся, пôсля урядовыхъ даныхъ въ поодинокихъ австрійскихъ краяхъ такъ: въ Дальматіи 1·13 зр., въ Побережу 1·11 зр., въ Каринтіи 0·85 зр., въ Австріи долѣшнôй 0.82 зр., въ Сольногородѣ 0·82 зр., въ Австріи горѣшнôй 0·76 зр., въ Буковинѣ 0·73 зр., въ Стиріи 0·70 зр., въ Тироли 0·70 зр., въ Чехіи 0·69 зр., въ Галичинѣ 0·68 зр., въ Краинѣ 0·61 зр., въ Моравѣ 0·55 зр., въ Шлеску 0·53 зр. Пересѣчный заробокъ въ цѣлôй Австріи выносить 0·76 зр. денно.

— **Маєтокъ князя Бісмарка** представляе ся такъ: платнѣ ôдъ правительства побирае кн. Бісмаркъ 105.550 марокъ рôчно, посѣлости его приносять ему 300.000 марокъ, крôмъ того бере процентъ ôдъ умѣщеныхъ у Блайхредера 10,000.000 марокъ. Взагалѣ дохôдъ рôчный князя обчисляють на 1,100.000 марокъ рôчно. Послѣдными часами побудувавъ кн. Бісмаркъ въ Фридрихсруге величезнй цегольнѣ, котрй продають цеглу найбôльше до Гамбурга. Се предприимство зôбльшить дохôдъ князя о 200.000 марокъ рôчно. Бісмаркъ перебувае теперь въ Кіссінґенѣ на купеляхъ и хоче по своѣмъ поворотѣ подѣлити цѣлый свôй маєтокъ межь своихъ двохъ сынôвъ Герберта и Вільгельма.

— **Страшна катастрофа** лучила ся въ ночи зъ 17 на 18 л. ст. серпня въ Тироли въ мѣсцевости Кольманъ надъ рѣкою Айзакомъ. Про се пишуть до вѣденьскихъ часописей: Надъ горами на пôвночь ôдъ Кольманъ сôбрала ся въ ночи зъ 17 на 18 н. ст. серпня хмара. На высотѣ найменше 800 до 1000 метрôвъ по надъ Кольманомъ усунувъ ся въ наслѣдокъ того цѣлый бôкъ горы вразъ зъ лѣсомъ и загативъ глубоке корыто потока. Въ горѣ утворило ся озеро, котре около пôвночи перервало загату и величезнй масы воды полляли ся въ долину. Середъ села Кольманъ стоявъ сильно мурованый мôстъ на цѣсарскôй дорозѣ, котрый ставъ теперь на заводѣ розгуканому потокови. Вода пôднесла ся черезъ тое повыспіе моста ажь до высоты десятьохъ метрôвъ и зôрвала вкôнци мôстъ а зъ нимъ и 14 домôвъ. Всею силою кинула ся теперь вода зъ потока до рѣки Айзакъ и на лежачій по при нѣи мурованый насыпъ зелѣзничій и вырвала его на просторони 600 метрôвъ вразъ зъ будкою, котра тамъ стояла. Всѣ люде въ селѣ спали, длятого богато погинуло. До теперь сконстатовано, що утопило ся 39 особъ. Одинъ мельникъ, котрый въ чверть годины по катастрофѣ прийшовъ до дому, не заставъ вже нѣ хаты, нѣ родины котра складалась зъ 9 особъ. Мѣсце де стояли домы, подôбне теперь до корыта рѣки, нѣчого не вказуе на то, що ту колись стояли людскй хаты. Тымчасомъ працюе 100 стрѣльцѣвъ надъ усуненьемъ перешкодъ, якй повѣнь поробила на дорозѣ. Величезна маса рѣни, — инжінеры кажуть, що 500.000 кубічныхъ метрôвъ — загатила рѣку Айзакъ и она выляла, знищила дальшу часть зелѣзничого насыпу и дороги. Перерва въ комунікаціи потреває кôлька тыждневъ.

— **Дрôбнй вѣсти.** Въ Одесѣ умеръ ґр. Александеръ Строґановъ, бувшій адъютантъ царя Миколая, ôдтакъ ґуберматоръ новороссійскій и бессарабскій въ 97 роцѣ житя. — Великій орканъ знищивъ островъ Мартінікъ въ західныхъ Индіяхъ. — Дня 4 н. ст. вересня ôдбуде ся вѣнчанье п. Остапа Хомина скôнченого богослова зъ панною Ольгою Залѣтачѣвного въ Честиняхъ жовкôвского повѣта.

Посмертнй — ✝ — оповѣстки.

Юлія Шашкевичева, зъ дому Княгиницка, вдова по священнику, умерла въ Коломыи въ 75 роцѣ житя. Вѣчна ей память!

Наука штука и література.

— **Найновѣйше 15 число „Зорѣ“** мѣстить продовженье повѣсти Василя Чайченка „Сонячный промѣнь“, початокъ казки Ив. Франка „Безъ праці“, продовженье исторіи літературы Ом. Огоновского, два некрольоґи Трохима Зѣньковского, конець статьѣ В. Чайченка про „Малюнки простолюдныхъ московскихъ книгарѣвъ на украиньскй сюжеты“, поезіи В. Сивеньского, Лесѣ Украинки, М. Школиченка, П. Голоты и В. Масляка. Въ критичныхъ замѣткахъ говорить Ш—ко про „вѣршомазôвъ и жартомазôвъ“: Кондратченка, Кернеренка, Костенка, Мирославского-Винникова, Т. У. и Череватенка, котрй сего року ущасливили нашу літературу своими малоцѣнными творами и хиба зôбльшили лише громаду прôзвищь на „енко“. На першôй сторонѣ сего числа приносить „Зоря“ своимъ читателямъ любый гостинець — портретъ Чеха Франтішка Ржегоржа, котрого имя загально вже, а вповнѣ заслужено, знане скрôзь межи Русинами. До портрету додана коротка біоґрафія п. Ржегоржа, котру написавъ Иванъ Белей. Друга илюстрація зображае галицкихъ Русинôвъ зъ товариствомъ „Львôвскій Боянъ“ на выставѣ въ Празѣ пôсля фотоґрафіи зъ заведеня Неііоs, про котру мы недавно згадували ширше. На третѣй илюстраціи бачимо вѣнець въ картъ візитовыхъ ôдъ Русинôвъ на могилу Шафарика, на четвертôй — браму головного входу на ювілейну выставу въ Празѣ, котрои описъ зачала мѣстити „Зоря“, а на пятôй бачимо „Жнива и молотьбу збôжа въ Дальматіи“.

— **Число 15 „Дзвôнка“** мѣстить исторію годинниковъ и першого годинникаря Геле, „Пѣсню вакаційну“ Ол. Колессы, продовженье „Пригодъ Донъ-Кіхота“ Мирона, „Скрипку“ зъ двома илюстраціями и стихомъ И. Ф., Записки школяря, „Богате село“ Т. Шевченка, Грибы, Волчину, Загадку дѣдуся Кенира и т. и.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 21 серпня. Міністерство выдало до намѣстниковъ нове розпорядженье, щобы звертали увагу на санітарнй обставины. Причину до того дали вѣсти, що холера въ Азіи розширяе ся. Pol. Corr. пише: хочь нема формального союзу россійско-францускаго, то при каждôй нагодѣ обѣ державы его заключать дуже легко въ нинѣшныхъ обставинахъ.

Прага 21 серпня. Narodni Listy доносять, що передъ кôлька днями бувъ на выставѣ ґр. Игнатіевъ зовсѣмъ инкоґніто.

Триеръ 21 серпня. Вчера выставлено св. одягъ въ красно украшенôй катедрѣ.

Берлинъ 21 серпня. Вышла сензаційна брошура „Конець кн. Бісмарка въ заграничнôй політицѣ.“ — Ґр. Мірбахъ домагае ся, щобы на заказъ вывозу жита дати ôдповѣдь таку, щобы заказати впроваджувати до Нѣмеччины россійске дерево.

Лондонъ 21 серпня. Вчера передъ полуднемъ анґлійска королева принимала въ Осборнѣ адмірала Жерве.

Ню-Иоркъ 21 серпня. Противъ чілійского президента Бальмаседы выправлено кораблями 10.000 людей. Теперь мабуть прийде до рѣшучои борбы.

Монахія 21 серпня. Вчера було друге засѣданье делеґатôвъ до заключеня торговельного трактату. Ôдъ сего дня засѣданя будуть ôдбуватись що день.

Кіль 21 серпня. Нѣмецкій цѣсарь приймавъ у себе Сеґенія. Цѣсарь зовсѣмъ здоровый и ѣздить вже на кони.

Альбані 21 серпня. Президентъ Сполученыхъ державъ Гаррізонъ заявивъ, що наслѣдкомъ знаменитыхъ живъ поверне теперь все золото назадъ до Америки, котре въ послѣдныхъ мѣсяцахъ вывезено до Европы.

Надôслане.

Дня 1-го лат. вересня о 3-тій годині з полудня відбудут ся в Стрию в сали руского Касина під „Чорним Орлом“ збори галицких і буковиньских Русинок за-для обговореня деяких важних справ, на котрі маю честь Ш. Пань запросити.

Наталія Кобриньска.

Надôслане.

ОКУЛІСТЪ и ОПЕРАТОРЪ
школы вѣденьской и берлиньской
Д-ръ Д. Меллеръ
ординуе ôдъ 9—12 и ôдъ 4—6 годины
ул. Ягайлоньска ч. 6.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**
ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одваху.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнй, райснайзи, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарація найдешевше и найскорше.
Замовленя въ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“.

Циркъ братôвъ Сідолі
Дирекція Цезаръ Сідолі
ул. Шпитальна ч. 3

Въ суботу 22 н. ст. серпня
Велике брилянтове Представленье
Першій выступъ славныхъ музыкальныхъ клёвнôвъ трьохъ братôвъ Льес зъ цирку Ренца (выступъ гостинный.)
Ще лишь 2 разы штучнй ѣздцѣ 2 медведѣ Васілейко и Марко.
Въ свята и недѣлѣ по 2 великй представленя о 4-ôй и о 8-ôй вечеромъ.
ЦѢНЫ МѢСЦЬ: Льожа для 4 особъ 6 зр., фотель въ льожи 1·50 зр., крѣсло въ партерѣ 1·20 зр., I мѣсце 80 кр., II. 50 кр., ґалерія 30 кр. Войсковй до фельдфебля и дѣти низше 10 лѣтъ платять: I. мѣсце 50 кр., II. 30 кр., ґалерія 20 кр. Каса отворена ôдъ 11 до 1 и ôдъ 4½ по полудни до представленя.
Початокъ о год. 8 вечеромъ.
Близшй информація подають плякаты и програмы.
Зъ высокимъ поважаньемъ
ЦЕЗАРЪ СІДОЛІ
директоръ.

Родичѣ посылаючй дѣти до шкôлъ въ Тернополи а бажаючй помѣстити ихъ въ рускôмъ домѣ, до бы мали правдиву родительску опѣку зволять зголосити ся до о. В. Громницкого сотрудника въ Тернополи, котрый подасть близшй вѣдомости.

!! Важне для Родичѣвъ !!
Ученики шкôлъ середныхъ, выдѣловыхъ або народныхъ найдуть въ честнôмъ домѣ здорове осôбне мешканье, смачный домовый харчь, совѣстный надзôръ, ôтцѣвску опѣку а на желанье также сталу помôчь въ наукахъ — по умѣренôй цѣнѣ.
Иванъ Людвикъ Плянеръ
улица Куркова ч. 7. поверхъ II (Каменица въ подвôрю).

Два ученики
шкôлъ середныхъ або народныхъ найдуть въ честномъ рускôмъ домѣ помѣщенье выгôдне зъ совѣстнымъ надзоромъ и опѣкою.
Близша вѣдомôсть въ Редакціи „Дѣла“ або у панѣ Г. Зарицкои — Хоружчина ч. 13, на I. поверсѣ въ офіцинахъ.

Женщина въ середнôмъ вѣку, граюча на фортепянѣ, шукае мѣсця. Спосôбна до заряду дому, а особливо до совѣстного веденя дѣтей осиротѣлыхъ по матери. Близшу вѣдомôсть у о. Стефановича, катихита львôвскихъ учит. семинаріи, пробуваючого теперь въ Кутахъ.

2 ученикôвъ шкôлъ ґимназіяльныхъ або людовыхъ можна умѣстити на мешканье, харчь и родительску опѣку пôдъ приступными условами у родичѣвъ, котрыхъ сынъ въ 4-тôй клясѣ ґимназіяльнôй. — Зголошеня пôдъ К. З. ул. Снѣжна ч. 4 и-ръ дверей 2. (коло костела Прев. П. М. Снѣжнои).

Вправный въ своѣмъ званю **машиністъ друкарскій и стереотиперъ** працюючій 6 лѣтъ въ „Друкарни Польскôй“ у Львовѣ глядить мѣсця. Адреса: П. В. машиністъ, „Друкарня Польска“ у Львовѣ.

Въ канцеляріи товариства „Просвѣта“ продають ся портреты бл. п.
Д-ра Олександра Огоновского
по 2 зр. и по 1 зр.
Цѣлый дохôдъ призначеный на фондъ памятниковый и стіпендійный.

ЗОНЯ
безплатна учителка
книжочка припоручена кр. радою шкôльною на премія — коштуе въ гарнôмъ переплетѣ 25 кр. Дôстати ей можна въ канцеляріи тов. Просвѣта, въ книгарни инст. Ставропигійского и у п. Гр. Врецьоны, учителя школы вправъ.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ
поручае
найлѣпшй перфумы и воды тоалетнй
ôзначенй 10 медалями заслуги и 2 диплѣомами признаня,
а то:
Перфумы ясминову, фіялкову, рожеву, резедову, конвалієву, Ylang-Ylang, Jockey-Club, Es-Bouquet Millefleurs и т. д. Фляконики по 25, 40, 75 кр. 1 зр. 1·50 и т. д.
Перфумы королевои Марисеньки знамен. флякон 2 зр.
Вода львôвска загально звѣстна и побирана за-для свого приемного, ôдсвѣжаючого и довготревалого запаху, до скрапляня одягôвъ, хустокъ и розприскуваня въ комнатахъ. Фляконикъ меншій 80 кр. бôльшій 1 зр. 50 кр.
Вода варшавска ôзначае ся надзвычайно приемнымъ цвѣтовымъ запахомъ. Фляконикъ меншій 95 кр., бôльшій 1 зр. 80 кр.
Вода левандова подвôйна и вода левандово-амброва суть загально уживанй до возприскуваня въ комнатахъ за-для свого приемного запаху. Флякон 50, 70, 90 кр. и 1·60 зр.
Воды колоньскй знаменитй Фляконики по кр. 15, 20, 25, 40, 50, 80 1 зр., 1·50.
Купувати можна у Львовѣ въ торговляхъ власныхъ ул. Коперника ч. 3, и ул. Галицка ч. 15; въ **Краковѣ**: Сукенницѣ ч. 20; въ **Черновцяхъ**: Ринокъ ч. 2.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ
„AU LOUVRE“
Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

Найбôльшій по француски уладженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.
Сезонъ 1891.
Звѣстне найдешевше жерело закупна.
Найбôльшій складъ есть якъ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Ôддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гветôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасмантеріи, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ приборôвъ кравецкихъ.
Ôддѣлъ II. Капелюхи дамскй, дѣвочй и дѣточй, выробы панчôшковй для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, горсеты и запаски для дамъ и дѣтей.
Ôддѣлъ III. Краваты мужескй, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и манжеты, парасолѣ анґлійскй, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и анґлійскй рукавички.
Ôддѣлъ IV. Рукавички дамскй, шкôрковй, даньскй, шведскй и анґлійскй, а також рукавички шовковй, вовнянй и нитянй.
Ôддѣлъ V. Вахлярѣ чорнй и кольоровй набалѣ и вечеры та великій выбôръ японьскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ.
Ôддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.
Ôддѣлъ VII. Станики триковй и джерсей для дамъ по зр. 1·90. 2·50. 3·50 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку.
Ôддѣлъ VIII. Спôдничкн дѣточй, плащики, пальтотики и запаски.
Ôддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великй килимы, сальоновй ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки маттінґовй до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣннй, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.
Ôддѣлъ X. Ту суть портієры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Туніс по зр. 3·20, якôсть I-ша 3·75, Мароко 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапецунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портієръ Кірманъ и дагестаньскихъ та матерій на меблѣ.
Бѣлй одноносовй заслоны коронковй, цѣле ôкно 1·45, 1·75, 1·90. 2·80 до 50 зр.
Ôддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и высше. Комплетнй ґарнітуры ґоледіновй складаючй ся въ 2 капъ на лôжка и 1 на столъ 9·60 до 30 зр. Всхôднй капы шиненй I величôсть 1·25, II 2·50, III 3·50.
Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ, коцы на лôжка и конѣ. Стебнованй колдры вовнянй, ватованй, атласовй, пуховй и до прикрасы.
Замовленя въ провінціи полагоджуе ся якъ найсовѣстнѣйше.
Окремый ôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно.
Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.
Властитель **Е. М. ВЕРНФЕЛЬДЪ** въ Вѣдни.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 179. Львôвъ. Субота 10/22 серпня 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и руских свят) о 5-ой годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и [illegible] разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 2; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Продаже ся „ДѢЛО" [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО" [illegible]
въ Австрії: [illegible]
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . 9 зр. на пôвъ року . . . 12 зр.
на чверть року . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламація непечатаний вôльні вôдъ порта.
Поодиноке число коштує 5 кр. а. в.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки [illegible] „[illegible]" за 30 кр. а. в.
[illegible]

☞ Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла"

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты** и **залеглостей**.

Гадки по зборахъ въ Турцѣ.

V.

Польска праса, згадуючи о змѣнѣ ситуації въ краю черезъ проголошенье въ соймѣ руской програмы народнои, дуже часто застерѣгає ся, що Русины не робили нѣякои „згоды" зъ Поляками та що они порозумѣвали ся лише зъ правительствомъ.

Правду сказати, праса польска застерѣгає ся непотрѣбно, бо Русины нѣколи того й не твердили, щобы передъ проголошеньемъ въ соймѣ народнои програмы роблено яку „згоду" зъ Поляками. Та й не було рація Русинамъ ити до Полякôвъ „по згоду", бо Поляки — beati possidentes — завсѣгды давали доказы, що они полагодженя справы рускои не хотять, — добровôльно Руси галицкôй нѣякихъ уступокъ не починять, а лишь тогдѣ Русинамъ що-небудь дадуть, коли **будуть мусѣли**. Они держались звѣстного недавного высказу Бісмарка: quieta non movere! — хочь, своєю дорогою, имъ лише такъ здавало ся, що справа руска „спочиває", а „не рухати" єи — то політика найлучша.

Але жъ уже вôдъ довшого часу бувъ хтось инший, що лучше зрозумѣвъ справу руску и глядѣвъ на неи иначше, нѣжь короткозорі Поляки. Се було австрійске правительство. На скôлько правительство оцѣнювало справу чи вôсля волѣ короны, чи вôсля поглядôвъ міністерства справъ заграничныхъ, — въ те не входимо, а тôлько констатуемо, що у Вѣдни вôдъ довшого уже часу справу руску мали на оцѣ. Треба тôлько пригадати собѣ всѣ факты зъ гостины бл. п. архикнязя Рудольфа въ Галичинѣ, — треба пригадати собѣ фактъ, що по выборахъ до рады державнои въ роцѣ 1885 покôйный ґр. Алфредъ Потоцкій дôставъ бувъ порученье перевести переговоры зъ Русинами, — треба не забути й того, що въ справѣ основаня рускои ґимназіи въ Перемышли правительство стояло за основаньемъ окремои самостôйнои ґимназіи рускои, а не таких паралельокъ, якй була ухвалила бôльшôсть соймова, а дальше, що по соймовôй ухвалѣ паралельокъ дотычный проектъ закона краєвого не одержавъ санкціи цѣсарскои, а паралельки рускй въ Перемышли заведено пôдъ условами корыстнѣйшими дорогою цѣсарскои постановы. Уже зъ тыхъ фактôвъ видно, що у Вѣдни — мимо безперечно великихъ взглядôвъ для Полякôвъ — польскои засады quieta non movere не похвалювано, а таки продумувано надъ тымъ, що въ справѣ рускôй конче треба щось почати. Вымагала того выща рація державна, а безъ сумнѣву свое слово мавъ тутъ и міністеръ дѣлъ заграничныхъ.

Яке становище заняло правительство австрійске черезъ свого заступника, намѣстника Галичины, передъ проголошеньемъ и по проголошеню народнои програмы въ соймѣ, — се всѣмъ намъ добре вѣдомо, бо свѣжо ще въ памяти. Правительство передъ проголошеньемъ програмы заявило, що оно радо бы Русинôвъ задоволити, а по проголошеню програмы въ соймѣ, оно, высказавши устами намѣстника прилюдно свое вдоволенье зъ того, що Русины ясно зазначили становище Руси галицкои, обѣцяло змѣнити дотогочасну систему супротивъ Русинôвъ и старатись вдоволити ихъ оправданымъ потребамъ, — хочь при тôмъ, правда, поручило Русинамъ укладати свои вôдносины до сильнѣйшихъ въ краю Полякôвъ въ такій способъ, абы правительству улекшати его щирй для Русинôвъ намѣреня. На те доперва вôдзывались деякй польскй послы въ звѣстный намъ способъ, а намѣстникъ знову заявивъ, що правительство зъ Русинами тôлько лишь мало бесѣды, що въ соймѣ.

Вже зъ того заявленя намѣстника можна було набрати враженя, що правительство въ пôдиятôй акціи хоче мабуть числитись зъ Поляками надъ мѣру и надъ потребу [а Русины прецѣнь нѣколи на права Полякôвъ не наставали и се дуже маркантно пôднѣсъ посолъ Романчукъ въ своѣй промовѣ], а дальше, що правительство взагалѣ приступило до акціи якось несмѣливо: зъ однои стороны очевидячки заохочуючи Русинôвъ навѣть прилюдно выголошеними обѣцянками, а зъ другои стороны немовь побоюючись консеквентнои потребы реалізованя тыхъ обѣцянокъ.

И тото перше враженье було зовсѣмъ удачне и оправдало ся всѣмъ тымъ, що стало ся вôдъ тои хвилѣ до нинѣшного дня. Не перечимо правительству доброи волѣ — божь вдоволенье Русинôвъ лежить въ интересѣ державы, — бачимо зô всего, що оно й щиро раде наставшому зворотови межь Русинами, — але сконстатувати мусимо, що оно мимо того чомусь немовь побоюєсь чимъ скорше взятись за дѣло, щобы разъ стало видко тоту его добру волю. Голодный хоче хлѣба, а самыми сентіментами голоду не заспокоить...

Противники народнои програмы старають ся зъ кождои мухи въ часѣ „новои еры" робити вола — и безперестань се очевидне пересада, коли голосять, що теперь стало „гôрше", нѣжь було до проголошеня програмы. Того мы не скажемо, — „гôрше" не есть, — — але скажемо, що доси й не видко того чогось „лѣпшого", що мало наступити, що обѣцювано, и чого Русины надѣяли ся.

На скôлько мы поинформованй, правительство все стоить при своѣмъ заявленю и запевнюе, що оно мае найлучшу волю для Русинôвъ зробити „все", що лишь „дасть ся" зробити, и накликуе Русинôвъ до терпеливости.

Очевидно, кому якъ кому, а намъ Русинамъ терпеливости нѣколи не хибувало. Не хибувало намъ такожъ и вырозумѣлости. Тôлько-жь нехай правительство не спускае зъ уваги, що мы, поученй довголѣтными досвѣдами, будемо мусѣли въ кождôмъ выпадку досыть критично розбôбрати питанье: чи „дасть ся" се або те зробити, чи „не дасть ся" — або иншими словами: чи правительство справдѣ не може учинити для Русинôвъ сего або того, — чи може, а н. пр. зъ огляду на Полякôвъ — не хоче?

Ôдъ того буде й зависѣти наше дальше становище. На всякій способъ — дальше нѣчимъ вôувати себе не дамо... Полякамъ ихъ права мы не настаємо, не вôбираемо имъ нѣчого, але жъ мусимо домагатись правъ и для себе, а правительство повинно намъ ихъ дати, хочь бы евентуально и противъ волѣ тыхъ Полякôвъ, котрй, заперечуючи намъ рôвныхъ правъ певно лише шкодять не тôлько державѣ австрійскôй але и своїй власнôй справѣ.

Кривдженье русчины въ школьництвѣ.

Чи разъ то вже приходило ся намъ нотувати факты **покривдженя руского языка на конференціяхъ учительскихъ** въ округахъ на галицкôй Руси — черезъ те, що окружнй рады шкôльнй укладаючи тематы на конференціи окружнй або вовсѣмъ не увзглядняють руского языка, або если й увзглядняють, то въ способъ дуже понижуючій его. Сю кривду не тôлько мы пôдносили въ журналістицѣ, але и послы нашй звертали на неи увагу въ соймѣ. Та, на жаль, кривды тои нѣхто не думае усунути и давнѣйша система въ тôмъ дѣлѣ панує собѣ й дальше, якъ до-теперь.

Н. пр. въ **Тернопôльщинѣ** — якъ давнѣйшими роками такъ и сего року — на учительску конференцію окружну, котра вôдбуде ся въ днихъ 28 и 29 н. ст. серпня въ Тернополи, окружна рада шкôльна на завданыхъ **сѣмь** тематôвъ призначила до выробу въ рускôмъ языцѣ лишь **одинъ-однѣсенькій** тематъ, и то малозначущій. Есть се **велика кривда**, котрои лише той не добачить, хто справы не розумѣе. Въ округѣ школы переважно зъ выкладовымъ языкомъ рускимъ, отже и учителямъ слѣдъ бы вправляти ся въ языцѣ рускôмъ — по руски выробляти тематы конференційнй и дискусію вести въ мовѣ рускôй — если не въ бôльшôй мѣрѣ, якъ въ польскôй мовѣ, то бодай въ рôвнôй. А тымчасомъ на сѣмь тематôвъ призначують ажь шѣсть польскихъ, а лишь одинъ рускій! Яке жъ то пониженье русчины — языка краевого, языка выкладового въ бôльшости школъ въ округѣ!

Розумѣе ся — мотивомъ есть тутъ **політика**. Мы-жь бачимо скрôзь тенденцію — школьництву галицкому надавати характеръ майже выключно польскій, а русчину въ школьництвѣ трактувати якъ рѣчь маловажну. О тôмъ свѣдчить способъ вызначуваня тематôвъ на конференціи учительскій, — о тôмъ свѣдчить и те, що въ школахъ зъ выкладовымъ языкомъ рускимъ всѣ акты и переписки мусять вестись въ языцѣ польскôмъ а не — якъ повинно бы бути — въ рускôмъ, — о тôмъ свѣдчить дальше систематичне поступованье инспекторôвъ, котрй зъ учителями школъ рускихъ въ урядовыхъ зносинахъ инакше не хотять розмовляти, якъ лишь по польски [навѣть при рускихъ дѣтяхъ пôдчасъ візитаціи школы], — о тôмъ свѣдчить наконець и той фактъ, що сего року на зборѣ членôвъ т. зв. краєвого [!] товариства педагогічного въ Дрогобычи на промову бурмістра посла Охримовича въ языкахъ польскôмъ и рускôмъ — презесъ товариства зиґнорувавъ языкъ рускій и промовивъ лише по польски... У всѣмъ слѣдно одну й тоту саму тенденцію політичну — школьництво галицке трактувати якъ польске, а не якъ на половину польске, а на половину руске...

Въ слѣдъ за тымъ иде й поведенье учителѣвъ. Учителѣ-Поляки привычаюють ся иґнорувати русчину, а Русины знову боять ся выступати зъ русчиною. А наслѣдокъ сего такій, що на конференціяхъ окружныхъ навѣть при тематѣ рускôмъ говорить ся лише по польски. Декуды навѣть инспекторы просто не допускають рускои дискусіи, а декуды знову дата на чужинѣ.

Павло Іосифъ Шафарикъ.

Начеркъ житьеписный.

„Львôвскôй Боянъ" пôдчасъ гостины своеи въ Празѣ зложивъ на руки пп. Напрсткôвъ вѣнець изъ картъ візитовыхъ на могилу П. І. Шафарика, котрого 30-тй роковины смерти припадають сего року. Зъ тои нагоды подаємо нинѣ коротку житьепись П. І. Шафарика.

Шафарикъ уродивъ ся дня 13 мая 1795 въ Кобеляновѣ въ пôвнôчнôй Угорщинѣ. Его батько Павло, потомокъ ческихъ выгнанцѣвъ, бувъ священикомъ въ тамошнôй евангелицкôй громадѣ и призначивъ такожь сына на священика. Початкову науку побиравъ сынъ въ батькôвскôмъ домѣ, а студіи зачавъ въ р. 1805 въ Рожновѣ. Зъ-вôдси удавъ ся въ р. 1808 до Добранъ студіювати humaniora. Въ Кесмаркъ скôнчивъ въ лѣтахъ 1810—1814 свои приготовляючй студіи. Тамошный лiцей, его професоры и славяньска молодѣжь, зъ котрою живъ, розбудили въ нѣмъ любовь до рôдиои мовы, котра ще тогдѣ въ школахъ не була заведена. Особливо знаменитый перекладъ Іосифа Юнґмана „Страченого раю" додавъ ему охоты и служивъ взôрцемъ до оріґінальныхъ пробъ поетичныхъ

Вже въ р. 1814 выдавъ П. І. Шафарикъ першй свои поезіи п. з. Tatranska Muza, котрй дуже радо принято. Впадало въ очи, що Шафарикъ дуже добре орудуе ческою бесѣдою, и вже тогдѣ покладано на него велику надѣю та думано, що зъ него выйде великій поетъ и писатель. Пôзнѣйше оголошувавъ бнъ свои поезіи въ часописи Prvotiny, але 1817 р. покинувъ писати стихи.

Ще въ р. 1815 удавъ ся Шафарикъ до Єны на университетъ студіювати богословіе. По дорозѣ у Вѣдни и въ Празѣ познакомивъ ся зъ декотрыми писателями, межи ними и зъ Юнґманомъ. Небавомъ покинувъ богословіе, а почавъ студіювати славяньскй мовы и исторію, до чого заохотили его выклады професорôвъ университетскихъ. Ôдъ тогдѣ збиравъ бнъ матеріялы до стародавнои исторіи Славянъ. Охоты додавали ему пôзнѣйшй писателѣ, его краяны Иванъ Халупка и Самôйло Ференчикъ. У вôльныхъ годинахъ перекладавъ Арістофана „Хмары", але не оголосивъ сего дрокомъ, и Шілера „Марію Штуартъ".

Въ р. 1817 мусѣвъ покинути университетъ, бо австрійске правительство казало вертати всѣмъ угорскимъ пôдданымъ зъ заграницѣ, побоюючись впливу на нихъ нѣмецкихъ студентôвъ. Вертаючи, Шафарикъ познакомивъ ся въ Празѣ зъ кружкомъ ученыхъ, а въ Прешбурзѣ зъ Францомъ Паляцкимъ. Зъ нимъ на проходахъ обдумавъ, а пôзнѣйше выдавъ въ р. 1818 „Початки ческои прозодіи и стихотворства" и оба рѣшили выдавати літературну часопись.

Въ Прешбурзѣ Шафарикъ не хотѣвъ приняти професуры въ евангелицкôмъ заведеню, а принявъ ґуверерку въ домѣ Каспара Кубініого, віцежупана ліптавского, щобы могти спокôйно дальше образуватись. Але вже по двохъ лѣтахъ, коли православна громада въ Новôмъ Садѣ заложила сербску ґимназію а его просили о обнятье дирекціи, бнъ принявъ сю посаду въ надѣи, що зможе трохи спинити мадяризацію. Въ тôмъ часѣ одержавъ бнъ степень докторскій въ университетѣ въ Єнѣ.

Того року въ осени переселивъ ся до Нового Саду и принявъ дирекцію. Чотирнацять лѣтъ пробувъ бнъ межи Сербами, далеко вôдъ літературного осередка, т. е. Вѣдня, але не бувъ то часъ для науки змарнованый. Тутъ Шафарикъ приготовивъ ся до своихъ працъ, зôбравъ богато незнаного матеріялу по монастиряхъ сербскихъ, а серѣдъ прихильного товариства чувъ ся зовсѣмъ, якъ не на чужинѣ и живъ щасливо зъ своею жѣнкою Юліею. Лишь тамошный климатъ и мадяризація не подобались ему и бнъ немало зрывъ ся, коли цензура мадярска заборонила ему выдати ческій перекладъ „Маріи Штуартъ".

На скôлько бнъ уже тогдѣ дозрѣвъ бувъ въ своихъ студіяхъ славяньскои исторіи, видко въ его высказу [1823 р.] о Institutiones linguae slavicae veteris dialecti Добровского. Противъ думки Копітара сказавъ бнъ: „якъ богато ще такихъ людей, що сю бесѣду уважають праматерію всѣхъ славяньскихъ нарѣчій! Сю хибу и сей пересудъ мусите вы у вступѣ до свого словаря спростувати." Сю думку старавъ ся бнъ пôзнѣйше въ своихъ творахъ доказати, черезъ що Копітаръ ставъ его ворогомъ. Але Шафарикъ не зважавъ на его авторітетъ и выдавъ першій свôй творъ: „Исторія славяньскои мовы и літературы пôсля всѣхъ нарѣчій", потôмъ „Свѣтскй пѣснѣ словацкого народу въ Угорщинѣ" а дальше „О походженю Славянъ", де старавъ ся поправити погляды Поляка Суровецкого.

Дуже займавъ ся бнъ такожь сербскимъ літературнымъ товариствомъ „Матицею", пôсля котрои позакладали австрійскй Славяне и свои Матицѣ" для пôдпираня літературы. Сербскй журналы, що появились по роцѣ 1825, держались его идей, котрй бнъ пôзнѣйше [1833 р.] зôбравъ въ знаменитôмъ своимъ творѣ „Сербскй зерна".

Але мимо его посвяченя и дѣяльности вôдносины житя его почали погôршатись. Мадяры пôдозрѣвали тыхъ, що вчились на чужихъ университетахъ, и спонукали основателѣвъ ґимназіи въ Новôмъ Садѣ — вôдôбрати Шафарикови дирекцію, хочь позволено ему бути професоромъ при тôй ґимназіи. Але бнъ змѣркувавъ, що яко противникъ мадяризаціи и яко славістъ — се идентифіковано тогдѣ зъ панславізмомъ — буде мусѣвъ и професуру покинути. Лучалось ему тогдѣ кôлька посадъ, та бнъ або не мôгъ або не хотѣвъ приняти, а звернувъ ся до своихъ приятелѣвъ въ Празѣ, щобы выстарались ему о приватну посаду бібліотекаря або секретаря у якого ческого шляхтича. Зробивъ бнъ такъ не для своеи численнои родины, але въ интересѣ славяньскихъ літературъ, бо не хотѣвъ пропадати на чужинѣ. И справдѣ приятелямъ его, Паляцкому и Юнґманови, удалось намовити трехъ ґрафôвъ-патріотôвъ и одну приватну особу, що тй приректи давати Шафарикови рôчну запомогу въ сумѣ 480 зр. Запомогу сю побиравъ бнъ зъ касы музею и до смерти не зиавъ, хто на неи складаеь. Поставлено ему лишь условье — писати на будуче по чески. Чехи дуже тѣшились, що заховали его для своеи літературы, а коли бнъ въ р. 1833 прибувъ до Праги, то патріоты ческй приняли его величаво.

Зъ того часу працювавъ Шафарикъ дуже пильно надъ славяньскою стариною, помагавъ при редакціи часописи музею и самъ въ нѣй мѣстивъ свои творы. Щобъ не гайнувати часу, сходивъ ся лише зъ найлѣпшими приятелями, а въ літературне товариство не заходивъ. Часомъ ще вôдвѣдувала его поліція, пôдозрѣваючи его, яко приятеля Паляцкого. Знакомй передали ему редакцію Světozor-а, при чôмъ мôгъ бнъ собѣ трохи заробляти. Хочь уже тогдѣ часто западавъ на здоровлю, таки въ р. 1835 довѣвъ свою „Славяньску старину" до кôнця. Всѣ дивувались, якъ одинъ чоловѣкъ мôгъ призбирати стôлько матеріялу.

Въ р. 1835 бувъ професоръ московского университету — знаный и у насъ М. П. Погодинъ въ Празѣ и хотѣвъ Шафарика намовити переселитись въ Россію и приняти катедру въ московскôмъ университетѣ. Але Шафарикъ хотѣвъ покôнчити свôй творъ и не принявъ посады, лише просивъ пôзнѣйше черезъ Погодина о доставу россійскихъ творôвъ літературы, — якъ казавъ — не для себе, але для науки. Хочь мôгъ въ Москвѣ матеріяльно стояти знаменито, таки оставъ ся въ Чехіи.

Въ р. 1836 почавъ выдавати „Славяньску старину", рôвночасно по чески и по великоруски, а небавомъ явили ся переклады польскій и нѣмецкій. Ôдъ тогдѣ почало лучше ему вестись. Дôставъ цензуру ческои літературы зъ платнею 400 зр. рôчно, а пôзнѣйше редакцію часописи музею, котру вѣвъ до ро-

самй учителѣ такй запуджені, що й не зважуть ся обзыватись по руски — и конференція переходять такъ, що майже й слѣду русчины на нихъ не було. И въ Тернопольщинѣ, де есть инспекторомъ окружнымъ звѣстный Михаловскій, учителѣ рускихъ школъ на конференціяхъ не обзываютъ ся по руски, очевидно зъ боязни передъ инспекторомъ.

Тому лиху треба конче зарадити.

Насамперед посли рускй повиннй сю справу пôднести въ соймѣ, и то зъ натискомъ, выказуючи всесторонно и основно покривдженье въ тôмъ дѣлѣ языка руского, и домагаючись позитивно, щобы окружнй рады шкôльнй вызначували бодай половину тематôвъ рускихъ. Се рѣчь важна, такъ само, якъ и друга, може й ще важнѣйша, котру мы посламъ нашимъ горячо кладемо въ обовязокъ — пôднести ю зъ притискомъ въ соймѣ, а именно, щобы въ школахъ рускихъ [т. е. зъ выкладовымъ языкомъ рускимъ] учителѣ писали всѣ акты и вели переписку въ рускôмъ языцѣ.

Потôмъ що-до конференцій окружныхъ богато могли бы помогти рускй священники, коли-бъ схотѣли зрозумѣти свôй патріотичный обовязокъ и яко катихиты явили ся на конференціяхъ та брали въ нихъ живу участь, — чого, на жаль, доси не бувае. Священники катихиты, независимй ôдъ инспектора окружного такъ, якъ учитель, можуть на конференціяхъ станути въ оборонѣ руского языка, промовляючи по руски, а тымъ заохотили бы и додали-бъ ôдваги такожь залякаванымъ учителямъ-Русинамъ, що ôдзывались бы по-при нихъ такожь рôднымъ своимъ словомъ. Отже просимо и взываемо нашихъ священиковъ-катихитôвъ, щобы въ добре зрозумѣлôмъ интересѣ справы рускои брали громадну участь въ окружныхъ конференціяхъ учительскихъ.

Взагалѣ жь мы — при сѣй нагодѣ — мусимо зъ жалемъ сконстатувати, що богато вины за упаданье значѣня и поваги руского языка въ шкôльництвѣ мусять взяти на себе й самй Русины. Многй зъ нихъ самй понижують рускій языкъ, уживаючи польщины навѣть тамъ и тогдѣ, коли нѣхто ôдъ нихъ того не вымагае, — самй добровôльно — одни зъ дурного розуму, другй зъ лизуньства чи раболѣпія, а третй для матеріяльного интересу — лѣзуть у „польщину", цураютъ ся русчины.

У насъ въ тецѣ редакційнôй есть одинъ цѣкавый документъ такого занехаяня руского языка на корысть języka polskiego, надôсланый намъ одымъ честнымъ селяниномъ рускимъ зъ просьбою о умѣщенье того польского письма въ „Дѣлѣ" и зъ коментаремъ такимъ досаднымъ, що мы навѣть вагаемось помѣстити его зъ огляду на станъ, до котрого авторъ письма належить, а въ котрôмъ то станѣ есть дуже много людей, котрй, самй поступаючи инакше, зъ поступованьемъ свого брата не солідаризуютъ ся.

Дѣло ось яке: Яворôвска окружна рада шкôльна поручила о. Иванови Низовому зъ Завадова, деканату яворôвского, бути свѣдкомъ испытôвъ въ кôлькохъ школахъ сѣлъ околичныхъ. О. И. Низовый, парохъ рускій и нѣбы-то „твердый", написавъ до мѣсцевои рады въ Грушевѣ ôдозву въ языцѣ польскôмъ, хочь, яко сусѣдъ, дуже добре знае, що грушѣвска мѣсцева рада шкôльна зложена есть въ Русинôвъ пôдъ проводомъ руского о. пароха, урядуе лише по руски и въ переписцѣ своѣй уживае завсѣгды лишь руского языка. Ôдозва тая звучить дословно:

Od Urzędu parafialnego gr. k. w Zawadowie. L. 121. Do Świetnej Rady Szkolnej Miejscowej w Hruszowie.

Świetna Rado Szkolna Miejscowa!

Reskryptem z dnia 25 maja r. b. l. 522 poleciła mi C. K. Rada Szkolna Okręgowa Jaworowska, abym w charekterze Jej delegata był obecnym na popisie rocznym szkoły w Hruszowie, który ma się odbyć w czasie od 7 do 15 lipca r. b. włącznie. W myśl wspomnianego reskryptu upraszam niniejszem Świetną Radę Szkolną Miejscową o łaskawe porozumienie się, w którym dniu i o której godzinie ma się odbyć popis w szkole tamtejszej. Ze względu, że oprócz tego jestem delegowanym [овва!] do popisów w kilku innych szkołach, przeto w celu uniknienia kolizyi dnia popisu w szkole Hruszowskiej z dniem popisu w szkole innej miejscowości, proszę aby Świetna Rada Szkolna Miejscowa była łaskawą wyznaczyć popis w szkole tamtejszej na dzień 9, lipca r. b. gdyby ten dzień był tak dla Świetnej Rady Szkolnej Miejscowej, jako też dla zarządu Szkoły dogodnym. — O rezultacie uchwały w tej sprawie proszę uprzejmie o łaskawe wczesne zawiadomienie.

Zawadów, dnia 20 czerwca 1891.

X. I. Nizowy [sic!]
gr. k. pleban w Zawadowie.

Такй самй ôдозвы розôславъ ks. pleban Nizowy и до другихъ громадъ, въ котрыхъ поручено ему бути на испытахъ.

Коли мѣсцева шкôльна рада грушѣвска дôстала повысшу ôдозву, всѣ члены рады по просту остовпѣли. И було чого! Такъ само по польски бувъ бы до рады написавъ и якійнебудь економъ-Полякъ, коли бъ его була окружна рада шкôльна именувала делеґатомъ. И що-жь за корысть, що делеґатомъ зaименувала она Русина, руского душпастыря, — коли той Русинъ — рабъ польщины?! — коли онъ хочь пише ôдъ уряду парохіяльного, аже яко delegat na popis цураесь русчины, а пише до Русинôвъ po polsku, а навѣть прôзвище свое „о. Низовый" перемѣняе на piękniejsze — „x. Nizowy"?! А треба знати, що о. Низовый — сынъ селяньскій, отже й безъ нѣякого гербу, котрый бы може вязавъ его бодай традиціею зъ колишнею Польщею... Рабъ польщины — тай годѣ!

Коли мы заохочуемо рускихъ священиковъ-катихитôвъ, щобы брали участь въ окружныхъ конференціяхъ, то, розумѣесь, не маемо на гадцѣ такй вынимковй одиницѣ, якъ x. Nizowy, бо такй замѣсть додати ôдваги пригнобленымъ учителямъ Русинамъ, своимъ раболѣпіемъ радше причинятъ ся до ще бôльшого пригнобленя духа учителѣвъ, зависимыхъ ôдъ инспекторôвъ, — але маемо на гадцѣ тую патріотичну бôльшôсть священикôвъ рускихъ, котрй все и всюда поважаютъ свою рôдну мову, величаютъ ся нею и нѣколи еи не зрадять, а неустрашимо пôдносять за нею громко свôй голосъ и бодро стають въ еи оборонѣ...

Дописи „Дѣла".

Зъ Гусятина.

[Зъ гостины руского театру въ Гусятинѣ.]

Лучше пôзно, якъ нѣколи — выбравъ ся и написати о театрѣ, котрый несподѣвано загоставъ до Гусятина та назначеныхъ первѣстно 6 выставъ побôльшивъ на 14 при зовсѣмъ добрôмъ поводженю. Не могучи дочекати ся спритнѣйшого пера, думаю сповнити народный обовязокъ та пишу кôлька замѣтокъ.

Персоналъ руского театру, котрого численностію п. директоръ величае ся, не давъ ся намъ весь оббачити, тожь и годѣ стôйность поодинокихъ личностей оцѣнити, бо найчастѣйше и майже выключно продукували ся старй силы. Тутъ передовсѣмъ впадае въ очи занадто часте выставлюванье штукъ, черезъ що ôдносить ся враженье, мовь-бы дирекція хотѣла вывыскати до остаточности силы акторôвъ. Не дивниця, що выставлюванье и ôдбуваесь безъ одушевленя, якого бы вымагала штука, а иногдѣ граесь ролѣ такъ, якъ примѣромъ въ катеринцѣ поодинкй арiѣ. Нѣякъ не можна похвалити понижуваня штуки ажь до ремесла, якъ се примѣромъ дѣесь, коли для приспореня доходу трупа театральна дѣлить ся на двѣ половины, щобы рôвночасно въ рôжныхъ мѣсцяхъ вывести выставы. Що тогдѣ о артизмѣ не може бути бесѣды, того чей додавати не потребуемо. Тому рôвнаесь и враженье, яке выносить ся зъ представленя. Щобы театръ стоявъ на высотѣ штуки, то крôмъ матеріяльнои стороны провôдною звѣздою повинна бути такожъ краса штуки.

Що-до поодинокихъ выставъ конечно мусимо звернути увагу дирекціи, що и провінція леда чимъ, отъ такъ тôлько, щобы собѣ заграти, вбувати годѣ. Конечно повинна дирекція прияти до того пересвѣдченя, що народнй штуки о много бôльше подобаютъ ся, глубше роблять враженье, а тымъ радше доходять ся до цѣли театру. Такй выставы, якъ „Зеленый островъ", „Два злодѣѣ", не выимивши и „Корневільскихъ дзвонôвъ" можна бы смѣло и на вдоволенье публики залишити.

Переходячи до дальшои оцѣнки, прошу дуже а дуже режісеріи, щобы у власнôмъ интересѣ, а тымъ бôльше театру, на стôлько пошанувала публику, щобы отъ такъ, нѣ сѣло нѣ пало, штукъ не скорочувала, поодинокихъ уступôвъ не выкидала.

Що-до артистôвъ не можуть они звинити ся передъ публикою утомленьемъ, — се — треба бы имъ заадресувати до дирекціи, а кождый артистъ повиненъ свою ролю належито выступіювати та на суфлера и дотеперъ власный не спускати ся. Но, а вже рѣчь зовсѣмъ неартистична — глядати оплескôвъ въ смѣховатости, бо се далеко неправдивый комизмъ, остаточно и пословиця каже: Der Witz gilt nur einmal.

Старанностію и працею ôдзначавъ ся п. Ольшаньскій, а якъ и Плошевскій пôдносить ся до правдивого артизму въ „Корневільскихъ дзвонахъ", такъ знову нѣколи навѣть пôдъ напоромъ дирекціи не повиненъ басувати въ „Рôздвянôй ночи". Се дѣйстно немилосердно! Панѣ Попелева не оказалась такою артисткою, якою я сподѣвавъ ся еи побачити, бо пересадне завертанье очей въ „Гальцѣ", занадто вчасный переходъ въ тонъ збожеволѣлои, коли того ще авторъ не хоче, и неприродне выгинанье — то далеко не тая „Галька", якою повинна бути и яку примѣромъ ôдтворювала Бачиньска вже навѣть въ пôзнѣйшихъ часахъ. Панѣ Попелева въ „Корневільскихъ дзвонахъ" знижувалась просто до комедіянтства. Продукція въ роли Дѣвицы дôйшла у панѣ Попелевои до досконалости хиба въ форсованю вôтъ. Она не лечить артистцѣ, а просто дразнить публику. — П. Керницкій въ роли свата въ „Выхованцѣ" бувъ такъ досконалый, такъ природный, що лучшого годѣ жадати. — Панѣ Осиповичева въ своихъ выступахъ дѣйстно пôймае штуку и служить ѣй, стережесь пересады, умѣло тѣлюе зворушеня душевнй чи нервовй. Бѣда тôлько, що хочесь ѣй и въ роляхъ пôдтоптаныхъ жѣнокъ выглядати молодою, длятого ухарактеризованье у нея не все ôдповѣдне. Мабуть усе ѣй хоче ся бути молодичкою Катериною, дармá що авторъ выводить старуху. Мимо того панѣ Осиповичева все вызначаюча ся сила.

Глибоке впечатлѣнье зробила штука „Хто виненъ?" Але жь бо й артисты грали на взаводы и не знати, кому бы подати лавровый листокъ: чи п. Гембицкому, чи п. Яновичевй, чи п. Биберовичевôй, чи п. Гембицкôй, ну а панѣ Осиповичева въ ролѣ Варки — то була въ своѣмъ елементѣ.

Надѣйною силою есть панна Кравчуковна. Голосъ прехорошій, а въ „Запорожци за Дунаемъ" въ хвили сердечного залицяня до свого милого була такъ природною и щирою, що дѣйстно вдавалось — бачить ся правду, а не выставу. Перестерѣгаю п. Кравчуковну ôдъ наслѣдуваня дальнѣйшихъ сестрицъ въ званю и най буде пересвѣдчена, що перенятье ролею и добре понятье тожь веде до найлучшого и найвѣрнѣйшого ôддання, коли противно, польованье на ефекты, правда, дуже заразливе, але для правдивои артистки ухибляюче и невдячне.

Прощаючись зъ театромъ, бо ôдъѣхавъ до Чорткова, бажаю ему всякого поводженя и — щобы лишивъ о собѣ милу та й хосенну згадку. Передовсѣмъ бôльше народныхъ выставъ, а залишити такй выставы, до чого не маесь силъ, якъ прим. „Рôздвяна нôчь", щобъ не выходило на „parturiunt montes, nascitur ridiculus mus... Тай ще разъ перестерѣгаю ôдъ занадто великого форсованя зачастыми або навѣть щоденными представленями...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Що-до демонстрацій въ честь кієвскихъ Россіянъ доносять зъ Праги, що демонстраціи були бы далеко бôльшй, наколи бы тамъ пôдъ той часъ не було польскихъ гостей зъ Галичины. Дневники петербурскй займають ся такожь послѣдными пригодами на пражскôй выставѣ. „Новое Время" заявляе, що незвѣстно, хто то були тй Россіяне въ бѣлыхъ шапкахъ на выставѣ; однакъ се певне, що се не були панслависты бо тй не носять нѣякои народнои ôдзнаки. Австрія повинна однако уважати — пише высше реченый дневникъ — яке враженье справляе въ Россіи ношенье бѣлыхъ шапокъ. Чи Австрія бажае того, щобы Россіяне обминали австрійску територію? Въ Австріи кождый Россіянинъ уважаесь за шпіона, а противно австрійскй пôдданй подорожують въ Россіи безъ нѣякои перешкоды. „Петербургскія Вѣдомости" гадають, що провôдникомъ россійскихъ гостей бувъ якійсь Теръ, Чехъ зъ роду а теперь урядникъ въ россійскôй службѣ.

Посолъ Зачекъ скликавъ до Волоскихъ Мезеричѣвъ на Моравѣ зборы выборцѣвъ, але позаякъ ще въ добрый часъ повѣдомлено его, що зборы выпали бы въ его некористь то онъ ихъ телеграфічно ôдкликавъ.

Чимъ разъ частѣйше скликуютъ австрійскй послы рады державнои зборы выборцѣвъ и на нихъ складаютъ справозданье зъ своеи дѣяльности. Именно въ Форарльберґу выдано возванье до тамошнихъ заступникôвъ, щобы складали справозданье зъ своеи дѣяльности и они справдѣ вдоволяли бажаню до нихъ поставленому. Такъ 16 серпня въ Люстенавъ ôдбули ся зборы, на котрыхъ справозданя складали послы Колеръ и Турнгеръ. Справозданье о тыхъ зборахъ подае Vorarlberger Volksblatt. На нихъ пôднесено интерпеляцію въ справѣ голосованя надъ фондомъ диспозиційнымъ, надъ школою конфесійною, що-до клюбу Гогенварта а властиво интерпеляцію, чому послы не выступили зъ него. Наконець зборы приняли таку резолюцію: „Зборы Форарльберґского товариства прасового въ Люстенавъ принимають до вѣдомости справозданье посла Ивана Колера о его дѣяльности въ радѣ державнôй зъ огляду на замотанй въ тôй сесіи ôдносины партійнй, але при тôмъ покликуютъ ся на обѣцянку даву при выборахъ и кладутъ ему знову на душу идею заложити независимый клюбъ, котрый бы ôдповѣдавъ католицко-консервативнымъ засадамъ а то тымъ бôльше, що консервативна ґрупа клюбу консервативнôвъ не хоче служити тымъ змаганямъ." Посолъ Колеръ и его выборцѣ якъ доносить Vorarlberger Volksblatt — взаимно порозумѣли ся а навѣть выразили одушевленье для свого посла а до того не мало причинила ся его щира сповѣдь зъ цѣлого положеня політичного и ситуація.

Зъ Вѣдня доносять, що цѣсарь Вільгельмъ приѣде на певно на ческй маневры дня 3 вересня рано до Сіґмундсгерберґъ и мабуть заразъ поѣде зъ нашимъ цѣсаремъ и саскимъ королемъ на самй маневры. Въ замку ґр. Відмана въ Шварценавъ буде мешкати король черезъ пять день а разомъ зъ нимъ канцлеръ Капріві и шефъ ґенерального штабу нѣмецкого.

—

О побутѣ сербского короля у Франціи пишуть такъ: Передъ приѣздомъ сербского короля одно дуже рухливе бюро прасове прихильне королевой Наталіи старало ся розкинути статьи зневажливй противъ короля Александра и его батька Милана. Але сй заходы, щобы публичну опінію увести въ блудъ не вдали ся и лишились безъ успѣху. Позаякъ король подорожуе инкоґніто, то не було на дворци зелѣзнои дороги нѣякого офіціяльного приятя. Лишь кольонія сербска, котра складае ся головно зъ професорôвъ и студентôвъ згромадила ся майже цѣла. Полковникъ Шамсевъ, прибôчный офіцеръ президента републики та ґрафъ д'Ормесонъ урядникъ для справъ посольскихъ передали королеви поздоровленье ôдъ французского правительства, скоро тôлько онъ высѣвъ зъ своимъ ôтцемъ зъ базілейского поспѣшного поѣзду. Въ тôй нецеремоніяльнôй, яка повстала черезъ стискъ подорожныхъ зъ всѣхъ купе, король не змѣшавъ ся а зъ достойностію принимавъ представлюваня рôжныхъ особъ сербскимъ посломъ въ Парижи Ґруичемъ. Король Александеръ взагалѣ выглядае о кôлька лѣтъ старшій понадъ свôй справдѣшный вѣкъ. Король Миланъ въ бурôмъ плащи закиненôмъ на плечи, дививъ ся на выступъ свого сына въ Парижи зъ вдоволеньемъ. Ґр. Такова въ часѣ тыхъ представленъ и поздоровленъ тримавъ такъ само, якъ другй капелюхъ въ руцѣ а противно Александеръ I. користувавъ ся прерогативою монарха и голову мавъ прикрыту. Мѣжь особами, въ котрыми король Александеръ говоривъ на перонѣ дворци були Патрімоніо теперѣшный и де Бресонъ колишный французскій посолъ въ Бѣлградѣ. Коли король выйшовъ зъ перону и приступивъ до повозу цѣла маса людей збѣгла ся и вдоровила его окликами Vive le roi de Serbie а присутнй Сербы вразъ пôднесли окликъ: Живіо! Вô второкъ король ѣздивъ до Фонтенеблѣо въ гостину до Карнота. Такожь тутешня кольонія сербска буде ему спеціяльно представлятись въ часѣ его побуту а разомъ зъ нею поручникъ Пейчиновичь и пôдпоручникъ Дреиндичь, котрй недавно ôдбули подорожь верхомъ, зъ Бѣлграду до Парижа. Оббели король Миланъ поѣде ще зъ своимъ сыномъ до якого французского мѣсця купѣльного.

—

Консервативный дневникъ Morning Post дуже звичливо ôдносить ся до болгарского княжества и до его теперѣшного володѣтеля. Ся часопись, котра уходить за орґанъ маркіза Сальсберого пише: Можна погратулювати князеви Фердинандови справедливо за его велике помѣркованье и незвычайный тактъ, зъ якимъ онъ обходивъ пятй роковины своего вступленя на болгарскій престолъ. Було бы фальшиво, если бы мы хотѣли мимо того, що его офіціяльно не признано княземъ, не ôддати ему титулу de iure володѣтеля болгарского княжества. Князь Фердинандъ се дивный примѣръ на те, що може той доказати, котрый пôзнавъ основно трудности замотаного положеня и не перестае на нихъ дивити ся зъ того самого становища. Князь Фердинандъ перейшовъ своими змаганями найбôльшй надѣѣ, котрй зъ нимъ вязали ся. И если бы судьба завтра присилувала его покинути свôй престолъ, то онъ мимо того оправдавъ бы вѣру, яку покладавъ на свои способности тогдѣ, коли йшовъ до Софіи. За тыхъ чотири лѣтъ свого правленя зростъ и сконсолідованье Болгаріи поступило далеко напередъ и було бы добре, если бы заграничнй критики княжества хотѣли про те памятати."

—

Въ понедѣлокъ 17 с. м. въ Парижи, якъ звѣстно, ôдбувавъ ся мітинґъ буланжистôвъ, на котрôмъ та партія устроила демонстрацію прихильну для поєднаня французско-россійского. Зборы зачались ôдъ того, що противникôвъ россійско-французского союза выдалено. Президентъ Сільванъ сказавъ при отвореню нарадъ, що великій народъ россійскій впознавъ, що если не зъ французскимъ правительствомъ то зъ народомъ французскимъ буде мôгъ примиритись. Длятого и народъ французскій мусить пôднести протестъ противъ гостины французскои фльоты въ Портсмесъ, а то ще тымъ бôльше, що королева Вікторія пôдписала трактатъ, котрый Франція ôдбирае Альзацію та Льотарингію. Головнымъ бесѣдникомъ на тыхъ зборахъ бувъ посолъ Мійлевоя, котрый заявивъ, що ґенералъ Буланже бувъ одымъ зъ першихъ, що стояли за французско-россійскимъ союзомъ. Гостина въ Портсмесъ понижае Францію передъ почвôрною ліґою мира и затверджуе альзацко-льотаринґску неволю. На зборахъ наконець ухвалено осьтаку резолюцію: „Десять тысячѣвъ Французôвъ згромадивши ся въ цирку зимовôмъ заявляе россійскому цареви та его народови сердечну подяку за принятье французскои фльоты въ Кронштадтѣ, жалѣе надъ тымъ, що французске правительство ту саму фльоту пôслало до Портсмесъ; дальше своимъ альзацко-лотаринґскимъ братямъ высказуе повне довѣрье и свои повнй надѣѣ, дальше бажае собѣ, щобы Австрія и Италія були справдѣшними володѣтелями своеи судьбы а до кермованя своею політикою прибрали собѣ мужѣвъ способныхъ, щобы въ Европѣ забезпечити миръ." Ся політична демонстрація не подобала ся ґенералови Буланже, головѣ партіи и онъ зъ тои причины выславъ зъ Брукселѣ телеґраму до головного редактора свого орґану въ Парижи Voix du Peuple: „Якъ я довѣдавъ ся, то скликане на понедѣлокъ вѣче представляють маніфестацією буланжистôвъ, за-для того заявляю, що сей поступокъ уважаю неполітичнымъ, его не похваляю та бажаю, щобы мого имени въ тымъ не звязувано. Я прихильникъ россійского союза, але не гадаю, що Франція за для тои причины мусить ворогувати зъ другими народностями. Противно, моя гадка така, що Франція мусить шукати симпатій та поважаня у всѣхъ народôвъ."

—

О принятю французскои фльоты въ Портсмесъ приходять першй звѣстки. Насамперед ôдвѣдали адмірала Жерве англійскій адміралъ Клеръ Уілліямъ и князь Коннатъ а по тôмъ французскій адміралъ ôддавъ имъ візиту. Въ четверъ о годинѣ 11-ôй

—

ку 1842. Не маючи журы о хлѣбъ насущный, посвятивъ ся знову своимъ студіямъ славяньскои етимольоґіи и словаря корѣнного. Въ р. 1842 боронивъ разомъ зъ Палацкимъ въ „Найстаршихъ памятникахъ" Короледворску рукопись. Катедры славістики въ Берлинѣ або Вроцлавли не хотѣвъ приняти, бо вже и австрійске правительство звернуло увагу на его працѣ и дало ему 1841 р. мѣсце кустоса въ пражскôй університетскôй бібліотецѣ.

Слава Шафарика стала голосна на цѣлу Европу. Покликувано его до всякихъ комисій. Въ р. 1848 именовано его бібліотекаремъ. А що часто занепадавъ на здоровлю, то переставъ займатись публичнымъ житьемъ, а и літературными працями не мôгъ уже займатись такъ пильно. Написавъ ще о письмѣ старыхъ Славянъ [1858 р.] и тымъ закôнчивъ свою писательску дѣяльнôсть.

Ще въ р. 1857 дуже згрызла его небезпечна недуга сына на чужинѣ, а що й самъ бувъ уже слабого здоровля, то й почавъ умъ его затемнюватись, а напады божевôльства дôйшли до того, що дня 23 мая 1860 р. хотѣвъ утопити ся въ Велтавѣ. Хочь тогды выратовано его и онъ оздоровѣвъ, та все-таки здоровлье не вернуло. Его спенсіоновано и дня 26 червня 1861 р. якъ-разъ 30 лѣтъ минуло отсе сего року — Шафарикъ, „слава Славяньства", якъ его загально звали, померъ. Величаво похоронено его на евангелицкôмъ кладовищи въ Празѣ.

ôдбуло ся принятье гостей у королевои англійскои въ Осборнѣ. При принятаю и представленю французскихъ гостей королева запросила адмірала Жерве и офіцирôвъ французскои ескадры на снѣданье. Французôвъ привезли и ôдвезли въ повозахъ королевои. По розпрощаню зъ Французами князь Коннатъ и братъ нѣмецкого цѣсаря Генрихъ ôдъѣхали до Кавсъ. Вечеромъ ôдбувъ ся великій бенкетъ. При столѣ въ правои стороны королевои сидѣвъ французскій амбасадоръ Ваддінґтонъ а зъ лѣвои адміралъ Жерве. Пôднесено тоастъ въ честь королевои и Карнота. Въ пятницю пополудни королева ôдбувае въ Спітедъ переглядъ фльоты обохъ сполученыхъ фльотилль французскои и англійскои. Англійцѣ мають на мѣрѣ привитати Французôвъ величавымъ ôддѣломъ фльоты, щобы имъ дати справедливе выображенье о силѣ Англіи. Times въ статьи привѣтнôй остерѣгають Французôвъ, щобы они не сподѣвали ся въ Англіи истеричного ентузіязму, якій проявивъ ся у новыхъ приятелѣвъ французкихъ въ Россіи. „Мы поздоровляемо французску фльоту — пише органъ англійскои Сіті — яко потомка нашихъ найхоробрѣйшихъ и найстрашнѣйшихъ суперникôвъ, якѣ противъ насъ коли небудь выступали. Они приѣзджають теперь а ôдъѣдуть ôдъ нашого берега слѣдуючого тыждня, але не треба и згадувати, що ихъ гостина не дотыкае нѣякимъ способомъ ôдносинъ політичныхъ мѣжь обома народами“. Также и Daily News не выражують ся зъ незвычайнымъ ентузіязмомъ. Органъ Гладстона пише: Подаемо и Франціи сердечно руку приятельску, котру мы простягнули до Нѣмеччины и Италіи, але мы не заключаемо нѣякихъ союзôвъ и не вдаемось въ жаднѣ тайнѣ переговоры. А одиноке наше бажанье, бути отвертыми и приязными. О гостинѣ французскои ескадры въ Англіи та о тôмъ, чи она пошкодить вплывови потрôйного союза пише Fremdenblatt, органъ австрійского міністерства справъ заграничныхъ. Пôсля него гостина французскои ескадры въ Англіи не мае нѣякои політичнои причины и она зовсѣмъ не такій дуже выдатный фактъ, а есть лишь наслѣдкомъ загально звѣсныхъ добрыхъ ôдносинъ мѣжь обома державами. Лише у французскихъ радикалôвъ выявляе ся деяка симпатія зъ політичною ôдмѣною а се зъ причины републиканьскои формы правлѣня. Впрочôмъ всѣ політичнѣ кружки англійскѣ якъ ліберальнѣ, такъ консервативнѣ и также радикальнѣ посѣдають такъ само крѣпкій интересъ въ тôмъ, щобы миръ удержати. Англія, теперь держава скрôзь консервативна, сильно привязала ся до мира, а то за-для розвою свого промыслу и своеи торговлѣ.

——

Popolo Romano по причинѣ переговорôвъ до торговельного трактату, веденыхъ Нѣмеччиною, Австріею и Италією пише, що Нѣмеччина и Австрія будуть мусѣли поробити великѣ уступки торговельнѣ, бо се рѣчь доказана, що всѣ торговельнѣ трактаты обмежували италійскій експортъ до Нѣмеччины и Австріи. Єсли Италія мае мати користь за-для обниженя и нѣмецкого мыта ôдъ вина, то нехай Нѣмцѣ его не обнижають для иншихъ державъ. Впрочôмъ Австрія и Нѣмеччина такъ небогато спроваджують зъ Италіи, що бôльшихъ уступокъ нѣжь дотеперѣшнѣ робити вже не можна.

——

На бенкетѣ зъ причины отвореня рôльничои выставы въ Гетенбурзѣ шведскій король Оскаръ выголосивъ бесѣду, при кôнци котрои звернувъ ся явно противъ змагань соціялістичнои партіи, щобы розширити науку соціялізму мѣжь населеньемъ сельскимъ. Король згадавъ про перепоны, якѣ на пôвночи истнують для хлѣборобскои роботы, якъ острый климатъ, невыдатна земля и бракъ капіталу. Але тѣ перешкоды можна бы ще перемогти, если бы не було иншихъ, якъ постôйна еміґрація, котра высысае зъ землѣ кровь и мозокъ, а супротивъ такихъ справъ нѣчого не порадять и законы, если по-при нихъ нема любови до батькôвщины. Науки новочаснѣ однакъ не поважають ôтчины и любовь до ôтчины, але часто говорять о нихъ зневажливо и зъ наругою. Треба мати надѣю, що тѣ науки не воустять кореня глубше въ честный и передъ тымъ сильный нарôдъ.

——

Парискѣ круги добре поинформованѣ запевняють, що поголоски, будьто Гіршъ старае ся у Туреччины о дозволенье оселювати жидôвъ въ Малôй Азіи, не мають нѣякои дѣйстнои основы. Тай взагалѣ нѣхто доси не робить нѣякихъ приготовлень въ Туреччинѣ, щобы выгнанѣ зъ Россіи жиды були тамъ приняті. — Справдѣ дуже часто можна сконстатувати, що поголоски о баронѣ Гіршу суть фальшивѣ.

НОВИНКИ.

— **По именованю еп.-суфр. о. Куиловского епископомъ станиславôвскимъ** „Галицкая Русь“ и Kurjer Lwowski, котрѣ подавали именованье ректора о. Бачиньского за рѣчь певну, старають ся теперь вымотати ся крутаниною, що нѣбы-то рѣшаючѣ сферы, именувавши о. Бачиньского епископомъ, напудились, коли побачили, що се именованье не укрылось передъ „Галицкою Русію“ и Kurjer-омъ, та й перечеркнули о. Бачиньского, а на его мѣсце написали о. Куиловского. А зъ того сенсъ очевидный, що „Галицкая Русь“ и Kurjer Lwowski — то двѣ величезнѣ силы въ Австріи, передъ котрыми рѣшаючѣ сферы такъ дрожать, якъ листъ осиковый. Лише зô страху передъ ними не прийдуть и Єзуиты чи реформованцѣ єзуитскѣ до рускои духовнои семинаріи... а були бы прийшли, коли-бъ не звѣстна адреса 115 питомцѣвъ напечатана въ „Галицкой Руси“ Того то напудили ся рѣшаючѣ сферы!

— **„Рôздвяну нôчь“**, оперу славнозвѣстного композитора М. Лисенка выставить рускій народный театръ въ Чортковѣ въ четверъ дня 27 н. ст. серпня въ Чортковѣ въ четверъ дня 27 н. ст. серпня с. р. Въ ролі Пацюка выступить гостинно п. Борковскій б. спѣвакъ оперы львôвскои и кіевскои. — Зъ Чорткова перейде нашъ театръ до Залѣщикъ, де въ суботу дня 29 с. м. дасть перше представленье. Въ Залѣщикахъ буде гостити сей нашъ театръ по разъ першій.

— **Синодъ провінціяльный у Львовѣ** ôдбудесь въ мѣсяци вересни, але котрого дня, не знати на певно, длятого день 24-го вересня, поданый вчера одною ґазетою, не можна уважати за дату автентичну. Позаякъ часъ уже короткій то можна хеба день сподѣватись урядового оголошеня дня ôдкрытя синода.

— **Зъ Коломыѣ пишуть намъ:** У вересни ôдбуде ся въ Коломыи концертъ „дванацятки“ на дохôдъ фонду для будовы руского театру, а также товариство „Родина“ устроюе, якъ що року, вечерницѣ! Забавы въ „Родинѣ“ мають уже широку свою славу и длятого надѣемось теперь, при феріяхъ тымъ бôльшои участи гостей. Щобы уникнути великихъ коштôвъ на строѣ, товариство замѣсть вечерка устроюе вечерницѣ при поединчихъ вовняныхъ строяхъ, а дансерôвъ охочихъ въ „Родинѣ“ нѣколи не бракуе. „Родина“ ôдъ двохъ лѣтъ розвивае ся дуже красно та збирае въ своихъ комнатахъ всѣхъ Русинôвъ коломыйскихъ. Кобы лишь ще й декотрѣ песимісты,.. навернули ся!

— **До рады повѣтовои въ Бôбрцѣ** выбрано зъ групы сельскихъ громадъ: Ив. Чайковского, дотеперѣшного маршалка и властителя бôльшои посѣлости, Северина Генцля дотеперѣшного заступника маршалка, Витовта Незабитовского властителя бôльшои посѣлости, о. Евг. Дзеровича и вôсьмохъ селянъ: Ив. Саву, Іос. Сузловского, Ол. Гринькового, Іос. Ганкала, Лук. Годованого, Макс. Гôрняка, Стеф. Лесьового и Андр. Плиховского.

— **Програма вокально декламаційного вечерка въ Самборѣ**, котрый ôдбуде ся вразъ зъ забавою танцями дня 3 н. ст. вересня въ сали касиновôй при спôвучасти академічнои „шѣснацятки“ на дохôдъ фонду для будовы руско-народного театру:

1. Вступне слово.
2. Лисенка Quodlibet I., хоръ.
3. „ фортепянъ сольо панъ С.
4. Нижанкôвского „Зъ окрушкôвъ“ хоръ.
5. Декламація.
6. Нижанкôвского „Було колись“ и
7. Лисенка „Гетьманы, гетьманы“ — соля баритоновѣ п. Т.
8. Вахнянина „Наша жизнь“, хоръ.
9. Беріота „Дуетъ на скрипки въ супроводѣ фортепяну.
10. Вахнянина „Гура у бôй“, хоръ.

Вступъ 1 зр. ôдъ особы. Стрôй візитовый або народный. Початокъ о годинѣ 7½ вечеромъ. Сли бы хто черезъ похибку не дôставъ запрошеня, зволить зголосити ся до п. Болеслава Литиньского, практиканта судового въ Самборѣ.

— **Новый судъ повѣтовый** отвореный буде пôсля рескрипту міністра справедливости, оголошеного вчера въ Wiener Ztg. въ Порохнику въ районѣ суду окружного въ Перемышли. До сего суду будуть належати: мѣсточко и село Порохникъ Розбôръ довгій и округлый, Іодлôвка, Венґерка, Воля угорска, Свѣбодна, Рачина, Реплинъ зъ Волею репляньскою, Тулиголовы, Чудовичѣ, Вацковичѣ, Быстровичѣ, Тиневичѣ, Хоревъ, Гавловичѣ горѣшнѣ и долѣшнѣ, Рокитничѣ, Частковичѣ и Челятичѣ. Судъ сей розпôчне урядувати 1 н. ст. сѣчня 1892 року и ôдъ сего часу перестануть згаданѣ громады належати до суду повѣтового въ Ярославѣ.

— **На бурсу въ Коломыи** зложили на весѣлю п. А. Добряньского зъ панною О. Яросевичѣвною въ домѣ Впр. о. В. Кисѣлевского въ Товмачику дня 4 с. м. Впов. гостѣ 21 зр. 50 кр. Складаючи на сѣмъ мѣсци въ имени убогихъ рускихъ дѣтей школярѣвъ Впов. Добродѣямъ щиро-руске спаси Богъ, ôдзываемось до сердець нашихъ Патріотôвъ о дальше пôдпиранье сеи бурсы. Бурса коломыйска, одна зъ найстаршихъ рускихъ бурсъ, выдала вже не мало людей працюючихъ нинѣ мѣжь народомъ, а не мае нѣякого фонду корѣнного, тôлько полишена опицѣ добродѣѣвъ. Тожь въ имени тыхъ бѣдныхъ, а науки бажаючихъ дѣтей, просимо всѣхъ Впов. Патріотôвъ о помôчь и надсыланье всякихъ даткôвъ! — За Выдѣлъ Бурсы *Гр. Кульчицкій*

— **Огнь.** Въ Шидлôвцяхъ коло Гусятина въ жнива, въ саме полудне, коли всѣ люде були въ поли, занялась хата и згорѣли загороды трехъ господарѣвъ. Пожаръ розширивъ бы ся бувъ дальше и знищивъ бы бôльшу половину села, наколи-бъ не енергічна помôчь капітана Дмитра Васильевича Иваненка Онъ побачивши пожежу и знаючи, що нема кому ратувати забравъ зъ касарнѣ салдатôвъ, перейшовъ зъ ними границю и ôдвернувъ неминучу загубу ôдъ вбогого сельця Шидловець, въ чôмъ помагали ему ревно члены родины отця Н. Темницкого.

— **Грôмъ** ударивъ минувшого тыждня въ нову церковь въ Єзуполи. Впавши до середины, спаливъ стяжки на хоругвѣ, ей саму осмаливъ, а жертку въ долѣ розлупавъ. Зъ-вôдси дôставъ ся до захристіи, выбивъ кôлька дѣръ въ мурѣ, трема зъ нихъ вылетѣвъ на двôръ, вырвавъ ґонты зъ даху и порозкидавъ. Шкода незначна.

— **Прошеня о принятье до Бурсы въ Коломыи** належить вносити до дня 29 н. ст. серпня до выдѣлу Бурсы братства св. архистр. Михаила. Залучити треба метрику, свѣдоцтво школьне, свѣдоцтво убожества и по змозѣ декларацію, о скôлько бы могли родичѣ платити на удержанье питомця.

— **Свѣтлый Выдѣлъ товариства „Просвѣта“** зволивъ прислати для нашои читальнѣ даромъ 56 книжочокъ, за що Зарядъ читальнѣ въ Кнѣселѣ складае Ему сердечну подяку. Спаси Богъ! — Ôдъ заряду читальнѣ въ Кнѣселѣ, 15 н. ст. серпня 1891. *Даніилъ Березовскій*, голова, *Дмитро Горинь* секретарь.

— **На бурсу въ Сяноцѣ** зложили на празнику въ Мхавѣ д. 18 с. м. 12 зр. 42 кр. Впв. гостѣ: оо. Чайковскій, Секела, Савчинъ, Іоахимъ Савчинъ, Моравскій, п-ѣ: Лебедовичъ, Кобакъ, Цѣхальска, Бирова, п-на Бачиньска, Єлена, Євфрозина, Минодора и О. Савчинъ, панство Ференцевичѣ и пп. Романъ Секела, Никола Савчинъ, Заремба, Ґермакъ, Смульскій и Михайло Юзьвякъ. Зôбрану суму о. Купріянъ Ясеницкій доручивъ о. Москаликови, катихитови ґимназіи въ Сяноцѣ.

— **На Угорщинѣ** появила ся недавно религійна секта Назаретянъ. Єсть се товариство релігійне дуже честне, але ще бôльше ексцентричне. Въ послѣднихъ дняхъ представителѣ секты прийшли до бурмістра въ Дісма зъ просьбою, щобы имъ позволивъ розпяти на крестѣ одного зъ ихъ товаришѣвъ, котрый уважае себе за Исуса Христа и хоче пôйти до неба. „Добре, мои любѣ — каже бурмістръ. — Я не маю права и не хочу въ нѣчôмъ обидити вашихъ чувствъ релігійныхъ. Єсли отже конечно хочете, розпнѣть свого товариша. Але заповѣдаю вамъ напередъ, що еди розпятый до трехъ днѣвъ не воскресне, то кажу васъ всѣхъ вывѣшати“. Назаретяне, почувши се, не наставали вже на розпятье свого товариша.

— **Тренчиньскій-Теплицѣ** — пôсля спису до дня 12 с. м. — навѣстило вже 4150 гостей сего року, а що погода тамъ красна и дирекція купелѣвъ закладае у вересни пансіонъ, въ котрôмъ за 3 зр. денно можна буде мати цѣле удержанье, купелѣ и мешканье, то сподѣватись треба, що число гостей дôйде до 5000, т. е. до числа, якого ще не було въ тôмъ мѣсци купелевôмъ. Будова лѣчницѣ (Kurhaus) кôнчить ся. Теперь ще прикрашують тамъ салѣ до танцю, гры и музики, реставрацію и каварню. Торжественне отворенье сего будынку ôдбуде ся въ слѣдуючôмъ роцѣ дня 1 мая.

— **Незвычайный портретъ** Каліґрафъ Софоръ выготовивъ самыми писаными буквами портретъ Карнота, подôбный до оріґіналу, якъ двѣ каплѣ воды. Черты лиця, волосье, борода, брови, очи — то слова и реченя, котрѣ становлять біоґрафію президента. Зачинае ся она по правôй сторонѣ передѣлу волося. Одѣжь, краватка, ковнѣрецъ, а навѣть спинки у сорочки — уступы зъ промовъ Карнота. На лентѣ леґіи гоноровои помѣщено ôдозву, выдану президентомъ по его выборѣ на президента. Портретъ, высокій на 20 цтм., а широкій на 15 цтм., обведеный двома галузками лавровыми. Листки одной складають ся зъ біоґрафіи Лазаря Карнота, а другои зъ біоґрафіи Иполита Карнота, дѣда и батька нинѣшного президента Франціи.

— **Въ Фльоренціи касіеръ королѣвскихъ фінансôвъ,** Франческо Росси, ишовъ въ товариствѣ сторожа фінансового Цезара Маріллі до Tresoreria provinciale, щобы зложити тамъ грошѣ, якѣ дôставъ попередного дня. Въ дорозѣ кинувъ ся въ заду на сторожа якійсь порядно вбраный чоловѣкъ, выхопивъ ему зъ рукъ мѣшокъ зъ 76 000 лірôвъ и утѣкъ. Росси, сторожь и публика зачали бѣгти за злодѣемъ, але той на скрутѣ улицѣ скочивъ до воза, що ждавъ на него и небавомъ щезъ изъ очей...

— **Статистика пожарôвъ въ Россіи.** Пôсля офіціяльныхъ даныхъ було въ Россіи за 27 лѣтъ (1860 до 1887) 792 353 пожарôвъ, именно 61.737 въ мѣстахъ и 730.616 по селахъ. Будынкôвъ згорѣло 2,819.582, а страты обчислено на 1.348,742.400 рублѣвъ. Причина пожарôвъ була така: ôдъ грому було 3·8%, ôдъ лихого устрою коминôвъ и печей 10%, черезъ неосторожнôсть 33·6%, черезъ пôдпалъ 15%, зъ иншихъ причинъ 37·6%.

— **Красну выставу въ Празѣ** зъвѣдало доси вже по-надъ пôвтора міліона особъ за платными білетами. Нема сумнѣву, що до дня закрытя выставы число гостей на выставѣ перейде два міліоны. Оногды, въ день зъѣзду охотничихъ сторожей огневыхъ, мала выстава звыжь 50.000 платныхъ гостей. Зô Славянъ ще тôлько однѣ Чорногорцѣ не ôдвѣдали выставы Позаякъ Чорногорцѣ — нарôдъ убогій, то Чехи збирають складки для нихъ, щобы могли оплатити дорогу до Праги. Складки почато збирати доперва при кôнци тамтого мѣсяця, а вже узбирано тысячѣ.

— **Архієпископъ Самасса въ Яґера** [Ерлявъ] при нагодѣ свого 20-лѣтного ювілею епископства пôдвысшивъ свои давнѣйше починенѣ фундаціи: фундацію для убогихъ парохôвъ зъ 40.000 на 70.000 зр., фундацію для дяко-учителѣвъ зъ 30.000 на 50.000 зр., а фундацію для сотрудникôвъ зъ 20.000 на 35.000 зр., — разомъ о 65.000 зр. Нашѣ епископы, хочь бы й хотѣли такихъ фундацій робити не въ силѣ.

— **Про нетерпимôсть мадярску** свѣдчить слѣдуючій фактъ, котрый доносить намъ одинъ зъ нашихъ Впов. читателѣвъ. Жена его перебувае на купеляхъ въ Ужоку за Туркою заразъ на границѣ — очевидно межи Русинами — и ôнъ выславъ ѣй туды грошѣ переказомъ рускимъ. Але переказу того не доручено адресатцѣ, и звернено назадъ надавцеви въ Перемышли зъ припискою: In einer unverständlichen Sprache geschrieben, wird zurückgestellt. Отже межи самыми Русинами — руска мова на Угорщинѣ есть незрозумѣлою.

— **Въ голоснôй справѣ обманьства льотерійного въ Темешварѣ,** выдала королѣвска курія остаточный засудъ. Головный обжалованый Фаркашъ засудженый на пять лѣтъ вязницѣ, Шіпекі на 4½ року, Шебовичъ на 4 лѣта, вдова Телкеші на пôвтора року. Высоту ôдшкодованя означено на 479.000 зр. Пошкодованый австрійскій скарбъ державный ôдослано на дорогу права цивільного.

— **Проектъ будовы моста на Босфорѣ.** Въ Царгородѣ займае ся теперь султаньска канцелярія проектомъ, котрого осущенье мало бы велике значенье для торговлѣ Азіи и Европы. Розходить ся о будову моста по надъ Босфоръ мѣжь Царгородомъ а Скутарою Мостомъ тымъ мае переходити зелѣзниця, трамвай, дорога возова и перехôдъ для пѣшихъ. Довгота моста мае выносити 2000 метрôвъ. Будова ся була бы важна о стôлько, що получила бы безпосередно зелѣзницѣ малои Азіи зъ зелѣзницями европейскими, а тымъ самымъ причинила бы ся до розширеня азійскихъ шляхôвъ зелѣзничихъ. Проектъ будовы предложили Джяно и Ґуріє предпринемцѣ, за котрыми стоять французскѣ и бельґійскѣ капіталисты. Розумѣе ся, що капіталисты сѣ числять ту на великій зыскъ, але чи до будовы прийде, то ще дуже непевна рѣчь зъ огляду на звѣстну недбалôсть турецкого правительства.

— **Постôйне зменшенье людности Альзаціи** звертае на себе увагу нѣмецкого правительства. Пôсля послѣдного спису людности, зменшило ся населенье Альзаціи за послѣдныхъ пять лѣтъ о 38.000 душъ, мимо того, що число родинъ перевысшае число выпадкôвъ смерти. Причиною сего есть еміґрація, зазначувана впрочôмъ вже ôдъ 20 лѣтъ нѣмецкою статистикою. Тымъ способомъ ôдъ 1871 р. населенье Альзаціи зменшило ся о 240.117 осôбъ. Еміґранты идуть головно до Франціи. Въ цѣлôй Нѣмеччинѣ мешкае всего лишь 25.000 Альзатцѣвъ, вчисляючи вже въ се число и жовнѣрôвъ, стоячихъ залогою въ кôлькадесяти мѣстахъ нѣмецкихъ. Правительство нѣмецке не позваляе ôдъ року 1880 на поворотъ до Альзаціи тыхъ еміґрантôвъ, котрѣ перейшли французку границю, щобы тамъ ôдбути службу вôйскову.

— **Змѣна власности.** Володимиръ Гнѣвошъ, посолъ до рады державнои, купивъ сими днями маетокъ Сѣняву въ повѣтѣ сянôцкôмъ.

— **Розбôйники турецкій,** о котрыхъ теперь всюды говорить ся, ôдзначують ся не малою безличностію. Передъ кôлькома днями сидѣвъ собѣ на терасѣ однои каварнѣ на передмѣстю царгородскôмъ якійсь поважный Турокъ. Правовѣрный мусулманинъ куривъ супокôйно люльку и попивавъ каву, коли переходячій по-при него жовнѣръ поліціи царгородскои приглянувъ ся ему уважно. Не даючи по собѣ нѣчого пôзнати, побѣгъ на полицію, а коли патроль поліційна прийшла и поважного Турка арештувала, показало ся, що сей найспокôйнѣйше вживаючій свѣжого воздуха старець, не бувъ нѣхто иншій якъ Османъ Райсъ, одинъ зъ найнебезпечнѣйшихъ турецкихъ розбôйникôвъ, котрый два роки доказувавъ въ Румеліи а торôкъ перенѣсъ ся пôдъ муры Царгороду, зъ-вôдки дававъ ся въ знаки мѣскимъ мешканцямъ. Османъ Райсъ признавъ ся, що прийшовъ до Царгороду, щобы купити оружя и звербувати нову шайку.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Намѣстникъ выѣхавъ оногды въ товариствѣ совѣтника будôвництва Морачевского до станіславôвского и залѣщицкого округа будôвляного, щобы оглянути воднѣ будôвлѣ на Днѣстрѣ. — Великѣ поклады торфу, на 6 метрôвъ завгрубшки, ôдкрыто въ Голошинцяхъ коло Збаража и почато ихъ копати. — Президентъ Буковины ґр. Паче выѣхавъ за ôдпусткою до Любляны. — На рѣцѣ св. Маврикія въ Америцѣ заломавъ ся мôстъ Port au Prince зъ причины повени рѣки, при тôмъ згинуло около 80 людей.

Посмертнѣ — ☦ — оповѣстки.

Павло Яремкôвъ, ц. к. адъюнктъ податковый въ Хшановѣ, упокоивъ ся тамъ въ 36 ôмъ роцѣ житя дня 11 н. ст. серпня. Покôйный, сынъ селяньскій, родомъ зъ-пôдъ Галича, бувъ щирымъ патріотомъ рускимъ Киненый на чужину, на Мазурщину, не переставъ бути все щирымъ Русиномъ, интересувавъ ся народными справами и бувъ завсѣгды скорый до жертвъ для загального добра. Старавъ ся ôнъ и тамъ розбудити замилуванье до рускои пѣсни, заводячи хоры, въ котрыхъ брали участь и Поляки. Горячимъ бажаньемъ его було — перенести ся зъ чужины на Русь и въ тôй цѣли гостивъ рôкъ тому у Львовѣ. Бажанье его не сповнило ся, померъ завчасно на чужинѣ... Похоронивъ его дня 13 н. ст. серпня о. крил. Бôрсукъ зъ Кракова. Вѣчна ему память!

Господарство, промыслъ и торговля.

— **На скôлько збôже подорожѣло,** видко зъ порôвнаня цѣнъ зъ дня 17 н. ст. серпня 1890 а зъ того жь дня 1891 року, котрѣ подае праскій Hlas Naroda. Въ Празѣ коштувало того дня торôкъ: жито 8·10 зр., а сего року 12·15; пшениця торôкъ 9·70, сего року 13·20. Въ Пештѣ торôкъ пшениця 7·15, сего року 11·25. У Вѣдни торôкъ жито 6·20, сего року 10·88, пшениця торôкъ 7·42, а сего року 11.80 зр.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **Парохіяне Солонки** (пôдъ Львовомъ) зложили [а о. Сосенко доручивъ нашôй редакціи] складку: 2 зр. для потерпѣвшихъ ôдъ нещастя елементарного громадянъ Березовицѣ коло Тернополя, а 2 зр. на будову церкви въ Журовѣ.

Телеграмы „Дѣла“.

Будапештъ 22 серпня. Въ слѣдуючôмъ тыждни мають наступити якійсь змѣны въ кабінетѣ передлитавскôмъ. Budapesti Hirlap доносить, що молодшѣ горожане мадярскои народности въ Рієцѣ хочуть послови Уґронови за-для нагоды зъ Узелячемъ подарувати почестну шаблю.

Берлинъ 22 серпня. Рана цѣсаря Вільгельма загоила ся и нинѣ цѣсарь выѣзджае на кони на параду одного зъ ґвардійскихъ полкôвъ. Провіантовѣ уряды вôйсковѣ дôстали приказъ закуплювати пшеницю. Жита до 27 с. м. зъ польского королѣвства вывезуть що найменше 30.000 тонъ (тона, бочка 1000 кґ.)

Парижь 22 серпня. Сербскій король ôдвѣдавъ вежу Айфля и бувъ на ей верху. Ґруичъ сербскій посолъ устроивъ обѣдъ, на котрôмъ бувъ король Миланъ а крôмъ того многѣ репрезентанты тутешнои сербскои кольоніи.

Петербургъ 22 серпня. За тайну переписку зъ заграницею и иншѣ провины засуджено тутъ бувшого офіцира фльоты Шміда на выгнанье въ Сибирь.

Константинополь 22 серпня. Зъ Цет- піи доносять, що Малісоры убили о- Чорногорця музулманьскои вѣры. Ґазі О- паша именованый міністромъ вôйны покôйного Алі Саиба-пашѣ.

Надôслане.

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на 1 ôмъ поверсѣ.

ОКУЛІСТЪ и ОПЕРАТОРЪ

школы вѣденьскои и берлиньскои

Д-ръ Д. Меллеръ

ординуе ôдъ 9—12 и ôдъ 4—6 годины

ул. Ягайлоньска ч. 6.

Д-ръ Лонгинъ Озаркевичь

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ ГОРОДКУ коло Львова (ринокъ ч. 5.)

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ „КОПЕРНІКОМЪ“

ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, пінсеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ рефлейки, и т. и. по цѣнахъ найдешевшихъ. Рапарація найдешевше и найскорше.

Замовленя въ провинціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперніковъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“.

Запрошенье до предплаты.

Вже поступило до друку и выйде зъ кôнцемъ сего року катехитичне дѣло пôдъ заголовкомъ:

„Наука вѣры и обычаѣвъ“

або

историчне, догматичне, моральне и литургічне поясненье правдъ св. вѣры на основѣ щоденныхъ молитвъ, празникôвъ церковныхъ и христіяньскихъ обрядôвъ

написавъ Анатоль Долиньскій, парохъ Яхторова и Унева. Цѣле дѣло буде обнимати 70 аркушôвъ друку и буде дѣлити ся на три части.

Митрополитальный Ординаріятъ Ч. 918/1890 препоручивъ тое сочиненье „яко дѣло для представленя великого добра вѣры св. Всеч. Священьству и Вѣрнымъ многополезне“.

Предплата выносить тôлько **3 зр.** безъ пересылки почтовои; по выпечатаню цѣна буде пôднесена на **4 зр.**

Предплату приймае о. Евгеній Гузаръ у Львовѣ, плацъ св. Юрія ч. 5.

Рôвночасно друкуе ся **„Короткій выкладъ науки вѣры и обычаѣвъ“** для христіяньскои молодежи и женихôвъ зъ додаткомъ „Рôкъ церковный“. Цѣна 60 кр. зъ пересылкою почтовою.

! КОСЫ !

изъ найлучшои стирійскои фабрики наособне порученье зъ найбôльшою стараностею выконаный:

55 центим. довгі, середно шир. по	45 кр.
60 „ „ „ „ „	50 „
70 „ „ „ „ „	60 „

За доброту тыхъ кôсъ приймаемо велику пору́ку. 3869

Окрôмъ повысше згаданыхъ суть еще кусшѣ по 40 кр. На патькільограмову посылку иде 8—10 штукъ.

Народна Торговля у Львовѣ и філіи.

Ц. к. австрійскихъ зелѣзницъ державныхъ.

Вытягъ зъ розкладу ѣзды важного ôдъ 1 червня 1891 (Пôсля годинника львôвского).

Одъѣздъ зô Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя

2^{30} рано. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Нового Санча, Лавочного, Мукачва, Будапешту, Станіславова и Гусятина.

10^{50} передполуд. Поѣздъ особ. до Стрыя Хирова, Сухои и Станіславова

8^{05} вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Лавочного, Мукачва, Будапешту, Станіславова и Гусятина

8^{50} вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова и Сухои.

Въ напрямѣ до Черновець.

5^{04} рано. Поѣздъ особ. до Станіславова и Коломыи

9^{16} передполуд. Поѣздъ поспѣшный до Станіславова, Черновець, Ясъ, Букарешту и Гусятина.

4^{30} по полуд. Поѣздъ особ. до Станіславова, Черновець, Ясъ и Букарешту.

10^{34} вечеръ. Поѣздъ особ. до Станіславова, Черновець, Сучавы, Гусятина.

Въ напрямѣ до Белзця.

9^{05} передполуд. Поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля

7^{40} вечеръ. Поѣздъ мѣшаный до Жовквы.

Приѣздъ до Львова.

Въ напрямѣ зô Стрыя.

7^{54} рано. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова и Стрыя

9^{02} рано. Поѣздъ особ. зô Станіславова, Будапешту, Мукачва, Лавочного и Стрыя

3^{42} по полуд. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова, Гусятина, Станіславова и Стрыя.

12^{12} въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Нового Санча, Хирова, Гусятина, Станіславова, Будапешту, Мукачва и Лавочного

Въ напрямѣ зъ Черновець.

6^{50} рано. Поѣздъ особ. зъ Сучавы, Черновець, Станіславова.

2^{00} по полуд. Поѣздъ особ. зъ Букарешту, Ясъ, Черновець, Станіславова и Гусятина.

8^{00} вечеръ. Поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Ясъ, Черновець, Станіславова, Гусятина.

11^{12} въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Коломыѣ, Станіславова, Гусятина.

Въ напрямѣ зъ Белзця.

6^{45} рано. Поѣздъ мѣшаный зъ Жовквы.

4^{22} по полуд. Поѣздъ мѣш. зъ Сокаля и Белзця.

Афішѣ розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзницъ державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна на каждôй стаціи по цѣнѣ 6 кр. за примѣрникъ.

Одъ 1 н. ст. липня с. р. до 31 н. ст. серпня включно, переходять поѣзды безъ пересѣданя зъ Ряшева черезъ Ясло и Новый Санчъ до Орлова и назадъ. Поѣзды сѣ мають въ Ряшевѣ безпосередне получене зъ ôдповѣдными поѣздами зелѣзницѣ Кароли Людвика а именно: зъ поѣздомъ ч. 25, ôдъѣздячимъ зô Львова о годинѣ 6 мін. 16 по полудни и поѣздомъ ч. 12, приѣздячимъ до Львова о годинѣ 8 мін 15. рано (пôсля годинника львôвского).

Д-РА РОЗЫ
БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ

есть вже бôльше якъ ôдъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, ôдбивания усуваюче и лагôдно розвôльнююче

средство домове

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бôльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну законно депоновану.

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.

Также можна купити:

Прагску універсальну масть домову

Она пôсля многихъ доснѣдôвъ знаменито помагаюче чищенье, грануляцію и загоенье поранецыхъ мѣсць а крôмъ того дѣлае усмирюче и розкладае бôль. 3700 14—50

Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бôльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.

Головный складъ

B. Fragner, Prag,

Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.

Розсылка почтова що дня.

Оголошенье.

Мужчина зъ высшимъ образованьемъ глядае мѣсця учителя домашнего Близшû информаціи въ сêмъ тыждни пôдъ адресою: „Д. Л. 35“ poste restante въ Тернополи.

Родичѣ посылаючі дѣти до шкôлъ въ Тернополи а бажаючѣ помѣстити ихъ въ рускôмъ домѣ, до бы мали правдиву родительску опѣку зволять зголосити ся до о. В. Громницкого сотрудника въ Тернополи, котрый подасть близшû вѣдомости.

Циркъ братôвъ Сідолі

Дирекція Цезаръ Сідолі

ул. Шпитальна ч. 3

Въ недѣлю 23 н. ст. серпня

ДВА ВЕЛИКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ

о год. 4 и 8 вечеромъ.

На каждôмъ представленю богата нова програма. Другій выступъ славныхъ музикальныхъ кльовнôвъ трехъ братôвъ Льее зъ цирку Ренца, котрыхъ на короткій часъ позыскано. Передпослѣдн. выступъ **штучныхъ ѣздцѣвъ** двохъ медведѣвъ Васілейки и Маркa, котрû выступають нинѣ въ обохъ представленяхъ.

ЦѢНЫ МѢСЦЬ: Льожа для 4 особъ 6 зр., фотель въ льожи 1·50 зр., крѣсло въ партерѣ 1·20 зр., I мѣсце 80 кр., II. 50 кр., ґалерія 30 кр. Войсковû до фельдфебля и дѣти низше 10 лѣтъ платять: 1. мѣсце 50 кр., II. 30 кр., ґалерія 20 кр. Каса отворена ôдъ 11 до 1 и ôдъ 4½ по полудни до представленя.

Близшû информаціи подають плякаты и програма.

Зъ высокимъ поважаньемъ

ЦЕЗАРЪ СІДОЛІ

директоръ.

(Широкая, Дѣло.)

Бюро информаційне
СТАНІСЛАВА САТАЛЫ

Львôвъ, ул. Галицка ч. 15

може поручити кождого часу службу всякои катеґоріи, а именно: Учителѣвъ, Учительки, и Ґувернантки зъ кваліфікацією и музикою, Боны, Панны служачѣ, Льокаѣвъ, Економôвъ, Лѣсничихъ, Машиністôвъ, Кухарѣвъ, Огородниковъ и у всѣхъ родахъ добôрну службу. Порученя полагоджуесь сейчасъ.

4943 13—15 (Широкая, Дѣло.)

ПА-

расолѣ до дощу и до сонця ôдъ 1.20 до 12 зр. — Калошѣ мужескû и дамскû зъ фабрикъ россійскихъ по цѣнахъ фабричныхъ — шапки не пропускаючû воды по 50 кр.

поручае найдешевше

ТОРГОВЛЯ

Братôвъ Лянгнерôвъ

у Львовѣ ул. Галицка ч 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

Д-ра Лемана помада на лице

(приладжена аптикаремъ П. Ґеорґіевичемъ въ Новôмъ Садѣ)

есть улюбленымъ артикуломъ тоалетнымъ въ кругахъ знатныхъ дамъ. Зовсѣмъ нешкôдна усуває ся помада певно и въ найкоротшôмъ часѣ рябôсть, оступы (веснянку), вашкôрники и взагалѣ все те, що нѣжности и красѣ шкôры стоить на перешкодѣ.

Цѣна фляшону 1 зр. 50 кр.

Ґрафиня Н. Естергази де Ґаланта пише:

Зъ великою приємностію констатую, що д-ра Лемана помада на лице есть дѣйстно знаменитымъ средствомъ, котре смѣло можу кождому поручити. 3984

Дôстати ся можна:

у Львовѣ лише въ аптицѣ пана П. Міколяша.

Нове раціональне лѣченье
Свѣдоцтва реномованыхъ лѣкарѣвъ.
Нешкôдне, безъ лѣкôвъ.

Всѣмъ недужимъ на нервы

найгорячѣйше поручаесь брошурку выдану въ 21 накладѣ **Романомъ Вайсманомъ:**

Über Nervenkrankheiten und Schlagfluss, Vorbeugung und Heilung.

Безплатно можна одержати въ **аптики Н. Крижановского у Львовѣ.** 3863

ВАЖНЕ ДЛЯ РÔЛЬНИКÔВЪ!

Вже нема снѣти въ пшеници.

Н. ДИППА
Заправа насѣнна

ужиана противъ снѣти въ пшеници, овсѣ, просѣ, ячмени, кукурузѣ и т. д. и у всѣхъ насѣнахъ пôдлигаючихъ тôй хоробѣ. Тримаючись докладно легкихъ до выконаня приписôвъ, умѣщеныхъ на кождôй пачцѣ, заправа ся „забезпечуе певный успѣхъ“.

Цѣна пачки { 2 сотк. метрич. близько 2½ гект = 125 літ. } насѣня 25 кр.
{ 1 „ „ „ 1¼ „ — 125 „ } насѣня 13 кр.

Головный складъ для Галичины въ складѣ машинъ рôльничихъ

МАРКА ФАЄРШТАЙНА

у Львовѣ, улици Городецкя число 57.

Для выгоды П. Т. Публики отворено

НОВУ АҐЕНЦІЮ

Краковского Товариства взаимныхъ убезпеченъ

на житье та ôдъ огню и граду

у Львовѣ при ул. **Театральнôй ч. 21** (входить ся зъ улицѣ Скарбкôвской).

Полісы асекураційнû выставляють ся въ языцѣ рускôмъ — всѣ проспекты и переписка зъ партіями ведесь по руски. — Близше можна розвѣдатись въ Адміністраціи „Дѣла“.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ
„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капитульный число 3.

Найбôльшій по французски уладженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.

Сезонъ 1891.

Звѣстне найдешевше жерело закупна.

Найбôльшій складъ есть якъ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Ôддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гафтôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасмантеріи, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамитныхъ покрôвъ кравецкихъ.

Ôддѣлъ II. Капелюхи дамскû, дѣвочû и дѣточû, выробы панчôшковû для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, горсеты и запаски для дамъ и дѣтей.

Ôддѣлъ III. Краваты мужескû, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и манжеты, парасолѣ англійскû, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и англійскû рукавички.

Ôддѣлъ IV. Рукавички дамскû, шкôрковû, даньскû, шведскû и англійскû, а также рукавички шовковû, вовнянû и нитянû.

Ôддѣлъ V. Вахлярѣ чорнû и кольоровû набалѣ и вечеры та великій выбôръ япаньскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ.

Ôддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.

Ôддѣлъ VII. Станики трикотовû и джерсеѣ для дамъ по зр. 1·90. 2·50. 3·50 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку.

Ôддѣлъ VIII. Сподинчки дѣточû, плащики, пальтотики и запаски.

Ôддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великû килимы, сальоновû ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки маттінґовû до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣннû, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.

Ôддѣлъ X. Ту суть портіеры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Туніс по зр. 3·25, якôсть 1-ша 3·75, Марокко 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапезунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портіеръ Бірманъ и даґестаньскихъ та матерій на меблѣ.

Бѣлû ôдшиеованû заслоны мороккові, цѣле ôкно 1·45, 1·75, 1·90. 2·50 до 50 зр.

Ôддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и высше. Комплетнû ґарнітуры юлезінові складаючû ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·50 до 30 зр. Восходнû капы шкелянû I величини 1·25, II 2·40, III 3·50.

Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ, коцы на лôжка и коні. Стебнованû ковдры вовнянû, ватованû, атласовû, пірковû и до прикрылы.

Замовленя зъ провінціи полагоджуе ся якъ найсовѣстнѣйше.

Окремнû ôддѣлы для вызолотъ. Цѣнники даромъ и оплатно.

Магазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель Е. М. ВЕРНФЕЛЬДЪ въ Вѣдни.

Для церквей

КАДИЛО
ЦЕРКОВНЕ

благовонне

поручає

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

пачка ¼ фунта 50 кр.

Для церквей

Для церквей

Для церквей

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшомъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% листы ипотечнû
5% листы ипотечнû преміованû
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краевого
4½% позичку краеву галицку 3483 137—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзницъ державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскû облігаціи индемнізаційнû

а всѣ тû папѣры Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякû вылосованû а вже платнû мѣсцевû папѣры цѣннû, також заплатнû купоны за готѣвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевû лишь за ôдчисленьемъ справедливыхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляе новû аркушû купоновû за зворотомъ коштôвъ котрû сама поносить.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Чернльскои Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 180 Львôвъ. Понедѣлокъ 12 (24 серпня 1891. Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитших повѣстей" выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Вкторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 6; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ H. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Продаєся на „ДѢЛО" [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО" съ литер. додаткомъ
въ Австріи: на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на пôвъ року . . . . 9 зр. на чверть року . 4 зр. 50 кр. на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
за границею: на цѣлый рôкъ . . . 24 зр. на пôвъ року . . . . 12 зр. на чверть року . . . 6 зр.
У Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр. на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 36 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція вôдъ ч. 24 ул. Вкторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи незапечатаны вôльны вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошения принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного стрôчки [illegible] „Надôслано" по 20 кр. а. в. [illegible]

З Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла"

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

Въ справѣ руского синоду церковного

можемо сегодня подати вже деякї автентичнї вѣсти.

Синодъ розпічне ся дня 24 н. ст. вересня засѣданьемъ пôдготовляючимъ.

Перше торжественне явне засѣданье вôдбуде ся дня 27 н. ст. вересня, — друге явне засѣданье дня 4 н. ст. жовтня, — третье явне засѣданье дня 11 н. ст. жовтня, — а явне торжественне закôнченье синоду вôдбудесь дня 18 н. ст. жовтня.

Засѣданя трехъ комісій синодальныхъ будуть вôдбувати ся въ музеяхъ рускои духовнои семинаріи.

Въ тôй-же семінаріи знайдуть помѣщенье священики зъ провінціи, котрї будуть брати участь въ синодѣ.

Участь въ синодѣ возьмуть капітулы, докторы богословія, ректораты львôвскій и вѣденьскій, всѣ деканы, а зъ прочого духовеньства тї, котрыхъ вôзве митрополитъ або епископы. Крôмъ духовныхъ возьме въ синодѣ участь и одинъ свѣтскій чоловѣкъ — старѣйшина Ставропигійского Института проф. д-ръ Исидоръ Шараневичъ.

Предметъ нарадъ — чисто обрядовый — мѣстить ся въ чотирнацятьохъ главахъ. (О целібатѣ и о зрôвнаню календарѣвъ — якъ се голошено — нема тамъ и згадки.)

Посланія митрополиче и проґрама синоду вже выготовленї, а розсылка ихъ духовеньству розпôчне ся въ середу сего тыждня. Одержать ихъ не тôлько парохи, але й сотрудники.

Близшї вѣсти про синодъ подамо пôзнѣйше.

Въ справѣ русчины въ шкôльництвѣ

пôднесенôй въ остатнôмъ числѣ „Дѣла" одержуємо цѣкаве письмо зъ Жидачѣвщины, котре кидає ярке свѣтло на вôдносины шкôльнї на провінціи и заслугує на велику увагу. Авторъ пише:

Перечитавши въ 179 числѣ „Дѣла" зъ 22 н. ст. серпня с. р. статью про кривдженье русчины въ школахъ, забаглось и менѣ селюхови подати якї-такї вѣстки зъ нашого глухого кута про наше шкôльництво.

Въ жидачѣвскôмъ повѣтѣ єсть 70 шкôлъ, а зъ тыхъ 13 зъ польскимъ языкомъ выкладовымъ. Думавъ бы хто, що у насъ єсть 13 громадъ польскихъ, що для нихъ истнують польскї школы. Де тамъ! Ось послухайте, якї то громады. Миколаѣвъ, Жидачѣвъ, Журавно и Роздѣлъ — се вôдчасти жидôвъ чисто-рускї мѣсточка. Махлинець, Нове село и Корналѣвка нѣмецкї кольонія, а села Цуцулôвцѣ, Ичаны и Дроговыже — майже на-скрôзь рускї, бо знайде ся въ нихъ може по 5—10 польскихъ родинъ. Якимъ способомъ позаводжено въ тыхъ школахъ польскій языкъ выкладовый, про се богато бы говорити. Мы обмежимось лишь на самъ фактъ, що въ жидачѣвскôмъ повѣтѣ єсть звыжь чотири разы бôльше шкôлъ рускихъ, якъ польскихъ. Розумѣє ся, що при такôй перевазѣ рускихъ шкôлъ въ повѣтѣ повинна бы въ тыхъ школахъ панувати русчина. Тымчасомъ выходить зовсѣмъ не те. Языкъ рускій, выхованье дѣтей въ дусѣ рускôмъ, націнальнôмъ, єсть у насъ такъ покривджене, якъ хиба нѣгде. Кôлька фактôвъ выкаже се довôдно.

Про се, що инспекторъ, звиджуючи школы, не говорить зъ учителями и зъ членами рады шкôльнои мѣсцевои по руски, лишь по польски, нѣчо й згадувати, — про се нѣхто у насъ и не думає, то у насъ немыслиме. Та й де жь! инспекторъ — щобы по руски говоривъ?! У насъ въ Жидачѣвщинѣ всѣ вже привыкли, що не то бѣдный, наполоханый и зависимый учитель, але и всѣ независимї нашї интелiґентнї люде, гостячи або ночуючи у себе въ своôй хатѣ пана инспектора, уважали бы се що найменше за невѣчливôсть, єсли бы до него промовили хочь одно слово по руски... Вся переписка мѣсцевыхъ радъ шкôльныхъ иде лишь по польски... и патріоты нашї уважають се за рѣчь зовсѣмъ натуральну... Таке вывысшуванье на кождôмъ кроцѣ польщины мусить, розумѣєсь, робити своє. Кождый чуженець мусить прийти до пересвѣдченя, що зъ людьми, котрї систематично и всюды, навѣть безъ найменшои причины и потребы, цурають ся чи встыдають ся свого, нѣщо числити ся. То-жь польщина въ школахъ нашихъ процвитає!

Якихъ мы маємо учителѣвъ по рускихъ школахъ, видно вже хочь-бы зъ того, що коли тамтого року зажадавъ селянинъ вôдъ учителя въ Ляховичахъ подорожныхъ, де єсть руска школа, 40 кр. за пôдводу, учитель, не розумѣючи слова „сорокъ" давъ ему 1 зр. Та кобы хочь тримали ся законôвъ шкôльныхъ! Але-жь бо у насъ далеко до того! Законъ шкôльный и. пр. повѣдає, що другого краєвого языка має учити ся въ школѣ народнôй по 2 годины тыждневно, всѣ же предметы шкôльнї т. зв. realia мусять подавати ся въ выкладовôй мовѣ школы. У насъ дѣє ся якъ-разъ навпаки. Пôйдѣть до котрои небудь школы и переглянъте отъ хочь-бы задачѣ рахунковї. Єсобъ найдете вы: I задача — II zadanie — III задача — IV zadanie и т. д. Такъ само дѣє ся зъ науками природными, зъ ґеоґрафією, исторією и зô всѣми иншими предметами. Мы знаємо одну школу, де учитель, хотячи очевидячки 9 до 10 лѣтнымъ дѣтвакамъ вбити добре въ намять historyą Polski, выдиктувавъ ученикамъ, почавши вôдъ Lecha, звыжь 100 именъ польскихъ володѣтелѣвъ и тôлько-жь датъ хронолоґічныхъ по польски, и казавъ имъ сего вычитатесь на память, хочь розпорядженье краєвои рады шкôльнои строго таку науку заборонює. Але не лише въ школѣ, а й по-за школою ведуть многї учителѣ розмову зъ школярами по польски, и дуже часто, прийшовши до села, почуєте вôдъ школяря на руске питанье польску вôдповѣдь. Взагалѣ-жь звертає ся на науку польского языка по рускихъ школахъ далеко бôльшу увагу, нѣжь на языкъ рускій, и якъ ученикъ може смѣло по руски сказати „dzięcioł", то не смѣє нѣколи пôдъ загрозою наганы вôдъ учителя вымовити по польски и пр. „sien" а мусить конче дути носомъ на „ę". И зовсѣмъ природно: чоловѣкъ найрадше учить того, що самъ умѣє. Якъ же тутъ учителеви вчити по руски, коли бнъ тои мовы не знає? А що такъ дѣйстно єсть, о тôмъ мôгъ кождый пересвѣдчитись на торôчнôй конференціи.

Якимсь дивнымъ дивомъ вызначила була окружна рада шкôльна на пять тематôвъ на конференцію одинъ теиатъ рускій. Практичне переведенье сего темату вôдбуло ся въ школѣ волцнѣвскôй коло Жидачева, — дискусія велася ся такожь по руски. Слухаючи тои балаканины, не то сумъ, але гидь брала чоловѣка, коли подумавъ, що тї, що мають передъ вести въ науцѣ, що мають учити въ школѣ поправнои и гарнои бесѣды рускои, самї говорять сто разъ гôрше вôдъ своихъ ученикôвъ, самї нѣвечать и псують нашу мову. И що тутъ говорити о русчинѣ въ рускôй школѣ!

Русчины въ нашихъ школахъ нема, — се фактъ неоспоримый, — але єи й бути не може, єсли дѣло такъ дальше пôйде, якъ до теперь. Єи не поважають чужї, але єи не поважають и свои таки люде. Про польскї писанины мѣсцевыхъ радъ шкôльныхъ, де предсѣдателями майже самї интелiґентнї Русины, згадали мы вже выше, — якъ и про те, що нѣякїй зъ предсѣдателѣвъ мѣсцевыхъ радъ шкôльныхъ, хиба якїй мужикъ, не вôдважить ся до п. инспектора й заговорити по руски...

Але хто знає, чи не найбôльшу кривду русчинѣ роблять одиницѣ зъ-мѣжь самыхъ таки учителѣвъ-Русинôвъ. Тутъ уже справдѣ приходять на гадку Шевченковї слова: „бôльше кесарскій, якъ кесарь самъ"... Они не то що компромітують ся самї, мордуючи до нетямки рускї дѣти польскою мовою по рускихъ школахъ, але ще й публично, нѣкимъ не прошенї, нѣкимъ не уповажненї, роблять кривду русчинѣ, на смѣхъ людямъ, собѣ-жь на соромъ. Зъ-мѣжь численныхъ фактôвъ [бо всѣ выписувати не стало бы мѣсця] наведу тôлько одинъ. Статутъ орґанізаційный для науки доповнюючои приписує на науку языка матерного 2 годины тыждневно зъ 4 годинъ всеи науки, — другї 2 годины йдуть на науку исторіи, ґеоґрафіи, рахункôвъ и господарства. Всѣ тї предметы мають подавати ся въ выкладовôй мовѣ школы. О другôмъ языцѣ краєвôмъ нема въ статутѣ й бесѣды и въ нѣякôй польскôй школѣ руского языка на тôмъ ступени науки не вчать. Тамтого-жь року пôдчасъ конференціи окружнои въ Жидачевѣ встає учитель зъ Држова, Русинъ, и ставить внесенье, щобы конференція ухвалила учити по рускихъ школахъ на доповнюючôй науцѣ такожь польскои мовы, бо, мовлявъ, польщинѣ дѣє ся кривда.. Розумѣєсь, панъ инспекторъ, назвавши се внесенье „bardzo sympatycznym wnioskiem", поручивъ его зôбранымъ учителямъ — и тї приняли его, не уважаючи, що конференція окружна, хочь-бы и въ Жидачевѣ, зовсѣмъ не має права змѣняти закона. Ну, але фактъ ставъ ся, и нинѣ скрôзь въ Жидачѣвщинѣ учать, противъ права, на доповнюючôй науцѣ по польски.

Певна рѣчь, що єсли бы на тôй конференціи бувъ хочь одинъ независимый чоловѣкъ, хочь одинъ рускій священикъ, то до такои ухвалы могло було не прийти. Тожь справедливе Ваше накликуванье до священикôвъ рускихъ, щобы не держали ся зъ-далека вôдъ справъ шкôльництва..

Подавъ я короткій образокъ „русчины въ рускихъ школахъ Жидачѣвщины". Єсли она такъ стоить всюда, то мы можемо сказати, що нещаслившѣйшого народу въ Австріи пôдъ тымъ взглядомъ нема...

Гадки еп. Стросмаєра.

Egyetertes, орґанъ скрайнои лѣвицѣ въ угорскôмъ парляментѣ, помѣстивъ справозданье зъ интервію, яке мавъ одинъ зъ его редакторôвъ зъ дяковарскимъ епископомъ Стросмаєромъ, котрый послѣдними часами проживавъ на купеляхъ въ Роґічь. Дяковарскій епископъ высказавъ ся о многихъ справахъ такъ оріґінально а вѣденьска праса зачала вже всѣляко коментувати тї заявленя, що годить ся подати и намъ обширнѣйше про се интервію.

Епископа Стросмаєра характеризуєсь въ справозданю Egyetertes-а яко хорватского патріота, якимъ бнъ справдѣ єсть мимо свого нѣмецкого прозвища, а вôтакъ слѣдує интервію у видѣ пытань и вôдповѣдей. И такъ най-

---

1)

Де-що про Нѣмцѣвъ-кольоністôвъ въ Галичинѣ.

Написавъ ***Сава Сливичъ.***

I.

Одъ найдавнѣйшихъ часôвъ глядѣли инчї народы на нашъ край завистнымъ окомъ, бо плодовита его земля, крыюча въ своѣмъ нутрѣ множество всякого скарбу манила не одного чоловѣка до себе. Длятого то вôдъ першихъ днѣвъ завойованя Руси польскими королями почынає до нашои батькôвщины чимъ-разъ бôльше та бôльше втискати ся ляцкій елементъ, осѣдаючій первѣстно по бôльшихъ мѣстахъ а опôсля за-для всякихъ заслугъ положеныхъ на жертвеннику рѣчи-посполитои загортає въ свои руки найкращї просторы нивъ та пôль разомъ зъ руками оселями та людьми. Коли-жь польска рѣчь посполита зачала клонитесь чимъ-разъ бôльше до своея кôнчины, а ледащѣла богата шляхта, що найбôльше держала въ своихъ рукахъ нашои землѣ, мало зважала на єи вартôсть та цѣну, ставлячи на першôмъ мѣсци добре та выгôдне житье и розтрачуючи за границею величезнї добутки, тогдѣ до насъ, наче чорнї гайвороны, зачали злѣтатись особливо зъ захôдныхъ краѣвъ рôжнї народы глядаючи на нашôй земли щастя та долѣ для себе. Наша земля своимъ богатствомъ та достатками обсыпувала Французôвъ, кормила Саксонцѣвъ, Шведôвъ, Италійцѣвъ, а найбôльше годувала и годує Нѣмцѣвъ.

Згаданї народы тягнулись до нашого краю спорадично, а маючи за собою бôльшу культуру та интелiґенцію, не брали ся за управу рôлѣ, лишь выслугувались шляхтѣ та королямъ по ихъ замкахъ; тамъ-же середъ богатства, достаткôвъ та выгоды ледащѣли они такъ, якъ ледащѣла мѣсцева маґнатерія, тратили почутье своеи націи и вже въ другôмъ поколѣню вынародовлялись. До сего причинила ся такожь одна вѣра католицка та языкъ латиньскій, котрый тогдѣ не тôлько въ Польщи але и у всѣхъ державахъ захôдной Европы бувъ языкомъ освѣченыхъ, добре выхованыхъ та „благородно уродженыхъ" людей. Одни Нѣмцѣ въ своихъ кольонізаційныхъ подвигахъ посували ся зô всякою консеквенцією чимъ-разъ бôльше на вехôдъ, несучи зъ собою свôй языкъ и свою зреформовану Лютромъ вѣру, бережучи переведену на рôдну бесѣду біблію якъ найбôльшу святôсть коло своего серця, а зъ нею й нову науку свого великого реформатора. При тôмъ всѣмъ єсли тôлько побѣжно кинемо окомъ на найстаршї нѣмецкї кольонія въ нашôмъ краю, спостережемъ вôдъ-разу, що при ихъ закладаню основателѣ держались певного правила. Нѣмцѣ не осѣдали спорадично по нашихъ селахъ та присѣлкахъ, мѣжь нашими людьми, але основували особнї свои питомї села, называли ихъ нѣмецкими назвами, заводили въ нихъ свôй питомый ладъ та порядокъ и тымъ самымъ вôдтягнули ся вôдъ вплыву мѣсцевои націи на довгї вѣки а може и на завсѣгды. Бо чи-жь мало подыбуємо нинѣ Нѣмцѣвъ мѣжь нашими кольоністами котрї, крôмъ свого нѣмецкого языка, не знають анѣ по руски анѣ по польски.

Сею острою нѣмецкою консеквенцією умѣли они зґерманізувати Полабскихъ Славянъ, Прусôвъ, въ части Чехôвъ та на почвѣ славяньскôй заложити Бранденбурґію, що въ своѣй кольцѣ пôдъ ослоною черничого каптура выплекала могучу державу пруску, котра нинѣ зелѣзнымъ обручемъ обвела цѣлу Европу та своимъ мілітаризмомъ зачудувала цѣлый нинѣшный свѣтъ. Але-жь я не про се намѣряю писати, бо насъ всѣхъ майже бôльше обходить то, що дѣє ся въ нашôй хатѣ, пôдъ нашою стрѣхою та на нашôй земли, — нѣжь дѣла великои та славетнои державы пастобурчеиои та наѣженои баґнетами.

Коли 1772 року прилучено Галичину яко руску провінцію до Австріи, що пôдъ тои часъ уходила за нѣмецку державу, тогдѣ ще бôльше начало напливати Нѣмцѣвъ-кольоністôвъ до нашои батькôвщины, первѣстно въ особахъ рôзныхъ урядникôвъ, а опôсля вже яко населенье. Хто зъ Русинôвъ не знає Іосифа II., того великого реформатора, чоловѣка иніціятивы? хто не знає его змаганъ та его ґерманізаторскихъ намѣрôвъ? Онъ думавъ нѣмецкимъ населеньемъ залити нашу батькôвщину и длятого цѣлою силою пôддержувавъ нѣмецку кольонізацію у насъ та надавъ єй пôсля можности праву форму, выбираючи до кольонізаціи въ Галичинѣ Нѣмцѣвъ меноністôвъ, лютрôвъ, кальвінôвъ та протестантôвъ, рѣдко-жь коли католикôвъ. При тôмъ всѣмъ надававъ имъ особнї права, робивъ ихъ зависимыми не вôдъ шляхтича а просто вôдъ свого урядника-Нѣмця, увôльнивъ вôдъ усякои роботы панщизнои та поголовщины. Длятого не диво, що всѣ майже нѣмецкї оселѣ зацвили въ нашôмъ краю богатствомъ та гараздомъ, лишаючи далеко-далеко за собою бѣднї нашї села та нашъ людъ притисненый роботою на чужому поли.

Въ однôй церковнôй книзѣ пôдъ рокомъ 1790 подыбавъ я згадку, що въ згаданôмъ роцѣ въ однôй нѣмецкôй кольоніи близько Щирця були господарскї будынки та мешканя подôбнї до „zabudowań folwarcznych i dworów". Однакъ хтось думавъ бы, що кольоністы-Нѣмцѣ поселяючись по нашôй земли, приносили зъ собою маєтки та богатства и тымъ самымъ докладали богатства та майна до здобуткôвъ культуры нашого краю. Правда, нашї кольоністы-Нѣмцѣ прийшли въ своихъ чорныхъ лахахъ, але крôмъ сего, що мали на собѣ, здаєсь бôльше нѣчого у нихъ не було. Якихсь письмъ, памятникôвъ або записокъ въ тыхъ давныхъ часôвъ про тую славетну кольонізацію нашого краю Нѣмцами у мене нема пôдъ рукою, бо навѣть нинѣ роздобути щось въ тôмъ родѣ, — єсть дуже тяжко, однакъ я будучи малымъ хлопцемъ наслухавъ ся вôдъ моеи стареньком бабусѣ дуже богато де-чого дуже цѣкавого про поселенье сусѣднихъ Нѣмцѣвъ на недалекихъ кольоніяхъ. Въ найбôльшôй нуждѣ знаходились они тогдѣ, коли загостили на нашу землю. Цѣлый ихъ добутокъ зложеный зъ подертыхъ лахманôвъ, чорныхъ бебехôвъ, та дѣтей бувъ спакованый на невеличкôмъ вôзку запряженôмъ въ два величезнї кундисы-псы. А що такимъ способомъ спровađжувались нѣмецкї кольоністы до насъ не тôлько въ знакомыхъ менѣ сторонахъ але и въ другихъ частяхъ нашого краю, свѣдчать про се народнї оповѣданя та розказы о нѣмецкихъ собакахъ запряженыхъ до воза та саней.

Чи населенцѣ сумували та банували за своєю батькôвщиною, о тôмъ можна сумнѣвати ся, бо-жь и нашъ простолюдинъ понявъ вôдъ разу душевный ихъ станъ та схарактеризувавъ его приповѣдкою: „Нѣмець якъ верба, де его посадишь, тамъ ся прийме." А на нашôй запустнѣлôй, зруйнованôй межиусобицями, чварами та шляхотскими несупокоями при кôнци рѣчи посполитои земля знайшовъ кольоністъ усе, чого тôлько его голодна душа могла бажати, та й для того старавъ ся якъ найскорше завести свое гнѣздо родинне а зъ нимъ и господарство, закладаючи все те на ладъ нѣмецкій.

II.

Въ нинѣшнї часы нѣмецкї кольоніи, розкиненї по нашôй земли, представляють собою на вид образъ гарный и своими прекрасными, великими и просторыми забудованями дуже вôдбивають на сумнôмъ галицкôмъ тлѣ, на котрôмъ наче звѣзды розсѣялись нашї убогї оселѣ зъ маленькими, низькими та вузенькими чорными хатинами. Нѣмецкї села у насъ збудованї пôсля однакового правила. Серединою села веде по найбôльшôй части на охрестъ широка та простора улиця, на котрôй въ однаковыхъ вôдступахъ знаходять ся добре удержанї криницѣ зъ великими колесами до вытягненя воды. По-при улицю тягнуть ся чистї, декуды навѣть мурованї хаты зъ двома або и бôльше комнатами, крôмѣ кухнѣ призначенои для челяди. Передъ хатою десь-недесь подыбле ся цвѣтникъ зъ півоніями, ґеорґінією та астрами, любимцями нашихъ Нѣмцѣвъ. Нутро кождои нѣмецкои комнаты въ алькиремъ ударяє кождого харностію, чистотою, великими подушками прибраными въ гафтованї та гакльованї пошевки, накрытї довгими покрывалами. Будынки економічнї, якъ стайнѣ, стодолы та шопы, въ господарствахъ нѣмецкихъ бувають великї, просторї та высокї; ихнї стѣны улѣпленї зъ такъ званого пруского муру, побѣленї вапномъ.

Цѣла господарка кольоністôвъ на рôли представлялась богато раціональнѣйшою та му-

перше заявивъ епископъ, що Хорватія повинна заняти въ австро-угорской монархіи таке саме правно-державне становище що и Угорщина. Редакторъ натякнувъ, що переважна бôльшôсть населения мѣжь Дравою и Савою противно задивляесь на ту справу — але епископъ впевнивъ его, що та бôльшôсть загребского сойму не есть представителемъ народу, лишь заступае власнѣ интересы, бо тѣ послы выбранѣ до сойму за угорскѣ грошѣ. Се знае епископъ зъ власного досвѣду въ Дяковарѣ. Весь нарôдъ хорватскій есть противный истнуючôй угодѣ зъ Угорщиною, тому не треба буде чудуватись коли при першôмъ заворушеню появить ся та бôльшôсть соймова и весь нарôдъ хорватскій стане якъ одинъ мужь до борбы противъ Угорщины. Хорваты платять властиво 70 процентъ зô своихъ податкôвъ державныхъ до угорскои касы державнои, а лишь 30 процентъ лишаесь имъ на власнѣ автономичнѣ потребы. Се не выгадка, бо се доказують статистичнѣ даты.

Що до Реки, то примѣтивъ епископъ, що и тамъ симпатія для Угорщины можна поддержати лишь міліонами, якѣ выдае Угорщина на будôвлѣ морскѣ. Бôльшôсть населеня рôвножь добрѣ Хорваты. Послѣднѣ демонстраціи провокували лишь Мадяры. При нагодѣ цѣсарскои гостины взяли въ проґраму и найменшій институтъ мадярскій а поминули зъ розмысломъ все хорватске. До цѣсаря не допущено нѣ одного Хорвата. На замѣтъ редактора, що хорватска опозиція накидаесь дуже остро на Сербôвъ, ôдповѣвъ Стросмаеръ, що се тому дѣесь, бо Сербы держать зъ Мадярами а не Хорватами. Мадяры мѣшають ся до всего и вплывають на всѣ именованя въ Хорватіи. Именованье померршого кардинала Михайловича було актомъ мадяризаційнои политики. Яке право мае угорске правительство, тымъ бôльше що президентъ міністрôвъ есть кальвіномъ, предкладати и именувати католицкихъ епископôвъ?

Опôсля згадавъ епископъ, що ôнъ гадае въ 1893 роцѣ поѣхати до Риму и може поживе ще зъ десять лѣтъ на злôсть своимъ ворогамъ — а по тôмъ перейшовъ на свôй улюбленый тематъ, на полученье католицкои и православнои церкви. Се идея, надъ котрою ôнъ трудить ся цѣле житье; квестія есть можлива до порѣшеня и се лишь пытанье часу. Двѣ рѣчи однакъ мусять напередъ перевестись: разъ щобы въ папской куріи не верховодили выключно Италіянцѣ, а друга перешкода се верховнôсть царя въ церковныхъ справахъ. На пытанье редактора, якъ можна бы усунути сю послѣдну перешкоду, ôдповѣвъ епископъ по довшôй розвазѣ: „По пятьдесяти рокахъ певно не буде истнувати въ Европѣ нѣ одна корона а добрый россійскій людъ стане найлѣпшимъ елементомъ републиканьскимъ.“ Тогдѣ то и получать ся всѣ Славяне.

О загальнôй ситуаціи политичнôй высказавъ ся епископъ въ сей способъ, що головну вагу подѣй поклавъ на балканьскій пôвостровъ. Поодинокѣ народы славяньскѣ на Балканѣ можна легко наклонити до союза и лишь Румунія буде стояти окремо. Зъ Босны и Герцеговины, коли привернесь ладъ, треба уступити, бо тѣ окупованѣ краѣ приносять много клопоту и выдаткôвъ. Европейскои вôйны можна надѣятись вже въ найблизшихъ трехъ рокахъ; причину до неи можуть подати дуже легко босаньскѣ ôдносины, хочь може бути що и напôръ Австріи до Солуну. Въ тôй вôйнѣ стане тридержавный союзъ противъ Россіи и Франціи. Уложеный вже теперь военный плянъ може змѣнити лишь Англія. Если до того не прийде, то сама лишь французска фльота зможе удержати Италію въ шаху, такъ що до великои вôйны прийде лишь мѣжь Нѣмеччиною и Францією. Зъ Австро-Угорщиною упорають ся легко; она охоронена ôдъ пôвночи добре крѣпостями, але за то ôдъ полудня дуже лихо и зъ тои стороны вломать ся россійска сила военна. Не буде до того треба великихъ войскъ россійскихъ, бо всѣ полудневѣ Славяне, а навѣть Болгаре, получать ся зъ Россією, а нѣяка сила не повздержать напору тои потопы идъ пôвночи, навѣть Перемышль, въ котрый вложено стôлько міліонôвъ, добудесь безъ великого пролиту крови. Угорщина потерпить при тôмъ на кождый способъ, бо, если побѣдить тридержавный союзъ, то Угорщина пôдпаде нѣмецкому вплывови, если-жь побѣдить Россія, то можна собѣ представити, що станесь зъ Угорщиною.

На пытанье, якѣ властиво домаганя Хорватôвъ, ôдповѣвъ епископъ: Попытайте Людвика Кошута. Ôнъ знае тѣ домаганя добре. Въ 60 тыхъ рокахъ я конферувавъ про се зъ Кошутомъ въ Парижи и предложивъ ему всѣ нашѣ домаганя, котрѣ могли бы получити разомъ Угорщину и Хорватію въ случай революціи. По двѣ годины надъ кождою точкою мы розважали и Кошутъ принявъ тѣ условія. Коли-жь Кошутъ поспытавъ мене: „Чи вдоволивъ я васъ?“ — я ôдповѣвъ: „Я вдоволеный, лишь одно примѣчу, що не есте теперь ґубернаторомъ Угорщины. Бо коли-бъ вы були ґубернаторомъ Угорщины, а я зажадавъ ôдъ васъ додержати тѣ всѣ точки, то вы бы велѣли мене сейчасъ повѣсити.“

На тôмъ епизодѣ зъ власного житя мавъ закôнчити епископъ Стросмаеръ свое интервію. Кажемо „мавъ“, бо хочь редакція Egyetertes а пôдписала пôдъ справозданьемъ зъ интервію повне прозванье редактора, то все таки може бути, що появить ся ще дементі ôдъ самого епископа дяковарского. Заявленя епископа въ справѣ хорватско-мадярскихъ ôдносинъ вказували бы на се, що епископъ и его сторонництво годить ся зъ певными змѣнами на проґраму партіи Старчевича, а се було бы важнымъ зворотомъ у внутрѣшнôй политицѣ хорватскôй.

Зъ вѣденьскихъ ґазетъ Presse чудуесь, що епископъ Стросмаеръ будучи якъ разъ головнымъ подвижникомъ истнуючои угоды мѣжь Угорщиною, Хорватією и Славонією, теперь заявивъ ся противъ сеи угоды. Але треба памятати — кôнчить Presse — що еп. Стросмаеръ мае вже 76 лѣтъ и що таке балаканье все було его слабою стороною. Много шкоды не наробить се интервію нѣкому — хиба що найбôльше самымъ таки краянамъ епископа въ Дяковару.

N. fr. Presse покористувалась выреченьемъ епископа, що за 50 лѣтъ не стане нѣ одной короны въ Европѣ и по-при самого епископа накинулась на цѣле сторонництво клерикальне, котре хоронить ся все и всюды пôдъ опѣку монархізму.

Атентатъ на россійского царевича

выкликавъ въ населеню Япану велике зворушенье, котре ще скрѣпило ся черезъ всякѣ вѣсти въ европейскôй прасѣ. Япанцѣ боячись того, щобы нападъ Санца не зашкодивъ славѣ Япану въ Европѣ, чинять усе можливе, щобы честь свою народну оборонити.

Науковый клюбъ университету въ Токіо — „Токіо Семмонъ Ґакко“, постановивъ выготовити автентичне справозданье про атентатъ и подати его до европейскои прасы. Презесъ клюбу Тойокікі зредаґувавъ се справозданье и черезъ приятеля своего Казобуро Кіші, котрый перебувае у Вѣдни на студіяхъ, передавъ его до вѣденьскихъ часописей. Справозданье се дуже цѣкаве за для способу представленя справы и за для подробиць, якѣ подае, звучить въ перекладѣ зъ англійского оріґіналу ось якъ:

„Атентатъ одного зъ нашихъ землякôвъ на россійского наслѣдника престола давъ причину до некористного осуду цѣлого нашого народу, а се намъ дуже прикро. За часъ бôльше якъ двохъ тысячь лѣтъ не було въ Япанѣ нѣякого атентату анѣ на своего володаря, анѣ на его родину. Се стало майже аксіомомъ, що мы всѣ льояльнѣ пôдданѣ.

Такимъ самымъ льояльнымъ настроемъ вызначуемось мы и супротивъ князѣвъ иншихъ народôвъ. Яке бы то було нещастье для насъ, если бы мечь, пôднятый на чужого князя, мавъ сплямити нашу народну честь и чистѣ карты нашои исторіи!

Але на далекôмъ заходѣ розширено о тôмъ атентатѣ хибнѣ и тенденційнѣ вѣсти, дуже шкôднѣ для интересôвъ Япану. Щобы тѣ вѣсти усунути, мы выхованцѣ, учителѣ и приятелѣ института для политичныхъ наукъ [„Токіо Семмонъ Ґакко“] звертаемо увагу интеліґентнои публики христіяньскои на се, що атентатъ выконавъ лишь оденъ Япанецъ, политичный фанатикъ. Цѣлый же япаньскій нарôдъ, ôдъ цѣсаря зачавши ажь до найнизшого пôдданого, высказавъ зъ причины атентату, свôй жаль словами и дѣлами, а вже принятье царевича свѣдчить о тôмъ, якъ высоко поважають Япанцѣ чужихъ володарѣвъ и князѣвъ.

Дня 4 мая приѣхали до Япану князь Николай, наслѣдникъ россійского престола, и князь Юрій зъ Греціи. Всюды, де ступили приймали Япанцѣ гостей дуже радо, такъ що царевичь всюды не лякавъ ся ходити самъ по улици. Его довѣрье до насъ зневечивъ проклятый на дня 11 мая нападъ божевôльного, котрый зранивъ царевича мечемъ два разы въ голову зъ заду. Царевичеви удалось утечи ôдъ Санца, котрого заразъ зловлено. Ся пригода дуже зажурила цѣсаря япаньского и ôнъ казавъ строго укарати Санца. Ôнъ пôславъ заразъ князя Кіташіракава зъ двома надворными лѣкарями до царевича и всѣ міністры выѣхали до Кіото. Самъ цѣсарь удавъ ся до раненого, а се въ краю микада рѣчь незвычайна. За два днѣ надойшло зъ цѣлого Япану бôльше якъ 20.000 кондоленційныхъ телеґрамъ. Театръ замкнено, а духовники будійскѣ молились за царевича.

Дня 13 мая ôдъѣхавъ царевичь. Ґенеральный прокураторъ казавъ засудити Санча на смерть, але що въ Япанѣ нема закона о пораненю чужихъ князѣвъ, то засудили его лишь на досмертну вязницю. Що въ сорокоміліоновôмъ народѣ лучивъ ся якійсь дурный фанатикъ, се прецѣнь можливе. Санцо — то девотъ-консерватистъ. Ôнъ уважавъ царевича ворогомъ цѣсаря, и думавъ, що сповнить патріотичне дѣло, коли его убье.

Сумно, що найшовъ ся такій Япанецъ, але Европейцѣ и Американцѣ не повиннѣ зъ того судити о станѣ безпечности въ Япанѣ. Мы сподѣваемось и бажаемо собѣ, що всѣ цивілізованѣ народы будуть мати о Япанѣ добру гадку, яку ôнъ собѣ и здобувъ своими рôжными реформами.“

Шѣснацятка спѣвакôвъ, переважно богословôвъ

дасть вечерки на дохôдъ будовы руско народного театру въ отсихъ мѣсцевостяхъ: въ Самборѣ д. 3 н. ст. вересня, въ Дрогобичи 6 вересня, въ Сколѣмъ (и на будову церкви разомъ) 8 вересня, въ Болеховѣ 11 вересня, въ Долинѣ 13 вересня, въ Теребовли 17 вересня. По вечеркахъ у всѣхъ мѣсцевостяхъ ôдбудуть ся танцѣ. Кромѣ того ôднеслась шѣснацятка ще до Ряшева о вечерокъ на 1 н. ст. вересня и до Копичинець на 15 н. ст. вересня, отже просить Впов. патріотôвъ тыхъ мѣсцевостей, щобы зволили приспѣшити дѣло и ôднеслись до нашого адміністратора.

Проґрамы вечеркôвъ оголосить ся около 25 н. ст. серпня.

Мѣсцевѣ комітеты и „шѣснацятка“ спѣвацка починили всякѣ заходы, щобы вечерки въ тыхъ мѣсцевостяхъ выпали свѣтло, и мають надѣю, що Впов. земляки завитають на вечерки численно и причинять ся до побôльшеня фонду на будову дому для нашои музы народнои.

Заразомъ повѣдомляе адміністрація „шѣснацятки“ своихъ товаришѣвъ членôвъ, що мають зъѣхати ся дня 29 н. ст. сего мѣсяця (за дня) до Медики (стація желѣзниць пôдъ Перемышлемъ), а тамъ адміністрація скаже членамъ, де дальше удадуть ся. Кождый членъ дôстане о тôмъ особне листовне повѣдомленье.

За шѣснацятку спѣвацку: *Володимиръ Нижанкôвскій* діриґентъ — *Микола Герасимовичъ* адміністраторъ (зъ Рôздвянахъ, п. Струсôвъ).

Прочѣ рускѣ ґазеты просимъ о передрукованье сеи оповѣстки.

Оповѣщенье „дванацятки“ спѣвакôвъ-академикôвъ.

Участники нашои прогульки мають явити ся у Львовѣ въ недѣлю 30 н. ст. вересня и звѣдати ся по дальшѣ информаціи въ „Просвѣтѣ“ взглядно въ „Рускôй Бесѣдѣ“. Того дня вечеромъ ôдбуде ся нарада „дванацятки“. Выѣдемо до Стрыя имовѣрно полудневымъ поѣздомъ въ понедѣлокъ (се ще буде оголошене). Хто бы хотѣвъ просто до Стрыя приѣхати, зволить заразъ зô мною листовно порозумѣтись.

Звертаю також увагу на те, що подорожь потревае звыжь три недѣлѣ и обôйме найменше десять концертôвъ сполученыхъ зъ танцями, прошу длятого о ôдповѣдне выеквіпованье: одягъ фраковый.

Провôдникъ „дванацятки“ — *Іосифъ Партицкій.*

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Wiener Ztg. оповѣщуе законъ, котрымъ дозволяесь міністрови скарбу продати злишнѣ предметы, находячѣ ся въ уживаню адміністраціи войсковои, именно недвижиму власнôсть державну и ôддати добутый зъ того фондъ до розпорядимости адміністраціи войсковои. — Рôвночасно оповѣщуе Wien. Ztg. законъ що до способу ужитя частковыхъ облиґацій довжныхъ кôлькохъ галицкихъ позичокъ, а також законъ о отвореню суду повѣтового въ Порохнику.

Міністры угорскѣ мусять выречись сего року своихъ ôдпустокъ, бо зъ одной стороны треба занятись имъ уложеньемъ прелімінаря державного на слѣдуючій рôкъ, а ôдтакъ полагодити многѣ справы, якѣ залягли въ наслѣдокъ довгои сесіи соймовои. Лишь презесъ кабінету гр. Сапарій выбере ся на короткій часъ до Тосканы, а ôдъ 9 вересня буде при боцѣ цѣсаря пôдчасъ подорожи до Голгоча, Бештерча и Темешвару.

На ческу выставу мають приѣхати також гостѣ зъ княжества чорногорского и на

дрѣйшою ôдъ господарки нашихъ селянъ. Вже самѣ прилады господарскѣ, споруджені добрымъ ремѣсникомъ зъ добôрного матеріялу, дуже улекшують тяжку управу рôлѣ. При тôмъ всѣмъ кольоністъ рѣдко коли жалуе вкладу въ свою ниву, длятого у кождого майже „шваба“ можна здыбати добрѣ плуги, кривозубѣ бороны, рала, млынки, екстірпаторы и инше новои конструкціи.

Вже що якъ що, але се майже кождый, хто тôлько глянувъ разъ окомъ на господарку нашого селянина, признати мусить, що нашѣ хлѣборобы не вмѣють добре обходити ся зъ навозомъ, котрый прецѣнь становить головну основу выдатности, плодородности рôлѣ. Рѣдко у котрого селянина можна здыбати выкопану яму на гнôй, а гноѣвку, щó то мае найбôльшу вагу для розумного хлѣбороба, неразъ рôвцями спускае ся до ровôвъ або на дорогу зъ подвôря чи оборы, „щобы не завадзала пôдъ ногами“, — и такъ тепленькій лѣтный вѣтеръ роздувае геть-геть тысячѣ, неоцѣненѣ скарбы нашого господарства. При тôмъ всѣмъ и се належить замѣтити, що нашъ хлѣборобъ дуже часто або зъ недбальства, або зъ непорядности та лѣнивства лишае на подвôрю чи на оборѣ кôлька або кôльканацять возôвъ гною черезъ цѣле лѣто, здаючи сей скарбъ свôй на ласку и неласку атмосферы. Говорити-жь про всѣ похибки въ управѣ рôлѣ на поли, вытыкати хибы нашихъ хлѣборобôвъ при плодозмѣнѣ, се завело бы дуже далеко, ба навѣть скорше надавалось бы до якои фаховои часописи, — однакъ я старавъ ся приглянутись въ тôмъ взглядѣ поведеню, житю, ба навѣть звычаямъ нашихъ Нѣмцѣвъ-кольоністôвъ и прийшовъ до того пересвѣдченя, що коли-бъ нашѣ малѣ та убогѣ хлѣборобы хотѣли собѣ зъ нихъ брати примѣръ, то мѣжь нашимъ сѣльскимъ народомъ бувъ бы бôльшій гараздъ та засôбъ, а наше населенье нашихъ селъ, мешкаючи въ обширнѣйшихъ, виднѣйшихъ та просторнѣйшихъ комнатахъ, при тôмъ ôджывляючись лѣпшою та поживнѣйшою стравою, не хирляло-бъ а мало бы бôльше силы до працѣ та енерґіи до всякого дѣла, ба навѣть до подвигôвъ національныхъ. Але що ще! — се прецѣнь незбита фізіольоґічна истина, що недостача силъ жизненныхъ въ орґанізмѣ спроваджуе застою и въ способностяхъ душѣ. Понявъ то навѣть и простый людъ та зазначивъ такій станъ приповѣдкою: „голоднôй кумцѣ хлѣбъ на думцѣ“, вказуючи на те, що голодного очи звернені все на его порожный жолудокъ. Маючи се на взглядѣ, мы навѣть бодай въ части зможемо оправдати тыхъ голодныхъ ненасыченыхъ нашихъ „Микитъ Хруцѣвъ“, котрѣ за ложку лѣпшои стравы, за кусникъ смердячого мяса, за кôлька шѣстокъ спродали при выборахъ свою совѣсть, свôй голосъ, спродали своихъ братôвъ та стали ся зрадниками великои рускои громады. Правда, даймо народови просвѣту, але не забуваймо також, що житье та орґанізмъ его фізичный домагаесь поживы, а чимъ лекше въ лучшôй якости и въ бôльшôй скôлькости зможе собѣ людъ при рôвныхъ условіяхъ здобути ей, тымъ бôльше свободнѣйшій буде ôнъ, сильнѣйшій та веселѣйшій, тымъ скорше и певнѣйше пôйде за нами.

Тымчасомъ кольоністы на своихъ обôрахъ мають дуже добре урядженѣ гноѣвки, до котрыхъ скидають всяке смѣтье, рôзнѣ ôдпадки, зливки, складають навôзъ, перекладаючи лѣтомъ землею, щобы не вѣтрѣвъ та не розкладавъ ся. Коли прийде осѣнь, а хлѣборобъ нашъ щасливо звезе всѣ свои плоды на гумно, тогдѣ рѣдко коли опустить хлопъ торгъ та ярмарокъ въ поблизькôмъ мѣсточку, — майже що тыждня вывозить ôнъ спершу по чвертцѣ збôжа, опôсля сѣно, фасолю, бульбу а вкôнци солому. Тымчасомъ Нѣмець-кольоністъ нѣколи не спродасть пашѣ, а тымъ бôльше соломы, котру уважае за душу своего хлѣборобного господарства, — ба, я знаю кôлька заможныхъ та богатыхъ кольоній, зъ котрыхъ Нѣмцѣ на весну по засѣвахъ розъѣздять ся по чужихъ селахъ мѣжь нашихъ селянъ та на паньскѣ фôльварки и скуповують всякого рода солому, старе пошитье зъ забудованъ та зôгнилу пашу и все те тащать на свое гумно та пакують на гнôй. Въ тôмъ роцѣ, коли паша а тымъ бôльше солома не мала великого попыту, не держала ся въ цѣнѣ, знайшла она мѣжь кольоністами добрыхъ купцѣвъ, бо за копу околотôвъ платили 12 зр., рѣзали на сѣчкарнахъ та скидали до добре урядженыхъ гноѣвокъ.

Суть села въ нашôмъ краю, въ котрыхъ приватна власнôсть поодинокого господаря пôдъ часъ лѣта на поли знаходить ся въ великôй небезпечности. Якъ тôлько трошечка зазеленѣесь трава на облогахъ та по полевыхъ дорогахъ, заразъ выводить дѣти сѣльскихъ матадорôвъ на опонахъ волы, конѣ та коровы въ поле на попасъ чи выпасъ, дивлять ся добре, де обертаесь польный сторожь, а якъ тôлько постережуть, що нѣхто ихъ не видить, то безъ наименшого милосердя ведуть свою худобу въ чужу конюшину, вику, ячмѣнь, овесъ та гречку. А се зло закоренило ся такъ глубоко въ народѣ, що ему нѣчого не зарадить навѣть ц. к. староства, — въ селѣ-жь, если хтось схоче выступити супротивъ него, нехай попращае ся зъ головою та зъ ребрами. Въ нѣмецкихъ кольоніяхъ въ тôмъ взглядѣ есть такій порядокъ, що я, глядячи на него, зô щирого серця бажавъ его нашимъ сѣльскимъ громадамъ. Доки збôже у поли, чи то на пни, чи въ пôвкопахъ, доти жадному господареви навѣть на своѣй стерни своеи власнои худобы попасти не вôльно, бо нехай тôлько побачить се сторожь полевый, — переступникъ громадскои ухвалы заразъ заплатить назначену кару. Длятого и збôже по нѣмецкихъ кольоніяхъ не бувае толочене худобою такъ, якъ то можна бачити на поляхъ н. пр. пѣсецкихъ, горбачѣвскихъ, черкаскихъ, дмитрôвскихъ, лавьскихъ та другихъ коло Щирця.

Дуже часто можна здыбати по нашихъ селахъ, що въ жнива оденъ другому краде зъ пôвкôпкôвъ збôже въ снопахъ, выкопуе бульбу, цибулю, бураки та друге, а хотяй въ кождôмъ селѣ есть зверхнôсть громадска, то прецѣнь супротивъ такъ наглядного нарушеня власности чужои не выступаесь та не караесь належно тôлько длятого, що деколи найбôльше вплывовѣ въ громадѣ личности ведуть згадане ремесло. За такими примѣрами далеко шукати не буду, бо я самъ рôкъ-рôчно на той жертвенникъ злодѣйства принести мушу зъ 1½ копы найкрасшого збôжа, и то такъ, що ночный господарь заѣде на мое поле середъ ночи возомъ, наладуе его моими снопами та ѣ супокôйно, наче зô своимъ, вертае домôвъ. По найбôльшôй части даремнѣ бувають такѣ доглѣды, бо снопы скрадені пропадають мовь камѣнь у водѣ. А прецѣнь въ нѣмецкихъ кольоніяхъ почутье власности розвинулось о много высше нѣжь у нашого люду, и мѣжь ними рѣдко коли знайде ся чоловѣкъ зъ довгими руками.

Продукція збôжа на нивахъ кольоністôвъ тои самои якости и скôльности, що у нашихъ хлѣборобôвъ, бувае досыть значна и дае наглядный доказъ, що наша земля своими плодами безпечно може выкормити хлѣбороба та его сѣмью, ба навѣть продуковане зерно нѣмецкими кольоністами есть о много красше, дороднѣйше та тымъ самымъ мае на торгахъ бôльшій попытъ.

Хто зъ нашихъ селюхôвъ не знае нашого сѣльского коршмаря? хто не знае его шинкфасу, его пôдступôвъ, захланности, выкрутôвъ та чорныхъ дѣлъ, котрыми ôнъ всюда по нашихъ бѣдныхъ селахъ умѣвъ обмотати селянина? Найбôльше доходу нагание въ кишеню жидови сѣльска молодѣжь: она краде въ своихъ родичѣвъ або господарѣвъ лѣтомъ яйця, кури, качки, навѣть гуси, зимою жь горцями збôже и за пôвъ-дармо, за тютюнъ та горѣвку ôддае коршмареви сю гôрку працю. По нѣмецкихъ кольоніяхъ кольоністы не тôлько, що сю витратну галузу торговлѣ потрафили захопити въ свои руки, але й потрафили громадскими розпорядками охоронити свою молодѣжь ôдъ деморалізаціи, а господарства свои ôдъ руины та знищеня. Я знаю кôлька нѣмецкихъ кольоній близько Щирця, въ котрыхъ ôдъ довшого часу остро бережесь ухвала рады громадскои, котрою забороняе ся арендареви [коршмареви] що небудь брати або купувати ôдъ слугъ та недолѣткôвъ, хиба бы мавъ особне на се письменне призволене ôдъ господаря, у котрого хлопець остае. Така постанова здалась бы майже въ кождôмъ нашôмъ селѣ, — она охоронила бы неодного батька або господаря передъ легкодушною крадежію сына або наймита.

(*Дальше буде.*)

покрытье коштôвъ далекои дороги для бѣднѣйшихъ Черногорцѣвъ зроблено въ Чехіи складку, котра принесла до 3000 зр. Narodni Listy доносятъ, що тѣ грошѣ будуть ужитѣ на вишу цѣль, именно на заложенье стипендій для Черногорцѣвъ, котрѣ будуть учити ся въ ческихъ школахъ. До такого призначеня зложеныхъ грошей спонукало Чехôвъ заявленье однои высокои особы из княжествѣ, котра сказала, що Черногорцѣ не смѣють такъ дуже надуживати доброты ческого народу и сеи складки не приймуть. Пôд кôнци сего мѣсяця своею дорогою деякѣ Черногорцѣ выбирають ся до Прага на выставу власнымъ коштомъ.

——

„Правит. Вѣстникъ" оповѣстивъ новѣ постановы що-до купна, вынайму або заставу селяньскихъ грунтôвъ въ Царствѣ польскôмъ. Тѣ постановы мають зъ однои стороны забезпечити селяньскій станъ тымъ, що утруднить ся продажа селяньскихъ грунтôвъ, а зъ другои стороны ôдвернути елементъ чужосторонный и жидôвъ ôдъ купна землѣ въ Царствѣ польскôмъ.

Тѣ постановы мають двайцять артикулôвъ, зъ котрыхъ важнѣйшій отсей: 1) Крôмъ случаѣвъ примусового вывласненя купувати оселѣ и грунты селяньскѣ въ Царствѣ польскôмъ, ихъ арендувати або брати въ заставъ можуть лишь: а) селяне и мѣщане-хлѣборобы зъ Царства польского, записанѣ до табель уложеныхъ при знесеню крепацтва; б) нашѣ мешканцѣ Царства польского уважанѣ за селянъ або мѣщанъ хлѣборобôвъ; в) селяне зъ губерній царства россійского. 2) Особамъ моѣ сего вѣроисповѣданя заказуесь купувати селяньскѣ грунты, ихъ арендувати або брати въ заставъ та въ якій небудь способъ уживати згадану власнôсть, безъ огляду на рôдъ и форму, а также заряджувати грунтами въ характерѣ управителѣвъ або уповажненыхъ до того. 3) Находячѣ ся на селяньскихъ грунтахъ будынки мешкальнѣ або господарскѣ не можна продавати, заставляти або вынаймати окремо ôдъ грунтôвъ. Дозволяесь лишь продажа тыхъ будынкôвъ на розôбранье. 4) Акты продажи або ôддачи въ заставъ и аренду селяньскихъ грунтôвъ, мають выладитись нотаріяльно и до актôвъ нотаріяльныхъ долучитись документы, доказуючѣ право контрактôвъ до купна або продажи пôсля повысшихъ постановъ. 5) На переведенье такои кождои трансакціи треба мати уповажненье комісаря селяньского. Ôдъ вироку комісаря селяньского вôльно апелювати до комісіи губерніяльнои для справъ селяньскихъ, котрои ухвалы обовязують вже остаточно.

——

Власне вийшовъ графа Мольткого творъ про французско-нѣмецку вôйну въ роцѣ 1870 и 1871-шôмъ. Въ поглядѣ на сей военный походъ, доданôмъ за вступъ до книжки, Мольтке пôдносить, що теперь небезпечна для мира не жадоба славы у володѣтеля, але настроенье (?) народôвъ, невдоволенье зъ внутрѣшныхъ ôдносинъ и заходы поодинокихъ партій. Великѣ борбы въ новыхъ часахъ повставали противъ бажаня и волѣ володѣтелѣвъ. Сполучена Нѣмеччина вживала на те своеи могучости, щобы охоронити миръ. Слабе правительство въ краю, се найбôльша небезпечнôсть для сусѣда. Зъ такихъ обставинъ вийшла борба 1870 и 1871-го року. Зъ описи подѣй военныхъ першои періоды заслугуе, щобы пôднести представленье внутрѣшнои звязи мѣжь трема борбами пôдъ Мецомъ, боковый маршъ на праву руку ку Седанови и борбы пôдъ Седаномъ. Въ творѣ тутъ вдруге кладе ся натискъ на зависимôсть провôдникôвъ вôйска ôдъ политичныхъ взглядôвъ и ôдъ успособленя населеня. Мольтке перечить, що Базенъ не е зрадникомъ, дальше ôддае похвалу для дѣяльности и витревалости Гамбеты, але зъ другои стороны критикуе дилетантске веденье вôйны пôдъ Туръ. Дальше каже, що се тôлько легенда, мовь бы хто хотѣвъ уступити зъ Версалю, такъ само и донесенье о радѣ военнôй, котрои не було такъ само, якъ и въ роцѣ 1866. Прецѣкаве описанье облоги Парижа и парискихъ ôдносинъ при кôнци сѣчня, коли правительство французске знаходилось постôйно въ притиску мѣжь невыкональными домаганями неповздержныхъ и нерозумныхъ масъ а неумолимыми и поважными подѣями. Мольтке кôнчить свое дѣло словами: Въ часахъ слабости ôтчина втратила Штрасбургъ и Мецъ, а теперь тѣ оба мѣста вернули назадъ до неи, притôмъ нѣмецке цѣсарство повстало на ново! Дѣло Мольткого написане въ сей способъ, що въ остатныхъ рокахъ передъ его смертію намовляли знакомѣ и приятелѣ, щобы Мольтке списавъ памятники о французско нѣмецкôй вôйнѣ. Але ôнъ ôдъ того ôдмагавъ ся и говоривъ, що все те, що мае бути написане, то ôнъ вже списавъ и се знаходить ся въ архивѣ генерального штабу. Однакъ жаданямъ не було кôнця и ôнъ длятого приказавъ собѣ разъ поставити на стôлъ широке справозданье штабове и забравъ ся до роботы. Се отже е популярный выкладъ про тую вôйну, и витягъ зъ офіціяльного дѣла приступный для кождого.

——

Зъ Бѣлграду зъ компетентнои стороны сербскои одержала Polit. Corr. впевненье, що всѣ особы, котрѣ товаришили королеви Александрови въ подорожи до Петербурга и Ишлю, высказують ся зъ найбôльшимъ вдоволеньемъ и признаньемъ о гостинѣ на обохъ дворахъ, россійскôмъ и австрійскôмъ, та протестують енергично противъ тенденційныхъ донесень, мовь бы гостина въ Петербурзѣ була холодна та выкликала яке невдоволенье.

Вѣсть про маючу наступити дімісію сербского міністра скарбу Вуича, есть безосновна; также неправдиве донесенье, мовь бы міністеръ просвѣты Николичь, котрый товаришивъ королеви Александрови до Парижа, одержавъ ôдъ правительства порученье вести фінансовѣ переговоры въ Парижи.

Odjek ôдповѣдая на статьѣ вѣденьскихъ газетъ и зъ вдячностію приймая до вѣдомости, що Австро Угорщина въ засадѣ не противить ся розширеню сербскои територіи. Сербія не гадае выкликувати великихъ змѣнъ на балканьскôмъ пôвостровѣ; цѣлымъ серцемъ тѣшить ся въ розвитку болгарского народу та бажая лишь застеречи собѣ право довѣрія въ народну будучнôсть въ надѣи, що мудрôсть и справедливôсть Европы въ данôй хвили увзглядить сербскѣ аспираціи въ границяхъ можности.

НОВИНКИ.

— **Є. Е. митрополитъ Сильвестеръ** выѣздить завтра въ полудня або въ середу рано до Унева на праздникъ Успенія.

— **Преосв. епископъ д-ръ Пелешь** приѣхавъ вчера поспѣшнымъ поѣздомъ до Львова и замешкавъ въ палатѣ Є. Е. митрополита. Сегодня въ полудня ôдъѣздить до Перемышля, а въ середу мае повернути назадъ до Станіслава.

— **На руки редактора „Дѣла"** зложивъ вчера д-ръ Левъ Петровскій, лѣкарь при шпитали краєвôмъ у Львовѣ, сто зр. ôдъ п-нѣ Анны Ясеницкои, дочки Достойного ювілята о. пароха въ Старои соли, на будову руского театру у Львовѣ. Разомъ зъ попередными 250 зр. ôдъ Впов. родины о. ювілята одержавъ доси фондъ будовы руского театру у Львовѣ ôдъ неи суму 350 зр. Ще разъ и при сѣй нагодѣ скажемо, що почтити, бо увѣковѣчнити ювілей своихъ достойныхъ Родителѣвъ Сыны и Дочки краще вже не могли. Честь же и слава патріотичнôй Родинѣ рускôй, а Достойнымъ ювілятамъ многая ще, многая лѣта!

— **Намѣстникъ гр. Бадені** въ своôй подорожи надъ Днѣстеръ зô Львова приѣхавъ дня 20 н. ст. серпня вечеромъ до Галича. Тутъ повитали его представителѣ властей, духовеньство обохъ обрядôвъ и мѣсцеве населенье, подавши ему хлѣбъ и сôль. Галичь бувъ илюмінованый. Намѣстникъ не задержувавъ ся въ Галичи, а поѣхавъ до Блюдникъ, де переночувавши у дѣдича Ярошиньского, выправивъ ся слѣдуючого дня въ дальшу подорожь до Перловець, зъ-вôдки поѣхавъ дальше Днѣстромъ — оглянути коштовнѣ роботы регуляційнѣ тои рѣки. Въ Довгôмъ опустивъ намѣстникъ човно и поѣхавъ на нôчь повозомъ на Стрыганцѣ и Таборыска до Браташева. Тутъ повитали его кн. Пузина и Досхотъ въ имени шляхты и прибувша зъ Товмача сторожа огнева. Въ суботу рано о год. $7\frac{1}{2}$ удавъ ся намѣстникъ въ дальшу подорожь до Нижнева. Мѣсточко було прибране а намѣстника привитали представителѣ громады, духовеньство и народъ. Зъ Нижнева ѣде намѣстникъ дальше човномъ.

— **Д-ръ Иванъ Антиньскій**, львôвскій адвокатъ, переселивъ ся на сталый побутъ до Щирця и дня 21 н. ст. серпня працялись зъ нимъ его знакомѣ спôльнымъ пиромъ.

— **Альфредъ бар. Канне**, віцепрезидентъ высшого суду краєвого, померъ передвчера въ ночи нагло въ Маріенбадѣ. Помершій бувъ ще въ силѣ вѣку и смерть наступила мабуть въ наслѣдокъ апоплексіи. Яко урядникъ ôдзначувъ ся великими здôбностями, тожь бувъ покликаный до Вѣдня на совѣтника при міністерствѣ а ôдтакъ перенесено его до Львова на віцепрезидента высшого суду краєвого. Пôдчиненѣ урядники любили его и поважали. Покôйный бувъ нежонатый и лишивъ стару матѣрь.

— **Юліянъ Шемеловскій**, нотарь львôвскій, презесъ львôвскои палаты нотаріяльнои, властитель кôлькохъ каменицъ у Львовѣ и Самборѣ, дѣдичь села Устіяновы, померъ по довшôй недузѣ въ Криници. Въ р. 1871 бувъ Шемеловскій послѣднымъ правительственнымъ бурмістромъ мѣста Львова. Покôйный, зъ роду Русинъ, не признававъ ся до своеи народности и вже свои дѣти хрестивъ въ латиньскôмъ обрядѣ та выховувавъ по польски.

— **Сегорôчный музичный репертуаръ „дванацятки" спѣвацкои** представляе ся дуже гарно. Дванацятка [розпоряджаюча дуже гарными голосами] выпровадить въ перше сего року всѣ найтруднѣйшѣ композиціи нашихъ музикôвъ, а окрôмъ того діригентъ п. Остапъ Нижанкôвскій приготовляе „попурри" зô всѣхъ славяньскихъ гимнôвъ національныхъ. Буде тамъ словеньска Na prej zastava Slave! — сербска „У бой, нек Турчін зна како мремо ми!" — хорватска Liepa naša domovina, — болгарска „Шумі Маріца закорвавлена" — ческа Hej Slovane! — вкôнци по однôй народнôй пѣсни велико-рускôй и польскôй, а закôнчать все наше „Ще не вмерла Украина!" Окрôмъ того ôддавъ членъ „дванацятки" д-ръ Ив. Гриневецкій до розпорядимости свои ще доси не выпроваджені композиціи, — дальше хорватске товариство академичне Zastava въ Загребѣ, товариство Slovenija na Dunaji у Вѣдни и тамошна сербска „Зора у Бечу" понадсылали „дванацятцѣ" пѣсни національнѣ Славянъ, а цитристъ-композиторъ п. Евг. Купчиньскій обѣцявъ рускôй громадѣ пôднести въ дарѣ кôлька новыхъ — якъ звычайно — дорогихъ гостинцѣвъ. По при „дванацятку" выступати буде яко декляматоръ п. Левъ Лопатиньскій, ученикъ драматичнои академіи вѣденьскои и стипендистъ „Рускои Бесѣды". Яко спѣваки-солісты обѣцяли свою спôвучасть пп. Телеховскій и Шиманьскій, дальше піяністъ-консерватористъ п. Левиньскій, акомпаніяментъ обôйме тов. Вол. Сеневицкій. Цѣла прогулька заповѣдае ся дуже гарно и якъ-разъ нинѣ мали зôбрати ся повномочники „дванацятки" для дефінітивного уложеня програмы, котра за два три днѣ оголосить ся. Щасть Боже благородному предприятю нашои молодежи.

— **Спѣвацка „дванацятка" нашихъ академиковъ** [пôдъ проводомъ пп. Партицкого и Ост. Нижанковского] одержала сими днями ще запрошины до спôвучасти въ концертахъ въ Сокали и Кутахъ. (Очевидно всюды доходъ иде для фонду будовы нашого національного театру, котрый то фондъ поки-що стоить пôдъ управою „Просвѣты".) Не знаемо чи часу и силъ стане „дванацятцѣ" взяти въ свою програму и тѣ мѣсцевости, все-жь таки концертна подорожь ей обôйме Стрый, Станіславôвъ, Коломыю, Черновцѣ, Кôцмань, Теребовлю [вѣроятно] Бучачь и Рогатинъ. Дотычно Нового-Санча, Сокаля и Кутъ — справа ще не порѣшена. Про Залѣщики, Борщѣвъ, Ясло и Сянôкъ — куди первѣстно „дванацятка" хотѣла загостити — нѣ слыху! Пôсля дотеперѣшныхъ проектôвъ мае закôнчити „дванацятка" свою туру концертомъ въ Рогатинѣ (20 н. ст. вересня), на 22-го н. ст. вересня запрошена до спôвучасти въ 50-лѣтнôмъ ювілею священьства о. Дзеровича, рогатиньского руского пароха и бувшого посла на соймъ краєвый. Мы думаемо, що дуже збôльшивсь бы доходъ для театру, наколи-бъ ще и бережаньскѣ Русины — н. пр. на 24 н. ст. вересня — приладили концертъ и порозумѣли ся зъ провôдниками „дванацятки".

— **Зъ Пôдлютого пишуть намъ**: День уроджинъ Є. Вел. цѣсаря ôдпразновано у насъ досыть торжественно. Вправдѣ ôдправлявъ тутъ давнѣйше того дня богослуженье самъ Є. Е митрополитъ, однакожь сего року ôдъѣхавъ въ недѣлю передъ Преображеніемъ до Львова умысне въ тôй цѣли, щобы тамъ ôдправити богослуженье, а разомъ зъ митрополитомъ розъѣхались и иншѣ священики, щô тутъ перебували, щобы могти мати того дня богослуженя въ своихъ приходахъ. Лишивъ ся тôлько одинъ о. Порайко зô Станіслава. Ôнъ зôбравъ около себе спѣволюбивыхъ Русинокъ, мѣжь иншими панны Деконьскѣ зô Львова и кôлькохъ ученикôвъ школъ середнихъ, та й приготовивъ ихъ до ôдспѣваня многолѣтствія и гимну народного. Въ день Преображенія Госп. ôдслуживъ о. Порайко въ гарно соснами и цвѣтами замаєнôй церквѣ о 9 годинѣ читану службу Божу, на котрôй була присутна вся тутъ перебуваюча публика обохъ обрядôвъ, пенс. директоръ Т. Бѣлоусъ, рахунковый совѣтникъ ц. к. намѣстництва п. Грацка и другѣ, лѣсничѣ митрополита и камеральнѣ зъ Кузьминця и численно зôбраный народъ, столярѣ львôвскѣ, занятѣ при внутрѣшнôмъ урядженю палаты митрополичои, робôтники при тартакахъ на Осмолодѣ и Остодорѣ и иншѣ робôтники занятѣ въ лѣсахъ перегиньскихъ та камеральныхъ, переважно Русины угорскѣ. По скôнченôй службѣ Божôй ôдспѣвавъ хоръ цѣлкомъ удачно гимнъ народный. — По полудни того дня уряджено въ ініціятивы о. Порайка фестинъ въ Каменци, понизше Пôдлютого. Першій тоастъ пôднѣсъ тутъ о. Порайко въ честь цѣсаря, а зôбрана публика ôдспѣвала стоячи гимнъ народный по руски. Другій тоастъ пôднѣсъ п. Штайсінгъ, лѣсничій камеральный, въ честь Є. Е. митрополита, а хоръ ôдспѣвавъ многолѣтство. Опôсля почали ся охочѣ спѣвы, переплетанѣ тоастами, и такъ забавляли ся гостѣ при веселôмъ спѣвѣ выключно рускихъ пѣсень и при огни, бухаючôмъ высокимъ полумѣнямъ дъ горѣ, до 10-ои годины въ ночи.

— **Убійство.** Въ селѣ Озерянахъ, товмацкого повѣта, напали три жиды, Саламонъ Давидъ Гуттереръ зъ своими сынами Арономъ и Гершемъ на жида Мордка Напше и убили его колами грабовыми. Увязненѣ вôзнали, що вбили Напшого зъ ненависти родиннои.

— **Великѣ вправы обороны краєвои** ôдбудуть ся — якъ звѣстно — мѣжь 23 н. ст. серпня а 5 н. ст. вересня пôдъ Войниловомъ, зъ-вôдки наступить нападъ на Львôвъ. Вчера прибули до Львова два золочѣвскѣ баталіоны обороны краєвои въ силѣ 1300 людей. Въ полудне выйшли они вразъ зъ львôвскими баталіонами до Бурштина, а зъ-вôдтамъ пôйдуть пôдъ Войниловъ. Вправы въ бригадѣ и дивізіи пôдъ Войниловомъ ôдбудуть ся пôдъ командою генерала Шміда.

— **Въ Глещавѣ** коло Теребовлѣ мало ôдбути ся дня 23 н. ст. серпня ôдкрытье читальнѣ на основѣ статутôвъ потвердженыхъ. Коло заложеня читальнѣ заходили ся ревно крôмъ старенького пароха о. А. Єзерского также самѣ селяне, длятого можна сподѣвати ся, що читальня буде розвивати ся красно. Бо взагалѣ, де народъ самъ ôдчуе потребу просвѣты, тамъ скорше горне ся до читальнѣ и не такъ скоро дасть ѣй упасти, якъ се дѣе ся зъ читальнями заложеными интелігенцією безъ спôвучастя селянъ. Односины въ Глещавѣ що о тôлько щаслившѣ, що народъ тутъ досыть заможный и не потребуе боротися зъ нуждою о хлѣбъ насущный. Дай Боже, щобы за примѣромъ Глещавы пôйшли другѣ непросвѣченѣ села, бо жатва тутъ многа, а дѣлателѣвъ мало. — *И.*

— **Межи редакцією „Галицкой Руси" а д-ромъ Изидоромъ Шараневичемъ**, старѣйшиною Ставропигійского Института, выбухло нежданно дуже прикре непорозумѣнье, а причину до того дали плакаты — звѣщаючѣ о смерти о. Ивана Наумовича, напечатанѣ редакцією „Галицкои Руси" и наклеєнѣ на Ставропигійскôмъ домѣ и на церкви Успеньскôй. Справѣ тôй присвятила „Галицкая Русь" изъ суботы вступну статью и скандально лаючи старѣйшину Ставропигіи, розказуе per longum et latum, якъ редакція „Галицкои Руси" усе налѣплювала плакаты, а д-ръ Шараневичь „откомандовывалъ цѣлый корпусъ институтскихъ сторожей съ повелѣніемъ сдирати плакаты"... Нарештѣ таки д-ръ Шараневичь вийшовъ побѣдоносно, бо редакція „Галицкои Руси" скапітулювала въ налѣплюваню плакатôвъ, хочь за те не дала д-ру Шараневичеви пардону на своихъ стовпцяхъ и налаявши, кôлько влѣзло ся, вынесла домашный скандалъ на улицю...

— **П. Кафка въ Комарнѣ** прислалъ на руки редакціи „Дѣла" 1 зр. 17 кр. на добродѣйну цѣль пôсля розпорядку редакціи. Мы призначили той даръ — на бѣдныхъ ученикôвъ школы имени Маркіяна Шашкевича.

— **Зъ Тернопôльского пишуть намъ**: Смѣлости, яку рѣдко можна подыбати допустили ся въ четверъ д. 20 н. ст. серпня три злодѣѣ въ Ступкахъ, повѣта тернопôльского. Высадивши въ само полудне дверѣ ôдъ мѣсцевои церкви, хотѣли що-йно взяти ся до господарованя, якъ тутъ, на ихъ нещастье, зобачивъ ихъ господарь Махницкій, мешкаючій по близь церкви, та й наробивъ крику разомъ зо сыномъ своимъ, кличучи о помôчь. Однакъ заким люде учули ихъ и могли порозумѣтись, о що ходить, напали на нихъ два злодѣѣ и, поваливши на землю, зачали ихъ душити; третій, видно найменше ôдважный, кинувъ ся на втѣкачѣ. За нимъ побѣгли по хвили й тамтѣ два, бо увидѣли, що зô всѣхъ сторôнъ люде зближають ся. Та щастье не сприяло розбишакамъ, бо збôжа вже въ поли нема. Щобы однакъ передъ людьми укрыти ся, пустились въ лѣсокъ близько Ступокъ. Лѣсъ той невеликій, а що людей було много, то окружили его зô всѣхъ сторôнъ и кинулись зъ жандармами до Бôрокъ. По малôй хвили прибули чотири жандармы и разомъ зъ селянами зачали що разъ тѣснѣйшимъ кружкомъ наближати ся къ серединѣ лѣса. Въ той способъ знайшли ся злодѣѣ гей-бы въ клѣтцѣ, але замѣсть пôддати ся, задумали силою перебитись, а навѣть одинъ зъ нихъ кинувъ ся на жандарма Роговского и зъ ножемъ въ руцѣ хотѣвъ его зъ дороги усунути. Жандармъ въ оборонѣ власного житя пробивъ злодѣя багнетомъ, и той на мѣсци упавъ трупомъ. Се вже нагнало страху тамтымъ двомъ и они безъ найменшого опору дали собѣ скувати руки и ôдпровадитись на стацію жандармеріи, зъ-вôдки пôйдуть въ мѣсце, де такъ героичнѣ чины надгороджують безплатнымъ удержаньемъ и мешканьемъ. При трупѣ знайдено ще другій довгій нôжъ и пôвпята гульдена. Арештованѣ индивідуа мали также по два ножѣ и по кôлька гульденôвъ. Одѣжь мали чисту, майже нову. Всѣ три молодѣ, ôдъ 20 до 24 лѣтъ. До нинѣ не хотять подати, зъ-вôдки походять и якъ зовуть ся. Признали тôлько, що въ неживôмъ товаришѣ утратили свого начальника.

— **О невыслѣдженыхъ злочинцяхъ** пишуть до Kurjer-a Lwowsk-го: Дня 29 н. ст. липня найдено помôчника будника Якова Крижановского, переѣханого коло будки н-ръ 3, чотири кільометры ôдъ Ясла. Переѣханье се було и есть загадкою, бо комісія судово-лѣкарска сконстатувала, що человѣка сего переѣхала машина тверезого, а що ôнъ бувъ ôбзнаный зô службою, то не бувъ бы йшовъ серединою насыпу, лишь бокомъ. Можна навѣть вносити, що перше мôгъ бути забитый а потôмъ киненый пôдъ поѣздъ. — Ще бôльше загадочный фактъ лучивъ ся 20 н. ст. серпня при будцѣ н-ръ 6, пôвтора кільометра ôдъ Модерôвки. Будникъ Яковъ Мѣлковскій, чекаючи коло своеи будки на поѣздъ н-ръ 928, що мавъ надъѣхати ôдъ Ряшева, почувъ въ ôддаленю незвычайный стукъ на шинахъ. Думаючи, що то може конѣ заблудили на насыпъ лініи, пôйшовъ зôгнати ихъ, але прийшовши на мѣсце увидѣвъ на шинахъ кôлька грубыхъ каменѣвъ попôдпираныхъ друччками. Позаякъ поѣздъ мавъ уже надъѣхати, Мѣлковскій поставивъ чимъ скорше лѣхтарню на землю и почавъ ôдсувати каменье. Въ тôмъ выскочило двохъ людей зъ корчѣвъ, перевернули будника на землю и почали его колоти якимсь острымъ знарядомъ. Будникъ одержавъ пять ранъ въ бôкъ а чотири въ лице. Раны, на щастье, не небезпечнѣ. При тôмъ зрабовано будникови 14 зр. и годинникъ. Не знати, що було бы дальше стало ся, коли бы бувъ не надъѣхавъ поѣздъ. Машиністъ, видячи лѣхтарню на земли, обернену на знакъ „стояти", задержавъ поѣздъ, служба узрѣла стогнучого и покровавленого Мѣлковского та забрала его зъ собою до Ясла. Розбôйники видячи, що поѣздъ стае, встигли въ пôтьмѣ утечи, — нинѣ-жь чувъ я, що жандармерія впала вже на ихъ слѣдъ".

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. Теод. Бар. въ Х.-щ. За читальню прийде намъ ще 6 зр. [3 зр. за рôкъ 1890 а 3 зр. за рôкъ 1891]. Вамъ высылае ся. — **Вп. Читальни въ Ступници.** До кôнця року ще лишь 1 зр. — **Вп. Корн. Яв. въ Лôми.** 18 зр. одержали. Дякуемо! — **Вп. І. Бѣл. въ Бав.** Заплачено за пôвъ року 1891. — **Вп. Григ. Мар. въ Рыбн.** 7 зр. одержали; заплачено за пôвъ року. — **Вп. Кипр. Ясен. въ Бал.** До кôнця року ще 4 зр.

Телеграмы „Дѣла".

Петербургъ 24 серпня. Царь, царица, наслѣдникъ престола и прочѣ дѣти выѣхали разомъ зъ королевою грецкою моремъ до Даніи. — Указомъ царскимъ заказано также зъ Финляндіи вывозити жито и муку житну. — Декретомъ міністра скарбу уповажнено державный банкъ до емісіи 25 міліонôвъ рублѣвъ кредитныхъ, платныхъ рублями въ золотѣ, котрѣ мають побратись на рахунокъ бѣжучій зъ державнои ренты.

Константинополь 24 серпня. Россійскій корабель „Кострому" затримано зновъ въ Дарданелахъ. Нелідовъ внѣсъ протестъ до Порты.

Портсмесъ 24 серпня. На пирѣ выданôмъ въ честь французскои ескадры пôднесено тоастъ въ честь королевы, Карнота и адмірала Жерве. Адміралъ пôднѣсъ тоастъ на добробытъ мѣста Портсмесъ.

Мондові 28 серпня. Ôдкрыто тутка памятникъ Короля Емануила І. На торжество приѣхали міністры и многѣ достойники.

Колінъ 24 серпня. Посолъ молодо-ческій Еґель здававъ по сольске справозданье. Бесѣдникъ говоривъ въ дусѣ Вашатого о небезпечности потрôйного союза, бо сей союзъ може придусити Чехôвъ и всѣхъ Славянъ въ Австро-Угорщинѣ. Що-до антисемітизму то молодо-Чехи его не мають въ програмѣ, а коли Вашатый признаесь до него то се его рѣчь приватна.

Парижь 24 серпня. Въ честь Генеральнои рады устроено банкетъ въ Руенъ. Президентъ тои рады и сенаторъ Кордіеръ говоривъ о россійско-французскихъ ôдносинахъ та при тôмъ вспомнувъ, що въ роцѣ 1888 въ часѣ французскихъ маневрôвъ Генералъ Фрідерîксъ вôйсковый аташе Россіи сказавъ до него при Карнотѣ: „И зъ такою арміею вы ще очѣкуєте? Зробѣть лише одинъ крокъ впередъ а мы пôйдемо за вами.

Надôслане.

ВСѢХЪ НАУКЪ ЛѢКАРСКИХЪ

Д-ръ ИВАНЪ МОХЪ

по окôнченю студій медичныхъ и по ôдбутôй практицѣ въ головнôмъ шпитали у Вѣдни осѣвъ и практикуе

въ Ганачѣвцѣ *коло Перемышлянъ.*

Найде шеше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНИКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (площь св. Духа, напротивъ головного одвиху).

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні райснайсы, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарації найдешевше и найскорше.

Замовлени въ провінції адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“.

Женщина въ середнôмъ вѣку, граюча на фортепянѣ, шукае мѣсця. Способна до заряду дому, а особливо до совѣстного веденя дѣтей осиротѣлыхъ по матери. Близшу вѣдомôсть у о. Стефановича, катихита львôвскихъ учит. семинарій, пробуваючого теперь въ Кутахъ.

Панночка може знайти станцію въ рускôмъ домѣ. Близшу вѣдомôсть подасть о. В. Навроцкій улица Уніи Люблиньскои ч. 1.

Родичѣ посылаючи дѣти до школъ въ Тернополи а бажаючи помѣстити ихъ въ рускôмъ домѣ, до бы мали правдиву родительску опѣку зволять зголосити ся до о. В. Громницкого сотрудника въ Тернополи, котрый подасть близшû вѣдомости.

Два ученики школъ середныхъ або народныхъ найдуть въ честномъ рускôмъ домѣ помѣщенье выгôдне зъ совѣстнымъ надзоромъ и опѣкою.

Близша вѣдомôсть въ Редакціи „Дѣла“ або у панѣ Г. Зарицкои — Хоружчина ч. 13, на І поверсѣ въ офіцинахъ.

Жена офіціялисти приймае на мешканье ученикôвъ зъ низшихъ и высшихъ класъ. За родительскій доозръ ручить ся, мешканье и харчь по дешевыхъ цѣнахъ. — Площь Бернардиньскій н-ръ 1, поверхъ І., дверѣ 13.

Оголошенье.

Мужчина зъ высшимъ образованьемъ глядае мѣсця учителя домашного. Близшû информаціи въ сѣмъ тыждни пôдъ адресою: „Д. А. 35“ посте рестанте въ Тернополи.

!! Важне для Родичѣвъ !!

Ученики школъ середныхъ, выдѣловыхъ або народныхъ найдуть въ честнôмъ домѣ здорове особне мешканье, смачный домовый харчь, совѣстный надзôръ, ôтцѣвску опѣку а на желанье также стаху помôчь въ наукахъ — по умѣреной цѣнѣ.

Иванъ Людвикъ Пляперъ

улица Куркова ч. 7. поверхъ II (Каменица въ подвôрю).

2 ученикôвъ школъ гімназіяльныхъ або людовыхъ можна умѣстити на мешканье, харчь и родительску опѣку пôдъ приступными условями у родичѣвъ, котрыхъ сынъ въ 4-тôй класѣ гімназіяльной. — Зголошеня пôдъ К. З. ул. Снѣжна ч. 4 н-ръ дверей 2. (коло костела Прсв. П. М. Снѣжнои).

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЪ

поручае

найлѣпшй перфумы и воды тоалетнй

ôзначенѣ 10 медалями заслуги и 2 дипльомами признаня,

а то:

Перфумы ясминову, фіялкову, рожеву, резедову, конвалієву, Ylang-Ylang, Jockey-Club, Es-Bouquet Millefleurs и т. д. Флаконики по 25, 40, 75 кр. 1 зр. 1·50 и т. д.

Перфумы королевои Марисеньки знамен флаконъ 2 зр.

Вода львôвска загально звѣстна и побирана за-для свого приемного, ôдсвѣжаючого и довготревалого запаху, до скрапляня одягôвъ, хустокъ и розприскуваня въ комнатахъ. Фляконикъ меншій 80 кр. бôльшій 1 зр. 50 кр.

Вода варшавска ôзначае ся надзвычайно приемнымъ цвѣтовымъ запахомъ. Фляконикъ меншій 95 кр., бôльшій 1 зр. 80 кр.

Вода левандова подвôйна и вода левандово-амброва суть загально уживани до возприскуваня въ комнатахъ за-для свого приемного запаху. Фляконъ 50, 70, 90 кр. и 1·80 зр.

Воды колоньскй знамениті Фляконики по кр. 15, 20, 25. 40, 50, 80 1 зр., 1·50.

Купувати можна у Львовѣ въ торговляхъ власныхъ ул. Коперника ч. 3, и ул. Галицка ч. 13; въ **Краковѣ**: Суконницѣ ч. 20; въ **Черновцяхъ**: Ринокъ ч. 2.

НА ОСѢНЬ!

ТОВАРИСТВО ПОВОРОЗНИЧЕ

въ Радиминѣ

поручае:

ПОЯСЫ шпагатнй до молотѣлень, сѣчкарень, млынôвъ, тартакôвъ и т. п. — також

ЛИНВЫ для горалень, кафарôвъ и поромôвъ, въ добôрныхъ родахъ и по умѣркованыхъ цѣнахъ. —

Цѣнники даромъ и франко. 3937

ДИРЕКЦІЯ:

Кс. Левъ Пасторъ. Мартинъ Попкевичъ.

ЛІЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и стація зелѣзницѣ также.

Получивши на власнôсть по старôй фірмѣ *„Ивана и сына Серафина“* „Лїярню дзвонôвъ“ въ Калуши, ôзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им. Качковского въ Коломыи (якъ о тôмъ свого часу ґазеты доносили) — маю и теперь на складѣ **готовй дзвоны**, выконую скоро замовленя и приймаю старй або ушкодженй дзвоны до переливаня за дуже умѣркованну цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнй замовленя въ давнѣйшôй спôльнôй а теперь моѣй власнôй **лїярни дзвонôвъ** прошу о ласкавй замовленя такъ на поодинокй новй дзвоны якъ и на цѣлй групы. За тревалôсть матеріялу и гармонічный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ

Зъ глубокимъ поважаньемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

„СЛАВІЯ“

БАНКЪ ВЗАИМНЫХЪ УБЕЗПЕЧЕНЬ ВЪ ПРАЗѢ.

Головне Заступництво для Галичины и Буковины у Львовѣ.

Благородна и добродѣйна цѣль забезпеченя будучности богатыхъ якъ и бѣднѣйшихъ лицъ, та цѣлыхъ родинъ не дасть ся осягнути иншими средствами, якъ лише черезъ **убезпеченье житьеве**, позаякъ той найскорше щадить, хто забезпечуе ся.

Трицятьлѣтный отецъ забезпечуе для новонародженои доньки за квартальну премію 9 зр. 68 кр. капіталъ зр. 1000, маючій выплатити ся при ей дожитю 20-того року. — Умирае отецъ коли-небудь передъ тымъ 20 рокомъ, тогды устае дальше плаченье премій, а донька при дожитю 20 року получае цѣлый забезпеченый капіталъ 1000 зр. — Умирае же донька передъ дожитьемъ 20 го року, тогдѣ звертае „Славія“ всѣ вплаченй премія.

Трицятьлѣтный мужчина забезпечуе собѣ на старôсть 1000 зр. Приступае до убезпеченя на 20 лѣтъ и платить мѣсячно 4 зр 53 кр. — Єсли въ протягу того часу, коли-небудь, хочь-бы по заплаченю лише одной раты мѣсячнои — умеръ, то „Славія“ выплачуе забезпеченый капіталъ 1000 зр его наслѣдникамъ. — Єсли же пережие тыхъ 20 лѣтъ, тогдѣ може собѣ выбрати одинъ изъ слѣдуючихъ 5 способôвъ выплаты:

1) выплату цѣлои, на него припадаючои сумы 1158 зр. 10 кр., або

2) выплату лише сумы 619 зр. 60 кр., при чôмъ позôстае убезпеченымъ на посмертный капіталъ 1000 зр. безъ дальшои оплаты премій;

3) выплачуванье досмертнои рôчнои ренты въ квотѣ 96 зр. 70 кр. або также

4) выплачуванье ему досмертнои ренты лишь 51 зр. 80 кр., при чôмъ ôстане убезпеченымъ на посмертный капіталъ 1000 зр. безъ дальшои оплаты премій, вкôнци

5) выданье ему поліцы на капіталъ посмертный 2148 зр. 80 кр. безъ дальшои оплаты премія.

Сорокъ-лѣтный отецъ забезпечуе на случай своеи смерти для своеи родины капіталъ 2000 зр. за мѣсячну оплату премія 5 зр. 54 кр. — Умирае коли-небудь, хочь-бы лише по заплаченю одной раты мѣсячнои, то „Славія“ выплачуе цѣлый забезпеченый капіталъ 2000 зр. позôставшôй родинѣ.

Въ протягу 19 лѣтъ умерло 1542 членôвъ банку „Славія“, котрй вплатили до своеи смерти суму 294.883 зр. 18 кр., а за тѣ выплатила „Славія“ позôставшимъ ихъ родинамъ суму бôльшу о четверо, е. е. 1,130.326 зр. 32 кр.

На поліцы, що найменче 3 роки важнй, може членъ на жаданье, зъ кôнцемъ кождого слѣдуючого року одержати посвѣдченье удѣлове на тую часть капіталу, або ренты, на яку за вплаченй премія узыскавъ право.

Также може на такй поліцы получити позичку, або убезпеченье на инше змѣнити, або вкôнци поліцу банкови „Славія“ продати.

На заплаченье каждои, навѣть мѣсячнои раты премійнои, вызначеный есть терминъ 3 мѣсячный. — По упливѣ того часу поліца тратить свою важнôсть, однакъ на жаданье члена можна ей въ протягу року ôдновити, або банкови продати, наколи убезпеченье вже 3 роки тревало.

По 5 лѣтахъ важности убезпеченя, може забезпеченый капіталъ и въ такôмъ случаю бути выплаченый, коли убезпеченый самъ позбавивъ ся свого житя, або черезъ поединокъ. — За поліцы, що найменче 3 роки важнй, звертае „Славія“ въ обохъ тыхъ случаяхъ таку квоту, за яку поліцу-бы ôдкупивъ.

При такихъ улекшеняхъ и користныхъ условіяхъ мусить кождый цѣнности поліцъ „Славія“ узнати. 3293

Весь чистый зыскъ роздѣлюе ся межи убезпеченыхъ.

Выплаченй капіталы выносили по конець р. 1888 1,690.764 зр. 14 кр. — Число членôвъ секцій I—III досягло **37.019 лицъ**, на забезпеченый капіталъ въ сумѣ **22,533.445 зр. 64 кр.**

Близшй поясненя подае Головна Дирекція банку взаимныхъ убезпеченъ „Славія“ въ Празѣ, або Головне Заступництво тогожъ банку у Львовѣ.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE“

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

Найбôльшій по французски урядженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.

Сезонъ 1891.

Звѣстне найдешевше жерело закупна.

Найбôльшій складъ есть якъ въ партерѣ такъ и на І. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Оддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, ґастôвъ, и коронокъ до бôля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасмантерій, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ прибôрôвъ кравецкихъ.

Оддѣлъ II. Капелюхи дамскй, дѣвочй и дѣточй, выробы панчôшковй для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, ґорсеты и запаски для дамъ и дѣтей.

Оддѣлъ III. Краваты мужескй, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и маншеты, парасолѣ англійскй, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и англійскй рукавички.

Оддѣлъ IV. Рукавички дамскй, шкôрковй, даньскй, шведскй и англійскй, а также рукавички шовковй, вовнянй и нитянй.

Оддѣлъ V. Вахлярѣ чорнй и кольоровй набалѣ и вечеры та великій выбôръ японьскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ.

Оддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.

Оддѣлъ VII. Станики трикотовй и джерсей для дамъ по зр. 1·90. 2·50. 3·50 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку.

Оддѣлъ VIII. Сукенички дѣточй, плащики, пальтотики и запаски.

Оддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великй килимы, сальоновй ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки маттінговй до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣнй, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.

Оддѣлъ X. Ту суть портіеры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Туніcъ по зр. 3·20, якôсть 1-ша 3·75, Марокко 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапезунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портіеръ Кірманъ и дагестаньскихъ та матерій на мебля.

Бѣлй ôднасовй заслоны коронковй, цѣле ôкно 1·45, 1·75, 1·90. 2·50 до 30 зр.

Оддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 1·50 и высше. Комплетнй ґарнітуры голеньковй складаючй ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·50 до 50 зр. Всхôднй капы шкелевй I величины 1·25, II 2·50, III 3·50.

Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ, коцы на лôжка и конѣ. Стебнованй колдры вовнянй, ватованй, атласовй, пірковй и до прикрасы.

Замовленя зъ провінціи полагоджуе ся якъ найсовѣстнѣйше. Окремый ôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно.

Маґазинъ „AU LOUVRE“, у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель **Е. М. ВЕРНФЕЛЬДЪ** зъ Вѣдня.

СФ-рочки, маншеты, ковнѣрики калесоны, скарпитки, хустки, краватки, шлийки, рукавички и т. п. 2537

поручае найдешевше

МАГАЗИНЪ

БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

АНТ. ЩЕРБА

мужескій кравець

во Львовѣ, ул. Коперника ч. 10 або ул. Шайнохы ч. 1.

мае честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Вск. Духовеньству свою ôдъ року 1873 истнуючу

РОБÔТНЮ МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

пôсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавй взгляды Вноь. П. Т. Публики и Вск. Духовеньства, поручае ся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкавй замовленя выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 2808

Накладомъ „ДЗВÔНКА“ появились и можь набути черезъ всѣ книгарнѣ:

1) Леонида Глѣбова: Байки цѣна 5 кр.
2) В. Чайченко: Олеся опов. „ 5 „
3) „ Байки „ 5 „
4) „ 3 Оповѣданя „ 5 „
5) Ив. Франка: Лисъ Микита „ 50 „
6) М. Лисенка: Коза дереза оперетка до спѣву и форт. 80 „

Редакція „Дзвôнка“ Львôвъ ул. Чарнецкого 26.

ВЕЛИКА ПРАГСКА ЛЬОТЕРІЯ.

ПЕРЕДПОСЛѢДНЫЙ МѢСЯЦЬ.

Головна выграна

100.000 зр.

50.000 зр.

ЛЬОСЫ à 1 зр. поручають у Львовѣ: Авґ. Шеленберґъ, М. Йонашъ, Сокаль & Лілієнъ, Кіцъ и Штофъ, Як. Штро. Л. Х. Верфель

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей.

Папѣръ зъ фабр. Черлянскои

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка пôдъ зарядомъ К. Беднарского

Ч. 182. Львôвъ, Середа 14 (26) серпня 1891. Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бiблiотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôторокъ, и въ вôторокъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адмiнистрацiя „ДѢЛА“ ул. Баторiя 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 3; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ H. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплату за „ДѢЛО“ [illegible]

Предплата на „ДѢЛО“ съ лiтер. додаткомъ:
въ Австрiи: на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на пôвъ року . . . . 9 зр. на четверть року . 4 зр. 50 кр. на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
за границею: на цѣлый рôкъ . . . 26 зр. на пôвъ року . . . . 13 зр. на четверть року . . . 6 зр.
У Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр. на четверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакцiя, Адмiнiстрацiя и Экспедицiя пôдъ ч. 24 ул. Баторiя. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламацiи непечатанi вôльнi вôдъ порта.
Поединоке число коштуе 5 кр. а. в.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного стрôчки [illegible] въ рубр. „Надѣслане“ по 20 кр. а. в. [illegible] по 10 кр. [illegible]

Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третiй кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

Въ справѣ руского синоду церковного

вышли вже въ печати: посланiе Є. Е. митрополита Сильвестра Сембратовича зъ дня св. рôвноапостольского князя Володимира 15 (27) липня с. р. — и „порядокъ“, якiй мае заховуватись, та чинности въ ôдправѣ синоду.

Въ своѣмъ посланiю мит. Сильвестеръ пише мѣжь иншимъ (стиль декуды скорочуемо):

„Вселеньскiй архiерей папы римскiй, яко верховный пастирѣ всея Христовои церкви, въ протягу 19 столѣть держали бôльше менше 19 соборôвъ, званыхъ соборами вселеньскими. Маемо такожь велике число зôбрань, держаныхъ начальными архiереями провiнцiй, котрѣ зовуть ся соборами або синодами провiнцiональными, и множество зôбрань держаныхъ поодинокими епископами дiецезальными, и они называють ся соборами або синодами дiецезальными або епархiяльными. А и наша церковь руска, послѣдуючи примѣрови тои-жь церкви католицкои... одушевлена тымъ самымъ духомъ ревности о спасенiе душь для заявленя своеи жизненности, держала многiи соборы провiнцiональнiй, зъ котрыхъ знаменитшi були слѣдуючi: Володимирскiй, званый такожь Кiѣвскимъ, скликаный митрополитомъ Кирилломъ р. 1274 [*Д-ра Пелеша* „Исторiя унiи“ выданье нѣмецке]. Кобриньскiй, що ôдбувъ ся по заключеню зъединеня рускихъ епископôвъ зъ св. апостольскимъ престоломъ римскимъ пôдъ проводомъ бл. п. митрополита Велямина Рутского р. 1626, потверджений бл. п. папою Урбаномъ VIII., а послѣдный заповѣджены до Львова, але по причинѣ джумы ôтбувшiй ся въ мѣстѣ Замостю за митрополита Льва Кишки, пôдъ проводомъ нунцiя апостольского, архiепископа Єронима Грималъдiого року 1720, потвердженый папою Венедиктомъ XIII. року 1724.

„Но хочь св. церковь католицка, видячи и узнаючи великi пожитки, якi приносять звычайно соборы, приказуе постановленьемъ собора Тридентiйского, щобы тiи-жь въ кождôй церковнôй провiнцiи ôдбувала ся що-наименше кождого 3-го року [Засѣданье 24. гл. 2 о Поправѣ] а пôсля припису нашого собора Кобриньского по крайнôй мѣрѣ кождого 4 го року [гл. *Кульчицкого* Specim. Eccl. Ruth.], то таки въ нашôй рускôй церкви минуло вже ôдъ послѣдного Замойского синоду 171 лѣтъ, въ котрôмъ-то часѣ анѣ одного собору провiнцiонального не ôдправлено, а то по причинѣ обставинъ по части полiтичныхъ, по части-жь релiгiйныхъ нашого народу руского, благосостоянiю церкви неприязныхъ. А именно: за-для ворожого переслѣдуваня святого зъединеня зъ церковью католицкою не було провiнцiонального собору въ провiнцiи Кiѣвскôй, и тое-то гоненье, на жаль, мало своимъ послѣдствомъ знищенье св. унiи, по крайнôй мѣрѣ внѣшне, въ державѣ россiйскôй. Що же до провiнцiи нашои Галицкои, то головною причиною не-ôдправленя соборôвъ бувъ особливо недостатокъ потрѣбного числа епархiяльныхъ престолôвъ.

„Но коли зъ одной стороны нинѣ наша руска церковь въ провiнцiи Галицкôй, остаючôй пôдъ ôтцѣвскимъ скиптромъ Єго Вел. цѣсаря нашого Францъ-Iосифа I., наряднѣйшого покровителя св. кат. вѣры. ôдзыскала повну свободу исповѣданя своеи св. вѣры и плеканя свого питоменного обряду руского, и такожь самостôйне правленье, — зъ другои-жь стороны коли великiй папа Левъ XIII., той-то нашъ рускiй народъ люблячiй и о благо нашои церкви рускои и нашого обряду многопечаливый вселеньскiй архiерей, за порозумѣньемъ и по великодушнôмъ и щедрôмъ вынѣнованю цѣсаремъ зарядивъ утворенье Станiславôвскои дiецезiи и третього епископа въ нашôй провiнцiи поставити благоволивъ, чимъ ухилено всяку перешкоду до ôдправленя синодôвъ, то Мы... свѣдомѣ въ цѣлôй повнотѣ того нашого великого званя и глубоко пересвѣдченѣ о важности тои задачѣ, яку Богъ намъ хочь послѣдному своему слузѣ наложити усмотривъ, и свѣдомѣ такожь, що зъ належитого сповненя тои-жь обовязанности колись особливо ôдъ Насъ зложеня одвѣту жадати буде, то все высше сказане часто и прилѣжно розважуючи, постановили-сьмо повзятый нашъ замѣръ и дозрѣлый совѣтъ ôдправленя собора провiнцiонального у Львовѣ въ нашôй архикатедральнôй церкви обявити св. апостольскому престолови и въ смиренiю предложити ему къ одобреню. А одержавши благосклоннѣйше одобренье того нашого намѣреня, якъ такожь и одобренье програмы порядку, маючого захована ся при ôдправленю синоду, письмомъ выданымъ Єго Ем. кардиналомъ префектомъ св. зôбраня ко розширеню св. вѣры для обрядôвъ восточныхъ Iоаномъ Сiмеонi зъ дня 4. липня с. р. ч. 337/14., спѣшимо зъ тою радôстною вѣстiю, и заповѣдаемъ нинѣшнымъ Нашимъ посланiемъ ôдбутя ся маючiй провiнцiональный соборъ у Львовѣ, а вызначуючи перше торжественне и явне того-жь засѣданье на день 15 (27) вересня с. р., передъ котрымъ то днемъ ôдбуде ся ще засѣданье 1-е загальне приготовляюче въ четверъ дня (12) 24 вересня рано, запрашаемъ о Господѣ властiю Нашою митрополичою на тойже соборъ передовсѣмъ Васъ, Преосв. Епископôвъ и духовныхъ управителѣвъ епархiй рускихъ Перемыскои и Станiславôвскои, яко нашихъ въ пастирствѣ стада Христового сеи провiнцiи спôльныхъ сотрудникôвъ — зъ голосомъ рѣшаючимъ, Всеч. и Впреп. капiтулы: Нашу митрополичу Львôвску и епископскi Перемыску и Станiславôвску, Впреп. почетныхъ крилошанъ матр. консисторiи, Всеч. о. протоигумена зъ Преп. игуменами монастирѣвъ чина св. Василiя Вел. въ окрузѣ Нашои архидiецезiи львôвскои, Всесвѣтл. священникôвъ професорôвъ всеучилища львôвского обряду нашого руского, докторôвъ св. богословiя принадлежачихъ до клира архидiецезiи львôвскои, Всеч. настоятельство нашихъ сѣменищъ: генерального львôвского и центрального вѣденьского, Всеч. оо. деканôвъ и управителѣвъ деканатôвъ Нашои львôвскои архiепархiи и тыхъ зъ Почт. Нашого священьства архидiецезального, котрѣ осôбными письмами вôзванье ôдъ Насъ одержать — зъ голосомъ совѣтуючимъ. Наконець послѣдуючи звычаеви Нашихъ попередныхъ синодôвъ, запрашаемъ такожь и Впочт. сенiора достохв. Нашого руского Институту Ставропигiйского, Всесвѣтл. д-ра и проф. всеучилища львôвского Исидора Шараневича — яко свѣдка и слушателя того-жь Нашого провiнцiонального собора.

„Умоляемъ Васъ за одынъ Преосв. во Христѣ братя епископы и управителѣ духовнiй дiецезiй Перемыскои и Станiславôвскои, щобы-сьте схотѣли завôзвати на той-же Нашъ провiнцiональный синодъ зъ Вашои стороны, кромѣ Веч. Вашихъ капiтулъ епископскихъ ôдъ Насъ такожь запрошеныхъ нинѣшнимъ Нашимъ митрополичимъ посланiемъ Веч. оо. деканôвъ, Преп. оо. игуменôвъ монастирѣвъ въ окрузѣ Вашихъ дiецезiй, и прочихъ по волѣ Вашôй свѣтлѣйшихъ и досвѣднѣйшихъ церковныхъ мужѣвъ, щобы Мы во Христѣ и со Христомъ посредѣ Насъ зôбранѣ, при свѣтлôмъ и совѣстнôмъ тыхъ нашихъ сотрудникôвъ совѣтѣ, яко управителѣ духовнiй сеи провiнцiи, рѣшити и установити могли на сѣмъ нашôмъ соборѣ то, що въ честь и бôльшу хвалу Єдиного во Тройци Бога, въ славу нашои св. кат. церкви, въ пôднесенье и успѣхъ питоменного нашого обряду руского, въ благо, пожитокъ и спасенье намъ повѣреного Богомъ нашого народу руского послужити може.“

Дальше Є. Е. митрополитъ поручае епископамъ, щобы и самѣ молились о добрый успѣхъ собору и пôдвластне собѣ духовеньство вôзвали до того. Першои недѣлѣ або першого свята по одержаню посланiя мають душпастирѣ на проповѣди поучити о важности собору, а потôмъ ажь до скôнченя собору мають зъ парохiянами ôдмовляти дотычнѣ молитвы. Въ недѣлѣ въ часѣ треваня собору и на Покрову (13 н. ст. жовтня) въ день замкненя собору мае ся въ кождôй церкви рускôй дзвонити чверть години, а по церквахъ львôвскихъ пôвъ години.

„Въ послѣднôй хвили, — сказано пôдъ конець посланiя, — коли кôнчили-сьмо печатанье Нашого посланiя, одержали-сьмо тую радôстну вѣдомôсть, котру посредствомъ донисеи Єго Ем. кардинала Iоана Сiмеонi, зъ дня 10 серпня с. р. ч. 368, Намъ подано, що Єго Св. папа Левъ XIII благоволивъ вселаскавѣйше удѣлити для розпочатя и щасливого поведеня и успѣваня трудôвъ синодальныхъ свое апостольске благословенiе, а заразомъ для надана бôльшои почести и важности сему Нашому синодови, призначити своимъ делеґатомъ и предсѣдателемъ: Єго Превосх. Преосв. Августина Чяску (Ciasca), тит. архiепископа Ляриссы, префекта архивôвъ ватиканьскихъ, члена и консультора св. конґреґацiи для розширеня вѣры.“

Зъ „Порядку“, выложеного обширно (на 3 аркушахъ друку) подаемо тôлько есенцiональный змѣстъ его.

Проґрама синоду, одобрена въ Римѣ, пôдъ днемъ 4 н. ст. липня с. р., а ухвалена епископами галицко-рускои провiнцiи 12 н. ст. лютого с. р. постановляе:

Передъ отворенемъ собору ôдбуде ся (24 н. ст. вересня) пôдъ проводомъ митрополита въ сали архiеп. палаты загальне зôбранье, щобы приготовити все потрѣбне до ôдкрытя синоду и до ôдправы 1-го явного засѣданя. Тутъ зберуть ся митрополитъ и епископы въ рясахъ, крилошане въ тоґахъ, прочѣ духовнѣ въ рясахъ, а сенiоръ Ставропиґiи у фраку. По ôдповѣдныхъ молитвахъ митрополитъ повитае всѣхъ зôбраныхъ короткою промовою, въ котрôй выложить цѣль и потребу синоду, а потôмъ вôзве всѣхъ — зложити обѣтницю, що будуть нарады держати въ тайнѣ, доки рѣшеня синоду не будуть затверджені папою. Священики приобѣцяють се на совѣсть священичу, а сенiоръ Ставропиґiи словомъ чести. Потôмъ канцлеръ оповѣстить выбôръ архiереями: а) одного епископа и 4 членôвъ до суду извиненiй и жалобъ, б) 3 промоторôвъ (по одному зъ кождои епархiи), в) 4 секретарѣвъ, г) 4 нотарѣвъ, г) церемонiяра и 3 помôчникôвъ, д) 10 богословôвъ и канонiстôвъ (6 зъ арх. львôвскои а по 2 зъ другихъ епархiй). Опôсля будуть ôдчитанѣ декреты: 1) о отвореню синоду, 2) о зложеню исповѣди вѣры, 3) о способѣ житя въ синодѣ, 4) о ненарушеню правъ другихъ, 5) що не вôльно зъ синоду ôдступити. Вечеромъ въ день засѣданя будуть у Львовѣ ôдъ год. 7 до 8 дзвонити по церквахъ.

Засѣданя явнѣ будуть ôдбуватись торжественно при приписаныхъ великихъ церемонiяхъ. Въ день першого засѣданя при подзвонѣ у всѣхъ церквахъ львôвскихъ двигне ся похôдъ зъ митроп. палаты до церкви. Пôдчасъ литурґiи митрополитъ промовить до народу, а участники синода приймуть причастiе зъ его рукъ. По литурґiи выйдуть зъ церкви всѣ не належачѣ до синоду, дверѣ замкнуть ся и по промовахъ митрополита та папского делеґата ôдкрыесь засѣданье. Митрополитъ зъ рукою на евангелiи зложить исповѣдь вѣры, а потôмъ епископы и члены синоду повторять ея короткою формулкою. Дальшѣ засѣданя будуть ôдбувати ся въ церквѣ дух. семинарiи. Послѣдне явне засѣданье ôдбуде ся въ церквѣ св. Юра. По литурґiи и проповѣди митрополитъ скаже оповѣстити имена по двохъ священикôвъ въ кождои епархiи, котрѣ мають наглядати, щобы рѣшеня синоду выповняли ся, и тѣ священики зложать присягу. Наконець всѣ участники синоду пôдпишуть декреты, а митрополитъ, вызначуючи слѣдуючiй синодъ на рôкъ 1896, закрые засѣданье, удѣлить народови папского благословенiя зъ ôдпустами.

---

2)

Де-що про Нѣмцѣвъ-кольонiстôвъ въ Галичинѣ.

Написавъ *Сава Сяневичъ.*

(Дальше.)

III.

Мѣжь нашимъ сѣльскимъ народомъ увôйшло се въ звычай, що пôдъ нѣмецкимъ конемъ або коровою розумѣе ся звѣря доброи, высокои та крижистои расы, хорошо годоване та якъ найлѣпше удержане. И справдѣ, коли чи то лѣтомъ чи зимою глянемо на худобу нашихъ кольонiстôвъ, завсѣгды достережемъ ея повною въ тѣлѣ, чистою, а при тôмъ высокою, не стирхавѣлою, якъ у нашого селянина. Велика вина спадае на нашого хлѣбороба за те, що недбало ходить коло свого живого майна, але богато недоброго далось бы сказати и про де-кого другого.

Въ осени 1889 року, коли то бувъ такъ великiй недостатокъ пашѣ, селяне нашѣ спродували за пôвъ-дармо свою худобу на торгахъ, щобы тôлько ея позбути ся зô свого господарства, — але худобу зъ нѣмецкихъ кольонiй рѣдко коли въ тôмъ часѣ було здыбати на торговицяхъ, ба навѣть въ часѣ правдивого банкротства на худобѣ — швабскiй конѣ та коровы держали ся въ цѣнѣ и мали за собою якiй-такiй попытъ. Коли я зô своимъ господарствомъ спровадивъ ся въ одну сторону нашого краю та зачавъ показувати своимъ наймитамъ, щобы коло худобы рогатои чисто ходили та чесали коровы й телята такъ, якъ чеше ся конѣ, то нашѣ селяне-хлѣборобы смѣяли ся и зъ мене и зъ наймитôвъ, часъ оберненый на сю роботу называли страченымъ, — а прецѣнь нѣмецкi кольонiсты роблять по-найбôльше такъ само, удержуючи свою рогату худобу якъ найчистѣйше. Длятого на весну мѣжь ихъ чередою нема такои зануждѣнѣлои, зъ шерсти облѣзлои та заморенои худобы, яку неразъ можна подыбати на пасовискахъ нашихъ хлѣборобôвъ.

Въ сторонахъ убогихъ въ пашу, а особливо въ сѣно, кормлять нашѣ мужики свою рогату и тяглу худобу дуже погано, частуючи ея черезъ цѣлу майже довжезну зиму одною соломою, въ найлѣпшôмъ же разѣ на день разъ перетрясають солому якою квасницею. Загаломъ кажучи, хлѣборобы нашѣ богато вымагають ôдъ свого живого инвентаря, але дають ему дуже мало, длятого й не диво, що вымоги ихъ рѣдко коли заспокоюють ся — и господарь-селюхъ, котрый часами въ своѣй шопѣ мае 6—7 коровъ, не продасть въ роцѣ тôлько набѣлу, що швабка ôдъ двохъ коровъ. А величезна ся рôзниця въ доходѣ дасть ся вытолкувати одною тôлько рôзницею пашѣ.

Я бачивъ, що нѣмецкi кольонiсты навѣть на найменчихъ своихъ господарствахъ, если не мають на стôлько сѣножатей, садять для своеи худобы яко кормъ на зиму бураки та бруковь, — нашъ же хлѣборобъ садить се тôлько для себе на борщь, управа-жь бураковъ для худобы здаесь ему дуже дорогою, хочь деколи она выносить богато менче, нѣжь сѣно, котре надъ рѣками може ще й забрати вода и понести свѣтами. При тôмъ годилось бы нашимъ хлѣборобамъ придивитись добре, якъ въ декотрыхъ сторонахъ нашого краю кольонiсты управляють бураки, котрѣ середъ лютои зимы становлять въ нѣмецкôмъ господарствѣ въ запареною сѣчкою головный кормъ для рогатои худобы.

Коли засвѣтить на весну благодатне сонеьцо, а дрôбна травиця зъ землѣ ледви-ледви повыставляе зелені кôнчики, заразъ нашъ хлѣборобъ перестае пѣклувати ся своею худобою и лишае ея на пасовиску на Боже змилуванье, ба навѣть конямъ, котрыми на весну робить найбôльше, мапенько коли дае якого сѣна та оброку, а выганяе ихъ на нôчь на громадску толоку, щобы на нѣй ôдгрызали ся. Хиба тогдѣ, якъ середъ слôтного лѣта хоптою та хабазьемъ заросте хлѣборобска нивка, господарь чи господиня не жалуе своѣй худобѣ наполотого хабазу перемѣшаного разомъ зъ землею, — але така нечиста пожива дуже часто стае ся причиною мотылицѣ та иншои слабости особливо середъ рогатои худобы. Рѣчь отже проста, що середъ такихъ условiй рѣдко котрый господарь може повеличати ся красною худобою. Я мавъ нагоду приглянутись поживѣ, яку нѣмецкi кольонiсты въ декотрыхъ сторонахъ нашого краю середъ лѣта готовлять для своихъ коровъ, и она выдалась менѣ такъ доброю та хосенною, що годилось бы и нашимъ селянамъ чинити такъ само. Заразъ зъ весни збирають Нѣмкинѣ та малѣ Нѣмченята по поляхъ що-вно прозяблый зъ землѣ хабазъ, полочуть его чисто у водѣ и кидають до великого котла. Въ котлѣ заварють хопту зъ ґрисомъ, бульбою або бураками и такъ дають сю „савфу“ коровамъ до подою. Пожива така мае великiй вплывъ на прирôстъ молока у коровъ. Ба, я знаю такихъ кольонiстôвъ, котрѣ зелену конюшину рѣжуть на сѣчкарнихъ, кидають до баняка, заливають троха водою и варять, готуючи такимъ способомъ смачну поживу для своихъ коровъ. Своєю дорогою, сего тяжкого препарованя поживы годѣ примѣнити въ бôльшихъ господарствахъ на кôлькадесять або кôлька сотъ штукъ худобы, але нашѣ хлѣборобы, що рѣдко коли мають бôльше якъ 3—4 коровы, повиннѣ спробувати того способу, а що найважнѣйше, повиннѣ вчити ся ôдъ кольонiстôвъ кормити свою худобу та ходити коло неи.

Въ кождôй кольонiи нѣмецкôй дбають нѣмецкѣ господарѣ о те, щобы мали если вже не расову, то бодай здорову, красно збудовану худобу розплодову. Киньмо тôлько окомъ на карту ґеоґрафiчну нашого краю та глядаймо тыхъ стацiй розплодовыхъ коней, якими нашѣ дотычнѣ власти надѣлили нашъ край, а переконаемо ся, що велике число тыхъ стацiй знаходить ся по нѣмецкихъ кольонiяхъ, — нашѣ-жь убогѣ численнѣ села лишенѣ въ тôмъ взглядѣ самѣ собѣ. Не можна говорити, що нашѣ селяне не розумѣють свого власного дѣла та не хотѣли бъ у себе бачити лѣпшои худобы. Нинѣ и рускiй селянинъ приходить до самопôзнаня та починае бôльше дбати о свою екзистенцiю, ба, я знаю одно велике село наше, котре пôднимало ся своимъ коштомъ выставити стайню, щобы тôлько въ селѣ стацiоновано кôлька рядовыхъ розплодовыхъ коней — та що-жь? — прошенье було даремне. Длятого велика вина за невôдрадне положенье нашого хлѣбороба въ тôмъ взглядѣ паде такожь и на кого другого.

Ще гôрше дѣесь по нашихъ селахъ зъ розплодовою худобою рогатою, котру дуже часто заступають маленькими двολѣтными бычками. Я приглянувъ ся порядкамъ по нѣмецкихъ кольонiяхъ и прийшовъ до того пересвѣдченя, що добра, дбаюча о гараздъ кольонiи зверхнôсть громадска есть правдивою благодатiю для цѣлои громады. Она старае ся: щобы въ селѣ була здорова вода, — щобы господарь не потребувавъ гонити свою корову на десяте село до стайнѣ розплодовои, — щобы его засѣвы у поли були забезпеченѣ, а село щобы мало добрыхъ та совѣстныхъ вартôвникôвъ, — взагалѣ добрый вôйтъ-швабъ дбае о добро громады такъ, якъ о свою власну хату. У насъ такѣ случаѣ належать до правдивыхъ феноменôвъ, а бôльшôсть нашихъ вôйтôвъ можна скорше назвати ворогами громадъ, нѣжь приятелями. Кôлько-жь то есть такихъ нещасливыхъ громадъ, де вôйтъ, звязавши ся зъ писаремъ, не дбае зовсѣмъ о добро села, лише йде пôдъ руку людямъ, що разомъ зъ нимъ марнотратять кровавый грôшь загалу, проводячи безсоннѣ ночи на гулянцѣ та пiятицѣ? Ба, у головахъ нашои громадскои старшины крутить ся дуже часто сей дикiй та дивовижный погладъ, мовь-бы то громада

Акты и декреты собору въ оріґіналѣ рускôмъ и въ перекладѣ латинскôмъ ôдошлють ся для потверджения до Риму.

Розмова зъ посломъ Поточкомъ.

Вѣденьскій кореспондентъ петербургского Kraj-у мавъ интервію зъ мазурскимъ посломъ Яномъ Поточкомъ и таку о нѣй здае справу:

„Посолъ Янъ Поточекъ, господарь въ Сваверка пôдъ Новымъ Санчемъ, молодый ще, бо 34 лѣтный мужчина, и выглядае дуже интеліґентно. Хочь хлопъ зъ роду и сидѣвъ дотеперь на селѣ середъ селянъ, таки всюды вмѣе ôнъ, якъ то кажуть, знайтись мѣжь людьми. Зъ сельскои школы не богато вынѣсъ, умѣвъ лише читати и писати. За те зъ залѣзною вытревалостю доповнивъ свою просвѣту, читаючи рôзнй книжки й часописи. Такимъ способомъ набувъ ôнъ досыть великій засôбъ вѣдомостей, по нѣмецки знае зовсѣмъ не зле, літературу свою знае въ головныхъ начеркахъ, а й рôзнй галузи науки ему не чужй. Теперь конче старае ся познакомитись добре зъ парляментаризмомъ, слухае уважно бесѣдъ, читае часописи и взагалѣ не марнуе часу у Вѣдни. Такъ и видко, що радъ ôнъ служити своему краеви всѣми силами и способить ся до того. И въ краю не сидѣвъ ôнъ дотеперь дармо. Бравъ живу участь въ справахъ громадскихъ, закладавъ кружки рôльничй, скликувавъ рôзнй зборы селяньскй, взагалѣ ставъ ся, якъ мôгъ, служити для загалу. [Старшій братъ его, Станіславъ Поточекъ, есть посломъ на соймъ краевый и добрымъ знатокомъ ôдносинъ краевыхъ.] Длятого цѣкаво було менѣ почути его поглядъ на ôдносины краевй. Спытавъ я его передовсѣмъ: щô есть головною причиною бѣды и немочи господарскои въ захôднôй Галичинѣ? Ôнъ, не надумуючись, ôдповѣвъ:

— Темнота и піяньство, що йдуть въ парѣ. Тажь грунты у насъ не такй лихй. И на гôршихъ ще грунтахъ можна жити въ лѣпшôмъ станѣ матеріяльнôмъ.

— Годжу ся зовсѣмъ зъ вами, — сказавъ я, — що темнота и піяньство головнй причины нужды нашого народу, але щô пôдтримуе головно піяньство?

— Темнота и бракъ ôдповѣдного противдѣланя. Духовеньство могло бы дуже успѣшно поборювати піяньство. Декуды й дѣе ся те зъ добрымъ успѣхомъ, але взагалѣ священики, на жаль сказати, мало або й зовсѣмъ не выступають противъ піяньства сельского народу.

— А чому жь они не выступають?

— Гмъ, въ тôмъ мають они також свою рацію. По моѣй думцѣ причиняесь до того головно обставина, що коляторами костелôвъ суть головно властителѣ бôльшои власности земскои, отже и властителѣ пропінацій, а навѣть декуды самй священики мали пропінацію. Зъ огляду на колятора мусѣли священики зважати и на пропінацію. Теперь, по знесеню пропінаціи, коли интересъ личный скôнчивъ ся, зачинають також и священики енерґичнѣйше выступати зъ проповѣдницѣ противъ піяньства. Давнѣйше поборювали піяньство найбôльше монахи, независимй ôдъ шляхты. Але теперь, въ наслѣдокъ знесеня пропінаціи и подорожѣня горѣвки черезъ пôдвысшенье горѣвчаного податку, настае зворотъ до лѣпшого, дуже ôтрадный для кождого.

По хвили мовивъ Поточекъ дальше:

— Дальшою и одною зъ найголовнѣйшихъ причинъ бѣды нашого селяньства есть дуже хибне судôвництво австрійске и бракъ примусового убезпеченя ôдъ огню.

— А що думаете — спытавъ я — о подѣлѣ, роздробливаню грунтôвъ?

— Менѣ здаесь, — ôдповѣвъ ôнъ — що дѣленье грунтôвъ не причиняесь до убожества селянъ. Оденъ продае, другій купуе.

— Чи въ той способъ не переходять грунты въ руки жидôвскй?

— Въ части переходять, але при неподѣльности грунтôвъ купували бы бôльшй господарства лише жиды; теперь же, коли землю дѣлять, купують меншй парцелѣ також и нашй селяне

— Шкôдливе також — говоривъ Поточекъ дальше — есть нищенье лѣсôвъ жидами. Зъ вѣдси походять и нещастя елементарнй, що приносять рôльництву великй шкоды. Зле ôдбиваесь на станѣ матеріяльнôмъ нашихъ селянъ и незнанье фаховыхъ вѣдомостей рôльничихъ. Дуже корисный вплывъ мають теперь кружки [kółka] рôльничй, котрй повиннй бути всюды, такъ якъ школы. Наша шляхта и духовеньство за-мало опѣкують ся кружками. Вкôнци не можна також поминути лихвы. Нарôдъ нашъ, мимо закона противъ лихвы, платить все ще по 24–48%, а такъ само, мимо закона противъ піяньства, розпивае ся горѣлкою. Взагалѣ коршмы теперѣшнй дуже деморалізують нашъ нарôдъ.

Спытавъ я дальше: чи не видко якого звороту до лучшого?

— Є деякй поступы — ôдповѣвъ Поточекъ. — Добробытъ и просвѣта пôдносять ся помалу, нарôдъ нашъ зачинае трохи лучше господарувати, лѣпше одягаесь и зачинае передплачувати популярнй часописи. А передо всѣмъ — додавъ зъ натискомъ — треба ширити просвѣту и науку рôльництва, ширити моральнôсть, а нищити піяньство. Такъ само треба стремѣти до змѣны хибного судôвництва, щобы справедливôсть вымѣрювано скоро, бо при теперѣшнôмъ поступованю судовôмъ треба ждати довгй лѣта, закимъ процесъ рѣшить ся, а черезъ те ширить ся и закорѣнюесь межи нашимъ народомъ охота до процесованя. Покутнй дорадники вызыскують при тôмъ недосвѣдного и непорадного селянина. На численнй терміны тратить ôнъ богато часу, мусить ждати, а тымчасомъ пье и такъ, крôмъ часу, тратить и грошѣ. Устне поступованье було бы для нашого народу дуже бажане. На мое внесенье въ тôй справѣ „коло" польске згодило ся. Може бути, що зъ того що й буде..."

Мѣжнародный конґресъ соціялістôвъ въ Брукселли.

На привитанье ôдпоручникôвъ и ôдпоручниць на конґресъ соціялістôвъ пристроено многй домы въ Брукселли въ червонй хоругви. Найбôльше ôдпоручникôвъ выслали Франція, Бельґія и Нѣмеччина. Явились також ôдпоручники жидôвскихъ секцій соціялістичныхъ зъ пôвнôчнои Америки. Тй жидовскй соціялісты суть еміґрантами россійскими и австрійскими, котрй потративши свои маетки въ старомъ краю, приступили въ Америцѣ до партіи соціяльно-демократичнои.

Нарады конґресу ôдбувались въ maison du peuple (домъ люду), льокали брукссельскои партіи робôтничои. Саля того льокалю невелика, а столы и бюра позастелювано червонымъ сукномъ.

Зборы ôдкрывъ дня 15 серпня о год. 11-ôй передъ полуднемъ пресесъ комітету конґресового, Verhayden зъ Брукселлѣ по французски и зазначивъ, що конґресъ буде занимати ся практичными справами та чей не буде тратити часу на приватнй споры по секціяхъ. Сю промову повторивъ Лібкнехтъ по нѣмецки а панъ д-ръ Марксъ-Авеліаґъ по анґлійски. Вольдерсъ, секретарь бельґійскои партіи соціялістичнои, зазначивъ, що першій разъ зôйшлись спôльно на нарады соціялісты французскй и нѣмецкй.

Мѣжь участникôвъ конґресу роздано справозданя о соціяльно-демократичнôмъ руху въ рôзныхъ краяхъ. Справозданя выпечатанй по французски, нѣмецки и анґлійски. Въ справозданю о руху въ Нѣмеччинѣ згадано про гоненя „смертельно недужого" цѣсаря Фридриха, про уступленье Бісмарка, знесенье выимковыхъ законôвъ соціялістичныхъ, та про послѣдй выборы въ Гановерскôмъ, де Бісмаркъ ажь при доповнюючихъ выборахъ побѣдивъ кандидата соціялістôвъ.

На конґресъ явило ся 14 пословъ нѣмецкого парляменту, 7 пословъ французского, 1 даньского, 1 анґлійского, 1 голяндского и 1 румуньского парляменту. Президентами выбрано посла Зінґера зъ Берлина и радного мѣйского Веллянта зъ Парижа, а зъ кождои народности секретарѣвъ. При веріфікаціи мандатôвъ сконстатовано, що Нѣмеччину заступають 40 ôдпоручникôвъ зъ 99 мандатами ôдъ поодинокихъ соціялістичныхъ товариствъ, Австрію 11 ôдпоручникôвъ зъ 18 мандатами, Угорщину 2 ôдпоручники. Испанію одинъ ôдпоручникъ зъ 40 мандатами, Францію 60 ôдпоручникôвъ зъ 596 мандатами. При веріфікаціи звертали увагу на се, чи мандаты походять ôдъ товариствъ соціялістичныхъ чи анархістичныхъ. Въ оборонѣ анархістôвъ промовляли ôдпоручники италійскй и испаньскй. И такъ ôдпоручникъ италійскій Леві домагавъ ся, щобы допущено до нарадъ 10 италійскихъ анархістôвъ, бо анархісты вскорѣ устроять окремый свôй конґресъ та запросять до участи також и соціялістôвъ. Анархісты не суть дѣтьми и не гадають выкликувати заколоту въ нарадахъ, лишь хотять спôльно радити. Коли секретарь конґресу Вольдерсъ заявивъ, що анархістичнй товариства испаньскй ведуть борбу противъ державы а соціялістичный рухъ не есть звернений противъ державы, заявивъ испаньскій ôдпоручникъ, що волить бути анархістомъ анѣжь соціялістомъ, бо анархісты знають лишь двѣ евентуальности: або побѣду або смерть, а противно соціялісты хотять ôдносити користи зъ страйкôвъ та лапати мандаты посольскй. По сêй промовѣ выключено анархістôвъ испаньскихъ ôдъ нарадъ. Предметы нарадъ конґресу роздѣлено мѣжь комісіи и пôдкомісіи и публичнй засѣданя ôдбували ся що дня передъ полуднемъ и по полудни. Референты промавляли по 15 а поодинокй бесѣдники по 10 мінутъ.

На пленарныхъ засѣданяхъ велись нарады надъ поодинокими справами нарадъ. И такъ найперше реферувавъ Вандервельде зъ Голяндіи о законодательствѣ для охороны робôтникôвъ. Перейшовши законодательства поодинокихъ краѣвъ дотычно охороны робôтникôвъ поставивъ таку резолюцію:

Конґресъ заявляе, що законы для охороны робôтникôвъ, выданй ôдъ часу мѣжнародного конґресу въ Парижи въ 1889 р., не вдоволяють оправданй бажанѧ класы робôтничои. И такъ нарады берлиньскои конференціи вказали, що правительства не мають нѣ охоты нѣ волѣ выповняти своихъ обовязкôвъ супротивъ робôтникôвъ. Конґресъ взывае робôтникôвъ встоювати ся всѣми силами за здѣйстненьемъ ухвалъ парискогo конґресу. Въ кождôмъ краю мають нараджувати ся анкеты надъ положеньемъ робôтничихъ класъ, всюды треба старатись, щобы була мѣжнародна звязь и порозумѣнье, всѣ робôтники мають ставляти опôръ супротивъ реакційныхъ змагань правительствъ и старати ся захопити политичну власть въ свои руки.

Въ антисемітскôй квестіи, котру порушено на домаганье ôдпоручникôвъ соціялістичныхъ товариствъ жидôвскихъ въ Америцѣ, принято резолюцію, въ котрôй ганить ся якъ антисемітскій такъ и семітскій рухъ, бо се лежить по-за обсягомъ змагань соціялістичныхъ.

Принято резолюцію, въ котрôй признано робôтникамъ повне право коаліційне, устроювати страйки и бойкотованя. Всякй законы, обмежаючй вôльнôсть коаліцій, повиннй бути знесенй; робôтники мають корпоративно орґанізуватись, а въ кождôмъ краю повиннй бути секретаріяты робôтничй, котрй бы полагоджували всякй конфлікты мѣжь капиталомъ а робôтниками. Тй секретаріяты удержували бы мѣжнародну звязь мѣжь страйкуючими робôтниками и взаимно пôдпомагались бы. Въ справѣ секретаріятôвъ забравъ голосъ Полякъ Дашиньскій и заявивъ, що Полякамъ годѣ лучитись въ товариства, бо се завело бы ихъ до вязниць въ Петербурзѣ и Варшавѣ. Помимо того удержують Поляки тайнй орґанізаціи, котрй не лишь суть политичнй, але мають цѣль пôдпомагати страйки та т. п. Зъ тыхъ причинъ не можуть они голосувати за робôтничими секретаріятами. При голосованю принято цѣлу резолюцію значною бôльшостію голосôвъ.

При справозданю комісіи въ справѣ мілітаризму пôднѣсъ Лібкнехтъ, що при нарадахъ не пôднесено нѣ зъ французскои нѣ зъ нѣмецкои стороны гадки реванжу та не було нѣякихъ шовіністичныхъ гецъ о Альзаціи и Льотаринґіи. Мілітаризмъ ставъ ся соціяльною квестіею, котру не можна порѣшити безъ борбы класъ. — Резолюція въ тôй справѣ така: Зважившіи, що мілітаризмъ, котрый гнете Европу, есть конечнымъ результатомъ сталого и отвертого стану военного, опираесь на системѣ выкористаня взаимного людей; заявляе конґресъ, що всѣ змаганя для усуненя мілітаризму та заведеня загального мира будуть безуспѣшнй, если не будуть опиратись на економичныхъ причинахъ того лиха, що лишь соціялістичный ладъ може покласти конець мілітаризмови и завести миръ; що всѣ, котрй суть за тымъ, повиннй прилучити ся до мѣжнародной соціялъ-демократіи. Зъ огляду на грôзне положенье Европы и шовіністичнй гецы верховодячихъ класъ мають всѣ робôтники протестувати противъ всякихъ забаганокъ военныхъ та противъ аліянсôвъ, що до того служать, и старати ся мѣжнародною орґанізаціею пролетаріяту прискорити тріюмфъ соціялізму. Конґресъ заявляе, що се есть одиноке средство ôдвернути грôзнй наслѣдки всесвѣтнои вôйны а одвѣчальнôсть за катастрофу припадае лишь выключно на верховодячй класы — До сеи резолюціи поставивъ Nieuvenhuys поправку, щобы на случай выповѣдженя вôйны соціялісты выкликали загальный страйкъ и застановленье роботы. — Противъ сеи поправки выступивъ Лібкнехтъ, вказуючи, що легко то въ теоріи говорити Голяндцеви про страйкъ на случай вôйны, бо Голяндія не буде замѣшана нѣколи у вôйну, але въ краяхъ, де міліоны стоять пôдъ оружіемъ, не можна бы сего зробити. — Одтакъ промавляли ще деякй ôдпоручники и вказували, що мілітаризмъ крôмъ капиталістичныхъ интересôвъ ще служить и династичнымъ интересамъ; деякй домагали ся загального страйку рекрутôвъ — а вкôнци принято резолюцію безъ поправокъ.

Одтакъ принято резолюціи: Робôтники мають старатись всѣми силами, щобы знесено роботу акордову або на кусне; — Всякй законы, котрй ставляють женщины по-за загальными и публичными правами, мають знестись а повне рôвноуправненье мужчинъ и женщинъ завестись; — Дня 1 мая мае святкувати сь загальне свято робôтниче и се буде демонстраціею, що справа робôтникôвъ есть спôльною у всѣхъ краяхъ; — Для дѣтей незасôбныхъ людей мае податись вôльна наука въ школѣ и удержанье; — Слѣдуючій мѣжнародный конґресъ соціялістичный ôдбудесь въ 1893 р. въ Швайцаріи.

На закôнченье нарадъ конґресу промовляли поодинокй знатнѣйшй ôдпоручники пôдъ окликомъ: „Слава мѣжнародному соціялізмови, соціяльнôй революціи!" Середъ звукôвъ марсиліянки розôйшлись участники конґресу. Конґресъ закôнчивъ ся 22 серпня о 7-мôй год. вечеромъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Якъ зачувати, выѣде цѣсарь дня 28 н. ст. серпня зъ ґр. Таффимъ до Праги и перебуде тамъ три днѣ, а зъ Праги выбересь на маневры до Шварценавъ, де прибудуть дня 3 вересня король саскій и цѣсарь нѣмецкій.

велика, хлѣба ся нѣхто не переѣсть, а гроша не перетратить. Длятого навѣть дуже часто можна здыбати ся у насъ зъ такими припадками, де вôйтъ або старшина громадска за кôлька золотыхъ або за якійсь малый свôй власный хосенъ позбуваесь громадского пасовиска, лѣса, поля або будынку...

У кольоністôвъ нѣмецкихъ я придыбавъ бôльше почутье громадскои власности, бôльшу дбалôсть о добро загалу, бôльшу навѣть консолідацію силъ загалу.

IV.

Въ теперѣшнôй добѣ зачали люде доброи волѣ думати бôльше про долю нашихъ хлѣборобôвъ та застановляти ся надъ способами, котрыми бы можна зарадити ихъ руинѣ та невôдрадному положеню. Ба, у насъ пôднесено навѣть думку про неподѣльнôсть сѣльскихъ господарствъ, про мінімумъ, котрого-бъ спродати не можна и т. п. Годѣ ипнѣ розбирати всѣ тй проекты, бо кождый зъ нихъ мае за собою ясну и темну сторону, — однакъ на мôй поглядъ, наша земля, нашй сѣльскй господарства можуть ще якійсь часъ выживити своихъ властителѣвъ, можуть навѣть пôдвестись та й зацвисти, лишь треба дати имъ помôчь та увôльнити бодай въ половинѣ ôдъ тыхъ тяжкихъ драчь та выдаткôвъ, якй они складати мусять на жертвенникъ выдаткôвъ громадскихъ, конкуренційныхъ, повѣтовыхъ, краевыхъ та державныхъ. Цѣлый сей податковый ланцюхъ представляесь для нашого хлѣбороба страшнымъ Молохомъ, що зъѣдае не тôлько всѣ плоды его господарства, але пожирае его силы та головнй основы.

При такъ неприязныхъ условинахъ для нашого хлѣбороба селянинъ нашъ майже половину року мусить перенести въ бездѣлю, бо чи-жь можна 10–12 крейцарѣвъ платнѣ денно, яку въ зимѣ дае двôръ, назвати заробôткомъ? Та й то есть села, що люде й такого зарôбку не мають! По нѣмецкихъ же кольоніяхъ и въ зимѣ житье плыве навѣть бѣднѣйшому населеню середъ роботы. Въ кождôй майже кольоніи есть кôлькинацять ковалѣвъ, стельмахôвъ, кравцѣвъ, столярѣвъ та другихъ ремѣсникôвъ. Довгими зимовыми вечерами выробляють они всякй господарскй прилады, котрй пôзнѣйше, весною, вывозять на торги и розпивають ихъ за добрй грошѣ мѣжь нашихъ селянъ. У насъ лише въ десь-котрыхъ сторонахъ зужывае селянинъ довгй вечеры зимовй на вырôбъ решѣтъ, ложокъ та ситъ, а майже все наше хлѣборобске населенье животить зимою въ бездѣлю або дома на печи, або въ смердячôй коршмѣ, тратячи въ нѣй свое майно, свое здоровлье, свои силы та душевнй и тѣлеснй способности. Ба що бôльше! — я знаю села, зложенй зъ 500 загородъ, а въ нихъ нема гôдного коваля, стельмаха та шевця, и середъ горячои та пекучои роботы пôдъ часъ доброго зарôбку неоднинъ селянинъ за дурнымъ назубленьемъ серпа, за покаліченьемъ плуга, за малою направкою воза або телѣжокъ мусить летѣти на третье або четверте село до коваля або стельмаха, тратячи на те золоту днину... Нѣмцѣ-жь кольоністы мають потрѣбныхъ ремѣсникôвъ мѣжь собою дома и знаходять полагоду своихъ потребъ заразъ въ сусѣднôй хатѣ. Але жь бо если часами мѣжь нашимъ сѣльскимъ населеньемъ зустрѣне ся якійсь ремѣсникъ-самоукъ, то що-жь варта его робота, коли талантъ его, не веденый умѣлою рукою, засвѣтивъ ся, показуючи свою творчу способнôсть тôлько на деякôй лихôй направѣ?

Мужикъ нашъ сѣльскій зберѣгъ у своѣй души богато консервативныхъ примѣтъ, котрй въ житю національнôмъ зберегли нашу національнôсть ôдъ погибели, але на поли економичнôмъ стались они основною причиною упадку не тôлько нашого селяньства, але й нашого ремесла. Нашъ хлѣборобъ зъ малезьку учить свого сына порпатись въ рôлѣ, а хоть-бы мавъ часами и десятеро дѣтей, рѣдко коли ôддасть котре зъ нихъ до другого занятя, лише всѣхъ запрягае до того, до чого запрягъ его колись отець. Тымъ способомъ стае на батькôвскôй нивцѣ десятьохъ голодныхъ неукôвъ-хлѣборобôвъ, щô не мають на чôмъ робити, та сходять на попыхачѣвъ жидôвскихъ, паньскихъ або й хлопскихъ духôвъ. Намъ бы конче треба старатись о те, щобы бодай бѣднѣйшй зъ населеня сѣльского хапали ся ремесла, осѣдали въ своихъ власныхъ селахъ та заспокоювали потребы своихъ братôвъ, — однакъ нашимъ селамъ треба ремѣсникôвъ умѣлыхъ, совѣстныхъ та добрыхъ, бо тôлько такй зможуть выперти зъ-пôдъ нашихъ стрѣхъ лиху жидôвску тандиту та выдерти зъ рукъ отчайдушныхъ жидôвскихъ торжникôвъ кольосальный зарôбокъ. На тôмъ зарôбку добре пôзнали ся Нѣмцѣ кольоністы и они зачали зъ ковальскимъ молоткомъ, зъ шиломъ та копытомъ, зъ иглою, зъ колесомъ и т. п. пхатись до нашихъ сѣлъ та осѣдати на хлѣборобскихъ оселяхъ, вынаймаючи ихъ ôдъ недбалыхъ властителѣвъ. За кôлька лѣтъ такій сѣльскій ремѣсникъ приходить звычайно бодай до такого гаразду, що закупляють господарство на власнôсть и заводить на нѣмъ выгôдне свое постôйне гнѣздо. А чи жь то не мôгъ бы такъ само зробити и нашъ селянинъ? — чи-жь не мôгъ бы, навчивши ся добра ремесла, поселитись мѣжь свою братію сѣльску — заспокоювати ея потребы, а не давати, щобы нашъ грôшъ хлопскій дôстававъ ся въ чужй руки?!

Нажива гроша, поправа матеріяльного свого положеня а часами проста вѣра въ глядѣнье свого щастя та долѣ мѣжь чужими людьми — выганяють неодного молоденького Швабина зъ пôдъ батькôвскои стрѣхи та ведуть свѣтами, а въ кольоніи положеныхъ недалеко Львова идуть они до столицѣ нашого краю, глядаючи тамъ легкого але витратного занятя. Найбôльше стають они по ресторацияхъ за кельнерôвъ, у тыхъ, котрй також въ простыхъ Швабôвъ на тôмъ поли дôйшли до не абы якого майна. Я знаю одного такого проворного Шваба, котрый за вôсѣмнацять лѣтъ кельнерованя зложивъ собѣ до 20,000 зр., вкôнци плюнувъ на ґарсонскій фахъ, взявъ у посесію величезный фôльварокъ въ 600 морґами землѣ и нинѣ допоминае ся ôдъ кождого нашого селянина, щобы зъ-далека державъ передъ нимъ шапку та кликавъ его не инакше, якъ: Wielmożny pan... Взагалѣ мѣжь нѣмецкими кольоністами видати явно величезну охоту до наживы та потягъ до наживы гроша, — при чôмъ заразъ вылазить на верхъ нѣмецка завзятôсть, погорда нашимъ хлѣборобомъ та зарозумѣлôсть на свою кітлю. Въ тôмъ напрямку духъ-кольоністъ набравъ богато норовôвъ ôдъ нашого галицкого богатиря-жида, щô то кругарствомъ та чорными поступками дôйшовъ до маетку, а ставши ся богатымъ, пôдрôсъ такъ высоко, що кождого хлѣбороба не уважае за бôльше нѣщо, якъ тôлько за почву, котра мае дати ему и его родинѣ поживнй соки та бути для него орудьемъ для бôльшои наживы. Мѣжь одымъ а другимъ заходить тôлько ся рôзниця, що у Нѣмця есть голосъ совѣсти, на днѣ души его тлѣе искра сочувства до горя та нужды ближнього, горить почутье чести, коли тымчасомъ у жида всего того нѣколи не було й не може бути.

(*Конець буде.*)

О отвореню осѣнной сесіи рады державнои подає N. fr. Presse таку вѣсть зô Львова: Проживаючій ту польскій послы одержали зъ Вѣдня вѣсть, що рада міністеріяльна порѣшила скликати раду державну мѣжь 3 а 10 жовтня.

Въ недѣлю ôдбулась въ Чехіи ажъ три зборы выборцѣвъ, на котрыхъ молодоческій послы здавали справу зô своеи дѣяльности въ радѣ державнôй, а то д-ръ Енґель говоривъ въ Колинѣ, д-ръ Пацакъ въ Хотебори а пос. Пурґгартъ въ Форбесъ. Всѣ три послы говорили головно про розголошуванье старо-ческими и нѣмецкими ґазетами роздвоенье въ молодо-ческôмъ клюбѣ.

Д-ръ Енґель оправдувавъ поведенье молодо-Чехôвъ супротивъ старо-ческого сторонництва, бо ще на початку червня подавали молодо-Чехи руку до згоды, але старо-Чехи ôдпихнули ю остро. Хибна гадка, мовь бы молодо-Чехи уступили зô свого лібералного становища, бо публична критика причинила ся лишь до того, що поодинокій члены молодо-ческои партіи будуть теперь осторожнѣйше поступати. Політика се гра въ шахи и тому не годить ся, заразъ зачинати атакъ королевою. Молодо-Чехи не могли зачати грати зъ самого початку перенятои ôдъ старо-Чехôвъ партіи, лишь ю продовжати, и тому мусѣли збирати свои силы до гры. Коли-жь молодо-Чехи зачнуть въ своѣй грѣ атакувати, тогдѣ осудъ ихъ дѣяльности выпаде цѣлкомъ ôдмѣнно. Що-до союзникôвъ, то молодо-Чехи не мають ихъ на разѣ, бо се дурниця, старати ся о союзникôвъ за всяку цѣну, котра була бы далеко высша ôдъ користей зъ союза. То лишь певне, що молодо-Чехи мають симпатіи мѣжь всѣми Славянами, але годѣ зъ тымъ теперь выхоплюватись, бо вороги сего выжидають. Що-до тридержавного союза, то молодо-Чехи не бачать въ тôмъ користи для Австріи, лишь для Нѣмеччины, бо економічне положенье Австріи не выдержить всѣхъ жертвъ для союза, а заразомъ лишь одна народность хоче верховодити въ Австріи. Если-жь що-до поглядôвъ на сю справу настало въ молодо-ческôмъ клюбѣ яке роздвоенье, то не за-для принципôвъ, а лишь за-для тактики. Славяне въ Австріи мають тѣ самі права, що и иншій народности и не можуть собѣ дати укорочувати тѣ права. Прийде часъ, що будуть мусѣли числитись зъ Славянами и було бы великою похибкою австрійскихъ мужѣвъ державныхъ, если бы они хотѣли на довше ôдсувати угоду зъ утискаными народами славяньскими.

Д-ръ Пацакъ заговоривъ въ наслѣдокъ интерпеляціи про справу Вашатого. Поглядъ на ту справу мають такій самъ многій тысячѣ Чехôвъ, тому розходилось лишь, чи кождый посолъ мусить повинуватись статутамъ клюбу. Тажь самъ д-ръ Герольдъ не говоривъ за тридержавнымъ союзомъ, лишь за удержаньемъ мира. Тогдѣ справа тридержавного союза ще не выяснилась и молодо-ческій клюбъ казавъ Вашатому вдержатись зъ своєю промовою до якоись иншои нагоды, бо такъ уважано се успѣшнымъ зъ тактичныхъ взглядôвъ.

Якъ бачимо всѣ майже молодо-ческій послы заявляють публично на зборахъ, що годять ся зъ поглядами Вашатого, а если помимо того суть за выключеньемъ Вашатого зъ клюбу, то лишь для удержаня карности. Самъ Вашатый заявивъ въ Nar. List-ахъ, що нема нѣякои рôжницѣ въ поглядахъ его а цѣлои партіи молодо-ческои.

Хорватскою выставою въ Загребѣ, котру хорватске товариство господарске устроило на памятку чвертьвѣкового свого истнованя, зацѣкавились ширшій круги. Тѣ, що мали вже нагоду ю оглядати, хвалять ю дуже тымъ бôльше, що участь въ нѣй берутъ не лише продуценты зъ Хорватіи та Славоніи але также зъ Босны и Герцоговины. Въ сихъ дняхъ комітетъ выставовый одержавъ ôдъ бана повѣдомленье, що архикнязь Альбрехтъ въ часѣ остатныхъ маневрôвъ пôдъ Самоборомъ приѣде до Загребу и ôдвѣдає выставу. Выстава буде тревати до 15 жовтня. Вô второкъ мали приѣхати численній гостѣ зъ Дальмаціи, въ мѣсяци же вересни приѣдуть ôсобній поѣзды зъ Чехіи, Краины и Стиріи. Треба тутъ пôднести, що выставу ôдкрывъ міністеръ торговлѣ Барошь бесѣдою въ хорватскôмъ языцѣ и въ тôмъ вже добачують деякій доказъ, що угорске правительство хоче звернути свою увагу на економічній постулаты Хорватіи. Також не менше интересують ся на Угорщинѣ краєвою выставою въ Темешварѣ, котру має ôдвѣдати самъ цѣсарь. Болгарске правительство высылає на сю выставу ôсôбну комісію, зложену зъ пяти инжинірôвъ и агрономôвъ. На ню заповѣвъ приѣздъ также сербскій міністеръ торговлѣ Товшановичь.

Угорске правительство застановляло ся сими днями надъ справою перенесеня столицѣ угорского прімаса зъ Остригому до Будапешту. Бôльшôсть заявила ся за тою гадкою, що нема причины упиратись при тôмъ, щобы прімасъ мавъ резиденцію въ престольнôмъ городѣ державы, тымъ бôльше, що и папа не прихильный такôй змѣнѣ. Мабуть по ухваленôй сѣй постановѣ новый прімасъ скоро вже буде заименованый. Въ послѣднôмъ часѣ пôднесла ся нова кандидатура, именно епископа Гідешого, дуже поважаного и ученого достойника, котрому однако ставляють той закидъ, що ôнъ доси не бравъ удѣлу въ політичнôмъ житю та уважають его за homo novus въ політицѣ. Урядъ же высокій угорского прімаса противно жадає особы, котра бы мала и прикметы державного мужа.

——

Петербурскій дневники доводять ся, що тамъ наступить ревізія приписôвъ що-до жидôвъ и чужосторонныхъ. Комісія, котра занимає ся тою справою, розпôчне свои роботы по дню 27 с. м., скоро лише заступникъ міністра справъ внутрѣшныхъ, Плеве поверне до Петербурга. Именно державнôй радѣ предложить ся проектъ, щобы кольонізацію въ Россіи обмежити. Дальше выдано вже порученье, зъ якъ найбôльшою остротою выконувати приписы зъ дня 10 липня 1865 и зъ дня 3 мая 1882 р., щобы жиды не були нѣякимъ способомъ нелегальными властителями ґрунтôвъ, фабрикъ, фолюшѣвъ, водныхъ млынôвъ, вѣтракôвъ та иншихъ закладôвъ.

Въ поодинокихъ ґазетахъ все ще можна подыбати всѣлякій комбінаціи на тематъ французско-россійского аліянсу. Тѣ комбінаціи выдають ся дуже неправдоподôбными, але зъ обовязку журналістичного треба ихъ занотувати. И такъ Köln Ztg подає ось якій вѣсти зъ Петербурга: Въ добре поинформованыхъ кругахъ дворскихъ оповѣдають за фактъ, що цариця есть вповни за найтѣснѣйшимъ союзомъ зъ Францією. Царь опиравъ ся сильно, але теперь вже неохотно стоить за наближеньемъ Франціи, а на сю децизію найбôльше причинилась цариця. Знатну ролю въ тôй справѣ ôдгравъ амбасадоръ россійскій въ Парижи, бар. Моренгаймъ, а цариця дѣлала радше яко королѣвна даньска, а не яко цариця, та вымогла приреченье зô стороны Франціи, що на случай успѣшнои, при помочи Россіи, войны зъ Нѣмеччиною, Шлезвиґъ буде звернений Даніи. Поѣздъ бар. Моренгайма до Петербурга стоить въ звязи зъ сею справою.

НОВИНКИ.

— **Проґрама концерту спѣвацкои „двенацятки" академикôвъ въ Стрыю** устроюваного дня 1 н. ст. вересня заходомъ тамошного „Руского Касина" на дохôдъ фонду будовы нашого національного театру:

Вступне слово.

1. а) Воробкевича „Огнѣ горять"; б) Воробкевича „Якъ-бымъ знала" — ôдспѣває двенацятка.
2. Фортепянъ-сольо — п. Левиньскій.
3. Říčka „Kde děva ma?" (ческій хоръ) — ôдспѣває двенацятка.
4. Шевченка „Посланіе" — выголосить тов. Левъ Лопатиньскій.
5. Гриневецкого „Дѣвоча правда", сольо-mezzotenor — тов. Бер.
6. а) Вахнянина „Чи я въ лузѣ"; б) Рудковского „Gdyby anioł dziewczę młode" (мазурка) — ôдспѣває двенацятка.
7. Лисенка „Гетьманы!" сольо-барітонъ — ôдспѣває п. Телиховскій.
8. Лисенка „На прю" — ôдспѣває двенацятка.

Концертъ ôдбуде ся въ сали „пôдъ чорнымъ орломъ". По концертѣ — танцѣ. Початокъ о год. 7½ вечеромъ. Запросины розсылає тов. „Руске Касино". Вступъ ôдъ особы 1 зр.

— **Проґрама концерту „двенацятки" въ Кошицяхъ** (Kaschau) на Угорщинѣ въ суботу 5 н. ст. вересня въ мѣскôмъ театрѣ на дохôдъ фонду будовы руского народного театру:

1. а) Лаврôвского „Красна зоре"; б) Матюка „Крылецъ" — хоръ.
2. Воробкевича „Синій очи" — сольо-квартетъ зъ акомп. фортепяна.
3. а) Недѣльского „Моя мати ворожбита", б) Цетвиньского „Якъ нôчь мя покрые", в) Цетвиньского „Князь Ревуха" — хоръ.
4. Нижанкôвского „Ахъ де-жь той цвѣтъ?", сольо-mezzotenor, — тов. Бер.
5. а) Бендля „Slovacka z Puchova"; б) Нижанкôвского „Гуляля" — хоръ.
6. Лисенка „Менѣ однаково", сольо барітонъ — тов. Шим.
7. а) Jenka „Нек Душман віді" (хоръ сербскій); б) Вашака „Slovan" (хоръ ческій) — ôдспѣває хоръ.
8. Лисенка „Ой пущу я кониченька" — тріо въ супроводѣ хору и фортепяну.
9. а) Лисенка „Ой и не гараздъ"; б) Нѣщиньского „Закувала та сива зазуля", хоръ зъ оперы „Назарь Стодоля" — ôдспѣває хоръ въ акомпаньяментомъ оркестры.

Початокъ о год. 7½ вечеромъ. Цѣны мѣсць: льожа 4 и 3 зр., первородній крѣсла 1 зр., въ дальшихъ рядахъ 80 кр., партеръ 50 кр., ґалерія 30 и 20 кр. — Наддатки на фондъ будовы театру приймають ся. — Головою мѣсцевого комітету есть п. Eduard Presche, редакторъ „Kaschauer Zeitung" а секретаремъ д-ръ Евг. Грабовичь.

— **Проґрама вокально-декламаційного вечерка**, сполученого зъ забавою, танцями, маючого ôдбути ся **при спôвучасти „шѣснацятки" въ Дрогобичи** дня 6 н. ст. вересня с. р. на дохôдъ будовы руско-народного театру:

1. Вступне слово — выголосить Вп. К. О.
2. Шевченка-Лисенка „Иванъ Гусъ" — хоръ въ супроводѣ фортепяна.
3. Сольо фортепяновое ôдограє п. Я. В.
4. Křížkovsk-ого „Odvedenoho [?] просьба", хоръ.
5. Шевченка-Лисенка „Ой Днѣпре", сольо барітонове въ супроводѣ фортепяна.
6. Шевченка-Воробкевича „Огнѣ горять" — хоръ.
7. Декламація.
8. Гушалевича-Вахнянина „Наша жизнь" — хоръ.

Запрошеня высылають ся рôвночасно. Если бы хто зъ Вп. Землякôвъ черезъ похибку запрошеня не дôставъ, зволить ласкаво прибути, а буде принятый тымъ радше, або зголосити ся по запрошенье до п. И. Мицавки, кандидата нотаріяльного въ Дрогобичи.

— **Въ справѣ „шѣснацятки" академичнои** одержали мы вчера вечеромъ ôдъ богослова п. Ольшаньского надану въ Мостискахъ таку телеґраму: „Прошу оголосити, що „шѣснацятка" має зъѣхатись дня 30 н. ст. серпня рано въ Перемышли, а не въ Медицѣ, якъ подавъ п. Гарасимовичь."

— **Выдѣлъ товариства „Родина" въ Коломыи** запрошує Русинôвъ на вечерницѣ, котрѣ ôдбудуть ся вô второкъ дня 1 н. ст. вересня с. р. въ комнатахъ товариства. Вступъ ôдъ особы для членôвъ 40 кр., для нечленôвъ 60 кр. Початокъ о годинѣ 8 ôй вечеромъ.

— **Міністеръ судѣвництва** ґр. Фридрихъ Шенборнъ приѣде до Галичины въ першихъ дняхъ, правдоподôбно 6 н. ст. вересня на люстрацію судôвъ. Побутъ міністра въ нашôмъ краю продовжить ся бôльше нѣжь черезъ два тыжднѣ.

— **На частковую реґуляцію рѣкъ** призначило міністерство мѣжь иншимъ слѣдуючій дотаціи: на реґуляцію Днѣстра пôдъ Галичемъ 13.000 зр., пôдъ Єзуполемъ и Маріямполемъ 22.500 зр., пôдъ Суботовомъ, Рôздилами и Перлôвцями 58.819 зр. Власне для огляду тыхъ робôтъ намѣстникъ ґр. Бадені ѣздивъ дня 8 (20) с. м. до Галича, а зъ-вôдси до Перловець, а ôттакъ Днѣстромъ до Нижнева.

— **Зъ Тернопôльщины пишуть намъ:** Ôдъ часу заборони вывозу россійского жита цѣна его у насъ значно пôдскочила. Жита 100 кілґр. платять по 10 зр. 50 кр. а пшеницю по 12 зр. Деякій жиды-посесоры попродали були „пару" [жито и пшеницю] по 13 зр., але теперь повôддавали завдатки. (Справа оперлась о судъ.)

— **Станъ урожаю въ Глещавѣ** (въ Тернопôльскôмъ): Жнива вже покôнченѣ. Урожай не найгôршій. Жито було рѣдке и колосъ малый, за те соломы подостаткомъ. Такъ само и зъ пшеницею: де давнѣйше бувало 15 кôпъ, сего року було 8—6. Ячмѣнь, овесъ и гречка краснѣ. Пасѣка уйде.

— **Про вѣнець зъ візитовыхъ картъ Русинôвъ на могилу П. І. Шафарика,** о котрôмъ мы згадали въ житьеписи П. І. Шафарика умѣщенôй въ фейлетонѣ передъ кôлькома днями, пише намъ п. Вол. Шухевичь: Вѣнець ôдъ Русинôвъ призначеный на могилу П. І. Шафарика по приѣздѣ Русинôвъ до Праги бувъ якійсь часъ у пп. Напрсткôвъ на те, щобъ его оглянено. Въ день же, коли ôдбулось богослуженье руске въ Методіѣвской церкви, проф. В. Шухевичь въ товариствѣ десятьохъ осôбъ удавъ ся зъ вѣнцемъ на могилу Шафарика [на кладовищи близько Методіѣвскои церкви] и при словахъ: „Памяти Шафарика най буде непроминаєма честь и слава!" — вложивъ его на могилѣ. Вѣнець тамъ [пôдъ доглядомъ] остававъ ся до пôдъ вечѣръ, потôмъ занесено его назадъ до пп. Напрсткôвъ а зъ-вôдти ôдослано до краєвого музея.

— **Про змѣны въ галицкихъ урядахъ** доносить N. fr. Presse: Совѣтникъ двору Корытовскій обôйме зъ днемъ 1 жовтня с. р. посаду віцепрезидента краєвои дирекціи скарбу у Львовѣ на мѣсце бар. Иоркаша, котрый має пôйти на пенсію. — Ходить поголоска, що президентъ высшого суду краєвого у Львовѣ Яковъ Симоновичь зъ огляду на здоровлье внёсъ просьбу о спенсіонованье.

— **Зъ Яворова пишуть намъ:** Одноразову стипендію зъ фондаціи бл. п. Людвика Ґаевского въ сумѣ 365 зр. признала комісія укôнченому правникови Михайлови Яценькови, сынови яворôвского мѣщанина. Стипендіи посаговѣ по 163 зр., призначенѣ для дѣвчатъ сиротъ, вытягнули льосами двенацятьлѣтнѣ дѣвчата: Катерина Нагайчукъ и Катерина Иваницка. Всѣ три стипендіи припали въ тôмъ роцѣ Русинамъ.

— **Въ славетнôмъ городѣ Н.,** що зъ поконвѣку слыве твердыми головами, а ôдъ недавна славить ся ще твердшими мурами, лучилась ось яка пригода: Жило тутъ собѣ кôлькохъ людей спокôйно и чесно, Бога хвалячи и хлѣбъ насущный зъ масломъ ѣдячи. Мали они значнѣ достоинства, а до того й мастокъ спôльный немалый, землю и кôлька гарныхъ одно- и дво-поверховыхъ домôвъ мурованыхъ. И навѣть патріотами они були, бо навѣть до „Бесѣды" яко члены належали, одного лева мѣсячно платили, але самі нѣколи до читальнѣ Бесѣдиои не ходили, тôлько служачому Бесѣды казали часописи до дому собѣ приносити, а поминавши ихъ добре и подерши, знову Бесѣдѣ звертали. И бувъ гараздъ мѣжь ними а прочими членами Бесѣды. Такъ отъ въ пятницю рано-пораненько доведуєсь завѣдатель спôльныхъ каменицъ, що одна зъ нихъ, минувшого року основно ôдреставрована, въ страшный способъ зарисувалась и грозить гробомъ своимъ мешканцямъ. Мешканцямъ треба чимъ скорше выноситись. Городъ чималый, есть де помѣститись... Але завѣдатель, штудерно и дотепно собѣ укладає — заразъ въ пятницю зъ полудня каже одному льокаторови валячои ся каменицѣ перенестись зъ родиною и варстатомъ до одной комнаты „Бесѣды", бо она найближше. Зробивши таке гуманне дѣло, высылає Бесѣдного служачого зъ карточкою візитовою до головы и господаря Бесѣды зъ просьбою, чи бы они не позволили одной комнаты Бесѣдиои заняти на кôлька день его льокаторови. Голова и господарь „Бесѣды" очевидно не можуть на те позволити, але небавомъ доведують ся, що льокаторъ занявъ комнату Бесѣды вже передше, заким дôйшла до нихъ візитова картка завѣдателя. Льокаторъ замешкавъ собѣ спокôйно на „Бесѣдѣ" и каже, що буде хочь вôсѣмъ днѣвъ тамъ сидѣти, а члены „Бесѣды" обмеженѣ теперь лишь на одну оставшу ся имъ комнату и начудуватись не можуть, якимъ чиномъ могло статись таке curiosum?... А се фактъ!

— **До бурсы „Народного Дому"** у Львовѣ принятѣ управляючимъ совѣтомъ того института на засѣданю зъ дня 9 (21) с. м. на 1892 школьный рôкъ слѣдуючій будущій питомцѣ: А) на цѣле удержанье Мих. Абрагамовскій, уч. VIII ґім. клясы; Алекс. Грегоровичъ и Ант. Дошна зъ VII ґім. клясы; Ив. Горбанъ ученикъ V клясы; Левъ Балицкій, Іос. Горчиньскій и Теофиль Госовскій зъ IV ґім. клясы; Сим. Гладкій зъ III клясы; Іос. Александровичь, Сим. Буликъ, Ник. Олѣйникъ и Петро Пилипець зъ II клясы; дальше принятѣ условно: Тимотей Моцѣбовичь, ученикъ VI клясы; Иларіонъ Медвѣдь и Стеф. Бартошь зъ IV ґім. клясы; Андр. Луникъ и Ив. Яцикъ зъ III ґім. клясы. В) Лишь на харчь принятѣ: Максимъ Пристайко ученикъ VIII клясы; Ант. Волосъ и Созонтъ Левицкій зъ V ґім. клясы; Вас. Давôвъ и Теодоръ Савка зъ IV ґім. клясы; Мих. Левиньскій II ґім. клясы; дальше условно: Кирило Чижъ зъ V ґім. клясы и Сим. Яценьо зъ III ґім. клясы; всѣхъ разомъ принято 25. Принятье кандидатôвъ, котрѣ подали ся на ново, ôдбуде ся 17 (29) серпня 1891 р. и въ тôй цѣли мають зъявити ся того дня въ канцеляріи института о 9-ôй годинѣ передъ полуднемъ, де пôддадуть ся оглядови лѣкарскому, пробѣ голосу и т. п.

— **Кваліфікаційный испытъ** на учителѣвъ народныхъ звычайныхъ шкôлъ зачне ся дня 30 вересня с. р. Удокументованѣ поданя треба вносити до ц. к. комісіи испытовои черезъ окружнѣ рады школьнѣ найдальше по день 16 вересня с. р., бо пôзнѣйшѣ зголошеня не будуть уваглядненѣ.

— **Повѣнь въ Стиріи горѣшнôй.** Передвчера за-для хмарополу вôбрала дуже рѣка Мура. Богато худобы потопилось. Прибережнѣ будовы охоронѣ сильно ушкодженѣ, особливо коло Верндорфу и Вайнцетель. Комунікація межи Кальсдорфомъ и Ферніцъ перервана и лише човнами можна переѣздити зъ одной мѣсцевости до другои.

— **Сказеный песъ** покусавъ одинацятьлѣтну доньку п. Весоловского, надзорника зелѣзничого въ Коршовѣ. Песика того покусавъ ще передъ 8 мѣсяцами якійсь иншій и ажь недавно ôнъ сказивъ ся. Якъ разъ, коли хотѣли его зловити, ôнъ вырвавъ ся, вбѣгъ до городу и вкусивъ дѣвчину въ руку и лопатку. По выпаленю раны ôдôслано ю до закладу Бабеша въ Букарештѣ. Зъ причины сего выпадку и иншихъ въ околици завôзвало староство коломыйске маґістратъ до заведеня средствъ осторожности. Маґістратъ наказавъ ловити всѣхъ псôвъ, що по мѣстѣ волочать ся.

— **Нещаслива пригода.** Зъ Станіславова доносять о страшнôй пригодѣ, яка лучила ся на болотахъ въ околици Станіславова. Передъ кôлькома днями вышовъ на ловы на болотнѣ птицѣ молоденькій, 16 лѣтный сынъ п. Іосифа Яблоновского зъ Загвôздя. Очевидно не знавъ околицѣ, зайшовъ на болота и въ нихъ утопивъ ся.

— **Выстрѣлы зъ арматъ** було чути въ Краковѣ черезъ цѣлу нôчь зъ 24 на 25 с. м. Се вперве ôдбували ся нôчнѣ вправы артилеріи на валахъ въ крѣпостяхъ зъ заходнои стороны мѣста. А рано того дня стрѣляли зъ арматъ пôдъ Бѣлинами. Мешканцѣвъ зъ двохъ селъ Холерина и Будзôвъ выдалено зъ хатъ для осторожности а цѣлу околицю обставлено войсками.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Въ Парижи померъ досмертный сенаторъ Тестеленъ, котрый розпорядивъ, щобы тѣло его спалено и поховано безъ релігійныхъ церемоній. — Цѣсарь давъ громадѣ Смерекъ въ повѣтѣ лѣскôмъ запомогу 100 зр. на покрытье коштôвъ будовы школы.

Посмертнѣ — ✝ — оповѣстки.

Іоанъ Мочульскій, парохъ въ Циганахъ, скалатского деканату, упокоивъ ся 6 (18) с. м. въ 69 роцѣ житя и 41 священьства. Вѣчна ему память!

Наука штука и література.

— **„Стеноґрафія руска,** уложивъ І. Поліньскій, учитель стеноґрафіи, член ц. к. комісіи екзаминаційнои для учителѣвъ стеноґрафіи на львôвскôмъ університетѣ, директоръ бюра стеноґрафôвъ галицкого сойму краєвого. Львôвъ 1891." — Пôдъ такимъ заголовкомъ вышла отсе книжка, дуже потрѣбна, бо хочь у насъ вже були учебники стеноґрафіи, але тѣ показались непрактичными. Важность сего пôдручника означує самъ авторъ въ переднôмъ словѣ такъ: „Користати зъ сеи книжочки можуть не лишь тотѣ, котрѣ бажають выобразувати ся на практичныхъ стеноґрафôвъ, але также и люде всякихъ интелиґентныхъ званъ, якъ учителѣ, судьѣ, адвокаты, дневникарѣ, публичнѣ бесѣдники и иншѣ до скорого нотованя вражѣнь и мыслей, а также студенты університетôвъ и середныхъ шкôлъ до списуваня выкладôвъ." Книжка складає ся зъ 39 сторôнъ поясняючого тексту и зъ 40 сторôнъ тексту літоґрафованого, де подано всякѣ знаки стеноґрафічнѣ. Методу свою выложивъ авторъ ясно и приступно такъ, щобы кождый мôгъ легко и въ якъ найкоротшôмъ часѣ навчити ся той хосеннои и цѣкавои штуки. Книжка выдана фонетикою, впрочôмъ инакше й годѣ, бо стеноґрафія, котра стремить до якъ найскоршого нотованя слôвъ, не дала бъ собѣ рады зъ нашою етимольоґією. Цѣна книжочки, котру можемо поручити всѣмъ охочимъ навчитись рускои стеноґрафіи, коштує 1 зр. 50 кр.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 26 серпня. Вѣнчанье архикн. Люизы тосканьскои зъ кн. Фридрихомъ саскимъ ôдбудесь у Вѣдни 21 падолиста, а на се торжество приѣдуть цѣсарь и цѣсарева нѣмецкѣ.

Загребъ 26 серпня. Вчера прибуло 400 Дальматійцѣвъ на выставу; принимано ихъ зъ оваціями. — Газета урядова промавляє за полученьемъ Дальмаціи зъ Хорватією.

Будапештъ 26 серпня. Egyetertes доносить, що Порта выдасть Болгаріи Петра Станчева, бувшого префекта и интелектуального справника убійства Белчева. Въ половинѣ вересня Станчевъ, Караведовъ и Георгієвъ станутъ передъ судомъ.

София 26 серпня. Въ Бурґасъ и Софіи ôдкрыла поліція кôлька скринь зъ динамітомъ и оружіемъ.

Парижъ 26 цвѣтня. Королева Вікторія выслала до Карнота телеґраму: „Чую потребу высказати вамъ, якъ великимъ вдоволеньемъ було для мене, приймати въ Осборнѣ адмірала Жерве и его официрôвъ та якъ подивляю французку ескадру, котру якъ разъ и теперь оглядала на ревіи." Карно ôдтелеґрафувавъ: „Прошу В. Вел. приняти мою найщирѣйшу подяку за ласкаве принятье адмірала Жерве и его официрôвъ та за ласкавѣ заявленя о французкôй ескадрѣ."

Берлинъ 26 серпня. Nat. Ztg. доносить, що вправдѣ нема ще французско-россійского договору союзного, але ôдбула ся вымѣна актôвъ дипльоматичныхъ, въ котрыхъ сконстатовано обосторонно волю и бажанье, щобы привернути рôвновагу европейску, мимо нарушену тридержавнымъ союзомъ и въ кождôй евентуальности вести спôльну акцію.

Надôслане.

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (даннѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на I ôмъ поверсѣ.

ОКУЛІСТЪ и ОПЕРАТОРЪ

школы вѣденьскои и берлиньскои

Д-ръ Д. Меллеръ

ординує ôдъ 9—12 и ôдъ 4—6 годины

ул. Ягайлоньска ч. 6.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ „КОПЕРНІКОМЪ"

ул. Театральна ч. 6 (плянъ св. Духа) напротивъ головного одвѣху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ райспайти, и т. и. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарации найдешевше и найскорше.

Замовленя въ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ".

Вже появивъ ся **четвертый** выпускъ сочиненя пôдъ заголовкомъ:

Житья Святыхъ

гр. кат. Церквою почитаемыхъ на кождый день въ роцѣ.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 100—110 друкованыхъ аркушѣвъ звычайного формата (въ IV томахъ) и буде выдавати ся періодично выпусками що 8 недѣль. Кождый выпускъ буде обнимати по одному мѣсяцю житья Святыхъ (9 аркушôвъ друку). Цѣле сочиненье выйде въ 12 выпускахъ въ протягу 1891 и 1892 р. — Пренумерата на одинъ рôкъ (6 выпускôвъ, 50—55 аркушôвъ друку) съ почтовою пересылкою 4 зр.

Иларіонъ Гмитрыкъ

професоръ Богочестія въ ц. к. гимназіи въ Самборѣ.

Ц. к. австрійскихъ зелѣзницѣ державній.

Вытягъ зъ розкладу ѣзды важного ôдъ 1 червня 1891

(Пôсля годинника львôвского).

Одъѣздъ зô Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя

- 6³⁰ рано. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Нового Санча, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіслава и Гусятина.
- 10⁵⁰ передполуд. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Сухои и Станіслава.
- 8⁰⁵ вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіслава и Гусятина.
- 8⁵² вечеръ. Поѣздъ особ до Стрыя, Хирова и Сухов.

Въ напрямѣ до Черновець.

- 5⁰⁴ рано. Поѣздъ особ. до Станіслава и Коломыи.
- 9¹⁶ передполуд. Поѣздъ поспѣшный до Станіслава, Черновець, Ясс, Букарешту и Гусятина.
- 4³⁰ по полуд. Поѣздъ особ. до Станіслава, Черновець, Ясс и Букарешту.
- 10¹⁴ вечеръ. Поѣздъ особ. до Станіслава, Черновець, Сучавы, Гусятина.

Въ напрямѣ до Белзця.

- 9⁰⁵ передполуд. Поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля
- 7⁴⁰ вечеръ. Поѣздъ мѣшаный до Жовкви.

Приѣздъ до Львова.

Въ напрямѣ зô Стрыя.

- 7⁵⁴ рано. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова и Стрыя.
- 9⁰² рано. Поѣздъ особ. зô Станіслава, Будапешту, Мункача, Лавочного и Стрыя.
- 3⁴⁹ по полуд. Поѣздъ особ зъ Сухои, Хирова, Гусятина, Станіслава и Стрыя.
- 12¹⁹ въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Нового Санча, Хирова, Гусятина, Станіслава, Будапешту, Мункача и Лавочного.

Въ напрямѣ зъ Черновець.

- 6⁵³ рано. Поѣздъ особ. зъ Сучавы, Черновець, Станіслава.
- 2⁰⁰ по полуд. Поѣздъ особ зъ Букарешту, Ясс, Черновець, Станіслава и Гусятина.
- 8⁰⁰ вечеръ. Поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Ясс, Черновець, Станіслава, Гусятин.
- 11⁵² въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Коломыѣ, Станіслава, Гусятина.

Въ напрямѣ зъ Белзця.

- 6⁴³ рано. Поѣздъ мѣшаный зъ Жовкви.
- 4²⁷ по полуд. Поѣздъ мѣш зъ Сокаля и Белзця.

Афішѣ розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзницъ державныхъ въ Галичинѣ достати можна на кождôй стація по цѣнѣ 6 кр. за примѣрникъ.

Ôдъ 1 н. ст. липня с. р. до 31 н. ст. серпня включно, переходять поѣзды безъ пересѣданя зъ Ряшева черезъ Ясло и Новый Санчъ до Орлова и назадъ. Поѣзды сѣ мають въ Ряшевѣ безпосередне полученье зъ ôдповѣдными поѣздами зелѣзницѣ Кароля Людвика а именно: зъ поѣздомъ ч. 23, ôдъѣздачимъ зô Львова о годинѣ 6 мін. 16 по полудни и поѣздомъ ч. 12, приѣздачимъ до Львова о годинѣ 8 мін 15. рано (пôсля годинника львôвского).

Панночка може знайти станцію въ рускôмъ домѣ. Ближшу вѣдомôсть подасть о. В. Навроцкій улиця Унія Люблиньскои ч. 1.

Ученики школъ середныхъ або народныхъ могуть мати мешканье, харчъ и добру опѣку въ домѣ урядника. Львôвъ улиця Скарбкôвска ч. 9., число дверей 6.

Два ученики

школъ середныхъ або народныхъ найдуть въ честномъ рускôмъ домѣ помѣщенье выгôдне зъ совѣстнымъ надзоромъ и опѣкою.

Ближша вѣдомôсть въ Редакціи „Дѣла" або у панѣ Г. Зарицкои — Хоружчина ч. 13, на I поверсѣ въ офіцинахъ.

Родичѣ посылаючи дѣти до школъ въ Тернополи а бажаючи помѣстити ихъ въ рускôмъ домѣ, де бы мали правдиву родительску опѣку зволять зголосити ся до о. В. Громницкого сотрудника въ Тернополи, котрый подасть ближші вѣдомости.

!! Важне для Родичѣвъ !!

Ученики школъ середныхъ, выдѣловыхъ або народныхъ найдуть въ честнôмъ домѣ здорове оcôбне мешканье, смачный домовый харчъ, совѣстный надзôръ, отцѣвску опѣку а на желанье также сталу помôчь въ наукахъ — по умѣренôй цѣнѣ.

Иванъ Людвикъ Пляниръ

улиця Куркова ч. 7. поверхъ II (Каменица въ подвôрю).

Новôсть!

ВОДА МАРШАЛКÔВСКА

На свята — На свята

выналходу

ИВАНА ИГНАТОВИЧА

флякона 50 кр. и 1 зр.

Новôсть!

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE"

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

Найбôльшій по французски уладженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.

Сезонъ 1891.

Звѣстне найдешевше жерело закупна.

Найбôльшій складъ есть нинъ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Ôддѣлъ I. для короноκъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гафтôвъ, и корoнокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасмантерія, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ приборôвъ кравецкихъ.

Ôддѣлъ II. Капелюхи дамскѣ, дѣвочѣ и дѣточѣ, выробы панчôшковѣ для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, горсеты и запаски для дамъ и дѣтей.

Ôддѣлъ III. Краваты мужескѣ, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и маншеты, парасолѣ англійскѣ, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и англійскѣ рукавички.

Ôддѣлъ IV. Рукавички дамскѣ, шкôрковѣ, даньскѣ, шведскѣ и англійскѣ, а также рукавички шовковѣ, вовнянѣ и нитянѣ.

Ôддѣлъ V. Вахлярѣ чорнѣ и кольоровѣ набалѣ и вечеры та великій выбôръ паризькихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ.

Ôддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.

Ôддѣлъ VII. Станики трикотовѣ и джерсеѣ для дамъ по зр. 1·90. 2·50. 3·50 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку,

Ôддѣлъ VIII. Спôднички дѣточѣ, плащики, пальтотики и запаски.

Ôддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великѣ килимы, сальоновѣ ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки маттінговѣ до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣннѣ, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.

Ôддѣлъ X. Ту суть портіеры по зр. 1·70 до 3·80. Заслоны Тунісъ по зр. 3·20, либость I-ша 3·75, Мароко 4·25, Багдадъ по 5·25, Трапезунтъ 6·75. Великій выбôръ тяжкихъ портіеръ Кірманъ и дагестаньскихъ та матерій на мебли.

Бѣлй ôдшоованѣ заслоны короночковѣ, цѣле ôкно 1·45, 1·75, 1·90. 2·50 до 30 зр.

Ôддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и высше. Комплетнѣ гарнітуры голеліновѣ складаючѣ ся зъ 3 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·60 до 30 зр. Вхôднѣ капы шнеловѣ I велиьости 1·25, II 3·50, III 3·50.

Крôмѣ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ, коцы на лôжка и конѣ. Стебнованѣ колдры вовнянѣ, ватованѣ, атласовѣ, шовковѣ и до прикрасы.

Замовленя зъ провінціи полагоджуе ся якъ найсовѣстнѣйше. Окремій ôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно.

Магазинъ „AU LOUVRE", у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель Е. М. ВЕРНФЕЛЬДЪ въ Вѣдни.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

- **$4^1/_2$% листы ипотечнѣ**
- **5% листы ипотечнѣ преміованѣ**
- **5% „ „ безъ премій**
- **$4^1/_2$% листы товариства кредитового земского**
- **$4^1/_2$% „ Банку краевого**
- **$4^1/_2$% позичку краеву галицку** 3483 139—?
- **4% позичку пропінаційну галицку**
- **5% „ „ буковиньску**
- **$4^1/_2$% позичку угорскихъ зелѣзницъ державныхъ**
- **$4^1/_2$% „ пропінаційну угорску**
- **4% угорскѣ облігаціи индемнізаційнѣ**

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѣ выльосованѣ а вже платнѣ мѣсцевѣ паперы цѣнни, также запавшѣ купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевѣ лишь за ôдчисленьемъ справедливыхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новѣ аркушѣ купоновѣ, за зворотомъ коштôвъ, котрѣ самъ поносить.

Д-ра Є-

ґера бѣлье, кафтаники ôдъ поту рикотовѣ и сѣтковѣ, рукавицѣ и рушники до натираня

найдешевше въ торговли

БРАТЕЙ ЛЯНГНЕРЪ

Львôвъ, Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ!

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выликвату именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескѣ силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ коверте магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Одинокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

3319 *оснований в 1870 р.*

Поручае правильно кождого тыждня свѣжѣ транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы и поручае его пôсля приложеного ему цѣнника.

Замовленя выповнються совѣстно и скоро также за послѣплатою опаковане франко.

Особливу увагу звертае ся на 3 знаменитѣ сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ

		½ клгр	зр.	кр.
Кайсовъ	знам. чорный	„	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	ôдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	каравачный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 601 ф.	„	2	40
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	ôдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

ВЕЛИКА ПРАГСКА ЛЬОТЕРІЯ.

ПЕРЕДПОСЛѢДНЫЙ МѢСЯЦЬ.

Головна выграна

100.000 зр.

50.000 зр.

ЛЬОСЫ à 1 зр. поручають у Львовѣ: Авґ. Шеленберґъ, М. Йонашъ, Сокаль & Ліліенъ, Кіцъ и Штофъ, Як. Штро. Л. Х. Верфель.

При закупнѣ товарôвъ просимо поликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Паперъ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Бѣднарского.

Ч. 183. Львôвъ, Пятниця 16 (28) серпня 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Виходить у Львовѣ що дня [illegible] о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ виходить въ вôвторокъ, а въ вôвторокъ и пятницю [illegible] разомъ съ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро [illegible] ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; V. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 3; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ н. Мени Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

[illegible] на „ДѢЛО“ [illegible] у [illegible].

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible]
въ Австріи: [illegible]
[illegible] 12 зр. [illegible] 36 зр.
[illegible] 6 зр. [illegible] 18 зр.
[illegible] 3 зр. 60 кр. [illegible] 9 зр.
[illegible] 1 зр. 20 кр.
у Львовѣ:
[illegible] 10 зр. [illegible] 5 зр.
[illegible] 2 зр. 50 кр. [illegible] 1 зр. 20 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція [illegible] ул. Баторія. — Рукописи [illegible]. — Рекламації [illegible] вôльнî вôдъ порта.
Поединоке число коштує 5 кр. а. в.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного [illegible] „Надѣслане“ по 20 кр. а. в.
[illegible] 60 кр. [illegible].

Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ поспѣшати зъ надсыланьемъ передплаты и залеглостей.

Одозва

Сповняючи ухвалу загальныхъ зборôвъ въ Коломыи зъ дня 16 (28) серпня 1890 р. и обовязокъ вложеный §. 23 статута, Головный выдѣлъ товариства „Просвѣта“ запрашає Вп. членôвъ товариства на XXIII-тй загальнй зборы товариства, котрй ôдбудуть ся въ Тернополи дня 27 серпня (8 н. ст. вересня) 1891 р.

Головный выдѣлъ шле всѣмъ членамъ товариства горячій и сердечный привѣтъ и надѣє ся, що на сей поклик збере ся хочь тысячка членôвъ товариства, щобы довѣдатись, щô зроблено, якъ розвиває ся наша „Просвѣта“, и порадитись надъ симъ, щô дальше робити, абы товариство ще красше розвилось.

Тожь спѣшѣть зъ усѣхъ усюдôвъ нашои дорогои батькôвщины до Тернополя, а сповняючи сей патріотичный обовязокъ, придбаєте собѣ заслугу около великого дѣла народнои просвѣты!

Заохотѣть и другихъ громадянъ, щобы спѣшили до Тернополя и вписали ся въ члены „Просвѣты“!

Кличемо до всѣхъ, въ чиихъ грудяхъ бьеть ся руске серце, безъ огляду на вѣкъ, полъ и станъ, щобы зволили прибути на торжество народне!

Проґрама зборôвъ слѣдуюча:

1. О годинѣ 8 рано торжественне богослуженье въ церквѣ приходской зъ парастасомъ за померших членôвъ товариства.
2. О годинѣ 10 передъ полуднемъ ôдкрытье загальныхъ зборôвъ головою товариства, о. д-ромъ Омеляномъ Огоновскимъ.
3. Выбôръ головы зборôвъ, двохъ секретарѣвъ и чотирохъ скрутаторôвъ.
4. Справозданье секретаря, касієра и економа товариства за рôкъ адміністраційный 1890.
5. Справозданье комісіи контрольнои.
6. Выбôръ девятьохъ членôвъ и пятьохъ заступникôвъ до Головного выдѣлу.
7. Выбôръ головы товариства зъ мѣжь выдѣловыхъ.
8. Выбôръ контрольнои комісіи въ трехъ членôвъ.
9. Внесеня членôвъ.

Зъ Головного выдѣлу товариства „Просвѣты“ у Львовѣ.

Д-ръ Омелянъ Огоновскій,
голова товариства „Просвѣта“.
Володимиръ Лаврôвскій
членъ выдѣлу товариства и директоръ канцелярій.

Окружнй конференціи учительскй.

Про конференцію учителѣвъ львôвского-замѣского округа пишуть намъ:

Конференція львôвского за-мѣского округа ôдбула ся въ дняхъ 25 и 26 н. ст. серпня с. р. пôдъ проводомъ окружного инспектора п. Іосифа Керекярта. Конференцію попередило богослуженье въ церквѣ Успеньской и въ костелѣ кос. Бернардинôвъ.

Точно о годинѣ 9 ôй рано отворивъ инспекторъ Керекярто конференцію справозданьемъ ц. к. окружнои рады школьнои, зъ котрого присутнй дôзнали ся ось-чого: Шкôлъ народныхъ въ сѣмъ округѣ школьнôмъ есть 121, зъ 190 клясами. Школы вже зорґанізованй вô всѣхъ громадахъ цѣлого повѣта львôвского. Перемѣнено 5 шкôлъ філіяльныхъ на етатовй, поставлено 5 новыхъ мурованыхъ будынкôвъ и управильнено фреквенцію. Персоналъ учительскій въ сѣмъ роцѣ бувъ не меньше чинный, якъ въ попереднôмъ роцѣ, и длятого поступъ въ наукахъ вô всѣхъ школахъ пересѣчно „похвальный“. Се все зложилось на те, що округъ львôвско-за-мѣскій ставъ першимъ округомъ школьнымъ въ краю. Тй причины спонукали ц. к. краєву раду школьну звернути на сей округъ особливу свою увагу, а переконавшись о ревнôй праци инспектора окружного п. Керекярта, надѣлила его письменнымъ „признаньемъ“. Рôвно-жь такожь выразила краєва рада школьна признанье учителямъ, котрй своєю працею причинились до пôднесеня просвѣты въ сѣмъ округѣ. — Справозданье своє закôнчивъ инспекторъ трикратнымъ окликомъ въ честь Є. В. цѣсаря „Niech żyje!“ — а учителѣ повторили.

Наступило ôдтакъ ôдчитуванье тематôвъ. Подрôбно сеи справы не будемо тутъ переходити, бо она бôльше надаєсь до „Учителя“ зô становища педаґоґічного, — однакъ зъ приятностію мусимо пôднести, що дискусія надъ тематами вела ся и въ языцѣ рускôмъ та що въ сѣмъ роцѣ число бесѣдникôвъ рускихъ значно збôльшило ся. До нихъ належали пп. Дмитерко, Чажъ, Банахъ, Петрôвъ, Вѣтошиньскій, Лишеґа, Стефановичъ, Пеленьскій, Михапцьо и Малецкій. Тематы майже всѣ выпали дуже добре и були написанй й обговорюванй зъ повнымъ знаньемъ рѣчи.

Крôмъ тематôвъ були два выклады: п. Гартлеба „о науцѣ ґеоґрафія на пôдставѣ картоґрафія“, другій — п. Лишеґи „о ужитю ґльоба въ школѣ народнôй“. На выкладъ п. Гартлеба прибули д-ръ Бобжиньскій и д-ръ Ґерстманъ. Оба поважнй гостѣ перебули бôльше якъ пôвтора годины и зъ великимъ занятьемъ прислухувались нарадамъ. Д-ръ Бобжиньскій, ôдходячи, заявивъ учителямъ своє признанье, заохочувавъ ихъ до ревнои працѣ и обѣцявъ справы учителѣвъ дотычно полѣпшеня ихъ быту пôдпирати. За те подякувавъ ему п. Лишеґа именемъ учителѣвъ и при спѣвѣ „многая лѣта“ оба гостѣ ôдôйшли. На другій выкладъ [п. Лишеґи] слѣдуючого дня прибувъ новый гôсть, инспекторъ краєвый п. Днѣстряньскій. Сей поважаный гôсть рôвно-жь зъ великимъ занятьемъ прислухувавъ ся выкладови и дискусіи.

Зъ внесень полагоджено дуже мало. Одно зъ цѣкавѣйшихъ внесень було внесенье п. Дмитерка: щобы окружна рада школьна выстаралась въ краєвôй радѣ школьнôй призволенье, щобы „тематы“ на конференціи могли бути и рускй, с. є. по руски писанй и по руски читанй. Внесеня сего — мимо того, що п. Дмитерко належито и краснорѣчиво умотивувавъ его — на-разѣ не полагоджено зъ браку часу и передано его до полагоды выдѣлови конференція. Выдѣлъ ще не выбраный, однакъ мы сподѣваємось, що панове учителѣ Поляки въ своѣмъ власнôмъ интересѣ выберуть до выдѣлу людей такихъ, котрй бы справы сеи належито боронили. Такъ мало мы домагаємось, а тяжко допросити ся! Та й кого мы вже не просили? Торôкъ просили мы, щобы послы нашй сю справу пôдперли, де треба, але така вже доля учителѣвъ, що послы ихъ не слухають. Нинѣ мы просимо власти школьнй, щобы для розвою науки взагалѣ справу сю рѣшили користно.

Богато иншихъ внесень рôвно-жь не полагоджено. Ухвалено тôлько, щобы бібліотеку окружну зô Щирця перенести до Львова, а до комісіи бібліотечнои выбрано пп. Дмитерка, Домбровского, Лишеґу, Вѣтошиньского и Якеманицкого. Потôмъ по прочитаню протоколу замкнувъ предсѣдатель п. Керекярто конференцію, заохочуючи пп. учителѣвъ до дальшои працѣ для добра людскости. Ему подякувавъ п. Дмитерко за провôдъ, пôднѣсши рôвно-жь тяжку працю инспектора и выказавши заразомъ, до якъ красныхъ результатôвъ довела въ нашôмъ округѣ праця инспектора

Такъ закôнчила ся дводнева конференція. Выпадає ще пôднести, що конференція весь часъ ôдбувала ся зъ спокоемъ и взôрцевымъ парляментарнымъ порядкомъ.

Участникъ.

— —

Про конференцію учителѣвъ бучацкого округа пишуть намъ:

Дня 19 и 20 н. ст. серпня ôдбула ся въ Бучачи окружна конференція учителѣвъ того-жь повѣта. Повѣтъ бучацкій есть рускій и по всѣхъ сѣльскихъ школахъ того-жь повѣту [зъ вынимкомъ 3—4] громадъ выкладовый языкъ есть рускій, однакожь на кôлька тематôвъ вызначено тôлько одинъ рускій и надъ тымъ однымъ дискусія ôдбулась въ языцѣ польскôмъ.

Прелеґентъ п. Стежиньскій [перше Штеґъ] перепровадивъ той тематъ зô своими учениками „калѣченымъ“ языкомъ и кождый зъ присутныхъ мôгъ запримѣтити, що п. Стежиньскій не вмѣє добре рускои мовы, — однакожь нѣхто зъ Русинôвъ-учителѣвъ не ôдважився выступити въ оборонѣ руского языка и зробити пану Стежиньскому ôдповѣдну увагу. Противно, всѣ на те мовчали и на внесенье учителя п. Гельцельгубера голосували, щобы надъ тымъ тематомъ замкнути дискусію, бо продукція п. Стежиньского зъ кождого погляду [?!] wzorowa. Длячого Русины учителѣ бучацкого повѣту заявили ся такими „слабодухами“, що боями ся слова по руски заговорити, не знаємо, мабуть боями ся присутного окружного инспектора п. Пфава. Мы думаємо, що боязнь тая була злишна, бо п. Пфавъ вѣдай не забувъ ще о тôмъ, що его покôйна жена, котру недавно похоронивъ, була Русинкою и своеи народности та обряду не цурала ся.

Родина яко огнище національнои свѣдомости*).

(Присвячено рускому жѣноцтву.)

Якъ бы мы вчились такъ якъ треба,
То й мудрость бы була своя...
Т. Шевченко.

Родина есть пôдвалиною суспôльного житя, огнищемъ всякихъ честнотъ суспôльныхъ, а именно такожь національнои свѣдомости.

*) Може де-хто зъ „поступовцѣвъ“, прочитавши наголовокъ сеи статьѣ, здвигне плечима, що я заговоривъ на тему націоналізму. Одначе се рѣчь неперечна, що національна свѣдомôсть — се одна зъ найслабшихъ сторôнъ въ розвитку нашого народу и тому треба національну свѣдомôсть и помѣжь рускою интеліґенцією и въ масахъ народу розбуджувати, плекати и пôддержувати. Чехи, на котрыхъ у насъ часто люблять поклякуватись, нарôдъ высоко розвиненый що-до національнои свѣдомости, а все-жь таки одинъ зъ найзнатнѣйшихъ молодо-ческихъ заступникôвъ въ радѣ державнôй, д-ръ Едвардъ Ґреґръ, певно „поступовый“ чоловѣкъ, заявивъ зъ натискомъ

3)

Де-що про Нѣмцѣвъ-кольоністôвъ въ Галичинѣ.

Написавъ ***Сава Сяневичъ.***

(Конець.)

V.

Мимо того, що нѣмецкй кольоністы розсыпали ся помежи нашй села, мешканцѣ ихъ у своѣмъ уборѣ, въ домашнôмъ та родиннôмъ житю, навѣть въ своихъ поглядахъ та въ способѣ думаня задержали первобутный типъ такъ, що наколи якій Славянинъ попаде ся мѣжь самыхъ кольоністôвъ, ему здаватись буде немовь знаходить ся не въ Галичинѣ, не на земли чубатыхъ Славянъ — колишныхъ Козакôвъ — але десь въ Швабіи або въ Віртемберґіи. Ба навѣть цѣлый внѣшный выглядъ нашого кольоніста ôдрôзняє его ôдъ прочого населеня. Кождый майже Швабъ грубого обритвлного лиця, непропорціональнего тулувища, вкрытого короткою блюзою, невеликои шиѣ, на котрôй сторчить велика голова, накрыта капкетомъ; на ногахъ носять по-найбôльше чоботы. Такъ само и поведенье домашне ôдрôзняє его ôдъ Славянина. Ôнъ не заведе своимъ охриплымъ ôдъ пива голосомъ веселои пѣснѣ, не знає тыхъ казокъ, образôвъ, вѣрувань та забобонôвъ, не має веселыхъ днѣвъ у роцѣ, бо навѣть великй свята минають тихо, не рôзнячи ся богато ôдъ буденного дня, бо и въ своє свято нераз бере Швабка дроты до рукъ та гаклюе а Нѣмець зъ косою иде въ поле вкосити для худобы травы. Длятого и чувъ самъ якъ Нѣмець-кольоністъ на само наше Преображенье припрошувавъ своего наймита-Русина, щобы йшовъ у поле до роботы.

— Не пôйду — каже наймитъ, — у мене нинѣ Спаса.

— Петре, не спасуй [не жартуй], бо менѣ въ поли пропадає пшениця! — ôдзываєсь Нѣмець.

Ніодного разу дивувавъ ся Нѣмець, для чого нашй хлѣборобы Русины святкують днѣ „Пречистй“ [свято Успенія и Рождество Пречистои Дѣвы]. „Тажь прецѣнь Христось не мавъ двѣ мамѣ“ — казавъ ôнъ до хлопа.

Вже для того, що майже кождый кольоністъ має ся матеріяльно много лѣпше нѣжь нашъ селянинъ, то й пожива его складає ся зъ поживнѣйшихъ та добôрнѣйшихъ стравъ. Найбôльше споживають они пабѣлу, а сыръ, пиво та солонина по-при бульбу, гречку, хлѣбъ та просо становять головну корму нѣмецкого населеня у насъ. Кождый навѣть убогій нѣмецкій господарь мусить два разы до року зарѣзати „упитаного“ пацюка [кабана], а солониною зъ него що недѣлѣ по маленькому кусничку частує своихъ навѣть наймитôвъ. Швабске снѣданье складає ся все изъ зупы зъ кряныхъ бараболь зô стиранкою замащеною смальцемъ, — найбôльшими жь ласощами суть у нихъ „коха“, се-бъ то плящки перекладанй сыромъ, макомъ та повидломъ, посыпанй зъ верха сѣкаными міґдалами та полюкрованй у рôзнй зиґзаґи та кривульки бѣлымъ люкромъ. Богато напѣкають они тыхъ ласощѣвъ на „кермашъ“ [празникъ], котрый въ кождôй майже нѣмецкôй кольоніи ôдправляє ся будючно, галасливо та достатно; тымъ печивомъ накладають они своѣ столы такожь на Рôздво, Великдень та на Зеленй свята.

Кермашъ — се найвеселѣйшій день для кождого Нѣмця-кольоніста. Середъ села близько коршмы вкопують у землю величезну обдупану зъ коры высоку рôвну ялицю, четвистый ея верхъ прибирають вѣнцями та цвѣтами, а що найважнѣйше, вѣшають на него рôзнй дарунки для того, хто безъ драбины зможе выдрапатись на самый верхъ та дôстане собѣ самъ повѣшене добро. Вечеромъ уся молодѣжь нѣмецка збирає ся въ коршмѣ; молодй Швабчи, скинувши зъ себе сурдуты та кітлѣ, стають передъ музикою та приплескуючи въ долонѣ десь-колись и затягнуть якоись нѣмецкои пѣснѣ, молодй-жь Нѣмкинѣ, прибранй въ звычайнй знесовй бѣлѣ, выгафтованй въ переду кафтанини, дожидають тôлько на то, коли розпôчнуть ся танцѣ. Найсимпатичнѣйшимъ танцемъ нашихъ кольоністôвъ есть „штальеръ“; его танцюють навѣть старй Нѣмцѣ та Нѣмкинѣ [ôдъ якогось часу зачавъ ôнъ втискатись и въ нашй сусѣдуючй зъ кольоніями села] танцюють такожь вальса и польки. За музикантôвъ уживають найбôльше нашихъ хлопôвъ, бо мѣжь кольоністами рѣдко знайдесь такій чоловѣкъ, котрый бы розумѣвъ ся на ґамахъ, а если коли вечеромъ розляжесь по кольоніи яка мельодія давно забутого вальса, то се тоны не великои гармоніи. Кермашѣ ôдбувають ся по-найбôльше въ осени.

Зъ наймитами своими обходять ся кольоністы прикро, однакъ нѣколи не засѣдають разомъ зъ ними до одного стола. Годячи наймита, обѣцює ему кольоністъ золотй горы, опôсля-жь за найменче несповненье обовязку карає наймита грôшми, ôдтягаючи все по-троха ôдъ заслуженины, такъ що коли наймитови скôнчить ся рôкъ, мало що дôстане за свою працю та службу. Пôдчасъ живъ та сѣнокосôвъ рекрутують Нѣмцѣ робôтникôвъ на свою ниву зъ сусѣдныхъ селъ рускихъ, платять добре, а часами, держачи того самого робôтника у себе черезъ цѣлый тыждень, годують его, — однакъ жнець або косарь мусить бути на нивѣ зô сходомъ сонця, а се становить хѣтомъ велику рôзницю въ роботѣ, если зважити, що нашь людъ привыкъ на роботу выходити около 8-ои годины рано.

Взагалѣ Нѣмцѣ, ведучи господарку, не жають безъ рахунку, такъ якъ нашй хлѣборобы; они добре числять своѣ доходы и выдатки, застановляють ся надъ якостію роботы, ея вагою и цѣною, стараються пôзнати якôсть та плодородивôсть рôлѣ, намагають въ остатныхъ часахъ вести управу рôлѣ бôльше раціонально, послугуючи ся въ тôмъ взглядѣ машинами та улѣпшеными приладами господарскими, — найважнѣйше жь въ ихъ господарствѣ єсть се, що мають прекрасну худобу, а Нѣмкинѣ знають такъ добре ходити коло набѣлу, що на масло та сыръ кольоністôвъ навѣть по нашихъ маленькихъ мѣсточкахъ буває все значный попытъ.

Въ остатныхъ часахъ кôлькохъ богатшихъ Нѣмцѣвъ-кольоністôвъ кинулось навѣть до гуртовнои торговлѣ збôжемъ та деревомъ, пробуючи, чи бы не вдалось имъ на тôмъ поли выдержати конкуренцію зъ жидôвскою хапчивостію та крутарствомъ.

При спродажи збôжа Нѣмцѣ держать ся довго въ резервѣ и дуже рѣдко коли чвертками та кôрцями вывозять своѣ плоды на торгъ, а стараються изъ своихъ, выдаваныхъ для люду нѣмецкихъ часописей поинформуватись о цѣнѣ збôжа, а опôсля, намолотивши кôльканацять кôрцѣвъ, стараються гуртомъ продати совѣстному купцеви.

При загальнôмъ убожествѣ и руинѣ нашихъ хлѣборобôвъ добре бы було, щобы тямучй люде звернули бôльше свою увагу и очи на господарку нашихъ кольоністôвъ нѣмецкихъ, роздивили ся добре, якихъ приладôвъ господарскихъ они уживають, якій заводять у себе плодозмѣнъ, яку ховають худобу та якъ коло неи поводять ся, а се певно принесло бы бôльше хôсна для нашого господаря, нѣжь описы господарствъ изъ чужихъ краѣвъ и зъ чужихъ народôвъ.

VI.

Нѣмцѣ-кольоністы разомъ зъ собою принесли своє протестантске вѣроисповѣданье, а зъ нимъ такожь ненависть до латиньства. Сю ненависть пôддержують по-части ихъ пасторы, котрй въ своихъ проповѣдяхъ та наукахъ парохіяльныхъ сходять дуже часто на полеміку або на доктринерство. Мимо того пасторы мѣжь своими вѣрными мають велике поважанье, а майже нѣяке важнѣйше дѣло въ громадѣ не стане ся супротивъ волѣ пастора, такъ що найбôльшій вплывъ на дѣла громадскй, ба навѣть на ôдносины поодинокихъ родинъ та сусѣдôвъ має пасторъ. Своѣ науки голосить пасторъ при кождôй нагодѣ: при вѣнчаню, похоронѣ, хрестинахъ та другихъ церковныхъ дѣйствахъ, послугуючись не тôлько нѣмецкимъ языкомъ, — бо я чувъ, якъ одинъ пасторъ, видячи, що на похоронѣ, котрый ôнъ ôдправлявъ, есть богато нашихъ хлѣборобôвъ, выголосивъ свою бесѣду по руски.

Крôмъ того дуже много кольоністôвъ передплачує досыть нѣмецкихъ дрôбныхъ часописей, редаґованыхъ переважно лютеранами, длятого майже на першôмъ мѣсци въ такôй часописи иде рѣчь про дѣла вѣры, потôмъ про дрôбну господарку сѣльску, а опôсля про політику та дрôбнй вѣсти. Письма такй бувають

Хто-жь въ родинѣ найбôльшь покликаный до того, щобъ розбуджувати и плекати національну свѣдомôсть? Чи може сю задачу сповнити батько, котрый бôльшу частину дня проводить звычайно по-за кружкомъ родиннымъ? Батько не може при найщиршôй воли займати ся вихованьемъ дѣтей, бнъ не може покористуватись кождою и часто найпригôднѣйшою нагодою, щобъ розбуджувати и пôддержувати національне чутье и думанье, бо якъ вельми влучно сказавъ Шіллеръ:

„Der Mann muss hinaus
Ins feindliche Leben,
Muss wirken und streben
Und pflanzen und schaffen,
Erlisten, erraffen,
Muss wetten und wagen
Das Glück zu erjagen.“ *)

Инакше становище въ родинѣ займае мати. Она береже и плекае своихъ дѣтокъ, снѣвае имъ и оповѣдае, ôддае ся дѣтямъ зъ такою любовію, дбалостью и саможертвою, на яку може спромогтись одна тôлько мати. Такъ якъ влучно сказавъ Шіллеръ на становище батька, такъ гарно зобразивъ сей великій поетъ трудну и высоку задачу матери въ родинѣ:

„Und drinnen waltet
Die züchtige Hausfrau,
Die Mutter der Kinder,
Und herrschet weise
Im häuslichen Kreise
Und lehret die Mädchen
Und wehret den Knaben
Und regelt ohn' Ende
Die fleissigen Hände.“

Нѣхто не зможе заступити матери въ родинѣ — и справдѣ щасливі тѣ дѣти, котрѣ мають добру и освѣчену матѣрь! Зрозумѣвъ се и нашь народъ и зобразивъ намъ въ пѣсни идеалъ матери пôднесеный до обоготворення.

„Мати наша, мати!
Де-жь намъ тебе взяти?
Хиба тебе мати
Та намалювати...
Намалюю матѣрь
На божничку въ хатѣ,
На божничокъ гляну —
Матѣрь споману;
Назадъ оберну ся —
Сльозами заллю ся...

Нашь народъ справедливо называе матѣрь порадонькою, порадницею вѣрною.

Якъ-же-жь щаслива и така мати, котра покликана сповнити найкрасшу и найвысшу зъ усѣхъ задачь: передати будуччинѣ, скôлько спроможно, щасливу истоту! Освѣчена мати орудуе повною чародѣйною скарбоною казокъ, переказôвъ, оповѣдань и пѣсень. Зъ великою обережностію выбирае добра и освѣчена мати поживу для дѣтокъ зъ сеи чародѣйнои скарбоны, бо знае добре, що всяка постать, всяка черта характеру ôдôбье ся въ души дитячôй въ тôмъ вѣцѣ мôцнѣйше, якъ коли небудь. Такимъ побытомъ кладе мати основи пôдвалины характеру, якій мае выробити ся въ кождôй дитинѣ. Щирôсть и привѣтливôсть, сѣ головні прикметы характеру, потрѣбні въ обходѣ товариськôмъ, помѣркованье у всѣмъ и инші прикметы характеру можуть родичѣ ôдповѣднымъ способомъ въ дѣтяхъ розбудити и скрѣпити. Те саме можна сказати про патріотичні и національні чутя и змаганя. Розбуджуючи и плекаючи тѣ чутя и змаганя, выступае вже родина зъ свого тѣсного кружка и лучить ся въ цѣлостію высшого значѣня, зъ народомъ.

Нѣхто не заперечить, що велику вагу для цѣлости, се-бъ то для народу мае духъ, якій вѣе въ родиннôмъ огнищи. Зъ того выходить, що и мати мае важну ролю въ справѣ національного выхованя. Безъ матери не можна вѣлкъ національного выхованя довести до досконалости, а коли се хочемо осягнути, то мусимо дати нагоду матери, щобъ она розбудила и скрѣпила національне чутье и національне думанье.

Зъ жалемъ мусимо сказати, що на сю задачу выхованя въ родинѣ доси у насъ вельми мало звертали бачнôсть або несвѣдомо прямували до тои цѣли.

Велика частина рускихъ дѣтей росте собѣ оттакъ, ôддана Божôй воли, и здає ся, що вже все для нихъ зроблено, коли не ходять голодні та нагі. Щасливі ще такі дѣти, коли доведесь имъ на селѣ помѣжь челядію попасти на таку людину, що звычайно вывѣнована зъ чародѣйнои скарбоны народнои защепить въ ихъ серце тую любовь до свого рôдного слова, дасть имъ пôзнати чарôвну силу рускои казки и чудову красу рускои пѣсни. Се вже буде для тыхъ дѣтокъ вказôвка, що при звычайныхъ обставинахъ не дасть имъ зôйти зъ народного шляху. Бувають однакъ и такі родины, де дѣтямъ не можна сходитись зъ челядью, щобъ не попсувались, а бôдь матери не почують руского слова, лишь польске, бо руске нѣбы то „просте“, „хлопске“ [якъ се, на жаль, буває ще по-части мѣжь рускими родинами по мѣстахъ и не въ однôмъ священичôмъ домѣ] та й въ тôй польскôй мовѣ не вчують бôдь матери нѣчого, що розвивало-бъ ихъ умъ, пôдносило духа, ублагороднило серце! Такі дѣти, вырôсши, тынають ся опôсля, слѣпуючи середъ людскои суспôльности, не знаючи, де имъ прихилитись, на що и для кого они живуть на свѣтѣ.

Коли така доля доведе ся хлопцямъ, то тѣ ще деколи хочь въ школахъ попадуть на людей [товаришѣвъ шкôльныхъ, учителѣвъ], що вкажуть имъ праву дорогу, а кôлько-жь такихъ хлопцѣвъ, не маючи пôдвалинъ національнои свѣдомости и характеру зъ дому, сходить на манôвцѣ и пропадае, або стае ворогами рускои суспôльности!

А вже жь сумна доля такихъ дѣвчатъ, що выростають зовсѣмъ несвѣдомыми истотами або національными недорѣками. Науками шкôльными рускі дѣвчата мало що користують ся и лишь дуже немногі выходять повысше круга звычайнои народнои школы, а коли-бъ намъ прийшло выказати процентъ рускихъ дѣвчатъ въ выдѣловыхъ школахъ або семинаріяхъ учительскихъ, мусѣли бъ мы вельми засоромитись, але се не спиняло нашѣ верховодячѣ женщины петиціонувати о право рускихъ дѣвчатъ до університетскихъ студій! Якій-жь то будуть матери зъ такихъ дѣвчатъ и якихъ они выховають дѣтей?! На се може де-хто замѣтати, що нема у нашихъ людей на се спроможности, нема за що дати дочкамъ освѣту. Одначе ся замѣтка тôлько въ невеликôй частинѣ справедлива, бо кôлько-жь рускихъ дѣвчатъ безъ великои освѣты ôддае ся неразъ зъ кôлька тысячнымъ вѣномъ, або кôлько то батькôвъ [именно мѣжь священиками] могли-бъ въ домашнôй науцѣ дати своимъ дочкамъ потрѣбну освѣту? А вже жь и се рѣчь вѣдома, що ôдъ трицати лѣтъ пильно заходимо ся, щобъ допомогти хлопцямъ въ наукахъ, и спромогли ся оснувати десятокъ бурсъ для хлопцѣвъ, а для дѣвчатъ нѣ одной, бо й те, що почали на тôмъ поли, не довели до ладу [институтъ дѣвочій у Львовѣ и Перемышли], не тямлячи про се, що якъ буде выховане наше жѣноцтво, таке наше будуче поколѣнье.

Коли-жь змѣримо ступѣнь освѣты тыхъ немногихъ рускихъ дѣвчатъ, що або зъ дому выносять знанье польскои мовы або ходять до школъ выдѣловыхъ и учительскихъ семинарій, то й тутъ дôйдемо до выслѣдкôвъ не дуже ôдрадныхъ. Знаньемъ польскои мовы користують ся они звычайно о стôлько, щобы прочитати яку тамъ Bibliotek-у Powieści i Romansów або Nowe Mody, а зъ школъ прилюдныхъ для національнои свѣдомости выносять або мало що або неразъ балямутні погляды и розумѣня. Такимъ побытомъ выхованье и освата дѣвчатъ у насъ ще стоить вельми низько, хочь маемо літературу, котрои творы могли бы бути окрасою якого-небудь европейского письменства, зъ котрои могло-бъ наше жѣноцтво чимало черпати засобôвъ для свого національного освѣдомленя. Що-жь дивного при такихъ обставинахъ, що творы лучшихъ нашихъ письменникôвъ десятками лѣтъ вылежують ся на полицяхъ и въ магазинахъ книгарскихъ або по хатахъ авторôвъ?

Отсѣ обставины спонукують мене подати кôлька гадокъ, якъ бы рускі родины могли красше сповняти трудну и преважну задачу національного выхованя молодого поколѣня жѣночого, а коли, мовлячи, гадка гадку родить, то ачей знайдуть ся у насъ люде, що може вкажуть ще красшу дорогу до тои высокои цѣли.

(Конець буде.)

*) Наводжу слова нѣмецкого поета зъ оригіналу, позаякъ не маемо ще доброго перекладу его знаменитои поемы Die Glocke.

въ имени своеи партіи: „Мы передовсѣмъ національна партія!“ Скôлько-жь Русинамъ ще треба позаходити ся, щобъ довести народъ до такои національнои свѣдомости, якою вызначають ся Чехи?!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Урядово доносять, що цѣсарь приѣде до Праги дня 27 вересня о 7 ôй год. рано. Ще того самого дня передъ полуднемъ прийме цѣсарь на авдієнціи комітетъ выставы а по полудни оглянe выставу. Выдѣлъ краевый рѣшивъ вôзвати всѣ репрезентаціи повѣтовѣ до участи въ торжественнôй авдієнціи на замку градчиньскôмъ, де краевый маршалокъ кн. Лобковичь представить монархови всѣхъ членôвъ выдѣлу краевого и маршалкôвъ радъ повѣтовыхъ. Въ честь цѣсаря ôдбудуть ся въ обохъ театрахъ, ческôмъ и нѣмецкôмъ, ґалевѣ представленя. Урядова оповѣстка приѣзду цѣсаря выкликала загальне одушевленье; рôзні товариства, ческі и нѣмецкі, умовлялись щодо проґрамъ повитаня цѣсаря. На дворци зелѣзничôмъ повитають цѣсаря. На площи выставы представлять ся цѣсареви такожь нѣмецкі члены выдѣлу краевого. Prager Tagblatt доносить, що цѣсарь крôмъ Праги ôдвѣдае такожь инші части краю, именно деякі нѣмецкі околицѣ.

Епископъ Стросмаєръ оповѣстивъ въ послѣднôмъ числѣ Obzor-а зъ своимъ пôдписомъ ось яке заявленье: „Шо вно попались менѣ въ руки Narodne Nowine и Budapester Tagblatt зъ поданою аналізою того, що я говоривъ, зъ загальнымъ перекрученьемъ моихъ словъ. Я ѣхавъ зъ п. Милашиномъ въ однôмъ купе зъ Сисеку до Новои Градиски. Що мы о теперѣшныхъ ôдносинахъ въ Европѣ, именно о нашихъ супротивъ Угорщины говорили, се були вповни лишь приватні заявленя, котрѣ Милашинъ не повиненъ бувъ публикувати. Але се вже его рѣчь. Дотычно же самои розмовы то показуесь зъ обохъ ґазетъ, що п. Милашинъ по части мене не порозумѣвъ, по части пôдсунувъ менѣ свои власні гадки. Хто коли небудь мене знавъ, сей именно при спеціальныхъ гадкахъ, якъ н. пр. о веденю метрикъ, о республиканьскôй формѣ правленя въ Европѣ и въ Россія, скаже сейчасъ: Се не можуть бути идеѣ епископа. Тому треба уважати цѣлу аналізу за неимовѣрну. Стросмаєръ, епископъ.“ — Розумѣесь, що певно ще и п. Милашинъ скаже до того свое слово.

Про парляментарну сесію осѣнну появляють ся по ґазетахъ рôзні комбінаціи, такъ н. пр. Tagesbote aus Mähren повѣдомляя, що сеймы будуть ще скликані передъ радою державною та зачнуть радити въ другôй половинѣ вересня. Рада державна зачала бы свои працѣ 10 жовтня а делеґаціи можна бы скликати около 3 падолиста до Вѣдня. Докладне означенье тыхъ речинцѣвъ, именно скликаня делеґаціи мае наступити на спôльнôй нарадѣ міністрôвъ, яка ôдбудесь необавки пôдъ проводомъ цѣсаря.

О кредитѣ на войсковѣ цѣли, якій мае зажадати австрійскій міністеръ войны ôдъ спôльныхъ делеґаціи, пише такъ Voss. Ztg.: Міністеръ войны зажадае 36 міліонôвъ додаткового надзвычайного кредиту на цѣли реорґанізаціи маринарки, будовы кораблѣвъ торпедовыхъ и т. п. улѣпшень, котрі мають австрійску фльоту зближати що-до внутрѣшного устроеня и силы до фльотъ сусѣдныхъ державъ. Зъ огляду на теперѣшну ситуацію фінансову, повысшій кредитъ мае бути роздѣленый на 10 лѣтъ. Такожь и звычайні выдатки на войско мають бути пôдвысшені за-для того, що поднесли ся цѣны средствъ поживы.

Якъ звѣстно, заговорено послѣдными часами про подорожь царицѣ и царевича до Парижа. Gaulois, котрому не все можна вѣрити, доносить, що ся подорожь вже на певно порѣшена и ôдбуде ся по закôнченю гостины царскои въ Копенгаѣ. Царица и царевичь поѣдуть на цѣсарскôмъ яхтѣ, въ супроводѣ россійскои ескадры, до Шербурґа, де повитае ихъ Карно и проведе до Парижа.

Сензаційну вѣсть принесли Nar. Listy зъ Бѣлграду. Пôсля надôсланыхъ тамъ зô Стамбула вѣстей турецкому правительству дуже цѣкаву комбінацію територіяльныхъ змѣнъ на балканьскôмъ пôвостровѣ. Єсли сѣ вѣсти оправдають ся, то сей проєктъ може мати великій вплывъ на теперѣшну ситуацію політичну европейскихъ державъ и стати ся причиною важныхъ конфліктôвъ. Россія, не могучи ôдобрати ôдъ Туреччины решты военнои контрибуціи за 1877 рôкъ, с. є. $2\frac{1}{2}$ міліона рублѣвъ, предложила султанови, щобы въ замѣну за сю суму ôдступивъ Россіи полудневый поясъ новобазарского санджаку. Султанъ мабуть годить ся на се предложенье, бо бачить, що Туреччина не позбудесь инакше того довгу. Єсли заключить ся та умова, то царь хоче сю територію роздѣлити на двѣ рôвні части мѣжь Сербію и Чорногору. Нема сумнѣву, що ся цѣла акція звернена противъ Австріи, бо тымъ способомъ заставлено бы Австрію дорогу на балканьскій пôвостровъ.

Рôвночасно зъ повысшею вѣстею подають англійскі ґазеты вѣсть, що Россія гадае выслати до европейскихъ державъ обѣжникъ и звернути въ нѣмъ увагу та заложити протестъ противъ влученя босаньскихъ баталіонôвъ въ складъ австро-угорскои арміи, бо се противить ся 25 артикулови берлиньского договору. Voss. Ztg. примѣчае до того, що если Россія покликуесь на берлиньскій договоръ, то такъ само если бы чортъ покликувавъ ся на біблію, бо Россія неразъ вже нарушила берлиньскій договоръ, отъ хочь бы тымъ що перемѣнила Батумъ въ военну пристань.

О россійскихъ зброеняхъ пише такъ кореспондентъ Standard-у: „Я мавъ нагоду оглянути австро-россійску границю въ Бессарабіи ажь до горла Дунаю. Велика змѣна настала въ тамошнôй сторожи граничнôй. Давнѣйше сторожею були войска кавказкі и ще передъ двома роками повнили они службу жандармерии, котра мала пильнувати пачкарства. Теперь ще тѣ войска перемѣнені въ сталу сторожу передну, котра въ кôлькохъ годинахъ може впасти до сусѣдского краю. Ихъ касарнѣ що три версты а мѣжь ними ходять въ день и въ ночи сталі патролѣ. По селахъ и мѣстахъ надграничныхъ повно войска. Въ Тучковѣ, де давнѣйше було два полки, теперь чотири. До Вилкова и Килиіи прийшло на веснѣ сего року ще пять полкôвъ. До Кагулу прийшо передъ мѣсяцемъ три полки а до Яльпуху ажь 7000 войска. И такъ само скрѣплений войскомъ всѣ пограничні села и мѣста. О числѣ войска мѣжь Бендерами а Одессою каже ся въ урядовôмъ справозданю, що въ маневрахъ возьме участь 45 баталіонôвъ пѣхоты, 29 швадронъ кавалерии и 32 батерій артилерии. Тѣ маневры ôдбудуть ся окремо ôдъ великихъ маневрôвъ въ ґуберніяхъ кіевскôй, подôльскôй и волыньскôй, на котрі прийде 100.000 войска зъ середнои Россіи. Рени, до недавна ще мале мѣсточко, стало теперь головною кватерою мореплавныхъ товариствъ на Чорнôмъ мори и Дунаю, а навѣть устроюють тамъ и доки кораблевѣ. Сѣ товариства були зразу лишь торговельні, щобы зробити конкуренцію угорскôй торговли зъ Сербією, але теперь они мають ôдъ россійского правительства субвенцію и можуть перевозити войско до всѣхъ мѣсцевостей Чорного моря.“

Оногды донесли телеґрамы змѣстъ бесѣды цѣсаря Вільгельма въ Мерзебурзѣ на пирѣ, якій устроивъ тамошный соймъ провінціяльный въ честь цѣсаря. Цѣсарь подякувавъ за гостину и льояльнôсть мешканцѣвъ та выказавъ надѣю, що цвитучій станъ селяньства зможе побороти трудности соціяльного положеня. Вкôнци сказавъ цѣсарь: „Маемо надѣю, що миръ буде задержаный. Єсли бы однакъ инакше мало стати ся, то вина певно не буде по сторонѣ Нѣмеччини.“ Послѣдні слова цѣсаря выкликали въ прасѣ много коментарѣвъ и они порôвнують ся зъ заходами Россіи, котрі рôвно-жь можуть выкликати загальне занепокоенье.

Король італійскій Гумбертъ мае переѣхатись въ гостину до Анґлії, тожь пôсля гадки президента міністрôвъ Рудініого, добре було бы, если бы по дорозѣ стрѣтивъ ся зъ президентомъ Карнотомъ. Якъ зъ Турину доносять, маркізъ Рудіні конферувавъ тамъ зъ ґен. Менабреа, італійскимъ амбасадоромъ въ Парижи, чи не можна бы такъ зробити, щобы Карно запросивъ короля Гумберта поступити до Франціи. Єсли бы то удало ся, то стрѣча послѣдувала бы въ Тульонѣ пôдчасъ ревій фльотъ. Ґен. Менабреа, котрый єсть за полученьемъ Италіи зъ Франціею, радо пôдхопивъ ту гадку, хочь суть многі трудности, щобы плянъ сей удавъ ся.

Близько Константинополя упокоивъ ся сими днями вселенський патріярхъ царгородскій Діонисій V. За его патріярхату найважнѣйшою подѣею бувъ торôчный спôръ церковный о именованье болгарскихъ епископôвъ въ Македоніи и о привилеѣ грецкого народу въ Туреччинѣ що-до тестаментарныхъ постановъ и що-до нагляду надъ грецкими школами. Пôсля византийскихъ законôвъ, на котрыхъ основуе ся грецкій патріярхатъ, вôльно кождому приналежному до православнои церкви записати въ разѣ смерти весь свôй маетокъ на релігійні и добродѣйні справы. Пôсля турецкихъ же законôвъ не вôльно властителеви призначити на гуманітарну цѣль бôльше нѣжь третину свого майна а останокъ треба доконче ôддати управненымъ до спадщины. Въ спорѣ мѣжь Портою а патріярхатомъ домагала ся Порта, щобы и тестаменты Грекôвъ пôдлягали турецкимъ законамъ. Друга спôрна точка повстала о школу. Справа ишла о именованье учителѣвъ, о наглядъ надъ шкôльными книжками, о контролю надъ публичными бесѣдами при нагодѣ рôзныхъ шкôльныхъ торжествъ. Порта бажала, щобы привілеѣ, котрі въ сѣмъ взглядѣ посѣдавъ патріярхатъ, перейшли ôдъ теперь на Порту. Якъ звѣстно, въ часѣ того непорозумѣня патріярхъ подавъ ся о димісію, покинувъ престольный городъ Стамбулъ и удавъ ся до Макріюци пôдъ Санъ Стефано. Опôсля зачинено всѣ греко-православні церкви въ Константинополи та на провінціи зъ тымъ мотивованьемъ, що въ часѣ, коли грецка церковь не мае головы, то не може и богослуженье ôдбувати. Сей станъ тревавъ ажь до послѣдныхъ Великодныхъ святъ грецкого обряду и въ тôмъ часѣ турецкій султанъ выдавъ катеґоричный приказъ, щобы спôръ зъ патріярхомъ полагодити. Діонисій V. по роцѣ 1860 бувъ епископомъ на Кретѣ въ часѣ революціи на сѣмъ островѣ и стоявъ по сторонѣ турецкôй; ôдъ того часу уважано его за любимця Порты. Повтаряючі ся неразъ суперечки его зъ мѣшаною радою патріярхата були причиною, що ôнъ кôлька разôвъ подававъ ся о ôдпустку, але правительство турецке завсѣгды его пôддержувало. Коли бувъ архіепи-

---

редаґований дуже совѣстно и писаний ôдповѣдно до свѣтогляду свого читача, що умѣть роздути въ души Нѣмця, котрый давно лишивъ рôдну землю та колыску своеи нації, чувство любови до рôдныхъ идеалôвъ та святощей.

До нашого обряду ôдносять ся Нѣмцѣ-кольоністы троха ласкавѣйше, уважаючи его обрядомъ бôльше народнымъ, однакъ до нашихъ національныхъ подвигôвъ, до нашои боротьбы за права и свободу ôдносять ся они що-найменче апатично, а часами, зъ утилітарныхъ взглядôвъ прилучуючись до нашихъ противникôвъ, стають въ ряды намъ супротивні. Нинѣ, коли въ краю пôйшли горою Поляки, то й Нѣмцѣ-кольоністы потягнули за ними наче причепа. Наколи-бъ мы були горою, хто знае, чи не заграли-бъ они въ дуду, настроеву нашими людьми. Однакъ зô своихъ переконань, зô своихъ идеалôвъ, зô своихъ святощей, жиючи гуртомъ, не спустили они анѣ на волосъ, такъ що хиба десь-не-десь спорадично одиницѣ, ôдбивши ся ôдъ нѣмецкои громады, вынародовлюють ся та престають до другои славяньскои нації. Ба навѣть сѣ розличного рода „—*ери*, —*міллери* та —*маєри*“, що по нашихъ мѣстахъ та на нашôй шкôрѣ поробили величезні маетки, хотяй часами въ національнôмъ житю Поляковъ заведуть середъ якого народного свята польску пѣсоньку, — на дно своеи душѣ лелѣють они свои задушевні бажаня та намѣры, щобы колись и на тôй земли славяньскôй, такъ якъ на Шлеску, въ Прусахъ, въ Бранденбурґіи, розпаношивъ ся вхідій елементъ...

Для краю яко добрі хлѣборобы, ощадні та розумні господарѣ, а въ-части яко не злі ремѣсники — могли-бъ они принести не малый хосенъ, если бы спорадично розмѣщено ихъ по нашихъ селахъ, — тамъ були-бъ они для нашихъ хлѣборобôвъ добрыми примѣрами, научили-бъ неодного недбалого та несвѣдущого господаря: якъ ходити коло рôлѣ та худобы? якъ цѣнити свою власну працю та силу, свое здоровлье та придбане майно?

* * *

Списуючи отсихъ кôлька замѣтокъ, я мавъ на цѣли звернути увагу дбалыхъ о долю нашихъ хлѣборобôвъ и тямучихъ людей на тыхъ въ нашôмъ краю чужихъ поселенцѣвъ, котрымъ веде ся матеріяльно о много лѣпше, нѣжь нашому бѣдному хлопови. Мы въ своихъ розвѣдкахъ про подвигненье матеріяльне нашихъ селянъ, про поправу способу ихъ господарованя та управы рôлѣ ставимо передъ очи Богъ знае нихъ хлѣборобôвъ, не зважаючи зовсѣмъ на те: чи способъ господарованя взятыхъ за примѣръ хлѣборобôвъ, ôдповѣдае условинамъ нашого пôдсоня, нашимъ ôдносинамъ суспôльнымъ, а вкôнци чи легко та безъ втраты дасть ся ôнъ прилюцювати до господарки нашихъ селянъ? Тутъ же маемо пôдъ рукою и передъ очима господарство вповнѣ ôдповѣдаюче всѣмъ условинамъ нашои земли и нашого люду, — належало-бъ тôлько добре та совѣстно перестудіювати его, усунути деякі хибы, завести потрѣбні улучшеня та й старати ся розповсюднити его мѣжь нашихъ селянъ. Середъ прикрыхъ нинѣшныхъ обставинъ наші хлѣборобы уважались бы за щасливыхъ, если бы стояли економічно бодай такъ, якъ наші Нѣмцѣ-кольоністы...

Въ серпни 1891 року.

скопомъ въ Адріанополи въ часѣ турецко-россійскои вôйны, поступавъ противъ замѣрôвъ Россіи и за те Болгары его на улици зневажали. На становищи царгородского патріярха не зъеднавъ собѣ симпатіи мимо побѣды надъ Портою, анѣ у грецкихъ духовникôвъ, анѣ у свѣтскихъ людей. Онъ нѣколи не бувъ любимцемъ россійскихъ кружкôвъ, вже хочь бы за-для его поведеня въ часѣ, коли бувъ ще архіепископомъ въ Адріанополи. Природно, що теперь въ Константинополи живо занимають ся квестіею наслѣдства по покôйнôмъ патріярсѣ. Именно вычисляють двохъ кандидатôвъ: архіепископа Гераклеѣ Германоса, котрый ще недавно управлявъ справами патріярхата и бувшого патріярха Іоахима III, котрый теперь мешкае въ монастыри на горѣ Атосъ. Сесю послѣдну кандидатуру попирають именно россійскѣ кружки а справа першого есть слабша и тому, що ôнъ и у Порты не мае великои симпатіи.

Межиусобиця въ Чілі, що вже вôсѣмь мѣсяцѣвъ тревае и особливо зъ стороны правительственнои веде ся найлютѣйшими способами, зближуе ся до кôнця и кождои годины можна сподѣвати ся, що она закôнчить ся. Одъ чотирохъ днѣвъ войска президента Бальмаседы зъ войсками партіи конґресу борють ся пôдъ мѣстомъ Вальпарайзо. Се мѣсто добувають конґресисты зъ суши и зъ моря. Зъ дотеперѣшнихъ депешъ ще не можна передвидѣти, якій конець буде тои боротьбы, але тôлько вже певне, що Бальмаседа е доси слабшій, хоть бы навѣть було пересаднымъ уважати донесенье New-York Herald-а о кровавôмъ пораженю, яке мавъ президентъ потерпѣти при рамени рѣки Аконкаґуа. Рѣка Аконкаґуа, надъ котрою ся борба ôдбула ся въ пятницю, вливае ся до моря на двацять кільометрôвъ на пôвнôчь ôдъ Вальпарайзо. Коли вôйска Бальмаседы утратили сесю позицію, уступили ся назадъ за одинъ доплывъ, котрый роздѣляе пасмо гôрске Віня дель Маръ и мѣсцевôсть того имени ôдъ рôвнины Квільота. На Віня дель Маръ, котрѣ лежать о пять кільометрôвъ на всхôдъ ôдъ Вальпарайзо, борба велась въ суботу, отже майже при самыхъ воротахъ мѣста. Сего разу ходить вже безъ сумнѣву о рѣшаючу борбу та всѣ донесеня, якѣ прийшли, вказують на се. Вальпарайзо другій городъ въ Чілі, найзнатнѣйше мѣсто морске и торговельне въ цѣлого побережя захôдного полудневои Америки мае 200.000 мешканцѣвъ и выносить само собою въ тôй хвилинѣ ставку цѣлои борбы. Партія конґресу ôдъ початку вôйны була въ посѣданю важныхъ и великій дохôдъ зъ копалень салітры приносячихъ пôвнôчныхъ провінцій, також и въ вôйсковôмъ взглядѣ посѣдала перевагу фльотою, котра легко скоро перевозила еи вôйска на полудне въ таке мѣсце, де армія Бальмаседы лише по довгôмъ часѣ и по тяжкихъ маршахъ могла дôстатись. Такъ прийшла вѣсть и минувшого тыждня, що конґресісты высадили 8000 людей пôдъ Кальдерою и пôдступили пôдъ Вальпарайзо, та въ тôй околици знищили всѣ зелѣзницѣ и телеґрафы. Въ мѣстѣ Вальпарайзо Бальмаседа одержувавъ свое тираньске панованье лише лютостію, котра збôльшила ще число его ворогôвъ. Безъ сумнѣву кажуть, що въ мѣстѣ сильна партія пôднесе бунтъ, если тôлько щастье конґресистôвъ не опустить. Бальмаседа назадъ вывѣвъ теперь въ поле вже всѣ свои силы, щобы лише успѣшно стерти ся зъ конґресистами. Залоги зъ головного мѣста Сантъяґо ôддаленого о 187 кільометрôвъ и ще дальше положенои пристани Концепсіонъ пôйшли на помôчь загроженому мѣсту Вальпарайзо. Тѣ помôчнѣ вôйска мабуть прийшли вже по зачатку боротьбы и тымъ способомъ можна собѣ выяснити пораженя правительственныхъ вôйскъ першого дня и опôзнене ôдновленье борбы ще доси не порѣшенои. Команданты чужихъ ескадръ, котрѣ знаходять ся пôдъ Вальпарайзо, предприняли средства охороны для чужосторонныхъ на случай нападу на мѣсто.

НОВИНКИ.

— **Дирекція ц. к. прив. зелѣзницѣ Кароля-Людвика** письмомъ зъ дня 25 н. ст. серпня 1891 признала членамъ товариства „Просвѣта“, хотячимъ ѣхати 27 серпня (8 вересня) с. р. на загальнѣ зборы товариства до Тернополя на цѣлый просторъ лініи ôдъ Кракова взглядно Ярославля и Бродôвъ до Тернополя и назадъ пôдъ условіемъ ôдповѣдной леґітімаціи и ужитя звычайныхъ поѣздôвъ особовыхъ або мѣшаныхъ [поспѣшнѣ поѣзды выключенѣ] 33⅓% опусту цѣны ѣзды II-ою и III-ою класою. Примѣненье того зниженя наступить въ той способъ, що платячи за цѣлый білетъ I-ои класы можна ѣхати тамъ и назадъ II-ою класою, а платячи за половину білета I-ои класы можна ѣхати тамъ и назадъ III-ою класою. Купуючи білетъ треба показати леґітімацію за-для остемпльованя. Білетъ лишае ся въ рукахъ подорожного и его треба разъ зъ леґітімаціею показати при поворотѣ зъ Тернополя при касѣ тамошнôй для поновного остемпльованя, и ôддати тамъ, де высѣдае ся. Важнôсть того зниженя означено на часъ ôдъ 5 до 8 н. ст. вересня для подорожи до Тернополя и ôдъ 8 до 11 н. ст. вересня до повороту. Членамъ высылае ся леґітімаціи разомъ зъ запрошеньемъ на зборы.

— **Проґрама концерту „двенацятки“ въ Тарновѣ** [въ сполученю зъ танцями] въ четверъ д. 10 н. ст. вересня:

Вступне слово.
1. а) Лаврôвского „До зорѣ“; б) Вахнянина „Урра у бôй!“ — хоръ.
2. Фортепянъ — сольо.
3. Вахнянина „Помарнѣла наша доля“ — сольо-спѣвъ тов. Бер.
4. а) Воробкевича „Думка“; б) Желеньского „Nasza Hanka“ — хоръ.
5. Декламація польска.
6. а) Нижанкôвского „Гуляли“; б) Рудновского „Boże spiewaki“ — хоръ.
7. Скрипки — сольо.
8. а) Лисенка „Ой чого-жь ты почернѣло“; б) Мешюшка „Grajek“ — сольо-спѣвъ тов. Шим.
9. Нѣщиньского „Закувала та сива зазуля“, хоръ зъ оперы „Назаръ Стодоля“ — хоръ зъ акомпан. фортепяну.

— **Про нашу спѣвацку „двенацятку“ академикôвъ**, котра въ своѣй концертнôй подорожи загостить и на Угорщину, такъ пише „Kaschauer Zeitung“: „...Сѣмнацять музыкально образованыхъ академикôвъ зъ львôвского університету устроюють въ своѣй ôтчинѣ цѣлый рядъ знаменитыхъ концертôвъ въ користь фонду будовы свого національного театру, — они намѣряють и до Кошиць завитати зъ концертомъ. Вже оставивши на боцѣ тую благородну и взнеслу идею, яка руководить сею громадою горячихъ молодыхъ патріотôвъ, мы мусимо звернути увагу нашои Публики на те, що продукціи сего товариства стоять на артистичнôмъ нівô, и мусимо припоручити ихъ мешканцямъ Кошиць. Але коли згадати на тую гостиннôсть, якои въ роцѣ 1877 угорскѣ туристы зазнали въ Галичинѣ — то се нехай буде memento для нашои молодежи. Мы думаемо, що она зумѣе приняти гостей достойно, цѣлѣ жь Кошицѣ допоможуть ѣй въ тôмъ дѣлѣ. А панамъ-спѣвакамъ кличемо щиро: Витайте Вы, що такъ краснôй, благороднôй и патріотичнôй идеи — достойно послужити хочете!..“ [Въ Кошицяхъ — якъ мы вже доносили — „двенацятка“ выступить 5-ого и 6-ого н. ст. вересня на дошкахъ тамошнои сцены мѣскои. Бажаемо ѣй найлучшого успѣху!]

— **Въ Хоростковѣ** — якъ намъ пишуть зъ-вôдтамъ — завязавъ ся комітетъ для устроеня концерту на дохôдъ збôльшеня фонду будовы руского театру, а до спôвучасти комітетъ просить спѣвацку артистичну „двенацятку“. Въ Копичинцяхъ не може ôдбути ся такій вечерокъ, бо зовсѣмъ нема ôдповѣдной салѣ.

— **„Шѣснацятка“ спѣвакôвъ** завитае кромѣ до оголошеныхъ мѣсцевостей також и до Гусятина та дасть тамъ дня 15 н. ст. вересня вечерокъ зъ танцями на дохôдъ фонду будовы руско-народного театру. Близшѣ вѣсти оголосить ся небавомъ. — Заразомъ адміністрація повѣдомляе членôвъ „шѣснацятки“, що якъ въ Медицѣ 29 н. ст. серпня, такъ и въ Перемышли 30 н. ст. серпня буде ожидати членôвъ и тамъ вкаже, де дальше удадуть ся. Зміна зайшла лише за-для непередвидженого адміністраціею случаю.

— **Зъ Золочевщины пишуть намъ**: Въ Золочевѣ ще въ грудни 1890 р. основано руску читальню, а властиво сказавши — касино, бо тымъ оно дѣйстно есть — и до неи вписали ся въ члены також многѣ Русины зъ провінціи. Але мусимо сказати, що мы де-чого бôльше надѣялись ôдъ того товариства. Якось другѣ того рода рускѣ товариства урядджують въ лѣтѣ маѣвки чи прогульки и забавы, а золочѣвска читальня якось на той часъ заснула... Отъ теперь добра навѣть була нагода, бо два спѣвочѣ товариства, зложенѣ зъ академикôвъ и богословôвъ, жертвували прилюдно свои услуги и заохочували до устроюваня вечеркôвъ по мѣстахъ, а они своими силами допомогли-бъ Тымчасомъ за Золочѣвъ нѣчого не чувати... Мы справдѣ сподѣвались по выдѣлѣ золочѣвскои Читальнѣ бôльше иніціятивы и бôльше житя. — *Членъ-сусѣдъ.*

— **Про пок. о. Ивана Наумовича** носять ся ôдъ кôлькохъ днѣвъ у Львовѣ вѣсти, мовь-то ôнъ не померъ смертію натуральною. Одинъ Галичанинъ, котрый зъ нимъ ѣздивъ, а розпращавъ ся зъ нимъ, щобы вернутись коротшою дорогою, полишивъ его зовсѣмъ здоровымъ. Чи тѣ вѣсти правдивѣ, годѣ знати, але ось и Dziennik-ови Polsk-ому доносять зъ Варшавы, що покôйный отрувъ ся діґіталіною, а поліція не дозволила тѣла его секціонувати. Після донесеня до Dziennik-а причиною мнимого самоубійства була роспука, яка мала о. Наумовича обгорнути зъ причины зазнаного пониженя.

— **О. Николая Галущиньского въ Зашничи** постигло велике нещастье: Огонь дня 25 н. ст. серпня с. р. знищивъ цѣле гумно зъ ново-звезенымъ збôжемъ и будынки господарскѣ. Шкоду неубезпечену, яку нашъ дорогій патріотъ потерпѣвъ, обчисляють на близько 3.000 зр. Огонь бувъ имовѣрно перенесеный вѣтромъ ôдъ горѣвшои близько соломы скарбовои.

— **Маршалкомъ станіславôвскои рады повѣтовои** выбраный зновь Станіславъ Брыкчиньскій.

— **Посвяченье новозбудованои церкви** ôдбуло ся въ Роґôзнѣ въ повѣтѣ самбôрскôмъ дня 5 н. ст. серпня. Обряду посвяченя довершивъ мостискій деканъ о. Сѣнкевичъ при участи ще двохъ священникôвъ. Нова церковь выбудована зъ твердого матеріялу за стараньемъ мѣсцевого пароха о. Віктора Нероновича. Въ церкви знаходить ся чудотворна икона, до котрои въ часѣ ôтпустôвъ приходять мешканцѣ и зъ дальшихъ сторôнъ.

— **Въ дѣвочій институтъ пôдъ управою Василіянокъ у Львовѣ** принявъ управляючій совѣтъ „Народного Дому“ на свôй коштъ на рôкъ шкôльный 1891/2 чотири бувшѣ выхованицѣ, а именно: Марію Косовичѣвну, скôнчившу VIII класу выдѣловои школы, Теофилю Малаховску ученицю VIII, Юлію Назаровичѣвну и Єлену Гамчикевичѣвну, учениць VI класы школы выдѣловои.

— **Зъ Марієнбаду пишуть намъ**: Власне сегодня [25 н. ст. серпня] о годинѣ 5-ôй по полудни ôдбувъ ся тутъ похоронъ незабутного президента бар. Каанного. Сумне то було торжество! На кладовища въ металевôй домовинѣ лежали мощѣ покôйного осамотненѣ передъ каплицею ще невыкôнченою... прийшли ксьондзы, покропили... Vater unser — та й по всьому. По тôмъ вложено домовину въ паку, котра ôдôйде ще сегодня на зелѣзницю, а за кôлька днѣвъ прибуде до Львова, де доперва ôдбудуть ся похороны. Баронъ Канне пробувавъ тутъ уже черезъ 8 днѣвъ и бувъ взагалѣ, якъ звычайно, дуже приятный и веселый, — тôлько въ двохъ послѣднихъ днѣхъ жалувавъ ся, що щось нездоровъ и справдѣ недомагавъ. Мешкавъ въ готели Hungaria. Въ суботу 22 н. ст. серпня лягъ о 9-ôй годинѣ вечеръ спати, а коли въ недѣлю не встававъ, отворено о 8½ зрана насильно дверѣ — и показало ся, що бар. Канне въ наслѣдокъ закостенѣлости аорты померъ нагло, безъ свѣдомости и муки, на пораженье легкихъ и серця. Перевезенье мощей до Львова буде коштувати разомъ зъ прочими выдатками за готель около 1.400 зр. На кладовищи при домовинѣ бувъ лишь одинъ урядникъ судовый зъ Львова, а то секретарь Купріянъ Коцовскій; зъ адвокатôвъ були д-ръ Кратеръ и д-ръ Амбесъ; бувъ також совѣтникъ двору Раквичъ, властитель млына Томъ зъ родиною, два нотарѣ и одинъ адвокатъ зъ Кракова. — Тутъ при краснôй погодѣ гостить ще досить много гостей, однакъ богато вже ôдъѣхало, бо похолоднѣло. Сего року нагла смерть бар. Каанного була вже 29-ымъ выпадкомъ наглои смерти, а се толкуе ся тымъ, що тутъ прибувають самѣ товстѣ люде. Дорожня велика, якъ взагалѣ всюда въ Австріи, значно бôльша, якъ за границею. За барона Каанного треба було заплатити за весь часъ [4 тыжднѣ] що мавъ мешкати, а навѣть за постѣль... Окрестнôсть тутъ дуже приятна а воздухъ здоровый. — *К. Н. К.*

— **Въ Копичинцяхъ** — якъ намъ пишуть зъ-вôдтамъ — буде отворена дня 16 н. ст. вересня філія товариства „Народный Базаръ“.

— **Градъ и велика злива**, сполучена зъ хмароломомъ, навѣстили въ сихъ днѣхъ громады: Бабинъ, Роженъ великій и Тюдѣвъ въ повѣтѣ косôвскôмъ. Шкоды великѣ.

— **Самоубійство.** Вчера рано въ касарни при ул. Яблоновскихъ по змѣнѣ варты ôдобравъ собѣ житье выстрѣломъ зъ карабіну пôдофіциръ 55 полку, Седзеньскій.

— **Тифъ у Львовѣ** явивъ ся въ каменицяхъ при улици Лычакôвской и Ормяньскôй. Въ однôй каменици заслабло наразъ 20 особъ. Въ наслѣдокъ того выславъ президентъ мѣста на улицю Лычакôвску комісію санітарну, щобы переконала ся, якій порядокъ въ каменицяхъ и зарядила строге удержуванье порядку та дезинфекцію. Ходить поголоска, що зараза тифова вийшла зъ головного шпиталю.

— **Въ справѣ будовы нового польского театру у Львовѣ** згодивъ ся выдѣлъ краєвый приняти новый театръ въ зарядъ краю. Будынокъ мае бути власностію громады Львова, котра зобовязалась выставити его до шѣсть лѣтъ, однакожь выдѣлъ краєвый жадае, щобы она до чотирохъ лѣтъ будову окôнчила. Тымчасомъ продовжило намѣстництво привілей даваня выставъ въ театрѣ ґр. Скарбка до року 1896.

— **Зміны въ урядахъ.** Управитель повѣтовои дирекціи скарбу въ Перемышли, старшій совѣтникъ д-ръ Вінк, Краиньскій подавъ ся въ станъ супочинку. Его заступае тымчасомъ старшій комісарь Несторовичъ. — Кôлькохъ совѣтникôвъ, межь иншими М. Чайковскій, мали внести просьбу о спенсіонованье. — Брон. Лозиньскій, совѣтникъ намѣстництва, подавъ ся на емеритуру зъ причины слабого здоровля. — Субститутомъ померщого львôвского нотаря Шемельовского именованый дотеперѣшный его заступникъ Иванъ Раставецкій.

— **Зъ Перегиньска пишуть намъ**: Магда Шляхтичева, дочка Ивана Шляхтича въ Перегиньску, шукаючи грибôвъ въ дубинѣ скарбу митрополичого найшла кôлька мѣдяковъ пôдъ лѣсковымъ корчемъ, закликала свого батька, що недалеко косивъ, и обое ôднайшли въ земли 620 штукъ мѣдяныхъ грошей зъ часôвъ Маріи Тересы зъ 1763 року. На однôмъ боцѣ тыхъ грошей находить ся образъ Матери Божои и Спасителя, а на другôмъ портретъ цѣсаревои. Мѣдь богато лѣпша, якъ теперѣшна.

— **Велике надзвычайне представленье ґалеве цирку Сідольского** мае завтра (въ суботу) ôдвѣдати архикнязь Леопольдъ Сальваторъ. Циркъ Сідольского заслугуе на повну похвалу. За часъ свого побуту у Львовѣ старае ся директоръ п. Цезаръ Сідолі — якъ се нашѣ читателѣ можуть завѣркувати зъ мѣщеныхъ оголошень — займити Львовянъ що-разъ иншою новиною и въ тôй цѣли спроваджуе на выступы знаменитыхъ штукарѣвъ зъ рôзныхъ сторôнъ. Теперь гостять дуже добрѣ три музикальнѣ кльовны, знаменитѣ акробаты.

— **Въ Загребѣ** ôдбуло ся въ середу ôдкрытье памятника хорватского поета Качича. Андрѣй Качичь живъ ôдъ 1690—1760 р. въ часѣ, коли дубровницка література розцвила ся и вже зачала поволи нахилятись до упадку, а на еи мѣсце повставала нова хорватска література, въ пôвнôчнôй Далматіи. Качичь бувъ монахомъ ордену Францисканôвъ и папскимъ леґатомъ въ Далматіи, Боснѣ та Герцоґовинѣ. Въ часѣ свого посольства ôнъ мавъ нагоду збирати народнѣ пѣснѣ та иншѣ памятки историчнѣ, котрѣ ôдносились до славнои бувальщины сербскои. Тогдѣ ôнъ пôзнавъ и присвоивъ собѣ форму и духа народныхъ пѣсень, такъ що въ его збôрнику пѣсень, де помѣщенѣ по-части зôбранѣ творы народнѣ а по-части зложенѣ нимъ самымъ, тяжко розрôзнити однѣ ôдъ другихъ. Теперь уже народъ спѣвае и однѣ и другѣ. Сему поетови Хорваты поставили памятникъ въ Загребѣ и хочь ôдкрытье памятника не мало ôдбути ся ще теперь, то власне для того, що тамъ отворена выстава и гостѣ зъ Далматіи и Славонщины мали на ню приѣхати, сполучено и се торжество разомъ. При ôдкрытю памятника банъ Хорватіи выголосивъ бесѣду, въ котрôй назвавъ Качича однымъ зъ найславнѣйшихъ мужѣвъ Хорватіи и патріотôвъ. Иншѣ бесѣдники зазначили, що Качичь есть поетомъ и хорватскимъ и далматиньскимъ а его творы суть символомъ сполученя обохъ тыхъ краѣвъ, до чого Хорваты змагають. Опôсля ôдбувъ ся великій банкетъ на 3000 особъ, котрый громада Загребу устроила своимъ коштомъ въ честь далматиньскихъ гостей. Въ бесѣдахъ и тоастахъ пôднесено идею єдности Далматіи зъ Хорватіею. Вечеромъ иллюміновано выставу и цѣле мѣсто. На бенкетѣ рады мѣскои промовлявъ по руски д-ръ Климъ Ганкевичъ, промову тую — якъ доносить намъ телеґрама зъ Загребу — принято симпатично.

— **Смѣла крадѣжь въ Бродахъ.** Въ ночи зъ 16 на 17 с. м. закрали ся злодѣѣ черезъ пивницю до склепу В. Адамовича и забрали зъ-вôдтамъ всю готôвку та рôжнѣ вина и товары. Не вдоволенѣ ще тымъ, забрали ся до касы вертгаймôвскои, що важила 390 кільоґр. и стояла коло спальнѣ, и тихенько занесли еи до пивницѣ. Ту зачали еи розбивати, але имъ не удало ся. Коли зважити, що касу тую мусѣло нести що-найменше шестеро людей, — а удалось имъ перенести ся зовсѣмъ безъ гамору, — то видко, якѣ то вправнѣ и небезпечнѣ були злодѣѣ.

— **Львôвскій комітетъ еміґраційный** выславъ онногды до Америки 30 жидôвъ еміґрантôвъ зъ Россіи.

— **Ґр. Левъ Толстой**, знаный россійскій фільософъ-фантастъ, одержавъ — якъ доносить „Новое Время“ — листъ ôдъ одной приятельки, въ котрôмъ пытае она его: що мае зробити зъ половиною свого маєтку, котрый выносить 400.000 рублѣвъ, бо для себе она не потребуе бôльше, якъ 200.000 рублѣвъ. Толстой ôдповѣвъ ѣй коротко, що 200.000 рублѣвъ нехай — спалить! Десь люде не знають: що зъ грôшми почати!

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Дня 8 н. ст. вересня ôдбуде ся въ Гусаковѣ (остатня стація Медика) вѣнчанье укôнченого богослова Петра Перчиньского зъ панною Мальвиною Хомицкою, донькою тамошного пароха. — Цѣсарь удѣливъ громадѣ Пороги въ повѣтѣ богородчаньскôмъ, на будову школы запомоги въ сумѣ 100 зр. — Дня 8 н. ст. вересня ôдбуде ся въ Козовѣ вѣнчанье укôнченого богослова п. Омеляна Мальчиньского зъ Стефанією Свистунôвною, дочкою мѣсцевого пароха.

НАДОСЛАНЕ.

Zurückgesetzte Seidenstoffe mit 25%—33½% und 50% Rabatt auf die Original-Preise versch. meter- und robenweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (K. u. K. Hoflief.) Zürich Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. 2

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

На конкурсъ зъ речинцемъ до 3 (15) жовтня с. р. розписанѣ приходы Золотники теребовельского деканату, Жукôвъ, бережаньского деканату, Куликôвъ деканату холоѣвского, Утѣховичѣ деканату нараѣвского, Козôвка деканату бережаньского и Поморяны дек. золочѣвского.

Конкурсовый испытъ ôдбуде ся въ днѣхъ 3 (13) и 4 (16) вересня с. р.

Презенту на прихôдъ Мальчичѣ, городецкого деканату, одержавъ о. Андрѣй Обрѣзкôвъ тамошный завѣдатель.

До канон. институціи въ мѣсяци вересни вôзванѣ оо.: Игнатій Юхновичъ на Слободу, Іоанъ Кобриновичъ на Жупанье, Семеонъ Конопка на Фирлѣѣвъ, Александеръ Здерковскій на Крушельницю и Петро Крипякевичъ на Гнилицѣ великѣ.

Адміністрацію парохіи въ Поморянахъ одержавъ о. Григ. Купчиньскій дотеперѣшный приватный сотрудникъ въ тôмъ мѣсци.

Сотрудниками назначенѣ оо.: І. Сѣрко въ Кобыловолокахъ, Ник. Левицкій въ Лецôвцѣ, Евг. Витошиньскій въ Струсовѣ, Вол. Сабатъ въ Сосновѣ, Конст. Зарицкій въ Галичи и Евг. Гошовскій въ Семигиновѣ.

Для приватныхъ сотрудникôвъ асиґнувало правительство зъ реліґійного фонду плату въ Токахъ и Пустомытахъ на одинъ рôкъ.

Митр. консисторія удѣлила декретъ на провізоричного катихита въ ц. к. реальнôй школѣ у Львовѣ о. д-ру Титови Мышковскому; — вставилась до намѣстництва о titulum mensae для слѣдующихъ укôнченыхъ студентôвъ богословія: а) зъ вѣденьского університету: Богд. Домбчевского, Теодосія Лежогубского и Кирила Студиньского; б) зъ львôвского університету: І. Бачиньского, І. Березиньского, Любомира Бѣлиньского, Томы Бородієвича, Кар. Бутриньского, Вол. Винярского, Зен. Гутковского, Емил. Зарицкого, Іос. Зацерковского, Вол. Кальбы, Григ. Кармалиты, Мих. Клюка, Мих. Кіцилкевича, Теодата Копытчака, Вас. Кузьмича, Юл. Левиньского, Корн. Леонтовича, І. Рейтаровского, Ксен. Роздôльского, Евг. Рудницкого, Вол. Садовского, І. Созаньского, Евст. Хомина и Онуфр. Чубатого.

Одпустку зъ приходôвъ для поратованя здоровля оо.: Мартинъ Барвѣньскій зъ Покропивнои 3-недѣльну (заступати поручено о. Орестови Держкови зъ Озѣрнои) и Антôнъ Калѣчиньскій зъ Гнѣздичева 1-мѣсячну (заступати поручено о. І. Савюкови зъ Заболотовецъ).

Архіерейску грамоту благословеня удѣливъ Митрополичій ординаріятъ п. Алексѣю Яцеву, селянинови въ Тужиловѣ за жертву въ сумѣ 450 зр. для тамошнои церкви.

Квалифікаційне свѣдоцтво на церковного пѣвця дôставъ Иванъ Рубчакъ, питомець дяковскои бурсы при архікатедральнôмъ храмѣ у Львовѣ.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. Рагуж. въ Трост. Заплачено до кôнця липня. — **Вп. А. Шуотъ въ Хл.** Заплачено до кôнця липня. — **Вп. В. Гол. въ Шельв.** До кôнця року ще 10 зр.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 28 серпня. Пôдчасъ сегорôчнои подорожи морскои ôдвѣдае цѣсарева Єлисавета зъ архикн. Марією Валерією и архикн. Францомъ Сальваторомъ Стамбулъ та задержить ся тамъ кôлька днѣвъ.

Прага 28 серпня. Епископъ Стросмаєръ мае приѣхати на выставу.

Берлинъ 28 серпня. Вѣсть про подорожь царицѣ до Парижа повторяють загально всѣ ґазеты и выкликують велику сензацію.

Венеція 28 серпня. Королева румуньска тяжко занедужала и побоюють ся о еи здоровлье. Мабуть бувъ легкій атакъ апоплектичный.

Лондонъ 28 серпня. Англійска фльота загостить въ жовтни до Шербурга на запросины адмірала Жерве.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

27. н. ст. серпня 1891.

Львôвъ: Пшениця 10.50 до 11·50, жито 10·— до 10·50, ячмѣнь 7·— до 7·30, овесъ 7·50 до 7·85, горохъ —·— до —·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 12·— до 13·50, льнянка — до —, конюшина червона 42·— до 52·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —, хмѣль ôдъ —·— до —.— зр. за 56 кильо въ Львовѣ, оковита за 10.000 литрôвъ 17.— до 17·75 зр.

Тернопôль: Пшениця 10·50 до 11·50, жито 10·— до 10·75, ячмѣнь 6·— до 6·75, овесъ 7·— до 7·50, горохъ 6·— до 10·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 12·— до 13·—, льнянка — до—, конюшина червона 41·— до 47·—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина шведска — до —.

Пôдволочиска: Пшениця 10·75 до 12·—, жито 10·— до 11·—, ячмѣнь 5·75 до 6·50, овесъ 6·90 до 7·15, горохъ 6·— до 10·50, вика —·— до —·—, рѣпакъ 12·— до 13·—, льнянка — до —; конюшина червона 41·— до 47·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Ярославъ: Пшениця 10·50 до 12·—, жито 10·25 до 11·—, ячмѣнь 6·25 до 7·25, овесъ 7·50 до 8·— горохъ 6·30 до 9·75, вика —·— до —·—, рѣпакъ 12·25 до 13·60, льнянка — до —, конюшина червона 42·— до 52.—, конюшина бѣла —·— до —,— конюшина швед. — до—, тимотка —.— до —·—

Надôслане.

ВСѢХЪ НАУКЪ ЛѢКАРСКИХЪ

Д-ръ ИВАНЪ МОХЪ

по окôнченю студій медичныхъ и по ôдбутôй практицѣ въ головнôмъ шпитали у Вѣдни осѣвъ и практикуе

въ Ганачѣвцѣ *коло Перемышлянъ.*

АДВОКАТЪ

Д-ръ Винкентій Хлопецкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Самборѣ

въ каменици п. Стреца [давнѣйше п. Матковскои] въ рынку.

ОКУЛІСТЪ и ОПЕРАТОРЪ

школы вѣденьскои и берлиньскои

Д-ръ Д. Меллеръ

ординуе ôдъ 9—12 и ôдъ 4—6 годины

ул. Ягайлоньска ч. 6.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНИКОМЪ"**

ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, пенсне, барометры, термометры, мікроскопы, машины электричнѣ, рефлекторы, и т. и. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарації найдешевше и найскорше.

Замовленя въ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.

Запрошенье до предплаты.

Вже поступило до друку и выйде въ кôнцемъ сего року катехитичне дѣло пôдъ заголовкомъ:

„Наука вѣры и обычаѣвъ"

або

историчне, догматичне, моральне и литурґичне поясненье правдъ св. вѣры на основѣ щоденныхъ молитвъ, празникôвъ церковныхъ и христіяньскихъ обрядôвъ

написавъ Анатоль Долиньскій, парохъ Яхторова и Унева. Цѣле дѣло буде обнимати 70 аркушôвъ друку и буде дѣлити ся на три части.

Митрополитальный Ординаріятъ Ч. 918/1890 препоручивъ тое сочиненье „яко дѣло для представленя великого добра вѣры св. Всеч. Священьству и Вѣрнымъ многополезне".

Предплата выносить тôлько **3 зр.** безъ пересылки почтовои; по выпечатаню цѣна буде пôднесена на **4 зр.**

Предплату приймае о. Евгеній Гузаръ у Львовѣ, плацъ св. Юрія ч. 5.

☛ Рôвночасно друкуе ся **„Коротків выкладъ науки вѣры и обычаѣвъ"** для христіяньскои молодежи и женихôвъ въ додаткомъ „Рôкъ церковный". Цѣна 60 кр зъ пересылкою почтовою.

!КОСЫ!

изъ найлучшои стирійскои фабрики наособне порученье зъ найбôльшою старанностею выконанѣ:

55 центим. довгѣ, середно шир. по 45 кр.
60 " " " " " 50 "
70 " " " " " 60 "

☛ За доброту тыхъ кôсъ приймаемо всяку поруку. ☚ 3869

Окрôмъ повысше згаданыхъ суть еще вузшѣ по 40 кр. На пятькільограмову посылку иде 8—10 штукъ.

Народна Торговля у Львовѣ и філіи.

Потрѣбный инструкторъ домовый для хлопчика, щобы приготовити его черезъ рôкъ до класъ ґімназіяльныхъ. — Близша вѣсть або въ Адміністраціи „ДѢЛА", або у о. С. Теодоровича пароха въ Синевôдску нижнôмъ п. Любѣнцѣ.

Ученики шкôлъ середныхъ або народныхъ могуть мати мешканье, харчъ и добру опѣку въ домѣ урядника. Львôвъ улиця Скарбкôвска ч. 9., число дверей 6.

Панночка може знайти станцію въ рускôмъ домѣ. Близшу вѣдомôсть подасть о. В. Навроцкій улиця Уніи Любиньскои ч. 1.

Родичѣ посылаючѣ дѣти до шкôлъ въ Тернополи а бажаючѣ помѣстити ихъ въ рускôмъ домѣ, дебы мали правдиву родительску опѣку зволятъ зголосити ся до о. В. Громницкого сотрудника въ Тернополи, котрый подасть близшѣ вѣдомости.

Запросины до передплаты на XIII и XIV томъ Рускои Историчнои Бібліотеки.

Томъ XIII вже выйшовъ и мѣстить: **Гетьманованье Ивана Выговского и Юрія Хмельницкого.** Томъ XIV друкуе ся (досы вже 6 аркушѣвъ) и выйде въ кôнцемъ вересня с. р. и мѣстити ме: **Гетьманованье Брюховецкого.** Оба томы въ оправѣ въ анґлійске полотно зъ золоченымъ вытискомъ и въ пересылкою рекомандованою 3 зр. 10 кр. Брошурованѣ въ пересылкою 2 зр. 50 кр.

Передплату присылати перекавомъ пôдъ адресою: ***Ол. Барвіньскій*** у Львовѣ, ул. св. Миколая 13.

Въ канцеляріи товариства „Просвѣта" продають ся портреты бл. п.

Д-ра Олександра Огоновского

по 2 зр. и по 1 зр.

Цѣлый доходъ призначеный на фондъ памятниковый и стіпендійный.

Циркъ братôвъ Сідолі

Дирекція Цезаръ Сідолі

Шпитальна ул. ч. 3 (плацъ Голуховскихъ)

въ суботу 29-го серпня 1891 р.

ВЕЛИКЕ НАДЗВЫЧАЙНЕ ПРЕДСТАВЛЕНЬЕ ҐАЛЕВЕ

зъ вымиковою дуже доборною проґрамою,

Выступъ найзнаменитшихъ силъ товариства.

Передпослѣдный разъ **ОБА ѢЗДЦѢ-МЕДВЕДѢ.**

Выступъ трехъ братôвъ ЛЕЕ знаменитыхъ кльовнôвъ зъ цирку Ренца. Близшѣ вѣсти подають плякаты и проґрама.

Зъ высокимъ поважаньемъ

(Накресса, Львôвъ.) **ЦЕЗАРЪ СІДОЛІ,** директоръ.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши ôдъ дня 12 лютого 1889 выдае

АСИГНАТЫ КАСОВѢ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячѣ ся въ обѣгу **5%** асигнаты касовѣ зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ буть **опроцентованѣ по 4½% ôдъ 15 мая 1889.** 2318

Передрукъ не буде плаченый **Дирекція.**

ПОДЯКА.

Всѣмъ, котрѣ ôддали остатну прислугу нашому незабутному и найдорожшому ôтцеви вагладно дѣдови бл. п. Михайлу Рудницкому гр. кат. пароху въ Поморянахъ, б. декану золочѣвскому и совѣтнику консисторіяльному, — не менче всѣмъ тымъ, котрѣ въ довгôй и тяжкôй слабости покôйника его доглядали и ôдвѣдували та тымъ способомъ остатнѣ хвилѣ его житя Ему уприятняли и осолоджували, — вкôнци всѣмъ тымъ, котрѣ по причинѣ смерти покôйника выразили намъ свое сочувство и старали ся потѣшити насъ въ нашôмъ горю та нещастю, яке насъ черезъ смерть покôйника спôткало — складаемо симъ найсердечнѣйшу подяку.

Передовсѣмъ дякуемо всѣмъ Высокопреподобнымъ Отцямъ духовнымъ, а то: о. Олександру Чемериньскому пароху и декану золочѣвскому, о. Евстахію Клосеничу, пароху въ Прибôйцяхъ и декану зборôвскому, о. Олександру Танчаковскому, пароху въ Дунаевѣ и декану параѣвскому, о. Теодору Кордубѣ пароху и декану бережаньскому, о. Омеляну Мизеви совѣтнику консисторіяльному и пароху въ Зборовѣ, о. Омеляну Богачевскому зъ Плугова, о. Теофану Бородайкевичеви зъ Тростяниці, о. Юліяну Габрусевичеви въ Махновець, о. Петрови Гуляеви зъ Славноп, о. Ивану Гургалеви зъ Золочева, о. Теофилю Гутковскому зъ Ясеновець, о. Иларію Зарицкому зъ Розгадова, о. Ник. Копачеви зъ Бôбщанъ, о. Ивану Кулицкому зъ Заруди, о. Григорію Купчиньскому въ Поморянъ, о. Теодору Леонтовичеви зъ Пôдлипець, о. Сильвестру Лепкому зъ Поручина, о. Теодору Луцику зъ Годова, о. Леонтію Лужницкому зъ Урмани, о. Ивану Малиновскому зъ Жукова, о. Теофилю Петровскому зъ Рыкова, о. Теодору Прачуковн зъ Коропця, о. Петру Чуґакови зъ Озерянки, о. Володимиру Шенкириковн зъ Урлева, о. Михайлови Фоисееви зъ Плѣснянъ, о. Ник. Яновичеви зъ Кального, о. Антонови Яновичеви зъ Струтина, и кс. Альойсіюму Менсопустови лат. пароховн зъ Поморянъ, що зволили мимо невôдповѣдной поры такъ численно прибути для ôддання остатнои прислуги покôйникови, за торжественну ôдправу службъ Божихъ, за ласкаву участь въ похоронахъ и за провôдъ на мѣсце вѣчного ôдпочинку; — особножь дякуемо щиро Вир. оо.: Танчаковскому, Луцикови и Гургалеви за выголошенѣ промовы трогаючѣ, котрѣ хочь хвилево влили въ зболѣлѣ серця нашѣ ôдраду и потѣху.

Дальше дякуемо приятелямъ, сусѣдамъ и знакомымъ покôйника, особенно же: Вп. Вольскимъ и Гурскимъ, властителямъ дôбръ зъ Рыкова, дальше Амброзевичамъ, Клѣщамъ, Алексевичамъ, Чиждамъ, Гольцерамъ, Маначиньскимъ, Цандерерамъ, роднѣ Ортиньскихъ, Марінковскому, а передовсѣмъ Вамъ Вп Купчиньскѣ за се, що не ôдступалисьте покôйника до остатнои хвилѣ Его житя, але булисьте Его вѣрными приятелями и неутрудженими помôчниками въ его тяжкôй недузѣ, — вкôнци д-рамъ Цандерерови, Луцикови а найбôльше д-рови Рапсови, що зволили на кожде завôзванье безъ огляду на пору дня удѣляти покôйникови своеи лѣкарскои помочи.

Неменче Вы Славетнѣ мѣщане Поморянъ и мешканцѣ поблизькихъ сѣлъ, а передо всѣмъ мѣсточка Дунаева — дальше Вы Брацтва церковнѣ и Вы спѣваки якъ мѣсцевѣ такъ замѣсцевѣ, за се, що взялисьте такъ чиленну участь въ похоронахъ покôйника, приймѣть ôдъ насъ щиро руске: „Спаси-Бôгъ"!

Поморяны дня 27 серпня 1891.

Иванъ Рудницкій, сынъ зъ женою Ольгою и сынами. — *Богданъ Пюрко*, зять зъ сыномъ. — *Антôнъ Твердохлѣбъ*, зъ женою Юлією и дѣтьми.

Для выгоды П. Т. Публики отворено

НОВУ АҐЕНЦІЮ

Краковского Товариства взаимныхъ убезпеченъ

на житье та ôдъ огню и граду

у Львовѣ при ул. **Театральнôй ч. 21** (входить ся зъ улицѣ Скарбкôвскои).

Полісы асекураційнѣ выставляють ся въ языцѣ рускôмъ — всѣ проспекты и переписка зъ партіями ведесь по руски. — Близше можна розвѣдатись въ Адміністраціи „Дѣла".

Десять медальвъ заслуги, дипльомъ признаня и дипльомъ ґонорозый

на всесвѣтнôй выставѣ въ Антверпіи за незрôвнанѣ

Выробы косметичнѣ, Тоалетнѣ и Парфумеріи.

Антілентіля. Нѣякій артикулъ тоалетный не може ити въ заводы що-до успѣху и доброты зъ Антілентілею. Се средство, одержане въ ôдсвѣжуючихъ субстанцій, ухилае въ коротком часѣ весняки, плямы печѣнкові, блянни и т. и., надае шкôрѣ свѣжу бѣлôсть, свѣжôсть и нѣжнôсть. — Цѣна 2 зр.

Пиліптонъ волосю сивому и сполсвѣлому по кôлькоразовôмъ ужитю привертая красну барву. ПІЛІПТОНЪ не фарбуе, лише ôдмолоджуе волосье, котре пôдъ впливомъ сего ôдличного средства ôдзыскуе первѣстну барву, мягкôсть и ôдзыскъ. — Цѣна фляшку 1 зр. 50 кр.

Валентінъ найсильнѣйше выпаданье волося вадержуе, цибульки волосѣ взмôцняе и до вытворюваня та поросту волося побуджае. Цѣлый флякон 3 зр. Пôвъ флякону 1 зр. 60 кр.

ПУДРЪ КНЯЖІЙ

не мѣстить жадныхъ металевыхъ примѣшокъ, есть се найчистѣйша и найнѣжнѣйша мучка ростинна, приемно прилягае до лиця, надае красну, природну бѣлôсть и есть неоцѣненымъ средствомъ до ґіґієнічнои окрасы лиця.

Пуделко мале бѣлого пудру 60 кр., цѣле 1 зр., зъ лебедикомъ 1 зр. 50 кр. Рожевый для бльондинокъ и кремовый для шатинокъ и брунетокъ, мале пуделко по 70 кр., бôльше зр. 1.10 зъ лебедикомъ зр. 1.60.

Вода фіялкова. Усувае зъ лиця прищѣ, лишаѣ, угрики, попадниьѣ и лущенье шкôры, выгладжуе морщинки и долики беленѣ. Лице ôдсвѣжуе выбѣлюе и вынѣжнюе. — Цѣна 1 зр.

Мыло косметичне ôдзначае ся надзвычайною нѣжностію и дуже приемнымъ запахомъ, лагôдно вплывае на шкôрку, не допускае розпадатись рукамъ и лицю, дуже добре очищуе шкôру. Ухилае веснянки и жовто-бурѣ плямы зъ лиця. — Цѣна 60 кр.

И. ИГНАТОВИЧЪ

у Львовѣ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3, и улиця Галицка ч. 35., въ Краковѣ Сукенницѣ ч. 20., и въ Черновцяхъ Ринокъ ч. 2.

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыждневникъ педаґоґічно-науковый, выходить ôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вѣрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1·60 зр., на чверть року 1 зр.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE"

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

Найбôльшій по француски улаженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.

Сезонъ 1891.

Звѣстне найдешевше жерело закупна.

Найбôльшій складъ есть якъ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Ôддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гафтôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасаматерій, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ поборôвъ кравецкихъ.

Ôддѣлъ II. Капелюхи дамскѣ, дѣвочѣ и дѣточѣ, выробы пантôфликовѣ для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, горсеты и запаски для дамъ и дѣтей.

Ôддѣлъ III. Краваты мужескѣ, окарпетки, бѣлье мужеское, ковнѣры и манкеты, парасолѣ анґлійскѣ, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и анґлійскѣ рукавички.

Ôддѣлъ IV. Рукавички дамскѣ, шкôрковѣ, данськѣ, шведскѣ и анґлійскѣ, а такожь рукавички шовковѣ, вовнянѣ и нитянѣ.

Ôддѣлъ V. Вахлярѣ чорнѣ и кольоровѣ набалѣ и вечеры та великій выбôръ япаньскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декорацiйныхъ.

Ôддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.

Ôддѣлъ VII. Станики трикотовѣ и джерсей для дамъ по зр. 1·90, 2·50, 3·50 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку.

Ôддѣлъ VIII. Спôдничка дѣточѣ, плащики, пальтотики и запаски.

Ôддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великѣ килимы, сальоновѣ ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки маттінговѣ до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣннѣ, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.

Ôддѣлъ X. Ту суть портієры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Туніськѣ по зр. 3·20, якôсть 1-ша 3·75, Мароко 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапецунтъ 6·75. Великій выбôръ тяжкихъ портієръ Кірманъ и дієстаньскихъ та матерій на мебелѣ.

Бѣлѣ ôдлясскѣ сьмоки порожковѣ, цѣна дишо 1·45, 1·75, 1·90, 2·50 до 50 зр.

Ôддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 2·50 и высше. Комплетнѣ ґарнітуры толєдінові складаючѣ ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на столъ 9·50 до 60 зр. Вовнянѣ капы шовковѣ 1 якôсть 1·35, II 2·40, III 3·50.

Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ покрôвецъ на лôжка и коня. Стеганковѣ ковдры вовнянѣ, ватованѣ, атласовѣ, зимовѣ и до прикрасы.

Замовленя зъ провінцій полагоджує ся якъ найсовѣстнѣйше.

Окремнѣ ôддѣлы для вышиванья. Цѣнники даромъ и оплатно.

Магазинъ „AU LOUVRE", у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Властитель Е. М. БЕРНФЕЛЬДЪ въ Вѣдни.

☛ При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись. ☚

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянськои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 184. Львôвъ, Субота 17 (29) серпня 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

[illegible] у Львовѣ [illegible] о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, а въ вôвторокъ и четвергъ [illegible] разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро [illegible] ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурґу M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

[illegible] „ДѢЛО“ [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible]
въ Австріи: [illegible]
на цѣлый рôкъ . . . 18 кр. [illegible] . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. на пôвъ року . . . . 12 зр.
на четверть року . 4 зр. 50 кр. на четверть року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
У Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на четверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламація неопечатаны вôльны вôдъ порта.
Поединоке число коштує 8 кр. а. в.
Оголошенія принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного стрôчки [illegible] въ рубр. „[illegible]“ по 20 кр. а. в. [illegible]

Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

Гадки по зборахъ въ Турцѣ.

VI.

Дѣяльнôсть клюбу руского въ радѣ державнôй була въ часѣ засѣданя рады державнои и пôзнѣйше предметомъ живыхъ оговорôвъ межи приятелями и противниками клюбу, а при тôмъ не обходилось и безъ критики. Нѣчо дивного, — се свѣдчить лишь о тôмъ, що Русины въ краю интересувались дѣяльностію своихъ заступникôвъ въ радѣ державнôй, а де критика була тôлько добросовѣстна, не злобна и не злорадна, то й самй послы мусѣли бути єй радѣ. И наша часопись кôлька разôвъ въ часѣ сесіи бôдзывалась до клюбу руского, наклякуючи єго въ першôй половинѣ сесіи, щобы бôльше дававъ знати про себе та свою дѣяльнôсть и комунікатами — на взорець комунікатôвъ польского „кола“ — освѣдомлювавъ Русинôвъ въ краю зъ своимъ становищемъ середъ сучасной ситуаціи політичнои, абы вороги клюбу руского не могли выдумками та клеветами баламутити рускои публики. Були хвилѣ, коли такй офіціальнй клюбовй заявленя були конечно потрѣбнй, особливо-жь коли въ комісіи буджетовôй пос. Романчукъ бôдступивъ зъ застереженьемъ бôдъ свого внесеня въ справѣ новои рускои ґімназіи въ корисъ внесеня посла Мадейского, а тымъ бôльше заразъ потôмъ, коли „коло“ польске въ своѣмъ комунікатѣ заговорило о якихсь мнимыхъ зобовязаняхъ рускихъ послôвъ супротивъ делеґаціи польскои. Комунікатъ клюбу руского справы сей опôсля пояснивъ на вдоволенье Русинôвъ.

Якъ другимъ партіямъ парляментарнымъ, такъ и рускому клюбови нагоду до выступленя дала доперва дебата буджетова. Она зъ одной стороны выявила силы парляментарнй клюбу, а зъ другои стороны вывела на яву жаданя Русинôвъ.

Якъ звѣстно, при дебатѣ буджетовôй забирали слово три послы: при ґенеральнôй посолъ Романчукъ, а при спеціальнôй послы Барвѣньскій и Пôдляшецкій. Першій выголосивъ бесѣду въ высшôмъ стилю політичну, выложивши въ нѣй загальнѡ значѣнье Русинôвъ для Австріи, положенье ихъ въ Австріи, проґраму народну, и вôзвавши правительство, щобы взяло въ опѣку и охорону рускій народъ, — другій представивъ найпильнѣйшй потребы и домаганя Русинôвъ на поли шкôльництва, — а третій пôдніс деякй кривды Русинôвъ и потребы ихъ въ судôвництвѣ. [Крôмъ того пос. Мандичевскій поставивъ деякй резолюціи.]

При дебатахъ буджетовыхъ и давнѣйшими часами рускй послы, хоч бувало ихъ и бôльше, нѣжь теперь, не порушували бôльше справъ, якъ тй, що порушивъ теперѣшный клюбъ рускій, — а рôзниця вышла хиба тая, — очевидно на користь нинѣшного клюбу — що насамперёдъ справу руску въ радѣ державы поставивъ правдиво та ясно — и тымъ бôддавъ дуже велику прислугу Руси австрійскôй, — а дальше, що и въ порушеныхъ справахъ пôйшовъ у многôмъ дальше нѣжь давнѣйшй рускй послы (Досыть перейти точки бесѣды посла Барвѣньского въ справѣ шкôльництва и порôвнати ей зъ бесѣдами давнѣйшими въ тôй матеріи.)

Однакожь не дасть ся заперечити, що якъ на давнѣйшихъ сесіяхъ рады державнои, такъ и на сей лишилась одна прогалина, котра повинна була бути заповнена. Маємо на гадцѣ потребы и жаданя руского народу на поли економічнôмъ, котрй, на жаль, и сеи сесіи, хоч до рады державнои увôйшли новй люде, не були, якъ належить, пôднесенй. Стало ся се черезъ те, що посолъ Телишевскій, въ тыхъ справахъ компетентный (якъ давъ доказы того въ соймѣ), въ сей сесіи рады державнои зъ нѣдомои причины майже не бравъ участи. Мы не сумнѣваємось, що и клюбъ рускій бôдчувъ сю прогалину, та зарадити, бачить ся, не мôгъ. Мы-жь мусимо бажати, щобы на будуще клюбъ рускій по-при иншй важнй справы руского народу пôдносивъ также всѣ можливй до сповненя економічнй потребы и жаданя руского народу. Уже въ близькôй осѣннôй сесіи пропущене можна надоложити.

Впрочôмъ нинѣшный клюбъ рускій сповнивъ свôй обовязокъ въ минувшôй сесіи рады державнои совѣстно, не гôрше якъ давнѣйшй клюбы, а безперечно лучше. Не треба при тôмъ спускати зъ ока, що 7-членный клюбъ рускій минувшои сесіи майже зовсѣмъ не диспонувавъ одною зъ лучшихъ своихъ силъ [пос. Телишевскій], а зъ прочихъ послôвъ — о. Брылиньскій уже немôчный, а п. Охримовичъ не выступає въ повнôй палатѣ.

Сповненье обовязку посольского, розумѣєсь, се лишь одна сторона справы, а друга сторона — се результаты дѣяльности клюбу руского въ тôй однôй, першôй сесіи.

Що-до результатôвъ — то доси, правда довершеныхъ фактôвъ ще нема, але суть заявленя — або иншими словами — обѣцянки бôдъ правительства. Єсть звѣстне заявленье ґр. Таффого, дане послови Романчукови въ комісіи, єсть заявленье ґр. Шенборна въ повнôй палатѣ въ нагоды бесѣды посла Пôдляшецкого, суть ухваленй въ комісіи буджетовôй резолюціи въ справѣ новыхъ шкôлъ рускихъ... Правительство при рôзныхъ нагодахъ успокоювало рускихъ послôвъ заявленями, що оно має найлучшу волю неодно зробити для Русинôвъ и наклинувало лише до терпеливости, але при тôмъ не дасть ся заперечити, що правительство завсѣгды занадто оглядалось на Полякôвъ, щобъ нѣчо въ справахъ рускихъ не дѣялось противъ волѣ та безъ згоды польскои делеґаціи у Вѣдни, сойму краєвого та мабуть и намѣстника Галичины. Може бути, що правительство навѣть щиро вѣрить въ льояльнôсть всѣхъ тыхъ чинникôвъ супротивъ рускои справы ..

Чи оно такъ єсть справдѣ, се покаже недалека вже будучнôсть. Деякй справы дозрѣли вже до того, що найблизша сесія рады державнои и сойму покажуть, на скôлько Поляки на дѣлѣ думають бути льояльными супротивъ Русинôвъ, котрй зъ своеи стороны заявлену словами льояльнôсть супротивъ Полякôвъ задокументували въ спосôбъ взôрцевый на минувшôй сесіи рады державнои и тымъ показали правительству, що не они хотять сварôвъ и борбы мѣжнароднои. Коли бъ судити зъ того факту, якій ставъ ся пôдъ конець минувшои сесія рады державнои, а именно що „коло“ польске ухвалило ремонструвати у міністра судôвництва противъ єго рескрипту о рускихъ вписахъ до книгъ грунтовыхъ, можна бы не вѣщувати добрыхъ успѣхôвъ, — однакожь мы не хочемо напередъ судити о тôмъ, що доперва має наступити, а дожидаємо спокôйно будучихъ фактôвъ, маючи при тôмъ и то пересвѣдченье, що нашй послы будуть вести и заступати справу руску розумно и достойно.

Родина яко огнище національнои свѣдомости.

(Присвячено рускому жѣноцтву.)

(Конець.)

Головнымъ средствомъ за-для розбудженя и плеканя національнои свѣдомости и освѣты єсть **рôдна мова и література.** Було колись [а знаю се по переказу бôдъ покôйнои матери] одинокою лектурою рускихъ дѣвчатъ въ недѣлѣ и свята [бо въ будни займались роботою] були акафисты. Зъ того часу посередъ вельми трудныхъ обставинъ гарно розвинулось и збогатилось руске письменство. Заслужене товариство „Просвѣта“ выдало чимало книжочокъ пригôдныхъ для молодого вѣку. На-взаводы зъ „Просвѣтою“ починає пускатись „Руске товариство педаґоґічне“ и подало рускимъ дѣтямъ кôлька гарныхъ и добрыхъ книжочокъ, а можна сподѣвати ся, що подвоить свою ревнôсть на тôмъ поли. „Товариство имени Шевченка“ не щадить накладу, щобъ „Зорю“, завдяки невсыпучимъ заходамъ впорядчика В. Лукича, зробити справдешнымъ письмомъ рускихъ родинъ и выперти такъ зъ рускихъ хатъ всяку чужину. Черновецка „Бесѣда“ бôдъ кôлькохъ лѣтъ выдає цѣнну „Бібліотеку для молодежи“. Та й приватнй выдавцѣ силкують ся поповнити недостатки лектуры для молодого вѣку, отъ хоч-бы илюстроване письмо для дѣтей „Дзвôнокъ“ и кôлька книжочокъ выданыхъ накладомъ сеи часописи. Жаль тôлько, що зъ сими выданями можна стрѣтити ся мало въ котрôй рускôй хатѣ, такъ що они выдавцямъ або мало або зовсѣмъ не оплачують ся и за-для того перестають выходити. Такъ перестали выходити два вельми хосеннй выданя „Руско-украиньска (правильно повинно бъ бути „украиньско-руска“) Бібліотека“ д-ра Е. Олесницкого и „Руска Бібліотека“ И. Онишкевича, выдавана опôсля „Академичнымъ Брацтвомъ“. Спеціально для руского жѣноцтва осзувавъ при „Дѣлѣ“ пок. Володимиръ Барвѣньскій „Бібліотеку найзнаменитшихъ повѣстей“ и почавъ зъ перекладôвъ иншихъ европейскихъ повѣстей, щобъ розбудити охоту до читаня рускихъ выдань мѣжь жѣноцтвомъ, звыклымъ до чужихъ взорôвъ, котре нерадо брало въ руки повѣсти зъ руского житя. Опôсля думавъ пок. Волод. Барвѣньскій перейти до оріґінальныхъ рускихъ повѣстей, и се мушу зъ признаньемъ замѣтити, що Хв. Редакція „Дѣла“ останными часами звернула бачнôсть на сей заповѣтъ колишнього редактора и выдала „Приточу“ та „Хмары“ Ивана Левицкого, „Чорну Раду“ П. Кулѣша, „Чайковскій“ Е. Гребѣнки. Можна бъ лише бажати, щобъ и дальше редакція „Дѣла“ подавала хоч-бы й давнѣйшй, але мало приступнй ширшôй публицѣ повѣсти оріґінальнй. А кôлько то жемчугôвъ розсыпано въ безсмертныхъ творахъ Квѣтки, Шевченка, Кулѣша, М. Вовчка, Стороженка, Нечуя-Левицкого, Кониського, Мирного, Федьковича и иншихъ, котрй можуть загрѣти серце для нашои мовы и літературы, для руского народу? Белетристична наша література така богата и гарна, що на нѣй моглось выплекати ся справдѣшнє руске поколѣнье.

А вже-жь найбôльшь може причинити ся до національного выхованя нашихъ дѣвчатъ **исторична наука.** Ôдъ участникôвъ рускои проѣздки до Чехъ дôзнавсь я, що въ кождôй, навѣть мѣщаньскôй чи селяньскôй хатѣ ческôй лежить історія ческого народу, и певно, що лежить тамъ не лишь для окрасы стола, але й читають и выучують ей пильно. Я мавъ нагоду розмовляти зъ освѣчеными Чехами и кождый зъ нихъ основно обзнакомленый зъ історією свого краю и народу. Чи-жь можна дивувати ся, що свѣдомôсть національна така жива у Чехôвъ, що они такъ горячо боронять своихъ правъ, що они одной пяди землѣ не уступлять елементови нѣмецкому? Якъ же у насъ сумно на тôмъ поли! Не хочу вже говорити про селянъ и мѣщанъ, мѣжь котрыми освѣта загальна при всѣхъ щирыхъ змаганяхъ вельми мало ще розповсюджена, а не то исторична. Але поговорѣмъ зъ нашою интеліґенцією, — кôлько тамъ знайдемо людей, що бы знали історію руского народу, нею интересувались и дбали о розширенье историчнои освѣты? Наша молодѣжь зъ невеликими вымками зовсѣмъ не горнесь до науки рускои исторіи, котру вважає мабуть уже злишною и майже всѣ свои силы звернула до пытань суспôльныхъ, хоч и на тôмъ поли не черпає вѣдомостей зъ основныхъ дѣлъ научныхъ, а дуже часто лише зъ брошуръ та часописей мѣрнои вартости. Коли Поляки въ Галичинѣ выховали поважный кружокъ молодыхъ многонадѣйныхъ историкôвъ, у насъ мѣжь молодымъ поколѣньемъ не бачимо робôтникôвъ на тôмъ поли. Мѣжь нашимъ жѣноцтвомъ бачимо въ останныхъ лѣтахъ живѣйшій рухъ, одначе рухъ сей обертаєсь коло пытань, котрй стоять на черзѣ у высокорозвитыхъ культурныхъ и свѣдомыхъ себе народôвъ захôдно-европейскихъ, а про историчну освѣту нѣхто тутъ не дбає. То й не дивниця, коли мѣжь рускими дѣвчатами вельми мало подыблемо такихъ, що знали-бъ історію свого народу.

А вже-жь не можна сказати, щобъ не було зъ-вôдки зачерпнути науки исторіи руского народу. Таке дешеве выданье, якъ „Илюстрована історія Руси“ товариства „Просвѣта“, приступне для найбôднѣйшого чоловѣка. Для бôльше освѣченыхъ выходить „Руска Историчка Бібліотека“, котрои друкує ся вже XIV-ый томъ. Историчнй моноґрафіи, писанй артистичнымъ перомъ М. Костомарова, мѣжь тыми знаменита моноґрафія „Богданъ Хмельницкій“, повиннй-бъ находити ся въ кождôй освѣченôй родинѣ рускôй. Одначе на соромъ сконстатувати мушу, що такихъ родинъ вельми, вельми мало, и то самй менше заможнй, коли тымчасомъ бôльше грошевитй люде жалують „выкинути“ грôшь на руску книжку, та ще наукову. Не нарѣкайте-жь на нашу лиху долю, не дивуймо ся, що сусѣды насъ далеко випередили, що на кождôмъ поли усуває ся намъ земля зъ-пôдъ нôгъ, бо нема у насъ свѣдомости ясной: хто мы и куды намъ прямувати? Хто не має горячого серця для свого народу, той не спроможесь на яку-небудь жертву для него, не постоить за єго права, не зумѣє подбати для єго поступу и розвитку.

Чи-малу прислугу въ національнôмъ выхованю може бôддати спѣвъ. Щаслвй дѣти, що мають матѣрь, котра ихъ бôдъ колиски вылелѣє звуками рускои пѣсни. Яку вагу має спѣвъ для національного розбудженя масъ народныхъ, се показавъ наглядно нашь пôдôльскій Орфей, Вп. о. Іосифъ Витошиньскій зъ Денисова, котрого великихъ заслугъ на тôмъ поли не вмѣла ще руска суспôльнôсть принaлежно оцѣнити. Свого часу неразъ можна було читати въ „Дѣлѣ“, якій рухъ мѣжь рускимъ жѣноцтвомъ выкликавъ жѣночій хоръ въ Тернополи, а се було головнымъ спонуканьемъ до основаня руского товариства спѣвацкого у Львовѣ „Боянъ“. Се товариство може вельми успѣшно оживити и скрѣпити свѣдомôсть національну, коли плекати-ме свою національну музику.

На останку може богато причинити ся до пôддержаня національнои свѣдомости мѣжь рускимъ жѣноцтвомъ также **мода.** Въ хвиляхъ, коли у насъ свѣдомôсть національна почала живѣйше проявляти ся, можна було и мѣжь нашимъ жѣноцтвомъ побачити національнй костюмы. Одначе зъ жалемъ сказати мусимо, що сй національнй костюмы ôдтакъ знову щезали и уступали мѣсця чужимъ, бо наше жѣноцтво такъ невôльничо пôддались примхамъ чужои моды, що не могло позбстати при народныхъ костюмахъ, бо то вже не модне. А вже-жь національный украиньско-рускій костюмъ навѣть въ Парижи признали найгарнѣйшимъ и такимъ бинъ справдѣ представляє ся на однôй картинѣ кольорованого Bazar-у. Годить ся однакъ примѣтити, що у насъ мало хто одягає ся въ костюмъ зъ прикметами чисто-народными, а часто появляє ся въ костюмѣ якась мѣшанина и самовôльна комбінація, котра зводить єго на нѣ-на-що. Въ сей справѣ помѣстило було „Дѣло“ окремый фейлетонъ передъ двома-трема роками, а илюстрована „Зоря“ вчинила-бъ велику прислугу рускому жѣноцтву и національнôй справѣ, коли-бъ подала взôрцѣ національныхъ костюмôвъ жѣночихъ и ихъ крою. Коли нашй жѣнщины могли въ Чехахъ выступати въ національныхъ костюмахъ [хоч деякй въ не зовсѣмъ коректныхъ] и тамъ за те именно витали ихъ зъ ентузіязмомъ, чому жь не могли-бъ его носити у себе дома?! Вже й Нѣмцѣ починають бунтувати ся проти примховатои французскои моды, котра єсть въ рукахъ спекулянтôвъ и доводить жѣноцтво до марнотравства. Въ однôмъ берлиньскôмъ илюстрованôмъ выданю бачивъ я проектъ найвôдповѣднѣйшихъ костюмôвъ для жѣноцтва и мѣжь ними бувъ оденъ, котрый вельми нагадувавъ простотою, але зовсѣмъ не дорôвнувавъ красою нашому украиньско-рускому костюмови. Чи-жь наше „поступове“ жѣноцтво, котре такъ богато говорить и пише про еманципацію женщинъ, не мало-бъ силы вьеманципувати ся зъ тои неволѣ французскихъ експльоататорôвъ и вернути до свого гарного и доброго костюму?

Симъ кôнчу тыхъ кôлька замѣтокъ про національне выхованье нашого жѣноцтва, а коли може въ нихъ находить ся яке терпке слôвце правды, то высказане оно зъ щирымъ бажаньемъ, щобъ справу сю звести на лѣпшу дорогу.

Въ Стрыю въ день Успенія Пр. Богородицѣ.

Олександеръ Барвѣньскій.

Въ справѣ селяньскихъ дѣтей въ школахъ.

[Статья надôслана.]

Навязуючи до гадокъ высказаныхъ въ ч. 176 „Дѣла“ зъ дня 19 н. ст. серпня о. В. Навроцкимъ въ статьи „Въ справѣ селяньскихъ дѣтей въ школахъ“, додаю и я кôлька слôвъ бôдъ себе. Забираю голосъ въ тôй дуже важнôй справѣ яко учитель шкôлъ середныхъ у Львовѣ и яко сынъ селянина, щô власнымъ досвѣдомъ може не одно пôдперти. Справа се дуже важна и о. Навроцкому треба подякувати, що ей порушивъ.

Причины зменшеня фреквенціи сынôвъ селяньскихъ въ школахъ середныхъ, якй бинъ подає, суть зовсѣмъ справедливй, хоч еще не всѣ. Устрôй нашихъ шкôлъ сѣльскихъ єсть для селянъ дуже фатальный и тому не заразъ запобѣгти можна. У насъ, здаесь, потрѣбна цѣлковита реформа шкôлъ сѣльскихъ якъ щодо часу науки такъ и що-до предметôвъ, якихъ треба въ нихъ учити. [Примѣромъ часъ лѣтный для дѣтей селяньскихъ єсть зовсѣмъ невôдповѣдный, особливо въ жнива, коли дитина господареви єсть необхôдно потрѣбна до господарства.] На-разѣ нема иншои рады, якъ впливати на родичѣвъ дѣтей способныхъ, абы — по скôнченôй науцѣ читаня и писаня въ школѣ сѣльскôй — посылати дѣти до III-ои класы чотиро-класовои школы мѣскои, коли намѣряють давати ихъ до шкôлъ середныхъ. На то селянина може ще стати.

Незавидна однакожь доля сына селяньского въ школѣ середнôй. Онъ лишеный самъ

собѣ — коли не въ бурсѣ якôй. Батько заве зе его до мѣста, а недосвѣдный не впровадить належито сына до школы; не знае, якихъ книжокъ ему купити, сли мае за що; не знае, де сына помѣстити [неразъ навѣть думаючи, що сынови въ школѣ дадуть харчь, одежину и книжки, лишае его на провидѣнье Боже и ѣде домôвъ].

Припустѣмъ, що хлопець селяньскій, способный, здоровый якъ горѣхъ, пôйде въ 14-ôмъ роцѣ житя до гимназіи. Яко хлопець старшій, вытревалый на все, знесе голодъ и холодъ, а поступôвъ въ науцѣ неоднихъ мѣщухъ интелігентный ему позавидуе. Живе хлѣбомъ и водою, книжокъ и половины не мае, але учителѣ зъ него зовсѣмъ вдоволенѣ, бо ôнъ въ науцѣ красно поступае и веде ся дуже добре, бо дѣти селяньскѣ смирнѣ и покôрнѣ. О своѣй нуждѣ нѣкому не скаже, учитель для него — то особа мовь свята, неприступный на-разѣ для него, бо серіозне и консеквентне поступованье учителя зъ учениками въ школѣ выробляе въ нихъ зъ початку пересвѣдченье, що строгôсть его есть тота сама по-за школою, що и въ школѣ. Отже ученикъ довго поводить ся супротивъ учителя выжидаючо и оминае его по-за школою. Лучаесь дуже часто, що доперва выпадокъ дае учителеви можнôсть пôзнати лихѣ ôдношеня ученика. Батько або опѣкунъ не прийде и не розкаже о нуждѣ хлопчины, а чужимъ его доля байдужна. О т. зв. станціяхъ вже не говорю. У Львовѣ они найгôршѣ. Мешканя тыхъ хлопцѣвъ — вохкѣ печеры, де крые ся гниль фізична и моральна. Але часто провидѣнье Боже хоронить хлопцѣвъ ôдъ пропасти и якъ лишь хлопець обуде ся, побуде въ школѣ рôкъ-два, уже дае собѣ раду при помочи добрыхъ людей и учителѣвъ. Неразъ кôлька ґульденôвъ становлять спасенье хлопця. Ôнъ ôдъ теперь уже лекціями для хлѣба и наукою для школы убивае свою красну молодôсть. Въ тôй подвôйнôй праци зводить ôнъ довгій часъ тяжку борбу о становище ажь до скôнченя студій.

Гладко йде все — ажь до вѣку обовязуючого его до войсковои службы. Єсли ôнъ въ 14-ôмъ роцѣ житя пôйшовъ до гимназіи, то войско заскочуе его въ VI-ôй клясѣ. Ôнъ не маючи ще практики житя, необоротный, рады собѣ самъ дати не може, батько—коли живе—такожь ему не поможе, бо необзнакомленый зъ дотычными законами. Бувае часто, що заким хлопець самъ розгляне ся, вже его асентерують на три роки и ледви въ дорозѣ ласки позволять скôнчити гимназію. Неразъ и самѣ его братя-селяне не изъ злобы може, але зъ несвѣдомости стають ему въ его змаганяхъ на заводѣ. Жадае ôдъ громады свѣдоцтва убожества, а она ему ôдказуе, бо — кажуть славетнѣ радцѣ и вôйтъ неписьменный — „платъ прийде до громады". Треба ему подати ся на однорôчного охотника [єсли зробить т. зв. Intelligenzprüfung], жадае ôдъ опѣкуна або брата реверсу на рôчне удержанье, они-жь, хочь то лишь форма, кажуть, що „платъ прийде".

По матурѣ, по образованю и житю ще идеальнôмъ, покликують рекрута до вôйска. Тамъ доперва розчарованье, тамъ наступае проза житя въ цѣлôй наготѣ. Ôнъ, матуристъ, доповняе тамъ лише число. Якъ ему тамъ дѣесь, многѣ знають, бо тамъ були.

По трехъ рокахъ такій матуристъ не глядае карієры въ вôйску, вертае до дальшихъ студій, забутый, лишеный ôдъ товаришѣвъ, котрѣ свои студіи вже кôнчать. Ще найлекше доберe ся до стану священичого. Що иншого жде его на фільософіи або на правахъ. Фільософія або права вганяють его въ борбу найзавзятѣйшу. Якъ выйде въ люде, то инвалидомъ по-части, або доборовши ся до самого краю, кôнчить житье свое нужденне. Розпука имаесь такого чоловѣка, коли не маючи средствъ нѣ знакомства зъ людьми вплывовыми нѣ протекціи -- въ нинѣшныхъ часахъ необхôдной — выбересь до великого мѣста. Глядае роботы, щобы голодъ заспокоити. Удаесь до вплывовыхъ людей, та що-жь? Одного доля его мало обходить; другій радъ бы помогти, та зъ рукава занятя не вытрясе; третій потѣшить его тымъ, що й ôнъ самъ бѣдувавъ, и пôсля того, якъ хто понимае бѣдованье, оповѣдае свою подôбну бувальщину; бувае и такъ, що кандидатъ на академика на свои жалѣ таку чуе потѣху: „И коло мене часто було круто, неразъ не було що закурити..." Є у насъ ще й такѣ, що своими засадами аристократичными зневохочують его и ôдбирають вѣру въ лучшу будучнôсть, бо наразъ ôдобьють ся о его уши слова: „На що хлопови наука?" Ба навѣть на університетѣ почуе ôдъ мужа науки: Rolnik niech pilnuje roli... nie mając środków ni powołania, nie może się należycie wykształcić... Декотрѣ суть навѣть такъ далекоглядчѣ, що задля несмѣлого поведеня и позôрнои непорадности такого бѣдолахи, выкликанои неповодженьемъ и лихими обставинами, не довѣрюють его интеліґенціи и тымъ ему шкодять, що пôдкопують добру его славу у другихъ. Взаимно ще, якъ легко нинѣ молодый чоловѣкъ попасти може въ пôдозрѣнье о соціалізмъ або нігілізмъ, що ему загороджуе дорогу до будучности на завсѣгды, то будемо мати долю убогого студента въ найголовнѣйшихъ чертахъ. Перепонамъ, якѣ стають ему въ дорозѣ, нема кôнця. Ôнъ ихъ поконуе, поки ему стае здоровля, але нехай прийде тяжка слабôсть, горе ему. Не зазнае ôнъ опѣки батька нѣ матери, бо тѣ, єсли й жиють, не мають средствъ на плеканье хорого. Лишеный самъ собѣ, паде жертвою не такъ може слабости, якъ нужды.

Надъ справою, порушеною о. Навроцкимъ, треба бы добре застановитись. Мы, народъ демократичный, покладаемо надѣю будучности нашои народнои на селянахъ, хочемо ихъ образувати друковаными книжками. Ба, ихъ треба впередъ навчити добре читати, и науку зачати ôдъ дѣтей. А якѣ-жь маемо средства до образованя селяньскихъ дѣтей? Тымъ дѣтямъ потрѣбно такожь выхованя, бо школа за мало подае выхованя свѣтового. Стипендій для селянъ майже нема, бо мало о нихъ дбаемо. Въ бурсахъ львôвскихъ находять помѣщенье переважно сироты по священикахъ, рѣдше по селянахъ, и спѣваки. Институтъ св. о. Николая за дорогій. Помôчь, яку о. Навроцкій хоче подавати дѣтямъ селяньскимъ, есть добра, але за мала. Єсть она достаточною хиба для сынôвъ селяньскихъ, котрыхъ родичѣ суть — если нинѣ о нашôмъ мужику дасть ся се сказати — маючѣ, щô зможуть сынови дати въ школѣ удержанье. Такихъ однакожь есть дуже мало. При нинѣшнôй дорожни по мѣстахъ не зможе селянинъ середно засôбный удержати сына въ школѣ. Побôчь приличныхъ и здоровыхъ мешкань потрѣбна дѣтямъ селяньскимъ такожь помôчь матеріяльна, бо, ихъ треба й выховувати та морально на нихъ вплывати. Отже треба имъ подавати: 1) помôчь матеріяльну, 2) помôчь моральну. Одно и друге необхôдне.

Се може статись, коли завяже ся комітетъ зъ людей охочихъ, — мужчинъ и женщинъ, — нехай бы бувъ при Товариствѣ педагогічнôмъ [на се, здаесь менѣ, статуты позволяють]. Сей комітетъ мавъ бы задачу:

1) Постаратись о потрѣбнѣ средства. Рѣчь то въ нинѣшныхъ часахъ трудна, але при добрôй охотѣ, вытревалости и енергіи можлива.

2) Заснувати дешеву кухню выключно для ученикôвъ. Така кухня, думаю, не богато бы потребувала заходу и не великого накладу. Знайшлись бы добродѣѣ щô жертвували бы лепты чи въ грошехъ чи въ натураліяхъ.

3) Позичати ученикамъ книжки шкôльнѣ, по можности заосмотрювати ихъ на зиму въ теплу одежину и обувь. Такожь помагати имъ при закупнѣ рѣчей потрѣбныхъ за грошѣ, щô дôстають ôдъ родичѣвъ, бо дуже часто падають они жертвою обманы и здирства.

4) Заглядати до нихъ, до ихъ мешкань, подавати имъ поучаючѣ книжки до читаня, звертати бачну увагу на ихъ поведенье и вплывати на нихъ морально — словомъ: старати ся при кождôй нагодѣ дати имъ належне выхованье.

Одинъ зъ учителѣвъ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Другій загальный зборы рускои читальнѣ „Надѣя" въ Порохнику (въ повѣтѣ ярославскôмъ) ôдбули ся въ день с. Преображенія:

Всѣ члены зôйшли ся передъ 5-ою годиною вечеромъ до дому Вп. Илія Гробельского (въ ринку), найстаршого вѣкомъ Русина, котрый даромъ ôдступае умѣщенье для читальнѣ. До читальнѣ належить 22 членôвъ, котрѣ платять по 10 кр. мѣсячнои вкладки. Членами суть: 6 старшихъ рускихъ мѣщанъ, о. Теофіль Пôдляшецкій мѣсцевый парохъ [ôнъ спомагае читальню датками и за рôкъ зложивъ 8 зр.], 12 молодыхъ Русинôвъ, Вп. Павло Бэкъ господарь и заступникъ начальника зъ Хорова и 2 молодѣ господарѣ зъ Угорки. Наведенѣ члены читальнѣ — свѣтлѣ Русины, бо и въ церквѣ не було бы богослуженя, сли бы не приходили и не спѣвали. Читальня могла бы мати въ-двое тôлько членôвъ, та старшина до сего часу ще не вписала ся до читальнѣ; однѣ кажуть, що имъ читальнѣ не треба, другѣ забавляють ся въ карты [часомъ такъ заграють ся, що й о церквѣ забудуть] иншѣ-жь волѣли бы вписати ся до польскои читальнѣ нѣжь до рускои и навѣть встыдають ся того, що они Русины... Книжочокъ поодинокихъ до читаня мае читальня 350, а всѣхъ разомъ до 500, и они порядково уложенѣ въ шафѣ, котру дарувавъ о. д-ръ Иванъ Гробельскій зъ Перемышля. Приходу мала читальня 40 зр. 75 кр., а розходу 27 зр. 77 кр. Читальня передплачуе „Батьковщину" и „Народну Часопись" и вписана въ члены обохъ товариствъ просвѣтныхъ. Ч. Прокôпъ Прокоповичъ передплачуе для читальнѣ „Добрѣ Рады" а о. д-ръ Ив. Гробельскій, почесный членъ читальнѣ, передплачуе для неи „Дѣло", „Зорю" и „Дзвôнокъ", за що члены читальнѣ складають имъ на семъ мѣсци сердечну подяку.

Загальнѣ зборы потвердили на слѣдуючій рôкъ той самъ выдѣлъ, що бувъ въ роцѣ минувшôмъ, а то: Мих. Гробельского головою, Гавр. Прокоповича заступникомъ головы, Мих. Шуплата секретаремъ, Мих. Фигеля касіеромъ, Ив. Карпяка бібліотекаремъ, а Прок. Прокоповича и Іосифа Гробельского выдѣловыми.

Кость Гробельскій основатель читальнѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Fremdenblatt, органъ міністерства справъ заграничныхъ, звертае у вступнôй статьи увагу на инспірову брошуру, котра рôвночасно являе ся въ публичнôй розпродажи та промавляе за тымъ, щобы делеґація на цѣли вôйсковѣ признала міністрови войны высшій кредитъ о 16 до 18 міліонôвъ. Ся брошура мае заголовокъ: „Нинѣшня ситуація Европы и военный буджетъ Австро-Угорщины". Авторъ выходить зъ того заложеня, що лише така держава удержить ся при своихъ правахъ, котра завчасу о те постарае ся, щобы ей сила оружна могла ôдповѣсти тôй задачи, котра ей ожидае, а австро-угорска монархія не повинна на се приводити, щобы иншѣ державы выпередили ей въ улѣпшеню оружнои силы. Нинѣшній звычайный прелімінарь военный не выстае, отже треба конечно выдатки побôльшити о 16 до 18 міліонôвъ, щобы армію доповнити, именно побôльшити число офицерôвъ и жовнѣрѣвъ, выобразувати лѣпше краеву оборону, пôднести военну готовôсть кавалеріи и артилеріи, полѣпшити заосмотрюванье арміи въ поживу и полѣпшити цѣлу службу поѣздну. Наша монархія не повинна стояти бездѣльно, але скорѣйше якъ доси поступати напередъ. Наконець авторъ сеи брошурки показуе, що вôйна може повстати несподѣвано, а въ нинѣшнихъ часахъ мѣжь мобілізацією арміи а першою борбою минае лише кôлька тыждневъ. Наконець авторъ кладе на се притискъ, що хоть австро-угорска армія не выступить офензивно, то така мусить служити до успѣшнои обороны монархіи. Ся брошура помѣщае дальше слѣдуючѣ проекты и домаганя: Треба побôльшити станъ офіцирскій о 105 штабовыхъ офіцирôвъ, 105 капітанôвъ и 1800 пôдпоручникôвъ при пѣшôмъ вôйску такъ, що кожда компанія пѣшого войска буде мати въ мирѣ по трохъ молодшихъ офіцирôвъ; побôльшити премія для пôдъ-офіцирôвъ и пôднести дотеперѣшный станъ компаній въ мирѣ до 100 жовнѣрѣвъ. Щобы удержати добôрнôсть и готовôсть военну кавалеріи, проектуе ся заложити новѣ заведеня стадниць цѣсарскихъ. Прибôльшити же кôнницю въ часѣ супокою, хочь се рѣчь дуже потрѣбна, не позваляють фінансовѣ взгляды. Дальше брошура ставляе проектъ помножити артилерію о 14 офіцирôвъ, 2606 жовнѣрѣвъ, 980 коней и 84 канонъ, щобы такъ званѣ зменшенѣ дивізіи батерій зрôвнати зъ нормальными дивізіями батерій. Що-до запровіянтованя вôйска треба на случай вôйны забезпечатись и въ достаточнôй скôлькости приладити засôбъ консервъ и потрѣбного матеріялу до будовлѣ вôйсковыхъ зелѣзниць. Въ тôй цѣли треба завести потрѣбну орґанізацію и постарати ся о заложенье потрѣбныхъ фабрикъ, варстатôвъ и магазинôвъ.

Кôлька днѣвъ тому донесла Budapest. Corres., що въ кабінетѣ гр. Таффого мають зайти змѣны. Кореспондентъ вѣденьскій празкои Politik подае, що о тôмъ дôзнавъ ся редакторъ будапештеньскои газеты у Вѣдни, та що на гадцѣ мае ôнъ безъ сумнѣву уступленье гр. Фалькенгайна, міністра рôльництва. Гр. Фалькенгайнъ принадлежить до клерикальнои партіи и покликаньемъ его на становище міністра гр. Таффе хотѣвъ собѣ зъеднати клерикальну партію. Але якъ пише Politik, тѣ надѣѣ не выповнились, бо гр Фалькенгайнъ не ôдогравъ нѣякои политичнои ролѣ, але посвятивъ ся зовсѣмъ своему ресортови, на тôмъ поли богато потрудивъ ся и его имя займе дуже поважне становище въ исторіи австрійскои агрикультуры. Єсли бы теперь гр. Фалькенгайнъ уступивъ, то его мѣсце занявъ бы безъ сумнѣву Нѣмець зъ альпейскихъ провінцій, особа прихильна и для лѣвицѣ та въ кождôмъ разѣ членъ парляменту. Але се доси ще тôлько политичнѣ комбінаціи, хочь и можливе и таке, що до осени въ кабінетѣ наступить ще одна або бôльше особистыхъ змѣнъ. За певне можна уважати лише се, що до кабінету не буде покликаный жаденъ зъ провôдникôвъ лѣвицѣ. Що-до ôдносинъ гр. Таффого до лѣвицѣ, то ôнъ не щадить и не буде щадити для нихъ ознакъ прихильности и чемности, але матадорôвъ зъ лѣвицѣ ôнъ не допустить до міністерства. Такъ справы будуть стояти до осени а головною пôдпорою гр. Таффого будуть Поляки якъ и доси.

Версія — якъ пише Presse, — що рада державна збере ся зъ початкомъ, а найдальше въ половинѣ жовтня, стае ся що разъ бôльше правдоподôбною Можливо, — що зробить ся проба, чи не можна бы полагодити буджету на 1892 р. передъ кôнцемъ року, а се по основныхъ нарадахъ надъ буджетомъ на 1891 р. можна бы легко зробити въ пôвтрета мѣсяця. Приготовляючѣ роботы до прелімінаря уже завчасу зачали ся и по бôльшôй части готовѣ, такъ що загальный прелімінарь може выкôнчатись передъ речинцемъ скликаня рады. Presse указуе ôдтакъ, що надходяча сесія рады державнои буде обильна на поли економічнôмъ. Бо прийдуть до полагодженя проекты о удержавленю зелѣзницѣ Кароля Людвика и о субвенціонованю пароходнои плавбы на Дунаю. Вкôнци пригадуе Presse, що въ дискусіи надъ внесеньемъ д-ра Пленера о знесенье надзвычайного додатку при заробковôмъ податку прирѣкъ міністеръ скарбу, що безъ огляду на се, чи загадана велика реформа податкова переведе ся, правительство выступить зъ предложенями що-до обниженя тагарôвъ податковыхъ.

Зъ Пешту доносять, що въ кругахъ офіціяльныхъ звернено на се увагу, що праса сербска старае ся сотворити босаньску квестію, пôдносячи, що влученье босаньскихъ баталіонôвъ до спôльнои ц. и к. арміи та ихъ переселенье по-за територію окупованыхъ краѣвъ есть нарушеньемъ берлиньского договору. Зъ тыми ôдзывами сербскои прасы годѣ не назначити становище россійскои прасы, де рôвножь вказуесь разъ-у-разъ на берлиньскій договоръ. „Петерб. Вѣдом." вказують, що цѣсарь Францъ Іосифъ загадавъ ôдбути переглядъ босаньскихъ баталіонôвъ пôдъ Шварценавъ въ присутности цѣсаря Вільгельма.

Вѣденьскій кореспондентъ Times-а подае, що одинъ дипльоматъ ôдбувъ недавно конференцію зъ Гіромъ и такъ про ей розказавъ: „Що мене въ розговорѣ зъ Гіромъ и иншими россійскими мужами державными удало, то се, що всѣ они заявили, що політика царя есть мирна. Царь не зôйшовъ зъ тои дороги а цѣла балаканина, що россійско-француский алиянсъ означае спôльнѣ тенденціи военнѣ, есть нонсенсомъ. Царь не залишить на певно традиційнои політики всхôдной, именно що-до балканьскихъ державъ, але не гадае, що до ей переведеня треба ужити оружнои силы. Що-до Франціи, то царь бажае удержати миръ мѣжь нею а Нѣмеччиною. Французы ошибнулись бы дуже, если бы гадали, що Россія допоможе имъ ôдзыскати Льотарингію и Альзацію. Россія не мае нѣчого спôльного зъ шовіністичною Франціею. Лишь Франція мирна, пильна и миролюбива може числити на приязнь а въ данôмъ случаю на сильну помôчь царя. Доки Франція не зачне якихсь заколотôвъ, доси буде вôльна ôдъ зачѣпки. Дальше россійскій алиянсъ не може ити. П. Гіръ додавъ, що и ôнъ зô своей стороны не пôдпиравъ бы нѣколи неоглядной и немирнои політики, якъ на всходѣ такъ и на заходѣ. Дипльоматъ зробивъ ôдъ себе замѣтку, що Гіръ зробивъ на нѣмъ враженье, мовь бы вповни вѣривъ въ се що говоривъ."

Та сама газета Times подала дуже характеристичнѣ замѣтки що до політичного значеня гостины французскои въ Кронштадѣ. Акты, якѣ адміралъ Жерве привѣзъ зъ собою, уложено въ Парижи при участи бар. Моренгайма, але въ Петербурзѣ сильно ихъ змѣнено. Акты ôдносять ся выключно до Хинъ. Россія и Франція зобовязались на случай, если бы въ Хинахъ настала революція супротивъ чужинцѣвъ, уставити кордонъ войсковый на границѣ и не спиняти релігійнои пропаганды, якъ православнои такъ и католицкои. Выбрано до россійско-французкого алиянсу Хины лишь тому, що тымъ не дотыкаесь безпосередно нѣякои европейскои державы. Чи то о тыхъ Хинахъ лишь не фантазія або проста выдумка?

Недавно тому закôнчивъ въ Москвѣ свои нарады церковный синодъ, котрый мавъ обдумати средства для поборення сектарства, а именно въ першôй лініи штундизму. Признано, що науки штундизму суть въ дечôмъ спасенѣ, бо н. пр. заказують уживати тютюнъ та спірітусовѣ напитки, лаятись и т. п., але супротивъ того наказують тѣ науки такожь много такого, на що годѣ згодити ся зô становища церковного и державного. Такъ примѣромъ штундисты не признають на земли нѣякого авторитету крôмъ божества пôсля ихъ понятя, ôдкидають присягу, службу войскову, судôвництво та взагалѣ много такихъ порядкôвъ, котрѣ суть основою теперѣшного порядку суспôльного. Наслѣдкомъ тыхъ наукъ есть се, що штундисты зривають зъ релігійными и историчными переданями Россіи, а позаякъ не выпирають ся своихъ схôдности зъ лютерскою наукою, то штундистôвъ треба уважати за прихильникôвъ нѣмецкихъ идей и вплывôвъ мѣжь россійскимъ населеньемъ. Синодъ порѣшивъ, що противъ штунды мусять выступати не лишь церковь, але и правительство.

Пôсля донесень Liverpool Courier одержало анґлійске міністерство справъ заграничныхъ повѣдомленье, що наслѣдникъ россійского престолу загостить до Анґліи на кôлька тыждневъ зъ весною слѣдуючого року. Своякъ его кн. Юрій грецкій поѣде зъ царевичемъ до Анґліи и якійсь часъ будуть гôстьми королевы. Опôсля приѣдуть до Анґліи ще цѣсарь нѣмецкій та король и королева италійскій.

Сими днями появилась въ органѣ сербскихъ радикалôвъ „Дневни Лист" статья, въ котрôй доказуесь, що Австрія за-для свого географічного положеня може и повинна найти вповнѣ довѣріе Сербіи, бо Сербія не мае нѣчого глядати по-за Дунаемъ и Савою, крôмъ приязни Австро Угорщины та спôльныхъ цѣлей и интересôвъ зъ тою державою. Ôдтакъ каже ся въ статьи, що и Австрія не мае нѣякихъ намѣрôвъ анексійныхъ на балканьскôмъ пôвостровѣ. Єсли Австрія не бажае нѣчого иншого, якъ лишь запевнити собѣ мѣсце торговельне для своихъ промысловыхъ продуктôвъ и застеречи собѣ певный рôдъ економічнои перевага та політичного вплыву, то може до сего дôйти лишь посредствомъ Сербіи. Навѣть „велика Сербія" остане супротивъ Австріи малою державою. Власный интересъ Сербіи велить єй удержувати якусь тотожнôсть интересôвъ, средствъ и цѣлей зъ Австро-Угорщиною. Имъ значнѣйше становище займе Сербія на пôвостровѣ, тымъ бôльша користь для Австро-Угорщины. Цѣлого пôвострова балканьского ажь до Чорного моря та Дарданелѣвъ годѣ Австро-Угорщинѣ захопити, бо Россія противна тому и собѣ хотѣла бы забрати часть пôвострова а тогдѣ не можна бы оминути зôткненя обохъ державъ. „Одинокимъ средствомъ для політичнои и економічнои перевага Австро Угорщины на Балканѣ — каже „Дневни Лист" — есть крѣпка и велика Сербія. Бо хто заручить, що Болгарія не пôдпаде знову пôдъ россійскій вплывъ. Єсли Австрія приязнею Сербіи добуде для себе перевагу на полудневôмъ Всходѣ, то запануе надъ цѣлою середною Европою и стане такою, якою була передъ 1866 р."

НОВИНКИ.

— **Концертъ „Дванацятки" въ Стрыю** на дохôдъ фонду будовы руского народного театру ôдбуде ся уже вô второкъ слѣдуючого тыждня. Нехай всякій, хто зможе, поспѣшить доложити и свою лепту для такъ высокои цѣли! — „Дванацятка" выйде зô Львова въ понедѣлокъ о год. 10·30 рано а до Стрыя прибуде о год. 12·35 въ полудне. По концертѣ вôвторковôмъ выйде зъ Стрыя о год. 1.05 въ полудне на Хировъ до Нового Санча, де стане о год. 11.01 вечеромъ. — Концертъ въ Стрыю, устроюваный комітетомъ въ рамени „Руского Касина" ôдбуде ся въ сали „пôдъ чорнымъ орломъ". Вступъ ôдъ особы 1 зр. Стрôй вечерковый. Початокъ о год. 7½. По концертѣ забава зъ танцями.

— **„Дванацятка" спѣваківъ-академикôвъ** складае Впов. патріотамъ нашимъ въ Сокали, Кутахъ, Коцмани, Теребовли, Хоростковѣ и Чортковѣ щиру подяку за запросины до спôвудѣлу въ концертѣ, якій они въ користь фонду будовы нашого національного театру устроити намѣряли. Часъ и обставины не дозволяють намъ користати зъ ихъ запрошеня, за те просимо въ гостѣ до насъ на оголошенѣ концерты. — За „дванацятку" — *Іосифъ Партицкій*, провôдникъ.

— **Бл. п. Михаилъ Рудницкій** б. деканъ золочѣвскій и совѣтникъ конситорскій, парохъ въ Поморянахъ, помершій недавно и похороненый при

такъ численнôй участи нашого духовеньства [гл. вчерашне число „Дѣла"] бувъ сыномъ учителя при школѣ народнôй въ Золочевѣ. [Отецъ бл. п. о. Михаила, учитель, походивъ зъ войниловскихъ мѣщанъ и звавъ ся властиво Рудый, а тôлько пôсля тогдѣшного звычаю прозвавъ ся Рудницкимъ, — честна жь мѣщаньска родина Рудыхъ и нинѣ живе въ Войниловѣ.] Гімназію пок. о. Михаилъ кôнчивъ въ Тернополи и у Львовѣ, а по окôнченю богословія у Львовѣ бувъ душпастыремъ кôлька лѣтъ въ Вишнѣвчику, потôмъ въ Дунаевѣ а наконецъ черезъ 25 лѣтъ въ Поморянахъ. Покôйного вождя, де бувъ, народъ любивъ за его доброту серця, а за правôсть характеру навѣть ворожи елементы шанували его. Въ справахъ народныхъ покôйный бравъ чинну участь, ôдважно боронивъ правъ рускихъ и стававъ противъ надужить [якъ ще передъ шѣстьма роками при выборахъ въ Золочевѣ] Покôйный бувъ до остатнои хвилѣ зъ переконаня народовцемъ. Передовсѣмъ же бувъ ревнымъ и дбалымъ душпастыремъ. Его заходами вымуровано въ Поморянахъ церковь вартости 25 000 зр., заснована хоръ и ремѣсниче товариство „Порука". Погорѣвши передъ трема роками закôнчивъ бл. п. о. Михаилъ житье въ простôй хатѣ селяньскôй, не хотѣвши тиснути Поморянцѣвъ до скорои будовы приходства. [Нинѣ приходство стоить вже вымуроване, та замешкае въ нѣмъ уже наслѣдникъ въ парохіи.] Имя свое передавъ бл. п. о. Михаилъ сынови п. Иванови Рудницкому, нинѣ кандидатови нотаріяльному въ Зборовѣ, горячому патріотови и любимцеви селянъ [звѣстно, при остатныхъ выборахъ до сойму многѣ селяне въ Пôдгаеччинѣ пôднесли були его кандидатуру на посла до сойму]. Зъ трехъ дочокъ покôйного выхованыхъ въ рускôмъ дусѣ, тôлько одна, замужна за п. Антономъ Твердохлѣбомъ, адъюнктомъ судовымъ, пережила ôтця; найстарша, замужна за нинѣшнымъ віце-ректоромъ вѣденьскои духовнои семинаріи о. Богданомъ Пюркомъ, померла за-молоду, а наймолодша померла панночкою. Полекшою для него въ тяжкихъ ударахъ родинныхъ була симпатія, якои дôзнававъ ôдъ кождого, хто знавъ его, его щирôсть и прихильнôсть. Вѣчна жь покôйному память!

— **Посолъ Олександеръ Барвѣньскій** повернувъ изъ Стрыя, де перебувъ зъ родиною вакаціи, на побутъ до Львова.

— **П. Иванъ Тиминьскій**, посолъ до сойму буковиньского, комісарь краєвои дирекціи скарбу, именованый старшимъ комісаремъ тои-жь дирекціи.

— **Нашъ артистъ маляръ п. Корнило Устіяновичь** розпочавъ въ першихъ днахъ серпня при помочи ще пятьохъ иншихъ малярѣвъ малювати fresco-secco збудовану заходами о. декана Свистуна церковь въ Козовѣ на коштъ колятора п. Генрика Шелиского. Рôвночасно ôдбуваесь золоченье престолôвъ коштомъ кôлькохъ козôвскихъ парохіянъ.

— **Ц. к. краєва рада шкôльна** именувала заступниками учителѣвъ: Іосифа Вербицкого въ гімназіи въ Бохни, Войт. Гессого въ Бродахъ, Тому Дуткевича въ Ярославли, Стефана Жидовского въ Коломыи, Каз. Якета и Войт. Грегоровича въ гімназ. св. Яцка въ Краковѣ, Евгенія Даниловича Альбіна и Шраера въ гімн. Францъ-Іосифа у Львовѣ, д-ра Брон. Ляховича и Ант. Мазановского въ III. гімн. у Львовѣ, Василя Грицевича въ академичнôй гімназіи у Львовѣ, Адама Пителя въ гімназіи въ Самборѣ и Юліяна Стефановича въ гімназіи Францъ-Іосифа у Львовѣ. — Заразомъ перенесла заступникôвъ учителѣвъ: Валер. Кривульта зъ IV гімн. у Львовѣ до гімн. въ Сяноцѣ, Мих. Литиньского зъ гімназіи св. Яцка въ Краковѣ до IV гімназіи у Львовѣ. Едв. Миткевича зъ гімн. въ Бродахъ до Ярославля и Аполин. Микевича зъ Перемышля до Бучача.

— **Зъ деканата бережаньского пишуть намъ:** Заходомъ и пôдъ проводомъ о. Кордубы, декана бережаньского, ôдбулись въ нашомъ деканатѣ въ короткôмъ часѣ двѣ місіи. Одна въ самыхъ Бережанахъ, друга въ Козовѣ. По величаво ôдбутôй місіи бережаньскôй назначено другу на день св. апп. Петра и Павла въ Козовѣ, парохія мѣстодекана о. Свистуна. Вже въ передодень прибуло кôлька процесій зъ околицѣ. Въ гарнôмъ мурованôмъ храмѣ козôвскôмъ ôдправивъ вечѣрню о. деканъ Кордуба въ супроводѣ о. мѣстодекана Свистуна и о. Розлуцкого, завѣдателя Козôвки, котрый державъ хорошу проповѣдь о сповѣди. Въ самъ день празника и місіи прибули многѣ отцѣ духовнѣ зъ деканата, якъ Билиньскій зъ Шибалина, Теляскій зъ Дôбща, Слоневскій зъ Кривого, Гордѣевскій зъ Кального, Билиньскій зъ Ольхôвця зъ своими прихожанами и сповѣдали, ôдправляли богослуженье та проповѣдали. Самъ о. деканъ, парохъ Бережанъ, дававъ свѣтлый примѣръ, бо зайшовши о год. 6-ôй рано въ церковь, повернувъ зъ неи о год 4 ôй по обѣдѣ. На утрени проповѣдавъ о. Зробекъ зъ Выбудова о св. тайнѣ покаянія, а на литургіи о. Слоневскій о трудахъ и подвигахъ св. апостолôвъ для розширеня церкви Христовои. По литургіи ôдбулось водосвятье и о. деканъ закôнчивъ місію теплымъ словомъ, звертаючи увагу вѣрныхъ на ихъ положенье моральне и матеріяльне, заохочуючи ихъ до житя христіяньского та вказуючи причины ихъ упадку та нужды и подаючи средства до пôднесеня и пôльги. Народъ, численно зôбраный зъ доохрестныхъ селъ, вынѣсъ зъ сеи місіи богато пожитку морального и пôзнавъ, що наше священьство власными силами, безъ чужои помочи, потрафить місіи вести якъ найкрасше. При тôмъ справедливо годить ся пôднести заслуги о. мѣстодекана Свистуна, пароха Козовы. Его труды около будовы новои церкви, заведеня нотного хору и иншѣ заходы для добра своихъ парохіянъ ажь надто знанѣ въ цѣлôмъ окрузѣ. Тутъ, хочу сконстатувати и его найщирші заходы при доверщеню цѣлои місіи, за що всѣ участники ему дуже вдячнѣ. Пôдъ конецъ скажемо загально: Не покидаймось нѣякихъ средствъ, при помочи котрыхъ можемо дôйти до цѣли, до котрои стремѣти вказуе намъ идея нашои церкви и идея народна! — *Е. М.*

— **Якъ россійскій дневники поінформоване о ôдносинахъ галицко-руских** може посвѣдчити отсе донесенье „Нового Времени" (н-ръ 5.534 зъ 7 н. ст. серпня) про зборы „Народнои Рады" въ Турцѣ: „*Младочешскій* партійный *съѣздъ въ Турку* рѣшилъ воздержаться отъ обсужденія разногласій между *старорусcинами* и *младорусcинами* и формулировалъ преимущественно относящіяся къ экономической области желанія, которыя должны быть предъявлены правительству и *неисполненіе которыхъ заставить младочеховъ перейти въ оппозицію*". [Отже „Новое Время" зробило зъ галицкои Турки ческе „Турко", зъ о. Саламона зробило „младочеха", и „младочехамъ" вѣщуе опозицію, если правительство не сповнить экономічныхъ жаданъ „старорусcиновъ" и „младорусcиновъ". Замѣтна при тôмъ рѣчь, що „Новое Время" все таки называе не тôлько насъ народовцѣвъ, але и галицкихъ москвофілôвъ „русcинами", хотяй у москвофілôвъ назва „Русинъ" есть проскрибована...]

— **Зъ-пôдъ Зарваниці пишуть намъ:** Недавно однои недѣлѣ бувъ я на богослуженю въ церквѣ зарваницкôй. При здвизѣ народу спѣвавъ мѣсцевый хоръ пôдъ проводомъ п. Крушельницкого, мѣсцевого учителя, доброго музика, щирого руского патріота. Спѣвъ бувъ милозвучный и такъ вправный, що такій чувъ я на провінціи лише въ Денисовѣ, въ Скалѣ та въ Кобыловолокахъ. Заслуга за се належить ся о. крилошанинови-пароховн и его помôчникови о. А. Копертиньскому, що не щадили заходôвъ для пôдвигненя спѣву хорального, дальше знаменитому дірігентови учителеви п. Крушельницкому, котрый уже неодинъ хоръ вышколивъ, наконець и п. Сидорови Копертиньскому, окôнченому богословови, котрый щиро помагавъ п. учителеви. Дай Боже такого добра и щирости зазнати кождому рускому селу! — *Н. Г.*

— **Надъ Грималовомъ и околицею** — якъ намъ зъ вôдтамъ пишуть — лютила ся дня 20 н. ст. серпня мѣжь 7 а 8 ою годиною вечеромъ велика буря зъ градомъ, громами и блискавицями. Градъ выбивъ сотки шибъ у ôкнахъ, громъ розторощивъ кôлька стовпôвъ телеґрафічныхъ въ Грималовѣ а шкода въ поли, въ ôвсѣ, кукурузѣ и бульбѣ, велика.

— **Зъ Гусятиньского** доносять намъ, що тамъ люде хорують на кроваву бѣгунку (десинтерію). Въ Сухоставѣ и Яблоновѣ майже третя часть людности запала на сю хоробу. Рôвно-жь починае проявляти ся десинтерія въ Козовѣ въ повѣтѣ бережаньскôмъ.

— **Дирекція почтъ и телеґрафôвъ** глядить на помѣщенье почтового и телеґрафічного уряду въ Чортковѣ реальности, зложенои зъ 10—12 выгôдныхъ комнатъ, однои кухнѣ, двохъ складôвъ на дрова, двохъ пивницъ, шопы на вôсѣмь або десять возôвъ почтовыхъ и подвôря зъ криницею, почавши ôдъ 1 сѣчня 1893. Першенство мають реальности мурованѣ, крытѣ бляхою, середъ мѣста або близько него.

— **Цѣсарь затвердивъ** выбôръ Вячеслава Мариновского на презеса, а д-ра Володислава Яля на заступника презеса рады повѣтовои въ Ярославли.

— **Зъ Заболотова пишуть намъ:** Въ середу д. 26 н. ст. серпня згорѣло въ Семакôвцяхъ коло Заболотова вся кресценція сегорôчна у завѣдателя тамошнои парохіи вразъ изъ будынками, а лишивъ ся лише дôмъ парохіяльный. Огонь займивъ ся передъ вечеромъ въ стодолѣ, а причиною була імовѣрно неосторожнôсть.

— **Выборы до бобрецкои рады повѣтовои** зъ мѣскихъ громадъ ôдбули ся дня 24 с. м. и выбранѣ: Вільгельмъ Іонашь, Вікторъ Корѣнный, Тадей Лінкъ и Теофіль Вайдовскій.

— **Коломыйска почта** — кобы здорова — урядуе собѣ дуже gemütlich. Два листы наданѣ въ Коломыи, одинъ дня 17-го н. ст. серпня, другій 21 серпня — по довгôй блуканинѣ (десь по Городенцѣ) мимо найдокладнѣйшои адресы надтягли до чотири милѣ ôдъ Коломыѣ ôддаленои Отинія ажь 27-го с. м.! Десять днѣвъ ходу справдѣ за богато! Варто бы, щобы славетный експедиторъ тои почты за три „шѣстки" справивъ собѣ Букварь рускій, а за другихъ три „шѣстки" першій лучшій хлопець зъ II-ои клясы нормальнои пôдôвчить того пана читати — и справа полагодить ся безъ интервенціи дирекціи почтъ! „Corpora delicti" въ моихъ рукахъ. — *Насѣкомый.*

— **Намѣстникъ Моравы Лебль** выѣхавъ вчера въ Рудникъ, де перебувавъ на свѣжôмъ воздусѣ, до Львова.

Зъ Ужгорода доносять, що директоръ тамошнои семинаріи о. Юлій Дрогобецкій и професоръ богословія о. д-ръ Александеръ Микита именованѣ совѣтниками гр. кат. консисторіи.

— **П. Алексѣй Щербанъ**, бувшій редакторъ „Науки" а потôмъ „Новости", процесувавши до недавна бувшихъ своихъ передплатникôвъ „Науки", почавъ теперь процесувати бувшихъ передплатникôвъ „Новости". Властиво жь не самъ ôнъ процесуе, а якась Еліза Гольдштайнъ черезъ адвоката львôвского д-ра Смольку. Д-ръ Смолька внѣсъ до повѣтового мѣско-делеґованого суду секціи I у Львовѣ позвы такого змѣсту: „Swietny c. k. Sądzie! Za prenumeratę czasopisma ruskiego „Nowość" pozostał p. N. N. redaktorowi Alexemu Szczerban z r. 1881. kwotę . . . złr. . . . ct. dłużnym, którą we Lwowie zapłacić był obowiązany. Pretensya ta przeszła cesją dto Lwów 19 czerwca 1891 na własność Elizy Goldstein o czem dłużnika pozasądownie uwiadomiono. Dla nie nastąpionej [!] dotąd zapłaty zapozywa Eliza Goldstein N. N. przed Swietny Sąd jako wedle §. 43. nor. jur. właściwy i prosi aby po przeprowadzonej rozprawie drobiazgowej zawyrokowano, że pozwany winien jest kwotę . . . złr. . . . ct. z 5% odsetkami zwłoki od dnia pozwu i kosztami sporu powódce do dni 8 pod surowością egzekucyi zapłacić. *Eliza Goldstein.*" Видко, що пôзваныхъ есть богато, бо жидôвка Еліза Гольдштайнъ постаралась о спеціальнѣ друкоорты на свои баґательки. Зъ кôлькохъ сторôнъ прошено насъ звернути увагу пôзваныхъ, щобы не злегковажили справы и не потерпѣли матеріяльно такъ, якъ то бувало перше, ôдъ коли Площаньскій зробивъ початокъ, продавши жидамъ свои претенсіи за „Слово", и, если самѣ не можуть стати на термінъ, ôддали заступство себе адвокатамъ львôвскимъ [н. пр. д-рамъ Федакови и К. Левицкому.]

— **Медвѣдь убивъ ся.** Въ селѣ Юхановщина коло Вільны мѣсцевый дѣдичь зловивъ передъ двома роками молодого медведя и взявъ до дому для освоєня. Медвѣдь пôдрôсъ и зачавъ ôдъ якогось часу робити рôжнѣ пакости. Разъ узявъ слуга медведя до коршмы и давъ ему покушати горѣвки. Она медведеви засмакувала и ôнъ потôмъ самъ пôйшовъ до коршмы, а памятаючи добре, зъ-вôдки подано ему напôй, перевернувъ бочку зъ горѣвкою, ôдбивъ дно и добре напивъ ся. Жидъ-коршмарь боронивъ своеи власности, та розлюченый звѣрь трѣпнувъ его лабою такъ сильно, що той на мѣсци згинувъ, а потôмъ такъ само убивъ и коршмаревого сына. Жѣнку-жь и одну дочку коршмаря сильно покалѣчивъ. Селяне, щô при тôмъ були, якъ медвѣдь прийшовъ и взявъ ся до бочки, дивились зъ початку на сю сцену и смѣялись, ажь побачивши, що тутъ не до смѣху, побѣгли по сокиры, вила и т. п. Вернувши ся зъ тымъ всѣмъ, застали вже двохъ покалѣченыхъ трупôвъ, двѣ зраненѣ женщины и — зовсѣмъ пяного медведя, якъ заточувавъ ся по земли. Повѣдомленый о тôмъ дѣдичь прибувъ заразъ до коршмы и выстрѣломъ убивъ своего выхованця.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Цѣсарь давъ громадѣ Опака въ повѣтѣ дрогобицкôмъ на внутрѣшне урядженье церкви 100 зр. запомоги. — На памятникъ Бісмарка зôбрано доси 957.646 марокъ. — Грибами отруились Олекса и Катерина Стефуракн, селяне въ Снеи въ повѣтѣ сучавскôмъ. — Пôдъ Бубенчь коло Праги ческои два поѣзды зелѣзничѣ ударили на себе; кôлька возôвъ рознесло, а вôсѣмь осôбъ ранили. — Страшнѣ спеки панують въ Кримѣ; термометры, обчисленѣ лише на 40° Реоміра, попукали.

Наука штука и література.

— **„Галицко-руской Бібліографіи XIX вѣка"** выдаванои Ив. Е. Левицкимъ, вышшовъ недавно 19 выпускъ [другого тому выпускъ 9] и мѣстить хронольоґічный списъ публікацій галицко-рускихъ зъ лѣтъ 1876 и 1877.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Міністеръ просвѣты именувавъ д-ра Володимира Деметрикевича въ Краковѣ консерваторомъ центральнои комісіи для штуки и памятниковъ историчныхъ. — Краєва дирекція скарбу именувала контрольора податкового Іос. Кинельского поборцемъ податковымъ. — Міністеръ справедливости именувавъ контрольора мужеского заведеня карного въ Станиславовѣ Люди. Шнайдера, директоромъ тогожь заведеня. — Доцентъ приватный д-ръ Алекс. Рацiборскій именованый надзвычайнымъ професоромъ фільософіи на університетѣ львôвскôмъ. — Ц. к. краєва рада шкôльна именувала сталыми учителями шкôлъ етатовыхъ: Маркила Франкевича въ Цѣвковѣ, Гната Лукашкевича въ Тшесбвцѣ, Антона Островского въ Осôвцяхъ, Станіслава Вихерка въ Золотôмъ Потоцѣ, Василя Кобрыньского въ Испасѣ, Фавстина Ляховича сталымъ учителемъ молодшимъ и управителемъ філіяльнои школы въ Суходолѣ, Кароліну Цеглярску сталою учителькою молодшою и управителькою філіяльнои школы въ Охойнѣ. — Намѣстникъ перенѣсъ концептового практиканта ц. к. намѣстництва Мечислава Бржчаньского зô Львова до староства въ Станиславовѣ. — Міністеръ торговлѣ именувавъ почтовыхъ практикантôвъ: Меч. Мцѣвуевского, Володим. Льва, Фел. Ґолиньского, Кар. Міллі, Тому Телишевского, Ант. Міллі, Чеслава Марцинкевича, Мойс. Ґезанґа, Сим. Лишеника и Романа Бѣляньского, а також експедиторôвъ почтовыхъ Рудольфа Краля и Каз. Превота почтовыми асистентами. А дирекція почтъ призначила: М. Мцѣвуевского, Т. Телишевского и Каз. Превота для Львова, Вол. Льва для Бохнѣ, Ф. Ґолиньского для Вадовиць, К. Міллі и Р. Бѣляньского для Ярославля, А. Міллі для Кракова, Ч. Марцинкевича и М. Ґезанґа для Подволочискъ, С. Лишеника для Тарнова и Р. Краля для Щаковои. Дальше дирекція почтъ перенесла офіціяла почтового Ив. Вечорка зъ Тернополя до Львова, а асистентôвъ Кар. Антоневича зъ Пôдволочискъ до Львова, Мих. Ґеорґера зъ Бохнѣ до Львова и Іосифа Страньского зô Щаковои до Тернополя.

Господарство, промыслъ и торговля.

Ц. к. упривіл.

Assicurazioni Generali въ Трієстѣ

заложена въ роцѣ 1831.

Головна аґентія для Галичины у п. М. Дубеньского у Львовѣ, улиця Сикстуска ч. 43 В. Въ мѣсяцю липни 1891 року въ ôддѣлѣ убезпеченъ на житье тов. Assicurazioni Generali внесено 628 внесень на суму 1,788.911 зр. а. в., а выставлено поліцъ 567 на суму 1,632.259 зр. а. в. Одъ 1 сѣчня до 30 липня 1891 р. внесено 4249 внесень на 13.566.454 зр. а. в., а выставлено 3628 поліцъ на суму 11.326.657 зр. а. в. Заповѣдженѣ шкоды въ тôмъ ôддѣлѣ ôдъ 1 сѣчня до 30 липня 1891 р. выносять 1.071.043 зр. а. в.

Выказаный станъ убезпеченъ ôддѣлу житьевого выносивъ въ дни 31 грудня 1890 р. 124.121.441 зр. въ капиталахъ и 198.881 зр. в. а. въ рентахъ на 48.639 поліцахъ, на що резервовано въ готôвцѣ 28.927.291 зр. а. в. Заплаченѣ шкоды въ 1890 р. въ ôддѣлѣ житьевôмъ выносять 1,580.843 зр. а. в., а для всѣхъ галузей ôдъ часу заложеня товариства (1831 року) пôсля щорôчныхъ выказôвъ выплачено 235.717.767 зр. 43 кр. а. в.

Товариство признае належачимъ до чиннои арміи або обороны краєвои на случай вôйны важнôсть забезпеченя до сумы 5.000 зр., а приналежнымъ до загального ополченя, на случай ихъ покликаня до чиннои службы, вартôсть забезпеченя до сумы 15.000 зр. безъ доплаты якои небудь премiи.

— **Станъ урожаѣвъ у Войниловѣ** (въ повѣтѣ калускôмъ). Рôкъ сей взагалѣ лихій. Частѣ зливы перешкаджали при сѣнокосахъ, тому погнило богато сѣна и конюшины. Жнива покôнченѣ. Робôтникъ бувъ дорогій, а до того дощѣ зупиняли роботу въ поли. Збôже взагалѣ низке и мало выдатне. Жито лихе, богато соломы и пашѣ, а зерна мало, косъ малый и часто перерываный. Пшениця такожь лиха, а до того градъ попрабивавъ ея мѣсцями до землѣ, такъ, що робота коштуе богато. Ячмѣнь и овесъ добрѣ, але за те цѣлкомъ хибла бульба, бо вже бôльше якъ ôдъ мѣсяця гние и, здаесь, до осени мало що лишить ся. Кукуруза була бы добра, тôлько зливы не дали добре еи обробити. Рѣпакъ уйде. Горохъ, фасоля, бôбъ взагалѣ добрѣ. Пасѣка такожь малу робить надѣю, бо черезъ частѣ дощѣ не могла муха збирати пожитокъ зъ липы а ôдтакъ и зъ гречки, а крôмъ того выгибло дуже богато въ поли. Овочѣвъ мало, тôлько мѣсцями суть грушки и яблока. — *Н.*

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. Мих. Лев. въ Щур. Зъ прислаными 5 зр. вырôвнано довгъ 2 50 зр. за рôкъ 1890 и заплачено до кôнця ст. ст. серпня с. р. — **Вп. Вал. Лехн. въ Яг.** Пôсля нашихъ рахункôвъ Вы маете заплачено тôлько по конець липня, а не серпня. — **Вп. Ив. Лев. въ Трост.** На сей рôкъ вплачено 6 зр. 50 кр. — **Вп. Г. Бод. въ Св.** 9 зр. за другій пôврôкъ 1890 року одержали. — **Вп. К. Вин. въ Бар.** Заплачено за пôвъ року. — **Вп. С. Теод. въ С. в.** 10 зр. одержали; до кôнця року прийде намъ ще 8 зр. — **Вп. Н. Лужн. въ Сер.** До кôнця року ще 8 зр. — **Вп. С. Лонц. въ В. к.** Заплачено до кôнця року. Спаси-Богъ!

Заявленье.

ВП. читателямъ „Дѣла" вже звѣстно, що Родина ВП. о. Льва Ясеницкого, выслуженого декана, совѣтника консисторского и пароха въ Старôй Соли, бажае достойно почтити 50-лѣтнѣ роковины священьства и супружества своего дорогого Ювилята. Постановила отже призначити складковый даръ на фондъ будовы руско-народного театру, бо вже-жь такимъ патріотичнымъ дѣломъ справдѣ увѣковѣчить ся память найважнѣйшои днины въ житю родиннôмъ, мѣжь тымъ коли бенкетъ нѣякого не лишивъ бы по собѣ слѣду. И отъ, уже 7 (19) серпня с. р. на руки Вп. п. Ивана Белея, редактора „Дѣла" наспѣвъ ôдъ Вп. о. Купріяна Ясеницкого, пароха зъ Балигорода, грошевый листъ зъ сумою 250 зол. р. для фонду будовы руского театру. На тую суму зложились: Вп. Володимиръ Ясеницкій, ц. к. судовый совѣтникъ въ Черновець, Вп. Иванъ Ясеницкій зъ Гринявы, сестра ихъ Вп. п. Елеонора зъ Ясеницкихъ Петровска и Вп. о. Купріянъ Ясеницкій. Вôдтакъ 11 (23) серпня д-ръ Левъ Петровскій, лѣкарь при краєвôмъ шпитали у Львовѣ, зложивъ на руки Вп. п. Белея 100 зол. р. ôдъ Вп. п. Анны Ясеницкои, дочки достойного Ювилята — такожь на будову руского театру. Такъ отже Родина Вп. Ювилята зложила доси на сю цѣль 350 зол. р., заповѣвши при тôмъ, що повысшу суму 350 зол. р. ще по змозѣ доповнить.

Тй-жь 350 зол. р. передавъ Вп. редакторъ Белей д. 14 (26) серпня товариству „Просвѣта" на нашѣ руки, по-за якъ въ касѣ сего товариства зберегають ся складки на будову руско-народного театру. Подаючи вôдтакъ сю патріотичну жертву до всенароднои вѣдомости, выдѣлъ „Просвѣты" заявляе Вп. Родинѣ Ясеницкихъ за ихъ величный даръ сердечну подяку.

Вôдъ выдѣлу товариства „Просвѣта".

У Львовѣ, 17 (29) серпня 1891.

Д-ръ Омелянъ Огоновскій.

Володимиръ Лаврôвскій.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 29 серпня. Говорять, що разомъ зъ цѣсаремъ Вільгельмомъ, котрый прибуде 2 вересня на маневры пôдъ Шварценавъ, прибуде такожь цѣсарева нѣмецка. Гоноры дому ôддавати буде въ мѣсце цѣсаревои Елисаветы арх. Марія Тереса.

Прага 29 серпня. Цѣсарь задержить ся въ Празѣ три, днѣ а ôдтакъ выѣде до Райхенберґа въ нѣмецкôй околицѣ Чехіи.

Берлинъ 29 серпня. Цѣсареви Вільгельмови въ подорожи до Австріи и Баваріи товаришити буде канцлеръ Капріві.

Парижь 29 цвѣтня. Адміралъ Жерве мавъ вчера довшій розговоръ зъ міністромъ марнарки а по полудни приймивъ его міністеръ Рібо. Нинѣ ôдъѣхавъ до Фонтенебльо, щобы зложити Карнотови справозданье зô своеи подорожи.

Венеція 29 серпня. Gaz. di Venezia доносить, що у королевы румуньскои апоплексія дôткнула стовпъ хребетный и атаки нервовѣ повтаряють ся. До недужои прикликано проф. Шарко зъ Парижа.

Петербургъ 29 серпня. Ґірсъ выѣздить на двомѣсячну ôдпустку до горѣшнои Италіи.

Бѣлградъ 29 серпня. Міністеръ скарбу Вуичь подавъ ся до димісіи, але справа буде порѣшена, ажь коли всѣ міністры вернуть зъ ôдпустки. — Посолъ сербскій Симичь у Вѣдни мае бути перенесеный до Парижа а посолъ Груичь зъ Парижа до Вѣдня.

НАДÔСЛАНЕ.

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои, на I-ôмъ поверсѣ.

Ученики шкôлъ середнихъ або народныхъ могуть мати мешканье, харчь и добру опѣку въ домѣ урядника. Львôвъ улиця Скарбковска ч. 9., число дверей 6.

Потрѣбный инструкторъ домовый для хлопчика, щобы приготовити его черезъ рôкъ до класу гімназіальныхъ. — Бляша вѣсть або въ Адміністраціи „ДѢЛА", або у о. С. Теодоровича пароха въ Синевôдску нижнôмъ п. Любѣшѣ.

Родичѣ посылаючій дѣти до шкôлъ въ Тернополи а бажаючій помѣстити ихъ въ руцѣ пôмъ домѣ, де бы мали правдиву родительску опѣку зволить вгодити ся до о. В. Громницкого трудника въ Тернополи.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ"**

ул. Театральна ч. 6 (напротивъ сп. Духа) напротивъ головного одвиху.

Окуляры, циноры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні найтайнѣ, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарація найдешевше и найскорше.

Замовленя въ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперніком", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ".

Д-РА РОЗЫ
БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ

есть иже бôльше якъ ôдъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, ôдбиваня усуваюче и лагôдно розвôльняюче

средство домове

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бôльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну законно депоновану.

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.

Такожь можна купити:

Прагску універсальну мастъ домову

Она пôсля многихъ досвѣдôвъ знаменито полагоджує чищенье, трапуацію и загоєнье поранешныхъ мѣсць а крôмъ того дѣлає уемирнено и розкладає бôль. 3760 14—50

Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бôльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.

Головный складъ

B. Fragner, Prag,

Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.

Розсылка почтова що дня.

Панночка може знайти станцію въ русôмъ домѣ. Близшу вѣдомôсть подасть о. В. Навроцкій улиця Унія Любляньскои ч. 1.

АНТОНЪ КОЖЕЛЮЖЕКЪ

Львôвъ, Ринокъ ч. 29

поручає на теперѣшный сезонъ найновѣйшій капелюхи фільцовій, твердѣ и мягкѣ, въ наймодернѣйшихъ фасонахъ власного выробу.

Удержує на складѣ великій выбôръ капелюхôвъ и циліндрôвъ

ГАБІҐА

та поручає великій выбôръ

chapeau-claque.

Приймає циліндры и капелюхи до ôдмоны, фарбованя и прасованя

Цѣнники на жаданье высылаєсь оплатно.

Циркъ братôвъ Сідолі

Дирекція Цезаръ Сідолі

ул. Шпитальна ч. 3

Въ недѣлю 30 н. ст. серпня

2 ВЕЛИКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ 2

о год. 4-тôй по полудни и о 8-ôй вечеромъ.

Въ кождôмъ представленю выступають медведѣ Марко и Васілейко.

Выступъ трехъ братôвъ ЛЄЕ зъ цирку Ренца.

Близшій информація подають плякаты и програма.

ЦѢНЫ МѢСЦЬ: Льожа для 4 особъ 6 зр., фотель въ льожи 1·50 зр., крѣсло въ партерѣ 1·20 зр., I мѣсце 80 кр., II. 50 кр., галерія 30 кр. Войсковій до фельдфебля и дѣти низше 10 лѣтъ платять: I. мѣсце 50 кр., II. 30 кр., галерія 20 кр. Каса отворена ôдъ 11 до 1 и ôдъ 4½ по полудни до представленя.

Зъ высокимъ поважаньемъ

ЦЕЗАРЪ СІДОЛІ

директоръ.

Для церквей

КАДИЛО

ЦЕРКОВНЕ

благовонне

поручає

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЪ

пачка ¼ фунта 50 кр.

Для церквей

Для церквей

Для церквей

ВАЖНЕ ДЛЯ РОЛЬНИКОВЪ!

Вже нема снѣти въ пшеници.

Н. ДИПІ'А
Заправа насѣнна

уживана противъ снѣти въ пшеници, овсѣ, просѣ, ячмени, кукурузѣ и т. д. и у всѣхъ насѣняхъ пôдлягаючихъ тôй хоробѣ. Тримаючись докладно легкихъ до выконаня приписôвъ, умѣщеныхъ на кождôй пачцѣ, заправа ся „забезпечує певный успѣхъ".

Цѣна пачки { 2 сотн. метрич. близько 2½ тект = 125 літ. | насѣня 25 кр. / 1 „ „ „ 1¼ „ = 125 „ | насѣня 13 кр.

Головный складъ для Галичины въ складѣ машинъ рôльничихъ

МАРКА ФАЕРШТАЙНА

у Львовѣ, улиця Городецка число 57.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ

„AU LOUVRE"

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.

Найбôльшій по французски уладженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.

Сезонъ 1891.

Знѣстне найдешевше жерело закупна.

Найбôльшій складъ єсть тамъ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Ôддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гафтôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасманторія, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ прибôрôвъ кравецкихъ.

Ôддѣлъ II. Капелюхи дамскій, дѣвочій и дѣточій, выробы панчôшковій для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, горсеты и запаски для дамъ и дѣтей.

Ôддѣлъ III. Краваты мужескій, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и манжеты, парасолѣ англійскій, вахлярики, палицѣ, хустины, шлейки, и англійскій рукавички.

Ôддѣлъ IV. Рукавички дамскій, шкôрковій, даньскій, шведскій и англійскій, а такожь рукавички шовковій, вовняній и нитяній.

Ôддѣлъ V. Вахлярѣ чорній и кольоровій кабалѣ и вечеры та великій выбôръ японьскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декораційныхъ.

Ôддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.

Ôддѣлъ VII. Станики трикотовій и джерсей для дамъ по зр. 1·90, 2·50, 3·50 до 15 и высше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и шовку.

Ôддѣлъ VIII. Спôднички дѣточій, плащики, пальтотики и запаски.

Ôддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великі килимы, скльоковій ôдъ зр. 6·75 и высше. Килимки маттінковій до комнатъ дѣточихъ и ôдалень ôдъ зр. 2·75 и высше. Килимы стѣнній, передъ лôжка по зр. 1·75. Ходники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и высше.

Ôддѣлъ X. Ту суть портіеры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Тукісъ по зр. 3·20, якôсть I-ша 3·75, Марокко 4·25, Багдадъ по 5·25, Трапецуютъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портіеръ Кірманъ и дагестаньскихъ та матерій на меблѣ.

Вѣдній ôдпасований заслоны коронковій, цѣле бѣло 1·45, 1·75, 1·90, 2·80 до 50 зр.

Ôддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр. 3·50 и высше. Комплетній гарнітуры толедіковій складаючій ся зъ 3 капъ на лôжка и 1 на столъ 9·60 до 30 зр. Всходній капы шнелевѣ I якôсть 1·45, II 2·50, III 3·50.

Крôмъ того великій выбôръ фликелевыхъ и повесцкихъ мощôвъ, мозы на лôжка и мовѣ. Стебновані колдры вовняній, ватовані, атласовѣ, шіковѣ и до прикрасы.

Замовленя зъ провінціи полагоджує ся якъ найсовѣстнѣйше.

Сверхній ôддѣлъ для высылки. Цѣнники даромъ и оплатно.

Магазинъ „AU LOUVRE", у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.

Власникъ Р. М. ЧЕРНФЕЛЬДЪ въ Вѣдни.

Найдешевше и одиноке жерело

до закупна правдиво добрыхъ инструментôвъ та струнъ єсть лишь

ГОЛОВНЫЙ ФАБРИЧНЫЙ СКЛАДЪ

І. КАПРАЛИКА

у Львовѣ, де давнѣйше поліція на розѣ.

Цѣны найдешевшій, инструменты найлѣпшій.

Д-ра Лемана помада на лице

(приряджена аптикаремъ П. Ґеорґієвичемъ въ Новôмъ Садѣ)

єсть улюбленымъ артикуломъ тоалетнымъ въ кругахъ знатныхъ дамъ. Зовсѣмъ нешкôдна усуває ся помада певно и въ найкоротшôмъ часѣ рабôсть, остуды (веснянку), шамкôрники и взагалѣ все те, що нѣжности и красѣ шкôры стоить на перешкодѣ.

Цѣна фляшку 1 зр. 50 кр.

Графиня Н. Естергази де Ґалянта пише:

Зъ великою приємностію констатую, що д-ра Лемана помада на лице єсть дѣйстно знаменитымъ средствомъ, котре смѣло можу кождому поручити. 3984

Дôстати єи можна:

у Львовѣ лише въ аптицѣ пана П. Міколяша.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечній
5% листы ипотечній преміованій
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краевого
4½% позичку краеву галицку 3483 140—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскій облігація индемнізаційній

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ вѣдомій выльосованій а вже платній мѣсцевій паперы цѣнній, такожь запаснй купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевій лишь за ôдчисленьемъ справедливыхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новій аркушѣ купоновѣ, за зворотомъ коштôвъ, котрій самъ поносить.

ВЕЛИКА ПРАГСКА ЛЬОТЕРІЯ.

ПЕРЕДПОСЛѢДНЫЙ МѢСЯЦЬ.

Головна выграна

100.000 зр.

50.000 зр.

ЛЬОСЫ à 1 зр. поручають у Львовѣ: Авґ. Шеленберґъ, М. Йонашъ, Сокаль & Лілієнъ, Кіцъ и Штофъ, Як. Штро Л. Х. Верфель

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и отвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Паперъ зъ фабр. Черлиньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 185. Львôвъ, Понедѣлокъ 19 (31) серпня 1891. Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Виходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и рускихъ свять) о 5-ой годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" виходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю по порученю разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ н. Ган. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО" въ австр. державѣ
въ Австріи: за границею:
за цѣлый рôкъ . . . 12 ср. на цѣлый рôкъ . . . 36 ср.
за пôвъ року . . . . 9 ср. на пôвъ року . . . . 18 ср.
за четверть року . 4 ср. 50 кр. на четверть року . . . 6 ср.
за мѣсяць . . . 1 ср. 50 кр.
у Львовѣ:
за цѣлый рôкъ . . . 16 ср. на пôвъ року . . . . 8 ср.
за четверть року . . . 4 ср. за мѣсяць . . . 1 ср. 36 кр.
Редакція, Адміністрація и Экспедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попереднымъ застереженьемъ. — Рекламаціи неопечатаныи вôльнѣ вôдъ порта.
Поодиноке число коштує 5 кр. а. в.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного стрôчки петитомъ, за рубр. „Надôслане" по 20 кр. а. в.

Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла"

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты** и **залеглостей**.

Одозва

По мысли рѣшеня Головного Выдѣлу „Просвѣты" у Львовѣ ôдбудуть ся загальнй зборы членôвъ того товариства въ дни 8 н. ст. вересня въ Тернополи.

Вѣсть тая порушила цѣлый нашъ кутъ подôльскій а особливо Русины-Тернопôльцѣ радôстно дожидають тои хвилѣ, коли повитають у себе щирыхъ провôдникôвъ славнои „Просвѣты" та своихъ братôвъ зô всѣхъ сторôнъ краю. Выдѣлъ філіяльный зъ ширшимъ кругомъ патріотôвъ чинить всѣ можливй заходы, щобы Гостей своихъ щиро та сердечно приняти и щобы день сей ставъ величавымъ народнымъ святомъ.

Пороблено вже заходы для часового помѣщеня участникôвъ зборôвъ въ домахъ приватныхъ, а по зборѣ замовлено спôльну забаву [комерсъ] при участи хорôвъ селяньскихъ и мѣщаньскихъ; надто вечеромъ того дня ôдбуде ся для участникôвъ и ихъ родинъ вечеръ зъ танцами.

Чимъ хата богата, тымъ рада!

Приймѣть, дорогй Земляки, и сй малй приготовленя яко обявъ нашои найщиршои волѣ. Прибувайте, милй Гостѣ, якъ найчисленнѣйше, а мы приймемо Васъ щирымъ серцемъ, зъ отвертыми раменами.

Порадимо ся надъ „Просвѣтою", надъ долею свого народу, спôльно потѣшимось, а „на незабудь" скрѣпимо свои силы до дальшои роботы на народнôй нивѣ!

Ôдъ Выдѣлу філіи „Просвѣты".

Въ Тернополи дня 29 н. ст. серпня 1891.

Д-ръ Иванъ Лошнѣвъ, голова філіи „Просвѣты".

Юрій Гецѣвъ, членъ выдѣлу и секретарь.

Гадки по зборахъ въ Турцѣ.

VII.

Найбôльшою запорукою полiтичныхъ успѣхôвъ и національного поступу кождого народу єсть безперечно — власна его енергія и власна его дѣяльнôсть. Все проче мае значѣнье средствъ лише помôчничихъ або й паліятивныхъ. О тôмъ повинні мы Русины завсѣгды памятати.

Були хвилѣ въ нашôмъ народнôмъ житю новѣйшихъ часôвъ, що мы тѣшилисѧ навѣть протекцією правительствъ австрійскихъ. Такъ было якійсь часъ по 1848-ôмъ роцѣ, такъ бувало по-троха и пôзнѣйше, въ рокахъ 1860-ыхъ и 1870-ыхъ. Въ 1873 роцѣ правительство помогло було нашимъ тогдѣшнымъ „старымъ" выбрати до рады державнои 15 послôвъ — и то, мимоходомъ сказавши, були „правительствєннй" послы par excellence, якихъ другихъ у насъ, надѣятись, вже нѣколи не буде, — по тôмъ выборѣ „старй" ликували, думали, що правительство Богъ знае якъ скрѣпить позицію Русинôвъ въ Галичинѣ... А мѣжь тымъ на дѣлѣ показало ся, що Русины якъ-разъ въ тôй „ерѣ" пôдъ проводомъ „старыхъ" такй стали слабй, якъ рѣдко коли. Анемія проявила ся въ застрашаючій способъ, а коли народовцѣ въ 1880 роцѣ пôднесли оклинъ консолідаціи силъ на новыхъ основахъ, всѣ патріоты повитали оклинъ той зъ одушевленьемъ — и почалась робота, настанъ замѣтный рухъ мѣжь Русинами. И если ôдъ того часу галицка Русь въ де чôмъ поступила, то за поступъ той мае дякувати сумѣ своеи власнои дѣяльности, яку въ тôй добѣ проявила.

Тожь и на будуще нѣхто зъ Русинôвъ не повиненъ обманювати самъ себе, що мовь-то поступъ народный и права полiтичнй дадуть ся осягнути въ якій-небудь иничій способъ, а не головно власною енергією и власною працею органічною въ краю, середъ свого народу. Хто бы такъ думавъ, бувъ бы схожій на того дѣда, що надѣявъ ся на обѣдъ, а й безъ вечерѣ лягъ спати..

Дѣяльнôсть парламентарна заступникôвъ народу иде своею дорогою — а дѣяльнôсть середъ народу знову своею. Політика, зависима ôдъ хвилѣ, може завтра-позавтру змѣнити ся, — органічна жь дѣяльнôсть народна мусить бути тягла, тревала, незрушима.

Мы Русины за довгй часы прикрыхъ досвѣдôвъ взагалѣ навчили ся вже розумѣти сю правду, але все-таки остались середъ насъ ще досыть замѣтнй пащадки давнѣйшого фантазованя о спасенію для насъ „зъ горы", а не черезъ самыхъ себе.. Невинный взорець тои нашои добродушности дае и одна точка резолюціи збору членôвъ турчаньскои „Народнои Рады", а именно точка XX та, де сказано: „Русины всѣхъ партій жадають, щобы правительство помагало селянамъ заводити по селахъ крамницѣ и т. д."... Тымчасомъ замѣсть ухвалювати таку резолюцію до правительства — на нашъ поглядъ лучше бы було въ кождôмъ селѣ турчаньского повѣта завести крамницю. Рѣчь же то дуже легка, а если ей сама громада не сповнить, то щô поможе правительство? Ухвала ся пригадуе намъ сербску повѣсть Ґарашанину, де розказуесь, якъ мужики въ баюрѣ середъ села ломили собѣ возы и збавляли худобу, а все кляли правительству: чому оно не прикаже имъ мôстъ на баюрѣ поставити?

На зборахъ въ Турцѣ поручено посламъ богато справъ принціпіяльно дуже важныхъ и красно поставленыхъ — н. пр., що всѣ школы, ôдъ найнизшихъ до найвысшихъ, въ краю повинні бути рускй; що цѣле судоводство и взагалѣ все на Руси повинно вестись по руски; що повинно завестись загальне безпосереднє тайне голосованье — и т. п. Кажемо, все те справы дуже важнй и красно поставленй, та й кождый Русинъ стоить за ними, — але-жь щобы правительство послухало послôвъ рускихъ, треба, щобы нарôдъ рускій пôдперъ сй жаданя фактами, а именно, щобы выказавъ ся, що ôнъ выкориставъ уже те, зъ чого досн мôгъ уживати.

А мѣжь тымъ на зборахъ въ Турцѣ — побôчь богато точокъ резолюціи на адресу послôвъ и правительства — не поставлено нѣчого, щô було бы потрѣбне до приспѣшеня тои хвилѣ.. Et hoc faciendum et illud non omittendum. A се illud — робота органічна на грунтѣ, середъ народу — то рѣчь головна. Коли она буде сповнена, все проче доложить ся..

Окружнй конференціи учительскй.

Про конференцію въ бобрецкôмъ окрузѣ пишуть намъ:

Въ дняхъ 25 и 26 н. ст. серпня с. р. ôдбула ся окружна конференція учительска бобрецкого округа шкôльного, котрои духа и головный хôдъ нарадъ годить ся подати до прилюднои вѣдомости.

О скôлько дописъ зъ Жидачѣвщины въ справѣ русчины въ шкôльництвѣ, умѣщена въ ч. 180 „Дѣла", мусѣла дуже прикро вразити кождого Русина, о стôлько знову мило менѣ завѣрити Вп. читателѣвъ, що справа якъ самого шкôльництва такъ и русчины въ бобрецкôмъ окрузѣ стоить цѣлкомъ инакше. Сей округъ належавъ давнѣйше до львôвского, остававъ пôдъ довголѣтною управою инспектора Керекарта, и треба признати, що пôдъ взглядомъ шкôльництва пôднѣсъ ся ôнъ дуже высоко а слѣды сего видно по нинѣшній день. Що же до русчины, то бувало всѣляко. И такъ въ кôлькохъ мѣсцевостяхъ о переважаючôмъ числѣ руского населеня запровадивъ п. Керекарто выкладовый языкъ польскій, чимъ учинивъ кривду не тôлько русчинѣ, але и самому шкôльництву. Дальше — передъ его зелѣзною рукою дрожали всѣ учителѣ, отже слабодухи боялись на конференціяхъ вырывати ся зъ рускимъ словомъ.

Але ôдъ трехъ лѣтъ округъ бобрецкій становить окрему цѣлôсть и въ нѣмъ повѣявъ вишій вѣтеръ. Якъ п. Керекарто бувъ необмеженымъ самодержцемъ надъ учителями [хотяй, що правда, дбавъ о ихъ долю], такъ знову его наслѣдникъ п. Фрайдъ обходивъ ся зъ ними якъ правдивый батько. Въ школѣ жадавъ працѣ а не політики, а поза школою лишавъ кождому що-до національныхъ пересвѣдчень повну свободу. Такъ само дѣе ся й нинѣ — и не лише п. инспекторъ, але й цѣла окружна рада шкôльна єсть сеи гадки, що можна бути щирымъ Русиномъ, а при тôмъ и дѣяльнымъ учителемъ та приятелемъ братнього народа, бо-жь одно другому цѣлкомъ не вадить.

Доказомъ сего суть нарады сегорôчнои окружнои конференціи. Тамъ промовляли учителѣ и по руски и по польски, декотрй Поляки при рускихъ школахъ обробили теманы по руски и въ сей мовѣ промавляли, а такожь значна часть учителѣвъ и учительокъ писали квиты по руски [чого, — мимоходомъ сказавши — на жаль не видко у богато тутешныхъ священикôвъ, навѣть у патріотôвъ]. Вправдѣ на вôсѣмъ тематôвъ призначеныхъ на сегорôчну конференцію бувъ лишь одинъ рускій, именно „Пчола", однакожь на внесенье п. Нуда, пôдперте многими учителями, заявивъ инспекторъ п. Шлемкевичь, выразно, що всѣ теманы можна безъ нѣякои перепоны писати въ обохъ языкахъ краєвыхъ и при дискусіи надъ ними такъ само промовляти.

Хôдъ розправъ конференціи бувъ вельми живый и поучаючій, бо загалъ тутешного учительства ôзначуесь великими способностями, замилуваньемъ до свого званя и набутою практикою. На одно лише хочу звернути пильну увагу Выс. властей шкôльныхъ, а именно, щобы тй асиґнували потрѣбну квоту на печатанье всѣхъ цѣнныхъ постановъ окружныхъ конференцій, — се принесло бы великій хосенъ для розвою шкôльництва. Безъ сего буде цѣль конференцій окружныхъ лише половинною, а се длятого, бо учителѣ, правда, можуть тамъ богато й забути. Коли-жь такй постановы конференціи будуть выпечатанй и школамъ доручені, тогдѣ учителѣ зможуть кождои хвилѣ пригадувати собѣ, якъ въ чôмъ належить поступати.

Другôй, ще бôльше пекучôй потребѣ повинна бы Выс. краєва рада шкôльна зарадити якъ найборше. Передъ кôлькома мѣсяцями появили ся въ польскихъ часописяхъ шкôльныхъ а за ними и въ инншихъ нарѣканя, що въ бобрецкôмъ окрузѣ полагоджують ся шкôльнй дѣла дуже пиниво, черезъ що они дуже терплять. Тй самй нарѣканя повторились и пôдчасъ конференціи при дебатѣ надъ примусомъ шкôльнымъ, при чôмъ пôдношено, що фреквенція дѣтей въ богато мѣсцевостяхъ упадае. Однакожь закидъ сей нѣякъ не може дôткнути ц. к. окружнои рады шкôльнои, бо справдѣ мало єсть такъ дѣяльныхъ радъ окружныхъ, якъ бобрецка, котрои предсѣдатель ц. к. староста звертае пильну увагу на найменшу дрôбницю, щобъ она точно була выконана. Але що-жь? Остаточне полагодженье и выекспедіюванье всѣхъ рефератôвъ шкôльныхъ спочивае на однôмъ чоловѣцѣ, котрый кромѣ того єсть секретаремъ ц. к. староства, ѣздить на комісіи и т. и., а черезъ те рѣшучо не може дати рады всѣмъ обовязкамъ — и справы шкôльнй, неразъ дуже пильнй, залягають мѣсяцями. Про те показуесь конечна потреба утворити для справъ шкôльныхъ посаду маніпуляційного урядника пôдъ рукою ц. к. инспектора.

Вконци мило менѣ подати до прилюднои вѣдомости, що въ часѣ сеи конференціи зложили пп. учителѣ и учительки 6 зр. на утвореньe фонду для сирôтъ по священикахъ и учителяхъ въ бурсѣ имени св. о. Николая у Львовѣ, котрй то грошѣ ôдослано на руки секретаріяту сего товариства. Зазначивши, що тй пп. учителѣ, такъ сказати, ôдъ устъ собѣ ôдняли, щобы кинути лепту на добру цѣль, мусимо высказати имъ велике „спаси-Богъ" и взвати иншихъ товаришѣвъ до наслѣдуваня.

Домашна вôйна въ Чілі.

Домашна вôйна, яка велась ôдъ вôсьмохъ мѣсяцѣвъ мѣжь президентомъ Бальмаседою а партією ліберальною юнты (конґресу) або т. зв. конґресистами, закôнчилась повнымъ пораженьемъ президента Бальмаседы. Заки розкажемо близше про сю послѣдну рѣшаючу борбу пôдъ мурами Вальпарайза, годить ся пригадати про початокъ и причину сеи домашнои вôйны въ Чілі.

Революція вышла зъ парляменту. Въ жовтни минувшого року переперли ліберали въ парляментѣ и въ сенатѣ свою реформу выборчу. Президентъ Бальмаседа не хотѣвъ санкціонувати сего закону. За се знову бôльшôсть конґресу не хотѣла ухвалити буджету и мусѣло прийти до крізісу міністеріяльного а президентъ розвязавъ парляментъ. Бальмаседа забравъ ся правити краемъ при помочи власного октройованого буджету, и се приневолило опозицію приступити до правильнои революціи противъ диктатора. Дня 1 сѣчня с. р. появилось запаленье повстаня (pronunciamento) зô стороны официрôвъ и вояцôвъ чілійскои маринарки, разомъ зъ невеликою частиною войска на суши. Ліберальна партія конґресу зложила зъ уряду президента Бальмаседу и установила провізорично правительство та ôдъ тои поры зачалась домашна вôйна зô всѣми ей жорстокостями.

Пораженье Бальмаседы мусить весь цивілізованый свѣтъ радо повитати, бо не лишь що сама вôйна домашна тымъ самымъ закôнчилась, але що и самъ Бальмаседа, котрого тиранізмъ и жорстокôсть дôйшли въ часѣ вôйны до крайности, вже не буде бôльше занимати уряду президента. Строгôсть Бальмаседы, его кровавй насильства на спокôйныхъ горожанахъ, морды численныхъ політично пôдозрѣлыхъ людей, ôдчужили ôдъ него загалъ населеня и всѣхъ тыхъ, котрй въ-разу, не розбираючи довго, по чиѣй сторонѣ правда, станули були по сторонѣ законного правительства супротивъ революційного повстаня. Розсудити, чи по сторонѣ ворохобникôвъ була законнôсть, дуже трудно, а то за для чілійского права конституційного. Чілійска конституція признае президентови такй права на часъ его урядованя, якихъ не мае нѣякій конституційный монархъ въ парляментарнôй державѣ. Чілі вела вôйну зъ Перу и Болівією и тогдѣ справдѣ доконче треба було сконцентрувати власть въ сильнôй руцѣ президента краю. Коли-жь закôнчилась вôйна, выкликувала ся диктаторска власть президента въ часѣ мира частй конфлікты мѣжь правительствомъ а парляментарнымъ заступництвомъ краю. Зъ часомъ вытворилось мовь звичаеве право, що кождый уступаючій президентъ ставлявъ кандидатуру свого наслѣдника и вже переводивъ пôсля того выборы, бо бувъ певный, що пôдъ кандидованымъ нимъ президентомъ не потягнуть его до одвѣчальности. Розумѣесь, що опозиція противдѣлала сему звичаеви и старалась обмежити автократичну власть президента, зробити номінальну одвѣчальнôсть президента дѣйстною и надати бôльшу вагу парляментови. До того треба було ревізіи конституціи и змѣны закона выборчого. Опозиція, до котрои зачисляли сь интеліґентнй и заможнй люде, перевела свôй планъ, и коли Бальмаседа зворохобивъ пролетаріятъ та ажь прийшло до кровавои ворохобнѣ у Вальпарайзо — не лишалось опозиціи нѣчого иншого, якъ лишь выступити зъ формальною революцією.

Хочь зъ початкомъ революціи силы воєнні конґресистôвъ обмежались майже выключно на маринарку а цѣлый край державъ въ своихъ рукахъ Бальмаседа, то все таки его поведенье и недостача готовыхъ грошей на платню войскову та на закупно оружія причинялись до того, що конґресисты мали часъ зорґанізуватись и рѣшитись станути до борбы на суши зъ войскомъ Бальмаседы. До побѣды конґресистôвъ причинивъ ся рôвножь въ значнôй мѣрѣ такожь вдалый маневръ тактичный. Головна армія президента розтаборилась на пôвночи пôдъ Кокімбо, бо гадали, що конґресисты нападуть на тй стороны. Тымчасомъ конґресисты несподѣвано причалили до пристани Квінтеро та ґенералъ Канто повѣвъ свою армію, 10.000 людей противъ головныхъ мѣстъ Вальпарайзо и Сантъ-Яґо. Планъ конґресистôвъ бувъ, заатакувати мѣсто Вальпарайзо зъ двохъ сторôнъ: ôдъ суши войскомъ и ôдъ моря чотирма кораблями военными. Противъ атаку на суши мôгъ Бальмаседа зôбрати въ довшôмъ часѣ значнѣйшй силы ôдъ войска конґресистôвъ, але супротивъ атаку ôдъ моря крôмъ фортôвъ надъ берегомъ не мавъ противставити нѣякои силы, бо два панцирники Pinto и Errazuris ще не надôйшли були зъ Франціи. Конґресисты зруйнували найперше шляхъ зелѣзничій, щобы войско Бальмаседы не могло прийти скоро на помôчь зô свого табору пôдъ Кокімбо, ôддаленого о 350 кільометрôвъ ôдъ Вальпарайзо, а ôдтакъ числили на се, що въ рѣшаючôй хвили велика часть войска Бальмаседы перейде на ихъ сторону.

Борба велась кôлька днѣвъ зъ великимъ напруженьемъ силъ зъ обохъ сторôнъ. Войско Бальмаседы уступало зô своихъ позицій и цофалось пôдъ укрѣпленя мѣста Вальпарайзо. Вправдѣ рознеслись вѣсти по Европѣ, що войско конґресистôвъ окружене зô всѣхъ сторôнъ войскомъ Бальмаседы и кождои хвилѣ може бути знищене, але въ дѣйстности показалось, що се бувъ лишь брехливый маневръ Бальмаседы, котрый маючи ще своихъ дипльоматичныхъ агентôвъ въ деякихъ державахъ хотѣвъ бодай хочь се ще для себе выкористати.

Newyork Herald подавъ о результатѣ борбы таку вѣсть: „Власть Бальмаседы въ Чілі зломана, его войско цѣлкомъ розбите; повстанцѣ добули Вальпарайзо по пятигодиннôй борбѣ. Президентъ Бальмаседа утѣкъ безъ войска и безъ грошей; населенье горнесь численно пôдъ прапоръ витязѣвъ. Побѣда ґенерала Канто послѣдувала за-для лѣпшои тактики а ôдтакъ тому, що въ борбѣ убито всѣхъ ґенералôвъ Бальмаседы та майже всѣхъ штабовыхъ официрôвъ и войско здеморалізувалось; цѣлй полки дезертували. Рôвножь въ радѣ военнôй Бальмаседы було роздвоенье и въ борбѣ ґенералы дѣлали на власну руку. Войска Бальмаседы поступали въ-передъ пôдъ охороною своихъ батерій, а повстанцѣ зачали сильный огонь зъ по-за своихъ окопôвъ и змусили нападаючихъ цофнутись. Войска Бальмаседы заатакували въ-друге и тогдѣ по одногодиннôй борбѣ безперерывнôй побѣдили

повстанцѣ. Число убитыхъ обчисляють на 5000. Повстанцѣ громадно вступили до мѣста, котре пôддалось, щобы уникнути проливу крови. По улицяхъ роздались оклики „Най жие Кавто! Най жие Чілі!“ Деякѣ заграничнѣ державы выслали свою залогу корабельну на берѣгъ для охороны населеня. Корабель Бальмаседы Almirante Lynch мусѣвъ здати ся конгресистамъ. Въ мѣстѣ и краю вже спокôй.“

Побѣдоносна партія конгресистôвъ выкористае свôй успѣхъ певно въ тôмъ напрямѣ, що переведе ревізію конституціи и заведе ладъ въ управѣ краю. Але въ нещасть, якй нанесла ся домашна вôйна, буде мусѣло Чілі довшій часъ двигати ся, бо теперь економічный станъ Чілі рôвнаесь станови прочихъ креольскихъ републикъ въ полудневôй Америцѣ.

Справы краєвѣ.

[Реґуляція Днѣстра и его доплывôвъ. — Субвенція на дороги повѣтовѣ и громадскѣ.]

Недавно тому зъѣджувала горѣшнїй Днѣстеръ комісія, до котрои належавъ членъ краевого выдѣлу Верещиньскій зъ инжінірами меліораційными Янковскимъ, Кендьоромъ и Сѣкорскимъ, та дослѣджували тамошнѣ ôдносины водні, котрѣ вже ôдъ кôльканацяти лѣтъ дожидають полагодженя, бо ôдъ того залежить не лишь сплавнôсть рѣки але й культура 30—40.000 морґôвъ землѣ, сегодня запущенои за-для невысыхаючихъ моклякôвъ.

Ся комісія урядовала пять днѣвъ, ôдъ 10 до 14 серпня, и въ тôмъ часѣ звидѣла горѣшный Днѣстеръ въ повѣтахъ жидачôвскôмъ, рудецкôмъ, дрогобицкôмъ, старомѣскôмъ и турчаньскôмъ. Дальше оглянула мокляки и заводненѣ сѣножати надъ берегами Днѣстра та его доплывôвъ — Колодницѣ, Лѣтнянки, Тысьменицѣ, Трудницѣ, Быстрицѣ, Стрвяжа и Болозôвки. Специяльно жь предметомъ огляднинъ комісіи була долина Днѣстра и его доплывôвъ выше ôдъ зелѣзничого мосту въ Розвадовѣ, бо пôсля проекту, реґуляція Днѣстра мае обнимати просторъ ôдъ Журавна до Розвадова. А кошть сеи роботы обчислено на 1,600.000 зр., до чого скарбъ державный причинить ся 60%.

Що-до обему проектованои реґуляціи комісія сконстатувала, що крôмъ Днѣстра мѣжь Розвадовомъ а Тершовомъ потребують реґуляціи ще и его доплывы зъ правои стороны [Колодниця, Лѣтнянка, Тысьменица зъ Быстрицею и Трудницею] и зъ лѣвои [Щирка, Любачка, потôкъ Кожушный, Верешица и Стрвяжъ зъ Болозôвкою). Признано що Днѣстеръ потребуе реґуляціи ôдъ Розвадова до устя Стрвяжа длятого, щобы охоронити ôдъ вылывôвъ и щобы завести ôдплывъ зъ наводненыхъ грунтôвъ примежныхъ. Горѣ рѣкою ôдъ устя Стрвяжа потрѣбна реґуляція, щобы зменшити выливы, забезпечити береги (мѣжь Гордынею а Старымъ-мѣстомъ). Се ôдносить ся до самого Днѣстра. Такъ само конечно потрѣбна реґуляція Стрвяжа ôдъ жерелъ ажь до Черняхова, щобы здержати выливы и зробити спустъ для Болозôвки ôдъ Черняхова, а зновъ до Хырова потрѣбна реґуляція на те, щобы здержати повѣнь и забезпечити береги. Рôвножь и Тысьменица потребуе реґуляційныхъ робôтъ ôдъ Михайловичь до устя, щобы зменшити выливы, котрѣ въ прибережныхъ сѣножатей роблять мокляки, и зъ тои самои причины потрѣбна реґуляція Быстрицѣ та Трудницѣ. Наконець потрѣбна реґуляція при рѣцѣ Болозôвцѣ на цѣлôмъ ея просторѣ, щобы осушити мокрѣ грунты прибережнѣ, а евентуально також ихъ наводнити. Наконець сконстатовано потребу реґуляціи устя рѣкъ Колодницѣ, Лѣтнянки, Зубрянки, Щирки, Кожушного та Верешицѣ, щобы зъ прибережныхъ грунтôвъ мокляковатыхъ спустити воду.

Що-до якости ґрунтôвъ, положеныхъ въ окрузѣ реґуляційнôмъ, то помѣчено, що значна часть ґрунтôвъ, котрѣ на штабовыхъ мапахъ означенѣ за мокляки, теперь уже покрытѣ намуломъ и уживають ся яко рôльнѣ ґрунты (мѣжь Стрвяжомъ а Днѣстромъ), именно высоко положенѣ надъ малою водою Днѣстра, або яко сѣножати, котрѣ лише зъ причины, що нема ôдплыву, мають одну хибу — с. е. надмѣрну вохкôсть. За правдиве багно торфове треба уважати лише просторъ мѣжь перекопомъ Гординьско-Долубôвскимъ и Тысьменицею, зъ выимкою ґрунтôвъ надъ старымъ русломъ Днѣстра и Быстрицѣ (въ Гордини, Бѣлинцѣ, Великôй Бѣлинѣ и Волощи), також ще досыть непокрытѣ намуломъ просторы на лѣвôмъ березѣ Днѣстра и Стрвяжа, выше Семенѣвскихъ Конюшокъ, именно надъ Верешицею и надъ потокомъ Кожушнымъ. Зъ тои причины показала ся потреба точнѣйше вымѣрити правдивѣ багна и неужитки, котрѣ вже теперь не згоджують ся зъ давнѣйшими помѣрами катастральными. Заразомъ прийшло комісіи на гадку — перевести кольматацію водою Днѣстра и Стрвяжа правдивыхъ багонъ мѣжь перекопомъ Гординьско-Долубôвскимъ а Тысьменицею, заки зачнесь сама реґуляція, бо ôдпровадити воду ужиту на кольматацію зъ багна пôдъ Тершаковомъ, було бы можливо и пропорціонально легко. Така кольматація була бы немовь приготованьемъ багна до систематичного наводненя, котре належало перевести по закôнченю реґуляціи якъ на правдивыхъ багнахъ наддѣстряньскихъ, такъ и надъ устьемъ Тысьменицѣ, також надъ Болозôвкою дальше на лѣвôмъ березѣ Днѣстра, въ долинахъ Верешицѣ и Кожушного, наконець надъ Стрвяжомъ мѣжь Болозôвкою а перекопомъ Гординьско-Долубôвскимъ.

Наконець звернено також увагу на гôрскѣ роботы и пôдъ тымъ взглядомъ запримѣчено, що лише въ поречинѣ горѣшного Днѣстра въ повѣтѣ старомѣскôмъ и турчаньскôмъ гôрскѣ потоки потребують меліораційныхъ робôтъ, а по-при те многѣ гôрскѣ пасовиска, обдертѣ зъ лѣсôвъ, потребують, щобы ихъ якъ найскорше залѣсити. Особливо водныхъ будôвель потреба на три гôрскѣ потоки, котрѣ вливають ся до Днѣстра зъ лѣсового боку выше ôдъ Старого-Мѣста, опôсля потоки Пôдбужъ и Кульчинъ, дальше два мѣсцевѣ потоки въ Горѣшнôмъ Лужку, а заразомъ прогалины въ горѣ Избигорôвъ (на правôмъ березѣ Днѣстра). Не менше конечно треба водной будовы на потоцѣ Топôльница зъ припливами и мѣсцевыми потоками въ громадѣ Стрѣлки на правôмъ березѣ Днѣстра.

Надъ замѣтками и датами зôбраными сею комісією радивъ краевый выдѣлъ на засѣданю дня 21 серпня с. р. и порѣшивъ: 1) Змѣрити ще разъ наддѣстряньскѣ мокляки и неужитки, бо старѣ мапы суть и недокладнѣ деякѣ давнѣ мокляки нинѣ покрытѣ намуломъ и творять або рôлю або сѣножати. 2) Сконстатувати черезъ адміністраційного урядника вартôсть и пожитокъ тыхъ моклякôвъ и замуленыхъ сѣножатей. 3) Порозумѣти ся що до головного проекту реґуляціи Днѣстра и доплывôвъ зъ ц. к. старшимъ совѣтникомъ будôвництва Ишковскимъ и дальше що до кольматаціи наддѣстряньскихъ моклякôвъ. Наконець 4) удати ся до правительства и предложити проектъ меліораційнои роботы коло гôрскихъ потокôвъ и засадженя лѣсомъ поречины горѣшного Днѣстра.

—

Выдѣлъ краевый удѣливъ слѣдуючѣ субвенціи на будову дорôгъ: повѣтовому выдѣлови въ Яворовѣ суму 3.000 зр на будову громадскои дороги Яворôвъ-Судова Вишня; повѣт. выдѣлови въ Коломыи 2.000 зр. на будову повѣтовои дороги Коломыя-Обертинъ; повѣт. выдѣлови въ Коросни 1.800 зр. на будову дороги ôдъ цѣсарского гостинця до купѣльного заведеня въ Ивоничи; повѣт. выдѣлови въ Бродахъ 2.000 зр. на будову громадскои дороги Пôдкамѣнь-Пеняки-Лукавець; повѣт. выдѣлови въ Скалатѣ 4.000 зр. на будову громадскои дороги Грималôвъ-Сороцко-Теребовля; повѣт. выдѣлови въ Золочевѣ 523 зр. 15 кр., яко останокъ запомоги на будову повѣтовои дороги Коросно-Русилôвъ; повѣтовому выдѣлови въ Бучачи 2.000 зр. на будову громадскои дороги Коростятинъ-Задарôвъ-Устье зелене; повѣт. выдѣлови въ Рудкахъ 2.500 зр. на будову повѣтовои дороги Рудки-Судова Вишня.

Третя руска артистична прогулька

на користь фонду будовы руского народного театру.

Подаемо до прилюдной вѣдомости програму, нашои прогульки, — она обнимае серію концертôвъ, устроюваныхъ на дохôдъ фонду будовы руского театру.

—

Выѣздъ зô Львова въ понедѣлокъ 31 н. ст. серпня о год. 10·30 рано; приѣздъ до Стрыя о год 12·35 въ полудне.

I-ій концертъ въ Стрыю вô второкъ 1 н. ст. вересня

Програма:

Вступне слово.

1. Воробкевича а) „Огнѣ горять“, б) „Якъ бымъ знала“ — хоръ.
2. Фортепянъ-сольо — п. Левиньскій.
3. Пічека, Kde dĕva ma? (ческа) — хоръ.
4. Шевченка „Посланіе“ — выголосить тов. Левъ Лопатиньскій.
5. Грановецкого „Дѣвоча правда“ — mezzo-tenor сольо — тов. Берестъ.
6. а) Вахнянина „Калина“, б) Рудковского „Gdyby anioł dziewczę młode“ (мазурка) — хоръ.
7. Лисенка „Гетьманы, гетьманы“, сольо-барітонъ — тов. Телиховскій.
8. Лисенка „На прю“ — хоръ.

Комітетъ въ рамени „Руского Касина“. Саля „пôдъ чорнымъ орломъ“.

Вступъ ôдъ особы 1 зр. Стрôй вечерковый. Початокъ о год. 7½.

Ôдъѣздъ зô Стрыя въ середу о год. 1·05 въ полудне [черезъ Дрогобичь, Хырôвъ, Ясло, Струже] до Нового Санча. Приѣздъ до Санча о год. 11.01 въ вечеръ. Кватира: саля „Сокола“.

—

II-ій концертъ, въ Новôмъ-Санчи въ четверъ 3 н. ст. вересня.

Програма:

Вступна рѣчь.

1. Вахнянина „Хоръ козакôвъ“ зъ оперы „Иванъ Купало“ при акомп. фортепяна — ôдспѣвае „дванацятка“.
2. Фортепянъ - - п на ⁂.
3. а) Рудковского U nas inaczej, dumka ukraińska, б) Нижанкôвского „Гуляли“ — хоръ „дванацятки“.
4. Федьковича „Довбушъ“ — выголосить п. Левъ Лопатиньскій.
5. а) Воробкевича „Надъ Прутомъ“, б) Желеньского Nasza Hanka — ôдспѣвае „дванацятка“.
6. Лисенка „Менѣ однаково“ — сольо, тов. Шиманьскій.
7. Декламація польска.
8. Нѣщиньского „Закувала та сива зазуля“, хоръ зъ оперы „Назаръ Стодоля“ — ôдспѣвае „дванацятка“ зъ акомпан фортепяна.

Комітетъ мѣсцевый: проф ґімн. п. Сеньковскій [голова], д-ръ Хлѣбовскій, аускультантъ п. Чириньскій, надпоручникъ п. Грозикъ, адъюнктъ суд. п. Пітшекъ, офіціялъ п. Вѣтошиньскій, проф. ґімн. п. Заремба и надкомісаръ п. Яворскій. — Саля касинова.

Ôдъѣздъ зъ Нового-Санча въ пятницю [4. н. ст вересня] о год. 1·08 въ полудне черезъ Орльо до Кошиць (Kaschau) на Угорщинѣ. Приѣздъ до Кошиць о год. 10·00 въ вечеръ. Кватира: Hotel Schubert.

—

III-ій концертъ, въ Кошицяхъ 5. н. ст. вересня въ театрѣ мѣскôмъ:

Програма:

1. а) Лавровского „Красна Зоре“, б) Матюка „Крылець“ — хоръ.
2. Воробкевича „Синѣ очи“, сольовый хваретъ зъ фортепяномъ.
3. а) Недѣльского „Моя мати“, б) Цетнерьского „Якъ нôчь мя покрые“, в) Цетнерьского „Ревуха“ — хоръ.
4. Нижанкôвского „Ахъ де-жъ той цвѣтъ?“ mezzotenor-сольо — тов. Берестъ.
5. а) Бендля Slovacka z Puchova, б) Нижанкôвского „Гуляли“ — хоръ.
6. Лисенка „Менѣ однаково“ сольо барітонъ, — тов. Шиманьскій.
7. а) Іенка „Нек Душман віді“ [сербске], б) Вашака Slovan — хоръ.
8. Лисенка „Ой пущу я кониченька“, тріо зъ акомпаніяментомъ хору и фортепяна.
9. а) Лисенка „Ой и не гараздъ“, б) Нѣщиньского „Закувала та сива зазуля“ зъ оперы „Назаръ Стодоля“ — хоръ зъ орхестрою.

Цѣны мѣсць: Льожа по 4 и 5 зр., крѣсла першорядні по 1 зр., въ дальшихъ рядахъ по 80 кр., партеръ 50 кр., ґалерія по 30 и 20 кр.

Голова мѣсцевого комітету: Eduard Prosche, Redacteur der „Kaschauer Zeitung“, секретарь д-ръ Е. Грабовичъ.

—

IV-ый концертъ, въ Кошицяхъ 6 н. ст. вересня въ театрѣ мѣскôмъ.

Програма:

1. Нѣщиньского „Зозуля“ зъ „Вечерницъ“ — хоръ.
2. Орхестра-сольо.
3. Пічека Kde dĕva ma? — хоръ.
4. Скрипка-сольо.
5. Лисенка „Друге Quodlibet“ зъ украиньскихъ народныхъ пѣсень — хоръ.
6. а) Лисенка „Ой одна я одна“, б) Лисенка „На долинѣ коло броду“, — сольо — тов. Шиманьскій.
7) а) ⁂ Szabelka [мазурка], б) Вахнянина „Наша жизнь“ — хоръ.
8. Вільбоа „Моряки“ — дуетъ на теноръ и барітонъ.
9. Вахнянина „Хоръ козакôвъ“ зъ оперы „Купало“ — хоръ зъ орхестрою.

Цѣны мѣсць и комітетъ якъ повыше.

Ôдъѣздъ зъ Кошиць въ понедѣлокъ (7-го) о год. 3·15 зъ полудня, приѣздъ до Нового Санча о год. 10·51 въ вечеръ.

—

V-тый концертъ а 2-ій въ Новôмъ Санчи — вô второкъ 8-ого н. ст. вересня

Програма:

1. Лаврôвского „Руска рѣка“ — хоръ.
2. Фортепянъ — п на ⁂.
3. а) „Szabelka“ [мазурка], б) Рудковского Modlitwa dziewicy — хоръ.
4. Нижанкôвского „Думка“, сольо-спѣвъ — тов. Берестъ.
5. а) Іенка „Нек Душман віді“ [сербске] б) Вацека Slovan [ческе] — хоръ.
6. Монюшка Arya kurantowa ze „Strasznego dworu“ — сольо-спѣвъ тов. Шиманьскій.
7. Лисенка „II. Quodlibet“ зъ украиньскихъ пѣсень — хоръ.

Ôдъѣздъ зъ Нового Санча въ середу, 9 ого н. ст. вересня о год. 4.54 по пол. Приѣздъ до Тарнова [черезъ Струже] о год. 7 40 вечеромъ.

—

VI-ый концертъ. въ Тарновѣ 10 н. ст. вересня.

Програма:

Вступне слово.

1. а) Лавровского „До зорѣ“, б) Вахнянина „Гурра у бôй“ — хоръ.
2. Фортепянъ-сольо.
3. Вахнянина „Помарнѣла наша доля“, сольо спѣвъ — тов Берестъ.
4. а) Воробкевича „Думка“, б) Желеньского Nasza Hanka — хоръ.
5. Декламація польска.
6. а) Нижанкôвского „Гуляли“, б) Рудковского Boże śpiewaki — хоръ.
7. Скрипка-сольо.
8. а) Лисенка „Ой чого-жь ты почорнѣло“, в) Монюшка Grajek, сольо-спѣвъ — тов. Шиманьскій.
9. Нѣщиньского „Закувала та сива зазуля“, хоръ зъ оперы „Назаръ Стодоля“ — хоръ зъ акомпан фортепяна.

Ôдъѣздъ зъ Тарнова о год 12·16 въ пятницю у вечеръ. Приѣздъ до Станіславова [черезъ Струже, Ясло, Загôрье, Хырôвъ, Стрый] въ суботу о год. 4·20 зъ полудня.

(*Конець буде.*)

Дописи „Дѣла“.

Зъ Перемышляньского.

[Пращанье п. Ивана Балтаровича, управителя школы въ Глинянахъ.]

Дня 25 н. ст. серпня с. р. попращали мы п. Ивана Балтаровича, управителя школы народнои въ Глинянахъ, зъ нагоды перенесеня его въ сталый станъ супочинку по 40-лѣтнôй невтомимôй праци на поли шкôльництва народного.

Таке свято рѣдко лучае ся святкувати учителямъ, бо звѣстно, праця тяжка, а до того мусить учитель боротись и зъ недостаткомъ за-для лихои нагороды за свои тяжкѣ труды. Отже не тôлько самого ювилята тѣшить, що дôждавъ ся сеи торжественнои хвилѣ, але тѣшить се и загалъ учительскій, що чей же знайшовъ ся робôтникъ въ стану учительского, щô змôгъ трудитись до самого кôнця на тяжкôмъ поли.

П. Иванъ Балтаровичъ родивъ ся въ Глинянахъ, тамъ выховавъ ся и опôсля тамъ заложивъ пôдвалину до великого будынку, котрый треба було 40 лѣтъ будувати, — та й — на радôсть собѣ — будынокъ сей цѣлковито докôнчивъ. Ôнъ выплекавъ много дѣточокъ на втѣху родичамъ, теперь на славу мѣста Глинянъ. Зъ-пôдъ его руки вийшли не тôлько просвѣченѣ мѣщане. але й люде высшои интеліґенціи, займаючѣ видне становище суспôльне.

На вечеръ пращальный явились, крôмъ кôльканацятьохъ учителѣвъ, мѣщане зъ своимъ бурмістромъ, 9 священикôвъ (декотрѣ зъ нихъ зъ родинами) и кôлькохъ урядникôвъ. Всѣхъ особъ явилось по-надъ 50. Комітетъ, займаючій ся симъ вечеркомъ, вывязавъ ся зъ своеи задачѣ належито, а передовсѣмъ належить ся за се подяка предсѣдательцѣ комітету Вп. пани Дольницкôй, бувшôй ученицѣ ювилята. Саля уряду громадского була красно прибрана въ смеречину, а столы украшенѣ китицями зъ рôзнородныхъ цвѣтôвъ.

Около 9 годины вечеромъ впроваджено ювилята до салѣ, а разъ зъ нимъ его достойну жену зъ сыномъ и дочкою.

Першій забравъ слово и промовивъ до ювилята Впр. о. Грабиньскій зъ Куткора и вказуюче на те, якъ тяжке есть званье учителя, внѣсъ тоастъ въ здоровлье ювилята. Присутнѣ грôмко ôдспѣвали „многая лѣта!“

Опôсля промовивъ ч. мѣщанинъ Шульга, и высказавъ радôсть мѣщанъ зъ того, що зôбрало ся такъ много интеліґенціи — попращати дорогого мѣщанамъ учителя.

Дальше промовивъ въ имени учительства п. Райхертъ, делеґатъ до ц. к. окружнои рады шкôльнои, бажаючи ювилятови на прощанье, щобы въ супокôйнôмъ житю проживъ ще „многая лѣта!“

Промовляли ще о. крил. Бачиньскій парохъ Глинянъ-Заставє, пп. нотарь Керберъ, учитель Продзевичь зъ Полтвы, д-ръ Дольницкій и кс. кан. Вержховскій. Бесѣдникамъ за щирѣ слова, а також всѣмъ присутнымъ въ торжествѣ — подякувавъ въ имени родины ювилята его сынъ п. А. Балтаровичь.

Доперва около 2-ои годины въ ночи опустили участники салю, а у кождого лишилась мила згадка И мы учителѣ, дякуємо всѣмъ участникамъ торжества якъ панамъ и панямъ такъ и околичнымъ та мѣсцевымъ священикамъ, що зволили прибути на се свято — почтити нашого дорогого товариша по званю. Особливо священики дали тымъ доказъ, що церковь и школа — то два нероздѣльнѣ чинники въ выхованю молодежи та що оба тѣ чинники прямують до однои цѣли, до просвѣченя народу.

М. Рихвицкій, учитель.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Спôльнѣ конференціи міністрôвъ пôдъ проводомъ цѣсаря, для уложеня спôльного буджету, ôдбудуть ся у Вѣдни заразъ по закôнченю великихъ маневрôвъ. Прибудуть на конференціи також ґр. Сапарій и Векерле. Спôльнѣ делеґаціи зберуть ся мабуть въ першихъ днахъ падолиста.

Fremdenblatt, обговорюючи гостину цѣсаря въ Празѣ, каже, що монархъ ôдвѣдае обѣ народности. Цѣсарь, оглядаючи выставу, побачить величезный цивілізаційный и економічный поступъ та муравлину працю Чехіи нѣмецку же трудолюбивôсть подивляти буде монархъ въ Ліберцу, въ центрѣ нѣмецко-ческого промыслу. Тымъ самымъ суть вылученѣ всякѣ толкованя, мовь бы гостина монарха ôдносила ся лишь до однои народности. Подорожь цѣсаря до Чехіи есть высказомъ любови монарха, обôймаючои рôвно всѣ народности, та высказомъ тои політики, котрои теперѣшный президентъ міністрôвъ середъ рôзныхъ обставинъ стало державъ ся и котру старае ся на дальше перевести. Миръ и згода всѣхъ народностей, зôбраныхъ пôдъ прапоромъ Габсбурґôвъ, щобы всѣ могли рôвно щасливо розвивати ся а тымъ самымъ трудити ся для добра спôльнои, великои ôтчины, отсе идеальна цѣль тои політики. Гостина цѣсаря въ Чехіи причинить ся до того, щобы наблизити ся до сеи цѣли, святои для кождого патріота.

Въ Чехіи приспособляють ся до величавого принятя цѣсаря. И Чехи и Нѣмцѣ укладають проґрамы, зъ котрыхъ мае пробивати льояльнôсть, щирôсть и сердечнôсть, зъ якою населенье Чехіи повитае цѣсаря. — Narodni Listy завзывають Чехôвъ торжественно святкувати день 6 вересня, яко 100-лѣтнѣ роковины коронаціи цѣсаря Леопольда II на короля Чехіи. Молодо-ческій орґанъ вказуе, що выставу устроено лишь за-для сеи историчнои памятки. Нема причины сему перечити, бо-жь Чехи не побоюють ся своеи гадки про державну самостôйнôсть та корону Вячеслава. Мабуть комітетъ выставы не схоче ôдъ себе занятись тымъ торжествомъ, але тогдѣ повиненъ цѣлый ческій народъ взяти святкованье въ свои руки. До святкованя выстане, если народъ публично заманіфестуе, що ôнъ свѣдомый значеня того дня и памятае на подѣю, яка ôдбулась передъ сто лѣтами на Градчинѣ; выстане, если въ навечеріе того дня загорять по горахъ краю огнѣ радости а въ самъ день торжества навѣть найменше сѣльце гôрске прибере святочный одягъ и всюды на зборахъ забере слово якій патріотъ та скаже про ческе право державне и загрѣе до вытревалости въ борбѣ о свои права.

—

Парискій кореспондентъ Polit. Corresp. запевняе, що за-для руссофільскихъ демонстрацій у Франціи не треба выкликувати переполоху, хочь и не можна заперечити, що ихъ вплывъ обгорнувъ вже и ширшѣ верствы населеня. Але за то вже проявила ся реакція въ пресѣ не лишь противъ тыхъ демонстрацій, але також и въ кружкахъ рѣшаючихъ старають ся сильно, щобы пересадный рухъ звернути на дорогу бôльше реальну, розумну и бôльше ôдповѣдну для національного достоиньства. Керманичѣ нинѣшнои Франціи могуть бути дуже вдоволенѣ въ успѣху флоты въ Кронштадтѣ, позаякъ Франція у внутри ще бôльшу одержуе користь, нѣжь на внѣ. Бо ôдъ коли царь призвавъ, що република може бути союзницею Россія, ôдбувае ся на велику мѣру перехôдъ консерватистôвъ въ републи-

каньскій таборъ. Доси непримиримі провôдники фракцій и ихъ органы, а такъ само знатні корпорації независимі, котрі були доси строго монархичні, добровôльно пôддають ся загальному настроеви. Се незвычайне скрѣпленье републики є наслѣдкомъ заявленои симпатіи россійскои, а если французке правительство вужиткуе сей успѣхъ, щобы перевести проґраму умѣренности, помиреня та ладу, то въ такôмъ случаѣ всѣ приятелѣ мира могуть на се дивитись лишь зъ великимъ вдоволеньемъ.

— —

Лондоньскій кореспондентъ парижскои ґазеты Gaulois мавъ розмову зъ провôдникомъ англійскихъ радикалôвъ Чарлемъ Дільке, котрого въ Анґліи вважають знатокомъ справъ заграничныхъ. Дільке высказавъ ся такъ о загальнôй ситуаціи въ Европѣ: „Заявы въ Кронштадѣ пôсля моеи гадки не суть нѣчимъ иншимъ, якъ ствердженями ситуаціи, котра истнуе вже ôдъ досыть довгого часу. Лише въ очахъ бôльшости людей тѣ заявы набирають значѣня важнои подѣѣ. Люде розумні на те задивляють ся инакше.“ — „Але прецѣнь вы не можете заперечити — замѣтивъ кореспондентъ — що якъ въ Россіи, такъ и у Франціи ôдбули ся маніфестаціи, котрі можуть тѣснѣйше повязати россійско-французкі ôдносины.“ — Дільке на те давъ таку ôдповѣдь: „Я понимаю дуже добре, що Франція гнѣвлива на насъ за египетску квестію и за инші делякі сумнѣвы, котрі у Французôвъ позостали що-до ôдносинъ Анґліи до середно-европейскихъ державъ. Такъ, понимаю се дуже добре, що многі Французы, котрі ще не давно були иншои гадки, сегодня вяжуть ся зъ россійскимъ напрямкомъ а сумне се пôсля моеи гадки для того, що Франція могучій борецъ за ліберальні идеѣ зближае ся до Россіи, де правительство представляе собою неґацію всѣхъ тыхъ идей.“ На питанье кореспондента, чи Дільке гадае, що зближенье россійске-французке спровадить за собою величезні наслѣдки, ôнъ ôдповѣвъ: „Сего не бачу, зъ выимкою евентуальности вôйны. Ситуація въ Европѣ залежить ôдъ особистои волѣ россійского царя. Єсли ôнъ не бажае вôйны, то миръ запевненый. Будьте того певні, що нѣмецкій цѣсарь не зачне вôйны. Ôнъ не мôгъ бы ей вести безъ Австріи и Италіи а сѣ обѣ державы не пôйдуть за нимъ въ зачѣпну вôйну. Австрія и Италія не брали бы участи въ аґресивнôй политицѣ, бо се було бы дуже небезпечно. Вôйны могуть боятись всѣ державы кромѣ Россіи. Сеи силы не можна зницити а Францію и Нѣмеччину можна.“ На дотычне питанье Дільке заявивъ, що Анґлія не звязала ся нѣчимъ взглядомъ потрôйного союза и нема нѣякого формального алиансу але лишь письменне заявленье, въ котрôмъ Италія высказуе бажанье, щобы на мори Середземнôмъ удержати status quo. А сей актъ зовсѣмъ не вяже наслѣдника Сальсберіого и на случай вôйны, въ котру Дільке не вѣрить, Анґлія берегла бы найтѣснѣйшу неутральнôсть.

НОВИНКИ.

— **Зъ завтрѣшнымъ днемъ розпочинае ся новый рôкъ шкôльный.** Зъ усѣхъ сторôнъ краю спѣшить молодѣжь наша до школъ, щобы по днихъ забавы и ôдпочинку запрягти ся на-ново на цѣлый рôкъ до дальшои працѣ надъ собою. Богатша досвѣдомъ, сильнѣйша духомъ и крѣпша тѣломъ стане молодѣжь наша ще зъ бôльшою силою трудитись, щобы вспѣла достигнути своеи цѣли. Тожь радо витаемо ей зъ новымъ шкôльнымъ рокомъ и надѣемось, що збогачена умомъ и загрѣта любовію до своего народу не позабуде на задачу, яка ей жде, а возьме ся зъ молодечимъ жаромъ до працѣ-науки, щобы зъ часомъ статись окрасою и гордостію руского народу, — чого ѣй зъ серця бажаемо!

— **Въ рускôй (академічнôй) ґимназіи у Львовѣ** ôдбуде ся письменный испытъ зрѣлости дня 7 го, а устный дня 14 н. ст. вересня с. р.

— **Посолъ Юліянъ Романчукъ** повернувъ въ остатныхъ днихъ минувшого тыждня до Львова.

— **Похоронъ бл. п. Альфреда Каннего,** віцепрезидента высшого суду краевого у Львовѣ, ôдбувъ ся позавчера дуже величаво зъ головного двôрця желѣзницѣ при дуже численнôй участи публики, особливо судовыхъ, правничихъ и урядничихъ сферъ. Караванъ и одинъ окремый вôзъ були обвѣшані гарными вѣнцями ôдъ судовникôвъ зъ Галичины та Буковины и ôдъ товариствъ та родинъ. Походъ похоронный провадило духовеньство обохъ обрядôвъ, — руске пôдъ проводомъ о. митрата Сѣнгалевича при участи крил. о. Карачевского, а латиньске пôдъ проводомъ о. архіеп. Исаковича.

— **Президентъ Буковины ґр. Паче** надавъ одну руску стіпендію правникови Антонови Билинкевичеви, членови „Союза“.

— **Грôмъ ударивъ въ церковь** въ Солѣ на Буковинѣ. Влетѣвши банею, розбивъ иконостасъ, престолъ и окна та ôдорвавъ кусень стѣны. Въ церквѣ пôдъ той часъ не було нѣкого.

— **Кому служать нѣмецкі школы середні на Буковинѣ,** видно зъ статистичныхъ даныхъ. Всюды найбôльше ученикôвъ-жидôвъ, а найменше Русинôвъ и Волохôвъ. Такъ само дѣе ся зъ черновецкими школами промысловою и господарскою. Въ першôй було с. р. 146 жидôвъ, 116 католикôвъ, 24 евангеликôвъ а лише 34 православныхъ; въ господарскôй знову 17 жидôвъ, 15 православныхъ, 8 римо-кат., 3 греко-прав., 2 греко-кат. а 1 евангеликъ, зъ сего найлучше видно: для кого нѣмецка мова є „хлѣбомъ насущнымъ“ а хто мусить на него заробляти руками! — Кошерну Extrawurst мають жиды по буковиньскихъ сѣльскихъ школахъ рускихъ, де для 2—3 жидкôвъ удѣляесь особна наука въ нѣмецкôй мовѣ. Чи-жь не „избранный“ то нарôдъ, наколи тысячу рускихъ дѣтей въ черновецкихъ школахъ мучать нѣмеччиною? „Та правда, Русины — то „ґоѣ“, для котрыхъ нема артик. 19 го основныхъ законôвъ“, — каже справедливо „Буковина“.

— **Въ будынку св Юра у Львовѣ** проживала жидôвочка що мала намѣръ выхреститись. Якось разъ выйшла она середъ бѣлого дня до шинку при святоюрскôмъ майданѣ, купити собѣ хлѣба. Коли вертала, вхопили ей два жиды, заткали ѣй ротъ, щобы не кричала, и силою посадили на вôзъ, та скоро поѣхали въ низъ до мѣста. На другій день — кажуть — слѣдивъ за тыми жидами аґентъ львôвскои поліціи Шпанґъ, але що тѣ жиды ему не „мельдували сь“, то „напиши — пропало!“

— **Циркъ братôвъ Сідолі** ôдвѣдавъ въ суботу 29 н. ст. серпня архикн. Леопольдъ Сальваторъ зъ женою и перебувъ до конця представленя. Архикнязь бувъ зъ продукцій церковыхъ очевидячки вдоволеный и высказавъ ся о дирекціи и веденю цирку дуже похвально. Архикнязь и архикнягиня мають ще вô второкъ д. 1 н. ст. вересня бути на представленю цирковôмъ. Проґрама уложена пôсля чисто спортовои проґрамы High-Life.

— **Нещастна пригода** лучила ся минувшои суботы въ „Народнôмъ Домѣ“ у Львовѣ. Сторожъ каменицѣ Мих. Гринишинъ прятавъ зъ жѣнкою мешканье войскового лѣкаря а вынявши зъ бюрка револьверъ, приложивъ его собѣ пôдъ бороду и въ жартѣ сказавъ: „Видишь, паны такъ стрѣляють ся...“ Въ тôй хвили роздавъ ся гукъ выстрѣлу и сторожъ упавъ на землю, мертвымъ. Гринишинъ бувъ чоловѣкъ молодый, 25 лѣтный и полишивъ двое дрôбныхъ дѣточокъ.

— **Въ Раибôвцяхъ коло Пôдгаєць** при наливаню нафты въ лямпу, нафта запалилась и попарила девять особъ — сѣмь жидôвъ и двохъ христіянъ. Зъ попареныхъ двое померло въ страшныхъ мукахъ, а прочі мають тяжкі раны.

— **Въ справѣ спору о Морске око** зажадало ôдъ сторôнъ интересованыхъ въ спорѣ, щобы выказали ся всякими, які мають, актами, документами, мапами и т. п., котрі могли бы причинити ся до полагодженя справы. До Нового Торгу мали оногды прибути ôдпоручники ґр. Замойского, ґôрняки зъ Бѣлки и ôдпоручники товариства Татряньского, котре зô своеи стороны внесло жалобу противъ князя Гогенльоге за те, що въ галицкихъ Татрахъ полювавъ на дикі козы.

— **Въ мѣстечку Холоєвѣ** при гостинци Львôвъ-Стоянôвъ напала громада жидôвъ дня 23 н. ст. серпня середъ бѣлого дня на пропінацію пôдъ бокомъ жандармеріи (Пропінацію въ Холоєвѣ арендуе ґр. Стан. Бадені.) Жиды выломали трое дверей, вôрвались до магазину и пôрвали були барылку горѣвки...

— **Огонь навѣстивъ** 27 н. ст. серпня мѣсто Долину. Въ ночи того дня займивъ ся заѣздный дôмъ Фішера и згорѣвъ вразъ зъ двома иншими. Лишь енерґічному ратункови новои сторожи огневои треба приписати, що огонь не розширивъ ся на цѣле мѣсто и не наробивъ бôльше шкоды.

— **Новый урядъ почтовый** отворюе ся въ днемъ 1 н. ст. вересня въ **Волчкôвцяхъ**, повѣта снятиньского. До округа доручень сего уряду будуть належати громады и обшары двôрскі: Волчкôвцѣ, Любкôвцѣ и Орелецъ а также обшаръ двôрскій Тутава. Згаданый урядъ почтовый буде сполученый зъ урядомъ почтовымъ въ Заболотовѣ почтою пѣшою.

— **Комітетъ выборчій** до буковиньского православного синоду церковного поставивъ, якъ видно зъ ôдозвы выданои до православныхъ Русинôвъ и Румунôвъ въ двохъ мовахъ, рускôй и румуньскôй, кандидатуру и 4 Русинôвъ а то: свящ. Ераста Чеховского въ станôвскôмъ, проф. Цѣгуляка Єротея въ кôцманьскôмъ, надкомісаря Ивана Тименьского въ заставнецкôмъ а контрольора Николая Влада у выжницкôмъ повѣтѣ. „Чей же хоть ся угода, що зъ 6 мандатôвъ признала Русинамъ лише 4, буде додержана!“ — замѣчае „Буковина“.

— **Паньска забава.** П. Мих. Бжостовскій зъ Кракова, великій любитель ловôвъ, орґанізуе выправу ловецку до Анатоліи. Выправа буде тревати зо два мѣсяцѣ, а коштувати буде кождого участника 600—700 зр.

— **Ліцитація полонины.** Судъ повѣтовый въ Косовѣ оголошуе, що дня 16 жовтня с. р. ôдбуде ся въ Жабю ліцитація полонины званои „Попадя“ повысше цѣны таксаційнои *15.045 зр.* а 13 падолиста навѣть понизше ей, а то въ користь Ицка Штетнера зъ причины его претенсіи *300 зр.* Єсли полонину отаксовано на 15.045 зр., то можна собѣ представити, якій то величезный просторъ ґрунту! Имовѣрно до 3.000 морґôвъ! И весь той ґрунтъ выставленый на ліцитацію за 300 зр.! Выпадокъ сей кидае характеристичне свѣтло на хибы нашои процедуры судовои... И чи нема въ Косовѣ або Жабю чоловѣка, що помôгъ бы заспокоити претенсію Ицка Штетнера. Чи конче мае перейти полонина въ руки жидôвскі? Тажь тôлько полонинъ уже въ рукахъ жидôвскихъ, а тутъ знову за марныхъ кôлька сотокъ выставлена на ліцитацію полонина, що варта бôльше якъ 15 тысячь!...

— **Які то страсти будить лихва!** Въ Перегонôвцѣ въ повѣтѣ Васильковскôмъ на Українѣ згорѣла хата мужика Бугеры. Пôдпаливъ ей 80-лѣтній старець, Булахъ, селянинъ зъ Германôвки, повѣта кіевского, и признавъ ся, що пôдпаливъ уже 13 господарѣвъ зъ мести за те, що позичали грошей ôдъ кого иншого, а не ôдъ него, черезъ що не мавъ ôнъ доходôвъ лихварскихъ. Старецъ сей зложивъ собѣ около 500 рублѣвъ и зичивъ ихъ на лихву, а горе було тому, хто попавъ разъ въ руки сего глитая! Ôнъ спаливъ господарство одного жида зъ мести, що той бравъ менші процентъ, якъ ôнъ, а якогось Фомінка пустивъ зъ дымомъ за те, що позичивъ сусѣдови 100 рублѣвъ безъ проценту, абы той мôгъ ôддати довгъ Булахови.

— **Въ церкви св. Николая** у Львовѣ черезъ довшій часъ хтось выкрадавъ дрôбні грошѣ зъ скарбоны умѣщенои пôдъ проповѣдницею. Въ сей способъ украдено 60—70 зр. Виновникъ крадежи мусѣвъ отворювати скарбону дôбранымъ ключемъ. Двѣ особы пôдозрѣні о сю крадѣжь, поліція арештувала.

— **На сказенину померъ** сынъ п. М. зъ Р. въ Золочѣвщинѣ, покусаный псомъ передъ двома мѣсяцями. Отецъ хотѣвъ спасти сына ôдъ страшнои смерти, выѣхавъ зъ нимъ до заведеня д-ра Бабеша въ Букарештѣ и тамъ покусаный молодецъ лѣчивъ ся методою Пастера. По чотирохъ тыжднихъ лѣченя д-ръ Бабешъ заявивъ, що пацієнтъ вже зовсѣмъ здоровый та що небезпечнôсть минула. Але се запевненье було безосновне, бо третього дня по поворотѣ до дому хороба выбухла зъ цѣлою силою и нещастный хлопецъ середъ страшныхъ мукъ померъ.

— **Въ справѣ мальверзацій въ адміністраціи скарбовôй на Буковинѣ** слѣдство все ще тревае. Передъ трема днями делеґовано до Сучавы совѣтника правительства краевого Стронера. На три горальнѣ на Буковинѣ наложено кары на кругло пôвъ міліона зр.

— **Зъ-надъ Гнѣзны пишуть намъ:** Случайно бувъ я на Спаса дня 6 н. ст. серпня с. р. въ Дичковѣ коло Тернополя, въ котрôмъ то селѣ була дотеперь маленька церковь гей бы капличка, а прихожане въ часѣ зими або непогоды по бôльшôй половинѣ мусѣли пôдчасъ богослуженя стояти на дворѣ або ѣ оставатись дома. Тôй недогôдности зарадивъ Вп. о. Теодоръ Стадникъ, котрый допера передъ рокомъ обнявъ адміністрацію того прихода, а яко ревный душпастырь розпочавъ перебудову каплички на просторну, красну церковь зъ твердого матеріялу, котра вже доси пôдъ бляхою и у внутри выправлена, ôкна и дверѣ будуть также сего року въ осени выкôнчені, а выправа стѣнъ зъ верха наступить зъ весною. Такъ дôмъ Божій на Спаса въ роцѣ 1892 буде мôгъ бути поблагословленый на пожитокъ духовный дичкôвскихъ прихожанъ, котрі, слухаючи голосу своего любимого душпастыря, не жалують нѣ труду нѣ лептъ на дѣло. Честь Всч. о. Теодору Стадникови, котрый уже четверту поставивъ церковь при своѣй ревности душпастырскôй и невтомимôй працѣ, не щадячи на сю цѣль и жертвъ ôдъ себе, а честь также прихожанамъ Беневы, Лошнева, Магдалѣвки и Дичкова, котрі за его душпастырства [кромѣ Магдалѣвки, въ котрôй родивъ ся] побудували красні домы Божі, тѣ твердинѣ нашого обряду и народности рускои. — *Л. К.*

— **Зъ Пôдволочиськъ доносять,** що тамъ пôдъ голымъ небомъ лежить кôлькасотъ ваґонôвъ жита, котре купцѣ привезли въ Россіи передъ речинцемъ вывозу, а котрого не мали де осыпати, бо всѣ маґазины були повні.

— **Страшною смертію** згинувъ въ Черновцяхъ заможный швецъ Адольфъ Кулицкій. Въ недѣлю вечеромъ вертавъ пѣшки зъ ловôвъ. По дорозѣ стрѣтивъ знакомыхъ и присѣвъ до нихъ на вôзокъ. Уже выѣхали до мѣста, коли въ улици коло майдану Рудольфа ôдопнявъ ся орчикъ, а наполоханый кôнь почавъ зъ вôзкомъ гнати. Кулицкій, щобы уникнути нещастя, выскочивъ зъ воза въ хвили, коли той бувъ въ найбôльшôмъ розгонѣ а выскочивши ударивъ такъ сильно головою о муръ, що чашка ему пукла, кровь его залила и на другій день померъ.

— **Яновску рогатку у Львовѣ** мають зъ днемъ 1 жовтня перенести за Яновске кладовище до реальности ч. 100. Дотычне рѣшенье міністерства вже надôйшло. Также Жовкôвску рогатку мають посунути дальше за Львôвъ.

— **Цѣсарь Вільгельмъ запустивъ бороду.** Отсе найновѣйша вѣстка „політична“, що зробила великаньске враженье въ сферахъ двôрскихъ, а особливо середъ дамъ двôрскихъ. Въ суботу на парадѣ въ Берлинѣ подивляли товпы Берлинцѣвъ змѣну огорѣлого лиця цѣсаря, котрого вже не видѣли пять тыжднѣвъ. Гарна половина мешканцѣвъ мѣста, котра чей же розумѣе ся на тôмъ: що кому до лиця? — каже, що Вільгельмови II. зъ короткою, остро закоченою бородою дуже добре. И такъ показуе ся, чому ôнъ такъ довго перебувавъ на помостѣ корабля Гогенцолернъ въ Кіль. Казали, що занедужавъ небезпечно, що навѣть збожеволѣвъ, а ôнъ, бачь, запускавъ бороду.

— **Женщины аптикарками.** Россійске міністерство просвѣты рѣшило справу принимання женщинъ до аптикъ, яко ученицъ фармаціи, въ користь женщинъ. До кураторôвъ шкôльныхъ округôвъ порозсылано окружникъ, котрый каже, що женщины, маючі свѣдоцтва на учительки домові, мають право вступати до аптикъ по зложеню испыту зъ языка латиньского, о скôлько его вымагае ся въ IV-ôй клясѣ ґимназіи.

— **Вежа Айфля** може упасти леда хвиля! Така поголоска розôйшла ся въ Парижи ôдъ кôлькохъ днѣвъ и выкликала переполохъ особливо межи мешканцями улицъ, що притикають до Шампъ де Марсъ. Богато мешканцѣвъ сусѣднихъ улицъ выносить ся зъ обавы, щобы не засыпало ихъ спадаюче желѣзо, и справдѣ кажуть, що переполохъ сей не безосновный. Передовсѣмъ вежа стоить на надто мягкôмъ ґрунтѣ и осѣдае ся, а притôмъ ôдъ тягару она погнулась и вже не стоить прямо.

— **130 языкôвъ** знавъ померший недавно въ Венеціи знаменитый ґльотольоґъ и славный фільольоґъ Марко Антоніо Канін. Всѣ языки знавъ такъ добре, якъ свôй матерный. Бувъ притôмъ и поетомъ и авторомъ богато творôвъ. Мѣжь иншимъ выдавъ оріґінальну „Книгу любови“ (Libro della amore), т. є. збôръ всѣхъ поезій, пѣсень и т. п., що описують любовь, въ перекладѣ зъ бôльше, якъ 160 языкôвъ.

— **Дрôбні вѣсти.** Д-ръ Францъ Смолька по скôнченôмъ лѣченю въ гидропатичнôмъ заведеню въ Закопанôмъ выѣхавъ до Львова, здоровъ, тôлько за для недуги очей поручили ему лѣкарѣ черезъ якійсь часъ ще не читати. — Дня 3 н. ст. вересня ôдбуде ся вѣнчанье п. Мирона Лазоришака укôнченого студента богословія зъ панною Олімпою Яремкевичѣвною въ Вербици [стація желѣзницѣ сокальскои Пôддубцѣ].

Посмертні — ✠ — оповѣстки.

Францишка зъ Бачиньскихъ Болехôвска, жена Андрея Болехôвского управителя школы въ Заболотôвцяхъ повѣта жидачѣвского, померла по довгôй и тяжкôй слабости въ 32 роцѣ житя дня 29 н. ст. серпня въ Заболотцяхъ. Вѣчна ѣй память!

Наука штука и література.

— Збôрникъ поезій Уляны Кравченко [Шнайдеръ] п. заг. „**На новый шляхъ!**“ выйшовъ недавно въ друку, яко 12-ый выпускъ літературно-науковои бібліотеки, выдаванои Ив. Франкомъ. Се по „Prima vera“ выданôй въ „Руско-украиньскôй Бібліотецѣ“ Е. Олесницкого, другій збôрникъ стиховъ Юліи Шнайдеръ, обôймаючій 40 сторôнъ друку 16 ки, и коштуе 10 кр. безъ пересылки почтовои.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Міністеръ просвѣты именувавъ Франца Фоґля зъ Кракова дѣйстнымъ учителемъ ц. к. ґимназіи въ Ярославли, а Омеляна Кордасевича въ ґимназіи рускои дѣйстнымъ учителемъ въ Ряшевѣ; Стан. Романьского дѣйстнымъ учителемъ ґимназіи въ Стрыю, Франц. Хованця дѣйстнымъ учителемъ ґимназіи въ Ярославли, а о. Брон. Каракульского дѣйстнымъ учителемъ релиґіи въ ґимназіи въ Дрогобичи. Дальше надавъ учительскі посады: у львôвскôй школѣ реальнôй Ромуальдови Бобинови, професорови ц. к. ґимназіи въ Ярославли; въ ґимназіи Францъ Іосифа у Львовѣ д-рови Іосифови Ліпбахови, дѣйстному учителеви ґимназіи въ Ярославли; въ IV ґимназіи у Львовѣ Іос. Словиньскому, професорови ґимназіи въ Сяноцѣ. Вкôнци перенѣсъ: професорôвъ зô Стрыя Ант. Квятковского и Льва Лемоха до ґимназіи въ Сяноцѣ, а дѣйстного учителя Сев. Сокальского до ґимназіи въ Стрыю. — Ц. к. шкôльна рада краєва именувала сталыми учителями школъ статовыхъ: Іос. Грызецкого въ Поражу, Павла Худерского въ Хлѣбовѣ, Льва Домбровского въ Городници, Розалію Блясôвну сталою учителькою молодшою и управителькою філіяльнои школы въ Станьковѣ. — Львôвскій ц. к. высшій судъ краєвый именувавъ практикантôвъ судовыхъ Льва Навроцкого, Юл. Гарлицкого, Едм. Ром. Россовского, Льва Вібрінґа и Вол. Зиґадловича судовыми аускультантами.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— **На руску убогу молодѣжь въ Сяноцѣ** зложили Впов. пп.: О. Борисъ парохъ зъ Хащова приславъ 2 зр. 10 кр. зôбрані въ Лôмнôй на убогихъ ученикôвъ ґимназіи. — П. Николай Савчинъ, окôнченый ґимназістъ, 12 зр. 33½ кр., зôбрані въ Балигородѣ при помочи Всч. о. Кипріяна Ясеницкого, пароха балигородского, на руску бурсу. (До складки тои причинили ся Вп. Добродѣѣ и Добродѣйки: о. Кипр. Ясеницкій 1 зр. 80 кр., о. Іоахимъ Савчинъ 1 зр. 40 кр., о. Григорій Секела 1 зр., о. Волод. Чайкôвскій 1 зр., о. Іоанъ М. Савчинъ 1 зр., о. Євген. Моравскій 50 кр., Юліянъ Ференцевичъ 60 кр., Заремба 40 кр., Мирод. Савчинъ 1 зр., Лебедовичева 1 зр., Єлена Савчинъ 1 зр., Анна Бачиньска 50 кр., ученикъ Романъ Секела 1 зр., а 23½ кр. зложили рускі дѣточки.] — За щедрый даръ складаю всѣмъ Вп. Добродѣямъ и Добродѣйкамъ якъ и дѣточкамъ въ имени бѣдноѣ нашои молодежи шкôльнои щиро-сердечне Бôгъ заплать, поручаючи ей ѣ на дальше ласкавôй памяти всѣхъ Впов. нашихъ Патріотôвъ и Патріотокъ. — *Іосифъ Москаликъ*, катихитъ ґимназіи. [Другі рускі Редакціи прошу сю подяку мою также помѣстити.

Телеграмы „Дѣла“.

Ціллі 31 серпня. Цѣсарь прибувъ вчера рано повитаный архикнязями Альбрехтомъ и Вільгельмомъ та мѣсцевыми властями.

Вѣдень 31 серпня. Міністеръ справедливости ґр. Шенборнъ выбираесь въ половинѣ вересня с. р. до Галичины и при тôй нагодѣ постараесь о полагодженье спору о Морске око.

Римъ 31 серпня. Говорять знову про лихій станъ здоровля папы Льва XIII.

Буеносъ-Айресъ 31 серпня. Бальмаседа, котрый тамъ утѣкъ, хоче абдикувати въ користь Бакедана.

ПОДЯКА.

Неумолима смерть забрала намъ нашого найдорожшого брата бл. п. Адама Корбецкого експедієнта почтового въ Збаражи. Въ тôмъ тяжкôмъ горю потѣшало насъ спôвчутье другихъ; именно дякуемъ на тôмъ мѣсци д-рамъ Бачиньскому и Ройзнерови за ихъ старанный доглядъ и опѣку пôдчасъ слабости — всѣмъ знакомымъ, котрі пôдчасъ довгои слабости посѣщали и звеселяли послѣдні хвилѣ житя бл. п. Адама. Дякуемо Всечестнѣйшимъ Отцямъ а именно о. Крупиньскому, ґвардіянови Беніґному Лек, Товіи Ухеркови, Володиславу Сайцѣ, о. д-рови Костецкому, о. Райтеровскому зъ Лубянокъ, о. Боженьскому зъ Красноселецъ, о. Зайчковскому въ Зарубинецъ и о. Краснопері зъ Збаража за ласкаву участь въ обрядѣ похороннôмъ; о. же Ухеркови за трогаючі слова надъ могилою. Зарôвно дякуемо п. Джержановскому, мѣсцевому бурмістрови, мѣсцевôй сторожи огневôй а особливо ихъ начальникови п. Охрамовичеви, мѣсцевымъ урядникамъ, жандармеріи и всѣмъ прочимъ, що зволили бути участниками сего сумного обряду. „Спаси-Бôгъ“ Вамъ всѣмъ Всечестнѣйші Отцѣ Добродѣѣ и Высокоповажані Панове, що зволилисьте ôдпровадити бл. п. нашого брата Адама, котрого всѣ полюбалисьте, на мѣсце вѣчного супокою, черезъ що осолодилисьте намъ горкі хвилѣ нашого горя.

Збаражъ дня 29 серпня 1891.

Юлій и Леокадія Опольскі.

Надослане.

Высокоповажаному Панови Стоклосиньскому, мѣскому лѣкареви въ Язловци, котрый мою жену, по тяжкôй породовôй недузѣ, своею вѣдомостію, вѣчливостію и безкорыстовными заходами вскорѣ до здоровля припровадивъ, смѣю нинѣ хочь въ той способъ прилюдну и щиру подяку зложити. За велику и необходиму помôчь поки моего житя сему Добродѣеви буду вдячный.

Новосѣлка коло Язлôвця въ серпни 1891.

Ив. Черниньскій.

Надôслане.

ОКУЛІСТЪ и ОПЕРАТОРЪ
школы вѣденьскои и берлиньскои
Д-ръ Д. Меллеръ
ординуе ôдъ 9—12 и ôдъ 4—6 годины
ул. Ягайлоньска ч. 6.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ"**
ул. Театральна ч. 6 (площа св. Духа)
напротивъ головного одвахy.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ, райсцайги, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарації найдешевше и найскорше.
Замовленя въ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперніком", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ".

Панночка може знайти станцію въ рускôмъ домѣ. Блишу вѣдомôсть подасть о. В. Навроцкій улица Уніи Люблиньскои ч. 1.

„КОБЗАРЬ"
ЗБÔРНИКЪ КВАРТЕТÔВЪ.
Цѣна 60 кр.
Дôстати можна въ тов. „Просвѣта

НА ОСѢНЬ!
ТОВАРИСТВО ПОВОРОЗНИЧЕ
въ Радимнѣ
поручае:
ПОЯСЫ шпагатнѣ до молотѣлень, сѣчкарень, млынôвъ, тартакôвъ и т. п. — также
ЛИНВЫ для горалень, кафарôвъ и поромôвъ, въ добрыхъ родахъ и по умѣркованыхъ цѣнахъ. —
Цѣнники даромъ и франко. 3937
ДИРЕКЦІЯ:
Кс. Левъ Пасторъ. Мартинъ Попкевичъ.

Потрѣбный инструкторъ домовый для хлопчика, щобы приготовити его черезъ рôкъ до клясь гімназіяльныхъ. — Близша вѣсть або въ Адміністрації „ДѢЛА", або у о. С. Теодоровича пароха въ Синевôдску нижнôмъ п. Любѣнцѣ.

Родичѣ посылаючи дѣти до школъ въ Тернополи а бажаючи помѣстити ихъ въ рускôмъ домѣ, де бы мали правдиву родительску опѣку зволятъ зголосити ся до о. В. Громницкого сотрудника въ Тернополи.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ
поручае
найлѣпшй перфумы и воды тоалетнй
ôдзначенй 10 медалями заслуги и 2 дипльомами признаня,
а то:
Перфумы ясминову, фіялкову, рожеву, резедову, конвалієву, Ylang-Ylang, Jockey-Club, Es-Bouquet Millefleurs и т. д. Фляконики по 25, 40, 75 кр. 1 зр. 1·50 и т. д.
Перфумы королевои Марисеньки знамен фляконъ 2 зр.
Вода львôвска загально звѣстна и побирана за-для своего приємного, ôдсвѣжаючого и довготревалого запаху, до скраплиня одягôвъ, хустокъ и розприскуваня въ комнатахъ. Фляконикъ меншій 80 кр. бôльшій 1 зр. 50 кр.
Вода варшавска ôдзначая ся надзвычайно приємнымъ цвѣтовымъ запахомъ. Флаконикъ меншій 95 кр, бôльшій 1 зр. 80 кр.
Вода левандова подвôйна и вода левандово-амброва суть загально уживанй до возприскуваня въ комнатахъ за-для своего приємного запаху. Фляконъ 50, 70, 90 кр. и 1·50 зр.
Воды колоньскй знаменитй Фляконики по кр. 15, 20, 25, 40, 50, 80 1 зр. 1·50.
Купувати можна у Львовѣ въ торговляхъ власныхъ ул. Коперника ч. 3, и ул. Галицка ч. 13; въ **Краковѣ**: Суконницѣ ч. 20; въ **Черновцяхъ**: Ринокъ ч. 2.

Для выгоды П. Т. Публики отворено
НОВУ АҐЕНЦІЮ
Краковского Товариства взаимныхъ убезпечень
на житье та ôдъ огню и граду
у **Львовѣ** при ул. **Театральнôй ч. 21** (входить ся зъ улицѣ Скарбковскои).
Полісы асекураційнй выставляють ся въ **языцѣ рускôмъ — всѣ проспекты и переписка зъ партіями ведесь по руски.** — Близше можна розвѣдатись въ Адміністраціи „Дѣла".

ИСИДОРЪ ВОЛЬ
ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.
Однокій и выключный для Галичины
СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ
основаный въ 1870 р.
3319

Поручае правильно кождого тыждня **свѣжй транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручае его пôсля приложеного ему цѣнника ☛

Замовленя выповняються совѣстно и скоро також **за послѣплатою опакованье франко.**

☞ Особливу увагу звертаеся на 3 знаменитй сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ		½ клгр	зр.	кр.
Кайсовъ	знам. чорный	„	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	ôдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 60 1 ф.	„	2	50
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	ôдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

„СЛАВІЯ"
БАНКЪ ВЗАИМНЫХЪ УБЕЗПЕЧЕНЬ ВЪ ПРАЗѢ.
Головне Заступництво для Галичины и Буковины у Львовѣ.

Благородна и добродѣйна цѣль забезпеченя будучности богатыхъ якъ и бѣднѣйшихъ лиць, та цѣлыхъ родинъ не дасть ся осягнути иншими средствами, якъ лише черезъ **убезпеченье житьеве**, позаякъ той найскорше щадить, хто забезпечуе ся.

Трицятьлѣтный отецъ забезпечуе для новонародженои доньки за квартальну премію 9 зр. 68 кр. капіталъ зр. 1000, маючій выплатити ся при ей дожитю 20-того року. — Умирае отецъ коли-небудь передъ тымъ 20 рокомъ, тогды устае дальше плаченье премій, а донька при дожитю 20 року получае цѣлый забезпеченый капіталъ 1000 зр. — Умирае же донька передъ дожитьемъ 20-го року, тогдѣ звертае „Славія" всѣ вплаченй премія.

Трицятьлѣтный мужчина забезпечуе собѣ на старôсть 1000 зр. Приступае до убезпеченя на 20 лѣтъ и платить мѣсячно 4 зр 53 кр. — Если въ протягу того часу, коли-небудь, хочь-бы по заплаченю лише одном раты мѣсячнои — умеръ, то „Славія" выплачуе забезпеченый капіталъ 1000 зр. его наслѣдникамъ. — Если же пережие тыхъ 20 лѣтъ, тогдѣ може собѣ выбрати одинъ изъ слѣдуючихъ 5 способôвъ выплаты:

1) выплату цѣлои, на него припадаючои сумы 1158 зр. 90 кр., або
2) выплату лише сумы 619 зр. 60 кр., при чôмъ позôстае убезпеченымъ на посмертный капіталъ 1000 зр. безъ дальшои оплаты премія;
3) выплачуванье досмертнои рôчнои ренты въ квотѣ 96 зр. 70 кр. або також
4) выплачуванье ему досмертнои ренты лишь 51 зр. 80 кр., при чôмъ зôстане убезпеченымъ на посмертный капіталъ 1000 зр. безъ дальшои оплаты премія, вкôнци
5) выданье ему поліцы на капіталъ посмертный 2148 зр. 80 кр. безъ дальшои оплаты премія.

Сорокъ-лѣтный отецъ забезпечуе на случай своеи смерти для своеи родины капіталъ 2000 зр. за мѣсячну оплату премія 5 зр. 54 кр. — Умирае коли-небудь, хочь-бы лише по заплаченю одном раты мѣсячнои, то „Славія" выплачуе цѣлый забезпеченый капіталъ 2000 зр. позôставшôй родинѣ.

Въ протягу 19 лѣтъ умерло 1542 членôвъ банку „Славія", котрй вплатили до своеи смерти суму 294.883 зр. 18 кр., а за тое выплатила „Славія" позôставшимъ ихъ родинамъ суму бôльшу о четверо, е. е. 1,130.326 зр. 32 кр.

На поліцы, що найменче 3 роки важнй, може членъ на жаданье, въ кôнцемъ кождого слѣдуючого року одержати посвѣдченье удѣлове на тую часть капіталу, або ренты, на яку за вплаченй премія узыскавъ право.

Також може на такй поліцы получити позичку, або убезпеченье на инше змѣнити, або вкôнци поліцу банкови „Славія" продати.

На заплаченье кождои, навѣть мѣсячнои раты премійнои, вызначеный єсть терминъ 3 мѣсячный. — По упывѣ того часу поліца тратить свою важнôсть, однакъ на жаданье члена можна ей въ протягу року ôдновити, або банкови продати, наколи убезпеченье вже 3 роки тревало.

По 5 лѣтахъ важности убезпеченя, може забезпеченый капіталъ и въ такôмъ случаю бути выплаченый, коли убезпеченый самъ позбавивъ ся своего житя, або черезъ поединокъ. — За поліцы, що найменче 3 роки важнй, звертае „Славія" въ обохъ тыхъ случаяхъ таку квоту, за яку поліцу-бы ôдкупивъ.

При такихъ улекшеняхъ и користныхъ условіяхъ мусить кождый цѣнности поліцъ „Славія" узнати. 3293

Весь чистый зыскъ роздѣлюе ся межи убезпеченыхъ.

Выплаченй капіталы выносили по конець р. 1888 1,630.764 зр. 14 кр. — Число членôвъ секцій I—III досягло **37.019** лиць, на забезпеченый капіталъ въ сумѣ **22,533.445 зр. 64 кр.**

Близшй поясненя подае Головна Дирекція банку взаимныхъ убезпечень „Славія" въ Празѣ, або Головне Заступництво тогожь банку у Львовѣ.

Циркъ братôвъ Сідолі
Дирекція Цезаръ Сідолі
ул. Шпитальна ч. 3

Вô второкъ 1 н. ст. вересня
☞ НАДЗВЫЧАЙНЕ ☜
представленье
High-Life
зъ незвычайно добôрною програмою.

☞ Се представленье почтить Ихъ цѣсарске Вел. архикнязь Леопольдъ Сальваторъ зъ женою ☜

Початокъ точно о 8-ôй год.
Близшй информація подають плякаты и програма.

ЦѢНЫ МѢСЦЬ: Льожа для 4 особъ 6 зр., фотель въ льожи 1·50 зр., крѣсло въ партерѣ 1·20 зр., I мѣсце 80 кр., II. 50 кр., галерія 30 кр. Вôйскові до фельдфебля и дѣти низше 10 лѣтъ платить: I. мѣсце 50 кр., II. 30 кр., галерія 20 кр. Каса отворена ôдъ 11 до 1 и ôдъ 4½ по полудни до представленя.

Зъ высокимъ поважаньемъ
ЦЕЗАРЪ СІДОЛІ
директоръ.

(Накладъ „Дѣла")

РУ-
кавички, шовковй, сернячй, саліяновй досовй, кафтаники и шкôрянй штаны, — простирала, бандажѣ, суспензоріи и всѣ выробы рукавичничй
поручае найдешевше
2537 ТОРГОВЛЯ
Братей Лянгнеръ
Львôвъ, Галицка ч. 16
Цѣнники на жаданье даромъ.

Вѣденьскій магазинъ товарôвъ модныхъ
„AU LOUVRE"

Львôвъ, пл. Капітульный число 3.
Найбôльшій по французки ужаженый складъ товарôвъ на цѣлу Галичину.

Сезонъ 1891.

Звѣстне найдешевше жерело закупна.
Найбôльшій складъ єсть якъ въ партерѣ такъ и на I. поверсѣ подѣленый на много ôддѣлôвъ.

Ôддѣлъ I. для коронокъ, лентъ, цвѣтôвъ, перъ, гаптôвъ, и коронокъ до бѣля, капелюхôвъ дамскихъ и дѣточихъ, бортôвъ, пасаментерія, тюлѣвъ, серпанокъ, товарôвъ шовковыхъ и оксамітныхъ приборôвъ красецкихъ.

Ôддѣлъ II. Капелюхи дамскй, дѣвочй и дѣточй, выробы панчôшковй для дамъ, дѣвчатокъ и дѣтей въ шовцѣ, вовнѣ, и fil d'ecosse, горсеты и запаски для дамъ и дѣтей.

Ôддѣлъ III. Краваты мужескй, скарпетки, бѣлье мужеске, ковнѣры и манжеты, парасолѣ англійскй, вахлярики, палицѣ, хустинки шовкй, и англійскй рукавички.

Ôддѣлъ IV. Рукавички дамскй, шкôрковй, даньскй, шведскй и англійскй, а также рукавички шовковй, вовнянй и нитянй.

Ôддѣлъ V. Вахлярѣ чорнй и кольоровй набалѣ и вечеры та великій выбôръ японьскихъ предметôвъ люксусовыхъ и декорацийныхъ.

Ôддѣлъ VI. Парасолѣ и парасольки, en tout cas зр. 1·50.

Ôддѣлъ VII. Станики трикотовй и джерсей для дамъ по зр. 1·90, 2·50 3·50 до 15 и вызше. Великій выбôръ блюзъ до праня, зъ сатины и ловку

Ôддѣлъ VIII. Сукончики дѣточй, плащики, пальтотики и запаски

Ôддѣлъ IX. Въ тôмъ ôддѣлѣ суть великй килимы, сальоновй ôдъ зр 6·75 и вызше. Килимки маттінговй до комнатъ дѣточихъ и ѣдалень ôдъ зр. 2·75 и вызше. Килимы стѣннй, передъ лôжка по зр. 1·75. Хоҁники по 20, 30, 45 кр. до 3 зр. за метеръ и вызше.

Ôддѣлъ X. Ту суть портіеры по зр. 1·70 до 2·80. Заслоны Туніcъ по зр. 2·20, мôбсть 1-ша 3·75, Мароккo 4·25, Баґдадъ по 5·25, Трапецунтъ 5·75. Великій выбôръ тяжкихъ портіеръ Кірманъ и дамастовыхъ та матерій на мебль.

Бѣлй ôдпасованй занавѣсы коронковй, цѣле вікно 1·25, 1·75, 1·90 2·50 до 50 зр.

Ôддѣлъ XI. Найбôльшій выбôръ капъ на лôжка и столы ôдъ зр 2·50 и вызше. Комплетнй гарнітуры тополінковй складаючй ся зъ 2 капъ на лôжка и 1 на стôлъ 9·80 до 10 зр. Вохôднй капы шнуровй I якости 1·25, II 2·50, III 3·50.

Крôмъ того великій выбôръ фланелевыхъ и ловецкихъ коцôвъ на лôжка и конѣ. Стôбнованй коцдры вовнянй, шовковй, пікôвй и до прикрасы.

Замовленя въ провінціи полагоджуе ся якъ найсовѣстнѣйше.
Окремый ôддѣлъ для вышивки. Цѣнники даромъ и оплатно.

Магазинъ „AU LOUVRE", у Львовѣ пл. Капітульный ч. 3.
Заведенье Р. М. ВЕРНФЕЛЬДЪ въ Вѣдни.

ВЕЛИКА ПРАГСКА ЛЬОТЕРІЯ.
ПЕРЕДПОСЛѢДНЫЙ МѢСЯЦЬ.
Головна выграна
100.000 зр.
50.000 зр.
ЛЬОСЫ à **1 зр.** поручають у Львовѣ: Авґ. Шеленберґъ, М. Йонашь, Сокаль & Лілієнъ, Кіцъ и Штофъ, Як. Штро, Л. Х. Верфель.

☞ **При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.** ☜

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Паперъ зъ фабр. Черлянскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 186. Львôвъ, Второкъ 20 серпня (1 вересня) 1891. Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свять) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходить въ вôторокъ, и въ вôторокъ и пятницю за переплату разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Вехторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газеть ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 5; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Продаже „ДѢЛО" [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО" за [illegible]
въ Австріи: на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на пôвъ року . . . . 9 зр. на четверть року . 4 зр. 50 кр. на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
за границею: на цѣлый рôкъ . . . 24 зр. на пôвъ року . . . . 12 зр. на четверть року . . . . 6 зр.
У Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . . 15 зр. на пôвъ року . . . . [illegible] на четверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. [illegible]
Редакція, Адміністрація и Експедиція подъ ч. 24 ул. Вехторія. — Рукописи вертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.
Поодиноке число коштує 5 кр. а. в.
Оголошенія принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки петитовои въ рубр. „Надѣслане" по 20 кр. а. в. [illegible]

Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла"

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатниковъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты** и **залеглостей.**

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ

Цѣсарь приѣхавъ въ недѣлю о 7-ôй год. рано до Цільлі въ полудневôй Стиріи, де на двôрци его ожидали архикнязѣ Альбрехтъ и Вільгельмъ. На привѣтъ бурмистра города цѣсарь ôдповѣвъ, що сегорôчнй маневры дадуть ему нагоду, щобы оглянути мѣсто и побачити его поступъ. Мѣсто устроило величаве принятье, а народъ згромадженый коло зелѣзничого двôрця пôдносивъ оклики Živio! и hoch! Цѣсарь приѣхавъ до староства и звôдси пѣхотою о 8-ôй год. пôйшовъ до церкви. По полудни бувъ на народнôмъ торжествѣ въ мѣскôмъ парку, де при триюмфальныхъ воротахъ прислухувавъ ся спѣвови славяньскихъ пѣсень. До Цільлі приѣхали також архикнязь Райнеръ и міністеръ вôйны Баверъ. Вчера о 7-ôй год. рано цѣсарь вже выѣхавъ на маневры.

Поголоска — пише Presse — що **рада державна** скликана буде при початку а найдальше въ половинѣ жовтня, стає ся чимъ разъ бôльше правдоподôбною. Мабуть будуть пробувати буджетъ на р. 1892 полагодити передъ кôнцемъ року а се буде можливе по переведенôй дуже подрôбнôй дебатѣ надъ буджетомъ року 1891, щобы его ухвалити въ пôвтретя мѣсяця. Приготовляючй роботы зачали ся вже ранѣйше и въ переважнôй части они вже готовй такъ, що загальный прелімінарь може бути скôнченый передъ речинцемъ скликаня рады державнои. Зъ тымъ донесеньемъ Presse згоджує ся вѣсть, що прелімінарь буджету на будучій рôкъ є вже майже готовый. Всѣ міністерства передали вже свои домаганя до міністерства скарбу а до повного полагодженя прелімінаря хибує лише долитавскои сумы на спôльнй выдатки. Що-до будучои сесіи, то Presse обѣцює, що она буде выдатна на економічнôмъ поли. На дневный порядокъ прийдуть проекты про удержавненье зелѣзницѣ Кароля Людвика и субвенція товариства пароходнои плавбы на Дунаю. При кôнци Presse пригадує, що въ дебатѣ надъ внесеньемъ д-ра Пленера о знесеню надзвычайного додатку до податку заробкового міністеръ скарбу приобѣцявъ, що въ будучôй сесіи правительство, безъ огляду на се, чи проектована реформа податкôвъ буде переведена, чи нѣ, выступить зъ проектомъ що-до зниженя податковыхъ тягарôвъ. После донесеня старои Presse рада державна скликана буде въ жовтни и буде радити до 15 грудня. Сесія краєвыхъ соймôвъ зачне ся ажь въ послѣднихъ днахъ грудня.

Молодо-ческій послы устроюють дальше справозданя передъ своими выборцями. Въ минувшій вторникъ промавлявъ зновъ въ Трибавѣ вѣденьскій кореспондентъ Narodn-ыхъ List-ôвъ посолъ Еймъ, вплывовый членъ молодо-ческого клюбу. И ôнъ також запевнявъ, що въ молодоческôмъ клюбѣ нема принціпіальныхъ рôзницъ. Еймъ мавъ говорити дуже зручно, а може навѣть найзручнѣйше зъ усѣхъ ческихъ пословъ, котрй доси скликували зборы. Ôнъ зачавъ ôдъ того, що деякй закидають молодо-Чехамъ опортунізмъ, а другй радикалізмъ. И въ тôмъ власне Еймъ добачає добру прикмету молодо-ческои політики, коли она зъ одной стороны не наносить нѣякои шкоды народнôй справѣ, а зъ другои стороны лише те, що можна, бере въ рахунокъ. Опôсля ôнъ оповѣдавъ, якъ молодо-Чехи инстинктомъ перечули пагубнôсть вѣденьскихъ пунктацій для ческого народу и спасли ему старый політичный компасъ, котрый старо-Чехи згубили. Що-до парляментарныхъ ôдносинъ Еймъ заявивъ, що молодо-Чехи не мають въ палатѣ союзникôвъ, позаякъ они суть репрезентантами великого народу и яко такимъ, не можна имъ накидатись комусь зъ своими прислугами. „Безъ ческого народу Австрія не задержить свого велико державного становища и она мусить до того привыкнути, кобы лише мы не дали зôгнути ся." Рада державна — пôсля Еййма — подѣлена на атомы, а въ нѣй лише замѣтне се, що ґр. Таффе не хоче, щобы Нѣмцѣ знову перейшли въ опозицію. Наконець сказавъ посолъ, що въ многихъ справахъ, именно въ заграничнôй політицѣ молодо-Чехи поступали зъ якъ найбôльшою огляднôстію, щобы не дати Полякамъ причины и не споукати ихъ зближитись до Нѣмцôвъ и за для того ôнъ не похвалявъ выступленя Вашатого. „Мы не хочемо — закôнчивъ Еймъ — щобы Австрія держала ся выключно славяньскои політики, але також и не хочемо, щобы она вела політику нѣмецку и угорску. Хочемо сильнои Австріи, але також и сильныхъ народôвъ."

—

Переговоры въ справѣ **торговельного трактату** мѣжь делеґатами Австріи, Нѣмеччины и Италіи находять ся ще въ стадіи першого читаня такъ, що теперь не дасть ся докладно означити, коли они скôнчать ся, навѣть при гладкôмъ переходѣ цѣлои справы. Також и въ мериторичнôмъ взглядѣ поки-що не можна выдавати осуду. Заступники всѣхъ трохъ державъ бажають поправы теперѣшного положеня въ цѣлôмъ рядѣ пунктôвъ и зъ зôставленя домагань показало ся на першій поглядъ, що треба буде вести спеціяльнй переговоры, щобы дôйти до залагоды. Не треба отже дивуватись, если коли-небудь буде мова про трудности, котрй треба буде побороти. Въ дѣйствности буде наконець розходити ся о кôлька позицій мытовыхъ, котрыхъ зниженя Италія жадає зô взгляду на свôй експортъ и на свое економічне положенье ôдъ Нѣмеччины и ôдъ Австріи, зъ другои стороны сй обѣ державы стремлять до пôльги збыту для деякихъ своихъ фабрикатôвъ. — Зъ Риму приносить подôбну вѣдомôсть кореспонденційне бюро, що вправдѣ и въ Римѣ не сумнѣвають ся, що переговоры закôнчать ся успѣшно, але всѣ оптимістичнй надѣѣ на тй дебаты показали ся безосновными и треба скорше сподѣвати ся на повôльный и завзлый поступъ, нѣжь на ихъ скорый та безупинный хôдъ.

—

Зъ Берлина доносять, що звѣстный банкиръ Бляйхредеръ ôдбувъ тамъ довшу конференцію зъ канцлеромъ Капрівимъ. Се выкликало велике вражѣнье а нѣмецкй ґазеты кинули догадку, що ту розходить ся о яку нову позичку. Запевняють однако, що канцлеръ и Бляйхредеръ обговорювали справу мыта збôжевого а его обниженье и знесенье узнали за неможливе зъ причины мѣжнародного політики торговельнои и зô взгляду на маючй ся заключити новй трактаты торговельнй. Вѣсть розширена въ ґазетахъ, будьто бы Ґірсъ переславъ до берл. кабінету ноту, въ котрôй зазначено, що россійскій заказъ вывозити жито має выключно економічный характеръ — неправдива. Берлиньска праса занимає ся пильно ново появившою ся брошурою п. з. „Теперѣшне положенье Европы и вôйсковый буджетъ Австро-Угорщины". Nation. Ztg. пише, що ôдъ давна жадна брошура не зробила такого вражѣня якъ ся, а пôсля гадки Kreuz. Ztg. вага еи тымъ бôльша, що здає ся, що она есть ôдгомономъ голосу дуже поважного, а навѣть рѣшаючого.

Оповѣщенье.

Головный выдѣлъ товариства „Просвѣта" запрошує всѣхъ Вп. членôвъ товариства на **передвыборчй зборы**, котрй ôдбудуть ся вô Львовѣ въ суботу дня 24 серпня (5 н. ст. вересня) 1891 о годинѣ 7 вечеромъ въ канцеляріи товариства въ домѣ при улици Вôрменьскôй ч. 27.

Предметомъ нарадъ буде уложенье лісты кандидатôвъ до головного выдѣлу.

У Львовѣ 20 серпня (1 н. ст. вересня) 1891 р.

За Головный выдѣлъ тов. „Просвѣта".
Д-ръ Омелянъ Огоновскій.
Володимиръ Лаврôвскій.

Порядокъ загальныхъ зборôвъ філіи „Просвѣты" въ Самборѣ

дня 3 н. ст. вересня:

1. Принятье членôвъ головою Комітету.
2. Выбôръ головы зборôвъ.
3. Рефератъ д-ра Евг. Олесницкого, адвоката зô Стрыя „Про потребу економічнои орґанізаціи мѣжь нашимъ народомъ".
4. Выбôръ выдѣлу.
5. Внесеня членôвъ.
6. Промова ново-выбраного головы філіи.

Початокъ зборôвъ о годинѣ 12-ôй въ полудне. — Зборы ôдбудуть ся — не якъ первѣстно заповѣджено въ сали Читальнѣ, але — **въ сали ратушевôй.**

Левъ Рошкевичъ. — *о. Николай Боберскій.* — *Володиславъ Слюзарь.*

Третя руска артистична прогулька

на користь фонду будовы руского народного театру.

(Конець.)

VII-ый концертъ, въ Станіславовѣ 13-ого н. ст. вересня.

Програма:

Вступне слово.
1. Лисенка „На прю" — хоръ.
2. Фортепянъ.
3. а) Воробкевича „Серенада", сольо барітонове въ супроводѣ хору, б) Вахнянина „Ой по горѣ роменъ цвите" — хоръ.
4. Федьковича „Довбушъ" — выголосить тов. Л. Лопатиньскій.
5. Гриневецкого „Дѣвоча правда", mezzo-soprano сольо — тов. Берестъ.
6. Купчиньского Divertissiment зъ оперы Лисенка „Рôздвяна нôчь" — на цитрѣ ôдограє авторъ.
7. а) Вахнянина „Молодй сны", б) Рудковского Dumka ukraińska — хоръ.
8. а) Лисенка „Вечеръ", б) Лисенка „Спѣвъ Яремы зъ „Гайдамакôвъ", сольо барітонъ — тов. Шиманьскій.
9. Нижанкôвского „Пупуррі зъ національныхъ пѣсень славяньскихъ" [Змѣстъ поданый повисше при черновецкôй програмѣ].
7. Нижанкôвского „Думка", сольо-спѣвъ — тов. Берестъ.
8. Вахнянина „Хоръ козакôвъ" зъ оперы „Иванъ Купало" — хоръ зъ акомпан. фортепяна.

Комітетъ зъ рамени „Рускои Бесѣды". Саля касинова (коло катедральнои церкви).

Ôдъѣздъ зъ Станіславова въ понедѣлокъ (14 ого н. ст. вересня) о год. 8·40 вечеромъ. Приѣздъ до Коломыѣ о год. 10·29.

—

VIII-ый концертъ, въ Коломыи 15 н. ст. вересня.

Програма:

Вступне слово.
1. Лисенка „На прю" — хоръ.
2. Фортепянъ.
3. Нижанкôвского „Ахъ де-жь той цвѣтъ" — сольо-спѣвъ тов. Береста.
4. а) Іенка „Нек Душман віді" [сербске], б) Вашака „Slovan" — хоръ.
5. Дума народня про побѣгъ трохъ братôвъ изъ Азова — выголосить тов. Л. Лопатиньскій.
6. Суппé „Незабудька", цитра — тов. Купчиньскій.
7. а) Рудковского „Gdyby anioł dziewczę młode", б) Недѣльского „Моя мати", в) Цетвиньского „Якъ нôчь мя покрыє", г) Цетвиньского „Князь Ревуха" — хоръ.
8. а) Лисенка „Ой Днѣпре мôй, Днѣпре", б) Монюшка Dumka, сольо-спѣвъ — тов. Шиманьскій.
9. а) „Въ низъ по матушкѣ, по Волгѣ" [народный великорускій хоръ], б) Вахнянина „Боєвый хоръ" — хоръ зъ фортепяномъ.

Комітетъ зъ рамени товариства „Родина" въ Коломыи.

Ôдъѣздъ зъ Коломыѣ въ середу о год. 1·51 по пол. Приѣздъ до Черновець о год. 3·20 по полудни.

—

IX-тый концертъ, въ Чернôвцяхъ 17 н. ст. вересня.

Програма:

Вступне слово.
1. а) Лисенка „Ой пущу я коничењка", тріо зъ хоромъ и фортепяномъ, б) Лисенка „Иванъ Гусъ" зъ акомп. фортепяна — хоръ.
2. Фортепянъ.
3. Вахнянина „Помарнѣла наша доля" — тов. Берестъ.
4. Лавровского „Чомъ рѣченько" — хоръ.
5. Франка „Каменярѣ" — выголосить тов. Левъ Лопатиньскій.
6. а) Воробкевича „Синй очи", б) Пічека Česka píseň — хоръ.
7. Купчиньского „III-е пупуррі зъ народныхъ пѣсень" на цитру — ôдограє авторъ.
8. а) Воробкевича „Серенада", сольо барітонове въ супроводѣ хору, б) Нижанкôвского „Пѣсня вандрôвнича" — хоръ.
9. Лисенка а) „Милованка", б) „Вечеръ" — сольо тенорове — тов. Н. Лев.
10. Нижанкôвского „Пупуррі изъ національныхъ пѣсень славяньскихъ". Мѣстить въ собѣ: Na prej zastava Slave! (словеньске), „У бой, век Турчин зна како мрємо ми!" (сербске), Lijepa naša domovina (хорватске), „Шумі Маріца закервавлена" (болгарске), „Vlast' moja" (словацке), „Boże coś Polskę", „Въ низъ по матушкѣ, по Волгѣ" (россійске), „Hej Slovane" (ческе) и „Ще не вмерла Украина" — Хоръ.

Комітетъ зъ рамени товариствъ „Руска Бесѣда" и „Союзъ" въ Чернôвцяхъ.

Ôдъѣздъ въ Черновець (взглядно зъ Жучки) въ пятницю (18 н. ст. вересня) о год. 9·12 въ вечеръ, приѣздъ до стаціи Бурштинъ о год. 3·28 по пôвночи, дальше пôдводами до Рогатина.

—

X-тый концертъ, въ Рогатинѣ въ недѣлю 20 н. ст. вересня.

Програма:

Вступне слово.
1. а) Лисенка „Ой и не гараздъ" (зъ фортепяномъ), б) Лисенка „Ой пущу я коничењка", тріо въ супроводѣ хору и фортепяна — хоръ.
2. Фортепянъ.
3. Шевченка „Посланіє до землякôвъ" — выголосить тов. Л. Лопатиньскій.
4. а) Іенко „Нек Душман віді" (сербске), б) Рудковского Niema porady — хоръ.
5. Имлавса Concert Polonaise, цитра — тов. Купчиньскій.
6. а) Недѣльского „Моя мати", б) Цетвиньского „Якъ нôчь мя покрыє", в) Цетвиньского „Князь Ревуха" хоръ.

На второкъ 22 н. ст. вересня запрошенй мы до спôвудѣлу въ 50-лѣтнôмъ ювилею священьства Впр. о. Дзеровича, пароха рогатиньского и бувшого посла до сойму галицкого.

—

Зъ Рогатина пôйде дорога наша имовѣрно черезъ Бережаны и Пôдгайцѣ до Бучача, де закôнчимо свою сегорôчну дорогу. Днѣ и програмы тыхъ концертôвъ оголосимо и мы и мѣсцевй комітеты найдальше до тыждня. Скрôзь [въ вымкомъ Кошиць] по концертнôй части наступлять — танцѣ.

Змѣну часу выѣзду зъ поодинокихъ мѣсцевостей на случай потребы застерѣгаємо собѣ.

* * *

Землякп! Въ послѣдне шлемо до Васъ поклинъ нашъ! Хто ôдчує велику вагу провôдной идеѣ нашои прогульки — сего въ гостѣ просимо. Достойно понесемо славу пѣснѣ рускои скрôзь по Галицкôй Земли, далеко на захôдъ въ громаду заточникôвъ нашихъ та мѣжь братный намъ народъ, на полудне въ Угорску Русь, вкôнци и Тобѣ въ привѣтъ, зелена Буковино! Цѣль наша высока — се розходить ся о жертвы на фондъ будовы святинѣ для нашои музы народнои! Цѣна вступу — есть minimum. мы-жь певнй, що часто будуть и наддатки. И комітеты мѣсцевй и „дванацятка" [за поквітованьемъ] переймуть всякй дары для згаданого фонду.

У Львовѣ 29 н. ст. серпня 1891.

Діріґентъ хору: Остапъ Нижанкôвскій (зъ „Бояна"). Провôдникъ прог. Іосифъ Партицкій (зъ вѣденьскои „Сѣчи").

Участники:

Теноры: Петро Берестъ, Юл. Гумецкій, Ос. Дрималикъ, Липецкій junior, Юл. Левиньскій, Ол. Писецкій и Іос. Яросевичъ.
Басы: Ол. Венгриновичъ, Ив. Гриневецкій, П. Кудрикъ, Богд. Курпякъ, Іос. Партицкій, Еман. Сѣчиньскій и Іос. Шиманьскій.
Акомпаняторъ: Вол. Соневицкій.
Цитристъ: Евг. Купчиньскій.
Декляматоръ: Левъ Лопатиньскій.
Солісты на деякихъ концертахъ: Іос. Теличковскій и Мик. Левицкій.

НОВИНКИ.

— Дня 8 н. ст. вересня с. р. дасть спѣвоче товариство **„шѣстнацятка" въ Сколѣмъ** (на Демни) **музикально-вокально-декламаторскій вечерокъ зъ танцями** на дохôдъ пристроєня мѣскои будуючои ся церкви въ Сколѣмъ. Програма вечерка така:

1. Вступне слово — выголосить п. Могильницкій. 2. Хоръ — Qodlibet зъ народныхъ пѣсень. 3. Декламація — „Чигиринъ". 4. Хоръ — Нек Душман. Што чутиш Србине тужни? 5. Фортепянъ. 6. Хоръ — „Ой Днѣпре мôй Днѣпра". 7. Козакъ Монюшка „Гей на горѣ гне ся яворъ." 8. Сольо скрипка зъ фортепяномъ. 9. Хоръ — „Гурра у бôй!"

Початокъ точно о годинѣ $7\frac{1}{2}$ вечеромъ. Вечерокъ ôдбудесь въ сали на Демни. Вступъ 1 зр. ôдъ особы. [Наддатки приймуть ся зъ вдячностію.]

На сей вечерокъ запрошують Впов. Землякôвъ: *В. Мартинкôвъ* — *Корчиньскій* — *Могильницкій*, за комітетъ.

— **Канцелярія тов. „Просвѣта"** повѣдомляє Вп. членôвъ товариства, що розсылка запрошень на загальнй зборы до Тернополя вже розпочала ся. Члены, котрй хотять ѣхати на загальнй зборы, зволять выповнити леґітимацію, а то по словахъ „для Вп." вписати имя, назвиско и характеръ, а на долинѣ лѣворучь, тамъ, де надруковано „Пôдписъ властителя" — пôдписати ся повнымъ именемъ и назвищемъ.

— **Незвычайный выбухъ ґазôвъ въ Коросні.** Дня 27 с. м. около 10 год. рано лучивъ ся въ шибѣ товариства ганноверско-польского небувалый доси въ галицкихъ копальняхъ выбухъ сухихъ ґазôвъ. Страшный гукъ розлягъ ся въ околици. Въ однôй секундѣ обôрвавъ ґазъ дошки и дахъ въ вежѣ до верчеия, поломавъ ланцухи и приляды. На щастье, люде наляканй гукомъ, утекли въ часъ, — лишь одному ковалеви спадаюча дошка зломила ногу. „Черезъ цѣлу добу по першôмъ выбуху — пише дописуватель львôвского Kurjer-a дня 28 с. м. — зносять ся ґазы стовпомъ у воздухъ, гудуть и сычать незвычайно. Богато нафтярôвъ и публики приглядає ся зъ-далека сему видови. Вежа, сусѣднй будынки и лука вô окошеною конюшиною засыпанй сѣрымъ болотомъ, котре ґазы выкидають зъ шибу 230 метрôвъ глубокого. Ще въ хвили, коли се пишу, т. е. 24 годинъ по выбусѣ, ґазъ такъ сильно гудить, що чути его на кôлька сотъ крокôвъ, наче величезный водопадъ. Въ серединѣ шибу все дрожить и хитаєсь, а ôдъ часу до часу зъ пов-руръ показує ся солона вода. Ґазъ есть запальный, але походить мабуть зъ вуглныхъ покладôвъ, бо ропою его майже не чути. Такъ, якъ нинѣ

ôнъ выходить, выставъ бы на освѣтленье великого мѣста, и найбôльшѣ фабрики мали бы его досыть на опалъ моторôвъ и на освѣтленье. Словомъ: есть се явище заслугуюче на загальну увагу, а специяльно на увагу природознавцѣвъ. Околицѣ ся, де выбухъ лучивъ ся, знанѣ зъ давна зъ незвычайнои скôльности ґазôвъ, котрѣ добувались рôзными керницями и шибами на верхъ. Страты въ выбуху великѣ...“

— **О огни,** якій выбухнувъ въ пятницю въ ночи въ Посадѣ Ольвецкôй доносять зъ Санока. Огонь знищивъ три домы и одну стодолу. Два господарѣ були асекурованѣ.

— **Нещастна пригода.** Минувшого тыждня поѣздъ тягаровый, ѣдучій зъ Гусятина до Станиславова, переѣхавъ въ ночи за Тысменицею Яська Пôдберецкого, Фрідля Льорбера и Сруля Реріхнера зъ Товмача. Тяжко покалѣченыхъ привезено до Станиславова.

— **Въ справѣ епідемія тифусовои у Львовѣ** ôдбувъ маґістратъ львôвскій 30 н. ст. серпня при спôвучасти всѣхъ лѣкарѣвъ мѣскихъ и комісарѣвъ дѣльниць надзвычайне засѣданье, на котрôмъ ухвалено перевести якъ найстислѣйшу ревізію всѣхъ домôвъ въ мѣстѣ Львовѣ и выдати заразъ ôдповѣдне зарядженье для усуненя непорядкôвъ и нечистоты а винныхъ потягнути до строгои ôдвѣчальности, зарядити вычищенье всѣхъ кирниць публичныхъ и приватныхъ и заложити якъ найскорше шпиталь епідемичный.

— **Галицка практика урядова.** Ц. к. староство у Львовѣ повѣдомило урядъ громадскій въ селѣ Бруховичахъ, що зъ причины вправъ артилеріи, пôдчасъ котрыхъ будуть стрѣляти острыми набоями, мае бути дня 29 н. ст. серпня дорога зъ Брухович до Львова заперта. Тѣ вправы ôдбули ся дѣйстно дня 29 н. ст. серпня, але урядъ громадскій въ Бруховичахъ одержавъ повѣдомленье зъ почты въ Замарстиновѣ ажь 30 н. ст. серпня.

— **Убійство.** Gaz. Przem. пише: „Дня 22 н. ст. серпня жовнѣръ 59 баталіону обороны краевои Антôнъ Савчакъ, пущеный зъ Перемышля на 24-годинну ôдпустку до Смôльницѣ, въ тамошнôй корчмѣ розпочавъ сварку зъ селянами Стефаномъ Мащакомъ и Данькомъ Куривчакомъ, котрѣ его на своѣй фѣрѣ завезли зъ Старавы до Смôльницѣ. Пôдчасъ сварнѣ добувъ Савчакъ зъ похвы баґнетъ и пхнувъ его Стефанови Мащакови, ôтцю троихъ дѣтей, въ черево та зранивъ его такъ, що внутренности зъ него выйшли и мимо помочи лѣкарскои умеръ пробитый на другій день въ страшныхъ мукахъ. Убійника ôддано властямъ войсковымъ. Новый доказъ на пôдпертье жаданя, щобы жовнѣры не носили по-за службою оружя.

— **Краева рада шкôльна** на засѣданю зъ дня 26 н. ст. серпня ухвалила: апробувати до ужитку шкôльного „Zoologi-ю“ д-ра Игн. Петеленца, ôддати науку спѣву въ школѣ реальнôй у Львовѣ професорови Влад. Збержховскому, науку ґеометріи въ ґімназіи въ Ярославѣ Іос. Дзевоньскому, въ Бродахъ Здисл. Фіялцѣ, въ Дрогобичи Ем. Бернгардтови, въ Вадовичахъ Тад. Коломлоцкому, науку языка руского въ школѣ реальнôй у Львовѣ Волод. Шухевичеви, именувати помôчникомъ катихита при ґімназіи въ Ярославѣ кс. Стан. Фаленцкого, высказати подяку и признанье ґр. Софіи Шептицкôй и кс. Уварскому за ревне пôдпиранье шкôлъ народныхъ, затвердити выбôръ на репрезентанта рады повѣтовои Франца Єнджейовича въ Равѣ рускôй и выбôръ кс. Ант. Ґурского на представителя римо кат. обряду въ окружнôй радѣ шкôльнôй въ Долинѣ; замѣнити 2-клясову школу народну въ Роздолѣ, повѣта жидачѣвского на 4-клясову, школу народну въ Ягольници новôй повѣта чортковского на 3-клясову, школу етатову въ Борщовичахъ повѣта львôвского на 2-клясову, школу етатову въ Устю бискупскôмъ повѣта борщѣвского на 2-клясову, 3-клясову школу народну въ Борщевѣ на 4-клясову, 2-клясову школу женьску въ Теребовли на 5-клясову, школу етатову въ Зубри повѣта львôвского на 3 клясову, школу філіяльну въ Оплуцку повѣта каменецкого на етатову, школу етатову въ Дублянахъ повѣта львôвского на 2-клясову; зорґанізувати другу 4-клясову школу женьску въ Станиславовѣ, въ Повитнѣ повѣта городецкого школу етатову, въ Куличковѣ повѣта сокальского школу філіяльну, въ Тростяници повѣта долиньского школу етатову, въ Красивили повѣта косôвского школу філіяльну, въ Голосковѣ повѣта надвôрняньского школу етатову а въ Глубокôй ad Голосковъ школу філіяльну. — На засѣданю зъ 30 н. ст. серпня именувала краева рада школьна: Иерон. Бѣлиньского учителемъ въ Красносѣлецахъ повѣта збаразкого, Теофиля Микульского въ Пôдмихайлю а Мих. Мартинця въ Мостискахъ повѣта калуского, Едв. Пихурского въ Бѣлоскôрцѣ повѣта тернопôльского, Том. Гниду управителемъ 2-клясовои школы въ Грибовичахъ повѣта львôвского, Мих. Маценку молодшимъ учителемъ 2-клясовои школы въ Залôзцахъ новыхъ повѣта брôдского, Леонарда Дашиньского учителемъ 4-клясовои школы въ Болшôвцяхъ а Ант. Моравску учителькою 3-клясовои школы въ Бурштинѣ повѣта рогатиньского.

— **Вправы восенні львôвского ґарнізону** ôдбувають ся, якъ кождого року, въ теперѣшный часъ въ околици Львова. Сими днями ôдбула ся вправа санітарнои и ратунковои службы. Въ тôй цѣли згромадили ся въ поли всѣ войсковѣ лѣкарѣ, санітарѣ и складъ амбулянсу, заосмотренѣ въ ратунковѣ знаряды. Въ кождôмъ ôддѣлѣ войска, одержало по кôльканацятьохъ вояковъ картки, на котрыхъ була означена мнима рана, яку воякъ, одержавъ пôдчасъ битвы. Воякъ маючій таку картку, падавъ пôдчасъ битвы на землю а санітарѣ мали обовязокъ найти его, перевязати рану и перевезти на збôрный пунктъ, де лѣкарѣ констатували, чи рана ôдповѣдно перевязана. При вправахъ — лучали ся неразъ комічнѣ епізоды. Такъ н. пр. прийшовъ на збôрный пунктъ, положеный около 1000 крокôвъ ôдъ мѣсця битвы о власныхъ силахъ одинъ воякъ зъ карткою на котрôй було написано, що посячій ся, мае въ кôлькохъ мѣсцяхъ поломанѣ ноги. — Вправы въ околици Львова окôнчили ся вчера дня 31 н. ст. серпня. Дня 2 н. ст. вересня ôдôйде львôвскій ґарнізонъ до Бôбрки. Вправы въ Корпусѣ ôдбудуть ся 3, 4 и 5 н. ст. вересня, по чôмъ резервісты ôдôйдуть домôвъ. — Въ дняхъ 18 и 29 н. ст. серпня ôдбули ся пôдъ проводомъ фельдъ маршалъ-поручника Решковского, команданта перемыскои крѣпости, въ околици, Орѣховець, Уйковичь и Дуньковичокъ маневры дівізіи перемыскои, въ котрôй взяли участь також баталіонъ обороны краевои. Въ ночи зъ 28 на 29 н. ст. серпня нападено несподѣвано форты въ тыхъ мѣсцевостяхъ. Особливо добре писали ся пѣхота, котрôй, мимо того, що зъ фортôвъ освѣтлено околицю свѣтломъ електричнымъ, удало ся подôйти до укрѣплень на 50 крокôвъ. Враженье огня карабінового и пушокъ крѣпостныхъ було въ тиху и темну нôчь импонуюче. Грохôтъ карабінôвъ и гукъ пушокъ утворили грôзну симфонію. Маневры дівізійнѣ мають тревати, якъ пише Gaz. Przem. до 1 н. ст. вересня, по чôмъ перемыска дівізія ôдôйде до Дубецка, де буде до 5 н ст. вересня маневрувати зъ ярославскимъ ґарнізономъ. Въ тôмъ дни закôнчать ся войсковѣ полевѣ вправы. — Въ Ярославѣ пробувавъ одинъ день ґенеральный инспекторъ пѣхоты фельдмаршалъ-поручникъ бр. Кенїґъ а по его ôдъѣздѣ прибувъ на переглядъ войскъ командантъ 10 корпусу бр. Райнлендеръ.

— **Маршъ войсковый черезъ Татры.** Зъ Кешмаркъ на Угорщинѣ доносять о незвычайнôмъ маршѣ 32 баталіону стрѣльцѣвъ пôдъ командою майора Драґоеня. Цѣлый баталіонъ вразъ зъ командантомъ выдеръ ся въ повнôмъ уоруженю восннôмъ, середъ снѣгу, леду и пропастей на верхъ 2346 метрôвъ высокій, не полишивши нѣ одного мародера. Выйшовши рано 3 н. ст. серпня зъ Кешмарку черезъ Попрадъ и Татра Фіредъ, ставувъ о годинѣ 6 вечеромъ въ долинѣ Тарпатакъ, де переночовано. О год. 6 рано уставивъ ся баталіонъ и розпочавъ маршъ а радше дертье на верхъ. Коло 7 годины станули надъ „Морскимъ Окомъ“ и по кôлькамінутовôмъ выпочинку обтяженѣ кождый 27 кільоґрамами розпочали найнебезпечнѣйшу переправу. Оддѣлъ піонірôвъ выковавъ въ ледахъ и скалахъ 345 ступенѣвъ, ôдтакъ зъ майоромъ на передѣ почали ся стрѣльцѣ вже середъ ночи дерти на гору. Послѣдный жовнѣръ ставувъ на верху вже о 11 въ ночи. Баталіонъ знову уставивъ ся и середъ оклйкôвъ и сальвъ карабіновыхъ ґратулювали собѣ жовнѣры взаимно надзвычайного поводженя. По короткôмъ ôдпочинку почали другою стороною спускати ся на долину.

— **Жѣнки неспосôбнѣ на телеґрафістокъ...** Таку, для квестіи жѣночои важну вѣстку подае Voss. Zeitung зъ Брукселѣ. Управа телеґрафічныхъ урядôвъ въ Бельгіи, по довгихъ спорахъ, рѣшила не принимати на будуче женщинъ до службы телеґрафічнои. Тѣ жѣнки, якѣ теперь займають посады телеґрафістокъ, останутъ ся до смерти, а по нихъ посады ихъ мають обнимати мужчины. Якѣ мотивы руководили управою при тôмъ рѣшеню, докладнѣйше не знати, а сказано лише коротко, що высшѣ сферы узнали жѣночій персоналъ неспосôбнымъ до службы телеґрафічнои, котрои они не можуть такъ сповняти, якъ мужчины, и що зъ жѣнками въ урядахъ велика невыгода.

— **Зъ заздрости о жѣнку.** Юрко Прокопюкъ зъ Кобакъ въ Косôвскôмъ выбравъ ся дня 14 с. м. на ярмарокъ до Рожнова; а що боявъ ся оставити молоду свою жѣнку самою, просивъ сусѣдки Никифоряковои, абы помагала его жѣнцѣ дещо дома. Никифорякова не пôйшла сама, лишь выслала своего 21-лѣтного сына Ивана, котрый почавъ залицяти ся до Прокопючки. На то надôйшовъ Прокопюкъ и убивъ Ивана на смерть.

— **Бѣлѣ невôльницѣ.** Державы европейскѣ старають ся выгубити невôльництво въ Африцѣ, а тымчасомъ — якъ показує ся — цвите оно въ самôй Европѣ. New Review доносить, що беѣ и аґи зъ Арґрокастро въ Єпирѣ мають бѣлѣ невôльницѣ, закупленѣ на торгахъ въ Бесано и Мозаку. Купно и продажь ôдбуває ся при свѣдкахъ, котрѣ въ данôмъ случаю мають посвѣдчити, що набутѣ дѣвчата лише службу приняли за ôдповѣдну нагороду и що добровôльно перейшли на магометанізмъ. Поголоски, що въ Царгородѣ торгують невôльниками, повторяють ся щоразъ частѣйше.

— **Въ купелевыхъ мѣсцяхъ** — въ Криници гостило сего року ôдъ 15 мая до 18 серпня 2341 родинъ а 3872 осôбъ, а въ Трускавци ôдъ 25 мая до 15 серпня 579 родинъ а 1032 осôбъ — пôсля остатного выказу, якій подае часопись Krynica въ нрѣ 13-ôмъ зъ дня 23 серпня.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ громадѣ Блищиводы жовкôвского повѣта 100 зр. на будову школы. — Маршалокъ краевый кн. Евст. Сангушко переѣхавъ зъ Закопаного до Гумниськъ.

Наука штука и література.

— **Выпускъ 8-ый „Правды“** вже выйшовъ и мѣстить слѣдуючѣ статьѣ: „Пôмста“, зъ записнои книжки Перебендѣ. — „Братанье на Українѣ“ Т. Вовка. — Поезія: „Думка на смерть Зѣнькôвского“ Сивенького. „Дѣвоцка жура“ Перебендѣ. „Думка въ ночи“ О. Кониського. „Могила“ Спча. — „Украиньскѣ гумористы та штукарѣ“, етноґрафічна студія Ивана Нечуя Левицкого. — „Галицкѣ вѣршѣ“, критична статья В. Чайченка. — Вѣсти зъ Одесы. — „Весѣлье въ Ковалѣвцѣ“, етноґрафічнѣ записки бл. п. Миколы Колцуняка. „Фарисеѣ-миротворцѣ“. — Протоерей Иванъ Наумовичъ. — Ôдъ редакціи и оповѣстки на окладинцѣ.

Господарство, промыслъ и торговля.

— **Зъ Калущины** одержали мы слѣдуюче письмо:

Высокоповажаный пане Редакторе!

Якъ минувшихъ лѣтъ мали Вы частѣйшѣ а часомъ навѣть основнѣйшѣ вѣсти въ рôзныхъ сторонъ про станъ урожаѣвъ, живъ, сѣнокосôвъ и иншихъ справъ, дотыкаючихъ руского хлѣбороба, такъ теперь настало якесь дивне мовчанье, а черезъ те годѣ орієнтуватись въ ситуаціи економічнôй нашихъ хлѣборобôвъ въ краю. До того ще прилучила ся несподѣвана, нагла дорожня збôжа, якъ-разъ въ часѣ живъ, що занепокоила умы навѣть свѣта торговельного и выкликала рôзнородні дебаты навѣть мѣжь селянами, на тематъ ситуаціи економічнои въ краю нашôмъ. Що Вп. дописувателѣ не спѣшать ся зъ надсыланьемъ справоздань о станѣ урожаѣвъ, поясняю собѣ тымъ, що, на жаль, нема о чôмъ писати. Бо если такъ всюды есть, якъ въ нашихъ сторонахъ Пôдгôря станиславôвского, калуского, въ окрузѣ журавеньскôмъ и иншихъ сусѣднихъ, то справдѣ досыть невеселый маемо образъ...

Жнива у насъ вже покôнченѣ майже цѣлковито. Озимина хибла. Жито и пшеницю треба було въ многихъ мѣсцяхъ скосити, бо хопты взяли були верхъ надъ збôжемъ. А де не скошено, тамъ вправдѣ соломы богато, а мало зерна. Найлучшій выдатокъ жита зъ морга числить ся на 6 кôрцѣвъ, пшеницѣ на 4 кôрцѣ. Лишь на муцѣ костяной удала ся озимина яко-тако середно, с. є. выдае 5–7 кôрцѣвъ зъ морґа. Але муки костяной уживають у насъ ще дуже мало. — Зô збôжа ярого удавъ ся лишь одинъ овесъ. Мокра весна и перша половина лѣта сприяли ôвсови въ особливый способъ. Длятого давно вже не було такого полѣтку на овесъ, якъ сего року. Инша ярина страшно заросла хоптами и малый зъ неи хосенъ. Кукуруза менше якъ середна, була дуже заросла хоптами, а безнастанний дощѣ не дали еѣ обсапати и обробити, длятого хочь теперь на ню горячо, она необроблена нидѣе мѣжь хоптами. Струковѣ плоды сего року такожь не вдались; одинъ бôбъ выдержавъ побѣдоносно неприязнѣ услôвя непогоды и представляєсь досыть добре. Бульба хибла цѣлкомъ; правда, не гние, але ѣ нема ей. Мокра весна ѣ початокъ лѣта спинили ей розвôй, въ богато мѣсцяхъ ей зовсѣмъ не сапано, а обгортано таки мало де. Длятого выдатку бульбы сподѣваютъ ся лишь одну третину збору нормального. Єсть то дуже тяжкій ударъ для бѣдныхъ селянъ, котрѣ всю надѣю покладали на бульбу.

Нашѣ есть подостаткомъ, але лишь сѣна; конюшина хибла, якъ загаломъ плоды струковѣ. Перша конюшина була дуже слаба, друга трохи лучша, а все-таки слаба ѣ рѣдка. По торôчнôмъ высыленю молодои команки въ стерниику — она выйшла зъ зимы рѣдка та ослаблена и вже бôльше не поправила ся. Мокрый рôкъ ѣй не сприявъ. Насѣня конюшины буде дуже мало, головки не осѣдають. За то въ конюшинѣ рушили ся травы и они доповнили убутокъ команки, однакожь въ такихъ мѣсцяхъ косить ся конюшину лишь одинъ разъ, бо отава травна ôдростае дуже поволи.

Худоба тримае ся всюды въ добрôй, навѣть высокôй цѣнѣ, однакъ сподѣвають ся спадку цѣны ей наслѣдкомъ неврожаю та дорожнѣ хлѣба ѣ бульбы. Свинѣ вже впали въ цѣнѣ, бо не стало бульбы. — *Лаврентій.*

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Міністеръ просвѣты именувавъ Іос. Джевицкого професора при ґімназіи въ Саноцѣ професоромъ при школѣ реальнôй у Львовѣ, Ник. Плешкевича професора при ґімназіи въ Яслѣ професоромъ при II ґімназіи у Львовѣ; дальше именувавъ сталымъ учителемъ при ґімназіи въ Саноцѣ Стан. Масевского суплента въ ґімназіи Франця Іосифа у Львовѣ а Іос. Малиновского суплента при ґімназіи въ Перемышли сталымъ учителемъ тамъ-же. — Міністеръ торговлѣ именувавъ Вільг. Ґавацкого пôдпоручника жандармеріи асистентомъ почтовымъ у Львовѣ.

— **Перенесеня.** Міністеръ просвѣты перенѣсъ професора II ґімназіи у Львовѣ о. Ив. Костецкого до ґімназіи въ Яслѣ.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 31 серпня. Президентъ найвысшого трибуналу, Шмерлінґъ, иде на пенсію и зложить кураторію надъ Терезіянумъ. Президентомъ трибуналу мае бути Штремаєръ а кураторомъ въ Терезіянумъ, Ґавчъ. Въ случаю, если реформы шкôльнѣ не будуть принятѣ а именно реформа правничихъ студій міністеръ просвѣты подасть ся также на пенсію.

Берлинъ 1 вересня. Нѣмецка цѣсарева не приѣде теперь до Австріи на маневры цѣсарскѣ. Розôйшлась поголоска, що Ґірсъ мае уступити, але сему перечать въ дипльоматичныхъ кружкахъ и запевняють, що сего року не треба боятн ся войны.

Парижь 1 вересня. Figaro доносить, що войскова комісія заявила ся за введеньемъ щитôвъ въ инфантеріи. Щиты мали бы бути зъ бронзу, зложенѣ зъ 90 частей мѣди а 10 частей алюмінія, грубѣ на 5 до 18 міліметрôвъ.

Ню-Йоркъ 1 вересня. Конґресисты заняли престольный городъ въ Чілі Сантъ-Яґо. Товпы хотѣли спалити и знищити домы приклонникôвъ Бальмаседы, але провізоричне правительство завело публичный порядокъ.

Надôслане.

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на І-ôмъ поверсѣ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ „КОПЕРНІКОМЪ“

ул. Театральна ч. 6 (площь св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ, рефлекторы, и т. и. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарації найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Копернікомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“.

ПА-

расоли до дощу и до сонця ôдъ 1.20 до 12 зр. — Калошѣ мужескѣ и дамскѣ зъ фабрикъ россійскихъ по цѣнахъ фабричныхъ — шапки не пропускаючѣ воды по 50 кр.

поручае найдешевше

ТОРГОВЛЯ

Братôвъ Лянгнерôвъ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

СКЛАДЪ КАВЫ

найлѣпшого рода

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

у Львовѣ, Хорущина 22

Цѣны въ мѣсци 1 кільо зр. 1·90 на провінціи $4^3/_4$ кільо зр. 9.60 франко.

Не маю цѣлкомъ тыхъ родôвъ кавы, котрѣ инншѣ пôдъ назвою мого знамени отолошують; каждый самъ може пересвѣдчити ся, чи дôстане деинде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя що-до якости и смаку.

Найлѣпша кава палена зр. 1.20.

1/8 кільо найлѣпшои гербаты 75 кр.,
1/8 кільо найлѣпшихъ окрушкôвъ 50 кр.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЪ

поручае

выпробованѣ и певнѣ средства косметичнѣ

ôдзначенѣ 9-ма медалями заслуги и 2-ма дипльомами признаня.

Олѣйокъ таніновый, вязмôцняе и пôдпомагае волосю рости. Фляконъ 50 кр.

Помада хінова, вязмôцняе корѣнцѣ волося и запобѣгае выпадати волосю. — Слоикъ 80 кр.

Вода атеньска, до змываня волося, запобѣгае творити ся парщамъ, ôдсвѣжуе, робить тревалыми барву и полыскъ. — Фляконъ 80 кр.

Олѣйокъ хіно-таніновый. Дѣлае знаменито на корѣнцѣ волося и на порôстъ волося. Въ случаяхъ де въ наслѣдокъ недуги выпало волосье, выказавъ вельми цѣлюще дѣланье. Вже по ужитю одной фляшки можна добачити порôстъ. — Цѣна 1 зр. 20 кр.

Есенція мятова до полоканя устъ, кромѣ приємного, скрѣпляючого смаку и запаху, дуже корестно дѣлае на ясла и зубы. Фляконъ 50 кр.

Порошокъ ростинно-алькалічный, до чищеня зубôвъ. Надае перлову бѣлôсть, ôддаляе камѣнь и квасы, котрѣ наводять бôль и порохнявѣнье зубôвъ. Пуделко 30 и 60 кр.

Віолінъ средство противъ прѣтя рукъ и пахъ. Фляконъ 50 кр.

Вода львôвска. Приємный, пѣвный и довготревалый запахъ тои воды здѣлавъ се, що въ Антверпіи на выставѣ всесвѣтнôй зôстала публично проклямована и ôдзначена. Цѣна фляшки меншого 80 кр., бôльшого 1.50 кр.

Ніґретина. Выборне средство до фарбованя въ сейчасъ волося на тревалу и красну барву чорну и темну; есть цѣлкомъ нешкôдливе а въ ужитю цѣлкомъ позначне. Цѣна 1 зр.

Бѣлѣ и гарнѣ руки. Найбôльше червонѣ и попадалѣ руки выбѣлять ся и вывѣжнять ся по кôлькоразовôмъ натертю **Кремомъ ростиннымъ.** Слоикъ 80 кр.

Смаровило литовске до обувя и шкôръ, мягчить шкôру, робить ей непромакаючою и тревалою. Пуделко по 50 кр. и 1 зр.

Набути можна у ЛЬВОВѢ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3. и ул. Галицка ч. 17. Въ філіяхъ: въ КРАКОВѢ Суконницѣ ч. 20, и въ ЧЕРНОВЦЯХЪ Ринокъ ч. 2.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. — Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. — Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Выходить у Львовѣ що дня [illegible] о 5-ôй годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходить въ вôвторокъ, и въ [illegible] разомъ съ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

[illegible] „ДѢЛО" [illegible] у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" [illegible]

въ Австріи: [illegible] за границею:

[illegible] 18 зр. [illegible] 26 зр.
[illegible] 9 зр. [illegible] 13 зр.
[illegible] 4 зр. 50 кр. [illegible] 6 зр.
[illegible] 1 зр. 50 кр.

У Львовѣ:

[illegible] 16 зр. [illegible] 8 зр.
[illegible] 4 зр. [illegible] 1 зр. 36 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція [illegible] ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламація непечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 5 кр. а. в.

Оголошення принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одноъ стрôчки [illegible] на рубр. „Надôслане" по 20 кр. а. в.

[illegible]

Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла"

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

Одозва.

Дорогй Братя Селяне и Мѣщане!

Вже дôйшовъ до Васъ голосъ скликуючій на зборы товариства „Просвѣты" на день 8 н. ст. вересня до Тернополя.

Зъ усѣхъ сторôнъ рускои земли прибудуть нашй щирй патріоты, щобы порадитись надъ долею и пôднесеньемъ руского народу. Чи-жь не ходить туть о насъ самыхъ? чи-жь мы, селяне и мѣщане, коли будуть радити надъ справами такъ дуже насъ обходячими, мали бы рôвнодушно зъ далека придивлятись, стоячи зъ заложеными руками?

Нѣ, дорогй Братя! Въ нашихъ серцяхъ горить любовь до всего, що рôдне; въ нашихъ жилахъ плыве руска кровь, — мы Русины не такъ вже темнй, щобъ не спôзнали потребы просвѣты и пôднесеня народу. Та де-жь може бути лучша нагода до высказаня всѣхъ нашихъ потребъ, де-жь порадимось, якъ бы усунути все, що намъ долягає, якъ не на зборахъ товариства „Просвѣты", котре поставило собѣ за задачу приводити рускій народъ до самопôзнаня?

Намъ, мѣщанамъ тернопôльскимъ, припало щастье, — Васъ, дорогй Братя, повитати въ нашôй подôльской столици. А урадуванй тою честію, яка на насъ спала, кличемо до Васъ браття Селяне и Мѣщане, зъ щирого серця: Прибувайте всѣ зъ-далека и зъ-близька, прибувайте любй, а мы зъ нашими родинами погостимо Васъ у себе, привитаємо славною рускою пѣснію та покрѣпимось до дальшои борбы о свѣтлѣйшу будучность. Прибудуть до насъ нашй соловѣѣ зъ Денисова пôдъ проводомъ свого панъ-отця Іосифа Витошиньского, — налюбуємось гарнымъ ихъ спѣвомъ, — численнымъ зôбраньемъ вкажемо свѣтови, що мы живо, пôдносимось и крѣпнимось, а мы, мѣщане тернопôльскй, радй бы повеличати ся, що й мы не загинули, мовы рускои и свого обряду неôдцурались, а землю, батьками нашими намъ лишену, крѣпко держимо въ своихъ рукахъ.

Тернопôль дня 1 н. ст. вересня 1891.

Андрей Сатурскій, голова мѣщаньского Братства.

Луна Бриковичъ — Михайло Бѣляникъ — Андрей Стельмахъ — Панталеймонъ Бекесевичъ — выдѣловй Братства мѣщаньского.

Зборы рускихъ жѣнокъ въ Стрыю.

П-нѣ Наталія Кобриньска запросила оповѣщеньемъ въ газетахъ руске жѣноцтво на зборы (вѣче) до Стрыя на день 1 н. ст. вересня с. р. Можна було гадати, що на сй зборы зъѣде ся поважнѣйше число Русинокъ а также, що й сама Стрыйщина, користаючи зъ нагоды концерту и вечерка зъ танцами „двонацятки" доставить бôльшій контингентъ участниць на се вѣче. На дѣлѣ-жь выйшло оно инакше, бо на вѣче зôбралось лише до 20 женщинъ, хочь вечеромъ на концертѣ всѣ крѣсла заняли майже выключно представительки красного пола, се значить, було ихъ по-надъ сотка. Вѣче жѣнокъ выкликало було зацѣкавленье радше мѣжь мужчинами, котрй вже напередъ ладились загостити на зборы и въ характерѣ гостей послухати дискусіи, котра могла показати въ справдѣшнôмъ свѣтлѣ змаганя, погляды и потребы руского жѣноцтва. Та, на жаль, вже вôдъ ранку пронеслась вѣсть, що на зборы не допустять мужчинъ, навѣть въ характерѣ гостей, а вѣсть та выйшла такй вôдъ самои п-ѣ Кобриньскои, котра поставила собѣ такій прецедентъ зô зборôвъ жѣнокъ у Вѣдни, де комісарь правительственный противъ домагань самыхъ жѣнокъ не хотѣвъ допустити на зборы нѣ одного мужчины, навѣть журналістôвъ.

О год. 4-ôй въ полудня по сали „Руского Касина" прохожались парами зôйшовшй ся панѣ и выжидали ôдпоручника правительства; въ другихъ комнатахъ зôбралось кôльканадцять священникôвъ, декый поважнѣйшй стрыйскй Русины та справоздавець „Дѣла". Надôйшовъ самъ староста п. Манастирскій и вже могли зачатись зборы. Розумѣєсь, що найперше мусѣла рѣшитись квестія: чи допустити мужчинъ на гостей зборôвъ, бо таки, якъ то кажуть, зачинено имъ просто дверѣ передъ носомъ. За хвилину вôйшовъ мѣжь мужчинъ п. староста — бо женщины вже вôдъ тои поры зачали справдѣшне conclave — и заявивъ, що ôнъ не має нѣчого противъ участи мужчинъ на зборахъ въ характерѣ гостей, але зôбранй панѣ не бажають собѣ того. Се выкликало голоснй замѣтки мѣжь мужчинами. Аранжерка зборôвъ панѣ Кобриньска побоювалась, щобы присутнôсть мужчинъ [хочь-бы лишь самого справоздавця дневника] не ôдобрала ôдваги женщинамъ и взагалѣ не спиняла свобôдной дискусіи особливо панночокъ. На таке заявленье мусѣли мужчины уступити и бодай тымъ потѣшатись, що все-таки въ практицѣ они сильнѣйша частина людского роду, котра не боить ся вже самои присутности репрезентаціи другои частины.

Предсѣдателькою зборôвъ выбрано паню Кобриньску, а секретаркою панну Евгенію Ярошиньску. Панѣ Кобриньска, ôдкрывши зборы короткою промовою и подякувавши зôбранымъ жѣнкамъ за те, що послухали ей зазыву та зôйшлись „численно" на зборы — приступила до першои точки програмы зборôвъ: „Петиція руского жѣноцтва до рады державнои".

Петиція ся звучить дословно такъ:

Высока Палато рады державнои!

Дня 8 мая 1890 р. жѣнки Галичины и Буковины подали були петицію до рады державнои: допустити жѣнокъ до університетôвъ и отворити бодай одну жѣночу гімназію въ Галичинѣ, — тожь и теперь по розвязаню рады державнои позволяють собѣ знову Выс. Палатѣ пригадати ся и свою петицію ôдновити.

Причины, якй ихъ до того наклонили, выплывають зъ-за важныхъ стремлѣнь, позаякъ у всѣхъ цивілізованыхъ краяхъ допускають жѣнокъ до університетôвъ. Статистика доказує, що часто число жиючихъ жѣнокъ переходить число жиючихъ мужчинъ, а тымъ чиномъ лишає ся певна часть жѣнокъ незабезпеченыхъ, котрй мусять самй дбати о свое забезпеченье и прожитокъ, якъ также що въ середнôй верствѣ, до котрои переважно належать петентки, праця мужчинъ не все выстає на удержанье цѣлои родины. За-для сего неразъ родины бувають гнѣздомъ порокôвъ, не приносячихъ чести суспôльности, ставляючи однихъ въ недогôдну залежнôсть а другихъ въ прикре положенье заспокоити усѣ потребы цѣлои родины. Найважнѣйше однакъ, що заробокъ жѣнки усюды утрудненый; ôдъ найнизшои зарôбницѣ рукъ до усѣхъ фаховыхъ занятій, до котрыхъ суть допущенй жѣнки, усюды дає ся болючо ôдчувати надвышка конкурентôвъ, такъ що жѣнки суть приневоленй добувати що разъ новй галузи працѣ.

Веденй тыми причинами жѣнки хотѣли бы добути тй званя, котрй до теперь були лишь выключно дозволенй мужчинамъ а котрй можна осягнути лишь університетскими студіями. Некуча потреба сего тымъ бôльше дає ся чути въ нашôмъ краю, де нема майже нѣякого промыслового руху, котрый дениде велике число жѣнокъ займає. До тыхъ економічныхъ потребъ лучать ся также и просвѣтнй вымоги, тѣсно звязанй зъ університетскими студіями, а котрй, выключаючи жѣнокъ, приносять великй шкоды для цѣлои людскости, роблячи науку лишь монополемъ одной ей половины.

Змаганя до економічного и просвѣтного поступу ôдчувають ся сильно нашимъ жѣноцтвомъ и Русинки мають свою студентку на цюрихскôмъ університетѣ, якъ сего року знову одна Галичанка зробила мужеску матуру и певно посвятить ся університетскимъ студіямъ за-границею. Потреба про те школъ середныхъ и правного вступу до університетôвъ стала ся наглядною конечностію, коли помимо великихъ трудностей, якй жѣнки мусять переходити, щобы перейти приватно середнй школы, пôднимають ся труду робити мужеску матуру и выѣзджають за границю за-для університетскихъ студій.

Мы вельми ободренй фактомъ, що Выс. міністерство передъ кôлькома мѣсяцями розписало конкурсъ на посаду лѣкарки въ Боснѣ, позаякъ се родить въ насъ пересвѣдченье, що австрійске правительство не схоче користати и дальше зъ правъ чужихъ краѣвъ, наколи могло бы тй самй у себе завести тымъ бôльше, що значна часть жѣноцтва въ его краяхъ сего домагає ся и просить.

Важна для насъ также обставина, що що-разъ голоснѣйше порушає ся справа утвореня медичного факультету на університетѣ у Львовѣ, бо зъ сею новостію могло бы и жѣноцтво одержати право вступу, позаякъ факультетъ медичный, одинъ зъ найбôльше учащаныхъ жѣнками, не выключаючи при тôмъ слуханя и нишихъ факультетôвъ, позаякъ не можна зъ горы рѣшити, якому званю певнй личности могли бы ся посвятити зъ найбôльшою користею для себе и суспôльности.

Предкладаємо про те нашу просьбу и умильно просимо, щобы за интервенцією Выс. Палаты правительство дозволило вступати жѣнкамъ до університетôвъ и отворити хочь одну гімназію або доповнити декый теперѣшнй школы выдѣловй для жѣнокъ, котрй крôмъ латины и греки рôвняють ся теперѣшнôй 4-ôй класѣ мужескихъ гімназій, приписаными по гімназіяхъ предметами.

Ôдъ жѣночого збору рускихъ жѣнокъ въ Стрыю дня 1 вересня 1891 р."

Зборы приняли петицію одноголосно безъ дискусіи.

На другу точку програмы пришла „Одозва до всѣхъ жѣнокъ Галичины безъ рôзницѣ народности, щобы пôдпирали змаганя руского жѣноцтва, именно що-до петиціи до рады державнои". Панѣ Кобриньска ôдчитала ôдозву, въ котрôй згадуєсь про першу петицію до рады державнои, внесену рôвночасно Русинками, Чешками и Нѣмкинями, а ôдтакъ поданй майже тй самй мотивы, що и въ петиціи.

Зборы одноголосно одобрили сю ôдозву.

На третю точку нарадъ предложила панѣ Кобриньска свое внесенье о **охоронкахъ** для сѣльскихъ дѣтей и о **спôльныхъ кух-**

ЛЮІДОРЪ.

Написавъ Франсуа Копé.

Коли Лукіянъ д' Гемъ бачивъ, якъ той, що мавъ банкъ, загорнувъ его послѣдныхъ поставленыхъ сто франкôвъ, то вставъ, якъ божевôльный, — все крутилось довкола него, цѣлый свôй малый маєтокъ ôнъ уже зовсѣмъ утративъ.

Зъ роспуки кинувъ ся на шкôряну лавку, що стояла повздовжно стѣны въ комнатѣ гры и выдививъ ся оперёдъ себе. Бачивъ утомленй лица грачѣвъ, чувъ, якъ котилось золото и одностайно кричавъ крупієрт, бачивъ у столику свого батька пістолеты, зъ котрыми генералъ, а тогдѣ ще капітанъ такъ славно напавъ на Затху... опôсля въ утомы заснувъ.

Коли збудивъ ся, побачивъ годинникъ на стѣнѣ и замѣтивъ, що станъ ледви пôвъ годины. Якъ разъ выбило $^{3}/_{4}$ на 12, а що чувъ потребу охолодитись въ нôчнôмъ воздусѣ, то поволѣкъ ся на двôръ. Лукіянъ пригадавъ собѣ теперь, що се бувъ святый вечѣръ, дитинный вѣкъ его прийшовъ ему на думку, коли то ôнъ въ таку пору зъ великою радостію грѣвъ ноги коло комника... Въ тôй хвили приступивъ до него старый Полякъ, Дроньскій, и заворкотѣвъ кôлька слôвъ:

— Позичте менѣ, пане, пять франкôвъ! Уже два днѣ я не гравъ и вже два днѣ не выйшло число 17... Смѣйтесь зъ мене, але я дамъ собѣ палецъ ôдтяти, если точно о двананцятôй не выйде се число...

Лукіянъ д' Гемъ здвигнувъ раменами, бо въ кишени не мавъ и тôлько грошей, що то налоговй грачѣ звуть „польскими сто су". Пôйшовъ до гардеробы, одягнувъ ся, и мовь у пропасницѣ збѣгъ по сходахъ на вулицю.

Ôдъ четвертои годины бувъ Лукіянъ въ комнатѣ гры, а тымчасомъ упавъ такій снѣгъ, що вузкй улицѣ въ серединѣ Парижа, обмеженй зъ обохъ бокôвъ высокими домами, стали зовсѣмъ бѣлй. На темно голубôмъ небѣ блимали холоднй зорѣ.

Грачь загорнувъ ся ôдъ морозу въ кожухъ, а въ головѣ его товпились невôдраднй думки та все нагадували ему батькôвскй пістолеты. Але ступивши кôлька крокôвъ, пристанувъ наразъ, зворушеный незвычайнымъ видомъ.

На каменôй лавцѣ коло брамы величавого готелю сидѣла въ снѣгу убого одягнена дѣвчина, шести- або семи-лѣтна. Мимо великого морозу она заснула и малою головкою та майже ôдкрытыми плечима оперлась о холодный муръ. Оденъ черевикъ упавъ ѣй зъ ноги.

Лукіянъ мимохôть сягнувъ рукою до кишенѣ, але пригадавъ собѣ, що передъ хвилею не мавъ и пяти франкôвъ та не давъ слузѣ на пиво. Жаль ему стало дѣвчины, приступивъ ближше и хотѣвъ уже нещастну дитину взяти на руки, коли наразъ побачивъ въ черевику, що лежавъ на земли, щось блыскуче.

Схиливъ ся — то бувъ люідоръ.

Якійсь милосердный чоловѣкъ, певно якась панѣ переходила въ святый вечѣръ попри дѣвчину, а побачивши черевикъ, що упавъ зъ ноги, вложила тамъ сю величаву милостиню, щобы бѣдна сирота все вѣрила въ несподѣванй дарунки ôдъ малого Исуса и мимо своеи нужды мала надѣю на благодатне провидѣнье.

Люідоръ! Кôлько то днѣвъ могла добре жити бѣдна дѣвчина за тй грошѣ! Лукіянъ вже хотѣвъ збудити малу, коли мовь бы въ горячцѣ почувъ голосъ — глухій голосъ Поляка:

— Вже два днѣ я не гравъ и вже два днѣ не выйшло число 17... Дамъ собѣ палецъ ôдтяти, єсли точно о двананцятôй не выйде се число...

Страшный намѣръ прийшовъ теперь на думку 23-лѣтному молодцеви, що походивъ зô знатного роду, мавъ славне войскове имя и нѣколи не нарушивъ своеи чести... сильна пристрасть огорнула его. Оглянувъ ся довкола, чи нема кого на пустôй вулици, потôмъ схиливъ ся и дрожачою рукою — укравъ люідора въ черевика. Опôсля побѣгъ до дому гры, выбѣгъ по сходахъ на гору, выважилъ дверѣ комнаты и якъ-разъ, коли била дванацята, поклавъ золотый грôшь на стôлъ и крикнувъ:

— Все на сѣмнацятку!

Сѣмнацятка выграла.

Лукіянъ поставивъ выграныхъ 36 люідорôвъ на „червоне".

„Червоне" выграло. Знову поставивъ 72 люідорôвъ на тую саму барву. „Червоне" знову выграло.

Поставивъ знову, въ друге, въ-третье, и все выгрававъ. Теперь мавъ уже передъ собою цѣлу купу золота и білетôвъ банковыхъ. Все выгрававъ и выгрававъ! Було се нечуване, незвычайне щастье. Можна було думати, що кулька зô слоновои кости въ рулетѣ, мовь бы замагнетизована очима грача, все бѣгла по бажанôй дорозѣ. По кôлькохъ ударахъ ôдогравъ ôнъ собѣ тыхъ марныхъ тысячь франкôвъ, котрй сего вечера програвъ — послѣдній свои грошѣ.

Теперь, коли ôнъ выгрававъ 200 до 300 франкôвъ наразъ, мôгъ ôдбити собѣ весь свôй маєтокъ, якій програвъ за кôлька лѣтъ. Въ своѣмъ завзятю до гры забувъ навѣть скинути зъ себе кожухъ. Вже у всѣ кишенѣ кожуха напхавъ повно банкнотôвъ и рульонôвъ грошей, а теперь, не знаючи, де вже й ховати, ховавъ банкноты у верхнй и спôднй кишенѣ сурдута, камізельки, штанôвъ, у папѣросницю, въ хустину. И дальше гравъ безъ упину и все выгрававъ, якъ божевôльный, якъ пяный! Зъ певными и згôрдными руками кидавъ золото на стôлъ и выгрававъ...

Але въ серци пекло его наче розжаренымъ желѣзомъ, бо въ думки не сходила ему бѣдна жебруча дѣвчина, щó тамъ на дворѣ спала въ снѣгу а ôнъ ей обôкравъ.

Она ще тамъ сидить! Певно, ще тамъ сидить!... Иду... нехай лишь перша выбьє... клянусь, що пôйду... выйду зъ-вôдси... возьму ей..., возьму на руки... занесу до свого мешканя... выховаю... выпѣную... буду ей любити, якъ свою дочку... все, все буду про нея дбати!

Але выбила перша година, чверть на другу, пôвъ до другои, три чверти на другу... а Лукіянъ все ще сидѣвъ при клятôмъ столѣ гры.

Вкôнци, на хвилю передъ другою годиною вставъ той, що державъ банкъ, и голосно сказавъ:

Панове, банкъ розбитый... на нинѣ досыть!

Лукіянъ скоренько пôднявъ ся зъ крѣсла, роздрулилъ завистныхъ грачѣвъ, що его довкола обступили, злетѣвъ по сходахъ и побѣгъ до каменои лавки. Зъ-далека при блеску газовои лѣхтарнѣ побачивъ дѣвчину.

— Слава Богу! ще сидить!

Зблизивъ ся до неи и хопивъ за руку.

— Яка холодна! Бѣдна дитина!

Пôднявъ ей, поставивъ на ноги. Она не збудила ся... голова опала въ-задъ.

— Що за твердый сонъ въ такôмъ вѣцѣ!

Пригорнувъ дѣвчинку до грудей, щобы загрѣти, а мученый якимсь неспокоємъ, хотѣвъ ей збудити зъ того твердого сну и почавъ цѣлувати въ очи, такъ якъ майже нѣколи не цѣлувавъ своеи милои.

Але наразъ зô страхомъ помѣтивъ, що повѣки дитины були на пôвъ отворенй, а зъ-пôдъ нихъ було видко на-пôвъ погаслй, склянй звѣницѣ. У Лукіяна мовь грôмъ ударивъ. Притуливъ свои уста до устъ дѣвчины, але не почувъ ôддыху.

— Коли украденымъ люідоромъ выгравъ маєтокъ, — бѣдна дитина померла... замерзла!

Лукіянъ хотѣвъ крикнути — страхъ стиснувъ ему горло — силувавъ ся крикнути — и въ тôмъ збудивъ ся зъ тяжкого сну на шкôрянôй лавцѣ, де его, слуга зъ гардеробы змилосердившись, не будивъ.

Густа мрака груднева закрыла вôкна. Лукіянъ выйшовъ, заставивъ свôй годинникъ, купивъ хлѣба, посѣдавъ и зголосивъ ся за добровольця до корпусу альжірского.

Нинѣ Лукіянъ д' Гемъ уже поручникомъ. Платня выстає ему на житье, але ôнъ при тôмъ ощадный, а карты вже й не рушить. Ôнъ мабуть уже й заощадивъ собѣ щось, бо недавно одинъ его товаришъ, що на стрôмкôй улици въ Касба въ Альжірѣ ишовъ кôлька крокôвъ за нимъ, замѣтивъ, якъ ôнъ малôй Испанцѣ, що пôдъ дверми заснула, уткнувъ у руку милостиню, а коли пôдôйшовъ ближше, побачивъ, що ôнъ, той бѣдный поручникъ Лукіянъ д' Гемъ, поклавъ въ руку дитины цѣлого люідора...

Пер. *М.*

нахъ по селахъ въ часѣ тяжкои роботы въ лѣтѣ.

Що до першои части своего внесеня п-ѣ Кобриньска мотивувала потребу охоронокъ для сѣльскихъ дѣтей въ погляду эманципацій но-економичного [жѣнки стараютъ ся добути собѣ становище по рôзныхъ иншихъ званяхъ а тымъ самымъ занедбуютъ свои обовязки родинні], загально-гуманного [малі дѣти за-для недогляду матери гидѣютъ а навѣть часто умираютъ] и національного [латиньскі монахи нѣ Феліціянки, позаводивши такі охоронки по селахъ и мѣсточкахъ въ рôзныхъ сторонахъ нашого краю, вчать дѣтей ôдъ наймолодшого вѣку лише польскихъ пѣсень и молитовъ]. Хочь ôдзвались замѣты, що заводити охоронки на разѣ неможливо за-для браку фондôвъ, то все таки признали зборы загальну потребу охоронокъ.

Потребу спôльнои кухнѣ по селахъ въ часѣ лѣтнои роботы мотивувала п-ѣ Кобриньска тымъ, що по селахъ въ порѣ тяжкои роботы якъ мужчины такъ и женщины выходять въ поле и мусять живитись лише зимною стравою якъ хлѣбомъ, сыромъ, чѣсникомъ, а се мае великій вплывъ на фізичный упадокъ нашого народу. Що до фондôвъ на таку цѣль, то предложила п-ѣ Кобриньска ôднестись до нашихъ радъ провінціональныхъ, якъ Подôльскои, Турчаньскои, Долиньскои и взагалѣ звернути увагу тыхъ Радъ на сю важну справу и полишити имъ ея до розваги и переведеня. Въ дискусіи надъ тою справою пôднесено, щобы ôднестись не до Радъ а до священьства, але по поясненю, що кожда справа скорше може вôйти въ житье, если ôддасть ся въ руки певнои точно означенои корпораціи, а вкôнци що въ тыхъ Радахъ якъ-разъ ведутъ провôдъ таки самі священики, — зборы приняли се внесенье.

На четверту точку нарадъ реферувала п-а Євг. Ярошиньска про потребу выдавництва другого жѣночого альманаха. П-ѣ Кобриньска заявила, що спôльно зъ Оленою Пчôлкою готова пôднятись всѣхъ літературныхъ трудôвъ при выдавництвѣ сего альманаха, але що до фондôвъ на се выдавництво, то мусять хто нашій ихъ прибирати. П-ѣ Озаркевичева предложила, щобы альманахъ выдавати періодично. Вывязалась дискусія, чи выдавництво мае бути періодичне, и зôбраній подѣлились на двѣ партіи: одні були за внесеньемъ п-нѣ Озаркевичевои, другі жь знову обставали за п-ею Кобриньскою, котра прирекла занятись літературными трудами лише при одноразовôмъ выдавництвѣ альманаха. При голосованю була бôльшость по сторонѣ п-ѣ Кобриньскои. До збираня фондôвъ на выдавництво принято норму звѣстныхъ Schneeballen: Зборы выбрали пять женщинъ, а зъ тыхъ кожда мае прибрати собѣ пять женщинъ, котрі збирали бы и найменшій датки на выдавництво та ôдсылали до рукъ одной зъ пань. До сего комітету выбрано панѣ: Рыбакову, Олесницку, Кобыляньску, Озаркевичеву и Ем. Ярошиньску. — Альманахъ мае выдатись въ тôмъ самôмъ напрямѣ и видѣ, що и „Першій вінок“.

На тôмъ закôнчились проґрамові точки нарады, а зъ приватныхъ внесень поставлено лишь одно, именно п-ѣ Калиновичева предложила, щобы зборы ôднеслись до Товариства жѣнокъ въ Станіславовѣ и завôзвали его до якоись роботы. Вывязалась дискусія, въ котрôй вказувано на причины застою станіславôвского товариства, мѣжь иншимъ що товариство числить лишь 15 членôвъ и що не занимаесь живыми справами, котрі могли бы побудити его до якогось житя. Вкôнци не принято внесеня, бо примѣчено, що ôдозва, ухвалена въ другôй точцѣ проґрамы, повинна розбудити и заохотити станіславôвске товариство до якоись живѣйшои роботы.

Зборы выбрали ще двѣ референтки: п-ю Кобриньску на Галичину и п-ю Євг. Ярошиньску на Буковину, котрі бы занялись переведеньемъ ухвалъ зборовъ. Референтки мають що року выдати двѣ ôдозвы до галицкого жѣноцтва, мають розвѣдуватись, чи не заводять ся де по провінціи орґанізація по мысли ухвалъ сихъ зборовъ, а всѣ жѣнки мають ôдноситись въ такихъ справахъ до тыхъ референтокъ. На закôнченье зборôвъ подякувала п-ѣ Кобриньска зôбранымъ женщинамъ за участь въ нарадахъ, а выбраній пять пань ôдбули ще коротку нараду мѣжь собою, якъ мають поступати при збираню фондôвъ на выдавництво альманаха.

На зборы наспѣли привѣтні письма и телеґрамы: ôдъ тов. Сѣчи, ôдъ п-ѣ Воньковскои зô Скалы, ôдъ п-ѣ К. Бонрскои зъ Раранча и п-ѣ Косыляньскои въ Глибоки.

На нечисленныхъ участницъ сихъ зборôвъ зложились по половинѣ провінція и мѣсто Стрый. Зъ дальшихъ сторонъ явились обѣ панны Ярошиньскі зъ Буковины и п-ѣ Рыбакова зъ Брôдщины, а прочі були зъ повѣтôвъ долиньского, та городеньского. Дискусія мѣстцями ожавлялась а нарады тревали до двохъ годинъ. Участницѣ зборовъ розôйшлись вдоволеній и поспѣшили чимъ скорше домôвъ, щобы передагнутись въ стрôй вечерковый на концертъ и танцѣ, аранжований „дванацяткою.“

Окружні конференціи учительскі.

Въ справѣ конференціи учителѣвъ зъ львôвского замѣского округа одержуемо слѣдуючу другу допись:

Участникъ конференціи учителѣвъ львôвского замѣского округа помѣстивъ въ ч. 183 „Дѣла“ довшу допись, въ котрôй не пощадивъ гимнôвъ похвальныхъ для п. Керекарта и зъ неи могло бы здаватись, що дѣйстно п. Керекарто прихильно настроеный для рускихъ справъ. Тожь для поясненя справы подаю ось що:

Бôльша половина учителѣвъ вынесла зъ сегорôчнои конференціи пересвѣдченье, що, сподѣваючись ôдвѣдинъ делеґатôвъ краевои рады школьнои, була она бôльше обчислена на выкликанье ефекту. А свѣдчить о тôмъ найлучше такій фактъ: Надъ тематомъ п. Квасника вела ся дискусія и референтъ, сидячи за катедрою, мавъ уже ôдповѣдати на починенѣ ему закиды — тымчасомъ п. инспекторъ зарѣвъ, що ѣдуть пп. д-ръ Бôбжиньскій и д-ръ Ґерстманъ, заразъ перервавъ дальшу дискусію и попросивъ п. Квасника, щобы уступивъ мѣсце п. Гартлѣбови. Сей поступокъ пригадуе казку про слѣпого лѣрника, щô выгрававъ весело при дорозѣ коломыйки, ажь надôйшли паны, хлопакъ давъ знакъ лѣрникови и той коломыйку закôнчивъ побожною пѣснію „I owoc rodząca“. Що спонукало п. Керекарта до того: чи те, що п. Квасникъ може есть persona ingrata и не выпадало, щобы поважаній гостѣ застали его за катедрою, чи може те, що ôнъ не бувъ elegancko wyfrakowany, якъ иншій референты въ балевыхъ одягахъ, натурально за-для бôльшого ефекту... [Намъ бѣдолахамъ-учителямъ, не призвычаенымъ до фракôвъ, здавало ся, що есьмо въ якôйсь паньскôй реставраціи, а коло насъ увиваютъ ся kelnerzy..]

П. Керекарто, правда, не выступавъ противъ ужиданя въ дискусіи языка рускогo, але наколи-бъ дѣйстно бувъ справѣ нашôй прихильный, мôгъ постарати ся, щобы бодай о дивъ тематъ бувъ перечитаный по руски и щобы въ рускôмъ языцѣ вела ся надъ нимъ дискусія, а се на тôй самôй пôдставѣ, якъ то було въ окрузѣ жидачѣвскôмъ [гл. допись въ ч. 180 „Дѣла“]. Найлѣпшу нагоду до заявленя прихильности справѣ рускôй мавъ п. Керекарто при внесеню п. Дмитерка, щобы тематы були такожь читаны по руски. Належало лише внесенье то за-для его важности поручити до ухвалы ôдъ разу на plenum, а не ôдсылати до комісіи, котра декотрі менше важні внесеня полагодила, а решту, межи ними и внесенье п. Дмитерка, ôдрочила.

Сего року перевели мы выбôръ делеґата до рады окружнои и здавало ся, що дотеперѣшный делеґатъ, сильно пôдпираючій справы учителѣвъ, п. Николай Стефановичъ буде выбраный на-ново. Тымчасомъ п. Стефановичъ не належавъ до тыхъ, котрі на все потакують, и неразъ обставъ за учителями, отже выпадало его усунути, и заряджено imienne głosowanie, хочь устава приказуе напередъ голосованье тайне, а доперва потôмъ явне, — але въ якôй цѣли було то заряджене, легко догадати ся. Мимо того здавало ся, що маневръ не удасть ся, бо въ списѣ були на початку школы належачі до кружка Дмитриньского, де много заслуживъ ся п. Стефановичъ. Але замѣсть практикованого всюды читаня въ альфабетичнôмъ порядку школъ зъ початку, зачали читати зъ конця, де було бôльше прихильникôвъ контръ-кандидата — и выбрано п. Лишеґу. (*Прим. Ред.* Можна сподѣватись, що и нововыбраный делеґатъ старатись буде своимъ поступованьемъ зъєднати собѣ довѣріе товаришѣвъ-учителѣвъ.)

Зъ великою прикростію замѣтили мы дальше, що на 190 учителѣвъ есть всего до 80 учителѣвъ зъ патентами. (А цѣкаві мы дуже: кôлько сталыхъ учителѣвъ? — *Прим. Ред.*), зъ чого выплывае, що испытованіи учителѣ опускають округъ львôвско-замѣскій и глядають посады въ иншихъ округахъ, а для заповненя мѣсць посады обсаджують навѣть некваліфіковаными силами, зъ чого натурально выходить потôмъ такі незвычайні рѣчи, які стались минувшого року шкôльного при школахъ въ Грибовичахъ и Семенôвцѣ. Здаесь, що було бы бôльше користи, коли бъ за-для браку уздôбненыхъ учителѣвъ такихъ посадъ цѣлкомъ не обсаджувати, а вже цѣлкомъ не приймати молодикôвъ, котрі о педаґоґицѣ навѣть понятя не мають а тымъ самымъ въ належнымъ тактомъ поступати не вмѣють.

Вкôнци всѣхъ застановило: щô спонукало п. Дмитерка до выголошеня подяки п. Керекартови? Всѣ добре памятають петицію висшеній до сойму противъ перенесеня п. Дмитерка зъ Мôстокъ до Бѣлки королѣвскои — и въ ôдповѣди мусѣвъ п. К. ужити слôвъ: Nie wątpię, że poprzedni mowca ze szczerego serca to wypowiedział“ — то значить, що всѣ, котрі знали ôдносины давнѣйші, мали великі сумнѣвъ о „щирости“ и треба було ихъ въ тôмъ ажь утверджувати.

Зъ наведеныхъ повыше фактôвъ можуть Вповажаній читателѣ осудити, що авторъ дописи въ 183 ч. „Дѣла“ не зовсѣмъ у вѣрнôмъ свѣтлѣ рѣчь представивъ.

Одинъ въ имени многихъ.

Прогулька спѣвацко-артистичнои шѣснацятки.

Шѣснацятка спѣвакôвъ по дводневнôмъ побутѣ въ Перемышли, де назначеный бувъ зъѣздъ ея членôвъ, выѣздить дня 2 н. ст. вересня въ дорогу давати вечерки на дохôдъ будовы руско національного театру. Проґрама ея прогульки ось-яка:

Дня 1 н. ст. вересня мала ôдбутись прощальна забава шѣснацятки на замку въ Перемышли устроена членами перемыскои „Рускои Бесѣды“, на котрôй члены шѣснацятки мали ôтспѣвати кôлька пѣсень рускихъ.

——

I-ій вечерокъ въ Самборѣ 3 н. ст. вересня.

Рано о 10 год. ôдспѣвають члены шѣснацятки службу Божу зъ нагоды першихъ загальныхъ зборôвъ членôвъ філія товариства „Просвѣта“ въ Самборѣ. Вечеромъ концертъ шѣснацятки о год. 7½.

Проґрама вечерка оголошена вже въ „Дѣлѣ“ зъ 25 н. ст. серпня.

——

II-ій вечерокъ въ Дрогобичи д. 6 н. ст. вересня.

Проґрама оголошена вже въ „Дѣлѣ“ зъ 26 н. ст. серпня.

——

III-ій вечерокъ въ Сколѣмъ дня 8 н. ст. вересня.

Проґрама оголошена вже въ „Дѣлѣ“ зъ 1. н. ст. вересня.

Початокъ о годинѣ 7½. Чистый дохôдъ призначеный по половинѣ на будову мѣсцевои церкви.

——

IV-ый вечерокъ въ Болеховѣ д. 13 н. ст. вересня.

Проґрама:

1. Вступне слово.
2. Лысенка „Иванъ Гусъ“ [текстъ змѣненый] — хоръ въ супроводѣ фортепяна.
3. Сольо фортепянъ.
4. „Козакъ“ Монюшка — хоръ.
5. Лысенка „Гетьманы, гетьманы“, сольо барітонъ — т. I. Скалишъ.
6. Декламація.
7. Лысенка „I ще Quodlibet“ — хоръ.
8. Мендельсона ор. 4, сольо скрипка зъ фортепяномъ — т. К. Герусъ.
9. Вахнянина „Гурра у бôй“ — хоръ зъ фортепяномъ.

Початокъ о год. 7½.

Члены Комітету мѣсцевого, займаючі ся устроеньемъ вечерка Вп. пп.: Б. Кобляньскій начальникъ суду, о. Озаркевичъ мѣсцевый парохъ, Ю. Сельскій адъюнктъ суду, панѣ Нат. Кобриньска писателька.

——

V-ый вечерокъ въ Гусятинѣ д. 15 н. ст. вересня.

Проґрама.

1. Вступне слово.
2. Вахнянина „Наша жизнь“ — хоръ.
3. Сольо фортепянъ.
4. Воробкевича „Огнѣ горять“ — хоръ.
5. Декламація.
6. Кшижковского Prosba odvedeného, ческа пѣснь — хоръ.
7. Лысенка „Ой Днѣпре“, сольо-барітонъ зъ фортепяномъ — т. I. Скалишъ.
8. Сольо скрипка — т. К. Герусъ.
9. Нѣщинского „Закувала та сива зозуля“ — хоръ въ супроводѣ фортепяна.

Комітетъ займаючій ся вечеркомъ складають мѣжь иншими Вп. пп.: Барановскій кандидатъ нотаріальный, М. Витошиньскій поборець податковый, о. Темницкій парохъ въ Шидловцяхъ.

——

VI-ый вечерокъ въ Теребовли д. 17 н. ст. вересня.

Проґрама:

1. Вступне слово.
2. Лысенка „I-ше Quodlibet“ — хоръ.
3. Фортепянъ сольо.
4. Лысенка „Иванъ Гусъ“ [текстъ змѣненый] — хоръ зъ акомп. фортепяна.
5. Лысенка „Гетьманы, гетьманы“, сольо-барітонъ при акомпан. фортепяна — т. I. Скалишъ.
6. „Што чутишь“ — хоръ.
7. Шевченка „Чигринъ“ — декламація.
8. Нижанковского „Було колись“ — хоръ зъ акомпан. фортепяна.
9. Сольо-скрипка зъ фортепяномъ — т. К. Герусъ.
10. Вахнянина „Хоръ козакôвъ“ зъ оперы „Купало“ — хоръ зъ акомп. фортепяна.

Початокъ о год. 7½.

Предсѣдатель Комітету мѣсцевого Вп. о. И. Залуцкій, деканъ и парохъ въ Теребовли.

У всѣхъ мѣсцевостяхъ по скôнченю концерту наступлять танцѣ.

Акомпаніяментъ до поодинокихъ точокъ обнявъ піяністъ т. И. Туркевичъ.

Кромѣ того ôднеслась адміністрація ще о вечерки въ деякі мѣсцевости, а коли одержить ôдповѣдь, оголосить часъ и проґрамы сихъ вечеркôвъ додатково.

Одъ шѣснацятки спѣвацкои: *Володимиръ Нижанкôвскій* діриґентъ — *Микола Герасимовичъ* адміністраторъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ недолзѣ ôдбуде ся оголошенье повнолѣтности архикнязя Альбрехта зъ звычайною церемонією. Се есть третый сынъ архикн. Кароля Сальватора и Маріи Иммакуляты. Архикнязь Альбрехтъ Сальваторъ кôнчить 22 падолиста с. р. двацятый рôкъ житя.

Въ Шварценавъ на принятье нѣмецкого цѣсаря роблять ся великі приготовленя. На привитанье цѣсаря Вильгельма приѣдуть архикнязь Кароль Людвикъ зъ своею женкою Марією Терезою и архикнязь Фердинандъ Есте. Принятьемъ, хочуть цѣлôй гостинѣ надати характеръ родиннои сердечности. Архикнязь Кароль Людвикъ зъ супругою буде мешкати въ сусѣднôмъ приходствѣ въ Віндиґштайнѣ. Первѣстный планъ подорожи цѣсаря Вільгельма змѣнено вчасти, бо ôнъ приѣде черезъ Прагу до Горнъ, де ôдбуде ся торжественне привитанье дня 3 вересня о год. 7-ои рано. На нѣмецкого цѣсаря будуть тутъ ждати нашъ цѣсарь, саскій король, архикнязѣ и державні достойники. До Шварценавъ на маневры выѣхавъ також міністеръ справъ заграничныхъ гр. Кальнокій. Донесено, що до Шварценавъ вôзвано такожь австро-угорского міністра скарбу Калая, котрый яко адміністраторъ окупованыхъ краѣвъ объѣздивъ власне Босну. Але вчерашня телеґрама каже, що кромъ гр. Кальнокія и міністра войны не буде жадного иншого міністра.

——

„Варшавскій Дневникъ“ помѣстивъ люту статью противъ Нѣмцѣвъ осѣлыхъ въ Россіи зъ цѣсарства нѣмецкого, котрымъ робить закидъ, що они за-для своихъ симпатій для нѣмецкои ôтчины забувають про свои обовязки до новои ôтчины, навѣть коли они вже стали участниками россійского горожаньства державного. Що и найбôльше недовѣрье до Нѣмцѣвъ въ россійскою етикетою оправдане выходить вже зъ того, що — каже той дневникъ — примѣромъ они помагають нѣмецкôй адміністраціи военнôй орґанізувати тайні стація голубиннои почты. Такъ недавно злоблено въ мѣсцевости Радневѣ въ повѣтѣ нѣшавскôмъ голуба зъ знакомъ: H. р. 200, Торуньска фортифікація. А до того колишныхъ пôдданыхъ прускихъ Ивана Янковского и Оскара Анѣйцу та зарôвно надзирателя прускои стаціи мытовои въ Єжицяхъ прихвачено на тôмъ, якъ они потайкомъ займали ся сими голубами.

Кореспондентъ Czas-у пише зъ Вильна: „Я одержавъ въ тôй хвили докладнѣйші звѣстки о пригодахъ послѣдныхъ днѣвъ въ городѣ Витебску. Непокоѣ прибрали тамъ грôзнѣйшій характеръ, анѣжь на Литвѣ, що и звеволило правительство ужити оружаю силу. Товпа народу, що доходила що-найменше до 500 людей коло 3-ои год. по полудни выправила ся на дворець зелѣзнои дороги орловско-витебскои и его обсадила. Отôсля зачали перешукувати ваґоны, а де знайшли збôже, розбивали ваґоны, крали мѣхи и высыпували збôже. Начальникъ стаціи и зелѣзнича служба пробували утихомирити товпу, котра разъ на-разъ збôльшала ся, але ихъ змаганя були надаремні; товпа зложена зъ мужчинъ, жѣнокъ и дѣтей кинула ся на нихъ зъ ножами и палицями та деякихъ поранила тяжко. Зъ орловско-витебскои стаціи товпы выправили ся на стацію динабурско-витебску, де знищила все въ подôбный спосôбъ. Поліція не була въ силѣ здержати роздразненои товпы, особливо, що ея частину выслано до Полоцка, де лучили ся такі самі непокоѣ. Наконець завôзвано вôйско зъ табору ôддаленого на милю ôдъ Витебска. Коло 5 ои год. прийшло вôйско въ поспѣшнôмъ марши, а маса згромаджена зруйновала за той часъ ще хаты двомъ жидамъ гандлярямъ гуртовнымъ збôжа. На завôзванье вôйсковои власти, щобы опорожнити улицю, товпа не звертала нѣякои уваги. Тогдѣ на цѣлôй лініи посыпались выстрѣлы слѣпыми набоями, але и се не мало нѣякого успѣху. Потôмъ выстрѣлено острыми набоями; убито три особы (двохъ мужчинъ и одну женщину), а кôлька осôбъ зранено. Ажь теперь товпа зачала утѣкати. Зъ зелѣзничои службы кôлькохъ покалѣчено тяжко, а одного зъ высшихъ урядникôвъ хотячого товпу утихомирити, спасли лишь жандармы, що появили ся ще въ пору, ôдъ неминнои смерти.

Россійскій міністеръ войны звернувъ увагу рады міністеріяльнои на те, що зъ приростомъ и побôльшуваньемъ заграничныхъ армій, ширшае такожь громадный вывôзъ россійскихъ коней особливо доньскои расы, котра не потребуе богато, а е незвычайно вытревала, а то именно до Италіи, Франціи, цѣсарства нѣмецкого и Туреччины. За-для сеи причины треба конечно предприняти ôдповѣдні способы, щобы сей вывôзъ точно управильнити та обмежити. Кажуть, що Россія закаже вывозити конѣ.

Зъ Букарешту пишуть до Köln Ztg.: „Зъ россійскои границѣ надъ Прутомъ приходять звѣстки о тайныхъ рухахъ кавалеріи въ просторахъ россійскои державы. Коло мѣста Унґені, що е ôддалене пôвъ годины дороги зелѣзницею зъ Ясъ, сконсиґновано движимый корпусъ, зложеный зъ двохъ дивізій кавалеріи, котрый, якъ можна заключати зъ одержаныхъ вѣстей о его вправахъ, мабуть мае задачу выслѣдити рôзні способы переходу Пруту. Особливо важна ся обставина, що вôйскова власть, о скôлько можна, старае ся перешкодити, щобы вояки не зносились зъ населеньемъ, и взагалѣ старае ся задержати въ найтѣснѣйшôй тайнѣ всѣ подрôбности що до силы вôйска, наплыву помôчныхъ вôйскъ и маневрôвъ та вправъ, що ôдбувають ся безустанно. Въ звязи зъ тою звѣсткою правдоподôбно стоить дальше донесенье, що россійске правительство старае ся о скôлько можна спинити перехôдъ границѣ зъ россійскои територіи на румуньску. Розпорядженя ôдповѣдні выконують не лише на россійскихъ пôдданыхъ але такожь и на румуньскихъ горожанахъ о стôлько, о скôлько для тыхъ послѣдныхъ перехôдъ черезъ россійску границю надъ Прутомъ призволеный на основѣ пашпорту осмотреного візою румуньского конзуля въ Одесѣ.

——

Студенты університету въ Одесѣ заявили, що возьмуть участь въ конґресѣ румуньскихъ студентôвъ, котрый мае ôдбути ся въ Джурджевѣ, и вышлють на него осôбну депутацію. На сей конґресъ приѣдуть такожь студенты зъ Атинъ и зъ Бѣлграду та правдоподôбно на дневнôмъ порядку нарадъ буде такожь справа балканьскои федераціи.

Сербскій міністеръ справъ заграничныхъ Ґеорґіевичь мае сими днями предложити реґентови Рістичеви до пôдпису указъ, котрый заряджуе слѣдуючі змѣны въ дипломатичнôмъ заступствѣ Сербіи: Послы Ґруичь въ Парижи и Мариновичь въ Букарештѣ пôйдуть на пенсію, Симичь буде перенесеный зъ Вѣдня до Парижа а на его мѣсце до Вѣдня прийде ґен. Сава Ґруичь. Дальше Стеичь перенесеный зъ Софіи до Букарешту а д-ръ Миляновичь до Софіи. Кажуть, що Рістичь супротивлявъ ся попередъ пенсіонованю Ґруича але вже на сей разъ дасть апробату пôдъ проекты міністра справъ заграничныхъ. „Дневни Лист“ каже, що высланье ґен. Савы Ґруича до Вѣдня мае головно ту цѣль, щобы вѣденьскій кабінетъ пересвѣдчити,

що сербске правительство мае щирй замѣры и бажаня, щобы ухилити то недовѣріе, яке есть у Вѣдни супротивъ Сербіи и такимъ способомъ поклести дорогу до сердечныхъ ôдносинъ зъ сусѣдною монархіею, що дотеперѣшному послови Симичеви не вдало ся. Въ роковины вступленя на престолъ султана, турецкій посолъ въ Бѣлградѣ принимавъ желаня сербского правительства и дипльоматичного збору.

Незвычайно цѣкавй суть донесеня англійскои ґазеты Standard-а зъ Константинополя, хочь суть майже неимовѣрнй. Пôсля сеи звѣстки Туреччина уступила жаданямъ Россіи въ справѣ дарданельскôй и понесла жертву зъ части своихъ правъ заґарантованыхъ трактатами. Именно Туреччина выслала письмо до россійского амбасадора Нелидова, въ котрôмъ оповѣдуе ся зъ придержаня россійского корабля въ Дарданелахъ и приобѣцюе, що сей случай другій разъ не повторить ся. Цѣлу суму жадану ôдъ Россіи Туреччина заплатить безъ проволоки а коменданта Дарданелѣвъ навѣть вже усунула. Такожь говорять, що дарданельскій проливъ мае лишити ся замкненымъ для кораблѣвъ иншихъ державъ. Наконець доносять до тои жь ґазеты, що Сальсбері зробивъ проектъ, щобы Туреччина на-ново зачала переговоры въ справѣ Єгипту и англійскій амбасадоръ, якъ разъ вернувъ ся до Константинополя и зголосивъ ся въ тôй справѣ до Порты, але его ще доси не приняли. Навѣть кореспонденційне бюро, котре выслало сю депешу, додало въ своеи стороны, що ôдвѣчальнôсть за тй сензаційнй донесеня треба лишити на разѣ англійскому журналови и его кореспондентови зъ Константинополя. До того додае N. fr. Presse, що поведенье Англіи е наслѣдкомъ фактôвъ, поданыхъ въ першôй части донесеня, пôсля котрого Россія отримала бы бôльшй добутки, якъ черезъ ноту Ґорчакова въ р. 1870, въ котрôй заявила, що не признае неутральности Черного моря. Се донесенье треба бы уважати за выстрѣлъ алярмовый, що на Всходѣ Россія намагае ся выконати якійсь замахъ, подôбный до описаного въ тôмъ поважнôмъ дневнику англійскôмъ. Се спровадило бы поважнй запутанины дипльоматичнй въ Европѣ. Ситуацію таку уважае N. fr. Presse можливою, бо по збратаню кронштадтскôмъ треба было сподѣвати ся подôбного наслѣдку.

НОВИНКИ.

— **Першій выступъ сегорôчный „дванацятки“ на концертѣ въ Стрыю** выпавъ дуже добре и свѣтло. Промова д-ра Олесницкого, выголошена зъ великою силою чувства и ораторскою красноречивостію на повитанье, мусѣла заохотити и додати житя членамъ „дванацетки“, тожь и першій хоръ „На прю“ Лисенка ôдспѣвано дуже гарно а публика сильными оплесками приняла сю продукцію. Опôсля слѣдували дальшй точки програмы, выконанй удачно, именно декламація п. Лопатиньского и гра на цитрѣ о. Кулчаньского выкликали мѣжь публикою справдѣшный ентузіязмъ, такъ, що оба панове мусѣли выступити ще зъ надпрограмовыми додатками. Саля была повна гостей и якъ на концертѣ такъ и опôсля при танцяхъ певно мусѣла бути чисельна перевага по сторонѣ красного пола.

— **Именованье епископа-суфрагана Юліяна Куиловского епископомъ** станиславôвскимъ вже — якъ доносять нинѣшнй телеґрамы — оголошене урядово.

— **Въ програмѣ артистичнои прогульки „дванацятки“** зайшла змѣна, що дня 8 н. ст. вересня замѣсть II-ого концерту въ Новôмъ Санчи ôдбуде ся концертъ зъ тою самою проґрамою въ Горлицяхъ.

— **Краєвый выдѣлъ** ôднѣсъ ся до всѣхъ повѣтовыхъ репрезентацій окружникомъ такого змѣсту, щобы у всѣхъ повѣтахъ закладати збôрки ґеольоґічныхъ оказôвъ для познакомленя зъ всѣмъ тымъ, що край мае цѣнного и що могло бы бути предметомъ дохôдной продукціи.

— **Зъ-пôдъ Озѣрны пишуть намъ:** Въ нашôй околици, въ Мшанѣ и Жукôвцяхъ, панує дуже сильно кровава бѣгунка, а перемирають на неи не тôлько дѣти, але й дорослй и старшй люде. — *М.*

— **Катедра рôльництва.** Рескриптомъ зъ дня 28 н. ст. липня позволивъ цѣсарь, въ цѣли заведеня II року науки рôльництва, на основанье при фільософічнôмъ факультетѣ краковского университету звычайнои катедры рôльництва, ветеринаріи и надзвычайнои катедры рôльничои инжинеріи. Рôвночасно позволивъ цѣсарь вставити въ буджетъ на рôкъ 1892 надзвычайный кредитъ въ сумѣ 10.000 зр. на дальше основанье рôльничихъ катедръ. Выклады инжинеріи рôльничои обôйме п. Казимиръ Айдукевичь, бувшій асистентъ політехники у Львовѣ.

— **Про нападъ розбôйничій** доносять до Przegląd-у зъ Нового Санча. Якійсь не выслѣдженй злочинцѣ напали 20 н. ст. серпня будника зелѣзничого, котрый одержавъ бувъ 20 р. на выплату робôтникамъ въ Каменцѣ коло Санча. Розбôйники побили будника, попереривали ему жилы въ рукахъ а привязавши его до зворотницѣ, лишили бѣдлагу на зелѣзничôмъ шляху. Щастьемъ увидѣвъ его машиністъ надходячого поѣзду и здержавши поѣздъ, увôльнивъ будника. До теперь не выслѣдила ще жандармерія виновникôвъ.

— **Обманьства мытовй на Буковинѣ.** Замотаныхъ въ справу обманьствъ мытовыхъ на Буковинѣ, посесорôвъ маетку Чирише въ повѣтѣ сторожинецкôмъ, Шльосберґа и Штайна, властителѣвъ фабрикъ дрôжджей и горалень, засуджено на кару 340.000 зр. и цѣлый ихъ маетокъ заарештовано.

— **Запопадливôсть за житя.** Зъ Калуша пишуть намъ: Живе ту мѣщанка Марія Надраґа, котра показала ся такъ запопадливою, що вже теперь поставила на кладовищи хрестъ, якій мае стояти на еи гробѣ по смерти. Напись на хрестѣ дуже добре выказуе мотивы, якй спонукали Надраґу до сеи надмѣрнои печаливости. Сю напись наводимо дословно навѣть зъ задержаньемъ правописи: „Сей крестъ съ оружила Марія Надраґа та ку міолъ дѣстала аби собѣ хрестъ за житя клала а на свѣтѣ такъ думала абімъ тигаромъ нѣкому сѣ нестала би мѣнѣ хрестъ клавъ и за мновъ турбацію по смерти мавъ.“

— Подану въ 16 числѣ „Зорѣ“ **звѣстку про друкъ рускихъ книжокъ шкôльныхъ** треба о стôлько доповнити, що теперь друкуесь тôлько „Руска читанка для I-ои клясы“ школъ середныхъ — и перша еи частина выйде зъ друку сего тыждня. Сего тыждня скôнчить ся такожь друкъ „Нѣмецкои читанки для III-ои клясы“, „Латиньскои граматики для клясъ I-ои и II-ои“ и оденъ аркушъ „Латиньскихъ вправъ для клясъ I-ои и II-ои“. Ся книжка и „Читанка руска для I-ои клясы“ выкôнчать ся въ сѣмъ мѣсяци.

— **Ôдъ о. Іосифа Витошиньского зъ Денисова** одержуемо слѣдуюче письмо зъ просьбою о умѣщенье въ „Дѣлѣ“: „Рутинованого строителя хору музикального маю до розпорядимости. Зразомъ завѣдомляю, що курсъ науки для управителѣвъ спѣву хорального почне ся, якъ звычайно, дня 1 н. ст. жовтня. — *І. Витошиньскій*, въ Денисовѣ, п. Ходачкôвъ.“

— **Цѣсарскй стіпендіи.** Зъ початкомъ року шкôльного 1891/92 опорожнена въ гôрничôй академіи въ Пшібрамѣ одна зъ двохъ цѣсарскихъ стіпендій 300 зр. рôчно въ золотѣ. Просячій о сю стіпендію мае внести власноручно написане поданье до Є. В. цѣсаря и заосмотрити метрикою, свѣдоцтвомъ убожества а если просячій есть сиротою свѣдоцтвомъ власти опѣкуньчои о маетковыхъ ôдносинахъ его, свѣдоцтвомъ зрѣлости и свѣдоцтвомъ зложеного испыту на однôй зъ школъ фаховыхъ. Першенство мають тй, котрй розпочинають студіи въ згаданôй академіи, особливо-же тй, котрй окôнчили зъ добрымъ успѣхомъ выдѣлъ правничій. Въ поданю треба вымѣнити, чи просячій мае вже яку стіпендію. Речинець до вношеня подань назначеный на 15 н. ст. жовтня. Подання треба вносити до дирекціи Найвысшихъ фондôвъ у Вѣдни (K. und k. General-Direction der A. h. Fonds, k. k. Hofburg).

— **Цѣсарь затвердивъ** выбôръ властителя бôльшои посѣлости д-ра Ив. Волоза Антоневича на презеса а д-ра Едв. Крижановского на заступника презеса рады повѣтовои въ Бучачи.

— **Выборы до рады повѣтовои зъ громадъ сельскихъ въ Рудкахъ** ôдбули ся 20 н. ст. серпня. Выбранй пп.: Іосифъ Стубницкій, вôйтъ зъ Острова, Каз. Курцель нотарь, кс. Мих. Камѣньскій, Щасный Пѣхоцкій, Федько Заяць, о. Матковскій, Мих. Василишинъ, Тершаковичь, Куликъ, Кравчишинъ, Валькевичь и Роґускій. При выборѣ зъ ґрупы мѣстъ побѣдила лїста руска. Зъ тои ґрупы выбрано пп.: Мих. Коса, Лебу Векслера и Ант. Коваржика. Выборы зъ ґрупы бôльшихъ посѣлостей ôдбули ся 28 н. ст. серпня. Сими днями ôдбуде ся выбôръ выдѣлу.

— **Декорація хрестомъ заслуги.** Въ недѣлю ôдбуло ся въ Краковѣ въ бюрѣ директора поліціи, д-ра Короткевича, торжество врученя срѣбного хреста заслуги стражникови цивільно-поліційному, Климови Пайонкови, за участь въ пôйманю дезертирôвъ вôйсковыхъ Іосифа Шмука и Рудольфа Германа, котрй въ ночи зъ 13 на 14 червня с. р. закрали ся до бюра краковскои команды корпусу и покрали вôйсковй паперы.

— **Именованя учителѣвъ середныхъ школъ.** При кôнци серпня именовано при ґімназіяхъ и школахъ реальныхъ въ Австріи 2 провізоричныхъ учителѣвъ и 29 суплентôвъ (зъ нихъ 1 катахитъ) дѣйстными а 2 суплентôвъ провізоричными учителями; перенесено-жь 23 професорôвъ. Взагалѣ (вразъ зъ именованями въ серпни) именовано доси въ роцѣ 1891 при австрійскихъ ґімназіяхъ и школахъ реальныхъ: 18 провізоричныхъ учителѣвъ и 106 суплентôвъ (мѣжь ними 7 катихитôвъ) дѣйстными а 23 суплентôвъ провізоричными учителями и перенесено 91 професорôвъ.

— **Огнѣ.** Въ Верещици коло Янова згорѣли дня 24 н. ст. серпня въ бѣлый день на приходствѣ стайня, вартости 1000 зр., убезпечена въ товариствѣ асекураційнôмъ на 600 зр. Причина огню незвѣстна. Мѣсцевый парохъ о. Кебузиньскій потерпѣвъ при тôмъ школы на 300 зр., бо згорѣло кôльканацять возôвъ сѣна и соломы, а такожь господарскй знаряды. — Въ пятницю дня 28 н. ст. серпня навѣстивъ огонь село Иванье въ повѣтѣ залѣщицкôмъ и за пôвтора годины знищивъ до тла пять загородъ селяньскихъ зъ будынками господарскими и зъ нагромадженымъ въ нихъ всякимъ добуткомъ. Бѣднй погорѣльцѣ потерпѣли величезнй школы. Люде при огни такъ були перестрашенй, що забули о дѣтяхъ, котрй були въ хатѣ и лишь п. Ив. Соколовскому треба подякувати, що кинувъ ся до горючои хаты и выратувавъ дитину.

— **Снѣгъ** упавъ 21 н. ст. серпня въ Сенъ Моріцъ въ Швайцаріи. Не лишь околичнй горы и лѣсы, але цѣла мѣсцевôсть и всѣ дороги покрытй були снѣгомъ. О годинѣ 12 въ полудне упавъ термометеръ понизше 0°. Для численныхъ гостей, зôбраныхъ тамъ на лѣтне мешканье, было то дуже не мило, тымъ бôльше, що попередного дня панувавъ найпогôднѣйшій лѣтный воздухъ.

— **Процесъ о зраду державну противъ академика Тодея Сосняка** — о чôмъ въ своѣмъ часѣ была звѣстка въ нашôй часописи, — ôдложено на неозначеный часъ. Сосняка, 18-лѣтного хлопця, выдержали сѣмь мѣсяцѣвъ въ слѣдчôй вязници а выпустили несподѣвано вчера, въ дни, въ котрôмъ мала ôдбути ся розправа передъ краевымъ судомъ карнымъ у Львовѣ.

— **Про нападъ на поѣздъ зелѣзничій** подали мы въ въ 180 ч. „Дѣла“ вѣстку п. з. „Невыслѣдженй злочинцѣ“. Теперь доносять про сю справу зъ Ясла до Слов-у що слѣдуе: „Заразъ на другій день, дня 20 н. ст. серпня, скоро тôлько розôйшла ся поголоска о нападѣ зробленôмъ на поѣздъ въ ночи зъ дня 19 на 20 серпня, удала ся на мѣсце, де мавъ бути зробленый нападъ, комісія судова и розпочала енерґічнй доходженя, въ котрыхъ взяли участь компетентнй орґаны не лишь зъ Ясла, але и зъ Кракова. Зъ тыхъ стислыхъ доходжень насунули ся поважнй сумнѣвы, що до факту нападу на поѣздъ, а богато обставинъ промовляло за тымъ, що нападъ въ даныхъ условинахъ не мôгъ мати мѣсця; близкôсть Модерôвки, котрои мешканцѣ могли кождои хвилѣ прийти загроженымъ зъ помочею, выключала можливôсть злобного нападу. Будника Пилипа Мѣлковского зъ будки н-ръ 6 пôдъ Ясломъ оглянено що до ранъ, котрй ôнъ при нападѣ мавъ одержати. Показало ся, що ôнъ мае на чолѣ малу задирку, котра могла походити ôдъ нôгтя, крôмъ того мавъ Мѣлковскій на плечи перетяту одежу, але не мавъ при тôмъ нѣякои ушкоды тѣла. Иншихъ ранъ на буднику не знайшли. Заходило отже сильне пôдозрѣнье, що будникъ выгадавъ нападъ, щобы яко спаситель поѣзду мôгъ потôмъ одержати нагороду. Зъ причины того пôдозрѣня арештовано Мѣлковского. Слѣдство въ тôй справѣ веде судья д-ръ Лодиньскій.

— **Дрôбнй вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ громадѣ Дубна въ повѣтѣ сянôцкôмъ 100 зр. на будову школы. — Оногды выѣхало до Америки зъ Кракова 328 жидôвскихъ еміґрантôвъ. — Дня 12 н. ст. вересня ôдбудесь у Львовѣ у волоскôй церквѣ вѣнчанье п. Володимира Садовского, окôнченого богослова, зъ панною Емиліею Павецкою. — Дня 8 н. ст. вересня въ Честиняхъ пôдъ Жовквою ôдбудесь вѣнчанье п. Остапа Хомина, окôнченого богослова зъ панною Ольгою Залѣтачôвною.

Наука штука и література.

— **Число 16 „Зорѣ“** мѣстить продовженя повѣсти Вас. Чайченка „Соняшный промѣнь“ и казки Ив. Франка „Безъ працѣ“, дальше „Исторію літературы рускои“ Ом. Огоновского [теперь про дѣяльнôсть Вол. Барвѣньского и Анат. Вахнянина], споминъ зъ житя Вартоломея Шевченка, списанй В. Масликомъ, звѣстки про краѣобразы В. Я. Гороновича на сегорôчнôй выставѣ въ Одессѣ поданй М. Нейжмакомъ, про памятникъ на могилѣ Ив. Котляревского въ Полтавѣ, критичну звѣстку про драму Марка Кропивницкого „Зайди голова“, оповѣстки и т. п. На першôй сторонѣ помѣщеный портретъ пок. артистки М. К. Садовскои, а до портрету ôдносить ся довольй невдатный стихъ Я. Жарка. До статьѣ про выставу въ Празѣ доданй три гарнй илюстраціи, зъображаючй ческу хату, статую короля Юрія Подѣбрада и Натхненье. Стихôвъ, крôмъ згаданого „на споминъ М. Садовскôй“, есть ще чотири: „Идея“ В. Рôленка, „Роковины“ Днѣпровои чайки, „Олекс. Барвѣньскому“ Данила Млаки и „На Купала“ Ив. Манжуры.

— **„Офорты Шевченка въ колекціи В. В. Тарновского“.** Пôдъ симъ заголовкомъ вышовъ недавно въ Кіевѣ альбомъ фототипічныхъ знимкôвъ зъ рисункôвъ Шевченка а l'eau forte, призначеный до продажи. Всѣ рысунки зъ конечности выконанй въ однôмъ форматѣ, при чôмъ однакожъ при кождôмъ заразъ за пôдписомъ вказанй розмѣры якъ дошки, такъ и самого рисунку, и мѣсце, де перехована дошка, если се мѣсце звѣстне. Репродукованй такою фототипією двѣ окладинки Шевченкôвскои „Живописной Украины“ (1844 р.) и пôдписы [legendes] артиста пôдъ рысунками того альбома. Альбомъ вышшло коштомъ В. В. Тарновского, котрый зôбравъ въ своѣмъ цѣннôмъ украиньскôмъ музею велике число працъ Шевченка, споминокъ по нѣмъ та велику частину его рисункôвъ и малюнкôвъ. У выданôмъ альбомѣ хибуе лише, здаесь, трохъ або чотирохъ [король Ліръ, одинъ зъ власныхъ портретôвъ, варіянтъ рисунку „Дѣвчата при керници“ и пробы рысункôвъ зъ Рембрандта], въ котрыхъ знимки будуть долученй, коли доля приведе ихъ въ руки п. Т—ого. Альбомъ складае ся изъ знимкôвъ шестьохъ картокъ „Живописной Украины“, чотирохъ портретôвъ особъ зъ артистичного свѣта, шестьохъ знимкôвъ зъ образôвъ рôжныхъ артистôвъ, трохъ композицій и сѣмохъ портретôвъ самого Шевченка. Сама идея выданя заслугуе на всяку похвалу, але выготовленье знимкôвъ не всюды ôдповѣдне. [Зъ „Зорѣ“.]

— **О. А. Джулиньскій** зъ Лапшина, редакторъ „Посланника“, выдавъ у Львовѣ книжку „О наслѣдованю Іисуса Христа, Томы зъ Кемпісъ. (Сторôнъ 388 шѣснацятки.) Творъ сей, призначеный головно для монахôвъ, переклавъ на руске п. Ю. Насальскій, професоръ ґімназіи въ Бережанахъ, а митрополичій Ординаріятъ давъ перекладови свою апробату.

Господарство, промыслъ и торговля.

— **Зъ Калущины** пишуть намъ про мыши въ поли:

Два роки тому назадъ, коли столпцѣ Вашои многоцѣннои часописи були переповненй жалобами на спустошеня мышами, мы тутъ потерпѣли ôдъ мышей не такъ богато, якъ де-инде. Але сего року мыши всюды майже у всѣхъ сторонахъ краю, чинять перестрашуючй спустошеня. А ще сприяе мышамъ сухій лѣта конець и суха теперѣшна осѣнь. Мыши зъѣдають у насъ все вже на пни. Овесъ и гречку жнуть зеленцемъ, бо вже половина збору пôйшла до рôвного подѣлу зъ мышами. Люде не ладять ся навѣть до засѣву озимины, — и по що-жь сѣяти ея? — на те щобы мали чимъ забавлятись мыши?

Мы хлѣборобы придумуемо справити мышамъ иншу забавку и жадаемо въ тôмъ дѣлѣ помочи власти політичнои. Именно жадаемо, щобы староства розôслали точнй инструкціи що-до нищеня мышей и позволили продавати по найнизшôй цѣнѣ найлучшу отрую на мыши. Инакше мы будемо примушенй сѣяти озимину ажь пôдъ груду. А засѣвъ „пôдъ груду“ уже самъ собою крокъ такъ ризиковный, що на случай, єсли бы ôнъ не удавъ ся, грозивъ бы на нарôкъ голодъ на великй розмѣры въ нашôмъ краю. А до того хто знае, чи черезъ часъ слѣдуючои зимы мыши выгинуть. Длятого то мы завчасу звертаемо увагу властей правительственныхъ: най они, маючи въ своихъ рукахъ могучй средства помочи и охороны, помагають намъ хлѣборобамъ, тымъ бôльше, що нашй селяне не вмѣють ще самй собѣ радити.

Поки-що подаемо отсей короткй информаціи, якъ бы мыши губити.

Мышь любить гнѣздити ся передовсѣмъ въ земляхъ бôльше споистыхъ, бо въ пѣскахъ легше засыпають ся норы; однакъ не щадять они и пѣсковатыхъ земель. Найбôльше множать ся въ сухихъ рокахъ, а найбôльше школы роблять вже пôдъ осѣнь въ озиминѣ, бо тогдѣ ихъ найбôльше. Одна мышь, що выбере ся на веснѣ въ поле зъ стодолы, може повеличати ся потомками, котрыхъ число доходить, — якъ кажуть природознавцѣ, — до 6000 штукъ. Дѣе ся се тымъ способомъ, що кожда мышь плодить за часъ лѣта 6—7 разôвъ по 7 до 8 мышенятъ, а тй молодй дуже скоро плодять ся дальше, такъ що ще внуки першои пары можуть мати молодй. Длятого найважнѣйшою рѣчею есть — нищити мыши въ порѣ зимовôй въ стодолѣ и по стиртахъ. Однакъ се мусять всѣ робити, бо мыши не привязанй до одного мѣсця, они вандрують.

Природными ворогами мышей суть: студена слота, дальше яструбъ, ворона, ласичка, лисъ и кертиця.

Найприроднѣйшимъ средствомъ противъ мышей есть — хоронити птицѣ и звѣрята, що живуть мышами. По поли треба навѣть позатыкати тычки зъ короткими на кôнци поперечнами дручками, абы мали на що сѣдати вороны та яструбы. Спосôбъ то простый а дуже помôчный. Такожъ богато выгоплюе ся мышей полевыми т. зв. гогенгаймскими лапками.

Затроюють мыши піґулками фосфоровыми. Сыпати затроене зерно небезпечно, бо тымъ можуть затроитись и птицѣ, а черезъ се повстае небезпечнôсть для людей. Хочь затроенй мыши стають ся небезпечными для своихъ ворогôвъ а для нашихъ приятелѣвъ т. е. звѣрятъ, мимо того мы мусимо доконче въ прикрыхъ случаяхъ хапатись того средства, бо оно ще одно зъ радикальнѣйшихъ. Стапре поручае класти на поли малй будки въ околотôвъ а въ тыхъ будкахъ складати затроену пшеницю стрихніною або фосфоровй піґулки вложенй въ рурки дреновй.

Щобы забезпечати стодолы и стирты передъ мышами, маемо дуже догôдный а легкій спосôбъ копаючи ровы. Рôвъ мае бути 35 цмт. глубокій а 35 цм. широкій. Дно того рова мае бути гладко выстругане, а въ нѣмъ выкопуе ся ще яму, 40—50 цмт. глубоку и въ тоту яму закладае ся щѣльно горнець, въ серединѣ гладко поливаный, крисы горшка не повиннй выставати нѣ трошка по-надъ дно окопа, а горнець мусить бути точно такъ широкій, щобы заступивъ цѣле дно окопу ôдъ стѣны до стѣны, такъ щобы мышь конечно мусѣла упасти въ горнець, а не могла перейти бокомъ по-при него. Такихъ дѣръ зъ горшками треба заложити кôлька на цѣлôмъ окопѣ. Тымъ способомъ выловить ся всѣ мыши: и тй, що хотять достати ся до стирты або стодолы, и такожь тй, що вже суть тамъ. Бо мыши, що суть н. пр. въ снопахъ, выходять зъ нихъ по воду на росу. По дорозѣ однакъ зайдуть до горшка и зъ-вôдси вже не вылѣзуть.

Наконець хоронять господарѣ свои засѣвы передъ мышами въ той спосôбъ, що сѣють озимину пôзно. Найбôльше бо ушкоджують мыши засѣвы вчаснй. Въ лѣтахъ тыхъ, въ котрыхъ есть дуже много мышей, лучше есть сѣяти бôльше пшеницѣ а менше жита, бо пшеницю можна ще пôзнѣйше сѣяти, а жито не зносить пôзнои сѣвбы. — *Лаврентій.*

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Окружна рада шкôльна въ Долинѣ оголошуе конкурсъ на посаду управителя при дво-класовôй школѣ въ Рожнѣтовѣ зъ платнею 450 зр., 50 зр. за управительство и вôльнымъ мешканьемъ. Подання вносити треба до 20 н. ст. вересня. — Дирекція почтъ и телеґрафôвъ розписуе конкурсъ на посаду експедієнта почтового въ Демни выжнôй повѣта стрыйского зъ рôчною платнею 490 зр. Подання вносити до 17 н. ст. вересня. — Краєва дирекція скарбу розписуе конкурсъ на посаду канцеліста при управляючихъ властяхъ скарбовыхъ и на посады техничного офіціяла и асистента для податку ôдъ цукру. На двѣ послѣднй посады треба мати окôнчену техніку и двохлѣтну практику при цукроварни. Подаватись належить до 4 тыждневъ ôдъ часу оголошеня конкурсу. — Окружна рада шкôльна въ Борщовѣ розписуе конкурсъ на слѣдуючй сталй посады учительскй: при 4-класовôй школѣ мѣшанôй въ Скалѣ посада учителя зъ платнею 500 зр. и 50 зр. за управительство; на посады молодшихъ учителѣвъ при 2-класовыхъ школахъ мѣшаныхъ въ Королѣвцѣ и Мѣльници зъ платнею 270 зр. и 10% додаткомъ на мешканье; при школахъ етатовыхъ зъ платнею 300 зр.: въ Бабинцяхъ ad Кривче, Худиковцяхъ, Худіевцяхъ, Горошовôй, Мушкатôвцѣ, Мушкаровѣ, Новосѣлцѣ надъ Збручемъ, Окопахъ, Олексинцяхъ, Пилипчахъ зеленыхъ, Пищатинцяхъ, Сковятинѣ, Шершенôвцяхъ, Тарнавцѣ, Турильчи; при школахъ філіяльныхъ: въ Бабинцяхъ ad Звенигородъ, Березанцѣ, Бѣлôвцяхъ, Боришкôвцяхъ, Бурдяковцяхъ, Дзвиначцѣ, Густичѣ, Юріамполи, Капустинцяхъ, Михайлôвцѣ, Сапоговѣ, Стрѣлкôвцяхъ, Пôдпилипю, Вербôвцѣ, Верхнякôвцяхъ, Волкôвцяхъ ad Борщевъ, Залучя и Зелинцяхъ. Речинець до вношеня подань назначеный на 15 н. ст. жовтня 1891. — Дирекція зелѣзниць державныхъ розписуе конкурсъ на кôлька посадъ помôчникôвъ надзирателѣвъ телеґрафу. — Маґістратъ мѣста Стрыя розписуе конкурсъ на посаду секретаря маґістрату зъ речинцемъ до 20 н. ст. вересня и зъ платнею 1000 зр., додаткомъ активальнымъ 200 зр. рôчно и зъ правомъ до пятилѣтныхъ додаткôвъ та емеритуры. О посаду сю можуть подавати ся лишь окôнченй правники.

— **Ôдзначеня.** Цѣсарь надавъ секретарямъ повѣтовымъ: Іос. Бачиньскому въ Грибовѣ и Станісл. Новаковскому въ Бережанахъ золотй хресты заслуги.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. В. Рат. въ Добр. Заплачено доперва до кôнця червня. — **Впр. Ор. Кис. въ Нова.** 7·50 зр. одержали. Заплачено до кôнця року. Спаси-Бôгъ! — **Вп. А. Пел. въ Жур.** 4 зр. одержали, 2 зр. зачислили, отже заплачено до кôнця року. — **Вп. Ор. Салам. въ Луцѣ.** До кôнця року прийде намъ вже лишь 1 зр. — **Вп. Т. Цег. въ Стр.** Заплачено доперва до кôнця мая с. р., отже до кôнця року ще прийде намъ 10·50 зр. — **Вп. В. Мант. въ Серв.** На другій пôврôкъ вплачено 1 зр., отже до кôнця року ще 8 зр.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 2 вересня. Зъ Кракова доносять, що на вôзванье многихъ польскихъ посолôвъ ôдбуде ся передъ сесією рады державнои въ Тѣшинѣ велике вѣче шлескихъ Поляковъ, въ котрôмъ мають оголоситись національнѣ бажаня населеня. Автономісты польского клюбу хочуть зачати акцію для знаціоналізованя Шлезка. — На выставу до Праги поѣдуть зъ цѣсаремъ міністры Фалькенгайнъ, Бакегемъ и Ґавчъ.

Бѣлградъ 2 вересня. На граници турецкôй и сербскôй сконцентрувала Болгарія все свое вôйско и пороблено приготовленя, щобы на случай, если Порта не признала-бы кн. Фердинанда, проклямувати незалежнôсть Болгаріи. Ґрековъ поѣхавъ до Константинополя, щобы донести о замѣрахъ правительства.

Стамбулъ 2 вересня. На представленя Порты у бѣлградского правительства що-до нагромадженя сербскихъ войскъ на граници Болгаріи, Сербія заявила, що ôдкличе вôйско зôбране на маневры, если то само зробить Болгарія.

Лондонъ 2 вересня. Донесенье Standard-а въ справѣ Дарданелѣвъ обговорює цѣла праса, и констатує, що політична ситуація поважна и небезпечна.

Кольонія 2 вересня. Россія ôдкинула всѣ оферты заграничнѣ що-до доставы карабінôвъ. Они мають робитись въ бôльшôй части въ Россіи а остатокъ у Франціи.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

1. н. ст. вересня 1891.

Львôвъ: Пшениця 9·50 до 11·—, жито 8·— до 9·—, ячмѣнь 7·— до 7·30, овесъ 7·50 до 7·85, горохъ —·— до —·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 12·— до 13·50, льнянка — до —, конюшина червона 42·— до 52·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —, хмѣль ôдъ —·— до —.— зр. за 56 кильо въ Львовѣ, оковита за 10.000 литрôвъ 17.— до 17·75 зр.

Тернопôль: Пшениця 9·50 до 11·—, жито 8·— до 9·—, ячмѣнь 6·— до 6·75, овесъ 7·— до 7·50, горохъ 6·— до 10·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 12·— до 13·—, льнянка — до—, конюшина червона 41·— до 48·—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина шведска — до —.

Пôдволочиска: Пшениця 9·— до 11·—, жито 8·— до 9·—, ячмѣнь 5·75 до 6·50, овесъ 6·90 до 7·15, горохъ 6·— до 10·50, вика —·— до —·—, рѣпакъ 12·— до 13·—, льнянка — до —; конюшина червона 41·— до 47·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Ярославъ: Пшениця 9·60 до 11·—, жито 8·50 до 9·—, ячмѣнь 6·25 до 7·25, овесъ 7·50 до 8·— горохъ 6·30 до 9·75, вика—·— до —·—, рѣпакъ 12·25 до 13·60, льнянка — до —, конюшина червона 42·— до 52.—, конюшина бѣла —·— до —.— конюшина швед. — до—, тимотка —.— до —·—

Надôслане.

АДВОКАТЪ

Д-ръ Винкентій Хлопецкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Самборѣ

въ каменици п. Стреца [давнѣйше п. Матковскои] въ рынку.

Надôслане.

ОКУЛІСТЪ и ОПЕРАТОРЪ

школы вѣденьскои и берлиньскои

Д-ръ Д. Меллеръ

ординує ôдъ 9—12 и ôдъ 4—6 годины

ул. Ягайлоньска ч. 6.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

ôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (площь св. Духа напротивъ головного одяху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ райнайте, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарація найдешевше и найскорше.

Замовленя въ провінціи адресувати: „Новый оптикъ ôдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.

Ц. к. австрійскій зелѣзниць державнй

Вытягъ въ розкладу ѣзды важного ôдъ 1 червня 1891

(Пôсля годинника львôвского)

Одъѣздъ зô Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя.

6^{20} рано Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Нового Санча, Лавочного, Мукача, Будапешту, Станіславова и Гусятина.

10^{50} передполуд. Поѣздъ особ. до Стрыя Хирова, Сухои и Станіславова

8^{05} вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя Лавочного, Мукача, Будапешту. Станіславова и Гусятина

8^{53} вечеръ. Поѣздъ особ до Стрыя, Хирова и Сухои.

Въ напрямѣ до Черновецъ.

5^{04} рано. Поѣздъ особ. до Станіславова и Коломыи

9^{16} передполуд. Поѣздъ поспѣшный до Станіславова, Черновецъ. Яссъ Букарешту и Гусятина.

4^{30} по полуд. Поѣздъ особ. до Станіславова, Черновецъ, Яссъ и Букарешту.

10^{34} вечеръ. Поѣздъ особ. до Станіславова, Черновецъ, Сучавы, Гусятина.

Въ напрямѣ до Белзця.

9^{25} передполуд. Поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля

7^{40} вечеръ. Поѣздъ мѣшаный до Жовквы.

Приѣздъ до Львова.

Въ напрямѣ зô Стрыя.

7^{54} рано. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова и Стрыя

9^{02} рано. Поѣздъ особ. зô Станіславова Будапешту, Мукача, Лавочного и Стрыя

3^{10} по полуд. Поѣздъ особ зъ Сухои. Хирова. Гусятина, Станіславова и Стрыя.

12^{12} въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Нового Санча. Хирова, Гусятина, Станіславова, Будапешту, Мукача и Лавочного.

Въ напрямѣ зъ Черновецъ.

6^{50} рано. Поѣздъ особ. зъ Сучавы, Черновецъ, Станіславова.

2^{00} по полуд. Поѣздъ особ. зъ Букарешту, Яссъ. Черновецъ, Станіславова и Гусятина.

8^{00} вечеръ. Поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Яссъ Черновецъ, Станіславова, Гусятина.

11^{50} въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Коломыѣ, Станіслава, Гусятина.

Въ напрямѣ зъ Белзця.

6^{45} рано. Поѣздъ мѣшаный зъ Жовквы

4^{22} по полуд. Поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Афішѣ розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзниць державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна на кождôй стаціи по цѣнѣ 6 кр. за примѣрникъ.

Ôдъ 1 н. ст. липня с. р. до 31 н. ст. серпня включно, переходять поѣзды безъ пересѣданя зъ Ряшева черезъ Ясло и Новый Санчъ до Орлова и назадъ. Поѣзды сі мають въ Ряшевѣ безпосередне полученье зъ ôдповѣдными поѣздами зелѣзницѣ Кароля Людвика а именно: зъ поѣздомъ ч. 23, ôдъѣздачимъ зô Львова о годинѣ 6 мін. 16 по полудни и поѣздомъ ч 12, приѣздачимъ до Львова о годинѣ 8 мін 15. рано (пôсля годинника львôвского).

! КОСЫ !

изъ найлучшои стирійскои фабрики наособне порученье зъ найбôльшою старанностею выконанѣ:

55 центим. довгѣ, середно шир. по 45 кр.
60 „ „ „ „ „ 50 „
70 „ „ „ „ „ 60 „

За доброту тыхъ кôсъ приймаемо всяку поруку. 3849

Окрôмъ повысше згаданыхъ суть еще кусшѣ по 40 кр. На пятькільограмову пересылку иде 8—10 штукъ.

Народна Торговля у Львовѣ и філіи.

Треба пѣвця

церковного зъ чистымъ голосомъ, обôзнаного въ нотнôмъ спѣвѣ — **въ Качицѣ на Буковинѣ.** Интересованѣ зволять ôднести ся до гр. кат. душпастиря въ Качицѣ.

Въ кождôй рускôй хатѣ

повинна знаходитись знаменита книжочка

П. БАШТОВОГО

УКРАИНСТВО

на літературныхъ поляхъ

зъ Московщиною.

[Передрукъ зъ „Дѣла“]

Цѣна 50 кр. зъ пересылкою 55 кр. Набути можна въ редакціи „Дѣла“.

АНТ. ЩЕРБА

мужескій кравецъ

во Львовѣ ул Коперника ч. 10 або ул. Шайноха ч 1.

має честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Веч. Духовеньству свою ôдъ року 1873 истнуючу

РОБÔТНЮ МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

пôсля найновѣйшои моды, въ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи вво Русинъ о ласкавѣ вагляды Впов. П. Т. Публики и Веч. Духовеньства, поручаеся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкавѣ замовленя выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 2808

Циркъ братôвъ Сідолі

Дирекція Цезаръ Сідолі

ул. Шпитальна ч. 3

Въ четверъ 3 н. ст. вересня

Велике представленье бенефісове

славныхъ кльовнôвъ музикальныхъ

Трехъ братôвъ Лєе

котрѣ тѣшать ся загальнымъ признаньемъ П. Т. Публики

На тôмъ представленю выведуть бенефісантыдуже цѣкаву програму.

Початокъ точно о 8-ôй год.

Близшѣ информація подають плякаты и програма.

ЦѢНЫ МѢСЦЬ: Льожа для 4 особъ 6 зр., фотель въ льожи 1·50 зр., крѣсло въ партерѣ 1·20 зр., I мѣсце 80 кр., II. 50 кр., галерія 30 кр. Вôйсковѣ до фельдфебля и дѣти низше 10 лѣтъ платять: I. мѣсце 50 кр., II. 30 кр, галерія 20 кр. Каса отворена ôдъ 11 до 1 и ôдъ 4½ по полудни до представленя

Зъ высокимъ поважаньемъ

ЦЕЗАРЪ СІДОЛІ

директоръ.

Запросины до передплаты на XIII и XIV томъ

Рускои Историчнои Бібліотеки.

Томъ XIII вже вышовъ и мѣстить: **Гетьманованье Ивана Выговского и Юрія Хмельницкого.** Томъ XIV друкує ся (досп вже 5 аркушѣвъ) и выйде въ кôнцемъ вересня с. р. и мѣстити-ме: **Гетьманованье Брюховецкого.** Оба томы въ оправѣ въ англійске полотно зъ золоченымъ вытискомъ и зъ пересылкою рекомандованою 3 зр. 10 кр. Брошурованѣ зъ пересылкою 2 зр. 50 кр

Передплату присылати переказомъ пôдъ адресою: ***Ол. Барвіньскій*** у Львовѣ. ул. св. Миколая 13.

МАРІЯЦЕЛЬСКІЙ

каплѣ жолудковѣ

робленѣ въ аптицѣ пôдъ ангелемъ хранителемъ

К. БРАДОГО въ Кромериши (Морава),

давно выпробоване и знѣтне средство домове, дѣлаюче знаменито на жолудокъ при **злôмъ травленю.**

Правдивѣ лишь въ побôчь видною маркою охоронною и пôдписомъ. Цѣна за фляшку 40 кр., подвôйна фляшка 70 кр.

3695 Части складовѣ суть поданѣ. 25 30

Купує ся по всѣхъ аптикахъ.

Ц. к. выключно прив.

АПТИКА ПÔДРУЧНА

для подорожи и дому, необходима для кождого. Мѣстить 18 лѣкôвъ и предметôвъ. **Цѣна за штуку 60 кр.** зъ портомъ 80 кр. Дôстати можна по всѣхъ аптикахъ державы.

„Austria-Verbandetui“

Цѣна за штуку 70 кр. зъ портомъ 80 кр

Дôстати можна въ головнôмъ складѣ.

Apotheker Rob. Raditz'schen Taschenapotheke

Wien IX. Porzellangasse Nr. 50.

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

приймає вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовує ихъ по

4½% на рôкъ.

2219 70—?

Новôсть!

ВОДА МАРШАЛКÔВСКА

На свята — На свята

выналходу

ИВАНА ИГНАТОВИЧА

Флякон 50 кр. и 1 зр.

Новôсть!

ВЕЛИКА ПРАГСКА ЛЬОТЕРІЯ.

ПЕРЕДПОСЛѢДНЫЙ МѢСЯЦЬ.

Головна выграна

100.000 зр.

50.000 зр.

ЛЬОСЫ à 1 зр. поручають у Львовѣ: Авґ. Шеленберґъ, М. Йонашъ, Сокаль & Лілієнъ, Кіцъ и Штофъ, Як. Штро. Л. Х. Верфель.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Бѣлей. — Папѣръ зъ фабр. Черлянськои. — Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 188. Львôвъ, Четверъ 22 серпня (3 вересня) 1891. Рôчникъ XII.

[illegible] у Львовѣ [illegible] (крôмъ [illegible] и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на [illegible] разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 2; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ H. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплату на „ДѢЛО" [illegible] у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „ДѢЛО" [illegible]
въ Австріи: [illegible]
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 26 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. на пôвъ року . . . . 13 зр.
на чверть року . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр.
на мѣсяцъ . . . 1 зр. 50 кр.
У Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяцъ . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція [illegible] ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламація непечатані [illegible] вôдъ порта.
Поединоке число коштує 6 кр. а. в.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одноѣ стрôчки [illegible] въ рубр. „Надѣслане" по 20 кр. а. в.
[illegible]

З̶ъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла"

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

У Львовѣ дня 22 н. ст. серпня 1891.

Вчера на основѣ телеграфічного донесеня подали мы вѣсть про урядове оголошенье именованя епископа-суфрагана о. Юліяна Куиловского епископомъ станіславôвскимъ, другимъ зъ черги вôдъ часу основаня того недавного епископства.

Рѣдко коли змѣны на епископскихъ престолахъ рускихъ вôдбули ся при такôй тишинѣ, якъ власне недавнѣ остатнѣ. А причина сеи тишины лежала въ тôмъ, що на обсаду престолôвъ не було бôльше кандидатôвъ, якъ лишь два, нинѣ вже именованѣ. По смерти перемыского епископа Іоана Ступницкого стало ясно, що наслѣдникомъ его може стати єсли не епископъ станіславôвскій д-ръ Юліянъ Пелешь, то епископъ суфраганъ Юліянъ Куиловскій, котрого де-хто — якъ говорено — радъ бувъ бачити на епископскôмъ престолѣ въ Перемышли. Коли жь епископомъ перемыскимъ заименовано д-ра Пелеша, то не могло вже бути сумнѣву, що его мѣсце займе о. Куиловскій. Такъ и стало ся. Вправдѣ органъ москвофільскій выдвигнувъ бувъ кандидатуру ректора о. Александра Бачиньского — однакожь — якъ мы се заразъ зазначили — кандидатуры тои не можна було брати на серіо и нѣхто въ краю въ нею не вѣривъ.

Такъ отже нинѣ оба опорожнившіи ся рускіи престолы епископскіи галицкіи вже обсадженіи. Заняли ихъ мужѣ не новіи и незнаніи, а вѣдоміи всѣмъ зъ своихъ поглядôвъ та зъ своеи вдачѣ.

Нарôдъ галицко-рускій — бôльше нѣжь суспôльности другихъ народôвъ — кладе вагу якъ на свое духовеньство взагалѣ, такъ и на своихъ епископôвъ. Выходить се и зъ фактичныхъ вôдносинъ народности нашои въ Галичинѣ, и зъ традиціи уже зъ часôвъ австрійскихъ. По тôй причинѣ зъ одноѣ стороны духовеньство руске и епископы тѣшать ся бôльшимъ вплывомъ середъ своего народу, нѣжь духовеньство и єрархія у другихъ народôвъ, отъ хочьбы у народу польского въ Галичинѣ, — зъ другоѣ-жь стороны нарôдъ рускій мусить мати и право вымагати вôдъ своего духовеньства и своихъ епископôвъ бôльше, анѣжь суспôльности другихъ народôвъ, и духовеньство та епископы мусять о тôмъ завсѣгды памятати.

Епископы рускіи, при своѣмъ вплывѣ середъ народу, мусять завсѣгды бачно глядѣти, щобы ихъ дѣяльнôсть выходила не лишь на добро церкви, ба не лишь на добро обряду нашого, але й на добро народности рускои. Поглядъ, що вже самымъ стараньемъ о церковь и о обрядъ забезпечуесь бытъ и розвôй народности, есть зовсѣмъ хибный, а доказъ того бачимо нинѣ на Руси угорскôй, де епископы а въ бôльшôй части и сельске духовеньство — хочь дбалѣ о церковь и о обрядъ — помадяронилисъ, въ наслѣдокъ того вôдчахують ся вôдъ народу, а нарôдъ, не маючи тамъ другои интелігенціи кромѣ духовнои, що-разъ бôльше пôдъупадае зъ огляду національного, а зъ часомъ готовъ и зовсѣмъ вынародовитись.

Въ Галичинѣ вôдносины безперечно инші — тутъ вже побôчь загалу духовнои интелігенціи дѣлае загалъ крѣпкои интелігенціи свѣтскои — та й нинѣ змаганьемъ обохъ половинъ есть: дѣлати спôльно и въ гармоніи на поли народнôмъ, — все-таки зъ уваги на обставины, въ якихъ находить ся галицко-рускій нарôдъ, лише школа могла бы выйти для справы нашои народности, коли-бъ епископы нашѣ въ своѣмъ крузѣ дѣланя — побôчь дбаня о вѣру и обрядъ — не дбали такожь про рускôсть и не стояли солідарно зъ загаломъ духовнои и свѣтскои нтелігенціи та й зъ просвѣчаючимъ ся що-разъ бôльше народомъ твердо та неустрашимо на сторожи правъ національныхъ и політичныхъ.

Гадки сѣ высказуемо принціпіяльно зъ нагоды вôдзыву одного вѣденьского дневника про вôдносины Русинôвъ до ново-именованого епископа станіславôвского, щобы не було неясности, якъ рускій нарôдъ и его интелігенція глядить на обовязки своихъ епископôвъ.

Оба ново-именованіи епископы въ остатнôмъ часѣ побôчь митрополита Галицкои Руси пôдписали спôльно зъ послами-народовцями и зъ выдѣломъ „Народнои Рады" львôвскои звѣстну вôдозву до галицко-руского народу — тымъ актомъ приняли програму народовцѣвъ за свою, тожь зъ огляду національного и політичного дѣяльнôсть ихъ — хочь-бы й на перекôръ якимъ-небудь супротивностямъ — буде розвиватись на основѣ народнои програмы. Дай Боже, щобы тая дѣяльнôсть обохъ владикъ була якъ найширша и вѣнчалась якъ найкрасшими успѣхами на добро руского народу!

Сего мы имъ нинѣ щиро бажаемо.

Окружніи конференціи учительскіи.

Про конференцію учительску въ тернопôльскôмъ окрузѣ пишуть намъ:

Дня 28 и 29 н. ст. серпня вôдбула ся въ нашôмъ мѣстѣ конференція учителѣвъ округа тернопôльского. Конференція розпочалась о годинѣ 9-ôй по службѣ Божôй въ церквѣ и въ костелѣ. Тутъ выпадае згадати, що въ церквѣ на службѣ Божôй вôдправленôй лише для учителѣвъ, явило ся дуже маленьке число нашихъ учителѣвъ, наколи учителѣ латиньского обряду мало не всѣ явили ся въ костелѣ. Въ чôмъ глядати причины того? Тажь округъ тернопôльскій переважно рускій, а въ учительства такожь, мимо переносинъ, мало-що не половина Русинôвъ. Що-жь значило такъ мале число зôбраныхъ на службѣ Божôй въ церквѣ? Чи бути на нѣй значило бы може статись politisch verdächtig?

Перейдѣмъ до нарадъ конференціи.

Першимъ тематомъ на конференціи бувъ: „Чи закидъ, що школа не увзглядние напряму практичного, що молодѣжь вôдвычаюе ся вôдъ працѣ и що межи выхованьемъ, яке побирае въ школѣ, а ей пôзнѣйшимъ званьемъ нема нѣякои звязи, есть узасадненый, а на выпадокъ признаня правды того — якъ зарадити злому?" — По вôдчитаню выробленого однымъ учителемъ реферату на тои тематъ, въ котрôмъ авторъ збивавъ закиды даваніи школѣ, та при оживленôй дискусіи явили ся рôжніи внесеня: будь-то за тымъ, щобы окружніи рады шкôльніи запрошували на свои зборы такожь священникôвъ, котріи спôльно зъ учителями лучше пôднесли бы шкôльництво, будь за розширеньемъ науки господарства сельского, а межи тыми забравъ голосъ катихитъ о. Вацикъ, зазначуючи, що молодѣжь, вышовши зô школы, не мае нѣякои нагоды до пôдтримуваня и розширюваня тыхъ наукъ дальше практично, а одною радою противъ того було-бъ, щобъ учителѣ и дальше опѣкувались тою молодежію — засновуваньемъ читальнѣ, до котрои и самъ учитель приходити повиненъ, читати въ нѣй спôльно розправы и держати выклады практичніи и зъ господарки. Тутъ же у насъ зовсѣмъ инакше: учителѣ не то, що не завязують читалень, але оминаютъ ихъ и боять ся, маючи на вымôвку, що за пôдпиранье читалень обавляють ся немилыхъ несподѣванокъ вôдъ своихъ зверхностій...

Межи дальшими тематами, котріи були поучаючіи на поли дидактично-педагогічнôмъ, знаходивъ ся одинъ въ языцѣ рускôмъ [на сѣмь, прочіи шѣсть въ языцѣ польскôмъ]. Справозданье на сей тематъ, написане и вôдчитане досыть добре однымъ учителемъ, выкликало диспуту и замѣты декотрыхъ учителѣвъ що-до похибокъ языковыхъ въ словахъ и въ прибираню чужихъ слôвъ. Въ полемицѣ забравъ слово п. Ґецѣвъ и признавши справедливôсть декотрыхъ замѣтôвъ, пôднѣсъ взагалѣ, що учительство наше слабо и не плавно говорять матѣрною бесѣдою, а се зъ тои причины, що не мае нагоды присвоити собѣ рускои мовы. Та й чи-жь може бути инакше, наколи отъ и тутъ на сѣмь тематôвъ усѣ въ польскôмъ языцѣ, а лишь одинъ въ рускôмъ?... Вкôнци п. Гецѣвъ поставивъ внесенье, щобы на будуче окружніи рады шкôльніи завдавали до оброблення бôльше тематôвъ въ рускôмъ языцѣ, — єсли не въ бôльшôй и не въ рôвнôй, то бодай въ менчôй половинѣ зъ польскими, бодай два [*Прим. Ред.* Чому вже не стояти на половинѣ?] — а тогдѣ учителѣ бодай троха бôльше набирали бы вправы въ рускôй мовѣ.

На тôмъ кôнчу допись, бо я мавъ на цѣли пôднести головно справу рôвноуправненя языка руского на такихъ конференціяхъ, и надѣю ся, що земляки-учителѣ и священики повинніи у всѣхъ сторонахъ се пôдносити, абы й нашимъ посламъ дати можнôсть о сю важну рѣчь упôмнути ся.

Про конференцію учителѣвъ въ окрузѣ збаражскôмъ пишуть намъ:

„Кождому мила его мова, а для насъ Русинôвъ она зъ своими милозвучными пѣснями есть найдорожшою перлою. Мы щиро ей любиме и гордимось нею, а хто зъ чужинцѣвъ ей почуе, не може ей нахвалитись. Се розумѣють дуже добре нашѣ вороги, розумѣють велику вагу и значѣнье нашои мовы, тожь стараютъ ся вытиснути ей зъ уживаня, выдерти ей зъ сердець рускихъ дѣтей. Однакожь се имъ не удасть ся. Въ нашихъ серцяхъ палае огонь любови до всего, що руске, мы повмѣемо заховати всѣ нашѣ святощѣ и покажемо, що всѣ змаганя ворожѣ русчинѣ — то лишь пѣна на водѣ.

До тыхъ, що не допускають русчины до належныхъ ѣй правъ — належить и инспекторъ збаражскій п. Тома Писарчукъ, а доказы того давъ на двохъ конференціяхъ, котріи вôдбули ся 27 и 28 грудня 1889 и 21 и 22. серпня с. р. въ Збаражи.

На конференціи зъ 1889 року було сѣмь тематôвъ, а межи ними одинъ: „Którenu wiadomościami geograficznemi wyposaży nauczyciel korzystnie ucznia przed czytaniem ustępu 140. (książka ruska dla 3 ciej klasy) pod tytułem „Russkij kraj" i jak traktować będzie lekturę tego ustępu?" (Szkoła зъ 1890 ч. 5 стор. 50) мавъ бути оброблений по руски. Коли прийшло до дискусіи надъ тымъ тематомъ, панна Б. хотѣла говорити по руски. Однакъ п. инспекторъ заборонивъ. Се обурило присутныхъ учителѣвъ и они стали въ оборонѣ рускои мовы. Та п. инспекторъ вôдобравъ имъ слово.

Боячись, щобы й на сегорôчнôй конференціи не выступивъ хто въ оборонѣ руского языка, п. инспекторъ не давъ анѣ одного темату до выробу руского. Зъ тои то причины декотріи учителѣ ставили внесенье, щобы на другій рôкъ не забуто и на тематы рускіи, бо въ повѣтѣ збаражскôмъ майже всѣ школы зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ. Однакъ п. инспекторъ, розлюченый, повôдбиравъ голосы, кажучи, що то до конференціи не належить и бѣзъ o tem słyszeć nie chce... Тогдѣ учителѣ справедливо запытували п. инспектора: „Єсли учителямъ не вôльно ставити внесень, то на що-жь учительска конференція?"

Поступованье п. Писарчука выкликало огôрченье межи всѣми присутными на конференціи, якъ межи Русинами, такъ и мѣжь Поляками-учителями, але що-жь они можуть зробити? Инспекторъ мае власть и поступае пôсля своеи волѣ. По торôчныхъ заявленяхъ въ соймѣ, въ наслѣдокъ котрыхъ мала бути змѣнена дотогочасна система, мы надѣяли ся, що ц. к. старосты и инспекторы окружніи дôстануть може яке порученье „зъ горы", щобы руску мову бôльше шанували, — а тымчасомъ, видко, нѣякого такого порученя не дôстали, бо отъ въ нашôмъ окрузѣ сего року стало ся ще гôрше, нѣжь минувшихъ рокôвъ, бо вже не поставлено анѣ одного тематау руского..."

Алярмы.

Пôдъ конець лѣтного сезону и вôдпустокъ всѣхъ европейскихъ дипльоматôвъ зачали появлятись на горизонтѣ европейскои політики алярмуючіи вѣсти. Манифестація кронштадскіи приняла европейска дипльоматія на око спокôйно и крôмъ россійско-французскихъ вôдзывôвъ та демонстрацій, доведеныхъ майже до крайности, не можна було добачити якогось бôльшого занепокоєня. Та въ тôмъ супокôйнôмъ настрою вôдозвавъ ся цѣсарь Вільгельмъ въ Мерзебурґу въ першимъ алярмомъ. Цѣсарь Вільгельмъ, котрый ще недавно пôдчасъ своеи гостины въ Англіи впевнявъ рѣшучо льорда-майора, що миръ европейскій забезпеченый на довшіи лѣта, заявивъ въ Мерзебурґу вправдѣ ще такожь про сей миръ, але вже непевно, о цѣлу скалю нижше и заразомъ додавъ, що нарушенье мира нѣхто не припише у вину Нѣмеччинѣ, — значить ся, що можна побоюватись рôзного рода несподѣванокъ. Другій алярмъ выкликала звѣстна брошура про буджетъ Австро-Угорщины. Въ брошурѣ выказано доконечну потребу значнѣйшихъ кредитôвъ на цѣли войсковіи австро-угорскои арміи. Зъ тымъ домаганьемъ кредитôвъ треба получити вѣсть италійскои прасы, що на засѣданю рады италійскихъ міністрôвъ, по-части за-для бажаня заявленого зъ найвысшои стороны, по части за-для теперѣшнои ситуаціи европейскои, признано, що неможливо заводити дальшіи ощадности въ статѣ міністерствъ войны и маринарки.

Але тіи всѣ алярмуючіи вѣсти не мали ще выразнѣйшого виду, не були ще сформулованіи. Алярмъ сформулованый вышовъ зъ англійскои стороны, а пуставъ его въ свѣтъ Standard, ґазета маюча зносины зъ англійскимъ кабінетомъ. Предметомъ алярму були вôдносины Туреччины до Россіи у важнôй квестіи дарданельскôй. Туреччина — пôсля вѣсти сеи ґазеты — зробила уступство для Россіи зъ правъ порученыхъ ѣй договорами, бо отворила проливъ дарданельскій для россійскои фльоты, а лишила сей проливъ замкненымъ и на дальше для кораблѣвъ иншихъ фльотъ европейскихъ. Се важне рѣшенье выпередило ще друге, именно що Туреччина оправдувалась зъ придержаня въ Дарданелляхъ россійского корабля „Костромы", згодила ся заплатити вôдшкодованье, зажадане россійскимъ амбасадоромъ Нелидовомъ, вôдкликала коменданта Дарданелѣвъ и прирекла, що подôбніи случаѣ не повторять ся вже въ будучности. Се друге рѣшенье ще не есть квестією мѣжнародною, а свѣдчило бы лишь о немочи Туреччины, натомѣсть перше рѣшенье, если покажесь правдивымъ, есть першорядною квестією політичною, бо безпосередно дотыкае интересôвъ всѣхъ европейскихъ державъ.

Дарданелѣ надзвычайно важна позиція, бо хто мае ихъ въ своихъ рукахъ, сей мае приступъ до цѣлого Середземного моря. Туреччина могла бы отворити Дарданелѣ або для всѣхъ державъ европейскихъ або для жадноѣ, а вже тымъ менше для Россіи, котра выладила собѣ на Чорнôмъ мори сильну фльоту и не може ей въ корестію для себе ужити. Туреччина, отворивши Дарданелѣ для Россіи, станула бы выразно по сторонѣ россійско-французского аліянсу супротивъ прочихъ державъ европейскихъ а заразомъ и зломила бы договоры зъ европейскими державами що-до Дарданелѣвъ. Постановы що до Дарданелѣвъ опираютъ ся на договорѣ зъ 1841, котрый вôдтакъ потверджено въ рр. 1856, 1871 и 1878, а що сіи договоры довершено за згодою всѣхъ державъ европейскихъ, то годѣ припустити, щобы Туреччина вôдважилась на сей ризиковный крокъ. Бо-жь вѣдомо, що може однымъ зъ першихъ мотивôвъ заподавливости европейскихъ державъ, щобы удержати Туреччину при житю, були якъ разъ Дарданелѣ, при котрыхъ мала Туреччина стояти мовь бы на сторожи. Рôвно-жь не знати, яку компензату одержала Туреччина за сю уступчивôсть, бо на теперь Туреччина не була нѣчимъ приневолена до такъ великихъ жертвъ зô своеи стороны. Зъ того видно, що вѣсть Standard а есть простымъ алярмомъ, котрымъ завчасу звертае ся увагу европейскои дипльоматіи на можливôсть появленя въ такôмъ видѣ квестіи, котра бы мусѣла выкликати найсильнѣйшіи комплікаціи.

Сучасна Болгарія.

I. Зъ Галичины до Болгаріи.

[Малозвѣстный край. — Подорожь черезъ Румунію. — Першіи впечатлѣня. — Галацъ. — Болгаре и Греки въ Румуніи. — На пароходъ Льойда. — Ломъ-Паланка.]

Власне телеграмы рознесли несподѣвану вѣсть о филипопольскôй революціи въ 9 вересня 1885 року, якъ я за пôлька днѣвъ мавъ выѣхати до Болгаріи.

Хто властиво выкликавъ тую революцію и якіи могли бути зъ неи наслѣдки, довгій часъ нѣхто не мôгъ змѣркувати. Причина тому тая, що тогдѣ ще о Болгаріи дуже мало знали въ Европѣ, не выключаючи самыхъ дипльоматôвъ. Всѣмъ здавало ся, що филипопольска революція зъявилась на горизонтѣ нагло и несподѣвано, мовь якій метеоръ, а мѣжь тымъ якій-такій нагляндъ за ходомъ дѣлъ въ Болгаріи и Румеліи мôгъ вôдъ-разу навѣть слабо-проникаючій умъ навести на гадку о приготовляючôй ся революціи. Тажь прецѣнь на дуже короткій часъ передъ 9 вересня покôйный публицистъ З. Стояновъ зачавъ выдавати въ столици Румеліи революційну ґазетку „Борба" [всего вышло пôлька нумерôвъ], де говорило ся просто о непослуху для румелійского правительства. Тогдѣ не було кому звернути уваги на найважнѣйшіи статьѣ Стоянова пôдъ заг. „Трѣбва-ли да существува Румелия?" [Чи повинна бути Румелія?], хотяй въ тыхъ статьяхъ, на скрôвь революційныхъ уже по своему заголовку, взывано населенье не платити радови податкôвъ и тымъ обезсилити его. Пôзнѣйше доперва розкрыло ся, що тыхъ кôлька нумерôвъ „Борбы" выдавъ З. Стояновъ на коштъ и ухвалу тайного революційного комітету, роздумувавшого вже передъ тымъ, якъ бы осягнути сполученье Румеліи зъ Болгарією. Такъ само мало хто въ Европѣ знавъ точно про румелійскіи партіи до революціи, хочь выбухъ революціи бувъ по-части наслѣдкомъ борбы тогдѣшныхъ партій: „казьонныхъ", „соединистôвъ" и „лжесоединистôвъ".

Але филипопольскій переворотъ не вôдстрашивъ мене вôдъ подорожи до Болгаріи. За те досыть клопотôвъ мавъ я, хотячи розвѣдатись, куды до Софіи веде найкоротша и найдогôднѣйша дорога? — тымъ бôльше, що тогдѣ ще зелѣзницѣ до Софіи не було, — въ якôмъ напрямѣ треба высылати пакунки та що треба буде робити въ ними дальше? якъ посылати пакунки почтою? и таке инше. О тôмъ

всѣмъ тогдѣ у Львовѣ нѣхто не мôгъ мене добре поинформувати, навѣть урядники почтовій и зелѣзницѣ. Деякій зъ нихъ радили навѣть таке, що если-бъ я бувъ ихъ рады послухавъ, то бувъ бы на тôмъ выйшовъ, якъ Заблоцкій на мылѣ. Видно, що Галичина — край дуже мало вносячій ся въ торговли зъ чужими краями, и то навѣть зъ такими, де власне инші провінціи австро-угорскои монархіи тягнуть свои величезні доходы. А власне межи тыми чужими краями одно зъ першихъ мѣсць для Австріи займае Болгарія. Такъ отже мусѣвъ я самъ взъ мапы выбрати собѣ маршруту своеи подорожи. Черновецкимъ поѣздомъ переѣхавъ я Галичину та Буковину и за якихъ 16 годинъ опинивъ ся на граници буковиньско-румуньскôй.

Картина змѣнила ся бдъ-разу. Кліматъ Молдавіи показавъ ся теплѣйшимъ, нѣжь въ тôмъ часѣ кліматъ Галичины. Румуньскій строѣ яркою оріґінальностію пригадували галицкій костюмы Гуцулôвъ. Всюды чути було майже выключно розговоры румуньскій а рѣдко дехто обôзвавъ ся по нѣмецки. У Румунôвъ типъ лиця вже досыть выразно орієнтальный, такъ що стоячого при Румунѣ чужинця можна бдрôзнити вже на першій поглядъ ока, такъ само якъ легко бдрôзнити зъ самого лиця на першій поглядъ кождого „Европейця“ бдъ Серба, Болгарина, Грека, Чорногорця, Армениня, Турка, Перса и др. Зъ боковъ вагона видѣвъ я широкі ланы засѣяні кукурузою, дуже любимымъ зерномъ у Румунôвъ. Безъ кукурузяники Румунъ не обôйдесь, якъ Русинъ безъ хлѣба. Многі зъ пасажирôвъ везли зъ собою въ родѣ подорожныхъ вікчуалôвъ кукурузяні пляцки, перекладані сыромъ [якъ болгарска „піта“]. Такожь лучшій матеріяльный бытъ у Румунôвъ впадае бдъ-разу въ очи Галичанина, привышшого у себе видѣти всюда лишь мізерію. Лица публики бачивъ я веселі, хотяй завсѣгды поважні; на нѣкôмъ не бдражались нужда и сумъ, чого звычайно бувавъ я свѣдкомъ въ Галичинѣ.

Доѣхавши до мѣста Романъ, не ѣхавъ я дальше въ напрямѣ къ Букурештови и Журжеву, хочь туда вѣвъ коротшій шляхъ. Менѣ хотѣло ся бачити торговельне и портове мѣсто Ґалацъ. Въ Ґалацу станувъ я около 9 годины вечеромъ. Мимо непôзнои поры на улицяхъ мѣста було глухо и тôлько нафтові лѣхтарнѣ блимали неяснымъ свѣтломъ. Та се вже одна изъ головныхъ чертъ орієнтальныхъ гôродôвъ, що зъ першимъ змеркомъ завмирае на улицяхъ и огородахъ всяке голоснѣйше житье. Переночувавши въ однôмъ нѣмецкôмъ готели [Нѣмцѣвъ въ Ґалацу повно], оглядавъ я другого дня мѣсто. Якъ въ ночи не було нѣякого руху, такъ знову за дня бувъ величезный. Ґалацъ не мае й половины тôлько мешканцѣвъ, що Львôвъ, але руху въ нѣмъ двѣчи-тричи бôльше. Пôзнати бдъ-разу, що Львôвъ спокôйне мѣсто, де головно живуть урядники низшихъ и высшихъ дикастерій, Ґалацъ же мае мало урядникôвъ, та за те богато готелѣвъ, каварень, склепôвъ, рôзныхъ складôвъ, конторъ, ба навѣть мае свою біржу. На улици ведучôй зъ двôрця до мѣста и бдтакъ ведучôй до дунайскои пристани трудно перепхати ся; переважно тягнуть густыми рядами возы наложені рôзными товарами, боками улицѣ двигають на плечехъ хамалы [траґарѣ] лекші пакунки. До турноту возôвъ, до постôйного шуму й крику треба доперва привыкнути. Передъ кôлькома роками, коли ще Ґалацъ бувъ вôльнымъ портовымъ мѣстомъ, рухъ, якъ розказують, мавъ бути ще бôльшій. Домы въ Ґалацу побудовані на способъ европейско-орієнтальный. Великі каменицѣ рѣдко тутъ подыбати, за те богато віль зъ окружаючими ихъ рôзного смаку огородами. Такій способъ будованя робить мѣсто ґіґієнічнымъ, але за те черезъ широку просторонь накладае на громадскій урядъ бôльші выдатки на удержанье улиць, на свѣтленье, водопроводы и др.

Кромѣ Румунôвъ живе въ Ґалацу найбôльше Грекôвъ. Они навѣть мають бôльшість за собою, бо взагалѣ купецкій и оборотный народъ грецкій становить дуже значный контінґентъ по торговыхъ и портовыхъ городахъ, особливо-жь по гôродахъ орієнтальныхъ. Греки мають тутъ свои красні школы й красні богаті церкви. Въ грецкихъ церквахъ Ґалацу я мавъ першій разъ нагоду познакомити ся въ монотонною методою бдправы всенихъ службъ Божихъ по православныхъ церквахъ Орієнту, зъ вынимкою Россіи. Тую монотонну методу переняли православні церквы бдъ Грекôвъ. Священики и дяки [псалты, ψάλτος] спѣвають черезъ нôсъ, — се вражуе спѣволюбивого Русина дуже денервуючо; тобѣ здаеть ся, що десь бренять голосно джмѣлѣ або вайкають рôзными діссонансами жиды. Уже зъ сего можна оцѣнити, о скôлько высше у Русинôвъ розвите музикальне почутье, коли грецка, болгарска, вірменьска и друга публика може такъ холоднокровно переносити котяче вытье... У насъ щось подôбного було бъ неможливе. Грецкі и румуньскі священики зъ верха богато интеліґентнѣйші, нѣжь суворо-грубі священики болгарскі.

Кромѣ Грекôвъ есть въ Ґалацу не мало й Болгаръ. Они найбôльше купцѣ и огородники. Бдъ Болгаръ-огородникôвъ кишить майже кожде бôльше румуньске мѣсто, якъ Букурештъ, Ґалацъ, Бранла, Яссы, Журжево и другі. Болгарскі огородники складають ще въ своѣй бтчинѣ Болгаріи такъ звані *тайфы* [спôлки], арендують въ чужихъ краяхъ землю и спôльными силами та выдатками [„задружно“] обрабляють пôдъ ярину. Одинъ зъ тайфы бувае кухаремъ, одинъ касіромъ, другі працюють на „бостанахъ“ [огородахъ]. Болгарскі огородники роблять декуды сильну конкуренцію огородникамъ мѣсцевымъ. Знаю, якъ одного року въ угорскôмъ парляментѣ внесено навѣть интерпеляцію до міністра въ справѣ болгарскои конкуренціи. Причиною тои полны есть велика ощадность, тверезôсть, згôдливôсть и трудолюбнôсть болгарскихъ огородничихъ компаній.

Передъ освобожденьемъ пробувало по румуньскихъ мѣстахъ далеко бôльше Болгаръ, бо було межи ними богато політичныхъ еміґрантôвъ. Свого часу выдававъ въ Букурештѣ Л. Каравеловъ свои журналы „Свобода“, „Независимость“ и „Знание“, поетъ Ботевъ выдававъ тутъ свои „Знаме“, „Дума“ и „Будилникъ“. Въ Бранлѣ основано Перше болгарске книжовне Дружество [товариство] 1870 р., а першій драматурґъ Д. П. Войниковъ, ученикъ старого учителя-патріота Савы Доброплодного и деякихъ польскихъ еміґрантôвъ зъ часу мадярскои революціи, зорґанізувавъ театральну трупу и она давала представленя змѣсту патріотичного. Мѣжь болгарскими еміґрантами звертають на себе увагу бувші такъ зв. *хаджове*. Се були люде звычайно дуже вбогі, продаючі бузу [брагу] до питя по улицяхъ, люде живучі зъ дня на день и допускаючі ся николи рôзныхъ галабурдъ. Зъ тыми хашами мавъ неразъ досыть клопотôвъ румуньскій урядъ, але все терпѣвъ, бо они уходили за політичныхъ еміґрантôвъ. За те они були кождого разу наручнымъ матеріяломъ для такихъ революціонерôвъ, якъ Ботевъ, Стамболовъ, Панайотъ Хитовъ и другі. Зъ ними любивъ дуже приставати идеально-фантастичный Ботевъ и хочь самъ такій бѣдный, що мусѣвъ цѣлыми мѣсцями ночувати въ однôмъ запустѣлôмъ млынѣ на краю Букурешту, дѣлявъ ся зъ ними останнымъ кускомъ хлѣба.

Взагалѣ можна сказати, що Болгаре й Румуны бдносять ся одинъ до другого дуже симпатично. Се высказавъ уже свого часу въ приватнôмъ письмѣ до одного бувшого румуньского міністра Захарія Стояновъ. „Мы натягнули у васъ — казавъ менше-бôльше Стояновъ — великій довгъ, и не знаемо, якъ бдплатитись; може бути, прийде на те свôй часъ, а на теперь можемо бути для васъ тôлько вдячными.“ Тôй румуньско-болгарскôй приязни не треба дивувати ся. Єи выродила спôльнôсть интересôвъ обохъ народôвъ за часôвъ турецкихъ, а зъ другои стороны не було мѣжь ними нѣякихъ интересôвъ суперечныхъ, якъ н. пр. межи Сербами а Болгарами споръ о Македонію. Болгаре симпатизують въ Румунами такъ само, якъ н. пр. Русины симпатизують зъ Чехами.

По трехъ дняхъ побуту попращавъ я раннымъ ранкомъ Ґалацъ. Пароходъ плывъ попри Бранлу, котра въ послѣдныхъ рокахъ пôднеслась бôльше, нѣжь Ґалацъ. Тутъ есть торговельна „піяца“ для болгарского експортового збôжа. Въ послѣднôмъ [1890 роцѣ] самъ болгарскій рядъ проданъ збожа за около 21 міліонôвъ франкôвъ. Дальше минули мы Русчукъ [Руссе], котрому на волоскôмъ боцѣ протилежить Журжево. Мѣжь обома мѣстами пôддержуесь постôйна комунікація. Русчукъ лежить значно высоко надъ рѣкою и зъ-далека выдае ся, мовь бы лежавъ на высокôй горѣ. Потôмъ поплыли мы по-при Сиштовъ, Рахово [недалеко него колись Ботевъ арештувавъ австрійскій корабель „Радецки“ и змусивъ капітана причалити до берега на бдлюдномъ мѣсци] и вкôнци до Лом-Паланки, зъ бдки добрымъ, новымъ, збудованымъ уже за часôвъ болгарскихъ гостинцемъ веде дорога черезъ верхъ Старои Планины до Софіи.

Драганъ.

Селяне краковского повѣта

розбелали по краю літоґрафовану бдозву, въ котрôй взывають селяньство до орґанізаціи. Одозва тая звучить:

Брати селяне!

Въ короткôмъ часѣ збирае ся краевый соймъ у Львовѣ а на порядку деннôмъ буде поставлена реформа закона громадского.

Паны, ремѣсники, роботники, кождый станъ радить о собѣ и спôльно собѣ помагають. Нашимъ обовязкомъ есть, коли соймъ буде радити о насъ, щобы мы самі передъ тымъ голосъ забирали и свои потребы предложили соймови. Не оглядаймо ся на нѣкого, нѣхто намъ нѣ помочи нѣ рады не подасть, лишь власными силами можемо зарадити нашôй нуждѣ и упадкови. Не нарѣкаймо на нѣкого, мы самі собѣ винні, бо не стараемо ся усунути лиха. Зъ волѣ нашого монарха вôльно намъ сходити ся и радити надъ нашою бѣдою, кому користаймо зъ тыхъ правъ такъ, якъ инші станы користають, устроюймо вѣча, рѣшаймо на радахъ громадскихъ про наше положенье и предкладаймо соймови; завязуймо товариства, котрі бы для насъ приносили користи а въ сей способъ бодай въ части подамо пôльгу нашôй нуждѣ.

Рѣшучо рôвножь мусимо заявити ся противъ проекту творити окружні громады — бо тымъ: 1) Дуже побôльшились бы громадскі выдатки; 2) введено бы безъ цѣли велику нову машину бюрократіяну; 3) обмежено бы власть громады и вôйта. Жадати же намъ треба: 1) Що самостôйна громада лишь тогдѣ може истнувати, коли буде числити 100 домôвъ. Лученье малыхъ громадъ въ одну було бы дуже користне, бо малі громады не въ силѣ удержати ся. — 2) Знести двôрскі обшары. Супротивъ правъ мы всѣ рôвні, тожь и тягары повинні бути рôвні. — 3) Всѣ властителѣ посѣлостей въ громадѣ повинні выбирати тайно бôльшостію голосôвъ 12 радныхъ громадскихъ. — 4) Вôйтъ громадскій повиненъ складати присягу громадскôй радѣ въ присутности краевого урядника. Вôйтъ носить краеву бдзнаку. — 5) Рада громадска повинна выбирати громадскій судъ, котрый бы полагоджувавъ всѣ споры устно. — 6) Рада громадска именуе испытованого писаря громадского, котрый складае присягу вôйтови. Кожда рада громадска повинна выбирати одного члена до рады повѣтовои. — 8) Всѣ рады громадскі въ повѣтѣ разомъ повинні выбирати тайно одного посла на соймъ и одного до рады державнои. — 9) Сто громадъ можуть складати повѣтъ. — 10) Рада повѣтова мае выбирати маршалка а затверджати короля. — 11) Рада повѣтова повинна выбирати начальника повѣту а затверджати выдѣлъ краевый. Начальникъ повѣту мае бути дорадникомъ громадамъ и контрольоромъ маетку громадского, але не бюрократомъ до полагоджуваня кусѣвъ. — 12) Кождѣ 10 громадъ повинні мати краевого доктора. — 13) Кождый повѣтъ мае утворити асекураційный фондъ адміністрованый радою повѣтовою а громады до того фонду повинні платити якійсь процентъ бдъ податку и наложені кары. Фондъ асекураційный мае служити: А) въ однôй половинѣ: а) на случай недуги громадянина або нездôбности до працѣ на заосмотренье и пораду лѣкарску, б) на случай смерти громадянина вдова може одержати дожизненне заосмотренье, в) коли зберуть ся капіталы, сироты можуть одержати бдповѣдне вывѣнованье, г) удѣлати позички, лишь на закупно грунтôвъ; — Б) въ другôй половинѣ: д) на случай огню удѣлити сейчасъ вынагороду до $^{3}/_{4}$ вартости погорѣвшого будынку, ж) удѣляти завдатки на будову домôвъ, з) на закупно збôжа на случай потребы и бдпродувати громадамъ зъ малымъ зыскомъ, и) удержувати технічного урядника, котрый мавъ бы обовязокъ перевести помѣры громадъ и пôсля тыхъ плянôвъ та закона будôвляного допильнувати, въ котрыхъ мѣсцяхъ въ громадѣ и який будôвлѣ могли бы бути дозволені, рôвножь давати пораду, якъ тысячѣ морґôвъ пустарѣвъ можна бы выкористати. — 14) На завязокъ повѣтовыхъ фондôвъ асекураційныхъ повинен край дати одноразову запомогу на кождый повѣтъ. (Єсли край давъ міліоны на будову зелѣзниць и за се маемо языкъ нѣмецкій, то чому жь за нашій грошѣ мало-бы се бути трудне.) — 15) Всѣ справы, якъ списанье контракту, заинотекованье або спôрні справы и т. п. повинні бути за зголошеньемъ стороны до дотычнои власти заразъ списані урядникомъ и ведені урядомъ доси, доки цѣла справа не буде докôнчена. — 16) При такôй кождôй справѣ всякі оплаты мають складатись заразъ налѣпленьемъ стемплѣвъ. — 17) Всѣ оплаты екзекутай и процентôвъ проволоки бдъ скарбовыхъ належитостей повинні внестись. — 18) Ярмарки могуть бдбуватись въ однôмъ дни въ цѣлôмъ повѣтѣ. — 19) Корчмы яко жерело заразы, треба усунути зъ селъ, а консенсъ на вышинкъ лишь тогдѣ можна удѣлити за дозволомъ громады, если въ громадѣ буде бдповѣдне льокаль.

Въ послѣдныхъ пяти точкахъ обговорюють ся бдносины громады въ справахъ церковныхъ. Мѣжь иншимъ сказано тамъ такожь, щобы при похоронахъ тѣлъ побирати оплаты на удержанье кладовищь, а за кождый ужитокъ церкви до церемоній церковныхъ щобы интересовані складали сталі таксы на фондъ для будовы й направы церквей.

Одозва кôнчить ся зазывомъ: Брати селяне! Отсе нашій жаданя — не годитесь на нихъ, то ставляйте инші, а се що вамъ долягае предкладайте писемно, бодай кожда громада, соймови краевому, щобы зарадивъ рѣшучо теперѣшнôй нуждѣ.

Мѣжнародный торгъ збôжевый.

Въ понедѣлокъ сего тыждня отворено у Вѣдни 19-тый мѣжнародный торгъ збôжевый. По привѣтныхъ промовахъ зô стороны президентôвъ мѣжнародного торгу, приступлено до справоздани о результатѣ жнивъ сегорочныхъ по всѣхъ краяхъ Европы, Азіи и Америки. Результатъ жнивъ представленый числами, при чомъ число 100 означае середный результатъ жнивъ.

Европа выказала въ сѣмъ роцѣ въ жнивахъ пшеницѣ лишь 82·5 прц., а въ жнивахъ жита 72·1 прц. середныхъ жнивъ; зъ поодинокихъ краѣвъ що-до пшеницѣ то лишь Угорщина, Саксонія, Баварія, Норвеґія, Швайцарія, Подôлье россійске и Сербія мають жнива середні, всѣ прочі краѣ выказують результатъ гôршій. Жнива жита представляють ся ще гôрше, бо лишь Данію, Норвеґію и Швайцарію означено числомъ 100, всѣ инші краѣ стоять досыть значно низше бдъ того числа. За то въ жнивахъ ячменю и ôвса майже всѣ краѣ выказують станъ по-надъ жнива середні. Австрія представляесь числами такъ: пшениця 93, жито 83, ячмѣнь 109, овесъ 108; въ Угорщинѣ пшениця 100, жито 71, ячмѣнь 116, овесъ 111. Лишь Россія сего року, крôмъ жнивъ пшеницѣ и ôвса въ подôльскихъ ґуберніяхъ, выказуе значный неврожай у всѣхъ родахъ збôжа. Пôсля справоздания секретаря Лайнканфа, то жнива въ Австро-Угорщинѣ въ пропорціи до загального стану жнивъ ще вдоволяючі, бо крôмъ жита досягнено майже у всѣхъ родахъ збôжа середный результатъ жнивъ и тому покрывесь не лишь власні потребы, але буде можна вывезти ще де-що за границю. Ся надвыжка буде ще тымъ бôльша, если выпаде добре збôрка кукурузы и бульбы, а такожь если зъ Румуніи и Сербіи довезуть бдповѣдну скôлькость жита.

Азія и Америка, головні шпихлѣрѣ европейскі для пшеницѣ, выказали сего року въ тôмъ роде збôжа дуже добрый результатъ. И такъ Индіи мали минувшого року 6,123.000 тоннъ пшеницѣ, а сего року мають 6,842.000 тоннъ. (Нормальні жнива пересѣчні приймають ся въ скôлькости 6,579.000 тоннъ.) Америка мала минувшого року 399 міліонôвъ бушлѣвъ пшеницѣ, сего-жь року выказуе 545 міліонôвъ бушлѣвъ. Рôвно-жь незвычайно добрый результатъ выказуе Америка въ кукурузѣ, бо коли минувшого року було 1490 міліонôвъ бушлѣвъ то сего року ажь 2027 міліонôвъ бушлѣвъ.

Детайлічні справоздания о жнивахъ въ Долитавщинѣ такъ представляють результатъ жнивъ:

Пшеницѣ засѣяно на 1.147.274 гектарахъ, а зôбрано 14.700.000 сотн. метр., такъ отже пересѣчно зôбрано зъ одного гектара 12·8 сотн. метр. и зъ одного морґа 7·3 сотн. метр. Въ загальнôмъ результатѣ хлѣбо до повного жнива майже одинъ міліонъ сотн. метр. До неврожаю причинила ся слота, именно въ часѣ жнивъ, за-для того такожь въ Долитавщинѣ нема сего року доброго зерна пшеницѣ.

Житомъ обсѣяно въ Долитавщинѣ 1,998.130 гектарôвъ и зôбрано до 23 міліонôвъ сотн. метр. На гектаръ припадае 11·4 сотн. метр., а на одинъ морґъ 6·5 сотн. метр. До повного жнива хлѣбо пять міліонôвъ сотн. метр. До неврожаю причинилось се, що жито вышло лихо зъ зимы и треба було его переорувати та пôдсѣвати ячменемъ и ôвсомъ. Рôвно-жь рôдъ зерна лихій.

Пôдъ ячмѣнь засѣяно 115.950 гектарôвъ, а до того треба ще дочислити и тѣ терторія, на котрыхъ зъ разу засѣяно жито, а бдтакъ на весенѣ переорано и пôдсѣяно ячменемъ. Зôбрано 17 міліонôвъ сотн. метр., отже по-надъ повне жниво майже $1^{1}/_{2}$ міліон. сотн. метр.

Овсомъ засѣяно бôльші просторы анѣжь минувшого року и зôбрано 28·25 міліонôвъ сотн. метр., отже есть надвыжка 2·25 міл. понадъ повне жниво. Такожь що-до зерна овесъ дописавъ сего року.

Кукуруза зъ вынимкою Тиролю, удалась добре, а декуды дуже добре. На бульбу суть всѣляні надѣѣ; въ горѣшнôй и долѣшнôй Австріи, Моравѣ, Шлеску и въ Галичинѣ побоюють ся, що забракне сего важного артикулу пожывы, але зъ Чехіи, Тиролю и краѣвъ полудневыхъ надходять лѣпші вѣсти.

Дописи „Дѣла“.

Зô Стрыя 2 н. ст. серпня.

[Концертъ „дванацятки“ въ Стрыю.]

Вчора у насъ бдбувъ ся концертъ „дванацятки“ на доходъ фонду будовы руского театру національного. Зъ якого бы боку й глядѣти на рѣчь, концертъ сей — замѣтимо мимоходомъ — першій изъ сегорôчныхъ концертôвъ славнои „дванацятки“ удавъ ся зъ кождого погляду гарно. Публика зъ ентузіязмомъ витала „дванацятку“ и єи продукціи довготреваючими, френетичными оплесками. Нашихъ солôвѣѣвъ принято такъ, якъ принятихъ годило ся.

Въ имени стрыйскихъ Русинôвъ промовивъ адвокатъ д-ръ Олесницкій. Витаючи „дванацятку“, пôднѣсъ бесѣдникъ тую важну обставину, що люде тѣ першій важуть ся на важке дѣло — першій понесуть славу пѣсни нашои далеко на захôдъ, въ Мазурщину, далеко на полудне въ занедбану, злигодними прибиту угорску землю. Имъ слава за се, якъ и слава за те, що взяли ся служити такъ высокôй идеи. Стрыйскі Русины дуже щиро повитали „дванацятку“, а мы певні, що се перше повитанье въ евентуальнôй лѣвôй та прикрôй хвили стане для неи товчкомъ до вытревани въ предпринятôмъ дѣлѣ.

По вступнôмъ словѣ выведено проґраму справдѣ артистично. Проґраму въ послѣднôй хвили скрѣпивъ мѣсцевый комітетъ деякими дуже трудными хорами, — мимо того повне уваньe належить ся спѣвакамъ, и великою есть заслуга п. Остапа Нижанкôвского, діріґента хору. Дванацятка презентуесь при выступѣ дуже корпстно для ока, синьо-жовта бдзнака зъ лѣрами красила грудь спѣвакôвъ.

Такъ добре вывченый хоръ, така техніка въ выконуваню piano або crescendo те „ломанье“ голосу при „коронахъ“ — се справдѣ артизмъ. Першій хоръ „На прю“ Лисенка, або послѣдный хоръ того-жь музика „Иванъ Гусъ“ [зъ акомпан. фортепяна] було щось чудово гарного. Голосы чистѣ и зрозумѣнье та выведенье хорôвъ — зробили дуже користне враженье на публику. Импонувавъ складъ хору, импонували теноры, могучо ставляли басы въ „Гусѣ“ свои низькі позиціи. Ческій хоръ Kde děva ma — мусѣвъ бути повторений. Вахнянинове „Чи я въ луг...“ и знаменита робота Рудковского Gdyby anioł dziewczę młode зробили сподѣваный ефектъ. П. Берестъ спѣвавъ сольо Нижанкôвского „Ахъ де-жь той цвѣтъ?“ — зъ питомымъ собѣ артизмомъ та елеґанцією, а п. Левъ Лопатиньскій пôднѣсъ публицѣ окрôмъ Шевченкового „Посланія“ въ дарунку кôлька своихъ и чужихъ творôвъ комічного змѣсту. Ôдтакъ явивъ ся на естрадѣ ненадѣйно о. Кунчиньскій. Буря оплесковъ повитала славного майстра-цитриста и невмовкала довго, дуже довго. Понесли ся першій акорды. Торжественна тишина заволодѣла середъ публики, увага всѣхъ сконцентрувала ся въ однôмъ напрямѣ, кождый заперъ въ собѣ духа. Надземні майже звуки тужнои коломыйки вырывали ся зъ руки артиста. Гравъ „Цупурі зъ народныхъ пѣсень“ власного укладу. Одна мельодія за другою впивала ся глубоко у серце. — Здавало ся — сонъ чарôвный огорнувъ присутныхъ, нѣхто не ворохнувъ ся, всѣ завмерли. Ажь ось и сконали звуки. Знôвъ понесла ся буря оплесковъ, артистъ бувъ приневоленый докинути ще одну композицію.

Взагалѣ першій концертъ „дванацятки“ въ Стрыю выйшовъ вповнѣ артистично. Бо-жь и голосы добôрні и діріґентура знаменита.

По при „дванацятку“ брала участь въ концертѣ такожь панна Вітманъ зô Стрыя. Нелегку „Тарантелю“ Листа бддала зъ справдѣшнымъ зрозумѣньемъ. Панна Вітманъ володѣе знаменитою технікою, и вже звѣстна стрыйскôй публицѣ зъ своихъ продукцій.

Въ проґрамѣ вычитали мы що и п. Телиховскій бдспѣвае барітонове сольо Лисенка „Гетьманы“. Ждано его и естрада готовою стояла, та п. Телиховскій не явивъ ся...

По концертѣ наступили танцѣ. Охоча молодѣжь кинулась до першои коломыйки. Проводивъ п. Лопатиньскій. Панночокъ, и гарныхъ ще до того, явило ся дуже богато. Саля подабала на цвѣтникъ рожъ, въ котрôмъ ту и тамъ повырастали будики — хлопцѣ. Паръ усѣхъ стануло до кадриля надъ 50.

Доходъ касовый выносить brutto около 200 зр. По ôтягненю выдаткôвъ прийде на фондъ будовы руского театру до 40 зр.

Кз—кій.

Зъ Перемышляньского.

[Самоволя и бута двораковъ.]

Въ нашôмъ перемышляньскôмъ повѣтѣ дѣють ся часто такій безправности и насильства, про якій мало дениде й чувати. Взагалѣ взявши, народъ сходить до морального и матеріяльного упадку, а кождый рускій патріотъ — чи то зъ интелігенціи чи зъ селяньства — нараженый на всякого рода переслѣдуваня... Особливо-жь дуже много мусять терпѣти селяне въ добрахъ ґр. Романа Потоцкого ôдъ его двораковъ. На доказъ же наведу кôлька примѣрôвъ.

У всѣхъ селахъ дôбръ ґр. Потоцкого польованье на територіи громадскôй вынаймае ґрафъ за дуже низьку цѣну по 2 або 3 зр. Але кôлько за те терплять селяне! Побережники пôдъ претекстомъ, що псамъ не вôльно ходити по поли, убивають безмилосердно тыхъ вѣрныхъ сторожѣвъ селянина по публичныхъ дорогахъ полевыхъ и въ селѣ, хотяй песъ иде зъ своимъ господаремъ. Неразъ навѣть середъ ночи вытягають псы въ обôйстя на поле и тамъ убивають. Убивши пса, двораки ôдрѣзуе нôсъ, немовь Индіянинъ скальпъ, несе до лѣсничого и дôстае 10 кр. нагороды. Неразъ песъ на-пôвъ ще живый, але дворакъ на те не пытае, стае псови на голову, ôдрѣзуе свôй скальпъ а песъ потôмъ въ найстрашнѣйшихъ мукахъ гине. Въ селѣ Вишнѣвчику лучило ся, що такій оскальпованый песъ вернувъ домôвь... Чи се не варварство и не здичѣлость?

Якъ же собѣ поступають офіціялісты, нехай послужить фактъ, що лучивъ ся дня 7 серпня сего року въ присѣлку Гута чемерянецка. Въ тôмъ присѣлку мають провізорічльный процесъ зъ скарбомъ ґр. Потоцкого Францъ Михалица и Катерина Шіцъ о малу парцелю. Процесъ той провадить въ заступствѣ ґрафа его лѣсничій зъ Чемеринець. Отожь дня 7 серпня въѣхавъ п. лѣсничій 32 возами на спôрну парцелю въ асистѣ чотирохъ побережникôвъ узброеныхъ въ стрѣльбы, вытовкъ засѣвы Фр. Михалицы, а коли Михалица, боронячи свого добра, хотѣвъ здержати коня п. лѣсничого, той крикнувъ на побережникôвъ и тй звязали Михалицу, побили и полишили звязаного на поли, де ôнъ лежавъ майже три годины. Вечеромъ побережники, пôсля свого звычаю, запивали въ коршмѣ, а одинъ изъ нихъ выстрѣливъ на „vivat" два разы въ стелю коршмы, хочь пôсля закона не вôльно зъ оружіемъ ходити до домôвъ публичныхъ. Цѣла тота справа дôйшла до вѣдомости ц. к. прокураторіи въ Бережанахъ, — не знати лишень, якъ закôнчить ся...

Намъ же хиба кликнути: O tempora, o mores!

Зъ Гусятиньского.

[Въ справѣ руско-народного театру.]

Прочитавши въ 179 ч. „Дѣла" дописъ зъ Гусятиньского про рускій театръ, заявляю, що кождый безсторонный чоловѣкъ бувавшій на представленяхъ мусѣвъ зачудувати ся, читаючи оцѣнку, въ котрôй авторъ намагаесь пôдорвати добре заслужену славу дирекціи и артистôвъ, а навѣть загаломъ маловажати выставлюваній штуки. Пôсля тои оцѣнки директоръ вызыскуе для спекуляціи силы артистôвъ, артисты взагалѣ безъ одушевленя, ремѣсники, не студіюють роль, панѣ Попелева не варта нѣчого, паню Биберовичеву критикъ збувъ загальникомъ, а для п. Стечиньского шкодувавъ навѣть згадки. Ласкавымъ загальникомъ потрактувавъ пп. Ольшаньского и Кирницкого, о пани Осиповичевôй сказавъ, що умѣло тѣнюе зворушеня душевній чи нервовій [?], такъ що-жь, коли ухарактеризованье у неи не все ôдповѣдне! Дуже ласкаво ôдносить ся критикъ до п-ы Кравчукôвнои и пôдносить голосъ еи прехорошій, а що-до гры остерѣгае еи ôдъ наслѣдуваня давнѣйшихъ сестрицъ въ званю. Но на диво, тй люде безъ одушевленя, граючй отъ такъ, абы заграти, оказують ся наразъ въ „Хто винен", такъ скôнчеными артистами, що критикъ въ клопотѣ, кому подати лавровый листокъ [цѣлого вѣнка таки шкодувавъ]. И штуки выставлюваній въ Гусятинѣ не сподобались критикови, радить выставлювати народнй, хочь грали ся слѣдуючй: Запорожець и Вечерницѣ, Баронъ циганьскій, Выхованець, Надъ берегомъ пропасти, Хто винен, Мікадо, Галька, Дзвоны, Дай серцю волю, Панѣ молода, Наталка, Островъ, Рôздвяна нôчь и Два злодѣѣ — творы отже, зъ выимкомъ Острова и Злодѣѣвъ — оріґінальнй нашй найлѣпшй, або въ перекладѣ такй якъ Баронъ, Мікадо и Дзвоны, котрй на всѣхъ европейскихъ сценахъ грають!

На правду, difficile non scribere satyram по прочитаню всего добра, накопленого въ оцѣнцѣ! Но рѣчь за поважна, дотыкае институціи, серцю кождого щирого Русина дорогои, и длятого годѣ трактувати оцѣнку такъ, якъ бы она заслугувала, але радше выпадае зъ цѣлымъ натискомъ зазначити, що осудъ критика не есть выразомъ опініи публичнои але на жаль (сли всѣ ознаки не мылять) ôдгомономъ закулисовои пѣсоньки спѣванои якимъ комеражуючимъ артистомъ, а такъ — подôбно текстомъ до оцѣнки критика, що майже неможливо схожôсть тую самымъ трафомъ собѣ пояснити. Публика безъ рôзницѣ, пôдхлѣбно высказувалась якъ о грѣ артистôвъ такъ и о достойнôмъ ихъ поведеню, пильнымъ ôдвѣдуваньемъ театру давала нагаядный доказъ свого узнаня и вдоволеня, чого певно не було бы сли-бъ артисты рускій и выставлюваній штуки були такими, якъ въ оцѣнцѣ пописано. На власній уха чувъ я, якъ Россіяне, окôнченй академики петербурскій, уносили ся надъ артистичною грою п. Стечиньского и панѣ Попелевои, а о п. Биберовичевôй сказали, що й на сценѣ въ Петербурзѣ она була бы славною. Врештѣ если критикъ не слѣпый, то мусѣвъ добачити, що всѣ видѣли, якъ панѣ Биберовичева своею грою ентузіязмувала публику. Така артистка не заслугуе на те, щобы панну Кравчукôвну остерѣгати передъ нею. Панна Кравчукôвна, крôмъ доброго, но цѣлкомъ ще невышколеного голосу, выпосажена природою такъ, що повинна бы ся чути дуже щасливою, если бы по лѣтахъ дуже усильнои працѣ надъ собою змогла станути на тôй высотѣ артистичнôй, на котрôй станула п. Биберовичева.

Рѣчь певна, що неодно на сценѣ рускôй могло бы бути ще лѣпшимъ, якъ есть сли бы обставины не стояли тому на перешкодѣ. И такъ — чи-жь при найлѣпшôй воли може дирекція театру призволити на довшй павзы межи выставами, коли доходы зъ выставъ пересѣчно дуже невеликй а выдатки на удержанье персоналу, кошты перевозôвъ и т. п. дуже значнй? И неодно хибне було бы зъ сцены ухилене, сли бы режисеріею правила сила способна. — такъ дарма, Гриневецкій не валяють ся! И въ выборѣ выставъ могло бы статись по воли критика, сли-бъ не то лихо, що не публика для театру, але театръ для публики, котра нинѣ въ цѣлôмъ свѣтѣ цивілізованôмъ, утомлена тяжкою щоденною боротьбою о истнованье, домагаесь въ театрѣ легкои поживы духовои, не напружуючои духовыхъ силъ, и уникае класичныхъ творôвъ! Годѣ дирекціи або режисеріи театру противъ рожна перти — и годѣ Русинова бути не вырозумѣлымъ на всѣ трудній обставины, зъ котрыми и дирекція и артисты рускои сцены боротись мусять, бо тогдѣ за тяжкій труды, зъ котрыхъ дирекція и артисты рускій ледви ґôркій и то не певный кусень хлѣба мають а за то народна справа величезный пожитокъ, стаесь можливою тôлько нагорода въ родѣ оцѣнки критика, котра певно не въ силѣ скрѣпити духа и заохотити! Оно сумно видѣти, якъ на терписту дорогу рускихъ артистôвъ и дирекціи руска рука безъ розваги докидае колючокъ..

Гудикъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Вѣстникъ розпорядженъ для арміи оповѣстивъ въ послѣднôмъ числѣ розпорядженье міністерства войны зъ датою 24 серпня що-до утвореня новыхъ чотирохъ компаній босаньскихъ. Тй компаніи вложать ся на десятый батальонъ босаньскій а загальне число компаній въ босаньскôмъ войску дôйде до 40. Оповѣщенье сего розпорядженя можна уважати мовь бы за ôдповѣдь на голосы заграничнои прасы, именно россійскои, котрй въ справѣ босаньского войска добачили нарушенье берлиньского договору.

Про послѣдній молодо-ческій справозданя посольскій пражска Politik дае таку характеристику: „Молодо-ческій послы завели новый рôдъ політичныхъ зборôвъ, щобы свое становище поправити, котре вже ставало чимъ разъ труднѣйшимъ. Доси було звычаемъ, що вернувшій зъ державнои рады або сойму заступникъ народу скликувавъ зборы выборцѣвъ а на тй зборы мали вступъ выборцѣ всякои закраски и всякихъ партійныхъ напрямкôвъ та посолъ складавъ передъ ними справозданье о своѣй репрезентаційнôй дѣяльности. Теперь мабуть дѣяльнôсть послôвъ не зносить загальнои критики, бо въ сѣмъ часѣ устроюють ся лише партійнй зборы а на нихъ не пускають такихъ выборцѣвъ и публіцистôвъ, котрй не належать до молодо-ческои партіи. Або если лучать ся, що припустять, тогдѣ старають ся ихъ перекричати, якъ се було въ Колинѣ. Такожь вынайдено ще одинъ выхôдъ зъ прикрои ситуаціи а се такій, що зборы партійнй заповѣдають ся ажь въ послѣднôй хвили, щобы старо-ческій справоздавцѣ не могли явитись и такимъ способомъ позбувають ся конечнои контролѣ надъ своими політичными заявленями. Такій случай зайшовъ въ зборами партійными посла д-ра Герольда, котрй Národ. Listy заповѣли въ недѣлю рано а кôлька годинъ опôсля они и ôдбулись. Се есть затаюванье, котре вказуе на недобру совѣсть."

Цѣлый корпусъ офіцирскій полку Єлячича въ Рацѣ — якъ доносять зъ Будапешту — зробивъ въ недѣлю прогульку на могилу бана Єлячича и зложивъ на нѣй вѣнецъ. При тôмъ полковникъ пôднѣсъ торжественно заслуги Єлячича для цѣсаря и престолу. Правдоподôбно зъ того зроблять знову важну квестію въ мадярскихъ кружкахъ шовіністичныхъ, бо Pester Lloyd ставляе питанье, що спонукало до такои маніфестаціи офіцирôвъ полку, о котрôмъ вже и такъ богато говорили въ послѣдныхъ тыжднѣхъ и се не зовсѣмъ прихильно. Прецѣнь они могли знати вже по аферѣ Яньского, якъ ôдносуть ся до того заявленя політичнй кружки мадярскй. Pester Lloyd каже, що ôнъ пересвѣдченый, що не довго треба буде ждати на основный и скорый лѣкъ. Зъ правительственнои стороны мадярскои задержать въ тôй справѣ умѣренность, бо урядова ґазета Nemzet признае, що поведенье офіцирôвъ оправдане зô взгляду на память покôйного бана Хорватіи.

—

Кореспондентъ варшавскій Dzien. Pozn. пише такъ о внутрѣшнôй ситуаціи въ Россіи: „Запевняю васъ, що истнують кружка у насъ, въ котрыхъ дуже радôстно принято вѣсть, що марсиліянка дôстала право горожаньства въ Россіи. Въ тыхъ кружкахъ, говорю выключно о національно-россійскихъ, мають надѣю, що зближенье до републиканьскои Франціи ôддѣлае на внутрѣшній обставины въ Россіи та що зъ марсиліянкою прийде зъ Франціи до Россіи богато нашихъ рѣчей. Зъ цѣлою повагою и зъ глубокимъ пересвѣдченьемъ пояснявъ менѣ недавно се одинъ высокій достойникъ, котрый есть урядникомъ въ Царствѣ польскôмъ а ему притакували въ тôмъ приятелѣ. Сй панове ѣхали зъ поминеньемъ Нѣмеччины черезъ Вѣдень въ подорожь до Франціи, котра такъ радо а такъ гостинно принимае у себе теперь всѣхъ Россіянъ. А были се люде вельми поважній, котрй ѣхали за границю, щобы пôзнати тамошній институціи; они высказали навѣть свôй жаль, що ихъ ôдпустка припала въ таку пору, коли якъ разъ парляментъ не засѣдае. Я ôдъ нихъ довѣдавъ ся такожь, що Побѣдоносцевъ теперь не дуже добре записаный у царя. Звернено увагу царя особливо на те, що Побѣдоносцевъ стремить до орґанізаціи ґієрархічнои въ православнôй церквѣ на взорець католицкои церкви та що така орґанізація може бути небезпечна для власти царскои, бо еманципуе церковь въ-пôдъ еи вплыву. Повтаряю, що се я чувъ ôдъ людей занадто поважныхъ, щобы они говорили тй рѣчи такъ собѣ на вѣтеръ; менѣ самому однако хибують даты, щобы я пôддержувавъ въ чѣмъ не-будь сесю информацію."

Россійскй дневники знову доносять о новыхъ розпорядженяхъ правительственныхъ що-до руссифікаціи балтійскихъ провінцій. „Новое Время" зазначае, що всѣ професорскй катедры на дорпатскôмъ университетѣ будуть обсадженй Россіянами а се длятого, що нинѣшнй професоры переважно Нѣмцѣ не хочуть выкладати въ россійскôмъ языцѣ. „Московскія Вѣдомости" доносять, що управа на всѣхъ закладахъ науковыхъ въ тыхъ провінціяхъ поручена буде лишь Россіянамъ. Наконецъ „Русскія Вѣдомости" оголошують, що всѣ чужинцѣ будуть выдаленй, котрй працюють въ надбалтійскихъ провінціяхъ по промысловыхъ заводахъ.

Dziennik Warszawski донѣсъ о нарушеню пруско-россійскои границѣ, котре то донесенье повтаряе теперь нѣмецкій дневникъ Post и тымъ способомъ звертае увагу на сю пригоду, хочь одвѣчальнôсть за донесенье полишае польскому дневникови. Пôдчасъ послѣдныхъ прускихъ маневрôвъ на россійско-прускôй граници коло Найденбурґа лучило ся два разы, що прускй патрулѣ кавалеріи высланй на огляданье терену перейшли черезъ границю. Стало ся се въ бѣлый день на граници при Смолярахъ, якъ дня 17 серпня патроля драґонôвъ а дня 18 серпня знову патруля уланôвъ переѣхала границю, зайшла пять верстъ въ середину краю а потôмъ скоро вернулась назадъ ґальопомъ. Зъ другого боку знову Volkszeitung доносить зъ Аленштайна, що по маневрахъ границю зъ россійскои стороны обсаджено сильнѣйше войскомъ нѣжь доси бувало. До Шренцка, де стоить вже полкъ инфантеріи, приходить ще полкъ кôнницѣ а до Бжежина, де не було вôйска, приходить полкъ козакôвъ. Volkszeitung впрочôмъ не бачить въ тôмъ нѣчого незвычайного але лише звычайнй дісьлокаціи. Знову Vossische Ztg. доносить въ парискôй депеши, що тамъ могло дуже ударити, що при оваціяхъ устроеныхъ въ его честь въ Котрѣ баронъ Моренгаймъ нѣгде не згадувавъ о мирѣ, хочь промовы французкй о тôмъ говорили.

—

Въ честь россійского амбасадора въ Парижи барона Моренгайма, котрый зъ своею родиною перебувае въ Котре, устроено тамъ величаве торжество. На пирѣ прийшло до ентузіястичнои маніфестаціи Французôвъ для амбасадора. Меръ и заступники многихъ корпорацій удались до амбасадора и заявили ему чувства поважаня. Бар. Моренгаймъ подякувавъ имъ горячими словами. На бенкетѣ, котрый опôсля наступивъ, префектъ пôднѣсъ першій тоастъ за россійского царя и за Россію. Посолъ де Бретіль прилучивъ ся до слôвъ префекта и згадавъ на се, що Моренгаймъ головно причинивъ ся до французско-россійскои уніи зъ еи мирною цѣлею та додавъ ще, що се зближенье зъ другои стороны не може охолодити добрыхъ ôдносинъ, котрй Франція удержуе зъ Англією. Бесѣдникъ ще згадавъ, що свѣтле принятье французскои ескадры въ Кронштадтѣ зробило конець изольованому становищу Франціи. Амбасадоръ Моренгаймъ подякувавъ въ довшôмъ тоастѣ рôзнымъ бесѣдникамъ и при тôмъ зазначивъ нахилъ до взаимнои симпатіи, котрый обявивъ ся у Франціи и Россіи. Що такъ справа мае ся, на те суть многй а дуже добрй мотивы. Бесѣдникъ зацитувавъ слова поета, що ôнъ иде за серцемъ, котре не знае розуму. Тй мотивы суть не менше могучй и на кождый способъ чинять се, що понимаемо взаимно себе такъ добре, хочь неразъ и таке лучае ся, що насъ другй хибно понимають. Моренгаймъ наконецъ выпивъ за здоровье президента републики и правительства, котрй кермують судьбою Франціи въ крѣпкій и мирный способъ. Бесѣду принято окликами въ честь Россіи и Франціи а орхестра заграла при тôмъ россійскій гимнъ и марсиліянку.

—

Politische Correspondenz пише: Ôдъ кôлькохъ тыжднѣвъ европейска праса, а особливо нѣмецка засыпана формально фальшивыми вѣстками о подѣяхъ въ кружкахъ ватиканьскихъ. Мѣжь иншимъ розказували, що наслѣдкомъ полеміки одного зъ ватиканьскихъ дневникôвъ противъ потрôйного союза повстала незгода мѣжь Ватиканомъ а провôдниками нѣмецкого центра. Ся вѣсть безосновна. Нѣкому, хто обзнакомленый зъ ôдносинами, не прийде на гадку складати одвѣчальнôсть на Ватиканъ за якусь журналістичну полеміку, котра впрочôмъ мала характеръ чисто особистый. До того и становище Ватикану до центральныхъ державъ не змѣнило ся а рады, котрй папа подавъ французскимъ католикамъ, абсолютно не могли выкликати якоись змѣны. Такъ само несправедливо говорять о охолодженю ôдносинъ мѣжь папскимъ престоломъ а прускимъ правительствомъ. Шлецеръ теперь знаходить ся на ôдпустцѣ въ Любецѣ, своѣмъ родиннôмъ мѣстѣ, але по скôнченю ôдпустки поверне знову до Риму на свою посаду. А треба сконстатувати, що ôдносины мѣжь Ватиканомъ а Прусами не втратили своего нормального характеру.

НОВИНКИ.

— **О. Степановъ зъ Вишнѣвчика** стававъ дня 1 н. ст. вересня по разъ другій передъ судомъ присяжныхъ въ Бережанахъ [по скасованю засуду] и присяжнй вердиктомъ своимъ вину обжалованого [пôдбурюванье противъ Поляковъ] заперечили а трибуналъ увôльнивъ его ôдъ вины й кары.

— **Краєва рада шкôльна** на засѣданю зъ дня 31 н. ст. серпня ухвалила: признати пятый додатокъ пятилѣтный професорови ґімназіяльному въ Яслѣ, д-рови Адольфови Грачиньскому, четвертый додатокъ пятилѣтный професорови ґімназіи св. Яцка въ Краковѣ д-рови Стан. Стодоляцови, першій додатокъ пятилѣтный професорови ґімназіи въ Новôмъ Санчи Стан. Зарембѣ; затвердити въ учительствѣ Ант. Янка учителя въ Ярославѣ, вылучити присѣлокъ Горы повѣта коломыйского зô звязи шкôльнои въ Каменцѣ и зорґанізувати тамъ осôбну школу філіяльну, перемѣнити школу філіяльну въ Селискахъ ad Толщѣвъ въ повѣтѣ львôвскôмъ на етатову, чотирокласову школу женьску въ Бучачи на 6-класову, перемѣнити одну посаду учителя молодшого въ школѣ въ Судовôй Вишни повѣта мостиского на посаду зъ повною платнею, именувати Володислава Орша, учителя 4-класовои школы народнои въ Теребовли, заступникомъ учителя въ семинаріи учительскôй въ Тернополи зъ застереженьемъ ему дотеперѣшнои посады; именувати Анелю Левицку, помôчницею настоятельки въ огородѣ фребелѣвскôмъ при семинаріи учительскôй у Львовѣ.

— **Образокъ автономіи галицкои.** Выдѣлъ рады повѣтовои въ Стрыю може служити примѣромъ нашои господарки повѣтовои. Ôдъ зимы не ôдбуло ся тамъ ще анѣ одно засѣданье выдѣлу. Презесъ рады бар. Ромашканъ жие усе у Львовѣ або въ Остапю пôдъ Станіславовомъ а лишь дуже рѣдко въ Угерцяхъ пôдъ Стрыемъ. Заступникъ презеса адвокатъ Попель слабый ôдъ довшого часу. Автономичный зарядъ повѣтомъ лежить такимъ способомъ на секретари Калясѣ, котрый крôмъ того веде всю маніпуляцію а такожь залагоджуе приватнй справы пана презеса. Въ шематизмѣ фіґуруе яко друга робуча сила стрыйского выдѣлу повѣтового якійсь Лукашевичъ. Єсть то швецъ по званю, не знае нѣчого, однакожь помимо того ôдъ часу до часу переписуе зъ похибками деяку експедицію, доручуе сторонамъ письма и крутить корбою при автоґрафічнôй працѣ.

— **Число головныхъ урядôвъ податковыхъ мае збôльшити ся** почавши ôдъ 1 н. ст. жовтня. До головныхъ урядôвъ податковыхъ будуть вчисленй уряды податковй въ Ряшевѣ, Вадовицяхъ, Сяноцѣ, Яслѣ, Бережанахъ, Стрыю и въ Сучавѣ на Буковинѣ.

— **Выглядъ Львова** змѣнить ся въ де-чôмъ а то за-для перемѣщеня торговицѣ зъ Галицкои площи, де нашй Бойки торгують, до противлежнои реальности Бѣсядецкихъ, котру громада мѣста Львова недавно закупила. Перемѣщенье наступить вже незадовго имовѣрно въ жовтни. Однакожь мѣсце пôдъ нову торговицю мусить бути напередъ ôдповѣдно уряджене, заким будуть тамъ уставленй будки. Позаякъ бôльшôсть торговцѣвъ складае ся зъ рѣзникôвъ, то було бы дуже пожадане, щобы площу на се призначену выбетоновано або вызафальтовано, бо лишь тогдѣ можна буде удержати на торговици ладъ и чистоту. Належить сподѣватись такожь, що продажа мяса буде ôдбувати ся не якъ доси пôдъ голымъ небомъ, але въ яткахъ уладженыхъ згôдно зъ поступомъ часу. По перемѣщеню торговицѣ мае бути площа Галицка упорядкована и имовѣрно буде тамъ заложеный гарный скверъ.

— **Зъ жидôвскои еміґраціи.** Якъ звѣстно, позакладала Alliance Israelite въ Галичинѣ кôлька філій, котрй мали помагати и улекшувати грôшми россійскимъ жидамъ еміґрантамъ выѣздъ до Америки. Експедиціи еміґрантôвъ ôдбували ся все въ означеныхъ дняхъ въ усѣхъ філій разъ на тыждень такъ, щобы еміґранты въ однôмъ и тôмъ самôмъ дни станули разомъ въ Освецѣмѣ, зъ-вôдки выѣздили осôбнымъ поѣздомъ до Бромы и Гамбурґа а ôдтакъ за океанъ. Сими днями повѣдомила однако Alliance Israelite телеґрафічно всѣ філіи, щобы нѣкого бôльше до Америки не высылати и щобы розвязати філіи а то для того, бо надôйшла зъ Америки вѣсть, що тамошне правительство не приняло послѣдного транспорту еміґрантôвъ и выслало ихъ назадъ до Европы. Нема сумнѣву, що на тôмъ найгôрше выйде Галичина, бо всѣ жиды еміґранты лишать ся таки у насъ.

— **Санкціи не одержавъ законъ,** ухваленый львôвскимъ соймомъ о змѣнѣ и внутрѣшнымъ уладженю грунтовыхъ книгъ въ тôмъ напрямѣ, щобы для зложеня ôддѣльного табулярного тѣла було установлене мінімумъ 25 зр. сталыхъ реальныхъ податкôвъ.

— **Електрична дорога зъ Вѣдня до Будапешту,** котру теперь мають будувати, мае мати лишь двѣ головнй стаціи для вызязуваня електрики и чотири перестанки. Цѣлу просторонь мѣжь обома городами перелетить поѣздъ (лише одинъ ваґонъ на 48 особъ) въ 75 мінутахъ, т. е. зъ скоростію 240 кільометрôвъ на годину.

— **Зъ Украины.** „Кіевлянинъ" заповѣдае страшне нещастье для населеня въ Украинѣ, котре послѣдними часами дуже задовжило ся а теперь стогне пôдъ наслѣдками неврожаю. Тй селяне, котрй або зовсѣмъ нѣчого або мало дуже грунту мають, запродують вже теперь на довгй часы

свою працю, выарендовують свои парцелѣ и запозичають ся, якъ лишь можуть, безъ огляду на условія, які имъ ставить ся. Загалъ селянъ есть вже теперь такъ задовженый, що не може вôдповѣсти зобовязанямъ, анѣ що до грошей анѣ що до роботы. Такъ есть теперь и тяжко поняти, що то буде на весну и въ лѣтѣ, коли голодный народъ буде мусѣвъ новѣ довги затягати и пôти пôдъ ярмо „кулакôвъ“. — Дневники петербурскѣ доносять, що при міністерствѣ справъ внутрѣшныхъ буде зорґанізована осôбна комісія для выкупу мѣстъ, котрѣ становлять приватну власнôсть въ ґуберняхъ полуднево-захôдныхъ (т. е. на Волыни, Подôлю и Украинѣ).

— **Змова властителѣвъ фіякрôвъ въ Краковѣ** наступила вчера т. е. 2 н. ст. вересня. Якъ пише краковскій Czas, не появивъ ся на улицяхъ Кракова нѣ одинъ фіякеръ а и властителѣ фіякрôвъ зъ сусѣдного Подґужа мусять стояти въ порозумѣню зъ краковскими, бо на вôзванье властей, щобы прибули до Кракова и були на услуги публики, вôдповѣли, що не приѣдуть, бо боять ся. Причиною змовы есть то, що краковскій маґістратъ не хотѣвъ пристати на просьбу властителѣвъ фіякрôвъ, щобы здержати ся зъ уведеньемъ въ житье новои тарифы ѣзды, поки рекурсъ, якій властителѣ фіякрôвъ внесли до трибуналу адміністраційного противъ новои тарифы не буде порѣшеный. Страйкуючѣ вôзники не допускають ся впрочôмъ нѣякихъ ексцесôвъ а лише ходять по улицяхъ и пильнують, щобы нѣякій фіякеръ не ѣздивъ.

— **Французкі гумористы** знайшли въ руссофільствѣ своего народу богатый матеріялъ, котрый умѣють добре выкористовувати. Figaro на пр. оповѣдає таку пригоду: „Вчера о годинѣ четвертôй рано сторожа поліційна придержала (очевидячки случайно) якесь на око пôдозрѣне индивідуумъ, котре власне розбило шибу склепову въ конторѣ вымѣны на бульварѣ италійскôмъ. Арештованый, Иполитъ К., прозваный также Біль де Сінкъ, заявивъ, що мавъ лишь намѣръ забрати кôлька россійскихъ банкнотôвъ, щобы ихъ собѣ оправити въ рамки. Рѣчь ясна, що выпущено его заразъ на волю, а публика устроила честному патріотови одушевлену овацію“. Пôдъ заголовкомъ „Самоубійство“ знаходимо знову таке: „Нещастный З., позбавленый обохъ нôгъ, вôдобравъ собѣ житье зъ розпуки, що не мôгъ выслухати россійского химну... стоячи“.

— **Австрійска праса.** Зъ початкомъ 1890 року выходило въ Австріи 1674 часописей т. е. о 146 бôльше якъ въ роцѣ 1889. Зъ сего числа припадало на саму Австрію долѣшну 721, на Чехію 384, на Мораву 127 часописей. Сальцбургъ має мѣжь австрійскими кралми найменше часописей, бо лишь 11. Що до змѣсту дѣлять ся часописи австрійскѣ въ той спосôбъ: 483 політичныхъ, 180 суспôльно-економічныхъ, 133 мѣстило урядовѣ оголошення, 132 промыслово-технічныхъ, 120 беллетристичныхъ и гумористичныхъ, 113 господарскихъ, 110 занимало ся справами театру, музики, штуки, моды и спорту, 100 педаґоґічныхъ, стеноґрафічныхъ и присвяченыхъ молодежи, 87 неполітичныхъ льокальныхъ, 85 церковныхъ, 51 присвяченыхъ медицинѣ и природознавству, 42 правничихъ, 40 ґеоґрафічно-статистично-историчныхъ, 16 часописей вôйсковыхъ и 5 присвяченыхъ для жѣнокъ. Интересный и характеристичный для культурныхъ вôдносинъ рôзныхъ народôвъ Австріи есть подѣлъ часописей пôсля мовы. Выходило отже на нѣмецкôй мовѣ 1105 часописей, на славяньскихъ 440, мѣжь тымъ 300 ческихъ, 91 польскихъ, 28 словеньскихъ а 21 рускихъ. Мова италійска заступлена 62 часописями. Крôмъ того есть ще 10 часописей хорватскихъ, 13 еврейскихъ, 1 грецка, 2 мадярскѣ, 1 румуньска, 10 французскихъ 2 анґлійскѣ, 1 испаньска 2 латиньскѣ, 1 въ мовѣ „Волапік“. 25 часописей выходило въ кôлькохъ бесѣдахъ, а то: 11 ческо-нѣмецкихъ, 2 нѣмецко-французскѣ, 2 нѣмецко-мадярскѣ, 1 нѣмецко-италійска, 1 нѣмецко-французско-анґлійска, 1 польско-руска, 2 италійско-сербскѣ, 1 италійско хорватска и 2 латиньско-италійско-сербо-хорватскѣ.

— **Маневры фортечнѣ.** Доносять зъ Варшавы: Въ ночи зъ 21 на 22 н. ст. серпня вôдбули ся на поліґонѣ рембертôвскôмъ, въ присутности ґенерала-адъютанта Гурка, маневры фортечнѣ въ великихъ, доси ще не практикованыхъ розмѣрахъ. Около 100 пушокъ уставлено на природнôмъ горбѣ, котрый тягне ся пôвперекъ поліґона на просторони кôлькохъ верстъ. Пôдчасъ канонады освѣтлювало мѣсцевôсть пять батерій ракетами и чотири апараты електричнѣ. Въ маневрахъ тыхъ брало участь 10 батальонôвъ артилеріи фортечнои, 2 батеріи призначенѣ до военныхъ выпадôвъ и два батальоны крѣпостнои пѣхоты. На згаданôмъ природнôмъ валѣ уряджено 3 головнѣ форты, уоружені пушками а о 6 верстъ вôдъ нихъ зносивъ ся фортъ неприятельскій. На даный знакъ при помочи ракетъ зроблено выпадъ. Ракеты и апараты електричнѣ дуже добре освѣчували мѣсцевôсть. Форты були получені зъ собою телефонами системы Сіменса и Беля, уживано також зъ поводженьемъ геліоґрафічного фотольоґу Попова до комунікованя военныхъ приказôвъ зъ середного форту до двохъ бôчныхъ. Маневры нôчнѣ закôнчили ся вôдбутьемъ нападу неприятельского. Зъ рана вôдбуло ся бомбардованье зъ усѣхъ пушокъ. Цѣле поле покрыло ся множествомъ куль и вôдломкôвъ зелѣзныхъ. Коло 9 годины закôнчено тѣ великаньскѣ маневры.

— **Въ околици Перемышля** показуесь по селахъ богато скаженыхъ псôвъ. Вчера — якъ намъ пишуть — въ самôмъ Перемышли покусавъ скаженый песъ одного коня и трехъ псôвъ.

— **Ескимосы** замешкуючѣ Ґренляндію, мають також свою власну часопись, котрои редакторъ есть рôвночасно складачомъ, друкаремъ и розносителемъ своеи часописи; называе ся Ляръ Меллеръ и прислуживъ ся дуже професорови Норденшільдови пôдчасъ его подорожи по Ґренляндіи. Друкарню свою, дуже просту, урядивъ Меллеръ въ Ґотгаедѣ, зъ-вôдки два разы на мѣсяць выправляе ся на лыжвахъ снѣговыхъ и объѣзджає край, яко ширитель цивілізаціи. Зъ початку часопись, называюча ся просто: „Матеріялъ до читаня“, мѣстила лишь лихі рисунки, котрі будили цѣкавôсть и фантазію, потôмъ наступили буквы, склады и слова, котрі вкôнци лучено въ реченя, а зъ нихъ творили ся вôтакъ короткі описы о рôзныхъ пригодахъ на свѣтѣ. Меллеръ отже научивъ своихъ землякôвъ читати. Ескимосы мають до него велике довѣрье и уважають его за помазаника божого; особливо жь придбавъ бнъ собѣ того поважаня тымъ, що змѣняе часто мѣсце перебуваня, щобы всѣмъ родинамъ достатчити духового корму. Товариство літературне въ Даніи, котрому бнъ недавно переславъ кôлька примѣрникôвъ, зъ трогаючою простотою писанои часописи, пôслало Меллерови добру ручну машину друкарску, папѣръ и новѣ черенки, щобы мôгъ друкарню свою пôбôльшити.

НАДÔСЛАНЕ.

Ganz seid. bedruckte Foulards fl. 1.20 bis fl. 4.65 p. Meter (ca. 450 versch. Dessins) — vers. roben- und stückweise porto- und zollfrei in's Haus das Seidenfabrik-Depot G. Henneberg (K. und K. Hoflief.) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. 6

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Намѣстникъ именувавъ концепіста намѣстництва Володисл. Ґадзиньского въ Равѣ, комісаремъ повѣтовымъ а практиканта концептового намѣстництва Едв. гр. Брунецкого въ Ланцутѣ, концепістомъ намѣстництва.

— **Перенесеня.** Намѣстникъ перенѣсъ комісарѣвъ повѣтовыхъ: Іос. Балицкого зъ Велички до Львова, д-ра Стан. Устияновского зъ Добромиля до Львова, Моч. Пашкудского зъ Тернополя до Добромиля, концепіста міністеріяльного Оскара Лідла зô Львова до Жовквы, концепістôвъ намѣстництва: Андр. Городиского зъ Перемышлянъ до Велички и Стан. Добровольского зô Львова до Лѣська; практикантôвъ концептовыхъ намѣстництва: Романа Журовского зъ Домброви до Самбора, Вит. Лясоту зъ Станіславова до Залѣщикъ, Як. Іос. Кульчицкого зъ Жовквы до Перемышлянъ, Володисл. Гродецкого зъ Самбора до Жовквы, Ив. Лопушаньского зô Львова до Станіславова, Каз. Михалевского зъ Живця до Ясла, Іос. Воронецкого зô Львова до Тернополя, Руд. Рапля зô Львова до Домброви, Люд. Валльоніого зô Львова до Живця, Едм. Келера зô Львова до Тарнобжеґу, Ант. Шультіса зô Львова до Перемышлянъ и Тад. Ґавроньского до Пôдгаєць. — Дирекція почтъ и телеґрафôвъ перенесла асистента почтового Самуила Кроника зъ Снятина до Львова.

Телеграмы „Дѣла“.

Шварценавъ 3 вересня. Вчера выѣхôвъ цѣсарь на дворець зелѣзничій на повитанье короля саского. Вечеромъ вôдбувъ ся обѣдъ безъ нѣякихъ тоастôвъ політичныхъ. Нинѣ приѣде цѣсарь нѣмецкій зъ канцлеромъ Капрівимъ.

Вѣдень 3 вересня. Wien. Abendpost витае приѣздъ цѣсаря нѣмецкого яко поруку и доказъ того, на якъ тревалыхъ пôдставахъ стоить середно-европейскій союзъ, заключеный для добра и мира народôвъ.

Копенгаґа 3 вересня. Дня 7 вересня мають вôдбутись заручины россійского наслѣдника престолу зъ княгинею грецкою Марією. Синодъ давъ диспензу.

Берлинъ 3 вересня. Ґазеты вôдзывають ся досыть песимістично при нагодѣ роковинъ битвы пôдъ Седаномъ.

Надôслане.

Д-ръ Евгеній Олесницкій
отворивъ
канцелярію адвокатску
въ Стрыю
при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на I-ôмъ поверсѣ.

ВСЕХЪ НАУКЪ ЛѢКАРСКИХЪ
Д-ръ ИВАНЪ МОХЪ
по окôнченю студій медичныхъ и по вôдбутôй практицѣ въ головнôмъ шпитали у Вѣдни осѣвъ и практикує
въ Ганачѣвнѣ *коло Перемышлянъ.*

ОКУЛІСТЪ и ОПЕРАТОРЪ
школы вѣденьскои и берлиньскои
Д-ръ Д. Меллеръ
ординує вôдъ 9—12 и вôдъ 4—6 годины
ул. Ягайлоньска ч. 6.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ „**КОПЕРНИКОМЪ**“
ул. Театральна ч. 6 (площь св. Духа) напротивъ головного одваху.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ, [illegible], и т. и. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарація найдешевше и найскорше.
Замовленя въ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“.

Запрошенье до предплаты.

Вже поступило до друку и выйде зъ кôнцемъ сего року катехитичне дѣло пôдъ заголовкомъ:

„Наука вѣры и обычаѣвъ“

або

историчне, доґматичне, моральне и литурґичне поясненье правдъ св. вѣры на основѣ щоденныхъ молитвъ, празникôвъ церковныхъ и христіяньскихъ обрядôвъ

написавъ Анатоль Долиньскій, парохъ Яхторова и Унева. Цѣле дѣло буде обнимати 70 аркушôвъ друку и буде дѣлити ся на три части.

Митрополитальный Ординаріятъ Ч. 918/1890 препоручивъ тое сочиненье „яко дѣло для представленя великого добра вѣры св. Всеч. Священьству и Вѣрнымъ многополезне“.

Предплата выносить тôлько **3 зр.** безъ пересылки почтовои; по выпечатаню цѣна буде пôднесена на **4 зр.**

Предплату приймає о. Евгеній Гузаръ у Львовѣ, площь св. Юрія ч. 5.

Рôвночасно друкуе ся „**Короткій выкладъ науки вѣры и обычаѣвъ**“ для христіяньскои молодежи и женахôвъ зъ додаткомъ „Рôкъ церковный“. Цѣна 60 кр. зъ пересылкою почтовою.

Въ кождôй рускôй хатѣ
повинна знаходитись знаменита книжочка
П. БАШТОВОГО
УКРАИНСТВО
на літературныхъ полевахъ
зъ Московщиною.
[Передрукъ зъ „Дѣла“.]
Цѣна 50 кр. зъ пересылкою 55 кр. Набути можна въ редакціи „Дѣла“.

О половину знижені цѣны
для предплатникôвъ „Дѣла“, „Зорѣ“ и „Батькôвщины“
на давнѣйші томы „Бібліотеки найзнаменитшихъ повѣстей“ т. I—XX. включно, чи хто купує разомъ чи поодинчо, якъ довго выстане невеликій запасъ. Зголошуватись треба просто до „Адміністраціи Дѣла у Львовѣ“.
Знижена цѣна всѣхъ 20 томôвъ 13 зр. 80 кр. (на пересылку почтову треба долучити 30 кр.)

ВАН-
дажѣ руптуровѣ, суспензорія
також
французскѣ спеціяльности
въ добрôмъ родѣ
въ магазинѣ товарôвъ медичныхъ, бѣля мужеского, товарôвъ галянтерійныхъ, выробôвъ рукавичничыхъ, парфумеріи и т. и.
поручає найдешевше
ТОРГОВЛЯ
БРАТÔВЪ ЛЯНГНЕРÔВЪ
Львôвъ, Галицка ч. 16.
Цѣнники на жаданье даромъ.

МУЖЕСКУ
Безсильнôсть
выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ иллюстров. книга
Самоохорона д-ра Ретава
Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.
Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескѣ силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ куверті магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Потрѣбный инструкторъ домовый
для хлопчика, щобы приготовити его черезъ рôкъ до класъ ґімназіяльныхъ. — Близша вѣсть або въ Адміністрація „ДѢЛА“, або у о. С. Теодоровича пароха въ Синевôдску нижнôмъ п. Любѣнцѣ.

Треба пѣвця
церковного зъ чистымъ голосомъ, обôзнаного въ нотнôмъ спѣвѣ — **въ Качицѣ на Буковинѣ.** Интересованѣ зволять вôднести ся до гр. кат. душпастыря въ Качицѣ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. уприв. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купує и продає
всѣ ефекты и монеты
по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.
Яко добру и певну льокацію поручає
4½% листы ипотечнѣ
5% листы ипотечнѣ преміованѣ
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краевого
4½% позичку краеву галицку — 3483 142—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскѣ облігаціи индемнізаційнѣ
а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає
по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.
ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає вôдъ П. Т купуючихъ всѣлякѣ вылосованѣ а ще платнѣ мѣсцевѣ паперы цѣннѣ, також запавшѣ купоны за готôвку, безъ нѣякого вôдчисленя, а замѣсцевѣ лишь за вôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.
До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новѣ аркушѣ купоновѣ за зворотомъ коштôвъ, котрѣ самъ поносить.

ТОВАРИСТВО ПОВОРОЗНИЧЕ
въ Радимнѣ
зареґістроване зъ порукою ограниченою и субвенціоноване краевымъ выдѣломъ у Львовѣ
поручає свои
выробы поворозничѣ и сѣтнистѣ
також
попсы до машинъ, гурты до вибивания возôвъ, ходники на коридоры и т. п. найлѣпшои якости, по цѣнахъ умѣреныхъ.
За-для повороту нашого стипендиста, высланого коштомъ краевого выдѣлу, въ фабрикъ поворозничихъ въ Пехлярнъ и у Вѣдни, зможемо прегарнѣ а доси въ краю не выроблюванѣ предметы поворозничѣ, а то: сѣти до ловôвъ, на конѣ и санки, торбины ловецкѣ, накрытя сальонові на столъ, гамаки безъ ґузôвъ и т. д. доставляти по цѣнахъ умѣреныхъ.
ОСТОРОГА!
Тому що до нашои вѣдомости дôйшло вôдъ вельми поважаныхъ особъ, мовъ то гандлярѣ выробôвъ поворозничихъ сумнѣвои вартости зъ Радимна, пôдшиваючись пôдъ нашу фірму, основали по цѣлôмъ краю торговлѣ зъ поворозничими выробами, подаючи П. Т. Публичности лихѣ товары зъ примѣшкою джуты и клоча — то остерѣгаемо кождого, що мы нѣкому не давали въ розпродажь нашихъ выробôвъ, и заразомъ просимо удавати ся зъ повнымъ довѣрьемъ просто до нашого Товариства, де выготовлюють ся всѣ выробы поворозничѣ лишь зъ чистыхъ сильныхъ конопель и пôдъ контролею заприсяглыхъ людей а цѣнники высылає ся на жаданье вôдворотно даромъ и оплатно. 3322 16—?
ДИРЕКЦІЯ:
О. ЛЕВЪ ПАСТОРЪ. МАРКИЛЪ СВЕХОВСКІЙ.

Десять медалѣвъ заслуги, дипльомъ признаня и дипльомъ гоноровый
на всесвѣтнôй выставѣ въ Антверпіи
за незрôвнанѣ
Выробы косметичнѣ, Тоалетнѣ и Парфумеріи.
Антілентіля. Нѣякій артикулъ тоалетный не може ити въ заводы що-до успѣху и доброты зъ Антілентілією. Се средство, одержане зъ ôдсвѣжуючихъ субстанцій, ухиляє въ короткôмъ часѣ веснянки, плямы печѣнковѣ, близни и т. п., надає шкôрѣ свѣжу бѣлôсть, свѣжôсть и нѣжнôсть. — Цѣна 2 зр.
Піліптонъ волосю сивому и споловѣлому по кôлькоразовôмъ ужитю привертає красну барву. ПІЛІПТОНЪ не фарбує, лише ôдмолоджує волосье, котре пôдъ впливомъ сего ôдличного средства ôдзыскує первѣстну барву, мягкôсть и ôдзыскъ. — Цѣна фляшки 1 зр. 50 кр.
Валентінъ найсильнѣйше выпаданье волося вздержує, цибульки волосей взмôцнює и до вытворюваня та поросту волося побуджає. Цѣлый фляконъ 3 зр. Пôвъ фляконy 1 зр. 69 кр.
ПУДРЪ КНЯЖІЙ
не мѣстить жадныхъ металевыхъ примѣшокъ, есть се найчистѣйша и найнѣжнѣйша мучка ростинна, приємно прилягає до лиця, надає красну, природну бѣлôсть и есть неоцѣненымъ средствомъ до ґігіенічнои окрасы лиця.
Пуделко мале бѣлого пудру 60 кр., цѣле 1 зр., зъ лебедикомъ 1 зр. 50 кр. Рожевый для бльондинокъ и кремовый для шатинокъ и брунетокъ, мале пуделко по 70 кр., бôльше зр. 1.10 зъ лебедикомъ зр. 1.60.
Вода фіялкова. Усуває зъ лиця прищѣ, лишаѣ, утряки, попаданье и лущенье шкôры, выгладжує морщинки и долики ôспові. Лице ôдсвѣжує выбѣлює и вынѣжнює. — Цѣна 1 зр.
Мыло косметичне ôдзначає ся надзвычайною нѣжностію и дуже приємнымъ запахомъ, лагôдно видывае на нѣшкôрокъ, не допускає розпадатись рукамъ и лицю, дуже добре очищує шкôру. Ухиляє веснянки и жовто-ґурѣ плямы зъ лиця. — Цѣна 60 кр.
И. ИГНАТОВИЧЪ
у Львовѣ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3, и улица Галицка ч. 35., въ Краковѣ Сукенницѣ ч. 20., и въ Чернôвцяхъ Ринокъ ч. 2.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянъскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 189. Львôвъ, Пятниця 23 серпня (4 вересня) 1891. Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руськихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературний додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на вороньку разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 5. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 5; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ с Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible]

въ Австріи: за границею:

[illegible] рôкъ . . . 18 зр. [illegible] рôкъ . . . 26 зр.
[illegible] року . . . 9 зр. [illegible] року . . . 13 зр.
[illegible] року . 4 зр. 50 кр. [illegible] року . . . 6 зр.
[illegible] . . . 1 зр. 50 кр.

У Львовѣ:

[illegible] рôкъ . . . 15 зр. [illegible] року . . . 8 зр.
[illegible] року . . . 4 зр. [illegible] . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція [illegible] ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламація непечатані вôльні вôдъ порта.

Поединоке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимають ся [illegible] 6 кр. [illegible] „[illegible]“ по 30 кр. а. в.

[illegible]

Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся третій кварталъ сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати зъ надсыланьемъ передплаты и залеглостей.**

Цѣсарскі маневры.

Вчера зачались въ Шварценавѣ цѣсарскі маневры, на котрі явили ся яко гостѣ король саскій и князь Юрій саскій та цѣсарь Вільгельмъ. Въ середу на повитанье саского короля и князя явились на дворця зелѣзничôмъ въ Шварценавъ цѣсарь и арх. Кароль Людвикъ. Цѣсарь поцѣлувавъ ся кôлька разôвъ зъ королемъ и королевичемъ, котрый поцѣлувавъ арх. Кароля Людвика. Зъ дворця вôдъѣхали до замку де повитала монархôвъ баронова Відманова. Вечеромъ вôдбувъ ся въ замку обѣдъ на 56 особъ. Въ четверъ рано выѣхали зъ Шварценавъ окремымъ поѣздомъ дворскимъ цѣсарь, архикнязѣ Кароль Людвикъ и Францъ Фердинандъ д'Есте, король и князь саскій, гр. Кальнокій и кн. Віртемберґъ до Горнъ на повитанье цѣсаря Вільгельма. Передъ приѣздомъ поѣзду выйшли они всѣ на перонъ. Цѣсарь нѣмецкій, въ уніформѣ австро-угорского полку гузарôвъ и въ чаку гузарскôмъ на головѣ, зскочивъ скоро зъ ступенѣвъ сальонового ваґону. Цѣсарь Францъ Іосифъ пôдôйшовъ скоро на повитанье. Оба монархи обнялись поцѣлувались три разы и ще разъ горячо повитались. Опôсля повитавъ цѣсарь Вільгельмъ сердечно короля саского, князя Юрія и архикнязѣвъ. По обостороннихъ представленяхъ дружинъ, цѣсарь Францъ Іосифъ зачавъ бесѣдувати зъ ген. Капрівимъ а цѣсарь нѣмецкій зъ гр. Кальнокимъ зъ міністромъ войны и зъ міністромъ обороны краєвои. Повитанье хочь було коротке, войскове, выглядало на дуже сердечне. Монархи всѣли на конѣ и поѣхали через мѣсто Горнъ на т. зв Purkerwiese, де выжидали на нихъ архикнязѣ Альбрехтъ, Вільгельмъ и Райнеръ, шефъ ґенерального штабу и команда маневрôвъ на чолѣ дивізіи кавалеріи та 49 бриґады пѣхоты. Цѣсарь Вільгельмъ повитавъ архикнязѣвъ и опôсля разомъ зъ цѣсаремъ вôдбувъ переглядъ войскъ. О год. 8¼ вôдъѣхали монархи на поле маневрôвъ. Якъ бачимо цѣле повитанье не тревало довше нѣжь пôвъ години, бо поѣздъ дворскій станувъ въ Горнъ о год. 7 мін. 47.

Fremdenblatt обговорюючи у вступнôй статьи сегорôчнî маневры, котрі вôдбувають ся мѣжь Горнъ а Ґміндъ, въ присутности двохъ союзныхъ монархôвъ, пише: Присутнôсть цѣсаря нѣмецкого при тыхъ вправахъ войсковыхъ на велику мѣру, не есть нѣякимъ політичнымъ фактомъ, бо сердечнôсть и тревалôсть австро-нѣмецкихъ вôдносинъ не потрѣбує нѣякого нового доказу. Присутнôсть цѣсаря нѣмецкого есть лишь новымъ и природнымъ объявомъ аліянсовыхъ вôдносинъ, котрый скрѣпить въ Европѣ пересвѣдченье, що мирный договоръ середно-европейскихъ державъ есть ненарушимый, импонуючій, щирый и забезпеченый величезными до бою готовыми войсками.

Зъ нѣмецкихъ ґазетъ пише Nordd. Allg. Ztg. такъ: Оба монархи, выповняючи обовязки пануючихъ, будуть присутні при обостороннихъ (се є. австрійскихъ и нѣмецкихъ) маневрахъ, не маючихъ нѣякои внѣшнои величавости, щобы лично пересвѣдчити ся, чи войска суть добре пôдготовлені. Монархи стверджають тымъ самымъ въ-друге, якъ велику вагу кладуть на скрѣпленье и утреваленье свого союза, котрого найперша цѣль есть удержати и впевнити миръ европейскій. Зъѣздъ цѣсарѣвъ витають оба народы въ тôмъ пересвѣдченю, що миръ европейскій набере зъ того зъѣзду новои силы. — Рôвножь National Ztg. присвячує подорожи цѣсарскôй симпатичну статью и додає: „Король италійскій есть духомъ присутный въ хвили, коли союзники его подають собѣ руку“.

Союзні монархи зъѣхали ся на маневры не лишь зъ своимъ штабомъ войсковымъ, але также разомъ зъ мужами державными, тожь можна вносити, що при тôй нагодѣ вôдбудесь важна конференція дипльоматична. Въ тôмъ змыслѣ вôдзываєсь Morning Post, орґанъ льорда Сальсберійого, бо пише: „Зъѣздъ цѣсарѣвъ пригадує на ново, що тридержавный союзъ становить кардинальну точку въ европейскôй ситуаціи и що выдержує пробу противъ всякого напору, якій могли бы мати на него ворожі або бодай неприязні впливы. Коли та порука мира есть и остане сильна, можуть цѣсарѣ нѣмецкій и австрійскій розслѣдити ситуацію зъ спокоємъ але и зъ чувствомъ певности. Се чувство дѣлять певно всѣ ихъ природні союзники. Не дасть ся заперечити, що не лишь одинъ важный тематъ потрѣбує запопадливои зъ ихъ стороны розваги. Однакъ союзъ есть досыть сильный, щобы числячи ся зъ розвиткомъ европейскои політики, признавъ явно ея тенденціи безъ выкликаня тымъ паніки. Россійске побратимство зъ Франціею мае радше характеръ вôдпорнои гры анѣжь зачѣпнои; однакъ можна побоюватись, що внутрѣшні вôдносины Россіи крыють въ собѣ небезпечнôсть войны“.

По войнѣ.

Полуднево американьска держава Чілі перебула страшну войну домашну. Побѣдоносні войска и тымчасова управа краю взялись заводити ладъ, усувати руины, моральні и матеріальні — и певно ще много часу мине, заки ся країна вôдживе по кровавыхъ борбахъ. Въ Чілі выглядає теперь такъ, мовь по пожарѣ, де зъ-пôдъ погаслыхъ звалищь выбухає ще що хвиля огонь. Но подѣѣ идуть своимъ ходомъ и певно небавкомъ настане загальный супокôй.

По своѣй першôй побѣдѣ конґресисты заховувались зовсѣмъ безчинно, а въ тôмъ часѣ Бальмаседа спровадивъ зъ Сантъ-Яґо цѣле свое войско. Тогдѣ войска конґресистôвъ старали ся знищити зелѣзницю по-задъ войскъ диктатора, а коли се имъ вдало ся, тогдѣ присилували его до рѣшучои борбы пôдъ Пляцілью. Конґресисты мали 10.000 а Бальмаседа 12.000 войска на мѣсци бою. Результатъ сеи борбы знаный. Учителемъ войскъ конґресистôвъ мавъ бути давный пруский офицеръ пôдполковникъ Кернеръ, котрый бувъ въ Чілі професоромъ войсковои академіи. Побѣда конґресистôвъ була повна а се признає навѣть ихъ ворогъ Вікуна, котрый мавъ по Бальмаседѣ обняти мѣсце президента републики.

До занятя престольного города Сантъ-Яґо взялись войска конґресистôвъ въ сей способъ, що заразъ направили зелѣзницю, щобы могли перепровадити войско до Сантъ Яґо. Але сего не було треба, бо заступникъ, якого Бальмаседа полишивъ въ престольнôмъ мѣстѣ, явивъ ся въ таборѣ конґресистôвъ, щобы розмовитись зъ ґенераломъ Бакедано, котрый бувъ попередъ головнымъ начальникомъ чилійскои арміи. Они обговорили мѣжь собою условія здачѣ города и Сантъ Яґо здало ся, а конґресисты вôдбули тріюмфальный въѣздъ до мѣста.

Въ обохъ мѣстахъ, Сантъ Яґо и Вальпарайзо, обняло управу провізоричне правительство. Всѣ доси выдані розпорядженя и установы треба уважати поки-що за провізоричні, бо що мае полишитись и на будуче, се мусить ще потвердити конґресъ. Мѣсце конґресу мае бути также змѣнене и члены конґресу перенесуть ся зъ Икікъ до Вальпарайзо. Выборы до нового конґресу вже мають сими днями розписатись. Треба отже сподѣвати ся, що партія конґресу заведе ладъ постôйный та буде сама предержувати ся розумнѣйшои політики фінансовои и не допустить корупціи. Хочь партія конґресу добула собѣ симпатіи не лишь за-для побѣды диктатора Бальмаседы але также за-для своихъ першихъ розумныхъ постановъ, то зъ другои стороны такъ люто обôйшлась въ давнѣйшими своими ворогами, що се мусить выкликати вôдразу. Давныхъ офіцирôвъ Бальмаседы, а навѣть цивільныхъ урядникôвъ по просту стрѣляють и своимъ поведеньемъ зовсѣмъ не рôзнять ся вôдъ Бальмаседистôвъ. Богато сторонникôвъ диктатора знайшло захисть на корабляхъ чужихъ державъ и команданты тыхъ кораблѣвъ, скоро побачили, що выжидае тыхъ утѣкачѣвъ, вôдмовили зовсѣмъ справедливо ихъ выдачи. Зъ другои стороны такъ само безпощадно вôднесла ся партія конґресу до пôдпальникôвъ и ворохобникôвъ, котрі хотѣли нажитись при непевнôмъ станѣ и неусталеныхъ вôдносинахъ. Оповѣдають, що по головнôй борбѣ пôдъ Вальпарайзо було повно вôдпущеныхъ воякôвъ пôдозрѣлыхъ особъ, котрі позабирали оружіе погибшихъ на побоевищи воякôвъ. На улицяхъ вели ся бійки и въ нихъ убито на смерь кôлька особъ, котрі не брали нѣякои участи въ заколотѣ. Ту и тамъ выбухали пожары и публична безпечнôсть була загрожена. Рôвножь збурено навѣть кôлька домôвъ прихильникôвъ Бальмаседы, бо толпа хотѣла въ сей способъ пôмстити ся за давный гнетъ. Но вины за те не можна складати на партію конґресистôвъ. Ихъ войско велось зовсѣмъ поважно при занятю мѣстъ Вальпарайзо и Сантъ Яґо. Офіцеры придержували строгу карнôсть войскову а навѣть простѣ вояки допомагали щиро, щобы бувъ ладъ. Сильні войскові патролѣ переходили улицями, мѣска сторожа пожарна и поліція не выходили зъ службы и заведено судъ военный на всѣхъ, котрыхъ прихвачено на якôмъ злочиньствѣ. Се мало добрый успѣхъ и въ обохъ мѣстахъ привернено супокôй. Поволи и цѣлый край вже зачинає брати сторону конґресистôвъ. Такі самі непорядки, якъ въ Сантъ Яґо и Вальпарайзо, були ще въ Консенсіонъ и Талькагуано, де войско въ спôлцѣ зъ робôтниками бурило хаты и склепы та пôдпалювало.

Зъ усѣхъ сторôнъ доносять лишь некористні вѣсти про приклонникôвъ диктатора. Якъ въ головнôй борбѣ побѣду рѣшила деморалізація войска Бальмаседы, такъ и теперь се причиняесь до переваги и вплыву конґресистôвъ. Два полки правительственныхъ войскъ, котрі вôдстали приказъ вырушити зъ Кокімбо до Талькагуана, довѣдались, що Бальмаседа побитый и въ тôй хвили они уважали себе за звôльненыхъ вôдъ всякихъ обовязкôвъ. Пôднесли бунтъ и убили всѣхъ своихъ офіцирôвъ. Такій конець мало терористичне правлѣнье Бальмаседы.

Що-до самого диктатора, то о его судьбѣ доси не знають нѣчого. Ходять лише поголоски, зъ котрыхъ ще нѣ одеои напевно не сконстатовано. Найновѣйша вѣсть есть така, що Бальмаседу застрѣливъ погоничь мулôвъ за те, що вôнъ розлюченый на лиху дорогу въ Андахъ при своѣй утечи его выбивъ. Въ кождôмъ разѣ припускають, що бувшій диктаторъ утѣкавъ до Монтевідео або до Буеносъ-Айресъ. Рôзниця въ догадкахъ заходить тôлько така, що не знають, чи вôнъ выбравъ

Ґазетництво въ Тенессе.

Гумореска Марка Твена.

Лѣкарь сказавъ менѣ, що полудневе пôдсонье буде дуже спасенне для мого здоровля. Тому пôшовъ я на полудне до Тенессе и дôставъ мѣсце сотрудника при „Раннôй зорцѣ и громѣ военнôмъ“ въ Джонсонъ-Кунті. Прийшовши обняти свôй урядъ, заставъ я шефа-редактора на трипôжнôмъ стôльцю, зъ ногами покладеными на сосновый стôлъ. Въ компатѣ его бувъ ще одинъ сосновый столець и ще одинъ зъ ампутованою ногою, а оба ледви вызирали зъ помѣжь купы часописей, картокъ и зошитôвъ рукописей. Була також и деревляна плювачка, закидана недопалками циґаръ и баґою, а крôмъ неи пѣчь, котрои дверцѣ высѣли лише на горѣшнôй завѣсѣ.

Шефъ-редакторъ мавъ на собѣ чорный суконный сурдутъ зъ довгими хвостами и бѣлі лѣнні штаны. Черевики его були малі и добре вычищені. Сорочка зъ фалдами, перстень великій зъ печаткою, колнѣрцѣ высокій, старофранкоиьскои формы и сороката хустина на шиѣ зъ звисаючими кôнцями. Дата того костюму була десь зъ року 1848. Онъ куривъ циґаро, силувавъ ся впасти на яку думку, а перечхавши собѣ руками по головѣ, довѣвъ свои кучерѣ трохи до неладу. Дививъ ся дуже люто довкола себе, а зъ того я видѣвъ, що вôнъ думає злѣпити якусь дуже огненну вступну статью. Казавъ менѣ переглянути часописи, вôдшумовати ихъ и написати де-що „о дусѣ прасы въ Тенессе“; притôмъ казавъ менѣ зôбрати все въ одну статью, що лишь цѣкавого найде ся.

Я написавъ такъ:

„Духъ прасы въ Тенессе.“

„Редакторы „Пôвтыжднєвого трясеня земля“ не порозумѣли очевидно справы зелѣзницѣ до Белігекъ. Товариство зовсѣмъ не мае замѣру, поминути Біверджіль зъ лѣвого боку. Противно, оно уважає сю мѣсцевôсть найважнѣйшимъ пунктомъ на шляху и тому не може собѣ бажати, щобы ея поминено. Панове зъ „Трясеня земля“ переконають ся певно, що хибно думають.

Панъ Джонъ В. Блесомъ, знаменитый редакторъ „Грому и боевого оклику свободы“ зъ Гігінсвілъ приѣхавъ вчера до нашого мѣста. Передъ домомъ ванъ-Бірена высѣвъ вôнъ зъ воза.

Замѣтимо, що нашъ товаришъ зъ „Ранного реву“ въ Мідъ-Спрінґсъ помилив ся, коли думає, що выбôръ Вертера ще не есть доконанымъ фактомъ; але заки ся замѣтка до него дôйде, вôдкрые вôнъ безъ сумнѣву самъ свою похибку. Мабуть недокладні вѣсти зъ выборôвъ звели его.

Зъ вдоволеньемъ зачуваємо, що мѣсто Блезервіль старає ся зъ деякими ново-йоркскими панами зробити угоду, пôсля котрои хотять выложити никользоньскими плытами улицѣ въ Блезервілѣ, бо майже не можна по нихъ ходити. Тажко то може буде имъ выконати свое бажанье, бо мѣсто Мемфісъ згодило кôлькохъ Ново-йорцѣвъ до такои самои роботы, а потôмъ имъ не заплатило. Тымчасомъ „Щоденне гурра“ дуже зручно обстає за сею справою и мае повну надѣю на добрый успѣхъ.

Зъ жалемъ зачуваємо, що полковникъ Бескомъ, шефъ-редакторъ „Затихаючого оклику свободы“, передъ кôлькома вечорами упавъ на улици и зломавъ собѣ ногу. Въ послѣдныхъ часахъ бувъ вôнъ дуже ослабленый въ наслѣдокъ надмѣрнои роботы, журбы и выпадкôвъ слабости въ его родинѣ, а догадують ся, що вôнъ черезъ свою привичку, ходити за богато на сонцѣ, зôмлѣвъ.“

* * *

Свою рукопись давъ я шефови-редакторови, щобы ея принявъ, змѣнивъ або знѣвечивъ. Онъ глянувъ живо на ню. Лице его захмарило ся. Очима повѣвъ по-за картки рукописи: черты его стали грôзні. Видко було зовсѣмъ ясно, що щось написано не такъ, якъ треба. Опôсля скочивъ и крикнувъ:

— А до чорта! Чи вамъ здаєсь, що я въ такôмъ тонѣ говоривъ бы зъ тою худобою! Чи вамъ здаєсь, що моимъ передплатникамъ такій непôдправлений балмусъ смакує? Давайте сюды перо!

Я ще въ житю своѣмъ не видѣвъ, щобы коли такъ люто перо драпало и мазало або безъ милосердя ѣздило по чиихсь глаголахъ и приложенкахъ. Якъ разъ, коли вже бувъ въ половинѣ роботы, стрѣливъ хтось черезъ отворене вôкно до него и надрушивъ симетрію его уха.

— А, — сказавъ вôнъ — то гôльтай Смітъ... зъ „Морального вулькану“... я вже сподѣвавъ ся его вчера.

Зъ тыми словами выхопивъ вôнъ зъ-за пояса корабельный револьверъ и стрѣливъ. Смітъ упавъ на землю, трафленый въ бедро. Падаючи стрѣливъ ще разъ, але хибивъ и зранивъ невинного. А то бувъ я. Лише оденъ палець менѣ вôдстрѣливъ.

Потôмъ шефъ-редакторъ мазавъ и писавъ помѣжь стрѣчками дальше. Якъ разъ въ хвили, коли зъ тымъ упоравъ ся, впала ручна бомба черезъ руру въ печи на дôлъ и розбрвала пѣчь на тысячѣ кусѣвъ. Але бôльше жаднои шкоды не зробила, лише оденъ вôдломокъ выбивъ менѣ два зубы.

— Пѣчь зовсѣмъ зруйнована, — сказавъ шефъ-редакторъ.

Я замѣтивъ, що есмь тои самои думки.

— Н-но, все одно — и такъ теперь въ погоду его не потребуемо. Я вже знаю, хто се зробивъ. Дôстану я его въ свои руки! Такъ, ось тутъ маєте методу, якъ подôбні рѣчи треба писати.

Я взявъ рукопись. Она була такъ помазана и переповнена рôзными докладками, що й рôдна мати була бы ея не спôзнала, если бы яку матерь мала.

Теперь було такъ написано:

„Духъ прасы въ Тенессе“.

„Запеклі брехуны зъ „Пôвтыжднєвого трясеня земля“ задумують очевидно, знову нѣкчемно и брутально одурити благородный и лицарскій народъ въ справѣ сеи величавои идеѣ девятьнацятого столѣтя, зелѣзницѣ до Белігекъ. Думка, що мають поминути Біверджіль зъ лѣвого боку, вышла въ ихъ власного мерзкого мозку, а радше зъ того багна, що они мозкомъ уважають. Отъ лѣпше бы зробили, если бы самі проковтнули тѣ брехнѣ, если не хотять, щобы имъ перетрѣпано ихъ гадинне стерво, на що такъ дуже заслугують.

Сей оселъ, що его Блесемомъ звуть, зъ „Грому и боевого оклику свободы“ въ Гігінсвілъ волочить ся знову въ нашихъ сторонахъ.

Замѣтимо, що сей невиданый дуракъ зъ „Ранного реву“ въ Мідъ-Спрінґсъ въ своѣй звычайнôй привычцѣ до брехнѣ пустивъ въ свѣтъ поголоску, що ванъ-Вертера не выбрали. Зъ небесъ походяча міссія часописей есть така, щобы засѣвати зерна правды, нищити блудъ, выховувати, ублагороднити, пôдносити публичну моральнôсть, цѣлу людскôсть зробити лагôднѣйшою, честнѣйшою, милосерднѣйшою и въ кождôмъ взглядѣ лѣпшою, святѣйшою и щаслившѣйшою, а сей шибеникъ зъ чорною совѣстію не вмѣе анѣ трохи пошанувати свого величавого званя и ширить брехню, зневагу, обмову и просту лайку.

Блезервіль потребує никользоньскихъ плытъ, а вязницѣ и дому убогихъ потребує ще бôльше! Що за идея, выкладати плытами таку нужденну мѣсцевôсть, котра тôлько всего замѣтного мае, що двѣ горальнѣ, кузню и сей плястеръ зъ гôрчицѣ, що зве ся „Щоденнымъ гурра!“ Чому не возьмуть собѣ на довгъ плытъ зъ Мемфісъ? Та-жь тамъ дôста не того за пôвъ-дармо. Отся повзаюча комаха, що Вікнеромъ зве ся и редаґує „Гурра“, плете якъ оселъ зъ питомою ему придуркуватостію всякі нѣсенѣтницѣ о тôй справѣ и думає собѣ, що мудро каже.“

* * *

— Такъ, отсе журналістична рецепта — заперчена ажь до крайности. А вôдъ вашого молочно млявого журналізму менѣ ажь недобре робить ся.

Въ тôй хвили влетѣла черезъ вôкно цегла, розбила зъ великимъ галасомъ шибу и опинилась на моихъ плечахъ. Одступивъ ся я на бôкъ и — зачавъ чути, що я вже на добрôй дорозѣ.

— То мабуть полковникъ... — сказавъ

дорогу сухопутну, чи морску. Один кажуть, що Бальмаседа въ Талькагуана усѣвъ на корабель Imperiale и такимъ способомъ утѣкъ до Монтевідео, престольного городу Уругваю, а другѣ знову догадують ся, що бнъ въ деякими офіцирами фльоты выбравъ дорогу черезъ горы Анды. Позаякъ теперь тутъ панує зима, то такій замѣръ дуже бдважный и навѣть для найбольше загартованого и сильного чоловѣка сполученый зъ великими небезпечностями. На се вказувала бы вѣсть о его смерти. Зъ всѣхъ тыхъ поголосокъ се только певне, що Бальмаседа скорше чи пôзнѣйше хотѣвъ приѣхати до Буеносъ-Айресъ. Онъ бо передъ своимъ бдъѣздомъ казавъ забрати зъ скарбу — вже и такъ порожного — трийцять тонъ [30.000 кільо] срѣбла и перенести на помôстъ англійского корабля военного Espiegle. То срѣбло було надане до дальшого перевезеня до Буеносъ-Айресъ а бдтакъ до Европы. Розумѣє ся, що юнта теперь уживає всѣхъ способôвъ, щобы то срѣбло назадъ дôстати въ свои руки.

Дописи „Дѣла“.

Зъ Нового Санча, 2 н. ст. вересня.

[Приѣздъ спѣвацкои „дванацятки“ до Нов. Санча].

Вчера пôзнымъ вечеромъ завитала сюды „дванацятка“ нашихъ спѣвакôвъ-академикôвъ. Вже стацію напередъ повитали єи пп. комісарь Яворскій зъ другимъ Русиномъ, на самôмъ же двôрци маса народу зъ членами комітету на чолѣ. Принятье було вельми щире.

Зъ двôрця закватировано гостей до салѣ „Сокола“ зовсѣмъ зъ комфортомъ приладженои. Промовивъ тутъ инжінеръ п. Высоцкій, витаючи „дванацятку“ въ имени мешканцѣвъ Санча, а подякувавъ єму провôдникъ „дванацятки“ академикъ Партицкій.

Въ однôй реставраціи ôдбула ся опôсля щедра вечеря. Тутъ вельми красноречиво промовивъ п. Высоцкій и при кôнци пôднѣсъ тоастъ на обопôльне зближенье и симпатію обохъ народôвъ замешкуючихъ Галичину. Въ ôдповѣди п. Партицкій тоастувавъ въ честь тои части польскои суспôльности, що признає Русинамъ права ихъ до розвою, — она нехай стане запорукою лучшои будучности. „Дванацятка“ заспѣвала, а въ мить маса народу зôбрала ся пôдъ ôкнами й на улици.

Взагалѣ повитанье було дуже щире. Нинѣ [вô второкъ] концертъ; ôнъ заповѣдаєсь дуже славно, — всѣ білеты давно вже выпроданѣ. Завтра „дванацятка“ ôдъѣздить на Угорщину.

Б—тъ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На послѣднôмъ засѣданю головного выдѣлу товариства „Просвѣта“ ухвалено:

1. Упросити д-ра Костя Левицкого, щобы заступивъ головный выдѣлъ товариства на першихъ загальныхъ зборахъ філія товариства въ Самборѣ, котрѣ ôдбули ся дня 22 серпня (3 н. ст. вересня) 1891.

2. Рѣшено запросити Вп. п. Володислава Федоровича, властителя бôльшихъ посѣлостей и колишнього голову „Просвѣты“, щобы зволивъ загальнѣ зборы въ Тернополи почтити своимъ присутствомъ.

3. Принято до вѣдомости, що намѣстництво затвердило змѣну статута товариства; рѣшено друкувати змѣненый статутъ въ 3000 примѣрникахъ и въ особнôй книжочцѣ для членôвъ вразъ зъ ôдповѣдною инструкціею.

4. Принято до вѣдомости, що п. Праймa передавъ факсімілія написи находячои ся при хатѣ п. Коха, лѣсничого въ Грядѣ коло Куликова.

5. Ухвалено, просити філіи товариства, щобы заохотили членôвъ до поѣздки на сегорôчнѣ загальнѣ зборы до Тернополя.

6. Призначено ôдноручникôвъ головного выдѣлу на загальнѣ зборы до Тернополя.

7. Принято до вѣдомости, що заходами о. Ивана Маркевича зъ Юнишкова засновує ся філія товариства въ Рогатинѣ.

8. Ухвалено, внести до президіи ц. к. намѣстництва представленье, щобы власти адміністраційнѣ на письма рускѣ давали рѣшеня въ мовѣ рускôй и письмомъ рускимъ.

9. Рѣшено скликати передвыборчѣ зборы въ цѣли уложеня лісты кандидатôвъ до головного выдѣлу на суботу 24 серпня (5 вересня) 1891. Се оголошено рôвночасно въ „Дѣлѣ“.

10. Принятѣ въ члены:

1. Читальня „Любовь къ вôтчинѣ“ въ Клѣводинѣ коло Кôцманя.
2. Читальня въ Махнôвку коло Белза.
3. Читальня въ Кнѣселѣ коло Стрѣлискъ новыхъ.
4. О. Осипъ Гумецкій, сотрудникъ парохіи въ Комарнѣ.
5. Иванъ Ґембарскій въ Острôвци пôльнôмъ коло Княжа.
6. Иванъ Деркачь, господарь въ Ямници коло Станіславова.
7. Олімпія Левицка, учителька въ Удновѣ коло Куликова.
8. Орестъ Саламонъ, ц. к. адъюнктъ судовый въ Луцѣ.
9. Михайлина Грицкевичь въ Рогатинѣ.
10. Стефанъ Яремѣй, господарь въ Кобакахъ коло Кутъ.
11. Братство церковне въ Сѣлци белзкôмъ коло Кристинополя.
12. Аркадія Порубальска, учителька въ Рогатинѣ.
13. Гринь Ульчакъ въ Ясеници сôльнôй коло Дрогобича.
14. Андрѣй Калатъ, господарь въ Березовици вел. коло Тернополя.
15. Читальня въ Жидачевѣ.
16. Товариство економічно-просвѣтне „Зоря“ въ Маластовѣ коло Горлиць.
17. Романъ Коцовскій, ремѣсникъ въ Ходоровѣ.
18. Читальня въ Глещавѣ коло Илавча.
19. Иванъ Войцина въ Глуховичахъ коло Львова.
20. Бартко Атаманчукъ, господарь въ Довгôй войнилôвскôй коло Калуша.
21. Іосифъ Романôвъ, господарь въ Межирѣчу коло Жидачева.
22. Андрѣй Баллабанъ, господарь въ Рôвнôй коло Рожнятова.
23. Василь Гладишь въ Стрымбѣ коло Надвôрны.
24. Ив. Федюкъ въ Киданчу коло Коломыѣ.
25. Товариство „Народна Спôлка“ въ Киданчи коло Коломыѣ.
26. Григорій Флюнтъ, мѣщ. въ Дрогобичи.
27. Андрѣй Паничь, челядникъ шевскій въ Дрогобичи.
28. Стефанъ Валаґа, поліціянтъ мѣскій въ Дрогобичи.
29. Болеславъ Литаньскій, властит. дôбръ въ Быковѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Справа зложеня вѣнця на могилѣ ґр. Еличича пояснена вже теперь офіціяльно. Полковникъ Иваносичь зъ 79 полку пѣхоты имени ґр. Еличича, въ переходѣ черезъ Самоборъ дня 30 серпня с. р., выдавъ такій полковый розказъ денный: „Нинѣ передъ полуднемъ я выбравъ ся въ депутацію офіцирôвъ до Нового Двору и зложивъ вѣнець на могилѣ нашого покôйного властителя полку, при чôмъ я выголосивъ ось яку промову: „Яко теперѣшный командантъ полку, котрый дô братою нашого наймилостивѣйшого цѣсаря, короля и вожда єсть полученый по нѣки зъ вдячною гадкою на тебе, ґр. Іосифе Еличиче зъ Буима, користаю зъ нагоды, що твôй полкъ єсть близько того святого мѣсця, и складаю разомъ въ депутаціею моихъ офіцирôвъ сей видимый знакъ нашого почитаня. Молимось до Всемогучого за спасеніе твоеи душѣ а рôвножь заносимо другу молитву, щобы Провидѣнье передало зъ тыхъ многихъ твоихъ честнотъ тѣ воящкѣ прикметы на твôй полкъ, абы ôнъ безъ змазы носивъ твое имя по всѣ часы на пôдпору престола и на охорону ôтчины!“ — Якъ бачимо, лишь шовінізмъ мадярскій и ненависть до Хорватôвъ могли добачити въ тôй промовѣ якійсь вызывъ та заразъ ударити у великій звôнъ.

———

Дня 2 вересня святкують въ Нѣмеччинѣ, офіціяльно и приватно роковины битвы пôдъ Седаномъ. Сегорôчне святкованье було бôльше лишь офіціяльне, а на загалъ мали бôльшій вплывъ хиба ôдзывы поодинокихъ ґазетъ, ôдповѣдно до своихъ пересвѣдчень політичныхъ. Ліберальнѣ ґазеты высказують ся о теперѣшнôй ситуаціи поважно, безъ песимізму, а заразомъ заявляють, що въ Нѣмеччинѣ єсть крѣпка рѣшучôсть боронити противъ всякихъ нападôвъ єдность добуту въ 1870 р. Nat. Ztg. пише такъ: Ôдъ двацять лѣтъ маємо одну нѣмецку армію. Політичный и вѣроисповѣдный партикуляризмъ, що истнувавъ передъ тымъ, живе ще лишь въ немногихъ и позбавленыхъ вплыву останнахъ. Треба сказати, що цѣла народность стоить незрушимо при цѣсари и державѣ. Хто пробує кинутись на сю державу, сей, якъ мы сподѣємось, може собѣ при тôмъ розбити голову. Правдоподôбность сеся мабуть буде забороломъ мира. — Berl. Tageblatt каже: Противники Нѣмеччины думають, що єи шансы будуть зле стояти въ дни обрахунку. Вправдѣ ся земля не посѣдає теперь дипльоматичного сяєва Бісмарка и лицарскихъ оборонцѣвъ Вильгельма I. Австрія и Италія стоять крѣпко при насъ, але въ обохъ краяхъ знаходять ся такожь ворожѣ струѣ. Народна армія Нѣмеччины се взôрцева армія, пôдчасъ коли Россія мимо довголѣтныхъ заходôвъ реформаторскихъ лишає ся велитомъ на глиняныхъ ногахъ. Въ Польщи розбирає чимъ разъ бôльше процесъ ферментаціи. Ґенералъ-ґубернаторъ Гурко недавно давъ таку ôдповѣдь горожанамъ Калиша на ихъ просьбу, щобы прискорити будову стратеґічнои дороги Варшава-Калишь. „Я не думаю навѣть о тôмъ, бо польскихъ собакъ треба такъ привязати, щобы они не моглись навѣть рушити.“ Польскѣ патріоты, котрѣ девятьдесять лѣтъ числили на Францію добачають теперь въ цѣсари Вильгельмѣ свою звѣзду надѣѣ, бо француска република лыже ся передъ царемъ. Треба лише, щобы ôнъ давъ знакъ своею рукою, щобы тѣ мужѣ, що доходять до ôдчаяня, згромадили ся пôдъ его прапоромъ. Курляндія, Ліляндія и Фінляндія чимъ разъ бôльше ôдчужують ся ôдъ Россіи. На Кавказѣ тлѣє, Румунія люта за невдяку пôдъ Плевною, Болгарія ворожа Россіи ôдъ часу нôчного атентату въ Софіи. Длятого будучій аліянтъ Франціи має досыть слабыхъ мѣсць а власне знову день 2 вересня зовсѣмъ способный, щобы Нѣмеччинѣ привернути вѣру въ свои силы и дати єй душевне покрѣпленье.“ Можна припускати, що мѣсця въ статьи що-до Польщи основують ся на особеннôй информаціи мѣродайныхъ кружкôвъ польскихъ. И власне въ сѣмъ дневнику помѣщено навѣть статью якогось высоко поставленого Поляка, котрый заявляє, що Поляки добачують въ цѣсарю Вільгельмѣ свого спасителя. — Въ противности до тыхъ заявлень пишуть Hamburger Nachrichten, орґанъ близко стоячій теперь до Бісмарка, котрѣ кажуть, що вôйна не грозить въ сѣмъ роцѣ бôльше, нѣжь се було въ торôчнѣ роковины Седану. Наближенье Россіи до Франціи се не провокація, але лише контрдемонстрація дуже звычайна. Союзы Нѣмеччины се рѣчь цѣнна, бо она кидає переполохъ на противникôвъ супокою, але правдива ихъ вартôсть покаже ся ажь въ будучности. У вôйнѣ въ оборонѣ австрійскихъ або англійскихъ интересôвъ буде хибувати конче потрѣбный furor teutonicus, се значить найважнѣйшій чинникъ до побѣды Нѣмеччины. Але є надѣя, що до такого роду вôйны не прийде наслѣдкомъ опозиціи нѣмецкого народу, котра того упôрно держить ся, що многѣ суть справы, для котрыхъ шкода здоровыхъ костей прускогo ґренадира и отже було бы злочинною легкодушностію наражати державу на вôйну того роду.

———

Букарештеньскій Romanul подавъ сензаційну вѣсть, котру повтаряємо зъ застереженьемъ: Зъ россійскои стороны впевняють, що въ петербургскихъ кругахъ правительственныхъ порушено квестію, предложити Румуніи замѣну Добруджи за Бессарабію, бо Добруджа має для Россіи значно бôльше значенье стратеґічне якъ Бессарабія. — Розумѣєсь, що такій планъ для Россіи дуже на руку, бо черезъ Добруджу станула бы она въ безпосередне сусѣдство зъ Болгаріею.

Ôдозва.

Ôдъ лѣтъ 15 займаючись наукою дякôвства, прийшовъ я до того пересвѣдченя, що старинни и дорогоцѣнни напѣвы церковнѣ чудесной мельодіи що разъ упадають и никнуть по нашихъ церквахъ, а въ появленьемъ новомодного чотиро-голосного спѣву майже цѣлкомъ, особливо напѣвы литургійнѣ гинуть, а зъ часомъ могло бы прийти до того, що й слѣду не стало бы зъ нашихъ старыхъ народно-церковныхъ мельодій. Причиною того упадку уважаю бракъ такого пôдручника — спѣванника церковного, котрый бы обôймавъ мельодіи, напѣвы зô всѣхъ чинôвъ и частей нашого богослуженя.

Вже зъ молодыхъ лѣтъ, коли я ще учивъ ся спѣву, не разъ я собѣ думавъ, що добре бы то було, щобы була така книжка въ котрôй бы мѣстили ся всѣ церковнѣ спѣвы, а що такои книжки не було можна знайти, то я неразъ не жалувавъ нѣ труду нѣ часу, щобы пôйти де почути красный спѣвъ и якои краснои пѣсни навчитись. И справдѣ, я вже въ молодыхъ лѣтахъ ôдъ старыхъ спѣвакôвъ дуже богато скориставъ, однакожь того й донинѣ не можу ôджалувати, що я тогдѣ належито не вмѣвъ того оцѣнити, а ще бôльше жалую, що не вмѣвъ-ємъ тыхъ солодкихъ мельодій, якѣ я чувъ, усѣхъ ôдъ старыхъ нашихъ ученыхъ дякôвъ и любителѣвъ спѣву церковного пôдъ ноты записати. Доперва пôзнѣйше, коли я зачавъ пôзнавати той дорогій скарбъ нашои церкви и нашого народу, а маючи нагоду бути въ многихъ сторонахъ Галичины и чути рôзнѣ спѣвы, взявъ ся я записувати деякѣ мельодіи, котрѣ уважавъ-ємъ за лучшѣ и незвычайнѣ, и зôбравъ-ємъ до сего часу спорый збôрникъ рôзныхъ церковныхъ мельодій зô всѣхъ чинôвъ и частей нашого богослуженя.

Потребу такого спѣванника узнали свѣтлѣ люде, особливо зъ духовного стану, до котрыхъ я ôдносивъ ся о пораду, необходимою и конечною, бо такій спѣванникъ не только що задержавъ бы старинни напѣвы и мельодіи церковнѣ, але причинивсь бы до розширеня спѣву церковно-ритуального, а що бôльше, могла бы зъ часомъ наступити однообразнôсть спѣву по нашихъ церквахъ въ цѣлôй Галичинѣ. Але позаякъ не єсть можливо бути одному чоловѣкови по церквахъ всѣхъ сторôнъ нашого краю, щобы всѣ напѣвы церковнѣ чути и ихъ зôбрати, — то я звертаю ся впередъ до нашого свѣтлого духовеньства, до пп. академикôвъ, богословôвъ, учителѣвъ и пѣвцѣвъ церковныхъ, котрѣ все мають то въ уживаню,

---

шефъ. — Я вже жду на него ôдъ двохъ днѣвъ. Онъ тутъ заразъ прийде.

И правду сказавъ. Хвальку пôзнѣйше зъявивъ ся въ дверехъ полковникъ зъ драґоньскимъ револьверомъ въ руцѣ.

— Мôй пане, — сказавъ ôнъ, — чи маю честь говорити зъ тымъ трусомъ, що выдає отсей нѣчемный листокъ?

— Такъ єсть, маєте честь... Сѣдайте, мôй пане. Але осторожно сѣдайте, бо столець має лише три ноги. Менѣ здаєсь, що маю честь говорити зъ тымъ чванькомъ-шибеникомъ, полковникомъ Блезерскітъ Текімзе?

— Такъ єсть. Я прийшовъ зъ вами розправитись. Єсли маєте часъ, то зачинаймо.

— Маю вправдѣ докôнчити статью „о ôдрадномъ поступѣ морального и интелектуального розвою въ Америцѣ“, але нема чого зъ тымъ спѣшити ся. Зачинайте!

Въ тôй хвили страшный гукъ розлягъ ся въ обохъ пістолетôвъ. Шефови злетѣвъ оденъ кучеръ зъ головы и куля опинилась въ мясной частинѣ мого бедра. Полковникови обтяла куля трохи лѣвѣ плечѣ. Стрѣлили ще разъ. Оба теперь хибили, але я своє дôставъ: перестрѣлили менѣ рамя. При третôмъ выстрѣлѣ оба панове легко поранились, а менѣ куля перейшла по чиколонку.

Потôмъ сказавъ я, що добре бы було, єсли бы я вийшовъ трохи на свѣжій воздухъ, бо се приватна розмова, а менѣ якось не выпадає дальше єи слухати. Але оба просили мене, сидѣти спокôйно и запевнили мене, що я имъ зовсѣмъ не перешкаджаю. Я думавъ инакше.

Одтакъ розмавляли черезъ хвилину о выборахъ и живахъ. А тымчасомъ я обвязувавъ свои раны. Але небавомъ оба зачали знову дуже стрѣляти и кожда куля трафляла, — лише мушу тутъ замѣтити, що пять кулъ зъ шести выстрѣлôвъ припало менѣ. Ажь шеста куля зранила полковника смертельно и ôнъ дуже дотепно замѣтивъ, що теперь вже мусить сказати „добрый-день“, бо має орудку въ мѣстѣ. Потôмъ звѣдавъ ся, куды дорога до предприємця похоронôвъ, и попращавъ ся.

Шефъ звернувъ ся теперь до мене и сказавъ:

— Я сподѣваю ся на обѣдъ гостей и мушу приготовитись на ихъ принятье. Велику прислугу менѣ зробите, єсли перечитаєте коректу и залагодите справу зъ гôстьми, що прийдуть до редакціи.

Я такъ и взялкавъ ся на думку, мати зъ такими гостями до дѣла, але канонада, що ще гомонѣла менѣ въ ухахъ, занадто мене оголомшила, щобы я мôгъ бувъ и думати о якôйсь ôдповѣди.

А ôнъ говоривъ дальше:

— Джонсъ прийде тутъ о третôй — перетрѣпайте его добре. Джайльсепі прийде може трохи скорше — выкиньте его за ôкно. Ферґусъ буде тутъ около четвертои — єму очи выберѣть. Здаєсь менѣ, що вже на нинѣ все. Єсли вамъ ще лишить ся трохи часу, напишѣть огненну статью противъ поліціи — залѣйте трохи надинспекторови сала за шкôру. Нагайки лежать пôдъ столомъ, пістолеты въ столику, кулѣ — порохъ отъ тамъ въ кутѣ, полотно и бандажѣ тамъ на полици. Єсли бы вамъ що звычайне лучилось, то зôйдѣть на дôлъ до Лянсера, хирурґа. Онъ анонсує ся въ нашôй часописи — и мы такъ вырôвнуємо свои рахунки.

Одойшовъ. Я дрожавъ. За три годины набравъ я такъ страшного досвѣду, що пропавъ весь мôй спокôй душѣ и вся моя радôсть. Джайльсепі прийшовъ першій и выкинувъ мене за ôкно. Джонсъ ставивъ ся точно въ означеный часъ и, коли я бравъ ся за нагайку, ôнъ перетрѣпавъ скорше мене. Коли прийшовъ якійсь чужинець, не помѣщеный въ списѣ гостей, запрошеныхъ на обѣдъ, здеръ менѣ шкôру зъ головы. Другій чужинець, якійсь Томпсонъ, подеръ на менѣ одѣжь, порозбивавъ мене вже зовсѣмъ и пôшовъ. Сѣвъ я собѣ вкôци въ кутику въ великôмъ страху, а ту люта товпа редакторôвъ, уличникôвъ, політикôвъ и завадіякъ облягла мене и далѣ казити ся та клясти, збруями по-надъ моєю головою махати, ажь очи разила блискуча сталь. Вже думаю собѣ: треба покинути свою стôйку въ редакціи, ажь тутъ иде шефъ зъ громадою очарованыхъ и одушевленыхъ приятелѣвъ. Яка тогды настала люта бійка, сего людске перо, хочь сталеве, описати не зможе. Люде стрѣлялись, кололись, рубались, кидались въ воздухъ и выкидались за ôкно. Настала коротка буря гнѣвного хуленя Богу, а въ бурѣ тôй недоладный и божевôльный танець, а потôмъ все устало. По пяти хвиляхъ було знову зовсѣмъ спокôйно, а окровавленый шефъ и я дивили ся на руину комнаты.

— Вамъ се мѣсце буде дуже до вподобы, — каже ôнъ до мене — єсли лише привыкнете до такихъ рѣчей.

А я ôдповѣвъ:

— Не гнѣвайтесь, прошу; може бути, що я по якôмсь часѣ навчивъ бы ся писати пôсля вашого способу; а навѣть я певный, що навчивъ бы ся, якъ бы лишь набравъ трохи вправы и пôзнавъ мову. Але — правду сказати — такъ енерґічно высказуватись трохи невыгôдно и черезъ те перешкаджають въ роботѣ. Самѣ жь те бачите. Палке писанье може справдѣ пôднести публику, але я не люблю такимъ писаньемъ звертати на себе только уваги, якъ се теперь буває. Безъ потрѣбного спокою и зôбраня думокъ я не можу писати, коли чоловѣкови перешкаджають такъ часто, якъ нинѣ. Посада при часописи подобаєсь менѣ зовсѣмъ неале, але не подобаєсь менѣ, коли маю тутъ зôстати самъ до обслуги гостей. Досвѣды при тôмъ — признаю ся — не лише новѣ, але й займаючѣ, однакожь несправедливо роздѣленѣ. Оденъ панъ стрѣляє черезъ ôкно до васъ, а мене робить калѣкою; бомба паде черезъ руру въ печи, щобы вамъ радôсть справити, а дверцями кидає менѣ въ шию; приятель якъ въ неба паде, щобы вамъ сказати кôлька компліментôвъ, а мене подѣравить такъ, що шкôра не зможе держати моихъ костей; вы йдете на обѣдъ зъ гостями, а Джонсъ приходить зъ нагайкою; Джайльсепі выкидає мене за ôкно; Томпсонъ дере на мнѣ всю одѣжь; якійсь зовсѣмъ незнакомый панъ здираєменѣ шкôру зъ головы — такъ щиро, якъ бы бувъ давный мôй знакомый; а за якихъ пять хвиль являють ся всѣ волоцюги зъ краю въ военныхъ краскахъ и хотять мои останки тѣла на смерть добити своими томагавками. Коротко сказавши, я ще нѣколи въ своѣмъ житю не переживъ такихъ пригодъ, якъ нинѣ. Нѣ; вы менѣ подобаєтесь и такожь вашъ спокôйный, лагôдный способъ полагоджуваня справъ зъ гостями подобаєсь менѣ. Але вы бачите: я до того не привыкъ. Серце мешканця полудневыхъ краѣвъ єсть за пристрастне, а гостинность супротивъ чужинцѣвъ надто марнотравна: Холодни уступы, котрѣ я нинѣ написавъ, а въ котрѣ ваша майстерска рука влила огненного духа прасы въ Тенессе, готовѣ въ друге порушити гнѣздо шершенѣвъ. Прийде цѣла тая череда редакторôвъ — и то прийде голодна та схоче поснѣдати. Я мушу зъ вами попращатись. Не хочу вже бути при такихъ торжествахъ. Я прийшовъ ту на полудне, щобы поратувати свое здоровлье, але зъ тои самои причины верну и то заразъ. Журналістична дѣяльнôсть въ Тенессе надто мене зворушує.

Потôмъ мы оба попращались, жалуючи себе взаимно и я пôшовъ до шпиталю.

Пер. *Мак.*

и взагалѣ до любителѣвъ пѣснии церковнои зъ усильнымъ прошеньемъ, щобы такѣ мельодіи, котрѣ не суть загально звѣстнѣ, а лише въ поодинокихъ церквахъ уживанѣ и котрѣ до сего часу ще не печатанѣ, а лише зъ устъ до устъ передають ся и въ старинныхъ, а може де и въ новоуложеныхъ рукописяхъ знаходять ся, якъ въ рукописныхъ Ирмологіонахъ и т. п. — зволили ласкаво пôдписаному прислатѣ зъ примѣткою: де тая мельодія спѣває ся, и по змозѣ, ôдъ кого она походить. А такъ если Господь позволить, що се дѣло доведесь до конця и побачеть свѣтъ Божій, — буде се неодному приємно побачити и свою дорогоцѣнну перлу [котра бы мала зъ часомъ може й загинути] вкупѣ помежи другими стрôчками мельодій. Напѣвы мельодій можуть бути веселѣ або сумнѣ и зô всѣхъ частей и чинôвъ нашого богослуженя, т. є. зъ вечернѣ, повечерія, литія, утренѣ, литургіи Златоустого, Василія Вел. и преждеосвященыхъ, канонъ пасхи и всякѣ иншѣ пѣсни. Позаякъ незадовго маю упорядкувати свôй Збôрникъ, на чисто переписати и дати до апробаты духовнôй власти, щобы можна було приступити до друку, длятого прошу о скору присылку, щобы и надôсланѣ мельодіи можна було въ своє мѣсце уложити. [Всѣ рускѣ ґазеты прошу о ласкаве повторенье сеи ôдозвы.]

Игнатій Полотнюкъ, управитель и учитель хору катедрального въ Станіславовѣ.

НОВИНКИ.

— **Пригадуємо, що головный выдѣлъ товариства „Просвѣта"** запрошує всѣхъ Вп. членôвъ товариства на передвыборчѣ зборы, котрѣ ôдбудуть ся у Львовѣ въ суботу дня 5 н. ст. вересня о годинѣ 7 вечеромъ въ комнатахъ товариства „Руска Бесѣда", въ домѣ при улици Орменьскôй ч. 27. Предметомъ нарадъ буде уложенье лісты кандидатôвъ до головного выдѣлу.

— **Першѣ загальнѣ зборы філіи товариства „Просвѣта" въ Самборѣ** ôдбули ся дня 3 н. ст. вересня с. р. при численнôй участи членôвъ товариства. Зборы ôдкрывъ о. Николай Боберскій ôдповѣдною промовою, по чôмъ выбрано предсѣдателемъ зборôвъ п. Іосифа Карановича, судью зъ Самбора. Въ имени головного выдѣлу товариства „Просвѣта" повитавъ зôбраныхъ членôвъ делеґатъ того-жь выдѣлу п. д-ръ Кость Левицкій, адвокатъ зô Львова. По выборѣ выдѣлу, котрого складъ подамо въ обширнѣйшôмъ справозданю, державъ п. д-ръ Евгеній Олесницкій, адвокатъ зô Стрыя, популярный ôдчитъ „Про орґанізацію автономічну межи нашимъ народомъ". Зборы закôнчились о годинѣ 3-ôй по полудни а члены одушевленѣ розъѣхали ся домôвъ.

— **Выдѣлъ тернопôльскои філіи „Просвѣты"** пригадує, що въ день загальныхъ зборôвъ „Просвѣты" 8 н. ст. вересня с. р. въ Тернополи ôдбуде ся вечеръ зъ танцями въ сали Замковôй. Хто бы отже запрошеня не одержавъ, зволить ласкаво зголосити ся вчасно до головы філіи д-ра Лошнева.

— **Д-ръ Іосифъ Олесьнôвъ**, асистентъ при школѣ рôльничôй въ Дублянахъ, именованый дѣйстнымъ головнымъ учителемъ при семинаріи учительскôй у Львовѣ.

— **О. Иванъ Савчинъ** именованый катихитомъ при ґімназіи въ Перемышли.

— **Въ Кошицяхъ на Угорщинѣ**, де первѣстно власти ставляли перепоны устроеню концерту „дванацятки" на дохôдъ фонду на будову руского театру — справа вже порѣшилась. За дозволомъ угорского міністерства справъ внутрѣшныхъ ôдбудуть ся тамъ концерты въ днихъ 5 и 6 н. ст. вересня.

— **Зъ Вѣдня пишуть намъ**: Цѣсарь розпорядженьемъ зъ дня 28 серпня с. р. перенѣсъ въ станъ супочинку бар. Іоркаша-Коха а покликавъ на віцепрезидента при галицкôй дирекціи скарбовôй п. Корытовского „въ признаню — якъ сказано въ цѣсарскôмъ письмѣ — єго надзвычайныхъ заслугъ при міністерствѣ скарбу". Урядове оповѣщенье сего розпорядженя послѣдує разомъ зъ покликаньемъ бар. Іоркаша до палаты панôвъ. Одзначенье же бар. Іоркаша титуломъ тайного совѣтника не удалось, хочь власти краєвѣ обставали за тымъ, бо, якъ кажуть, взгляды на буковиньскѣ пригоды перемогли.

— **Ôдъ Золочева пишуть намъ**: Оденъ въ другого вдавъ ся — самѣ „маститіи", якъ скала „твердыни мученники", зъ Ляцкого — звѣснѣ Кôндратъ Захарчукъ и Григорій Муринъ, що то ôдъ бôльше вже лѣтъ пильно читають накидуванѣ имъ за дурно „издательства", а „благороднымъ господинамъ" изъ звѣстного табору львôвского якъ телята на мотузку за леда яку марницю при всякихъ манѣфестаціяхъ першѣ за нôсъ дають водити ся, — на дѣлѣ отъ такими являють ся патріотами и ось якъ користають зъ прислугуючихъ Русинамъ правъ: Кôндратъ Захарчукъ, стараючись о принятье свого сына до учительскои семинаріи, долучує до єго свѣдоцтвъ шкôльныхъ „świadectwo moralności" и „świadectwo ubóstwa" не въ рускôмъ а въ польскôмъ языцѣ, хотяй писарь въ Ляцкôмъ бувъ бы єму на жаданье охотно выготовивъ тѣ свѣдоцтва въ языцѣ рускôмъ! Другій же Григорій Муринъ — замѣсть працювати при своѣмъ колись несогôршôмъ господарствѣ, почавъ часто глядати свого твердого патріотизму по-за границями державы, а теперь недостаткомъ приневоленый мусѣвъ передъ кôлькома днями спродати майже послѣдный кавалокъ свого поля. Потребувавъ до когось удати ся для списаня контракту. Въ Золочевѣ есть бôльше нотарѣвъ, та адвокатôвъ, а межи тыми и канцелярія адвоката Русина, бувшого совѣтника судового п. Рожанковского, котрый контракты для Русинôвъ укладає въ рускôмъ языцѣ, и давъ товчокъ до выданого недавно рескрипту міністерского о рускихъ вписахъ до книгъ грунтовыхъ. Хто-жь мôгъ бы посудити нашого „маститого" Мурина, що ôнъ не схоче удатись до канцеляріи адвоката-Русина? А тымчасомъ сталось инакше. Нашъ патріотъ спѣшить до канцеляріи Поляка, де за контрактъ вправдѣ заплатити треба може й бôльше, але за то написаный буде по польски. И чому жъ такъ? — пытаємось. Чому-жъ такъ? — пытаєсь такожь и купуючій поле, котрый волѣвъ бы бувъ видѣти контрактъ списаный по руски? Нашъ „самый твердѣйшій" патріотъ, щобы самому скористати зъ права що ино для Русинôвъ выбореного, и щобы такожь и другого до того заохотити, такъ ôдповѣвъ: „Не пôйду до адвоката Русина, бо той напише контрактъ по руски, а такій контрактъ не подобаєсь панамъ при табули, они гнѣвають ся за то..." Ось такій то пожитокъ зъ тыхъ и имъ подôбныхъ, „маститыхъ" патріотôвъ для Руси! Сказавъ бымъ имъ всѣмъ: встыдъ та ганьба! — але имъ и то не поможе.

— **Курсъ науки дякôвства при катедрѣ въ Станіславовѣ** ôдкрываю зъ днемъ 1 (13) жовтня с. р. пôдъ тыми условіями, що и минувшихъ лѣтъ. Каждый кандидатъ має зъ собою принести свѣдоцтво поведеня и моральности ôдъ дотычного священика и окôнченя народнои школы. — *Игнатій Полотнюкъ*, управитель катедрального хору въ Станіславовѣ.

— **Памятникъ на могилѣ И. Котляревского** въ Полтавѣ. Бôльше якъ пôвъ вѣку вже минуло зъ того часу, якъ упокоивъ ся батько нашого народнього письменства И. Котляревскій. Здає ся, нема на всѣй Руси-Українѣ такого письменного чоловѣка, щобъ не читавъ „Енеиды" або не бачивъ „Наталки Полтавки". А таки землякы мало памятають про могилу Котляревского. Памятникъ на нѣй свѣдчить о нашôй байдужности. Находить ся ôнъ на старому кладовищи биля шляху, що ѣде зъ Полтавы на Кобиляки. Памятникъ поставленый Павломъ Стебляномъ Каменьскимъ ще въ 1839 р., зложеный зъ цегли, хочь и ôдновлюваный два разы (послѣдный разъ въ р. 1881), але не тривкій и ôднова єму вже не поможе, бо не постоить вже довго. Ще въ р. 1881 городска управа полтавска урядила въ садѣ гулянку для збору грошей на направу памятника и справдѣ ôдновила єго. Але теперь задумали Українцѣ поставити памятникъ новый, металічный або каменный зъ такою-жь огорожею. На се вже зôбрано въ Одесѣ 70 рублѣвъ, а въ касѣ полтавскои управы лишилось ще зъ гулянки 350 р., отже разомъ есть вже 420 рублѣвъ. Грошей тыхъ — розумѣє ся — надто мало, та надѣя есть, що городска управа знову урядить гулянку на сю цѣль, театры дадуть свою ленту, бо зъ Наталки Полтавки не малый мали и мають дохôдъ, а чей и землякы не ôдтягнуть ся ôдъ сего дѣла, та пôшлють, що можуть, въ полтавску городску управу, котра збирає датки на сю цѣль.

— **Рада мѣста Львова** ухвалила на своѣмъ засѣданю зъ дня 3 н. ст. вересня зорґанізувати школу мужеску яко 6-кляссову; розширити улицю Лычакôвску коло площи т. з. „цловои" и реставрувати дальше костелъ Пр. Д. Маріи Снѣжнои. — Секція третя рады мѣскои ухвалила на послѣднôмъ своѣмъ засѣданю взяти чищенье каналôвъ и вывôзъ нечистоты зъ мѣста у власный зарядъ. Цѣле мѣсто буде подѣлене на округи, а чищенье каналôвъ буде ôдбувати ся въ той спосôбъ якъ вывôзъ смѣтя. На справленье герметично замыкаючихъ ся бочокъ и иншихъ потрѣбныхъ прирядôвъ ухвалено вставити до буджету 10.000 зр.

— **Пропавша посылка.** Возомъ почтовымъ поѣзду поспѣшного мавъ сими днями прибути до Черновець зô Львова пакетъ мѣстячій въ собѣ старѣ грошѣ вартости 160 зр. Пакетъ той надано, якъ пише Gaz. Polska, у Львовѣ, але при ôдбираню почты въ Черновцяхъ вже єго не було. Возьный, котрый пересылки поспѣшнѣ ôдбирає зъ поѣзду, каже, що сего разу выникво не числивъ ихъ при ôдбираню (до чого обовязаный). Возьного суспендували и зарядили слѣдство.

— **Змова фіякрôвъ въ Краковѣ**, о котрôй мы вчера доносили, вже закôнчила ся. Властителѣ фіякрôвъ, пôдъ загрозою высокихъ каръ грошевыхъ и ôдобраня концесіи, повернули до службы и пристали на нову тарифу до часу порѣшеня справы трибуналомъ администраційнымъ.

— **Напливъ россійскихъ жидôвъ.** Громаднымъ выдалюваньемъ жидôвъ зъ границь своеи державы, правительство россійске хотѣло очевидячки зробити пакôсть ненавистнôй Австріи, бо фактъ есть, що россійскѣ зарядженя ôдбивають ся якъ найгôрше на економічныхъ ôдносинахъ пограничныхъ краѣвъ австрійскихъ. Восхôдна Галичина а ще бôльше Буковина просто переповнена еміґрантами зъ Россіи, котрѣ не маючи нѣякихъ средствъ до житя, стають величезнымъ тягаромъ для мѣсцевого населеня. Въ селахъ буковиньскихъ, особливо въ пограничнôй полосѣ, напливъ той ставъ ся застрашаючій а нужда еміґрантôвъ не дасть ся описати. Кочують они зъ жѣнками и дѣтьми довкола мешкань своихъ австрійскихъ одновѣрцѣвъ и заробляють, якъ удасть ся, межь населеньемъ селяньскимъ. Въ самыхъ Черновцяхъ мимо заказу правительства — перебуває тыхъ выгнанцѣвъ несчислене множество, а поліція не має нѣякои надъ ними контролѣ, бо при помочи своихъ вплывовыхъ опѣкунôвъ умѣють они уникати евіденціи. Каждый жидъ россійскій, котрый прибуває до Черновець, одержує передовсѣмъ шапку або капелюхъ, щобы не потребувавъ носити широкои шапки россійскои, по котрôй можна бы зразъ пôзнати єго походженье. Въ той спосôбъ набувши право австрійского горожаньства, перебуває вже безъ страху на тутешнôмъ грунтѣ и розпочинає заробляти або жие зъ милостинѣ. Позаякъ лише дуже мала частина сего пролетаріяту выѣздже въ дальшу дорогу за океанъ, то легко порозумѣти, якѣ грôзнѣ наслѣдки потягне за собою таке громадне оселюванье у насъ людей безъ способу до заробкованя. Мы жалѣємо, пише черновецка Gaz. Polska, надъ суворыми зарядженями россійского правительства, але-жь тяжко вымагати, щобы мы нетолеранцію московску окупували бытомъ власнои суспôльности. Длятого, если мѣсцевѣ одновѣрцѣ не хотять, чи не можуть допомогти тымъ бѣдакамъ до дальшои подорожи, — маємо право жадати, щобы власть поліційна зъ цѣлою точностію держала ся розпорядженя правительства що-до тыхъ зайдôвъ и змѣны шапокъ не уважала за достаточну леґітимацію.

— **Щиты въ пѣшôмъ войску** французкôмъ — якъ донѣсъ Figaro зъ Парижа — ухвалила завести, зложена въ тôй справѣ комісія для охороны суротивъ карабіновыхъ выстрѣлôвъ. Въ тôй квестіи забирає теперь голосъ одинъ фаховый чоловѣкъ въ Австріи и каже, що пробы зъ такими щитами роблено вже въ австрійскôй арміи кôлька разôвъ а послѣдного разу при сегорôчныхъ маневрахъ въ Коморнѣ, хочь нѣколи не було замѣру, щобы завести такѣ щиты, чи они будуть зъ стали, чи бронзу, чи зъ якого иншого матеріялу, за звычайне узброенье при инфантеріи. Теперѣшный воякъ мимо старань щобы узброенье єго зробити легшимъ, такъ тяжко опакованый ладункомъ муниційнымъ до репетієровыхъ карабінôвъ, що въ переходѣ до борбы буде мусѣвъ скидати зъ себе торністру и плащь. Давати ще теперь вôйску стародавный щитъ, що въ каждôмъ разѣ, хоть забезпечує ôдъ стрѣлу, то таки буде важити до 50 кільо есть зовсѣмъ неможливе. Въ такôмъ случаю чоловѣкъ бувъ бы вже не способный до маршу, заки ôнъ прийшовъ бы до борбы. Такѣ щиты мають оправданье въ вôйнѣ лише въ дуже спеціяльныхъ нагодахъ на пр. въ крѣпостнôй вôйнѣ, если о те ходить, щобы деякѣ вояки черезъ невеликій просторъ поступили впередъ для конечного выконаня якоись роботы, (высадити щось въ воздухъ пôдъ непріятельскимъ огнемъ и т. и.), а потôмъ такожь, если явлює ся потреба заслонитись въ пôльныхъ укрѣпленяхъ.

— **О Бальмаседѣ** бувшôмъ чілійскôмъ президентѣ и диктаторѣ, оповѣдає одинъ купецъ зъ Сантъ Яго дуже интереснѣ подробицѣ. „Бальмаседа", казавъ купецъ, „есть типъ честилюбивого, незвычайно дѣяльного чоловѣка, котрого найважнѣйшу прикмету становить даръ вымовы. Ôнъ порôзнивъ ся майже зъ цѣлою своєю родиною и не має завзятѣйшихъ ворогôвъ якъ свого власного брата, полковника Бальмаседу, свого шваґра Каро Герреру и свою тещу, котра має значный вплывъ межь чілійскимъ товариствомъ. Бальмаседа выхованый въ семинаріи єзуитôвъ въ Сантъ Яго и носивъ самъ вôсѣмъ лѣтъ чернечу рясу. Єго невгамована честолюбнôсть не могла однако знести тихого, самотного, чернечого житя и длятого скинувъ Бальмаседа скоро свою рясу и кинувъ ся на поле політики, де, дякувати своѣй декляматорскôй способности вымовы, займивъ въ короткôмъ часѣ взначне становище. Санта Марія, попередный президентъ чілійскій, котрого лютила опозиція, яку надибувавъ въ краю и въ парляментѣ, пôдпиравъ и пôдносивъ Бальмаседу, въ котрôмъ, якъ єму здавалось, доглядѣвъ способного чоловѣка для своеи пôмсты надъ опозиціею. Дѣйстно-жь почали ся ôдъ 18 вересня 1886 року, т. є. ôдъ часу коли Бальмаседа ставъ президентомъ и обнявъ управу краю въ свои руки, непорядки и неладъ въ краю и въ администраціи Чілі, колись взôрцева республика полудневои Америки, стало ся найнеспокôйнѣйшимъ краємъ пôдъ управою Бальмаседы. Уряды купувало ся пôдъ нимъ а скарбъ державный розтрачено на безхосеннѣ пôдприємства. Всѣхъ способныхъ людей держали въ далека ôдъ урядôвъ, за то жъ цвила пшениця політичныхъ шарлятанôвъ. Всюды зачинали будовы публичнѣ, котрѣ не докôнчувано. Будовано богато школъ а ще бôльше вязниць, школы остали порожнѣ, але вязницѣ переповнились скоро. Ôдъ вересня 1886 було вже двацять рôзныхъ міністерствъ. Бальмаседа покликавъ прускихъ офіцирôвъ для арміи, котра мимо того, якъ теперь показуєсь, есть цѣлковито здезорґанізована. Щобы жъ увѣнчати своє дѣло, выкликавъ ôнъ ще й домашну вôйну. На остатку впавъ ôнъ на гадку, правити безъ буджету и, не пытаючи парляменту, розпоряджатись пôсля своеи волѣ державнымъ майномъ. На се, розумѣє ся, обуривъ ся конґресъ а цѣле населенье пôдперло єго, бо вже за богато єму було того ґаздôвства. Одначе Бальмаседа зумѣвъ удержати ся при своѣй диктатурѣ, котра послужила єму до того, що въ однôй хвили повязнивъ всѣхъ своихъ противникôвъ, знищивъ прасу, позмѣнювавъ ґенералôвъ и адміралôвъ, завѣвъ тортуры и утворивъ собѣ новый парляментъ, котрый не мавъ ôдваги опирати ся єго самоволи. И такъ узрѣвъ Бальмаседа, що молодеча єго мрѣя, коли ôнъ ще бувъ єзуитскимъ выхованцемъ, сдѣйснилась: выйшовъ на диктатора ôтчины и на убійника волѣ. На щастье для супокою и вольного розвою Чілі, панованье Бальмаседы скôнчило ся, але край сей буде потребувати ще десяткôвъ лѣтъ, заким вылѣчить раны, якѣ єму нанѣсъ єзуитскій выхованокъ.

— **Маневры въ Галичинѣ.** Зъ днемъ 16 н. ст. вересня начнуть ся въ околици Домбровои маневры кавалеріи австрійскои. Въ маневрахъ возьмуть участь 3 полки уланôвъ, полкъ гузарôвъ и 2 дівізіи артилеріи. Головный штабъ буде въ Люшевичахъ а до рѣшаючои борбы прийде межь Люшевичами а Радгощею. На тѣ маневры прийде архикнязь Евгеній, котрый стане кватирою въ Домбровôй.

— **Візита у розбôйникôвъ.** Выкупъ за полоненого розбôйниками грецкими Француза Раймонда доручивъ „капітанови" Томѣ драгоманъ французкого консуляту въ Радоста, Тахели, котрого провадивъ слуга єго, чоловѣкъ сильный и знаючій околицю. Каждый зъ нихъ нѣсъ по 2500 фунтôвъ въ прилѣзанôмъ скôранôмъ мѣшку. По чотирнацять-годиннôмъ походѣ дôйшли до лѣса, де пôсля даноѣ инструкціи станули, вымахуючи бѣлою хусткою. Небавомъ якъ бы зъ землѣ выросли, зъявило ся передъ ними 3 розбôйникôвъ, пытаючи, чи принесли зъ собою выкупъ. Одинъ зъ розбишакъ вернувъ до атамана Томы а два лишили ся на вартѣ. Ажъ другого дня прийшло ôдъ Томы „запрошенье", щобы прийшли до него и ôддали єму выкупъ. По 4-годиннôмъ ходѣ та блуканю по лѣсѣ дôйшли вкôнци до табору розбôйникôвъ, де межь розбишаками сидѣвъ Раймондъ въ найлѣпшôмъ здоровлю. Тома взявъ грошѣ, выдавъ торжественно Тахели Раймонда а рôвночасно выставивъ єму посвѣдченье въ грецкôмъ языцѣ, що вже нѣколи не будуть єго наступувати розбôйники и що заплативъ 5000 фунтôвъ выкупу. Въ розмовѣ зъ Тахелею сказавъ Тома: „Не думайте, що всѣ тѣ грошѣ нашѣ. Ремесло наше не таке то дуже свѣтле, якъ выдає ся, до теперь выдали мы вже бôльше якъ 200 фунтôвъ на се, щобы насъ жандармерія не переслѣдувала". Розбôйники розпрощали ся дуже щиро зъ Раймондомъ а атаманъ Тома обôймивъ єго. Раймондъ мимо 18-дневого побуту межь розбôйниками зовсѣмъ здоровъ, розбôйники вылѣчили єму навѣть рану цѣлковито.

— **Румуньскій Роза Шандоръ.** Зъ Букарешту пишуть до Wiener Allg. Ztg.: „Тутешнѣ дневники оголошують довжезнѣ справозданя о тôмъ, що вкôнци повело ся зловити атамана розбôйникôвъ, славного Семена Лисиньского, котрый ôдъ шести лѣтъ наповнявъ страхомъ Добруджу и противлежный лѣвый берегъ Дунаю. Лисиньскій, котрого тамошнє населенье вважало румуньскимъ Роза Шандоромъ, ôдзначавъ ся въ своихъ розбôйничихъ нападахъ нечуваною ôдвагою. Такъ само якъ єго мадярскій товаришъ умѣвъ ôнъ змѣняти ся до непôзнаня въ найрôзнѣйшихъ перебраняхъ и тымъ чиномъ бувъ всюды и нѣгде, Румуньске правительство не залишило нѣчого, щобы смѣлого розбишаку, котрый часто подорожныхъ нападавъ и безъ милосердя убивавъ, зловити. Однакожь Лисиньскому, жертвою котрого упало значне число румуньскихъ жандармôвъ, удало ся все, навѣть въ найкритичнѣйшихъ для него хвиляхъ утечи. Румуньске правительство наложило вкôнци на єго голову 10.000 франкôвъ нагороды. Передъ кôлькома днями повѣдомлено префекта Тульчи, що Лисиньскій сховавъ ся въ селѣ Телици, въ хатѣ, що припирала до одноѣ винницѣ. Высланôй патроли вôйска удало ся дѣйстно окружити хату и ôдтяти опришкови дорогу до утечи. Однакожь Лисиньскій не пôддавъ ся. Ôнъ мавъ коло себе цѣлый арсеналъ оружія и стрѣлявъ крôзь дверѣ и ôкна на окружаючихъ хату воякôвъ. Одинъ зъ нихъ поцѣленый кулею въ серце упавъ трупомъ. Єго товаришъ стрѣливъ теперь до Лисиньского крôзь шпару въ дверехъ а куля ранила розбôйника тяжко въ плече. Зъ голоснымъ крикомъ кинули ся вояки на дверѣ а выважившии ихъ знайшли Лисиньского пôдъ лôжкомъ. Єго звязали и ôдвезли до Тульчѣ до шпиталю, де ôнъ на другій день умеръ. Освободженѣ жителѣ Тульчи ôдъ страшного свого ворога, устроили пôдъ проводомъ архієпископа забитому воякови, послѣднôй жертвѣ лютого опришка, величавый похоронъ.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ громадѣ Полана въ повѣтѣ львôвскôмъ 100 зр. пôдпомоги на будову школы. — Архієпископъ въ Задарѣ именованый на мѣсце бл. п. Монаса архидіякономъ митрополичои капітулы въ Задарѣ Григорій Равєвичь.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Провізоричнѣ учителѣ Іосифъ Пизло при ґімназіи въ Ряшевѣ и д-ръ Альфредъ Яиеръ при IV ґімназіи у Львовѣ именованѣ дѣйстными учителями при тыхъ ґімназіяхъ а провізоричный учитель головный при семинаріи учительскôй въ Краковѣ, Иванъ Войцѣховскій, именованый дѣйстнымъ головнымъ учителемъ тамъ-же.

— **Конкурсы.** Комната нотаріальна розписує конкурсъ на посаду нотаря у Львовѣ на мѣсце бл. п. Юл. Шемельовского зъ речинцемъ до 25 н. ст. вересня. — Президія суду краєвого у Львовѣ розписує конкурсъ на посаду адъюнкта суду краєвого у Львовѣ зъ речинцемъ до 22 н. ст. вересня. — Дирекція почтъ и телеґрафôвъ розписує конкурсъ на посады: почтмайстра въ Рабцѣ повѣта мысленицкого зъ платнею 1140 зр. и зъ кавціею 500 зр.; експедієнта почтового въ Зарудю повѣта золочѣвского за кавціею 200 зр. и платнею 370 зр., кôлька посадъ кондукторôвъ, листоносôвъ, возьныхъ, надзирателѣвъ телеґрафу зъ платнею 400 зр. и зъ додаткомъ активальнымъ. Поданя о першѣ двѣ посады вносити треба до 15 н. ст. вересня а о решту посадъ до 22 н. ст. вересня. — Ректоратъ політехники львôвскои оголошує конкурсъ на посаду асистента при катедрѣ фізики въ політехницѣ львôвскôй на часъ ôдъ 1 н. ст. жовтня 1891 до кôнця вересня 1893 року. Поданя вносити треба до колеґіи професорôвъ політехники найдальше до 30 н. ст. вересня.

Телеграмы „Дѣла".

Новый-Санчь 4 вересня. Концертъ „дванацятки" выпавъ величаво.

Вѣдень 4 вересня. На маневрахъ пôдъ Шварценавъ уживано лишь бездымного пороху. Пôдчасъ атаку кавалеріи погибло 7 коней а и д-ръ Лайтґольдъ, прибочный лѣкарь цѣсаря нѣмецкого, упавъ зъ коня и скалѣчивъ ся въ голову. — Кальнокій и Капріві конферували цѣлый день.

Лондонъ 4 вересня. Пôсля Times мавъ міністеръ Грековъ прибути до Стамбулу, щобы перефорсувати формальне признанье кн. Фердинанда зô стороны Порты. Амбасадоръ австрійскій має пôдпирати се жаданье Болгаріи.

Берлинъ 4 вересня. Рада мѣска выбрала комісію, щобы зарадила нуждѣ голодовôй межь бѣднымъ населеньемъ.

Стамбулъ 4 вересня. Вел. везиръ Кіямиль-паша одержавъ дімісію а на єго мѣсце заименованый Джеведъ-паша, ґуверпаторъ Креты. Рôвножъ змѣнить ся цѣлый кабінетъ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

На будову церкви въ Журовѣ приславъ Веч. о. В. Збудовскій ôдъ парохіянъ зъ Майдану (коло Станіславова) 7 зр. За даръ сей складаю свому другови-товаришеви щире спаси-Бôгъ!

Тяжко сиротинѣ безъ матери на свѣтѣ жити; нема ся кому щиро по материньски навчити, не має она передъ кимъ свого смутку, своеи журы вылити не має зъ кимъ и радôстнои хвилѣ подѣлити. Такими нещасливыми сиротами суть и Русины мѣсточка Журôвъ повѣта рогатиньского а деканата журавеньского. Вже 73 лѣтъ минуло,

якъ осиротѣли они. Всепожираючій огонь спаливъ имъ ихъ св. матѣрь-церковцю. Вже 73 лѣтъ не маютъ они материньскои науки, бо вызначеный часъ на богослуженье наше, що третя недѣля въ мѣсцевôмъ латиньскôмъ костелѣ межи годинами 8—10, за мало дае имъ поживы духовои, а о катихизованю нема й бесѣды. Нашѣ дѣти за те катехизуютъ siostry dobrodziejki, що ôдъ кôлькохъ лѣтъ намѣстили ся въ Журовѣ. Вже нема анѣ одного чоловѣка, котрый бы памятавъ, де стояла наша церковця, лишень стара звôниця зъ хорошими звонами каже догадувати ся, що тамъ, де нинѣ стоятъ жидôвскѣ домы, стояла колись руска церковь. Правда, рускѣ парохіяне були взяли ся не довго по огни до ôдбудованя новои, и то мурованои церкви, та якась лиха доля не дала имъ довершити дѣла. Муръ, вытягненый по-надъ ôкна, при давныхъ порядкахъ розôбрали жиды и до нинѣшного дня зъ церковнои цеглы, за ґарнець горѣвки, стоятъ два великѣ жидôвскѣ домы и теперь якъ-разъ въ однôмъ зъ нихъ мѣститъ ся пропінація. Майже передъ кождымъ жидôвскимъ домомъ лежитъ здоровый вытесаный камѣнь, вытягненый зъ церковного муру. Лишились тôлько фундаменты, та й на тыхъ стоятъ уже чужѣ домы та будынки.

Нечисленнѣ рускѣ парохіяне Журова — бо всего есть ихъ теперь 342 душъ, а въ роцѣ 1850 пôсля конскрипціи було ихъ 457 — радѣ бы мати бодай маленьку свою церковцю, та за слабѣ ихъ на то силы. Черезъ мыши, посуху та великій торôчный градъ попали они въ дуже лихе матеріяльне положенье. А до того якъ-разъ зъ весною мусить громада побудувати школу и мешканье для священика, бо й того нема.

Тожь пôдписаный удае ся въ имени своихъ парохіянъ, бажаючихъ мати свою власну церковцю, о ласкаву помôчь. У насъ нема можныхъ фундаторôвъ. Мы обмеженѣ на дрôбнѣ лепты, але наша Русь велика, наша Русь щедра, — хочь и дрôбнѣ кине намъ лепты, то допоможе намѣрене дѣло довершити. До складаня жертвъ на будову церквей на нашôй Руси можутъ намъ послужити яко хорошій примѣръ нашѣ братя — латинники. Они, вѣрнѣ словамъ Спасителя: „де два або три збере ся во имя Мое, тамъ и я мѣжь вами" — де лише знайдутъ двохъ-трехъ свого обряду будуютъ имъ дôмъ Божій, якъ отъ въ селѣ Боднаровѣ коло Станіслaвова, де всего двѣ родины Мазурôвъ заѣхало, а вже поставили имъ хорошій костелъ (за чотири тысячѣ).

Пôдписаный обнявъ завѣдательство парохіи Журôвъ сего року дня 7 цвѣтня, та за той часъ зôбравъ ôдъ ласкавыхъ Добродѣевъ 412 зр. 3 кр. Однакъ того за мало, щобы можна будову розпочинати. Тожь пôдписаный удае ся зъ прошеньемъ до всѣхъ во „Христѣ Братôвъ-священикôвъ, щобы ласкаво зарядили по своихъ церквахъ складки, якъ се й Митрополичій Ординаріятъ припоручивъ, — удаесь до всѣхъ Братôвъ мѣщанъ та селянъ, щобы дрôбными своими лептами прийшли намъ въ помôчь, — а такожь до молодыхъ соколôвъ патріотôвъ богословôвъ, щобы при всякихъ нагодахъ — вѣнчаняхъ, празникахъ, забавахъ — заняли ся ласкаво складками на будову нашого дому Божого. А всѣмъ Добродѣямъ Господь Богъ щедро нагородить! *Андрей Пеленьскій* гр.-кат. завѣдатель Журова.

ПОДЯКА.

„Всевышному подобалось покликати до Себе найдорожшу доньку бл. п. Ядвигу, котра ледви 15 весну житя перебула. Въ такôмъ великôмъ нещастю поспѣшили Вповажанѣ сусѣды а именно: ОО. Фединкевичь парохъ и деканъ зъ Бунова, Обушкевичь зъ Змывасекъ, Мареннъ зъ Грушова, Пôдлускій зъ Любѣня, Ганасевичь зъ Млынôвъ, Гриневецкій зъ Хотиниця, Маляркевичь зъ Свидницѣ, Желехôвскій зъ Гнѣйницъ, Вербицкій зъ Краковця и О. Ц. зъ Сарнôвъ — звеличати похороны передъ часомъ помершои — за що най нагородитъ имъ Всевышній сторицею!

Въ Краковци 1 вересня 1891.

Артуръ Алльофъ
ц. к. судія повѣтов.

Надôслане.

ОКУЛІСТЪ и ОПЕРАТОРЪ
школы вѣденьскои и берлиньскои
Д-ръ Д. Меллєръ
ординуе ôдъ 9—12 и ôдъ 4—6 години
ул. Ягайлоньска ч. 6.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ **„КОПЕРНИКОМЪ"**
ул. Театральна ч. 6 (площа св. Духа) напротивъ головного одвазу.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ, райспайзы, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарації найдешевше и найскорше.
Замовленя въ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ".

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

4 н. ст. вересня 1891.

Львôвъ: Пшениця 9.— до 10·50, жито 8·50 до 9·—, ячмѣнь 5·— до 7·75, овесъ 7·50 до 7·85, горохъ —·— до —·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 12 — до 13·50, льняна — до —, конюшина червона 42·— до 52·—, конюшина бѣла ·— до —·—, конюшина шведска — до —, хмѣль ôдъ —·— до —.— зр. за 56 кильо въ Львовѣ, оковита за 10.000 литрôвъ 17.— до 17·75 зр.

Тернопôль: Пшениця 9 — до 10·—, жито 8·25 до 8·90, ячмѣнь 5·— до 7·50, овесъ 7·— до 7·50, горохъ 6·— до 10·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 12·— до 13·—, льняна — до—, конюшина червона 41·— до 48·—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина шведска — до —.

Пôдволочиска: Пшениця 9·— до 10·25, жито 8·35 до 9·—, ячмѣнь 5·— до 7·30, овесъ 6·90 до 7·15, горохъ 6·— до 10·50, вика —·— до —·—, рѣпакъ 12·— до 13·—, льняна — до —; конюшина червона 41·— до 47·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Ярославъ: Пшениця 9·25 до 10·60, жито 8·75 до 9·25, ячмѣнь 5·25 до 8·—, овесъ 7·50 до 8·— горохъ 6·30 до 9·75, вика—·— до —·—, рѣпакъ 12·25 до 13·60, льняна — до —, конюшина червона 42·— до 52·—, конюшина бѣла —·— до —.— конюшина швед — до —, тимотка —.— до — ·—

Вже появивъ ся **четвертый** выпускъ сочиненя пôдъ заголовкомъ:

Житья Святыхъ
гр. кат. Церквою почитаемыхъ на кождый день въ роцѣ

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 100—110 друкованыхъ аркушѣвъ звычайного формата (въ IV томахъ) и буде выдавати ся періодично выпусками що 8 недѣль. Кождый выпускъ буде обнимати по одному мѣсяцю житья Святыхъ (9 аркушôвъ друку). Цѣле сочиненье выйде въ 12 выпускахъ въ протягу 1891 и 1892 р. — Пренумерата на одинъ рôкъ (6 выпускôвъ, 50—55 аркушôвъ друку) съ почтовою пересылкою 4 зр.

Иларіонъ Гмитрыкъ
професоръ Богочестія въ ц. к. гимназіи въ Самборѣ.

Ц. к. австрійскѣ зелѣзницѣ державнѣ.

Вытягъ зъ розкладу ѣзды важного ôдъ 1 червня 1891
(Пôсля годинника львôвского).

Одъѣздъ зô Львова.	Приѣздъ до Львова.
Въ напрямѣ до Стрыя	**Въ напрямѣ зô Стрыя.**
6[20] рано Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Нового Санча, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіслaвова и Гусятина.	7[54] рано. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова и Стрыя.
10[50] передполуд. Поѣздъ особ. до Стрыя Хирова, Сухои и Станіслaвова	9[02] рано. Поѣздъ особ. зô Станіслaвова, Будапешту, Мункача, Лавочного и Стрыя.
8[05] вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіслaвова и Гусятина.	3[42] по полуд. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова, Гусятина, Станіслaвова и Стрыя.
8[53] вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова и Сухои.	12[12] въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Нового Санча, Хирова, Гусятина, Станіслaвова, Будапешту, Мункача и Лавочного.
Въ напрямѣ до Черновецъ.	**Въ напрямѣ зъ Черновецъ.**
5[24] рано. Поѣздъ особ. до Станіслaвова и Коломыи	6[53] рано. Поѣздъ особ. зъ Сучавы, Черновецъ, Станіслaвова.
9[16] передполуд. Поѣздъ поспѣшный до Станіслaвова, Черновецъ Ясєь Букарешту и Гусятина.	2[00] по полуд. Поѣздъ особ. зъ Букарешту, Ясєь, Черновецъ, Станіслaвова и Гусятина.
4[50] по полуд. Поѣздъ особ. до Станіслaвова, Черновецъ, Ясєь и Букарешту.	8[00] вечеръ. Поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Ясєь Черновецъ, Станіслaвова. Гусятина.
10[24] вечеръ. Поѣздъ особ. до Станіслaвова, Черновецъ, Сучавы, Гусятина.	11[52] въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Коломыѣ, Станіслaвова, Гусятина.
Въ напрямѣ до Белзця.	**Въ напрямѣ зъ Белзця.**
9[25] передполуд. Поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля	6[45] рано. Поѣздъ мѣшаный зъ Жовквы.
7[40] вечеръ. Поѣздъ мѣшаный до Жовквы.	4[22] по полуд. Поѣздъ мѣш. зъ Сокаля и Белзця.

Афішѣ розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзницъ державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна на кождôй стації по цѣнѣ 6 кр. за примѣрникъ.

Одъ 1 н. ст. липня с. р. до 31 н. ст. серпня включно, переходятъ поѣзды безъ пересѣданя зъ Ряшева черезъ Ясло и Новый Санчь до Орлова и назадъ. Поѣзды сѣ маютъ въ Ряшевѣ безпосередне полученье зъ ôдповѣдными поѣздами зелѣзницѣ Кароля Людвика а именно: зъ поѣздомъ ч. 23, ôдъѣздячимъ зô Львова о годинѣ 6 мін. 16 по полудни и поѣздомъ ч. 12, приѣздячимъ до Львова о годинѣ 8 мін 15. рано (пôсля годинника львôвского).

Портретъ Тараса Шевченка.
Цѣна 50 кр.
Дôстати можна въ тов. „Просвѣта".

Треба пѣвця
церковного зъ чистымъ голосомъ, обôзнаного въ нотнôмъ спѣвѣ — **въ Качицѣ на Буковинѣ.** Интересованѣ зволятъ ôднести ся до гр. кат. душпастиря въ Качицѣ.

БРИ-
твы правдивѣ швайцарскѣ и англійскѣ, мыльнички, ремѣнцѣ и марморки до остреня, мыла пензлѣ и т. п.
2537
поручае найдешевше
магазинъ товарôвъ модныхъ, бѣля мужеского, товарôвъ ґалантерійныхъ, выробôвъ рукавичничихъ парфумерія и т. п.
БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ
у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.
Цѣнники на жаданье даромъ.

Кістяки Гольбайна
Образки з житя
дôстане
въ редакціи „Зеркала"
по 15 кр. (зъ почтовою пересылкою по 20 кр.)

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ
поручае
найлѣпшѣ перфумы и воды тоалетнѣ
ôдзначенѣ 10 медалями заслуги и 2 дипльомами признаня,
а то:
Перфумы ясминову, фіялкову, рожеву, резедову, конвалієву, Ylang-Ylang, Jockey-Club, Es-Bouquet Millefleurs и т. д. Фляконики по 25, 40, 75 кр. 1 зр. 1·50 и т. д
Перфумы королевои Марисеньки знамен фляконъ 2 зр.
Вода львôвска загально звѣстна и побирана за-для свого приємного, ôдсвѣжаючого и довготревалого запаху, до скрапляня одягôвъ, хустокъ и розприскуваня въ комнатахъ. Фляконикъ меншій 80 кр. бôльшій 1 зр. 50 кр.
Вода варшавска ôдзначае ся надзвычайно приємнымъ цвѣтовымъ запахомъ. Фляконикъ меншій 95 кр., бôльшій 1 зр. 80 кр.
Вода левандова подвôйна и вода левандово-амброва суть загально уживанѣ до возприскуваня въ комнатахъ за-для свого приємного запаху. Фляконъ 50, 70, 90 кр. и 1·20 зр.
Воды колоньскѣ знаменитѣ. Фляконики по кр. 15, 20, 25, 40, 50, 80 1 зр., 1·50.
Купувати можна у Львовѣ въ торговляхъ власныхъ ул. Коперника ч. 3, и ул. Галицка ч. 13; въ Краковѣ: Суконницѣ ч. 20; въ Чернôвцяхъ: Ринокъ ч. 2.

ИСТОРІЯ РУСИ ч. I. II. III. IV. V. — Цѣна за I часть 15 кр. За всѣ части 80 кр Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта" ул. Вôрменьска ч. 27

Въ кождôй рускôй хатѣ
повинна знаходитись знаменита книжочка
П. Баштового
УКРАИНСТВО
на літературныхъ позвахъ
зъ Московщиною.
[Передрукъ зъ „Дѣла".]
Цѣна 50 кр. зъ пересылкою 55 кр. Набути можна въ редакціи „Дѣла".

Запросины до передплаты на XIII и XIV томъ
Рускои Историчнои Бібліотеки.
Томъ XIII вже вийшовъ и мѣстить: **Гетьманованье Ивана Выговского и Юрія Хмельницкого.** Томъ XIV друкуе ся (доси вже 5 аркушѣвъ) и выйде въ кôнцемъ вересня с. р. и мѣстити-ме: **Гетьманованье Брюховецкого** Оба томы въ оправѣ въ англійске полотно зъ золоченымъ вытискомъ и зъ пересылкою рекомандованою 3 зр. 10 кр. Брошурованѣ зъ пересылкою 2 зр. 50 кр
Передплату присылати переказомъ пôдъ адресою: ***Ол. Барвіньскій*** у Львовѣ, ул. св. Миколая 13.

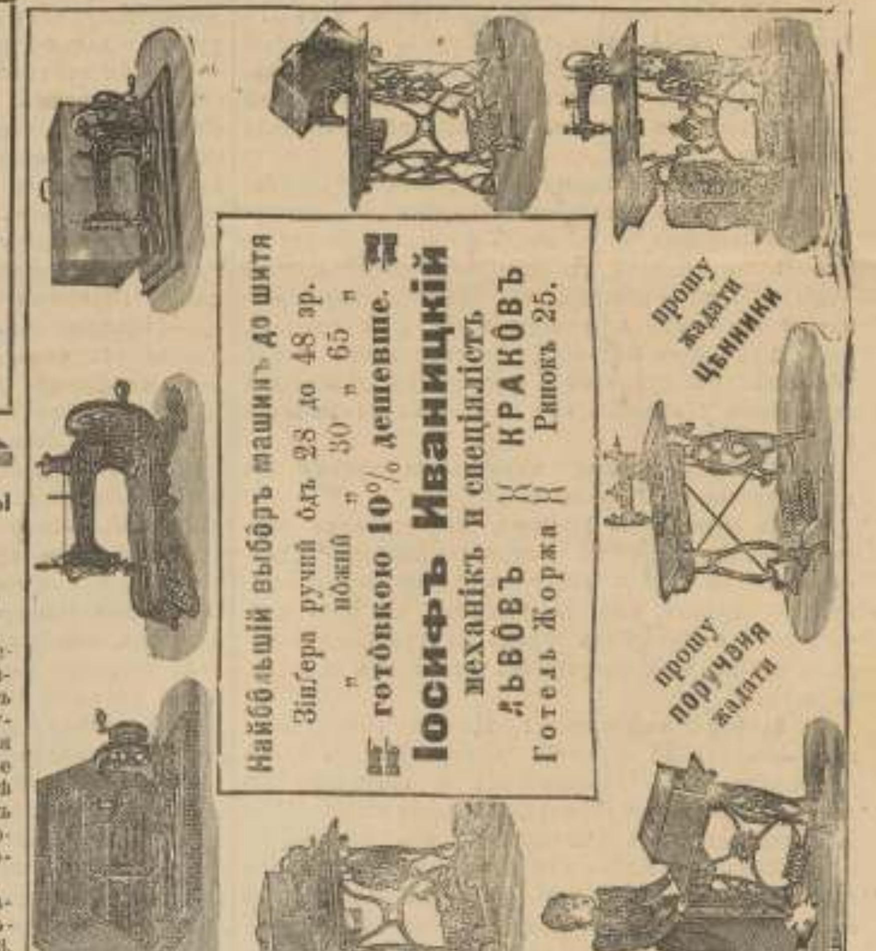

ВЕЛИКА ПРАГСКА ЛЬОТЕРІЯ.
ПЕРЕДПОСЛѢДНЫЙ МѢСЯЦЬ.
Головна выграна
100.000 зр.
50.000 зр.
ЛЬОСЫ à 1 зр. поручають у Львовѣ: Авґ. Шеленберґъ, М. Йонашъ, Сокаль & Лілієнъ, Кіцъ и Штофъ, Як. Штро, Л. Х. Верфель.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Чеглиньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 190. Львôвъ, Субота 24 серпня (5 вересня) 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

[illegible] у Львовѣ [illegible] (кромѣ [illegible] и рускихъ святъ) о 5-ой годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю [illegible] рази въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты [illegible]: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 2; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ H. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

[illegible] „ДѢЛО“ [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible]
въ Австріи: [illegible]
[illegible] 18 кр. [illegible] 26 кр.
[illegible] 9 кр. [illegible] 13 кр.
[illegible] 4 кр. 50 кр. [illegible] 6 кр.
[illegible] 1 кр. 50 кр.
У Львовѣ:
[illegible] 16 кр. [illegible] 8 кр.
[illegible] 4 кр. [illegible] 1 кр. 36 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція [illegible] ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи [illegible] — Рекламація неопечатані вôльні вôдъ порта.
Поодиноке число коштує 3 кр. а. в.
Оголошеня приймають ся [illegible] 6 кр. [illegible] „[illegible]“ [illegible] 20 кр. а. в.
[illegible]

Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

У Львовѣ дня 5 н. ст. вересня 1891.

Дня 8 н. ст. вересня ôдбудуть ся въ Тернополи загальнî зборы товариства „Просвѣты“, на котрî запросили Русинôвъ головный выдѣлъ, выдѣлъ філіи тернопôльскои и мѣщане Тернополя горячими а сердечными ôдозвами.

Мусимо сподѣвати ся, що на той зазывъ явить ся до Тернополя на зборы многозаслуженого товариства „Просвѣты“ значне число патріотôвъ рускихъ якъ зъ интелігенціи такъ и зъ мѣщаньства та селяньства и бажаємо якъ найщирше, щобы сповнивъ ся поклинъ головного выдѣлу, абы на зборы прибула бодай тысячка членôвъ товариства!

Зъ нагоды отсихъ зборôвъ „Просвѣты“ зазначимо два дуже важнî и ôдраднî факты въ розвою сего товариства въ часѣ найновѣйшôмъ.

Першій фактъ, — се радôстна проява — що на провінціи выразно дає ся замѣтити рухъ основуваня філій „Просвѣты“. Передъ кôлькома днями ôдбули ся вже першî зборы новои філіи въ Самборѣ а по удачи тыхъ зборôвъ можна мати повну надѣю, що філія самбôрска сповнити буде якъ найкрасше высоке свое пôсланництво — просвѣты народнои. Можна сподѣвати ся, що за сею філією ôдкрыють ся небавомъ и дальшî, въ мѣру того, якъ почвнено пôдготована. На найблизшôй черзѣ стоять теперь філіи въ Рогатинѣ, въ Бродахъ и т. д.

Другій фактъ — се потверджене нового статута „Просвѣты“ рескриптомъ намѣстництва зъ 18 серпня с. р. На основѣ нового змѣненого статута „Просвѣта“ зможе сильно розширити свою дѣяльнôсть для добра народу. Вытворить ся орґанізація сполучуюча наше просвѣтне товариство зъ товариствами читалень по краю [зъ „читальнями Просвѣты“] и цѣлый орґанізмъ „Просвѣты“ почне ôдъ теперь займати ся не лишь самымъ просвѣчуваньемъ руского народу книжками, але и пôддвигуваньемъ добробыту масъ народу. При читальняхъ будуть основуватись касы позичковî, касы щаднинчî, шпихлѣрѣ, крамницѣ, спôлки рôльничî та промысловî и таке инше.

Отже зъ огляду на то велике розширенье обсягу дѣяльности товариства „Просвѣты“, котре по наступившôмъ уже затвердженю нового статута починає ся вводити въ рухъ и житье, — мы сегодня, передъ загальными зборами „Просвѣты“ въ Тернополи, прилучуємо и свôй голосъ до поважныхъ голосôвъ запрошуючихъ и взываючихъ Русинôвъ до якъ найчисленнѣйшого зôбраня въ дни 8 н. ст. вересня с. р. въ Тернополи. Така важна хвиля въ исторіи розвою поважного и славного товариства „Просвѣты“ повинна згромадити не одну лишь тысячку Русинôвъ зô всѣхъ верствъ нашои суспôльности! А що рухъ симпатичный для розвою товариства „Просвѣта“ росте и знаває ся середъ рускои суспôльности що-разъ бôльше, о тôмъ свѣдчить зрôстъ філій єи по краю, котрî въ орґанізаціи на основѣ нового статута будуть мати дуже красну и высоку задачу.

Хто тôлько може, нехай самъ спѣшить и другихъ заохотить поспѣшити на зборы до Тернополя — и живою участію въ пôдготовленю нового важного въ будущî наслѣдки дѣла нехай докинє и свою цеголку до великои намѣренои будовы народнои. Зборы въ Тернополи дня 8 н. ст. вересня повиннî выпасти зъ кождого погляду величаво. Не сумнѣваємось, що выдѣлы „Просвѣты“, головный и філіяльный, учинять все можливе ôдъ себе, а Русины — особливо зъ округа Тернополя — знову зô своеи стороны, щобы тî зборы справдѣ заимпонували своєю всестороннюю удачею.

Въ тôмъ пересвѣдченю мы й шлемо сердечный свôй привѣтъ сегорôчнымъ загальнымъ зборамъ „Просвѣты“ въ столици нашого Подôля!

Зъ нагоды будучого синоду провінціяльного.

[Статья надôслана зъ кругôвъ духовеньства провінціяльного.]

I

Часописи зъ початку чужî, а за ними „Душпастырь“ и другî рускî подали въ своїмъ часѣ рѣшучу вѣсть о маючôмъ ôдбути ся въ осени сего року синодѣ провінціяльнôмъ руско-католицкои церкви [1])

Понятна рѣчь, що всѣ Русины взагалѣ, а тымъ бôльше Русины чинно своєй церкви вѣрнî, зъ найживѣйшимъ занятьемъ радî бы знати: щô именно принесуть постановленя будучого синоду корисного для пожаданого дальшого розвитку рускои церкви, а черезъ те и руского народу, для котрого церковь его була и повинна все бути зорею его житя й дѣлана.

Закимъ розведемо рѣчь о маючôмъ ôдбути ся синодѣ провінціяльнôмъ у насъ, конечною выдає ся рѣчію розôбрати для информаціи Вп. читателѣвъ сеи розправы: що суть и яку цѣль мають синоды провінціяльнî? якî предметы пôдпадають пôдъ ихъ рѣшенье, и хто має право брати въ нихъ удѣлъ?

Вселеньскî вже соборы Никейскій и Халкедоньскій установили, щôбы єрархія высша поодинокихъ провінцій збирала ся разомъ що року въ цѣли нормованя церковного порядку и неустанного о него дбаня. Ôдъ Халкедоньского вселеньского собору почавши, наставали папы навѣть карами, щобы синоды провінціяльнî и діецезальнî не були занедбуванî, а соборъ Тридентскій, положивший собѣ за задачу рѣшучу реформу дисципліны церковнои, постановляє на 24 сесіи II-ою главою о реформѣ церковнôй слѣдуюче: „Синоды провінціяльнî, де ихъ залишено, мають въ цѣли управильненя обычайности, направы переступôвъ, вырôвнаня суперечностей и въ инншихъ канонічно допускаемыхъ цѣляхъ бути ôдновленî. Длятого нехай митрополитъ, а въ разѣ оправданои перешкоды найстаршій вѣкомъ епископъ не залишає що три роки зôбрати въ своєй провінціи синодъ, въ котрôмъ мають взяти удѣлъ всѣ епископы и иншî, котрî зъ права або зô звычаю мають бути притомнî. Єли-жь въ сей справѣ митрополиты, епископы и иншî управненî були бы недбалî, пôдпадають карамъ, постановленымъ св. канонами.“

Однакъ выгôдность князѣвъ церкви, котрыхъ житье и дѣйствоване пôсля постановъ собору Тридентского пôдпадає судови синодôвъ провінціяльныхъ [2]), абы по части и змагаюча ся, нѣчимъ неоправдана а таки допущена интерванція цезаризму у внутрѣшнî справы церкви, стала ся причиною, що синоды провінціяльнî стали ôдбувати ся що-разъ рѣдше; такъ само и синоды діецезальнî, приписанî соборомъ Тридентскимъ, яко недогôднî для середнои єрархіи, бо даючî епископамъ нагоду ихъ чинность и здôбности контролювати, зôстали поволи залишенî. Яку шкоду наносити мусѣть се залишенье розвиткови церковного житя, се рѣчь ясна.

Однакъ мимо загального занедбаня право церковне, приказуюче скликуванье синодôвъ, истнує все ще въ повнôй силѣ. Пôсля сего права зазывати має синодъ провінціяльный митрополитъ провінціи, або, єли того нема або ôнъ знемощѣлый, найстаршій вѣкомъ епископъ — що три роки. Вôзванî жь мають бути: всѣ діецезальнî епископы, всѣ епископы суфраґаны [єли бъ и не були ще консекрованî] иншî владики не маючî свого митрополита, скоро заявлять ся за злуку въ сусѣдною имъ провінцію, нарештѣ архимандриты маючî титулъ епископскій [3]). Тî особы мають при постановахъ синоду голосъ рѣшаючій; такій самъ голосъ має вікарій капітулы, заступаючій въ часѣ опорожненя епископского престола всю епископску адміністрацію. Дальше мають бути призванî: игумены монастирѣвъ, репрезентанты капітулъ, репрезентанты школъ богословскихъ — однакъ зъ голосомъ лишь дорадчимъ. Завôзванî повиннî бути репрезентанты вѣрныхъ, чи то зъ братствъ церковныхъ, чи то зô свѣтскихъ институцій, маючихъ на цѣли ширенье правдивои релігійности и моральности, чи остаточно вышовший зъ леґального выбору репрезентаційного а задеклярованî вѣрнî члены церкви — длятого именно, щобы мѣры адміністраційнî для вѣрныхъ були рѣшанî при ихъ спôвудѣлѣ. Голосъ свѣтскихъ вѣрныхъ може бути єдино информаційно дорадчій. Державна репрезентація не може правно жадати своєи притомности при нарадахъ надъ внутрѣшними справами церкви; єли жь була бы запрошена зъ куртоазіи, то не має найменшого права до якои-небудь интерференціи.

Розпочатье синоду провінціонального має бути оголошене у всѣхъ парохіяльныхъ церквахъ при молитвахъ о благословенье дѣлу. Беручî участь въ синодѣ мають три днѣ передъ торжественными засѣданями приготовитись до нихъ молитвою, постомъ и милостинями [4]). Предсѣдательство має митрополитъ, по нѣмъ идуть епископы пôсля часу своеи консекраціи, дальше прелаты капітулъ и прочî.

Предметы постановлѣнь синодальныхъ напередъ обробляють поодинокî комісіи просинодальнî и тî елябораты становлять предметъ нарадъ для комісій синодальныхъ, котрî потому на торжественныхъ синодальныхъ повныхъ засѣданяхъ бувають приниманî акляма-

1) Въ послѣднôмъ часѣ оголошено урядово часъ розпочатя синоду на день 24 н. ст. вересня с. р. Авторъ предлежачои розправы очевидно не мавъ ще нагоды покористати ся при єи списаню автентичнымъ посланіємъ Впреосв. митрополитального Ординаріята, зъ котрого досе часописи вию важнѣйшî леди подали вѣсти.

2) Conc. Trid. sess. XXIV. de reform. c. IV., XVIII; sess. XXV. c. XXII; de reform. c. XIV.

3) Conc. Trid. XXV., c. II de reform.

4) c. 7. Dist. XVIII.

Маніяки.

[Картина зъ дому божевôльныхъ.]

Написавъ ***Бролісь.***

Бувъ тихій вечеръ. Дерева въ шпитальнôмъ огородѣ обгорнули ся сѣрою мракою и заснули. Темнî густî хмары залягли видноєругъ и заснули. Въ глубокôмъ мовчаню сидѣвъ я зô своимъ хорымъ приятелемъ въ огородовôй альтанѣ.

Я задививъ ся въ хмары... На всходѣ бачу руины святынь — розбитî колюмны, сторчачî ґзымсы, поваленî памятники, — и частина творчои силы, що колись поставила Пантеонъ, лѣтаючи въ моѣй думцѣ, зачала ôдтворювати знищенî будôвлѣ, будити незнаныхъ лыцарѣвъ, ставити престолы неистнуючимъ богамъ. Наляканый силою маръ, котрî моя власна уява вытворила зъ нѣчого, звернувъ я очи на захôдъ.

Тутъ инша картина. Зôбранî въ рôзныхъ пôдсонияхъ розлогî дубы, стрункî пальмы и карлючковатî берѣзки, злучивши ся по братньому, творили неперехôдну гущавину. Сонце, кидаючи на видиму часть неба послѣднî промѣнѣ, запалило верхи деревъ. Охоча уява зачала заразъ пытати: щô стане ся зô звѣрами въ тôй огнянôй пустыни? И бачу я, що готовлять ся до утечѣ: тутъ сторчить зъ гущавины голова носорожця, тамъ — дика, тутъ знову — жубра. А на далекôмъ видноєрузѣ тиґръ засѣвъ ся на серны, щô втѣкають въ пустынѣ.

Мрака густѣйшала — пожежа гасла.

Межи руиною а пустынею сѣро голубый простôръ, не замураный анѣ хмарочкою, мовьбы бездонна пропасть, не дававъ змѣрити своєи глубины анѣ зоромъ, анѣ уявою. Даремно сягавъ я въ вутро єго; наисмѣлѣйшу думку проглинавъ безъ слѣду, насмѣхавъ ся, тревоживъ холодомъ, мовчаньемъ, тайною... А таки не бувъ мертвымъ, бо моргавъ зô своеи глубины яркою зôркою.

— Дивись, яке гарне небо! — замѣтивъ я, обертаючись до приятеля.

Ôнъ байдужно повѣвъ очима по фантастичныхъ хмарахъ и здержавъ ихъ на зôрцѣ. Наразъ зôрвавъ ся, хопивъ мене за руку и, тремтячи зô зворушеня, шепнувъ:

— Прецѣнь разъ!

— Втихомири ся, — сказавъ я, — нѣчо незвычайного... Звѣзда, якъ кожда иншa.

Не чувъ мене. Стоявъ просто, неподвижно наче статуя, и зъ одушевленьемъ споглядаючи на небо, повтарявъ:

— Часъ уже, часъ...

По хвили ôдôтхнувъ глибоко, якъ чоловѣкъ, котрому упавъ тягаръ зъ грудей, и всуваючись на лавку, спытавъ:

— Знаєшь, якъ зве ся се свѣтло?

Я вставъ, выйшовъ зъ альтаны и розглянувъ ся по небѣ. Тутъ и тамъ въ просторѣ, незакрытôмъ хмарами, вже блимали перворяднî звѣзды. Зуставляючи ихъ взаимне положенье, здивувавсь я: ся, котру мы бачили, була менѣ незнана.

— Даремно числишь, — зъ глумомъ замѣтивъ мôй товаришь — се свѣтло нове, послѣдне слово природы... Омеґа... розумѣєшь?

— Нѣ, не розумѣю. Пригадую собѣ, що одна зъ мрачныхъ звѣздъ въ „щитѣ Собѣского“ зве ся Омеґою, але о яснôй звѣздѣ, що такъ зве ся, не чувавъ я.

Зôрвавъ ся, пôдôйшовъ до мене, блискучимъ окомъ повѣвъ по небѣ и сказавъ:

— Наука подôбна до будынку: чимъ выспіе бажає взнести ся, тымъ тревальшу пôдставу повинна мати. Нѣхто не буде зъ горы, лише зъ долу. Зачнѣмъ ôдъ землѣ.

При тыхъ словахъ потягнувъ мене до альтаны и таємничо шепнувъ:

— Cogito, ergo sum...

Забуваючи, що говорю зъ божевôльнымъ, замѣтивъ я:

— Та-жь се не ôдносить ся въ нѣчôмъ до звѣзды.

— Цссъ! — шепнувъ, кладучи палець на уста, потôмъ оглянувъ ся и сказавъ:

— Дарвінъ доказує, що обявомъ житя земного єсть доскональ енье руху и понять, отже природа має цѣли! — докôнчивъ зъ тріюмфомъ.

— Не бачу сего... Менѣ здаєсь, що скоро на земли змѣнюють ся услôвя истнованя, то змѣнюють ся и творы земнî.

— Доскональять ся, чи стають низшими? — спытавъ, усмѣхаючись хитро.

— Вже-жь, — ôдповѣвъ я — зуставляючи монаду зъ чоловѣкомъ, мусимо признати, що доскональять ся.

— Ага! — крикнувъ радôстно — понятя и руха доскональять ся... То значить, що колись були недоскональми, отже и найнедоскональшими, т. є. не було анѣ понять, анѣ руху. Зважь теперь: єсли що выходить зъ неистнованя и стає постепенно насамперêдъ несвѣдомымъ рухомъ, потôмъ инстинктомъ, вкôнци думкою, то льоґічно можна дôйти до того, що пôзнѣйше змѣнить ся въ абсолютну свѣдомôсть, — а се значить, що природа має цѣли, що стремить до пôзнаня самои себе... Розумѣєшь, єсли бы на земли не було „я“, то не було бы й понятя. Я — то оружье, котрымъ природа старає ся ôдчути, пôзнати себе. Безъ чоловѣка, безъ єго думки, природа втратила бы свѣдомôсть, стала бы нѣчимъ.

Замовкъ, похнливъ голову и задумавъ ся. Я думавъ собѣ, що утихомирить ся, але по кôлькохъ хвиляхъ, радше до себе якъ до мене, зачавъ знову говорити:

— На початку, коли не було думки, була природа. Въ єи нѣдрѣ страдальнôсть и енерґія спали сномъ глубокимъ, летарґічнымъ. Сонъ той не бувъ житьемъ, бо бувъ станомъ несвѣдомого пробудженя. Бувъ то хаосъ простору, але не часу. Де нема явищь, тамъ нема хвиль, нема свѣдомости, анѣ потребы часу. Ажъ вродило ся въ глубинѣ природы пытанье: чимъ я? И ôдъ тогды повставъ часъ, повстала природа зô стану несвѣдомости, щобы пôзнати свою истоту. Отже вôбрала засôбъ енерґіи и кинула єи въ просторы: закипѣвъ огненный рухъ... Страдальнôсть, побачивши себе самôтною, прийшла до енерґіи и знѣвечила єи працю.

— И все скôнчило ся — перервавъ я пôвжартомъ.

— Не все... Природа, навчена досвѣдомъ, вôбрала бôльшій засôбъ огненныхъ атомôвъ и закимъ страдальнôсть могла знѣвечити енерґію, вытворила инстинктъ, потôмъ выробила думку, ажь прийде часъ, коли збере такій засôбъ руху, що выстане єго на сотворенье абсолютнои свѣдомости.

Нахиливъ ся до мого уха и додавъ:

— Єсли на маленькôй земли зродила ся думка, яка-жь она буде у дѣтей сонця? Порôвнай ихъ енерґію, а перестанешь сумнѣвати ся, що Омеґа сотворить абсолютну свѣдомôсть.

— Дякую тобѣ за такî наслѣдки, — замѣтивъ я. — Зовсѣмъ не тѣшить мене тая Омеґа, скоро моє „я“, якъ прôбка, мусить згинути въ омутѣ часу.

— Въ природѣ нѣчо не гине. Лявоазіерови вѣришь, коли тобѣ говорить о атомахъ матеріи, вѣрь же й менѣ, коли тобѣ говорю о атомахъ думки. Власть наша обмежена, частинна, не може обняти цѣлого свѣта, — а абсолютна думка помѣстить въ собѣ минувшôсть и будучнôсть. Тогдѣ всѣ побачимось у своєй власнôй и взаимнôй свѣдомости... Буде то небо и пекло заразомъ. Небо для тыхъ, що ширили думку, отже й для мене, — докôнчивъ потрясаючи нервово руками.

Такî доказы, зъ котрыхъ пробивалось глубоке пересвѣдченье, оголомшили мене. Пôдъ ихъ враженьемъ шепнувъ я:

— На каждый выпадокъ то думка гарна.

— Гарна — кажешь... гарна... а бачишь! Чого жь мене держите тутъ... въ запертѣ?

— Нѣхто тебе не держить, — ôдповѣвъ я, пригадуючи собѣ, зъ кимъ говорю, — ты зденервованый, хорый, и повиненъ успокоити ся.

— Успокоити ся! Добродѣю, лѣкарю! Сѣмя кидаєте въ ступу, щобы добути олѣй... зъ мозкомъ людскимъ робите такъ само, а коли потовче ся, добутый продуктъ продаєте на вагу й мѣру.

Взявъ я єго за руку и, встаючи, кажу:

— Ходѣмъ до комнаты!

— По що? Въ якôй цѣли?

— Ну, хочь-бы длятого, що ты повиненъ втихомиритись, пора тобѣ спочити, а менѣ до дому.

Розсмѣявъ ся гôрко, глумливо и ôдповѣвъ:

— Мудрецѣ! Каждый крокъ, кожде дѣ-

цією. Сли противъ декотрыхъ просинодальныхъ комісіями предложеныхъ внесень въ синодальныхъ комісіяхъ наступить порѣшене супротивленье, то внесеня такій, сли на те наступить згода епископовъ, бувають усуваній зъ торжественного синодального рѣшаня. Зъ того выходить, що головна вага постановлень синодальныхъ лежить въ праци комісій просинодальныхъ, приготовляючихъ матеріялъ синодальный. Тому бувають до сихъ комісій выбираній доктори права канонічного, церковнй мужѣ, знаючій точно потребы церковнои провінціи, особы, даючій поруку авторітету, що синодальнй ихъ предложеня суть выплывомъ глубокихъ студій и досвѣдовъ, не особистымъ поглядомъ. Постановы бо синодальнй мають мати обовязуючу силу для цѣлого духовеньства и всѣхъ вѣрныхъ провінціи, — яко такій повинній они складомъ комісій самыхъ будити довѣріе, що розваженій було всесторонно авторітетами, а проклямованій повинній будити ентузіязмъ, належаче ся имъ одушевленье, не пригнобленье моральне.

Предметы до нарадъ синодальныхъ можуть бути: законодавчій постановленя въ справѣ интересовъ церковнои провінціи, не належачій до выключно папскои юрисдикційнои сферы; внесеня для высшои законодавчои власти; исповѣдь вѣры новоименованыхъ епископовъ; контроля и информація надъ адміністраціею въ діецезіяхъ и деканатахъ; карность надъ владиками; постановленя візитаційнй; вызначенье екзаміноторовъ конкурсовыхъ и делеґатовъ папскихъ для діецезій; оголошенье законовъ высшои власти и розваженье надъ переведеньемъ ихъ, особливо законовъ собору Тридентского о реформѣ, о сколько доси ихъ не переведено [5]).

Постановленя синодальнй мусять бути уґрупованій на канонічныхъ основахъ, — надъ чимъ наглядае Congregatio interpretum Conc. Trid., а о сколько дотыкають они справъ обрядовыхъ, мусять бути затвердженій окремо конґреґаціею, котрою есть для насъ до теперь Congr. de propaganda fide. Постановленя догматичнй, потвердженій папою, достають тымъ самымъ догматичну певность; постановленя дисциплінарнй, хочь бы й папою потвердженій, можуть другимъ синодомъ провінціяльнымъ бути скасованій. Постановленя не строго-обрядовй для нашои церкви, мимо потвердженя ихъ Римомъ, мають усе клявзулю: „однакъ черезъ се потвердженье не можна уважати знесенымъ жадного зъ постановлѣнь, запавшихъ надъ обрядами Грековъ, котрй то постановленя мимо предлежачого потвердженя мають усе зостати въ своѣй силѣ [6])" — то значить: потверджуесь о столько, о сколько предлежачій постановлѣня не нарушують запорученои нетыкальности обряду — се бо було неустаннымъ предметомъ постановлѣнь надъ обрядами Грековъ запавшихъ — а рѣшенье, чи взагалѣ и о сколько який-небудь постановлѣня нарушують засадничо признану и забезпечену нетыкальность обрядовъ, полишае папа на разѣ опінія загалу представителѣвъ сего обряду, котрй въ першой лініи покликанй пильнувати сеи нетыкальности истоты обряду. Римъ бо наглядае едино надъ католицизмомъ вѣры въ обрядѣ рускомъ, признаючи самому обрядови повну суверенность, зъ увагою: „Не годить ся, накликуючи восточныхъ до единости, нарушувати ихъ обряды або тіи-жь псувати, позаякъ навѣть покушеня того рода стають ся дуже великими перешкодами такъ пожаданому сполученю... Зрадивъ бы цѣлковите невѣжество церковнои исторіи кождый, хто бы не знавъ, що въ восточными стала єдность переведена и укрѣплена въ той способъ, щобы блуды вѣрѣ католицкой супротивляючій ся зостали усуненй, — нѣколи однакъ не було намагане, щобы чести достойному обрядови восходному яка-небудь шкода була нанесена. Але и теперѣшнои дисциплины церкви зовсѣмъ не знавъ бы всякій, кому не було бы достаточно вѣдоме, що римскій папы на се завсѣгды наставали и доси настають." [7])

Закончуючи загальну розправу о синодахъ провінціяльныхъ додаемо, що посля теперь истнуючои практики мають предложеня синодальнй попередъ, закимъ синодально будуть трактованій, переслатись до Риму для перегляду. О сѣй практицѣ каже Pachmann въ своѣмъ правѣ церковномъ, що она то именно найважнѣйшою може причиною, що такъ важну для розвитку церковного житя справу, якою суть синоды провінціяльнй, въ практицѣ залишено. [8])

---

[5]) Pachmann, Lehrbuch d. Kirchenrechts, II., 144—147.

[6]) Per hanc tamen confirmationem nil derogatum esse censeatur Constitutionibus emanatis super ritibus Graecorum, quae non obstante huiusmodi confirmatione semper in suo robore permanere debeant. — Cf. Syn. Zam. Romae 1838, X. XIV.

[7]) Bulla: Allatae sunt, 1755: Opus non esse orientales ad viam unitatis revocandos, ut laedantur ipsorum ritus aut corrumpantur; verum etiam conatus huiusmodi plurimum optatissimae unioni adversari... Ecclesiasticae historiae prorsus ignarum se proderet, qui nesciret, ita cum Orientalibus unionem peractam firmatamque fuisse, ut errores catholicae fidei adversi evellentur, nunquam vero actum esse, ut venerabili Orientali ritui detrimentum ullum inferatur. Sed praesentem quoque Ecclesiae disciplinam prorsus ignaret, cui satis exploratum non esset, Rom. Pontifices Candem viam semper institisse et adhuc insistere.

[8]) Liesse sich diese Verfügung, die in die Intelligenz oder den guten Willen der Synodal-Bischöfe ein unverkennbares Misstrauen zu setzen scheint, oder ihre mitunter lästige Durchführung nicht doch vielleicht als eine der Ursachen ansehen, dass ein Institut in Verfall kam, welcher, wird es im Geiste der Kirche verwandet, für die Kirchendisciplin unschätzbare Garantien bietet? (Pachmann, Kirchenrecht, II. 147).

Дописи „Дѣла".

Зъ Буковины.

[Посвяченье школы въ селѣ Драчинцяхъ.]

Дня 27 н. ст. серпня с. р. въ день Пресвятои Богородицѣ бдбувъ ся въ селѣ Драчинцяхъ, сторожинецкого повѣта, великій празникъ, бо тои днины посвячено ново выбудовану дво-клясову школу для хлопцѣвъ и для дѣвчатъ.

Ся школа, збудована зъ твердого матеріялу, мѣстить въ собѣ чотири просторй комнаты школьнй, заосмотренй у всѣ школьнй приборы. Зъ сихъ чотирохъ школьныхъ комнатъ призначенй двѣ комнаты для хлопцѣвъ а двѣ для дѣвчатъ. Въ школьномъ будынку мѣстить ся и мешканье для одного учителя зъ двохъ покоѣвъ, кухнѣ, коморы и пивницѣ, а коло школы, котра посѣдае великій школьный огородъ зъ прирядами ґімнастичными, выбудованй и прочй будынки, якъ стайня, возовня, комора и кирница. Всѣ тй прибудынки мурованй и смѣло можна сказати, що цѣла школа зо всѣми прибудынками може й у Черновцяхъ стояти, — такъ величаво побудована.

Якъ довѣдуюсь и переконуюсь, ся школа завдячуе своѣ бутье пословы соймовому и членови выдѣлу краевого бар. Николѣ Мустацѣ, котрый яко дѣдичь того села спонукавъ громаду до будовы школы, жертвувавъ мѣсце и покрывъ половину всѣхъ коштовъ будовы. Тому то громада Драчинцѣ, дуже вдячна бар. Мустацѣ, бдзначила его передъ всѣми гостями на торжествѣ посвяченя школы.

На посвяченье прибули й другй гостѣ, якъ пп. Балмошь, староста зъ Сторожинця, Фанґоръ, судья пов. зъ Кѣцманя, надкомісарь зъ Черновецъ посолъ Иванъ Тимѣньскій, дѣдичь Флондоръ зъ Глиницѣ, д-ръ Буберлі дѣдичь зъ Боблвцѣвъ и множество народу зъ Драчинець, Глиницѣ, Зеленева и Дубовець. Прибувшй гостѣ поспѣшили до церкви, де мѣсцевый парохъ о. Лучискулъ, о. Вайсманъ и о. Тевтулъ бдслѣвали по руски службу Божу. При входѣ гостей до церкви привитала ихъ школьна молодѣжь окликомъ „слава!" и „многая лѣта!" а одинъ хлопчикъ и одна дѣвчинка, привитавши бар. Мустацу по руски, вручили ему букеты.

По богослуженю, пôдчасъ котрого розлягались выстрѣлы зъ моздѣрѣвъ, поспѣшили всѣ зъ священиками и процесією до школьного будынку. По посвяченю о. парохъ Лучискулъ промовивъ до зібраного руского народу, а при кôнци пôднѣсъ многолѣтье цѣсареви, потôмъ старостѣ, бар. Мустацѣ и всѣмъ виднѣйшимъ гостямъ. Народъ зъ жаромъ гомонѣвъ „многая лѣта" при звукахъ глиницкои музики, а по скôнченю посвяченя тысячѣ народу бдпровадили зъ музикою всѣхъ гостей до посесора Вайсельберґера на перекуску. Тутъ у посесора явила ся и селяньска депутація зъ хлѣбомъ и сôлью та подякувала бар. Мустацѣ за его жертволюбность. Той, тронутый глубоко, указавъ народови на те, що конче здалась бы имъ ще мурована церковь, а на будову ви и бнъ причинить ся значнымъ датковъ. Народъ принявъ сю вѣсть зъ одушевленьемъ и ураджено — ще зъ початкомъ будучои зимы взятись до будовы церкви. Такимъ чиномъ буде громада Драчинцѣ окрôмъ школы мати ще й мурована церкву.

По перекусцѣ у посесора Вайсельберґера розъѣхались гостѣ у своясн, а пословъ, бар. Мустацу и Ивана Тимѣньского бдпровадивъ народъ черезъ Драчинцѣ, Глиницю ажь до Дубовця. Тутъ задержано обохъ пословъ и заряджено межи молодѣжью танцѣ „коломыйку" и „сербу", а потôмъ запрошено обохъ пословъ до господаря Русака на перекуску. По перекусцѣ розпращали ся селяне зъ своими гостями окликомъ „слава", спѣвомъ „многая лѣта" и „Розвивай ся ты зеленый дубе".

Такъ знае нашъ рускій народъ дякувати тымъ, котрй для него що доброго зроблять. Дай Боже, щобы й другй дѣдичѣ долею и просвѣтою нашого народу займали ся, а певно, що не мине ихъ така вдяка, якои досвѣдчивъ баронъ Никола Мустаца.

Очевидець.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На засѣданю головного выдѣлу товариства „Просвѣта" зъ дня 2 н. ст. вересня с. р. полагоджено помѣжь иншими слѣдуючй важнѣйшй справы:

1. Рѣшено предложити загальнымъ зборамъ въ Тернополи до именованя почетными членами: 1) Михайла Комарова, літерата зъ Россіи; 2) Василя Чайченка, літерата зъ Россіи; 3) Василя Васильева Тарновского, помѣщика зъ Россіи; 4) проф. Юл. Романчука зо Львова; 5) Ивана Борисикевича, властителя посѣлости зъ Увислы и 6) о. Іосифа Заячковского зъ Лопушки.

2. Принято до вѣдомости, що на весѣлю п. Созаньского зъ панною Березаньскою у о. Кузева въ Дидьовой зобравъ о. Язорскій зъ Путятинець суму 26·10 зр. по половинѣ на рускій театръ и на домъ „Просвѣты".

3. Полагоджено кôльна справъ канцелярійныхъ.

4. Принято новыхъ 27 членовъ, а то:

1. Николу Луцкого Одинака, префекта, 2. Петра Бѣлиньского Слотила, господаря, 3. Панька Гайдука, господаря, 4. Гната Коца, діетаря судового, 5. Захарія Чайковского, писаря у нотаря, 6. Дмитра Тузика, ц. к. возьного суду, 7. Іос. Луцкого Одинака, господаря, 8. Мих. Луцкого Вадика, господаря, 9. Мих. Скорика, учителя, 10. Мих. Бѣлиньского Слотила, господаря, 11. Ив. Чайковского, господаря, 12. Онуфрія Балицкого, господаря, 13. Ив. Бѣлиньского Качкеновича, господаря, 14) Єронима Чайковского, господаря, 15. Костя Стебельского, господаря, 16. Андрѣя Федурка, господаря, 17. Антонія Котшу, господаря, 18. Юлію Сороковну, доньку господаря, — всѣхъ зъ Луки коло Самбора;

19. Василя Онуфрака, господаря въ Бѣлинѣ великой,

20. Григорія Грицая, войта въ Дорожевѣ,

21. Володимира Хлопецкого, помѣщика въ Бережници.

22. д-ра Викентія Хлопецкого, адвоката въ Самборѣ,

23. Ивана Байду, господаря въ Морозовичахъ,

24. Дамяна Ґечэ, господаря въ Торгановичахъ,

25. Ивана Миньку, госп. въ Ваневичахъ,

26. Теодора Боберского, господаря въ Лопушанцѣ,

27. Брониславa Кулиньского, учителя въ Лосячи.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

До Pol. Corr. доносять зъ Будапешту, що въ тамошныхъ кругахъ дипльоматичныхъ уважають за неправдоподобне, щобы реформа адміністраційна могла бути полагоджена ще сеи сесіи. Фактомъ есть, що деякй члены ліберальнои партіи не годять ся зъ поведеньемъ кабінету въ квестіи реформы выборчои. Тй невдоволенй елементы не рекрутують ся выключно зъ тѣснѣйшихъ приятелѣвъ Тисы, але суть мѣжь ними также сторонники Сапарія.

Зъ Петербурга пишуть до Pol. Corr.: Задля неврожаю въ деякихъ ґуберніяхъ россійскихъ, мабуть заберуть ся до порѣшеня вже неразъ порушенои квестіи що-до внутрѣшнои кольонізаціи. Правительство буде уважати при тôмъ и на політичну цѣль, именно на скрѣпленье россійского елементу въ заходнихъ ґуберніяхъ при помочи восходно-россійскихъ кольоністовъ. На цѣли кольонізаційнй ужие ся въ першой лініи державнй ґрунты.

Вел. кн. Юрій выѣхавъ вчера зъ Копенгаґи черезъ Гамбурґъ на полудне, а що въ ту подорожь не выбрала ся также и цариця, тожь и не оправдалась на разѣ поголоска, що цариця поступить по дорозѣ до Парижа.

Пôсля вѣстей, засягненыхъ зъ турецкихъ жерелъ, удало ся по обширнѣйшихъ поленяхъ довести до порозумѣня мѣжь Портою а Нелидовомъ. Въ сей способъ устануть на дальше частй непорозумѣня за-для переѣзду черезъ Дарданелѣ россійскихъ кораблѣвъ, приналежныхъ до россійскои фльоты и повнячихъ торговельну службу мѣжь Одесою а Владивостокомъ. Тй непорозумѣня повстали бдси, що згаданй кораблѣ везли также вязнѣвъ пôдъ охороною воякôвъ, а неразъ везли также рекрутôвъ, призначеныхъ до ґарнізону на Всходѣ, або выслуженыхъ воякôвъ вертаючихъ зо Всходу до Россіи. Тожь умовлено ся, що бдъ теперь за кождымъ случаемъ, коли вояки або вязнѣ всядуть на якій-небудь корабель россійскій въ пристаняхъ Чорного моря, амбасада россійска повѣдомить о сѣмъ Порту, котра выдасть дотычнымъ кораблямъ дозволъ вôльного переѣзду. Єсли-жь розходитись буде о выслуженыхъ воякôвъ, повертаючихъ до Россіи и розумѣесь, безъ оружія, то Порта на звычайне заявленье команданта корабля выдасть дозволъ переѣзду. Въ турецкихъ кругахъ пôдносять, що ся умова не нарушае дотеперѣшныхъ договорôвъ, але по просту управильнюе певнй подробицѣ бдносянъ, якй разъ-у-разъ повторяють ся що-до кораблѣвъ россійскои фльоты добровôльнои. Умова застерѣгае, що кораблѣ, ѣдучй пôдъ

ло робите въ якойсь цѣли. На иншихъ планетахъ думаючй сотворѣня мають также свои цѣли... лишь одна природа по вашому пересвѣдченю не мае цѣли — знаменита льоґіка! Пытанье отже: зъ якого жерела зачерли вы понятье о стремленю до цѣли, если въ природѣ его нема?... Зъ-вôдки знаете, що наша періода не есть лише частиною минувшихъ и будучихъ зъявищъ природы? На якой засадѣ, не знаючи ви тайнъ, звете свой свѣтъ вѣчнымъ? Чи-жь вы не есте чинниками незмѣрныхъ цѣлей природы! Не можете ихъ розслѣдити, бо вы сотворенй до борбы зъ окружаючою темнотою, а не до абсолютнои свѣдомости. Выконайте свою задачу такъ, якъ треба, а иншй, будучй свѣты выконають свою — и цѣль природы осягне ся.

Пôднѣсъ голову и пристрастнымъ, дрожачимъ голосомъ говоривъ дальше:

— Єсли бы природа не мала думки й цѣли, то не могла бы сотворити свѣдомого „я" и показати ему цѣль; єсли-жь мае въ собѣ думки и цѣли, то мае ихъ въ необмеженой скôлькости, бо сама есть необмежена...

Наразъ... лучилось щось несподѣване. Омеґа задрожала, покотилась по небѣ, наче огненный потôкъ — и згасла.

— Метеоръ! — крикнувъ я мимохôть наляканымъ голосомъ и глянувъ на хорого.

Бувъ блѣдый, синій и дрожавъ. Мускулы лиця натягнулись, мовь тятивы, очи его жарѣли якъ вуголь.

— Ходѣмъ! — шепнувъ я, беручи его за руку.

Задрожавъ, глянувъ на мене... Зловѣщій, тигровый блыскъ занеснѣвъ въ его очахъ.

— Га, то ты гасителю! — заревѣвъ, хопивъ лавку и зъ страшною силою кинувъ на мене. Я скочивъ за дерево. Лавка ударила о дерево и зъ трѣскомъ розбилась на кусѣ.

Задиханый вбѣгъ я до кабінету доктора.

— Пане, мого приятели шалъ напавъ, мало не забивъ мене въ огородѣ!

— Певно порушили вы дразливй струны его душѣ.

По хвили вели надзорники хорого до келій. Переходячи по-при кабінетъ, побачивъ насъ, сѣпнувъ ся, якъ левъ и заревѣвъ:

— Вы тутъ, гасителѣ! Знаю васъ: землю кладете въ ступу.... свѣтло скрываете... Пождѣть, згашу васъ, якъ свѣчки лоевй, лишь сопухъ зостане ся!

Коли его бдведено, докторъ спытавъ мене:

— О чôмъ вы розмавляли? Опишѣть мене докладно.

Коли я ему розказавъ, бнъ бдповѣвъ мене розважно:

— Дивный выпадокъ! Але я не розумѣю, якъ вы могли слухати такихъ нѣсенѣтницъ и старали ся збивати ихъ.

— Але жь, пане, — сказавъ я — бнъ говоривъ льоґічно, а навѣть мудро.

Психіятръ придивавъ ся менѣ уважно и сказавъ:

— Вы зденервованій... раджу вамъ скупатись и пôйти спочити.

* * *

За два днѣ зайшовъ я до шпиталю, але не дозволено менѣ видѣти ся зъ хорымъ. Коли прибувъ я по тыждни, сказавъ докторъ:

— Приятель вашъ... въ горячцѣ. Не богато вже хвиль ему зостало... Коли хочете его побачити, ходѣмъ!

Пôдôйшовъ я до ложка хорого и — злякавъ ся: ледви спознавъ его. Бувъ блѣдый, помарнѣлый, майже безсильный. Побачивши насъ, задрожавъ на цѣломъ тѣлѣ и прошептавъ:

— Гасителѣ!.. свѣтла хочь одну искорку!

По хвили замкнувъ я ему повѣки.

Черезъ два слѣдуючй днѣ я бѣгавъ, ѣздивъ, приготовлявъ похоронъ, старавъ ся заняти думку дрôбницями, та дарма. Сувора Немезіса волочила ся за мною, якъ тѣнь, и безнастанно закидала менѣ передчасну смерть мученика... Якъ бы не я, може бы бувъ выздоровѣвъ, живъ, працювавъ, думавъ. Не богато-жь треба було ему до выздоровленя: вырічись лише свого системату, забути о нѣмъ... Чи мôгъ забути? Идеѣ — то полипы, ледви дôткнуть ся твоѣя истоты, вже ты пропавъ: зважуть тебе, выссуть кровь, знищать силы... А при тôмъ, коли борешь ся зъ сею фаталістичною силою, коли вашь ся въ горячцѣ, убогй духомъ кивають головами и шепчуть: божевôльный, маньякъ, пôдстрѣленый, проступникъ. Але закимъ докôнчать свои слова, вже иншій полипъ вгрызъ ся въ ихъ орґанізмъ. Полипъ тымъ страшнѣйшій, що кормить ся лише субстанцією мозку. На вѣ они здоровй, рухливй, тому нѣхто й замѣтити не може, що чашки ихъ пустй, нѣхто ихъ неôддае до шпиталю, не лѣчить... Нѣхто не хоче зрозумѣти, що ся безосновна охота валяти ся въ поросѣ, жовчи, крови, охота вытворюваня отруѣ, есть страшною маніею, бо мае на цѣли понижене чоловѣка, знищенье всякихъ думокъ...

— Cogito — ergo sum. Якій здоровый осудъ! Стремленье до абсолютнои свѣдомости — яка велика цѣль — и се звуть божевôльностью. Отже що назвемо станомъ здоровымъ?

Пôйшовъ я до памятнои альтаны, сѣвъ на лавцѣ, и самотный боронъ ся зо страшнымъ поліпомъ, що тягнувъ мене до пропасти, — ще хвиля, а замкнуть мене въ келіи по моѣмъ товаришу... Наразъ чую дзвôнкій голосъ:

— Добрый день, пане!

Я пôднѣсъ голову. Передо мною стоявъ старець добродушный, усмѣхненый. Я поклонивъ ся ему.

— Сумно вамъ по смерти приятеля, — сказавъ, сѣдаючи коло мене, — и не диво: бувъ то чоловѣкъ зъ великими прикметами, а таки... може лѣпше, що вкôнци спочивъ. Бувъ то вѣчный мученикъ и на нещастье мученикъ за идею пусту, безосновну, суперечну зъ устроемъ и змаганьемъ людскихъ суспôльностей.

— Чому суперечну?

— Е, пане! Всѣ тй звѣзды, цѣли, вся тая абсолютна свѣдомость — то заслѣпленье, нѣчо бôльше. Се дасть ся пояснити простѣйше и лекше... Розважте, пане: свѣтъ сотворений зовсѣмъ не для думки, а лишь для житя маленькихъ мікроскопійныхъ животинъ.

— Якъ то?

— Зовсѣмъ природно... Якась громада тыхъ животинъ, званыхъ пôдъ назвою коралѣвъ, живе въ кремѣнныхъ каналахъ, иншй утворили кольонія въ губкахъ... Природа спостерегла, що першй и другй творы завадто зависимй ôдъ чинникôвъ окружаючихъ ихъ: якъ лишь услôвя ихъ истнованя змѣнять ся хочь трохи, кольонія гине. Отже удосконалюючи мешканя тыхъ животинъ, вытворила такій, котрй можуть переносити ся зъ мѣсця на мѣсце, самй умѣють шукати условій, выгôдныхъ для истнованя творôвъ, що въ нихъ мѣстять ся. Чоловѣкъ — то губка, не якась истота, лише внѣшна поволока... Въ глубинѣ каналôвъ сеи поволоки, т. є. въ жилахъ, мѣстять ся бѣлй й червонй малй тѣла, чи по просту мікроскопійнй животины, котрй кормлять ся тымъ, що поволока для нихъ здобуде и приготовить. Розважте, пане, въ кождôмъ кубічнôмъ центіметрѣ нашои крови живе около пять міліонôвъ тыхъ истотъ, тому й не диво, що мусите бути запопадливымъ, дбалымъ... Борба о истнованье — то борба о задержанье житя тыхъ маленькихъ сотворѣнь. Любовь есть порывомъ до вытворюваня новыхъ губокъ для ихъ мешкань; мудрôсть старае ся забезпечити ихъ цѣлôсть, не наразити на небезпечнôсть. Праця, обовязокъ — се нѣчо иншое, лише сповнюванье волѣ тыхъ маленькихъ сотворѣнь, бо они суть всѣмъ, они однй мають значѣнье въ природѣ. Коли рушають ся, чоловѣкъ жие; якъ лишь

торговельною флягою, мають уважатись за торговельный корабль.

Якъ вже вчера мы донесли въ телеграмахъ, зайшли въ турецкôмъ кабінетѣ великй змѣны. И такъ вел. везиръ, Кіамиль-паша одержавъ димісію а на его мѣсце именованый Джевадъ-паша, бувшій губернаторъ Креты. Дальшй змѣны въ кабінетѣ суть такй: Джемаль-паша ставъ шейкъ-уль-исламомъ; Різа-паша, дотеперѣшный командантъ войсковый Ильдізъ-Кіоску, міністромъ вôйны; Ріфатъ-паша, губернаторъ Смирны, міністромъ справъ внутрѣшныхъ; Галі-паша, губернаторъ Солуна, міністромъ дôбръ духовныхъ; Зуді-паша містромъ просвѣты; Магмудъ-паша, губернаторъ Бруссы, міністромъ публичныхъ робôтъ. Дотеперѣшный президентъ рады державнои Аріфі-паша усуненый, але его наслѣдника ще не означено. Иншй міністры остали на своихъ становищахъ. Міністеръ справедливости Різа-паша обôйме тымчасово, ажь до приѣзду Джевада-паши урядъ вел. везира.

Парляментъ нѣмецкій зачне свою дѣяльнôсть зъ 10 падолиста с. р. и вже теперь скоро пряталють ся коло матеріялу до нарадъ парляментарныхъ. И такъ скоро поступають працѣ надъ уложеньемъ етату и новелѣ що-до касъ недужихъ. Говорять, що правительство выступить зъ значно пôдвысшеными домаганями, именно на побôльшенье артилеріи, котра не дорôвнуе французскôй. О побôльшеню маринарки не буде говоритись, бо задля технічныхъ причинъ годѣ зужиткувати значнѣйшй сумы. — Соймъ прускій збере ся ажь въ сѣчни. Уважають сю сесію соймову за дуже важну, бо нарады будуть вестись надъ людовымъ школьництвомъ.

Въ Румуніи настане змѣна въ кабінетѣ, именно Александеръ Лаговарій перейме теку міністра справъ заграничныхъ. А що въ сей способъ було бы въ кабінетѣ двохъ братôвъ того самого прозвища, то ген. Лаговарій зложить теку міністра вôйны, котру перейме хтось зъ консервативного сторонництва. Теперѣшный міністеръ заграничный Чарки переходить на посла до Риму. Декреты именованъ появлять ся ажь по поворотѣ короля зъ Венеціи, хочь мабуть вже теперь передъ ôдъѣздомъ короля зложивъ новый міністеръ присягу на замку Синай, при чôмъ впевнивъ торжественно, що Румунія не змѣнить своеи дотеперѣшнои політики, се значить, буде пôдпомагати заходы середно-европейскихъ державъ.

У Венеціи при недужôй королевôй Елисаветѣ выжидають прибутя короля Кароля на завтра. Панна Вакареску выѣхала на той часъ до Медіоляну. Кажуть, що король Гумбертъ ôдвѣдае при тôй нагодѣ короля румуньского.

НОВИНКИ.

— **Концертъ и вечерокъ „шѣснацятки" въ Самборѣ**, якій ôдбувъ ся сего четверга, выпавъ пôдъ кождымъ взглядомъ величаво, бо всѣ точки програмы выпела „шѣснацятка" знаменито. А вже-жь вѣнцемъ концерту була промова д-ра Евг. Олесницкого, гра на фортепянѣ п-нѣ Сосновскои твору Ліста и сольо-спѣвъ баритоніста „шѣснацятки" п. Скалиша, котрый мусѣвъ повторити свое сольо „Гетьманы" Лисенка на неумовкаючй оплески публики. Якъ на концертѣ такъ и на вечерку выповнила публика салю биткомъ и можна сказати, що Самбôръ не памятае такои забавы. На доказъ сего навести хочь бы се, що до кадриля стануло 94 особъ. Желаемо нашôй славнôй „шѣснацятцѣ" такого поводженя въ дальшôй дорозѣ. Одно лишь вразило всѣхъ, що ц. к. староство заказало двѣ точки програмы, а то декламацію „Галичъ" и „Хоръ козакôвъ" зъ оперы „Купала". хочь сю послѣдну точку мала и выконала въ Самборѣ торôкъ „дванацятка".

— **„Дванацятка"**, списавши ся знаменито на своѣмъ першôмъ выступѣ въ Стрыю, переѣхала до Нового Санча и тамъ въ-друге станула передъ рускою публикою. Успѣхъ и дохôдъ на концертѣ та вечерку величезнй. Зъ Нового Санча мала перебратись „дванацятка" за Бескидъ на Угорщину и выступити зъ концертомъ въ Кошицяхъ. Та въ послѣднôй хвили одержала вѣсть, — подану нами вчера въ телеграмахъ вже лишь въ однôй части накладу на-для спôзненои поры — що мадярскй власти заказали концертъ а комітетъ розвязали. За-для сеи несподѣванои и надпрограмовои змѣны програмы мусѣла „дванацятка" змѣнити плянъ своеи подорожи въ сей способъ, що завтра, въ недѣлю, дае концертъ въ Криници.

— **Тернопôльска філія „Просвѣты"** подае до вѣдомости всѣхъ Впов. Гостей, котрй зволять въ дни 8 н. ст. вересня с. р. прибути на зборы до Тернополя, щобы по всѣ информаціи що-до зборôвъ и що-до свого помѣщеня удавали ся до Рускои Бесѣды (готель Линдава)

— **Зъ Рудокъ** доносять намъ, що тамъ выборы до рады повѣтовои выпали для Русинôвъ зъ куріи сельскои некористно. Выбрано ледви чотирохъ добрыхъ Русинôвъ (о. Матковского и трехъ селянъ). Причина упадку — бракъ организаціи.

— **Выборы до рады повѣтовои въ Бôбрцѣ**, котрыхъ результатъ зъ куріи сельскои недавно мы подали, выпали для Русинôвъ зовсѣмъ зле, ще гôрше, нѣжь въ повѣтѣ рудчаньскôмъ. Причиною упадку Русинôвъ бувъ бракъ всякои организаціи. Зъ интелигенціи рускои выйшовъ лишь одинъ о. Евг. Дзеровичъ (и то зъ польскои лісты) дальше 3 Поляки-дѣдичѣ и 8 селянъ, орудій польскихъ. Польска ліста мала 167 голосôвъ, руска (уложена оо. Заяцемъ, Бѣлиньскимъ и Глиньскимъ) 57 голосôвъ. Найбôльшимъ агітаторомъ за лістою польскою бувъ о. Іоанъ Яримовичъ, парохъ въ Суходола (хочь не выборець, приѣхавъ до Бôбрки агітувати за польскою лістою).

— **О. Антôнъ Сырецкій**, парохъ въ Красѣевѣ, устецкого деканату, станіславôвскои епархіи, обходивъ въ день Успенія Пр. Богородицѣ 50-лѣтный ювилей священьства и супружества. При тôй нагодѣ одержавъ ювилатъ грамоту на духовного совѣтника станіславôвскои консисторіи.

— **Въ справѣ о Марске око** пишуть зъ Нового Торгу и зъ Закопаного: Стороны интересованй въ спорѣ о власнôсть парцель при Морскôмъ Оку, заявили властямъ що на доказанье своеи власности готовй поставити свѣдкôвъ, котрй памятають ще давнй кôпцѣ граничнй въ тôй околици, зъ чого легко буде можна ôднайти дѣйстну границю мѣжь Галичиною а Угорщиною. Загально думають, що Мадяры самй усунули зъ часомъ тй кôпцѣ граничнй, очевидно въ интересѣ напередъ обдуманôмъ. Делегатъ товариства татряньского, п. Валеріянъ Еляшъ а також пленіпотентъ гр. Володислава Замойского, удали ся до Бѣлки, щобы ôднайти у тамошныхъ верховинцôвъ давнй документы, на пôдставѣ котрыхъ Бѣлчане одержали выключне право власности спôрнои парцелѣ надъ Морскимъ Окомъ. Староство въ Новôмъ Торзѣ буде вести дальше переслуханье делегатôвъ товариства Татряньского, гр. Замойского и верховинцôвъ зъ Бѣлки.

— **Зъ надъ Черемоша и Прута** доносять до львôвскихъ газетъ, що власти мѣсцевй не дуже точно придержують ся закона о рыболовствѣ, въ наслѣдокъ чого жиды такъ якъ передъ тымъ почали знову ловити собѣ рыбу на шабасъ динамітомъ. Може бы тамошнй староства схотѣли поручати своимъ пôдвластнымъ органамъ, щобы пильнѣйшу увагу звертали на жидôвскихъ шкôдникôвъ.

— **Огнь.** Въ Перевôзци въ повѣтѣ калускôмъ згорѣла оногды на фôльварку стодола зъ збôжемъ и зъ молотѣльнею. Будынокъ бувъ асекурованый, а збôже нѣ. Шкода 3000 зр. Огонь займивъ ся мабуть зъ неосторожности челяди.

— **Въ трактіеріи рускои духовнои семинаріи у Львовѣ** зайшла така змѣна, що паню Гойваничеву увôльнено ôдъ еи обовязку, а на еи мѣсце надавъ ректоръ о. Бачиньскій веденье трактіерні Польцѣ, сестрѣ жены віцепрезидента магістрату львôвского п. Романовского (зъ дочкою котрого недавно оженивъ ся сынъ о. ректора).

— **Обманьства въ институціяхъ фінансовыхъ.** Будапештеньскй власти звернули въ послѣдныхъ часахъ увагу на банки обчислені на обдиранье публики, котрыхъ операціи привели вже кôлькохъ директорôвъ на лаву обжалованыхъ а ôдтакъ до вязницѣ. Сими днями замкнено знову одну институцію, котра въ короткôмъ часѣ зумѣла зловити въ свои сѣти близько 600 особъ. Властителѣ институціи оголошували по заграничныхъ часописяхъ, переважно нѣмецкихъ, що посередничать въ выробляваню дешевого кредиту, позичокъ ôдъ 50—500 зр. Стараючій ся о позичку мавъ насамперѣдъ надôслати 3 марки листовй, ôдтакъ „генеральный секретарь" банку повѣдомлювавъ его, що за попереднымъ надôсланьемъ 3—6 зр. на кошты, удѣлить ся ему позички. Тй компетенты, котрй зробили и тую жертву ôдбирали ôдтакъ листъ зъ повѣдомленьемъ, що перше мусять внести поданье о принятье ихъ на членôвъ угорского товариства кредитового и задаткового, зложити по 2 зр. титуломъ вступного и пôдписати означену скôлькôсть удѣлôвъ по 50 зр. Легковѣрныхъ, котрй дали ся и на се зловити, взывала дирекція того товариства, до плаченя удѣлôвъ а коли се наступить дасть ся имъ позичка. Були и такй, щô выповнили и се также услове, але не було такого щобы одержавъ позичку. Товариство, о котрôмъ высше згадано, заложено було Самуиломъ Гельбомъ и Іосифомъ Вайзомъ, выключно для обманюваня потребуючихъ кредиту а мало також кôлька агентуръ, котрй мали устроювати ловы на легковѣрныхъ. Цѣла тая шайка обманщикôвъ нынѣ пôдъ ключемъ. Найлѣпшою характеристикою фінансовыхъ ôдносинъ будапештеньскихъ есть то, що прокураторія мусѣла послѣднимы часами выдати процесъ ажь 9 институціямъ фінансовымъ за обманьства.

— **Нещастна пригода** лучила ся головно-командуючому кн. Віндішгрецу пôдчасъ маневрôвъ въ Микулинцяхъ. Въ головнôй квартирѣ своей идучи по сходахъ запутавъ ся острогами въ килимъ и упавъ. Головно командуючій ôднѣсъ вправдѣ не дуже небезпечну ушкоду тѣлесну, але все таки на стôлько тяжку, що мусѣвъ ôдъѣхати до Львова, щобы лѣчити ся.

— **Австрійскій союзъ нотарôвъ** ôдбуде въ Краковѣ дня 7 н. ст. вересня загальный зборъ своихъ членôвъ. На дневнôмъ порядку обрадъ стоять крôмъ справъ администраційныхъ також пытаня що-до улучшеня матеріяльныхъ ôдносинъ нотаріятскихъ кандидатôвъ и ихъ организація. По окôнченыхъ нарадахъ наступить звидкуванье памятокъ Кракова а вечеромъ спôльный обѣдъ.

— **О загадочнôмъ злочиньствѣ** доносить Gaz. Przem. Дня 1 н. ст. вересня, каже ся тамъ, увидѣли селяне въ лѣсѣ, окружаючôмъ укрѣпленье „Летовня", вôзъ запряженый парою коней котрй були привязанй до дерева. Зацѣкавленй тымъ селяне наблизили ся до воза и увидѣли на боцѣ лежаче мертве тѣло чоловѣка. При близшôмъ розслѣдѣ пересвѣдчено ся, що чоловѣкъ сей бувъ забитый ударомъ сокиры въ голову. Позаякъ въ воза нѣчого не забрано а забитый мавъ при собѣ значнѣйшу готôвку, заходить пôдозрѣнье, що упавъ жертвою личнои пôмсты. Слѣдство судове зарядженo.

— **Германъ Гельмгольцъ**, найзнаменитшій зъ жиючихъ теперь ученыхъ фізикôвъ на свѣтѣ, авторъ многихъ фаховыхъ дѣлъ котрымъ мало хто може дорôвнати, обходивъ сими днями 70-лѣтнй роковины своихъ уродинъ. Гельмгольцъ есть не лишь славнымъ фізикомъ и авторомъ многихъ теорій фізичныхъ, але також однымъ зъ найзнаменитшихъ фільософôвъ и мыслителѣвъ.

Посмертнй — ☦ — оповѣстки.

О. Михайло Боднаръ, експонованый сотрудникъ въ Худиковцяхъ, філіи парохіи Мельница, упокоивъ ся 31 н. ст. серпня въ 44 роцѣ житя а въ 18 роцѣ священьства. Вѣчна ему память!

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 5 вересня. Оба канцлеры, Кальнокій и Капріві, конферували зô собою черезъ два днѣ майже безперестанно. Рôвножь и цѣсарь Вільгельмъ бувъ присутный короткій часъ на тôй конференціи. Въ кругахъ політичныхъ говорять, що въ Шварценавъ заключать важнй уновы войсковй. По квестіи Дарданелѣвъ наступить квестія египетска, бо мабуть Россія и Франція зачали живѣйшу акцію на Всходѣ.

Стамбулъ 5 вересня. Именованье Джевадъ-паши вел. везиромъ уважають побѣдою Россіи а усуненьемъ впливôвъ англійскихъ на Порту. Змѣну въ кабінетѣ мало выкликати выкрытье заговору въ Ильдізъ-Кіоску, на чолѣ которого стоявъ вел. везиръ Кіамиль-паша.

Петербургъ 5 вересня. Установленый минувшого року комітетъ для мобілізаційныхъ приспособлень войскъ кавказкихъ покôнчивъ свои роботы такъ добре, що царь подякувавъ зъ окрема кождому членови комісіи.

Прага 5 вересня. Комітетъ выставы порѣшивъ повитати цѣсаря найперше по нѣмецки а ôдтакъ ажь по чески.

Букарештъ 5 вересня. Король Кароль въ супроводѣ презеса міністрôвъ, секретаря рады міністрôвъ и двохъ полковникôвъ ôдъѣхавъ до Венеціи до недужои королевы.

Надôслане.

Ярку илюстрацію совѣстности журналістичнои дала намъ „Галицкая Русь" въ числѣ 105 с. р.

Щобы положити конець всякимъ безпôдставнымъ толкамъ про формальне зôрванье зносинъ „Сѣчи" зъ „Буковиною" на комерсѣ 27 липня и щобы опрокинути закидъ неформального зъ мого боку поступленя, що я безъ повномочія ôдъ загальныхъ зборôвъ осмѣливъ ся зôрвати зношеня, выславъ я бувъ письмо до „Галицкои Руси" въ просьбою о помѣщенье его въ стовпцяхъ того органа. Но шан. сей органъ уважавъ за ôдвѣтне не то не помѣстити мого письма, но ще поперекручувавъ его змыслъ, поробивъ собѣ зъ него выводы, якй самъ здоровъ хотѣвъ, и такъ мовь-бы то змѣсть мого письма напечатавъ въ новинкахъ. Я ажь за голову взявъ ся, перечитавши. Не вже-жь можлива така процедура въ цивілізованыхъ суспôльностяхъ? Для повнои характеристики подаю тутъ дословно мое письмо до редакціи „Галицкои Руси":

„Хвальна Редакціе!

Въ виду частѣйше повтарьяючихъ ся безпôдставныхъ толкôвъ про т. зв. зôрванье зносинъ „Січи" зъ „Буковиною" на комерсѣ „Січовôмъ" дня 27 липня с. р., чую ся спонуканымъ просити хв. Редакцію о ласкаве помѣщенье дотычного пасуса зъ бесѣды, котру я выголосивъ пôдъ конець комерса. Пасусъ сей до слова звучавъ такъ:

„Намъ приходить ся соромити за сей скандалъ, якій выкликали панове зъ „Буковины", намъ приходить ся теперь въ тôй хвили каятись и жалувати, що мы ôдновили зносины зъ тымъ товариствомъ. Выходить ясно, що тй панове поклали собѣ своею задачею ставати намъ въ дорозѣ и мѣшати нашôй дѣяльности. Объ тôмъ мы уже мали нагоду пересвѣдчити ся въ Празѣ на конгресѣ славяньскои поступовои молодежи. Якъ тй панове поступили собѣ тамъ зъ нами, надъ тымъ не стану тутъ розводити ся. Теперь отже въ-друге робимо сумный експериментъ зъ „Буковиною" и приходимо до того пересвѣдченя, що дружнѣйшй зносины зъ тымъ товариствомъ въ виду такого ихного поступованя стають ся прямо неможливыми. [Тутъ ôдозвали ся голосы: „Это нье „Букавіна", это русская маладьожь!"] Русская маладьожь? Такъ pardon! Если се не репрезентанты „Буковины" а „русскои маладьожи", то я готовъ ôдкликати свои слова высказанй пôдъ адресою „Буковины", но, на жаль, рѣчь мае ся такъ, що „Січ" запросила на свôй комерсъ не якусь „русскую маладьожь", а товариство „Буковину". Впрочôмъ справа сеся нехай ще выяснить ся пôзнѣйше."

Рѣшучо мушу застеречи ся противъ формального твердженя, будьто-бы я именемъ „Січи" *зôрвавъ зносины зъ „Буковиною"*. До того я не мавъ повномочія нѣ ôдъ загальныхъ зборôвъ, нѣ ôдъ выдѣлу. Те, що я сказавъ, есть думкою всѣхъ на комерсѣ присутныхъ членôвъ „Січи". Надѣючись, що хв. Редакція въ интересѣ правды зволить ласкаво умѣстити сихъ кôлька слôвъ въ своѣмъ органѣ, пишусь и т. д."

„Галицкая Русь" напечатала-жь таке:

„Председатель общества „Січ" въ Вѣднѣ, г. Иванъ Гриневецкій надослалъ намъ письмо, въ которомъ проситъ о доведеніе къ общому свѣдѣнію, що связи между обществами „Січ" и „Буковина" не прервались вслѣдствіе вызванного въ Вѣднѣ новоеристами скандала. Г-нъ Гриневецкій примѣчаетъ, що если онъ быти можетъ употребилъ въ своей рѣчи на комерсѣ въ честь „Бояна" словъ, способныхъ вызвати подозрѣнье на счетъ хорошихъ отношеній между упомянутыми обществами, то къ тому не имѣлъ порученія отъ репрезентуемого нимъ общества и сдѣлалъ то лишь въ своемъ собственномъ имени."

Рôвночасно зъ симъ письмомъ выслано спростованье до „Галицкои Руси". Но такъ якъ я, пересвѣдчившись вже разъ дуже наглядно про совѣстне пониманье обовязкôвъ журналістичныхъ шановнои „Галицкои Руси", можу надѣятись, що шановный сей органъ або зовсѣмъ не помѣстить мого спростованя або що-найбôльше напечатае отъ прим. таке: „Г-нъ Гриневецкій проситъ насъ подати къ общому свѣдѣнію, что онъ не состоитъ председателемъ общ. „Січ" — и бôльше нѣчого, звертаю ся до шан. Редакціи „Дѣла", щобъ она схотѣла и отсе мое письмо напечатати.

„Шановна Редакціе „Галицкои Руси!

Прошу о ласкаве слѣдующе спростованье тыхъ выводôвъ, якй „Гал. Русь" зовсѣмъ мылно виснувала зъ мого письма, котре я выславъ въ редакцію Вашого поважаного органа въ просьбою о помѣщенье. Неправда есть, будьто-бы я бувъ „председатель общ. „Січ". Я не то не председатель, но и не выдѣловый. — Неправда, будьто-бы я просивъ въ тôмъ письмѣ „о доведеніе къ общому свѣдѣнію, що связи между обществами „Січ" и „Буковина" не прервались вслѣдствіе вызванного въ Вѣднѣ новоеристами скандала". Зъ цѣлого мого письма зовсѣмъ не выходить, мовь-бы то „новоеристы вызвали скандалъ", напротивъ, сказано тамъ выразно, що „Буковинцѣ" були провокаторами скандала. — Неправда, будьто бы я примѣчавъ, що „если я быти можетъ употребилъ въ своей рѣчи на комерсѣ въ честь „Бояна" словъ способныхъ вызвати подозрѣніе на счетъ хорошихъ отношеній" и т. д., щось подôбного примѣчати менѣ й на думку не приходило. Зъ чого се шан. „Гал. Русь" виснувала, менѣ не звѣстно, но певно не зъ мого письма. — Неправда, будьто-бы въ моѣмъ письмѣ було сказано, що я „сдѣлалъ то лишь въ моимъ собственномъ имени". Само собою розумѣе ся, що яко председатель комерса устроеного товариствомъ „Січ", я мôгъ тôлько говорити именемъ товариства, и все высказане мною на комерсѣ мае значѣнье высказаня офіціяльного „Січи" такъ довго, доки сего загальнй зборы не знесуть. Я застерѣгъ ся въ своѣмъ письмѣ до шан. Редакціи лишень противъ твердженя въ такôй формѣ, будьто бы я ужавъ слôвъ: „Січ" зрывае зносины зъ „Буковиною". Тыхъ слôвъ я не сказавъ, а не сказавъ ихъ тому, що-мь не хотѣвъ брати на себе за великои одвѣчальности передъ загальными зборами, тымъ бôльше, що и п. Алексевичъ въ своѣй бесѣдѣ говоривъ усе „мы русская маладьожь", а не „мы Буковина", и що въ часѣ моеи послѣднои промовы далось чути формальне заперечење: „Это нье „Буковина"! это русская маладьожь!" — Зъ поважаньемъ и т. д.

Въ Будапештѣ 28 серпня 1891.

Иванъ Гриневецкій.

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на I-ôмъ поверсѣ.

АДВОКАТЪ

Д-ръ Винкентій Хлопецкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Самборѣ

въ каменици п. Стреца [давнѣйше п. Матковскои] въ ринку.

згинуть, то стать людска — неначе губка выкинена на берегъ морскій, якъ костакъ кораловый, тратить рацію истнованя. ...Такъ, такъ, пане, — докôнчивъ усмѣхаючись, потôмъ вставъ, кивнувъ головою и ôдôйшовъ.

— Якъ то? — крикнувъ я стревоженый, — то мôй приятель въ тôй хвили есть лише губкою, выкиненою на пѣсокъ?

Старець оглянувсь на мене и добродушно кивнувъ головою.

— Божевôльный! Зъ вами и я збожеволѣю! — заворкотѣвъ я въ незмѣрнôмъ страху и утѣкъ...

Ледви вернувъ я до дому, ледви ôдôтхнувъ, неспокôйна думка почала шептати:

— Отже чимъ ты: губкою чи частиною усвѣдомленя природы?

Горячо стало менѣ ôдъ того пытаня. Зôрвавъ ся я и выбѣгъ зъ дому. Случайно заблудивъ я до публичного огороду. Тутъ въ тѣни деревъ верну до рôвноваги... Ажь бачу: якійсь поважный панокъ сѣвъ собѣ на широкôмъ рундуцѣ готелю и казавъ собѣ подати обѣдъ. Ѣвъ богато, довго, ласо. Даремно глядавъ я на его лици слѣду якихсь пытань, сумнѣвôвъ .. не думавъ о нѣчôмъ.

— Чоловѣкъ — губка! — скрикнувъ я и выбѣгъ зъ огороду.

Заходжу до храму. Бачу старця-священика, якъ благословить народъ. Бачу, якъ пôднѣсши очи до неба, вдививъ ся въ него, забувъ о спорахъ, о дрôбненькихъ цѣляхъ земныхъ. Частою долонею зачирае въ жерела любви святй идеѣ и вщѣплюе ихъ въ серцяхъ народу.

— Чоловѣкъ — частина свѣдомости! — шепнувъ я успокоеный.

Бувъ я на вечерку. Бачивъ королеву балю, струнку, малу, усмѣхнену, якъ кокетувала окомъ, рухомъ, нагими грудьми. Глядавъ я на еи лици якои думки, идеалôвъ, чутя — и не найшовъ.

— Чоловѣкъ — губка! — сказавъ я.

Пôйшовъ я до робôтнѣ мудреця. Зажурвавъ ся въ глубокихъ розслѣдахъ, забувъ о снѣ, ѣдѣ, о зачавныхъ на него пôдъ дверми интригахъ, нарѣканяхъ, проклонахъ. Усмѣхавъ ся, злѣтавъ пôдъ облака, бравъ зъ-пôдъ степенѣвъ престола Зевса искры святй и кидавъ ихъ на свѣтъ.

— Чоловѣкъ — частина всемудрости! — сказавъ я.

Коли вкôнци вернувъ я домôвъ, коли зôбравъ свои враженя, спытавъ я самъ себе:

— Чимъ же есть чоловѣкъ: губкою чи частиною загальнои свѣдомости?...

Дармô пытатись — не вмѣю ôдповѣсти... а таки...

Cogito — ergo sum.

Пер. *Мак.*

Oesterreichisch-ungarische

Finanz-Rundschau.

Въ сѣмъ тыжднево появляючôмъ ся журналѣ має публика ґазету, котра слѣдить вельмя уважно всѣ подѣѣ на торгѣ ефектами и подає ихъ въ обєктивный способъ. Капіталісты и властителѣ паперôвъ мають нагоду добре поінформуватись о всѣмъ, що має вплывъ на ихъ майно. Спекулянтъ же має нагоду найти указку, якъ єму добре поступати. Подѣѣ на величезнôмъ торгѣ ефектами загально интересують, такъ що для кождого важнымъ єсть мати тѣ дôдчосины ясно выложенѣ.

Числячи на велике розширенье ґазеты, ставлясь цѣна преплаты за 52 числа лишь 1 зр. на рôкъ. Подписана адміністрація готова всѣмъ, що цѣкавѣ на се предприємство, выслати числа на показъ оплатно и даромъ.

Адміністрація „Oesterr.-ungar. Finanz-Rundschau"

Wien, I. Bezirk, Wallnerstrasse Nr. 11.

Надослане.

ОКУЛІСТЪ и ОПЕРАТОРЪ

школы вѣденьскои и берлиньскои

Д-ръ Д. Меллеръ

ординує ôдъ 9—12 и ôдъ 4—6 годины

ул. Ягайлоньска ч. 6.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ „КОПЕРНІКОМЪ"

ул. Театральна ч. 6 (напротивъ св. Духа) напротивъ головного одвалу.

Окуляры, цвіжеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні, райсцайґы, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарацій найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ".

Генрикъ Штернщусъ

выслуженый секундаръ шпиталю загального по 15-лѣтнôй практицѣ шпитальнôй и по спеціальныхъ студіяхъ у Вѣдни и Парижи ôдбутыхъ, та по узысканю диплому въ университетѣ вѣденьскôмъ поселивъ ся въ Станіславовѣ яко **дентистъ и спеціялістъ до недугъ ушныхъ** ул. Сапѣги въ домѣ Гальперна I поверхъ.

Выготовляє всякѣ операціи за помочію косаины або ґазомъ розвеселяючимъ (Lustgas) а тымъ кажымъ безъ болю.

Пльомбує каучукомъ, емалією, срѣбломъ и золотомъ. Выготовляє штучнѣ зубы и цѣлѣ щоки пôсля найновѣйшои системы американьскои, опертѣ на тисненю воздуха (LuftdruckGebisse).

Лѣчить и оперує всякѣ недуги ушнѣ.

Д-РА РОЗЫ
БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ

єсть вже больше якъ ôдъ 30 лѣтъ знане, травленье, кшеитъ выкликуюче, ôдбиваня усуваюче и лагôдно розвôльняюче

средство домове

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. больше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.

Такожъ можна купити:

Прагску универсальну масть домову

Она пôсля многихъ досвѣдôвъ знаменито полезную чищенье, ґранулацію и загоєнье поранешыхъ мѣсць а крôмъ того дѣлає усмирюючо и розкладає бôль. 3700 14—50

Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. больше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.

Головный складъ

B. Fragner, Prag,

Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.

Розсылка почтова що дня.

Глядаю

посады управительки дому

у священика або вдôвця. Особа зъ руского дому. Зголошеня до ч. 1952 Центральне Бюро оголошень, Львôвъ, ул. Коперніка ч. 11.

Треба пѣвця

церковного зъ чистымъ голосомъ, обознаного въ новѣмъ спѣвѣ — въ Качицѣ на Буковинѣ. Интересованѣ зволять ôдвести ся до гр. кат. душпастыря въ Качицѣ.

Въ кождôй руснôй хатѣ повинна знаходитись знаменита книжочка

И. БАШТОВОГО

УКРАИНСТВО

на літературныхъ полевахъ

зъ Московщиною.

[Передрукъ зъ „Дѣла".]

Цѣна 50 кр. зъ пересылкою 55 кр. Набути можна въ редакціи „Дѣла".

АНТОНЪ КОЖЕЛЮЖЕКЪ

Львôвъ, Ринокъ ч. 29

поручає на теперѣшный сезонъ найновѣйшѣ капелюхи фільцовѣ, твердѣ и мягкѣ, въ наймодернѣйшихъ фасонахъ власного выробу.

Удержує на складѣ великій выборъ капелюхôвъ и цилиндрôвъ

ГАБІҐА

та поручає великій выборъ

chapau-claquee.

Приймає цилиндры и капелюхи до ôдновы, фарбованя и прасованя

Цѣнники на жаданье высылаєсь оплатно.

Нове раціональне лѣченье. Свѣдоцтва реномованыхъ лѣкарѣвъ. Нешкôдне, безъ лѣкôвъ.

Всѣмъ недужимъ на нервы

найгорячѣйше поручаєсь брошурку выдану въ 21 накладѣ **Романомъ Вайсманомъ:**

Über Nervenkrankheiten und Schlagfluss, Vorbeugung und Heilung.

Безплатно можна одержати въ **аптики Н. Крижановского у Львовѣ.** 3863

Найдешевше и одиноке жерело до закупна праводно добрыхъ инструментôвъ та струнъ єсть лишь

ГОЛОВНЫЙ ФАБРИЧНЫЙ СКЛАДЪ

І. КАПРАЛИКА

у Львовѣ, де давнѣйше поліція на розѣ.

Цѣны найдешевшѣ, инструменты найлѣпшѣ.

Для церквей

КАДИЛО

ЦЕРКОВНЕ

благовоніне

поручає

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЪ

пачка ¼ фунта 50 кр.

Для церквей

Для церквей

Для церквей

Запросины до передплаты на XIII и XIV томъ
Руской Историчной Бібліотеки.

Томъ XIII вже выйшовъ и мѣстить: **Гетьмановане Ивана Выговского и Юрія Хмельницкого.** Томъ XIV друкує ся (доси вже 5 аркушѣвъ) и выйде зъ кôнцемъ вересня с. р. и мѣстити-ме: **Гетьмановане Бруховецкого.** Оба томы въ оправѣ въ анґлійске полотно зъ золоченымъ вытискомъ и зъ пересылкою рекомендованою 3 зр. 10 кр. Брошурованѣ зъ пересылкою 2 зр. 50 кр.

Передплату присылати переказомъ пôдъ адресою: *Ол. Барвиньскій* у Львовѣ, ул. св. Миколая 13.

Д-ра Лемана помада на лице

(приряджена аптикаремъ П. Ґеорґіевичемъ въ Новôмъ Садѣ)

єсть улюбленымъ артикуломъ тоалетнымъ въ кругахъ знатныхъ дамъ. Зовсѣмъ нешкôдна усуває ся помада невно и въ найкоротшôмъ часѣ рабôсть, остуды (веснянку), зашкôрники и взагалѣ все те, що нѣжности и красѣ шкôры стоить на перешкодѣ.

Цѣна флякону 1 зр. 50 кр.

Ґрафиня Н. Естергази де Ґаланта пише:

Зъ великою приємностію констатує, що Д-ра Лемана помада на лице єсть дѣйстно знаменитымъ средствомъ, котре смѣло можу кождому поручити. 3984

Достати єи можна:

у Львовѣ лише въ аптицѣ пана П. Міколяша.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнѣ
5% листы ипотечнѣ преміованѣ
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскѣ облігаціи индемнізаційнѣ

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѣ выльосованѣ а вже платнѣ мѣсячнѣ паперы цѣнѣ, такожъ запаснѣ купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцеѣ лишь за ôдчисленьемъ справедливыхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляє новѣ аркушѣ купоновѣ, за зворотомъ коштôвъ, котрѣ самъ поносить.

ВЕЛИКА ПРАГСКА ЛЬОТЕРІЯ.

ПЕРЕДПОСЛѢДНЫЙ МѢСЯЦЬ.

Головна выграна

100.000 зр.

50.000 зр.

ЛЬОСЫ à 1 зр. поручають у Львовѣ: Авґ. Шеленберґъ, М. Йонашъ, Сокаль & Лілієнъ, Кіцъ и Штофъ, Як. Штро, Л. Х. Верфель.

При закупнѣ товарôвъ просимо пакуватись на нашу часопись.

Вы давець и одôвчальный редакторъ Иванъ Белей. Паперъ зъ фабр. Чорнилиньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 191. Львôвъ, Понедѣлокъ 26 серпня (7 вересня) 1891. Рôчникъ XII.

Виходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей" виходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Администрація „ДѢЛА" ул. Вугорія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 6; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ H. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО" [illegible] у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „ДѢЛО" за літер. додаткомъ:

въ Австріи: на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на пôвъ року . . . 9 зр. на чверть року . 4 зр. 50 кр. на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.

за границею: на цѣлый рôкъ . . . 24 зр. на пôвъ року . . . 12 зр. на чверть року . . . 6 зр.

У Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . 8 зр. на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція подъ ч. 24 ул. Вугорія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатані вôльні вôдъ порта.

Поединоке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного стрічка петитовою, въ руб. „Надѣслане" по 20 кр. а. в.

Подяки ... по 20 кр. вôдъ стрічки.

Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла"

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

Перший загальний зборы філіи „Просвѣты" въ Самборѣ.

[Письмо зъ Самбôрщины.]

Прецѣнь разъ по 23 лѣтахъ истнованя у Львовѣ товариства „Просвѣты" дôждавъ ся вкôнци и Самбôръ філіи того товариства. О причинахъ спôзненя далось бы неодно сказати, але на се не пора й не мѣсце въ хвили, коли переломаньемъ першихъ ледôвъ щиро-патріотична душа уносить ся радôстью, що середъ несприяючихъ обставинъ, при всякого рода перепонахъ, удало ся зробити добре дѣло. Початокъ учиненый, — дальша-жь доля спочиває бôдъ теперь въ рукахъ людей, котрыхъ выбрано, и всѣхъ прочихъ членôвъ, що до філіи вписали ся. Коли члены выдѣлу и всѣ прочій члены товариства не будуть уважати сего першого почину лишь за „фаєрверкъ" а на серіо пôдôймуть ся трудôвъ надъ розвоемъ просвѣты и добробыту въ народѣ, — то філія въ Самборѣ буде мати рацію бутя, — въ противнôмъ же случаю стане ся зъ нею те саме, що и зъ деякими вже доси позавязуваными філіями.

Въ Самбôрщинѣ грунтъ для „Просвѣты" вже достаточно пôдготовленый, — се наглядно показало ся на першихъ загальныхъ зборахъ філіи дня 3 н. ст. вересня с. р. въ сали ратушевôй въ Самборѣ. Зборы тѣ выпали — якъ на перший разъ — досыть свѣтло. Явило ся значне число интелиґенціи, шляхты, селянъ и мѣщанъ — всѣхъ по-надъ 150 особъ.

Найперше ôдбула ся въ самбôрскôй церквѣ соборна служба Божа ôдправлена о. деканомъ въ сослуженю оо. Боберского, Рабѣя, Сабарая [ще одного священика, имени мнѣ не знаного] при гарнôмъ спѣвѣ академічнои „шѣснацетки". По службѣ Божôй наступивъ молебенъ, а опôсля ôдспѣвано химнъ цѣсарскій.

По богослуженю зôбрали ся участники зборôвъ въ ратушевôй сали, де ихъ сердечными словами привитавъ о. Боберскій, головный иніціаторъ и основатель філіи. Опôсля представивши зôбранымъ ôдпоручника головного выдѣлу „Просвѣты", адвоката д-ра Костя Левицкого зô Львова, и правительственного комісаря п. Зебальда, предложивъ п. Карановича адъюнкта судового на предсѣдателя ad hoc, що зôбраній одноголосно въ найбôльшимъ вдоволеньемъ одобрили. П. Карановичъ, занявши президіальне мѣсце, попросивъ, щобы нарады вели ся поважно, въ тактомъ и серіозно.

По тôмъ заявленю забравъ слово ôдпоручникъ головного выдѣлу д-ръ Кость Левицкій. Повитавши радôстно ново-заснованy філію и поясняючи будучу задачу філіи бôдъ теперь, коли „Просвѣта" — по затверджено новыхъ статутôвъ — стала вже товариствомъ просвѣтно економічнымъ, запевнивъ зôбраныхъ, що и економічне двигненье народу буде бôдъ теперь головною цѣлію „Просвѣты". — Промову д-ра Левицкого приняли зборы дуже сердечно оплесками.

Потôмъ выбрано выдѣлъ, въ складъ котрого увôйшли: совѣтникъ суд. Левъ Рошкевичъ, адъюнктъ суд. Іосифъ Карановичъ, о. Боберскій, п. Иванъ Бережницкій префектъ зъ Бережницѣ, авскультантъ суд. Романъ Сосновскій и п. Иванъ Михасъ господарь зъ Морововичъ. Выдѣлъ выбравъ заразъ головою філіи сов. Рошкевича.

Сов. Рошкевичъ, обнявши дальшій провôдъ зборôвъ, удѣливъ голосу упрошеному на сѣй зборы зъ економічнымъ ôдчитомъ д-рови Евгенієви Олесницкому, адвокатови зô Стрыя. Маю-жь признати ся, що на превеликій жаль, я не годенъ коротко росказати сего — цѣлу годину треваючого — реферату, въ котрôмъ прелеґентъ, въ властивымъ собѣ талантомъ, представивъ нашу нужду, незавидну долю, и вказувавъ дороги, якъ бы прийти до добра? Присутнѣ зъ великимъ занятьемъ прислухували ся ôдчитови, не зважаючи на утому, на тѣсноту и спеку, просто ловили кожде цѣнне слово прелеґента. Коли почули, що для насъ есть ще спосôбъ ратунку — орґанізація спôлкова — мимохôть зложили ся руки до оплескôвъ, котрымъ и кôнця не було. Коли-жь д-ръ Олесницкій закôнчивъ свôй ôдчитъ словами: „Чи-жь и намъ Русинамъ не йти за примѣромъ другихъ народôвъ та ратувати ся чимъ скорше бôдъ загибели?" — всѣ якъ одинъ ôдповѣли: „Такъ, крайна пора, бо загинемъ!" И посыпались д-рови Олесницкому подяки бôдъ п. Волиньского мѣщанина зъ Старого мѣста, бôдъ п. Мих. Артимовича именемъ луцкого повѣта, бôдъ п. Михаса именемъ селянъ, а п. Яковъ Городискій поставивъ внесенье, щобы бôдчитъ той якъ найскорше выдрукувати на науку народови. Зôбраній середъ неумовкаючихъ оплескôвъ внесенье се приняли и поручили новому выдѣлови по можности заразъ занати ся тою справою.

Опôсля наступила надъ порушеными д-ромъ Олесницкимъ справами оживлена дискусія и середъ неи забирали слово пп. Волосяньскій, о. Рабѣй, Карановичъ, Михасъ и д-ръ Кость Левицкій. Розходилось о те: чи почати роботу въ такôмъ обемѣ, якъ се представивъ д-ръ Олесницкій, чи братись спершу до малыхъ предпріємствъ, якъ н. пр. продажъ соли и т. п. Рѣшено справы сеи на зборахъ не розволѣкати, бо тутъ иде не о форму але о рѣчь, тымъ бôльше, коли д-ръ Кость Левицкій запевнивъ зôбраныхъ, що вскорѣ выйде зъ печати новый статутъ „Просвѣты" и директива бôдъ головного выдѣлу.

Дальше п. Городискій зажадавъ утвореня при філіи окремого комітету, котрый занявъ бы устроюваньемъ ôдчитôвъ по селахъ, але предсѣдатель п. Рошкевичъ пояснивъ, що такій комітетъ злишный, бо выдѣлъ філіи тымъ займе ся.

Вкôнци принято одно дуже важне внесенье: домагати ся бôдъ краевои рады шкôльнои, щобы знесла заказъ уживаня саль шкôльныхъ по селахъ на устроюванье ôдчитôвъ, вечеркôвъ и т. п. — и щобы учителямъ не заборонювано належати до рускихъ читалень и ширити мѣжь народомъ просвѣту, або — якъ одинъ зъ бесѣдникôвъ высказавъ ся — „щобы такого учителя не секували и не уважали за небезпечне индивідуумъ". Декотрі домагали ся, щобы справу сю пôднести також и на загальныхъ зборахъ „Просвѣты" въ Тернополи, — але ôдпоручникъ головного выдѣлу, д-ръ Кость Левицкій заявивъ, що справы сеи не треба порушувати на загальныхъ зборахъ, — бнъ предложить еи на найблизшôмъ засѣданю головного выдѣлу и ôдтакъ выдѣлъ внесе ôдъ себе въ тôмъ взглядѣ представленье до рады шкôльнои. — Присутнѣ заявленьемъ тымъ вдоволили ся.

Дальше промавлявъ ще о. Бобикевичъ зô Стрыя, котрый умысне приѣхавъ на сѣ зборы, приглянутись, бо незабавомъ завяже ся и въ Стрыю філія „Просвѣты". Зôбраній грôмкимъ „Щасть Боже!" приняли се заявленье о. Бобикевича.

Пôдъ конецъ п. Михасъ въ гарно обдуманôй и выголошенôй промовѣ заохочувавъ братôвъ-селянъ, щобы вписували ся до „Просвѣты", бо лишь черезъ просвѣту будуть могли выробити собѣ всесторонне значѣнье и поважанье.

О годинѣ 3-ôй зъ полудня закрывъ сов. Рошкевичъ зборы довшою промовою, а зôбраній ôдспѣвавши на его вôзванье „многая лѣта" цѣсареви, — розôйшли ся въ милôмъ и надѣйнôмъ настрою домôвъ, несучи мѣжь другихъ радôстну вѣсть, що въ Самборѣ завязало ся дуже пожиточне товариство, котре положило собѣ за задачу лише — добро народу.

Якъ видко зъ представленого ходу нарадъ — на першихъ сихъ зборахъ самбôрскои філіи „Просвѣты" на головнôмъ мѣсци стануда квестія економічна — справа найбôльше пекуча и нарôдъ найблизше обходяча И — на мою думку — наша робота орґанічна повинна бути звернена именно въ тôмъ напрямѣ, а зробимо о много бôльше, нѣжь на непевнôй а такъ прикрôй дорозѣ высокои політики. Нарôдъ — якъ и на сихъ зборахъ показало ся — бажає полекшѣ въ нуждѣ, а за кожду щиру и добру пораду почуває безконечну вдячнôсть.

Зборы въ Самборѣ ôдбули ся такъ поважно и прилично, що лишь позавидувати такого парляментаризму. Люде зôйшлись нарадити ся надъ своею долею, нѣкому й на гадку не напало выкликувати ексцесы та галабурды, котрыхъ зъ певностію нѣхто на провінціи не допускавъ бы публично, еслибы до сего не пôдъюджували своихъ послушникôвъ на провінціи звѣстній львôвскій та вѣденьскій спеціялисты бôдъ „скандалôвъ". На нашихъ зборахъ того сорта людей не було, длятого зôбраній мали святый спокôй и туюю корысть, що де чого доброго навчили ся. Згадую о сѣмъ длятого, щобы нарôдъ зъ Самбôрщины очистити въ опініи публичнôй изъ скандалу выкликаного на вѣчу въ зимѣ с. р. Нарôдъ не бувъ виненъ, а винні були тѣ зъ интелиґенціи, що дали ся спутати столичнымъ „лжепророкамъ".

Теперь въ Самбôрщинѣ наставъ трохи живѣйшій рухъ. Народовцѣ почали вже тутъ свою — якъ писано въ одиôмъ „издательствѣ" — роботу — просвѣчувати нарôдъ. Якъ бачите зъ сего справоздания — нарôдъ иде за тою „сепаратистическою" роботою, до котрои дай Боже, щобы и малькотенты взялись такъ щиро, якъ щиро взяли ся до неи народовцѣ. Одно собѣ мусимо затямити: добре дѣло говорить само за себе, а що зле и шкôдає скорше чи пôзнѣйше мусить бути занехане. А теперь, поки-що, кличемо Самборови и его околици: Щасть Боже до початого дѣла! Fiat lux — libertas erit!

Членъ „Просвѣты."

На зборы наспѣли слѣдуючі телеграмы зъ привѣтомъ:

Зô Львова: Слава Вамъ, дорогій братя патріоты, що засновуючи філію товариства „Просвѣты", несете свѣтло правды й науки мѣжь незрячихъ братôвъ и намѣряете вдвигнути ихъ до краснои долѣ на поконвѣчнôй прадѣднôй земли! Головный выдѣлъ тов. „Просвѣта" у Львовѣ.

Зъ Станіслвова: Посестрѣ надѣйный ввѣчливый привѣтъ! Посполу жертвуймось для темного брата — въ нѣмъ наша будучнôсть, бо якъ бнъ прозрить, не спинять насъ зрячихъ и адовй врата! — Станіславôвска філія „Просвѣты".

Зъ Дорны ватры: Щасть Боже при отвореню філіи! Просвѣтѣмъ міліоны нашого руского народу, а тогдѣ той нарôдъ буде мати свѣтлу будучнôсть! — Титко Ревакoвичъ.

Зъ Комарна: Шлемо привѣтъ зôбравшимъ ся на нараду надъ просвѣтою народу! — Билиньскій. — Песцьоровскій.

Зъ нагоды будучого синоду провінціяльного.

[Статья надôслана зъ кругôвъ духовеньства провінціяльного.]

II.

Переходимо теперь до синодôвъ провінціяльныхъ на Руси.

Перший зôбръ рускои католицкои церковнои провінціи ôдбувъ ся въ Берестѣ въ 1596 роцѣ. Бувъ се, на жаль, не синодъ провінціяльный, порядкуючій уставодавствомъ справы рускои церкви, а властиво бувъ се зôбръ мужѣвъ державныхъ и церковныхъ речи-посполитои, передъ котрымъ церковній мужѣ Руси зложили торжественно актъ декляруючій сполученье рускои церкви зъ церквою католицкою. На сѣмъ зборѣ було шѣсть владикъ, много архимандритôвъ, игуменôвъ, парохôвъ, и велике число рускои шляхты. Церковь католицку, въ звязь котрои рускій владики торжественнымъ актомъ доперва входили, репрезентували три польскій епископы, а державу — котра актъ сей всѣми силами нещастно приспѣшаючи, хотѣла его мати актомъ політично-державнымъ, безъ нѣякихъ серіозныхъ зъ своеи стороны зобовязань — репрезентували три послы королѣвскій. Окрôмъ акту публичнои исповѣди зъєдиненя рускои церкви въ церквою католицкою, не запали, якъ сказано, на тôмъ зборѣ нѣякій иншій постановленя, ґарантуючій, якъ бы належало зъ природы рѣчи, певный и свобôдный розвитокъ католицкои бôдъ теперь церкви рускои.

Въ дальшôмъ ходѣ нинѣшнои розправы вкажемо, якъ великимъ, непростимымъ и розвиткомъ рускои католицкои церкви на кождôмъ кроцѣ спиняючимъ блудомъ було занехане обезпеченя становиска рускои церкви до державы и до латинізму при нагодѣ акту Берестейского. На ґарантіи бо законнôй правъ руско-католицкои церкви, на строгôмъ означеню еи правъ и еи становиска въ церкви католицкôй лежала вся жизненнôсть уніи, вся сила місіи церкви у своего народу и взагалѣ на Веходѣ,

Чи той блудъ старано ся поправити, або бодай намаркувати и злагодити въ дальшôмъ розвитку церковного житя на Руси? Покликанымъ до сего чинникомъ були папы и синоды провінціяльнй. Въ дальшôмъ тягу сеи студіи выйде наглядно, що папы були все дѣйстно єдиній, хочь далекій и передъ латиньскимъ клиромъ рѣчи-посполитои часто безвладній, але щирій опѣкуны тыхъ католикôвъ, черезъ котрыхъ надѣялись навернути Всхôдъ. Треба признати, що владики, хочь рôзній межи ними були люде, фоліялами слали свои жалѣ, мартирольоґію своеи церкви до Риму и до королѣвскои канцеляріи, правдиво кровію зъ пôдъ серця списали лучшій межи ними анналы тогдѣшнои исторіи своеи церкви.

Але мимо того мусѣло минути бôдъ гладаня житя въ католицизмѣ 30 лѣтъ, заким церковь руска католицка нагадала ся радити сама надъ собою. На иншôмъ мѣсци вкажемо нагляднѣйше, якъ выглядали ґарантійнй обѣцянки державы и до чого довела руску церковь вѣра въ тѣ обѣцянки за тыхъ ледви 30 лѣтъ. Тутъ уважаємо за ôдповѣдне для вилюстрованя стану рускои церкви за 30 лѣтъ ее католицизму, латинянами и державою переформованого и взятого въ опѣку, навести зъ меморіялу митрополита Велямина Рутского*). латинника въ роду, предложеного Римови, слѣдуюче: „О всѣхъ тыхъ угнетеняхъ (грабленье дôбръ церковныхъ, зневажуванье рускихъ епископôвъ, побоѣ и упащинанье руского духовеньства латинянами, привласнюванье собѣ юрисдикціи надъ епископами, выключенье ихъ зъ сойму, купно душпастырскихъ посадъ и духовныхъ становискъ въ королѣвскôй канцеляріи, душехватство, вымушуванье десятинъ бôдъ чужихъ парохіянъ для себе и пр—все вже за „унія"!) мовчали мы доси, бажаючи спокою та братнои любови, и заразомъ вдаючи ся на часъ и обставины, чи тѣ се не змѣнять;але теперь... починаємо постерѣгати, що полишеній весьмо великои людскои помочи, що корѣнѣ зла розростають ся — и порôвнуючи давнѣйшій станъ зъ теперѣшными обставинами, сама згадка насъ пригноблюе..." А додавши до того загальне роздразненье выкликане братоубійчими усобицями, увѣнчане Витебскимъ убійствомъ, пôймемо, якъ пекучою справою стала ся реформа рускои церкви, полягаюча въ першôй лініи въ усуненю кардинального блуду, якого допустили ся авторы зборy Берестейского, полишаючи забезпеченье правъ рускои церкви и намаркованье еи становиска — зъ огляду на латинізмъ — добрôй воли латинянъ и обѣцянкамъ безсовѣстнои державнои політики. Ту задачу мавъ сповнити синодъ перший руско-католицкои церкви, котрымъ бувъ — якъ уже сказано — въ 30 [!] лѣтъ по зборѣ въ Берестю ôдбувшій ся синодъ провінціональный въ Кобрини.

До нинѣ, на жаль, годѣ де здыбати ся зъ оріґінальными актами сего синоду. О нѣмъ знае ся лише тôлько, що ôдбувъ ся бнъ 1626 року пôдъ проводомъ митрополита Велямина Рутского, при спôвъучасти шѣстьохъ епископôвъ. Головній постановленя сего синоду дотыкали роздобутя духовеньствомъ фондôвъ на основанье семинаріи черезъ контрибуцію, — выкорѣненя симоніи, — полагодженя спорôвъ межи свѣтскими духовными а монахами, — ôдбуваня новоординоваными пресвитеріяльнои практики при катедральныхъ церквахъ, — здаваня владиками шорôчно справы Римови о станѣ рускои церкви. О упорядкованю ôдносинъ рускои церкви до латинізму, о зазначеню сути, становиска и правъ рускои церкви на сѣмъ синодѣ нема мовы.

На другій синодъ провінціональный треба було ждати 94, взглядно — бôдъ часу повороту Руси до католицизму — 124 лѣтъ. Сей синодъ ôдбувъ ся въ Замостю 1720 року. Въ нѣмъ взяли участь: ôдпоручникъ куріи римскои, котрымъ бувъ тогдѣшный нунцій рѣчипосполитои; вôсьмохъ епископôвъ рускихъ, именно: митрополитъ Руси, архіепископъ смоленьскій; екзархъ и епископъ луцкій; архіепископъ полоцкій; епископъ холмскій; епископъ львôвскій; епископъ перемыскій; епископъ пиньскій. Епископы тѣ репрезентували діецезіи: кіѣвску, котра прислала на синодъ 3 деканôвъ; митрополитальну новогородску въ 7 деканами; митрополитальну миньску въ 6 деканами; владимирску въ однымъ игуменомъ, архидіякономъ катедральнымъ и 8 деканами; берестейску въ 8 деканами; луцку въ 9 деканами; перемыску въ офіціяломъ и архидіякономъ катедральнымъ, однымъ игуменомъ, однымъ проповѣдникомъ катедральнымъ и 5 деканами [ярославскій, нижанкôвскій, порохницкій, сяноцкій и самбôрскій] и въ однымъ парохомъ [самбôрскій]; холмску въ 12 деканами; львôвску въ трема офіціялами катедры львôвскои, катедры галицкои и катедры каменецкои, въ однымъ архидіякономъ катедральнымъ и проповѣдникомъ, въ 6 игуменами [крехôвскій, тулисцеьскій [?], добранецкій, сокальскій, бесяденьскій [?], краснопущаньскій]. Въ списѣ наступають заразъ по игуменахъ, передъ деканами: Стефанъ Лясковскій, нотарь апостольскій, сеніоръ Братства львôвского, и Иванъ Чесникôвскій, ôдпоручникъ Братства, мужъ свѣтскій. Дальше деканы: бôбрчаньскій, калускій, жидачѣвскій, бѣлокаменецкій, станиславôвскій, каменецкій, чорткôвскій, скальскій, поренньскій [?], войнилôвскій, бучацкій, золочѣвскій, разомъ 12, и оденъ питомець папскій; наконець діецезію пиньску репрезентували 2 деканы. Кромѣ сихъ було 5 ôдпоручникôвъ монастирôвъ Василіяньскихъ діецезіи владимирскои, вынятыхъ зъ-пôдъ власти архимандритскои. Отже въ синодѣ сѣмъ брали участь: 8 епископôвъ именемъ 10 епископôвъ, 8 архимандритôвъ [аббатôвъ], 126 духовныхъ свѣтскихъ и монашихъ и 2, взглядно 3 представителѣ вѣрныхъ руско-католицкои церкви зъ свѣтского стану[10]). Зъ латинянъ бувъ єдино нунцій апостольскій, яко ôдпоручникъ папы, и его секретарь. Иншихъ латинянъ не було до децезіи надъ справами обрядово суверенной рускои католицкои церкви.

Сей Замойскій синодъ тревавъ бôдъ 26 серпня до 17 вересня. Публичныхъ, торжественныхъ сесій було три и ôдбували ся въ церкви Замостя. На першôй сесіи перечитано бреве папске, дозволяюче на скликанье синоду и именуюче нунція предсѣдателемъ синоду. Потôмъ наступила исповѣдь вѣры всѣми участвуючими въ синодѣ и урядовый списъ участникôвъ. На сесіи другôй, вызначенôй на 1 вересня, перечитано декреты о церковнôй непарушимости и иншій ôдносячі ся до блудôвъ, то-

*) Harasiewicz — Annales eccl. ruth. стор. 254—291.

[10]) Числячи и папского питомця, яко ще не духовного, межи людей свѣтскихъ. Гл. Synodus provincialis Ruthenorum Zamosciensis. Romae, 1838., стор. 8—26.

гдѣ ширеныхъ. На сесіи же третôй, 17 вересня перечитано торжественно декреты синоду, зложенѝ въ 19 главахъ (tituli).

Въ нихъ синодъ обовязуе до старанной науки церковной, уніформуе требникъ, у бôдносинахъ межнобрядовыхъ заказуе пôдъ карою суспензіи душехватство [in alienam messem falcem immitere]. Заказуе яко неодвѣтне причащанье дѣтей при хрещеню. Заказуе хлѣбъ евхаристійный купувати бôдъ жидôвъ. Заказуе у великій четверъ консекроване Тѣло Христове терти и вживати въ видѣ порошку до причащаня хорыхъ на цѣлый рôкъ. Наказуе св. Тайны хоронити єдино у великôмъ престолѣ. Заказуе правленье службы Божои на оплатку пôдъ карою ôддаленя зъ прихода. Заказуе консекрованѝ частицѣ посылати до лат. церквей въ цѣли причащаня тамъ латинниками вѣрныхъ руского обряду. Заказуе губкою отирати дискосъ, до чашѣ доливати теплои воды. Дозваляе на читанѝ службы Божѝ. Призволяе до єлеопомазаня вживати одного лише священика [замѣсть сѣмохъ пôсля всхôдной практики, очевидно утяжливои, если й зовсѣмъ до переведеня неспособнои]. Вымагае, щобы имена зголошуючихъ ся до рукополаганя були публично выголошенѝ народови въ мѣсци ихъ пробуваня, взглядно уродженя — зъ запытаньемъ прилюдно: чи они гôднѝ. Поручае, щобы зъ хлопского стану рукополагати лишь такихъ, котрыхъ властитель ихъ письменно вразъ изъ будучими ихъ дѣтьми вызволюе разъ на завсѣгды зъ пôдданьства, жадаючи заразомъ, щобы се письменне заявленье було вписане въ книги городскѝ и мало важнôсть горожаньского акту.

Епископôвъ обовязуе синодъ, щобы зъ клиромъ обходили ся прилично [11]); щобы кромѣ офіціяла добрали собѣ дорадникôвъ бѣглыхъ въ наукахъ, бо й найбачнѣйшій може часомъ подати ся пôдъ тягаромъ настирства. Приказуе епископамъ візитацію епархіи що два роки, на выпадокъ особистои недиспозиціи черезъ спеціяльно на те делеґованыхъ візитаторôвъ; до візитаціи порученои повиненъ бути ужитый секретарь. Поручае, щобы при нагодѣ візитаціи епископы посвячували новоздвигненѝ церкви. Приказуе ôдбувати щорôчно синоды діецезальнѝ, въ котрыхъ, за предложеньемъ епископови радъ клира, мають бути постановленѝ справы ôдносячѝ ся до добра и розвитку церковного житя въ епархіи. На выпадокъ розлогости епархіи, належить тѝ синоды ôдбути въ трилѣтю, обираючи кождого року инше центральне въ епархіи мѣсце. На деканôвъ приказуе синодъ выбирати мужѣвъ перевысшаючихъ другихъ ревностію, побожностію и науками. Монахамъ приказуе злучити ся въ одну конґреґацію, выбираючи що чотири роки на призначенôй на те капітулѣ ґенерала [архимандрита], пôдчиненого митрополитови. Постановляе законы противъ симоніи. Поручае дбати о семинаріи для выхованя будучихъ духовныхъ и вычисляе жертвы епископами на сю цѣль зложенѝ [12]). Нарештѣ нормуе посты и свята рускои церкви.

Тыми всѣми постановами почавъ синодъ Замойскій щасливу реформу внутрѣшного ладу въ церкви рускôй. Однакъ внѣшного становиска рускои церкви въ ни ôдносинахъ до латинізму та до державы — и сей синодъ не важивъ ся чи не имѣвъ зазначити.

Але и справа щасливо початои реформы внутрѣшнои зôстала пôдорвана постановою: „щобы на будучнôсть нѣхто не бувъ епископомъ, не будучи монахомъ". Ся постанова, запаша рѣшаючими голосами монахôвъ, епископôвъ и архимандритôвъ, здала увесь внутрѣшный зарядъ рускои церкви въ руки Василіянъ, учинивши зъ чина, обѣтуючого послушенство и скромнôсть, чинъ прелатôвъ, зовсѣмъ забувшій на реґулы монашого житя, часто житьемъ просто розпустный, въ поведеню зô свѣтскимъ клиромъ нелюдимый и о его не то долю, але и о найскромнѣйше бодай образованье зъ розмыслу не дбаючій [13]), клопочучій ся бôльше почестями, ласкою маґнатства свѣтского и духовного, нѣжь найживѣйшими справами церкви, въ котрôй проводъ собѣ привласнивъ. Були и суть ще оборонцѣ сего постановленя синоду Замойского и Василіянъ взагалѣ, віндикуючѝ тому-жь чинови — титуломъ крѣпкости въ католицизмѣ и титуломъ высшого образованя — курульнѝ мѣсци въ єрархіи рускои церкви. Але исторія ôдступництва ôдъ католицизму въ Россіи дае доказы, якъ думати о сѣй крѣпкости, а титулъ высшого образованя ôнъ бувъ собѣ набувъ — якъ сказано — розмысльнымъ занедбаньемъ елементарного образованя свѣтского клира — розмарнованьемъ зôбраного клиромъ гроша на духовнѝ семинаріи. Мимоходомъ зазначуемо, що сей чинъ именно знищивъ капітулы катедральнѝ непослушенствомъ, бувъ перешкодою епископамъ, имъ самымъ диктуючи права. То-жь и не дивно, що по синодѣ Замойскôмъ церковь руска, здана въ руки Василіянъ, упала такъ, що нинѣ замѣсть вôсѣмь — трехъ ледви, и то ôдъ недавна, числить епископôвъ. А й чинъ Василіянъ самъ, мимо узурпованого свого становиска, не почувъ же Божои на собѣ руки?...

Але будь-що-будь — поминаючи сю нещастну для рускои церкви постанову що-до Василіянъ-владикъ — синодъ Замойскій починивъ вельми важнѝ кроки для реформы сеи церкви. Були се початки, але богато обѣцюючѝ. Чому засвѣтили ся тѝ початки, и нинѣ, за 171 лѣтъ доперва, треба зачинати на ново, — але вже при удѣлѣ не вôсьмохъ владикъ и вôсьмохъ архимандритôвъ, а при удѣлѣ трехъ владикъ ледви, безъ одинѣсѣнького архимандрита?

Важке то пытанье!

[11]) Episcopos monet s. Synodus, ut, si pastores, non persecutores dici velint, a presbyterorum flagellatione abstineant. — Syn. Zam., 117.

[12]) Розгарбанѝ зъ ходомъ часу Василіянами. — Гл. Likowski: Geschichte der allgem. Verfalls der unirten ruth. Kirche, I. 89.

[13]) Справа семинарій! Впрочôмъ о тôмъ буде ширша згадка въ иншôмъ мѣсци.

Рускій институтъ дѣвочій у Львовѣ

пôдъ протекторатомъ Є. Е. Впреосв. митрополита — розпочавъ новый рôкъ шкôльный 1891/2. До институту принято доси 29 дѣвчатъ, котрѝ ходять до публичнои школы им. св. Єлисаветы а доповняють свое образованье въ самôмъ институтѣ. Родичѣ, що ôддали своихъ дѣтей до львôвского институту, не можуть нахвалитись догляду и опѣки, якихъ зазнають ихъ дѣти въ институтѣ — тожь годить ся подати деякѝ близшѝ даты, тымъ бôльше, що, якъ мы довѣдались, можна бы въ институтѣ примѣстити ще на сей рôкъ кôлька (5—6) дѣвчатъ.

Що наглядъ въ институтѣ мусить вестись пôдъ кождымъ взглядомъ якъ найсовѣстнѣйше и найточнѣйше, се запоручае хочь бы та обставина, що Є. Е. Впреосв. митрополитъ приѣздить особисто ôдъ часу до часу та зъ отцѣвскою печаливостію старае ся вглянути и въ найменшѝ подробицѣ институтского выхованя и нагляду. Въ самôмъ институтѣ ôддано наглядъ и проводъ чотыромъ интелігентнымъ женщинамъ, роздѣливши помѣжь нихъ поодинокѝ обовязки, якъ адміністраційнѝ такъ и педаґоґічнѝ, а именно ôддано п-и Аннѣ Долиньскôй укôнченôй семинаристцѣ, проводъ въ науцѣ предметôвъ шкôльныхъ, се значить дѣвчата не полишенѝ выключно на выкладъ шкôльный, а выучують ся и повтаряють ще предметы шкôльнѝ пôдъ управою компетентнои учительки; п-ѣ Каміли Стрѣльбицка заходить ся коло дѣтей въ справахъ адміністративныхъ, п-ѣ Александра Лозиньска наглядае бѣли и одягôвъ дѣвчатъ а п-ѣ Розалія Ковальска учить роботъ жѣночихъ. Чи при такôй запопадливости може чудувати, що зарядъ школы им. св. Єлисаветы мусѣвъ признати, що дѣвчата зъ институту ôдзначають ся помѣжь сотками учениць сеи школы не лишь своимъ успѣхомъ въ наукахъ але и загальнымъ поведеньемъ?

Велику вагу кладе ся въ институтѣ на доповненье шкôльнои науки въ тôмъ напрямѣ, котрый пôсля шкôльнои системы науковои есть дуже занедбаный. Именно рускій языкъ, руска література и руска исторія мусять особно научатись и тому ôддано сѝ предметы въ совѣстнѝй руки, котрѝ дали запоруку, що наука вынесена дѣвчатами зъ институту буде крѣпкою основою до дальшого ихъ поведеня въ рускôмъ житю національнôмъ. Рôвно-жь не залишено науки такъ потрѣбныхъ роботъ жѣночихъ всякого рода, крою и що найважнѣйше домашного ґаздôвства. Крôмъ тыхъ наукъ подано дѣвчатамъ нагоду учитись музыки и танцѣвъ за невеличкою доплатою, бо лишь 5 зр. мѣсячно. Для вправы въ нѣмецкôмъ языцѣ заведено, що въ певныхъ годинахъ въ тыждни говорять дѣвчата межь собою и зъ настоятельками лишь по нѣмецки.

Оплата мѣсячна невелика, а навѣть зваживши теперѣшню дорожаню у Львовѣ, можна сказати, мала, бо выносить лишь 18 зр. мѣсячно. За сю оплату подае ся дѣвчатамъ крôмъ удержаня ще корреспекацію шкôльныхъ предметôвъ и науку роботъ жѣночихъ та крою. За танцѣ и музыку доплачуесь окремо 5 зр. мѣсячно.

Въ институтѣ есть 12 дѣвчатъ, удержуваныхъ фондами поодинокихъ институцій и особъ. И такъ удержують ся: фондомъ Є. Е. Впреосв. митрополита двѣ ученицѣ VI-ои клясы: Нат. Сыроѣдôвна и Єлена Петрыбôвна; фондомъ львôвского „Народного Дому" чотыри: Марія Косовичѣвна зъ I-го року семінаріи учительскои, Теофіля Малаховска зъ VIII и Єлена Гамчиковичѣвна та Юлія Назаревичѣвна зъ VI-ои клясы; фондомъ кардинала Левицкого: Стеф Мартинцѣвна зъ V-ои кл.; фондомъ „Рускихъ Дамъ": Ольга Насальска зъ III-ои и Стеф. Касѣлевска зъ II-ои клясы; фондомъ Теребовельскимъ: Клим. Долиньска зъ III-го р. семінаріи учит. и Марія Цѣлецка зъ VI-ои кл.; фондомъ монастыря Словитского: Вікторія Чарникôвна зъ III-ои кл. За мѣсячными оплатами примѣщенѝ доси въ институтѣ 17 дѣвчатъ, а именно: одна зъ VIII кл. Анна Бородайкевичѣвна, три зъ VII-ои клясы: Ольга Козѣвна, Анна Палѣйчуковна и Іос. Стрѣльбицка, двѣ зъ VI-ои клясы: Єлена Бородайкевичѣвна и Ольга Таньчаковска, пять зъ V. кл.: Роз. Будзиньска, Єлена Кичурôвна, Марія Кончевичѣвна, Ольга Кордубôвна и Мих. Флюнтôвна, двѣ зъ IV-ои кл.: Софія Березиньска и Яромира Соболтôвна, двѣ зъ III-ои кл.: Єлена Кончевичѣвна и Иванна Рожкôвна, одна зъ II-ои кл. Анна Флюнтôвна и одна зъ I-ои кл. Алекс. Юрикôвна.

Дописи „Дѣла".

Зъ епархіи станіславôвскои.

[Окружникъ епископа кс. Пузины до лат. духовеньства въ справѣ читалень сельскихъ.]

Епископъ кс. Пузина розôславъ до латиньского духовеньства окружникъ слѣдуючого змѣсту:

Grono obywateli, kościoł i kraj gorąco miłujących, powzięło zamiar, złożywszy fundusze odpowiednie, zakładania po miasteczkach i wsiach czytelnie i biblioteczki celem dopomagania na tej drodze do umoralnienia ludu polskiego. Gdy myśl powyższa ma być obecnie urzeczywistniona, dla tego zapraszam uprzejmie Przewielebność Waszą doniesienia mi do 1 września b. r., w których miejscowościach do tamtejszej parafii należących należałoby, jeżeli lokale odpowiednie bezpłatnie dostarczone zostaną, zakładać i pod czyim nadzorem biblioteczki względnie czytelnie. Nie potrzebuję zapewniać, że wybór dziełek zostanie poprzednio jak najstaranniej przeprowadzony tak w kierunku religijnym jak i narodowym. Obok książek będą oraz dostarczane czasopisma „Krakus" i „Gospodarz wiejski".

Łączę wyrazy poważania sługa w Chr.

Lwów 6 sierpnia 1891.

Pusyna, m. p.

До сего довѣрочного окружника для лучшого зрозумѣня его додамо кôлька примѣтокъ.

Зъ окружника видко, що польскѝ консерватисты постановили нову орґанізацію свого вплыву на народъ, зложили вже фонды — видко, те grono obywateli, о котрôмъ говорять окружникъ, люде заможнѝ, — и приступають уже до здѣйстнюваня свого намѣру — закладани бібліотечокъ або й читалень по селахъ, до котрыхъ будуть насылати популярнѝ часописи Krakus и Gospodarz wiejski, редаґованѝ въ дусѣ польско-консервативнôмъ. Дальше зъ сего выходить, що консерватистамъ польскимъ мусять бути ще за мало навѣть такихъ дотеперѣшныхъ орґанізацій польскихъ, якъ kółka rolnicze, macierz polska, wydawnictwo dziełek ludowych и т. п., коли вводять и пропаґують нову орґанізацію.

За плечима того grona obywateli kościoł i kraj miłujących gorąco, про котре згадуе довѣрочный окружникъ епископа кс. Пузины, стоить мабуть еще хтось, бо крôмъ латиньскихъ ксьондзôвъ забирають ся до urzeczywistnienia powyższej myśli такожь деякѝ урядовѝ особы. Такъ станіславôвскій инспекторъ окружный взывае пôдчиненыхъ собѣ учителѣвъ, щобы обняли проводъ въ такихъ читальняхъ та старали ся помѣстити тѝ читальнѣ въ будынкахъ шкôльныхъ. Се помѣщенье такихъ бібліотечокъ и читалень въ будынкахъ шкôльныхъ мабуть и мае на думцѣ еп. Пузина, пишучи: jeżeli lokale odpowiedne bezpłatnie dostarczone zostaną.. Инспекторъ же, взываючи учителѣвъ, вказувавъ имъ, що така есть воля Є. Е. п. намѣстника...

Можна сподѣвати ся, що до тои новои орґанізаціи польскои будуть старати ся втягати и рускихъ селянъ, бо все буде „за дурно" — тожь патріоты рускѝ по селахъ нехай бачне мають око на сю нову орґанізацію польску на Руси.

Зъ Рудокъ.

[Выборы до рады повѣтовои. — Зъ конскрипціи повѣту рудчаньского.]

Въ нашôмъ повѣтѣ Комарно-Рудки вже по выборахъ до рады повѣтовои.

Зъ меншои посѣлости выбранѝ: Гринь Кравчишинъ, Иванъ Кулякъ, кс. Михайло Камѣньскій, Казимиръ Курекъ, о. Михайло Матковскій, Щасный Пяховскій, Петро Роґуцкій Іосифъ Стубѣньскій, Андрѣй Тершаковичь, Никола Василишинъ, Кость Валькевичь и Федько Заяць.

Зъ мѣстъ выбранѝ: Михайло Косъ, Яковъ Векслеръ и Коваржикъ.

Зъ бôльшои посѣлости выбранѝ: Троянъ, Недавецкій, ґр. Фредро, Щепаньскій, Янко, Гизовскій, Гродскій, д-ръ Брікманъ, Фелікъ Бараньскій, Левицкій и Райскій.

Русины и при сихъ выборахъ лишились позаду, а се длятого, що нема ту нѣякои орґанізаціи. Проводъ взявъ въ свои руки кружокъ священикôвъ т. зв. „твердыхъ" пôдъ проводомъ декана о. Иліи Каламунецкого. При выборахъ було де-що й рускихъ картокъ, але ліста выдѣлу перейшла. Цѣлый часъ зô стороны рускои нѣхто нѣчого не робивъ, а проводирѣ картку свою держали такъ въ тайнѣ, що мы доперва въ день выборôвъ въ Рудкахъ ôдъ чужихъ людей довѣдались, кого Русины ставлять. Тая картка мѣстила 6 священикôвъ самыхъ „твердыхъ" и 6 господарѣвъ. Страшно занедбаный нашъ повѣтъ! нема чоловѣка, щобы проводъ взявъ въ свои руки, бо теперѣшнѝ проводирѣ [кандидаты на послôвъ] не роблять нѣчого, спускають ся на декана, а деканъ — не годенъ.

При якôй-такôй орґанізаціи могло було выйти до рады повѣтовои навѣть 15 Русинôвъ, а такъ увôйшли лишень о. Матковскій [котрого такожь хотѣли выкинути зъ рады], Петро Роґуцкій, Никола Василишинъ, Кость Валькевичь — всего чотири, бо Гринь Кравчишинъ, Іосифъ Стубѣньскій, Андрѣй Тершаковичь и Федько Заяць, хочь Русины, суть поплечниками секретаря Зброжка и въ его трубу дують.

Доки т. зв. „твердѝ" будуть тутъ вести проводъ и мѣжь собою на народовцѣвъ ворогувати, доти тутъ нѣчого не вдѣе ся. Аґітація на ринку въ день выборôвъ до нѣчого не доведе, — черезъ шѣсть лѣтъ треба и можна народъ пôдготовити и навчати, якъ братись до выборôвъ. Вина за невдачу сегорôчныхъ выборôвъ до рады повѣтовои у насъ паде на проводирôвъ.

При нагодѣ подамъ деякѝ данѝ зъ новои конскрипціи. Насамперѣдъ зъ мѣста Рудокъ а потôмъ зъ цѣлого повѣту Комарно-Рудки.

Мѣсто Рудки мають населеня 2680 душъ; мужчинъ 1265, женщинъ 1415. Римо-кат. 1045, греко кат. 287, жидôвъ 1347, евангеликъ 1. Языкъ товарискій подали: 21 рускій [на 287 греко-католикôвъ!], 2658 польскій [отже и всѣ жиды!], 1 нѣмецкій. Умѣе читати й писати: 596 мужчинъ а 437 женщинъ; лише читати 2 мужчины и 7 женщинъ.

Цѣлый повѣтъ комарняньско-рудчаньскій числить 62.482 душъ, а именно: комарняньскій повѣтъ судовый: 21.073 греко кат., 10.454 римо-кат., 3.035 жидôвъ, 150 евангеликôвъ, 14 менонитôвъ, 1 православного и 2 ôрменьского обряду; рудчаньскій же: 19.509 греко кат., 5 535 римо-кат., 2.324 жидôвъ, 387 евангеликôвъ и 4 менонитôвъ. — Читати й писати умѣе въ комарняньскôмъ 3.422 мужчинъ и 2.221 женщинъ, лише читати 913 м. и 842 ж., а зовсѣмъ неписьменныхъ есть 12.723 мужчинъ и 14.606 женщинъ; въ рудчаньскôмъ умѣе читати й писати 2.191 м. и 1.290 ж., лише читати 331 м. и 212 ж., а зовсѣмъ неписьменныхъ есть 11.241 мужчинъ и 12.500 женщинъ. Товарискій языкъ подало въ комарняньскôмъ: рускій 20.369, польскій 14.205, нѣмецкій 153; въ рудчаньскôмъ: рускій 17.925, польскій 9.469, нѣмецкій 361.

Цифры говорять.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Програма цѣсарского побуту въ Празѣ доповнилась ще тымъ: Цѣсарь въ часѣ свого побуту въ Празѣ ôдвѣдае крôмъ Смихова въ день 28 с. м. такожь инші пражскѝ передмѣстя. На границѝ мѣста ôдъ стороны Жижкова привитае цѣсаря тамошній бурмістръ на чолѣ льокальныхъ властей а потôмъ цѣсарь поѣде до ратуша. Зъ-вôдтамъ поѣде до Каролина, де такъ само оглянe ратушь и инші памятки мѣста. До Чехіи разомъ зъ цѣсаремъ поѣдуть міністеръ рôльництва ґр. Фалькенгайнъ и міністеръ торговлѣ маркизъ Бакеґемъ. Они очевидно длятого будуть товаришити — якъ пише вѣденьскій кореспондентъ Czas-у — позаякъ цѣсарь въ Празѣ звѣдае выставу рôльничу и промыслову а такожь въ Райхенберґу хоче оглянути великѝ фабрики деякихъ нѣмецкихъ предприемцѣвъ, котрѝ не выслали своихъ продуктôвъ на пражску выставу. Тымъ способомъ поясняе ся, чому міністеръ бар. Пражакъ не поѣде разомъ зъ цѣсаремъ.

Выконуючій комітетъ выставы розôславъ комунікатъ, въ котрôмъ повѣдомляе, що спольно зъ комітетомъ принятя зарядивъ ôдповѣдни средства, щобы въ причины сподѣваного великого наплыву гостей на выставу въ днихъ 6 до 8 с. м. (въ столѣтнѝй роковины коронаціи цѣсаря Леопольда II яко короля Чехіи), самѝ горожане удержували порядокъ. Выконуючій комітетъ мае пересвѣдченье, що въ наслѣдокъ тыхъ зарядженъ вся интервенція властей буде непотрѣбна, и що публичнôсть буде пôдпирати горожаньску сторожу въ кождôмъ напрямку.

Зъ Варшавы доносять до Czas-у, що цѣле мѣсто занепокоене несподѣваными приготовленями до вôйны. Передъ кôлькома тыжднями всѣ властителѣ домôвъ одержали порученье, щобы въ двохъ тыжднихъ приладили въ кождôй каменици кватиру для великого числа воякôвъ. Тому то догадують ся, що въ короткôмъ часѣ сконсиґнують въ Варшавѣ дуже велику силу вôйска. Властателѣ домôвъ выманяють мешканя своимъ льокаторамъ. Всюды переполохъ. Kurjer-ови Warszawsk-ому цензура вычеркнула звѣстку о тôмъ розпорядженю.

„Новое Время" описуе подорожь цѣсаря Вільгельма до Шварценавъ и при тôмъ додае замѣтку, що сей зъѣздъ цѣсарѣвъ не дасть нагоды до сензаційныхъ промовъ. Теперѣшна пора дуже непригôдна побрязкувати шаблею а всѣ державы мають у себе досыть роботы. Що-до звѣстки розширеной заграничными дневниками, що Россія выготовляе протестъ за-для нарушеня Австріею 25 артикулу берлиньского договору „Новости" заявляють, що о скôлько звѣстно, не може бути и бесѣды про офіціяльный протестъ вже зъ сеи причины, бо россійске правительство рѣшило не мѣшати ся до балканьскои справы.

Що-до доставы оружія для россійскои арміи прийшли зголошеня до міністерства вôйны зъ найрôзнѣйшихъ краѣвъ европейскихъ а мѣжь иншими ôдъ берлиньскои фірмы, котра хотѣла навѣть устроити свою філію въ Россіи. Але россійске міністерство вôйны ôдкинуло всѣ зголошеня зъ выимкою французскихъ та заявило всѣмъ фірмамъ однаково, що розходить ся лишь о фабрикацію невеликои части оружія за границею а выготовленье сего поручено французскимъ фірмамъ.

Зъ Петербурга доносять, що поголоски, будьто побутъ ґр. Моренгайма въ Петербурзѣ мавъ звязь зъ минимымъ французско-россійскимъ договоромъ, суть неоправданѝ. Причиною до присутности амбасадора въ Петербурзѣ була инша обставина. Моренгаймъ давъ ся обманити якомусь В., давши ему найкрасшѝ письма поручаючѝ и вставивши ся за нимъ у передовыхъ особъ въ Петербурзѣ. Сей В. заходивъ ся коло отвореня россійскои выставы въ Парижи. Зъ сеи причины мусѣло прийти до якогось скандалу, бо париски кореспонденты россійскихъ дневникôвъ обманника здемаскували та заразомъ высказали жаль, що французско-россійскѝ симпатіи зъ россійскои стороны надуживають негôдни индівідуа. Коли проектъ выставы сего обманника ôдкинено зъ тои причины, бо поліція автора проекту представила пôдозрѣною особою, тогдѣ сей обманникъ поѣхавъ до Петербурга мовь тому, що ѣде збирати капіталы для выставы. Гр. Моренгаймъ боявъ ся, щобы ôнъ тамъ не наробивъ бôльше обманьствъ и слѣдкомъ за нимъ поѣхавъ до Петербурга, де его привитано за те нерадо. Тому то можна вже теперь заповѣсти, що россійска выстава въ Парижи не ôдбуде ся, хиба если бы само правительство россійске взяло ея въ свои руки, про що годѣ и гадати за-для теперѣшныхъ ôдносинъ внутрѣшныхъ въ Россіи.

Турецко-россійска умова що-до Дарданеллѣвъ есть теперь головнымъ предметомъ говору въ европейскôй журналістицѣ, а вже-жь безъ сумнѣву и въ европейскôй дипльоматіи. Зъ Константинополя доносять до Pol. Corr., що тамошнѝ круги правительственнѝ рѣшучо выступають противъ толкованя, мовь бы послѣдна умова мѣжь Портою а россійскимъ правительствомъ що-до пе-

---

[11]) Episcopos monet s. Synodus, ut, si pastores, non persecutores dici velint, a presbyterorum flagellatione abstineant. — Syn. Zam., 117.

[12]) Розгарбанѝ зъ ходомъ часу Василіянами. — Гл. Likowski: Geschichte der allgem. Verfalls der unirten ruth. Kirche, I. 89.

[13]) Справа семинарій! Впрочôмъ о тôмъ буде ширша згадка въ иншôмъ мѣсци.

реѣзду торговельныхъ кораблѣвъ приналежныхъ до россійскои добровольнои фльоты крайцерскои черезъ проливы нарушувала въ чѣмъ небудь договоры истнуючі въ справѣ Дарданелѣвъ. Сею послѣдною умовою не признано Россіи нѣякихъ новыхъ правъ, тымъ бôльше такихъ, котрі не годились бы зъ договорами, — ся умова мае радше цѣль установити поведенье що-до россійскихъ кораблѣвъ сего рода, бо що-до нихъ треба было ôдъ многихъ лѣтъ при кождôмъ окремôмъ случаю выдавати ореченье, управильнити на будуче се поступованье и за-для ясныхъ и рѣшучихъ постановъ вылучити тѣ кораблѣ зъ-пôдъ компетенціи низшихъ орґанôвъ турецкого правительства. Сею умовою не сотворило ся нѣчого нового, бо и на будуче черезъ Дарданелѣ будуть могли переплывати лишь такі кораблѣ, що и передъ тымъ. Нѣхто не може Портѣ пôддавати гадку, мовь бы она была готова заключити якусь окрему умову и тымъ самымъ зречи ся своихъ правъ запорученыхъ ѣй мѣжнародными договорами. Порта признала Россіи лишь такі пôльги при переѣздѣ еи кораблѣвъ, які доконче потрѣбні Россіи при торговельнôмъ руху за для ґеоґрафічного положеня и котрыхъ Россія законно домагала ся. Сю умову треба навѣть приняти зъ загальнымъ вдоволеньемъ, бо тымъ способомъ заткало ся жерело тыхъ рôзныхъ аферъ, які лучили ся мѣжь Портою а россійскимъ правительствомъ якъ-разъ за-для тыхъ неуправильненыхъ ôдносинъ. Туреччина не хотѣла навѣть зъ разу повѣдомляти о тôй умовѣ европейскі кабінеты.

За дуже важну подѣю політичну уважають змѣну турецкого кабінету тымъ бôльше, що наступила несподѣвано. Въ кождôмъ разѣ якъ-небудь будучнôсть покаже, то англійскій вплывъ потерпѣвъ дуже на тôй змѣнѣ, бо уступившій кабінетъ складавъ ся зъ декларованыхъ приятелѣвъ Англіи. Значѣнье самого факту старае ся Polit. Corr. уменшити, доносячи зъ Константинополя: „Въ компетентныхъ кружкахъ турецкихъ запевняють, що змѣна кабінету не мае значѣня мѣжнародного. Се выплывае вже зъ того самого, що новый вел. везиръ и новѣ міністры люде зовсѣмъ безбарвні. Що-до именованя енерґічного Ріфата-пашѣ міністромъ внутрѣшныхъ справъ, то сей выбôръ спонукала его слава въ цѣлôй Туреччинѣ яко спеціяліста до гоненя розбишацкихъ бандъ." Рôвножь вказуе на се письмо султана, силою котрого тѣ змѣны особъ наступили. Въ нѣмъ говорить ся, що тѣ змѣны були конечными. А знову дуже розширилась поголоска, що на великого везира донесено денунціяцію до султаньскои палаты, мовь то ôнъ стоить на чолѣ заговору и тому усунено ще Османа-пашу, яко дуже мало енерґічного а на его мѣсце покликано дотеперѣшного команданта Ильдізъ-Кіоску, котрый у султана мае найповнѣйше довѣрье. И дѣйстно се фактъ, що въ султаньскôй палатѣ заведено якъ найбôльші средства осторожности, вдвоено сторожу и заказано приступъ для чужихъ особъ. Не лишь змѣну турецкого кабінету але навѣть и цѣлу Дарданельску справу старае ся Mémorial diplomatique обнизити и запевняе, що турецкі ґазеты донесли неправду, и щобы Порта хотѣла державамъ нотою окружною пояснити справу Дарданельску та про перевôзъ товарôвъ заграничными кораблями торговельными. Порта и не гадае предкладати змѣны въ точкахъ париского и берлиньского трактату. Рѣчь може ити лише о додаткову клявзулю, щобы тѣ трактаты можна ширше интерпретувати. — Но самі факты въ послѣдныхъ днахъ говорять про себе, тому и не дивно, що и зъ другои стороны выплынули деякі сензаційні вѣсти. Такъ н. пр. телеґрамъ принѣсъ звѣстку, що ґр. Кальнокій уважае справу Дарданельску такъ важною, що на те належну ôдповѣдь можна дати лише анексією Босны и Герцеґовины. Въ Münchener Neu. Nachrichten появило ся донесенье, що бар. Аппель, президентъ краю и командуючій ґенералъ въ Боснѣ мае ити въ станъ супочинку. По нѣмъ команду обнявъ бы дальматиньскій ґенералъ командуючій Давідъ а ґенеральство дальматиньске въ Зарѣ зроблено бы пôдчиненымъ пôдъ ґенеральство въ Сараевѣ. Очевидно, що тымъ способомъ спроваджено бы тѣснѣйшу звязь мѣжь Дальматією а Боснею а особливо въ войсковôмъ взглядѣ. Сю послѣдну вѣсть дементуе офіціяльна Presse и уважае комбінацію про тѣснѣйше сполученье Дальматіи зъ Боснею за зовсѣмъ безосновну та додае, що поголоски про ôдставку бар. Аппеля выплывали вже неразъ и передъ тымъ.

НОВИНКИ.

— **Всеч. проф. д-ръ Омелянъ Огоновскій** одержавъ позавчера ôдъ президіи ц. к. намѣстництва слѣдуюче письмо, котре подаемо дословно и буквально:

„Президія ц. к. Намѣстництва.
Nr. 8801/пр.
Высокопреподобный Отче!
Его Ц. и К. Величество благоволили вселаскаво приняти желаня, котрі Вы Высокопреподобный Отче въ имени Вашôмъ и въ имени рускихъ Товариствъ вложилисьте въ день Высочайшихъ Роднинъ Его Величества и припоручили выразити Вамъ Высокопреподобный Отче и высше наведенымъ Товариствамъ свою Найвысшу подяку.
О тôмъ маю честь Ваше Высокопреподобіе завѣдомити въ наслѣдокъ рескрипту Его Е. Пана Міністра дѣлъ внутренныхъ зъ дня 24 августа 1891 ч. 3492/М. І.
Львôвъ дня 4 вересня 1891.
Бадени."

— **Питомцѣ гр. кат. духовнои семинаріи у Львовѣ** — якъ можемо запевнити пôсля информаціи зъ найкомпетентнѣйшои стороны — мають зъѣздитись по сегорôчныхъ феріяхъ вакаційныхъ ажь 13 н. ст. жовтня, бо до того часу покôнчать ся нарады синоду а многі участники синоду будуть мати примѣщенье въ будынку духовнои семинаріи.

— **„Шѣснацятка"** выбралась дня 4 н. ст. вересня вечеромъ до Дрогобича въ дальшу прогульку. На двôрци зелѣзничôмъ въ Дрогобичи явились члены мѣсцевого комітету пôдъ проводомъ п. Ол. Борковского, директора ґімназіяльного, и по взаимнôмъ повитаню удались всѣ до мѣста. На другій день зôйшлись члены „шѣснацятки" въ сали засѣданъ рады громадскои и голова комітету п. Кс. Охримовичь повитавъ гостей сердечными словами а „шѣснацятка" ôдспѣвала кôлька народныхъ пѣсень. Концертъ и забава ôдбулись въ Дрогобичи дня 6 н. ст. вересня зъ повнымъ успѣхомъ, а на другій день, 7 вересня, выбралась „шѣснацятка" въ дальшу дорогу на вечерокъ до Сколього.

— **„Дванацятку"** повитано на концертѣ въ Новôмъ Санчи, зъ такъ великимъ ентузіязмомъ, що справдѣ годѣ описати враженя, яке огорнуло и публику и членôвъ „дванацятки", котрі мусѣли разъ-у-разъ являтись на естрадѣ и тиґомъ спѣвати. Саля была биткомъ повна, надъ 500 особъ. Танцѣ зачались коломыйкою въ 6 паръ а се знову выкликало ентузіязмъ. Всѣ знатнѣйші особы складали проводникови и диріґентови хору ґратуляціи и повне признанье.

— **Рускій театръ народный** выставить въ Залѣщикахъ дня 8 н. ст. вересня оперу Плянкета въ 4 актахъ „Давоны зъ Корневіль" на дохôдъ артиста п. В. Плошевского. Симпатія, якою п. Плошевскій тѣшить ся у загалу рускои публики, рôвножь знаменита гра сего артиста въ згаданôй оперѣ повинні причинитись до выповненя салѣ театральнои по самі береги.

— **Сумна доля одпои учительскои конференціи.** Зъ Гусятина пишуть намъ: Дня 4 н. ст. вересня зачала ся окружна конференція учительска пôдъ проводомъ окружного инспектора. На конференцію явивъ ся п. Мґлей, ц. к. практикантъ староства, и заявивъ, що ôнъ присланый на конференцію ц. к. старостою яко комісарь правительственный. Се дало причину инспекторови поспытати п. Мґлея о письменный документъ, бо міністеріяльный рескриптъ не признае, щобы на конференціяхъ мали бути присутні правительственні комісарѣ. Зъ того вывязалась дискусія, въ котрôй п. Мґлей загрозивъ инспекторови суспензією, а инспекторъ замкнувъ засѣданье. Якось то взагалѣ послѣдними часами комісарѣ правительственні старають ся всуватись усюда, навѣть туда, де они не мусять бути...

— **Выборы до рады громадскои въ Гусятинѣ** ôдбулись послѣдними часами въ такимъ результатомъ, що поминено при нихъ священика руского а навѣть латиньского, котрый бувъ въ старôй радѣ, а поминено его на указку комісаря п. Сониньского. Чудна рѣчь, що и зъ мѣщанъ-ґаздôвъ людей двохъ принято мѣжь радныхъ...

— **Проф. Володимеръ Шухевичь**, вернувши зъ вакацій до Львова, тяжко занедужавъ и лежить ôдъ двохъ тыжднѣвъ хорый.

— **Въ рудчаньскôмъ повѣтѣ** — якъ намъ зъ-вôдтамъ пишуть — панують частѣ огнѣ. Въ липни погорѣло 5 господарствъ въ Шептицяхъ, 28 серпня 5 господарствъ въ Вистовичахъ и Гошанахъ, а 30 серпня жидôвска стирта сѣна въ Михалевичахъ въ поли. Шкода велика, а не всѣ асекурованѣ.

— **Въ справѣ звѣстного комерсу у Вѣдни въ честь „Бояна"** одержали мы ще письмо ôдъ общества „Буковина" у Вѣдни зъ пôдписомъ гг. Льва Алексевича (предсѣдателя) и д-ра А. Дзеровича (за секретаря). Письмо се общество „Буковина" зредаґувало въ такій способъ, що мы его въ цѣлости помѣстити не можемо [бо оправдуючи себе, оно обвинюе рôвночасно кого другого], а подаемо лише вѣрный змѣстъ его. Отожь „Буковина" навязуючи до дотычныхъ уступôвъ въ 158, 159 и 160 чч. заперечуе: 1) мовь-бы члены „Буковины" хотѣли „выкликати" и „выкликали" скандалъ и галабурду, бо они за весь часъ велись совершенно спокôйно и съ тактомъ" а навѣть вставали зъ мѣсць, коли часть членôвъ „Бояна" и членовъ „Сѣчи" по бесѣдѣ Прокоповича заспѣвали „Ще не вмерла Украина"! 2) мовь-бы „Буковину" выпрошено зъ комерсу, бо члены еи остались въ сали ажь до кôнця комерсу, доки п. Гриневецкій не закрывъ офіціяльнои части комерсовои, а выйшли ажь тогдѣ, якъ почалось т. зв. ех-Кпеіре. — Мы ôдъ себе скажемо: що до 1) то се рѣчь погляду: общество „Буковина" говорить такъ, а другі, н. пр. предсѣдатель комерсу п. Гриневецкій, высказавъ ся знову инакше (гл. 190 ч. „Дѣла"), а що-до 2) — то мы приймаемо до вѣдомости и вже вѣримо обществу „Буковинѣ", що члены его выйшли зъ салѣ тогдѣ, коли малась почати т. зв. ех-Кпеіре, — вѣримо вже, бо мы радѣ бы, абы тая справа перестала вже разъ переливати ся зъ пустого въ порожне. Всѣ вже знають, що и якъ було, а нового нѣчо вже не додасть ся.

— **Выставу шкôльну повѣта камѣнецкого**, устроену зъ нагоды конференціи учительскои въ Камѣнцѣ, ôдвѣдала дня 2 н. ст. вересня панѣ ґр. Мірова, а побачивши, що въ роботахъ ручныхъ нема надто великихъ успѣхôвъ, жертвувала школѣ камѣнецкôй 50 зр. на пôднесенье ручныхъ робôтъ и заведенье науки зручности. Заразомъ заявила Всеч. графиня, що радо на сю цѣль буде причинятись якимсь даткомъ кождого року. За сей даръ, зложеный на руки о. Мих. Цегельского, складае о. Цегельскій въ имени школы сердечне спаси-Богъ!

— **О сумнôмъ фактѣ** доносять до „Гал. Руси" зъ пôдъ Бродôвъ. Дня 2 и 3 н. ст. вересня, каже ся тамъ, ôдбувала ся учительска конференція въ Бродахъ. Другого дня конференціи по полудни поставивъ катихитъ народныхъ шкôлъ о. Ив. Давидовичь внесенье, щобы на будуче рада шкôльна ставляла на денный порядокъ конференцій бодай одинъ тематъ въ рускôмъ языцѣ, котрый бы учителѣ рускимъ письмомъ выробили и въ рускôмъ языцѣ на конференціи обговорили, бо нашѣ школы народні выключно рускі, наука удѣляе ся въ нихъ въ рускôмъ языцѣ и длятого рускій языкъ повиненъ стояти если не высше то хочь на рôвнôй ступени зъ языкомъ польскимъ. Инспекторъ народныхъ шкôлъ п. Токарскій зарадивъ поименне голосованье надъ тымъ внесеньемъ и сказавъ: Kto jest za tem, ażeby jedno pytanie było postawione w ruskim języku, ruskiem pismem było wyrobione i po rusku było omawiane, niech powie „tak", a kto z panów tego sobie nie życzy, to powie: „nie". При голосованю показало ся крайне рабство нашихъ учителѣвъ: многі зъ нихъ рускихъ селянъ дѣти, учителѣ рускихъ шкôлъ, коли ихъ имя инспекторъ выголосивъ, не сказали въ пересвѣдченя и обовязку правды, але для милости п. инспектора торжественно говорили: nie! И выйшовъ результатъ такій, що на 91 присутныхъ особъ, 36 сказало nie, 35 сказало такъ, а 20 усунуло ся ôдъ голосованя, не хотячи наразитись панови инспекторови. Фактъ говорить самъ за себе.

— **Испыты въ школѣ лѣсничихъ въ Болеховѣ** ôдбули ся 28 и 29 н. ст. серпня. Зъ 13 ученикôвъ 7 признано дуже ужиточными а то: Уляницкого Адама, Тайфля Юлія, Якуба Станіслава, Кльоцка Володислава, Стжетельского Казимира, Лоссовского Тадея и Мариника Миколая; 5 признано ужиточными а то: Фридр. Шнота, Григ. Садульского, Вяч. Капустиньского, Стан. Медведского и Тад. Олпиньского, вкôнци Милосл. Пущиньского досыть ужиточнымъ.

— **Зъ Корастенка пôдъ** Коросномъ доносять: Одинъ зъ тутешныхъ господарѣвъ примушувавъ дочку свою Марію Ярчанку, щобы ôддала руку свою нелюбови, вдôвцеви зъ 4 дѣтьми. Вѣдна дѣвчина хотѣла спасти ся ôдъ тои катастрофы еміґрацією до Америки. Братъ ея, котрый перебувае теперь за океаномъ, приславъ ѣй карту корабельну и грошѣ на дорогу. Отець однако не позволивъ на се й сконфіскувавъ пересылку. Нещастна Марія въ розпуки, ôдобрала собѣ въ суботу житье, бо въ недѣлю мала ставати пôдъ вѣнець.

— **Вояки львôвскои залоги** повернули въ суботу пôзнымъ вечеромъ зъ маневрôвъ. Вчера-жь розпущено покликаныхъ до вправъ резервістôвъ домôвъ.

— **Покликанье барона Ґаршаша-Коха** на члена палаты панôвъ и именованье совѣтника міністерского д-ра Витолда Корытовского віцепрезидентомъ краевои дирекціи скарбу у Львовѣ, оголосила вже урядова Wiener Ztg. Нѣмецкі дневники сподѣвають ся по енерґіи д-ра Корытовского, що ôнъ положить конець коррупціи урядникôвъ скарбовыхъ на Буковинѣ.

— **Роковины смерти Ляссаля** обходили вчера робôтники львôвскі въ сали товариства музичного перанкомъ музыкально-декламаційнымъ. Саля прикрашена червоною фаною и ôдзнаками робôтничими була заповнена публикою обохъ полôвъ. Вечерокъ отворивъ промовою Обірекъ, по чôмъ выголосивъ Желишкевичь стихъ Нахера „Въ честь Ляссаля" а хоръ ôдспѣвавъ одну пѣснь. По ôдчитѣ Гудеца про житье и дѣяльнôсть Ляссаля выголосивъ Борисевичь стихъ Ив. Франка „На судѣ" а хоръ ôдспѣвавъ одну руску пѣснь. По декламаціяхъ Дзеконьского закôнчивъ Данилюкъ вечерокъ промовою взываючи робôтникôвъ вступати въ слѣды Ляссаля. Бесѣду сю приняли зôбрані зъ одушевленьемъ.

— **Про еміґрацію въ Россіи жидôвъ** пишуть до кракôвского Czas-у зъ Кіева: Въ нашôмъ мѣстѣ горячка еміґраційна заволодѣла була жидами: за перший пôврôкъ 1891 р. выеміґрувало зъ-вôдси близько 15.000 особъ. Въ Кіевѣ полишали ся лише найбогатѣйші жиды и найбѣднѣйші, котрі не мали за що ѣхати. Бôльша часть ихъ выѣхала до Америки пôвнôчнои а декотрі (впрочѣмъ случайно) дôстали ся навѣть до Ишпаніи. Въ Гамбурзѣ обѣцяли бѣднѣйшихъ еміґрантôвъ за 10 рублѣвъ ôдъ особы перевезти до Нового Йорку а тымчасомъ высаджено ихъ на берегъ въ въ Кадиксѣ. Теперь-же охота до еміґраціи зачинае слабшати, бодай до Палестины. Высланї туды жидôвскі ôдпоручники на звидини, повернули зъ вѣстями не дуже для Святои землѣ корыстными. Земля тамъ дорога и вымагае надзвычайнои працѣ. За те зъ Бердичева еміґрують жиды величезными громадами. За послѣдні два мѣсяцѣ липень и серпень выйшло зъ Бердичева до Америки и Палестины бôльше якъ 2 000 родинъ. Бôльша часть еміґрантôвъ не мае нѣякихъ средствъ и числить на помôчь своихъ одновѣрцѣвъ за границею.

— **Зъ Подôля россійского** зъ наддністряньскихъ околиць пишуть про громадску еміґрацію селянъ на Сибѣръ, до Уссурійского краю. До губернатора вплываютъ безнастанно подання зъ просьбою о позволенье переселеня. Бѣднѣйші селяне просять и о запомогу на переѣздъ и загосподарованье въ новôмъ краю. Правительство россійске не ôдмовляе, бо деякі селяне лишають ему даромъ хаты и грунты свои, щобы лишь дôстати позволенье поселити ся въ Сибѣри. Причиною тои еміґраціи есть нужда, выкликана передлюдненьемъ, бо на Поднѣстрю подôльскôмъ припадае по 86 душъ рôльничои людности на одну верству.

— **Довги державъ.** Сли бы рôзні державы, хотячи сплатити всѣ свои довги, наложили на пôдданыхъ податокъ, то выпало бы на голову франкôвъ: въ Китаю 0·30, въ Ліберіи 3, въ Швайцаріи 10·35, въ Норвеґіи 29·40, въ Нѣмеччинѣ 35·45, въ Японѣ 39·85, въ Нікараґуа 40, въ Санъ Сальвадоръ 52·70, въ Мехику 54·80, въ Болівіи 74, въ Швеціи 74·20, въ Гаїті 74·20, въ Гватемалѣ 75, въ Екваторѣ 80, въ Колюмбіи 80, въ Туреччинѣ 80·75, въ Сполученыхъ Державахъ пôвнôчно-американьскихъ 89, въ полуднево-африканьскôй републицѣ Боерôвъ 100, въ Санъ Домінґо 116.70 въ Гаваю 120, въ Румуніи 130·90, въ Даніи 135, въ Сербіи 140, въ Чілі 146, въ Бразиліи 219·80, въ Коста-Ріка 228, въ Италіи 274, въ Венецуелѣ 281, въ Греціи 284, въ Австріи 360, въ Арґентиніи 366, въ Параґваю 460.60, въ Ишпаніи 400, въ Белґіи 416·70, въ Голландіи 467·40, въ Англіи 491·70, въ Перу 515, въ Уруґваю 629·25 въ Портуґаліи 615 а у Франціи 834·70.

— **Надзвычайне ôдкрытье** зроблено сими днями въ Каналандѣ въ полудневôй Африцѣ. Археольоґъ Бентъ ôднайшовъ въ Зумъ-Бабей руины святинѣ фенікійскои. Орнаментика будôвлѣ свѣдчить о еи походженю, выказуючи рôвночасно, якому богови була присвячена. Муры грубі на 15 стôпъ, мають 40 стôпъ высоты. Въ серединѣ руинъ стоить вежа, де певно заковано цѣнні предметы, бо зъ усѣхъ бокôвъ замкнена а удержала ся въ цѣлости. Бентъ ôднайшовъ тутъ такожь слѣды престола, украшеного синьою и зеленою емалією; въ тôмъ самôмъ мѣсци ôдкрыто слоня, выробленого зъ фаянсу, котрый однакожь розлетѣвъ ся пôдъ вплывомъ воздуха.

— **Польске населенье въ Пруссіи** выносить пôсля урядовои нѣмецкои статистики 2,454.000 душь. Зъ того припадае на провінцію Всхôдна Пруссія 350.000 Полякôвъ на 1,958.132 всего населеня, на Пруссію захôдну 470.000 Полякôвъ на 1,433.480 душь населеня, на Поморье 4.000 Полякôвъ на 1,521.211 душь населеня, въ Познаньщинѣ 890.000 Полякôвъ на 1,752.094 душь а въ Шлезку 740.000 Полякôвъ на 4,223.807 душь населеня. Зъ того видно, що елементъ польскій упадае въ Нѣмеччинѣ, бо зъ выимкою одпои Познаньщины Поляки всюды въ меншости. Однакожь треба тутъ замѣтити, що и статистицѣ нѣмецкôй не можна дуже вѣрити, бо тамъ записують Полякôвъ Нѣмцями такъ само якъ у насъ Русинôвъ Поляками.

— **Спаленье мужа живцемъ.** Въ Вадовицяхъ закôнчивъ ся процесъ Маріи Ботковои, 30-лѣтнои селянки, замешкалои въ околици Вадовиць а обжалованои о то, що живцемъ спалила мужа свого, зъ котрымъ 14 лѣтъ жила щасливо. Страшного того учинку допустила ся Боткова длятого, щобы выйти за мужъ за жандарма Войтѣха Штабаха, зъ котрымъ въ послѣдныхъ часахъ навязала дуже близькі зносины. Дня 21 н. ст. червня с. р. коли мужь пôдпивши собѣ на хрестинахъ у сусѣда положивъ ся спати въ стодолѣ, Боткова вложивши колодку въ скубель дверей ôдъ стодолы, вложила въ солому черезъ шпару межи бальками засвѣчену сѣрку, а пôйшовши ôдтакъ до близького дому, чекала на конець свого дѣла и позволила, що мужь, котрый въ поломѣни ще кричавъ: „Марисю, Марисю" и о ратунокъ просивъ, живцемъ згорѣвъ. Тѣло его знайшли пôзнѣйше по части звуглене, по части спечене. Трибуналови проводивъ президентъ Данецкій, прокураторію державну заступавъ прокураторъ д-ръ Морельовскій, котрый обжалувавъ Боткову о злочинъ скрытоубійства. Обжаловану боронивъ адвокатъ д-ръ Лазарскій. Судьѣ присяжні узнали одноголосно Боткову винною а трибуналъ засудивъ еи на кару смерти черезъ повѣшенье. Боткова приняла засудъ спокôйно и зъ резиґнацією.

— **Перша зелѣзниця въ полудневôй Америцѣ,** котра получить океанъ Атлянтійскій зъ океаномъ Супокôйнымъ, мае бути отворена на весну. Зелѣзниця ся выйде зъ Буеносъ Айресъ и пôде ажь до Вальпарайзо. Довжина еи вынесе 1400 клм., зъ котрыхъ вже 1000 выкôнченыхъ. Черезъ Кордилієры пôйде тунель, довгости 4800 метрôвъ на высотѣ 3135 метрôвъ надъ моремъ въ провалѣ Кумбре. Буде то найвысша зелѣзниця на свѣтѣ. Зелѣзниця на С-нъ Ґотгардѣ иде въ найвысшôмъ мѣсци 1150 метрôвъ по надъ море а зелѣзниця на Рігі въ Швайцаріи мае 1740 метрôвъ высоты надъ поверхнею моря.

— **Пяні голубы.** Въ Турѣ у Франціи лучивъ ся цѣкавый а рѣдкій выпадокъ. Передъ тыжднемъ выслано зъ Туръ 429 голубôвъ до Богаль въ департаментѣ Менъ-е-Льоаръ, зъ-вôдки мали пустити ихъ, щобы привчити до службы почтовои. Та лише 40 голубôвъ вернуло до Туръ и всѣ були такъ непритомні, що не трафили навѣть до своихъ голубникôвъ. По переведеню слѣдства показало ся, що на однôй зô стацій помѣстила служба зелѣзнича въ ваґонѣ, въ котрôмъ ѣхали голубы, кошѣ зъ чорными порѣчками. Порѣчки тѣ мають въ собѣ алькоголь, а крылатѣ пасажиры, лакомі на овочѣ, наѣлись ихъ и попили ся такъ, що лишь мале число могло ôдлетѣти у властивôмъ напрямѣ и вернути до дому.

Наука штука и література.

— **„Руска орнаментика"** т. е. перший въ нашôмъ краю рускій збôрникъ народныхъ взôрцѣвъ, буквъ и моноґрамôвъ рускихъ до значеня и вышиваня бѣля, постелѣ и т. д. выйде уже въ сêмъ мѣсяци — заходомъ и накладомъ панѣ А. зъ Л. Всѣхъ таблицъ есть 16, а зъ тыхъ 2 мѣстять рускі моноґрамы, 7 рускі азбуки и 7 рôзного рода взôрцѣ до вышиваня. Въ дорозѣ передплаты коштуе се выданье 80 кр, а въ текахъ о 25 кр. бôльше. Пересылка почтова 20 кр. Вôдъ 1-го жовтня с. р. цѣна „Рускои орнаментики" буде пôдвысшена на 1 зр. (зъ пересылкою почтовою 1·20 зр.) Замовляти можна у о. А. Захаріясевича въ Сасовѣ коло Золочева. Позаякъ се выданье руске есть перше того рода въ нашôмъ краю, и въ порôнаню до выданъ россійскихъ, дуже дешеве, а для жѣночои рукодѣльнѣ необхôдно потрѣбне, то можна надѣятись, що Вп. Публика руска поспѣшить зъ передплатою. Рôвно-жь не повинні забути заряды нашихъ народныхъ шкôлъ постарати ся о се выданье до ужитку для селяньскихъ дѣвчатъ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— На весѣлю п. Ив. Созаньского, окôнченого богослова зъ п-ою Юл. Березиньскою у о. Ив. Кузьова въ Дыдьовѣ зôбравъ о. Іос. Яворскій зъ Путятинець на „дôмъ Просвѣты" и на будову руского театру ôдъ Вп. гостей 26 зр. 10 кр. а то жертвували Вп.: о. Ступачь Павло 8 зр., о. І. Яворскій 2 зр. 10 кр., о. Мих. Зубрицкій 1 зр., о. Ив. Чапельскій 1 зр., о. деканъ Мигуловичь 1 зр., о. Лодиньскій 1 зр., о. Флюнтъ 1 зр., п-нѣ Ант. Ступачь 2 зр., пп-ны Емилія и Марія Нѣмцѣвны 1 зр., о. Котецкій 40 кр., о. Була зъ жоною 2 зр., п-нѣ Ем. Присташъ 1 зр., о. Грициковичь 1 зр., о. Салогубъ 1 зр., п. Маритчакъ 1 зр., п. Волод. Нѣмцѣвъ 1 зр., зъ дрôбныхъ складокъ 60 кр.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 7 вересня. Въ недѣлю на маневрахъ, войска ôдпочивали. Цѣсарь нѣмецкій и саскій король роздали австрійскимъ офіци-

рамъ богато высокихъ ордерôвъ. Цѣсарь Вільгельмъ принимавъ Ґр. Кальнокого на особôной авдієнціи а нашъ цѣсарь канцлера Капрівіого. Опôсля оба здавали справозданье своимъ володѣтелямъ. По полудни устроено обѣдъ торжественный пôдъ шатромъ на 165 особôъ. На обѣдѣ пôднесено тоасты въ честь обохъ армій зовсѣмъ безъ нѣякои політичнои закраски.

Прага 7 вересня. На численныхъ зборахъ Вашатый и Крамаржъ зложили собѣ взаимно гоноровѣ декларациі. Опôсля середъ загальнои радости сконстатовано ненарушену єдность молодоческои партіи.

Загребъ 7 вересня. Зъ Реки приѣхало 200 Хорватôвъ на выставу и вчера на нѣй знову зроблено демонстрацію для хорватскои правно-державнои идеи.

Парижъ 7 вересня. Дневники уважають упадокъ Кіяміля-паши за побѣду Россіи и Франціи на потрôйнôмъ союзѣ.

Кэонгаґа 7 вересня. Царь и царица приѣхали тутъ вчера.

Римъ 7 вересня. Osserv. Rom. пише що папа може Римъ покинути. Рѣшучо ôнъ лишивъ бы ся тогдѣ въ нѣмъ, коли бы прийшло до помиреня зъ правительствомъ.

Стамбулъ 7 вересня. Племена курдійскій надъ Евфратомъ пôднесли бунтъ противъ султана.

Переписка Редакціи и Администраціи.

Вп. А. М. въ Фуль. Заплачено до кôнця жовтня с. р. — **Вп. Иояд Г. въ Уст. ев.** До кôнця року ще 6 зр. 50 кр. — **Вп. Ю. Хом. въ Сок.** Высланy дня 1 н. ст. вересня квоту вписано за серпень а не за вересень. — **Вп. С. Чеч. въ Пор.** Заплачено до кôнця жовтня с. р. — **Вп. С. Март. въ Перев.** Заплачено до кôнця серпня с. р. — **Вп. Сев. Доб. въ Бѣл. гор.** До кôнця року ще рôвно 10 зр. — **Вп. Ик. О. въ Шеш.** Заплачено до кôнця липня с. р. — **Вп. Сав. Яц. въ Хм.** До кôнця року ще 8 зр. — **Вп. А. Ас. въ Лев.** До кôнця року ще рôвно 10 зр.

Ц. к. австрійскій зелѣзницѣ державній.

Вытягъ зъ розкладу ѣзды важного ôдъ 1 червня 1891
(Пôсля годинника львôвского).

Одъѣздъ зô Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя

- 6^{20} рано Поѣздъ особ до Стрыя, Хирова, Нового Санча, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіслава и Гусятина.
- 10^{50} передполуд Поѣздъ особ. до Стрыя. Хирова, Сухои и Станіслава
- 8^{05} вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя Лавочного, Мункача, Будапешту. Станіслава и Гусятина
- 8^{52} вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова и Сухои.

Въ напрямѣ до Черновець.

- 5^{04} рано. Поѣздъ особ. до Станіслава и Коломыи
- 9^{10} передполуд. Поѣздъ поспѣшный до Станіслава, Черновець. Яссъ, Букарешту и Гусятина.
- 4^{30} по полуд. Поѣздъ особ. до Станіслава, Черновець, Яссъ и Букарешту.
- 10^{34} вечеръ. Поѣздъ особ. до Станіслава, Черновець, Сучавы, Гусятина.

Въ напрямѣ до Белзця.

- 9^{25} передполуд. Поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля
- 7^{40} вечеръ. Поѣздъ мѣшаный до Жовквы.

Приѣздъ до Львова.

Въ напрямѣ зô Стрыя.

- 7^{54} рано. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова и Стрыя
- 9^{02} рано. Поѣздъ особ. зô Станіслава. Будапешту, Мункача, Лавочного и Стрыя
- 3^{42} по полуд. Поѣздъ особ зъ Сухои. Хирова. Гусятина, Станіслава и Стрыя.
- 12^{19} въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Нового Санча, Хирова, Гусятина, Станіслава, Будапешту, Мункача и Лавочного.

Въ напрямѣ зъ Черновець.

- 6^{53} рано. Поѣздъ особ. зъ Сучавы, Черновець, Станіслава.
- 2^{00} по полуд. Поѣздъ особ зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Станіслава и Гусятина.
- 8^{00} вечеръ. Поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Яссъ Черновець, Станіслава, Гусятини.
- 11^{52} въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Коломыѣ, Станіслава, Гусятина.

Въ напрямѣ зъ Белзця.

- 6^{45} рано. Поѣздъ мѣшаный зъ Жовквы.
- 4^{22} по полуд. Поѣздъ мѣш зъ Сокаля и Белзця.

Афішѣ розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзниць державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна на кождôй стаціи по цѣнѣ 6 кр. за примѣрникъ.

Ôдъ 1 н. ст. липня с. р. до 31 н. ст. серпня включно, переходять поѣзды безъ пересѣданя зъ Ряшева черезъ Ясло и Новый Санчь до Орлова и назадъ. Поѣзды сѝ мають въ Ряшевѣ безпосереднє полученье зъ ôдповѣдными поѣздами зелѣзницѣ Кароля Людвика а именно: зъ поѣздомъ ч. 26, ôдъѣздячимъ зô Львова о годинѣ 6 мін. 16 по полудни и поѣздомъ ч. 12, приѣздячимъ до Львова о годинѣ 8 мін 15. рано (пôсля годинника львôвского).

Маю честь донести Впов. П. Т. Публицѣ, що я отворивъ концесіоноване ц. к. Выс намѣстництвомъ „Бюро вывѣдуюче" у Львовѣ при улици Коперника ч. 17, котре посередничить у всякихъ купнахъ, продажахъ, наймахъ дôбръ, лѣсôвъ реальностей, каменицъ, фабрикъ, махинъ и продуктôвъ рôльничихъ, у візахъ пашпортôвъ и комісахъ всякого рода.

РÔВНОЖЪ

Центральна контора умѣщень

и складъ правдивои гербаты россійскои

спроваджуя и доставляє учителѣвъ, ґуверанитокъ, боны, офіціялістôвъ субєктôвъ, пивоварникôвъ, горальникôвъ, машиністôвъ, мельникôвъ, ремѣсникôвъ, робôтникôвъ и службу всякого рода Поручаючи лишь людей, лично менѣ порученыхъ буду старати ся не лишь полагодженьемъ интересôвъ входячихъ въ обсягъ дѣланя бюра вывѣдуючого, але такожъ и продажею правдивои гербаты россійскои що-до знаменитого вкусу и запаху перевышаючои всѣ инший склады гербатою, вдоволити вповнѣ Впов публику, бо щобы пересвѣдчити о добôрности мого товару и въ сей спосôбъ удержатись въ добрôй славѣ, я не щадивъ коштôвъ подорожи и трудôвъ, щобы лишь заосмотрити моє заведенье въ правдиву, найлѣпшу гербату россійску.

Хто хоче пересвѣдчити ся о правдѣ моихъ слôвъ. зводить просто удатись до мого заведеня и зажадати правдивои гербаты россійскои, яка єсть въ шести родахъ а то четверть фунта ôдъ 45 кр. до 1 зр 50 кр. Всѣ порученя полагоджую скоро, точно, користно и совѣстно та на вдоволенье Впов. Публики.

Просячи о численний замовленя остаю зъ поважаньемъ

Л. КРЕЧКОВСКІЙ.

Адреса для телеграмъ:

Львôвъ, бюро комісове Л Кречковскій.

Учитель маючій довголѣтну практику, глядить лекціи на часъ необмеженый. Близша вѣдомôсть въ адміністраціи „Дѣла".

Комната кавалерска зъ меблями або безъ меблѣвъ заразъ. Ринокъ ч. 36, II. поверхъ комната ôдповѣдна для вдôвця и емерита.

Цирхъ братôвъ Сідолі

Дирекція Цезаръ Сідолі

ул. Шпитальна ч. 3

Вô второкъ 3 н. ст. вересня

2 ВЕЛИКІЙ ПРЕДСТАВЛЕНЯ 2

въ вельми рôзнородною програмою.

Въ середу 9 вересня

Першій выступъ

славного ѣздця

Бароновои де Вальдберґъ

заанґажованои зъ Noveau Cirque въ Парижи.

Початокъ точно о 8-ôй год.

Близшій информаціи подають плякаты и програма.

ЦѢНЫ МѢСЦЬ: Льожа для 4 особôъ 6 зр., фотель въ льожи 1·50 зр., крѣсло въ партерѣ 1·20 зр., I мѣсце 80 кр., II. 50 кр., ґалерія 30 кр. Войсковй до фельдфебля и дѣти низше 10 лѣтъ платять: I. мѣсце 50 кр., II. 30 кр., ґалерія 20 кр. Каса отворена ôдъ 11 до 1 и ôдъ $4^{1}/_{2}$ по полудни до представленя.

Зъ высокимъ поважаньемъ

ЦЕЗАРЪ СІДОЛІ

директоръ.

!КОСЫ!

изъ найлучшои стирійскои фабрики наосôбне порученье зъ найбôльшою старанностею выконаний:

55 центим. довгій, середно шир. по 45 кр.
60 " " " " " 50 "
70 " " " " " 60 "

За доброту тыхъ кôсъ приймаемо всяку поруку. 3869

Окрôмъ повысше згаданыхъ суть еще вуcшій по 40 кр. На пятькільограмову посылку иде 8—10 штукъ.

Народна Торговля у Львовѣ и філіи.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Одинокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

3319 *основаный въ 1870 р.*

Поручає правильно кождого тыждня свѣжій транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы и поручає его пôсля приложеного ему цѣнника.

Замовленя выповняються совѣстно и скоро такожъ **за послѣплатою опакованье франко.**

Особливу увагу звертаєся на 3 знаменитѣ сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ

		$^{1}/_{2}$ клгр	зр.	кр.
Кайсовъ	знам. чорный	"	1	60
	" melange	"	1	80
Souchong	ôдличный	"	2	—
	найлучшій	"	3	—
	melange P.	"	3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	"	3	00
	" II.	"	4	60
	" III.	"	6	—
К. и С. Поповъ	I рб. 601 ф.	"	2	40
	2 " — "	"	3	—
	2 " 50 "	"	3	75
Высѣвки	ôдличный	"	1	60
	prima	"	1	80
	non plus ultra	"	2	50

Надôолане.

ОКУЛІСТЪ и ОПЕРАТОРЪ

школы вѣденьскои и берлиньскои

Д-ръ Д. Меллеръ

ординує ôдъ 9—12 и ôдъ 4—6 годины

ул. Ягайлоньска ч. 6.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ"**

ул. Театральна ч. 6 (площа св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнй райсцайги, и т. и. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарація найдешевше и найскорше.

Замовленя въ провинціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ".

Словарь руско-нѣмецкій

Евгенія Желехôвского.

Знижена цѣна 12 зр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта".

Въ кождôй рускôй хатѣ

повинна знаходитись знаменита книжочка

П. БАШТОВОГО

УКРАИНСТВО

на літературныхъ позвахъ

зъ Московщиною.

[Передрукъ зъ „Дѣла".]

Цѣна 50 кр. зъ пересылкою 55 кр. Набути можна въ редакціи „Дѣла".

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши ôдъ дня 12 лютого 1889 выдає

АСИГНАТЫ КАСОВИ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

$4^{1}/_{2}\%$ зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячѣ ся въ обѣгу 5% асигнаты касовй зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ буть **опроцентований по $4^{1}/_{2}\%$ ôдъ 15 мая 1889.** 2213

Передрукъ не буде плаченый **Дирекція.**

Новôсть!

ВОДА МАРШАЛКÔВСКА

На свята — На свята

выналоду

ИВАНА ИГНАТОВИЧА

Флякон 50 кр. и 1 зр.

Новôсть!

ПА-

расоль до дощу и до сонця ôдъ 1.20 до 12 зр. — Калошѣ мужескій и дамскій зъ фабрикъ россійскихъ по цѣнахъ фабричныхъ — шапки не пропускаючй воды по 50 кр.

поручає найдешевше

ТОРГОВЛЯ

Братôвъ Лянгнерôвъ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

По знижених цінах

продає товариство

„Академичне Братцтво"

слідуючі книжки:

1) Библіотека Опишкевича т. II 2 зр. 20 кр. (Творы Гр. Квѣтки
2) Библіотека Опишкевича т. III 1 зр. 50 кр. (Творы Шашкевича Головацкого и Вагилевича).
3) Творы В. Навроцкого 1 зр.
4) Переводи і наслідованя Осипа Шухевича 40 кр.
5) Довбня, Е. Золі, 10 кр.
6) „На днї", І. Франка, 10 кр.
7) Грунтова власність 5 кр.
8) В. Коцовскій: Жите М. Шашкевича, 20 кр.
9) Обачний: „Скажім собі правду в очи", 5 кр.
10) Нечуй: І. Виговскій і Ю. Хмельницкій, 10 кр.
11) Наукова бібліотека, (Нарис гісторії філозофії, з німецк-го перекл. І. Франко), 30 кр.
12) Вільгельм Тель, Ф. Шіллера. (переклад Кміцікевича), 25 кр
13) Кадрилї Кобриньского, 25 кр.

Зъ замовленями просимо звертатись до „Академічного Братства" у Львові, ул. Каліча Ч. 1.

ВЕЛИКА ПРАГСКА ЛЬОТЕРІЯ.

ПЕРЕДПОСЛѢДНЫЙ МѢСЯЦЬ.

Головна выграна

100.000 зр.

50.000 зр.

ЛЬОСЫ à 1 зр. поручають у Львовѣ: Авґ. Шеленберґъ, М. Йонашъ, Сокаль & Лілієнъ, Кіцъ и Штофъ, Як. Штро. Л. Х. Верфель.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 192. Львôвъ Второкъ 27 серпня (8 вересня) 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю по переменну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО“ съ пересылкою почтовою въ Австріи: на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на пôвъ року . . . 9 зр. на чверть року . 4 зр. 50 кр. на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр. За границею: на цѣлый рôкъ . . . 24 зр. на пôвъ року . . . 12 зр. на чверть року . . . 6 зр.

У Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . . 15 зр. на пôвъ року . . . 8 зр. на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Экспедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатаны вôльні вôдъ порта.

Поединоке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня приймають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного стрôчки петитовои въ рубр. „Надѣслане“ по 20 кр. а. в.

☞ Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатниковъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей**.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ

Маневры цѣсарскі въ Стиріи закôнчили ся вчера. Въ недѣлю вôйска спочивали. По богослуженю въ мѣсцевôмъ костелѣ архикнязь Альбрехтъ вôдъ год. 9 до 11 передъ полуднемъ обговорювавъ ширше выконаній до того часу вправы зô всѣми самостôйными комендантами, офіцерами ґенерального штабу та провôдниками маневрôвъ. По полудни приѣхали до Шварценавъ цѣсарь Вільгельмъ, саскій король и саскій королевичь зъ своими світами, щобы зложити вôдвѣдины архикнязеви Альбрехтови. Цѣсарь и король були въ мундурахъ своихъ австро-угорскихъ полкôвъ. Оба цѣсарѣ и особы зъ ихъ світы мали на собѣ ордеры австрійскі, пруські и саскі. Ще попередъ приѣхали також архикн. Кароль-Людвикъ и князь Віртемберґскій. Архикнязѣ Альбрехтъ, Кароль-Людвикъ, Вільгельмъ и Райнеръ приймали гостей, хочь дощь падавъ, пôдъ голымъ небомъ. Обостороннє приятанье было дуже сердечне. Цѣсарь Вільгельмъ и саскій король роздали многимъ ґенераламъ и высшимъ офіцерамъ ґенерального штабу ордеры, а команданты при обохъ маневруючихъ корпусахъ одержали вôдъ нѣмецкого цѣсаря портреты его, природнои величины, въ майстерски рѣзьбленыхъ и золоченыхъ рамахъ. Міністеръ вôйны ґен. Баверъ одержавъ діяманты до великого хреста ордеру Чорного Орла, а міністеръ краевои обороны ґенералъ Вельзергаймбъ и шефъ ґенерального штабу баронъ Бекъ дôстали вôдъ обохъ монархôвъ найвысше вôдзначенье. Цѣсарь Вільгельмъ надавъ архикнязеви Альбрехтови золотый ланцюхъ до ордеру Чорного Орла. Дуже многі достойники одержали высокі ордеры. Ґенеральному адъютантови ґр. Паррови надавъ нѣмецкій цѣсарь великій хрестъ ордеру Червоного Орла, а намѣстникови Долѣшнои Австріи ґр. Кільмансеґови давъ свôй портретъ зъ власноручнымъ пôдписомъ. До того богато вôдзнакъ дôстали урядники староства, ґенералы, офіцеры и функціонарѣ цѣсарскои канцеляріи. Взагалѣ ще нѣколи при подôбнôй нагодѣ члены австро-угорскои арміи не дôстали стôлько вôдзнакъ заграничныхъ, кôлько при теперѣшныхъ маневрахъ. Австрійскій цѣсарь зъ своеи стороны надавъ також богато декорацій світѣ нѣмецкого цѣсаря. И такъ: маршалкови двору ґр. Піклерови давъ свою фотоґрафію зъ власноручнымъ пôдписомъ, прибôчному лѣкареви нѣмецкого цѣсаря д-рови Лайтгольдови великій хрестъ ордеру Францъ-Іосифа, а тайному совѣтникови шефови кабінетнои канцеляріи Люканусови и шефови ґенерального штабу Шліфенови великі хресты ордеру Леопольда. Крôмъ того австрійскі декораціи дôстали многі иншi ґенералы, офіцеры и нѣмецкі функціонарѣ.

На запросины архикнязя Альбрехта достойні гостѣ були на снѣданю приладженôмъ въ таборѣ, а запрошено також всѣхъ ґенералôвъ, самостôйныхъ комендантôвъ и офіцирôвъ ґенерального штабу, котрі були згромадились для обговореня маневрôвъ. До стола засѣло 165 осôбъ. Зъ правои руки архикн. Альбрехта сидѣвъ цѣсарь Вільгельмъ, напротивъ него саскій король, а зъ лѣвои саскій королевичь. Архикн. Альбрехтъ пôднѣсъ слѣдуючій тоастъ: „Вашѣ цѣсарскѣ и королевскѣ Величества призволять, що въ имени згромадженыхъ тутъ цѣс. и кор. офіцирôвъ выскажу радôсть, котру вôдчуваємо, коли въ нашôмъ зборѣ бачимо двохъ достойныхъ монархôвъ, союзникôвъ нашого Найяснѣйшого цѣсаря. А позаякъ для насъ жовнѣрôвъ, армія есть невôддѣльна вôдъ найвысшого вожда, длятого нехай менѣ вôльно буде пôднести тоастъ и за хоробру нѣмецку армію. Нехай живуть Его цѣс. Величества нѣмецкій цѣсарь и прускій король та Его кор. Величество саскій король! Нехай живе хоробра нѣмецка армія!“ На те нѣмецкій цѣсарь вôдповѣвъ сими словами: „Цѣсарска Высокосте! Зъ подякою за слова Ваш. цѣс. Высокости вяжу слова подяки для Его цѣс. Величества за ласку, що запросивъ мене до участи въ маневрахъ частины своеи арміи. Зъ правдивымъ вдоволеньемъ вôдбиваю на мене гостина середъ хоробрыхъ австро-угорскихъ, моихъ товаришѣвъ оружія. Пôднесу чарку въ честь Его Вел. цѣсаря, на поводженье арміи, въ честь Его цѣс. Высокости архикн. Альбрехта, начального вождя. Hoch, hoch, hoch!“ Обохъ тоастôвъ выслухали присутні стоячи та въ одушевленьемъ повторили оклика. Нѣмецкій цѣсарь вѣвъ въ часѣ обѣду живу бесѣду зъ архикн. Альбрехтомъ и заедно звертавъ ся до австрійскихъ міністрôвъ и ґенералôвъ. Особы зъ окруженя цѣсаря Вільгельма впевнюють, що его настрôй бувъ о много веселѣйшій, нѣжь коли-небудь. Снѣданье тревало, мимо холодного и дощевого часу, 2¼ годины. Гостѣ сердечно прощали ся зъ архикнязями и вôдъѣхали зъ наворотомъ до Шварценавъ, и туда також повернули архикн. Кароль Людвикъ та князь Віртемберґскій.

О годинѣ 6½ вôдбувъ ся обѣдъ, въ часѣ котрого зъ правои стороны австрійского цѣсаря сидѣвъ нѣмецкій цѣсарь, саскій королевичь, архикнязь Францъ Сальваторъ и кн. Райсъ, а зъ лѣвои — саскій король, архикн. Оттонъ, канцлеръ Капріві и ґр. Кальнокій. На замковôмъ подвôрю грала вôйскова музыка. По обѣдѣ вôдбувъ ся cercle и при нѣмъ офіцеры вôдзначені ордерами дякували тремъ володѣтелямъ.

Авдієнція канцлерôвъ вôдбула ся передъ полуднемъ. Закôнченье маневрôвъ въ понедѣлокъ тревало вôдъ 8 до 10 години рано и мимо заливного дощу мали повестись дуже добре. По удачнôмъ нападѣ резервы зъ обохъ сторôнъ цѣсарь приказавъ дати знакъ до повороту. Опôсля до збору офіцирôвъ оба цѣсарѣ мали промовы и въ нихъ высказали найвысшî похвалы для вôйска та зазначили побратимство оружія арміи австро-угорскои и нѣмецкои. О 11 годинѣ поѣхали монархи кôнно въ саскимъ королевичемъ, архикнязями и и своими світами на стацію Аленштайґъ и зъ-вôдси нѣмецкій цѣсарь вôдъѣхавъ до Монахія, розпрощавшись сердечно зъ цѣсаремъ Францъ-Іосифомъ, саскимъ королемъ, королевичемъ и архикнязями. Своимъ вôдручнымъ письмомъ австрійскій цѣсарь приказавъ намѣстникови Кільмансеґови высказати свою подяку для населеня Вальдфіртля за заявленый патріотизмъ, за доказы династичнои вѣрности та выповненье конечныхъ вымогôвъ для вôйска.

Fremdenblatt заперечує въ способѣ дуже рѣшучій вѣдомôсть повторену въ парискôмъ дневнику Soir за одною зъ часописей славяньскихъ, мовь-бы теперь у Вѣдни нараджували ся надъ анексією Босны и Герцеґовины и мали намѣръ перевести анексію въ будучôмъ роцѣ. Позаякъ ся вѣдомôсть дала причину до рôвныхъ тенденцій въ Константинополи, отже Fremdenblatt запевнює катеґорично, що въ тыхъ донесеняхъ нема нѣ слова правды, бо вѣденьскі круги компетентнѣ взагалѣ не займають ся того рода босаньскими квестіями.

—

Figaro помѣстивъ статью журналиста Вальфре, котрый пише пôдъ псевдонімомъ Вість. Авторъ запевняе, що російско-французка умова основуєсь лишь на устныхъ заявленяхъ. Въ случаю зачѣпки Франція може числити на безпроволочну интервенцію россійскои арміи. Царь додержить слова, але лишь пôдъ тымъ условіємъ, що буланжизмъ не вôдродить ся, а радикальні не добудуть собѣ переваги въ Франціи.

Одескій „Новороссійскій Телеґрафъ“ обчисляє вôйскову силу обохъ европейскихъ сторôнъ въ такій способъ: Нѣмеччина мае 784 баталіонôвъ, 508 ескадронъ и 3324 полевыхъ гарматъ; Австро-Угорщина 685 баталіонôвъ. 381 ескадронъ и 1880 полевыхъ гарматъ; Италія 461 баталіонôвъ, 144 ескадронъ, 1242 полевыхъ гарматъ; Румунія 99 баталіонôвъ, 50 ескадронъ и 108 полевыхъ гарматъ; Турецчина 235 баталіонôвъ, 321 ескадронъ и 1216 полевыхъ гарматъ, отже сторона потрôйного союза мае разомъ 2264 баталіонôвъ, 1404 ескадронъ и 7770 полевыхъ гарматъ. Зъ противнои стороны Франція посѣдае 916 баталіонôвъ, 494 ескадронъ, 4090 полевыхъ гарматъ; Сербія 81 баталіонôвъ, 29 ескадронъ и 320 полевыхъ гарматъ; Данія 42 баталіоны, 16 ескадронôвъ и 128 полевыхъ гарматъ; Чорногора 30 баталіонôвъ, кôнницѣ не мае, 30 полевыхъ гарматъ, — такъ отже сторона противна мае 1099 баталіонôвъ, 538 ескадронъ и 4568 полевыхъ гарматъ. Наколи додати до того россійску армію дісльоковану въ Европѣ, котра безъ резервовыхъ баталіонôвъ и загального ополченя выносить 1249 баталіонôвъ, 944 ескадронъ и 3516 полевыхъ гарматъ, то сторона стояча противъ потрôйного союза посѣдае 2348 баталіонôвъ, 1483 ескадронъ та 8094 полевыхъ гарматъ, отже мала бы перевагу о 284 баталіонôвъ, 79 ескадронъ та 324 полевыхъ гарматъ.

Окружні конференціи учительскі.

Про конференцію учителѣвъ въ окрузѣ перемышлянськôмъ пишуть намъ:

Въ днихъ 22 и 23 н. ст. серпня вôдбула ся окружна конференція въ Перемышлянахъ. По службѣ Божôй въ церквѣ и костелѣ зôбрали ся всѣ въ сали школьнôй, де инспекторъ п. Шлемкевичъ повитавъ згромадженыхъ теплыми словами. Въ имени учительства повитавъ ново-именованого инспектора п. Райхертъ учитель зъ Выжнянъ.

Опôсля приступлено до выбору делеґата до ц. к. рады окружнои зъ рамени учителѣвъ. Позаякъ бувшій делеґатъ п. Райхертъ давъ доказы, що правдиво заступавъ учителѣвъ въ радѣ окружнôй, — хотяй и самъ наражувавъ ся на неприятности, а яко Полякъ зовсѣмъ не руководивъ ся партійностію а якъ Полякôвъ такъ и Русинôвъ учителѣвъ зарôвно пôдпиравъ, де було треба, — то учителѣ тутешного округа и на дальше майже одноголосно повѣрили ему сей важный урядъ.

Тематôвъ призначено було до вôдчитаня 9, однакожъ зъ браку часу вôдчитано лишь 7, зъ тыхъ 3 по руски, а то: 1. „Методичне переведенье уступу 56 „Три приятелѣ“ зъ рускои читанки до II-ои класы,“ [вôдчитала панна Потураѣвна учителька зъ Соловои] 2 „Перевести практично на примѣрахъ рахунокъ проценту зъ дѣтьми въ 6 ôмъ роцѣ науки“ [вôдчитавъ п. М. Головчакъ, учитель зъ Ладанецъ]. 3. „Въ якій способъ мае бути переведена наука рисункôвъ въ школахъ народныхъ зъ узглядненьемъ ґеометріи въ примѣненю практичнôмъ?“ [вôдчитала п-на Лотоцка учителька зъ Глинянъ]. Замѣтити тутъ годить ся ще й се, що на службѣ Божôй въ церквѣ и костелѣ були всѣ учителѣ и учительки зъ своимъ инспекторомъ, а въ дискусіи надъ рускими питанями говорили по руски якъ Русины такъ и Поляки.

Передъ обѣдомъ першого дня пращавъ ся зъ учителями п. Иванъ Балтаровичъ, управитель школы въ Глинянахъ, зъ нагоды перенесеня его въ сталый станъ супочинку. Въ имени учителѣвъ попращавъ ювилата въ краснорѣчивôй бесѣдѣ п. Райхертъ и вручивъ ему малу памятку закуплену учителями. Въ имени властей попращавъ ювилата ц. к. инспекторъ.

На конець конференціи здававъ справу бібліотекарь п. Мокрицкій зъ стану окружнои бібліотеки, та мѣжь иншимъ сказавъ, що конче здалось бы закупити до бібліотеки бôльше книжокъ, особливо рускихъ [хотяй суть въ бібліотецѣ польскі и рускі] и поставивъ внесенье, щобы также побôчь польскои Szkoł-ы и нѣмецкои шкôльнои часописи, передплатити руского „Учителя“. Зôбръ учителѣвъ принявъ се внесенье зъ признаньемъ и удѣливъ бібліотекареви абсолюторію.

Се кôлька слôвъ про конференцію въ Перемышлянахъ. Якъ пôзнавъ я зъ другихъ дописей про конференціи окружні, то въ нашôмъ окрузѣ ще досыть языкъ рускій есть рôвноуправненый зъ польскимъ. А за се дякувати треба особливо бувшому инспекторови п. Фрайндови и теперѣшному п. Шлемкевичеви, котрі зовсѣмъ безсторонно вôдносять ся до справъ шкôльныхъ, а черезъ те й учителѣ можуть выступати щиро и не потребують своихъ чувствъ маскувати.

—ія.

Въ доповненю до поданои вже въ „Дѣлѣ“ дописи про конференцію въ окрузѣ бобрецкôмъ подаємо ще кôлька короткихъ даныхъ зъ другои одержанои нами пôзнѣйше дописи:

Учителѣ зôбрані на конференцію въ Бôбрцѣ въ днихъ 25 и 26 н. ст. серпня выбрали [передъ вôдчитаньемъ тематôвъ] своимъ делеґатомъ до окружнои рады п. Михайла Мекелиту одноголосно.

Тематôвъ мало бути обговореныхъ вôсѣмь, але за-для браку часу одинъ полишивъ ся. Дискусія надъ всѣми справами и тематами була жива а вела ся якъ въ рускôмъ такъ и въ польскôмъ языцѣ. Тамтого року ледви оденъ появивъ ся рускій бесѣдникъ, сего-жь року, славити Бога, о пять бôльше. А именно промовляли по руски пп. Дмитришинъ, Нудъ, Бурбель, Стокаль, Власійчукъ и Качоровскій.

Першого дня пополудни загостивъ на нарады староста п. Куриловичъ. Повитавъ его п. Точискій именемъ учительства, а вôнъ въ своій правдиво сердечнôй вôдповѣди заявивъ учителямъ свое признанье за ихъ труды. Другого дня навѣдавъ ся на конференцію новый гôсть кс. Тиль, лат. парохъ и членъ окружнои рады шкôльнои, и забиравъ голосъ. [*Прим. Ред.* А чому зъ рускихъ священникôвъ нѣхто мѣжь учителѣвъ на конференцію не заглянувъ?]

Дописи „Дѣла“.

Зъ Нового-Санча.

[Концертъ артистичнои „двѣнацятки“].

Дôждали ся рускі заточники руского пиру — концерту „двѣнацятки“. Концертъ розпочавъ ся промовою професора ґімназіи п. Сеньковского. Горячимъ словомъ вôдозвавъ ся п. Сеньковскій до своихъ земляковъ, дякуючи имъ, що такъ громадно поспѣшили на концертъ, чимъ очевидно дали доказъ симпатіи для рускои справы. „Недавно — говоривъ бесѣдникъ — мы вôбрали ленты на ческе divadlo, нынѣ-жь руска патріотична молодѣжь затитала въ нашѣ стороны, щобы за сердечну народну пѣсню сотворити памятникъ — памятникъ вѣчный, т. е. захистъ для рôдноѣ музы. И коли для Чехôвъ мы руководили ся серцемъ, то Русины дождають вôдъ насъ и серця и обовязку, яко народъ намъ крôвный...“ Опѣсля згадавъ п. Сеньковскій на основѣ исторіи, що на дворѣ литовскихъ князѣвъ языкъ рускій бувъ урядовымъ; навѣть одного зъ польскихъ монархôвъ привела на свѣтъ Русинка зъ роду. Тымъ то — казавъ п. Сеньковскій — мы повинні Русинамъ заявляти свою прихильнôсть на кождôмъ кроцѣ, подавати имъ помôчну руку по думцѣ вѣщуна Мицкевича: „ramię do ramienia“. Свою бесѣду закôнчивъ п. Сеньковскій народною пѣснею: „Разомъ руки ся подаймо“ — навязуючи ей вôдповѣдно до попередныхъ слôвъ.

Наступила продукція артистичнои „двѣнацятки“. Не будемо довго розводитись надъ выкôнченьемъ поодинокихъ хорôвъ, — все интерпретовано такъ знаменито, що намъ не стае слôвъ на похвалу. Тѣньованье, модуляція голосôвъ, переходы зъ crescendo въ decrescendo — зраджували що-хвиля не то зрозумѣнье духа композиціи, але справдѣшный артизмъ. Безъ сумнѣву въ тôмъ велика заслуга діриґента „двѣнацятки“ п. Остапа Нижанковского. Его кождый хочь-бы найменшій рухъ, его постава — порывали всѣхъ. Впрочôмъ п. Нижанковскій занадто звѣстный галицкôй публицѣ яко недорôвнаный діриґентъ. Та отъ, коли задержавъ ся я на особѣ п. Нижанковского, не помину и его композиціи „Гулялии“. Менѣ лучало ся чути кôлька разôвъ сю пѣснь, выводили ей й бôльшî хоры, але я не дôзнавъ ще нѣколи такого враженя, яке вчинила на мене интерпретація „двѣнацятки“ пôдъ батутою самого композитора.

П. Шиманьскій — се оперовый спѣвакъ. Лисенкове „Менѣ однаково“ вôддавъ такъ чудово, що мы заточники ажъ прослезили ся. Цѣла доля нещасливои вôтчины живо вôдмалювалась у насъ въ памяти. П. Шиманьскій докинувъ ще Монюшкового „Grajka“.

Нашъ декляматоръ п. Лопатиньскій зъ повнымъ артизмомъ выголосивъ „Довбуша“ Федьковичевого, а п. д-ръ Хлѣбовскій, адвокатъ зъ Н. Санча, декламувавъ по польски. На цѣлôсть концерту складали ся ще панна Теодосія Мардилло прегарною грою на фортепянѣ, и п. Малекъ на скрипцѣ.

Коли проґрама вычерпала ся, музика ударила коломыйки. Шесть рускихъ соколôвъ пôгнали здоганяти присюдами красавицъ. Загальні оплески признаня понесли ся по сали. Жаль лише, що не найшло ся бôльше панночокъ до коломыйки. По коломыйцѣ станули пары до польонеса. Аранжували на перемѣну пп. Лопатиньскій, д-ръ Хлѣбовскій и Яворскій. Забава протягла ся до бѣлого дня. Неструджені спѣваки и въ танци не дали себе повстыдати и послѣдні майже опустили салю.

Правдивый бенкетъ духовый зготовили намъ нашѣ соколы. Та не лише намъ заточникамъ, нѣ, — цѣлый Н. Санчь и околичныхъ гостей-Поляковъ причарувала „двѣнацятка“. Всюды, де лишь явили ся спѣваки, всюды стрѣчали овацію. Польска молодѣжь академічна устроила вечеромъ на другій день по концертѣ рôдъ бенкету, де тоастовано на поводженье „двѣнацятки“, за рускій народъ та въ честь патріотичнои рускои молодежи.

Зъ жалемъ прощали мы и мѣсто наше дня 4 вересня спѣвакôвъ соколôвъ въ дорогу до Криницѣ. О год. 1 ôй зъ полудня залунала ще разъ руска пѣсня, звуки ей розкотили ся по перонѣ и — сконали. Шумъ машины похоронивъ ихъ, а мы остали нѣ смутні нѣ веселі.

—*лико.*

НОВИНКИ.

— **На сегоднѣшні загальні зборы товариства „Просвѣта“** выѣхали до Тернополя д-ръ Омелянъ Огоновскій голова товариства, адвокатъ д-ръ Костъ Левицкій и другі. Редакція „Дѣла“ выслала до Тернополя своего справоздавця и зможе зô зборôвъ подати основне справозданье.

— **Зъ Станіславова пишуть намъ:** Выдѣлъ тутешнои „Рускои Бесѣды“ розôславъ до Русинôвъ округа станіславôвского слѣдуючу друковану вôдозву: „На дохôдъ фонду на будову руского національного театру у Львовѣ уряджує наша патріотична руска молодѣжь академична „двѣнацятка“ артистична въ Станіславовѣ въ недѣлю дня 13 н. ст. вересня с. р. (т. е. на день передъ великимъ рôчнымъ ярмаркомъ) въ сали касина мѣщаньского великій концертъ сполученый зъ забавою танцями. Поки нашъ рускій народный театръ, що положивъ чималі заслуги для розбудженя нашого національного житя, не маючи у Львовѣ гôдного и достоиньству руского народу вôдповѣдного пристановища, скитати ся буде тамъ въ комôрнôмъ по чужихъ домахъ и будахъ, — доки выстава будынку для него въ столици краю не може й не повинна зôйти зъ порядку дневного, яко одна зô справъ нашихъ народныхъ не терплячихъ проволоки, и кождый вѣрный сынъ Руси не повиненъ вôдказати своеи лепты, хочь-бы

ôдъ губы ôднято, на сей жертвенникъ народный. Запрошуємо отже якъ на концертъ, такъ и на забаву танцями, и надѣємось, що каждый Русинъ — маючи нагоду прислужити ся загальнôй рускôй справѣ а при тôмъ забавити ся весело и приємно, — не ôдмовить нашимъ запросинамъ. Добôрна и цѣлкомъ нова програма концерту, рутинованѣ силы спѣвочѣ, жаръ молодечій и звичайна сердечнôсть „двонацятки" — а надто заходы и приготованя мѣсцевого комітету даютъ запоруку, що вечерокъ удасть ся величаво. — Станиславôвъ 1 н. ст. вересня 1891. За Выдѣлъ „Рускои Бесѣды": *Останъ Лесицкій* голова. — *Теодоръ Стахевичъ* заступникъ головы. — *Левъ Гузаръ* за секретаря. — Початокъ точно о годинѣ 8 вечеромъ. Одягъ народный або вечерковый. Вступъ на концертъ для одной особы 1 злр. Вступъ на концертъ и забаву разомъ для одной особы 1 злр. 50 кр. Наколи бъ хто бувъ перешкодженый прибути на вечерокъ, зволить добровôльный датокъ на театръ прислати на руки Вп. Т. Стахевича." — Не сумнѣваємо ся, що наша „двонацятка", повертаючи зъ захôдной части краю, куда зъ славою понесла руску пѣсню першій разъ межь польскій нарôдъ, по щирôмъ и ентузіастичнôмъ принятю межь чужими — стрѣтить ще щирѣйшій и ентузіастичнѣйшій приємъ межи — своими.

— **Зъ Теребовлѣ пишуть намъ:** На дохôдъ фонду будовы руского народного театру у Львовѣ, мае ôдбути ся въ нашôмъ мѣстѣ, заходомъ тутешного комітету при співудѣлѣ хору академиковъ „шѣснацятки" дня 17 н. ст. вересня вечерокъ вокально декламаційный сполученый зъ танцями. За-для важности цѣли маємо надѣю, що Вп. Публика збере ся на той вечерокъ дуже численно. Маючи охоту взяти удѣлъ въ забавѣ а черезъ похибку не одержавшій запрошеня, схотять ласкаво удати ся до комітету. — За комітетъ *Іоанъ Залуцкій*.

— **Зъ Дрогобича** одержали мы вчера вечеромъ таку телеграму: „Вечерокъ „шѣснацятки" въ Дрогобичи удавъ ся знаменито. Публики зôбрало ся множество. Доходу netto до 100 зр."

— **Дирекція руско-народного театру** просить насъ умѣстити слѣдуючу ôдъ неи донись: „Руско-народный театръ давъ въ Чортковѣ одинацять представленѣ. Театрови пôдъ взглядомъ матеріяльнымъ вело ся въ Чортковѣ добре. Дирекція складае сердечну подяку всему околичному Вч. Духовеньству рускому за пôдпиранье театру, а передовсѣмъ Вп. о. Сѣчиньскому зъ Угриня, котрый на всѣ представленя для цѣлои родины закупувавъ мѣсця а также численно присылавъ своихъ парохіянъ на всѣ народнѣ представленя, а также Вп. о. Медвецкому зъ Чорткова, котрый не опустивъ анѣ одного представленя. — *Иванъ Биберовичъ*, директоръ руско-народного театру."

— **Про приѣздъ співацкои „двонацятки" до Криницѣ** пишуть намъ: Дня 4 н. ст. вересня завитала співацка „двонацятка" зъ Нового-Санча до насъ въ Криницю. На двôрци въ Мушинѣ дожидали повозы и забрали спѣвакôвъ въ заведенье купелеве. Повозы задержали ся передъ віллею „pod Goralem", де п. Земба, пенсіонованый ротмістръ, ôдступивъ зовсѣмъ безкористно помѣщенье зъ комфортомъ уладжене для спѣвакôвъ. Віллю удекоровано вѣнками, цвѣтами и всякою зеленію, синьо-жовтѣ флягѣ и ленты повѣвали роскôшно зъ подувами вѣтру. У входу помѣщено написи: „Витайте!" Гостѣ купелевѣ сильно одушевленѣ приѣздомъ нашихъ спѣвакôвъ, тымъ больше що се выйшло ненадѣйно. По американьски стали готовити концертъ. На-борзѣ зложено комітетъ и ôднесено ся телеграфічно до намѣстництва, котре предложило просьбу міністерству рôльництва о безплатне ôдступленье большои салѣ на концертъ. Нинѣ пополудни (5 н. ст. вересня въ день самого концерту) намѣстникъ гр. Бадені повѣдомивъ мѣсцевый комітетъ електрикою, що вымкôво ôдступае ся салю співацкôй „двонацятцѣ" на концертъ въ дохôдъ будовы руского театру. Програма концерту дуже добôрна. Хоры зъ оркестрою пôдъ батутою п. А. Вроньского. Попытъ за білетами значный.

— **Міністеръ справедливости** гр. Шенборнъ приѣде въ пятницю вечеромъ до Львова и замешкае у намѣстника гр. Баденього. Побутъ міністра у Львовѣ потреває три днѣ. — Якъ краковскій Czas пише, нинѣ т. е. 8 н. ст. вересня прибуде міністеръ до Кракова и забавить тамъ два днѣ. Міністеръ ѣде въ товариствѣ совѣтника міністеріяльного д-ра Тхуржницкого и секретаря міністеріяльного Ценкера. Головною цѣлею приѣзду міністра есть пôзнанье обставинъ краєвыхъ и візитація судôвъ. — Зъ нагоды приѣзду гр. Шенборна краковска N Reforma домагає ся щобы передъ міністромъ не закрывати хибъ нашого судôвництва, а щобы компетентнѣ урядники представили ему зовсѣмъ вѣрный станъ галицкихъ судôвъ. Именно пôдносить она слѣдуючѣ домаганя: збôльшити число колегіяльныхъ и повѣтовыхъ судôвъ, помножити число судовыхъ урядникôвъ, особливо высшихъ, потôмъ лѣпше дотувати суды дотычно урядникôвъ службы маніпуляційнои, наконець домагатись ôдповѣдного помѣщеня для судôвъ, особливо на провинціи.

— **Испыты кваліфікаційнѣ для учителѣвъ школъ народныхъ** передъ комісією испытовою въ Станиславовѣ розпôчнуть ся 2 н. ст. жовтня. Подання заосмотренѣ: 1) метрикою, 2) свѣдоцтвомъ зрѣлости, 3) декретомъ номінаційнымъ и 4) табелею кваліфікаційною, доповненою на ôдворотнôй сторонѣ короткою житьеписею и выказомъ переробленыхъ пôдручникôвъ, треба вносити на руки дотычныхъ властей найдальше до 20 н. ст. вересня.

— Рôвночасно зъ загальными зборами „Просвѣты" въ Тернополи ôдбуває ся сегодня у Львовѣ **общее собраніе членôвъ общества им. Качковского**. Рано ôдправивъ б. офіціялъ о. Малиновскій въ сослуженю оо. д-ра Делькевича, Лукасевича и Литиньского въ церкви Успеньской богослуженье поминальне за упокôй бл. п. М. Качковского и померших членôвъ общества. По богослуженю почало ся засѣданье въ сали „Народного Дому".

— **Зъ причины тяжкои недуги редактора „Дзвôнка"** проф. Вол. Шухевича слѣдуюче число „Дзвôнка" не выйде, а выдасть ся разомъ зъ числомъ зъ дня 15 (27) вересня (въ подвôйнôмъ обемѣ). Можемо нинѣ подѣлити ся зъ нашими читателями радôстною вѣстію, що проф. Вол. Шухевичеви вже полѣпшало.

— **Фреквенція ученикôвъ въ рускôй гімназіи въ Перемышли.** Сего року записало ся до I-ои клясы 63 ученикôвъ, до II-ои клясы 47 до III-ои клясы 42, а до IV-ои клясы 38 ученикôвъ. Отже фреквенція загальна въ чотирохъ клясахъ 190 ученикôвъ. — Збôръ учительскій складаєсь окрôмъ управителя и катихита зъ шѣстьохъ дѣйствныхъ учителѣвъ. Заступника учителя нема нѣ одного. Єсть се мабуть одинока гімназія въ Галичинѣ безъ суплентôвъ.

— **Испытъ зрѣлости письменный** розпôчне ся въ IV гімназіи у Львовѣ дня 15 н. ст. вересня а устный дня 23 н. ст. вересня с. р.

— **Огнѣ.** Въ Чортковѣ згорѣло дня 5 н. ст. вересня, коло 12 годины въ ночи 2 домы Геттера вразъ зъ звезенымъ збôжемъ. Охотнича сторожа огнева не дозволила розширити ся огневи и хочь вѣтеръ бувъ не сприяючій зльокалізувала огонь. — Въ ночи зъ 6 на 7 н. ст. вересня згорѣвъ въ Клепаровѣ коло Львова дôмъ предприємця каменоломôвъ Ант. Полиньского. При гашеню огню ôзначили ся жандармы Марко Богутовичъ и Мих. Бѣда, котрѣ тои ночи були въ Клепаровѣ на патроли.

— **Напливъ жидôвъ російскихъ** Черновецка Gaz. Polska доносить, що органы поліційнѣ одержали приказъ, щобы еміґруючихъ зъ Россіи жидôвъ, що тутъ задержують ся а не можуть дальше ѣхати на захôдъ для браку средствъ, придержували и ôдставляли назадъ до границѣ російскои. Розпорядженье се дуже справедливе, тымъ бôльше, що якъ показало ся 1882 року прибували до Галичины жиды, зовсѣмъ зъ Россіи не гоненѣ, а лишь просто для того, що жидôвскѣ комітеты роздавали грошѣ.

— **Три новѣ будынки шкôльнѣ для шѣстьохъ шкôлъ львôвскихъ**, ôдданѣ будуть до ужитку редѣ шкôльнôй окружнôй мѣскôй дня 15 н. ст. вересня. До теперь мѣстило ся у Львовѣ больше якъ 100 клясъ по тѣсныхъ и неôдповѣдныхъ льокаляхъ. По довгихъ нарадахъ приступила громада мѣста Львова до будовы власныхъ будынкôвъ шкôльныхъ. Новѣ будынки шкôльнѣ (при площи Castrum, на Пôдвалю и при улици Котлярскôй) мають центральне огрѣванье, широкѣ на 3 метры коритарѣ, великѣ салѣ ґімнастичнѣ и т. и. а все ôдповѣдае пôдъ каждымъ взглядомъ вымогамъ шкôльнои гігієны.

— **Львôвскій экзекутивный комітетъ фундаціи барона Гірша** оголошує въ урядовôй ґазетѣ: а) що въ днемъ 1 н. ст. падолиста с. р. отворює въ Бучачи двѣ клясы 4-клясовои мужескои школы для жидôвъ зъ польскимъ языкомъ выкладовымъ и розписує конкурсъ на посады: управителя школы зъ рôчною платнею 800 зр., учителя жидôвскои вѣры и еврейского языка зъ платнею 400 зр. и практиканта зъ платнею 400 зр.; — б) що установлює въ фундаціи бар. Гірша 15 стіпендій по 150 зр. рôчно для жидôвъ въ семинаріяхъ учительскихъ у Львовѣ, въ Тернополи и Станиславовѣ. Ученикъ-жидъ, надѣленый стіпендією, буде побирати ею черезъ всѣ чотири роки семинаріи, а за те по скôнченю мае служити три роки въ однôй зъ шкôлъ жидôвскихъ удержуваныхъ зъ фундаціи бар. Гірша, — по трехъ же лѣтахъ може ѣти на село учити дѣти христіяньскѣ, абы зробити мѣсце для новыхъ практикантôвъ-жидôвъ у жидôвскихъ школахъ... Чого то мы ще дожиємо?!

— **Фальшивѣ купоны.** Въ падолистѣ 1889 року ôдкрыли у Вѣдни богато фальшивыхъ купонôвъ ренты (на 12.000 зр.). Тогдѣ вызначено нагороду за ôднайденье виновника въ высотѣ 1500 зр., однакъ виновника не выслѣджено. Теперь доносять зъ Вѣдня, що въ австро-угорскôмъ банку ôдкрыто новѣ фальшованѣ купоны. Выкуплено именно 220 купонôвъ по 20 зр., отже банкъ потерпѣвъ шкоду на 4.400 зр. За выслѣдженье фальшôвника вызначивъ банкъ 3.000 зр. нагороды. Купоны пôдробленѣ дуже зручно.

— **Чотирохъ галицкихъ еміґрантôвъ** Василя Михайлика, Павла Пудальского та Петра и Михайла Матишовскихъ, котрѣ, не будучи вôльными ôдъ службы вôйсковои, хотѣли черезъ Вѣдень выѣхати до Америки, арештувала вѣденьска поліція и ôддала ихъ судови тамошному. Оногды ôдбула ся противъ нихъ у вѣденьскôмъ судѣ розправа. Всѣхъ чотирохъ засудивъ судъ на 14 днѣвъ арешту и на кары грошевѣ.

— **Живцемъ згорѣла.** Марія Скорбанючка, 60-лѣтна жѣнка, селянка въ Пядиковець, розпалила 2 н. ст. вересня огонь на коминѣ въ своѣй хатѣ а сама положила ся на земли спати. Коло комина лежала вязанка соломы и коли Сербанючка заспала, займила ся солома а огонь обхопивъ одежу старои жѣнки Скорбанючка пробудила ся ажь тогдѣ, коли цѣла вже була въ огни. Вправдѣ надбѣгшѣ люде встигли огонь погасити, але старуха попекла ся такъ, що за кôлька годинъ умерла.

— **Джекъ Порунъ.** Въ Лондонѣ а властиво въ Уайтъ-Чепелъ, занимають ся люде знову пытаньемъ, чи Джекъ Порунъ зловленый чи нѣ? Передъ тыжднемъ именно розлягъ ся около пôвночи на селяневôй улици, де Джекъ двѣ женщины забивъ, кликъ о помôчь. Самъ разомъ явила ся поліція заразъ и надыбала проститутку, що зъ якимсь мужчиною боролась. Онъ державъ револьверъ въ руцѣ, одѣтый бувъ якъ джентельменъ и заявивъ, що вытягнувъ револьверъ лишь до обороны. На пытанье, що робить въ ночи на такôй нужденнôй улици, ôдповѣвъ, що хотѣвъ подивити ся на мѣсця, де Джекъ Порунъ поповнивъ свои убійства. Повôзъ чекавъ на него въ улици Бішофсґатъ. При ревізіи найдено коло него довгій рѣзницкій нôжъ и малый чорный мѣшокъ а що выглядъ сего джентельмена ôдповѣдае описови, якій о Джеку подають, то гадають, що въ нѣмъ найшли и зловили вкôнци Джека.

— Дневники россійскѣ доносять, що на початку серпня **выбухъ на Кавказѣ кровавый розрухъ** зъ причины приказôвъ санітарно ветеринарійныхъ. Помôчникъ ґубернатора ґен. Кацкевичъ высланый бувъ разъ зъ ветеринарійною комісією, щобы зъ причины ширячои ся сильно заразы на худôбу зарядити ôдповѣднѣ средства. Богато худобы треба було убити. Противъ сего розпорядженя выступили властителѣ худобы а за ними цѣле населенье. Лагôднѣ промовы ґенерала не помогли и власне зъ сеи причины ґен. Кацкевичъ зареквірувавъ батальйонъ козацкого пѣшого вôйска. Коли на него зачали кидати камѣньемъ, ôнъ приказавъ дати огню и на мѣсци лишило ся 17 убитыхъ а 17 раненыхъ.

— **Медицыньска клініка** у Львовѣ мае бути выбудована въ сусѣдствѣ головного шпиталю на грунтѣ належачôмъ до мѣста Львова. Сими днями именно оглядавъ намѣстникъ гр. Бадені и президентъ та віце-президентъ мѣста Львова грунты, лежачѣ при улици Пекарскôй коло головного шпиталю и рѣшили, що згаданый грунтъ въ сусѣдствѣ Змартвыхвстанцѣвъ есть найнаручнѣйшій пôдъ будову клініки. Розумѣє ся, що все те залежить ще ôдъ правительства чи оно затвердить зробленый выбôръ и чи взагалѣ схоче вже разъ приступити до основаня медициньского факультету у Львовѣ.

— **Епільоґъ повыборчій**, — якъ пишуть до черновецкои Gaz. Polsk. ои зъ Снятина — мавъ ôдбути ся яко послѣдный актъ выборôвъ зъ мѣста Снятина до рады державнои. Сто шѣсть жидôвъ обжалували 13 христіянъ, мѣщанъ снятиньскихъ переважно Русинôвъ о злочинъ публичного насильства а то выбиваньемъ шибъ, ломаньемъ рамъ ôдъ ôконъ и ôконницъ. Розправа судова мала ôдбути ся, якъ мы о тôмъ доносили 9 н. ст. вересня передъ окружнымъ судомъ въ Коломыи. Жиды почислили собѣ титуломъ ôдшкодованя 470 зр. 43 кр. и покликали 33 свѣдкôвъ самыхъ жидôвъ. Судья слѣдчій въ Снятинѣ улекшивъ собѣ справу, бо не переслухувавъ свѣдкôвъ христіянъ, покликаныхъ на алібі обжалованыхъ. Судъ окружный коломыйскій допуставъ однако 65 свѣдкôвъ христіянъ на алібі обжалованыхъ, ôдложивъ вызначену на 9 н. ст. вересня розправу судову и приказавъ судьѣ слѣдчому перевести нове слѣдство.

— **Нотарь п. Иванъ Сиварчиньскій**, перенесеный рескриптомъ міністерства справедливости зъ Куликова до Надвôрнои, розпочавъ урядувати въ Надвôрнôй 2 н. ст. вересня.

— **Magyar-Lengyel ket baraton.** Румуньскѣ студенты выдали були свого часу меморіялъ, де представили въ яркихъ краскахъ систематичне гнобленье Румунôвъ и Славянъ Мадярами на Угорщинѣ. Меморіялъ сей розкинули румуньскѣ студенты майже по цѣлôй Европѣ. На се ôдновѣли мадярскѣ студенты также меморіяломъ, въ котрôмъ силують ся доказати, що нѣ Румунамъ, нѣ Славянамъ не дѣє ся въ Угорщинѣ нѣяка кривда а не дѣє ся для того, бо Мадяре найбôльше терпимый нарôдъ въ Европѣ. На меморіялъ той ôдповѣла теперь польска Czytelnia akademicka у Львовѣ письмомъ, въ котрôмъ заявила, що молодѣжь польска намѣряє приѣхати до Будапешту на торжество тысячлѣтного истнованя мадярскои державы. Въ кругахъ мадярскихъ студентôвъ выкликало се письмо велику радôсть и — якъ пише Pester Lloyd — подякували студенты мадярскѣ польскôй Czytelni akademick-ôй, покликуючись въ своѣмъ письмѣ на довговѣкове польско-мадярске братство.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Архикнязь Леопольдъ Сальваторъ вразъ зъ жѣною и дочкою выѣхавъ оногды зъ Львова до Вѣдня. — За выкрытье Падлевского вызначила сестрѣнниця ґенерала Селивестрова 8000 рублѣвъ нагороды. — Цѣсарь дарувавъ громадѣ Камѣнка въ повѣтѣ надвôрняньскôмъ 100 зр. на будову школы. — Пôдчасъ сегорôчныхъ маневрôвъ въ Галичинѣ умерли 3 вояки ôдъ сонѣчного пораженя.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Григорій Ганкевичъ именованый авскультантомъ судовымъ на Буковинѣ.

Телеграмы „Дѣла".

Тернопôль 8 вересня. Помимо слоты зôбралось до 1000 членôвъ — переважно селянъ и мѣщанъ. Зборы ведуть ся поважно при великôй участи селянъ въ дискусіи.

Вѣдень 8 вересня. Молодо-ческѣ послы мають по скликаню сесіи рады державнои внести вже готовый проектъ введеня загального права голосованя и старати ся, щобы се внесенье полагоджено въ якъ найскоршѣмъ часѣ. Цѣсарь приѣхавъ до Вѣдня вчера о 5-ôй годинѣ. Бездымный порохъ на маневрахъ въ часѣ великого дощу выдававъ дымъ такъ само, якъ порохъ попередный.

Берлинъ 8 вересня. Въ дипльоматичныхъ кружкахъ мае ходити поголоска — якъ доносить Reichscorrespondenz, — що Италія перша выступить въ дарданельскôй справѣ а ей пôдпомагати будуть Австрія и Нѣмеччина.

Парижь 8 вересня. Моренгаймъ заявивъ въ Люрдъ на бенкетѣ, що ôнъ выконувавъ лише царску волю, коли стремѣвъ до примиреня Франціи зъ Россією.

Копенгаґа 8 вересня. Пôдчасъ въѣзду царя и царицѣ до Копенгаґи, Россіянинъ Ильканицъ кинувъ до повозу царицѣ жалобу, де каже, що его ошукали на 190.000 рубл.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. Очевидець зъ-пôдъ Судовои Вишнѣ. Мѣстити дописи про факты, а село и особы подавати лише початковыми буквами, не мае цѣли. Каждый читаючій мусѣвъ бути очевидно невдоволеный, коли вычитує факты, а не знае до они стали ся. Зъ тои причины дописи Вашои въ тôй формѣ, якъ Вы надôслали, нема цѣли мѣстити.

Надôслане.

Родину и знакомыхъ повѣдомляємо въ сѣй дорозѣ, що дня учорашного люта смерть забрала намъ наймолодшу нашу дѣтинку Василя.

Похороны ôдбудуть ся въ середу 9 вересня о годинѣ 4 зъ полудня зъ дому пôдъ ч. 5 при ул. Хорущины на кладовище Лычакôвске.

Львôвъ 8 вересня 1891.

Василь и Марія Нагôрнѣ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ"**

ул. Театральна ч. 6 (напр. св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ, райсцайґи, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарації найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провинціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ".

Десять медалѣвъ заслуги, дипльомъ признаня и дипльомъ гоноровый
на всесвѣтнôй выставѣ въ Антверпіи
за незрôвнанѣ

Выробы косметичнѣ, Тоалетнѣ и Парфумеріи.

Антілентіля. Нѣякій артикулъ тоалетный не може ити въ заводы що-до успѣху и доброты зъ Антілентілією. Се средство, одержане зъ ôдсвѣжуючихъ субстанцій, ухиляє въ короткôмъ часѣ веснянки, плямы печѣнковѣ, близни и т. п., надає шкôрѣ свѣжу бѣлôсть, свѣжôсть и нѣжнôсть. — Цѣна 2 зр.

Піліптонъ волосю сивому и споловѣлому по кôлькоразовôмъ ужитю привертає красну барву. ПІЛІПТОНЪ не фарбує, лише ôдмолоджує волосье, котре пôдъ вплывомъ сего ôдличного средства ôдзыскує первѣстну барву, мягкôсть и ôдлискъ. — Цѣна флякону 1 зр. 50 кр.

Валентінъ найсильнѣйше выпаданье волося вздержує, цибульки волосянѣ взмôцняє и до вытворюваня та поросту волося побуджає. Цѣлый флякон 3 зр. Пôвъ флякону 1 зр. 60 кр.

ПУДРЪ КНЯЖІЙ

не мѣстить жадныхъ металевыхъ примѣшокъ, есть се найчистѣйша и найнѣжнѣйша мучка ростинна, приємно прилягає до лиця, надає красу, природну бѣлôсть и есть неоцѣненымъ средствомъ до гігієнічнои окрасы лиця.

Пуделко мале бѣлого пудру 60 кр., цѣле 1 зр., зъ лебедикомъ 1 зр. 50 кр. Рожевый для бльондинокъ и кремовый для шатинокъ и брунетокъ, мале пуделко по 70 кр., бôльше зр. 1.10 зъ лебедикомъ зр. 1.60.

Вода фіялкова. Усуває зъ лиця прищѣ, лишаѣ, угрики, попаданье и лущенье шкôры, выгладжує морщинки и долики ôспові. Лице ôдсвѣжує выбѣлює и вынѣжнює. — Цѣна 1 зр.

Мыло косметичне ôдзначає ся надзвычайною нѣжностію и дуже приємнымъ запахомъ, лагôдно вплывае на нашкôрокъ, не допускає розпадатись рукамъ и лицю, дуже добре очищує шкôру. Ухиляє веснянки и жовто-бурѣ плямы зъ лиця. — Цѣна 60 кр.

И. ИГНАТОВИЧЪ

у Львовѣ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3, и улиця Галицка ч. 35., въ Краковѣ Суконницѣ ч. 20., и въ Чернôвцяхъ Ринокъ ч. 2.

Въ канцеляріи товариства „Просвѣта" продають ся портреты бл. п.

Д-ра Олександра Огоновского

по 2 зр. и по 1 зр.

Цѣлый дохôдъ призначеный на фондъ памятниковый и стіпендійный.

СКЛАДЪ КАВЫ

найлѣпшого рода

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

у Львовѣ, Хорущина 22

Цѣны въ мѣсци 1 кільо зр. 1·90
на провинцію 4 3/4 кільо зр. 9.60 франко.

Не маю цѣлкомъ тыхъ родôвъ кавы котрѣ инші пôдъ назвою мого знамени оголошують; каждый самъ може пересвѣдчити ся, чи дôстане деинде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя що-до якости и смаку.

Найлѣпша кава палена зр. 1·20.

1/8 кільо найлѣпшои гербаты 75 кр.,
1/8 кільо найлѣпшихъ окрушкôвъ 50 кр.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черлянськои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 193. Львôвъ, Середа 28 серпня (9 вересня) 1891 Рôчникъ XII.

Выходить у Львовѣ кромѣ недѣль (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на пересылку разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 5. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ [illegible]
въ Австрії: за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . 9 зр. на пôвъ року . . . 12 зр.
на чверть року . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
У Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція подъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламації незапечатані вôльні вôдъ порта.
Поединоке число коштуе 6 кр. а. в.
Оголошеня принимають ся по [illegible] 6 кр. [illegible] [illegible] „Надѣслане“ по 20 кр. а. в.
[illegible]

Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся третій кварталъ сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатниковъ **поспѣшати зъ надсыланьемъ передплаты и залеглостей.**

XXIII загальнй зборы товариства „Просвѣта“ въ Тернополи.

Вже третій разъ ôдбулись загальнй зборы товариства „Просвѣта“ на провінціи и третій уже разъ явилось на зборахъ таке значне число членôвъ, особливо селянъ и мѣщанъ, що се може якъ найкрасше свѣдчити о вплывѣ сего товариства на нарôдъ. Зъ найдальшихъ сторôнъ выбрались селяне на зборы до Тернополя и треба було подивляти ихъ, якъ они двѣ ночи не спавши [н. пр. селяне зъ-пôдъ Рогатина] приѣхали почути, якъ розвиваесь славне товариство „Просвѣта“. Не дались они ôдстрашити слотѣ, що тревала цѣлу нôчь въ понедѣлка на второкъ, не дались заманити на зборы общ. им. Качковского у Львовѣ що ôдбувались того самого дня, а таки зô Львова поѣхали дальше — до Тернополя. Се фактъ дуже ôградный. Але сей дощъ, що зъ малыми перестанками падавъ черезъ цѣлу нôчь въ околици Тернополя, таки дуже многихъ здержавъ дома, якъ се селяне намъ говорили. Коли-бъ не тая слота, зборы „Просвѣты“ числили бы були не тысячь, а кôлька тысячей.

Вже въ понедѣлокъ вечеромъ почали зъѣздити ся члены до Тернополя. Комітетъ, пôдъ проводомъ адвоката д ра Лошнева, витавъ гостей на пероні, сердечнй Русины тернопôльскй брали ихъ до себе на нôчь.

Вô второкъ зачались загальнй зборы поминальнымъ богослуженьемъ въ мѣской церквѣ, котре ôдправили оо. Громницкій, Тарнавскій и Дольницкій. До парастасу станули ще оо. Амвросій Крушельницкій, Фолисъ и Свѣтенькій. Церковь була повна. Межи интелігенцією бачили мы мѣсцевого бурмістра п. Кузьминьского. Импровізованый хоръ пôдъ проводомъ проф. Врецьоны спѣвавъ дуже добре

О 10-ôй годинѣ почали члены зъѣздитись и сходитись до гарного павільона въ мѣскôмъ огородѣ Вхôдъ до огорода и павільона бувъ прикрашеный синьо-жовтыми хоругвами. Небавомъ заповнилась саля павільона биткомъ, а велике число членôвъ стояло ще на рундуцѣ та передъ павільономъ. Найбôльше було селянъ та мѣщанъ, потôмъ около сотка священикôвъ и значне число свѣтскои интелігенціи. На зборахъ явились три послы: Романчукъ, Барвѣньскій и о. Сѣчиньскій. Женщинъ зъ интелігенціи було кôлькадесять, а найцѣкавѣйше те, що на зборахъ явилось также около пôвъ сотки селянокъ и мѣщанокъ, слухали дуже уважно всякихъ бесѣдъ и — якъ зъ розмовы зъ ними мы побачили — зовсѣмъ добре рѣчь розумѣли.

Зборы ôдкрывъ короткою рускою промовою бурмістръ мѣста п. Кузьминьскій. Яко голова Тернополя повитавъ ôнъ зôбраныхъ въ мѣстѣ и побажавъ щастя при нарадахъ и розвою товариства „Просвѣта“.

По нѣмъ промовивъ голова товариства д-ръ Ом. Огоновскій. Его промову, дуже гарно выголошену и принимату гучными оплесками, подамо окремо въ повнôй основѣ. Скôнчивши свою рѣчь д ръ Ом. Огоновскій представивъ зборамъ правительственного комісаря п. Пашкудского.

На внесенье головы товариства выбрали зôбраний предсѣдателемъ зборôвъ начальника суду зъ Нового Торгу и б. посла п. Петра Лининьского, а на заступникôвъ посла о. Николая Сѣчиньского и мѣщанина тернопôльского п. Стефана Сатурского. П. Лининьскій, подякувавши за выбôръ, покликавъ на секретарѣвъ пп. Дроздовского и Герасимова.

Теперь мало початись ôдчитуванье справозданя за рôкъ 1890. Але що кождый членъ мавъ справозданье друковане, то на внесенье проф. Врецьоны рѣшено увôльнити секретаря ôдъ ôдчиту справозданя [и всѣ читателѣ „Дѣла“ мають се печатане справозданье, розôсла не недавно яко прилога до „Дѣла“]. Лишь касіеръ товариства ôдчитавъ справозданье касове, зъ котрого выймаемо отсй даты: Приходу мало товариство „Просвѣта“ въ 1890 роцѣ разомъ 8.469 зр. а розходу: на кошты выдавництва 5.482 зр., на адміністрацію 1.928 зр., на иншй выдатки 1.058 зр., разомъ 8.469 зр. [крейцарѣ опускаемо]. Маетокъ товариства „Просвѣта“ зъ кôнцемъ 1890 р. выносивъ въ активахъ разомъ 34.020 зр., въ пасивахъ 499 зр. Зъ фондôвъ, остаючихъ пôдъ зарядомъ „Просвѣты“, выносивъ фондъ на будову дому „Просвѣты“ 477 зр., а на будову руского театру 1272 зр.

Потôмъ справозданю забравъ голосъ посолъ о. Сѣчиньскій и вказуючи на рубрику „запомога соймова“ сказавъ менше-бôльше такъ: Властиво о пôдвысшеню запомоги для тов. „Просвѣты“ я тутъ не повиненъ говорити, бо яко посолъ маю же упоминатись въ соймѣ, але ходить о те, щобы „Просвѣта“ могла на пôдставѣ голосу загальныхъ зборôвъ зажадати бôльшои запомоги. Польскй просвѣтнй товариства дôстають по кôльканацять тысячь зр. запомоги, та ще жадають бôльше, а руске товариство дôстае лише 1000 зр. Длятого самй зборы повиннй зажадати бôльшои запомоги и показати, що нарôдъ бачить самъ несправедливôсть, яка дѣе ся рускому товариству въ порôвнаню зъ польскимъ. Не мотивую дальше жаданя збôльшеня запомоги, бо кождому мотивы тй знанй, а ставлю внесенье: „Взываесь будучій выдѣлъ „Просвѣты“, щобы въ осени с. р. внѣсъ петицію до сойму о пôдвысшенье дотеперѣшнои запомоги зъ 1000 зр. на 5.000 зр.“ — Внесенье се принято.

При рубрицѣ „брошурованье и оправа книжокъ“, на що выдано 1.446 зр. 89 кр., замѣтивъ о. Сѣчиньскій, щобы книжочки брошуровано тревальше. Теперѣшнй окладинки нищать ся дуже скоро, а черезъ те нищить ся й книжка. — Замѣткою сею новый выдѣлъ мае покористуватись.

Директоръ канцеляріи п. Лаврôвскій ôдчитавъ справозданье зъ руху книжокъ. — Въ тôй справѣ не забиравъ нѣхто голосу.

Потôмъ проф. Врецьона ôдчитавъ слѣдуюче справозданье контрольнои комісіи, въ котрôмъ коротко зôбрана дѣяльнôсть выдѣлу за послѣдный рôкъ:

„Именемъ контрольнои комісіи складаючои ся зъ пп. д-ра Юл. Целевича, Ив. Бѣчая и Гр. Врецьоны, маю честь заявити, що выдѣлъ тов. „Просвѣта“ въ тамтого року старавъ ся всѣми силами вывязатись похвально зъ положеного въ нѣмъ довѣрія. Правильно що мѣсяця ôдбувавъ майже по два засѣданя и на тыхъ полагоджувавъ важнѣйшй справы. Выдавъ 12 новыхъ книжочокъ и илюстрованый Календарь на рôкъ 1891, значно побôльшивъ бібліотеку и музей товариства, починивъ приготованя до выданя етнографічнои карты Руси Украины, зложивъ анкету для будовы дому „Просвѣты“ зъ салею на театральнй представленя, пôддержувавъ своимъ фондомъ и выдавництвами читальнѣ и обѣ руско-народнй школы у Львовѣ особливо-жъ школу им. Маркіяна Шашкевича, управильнивъ записы патріотôвъ-Русинôвъ и подѣливъ тй-жъ яко фонды по мысли великодушныхъ жертволюбцѣвъ, може повеличатись значнымъ зростомъ числа новыхъ членôвъ и взагалѣ пôддержувавъ просвѣту въ кождôмъ закутку краю, де лишь яка честна душа руска зажадала корму духового.

„По перeглядѣ касовои книги и самои-жъ касы знайшла контрольна комісія все у вабрцевôмъ порядку: кождый грôшь приходу и розходу записаный старанно вправною рукою касіера. [Цифры доходу и розходу поданй вже повысше. — *Ред.*]

„Маетокъ товариства „Просвѣта“ въ готôвцѣ, ульокований въ безпечныхъ паперахъ товариства кредитового земского и банку гіпотечного, процентуесь правильно, збôльшуе ся зъ кождымъ рокомъ и выносивъ въ сѣмъ роцѣ поважну квоту 18.400 зр. Книжки, инвентарь, бібліотека и претенсіи за книжки взятй въ розпродажь репрезентують немеише поважну суму: 15.577 зр. 57 кр., числячи вартôсть книжокъ лишь по половинѣ цѣны.

„Фондôвъ пôдъ зарядомъ „Просвѣты“ есть 8, а именно: будовы дому „Просвѣты“, будовы руского театру, имени Т. Шевченка, имени Ст. Качалы, имени Франца Фроица, имени Е. Витошиньскои, Михайловои преміи драматичнои и имени Стеф. Дубравского. Кождый зъ тыхъ 8 фондôвъ ведесь ôддѣльно и умѣщеный есть частію въ листахъ заставныхъ, а частію въ щадничихъ книжкахъ. Всѣ фонды, котрыми „Просвѣта“ завѣдуе, выносять квоту 9.329 зр. 64 кр.; они процентують ся правильно и сягають въ сей хвили може вже квоты 10.000 зр.

„Тов. „Просвѣта“ ôдъ 1874 до 1890 року выдало 129 книжокъ популярныхъ, представляючихъ вартôсть 12.410 зр, а зъ шкôльными и другими книжками 18.193 зр. Всѣ книжки мѣстять ся въ маґазинахъ товариства и роздають ся членамъ безплатно або продають ся въ канцеляріи. Дуже велике число книжокъ товариства знаходить ся всюды по краю въ комісовôй розпродажи.

„Позаякъ цѣлый выдѣлъ вельми совѣстно займавъ ся всѣми справами товариства, — позаякъ кождый членъ выдѣлу займавъ ся поручеными собѣ дѣлами вповнѣ безкористовно и весь свôй дорогій часъ и трудъ нѣсъ въ жертву хосенности товариства, — позаякъ друковане справозданье зъ дѣяльности центрального выдѣлу „Просвѣты“, находяче ся въ рукахъ кождого члена вповнѣ згôдне есть зъ дѣйстнымъ потѣшаючимъ станомъ товариства, знаменуючимъ що-разъ бôльшій розвôй и що-разъ бôльшу его хосеннôсть, контрольна комісія вносить: Свѣтлый Зôбръ зволить удѣлити уступаючому выдѣлови вповнѣ заслужену абсолюторію, а Всеч. головѣ, п. секретареви и п. касіерови сердечну подяку за особливй безкористовнй труды въ користь товариства.“

Зôбраний удѣлили выдѣлови абсолюторію и ôдспѣвали ему „многая лѣта“.

Потôмъ зарядивъ предсѣдатель зборôвъ павзу, щобы члены могли нарадитись що-до выбору нового выдѣлу, на скрутаторôвъ покликавъ проф. Громницкого, о. катих. Єзерского зъ Золочева, учителя Рыбачка и селянина Григ. Костецкого, а адвоката д ра Костя Левицкого попросивъ, щобы за той часъ, коли скрутаторы обчислять голосы, пояснивъ зборамъ новый статутъ.

Устный выкладъ д-ра Костя Левицкого бувъ дуже популярный. Розказавши коротко про розвôй „Просвѣты“ пояснивъ бесѣдникъ: чому змѣнено давный статутъ, а уложено новый, котрый змѣнюе товариство на просвѣтно-економічне. Статутъ сей змѣнено лише для добра народу. Обсягъ дѣланя „Просвѣты“ черезъ те розширивъ ся и, дасть Богъ, „Просвѣта“ причинить ся и до пôднесеня добробыту народу. Она буде стремѣти до того рôзными средствами, вказаными въ статутѣ, якъ закладаньемъ шпихлѣрѣвъ, крамôвъ, касъ, спôлокъ и т. и. Тутъ пояснивъ д-ръ Левицкій въ приступный способъ головнѣйшй точки статута, взывавъ селянъ, щобы брали собѣ за примѣръ Мазурôвъ, Нѣмцѣвъ и ин., а передовсѣмъ самй про себе лѣпше дбали, а тогдѣ и нашому народови стане лучше. Выкладъ дуже подобавъ ся зборови и заслуживъ на гучнй оклики „славно!“

По выкладѣ оголошено результатъ голосованя на членôвъ выдѣлу. Выбраний:

1. Дръ Ом. Огоновскій, проф. университ.
2. Олександеръ Барвѣньскій, посолъ.
3. Д-ръ Кость Левицкій, адвокатъ.
4. Иларій Огоновскій, проф. гімназіи.
5. Володим. Лаврôвскій, комісарь пов.
6. Антôнъ Дольницкій, адъюнктъ судовый.
7. Теофиль Грушкевичъ, проф гімназіи.
8. Григ. Врецьона, учитель семін. учит.
9. Осипъ Маковей, слухачь фільософіи.

А на заступникôвъ выдѣловыхъ:

1. Д ръ Осипъ Олеськôвъ, проф. сем уч.
2. о. Дамянъ Лопатиньскій, катихитъ.
3. Д-ръ Петровскій, лѣкарь.
4. Д ръ Олекс. Кулачковскій, канд. адв.
5. Олекса Ярема, учитель гімназіи.

Наступивъ выбôръ головы товариства. Пос. Сѣчиньскій поставивъ внесенье, щобы й на дальше выбрати дотеперѣшного голову товариства д-ра Ом. Огоновского, за котрого товариство такъ пôднесло ся. И справдѣ зъ поименного голосованя картками выбрано одноголосно головою д-ра Ом. Огоновского, за що ôнъ подякувавъ словами: „Приймѣть, панове сердечну подяку ôдъ мене за те, що выбрали мене головою. Се вже чотирнацятый разъ уважаете мене гôднымъ заняти се мѣсце. Свою мовъ жовнѣръ на вартѣ небезпечнôй, я змучивсь вже маючи крôмъ „Просвѣтныхъ“ занять ще богато иншихъ и вже мôгъ бы мене заступити якійсь молодшій чоловѣкъ. Однакожь годжусь зъ Вашою волею, приймаю выбôръ Вашъ и ще разъ Вамъ дякую.“

Одтакъ ôдчитано привѣтнй телеґрамы и письма. (Мы подамо ихъ завтра.)

Опôсля на внесенье головного выдѣлу, ôдчитане д-ромъ Ом. Огоновскимъ, именовано зъ одушевленьемъ почетными членами товариства пп: посла Олександра Барвѣньского, писателя Михайла Комара, писателя Василя Чайченка, Василя Тарновского, о. Іос. Заячкôвского зъ Лопашки, Ивана Борисикевича, посла Юл. Романчука и о. Іос. Витошиньского зъ Денисова. „Многая лѣта“ и „славно“ такъ и гремѣло въ сали, а мѣска музика передъ павільономъ заграла также арію „многая лѣта.“

До контрольнои комісіи выбрано професорôвъ Юл. Целевича, Салл и Громницкого.

(Конецъ буде.)

Оповѣщенье.

Въ понедѣлокъ по Семенѣ дня 14 н. ст. вересня с. р. о год 1-ôй по полудни въ сали рады повѣтовои въ Станіславовѣ ôдбудуть ся загальнй зборы філіи товариства „Просвѣта“ на котрй Вп. членôвъ запрошуе ся.

Програма зборôвъ слѣдуюча:

1. Ôдкрытье загальныхъ зборôвъ.
2. Выбôръ головы зборôвъ, секретаря и двохъ скрутаторôвъ.
3. Справозданье зъ дѣяльности выдѣлу и касове ôдъ часу послѣдныхъ зборôвъ.
4. Ôдчитъ про крамарство.
5. Выбôръ выдѣлу и заступникôвъ.
6. Выкладъ зъ ветеринаріи.
7. Внесеня членôвъ.

Станіславôвъ 3. н. ст. вересня 1891.
За выдѣлъ філіи товариства „Просвѣта“.
Климъ Воляньскій.

Зъ нагоды будучого синоду провінціяльного.

[Статья надôслана зъ кругôвъ духовеньства провінціяльного.]

III.

Де-хто находивъ ôдповѣдь на питанье, котре мы мусѣли поставити при кôнци II-он статьѣ сеи розправы, въ тôмъ, що синодъ Замойскій нарушивъ своими постановленями нетыкальнôсть обряду Входу, а черезъ те споводувавъ остаточне зневохоченье до уніи и ей розкладъ. Але жь треба знати, що зневохоченье до уніи истнувало вже о сто лѣтъ въ задъ и зъ причинъ зовсѣмъ иншихъ; синодъ Замойскій самъ постановами, змѣнюючими въ дечôмъ практики Входу на бôльше одвѣтнй, анѣ не нарушивъ тымъ нетыкальнôсть обряду, анѣ не мôгъ сими змѣнами [выключаючи постанову о епископахъ монахахъ, уґрунтовану впрочôмъ таки на практицѣ Входу] споводувати зневохоченье. А впрочôмъ апробата римска сего синоду носить выразно клявзулю, що мимо сего потверджения не зносять ся нѣяки въ давнѣйшихъ постановъ о обрядахъ Входу, котрй яко сущий суть єдино мѣродайнй. Сказано вже въ першôй части сеи розправы, що значить тота клявзуля. Нею потверджуе папа єдино згôднôсть даныхъ постановъ синоду зъ духомъ церкви католицкои, и принимаючи до вѣдомости, въ чôмъ владыки обряду суверенного уважають за одвѣтне завести змѣну, призволюе на ню о стôлько, о скôлько змѣна ся не нарушуе нетыкальности обряду самого, а полишаючи судъ надъ тымъ цѣлôй єрархіи сего обряду и загальнôй здоровôй опініи всѣхъ вѣрныхъ.

И практика майже двохсотлѣтна утвердила въ нашôй провінціи литургічнй змѣны, зробленй синодомъ Замойскимъ, такъ що нинѣ привернене давнѣйшого ладу нѣкому не було бы пожадане. Змѣна бо обряду не лежить въ упрощеню формъ требника, въ елімінованю дѣйстно розумово не зрозумѣлыхъ и доґматично не оправданыхъ чинôвъ церковныхъ, якими суть: порошкованье Агнца, доливанье теплои воды до чашѣ, причащанье немовлятъ и т. и. Впрочôмъ, єсли пôдъ ненарушимостію обряду мае розумѣтись захованье всѣхъ можливыхъ практикъ, то першими змѣнниками були бы тй, що не заховують н. пр. строгого посту и ôдъ молока въ часы наказанй, — такій бо строгій пôстъ наказуе практика нашего обряду, а рѣчь се чей важнѣйша, нѣжь доливанье до чашѣ теплои воды, котра меньше, якъ строгій пôстъ, неодному може служити, а впрочôмъ найменшои раціи не мае за собою.

Инша рѣчь: чи по синодѣ Замойскôмъ не дѣяли ся новаторства и змѣны, будучй дѣйстнымъ нарушеньемъ обряду? Суть исторіографы нашои церкви, добачуючй въ тыхъ новаторствахъ, чиненыхъ на власну руку, особливо въ діецезіи холмскôй, єдино природный розвитокъ засадъ и нормъ руководившихъ синодомъ Замойскимъ. До нихъ належить и часто цитованый кс. Ліковскій, авторъ часто и нами цитованои совѣстнои працѣ: Geschichte des Verfalls der ruthenischen unirten Kirche. Не тутъ мѣсце — надъ такими поглядами строгу розводити критику, але выстане вказати, що противно, синодъ Замойскій руководивъ ся въ своихъ постановахъ, въ II-ôй статьѣ сеи розправы наведеныхъ, тенденцією стереженя ненарушимости обряду, такъ, що на чинячихъ противно постановляе кару ôддаленя зъ прихода.

Але синодъ Замойскій, реформуючи руску церковь, не оживотворивъ ей, бо не тôлько поминувъ найкардинальнѣйше средство до реформы ей, лежаче въ означеню ей сути, ей становиска и ей правъ передъ державою и латинізмомъ, — але й постановою о епископахъ Василіянахъ отворивъ въ рускôй церквѣ на остѣжь дверѣ крайному запустѣню ей черезъ честилюбныхъ, еґоістичныхъ, нажавы за всяку цѣну глядаючихъ монахôвъ. Зôбръ Берестейскій допустивъ ся крайного блуду, не забезпечуючи суверенного житя рускои католицкои церкви. Трактуючи и перевѣвши сполученье церквей, мужѣ Берестейского збору не сформулували церковно-правного становиска своеи церкви до державы и до церкви латиньскои, котра послѣдна, єдино собѣ католицизмъ узурпуючи, руску церковь зробила „уніятскою“, причѣпкою церкви латиньскои, допускаючи ся черезъ 400 лѣтъ интерпенціи въ ей справы, не разъ повнои омерзѣня. Залишенье скодіфікованого заявленя, обезпеченого державами и церковными законами, що церковь руска католицка есть, мимо католицизму, орґанізмомъ ôдъ церкви латиньскои зовсѣмъ окремымъ, въ тою вповнѣ рôвнорядною, маючимъ силою свого окремого обряду и дисциплінарного уставодавства цѣль истнованя рôвну ôдъ латиньскои а не менше взнеслу и ширенье царства Божого на земли спомагаючу, — що, коротко сказавши, становиско церкви рускои есть обрядово суверенне и партикулярно католицке [примѣнюючи именно католицизмъ, его засады его животворну силу єдино и спеціяльно до сего ôдлому людскости, котрый церковь руску зве

своєю, полишаючи космополітичну експанзію католицизму церкві латиньскої] — залишенье сего выразно ореченого заявленя и занедбанье устрою сеи церкви, зъ того заявленя послѣдуючого, стало ся причиною, що латинізмъ черезъ 400 лѣтъ робивъ ся непокликаным, накидливымъ сторожемъ єи ортодоксіи для власного морально низького интересу, не хотячи єи вѣры узнати католицкою, єи владикъ епископами о суверенной, ôдъ латинянъ незалежной юрисдикціи, єи обряду святостью, для нихъ не тыкальною. Зъ причины сего залишеня латинянє глядали въ сей церкві — надармо — шизмы, щобы могли нею володѣти, а не найшовши догматичнои, шукали єи — въ иконостасахъ, въ тетраподахъ, въ царскихъ вратахъ, въ поклонахъ, въ процесіяхъ, въ хрестахъ... въ браку рожанцѣвъ, шкаплѣровъ, годинокъ, літаній, монстранцій... въ супружôмъ станѣ духовеньства... въ словахъ „православный", „царь", „царица"... въ рухахъ... Черезъ 400 лѣтъ латинізмъ шпилькувавъ орґанізмъ рускои церкви безнастанно. На нѣчо здали ся стосы жалобъ, сланыхъ до далекого Риму[14]), на нѣчо рѣшуча того жь оцѣка, на нѣчо симъ шпилькованьемъ споводована ненависть, апостазія поодинокихъ діецезій... Не боронимо апостазіи, але дѣйстно сильнои и просвѣченои треба було вѣры, щобы вытримати тѣ огненѣ пробы, безнастанного бичованя, напастованя, вневаги, упослѣдженя, якѣ руска церковь католицка ôдъ католиковъ-латинянъ на собѣ перенесла...

Мимо пожаданыхъ внутрѣшныхъ реформъ — синодъ Замойскій анѣ пальцемъ не рушивъ, щобы забезпечити свою церковь ôдъ доперва що наведеныхъ болѣсныхъ ранъ, — хибы собору Берестейского и ôнъ полишивъ на дальше. А до тыхъ хибъ додаймо споводоване постановою о епископахъ вынысшенье монаховъ, роблячи ихъ закономъ прелатовъ[15]), рекрутуючихъ ся зъ по-за членовъ власнои церкви зъ пôдъупалого польского шляхотства, хапаючого ся и требника для наживы [а понятно, якъ дорогій такимъ мôгъ бути требникъ рускои церкви!] — и дивуймо ся, сли по синодѣ Замойскôмъ попадая ся церковь въ крайне запустѣнье, — сли духовеньство свѣтске, выховане прелатами-монахами зъ розмыслу въ крайнôмъ занедбаню, стратило почутье гôдности свого стану и не було въ силѣ взвести ся по-надъ матеріяльный рôвень, — сли прелаты вводять въ церковь руску все, щó найдуть по дорозѣ, щобы бути добрыми „унітами", а въ хвали напору противъ католицизму першѣ стають въ рядахъ апостатовъ... Дивуймо ся теперь, що при ихъ господарцѣ въ рускôй церкві не стало и у свѣтского духовеньства вытрималости й вѣры въ католицизмъ, такъ що нинѣ зъ давнѣйшихъ вôсьмохъ епископовъ и вôсьмохъ архимандритовъ — за 171 лѣтъ два лише зъ давнѣйшихъ а третій ново-именованый престолъ владычій розважати мають надъ направою зла, церковь руску католицку черезъ 400 лѣтъ гноблячого.

Доси були мы „уніяты". Чи будемо мы дальше церквою „уніятскою", чи чимсь бôльше? — Будучій синодъ мае слово.

---

[14]) Здали ся таки! — свѣдоцтвомъ они мартірольоґіи сеи церкви!

[15]) Такъ звано Василіянъ XVIII-го столѣтя черезъ те, що той чинъ привласнивъ собѣ всѣ значнѣйшѣ церковнѣ уряды та богатшѣ парохіи и, тримаючи ся клямки свѣтскихъ и духовныхъ маґнатовъ, допускавъ ся въ церкві самоволѣ, о якôй нинѣ трудно мати понятье.

Сегорôчнѣ зборы общества им. Качковского

задумали аранжеры зробати політичною маніфестацією партіи и — якъ всѣмъ у Львовѣ звѣстно — ôдъ трехъ уже мѣсяцѣвъ розвивали велику форсу аґітаціи, щобы на тѣ зборы зъѣхало ся якъ найбôльше сторонникôвъ зъ провінціяльнои интеліґенціи та спровадили селянъ, щобы на зборы выслано якъ найбôльше телеґрамъ и т. д. Говорять голосно, що на все те не поскуплено не тôлько труду для розписаня множества листôвъ на провінцію, але й грошевыхъ выдаткôвъ. И не дивуватись: по торôчныхъ выборахъ була се перша нагода до маніфестаціи. На зборы приѣхало кôлькадесять священикôвъ [найбôльше зъ епархіи перемыскои] и многѣ попривозили зъ собою селянъ. Бôльшѣ громадки селянъ зъ сторôнъ подальшихъ доставила околиця золочѣвска и брôдска, а головный контінґентъ доставили околицѣ Львова. Розумѣя ся, множество було нечленôвъ и при входѣ до салѣ старано ся взяти бодай завдатокъ на „вносъ" [вкладку].

По богослуженю въ Успеньскôй церкві зôбрали ся участники зборôвъ въ великôй сали „Народного Дому" и салю заповнили. Число зôбраныхъ подають всякó: пессімісты на 600, оптімісты на 1000 душъ.

Коли около 12-ои годины сали выповнилась, а по рôзныхъ куткахъ розставлено зручно звѣстныхъ Захарчукôвъ, Муринôвъ и тымъ подôбныхъ людей — забравъ слово предсѣдатель общества Б. Дѣдицкій и представивши зôбранымъ комісаря правительственного п. Янкевича, ôдчитавъ свою промову. Въ промовѣ не згадувавъ про дѣяльнôсть самого общества, а говоривъ про політичне значенье сторонництва, до котрого зачисляесь общество. „Старшая Русь — мовивъ бесѣдникъ — воскресша по 1848 р., дѣйствуе по началамъ и завѣтнымъ преданіямъ старой Руси, по твердому старой Руси завѣту. А тѣ завѣты — то русскій языкъ и руска правопись. Правопись головна точка рôзницѣ партій, а „старшая Русь" не входить въ партійнѣ споры, лишь хоче удержати тѣснѣйшу звязь въ письменностію старои Руси и зô словомъ русскои церкви, бо та форма русского слова выдумана не звычайными людьми, а святыми апостолами славяньскими. На тѣ завѣты накидають ся рôзнѣ вороги, мѣжь иншимъ и власть школьна, котра не дозволила розширяти книжочки общества мѣжь школьну молодѣжь зъ тои причины, що „русско славяньска правопись тыхъ книжочокъ не сходить ся зъ теперѣшною системою школьною." Наша старо-руская програма, выголошена въ „Народнôмъ Домѣ" въ 1868 р. еп. М. Куземскимъ, звучить такъ: „Хоронити старанно народность руську; плекати языкъ и письмо русское; блюсти отеческіи преданія и обряды; розпространяти просвѣщеніе между русскимъ народомъ, а при всемъ сохраняти несломную вѣрность и преданность августѣйшому монарху."

Якъ пôдчасъ цѣлои промовы при кождôмъ словѣ, де лишь проголосивъ п. Дѣдицкій „старая Русь", пôдносились оклики „славно", такъ и теперь, хочь ще п. Дѣдицкій не скôнчивъ своеи рѣчи окликами „многая лѣта" въ честь цѣсаря, вже деякѣ незручнѣ клакеры затягнули „многая лѣта", тому наставъ заколотъ и закôнченье промовы перейшло середъ гамору.

При выборѣ предсѣдателя зборôвъ пôднесено зъ правои стороны кандидатуру о. Грабиньского въ Куткора, а зъ лѣвои стороны кандидатуру пос. Рожанковского. И почавъ ся звычайный при такихъ выборахъ заколотъ, але наразъ голосный крикъ: „єдность!" привернувъ порядокъ — и выбрано предсѣдателемъ пос. Рожанковского, а заступниками о. Грабиньского и пос. Барабаша. На секретарѣвъ зборôвъ покликано пп. Дудака та Бѣлоруского.

Досыть довго зборы не могли рѣшити ся, чи напередъ — якъ того хотѣвъ д-ръ Павенцкій — выбирати выдѣлъ, чи пôсля проґрамы дневного порядку ôдчитати справозданье уступаючого выдѣлу и касове, дати абсолюторію и выбрати — пôсля уложенои проґрамы — на ново той самъ выдѣлъ. Вкôнци зачавъ п. Дудикъ читати справозданье зъ дѣяльности уступаючого выдѣлу. Общество выдало ôдъ послѣднихъ зборôвъ въ Тернополи десять книжочокъ и приняло 858 новыхъ членôвъ, такъ що загальне число членôвъ общества мае бути 4457. Въ справозданю мѣстить ся полемика въ „Gazet ою Narodow-ою" и „Народною Часописею", котрѣ противъ общества писали, дальше розказано тамъ про невгоду межи центральнымъ выдѣломъ общества а філією въ Сокали що до дому, котрый сокальска філія порѣшила ôддати на власнôсть товариства „Народный Дôмъ въ Сокали", а центр. выдѣлъ уневажнивъ ухвалу загальныхъ зборôвъ сокальскои філіи и розвязавъ новый філіяльный выдѣлъ.

По ôдчитаню справозданя, котре рôвно-жь въ многихъ мѣсцяхъ перебивали оклики а навѣть пôдъ конець якійсь спѣволюбный участникъ, користаючи зъ малои павзы у ôдчитѣ, заинтонувавъ пѣсню „Щасть намъ Боже", котру по кôлькохъ тактахъ сольо-спѣву, ôдспѣвали цѣлѣ зборы — забравъ голосъ о. Роздѣльскій зъ Сокаля и вказуючи на одностороннє и нетактовне представленье тои справы въ справозданю общества, хотѣвъ розповѣсти цѣлу справу. Се не подобалось президіи зборôвъ, бо старалась зацытькати справу, бôдкладаючи єи ажь до точки порядку дневного о змѣнѣ деякихъ §§ бôвъ статута, котру якъ разъ выкликала справа сокальскои філіи. О. Зубрицкій зъ Боська, представивши давнѣйшій цвитучій станъ сокальскои філіи, зазначивъ, що она теперь упадае, бо нема кому робати, — деякѣ дѣяльнѣ члены померли, деякѣ вынеслись зъ повѣта, а деякѣ постарѣлись. Філія повернула цѣлу справу въ рекомендованôмъ листѣ до центр. выдѣлу, але сей листъ десь затративъ ся, и длятого найлѣпше буде ôддати цѣлу справу окремôй комісіи, котра бы єи розглянула и здала справу на сихъ зборахъ. До комісіи предложивъ о. Зубрицкій: д-ра Ив. Добряньского, д-ра Вол. Дудикевича, сов. Рожанковского, о. Левицкого, о. Решетила и п. Лозиньского. — Зборы приняли се предложенье.

Справозданье касове выказало доходу 6.552 зр. 96 кр. (членьскѣ вкладки 3.751 зр. 31 кр., продажа книжокъ и календаря 1.608 зр. 40 кр.), а розходу 5.802 зр. 64 кр., такъ що осталось въ касѣ 750 зр. 32 кр. и довгъ въ друкарни за печатанье Календаря на 1892 рôкъ въ сумѣ 500 зр. — До комісіи контрольнои выбрано о. Ефиновича и пп. Малецкого та Летного.

Наступили два ôдчиты: о. Кобляньского зъ Драганôвка о просвѣтѣ и горожаньскôй самосвѣдомости та п. Ничая о крамницяхъ по селахъ.

О. Кобляньскій, зазначивши, що ôнъ все промавляе на память а лишь теперь, задля того, що се мае бути ôдчитъ, мусить его ôдчитати, згадавъ найперше про долю Чехôвъ зъ-передъ 50 лѣтъ а ихъ теперѣшну выставу и поставивъ ихъ за примѣръ Русинамъ. Що въ Галичинѣ двигнувъ ся трохи народъ, се заслуга общества, бо оно шарило просвѣту, заложило „Народну Торговлю" [?] а взагалѣ если суть якѣ патріоты на галицкôй Руси, то лишь завдяки обществу им. Качковского. Ôдтакъ вказавъ о. Кобляньскій на велику вагу читалень [въ противенствѣ до звѣстнои промовы пос. Антоневича въ соймѣ минувшого року?] и поставивъ внесенье, щобы центральный выдѣлъ выбравъ комітетъ читальняный, котрый бы удержувавъ въ евіденціи всѣ читальнѣ, закладавъ новѣ и выготовлявъ ôдчиты по читальняхъ, взагалѣ словомъ и дѣломъ пôдпомагавъ читальнѣ. — По сѣмъ ôдчитѣ ôдспѣвано знову „Щасть намъ Боже" и „многая лѣта" а три селяне взяли о. Кобляньского на руки и пôднесли. Розумѣесь, о. Кобляньскій за сю овацію подякувавъ, заявляючи, що се найбôльша нагорода за его всѣ „гоненія".

П. Ничай, вказавши на упадокъ купецтва и ремесла въ нашôмъ краю, пôдвѣсъ велику вагу сѣльскихъ крамницъ, але заразомъ и не такъ легку задачу, бо нема у насъ нѣ фаховыхъ людей, нѣ потрѣбныхъ фондôвъ. Ôдчитъ закôнчивъ п. Ничай внесеньемъ, щобы центральный выдѣлъ выдавъ книжочку зъ фаховымъ поясненьемъ сѣльскихъ крамницъ, и вôзвавъ до складокъ на фондъ запомоговый для крамницъ и ôдвѣсъ ся до Народнои Торговлѣ, щобы сѣльскѣ крамарѣ могли по пôвъ року ôдбувати практику при филіяхъ „Народнои Торговлѣ".

По принятю зборами повысшихъ внесень, забирали голосъ селяне и священики, але лишь деякѣ промовы закôнчувались конкретными внесенями. И такъ поручено центральному выдѣлови выдати книжочки: о штуцѣ друкарскôй на Руси въ память 400-лѣтныхъ роковинъ выпечатаня першои рускои книжки въ Краковѣ [внесенье о. Тандюка], о потребѣ, щобы нашъ народъ обнимавъ вышникъ пива, вина и иншихъ напиткôвъ (хочь се противне девізѣ общества „Трезви ся", але приносить зыскъ) и трафіки тютюну [внесенье о. Генр. Полянського]; выготовати портретъ пос. Антоневича [внесенье Кôндрата Захарчука]; розглянути справу, чи не було бы пораднѣйше закладати по селахъ не громадскѣ шинкварнѣ, а товарискѣ, с. є. опертѣ на статутахъ окремого товариства т. зв. шинкварного. По-при се були ще внесеня, котрыхъ не допущено не лише до обговореня але и до ставленя. И такъ почавъ одинъ селянинъ говорити про гоненье рускои вѣры и обряду, именно въ справѣ трираменныхъ хрестôвъ, а коли головно священики здержали его, бôнъ ставъ говорити про жидôвскихъ молодцѣвъ, котрѣ вже въ 13 або 14-ôмъ роцѣ женять ся, — але й сего не докôнчивъ, бо при загальнôмъ смѣху стягнено его зъ крѣсла. Одну справу боялись аранжеры допустати до дискусіи, хочь єи пôдъ рôзными формами два разы намагались деякѣ пôднести, именно справу, якъ бы почтити память о. Наумовича. Були внесеня поставити памятникъ, выдати портретъ и т. п., але нѣ одинъ бесѣдникъ не мôгъ докôнчити, бо и дзвôнокъ предсѣдателя и голосы „Се не на мѣсци!" не давали єму скôнчити. — Селянинъ Процикъ зъ Золочѣвского давъ догану центр. выдѣлови, щобы не важивъ ся до панахиды за померлыхъ членôвъ давати купованый хлѣбъ жидôвскій, якъ то було на ранѣшнôмъ богослуженю.

Въ имени комісіи для справы Сокальскои філіи, здававъ справу д-ръ Дудикевичъ и поставивъ внесенье, що зборы не признають філіи сокальскôй права розпоряджати домомъ, переданымъ пôсля єи рѣшеня на власнôсть тов. „Народный Дôмъ въ Сокали", бо філія не може мати власного майна, а лишь завѣдуе спôльнымъ майномъ. Пос. Рожанковскій хотѣвъ пересвѣдчити зборы, що таке рѣшенье розъярить ще бôльше членôвъ сокальскои філіи и длятого радивъ передати справу центр. выдѣлови до точнѣйшого розслѣду. О. Генр. Полянський радивъ выбрати для сеи справы окремый судъ мировый. — При голосованю принято внесенье д-ра Дудикевича.

Д-ръ Ив. Добряньскій реферувавъ справу леґату ґр. Мйончиньского 100 дукатôвъ для общества. Зъ представленя рѣчи выходило, що найлѣпше зречи ся того леґату. Зборы поручали центр. выдѣлови порѣшити тоту справу пôсля своеи гадки. — Дальше принято реферованє д-ромъ Добряньскимъ внесенье змѣны статута: а) щобы точно означити въ статутѣ, що філіи не можуть мати власного майна; б) щобы кождый членъ общества асекурувавъ ся въ тôмъ товариствѣ котре вкаже єму общество.

При кôнци зборôвъ поставивъ о. Генр. Полянський внесенье, щобы общество постарало ся о свôй прапоръ, бо се буде красно чи то въ церкві чи въ походѣ зъ церкви на нарады, громадитись довкола такого прапору. — Внесенье принято.

Зборы ôдбувались ôдъ год. 12-ои до 4½ по полудни. Першѣ двѣ годины було въ сали повно людей, ôдтакъ стали розходитись, такъ що при кôнци було лише кôльнадесять, збитыхъ у громадку довкола президіяльного стола. Зъ початку нарадъ президувавъ сов. Рожанковскій а ôдтакъ до кôнця нарадъ о. Грабиньскій.

Дописи „Дѣла".

Зъ Львôвского повѣта.

[Дорогой порядки. — Крадежи коней.]

Кажуть люде: „ôдъ головы рыбу чути" — такъ и у насъ: почавши ôдъ нашихъ славетныхъ радъ повѣтовыхъ а скôнчивши на войтахъ та пôдвойтахъ всюды загнѣздило ся бездѣльє та недбальство, котре особливо въ повѣтѣ львôвскомъ на кождôмъ кроцѣ ударить въ очи чоловѣка навѣть такого, що не хоче на него звернути своеи уваги. Я не знаю, чи есть въ Галичинѣ другій повѣтъ, де бы дороги публичнѣ були въ такъ лихôмъ станѣ, якъ въ повѣтѣ тутешнôмъ. Не маю тутъ на гадцѣ лѣта, бо тогдѣ благодатне сонечко высушить всѣ баюры та калюжѣ, а хлопскѣ возы та кандибы зарôбнають и найглубшѣ ямы; однакъ хто бы хотѣвъ переконатись о правдивости моихъ словъ, нехай бы потрудивъ ся оглянути въ осени або на веснѣ публичну дорогу ведучу зô Щерця черезъ Ланы та Горбачѣ до Николаева. Коли-бъ тѣ два славетнѣ мужѣ въ однôй особѣ пôдъ криптонімомъ „Давида" и „Абрагама" наслухали ся пôдъ часъ одного щерецкого або николаѣвского ярмарку тыхъ проклять та лайокъ, якѣ вырывають ся зъ устъ селюхôвъ, що вертають зъ мѣстъ и часами бувають змушенѣ лишати въ баюрахъ на Боже змилуванье свои возы, — тогдѣ певно ôдхотѣлось бы имъ бути мальованымъ опѣкуномъ та ôтчимомъ нашого забутого Богомъ повѣта. Середъ густого рясту вербъ на самѣсѣнькôй серединѣ дороги въ Ланахъ сеи весны въ кôлькохъ мѣсцяхъ була утворила ся правдива западня, де неоденъ хлопъ на вѣки збавивъ свои конѣ або поламавъ неодну вôсь ôдъ воза. А прецѣнь нашемъ повѣтовымъ мальованымъ матадорамъ навѣть и думкою не шибне черезъ ихъ головы — якось трошечка подбати, якъ уже не о саму дорогу, то бодай о хлопскѣ возы та кандибы.

Та ще-бъ то! Але при зелѣзничôй будцѣ ч. 22 на лініи архики. Альбрехта за коршмою Чопôвкою веде дорога горою по при самъ шляхъ зелѣзный; на найвысшôй точцѣ на самѣсѣнькôй дорозѣ розгнило ся правдиве озеро, котре рѣдко коли высыхае, а если оно значно покрыё ся ожеледою, тогдѣ анѣ суди Боже переѣхати его безъ того, щобы собѣ кôнь не розбивъ носка або що-найменче не грмнувъ по два разы. И на що жь комусь тамъ въ радѣ повѣтовôй ломати собѣ головы: акамъ бы способомъ зъ тои горы спровадити воду такъ, щобы й зелѣзничому шляхови не пошкодити и дорогу направити, коли хлопска кандиба перенесла голодъ, стужу, неодинѣ басаманы, отже може перетерпити й тото лихо?...

Горбачѣ зъ Черкасами сполученѣ дорогою, перетинаючою мокру рôвень паньскихъ и хлопскихъ сѣножатей. Славетна ся дорога не тôлько такъ вузка, що два возы минутись на нѣй не можуть, але — не рушана нѣколи рыскалемъ та мотыкою — запала ся такъ, що лежачи о много низше нѣжь сусѣдуючѣ сѣножати, при найменшôй слотѣ заливае ся водою а опôсля розгниваесь та стае ся бездонною непроходимою западнею. Згадати належить и се, що она служить за доѣздъ до зелѣзнои дороги до перестанку урядженого при будцѣ ч. 24. А кôлько то вже на тôй лихôй, заведбанôй дорозѣ приключило ся не лишь нашимъ хлопамъ, але й панамъ нещасть, про се навѣть не стало бы часу розказувати. Особливо зимою, коли рôвну рôвень замете буйный, студеный вѣтеръ бѣлою, грубою поволокою снѣгу, бѣдный подорожный, щó вертае часами у темну нôчь ôдъ поѣзду, блудить цѣлу нôчь по сѣножатяхъ, бо дорога навѣть не обсаджена вербами, а буває такъ, що заѣде разомъ зъ кôньми до недалекого сѣрчаного потока, де не тяжко пострадати житье. Таке нещастье зустрѣнуло сего року въ лютôмъ Шзаба зъ Дубѣного, котрый стративши середъ темнои ночи слѣдъ на дорозѣ, заѣхавъ до згаданого потока та втопивъ кобылу вартости до 300 зр. Одинѣ тôлько собаки та вороны були вдячнѣ радѣ повѣтовôй за єи недбальство, бо середъ лютои зимы посилили ся свѣжимъ стервомъ. Передъ трема лѣтами таке саме приключило ся горбачѣвскôй посесорцѣ, котра зимою выслала по гостѣ о 10 годинѣ въ ночи двѣ пôдводы, — гостѣ добились якось пѣхотою до дому; конѣ паробки повôдрѣзували ôдъ саней, а сани полишено въ потоцѣ до бѣлого дня. И хто-жь буде на тôлько смѣлый — заперечити менѣ, що нашѣ матадоры зъ львôвскои рады повѣтовои не клопочуть ся о нашъ повѣтъ та не обсыпують его своею ґдалою печаливостію?! За се мы, „ничтожѣ смерды та гельоты" маємо сю велику та не до описаня честь, що не тôлько маршалокъ нашои непорады але и єи секретарь розперли ся на посольскихъ крѣслахъ, зъ-вôдки грôзнымъ окомъ Арґуса споглядають на благословенну ихъ козбасами та дриглями пôдльвôвску землю.

Однакъ мôгъ бы мене хто-небудь пôдозрѣвати о то, що моимъ перомъ при писаню сихъ замѣтокъ поводить може пристрасть та нетерпимôсть, бо що-жь на злѣ дороги хто порадить, если нема ихъ чимъ направити? Але я покажу тôлько на Демню та Щерець. Въ тыхъ мѣсцевостяхъ есть такъ богато камѣня, що не тôлько згаданѣ дороги, але всѣ пôдльвôвскѣ шляхи можна вышутрувати. До того въ Демни будуть хлѣборобы задоволенѣ, если знайде ся така щира душа, що румовиско камѣнне забере имъ зъ-пôдъ нôгъ. Я бы навѣть знайшовъ потрѣбнѣ фонды на такъ добру цѣль, лишень потрудивъ бы-мь ся троха лѣпше заглянути въ пальцѣ тымъ славетнымъ войтамъ та писарямъ при ôдробленю шарварку та при стяганю за него належитости. Та що жь? — годѣ плысти горѣ рѣкою! годѣ выступати супротивъ тыхъ, до котрыхъ чуе ся якесь зобовязанье за дѣла недавныхъ выборôвъ!...

Однакъ мы можемо тѣшити ся тымъ, що не потребуемо далеко глядати за товаришами нашои чи долѣ чи недолѣ въ тôмъ взглядѣ, бо и батьки жидачѣвского повѣта здаесь цѣлкомъ забули про свою дитину. Зъ нашимъ повѣтомъ заразъ граничить село Демня, славна своими каменоломами та пінками. Серединою сего села плыне рвуча та каменеста рѣка Жубра. На рѣцѣ по дорозѣ ведучôй зъ сусѣднихъ селъ до Николаева лежать мôстъ — здаесь, тôлько для лику та парады, бо по тôмъ мостѣ вже нѣхто не ѣздить ôдъ року 1887, а люде посторонѣ зъ возами наладованими камѣньемъ або инчимъ добромъ готалайкають та купають ся въ рѣцѣ, проклинаючи свою лиху годину. Мôстъ отъ-отъ завалить ся, а прецѣнь нѣхто нимъ не клопоче собѣ головы, нѣхто навѣть не застановить ся надъ тымъ, чи бы не треба его направити. Ѣй Богу, такихъ славныхъ порядкôвъ, якъ у насъ, здаесь, не здыбле ся бôльше нѣгде пôдъ сонцемъ, — а прецѣнь при кождѣсеньскихъ выборахъ тôлько есть кандидатôвъ на дбалыхъ батькôвъ не тôлько дорôгъ але й нашого народу, щó зôбравши всѣхъ на драбинастѣ возы та прирубливши грубыми рублями, можна бы ними обдарувати не тôлько кождѣсеньскій закутокъ Европы, але може ще й лишилось бы що и для — Африки.

Кождого лѣта въ пôдльвôвскихъ сторонахъ появляе ся дуже много конокрадôвъ, котрѣ дуже зручно та проворно ведуть свое нитратне ремесло. Середъ темнои ночи забирають они зъ пасовиска що найкрасшѣ ковѣ, запрягають ихъ до якого-буль краденого воза тай гонять наче своею власностію Богъ знае куды. Ба, разъ сѣ непрошенѣ гостѣ навѣть не задоволяли ся простымъ возомъ, а взяли ôдъ руского священика маленькій угорскій возокъ, щобы имъ було ѣхати выгôднѣйше. Сего року

въ причины, що коні держать ся въ добрôй цѣнѣ, а згадане ремесло може ремѣсникови нагнати бôльше грошей до кишенѣ, случаѣ крадежи повтаряють ся частѣйше, нѣжь тамтыхъ лѣтъ. Недавно украдено три пары коней въ Добрянахъ, одну пару въ Горбачахъ, двѣ пары въ Ланахъ тай де-що по иншихъ селахъ. Замѣтна се рѣчь, що оденъ ґазда въ селѣ мусить бути въ змовѣ зъ злодѣями, бо щезають що найкрасшѣ конѣ, а до воза шлѣѣ та нашийники дôстаесь зъ такого мѣсця, зъ-вôдки чужій достати бы ихъ не мôгъ. Що-жь доперва говорити про дрôбнѣ крадежи збôжа, пашѣ, курей, гусей та качокъ. Того бы певно не списавъ и на воловôй шкôрѣ. Не менче дивнымъ выдае ся й те, що наша жандармерія, котра — нехай ѣй буде се въ честь — при кождыхъ выборахъ та при нашихъ подвигахъ національныхъ бувае такъ проворною, енерґічною та нѣжною, — супротивъ крадежей стоїть безсильною. А прецѣнь лежить се въ интересѣ публичного супокою — положити конець такъ широко розширеному ремеслу крадежи, бо справедливо мы вже нинѣ зачинаемо побоювати ся, що отъ-отъ день незадовго знайдесь такій проворный та одважный злодѣй, що за краде намъ и нашихъ позѣтовыхъ матадорôвъ та батькôвъ пôдльвôвской стороны, — а тогдѣ що жь бы почали мы сироты безъ нашихъ слѣпыхъ проводирôвъ та опѣкунôвъ? Тогдѣ зарыдали бы та заплакали всѣ западнѣ, трясавицѣ, пропасти, выбоѣ та дѣры по нашихъ дорогахъ, а вôйты зъ писарями свôй вопль пôднесли бы высоко-высоко... ажъ до самого неба.

Саса.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ

На хорватску выставу въ Загребѣ приѣхало въ недѣлю дуже много гостей зъ Краины, Истріи та Реки пôдъ проводомъ пословъ до рады державнои и до соймôвъ. На привѣтъ президента мѣста и мѣскои рады въ Загребѣ одповѣли Спінчичь и Грибарь бесѣдами, въ котрыхъ обговорювали осущенье великохорватскои идеи и пôднесли, що Загребъ бувъ бы престольнымъ городомъ сего союза. Урядова Agramer Zeitung такъ пише въ тôй справѣ: „Наше право на посѣданье Дальматіи се позитивный законъ и все, що говорено въ интересѣ зъединения нашои отчины зъ Дальматією, основуе ся на тôмъ законѣ. Инакше справа стоить зъ Краиною и Истріею и коли въ надмѣрѣ чувствъ пôдносить ся претенсія на тѣ землѣ, то може се уходити за добру ораторску фразу — але позитивнои основы до того трудно одшайти. Чи-жь потрѣбно доказу, що такі надмѣрні чувства можуть выставити на небезпечнôсть и тѣ претенсіи, якѣ Хорватія пôдносить на зъедененье зъ Дальматією.“ Гостѣ хорватскѣ одвѣдали громадно Старчевича. Посолъ Спінчичь хвалилъ его заслуги для хорватского народу. На се Старчевичь давъ одповѣдь, що Хорватія єдностію добуде собѣ свободу.

—

Посолъ Жиль Делясъ оголошуе въ своѣмъ орґанѣ Le Journal d' Indre et Loire минуму ґенезу россійско-французского алянсу слѣдуючимъ способомъ: „Исторія розкаже, що міністеръ справъ заграничныхъ Флюранъ бувъ першимъ, котрый одного дня одважився ся заступникови царя сказати: „Россія и Франція мають спôльного ворога Нѣмеччину; они можуть мати на рôзныхъ точкахъ спôльнѣ интересы; що шкодить, щобы мы заключили алянсъ?“ Се было майже наслѣдуваньемъ славного слова царя Александра, коли онъ на мостѣ въ Тильжи промовивъ до Наполеона: „Пане, ненавиджу Анґлійцѣвъ такъ дуже, якъ вы“. — „Въ такôмъ случаю миръ заключеный мѣжь нами“ — одповѣвъ Наполеонъ. Але справа мѣжь Флюрансомъ а царемъ не пôйде такъ скоро и се впрочѣмъ не есть его виною, анѣ виною царя. „Якъ можете думати о такôмъ алянсѣ“, закинуло кôлька товаришѣвъ Флюранса въ міністеріальнôй радѣ, „якій скандалъ середъ републиканьскои партіи, якій скандалъ въ Европѣ!“ — „Знаю о тôмъ дуже добре“, одповѣвъ холодно міністеръ справъ заграничныхъ, „скандалъ бувъ бы такъ великій, що мôгъ бы спинити нѣмецкого цѣсаря забрати въ насъ ще Шампанію а противно мôгъ бы его присилувати оддати намъ назадъ Альзацію и Льотаринґію.“ — „Якій дурень“ сказавъ въ кульоарахъ палаты Спіле въ голосъ и онъ тогдѣ зôставъ міністромъ справъ заграничныхъ та стерѣгъ ся, щобы не вести дальше начатыхъ переговорôвъ. Онъ пôславъ въ спеціяльнôй місіи Флюранса до Петербурга, и сей мавъ зôстати тамъ французскимъ амбасадоромъ, если бы его заходы осягнули приналежне признанье. Я вважавъ за користне розказати про ґенезу россійско-французского алянсу а про него я чувъ одъ сердечного приятеля Флюранса.— Алянсъ републики и царя за часôвъ, коли Флюранъ бувъ міністромъ, додавъ сей приятель, означавъ супокôй на двацять лѣтъ; сегодня мае онъ значѣнье певнои та близькои вôйны. Сей послѣдный осудъ не беру на себе а наводжу его, бо онъ походить одъ высоко стоячои и добре поинформованои особы.“

—

Въ Анґліи уважають россійско-турецке порозумѣнье за ударъ для тои точки парижского трактату, котра говорить про Дарданелѣ. Консервативный орґанъ St. James Gazette пише: Офиціяльне донесенье о россійско-турецкôй умовѣ що-до переѣзду черезъ Дарданелѣ мабуть ствержае радше донесенье Standard-а, що Порта зовсѣмъ уступила Россіи що-до дарданельскои справы, нѣжь его заперечуе. Туреччина не могла отверто признати права, переводити кораблѣ военнѣ черезъ проливы морскѣ, але натомѣсть може Туреччина примкнути очи. Въ зручно уложенôй умовѣ, що военнѣ кораблѣ будуть мати характеръ приватныхъ кораблѣвъ, на котрыхъ будуть перевозитись выслуженѣ вояки або вязнѣ пôдъ войсковою сторожею, Россія буде могла знайти позôръ а Туреччина не буде робити нѣякихъ розслѣдôвъ.

Точки парижского трактату зъ року 1856 що до морскихъ проливôвъ суть такѣ: Султанъ зъ однои стороны заявляе, що онъ мае непоколибиму волю удержати въ силѣ старе право, узнане за незмѣнну засаду, силою котрого було заборонено военнымъ кораблямъ чужихъ державъ вътѣзджати въ проливы Дарданелѣвъ и Босфору и тому якъ довго Порта знаходить ся въ мирѣ, доти султанъ не пустить нѣякого военного корабля въ тѣ проливы морскѣ. А зъ другои стороны володарѣ державы (слѣдуе вычисленье державъ) зъобовязують ся пошанувати сю постанову султана и руководитись повысше означеною засадою. Арт. 2-гій: Султанъ задержуе для себе право якъ попередно такъ и теперь выставляти ферманы для переѣзду легкимъ кораблямъ плывучимъ пôдъ военною фляґою, если они пôсля звычаю уживають ся въ службѣ посольствъ заприязненыхъ державъ. Арт. 3-ій: Вымика лишь для тыхъ легкихъ кораблѣвъ пôдъ военною фляґою, котрѣ управненѣ державы стаціонують при гирлѣ Дунаю, щобы забезпечити постановы що-до вôльнои плавбы на рѣцѣ, але число кораблѣвъ не мае бути бôльше нѣжь два на кожду державу.

—

Въ Нѣмеччинѣ зачинають домагати ся реформы конституціи въ ліберальнôмъ напрямѣ, особливо ліберальнѣ дневники майже зовсѣмъ одноголосно и згôдно. Мѣжь иншими Breslauer Morgenzeitung пише: „Конституція нѣмецкои державы, якою она явила ся передъ двацяти лѣтами, не есть дѣломъ, котре бы могло на вѣки вдоволити нѣмецкій народъ а ще менше можна се сказати о прусскôй конституціи. Становище короны укрѣпляе ся на всѣ стороны а парляментъ зô всѣхъ сторôнъ выставленый на напады и гнетъ. Треба порôвнати лише певну мѣру ненарушимости признанои нѣмецкимъ заступникамъ народу зъ безпечною позиціею, яку міністеръ займае. Якъ довго одвѣчальнôсть міністрôвъ покликаныхъ монархомъ обмежена постôйными формами и не можна ѣи закестіонувати, доти мы не пôддвигнемось на першій ступѣнь конституційнои державы. Нинѣшный станъ нашихъ заведень конституційныхъ треба назвати неприроднымъ. А все неприродне мусить звалитись, хочь бы мы якъ штучно уставили его пôдпоры. Тревалою и побѣдоносною супротивъ внѣшныхъ и внутренныхъ кругôвъ може бути лише така конституція, котра оддае народови те, що приналежить до народа. Хто хоче осущити се одношенье, не поступае пôсля правила революційного, але пôсля державно консервативного.“

НОВИНКИ.

— **По загальныхъ зборахъ тов. „Просвѣта“ въ Тернополи** одбулась гостина для селянъ и мѣщанъ въ павильонѣ мѣского огорода. Господаремъ сего — якъ звали — комерсу бувъ посолъ о. Сѣчиньскій. Денисôвскій хоръ мѣшаный, зъ двома або трема спѣваками въ однôмъ голосѣ, спѣвавъ дуже вдатно нашѣ композиціи. Не лишь у старшихъ паробкôвъ але й у хлопцѣвъ маленькихъ, що спѣвали сопранами та альтами, видно было знамениту вправу. Крôмъ хору мѣска музика грала передъ павільономъ також нашѣ композиціи, мѣжь иншими Quodlibet Лысенка. Вечеромъ одбулись танцѣ въ сали касина въ замку.

— **Еп. Куиловскій** — якъ телеґрафічно доносять — буде на авдіенціи у цѣсаря, коли сей поверне зъ угорскихъ маневрôвъ.

— **П. Ярославъ Романчукъ**, нашъ землякъ [братанець посла Юліяна Романчука], проживаючій одъ кôлькохъ лѣтъ въ Софіи одержавъ правительственну посаду (учителя французскои мовы) при ґімназіи у Варнѣ.

— **О. Кипріанъ Ясеницкій** зъ Балигорода надôславъ сими днями на нашѣ руки дальшихъ 50 зр. (за себе до присланыхъ уже давнѣйше 50 зр.) на фондъ будовы руского народного театру у Львовѣ. Отже одъ Впов. родины Ясеницкихъ для звеличеня 50 лѣтного ювилею своихъ Достойныхъ родителѣвъ, о. пароха зъ Старои Соли и его жены, одержавъ фондъ на будову руского народного театру доси суму чотириста зр.

— **Дохôдъ зъ вечерка „двинацятки“ въ Новôмъ Санчи**, устроеного дня 3 н. ст. вересня, бувъ — якъ намъ пишуть зъ Санча — доси небувалый въ тôмъ мѣстѣ. „Якъ на концертѣ такъ и на вечерку — пише намъ п. Яворскій — публика выповнила салю биткомъ и взагалѣ кажуть въ мѣстѣ, що такого концерту въ Санчи ще не було. Доказомъ сего зôбраный дохôдъ brutto 323 зр. 06 кр.; въ того 260 зр. 10 кр. зъ продажи білетôвъ, а 63 зр. зъ надаткôвъ. Зате бувъ и величезный розхôдъ, бо ажъ 215 зр. Въ розходѣ найбôльшѣ рубрики становлять: подорожь „двинацятки“ зô Стрыя до Санча (65 зр.) и удержанье ея въ Санчи черезъ три днѣ (75 зр. 67 кр.) а потôмъ музика (18·25 зр.), дальше друки, саля, кореспонденція, обслуга, свѣтло, подіумъ, крѣсла и т. д. Чистый дохôдъ, якій лишивъ ся посылаю переказомъ почтовымъ — 108 зр. 10 кр. Дохôдъ сей въ цѣлости призначеный на будову руского театру. Надатки зложили слѣдуючѣ Вп. панове: Грозикъ 1 зр., инжінѣръ Оксиньскій 50 кр., Розенталь 1 зр., Клеменсевичь нотарь зъ Чорного Дунайця 2 зр.; Макъ-Іврей Англичанинъ зъ Горлицъ 30 зр., Мишкевичь комісарь зъ Кракова 3 зр., обыватель Ґлембоцкій 1 зр., баронъ Бруницкій 4 зр. 50 кр., нафтярь Фаукъ 4 зр., нафтярь Данквертъ 4 зр., кс. д-ръ Ґораликъ инфулатъ зъ Санча 1 зр., судья Петро Липиньскій зъ Нового-Торгу 1 зр., д-ръ Млодзикъ адвокатъ зъ Мшаны дôльнои 1 зр., д-ръ мед. Трембецкій 1 зр., Ґостиньскій зъ Навуйовы 1 зр., о. Париловичь зъ Злоцкого 5 зр. и В. Яворскій 2 зр. — Въ Новôмъ Санчи 7 н. ст. вересня 1891. *Яворскій.*

— **Львôвскій университетъ** численъ въ лѣтнôмъ пôвроцѣ 1891 року шкôльного 1169 слухателѣвъ а то: 348 богословôвъ, 649 правникôвъ и 172 фільософôвъ. Надзвычайныхъ слухателѣвъ було 107. Пôсля народности було: Русинôвъ 407, Полякôвъ 757, Нѣмцѣвъ 3, Мадяръ 1 и 1 Болгаринъ. Що до вѣроисповѣданя то дѣлились слухателѣ: на 422 обряду греко-кат., 541 римо-кат., 1 православный, 8 öрм.-кат., 4 евангелики и 193 жидôвъ. Зъ по за границь Галичины було 47 слухателѣвъ. Цѣлу оплату платило 633, увôльненыхъ одъ половины було 133 а одъ цѣлои 403. Службу вôйскову повнило при лініи 9, при резервѣ 274 а при оборонѣ краевôй 20. — Що до складу професорôвъ то въ зимовôмъ пôвроцѣ 1891/92 буде выкладати: на выдѣлѣ теольоґічнôмъ 6 професорôвъ звычайныхъ, 2 надзвычайнѣ, 1 доцентъ и 2 учителѣ. Звычайнѣ катедры догматики загальнои, специяльнои и екзеґетики не обсадженѣ. На выдѣлѣ правничôмъ выкладати буде 9 професорôвъ звычайныхъ, 1 надзвычайный проф. д-ръ Файґель медицину судову, титулярный проф. д-ръ Тіль и д-ръ Шаховскій та 6 доцентôвъ приватныхъ. Звычайнѣ катедры австрійского права цивільного, загального и австрійского права державного, австрійского права скарбового и одна катедра права римского не обсадженѣ, но можна уважати за обсаджену также и катедру економіи суспôльнои, бо професоръ д-ръ Біліньскій перебувае майже цѣлый рôкъ у Вѣдни. На выдѣлѣ фільософічнôмъ есть 14 професорôвъ звычайныхъ. Сего року уступае професоръ д-ръ Черкавскій и катедра фільософіи та педагоґіки опорожнить ся. На выдѣлѣ фільософічнôмъ суть 2 професоры надзвычайнѣ, 1 професоръ титулярный Алекс. Семкевичь, 14 доцентôвъ и 3 учителѣ.

— **Еміґрація.** Краківска поліція задержала дня 6 н. ст. вересня 17 селянъ зъ Золочѣвщины, що выѣздили до Бразиліи безъ достаточныхъ фондôвъ.

— **Въ краевôй школѣ гончарскôй въ Коломыи** розпочинае ся рôкъ шкôльный 1 н. ст. жовтня. Мѣсць вôльныхъ есть въ школѣ 6. Тѣ, що хотять вступити до школы, мають выказати ся що мають 12 лѣтъ и укôнчили зъ добрымъ успѣхомъ школу народну. Письма треба адресувати до „Дирекціи краевои школы гончарскои въ Коломыи.“

— **Зъѣздъ австрійскихъ нотарѣвъ въ Краковѣ** одбувъ ся 7 н. ст. вересня. Зъѣхало ся 96 участникôвъ а то 27 зъ Галичины, 24 зъ Моравы и Чехіи а прочѣ зъ иншихъ австрійскихъ провінцій. Зборы одкрывъ промовою предсѣдатель австрійского товариства нотарѣвъ д-ръ Стан. Мадейскій. Нарады одбували ся надъ внесенями въ справѣ управильненя добровôльнои юдикатуры, забезпеченя хорыхъ членôвъ товариства, надъ конкурсовыми задачами и надъ полѣпшеньемъ матеріяльного стану и орґанізація нотарѣвъ. Слѣдуючій зъѣздъ мае одбути ся въ Ґрацу.

— **Огонь.** Въ Голоску великôмъ коло Львова запалила ся оногды въ ночи стодола Дашкевича. Огонь злокалізували мѣсцевѣ селяне при помочи львôвскои сторожи огневои, такъ що згорѣла лишь одна реальнôсть. Шкода выносить кôлька тысячь зр., бо стодола була переповнена збôжемъ и рôзными знарядами господарскими, зъ чого нѣчого не выратувано. Будынки були убезпеченѣ.

— **Дощъ и сильнѣ громы** навѣстили оногды околицю Калуша. Въ Медини коло Войнилова забивъ грôмъ вола и корову и запаливъ стôжокъ сѣна на сѣножати.

— **Епідемічный шпиталь** постановивъ маґістратъ львôвскій выбудувати при улици Пекарскôй за войсковыми бараками на мѣскихъ грунтахъ. Будынокъ сей буде оддаленый одъ замешканыхъ домôвъ и окруженый садами и буде призначеный для епідемічно хорыхъ. Будова начне ся сими днями и мае бути укôнчена до мѣсяця, бо маґістратъ мусѣвъ теперь пôдчасъ тифусу наймити помѣщенье для хорыхъ въ шпитали сестеръ милосердья.

— **Головныхъ денунціянтôвъ** въ справѣ скарбовыхъ надужить на Буковинѣ, вызыскуючихъ зъ однои стороны правительство (одержуючи грошѣ за доносы о нарушеню скарбовыхъ доходôвъ), а зъ другои стороны публику (беручи грошѣ за те, щобы не робили доносôвъ) арештувала сими днями жандармерія буковиньска. Суть то Яковъ Шаферъ зъ Залуча и Симеонъ Лейба Толлеръ зъ Черновець. Оба арештованѣ були начальниками шайки доносщикôвъ платныхъ правительствомъ. Першій зъ арештованыхъ выпущеный недавно зъ вязницѣ, въ котрôй сидѣвъ за звычайне злодѣйство а другій мавъ доси якихъ 20 процесôвъ о обманьство, дефравдацію, крадѣжь и т. п., зъ зъ котрыхъ однакожь все цѣло выходивъ.

— **О закладаню и урядженю грунтовыхъ книгъ въ Галичинѣ** ухваливъ соймъ въ послѣднôй сесіи законъ, котрый, якъ мы доносили, не одержавъ цѣсарскои санкціи. Выдѣлъ краевый постановивъ для того предложити соймови въ найблизшôй сесіи новый проектъ закона, на пôдставѣ котрого при парцеляціи давныхъ домінікальныхъ грунтôвъ буде minimum 100 (замѣсть 25 зр.) безпосереднихъ податкôвъ для установленя одѣльныхъ табулярныхъ тѣлъ зъ правомъ вірильного голосу до рôзныхъ репрезентацій. Зъ причины роздробленя тыхъ домінікальныхъ земель выносило въ роцѣ 1873 число выборцѣвъ зъ куріи бôльшои посѣлости 1854, въ шесть лѣтъ пôзнѣйше 1972 а въ 1885 роцѣ вже 2076.

— **Справа дефравдацій мытовыхъ на Буковинѣ**, якъ телеґрафують до Kurj. Lw. зъ Черновець, прибрае широкѣ розмѣры. Комісарь скарбовый Требиньа въ Серетѣ суспендованый, старшій комісарь Гавацкій спенсіонованый, такъ само Микульскій и совѣтникъ скарбовый Ванкъ. Посаду Ванка мае займити старшій инспекторъ Биліньскій.

— **Метеорольоґічне зъявище.** Зъ Волжска доносять „С. Пет. Вѣдомости“, що въ селѣ Ребиôмъ, пôдчасъ зливы, полученои зъ градомъ, упала брыла леду, ваги 5 пудôвъ т. е. 200 фунтôвъ.

— **Зъ Праги** доносять, що тамъ арештовано индивидуа, що передъ кôлькома тыжднями напали були зъ ножами и поранили акторôвъ нѣмецкого театру, о чôмъ мы въ своѣмъ часѣ доносили. Въ слѣдствѣ признали ся всѣ до вины. Зъ увязненыхъ есть одинъ кельнеромъ, другій челядникомъ тесельскимъ а третій склеповымъ служачимъ. Всѣхъ ихъ одставлено до суду карного.

— **Три добы въ гробѣ.** Въ Перчахъ завалила ся передъ кôлькома тыжднями вежа костельна, гребучи богато жертвъ. Зъ пôдъ развалинъ выдобули однакожь по 72 годинахъ, на найбôльше зачудованье всѣхъ присутныхъ, живого ще столяря, названого Рашробъ. Столярь сей оповѣдае свои враженя такъ: „Сидячи въ костелѣ, завважавъ я, що зъ склепѣня одпадае тинкъ. Я не звертавъ на се бôльшои уваги, бо гадавъ, що вапно одпадае зъ причины вогкости. Нагло завалила ся вежа. Я стративъ свѣдомôсть. Якъ довго я такъ лежавъ — не знаю. Коли я почавъ приходити до себе здавало ся менѣ, що вечерѣе, однакожь я не мôгъ рушити ся. Очевидячки була у мене горячка, бо менѣ здавало ся, що я въ Альпахъ и що лавина скинула мене въ пропасть. По кôлькохъ годинахъ прийшовъ я до цѣлковитои свѣдомости, а пôзнавши, що зô мною дѣе ся, хотѣвъ укоротити собѣ муки и два разы пробувавъ собѣ одобрати житье удушеньемъ. Однакожь за кождымъ разомъ не ставало менѣ силъ до того“. — Супокôйно отже лежавъ бѣдняга пôдъ румовищемъ, а не знаючи, кôлько часу перебувъ въ тôмъ гробѣ, гадавъ собѣ, що лежить тутъ 6 днѣвъ и 6 ночей. Бôльшу часть часу переспавъ а радше передрѣмавъ, мученый страшною спрагою. Удалось ему вкôнци обернути ся на бôкъ и онъ зъ великою жадобою почавъ лизати вогку землю. Кôлька разôвъ чувъ удары чеканôвъ робôтникôвъ, котрѣ надъ нимъ працювали. За кождымъ разомъ кликавъ о помôчь. День передъ его вырятованьемъ учувъ голосъ инжинира: „Досыть на нинѣ, завтра розпôчнемо знову!“ Слова тѣ довели нещастного до страшнои розпуки, бо бувъ певный, що завтра не дôжде, зачавъ кричати, ажъ захрипъ и зомлѣвъ. На другій день о 5 годинѣ рано выдобули его зъ гробу.

— **Страшна пригода** лучила ся въ Залѣщикахъ. Двѣ сестры 14-лѣтна Рожа и 11-лѣтна Фані Репсъ, купали ся въ Днѣстрѣ, коли наразъ старша увидѣла, що малу Фані пôрвала вода и занесла на середину рѣки. Не надумуючись кинула ся на ратунокъ и ухопила тонучу, але не мала силы удержати ся на верху воды, анѣ увôльнити ся вже зъ рукъ сестры, котра ея судорожно держалась. По довшôмъ шамотаню пôшли обѣ дѣвчины на дно. Тѣла ихъ одвайдено ажъ другого дня.

— **Африканьскѣ карлики.** О племенахъ карликôвъ въ середнôй Африцѣ, о котрыхъ недавно Стенлі въ своѣмъ творѣ тôлько интересного подавъ, читавъ теперь власне, на одбуваючôмъ ся въ Лондонѣ конґресѣ орієнталістôвъ, ученый Гальдибуртонъ. Въ одчитѣ своѣмъ сказавъ прелеґентъ, що ученый свѣтъ не знавъ нѣчого до року 1888 про племя карликôвъ, мешкаюче на полудне одъ гôръ Атласъ мѣжь рѣкою Дра а Сагарою. Гальдибуртонъ одбувъ, якъ каже, подорожь до Марокко, щобы пôзнати близше се интересне племя, однакожь мусѣвъ побороти найбôльшѣ перешкоды, бо Маври, мешканцѣ Марокка, суть дуже забобоннѣ, боять ся карликôвъ и не хотять про нихъ нѣчого Европейцямъ говорити. Тысячѣ карликôвъ мешкае въ окрузѣ Акка на полудне одъ Атласа, на пôвнôчь-же майже нѣхто зъ нихъ не показуе ся. Маври называють ихъ „Сіді Баранъ“ або „Мабрукъ“ (по нашому: нашъ благословленый панъ) и почитають ихъ якъ святыхъ, цѣлуючи ихъ все въ рамя, коли по при нихъ переходять. Почесть тая походить зъ давныхъ часôвъ и основуе ся на вѣрѣ, що карлики приносять щастье. Они пропорціонально збудованѣ, 4 стопы высокѣ а шкôра ихъ не темнѣйша якъ у индіянъ американьскихъ, часомъ навѣть такъ ясна якъ у европейскихъ Испанцѣвъ. Они суть дуже зручнѣ и мають бути предками акробатôвъ, котрѣ представленѣ на памятникахъ четвертои египетскои династіи. До мѣсть замешкалыхъ Европейцями не заходять карлики нѣколи.

— **Загадочна исторія.** Въ роцѣ 1870 щезла одному почтовому урядникови въ Чернôвцяхъ 5-лѣтна дочка, котрои нѣякимъ способомъ не можна було одшайти. Сего року, отже по 20 лѣтахъ, одержали родичѣ пропавшои дѣвчины безименне письмо въ Каира, де було сказано, що дочка ихъ жие въ Каирѣ въ гаремѣ пôдъ именемъ „бѣла княжна“. Родичѣ однесли ся въ тôй справѣ до австрійского консуля въ Каирѣ зъ просьбою, о освобожденье ихъ дочки зъ гарему и одосланье ея до родины, однако консуль одповѣвъ, що его розслѣды не принесли результату, бо въ Каирѣ нема дѣвчины пôдъ назвою „бѣлои княжны“.

— **Китайска историоґрафія.** Нѣякій народъ на свѣтѣ не мае такого числа историчныхъ творôвъ якъ Китайцѣ. Правительство китайске зарядило надзвычайнѣ средства, щобы факты зъ народного житя полишити потомкамъ. Три уряды суть выключно занятѣ збираньемъ и оброблюваньемъ матеріялу до исторіи кождого цѣсаря. „Бюро архивôвъ денныхъ“ мае все представителя при боцѣ цѣсаря; якъ въ публичнôмъ такъ и приватнôмъ житю цѣсаря стереже безнастанно историкъ. Друге бюро, „исторій сучасныхъ“, обробляе акты державнѣ и розпорядженя правительства, а третье — „колеґія исторіи династіи“ занимае ся архивомъ династіи панующои и житьеписями особъ котрѣ заслужили ся для панующого дому. Для оминения, щобы страхъ, або якѣ иншѣ взгляды не вплывали на правдомовнôсть историка, записки щоденнѣ першого бюра, кидають ся до зелѣзнои скринѣ, котру ажъ по смерти цѣсаря отвирають; зъ тои самои причины оголошуе ся исторія династіи ажъ по ея вымертю. Тѣ урядовѣ творы величезного обему, обробили вже коротко чотири ученѣ историки, мимо того матеріялъ есть все ще надзвычайно богатый. Ученѣ тѣ були: Конфуцій въ VI вѣцѣ передъ Хр., Ше Ма-Тсіенъ въ I. вѣцѣ передъ Хр., Ше ма-Куанґъ въ XI. вѣцѣ нашои еры и Чу Фу-че сто лѣтъ пôзнѣйше; на пятого историка, котрый бы написавъ исторію теперѣшнои династіи, свѣтъ ще чекае. Творы першого историка обнимають 60 книжокъ, або близько 200 томôвъ, другого — 130 книжокъ, третього 360, а четвертого 55. Исторія 24 династій зôбрана разомъ въ 3226 книжкахъ, або 1633 томахъ. Хотячи мати понятье о обемѣ матеріялу сырого, досыть сказати, що исторія послѣдного цѣсаря, котрый панувавъ лишь 13 лѣтъ, обôймае 150 томôвъ. Крôмъ того истнуе ще пôдрядна исторія також урядова, якъ на пр. исторія по

встаня Тайпінґôвъ въ 211 томахъ, повстаня Нienфей въ 160 томахъ и описъ повстаня магомеданьского въ Кашґаръ, Кансу и Юннанъ, котрый ще не скôнченый. До того кожда зъ давныхъ 19 провінцій мае свою офіціяльну исторію, зложену комісією, котрôй проводять урядники колеґіи Ганлінъ. Кождый округъ и кожде повѣтове начальство мае такожъ свою власну исторію; то побôльшае число творôвъ историчныхъ о 200. Єсли дочислимо до того ще мѣста, то тогдѣ кождый зъ 2000 округôвъ буде мати исторію, зложену зъ 10 до 20 томôвъ. Що до формы и змѣсту исторіи китайскои то суть се хроніки. Геродотомъ Китайцѣвъ есть Конфуцій а що ôнъ писавъ свои историчнѣ творы якъ рôчники або памѣть днев ники, то єго методу до нинѣ совѣстно наслѣдують.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Дня 22 н. ст. вересня ôдбуде ся вѣнчанье п. Омеляна Бѣлинкевича окôнченого богослова зъ панною Антониною Заячкôвскою дочкою п. Тита Заячкôвского судьѣ повѣтового въ Будзановѣ. — Ґенеральный директоръ зелѣзницъ державныхъ баронъ Чедикъ мае 16 н. ст. вересня приѣхати до Львова. — Дня 22 н. ст. вересня ôдбуде ся въ Любичи вѣнчанье окôнченого богослова п. Теодора Савойки зъ панною М. Лазорѣвною, дочкою тамошного пароха.

Посмертнѣ — ☦ — оповѣстки.

Тереса Лисеницка вдова по бл. п. Теофилю Лесеницкôмъ, бувшôмъ деканѣ и приходнику въ Турильчи, упокоило ся въ Станіславовѣ.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 9 серпня. Цѣсарь приймавъ ґр. Таффого на довшôй авдієнціи. Амбасадоръ турецкій Зія-бей ôдъѣхавъ до Константинополя и сподѣють ся, що ôнъ вступить до нового кабінету.

Берлинъ 9 серпня. Кн. Бісмаркови заказавъ лѣкарь брати участь въ парляментарныхъ працяхъ зъ причины нервовои слабости. Архикнязь Райнеръ именованый шефомъ надреньского полку фізилєрôвъ.

Парижъ 9 серпня. Дневникъ Раіх доносить, що Кальнокі и Капріві пôдписали въ Шварценавѣ протоколъ зъ своеи конференціи. — Кажуть, що союзъ мѣжь Нѣмеччиною а Австрією мае зробити ся тѣснѣйшимъ и нерозлучнымъ, се значить мае бути на вѣки конституцією затверженый.

Монахія 9 серпня. Цѣсаря нѣмецкого витають зъ одушевленьемъ. На вчерашнôмъ обѣдѣ пôднѣсъ князь-реґентъ тоастъ въ честь цѣсаря Вільгельма а на то цѣсарь ôдповѣвъ тоастомъ въ честь кн. Люитпольда.

Стамбулъ 9 серпня. Въ пôвъ-урядовôмъ комунікатѣ Порта запевняе, що змѣна кабінету лишить ся безъ нѣякого вплыву на заграничну політику Туреччины. Она и въ будуччинѣ буде зовсѣмъ мирна.

Въ каждôй рускôй хатѣ повинна знаходитись знаменита книжочка

И. Баштового

УКРАИНСТВО

на літературныхъ позвахъ

зъ Москопщиною.

[Передрукъ зъ „Дѣла".]

Цѣна 50 кр. зъ пересылкою 55 кр. Набути можна въ редакціи „Дѣла".

„КОБЗАРЬ"

ЗБÔРНИКЪ КВАРТЕТÔВЪ.

Цѣна 60 кр.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта".

Надôслане.

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Варабашевои на І-ôмъ поверсѣ.

АДВОКАТЪ

Д-ръ Иванъ Литиньскій

перенѣсъ свою канцелярію изъ Львова

въ Щирець.

ОКУЛІСТЪ и ОПЕРАТОРЪ

школы вѣденьскои и берлиньскои

Д-ръ Д. Меллєръ

ординуе ôдъ 9—12 и ôдъ 4—6 годины

ул. Ягайлоньска ч. 6.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНИКОМЪ"**

ул. Театральна ч. 6 (напр. св. Духа напротивъ головного одвaху)

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ рефлєктори, и т. и. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарація найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ".

Вже выйшовъ зъ друку

КОРОТКІЙ ВЫКЛАДЪ

НАУКИ ВѢРЫ И ОБЫЧАѢВЪ

для христіяньскои молодѣжи и женихôвъ зъ додаткомъ

„Рôкъ церковный"

т. е. поясненье важнѣйшихъ праздникôвъ и обрядôвъ церковныхъ, написавъ **Анатоль Долиньскій** парохъ Якторова и Унева.

Книжочка ся обнимае 189 сторôнъ и може послужити яко **пôдручникъ до катехизацій въ Церквѣ и школѣ.** — Набути можна въ Ставропигійскôй книгарни у Львовѣ и у автора, почта Перемышляны. — ЦѢНА брошурованои 75 кр.; оправнои 90 кр. На почту упрашае ся долучати 5 кр.

УВАГА. Того самого автора печатае ся **„Наука вѣры и обычаѣвъ"** въ 3 томахъ и коштуе въ дорозѣ предплаты 3 зр., по вытечатаню 4 зр.

Портретъ епископа д-ра Юліяна Пелеша

пôсля орігіналу Вол. Чеховича

въ геліоґрафічнôй репродукціи въ розмѣрахъ 48/64 цмт.

по цѣнѣ 3 зр.

(вже зъ пересылкою.)

Можна набути черезъ редакцію „Дѣла".

ГАЛИЦКІЙ

КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимае вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовуе ихъ по

$4\frac{1}{2}$% на рôкъ.

2219 71—?

ЛІЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и стація зелѣзницѣ также.

Получивши на власнôсть по старôй фірмѣ *„Ивана и сына Серафина"* **„Ліярню дзвонôвъ"** въ Калуши, ôзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им. Качковского въ Коломыи (якъ о тôмъ свого часу ґазеты доносили) — маю и теперь на складѣ **готовѣ дзвоны**, выконую скоро замовленя и приймаю старѣ або ушкодженѣ дзвоны до переливаня за дуже умѣркованy цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнѣ замовленя въ давнѣйшôй спôльнôй а теперь моѣй власнôй **ліярни дзвонôвъ** прошу о ласкавѣ замовленя такъ на поодинокѣ новѣ дзвоны якъ и на цѣлѣ групы. За тревалôсть матеріялу и гармонічный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ

Зъ глубокимъ поважаньемъ

АНТОНІИ СЕРАФИНЪ.

Ц. к. выключно прив.

АПТИКА ПÔДРУЧНА

для подорожи и дому, необходима для кождого. Мѣстить 18 лѣкôвъ и предметôвъ. **Цѣна за штуку 60 кр.**, зъ портомъ 80 кр. Дôстати можна по всѣхъ аптикахъ державы.

„Austria-Verbandetui"

Цѣна за штуку 70 кр., зъ портомъ 80 кр. Дôстати можна въ головнôмъ складѣ.

Apotheker Rob. Raditz'schen Taschenapotheke

Wien IX. Porzellangasse Nr. 50.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЪ

поручае

выпробованѣ и певнѣ средства косметичнѣ

ôзначенѣ 9-ма медалями заслуги и 2-ма диплѣомами признаня.

Олѣйокъ таніновый, взмôцняе и пôдпомагае волосю рости. Фляшка 50 кр.

Помада хінова, взмôцняе корѣнцѣ волоси и запобѣгае выпадати волосю. — Слоикъ 80 кр.

Вода атеньска, до змываня волося, запобѣгае творити ся парплямъ, ôсвѣжуе, робить тревалыми барву и полыскъ. — Фляшка 80 кр.

Олѣйокъ хіно-таніновый. Дѣлае знаменито на **корѣнцѣ волося** и на **порôстъ волося**. Въ случаяхъ де въ наслѣдокъ недуги выпало волосье, выказавъ вельми пѣлюще дѣланье. Вже по ужитю однои фляшки можна добачити порôстъ. — Цѣна 1 зр. 20 кр.

Есенція мятова до полоканя устъ, кромѣ приемного, скрѣпляючого смаку и запаху, дуже ворастно **дѣлае на ясла и зубы.** Фляшка 50 кр.

Порошокъ ростинно-алькалічный, **до чищеня зубôвъ.** Надае перлову бѣлôсть, ôддаляе камѣнь и квасы, котрѣ наводять бôль и порохнявѣнье зубôвъ. Пуделко 30 и 60 кр.

Віолінъ средство противъ крѣти рукъ и пахъ. Фляшка 50 кр.

Вода львôвска. Приемный, нѣжный и довготревалый запахъ тои воды зробивъ се, що въ Антверпіи на выставѣ всесвѣтнôй зôстала публично проклямована и ôдзначена. Цѣна фляконy меншого 80 кр., бôльшого 1.50 кр.

Ніґретина. Выборне средство до фарбованя въ сейчасъ волося на тревалу и красну барву чорну и темну; есть цѣлкомъ нешкôдливе а въ ужитю цѣлкомъ подѣйне. Цѣна 1 зр.

Бѣлѣ и гарнѣ руки. Найбôльше червонѣ и попадалѣ руки выбѣлять ся и выгладять ся по вôльхорвовôмъ натертю **Кремомъ ростиннымъ.** Слоикъ 80 кр.

Смаровило литовске до обуви и шкôръ, мягчить шкôру, робить ей непромакаючою и тревалою. Пуделко по 50 кр и 1 зр.

Набути можна у ЛЬВОВѢ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3. и ул. Галицка ч. 17. Въ філіяхъ: въ КРАКОВѢ Сукенницѣ ч. 20, и въ ЧЕРНОВЦЯХЪ Ринокъ ч. 2.

Учитель маючій довголѣтну практику, глядить лєкціи на часъ необмеженый. Близша вѣдомôсть въ адміністраціи „Дѣла".

Глядаю

посады управительки дому

у священика або вдôвця. Особа зъ руского дому. Зголошеня до ч. 1952 Центральне Бюро оголошень, Львôвъ, ул. Коперніка ч. 11.

Комната кавалєрска

зъ меблями або безъ меблѣвъ заразъ. Ринокъ ч. 36, II. поверхъ комната ôдповѣдна для вдôвця и емерита.

Повѣсти О. Федьковича

ЧАСТЬ І.

Сторôнъ 1—78. **Цѣна 20 кр** (съ пересылкою почт. 25 кр.)

Дôстати можна въ друкарни тов. им. Шевченка у Львовѣ и въ книгарни Ставропигійскôй.

СФ.

рочки, маншеты, ковнѣрики калесоны, скарпитки, хустки, краватки, шлейки, рукавички и т. п.

2753

поручае найдешевше

МАГАЗИНЪ

БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

НАКЛАДОМЪ

„Бібліотеки музикальнои"

появило ся доси:

1. „Гуляли", хоръ муж. — Ост. Нижанковского — розпродано.
2. „Наша жизнь", хоръ муж. — Н. Вахнянина, — розпродано.
3. „Молитва", гимнъ на сопр. и альтъ зъ форт. — М. Лисенка — розпр.
4. „Зъ окрушкôвъ", хоръ муж. — Ост. Нижанковского — розпр.
5. „Закувала та сива зазуля", хоръ муж. зъ форт. — П. Нѣщиньского — розпродано.
6. „Не чужого мы бажаемъ", дуетъ на тен. и бар. зъ форт. — Мих. Вербицкого — 20 кр.
7. „І Quod-libet", изъ народныхъ пѣсень украиньскихъ, хоръ муж. М. Лисенка — 30 кр.
8. „Помарнѣла наша доля", сольо бар. зъ форт. — Н. Вахнянина, 10 кр.
9. „Двѣ вязанки" зъ руско-нар. пѣсень на 1 и 2 цитры — Н. Кумановского — розпродано.
10. „У Петрôвку" и „Якъ-бымъ знала" 2 квартеты муж. Исид. Воробкевича — 25 кр.
11. „II. Quod-libet", зъ нар. пѣсень укр., хоръ муж. — Н. Лисенка — 30 кр.
12. „До бою" хоръ муж зъ форт. — Порф. Бажаньского, — 20 кр.
13. „Вечѣръ" и „Милованка", два сольа тен. зъ форт., Н. Лисенка 20 кр.
14. „Три шляхи", хоръ муж. — Г. Топольницкого (выд. ювил. зъ портр. Шевченка) — 25 кр.
15. „Три пѣсни" про сольовый голосъ въ форт. — Евг Купчиньского — 25 кр.
16. „Вѣтрогоны" коломыйки на форт. — Ост. Нижанковского — 30 кр.
17. „Три квартеты", для хору муж. уложивъ Недѣльскій-Цетвиньскій — 30 кр.

У всѣхъ справахъ выдавництва треба удаватись пôдъ адресою: Выд. „Бібліотеки Музикальнои" у Львовѣ ул. Коперніка ч. 36.

Ост. Нижанковскій, Несторъ Дмитрôвъ, выдавцѣ.

ВЕЛИКА ПРАГСКА ЛЬОТЕРІЯ.

ПЕРЕДПОСЛѢДНЫЙ МѢСЯЦЬ.

Головна выграна

100.000 зр.

50.000 зр.

ЛЬОСЫ à **1 зр.** поручають у Львовѣ: Авґ. Шеленберґъ, М. Йонашь, Сокаль & Лілієнъ, Кіцъ и Штофъ, Як. Штро. Л. Х. Верфель.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского

Выходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и руских святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю по переменку разомъ съ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Вхорія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ H. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Продаже на „ДѢЛО" и ... у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „ДѢЛО" въ адміністр. ...

въ Австріи: за границею:

на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.

на пôвъ року . . . 9 зр. на пôвъ року . . . 12 зр.

на четверть року . 4 зр. 50 кр. на четверть року . . . 6 зр.

на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.

У Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . 8 зр.

на четверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Вхорія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатаній вôльні вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошення принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одноѣ стрічки петитовоѣ въ рубр. „Надôслане" по 30 кр. а. в. ...

Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла"

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

Бесѣда д-ра Омеляна Огоновского,

выголошена на загальныхъ зборахъ въ Терноноли 27 серпня (8 вересня) 1891 р.

Одъ часôвъ заснованя товариства „Просвѣта", се є вôдъ 1868 року вôдбуваютъ ся вже двацять и третій загальнйі зборы. Двацять загальныхъ зборôвъ вôдбулось у Львовѣ, а третій уже разъ збираємо ся по-за Львовомъ. И такъ 1889 р. вôдбулись загальнйі зборы въ Станиславовѣ, 1890 р. въ Коломыи, а сего року члены нашого товариства загостили до славного мѣста на Подôлю — до Тернополя. И отъ, якъ значный поступъ объявивъ ся вôдъ року 1868 до сего часу въ розвою нашого товариства! Коли на першихъ загальныхъ зборахъ було всѣхъ 72 членôвъ товариства, то теперь є кôлька тысячь людей, щó бажаючи свѣтла науки горнуть ся до товариства „Просвѣта". Та й вôдъ того часу, якъ загальнйі зборы вôдбуваютъ ся по-за Львовомъ въ бôльшихъ мѣстахъ галицкои Руси, бачимо бôльшій рухъ въ нашôмъ житю просвѣтнôмъ. Минувшого року на зборахъ въ Коломыи явилось якихъ 800 членôвъ „Просвѣты", котрй брали живу участь въ нарадахъ надъ добромъ нашои дорогои батькôвщины. Та й нынѣ на покликъ головного выдѣлу товариства зôбралась велика громада. Славне мѣсто Тернопôль, столиця Подôля, ожавилось нынѣ сотками членôвъ „Просвѣты". Справдѣ, кождый зъ насъ радѣє радостію, що дôждавъ свѣтлого народного празника. Се вже не тй часы народного лихолѣтя, коли бѣдну Русь репрезентували тôлько бѣдній плацяній хлопы й деякй священики, — теперь розбудивъ ся народъ рускій изъ свого сну и добуває собѣ тыхъ правъ, якй єму въ державѣ конституційнôй належать ся.

Погляньмо лишь на нынѣшній загальнй зборы, — якй-то красній дѣти выкохала собѣ мати-Русь! Побôчь мѣщанъ и селянъ бачимо тутъ патріотичныхъ священикôвъ, — бачимо адвокатôвъ, нотарѣвъ, цѣсарскихъ урядникôвъ, професорôвъ, учителѣвъ, рускихъ обывателѣвъ, купцѣвъ, промышленникôвъ и нашихъ свѣчныхъ мужѣвъ. Мило менѣ отже повитати такъ свѣтлй загальнй зборы! Яке поважне число членôвъ „Просвѣты" супроти тои маленькои громадки, котра въ числѣ сѣмдесяти двохъ учениковъ Христовыхъ „страха ради юдейскаго" була зôбралась на мѣскôй стрѣльници у Львовѣ, позаякъ старшй Русины книжники не вôдступили „просвѣтникамъ" великои салѣ Народного Дому! Теперь пôзнали й тй старшй, що товариство „Просвѣта" — се зôбръ горячихъ патріотôвъ, котрй въ дружнôмъ звязку зъ тамущими селянами й мѣщанами творять „братерство братнье" и працюютъ спôльно для добра Руси. Се-жь не перевертнѣ! — „Просвѣта", се дуже пожиточне товариство! зволивъ сказати самъ нашъ Монархъ, коли 2 серпня 1880 р. Русины повитали Єго въ великôй сали Народного Дому. Коли-жь нашъ найдостойнѣйшій Цѣсарь намъ Русинамъ все занвляє свою отцѣвску милость, то свѣтлый Зôбръ схоче пôднести радôстный окликъ: „Наймилостивѣйшій нашъ Цѣсарь Францъ Іосифъ нехай живе многй щасливй лѣта! (*Зôбраній вôдспѣвали „многая лѣта!"*).

И такъ гостимо нынѣ въ столици пиôдного й красного Подôля. Сюды прибули мы на запросины Тернопôльскихъ патріотôвъ и вôдтакъ въ имени головного выдѣлу здаю справу зъ нашои дѣяльности за рôкъ 1890. Не хотячи тыкати всѣхъ справъ, про котрй сказано подрôбно въ сегорôчнôмъ справозданю, пôднесу тôлько деякй важнѣйшй:

Выдѣлъ товариства постаравъ ся о выданье такихъ книжочокъ, котрй можуть бути придатнй для просвѣты селянъ и мѣщанъ. Окрасою тыхъ книжочокъ є илюстрована „Исторія Руси", котру выдавъ Олександеръ Барвѣньскій, теперѣшній посолъ до рады державнои. Теперь може кождый мѣщанинъ и селянинъ дôзнатись: хто мы? чия правда, чия кривда й чии мы дѣти? Вже-жь мы не Москалѣ, въ якихъ насъ деякй объєдинителѣ хочуть перетворити! — Мы самостôйный народъ рускій, щó маємо славну свою исторію, щó рôзнимо ся мовою, звычаями й обычаями, и цѣлымъ суспôльнымъ побутомъ вôдъ народу московского або великорускогo. И чи є хто мѣжь вами, панове громадо, котрый бы сказавъ, що бинъ не є Русиномъ? — що мила й прекрасна мова руска не є єго рôдною мовою? — що мати-Русь не є єго дорогою ненькою? Памятаймо лишь на слова нашого безсмертного Кобзаря Тараса Шевченка, що хто матѣрь забуває, того Богъ карає!

Мѣжь нашими книжочками вызначують ся ще двѣ, котрй зладивъ одинъ Украинець, щó прозвавъ себе Василемъ Чайченкомъ, — сй-жь книжочки маютъ заголовокъ: „Середъ ледового моря" и „Два славнй мужѣ". Той то славный патріотъ, видячи, що на Украинѣ не вôльно говорити й писати въ рôднôй мовѣ, присылає свои письменнй творы въ Галичину, щобъ ихъ тутъ друковано. А пише бинъ дуже поучаюче, не домагаючись нѣякои нагороды за свои труды.

Дальше годить ся спôмнути про заходы товариства „Просвѣта" около выданя карты етноґрафічнои Руси-Украины. Наша батьківщина — се не маленькій шматъ землѣ! Русины живутъ не тôлько въ Галичинѣ, але й на Буковинѣ, въ пôвнôчнôй а подекуды й въ полуднєвôй Угорщинѣ, — а найбôльше є ихъ на Украинѣ въ полуднево-захôдной Россіи. Коли въ Галичинѣ, въ угорскôй Руси и на Буковинѣ є Русинôвъ пôвъ-четверта міліона, то на Украинѣ живе нашихъ братôвъ около 20 міліонôвъ. Справдѣ, велика Русь Мати! Тыхъ 24 міліонôвъ не здмухне зъ лиця землѣ нѣяній велитъ свѣта! Тй 24 міліоны хочуть жити своимъ окремымъ побутомъ, и, дасть Богъ, будуть жити, поки жити буде Славянщина! Русь — се серце въ величнôмъ тѣлѣ Славянщины! Вырвѣть серце зъ живого тѣла, то й все тѣло перестане жити! Скажѣть, що нема Руси-Украины, то побачите мертвяка замѣсть живого тѣла. Такъ, дорогй братя! Мы єсьмо Русинами, не Москалями, — вразъ зъ Маркіяномъ Шашкевичемъ голосимо свѣтови ось таку пѣсню:

> Руська мати насъ родила,
> Руська мати насъ повила,
> Руська мати насъ любила!
> Чому-жь мова ей не мила?
> Чомъ ся неи встыдати маємъ?
> Чомъ чужую полюбляємъ?

Коли-жь Русь-Украина просторомъ своимъ така велика, то чей кождый зъ васъ радъ бы бачити обличье дорогои неньки въ образѣ. Такій же вѣрный образъ подасть ся вамъ въ картѣ етноґрафічнôй, де нарисує ся тй землѣ, якй займає великій народъ рускій. Та не такъ то легко зладити такій величный образъ! До сего дѣла треба майстра вправного, котрый бы придивлявъ ся добре всѣмъ рисамъ лиця и цѣлôй постати матери Руси. И такои трудной роботы пôдиявъ ся нашъ землякъ, Григорій Величко, котрый того року вчивъ ся въ Парижи, а въ осени гадає поѣхати въ Россію, щобы близше пôзнати тй землѣ, якй займають Украинцѣ. Такъ отже справу карты етноґрафічнои не занехавъ выдѣлъ „Просвѣты", и, дасть Богъ, за рôкъ зможе выдѣлъ оповѣстити загальнй зборы, що робота около карты етноґрафічнои поступила значно напередъ. Покищо треба намъ вдоволятись малою картою Руси, яка знаходить ся въ додатку до илюстрованои „Исторіи Руси".

Приступаю теперь до нашихъ справъ нашого товариства. Видячи, що товариство „Просвѣта" здобуває собѣ признанье въ краю и за границею, стали до него серцемъ прихилятись нашй братя въ Украины, ба й другй братя-Славяне. И такъ одинъ дуже поважаный Украинець зладивъ за житя свôй тестаментъ и записавъ нашому товариству дуже богатый свôй музей зъ цѣнными памятками нашои старины. А одинъ патріотъ чеській дарувавъ „Просвѣтѣ" свою бібліотеку въ 506 книжкахъ, — въ вартости 1300 зр. Симъ-то славнымъ Чехомъ є Франтишекъ Ржегоржъ, котрый живъ довшій часъ мѣжь Русинами пôдъ Львовомъ, полюбивъ ихъ мову рôдныхъ братôвъ, пôзнавъ нашъ народный побутъ и вôдтакъ въ ческôй мовѣ писавъ богато про нашй звычаѣ и обычаѣ, за для чого широкій свѣтъ довѣдавъ ся про домашнє й громадске житье Русинôвъ. — Слава дорогому брату-Чехови, котрый звеличивъ имя Руси мѣжь Славянами, — слава Франтишку Ржегоржу, що ставъ добродѣємъ товариства „Просвѣта", що дарувавъ єму свою бібліотеку, ба й обѣцявъ зъ-перегодомъ сю бібліотеку доповнити нашими, новыми книжками. А вже-жь не можу промовчати, що гадку передати бібліотеки „Просвѣтѣ" подавъ Ржегоржови професоръ Володимеръ Шухевичъ, котрый стоить вôдъ довшого часу въ дружныхъ вôдносинахъ до деякихъ ческихъ патріотôвъ, и щó кôлька недѣль тому назадъ, яко голова спѣвочого товариства „Боянъ" гостивъ зъ нашими спѣваками въ Празѣ, де Чехи не тôлько подивляли руску пѣсню, але й вôддали велику честь репрезентантамъ Русинôвъ на ческôй выставѣ господарско-промысловôй. На ту выставу ѣздивъ такожь славный патріотъ Тернопôльщины, о. Іосифъ Витошиньскій, котрый въ Денисовѣ и въ сусѣднихъ селахъ ширить просвѣту мѣжь селянами, и яко творець славного Денисôвского хору зъєднавъ собѣ честь и поважанье въ широкихъ кругахъ своихъ землякôвъ. Вôнъ-то вôдправивъ въ Королевôмъ Градци въ Чехахъ поминальне богослуженье за покôй рускихъ воинôвъ, щó лягли на боевищи въ войнѣ зъ Прусаками, зъ-за чого братя Чехи могли придивитись нашому красному обрядови церковному.

Були й свои добродѣѣ товариства „Просвѣта", якъ Стефанъ Качала, Евсевій Грушкевичъ, Стефанъ Дубравскій. И такъ славный патріотъ Качала записавъ въ хосенъ „Просвѣты" 8.000 злр., — Грушкевичъ, щó бувъ податковымъ урядникомъ далеко вôдъ рôдни на Мазурщинѣ, дарувавъ нашому товариству свою бібліотеку и богато цѣнныхъ рѣчей, а Дубравскій, выслуженый професоръ ґімназіи въ Стрыю, записавъ въ хосенъ народнои просвѣты 2000 злр., задля чого два делеґаты товариства ѣздили въ жовтню минувшого року до Стрыя, щобъ именемъ выдѣлу великодушному дателю заявити свою подяку.

Тутъ годить ся спôмнути, що именемъ выдѣлу „Просвѣты" два делеґаты вручили грамоту на почесного члена товариства найбôльшому добродѣєви, Володиславу Федоровичу, котрый вôдъ 1873 до 1876 р. бувъ головою товариства „Просвѣта", и въ 1875 р. подарувавъ сему товариству 12.000 злр.

Говорячи про добродѣѣвъ „Просвѣты", не можу мовчки помину́ти именъ деякихъ патріотôвъ, котрй подарували товариству цѣннй рѣчи до будущого музея народного. Хочь имена всѣхъ дателѣвъ надруковано въ сегорôчнôмъ справозданю, то все-жь нехай менѣ вôльно буде заявити, що рѣдкй памятки нашои старины подарували отъ сй три мужѣ: професоры Володимиръ Шухевичъ и Людвикъ Сальо, та о. Теодоръ Стадникъ.

Вже изъ сего погляду на просвѣтнй справы свѣтлый зôбръ зможе дôзнатись, що наше товариство розвиває ся досыть гарно. Тому-то горнуть ся до него Русины всякихъ верствъ нашои суспôльности, и отъ въ 1890 р. приступило до него 770 новыхъ членôвъ. Всѣхъ же членôвъ товариства, котрй що-рôкъ вплачують свои вкладки, єсть три тысячи и сто. — Хоча-жь число членôвъ „Просвѣты" росте що разъ бôльше, то все-жь не має товариство своеи хаты. Намъ треба окремого „Дому Просвѣты", въ котрôмъ помѣстили-бъ ся такожь иншй народнй товариства, якъ товариство имени Шевченка зъ друкарнею, Народна Рада, Руске товариство педаґоґічне, Руска Бесѣда. Въ тôмъ домѣ знаходила-бъ ся такожь велика саля, де уряджовано бы представленя театральнй, поки не вбудовано бы окремого театру руского, — де устроювано бы вечерки й концерти. Та чей неддовго заберѣ ся „Просвѣта" до здвигненя свого дому! Комітетъ, выбраный до сеи справы, глядає вже вôдповѣдного мѣсця, де мôгъ бы стануги сей дôмъ. Вже й найшли ся добродѣѣ-Русины, котрй обѣцяли запомогти „Просвѣту" значнымъ даромъ, коли тôлько побачать, що положено фундаменты пôдъ ту святиню народну.

Та чей въ недалекôй будущинѣ будемо мати и свôй театръ народный! А збудуємо собѣ єго изъ складокъ рускихъ патріотôвъ. Кобы тôлько було у насъ бôльше такихъ Ясеницкихъ, щó вмѣли звеличати ювилей свого батька и дѣда, то справа будовы руского театру поступила бъ швидко напередъ.

Вôдтакъ про дѣяльнôсть головного выдѣлу позволяю собѣ завримѣтити, що всѣ членьі єго сповнювали вложенй на нихъ обовязки по своѣй змозѣ й силѣ. А вже-жь найбôльше трудились два членьі выдѣлу: емеритованый комісаръ повѣтовый, Володимиръ Лаврôвскій, и професоръ Иларій Огоновскій. Лаврôвскій бувъ директоромъ канцеляріи и маґазинеромъ, и присвятивъ товариству „Просвѣта" весь свôй часъ, проводжуючи цѣлыми днями й вечерами въ канцеляріи, а Иларій Огоновскій сповнявъ совѣстно трудный свôй урядъ, по-за-якъ вечôрнй годины, въ котрыхъ мôгъ-бы собѣ спочити по трудахъ шкôльныхъ, обертавъ на скрутливу манипуляцію касієрску. Та й выдѣлы філій товариства не дармували, а трудились щиро въ хосенъ народнои просвѣты. Особливо-жь філія Тернопôльска, що завдячує свôй перворядный розвôй професорови Олександрови Барвѣньскому, заявляла хосенну дѣяльнôсть.

До сего часу були у насъ чотыри дѣяльнй філіѣ, — въ Тернополи, Коломыѣ, Станиславовѣ и въ Золочевѣ. Ажь ось теперь розбудилось сильнѣйше просвѣтне житье мѣжь нашими землянами. Въ сихъ дняхъ (3 н. ст.) вересня засновано нову філію въ Самборѣ, куды ѣздивъ нашъ делеґатъ, адвокатъ Кость Левицкій, а небавомъ отворять ся новй філіѣ въ Бродахъ, Перемышли, Рогатинѣ, Камѣнцѣ Струмиловôй... Видно, що Русины-народовцѣ не сплять, а щиро працюють въ хосенъ просвѣты. А вже-жь красшихъ наслѣдкôвъ изъ працъ просвѣтныхъ въ хосенъ мѣщанъ и селянъ буде можна сподѣватись въ недалекôй будущинѣ, тому-що вôдъ теперь входить въ житье новый, змѣненый статутъ товариства „Просвѣта", котрый приняло до своеи вѣдомости ц. к. намѣстництво. Коли въ дотеперѣшнôмъ статутѣ було сказано, що цѣль товариства є пôзнанье и просвѣта руского народу то въ новôмъ статутѣ читаємо ось що: „Цѣлею товариства єсть: просвѣта и пôднесенье добробыту руского народу". Зъ-першу товариство поставило собѣ метою, подавати свѣтло науки темнымъ-незрячимъ братямъ, — вôдъ теперь же буде оно такожь старатись, щобъ члены товариства выдобули ся зъ бѣды и нужды, та стали господарями, а не наймитами на батькôвскôй земли. Щобы-жь тую цѣль осягнути, товариство „Просвѣта" буде закладати спôлки рôльничо-господарскй й промысловй, крамницѣ, шпихлѣрѣ, касы ощадности й касы позичковй, — буде по змозѣ закладати школы господарскй и промысловй — буде удѣлювати помôчь и пораду при набуваню доброго насѣня, машинъ и приладôвъ рôльничо-господарскихъ, ба й буде уряджувати выставы промысловй, господарскй и етноґрафічнй. Въ загалѣ буде товариство розбуджати мѣжь своими членами замилованье до ощадности и працѣ. — Широка то проґрама будущои дѣяльности товариства „Просвѣта", и дасть Богъ, доверишить оно зъ-годомъ все те, щó собѣ постановило.

Справдѣ, часъ уже, крайный часъ, щобы всѣ нашй мѣщане й селяне набули просвѣты й здобули собѣ лѣпшу долю въ житю суспôльнôмъ.

Панове Громадо! Пригадую вамъ слова Тараса Шевченка, щобъ вы Русь-Украину любили, бо время люте, — бо часъ недобрый! Вы, панове мѣщане, борете ся зô всѣлякими противниками въ вашôмъ змаганю до лѣпшои долѣ: крамарѣ й ремѣсники побиваютъ ся жидôвскою конкуренціею и лихвою — зарôбники не можуть собѣ роздобути заробку, конечного до житя. Чей-же надоѣло вамъ тяжке житье, — чей радй бы вы, щобъ засвѣтило въ ваше вôконце ясне сонѣнько! Отже товариство „Просвѣта" хоче вамъ подати руку въ вашôмъ лихолѣтю, — не вôдкидайте сеи руки! Горнѣть ся до насъ, мовъ до рôдныхъ братôвъ, а мы будемо разомъ зъ вами працювати надъ поправою вашого побуту.

А вы, братя селяне! Чей вы всѣ бажаєте свѣтла правды й науки, — бажаєте довѣдатись: щó вамъ робити, абы вамъ було легше жити на свѣтѣ. Вже-жь вы прийшли сюды не зъ цѣкавости и для забавы, а прийшли по-найбôльше для того, що вамъ гôрко жити, и вôдтакъ радй бы вы почути яке щире слово, яку добру раду, якъ бы вамъ позбутись щербатои долѣ и бодай дѣтямъ своимъ лишити надѣю на лѣпшу будущину! — И отъ, товариство „Просвѣта", хоче вамъ подати помôчь въ вашихъ заходахъ около поправы вашого занапащеного ґаздôвства. Засновуйте собѣ читальнѣ, читайте пильно книжочки „Просвѣты" и слухайте голосу вашихъ щирыхъ, письменныхъ братôвъ! Любѣть свою батькôвщину, свою матѣрь-Русь, — вже-жь бо се ваша слава передъ свѣтомъ, що вы є Русины, потомки славныхъ предкôвъ, котрй за дорогу вôтчину проливали свою кровь въ боротьбѣ зô всѣлякими ворогами.

Зъ вами-жь, панове Громадо! панове мѣщане й селяне, мы свѣчнѣйшй вашй братя, пôдемо разомъ, такъ въ добрôй, якъ и въ лихôй годинѣ. Мы-жь кровь вôдъ крови вашои, мы кôсть вôдъ кости вашои! — Мы всѣ творимо одну велику громаду руску! Коли-жь въ тôй великôй громадѣ буде єднôсть и згода, — коли мы всѣ подамо собѣ руки у спôльнôмъ змаганю до лѣпшои долѣ, то хто зможе насъ побороти? Хто зможе выперти Русина зъ єго прадѣднои батькôвщины? Вôдтакъ кôнчу мою промову, покликуючи до всѣхъ членôвъ загального збору словами гимну руско-народного:

> Разомъ руки ся подаймо
> И якъ братя ся любѣмъ,
> Одинъ другимъ помагаймо,
> Къ общôй метѣ поспѣшѣмъ!

[Бесѣду д-ра Ом. Огоновского приняли зôбраній грôмкими окликами „слава", а коли заявивъ, що „Просвѣта" буде вôдъ теперь такожь старатись, щобъ селяне выдобулись зъ бѣды й нужды, то въ сали загомонѣли голосы: „Славно! Дай Боже!" По скôнченю-жь бесѣды окликамъ довго не було кôнця.]

XXIII загальнй зборы товариства „Просвѣта"

въ Тернополи.

(Конецъ.)

Наступили ввесеня членôвъ.

П. Бородіевичъ, учитель зъ Денисова, звернувъ увагу на редаґованье книжочокъ „Просвѣты". „Я — казавъ бинъ — уже 27 лѣтъ учителемъ. Народъ свôй пôзнавъ я на-скрôзь. Знаю, що єму треба и чого бинъ домагає ся. Треба єму просвѣты, що двигла бы єго морально й матеріяльно. Товариство наше вступило на тую дорогу и тымъ вымогамъ вôдповѣдає, однакожь робить при тôмъ и похибки. Всяка наука приймає ся тогдѣ, если подаєсь въ зовсѣмъ зрозумѣлôй бесѣдѣ, и лише такй книжочки, зовсѣмъ зрозумѣло написанй, народъ радо читає. Тымчасомъ въ книжочкахъ „Просвѣты" писаныхъ писателями зъ-за кордону попадаютъ ся слова украиньскй, галиц-

ко-рускому народови незрозумѣлій." На доказъ навѣвъ бесѣдникъ одинъ уступъ зъ книжочки „Про городовину", де приходить не кождому зрозумѣле слово „товщій", — и зажадавъ, щобы выдѣлъ товариства бравъ на взглядъ лише нарôдъ въ Галичинѣ, бо й такъ на Украину книжочки нашѣ не йдуть.

О. Евст. Цурковскій зъ Настасова вычисливъ широко: коло чого вже „Просвѣта" потрудилась, выдаючи книжочки, и давъ такѣ указки на будуче: Треба бы, щобы книжочки не були все натуры еґоистичнои, то значить, щобъ не показували заодно, якъ одинъ чоловѣкъ мае зъ сего або зъ того користати, але щобъ они такожъ учили пожертвованя для справы загалу. Притôмъ книжочки „Просвѣты" — то матеріялъ не повязаный одинъ зъ другимъ, отже треба, щобы выдѣлъ выдававъ якъ давнѣйше, „Письмо зъ Просвѣты", котре бы выдавництва доповняло. [*Славно!*]

Посолъ Барвѣньскій, навязуючи свою промову до слôвъ п. Бородієвича, ôдповѣвъ, що коли бы прийшлось оперти ся на жаданю п. Бородієвича, то треба бы окремѣ книжочки выдавати для Лемкôвъ, Гуцулôвъ, Подолянъ и т. д., бо они мають декотрѣ свои слова, не всѣмъ зрозумѣлѣ. Тымчасомъ мова наша письменна спôльна и одна на Украинѣ, въ Галичинѣ и Буковинѣ. Єи треба збогачувати зъ устъ народу, а если бы лучилось слова въ книжочцѣ написанѣ н. пр. Украинцемъ, що для Галичанъ були бы незрозумѣлѣ, то зарадити сему найлекше такъ, що треба се слово въ замѣтцѣ пояснити.

П. Бородієвичъ обстававъ при своѣмъ, а посолъ Сѣчиньскій пôдперъ его, яко педаґоґа. Пос. Барвѣньскій — сказавъ бесѣдникъ — мае рацію яко писатель, але товариство повинно ставути на тôмъ засадничôмъ становиску: тамъ, де йде о елементарну просвѣту, о вщѣплюванье засадъ, будженье чувствъ у народу, тамъ треба конче уживати матернои мовы въ найтѣснѣйшôмъ значѣню того слова. Замѣтки п. Бородієвича треба увзглядияти, а бодай згодитись зъ радою посла Барвѣньского. Бо дай Боже, щобы мы колись могли выдавати окремѣ книжочки для Лемка, Гуцула, Подолянина, — наша єдность зъ Украиною на тôмъ не втратила бы. Літературна мова може йти своєю дорогою.

О. Свѣтеньскій вказавъ на те, що товариство „Просвѣта" поки-що може выдавати лишь одни книжочки для всѣхъ. Такъ але не есть, щобъ ихъ нарôдъ не розумѣвъ. Селяне нашѣ розумѣють н. пр. дуже добре Шевченка, хочь бнъ Украинець. Слова поодинокѣ — не така велика перепона въ зрозумѣню; если ихъ вже догадатись не можна, то можна ихъ пояснити. А товариство поки що одно для цѣлои Галичины и матеріяльныхъ средствъ не мае на такѣ спеціяльнѣ выдавництва. Се треба одложити на пôзнѣйше.

На внесенье проф. Врецьоны замкнено дискусію, а голова д-ръ Ом. Огоновскій заявивъ, що выдѣлъ скористае зъ замѣтокъ бесѣдникôвъ.

Селянинъ Павло Думка пôдперъ внесенье о. Цурковского, щобы „Просвѣта" выдавала свою часопись, въ котрôй порушувано бы справы читалень, справы хорôвъ, спôлокъ, крамницъ и т. п. Черезъ те знали бы члены „Просвѣты", якъ що розвивае ся. При тôмъ п. Думка вôзвавъ селянъ, щобы самѣ дбали про свои читальнѣ, хоры и т. п., та не давали имъ заснѣтитись.

Пôдносились ще голосы, щобы для успѣшного ширеня просвѣты товариство „Просвѣта" порозумѣло ся зъ иншими рускими товариствами та зажадало, щобы бодай въ тыхъ школахъ, де вже есть выкладовый языкъ рускій, той языкъ шановано, бо инакше й просвѣтнѣ стараня не будуть мати доброго успѣху. Такожъ пôдношено, що для рускихъ домôвъ здались бы рускѣ образы, а не якись нѣмецкѣ або польскѣ.

О. Юрій Чубатый жадавъ, щобы „Просвѣта" выдала ôдозву въ справѣ посередничення селянамъ, що переносять ся въ иншѣ стороны [якъ се дѣесь н. пр. въ Збаражчинѣ]. Селяне нинѣ ôддають ся въ опѣку жидôвску и при тôмъ тратять.

О. Дудровичъ жадавъ, щобы „Просвѣта" въ окремôй книжочцѣ пояснила рухъ еміґраційный до Америки.

О. Цегельскій зъ Струсова радивъ выдати книжочку, де бы показано, що всѣ забобоны — то блаґа.

Д-ръ Ом. Огоновскій запевнивъ бесѣдникôвъ, що всѣ тѣ замѣтки возьме выдѣлъ пôдъ розвагу.

Опôсля на внесенье п. Ґецева замкнено дискусію, а голова Ом. Огоновскій замкнувъ зборы, подякувавши зôбранымъ за численну участь а п. бурмістрови Кульмиьскому за ôдступленье салѣ.

На зборы наспѣло 18 телеґрамъ и чотыри письма. А именно:

Перемышль: Культурнымъ місіонарамъ Руси-Украины братнїй привѣтъ! Нехай просвѣтнѣ струѣ вашого товариства розливають ся по всѣхъ усюдахъ нашои землѣ, нехай они — замѣсть братоубійнои межиусобнои крови — зрошують нашѣ нивы, а о будучнôсть не будемо тремтѣти! — Русины перемыскѣ.

Перемышль: Боже Вамъ помагай, дорогѣ Землякы, до великого дѣла для добра руского народу! — Дмитро Левкевичъ.

Станиславôвъ: Славному товариству „Просвѣта" сердечный привѣтъ и низькій поклонъ! Освѣчуючи нарôдъ и пôдносячи его економічно, доказуємо дѣломъ, що ще не вмерла Украина! — Д-ръ Бучиньскій, д-ръ Конкольнякъ, Лукичъ, Порайко, Гузаръ, Макухъ, Туркевичъ, Мартинецъ, Стахевичъ, Левицкій, д-ръ Мандичевскій, Недѣльскій, Кокорудзъ, Борисъ, Зарицкій.

Станиславôвъ: Чоломъ Вамъ, батьки народу! Нашъ тутка зворушивъ вѣчевый нашъ дзвôнъ. Щобъ свѣтло настало, зродило свободу, нъ слѣдъ зъ вами поспôлу пôйдемъ на вздогôнъ! — Станиславôвска філія „Просвѣты".

Самбôръ: Наймолодша зъ доньокъ шле своѣй матери перший сердечный привѣтъ! Не загинемъ! — Самбôрска філія „Просвѣты".

Броды: Радуй ся и ликуй, Подôльска земле! Витаешь нинѣ въ своѣй столици вѣрныхъ сынôвъ матери Руси! Въ послѣдньôй хвили перешкодженѣ прибути, засылаємо Вамъ, братя, щиро сердечный привѣтъ. Най живе Русь-Украина! Най живе и цвите наша „Просвѣта"! — Щуровичѣ коло Бродôвъ: Михаилъ и Саввина Левицкѣ, члены „Просвѣты".

Заршинъ: Щасть Боже! Мы духомъ зъ Вами! — Русины ôдъ Сянока.

Скала: Вамъ, свѣтлѣ робôтники и участники, шлемъ щирый привѣтъ, а Вашимъ трудамъ „помагай Бôгъ!" — Никола, Іосифъ, Теодора Анастазієвскѣ.

Калиновщина: Сердечный привѣтъ! Щасть Боже до позитивнои працѣ! — Русины зъ Будзанова.

Перегиньско: Слава Вамъ, народнѣ борцѣ, за просвѣту темного брата! Будѣть скоро цѣлу Русь, бо всѣхъ насъ нищить тьма проклята! — Иванъ Вашкевичъ.

Куликôвъ: Крѣпкій союзъ и щира любовь до нашого народу мусять побѣдити нашихъ противникôвъ. Духомъ зъ Вами! — Радецкій, Крайчикъ.

Боднарôвъ: Щасть Вамъ Боже, славнѣ Русины, до доброго дѣла! Я духомъ зъ Вами! — Михайло Яркôвъ, писарь громадскій и господарь въ Мыслôвѣ коло Калуша.

Горлицѣ: Поздоровляємо Васъ зъ далекои стороны! Нехай цвите и розвивае ся „Просвѣта" для добра дорогои ôтчины и народу! — Ôдъ „дванацятки": Партицкій, Нижанковскій.

Комарно: Просвѣчаймось, а колишня наша слава не загине! Я зъ Вами духомъ! — Бѣлиньскій.

Золочѣвъ: Скрѣпляйтесь, мужайтесь, дорогѣ братя, радьте щасливо надъ добромъ народнои просвѣты абы поломѣнь каганця народного освѣтила найдальшій закутокъ, абы найтемнѣйшій братъ пôзнавъ свое бутье. Душею зъ Вами! — Русины золочѣвскѣ.

Судова Вишня: Честь щирымъ другамъ, высоко пôднѣсшимъ прапоръ народнои працѣ и приступаючимъ до ухвалъ надъ добромъ меншого брата, до котрыхъ и мы духомъ прилучаемось та кличемо: щасть Боже! — Т. Савула, М. Плувакъ — за Братство церковне въ Дмитровичахъ.

Ярославъ: Священьство ярославске шле привѣтъ!

Скалатъ: Вашôй працѣ, змагаючôй до просвѣты народу, шлемо братнїй привѣтъ! — Скалатскѣ Русины.

Перемышль: Свѣтлому товариству, що зôбралось нинѣ въ столици Подôльскои Руси, нашôй найбôльшôй надѣи и крѣпости, що реальнымъ и едино спасеннымъ шляхомъ прямуе въ нарôдъ, а зъ народомъ межи иншѣ культурнѣ народы, посылають щирый и сердечный привѣтъ — Основателѣ філіи „Просвѣты" въ Перемышли.

Войниловъ: И мы зъ далекихъ пôдгôрскихъ сторôнъ засылаємо Вамъ, зôбранѣ братя, нашъ щиро-рускій привѣтъ! Дай Боже, щобы наша „Просвѣта" росла, процвитала на хосенъ бѣдного народу, а на славу цѣлои Руси-Украины. Мы духомъ зъ Вами! — За выдѣлъ товариства „Свѣтъ" въ Войниловѣ: о. Яковъ Мандзѣй, голова; Андрѣй Возьнякъ, секретарь.

Войниловъ: Не можемо бути на зборахъ, тому шлемо Вамъ щирый привѣтъ. Мы духомъ зъ Вами! — Члены „Просвѣты" зъ Войнилова: Вас. Гречухъ, Гнатъ Борисикъ, Гаврило Коваль, Никола Дурбакъ, Михайло Самотовка.

Чернôвцѣ: Свѣтлымъ зборамъ Вп. членôвъ добре заслуженого товариства „Просвѣта" щирый привѣтъ и сердечне помагай-Бôгъ до дальшои, для руского народу найважнѣйшои роботы ревного проповѣдуваня щирои правды и науки. — Ôдъ буковиньскои сестрицѣ „Рускои Бесѣды" въ Чернôвцяхъ: Ом. Поповичъ, голова.

Зъ нагоды будучого синоду провінціяльного.

[Статьи надôсланѣ зъ кругôвъ духовеньства провінціяльного.]

IV.[1])

1. Обявлену правду вѣры Христовои удокументувало Провидѣнье допущеньемъ обрядôвъ Веходу и Заходу. Тѣ обряды — то два, рôзнородѣ часомъ, мѣсцемъ, формою — документы найстаршои христіяньскои традиціи; если она въ обохъ документахъ, — лиша розумови рѣчь, то она правдива, значить: въ нѣчôмъ ôдъ первыхъ початковъ христіяньскои вѣры не змѣнена. Тымъ правдивѣйша и незмѣнена, чимъ дальше ôдъ себе формою розôйшли ся обряды. Для утриманя депозиту вѣры въ церкви Христовôй въ чистотѣ и незмѣнности — основаный Богомъ приматъ юрисдикційный Риму въ даромъ непомыльности въ справахъ вѣры и обычайности, але щобы и звычайному людскому розумови доступна була контроля: Чи за тысячѣ лѣтъ не змѣнила ся первобутна вѣра, чи приматъ юрисдикційный Риму, рѣшучо орѣкаючій, що правда а що фальшь, мае до сего орѣканя право, и чи ореченя его суть правдою, — на те въ свѣдоцтво допустивъ Богъ зъ самыхъ початкôвъ, мимо єдности церкви, формою дуже рôзнѣ обряды Веходу и Заходу.

[16]) Для докладнѣйшого зрозумѣня значѣня рускои церкви конечною есть рѣчію застановити ся надъ декотрыми доґматичными засадами — се причиною пригадки на тѣ засады на семъ мѣсци.

Длятого не суть обряды церкви Христовои тôлько „цвѣтками въ огородѣ Божôмъ", а суть постановленою Богомъ критеріею для розуму о єдности и правдѣ вѣры, котру церковь до вѣреня предкладае. Обряды суть посередными сторожами депозиту вѣры и яко такѣ *мусятъ* бути въ своѣй сути нетыкальнѣ.

Се ореченье не есть нове, оно мае доґматичну майже певнôсть. Всѣ папы ex cathedra, у всѣхъ своихъ розпоряджепяхъ, признали обрядови Веходу нетыкальнôсть — и въ кождôмъ актѣ уставодавчôмъ, дотыкаючôмъ обряду Веходу, застерѣгають торжественно, що актъ сей чинять обовязуючимъ о стôлько, о скôлько бнъ нетыкальности обряду не нарушуе[17]).

На жаль, на жаднôмъ ôддѣлѣ факультету теольоґічного и въ жаднôмъ пôдручнику богословія доґматичного та каноничного ся матерія не есть порушена хочь бы тôлько побѣжно. А въ нѣй заключае ся вся рація быту руско-католицкои церкви, и перша основа до еи природного, цѣли еи быту одвѣчаючого розвитку.

2. Народы допроваджуе до вѣры и утримуе въ нѣй Богъ природными, людскими средствами. До тыхъ средствъ належить внѣшна сторона богослуженъ, побуджаюча ихъ натуру до почутя маєстатичности истоты Бога, и ихъ умыслъ до передчутя и розважуваня найвысшихъ таинъ Божихъ. А позакъ натура народôвъ есть рôзна: инакша фантастична натура пышного Веходу, а реальна натура лапідарного Заходу, длятого въ цѣли розвитку вѣры межи народами допустивъ Богъ два головнѣ обряды: строгій одноформальностію и скромный церемоніями обрядъ Заходу, и промовляючій до кождои индивідуальности, пышный церемоніями обрядъ Веходу, — щобы церковь Христову, служачу до ущасливленя всѣхъ народôвъ таки на земли, обрядомъ приноровлену до натуры, тымъ скорше они пôзнали и умилували.

Тожь друга рація быту обряду Веходу лежить въ тôмъ, щобы черезъ него переведеный бувъ до церкви Христовои Веходъ, находячи у внѣшнôй формѣ богослуженъ сеи церкви и въ еи дисціплінѣ власну свою натуру ублагороднену вѣрою.

На выказанье правдивости сего ореченя досыть буде навести фактъ, що церковь католицка, місіонуючи на цѣлôмъ Веходѣ въ обрядѣ Заходу, жадныхъ майже тамъ ôдъ вѣкôвъ поважныхъ не осягла результатôвъ. Противно-жь видимо, що обрядъ Веходу, хочь не розпоряджуючій моральною силою властивою католицизмови, обсягае собою що разъ бôльшѣ просторы — Сибѣру примѣромъ. Католицкій же обрядъ Веходу, не то зовсѣмъ выключеный досп зъ місійного дѣйствованя, але латинізмомъ навѣть до внутрѣшного сконсолідованя не допусканый, не мôгъ вправдѣ дати противъ справдженыхъ фактами неґативныхъ успѣхôвъ латинізму на Веходѣ — позитивного доказу на бôльшу тамъ успѣшнôсть своеи місіи, але розумовѣ переслапки кажуть зъ цѣлою певностію надѣяти ся зъ его місіи на Веходѣ бôльшихъ успѣхôвъ, нѣжь въ місіи латинізму. Але щобы обрядъ Веходу мôгъ дати доказы своеи місійнои силы, мусить бнъ стати ся не ôдъ латинянъ залежною причиною, а у внутрѣшнôмъ зарядѣ и внѣшнымъ становиском суверенною, спôльнôсть въ адміністраціи церковныхъ справъ маючою частію церкви католицкои. Иншими словами: за-для своеи місійнои ваги на Веходѣ и незаперечимого католицизму его вѣры, обявляючого ся и внѣшно узнаваньемъ юрисдикційного примату епископа Риму, повиненъ обрядъ Веходу мати всѣ права обряду Заходу, именно:

а) его внутрѣшнѣ справы повиннѣ бути рѣшучо усуненѣ ôдъ интеренціи латинянъ, а полагоджуванѣ членами того-жь обряду въ окремôй, выключно для своихъ справъ поставленôй конґреґаціи;

б) въ адміністраційнôмъ зарядѣ церквою католицкою повиненъ сей обрядъ мати сталыхъ своихъ членôвъ, кардиналôвъ именно, выбираемыхъ въ засадѣ и на папъ;

в) обрядъ сей повиненъ мати свôй нетыкальный кругъ місійный, зъ средствами на переведенье своеи місіи потрѣбными.

Нинѣ стоить справа сего обряду зовсѣмъ инакше; уніяты мы ще, але не католики.

III. Въ исторіи розвитку людскости и церкви въ поодинокихъ людскости ôддѣлахъ, народахъ, очевидна есть рѣчь, що поодинокѣ народы суть выпосаженѣ бôльшою силою вѣры, сталости, бôльше богатою, вытревалою, ôдчуваючою и удѣляючою себе натурою, на те, щобы черезъ нихъ, яко выбраныхъ, при ихъ спôвудѣлѣ, Божѣ сповнили ся цѣли. Цѣль остаточна житя народôвъ и дѣйствованя церкви Христовои межи нами — есть заложенье и зможенье на земли Божого царства, Божои правды и справедливости. Звѣстне есть летюче слово: Gesta Dei per Francos, (Божѣ дѣла черезъ Французôвъ). Вправдѣ не утворено на нашъ карбъ такого реченя, але й мы були муромъ для христіяньскои Европы передъ дикими ордами Веходу, и нѣколи не спроневѣрились мы сѣй задачи, вложенôй на насъ Провидѣньемъ...

Знаемо що выбранымъ народомъ були Греки, у котрыхъ допустило Провидѣнье повстанье и розвитокъ обряду Веходу — на те, щобы силою своеи культуры, своеи ревности въ вѣрѣ, силою первобутнои святости ихъ партикулярныхъ церквей, взможеною и освяченою гляданьемъ и утримуваньемъ єдности зъ церквою Заходу, они становили найстаршій вѣкомъ, вѣрою, жертвами католицкій народъ Веходу, даючій провôдъ въ розвитку церковного житя у себе и у сусѣдныхъ народôвъ, — а навѣть въ цѣлôй церкви католицкôй Веходу и Заходу. До IX-го столѣтя мали Греки очевидну, незаперечиму місію стереженя депозиту вѣры въ обрядѣ Веходу и ширеня еи средствами дѣйство апостольскими, межи спокрôвнеными собѣ натурою народами Веходу. Однакъ сю подвôйну місію — стереженя депозиту вѣры посередно та ширеня еи у себе и у сусѣдныхъ народôвъ Веходу — перерывае нагло рôкъ 862, зъ котрымъ Греція легкодушно розрывае єдность зъ церквою Заходу, черезъ що перестае она бути католицкою и засуджуе свою церковь и еи обрядъ на цѣлковитый застôй и упадокъ, на моральну смерть.

Однакожь чи зъ упадкомъ Грекôвъ, зъ ôдлученьемъ ихъ ôдъ церкви католицкои, зъ цѣлковитымъ застоемъ ихъ церковного житя, мала вже перестати подвôйна місія обряду, Провидѣньемъ до 862 року здана въ руки грецкого народу, — именно місія природного стереженя депозиту вѣры и місія ширеня еи межь народами Веходу?

(*Дальше буде.*)

[17]) Судъ навѣть надъ тымъ: чи и о скôлько обрядъ якимсь розпоряджеиьемъ не есть нарушеный, не вѣдзнуе папа собѣ, анѣ не позволяе о тôмъ судити кождому епископови зъ окрема. Есенціяльнѣ змѣны обрядовѣ не вôльно пôсля канонôвъ католицкои церкви чинити навѣть патріярхамъ самымъ. — Булла: Allatae sunt (1755) — у Гарасевича: Annales Eccl. ruth., 409.

Въ доповненю до поданого вчера справозданя зъ общого собранія общества им. Качковского.

подаемо за „Галицкою Русію" ще слѣдуючѣ вѣсти:

Якъ звѣстно, на собранію два селяне зачали були говорити о тôмъ, щобы почтити память пок. Наумовича: Гаврилюкъ зъ Понинки въ Бродщинѣ предкладавъ, щобы збирати складки на памятникъ, а Черникъ зъ Чехъ въ Бродщинѣ вносивъ, щобы общество выдало и розôслало по селахъ портреты Наумовича, — але тыхъ внесенъ навѣть не пôддано пôдъ дискусію, а Черняковн — якъ констатуе „Галицкая Русь" — „предсѣдательствующій о. Грабиньскій перервалъ и онъ не кончилъ уже своей рѣчи". „Галицкая Русь" нотуе ширену середъ своеи партии поголоску, мовь-бы свѣтскѣ и духовнѣ власти боялись демонстраціи въ честь Наумовича и загрозили розвязаньемъ собранія, — але редакція „Гал. Руси" не могла сконстатувати, на скôлько ся поголоска правдива, однакожь допускае, що „нѣкоторыи наши люди добровольно приняли на себе исполненіе должности почетныхъ жандармовъ". Лихо, яке стало ся на зборахъ, направлено — якъ пише „Гал. Русь" — въ иншій способъ по зборахъ, а то въ такій способъ, що на спôльнôмъ комерсѣ интеліґенціи и селянъ зложено надъ 100 зр. на памятникъ для Наумовича, розпродано межи селянъ и мѣщанъ кôлькасотъ его портретôвъ, а наконець многихъ селянъ задержано на богослуженье за Наумовича ôдправлене въ церквѣ православнôй заходомъ „Общого рольничо-кредитного Заведенія въ ліквидаціи". Ліквидація Заведеня намѣряла — якъ пише „Гал. Русь" — устроити се поминальне богослуженье въ день собранія, але ôдложила на другій день, роздумавши, що противники „русского дѣла" [ліквидація] могли бы були зидентіфікувати Заведеніе зъ обществомъ им. Качковского и общество представити яко „пропагандиста православія".

По зборахъ ôдбувъ ся вечеромъ въ Народнôмъ Домѣ музыкально-декляматорскій вечерокъ и комерсъ.

Про вечерокъ нема що згадувати; якъ звычайно, спѣвались пѣснѣ и деклямувались стихи найславнѣйшихъ нинѣ поетôвъ партіи: Димитрія И. Третяка зъ Заболотецъ и Исидора Р. Пасѣчиньского. Обохъ поетôвъ публика вызывала и грôмко оплескувала.

Бôльше цѣкавыхъ моментôвъ мавъ комерсъ, що почавъ ся о 11-ôй годинѣ. Предсѣдателемъ выбрано п. Вол. Дудикевича зъ Вѣдня. П. В. Дудикевичъ перший забравъ слово и зробивъ докоръ партіи, що єй „не достаетъ рѣшительности". Д-ръ А. И. Дзеровичъ зъ Вѣдня пôднѣсъ заслуги — якъ казавъ — „первѣйшаго генія галицкой Руси, пок. Ивана Наумовича" и вôзвавъ зôбраныхъ почтити его память. Всѣ участники комерсу стоячи, ôдспѣвали ему тричи „вѣчная память!" [и зôбрали надъ 100 зр. на памятникъ]. Потôмъ промовляли: о. И. Мардаровичъ пôднѣсши мысль „предпріятія соборной поѣздки въ Прагу", — о. Г. А. Полянскій, о. К. Гумецкій, о. В. Нероновичъ и другѣ [змѣсту ихъ бесѣдъ Гал. Русь" не подае]. Тоасты пôдносили В. Дудикевичъ за „русскій народъ", ліквидаторъ д-ръ Павенцкій въ честь духовеньства, о. М. Ф. Заяцъ за здоровле о. Вас. Давидяка [котрый рано державъ въ церквѣ проповѣдь], о. Г. Полянскій въ честь „русской журналистики". Каждый тоастъ „былъ покрытъ многолѣтствіемъ и громкимъ „ура" [нова мода!]. Около пôвъ до другои годины въ ночи о. Г. А. Полянскій на прощанье выголосивъ бесѣду, въ котрôй пôднѣсъ вѣрнôсть галицкои Руси для цѣсаря Францъ-Іосифа I. и вôзвавъ присутныхъ ôдспѣвати цѣсареви „многая лѣта". Всѣ, стоячи, ôдспѣвали „многая лѣта", а потôмъ ще гимнъ „Боже буди покровитель". По ôдспѣваню сего гимну комерсовѣ розôйшлись, бо многѣ зъ нихъ мали рано бути на богослуженю за пок. Наумовича.

Франсоа Поль Жіль Ґреві

бувшій довголѣтный президентъ французскои републики померъ дня 9. н. ст. вересня на запаленье легкихъ въ своихъ добрахъ въ Монъ-су Водрей, въ юрайскôмъ департаментѣ. Всѣ французскѣ ґазеты присвячують покôйному

теплій згадки и выславляють въ нѣмъ щиро республиканьского духа. — Ґреві нездужавъ коротко, послѣдні чотири днѣ не мôгъ вже двигнути ся въ постели, а и пôзный вѣкъ причинивъ ся до его майже наглои смерти. Полишивъ 12 міліонôвъ франкôвъ маетку, зôбраныхъ надмѣрною ощадностію, котра не разъ була предметомъ дотепу французкихъ гумористôвъ. Ґреві родивъ ся 15 серпня 1813 въ тôй самôй мѣсцевости, де и померъ, студіювавъ права въ Парижи а ставши въ 1837 р. адвокатомъ ôдзначивъ ся своими здôбностями, именно горячою обороною въ політичныхъ процесахъ радикальнои партіи. По лютовôй революціи именувавъ его Ледрі Ролленъ комісаремъ правительственнымъ въ юрайскôмъ департаментѣ, и на тôмъ становищи зъєднавъ собѣ Ґреві за-для своеи розваги и умѣрености загальне поважанье. Департаментъ заявивъ Ґревіому свое признанье одноголоснымъ выборомъ на посла до конституанты. Ґреві приставъ до демократичнои партіи и ôдзначавъ ся въ своихъ промовахъ ясностію та острою критикою ôдносинъ и особъ. Не довѣряючи плянамъ кн. Наполеона, поставивъ ôнъ при дебатахъ надъ ревізією конституціи 7 жовтня 1848 р., именно що-до будучои власти екзекутивнои, поправку, щобы замѣсть президента выбираного загальнымъ голосованьемъ на якійсь часъ, національный парляментъ именувавъ абсолютною бôльшостію голосôвъ на неозначеный часъ и кождого часу ôдкличного президента рады міністрôвъ. Се внесенье ôдкинено 643 голосами противъ 158 и порѣшено выбрати плебісцітомъ президента на чотири роки. По выборахъ зъ 10 грудня выступивъ Ґреві въ законодатнôмъ парляментѣ противъ автократичныхъ тенденцій президента Людвика Бонапартого и запротестувавъ по замаху державнôмъ зъ 2 грудня разомъ зъ иншими депутоваными, зôбраными въ мерости 10 арондісманту, противъ того замаху. За се бувъ Ґреві увязненый але и скоро выпущено его на волю. По тôмъ ôдтягнувъ ся ôдъ жытя політичного и ажъ коли въ р. 1868, по выборѣ на презеса парижскои комнаты адвокатскои, выбрано его значною бôльшостію голосôвъ въ юрайскôмъ департаментѣ противъ правительственного кандидата, привернувъ ся назадъ до публичного жытя.

По зваленю цѣсарства, заявивъ ся Ґреві противъ диктатуры а за скликаньемъ новои конституанты, и тому не принявъ нѣякого уряду ôдъ провізоричного правительства. При выборахъ зъ 8 лютого 1871 выбрано его депутованымъ въ двохъ округахъ а національный парляментъ въ Бордо покликавъ его на президента. Чотири роки разъ по разъ бувъ ôнъ президентомъ парляменту и ажъ коли 1 цвѣтня 1873 р. правиця запротестувала противъ зазыву до порядку депутованого зъ Ґрамонъ, Ґреві зложивъ урядъ президента и не принявъ нового выбору, бо перейшовъ лишь малою бôльшостію голосôвъ. Въ 1873 р. выдавъ брошуру de gouvernement necessaire, де выступивъ противъ интриґъ монархістôвъ. Въ 1876 р. выбраный 462 голосами противъ 6, знову на президента палаты, выголосивъ 1877 р. бесѣду надъ домовиною Тієрса. По уступленю президента маршалка Макъ-Магона 30 сѣчня 1879 р. выбрано Ґревіого президентомъ республики.

Яко президентъ республики пôдписавъ 1880 р. мартевй декреты противъ конґреґацій не признаныхъ державою и выступавъ, вправдѣ не урядово, противъ Ґамбеты, котрого „політику авантурну" не похваливъ. Розумѣесь, що при тôмъ всѣмъ, Ґреві неразъ и похибнувъ ся, отъ хочь бы и въ тôмъ, що въ 1883 р. ôддавъ теку міністерства вôйны шовіністичному ґенералови Тібоденови и ажъ пôдъ сильнымъ напоромъ президента міністрôвъ Ферріого згодивъ ся, щобы Тібоденъ уступивъ.

Пôдъ конець 1887 р. аґітація буланжистôвска прибрала такй розмѣры, що нѣякій кабінетъ не мôгъ удержати ся крѣпше при власти. Справа ордерова, въ котрôй зять Ґревіого, Вільсонъ ôдогравъ головну а такъ погану ролю, причинила ся до того, що Ґреві мусѣвъ зложити урядъ президента республики и ôдсунути ся цѣлкомъ ôдъ публичного жытя. Поселивши ся въ своихъ добрахъ Монъ-су-Водрей, не ôдогравъ Ґреві въ послѣднихъ чотирохъ рокахъ вже нѣякои політичнои ролѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ

Дня 7 с. м. закôнчилисѣ маневры, а передъ цѣсарями австрійскимъ и нѣмецкимъ та королемъ саскимъ зôйшлисѣ ôба командаты маневруючихъ корпусôвъ, всѣ ґенералы и цѣлый штабъ зъ арх. Альбрехтомъ. Цѣсарь высказавъ всѣмъ войскамъ, арх. Альбрехтови и командантамъ свое вдоволенье и признанье, а заразомъ заявивъ цѣсареви Вільгельмови въ имени армій найгорячѣйшу подяку, що прибувъ и бравъ участь въ маневрахъ. Опôсля цѣсарь Вільгельмъ высказавъ зôбранымъ слова признаня, вдяки и радости, що мôгъ бути присутнымъ на поучаючихъ вправахъ та подивляти мужнôсть австро-угорскои арміи. По тôмъ попращавъ ся цѣсарь Вільгельмъ зъ цѣсаремъ, архикнязями та высшими достойниками войсковыми.

Цѣсарь повернувъ дня 7 н. ст. вересня до Вѣдня и заразъ на другій день рано выѣхавъ на маневры до Ґольґочъ на Угорщинѣ. Въ дружинѣ цѣсарскôй суть також войсковй аташе Нѣмеччины и Италіи. Fremdenblatt нотуе вѣсть, що цѣсарь въ осени або на весну выѣде на островъ Корфу, щобы оглянути палату цѣсаревои.

Въ присутности ґр. Таффого и намѣстника Чехіи ґр. Туна уложено оногды у Вѣдни проґраму подорожи цѣсаря до Чехіи.

Зъ Вѣдня доносять, що рада державна буде отворена межи 3 а 10 жовтня. Нема на разѣ нѣякихъ выглядôвъ на змѣны въ кабінетѣ. Теперѣшна ситуація не потребуе нѣякихъ змѣнъ, котрй можуть показати ся потрѣбными ажь въ дальшôмъ розвитку, коли ôдносины въ радѣ державнôй ясно зазначать ся.

— —

По укôнченыхъ маневрахъ австрійскихъ выбравъ ся цѣсарь Вільгельмъ на такъ зв. „маневры цѣсарскй" до Баваріи. Се по разъ перший цѣсарь нѣмецкій особисто робить инспекцію баварского войска. Цѣсарь Вільгельмъ I. не користувавъ ся прислугуючимъ ему правомъ, головно за-для драгливости короля Людвика II., а лишь сынъ его, пôзнѣйшій цѣсарь Фридріхъ III. приѣздивъ до Монахіюмъ яко инспекторъ арміи. Цѣсарь Вільгельмъ приѣхавъ до Монахіюмъ въ понедѣлокъ вечеромъ и заѣхавъ до королѣвскои палаты. Цѣсарь и князь-реґентъ зложили собѣ вчера взаимно візиты. Цѣсарь ôдвѣдавши членôвъ королѣвскои родины, выбравъ ся зъ канцлеромъ Капрівимъ и своєю дружиною до ратуша. На промову бурмістра подякувавъ цѣсарь и сказавъ: Численнй доказы преданности, якй складало вѣрне мѣсто Монахіюмъ мому дѣдови и батькови, суть и для мене порукою, що Монахіюмъ есть добрымъ, вѣрнымъ мѣстомъ нѣмецкимъ. — Пôдчасъ войскового обѣду, на котрôмъ були также ґен. Ганке, канцлеръ Капрівй и прускій міністеръ вôйны Кальтенборнъ, пôднѣсъ князь-реґентъ тоастъ въ честь цѣсаря нѣмецкого и короля прускаго, свого достойного союзника, вѣрного приятеля и выжиданого гостя. Цѣсарь подякувавъ за сй слова и внѣсъ тоастъ въ честь кн. реґента. Музыка грала гимнъ прускій и баварскій.

— —

Англійска праса не перестае занимати ся справою Дарданелѣвъ. Standard пише знову: „Єсли султанъ и міністры думають може бы поневажаючо схоронивши ся пôдъ опѣку Россіи принѣшать се, що мы уступимо зъ Єгипту, то они самй себе безмѣрно обманюють. Всяка охота заявлена султаномъ, щобы утруднити нашу задачу въ Єгиптѣ, може мати лише той наслѣдокъ, що насъ приневолюе, щобы ужити ще сильнѣйшои запоруки до нашои безпечности. Єсли отже англійска політика уважае, що найлѣпше лише приглядатись тому, якъ иншй державы легковажать отворенье Дарданелѣвъ для россійскои фльоты добровольцѣвъ, то натомѣсть нѣхто не вспинить, Англія, щобы предприняла средства осторожности. Въ такôмъ случаю нашу фльоту на Середземнôмъ мори скрѣплено бы а правдоподôбно, що и надъ Нилемъ помножено бы нашй силы оружий. Але мы гадаемо, що державы потрôйного союза дуже нерозумно вчинили бы, если бы на очевидну провокацію лишили ся безчинными и Вел. Британія полишили старати ся о ихъ интересы. Намъ выдае ся, що Нѣмеччина, Австрія и Италія що-найменше на стôлько, якъ и мы суть заинтересованй въ завязанôй Туреччиною партійности для интересôвъ Россіи. Єсли Россія хоче ухилити обмеженя для своихъ кораблѣвъ на Середземнôмъ мори, то нехай скаже се отверто, бо она може одержати вступъ пôдъ дуже простымъ условіемъ, а именно, щобы и иншй державы дôстали приступъ для своихъ фльотъ военныхъ въ Чорнôмъ мори. При золотôмъ Розѣ рѣшае лише страхъ а султанъ вмовивъ въ себе що лѣпше ему бути въ згодѣ зъ Россією и Францією, нѣжь зъ Нѣмеччиною, Австрією и Италією. Султанъ не ослабить тымъ способомъ потрôйного союза, анѣ не приспелуе Англія, щобы она покинула занятє мѣсце въ Єгиптѣ. Наслѣдкомъ того буде, що ще тѣснѣйшй ôдносины навяжуть ся межь Англією а потрôйнымъ союзомъ".

Пôвъ-урядовй ґазеты вѣденьскй доносять зъ Берлина, що всѣ поголоски, мовьбы державы въ дарданельскôй квестіи зладили спôльну ноту до Туреччины або знову Туреччина мала выдати окружну ноту до державъ — суть фальшивй, бо до того нема нѣякои причины, позаякъ нема нѣякого нарушеня истнуючихъ трактатôвъ. Отже и цѣла квестія, якъ она постановлена, сходить зъ дневного порядку безъ нарушеня мира, бо о тôмъ теперь не можна и гадати. Выреченье тутешнои, на россійскôй платѣ стоячои кореспонденціи, що Италія поробить якй дипльоматичнй кроки въ дарданельскôй квестіи — по просту выдумане. — Norrd. Allg. Ztg. пише, що угода що до фльоты крайцарôвъ не зробила бы нѣякого враженя, если бы рôвночасно не наступила ширша змѣна особъ въ турецкôмъ кабінетѣ. — Pester Lloyd высказуесь, що россійска політика експанзивна осягнула на Входѣ новй здобутки. Найважнѣйше отже — каже мадярскій орґанъ — се спостереженье, що въ політицѣ status quo не можна числити на Туреччину и тымъ наконець запечатано судьбу оттоманьскои державы.

Voss. Ztg. доносить зъ Лондону, що Сальсбері, на запытанье що-до вѣсти Standarda о дозволѣ россійскимъ кораблямъ на переѣздъ черезъ Дарданелѣ та Босфоръ, ôдповѣвъ, що Россія не мае нѣякихъ правъ на переѣздъ черезъ Дарданелѣ и Босфоръ, котрыхъ бы не мали и иншй державы. На се примѣчае Voss. Ztg. Ся ôдповѣдь основуе ся на правно-народныхъ трактатахъ, але не дотычить скрытои угоды межь Россією а Туреччиною; она тыкае бôльше претенсій Англіи, а не подѣй, якй зайшли. Вѣсть що Италія приказала своему амбасадорови пôдпомагати у всѣмъ англійского амбасадора въ дарданельскôй справѣ, зацѣкавила загально и сей фактъ пригадуе на англійско-италійску умову, котрою Англія заґарантувала Италіи ея посѣлости въ Середземнôмъ мори.

Зъ судовои салѣ.

[Каденція судôвъ присяжныхъ у Львовѣ]

розпочавша ся 1 н. ст. вересня с. р. розправою Тадея Сосняка потягнесь до 24 с. м.

Першу справу, Сосняка, політичнои закраски, по приказу зъ горы ôдложено, а пôдсудного пущено на вôльну стопу. Розправы зъ 3-го и 4-го с. м. противъ Антона Зôровьского и Ивана Богдана о крадѣжь не будили интересу. Цѣкавѣйшй були справы зъ 5 с. м. противъ Анны Коржевичевои, циганки зъ Середины, и противъ Войтка Мізура зъ Кульпаркова о пôдпалъ. Коржевичева пôдпалила свою власну хату изъ занести, що зъ неи выгнавъ ея коханокъ, а принявъ собѣ иншу коханку. Судьѣ присяжнй тôлько 7-ма голосами потвердили вину, а позаякъ до засуду вымагаесь 8 голосôвъ, то Коржевичеву увôльнено. Инакше пôйшло Войткови Мізурови, 68-лѣтному старцеви. Ще 1875 р. спаливъ ôнъ черезъ домашнй сварки хату, котру бувъ записавъ своѣй дочцѣ, — и тогдѣ ôдсидѣвъ три роки тяжкои вязницѣ. Сего року въ бѣлый день знову зъ тыхъ же мотивôвъ спаливъ хату свого внука (ôдъ тои самои доньки)—судьѣ присяжнй одноголосно потвердили вину, а трибуналъ засудивъ его на шѣсть лѣтъ вязницѣ. Дня 7 с. м. Леська Самуляка за злочинъ зъ § 128 з. к. засуджено на 6 мѣсяцѣвъ вязницѣ. Дня 9 вересня ôдбувалась розправа противъ Юстины Тереховои о забійство. Дальше судитись будуть: Д. 10 го с. м. Гринь Шейка о спроневѣрство, 12-го Якôвъ Мельникъ о крадѣжь, 14-го Сруль Кеслеръ о обманьство, 16-го Стефанъ Гриньчанъ о збійство, 17-го Антонъ Маньковскій о обиду чести (прасова) 18-го Феліксъ Заблоцкій о намѣреный мордъ, 21-го Янъ Карпиньскій насильство публичне, 22-го Антôнъ Дальке о мордъ, 23-го Иванъ Загайко о мордъ а 24-го Маріянъ Спичиньскій о забійство,

НОВИНКИ.

— **Забава на вечерку, устроенôмъ по зборахъ „Просвѣты" въ Тернополи** удала ся дуже гарно. Гуляло до 60 паръ до самого рана. Богато панночокъ явило ся въ народныхъ строяхъ. — Вчера пращали выѣздачихъ до Львова львôвскихъ Русинôвъ на перонѣ въ Тернополи бурмістръ п. Кузьминьскій и цѣлый выдѣлъ тернопôльскои філіи „Просвѣты".

— **Зъ Рогатина пишуть намъ**: Маемо честь повѣдомити Вп. Публику, що вечерокъ „двнацятки" ôдбудесь въ Рогатинѣ дня 21 н. ст. — вересня (а не 20 го, якъ було попередъ оголошено. — За Комітетъ *Дворовичъ*.

— **На доходъ будовы народного театру у Львовѣ** ôдбуде ся дня 15 н. ст. вересня с. р. въ сали касина-ресурсы въ Коломыи при спôвъучасти академічнои двнацятки концертъ а заразомъ забава зъ танцями, на котрй коломыйскій комітетъ запрошуе всѣхъ Русинôвъ. Білетъ ôдъ особы 1 зр., білетъ родинный (4 особы) 3 зр. Початокъ о год. 8 вечеромъ. — Комітетъ порозсылавъ уже запрошеня и ще сею дорогою запрошуе всѣхъ, кому добро нашого театру лежить на серци, до участи въ вечерку. Хто бы черезъ похибку не одержавъ запрошеня, зволить ласкаво ôднестись до комітету на руки о. Кл. Кульчицкого въ Коломыи, куда также належить присылати всякй наддатки и датки ôдъ тыхъ, що за-для якои перешкоды не зможуть приѣхати до Коломыи, щобы зôбльшити фондъ на здвигненье власного народного театру! При тôмъ комітетъ звертаесь до ВПань щобы обмежились на найскромнѣйшй візитовй строѣ. А хто зъ Вп. Красавиць призначивъ на строй высшу суму, най ласкаво надвыжку, замѣсть ôддавати жидамъ та чужимъ фабрикантамъ зволить доручити Комітетови на зôбльшенье фонду на будову театру. Чи жь не могли бы нашѣ Панѣ богато причинитись до скоршого побôльшеня фонду, если бы въ сей способъ схотѣли сполучити dulce cum utili?!

— **Міністеръ судôвництва ґр. Шенборнъ** прибувъ оногды рано до Кракова. На дворци повитали міністра: президентъ высшого суду въ Краковѣ Зборовскій разомъ зъ иншими достойниками. Першого дня свого побуту въ Краковѣ складавъ міністеръ візиты кардиналови Дунаєвскому, командантови краковского корпусу бр. Кріґаммерови, ґр. Стан. Тарновскому и президентови мѣста д-рови Шляхтовскому. Опôсля удѣливъ авдіенціи начальникамъ властей, депутаціи рады мѣста, комнаты адвокатскои и нотаріяльнои. По полудни бувъ міністеръ на обѣдѣ у президента Зборовского. Вчера візитувавъ міністеръ суды и вязницѣ въ Краковѣ. Подгужу и Кшешовичахъ зъ-вôдки поѣде до Ряшева, зложить візиту ґр. Водзицкому въ Тичинѣ и поѣде до Перемышля. До Львова приѣде ґр. Шенборнъ въ пятницю вечеромъ. Тутъ замешкае въ палатѣ намѣстництва и буде удѣляти авдіенцій 12 н. ст. вересня ôдъ 11 до 1 годины по полудни а 14 н. ст. вересня ôдъ 2 до 4 годины по полудни. — Зъ нагоды сподѣваного приѣзду ґр. Шенборна пише Kurj. Lwow. такъ: „До Львова приѣде ґр. Шенборнъ въ пятницю вечеромъ. Президентъ судôвъ тутешныхъ найнепотрѣбнѣйше зарядивъ рôжнй паради: мытье помостôвъ, стеленье дивановъ, загальне выкôнчуванье реставрацій, ходженье урядникôвъ въ парадныхъ мундурахъ черезъ 3 днѣ! Чи-жь не лѣпше показати нагу дѣйстнôсть, якъ пускати тумана? Впрочôмъ видимо, що міністеръ занимае ся бôльше візитами приватними. Зъ Перемышля буде въ Красичинѣ а зъ Львова мае заглянути до Семенôвки, и длятого-жь п. Давидъ Абрагамовичъ купивъ вô вторникъ 4 образы на выставѣ. Чудо выяснене!"

— **О еміґраціи селянъ зъ вохôдной Галичины до Америки** пишуть зъ Тернопôльщины до Przegląd-у: „У насъ на Подôлю ширить ся зъ незвычайною енерґією пропаґанда еміґраціи до Бразиліи. Ôдъ часу процесу въ Вадовицяхъ звертають власти всю увагу на захôдну часть краю, зъ чего пôйшло, що аґітація перекинула ся до вохôдной Галичины и тутъ розвивае ся зовсѣмъ свобôдно. Нарôдъ по селахъ оповѣдае чудеса о новооткрытôй земли и о ея урожайности; земли тôй треба лишь рукъ до працѣ, — оповѣдае о бюрахъ по мѣстахъ, де може каждый записати ся и сказати кôлько хоче мати землѣ. Въ тыхъ бюрахъ роздають на дорогу каждому напередъ грошѣ, лишь треба зложити присягу, що все задержить ся въ тайнѣ. А выбирають ся за море громадно. Служба по селахъ выповняе свои обовязки ôдъ нехочу; бо то лишь до якогось часу, а за кôлька мѣсяцѣвъ и они будуть властителями великихъ и урожайныхъ ґрунтôвъ. Часъ найбôльшій, щобы власти звернули увагу на сю пропаґанду, щобы духовеньство, если мае вплывъ на нарôдъ, ужило его въ цѣлости, щобы тй темнй масы охоронити ôдъ голоду, поневѣрства и иншихъ неудачь, котрыхъ вже тысячѣ зазнали..."

— **Концесіоновану школу швеу** отворила панѣ Г. зъ Лавровскихъ Пожаковска при улици Театральнôй ч. 6. Наука зачне ся 15 с. м. и буде выкладатись пôсля жаданя въ языцѣ рускôмъ, польскôмъ, нѣмецкôмъ, французкôмъ або италійскôмъ. Зголошеня приймае ся що дня ôдъ 11. год. до 3.

— **Зъ Трибуховець пôдъ Бучачемъ пишуть намъ**, що тамошне ц. к. староство не шануе рускихъ святъ, Русинôвъ у свята покликуе до уряду. Такъ н. пр. начальника громады покликали до староства до комісаря Майковского, на Успеніе Пресв. Богородицѣ. Полякôвъ и жидôвъ въ ихъ свята не кличуть, лишь Русинамъ роблять таку пакôсть!

— **Окружна конференція учительска** ôдбула ся послѣдними днями въ Яворовѣ пôдъ проводомъ инспектора окружного п. Реліниґера. Обговорювано майже лишь тематы а внесенъ членôвъ було дуже мало, бо пôсля выданого розпорядженя, мавъ каждый участникъ подати свое внесенье до вѣдомости предсѣдателя на 3 дни передъ конференцією. Розпорядженя сего не тримало ся богато учителѣвъ и зъ тои причины мусѣли деякй внесеня повôдпадати. Выстава робôтъ жѣночихъ подобала ся загально, лише то впало усѣмъ въ око, що учительки за мало звертають увагы на народну орнаментику, котру належало бы вже хочь бы для ея красы и оріґінальности плекати по нашихъ школахъ. Навѣть львôвскій Przegląd накликуе учительки до пильнѣйшихъ студіѣвъ надъ народною орнаментикою и нарѣкае на бракъ пôдручника зъ народными взорами вышиванъ.

— **При сегорôчныхъ маневрахъ** въ Вальдфіртли и у насъ въ Галичинѣ пôдъ Порохникомъ було множество мародерôвъ. Кромѣ того въ Вальдфіртли, якъ пишуть, мало умерти ôдъ пораженя сонѣчного ажь 160 вояковъ, а въ Галичинѣ кôлькохъ. Переважну часть тыхъ жертвъ вôйны пôдчасъ мира доставили резервісты и вояки обороны краевои. Смерть ихъ осиротила по бôльшôй части родины, а не принесла анѣ имъ славы, анѣ державѣ користи. Длятого справедливо пôдносить Gazeta Przemyska, щобы держава памятала бôдай о полишеныхъ родинахъ, признавала имъ якусь винагороду и хочь въ части забезпечила ихъ ôдъ нужды. Доси нашѣ законы признають ôдшкодованье за страты рôльника, нанесенй ему вôйскомъ пôдчасъ мира, але нема нѣякого закона, щобы признававъ яке ôдшкодованье родинѣ за страту батька и кормителя.

— **Число урядникôвъ маніпуляційныхъ** при краевôй дирекціи скарбу у Львовѣ мае бути побôльшене ôдъ 1 н. ст. жовтня о 1 урядника девятои, 6 урядникôвъ девятои и 4 одинацятои ранґи.

— **Новй лавки**, выготовленй пôсля указокъ директора уряду будôвничого, одержить школа им. М. Шашкевича. Лавки тѣ, робленй въ фабрицѣ братôвъ Вчеляковъ, урядженй въ той способъ, що сидженье пôдносить ся въ хвили, коли ученикъ въ лавцѣ стоить, и взагалѣ новй тй лавки мають бути дуже практичнй, бо хоронять дѣтей ôдъ наслѣдкôвъ згорбленого сидженя. Львôвска рада шкôльна мѣска задумуе заосмотрити такими лавками всѣ прочй львôвскй школы.

— **Траґічною смертію** згинувъ минувшого тыждня палячь зелѣзничій въ Стрыю. Машиністъ стоячи на машинѣ приказавъ палячеви зôйти зъ неи и поправити шрôбу на передѣ машины. Коли палячь выповнивъ приказъ, рушивъ машиністъ въ тôй самôй хвили и машина переѣхала палича. Нещастный згинувъ на мѣсци осиротивши жену и кôлькоро дѣтей. Машиніста суспендовано.

— **Самоубійство** допустивъ ся въ Тернополи однорôчный охотникъ 15 полку пѣхоты, слухатель IV року правъ, Маркусъ Беренґлюмъ. Самоубійникъ стрѣливъ до себе зъ карабіну и куля перейшла черезъ голову. Беренґлюмъ жие ще оправдѣ, але нема найменшои надѣѣ, щобы удержати его при житю. Єсть се вже десятый случай самоубійства въ сѣмъ роцѣ при 15 полку.

— **Холера въ Азіи**, якъ доносять до рады санітарнои въ Парижи, ширить ся зъ великою силою. Доси умерло тамъ на холеру 2500 людей.

— **Клопôтъ зъ псомъ**. Бокель, „розумный песикъ" пана Ендиша, мешкаючого на однôй зъ наймоднѣйшихъ улиць Вѣдня, въ каменици, котрои сторожомъ есть п. Іоганъ Іонъ, бувъ сими днями предметомъ розправы судовои, а властиво обжалованымъ въ тôй розправѣ. Панъ Іонъ обжалувавъ Бокеля, а що зъ нымъ не можна судово поступати, его властителя, о таке переступство. Розумный песикъ п. Ендиша мае такій некрасный звычай, що зовсѣмъ не дбае на урядову Sperrstunde-у. Въ день высыпляе ся ôнъ дома, але скоро лише змеркне, выходить на свѣтъ и волочить ся якъ правдивый великомѣскій нероба ажь до 1 або до 2 годины по пôвночи. Тогдѣ вертае домôвъ и ажь ту починае ся загадочна рѣчь. Якимсь способомъ, котрый есть его тайною, умѣе ôнъ першого лѣпшого переходячого наклонити, що за него дзвонить на сторожа. Будить ся отже сторожъ зъ найсмачнѣйшого сну, встае, отвирае браму надѣючись гойного sperrgeld-у а ту наставить до него Бокель свои вышкôренй зубы и неразъ ще такъ, якъ бы зъ насмѣшкою заворкотить до него та въ однôй хвили пересуне ся ему по пôдъ ноги и знике въ темнôмъ подвôрю. Не могучи довше выдержати, обжалувавъ сторожь властителя Бокеля въ судѣ, розправу однакожь ôдложено, бо не ставили ся свѣдки.

НАДОСЛАНЕ.

Schwarze, weiße und farbige Seiden-Damaste von fl. 1.40 bis fl. 7.75 p. Meter (18 Qual.) — versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (K. u. K. Hoflief.) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. 8

— **Міністерство рôльництва** оголошує, що для веденя адміністрації закупленыхъ правительствомъ посѣлостей Надвôрна, установлено осôбный урядъ пôдъ назвою „Ц. к. Зарядъ дôбръ державныхъ Надвôрна", котрый розпочавъ свое урядованье 1 н. ст. вересня. Урядъ сей установленый тымчасово и пôдлягає безпосередно міністерству рôльництва.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ громадѣ Ильникъ повѣта турчаньского 100 зр. на будову школы. — Намѣстникъ гр. Бадені выѣхавъ вчера зъ Львова до Рущи на похоронъ бл. п. жены Павла Попеля. Въ суботу буде намѣстникъ на выставѣ коней въ Перемышли. — Въ Люблянѣ померъ посолъ до рады державнои и сойму краєвого Таферерь.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пз

— **Именованя.** Цѣсарь именувавъ ôрмено-кат. пароха въ Чернôвцяхъ кс. Каєтана Каспровича канонікомъ а ôрмено-кат. пароха и декана въ Станіславовѣ кс. Мих. Ромашкана почетнымъ канонікомъ ôрмено-кат. митрополітальнои капітулы у Львовѣ. — Міністеръ просвѣты именувавъ архитекта Тадея Мініха и фахового учителя школы ткацкои въ Франкштадтѣ Едварда Пѣча дѣйстными учителями державнои школы промысловои у Львовѣ.

— **Перенесенье.** Дирекція почтъ и телеграфôвъ перенесла начальника почтового, Генрика Глязаревича зъ Пôдволочискъ до Дрогобича.

— **Конкурсы.** Дирекція почтъ и телеграфôвъ розписує конкурсъ на кôлька посадъ асистентôвъ почтовыхъ въ XI. кл. ранги и кавцією 400 зр. — Рôвночасно розписує также дирекція конкурсъ на посаду почтмайстра въ Гвôздци повѣта коломыйского зъ кавцією 500 зр. и зъ платнею 820 зр. рôчно. Подання треба вносити о першѣ посады до 27 а о посаду другу до 20 н. ст. вересня. — Судъ окружный въ Самборѣ розписує конкурсъ на посаду двохъ дієтарѣвъ до приготовавчихъ робôтъ для заведеня книгъ грунтовыхъ.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 10 вересня. Pol. Corr. мѣстить комунікатъ зъ Стамбулу, въ котрôмъ доказуєся, що не треба побоюватись звороту політики турецкои въ сторону Россіи. Політики не веде великій везиръ, лишь самъ султанъ, котрого особа дає повну ґарантію, що дотеперѣшна система задержить ся.

Прага 10 вересня. На молодо-ческôмъ вѣчу порѣшено, що послы мають заинтерпелювати правительство, якъ оно задивлює ся на державне право ческе и єсли не буде ôдповѣди або буде ôдповѣдь недостаточна, то послы мають выступити зъ рады державнои. — Молодо-ческѣ послы публично констатують, що нема мѣжь ними роздвоєня.

Берлинъ 10 вересня. Круги дипльоматичнѣ суть противнѣ скликаню межинароднои конференціи що-до справы Дарданелѣвъ, бо тымъ розмазано бы цѣлу справу.

Венеція 10 вересня. Станъ здоровля королевои румуньскои Єлисаветы одинаковый и небезпечный.

Стамбулъ 10 вересня. Бувшій вел. везиръ Кіамиль-паша єсть пôдъ строгимъ доглядомъ, а до слѣдства вызначивъ султанъ окрему комісію.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

9. н. ст. вересня 1891.

Львôвъ: Пшениця 9.— до 10·50, жито 8·50 до 9·—, ячмѣнь 5·— до 7·75, овесъ 7·50 до 7·85, горохъ —·— до —·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 12 — до 13·50, льнянка — до —, конюшина червона 42·— до 52·—, конюшина бѣла -·— до —·—, конюшина шведска — до —, хмѣль ôдъ —·— до —.— зр. за 56 кильо въ Львовѣ, оковита за 10.000 литрôвъ 17.— до 17·75 зр.

Тернопôль: Пшениця 9 — до 10·—, жито 8·25 до 8·90, ячмѣнь 5·— до 7·50, овесъ 7·— до 7·50, горохъ 6·— до 10·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 12·— до 13·—, льнянка — до—, конюшина червона 41·— до 48·—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина шведска — до —.

Пôдволочиска: Пшениця 9·— до 10·25, жито 8·35 до 9·—, ячмѣнь 5·— до 7·30, овесъ 6·90 до 7·15, горохъ 6·— до 10·50, вика —·— до —·—, рѣпакъ 12·— до 13·—, льнянка — до —; конюшина червона 41·— до 47·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Ярославъ: Пшениця 9·25 до 10·60, жито 8·75 до 9·25, ячмѣнь 5·25 до 8·—, овесъ 7 50 до 8·— горохъ 6·30 до 9·75, вика—·— до —·—, рѣпакъ 12·25 до 13·60, льнянка — до —, конюшина червона 42·— до 52.—, конюшина бѣла —·— до —.— конюшина швед. — до—, тимотка —.— до —·—

Надôслане.

ВСѢХЪ НАУКЪ ЛѢКАРСКИХЪ
Д-ръ ИВАНЪ МОХЪ
по окôнченю студій медичныхъ и по ôдбутôй практицѣ въ головнôмъ шпитали у Вѣдни осѣвъ и практикує
въ Ганачѣвцѣ *коло Перемышлянъ.*

АДВОКАТЪ
Д-ръ Винкентій Хлопецкій
отворивъ
канцелярію адвокатску
въ Самборѣ
въ каменици п. Стреца [давнѣйше п. Матковскои] въ ринку.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ"**
ул. Театральна ч. 6 (напротивъ св. Духа) напротивъ головного одвиху.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ райсцайґи, и т. п. по цѣнахъ **найдешевшихъ. Репарація найдешевше и найскорше.**
Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ".

Ц. к. австрійскѣ зелѣзницѣ державнѣ.

Вытягъ въ розкладу ѣзды важного ôдъ 1 червня 1891
(Пôсля годинника львôвского).

Одъѣздъ зô Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя
- 6⁰⁰ рано Поѣздъ особ до Стрыя, Хирова, Нового Санча, Лавочного, Мукачева, Будапешту, Станіслава и Гусятина.
- 10⁵⁰ передполуд. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Сухои и Станіслава.
- 8⁰⁵ вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Лавочного, Мукачева, Будапешту, Станіслава и Гусятина.
- 8⁵³ вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова и Сухои.

Въ напрямѣ до Черновець.
- 5²⁴ рано. Поѣздъ особ. до Станіслава и Коломыи.
- 9¹⁶ передполуд. Поѣздъ поспѣшный до Станіслава, Черновець, Ясс, Букарешту и Гусятина.
- 4³⁰ по полуд. Поѣздъ особ. до Станіслава, Черновець, Яссъ и Букарешту.
- 10²⁴ вечеръ. Поѣздъ особ. до Станіслава, Черновець, Сучавы, Гусятина.

Въ напрямѣ до Белзця.
- 9²⁵ передполуд. Поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля
- 7⁴⁰ вечеръ. Поѣздъ мѣшаный до Жовквы.

Приѣздъ до Львова.

Въ напрямѣ зô Стрыя.
- 7⁵⁴ рано. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова и Стрыя.
- 9⁰² рано. Поѣздъ особ. зô Станіслава, Будапешту, Мукачева, Лавочного и Стрыя.
- 3⁴³ по полуд. Поѣздъ особ зъ Сухои, Хирова, Гусятина, Станіслава и Стрыя.
- 12¹⁰ въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Нового Санча, Хирова, Гусятина, Станіслава, Будапешту, Мукачева и Лавочного.

Въ напрямѣ зъ Черновець.
- 6⁵³ рано. Поѣздъ особ. зъ Сучавы, Черновець, Станіслава.
- 2⁰⁰ по полуд. Поѣздъ особ зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Станіслава и Гусятина.
- 8⁰⁰ вечеръ. Поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Яссъ Черновець, Станіслава, Гусятина.
- 11⁵⁰ въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Коломыѣ, Станіслава, Гусятина.

Въ напрямѣ зъ Белзця.
- 6⁴⁵ рано. Поѣздъ мѣшаный зъ Жовквы.
- 4²³ по полуд. Поѣздъ мѣш зъ Сокаля и Белзця.

Афішѣ розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзниць державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна на кождôй стаціи по цѣнѣ 6 кр. за примѣрникъ.

Одъ 1 н. ст. липня с. р. до 31 н. ст. серпня включно, переходять поѣзды безъ пересѣданя зъ Ряшева черезъ Ясло и Новый Санчь до Орлова и назадъ. Поѣзды сѣ мають въ Ряшевѣ безпосередне полученье зъ ôдповѣдными поѣздами зелѣзницѣ Кароля Людвика а именно: зъ поѣздомъ ч. 26, ôдъѣздячимъ зô Львова о годинѣ 6 мін. 16 по полудни и поѣздомъ ч. 12, приѣздячимъ до Львова о годинѣ 8 мін 15. рано (пôсля годинника львôвского).

Вже появивъ ся **четвертый** выпускъ сочиненя пôдъ заголовкомъ:

Житья Святыхъ

гр. кат. Церковію почитаемыхъ на кождый день въ роцѣ.

Цѣле сочиненье буде состояти зъ 100—110 друкованыхъ аркушѣвъ звычайного формата (въ IV томахъ) и буде выдавати ся періодично выпусками що 8 недѣль. Кождый выпускъ буде обнимати по одному мѣсяцю житья Святыхъ (9 аркушôвъ друку). Цѣле сочиненье выйде въ 12 выпускахъ въ протягу 1891 и 1892 р. — Пренумерата на одинъ рôкъ (6 выпускôвъ, 50—55 аркушôвъ друку) съ почтовою пересылкою 4 зр.

Иларіонъ Гмитрыкъ
професоръ Богочестія въ ц. к. гимназіи въ Самборѣ

Циркъ братôвъ Сідолі
Дирекція Цезаръ Сідолі
ул. Шпитальна ч. 3

Въ пятницю 11 н. ст. вересня
Велике представленье комікôвъ и кльовнôвъ
на дохôдъ
дурного Августа
Лефатера Лее
Сей вечеръ повный дотепôвъ и гумору. Третій выступъ славного ѣздця бароновои де ВАЛЬДБЕРҐЪ.
Въ суботу нове свѣтле представленье.
Початокъ точно о 8-ôй год.
Близшѣ информація подають плякаты и програма.
ЦѢНЫ МѢСЦЬ: Льожа для 4 особъ 6 зр., фотель въ льожи 1·50 зр., крѣсло въ партерѣ 1·20 зр., І мѣсце 80 кр., ІІ. 50 кр., ґалєрія 30 кр. Войсковѣ до фельдфебля и дѣти низше 10 лѣтъ платять: І. мѣсце 50 кр., ІІ. 30 кр., ґалєрія 20 кр. Каса отворена ôдъ 11 до 1 и ôдъ 4½ по полудни до представленя.
Зъ высокимъ поважаньемъ
ЦЕЗАРЪ СІДОЛІ
директоръ.
(Машрескъ, Дѣло.)

Д-ра Є-
ґера бѣлье, кафтаники ôдъ поту рикотовѣ и сѣтковѣ, рукавицѣ и рушники до натираня
найдешевше въ торговли
БРАТЕЙ ЛЯНҐНЕРЪ
Львôвъ, Галицка ч. 16.
Цѣнники на жаданье даромъ!

При ул. Сонячнôй у Львовѣ

КОЧКИ славный на цѣлый свѣтъ **АНАТОМИЧНЫЙ МУЗЕЙ и ПАНОПТИКУМЪ** по разъ першій тутъ
Понадъ 1000 предметôвъ на выставѣ а зъ тыхъ 50 природнои величины. Деякѣ фіґуры механічно движимѣ. Пластичнѣ групы оріґінальнѣ историчныхъ особъ. Патольоґічно-анатомічный и етнольоґічнѣ препараты, а також оказы испаньскои инквізиціи.
Музей складає ся зъ ІІІ ôддѣлôвъ: До І-го ôддѣлу (паноптікумъ) має кождый вступъ, паны, панѣ и дѣти, а до ІІ-го и ІІІ-ого ôддѣлу вступъ лишь для старшихъ, ôдъ 18 лѣтъ почавши.
Вступъ до І ôддѣлу 15 кр., дѣти 10 кр. Вступъ до всѣхъ трехъ ôддѣлôвъ ôдъ особы 30 кр. Войсковѣ 15 кр. — Що вторка и пятницѣ вступъ выключно для пань. 4017 1—3

МУЖЕСКУ Безсильнôсть
выличвану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга
Самоохорона д-ра Ретава
Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.
Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескѣ силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ мазаниномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Въ кождôй русьôй хатѣ
повинна знаходитись знаменита книжочка
П. БАШТОВОГО
УКРАЇНСТВО
на літературныхъ позвахъ
зъ Москвощиною.
[Передрукъ зъ „Дѣла".]
Цѣна 50 кр. зъ пересылкою 55 кр. Набути можна въ редакціи „Дѣла".

Маріяцельскѣ піґулки розвôльняючѣ
(pilulae laxantes mariaz.)
Вôльнѣ ôдъ шкôдныхъ матерій, признане, пôдпомагаюче средство при злôмъ травленю, обструкціи и при недугахъ повсталыхъ въ того, а доказомъ сего численный ихъ ужитокъ, и ординованье лѣкарями. — **Скоре и лагôдне дѣланье безъ болю и прикрости.**
Повысша марка охоронна доказує правдивôсть.
Цѣна за коробку **20 кр.,** звитокъ въ 6 коробокъ **зр. 1.**
При надôсланю грошей напередъ коштує вже зъ оплаченою посылкою 1 звитокъ **зр. 1·20, 2 звитки зр. 2·20, 3 звитки зр. 3.20.** 3695 5—10
Аптикарь **C. BRADY** въ Кромерижу (Морава).
Части складовѣ подані. — **Купує ся по всѣхъ аптикахъ.**

Перша повна популярна
ИСТОРІЯ РУСИ
уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише 50 кр.; въ красной оправѣ 72 кр.
Дôстати можна въ тов. „Просвѣта" ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Новôсть!
На свята
ВОДА МАРШАЛКÔВСКА
вынаходу
ИВАНА ИГНАТОВИЧА
флякон 50 кр. и 1 зр.
На свята
Новôсть!

ПРО РУСКУ ПРАВОПИСЬ
написав
С. НАГНИБІДА.
{100 примѣрник. 3 зр.} **Цѣна 5 кр. а. в.** {1000 примѣрник. 10 зр.}
Дôстати можна въ друкарни тов. имени Шевченка у Львовѣ, ул. Академічна ч. 8.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. управ. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купує и продає
всѣ ефекты и монеты
по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.
Яке добру и певну льокацію поручає
4½% листы ипотечнѣ
5% листы ипотечнѣ преміованѣ
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 144—7
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскѣ облігація индемнізаційнѣ
а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає
по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.
ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѣ вылосованѣ а вже платнѣ мѣсцевѣ паперы цѣнаѣ, также запавшѣ купоны за готѣвку, безъ нѣякого ôдчислення, а замѣсцевѣ лишь за ôдчисленьемъ справдешнихъ коштôвъ.
До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляє новѣ аркушѣ купоновѣ, за зворотомъ коштôвъ, котрѣ самъ поносить.

НА ОСѢНЬ!
ТОВАРИСТВО ПОВОРОЗНИЧЕ
въ Радиминѣ
поручає:
ПОЯСЫ шпаґатнѣ до молотѣлень, сѣчкарень, млынôвъ, тартакôвъ и т. п. — також
ЛИНВЫ для горалень, кафарôвъ и поромôвъ, въ добôрныхъ родахъ и по умѣркованыхъ цѣнахъ. — Цѣнники даромъ и франко. 3937
ДИРЕКЦІЯ:
Кс. Левъ Насторъ. Мартинъ Попкевичъ.

РУСКІЙ СПѢВАНИКЪ
накладомъ „Товариства Просвѣты" ул. Вôрменьска 27. Мѣстить въ собѣ въ 9-ти аркушахъ бôльшихъ на велиновôмъ паперѣ 255 пѣсень на 288 сторонахъ. Пѣснѣ тѣ суть то перлы поезіѣ руско-украиньскои найвыдатнѣйшихъ нашихъ поетôвъ, якъ Шевченка, Федьковича, Млаки, Гушалевича, Маркіяна и Володимира Шашкевичѣвъ и премногѣ найдобôрнѣйшѣ народнѣ пѣснѣ. Найзнаменитшѣ рускѣ композиторы уложившѣ до нихъ музику суть по правôй сторонѣ пѣсень пôдписанѣ. Цѣна 40 кр., оправный 60 кр. на пересылку 5 кр. — При закупнѣ 10-ти примѣрникôвъ въ канцеляріи Товариства дає ся 20% рабату. Набути можна ихъ також по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Паперъ зъ фабр. Черлянъскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 195. Львôвъ, Пятниця 30 серпня (11 вересня) 1891. Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ [illegible] о 5-ôй годинѣ по полудни. Лїтературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Администрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 2; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ H. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

[illegible] „ДѢЛО" [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО" [illegible]
въ Австріи: [illegible]
[illegible] рôкъ . . . 18 зр. [illegible] рôкъ . . . 26 зр.
[illegible] року . . . 9 зр. [illegible] року . . . 13 зр.
[illegible] року . 4 зр. 50 кр. [illegible] року . . . 6 зр.
[illegible] . . . 1 зр. 50 кр.
У Львовѣ:
[illegible] рôкъ . . . 16 зр. [illegible] року . . . 8 зр.
[illegible] року . . . 4 зр. [illegible] . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Экспедиція [illegible] ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôдъ порта.
Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одного стрôчки [illegible] „Надѣслане" по 20 кр. а. в. [illegible]

☞ Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла"

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ

На зборахъ выборцѣвъ въ Таборѣ, якй ôдбули ся того вторка, промовивъ молодо-ческій посолъ д-ръ Лингъ о ситуаціи въ радѣ державнôй. Нема чого надѣятись на признанье ческого права державного въ радѣ державнôй, бо на се не пристануть нѣ Поляки нѣ альпейскй краѣ тому, що ведуть пассивну політику. Рôвножь и Словѣнцѣ не згодять ся на се — и молодо-Чехамъ не лишаесь нѣчого иншого, якъ выступити зъ рады державнои и выждати часъ, коли правительство буде мусѣло окупити ихъ вступленье, але ту хвилю лѣпше выкористае ся, анѣжь се зробили старо-Чехи въ 1879 р. Въ енерґічнôмъ переведеню опозиціи треба брати примѣръ зъ Угорщины. Въ тôй точцѣ можна погодитись зъ старо-Чехами и шляхтою. Ôдтакъ выступивъ проводирь ческихъ селянъ, Альфонсъ Стястный, и пôднѣсъ тяжкй закиды противъ молодо ческихъ послôвъ, именно, що они за мляво боронять ческе право державне. И такъ въ молодо-ческôмъ проектѣ адресы говорить ся про австрійску державу, про котру мають журитись молодо Чехи. Австрійска а ческа держава то двѣ ôдмѣннй рѣчи. Послы мають до выбору, журити ся або за одну або за другу державу. Вкôнци принято ось яку резолюцію: „Уважаемо ôдповѣднымъ, що найперше мусять осягнутись правно-державнй домаганя краѣвъ ческои короны а ôдтакъ ажь супокôйно приступить ся до полагодженя економічныхъ справъ. Надѣемо ся ôдъ молодо-ческихъ послôвъ, що они на теперѣшнôй сесіи рады державнои поставлять интерпеляцію до правительства и зажадають ôдъ него яснои ôдповѣди, чи оно хоче вдоволити правно-державнымъ домаганямъ краѣвъ ческои короны чи нѣ, именно чи постараесь у монарха, щобы торжественне приреченье, дане ческому соймови 13 цвѣтня 1861 и въ рескриптѣ 12 вересня 1871, було додержане, а дипльомъ жовтневый ставъ невôдкличнымъ закономъ. Пôсля ôдповѣди правительства можуть молодо Чехи справити свое дальше поведенье." По одноголоснôй ухвалѣ тои резолюціи, пояснивъ ея Стястный въ сей способъ: Правительство або ôдповѣсть на интерпеляцію або нѣ. Нѣяка ôдповѣдь буде также ôдповѣдью. Єсли-жь правительство ôдповѣсть, що признае право державне, то можна приготовитись до коронаціи короля. Тогдѣ треба лишь выждати цѣсарского патенту, бо рада державна не есть мѣсцемъ, де бы голосовано надъ ческимъ правомъ державнымъ. Єсли-жь правительство не дасть ôдповѣди, то присутнôсть молодо-ческихъ послôвъ въ радѣ державнôй не мае цѣли и они можуть спокôйно забратись домôвъ. Резолюцію дасть ся до пôдпису и старо-Чехамъ и феодаламъ, щобы пôзнати, чи они ще стоять при проґрамѣ Паляцкого, Ріґера и ґр. Клямъ-Мартініца.

Зъ Берлина телеґрафують до вѣденьскои Montags Revue: О результатѣ конференціи мѣжь ґр. Кальнокимъ а канцлеромъ Капрівимъ не чувати доси нѣчого; однакъ въ тутешныхъ кругахъ припускають, що змѣны, якй настануть небавомъ въ австро-угорскôмъ и нѣмецкôмъ тѣлѣ дипльоматичнôмъ, будуть въ звязи зъ тою важною конференціею. Вповняють ту рѣшучо, що информаційна служба на Всходѣ обохъ державъ середнои Европы есть недостаточна, именно, если зважить ся величезну дѣяльнôсть, яку тамъ Россія розвивае. Рôвножь въ консулярнôмъ тѣлѣ мають зайти важнй змѣны персональнй.

Въ Парижи мала умовити ся ґрупа фінансістôвъ, на чолѣ котрои стоить Credit foncier, въ Россією що до трипроцентовои позычки въ сумѣ 500 міліонôвъ франкôвъ по курсѣ 82. Ся позычка мае предложитись на початку жовтня до пôдпису банкамъ. Позычка пôсли курсу 82 була бы лѣпша, бо высша о оденъ процентъ ôдъ позычки заключенои зъ Ротшільдомъ въ цвѣтни сего року, котра пôзнѣйше розбила ся за-для звѣстныхъ обставинъ. Якъ далеко зайшли переговоры, що не знати, якъ и не звѣстнй суть условія, пôдъ якими ихъ заключено, бо нема ще автентичныхъ вѣстей. Voss. Ztg. дôстала звѣстку зъ Парижа, що трипроцентова позычка россійска мае бути заключена по курсѣ 87. Що до сумы подають рôзно, то 500 то 600 міліонôвъ франкôвъ. Наколи бы поклику міністра до французкихъ банкôвъ принѣсъ такій успѣхъ, то поясненя на те треба бы глядати хиба въ одушевленю Французôвъ до Россіи. Также Börsen Courier, котрый курсъ позычки означае тôлько на 82, порôвнуе ея зъ нинѣшнымъ курсомъ нѣмецкои позычки и каже, що незабавкомъ ôдчують се и французскй фінансы.

Доносять, що президентъ грецкого кабінету Деліяніс гадае просити державы, щобы заняли ся справою острова Креты. Змѣстъ ноты, котру вже може и выслано, вказуе, що положенье на Кретѣ дуже трудне та небезпечне. Греція мусѣла бы скинути зъ себе всю одвѣчальнôсть, если бы Европа хотѣла безчинно приглядати ся подѣямъ на Кретѣ. Интервенція державъ у Порты, щобы назадъ привернути на Кретѣ законный ставъ запорученый трактатами, була бы успѣшна та могла бы спровадити утихомиренье острова. Греція и не гадае про анексію Креты, але жадае, щобы усунути тамъ пануючй анормальнй ôдносины. — Якъ бачимо, вытягають ся теперь всякй можливй квестіи всхôднй. По справахъ Босны и Герцеґовины та Дарданеллôвъ, прийшла черга на Крету.

Зъ турецкои стороны одержала Pol. Corr. комунікатъ, въ котрôмъ заперечено розширеному за границею поглядови, мовь бы змѣна турецкого кабінету, а именно уступленье Кіямиля-пашѣ означало змѣну системы що-до заграничнои політики Туреччины. Змѣна кабінету не мае сеи політичнои далекосяглости, а вже цѣлкомъ хибна гадка, що новый кабінетъ представляе зворотъ Туреччины до Россіи. Хочь ще не звѣстнй безпосереднй мотивы, якй наклонили султана до такъ радикальныхъ змѣнъ въ складѣ Порты, то однакъ рѣшучо можна заручити, що не нова політична струя выперла Кіямиля-пашу зъ его дотеперѣшного становища. Хочь значна часть публичнои опініи за границею пôдносить прикметы Кіямиля, яко розважного, дипльоматію та льояльностію ôдзначаючого ся мужа державного, то однакъ хибно гадають, мовь бы заграничва політика Туреччины въ часѣ, коли Кіямиль бувъ вел. везиромъ, опирала ся выключно на его плечахъ. На заграничну політику мавъ рѣшаючій вплывъ все самъ султанъ, и въ тôмъ лежить запорука стôйности дотеперѣшнои системы політичнои Туреччины. Здогадка, що новый кабінетъ есть ознакою нового напрямку політичного, есть тымъ бôльше передчасна, що новй члены Порты якъ для самои Туреччины, а тымъ бôльше для заграницѣ суть факторами політично незначеными. Ажь самъ султанъ надасть політичне знамя акціи личностей покликаныхъ до кабінету, а Джевадъ-паша буде екзекуторомъ політичныхъ засадъ султана такъ само, якъ се бувъ Кіямиль. Публична опінія въ Европѣ, якъ въ тыхъ державахъ, въ котрыхъ уступленье Кіямиля-пашѣ принято за непокôйну ознаку, такъ въ тыхъ, де се повитано зъ вдоволеньемъ, повинна передо всѣмъ не спускати зъ очей того аксіомату, що въ заграничнôй політицѣ рѣшае самъ султанъ. Супротивъ того можна запоручити, що змѣна кабінету въ Стамбулѣ не поведе за собою змѣны въ заграничнôй політицѣ Туреччины и не заповѣдае абсолютно зближеня Туреччины до Россіи.

Подôбно зазначивъ змѣну турецкого кабінету и италійскій консуль въ Стамбулѣ, Петро Генна, помѣстивши въ Popolo Romano письмо, въ котрôмъ пôдносить, що причину змѣны не треба глядати въ напрямѣ політичнôмъ. Кіямиль паша бувъ довшій часъ при власти и султанъ гадавъ, що въ интересѣ власнои безпечности не повиненъ держати въ такъ высокихъ урядахъ одній и тй самй личности. Кіямиль мôгъ тому такъ довго удержатись при власти, що все вдоволявъ бажанямъ султана; новй міністры и новый вел. везиръ, если схотять лишитись при урядѣ, будуть мусѣли такъ само поступати. Туреччина не може бути нѣколи союзникомъ свого природного ворога; при европейскôй войнѣ она полишить ся неутральною, зъ вымкою, если бы ея зачѣпила одна зъ воюючихъ сторôнъ. Въ потрôйнôмъ союзѣ Туреччина бачить перешкоду для россійскихъ забаганокъ и тымъ способомъ треба пояснити собѣ ея прихильнôсть для Нѣмеччины. Фальшивый поглядъ высказавъ дневникъ Temps, котрый въ змѣнѣ кабінету доглядувъ еволюцію мѣжнародои політики. Потрôйный союзъ може безпечно числити, если не на приязнь, то що найменше на неутральнôсть Туреччины, а такъ само мимо опозиціи англійскихъ радикалôвъ пôдпомога ôдъ Англіи зовсѣмъ забезпечена, бо она въ сѣмъ случаю прилучивши ся до акціи потрôйного союза боронила бы головно своихъ власныхъ интересôвъ.

Именованье п. Витолда Коритовского

віцепрезидентомъ краевои дирекціи скарбу у Львовѣ повитавъ краковскій Czas окремою статейкою, котру ôдтакъ повторили майже всѣ иншй ґазеты польскй.

„Выбôръ монарха — каже Czas — упавъ на мужа, котрого дотеперѣшна дѣяльнôсть вказуе выразно, що и на новôмъ становищи буде „чоловѣкомъ ôдповѣднымъ на ôдповѣднôмъ мѣсци". Злишно пôдносити здôбности, зелѣзну працю и вымкову совѣстнôсть въ повненю службовыхъ обовязкôвъ у п. Коритовского, бо се признавъ самъ монархъ при его именованю. Родивъ ся ôнъ въ 1850 р. въ дѣдичнôмъ селѣ Ґроховиска пôдъ Гнѣзномъ и кôнчивъ школы въ Познани. Ôдбувши університетскй студіи въ Берлинѣ, Монахіюмъ и Вѣдни, вступивъ до прокураторіи скарбу. Авансувавъ скоро, але авансъ не чудувавъ нѣкого, бо всѣ знали его здôбности. Для ôдзначеня успѣшнои працѣ одержавъ ордеры Францъ Іосифа и Леопольда. По сѣмнацяти лѣтахъ службы дôйшовъ п. Коритовскій до найвысшого становища на поли скарбовости краевои."

„Именованье п. Коритовского — кôнчить Czas — мае для насъ значенье не лишь тому, що нашимъ краѣвымъ властямъ скарбовымъ дае знаменитого управителя. Въ нашихъ условіяхъ кожде вызначне становище урядове есть не лише сумою певныхъ службовыхъ правъ и обовязкôвъ, але заразомъ стôйкою обывательскою. Становище парламентарне Поляковъ есть нинѣ и поважне и значне, вплывъ ихъ и участь въ законодатныхъ функціяхъ монархіи певнй и забезпеченй. Нинѣ отже передовсѣмъ о то розходить ся и до того треба напружити змаганя, щобы ôдповѣднымъ ужитьемъ нашихъ силъ урядничихъ и наше становище въ администраціи державы зробити сильнымъ та ôдповѣдаючимъ нашому політичному становищу въ монархіи. До того-жь треба конче, щобы, якъ се стало ся въ тôмъ случаю, на вызначнй и вплывовй посады покликувано людей, котрй по при фахове уздôбненье мають и почутье обывательске, свѣдомôсть своихъ обовязкôвъ супротивъ краю. Такимъ урядникомъ-обывателемъ буде безъ сумнѣву новый віцепрезидентъ, бо и въ тôмъ напрямѣ умѣвъ ôнъ дати певнй и знатнй доказы."

Зъ судовои салѣ.

[Фальшованье монетъ.]

Въ Станіславовѣ ôдбула ся дня 2 н. ст. с. м. розправа карна противъ Абрамка и Шмуля Ґотфрідôвъ зъ Будзанова обжалованыхъ о злочиньство фальшованя монетъ.

Въ ночи 26 жовтня 1890 р. довѣдала ся жандармерія чортковска, що якійсь жидокъ мѣнялъ въ Чортковѣ ґульдены фальшивй, и жидка того, Абрамка Ґотфріда, заразъ схопила на нôчлѣгу въ шинку Зівы Вайсмана. Коли жандармъ Григорій Польный увôйшовъ до шинку, Абрамко почавъ щось маніпулювати рукою пôдъ постелью. Жандармъ заразъ ôдобравъ ôдъ Абрамка 3 штуки ґульденôвъ, а опôсля зложили ще Рахманъ Шоръ та Ганця Айснерова по 1 ґульденови и жандармерія бучацка доручила вже судови 1 ґульдена угорского, котрый перейшовъ черезъ руки Матія Галика и Лейбы Штабера. Монеты тй ôдослано до урядôвъ монетныхъ у Вѣдни и въ Кермезбані. Оба уряды орекли, що монеты суть фальшивй, зробленй зъ металю „брітанія", а дають ся легко пôзнати по барвѣ, написи и по лекшôй вазѣ.

Увязненый Абрамко Ґотфрідъ зъ-разу сказавъ бувъ жандармови, що знайденй у него 3 монеты купивъ за 2 зр. ôдъ Ильѣ Сака, а коли се показало ся неправдою, сказавъ жандармови, що ôдливъ ихъ въ спôлцѣ зъ братомъ Шмулемъ пôсля взôрця правдивои монеты въ деревянôй формѣ. Пôзнѣйше въ судѣ змѣнивъ се зезнанье о стôлько, що нѣбы то ôнъ ôдливавъ ґульдены самъ, безъ спôлки зъ братомъ. Въ жовтни — каже — зробивъ форму зъ дерева зъ двохъ рамокъ, набравъ до нея глины, вложивъ правдиву монету ґульденову, ôдтиснувъ, потôмъ налявъ до формы цины, але ôдливъ не выйшовъ удатный. Тогдѣ Абрамко попросивъ Теофіля Турчаньского, щобы ему выготовивъ лучшу форму пôсля взôрця рамокъ. Турчаньскій форму выготовивъ а Абрамко ôдливъ — каже — 7 ґульденôвъ: 4 змѣнявъ въ Чортковѣ, а 3 жандармерія ôдобрала. Натомѣсть Абрамко заперечивъ, мовь бы ôнъ ôбливавъ ґульдены угорскй. Що до Шмуля — Абрамко сказавъ на розправѣ, що Шмуль не знавъ о нѣчôмъ, лишь Абрамко показавъ ему разъ тыхъ 7 ґульденôвъ. Шмуль признавъ ся до того, що братъ ему показавъ 7 монетъ, а заперечивъ, щобы фальшувавъ ихъ спôльно зъ братомъ. Однакожь тому не дано вѣры, бо и Абрамко зъ-разу подавъ бувъ Шмуля за свого спôльника и свѣдки Иванъ та Рожа Кадярѣ ствердили, що Абрамко и Шмуль, мешкаючи въ однôй хатѣ, оба замыкали дверѣ, затыкали ôкна и до пôзна въ ночи щось робили.

По розправѣ Абрамка засуджено на 8 лѣтъ а Шмуля на 4 роки тяжкои вязницѣ.

НОВИНКИ.

— **Проґрамы концертôвъ „дванацятки" въ Пôдгайцяхъ** (24. н. ст. вересня) **и въ Бучачи** (27 н. ст. вересня) подамо завтра. Дохôдъ пôйде на фондъ будовы руского театру у Львовѣ. До Бережанъ „дванацятка" не завитае; не дождавшись не то ініціятивы але навѣть ôдповѣди зъ-вôдтамъ, минае се мѣсто. Такъ саме не може приняти вже запросинъ изъ Золочева и Сянока, бо опôзнили ся, — всежъ таки „лѣпше пôзно якъ нѣколи" и мы уповажненй золочѣвскимъ и сянôцкимъ патріотамъ подякувати въ имени „дванацятки" за ихъ добру волю.

— **На дохôдъ бурсы им. св. о. Николая въ Перемышли** устрое выдѣлъ тои-жъ Бурсы во второкъ дня 29 н. ст. вересня с. р. въ Перемышли въ сали городскôй вечеръ зъ танцями и всѣхъ Русинôвъ запрошуе. Стрôй народный або візитовый. Початокъ о годинѣ 8-ôй вечеромъ. Вступъ, не обмежуючи жертволюбивости: ôдъ особы 1 зар. 50 кр., для родины зъ 3 осôбъ 4 зар., зъ 4 осôбъ 5 зар. Добровôльнй жертвы пересылати на руки предсѣдателя Бурсы п. Ю. Несторовича, старшого комісаря скарбу въ Перемышли.

— **Зъ Гусятина** пишуть намъ: Спѣвацка шѣснацятка" мала устроити тутъ концертъ дня 15 н. ст. с. м. и завязавшій ся тымчасовый комітетъ поробивъ заходы до концерту. Однакожь не мôгъ побороти насуваючихъ ся перешкодъ и — зъ причинъ ôдъ обохъ сторôнъ независимыхъ — на сей разъ концертъ не ôдбуде ся. Члены того-жь провізоричного комітету зробили таку пропозицію: Позаякъ черезъ занеханье концерту не буде и сподѣваного доходу на будову театру, то запросити патріотôвъ до складки на будову театру. Най буде й такъ, коли годѣ лучше!

— **Про приѣздъ спѣвацкои „дванацятки" до Тарнова** дня 9 н. ст. вересня пишуть намъ: О годинѣ 7½ вечеромъ станула „дванацятка" на перонѣ въ Тарновѣ. На зустрѣчь ѣй выйшли п. Коссакъ професоръ ґімназіи, пп. Витвицкій и Горбачевскій, и ôдпровадили „дванацятку" до мешканя п. Мійского, де призначено для неи помѣщенье. Тутъ дожидали спѣвакôвъ прочй Русины тарнôвскй вразъ зъ панями и красавицями. Комісарь п. Чорненькій повитавъ прибувшихъ гостей гарною бесѣдою, пôдносячи на тарѣлцѣ рускимъ звычаемъ хлѣбъ и сôль. За привѣтъ дякувавъ именемъ „дванацятки" академикъ п. Партицкій. Вôдтакъ середъ веселои розмовы засѣли всѣ до спôльнои вечерѣ, котру перерывано и спѣвами и тоастами. Пôзно въ нôчь попращали ся господарѣ зъ дорогими гостями, щобы удати ся на спочинокъ. Рано дня 10 вересня ôдбула „дванацятка" свою пробу. Два хоры: „Урра у бôй" и „Закувала та сива зозуля" зъ акомпаниментомъ мѣсцевои орхестры. Концертъ ôдбуде ся въ сали театральнôй. Великй афішѣ розлѣпленй по мѣстѣ оголошують проґраму. Значне число білетôвъ розпродано. По обѣдѣ оглядала „дванацятка" Тарнôвъ въ товариствѣ п. Коссака. Мѣсто досыть розцѣкавило ся концертомъ „дванацятки". Тутешня часопись „Pogoń" прихильно ôдзываесь о нашихъ спѣвакахъ и помѣстила цѣлу проґраму.

— **Въ справѣ православного конґресу церковного на Буковинѣ** Румуны Русинôвъ перехитрили. Якъ доносить черновецка Gazeta Polska — всѣ чотири Русины поставленй спôльнымъ (румуньскимъ и рускимъ) комітетомъ перепали при выборахъ, хочь Румуны, поставленй тымъ комітетомъ, всѣ выйшли. И такъ въ окрузѣ выжницкôмъ замѣсть п. Влада выбрано Румуна Табору, въ становецкôмъ замѣсть сов. Чеховского выбрано Румуна Фльондора, въ кôцманьскôмъ замѣсть посла Пѣгуляка выбрано селянина Сятинчука, а въ заставнецкôмъ замѣсть посла Тиминьского выбрано громадского писаря Томюка. Два послѣднй выбранй, вправдѣ руской народности, але они не будуть розумѣти ся на справахъ трактованыхъ на конґресѣ... Дивна рѣчь, що черновецка ґазета руска „Буковина" майже зовсѣмъ не займае ся симъ конґресомъ, хочь — на нашу гадку — то рѣчь досыть важна. Впрочôмъ може бути, що черновецкй Русины мають якісь незнанй намъ мотивы, за-для котрыхъ на тоту справу не звертають уваги.

— **На будову руского народного театру у Львовѣ** одержала редакція наша переказомъ почтовымъ, наданымъ черезъ п. Василя Яворского зъ Нового Санча, 108 зр. 10 кр., яко чистый дохôдъ зъ вечерка устроеного при участи спѣвацкои „дванацятки" въ Новôмъ-Санчи. Присланý суму доручимо канцеляріи „Просвѣты", въ зарядѣ котрои остае фондъ на будову руского народного театру у Львовѣ.

— **Міністеръ судѣвництва ґр. Шенборнъ,** о котрого подорожи по Галичинѣ мы вже доносили, приѣздже нинѣ вечеромъ въ товариствѣ президента п. Симоновича до Львова и забавить до середы. Въ середу ôдъѣде ґр. Шенборнъ до Золочева, Пôдгорецъ и Ценявъ.

— **Огонь** навѣстивъ 8 н. ст. вересня село Грушѣвъ дрогобицкого повѣта и знищивъ на т. зв. „Калѣчôй горѣ" 8 селяньскихъ загородъ вразъ зъ нагромадженымъ тамъ збôжемъ и сѣномъ. Шкоду обчисляють на 5000 зр.; убезпеченй були два господарѣ на 700 зр. — Въ Угриновѣ коло Калуша розложивъ собѣ 6-лѣтный хлопчикъ, сынъ господаря Корнила Кобылянського, огонь на подвôрю, щобы упечи бараболь. Ôдъ того зай-

мила ся въ однôй хвили солома а ôттакъ и будынки. Жертвою огню ставъ ся насамперéдъ хлопчикъ и двѣ селяньскѣ загороды. При тôмъ огни ôдзначивъ ся жандармъ Ив. Гошовскій, котрый прибѣгши до огню выратувавъ зъ горючои хаты дитину. Чувъ ôнъ и плачь сына Кобылянського, але не знавъ въ котрôй сторонѣ дитина находить ся и ажь по пригашеню огня, найдено зъ хлопця тôлько чашку на двое розôрвану и часть тулова. Останки єй поховано на кладовищи.

— **Въ честь епископа д-ра Юліяна Пелеша** устроила станиславôвска капітула дня 8 н. ст. вересня прощальный комерсъ. Комерсъ ôдбувъ ся въ домѣ о. архіпресвитера Фацієвича а були на нѣмъ лише члены капітулы и перебуваючі въ Станиславовѣ духовнѣ совѣтники. Рѣчи епископа перевезено до Перемышля ще въ недѣлю рано.

— **Рада мѣста Львова** на вчерашнôмъ своѣмъ засѣданю именувала о. Евгенія Гузара проповѣдника при архікатедральнôй церкви у Львовѣ катихитомъ женьскои школы выдѣловои.

— **Нигілістка Софія Гінсбургъ**, котра въ послѣднôмъ процесѣ нигілістичнôмъ въ Петербурзѣ ôдгравала головну ролю, закôнчила свое житье — якъ доносить нигілістичный органъ лондоньскій Free Russia — самоубійствомъ. Гінсбургъ, молода женщина двацяти кôлькохъ лѣтъ, ôдъ довшого часу занимала выднатне мѣсце межь проводирями нигілістичного руху, и тымъ ôдзначала ся, що коли иншѣ проводирѣ управляли нигілістичнымъ рухомъ въ безпечного мѣсця, въ Парижа або Швайцаріи, она дѣлала таки на мѣсци, въ самôй Россіи, де органiзувала заговоры. Змѣняючи одежу и внѣшный выглядъ, удалось єй зо сто разôвъ переѣхати россійску границю, хочь поліція покла́ла найбôльшу вагу на выкрытье Софіи Гінсбургъ. Отъ и сего року була она въ Петербурзѣ та лишь случайно попалась она въ руки поліціи. Купувала щось въ склепѣ и полишила свою мошонку, въ котрôй була карточка зъ пляномъ заговору и тайна кореспонденція нигілістична. Коли пригадала собѣ згубу и вернулась до склепу, вже ждала на ню поліція. По переведенôмъ процесѣ, засуджено Гінсбургъ на смерть, але царь єи помилувавъ и змѣнивъ кару смерти на досмертну вязницю въ крѣпости Шліссельбурзѣ. Ся крѣпость збудована на однôмъ островѣ на Невѣ а въ келіяхъ вязничныхъ єсть така велика вохкôсть, що зачиненѣ гинуть тамъ звычайно збожеволѣвши. Софія Гінсбургъ сама завдала собѣ смерть передъ шести мѣсяцями якимись старыми и тупыми ножицями, котрѣ може сама Нева, пôдплываючи пôдъ келію єй принесла. Пôзнѣйше довѣдали ся, що Гінсбургъ мала зносины зъ якимсь бувшимъ революціонеромъ, маючимъ теперь значне становище. Онъ мавъ написати революційну прокламацію, котра була головнымъ матеріаломъ обтяжаючимъ въ єи процесѣ. Софія не хотѣла выдати автора прокламаціи и побоюючи ся, щобы ненастаннѣ муки не привели єи до такого стану нервового, въ котрôмъ бы она мимо своеи волѣ могла его выдати — ôдобрала собѣ житье.

— **Вовки**, якъ намъ доносять зъ Старомѣщины, появили ся въ великôмъ числѣ въ околици Гроновы, Посѣча и Головецка. Смѣлôсть ихъ доходить до того, що таки зъ подвôря хапають безрога и вôвцѣ. Сими часами устроивъ зарядъ дôбръ ломинньскихъ велику облаву на нихъ. Народу зôбрало ся зъ доохрестныхъ селъ досыть та облава якось не повела ся, бо лишь одному вовкови ôдстрѣливъ панъ лѣсничій — хвôстъ.

— **Высшій судъ краєвый у Львовѣ** повѣдомляє, що п. Михайло Савицкій, именованый нотаремъ въ Куликовѣ, зложивъ вже присягу службову и зъ днемъ 1 н. ст. вересня обнявъ урядованье.

— **Краєва рада шкôльна** ухвалила на засѣданю зъ дня 7 н. ст. вересня: затвердити въ учительствѣ Сим. Матуська, теперѣшного инспектора окружного въ Бохни, поручити въ гімназіи въ Самборѣ науку гімнастики Новосѣльскому а науку спѣву Будзиновскому, въ рускôй гімназіи у Львовѣ науку каліграфіи д-рови Ем. Савицкому, признати другій додатокъ пятилѣтный професорови гімназіи въ Дрогобичи Стан. Беднарскому, першій додатокъ пятилѣтный професорови гімназіи въ Стрыю Теод. Василевскому та професорамъ рускои гімназіи у Львовѣ Петрови Огоновскому и Людвикови Сальови; ôддати науку рисункôвъ въ гімназіи въ Бережанахъ учителеви школы народнои Калнистови Левандовскому; именувати кс. д-ра Мишковского заступникомъ катихита въ школѣ реальнôй у Львовѣ; именувати суплентами: Мих. Богуцкого для гімназіи въ Бохни, Олекс. Крохмалюка для гімназіи въ Коломыи и д-ра Регеця для школы реальнои въ Краковѣ; перенести суплентôвъ: Влад. Вонрского зъ гімназіи св. Анны до школы реальнои въ Краковѣ, Ив. Хамйолка зъ 3 гімназіи въ Краковѣ до Тарнова, Мих. Давчиньского зъ гімназіи св. Анны въ Краковѣ до Тарнова, д-ра Юл. Мерене зъ Ясла до Тарнова, Тому Дуткевича зъ Ярослава до Ряшева, Едм. Митковича зъ Ярослава до Тернополя, Игн. Суского зъ Нового Санча до Тернополя, Тад. Копистиньского зъ 2 гімназіи до гімназіи Францъ Іосифа у Львовѣ и Іос. Дембіцера зъ Нового Санча до Самбора. Апробувати до ужитку шкôльного въ школахъ выдѣловыхъ и высшихъ женьскихъ Стефана Куриловича: „Фізика для шкôлъ выдѣловыхъ и высшихъ женьскихъ. Выданье 4-те обробивъ д-ръ Е. Савицкій," (въ польскôмъ языцѣ); приняти до вѣдомости справозданье люстраційне краєвого инспектора шкôльного д-ра Сев. Днѣстряньского, въ візитаціи шкôлъ народныхъ въ окрузѣ коломыйскôмъ и косôвскôмъ и затвердити ôдповѣднѣ внесеня; вызначити Ант. Скурского на другого ôдпоручника учительства до рады шкôльнои окружнои въ Коросни и затвердити выбôръ Стан. Средника на ôдпоручника учительства до рады шкôльнои окружнои въ Грибовѣ; перемѣнити посаду молодшого учителя школы народнои въ Куликовѣ на посаду зъ повною платою, школу філіяльну въ Зубковѣ повѣта сокальского на етатову, школы етатовѣ въ Озерянахъ и Иванковѣ повѣта борщѣвского на двоклясовѣ а двоклясову школу въ Микулинцяхъ повѣта тернопôльского на 4-клясову; зорганізувати въ Станиши повѣта грибôвского школу філіяльну; именувати Іос. Біссінґера учителемъ языка руского въ семинаріи учительскôй въ Ряшевѣ а Анну Мосевичѣвну и Андрея Татуха дѣйствными учителями 3-клясовои школы народнои въ Куликовѣ.

— **Самоубійство.** Зъ Ланьцута пишуть, що тамъ 5 н. ст. вересня ôдобравъ собѣ житье, выстрѣломъ зъ револьверу, Кароль Бросманъ, капітанъ рахунковый 3 полку уляновъ. Причина самоубійства не звѣстна.

— **Деревляный брукъ** положили у Львовѣ на улици Театральнôй межи школою промысловою а будынкомъ судовымъ. Брукъ сей, пôсля нового способу уложеный, мае бути дуже практичный. Складае ся ôнъ зъ деревляныхъ кôстокъ, кôлька цалѣвъ грубыхъ натятыхъ въ зимѣ зъ сухои ялины. Кôстки уложено на твердôмъ, гладкôмъ, бетонованôмъ помостѣ, якъ бы въ якôмъ салонѣ и зверха залято ихъ асфальтомъ, щобы спинити приступъ воды. Вода буде спливати въ дороги на боки до рôвцѣвъ, бо не може ся на серединѣ нѣгде задержати. Гуркоту переѣзджаючихъ возôвъ майже не чути а крôмъ того мае бути такій брукъ дешевшій ôдъ камѣнного. Єсли покаже ся, що брукъ такій практичнѣйшій ôдъ камѣнного (не знати ще, якъ морозъ и спека вплынуть на него) то Львôвъ одержить на всѣхъ головнѣйшихъ улицяхъ и площахъ, особливо коло шкôлъ, деревляный брукъ.

— **Новый дôмъ притулку**, де найде помѣщенье около 200 осôбъ, будуе маґістратъ львôвскій при улици Клепарôвскôй. Дôмъ той буде складати ся зъ двохъ великихъ комнатъ, зъ котрыхъ одна призначена для мужчинъ а друга для женщинъ. Кожда комната призначена для 100 осôбъ. Въ серединѣ, межи обома комнатами буде помѣщена велика кухня, въ котрôй кождый зъ бѣдныхъ зможе приготовити собѣ ѣду. Крôмъ того буде дôмъ сей мѣстити комнату для надзирателя и одну для роздаваня румфордскои зупы. Дôмъ сей мае бути ще передъ зимою ôдданый до ужитку бѣдныхъ.

— **Шайку фальшôвникôвъ грошей**, зложену зъ 28 людей, выслѣдила и арештувала поліція въ Тріестѣ. Провôдникомъ шайки бувъ мадярскій жидъ, Моріцъ Леві. Фальшôвники фальшували купоны и чеки и здає ся, що послѣднѣ фальшованя купонôвъ въ австрійско-угорскôмъ банку, о чѣмъ мы доносили, стоять въ звязи зъ тою шайкою.

— **Найбôльшимъ дворцемъ зелѣзничимъ на свѣтѣ** есть выкôнченый недавно дворецъ центральный въ Франкфуртѣ надъ Меномъ. Величезна галя того дворця складае ся зъ трехъ великихъ склепѣнь збудованыхъ зô скла и зелѣза, пôдъ котрыми на 28 шинахъ громадить ся що день 170 поѣздôвъ приходячихъ и тôлько-жь ôдходячихъ. Помѣжь машинами уряджено пôдземну комунікацію. Въ дворци єсть 14 касъ до продажи білетôвъ. Муры внѣшнѣ збудованѣ зъ пѣсковця, званого „Ункельштайнъ", спроваджено зъ мѣста Ункель надъ Реномъ. Коштъ будовы дворця выносить 40 міліонôвъ марокъ.

— **Теперѣшна система укрѣплень.** На границы нѣмецко-французскôй, якъ звѣстно, побудовали Французы богато укрѣплень. Тѣ укрѣпленя описуе справоздавець парискои ґазеты Temps и каже при тôмъ, що кождый Французъ оглянувши всхôдни границѣ може почути ся цѣлкомъ безпечнымъ. Чувство безпечности повстае за для величезнои працѣ матеріяльнои, котру на границы предприняло и выконано. Цѣла французско-нѣмецка граница не лишь разъ укрѣплена, але по за нею збудовано кôлька рôвнобѣжныхъ ліній, складаючихъ ся зъ величезныхъ фортифікацій земельныхъ. Цѣле мѣсце для будучои французско-нѣмецкои войны покрыте редутами, стрѣльничими фосами, валами а взагалѣ всѣми такими будôвлями, котрѣ нынѣшна военна штука вынайшла и улѣпшила. Поглядъ на тѣ фортифікаціи може навчити дечого и историка войны. Нема теперь анѣ слѣду зъ давныхъ башть, мурôвъ, крѣпостей зъ камѣня и скелѣ, безъ котрыхъ годѣ було собѣ подумати великихъ подѣй минувшихъ воєнъ. Нинѣшнѣ крѣпости се мовь рядъ кертовинъ. И зъ-пôдъ землѣ видно ихъ страшну силу довкола Верденъ, Домонъ, Одмонъ Во, Таванъ, Муленвіль, Ле Розеліеръ. Сѣ величезнѣ кертовины стоять на сторожи ворôтъ долины Мозы. Рамцѣ до сего будучого побоєвища передъ Верденомъ дуже монотоннѣ ту и тамъ кôлька филистыхъ горбочкôвъ, а стѣны до сеи арены военнои творять виницѣ та управнѣ поля. На кождôмъ узгôрю фортъ а всѣ сполучае рядъ ровôвъ и батерійныхъ позицій. Комунікація межь фортами переведена пôльною зелѣзницею. Найбôльше характеризуе новочасну штуку фортифікаційну мале село Віле-ле-Се що лежить на круглôмъ конічастôмъ горбѣ. Село по части щезае за лѣсомъ а дорога до него се правдива мышоловка. Въ ôддали 20 до 30 метрôвъ ôдъ себе побивано въ землю зелѣзнѣ стовпы, зачавши ôдъ стопы горбика. Помѣжь ними, густо розсѣянѣ, низько зъ пôдъ землѣ сторчать, малѣ, остро закривленѣ штабы зелѣзнѣ. Стовпы и штабы сполучено зъ собою кôльчастымъ дротомъ и такимъ способомъ зроблено штучный колючій кустарникъ. Перехôдъ до лѣса просто неможливый навѣть для людей, не говорячи вже о коняхъ и канонахъ. Передъ самымъ селомъ стрѣльнича фоса зъ мурами закрытыми землею а приступу до неи хоронить кôльчаста крата. Самъ вхôдъ вже не дуже приманюе до себе, а за селомъ знову могучѣ, укрытѣ батеріи, готовѣ привитати непрошеного гостя. Для доповненя образу бачимо на заходъ ôдъ села положеный бетоновый фортъ для наукових студій инжиніріи войсковои. Тѣ укрѣпленя называе справедливо одна нѣмецка ґазета потрôйнымъ муромъ хиньскимъ и такою крѣпостію, котру добути можна бы лишь въ величезными жертвами людскои крови.

— **Кости мамута** надыбано въ Кіевѣ на Звѣринци въ глубинѣ 7 сажнѣвъ. До сего часу ôдкопано лишь голову, бо дальшѣ роботы здержано до часу, коли прибудуть археольоги, пôдъ котрыхъ наглядомъ мае ôдбувати ся дальше добуванье передпотопового звѣряти.

— **Люба жѣнка.** Жертвою нелюдского поступку ставъ недавно Льомбардъ, властитель склепику въ Ґренобль у Франціи. Передъ пяти лѣтами оженивъ ся ôнъ зъ молодою дѣвчиною, Маріею Мальґра, мешкаючою зъ вôтчимомъ Францомъ Борне. Три роки жило подружье въ згодѣ, але коли ôттакъ спровадивъ ся до нихъ Борне, зразивъ такъ пасербицю до мужа, що сваркамъ и суперечкамъ не було кôнця. Тамтого року, Льомбардъ почувъ въ собѣ ознаки отруѣ, але заживши приписане докторомъ лѣкарство, вернувъ до здоровля. Хоть опінія публична обжаловувала о се его жену, ôнъ не хотѣвъ сему вѣрити. Передъ кôлькома тыжднями въ ночи пôдчасъ сну почувъ нагло страшный бôль въ правôмъ уху. Пробудивши ся, узрѣвъ стоячу надъ лôжкомъ своимъ жену, котра не вважаючи на его страшный крикъ, вышла зъ комнаты и дверѣ на ключь замкнула. Вскорѣ потôмъ Льомбардъ стративъ свѣдомôсть; прийшовъ до себе ажь надъ раномъ и не зважаючи на страшный бôль, взявъ ся за звычайнѣ занятя. Коли жалувавъ ся на бôль въ уху, жѣнка и тесть смѣяли ся зъ него, говорячи, що то лишь єму такъ здае ся. Вкôнци, коло полудня, коли бôль збôльшавъ ся, Льомбардъ побѣгъ до лѣкаря. По докладныхъ оглядинахъ, выймивъ єму лѣкарь зъ уха оловяну кульку. Льомбардъ порозумѣвъ вкôнци причину болю. Пôдчасъ сну Борне и жѣнка хотѣли позбавити его житя, вливаючи єму до уха розпалене олово. Однако мимо такого пересвѣдченя, Льомбардъ слѣпо привязаный до своеи жены, замовчавъ о тôмъ и не мôгъ рѣшити ся обжаловати єи передъ судомъ. Кôлька днѣвъ пôзнѣйше субєктъ его, вôйшовши до пивницѣ, увидѣвъ тамъ лямпу спіритусову, надъ котрою стояло олово. Субєктъ увидѣвши се змусивъ майже свого пана, що той обжалувавъ передъ комісаремъ поліціи свою жену. Обое, жену и тестя Льомбарда арештовано.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Маршалокъ краєвый кн. Сангушко выѣхавъ до Венеціи до купелѣвъ морскихъ. — Дня 15 н. ст. вересня ôдбуде ся вѣнчанье пана Береского укôнченого богослова зъ панною Ольгою Козаневичѣвною дочкою тамошнего пароха.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Дѣйстнымъ приміяріемъ въ заведеню для божевôльныхъ въ Кульпарковѣ именованый д-ръ Єронимъ Малишевскій а провізорычнымъ секундаремъ д-ръ Крушиньскій.

— **Ôдзначеня.** Цѣсарь надавъ комісареви повѣтовому въ Лѣську, Іосифови Студиньскому, при нагодѣ перенесеня его въ станъ супочинку, золотый хрестъ заслуги зъ короною.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 11 вересня. Въ кругахъ дипльоматичныхъ говорять, що тридержавный союзъ рѣшивъ абсолютно не выступати противъ умовы Россіи зъ Туреччиною що-до Дарданелѣвъ. Теперь вже и анґлійскѣ ґазеты представляють дарданельску справу за менше важну.

Будапештъ 11 вересня. Посолъ и редакторъ Pester Lloyda Фалькъ, говоривъ передъ выборцями, що угорске правительство противить ся пôдвысшеню войскового буджету за-для того, що тымъ нарушено бы рôвновагу въ буджетѣ. Ситуація політична єсть поважна, бо Россія приспособляе ся до войны въ 1893 р., коли покôнчить свое уоруженье.

Парижь 11 вересня. Фрейсіне при снѣданю по маневрахъ промовивъ до заграничныхъ войсковыхъ, що Франція прийшла до давнои силы войсковои и може взяти ся за далеко сягаючѣ проекты.

Петербургъ 11 вересня. Правительство дозволило отворити въ Петербурзѣ французску гімназію, въ котрôй лишь історія та релігія будуть выкладати ся по россійски.

Надôслане.

Д-ръ Евгеній Олесницкій
отворивъ
канцелярію адвокатску
въ Стрыю
при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на І-ôмъ поверсѣ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ „КОПЕРНІКОМЪ"
ул. Театральна ч. 6 (площь св. Духа) напротивъ головного ôдваху.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ, райсцайґи, и т. и. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарацiи найдешевше и найскорше.
Замовленя въ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ".

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ
поручае
найлѣпшѣ перфумы и воды тоалетнѣ
ôдзначенѣ 10 медалями заслуги и 2 дипльомами признаня,
а то:
Перфумы ясминову, фіялкову, рожеву, резедову, конвалієву, Ylang-Ylang, Jockey-Club, Es-Bouquet Millefleurs и т. д. Фляконики по 25, 40, 75 кр. 1 зр. 1·50 и т. д.
Перфумы королевои Марисеньки знамен. флякон 2 зр.
Вода львôвска загально звѣстна и побирана за-для свого приємного, ôдсвѣжаючого и довготревалого запаху, до скрапляня одѣжи, хустокъ и розприскуваня въ комнатахъ. Фляконикъ меншій 80 кр. бôльшій 1 зр. 50 кр.
Вода варшавска ôдзначае ся надзвычайно приємнымъ цвѣтовымъ запахомъ. Фляконикъ меншій 95 кр, бôльшій 1 зр. 80 кр.
Вода левандова подвôйна и вода левандово-амбрева суть загально уживанѣ до возприскуваня въ комнатахъ за-для свого приємного запаху. Флякон 50, 70, 90 кр. и 1·40 зр.
Воды колоньскѣ знаменитѣ. Фляконики по кр. 15, 20, 25. 40, 50, 80 1 зр., 1·50.
Купувати можна у Львовѣ въ торговляхъ власныхъ ул. Коперника ч. 3, и ул. Галицка ч. 13; въ **Краковѣ**: Суконницѣ ч. 20; въ **Чернôвцяхъ**: Ринокъ ч. 2.

Учителька зъ роду Нѣмкиня, зъ доброго дому, котра покôнчила школы у Вѣдни и може удѣляти всѣ предметы шкôльнѣ лишь въ нѣмецкôмъ языцѣ, знаючи всѣ ручнѣ роботы жѣночѣ, початки языка французского и гру на фортепанѣ — глядае мѣсця. Близша вѣдомôсть пôдъ адресою: Володимиръ Ясеницкій, ц. к. адъюнктъ судовый въ Коросни.

КУ-
фры, торбы, торбинки до перенѣшеня и на цигара, футералы на цилиндры, капелюхи, палицѣ и парасолѣ, маньерки, ремѣнцѣ до пакункôвъ, подушки, шапки и всякѣ
2573 приборы до подорожи
поручае найдешевше
ТОРГОВЛЯ
Братôвъ Лянгнерôвъ
Львôвъ, Галицка ч. 16
Цѣнники на жаданье даромъ.

СКЛАДЪ КАВЫ
найлѣпшого рода
АРТУРА КОСЦІЦКОГО
у Львовѣ, Хорущина 22
Цѣны въ мѣсци 1 кільо зр. 1·90
на провінцію $4\frac{3}{4}$ кільо зр. 9.60
франко.
Не маю цѣлкомъ тыхъ родôвъ кавы, котрѣ иншѣ пôдъ назвою мого знамени оголошують; кождый самъ може пересвѣдчити ся, чи дôстане деинде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя що-до якости и смаку.
Найлѣпша кава палена зр. 1·20.
$\frac{1}{8}$ кільо найлѣпшои гербаты 75 кр.,
$\frac{1}{8}$ кільо найлѣпшихъ окрушкôвъ 50 кр.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликувати ся на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянского. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 196. Львôвъ, Субота 31 серпня (12 вересня) 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня [illegible] о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходить въ вôвторокъ [illegible] разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимаютъ: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Вѣторія 24, Централне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

[illegible]

Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла"

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатниковъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

У Львовѣ дня 12 н. ст. вересня 1891.

Сегодня гостить въ столици нашого краю міністеръ судôвництва ґр. Шенборнъ. Приѣхавъ ôнъ до Галичины въ тôй цѣли, щобы лично пôзнати тутешнѣ судовѣ вôдносины, на котрѣ — особливо въ остатныхъ часахъ — богато чути нарѣкань.

На сколько п. міністрови удасть ся справдѣ пôзнати на мѣсци тѣ вôдносины, годѣ се згадати. Якихсь основныхъ способôвъ до тои цѣли ôнъ не предприйме, а богато часу забираютъ ему гостины у польскихъ маґнатôвъ або й не маґнатôвъ, личныхъ его знакомыхъ.

Тожь и не диво, що польскѣ дневники зъ нагоды побуту п. міністра въ краю — звертаютъ увагу его на такѣ рѣчи, про якѣ ôнъ добре знавъ сидячи у Вѣдни, и не потребуе студіювати ихъ ажь на мѣсци. Такъ н. пр. и передъ приѣздомъ своимъ до Галичины п. міністеръ знавъ дуже добре о тôмъ, що практиканты и аускультанты судовѣ довго мусять працювати безплатно та що й опôсля платня аускультантôвъ нужденна, а дальше, що судôвъ Галичина мае пропорціонально менше, нѣжь другѣ краѣ, та що въ наслѣдокъ того урядники судовѣ перетяженѣ, якъ знавъ навѣть и о тôмъ, що й помѣщеня судôвъ галицкихъ въ значнôй части лихѣ. О тôмъ п. міністеръ знавъ уже до приѣзду до Галичины, се все для него не новина, — а чи кромѣ того удасть ся ему пôзнати щось бôльше зъ вôдносинъ галицкого судôвництва, сего не знаемо. Може бути, що ôнъ мае якѣ на те способы

Мы зъ нагоды гостины міністра судôвництва въ столици нашого краю хочемо звернути увагу его въ иншу сторону. Именно — горячо поручаемо ему приглянутись на мѣсци межинароднымъ вôдносинамъ въ нашôмъ краю и взагалѣ, и ще що до судôвництва спеціяльно, а поручаемо ему се зъ бôльшимъ довѣріемъ, нѣжь бы мы поручали другому якому нинѣшному міністрови, бо ґр. Шенборнъ за недовгій часъ свого міністрованя давъ доказы, що радъ бы для тажко покривдженыхъ Русинôвъ де що доброго зробити, а не вступивъ въ слѣды свого попередника, Пражака.

Д-ръ Пражакъ за свого міністрованя о Русинахъ зовсѣмъ не памятавъ и не зоставивъ по собѣ у нихъ нѣякои доброи згадки а полишивъ хиба такѣ згадки, що въ часѣ, коли ôнъ державъ теку міністерства судôвництва, рускій языкъ яко краевый почато въ судôвництвѣ чимъ разъ бôльше неґувати, рускѣ написи, если ще де полишили ся зъ давныхъ часôвъ на будынкахъ судовыхъ, нищено [якъ н. пр. на всѣхъ судовыхъ будынкахъ въ Станиславовѣ], наконець и авансъ судовникôвъ-Русинôвъ бувъ очевидячки утрудненый [н. пр. Русинôвъ немовь зъ засады не именовано заступниками прокураторіи].

Ґр. Шенборнъ же не тôлько, що кôлька разôвъ прилюдно въ парламентѣ — въ комісіи и въ повнôй палатѣ [въ палатѣ по сегорôчнôй бесѣдѣ посла Подлясецкого] заявивъ ся справедливымъ для домагань Русинôвъ, але и въ практицѣ почутье тои справедливости та добру свою волю зазначивъ звѣстнымъ сегорôчнымъ рескриптомъ про рускѣ вписы до книгъ грунтовыхъ — рескриптомъ, за котрый Русины вдячнôсть свою высказуютъ ґр. Шенборнови и сегодня, пôдчасъ гостины его въ городѣ князя Льва, а противъ котрого то рескрипту выступила була такъ завзято не тôлько праса польска, але й само „коло" польске у Вѣдни...

Нинѣ п. міністеръ, перебуваючи на Руси галицкôй, въ столици еи, може на мѣсци наочно пересвѣдчити ся о становищи Русинôвъ въ краю и въ судôвництвѣ Ґрафови Шенборнови, яко горожанинови ческои землѣ, впаде на Руси галицкôй въ очи богато де-чого интересного, коли порôвнае пôдъ взглядомъ вôдносинъ межинародныхъ нашъ край зъ краемъ своимъ.

Насампередъ впаде ему въ очи тая хмара жидôвъ, що покрыла край нашъ, а котрои въ его краю нема. Мы що-до жидôвъ скажемо п. міністрови лишь тôлько, що они доставляютъ gros писарôвъ покутныхъ въ краю, тои язвы, на котру если бы п. міністеръ схотѣвъ знайти успѣшну раду, всѣ мешканцѣ краю були бы ему безконечно вдячнѣ.

Дальше, коли п. міністеръ порôвнае вôдношенье Чехôвъ до Нѣмцôвъ въ Чехіи а Русинôвъ до Полякôвъ на Руси галицкôй — побачить величезну рôзницю.

Насампередъ нехай п. міністеръ розглядить ся въ особахъ, котрѣ, яко высше поставленѣ, будуть мати право знаходитись въ его окруженю и давати ему поясненя. Будуть се самѣ Поляки — Русинôвъ межи ними не знайде. Русины займаютъ низшѣ ступенѣ въ ерархіи урядничôй. Навѣть не хочемо допускати, щобы п. міністеръ, чоловѣкъ свѣтлый и зъ почутьемъ справедливости, мôгъ вытягнути зъ того заключенье, що урядники-Русины чи то менше роботящѣ, чи менше здôбнѣ, чи на конець менше патріоты австрійскѣ, нѣжь Поляки. Зовсѣмъ нѣ! Не хочемо однихъ вывысшувати а другихъ понижувати, отже скажемо, що бодай рôвнѣ у всѣхъ однѣ другимъ, а що неоднака однихъ а другихъ доля, сему винна — система. Змѣнити тую систему — якъ взагалѣ такъ и спеціяльно въ судôвництвѣ есть рѣчію конечною — и що-до судôвництва мы нинѣ апелюемо до нашого достойного гостя ґр. Шенборна.

Передовсѣмъ домагаемось покликаня до міністерства судôвництва Русина на якусь высшу посаду, котрый бы информувавъ міністра въ справахъ рускихъ, абы альфою и омеґою не була едино опінія міністра rodaka, котрымъ доси ще не бувъ анѣ разу Русинъ.

Дальше домагаемось, щобы на урядникôвъ до міністерства — котрѣ тамъ маютъ пôдготовлятись на высшѣ становища — покликувано такожь способныхъ Русинôвъ, а не самыхъ Полякôвъ. Нинѣ на справедливѣ жалобы народу руского, що на высшихъ становищахъ нѣгде не видко Русинôвъ, вôдповѣдае ся тымъ, що межи Русинами нема вôдповѣдныхъ людей. Та очевидно, если Русинôвъ зовсѣмъ поминае ся въ пôдготовлюваню до высшихъ становищь, то й не буде межи Русинами вôдповѣдныхъ кандидатôвъ. Отъ власне теперь ставъ именованый віцепрезидентомъ галицкои дирекціи скарбу п. Коритовскій, Полякъ зъ Познаньщины, а польскѣ дневники славлять его енерґію, его трудолюбивôсть, его способнôсть. Вѣримо, що такъ есть дѣйстно, але запытаемо: не вже-жь и межи Русинами не знайшовъ бы ся урядникъ, котрый, покликаный до міністерства въ тôмъ часѣ, що п. Коритовскій, бувъ бы выробивъ ся на рôвно енерґічного, трудолюбивого и способного урядника, якъ Познаньчикъ п. Коритовскій? Тôлько жь Русинамъ не даесь до того нагоды, хочь пôсля конституціи маютъ на те повне право.

Дальше, если п. міністеръ вôдвѣдае суды львôвскѣ, певно здивуе ся, що нѣгде не побачить побôчь польскихъ написей — рускихъ, хочь до нинѣ обовязуе розпорядженье ц. к. міністерства судôвництва зъ 11 серпня 1869 ч. 9973, де выразно стоить написано: „Написы на будынкахъ судовыхъ и на поодинокихъ вôддѣлахъ судовыхъ въ серединѣ будынкôвъ судовыхъ маютъ бути (у всхôднôй Галичинѣ) побôчь польскои и нѣмецкои такожь въ рускôй мовѣ." Нѣгде п. міністеръ не побачить написи рускои, бо и въ самôмъ краевôмъ судѣ высшôмъ, котрый же мае наглядати надъ всѣми другими судами, нема рускихъ написей, якъ бы повиннѣ бути пôсля зацитованого розпорядженя міністерского.

А що-до самого урядованя въ краевôмъ языцѣ рускôмъ по судахъ на галицкôй Руси, то коли бы п. міністеръ схотѣвъ приглянутись — и фактичный станъ урядованя порôвняти зъ приписами всѣхъ законôвъ, постановъ, розпорядженъ и рескриптôвъ выданыхъ въ користь рускои мовы въ Галичинѣ почавши вôдъ 1848 року ажь до остатныхъ часôвъ [головно зъ розпорядженями ц. к. міністерства судôвництва зъ 9 липня 1860 ч. 10.340, зъ 17 серпня 1864 ч. 7017, зъ 11 серпня 1869 ч. 9973], то доперва выяснилось бы ему, длячого дневникарство польске и „коло" польске у Вѣдни пôднесли такій шумъ зъ причины, що п. міністеръ сего року своимъ рескриптомъ о вписахъ до книгъ грунтовыхъ пригадавъ лише судамъ галицкимъ обовязуюче вже вôдъ давна розпорядженье міністерске, — и застановивсь бы глубоко надъ тымъ, чи станъ рѣчи не вымагае вôдъ него якогось рѣшучого кроку.

Мы-жь высказуемо бажанье цѣлого руского народу, коли въ найгорячѣйше заапелюемо до почутя справедливости п. міністра ґр. Шенборна, нинѣ гостя въ столици землѣ нашои, — щобы поки-що якъ найскорше выдавъ рескриптъ до судôвъ галицкихъ, въ котрôмъ бы пригадавъ имъ права руского языка на галицкôй Руси (у всхôднôй Галичинѣ) и енерґічно вôзвавъ ихъ — строго держатись приписôвъ законныхъ.

Зъ нагоды будучого синоду провінціяльного.

[Статья надôслана зъ кругôвъ духовеньства провінціяльного.]

V.

Точно въ хвили, коли Греки зрываютъ звязь зъ церковью Заходу, и ставши ся послугачами власти свѣтскои, выповѣдаютъ послушенство найвысшôй власти духовнôй, повстае обрядъ новый: въ основахъ зовсѣмъ грецкій, мовою же литурґічною и исповѣдниками своими инчій: той самъ, котрый нинѣ справедливо, зъ причины зрусченя его первобутно старословяньскои литурґічнои мовы, повинни мы называти рускимъ[18]).

Чи те повстанье нового, въ сути всхôдного, мовою же литурґічною славяньского, нинѣ руского обряду — рѣчь припадкова? А его урочисте потверджене папою Іоаномъ VIII. — такожь рѣчь припадкова? Се послѣдне, по людски судячи, есть рѣчь дуже навѣть дивна: Латиняне вже змагаютъ ся въ своѣй експанзивнôй силѣ; новôсть, повставшу зъ приходомъ св. Кирила и Методія на Мораву, приймаютъ они зъ обуреньемъ, зъ крикомъ; денунціюютъ еи яко рѣчь для розвитку вѣры вельми застрашаючу и небезпечну; и папа самъ обрядомъ латинникъ, — зъ природы рѣчи обовязаный експанзивнôсть свого обряду пôдпомагати, — бере въ оборону передъ епископами власного обряду — бѣдныхъ, незнаныхъ монахôвъ, вводячихъ дѣйстну новôсть въ церкви Христовôй!

Не накидаемо нѣкому нашихъ поглядôвъ, але зазначуемо, що тѣ факты мусять бути для вѣрючихъ въ провидѣнье Боже незбитымъ, очевиднымъ доказомъ, що провидѣнье нимъ хоче заховати на дальше місію обряду Всходу, и фактами тыми зволило значити, що за кару церковного розколу, доґматично неоправданого и психічно легкодушного, оно въ хвилію сповненого роскολу вôдбирае Грекамъ повѣрену имъ місію въ церкви Христовôй и надѣлить нею нашій народъ.

Котрый же народъ? Рôвночасно зъ сими подѣями зачинае ся консолідувати ôнъ, той народъ, котрого имя и церковь стали ся невôдлучными синонімами; котрый свою вѣру выбравъ зъ критичнымъ розмысломъ, добровôльно, (унікать се майже межи народами!) умѣючи еи обрядъ стерегти лучше нѣжь Славяне заходу, котрымъ первобутно бувъ сей обрядъ даный до схову немовь бы, доки Русь не змужнѣе и не затужить за свѣтломъ вѣры Христовои.

Якій то величній, святій, въ цѣлôмъ свѣтѣ единій народъ сей мае традиціи! Его земля есть межи всѣми славяньскими едина, на котру ступивъ и котрôй, въ самôмъ еи серци, благословивъ апостолъ Христовый[19]); его обрядъ почивае ся зъ хвилею его власного державного житя; сей обрядъ вышукуе ôнъ собѣ зъ зрѣлою розвагою, добровôльнымъ критичнымъ выборомъ самъ, робить его характеристичною чертою своею, найдорожшимъ своимъ скарбомъ, за котрый не вагае ся дати и крови зъ-пôдъ серця и головы положити, и потерпѣти пониженье. Именемъ сего обряду и ревнои приналежности до церкви католицкои[20]) змагае ся у сего народу незвычайна на тамтѣ часы культура, повстаютъ — рѣчь въ тамтыхъ часахъ у „варварскихъ" народôвъ нечувана! — школы, широко змагаюче ся и моральнôсть народу скрѣпляюче житье религійне. Латинізмъ межи рештою славяньскихъ племенъ не чинить сего чуда...

И якъ дивнѣ дороги, котрыми народъ рускій до обряду свого приходить! Зъ принятя вѣры Христовои зъ Греціи можна було надѣяти ся, що мовою литурґічною на Руси буде мова грецка: першѣ бо духовнѣ були Греки и богослуженя въ грецкôй вôдправляли мовѣ. Тымчасомъ переклады славяньскѣ, учиненѣ св. Кириломъ и Методіемъ та ихъ учениками передъ 125 лѣтами и черезъ начальникôвъ церкви Христовои (Адріяна II. и Іоана VIII.) урочисто затвердженѣ[21]), являють ся на Руси, яко бы тогдѣ були призначенѣ для сеи Руси, котра въ тôмъ часѣ зачинала ся творити.

Що-жь зъ того выходить? Найбôльшій въ справахъ вѣры скептикъ мусить въ фактѣ повстаня обряду славяньского, теперѣшного руского, рôвночаснôмъ зъ розколомъ Фотіевымъ, и въ способѣ принятя того обряду нами, замѣтити незвычайну, трудну до розумового вытолкованя появу. Однакъ де розумъ освѣчуе вѣра, поява та стаесь понятнѣйша, — але заразомъ выносячи обрядъ сей до значѣня о много внеслѣйшого, нѣжь есть значѣнье „цвѣтки въ огородѣ Божôмъ".

Пишучи се, не примушуемо нѣкого до принятя нашихъ поглядôвъ за свои. Але обовязанѣ мы вказати и найкрайнѣйшимъ скептикамъ у вѣрѣ становиско, яке віндикуемо руско-католицкому обрядови. А становиско се звучить:

Мы, вѣрючѣ, бачимо въ дивнôмъ фактѣ повстаня и урочистои апробаты славяньского, теперь руского обряду, якъ не менше въ доґматичнôмъ майже стремлѣню до захованя ненарушимости сути сего обряду, — актъ провидѣня, вôднимаючій Грекамъ за кару ихъ розколу ихъ місію и вôддаючій сю місію — Руси.

VI.

Чи подвôйнои місіи свого обряду, въ попередныхъ главахъ обширно выложенои, свѣдома церковь наша? Бо безъ освѣдомленя о нашôмъ призначеню и безъ спôвъудѣлу, стремлячого до зреалізованя сего призначеня, Богъ чудесъ зъ нами не учинить. И такъ оно чудо, що по нинѣ мы истнуемо, що по нинѣ мы католики, що по нинѣ обрядъ „хлопскій" утримавъ ся мимо крайнои простраціи.

Годѣ намъ сказати рѣшучо, чи народъ нашъ схоче зъ цѣлою вѣрою своеи душѣ вѣрити у вказану місію своеи церкви. Рѣшучо скажемо се, що вѣра въ величнѣ идеалы дае силу до борбы о тѣ идеалы, що не матеріяльный быть, а одушевленье, повне вѣры въ святôсть справы, пôдносить суспôльности и народы зъ простраціи. Скажемо и се зъ рôвною рѣшительностію, що житье церковне наше ажь по теперѣшный часъ за мало заявляло свѣдомости о раціи быту рускои церкви — и сей едино поглядъ толкуе, чому, мимо католицизму, церковь наша безсильнымъ була орґанізмомъ. Сей то бракъ освѣдомленя о призначеню рускои церкви споводувавъ — пôсля нашого переконаня — блуды, якихъ допущено ся въ 1596 роцѣ, котрѣ до теперь суть каменемъ на дорозѣ розвитку и всесторонного еи дѣйствованя на народъ и черезъ народъ нашъ.

Але знаемо позитивно и те, що рускій народъ черезъ цѣлый часъ свого истнованя инстинктовно иначе передчувавъ місію своеи церкви, стерегучи еи вôдъ златинщеня, а заразомъ нѣколи, жаднымъ бунтôвничимъ актомъ не зрываючи звязи зъ церковью католицкою. А навѣть бôльше щось знаемо зъ исторіи нашого народу: всѣ найбôльшѣ державнѣ мужѣ того народу бачили дочасне его спасенье вôдъ-

---

[18]) Мимоходомъ належить тутъ звернути увагу на неодвѣтнôсть доси у насъ практикованои урядовои назвы нашого обряду и его церкви. Всякій обрядъ званый есть вôдъ своеи литурґічнои мовы. Тожь суть обряды: латиньскій (не римскій), врамейскій (ôрменьскій), грецкій, коптицкій... Що жь маемо мы въ нашôмъ обрядѣ грецкого? Мова грецкою не есть; напѣвы церковнѣ грецкими не суть; церемоніи такожь рôзнять ся въ дечôмъ, и то вôдъ давнѣйшихъ часôвъ нѣжь р. 1596. Сли нагаемо ся самѣ рѣшати о урядовôй назвѣ нашого обряду, що-жь стоить на завадѣ заглянути до папскихъ буллъ, якъ найвысша духовна власть обрядъ нашъ называе? Найдемо се въ многихъ; за всѣ выстане навести буллю: In universalis Ecclesiae regimine зъ 1807 р. — А може лучше таки дати ся дальше ганьбити „унітами", а що-найвысше назвою згадуючою: graeca fides (nulla fides) — gr. kath. Zündhölzchen? Се гôдне може застановленя, а навѣть и синодального ореченя...

[19]) Сеи святои, пôдносячои серце традиціи належало бы стерегти яко найдорожшого скарбу. Всяке затиранье сеи традиціи есть брудомъ, не лишь народнымъ, але й религійнымъ.

[20]) Чей же при теперѣшнôмъ станѣ историоґрафіи не треба вже доперва доказувати, що въ 988 р. тревала звязь Греціи зъ Римомъ та що сынови св. Владиміра мусѣло бути звѣстне, хто есть папа, котрого леґатôвъ утѣкаючихъ зъ Цареграду, той же зъ всякими приймавъ почестями [1054 р.].

[21]) Адріянъ II именно, перенявши зъ рукъ св. Кирила славяньскій переклад св. письма, освятивъ урочисто книги, зложивъ на олтари и велѣвъ службу Божу славяньску вôдслужити на гробахъ св. ап. Петра, Павла и Андрея; Іоаннъ же VIII. урочистымъ письмомъ затверджуе новый обрядъ и письмо навѣть, котре стало ся основою теперѣшного руского письма.

[illegible]

но въ звязи зъ церквою католицкою, — однакъ берегучи зъ цѣлою рѣшучостію тѣ основнѣ черты своеи церкви, котрѣ рацію ей быту, подыбйну ей місію на земли, покликанѣ були заховати. Спомнули мы вже, що Ярославъ Мудрый не одобривъ кроку Керуларія, и остентаційно супротивъ Царгорода леґатôвъ Льва IX. приймав на своѣмъ зборѣ зъ почестями. Король Данило хоче поновити звязь церковну зъ Римомъ, черезъ невгодины часôвъ и ôддаленє забуту на хвилю — але его старания унеможливляє розпаношеный уже латинізмъ, добачаючій лише въ собѣ единôмъ католицизмъ и жадаючій ôдъ Русинôвъ, католикôвъ таки матеріяльныхъ, рѣчей зъ католицизмомъ незгôдныхъ [22]). Въ початкахъ XV столѣтя ерархія руска зрывае рѣшучо звязь зъ Царгородомъ, выбираючи митрополитомъ Григорія Семивлаха (Цамблака). Сей стараесь о духову звязь зъ отцями собору Констанцского, а его наслѣдникъ Исидоръ пôзнѣйше леґатъ a latere на Руси, являе ся на Фльорентскôмъ соборѣ. Однакъ и ся готовôсть руского народу до зъединеня церквей остаесь безъ успѣху, черезъ те именно, що: 1) зъединенье понимано тогдѣ яко злитье обрядôвъ [23]); 2) що латинізмъ, розпаношившій ся вже можно на Руси, займившій будь пôдступомъ будь на сильно, за часôвъ першихъ Ягайлôвъ духовну юрисдикцію на цѣлôй Руси, знищивши остаточно Галицку митрополію, перешкаджаючій всюды юрисдикціи рускои ерархіи и уполѣджуючій — будь самъ, будь черезъ вельможь собою приедваныхъ — руске духовеньство и его обрядъ — мимо уніи фльорентскои и ея проголошеня Исидоромъ митрополитомъ и Ладиславомъ III. — не думавъ залишити своеи нападистости на рускій обрядъ політики, черезъ що и умы, до зъединеня церквей зъ початку прихиленѣ, зразили ся [24]). Такъ соборъ Фльорентскій не принѣсъ дѣйстного зъединеня церкви рускои зъ католицкою не черезъ „интриґу Москвы“ або „здичѣлôсть“ народу (котрый самъ зъ власнои волѣ все наклонювавъ ся до католіцизму!), а едино черезъ захланнôсть латиньского клира, шукаючого на Руси не католицизму, а брудного для себе матеріяльнои поживы.

(Дальше буде.)

---

22) Kalinka, въ книзѣ „Żywot św. Jozafata“ ст. 23., пише выразно: W praktyce ówczesnej (XIII. вѣку) zdaje się, że zmiana obrządku była warunkiem nawrócenia. Nabyliśmy tego przekonania studyując uważnie pomniki ówczesne. Dochodziło do tego, że Rusinów przechodzących na ryt łaciński chrzczono na nowo, jak gdyby nie byli chrześcijanami.

23) Гл. Пастирское посланіе Исидора (Ann. eccl. ruth., ст. 77.): „Гдѣ латиньская церковь, на покаяніе да приходять ко лат. попомъ, и Тѣло Божіе одъ нихъ пріемлють“, и пр.

24) Въ булли папы Льва X. Accepimus nuper, зъ 1521 року, читаемо, що латинники помимо уніи Фльорентскои и признаныхъ нею правъ для церкви Всходу приклонникôвъ сеи церкви щоденно напастують и непокоять, примушуючи ихъ до поновного хрещенія ихъ дѣтей; що супружество духовныхъ того обряду не уважають супружествомъ; що зневажають обряды Всходу, и пр. За тѣ переступы загрожена папою кара екскомунікація. — Ягайломъ выданый, и все ôдновлюваный законъ не дозволявъ женити ся Полякови (Польцѣ) зъ Русинкою (Русиномъ), хиба пôдъ условіемъ змѣны обряду на латиньскій черезъ перехрещенье, котре папа Александеръ VI (1501 р.) строго зборонивъ. — Въ р. 1436 постановлено державнымъ закономъ, щобы Русинамъ не было вôльно церквей новыхъ будувати и упадаючѣ ôдновляти. — Иншій законъ, збороняючій свѣдоцтва Русинôвъ противъ латинникôвъ, ледви частково въ 1497 р знесено. — Въ р. 1476 маґнаты Русины въ порозумѣню зъ рускою Ерархією шлють посолôвъ до папы Сикста IV яко до головы церкви Христовои, просячи его о опѣку передъ латинниками, котрѣ для помноженя своеи юрисдикціи Русинôвъ напастію на латинізмъ перетягають и перехрещують. Гл. Гарасевича Annales ecclesiae ruth., 50—71.

Дальшѣ програмы концертôвъ „дванацятки“.

Проґрама концерту „дванацятки“ въ Пôдгайцяхъ

въ четверъ 24 н. ст. вересня въ сполученю зъ танцями на дохôдъ фонду будовы нашого національного театру:

1. Вступне слово.
2. Лисенка „Перше Quodlibet“ зъ українськихъ народныхъ пѣсень — хоръ.
3. Фортепянъ.
4. Зодермана „Хлопске весѣля въ Шведіи“ — хоръ.
5. Шевченка „Кавказъ“, декламація — тов. Лопатиньскій.
6. а) Железьского „Nasza Hanka“, б) Пічека „Kde dóva ma?“ (ческе) хоръ.
7. Вахнянина „Помарнѣла наша доля“, сольо — тов. Б.
8. а) Лавровского „До Зорѣ“, б) Воробкевича „Синѣ очи“ — сольовый квартетъ.
9. Вахнянина „Хоръ козакôвъ“ зъ оперы „Купало“ — хоръ зъ акомпаніяментомъ фортепяна.

Комітетъ мѣсцевый складають Вп.: начальникъ суду п. Жегестовскій, о. Дудикевичъ, адъюнктъ суду п. Лущецкій, поборецъ п. Коцовскій, надкомісаръ п. Кравецъ, нотаръ п. Гамерскій.

——

Проґрама концерту „дванацятки“ въ Бучачи

въ недѣлю 27 н. ст. вересня с. р. на дохôдъ фонду будовы нашого національного театру:

1. Вступне слово.
2. Лисенка „Друге Quodlibet“ зъ українськихъ народныхъ пѣсень — хоръ.
3. Фортепянъ.
4. а) Рудковского „Niema porady“, б) „ “ „Szabelka“ (мазурка) — хоръ.
5. Франка „Каменярѣ“ — выголосить тов. Лопатиньскій.
6. Кульчиньского „Пупуррі“ зъ народныхъ пѣсень — на цитрѣ ôдограе авторъ.
7. а) „Въ низъ по матушкѣ по Волгѣ“ — (россійскій хоръ), б) Вашака „Slovan“ (ческе) — хоръ.
8. а) Лисенка „Вечеръ“. б) Нижанкôвского „Ахъ де-жъ той цвѣтъ?“ — сольо тов. Б.
9. а) Воробкевича „Серенада“, б) Лисенка „Ой пущу я коничченька“ (тріо зъ хоромъ) — хоръ.

По концертѣ наступить забава зъ танцями.

Дописи „Дѣла“.

Зъ Криницѣ.

[Концертъ артистично-спѣвацкои „дванацятки“]

Дякуючи шовінізмови Мадярôвъ, котрѣ боячись навѣть пѣсни славяньскои, ôдказали въ послѣднôй хвили позволеня „дванацятцѣ“ на устроенье концерту въ Кошицяхъ, — задля чого „дванацятка“ замѣсть на Угры, рѣшилась до насъ заиитати, мали мы въ недѣлю 6 н. ст. вересня справдѣшный пиръ артистичный, котрый для насъ лѣчачихъ ся бувъ потрѣбный тымъ бôльше, що теперѣшный сезонъ купелевый, хитаючій ся вже ку кôнцеви, ставсь чимъ-разъ монотоннѣйшимъ и такъ скучнымъ, що лѣчачѣ ся скучають за своею хатою та родиною и Криницю цѣлыми масами покидають. „Дванацятка“ — мимо браку реклямы, оголошень и шумныхъ афішѣвъ, а тôлько въ самъ день концерту розослаными до поодинокихъ особъ запрошенями — стягнула до великои салѣ „курґаузу“ майже всю на послѣдній днѣ сезону остаючу ще интеліґенцію, на котру чудесный спѣвъ и справдѣ до артизму доведена гармонія зробили велике враженье, а оно для нервôвъ недужихъ мало вплывъ такъ само добрый, якъ тутешна спасительна гідропатія д-ра Еберса. Не жалували й певно не жалують тіи, що прийшли на вечерокъ, бо „дванацятка“ свою богату та добôрну проґраму при спôвъучасти орхестры заведеня пôдъ дирекцією п. Вроньского ôддала кожду точку знаменито.

Мимо хвилевои недиспозиціи тенорôвъ, „Хоръ козакôвъ зъ Купала“ Вахнянинового, выконала „дванацятка“ въ товариствѣ цѣлои орхестры величаво, — саля ажь трясла ся ôдъ бурѣ оплескôвъ. Взагалѣ хоры выпали славно, а вже ентузіязмъ публики дôйшовъ до зеніту понадпроґрамово и пôдъ батутою самого композитора п. Нижанковского ôдспѣванôмъ „Гуляли“. Славно-звѣстна ся композиція очарувала публику, бо лучшои гармоніи, лучшого ôддання, модельованя та тѣньованя годѣ почути, — то-жь оплескамъ адресованымъ до хору и окремо до композитора не было кôнця. Тôлько що до „Гуляли“ тутъ ôдспѣваного можна бы се завмнути, що „брумхоръ“ приголомшувавъ красного, але слабонького соліста. — Не менше добре списавъ ся п. Вроньскій грою на скрипцѣ. Свою композицію „Думки и варіяціи на тему коломыйки“ ôддавъ валъ справдѣшнымъ майстерствомъ. Высоку его техніку въ грѣ на скрипцѣ подивляла и довго невмовкаючими оплесками нагородила публика. — П. Шиманьскій своимъ барітономъ въ „арія курантовôй зъ Страшного двора“ и въ додавôмъ „Grajek“ Монюшка давъ доказъ, що есть рутинованымъ артистомъ спѣвакомъ. Его „Grajek“ вытиснувъ не одну сльозу у бôльше вчутливои а досыть численно зôбранои краснѣйшои части пола людского. — П. Лопатиньскимъ яко декляматоромъ можемо похвалчатись. Декламацію „Празникъ у Таковѣ“ Федьковича ôддавъ знаменито. Смѣла міміка и выголошенье его були товмачемъ руского тексту передъ нерозумѣючою всего польскою публикою. — Зъ черги вельми прихильный для насъ п. Вроньскій пописувавъ ся зъ своею орхестрою, котра ôдограла къ загальному вдоволеню „Intermezzo“ зъ „Cavaleria rusticana“ дуже молодого ще, але славнозвѣстного италійского композитора Mascagni-ого. — Дальшѣ продукціи хору, якъ сербске „Нек Душман віді“, Рудковского „U nas inaczej“ ôдспѣвала дванацятка прегарно. — Послѣдною точкою проґрамы, звѣстною „Зозулею“ Нѣщиньского, ôдспѣваною въ товариствѣ орхестры, дали члены дванацятки доказъ, що всѣ разомъ и кождый зъ окрема есть скôнченымъ артистомъ-спѣвакомъ, бо видѣлось намъ, що не маемо передъ собою хору молодыхъ аматорôвъ, але слухаемо саме першои оперы. „Зозуля“ на невмовкаючѣ и густѣ оплески ще разъ „закувала“ къ загальному вдоволеню и закôнчила першу часть проґрамы вечерка.

По концертѣ старшѣ выйшли а молодшѣ лишились, щобы, насытивши духа пѣснію, „покрѣпити“ и тѣло танцемъ. Музика заграла скочнои коломыйки. Спѣваки гей бы соловѣй, що спѣвають и по галузкахъ скачуть, запрошують панночокъ до нашего народного танцю. Зôбралось вôсѣмь паръ и тѣ вручностію та гнучкостію представили нашъ танець ку загальному сподобаню не видѣвшои ще его публики. Потôмъ пôйшли другѣ танцѣ. Въ антрактѣ танцѣвъ при вечери поплыли бесѣды, якъ Плош—го въ подяку „дванацятцѣ“, п. Нижанковского въ честь мѣсцевого комітету въ руки Плош—го и др. Охоча забава, якъ межи своими, безъ церемоніи и балевои неволѣ, гей-бы де на празнику або весѣлю, протягнулась майже до самого рана. — але... якъ все на свѣтѣ, такъ и недѣльный нашъ празникъ мавъ, на жаль участникôвъ, свôй конець, лишаючи по собѣ якъ найприятнѣйшій споминъ.

Дванацятка ôдъѣхала зъ Криницѣ до Горлиць, щобы й тамъ понести руску пѣсню. Кромѣ моральнои хôсна бувъ зъ тутешного вечерка и незначный частый дохôдъ; незначный, бо вже конець сезону, то й небогато гостей, а и выдатки були досыть великѣ, мимо ôдступленои Е. Е. намѣстникомъ даромъ великои салѣ въ „курґаузѣ“. На цѣлый часъ побуту приняли на помѣщенье цѣлу дванацятку паньство Зембы, у котрыхъ она мала выгôдне мешканье [въ ихъ віллѣ „pod Góralem“]. Було бы добре, щобы нашѣ товариства спѣвацкѣ ôдвѣдували нашѣ мѣсця купелевѣ, але въ горячѣ сезоны, а на певно можуть числити на поводженє.

I. Плош...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Fremdenblatt доносить: Цѣсарь надзвычайно вдоволеный зъ маневрôвъ въ Австріи долѣшнôй и дуже радый зъ надзвычайно похвального осуду, якій выдали оба союзнѣ монархи та ґенералы нѣмецкѣ о мужности и свѣтлыхъ успѣхахъ австрійскихъ войскъ. — Ся ґазета мѣстить ще таку вѣсть зъ Берлина: Пропозиція скликаня конференціи для ревізіи берлиньского трактату — если бы взагалѣ выйшла зъ котрои небудь стороны — була бы прямо ôдкинена, бо она могла бы радше причинити ся до выкликаня на денный порядокъ всхôдного квестіи анѣжь до скрѣпленя мира.

Урядова проґрама подорожи цѣсаря до Чехіи есть така: Дня 26 вересня рано приѣздъ цѣсаря до Праги, урядове повитанье на дворци и ôдъѣздъ до градчиньского замку; по полудни огляданье выставы, двôрскій обѣдъ и свѣтле представленье въ ческôмъ театрѣ. Въ недѣлю 27 вересня авдіенція для выдѣлôвъ повѣтовыхъ, бурмістрôвъ зъ Праги и Ліберца та выдѣлу краевого, ôдтакъ огляданы Королевого мосту и шкôльныхъ заведень, двôрскій обѣдъ, огляданы фонтаны свѣтлястои на выставѣ и рецепція у маршалка краевого; въ понедѣлокъ о год. 1-ôй въ полудне огляданы Старого мѣста, нѣмецкои школы народнои, банку гіпотечного, прогулька до Жижкова, огляданы нового ратуша, обѣдъ двôрскій, свѣтле представленье въ нѣмецкôмъ театрѣ, илюмінація и прогулька по головныхъ улицяхъ мѣста; вô второкъ посѣщенье деякихъ нѣмецкихъ заведень шкôльныхъ, прогулька до Смѣхова, огляданы новои касарнѣ Альбрехта, прогулька до Виноградôвъ, посѣщенье костела, двôрскій обѣдъ, похôдъ зъ смолоскипами, серенада, рецепція у Вальдштайна; въ середу огляданы выставы, двôрскій обѣдъ и рецепція у намѣстника ґр. Туна. Въ четверъ рано выѣздъ до Ліберца, приѣздъ о год. 9 ôй, урядове повитанье, посѣщенье шкôлъ и публичныхъ заведень, снѣданье у ґр. Клямъ-Ґаляса, по полудни посѣщенье фабрикъ Лібіґа и Ґінзкея, о год. 6 ôй вечеромъ ôдъѣздъ до Праги, де цѣсарь стане о 10-ôй вечеромъ. Въ пятницю посѣтить цѣсарь костелъ реставрованый въ Емавсъ и иншѣ заведеня. О год. 3-ôй по полудни ôдъѣде цѣсарь до Вѣдня.

Дня 18 с. м зôбере ся у Вѣдни пôдъ проводомъ цѣсаря рада міністрôвъ. На сѣй радѣ мають запасти ухвалы що до предложень на спôльныхъ делеґаціяхъ. Мабуть уложить ся при тôй нагодѣ и порядокъ для осѣннои сесіи парляментарнои. Въ приближеню можна вже теперь означити речинцѣ, въ якихъ будуть ôдбувати нарады поодинокѣ тѣла парляментарнѣ. Найперше зачне свою роботу рада державна, бо зô всѣхъ сторôнъ напирають на се, щобы буджетъ по можности полагодити еще передъ кôнцемъ року. Тому то рада державна зôбере ся въ половинѣ жовтня и буде вести нарады до половины грудня. Спôльнѣ делеґаціи будуть скликанѣ въ першихъ дняхъ падолиста и будуть вести нарады рôвночасно зъ радою державною, бо сего року делеґаціи зôйрають ся у Вѣдни. Сесія делеґацій потреває 3 тыжднѣ. Въ другôй половинѣ грудня мають бути скликанѣ соймы краевѣ и будуть вести нарады до половины лютого, а ôдтакъ зôбере ся на ново рада державна.

——

Недавно тому, якъ мы доносили, ôдбувся въ Москвѣ зъѣздъ россійскихъ місіонарѣвъ, на котрôмъ велись нарады надъ релігійнымъ и суспôльнымъ характеромъ штунды. На зъѣздѣ порѣшено средства, якими треба выступити противъ штунды. Однакъ православный синодъ призвавъ, що ухваленѣ средства, хочь самѣ собою дуже строгѣ, недостаточнѣ и выготовивъ проектъ закона. Пôсля проекту признае ся штунду за секту антирелігійну и небезпечну для державы. За пропаґанду штунды накладають ся высокѣ кары, а за намову православного приняти штунду, караесь засланьемъ на Сибѣръ або до каторги. Ôдтакъ особы, котрыхъ пôдозрѣвае ся, що належать до штунды, не мають права стати судьями волостными, писарями и старшиною громадскою та взагалѣ не мають права выконувати якѣ уряды державнѣ або громадскѣ. Штундистамъ не вôльно мати православныхъ слугъ. По селахъ, де мешкають штундисты, заводить ся окремый нагляд полицейный, щобы православнѣ не сходились зъ штундистами, а передо всѣмъ не бували на зборахъ штундистôвъ. Сей проектъ мае пôддатись дискусіи въ синодѣ, а передъ заведеньемъ закона мае выготовитись точный описъ штундистôвъ въ Россіи и иншѣ информаціи о тôй сектѣ.

——

Увязненье убійника міністра Белчева. Минувшои суботы увязнено въ Синаю, въ Румуніи, одного чоловѣка, котрый мае бути убійникомъ болгарского міністра скарбу Белчева. Увязненье наступило серед такихъ обставинъ. Болгарскій агентъ полицейный, котрого выслано до Румуніи на выслѣдженье убійникôвъ міністра, познакомивъ ся въ Букарештѣ зъ Сербомъ, Вукашиномъ Милошевичемъ, бувшимъ редакторомъ ґазеты „Српска Независность“. Милошевичь гадавъ, що его новый знакомый есть еміґрантомъ и противникомъ теперѣшного правительства болгарского, тожь и признавъ ся середъ довѣрочнои розмовы, що ôнъ убивъ Белчева. Агентъ постаравъ ся, що Милошевича увязнено въ Шастовѣ, але не на довго, бо Милошевичь розбивъ кайданы и утѣкъ зъ вязницѣ.

Дня 5. н. ст. вересня выбравъ ся Милошевичь до Синаю; болгарскій агентъ выѣхавъ слѣдкомъ за нимъ и розповѣвъ властямъ въ Синаю свою цѣлу пригоду. Милошевича увязнено и ôнъ заявивъ при першôмъ переслуханю, що его зôзнаня передъ болгарскимъ агентомъ були неправдивѣ и що ôнъ, не маючи средствъ до житя, выбравъ ся до Синаю глядати зарôбку а евентуально просити сербску королеву Наталію о пôдпомогу. Мѣжь паперами найдеными при нѣмъ було письмо поручаюче въ Одесы, щобы Милошевичеви дати вôльный переѣздъ до Одесы. Повѣдомлено букарештеньску прокураторію и поліцію о увязненю Милошевича и тѣ власти приказали доставити его зъ Синаю до Букарешту.

Дальшѣ розслѣды доказали, що Милошевичь дѣйстно переславъ 4 с. м. до королевои Наталіи письмо зъ просьбою о пôдпомогу грошеву. Наталія, дôзнавшись о увязненю Милошевича, переслала се письмо властямъ. Се письмо звучить: „В. Вел.! Яко Серба, що стоить за справедливостію, засудивъ мене бѣлградскій трибуналъ на рôкъ вязницѣ; я утѣкъ зъ Сербіи на австрійскôмъ пароходѣ и высѣвъ въ Шастовѣ на болгарскôй границѣ. Тамъ я хотѣвъ пересѣстись на россійскій корабель, але увязнили мене болгарскѣ власти, пôдозрѣваючи, мовь бы я убивъ Белчева. Держано мене два мѣсяцѣ безъ переслуханя, ôдобрано 600 франкôвъ, годинникъ и иншѣ рѣчи, та вконци выпущено 19 серпня на волю, не ôддавши згаданыхъ рѣчей. Середъ такихъ обставинъ дôставъ ся я до Румуніи. Въ глубокôй покорѣ позволяю собѣ просити В. Вел. о пôдпомогу, щобы я мôгъ дôстатись до Россіи. Надѣючись, що В. Вел. будете мати милосердье для бѣдака, остаю вѣрнымъ В. Вел. пôдданымъ Вукашинъ С. Милошевичь, бувшій редакторъ ґазеты „Српска Независность“. — Милошевича выдадуть до Сербіи, де его справдѣ були засудили за якесь звычайне злочинство.

——

Справа дарданельска притихла а англійскѣ ґазеты, що першѣ пôднесли крикъ и завôзвали тридержавный союзъ до бачности, теперь, коли сей союзъ порѣшивъ не тыкати сеи справы, вже хотять выцофатись зъ сеи справы. И такъ Standard пише: „Публична опінія Англіи заняла тактъ, остаючи рôвнодушною супротивъ намѣреннои провокаціи. Справдѣ ся справа выкликала бôльше заворушеня въ Берлинѣ и Вѣдни анѣжь въ Лондонѣ. Теперь же не мае она такои ваги и далекосяглыхъ наслѣдкôвъ, щобы ажь Англія мала накидатись за сторожа публичного интересу. Отверто сказавши, мы маемо самѣ про себе дбати, хочь бы султанъ и якъ нерозважно поступавъ. Если ôнъ гадае, що своею уступчивостію супротивъ Россіи прискорить нашъ ôдворотъ зъ Египту, то ôнъ дуже ошибае ся. Можливо, що мы скрѣпимо нашу фльоту на Середземнôмъ мори и нашь контингентъ въ Египтѣ. Гадаемо, що суть ще иншѣ державы, котрыхъ средства для охороны супротивъ Россіи не такѣ поединчѣ и суть пôдъ рукою. Если тѣ державы хотѣли бы зъ нами порадитись, якъ бы ôдвернути той ударъ, котрый не есть лишь грозьбою але може принести много лиха, то мы все до того готовѣ. Гадаемо, що тѣ державы за мало передвиджують, если остають безчинно супротивъ якои провокаціи и полишають Вел. Британіи старатись про ихъ справы. Намъ здае ся, що Нѣмеччину, Австрію и Италію дотыкае зарôвно се становище Туреччины. Если Россія не подобаесь, що ея кораблѣ военнѣ не можуть свобôдно переплывати на Середземне море, то нехай скаже се отверто. Ея бажаню вдоволить ся, если фльоты иншихъ державъ будуть могли свобôдно переходити на Чорне море. Але Россія хоче лишь одностороннои умовы, а сего прочѣ державы не можуть стерпѣти. Боязнь есть головнымъ мотивомъ въ політицѣ при Золотôмъ розѣ. Султанъ гадае, що для него бôльшои ваги приязнь Россіи, анѣжь Нѣмеччины, Австріи и Италіи. Але ôнъ пôзнасть въ своѣмъ часѣ сю похибку, а на разѣ може се накоити много лиха. Тридержавный союзъ не ослабить ся, а также и Англія не залишить ся ей місіи въ Египтѣ. Але яко доконаный наслѣдокъ того, то ôдносины Англіи до тридержавного союза бôльше затѣснять ся. Хиба що члены союза навмысне позволяли-бъ себе, то тогдѣ Англія журилась бы сама про себе. Не можемо скрывати, що мы волѣли бы спôльну акцію. Така політика була бы найлѣпша и для Туреччины и для Европы и для мира. Але въ однôмъ треба бы отвертого поясненя. Англія не боить ся нѣчого, що и не робили бы Россія та Франція, щобы Туреччину спровадити на злу дорогу. Мы годимось зъ поглядомъ у Вѣдни, що природа рѣчи и инстинктъ самоохороны спровадять султана и его дорадникôвъ скоро на добру дорогу.“

НОВИНКИ.

— **До ґімназіи рускои у Львовѣ** вписало ся на рôкъ шкôльный 1891/92 521 ученикôвъ, зъ чого 59 до клясы приготовлюючои. До клясы I-ои вписало ся 103 ученикôвъ.

— **Міністеръ судôвництва ґр. Шенборнъ** приѣхавъ вчера вечеромъ въ товариствѣ президента Симоновича, совѣтника міністеріяльного Тхуржницкого и секретаря міністерства Здинека до Львова, де

его ожидали на дворци намѣстника, президентъ и вицепрезидентъ мѣста Львова и совѣтники судовій. Міністеръ, вышовши зъ вагона, привитавъ намѣстника, а той представивъ ему кôлька высокопоставленыхъ особъ, а решту представивъ ему въ сали I ои клясы президентъ Симоновичь. Промовивши до кождого зъ присутныхъ кôлька слôвъ, міністеръ поѣхавъ зъ намѣстникомъ и замешкавъ въ его палатѣ. Нинѣ мае міністеръ удѣляти авдієнцій а мѣжь иншими буде приймати и львôвску коммату адвокатôвъ. Авдієнція ся буде о стôлько важна, що — якъ зачуваемо — хотять адвокаты львôвскі представити міністрови станъ галицкого судôвництва, въ якійсь такій способъ, що — якъ кажуть — нѣхто другій ему такъ не представить.

— **Президентъ генеральной дирекціи зелѣзницъ державныхъ**, бр. Чедикъ, приѣде 13 н. ст. вересня зъ Вѣдня до Кракова, зъ вôдки по короткôмъ перестанку поѣде особôнымъ поѣздомъ до Львова. На всѣхъ стаціяхъ буде задержувати ся поѣздъ а всѣ урядники будуть представляти ся президентови. Въ недѣлю вечеромъ приѣде бар. Чедикъ до Львова, де представляти ся ему всѣ урядники дирекціи зелѣзницѣ Кароля Людвика. Въ понедѣлокъ поѣде президентъ дальше до Пôдволочискъ и Бродôвъ, щобы лично пôзнати прочій персоналъ теперѣшнои зелѣзницѣ Кароля-Людвика.

— **Професоръ Наталь Вахнянинъ** одержавъ сими днями ôдъ пп. Войты и Йосифы Наперсткôвъ письмо такои основы: „Высокоповажаный Пане! Просимо, зволѣть приняти иглицю зъ гранатами ческими. Най огонь сихъ самоцвѣтôвъ горить, якъ горить любовь наша до всѣхъ народôвъ славяньскихъ! Поздоровѣть ôдъ насъ пп. Остапа Нижанковского, Евгенія Гушалевича и Йосифа Шиманьского, котрымъ на Вашй руки пересылаемо такѣжь иглицѣ. Мы часто згадуемо на краснй днѣ Вашого побуту въ Празѣ. Будьте всѣ здоровй, чого Вамъ щиро желають: *Войта и Йосифа Наперстки.* — Иглицѣ золотй, высаджуванй гранатами, мають постать теорбанôвъ. На оборотнôй сторонѣ вырѣзанй монограмы и день 23 липня 1891 р. на згадку концерту „Бояна“ въ народнôмъ театрѣ у Празѣ. Подарки тй суть дальшимъ доказомъ сердечности, зъ якою витано Русинôвъ въ Празѣ и свѣдчать, що руска пѣсень глубоко тронула щирй братнй душѣ Чехôвъ.

— **Огнѣ.** Зъ Коросна доносять, що 10 н. ст. вересня около 3 годины по полудни выбухнувъ тамъ огонь въ ринку. Згорѣло староство, аптика и кôлька иншихъ домôвъ. Вѣбпци огонь злокалізовано. Страты величезнй. Огонь, якъ здае ся бувъ пôдложеный. Въ Чабарôвцѣ коло Гусятина въночи зъ 6-го на 7-го с. м. — якъ намъ пишуть — погорѣли чотири заможнй господарѣ мабуть изъ злобнои руки. Господарѣ були, якъ все и звычайно, неасекурованй, а огонь знищивъ все и погибло въ огни кôлька штукъ нерогъ. Шкода выносить до 12.000 зр. Зъ сикавкою на ратунокъ першій прибувъ п. Лінде зъ сусѣднихъ Васильковець и охотнича сторожа огнева зъ Гусятина въ двома сикавками пôдъ проводомъ п. Барановского. Пожаръ бувъ сильный, небезпечнôсть велика и страшна. На мѣсце нещастя явилось такожь богато интелігенціи, несучи помôчь, мѣжь ними ц. к. староста и начальникъ суду. Рубель, державець гр. Баворовскои, жидъ, мимо того, що ему не грозила нѣяка й найменша небезпечнôсть, не прислалъ не то бочки, але й анѣ однои коновки до огню, а сикавки, котра спочивала при молотѣльни, мимо личнои просьбы п. Косовского, урядника выдѣлу краевого, ôдмовивъ. На се зъ гôркою ироніею казали нашй селяне: „Коли горѣла его солома въ поли, то насъ гнавъ жандармъ, а на посесора-жида и въ грозѣ великого нещастя нема нѣякого средства, щобы спонукати его до сповненя акту людяности“. Коли предкладано выслати до п. Рубля жандарма зъ приказомъ, п. начальникъ суду сказавъ, що се було бы насильство на чужу власнôсть — и дали супокôй. При тôмъ показавъ ся великій недостатокъ спряту у нашихъ селянъ при несеню помочи, длятого орґанізація „Соколôвъ“ есть конечна. Веч. Духовеньство въ своихъ наукахъ конечно повинно представляти селянамъ, абы асекуровали будынки, а збôже бодай на часъ до снѣгу.

— **Змѣну статутôвъ галицкого товариства кредитового земского** правительство вже потвердило въ тôмъ напрямѣ, що товариство дѣяльнôсть свою розширюе й на Буковину. Фактъ сей витае черновецка Gazeta Polska зъ великою радостію, якъ „вѣщуна лѣпшои ery“ для ôдносинъ въ Буковинѣ..

— **Вовки и медведѣ** роблять богато шкоды въ гôрскихъ околицяхъ Буковины. Пôдъ Кірлібабою въ пов. кимполюнґскôмъ, въ селахъ Унчіора и Ганна, появили ся 2 с. м. вовки й медведѣ. Вовки розперли 16 овець, двое телятъ и коня, а медведѣ задушили — лишь одну корову.

— **Про самоубійство одинорочного охотника Беренблюма въ Тернополи**, о чôмъ мы онигды доносили, пишуть зъ Тернополя, що Беренблюмъ по кôлькохъ годинахъ муки умеръ. На похоронѣ репрезентувавъ вôйско лишь одинъ капраль „ôдъ дня“ (Tagscorporal), бо полковникъ заказавъ найострѣйше явити ся на похоронѣ музицѣ и вояками. Передъ двома лѣтами именно лучило ся въ тôй самôй компаніи такожь самоубійство. Тогдѣ застрѣливъ ся бувъ пôдофіцеръ рахунковый.

— **Про загальнй зборы тов. „Просвѣты“ въ Тернополи** — уважала и „Галицкая Русь“ за ôдповѣдне подати де-що своимъ читателямъ, помѣщуючи на вступѣ коротку допись тернопôльского свого кореспондента а по-тôмъ подаючи де що зô оправоздания нашои часописи. Якъ можна було сподѣватись, въ дописи про зборы „Просвѣты“ помѣщено богато лжи и уменшено число участникôвъ зборôвъ. „Число членôвъ — читаемо въ „Гал. Руси“ — было найбôльше 300 человѣкъ“, а потôмъ иде байка, що нѣбы пос. О. Барвѣньского выбрано до выдѣлу лишь 140 голосами. Все те, розумѣе ся ложь, котру нехай осудять передовсѣмъ участники тыхъ зборôвъ и комісія скрутаційна. Супротивъ нашого обективного оправоздания зô зборôвъ общества им. Качковского и супротивъ факту, що „Гал. Русь“, маючи се оправозданье передъ очима могла взяти собѣ примѣръ та такъ само совѣстно поступити собѣ зô зборами тов. „Просвѣты“, приходить ся лише здвигнути рамонами надъ „льояльностію“ „Гал. Руси“. Правду сказано, що „горбатого й могила не выправить!“..

— **Опорожнену стипендію** фондаціи громады мѣста Миколаева въ высотѣ 60 зр. рôчно, почавши ôдъ року шкôльного 1890/91 надало намѣстництво Михайлови Чапраньскому, ученикови II кл. гімназіяльнои въ Стрыю, сынови убогого мѣщанина миколаївского.

— **Испыты квалѣфікаційнй** на учителѣвъ шкôлъ народныхъ розпôчнуть ся передъ комісією экзаминаційною въ Перемышли дня 30 н. ст. вересня. Засмотренй алєгатами подання треба вносити до комісіи экзаминаційнои на руки властивыхъ радъ шкôльныхъ окружныхъ до 22 н. ст. вересня.

— **Доповняючій выбôръ** одного члена рады повѣтовои въ Сокали зъ ґрупы громадъ мѣскихъ розписаный на 7 н. ст. жовтня.

— **До женьскои семинаріи учительскои у Львовѣ** зголосило ся на першій рôкъ 114 кандидатокъ, але бракъ мѣсця не позволивъ дирекціи приймати бôльше якъ 56 учениць. Такъ само стало ся и въ Краковѣ. Такій натовпъ дѣвчатъ до семинарій есть доказомъ потребы отвореня паралельокъ, котрй давнѣйше истнували, однакожь ôдъ часу ихъ замкненя не хотять ихъ бôльше отворити. Въ наслѣдокъ того мусить дирекція ôдправляти навѣть талановитй учениць, ôдмовляючи имъ принятя.

— **Галицка каса щадничa** переносить ся дня 30 н. ст. вересня до нового будынку, выбудуваного на розѣ улицѣ Кароля-Людвика и Ягайлоньскои. Ôдъ 1 н. ст. жовтня будуть всѣ чинности касы полагоджувати ся вже въ новôмъ будынку.

— **Поголоски о замордованю Бальмаседы** не оправдали ся. До New York Herald у доносять зъ Вальпараїзо пôдъ днемъ 3 н. ст. вересня: Бальмаседа приѣхавши до Европы не буде мати зовсѣмъ такихъ великихъ грошей, якъ то на разѣ припускали. Одного зъ его найблизшихъ приятелѣвъ, посла Вердуґу, арештовано нинѣ въ Талеа, въ хвили коли приготовлювавъ ся до утечѣ, щобы зôйти ся зъ Бальмаседою або въ Буеносъ Айресъ або въ Европѣ. Заведено его до Сантъ-Яґо и ôддано въ руки властей. Онъ мавъ при собѣ 300.000 пезосъ въ банкнотахъ чілійскихъ и 800.000 пезосъ въ лондоньскихъ векслях. Представителѣ юнты сконфіскували тй сумы. Нема вже теперь найменшого сумнѣву, що Бальмаседа перейшовъ Анды полудневымъ вывозомъ; теперь вже не можна его зловити.

— **Зразомъ ароґанціи жидôвскои** подае допись зъ Нового Санча умѣщена въ Przegląd-ѣ. Подаемо ей въ цѣлости: „Доношу вамъ о нечуванôй ароґанціи жидôвъ, котрй смѣють навѣть въ легковаженьемъ и грубо ôдзывати ся до зверхности громадскои за те, що она остро выступила противъ аґентôвъ рôзныхъ фірмъ, котрй — якъ то и вы въ своôй часописи неразъ писали — выэскують несовѣстно бѣдныхъ селянъ. Недавно одна тарнôвска фірма выслала свого аґента въ нашй стороны. Аґентъ сей, ходячи ôдъ села до села, выпытувавъ ся лишь о назвища господарѣвъ сельскихъ и записувавъ ихъ, а кôлька тыждньôвъ пôзнѣйше селяне тй, мимо того, що зовсѣмъ нѣчого не замовлювали, доставали якйсь старй переробленй и по кôлька разôвъ направлюванй молотѣльнѣ и сѣчкарнѣ, за котрй, розумѣе ся, мусѣли ратами сплачувати фірмѣ дуже высокй цѣны. Такъ само лучило ся и въ селѣ Седлцѣ. Вôйтъ громады сея, видячи, що несовѣстнй аґенты насылаючи селянамъ машины нимъ не замовлюванй выставляють ихъ на великй страты, написавъ дуже чемный листъ до фірмы, щобы аґентôвъ своихъ до села не присылала або заказала имъ такъ незаконно поступати. На се одержавъ слѣдуючу ôдповѣдь: „Зверхности громадскôй Седлцѣ пов Новый Санчь. Тарнôвъ 25/8 1891. На писаный листъ зъ дня 23 с. м. взываемо зверхнôсть громадску, щобы тамъ не вотром люваяа носа, де не дасть гроша и не журила ся нѣчимъ, лишь своими рѣчами. Чи Голубъ сѣчкарню возьме чи нѣ, за ню заплатити (въ оріґиналѣ: zapłacyć) мусить, а зверхнôсть громадска, оли ще разъ поважить мѣшати ся въ чужій интересъ то научить ся ни розуму. Тайтельбаумъ и Берґштайнъ“. Въ такій способъ до зверхности громадскои не ôдзывае ся нѣколи нѣяка власть а смѣють ôдзывати ся жиды. И за що? за те, що вôйтъ яко начальникъ громады, вставлявъ ся за малолѣтнымъ Голубомъ, котрому накинули сѣчкарню и яко опѣкунъ протививъ ся тому, щобы ôнъ дорогй грошѣ платилъ за злу сѣчкарню. Вже зъ уряду повиненъ бувъ вôйтъ вставати ся за малолѣтнымъ, бо то его обовязокъ. Мы думаемо, що всѣ начальники громадъ повиннй остро и рѣшучо выступати противъ несовѣстного поступуваня жидôвскихъ аґентôвъ, а тымъ охоронять селянъ ôдъ многихъ шкôдъ и неприятностей.“

— **На будову руского театру** зложили гостѣ на весѣлю п. Остапа Хомина окôнченого богослова зъ панною Ольгою Залѣтачѣвною дочкою о. Михайла Залѣтача въ Чостинихъ суму 14 зр.

— **Бувшій міністеръ вôйны ґен. Кунъ**, одинъ зъ найспособнѣйшихъ офіцирôвъ австрійскихъ, оголосивъ критику на вôйну французско-нѣмецку въ р. 1870/1, въ котрôй доказує, що Нѣмцѣ не побѣдили Французôвъ своимъ огляднымъ проводомъ и знаменитостію оружія, а лишь длятого, що ихъ противники бôльше зробили похибокъ нѣжь они. Въ тôй критицѣ добачили Прусаки тенденційнôсть и охоту, щобы славу нѣмецкого оружія понизити, а якась высока особа написала на ню „ôдповѣдь пôдъ взглядомъ вôйсковымъ та дипльоматичнымъ“, котру перепечатали, розумѣе ся, всѣ дневники нѣмецкй. Ôдъ себе додали ще то, що бувшій командантъ корпусу въ Ґрацу, ґен. Кунъ, звѣстный противникъ Нѣмеччины и Прусакôвъ стоить на чолѣ ôдповѣдной политичнои партіи мѣжь вôйсковыми въ Австріи и що се письмо було причиною его усуненя въ станъ супочинку. На се ґен. Кунъ признавъ ся теперь передъ однымъ кореспондентомъ ґазеты въ Ґрацу, що ôнъ дѣйстно авторомъ критики на вôйну нѣмецко-французку. Лише ôнъ не мавъ нѣякои причины бути тенденційнымъ и свою брошуру выдавъ выключно въ дидактичныхъ цѣляхъ на просьбу своихъ приятелѣвъ. Она написана дуже совѣстно зъ найбôльшою обективностію и лише руководить ся правилами стратеґіи. Моттомъ его книжки есть: eventus stultorum magister и ґен. Кунъ тымъ власне хотѣвъ зазначати, що ôнъ не дае ся ослѣпити внѣшними успѣхами, але яко вôйсковый ученый шукае за причинами тыхъ успѣхôвъ и тй представляе науково. Всяку партійнôсть и ненависть уважае несправедливымъ закидомъ, бо ôнъ самъ Нѣмець и приятелемъ Нѣмеччины та зъ другои стороны не хоче ôнъ одушевляти ся успѣхами тамъ, де ихъ нема. Рôвножь не може добачити звязи мѣжь своимъ спенсіонованьемъ а выданьемъ книжки, котра появила ся по тôмъ фактѣ.

— **Незвычайный учинокъ** сповнивъ машиністъ Айкельманъ, ведучій 25 н. ст. серпня поѣздъ особовый на шляху Франкенберґъ-Сарнавъ въ Вальдеку. Въ хвили, коли поѣздъ гнавъ по при село Таденгавзенъ, машиністъ увидѣвъ въ придорожнôмъ ровѣ, выповненôмъ высоко водою, потопаючу дитину. Маленька дитина учепила ся галузи корча, видко однакожь було, що леда хвиля слабй рученята пустить корчь и дитина потоне. Айкельманъ давъ заразъ знакъ на заалярмованье поѣзду и за кôлька мінутъ ставъ. Зôскочити зъ машины, побѣчи на мѣсце небезпечности и уратувати дитину, було дѣломъ однои хвилѣ. Опôтакъ бравый чоловѣкъ сѣвъ на машину и пустивъ поѣздъ дальше.

— **Про гіперпродукцію интеліґенціи** говорено всюды богато а декій круги старали ся сю манну хоробу часу спинити рôзными способами. Найбôльше говорено о тôй справѣ въ Нѣмеччинѣ, думали бо загально, що въ народѣ званôмъ колись народомъ фільософôвъ, а теперь пôдофіцирôвъ, плодять ся доктори, якъ грибы по дощи. Самъ цѣсарь Вільгельмъ II говорячи въ комісіи шкôльнôй нѣмецкого парляменту, выступивъ остро противъ „пролетаріяту интеліґенціи“. Тымчасомъ найшовъ ся ученый, економістъ Конрадъ, котрый по совѣстныхъ дослѣдахъ надъ просвѣтою въ Нѣмеччинѣ оголосивъ результаты своеи працѣ въ Jahrbücher für Nationalekonomie und Statistik. Зъ обчисленъ Конрада выходить, що на 100.000 мешканцѣвъ есть студентôвъ университету (не вчисляючи студентôвъ богослова): въ Бельґіи 82·3, въ Норвеґіи 76·6, въ Швеціи 57·3, въ Австро-Угорщинѣ 55·9, въ Швайцаріи 50·4 мужчинъ а 5·2 женщинъ, въ Италіи 51·3, въ Нѣмеччинѣ 48·1, въ Даніи 47·1, въ Голяндіи 45·4, у Франціи 42·6 Статистика отже выказала, що Нѣмеччина не стоить на передѣ пôдъ взглядомъ университетскои молодѣжи, а що бôльше: зъ обчисленъ статистичныхъ выходить, що Бельґія, Норвеґія и Швеція, краѣ, перетяженй образованьемъ университетскимъ, стоять матеріяльно и морально о много высше ôдъ Нѣмеччины и длятого нѣхто въ тыхъ краяхъ не хоче спиняти фреквенція шкôлъ. Результаты обчисленъ Конрада, доказують такожь, що фреквенція университетôвъ, росте не въ Нѣмеччинѣ анѣ у Франціи, але власне въ тыхъ трехъ супокôйныхъ краяхъ.

— **Месть пачкарѣвъ.** До буковиньского села Русманастіора на границѣ привели два румуньскй хлопы двохъ волôвъ. Однакожь жандармерія волы ôдобрала, а хлопы утекли. На другій день оба пачкарѣ, въ трема иншими, воруженй вилами и колами, впали на пасовиско до Русманастіора, оббили и ôдогнали пастуха и забрали въ собою за границю пять коровъ мѣсцевого пароха, яко компензату за втраченй волы.

— **Дрôбнй вѣсти.** Дня 15 н. ст. вересня ôдбуде ся въ Бѣлоголовахъ вѣнчанье п. Олофрея Чубатого зъ панною Оленою Авдиковичѣвною донькою тамошного пароха. — Вѣнчанье пана Береского зъ панною Ольгою Козаневичѣвною ôдбуде ся въ Мѣстковичахъ коло Самбора, що зъ недогляду пропущено у вчерашнôмъ ч. рѣ „Дѣла“. — Цѣсарь дарувавъ громадѣ Поляны грибôвского повѣта 100 зр. на будову школы. — Въ Санъ Сальвадорѣ въ центральнôй Америцѣ наробило трясенье землѣ шкоды на кôлька міліонôвъ зр. Богато людей утратило житье. — Выставу праску звидѣло до дня 10 с. м. включно 1,758.393 особъ.

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

Въ пропозицію на Довге дек. калуского умѣщено въ тернѣ оо.: 1) Ив. Каратницкій, 2) Григорій Гевановичъ, 3) Игн. Гарасевичъ а въ списѣ: Мих. Олексій, Вас. Панчакъ, Тома Соболта, Петро Чекалюкъ, Игн. Юхновичь.

Канонічну институцію одержали оо.: Сильвестеръ Всяковскій на Богданôвку и Иванъ Кобриновичъ на Жупанье.

Увôльненй оо.: Ив. Сабатъ ôдъ сотрудництва въ Нараевѣ, Конст. Зарицкій ôдъ сотрудництва въ Семиґиновѣ, Григ. Купчиньскій ôдъ сотр. въ Поморянахъ и Евг. Гошовскій ôдъ сотр. въ Галичи.

Принятй до духовнои семинаріи у Вѣдни на III рôкъ: Ник. Садовскій, Ив. Алискевичъ; на I рôкъ: Арт. Авдиковичь и Филяр. Колесса.

На конкурсъ зъ речинцемъ до 29 н. ст. жовтня розписанй приходы: Урлѣвъ дек. золочѣвского, Явôрцѣ дек. журавеньского, Звыжень дек. залозецкого и Липовиця дек. перегиньского.

Завѣдательство одержавъ о. Кароль Бардинъ въ Жупани въ Лапахъ дек. буского.

Членами собору провинціяльного именувавъ митрополичій ординаріятъ кромѣ всѣхъ декановъ аеп. львôвскои оо.: Льва Джулиньского въ Лабшина, Амвросія Зарицкого въ Романова, Ивана Озаркевича въ Болехова, Іосифа Величковского въ Чертежа, Онуфрія Зацерковного вô Скнилова, Порфирія Бажаньского въ Сорокъ, Игнатія Телишевского въ Бѣлки, Атаназія Пашковского въ Олеська, Іосифа Залчиôвского въ Лопашки, Володимира Дорожиньского въ Мизуня, Николая Кобриньского въ Цѣневи, Михайла Косеу въ Струтина, Игнатія Гальку въ Дубковець, Димитрія Гузара въ Завалова, Климентія Глиньского зъ Камѣнкои, Атаназія Долиньского въ Яхторова и Романа Кунцевича въ Станимира а такожь катихитôвъ оо.: Алексѣя Тороньского, Ивана Гушалевича, Александра Стефановича, Онуфрія Лепкого и Василя Копитчака.

До канонічнои институціи завѣзванй оо.: Ник. Левицкій на Сухорѣче, Ив. Безушко на Великополе, Іос. Мартинецъ на Млынисках, Ив. Палѣвъ на Перевозець, Мек. Миговичь на Покровцѣ, Дим. Резлуцкій на Янче, Ив. Мартинюкъ-Лотоцкій на Синковъ, Пил Пелехъ на Топчѣвъ и Теоф. Телиховскій на Буриттинъ.

Введенй въ завѣдательство оо.: Ив. Стрѣльбицкій въ Утѣховичахъ, Григ. Купчиньскій въ Поморянахъ, Евг. Купчиньскій въ Огляд овѣ и Конст. Зарицкій на сотрудництво въ Галичи.

Правительство асиґнувало плату въ фонда религійного для приватныхъ сотрудникôвъ въ Романовѣ и Волковѣ по 300 зр. на одинъ рôкъ.

Митрополичій ординаріятъ призначивъ на испытователѣвъ просинодальныхъ при маючôмъ ôдбути ся 15 и 16 н. ст. вересня испытѣ конкурсовôмъ парохіяльнôмъ оо: въ права канонічного крилошанина Андрея Бѣлецкого, въ богослова пастирского, катехитики и методики, д-ра Іос. Комарницкого, въ науки біблійнои крилошанина Антона Петрушевича, зъ моральнои крилошанина Іосифа Кобылянського а на канцлера крилошанина Мартина Пакижа.

Позволенье пôддати ся испытови конкурсовому одержали оо.: Мих. Горбачевскій въ Вербôвчика, Игн. Юхновичь зъ Помонятъ, Ем. Тарнавскій зъ Радехова, Ник. Кецапъ зъ Бобщанъ, Ив. Тамцюракъ зъ Пôйла и Ем. Броняковскій зъ Яйковець.

Префектомъ наукъ въ духовнôй семинаріи у Львовѣ именованый о. Стефанъ Юрикъ, докторандъ богословія.

Увôльненй ôдъ испыту конкурсового оо.: Петро Яцинишинъ зъ Олексичъ и Иванъ Гегейчукъ въ Розгôрча.

До намѣстництва вставила ся митрополича консисторія о удѣленье вдовѣ по о. Юстинѣ Пôдлѣсецкôмъ запомоги зъ фонда религійного и о плату для приватного сотрудника въ Холоєвѣ.

Ординаріятскими комісарями шкôльными именованй: для гімназіи въ Бережанахъ о. Теод. Кордуба, парохъ Бережанъ а для шкôлъ деканату нарайôвского о. Алекс. Тагчаковскій, парохъ Дунаєва на мѣсце увôльненого ôдъ тои повинности на власне прошенье о. Игн. Телишевского зъ Бѣлки.

Ôдпоручникомъ митрополичого ординаріяту при окружнôй радѣ шкôльнôй въ Бережанахъ именованый о. Мих. Сопевицкій, катихитъ при гімназіи бережаньскôй.

До окружнои рады шкôльнои въ Пôдгайцяхъ ôднесла ся митрополича консисторія о назначенье заступникомъ гр. к. катихита въ Пôдгайцяхъ за ремунераціею о. Корн. Дудкевича, тамошного сотрудника.

Грамоту увôльняючу зъ звязи канонічнои епархіи львôвскои одержавъ Дмит. Курдидикъ, окôнченый гімназіястъ для принятія его до звязи канонічнои епархіи станіславôвскои.

Ôдпустку одержали оо.: Ив. Лопатиньскій зъ Долины на 4 тыждні, заступництво поручено мѣсцевому сотруднику, и Дамянъ Бачиньскій зъ Мишковець на 4 тыждні, заступництво поручено о. Изидору Глиньскому зъ Буцнева.

Консисторія завôзвала о. Криницкого зъ Дубровицѣ, щобы до 1 н. ст. жовтня явивъ ся до канонічнои институціи на Бѣле.

Квалифікаційнй свѣдоцтва на пѣвцѣвъ церковныхъ одержали: Ив. Кашпѣй, Омелянъ Княвикъ и Иванъ Гарухъ.

До заведеня дякôвского при архікатедральнôй церкви у Львовѣ принятй: Петро Климкôвъ зъ Ольховця и Семенъ Иванôвъ зъ Яхторова.

Намѣстництво удѣлило titulum mensae окôнченымъ богословамъ: Богд. Домбчевскому, Теод. Лежогубскому, К. Студиньскому, Ив. Бачиньскому, Ив. Березиньскому, Люб. Бѣлиньскому, Томѣ Бородайкевичеви, Кар. Бутриньскому, Волод. Винярскому, Зен. Гутковскому, Ом. Зарицкому, Іос. Зацерковному, Дмит. Юсифовичеви, Теод. Копитчакови, Вас. Кузьмичеви, Юл. Левиньскому, Ив. Райтаровскому, Ксен. Роздѣльскому, Волод. Садовскому, Ив. Созаньскому, Ост. Хоминови и Онуфр. Чубатому.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 12 вересня. Сего четверга выголосивъ пос. Пленеръ передъ своими выборцями зъ комматы торговельнои въ Хебѣ промову, въ котрôй зазначивъ, що правительство хоче мати въ радѣ державнôй бôльшôсть лише „ôдъ случаю до случаю“. Се не буде можливе, если прийдуть такй справы, якъ реформы судôвництва и податкôвъ, реґуляція валюты и т. п. Критикувавъ деструкційну дѣяльнôсть молодо-Чехôвъ и широко обговорювавъ ихъ промахи дотычно заграничнои политики. Завôзвавъ всѣхъ Нѣмцѣвъ до згоды и до крѣпленя нѣмецкого почутя національного въ Австріи.

Гальґачь 12 вересня. При нагодѣ именинъ царя внѣсъ цѣсарь Францъ Іосифъ тоастъ: „Пю въ здоровле мого дорогого приятеля царя Александра.“

Копенгаґа 12 вересня. У Фреденсборґу, де гостить царь, арештувала поліція якогось чоловѣка, що ходивъ по парку. По переслуханю выпущено его на волю. На другій день сей чоловѣкъ застрѣливъ ся въ готели. Догадують ся, що бувъ планъ атентату на царя. — Царь принимавъ на окремôй авдієнціи посла французского, котрый складавъ желаня въ дни именинъ.

Парижь 12 вересня. Похороны Ґревіого ôдбудуть ся коштомъ державы.

Стамбулъ 12 вересня. Амбасадорамъ не дозволено ôдвѣдати Кіямиля-пашу. — Посла анґлійского Уайта, принимавъ султанъ на авдієнціи. — Послы турецкй зъ Лондону и Петербурга покликанй до Стамбулу.

Надôслане.

АДВОКАТЪ

Д-ръ Иванъ Литиньскій

перенѣсъ свою канцелярію изъ Львова

въ Щирецъ.

Oesterreichisch-ungarische

Finanz-Rundschau.

Въ сѣмъ тыжднево появляючôмъ ся журналѣ мае публика ґазету, котра слѣдить вельмя уважно всѣ подѣѣ на торзѣ ефектами и подае ихъ въ обєктивный способъ. Капіталісты и властителѣ паперôвъ мають нагоду добре поинформуватись о всѣмъ, що мае вплывъ на ихъ майно. Спекулянтъ же мае нагоду найти указку, якъ ему добре поступати. Подѣѣ на величезнôмъ торзѣ ефектами загально интересують, такъ що для кождого важнымъ есть мати тѣ ôдносины ясно выложеній.

Числячи на велике розширенье ґазеты, ставлясь цѣна преплаты за 52 числамъ лишь 1 зр. на рôкъ. Пôдписана адміністрація готова всѣмъ, що цѣкавѣ на се предприємство, выслати числа на показъ оплатно и даромъ.

Адміністрація „Oesterr.-ungar. Finanz-Rundschau"

Wien, I. Bezirk, Wallnerstrasse Nr. 11.

НАДОСЛАНЕ.

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на I-ôмъ поверсѣ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ"

ул. Театральна ч. 6 (пляцъ св. Духа) напротивъ головного одвоку.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні рефлєктори, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репаратури найдешевше и найскорше.

Заказы изъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ".

ФЕЛІКСЪ и ЮЛІЯНЪ ЛЮБЕЛЬСКІ

МАҐАЗИНЪ и РОБÔТНЯ ФУТЕРЪ

Львôвъ, пляцъ Галицкій ч. 13.

Пôдписані мають честь повѣдомити Впов. П. Т. Публику, що отворили

маґазинъ и робôтню футеръ

де удержують на складѣ готовѣ футра дамскѣ и мужескѣ до звычайного ходу, юбки и зарукавки до ловôвъ, ґарнітуры дамскѣ, шапки дамскѣ и мужескѣ, фусаки, покрывала до саней, ложокъ, приймають покрытя на футра и т. п. роботы входячѣ въ обсягъ кушнѣрства — рôвножь приймають футра переховувати черезъ лѣто.

Працюючи довшій часъ въ першорядныхъ магазинахъ у Вѣдни, Пештѣ, Варшавѣ и Кіевѣ, а также и у Львовѣ, можемо вповни вдоволити всякѣ вымоги Впов. П. Т. Публики и пôсля найновѣйшихъ фасонôвъ тревало, скоро та по найумѣреннѣйшôй цѣнѣ выготовляти роботы.

Поручаючи ся ласкавымъ взглядамъ, остаемо зъ поважаньемъ

4020 1—5 **Феліксъ и Юліянъ Любельскі.**

Цирк братôвъ Сідолі

Дирекція Цезаря Сідолі

ул. Шпитальна ч. 3

Въ недѣлю 13 н. ст. вересня

2 ВЕЛИКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ 2

Початокъ о 4-ôй и 8-ôй год.

Выступъ знаменитого ѣздця высшои школы барона фонъ ВАЛЬБЕРҐЪ.

На закôнченье вечѣрного представленя:

Робертъ и Бертрамъ

або

ЧОРТЪ ЗЪ ПЕКЛА

велика ефектовна пантоміма.

Близшѣ информація подають плякаты и програма.

ЦѢНЫ МѢСЦЬ: Льожа для 4 особъ 6 зр., фотель въ льожи 1·50 зр., крѣсло въ партерѣ 1·20 зр., I мѣсце 80 кр., II. 50 кр., галерія 30 кр. Войсковѣ до фельдфебля и дѣти низше 10 лѣтъ платять: I. мѣсце 50 кр., II. 30 кр., галерія 20 кр. Каса отворена ôдъ 11 до 1 и ôдъ 4½ по полудни до представленя.

Зъ высокимъ поважаньемъ

ЦЕЗАРЪ СІДОЛІ

директоръ.

При ул. Сонячнôй у Львовѣ

АНАТОМИЧНИЙ МУЗЕЙ и ПАНОПТИКУМЪ

КОЧКИ славный на цѣлый свѣтъ

по разъ первій тутъ

Понадъ 1000 предметôвъ на выставѣ а зъ тыхъ 50 природнои величины. Деякѣ фіґуры механічно движимѣ. Пластичні ґрупы оріґінальні историчныхъ особъ. Патольоґічно-анатомічный и етнольоґічні препараты, а также оказы испаньскои инквізиціи.

Музей складае ся зъ III ôддѣлôвъ: До I-го ôддѣлу (панопти-кумъ) мае кождый вступъ, паны, панѣ и дѣти, а до II-го и III-ого ôддѣлу вступъ лишь для старшихъ, ôдъ 18 лѣтъ почавши.

Вступъ до I ôддѣлу 15 кр., дѣти 10 кр. Вступъ до всѣхъ трехъ ôддѣлôвъ ôдъ особы 30 кр. Войсковѣ 15 кр. — Що вторка и пятницѣ вступъ выключно для панъ. 4017 2—3

Д-ра Є-

ґера бѣлье, кафтаники ôдъ поту трикотовѣ и сѣтковѣ, рукавицѣ и рушники до натираня

найдешевше въ торговли

БРАТЕЙ ЛЯНҐНЕРЪ

Львôвъ, Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ!

Найдешевше и одиноке жерело

до закупна праздниво добрыхъ инструментôвъ та струнъ есть лишь

ГОЛОВНЫЙ ФАБРИЧНЫЙ СКЛАДЪ

І. КАПРАЛИКА

у Львовѣ, де давнѣйше поліція на розѣ.

Цѣны найдешевшѣ, инструменты найлѣпшѣ.

Перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Варвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише 50 кр.; въ красивôй оправѣ 72 кр.

Достати можна въ тов. „Просвѣта" ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

Для церквей

КАДИЛО

ЦЕРКОВНЕ

благовонне

поручає

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЪ

пачка ¼ фунта 50 кр.

Для церквей

Для церквей

Для церквей

Д-ра Лемана помада на лице

(приряджена аптикаремъ П. Ґеорґієвичемъ въ Новôмъ Садѣ)

есть улюбленымъ артикуломъ тоалетнымъ въ кругахъ знатныхъ дамъ. Зовсѣмъ нешкôдна усуває ся помада певно и въ найкоротшôмъ часѣ рябôсть, остуды (веснянку), зашкôрники и взагалѣ все те, що нѣжности и красѣ шкôры стоить на перешкодѣ.

Цѣна фляшкы 1 зр. 50 кр.

Ґрафиня Н. Естергазі де Ґаланта пише:

Зъ великою приємностію констатую, що д-ра Лемана помада на лице есть дѣйстно знаменитымъ средствомъ, котре смѣло можу кождому поручити. 3384

Достати ся можна:

у Львовѣ лише въ аптицѣ пана П. Міколяша.

ДРАМАТИЧНІ ТВОРЫ

ГРИГОРІЯ БОРАКОВСКОГО.

Цѣна 1·30 кр.

Достати можна въ товариствѣ „Просвѣта".

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечні
5% листы ипотечні преміовані
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства предитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 146—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскі облігаціи индемнізаційні

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѣ выльосованѣ а вже платнѣ мѣсцевѣ паперы цѣнні, также запавшѣ купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевѣ лишь за ôдчисленьемъ справедливыхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вымѣни купоны, доставляе новѣ аркушѣ купоновѣ, за зворотомъ коштôвъ, котрѣ самъ поносить.

ВЕЛИКА ПРАГСКА ЛЬОТЕРІЯ.

ПЕРЕДПОСЛѢДНЫЙ МѢСЯЦЬ.

Головна выграна

100.000 зр.

50.000 зр.

ЛЬОСЫ à 1 зр. поручають у Львовѣ: Авґ. Шелєнберґъ, М. Йонашъ, Сокаль & Лілієнъ, Кіцъ и Штофъ, Як. Штро, Л. Х. Верфель.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣтальный редакторъ Иванъ Белей. Паперъ зъ фабр. Черлиньскои. Зъ друкарнѣ тов. кн. Шевченка, пôдъ зарядомъ Е. Бацкараго.

Ч. 197 Львôвъ, Понедѣлокъ 2 (14) вересня 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руских свять) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ четверъ и пятницю по переказу разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ н. Гамбургѣ H. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО“ съ літер. додаткомъ
въ Австріи: на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.; на пôвъ року . . . 9 зр.; на чверть року . 4 зр. 50 кр.; на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
за границею: на цѣлый рôкъ . . . 26 зр.; на пôвъ року . . . 13 зр.; на чверть року . . . 6 зр.
У Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.; на пôвъ року . . . 8 зр.; на чверть року . . . 4 зр.; на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція дôмъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламація неопечатанй вôльнй вôдъ порта.
Поединоке число коштує 5 кр. а. в.
Оголошенія приймають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одноѣ стрôчки петитовои, по рубр. „Надѣслане“ по 20 кр. а. в.
[illegible]

☞ Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатниковъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей**.

Д-ръ Пленеръ
про теперѣшну ситуацію въ радѣ державнôй.

Якъ що року, такъ и въ минувшій четверъ станувъ д-ръ Пленеръ передъ своими выборцями въ торговельнои комнаты въ Хебѣ и въ своѣмъ справозданю посольскôмъ давъ образъ теперѣшнои ситуація въ радѣ державнôй и становища нѣмецко ліберальнои партія. Справозданье д-ра Пленера важне тымъ, що не есть оно лишь звычайнымъ поданьемъ фактôвъ, щó рада державна зробила або нѣ, щó партія, котрои бнъ представителемъ, осягнула або нѣ — д-ръ Пленеръ мусѣвъ высказати поглядъ и становище своего сторонництва, сполученои лѣвицѣ нѣмецкои, на цѣлу ситуацію въ радѣ державнôй, тому и подаемо се справозданье въ обширнѣйшôмъ змѣстѣ.

Нова сесія рады державнои — промовивъ д-ръ Пленеръ — зачалась не лишь при змѣненôмъ складѣ палаты, але и середъ новои ситуація. Два послѣдній періоды законодатні, зъ 1879 и 1885 р., перейшли при зорганізованôй бôльшости безъ участи Нѣмцѣвъ-лібераловъ. Дванацять лѣтъ боролись ліберали противъ такои ситуація, вказуючи на шкоду и небезпечнôсть для державы, але міністеръ Дунаевскій умѣвъ все якось заапелювати до бôльшости, такъ що выдавалось, мовь бы справдѣ можна було управляти державою безъ участи Нѣмцѣвъ. Але жаданя поодинокихъ фракцій за таку прислугу перебрали мѣру и надзвычайно утруднила веденье управы, та тому зайшли двѣ подѣѣ, котрѣ мусѣли змѣнити ситуацію. Перша подѣя, се клерикальне внесенье школьне, котре хотѣла одна ґрупа бôльшости накинути населеню Австріи. Але се внесенье найшло такій опôръ въ загальнôй опініи, що правительство не могло допустити его навѣть до першого читаня. Рôвно жь причинило ся се внесенье до роздвоеня мѣжь Чехами. Побѣда молодо-Чехôвъ при осѣнныхъ выборахъ въ 1889 р. до сойму ческого була другою подѣю до знаеня бôльшости. Супротивъ спорючихъ сторонництвъ ческихъ и правительства станула одноцѣльна, непохитна фаланґа ческихъ Нѣмцѣвъ. Правительство мусѣло ôдрадити коронацію цѣсаря на короля ческого, а заразомъ подало Нѣмцямъ такі уступки (окремі секціи въ радѣ школьнôй и радѣ культурнôй, точне означенье округôвъ судовыхъ зъ нѣмецкою мовою), якихъ имъ перше все ôдмовляло. Законы угодовй поступали надзвычайно мляво въ ческôмъ соймѣ, але правительство вже додержувало приреченя даній Нѣмцямъ. Наразъ розвязано раду державну и ôддалено міністра борця Дунаевского. Переговоры нѣмецкихъ лібераловъ зъ правительствомъ въ марцю сего року вправдѣ не довели до нѣчого, бо сторонництво застерегло собѣ самостôйнôсть и вôльну руку, але запоручили, що давна орґанізація до борбы не верне ся. И бесѣда престольна хотѣла бути безъ политичныхъ алюзій, а тымъ самымъ не стало давнôй бôльшости точки опору.

При новôмъ складѣ парламенту дано нѣмецкôй партіи бôльше число представителѣвъ въ комісіяхъ. Нѣмцѣ-ліберали не хотѣли голосувати за безбарвною адресою, на котру могла и була бы згодила ся також партія ґр. Гогенварта, лишь предложили свôй проектъ адресы, въ котрôмъ зазначили свои політичні пересвѣдченя. Сей проектъ довѣвъ до малои парламентарнои крізы, правительство не хотѣло перепертя адресы безъ Нѣмцѣвъ лібераловъ при помочи скрайныхъ сторонництвъ, та треба було залишити адресу. Въ тôмъ знову доказъ, що правительство не мае нѣякои політичнои бôльшости въ теперѣшнôй радѣ державнôй.

Бôльшу часть минувшои сесіи парламентарнои выповнили нарады буджетовй, при котрыхъ вже не такъ дуже выступала партійна односторонність, а президентъ міністеръ заявивъ, що крѣпко стоить при угодѣ и нѣмецкôй мовѣ урядовôй. Также заявивъ ґр. Таффе, що правительство змѣнило свое становище супротивъ нѣмецко ліберальнои партіи, то жь и та партія могла пôсля того справити свое поведенье. Наше теперѣшне ôдношенье до правительства — казавъ д-ръ Пленеръ — есть цѣлкомъ вôльне для обохъ сторôнъ и при вырозумѣлости що-до самои рѣчи заховуесь політична розвага. Въ парламентѣ треба робити кождый крокъ зъ певною осторожностію. Все ще суть тенденціи привернути давну бôльшôсть. Навѣть аліансъ молодо-Чехôвъ зъ антисемітами бувъ бы для декого милымъ, щобы лишь зôпхнути насъ до тревалои меншости. Не лишь зъ явными ворогами приходить ся намъ бороти, мы мусимо ще у тыхъ, котрѣ не суть и не хотять бути нашими противниками, поборювати давне недовѣріе и упередженье. Розумѣесь, що нашй ôдносины также и безъ певнои умовы укладають ся найлѣпше до тыхъ, котрѣ не мають иншихъ поглядôвъ що-до великихъ питань конституційныхъ, що-до ôдносинъ до Угорщины и що-до заграничнои політики. Вже теперь можна було порозумѣтись въ деякихъ справахъ, а се мовь бы зароднишь до лѣпшого уложеня парламентарныхъ ôдносинъ, бо теперь ще нема дѣйствои поруки для здоровыхъ и постôйныхъ ôдносинъ партійныхъ.

Мы, хочь найбôльша партія въ парламентѣ, не можемо самй зложити бôльшости. Правительство зъ своеи стороны не стараесь о стале уґрупованье бôльшости, оно волить пробувати зъ бôльшостію ôдъ случаю до случаю, щобы мати вôльнѣйшу руку въ політичнôй ситуаціи. Се уходить, доки суть малй, не много оспорюваній предложеня, але бôльшій органічній працѣ законодатній, якъ реформа судôвництва, податкôвъ, управильненье валюты, потребують певнои бôльшости, котра цѣпко держить ся разомъ и завотуе навѣть поодинокй оспорюваній части, щобы лишь перевести цѣле дѣло. Случайній бôльшости не руководять ся нѣколи такою далекосяглою розвагою, а може стати ся, що при деякôмъ предложеню заведе ся система творити лишь часову бôльшôсть.

Одтакъ обговорювавъ д-ръ Пленеръ деякй предложеня правительства и тй, якй сполучена лѣвиця нѣмецка самостôйно поставила. Внесеньемъ що-до збôльшеня найнизше оподаткованыхъ ôдъ додаткôвъ податку заробкового не укорочуесь ще тымъ людямъ ихъ право выборче. Въ квестіи соціяльнôй заявивъ д-ръ Пленеръ: Мы засуджуемо всякй напады на приватну власнôсть пôдъ всякимъ видомъ, якъ они теперь проявляють ся; але заразомъ выступаемо противъ всякого надужитя и пôдпираемо всѣ законы для охороны робôтникôвъ. Держава повинна пôдпомагати продукцію, але не брати еи у власнй руки.

Що-до політичныхъ выглядôвъ въ найблизшôмъ часѣ годѣ теперь щось певного напередъ сказати. Зазначити треба лишь що разъ бôльшу завзятôсть ческого руху. Не справедливо нападаесь неразъ на молодо-Чехôвъ и ставить ся ихъ въ супротивности до старо-Чехôвъ. Молодо-Чехи суть теперь майже то само що старо-Чехи въ 60 и 70-ти рокахъ. Хотять самостôйнои державы ческои зъ прилученьемъ Моравы и Шлезка, хотять реформы конституціи въ змыслѣ федералістичнôмъ, суть противнй дуалізмови и нѣмецкôй мовѣ урядовôй, се значить головнôй пôдставѣ теперѣшнои Австріи, а що взагалѣ нема нѣякои справы державнои, противъ котрои они не выступали бы, то и нападають на союзъ зъ Нѣмеччиною а деякй демонструють навѣть зъ Россією и Францією. Сповненье ческихъ бажань довело бы такъ само якъ въ 1871 р. до выверненя цѣлого порядку державного. Чудую ся, що молодо-Чехи не хотять закинути сеи нещаснои старо-ческои політики, бо мѣжь ними суть мужѣ, по котрыхъ справдѣ можна бы чогось лѣпшого надѣяти ся, анѣжь выдвиганя збанкротованои політики що-до основныхъ законôвъ. Шкода, що консервативнй властителѣ бôльшои посѣлости, котрй поступали корректно при переговорахъ угодовыхъ, не можуть добачити, що се не доведе до нѣчого. Національна ненависть до Нѣмцѣвъ змагае ся въ Чехіи такъ само, якъ се було въ 1871 р. Справа угоды стоить теперь гôрше анѣжь при кôнци сесіи соймовои, але Нѣмцѣ не зречуть ся нѣ трохи зъ тыхъ правъ, якй добули при вѣденьскихъ пунктаціяхъ, и будуть напирати до ихъ переведеня. Одтакъ переходить д-ръ Пленеръ добутки Нѣмцѣвъ въ правахъ що-до краевои рады школьнои, рады культурнои и означеня округôвъ судовыхъ та называе се послѣдне, найсильнѣйшою охороною для нѣмецкого населеня въ Чехіи. Рôвно жь Нѣмцѣ будуть домагатись переведеня закона о куріяхъ и реформы выборчои до ческого сойму.

Въ загальнôй ситуаціи ще много трудностей и перешкодъ; нема причины надто тѣшитись але и нема чого тратити довѣрія у власнй силы. Партія нѣмецко-ліберальна выйшла при выборахъ въ давнôй силѣ чисельнôй, а ще бôльше сконсолідована. Мы удержались въ правѣ що до нашои гадки о минувшôй бôльшости що до нашого опору противъ внесеня школьного, що-до нѣмецкои бесѣды урядовои, що-до національного становища въ Чехіи. Въ нашôй проґрамѣ лежить удержанье теперѣшнои політики заграничнои и сконсолідованье державы. Єсли правительство буде зъ нами поступати поважно, то мы готовй пôдпомагати законодатнй роботы; сповненье нѣмецкихъ бажань не значить ще утисненье иншихъ народностей. Мы готовй въ радѣ державнôй поступати разомъ зъ иншими сторонництвами, котрй не мають принціпіяльныхъ рôзницъ зъ нами. Справы були-бы зрѣлй до нового періоду у внутрѣшнôмъ розвитку. Мы хочемо улекшити и прискорити такій зворотъ. Мы маемо вôльну руку. Але єсли бы наступивъ противъ всякого выжиданя якій ударъ въ противну сторону, то мы готовй въ однôй хвили змѣнити фронтъ и заняти давне становище до борбы. Я не бажавъ бы, щобы Нѣмцѣ назадъ перейшли въ опозицію. Я бажавъ бы, щобы Нѣмцѣ прислужили ся ôтчинѣ своею успѣшною роботою. Але якъ оно и не буде, Нѣмцѣ повиннй мати все передъ очима: Єдность нѣмецкого народу и єдность великои партіи нѣмецкои — и до того стремѣти.

Міністеръ судôвництва ґр. Шенборнъ у Львовѣ.

Міністеръ судôвництва ґр. Шенборнъ, приѣхавши въ пятницю вечеромъ до Львова,

Хрестины.

Написавъ *Ґ. Мопасанъ*.

Передъ брамою хутору ждала громадка святочно прибраныхъ людей.

Масне сонце кидало ясні промѣнѣ на рожевый запашный цвѣтъ яблôнки, котрый робивъ зъ деревъ величезні бѣлй китицѣ и перемѣнювавъ ихъ немовь у цвѣтну крѣшу, простерту надъ цѣлымъ господарствомъ. Бѣлй наче снѣжні платочки розсѣвали ся довкола и хитаючись у воздусѣ, падали на высоку траву, межи кровавй маки и блискучй якъ поломѣнь настурціи.

Велика безрога зъ выдутыми выменами и великимъ животомъ дрѣмала при гноѣвцѣ, не зважаючи на громаду непокоячихъ еи поросятъ зъ позакручуваными якъ шнурки хвостиками.

Наразъ изъ по-за деревъ, зъ далека, ôбôзвавъ ся дзвôнъ церковный... Спѣжевый его голосъ посылавъ у небо свою молитву тиху й далеку.

Скорй якъ стрѣла ластôвки наче плавали по голубôмъ просторѣ, замкненôмъ великими, неподвижно стоячими буками. Запахъ оборы зливавъ ся зъ мягкимъ и солодкимъ запахомъ яблôнокъ.

Оденъ зъ людей, що стояли найблизше дверей дому, клинкувъ:

— Скорше, скорше, Меліно! вже дзвонять!

Бувъ то великій, крѣпкій хлопъ, котрого довгй роботы въ поли не знѣвечили, анѣ не згорбили. Батько его, старець, перекривленый, якъ пень дубовый, замѣтивъ:

— Жѣнки нѣколи на часъ не готовй!

Молодшй сыны старого розсмѣялись, а оденъ зъ нихъ звернувъ ся до найстаршого брата и додавъ:

— Иди по нихъ, Изолите! И на полудне не приберуть ся...

Найстаршій братъ вôйшовъ до мешканя.

Стадо качокъ задержало ся передъ людьми на дворѣ, квакало и махало крылами, а вôдтакъ посунуло до багна звычайнымъ, повôльнымъ, хиткимъ своимъ ходомъ.

Теперь въ отвореныхъ дверехъ дому показала ся груба женщина зъ двомѣсячною дитиною на рукахъ. Бѣлй стяжки высокого еи чепця спадали на плечѣ, на червоно-огнисту хустку, а сповита въ бѣлье дитина спала тихо при еи груди.

По черзѣ выйшла мати, высока и сильна, ледви двацять-вôсьмилѣтна, свѣжа, усмѣхнена, зъ своимъ чоловѣкомъ по-пôдъ руку. За ними йшли обѣ бабусѣ, поморщенй якъ старй яблока. Одна зъ нихъ була вдовою, — оперлась на руки дѣдуся, що стоявъ передъ дверми, и разомъ пôйшли передомъ походу, заразъ за дитиною и повитухою. Осталша родина пôйшла въ слѣдъ за ними. Наймолодшй несли паперовй торбинки, повнй цукоркôвъ.

Тымчасомъ у ôддали дзвонивъ дзвôнокъ безъ упину, взываючи малу дожидану дитину. Въ ровахъ коло дороги повно було хлопцѣвъ-пустѣѣвъ, за плотами показували ся люде, хуторнй дѣвчата приставали межи двома скôпцями молока, поставивши ихъ на землю, щобы лѣпше придивити ся хрестинамъ.

А повитуха зъ тріюмфомъ несла свôй живый тягаръ, старанно оминаючи калюжѣ, що часто лучались на нерôвнôй дорозѣ. Старй ступали за нею поважно, але трохи непевно, бо прожили вже лѣтъ не мало та й не одно имъ долягло, а отець и мати йшли статочно, трохи суворо, за сею дитиною, що мала ихъ колись въ житю заступити, наслѣдити ихъ маєтокъ и назвище, назвище Данті, добре знане въ цѣлôй околици.

Перейшли долину и, щобы не йти довгими закрутами, выбрали дорогу черезъ поля.

Вже стало видко церковь зъ остро закôнченою дзвôнницею. Пôдъ самою крышею черепяною видѣлась прогалина, а у внутрѣ щось рухало ся сюда й назадъ, выхилюючись и ховаючись за вузке бôкнце. Се дзвôнъ такъ дзвонивъ безъ упину и кликавъ новонародженого — увôйти въ-перве до дому Божого.

Якійсь песъ прилучивъ ся до походу. Кинули ему цукоркôвъ, то й скакавъ коло людей.

Дверѣ церкви були отворенй. Священикъ, высокій мужчина зъ русымъ волосьемъ, худощавый и сильный, также Данті, стрый маленькои дитины, одинокій уже зъ братôвъ батька, — ждавъ передъ престоломъ. Пôсля обряду охрестивъ заразъ своего сестрѣнця Проспера-Цезара, а той розплакавъ ся, покушавши символичнои соли.

По скôнченôмъ обрядѣ родина ждала на порозѣ, поки священикъ не зняв фелона, а потôмъ усѣ выбрали ся въ дорогу. Ишли теперь поспѣшно зъ думкою про обѣдъ. Громада дѣтвакôвъ ступала за ними, а за кождою жменею киненыхъ цукоркôвъ творивъ ся страшный заколотъ, завзята боротьба, драча за волосье и тяганина. Песъ кидавъ ся также въ сю збиту масу, а дѣтвора боронила добычи, сѣпала его за уха, за хвôстъ, за лабы, та не могла дати собѣ рады супротивъ его завзятости.

Повитуха, трохи втомлена, ôдозвала ся до священика, що йшовъ биля неи:

— Панъ отче, чи не потримали-бы вы хвилину своего сестрѣнця? чей вамъ се не повадить. Хочу лишь выпростуватись, бо вжь корчь бере.

Священикъ взявъ дитину. Бѣла одежинка здавалась немовь великою плямою на его чорнôй расѣ. Вôнъ пригорнувъ дитя и затурбувавъ ся тымъ невтомляючимъ тягаромъ, бо не знавъ, якъ держати, якъ его собѣ уложити. Всѣ смѣяли ся. А одна зъ бабусь клинкнула зъ далека:

— Скажи, панъ отче, не жаль тобѣ, що нѣколи не будешь мати чогось такого?

Священикъ не ôдповѣдавъ. Ступавъ великими кроками, не ôдрываючи погляду ôдъ синихъ очей дитины, мавъ охоту приголубити еи, не мôгъ оперти ся, пôднявъ хлопчину до своего лица и довгенько цѣлувавъ въ округле личко. Отецъ ôбôзвавъ ся:

— Но, панъ-отче, може бы ты хотѣвъ такого одного? Признай ся лишень!

И почали жартувати такъ, якъ то жартують люде на селѣ.

Ледви засѣли за столомъ, настала велика веселôсть сѣльска, мовь туча.

Два молодшй браты мали также женитись, тутъ сидѣли ихъ суджені, що прийшли на гостину, то старшй гостѣ не переставали кидати двозначнй слова на здогадъ поколѣня, що могло выйти зъ тыхъ супружествъ.

Масній то були жарты и спонукували до смѣху зарумяненыхъ дѣвчатъ, але мужчины пôдхоплювали жарты дуже поквапно. Били о стôлъ кулаками и кричали переймаючо. Батько й дѣдусь также не усувались ôдъ тыхъ жартôвъ, а навѣть старушки выявляли свою веселôсть.

Священикъ, призвычаеный до сеи селяньскои поведѣнки, сидѣвъ тихо коло повитухи та ласкотавъ пальцемъ малй уста сестрѣнця, щобы спонукати его до усмѣху. Здавалось, що видомъ его бувъ здивованый, що нѣколи чогось такого не бачивъ. Приглядавъ ся ему пильно, въ поважнôй задумѣ, зъ якоюсь тугою въ глубинѣ серця, тугою доси ему незнаною, дивною, живою и сумною, — приглядавъ ся сôй малôй истотѣ, що було сыномъ его брата.

Не чувъ и не бачивъ нѣчого — задумавъ ся надъ дитиною. Мавъ охоту взяти еи на колѣна, такъ безнастанно мавъ на думцѣ солодке чутье, якого зазнавъ, несучи хлопчину передъ хвилею вертаючи зъ церкви. Зворушила его ся личина людска, мовь яка тайна невымовна, велика и свята, тайна новои душѣ въ людскôмъ тѣлѣ, велика тайна житя, щó зачинаесь, любови, щó будить ся, расы, щó не перестае жити, людскости, щó все ступае въ передъ.

Повитуха червона на лици, зъ очима блискучими, ѣла завзято, однакожь вадивъ ѣй дѣтвакъ, бо дѣливъ еи ôдъ стола.

Священикъ звернувъ ся до неи:

— Я не буду ѣсти, подайте менѣ его!

И взявъ дитину. Тогдѣ все довкола щезло ему зъ очей, все затерло ся, а бнъ неподвижно глядѣвъ на дрôбне рожеве й надуте личко. Помалу тепло малого тѣла огортало ему ноги, переймаючи его наче якими пестощами легкими, дуже добрыми и чистыми, пестощами роскôшными, що сльозами наповнили ему очи.

замешкавъ въ палатѣ намѣстництва. Въ суботу о 9 ой годинѣ рано ôдвѣдавъ міністеръ палату высшого суду краєвого. Въ сали засѣданѣ высшого суду зобрали ся совѣтники суду высшого, краєвого и всѣ урядники львôвскихъ судôвъ. Міністра повитавъ президентъ высшого суду краєвого п. Симоновичъ слѣдуючою промовою:

„Ваша Екселенціє! Позвольте Ваша Екселенція, що именемъ зъбору совѣтникôвъ высшого суду краєвого, суду краєвого, президіѣвъ и цѣлого стану судейского тутешного округа, зложу передъ Вашою Екселенцією найнизшу подяку за ласкаве прибутье до нашого краю и за дану нагоду станови судейскому повитати Вашу Екселенцію, яко дорадника короны и найвысшого шефа заряду судôвництва. Передъ дорадникомъ короны мушу передо всѣмъ высказати именемъ цѣлого стану судейского необграничене привязанье до наймилостивѣйше намъ пануючого дому цѣсарского и цѣсаря и короля нашого Франца Іосифа и прошу Вашу Екселенцію, высказы тыхъ чувствъ стану судейского цѣлого тутешного округа занести передъ найвысшій престолъ.

Ваша Екселенція, яко найвысшій шефъ администрація судовои, зволить приняти запоруку, що мимо стереотипныхъ нарѣканѣ на ôдносины судôвництва въ Галичинѣ, станъ судейскій, перенятый вагою свого завданя, зъ цѣлою совѣстію и неутомимою пильностію задачу свою старає ся сповнити. Сли мимо того результатъ не сягає по за тѣ намѣры, сли вымѣръ справедливости а особливо поступованье екзекуційне не иде такъ скоро, якъ бы сего належало домагатись, сли вымѣрови справедливости въ судахъ повѣтовыхъ хибує неразъ пожаданои основности, то не виненъ тутъ станъ судейскій, причина сего лежить въ ôдносинахъ внѣшныхъ, въ неповности нашои дотеперѣшнои процедуры цивільнои, котрои застарѣлй постановы зовсѣмъ не ôдповѣдають вымогамъ скорѣйшого ходу новочасного житя правного и суспôльного. Реформа процедуры есть для нашого краю тымъ бôльше пожадана, що сельске населенье нашого краю по повѣтахъ непорадне, стояче на низькôмъ ще степени просвѣты, остало позаду иншихъ народôвъ захôдной части монархіи. Зъ той причины наданье формы правнымъ претенсіямъ нашого населеня бôльше вымагає часу якъ въ иншихъ провінціяхъ. Край нашъ отже, якъ также и станъ судейскій звертають ся до Вашои Екселенціи зъ цѣлымъ довѣріємъ, що Ваша Екселенція до пôднесеня ôдносинъ пôдъ тымъ взглядомъ въ краю нашôмъ ласкаво зволите приложити руку. Сли згадаю, що за часôвъ дѣяльности Вашои Екселенціи, яко шефа найвысшого заряду судôвництва, дôзнали мы вже въ многихъ взглядахъ полѣпшеня урядженѣ, именно въ судахъ повѣтовыхъ, що одержали новый судъ окружный въ Стрыю, що остаточно въ тôмъ часѣ зачато будову палаты судовои у Львовѣ, — що все впливамъ Вашои Екселенціи треба завдячувати, то думаю, можемо мати надѣю, що Ваша Екселенція яко членъ рады короны и дальше зволите задержати для насъ тѣ взгляды, котрѣ до теперь були нашою участею. Тою надѣєю и просьбою кôнчачи, витаю ще разъ Вашу Екселенцію."

На сю промову ôдповѣвъ п. міністеръ такъ: „Екселенціє! За дуже ввѣчливѣ слова, якими высказали Вы радôсть зъ причины мого прибутя и якими Вы мене зволили повитати, прошу приймити мою найщирѣйшу подяку, въ котрою звертаю ся також до всѣхъ тутъ присутныхъ панôвъ. Тронуло мене глубоко, хотяй не здивувало, що въ привѣтнои промовѣ почувъ я высказы вѣрности для Єго цѣс. и кор. Милости Найяснѣйшого Монарха; тронуло оно мене, але не було для мене новымъ, бо у всѣхъ краяхъ розлогои державы нашого Наймилостивѣйшого Монарха, ажь до послѣднихъ границь оживляє урядникôвъ той самъ духъ, той именно, якій Ваша Екселенція высказала. Прошу зъ моеи стороны приняти заявленье, що и мене дуже тѣшить, що можу пôзнати тутешнѣ обставины судôвничѣ и лично зъ Вами панове зôйти ся.

Певно, несправедливо було бы, если бы я поминувъ се, що Ваша Екселенція коротко о перепонахъ въ вымѣрѣ справедливости згадали; розумѣє ся, що якъ великій простôръ сего округа, такъ число населеня а неменше и велике число справъ, то перепоны, котрѣ скорому залагоджуваню и вымѣрови справедливости стоять на заводѣ. О тôмъ не можу забувати Але сли навѣть, якъ се Ваша Екселенція пôдчесли, стало ся вже не одно, щобы справедливымъ бажанямъ ôдповѣсти, и сли, якъ надѣюсь, не одно ще стане ся, то однакожь взглядъ на фінансовй обставины державы есть такій, що нѣякъ не можна такъ скоро поступати въ выповнюваню бажань, ставленыхъ до заряду судôвництва, якъ бы належало. Думаю однакожь, що всѣ тутъ присутнѣ панове, якъ также всѣ урядники того округа, наповненѣ суть почутьемъ обовязку, и ревнымъ выповнюваньемъ его старати ся будуть и дальше ôдповѣсти гôдно своѣй задачи, тымъ бôльше панове, що на вашôмъ чолѣ стоить мужъ, котрого точне и поважне понятье обовязкôвъ, глубоке знанье и свѣдомôсть обставинъ есть запорукою, що идеальнй стремленя заряду судôвництва до сповнюваня своеи задачѣ мають ту найлѣпшого представителя."

Міністеръ закôнчивъ промову высказомъ признаня для п. Симоновича и всѣхъ присутныхъ, додаючи, що если бы були якй особистй бажаня, прийме ихъ зъ найбôльшою приятностію до вѣдомости.

Опѣтакъ представили ся пану міністрови члены зъбору высшого суду. Зъ кождымъ поговоривъ гр. Шенборнъ кôлька слôвъ, почôмъ оглядавъ бюра палаты высшого суду, де представлено єму всѣхъ урядникôвъ.

Зъ суду поѣхавъ п. міністеръ впростъ въ товариствѣ п. Симоновича зъ візитою до архиепископôвъ д-ра Моравского и д-ра Сембратовича.

Ôдъ годины 11 до 1 удѣлявъ гр. Шенборнъ авдієнція въ палатѣ намѣстництва. Мѣжь иншими принимавъ п. міністеръ выдѣлъ львôвскои комнаты адвокатскои а именно пп. Роньского, Горвата, Малаховского, Бѣлиньского, Чесера, Горецкого и Помяновского.

Промова п. Роньского звучала: „Пересвѣдченй, що хибы судôвництва були причиною приѣзду міністра судôвництва, тѣшимо ся, що лично о тыхъ хибахъ пересвѣдчить ся. Хибы суть дѣйстно и то великй, мусимо то пôднести и потвердити. На першій плянъ ставимо за мале число судôвъ и перетаженье силъ судовыхъ, судьямъ ôддаємо однакъ справедливôсть, що працюють майже надъ силы, але мимо того при надмѣрѣ працѣ, не можуть ôдповѣсти своѣй задачи. Зъ другои стороны не сумнѣваємо ся, що міністеръ подѣляє поглядъ, що поважный станъ адвокатôвъ есть конечный до доброго выконуваня судôвництва и длятого повиненъ знайти всюды помôчь у судôвъ и властей. На жаль, мусимо сказати, що теперь станъ адвокатôвъ не тѣшить ся тою помочею, противно роблять ся заходы, щобы той станъ пôдкопати.

Не можемо тутъ говорити спеціяльно о всѣхъ хибахъ и бажаняхъ нашихъ, згадаємо лише о тôмъ, що міністеръ рядомъ предложень правительственныхъ старає ся о реформы судôвництва, однакожь майже нѣколи проекты законôвъ не удѣляють ся комнатамъ адвокатскимъ, а прецѣнь адвокаты яко практичнй правники, маючѣ безнастаннй зносины и зъ судôвництвомъ и зъ населеньемъ найлѣпше можуть оцѣнити потребы краю.

Предкладуємо меморіялъ, въ котрôмъ вкажемо на всѣ тѣ хибы и бажаня, вкажемо на конечнôсть реформъ въ деякихъ напрямахъ и просимо теперь міністра, щобы на меморіялъ той спеціяльну звернувъ увагу и станъ адвокатôвъ взявъ пôдъ свою опѣку."

Міністеръ гр. Шенборнъ ôдповѣвъ: „Тѣшить мене, що пп. представителѣ стану адвокатского зволили мене тутъ повитати и що высказуєте менѣ свои бажаня що до судôвництва, тѣшить мене, що панове адвокаты занимаєте ся такъ дуже выконуваньемъ юдикатуры. Я роздѣляю вашу думку, що поважный станъ адвокатôвъ есть конечный для добрoи юдикатуры. Знаю, що для судôвництва галицкого богато треба зробити — стараю ся о реформы, але то можна зробити лишь въ мѣру можности. Можете панове бути пересвѣдченй, що всѣ ваші оправданй жаданя знайдуть у мене помôчь, бо намъ всѣмъ есть спôльна цѣль выконуваня справедливости."

На жаданье п. міністра представивъ д-ръ Роньскій всѣхъ членôвъ делеґація а гр. Шенборнъ выпытувавъ ся о подробицѣ адвокатуры и судôвництва галицкого, о число адвокатôвъ, о покутне писарство, о обороны карнѣ и т. д. на що Роньскій дававъ міністрови подрôбнй поясненя, пôднѣсши мѣжь иншими зъ притискомъ, що мимо змагань комнатъ адвокатскихъ суды, особливо на провінціи не выступають противъ покутныхъ писарôвъ такъ, якъ бы повиннй и не идуть на руку адвокатамъ въ ихъ змаганяхъ, сю язву сельского населеня выгубити. Авдієнція комнаты адвокатскои тревала майже пôвъ годины.

Гамбръ при столѣ стававъ перейманючимъ. Налякана дитина заплакала.

Хтось крикнувъ:

— Ну, панъ-отче, дайте єму ссатоньки!

Смѣхъ розлягъ ся по комнатѣ. Але мати встала, взяла сына и выйшла зъ нимъ до сусѣднои комнаты. Вернувши за хвилю, сказала, що малый уже спить смачно въ колысцѣ.

Гостина тягнулась дальше. Женщины й мужчины ôдъ часу до часу выходили въ ѣдальнѣ и зновъ вертали та засѣдали за стôлъ. Мясо, ярина, яблочникъ и вино затыкали имъ уста, заповняли жолудки, розпалювали очи, колотили розумъ.

Нôчь настала, коли зачали пити каву.

Священика не було вже ôдъ давна и нѣхто не дивувавъ ся.

Молода мати встала побачити, чи малый все ще спить. Було вже темно. На пальцяхъ вôйшла до комнаты, ступаючи тихенько, зъ руками вытягнеными у-передъ, щобъ не потрутити чого небудь. Але дивный шелестъ задержавъ єи на мѣсци. Выбѣгла змѣшана, певна того, що тамъ хтось рухавъ ся. Вернула до ѣдальнѣ дуже блѣда и дрожачи оповѣла. Всѣ мужчины зôрвали ся зъ крикомъ, пôдпилй й грознй, а батько зъ лямпою въ руцѣ кинувъ ся напередъ.

Священикъ на колѣнахъ хлипавъ при колысцѣ, оперши чоло о подушцину, на котрôй спочивала головка дитины.

Пер *Мак.*

Зъ нагоды будучого синоду провінціяльного.

[Статья надôслана зъ кругôвъ духовеньства провінціяльного.]

(Дальше.)

Но помимо сей, брудной за-для властивой цѣли а крайно брутальной средствами політики латинянъ зъ церквою рускою, не залишує она свого старання о зъединенье зъ церквою католицкою. До сего старання веде ю черезъ вѣки єи истнованя не матеріяльный якій-небудь выглядъ, а инстинктовне майже, незнаною высшою силою надане почутье моральнои своеи силы, сли она, не перестаючи бути народною, стане ся католицкою, а заразомъ и правдиво церковный поглядъ, що уряды повиннй бути обниманй не дорогою симонічною и що внутрѣшнй справы церковнй повиннй бути обезпеченй ôдъ якои-небудь чужои инґеренціи [25]). Сими поглядами веденй, зачали около 1590 р. духовнй и свѣтскй мужѣ, за ініціятивою Константина Острожского, найревнѣйшого борця за церковь руску, и великого мужа державного, на ново промышляти о зъединеню церкви рускои зъ церквою католицкою на пôдставахъ *справедливыхъ* — пôсля выреченя Константина Острожского. Але знову, скоро розвѣдано ся о готовости Руси прилучити ся зъ розмысломъ до звязи зъ церквою католицкою, вмѣшує ся въ сю, ледви розвиваючу ся справу, цезаризмъ въ особахъ короля (Жигмонта III.) та его канцлірôвъ (Замойского и Сапѣги) и латинізмъ (въ особѣ примаса Мацѣєвского) и переводить на свою руку, поспѣшно, потайно, наче яке зло, безъ приготованя клира до такъ важного акту [26]), при помочи епископôвъ, частью католицизмови сердечно такы ôдданыхъ, частью же готовыхъ до послуху за цѣну своеи выгоды, *обѣцюючи* имъ всѣ можливй ôдзначеня, и рускôй церкви всѣ взгляды, котрѣ нѣколи не сповнили ся, и при обѣтници самôй уже щиро не були думанй, — актъ не злученя зъ церквою католицкою, але причепленя церкви рускои до церкви латиньскои. Се було убитьемъ великои, важнои въ наслѣдкахъ справы, цѣлковитымъ пôдданьемъ рускои церкви на ласку латиньства и державы.

Бо що дѣє ся? Помимо зъ початку урядомъ признаного и силою спомаганого, але низшому клирови не свѣдомого своєю сущностію католицизму, зъ причины поспѣшнои дорывочности, зъ якою его введено, принявшй католицизмъ не мають запорученои королемъ рôвности зъ латинянами ôдъ початку акту „унія" ажь до розбору Польщѣ. Латиники стережуть ся ихъ навѣть звати католиками, находять для нихъ згôрдно поблажливу назву „уніты". Не помогли *обѣцюванй* золотй горы, и мечь и огонь, стоячій до певнои мѣры за справою „унітôвъ", переформованою цезаризмомъ, — на зазывъ державнои власти до уніи, слѣдує у значнои части готовыхъ до того передше, але наочнымъ досвѣдомъ на уніятахъ навченыхъ, рѣшуча ôдповѣдь: „Выдайте впередъ успѣшнй уставы, щобы занехано переслѣдованя Русинôвъ и ихъ обряду..." Чи та ôдповѣдь мала рацію?

Папа Павло V. пише въ 19 лѣтъ по введеню уніи до тогдѣшного опѣкуна Русинôвъ, Ивана Гербурта: „Пôзнавши, сколько прикрости усунено бы улюбленымъ сынамъ Русинамъ, прилучившимъ ся до єдности зъ церквою римскою, сли будешь спріяти ихъ побожнымъ бажанямъ, повѣдомляю тебе, що сповнишь для Насъ найвдячнѣйшій обовязокъ, сли у всѣмъ, що зможешь, будешь имъ помôчный [27]).

Якъ же опѣкувавъ ся Русинами передъ папою Гербуртъ? Ось уступъ зъ его листу: „Пôзнавъ се самъ Петровый престолъ, що дуже часто добра справа, зле трактована, пропадає... Сли бы *спокôйными и одвѣтными способами* ведено справу сполученя церковного Русинôвъ, було-бъ се сполученье крѣпке... [28])

Въ тôмъ самôмъ роцѣ видить ся сей папа змушеный выдати бреве для Русинôвъ de non mutando ritu.

За кôлька лѣтъ пôзнѣйше митрополитъ Рутскій вразъ изъ владиками въ пропамятнôмъ письмѣ до Риму, до конґреґаціи de propaganda fide, пишуть: „Сли папы сполученье Русинôвъ потверджують, боронять, спомагають, чому члены (латиняне) не чинять того самого?... Епископы латиньскй, сенаторы и маґнаты боронять своихъ справъ, однакъ мы позбавленй ихъ помочи, мы зданй всякимъ кривдамъ людей и часôвъ и угнѣтаній ними... Давна ненависть латинянъ до Русинôвъ, яку тѣ терпѣли будучи ще схизматиками, позôстала й до теперь тая сама... Суть межи нами говорячѣ намъ таки въ очи: лучше знищати унію Русинôвъ, нѣжь єи спомагати. Якъ же-жь можемо истнувати, сли ворогами намъ братя, сыны тои самои церкви?... Закидають, бо: передше Русины навертали ся на обрядъ латиньскій и католиками ставались, теперь же се перестало... лучше — кажуть — буде, сли буде лишь одинъ обрядъ католицкій... Зъ школъ латинянъ майже 200 молодежи шляхотскои перетягнено на обрядъ латиньскій, такъ само на университетѣ и у вôйску. Питаємо: за десять лѣтъ хто зôстане ся зъ шляхты при Русинахъ? [29])

Въ двацять лѣтъ дальше, а въ сорокъ по принятю уніи митрополитъ Антôнъ Селява жалуєсь въ имени всѣхъ рускихъ епископôвъ передъ Римомъ, що клиръ латиньскій на своѣмъ послѣднôмъ провінціональнôмъ синодѣ въ Варшавѣ (1643) постановивъ зô взгляду на епископôвъ и церковь „унітску": 1) щобы не важили ся придавати собѣ титулу: всесвѣтлѣйшій (illustrissimus); 2) щобы не привласнювали собѣ правъ и привілеѣвъ епископôвъ и клира латиньского; 3) щобы золотыхъ ланцухôвъ уживали лише въ часѣ службы Божои; 4) щобы ходили въ одежи монашôй; 5) щобы не поучали, що Русины не мають давати десятины латиньскому клирови [30]).

А иншій синодъ, лат. епархіи холмскои въ Красноставѣ (1644) постановляє: 1) не вôльно латинянамъ посылати дѣтей до рускихъ школъ (удержуваныхъ Василіянами для шляхты) пôдъ карою екскомунікація; 2) екскомунікація пôдпадають рускй духовнй, научаючй, що Русины не мають давати десятину латиньскому клирови; 3) екскомунікація пôдпадає духовный латиньскій, правлячій службу Божу въ рускôй (католицкôй) церкви; заразомъ заказує ся латиньскимъ священикамъ дозволяти рускимъ *хочь-бы унітскимъ* священикамъ правити богослуженье въ лат. костелѣ; 4) заказує ся латинянамъ сповѣдати ся передъ рускимъ унітскимъ священикомъ, а розрѣшенье того-жь есть неважне; 5) супружества въ мѣшаныхъ обрядахъ можуть бути заключенй єдино передъ лат. духовнымъ: 6) противъ рускихъ духовныхъ, прогрѣшаючихъ ся противъ сихъ постановъ, належить взывати навѣть державну силу [31]).

За двацять лѣтъ дальше (1664) холмскій епископъ Яковъ Суша пише до нунціятуры: Латиняне старають ся передъ апостольскимъ престоломъ, щобы мы, рускй епископы, були знесенй, нашй добра щобы були до *епископскихъ латиньскихъ прилученй* [ось шило зъ мѣшка, червона нитка всеи церковнои політики латинянъ зъ Русинами!] духовеньство щобы належало пôдъ ихъ юрисдикцію, а навѣть, щобы мы цѣлковито були загладженй. Стало ся, що помершого давнѣйше Методія Терлецкого, епископа холмского, выймлено зъ гробницѣ и поховано въ гробници лат. епископôвъ: Говорено именно, що, якъ послѣдный уніятскій епископъ черезъ походокъ зъ лат. епископами зôставъ злученый, такъ и епархію належить зъ латиньскою злучити. Постановлене було навѣть, щобы ся епархія була до лат. холмскои прилучена, задля чого епархіи сѣй дано лишь адміністратора. Такъ задумано зробити зô всѣми епархіями унітôвъ... [32])

Синодъ Замойскій вымагає, щобы духовнй зъ хлопского стану передъ высвяченьемъ выказали ся документомъ леґалізованымъ, що ихъ и будучй ихъ дѣти властитель по всѣ часы звôльняє зъ пôдданьства. Въ р. 1747 митрополитъ Гребницкій жалує ся передъ конґреґацію de propaganda fide, що: 1) противъ закону церковного о ненарушимости клира руско католицкій клиръ буває дôткливо переслѣдованый; 2) що дѣють ся неустаннй душехватства, вовсѣмъ руйнуючй руску церковь; 3) що колятоpы церквей змушують парохôвъ за наданье парохіи оплачувати ся, въ виду чого, сли нема рады злу зарадити, то хиба на Руси знести законъ канонічный о симоніи [33]).

Але вже надто тыхъ цитатôвъ, хочь выпало бы ще ихъ доповнити тымъ, що пише Ліковскій въ часто цитованôмъ своѣмъ дѣлѣ Geschichte d. allgem. Verfalls d. ruth. un. Kirche томъ I. 297—302, а особливо ославленымъ закономъ о поповичахъ зъ 1764 року, щобы подати яке таке доповненье образу, на котрого лише саму згадку вже стає прикро. А факты въ тôмъ образѣ *пережитй* треба назвати геройствомъ, бо *моральнымъ мученьемъ за вѣру*... И скажѣмъ мы нинѣ, хочь безпеpечно мы католики: чи мавъ справедливôсть Константинъ Острожскій и его приверженцѣ, сли, мимо наклонности до католицизму, ôнъ першій повставъ противъ поспѣшно, потайно, поверховно цезаризмомъ и латинізмомъ приготованои уніи Берестейскои, мотивуючи своє супротивленье сѣй уніи жаданьемъ: выдайте *передше* успѣшнй уставы, щобы занехано переслѣдуваня Русинôвъ и ихъ обряду? Чи мали рацію шизматики, зненавидѣвшй „уніятôвъ" за напады оружною силою на церквы, убиванье непереконаныхъ, казненье недовѣряючихъ уніи на пôдставѣ очевидныхъ фактôвъ, — утримуючй, що доразно цезаризмомъ переведена, правъ рускои церкви не забезпечаюча унія зъ 1596 року мала єдиный лишь успѣхъ — роздору и братоубійчихъ усобиць? Ажь жаль стискає серце, сли найлучшй въ народѣ самй розважали и за пожадане мали злученье церкви рускои зъ католицкою и стремѣли розважно, поважными нарадами, евангельскою дорогою переконаня до здѣйстненя величного, місію народу и его церкви єдино уможливляючого акту, чого-жь зведено нѣ на що, перфідно, те стремлѣнье! чого жь, сли актъ, хочь передчасный, не пôдготовленый, зроблено фактомъ довершенымъ, и при нѣмъ стануло вôсьмохъ епископôвъ, отже номінально Русь цѣла, фаворизованьемъ католицкихъ Русинôвъ, нѣ, захованьемъ взглядомъ нихъ єдино строгои справедливости, не старано ся лишити справу природному розвиткови? Русь цѣла переконана бы була справедливостію, сталась бы цѣла

[25]) Майже за весь часъ „шизмы" на Руси всѣ майже уряды церковнй були даванй за грошѣ. Не тôлько душпастирства сельскй, але навѣть номінаціи епископôвъ мусѣли бути оплачуванй державнымъ урядамъ и королямъ, а консекраціи митрополитамъ и патріархамъ. Гл. Karasiewicz: Annales eccl. ruth. стор. 97., 114.; — Kalinka, Żywot św. Jozafata, 34—38. Въ Annales eccl. ruth. поименно наведенй свѣтскй люде, купуючй собѣ номінаціи у королѣвъ на владикъ рускихъ, роздаючй потому бенефіціи свѣтскимъ своякамъ, привласнюючй своимъ родинамъ маєтки церковнй безъ нѣякои за се кары.

[26]) Дивна рѣчь, чему ревный прихильникъ и борецъ за сполученье рускои церкви зъ католицкою, князь Константинъ Острожскій, на соборѣ въ Берестю выступає яко найбôльшій противникъ „уніи", тихцемъ прімасомъ и канцлѣромъ коронным переведенои. Толкуючи сю дивну промѣну посуджують его о уражену гордôсть, що именно, звыкши въ церкви рускôй мати провôдъ, бувъ поминеный при переведеню справы. Але провôдъ его не бувъ зовсѣмъ церковному духови противный, а навпаки якъ свѣдчать его листы въ сѣй справѣ (Annales eccl. ruth., 166) *просячій призволеня владикъ до дѣланя въ допускаемôй для него сферѣ.* Сю справу розъясняє трохи заявленье противникôвъ уніи, дане вразъ зъ Конст. Острожскимъ въ Берестю пôдчасъ зъбору въ 1596 р. „Не супротивляемо ся уніи самôй. Але заявляемо, що такъ важна справа була переведена безъ конечнои прозорности, и не були ужитй одвѣтнй средства, щобы зъединенье було тревале..." Заразомъ высказують протестуючй противъ уніи — рѣчь характеристична — жаданье, щобы выдано передовсѣмъ *успѣшнй* уставы, котрѣ забезпечили бы Русинôвъ ôдъ прослѣдованя... (Annales eccl. ruth., 225—228).

[27]) Гл.: Annales eccl. ruth. стор. 250.

[28]) Тамъ же, стор. 252.

[29]) Тамъ-же, стор. 254—293.

[30]) Likowski: Geschichte des Verfalls d. ruthenischen unirten Kirche, I, 297 sqq.

[31]) Harasiewicz: Annales eccl. ruth., 350—354.

[32]) Тамъ-же, стор. 298 sqq.

[33]) Тамъ-же, стор. 258 sqq.

давно католицкою! Не спочила-жь тяжко на державѣ, допустившій ся такъ поганои перфідіи надъ народомъ рускимъ и надъ католицизмомъ взагалѣ, рука Божа? Папа Пій IX зазначивъ се выразно розбиткамъ сего народу шукаючимъ по невдалыхъ повстаняхъ у него потѣхи. За грѣхи ваші, — сказавъ, — покараній вы Богомъ, — а межи ними не найменшій грѣхъ переслѣдуваня Русиновъ...

Въ дѣлѣ своѣмъ Gesch. d. allgem. Verfalls d. ruth. unirten Kirche звертає Ліковскій справедливо увагу на те, що надаремный бувъ бы всякій гнетъ московского цезаризму на церковь руску, котра боронилась ему зъ усеи силы, якъ могла, сли-бъ не иншій причины... Не наводить онъ выразно всѣхъ причинъ еи упадку, а декотрі наводить односторонно, однакъ намъ выпадає на томъ місци ще разъ повторити наше вреченье: Дѣйстно сильнои треба було вѣры, щобы вытримати ті пробы неустанного бичованя, напастованя, зневаги, упослѣдженя, якій руска церковь католицка бдъ католиковъ-латинянъ на собѣ перенесла!

И не всѣмъ стало сеи вѣры. Зъ восьмохъ католицкихъ епархій обряду руского, лишило ся нинѣ двѣ только, третя бо недавно що основана. Але апостазія прочихъ була не актомъ бунту противъ церкви католицкои, але такимъ самымъ актомъ розпачливои самоохороны, якимъ есть [прощеня за трівіяльность!] утеча вѣрного пса, приковаваного на ланцушку и немилосердно битого — правда, не самымъ паномъ, але слугами, надъ котрыми панъ мавъ силу.

Чи впрочомъ, при знаной натурѣ латинянъ ще въ 866 року, могла бути инша доля рускои церкви, сли едино на нихъ серце она здала ся? Для нихъ мы були, хочь и католики, „уніты“ ледви...

Per vos, o mei Rutheni, orientem spero convertendum?? Роля, яку соборъ Берестейскій сотворивъ рускій церкви, — немилосердне битье за вѣрность, — орієнтови не могла импонувати.

На те потрѣбно, щобы церковь руска була не „унітска“ лише, але католицка въ цѣломъ змыслѣ того слова, — щобы она була не на увязи у латинізму, полемъ для політично-релігійныхъ експеріментовъ, — але щобы стала ся дѣйстно святымъ, нетыкальнымъ членомъ церкви Христовои.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

До Pol. Corr. доносять зъ Риму, що **россійске правительство** высказало у **Ватиканѣ** занепокоєнье, чи **рускій синодъ** у Львовѣ не порушить дотычно уніятовъ въ Россіи щось такого, чого не радо бачено бы въ Петербургѣ и тому просило, щобы Ватиканъ подавъ близші поясненя що-до цѣлей синоду. Ватиканъ однакъ заявивъ, що бажанье Россіи не есть нѣчимъ умотивоване, бо синодъ буде радити надъ справами дотыкаючими выключно подданыхъ австрійскихъ, и тому одказавъ ся дати россійскому правительству який небудь поясненя въ справѣ синоду.

Справозданя газетъ віденьскихъ о **зъѣздѣ монарховъ и маневрахъ** въ Шварценавъ не були повні и Pol. Corr. доповнила ихъ зазначеньемъ, що передо всѣмъ взаимні зносины обохъ монарховъ були незвычайно сердечні. Köln. Ztg. знову доносить, що цѣсарь Францъ Іосифъ по скончаныхъ маневрахъ похваливъ войско а заразомъ додавъ: „Бажаю моимъ народамъ заховати миръ, але если бы мала насъ захопити война, найде васъ приготованыхъ.“ Цѣсарь Вільгельмъ заявивъ: „Если бы захопила насъ война, то найде она обѣ армія рамя объ рамя у вѣрномъ та тѣсномъ товаришуваню.“

— —

Россійскій міністеръ войны, ген. **Ванновскій**, загадавъ выбрати ся слѣдуючого тыждня на маневры войсковы до полудневои Россіи.

— —

Хочь численні розходять ся поголоски о причинахъ **міністеріяльнои змѣны въ Константинополи**, то все-таки ся справа доси ще не прояснилась. Одно лише чимъ-разъ выразнѣйше выходить на явъ, що Кіміль-паша упавъ дѣйстно жертвою интригъ. Се, що его по оддаленю цѣлковито зачинено у власномъ конацѣ, промавляє за симъ поясненьемъ. Бувшій великій везиръ не може опускати свого мешканя и не може приймати нікого у себе. И заступникови Британіи Уайтови и заступникови Италіи бар. Бианкови не дозволено бачитись зъ Кіміллемъ. Се майже зовсѣмъ певне, що интриги, котрі спровадили сю змѣну кабінету, умѣли також скористати зо страху султана передъ заговоромъ въ палатѣ. Тому то Абдуль Гамидъ рівночасно зложивъ зъ уряду и найвысшого достойника церковного, шейхъ-иль-ислама, котрый своєю фетвою (до кождого султаньского письма урядового додаєсь фетва, ореченье шейхъ-иль-ислама, що се згодне зъ кораномъ) може спровадити навѣть змѣну престола. До англійскихъ газетъ доносять, що два урядники провадили слѣдство на приказъ самого султана, щобы довѣдати ся, о скілько бувшій везиръ и его товариши судьбы шейхъ-иль-ислямъ мали участь въ заговорѣ противъ султана. Але помимо того нѣхто не може повѣрити, щобы Кіміль бувъ виновникомъ такого злочиньства. Змѣну кабінету лучать також зъ повстаньемъ въ Єменъ. Після донесеня одного высшого урядника палаты, то въ першій лініи міністерство и Кіміль своєю системою скрываня бунту въ Єменъ спровадили на себе неласку султана. Міністры затаили зъ-разу именно цѣле движенье въ Єменъ а пізнѣйше и цѣлковите знищенье одного полку турецкихъ войскъ. Султанъ о томъ довѣдавъ ся въ иншій дорозѣ, коли вже справа приняла значні розмѣры такъ, що ей годѣ було довше закрывати. Зъ тымъ стояла бы въ звязи та подѣя, що ті міністры, котрі не мали нѣчого до роботы зъ тою справою, якъ Сандъ-паша и міністеръ маринарки Гассанъ-паша лишили ся на своихъ мѣсцяхъ и рівножь, що турецкі газеты два днѣ передъ катастрофою могли принести першу звѣстку про повстанье въ Єменъ. Фактъ бдущеня міністра войны Османа-пашѣ мае меншу вагу, нѣжь се могло бы здаватись. Запевняють, що Османа пашу не именовано міністромъ, щобы онъ мавъ лишити ся на томъ становищи. Онъ хоруе на хронічну астму и черезъ се не можлива для него всяка больше напружаюча робота. При наглой смерти Алі-Санба розходило ся о хвилеве заступленье и Османъ-паша сповнивъ тогдѣ лишь нерадо, якъ онъ самъ говоривъ, приказъ султана и взявъ на свои плечи сей тягаръ. Єму зроблено тогдѣ надѣю, що небавкомъ буде увольненый бдъ того уряду.

— —

Дневникъ Romanul въ Букарештѣ оголошує зъ нагоды **подорожи короля Кароля** до Венеціи таку сензаційну звѣстку: „Слабость королевои була лишь внѣшною причиною для подорожи короля и першого міністра. Правдива причина подорожи се грозне положенье въ Европѣ. Численні симптомы а особливо нагромадженье россійскихъ войскъ въ Бессарабіи не позволяють сумнѣвати ся, що Россія споможена Францією, Грециєю, Сербією и Чорногорою, пойде, если не въ сѣмъ роцѣ, то заразъ на веснѣ въ слѣдуючомъ до Орієнту знову черезъ нашій землѣ. Чи маємо супротивити ся тому? Самі собѣ полишені не можемо анѣ о томъ погадати, бо се було бы дитиннымъ. Незмѣреннымъ числомъ своихъ ордъ придушить насъ тогдѣ сей повнічный велитъ. Задачею короля и генерала Флореска есть довѣдати ся напевно, чи центральні державы и Англія схотѣли бы выступити оружною рукою противъ навазіи Россіи до Румунії. Въ такомъ случаю сконцентруємо армію на границя и енергічный опоръ ставити будемо Россіи такъ довго, доки центральні державы не пришлють намъ помочи. Єсли же центральні державы будуть лише приглядатись а се прямо есть неможливе для Австро-Угорщины, то въ такомъ случаю насъ присилують къ Россією погодитись добрымъ способомъ за якійсь обширъ землѣ и за таку цѣну можна бы Россіи призволити свободный переходъ черезъ Румунію.“

— —

Французкій міністеръ президентъ Фрейсінє запросивъ по скончаныхъ маневрахъ до Вандеврѣ на снѣданье генераловъ французкои армія беручихъ участь въ сегорічныхъ маневрахъ, а також просивъ на то принятье всѣхъ чужосторонныхъ аташе войсковыхъ. Въ бесѣдѣ тамъ выголошеной міністеръ-президентъ заявивъ, що теперѣшні маневры мали цѣль спробувати, якъ функціонує верховна команда. Результатъ доказавъ, що дѣланье верховнои команды французкои есть такъ само певне, якъ функціоноване команды корпусной и дивізійной. Се такій важный результатъ, що онъ гратулює всѣмъ, почавши бдъ жовнѣровъ ажь до генераліссіма. Міністеръ заявивъ опісля, що въ слѣдуючомъ роцѣ выдасть приказъ бдбути маневры теріторіяльнымъ войскамъ. Дальше завозвавъ, щобы генералы працювали и дальше надъ образованьемъ армія, котра есть головнымъ чинникомъ до вплыву и значеня въ політицѣ. Поступъ армія, котрый Европа бачить а Франція радостно витає, выкликує у однихъ довѣріе а другихъ поважанье. Се дає найлѣпшій доказъ, що республиканьске правительство, мимо поверховныхъ змѣнъ, здатне до найдальше йдучихъ проектовъ. Нѣхто не сумнѣває ся нинѣ, що Франція сильна. Мы докажемо, що мы розумні. Въ новой ситуаціи мы заховаємо сей супокой, повагу и се помѣрковане, який въ найгоршихъ дняхъ приготовили намъ поворотъ до житя. Опісля поздоровивъ чужосторонныхъ аташе войсковыхъ, бо ихъ присутность додає ще Французамъ заохоты и служить доказомъ для мирныхъ диспозицій. Рівно-жь высказавъ надѣю, що чужі гостѣ вдоволять ся сердечно гостинностію та о своихъ враженяхъ донесуть прихильно до своихъ правительствъ. Наконець Фрейсінє подвѣсъ тоастъ въ честь президента республики Карнота, начального команданта ген. Сосіера и его товаришѣвъ, та цѣлои армія. По той бесѣдѣ міністра-президента ген. Сосіе дякувавъ міністрови за схлѣбляючі слова, котрі онъ сказавъ о нѣмъ и о армія. Онъ зъ своеи стороны буде старати ся, щобы они справдили ся. Ген. Сосіе закончивъ тоастомъ въ честь армія и міністра войны Фрейсінета. Россійскій генералъ Фредерикс, найстаршій межь чужосторонными аташе войсковыми, подвѣсъ горячими словами тоастъ въ честь міністра президента Фрейсінета и ген. Сосіера, котрі своихъ гостей принимали зъ такою сердечностію и ввѣчливостію. Тоастовъ выслухано стоячи.

НОВИНКИ.

— **Черновецкій товариства рускій** устроюють при сповъудѣлѣ „дванацятки“ на добродѣйні цѣли **концертъ** въ четверъ 17 н. ст. вересня с. р. [Добобна програма концерту була вже оголошена въ „Дѣлѣ“.] Цѣна мѣсць: льожа 5 зр., крѣсло въ передныхъ рядахъ 1 зр. 20 кр., въ дальшихъ 80 кр.; вступъ на салю 50 кр. а для ученикôвъ, мѣщанъ и селянъ 20 кр. Вступні карты достати можна въ ц. к. унів. книгарни п. Г. Пардініого, а въ день концерту бдъ 6-ои години вечеромъ при касѣ. Наддатки приймають ся зъ подякою и будуть выказані. Початокъ концерту точно о годинѣ $7^1/_2$ вечеромъ. — По концертѣ бдбуде ся **спольна вечеря** для запрошеныхъ гостей — панъ и пановъ въ гостинници Hotel Central въ сали 2-го поверху. Русины, бажаючі взяти участь въ спольной вечери, мають найдальше до 15 н. ст. вересня надослати до товариства „Народный Домъ въ Черновцяхъ“ (улиця Петровича ч. р. 2) припадаючу на кожду особу квоту 1 зр. 30 кр. — Друкованій запросины на концертъ и спольну вечерю подписавъ за комітетъ проф. д-ръ Василь Волянъ.

— **Зъ Станиславова** одержали мы про **концертъ „дванацятки“** слѣдуючу телеграму: Концертъ „дванацятки“ выпавъ величаво. Здвигъ публики бувъ незвычайный. Зъ усѣхъ сусѣднихъ повѣтовъ зъѣхали ся наші люде почути „дванацятку“ и заразомъ причинили ся до патріотичнои цѣли — здвигненя дому для національного театру. Кождый нумеръ выведеный „дванацяткою“ выкликувавъ бурю оплесковъ.

— **Концертъ „дванацятки“ въ Бережанахъ** бдбуде ся въ четверъ 24 н. ст. вересня, отже **въ Подгайцяхъ** въ недѣлю 27 н. вересня, а **въ Бучачи** въ второкъ 29 вересня. Доходъ на фондъ будовы театру руского. Се оголошенье належить уважати за дефінітивне. — *Одъ „дванацятки“.*

— **Зъ Подгаецъ пишуть намъ:** На концертъ до Подгаецъ приѣде „дванацятка“ не на четверъ 24 н. ст. вересня але на недѣлю 27-ого — якъ намъ въ послѣдной хвили телеграфовано зъ Станиславова. Комітетъ сими днями розошле запрошеня въ околицю, а й сею дорогою просить о численный удѣлъ. Хто бы бувъ перешкодженый бути на концертѣ, зволить ласкаво хочь лепту свою на цѣль будовы театру прислати на руки подписаного комітету. — За комітетъ: *Желестовскій* — *Дудикевичъ.*

— **Концертъ „дванацятки“ въ Тарнові** выпавъ незвычайно славно. Театръ мѣскій бувъ выповненый баткомъ, нотаблѣ заняли всѣ льожѣ до одной. Ентузіязмъ бувъ незвычайный. „Дванацятку“ выкликувано разъ-у-разъ, врештѣ и она затихла..... немогло горло. По концертѣ въ тарнівскомъ Ognisk-у були танцѣ и комерсъ, — тоастъ ишовъ за тоастомъ. „Дванацятку“ гостило на комерсѣ тарнівске товариство музичне.

— **Монсініоре Чіска**, делегатъ папскій на галицкій синодъ провінціональный у Львовѣ, выѣхавъ вже зъ Риму. Монсініоре Чіска забавить короткій часъ у Вѣдни, зъ вѣдки по конференціи зъ нунціемъ Галімбертимъ приѣде до Львова и замешкає у Впреосв. митрополита Сильвестра. Якъ кажуть, приписує папа велику вагу до будучого синоду и справозданя зъ нарадъ синодальныхъ мають ему бути правильно до Риму посыланій.

— **Зъ Перемышляньского пишуть намъ:** Якъ вѣдомо Вп. читателямъ „Дѣла“ — дня 1 вересня бдбула ся въ окружномъ судѣ въ Бережанахъ поновлена розправа о. Ивана Степанова, пароха зъ Вишнѣвчика, посудженого о подбурюванье противъ народности польскои, а лава судьѣвъ присяжныхъ оправдала его 9 голосами противъ 3. Коли парохіяне Вишнѣвчика довѣдали ся бдъ прибувшихъ скорше свѣдкôвъ про увольненье любимого своего душпастыря, котрый уже бдъ восѣмъ лѣтъ безнастанно зъ пожертвованьемъ трудить ся для добра народного, — абы поднести народъ зъ темноты, зъ морального та матеріяльного упадку и щобы о его працю не дерли ся рôзного рода индівідуа безъ характеру и чести, зобрали ся масою и дожидали приѣзду любимого пароха. Коли о. Степановъ надъѣхавъ, сельска музика досыть удачно одограла имъ народный — даючи тымъ доказъ своеи радости изъ справедливого порушеня справы. О. Степановъ въ короткихъ словахъ подякувавъ селянамъ за заявлену ему почесть и загрѣвавъ ихъ до працѣ и просвѣты. Одушевлені селяне одповѣли громко: „Русь не пропаде!“ Выпрягли конѣ въ воза и самі потягли возъ ажь на приходство. Се одна больше картина, що нашъ народъ умѣє почитати людей, котрі для него посвячують ся.

— **Будову новои церкви** въ Вишнѣвчику, въ повѣтѣ перемышляньскомъ, ухвалено дня 29 н. ст. серпня, при великихъ перепонахъ зо стороны скарбу гр. Потоцкого. Церковь мае станути зъ твердого матеріялу коштомъ 8.000 зр. на мѣсце старои, стоячои уже трете столѣтье.

— **Вп. о. Францъ Рибій**, катихитъ въ Самборѣ, приславъ на руки нашои редакціи суму 37 зр. 15 кр. яко чистый доходъ зъ вечерка, устроеного при співъудѣлѣ патріотичнои „шѣснацятки“ дня 3. н. ст. вересня въ Самборѣ.

— **Огнь.** Зъ Добротвора пишуть намъ: Межь численні вѣсти про огнѣ, просимо умѣстити въ „Дѣлѣ“ и звѣстку про недавній случай огню въ Добротворѣ, мѣсточку повѣта каменецкого. Першій разъ дня 2 н. ст. вересня около 11 години въ ночи згорѣло 7 хатъ, а заразъ въ тыждень т. є. 9 вересня около 3 години по полудни занялъ ся огонь въ однôмъ домѣ жидівскомъ въ ринку и при томъ згорѣло 15 хатъ. Погорѣло також звезене збоже и сѣно. На помочь прибули сикавки зъ поблизькихъ селъ Сѣльця банькового и Тишицѣ, и подъ управою та при помочи учителя зъ Тишицѣ п. Волод. Гнатевича и мѣсцевои жандармерія огонь, мимо сильного вѣтру ельокалізовано. За кождымъ разомъ церковь, костелъ, приходства и обѣ школы були въ великомъ небезпеченствѣ. Причиною огню була неосторожность. Разомъ згорѣло 16 хатъ христіяньскихъ а 6 жидівскихъ; зъ того убезпеченыхъ було 18, а 4 неубезпеченій, и то христіяньскій.

— **Въ ужгородскихъ школахъ** зростъ фреквенціи особливо въ гімназіи, показавъ ся незвычайный. До першои гімназіяльнои класы, котра мѣстить два оддѣлы, вголосило ся 30 ученикôвъ по-надъ цифру максимальну. Треба було удаватись до міністерства просвѣты зъ запытаньемъ, чи приняти тыхъ ученикôвъ, чи не приняти.

— **Въ Землиньскомъ комітатѣ** (въ повнічной Угорщинѣ) на 53 почты наспѣло зъ Америки бдъ выселенцѣвъ зъ того комітату въ часѣ бдъ 1 сѣчня до конця червня с. р. 538.863 зр. 14 кр., отже пересѣчно на одну почту 10.000 зр. за пôвъ року. Коли приняти, що въ другомъ півроцѣ вплыне зъ Америки до комітату земляньского більше-менше така сама сума, то выйде сума понажна — звыжь міліонъ зр. Велика се помочь для родинъ выселенцѣвъ.

— **При мукачѣвской гімназіи** отворено зъ новымъ рокомъ школьнымъ шесту класу и зъ тои нагоды міністерство просвѣты повѣдомило мукачѣвску управу епархіяльну, що для руско-кат. катихита при сѣй гімназіи асигнувало 300 зр. рôчнои пенсіи и пôзвало призначити одповѣдного духовного на сю посаду. Мукачѣвска консисторія назначила катихитомъ о. В. Галатковича, сотрудника мукачѣвского прихода.

— **Зъ Стрыя** доносять Kurjer они Lw., що тамъ ученики гімназіи выправили оногды свому директорови котячу музику...

— **Пп. Наперстки зъ Праги**, основателѣ промысловаго музея, надослали такожь проф. Володимирови Шухевичови и его женѣ иглы [jehlici] зъ гранатовъ чеськихъ на памятку гостины ихъ въ Празѣ. Иглы тѣ такі самі, якъ описані нами присланій для пп. Нат. Вахнянина, Евг. Гушалевича, Остапа Нижанковского и Іосифа Шиманьского, Въ листѣ до п. Вол. Шухевича пишуть пп. Войтѣхъ и Іосифа Наперстки: „Зволѣть приймити сю памятку на подорожь до Чехія. Нехай жаръ гранатовъ чеськихъ поспольно пылає любовію въ серцяхъ Вашихъ до чеського народу, котрый, хочь що до числа невеликій, цѣлою душею любить завсѣгды все, що славяньске. Вручѣть таку-жь иглу и своѣй достойной женѣ зъ просьбою, щобы приняла якъ скромный доказъ нашои взаимнои любови къ Вамъ. Приймѣть ще разъ нашу щиру подяку и зволѣть задержати насъ въ приятельской памяти, якъ мы завсѣгды згадуємо радостні хвилѣ прожитѣ середъ Васъ. Всѣмъ вамъ бажаємо zdar!“

— **Число еміґрантовъ зъ Німеччины** не було нѣколи більше якъ въ послѣднихъ 7 мѣсяцяхъ. Въ лишни выносило оно 8013, а въ першихъ 7 мѣсяцяхъ с. р. 71.691. Зъ того припадає на Познаньщину 13.964, на західну Прусію 10.229, на провінцію поморску 7133, на Баварію 5445, на Віртемберґію 3806, на Ганноверъ 3727, на Брандербурґію и Берлинъ 3207, на Шлезвиґъ-Гольштинъ 3727 и т. д.

— **Голодъ въ Россіи.** Зъ усѣхъ провінцій царства россійского надходять непокоячі вѣсти о наслѣдкахъ неурожаю. Синодъ зарядивъ складки по церквахъ а монастирѣ и парохіи одержали приказъ оддавати часть своихъ доходôвъ людности навѣщеной голодомъ. Въ дневникахъ зарядженo публичні складки, а въ деяких околицяхъ а особливо въ губерніи тамбовской, постановили рôзні товариства, клюбы и особы приватні, оддавати часть своихъ доходôвъ, щобы зарадити нуждѣ. „Новости“ доносять, що въ губерніяхъ, навѣщеныхъ неурожаемъ, для збираня припасôвъ и для вменшеня кореспонденціи межь властями адміністраційными а земствами, творять ся подъ проводомъ губернаторôвъ особні комітеты, складаючі ся зъ представителѣвъ властей адміністраційныхъ и земствъ при участи предводителѣвъ дворяньства. Дня 10. с. м. по богослуженю въ казаньскомъ соборѣ, розпочавъ петербургскій комітетъ специяльный свою дѣяльность збираня жертвъ въ користь навѣщеныхъ голодомъ.

— **Переведеня.** Намѣстникъ перенѣсъ практиканта концептового намѣстництва Каз. Скровачевского зо Львова до Перемышля.

— **100 000 зр. и 50.000 зр.** выносять обѣ головні выграні великои **пражскои льотерії.** Звертаємо увагу нашихъ читателѣвъ, що тягненье наступить вже 15 н. ст. жовтня.

Телеграмы „Дѣла“.

Прага 14 вересня. Бувшій посолъ Шиґа дарувавъ ческій академіи наукъ 50 тысячѣвъ зр. Цѣсарь запросивъ гр. Таффого, щобы бувъ ему товаришомъ въ подорожи до Чехіи та призначивъ мешканье для него на замку въ Градчинѣ.

Будапешть 14 вересня. Зъ рядôвъ мадярского реґіменту мали стрѣляти до капітана Узелича, звѣстного зъ аферы и зо своихъ пересвѣдчень ворожихъ Мадярамъ. Куля зранила при нѣмъ стоячого подъофіцира.

Тульонъ 14 вересня. По причинѣ именинъ россійского царя одбули ся тутъ великі маніфестаціи въ честь Россіи.

Лондонъ 14 вересня. Times довѣдує ся зъ Петербурга, що на половину цвѣтня 1892 р. заповѣджено загальну мобілізацію россійскихъ войскъ, щобы зробити пробу зъ новои орґанізаціи армії.

Белградъ 14 вересня. Міністеръ войны хоче подати ся на пенсію, если не одержить нового кредиту на войсковы выдатки.

Петербургъ 14 вересня. На царскі именины ген. Гурко отримавъ ордеръ св. Володимира I. класы а шефъ ген. штабу ген. Обручевъ ордеръ Александера Невского зъ брилянтами.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. В. Гор. въ Граб. До конця року ще рôвно 5 зр. — **Вп. Ник. Нав. въ Зарот.** Заплачено до конця серпня с. р. — **Вп. Іос. Тур. въ Груш.** Вашъ рахунокъ такъ стоить: За 1890 рôкъ Вы винни ще 2 зр., а за сей рôкъ ще 6 зр. до 31 грудня. — **Вп. М. Гр. въ Рог.** Вы ще за 1890 рôкъ винни 2 зр. — **Вп. К. Цьо. въ Печ.** До конця року ще 8 зр. — **Вп. Вас. Мис. въ Синди.** 18 зр. одержали. Заплачено до конця року. Дякуємо! **Вп. Ю. Охр. въ Сен.** До конця року ще 7 зр. 50 кр. — **Вп. С. Кол. въ В. мит.** До конця року ще рôвно 5 зр. — **Вп. М. Коч. въ Мин.** Вы винні ще за 1890 р. 6 зр. а на сей вплатили 2 зр. — **Вп. А. Б. въ Ход.** За 1890 рôкъ ще 1 зр. — **Вп. Евг. Г. въ Кôцм.** Початокъ повѣсти вышлемъ Вамъ сими днями безплатно. — **Вп. В. Ков. въ Бел.** Такъ есть! — **Вп. Ник. Дрог. въ К.** До конця року ще 2 зр. — **Вп. Дим. Бел. въ Лан.** Ще за 1890 рôкъ 1 зр. — **Вп. Сев. Л. въ Щир.** Заплачено до конця лютого с. р. — **Вп. Н Г. въ Люб. нем.** Заплачено до конця мая.

Надôслане.

Д-ръ Леславъ Ґлюзиньскій

лѣкарь-специялістъ недугъ горла и легкихъ по вернувъ и ординуе якъ давнѣйше при ул. Валовôй ч. 14 ôдъ 3—5 ой год.

Д-ръ Л. Коссакъ

лѣкар-специялістъ недугъ шкôрныхъ и венеричныхъ повернувъ и ординуе якъ давнѣйше при **ул. Валовôй ч. 29** ôдъ 3-ой до 5-ой год.

ОКУЛІСТЪ и ОПЕРАТОРЪ
школы вѣденьскои и берлиньскои

Д-ръ Д. Меллеръ

ординуе ôдъ 9—12 и ôдъ 4—6 годины
ул. Ягайлоньска ч. 6.

Ц. к. австрійскй зелѣзницѣ державнй.

Вытягъ зъ розкладу ѣзды важного ôдъ 1 червня 1891
(Пôсля годинника львôвского).

Одъѣздъ зô Львова.	Приѣздъ до Львова.
Въ напрямѣ до Стрыя.	**Въ напрямѣ зô Стрыя.**
9⁰⁶ рано Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Нового Санча, Лавочного, Мукачь, Будапешту, Станіславова и Гусятина.	7⁵⁴ рано. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова и Стрыя.
10⁵⁰ передполуд. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Сухои и Станіславова.	9⁰³ рано. Поѣздъ особ. зô Станіславова, Будапешту, Мукачь, Лавочного и Стрыя.
8⁰⁰ вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Лавочного, Мукачь, Будапешту, Станіславова и Гусятина.	3⁴⁰ по полуд. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова, Гусятина, Станіславова и Стрыя.
8⁵⁵ вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова и Сухои.	12¹⁰ въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Нового Санча, Хирова, Гусятина, Станіславова, Будапешту, Мукачь и Лавочного.
Въ напрямѣ до Черновець.	**Въ напрямѣ зъ Черновець.**
5⁰⁴ рано. Поѣздъ особ. до Станіславова и Коломыи.	6⁵³ рано. Поѣздъ особ. зъ Сучавы, Черновець, Станіславова.
9¹⁴ передполуд. Поѣздъ поспѣшный до Станіславова, Черновець, Ясъ, Букарешту и Гусятина.	2⁰⁰ по полуд. Поѣздъ особ. зъ Букарешту, Ясъ, Черновець, Станіславова и Гусятина.
4³⁰ по полуд. Поѣздъ особ. до Станіславова, Черновець, Ясъ и Букарешту.	8⁰⁰ вечеръ. Поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Ясъ, Черновець, Станіславова, Гусятина.
10²⁴ вечеръ. Поѣздъ особ. до Станіславова, Черновець, Сучавы, Гусятина.	11⁵² въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Коломыѣ, Станіславова, Гусятина.
Въ напрямѣ до Белзця.	**Въ напрямѣ зъ Белзця.**
9²⁵ передполуд. Поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля.	6⁴⁵ рано. Поѣздъ мѣшаный зъ Жовквы.
7⁶⁰ вечеръ. Поѣздъ мѣшаный до Жовквы.	4²³ по полуд. Поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Афішѣ розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзниць державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна на кождôй стацій по цѣнѣ 6 кр. за примѣрникъ.

Одъ 1 н. ст. липня с. р. до 31 н. ст. серпня включно, переходять поѣзды безъ пересѣданя зъ Ряшева черезъ Ясло и Новый Санчъ до Орлова и назадъ. Поѣзды сй мають въ Ряшевѣ безпосередне полученье зъ ôдповѣдными поѣздами зелѣзницѣ Кароля Людвика а именно: зъ поѣздомъ ч. 26, ôдъѣздячимъ зô Львова о годинѣ 6 мін. 16 по полудни и поѣздомъ ч. 12, приѣздячимъ до Львова о годинѣ 8 мін 15. рано (пôсля годинника львôвского).

!КОСЫ!

изъ найлучшои стирійскои фабрики наособне порученье зъ найбôльшою старанностею выконаній:

55 центим. довгй, середно шир. по 45 кр.
60 „ „ „ „ „ 50 „
70 „ „ „ „ „ 60 „

За доброту тыхъ кôсъ приймаемо вповну поруку. 3849

Окрôмъ повысше згаданыхъ суть еще вусшй по 40 кр. На пятькільограмову посылку иде 8—10 штукъ.

Народна Торговля у Львовѣ и філіи.

Д-РА РОЗЫ
БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ

есть вже бôльше якъ ôдъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, ôдбиваня усуваюче и лагôдно розвôльняюче

средство домове

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бôльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну законно депоновану.

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.

Також можна купити:

Прагску універсальну масть домову

Она пôсля многихъ досвѣдôвъ знаменито исцѣляюче чищенье, грануляцію и вагоенье пораненыхъ мѣсць а крôмъ того дѣлае усмиряючо и розкладае бôль. 3700 14—50

Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бôльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.

Головный складъ

B. Fragner, Prag,

Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.

Розсылка почтова що дня.

Портретъ епископа д-ра Юліяна Пелеша

пôсля оріґіналу Вол. Чеховича

въ геліоґрафічнôй репродукціи въ розмѣрахъ 48/64 цмт.

по цѣнѣ 3 зр.

(вже зъ пересылкою.)

Можна набути черезъ редакцію „Дѣла“.

Учитель маючій довголѣтну практику, глядать лекцій на часъ необмеженый. Близша вѣдомôсть въ адміністрацій „Дѣла“.

Учителька въ роду Нѣмкиня, въ доброго дому, котра покôнчила школы у Вѣдни и може удѣляти всѣ предметы шкôльнй лишь въ нѣмецкôмъ языцѣ, знаючи всѣ ручнй роботы жѣночй, початки языка французского и гру на фортепянѣ — глядае мѣсця. Близша вѣдомôсть пôдъ адресою: Володимиръ Ясеницкій, ц. к. адъюнктъ судовый въ Корсовѣ.

Циркъ братôвъ Сідолі

Дирекція Цезаръ Сідолі
ул. Шпитальна ч. 3

Въ недѣлю 13 н. ст. вересня
ПАРФОРСЪ-ПРЕДСТАВЛЕНЬЕ
и почетный вечеръ для братôвъ Цезара и Франца Сідольѣвъ, директорôвъ церку, зô свѣтлою добôрною и цѣлкомъ новою програмою.

Позавтра
въ середу 16 вересня 1891.
Перше спортове представленье бенефісове для знаменитого ѣздця высшои школы бароновои де ВАЛЬБЕРҐЪ.

Початокъ о 8-ôй год.
Близшй информацій подають плякаты и програма.

ЦѢНЫ МѢСЦЬ: Льожа для 4 осôбъ 6 зр., фотель въ льожи 1·50 зр., крѣсло въ партерѣ 1·20 зр., I мѣсце 80 кр., II. 50 кр., галерія 30 кр. Войсковй до фельдфебля и дѣти нижше 10 лѣтъ платять: I. мѣсце 50 кр., II. 30 кр., галерія 20 кр. Каса отворена ôдъ 11 до 1 и ôдъ 4½ по полудни до представленя.

Зъ высокимъ поважаньемъ
ЦЕЗАРЪ СІДОЛІ
директоръ.

(Япрессо „Дѣло“)

Въ кождôй рускôй хатѣ
повинна знаходитись знаменита книжочка

И. БАШТОВОГО

УКРАИНСТВО

на літературныхъ позвахъ
зъ Московщиною.

[Передрукъ зъ „Дѣла“.]

Цѣна 50 кр. зъ пересылкою 55 кр. Набути можна въ редакціи „Дѣла“.

БАНДАЖѢ

бандажѣ руптуровй, суспензорія
також
французскй специяльности
въ добôрнôмъ родѣ
в магазинѣ товарôвъ модныхъ, бѣля мужеского, товарôвъ галянтерійныхъ, вырôбôвъ рукавичничихъ, парфумерія и т. и.
поручае найдешевше
ТОРГОВЛЯ
БРАТÔВЪ ЛЯНГНЕРÔВЪ
Львôвъ, Галицка ч. 16.
Цѣнники на жаданье даромъ.

НА ОСѢНЬ!

10.000 штукъ найшляхотнѣйшихъ деревъ овочевыхъ до садженя (низькопневй)

яблôнки	**въ 10**	**родахъ**
грушѣ	„ **18**	„
сливы	„ **7**	„
бросквинѣ	„ **4**	„
морелѣ	„ **2**	„ (2 и 3 лѣтнй до 3000 штукъ)

4024 1—4

орѣхи волоскй одинъ рôдъ найлѣпшій.

Цѣнники розсылаю на жаданье оплатно.

Прошу за вчасу замовляти.

Ф. РІҐЕТТІ въ Залѣщикахъ.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.
Одинокій и выключный для Галичины
СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ
основаный въ 1870 р.

4319

Поручае правильно кождого тыждня **свѣжй** транспорты **найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручае его пôсля приложеного ему цѣнника.

Замовленя выполняються совѣстно и скоро также **за послѣплатою опакованье франко.**

Особливу увагу звертаеся на 3 знаменитй сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ		½ клгр	зр.	кр.
Кайсовъ	знам. чорный	„	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	ôдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	I рб. 601 ф.	„	2	40
	2 „ —	„	3	—
	3 „ 50	„	3	75
Высѣвки	ôдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

ИСТОРІЯ РУСИ

ч. I. II. III. IV. V. — Цѣна за I часть 15 кр. За всѣ части 80 кр. Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“ ул. Вôрменьска ч. 27

Десять медалѣвъ заслуги, дипльомъ признаня и дипльомъ гонорозый
на всесвѣтнôй выставѣ въ Антверпіи
за незрôвнаній

Выробы косметичнй, Тоалетнй и Парфумеріи.

Антілентіля. Нѣякій артикулъ тоалетный не може ити въ заводы що-до успѣху и доброты зъ Антілентіліею. Се средство, одержане зъ ôдсвѣжуючихъ субстанцій, ухиляе въ короткôмъ часѣ **веснянки, плямы печѣнковй, близни и т. и., надае шкôрѣ свѣжу бѣлôсть, свѣжôсть и нѣжнôсть.** — Цѣна 2 зр.

Піліптонъ волосю сивому и споловѣлому по кôлькоразовôмъ ужитю привертае красну барву. ПІЛІПТОНЪ не фарбуе, лише ôдмолоджуе волосье, котре пôдъ вплывомъ сего ôдличного средства ôдзыскуе первѣстну барву, мягкôсть и ôдзыскъ. — Цѣна флякону 1 зр. 50 кр.

Валентінъ найсильнѣйше выпаданье волося вздержуе, цибульки волосий взмôцняе и до вытворюваня та поросту волося побуджае. Цѣлый флякомъ 3 зр. Пôвъ флякону 1 зр. 69 кр.

ПУДРЪ КНЯЖІЙ

не мѣстить жадныхъ металевыхъ примѣшокъ, есть се найчистѣйша и найнѣжнѣйша мучка ростинна, приємно прилягае до лиця, надае красну, природну бѣлôсть и есть неоцѣненымъ средствомъ до гігіенічнои окрасы лиця

Пуделко мале бѣлого пудру 60 кр., цѣле 1 зр., зъ лебедикомъ 1 зр. 50 кр. Рожевый для бльондинокъ и кремовый для шатинокъ и брунетокъ, мале пуделко по 70 кр., бôльше зр 1.10 зъ лебедикомъ зр. 1.60.

Вода фіялкова. Усувае зъ лиця прищѣ, лишаѣ, угрики, попаданье и лущенье шкôры, выгладжуе морщинки и долики оспові. Лице ôдсвѣжуе выбѣлюе и вынѣжнюе. — Цѣна 1 зр.

Мыло косметичне ôдзначае ся надзвычайною нѣжностію и дуже приємнымъ запахомъ, лагôдно вплывае на нашкôрокъ, не допускае розпадатись рукамъ и лицю, дуже добре очищуе шкôру. Ухиляе веснянки и жовто-бурй плямы зъ лиця. — Цѣна 60 кр.

И. ИГНАТОВИЧЪ

у Львовѣ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3, и улиця Галицка ч. 35., **въ Краковѣ** Сукенницѣ ч. 20., и **въ Чернôвцяхъ** Ринокъ ч. 2.

АНТ. ЩЕРБА

МУЖЕСКІЙ КРАВЕЦЬ

во Львовѣ, ул. Коперника ч. 10 або ул. Шайнохѣ ч. 1.

мае честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Веч. Духовеньству свою ôдъ року 1873 истнуючу

РОБÔТНЮ МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

пôсля найновѣйшои моды, въ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи ино Русинъ о ласкавй взгляды Впов. П. Т. Публики и Веч. Духовеньства, поручаеся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкавй замовленя выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 2808

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши ôдъ дня 12 лютого 1889 выдае

АСИГНАТЫ КАСОВИ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ
4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячй ся въ обѣгу **5%, асигнаты касовй** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ будуть **опроцентованй по 4½% ôдъ 15 мая 1889.** 2219

Передрукъ не буде плаченый

Дирекція.

ВЕЛИКА ПРАГСКА ЛЬОТЕРІЯ.

ПОСЛѢДНЫЙ МѢСЯЦЬ.

Головна выграна

100.000 зр.
50.000 зр.

ЛЬОСЫ à 1 зр. поручають у Львовѣ: Авґ. Шеленберґъ, М. Йонашь, Сокаль & Лілієнъ, Кіцъ и Штофъ, Як. Штро, Л. Х. Верфель.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей

Папѣръ зъ фабр. Чернильскои.

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 198 | Львôвъ, Второкъ 3 (15) вересня 1891 | Рôчникъ XII.

Выходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и руских святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Администрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ H. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплату на „ДѢЛО" [illegible]

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло" [illegible]
въ Австріи: на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.; на пôвъ року . . . 8 зр.; на чверть року . 4 зр. 50 кр.; на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
за границею: на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.; на пôвъ року . . . 12 зр.; на чверть року . . . 6 зр.
У Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.; на пôвъ року . . . 8 зр.; на чверть року . . . 4 зр.; на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Администрація и Экспедиція „Дѣла" ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи непечатаній вôльні вôдъ порта.
Поединоке число коштує 5 кр. а. в.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного стрôчки петитовои въ рубр. „Надôслане" по 30 кр. а. в.
[illegible]

☞ Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла"

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатниковъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ

Вѣденьскі газеты доносять, що рада державна зôйде ся на нарады 6 або 8 жовтня и полагодить передо всѣмъ буджетъ та кôлька меншихъ предложень. Проектъ нового податку особово-доходового прийде на порядокъ денный ажь на сесіи парламентарнôй въ лютôмъ. Спôльні делегаціи мають бути скликані вже въ послѣднихъ дняхъ жовтня.

Въ Зелявѣ въ Чехіи передъ кôлькома днями ôдбули ся зборы ческого католицко-політичного союза. На тыхъ зборахъ промавлявъ такожь президентъ союза гр. Кароль Шенборнъ, братъ архіепископа зъ Праги и міністра судôвництва. Онъ запевнивъ насамперед, що ческа шляхта заходить ся коло розвитку ческои національности и щиро спріяє своему народови. Дальше высказавъ пересвѣдченье, що теперѣшні ôдносины політичні въ Чехіи змѣнять ся тогдѣ, коли всѣ честні патріоты зорганізують ся на-ново на основѣ релігійнôй. Одною зъ головныхъ причинъ розбитя старо ческои партіи було се, що она не дбала про справу вѣроисповѣднои школы або собѣ ей легковажила. Въ тôй справѣ старо-ческа партія мало рôзнила ся ôдъ засадъ лібералізму, котрый є батькомъ радикалізму а пôзнѣйше не стало силъ для поборення радикальнои партіи. Зъ сеи причины гр. Шенборнъ не може притакнути заявленю д-ра Матуша, выголошеному на зборахъ ческого клюбу, котрый сказавъ, будьто бы старо-ческа партія завсѣгды достаточно увзглядняла релігійне становище, бо пôсля гадки гр. Шенборна она всюды и завсѣгды выкручувала ся въ справѣ вѣроисповѣднои школы. Въ Чехіи нема дѣйстно потребы закладати нову партію католицко-політичну а и шляхта сего не хоче, але змагае до утвореня великои партіи консервативно-католицкои, до котрои всѣ станы могли бы принадлежати. Але буде мусѣла заложити осôбну партію католицко політичну въ такôмъ случаю, если старо Чехи не зближать ся до консерватистôвъ. А коли бы повстала партія католицко-політична, то старо-Чехи не мають будучности, бо молодѣжь приступала бы тогдѣ до партіи здетермінованыхъ. Пôсля гадки гр. Шенборна посередне становище въ сихъ часахъ не здало ся до нѣчого. Въ ческôмъ народѣ небавкомъ будуть можливі лишь двѣ партіи: молодо-ческа и релігійно-консервативна. Ся послѣдна партія може въ радѣ державнôй приєднати ческому народови вѣрныхъ и численныхъ союзникôвъ.

На се дала Politik, органъ старо-Чехôвъ, ôдповѣдь, що старо Чехи не можуть ôдступити ôдъ давнои организаціи. Вѣрні назвѣ національного сторонництва мусять они въ першôмъ радѣ боронити національныхъ интересôвъ. О бороны церковныхъ интересôвъ не можуть старо-Чехи уважати своею головною задачею, бо тѣ интересы боронить достаточно єрархія. Рôвно-жь право-державне становище старо-Чехôвъ не дозволяе имъ принятись за сю задачу, бо они суть сторонництвомъ ліберальнымъ та ôдсувають скрайні тенденціи зъ обохъ сторôнъ, а и на вѣроисповѣднôмъ поли суть скрайні тенденціи.

—

Зъ Петербурга доносять до Posener Ztg., що въ найблизшихъ дняхъ царь и царица ôдвѣдають берлиньскій дворъ а цѣсарь нѣмецкій зъ цѣсаревою выбере ся въ жовтни до Петербурга, щобы взяти участь въ торжествѣ срѣбного весѣля царя. Вѣстей сихъ нѣхто не уважае правдивыми.

Маневры россійскихъ вôйскъ на полудни державы выкликали въ Румуніи на ново якесь заворушенье. Особливо органъ Катарджіи Nationalul вказуе на сконцентрованье россійскихъ вôйскъ въ Бессарабіи. Пôсля донесеня того дневника нові вôйска прийшли до мѣста Тирасполя на лѣвôмъ березѣ Днѣстра. Близько Тирасполя знаходячі ся полки дôстали знову приказъ ôдмашерувати до Кишенева, Рені, Бендеру и Измаилы, такъ, що теперь станъ вôйскъ стоячихъ въ Бессарабіи оцѣнюють на 60.000 людей. Мѣсто Тирасполь, котре ще належить до губерніи херсоньскои, але ôддалене єсть лишь десять кільометрôвъ ôдъ Бендеру, числить въ дѣйстности до 5000 душъ. Але межь мѣстомъ а двôрцемъ выбудовано бараки на дво кільометровôмъ просторѣ. Такъ само на цѣлôй дорозѣ зъ Тирасполя до Роздѣльнои зъ однои стороны, а до Бендеру зъ другои стороны побудовано шатра на найменше десять тысячь людей. Спеціяльно що до Роздѣльнои, то се мѣсце мае мати яко точка перехрестна дорôгъ идучихъ до Одесы и до Бендеру незвычайно велике вôйскове значѣнье, а се навѣть причина, що тамъ побудовано великі касарнѣ. Але правительственні органы румуньскі заперечують симъ донесенямъ и такъ само заперечують вѣсти, мовь бы австрійске правительство звернуло увагу румуньского кабінету на стяганье вôйскъ въ Бессарабіи, а Румунія мала звернути ся о поясненье до Петербурга.

—

Зъ Константинополя доносять до Pol. Corr., що болгарскій міністеръ Грековъ перебувае вже ôдъ довшого часу въ турецкôмъ городѣ престольнôмъ и дня 4 с. м. принято его въ Ильдизъ кіоску. Султанъ принявъ, якъ кажуть, дуже ласкаво міністра Грекова и давъ ему въ подарунку цѣнну табакирку. Се принятье дало почінъ до новыхъ толкôвъ. Ще найбôльше згоджують ся на таке поясненье, що ôдвѣдины Грекова въ турецкôмъ городѣ престольнôмъ стоять головно въ звязи зъ тымъ, щобы Туреччина выслала вызшого заступника до Софіи, нѣжь Решидъ-бея. За вел. везира Кіяміля-пашѣ Порта сему не була противна и хотѣла сповнити се бажанье Болгаріи, заявлене теперь вже другій разъ. Дальше порушують и сю квестію, чи россійскій амбасадоръ Нелидовъ буде уважати ôдповѣднымъ робити представленя Портѣ за-для авдіенціи Грекова въ Ильдизъ-Кіоску, подôбно якъ се було при нагодѣ авдіенціи Начевича у султана.

—

Agence de Constantinople заявляе на основѣ припорученя зъ компетентнои стороны, що поголоска о заговорѣ розширена въ Константинополи и за границею єсть неправдива. Пôсля тои поголоски Кіяміль-паша доручивъ поданье шейхъ-уль-исламови, на котрôмъ було сорокъ пôдписôвъ, де жадано, щобы султана усунути. Се мавъ донести до султана одинъ высокій духовникъ арабскій. Такъ само неправда, мовь бы причиною змѣны кабінета було, що одного вечера въ Ильдизъ-Кіоску газъ запаленый нагло погасъ и въ палатѣ повстало черезъ те занепокоенье. Агенція запевняе, що тутъ не було анѣ заговору, анѣ его не побоювались. — Кіяміль-паша все ще сидить въ домовôмъ арештѣ, але слѣдство ведене въ его справѣ не выкрыло нѣчого. Ба навѣть сподѣють ся, що онъ небавкомъ буде именованый губернаторомъ Смирны.

—

Зъ Вальпарайзо телеграфують дня 9 вересня до New-York-Herald-а: „Члены юнты разомъ зъ сенаторами, котрыхъ термінъ урядованя не скôнчивъ ся, мали вчера спôльне засѣданье. Опôсля выдано публичне повѣдомленье, що пôсля гадки юнты та сенаторôвъ розписанье выборôвъ уважають найлѣпшимъ средствомъ до заведеня мира. Выборы мають ôдбути ся дня 18 жовтня. Сего дня мають выбрати сенаторôвъ, депутатôвъ, мѣскихъ урядникôвъ и выборцѣвъ до выбору президента. Послѣдні выконають выбôръ президента дня 18 падолиста."

—

До Pol. Corr. доносять зъ Атинъ, що заповѣджені зборы нотаблѣвъ на Кретѣ не ôдбули ся. Сі зборы мали ухвалити маніфестъ ôдъ христіяньского населеня и вручати его консуламъ шести великихъ державъ. Зборы не ôдбули ся мабуть длятого, що англійскій консуль Біліотті сего ôдраджувавъ. Що до становища Англіи въ кретеньскôй справѣ, то въ поважныхъ політичныхъ кружкахъ уважають неможливымъ, мовь бы Англія змагала безпосередно до того, щобы Крету набути для себе; але зъ другои стороны грецке правительство нѣколи не сумнѣвало ся о тôмъ, що Англія не допустить, щобы сей островъ перейшовъ въ посѣданье иншои державы, нѣжь Туреччины. Греція зъ своеи стороны не робила нѣчого въ цѣли выкликаня дипльоматичнои интервенціи державъ у Порты. Особенно въ Атинахъ заперечають постôйно поголоску, мовь бы Греція ôдкликала ся до державъ въ тôй справѣ и пôдносять зъ натискомъ, що Греція не нахиляе ся на вѣяку сторону и хоче та и мусить держати ся політики „вôльнои руки". Тымчасомъ зъ Креты приходять песимістичні вѣсти, мовь бы христіяне покидали свои оселѣ и утѣкали въ горы.

Зъ судовои салѣ.

Въ краевôмъ судѣ карнôмъ у Львовѣ велася черезъ три днѣ, 10, 11 и 12 вересня, розправа карна противъ Гринька Шийки, бурмістра Мостôвъ великихъ, о спроневѣрство облігацій и фондôвъ громадскихъ. Розправѣ проводивъ сов. Куницекъ, вотантами були сов. Фінкель и Франкъ. Обжалованье вносивъ Гельденбургъ а д-ръ Горовіцъ боронивъ обжалованого.

Актъ обжалованя подае, що по переведеню люстраціи громадского майна делегатомъ жовкôвскои рады повѣтовои ôдъ 30 серпня до 3 вересня 1890 р. — выкрыто недобôръ въ громадскôй касѣ на суму по надъ 800 зр. На тѣ грошѣ складали ся всякі доходы громадскі, престаціи дорогові и кошты тарифові. Крôмъ того не було въ касѣ облігаціи на 100 зр., котру зложивъ бувъ арендаторъ консумційного податку яко кавцію до громадскои касы.

Обжалованый Гринько Шийка толкувавъ ся великимъ неладомъ въ рахункахъ и книгахъ, веденыхъ писаремъ громадскимъ Клявсекомъ. Не всѣ выдатки записані, не всѣ доходы, зôбрані иншими функціонарями громадскими, ôддано обжалованому, длятого то онъ мусѣвъ затягати позычки, щобы покрыти, за-для недобору въ касѣ, выдатки на потребы громадскі, котрыхъ не можна було ôдкладати. Рôвно-жь заявивъ обжалованый, що не єсть въ можности дати теперь точні поясненя що-до позицій въ рубрицѣ доходôвъ и розходôвъ.

Таку оборону обжалованого выкориставъ д-ръ Горовіцъ, а выказавши, що въ кôльканацяти книгахъ громадскихъ, веденыхъ громадскимъ писаремъ Клявсекомъ, справдѣ великій неладъ, зажадавъ вôзвати двохъ знатокôвъ и урядникôвъ краевого выдѣлу, щобы пояснили спосôбъ веденя книгъ и мнимый дефіцитъ. При мотивованю свого внесеня выказавъ д-ръ Горовіцъ цѣкавый фактъ, що пôсля рахунку люстратора выдѣлу повѣтового сума 120 зр. єсть означена яко надвышка доходôвъ, а тымчасомъ показало ся, що ся квота єсть недоборомъ. — Трибуналъ не принявъ сего внесеня д-ра Горовіца.

Переслухано двацять кôлька свѣдкôвъ и ôдчитано зôзнаня кôлькадесяти свѣдкôвъ, переслуханыхъ въ слѣдствѣ. Д-ръ Горовіцъ старавъ ся доказати, що годѣ когось признати виновнымъ злочиньства спроневѣрства лишь на основѣ такъ дуже попутаного матеріялу доказового, якъ въ повысшôй справѣ — и бôльшôсть судьѣвъ присяжныхъ набрала такого пересвѣдченя, бо 9 голосами заперечили вину обжалованого въ чотирохъ пытаняхъ поставленыхъ трибуналомъ — и Григорій Шийка поѣхавъ собѣ зъ легкимъ серцемъ до Мостôвъ великихъ.

—

Въ недѣлю ôдбувала ся розправа карна противъ Якова Мельника, братчика кс. Реформатôвъ зъ Равы, о крадѣжь грошей зъ касы тыхъ монахôвъ. Хочь оборонецъ старавъ ся выказати, що Мельникъ бравъ свое, бо зъ фондôвъ призначеныхъ до спôльного удержаня, и хочь судьѣ присяжні потвердили 5 голосами пытанье поставлене въ тôмъ напрямѣ (що-до блуду) — то все таки 9 голосами потвердили вину братчика въ головнôмъ пытаню (що-до присвоеня собѣ 700 зр.) и Мельникъ за свою похибку ôдсидить пôвтора року вязницѣ.

НОВИНКИ.

— На телеграфічне повѣдомленье зъ Вѣдня що въ недѣлю выѣздить зъ-вôдтамъ **делегатъ папскій о. Августинъ Чіяска**, префектъ архівôвъ ватиканьскихъ, тит. архієпископъ Лариски, Е. Е. митрополитъ повѣдомивъ заразъ львôвскій и околичні уряды парохіяльні, щобы на годину 4 у въ понедѣлокъ явили ся зъ процесіями у св. Юра на привѣтъ гостя. На стрѣчу аеп. Чіяска выѣхали до Городка крил. Бѣлецкій и Комарницкій, а на дворець львôвскій удавъ ся самъ митрополитъ зъ капитулою, зъ настоятельствомъ семинаріи духовнои и зъ парохами львôвскими. Е. Е. митрополитъ привитавъ делегата папского латиньскою промовою, а о. Чіяска ôдповѣвъ въ тôй же мовѣ, пôдносячи, що приѣздить яко приятель Русинôвъ. По представлени духовеньства поѣхали всѣ до церкви св. Юра и тамъ ôдправивъ митрополитъ молебенъ, при чôмъ о. Чіяска сидѣвъ на тронѣ приготованôмъ для него. По молебнѣ удали ся всѣ до митрополичои палаты, де цѣлый партеръ ôдступлений для делегата папского и его секретаря. Сегодни о. Чіяска ôдвѣдавъ архієпископôвъ латиньского та ôрменьского и намѣстника гр. Баденього.

— **Міністеръ судôвництва гр. Шенборнъ** оглядавъ вчера въ товариствѣ президента Симоновича, совѣтника Тхуржницкого и секретаря міністеріяльного Ценкера ôдъ години 9 рано до 1 по полудни всѣ львôвскі суды. О год 9 приѣхавъ до суду цивільного, де его повитавъ совѣтникъ Пйонтковскій. Оглянувши докладно бюра, уряды помôчничі, табулю и урядъ депозитовый удавъ ся міністеръ о годинѣ 11 до суду карного, де его опроваджувавъ президентъ краевого суду карного Балоскурскій. Міністеръ оглянувъ всѣ бюра, переглядавъ выказы и записки и выпытувавъ о рôжні подробицѣ. Бувъ також на розправѣ карнôй, котра ôдбувалась пôдъ проводомъ совѣтника Дуневича. На лавѣ обжалованыхъ засѣдавъ Кеслеръ и его спôльникъ, обжалованї о обманьство, обжаловувавъ прокураторъ Гельденбургъ а оборону вели адвокаты Жминковскій и Віллердорфъ. Міністеръ прислухувавъ ся розправѣ 10 минутъ а ôдтакъ удавъ ся до малои салѣ, де бувъ також присутный при розправѣ передъ трибуналомъ. Дальше оглядавъ міністеръ дуже докладно слѣдчу вязницю, каплицю, бувъ въ робôтняхъ, кухни и коморѣ. Оглянувши старый будынокъ суду карного удавъ ся міністеръ до будовы новои палаты судовои, де его ожидавъ комітетъ будовы пôдъ проводомъ старшого прокуратора Зданьского. Комітетъ просивъ міністра о приспѣшенье будовы другои части палаты судовои ôдъ стороны гімназіи Франца Іосифа такъ, щобы ся часть будовы могла станути вже въ другôмъ роцѣ. Міністеръ говоривъ довшій часъ зъ предприємцею будовы Холоневскимъ и выпытувавъ его подрôбно о будову палаты. Въ бюрахъ прокураторіи державнои принимали міністра старшій прокураторъ Зданьскій и прокураторъ Середовскій. Тутъ забавивъ міністеръ лишь коротко и ôдъѣхавъ зъ-вôдси до мѣско-делегованого суду, де оглядавъ бюра, пытавъ референтôвъ о число справъ и оглянувъ арешты. О год. 1 ôдбуло ся снѣданье. По снѣданю складавъ гр. Шенборнъ візиты рôжнымъ достойникамъ и выѣхавъ ôдтакъ въ товариствѣ старшого прокуратора Зданьского, щобы оглянути заведеня карні для мужчинъ въ Бригідкахъ и для женщинъ у Маріи Магдалины. На обѣдѣ бувъ міністеръ у намѣстника гр. Баденього а вечеромъ въ театрѣ на „Страшнôмъ дворѣ". Нинѣ о 9 годинѣ рано бувъ міністеръ присутный при посвяченю нового будынку школы им. Мицкевича.

— **Членами синоду церковного въ єпархіи станиславôвскои** именовані оо.: 1) Кирило Пачовскій, 2) Иванъ Гороцкій, 3) Келестинъ Костецкій, 4) Ал. Слюсарчикъ, 5) Ник. Дрогомирецкій, 6) Юл. Левицкій, 7) Віталь Кобриньскій, 8) Ив. Козловскій, 9) Григ. Олесницкій, 10) Вас. Богоносъ, 11) Як. Гудикъ, 12) Ник. Гошовскій, 13) Теоф. Петрушевичъ, 14) Іос. Тиховичъ, 15) Илія Мардаровичъ, 16) Іос Гаваньскій, 17) Алекс. Княгиницкій, 18) Ив. Кобляньскій, 19) Макс. Крушельницкій, 20) Теод. Лѣсевичъ, 21) Иванъ Бѣлоусъ, 22) Мих. Гула, 23) Мих. Варусевичъ, 24) Корн. Мандичевскій, 25) Юл. Красиньскій, 26) Григ. Тимякъ, 27) Іосафатъ Кобриньскій, 28) Петро Мицковскій, 29) Петро Гіль, 30) Мих. Коржиньскій, 31) Кир. Гаморакъ, 32) Теод. Шанковскій, 33) Ст. Левкавскій, 34) Ив. Партицкій, 35) Ив. Левицкій зъ Гостова, 36) Левъ Калиньскій, 37) І. Грабовичъ, 38) Ник. Проскурницкій, 39) Андр. Стотанчикъ, 40) Ив. Михалевичъ, 41) Леонтій Лушпиньскій, 42) єромонахъ Єронимъ Островерха зъ Бучача, 43) єромонахъ Методій Грицакъ зъ Погонѣ и 44) єромонахъ Бущакъ зъ Улашковецъ.

— **Зъ вечерка „двенацятки" въ Стрыю** выплынуло чистого доходу 56 зр. 55 кр. Приходу въ касѣ було 156 зр. 1 кр, а розходу 128 зр. 46 кр., отже осталось 27 зр. 55 кр. (На розхôдъ зложились выдатки: а) администрація „двенацятки" казала собѣ выплатити 50 зр., б) решту т. є. 78 зр. 46 кр. выдано на устроенье вечерка.) Кромѣ повысшихъ 27 зр. 55 кр. прибуло ще: I) Зъ надаткôвъ 16 зр. (зложили Вп. пп. д-ръ Огоньскій зъ Жидачева 2 зр., асистентъ почтъ Котовичъ зъ Синова 2 зр., поручникъ Стасишинъ 1 зр., адвокатъ д-ръ Олесницкій 1 зр., проф. гімн. Дубравскій 3 зр., медикъ Тшесньовскій 2 зр., о. Еліяшевскій зъ Николаева 1 зр., д-рйдъ Дорожиньскій 2 зр.). II. Зъ титулу вечерка зложили неприсутні на нѣмъ Вп. пп.: о. дек. Строцкій зъ Рудникъ 1 зр., О Марковъ 1 зр., о. Ивасикъ зъ Семигинова 1 зр., о. Галиковскій зъ Рожанки 1 зр. III. На руки п. Юліяна Винницкого зложили въ Николаевѣ Вп. пп.: посолъ Герасимовичъ 3 зр., нотарь Блонаровичъ 2 зр., купецъ Збудовскій 2 зр. аускультантъ Лібіхъ 1 зр. и Заремба 1 зр. — Разомъ усего 56 зр. 55 кр. — Всѣмъ пп. Панамъ, що причинились до збôльшеня фонду на будову руского народного театру, складае комітетъ сердечне спаси-Богъ!

— **Генеральный директоръ зелѣзницъ державныхъ бар. Чедикъ,** приѣхавъ оногды передъ 6-ою годиною по полудни до Львова и заѣхавъ до намѣстника гр. Баденього. Зô Львова поѣхавъ бар. Чедикъ до Пôдволочискъ, а вчера рано осôбнымъ поѣздомъ на Красне до Бродôвъ. На всѣхъ стаціяхъ, ôдъ Кракова почавши, представлявъ ся генеральному директорови зелѣзничій персоналъ.

— **Поправки испыту зрѣлости кандидатôвъ учительскихъ,** що ôдпали въ липни зъ одного предмету, ôдбудуть ся въ женьскôй семинаріи учительскôй у Львовѣ дня 19 н. ст. вересня о 3 годинѣ по полудни.

— **Огонь навѣстивъ** 13 н. ст. вересня Залôзцѣ. Середъ великои посухи бувъ бы сей огонь наробивъ величезнои шкоды, если бы не мѣсцева сторожа огнева, що пôдъ проводомъ учителя Мацевка зльокалізувала его и длятого згорѣло лишь 3 домы.

— **До институту товариства педагогічного пôдъ покровомъ св. о. Николая** у Львовѣ приняті ученики: въ III клясы школы народнои им. М. Шашкевича 1) Витолдъ Левицкій, сирота по священику зъ Жабокрукôвъ; зъ IV кл. тои-жь школы: 2) Вол. Алиськевичъ сынъ учителя зъ Загôречка; зъ приготовавчои клясы рускои гімназіи: 3) Любом. Охримовичъ, сынъ священика зъ Сенечола, 4) Ант. Сѣрецкій, сынъ священика зъ Палагичь, 5) Ник. Левицкій, и 6) Юст. Левицкій, сироты по священику зъ Жабокрукôвъ; зъ I клясы гімназіяльнои: 7) Модестъ Соболта, сынъ священика зъ Липовицѣ, 8) Осипъ Подлѣсецкій, сынъ священика зъ Добринь, 9) Тад. Сухій, сынъ священика зъ Волѣ олешицкои, 10) Ром. Ковалѣвъ,

сынъ учителя зъ Борыслава, 11) Вол. Солаґанъ, сынъ кондуктора почтового зô Львова, 12) Вас. Мандзикъ, сынъ господаря зъ Щирця, 13) Павло Городецкій, сынъ селянина зъ Межигорець, 14) Ив. Моровикъ, сынъ учителя зъ Яворова коло Косова; зъ II класы ґимназіяльнои: 15) Зенонъ Витошиньскій, сынъ священика зъ Радчого, 16) Вол. Галицкій, сынъ учителя зъ Кутъ, 17) Ив. Мохъ, сынъ селянина зъ Кривого, 18) Евг. Паукъ, сынъ священика зъ Саджавы, 19) Вол. Бачиньскій, сынъ священика зъ Григорова; зъ III класы ґимназіяльнои: 20) Ром. Алексевичъ, сынъ священика зъ Заруди, 21) Іос. Макаревичъ, сынъ священика зъ Сваричева, 22) Богд. Охримовичъ, сынъ священика зъ Сенечола, 23) Евг. Сѣрецкій, сынъ священика зъ Пилягичъ, 24) Андр. Яворскій, сынъ селянина зъ Орѣховця, 25) Іос. Кокуревичъ, сынъ священика зъ Бѣгаль; зъ IV класы ґимназіяльнои: 26) Ив. Бирка, сынъ селянина зъ Василева, 27) Евг. Фолисъ, сынъ священика зъ Рожджалова, 28) Ив. Ивасечко, сынъ священика зъ Рожнêвъ, 29) Юл. Кмита, сынъ канцеліста суду зъ Лѣська, 30) Андр. Кадайскій, сынъ священика зъ Грушки, 31) Лазарь Паньковъ, сынъ селянина зъ Селискъ, 32) Теоф. Скобельскій, сынъ священика зъ Жукова, 33) Стеф. Гладиловичъ, сирота по судьѣ зъ Немировѣ, 34) Вол. Петришинъ, сынъ учителя зъ Выбранôвки, 35) Ром. Березиньскій, сирота по урядику зъ Дыдьовы; зъ V класы ґимназіяльнои: 36) Зен. Маркевичъ, сынъ священика зъ Юнашкова, 37) Мих. Зеленко, сынъ господаря зъ Хотѣна, 38) Тад. Пôдлѣсецкій, сынъ священика зъ Добринъ, 39) Климъ Пелеховичъ, сынъ священика зъ Ванева, 40) Стеф. Шухевичъ, сынъ священика зъ Красова; зъ VI класы ґимназіяльнои: 41) Вит. Рогошевскій, сынъ офіціяліста зъ Хоросткова, 42) Мир. Коритко, сынъ священика зъ Богатковець, 43) Мир. Лаврецкій, сынъ священика зъ Залуквы, 44) Мих. Соловскій, сынъ священика зъ Коросна, 45) Левъ Куницкій, сынъ священика зъ Орѣховця, 46) Ол. Балкевичъ, сирота по священику зъ Баличъ; зъ VII класы ґимназіяльнои: 47) Вол. Куницкій, сынъ священика зъ Орѣховця, 48) Петро Яросевичъ, сирота по учителю зъ Крехова, 49) Миронъ Кордуба, сынъ священика зъ Сушна; зъ I року семинаріи учительскои: 50) Стефанъ Кретовый, сирота по селянинѣ зъ Пôдгайчикъ. Дальше принято двохъ академикôвъ яко помôчникôвъ при науцѣ а то: 51) Осипа Макарушку, слухача II року фільософіи зъ Яворова и 52) Прокопа Мостовича, слухача III року фільософіи зъ Шманьковець.

— **Зъ Тернопôльского пишуть намъ:** Жнива у насъ покôнченѣ и выпали лучше якъ середно, бо й соломы доволѣ та й зерна знайде ся. Одна бараболя мабуть заведе, бо хто копае, то самъ непевный, чи бараболѣ бачить чи горѣхи. Осѣнна сѣйба опôзнила ся, по троха черезъ посуху а по троха черезъ Бразилію... Все, що живе, говорить о Бразиліи... буле гадкою за море збирати тамъ скарбы. Але здаесь, нѣчо зъ того не выйде, люде вернуть до своихъ занять, коли зôбраный хлѣбъ по троха перемеле ся...

— **О кусень землѣ** поперечили ся оногды въ Мацьковичахъ коло Перемышля два господарѣ. Въ суперечцѣ ударивъ одинъ зъ нихъ своего противника ножемъ въ груди такъ сильно, що той на мѣсци упавъ трупомъ. Убійника арештовано и ôдставлено до Перемышля.

— **Новый урядъ почтовый** отвореный въ Мартиновѣ повѣта рогатиньского. До обсягу доручень сего уряду належать села: Мартинôвъ новый, Мартинôвъ старый и Тенетники.

— **Зъ Яворова** доносять до Przegląd-у: Въ селѣ Чолгинихъ пôдъ Яворовомъ загнѣздила ся ôдъ року шайка злодѣѣвъ такъ спритныхъ, що нѣхто не бувъ певный свого маєтку. Не було тыждня, щобы не розбили де коморы, не забрали збôжа зъ поля або якого иншого добутку. Розпука и страхъ огортали мешканцѣвъ села Чолгинь, тымъ больше, що не можна було ôдкрыти виновникôвъ. Ажь минувшого тыждня, коли обкрали одного господаря взявъ ся до роботы, вахмайстеръ жандармеріи Ґольдштайнъ и по кôлькадневнôй роботѣ, перешукавъ цѣле село, всѣ будынки, теперь повнѣ збôжа и пашѣ и околичнѣ лѣсы, ôднайшовъ всѣ украденѣ рѣчи и выслѣдивъ виновникôвъ, котрѣ становили зорґанізовану шайку злодѣѣвъ зложену зъ сѣмохъ паробкôвъ мѣсцевыхъ. Всѣхъ злодѣѣвъ увязнено и ôдставлено куды треба, а цѣла громада вдячна жандармеріи за спокôй...

— **Ґрафъ Андрѣй Романъ Шептицкій**, реформованый монахъ Василіянинъ, мнимый кандидатъ на руского епископа заслабъ — якъ доносять — на грудну недугу у ôтця свого въ Прилбичахъ коло Яворова.

— **Зъ паньского табору.** Ключь Пôдгаецкій, котрый, закупило краковске товариство асекураційне ôдъ княжнои Чарторыйскои, заарендувала, якъ звѣстно жидôвска родина Лілієнфельдôвъ на цѣлыхъ 20 лѣтъ. Фактъ той выкликавъ дуже немиле враженье въ цѣлôмъ краю а вже просто дуже занепокоивъ всю шляхту польску Пôдгаеччины и Бережанщины, тымъ больше, що актомъ тымъ товариство асекураційне позбавило хлѣба много польскихъ родинъ, якъ офіціялистôвъ такъ и посесорôвъ, заслуженыхъ при выборахъ. Длятого то шляхта бережаньского, пôдгаецкого, рогатиньского и перемышляньского повѣтôвъ, зôбравши ся 5 н. ст. вересня въ Пôдгайцяхъ зажадала ôдъ свого ôдпоручника до краковского товариства асекураційного, щобы ѣй цѣлу справу пояснивъ: Одпоручникъ п. Северинъ Генцель, явивъ ся передъ шляхтою давъ ѣй жаданѣ поясненя и ôдповѣвъ на ставленѣ интерпеляціи. По выслуханю поясненя пôдписала зôбрана шляхта протестъ, де каже ся, що актъ краковского товариства асекураційного есть непатріотичный, приносить и товариству и справѣ народнôй матеріяльну шкоду а що угоду зъ Лілієнфельдами заключено тайно, то и цѣла ся угода неважна. Длятого взывае шляхта свого ôдпоручника Северина Генцля, щобы постаравъ ся о уневажненье угоды и щобы товариству асекураційному дано вотумъ недовѣрія. Очевидно, що Лілієнфельды зъ тыхъ паньскихъ ухвалъ смѣють ся, бо мають контрактъ нотаріяльный въ рукахъ.

— **Убійство двохъ людей.** До Now. Reform-ы пишуть зъ Йорданова пôдъ днемъ 13 вересня: „Сумна пригода лучила ся въ нашôмъ мѣсточку передъ годиною. Тутешна сторожа огнева устроила прогульку до недалекого лѣска, на котрôй найшли ся цѣлкомъ непрошенѣ жандармы яко гостѣ. Середъ забавы посварили ся жандармы зъ сторожниками и арештували одного зъ нихъ. Вертаючи зъ прогульки, въ котрои жандармы выбрали ся передъ кôнцемъ, пôйшовъ начальникъ сторожи до касарнѣ жандармеріи, щобы дôзнати ся, що стало ся зъ арештованымъ сторожникомъ. Въ ринку подыбали оли двохъ жандармôвъ, вже передягненыхъ и уоруженыхъ якъ до службы. Начальникъ сторожи, аптикарь Колеръ, завернувъ ся и пôйшовъ зъ жандармами до касарнѣ, але на пытанье, що стало ся зъ арештованымъ сторожникомъ Яблоньскимъ, одержавъ ôдъ команданта жандармеріи ôдповѣдь, що ôнъ не знае о нѣчôмъ. Такъ дôйшли, супокôйно розмавляючи, ажъ до касарнѣ а сторожники поступали зъ заду за ними. Начальникъ сторожи вôйшовъ до сѣней, але тамъ сказавъ ему одинъ жандармъ: „Забирайте ся". Тожь и выйшовъ начальникъ а за нимъ выйшовъ такожь жандармъ Цьвіоро та вôзвавъ сторожникôвъ, щобы сейчасъ розôйшли ся. Ледви зачали розступати ся, жандармъ выстрѣливъ, а недалеко стоячій сторожникъ Рапачъ и по противнôй сторонѣ розмовляючій зъ сусѣдами купецъ Гіршъ Зільберцвайґъ повалили ся, поцѣленѣ тою самою кулею въ головы. Зільберцвайґъ ще живе, але куля перейшла крôзь мозокъ и лѣкарь вневнивъ, що найдальше за кôлька годинъ умре. Сторожники сейчасъ розбѣгли ся, але цѣле мѣсто наполохане. Люде тягають ся по мѣстѣ и розказують собѣ про сумну пригоду. Нѣ розрухôвъ, нѣ напасти на жандармерію не було, щобы можна оправдати ужитье стрѣльного оружія. Всѣ присутнѣ свѣдки кажуть, що жандармы були пôдпитѣ а ся обставина, котру многѣ посвѣдчать, буде розслѣджена и доказана въ слѣдствѣ."

— **Нещасливу пригоду** въ острымъ патрономъ ôдъ манліхерôвского карабіна мавъ оногды 12-лѣтный хлопець въ селѣ Сокольникахъ коло Львова. Ôнъ найшовъ патронъ на поли и хотѣвъ забавити ся та всадивъ кулю въ дерево а якимось острымъ предметомъ товкъ по пôдпалцѣ. Патронъ выстрѣливъ, а що куля не йшла глубше въ дерево, то цѣвка патрона ôдлетѣла въ задъ и такъ ударила хлопця, що сильно зраненого и непритомного мусѣли ôдвезти до шпиталю.

— **Намѣстництво** выдало обѣжникъ до всѣхъ старостôвъ, щобы звертали увагу ѣдучихъ до Болгаріи, що болгарске правительство вымагае ôдъ подорожныхъ важныхъ пашпортôвъ, безъ котрыхъ не впускае ихъ до Болгаріи а задержуе въ Царибродѣ, поки не выстараютъ ся о важнѣ пашпорты.

— **Намѣрене самоубійство.** Въ ґимназіи нѣмецкôй хотѣвъ вчера вечеромъ ôдобрати собѣ житье матуристъ К. Хотѣвъ ôнъ именно повѣсити ся на дверехъ въ куритари, на щастье, въ часъ спостережено се и недопущено до страшного учинку. Причиною намѣреного самоубійства було то, що К. не здавъ испыту зрѣлости. Фактъ сей ставъ ся пôдчасъ того, коли въ класѣ ôдбувавъ ся испытъ зрѣлости.

— **Червѣнка** появиле ся вже ôдъ довшого часу въ Станіславовѣ и околици. По селахъ занемагають переважно дѣти. Въ самôмъ Станіславовѣ панує червѣнка мѣжь робôтниками; до касы хорыхъ зголосило ся о запомогу 80 робôтникôвъ.

— **Въ Коросни** умеръ 13 н. ст. вересня Августъ Леваковскій, бувшій посолъ до рады державнои и заслуженый бурмистръ мѣста Коросна въ 59 роцѣ житя.

— **По угорскôй сторонѣ Татръ** лучило ся минувшои суботы незвычайне зъявище. На пôвнôчнôй сторонѣ горы Бибиричъ, надъ озеромъ въ долинѣ урвала ся несподѣвано скалиста, около 100 метрôвъ довга стѣна и зъ великимъ гуркотомъ тревающимъ кôльканацять мінутъ, упала на берегъ озера. Стало ся то — на щастье — въ такôмъ мѣсци, въ котрôмъ пôдчасъ того не було нѣякого туриста, лишь анґлійскій полковникъ приглядавъ ся зъ далека тому незвычайному зъявищу. Полковникъ бувъ въ тôй околици зъ трема провôдниками на ловахъ.

— **Голодъ** грозить не лишь всходови але и заходови Европы. Зъ Испаніи доносять, що тамъ въ многихъ провінціяхъ всхôдныхъ така посуха, що збôже цѣлковито знищене. Посуха тревае цѣле лѣто а Ебро, одна зъ найглубшихъ рѣкъ Европы, такъ высохла, що дѣти по нѣй бродять. Люде у всхôдныхъ провінціяхъ все ходять зъ процесіями та благають дощу, та якось его не можуть дôждатись, сонце палить безнастанно.

— **Статутъ товариства для кольонізаціи жидôвъ** основаного бар. Гіршомъ, опублікувала анґлійска часопись Times. Капіталъ акційный выносить два міліоны фунтôвъ штерлінґôвъ и роздѣленый на акціи, кожда по 2000 фунтôвъ, зъ чого самъ Гіршъ взявъ 19.000 штукъ. Товариство хоче управильнити переселенье жидôвъ зъ Россіи и зъ тыхъ краѣвъ, де они терпять нужду и позакладати торговельно-рôльничѣ кольоніи въ пôвнôчнôй и полудневôй Америцѣ.

— **Нещастна пригода** лучила ся италійскому почтовому кораблеви „Таорміна" въ ночи 11 н. ст. вересня въ дорозѣ зъ Царгорода при кôнчинѣ Суніонъ. Грецкій корабель именно „Тессалія" не зважаючи на сиґналы ударивъ „Таорміну" зъ такою силою, що корабель сей заразъ потонувъ. Зъ 66 подорожныхъ выратувано лишь 23 а 43 особъ вразъ зъ залогою потонуло. Комендантъ „Таорміны", Ферроні, оставъ на своѣмъ мѣсци доки корабель не потонувъ.

— **О дивнôй причинѣ утраты волося** пише д-ръ Іос. Пелчиньскій въ Gazet-ѣ lekarsk-ôй. Мѣщанинъ рôльникъ зъ Тикоцина, Иванъ С., 28 лѣтъ резервовый воякъ, ударивъ ся передъ кôлькома мѣсяцями вершкомъ головы о бальокъ въ дверехъ. Анѣ раны внѣшнои, анѣ синяка, анѣ значного болю въ мѣсци де ударивъ ся не було, але близько мѣсяць хорый чувъ въ ухахъ шумъ и бôль въ заднôй части головы. Ôдтакъ черезъ два мѣсяцѣ бувъ зовсѣмъ здоровый а въ послѣднихъ трехъ тыжднихъ стало ему выпадати волосе такъ скоро, що не лишило ся анѣ слѣду зъ него. Шкôра на головѣ, выглядае такъ якъ бы не була нѣколи обросла волосемъ, лищить ся и есть бôлѣйша ôдъ прочои шкôры, пôдъ взглядомъ чутя не показуе она нѣякихъ особлившыхъ властивостей. Волосе выпадаюче есть ясне, тонке, лискуче и ломить ся легко. Иванъ С. чуе ся цѣлковито здоровымъ а обективнѣ огляднны лѣкарскѣ не ôдкрыли нѣякихъ неправильностей въ орґанізмѣ. Пôдъ многими взглядами ся нагла утрата волося выглядае загадочно.

— **„Синій хрестъ" въ Россіи.** Ґазеты петербурскѣ доносять, що тамъ пôднесено проектъ заложити всероссійске товариство добродѣйности „Синього хреста", котре мало-бы приходити въ помочею народови пôдчасъ елементарныхъ нещастъ, якъ огнѣ, градъ, неурожай, повѣнь и т. п.

— **Княжна въ циґаромъ.** Дамы установленѣ для стереженя двôрскои етикеты въ Анґліи въ розпуцѣ и сильно пересвѣдченѣ, що конець свѣта вже недалеко. Але-жь бо въ Лондонѣ стала ся передъ кôлькома днями пригода, що цѣлкомъ оправдуе страхъ двôрскихъ дамъ. Одного дня минувшого тыждня, появила ся на маринарскôй выставѣ въ Лондонѣ якась молода леді зъ старшою товаришкою и оглянула выставленѣ предметы дуже докладно. Ôдтакъ зайшли обѣ до сусѣднои реставраціи и казали собѣ подати снѣданье. По снѣданю вытягнула молодша дама дуже елеґанцке етуи, выйняла зъ него циґаро, запалила и выкурила его зовсѣмъ спокôйно до кôнця, не уважаючи на гостей, котрѣ просто остовпѣли ôдъ зачудованя. Потôмъ заплатила старша дама за снѣданье и обѣ ôдôйшли. Однако кôлькохъ зъ присутныхъ, мѣжь ними двохъ анґлійскихъ аристократôвъ, пôзнали обѣ дамы и вскорѣ знали не лишь въ реставраціи, але въ цѣлôмъ Лондонѣ, що молода леді, котра курила циґаро не хто иншій а — наймолодша донька князя Уельского. Розумѣе ся, що о тôмъ довѣдали ся и на королѣвскôмъ дворѣ. На вѣсть, що княжна въ публичнôмъ мѣсци курила циґаро, кôлька старшихъ дамъ двôрскихъ, якъ кажуть, зомлѣло.

— **Статистика самоубійствъ въ вôйску.** Одинъ французкій лѣкарь вôйсковый, Льонґе, предложивъ на лондоньскôмъ конґресѣ ґігієнічнôмъ интересну статистику самоубійствъ въ рôзныхъ европейскихъ арміяхъ. Льонґе подае число самоубійствъ на 100.000 вояковъ рôчно въ Австріи на 149, въ Нѣмеччинѣ 67, въ Италіи 40, у Франціи 29 а въ Альжирѣ зъ причины кліматичныхъ обставинъ 63, въ Бельґіи 24, въ Анґліи 23, въ кольоніяхъ зъ причинъ кліматичныхъ 42, въ Россіи 20, въ Испаніи 14. Найгôрше пôдъ тымъ взглядомъ стоить отже Австрія.

— **Въ Санъ Сальвадоръ въ центральнôй Америцѣ** лучило ся оногды страшне трясенье землѣ. Про се нещастье пишуть до нюйорского Herald-а: Вульканы, Санъ Сальвадоръ, Санъ Мігуель и Изалько давали вже ôдъ кôлькохъ днѣвъ знаки о собѣ, бо пôдъ землею чути було громы и глухій гуркôтъ. Дня 9 вересня коло 2 годины въ ночи затрясла ся сильно земля. Мешканцѣ наполоханѣ повыбѣгали лишь въ нôчныхъ одежахъ зъ хатъ и почали утѣкати зъ мѣста на поля, хочь трясенье тревало лишь 20 секундъ. Всюды розлягали ся крики тревоги и переполоху, домы валили ся а земля фалювала. Ôдъ часу до часу розлягавъ ся пôдземный гуркôтъ, на землю налягла пôтьма а воздухъ наповнивъ ся мѣлкимъ порохомъ. Трясенье було таке сильне, що навѣть сильнѣ мужчины не могли устояти на ногахъ. Цѣле рано трясла ся ще земля легко. Довкола головного мѣста Санъ Сальвадору ще больше знищенье. Цѣлѣ мѣсцевости якъ Амалькіто и Комасаґуа знищенѣ цѣлковито а Коґутепека, Санта Текля, Санъ Педро и Масеґуетъ выглядають якъ купа румовиска. Богато людей погибло а шкоду оцѣнюють на міліоны доллярôвъ. Трясенье се чути було вжь въ Санта Анни, мѣсцевости ôддаленôй ôдъ Санъ Сальвадору о 60 миль.

— **Великого нещастя** наробила рѣка Армарґуіля въ провінціи Толедо въ Испаніи. За-для заливныхъ дощѣвъ вода выступила зъ берегôвъ и залила мѣсто Консуеґру, кôлька селъ та богато домôвъ забрала. Кажуть, що въ тôй повени погибло 1500 людей.

— **Ґенеральна дирекція зелѣзницъ державныхъ** оповѣщуе, що 15 н. ст. вересня V появить ся додатокъ до липневого выданя ґенеральнои тарифы фрахтовои на австрійскихъ державныхъ зелѣзницяхъ.

— До Львова повернувъ бар. Чедикъ вчера о 5 годинѣ по полудни. Нинѣ оглядавъ всѣ бюра зелѣзничѣ, робôтнѣ и принимавъ цѣлый зелѣзничій персоналъ.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ громадѣ Торгановичѣ повѣта самбôрского 100 зр. на будову школы. — Громадскими лѣкарями на Буковинѣ именованѣ: въ Сторожинци хірурґъ Купферберґъ, въ Чудинѣ д-ръ Листъ, въ Драчинци д-ръ Шенкеръ [всѣ три жиды], а въ Станôвцяхъ д-ръ Сощинъ. — Вовчиця зъ 6 молодыми появила ся на пасовиску въ Извонѣ повѣта радовецкого на Буковинѣ и покалѣчила кôлька штукъ худобы. — Грецкій пароходъ „Гептанізосъ" въѣзджаючи до пристани сирійскои] ударивъ въ анґлійскій пароходъ „Семірамісъ" такъ сильно, що затопивъ его на мѣсци. Залогу выратували.

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

На конкурсъ зъ речинцемъ до 5 н. ст. жовтня 1891 розписанѣ парохіи: Жуличѣ дек. золочôвского, Плотичѣ дек. бережаньского и Ланы дек. буского.

Посмертнѣ — ✠ — оповѣстки.

Генрика Марія Зарицка уроджена Башуцка упокоила ся у Львовѣ 13 н. ст. вересня въ 55 роцѣ житя. Вѣчна ѣй память!

Телеграмы „Дѣла".

Бистрица 15 вересня. Цѣсарь принимавъ депутаціи а на промову архієпископа Мирона, котрый прибувъ зъ греко-православнымъ духовеньствомъ румуньскимъ, ôдповѣвъ, щобы не лишь плекали миръ вѣроисповѣдный але и миръ національный. — Румуньскій міністеръ Лаговарій прибувъ до Бистрицы (бо она лежить въ Семигородѣ вже недалеко румуньскои границѣ), щобы повитати цѣсаря и бувъ на авдієнціи а ôдтакъ на двôрскôмъ обѣдѣ. — До Вѣдня верне цѣсарь въ пятницю.

Прага 15 вересня. Молодо-Чехи зажадали, щобы рада мѣска выйшла на повитанье цѣсаря одягнена въ чамары.

Берлинъ 15 вересня. Доносять, що кн. Бісмаркъ не буде присутный нарадамъ парламенту надъ торговельнымъ договоромъ зъ Австро-Угорщиною. Парламентови будуть предложенѣ кредиты на нову выправу до всхôднои Африки, щобы пôмстити пораженье експедиціи поручника Залевского въ Занзібарѣ.

Лондонъ 15 вересня. Правительство гадае остро выступити противъ Хинъ, если не будуть покаранѣ провинившѣ ся въ послѣдныхъ розрухахъ.

Парижъ 15 вересня. Міністеръ Констанъ мавъ промову въ Карпентръ, въ котрôй заявивъ, що повага Франціи значно зросла ся за-для послѣдныхъ доказôвъ приязни зô стороны Россіи.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. Дописувателѣ въ справахъ театру. Дописи помѣстять ся. **Вп. Д. Дм.** Зъ присланыхъ 10 зр. доручили мы „Зори" 2 зр., „Зеркалу" 1 зр., а решту вписали на передплату „Дѣла"; до кôнця року прийде намъ ôдъ Васъ ще 1 зр.; порученье мы сповнили.

Надôслане.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ" ул. Театральна ч. 6 (площь св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, пінкеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ, рейсцайґи, и т. и. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.

Замовленя въ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ".

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

поручае

найлѣпшѣ перфумы и воды тоалетнѣ

ôдзначенѣ 10 медалями заслуги и 2 дипльомами признаня,

а то:

Перфумы ясминову, фіялкову, рожеву, резедову, конвалієву, Ylang-Ylang, Jockey-Club, Es-Bouquet Millefleurs и т. д. Фляконики по 25, 40, 75 кр. 1 зр. 1·50 и т. д.

Перфумы королевои Марисеньки знамен. фляконъ 2 зр.

Вода львôвска загально звѣстна и побирана за-для свого приемного, ôдсвѣжаючого и довготревалого запаху, до скраплюваня одягôвъ, хустокъ и розприскуваня въ комнатахъ. Фляконикъ меншій 80 кр. бôльшій 1 зр. 50 кр.

Вода варшавска ôдзначае ся надзвычайно приемнымъ цвѣтовымъ запахомъ. Фляконикъ меншій 95 кр., бôльшій 1 зр. 80 кр.

Вода левандова подвôйна и вода левандово-амброва суть загально уживанѣ до возприскуваня въ комнатахъ за-для свого приемного запаху. Фляконъ 50, 70, 90 кр. и 1·40 зр.

Воды колоньскѣ знаменитѣ Фляконики по кр. 15, 20, 25, 40, 50, 80 1 зр., 1·50.

Купувати можна у Львовѣ въ торговляхъ власныхъ ул. Коперника ч. 3, и ул. Галицка ч. 13; въ Краковѣ: Сукенницѣ ч. 20; въ Чернôвцяхъ: Ринокъ ч. 2.

СКЛАДЪ КАВЫ

найлѣпшого рода

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

у Львовѣ, Хорущина 22

Цѣны въ мѣсци 1 кільо зр. 1·90 на провінціи 4³/₄ кільо зр. 9.60 франко.

Не маю цѣлкомъ тыхъ родôвъ кавы котрѣ иншѣ пôдъ назвою мого знамени оголошують; кождый самъ може пересвѣдчити ся, чи дôстане деинде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя що-до якости и смаку.

Найлѣпша кава палена зр. 1·20.

1/8 кільо найлѣпшои гербаты 75 кр., 1/8 кільо найлѣпшихъ окрушкôвъ 50 кр.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 199 Львôвъ, Середа 4 (16) вересня 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на переміну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Администрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ H. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Примѣрники на „ДѢЛО" ... у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО" ... въ Австріи: ... за границею: на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 26 зр. на пôвъ року . . . 9 зр. на пôвъ року . . . 13 зр. на чверть року . 4 зр. 50 кр. на чверть року . . . 6 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
У Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . . 15 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр. на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
Редакція, Администрація и Експедиція подъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи неопечатаній вôльній вôдъ порта.
Поодиноке число коштує 5 кр. а. в.
Оголошенья принимають ся по цѣнѣ 6 кр. ... стрôчки петитовои въ рубр. „Надôслане" по 30 кр. а. в. ...

☞ Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла".

Дуже просимо нашихъ Вп. Передплатниковъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты** и **залеглостей**.

Гадки по конференціяхъ учительскихъ.

[Статья надôслана.]

Въ дописяхъ найповажнѣйшои нашои часописи „Дѣло" въ чч. 179, 180, 183, 185 и 187 пôднесені були зъ нашого шкôльництва такі факты, котрыхъ мовчки поминути годѣ. По тыхъ бо дописяхъ насувають ся чоловѣкови мимоволѣ всякі гадки — и декотрі хочу тутъ высказати, декотрі зъ наведеныхъ фактôвъ выяснити, а на декотрі на разѣ подати раду.

Послѣдными часами въ богато округахъ шкôльныхъ ôдбули ся окружні конференціи учительскі. Зъ декотрыхъ помѣщено дописи въ „Дѣлѣ", а про декотрі округи и слухъ загинувъ. На всѣхъ конференціяхъ упослѣджено языкъ рускій, — тамъ, де его цѣлкомъ не знеґовано, поставлено его такъ далеко ôдъ польского, якъ дѣда ôдъ богатого кума.

Мы приписуємо вину за те инспекторамъ окружнымъ. Чому? Бо они суть предсѣдателями тыхъ конференцій. У насъ уже такъ въ звычаю, що — якъ то кажуть — „быка за роги хапаемъ", тожь кого чепити за упослѣдженье руского языка на конференціи, якъ не инспектора? А оно не зовсѣмъ туда стежка въ горохъ. Чимъ бôльше будемъ докоряти инспекторамъ, тымъ скорше приспѣшимо ихъ авансъ. Чей же на тôлько выпадкахъ мы могли переконатись! Впрочôмъ то, що инспекторъ намъ може дати на конференціи окружнôй, для насъ нѣчимъ, бо оно все буде залежати ôдъ доброи та злои волѣ инспектора, ôдъ его widzimi się. Тутъ треба жадати, щобы була певна норма и певна границя разъ на все утверджена закономъ, такъ, щобы инспекторъ окружный „мусѣвъ", а не „хотѣвъ"!

Комісія екзамінаційна для учителѣвъ у Львовѣ пôдъ днемъ 18. марта 1890 р. (ч. 173) ôднесла ся до ц. к. краевои шкôльнои рады, щобы тая припоручила окружнымъ радамъ, а взглядно инспекторамъ, дбати бôльше о те, щобы учителѣ на конференціяхъ бôльше вправляли ся въ языцѣ рускôмъ и щобы въ тôй цѣли на конференціяхъ окружныхъ були ставлені и тематы рускі. Такъ що зъ того?

Краева рада выдала ôдповѣдне зарядженье, але рады окружні всѣляко его толкують. На тыхъ конференціяхъ вôльно по руски вести дискусію; на другихъ вôльно тематы написати по руски, а тематы, що мають бути ôдосланî до краевои рады, мусять бути написанî по польски; на нашихъ конференціяхъ не вôльно таки анѣ одного, анѣ другого. Такимъ розпорядженьемъ мы цѣлкомъ не вдоволенî!

Мы сю справу поручуємо нашимъ посламъ перевести ей закономъ. Почуємо: що скажуть нашî bracia, и вже заздалегôдь кличемо: „Аще хощете, да творятъ вамъ человѣцы, творите имъ такожде..." Зъ другои-жь стороны треба бы тутъ дати нагану тымъ учителямъ-Русинамъ, що своея мовы цураютъ ся або встыдають ся. Проклятье на такихъ народне! За те треба ихъ при всѣхъ нагодахъ пятнувати, называти въ часописяхъ поименно, въ товариствахъ дати имъ се почути. Поляки ихъ не приймуть, бо зрадникôвъ нѣхто не приймає, — они беруть тôлько часову заплату, а Русины повиннî ихъ покарати. У насъ на те мало звертає ся уваги и длятого грѣхъ той такъ розповсюдивъ ся... Була зъ Жовквôвщины въ „Дѣлѣ" допись, де пôднесено зрадниче поступованье одного учителя при выборахъ до сойму, а прецѣнь сынъ того учителя примѣщеный въ одинôмъ рускôмъ институтѣ зъ опустомъ! Мы все добродушнî..

Що до нашихъ священникôвъ — многî зъ нихъ именованî катихитами при бôльше кляссовыхъ школахъ, мають право бути на конференціяхъ а навѣть забирати голосъ. А кôлько зъ нихъ було на конференціяхъ? Котрî зъ нихъ ôдозвали ся? обстали може за рускимъ словомъ? Намъ оповѣдали учителѣ, що на конференцію львôвско-замѣского округа приѣхавъ польскій ксьондзъ зъ провінціи и вправдѣ не довго бувъ, але якъ котрый учитель заговоривъ по руски, то ксьондзъ заразъ морщивъ брови и прижмурювавъ очи... А гадаете, що зъ рускихъ священникôвъ може хто бувъ на тôй конференціи? У насъ на таке нема часу... А священикъ рускій на конференціи не тôлько, що мôгъ бы учителѣвъ слабодухôвъ пôдтримати, але при тôмъ мавъ бы нагоду ихъ и пôзнати, а се чейже рѣчь не малои ваги! Священики суть въ богато мѣсцевыхъ радахъ шкôльныхъ головами, они-жь дають опінію учителямъ и ставлять внесенье на презентованье ихъ!

Зъ головами мѣсцевыхъ радъ шкôльныхъ, котрî переписують ся зъ властями по польски, повинно ся поступати такъ, якъ повысше описано зъ учителями, а крôмъ того такихъ „легейдôвъ" на будуще не выбирати! Єсли бы головѣ мѣсцевои рады по причинѣ рускои переписки дѣяла ся яка кривда, повиненъ бы справу ôддати „Народнôй Радѣ" або Рускому товариству педаґоґічному. Оба тî товариства повиннî такими справами занятись ревнѣйше! У насъ длятого и переслѣдують за руску переписку, що зъ нею хиба одиницѣ вырывають ся, — всѣхъ бы не могли переслѣдувати!

Въ дописи зъ Жидачѣвщины и Бôбреччины пôднесено, що въ многихъ школахъ заведено польскій языкъ выкладовый по рускихъ громадахъ. Де-жь тогдѣ були рускî священики? И де они теперь, що сеи справы не пôдносять а мовчать и позволяють, щобы ихъ парохіянъ спольщено? Нехай же потрудять ся!

Языкъ выкладовый залежить ôдъ ухвалы рады громадскои и обшару двôрского. Въ Галичинѣ може й нема такого обшару двôрского, щобы занявъ ся за рускимъ языкомъ выкладовымъ, але на пôдставѣ ново-переведенои конскрипціи нехай священикъ старає ся перевести ухвалу рады громадскои, що языкомъ выкладовымъ въ школѣ має бути рускій. Тую ухвалу треба предложити краевôй радѣ. Рѣчь имовѣрна, що краева рада ухвалы не увзглядни́ть, тогдѣ справу треба ôддати „Народнôй Радѣ", щобъ она внесла представленье до міністерства а въ потребѣ и до иншои инстанціи. Мы мусимо кожду точку тяжко здобувати! Впрочôмъ нинѣ пробуймо користати въ хвилѣ, — може правительство краеве обѣцявши змѣнити систему и помагати Русинамъ до національного ихъ пôдвигнення, не скаже намъ далеко правды шукати, а таки въ дома рѣшить въ нашу користь. Пробуймо!

Але буває часомъ и такъ, що при орґанізаціи школы рада громадска ухвалить выкладовый языкъ рускій, а не знати зъ-вôдки потôмъ возьме ся — польскій! До Львова недавно привѣзъ господарь Василь Согоръ зъ Борщовичь хлопця до бурсы. Хлопчина дуже зле говоривъ по руски. На запытанье, чому се такъ, каже господарь: „Бо у насъ въ школѣ учать по польски". — „А то чому? тажь Борщовичѣ руске село, та й тамъ такій поважный священикъ, и громада выбрала собѣ польскій языкъ?" — „Та нѣ, — ôдповѣдає господарь — мы, якъ закладали школу, були ухвалили, що має бути рускій языкъ, и на те пôдписали ся, але таки учать по польски!" — „Но, а що-жь вашъ отець духовный на те?" — „Та они до того не мѣшають ся." Намъ дивна стала така рôвнодушнôсть... И мы на сѣмъ мѣсци звертаємо ся до „Народнои Рады", щобы въ такихъ выпадкахъ письменно удавались до священикôвъ зъ просьбою о поясненье справы, а если-бъ котрый сего зробити не хотѣвъ, нехай поручать иншому якому патріотови въ сусѣдствѣ, щобы чи то въ мѣсцевôй радѣ чи таки въ школѣ справу належно розвѣдавъ и донѣсъ „Народнôй Радѣ" для ôдповѣдного ужитку. Такихъ мѣсцевостей якъ Борщовичѣ, єсть богато. Треба подавати ихъ до прилюдної вѣдомости.

Дотычно науки польского языка на науцѣ доповняючôй въ рускихъ школахъ — то така ухвала, яка запала на окружнôй конференціи въ Жидачевѣ на внесенье учителя зъ Держова, єсть неправна. § 7. статута орґанізаційного для школъ народныхъ выразно каже „naukę języka ojczystego", а пôдъ языкомъ „ojczystym" має розумѣтись выкладовый въ школахъ рускихъ, бо матерный языкъ въ рускихъ селахъ не може бути иншій! Въ тôй справѣ звертаємось до Руского товариства педаґоґічного у Львовѣ, щобъ оно основнѣйше сю справу розслѣдило и внесло жалобу до краевои рады а евентуально до міністерства на инспектора окружного за неточне выконуванье §. 7. статута орґанізаційного на некористь языка руского. „Милосердного"-жь учителя зъ Держова просимо въ найблизшихъ числахъ „Дѣла" въ новинкахъ поименно назвати, бо се для насъ потрѣбне и може здати ся на будуще...

На выпадокъ, де учитель — замѣсть учити приписаныхъ наукъ — бавить ся неторичными подробицями и диктованьемъ польскихъ володѣтелѣвъ ôдъ Lecha, тамъ по мысли § 9. уступу 12 закона зъ дня 25 червня 1873 р. и §. 16. того-жь закона може надзиратель шкôльный або предсѣдатель візитувати школу часъ ôдъ часу, — тôлько не вôльно ему чинити нѣякихъ замѣтôвъ учителеви. Свои замѣты може бнъ предложити мѣсцевôй радѣ шкôльнôй, котра ихъ приймає и по ухваленю ôдступає радѣ окружнôй до зарядження, а если-бъ рада окружна нѣчого не зарядила, тогдѣ мѣсцева рада може ôднести ся до высшихъ инстанцій. Се дасть ся примѣнити також до выпадку, де учитель зле володѣє рускою мовою. Тогдѣ на справозданье мѣсцевои рады повинна рада окружна выслати инспектора на візитацію школы, а если-бъ инспекторъ окружный орѣкъ здôбнôсть учителя, мимо фактичнои нездôбности, то мѣсцевôй радѣ служить право ôднести ся до краевои рады, котра, по розслѣдѣ рѣчи, прикаже учителеви другій разъ сѣдати до испыту. [Розумѣє ся само собою, що анѣ головѣ мѣсцевои рады анѣ надзирателеви шкôльному не вôльно высше наведеного закона надуживати за-для особистыхъ непорозумѣнь зъ учителемъ, бо тогдѣ можна запутати ся въ процесъ карный.]

Що учителѣ зле володѣють рускою мовою, то вина учителѣвъ руского языка по семинаріяхъ учительскихъ. Нинѣ пôдъ тымъ взглядомъ де що вже зроблено, але здалось бы ще бôльше... Звертаємо ся зъ просьбою до учителѣвъ руского языка въ семинаріяхъ учительскихъ и до членôвъ комісій екзамінаційныхъ, щобы на языкъ рускій клали бôльшу вагу, якъ досы.

Пôдъ конецъ выпадає намъ звернути ся ще разъ до священикôвъ и пригадати имъ великій ихъ вплывъ въ громадѣ, щобъ умѣли его удержати та на добре ужити. Богато они можуть зробити, коли-бъ лише всюда хотѣли! Нехай не понижують свого становиска а въ нимъ и своеи народности. Нехай гордять ся тымъ, що суть Русинами, а малодухами нехай гидять ся! Чехи на своихъ картахъ візитовыхъ мѣстять такі написы: „Mluvte česky!" „Kdo se za svůj jazyk stydí, hoden potupy všech lidí!" Най же то собѣ всѣ нашî „Nizowi" добре запамятають! Говорѣмъ и пишѣмъ по руски, бо хто своеи мовы цурає ся, той проклятый мѣжь своими и пониженый мѣжь чужими...

я—ђ

Ґазетнî алярмы.

Коли справа Дарданелѣвъ зачала притихати, бо зъ дипльоматичныхъ кругôвъ, якъ у Вѣдни такъ и въ Берлинѣ, дали пôвъ-урядово знати orbi et urbi, що сеи справы не буде тыкатись нѣ потами дипльоматичными нѣ на окремôй конференціи — многî ґазеты не могли згодитись зъ легкимъ серцемъ на таке трактованье сеи сензаційнои справы, котра могла бы була подати безчисленнî тематы въ справахъ заграничнои політики, и тому зачали зô справою Дарданелѣвъ лучити посередно иншî сензаційнî вѣсти, котрî пôсля представленя тыхъ ґазетъ ставали вже доверешеными подѣями о далекосягаючôмъ значѣню.

И такъ „добре поинформованый" царгородскій кореспондентъ поважнои ґазеты Hamburgischer Correspondent принѣсъ вѣсть, що поведенье Россіи въ дарданельскôй справѣ єсть лишь приготовленьемъ до нападу на Царгородъ. Щобы умотивувати свôй высказъ, наводить сей „добре поинформованый" кореспондентъ такі данî: Россія має на Чорнôмъ мори досить пароходôвъ, щобы въ 24 годинахъ перевести 30.000 воякôвъ зъ артилеріею надъ Босфоръ. Дальшî транспорты могли бы наступити въ 3 або 4 дняхъ а се бы вповнѣ выстало, щобы напасти на Царгородъ. Россія має плянъ причалити до берега якъ зъ европейскои такъ и азійскои стороны, але головна сила войскова буде поступати по европейскôмъ боцѣ. Укрѣпленя въ горѣшнôй части Босфору добудеєсь скоро нападомъ зъ заду и обсадить ся войскомъ а рôвночасно охоронить ся заливъ босфорскій торпедами, щобы нѣ турецка нѣ якои иншои державы фльота не могла припльісти на помôчь. Туреччину остерѣгала недавно одна европейска держава передъ тою евентуальностію, але якъ показалось, надаремно. Минувшои осени появились въ Царгородѣ россійскі офіцеры и яко туристы розслѣджували Босфоръ, та ажь на указку войсковыхъ атташе чужосторонныхъ заказала Порта тымъ туристамъ вести дальше свою роботу. А вже таки недавно одинъ румелійскій консуль россійскій выбравъ ся на археольоґічнî розвѣдки въ околицю мѣжь Адріянополемъ и Царгородомъ и здôймавъ пляны зъ тои околицѣ.

Въ повысшôмъ донесеню „добре поинформованого" кореспондента не було бы ще нѣчого страшного, бо се самî здогады, мотивованî такими фактами якъ мнимымъ розслѣджуваньемъ околицѣ зô стороны вôйсковыхъ людей якоись чужои державы. Но и се донесенье приняли иншî ґазеты якъ слѣдъ: занотували а деякî навѣть и зачислили его мѣжь звычайнî ґазетнî качки. Та заразъ рознесла париска аґенція Гаваса сензаційну вѣсть зъ Царгорода:

„Амбасадоры французскій и россійскій одержали ôдъ своихъ консулѣвъ на островѣ Митілене вѣсть, що анґлійскій панцирникъ занявъ въ недѣлю мѣсцевôсть Сіґріа на островѣ Митілене, высадивъ войско и канони на сушу, а цѣлу мѣсцевôсть окруживъ торпедами. Правительство французке не одержало доси ще нѣякои вѣсти о тôмъ."

Повысшу вѣсть можна зачислити мѣжь сензаціи найбôльшого калібру, то жь и справдѣ выкликала она великій переполохъ на біржахъ. Вправдѣ додатокъ аґенціи, що правительство французке ще не знає нѣчого, значно уменшає вѣродостойнôсть такои вѣсти, але зъ огляду на велику вагу такои позиціи якъ островъ Митілене могла ся вѣсть выкликати сензацію.

Островъ Митілене, въ старинѣ Лесбосъ, лежить на полудневый захôдъ ôдъ проливу Дарданельского. Кождый корабель, що выплыне зъ проливу Дарданельского, мусить переплывати по-при островъ Митілене, то жь дуже легко можна бы на него зъ-вôдтамъ стрѣляти въ канонъ. Положенье сего острова складаєсь на дуже важну стратеґічну позицію. Зъ однои стороны можна дуже легко дôстатись до Смирны въ Малôй Азіи и до Дарданелѣвъ. До Дарданелѣвъ можна бы пôдôйти зъ двохъ сторôнъ: або по-при гору Иду зайти въ полудня пôдъ крѣпости дарданельскі на азійскôмъ боцѣ, або по-при Олимпъ дôстатись до Бруссы и дôйти ажь на самъ Босфоръ. Вправдѣ на пôвнôчь острова Митілене лежить островъ Тенедосъ, котрый мôвъ бы замыкавъ проливъ Дарданельскій, и тамъ то звычайно уставлялась анґлійска фльота за каждымъ разомъ, коли лишь россійскі войска загрозили Царгородови в Туреччинѣ — але пôдъ зиму було бы становище для ескадры при островѣ Тенедосъ не конче добре.

Но, и чи супротивъ такъ великои ваги позиціи якъ островъ Митілене, не надававъ ся бнъ якъ разъ до сензаційнои вѣсти? Анґлійскі ґазеты осудили ôдъ разу ту вѣсть такъ, якъ она дѣйстно заслугує. Daily Telegraph заявивъ, що вѣсть о мнимôй окупаціи мѣсцевости Сіґрі єсть безпôдставною выдумкою. Така окупація була бы першимъ крокомъ акціи военнои. Справу можна тымъ пояснити, що анґлійскі моряки высѣли на сушу, але се лучає ся дуже часто въ подорожи за границею. Кораблямъ дозвалялось часто высадити на берѣгъ не лишь морякôвъ, але також и артилерію. Окупація острова при теперѣшнôй ситуаціи неможлива, бо Анґлія не хотѣла бы вызывати интересованî державы до акціи военнои. Times же доносить, що та вѣсть мусѣла выйти ôдъ певныхъ домôвъ банковыхъ, котрымъ ходило о се, щобы Россія перешкодити при затягненю новои позычки у парискихъ банкирôвъ.

На неможливôсть провокаціи зô стороны Анґліи пôдъ теперѣшну пору вказує ще и та обставина, що въ послѣдныхъ дняхъ анґлійскій вплывъ у Порты знову збôльшивъ ся. Якъ звѣстно, анґлійскій амбасадоръ въ Царгородѣ, Уайтъ попавъ бувъ въ неласку у султана, мабуть за-для ôдповѣди льорда Сальсберіого на рекламацію Рустема-пашѣ въ справѣ Єгипту, и довшій часъ не хотѣвъ его султанъ приняти на авдієнціи. Однакъ минувшои пятницѣ бувъ вже Уайтъ на авдієнціи у султана, а міністеръ публичныхъ робôтъ, Магмудъ Джеляль-Еддінъ-паша, именованый при послѣднôй змѣнѣ кабінету міністромъ и звѣстный яко отвертый и явный приятель Россіи, усуненый зô свого уряду и высланый на ґубернатора до Креты.

Сензаційна вѣсть аґенціи Гаваса наробила въ першôй хвили великого шуму, але показалась чистою выдумкою — и можна бути певнымъ, що при теперѣшнôй ситуаціи появить ся ще бôльше такихъ сензаційныхъ вѣстей, котрî буде можна зачислити лишь мѣжь звычайнî алярмы ґазетнî.

Зъ нагоды будучого синоду провінціяльного.

[Статья надôслана зъ кругôвъ духовеньства провінціяльного.]

VII.

Дивнî суть дороги провидѣня! Що нимъ постановлене, не поборе нѣяка людска злоба, нѣ богатство, нѣ сила. Скромныхъ, невченыхъ рыбарѣвъ дѣлає Богъ проповѣдниками евангелія, и кровь мученыхъ дає Єго справѣ зрôстъ и силу.

Чимъ були мы, Русины Галицкои Землѣ, въ цѣлôй громадѣ нашого народу: послѣднî у всѣмъ, забутî, пропащî. Вôдъ непамятныхъ часôвъ пропало давне наше, Галича, політично-народне житье. Тягаръ державнои самоволѣ Польщѣ налягъ найперше на насъ и придавивъ насъ, до знищеня майже, першихъ зъ цѣлого народу: пôдъ нимъ стратили мы таки зовсѣмъ народню самовѣру, — не названо жь насъ недавно ще народомъ сотвореныхъ Стадіономъ? Всяке упокоренье, яке переходила Русь, мы перейшли и найболѣснѣйше ôдчули першî. Єли лѣтописи нашои церкви записали аренды нашихъ домôвъ Божихъ жидамъ, упанщинене не лишь сыновъ духовеньства, але таки й духовныхъ самыхъ, то се дѣялось у насъ, зъ нами. Грабѣжи маєткôвъ церкви, самоволю переходячу всякій людскій вымыслъ, записану лѣтописями, пробовано передовсѣмъ и випробовано передовсѣмъ на насъ Галичанахъ. Католицизмъ приняли мы, Русины Галицкои Землѣ, въ часѣ найвысшого майже упослѣдженя уніи. Єли хлопскою вѣрою названо нашу вѣру, то до сеи назвы цѣлковиту мали рацію, бо першимъ намъ упущено зъ народного орґанізму такъ много крови, що ледви семишкôрый, якъ кажуть, хлопъ мôгъ сю операцію знести, все-жь иние, що не було

хлопомъ, у насъ при сѣй операціи умерло для народу и церкви нашои.[34])

И тутъ въ нужденнôй загородѣ умученого хлопа и въ курнôй хатѣ всѣми, власными начальниками занедбаного, упослѣдженого, зневавдженого попа — тулило ся змалѣле, звидѣле, зôвяле, але не стративше даной ему провидѣньемъ силы росту гôрчичне зерно призначеня народу, и его церкви: *Per vos Rutheni, spero Orientem convertendum*...

Чи зъ упослѣдженыхъ, забутыхъ — ставши ся теперь не власною доси силою а милосердьемъ провидѣня нѣкому неможливымъ до предвидженя, едиными представителями цѣлого нашого великого народу — доросли мы вже до понятя цѣли его непошанованя и уздôбнили ся вже мы до стремлѣнь до тои цѣли?

Въ нашô едино руки нинѣ вложеный провôдъ до будучого житя Руси. Намъ найменшимъ зъ нашого народу здане упорядкованье житя цѣлого народу — до житя, або до смерти. Призначенье наше, высказане въ сѣй розправѣ, розвиткомъ идей величныхъ, гôдныхъ найсильнѣйшого, найзнаменитшого народу, утопією бути не може: оно лежить въ натурѣ Руси, въ ея традиціяхъ, въ ея добровôльныхъ змаганяхъ около пôзнаня и ширеня правды и справедливости Божои на земли, на першôмъ пляни у себе. Русь, благословена Андреемъ, звуча ся святою[35]), для котрого имя народне и имя церкви суть сінонімами. Се ея призначенье снуе ся червоною ниткою въ цѣлôй исторіи ея змагань и исторіи ея мукъ. Вказаній величній идеѣ — се спадщина по Грекахъ, на теперь волею провидѣня, ôдъ тысячѣвъ лѣтъ, наша. Ôдъ того: чи, повнолѣтні стаючи ся и терпѣнями очищені, зголосимо ся до обнятя сеи спадщины и орудуваня нею учтиво, — залежить дальшій розвитокъ народу, або — смерть знѣвчемнѣлого.

Ще разъ заявляемо: нѣкому не накидуемо поглядôвъ нашихъ. Даемо лишь прилюдный выразъ идеямъ, котрі ôднайде въ серцю своѣмъ кождый, правдиво, щиро люблячій ôтчину. Правда, для тои горстки межи нами, котрымъ ôтчина есть формою ино, идеѣ тѣ — книга семома печатями запечатана. Де ходить о повнѣ лишь ясла, тамъ, се розумѣемо ажь надто добре, тѣ идеѣ не можуть мати приступу. Тожь и не ходить намъ о переконуванье тои стороны, а віндикуемо собѣ противъ нея, сли сего вже конче треба, лишень вôльности слова.

Звернути однакъ обовязані мы увагу, що часто симпатія и антипатія нашѣ не мають тои раціи, яка личить образованымъ членамъ народу. Неразъ, примѣромъ, жадае ся ôдъ духовеньства нашого народу всего, а рѣдко проявляесь неподѣльна симпатія хочь-бы взглядомъ тыхъ, котрі повный и працѣ и жертвъ удѣлъ берутъ у ôдродженю народу. Тоя вага, яку мае — не кажѣмъ уже религійно але псіхольоґічно — молитва духовеньства передъ престоломъ за благо народу, мы въ народнôмъ житю майже якъ-бы не знали. Не кажемо тымъ, яко-бы священьство скрôзь повняло свою задачу, яко-бы дѣйстно скрôзь о благо повѣряючого ся ему народу серцемъ и чиномъ молило ся, оно бо доси — рôвно якъ его церковь — не сконсолідоване, не зорґанізоване строго, якъ бы належало, до бою за найвысші идеалы свого народу. Тымъ менше віндикуемо духовеньству безусловный провôдъ въ народнôмъ житю, — котрый зъ натуры рѣчи повѣреный бути може ино сильнôй, досвѣдченôй, чинами управненôй, и всѣ до проводу потрѣбні кваліфікаціи маючôй долони. Але сли найкрасшимъ, найгôднѣйшимъ людскимъ обовязкомъ есть любовь ôтчины и борба о взможенье правды и справедливости у власнôмъ народѣ и черезъ власный народъ, то для тыхъ, що найблизше обовязками стану до сеи борбы зъ моральною неправдою и несправедливостію покликані и пôсля своеи змоги чинять сей взглядомъ народу обовязокъ, признанье бути повинно та щира любовь, и стôлько права на провôдъ, скôлько чинами и умѣлостію собѣ заслугують. Въ давнôмъ уже часѣ сказано, а въ старинныхъ книгахъ написано: коли покарати народъ хоче Богъ, злыхъ дае ему священниковъ. Серце само нехай намъ скаже: чи правдою слова тѣ, — а заразомъ, чи обôйде ся народъ безъ спôвъудѣлу духовеньства въ борбѣ о взможенье правды и справедливости у себе и для себе.

---

[34]) На синодѣ Замôйскôмъ навѣть вже хибло представителѣвъ свѣтскои интеліґенціи народу; вѣрныхъ представляло едино церковне братство!

[35]) Характеристичні суть назвы, які народы дають або ôдъ другихъ мають даній своимъ народнымъ орґанізмамъ. Для Анґличанина Анґлія — стара, для Француза Франція — повна хвалы, для Нѣмця Нѣмеччина — зъединена; Польща — рѣчь посполита або шляхотска, Русь же — свята...

Концерты „шѣснацятки“ и „дванацятки“.

Про концертъ „шѣснацятки“ въ Дрогобичи пишуть намъ:

Дня 6 н. ст. вересня дала „шѣснацятка“ — якъ уже мы доносили, — вечерокъ зъ танцями въ Дрогобичи на дохôдъ будовы руско-національного театру.

Концертъ удавъ ся славно. Вже по першôмъ Лисенковôмъ творѣ „Иванъ Гусъ“ надѣлила публика шѣснацятку невмовкаючими оплесками. Зъ рôвнымъ успѣхомъ вывела она и прочі точки, такъ, що надто мусѣла ôдспѣвати два утворы надпроґрамово. Участь въ концертѣ взяли также пп. В. Янишевска и ея ученица М. Яблоньска. П. Янишевска грою доказала, що есть свѣдома своеи штуки, а ученица ея п. Яблоньска ôдограла Яроньского „Бурлака“ зъ правдивымъ артизмомъ. П. Скалишъ барітоністъ ôдспѣвавъ сольо „Ой Днѣпре“ Лисенка и по першôй точцѣ одержавъ першенство въ успѣху. Молодый его, дуже приятный а при тôмъ о великôй скалѣ та чистôмъ тонѣ барітонъ унявъ усю публику, а оплескамъ не було кôнця, доки не ôдспѣвавъ надпроґрамово Лисенкову „Тарасову нôчь“. Взагалѣ успѣхъ шѣснацятки въ Дрогобичи бувъ великій, а если долучимо до того й великій дохôдъ на будову театру, то можемо пожелати „шѣснацятцѣ“ и на будуче такого поводженя.

По концертѣ ôдбулись танцѣ и протяглись ажь до рана.

Ще одно годить ся пôднести, а то енерґічнôсть мѣсцевого комітету, а найбôльше головы его, Вп. посла и бурмістра Дрогобича п. Ксенофонта Охримовича, котрый зъ молодечимъ жаромъ займавъ ся устроеньемъ сего вечерка и довѣвъ до такъ красного результату, а также заинтересованье вечеркомъ и участь въ нѣмъ польскои а навѣть жидôвскои публики. За те, на жаль, хибувало нашои зъоколичнои публики, бо лише въ малôмъ числѣ прибула на вечерокъ.

Вечеромъ, въ часѣ павзы по концертѣ, ôдбувъ ся комерсъ, устроеный мѣсцевымъ комітетомъ. Тутъ понеслись тоасты. Торжественна була хвиля, коли то колишні ученики, члены шѣснацятки пили здоровье свого бувшого професора, теперь директора ґімназіи п. Ол. Борковского. П. Борковскій повитавъ горячою промовою своихъ бувшихъ ученикôвъ, загрѣваючи ихъ до дальшого дѣла. У ôдповѣдь промовивъ п. Герасимовичъ, дякуючи ему за колишну ôтцѣвску опѣку.

На другій день, 7 н. ст. вересня ôдъѣхала шѣснацятка до Сколього, пращана комітетомъ зôбранымъ въ комплятѣ на двôрци дрогобицкôмъ. И тутъ зновъ на пращанье залунала наша гарна руска пѣсня.

Загальный дохôдъ brutto въ Дрогобичи бувъ 235 зр., а зъ того доходу чистого на будову театру прийшло около 100 зр.

М—а.

———

Про концерты „шѣснацятки“ въ Сколѣмъ и въ Болеховѣ пишуть намъ:

Зъ Дрогобича завитала шѣснацятка на вечерокъ до Сколього дня 8 н. ст. вересня. На двôрци повитавъ ихъ комітетъ мѣсцевый пôдъ проводомъ головы, о. Мартинкова. Вечерокъ ôдбувъ ся вô второкъ того дня въ сали касиновôй на Демни. Чистый дохôдъ [8 зр.] припавъ на будову церкви въ Сколѣмъ. Вечерокъ удавъ ся гарно — якъ часть концертова такъ и вечеркова, пôдъ знаменитою аранжерією пп. Кормоша и Туркевича, а гостѣ прибувші на вечерокъ пращали зъ великимъ вдоволеньемъ и сердечностію членôвъ „шѣснацятки“. Одно, що далось бы закинути, се то, що священьство и взагалѣ руска околична интеліґенція забавила ся въ повну абстиненцію... Нѣмцѣ та Поляки зъ Сколього выратували ситуацію, а то була бы саля свѣтила пустою ще бôльше.

По концертѣ въ Сколѣмъ настала 3-дневна перерва за-для посту и шѣснацятка выѣхала въ горы тухольскі: на два днѣ до Тухлѣ, запрошена въ гостину Вп. п. надлѣсничимъ Шматерою, а на прочій часъ до о. Савина Устіяновича до Головецка. Впов. господарѣ дому приняли шѣснацятку у себе незвычайно щиро, за що имъ отсимъ складае шѣснацятка щире спаси-Богъ!

Дня 12 н. ст. вересня прибула „шѣснацятка“ до Болехова и тутъ на другій день дала вечерокъ на дохôдъ будовы руско-народного театру. О вечерку згадаемо на-разѣ лише коротко, що удавъ ся прегарно. Всѣ точки проґрамы вывела шѣснацятка знаменито, а вже забавы не могли собѣ гостѣ нахвалити, дякувати аранжерамъ шѣснацятки пп. Кормошеви и Туркевичеви. Доходу brutto було 176 зр. зъ того netto по-надъ 50 зр.

Зъ Болехова выѣздить „шѣснацятка“ на вечерокъ до Теребовлѣ и надѣемось, що тамошна Вп. публика збересь дня 17 н. ст. вересня якъ найчисленнѣйше и не схоче остати позаду публики въ Дрогобичи, Самборѣ та Болеховѣ, тымъ бôльше, що по шѣстьохъ рокахъ першій се вечерокъ академикôвъ львôвскихъ. Впрочôмъ побачимо...

———

Проґрама VI го вечерка шѣснацятки въ Тернополи дня 20 н. ст. вересня на дохôдъ будовы руско-народного театру:

1. Вступне слово.
2. Перше Quodlibet Лисенка — хоръ.
3. Сольо скрипка зъ фортепяномъ — К. Герусъ.
4. Јенка „Нек Душман“, сербска пѣсня — хоръ.
5. Сольо фортепянъ.
6. Воробкевича „Огнѣ горять“ — хоръ.
7. Декламація.
8. а) Лисенка „Тарасова нôчь“ и „Гетьманы“, соля барітоновй — І. Скалишъ.
9. Лисенка „Иванъ Гусъ“ [текстъ змѣненый] — хоръ въ акомпаниментомъ фортепяна.

По концертѣ забава зъ танцями. Початокъ точно о годинѣ 8. Вечеркомъ займаесь на-разъ Вп. Вол. Навроцкій, кандидатъ нотаріяльный.

———

До Вп. патріотôвъ въ Золочевѣ ôдзываесь шѣснацятка: чи не моглиб-ъ завязати мѣсцевый комітетъ въ цѣли устроеня вечерка въ день 22 н. ст. вересня. Вôднестись просить до адміністратора „шѣснацятки“ тов. М. Герасимовича въ Теребовли.

———

Комітетъ для устроеня вечерка „дванацятки“ въ Рогатинѣ оповѣщуе:

Маємо честь завѣдомити Вп Публику, що въ справахъ вечерка „дванацятки“, котрый ôдбуде ся — якъ звѣстно — 21 н. ст. вересня с. р., удѣляе всякихъ информацій начальникъ „Народнои Торговлѣ“ въ Рогатинѣ п. Грицкевичъ, — отже просимо у всякихъ того вечерка дотыкаючихъ дѣлахъ, якъ устно такъ и письменно, до него ôдноситись.

Дзєровичъ.

Пляны кольонізаційні бар. Гірша.

Англійске міністерство торговлѣ надало концесію товариству основаному бар Гіршомъ для помочи россійскихъ жидôвъ. Товариство называесь Jewish Colonisation Association (жидôвске товариство кольонізаційне) и мае свôй осѣдокъ въ Англіи. Товариствомъ у властивôмъ значеню слова оно не есть, бо бар. Моріцъ Гіршъ мае 19.990 акцій а инших сѣмь банкирôвъ жидôвскихъ лишь по однôй акціи. Сѣ банкиры зовуть ся: льордъ Ротшільдъ, Юл. Гольдшмідтъ, Ернестъ Іосифъ Кассель, Ф. Мокатта, С. Гольдшмідтъ зъ Парижа, Саламонъ Райнахъ зъ Парижа и Веніяминъ Коґенъ.

Статуты товариства, пôсля оповѣщеня въ Times, були бы такі: Цѣлею товариства есть, орґанізувати вывандрованье жидôвъ зъ Европы и Азіи, именно зъ такихъ краѣвъ, де ихъ утискають, до инших частей свѣта и основувати въ пôвнôчнôй и полудневôй Америцѣ та въ инших краяхъ кольоніи рôльничі, торговельні и зъ инішими цѣлями. На тѣ кольоніи треба постаратись у правительствъ о ôдповѣдні просторы и потрѣбні права. Товариство буде старатись ôдтакъ о розвитокъ основаныхъ кольоній въ кождôмъ напрямѣ: закладаючи дороги, телеграфы, кольоніи, бôжницѣ, лазнѣ, льокалѣ для забавы и т. п. Товариство буде также вести торговлю, о скôлько она причинесь до зôбльшеня вывандрованя и кольоній. Філіи товариства закладають ся по всѣхъ частяхъ свѣта и аґентуры будуть наглядати всюды въ Европѣ и Азіи справъ вывандрованя. Закупить ся и выдаймлесь кораблѣ для транспорту кольоністôвъ, котрымъ подасть ся засѣвы, знаряды, худобу и завдатки грошеві, щобы лишь довести кольоніи до розцвѣту. Капіталы товариства мають зложитись въ англійскихъ, французскихъ, бельґійскихъ, голяндскихъ, нѣмецкихъ и американьскихъ паперахъ державныхъ. Номінальный капіталъ выносить 2,000.000 фунтôвъ штерлінґôвъ (по-надъ 20 міл. зр.) и розділеный на 20.000 акцій по 100 фунтôвъ шт. Если бы товариство розвязало ся, то оставшій капіталъ не роздѣлюесь помѣжь членôвъ, лишь передаесь жидôвскому товариству зъ подôбными цѣлями.

До сего пляну замѣчае Times: „Въ кождôмъ взглядѣ се есть величне пôдприемство. Деякі вельми практичні люде высказались о нѣмъ прихильно, а однакъ заходять деякі сумнѣвы. Найперше покаже ся, чи россійскі жиды здалі на еміґрацію до новои, маючои розвивати ся краины. Арнольдъ Уайтъ, секретарь Гірша, пôсля своихъ розслѣдôвъ орѣкъ, що россійскі жиды суть добрыми рôльниками, але не всѣ добрі рôльники можуть статись добрыми кольоністами, а и о рôльничихъ способностяхъ россійскихъ жидôвъ ще много сумнѣвôвъ. Рôвно-жь дуже легко може прийти до спорôвъ зъ правительствами и народами, де то мають поселятись тѣ компактні массы жидôвства. А може и правительство россійске не згодить ся на се, щобы его пôдданй выбирались зъ краю, бо хочь и якъ ненавидить се правительство жидôвъ, то все таки нерадо буде бачити ихъ вывандрованье, бо жь жиды суть доброю поживою для канонôвъ пôдчасъ вôйны, и добрыми податниками въ часѣ мира. Одтакъ можна сумнѣватись, на скôлько таке величезне вывандрованье полѣпшить долю загалу жидôвъ. Многі поправлять свое положенье, але бôльша частина жидôвства збѣднѣе за-для змѣны ôдносинъ. Вкôнци задля величи предприемства грозить ему велике різико, яке бувае все при подôбныхъ операціяхъ, и тому треба якъ найбôльшои осторожности.“

Справы краєві.

[Реформа закона дорогового. — Проектъ що до будовы льокальныхъ зелѣзниць. — Двѣ стіпендіи краєві для акушерокъ. — Реґуляція рѣки Бялы.]

Выдѣлъ краевый въ торôчнôмъ справозданю зô своеи дѣяльности подавъ до вѣдомости соймовои межь иншимъ также и результатъ своихъ студій надъ реформою закона дорогового. При тôмъ высказавъ выдѣлъ краевый засады, основані на тыхъ студіяхъ, котрыми можна бы руководитись при змѣнѣ закона дорогового. Але заразомъ и застерѣгъ выдѣлъ, що проектъ може пôдпасти змѣнамъ, если цѣлый матеріялъ буде зôбраный и достаточно розваженый.

Надъ тыми засадами перевела соймова комісія дорогова широку дискусію въ присутности тогочасного шефа дорогового департаменту въ краевôмъ выдѣлѣ, Адама Єнджеєвича. Зъ дискусіи показало ся, що справа реформы дорогового закону вымагае ще дальшихъ докладнѣйшихъ дослѣдôвъ и що доперва тогдѣ, коли въ нихъ не буде вже нѣякого сумнѣву що-до засадъ, на котрыхъ реформа мае основуватись, буде мôгъ краевый выдѣлъ предложити соймови ôдповѣдні внесеня.

Се высказала комісія дорогова въ своѣмъ справозданю и соймъ принявъ до вѣдомости. Ôдповѣдно до замѣтокъ въ сѣмъ справозданю комісіи краевый выдѣлъ провадивъ дальші студіи безъ перервы въ справѣ реформы дорогового закона, щобы всесторонно и основно выслѣдити ôдповѣдні потребы цѣлого краю.

Веденье дальшихъ докладнѣйшихъ дослѣдôвъ ще тымъ бôльше оправдане, що дорогова новеля зъ р. 1885, котра вôйшла въ житье доперва въ 1887 р., а въ деякихъ повѣтахъ ще пôзнѣйше, взагалѣ истнуе дуже коротко такъ, що не можна ще приступати до ея змѣны теперь вже зъ повнымъ пересвѣдченемъ о ея всѣхъ лихахъ и добрыхъ наслѣдкахъ. При тôмъ реформа, котра мала бы бути переведена, повинна бути такъ обдумана, щобы давала безпечну запоруку, що по якôмсь часѣ не було потрѣбно новои реформы. Нѣчо бо не пôдкопуе поваги законôвъ такъ сильно, якъ ихъ частѣ змѣны. Тожь зъ огляду на высказане оречене дороговои комісіи, дотеперѣшні студіи дорогового департаменту краевого выдѣлу, хочь приготовила вже дуже богатый матеріялъ, ще суть недостаточні. Тому и справа реформы дорогового закона мусить бути уважана теперь ще незрѣлою до законодатного трактованя.

Зъ тыхъ причинъ — и за-для того, що евентуальна реформа громадского закона, маюча на цѣли заложити громадскі округи, могла бы бути користно ужита при змѣнѣ дорогового закона до сего, щобы скрѣпити силы заряду громадскихъ дорôгъ — краевый выдѣлъ порѣшивъ вздержати ся и не предкладати ще соймови проекту реформы дорогового закона.

———

Въ минувшôмъ роцѣ соймъ припоручивъ краевому выдѣлови уложити правила, пôсля котрыхъ ôнъ мôгъ бы роздавати запомоги на будову льокальныхъ зелѣзниць. Краевый выдѣлъ постановивъ не тôлько розслѣдити ôдносины по инших краяхъ державныхъ въ сѣмъ напрямку, але также зôбрати даты потрѣбні до уложеня проекту будовы льокальныхъ зелѣзниць въ Галичинѣ. На запытанье въ сѣй справѣ одержавъ кр. выдѣлъ ôдповѣдь зъ вôсьмохъ австрійскихъ краѣвъ, именно ôдъ краевыхъ выдѣлôвъ зъ Буковины, Шлеска, Моравы, Горѣшнои Австріи, Долѣшнои Австріи, Сальцбурґа, Стиріи и Каринтіи. Зъ тыхъ ôдповѣдей выходить, що теперь зачинають будувати вузко-шляховй зелѣзницѣ льокальнй, котрі суть дешевші, лекше ихъ удержати и провадити на нихъ рухъ. Краевый выдѣлъ на Моравѣ уважае для свого краю такі зелѣзницѣ дуже пригôдными тымъ бôльше, що они потребують на кільометеръ лишь 16 до 40 тысячѣвъ основного капіталу. Также и стирійскій выдѣлъ краевый пересвѣдчивъ ся, що дотеперѣшна система будôвлѣ льокальныхъ зелѣзниць въ Австріи задорого дорога и для того треба будувати зелѣзницѣ вузко-шляховй яко зелѣзницѣ довозовй до инших головнѣйшихъ лінiй.

Поодинокі краѣ въ Австріи дають дуже часто запомоги на будову такихъ зелѣзниць зъ краевыхъ фондôвъ, але нѣколи не вызначено постôйныхъ засадъ що до роздачѣ краевыхъ субвенцій. Такі пôдпомоги роздѣлювано завсѣгды ôдъ случаю до случаю и завсѣгды ставляло до сего соціяльні условія. Ажь въ роцѣ минувшôмъ соймъ въ Стиріи ухвалилъ законъ осôбный о пôдпомаганю будовы льокальныхъ зелѣзниць. Розумѣесь, що конечна потреба зô загального становища будовы такихъ зелѣзниць не може пôдпадати нѣякому сумнѣвови и що интересованй стороны не можуть зôбрати цѣлого потрѣбного капіталу накладового. На ту цѣль въ Стиріи мае заложитись осôбный краевый фондъ льокальныхъ зелѣзниць а на то ухвалено затягнути чотиро-процентову позычку краеву на суму не бôльшу якъ 10 міліонôвъ зр. Въ нѣкôмъ краю въ Австріи нема ще збудованыхъ зелѣзниць краевымъ коштомъ и нѣ одинъ край не мае льокальныхъ зелѣзниць въ своѣй управѣ.

Нашъ выдѣлъ краевый приступить небавкомъ до уложеня проекту сѣти льокальныхъ зелѣзниць и предложить соймови внесеня що-до роздачѣ субвенцій на льокальні зелѣзницѣ и що-до фондôвъ на те конечно потрѣбныхъ.

———

Выдѣлъ краевый предложивъ соймови внесенье, щобы на ôддѣлѣ положничôмъ въ львôвскôмъ шпитали краевôмъ основати двѣ стіпендіи по 120 зр. рôчно. Стіпендіи будуть надаватись на одинъ рôкъ тымъ акушеркамъ, котрі скôнчили курсъ въ школѣ положничôй зъ дуже добрымъ поступомъ, въ тôй цѣли, щобы могли набути практики. Сѣ стіпендіи буде надавати краевый выдѣлъ на представленье директора львôвского шпиталя краевого та професора школы положничои. Межь мотивами сего проекту пôдносить ся головно те, що образованье акушерокъ по однорôчнôй науцѣ ще недостаточне и ихъ практика неразъ не ôдповѣдае найпростѣйшимъ понятямъ науки, а тымъ бôльше, що лѣкарска штука въ тôмъ ôддѣлѣ робить дуже скорі поступы. Дальше и обслуга въ львôвскôмъ закладѣ положничôмъ зъ зôбльшеньемъ тыхъ двохъ стипендистôвъ стане лѣпшою и стараннѣйшою, бо они будуть сповнювати на клініцѣ службу акушерокъ. Въ роцѣ 1890 въ закладѣ було помѣщено 940 матерей и 795 дѣтей, злогôвъ ôдбуло ся въ закладѣ 858. Сѣ цифры ростуть зъ кождымъ рокомъ и вже въ теперѣшнôмъ станѣ на кожду зъ трохъ акушерокъ въ закладѣ припадае 300 злогôвъ. Властиво стипендіятки повинні бы мешкати въ закладѣ, бо тогдѣ могли бы нести закладови бôльшу користь, але теперь нема тамъ мѣсця на мешканье.

———

Проектъ закону реґуляціи рѣки Бялы не отримавъ цѣсарскои санкціи для сеи причины, що въ проектѣ держава мае заплатити 60% загальныхъ коштôвъ, обчисленыхъ на 1,789.000 зр. Такъ великои запомоги держава не могла бы выплатити зъ державного фонду меліораційного, а хиба лише яко безпосередный датокъ зъ державного скарбу. Дальше — пôсля гадки міністерства рôльництва — многі роботы реґуляційні не суть анѣ наглі, анѣ потрѣбні а велика часть ихъ дасть ся довершити далеко меншимъ коштомъ. Выдѣлъ краевый зарядивъ розслѣды що-до потребы реґуляціи рѣки Бялы а при тôмъ бравъ участь высшій совѣтникъ Ишковскій зъ міністерства справъ внутрѣшнихъ. Ся комісія одобрила гадку краевого выдѣлу и длятого на найблизшу сесію галицкого сойму кр. выдѣлъ рѣшивъ

риовъ поставити справу реґуляції сеи рѣки. Выдѣлъ заявивъ правительству, що се предприятье не може бути зреалізоване въ такій способъ, якъ сего хоче міністерство та высказавъ надѣю, що ґр. Таффе за вставленьемъ ся президії намѣстництва выдае змѣну постановы міністерства рôльництва.

Зъ судовои салѣ.

Одною зъ найбôльше цѣкавыхъ розправъ пôдчасъ сеи каденціи суду присяжныхъ у Львовѣ була розправа, яка ôдбула ся 14 и 15 с. м. противъ Сруля Кеслера и Іосля Ґетлера зъ Немирова, позаякъ она кинула дуже ярке свѣтло на вызыскуванье селянъ нашихъ по ярмаркахъ черезъ торговцѣвъ кôньскихъ. Сруль Кеслеръ, 30 лѣтный жидокъ, представивъ ся яко идеалъ такого мантѣя вызыскувача. Меткій, спритный, импертінентный, уходить въ очехъ своихъ жертвъ за „чесамовитого". Въ дѣйствности-жь ôнъ майстеръ въ шанжованю та пускае тумана несобачнымъ селянамъ.

Штуку свою уладжувавъ Сруль звычайно въ той способъ, що на ярмарку сторгувавъ коня за якусь цѣну, выплативъ селянинови усѣ грошѣ на руку, позволивъ продавцеви разъ и другій перечислити и провѣрити всѣ грошѣ, а опôсля старавъ ся якимъ-небудь способомъ знову дôстати грошѣ въ свои руки, — отъ примѣромъ домагаючись 50 кр. „на щастье". Черезъ те селянинъ скидавъ ся купна и грошѣ звертавъ, а Сруль, дôставши въ свôй кулакъ грошѣ, справлявъ ся такъ звинно, що не ôдходячи въ мѣсця, не ховаючи грошей до кишенѣ, звертавъ ихъ по хвили селянинови, але при тôмъ выскувавъ по 25 зр. и больше, бо селянинъ не перечислювавъ уже грошѣ по разъ четвертый або котрый тамъ даной готôвки, а вѣрючи, що мае цѣлу цѣну купна, спостерѣгавъ бракъ ажь тогдѣ, якъ Сруля вже не було на ярмарку.

Прокураторія державна [заступавъ ея п. Гельденбурґъ] обжалувала Сруля Кеслера о чотири факты, а именно:

1. Дня 3 червня 1890 р. Сруль на торзѣ въ Равѣ сторгувавши у Осипа Процовича зъ Карова коня за 44 зр. 20 кр., давъ ему тѣ грошѣ въ бôчнôй улици на руку, а коли той помалу перечисливъ, ôдобравъ ôдъ него, кажучи, що „хлопъ не вмѣе рахувати", и самъ ему на руку ще разъ перечисливъ, — а коли по якôмсь часѣ Процовичь отямивъ ся, хибувало 25 зр.

2. Дня 7 липня 1890 р. Сруль на торзѣ въ Равѣ сторгувавши у Василя Жука зъ Погорѣлиська коня за 49 зр., пхавъ ему меньше, а коли Жукъ звернувъ разъ и другій даву ему цѣну купна, Кеслеръ доложивъ зъ кишенѣ то, що хибувало, Жукъ принявъ грошѣ, не числячи ихъ по третій разъ, а тымчасомъ Кеслеръ мавъ часъ шанжувати 25 зр.

3. Сруль, зґодивши д. 16 липня 1890 р. на торзѣ въ Великихъ Очахъ у Василя Венгерака зъ Свидницѣ коня за 44 зр., выплачувавъ патками въ двоє зложеными въ той способъ, що выдавалось, буцѣмъ есть патокъ 8, а ихъ було 4, и при тôмъ не доплативъ 25 зр.

4. Дня 5 грудня 1890 р. Сруль на торзѣ въ Жовквѣ зґодивши у Павла Хотѣя зъ Каменки-Бобровѣдъ коня за 65 зр. и выплативши цѣлу цѣну, зажадавъ „на щастье" 50 кр., а коли Хотѣй звернувъ ему грошѣ, Кеслеръ зрѣкъ ся такого великого „щастя", але даючи въ-друге Хотѣеви цѣну купна, таки крадькомъ затримавъ собѣ „на щастье" 40 зр.

Та на нещастье взявъ собѣ Кеслеръ тыхъ 40 зр., бо Хотѣй вышукавъ его ажь въ Немировѣ, а судъ замкнувъ Сруля до слѣдчои вязницѣ, и въ слѣдствѣ позыскали также всѣ попередни его вчинки, межь иншими и той, що о обманьство Осипа Процовича була вже розправа карна въ судѣ повѣтовôмъ въ Равѣ та що на пôдставѣ заприсяженыхъ зѣзнань Іосля Ґетлера увôльнено Сруля ôдъ обжалования. Ґетлеръ зѣзнавъ, що Процовичь при нѣмъ въ бôчнôй улици перечисливъ грошѣ за коня, ствердивъ, що дôставъ усѣ 44 зр. 20 кр. и сховавъ.

Позаякъ Процовичь и другій свѣдокъ Женьчукъ стверджали, що въ тôй уличцѣ при выплатѣ крôмъ нихъ двохъ и Сруля третього не було нѣкого, а именно не було Іосля Ґетлера, — то прокураторія обжалувала: Сруля Кеслера: 5. о намову Іосля Ґетлера до фальшивого зѣзнания въ судѣ, — а крôмъ того 6. Іосля Ґетлера о злочиньство обманьства зъ §. 197 а) зак. карного.

Розправу переводивъ зъ великою, звычайною собѣ вервою сов. Дуневичь, а судьѣ присяжнѣ на заданыхъ имъ 7 пытань за выше наведеныхъ 5 фактôвъ що-до Сруля Кеслера и два додатковѣ, чи Сруль Кеслеръ налогово обманювавъ селянъ та чи обманивъ ихъ надъ 25 зр., однодушно всѣми 12 голосами сказали „такъ", а трибуналъ засудивъ Сруля Кеслера на три роки вязницѣ.

На осьме пытанье дотыкаюче Іосля Ґетлера потвердили судьѣ присяжнѣ вину 9-ма голосами, а трибуналъ засудивъ Іосля Ґетлера на шѣсть мѣсяцѣвъ вязницѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

До Pol. Corr. пишуть зъ Пешту, що угорскій буджетъ на рôкъ 1892 вже майже зовсѣмъ уложено и удержано въ нѣмъ рôвновагу, яка була въ минувшôмъ роцѣ. Ся рôвновага лишь въ такôмъ разѣ могла бути захитана, коли бы спôльне міністерство войны бачило ся приневолене, о чôмъ сегодня говорять, пôднести потребы въ своѣмъ преліміпарі на будучій рôкъ о 18 до 19 міліонôвъ зр. Але загально надѣють ся, що сума збôльшеныхъ домагань буде значно низша. — Также и о австрійскôмъ буджетѣ Przegląd приносить звѣстку, що помимо донесень и неосновныхъ припущень новый буджетъ мимо збôльшеныхъ потребъ міністерства войны покаже если не якусь надвыжку, то въ кождôмъ разѣ рôвновагу. Всѣ цифры ще доси не зсумованѣ, бо зложенье буджету доси ще переводить ся, але се вже певне, що о дефицитѣ не може бути и бесѣды.

—

До альбаньскихъ Малісорôвъ, котрѣ, якъ звѣстно, ведуть безнастаннѣ споры граничнѣ зъ Чорногорцями, мали прийти новѣ транспорты оружія. Офиціяльный „Гласъ Црнагорца" доносить про се такій подробицѣ: „Два австрійскѣ пароходы торговельнѣ недавно выладували велику скількôсть карабінôвъ, револьверôвъ, пороху та патронôвъ въ мытовыхъ складахъ въ Раґузѣ. Въ ночи оденъ военный корабель пôдъ турецкою флягою перевезъ сей матеріялъ военный и выладувавъ его въ пристани Лювара коло села Ретшъ на лѣвôмъ березѣ рѣки Бояны та зложивъ въ хатахъ провôдниковъ малісорскихъ Нель Салізъ и Діонъ Деде. Чорногорске правительство дало знати о тôмъ турецкому посольству та прочимъ заступникамъ державъ а заразомъ зажадало выясненя ôдъ турецкого и австрійско-угорского правительства. Австрійско-угорске правительство признало, що донесеня згоджують ся зъ правдою, але также доказало, що сей ладунокъ надано въ Раґузы до Корфу, отже на альбаньскôмъ побережю выладувано его яко контрабанду. Турецке правительство выслало заразъ безъ проволоки вôйско, котре по малôмъ опорѣ засеквеструвало тѣ запасы оружія Малісорôвъ. Впрочôмъ также въ чорногорскôй половинѣ села Ретшъ сконфіскувано велику кôлькôсть оружія и муніціи. Зъ Константинополя заразомъ дано приказъ двомъ кораблямъ военнымъ сторожити при альбаньскôмъ побережю, щобы не перепачковували оружія."

—

Загальну увагу звернула статья одного зъ поважныхъ даньскихъ дневникôвъ опозиційныхъ. Выдаваный въ Копенгазѣ, высказуе гадку опозиціи, котра не хоче тѣснѣйшого сполученя зъ Россією, але бажае, удержати зъ Нѣмеччиною добрѣ ôдносины. На початку статьѣ рѣшучо поборюесь всѣ арґументы промавляючѣ за прилученьемъ Даніи до Франціи и Россіи, та впевняесь, що се было бы убійствомъ и упадкомъ народа. На пôдпертье своего твердженя вычисляесь важнѣйшѣ историчнѣ подѣѣ. Нѣмеччина вправдѣ ôдограла въ исторіи Даніи также сумну ролю, але та держава нѣколи не удавала фальшивого приятеля, якъ Франція и Россія. Коли Данія передъ двома вѣками хотѣла ôдобрати втраченѣ землѣ, то сему перешкодивъ Людвикъ XIV., а Петро I. примиривши ся зъ Каролемъ XII., хотѣвъ зрадою заняти столицю союзника Даніи Фридриха IV. На початку сего столѣтя Александеръ I., фальшивый союзникъ Даніи, ôддавъ Швеціи даньску Норвеґію, въ р. 1864 Россія поступала въ порозуміню зъ Прусами а Франція старалась перешкодити та й перешкодила акціи анґлійскои на корысть Даніи.

—

Якъ звѣстно, Нѣмеччина веде также, якъ и иншѣ державы, кольоніяльну політику у всхôднôй Африцѣ. Се коштуе богато грошей и недавно нѣмецка рада державна ухвалила величезнѣ сумы на справленье кольоніяльныхъ пароходôвъ та на ихъ узброенье, але теперь заплатила Нѣмеччина за се и кровью. При Иленца у всхôднôй Африцѣ прийшло до борбы межь экспедиціею нѣмецкою пôдъ проводомъ поручника Зелевского а Вагегесами, однымъ племенемъ Зулюсôвъ. Въ тôй борбѣ нѣмецку выправу зовсѣмъ знищено. Десять офіцирôвъ и триста муринôвъ погибло на мѣсци, пять Европейцѣвъ десь заподѣялось а три канони и богато оружія страчено. Доносять также, що и провôдника выправы Зелевского нема. Вагеги суть племенемъ Зулюсôвъ и вывандрували зъ полудня на пôвночь та осѣли коло озера Ніасса. Они суть узброенѣ дуже добрыми карабінами новѣйшои системы, котрѣ имъ Портуґальцѣ мали доставити. Зулюсы, котрѣ убили князя Людвика Наполеона, були ще тогдѣ узброенѣ головно луками и не ставали нѣколи майже до отвертои борбы а ховали ся въ багнистыхъ гущавинахъ та зъ-вôдтамъ стрѣляли затроеными стрѣлами, теперь же, якъ бачимо, набрали европейскои цивілизаціи и трудно прийдесь Европейцямъ встоятись супротивъ нихъ.

НОВИНКИ.

— **Въ Тернополи** ôдбудесь въ недѣлю дня 20 с. м. концертъ „шѣснацятки" и вечерокъ зъ танцями. Строй на вечерокъ домашный.

— **Міністеръ судôвництва ґр. Шенборнъ** бувъ вчера о 8 годинѣ рано въ товариствѣ намѣстника ґр. Баденього, президента бар. Семеновича, совѣтника Тхуржницкого и секретаря міністеріяльного Ценкера, при торжественнôмъ посвяченю школы им. Мицкевича. Зъ-вôдси въ тôмъ самôмъ товариствѣ ôдъѣхавъ міністеръ на дворець зелѣзницѣ и поѣздомъ, ôдходячимъ о год. 9 мін. 10 рано, ôдъѣхавъ въ товариствѣ бар. Сименовича, совѣтника Тхуржницкого и секретаря Ценкера до Черновецъ. Въ Черновцяхъ ôдбуде міністеръ візитацію судôвъ, оглядне палату митрополита и синагогу. По візитаціи ôдбуде ся обѣдъ у президента черновецкого суду краевого Ипполита Мартиновича. На другій день, по оглядненю заведень карныхъ въ Черновцяхъ, ôдъѣде ґр. Шенборнъ до Гвиздця до ґр. Станислава Дѣдушицкого а евентуально до князя Пузины. Міністеръ буде также въ Городенцѣ а въ четверъ вечеромъ поверне до Львова, тутъ переночуе и въ пятницю зъ рана, о годинѣ 8, пустить ся въ дальшу подорожь по Галичинѣ, именно: до Золочева, зъ-вôдки поѣде до Пôдгорець и Пеняк, почôмъ знову поверне до Львова и 18 н. ст. вересня ôдъѣде до Вѣдня.

— **Одъ п. Франтішка Ржегоржа** одержали мы слѣдуюче письмо зъ просьбою о помѣщенье: „Въ моѣй подорожи по схôднôй Галичинѣ, особливо середъ Гуцулôвъ, рускѣ приятелѣ й прихильники помагали менѣ до того, та головно тôй пôдмовѣ маю подякувати за те, що мôй народописный добутокъ выйшовъ такій свѣтлый. Тимъ-то, сповняючи тôлько милый обовязокъ, дякую щиро Впов. родинѣ Лозицкихъ и д. Гузарови въ Станиславовѣ, судовому адъюнктови д. Таничкевичу и д. Кисѣлевскому въ Надвôрнѣ, д. Л. Витошиньскому, д. Корн. Устияновичу теперь у Микуличинѣ далѣ родинѣ дд. Пасиновича, Коржиньского й Кисѣлевского въ Жабю, а также о. парохови въ Ясеновѣ горѣшнôмъ, постенфіреру жандармеріи д. Гр. Георгуцѣ въ Устю Путиловѣ. Окрôмъ того вдячно згадую подружье Бобикевичѣвъ у Вижници, Матковскихъ зô Снятина и моихъ коломыйскихъ приятелѣвъ дд. братôвъ Бѣлоусôвъ, д. Гарасимовича и д. Дудика, а также д-ра Окуневского зъ Городенки та тамошныхъ д-ра Яросевича и д-рида Невестюка. Особливо вдячно згадую родину Всч. о. Шухевича въ Тишкôвцяхъ и начальника стації въ Бортникахъ д. Л. Тишиньского, родину повѣтового судьѣ въ Яновѣ д. Герасимовича зъ тамошными числеными патріотами та вкôнци дякую д. В. Шухевичови и Хв. редакціи „Дѣла" у Львовѣ за вчасну оповѣстку про мою подорожь Вамъ усѣмъ за себе й за мого товариша подорожи д. Понца сердечно дякую. — *Франтішекъ Ржегоржъ*.

— **Голосы Полякôвъ о концертахъ „дванацятки".** Про концертъ „дванацятки" въ Новôмъ Санчи одержавъ Przegląd допись повну похвалъ для рускихъ спѣвакôвъ и рускои пѣснѣ. Згадавши про цѣль подорожи „дванацятки" каже дописуватель, що ся подорожь то рôдъ артистичнои прогульки, полученои зъ вокальными продукціями, зъ котрыхъ дохôдъ благородна молодѣжь призначуе на будову народного театру у Львовѣ. „Намъ лишь чола похилити передъ такъ чеснымъ змаганьемъ та пôдперти его всѣми силами". Тарнôвска Pogoń знову пише такъ про концертъ „дванацятки" въ Тарновѣ: „Въ четверъ въ переповненôй добôрною публикою сали театральнôй выступили въ концертѣ рускѣ академики зô Львова и не лишь не завели надѣй аматорôвъ мужеского хору, але ще ея майже въ кождôмъ взглядѣ перевысшили. Знаемо Русинôвъ яко высоко-музикальныхъ, длятого также и вымоги нашѣ можуть бути що-до ихъ продукціи бôльшѣ, а треба признати, що хочь то була лишь „дванацятка", то робила въ декотрыхъ точкахъ проґрамы враженье, яке зможе выкликати лишь сильный хоръ мужескій. Чи то въ сумнôй рускôй думцѣ, чи въ живôй пѣсовцѣ польского композитора, всюды заявила „дванацятка" незвычайну легкôсть, знамениту вправу, каждый членъ бувъ певный себе а сильнѣ здоровѣ голосы сполучали ся въ прекрасно тѣньовану цѣлôсть". Особливо хвалить Pogoń „Помарнѣла наша доля" Вахнянина (сольо) и Нѣщиньского „Закувала та сива зозуля" а зъ спѣвакôвъ особливо панôвъ Шиманьского (баритонъ), Береста, Дрималика и Гриневецкого (басъ) а передовсѣмъ управителя хору и композитора Остапа Нижанковского.

— **Огнь.** Дня 5 н. ст. вересня навѣстивъ село Опаку повѣта чешанôвского огонь и спаливъ 3 селяньскѣ загороды. Зъ погорѣльцѣвъ не бувъ нѣхто убезпеченый. Причина огню не звѣстна. На ратунокъ приспѣли сторожѣ огневѣ зъ Фельзендорфу и Любачева зъ сикавками и огневыми знарядами. Въ огни тôмъ згорѣла и одна дитина.

— **Der Mohr hat seine Schuldigkeit gethan...** Така увага насувае ся мимоволѣ, перечитуючи вѣсти надходячѣ зъ Варшавы про гоненье галицкихъ священникôвъ еміґрантôвъ въ Холмщинѣ. Православный епископъ варшавско-холмскій Леонтій, котрый уже ôдъ самого початку, ôдъ коли лишь обнявъ епископію, глядѣвъ зъ неохотою на священникôвъ, що перейшли зъ греко кат. вѣры на православіе, а особливо на тыхъ, що зайшли зъ Галичины, выдавъ приказъ, щобы тѣ священники пошукали собѣ помѣщеня въ иншихъ епархіяхъ, бо до року ихъ приходы будуть уважатись за опорожненѣ и до нихъ прийдуть правдиво россійскѣ священники зъ глубокои Россіи, зъ надъ Волги, а священники зъ Галичины можуть тамъ пошукати собѣ мѣсця. Рекурсы до правительства не поможуть нѣчого. У Варшавѣ ходить чутка, що больша часть галицкихъ священникôвъ думае вертати назадъ до Галичины и тутъ повернути назадъ до греко кат. вѣры. Що до причинъ розпорядженя епископа Леонтія, то ходять въ Варшавѣ усякѣ толки, котрыхъ на-разѣ годѣ провѣрити. Найбôльше есть такихъ, що видять въ тôмъ особисту неохоту еп. Леонтія до галицкихъ священникôвъ. Другѣ знову доказують, що давнѣ греко-католицкѣ а теперь православнѣ священники дуже рôвнодушнѣ для православія, и то есть головною причиною, що ширить ся штунда. — Донесеня дневникарскѣ потверджують и оповѣданя осôбъ, котрѣ були за кордономъ остатними часами и на мѣсци пересвѣдчились о прикрôмъ положеню галицко-рускихъ священникôвъ еміґрантôвъ.

— **Генеральный директоръ зелѣзниць державныхъ бар. Чедикъ** выѣхавъ зô Львова до Бучача. Бар. Чедикъ мае оглянути шляхъ зелѣзницѣ трансверзальнои, почôмъ поверне до Вѣдня.

— **Челядники переплетничѣ у Львовѣ** вручили були, якъ мы то въ своѣмъ часѣ донесли, майстрамъ петицію, де высказували свои жаданя и грозили застановою роботы. Теперь предложили и краковскѣ челядники переплетничѣ такѣ жаданя майстрамъ и жадають: установленя 10 годинной роботы денной, пôдвысшеня платнѣ дотеперѣшнои о 35%, установленя мінімального зарôбку тыжневого на 8 зр. и правильнои выплаты. Крôмъ того суть въ тôй ôдозвѣ ще иншѣ поменшѣ жаданя а кôнчить ся она заявленьемъ, що єсли майстры до 14 днѣвъ не пристануть на жаданя челядникôвъ, то они застановлять роботу.

— **Въ заведеню карнôмъ для мужчинъ у Львовѣ** ôдбудуть ся въ тамошнôй школѣ вязнѣвъ испыты 30 н. ст. вересня и 1 н. ст. жовтня.

— Комітетъ вечерка **„шѣснацятки" въ Дрогобичи** прислав на руки головного выдѣлу товариства „Просвѣты" 80 зр., а комітетъ вечерка **„дванацятки" въ Горлицяхъ** 35 зр. 55 кр. яко чистый дохôдъ зъ вечеркôвъ на фондъ будовы руского національного театру у Львовѣ.

— **Въ школѣ політехнічнôй львôвскôй** опорожнена посада асистента при катедрѣ технольоґіи механічнои зъ платнею 600 зр. Першенство въ одержаню посады будуть мати кандидаты, котрѣ выкажуть ся зложенымъ другимъ испытомъ державнымъ. Поданя вносити до ректорату до 25 н. ст. вересня.

— **Сто четырнацятьлѣтный старецъ на выставѣ праժскôй.** Въ суботу о 12 годинѣ въ ночи, приѣхавъ до Праги на выставу Каетанъ Коскуба уродженый ще 1777 року въ однôмъ сѣльци, повѣта Пацовского. Коскуба бувъ вже яко 14-лѣтный хлопець на выставѣ въ Празѣ въ роцѣ 1791. Narodni Listy зарядили були складку, щобы Коскуба мôгъ теперь приѣхати на выставу але зять его не приймивъ нѣякихъ грошей а покривъ самъ всѣ кошты и привѣзъ Коскубу до Праги. Якъ пишуть ческѣ ґазеты, то Коскуба помимо свого вѣку есть ще зовсѣмъ здоровъ.

— **100.000 зр. и 50.000 зр.** выносять обѣ головнѣ выграннѣ великои праժскои льотеріи. Звертаемо увагу нашихъ читателѣвъ, що тягненье наступить вже 15 н. ст. жовтня.

Наука штука и література.

— **„Зорѣ" ч. 17.** мѣстить продовженье повѣсти Вас. Чайченка „Сонячный промѣнь" и продовженье казки Франка „Безъ працѣ". Въ Исторіи літературы рускои говорить теперь д-ръ Ом. Огоновскій про дѣяльнôсть Анатоля Вахнянина. До портрету Олекс. Кониського, помѣщеного на першôй сторонѣ сего числа, доданый стихъ пок. Вас. Лиманьского, написаный на ювілей 25-лѣтнои дѣяльности Кониського. Крôмъ того стиха суть ще въ тôмъ числѣ чотири „Скорбнѣ пѣснѣ" Кониського, „Зôвяле листье" [початокъ циклю пѣсень поки-що не знаного автора] и „Сватанье Мороза" Одарки Романенко. До картинъ зъ выставы въ Празѣ, поданыхъ въ попередныхъ числахъ, помѣщеный въ сѣмъ числѣ дальшій описъ выставы. Зъ иллюстрацій одна представляе поворотъ Гуцулôвъ зъ Чорногоры, а друга дѣтей въ купели. Дрôбнѣ вѣсти зъ літературы и бібліографіи доповняють се число, выдане, якъ взагалѣ сегорôчнѣ числа „Зорѣ", дуже старанно.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Окружна рада шкôльна розписуе конкурсъ на посады дѣйствныхъ учителѣвъ при школахъ етатовыхъ зъ платнею 300 зр. въ Бердиковцяхъ, Бережанахъ, Блищанцѣ, Червоногородѣ, Добровлянахъ, Дрогичевѣ, Дуплискахъ, Ганковцяхъ, Головчинцяхъ, Колодрôбцѣ, Лисовцяхъ, Мишковѣ, Слобôдцѣ кошиловецкôй, Шутроминцяхъ, Шипôвцяхъ, Ворволинцяхъ, Иваню, Лѣтачи; при школахъ філіяльныхъ зъ платнею 250 зр. въ Хмелевôй, Городку, Голиградахъ, Костельникахъ, Кулакôвцяхъ, Лѣсечникахъ, Милôвцяхъ, Печарнôй, Попôвцяхъ, Солонôмъ, Свершкôвцяхъ, Зазулинцяхъ, Зазавѣ. Крôмъ того опорожненѣ посады молодшихъ учителѣвъ при 4 клясовôй школѣ въ Залѣщикахъ и 2-клясовôй въ Тлустôмъ. Поданя вносити треба до кôнця жовтня с. р.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 16 вересня. На біржи говорено, що правительство загадало дѣйстно удержавнити зелѣзницю Пôвнôчну. — Pol. Corr. перечить, мовь бы на маневрахъ стрѣляно до капітана Узелача зъ рядôвъ мадярского войска.

Петербургъ 16 вересня. Россійскій міністеръ справъ заграничныхъ Ґирсъ выѣздить дня 22 с. м. на довшу ôдпустку за границю, именно до Италіи. Рôвночасно зачинае и ґр. Капністъ, шефъ азійского департаменту, свою кôлькамѣсячну ôдпустку. „Моск. Вѣдомости" подаючи звѣстку про сѣ ôдпустки, додають, що россійске правительство мабуть уважае теперѣшну ситуацію въ Европѣ за цѣлкомъ спокôйну и мирну.

Парижь 16 вересня. Консуль французскій въ Сиприѣ донѣсъ, що обсада хвилева Анґлійцями мѣсцевости Сіґрі була лишь морскими маневрами.

Берлинъ 16 вересня. На пирѣ въ Ерфуртѣ сказавъ цѣсарь Вільгельмъ: Въ Ерфуртѣ перший разъ упокоривъ насъ корсиканьскій парвеній и поганьбивъ насъ страшно, але зъ-вôдси вышли лучѣ пôмсты въ 1813 р. Ґазеты доносять, що царь не приѣде на маневры до Варшавы.

Надôслане.

Д-ръ Леславъ Ґлюзиньскій

лѣкарь-специяліст недугъ горла и легкихъ повернувъ и ординуе якъ давнѣйше при **ул. Валовôй ч. 14** ôдъ 3—5-ои год.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНИКОМЪ"**

ул. Театральна ч. 6 (площь св. Духа) напротивъ головного ôдваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ, райсцайґи, и т. и. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарацій найдешевше и найскорше.

Замовленя въ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ".

ПОДЯКА.

Дня 15 н. ст. серпня погорѣвъ я въ само полудне, утративши въ огни 243 кôпъ збôжа озимого, 107 кôпъ збôжа ярого, 45 кôпъ насѣнной конюшины, весь запасъ изъ двохъ лѣтъ, около 300 возôвъ конюшины-пашѣ, позôсталѣ запасы торôчной соломы и околотôвъ, молотѣльню и нашѣ знаряды господарскѣ. Страта досягае або ѣ пересягае 4.000 зр. Позаякъ овесъ и гречка не були ще звезенѣ, длятого не поспѣшивъ ся я въ часъ ôдъ огню забезпечитись. Значну шкоду звыжь 1.000 зр. потерпѣла парохія, бо погорѣлѣ будынки, стодола и шопа, були за низько асекурованѣ, а дубове опарканенье зовсѣмъ було не убезпечене.

До сего превеликого нещастя довѣвъ мене нерозважный а радше шаленый поступокъ мѣсцевого двôрского економічного зарядчика. За моимъ токомъ, въ ôддали 1.100 кроковъ, на двôрскôмъ ланѣ, стояла величезна стирта соломы, зъ торôчного омолоту 700 кôпъ збôжа. Того самого дня т. е. 25 серпня около 8 год. зъ рана згаданый двôрскій зарядчикъ пôдпаливъ тую стирту, не зважаючи, що день бувъ посушный и сильный вѣтеръ подувавъ въ напрямѣ села. Въ чотири години пôзнѣйше вже горѣло мое збôже. Люде, котрѣ найскорше постерегли огонь на моѣмъ тоцѣ, зознали протоколярно, що огонь имивъ ся зъ горы на моѣмъ стиртюку. Розумѣе ся, що я ôднѣсъ ся до суду, зъ прошеньемъ о выточенье карного слѣдства. Имовѣрно все покôнчить ся тымъ, що зарядчика засудять на арештъ.

Одинъ Богъ знае, кôлько вытерпѣло мое серце, якій тяжелькій смутокъ налягъ на мою душу. Саме теперь часъ озимыхъ засѣвôвъ, а огонь знищивъ менѣ все насѣнье. Чимъ тутъ выживитись зъ родиною и челядью, разомъ 14 душъ? якъ утримати живый инвентарь, конѣ ѣ товаръ? А до того, зъ-вôдки взяти готового грошa, абы оплатити станцію за трехъ сынôвъ у школахъ? Та правду кажуть: Богъ батько! Въ тую саму хвилю, якъ засмутивъ, ставъ и потѣшати. Приславъ до мене своихъ ангелôвъ — добрыхъ людей, абы мене ратували та ѣ розраду давали. Сотки народу збѣгли ся гасити огонь. Не тревала два чверть-нôвъ годины, коли небезпечнôсть сталась найгрôзнѣйшою, бо здавало ся, що не минучо позаймають ся стайнѣ, хата и огонь розширить ся на село, — якъ вже наспѣли до ратунку сикавки, навѣть въ сусѣднихъ сѣлъ Бычковець и Вербôвця. Саме въ той часъ прибувъ до мене дорогій мôй сусѣдъ и другъ Веч. о. Лукашевичъ въ Бычковець вразъ зъ своею женою. Обнявши мене, потѣшавъ сердечный, запевняючи, що подѣлить ся зô мною, мовь зъ братомъ, своимъ добромъ. Такожь прибула до мене Впов. дѣдичка зъ сусѣдныхъ Бычковець п. Целецка. Достойна тая панѣ поспѣшае завсѣгды и всюда зъ розрадою и щедрою помочію, де тôлько видить нужду и нещастье. Пôдчасъ коли она мене потѣшала, ея одинакъ-сынъ академикъ п. Юлій Целецкій вразъ зô своими чотирма чи пятьма товаришами академиками зъ Кракова, здаесь уенѣ, тѣточными братами, притушували при помочи двôрскои сикавки на моѣмъ тоцѣ розшалѣлый огонь. Селяне зъумѣли ся, видячи, якъ молодцѣ-паничѣ зъ найбôльшимъ нараженьемъ себе, але умѣло, забрали ся до гашеня огню, а подивляючи ихъ, подвоили свою усильнôсть, такъ, що остаточно повелось огонь злькалізувати. Такимъ чиномъ уцѣлѣла друга половина мого маєтку, именно рѣчи домашнѣ, запряги и инше, а що головнѣйше уцѣлѣли сусѣдскѣ загороды селяньскѣ.

Найже на сѣмъ мѣсци буде менѣ вôльно зложити найсердечнѣйшу прилюдну подяку кождому, хто мене ратувавъ пôдчасъ огню. Такъ само зъ цѣлого серця дякую тымъ ласкавымъ Добродѣямъ, котрѣ навѣдували ся и навѣдують ся до мене, потѣшаючи мене теплымъ-щирымъ словомъ розради. Одержавъ я поратунокъ матеріяльный. Веч. отцѣ директоры Бучацкихъ шкôлъ увôльнили мене ласкаво на цѣлый рôкъ ôдъ веѣхъ оплатъ шкôльныхъ за моихъ трехъ сынôвъ. Де-хто зъ моихъ Знакомыхъ загадавъ або загадуе заратувати мене збôжемъ, насѣньемъ и пашею именно Вп. панѣ Целецка, п. Мысловскѣй, Веч оо. Лукашевичъ, Чемериньскій, Бачиньскій, Вилинкевичъ, особливо-жь чч. мои парохіяне. Кому тôлько зможу, ôддамъ, якъ Богъ зародить и я дочекаю ся свого хлѣба, а ôдъ иншого прийму яко даръ, малостиню подану менѣ ради Бога. Та Веѣхъ разомъ, якъ довго жити буду, уважати-му за своихъ великихъ добродѣѣвъ заховуючи для нихъ въ души вдячнôсть дожизненну.

Зашкôвъ дня 2 вересня 1891.

Николай Галущиньскій.

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыжднѣвникъ педаґоґічно-науковый, выходить ôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1·60 зр., на чверть року 1 зр.

ПА-

расоли до дощу и до сонця ôдъ 1.20 до 12 зр. — Калоши мужескѣ и дамскѣ зъ фабрикъ россійскихъ по цѣнахъ фабричныхъ — шапки не пропускаючѣ воды по 50 кр.

поручае найдешевше

ТОРГОВЛЯ

Братôвъ Лянгнерôвъ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

Запросины до передплаты на XIII и XIV томъ

Руской Историчной Бібліотеки.

Томъ XIII вже вышовъ и мѣстить: **Гетьмановане Ивана Выговского и Юрія Хмельницкого**. Томъ XIV друкуе ся (доси вже 5 аркушѣвъ) и выйде зъ кôнцемъ вересня с. р. и мѣстити-ме: **Гетьмановане Бруховецкого**. Оба томы въ оправѣ въ англійске полотно зъ золоченымъ вытискомъ и зъ пересылкою рекомандованою 3 зр. 10 кр. Брошурованѣ зъ пересылкою 2 зр. 50 кр.

Передплату присылати переказомъ пôдъ адресою: ***Ол. Бареньскій*** у Львовѣ, ул. св. Миколая 1 3

НА ОСѢНЬ!

10.000 штукъ найшляхотнѣйшихъ деревъ овочевыхъ до саджения (низькопневи)

яблôнки	**въ 10**	**родахъ**
грушѣ	„ 18	„
сливы	„ 7	„
броскивиѣ	„ 4	„
морелѣ	„ 2	„ (2 и 3-лѣтнѣ до 3000 штукъ)

4024 1—4

орѣхи волоскѣ одинъ рôдъ найлѣпшій.

Цѣнники розсылаю на жаданье оплатно.

Прошу за вчасу замовляти.

Ф. РІҐЕТТІ въ Залѣщикахъ.

ИСТОРІЯ РУСИ ч. I. II. III. IV. V. — Цѣна за I часть 15 кр. За всѣ части 80 кр. Достати можна въ товариствѣ „Просвѣта" ул. Вôрменьска ч. 27

При ул. Сонячной у Львовѣ

КОЧКИ славный на цѣлый свѣтъ **АНАТОМИЧНЫЙ МУЗЕЙ и ПАНОПТІКУМЪ** по разъ первый тутъ

Понадъ 1000 предметôвъ на выставѣ а зъ тыхъ 50 природнои величины. Деякѣ фіґуры механічно движимѣ. Пластичнѣ ґрупы оріґінальнѣ историчныхъ особъ. Патольоґічно-анатомічный и етнольоґічнѣ препараты, а такожь оказы испаньскои инквізиціи.

Музей складае ся зъ III ôддѣлôвъ: До I-го ôддѣлу (паноптікумъ) мае кождый вступъ, паны, панѣ и дѣти, а до II-го и III-ого ôддѣлу вступъ лишь для старшихъ, ôдъ 18 лѣтъ почавши.

Вступъ до I ôддѣлу 15 кр., дѣти 10 кр. Вступъ до веѣхъ трехъ ôддѣлôвъ ôдъ особы 30 кр. Войсковѣ 15 кр. — Що вторка и пятницѣ вступъ выключно для панъ. 4017 2—3

Въ кождôй рускôй хатѣ

повинна знаходитись знаменита книжочка

П. КАШТОВОГО

УКРАИНСТВО

на літературныхъ позвахъ

зъ Московщиною.

[Передрукъ зъ „Дѣла".]

Цѣна 50 кр. зъ пересылкою 55 кр. Набути можна въ редакціи „Дѣла".

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЪ

поручае

выпробованѣ и певнѣ средства косметичнѣ

ôдзначенѣ 9-ма медалями заслуги и 2-ма дипльомами признаня.

Олѣйокъ таніновый, взмôцняе и пôдпомагае волосю рости. Фляшка 50 кр.

Помада хінова, взмôцняе корѣнцѣ волоси и запобѣгае выпадати волосю. — Слоикъ 80 кр.

Вода атеньска, до вымываня волоси, запобѣгае творити ся парошамъ, ôсвѣжуе, робить тревалыми барву и полыскъ. — Фляшка 80 кр.

Олѣйокъ хіно-таніновый. Дѣлае знаменито на **корѣнцѣ волоси** и на **порôстъ волося**. Въ случаяхъ де въ наслѣдокъ недуги выпало волосье, вызывавъ великѣ цѣлюще дѣланье. Вже по ужитю одной фляшки можна добачити порôстъ. — Цѣна 1 зр. 20 кр.

Есенція мятова до полокания устъ, кромѣ приемного, скрѣпляючого смаку и запаху, дуже користно **дѣлае на ясла и зубы**. Фляшка 50 кр.

Порошокъ ростинно-алькалічный, **до чищеня зубôвъ**. Надае перлову бѣлôсть, ôддаляе камѣнь и квасы, котрѣ наводять бôль и порохнавѣнье зубôвъ. Пуделко 30 и 60 кр.

Віолінъ средство противъ прѣти рукъ и нахъ. Фляшка 50 кр.

Вода львôвска. Приемный, нѣжный и довготревалый запахъ тои воды здѣлавъ се, що въ Антверпіи на выставѣ всемірнôй зôстала публично проплямована и ôдзначена. Цѣна фляшки меншого 80 кр., бôльшого 1.50 кр.

Ніґретина. Выборне средство до фарбованя въ сейчасъ волоси на тревалу и красну барву чорну и темну; есть цѣлкомъ нешкôдливе а въ ужитю цѣлкомъ подвижне. Цѣна 1 зр.

Бѣлѣ и гарнѣ руки. Найбôльше червонѣ и попадалѣ руки выбѣлять ся и вылѣкують ся по кôлькоразовôмъ натертю **Кремомъ ростиннымъ**. Слоикъ 80 кр.

Смаровило литовске до обуви и шлейфъ, жигчить шкôру, робить ей непромакаючою и тревалою. Пуделко по 50 кр и 1 зр.

Набути можна у ЛЬВОВѢ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3. и ул. Галицка ч. 17. Въ філіяхъ: въ КРАКОВѢ Суконницѣ ч. 20, и въ ЧЕРНОВЦЯХЪ Ринокъ ч. 2.

„СЛАВІЯ"

БАНКЪ ВЗАИМНЫХЪ УБЕЗПЕЧЕНЬ ВЪ ПРАЗѢ.

Головне Заступництво для Галичины и Буковины у Львовѣ.

Благородна и добродѣйна цѣль забезпеченя будучности богатыхъ якъ и бѣднѣйшихъ лиць, та цѣлыхъ родинъ не дасть ся осягнути иншими средствами, якъ лише черезъ **убезпеченье житьева**, позаякъ гой найскорше щадить, хто забезпечуе ся.

Трицятьлѣтный отець забезпечуе для новонародженои доньки за квартальну премію 9 зр. 68 кр. капиталъ зр. 1000, маючій выплатити ся при ей дожитю 20-того року. — Умирае отець коли-небудь передъ тымъ 20 рокомъ, тогды устае дальше плаченье премій, а донька при дожитю 20 року получае цѣлый забезпеченый капиталъ 1000 зр. — Умирае же донька передъ дожитьемъ 20-го року, тогдѣ звертае „Славія" всѣ вплаченѣ премія.

Трицятьлѣтный мужчина забезпечуе собѣ на старôсть 1000 зр. Приступае до убезпеченя на 20 лѣтъ и платить мѣсячно 4 зр. 53 кр. — Если въ протягу того часу, коли-небудь, хочь-бы по заплаченю лише однои раты мѣсячнои — умеръ, то „Славія" выплачуе забезпеченый капиталъ 1000 зр. его наслѣдникамъ. — Если же пережие тыхъ 20 лѣтъ, тогдѣ може собѣ выбрати одинъ изъ слѣдуючихъ 5 способôвъ выплаты:

1) выплату цѣлои, на него припадаючои сумы 1158 зр. 90 кр., або

2) выплату лише сумы 619 зр. 60 кр., при чôмъ позôстае убезпеченымъ на посмертный капиталъ 1000 зр. безъ дальшои оплаты премій;

3) выплачуванье досмертнои рôчнои ренты въ квотѣ 96 зр. 70 кр. або такожь

4) выплачуванье ему досмертнои ренты лишь 51 зр. 80 кр., при чôмъ зôстане убезпеченымъ на посмертный капиталъ 1000 зр. безъ дальшои оплаты премій, вкôнци

5) выданье ему поліцы на капиталъ посмертный 2148 зр. 80 кр. безъ дальшои оплаты премій.

Сорокъ-лѣтный отець забезпечуе на случай своеи смерти для своеи родины капиталъ 2000 зр. за мѣсячну оплату премій 5 зр. 54 кр. — Умирае коли-небудь, хочь-бы лише по заплаченю однои раты мѣсячнои, то „Славія" выплачуе цѣлый забезпеченый капиталъ 2000 зр. позôставшôй родинѣ.

Въ протягу 19 лѣтъ умерло 1542 членôвъ банку „Славія", котрѣ вплатили до своеи смерти суму 294.883 зр. 18 кр., а за тое выплатила „Славія" позôставшимъ ихъ родинамъ суму бôльшу о четверо, т. е. 1,130.326 зр. 32 кр.

На поліцы, що найменче 3 роки важнѣ, може членъ на жаданье, въ кôнцемъ кождого слѣдуючого року одержати посвѣдченье удѣлове на тую часть капиталу, або ренты, на яку за вплаченѣ премія узыскавъ право.

Такожь може на такѣ поліцы получити позичку, або убезпеченье на инше змѣнити, або вкôнци поліцу банкови „Славія" продати.

На заплаченье кождои, навѣть мѣсячнои раты премійнои, вызначеный есть терминъ 3 мѣсячный. — По упливѣ того часу поліца тратить свою важнôсть, однакъ на жаданье члена можна ея въ протягу року ôновити, або банкови продати, наколи убезпеченье вже 3 роки тревало.

По 5 лѣтахъ важности убезпеченя, може забезпеченый капиталъ и въ такôмъ случаю бути выплаченый, коли убезпеченый самъ позбавивъ ся свого житя, або черезъ поединокъ. — За поліцы, що найменче 3 роки важнѣ, звертае „Славія" въ обохъ тыхъ случаяхъ таку квоту, за яку поліцу-бы ôдкупивъ.

При такихъ улекшеняхъ и користныхъ условіяхъ мусить кождый цѣннôсть поліцъ „Славія" узнати. 3293

Весь чистый зыскъ роздѣлюе ся межи убезпеченыхъ.

Выплаченѣ капиталы выносили по конець р. 1888 1,650 764 зр. 14 кр. — Число членôвъ секцій I—III досягло **37.019** лиць, на забезпеченый капиталъ въ сумѣ **22,533.445 зр. 64 кр.**

Близшѣ поясненя подае Головна Дирекція банку взаимныхъ убезпеченъ „Славія" въ Празѣ, або Головне Заступництво тогожь банку у Львовѣ.

ВЕЛИКА ПРАГСКА ЛЬОТЕРІЯ.

ПОСЛѢДНЫЙ МѢСЯЦЬ.

Головна выграна

100.000 зр.

50.000 зр.

ЛЬОСЫ à 1 зр. поручають у Львовѣ: **Авґ. Шеленберґъ, М. Йонашъ, Сокаль & Лілієнъ, Кіцъ и Штофъ, Як. Штро, Л. Х. Верфель.**

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей

Папѣръ зъ фабр. Черлянскои.

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 200 Львôвъ, Четверъ 5 (17) вересня 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

[illegible] у Львовѣ [illegible] (крôмъ [illegible] и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить въ вôвторокъ, и въ [illegible] и пятницю [illegible] разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 5; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ H. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

[illegible]

Предплата на „ДѢЛО“ [illegible]:
въ Австріи: [illegible] 18 зр. [illegible] 9 зр. [illegible] 4 зр. 50 кр. [illegible] 1 зр. 50 кр.
за границею: [illegible] 24 зр. [illegible] 12 зр. [illegible] 6 зр.
у Львовѣ: [illegible] 16 зр. [illegible] 8 зр. [illegible] 4 зр. [illegible] 1 зр. 35 кр.
Редакція, Администрація и Експедиція [illegible] ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише за попередним застереженьем. — Рекламаціи незапечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта.
Поединчне число коштуе 5 кр. а. в.
Оголошеня принимають ся [illegible] 6 кр. ôдъ [illegible] „Надôслане“ по 20 кр. а. в.
[illegible]

Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла“.

Дуже просимо нашихъ Вп. Передплатниковъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты** и **залеглостей.**

Про вѣче рускихъ женщинъ въ Стрыю

помѣстивъ вѣденьскій дневникъ Vaterland въ н-рѣ 247 зъ 9 н. ст. вересня довшу статью п. заг.: Frauenparlament. Авторъ статьѣ, очевидячки добре поинформованый въ ôдносинахъ рускихъ, занявъ супротивъ того вѣча становище противника, хочь досыть умѣреного и спокôйного, а що при тôмъ бере справу серіозно, то выпадае намъ познакомити нашихъ читателѣвъ зъ тою статьею, и зазначити при тôмъ свою гадку.

„Не попускають свого — пише Vaterland — тѣ рускѣ панѣ зъ Галичины и Буковины, щó допущенье женщинъ до студій університетскихъ почувають якъ пекучу потребу.. а Австрію числять до краѣвъ нецивілізованыхъ, бо въ ей высшихъ школахъ студентка не есть ще явищемъ звычайнымъ. Недавно они ухвалили петицію до рады державнои, щобы и женщинамъ отворено вступъ до университетôвъ, а именно думають, що справа дасть ся полагодити зъ основаньемъ медицинського факультету на университетѣ львôвскôмъ, — бо женщины мали на оцѣ головно медицину. До знаныхъ мотивôвъ зъ попередныхъ петицій прибули женщинамъ въ Стрыю ще два: першій, що управа боснійска оснувала въ Сераевѣ посаду лѣкарки, котра мае лѣчити магомеданки, а другій, що въ найновѣйшôмъ часѣ Русинки мають одну репрезентантку-студентку въ Цюриху — и зъ петиціи ихъ чути формальный восторгъ зъ того другого факту, немовь бы кликали: „Habemus papam!“ — хочь що-до першого факту не порôвнали рôзницѣ межь звычаями христіяньскими а магомеданьскими.

„Нашѣ читателѣ — пише дальше авторъ статьѣ — доволѣ обзнанѣ зъ ôдносинами руского народу, щобы спытати ся: Чому власне рускѣ женщины урґують допущенье женщинъ до университетôвъ? Де народныхъ и середныхъ школъ для жѣночои молодежи есть подостаткомъ, тамъ и не здиве, коли межи женщинами будить ся бажанье: на свôй шкôльный будынокъ ставити и поверхъ третій. Але-жь чи якъ-разъ у Русинôвъ шкôльництво такъ вже дозрѣло, що для женщинъ рускихъ нема вже иншои гадки, иншого змаганя, якъ студіи университетскі?

„Патріоты сполученѣ въ сторонництвѣ народовцѣвъ — каже авторъ — находять ся въ такôмъ положеню, якъ тѣ, що будували святиню въ Єрусалимѣ: въ своѣй праци они въ одной руцѣ держать кельню, въ другôй мечь, бо москвофілы все намагають ся дѣло ихъ руйновати. При такихъ обставинахъ очевидно будова не може скоро поступати, особливо-жь що и зъ фондомъ на будову не стоить найлучше. Длятого и руске шкôльництво осталось позаду. Школы народнѣ по рускихъ селахъ лишь одно-клясовѣ, деинде нема зовсѣмъ школъ та й нѣколи не бувало науки и посады учительскѣ не обсаджують ся. Се не тайна, що рускому шкôльництву хибуе дуже богато, а недавнѣ зборы Русинôвъ въ Турцѣ не бачили иншои рады, якъ щобы сама держава переняла дбанье о рускѣ школы. О тôмъ мусѣли памятати также тѣ рускѣ женщины, котрѣ, хочь запрошенѣ, на вѣче стрыйске не прибули, думаючи собѣ: „Рускій нарôдъ зъ нинѣшнымъ шкôльництвомъ народнымъ и зъ жѣночими студіями университетскими — то таке, якъ дама въ пышнôй шовковôй сукни а зъ — подертыми панчохами“. Длятого вѣче числило всего 20 участниць, число, яке не занимовуе анѣ парламентови, анѣ женщинамъ другихъ народôвъ, до котрыхъ Русинки ôдкликують ся.“

Потôмъ авторъ статьѣ переходить до двохъ другихъ ухвалъ вѣча: именно до резолюцій о охоронкахъ для сельскихъ рускихъ дѣтей [на взорецъ охоронокъ Феліціянокъ] и о спôльныхъ кухняхъ по селахъ въ часѣ робôтъ.

Що-до охоронокъ для дѣтей авторъ статьѣ симпатизуе зъ тою гадкою, хочь охоронки рускѣ заводили ся бы навѣть противъ Феліціянокъ, котрѣ польщать рускѣ дѣти, — але сумнѣвае ся, щобы зъ самои ухвалы резолюціи була реальна користь, бо до тои рѣчи потреба самопожертвованя, а не резолюціи. Резолюція не поможе, если женщины рускѣ не пожертвують ся для справы охоронокъ такъ, якъ Феліціянки, котрѣ взялись до дѣла безъ нѣякихъ резолюцій.

И зъ гадкою спôльныхъ кухонь по селахъ авторъ статьѣ симпатизуе. Хотяй не признае раціи поглядови, що лихо лежить въ „студенôй“ ѣдѣ, бо и кусень студенои солонины удержавъ бы робôтного чоловѣка при силахъ, але що харчъ руского селянина есть дуже нужденный, то предкладанѣ резолюцією кухнѣ були бы справдѣ добродѣйствомъ. Тôлькожь авторъ и тутъ сумнѣвае ся, щобы що зъ тои резолюціи вийшло, бо вѣче женщинъ справу лишь пôднесло и передало товариствамъ повѣтовымъ, а тѣ зложать ad acta Такє пôдношенье справъ — каже авторъ — рѣчь справдѣ выгôдна, и насупротивъ того наводить примѣръ, якъ то, щобы добру гадку зреалізувати, люде жертвують и майно свое и трудъ свôй, а кôнчить словами:

„Методою петиціонованя о злишне або бодай завчасне и ставленьемъ резолюцій безъ силы дѣяльнои рускѣ женщины, зôбранѣ въ Стрыю, ледви що вдѣють, хочь-бы и якъ въ тôй методѣ були невтомимѣ и завзятѣ. Успѣхъ осягае ся не хиткими бажанями та бесѣдами, але змаганьемъ розумнымъ и сильною дѣяльностію“.

Навѣвши повысшу статью зъ Vaterland-у — написану спокôйно и не неприхильно — мы уважаемо за потрѣбне зазначити ôдъ себе лише що-до першои справы отсе:

Мы не беремо за зле участницямъ вѣча стрыйского того, що домагають ся допущеня женщинъ до студій университетскихъ — бо хто бажае просвѣты й науки, не боронити ему! — але мусимо взяти имъ за зле те, що по-при тôмъ своѣмъ домаганю они уважали за рѣчь злишну чи може зъ поступомъ не згôдну пôднести — и то на першôмъ мѣсци — справу руского шкôльництва народного, а рускѣ женщины поступовѣ — якъ они себе называють — мусять чей же знати, що на Руси галицкôй нема анѣ одной рускои школы жѣночои! Чи ихъ те не болить? зъ университету користала-бъ лишь дрôбна яка частина Русинокъ, а тутъ ходить о всю въ краю жѣночу молодѣжь руску! Чому-жь було бути такъ односторонными и не поставити тои справы, котра найбôльше пекуча и певно поступова та й — жѣноча?!

Конґресъ австрійскихъ нотарѣвъ.

Въ Краковѣ ôдбувъ ся дня 7 с. м. V конґресъ нотарѣвъ зъ цѣлои Передлитавщины. Зôбраныхъ привитавъ президентъ „Союза нотарѣвъ“ пос. Мадейскій и въ своѣй бесѣдѣ сказавъ, що многѣ причины спиняють природный розвôй нотаріяту, але въ послѣднôмъ часѣ знова зачинае розширювати ся гадка, що институція нотарѣвъ потрѣбна для суспôльности. До дуже радôстныхъ появôвъ зачисливъ д-ръ Мадейскій и се, що нотаріяльнѣ кандидаты приготовляють самѣ для себе лѣпшу будучнôсть закладаньемъ товариствъ, літературною працею и взагалѣ плеканьемъ наукового образованя и почутя солідарности. Хочь положенье нотарѣвъ и кандидатôвъ нотаріяльныхъ дуже также майже у всѣхъ краяхъ нашои державы, то на радикальну реформу нотаріяту нема нѣякои надѣѣ. Полѣпшенье може наступити лише поволи.

Зô справозданя, яке д-ръ Мадейскій предложивъ зборамъ о станѣ товариства, довѣдуемо ся, що „Союзъ“ числить взагалѣ 756 нотарѣвъ и 234 кандидатôвъ, разомъ 990 членôвъ. На Галичину припадае 125 нотарѣвъ и 34 кандидатôвъ. Союзъ нотарѣвъ що-до числа найсильнѣйше зъ всѣхъ правничихъ товариствъ въ Австріи.

Віцепрезидентъ союза д-ръ Ґессельбаверъ зъ Австріи долѣшнои предложивъ рефератъ о реформѣ неспôрнои процедуры и поставивъ слѣдуюче внесенье: „V конґресъ „Союза нотарѣвъ“ зôбраный въ Краковѣ дня 7 вересня позваляе собѣ высказати найщиршу подяку галицкому соймови за иниціятиву въ справѣ реформы судового поступованя въ неспôрныхъ справахъ. Зборы уважають сесю реформу а именно реформу спадковои процедуры за наглу и конечну. Зборы признають найблизшою а интересамъ населеня и вымѣрови справедливости найлѣпше ôдповѣдаючу реформу спадковои процедуры: удержати на теперь въ силѣ принціяльнѣ постановы матеріяльного права спадкового и замѣсть того въ объемѣ спадковои процедуры роздѣлити чинность чисто стверджаючу ôдъ чинности санкціонуючои, именно: треба ôддѣлити першу чинность зъ-пôдъ обсягу судôвъ и призначити ей до власного обсягу дѣяльности нотарѣвъ що-до всѣхъ правныхъ актôвъ спадковыхъ, котрѣ суть основою декрету спадщины. Рôвночасно треба завести чисто вартôстну тарифу для ôдповѣдной чинности нотаріяльной а заразомъ приняти засаду, належитости повиннѣ стягати скарбовѣ власти. Загальнѣ зборы поручають центральнôй депутаціи, щобы ôдповѣдно повѣдомила о тôй постановѣ галицкій соймъ.“ — Зборы ухвалили внесенье референта, а посолъ Мадейскій заявивъ, що заразъ вышле ôдповѣдну телеґраму до выдѣлу краевого.

Референтомъ справы забезпеченя канцелярійного персоналу на случай хоробы бувъ нотарь Гірічекъ зъ Вѣдня. Зборы заявили, що законъ зъ 30 марта 1888 р. про забезпечуванье робôтникôвъ на случай хоробы не накладае обовязку забезпечувати помôчникôвъ нотаріяльныхъ; але зборы уважають гуманітарнымъ обовязкомъ забезпеченье не лишь на случай неспосôбности до працѣ, а також на безпеченье на старôсть. Таке забезпеченье лежить въ интересѣ поваги сего стану. Тому творити союзнѣ касы хорыхъ есть користнымъ для нотаріяту и треба бажати, щобы въ поодинокихъ округахъ зложеныхъ зъ одной або кôлькохъ колеґій нотаріяльныхъ, закладано союзнѣ касы хорыхъ а ихъ зарядъ приналежавъ бы до нотаріяльныхъ комнатъ.

Секретарь „Союза“ и редакторъ орґану товариства у Вѣдни д-ръ Маергоферъ реферувавъ про нагороды конкурсовѣ, одну на 2,000 зр. а другу на 500 зр. Перша нагорода за найлѣпше розвязанье пытаня: Спосôбъ ôдповѣдного уформованя нотаріяту въ Австріи, такожъ реформы юдикатуры приготовляючои (неспôрнои) а то на засадѣ роздѣлу судейскои компетенціи зъ одной, а нотаріяльнои зъ другои стороны, при яснôмъ и орґанічнôмъ прилученю нотаріяту и пертрактаційнои власти до орґанізаціи судôвництва, при увзглядненю задачѣ юдикатуры и потребъ населеня, наконецъ при повнôмъ забезпеченю автономіи нотаріятови. Друга нагорода на суму 500 зр. призначена за наукове вказанье способôвъ, якъ зробити дешевшою и простѣйшою ипотечну маніпуляцію. Речинець для надôсланя тыхъ працъ вызначено до 31 грудня 1892 р. а центральна депутація мае розписати конкурсъ, выбрати судьѣвъ и оголосити працѣ.

Д-ръ Ріхтеръ, нотаріяльный кандидатъ зъ Вѣдня поставивъ слѣдуючѣ постуляты кандидатôвъ: 1) Зборы радо витають союзы нотаріяльныхъ кандидатôвъ и выражають рôвночасно бажанье, щобы такѣ союзы закладано въ тыхъ краяхъ, въ котрыхъ ихъ доси не було. 2) Нотарѣ мають заховувати точнôсть въ кваліфікованю нотаріяльныхъ кандидатôвъ а при ихъ приниманю увзглядняти въ першôй лініи записаныхъ кандидатôвъ. Вольнотарѣвъ принимати не треба. 3) Зборы признають пожаданымъ: зрôвнати всѣ практичнѣ испыты правничѣ, продовжати нотаріяльну практику до 7 лѣтъ. Чотиро лѣтна практика нотаріяльна мае вчисляти ся до адвокатскои практики. 4) До вступленя до нотаріяту треба доконче третого испыту державного наконецъ треба стремѣти до корпораційного зачисленя кандидатôвъ въ орґанизмъ нотаріяту. — Надъ тыми внесеннями розвинула ся широка дискусія и потôмъ тѣ внесеня принято.

Вконци зборы нотарѣвъ дали повномочье президентови, щобы привитавъ міністра судôвництва, коли бнъ приѣде до Кракова. Слѣдуючѣ зборы союзу ôдбудуть ся въ Грацу. Мѣсце зъѣзду выкликало широкѣ дебаты и вконци бôльшôсть рѣшила ся за тымъ мѣстомъ а се длятого, що за-для великого ôддаленя Кракова або Берна ôдъ полудневыхъ провінцій, нотарѣ зъ-вôдтамъ не беруть участи въ зборахъ.

Зъ нагоды будучого синоду провінціяльного.

[Статья надôслана зъ кругôвъ духовеньства провінціяльного.]

VIII.

Але и зъ становиска церковного споняе ся у насъ неразъ оденъ, тяжкій въ наслѣдкахъ блудъ. Блудъ сей именно, що мимо найбôльшои навѣть ôдвалости о справы церковнѣ, доси не есть вщеплене найсвятѣйше, незрушиме переконанье, яку рацію быту мае церковь, а черезъ ню нарôдъ рускій. Сей блудъ есть у многихъ поводомъ браку патріотизму, а непатріотичне духовеньство мертвымъ стае ся для народу членомъ, и само часто зôйти може на бездорожа матеріялізму або зле понятого космополітизму. Именно каже ся, що космополітизмъ католицизму зневолюе и насъ до певнои мѣры бути космополітами. Се однакъ осмѣлимо ся заквестіонувати тымъ, що, но входячи въ широке розумованье, вкажемо на примѣръ Христа, котрый прийшовши обвѣстити найвысшу космополітичну місію свою, зачинае и кôнчить ей рѣшучо и единно ино въ своѣмъ народѣ, котрого найбôльшимъ являе ся патріотомъ. А дѣйстный апостолъ народôвъ, св. Павло, шануючій звычаѣ кождого народу такъ, що всюды до нихъ принороблюе ся, зъ гордостію при всякôй нагодѣ выявляе ся патріотомъ власного свого народу.

И пôсля Божого закону инакше бути не може, бо добре упорядкована любовь починае ôдъ себе и ôдъ своихъ. И не для своеи забавки сотворивъ Богъ народы, але на те, щобъ они, яко поодинокѣ ôдламы людскости, кождый у себе, силами собѣ провидѣньемъ даными, причиняли ся до основаня и взможеня правды и справедливости Божои на земли. А выпосаживши кождый нарôдъ членами въ нѣмъ зродженими, кождому членови дае Богъ почутье природнои зъ крови походячои лучности зъ нимъ, обовязокъ вкладае кождому стремѣти силами собѣ даными и въ сферѣ собѣ вызначенôй або здобутôй, до взможеня правды и справедливости въ цѣлôмъ орґанізмѣ народу.

Рація быту нашои церкви звязана нерозлучно зъ рацією быту народу нашого. А рація быту нашого народу есть та, щобы бнъ яко частина людскости, у себе и довкола себе старавъ ся силами, Богомъ ему даными, о взможенье правды и справедливости Божои. Здѣлае бнъ се — буде певно на земли щасливый тымъ щастьемъ, яке дае почутье сповненого величного обовязку. Залишить же чинно старатись о уґрунтованье и взможенье правды и справедливости въ повѣренôй собѣ сферѣ, — нехай молить ся, нехай постить, нехай дасть ся бити ворогамъ, въ покорѣ цѣлуючи ихъ руки, — грѣхъ занедбаня удѣлу въ основаню царства Божого на земли черезъ уґрунтованье и взможенье правды и справедливости Божои — грѣхомъ буде таки. Занедбуючѣ на земли своихъ обовязкôвъ, — все одно: одиницѣ чи народы, — мусять бути Богомъ ôдкиненѣ.

Сли-жь нашому народови, по вѣковôмъ крайнôмъ его упокореню, провидѣнье знова дае взмагаючу ся силу до житя и чуднымъ способомъ выбирае зъ его земель найбôльше упокорену на пробудницю иншимъ; сли тому народови дане такъ богате выпосаженье природне, що бнъ, лучникомъ усе будучи межи Всходомъ и Заходомъ, цѣле христіяньство оберѣгъ своими грудьми ôдъ гордъ здичѣлыхъ, и зъ себе самого, зъ надмѣру своеи жизненности, двомъ сусѣднымъ покрôвнымъ народамъ культуру давъ и державну силу, та й до нинѣ дѣтьми зъ своеи крови народы тѣ пôдмагае не лишь фізично, але й умственно, — то обовязокъ до любви сего народу и дбаня о его долю великій, и явна рѣчь, що не скôнчена ще рація его быту, що сповнити мае бнъ ще задачу свою власну: трудити ся свѣдомо, власнымъ своимъ орґанізмомъ, для взможеня царства Божого — у себе и, межинародными своими взаиминами, у сусѣдныхъ народôвъ.

А сли до сеи цѣли дана намъ въ помôчь специяльна, партикулярно католицка обрядово суверенна церковь наша, — напружѣмъ всѣ свои силы нашѣ, щобы характеру сеи церкви мы не то не затратили, але й вызволили ей ôдъ того пониженя и обложеня оковами, въ яке часы и люде, місіи ей не розумѣючѣ, або зъ зависти місіи сеѣ противнѣ, ей довели.

IX.

Церковь наша есть католицка.

Але въ католицизмъ сеи церкви не вѣрять. Не тôлько историчнѣ ей „приятелѣ“, стерегучѣ ся дати ѣй назву католицкои, але, завдяки „приятелямъ“, и найвысша церковна власть доси не мае въ нашъ католицизмъ вѣры, тримаючи насъ 400 лѣтъ пôдъ надзоромъ Congregat-ii de propaganda fide — наче-бъ мы були доперва наверненымъ, въ католицизмѣ не крѣпкимъ народомъ. Сей фактъ повиненъ бы бути намъ крайною обидою нашои ортодоксіи; на жаль, до теперь — пôсля нашои вѣдомости — не ремонстровано нѣколи противъ сеи обиды, тымъ дôтклившои, що въ згаданôй конґреґаціи рядять справами нашои церкви не члены сеи церкви, а латиняне, не могучѣ мати для ей місіи нѣ змыслу, нѣ безграничнои для ей справъ щирости. Тожь явна рѣчь, що для нашои церкви дѣе ся се, що уважае за одвѣтне тая зъ латинянъ зложена конґреґація; въ интересѣ-жь латинянъ мусить бути: церковь руску уважати все недолѣткомъ, триманымъ пôдъ надзоромъ; сей надзôръ ведуть надъ нами безпосередно „найсердечнѣйшѣ“ нашѣ, запобѣгливѣ всюды, де ходить о ихъ интересъ — а папа, не будучи всевѣдучимъ, потверджуе все зъ сего рамени выходяче, бо ходить ему о благо рускои церкви — и сли ся церковь на залежнôсть свою ôдъ конґреґаціи de propaganda fide мовчить и латинянамъ дозваляе рѣшати о жизненныхъ ей справахъ и имъ единымъ лишае до вподобы, въ чôмъ и о скôлько папу мають въ ей справахъ информувати, — то выходить, що tacens consentire videtur, — що за мало самъ мае почутя католицизму, сли не чувствуе неумѣстности такого трактованя. Зъ вôдси то й пôдозрѣванье нашого католицизму.

Що бôльше! Латиняне ôдъ IX-го столѣтя навчились и привыкли себе однихъ единно уважати католиками, а критерію католицизму привыкли они уважати не доґмы едино, а всѣ найдрôбнѣйшѣ внѣшнѣ обявы церковного житя своеи, латиньскои церкви. Они не подумають навѣть, що по-при католицизмѣ церкви латиньскои есть и мусить пôсля допусту провидѣня бути и католицизмъ церкви Всходу, не ôдъ латинянъ навченый, а уфундованый апостолами и ôтцями церкви въ першихъ вѣкôвъ, — котрый то католицизмъ пôдпадае не надзорови першого-лучшого латинника, а едино юрисдикційнôй власти начальника церкви Христовои. Тое зарозумѣле узнаванье правдивого католицизму едино въ латинізмѣ було неустаннымъ поводомъ, що всюдия, специяльно-жь руска церковь, въ своихъ добровôльныхъ по-

рывахъ до зъедненя церквей всходу и заходу въ одно стадо пôдъ однымъ пастеремъ, була спиньована, а навѣть латиньствомъ бдъ католицизму брутально бдпыхана. И, на жаль, мы мали такъ мало почутя гордости въ католицизмъ нашои церкви, що дозваляли собѣ дентувати латинїзмови, що ему було до вподобы; мы дозволяли першому-лучшому латинникови учити себе, що маємо чинити, щобы мы були — не католиками правдиво, всхôдного обряду, — а католиками пôсля рецепты латинникôвъ, католиками, для котрыхъ найодвѣтнѣйше поблажливо-згордне слово „унїта"; а єсли вже таки католицизмъ треба було намъ признати, учинено се, игноруючи офиціяльну назву, давану намъ папами, назвою: „gr.-kath.", толкуючи собѣ нишкомъ: graeca fides, nulla fides...

Тожъ пора, щобы мы, будучи серцемъ и переконаньемъ католиками, були католиками такъ активно, щобы нѣкому зъ нашихъ всѣлякихъ приятелѣвъ нѣ на хвилю не прийшло на гадку усомнѣвати ся, що мы хочемо й дальше лишити ся тôлько „унїтами".

Першимъ про те постулятомъ нашимъ мусить бути, щобы католицке становиско нашои, єдиной значнѣйшои комплексомъ церкви Всходу, маючои свою импонуючу єрархію и импонуюче число вѣрныхъ, рѣшучо було узнане; а найблизшимъ наслѣдкомъ сего узнаня щобы було допущенье сеи церкви до спôвъудѣлу въ центральнôй управѣ церковою католицкою. А сказавши конкретнѣйше:

1. Руска церковь католицка мусить бути званою єдино и виключно: церковь руска католицка, бо католицкою єсть не зъ ласки латинїзму и не причѣпка до нея, а силою нескаляной чистоты своеи, на переказахъ апостольскихъ и отцѣвъ церкви Всходу основанои науки, котру тая жь церковь пôддае у всѣмъ до контролѣ єдино намѣстникови Христовому, узнаючи его найвысшимъ начальникомъ своимъ такожь въ юрисдикційнôй сферѣ, — а рускою єсть она силою своеи литургічнои мовы, котра, первобутно старославяньскою будучи, стала ся сама собою безъ умысной тенденціи, зрусеною пôдъ впливомъ старорускои, близькои до старославяньскои мовы.

2. Церковь тая, католицкою всхôдною будучи, мусить мати строго упорядкованый способъ выбору своеи єрархіи, не зависимый анѣ бдъ пôдшептôвъ и зарозумѣлыхъ тенденцій латинїзму, анѣ бдъ шовінізму всякихъ, розвиткови Руси ворожихъ полїтикôвъ.

3. Церковь тая мусить мати въ Римѣ, титуломъ своеи окремѣшности обрядовои и своеи місіи, окрему свою конґреґацію, зложену єдино зъ членôвъ до неи належачихъ, стерегучу правъ и розвитку сеи церкви, и єдину управнену предкладати начальникови церкви Христовои внесеня, розвитку сеи церкви дотыкаючй и ей призначенье спомагаючй. Особлива-жь вага сеи конґреґаціи мусить лежати въ тôмъ, щобы становиско церкви рускои, яко єдино католицкои церкви Всходу, безусловно латинїзмомъ було респектоване, ей місійне значѣнье въ угруповаиню и шреню католицизму на Всходѣ стережене, и всякими можливыми ласками фаворизоване; щобы церковь тая стала ся ядромъ католицизму цѣлого Всходу, импонуючи Всходови католицкому цѣлковитою рôвностію [не стосунково лише!] въ почестяхъ, — а заразомъ:

4. Католицкою будучи, церковь руска мусить домагати ся безусловно чинного спôвъудѣлу въ центральнôй управѣ церковою католицкою, а се може стати ся въ тôй формѣ, що певне значнѣйше число кардиналôвъ, стало означене, мусить все бути именоване зъ єрархіи сеи церкви выключно, не зъ титулу ласки, а зъ титулу числення ся зъ місією сеи церкви на Всходѣ, и выразного зазначеня, що не прачѣпкою латинїзму церковь ся, а рôвна она ортодоксією латинїзмови и рôвно до місіи шреня царства Божого на земли покликана, и зъ причинъ утілітарныхъ, щобы именно становискомъ своимъ передъ римскимъ престоломъ некатоликамъ Всходу импонувала, и тымъ лекше до єдности церковнои ихъ заохотила.

На пытанье о хрестахъ и бородахъ, о жонатости духовеньства, о выхованю въ семинаріяхъ хочь-бы, и єдино наведенй, безусловнй постуляты сеи церкви учинять ей дѣйстно католицкою, збудять въ ей духовеньствѣ и въ ей вѣрныхъ той святый жаръ, котрый до чиннои вѣры, готовои и до жертвъ крови, потрѣбный. Доки духовеньство и вѣрнй сеи церкви, мимо щирого католицизму, чувствують згôрдне становиско латинникамъ до ланцуха прикованыхъ, и мимо вѣрности немилосердно битыхъ, — доти одушевленя годѣ надѣяти ся. Людска натура єсть вже така, що вымагае внѣшнои ознаки внутрѣшныхъ мыслей, чувствъ, и мимо найсердечнѣйшого привязаня до отця, найлучша, найпокôрнѣйша дитина почувствуе систематичну ей оказовану несправедливôсть, а нехай лишь и занедбанье, и ей серце мимо любови накипить болемъ.

Тожъ католиками мы, католицка церковь наша, — и свѣдомôсть нашого католицизму вымагае доконче не тôлько поставленя, але и сповненя наведеныхъ постулатôвъ. Въ виду ихъ нѣхто не посмѣе посудити насъ, що мы не католики. Цѣлою своею исторією ствердила Русь, що не бдтягала ся, а хотѣла бути католицкою; блуды допущенй зборомъ Берестейскимъ, не поправленй синодомъ Замойскимъ, нагляднй принесли наслѣдки. Чи будучій синодъ ихъ поправить?...

Справы краєвй.

[Справозданье краєвого выдѣлу о змѣнахъ територіяльныхъ у всхôднôй Галичинѣ.]

Въ наслѣдокъ просьбы громады Пивода въ повѣтѣ ярославскôмъ, пôдпертои якъ повѣтовымъ выдѣломъ такъ и высшимъ судомъ краєвымъ, порѣшивъ краєвый выдѣлъ: предложити соймови внесенье на заявленье ц. к. правительству опінія, що пожадане для выгоды мешканцѣвъ, щобы громада и обшаръ двôрскій Пиводъ, приналежнй теперь до округа суду повѣтового въ Сѣнявѣ, були придѣленй до округа суду пов. въ Ярославѣ.

Такъ само порѣшивъ кр. выдѣлъ предложити соймови внесенье, щобы громада и обшаръ двôрскій Балучинъ були перенесенй зъ округа суду повѣтового и староства въ Золочевѣ до округа суду повѣтового въ Глинянахъ и староства въ Перемышлянахъ.

Въ р. 1889 подали мешканцѣ сокальского повѣту петицію до сойму, щобы утворити новый судъ повѣтовый въ Кристинополи, и сю петицію передавъ соймъ выдѣлови краєвому до розслѣду.

Повѣтъ сокальскій мае теперь два суды повѣтовй, а то въ Белзѣ зъ населеньемъ 25 952 и въ Сокали зъ населеньемъ 55.342 особъ — то-жь пожадане роздѣлити судовый округъ въ Сокали на два округи и утворити новый судъ въ Кристинополи. Однакъ заходить важна перешкода при переведеню подѣлу судового округа сокальского въ тôмъ, що мѣсто Кристинопôль лежить надъ рѣкою Бугомъ. За-для низькихъ берегôвъ Буга суть на веснѣ и въ осени повѣни та устае на кôлька тыждневъ всяка комунікація одной части повѣту сокальского зъ другою. Тымчасомъ подѣлъ судового округа сокальского не дасть ся перевести безъ прилученя до нового „суду повѣтового въ Кристинополи значного числа громадъ, лежачихъ по правôй сторонѣ Буга и тому тй громады не бажають собѣ такого подѣлу.

Краєвый выдѣлъ, узглядняючи повысшй обставины, порѣшивъ предложити соймови внесенье, щобы надъ петиціею мешканцѣвъ повѣту сокальского о утворенье нового повѣту судового въ Кристинополи перейти на теперь до порядку дневного, доки не управильнить ся стала комунікація на рѣцѣ Бузѣ пôдъ мѣстомъ Кристинополемъ.

Мѣсцевости Домажиръ, Зелôвъ и Жорниска положенй въ округѣ староства въ Городку, належать доси пôдъ взглядомъ автономічнымъ до округа репрезентаціи повѣтовои у Львовѣ, де по 1878 р. и пôдъ взглядомъ полїтичнымъ належали до староства. Се стало ся въ наслѣдокъ внесеныхъ згадаными громадами петицій до сойму о перенесенье ихъ зъ округа суду повѣтового въ Яновѣ и округа староства въ Городку назадъ до округа делеґованого суду повѣтового и староства у Львовѣ.

Коли однакъ помимо ухвалъ сойму міністерство судôвництва не пристало на се бажанье громадъ, тому выдѣлъ краєвый за-для зрôвнаня границь полїтичныхъ повѣту зъ автономічными, порѣшивъ внести до сойму проектъ закона о перенесеню мѣсцевости: Домажиръ, Зелôвъ и Жорниска зъ округа репрезентаціи повѣтовои у Львовѣ до округа репрезентаціи повѣтовои въ Городку.

За-для тыхъ самыхъ причинъ порѣшивъ краєвый выдѣлъ внести до сойму проектъ закона о перенесеню мѣсцевости Махлинець зъ округа повѣтовои репрезентаціи въ Стрыю до округа тои репрезентаціи въ Жидачевѣ.

Дописи „Дѣла".

Зъ Гусятинщины.

[Одповѣдь на допись о. Гудика въ справѣ руского театру]

За мою коротку оцѣнку театральну дôсталась менѣ бдъ Вп. о. Гудика така бдправа, що годѣ не бдповѣсти, та ще правдиве мое щастье при тôмъ всѣмъ, що о. Гудикъ зволивъ здержати ся „трактувати оцѣнку такъ якъ бы она заслугувала", бо мабуть вышовъ бы бувъ я зъ тои розправы справдѣшнымъ зрадникомъ народнои справы. Але знову, такъ по щирости, мотивъ до тои повздержности: „рѣчь за поважна", „дотыкае институціи, серцю кождого Русина дорогои" не зовсѣмъ щасливый. Не знаю, якъ у кого, але простый наслѣдокъ наказувавъ бы пôсля тыхъ мотивôвъ розôбрати оцѣнку уступъ за уступомъ та выказати неправдивôсть оцѣнки, котра такъ сильно здивувала о. Гудика, бо щобы кождого, то въ тôмъ твердженю о. Гудикъ за другихъ твердити не може. Але о. Гудикови мабуть не ходило о се, а видко хотѣвъ загальниками: „difficile", „если бъ критикъ не слѣпый", докоромъ: „годѣ бути не вырозумѣлымъ", „оно сумно... безъ розваги докидае колючокъ" — рѣчь ослабити.

Оцѣнка моя мала на цѣли, щобы тамъ, де треба, по можности поступила поправа и що зле, усунуло ся. Поблажливôсть була бы просто шкôдливою, а тои поблажливости у насъ Русинôвъ ажь надто и черезъ тую поблажливôсть доходимо до дуже нецѣкавыхъ результатôвъ. Чи ходило менѣ о пôдорванье доброи славы театру, бдсылаю читателя до моеи оцѣнки, а о. Гудикъ зволить бодай напку учтивости и менѣ лишити, а не пôдсувати злыхъ намѣренъ, де ихъ не було!... Ну, а де вычитавъ о. Гудикъ въ моѣй оцѣнцѣ, що „панѣ Попелева не варта нѣчого"? Оно було тамъ якось инакше, и годилось держати ся того, що було написано, а оно и лучше бы выглядало и до дѣйстности близше було, коли-бъ зробленй п. Попелевôй закиды о. Гудикъ бдперъ: такъ а такъ повинно було бути и такъ було. И де о. Гудикъ вычитавъ маловаженье выставлюваныхъ штукъ? де тамъ въ оцѣнцѣ е ихъ розбôръ? Анѣ п. Биберовичевôй анѣ п. Стечиньскому не уймивъ я въ нѣчôмъ, а вже самъ змѣстъ оцѣнки короткои єсть бдповѣдію, длячого не розводивъ ся я подрôбно та неразъ и давно вже признаныхъ талантôвъ нашои сцены не славословивъ, а коли ходило о. Гудикови о то, не потребую чейже згадувати, що мôгъ се зробити.

Що-до панны Кравчукôвнои — то передъ нею двѣ дороги: або бути самостôйною, — наколи выставе ей таланть на се, або бути наслѣдовательною иншихъ артистокъ въ ихъ щасливыхъ креаціяхъ. Въ тôмъ дусѣ була и увага моя, — особливо стерегтись наслѣдуванъ банальныхъ. О. Гудикъ не бравъ рѣчи такъ, якъ була подана, а пôдсувавъ то, чого нема, а дотолъ про „цѣлый вѣнець" супротивъ правила pars pro toto якось не дôйшовъ до высокости професорскои.

Що же до театру — то й теперь не можу сказаного змѣнити, а супротивъ всякихъ можливыхъ толкôвъ мушу заявити, що я на провінціи нѣколи ще не подыбавъ театру на тôй высокости, якъ нашъ, а де занитае, буде нашъ театръ завсѣгды rara avis.

Въ звязи зъ порушеною въ повысшôй дописи справою стоить и письмо п. С. Яновича, режісера руского народного театру.

Зъ Залѣщикъ.

[Заявленье на допись о. Гудика въ справѣ руского театру.]

Въ 188 ч. „Дѣла" въ дописи „Въ справѣ руско-народного театру" вычитавъ я що слѣдуе: „И неодно хибне було бы зъ сцены ухилене, єсли бы режісерію провадила сила способна, — такъ дарма, Гриневецкй не валяють ся."

Заявляю на те, що я доперва бдъ двохъ мѣсяцѣвъ — по поворотѣ зъ заграницѣ — обнявъ режісерію нашои сцены [передъ тымъ тая праця придѣлена була пп. Биберовичевй и Стечиньскому] та що годѣ нагло, дивнымъ чудомъ поставити сцену высше, тымъ бôльше, що двѣ жѣночй головнй силы на бдпустцѣ. Я смѣю сказати, що бдъ годины 9-ои рано до 2-ои по полудни, а бдъ 4 ои до 6-ои я зъ цѣлымъ персоналомъ занятый пробами зъ штукъ або лекціями зъ соль и хорôвъ а часомъ навѣть въ день представленя ще й по полудни маю лекція, доучуючи новй силы. Festina lente! Критика може осудити штуки, котрй я самъ на сцену поставлю, а тогдѣ буде можна сказати слово о моѣмъ режісерствѣ. Що-до пок. Гриневецкого — земля ему перомъ! — то розумѣесь, я цѣлою душею стараюсь бути гôднымъ его ученикомъ, хочь становище его, яко режісера и директора заразомъ, було троха инше. Дивно менѣ, що по першôмъ представленю въ Гусятинѣ Впр. Духовеньство сердечно ґратулювало менѣ за мою працю, а въ дописи вилетено въ мôй „терневый" [режісерскій] вѣнець — колючку.

С. Яновичъ,
режісеръ руского народного театру.

Прим. Ред. На тымъ замыкаемо полеміку и не приймемо нѣякои вже дописи въ тôй справѣ. Замѣтимо бдъ себе лишь тôлько, що перша допись зъ Гусятинщины — якъ опôсля показало ся — справдѣ не пôднесла додатныхъ сторôнъ театру въ рôвнôй мѣрѣ, якъ деякй хибы зъ гостины его въ Гусятинѣ, а що до п. С. Яновича, то мы дали и ему слово, хочь въ дописи о. Гудика не выходило, щобы бнъ мавъ на гадцѣ именно п. Яновича. Такъ справа вже зô всѣхъ бокôвъ пояснена.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Зъ Вѣдня доносять, що передъ початкомъ рады державнои бдбуде ся довѣрочна нарада проводирѣвъ сторонництвъ. Рада державна збере ся въ першихъ дняхъ жовтня и міністеръ Штайнбахъ заразъ першого дня внесе преліминарь буджетовый на рôкъ 1892. Надѣють ся, що приспѣшеньемъ нарадъ комісійныхъ буджетъ буде полагодженый ще передъ Новымъ рокомъ и не буде потреба буджетовыхъ провізорій.

Зъ Вѣдня пишуть до Czas у: Президентъ кабінету ґр. Таффе поѣде зъ цѣсаремъ до Чехіи. Ся обставина надае цѣсарской подорожи полїтичнои ваги, але не змѣняе ей характеру. Одъ хвилѣ, коли довѣдано ся, що цѣсарь не лишь бдвѣдае краєву выставу въ Празѣ, але також приѣде до Райхенберґу, цѣсарска подорожь стала ся на ново ствердженьемъ сея полїтики угодовои, за котру ґр. Таффе взявъ ся зъ цѣсарского припорученя въ сѣчни минувшого року. Монархъ ѣдучій до Праги и до Райхенберґу бдзначае въ сей способъ двѣ краєвй народности, а маючи въ своѣй дружинѣ бдвѣчального президента кабінету, высказуе дуже выразно свое бажанье що до переведеня угоды. Що до ґр. Таффого сподѣвати ся можна, що бнъ знайде заробно щирый приемъ у помѣркованыхъ елементôвъ и въ Райхенберзѣ. Ту и тамъ тромтадраты, якъ молодо-ческй, такъ нѣмецко-національнй прохаляють ся до скрайныхъ напрямкôвъ. Отже зъ невдоволеньемъ длятого споглядають на президента кабінету, котрый бдъ 12 лѣтъ такъ успѣшно обезсилюе скрайнй елементы. Але ту и тамъ помѣркованй елементы, по котрыхъ сторонѣ стоить выправнѣйша и такожь бôльше численна частина и ческого и нѣмецкого народу признають добрй намѣры ґр. Таффого, довѣряють его особѣ, тожь певно также и въ наслѣдокъ цѣсарскои подорожи они скрѣплять ся рѣшучо. Се бажанье высказуемо особливо до Чехôвъ. Бо що до Нѣмцѣвъ, то звѣстно, що Шмейкаль и Пленеръ взяли завчасу обезсилити скрайну фракцію Кноца и она теперь веґетуе вже лише въ однôй мѣскôй радѣ райхенберґскôй.

Передъ цѣсарскимъ павільономъ на пражскôй выставѣ святкувавъ выставовый комітетъ оногды памятку дня, коли сто лѣтъ тому цѣсарь Леопольдъ бдвѣдавъ тогдашну выставу промыслову. Се торжество — якъ доносять нѣмецкй ґазеты — перемѣнило ся на выключно ческу маніфестацію, бо членъ комітету Янъ заявивъ, що цѣла выстава належить выключно ческôй народности, котра по двастолѣтнôй неволи зробила такій великій поступъ. Въ тôмъ а также и въ споминѣ на коронацію лежить вага теперѣшного святкованя. Цѣсарь буде зъ подивомъ дивити ся на поступъ ческого народа. А найблизшою консеквенцією сеи ческои выставы мусить бути: цѣлковита емансипація ческои роботы бдъ чужого капіталу и чужого импорту. На тôмъ торжествѣ були пражскій радий зъ бурмістромъ Шольцомъ, репрезентація передмѣсть, президія палаты а наконець молодо-ческй послы Кучера, Герольдъ и Кафтанъ. Намѣстникъ ґр. Тунъ та маршалокъ краєвый князь Лобковичь не явили ся, хочь були запрошенй.

Босанцѣ и Герцеґовинцѣ живучй въ Сербіи выслали до царя Александра въ день его именинъ телеґраму, въ котрôй заявляють, що они сподѣють ся сполученя всѣхъ Сербôвъ при помочи царя. Ся маніфестація босаньскихъ еміґрантôвъ, проживаючихъ на земли сербскôй достаточно пояснюе, зъ-вôдки походять тй статьи про Босну та Герцеґовину, котрй появляють ся въ россійскихъ журналахъ.

Король Александеръ вернувъ во второкъ рано до Бѣлграду. Короля повитали три реґенты, міністры, дипльоматичне тѣло и ґенералія. Ґарнізонъ войсковый явивъ ся въ парадѣ и зъ музикою. По улицяхъ витали молодого короля товпы людности веселыми окликами. Урядова ґазета пише при нагодѣ повороту короля, що бнъ вертае набувши досвѣду и наукъ помѣжь народъ, котрого желаня и интересы суть представленй въ самôмъ короли. Odjek ще разъ дякуе европейскимъ дворамъ за бдзначенье короля, бо тымъ способомъ бдзначено Сербію. Сербія много розходить ся о приязнй бдносины вѣденьского двору и Сербія готова ихъ плекати и укрѣпляти. — Король Александеръ основавъ въ Таковѣ, де Милошь Обреновичь зачавъ повстанье, школу зъ бурсою. Школа мае назву: „Фондація короля Александра І."

Дуже сензаційну, хочь рôвно жь и дуже неправдоподôбну вѣстку подала ґазета парижска Eclair, розказавши про интервію зъ сербскимъ міністромъ скарбу Вуичемъ, котрый теперь єсть въ Парижи. — Кронштадскй аферы — казавъ Вуичь — зробили въ Сербіи велике, хочь не несподѣване враженье, бо мы спôльно зъ вами идемо. — Та-жь вы довгій часъ вели полїтику нѣмецку и австрійску — сказавъ редакторъ. — То не мы, а король Миланъ, котрый єсть личнымъ приятелемъ нѣмецкого цѣсаря. — На пытанье: Чи вѣрите въ признанье князя Болгаріи? — бдповѣвъ міністеръ: Формально була вже про се бесѣда. Довгій побутъ князя у Вѣдни не мавъ иншои цѣли, але кронштадскй подѣи вказали, що треба бути якійсь часъ терпеливымъ и не провокувати Россія.

Монахійска Allg. Ztg., користаючи зъ нагоды бдвѣдинъ міністра румуньского Ляговаріого въ Быстрици пôдчасъ побуту тамъ цѣсаря австрійского, подала статью, основану на урядовыхъ датахъ, про станъ войска въ Румуніи. Румунія може выставити на случай войны армію зъ 280.500 воякôвъ (вчисливши и резерву). Значнои ваги набравъ Букарештъ за-для фортифікацій, переведеныхъ пôсля плану славного ґенерала бельґійского Бріальмонта. Въ згаданôй статьи каже ся, що Букарештъ буде по Парижи найсильнѣйшимъ таборомъ укрѣпленымъ. Довкола Букарешту на бддали 8 до 9 кільометрôвъ уставлено 18 фортôвъ полученыхъ зелѣзницею и телеґрафомъ. Помѣжь фортами стоять батеріи зъ панцерными вежами. Авторъ статьѣ хвалить успособленье румуньскихъ офіцирôвъ, хочь рôвночасно и зазначае, що про подôбне привязанье офіцирôвъ до монарха, якъ въ Нѣмеччинѣ и Австріи, доси въ Румуніи не може бути й бесѣды.

Зъ Берлина доносять, що въ кругахъ двôрскихъ голосно про се говорять, мовь бы знатній особы старали ся якось помирити кн. Бісмарка зъ цѣсаремъ Вільгельмомъ. Така поголоска була вже и давнѣйше, а навѣть одна статья въ Hamb. Nachrichten зъ минувшого тыждня мала такій змѣсть, мовь бы кн. Бісмаркъ хотѣвъ вернутись до уряду. Взагалѣ въ подаваню вѣстей про кн. Бісмарка можна добачити великй интриґи двôрскои камарилѣ, бо коли зъ одной стороны доносить ся, що кн. Бісмаркови убувае силъ, то зъ другои стороны старають ся зазначити цвитучій станъ здоровля.

Парижскій Journal Officiel оголосивъ передъ кôлькома днями декретъ, силою котрого установлена нова институція, такъ названый урядъ роботы (Office du travail), о котрого задачахъ и орґанізаціи говорить сей декретъ въ слѣдуючихъ артикулахъ: Арт. 1. Задачею „Уряду роботы" е збирати, упорядковувати и оголошувати матеріялы въ сѣмъ декретѣ вычисленй, именно: всѣ информаціи, бдносячй ся до працѣ и робôтникôвъ, а особливо о станѣ та розвитку продукціи, о орґанізаціи и вынагородженю працѣ, о бдносинахъ працѣ у Франціи та за границею. Дальше всѣ працѣ и справозданя въ сѣмъ обсягу урядъ працѣ предкладати буде на жаданье міністерства торговлѣ, промыслу и кольоній. Арт. 2. Урядъ роботы складае особну секцію міністерства торговлѣ и промыслу и безпосередно пôдпорядкованый буде пôдъ се міністерство. Урядъ роздѣляе ся на два выдѣлы: для центральнои службы та для службы заграничнои. Арт. 3. Урядникôвъ числити буде урядъ 12 до службы центральнои, 3 постôйныхъ делеґатôвъ для службы заграничнои и одного директора, котрый буде брати пенсію 12.000 франкôвъ. Арт.

4. означае способъ номінацій урядниковъ для нового уряду. Арт. 5 дотычить сповъ-робôтниковъ, поликуваныхъ до уряду роботы зъ рôзныхъ нашихъ урядôвъ. Арт. 6 дотычить делеґатôвъ призначеныхъ поки-що до рôзныхъ спеціяльныхъ задачь. Арт. 7. Центральна служба збирае информацію о ôдносинахъ робôтныхъ, по части въ дорозѣ безпосередныхъ пытань поставленыхъ до публичныхъ урядôвъ и урядниковъ, якъ також до приватныхъ особъ, по части же збираючи ôдповѣдні урядовй и приватні публікаціи, французскй и заграничні. Сй информаціи разомъ зъ информаціями призбираными заграничною службою будуть предкладані, яко матеріялы редакціи „Уряду робôтного“, котра пôсля своего осуду буде ихъ оголошувати або высылати мінїстерству. Сей урядъ вести буде кореспонденцію въ звычайнôй дорозѣ урядовôй. Арт. 8. Зôбрані и оброблені информаціи будуть оголошені въ спеціяльнôй часописи Bulletin de l'Office du travail, а также въ осôбныхъ публікаціяхъ. Рôвночасно оголошено номінацію дотеперѣшного генерального инспектора дорôгъ и мостôвъ Ляиса на директора „Уряду роботы“.

НОВИНКИ.

— Въ доповненю вчерашнои нашои новинки **про концертъ „шѣснацятни“ въ Тернополи** въ дни 20 н. ст. вересня додаемо, що концертъ розпôчне ся о годинѣ 7-ôй вечеромъ въ великôй сали Замковôй. Въ выконаню поданои „шѣснацяткою“ проґрамы, возьмуть участь также и мѣсцевй силы, а то панна Крушельницка (сольо-спѣвъ) и панна Кузьмôвна (декламація). По концертѣ ôдбуде ся вечерокъ зъ танцями. Стрôй домашный або візитовый, и взагалѣ комітетъ устроюючій вечерокъ звертае увагу Вп. пань, щобы выдаткôвъ на стрôй не робити, а то такъ зъ огляду на цѣль вечерка, якъ и на економічне положенье. Цѣны мѣсць: крѣсло 1 зр., партеръ 50 кр. (для селянъ 25 кр.), вступъ на забаву 50 кр. ôдъ особы. Комітетъ, зложеный зъ мѣсцевои интеліґенціи, докладае великихъ заходôвъ, щобы якъ концертъ такъ и забава выпали свѣтло.

— **Питомцѣ львôвскои духовнои семинаріи** одержали вже урядове повѣдомленье, що вакаціи продовжені до 13 н. ст. жовтня. Въ послѣднôмъ числѣ „Львôвскихъ Архиепархіяльныхъ Вѣдомостей“ напечатаный окружникъ митрополичого ординаріяту, въ котрôмъ поручае ся урядамъ парохіяльнымъ и деканальнымъ повѣдомити питомцѣвъ, що они мають явити ся у Львовѣ найдальше 12 н. ст. жовтня такъ, щобы вже 13 н. ст. жовтня, яко въ день Покрова Пресв. Богородицѣ, могли взяти участь въ богослуженю.

— **Ôдъ Вп. панны Евгеніи Ярошиньскои зъ Брôдка** (на Буковинѣ) одержуемо слѣдующе письмо: „Доповняючи звѣстку подану п. Н. Вахнянином о дарункахъ присланыхъ на его руки въ Чехіи, увѣдомляю, що и представительки жѣночого пола удостоились такихъ памятокъ ôдъ панѣ Наперстковои. Дня 18 серпня дôстала я письмо вразъ зъ двома гарными скриночками, въ котрыхъ знаходились двѣ прехорошй ґранатовй брошки. Змѣстъ письма такій: „Высокоповажана Панѣ! Приймѣть сй дрôбнички на памятку Вашого побуту въ моѣмъ домѣ, другу брошку прошу передати Вашôй сестрѣ Емиліи також на памятку еи подорожи до Чехіи. Огонь ґранатôвъ ческихъ най пригадуе Вамъ, що наше серце горить любовію до Русинôвъ и завсѣгды мило споминаемо хвилѣ въ Вашôмъ товариствѣ проведені. Мôй мужъ и я здоровимо Васъ сердечно и остаемо зъ правдивымъ поважаньемъ — Іосифа Наперсткова.“ Брошки дуже гарні, зъ трехъ розетъ сполученыхъ зъ собою. На ôдворотнôй сторонѣ знаходить ся моноґрамъ и надпись „Praha 23/7 1891“. — Панѣ Наталія Кобриньска одержала сими днями також таку саму брошку ôдъ панѣ Наперстковои. Якй они любй та милй тй Чехи! Не досыть, що намъ осолоджували хвилѣ нашого побуту въ своѣмъ краю, але ще й до дому посылають намъ знаки своеи приязни. Кобы то имъ хоть трохи можь ôддячитись! — *Евгенія Ярошиньска.*“

— **Федь Марунчинъ** — такъ называе ся вôйтъ въ Горожанки малои въ повѣтѣ рудецкôмъ — выслалъ недавно до уряду податкового въ Рудкахъ таке письмо по польски: L. 85. Z wierzchności gminy Horozanny małej Do Świetnego ck: Urzędu podatkowego w Rudkach. Zwracam niniejszy druki do odpisania Tabela płatnia niemożliwia odpisać w gminie z powodu że znachodzi się w pisany po dwa razowo domowy klasowy podatek a zatem gminy pisarz niemożliwie sam odpisać. Horozanna mała dnia 21/8 1891, *Fed Marunczyn* wójt.“ — Може бы хто въ околицѣ, знаючій того Федя, порадивъ ему, абы не смѣщивъ ся, а писавъ до урядôвъ по руски...

— **Яко прôбку нетерпимости нѣмецкои** подае пражска Politik описъ сценъ, якй ôдбули ся пôдчасъ гостины цѣсаря въ мѣстѣ стирійскôмъ Цилли. Маґістратъ мѣста Цилли зложеный зъ самыхъ Нѣмцѣвъ, поробивъ всѣ приготовленя до принятя цѣсаря потайно передъ Словѣнцями, котрыхъ Нѣмцѣ не хотѣли допустити до привитаня цѣсаря. Словѣньскй товариства удали ся до намѣстництва въ просьбою, щобы Словѣнцямъ позволили бодай одну пѣснь заспѣвати пôдчасъ серенады и выставити браму тріюмфальну зъ словѣньскою написею. Намѣстництво однакожь ôдмовило сему бажаню а мотивувало сю ôдмову тымъ, що населенье нѣмецке певно перешкаджало бы ôдспѣваню пѣсни словеньскои крикомъ и свистомъ. Ажь на представленье пословъ Восняка и Сернеца позволивъ намѣстникъ ôдспѣвати словѣньску пѣснь, але не пôдчасъ серенады тôлько по полудни при выходѣ цѣсаря зъ парку. Однакожь мѣсце се показало ся непоручне до спѣваня пѣснѣ и ажь на дальшй просьбы позволивъ намѣстникъ спѣвати пѣснь коло передмѣского ратуша. Ще смѣшнѣйша рѣчь вышла зъ тріюмфальною брамою. Словѣнцѣ просили, щобы вôльно имъ було выставити браму при входѣ на мôстъ надъ Саннею. Староство ôдмовило, бо фундаменты мосту могли бы бути ушкоджені. Розумѣе ся, що на выставленье брамы зъ нѣмецкою написею позволили найспокôйнѣйше въ свѣтѣ. Ôтакъ просили Словѣнцѣ, щобы имъ позволено выставити браму на дорозѣ громадскôй передъ паркомъ. Позволено имъ але заразъ слѣдуючого дня позволенье ôдкликано. Тогдѣ выставили Словѣнцѣ браму передъ своимъ передмѣскимъ ратушемъ. Коли цѣсарь наближивъ ся до Словѣнцѣвъ, загремѣло зъ ихъ рядôвъ уставленыхъ передъ ратушемъ голосне „Živio“. Цѣсарь задержавъ ся передъ хоромъ словѣньскимъ, що спѣвавъ пѣснь: Avstrija moja. Однакожь скоро лишь Словѣнцѣ почали спѣвати, коли товпа Нѣмцѣвъ перервала лінву, котрою обтягнено площу де ôдбувавъ ся концертъ и кôлька крокôвъ за плечима монарха розпочало ся скажене вытье и крикъ, що мавъ представляти окликъ Hoch, а въ дѣйстности бувъ подôбный до звѣрского рыку. Въ товпѣ почули ся голосы нѣмецкихъ проводирѣвъ: „Кричѣть Hoch, нехай они не спѣвають!“ Тобурило цѣсаря, и ôнъ обернувши ся до товпы закликавъ грôзно: Ruhe! Намѣстникъ и староста кинули ся мѣжь товпу, щобы еи утихомирити, але довгій часъ не могли сего зробити. Словѣнцѣ тымчасомъ скôнчили пѣснь и цѣсарь говоривъ зъ ихъ представителями дуже привѣтливо. Такй самй сцены ôдбували ся другого дня передъ будынкомъ касы задатковои. Громада Словѣнцѣвъ, стоячи на площи, ждала приѣзду цѣсаря а коли ôнъ появивъ ся, ôдозвали ся ихъ грôмкй оклики: „Živio!“ Въ тôй хвили вылетѣвъ зъ будынку касы писарина, Нѣмець, принятый до касы зъ ласки Словѣнцѣвъ и ставъ найпоганѣйшими словами лаяти ихъ: „Стухѣть губы зъ вашимъ živio! Якъ смѣете на нашôй земли гавкати свое živio?“ При тôмъ скакавъ якъ шалеяый такъ, що ажь цѣсарь выхиливъ ся зъ воза, щобы побачити се индівідуумъ.

— **Зъ Снятиньского пишуть намъ**: Въ цѣлôмъ майже повѣтѣ снятиньскôмъ, особливо-жь въ Снятинѣ и Заболотовѣ, панує теперь епідемічно кровава бѣгунка. Выпадки смерти мѣжь старшими и молодшими бувають нерѣдко, а коли хто оздоровѣе, то густо-часто дôстае рôдъ корчѣвъ въ ногахъ, або рôдъ параліжа, и мусить довго лежати, закимъ цѣлкомъ прийде до силъ.

— **Огнѣ.** Дня 13 н. ст. вересня (въ недѣлю) о 4-ôй годинѣ въ полудня погорѣло Лесеви Косовичеви въ Заболотовѣ цѣле господарство вразъ изъ сегорôчнымъ припрôбкомъ. Огонь пôдложивъ умысно рôдный братъ Леся, Стефанъ, посваривши ся зъ братовою, чи якъ тамъ кажуть — зъ невѣсткою. Зъ причины посухи цѣле обôйстье стало нараз въ поломѣни. Шкода выносить 400 зр., неубезпечена. На мѣсце огню прибула заразъ огнева сторожа ц. к. фабрики тютюну зъ сикавкою пôдъ проводомъ офіціяла п. Козловского, прибула також сикавка громадска, а що горѣти почало заразъ по вечѣрни и люде могли скоренько влятись до ратунку, огонь удало ся обмежити. — Зъ Романова повѣта коросняньского доносять, що дня 15 н. ст. вересня знищивъ огонь въ Вороблику королѣвскôмъ 6 загородъ селяньскихъ. Огонь повставъ зъ печи зле урядженои въ бляшаною рурою. При огни ôдзначила ся сторожа огнева зъ Риманова и мешканцѣ селъ Вороблика шляхотского та Ладина.

— **Въ Харковѣ** — якъ довѣдують ся дневники польскй — богатый властитель большихъ посѣлостей В., одушевленый свѣтлою грою, а порушеный сумнымъ економічнымъ положеньемъ украиньскои трупы театральнои пôдъ управою Садовского, зложивъ въ банку 130.000 рублѣвъ для забеспеченя истнованя тои трупы, а крôмъ того дарувавъ самому Садовскому значну суму на справленье всѣхъ потребъ трупы при отвореню зимового сезону еи представлень.

— **Урядники зелѣзничі у Львовѣ** закладають для себе читальню и вже статуты выслали до затвердженя ц. к. намѣстництву. До комітету основуючого читальню належить також кôлькохъ Русинôвъ. Завѣрювано насъ, що въ читальни буде панувати пôдъ взглядомъ національнымъ повна рôвноправнôсть, отже и посполъна терпимôсть. Зъ того тôлько тѣшити ся. Протекторатъ надъ читальнею обнявъ старшій инжінїръ и начальникъ ц. к. уряду руху п. Францъ Екертъ, котрый тѣшить ся симпатією и поважаньемъ у урядникôвъ зелѣзничихъ.

— **Царь въ Данїи.** До однои вѣденьскои ґазеты пишуть зъ Копенгаґи: Спокôйный и все тихій замокъ даньскои пары королѣвскои, Фреденсборґъ, змѣнивъ свôй внутрѣшный выглядъ до непôзнаня. Фреденсборґъ мѣстить въ своихъ мурахъ близько 60 королѣвскихъ своякôвъ, числячи въ то жѣнки и дѣти, а найлѣпшимъ доказомъ панующого тутъ руху есть правдива армія локаѣвъ, складаюча ся зъ 80 головъ. Крôмъ царя и россійскихъ великихъ князѣвъ перебувають на замку фреденсборскôмъ члены грецкого и анґлійского дому пануючого. Зъ причины такого переповненя замку гôстьми, займивъ царь зъ женою лишь три комнаты а авдієнціи приймае въ положенôмъ недалеко ôдъ замку королѣвского домику, котрый вже ôдъ кôлькохъ лѣтъ есть его власностію. Найбôльше часу переводять гостѣ на околичныхъ прогулькахъ, котрй царь ôдбувае зъ нечисленнымъ товариствомъ. Кождои недѣлѣ удае ся царь въ товариствѣ великихъ князѣвъ зъ женами 6 або 8 повозами до православнои каплицѣ въ Копенгазѣ. Загальну увагу звертае тогдѣ на себе царскій козакъ въ ясно синôмъ мундирѣ зъ жовтыми вылогами, сидячій коло вôзника одѣтого въ ясно червоный мундиръ. Публика дуньска приймае царску пару досыть холодно и коли царь переѣздить, не здоровить его окликами. Причиною сего не есть незвичливôсть для царя, лишь флеґматичный характеръ Данцѣвъ, щô взагалѣ не люблять манїфестацій. Єсли бы можна говорити о антіпатіи даньского населеня до котрого зъ свояккихъ пануючои родины, то выимково заслуживъ собѣ на се другій зять короля — князь Уельскій — котрого Данцѣ зовсѣмъ не люблять.

— **Величезна струя нафты** показала ся сими днями въ Баку надъ озеромъ каспійскимъ. Перевысшае она своимъ богатствомъ всѣ до теперь знані струѣ. Десять днѣвъ въ ряду бухала струя зъ великою силою отворомъ, маючимъ 18 цалѣвъ проміру. Струя нафты такои грубости зъ скоростію гарматного стрѣлу, выдавъ пôсля обчисленъ до 200.000 сотнарôвъ нафты на добу.

— **Процесъ о зраду державну** ôдбувавъ ся сими днями въ военнôмъ судѣ окружнôмъ въ Киевѣ противъ австрійского купця Еразма Красницкого, обжалуваного о намѣръ пôдкупленя, противъ старшого писаря XI корпуса армія Феліціяна Тучиньского, дальше рядового 165 полку ковельского пѣхоты, Теодора Харченка и фельчера ветеринаріи Іосифа Пельчиньского, обжалуваного о зраду державну и иншй поменшй провины. Судъ признавъ Красницкого виннымъ намовы урядниковъ черезъ пôдкупленье до выкрадення документôвъ зъ урядового мѣсця, Пельчиньского виннымъ зрады державнои и допомаганя Красницкому, Харченка и Тучиньского винными крадежи актôвъ и документôвъ зъ урядового мѣсця и зрады державнои въ обтяжаючихъ обставинахъ. Всѣхъ ихъ засудивъ судъ на утрату правъ горожаньскихъ и поселенье на Сибѣри а то: Красницкого на поселенье въ мѣсцяхъ не дуже ôддаленыхъ Сибѣру а прочихъ трехъ до тяжкихъ робôтъ, кождого на вôсѣмь лѣтъ.

— **Про несовѣстнôсть жидôвскихъ купцѣвъ** пишуть зъ Дрогобича до Przegląd-у: „Щобы устеречи иншихъ мушу описати пригоду, яка менѣ лучила ся въ трафіцѣ Іойкима Фравъ въ Дрогобичи. Дня 8 н. ст. вересня зайшовъ я до тои трафіки, щобы купити марокъ почтовыхъ. Я положивъ отже новй рукавички на ладѣ, щобы розплатити ся зъ купцемъ; коли скôнчивъ, хочу брати рукавицѣ, шукаю а тутъ анѣ слѣду зъ нихъ. На мою увагу, що пропали рукавицѣ, жидъ зъ гнѣвомъ накинувъ ся на мене и щобы не то, що въ склепѣ бувъ ще якійсь христіянинъ, бувъ бы мене ще нагавьбивъ за то, що я упоминавъ ся о свое. Але тутъ потвердивъ присутный въ склепѣ панъ, що видѣвъ, якъ одинъ зъ склеповыхъ жидôвъ взявъ рукавицѣ зъ лады, однако нѣчо не говоривъ, бо не знавъ, чии они. Маючи свѣдка завôзвавъ я поліціянта и попросивъ его зробити въ склепѣ ревізію. Поліціянтъ ôдповѣвъ, що мушу напередъ пôти на поліцію и тамъ справу розповѣсти. Пôшовъ я отже на поліцію бо нехотѣвъ жидови подаровати тои справы и коли тамъ розповѣдавъ, що менѣ лучилось, увôйшовъ поліціянтъ и подавъ менѣ рукавички, котрй знайшовъ, роблячи по моѣмъ ôдходѣ ревізію въ склепѣ.“

— **Бальмаседа** бувшій президентъ чілійскій, не утѣкъ бувъ по битвѣ пôдъ Вальпараѣзо, але укрывавъ ся въ тôмъ мѣстѣ. Щобы утечи передъ своими ворогами, просивъ ôнъ американьского адмірала о охорону. Адміралъ допомôгъ Бальмаседѣ до утечи, перебравши его въ одежу матроза. Бальмаседа удавъ пяного и такъ перевезено его въ човнѣ зъ Вальпараѣзо на покладъ корабля адміральского, котрый заразъ ôдъѣхавъ до перуаньского порту Калляо.

— **Передъ судомъ** въ Лондонѣ ставала сими днями 19-лѣтна гарна женщина, обжалуваючи власного мужа. Мужемъ есть муринъ, що залюбивъ ся въ бѣлôй дѣвчинѣ а знайшовши у неи любовь, оженивъ ся зъ нею. Тутъ однакожь скôнчили ся его любовнй одушевленя. Оженивши ся, покинувъ скоро жѣнку а я выдала ему процесъ. Судья закидувавъ муринови несовѣстнôсть, на що чорный ôдповѣвъ, що бѣла шкôра жены для него така осоружна, що ему прикро на ню дивити ся. На замѣтку судьѣ, що пôсля закона мае теперь удержувати жѣнку, заявивъ, що охотно ôддасть послѣдный шіллинґъ, щобы лише не потребувавъ цѣлувати еи блѣдого лица.

— **Зручный ошуканецъ.** Въ Парижи засуджено на 6 лѣтъ вязницѣ за ошуканьство якогось Дібрейля. Зъ численныхъ ошуканьствъ найсмѣлѣйшій есть проектъ закупна острова Родосъ. Въ роцѣ 1879, Дібрейль, котрый тогдѣ называвъ себе „віце-ґрафомъ“, предложивъ свôй плянъ рôвночасно амбасадѣ турецкôй и посольству американьскому въ Парижи. Амбасадѣ турецкôй предложивъ фальшований документъ спôлки зъ кôлькома, высоко поставлеными въ свѣтѣ фінансовôмъ особами. Пôсли сего документу, призначено двѣста мілїонôвъ франкôвъ на комісове и т. и. Дібрейль увôйшовъ бувъ въ переговоры зъ якимсь Французомъ зъ Царгорода, котрый донѣсъ ему, що Туреччина допоминае ся выплаты двохъ мілїонôвъ фунтôвъ, яко запоруки, закимъ пôдпише фірманъ ôдступленя острова. Дібрейль зателеграфувавъ заразъ до великого везира, що грошѣ будуть певно выплачені, але що фірманъ мусить бути заразъ пôдписаный. То выкликало пôдозрѣнье и длятого цѣлый плянъ не удавъ ся. Пôдчасъ слѣдства выкрыло ся, що Дібрейль продававъ островъ Родосъ насамперед правительству Сполученыхъ Державъ пôвнôчно американьскихъ, ôтакъ Нѣмеччинѣ а вкôнци Франціи за 300 мілїонôвъ франкôвъ. Утворивъ навѣть синдикатъ, котрый незадовго збанкротувавъ.

— **Польска еміґрація до Бразиліи** знайшла дуже сумный конець. Тысячѣ селянъ потратило свои маетки, тысячѣ погибли нужденно въ Бразиліи а недобитки або нидѣють ще въ Бразиліи, або, если хто мае зъ вôдки, вертають нужденй, хорй и бѣднй назадъ до краю. Польскй товариства въ Швайцаріи, Вѣдни, Краковѣ и Нѣмеччинѣ помагають, якъ можуть, нещастнымъ еміґрантамъ, щобы имъ улекшити поворотъ до рôдного краю, однакожь послѣдными днями зголосило ся тôлько тыхъ бѣдолахôвъ, що средства матеріяльнй товариствъ польскихъ не выстають, щобы всѣмъ можна прийти въ помочею. Зъ Вѣдня доносять въ тôй справѣ до краковскои Nowa-oи Reform-ы пôдъ днемъ 15. н. ст. вересня ось що: „Ôдъ тыждня прибувають ту що-день польскй еміґранты, вертаючи зъ Бразиліи. Зъ Марсиліи до Женевы идуть они пѣшки. Зъ Швайцаріи высилають ихъ польскй товариства до Вѣдня, а зъ-вôдси до границѣ. Еміґранты въ найбôльшôй нуждѣ, майже безъ нѣякихъ средствъ. Въ Швайцаріи утворили тамошнй Поляки комітетъ ратунковый, подôбный комітетъ завязуе ся также у Вѣдни. Средства грошевй, якими розпоряджають комітеты вѣденьскй и швайцарскй зовсѣмъ не выстають. Въ тôй хвили заповѣдае намъ комітетъ цюрихскій приѣздъ 180 еміґрантôвъ, ѣдучихъ зъ Марсиліи дорогою на Вѣдень до границѣ. Пôсля донесень есть въ дорозѣ кôлька ще, такъ само численныхъ громадъ еміґрантôвъ. Нужда повертаючихъ не дасть ся описати. Зъ огляду що рухъ сей прибравъ надзвычайнй розмѣры, не можуть вѣденьскй товариства знайти ôдповѣдныхъ средствъ. Тутъ потрѣбна доконче скора помôчь въ краю. Пôсля заявленъ повертаючихъ, всѣ еміґранты Поляки, що суть въ Бразиліи, вернули бы до краю, если бы мали за що. На всякій способъ треба сподѣвати ся, що верне значне число тыхъ нещастныхъ. Нинѣ рано приѣхало знову 11 осôбъ до Вѣдня.“ Додати тутъ треба, що оповѣданя еміґрантôвъ, якими переповнені польскй часописи страшні и дають образъ величезнои нужды еміґрантôвъ въ Бразиліи.

— **Епископъ д-ръ Юліянъ Пелешъ** приѣхавъ оногды, якъ мы вже доносили, на постôйне мешканье до Перемышля. Тымчасомъ замешкавъ епископъ въ греко-кат. семинаріи. Для епископа Пелеша вынаймлено, якъ доносить Gaz. Przem., мешканье въ домѣ бувшого предприимця фіякрôвъ, жида Дуфта при улици Ярославскôй. Позаякъ комнаты въ тôй реальности за малй, то постановлено ихъ переробити и добудувати стайню. Роботы тй скôнчать ся ажь въ падолистѣ и до того часу буде епископъ мешкати въ семинаріи. Gazeta Przemyska дивуючись, чому на мешканье епископске выбрано якъ разъ жидôвскій дôмъ, мовьбы вже въ Перемышли не було ôдповѣднои каменицѣ христіяньскои, догадуе ся, що при вынаймѣ мешканя для епископа уважано бôльше на факторôвъ, нѣжь на чувства людности, котра чей же не дуже радо глядѣти буде на то, що ей епископъ мусить коморувати у — Дуфта.

— **Епископа Стросмаера** обжалувавъ бувъ недавно старшій жупанъ Ковачевичь въ часописи мадярскôй Egyetertes о зле господарованье и розтрату церковного маетку. Теперь Agramer Tagblatt боронить Стросмаера. Ставши дяковарскимъ епископомъ заставъ Стросмаеръ всего 1400 зр. капіталу, свому-жь наслѣдникови полишае 1,600.000 зр. Господарка въ маетностяхъ епископскихъ въ найбôльшôмъ порядку; инвентарь живый и мертвый помноженый, лѣсы и пасовиска очищенй, ровы покопані, раціональна господарка заведена всюды. Закиды Ковачевича фальшивй и мусять тымъ бôльше обурити, що виненъ ôнъ свое нинѣшне становище власне протекціи Стросмаера.

— **Зъ житя торговця звѣрятъ.** Въ Лондонѣ умеръ недавно торговець звѣрятъ Кароль Ямрахъ. Зъ нагоды его смерти, оповѣдають анґлійскй часописи о однôй пригодѣ, лучившôй ся въ Лондонѣ въ 1856 роцѣ, до Ямрахъ бравъ чинну участь. Лучило ся тогдѣ именно, що одного дня утѣкъ Ямрахови зъ клѣтки зъ дому въ дѣльници Уайтчепель тигръ. За хвилю бувъ ôнъ вже на людной улици. Все поутѣкало и поховало ся, де лишь могло, тôлько кôлькоро дѣтей остало на улици. На нихъ звернувъ тигръ очи. Нѣхто не важивъ ся дѣтей ратувати а тигръ скочивъ на одного хлопця и повалилъ его на землю. Вже вышкôривъ зубы, щобы свою жертву роздерти, коли въ тôмъ являе ся Ямрахъ и голоснымъ крикомъ звертае увагу тигра на себе. Ямрахови досыть було сеи хвилѣ, щобы кинути ся на лютого звѣря и ухопити его за уха. Тигръ зранивъ Ямраха въ ногу, але сей державъ его зъ надлюдскою силою такъ довго, ажь надбѣгшй помôчники его не застрѣлили звѣря. Епільоґъ найшла ся справа въ поліціи. Отець выратуваного хлопця обжалувавъ Ямраха о звороть шкоды, яку тигръ ему зробивъ роздерши хлопцеви одежу и Ямрахъ заплативъ 5 шіллінґôвъ (2 зр. 50 кр.). „Я хотѣвъ бы, сказавъ директоръ поліціи до Ямраха, щобы менѣ можна було нагородити васъ за такъ благородный учинокъ, однако законъ противъ васъ и ще нѣколи не плативъ нѣхто незаслуженѣйшои и честнѣйшои кары, якъ вы теперь“.

— **Дрôбнй вѣсти.** Намѣстникъ ґр. Бадені выѣхавъ вчера до Вѣдня, де забавить кôлька днѣвъ. — У Львовѣ умеръ старшій комісарь дирекціи поліціи Мих. Заячкôвскій въ 45 роцѣ житя.

— **100.000 зр. и 50.000 зр.** выносять обѣ головнй выграни великои пражскои льотеріи. Звертаемо увагу нашихъ читателѣвъ, що тягненье наступить вже 15 н. ст. жовтня.

НАДÔСЛАНЕ.

Schwarze, weiße und farbige Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 15·65 p. Meter — glatt und gemustert (ca. 240 versch. Qual. u. 2000 versch. Farben, Dessins u.) vers. roben- und stückweise porto- u. zollfrei das Fabrik-Depot **G. Henneberg** (K. u. K. Hoflief.) **Zürich.** Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. 1

Наука штука и література.

— **Літературно науковый „Збôрникъ“** укладу Вас. Лукича кôнчать ся вже друкувати и небавомъ выйде зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка. Въ складъ его входить мѣжь иншими творы Вас. Чайченка, Корн. Устіяновича, Степ. Руданьского, В. Масляка, Евг. Олесницкого, Л. Глѣбова, Вас. Лиманьского, А. Кримского, Р. Александрова и иншихъ. Також и матеріялови етноґрафічному вызначено мѣсце. Збôрникъ буде прикрашеный иллюстраціями, а выйде коштомъ тов. „Просвѣты“ на гарнôмъ папери.

— **Змѣстъ „Дзвôнка“ ч. 17**: „Иванъ Котляревскій“ В. Чайченка. „Збаночокъ“ Ол. Пчôлки. „Пригоды Донъ Кіхота“ Мирона (зъ картинкою). „Записки школяра“, за Амічісомъ переказуе Шумило. „Не хлѣбомъ единымъ живъ буває чоловѣкъ“. Величина. Жартъ дѣдуся Кенира. Шарада, задача и т. п. Зъ причины недуги редактора „Дзвôнка“ п. Вол. Шухевича слѣдуюче число выйде 13 н. ст. жовтня въ подвôйнôмъ обемѣ.

— **„Про жіночу неволю в історичнім розвою“** студія Миколы Ганкевича, вышла сими днями яко перша книжка выдавництва „Академічного Братства“ въ память 20-ыхъ роковинъ заснованя товариства. (стор. 49 вôсѣмки, цѣна 30 кр. безъ пересылки. Дôстати можна въ Ставропигійскôй книгарни и въ Академічнôмъ Братствѣ“ при ул. Собѣского ч. 4.)

— Накладомъ редакціи „Батьковщины“ вышло книжечкою оповѣданье Стефана Пятки „**Спритно Бруцдакъ**“, друковане въ фейлетонѣ „Батьковщины“. Книжочка, обôймаюча 19 сторонъ меншои вôсѣмки, продае ся по 6 кр. (зъ пересылкою почтовою 8 кр.)

— Въ Ужгородѣ въ друкарни „Келета“ выйшовъ „**Малый Катихизисъ**“ или наука православно-христіянская сокращенная Восьмое изданіе по Кут-

кову катихизису.)" Цѣна 10 кр. Дôстати можна у о. Дим. Гебея въ Ужгородѣ.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Окружна рада шкôльна въ Станиславовѣ розписуе конкурсъ на слѣдуючѣ посады учительскѣ зъ речинцемъ до кôнця жовтня с. р.: при 4-класовôй школѣ женьскôй въ Станиславовѣ 4 посады учительокъ зъ платнею 600 зр. и 10% на мешканье; при школахъ етатовыхъ одноклясовыхъ: въ Боднаровѣ, Хриплинѣ, Колодѣевцѣ, Майданѣ и Радчи; при школахъ филиальныхъ: въ Браткôвцяхъ, Хомяковѣ, Хоростковѣ, Добровлянахъ, Ганусôвцяхъ, Комаровѣ, Козинѣ, Межигôрцяхъ, Пациковѣ, Сапоговѣ, Сѣльци, Тисьменичанахъ, Угриновѣ долѣшнôмъ, Узинѣ, Водникахъ и Заберезу.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 17 вересня. Цѣсарь по приятю зъ великими оваціями въ Темешварѣôдъѣхавъ до Мірамаре. — Амуніція кождого вояка буде побôльшена зô 100 на 140 патронôвъ, се значить о $1^1/_2$ кільо ваги. — Fremdenblatt заявивъ, що чорногорске правительство розширило само фальшиву вѣсть про довôзъ оружія зъ Раґузы до Альбаніи на австрійскôмъ корабли, а представитель Чорногоры въ Царгородѣ розповѣдавъ про се султанови. Въ комунікатѣ Fremdenblatt-у говорить ся просто про „фальшиву денунціяцію."

Лондонъ 17 вересня. Зъ Сінгапоръ доносять, що въ Ичанґу збурено всѣ домы Европейцѣвъ. — Комендантъ анґлійскои ескадры, котра причалила до берега острова Сіґрі, мавъ одержати ôдъ правительства нагану.

Парижъ 17 вересня. Представленье „Льоенґріна" ôдбуло ся безъ великихъ манифестацій, бо змобілізовано майже всю полицію и уставлено передъ будынкомъ оперы.

Римъ 17 вересня. Кардиналъ Роттелі померъ на тифъ.

Ню Йоркъ 17 вересня. Италія, Франція и Нѣмеччина признали провізоричне правительство въ Чілі.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. С. Б. въ Кол. Заплачено до кôнця року; дякуемо! — **Вп. И. Кар. въ Пол.** До кôнця року ще 1 зр. — **Вп. Т. Ц. въ Стр.** До кôнця року ще рôвно 5 зр. — **Вп. И. П. въ За.** До кôнця року ще 4 зр. — **Вп. Щ. П. въ Ком.** Такъ есть: за серпень и вересень. — **Вп. Е. М. въ Гус.** Вписано за III кварталъ.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

16. н. ст. вересня 1891.

Львôвъ: Пшениця 9.— до 10·50, жито 8·50 до 9·—, ячмѣнь 5·— до 7·75, овесъ 7·50 до 7·85, горохъ —·— до —·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 12·— до 13·50, льнянка — до —, конюшина червона 42·— до 52·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —, хмѣль ôдъ —·— до —.— зр. за 56 кильо въ Львовѣ, оковита за 10.000 литрôвъ 17.— до 17·75 зр.

Тернопôль: Пшениця 9 — до 10·—, жито 8·25 до 8·90, ячмѣнь 5·— до 7·50, овесъ 7·— до 7·50, горохъ 6·— до 10·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 12·— до 13·—, льнянка — до—, конюшина червона 41·— до 48·—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина шведска — до —.

Пôдволочиска: Пшениця 9·— до 10·25, жито 8·35 до 9·—, ячмѣнь 5·— до 7·30, овесъ 6·90 до 7·15, горохъ 6·— до 10·50, вика —·— до —·—, рѣпакъ 12·— до 13·—, льнянка — до —; конюшина червона 41·— до 47·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Ярославъ: Пшениця 9·25 до 10·60, жито 8·75 до 9·25, ячмѣнь 5·25 до 8·—, овесъ 7·50 до 8·— горохъ 6·30 до 9·75, вика—·— до —·—, рѣпакъ 12·25 до 13·60, льнянка — до —, конюшина червона 42·— до 52.—, конюшина бѣла —·— до —.— конюшина швед. — до—, тимотка —.— до —·—

Надôслане.

Д-ръ Л. Коссакъ

лѣкар-специялістъ недугъ шкôрныхъ и венеричныхъ повернувъ и ординуе якъ давнѣйше при **ул. Валовôй ч. 29** ôдъ 3-ои до 5-ои год.

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на I ôмъ поверсѣ.

АДВОКАТЪ

Д-ръ Винкентій Хлопецкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Самборѣ

въ каменици п. Стреца [давнѣйше п. Матковскои] въ рынку.

ОКУЛІСТЪ и ОПЕРАТОРЪ

школы вѣденьскои и берлиньскои

Д-ръ Д. Меллєръ

ординуе ôдъ 9—12 и ôдъ 4—6 годины

ул. Ягайлоньска ч. 6.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ"**

ул. Театральна ч. 6 (площь св. Духа) напротивъ головного одвахт

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ заѣсмайте, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Рапарацій найдешевше и найскорше.

Замовленя въ провинціи адресувати: „**Новый оптикъ пôдъ „Коперніком", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.**"

Вже выйшовъ зъ друку

КОРОТКІЙ ВЫКЛАДЪ

НАУКИ ВѢРЫ И ОБЫЧАѢВЪ

для христіяньскои молодѣжи и женихôвъ зъ додаткомъ

„Рôкъ церковный"

т. е. поясненье важнѣйшихъ праздникôвъ и обрядôвъ церковныхъ, написавъ **Анатоль Долиньскій** парохъ Якторова и Унева.

Книжочка ся обнимае 189 сторôнъ и може послужити яко **пôдручникъ до катехизацій въ Церквѣ и школѣ.** — Набути можна въ Ставропигійскôй книгарни у Львовѣ и у автора, почта Перемышляны. — ЦѢНА брошурованои 75 кр.; оправнои 90 кр. На почту упрашае сядолучити 5 кр.

УВАГА. Того самого автора печатае ся **„Наука вѣры и обычаѣвъ"** въ 3 томахъ и коштуе въ дорозѣ предплаты 3 зр., по выпечатаню 4 зр.

Вже появивъ ся **четвертый** выпускъ сочиненя пôдъ заголовкомъ:

Житья Святыхъ

гр. кат. Церквою почитаемыхъ на кождый день въ роцѣ.

Цѣле сочиненье буде состояти въ 100—110 друкованыхъ аркушѣвъ звычайного формата (въ IV томахъ) и буде выдавати ся періодично выпусками що 8 недѣль. Кождый выпускъ буде обнимати по одному мѣсяцю житья Святыхъ (9 аркушôвъ друку). Цѣле сочиненье выйде въ 12 выпускахъ въ протягу 1891 и 1892 р. — Препумерата на одинъ рôкъ (6 выпускôвъ, 50—55 аркушôвъ друку) съ почтовою пересылкою 4 зр.

Иларіонъ Гмитрыкъ

професоръ Богочестія въ ц. к. гимназіи въ Самборѣ.

Приватистъ VII. кл. шукае лекцій або ôдповѣдного занятія ôдъ 3—8 вечеромъ. Ласкавѣ зголошеня пôдъ „Е. М." редак. „Дѣла".

Учителька зъ роду Нѣмкиня, зъ доброго дому, котра покôнчила школы у Вѣдни и може удѣляти всѣ предметы шкôльнѣ лишь въ нѣмецкôмъ языцѣ, знаючи всѣ ручнѣ роботы жѣночѣ, початки языка французского и гру на фортепянѣ — глядае мѣсця. Близша вѣдомôсть пôдъ адресою: Володимиръ Ясеницкій, ц. к. адъюнктъ судовый въ Коросни.

Въ кождôй рускôй хатѣ

повинна знаходитись знаменита книжочка

И. БАШТОВОГО

УКРАИНСТВО

на літературныхъ полоахъ

зъ Московщиною.

[Передрукъ зъ „Дѣла".]

Цѣна 50 кр. зъ пересылкою 55 кр. Набути можна въ редакціи „Дѣла".

Накладомъ „ДЗВÔНКА" появились и можь набути черезъ всѣ книгарнѣ:

1) Леонида Глѣбова: Байки цѣна 5 кр.
2) В. Чайченко: Олеся опов. „ 5 „
3) „ Байки „ 5 „
4) „ 2 Оповѣданя „ 5 „
5) Ив. Франка: Лисъ Микита „ 50 „
6) М. Лисенка: Коза дереза оперетка до спѣву и форт. 80 „

Редакція „Дзвôнка" Львôвъ ул. Чарнецкого 26.

ВЪ АДМИНИСТРАЦІИ „ДѢЛА"

улиця Баторія число 24

можна дôстати:

Въ оборонѣ чести — зъ нѣмецкого Г Раймунда Цѣна зниж. 1·25 зр.
Дымъ — зъ россійского Ив. Тургенева Ц. зн. 75 кр.
Стефанъ Лавренцій — зъ анґлійского Едвардса. Ц. зн. 1·35 зр.
Любовь убогого молодця — зъ французкого Окт. Фейлета. Ц. зн. 60 кр
Новорôчнѣ Дзвоны зъ анґлійского Кар. Дікенса Ц. зн. 30 кр.
Грошѣ и праця зъ шведского Дядька Адама. Ц. зн. 1·60 кр.
Мѣщаньске племя зъ нѣмецкого Ф Раймунда. Ц. зн. 60 кр.
Зъ глубокого Серця зъ французкого Окт. Фейлета. Ц. зн. 40 кр.
Фромонтъ молодшій и Ріслеръ старшій зъ французкого. Ц. зн. 90 кр.
Золотый чоловѣкъ зъ угорского Мавра Іокая Ц. зн. 90 кр.
Два мѣста зъ анґлійского Кар. Дікенса. Ц зн. 1 зр.
Батько Горіо зъ французкого Бальзака. Ц. зн. 1 зр.
Князь Серебряный зъ россійского гр. А. К. Толстого. Ц. зн. 1 зр
Зъ чужихъ зѣльниковъ. Збôрникъ повѣстокъ и оповѣдань. Ц зн. 70 кр.
Набобъ зъ французкого Альф. Додета Ц. зн. 1·35 кр.
Батьки и дѣти зъ россійского Ив. Тургенева. Ц. зн 1·20 кр.
Власными силами зъ нѣмецкого Вильгельмины Гилернъ Ц зн. 1·20 кр
Великій Хамъ зъ французкого Юрія Онета. Ц. 2 зр.
Вина и кара зъ россійского Федора Достоєвского. Ц. 4 зр
Родина Бухгольцовъ зъ нѣмецкого Ю. Стіндого. Ц. 1 зр.
Обломовъ зъ россійского И. А. Гончарева. Ц. 1 зр. 90 кр.
Низины зъ польского Елізы Оржешковои. Ц. 65 кр.
Безталанне сватанье образокъ зъ галицкого житя написавъ Василь Барвѣнокъ Цѣна 80 кр.
Мертвѣ душѣ зъ россійского М. Гоголя(зъ портрет автора). Ц. 1·80 кр

МАРІЯЦЕЛЬСКІ

каплѣ жолудковѣ

робленѣ въ аптицѣ пôдъ ангеломъ хранителемъ

К. БРАДОГО въ Кромериши (Морава),

давно выпробоване и знѣстне средство домове, дѣлаюче знаменито на жолудокъ при **злôмъ травленю.**

Правдивѣ лишь въ побôчь видною марвою охоронною и пôдписомъ. Цѣна за фляшку 40 кр., подвôйна фляшка 70 кр.

3695 Части складовѣ суть поданѣ. 25 30

Купуе ся по всѣхъ аптикахъ.

НА ОСѢНЬ!

10.000 штукъ найшляхотнѣйшихъ деревъ овочевыхъ до садженя (низькопнеѣ)

яблôнки въ 10 родахъ
грушѣ „ 18 „
сливы „ 7 „ 4024 1—4
брескви́нѣ „ 4 „
морелѣ „ 2 „ (2 и 3 лѣтнѣ до 3000 штукъ)
орѣхи волоскѣ одинъ рôдъ найлѣпшій.

Цѣнники розсылаю на жаданье оплатно.

Прошу за вчасу замовляти.

Ф. РІҐЕТТІ въ Залѣщикахъ.

Новôсть!

ВОДА МАРШАЛКÔВСКА

На свята — На свята

выналоду

ИВАНА ИГНАТОВИЧА

фляконъ 50 кр. и 1 зр.

Новôсть!

Перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише 50 кр.; въ красной оправѣ 72 кр.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта" ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

$4^1/_2$% листы ипотечнѣ
5% листы ипотечнѣ преміованѣ
5% „ „ безъ премій
$4^1/_2$% листы товариства кредитового земского
$4^1/_2$% „ Банку краевого
$4^1/_2$% позичку краеву галицку 3483 146—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
$4^1/_2$% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
$4^1/_2$% „ пропінаційну угорску
4% угорскѣ облігаціи индемнізаційнѣ

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкорыстнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѣ вылькосованѣ а вже платнѣ мѣсцевѣ паперы цѣннѣ, также залежнѣ купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевѣ лишь за ôдчисленьемъ справедливыхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, доставляе новѣ аркушѣ купоновѣ за зворотомъ коштôвъ, котрѣ самъ поносить.

ÔДЗНАЧЕНА МЕДАЛЯМИ

ШКОЛА КРОЮ ОДЯГÔВЪ ДАМСКИХЪ

им. К. Глодзиньского члена парискои академіи національнои

у Львовѣ при улици Собѣского число 12.

Оплата за теоретичный и практичный курсъ крою, разомъ зъ выкладомъ французкого крою методою поглядовою (безъ помочи пôдручникôвъ) въ 24 лекціяхъ въ часѣ одного мѣсяця выносить 10 зр.

РОБÔТНЯ ДАМСКИХЪ ОДЯГÔВЪ

К. Глодзиньского у Львовѣ ул. Собѣского ч. 12, приймае матеріялы до конфекціи и выготовляе фасоны зô знѣстною добрôностію. Цѣны умѣренѣ, експедиція скора. 4027

Ц. к. выключно прив.

АПТИКА ПÔДРУЧНА

для подорожи и дому, необходима для кождого. Мѣстить 18 лѣкôвъ и предметôвъ. Цѣна за штуку 60 кр., зъ портомъ 80 кр. Дôстати можна по всѣхъ аптикахъ и дрогеріяхъ державы.

„Austria-Verbandetui"

Цѣна за штуку 70 кр., зъ портомъ 80 кр. Дôстати можна у всѣхъ аптикахъ и дрогеріяхъ монархіи.

Головный складъ и высылка для Австріи: Wien IX. Porzellangasse Nr. 50.

Для Угорщины: Пресбургъ Dreifaltigkeits-Apotheke.

Циркъ братôвъ Сідолі

Дирекція Цезаръ Сідолі

Шпитальна ул. ч. 3 (площь Голуховскихъ)

въ пятницю 18-го серпня 1891 р.

ВЕЛИКЕ ПРЕДСТАВЛЕНЬЕ

Бенефісъ улюбленого кльовна

П. ОСКАРА ЛЕЕ

Знаменита проґрама.

Мѣжь иншими:

Щезненье одной панѣ зъ середины круга циркового, дуже комічне интермеццо выконане бенефіціянтомъ

Капітанъ и рекрутъ, надзвычайно цѣкава продукція кльовнôвъ выконана бенефіціянтомъ п. Оскар. Леемъ.

50 зр. нагороды 50 зр.

кождому зъ-помѣжь публики въ цирку, хто **повторить три слова,** котрѣ выголосить п. Оскаръ Лее.

Ôдтакъ выступъ найлѣпшихъ силъ товариства Близшѣ вѣсти на афішахъ.

Зъ высокимъ поважаньемъ

(Непрессе, Львôвъ.) **ЦЕЗАРЪ СІДОЛІ,** директоръ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавецъ и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей — Папѣръ въ фабр. Чернякôвои. — Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Виходить у Львовѣ що дня (крôмь недѣль и рускихъ свять) о 5-ôй годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" виходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на переміну разомъ съ Дѣломъ.
Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Администрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ H. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

ДѢЛО

Предплата на „ДѢЛО" съ літер. додаткомъ
въ Австріи: за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 26 зр.
на пôвъ року . . . 9 зр. на пôвъ року . . . 13 зр.
на четверть року . 4 зр. 50 кр. на четверть року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
У Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . 8 зр.
на четверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Администрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламаціи незапечатанѣ вôльнѣ бôдъ порта.
Поединоке число коштує 6 кр. а. в.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. бôдъ одного стрôчка петитовои.

Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла".

Дуже просимо нашихъ Вп. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты** и **залеглостей**.

Наша непорадность.

Пôдъ тымъ заголовкомъ помѣстила черновецка „Буковина" въ найновѣйшôмъ числѣ вступну статью, написану — по звычаю тои часописи — досадно, а цѣкаву зъ огляду на те, якъ нашѣ братя зъ Буковины глядять на рускѣ справы, тымъ больше, що ся статья дотыкае справъ галицкихъ.

Статья тая звучить дословно:

О причинахъ нашои недолѣ писали мы вже неразъ, та майже на нѣщо не здала ся наша робота; бо у насъ навѣть такъ звана интелігенція взагалѣ дуже мало журить ся про правдиву просвѣту, про правдивый поступъ людскои духовои працѣ.

Часописи беремо вправдѣ деколи въ руки, але й се робимо лише для парады, якъ то кажуть, про людске око, щобы люде гадали, що и мы ученѣ; переглянемо собѣ побѣжно новинки и анонсы, та на тôмъ кôнчить ся наша цѣла лектура-наука.

Русинъ вже зъ природы млавый, податливый, дуже приклонный до лѣни; длятого то у насъ такъ мало запалу до працѣ, такъ мало ôдваги до свобôдного житя, такъ мало патріотичного запалу, а противно, така безграничная байдужнôсть, такій мізерный сервілізмъ для чужихъ гадокъ и мрѣй. Мы лѣнуемо ся порушити нашъ мозокъ до самостôйнои працѣ; най чужѣ люде о насъ промышляють, най чужѣ люде намъ розкажуть: хто мы? чии мы дѣти? та куда намъ стремѣти? — Бо мы люде безъ мозку, безъ крови и серця, намъ годѣ пôзнати, що є правдиве, добре та красне!

Велика маса нашого народу, нашѣ селяне и маломѣщане проживають ще теперь пôдъ впливомъ одвѣчнои духовои неволѣ въ темнотѣ, несвѣдомѣ своеи людскои гôдности, несвѣдомѣ своихъ правъ, несвѣдомѣ своеи силы, несвѣдомѣ своихъ народныхъ обовязкôвъ.

Але й загалъ нашои интелігенціи не багато больше лучшій ôдъ масы нашого народу; що теперь навѣть въ свобôднôй Австріи проживае бôльша часть нашои интелігенціи зъ дня на день, безъ ясной проґрамы, бездушно, несвѣдома высшои цѣли людского житя, несвѣдома своихъ преважныхъ обовязкôвъ взглядомъ свого роду-народу!

Навѣть такѣ величавѣ примѣры, якъ теперѣшный розвôй народного житя у Чеховъ не въ станѣ спамятати и пôрвати за собою нашихъ шкаралупникôвъ-слабодухôвъ, не въ станѣ пôрвати за собою цѣлу хмару нашихъ свѣдомыхъ и несвѣдомыхъ перевертнѣвъ, не въ станѣ пôрвати за собою таборъ зарозумѣлыхъ, „несмыльныхъ", а для загального патріотичного дѣла мовь лѣдъ зимныхъ, немовь безкровныхъ нашихъ радикалôвъ. У тыхъ послѣднихъ добродѣевъ найважнѣйше дѣло проґрамоманія; що кôлька мѣсяцѣвъ списують ся новѣ проґрамы, котрѣ позôстають на папери, бо-жь нема на-теперь нѣ моральнои, нѣ матеріяльнои силы, щобы можна було перевести сѣ проґрамы въ практичне житье.

Въ теперѣшнôмъ нашôмъ народнôмъ житю панує отже взагалѣ ще велика непорадность — правдивый хаосъ, а сей хаосъ ôдбивъ ся на послѣдку офіціяльно, немовь найлучша фотоґрафія, въ ухвалахъ послѣдного збору „Народнои Рады" въ Турцѣ.

Найголовнѣйша цѣль сего збору було, якъ сказано, примиренье рускихъ партій въ корысть загальнои народнои справы. Цѣль въ самôй рѣчи прекрасна, та що зъ того? Зъѣхало ся на сю раду зъ 50 малосвѣдомыхъ людей, заразъ на самôмъ початку дуже злегонька посварили ся, бо не мали ôдваги и силы, щобы смѣло навчити розуму премудрого Саламона, та й зъ тымъ розъѣхали ся, а споры такъ названѣ партійнѣ якъ були, такѣ є й теперь, и дальше будуть.

Та й дуже важнѣ сѣ споры, бо не ходить тутъ, якъ у другихъ народôвъ, о правдивѣ партійнѣ споры, о споры межи партіями одного и того самого народу, о споры межи поступовцями а партією консерватистôвъ, о партію клерикалôвъ, лібераловъ, демократôвъ и т. д., але йде тутъ о спôръ народно-рускихъ патріотôвъ зъ партією сихъ мізерныхъ, свѣдомыхъ або несвѣдомыхъ своихъ перевертнѣвъ, щô, зневажаючи гôдность и добру славу свого власного народу, пôйшли служити заборчôй політицѣ московского велита, що радъ бы для дикои силы, для несытого свого панованя и панованя своеи черни пожерти всѣ другѣ славянскѣ народы, або, що найменше, понакладати имъ каганцѣ, щобы не були въ станѣ бороти ся проти безличнои та людского роду негôднои самоволѣ.

Не тыкаймо рускои національнои справы, — сказано на сѣмъ славнôмъ, правдиво „турецкôмъ" зборѣ, — треба сю справу злегонька оминати, будемо теперь въ нашôй Галичинѣ будувати Русь безъ Руси.

Нехай чужѣ академіи наукъ, — казали тамъ дальше славно-умнѣ панове радники, — товчуть собѣ головы, чи мы маемо говорити й писати по руски, чи по московски; мы яко ôдпоручники народу и его заступники, не маемо права жадати ôдъ нашои интелігенціи, щобы она вывчила ся своеи мовы, щобы она говорила й писала правильно по руски, противно, она може й не вмѣти своеи мовы, она навѣть може уважати московску мову за свою народну мову, але мы маемо право и жадаемо сего ôдъ правительства, щобы на нашôй рускôй земли запроваджено у всѣхъ школахъ и урядахъ руску мову и руске письмо, розумѣе ся на теперь лишь для Полякôвъ и Нѣмцѣвъ, бо Русинôвъ, сказано, до вывченя и узнаня й пошанованя своеи мовы ще теперь нѣхто змусити не смѣе?!

Пôзнѣйше, пôсля рѣшеня чужихъ академій наукъ або, лучше сказати, пôдъ замахомъ московского кнута запровадять може у всѣхъ нашихъ школахъ и урядахъ московщину, а на-теперь выстане для змосковщеныхъ Русинôвъ львôвскій „Народный Домъ", „Ставропигія", „Общество Качковского", „Галицкая Русь", „Страхосудъ", „Наука" и такъ дальше. Мы не маемо права, — мовили також ии. радники въ Турцѣ, — мѣшати ся до правилъ просвѣты для Русинôвъ, мы не маемо права жадати для Русинôвъ основаня рускихъ школъ, — для Русинôвъ рускои просвѣты и рускихъ школъ цѣлкомъ непотрѣбно, бо рускѣ ученики зъ львôвского „Народного Дома" и дѣти нашихъ кацапôвъ не ходять до рускои гімназіи, они чекають на московску. Правилъ для народнои просвѣты не може пôсля засадъ турецкои „Народнои Рады" установляти самъ народъ и его заступники, але чужѣ (здаесь петербургскѣ) академіи наукъ, отже до того, пôсля славныхъ засадъ турецкои „Народнои Рады", Русинамъ поки-що не мѣшати ся, тоту менше важну справу треба злегонька оминати, але мы маемо право и сего жадаемо, — каже тота „Рада" — щобы правительство присилувало нашихъ темныхъ мужикôвъ и нашихъ шкаралупникôвъ-слабодухôвъ користати зъ своихъ конституційныхъ правъ та выбирати до сойму и державнои рады пословъ-Русинôвъ, або ще лучше „кацапôвъ"!

Отъ такій то розумъ повѣявъ зъ турецкои „Народнои Рады" на велику радôсть „Галицкои Руси" и „Народа". Мы-жь не можемо одушевити ся розумомъ турецкои „Народнои Рады", та вже-жь нѣщо иншого не выпадае ôдповѣсти славно-умнымъ ии радникамъ, якъ те, що все сказавъ нашъ народный ґеній:

„Схаменѣть ся, будьте люде,
бо лихо вамъ буде!"

Окружнѣ конференціи учительскѣ.

Про конференцію въ Самборѣ пишуть намъ:

По при справозданяхъ зъ конференцій учительскихъ въ нашихъ округахъ зволить Хв. Редакція „Дѣла" помѣстити и наше коротке справозданье зъ конференціи въ Самборѣ, котра ôдбула ся дня 13 н. ст. вересня.

Про формальности, здаесь менѣ, злишно згадувати. Цѣлею мови дописи есть: зô становища зовсѣмъ обективного порушити справу реальнѣйшого змѣсту, а насъ Русинôвъ найживѣйше обходячу, с. е. не пошанованье языка руского.

Округъ самбôрскій, якъ вѣдомо, есть округомъ выключно рускимъ. Школы зъ незначными выимками, зъ выкладомъ рускимъ, а мимо того окружна рада школьна нѣколи не подасть учителямъ нагоды до образованя свого материного языка. А такою нагодою для учительства суть безперечно конференціи окружнѣ.

На сегорôчнôй конференціи окружнôй не було анѣ одного темату руского. Оброблювано вправдѣ тематы зъ читанокъ рускихъ, але въ языцѣ польскôмъ. По польски велись діскусіи. Вина тутъ въ першôй лініи рады окружнои а именно инспектора, Ks. kanonika Kulisza. О тенденційнôмъ поступованю того инспектора чейже й нема сумнѣву. Але далеко бôльша вина спочивае таки на самôмъ учительствѣ рускôмъ, котре байдужно все приймае, а ôдозвати ся въ своемъ рôднôмъ языцѣ уважае за повôдъ до утраты względów ks. inspektora. Правда, инспекторъ — „фіґура", ôдъ котрои залежить доля и недоля нещастного учителя, — правда и то, що учитель, придавленый журбою о хлѣбъ насущный не може „бавитись въ політику", — вкôнци и „Regulamin" строго заборонюе всего, що „nieurzędowe", — однакожь, здаесь менѣ, що чоловѣкъ, котрый мае почутье самостôйности національнои и посвятивъ ся образованю свого темного брата, — чоловѣкъ, котрого цѣлею есть добро та доля нашого народу, не повиненъ усе и у всѣмъ оглядатися на побôчнѣ взгляды, маючи и то на думцѣ, що любовь рôдного цѣлкомъ не входить въ рамы квестій політичныхъ та що стôйнôсть нашого языка есть заґарантована законами, якъ державными такъ и краевыми. Чи-жь не огортае жаль серця, коли прислухуватись якъ учительство (зъ немногими выимками) калѣчать свою рôдню „językiem urzędowym"?

Тыхъ кôлька слôвъ, высказаныхъ зъ щирого серця, най послужить Вп. товаришамъ самбôрскимъ яко заохота — бôльше занятися рôдною мовою, — най нѣякѣ „взгляды" не правлять нами, а станьмо бодро и зъ свѣдомостію за свое, а тогдѣ и противники укорять ся, пôзнають насъ и станутъ зъ нами числитись инакше. ***В.***

Справы краевѣ.

[Регуляція Днѣстра межь Раздоломъ а Журавномъ.]

На найблизшôй сесіи краевого сойму буде внесеный проектъ закона о реґуляціи

1)

Сиґналъ.

Всеволода Ґаршина.

Семенъ Ивановъ служивъ за сторожа при зелѣзнôй дорозѣ. Ôдъ его будки до однои стациі було дванацять, до другои десять верстъ. Чотири версты ôдъ будки ôдкрыли минувшого року велику прядѣльню; изъ-за лѣса чорнѣвъ еи высокій дымаръ, а близше, кромѣ сусѣднихъ будокъ, нѣхто й не живъ.

Семенъ Ивановъ бувъ чоловѣкъ хорый и розбитый. Девять лѣтъ тому назадъ бувъ на вôйнѣ: служивъ у офіцира и цѣлый похôдъ зъ нимъ ôдбувъ. Голодувавъ и мерзъ, на сонци жаривъ ся и йшовъ по сорокъ и по пятьдесять верстъ у спеку та въ морозъ. Лучалось и пôдъ кулями бувати та, слава Богу, нѣ одна его не влучила. Разъ стоявъ полкъ въ першôй лініи; черезъ цѣлый тыждень була перестрѣлка зъ Турками: лежить наша лінія, а за малою гущавиною турецка, и зъ рана до вечера стрѣляють собѣ. Семенôвъ офіциръ бувъ также въ лініи; кождого дня три разы носивъ ему Семенъ изъ полковыхъ кухонь, въ яру, горячій самоваръ и обѣдъ. Иде зъ самоваромъ ôдкрытымъ мѣсцемъ; кулѣ свищуть, въ камѣня ударяють... страшно Семенови, плаче, а йде. Панове офіциры дуже були имъ вдоволенѣ, все мали горячій чай. Вернувъ ся ôнъ зъ походу цѣлый, лишь руки й ноги стало ломити. Не мало горя прийшлось ему зазнати ôдъ того часу. Прийшовъ ôнъ домôвъ — старый отець померъ, сынкови пôйшло вже було на четвертый рôкъ, — также померъ, хорувавъ на горло. Лишивъ ся Семенъ зъ жѣнкою, якъ сироты. Не йшло имъ и господарство, та й трудно було зъ напухлыми руками й ногами землю орати. Въ своемъ селѣ годѣ имъ було выдержати; пôйшли въ иншѣ стороны щастя глядати. Бувъ Семенъ зъ жѣнкою и на Лініи, и въ Херсонѣ, и въ Донщинѣ, — нѣгде щастя не найшли. Пôшла жѣнка служити, а Семенъ по давному волочить ся. Прийшлось ему разъ ѣхати на машинѣ. На однôй стациі бачить: начальникъ наче знакомый. Дивить ся Семенъ на него, а начальникъ также приглядае ся Семеновому лицю. Пôзнали одинъ другого: то бувъ офіциръ зъ его полку.

— Ты Ивановъ? — пытае.

— Такъ, ваше благородіе, той самъ.

— Зъ-вôдки ты тутъ узявъ ся?

Розповѣвъ ему Семенъ: такъ, каже, и такъ.

— Куды-жь теперь идешь?

— Не знаю, ваше благородіе.

— Якъ се ты, дурню, не знаешь?

— И справдѣ не знаю, ваше благородіе, длятого, бо дѣтись нема де. Роботы якои, ваше благородіе, треба глядати.

Подививъ ся на него начальникъ стациі, подумавъ и каже:

— Отъ що, брате: остань ся ты поки-що на стациі. Ты мабуть жонатый? де жѣнка твоя?

— Я жонатый, ваше благородіе, жѣнка въ городѣ Курску у купця въ службѣ.

— Ну, то напиши жѣнцѣ, най приѣде. О вôльну карту постараюсь. Тутъ у насъ дорожна будка опорожнить ся, вже я попрошу за тебе начальника дістанціи.

— Дуже вамъ дякую, ваше благородіе, — ôдповѣвъ Семенъ.

Оставъ ся ôнъ на стациі. Помагавъ у начальника въ кухни, дрова рубавъ, подвôрье, платформу замѣтавъ. По двохъ тыжднахъ приѣхала жѣнка и Семенъ ручнымъ возомъ поѣхавъ до своея будки. Будка нова, тепла, дровъ, кôлько хочешь, маленькій огородъ лишивъ ся по давныхъ сторожахъ, и землѣ орнои зъ пôвъ десятины було по обохъ бокахъ шляху. Врадувавъ ся Семенъ, ставъ думати, якъ свое господарство заведе, корову, коня купити.

Дали ему все потрѣбне: хоруговку зелену, хоруговку червону, лѣхтарню, трубку, молотъ, ключь до закручуваня шрубъ, лôмъ, лопату, мѣтлу, пороги, дали двѣ книжочки зъ приписами и розкладъ ѣзды. Першои ночи Семенъ не спавъ, учивъ ся розкладу. Поѣздъ иде ажъ за двѣ годины, а ôнъ обôйде свою частину шляху, сяде на лавочку коло будки и все дивить ся та слухае, чи не дрожать рельсы, чи не шумить поѣздъ. Вывчивъ ся на память приписôвъ; хочь и кепско читавъ, по складамъ, а все таки навчивъ ся.

Було то лѣтомъ; робота не тяжка, снѣгу ôдгрѣбувати не треба. А й поѣзды на тôмъ шляху ѣздили рѣдко. Обôйде Семенъ свою версту два разы на добу; тутъ и тамъ попробуе закрутити шрубы, зрôвнае насыпъ, оглянe водяѣ руры и йде домôвь до свого господарства. Лише въ господарствѣ мавъ перешкоды: що захоче зробити, о все проси дорожного майстра, а той доносить начальникови стациі; закимъ просьба верне, вже й часъ минувъ. Семенъ зъ жѣнкою стали навѣть нудитись.

Минуло два мѣсяцѣ; зачавъ Семенъ познакомлюватись зъ сусѣдами-сторожами. Одинъ бувъ дуже старый; все збиратись дати на его мѣсце кого иншого, бо ледви выходивъ зъ будки. Жѣнка за него обходила шляхъ. Другій будникъ, близше до стациі, бувъ чоловѣкъ молодый, худый и жилавый. Стрѣтились они зъ собою въ-перше на шляху, по серединѣ межи будками, на обходѣ. Семенъ знявъ шапку, поклонивъ ся.

— Доброго здоровля, сусѣде! — каже.

Сусѣдъ глянувъ на него зъ боку.

— Здоровѣ були! — ôдповѣвъ, обернувъ ся и ôдôйшовъ. Ôдтакъ бабы стрѣтились разомъ. Поздоровкалась Семенова Арина зъ сусѣдкою, але й тота не богато говорила, пôйшла. Побачивъ ея разъ Семенъ:

— Чого — каже — у тебе, молодице, такій чоловѣкъ нерозмовный?

— Та о чôмъ зъ тобою розмавляти? у кождого свое... Йди собѣ зъ Богомъ.

Але минувъ ще зъ мѣсяць, они познакомились. Зôйде ся Семенъ зъ Василемъ на шляху, сядуть въ краю, закурять люльки и балакають про свое житье-бытье. Василь все бôльше мовчавъ, а Семенъ оповѣдавъ и про свое село и про похôдъ.

— Немало — каже — зазнавъ я горя на своему вѣку, а вѣку мого не Богъ зна' кôлько. Не давъ Богъ щастя. Вже то кому Богъ дасть яку долю, така она й останесь. Такъ то, брате Василю Степаничу!

А Василь Степаничь вычиствъ люльку объ рельсъ, вставъ и каже:

— Не доля вѣкъ заѣдае менѣ й тобѣ, а люде. Нема на свѣтѣ бôльше хижого й гôршого звѣра, якъ чоловѣкъ. Вовкъ вовка не ѣсть, а чоловѣкъ чоловѣка живцемъ поѣдае.

— Ну, брате, вовкъ вовка ѣсть, ты й не кажи того.

— Я такъ собѣ, прийшло на думку и сказавъ. Все таки нема на свѣтѣ сотворѣня бôльше жестокого. Якъ бы не людска злôсть та жадоба, — то й жити-бъ можна. Всякій тобѣ до живого допечи хоче, кусокъ хлѣба выдерти та зжерти.

Задумавъ ся Семенъ.

— Не знаю, — каже — брате. Може оно й такъ; а якъ и такъ есть, то се вже така Божа воля.

— А коли такъ, — каже Василь — то я не маю чого зъ тобою й розмавляти. Коли всяку погань звалювати на Бога, а самому сидѣти та терпѣти, то се, брате, значить: не бути чоловѣкомъ, а скотиною. Ось така моя думка.

Обернувъ ся и пôйшовъ, не попращавшись. Вставъ и Семенъ.

— Сусѣде! — кричить — за що ты насмѣхаешь ся?

Не обернувъ ся сусѣдъ, пôйшовъ. Довго дививъ ся на него Семенъ, поки на скрутѣ шляху й зовсѣмъ не стало Василя видно. Вернувъ ся домôвь и каже жѣнцѣ:

— Ну, Арино, та й сусѣдъ-же у насъ! Зѣлѣнько, не чоловѣкъ!

Однакожь не посварились сусѣды; зôйшли ся знову и по давному зачали розмавляти, а все о тôмъ самôмъ.

— Ей брате, якъ бы не люде... не сидѣвъ бы я й ты въ сихъ будкахъ, — каже Василь.

— Що-жь, въ будцѣ... не зле, жити можна.

— Жити можна, жити можна!.. Ехъ ты! довго живъ, мало нажив, богато бачивъ, мало побачивъ. Бѣдному чоловѣкови въ будцѣ, тамъ або деинде, яке то житье? Ѣдять тебе деруны тѣ. Весь сокъ вытискають, а постарѣешь ся, выкинуть, якъ помыѣ свинямъ на поживу. Ты яку платню маешь?

— Маленьку, Василю Степаничу. Дванацять рублѣвъ.

Днѣстра мѣжь Розвадовомъ а Журавномъ. Реґуляція мае бути переведена яко краєве предпріємство въ пятнацати лѣтахъ, зачавши ôдъ р. 1892. За технічну основу сеи реґуляціи мае служити ґенеральный проектъ правительственный зъ року 1866, прелімінуючій кошты будôвлѣ на 1,600.000 зр. На покрытье коштôвъ реґуляціи краєвый выдѣлъ домагае ся такъ, якъ при иншихъ реґуляціяхъ, 60% запомоги зъ державного скарбу, с. є. суму 960.000 зр. Краєвый фондъ причинить ся до коштôвъ 30% с. є. сумою 480.000 зр. а стороны интересованй дадуть 10% с. є. суму 160.000 зр.

Міністерство рôльництва стоить при первѣстно вже высказанôй засадѣ, щобы правительство причиняло ся до коштôвъ реґуляціи зъ мелиораційного фонду даткомъ 30% загальныхъ коштôвъ а взглядно 50%, если ходить о забудованьє гôрскихъ потокôвъ, а краєвый выдѣлъ домагае ся 60% безпосередноп запомоги зъ державного скарбу — отже тымъ способомъ реґуляція Днѣстра легко може ôдволѣчи ся.

Краєвый выдѣлъ представивъ теперь сю справу міністерству и поднѣсъ, що реґуляція належить до першорядныхъ справъ не лишь краєвыхъ, але и державныхъ, бо могло бы ся вкôнци дôйти до сего результату, що горѣшный Днѣстеръ передъ Розвадовомъ бувъ бы уреґульованый та найбôльшй въ цѣлôй державѣ мокляки на просторѣ 35.000 гектарѣвъ були бы осушенй. Се такожь могло бы посунути впередъ справу европейскои ваги, именно евентуальне сполученье Днѣстра зъ Сяномъ сплавнымъ каналомъ, а Чорного моря зъ Балтійскимъ — що доперва по уреґульованю та зробленю Днѣстра сплавною рѣкою можна взяти пôдъ розвагу.

Краєвый выдѣлъ пôднѣсъ ôдтакъ, що проектованый законъ о реґуляціи Днѣстра покликуе не краєвый выдѣлъ, але державну адміністрацію до выкованя робôтъ та до заряду реґуляційнымъ фондомъ а то тому, що простôръ Днѣстра мѣжь Розвадовомъ и Журавномъ мае бути уреґульованый не лишь за-для ôдплыву воды зъ горѣшнои рѣки, але також за-для сплавности, а сплавнй рѣки лишають ся пôдъ державною управою. При тôмъ розходить ся о се, щобы тй самй технічнй орґаны реґуляцію выконали, котрй зложили ґенеральный проектъ реґуляціи Днѣстра мѣжь Розвадовомъ а Журавномъ и котрй ведуть реґуляцію безпосередно притыкаючого простору вище Журавна.

При тôй нагодѣ краєвый выдѣлъ пôднѣсъ такожь справу реґуляціи долѣшного Днѣстра, котра остае выключно пôдъ правительственною опѣкою, высказуючи таку думку, що хочь сеи реґуляція неконечна для осушеня надднѣстряньскихъ багонъ, то приспѣшенье еи за-для пожаданого введеня плавбы есть справою наглячою, а сего доказомъ упадокъ товариствъ плавбы паровцами по Днѣстрѣ, котрй завязались въ роцѣ 1860 и 1885.

Концерты „шѣснацятки“ и „дванацятки“.

Про концертъ „шѣснацятка“ пишуть намъ зъ Болехôвщины:

Заповѣдженый концертъ „шѣснацятки“ ôдбувъ ся у насъ 13 н. ст. вересня въ сали товариства касинового при небувалôмъ доси здвизѣ интеліґенціи, мѣщанъ и селянъ якъ зъ самого Болехова и околичныхъ селъ, такъ и зъ Долины та Долиньскихъ сторôнъ. Що тôлько нашъ нарôдъ мае тутъ лѣпшого, явило ся на концертъ, абы дрôбною лептою причинятись до будовы руского театру — и почути голосу-щебету нашихъ соловѣйвъ-шѣснацятки.

Коли саля и прилягаючй три комнаты выповнили ся по самй береги, забравъ слово нашъ завсѣгды до услугъ публичныхъ готовый о. Озаркевичъ и повитавши „шѣснацятку“ короткими теплыми словами и въ красныхъ зворотахъ прирôвнавши еи до бардôвъ несучихъ пѣсню ôдъ мѣсточка до мѣсточка, ôдъ столицѣ до села, подякувавъ ѣй за трудъ, а публицѣ за громадне прибутье на концертъ. Наступивъ самъ концертъ, а ôдтакъ танцѣ тревали до бѣлого дня. Якъ концертъ такъ и танцѣ повелись прегарно; до кадриля ставуло 38 паръ, а народнй строѣ нашихъ красавиць мило пересувались попередъ очи численно згромадженои публики.

Якъ на мѣсточко Болехôвъ, и дохôдъ зъ концерту бувъ значный. Приходу всего було 179 зр. 70 кр., розходу 111 зр. 64 кр., отже чистого доходу 68 зр. 6 кр., зъ котрыхъ 66 зр. 6 кр. ôдослано на будову театру на руки редакціи „Дѣла“, а 2 зр. по воли дателя передано на фондъ маючои будувати ся церкви въ Болеховѣ.

При сѣй нагодѣ не можна помянути и мило пôднести, що вся интеліґенція въ Болеховѣ, безъ огляду на народнôсть, якъ и все священьство наше зъ околицѣ, взяли громадно участь въ концертѣ. Комітетови належить ся вдяка за трудъ и заходы; пану старостѣ зъ Долины, що не лишь урядово улекшувавъ урядженье концерту, але й самъ прибувъ на концертъ и придивлявъ ся уважно розвиткови нашои народности; панѣ Гікельгорабнôй належить ся подяка за выкôнчену гру на фортепянѣ, а найбôльша загально-поважаному п. Гетперови, ц. к. завѣдателеви дôбръ скарбовыхъ, за раде помѣщенье шѣснацятки въ школѣ лѣсовôй черезъ цѣлый часъ побуту еи въ Болеховѣ, черезъ що п. Гетперъ найбôльше ôдъ всѣхъ причинивъ ся до побôльшеня фонду на будову театру, а за се Болехôвщина почувае найщиршу для него вдячнôсть, вкôнци и свѣтлому выдѣлови товариства касинового належить ся подяка за безплатне ôдступленье салѣ касиновои.

Х.

Про вечерокъ „дванацятки“ въ Коломыи пишуть намъ:

Концертъ „дванацятки“ въ Коломыи выпавъ дуже величаво. Публики явило ся велика сила, особливо красный полъ поспѣшивъ на концертъ. Хоры „дванацятки“ держались дуже добре, публика выклекувала спѣвакôвъ по кôлька разôвъ. Одушевленье було велике.

По концертѣ наступила забава въ танцями. Паръ до кадриля ставуло 64, а богато мусѣло сидѣти за-для недостачѣ мѣсця. Саля мѣсила ледви змогла помѣстити гостей. Все було бы гарно, лишь одно прикро вражало — именно строѣ „рутеньскихъ“ панночокъ. Народный одягъ носить ся вже рѣдше, за те входять въ моду атласы, котрй Руси такъ не до лиця.. А тй всякй хвосты, стяжки, выкроѣ и рôзнй ще иншй додатки — зовсѣмъ не смачнй... Лише три панночки одягнули ся въ вовняный стрôй, въ тыхъ одна Русинка.

Дохôдъ касовый выказавъ brutto 320 зр., зъ чого на театръ припаде до 80 зр.

Про гостину „дванацятки“ въ Черновцяхъ пишуть намъ пôдъ днемъ вчерашнымъ [16 н. ст. вересня]:

„Дванацятка“ прибула нинѣ 16 вересня пополудневымъ поѣздомъ до Черновець. На перонѣ повитали еи представителѣ мѣсцевого комітету: пп. д-ръ Волянъ посолъ и заступникъ маршалка, посолъ Тимѣньскій, посолъ проф. Пигулякъ, сов. Винницкій (голова комітету), проф. д-ръ Смаль Стоцкій, проф. Поповичъ, д-ръ Кобриньскій, сов. Ясеницкій и представителѣ академичного товариства „Союзъ“. „Дванацятку“ ôдпроваджено въ повозахъ до готелю Центрального и тамъ она замешкала.

По улицяхъ Черновець розлѣплено великй афіш заповѣдаючй концертъ. Заинтересованьє велике. Білеты въ бôльшôй части розпроданй. На концертъ збирають ся всѣ нотаблѣ Буковины: президентъ краю ґр. Паче, маршалокъ краєвый баронъ Василько, бурмістръ, православный митрополитъ и другй. Директоръ товариства музичного п. Ґжімалі обнявъ фортепіяновый акомпаніяментъ. Хоры будуть продукувати ся при музыцѣ войсковôй. Танцѣвъ по концертѣ не буде, тôлько комерсъ въ сали готелю Центрального.

Проґрама концерту „дванацятки“ въ Бережанахъ, котрый ôдбуде ся въ четверъ 24 н. ст. вересня въ сполученю зъ танцями на дохôдъ фонду будовы руского національного театру:

Вступне слово.

1. Вахнянина „Хоръ бойовый“ въ супроводомъ фортепіяна.
2. Фортепіянъ.
3. Лисенка „Менѣ однаково“ — сольо теноровe.
4. а) Воробкевича „Серенада“ и б) Вашака „Ja jsem Slovan“ — хоры.
5. Федьковича „Довбушъ“ — декламація Л. Лопатиньского.
6. Рудковского „U nas inaczej“ — хоръ.
7. Лисенка „Спѣвъ Яремы“ зъ „Гайдамакôвъ“ — хоръ.
8. Нѣщиньского „Закувала та сива зозуля“ — хоръ зъ супроводомъ фортепіяна.

Комітетъ заступае адвокатъ д-ръ Андрѣй Чайкôвскій.

„Шѣснацятка“ въ переѣздѣ зъ Теребовлѣ задержалась — на просьбу патріотôвъ зъ околицѣ Копичинець — въ Копичинцяхъ и позавчера дня 16 н. ст. вересня мала устроити тамъ вечерокъ зъ добровôльными датками. Якъ удасть ся той вечерокъ, о тôмъ донесуть намъ. Перешкодити мôгъ хиба — дощь.

— А я тринацять зъ полтиною. Скажи-жь менѣ, прошу тебе, чому оно такъ? Управа вызначила всѣмъ одну платню, пятнацять рублѣвъ на мѣсяць, опалъ, свѣтло. Хто-жь се менѣ й тобѣ вызначивъ дванацять чи тринацять зъ полтиною, — скажи менѣ?... А ты кажешь: жити можна? Подумай лишень: тутъ не о пôвтора чи три рублѣ ходить... хочь-бы й цѣлыхъ пятнацять платили. Бувъ я торôкъ на стації, — директоръ переѣздивъ, такъ я его бачивъ. Мавъ таку честь: ѣде собѣ въ окремôмъ ваґонѣ; выйшовъ на платформу, стоить... Не оставусь я тутъ довго, пôйду въ свѣтъ за очи.

— Куды жь ты пôйдешь, Степаничу? Въ гараздѣ бувши, не пôйдешь гаразду глядати. Тутъ маешь и дôмъ, и тепло, и землѣ трохи... Жѣнка въ тебе роботяща...

— Землѣ! Подививъ ся-бъ ты на землю мою. Нѣ прута на нѣй нема. Посадивъ я на веснѣ капусты, а дорожный майстеръ приѣздить: „А се — каже — що таке? Чому не повѣдомивъ? безъ дозволу? Выкопати все, щобъ и духъ не пахъ!“ Пяный бувъ. Иншимъ разомъ не сказавъ бы нѣчого, а тутъ и влѣзло ему въ голову: „Три рублѣ штрофу!“

Помовчавъ Василь, потягнувъ люльки, и каже тихо:

— Мало що хабувало, а бувъ бы я его на смерть побивъ.

— Ну, сусѣде, горячій же ты! Кажу тобѣ.

— Не горячій я, а говорю й думаю по правдѣ. Та ще дôстане онъ ôдъ мене свое, та червона пика! До самого начальника дістанціи пôйду зъ жалобою. Побачить онъ!

И справдѣ пожалувавъ ся.

(*Конецъ буде.*)

Въ справѣ загальныхъ зборôвъ товариства „Просвѣты“ и „общества им. Качковского“

Ôдъ выдѣлу общества им. Качковского одержали мы слѣдуюче письмо, назване „опроверженіе“ а зредаґоване въ жарґонѣ близькôмъ до россійщины:

„Въ н-рѣ 193 „Дѣла“ въ статьѣ п. з. „Сегорôчнй зборы Общества им. Качковского“ сказано, що „аранжеры“ генерального собранія членовъ Общества им. Мих. Качковского „задумали сегорôчнй зборы зробити політичною манифестацію партіи“, що „розвивали велику форсу аґітаціи, щобы на тй зборы зъѣхало ся якъ найбôльше сторонникôвъ зъ провинціальнои интеліґенціи та спровадили селянъ, щобы на зборы выслано якъ найбôльше телеграмъ, и т. д.“ и що „на все то не поскуплено не тôлько труду, але и грошевыхъ выдатковъ“.

Такъ якъ „аранжеромъ“ того собранія членовъ Общества им. Мих. Качковского былъ въ силу статутовъ центр. Выдѣлъ Общества, то въ виду приведенныхъ енунціяцій „Дѣла“, заявляемъ, що „аранжеры“ нашого народно-просвѣтительного, а вовсе не „политичного“ Общества нікакъ не „задумовали зробити политичнои манифестаціи“, нікакъ не „розвивали велику форсу аґитаціи“, не скупячи на то и якихъ чрезвычайныхъ „трудôвъ але и грошевыхъ выдатковъ“, а исполнили вложенный на нихъ статутами долгъ що-до созванія, приготовленья и переведенья генерального собранія членовъ того Общества въ Львовѣ по тому обычаю, якъ оно производилось у насъ до той поры въ каждомъ году, и якъ по необходимости выполненья своей задачи практикуется заровно и въ другихъ Обществахъ нашего края. Такимъ способомъ блистательный успѣхъ того собранія приписати належить не такъ скромно поднятымъ „трудамъ и выдаткамъ аранжерôвъ“, т. е. центр. Выдѣла, якъ, и то въ найбольшой мѣрѣ патріотичной ревности Членовъ Общества им. Мих. Качковского. Що касается „грошевыхъ выдатковъ“, то заявляемъ, що именно для того, що генер. собраніе членовъ нашого Общества отбывалось во Львовѣ и до того въ безплатно для собранія отступленныхъ помѣщеніяхъ „Народного Дома“ и „Русского Касина“, тѣ очевидно необходимыя тутъ грошевыи расходы — якъ оно кождому понятно и якъ касовыя книги доказують — были значительно меншіи, чѣмъ бывають тогда, если подобныи собранія устроюются въ подальшихъ мѣстахъ на провинціи.

Наконецъ относительно числа явившихся на собраніи членовъ замѣчаемъ, що хранящіися въ канцеляріи Общества листы на которыхъ входящіи въ салю члены вписовали свои имена, пересвѣдчать и „пессімістôвъ“ и „оптимістôвъ“, що число то далеко перевысшало и цифру 600 а даже 1000 душъ, такъ якъ достигло цифры 2200 душъ.

Отъ центр. Выдѣла Общества им. Мих. Качковского въ Львовѣ 3 (15) сентября 1891.
Председатель: *Б. А. Дѣдицкій.* — Секретарь: *И. Н. Пелехъ.*

Мѣстячи се „опроверженіе“ скажемо ôдъ себе ось що:

1) Коли мы говорили о аранжерахъ собранія, то мали на гадцѣ не лишь выдѣлъ общества, а взагалѣ членôвъ партіи москвофільскои у Львовѣ. Одно ôдъ другого не дасть ся ôдлучити. Самъ-же на „опроверженію“ пôдписаный секретарь п. И. Пелехъ есть членомъ редакціи „Галицкои Руси“, а нехай выдѣлъ общества ôдчитае собѣ вступну статью въ 112 н-рѣ „Галицкой Руси“ п. заг. „Всеобщое приглашеніе“. Тамъ же выразно вказує ся на значѣнье сегорôчного собранія словами: „Для нашей Руси [т. е. для партіи москвофільскои] наступили тяжкія времена, въ которыхъ намъ нужно не только взаимно возрѣшитись и ободритись, но и показати нашу силу. Лучшая къ тому случайность представится дня 8 н. ст. сентября“ и т. д. А въ день собранія писала „Гал. Русь“, що численный зъѣздъ — то „санкція нашихъ стремленій“ и т. д. Зô всего видко, що тачи правда по нашôй сторонѣ.

2) Що-до выдаткôвъ на собраніе, то приймаемо заявленье выдѣлу общества, тымъ бôльше, коли зъ дотычного уступу „опроверженія“ выходило бы, що о денежныхъ выдаткахъ може й не мае вѣдомости, — може бути, що часть выдаткôвъ покрыла партія москвофільска яко така.

2) Що-до числа участникôвъ собранія — нашъ справоздавецъ подавъ бувъ ихъ на близько 1.000, Wiener Allgem. Ztg. на 4.000, „Галицкая Русь“ на 2.000, а выдѣлъ общества подае на 2.200, ще бôльше нѣжь „Галицкая Русь“. Зъ того выходить, що лишь кореспондентъ до Wien. Allg. Ztg. бувъ въ тôмъ дѣлѣ справедливый, а навѣть „Гал. Русь“ скривдила общество... Коли тутъ помылилась „Галицкая Русь“, то вже й „Дѣлу“ нѣхто не подивуесь, если его справоздавецъ „помыливъ ся“, не хотячи бути нѣ „пессімістомъ“ нѣ „оптімістомъ“, а тôлько обєктивнымъ справоздавцемъ. А о обєктивности его свѣдчить найлѣпше фактъ, що противъ справоздания его зъ самыхъ нарадъ, — а се рѣчь головна справоздания — выдѣлъ не знайшовъ анѣ одного, хочь-бы найдрôбнѣйшого замѣту.

И якъ нашъ справоздавець изъ зборôвъ общества бувъ обєктивный, такъ знову справоздавцѣ „Галицкои Руси“ зъ Тернополя показали ся супротивъ зборôвъ „Просвѣты“ дуже несовѣстными. По першôй вѣдомôй уже нашимъ читателямъ донеси помѣстила „Галиц. Русь“ другу, де говорить ся: що въ церквѣ було лише 30 людей [а була повнѣсенька церковь!]; що пос. Барвѣньскій дôставъ при выборѣ на члена выдѣлу 140 голосôвъ, и то ôдъ самыхъ „радикалôвъ“ [насамперѣдъ посолъ Б. дôставъ 359 голосôвъ а потôмъ де кореспондентъ набравъ 140 радикалôвъ?]; що на зборы „Просвѣты“ прибула часть членôвъ, щобы „поѣсти й попити“ и т. п.

Розумѣесь, несовѣстнôсть тая осуджуесь сама собою, а нѣколи не сплукае насъ вступити въ слѣды „Галицкои Руси“ — воювати зъ противникомъ фальшованьемъ фактôвъ!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Цѣсарь, котрый выѣхавъ передвчера вечеромъ зъ Темешвару до Мірамаре, щобы попращатись зъ цѣсаревою, ôдъѣзджаючою на островъ Корфу, верне въ суботу, дня 19 с. м. рано, до Вѣдня.

Цѣсарева, помимо поголоски удержуючои ся въ Царгородѣ, якъ заявляе Pol. Corr., не загостить сего року до турецкого города престольного.

Пôдчасъ побуту цѣсаря въ Празѣ зъѣдуть ся всѣ ческй епископы и будуть присутнй дня 27 вересня на богослуженю, котре ôдправить въ замковôй каплицы кардиналъ архієпископъ ґр. Шенборнъ въ присутности цѣсаря.

До W. Allg. Ztg. пишуть зъ Кракова: Консервативнй члены польского кола старають ся всѣми силами перешкодити, щобы коло не пôдносило нѣякихъ дразливыхъ справъ пôдчасъ осѣннои сесіи рады державнои. И такъ удало ся консерватистамъ наклонити прочихъ членôвъ кола, що згодили ся ôдложити „квестію шлеску“ (именованье епископа), але зъ застереженьемъ, що сю справу не порушать зъ нѣякои нашои стороны, именно зô стороны молодо Чеховъ. Сй змагания правительственныхъ послôвъ польскихъ мабуть до того змѣряють, щобы въ осѣннôй сесіи не прийшло до нѣякого конфлікту. Поляки а зъ ними и правительство не хотять въ теперѣшнôй порѣ, щобы парляментарнй ôдносаны прояснялись, котрй льоґічно мусѣли бы загнати одну або другу партію въ явну опозицію. Тожъ осѣнна сесія була бы лишь на полагодженье буджету и иншихъ меншихъ предложень.

На выставѣ въ Загребѣ лучила ся оногды демонстрація, выкликана мабуть партією Старчевича. На выставу приѣхавъ п. Соверъ, французскій консуль въ Рацѣ. Коли консуля пôзнано, заграла музыка марсилійку, публика зачала плескати и пôднеслись оклики: Vive la France! Vivent les amis des nos frères les Russes! (Най живе Франція! Най живуть приятелѣ нашихъ братôвъ Россіянъ!) На сй оклики знявъ консуль капелюхъ и закликавъ: Vive la Croatie! Живіла Гратска! та опôсля повитавъ ся зъ демонстрантами, говорячи имъ компліменты. При выходѣ консуля зъ выставы кликано знову Vive la France!

Супротивъ донесеня зъ Дубровника, що на однôмъ австрійскôмъ корабли перевезено 4.000 штукъ карабінôвъ, 700 револьверôвъ и велику скôлькôсть амуниціи, заявляе Fremdenblatt, на основѣ переведеного слѣдства, що тутъ розходить ся лишь о 300 карабінôвъ и 130 револьверôвъ старои системы, котрй перевезено на турецкôмъ човнѣ пачкарскимъ способомъ, подаючи островъ Корфу яко мѣсце, де се оружіе мае выладовуватись. Ôдтакъ стверджаесь въ комуникатѣ, що аґентъ дипльоматичный Чорногоры донѣсъ о тôй пересылцѣ просто до султаньскои палаты, отже поминувши звычайну въ такихъ случаяхъ дорогу, с. е. Порту — и тому догадують ся, що Чорногора хотѣла своею денунціяцією збудити въ способъ тенденційный пôдозрѣнье, мовь бы Австро-Угорщина мала супротивъ Туреччины непрязнй намѣры або бажала бы заколоту въ Альбаніи. Fremdenblatt пôдносить, що кн. Николай чорногорскій пôдчасъ тои пригоды гостивъ у Вѣдни и ажь повернувши до Цетинѣ, дôзнавъ ся про нетрагу своего правительства.

Правительство російске вызначило 22 міліонôвъ рублѣвъ на пôдпомогу потерпѣвшихъ въ сегорôчнôмъ неврожаю. Зъ тои пôдпомоги закупить ся зерно на замовй засѣвы. Пôсля урядового справозданя ôдъ неврожаю потерпѣло тринацать ґуберній въ цѣлости а вôсѣмъ ґуберній въ части.

Урядово оповѣщено законъ противъ штунды, котрымъ призначуесь 21.000 рублѣвъ рôчно на православнй цѣли місійнй въ полуднево-захôдныхъ ґуберніяхъ.

Міністеръ просвѣты Деляновъ выѣхавъ зъ Петербурга на ревізію заведень наукових въ округахъ, виленьскôмъ и варшавскôмъ. Ревізія зачнесь ôдъ Седлець а ôдтакъ приѣде міністеръ до Варшавы. — Міністеръ дôбръ державныхъ выѣхавъ до Астрахану а зъ вôдтамъ переѣде до Крыму на осѣнь.

Зъ нагоды роковинъ морскои битвы пôдъ Наварином (въ 1827 р. въ повстаню грецкôмъ), припадаючихъ на 20 жовтня, спустять на воду панцерный корабель „Наваринъ“ и двѣ канонерки „Отважный“ и „Гремяшскій“. Тй новй кораблѣ будуть зачисленй до фльоты моря Балтійского.

Говорять про многй змѣны въ россійскихъ консулятахъ, а то крôмъ трехъ ґенеральныхъ консулятôвъ у Франціи: въ Парижи, Марсели и Бордо, будуть отворенй два новй въ Гаврѣ и Руенъ. Віцеконсулятъ въ Шербурзѣ буде замѣненый на консулятъ, а замѣсть трехъ консулятôвъ въ Ментонѣ, Ніцци и Віляфранка, буде заведеный лишь одинъ въ Ніцци. Въ Испаніи ґенеральный консуль буде перенесеный зъ Кадиксу до Барцельоны, а въ Кадиксѣ буде заведеный новый консулятъ. Рôвно-жь побôльшить ся число консулятôвъ и віцеконсулятôвъ въ Швайцаріи и Норвеґіи.

„Нов. Время“ доносить: „Звѣстный зô своеи выправы до Абіссініи вольный козакъ Ашиновъ перевезеный пôдъ сторожею зъ Бендерôвъ до Кієва. Ашинова арештовано зъ его товаришемъ, рôвно жь козакомъ, на стації Рені.“

Мѣжь Поляками въ Познанщинѣ зачинае набирати бôльшои ваги сторонництво, котре выписало въ своѣй проґрамѣ зазначенье льояльности супротивъ пруского правительства. Головнымъ речникомъ того сторонництва есть, якъ звѣстно, посолъ Косцельскій, котрый своею промовою въ прускôмъ соймѣ а ôдтакъ брошурами хотѣвъ позыскати для

польского населеня змѣну правительственнои системы, а для себе добувъ значне ôдзначенье зô стороны цѣсаря Вільгельма. По Косцельскôмъ выступивъ зъ такими самыми поглядами п. Худзиньскій въ своѣй брошурѣ Kwestya polska w Prusiech. Брошуру переголковано на нѣмецке и многі ґазеты нѣмецкі подають до неи свои коментарѣ. Въ брошурѣ п. Худзиньского говорить ся про „грѣхи" Польщи а именно Поляковъ пôдъ прускимъ панованьемъ а ôдтакъ завзываесь польскій людъ скликувати вѣча, на котрыхъ бы польске населенье могло заманіфестувати свою льояльнôсть и готовôсть посвяченя послѣдном каплѣ крови и послѣдного шелюга за цѣлôсть прускои монархіи. Монахійска Allg. Ztg. коментуючи брошуру Худзиньского, дôйшла до дальшихъ консеквенцій и радъ для Поляковъ а именно, що бы польске коло въ прускôмъ соймѣ яко таке розвязало ся, щобы влити ся въ иншими сторонництвами въ соймѣ, бо національні сторонництва не мають нѣякои раціи истнованя, и ажь тогдѣ пруске правительство буде могло полѣпшити въ дечôмъ въ своѣй системѣ супротивъ Поляковъ. N. fr. Presse порозумѣла згадану брошуру такъ, що она протестуе противъ такъ званои єдности славяньскои, котра не есть нѣчимъ иншимъ, якъ лишь панславізмомъ. — Противъ самои брошуры п. Худзиньского запротестували галицкі ґазеты дуже млаво, за то бôльше накинули ся на конклюзіи нѣмецкихъ ґазетъ, хочь N. Reforma признае имъ льоґічнôсть, если хотять вести дальші выводы зъ засады, проголошенои посломъ Косцельскимъ, що въ Нѣмеччинѣ нема Поляковъ, лишь суть Прусаки говорячі по польски.

———

Про справу на островѣ Митілене доходять такі близші вѣсти: Дня 13 с. м. кôлька амбасадъ константинопольскихъ а именно російска, французска и италійска дôстали депешѣ зъ Митілене, що ôддѣлъ англійскои ескадры панцирнои обсадивъ, ранкомъ того дня островецъ Сіґрі, высадивши тамъ вôйско и канолы та мае намѣръ укрѣпити островъ торпедами. Позаякъ рôвночасно прийшло таке само донесенье до султаньскои палаты и до Порты, то турецкій міністеръ справъ заграничныхъ телеграфічно звернувъ ся заразъ до англійского амбасадора зъ просьбою о поясненье. Амбасадоръ англійскій Уайтъ выславъ свого першого драгомана Сандісона до міністра справъ заграничныхъ Санда-пашѣ зъ запевненьемъ, що ему не звѣстно доси о тôй подѣи, але можливо, що англійска ескадра панцирна предприняла свои вправы коло того острова а англійскій адміралъ може обнявъ своими вправами сей незамешкалый островъ або може призволивъ вôйсковому ôддѣлови высѣсти на берегъ и выпочати. Що-до закладинъ торпедôвъ то тутъ певно треба розумѣти, если взагалѣ въ тôмъ е що правды, слѣпі торпеды для вправъ фльотныхъ. Подôбні поясненя давъ такожь Уайтъ своимъ диплёматичнымъ товаришамъ. Се поясненье приняли интересовані а скоро опôсля прийшла вѣсть, що англійска ескадра забрала людей и весь матеріялъ зъ острова Сіґрі назадъ на покладъ та ôдплыла зъ вôдтамъ.

———

Въ Голландіи королева-реґентка ôдкрыла ґенеральні станы престольною бесѣдою, котра загальне положенье уважае зовсѣмъ вдоволяючимъ та выясняе, що ôдносины до заграничныхъ державъ суть дуже приязні. Армія и фльота ôдъѣзджають, щобы добре сповнити приналежный до нихъ обовязокъ именно въ Атшинѣ на островѣ Суматрѣ де бльокада побережа потребуе незвычайного напруженя. Средства фінансові потребують скрѣпленя, щобы могли ôдповѣсти вже ухваленымъ выдаткамъ. Послѣдні выборы доказують, що есть пожаданье, щобы реформы перевести въ правильный способъ и безъ проволоки и се якъ въ законодательствѣ такъ и въ администраціи державы. Проектъ закона що-до права выборчого стоить вже выготовленый. За нимъ наступить ревізія законôвъ провінціональныхъ и громадскихъ. Небавкомъ предложить ся такожь полѣпшена система оподаткованя. Такъ само приготовлюють орґанізацію армін, котра мае забезпечити національну оборону безъ великихъ особистыхъ та фінансовыхъ жертвъ. Межь тымъ до часу заведеня національнои міліціи мае узброенье побôльшитись. Такожь фльота достане улѣпшеня. Судова процедура мае бути управильнена и законъ о обовязковôй науцѣ школьнôй мае бути предложеный. Що-до мѣръ, котрі анкета до справъ робôтничихъ скликана пропонуе, щобы зменшити нещастя и забезпечити будучнôсть робôтника, выготовлюють ся проекты до законôвъ. Правительство доложить своихъ силъ, щобы розвôй кольоній всхôдно азійскихъ зробити можливымъ на найширшôй основѣ, переведеньемъ потрѣбныхъ робôтъ и усуненьемъ всѣхъ перешкодъ та стараньемъ о добро населеня. Такожь правительство буде дбати о сконсолідованье фінансовыхъ пôдставъ

НОВИНКИ.

— **До испыту зрѣлости**, котрый ôдбувъ ся въ рускôй гимназіи у Львовѣ по феріяхъ 14—17 вересня пôдъ проводомъ инспектора краевого п. Левицкого, зголосило ся 18 абітурієнтôвъ, мѣжь тыми 6 екстерністôвъ. До испыту поправчого зъ 1 предмету приступило 4. Испытъ здало 12, мѣжь тыми 1 екстерністъ; репробовано на 1 рôкъ: 10. Свѣдоцтва зрѣлости получили: Бородайкевичъ Амб., Величковскій Нест., Дудкевичъ Евг., Зарицкій Ром., Кипашь Макс., Козиньскій Мих., Косоноцкій Мих., Лучаковскій Ант., Матковскій Іос., Моцюбовичъ Евг., Перунъ Ив., Руснъ Андрей.

— **Преосв. еп. д-ръ Пелешъ** приѣхавъ вчера, въ поворотѣ зъ Перемышля, до Львова и бувъ на пирѣ у митрополита. Вчерашнымъ нôчнымъ поѣздомъ выѣхавъ до Станіславова, де забавить до понедѣлка. Въ понедѣлокъ полудневымъ поѣздомъ прибуде до Львова и постôйно замешкае въ палатѣ митрополичôй до кôнця синоду, лишь 28-го або 30 го с. м. выѣде на одинъ день до Перемышля на елекцію питомцѣвъ. По синодѣ выѣде лишь на кôлька днѣвъ до Станіславова на прощанье зъ духовеньствомъ, а ôдтакъ переселить ся вже до Перемышля.

— **Въ честь архіеп. Чиски**, делеґата папского ôдбувъ ся вчера у Е. Е. митрополита ôдъ годины 5 до 8-ои вечеромъ ґалевый обѣдъ. На обѣдѣ явилось 54 осôбъ: мѣжь иншими еп. д-ръ Пелешь, архієпископы Исаковичъ и Моравскій еп. Пузина, цѣла капітула руска, инфулаты латиньскій и ôрменьскій, ректоръ Бачиньскій, всѣ рускі парохи Львова, проф. д-ръ Ом. Огоновскій, сов. Вас. Ильницкій, проф. д-ръ Ис. Шарановичъ, д-ръ Делькевичъ, катихитъ Ал. Тороньскій, ґен. Бордольо, президентъ выдѣлу краевого Хамецъ, віцепрезидентъ мѣста Львова Мархвицкій, директоръ почтъ Шіферъ, директоръ поліціи Кшачковскій и инші. Пôдчасъ обѣду першій тоастъ вынѣсъ митрополитъ въ честь папы, а другій вынѣсъ арх. Чиска въ честь цѣсаря Австріи. Опôсля митрополитъ пôднѣсъ тоастъ въ честь архіеп. Чиски, а той въ честь руского народу и митрополита. Тоасты були выголошені по латинѣ, а архіеп. Чиска въ своѣмъ тоастѣ пôднѣсъ привязанье руского народу до своеи церкви, якъ о тôмъ уже доси по приѣздѣ до Львова пересвѣдчивъ ся.

— **Капеляномъ еп. д-ра Пелеша** именованый о. д-ръ Иванъ Гробельскій, професоръ богословія въ Перемышли.

— **Цѣла перемыска Капітула** приѣде въ середу дня 23 н. ст. вересня, щобы взяти участь въ розпочатю синоду, а ôдтакъ деякі крилошане повернуть назадъ до Перемышля, щобы на часъ синоду полагоджувати справы дієцезальні, а прочі останутъ ся на синодѣ.

— **До православного синоду въ Чернôвцяхъ** выбрано — якъ теперь показуесь — посла Ивана Тимѣньского въ окрузѣ заставницкôмъ. (По остаточнôмъ обчисленю голосôвъ пересвѣдчено ся, що посолъ Тимѣньскій дôставъ голосôвъ бôльше, нѣжь писарь Томюкъ.)

— **Руско-народный театръ** пôдъ дирекцією п. Ив. Биберовича почне зъ днемъ 22 н. ст. вересня давати представленя въ Городенцѣ. Всѣхъ представлень буде шѣсть. На перше буде дане „Дай серцю волю, заведе въ неволю" Кропивницкого. Не можна сумнѣватись, що якъ патріотична интеліґенція духовна и свѣтска зъ Городенщины, такъ и знане зъ патріотизму славне мѣщаньство Городенки и околична рвуче ся до просвѣты селяньство якъ найчисленнѣйше будуть являти ся на представленя. Одъ нашого театру провінція — якъ се показалось остатними часами — вымагае богато, звертае бачну увагу на кожду хибу и рѣчь певна, що дирекція, режиссерія и цѣлый персоналъ театру старають ся всѣми силами щобы театръ нашъ вповнѣ ôдповѣвъ высокôй задачи своѣй середъ народу руского — тожь нехай и патріотична Публика руска скрôзь по краю старае ся якъ найщирше пôдпирати тую высоковажну, институцію народну матеріяльно и морально.

— **Нові церкви муровані** постановлено побудувати въ Яворовѣ и Тейсаровѣ коло Жидачева. Выготовленье планôвъ и кошторисôвъ поручено архитектови п. В. Нагôрному. Якъ зачуваемо, п. Нагôрный намѣрае запроектувати церковь для мѣста Яворова зъ зелѣзною конструкцією верхôвъ, если тôлько коштъ на то позволить.

— **„Рускі Соколы"**, товариство охотничои сторожи огневои, заснове ся въ селѣ Денисовѣ коло Тернополя. Статутъ, уложеный п. В. Нагôрнымъ, переслано вже до ц. к. намѣстництва. Межи основателями побôчь многихъ господарѣвъ пôдписали ся такожь мѣсцевый парохъ Впр. о. Витошиньскій, дѣдичь п. Олександеръ Уейскій и учитель п. Бородієвичъ. При пôдписаню статута зложивъ п. Уейскій на цѣли товариства 30 зр. и приобѣцявъ що року платити по 25 зр. титуломъ членьскои вкладки.

— **Членами окружнои рады шкôльнои въ Залѣщикахъ** зъ рамени рады повѣтовои выбрані — якъ намъ пишуть зъ-вôдтамъ — о. К. Вантонякъ парохъ зъ Утѣшкова и Б. Августиновичъ.

— **Въ присяжнôмъ судѣ карнôмъ у Львовѣ** розпочинае ся нинѣ розправа противъ Заблоцкого зъ Кристинополя, котрый хотѣвъ отруити ліквідатора Гоголевского.

— **Зъ Самбора пишуть намъ:** На „Выхилôвцѣ" въ лозахъ надъ Днѣстромъ найдено рѣчи церковні, имовѣрно зъ крадежи походячі а именно: 2 фелоны (червоный и свѣтлый), 3 цинкові лѣхтарѣ, металевый хрестъ и 2 чаші. Єсли рѣчи тî походять зъ крадежи въ якôй церквѣ, то можна ихъ ôдобрати въ Самборѣ у о. Рабѣя, до ихъ зложено.

— **До вызьмоклясовои школы выдѣловои женьскои въ Станиславовѣ** вписало ся на рôкъ 1891/92 1626 учениць. Число то розпадае ся пôсля клясъ и вѣроисповѣданъ ось якъ:

Въ кл.	учениць	рус. кат.	лат.	еван.	жид.
I.	420	37	124	—	259
I. [2-ій р. н]	310	19	100	7	184
II.	220	12	88	3	117
III.	168	17	73	2	76
IV.	165	10	61	1	93
V.	116	8	46	3	59
VI.	102	7	52	—	43
VII.	69	3	30	—	36
VIII.	56	7	29	—	20
	1626	120	603	16	887

Цифры говорять! Жидôвокъ есть въ школѣ о 148 бôльше, мѣжь Русинокъ, Польокъ и Нѣмкинь разомъ взявши! И ще хтось може говорити, що край нашъ не — Галилея?!

— **Въ справѣ холмскихъ священикôвъ Галичанъ**, переслѣдованыхъ епископомъ Леонтіемъ, довѣдуе ся Слов зô Львова, що вôсѣмъ священикôвъ-Галичанъ зъ Холмщины внесли просьбы до львôвского митрополита о принятье ихъ назадъ до католицкои церкви. Ажь до остаточного рѣшеня, котре небавомъ наступить по ôдповѣдныхъ информаціяхъ въ Римѣ, справа мае трактуватись очевидно тайно. Мы додамо ôдъ себе, що одинъ такій священикъ, о. Сыроѣдъ, уже принятый до церкви католицкои, а пôсля поголоски, кружачои у Львовѣ, два Галичане священикі холмскі мають теперь перебувати въ Римѣ, стараючись о принятье назадъ до церкви католицкои.

— **Про експльозію ґазôвъ** доносять зъ Борислава. Дня 2 н. ст. вересня експльодувавъ ґазъ въ двохъ ямахъ копальнѣ воску земного до банку кредитового належачои, въ наслѣдокъ чого чотири робôтники сильно попарені. Дня 9 н. ст. вересня запалили ся ґазы въ копальни С. Купферберга ôдъ выстрѣлу динамітового, котрымъ розбивали пôдземный покладъ. Одъ того наступила експльозія и огонь пôдъ землею, однакожь скоро его придушено. Зъ людей не потерпѣвъ нѣхто ушкоды.

— **Головный выдѣлъ товариства „Просвѣта"** рѣшивъ на засѣданю дня 3 (15) вересня с. р. зложити Впов. п. Григорію Кузьмѣ, ц. к. совѣтникови суду окружного въ Тернополи, щиро-сердечну подяку за даръ 16 вельми цѣнныхъ срѣбныхъ, 15 мѣдяныхъ монетъ и 9 старинныхъ банкнотôвъ до музею товариства. — *Д-ръ Омелянъ Огоновскій* голова товариства „Просвѣта"; *Володимиръ Лаврôвскій* членъ выдѣлу товариства.

— **Огнь.** Дня 15 н. ст. вересня с. р. згорѣло въ Журавникахъ пов. львôвского 7 загородъ селяньскихъ вразъ зъ сегорôчнымъ зборомъ. Причиною огню було те, що оденъ паробокъ ôдпочиваючи въ полудне въ шопѣ, закуривъ собѣ циґаро. Тай проклятe циґаро пустило тôлько загородъ зъ дымомъ! Люде показали ся такъ бездѣльными и байдужными, що середъ бѣлого дня, бо о годинѣ 2-ôй по полудни, дали въ огни згорѣти одной коровѣ, одной ялôвцѣ и 4 безрогамъ. Трехъ господарѣвъ було асекурованыхъ. Дальшому ширеню огню перешкодивъ садъ и те, що галузьемъ прикрыто сусѣдный будынокъ. — *Р.*

— **Зъ Нового Санча** пишуть, що мешканцѣ новои кольоніи для урядникôвъ и робôтникôвъ зелѣзничихъ устроили переѣзджаючому туды ґенеральному директорови бар. Чедикови щире принятье. Въ кольоніи мешкае вже 90 родинъ въ 26 домахъ а мають ще будувати 70 домôвъ для 200 родинъ. Депутаціи заявивъ бар. Чедикъ, що буде и на дальше старати ся полѣпшити долю зелѣзничихъ урядникôвъ. На разѣ буде пôдпирати проектъ заложеня школы промысловои для сынôвъ робôтникôвъ зелѣзничихъ.

— **Покутного писаря** Ивана Предримирского арештувала онгды поліція львôвска и ôдставила до суду карного. Предримирскій, щобы вытягнути грошѣ ôдъ купця зъ Дрогобыча Маєра Веґнера, спровадивъ его до Львова и представивъ ему, що мае средства увольнити Веґнера ôдъ службы вôйсковои.

— **Въ Тернополи розпочавъ ся вчера процесъ карный противъ Гірша Вайзера** бувшого управителя дôбръ ґр. Баворовского. Ґрафъ Володиславъ Баворовскій, маючій великі маєтности на Подôлю, выпустивъ 1882 року Гіршови Вайзерови маєтность Горошову на 10 лѣтъ въ посесію, за що ôдъ Вайзера одержавъ 7000 зр. яко кавцію. Однакожь вскорѣ показало ся, що Вайзеръ не може платити высокихъ ратъ и зъ тои причины ґр. Баворовскій судово выкинувъ Вайзера зъ Горошовы. Та тутъ наступила дивна рѣчь. Того самого Вайзера, банкрота, зробивъ ґр. Баворовскій завѣдателемъ своихъ посѣлостей и ôддавъ ему зарядъ не лишь Горошовы але й ключа Соломирки, приносячого рôчно 50.000 зр. Однакожь надъ нимъ установлено строгу контролю и безъ вѣдомости о. Савчиньского, повѣрника ґр. Баворовского, и иншихъ контрольорôвъ, мѣжь котрыми бувъ якійсь Янкель Брумберґеръ, не вôльно було нѣчого зъ фольварку Горошовы анѣ купувати анѣ продавати. Вайзеръ господаривъ дуже добре але вскорѣ побачили контрольоры, що ôнъ вывозить безъ вѣдомости о. Савчиньского збôже до Чернôвецъ и продае. Вайзерови ôдобрали тогдѣ зарядъ и выточили ему процесъ, але Вайзеръ дальше вывозивъ при помочи Брумберґера збôже, а незадовго въ дорозѣ рекурсу прийшовъ назадъ до заряду и продававъ збôже. Не могучи позбути ся Вайзера спровадивъ ґр. Баворовскій слѣдство карне о проневѣрство въ часѣ, коли Вайзеръ бувъ управителемъ, а о крадѣжь въ часѣ, коли ему управительство ôдобрано. Ґр Баворовскій каже, що стративъ черезъ Вайзера 100.000 зр., а Вайзеръ знову не признае того, бо, на его поглядъ, ôнъ не бувъ управителемъ, а лише пôдъ назвою управителя посесоромъ, якъ передъ тымъ, и мавъ право продавати збôже безъ вѣдомости кс. Савчиньского. Въ той способъ, каже Вайзеръ, ґр. Баворовскій не потерпѣвъ нѣякои шкоды а знищивъ его, т. е. Вайзера. Розправа потягне ся три тыждѣ.

— **П. Николай Ивасюкъ** (Буковинецъ), нашъ артистъ-маляръ, одержавъ ôдъ академіи штукъ красныхъ въ Монахіюмъ дипльомъ похвальный. П. Ивасюкъ — якъ доносить „Буковина" — перебувае теперь у Вôкнѣ, у п. Володислава Федоровича, звѣстного мецената руского.

— **Нотарь** Кароль Моровіцъ перенѣсъ ся зъ Устрікъ долѣшныхъ до Бережанъ. Урядованье въ Бережанахъ обнявъ ôнъ 15 н. ст. вересня.

— **Державна школа для артистичного промыслу.** Позаякъ будынокъ призначеный на школу промыслову у Львовѣ ще не скôнченый, позволивъ міністеръ просвѣты телеґрафічно отворити и провізорично помѣстити тую школу въ ратуши. Тамъ ôдбудуть ся такожь и вписы.

— **Зраджена тайна.** Судъ поліційный въ Люксембурзѣ засудивъ д-ра Ґрехена, лѣкаря, на 500 зр. кары за те, що въ творѣ своѣмъ „Студіи ґінекольоґічні" описавъ хоробы своихъ пацієнтôвъ такъ, що подавъ близші дані що до ихъ личностей и зрадивъ въ той способъ лѣкарску тайну. Крôмъ того заплатить засудженый ще и ôдшкодованье обжаловуючимъ особамъ, які имъ судъ призначъ.

— **Міністеръ торговлѣ** затвердивъ выбôръ Адольфа Г. Быка на презеса а Михайла Кулика на віцепрезеса брôдскои комнаты торговельнои на рôкъ 1891.

— **Зъ причины тифа у Львовѣ** не було вô вторникъ и середу науки въ рускôй ґімназіи и народнôй школѣ при народнôмъ домѣ у Львовѣ. Вчера наука розпочала ся знову, але за те приказано ученикамъ нѣмецкои ґімназіи, мешкаючимъ въ тыхъ частяхъ мѣста, де панує тифъ, не ходити до школы. Впрочôмъ хороба ся не ширить ся такъ сильно, якъ зъ початку здавало ся, бо 60 хорыхъ на цѣле львôвске населенье не есть нѣчимъ надзвычайнымъ а до того пануючій теперь тифъ рѣдко скôнчивъ ся смертію.

— **Мытові мальверзаціи.** Судъ присяжныхъ въ Ряшевѣ розсуджувавъ въ своѣмъ часѣ справу мытовыхъ мальверзацій, въ котрôй було обжалуваныхъ 14 урядникôвъ и выдавъ увольняючій засудъ. Трибуналъ касаційный у Вѣдни розбираючи сю справу [на ôдкликъ прокураторіи державнои] уневажнивъ вырокъ першои инстанціи и приказавъ розписати нову розправу.

— **Выставу пражску** оглянуло до 13 н. ст. вересня 1,832.939 осôбъ. Минувшои недѣлѣ устроено на площи выставы торжество збору хмелю зъ хорами, танцями и сцѣнами народными. Зъ почетнои трибуны приглядавъ ся тому торжеству міністеръ Штайнбахъ. Нѣмцѣ а властиво жиды зъ Жатецу не взяли участи въ хмелярскôй выставѣ. Тымчасомъ зъ иншихъ околиць прибувають Нѣмцѣ громадно на выставу. Зъ Хорватіи и Славоніи заповѣли третю прогульку хорватску. На недѣлю приладжуе ся велике торжество и зъѣздъ около 60.000 робôтникôвъ зъ цѣлои Чехіи, котрі въ походѣ ôдвѣдають выставу. Але поліція приладжуе вже заказъ. Єсли прийде до такои величнои маніфестаціи, комітетъ выставы повитае громадно тыхъ людей працѣ при входѣ, якъ достойникôвъ. Поѣзды зъ дѣтьми все приѣзджають до Праги.

— **Перекладъ св. письма на словацкій языкъ.** Недавно помершій римо-кат. деканъ Іосифъ Счастный записавъ 10.000 зр. на выданье св. письма въ словацкôмъ перекладѣ, бо одинокій словацкій перекладъ Палковича дуже неудачный и не можна его вже майже нѣгде подыбати, бо ставъ ся бібліоґрафічною рѣдкостію. Товариство словацке св. Войтѣха, одержавши завѣщану суму взяло ся за перекладъ. Здавалось бы, що такій похвальный намѣръ треба бы було пôдперти а не ему ставати на перешкодѣ. Однако выйшло инакше. Въ Угорщинѣ зъявивъ ся епископъ, котрый грозить розвязаньемъ товариства св. Войтѣха, если оно не залишить выдавництва. Епископъ мотивуе свою грозьбу тымъ, що, по перше языкъ словацкій не літературный, по друге перекладъ св. письма на словацкій языкъ не на часѣ, а вкôнци — товариство не мае права выдавати св. письма. Арґументы, якъ бачимо, такі, на котрі здобутись може хиба нетерпимôсть мадярска и крайный шовінізмъ.

— **Зъ проґрамы** выданои теперь вѣденьскимъ университетомъ довѣдуемо ся, що въ минувшôмъ роцѣ шкôльнôмъ було на 5121 слухачѣвъ университету було зъ Галичины 545 а то: теольоґôвъ 30, правникôвъ 43, медикôвъ 313, фільософôвъ 18 а фармацевтôвъ 9. Єсли бы дорахувати всю молодѣжь, яка образуе ся по иншихъ науковыхъ заведеняхъ, то можна приняти, що у Вѣдни учить ся до 800 студентôвъ зъ Галичины. Зъ справозданя довѣдуемо ся дальше, що зъ Угорщины було 609 студентôвъ въ вѣденьскôмъ университетѣ, зъ Семигорода 61, Дальматіи 62, Славоніи 46, Хорватіи 49, Босны 24, Россіи 89, Сербіи 58 Болгаріи 26, Туреччины 18, Франціи 1, Моравы 664, Шлеска 158, Чехіи 531 а Буковины 110.

— **Дрôбні вѣсти.** Пôдъ Катовицами на Шлеску прускомъ наѣхали на себе два поѣзды, при чôмъ 15 осôбъ частею погибло, частею-жь тяжко пораненыхъ. — Въ Турочи-св.-Мартиньскôмъ умеръ 11 н. ст. вересня заслуженый словацкій патріотъ Евгеній Корчмерій въ 62 роцѣ житя. — Кс. митратъ Юрковскій, повертаючи передвчера пôшки зъ візиты у делеґата папского монс. Чиски, пôтинувъ ся на площи катедральнôй и упавъ такъ нещасливо, що зломавъ ногу повысше колѣна. Недавно вернувъ кс. Юрковскій зъ купелѣвъ, де лѣчивъ ся зъ наслѣдкôвъ по зломанôй уже разъ нозѣ.

— **100.000 зр. и 50.000 зр.** выносять обѣ головні выграні великои пражскои льотеріи. Звертаемо увагу нашихъ читателѣвъ, що тягненье наступить вже 15 н. ст. жовтня.

Посмертні — ☦ — оповѣстки.

Омелянъ Величковскій, выслуженый народный учитель, упокоивъ ся 31 н. ст. серпня въ Долинянахъ коло Рогатина по довгôй и тяжкôй слабости въ 52 роцѣ житя. Вѣчна ему память!

Вѣсти зъ Арх. Львôвскои.

На члена синоду покликавъ додатково Впр. митрополитъ о. Евгенія Гузара, митрополичого капелана и катихита школъ выдѣловыхъ.

На сотрудництво введеный о. Евг. Гошовскій въ Семигиновѣ.

На префекта рускои духовнои семинаріи введеный о. Стефанъ Юрикъ.

Презенту на Оглядôвъ одержавъ о. Мих. Андиковскій въ Добрянъ.

Канонічну институцію на парохію Перевозецъ одержавъ о. Ив. Палѣѣвъ.

Завѣдательство въ Плотичи одержавъ о. Теоф. Щуровскій.

Митрополича консисторія вставила ся до намѣстництва о систематизованье сотрудництва въ Рогатинѣ и другого сотрудництва въ Могильници а також о удѣленье titulum mensae скôнченому богословови Леонид. Молчковскому.

Грамоту принятя въ звязь канонічну архиепархіи львôвскои одержавъ Ом. Мальчиньскій скôнченый богословъ епархіи перемыскои.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. П. Г. въ Ул. Заплачено за пôвъ року. — **Вп. І. Мор. въ Вет.** Заплачено якъ разъ по конецъ року. — **Вп. Гер. въ „шѣснацятки".** Проґрама вечерка „шѣснацятки" въ Тернополи була подана въ н-рѣ 199 „Дѣла" зъ 4 (16) вересня; Вы переслѣпили.

Телеграмы „Дѣла“.

Черновцѣ 19 н. ст. вересня. Успѣхъ концерту „дванацятки“ знаменитый. Саля була повнѣсенька. „Дванацятка“ всѣхъ одушевила. Доходу netto по-надъ 300 зр.

Вѣдень 13 вересня. Въ недѣлю зачинають ся пôдъ проводомъ цѣсаря спôльнѣ конференціи міністрôвъ, на котрыхъ будуть оба президенты міністрôвъ и оба міністры фінансôвъ. Говорять що маєсь зажадати бôльше 20 міліонôвъ на войсковѣ цѣли, зъ чого має прийти 2 міліоны на харчь для войска за-для дорожнѣ. — Pol. Corr. доносить, що по маневрахъ не всѣ войска россійскѣ вернуть зъ Варшавы назадъ до своихъ стацій.

Прага 18 вересня. На выставу приѣде зъ цѣсаремъ також арх. Францъ Фердинандъ.

Берлинъ 18 вересдя. Доносять, що Данія приступила до француско-россійского альянсу, щобы евентуально окупувати Шлезвіґъ. Амбасадоръ француский бувъ кôлька разôвъ на авдіенціи у царя въ Копенгазѣ.

Парижъ, 18 вересня. Ґазеты коментують промову цѣсаря Вільгельма въ Єрфуртѣ, называючи єи обидою и провокаціею Франціи.

Надôслане.

Д-ръ Леславъ Ґлюзиньскій

лѣкарь-спеціялістъ недугъ горла и легкихъ повернувъ и ординує якъ давнѣйше при **ул. Валовôй ч. 14** ôдъ 3—5-ои год.

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на 1-ôмъ поверсѣ.

ВСѢХЪ НАУКЪ ЛѢКАРСКИХЪ

Д-ръ ИВАНЪ МОХЪ

по окôнченю студій медичныхъ и по ôдбутôй практицѣ въ головнôмъ шпитали у Вѣдни осѣвъ и практикує

въ Ганачѣвцѣ *коло Перемышлянъ.*

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ „КОПЕРНІКОМЪ“

ул. Театральна ч. 6 (площь св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ раблщайка, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарація найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“.**

Ц. к. австрійскѣ зелѣзницѣ державнѣ.

Вытягъ зъ розкладу ѣзды важного ôдъ 1 червня 1891 (Пôсля годинника львôвского).

Одъѣздъ зô Львова.	**Приѣздъ до Львова.**
Въ напрямѣ до Стрыя	**Въ напрямѣ зô Стрыя.**
6 рано. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Нового Санча, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіслава и Гусятина.	7⁵⁴ рано. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова и Стрыя.
10⁵⁰ передполуд. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Сухои и Станіслава.	9⁰³ рано. Поѣздъ особ. зô Станіслава, Будапешту, Мункача, Лавочного и Стрыя.
8⁰⁵ вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіслава и Гусятина.	3⁴² по полуд. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова, Гусятина, Станіслава и Стрыя.
8⁵³ вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова и Сухои	12¹⁹ въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Нового Санча, Хирова, Гусятина, Станіслава, Будапешту, Мункача и Лавочного.
Въ напрямѣ до Черновець.	**Въ напрямѣ зъ Черновець.**
5⁰⁴ рано. Поѣздъ особ. до Станіслава и Коломыи	6⁵³ рано. Поѣздъ особ. зъ Сучавы, Черновець, Станіслава.
9¹⁸ передполуд. Поѣздъ поспѣшный до Станіслава, Черновець, Ясъ, Букарешту и Гусятина.	2⁰⁰ по полуд. Поѣздъ особ. зъ Букарешту, Ясъ, Черновець, Станіслава и Гусятина.
4³⁰ по полуд. Поѣздъ особ. до Станіслава, Черновець, Ясъ и Букарешту.	8⁰⁰ вечеръ. Поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Ясъ Черновець, Станіслава, Гусятина.
10³⁴ вечеръ. Поѣздъ особ. до Станіслава, Черновець, Сучавы, Гусятина.	11⁵² въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Коломыѣ, Станіслава, Гусятина.
Въ напрямѣ до Белзця.	**Въ напрямѣ зъ Белзця.**
9⁰⁵ передполуд. Поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокали	6⁴⁵ рано. Поѣздъ мѣшаный зъ Жовквы.
7⁴⁰ вечеръ. Поѣздъ мѣшаный до Жовквы.	4²² по полуд. Поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Афішѣ розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзницъ державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна на кождôй стації по цѣнѣ 6 кр. за примѣрникъ.

Ôдъ 1 н. ст. липня с. р. до 31 н. ст. серпня включно, переходять поѣзды безъ пересѣданя зъ Ряшева черезъ Ясло и Новый Санчь до Орлова и назадъ. Поѣзды сѣ мають въ Ряшевѣ безпосереднє полученье зъ ôдповѣдными поѣздами зелѣзницѣ Кароля Людвика а именно: зъ поѣздомъ ч. 26, ôдъѣздячимъ зô Львова о годинѣ 6 мін. 16 по полудни и поѣздомъ ч. 12, приѣздячимъ до Львова о годинѣ 8 мін 15. рано (пôсля годинника львôвского).

Учитель маючій довголѣтну практику, глядить лекцій на часъ необмеженый. Близша вѣдомôсть въ адміністраціи „Дѣла“.

БРИ-

тва правдивѣ швайцарскѣ и англійскѣ, мыльнички, ремѣнцѣ и мармурки до остреня, мыла, пензлѣ и т. п.

2537

поручає найдешевше

магазинъ товарôвъ модныхъ, бѣли мужеского, товарôвъ галянтерійныхъ, выробôвъ рукавичничихъ парфумерія и т. п.

БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

Черезъ Адміністрацію „Дѣла“

можна замовити за зниженую цѣну отсѣ книжки:

Фавстъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднымъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена въ 1 зр. 50 кр. на **1 зр.** (въ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Расевскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіяновича. Цѣна знижена въ 80 кр. на **50 кр.** (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Хто замовить **обѣ книжки нараз,** одержить ихъ за цѣну 1 зр. **60 кр.** разомъ уже въ **рекомандованою пересылкою**

Позаякъ тыхъ обохъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати въ замовленями.**

Запросины до передплаты на XIII и XIV томъ

Руской Историчной Бібліотеки.

Томъ XIII вже вышовъ и мѣстить: **Гетьмановань Ивана Выговского и Юрія Хмельницкого.** Томъ XIV друкує ся (доси вже 5 аркушѣвъ) и выйде зъ кôнцемъ вересня с. р. и мѣстити-ме: **Гетьмановань Бруховецкого** Оба томы въ оправѣ въ англійске полотно зъ золоченымъ вытискомъ и зъ пересылкою рекомандованою 3 зр. 10 кр. Брошурованй зъ пересылкою 2 зр. 50 кр.

Передплату присылати переказомъ пôдъ адресою: ***Ол. Барвѣньскій*** у Львовѣ, ул. св. Миколая 13

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Одинокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

оснований въ 1870 р.

2319

Поручає правильно кождого тыждня **свѣжѣ транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручає его пôсля приложеного ему цѣнника.

Замовленя выповняються совѣстно и скоро також **за послѣплатою опакованье франко.**

Особливу увагу звертає ся на 3 знаменитѣ сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ		½ клгр	зр.	кр.
Кайсовъ	знам. чорный	„	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	ôдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 60 1 ф.	„	2	40
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	ôдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

Для церквей

КАДИЛО

ЦЕРКОВНЕ

благовонне

поручає

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

пачка ¼ фунта 50 кр.

Для церквей

Для церквей

Для церквей

Найбôльшій выбôръ машинъ до шитя

Зінґера ручнѣ ôдъ 28 до 48 зр.

„ ножнѣ „ 30 „ 65 „

готôвкою 10% дешевше.

Іосифъ Иваницкій

механікъ и спеціялістъ

ЛЬВÔВЪ — КРАКÔВЪ

Готель Жорка — Ринокъ 25.

Повѣсти О. Федьковича

ЧАСТЬ I.

Сторôнъ 1—78. **Цѣна 20 кр** (съ пересылкою почт. 25 кр.)

Дôстати можна въ друкарни тов. им. Шевченка у Львовѣ и въ книгарни Ставропигійскôй.

Портреты руских послôвъ.

Заходомъ редакціи „Батьківщины“ вышли до теперь въ друку портреты отсихъ рускихъ послôвъ: Ю. Романчука, Л. Романковского, І. Гурика, О. Барабаша, д-ра Д. Савчака, д-ра Т. Окуневского, д-ра М. Короля и о. К. Гаморака.

Поодинокій портретъ вразъ въ оплатою почтовою коштує 12 кр. — всѣ разомъ 75 кр.

Выйшли зъ друку

Історія церковного пѣнія

и

Малоруский музыкальный народный тонъ

обѣ працѣ о. Порфирія Бажаньского.

Набути можна въ книгарни Ставропигійскôй по 50 кр. за примѣрникъ.

Перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Барвѣньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише 50 кр.; въ красной оправѣ 72 кр.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Ôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

ЛЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и стація зелѣзницѣ також.

Получивши на власнôсть по старôй фірмѣ *„Ивана и сына Серафина“* **„Лярню дзвонôвъ“** въ Калуши, ôдзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им. Качковского въ Коломыи (якъ о тôмъ свого часу ґазеты доносили) — маю и теперь на складѣ **готовѣ дзвоны**, выконую скоро замовленя и приймаю старѣ або ушкодженѣ дзвоны до переливаня за дуже умѣркованну цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнѣ замовленя въ давнѣйшôй спôльнôй а теперь новôй власнôй **лярни дзвонôвъ** прошу о ласкавѣ замовленя такъ на поодинокѣ новѣ дзвоны якъ и на цѣлѣ групы. За тревалôсть матеріялу и гармонічный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ

Зъ глубокимъ поважаньемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

ИСТОРІЯ РУСИ ч. I. II. III. IV. V. — Цѣна за I часть 15 кр. За всѣ части 80 кр Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта“ ул. Вôрменьска ч. 27

ВЕЛИКА ПРАГСКА ЛЬОТЕРІЯ.

ПОСЛѢДНЫЙ МѢСЯЦЬ.

Головна выграна

100.000 зр.

50.000 зр.

ЛЬОСЫ à 1 зр. поручають у Львовѣ: Авґ. Шеленберґъ, М. Йонашъ, Сокаль & Ліліенъ, Кіцъ и Штофъ, Як. Штро, Л. Х. Верфель.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей — Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. — Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского

Ч. 202 Львôвъ, Субота 7 (19) вересня 1891 Рôчникъ XII.

Виходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и руских свят) о 5-ій годинѣ по полудни. Літературний додатокъ „Бібліотека найзнаменитших повѣстей" [illegible] въ вівторок, и въ вівторок и [illegible] на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ н. Гамбурґ. M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.
[illegible]

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло" въ літер. додаткомъ
въ Австрії: на цѣлый рокъ . . . 18 зр. на пôвъ року . . . . 9 зр. на чверть року . 4 зр. 50 кр. на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
за границею: на цѣлый рокъ . . . 24 зр. на пôвъ року . . . . 12 зр. на чверть року . . . 6 зр.
У Львовѣ: на цѣлый рокъ . . . 15 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр. на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламації непечатані вôльні вôдъ порта.
Поодиноке число коштує 5 кр. а. в.
Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одної стрôчки [illegible] „[illegible]" по 20 кр. а. в.
[illegible]

☞ Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся **третій кварталъ** сегорôчного выдавництва „Дѣла".

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатниковъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты** и **залеглостей**.

Гра въ мяча.

Въ заграничнôй політицѣ выступила въ теперѣшнôй хвили на перші планъ Туреччина. Въ яку небудь сторону хочемо звернутись, всюды мусимо подыбати якусь квестію всхôдну, въ котрôй на око безпосередно заинтересована лишь сама Туреччина, але въ котрôй властиво посередно занґажованй интересы всѣхъ державъ. Тй выдвиганй квестіи всхôдний и Туреччина подабають на гру въ мяча: всѣ радй бы забавитись въ интересну гру, але заразомъ и небезпечну, щобы єи не програти, тому лишь вôдъ часу до часу хтось неспостережено пôдобье мяча въ гору и всѣ зъ найбôльшою увагою слѣдять, чи найдесь ще хто другій, котрый бы давъ тому мячеви крѣпшій розмахъ, щобы вже тогдѣ всѣ могли брати участь въ грѣ. На теперь однакъ нема нѣкого, хто бы ôдважнвъ ся зъ-легка пôдкиненый мячь пôдбити крѣпше въ гору и тому цѣла гра на разѣ устає.

А вырядились до тои забавы дуже старанно. Зъ одной стороны станули поручь три державы середнои Европы а по другôй Россія и Франція взявши до своеи обслуги при грѣ меншихъ хлопчиковъ, деякй державы балканьскй. Лишь Анґлія хоче удавати, що не заинтересована въ грѣ, и мовь-бы то она лишь наглядала надъ порядкомъ гры — а тымчасомъ выдаесь, що якъ разъ Анґлія ôдграє ролю того необачного грача, що мовь то случайно потрутить мяча и мячь пôдлетить въ гору.

Такихъ безпосередныхъ ударôвъ мяча було кôлька. Зачали ôдъ квестіи окупаціи Босны и Герцеґовины, але и залишили єи, бо погадали собѣ на приповѣдку: Бачишь чуже пôдъ лѣсомъ а не бачишь свого пôдъ носомъ. Що ту тыкати берлиньскій договоръ, коли всѣ знають, що бнъ не єсть теперь въ своѣй повнôй силѣ та кождый радъ бы обôйти єго постановы а по можности и обходить. Болгарскои квестіи, котра такъ довго була наручною для европейскои дипльоматіи, ôдъ довшого часу не тыкають, бо Болгары показали, що живуть своимъ житьемъ и не пристануть на те, щобы стати орудьемъ до пôдбиваня мяча або навѣть таки самымъ мячемъ. Ажь наразъ грачамъ прийшла на руку справа Дарданелѣвъ и змѣна кабінету турецкого. Вчинивъ ся заколотъ, бо мячь пôдлетѣвъ въ гору. Пôднеслись крики, зачались наклякуваня до бачности — а все найбôльше зô стороны того участника гры, що мае пагладати єи порядку — и коли за одноголосною згодою участникôвъ гры порѣшено не пôдбивати въ гору мяча, Анґлія захотѣла ще разъ на свою руку пôдбити єго въ гору, а може лишь вказати участникамъ, якъ легко и въ кождôй хвили може она єго пôдбити.

Обсада войскомъ мѣсцевости Сіґрі, мовь бы поставленье шільдваху при Дарданелахъ, могла и може статись въ кождôй хвили знакомъ до загальнои забавы, при котрôй доконче мусять поплысти цѣлй рѣки крови. Та и симъ разомъ не можна було ще вывести грачѣвъ до забавы и якъ теперь можна добачити, наставъ певного рода ôдпочинокъ по тôй емоціи при заходахъ до пôдбаваня мяча.

Анґлійска праса вертає до рôвноваги а навѣть хоче теперь надати собѣ выглядъ повного супокою, бо — якъ пишуть ґазеты — султанъ принявъ анґлійского амбасадора зъ цѣлою сердечностію та заявивъ, що послѣдна змѣна кабінету не означає нѣякои змѣны якъ у внѣшнôй такъ и у внутрѣшнôй політицѣ. Туреччина не спустила зъ очей своеи цѣли, удержати миръ и приязнй ôдносины зъ всѣми державами взагалѣ а ôдтакъ старати ся о поступъ и державный добробытъ. Лишь Morning Post та Standard не можуть залишити своихъ пессімістичныхъ поглядôвъ. Morning Post остерѣгае, що треба зъ напруженою увагою слѣдити найдрôбнѣйшй подѣѣ надъ Босфоромъ. Остудженье россійско нѣмецкихъ взаєминъ та наближенье Россіи до французскои републики ще збôльшають правдоподôбность грôзныхъ комплікацій и длятого Туреччина выступила наразъ на перші планъ політичнои ситуаціи. Новй дорадники султана найлѣпше зробили бы, коли бы постарали ся назадъ уступити за кулісы, бо дуже легко може стати ся, що оттоманьска держава знайде ся наразъ въ безвыхôднôмъ положеню. Standard знову думає, що теперѣшне положенье може мати двѣ розвязки: або рѣшучу вôйну европейску або мирный роздѣлъ Туреччины. Ся послѣдна евентуальнôсть неправдоподôбна. Коли бы Россія заволодѣла нагло Стамбуломъ, єя успѣхъ бы зъ-вôдтамъ при спôльнôмъ дѣланю Анґліи и потрôйного союза. Въ своѣй політицѣ всхôднôй Россія не може нѣякимъ способомъ числити на симпатіи Европы, котра не дасть перевести россійскихъ проектôвъ.

Рôвно жь и Times не може такъ безслѣдно выцофатись зъ акціи. Петербурґскій кореспондентъ сеи ґазеты пише такъ: Скоро лишь Россія покôнчить зъ узброеньемъ, предпринятымъ на величезнй розмѣры, котре теперь веде зъ незвычайною горячковостію, то Европа мусить приладитись на чинну акцію зô стороны Россіи. Петербурґске правительство зовсѣмъ залишить, коли та хвиля надôйде, теперѣшный помѣркованый тонъ а займе именно що-до всхôдныхъ справъ далеко бôльше зачѣпне становище. Безперестанне и сильне побôльшенье армін и фльоты стверджає ясно тй здогады. Супротивъ такихъ здогадôвъ набирає далеко бôльшои ваги подѣя, звѣстна вже ôдъ давна втаемниченымъ особамъ. Ото порѣшено вже передъ двома роками загальну мобілізацію россійскихъ силъ оружныхъ на цвѣтень 1892 р. Тожь и можна добачити, що россійске міністерство вôйны мае намѣръ приладити до того часу зовсѣмъ нову орґанізацію та выставати на пробу нову систему. Хочь и ôдзываються ся голосы, що тяжко буде за такъ короткій часъ зладити достаточну скôлькôсть новыхъ карабінôвъ малого калібру, але пôсля пересвѣдченя тыхъ, що добре знають россійскй ôдносины, фабрики въ Россіи при деякôмъ напруженю суть въ силѣ доставити бôльше оружія и то скорше, анѣжь се можна собѣ и подумати. Тажь вже и теперь по кронштадскихъ торжествахъ можна було замѣтити деяку змѣну въ становищи Россіи що-до дарданельскои справы и кабінетнои крізы турецкои. Чи сей острѣйшій тонъ буде рости постепенно, якъ узброенье буде зближати ся до кôнця? — пытає кореспондентъ Times-а и притакує сему пытаню.

Въ справѣ вандрôвныхъ учителѣвъ господарства.

Що року ухвалює соймъ краєвый значну суму на оплаченье чотирохъ учителѣвъ вандруючихъ по краю зъ выкладами аґрономічными. Про одного такого учителя и про погляды селянъ на єго науку пишуть намъ зъ Рогатинщины:

Одинъ зъ вандруючихъ учителѣвъ господарства загостивъ сего лѣта въ рогатиньскôмъ повѣтѣ по декотрыхъ селахъ, н. пр. Псары, Дегова, Черче, Вербилôвцѣ, Конюшки, Путятинцѣ и т. д. Учитель сей не посѣдає вправдѣ богато вѣдомостей теоретичныхъ на тôмъ поли, але яко бувшій завѣдатель дôбръ дворскихъ посѣдає незлй [illegible] на господарку. Выклады свои — а [illegible] ôдчиты — держить бнъ у вечеръ, [illegible] селяне вернуть зъ поля, а повѣдомлений [illegible]мъ черезъ урядниковъ громадскихъ, спѣш[illegible]ъ на вызначене мѣсце. Що селяне нашй радй бы щось доброго и нового почути въ справахъ господарскихъ, видно зъ того, що въ кождôмъ селѣ численно сходять ся, а бачити можна й женщины цѣкавѣйшй. Самъ ôдчитъ, тревяючій около $^3/_4$ години, державъ учитель популярно и трактувавъ головно о управѣ рôлѣ та о удержуваню обôрнику на оборѣ и въ поли. Селяне слухали ôдчиту зъ увагою. Учитель читавъ въ рускôй мовѣ, лише зъ кепскимъ, мазурскимъ, акцентомъ.

Бесѣдуючи на другій день зъ селянами старавъ ся я пôзнати: чи они скористали що зъ того ôдчиту. Селяне въ основѣ рѣчи похвалили самъ выкладъ, але заразомъ и выдали свою критику, а именно, що такй выклады суть недостаточнй, щобы поправити ихъ спосôбъ господарованя и выратувати ихъ зъ економічного упадку. А оденъ селянинъ навѣть сказавъ, що лѣпше й бôльше єсть описано въ книжочкахъ зъ „Просвѣты" и господарѣ можуть собѣ самй то прочитати. „Най бы бнъ бувъ — казавъ селянинъ — пôйшовъ зъ нами на яке обôйстье, на обору, до стайнѣ, и показавъ, якъ и що мае бути; най бы подививъ ся на нашй телята, коровы, конѣ, на наше насѣнье; най бы выйшовъ зъ нами въ поле и подививъ ся, якъ мы оремо, оглянувъ нашй плуги й бороны, а показавъ намъ лѣпшй знаряды господарскй; най бы выйшовъ на наше маленьке пасовиско и подавъ спосôбъ, якъ бы можна удержати на нѣмъ нашу худôбку, щобы мы не потребували йти до пана просити за пасовискомъ та цѣле лѣто за те ôдробляти на єго ланѣ, — такъ, то могли бы мы богато навчити ся й скористати. Правда, що на таку науку й бесѣду треба бы цѣлый день стратити, але за тои пôвъ годинки не можна чогось навчити ся..."

Зъ тои бесѣды селянъ я пôзнавъ, що они въ засадѣ не противнй выкладамъ, голошенымъ учителями вандрôвными, але й справедливо жадають, щобы наука була бôльше основна, щобы учитель зблизивъ ся до сельского дрôбного господарства та подавъ господарямъ практичнй указки и способы, якъ пôддвигнути ся зъ упадку економічного. Такй теоретично держанй выклады принесуть мало користи нашимъ сѣльскимъ господарямъ.

Оповѣщенье.

Позакъ невдовзѣ мають наступити выборы до сойму краєвого на округъ Бучачь, на мѣсце померлого ґрафа Володислава Волдиньского, то Комітетъ, зôбраный дня 17/9 ухваливъ одноголосно поставити кандидатуру Высокоповажаного Пана Олександра Барвѣньского, професора семинаріи учительскои у Львовѣ и посла до думы державнои.

Бучачь 17/9 1891.

Комітетъ:

Иванъ Дмушевскій заступникъ „Рады Народнои въ Бучачи".

Володимиръ Котовичъ.

Павло Петрицкій.

2)

Сиґналъ.

Всеволода Ґаршина.

(Конець.)

Переѣзджавъ разъ начальникъ дистанціи оглядати шляхъ. За три днѣ по нѣмъ важнй панове зъ Петербурга мали ѣхати тымъ шляхомъ; робили ревізію; тому передъ ихъ переѣздомъ треба було все привести до ладу. Пôдсыпали рѣни, зрôвняли, переглянули пороги, пôдкрутили шрубы, пôдшалювали стовпы; на переѣздахъ приказали пôдсыпати жовтого пѣсочку. Сусѣдка сторожиха выгнала свого старого чоловѣка обчистити шляхъ зъ травы. Працювавъ Семенъ цѣлый тыждень; все довѣвъ до ладу и на собѣ кафтанъ поправивъ, а мѣдяну бляху цеглою вытеръ, ажь сіяла. Працювавъ и Василь. Приѣхавъ начальникъ дистанціи на дрезинѣ; чотири робôтники корбу крутять; шѣсть колесъ гудить; летить вôзокъ по двацять верстъ на годину, лишь колеса выють. Прилетѣвъ пôдъ Семенову будку; пôдскочивъ Семенъ, зарапортувавъ по воєцки. Все показалось въ порядку.

— Ты давно тутъ? — пытає начальникъ.

— Ôдъ другого мая, ваше благородіе.

— Гарно. Спасибô. А въ сто шѣстьдесять четвертôмъ нумерѣ хто?

Дорожный майстеръ (ѣхавъ зъ нимъ разомъ на дрезинѣ) ôдповѣвъ:

— Василь Спиридовъ.

— Спиридовъ, Спиридовъ... а, се той самъ, котрого вы минувшого року взяли на око?

— Той самъ.

— Ну, гарно, поглянымо, якъ тамъ у Василя Спиридова. Рушай!

Хопили робôтники за рукоять; пôйшла дрезина впередъ.

Дивить ся Семенъ на ню думає: — Ну, будуть они мати зъ сусѣдомъ клопôтъ.

За двѣ годины пôйшовъ бнъ на обхôдъ. Дивить ся, а зъ по за скруту по шляху иде хтось, на головѣ щось бѣле видко. Ставъ Семенъ приглядати ся — Василь; въ руцѣ палиця, за плечима маленькій клунокъ, лице завязане хустиною.

— Сусѣде, куды зôбравъ ся? — кричить Семенъ.

Пôдôйшовъ Василь зовсѣмъ близько: на нѣмъ лиця й не видко; бѣлый якъ крейда, очи дикй; говорити зачавъ — голосъ урывае ся.

— Въ городъ, — каже — въ Москву .. въ управу.

— Въ управу... онъ що! Жалувати ся певно идешь? Дай спокôй, Василю Степаничу, забудь...

— Нѣ, брате, не забуду. Пôзно забувати. Бачишь, бнъ мене въ лице ударивъ, ажь кровь пôйшла. Поки живу, не забуду; не дарую.

Взявъ єго Семенъ за руку.

— Дай спокôй, Степаничу; щиро тобѣ кажу; лѣпше не зробишь.

— Де вже лѣпше! Самъ знаю, що лѣпше не зроблю; правду ты про долю говоривъ. Собѣ лѣпше не зроблю, но правду, брате, треба боронити.

— Скажи жь менѣ, зъ чого то все пôйшло?

— Отъ зъ чого... Оглянувъ все, — зъ дрезины зôйшовъ, — въ будку подививъ ся. Я вже знавъ, що остро буде пытати, та все було въ ладѣ. Вже хотѣвъ ѣхати, а я зъ жалобою. Онъ якъ не стане кричати! „Тутъ — каже — правительственна ревізія, сякій-такій, а ты о городъ жалуешь ся! Тутъ — каже — тайнй совѣтники, а ты зъ капустою лѣзешь!" Я, не стерпѣвъ, сказавъ слово, не таке то й обидне, та єму обиднымъ здавалось. Якъ дасть бнъ менѣ.. а я собѣ стою такъ, якъ бы инакше годѣ було. Поѣхали они, опамятавъ ся я, обмывъ собѣ лице и пôйшовъ.

— Якъ же зъ будкою буде?

— Жѣнка зôсталась. Доглине; та цуръ имъ всѣмъ и дорозѣ ихнôй!

Ставъ Василь, зôбравъ ся.

— Пращай, Иваничу. Не знаю, чи найду управу.

— Хиба-жь ты пѣшки пôйдешь?

— На стаціи попрошу, щобы мене на товаровый пустили. Завтра въ Москвѣ буду.

Попращались сусѣды; пôйшовъ Василь и довго єго не було. Жѣнка за него працювала, день и нôчь не спала; звелась нѣ-на що, ожидаючи чоловѣка. На третій день переѣхала ревізія: паровôзъ, ваґонъ пабôрный и двѣ першй клясы, а Василя все нема. Четвертого дня побачивъ Семенъ єго жѣнку; лице ôдъ слѣзъ спухло, очи червонй.

— Вернувъ ся вашъ чоловѣкъ? — пытає.

Баба махнула рукою, не сказала нѣчого и пôйшла въ свою сторону.

Навчивъ ся Семенъ давно, ще хлопцемъ, робити сопѣлки зъ бузины. Выпалить въ бузинѣ серце, вывертить дѣрки, де треба на кôнци зробить пищикъ и такъ славно наладить, що ґрай, що захочешь. У вôльный часъ робивъ бнъ богато сопѣлокъ и знакомымъ товаровымъ кондукторомъ ôдсылавъ до мѣста на торгъ, давали єму тамъ за штуку по двѣ копѣйки. На третій день пôсля ревізіи оставивъ бнъ жѣнку дома, щобъ о шестôй годинѣ выйшла до вечѣрнього поѣзду, а самъ взявъ ножикъ и пôйшовъ въ лѣсъ, нарѣзати собѣ бузины. Дôйшовъ бнъ до кôнця свого шляху; на тôмъ мѣсци дорога круто ишла. Зôйшовъ зъ насыпу и пôйшовъ лѣсомъ пôдъ гору. О пôвъ версты було велике болото, а довкола росли дуже добрй корчѣ для него. Нарѣзавъ бнъ цѣлу вязанку патикôвъ зъ бузины и пôйшовъ домôвъ. Иде лѣсомъ; сонце вже на заходѣ низько; тишина мертва, чути лише, якъ птицѣ цвѣрѣнькають, та ломачье пôдъ ногами хрупотить. Пройшовъ Семенъ ще трохи; ось вже й шляхъ небавомъ. И здаесь єму: десь чути, мовь бы зелѣзо о зелѣзо бренькотѣло. Пôйшовъ Семенъ скорше. Шляху въ тôй часъ на єго частинѣ не поправляли. — Що бы то могло бути? — думає. Выходить бнъ на край лѣса — передъ нимъ зелѣзно-дорожный насыпъ пôдносить ся; на верху на шляху чоловѣкъ присѣвъ на почѣпкахъ, щось робить. Ставъ Семенъ пôдходити до него тихенько: думавъ, що хто шрубы прийшовъ красти. Дивить ся — и чоловѣкъ пôднявъ ся; въ рукахъ у него лômъ; пôднѣсъ ломомъ рельсъ та якъ шарпне нимъ на бôкъ! Потемнѣло Семенови въ очахъ; хоче крикнути — не може. Бачить Василя, бѣжить до него на верхъ, а той зъ ломомъ и ключемъ зъ другои стороны насыпу въ ноги!

— Василю Степаничу, батьку рôдненькій, голубчику, вернись! Дай лômъ, поставимо рельсъ, нѣхто не буде знати. Вернись, спаси свою душу ôдъ грѣха!

Не обернувъ ся Василь, пôшовъ въ лѣсъ!

Стоить Семенъ надъ ôдкрученымъ рельсомъ; бузина выпала єму зъ рукъ. Поѣздъ иде не товаровый, особовый. И не спинить єго нѣчимъ: хоруговцѣ нема. Рельса на мѣсце поставишь; голыми руками шрубъ не прикрутишь. Треба бѣгти, конче бѣгти въ будку за якимъ будь знарядомъ. Господи, поможи!

Бѣжить Семенъ до своеи будки, задыхавъ ся. Бѣжить, мало не впаде. Выбѣгъ зъ лѣса — до будки сто сяжнѣвъ, не бôльше, — чує: въ фабрицѣ свиставка загудѣла. Шеста година. А двѣ мінуты по шестôй поѣздъ туды переходить. Господи, спаси невиннй душѣ! Такъ и видить передъ собою Семенъ: паровôзъ хопить лѣвымъ колесомъ за рельсовый порôгъ, задрожить, нахилить ся, пôде пороги рвати и на трѣски ломати, а тутъ шляхъ крутый, круглый, та насипъ, звалить ся внизъ одинацять сяжнѣвъ, а тамъ въ третôй класѣ народу биткомъ набито, дѣти малй. Сидять они теперь всѣ, о нѣчôмъ и не думають. Господи, що почати!.. Нѣ, до будки добѣгти и на часъ вернути годѣ...

Не добѣгъ Семенъ до будки, вернувъ назадъ, побѣгъ ще скорше, якъ перше. Бѣжить майже безъ памяти; самъ не знае, що ще буде. Добѣгъ до ôдкиненого рельсу; бузина єго лежить на купѣ. Схиливъ ся, хопивъ оденъ прутъ, самъ не знае, по що; побѣгъ дальше. Здаесь єму, що вже поѣздъ иде. Чуе свистъ далекій, чуе, якъ рельсы мѣрно и по тихоньки зачинають дрожати. Бѣгти дальше нема силы; ставувъ о сто сяжнѣвъ ôдъ страшного мѣсця; тутъ єму наче въ головѣ заяснѣло. Знявъ шапку, вынявъ зъ неи папѣръ; вынявъ нôжь изъ-за холявы, перехрестивъ ся. Господи благослови!

Ударивъ себе ножемъ въ лѣву руку; брызнула кровь, полилась горячою струєю; намочивъ бнъ въ нѣй свôй папѣръ, розтягнувъ,

Вôрцевый священикъ въ угорской Руси.

Перебуваючи ôдъ довшого часу на граници угорской, ôдвѣдавъ я угорску Русь въ околици Мункачева. Въ дорозѣ ночувавъ я у одного сѣльского священика, котрого дѣяльнôсть я подивлявъ. Коли мы близше пôзнались, ôнъ на мою просьбу оповѣвъ менѣ дещо о порядкахъ, якѣ ôнъ въ селѣ завѣвъ.

„Я — казавъ ôнъ — перебуваю доперва десять лѣтъ въ сѣй парохіи. Цѣле мое змаганье стремить до того, щобы пôднести добробытъ и моральнôсть народу.

„Скоро угорске правительство завело почтовѣ касы щадничѣ, я заразъ пôзнавъ велику ихъ вагу для населеня сѣльского. Дѣвки и паробки убожшихъ селянъ въ моѣмъ селѣ служать звычайно кôлька лѣтъ и въ той спосôбъ заслугують собѣ вѣно. До недавна заслуженѣ грошѣ складали они у господаря, але найчастѣйше давали родичамъ або братамъ и сестрамъ, а коли прийшло грошѣ ôддавати, починали ся споры й сварнѣ, а неразъ тяжко заробленый грôшь пропадавъ. Теперь у мене инакше. Я держу чотирохъ паробкôвъ и три дѣвки; паробкамъ плачу квартально по 10, а дѣвкамъ по 6 зр. По скôнченю першого кварталу посылаю всѣхъ на почту и тамъ они дôстають книжки щадничѣ та вкладають на нихъ грошѣ; такъ само поступаю по скôнченю кождого кварталу. Зъ початку мои слуги неохотно то робили, однакъ теперь, коли переконали ся, що грошѣ дôстануть на кождоразове жаданье, самѣ пильнують одно другого, щобы грошѣ ôднесено до щадницѣ. Той звычай дуже подобавъ ся моимъ парохіянамъ и они старають ся мене наслѣдувати, а я въ проповѣдяхъ церковныхъ заохочувавъ ихъ до того, представляючи имъ, що ощаднôсть веде до добробыту, а тымъ самымъ и до моральности. Нинѣ у мене кождый слуга мае щадничу почтову книжку, а и богатшѣ селяне дають своимъ дѣтямъ грошѣ, щобы вкладали до щадницѣ и тѣшили ся тымъ, що мають свою власнôсть.

„Позаякъ климатъ въ моѣмъ селѣ дуже сприяе садôвництву, то я стараю ся наклонити людей до плеканя овочевыхъ деревъ — и въ тôмъ взглядѣ дуже помôчнымъ есть менѣ мѣсцевый учитель, котрый удержуе садôвничу шкôлку. Кождый, хто першій разъ женить ся, мусить передо мною выказатись, що посадивъ що найменше десять деревъ овочевыхъ на своѣмъ грунтѣ. У мене ôдбуваесь що рôчно 20 вѣнчань, отже кождого року прибувае въ селѣ що-найменше 200 деревъ овочевыхъ. Однакъ новоженцѣ часто закладають цѣлѣ сады овочевѣ.

„Прийде весна, я скликую богатшихъ парохіянъ и рахуемо тыхъ господарѣвъ, котрѣ не мають власного плуга и не въ силѣ собѣ наймити. Отже постановляемо грунтъ ихъ оборати. Зъ того добродѣйства користають найбôльше бѣднѣ вдовицѣ и сироты. А щобы дати добрый примѣръ, я також посылаю свои плуги, абы зарôвно зъ парохіянами бѣднымъ помогти до хлѣба насущного. Пôднести мушу й те, що навѣть и жиды, котрѣ мають волы, прилучують ся до тои акціи моихъ парохіянъ. Примѣръ сей въ моѣмъ селѣ дѣлае дуже добре на околицю, бо вже пять сусѣднихъ селъ завело у себе той порядокъ.

„Зрозумѣвъ я також велику важнôсть мешканя для здоровля людского. До теперь будували у мене люде хаты низькѣ, темнѣ, а тепер будують хату найменше 2½ метра высоку, а ôкна 1 метеръ высокѣ а 75 центиметрôвъ широкѣ. Той порядокъ завести приходилось найтяжше, однакъ я взявъ ся енергічно до рѣчи и заявивъ, що не буду хаты посвячувати, єсли не буде ôдповѣдати тымъ условіямъ, а въ проповѣдяхъ я старавъ ся якъ найчастѣйше вытолковувати людямъ, що ся змѣна выходить выключно на ихъ корысть.

„Парохіяне мои зачали також замѣтувати народный стрôй: мужчины почали убирати ся въ тандитнѣ сурдуты, а жѣнки въ перкалѣ и кафтаны. Старшѣ люде дуже на се нарѣкали и самѣ мене просили, щобы я тому якъ зарадивъ. Оно менѣ прийшло дуже на руку, що ініціятива вийшла ôдъ самыхъ людей, и я въ проповѣдяхъ часто представлявъ красоту нашого народного строю и заохочувавъ людей, щобъ его не цурались, бо хлопа въ сѣраку кождый пошануе бôльше, нѣжь въ старôмъ паньскôмъ сурдутѣ. Учитель тутъ помагавъ менѣ. Дѣти убранѣ по народному, въ сѣрачку и въ домашнôмъ полотнѣ, саджавъ до першихъ лавокъ и при всякихъ нагодахъ ôзначувавъ ихъ — такъ н. пр. „Апостола“ або „Вѣрую“ мôгъ читати лише хлопець въ сѣраку. И то подѣлало найлѣпше, бо теперь дѣти самѣ нѣчо купного носити не хотять.

„Коли я прийшовъ до парохіи, конѣ у людей були нужденнѣ, тирхавѣ и нечищенѣ. Я, знаючи, що чистота значить для коня половину пашѣ, скликавъ братство церковне и ухвалили мы закупити зъ церковныхъ грошей 200 щѣтокъ и 200 греблицъ. То все роздали мы межи людей, а щобы видѣти успѣхъ, устроюемо що року на св. Петра зъ полудня презентованье коней. Торжество се есть дуже радôстне. Люде сходять ся зъ цѣлого села, музика грае, молодѣжь танцюе, а старшѣ забавляють ся бесѣдою. Потому ôдбувае ся выбôръ судьѣвъ, и тѣ, оглядаючи коней, признають нагороды тымъ, котрѣ найлучше конѣ удержували. Першу нагороду становить портретъ цѣсаря и 5 зр., другу нагороду красный ремѣнь и 2 зр., а дальшихъ три нагороды — — похвальна грамота, оправлена въ рамки, и 1 зр. Грошѣ на те все беремо зъ касы церковнои, бо люде мои кажуть, що „люде для церкви, а церковь для народу“.

„Однакъ не гадайте, — кôнчивъ панъ-отець свою бесѣду, — що то легко менѣ приходить. Нѣ, я мушу поборювати богато перешкодъ, бо знаете, що новѣ порядки трудно завести и у людей просвѣченыхъ, — але мене нѣяка неудача не знеохотила и я бувъ вдоволеный навѣть тогдѣ, коли мôй сотный крокъ вѣнчавъ ся успѣхомъ. Правда, богато маю дякувати також учителеви, въ котрымъ спôльно дѣлаю, — я помагаю ему, а ôнъ менѣ.“

Другого дня бувъ я въ церквѣ та пôзнавъ також учителя. По богослуженю ходили мы всѣ три по селѣ — и я о всѣмъ, що розказувавъ панъ-отець, наочно пересвѣдчивъ ся.

Прощаючи священика, я попросивъ его позволити, щобы я его порядки вразъ зъ именемъ его подавъ до прилюдной вѣдомости черезъ наше „Дѣло“. Онъ приставъ на се, однако зъ застереженьемъ, щобы имени его на теперь не публикувати, абы не звертати на него уваги мадярскихъ властей.

Корнило Чайковскій.

Концерты „шѣснацятки“ и „дванацятки“.

Про концертъ „дванацятки“ въ Чернôвцяхъ пишуть намъ:

Концертъ „дванацятки“ въ Чернôвцахъ бувъ справдѣшнымъ тріюмфомъ нашои пѣснѣ. Саля Musikverein-у выповнена була до неможливости; въ послѣдной хвили дороблено 40 мѣсць, а таки ще маса люда ôдôйшло ôдъ касы. Дванацятка спѣвала чудно, особливо Лисенкôвъ „Иванъ Гусъ“ выкликавъ ентузіязмъ. Акомпаніювавъ директоръ товариства музичного п. Ґжималі. Публика нѣмецка и румуньска не находить для „дванацятки“ слôвъ похвалы. Президентъ краю ґр. Паче бувъ до кôнця и высказавъ свое вдоволенье.

На ôдъѣзднôмъ „дванацятки“ зôбрали ся буковиньскѣ Русины въ „Народнôмъ Домѣ“ и по промовѣ сов. Винницкого вручили „дванацятцѣ“ лавровый вѣнець зъ написями ôдъ товариствъ. Вôдповѣдавъ академикъ Партицкій. На двôрци поновлено овація.

———

Про вечерокъ „шѣснацятка“ въ Теребовли одержали мы вчера вечеромъ телеграму зъ Теребовлѣ:

„Вечерокъ удавъ ся знаменито. Народу зôбралось множество. Доходу чистого до 50 зр.“

———

Въ справѣ концерту „дванацятки“ въ Бережанахъ дня 24 н. ст. вересня, котрого проґраму подали мы вже вчера, нотуемо на жаданье Комітету, котрый заступае Впов. о. Сопевицкій, що запрошеня на концертъ и на вечерокъ зъ танцями вже розôсланѣ, а хто бы не одержавъ, зволить зголосити ся въ тôмъ дѣлѣ до о. Діяковского въ Бережанахъ. Вступъ на вечерокъ зъ танцями можливый по показаню запрошеня.

———

Зъ Золочева одержуемо слѣдующе письмо:

Золочѣвъ 18 н. ст. вересня 1891.

Припадкомъ дôзнались мы ôдъ стороньскихъ людей о вôзваню спѣвацкои шѣснацятки, помѣщенôмъ въ ч. 199 „Дѣла“ що до устроеня музикально-забавного вечерка въ нашôмъ мѣстѣ на дни 22-го вересня. „Припадкомъ“ — мовимо, бо ч. 199 „Дѣла“ поминуло мовь-бы нарокомъ наше мѣсто и вернуло доперва по полудни. Однакъ се вôзванье спонукало насъ до зрѣлои розваги и понизшого заявленя.

Коли появили ся ôдозвы нашои патріотичнои молодежи академічнои до рускои интеліґенціи по мѣстахъ, щобы она завязувала комітеты для устроеня музикально-забавныхъ вечерницъ въ цѣли прибôльшеня фондôвъ на будову руского театру, руска интеліґенція въ Золочевѣ була на той часъ въ такъ маленькôмъ числѣ, що о устроеню вечерка въ сѣмъ часѣ не можна було й думати: одни зъ мѣсцевыхъ урядникôвъ выѣхали на субституцію, другѣ зъ „Бояномъ“ до Праги, иншѣ знов на ферія. Отже конечно треба було пôдождати ихъ повороту, бо чей же одиôй людинѣ годѣ всего зробити. Крôмъ того хотѣли мы знати, въ якѣ стороны котра зъ двохъ спѣвацкихъ ґрупъ поверне ся. Дня 28 серпня зôбравъ ся выдѣлъ тутешнои „мѣщаньскои читальнѣ“ на нараду, а почуваючи ся до патріотичного обовязку хочь-бы малою лептою до сего всенародного дѣла причинити ся, и увзглядняючи, що спѣвацка „дванацятка“ въ другôй половинѣ вересня мае устроити вечерницѣ въ Рогатинѣ, Пôдгайцяхъ и Бережанахъ, уважали мы за найôдповѣднѣйше звернути ся зъ запросинами до нее, думаючи, що ѣй якъ-разъ се буде на руку. Въ сѣй цѣли выслали мы дня 29 серпня с. р. наше запрошенье до провôдника спѣвацкои „дванацятки“ на руки Вп. професора Ивана Вахнянина въ Стрыю. Видить ся, що ще доволѣ було часу, щобы пôдъ конець вересня вынайти для нашого мѣста ôдвѣтный речинець. Межь тымъ наспѣла въ кôлька днѣвъ ôдъ провôдника „дванацятки“ ôдмовна ôдповѣдь, а яко причину подано бракъ ôдвѣтнои салѣ и опôзненье запросинъ. Позаякъ черезъ то кôльканацять днѣвъ уплыло, а „дванацятка“ намъ и такъ опôзненье запрошеня закинула, коли ще мѣсяць часу до устроеня такихъ вечерницъ мали, уважали мы тымъ менше за ôдвѣтне — по сѣй ôдмовѣ „дванацятки“ звертати ся зъ запросинами до „шѣснацятки“, тымъ бôльше, що до остатного часу мы не знали, чи выступить она въ Тернополи, зъ-вôдки бы ѣй наручно було до насъ загостити.

Межь тымъ дôзнаемо ся зъ 199 ч. „Дѣла“, що спѣвацка „шѣснацятка“ була-бъ готова до насъ дня 22 с. м. загостити. Поминувши, що найкоротша дорога для обопôльного порозумѣня бувъ бы листъ або й телеграма до котрого-будь зъ мѣсцевыхъ Русинôвъ, есть поставленый речинець для устроеня такого вечерка такъ короткій, що пôдписаный выдѣлъ „мѣщаньскои читальнѣ“, розваживши на вчерашнôмъ засѣданю надзвычайнôмъ всѣ запоры, рѣшивъ тою самою дорогою спѣвацку „шѣснацятку“ за еи патріотичну готовнôсть устроеня вечерка въ нашôмъ мѣстѣ въ поданôмъ у вôзваню речинци перепросити, а заразомъ зôбраньемъ и нашихъ скромныхъ лептъ на будову руско народного театру занятесь и до заряду того фонда ôдослати.

Выдѣлъ Рускои читальнѣ въ Золочевѣ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На засѣданю головного выдѣлу товариства „Просвѣта“ у Львовѣ зъ дня 3 (15) вересня 1891 полагоджено межь нашими слѣдующѣ справы:

1. Уконституовано новый выдѣлъ. Заступникомъ головы выбраный Олександеръ Барвѣньскій, посолъ до рады державнои и проф. семинаріи учительскои, секретаремъ Григ. Врецьона учитель семинаріи учительскои, касіеромъ Илярій Огоновскій професоръ академичнои ґимназія, директоромъ и маґазиніромъ Вол. Лаврôвскій, контрольоромъ Ант. Дольницкій адъюнктъ судовый, завѣдателемъ выдавництва Теоф. Грушкевичъ проф. нѣмецкои ґимназіи, бібліотекаремъ Осипъ Маковей академикъ. На синдика товариства упрошено д-ра Костя Левицкого адвоката краевого у Львовѣ.

2. Голова предкладае даръ совѣтника суду въ Тернополи п. Григорія Кузьмы а именно: 13 штукъ малыхъ а 3 великѣ монеты срѣбнѣ, 15 монетъ мѣдяныхъ и 9 паперовыхъ давныхъ банкнотôвъ. Ухвалено выразити п. Кузьмѣ письменно подяку.

3. Принято до вѣдомости, що есть можнôсть набути писане Евангеліе зъ XV столѣтя. Рѣшено просити дотычну особу о присылку тои рукописи, щобъ оцѣнити еи стôйнôсть.

4. Вызначено речинець до уложеня етноґрафичнои карты Руси-Украины по конець 1892 року и повѣдомити о тôмъ п. Григорія Величка.

5. О. Евгеній Громницкій, катихитъ въ Стрыю, повѣдомлюе выдѣлъ товариства, що тамъ завязавъ ся вже комітетъ для основаня філіи „Просвѣты“. Се принято до милои вѣдомости. — О. Евг. Громницкій просивъ о даръ молитвенникôвъ для бѣднои шкôльнои молодежи. Ухвалено пôслати 10—15 примѣрникôвъ.

Зъ головного выдѣлу тов. „Просвѣта“ у Львовѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ

Справозданя молодо-ческихъ послôвъ идуть и дальше одно за другими майже безъ перервы. Дн. 13 с. м. стававъ передъ выборцями посолъ Спіндлеръ въ Молодôмъ Болеславѣ. Въ своѣй бесѣдѣ положивъ ôнъ найбôльшій притискъ на ческе право державне, позаякъ оно стало ся головнымъ предметомъ стараня молодо-ческого клюбу. Се пытанье стремить до автономичнои конституціи ческихъ земель, до розширеня автономіи въ Австріи взагалѣ, та до переведеня повного рôвноправненя ческои мовы у внутрѣшнôй и внѣшнôй службѣ. Вже основнѣ законы могли забезпечити переведенье державного права и тогдѣ бувбы вже наставъ миръ въ Австріи, але ихъ пôднесено въ роцѣ 1871, коли Нѣмеччина обходила тріюмфъ надъ Францією. Єсли бы Францiя не понесла такого пораженя, то ческа справа була бы вже давно порѣшена. Тому власне молодо-Чехи не можуть ити разомъ зъ партією нѣмецкихъ либералôвъ, у котрыхъ цѣла суть либералізма лежить въ жаданю нѣмецкого языка державного. Замѣтне се, що на сихъ зборахъ забиравъ голосъ бурмістръ Павлюсекъ, знатный членъ старо-ческои партіи. Та х[illegible] его бесѣду перерывали неустанно криком[illegible] таки она яснымъ доказомъ, що старо-Ч[illegible] пôдносять на-ново голову. Д-ръ Павлюсекъ сконстатувавъ, що молодо-ческѣ послы зближають ся до попередного становиска старо-Чехôвъ. И єсли усуванье радикалізму у посла Спіндлера пôйде дальше такимъ ходомъ, то ôнъ небавкомъ знайде ся разомъ зъ нимъ въ однôмъ таборѣ. Въ Косцельци Орлицовôмъ складавъ справозданье посолъ д-ръ Соколъ. Пôсля гадки сего молодо-ческого посла, єсли ôдносины Чехôвъ не звернуть ся въ иншій бôкъ, то треба ужити найрадикальнѣйшихъ средствъ а въ послѣднôмъ разѣ треба назадъ навернутись до політики абстіненційнои. И справдѣ зборы згодили ся на сю проґраму и завôзвали свого заступника не завагати ся передъ найдальше идучими средствами. Въ тôмъ самôмъ дни стававъ посолъ д-ръ Енґель въ Бенешовѣ и говоривъ майже то само, що недавно въ Колинѣ. Ческому клюбови ухвалено признанье та довѣріе. — На Моравѣ знов въ Пжібрамѣ дня 13 с. м. ôдбули ся дуже бурливѣ зборы політичного товариства молодо-ческого. Зборы розвязавъ правительственный комісарь пôдчасъ двогодиннои бесѣды д-ра Страньского, котрый выступивъ противъ моравскихъ послôвъ а особливо противъ посла совѣтника Можника. Онъ говоривъ, що моравскѣ послы длятого не приступили до молодо-ческого клюбу, бо молодо-Чехи не покоряють ся правительству. Комісарь упоминавъ бесѣдника а коли члены присутнѣ зъсолідаризувались зъ словами д-ра Страньского, ôнъ розвязавъ зборы. — Передъ выборцями въ Моравѣ ставувъ також старо-Чехъ посолъ до рады державнои д-ръ Жачекъ, котрый при выборахъ дуже завзято боровъ ся зъ молодо-ческимъ контръкандидатомъ. Д-ръ Жачекъ признавъ, що положенье Чехôвъ въ новôй палатѣ значно труднѣйше и горше нѣжь давнѣйше. Моравскѣ Чехи утворили осôбный клюбъ въ тôмъ пересвѣдченю, що тымъ способомъ найуспѣшнѣйше будуть могли стояти на сторожи ческихъ справъ. Бесѣдникъ упоминавъ, щобы борбы та спорôвъ, котрѣ кипять по-межь обома партіями въ Чехіи, не переносити на Мораву та зазначивъ, що ческо-моравскѣ послы поклали собѣ за цѣль погодити противности и працювати надъ сполученьемъ ческого народу. Д-рови Жачкови и посламъ ческо-моравскимъ зборы ухвалили вотумъ довѣрія и поручили ему заразомъ, щобы удержавъ ôдносины и звязь зъ молодо-ческими послами та старавъ ся, щобы солідарнôсть довела до якъ найточнѣйшого сполученя всѣхъ ческихъ послôвъ.

Загребскѣ „Народнѣ Новины“ пишуть такъ о маніфестаціяхъ за-для сполученя Дальматіи зъ Хорватією: Держава мае теперь далеко важнѣйшѣ задачѣ нѣжь сполученье Хорватіи зъ Дальматією. Лишь наивнѣ політики можуть такъ думати, що ґазетнѣ статьѣ и поодинокѣ маніфестаціи можуть рѣшити се пытанье. Попередъ всего треба порѣшити тѣ справы, котрѣ не лишь ôдъ Хорватіи и Угорщины, але и ôдъ Австріи не зависять. Австрія знаходить ся въ дѣйствнôмъ володѣню Дальматією и она пôсля тамошнои конституціи складае нероздѣльну цѣлôсть австрійскои половины монархіи. Що до сполученя Дальматіи мае и Австрія важный голосъ. Нѣхто не повиненъ обманювати себе тымъ, що она добровôльно ôдрече ся ôдъ Дальматіи. Але єсли бы Австрія и не противилась ôдступленю Дальматіи и Истріи, то сама Хорватія знайшлась бы въ труднôмъ положеню. Дальматія и Истрія то пасивнѣ краѣ, они оба потребують накладôвъ и тѣ були бы для Хорватіи тяжкимъ тягаромъ, наслѣдкомъ чого сполученье принесло бы шкоду Дальматіи, Истріи и Хорватіи. Кромѣ того сполученье було бы можливе, єсли бы Угорщина приняла на себе дефіцитъ Дальматіи, о чôмъ треба сумнѣвати ся. Но єсли бы и се стало ся, то Угорщина не перевела бы сполученя, не знищивши право-державнои проґрамы однои або другои опозиційнои партіи въ Хорватіи.

Fremdenblatt доносить зъ Монахіюмъ: Одноручника до переговорôвъ въ справѣ торговельного договору межь Австро-Угорщиною а Нѣмеччиною приступили оногды до другого читаня договору. Въ часѣ розправы зайшли поважнѣ, хочь можливѣ до усуненя перешкоды, якъ звычайно при справахъ того рода. За-для того розправы будуть ôдложенѣ на три тыждні. За той часъ въ кôнцемъ вересня мають зачати ся переговоры торговельнѣ Австро-Угорщины и Нѣмеччины зъ Сербією въ Монахіюмъ. Щобы порадитись въ тôй справѣ, выѣхавъ австрійскій комісарь до Вѣдня а угорскій до Пешту.

Одна зъ мадярскихъ ґазетъ оповѣстила ухвалы рады міністеріяльнои въ справѣ полѣпшеня матеріяльного положеня державныхъ урядникôвъ. На се заявляе урядово Nemzet, що правительство додержить приреченя и внесе на осѣннôй сесіи парляменту угорского ôдповѣднѣ внесеня, але нѣякихъ ухвалъ въ тôй справѣ доси не було.

———

Російскѣ ґазеты нотують поголоску, що кн. Лобановъ-Ростовскій, дотеперѣшный представитель Россіи при вѣденьскôмъ дворѣ, буде покликаный на высше становище, а именно мае стати товаришемъ міністра Гірса. Се ôдзначенье було бы лишь послѣднымъ крокомъ до посады міністра справъ заграничныхъ.

Міністерство скарбу зарядило нову емісію кредитныхъ білетôвъ на суму 25 міліонôвъ рублѣвъ, котрѣ мають покрытись золотомъ. Емісія мае причинитись до того, щобы уможливити перезимованье худобы въ околицяхъ потерпѣвшихъ ôдъ неврожаю. Рôвножъ тарифы зелѣзничѣ для довозу поживы до тыхъ околицъ будуть значно знижені.

Амбасадоръ російскій въ Берлинѣ, ґр. Шуваловъ одержавъ на доказъ признаня заслугъ при повненю обовязкôвъ дипльоматичныхъ ордеръ св. Володимира I клясы.

Російске правительство зарядило, щобы певна часть кадетôвъ маринарки перейшла до службы на корабляхъ плывучихъ по Дунаю. Самъ мають тѣ моряки выстудіювати плавбу на Дунаю, щобы въ потребѣ знали стати добрыми личманами. Російскій консуль въ Ґалацу, Романенко дôставъ наказъ порозу-

---

привязавъ до патыка и выставивъ свою червону хоруговцю.

Стоить, хоруговцею своею махае, а поѣздъ вже видко. Не видить его машиністъ, пôдъѣде близько, а на сто сяжняхъ тяжкого поѣзду не спинити!

А кровь все лье и лье; притискае Семенъ рану до боку, хоче придусити ей, та кровь годѣ вдержати; видно, глубоко зранивъ себе въ руку. Закрутилась ему голова; въ очахъ чорнѣ мухи почали лѣтати; потôмъ зовсѣмъ потемнѣло; въ ухахъ дзвонить. Не бачить ôнъ поѣзду и не чуе шуму, одна думка въ головѣ: не встою, впаду, выпущу зъ рукъ хоруговцю; перейде поѣздъ черезъ мене... Поможи, Господи, пôшли кого на змѣну...

И стало чорно въ очахъ его и пусто въ души его, и ôнъ выпустивъ хоруговцю зъ рукъ. Но не впало кроваве знамя на землю: чиясь рука пôдхопила его и пôдняла высоко на встрѣчу пôдходячому поѣздови. Машиністъ побачивъ, закрывъ реґуляторъ и пустивъ контръпару. Поѣздъ ставувъ.

———

Выскочили зъ ваґонôвъ люде, збились въ товпу. Дивлять ся: лежить чоловѣкъ весь въ крови, безъ памяти; а другій коло него стоить зъ кровавою шматою на патыку.

Повѣвъ Василь по всѣхъ очима, похиливъ голову.

— Вяжѣть мене, — каже — я рельсъ ôдорвавъ.

Пер. *Мак.*

мѣтись въ тôмъ взглядѣ зъ европейскою комісією дунайскою.

Передъ тыжднемъ ще рознесли лондоньскій телеґрамы вѣсти про якись бôйки мѣжь россійскимъ войскомъ та вôйсками афґаньского еміра въ середнôй Азіи. Теперь зъ Берлина стверджають тѣ вѣсти та выясняють, що побоевищемъ були горы Гіндукушь. Россія выслала въ тѣ горы наукову експедицію а для еи охороны передъ дикими Афґанцями додано такожь ôддѣлъ козакôвъ и кôлька гôрскихъ батерій. Експедиція зайшла глубоко въ горы на територію Афґану а на 100 кільометрôвъ ôдъ престольного города Афґану, Кабуль. Тутъ власне прийшло до бôйки найперше зъ населеньемъ а опôсля зъ вôйскомъ еміра. Россіяне побѣдили и гонячи вôйска еміра прийшли минувшого тыждня зовсѣмъ не далеко ôдъ Кабуля а зъ Кабуля до пôвнôчнои границѣ Индій є лише 300 кільометрôвъ, отже тымъ способомъ Россіяне станули теперь досыть близько до пôвнôчно-захôднои границѣ Индій.

—

Въ часѣ побуту въ Ерфуртѣ на маневрахъ выголосивъ цѣсарь Вільгельмъ тоастъ, котрый пôсля Post звучить: Тѣшу ся, що IV корпусъ армія выконавъ вправы на найбôльше мое вдоволенье; се мене тѣшить тымъ бôльше, що въ нихъ взяли участь хоробрй сыны Турингія, Саксоніи и Старои Мархіи. Ерфуртъ се важна точка въ нашôй исторіи. Тутъ незмѣрно понизивъ насъ корсиканьскій парвеній, тутъ насъ престрашно знеславивъ — але зъ-вôдти такожь засвѣтивъ и для насъ лучь пôмсти, що поваливъ его на землю. Ще добре собѣ пригадую, якъ передъ осьми роками мôй дѣдъ перебувавъ тутъ та якъ быстрымъ окомъ слѣдивъ за еволюціями корпусу, котрымъ проводивъ тогдѣ нинѣшный фельдмаршалокъ Блюменталь. Ерфуртъ выкликуе въ менѣ пôднесеній чувства та справляе менѣ велике вдоволенье, що корпусъ теперь ôдповѣдае зовсѣмъ своѣй задачѣ та есьмь пересвѣдченый, що ôнъ ствердить свою вдачу на войнѣ и въ мирѣ. Пôсля урядового донесеня въ Reichsanzeiger-ѣ середна и найважнѣйша частина була така: „На сѣмъ мѣсци корсиканьскій витязь (Eroberer) дôткнувъ найболеснѣйше нѣмецкихъ князѣвъ та нашу повалену ôтчину глубоко упокоривъ. Тогдѣ въ души мого покôйного прадѣда зачала кôльчити ся гадка на опôръ до крайности и она дозрѣла въ ôдплатнôмъ повстаню въ 1813 роцѣ." Текстъ урядовый бесѣды мусить безперечно уходити за автентичный, хочь и якъ Французы не вѣрять тому. Але зъ другои стороны они пôдносять той фактъ, що Нѣмцѣ не можуть забути ще доси 1813 року, а жадають ôдъ Французôвъ, щобы тѣ забули 1870 р.

—

Выстава оперы Ваґнера „Льогенґрінъ" въ парискôй оперѣ дала нагоду буляжистамъ до маніфестацій. Вправдѣ маніфестаціи вечеромъ пôдчасъ выставы оперы не выпали въ такихъ розмѣрахъ, якъ заповѣдались, але все таки дали пôзнати, якъ легко аґітувати мѣжь Парижанами на тематъ ненависти и реванжу противъ Нѣмцѣвъ, коли симъ разомъ вже цѣлкомъ невинна опера послужила до демонстрацій. Рôвножь зô стороны правительства заряджено всякій средства охороны, щобы здушити надто ярій демонстраціи и вечеромъ пôдчасъ представленя всѣ улицѣ довкола будынку оперы були замкненй поліцією, котра перепускала лишь тыхъ людей, що мали білеты на представленье, выставлений на прозвища особъ. Товпы людей не выступали супротивъ поліціи, и хочь въ глотѣ арештовано кôлька сотокъ людей, то ихъ на другій день выпущено на волю. До придушеня демонстрацій причинило ся певно и се, що Констанъ высказавъ ся передъ редакторомъ однои буляжистôвскои ґазеты, що россійске правительство нерадо глядить вже на такъ ярій а навѣть глупій демонстраціи супротивъ Нѣмеччины.

На французскихъ маневрахъ президентъ републики Карно ôдбувъ перегляд войска у Вітрі, на котрый зôбрало ся публики до 50.000 особъ. По закôнченю роздавъ Карно многій ôдзначеня, а въ честь ґенералôвъ устроивъ бенкетъ. Тамъ выголосивъ ôнъ тоастъ и сказавъ, що край дуже вдячный армія, — бо она оправдала вѣру и любовь, зъ якою край ôдносить ся до неи. Єсли въ мѣжнародныхъ взаемныхъ супокôй, постôйнôсть, розсудокъ и льояльнôсть можуть здобути Францція щиру признань, то оправдане довѣріе въ жизненнй силы дае запоруку мира, котрый Францція бажала бы мати незамлоченымъ. А якъ-разъ армія — сказавъ президентъ — дае намъ се довѣріе, тожь дякую ѣй въ имени цѣлои Франціи! Тоастъ президента всѣ присутнй выслухали стоячи а послѣдній слова приняли зъ загальнымъ одобреньемъ. Въ бенкетѣ брали участь войсковй аташе посольствъ. Фрейсіне подякувавъ президентови за высказане признанье и пôднѣсъ тоастъ въ его честь.

—

Положенье Европейцѣвъ въ Хинахъ стае що-дня критичнѣйше. На цѣсарске розпорядженье що-до охороны чужинцѣвъ ґубернаторы по просту не зважають, якъ се примѣромъ ґубернаторъ Манджуріи зробивъ, або выконують его такъ недбало, що вже англійскій посолъ Джонъ Уальсемъ пôднѣсъ енерґічный протестъ передъ пекиньскимъ правительствомъ на таке выконуванье цѣсарского едикту. Тымчасомъ теперь лучили ся новй забуреня и заступники чужосторонныхъ державъ були спонуканй пôднести въ Пекінґу тяжкй докоры а парижскій Figaro доносить навѣть о переговорахъ помѣжь кабінетами, щобы спôльно устроити Хинамъ демонстрацію фльотъ. Депеша англійского посла въ Пекінґу, котра прийшла до міністерства справъ заграничныхъ въ Лондонѣ, доносить, що заступники державъ повинни хиньске правительство зобôвязати до одвѣчальности за найновѣйшй спустошеня, пожары и убійства. Опись ситуаціи пôдписаный всѣми членами дипльоматичного тѣла въ Пекінґу вышле ся небавкомъ до Европы и Америки. Англійскій посолъ домагае ся, щобы лондоньскій урядъ заграничный збôльшивъ число англійскихъ кораблѣвъ стаціонованыхъ на хиньскихъ водахъ, а его товаришѣ поставили таке саме домаганье до своихъ правительствъ. Европейскй державы будуть мусѣли мабуть въ спôлою выступити небавкомъ въ Шанґай, бо сподѣють ся новыхъ заворушень. А найновѣйшй вѣсти берлиньскй кажуть, що въ тôй справѣ мѣжь державами истнуе повна згода. Интересованй державы приготовляють ся вже до спôльнои акціи и скрѣпляють свои ескадры, щобы задемонструвати въ случаю, если бы Хины не хотѣли дати повнои сатисфакціи.

НОВИНКИ.

— **Членами синоду зъ станіславôвскои епархіи** именованй дальше: кустосъ капітулы о. Ив. Литвиновичь, проф. о. Ив Лопушиньскій, катихиты: Мих. Семенôвъ, Ник. Лепкій, Ник. Огоновскій, І. Порайко, Ант. Войтѣховскій, Волод. Диминьскій, Ом. Абрисовскій, Евг. Ступницкій и Рудольфъ Мохъ на мѣсце зрезиґнувавшого о. Теоф. Петрушевича.

— **Міністеръ судôвництва ґр. Шенборнъ**, выѣхавши вô вторникъ рано поспѣшнымъ поѣздомъ зô Львова, прибувъ по полудни до Черновець въ товариствѣ президента апеляціи бар. Симоновича, совѣтника Тхужницкого и секретаря міністеріяльного Ценкера. На двôрци черновецкôмъ повитали міністра: президентъ суду краевого Мартиновичь зъ всѣми совѣтниками судовыми, совѣтники краевои управы Кохановскій и Помпе, староста Барлеонъ, віцепрезидентъ дирекціи скарбу Вайґтъ, прокураторъ скарбу д-ръ Корнъ, старшій директоръ почтъ Ліръ, митрополитъ Андріевичь и много иншихъ высокопоставленыхъ особъ. По привитаню ôдъѣхавъ міністеръ до мѣста и замешкавъ въ готели „пôдъ чорнымъ орломъ", зъ-вôдки выѣхавъ заразъ до митрополита Андріевича и зложивъ ему візиту. Гарну палату митрополичу оглядавъ міністеръ чверть годины, ôдтакъ удавъ ся до синаґоґи, оглянувъ ся и поѣхавъ ôдтамъ до греко-кат. церкви та православнои катедры. О годинѣ 6 вечеромъ давъ президентъ Мартиновичь обѣдъ въ честь міністра, на котрый запрошено 20 особъ мѣжь иншими заступника маршалка краевого, посла д-ра Волана и совѣтника Винницкого. Пôдчасъ обѣду грала передъ готелемъ музика а вежа ратушева прибрана була хоругвами и освѣтлена. Въ середу рано візитувавъ ґр. Шенборнъ суды, а то судъ краевый въ справахъ цивильныхъ, судъ мѣско-делеґованый цивильный, краевый судъ карный и визницѣ, бувъ на розправѣ судовôй а зъ-вôдси удавъ ся до прокураторіи державнои и до суду мѣско-делеґованого карного. О 12 годинѣ ôдбуло ся снѣданье, по чôмъ ôдъѣхавъ міністеръ въ товариствѣ президента апеляціи барона Симоновича до Коломыи. До Коломыи приѣхавъ міністеръ о 3 год. по полудни. На двôрци повитали его представителѣ властей а совѣтникъ и посолъ Пôдляшецкій представивъ міністрови персоналъ судовый. Суды коломыйскй візитувавъ ґр. Шенборнъ двѣ годины а ôдтакъ ôдъѣхавъ поводомъ до князя Романа Пузины до Гвôздця. Зъ Гвôздця удавъ ся міністеръ до Городенки вечеромъ, зложивъ візиту бар. Ромашканови и у него заночувавъ. Въ четверъ рано візитувавъ міністеръ судъ городеньскій, оглянувъ краеву школу рôльництва, костелъ и шпиталь. О годинѣ 10 принимавъ у себе на авдіенціи старосту и бурмістра, почôмъ ôдъѣхавъ до Львова, куды прибувъ вечеромъ. У Львовѣ заночувавъ міністеръ въ палатѣ намѣстництва а въ пятницю рано выѣхавъ до Золочева для візитаціи судôвъ. Зъ Золочева мавъ ґр. Шенборнъ ôдвѣдати ґр. Володимира Дѣдушицкого въ Пенякахъ а вечеромъ пустити ся въ дорогу до Вѣдня.

— **Окружными инспекторами шкôльными** именувало міністерство просвѣты: Іосифа Дзундзу зъ Стрыя для Золочева, Володислава Реліґера зъ Яворова для Ярослава, Ивана Мариняка зъ Камѣнки для Стрыя, Іос Заґродского учителя ґімназіяльного для Нового Санча, учителя шкôлъ народныхъ Аполинарія Югана для Косова, учителя шкôлъ народныхъ Стеф Колдачкевича для Ланьцута, учителя шкôлъ народныхъ Мар. Новосельского для Рудокъ а учителя шкôлъ народныхъ Алекс. Левеля для Камѣнки.

— **Краева рада шкôльна** на своѣмъ засѣданю зъ дня 14 н. ст. вересня ухвалила: затвердити выбôръ Ивана Серафина, учителя въ Жидачевѣ на ôдпоручника учительства до окружнои рады шкôльнои въ Жидачевѣ а Корн. Лѣщиньского управителя школы въ Яворовѣ на Наконечнôмъ на такогожь ôдпоручника до окружнои рады шкôльнои въ Яворовѣ; затвердити выбôръ бар. [illegible]апріого на ôдпоручника рады повѣтовои до окружнои рады шкôльнои въ Снятинѣ; признала перший додатокъ 5 лѣтный учителеви семинаріи учительскои Франц. Арцтови въ Тарновѣ, другій додатокъ 5 лѣтный учителеви женьскои семинаріи въ Краковѣ Іос. Доброво льскому; перемѣнити школы народнй въ Василевѣ повѣта равского, въ Пôдбôрцяхъ повѣта львôвского и въ Топоровѣ повѣта брôдского на двоклясовй зъ двома учителями ôдъ 1 его лютого 1892 року почавши; перемѣнити ôдъ 1-го лютого 1892 двоклясову школу въ Лопатинѣ на триклясову; зорґанізувати ôдъ 1 вересня 1893 школу етатову въ Вербôвци повѣта косôвского; перемѣнити триклясову школу въ Порохнику повѣта ярославского на чотироклясову; вылучити громаду Крехôвъ повѣта жидачôвского зъ звязы шкôльнои въ Извдорôвцѣ, зорґанізувати тамъ осôбну школу філіяльну и перемѣнити школу філіяльну въ Извдорôвцѣ на етатову; именувати дѣйстными учителями: Ив. Бѣсядкевича въ Коросвѣ, Ем. Баляендеръ въ Радимнѣ, Марію Вайсъ въ Киселевѣ повѣта ярославского, Фран. Мелешкевича въ Говиловѣ великôмъ повѣта гусятиньского, Роз. Солтисову въ Мишковичахъ повѣта тернопôльского и Мих. Даниловича въ Вовчôмъ повѣта турчаньского; апробувати на нагороды и до бібліотекъ шкôлъ народныхъ книжочки: „Середъ ледового моря", оповѣданье, написавъ В. Чайченко, у Львовѣ 1891 накладомъ товариства „Просвѣты", „Могутный комаръ Сѣрко", байки, „Перший коваль" переспѣвъ, написавъ В. Чайченко, Львôвъ 1890, накладомъ редакціи „Дзвôнка"; апробувати до ужитку шкôлъ середныхъ зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ книжки: „Руска читанка", професора Конст. Лучаковского, цѣна неоправленого примѣрника 70 кр., оправленого 90 кр. Львôвъ 1891. Накладомъ фонду краевого, „Вправы нѣмецкй для III клясы шкôлъ середныхъ Л. Ґермана и К. Петеленца, переложивъ д-ръ Е. Калитовскій, Львôвъ 1891. Цѣна примѣрника оправного 1 зр. 20 кр. Накладомъ фонду краевого, „Граматику латиньску" на кл. I и II д-ра Зыґм. Самолевича, переложивъ и переробивъ Р. Цеглиньскій. Цѣна примѣрника оправного 80 кр. Львôвъ 1891, накладомъ фонду краевого; приняти до вѣдомости справозданье люстраційне краевого инспектора шкôльного Стан. Ольшевского зъ візитаціи шкôлъ народныхъ, ôдбутыхъ въ маю и червни 1891, затверджуючи ôдповѣдній внесеня; именувати суплентомъ въ школѣ реальнôй у Львовѣ Тайсеріого; признати професорамъ II ґімназіи у Львовѣ д-рови Альб. Ціпперови перший а Корн. Фішерови третій додатокъ 5 лѣтный; признати професорови ґімназіи въ Золочевѣ д-рови Зиґм. Урановичеви третій додатокъ 5 лѣтный; перенести суплента Стан. Рембача зъ Коломыѣ до Станіславова и именувати Ив. Плишевского суплентомъ въ II ґімназіи у Львовѣ; признати професорови школы реальнои у Львовѣ Іос. Джевецкому другій додатокъ 5-лѣтный; затвердити въ учительствѣ учителя ґімназіи въ Самборѣ Теоф. Зосля; именувати д-ра Тавбелеса учителемъ религіи моисеевои въ ґімназіи тернопôльскôй, признати професорови школи реальнои у Львовѣ кс. д-рови Іос. Лисковскому другій додатокъ 5 лѣтный; именувати асистентами до рисункôвъ въ школѣ реальнôй у Львовѣ: Мих. Санянова и Стан. Бѣлиньского.

— **Президентъ окружного суду въ Золочевѣ**, Иванъ Михальскій, одержавъ при нагодѣ пенсіонованя свого титулъ совѣтника двору.

— **Котячу музику директорови ґімназіи въ Стрыю** выправили дня 5 н. ст. вересня якъ подае самъ директоръ д-ръ К. Петеленцъ въ Przegląd-ѣ — не ученики ґімназіи, але устроювавшй пиръ академики, котрй покôнчили студія въ Стрыю за давнѣйшои дирекціи.

— **Зъ Мукачѣвщины** пишуть до Pester Lloyd-а, що въ остатныхъ часахъ еміґрація до Америки въ тыхъ сторонъ прибрала бôльшй розмѣры. Выбирають ся за море головно незаможнй господарѣ сѣльскй, щобы черезъ заробокъ въ Америцѣ прибôльшити свое майно.

— **Въ пôвнôчнôй Угорщинѣ** зайшло остатными часами кôлька пригодъ на почтахъ. Въ Стропку выкрыто, що тамошный почтмайстеръ Стефанъ Томаско спроневѣривъ 11.000 зр., выймаючи грошѣ зъ листôвъ грошевыхъ и рекомендованыхъ, надаваныхъ зъ Америки до селянъ, — а въ Саросплатакъ розбито въ урядѣ почтовôмъ касу вертгаймôвску и вкрадено 2.756 зр. готôвкою.

— **Зъ Бучача доносять намъ**: При доповняючихъ выборахъ до бучацкои рады повѣтовои выбрано одноголосно дня 17 н. ст. вересня: оо. Ивана Олесницкого зъ Переволоки и Ст. Новосада зъ Ковалѣвки, Олексу Голуба вôйта зъ Усти зеленого, Ивана Манастырского зъ Кійданова бувшого посла до сойму и до рады державнои и Николая Барабоняка вôйта зъ Цвѣтовы.

— **Россійскихъ жидôвъ все тягне лишь до нашои Галичины**! Недавно тому рознесли вѣденьскй ґазеты вѣсть — и розумѣесь, пôднесли великій войкъ —, що жандармерія въ Пôдволочискахъ не хотѣла пустити россійскихъ жидôвъ до Галичины, а позанкъ и россійскй жандармы у Волочискахъ, ôдставивши тыхъ жидôвъ до границѣ, не дозволили имъ вернутись до Россіи — тожь бѣднй жиды не знали, куды дальше ити. Дальшои звѣстки про долю тыхъ жидôвъ не можна було подыбати въ ґазетахъ вѣденьскихъ. Въ тыждень опôсля, саме теперь, донесли ґазеты вѣденьскй, що до Вѣдня приѣхало 60 россійскихъ жидôвъ, мужчинъ и женщинъ, пароходомъ зъ Будапешту. Прибувшй не мали грошей на прожитокъ и зъ узлочками въ рукахъ потягли мѣжь своихъ братôвъ на Leopoldstadt. Тамъ розтаборились на якôйсь площи и выжидали помочи. Двацять кôлькохъ зъ тои громадки розôбрали жиды на нôчлѣгъ до своихъ домôвъ, а решту забрала поліція до арешту. Розумѣесь, що и поліція мала клопôтъ зъ тыми жидами, але допомогла ѣй Alliance Israelite, котра дала жидамъ грошѣ и выправила въ свѣтъ. А чи знаете, куды ихъ выправлено? Ґазеты подають що въ товариствѣ двохъ поліцаѣвъ поѣхали жиды до Освѣцима, але куды дальше поѣдуть не знати. Мы можемо оповѣстити вѣденьскй ґазеты, що тѣ жиды опинять ся въ нашôй Галичинѣ, до котрои они, если не могли дôбратись зъ всхôдной стороны, достануть ся теперь зъ захôднои. А въ Галичинѣ ще найдесь богато наживы для россійскихъ жидôвъ!

— **Змѣна власности.** Мастнôсть Лисôвцѣ въ повѣтѣ залѣщицкôмъ, дотеперѣшну власнôсть Винкентія Орловского, купивъ въ половинѣ жидъ Симсонъ Кляйнертъ.

— **Покутный писарь въ радѣ повѣтовôй.** Зъ Залѣщикъ пишуть до Dziennik a Pol., що при выборѣ доповняючôмъ до тамошнои рады повѣтовои зъ мѣстъ Залѣщики, Тлусте и Устечко, выбрано звѣстного въ цѣлôй околици писаря покутного Янкеля Вайнберґера.

— **Въ Станіславовѣ** ôдбувала ся минувшого тыждня розправа карна противъ одного жида [о] насильство споввене на христіяньскôй дѣвчинѣ. Рѣчь дѣяла ся въ Надвôрнѣ. Въ ночи коло $10^{1}/_{2}$ годины напавъ сей жидъ одну дѣвчину, котра хотѣла передъ нимъ спасти ся утѣкала въ ринокъ. Тутъ придержавъ ѣи поліціянтъ, яко пôдозрѣну особу и ôдпровадивъ до мѣского арешту. Але жидъ не хотѣвъ свого дарувати, тожь пôдôйшовъ до двохъ поліціянтôвъ и за 22 крейцарѣ пôдкупивъ ихъ, що его впустили до арешту, де ôнъ и допустивъ ся насильства. Розправа выкликала величезну сензацію и хочь судъ засудивъ виновникôвъ, то однакожь пануе въ околици загальне обуренье противъ жидôвъ.

— **Міністерство справъ внутрѣшныхъ**, спонукане некористными результатами испытôвъ фармацевтичныхъ, выдало розпорядженье, щобы студентамъ фармаціи лишь о тôлько давати занятье въ вѣденьскихъ аптикахъ, о скôлько имъ се не перешкае ходити на выклады університетскй.

— **Чудотворный рабінъ.** Недавно писали мы о обманьствахъ, якогось жидôвского прôйдисвѣта въ Новоселици на Буковинѣ, користаючого зъ темноты и сувѣрства жидôвскихъ хасидôвъ. Теперь лучивъ ся подôбный фактъ въ Чернôвцяхъ, о чôмъ черновецка Gaz. Pol. такъ пише: При улици Синаґоґи мешкае родина Исаака Анмута, еміґранта россійского, складаюча ся зъ ôтця, матери и двохъ дорослыхъ дочокъ. Убогй сй люде були въ великôмъ клопотѣ, бо не могли знайти тутъ для себе заробку а цѣлый ихъ маетокъ становили 350 рублѣвъ, принесенй зъ Россіи. Передъ кôлькома тыжднями появивъ ся у нихъ незнакомый жидъ, представивъ ся яко чудотворный рабінъ и заявивъ, що поможе Анмутамъ. Передовсѣмъ обѣцявъ, що на его заклятье выйдуть обѣ дочки за мужь, що очевидячки и родичамъ и дочкамъ припало дуже до вподобы. Жадавъ лише, щобы ему показали цѣлу готôвку. Анмутъ ôддавъ ему 350 рублѣвъ а рабінъ завинувъ грошѣ въ хустину, ôддавъ ихъ Анмутови назадъ и припоручивъ, щобы грошѣ тѣ держати не розвиваючи два тыжднѣ въ скрини а мужѣ для дочокъ найдуть ся. Ôдтакъ поблагословивъ дôмъ и вышовъ. Легковѣрнй жиды не розвивали хустины довше якъ двѣ недѣлѣ и ажь коли ихъ бѣда змусила нарушити грошѣ, рѣшились хустину розвинути. Але въ хустинѣ мѣсто грошей, найшли лишь камѣнець и кôлька кусникôвъ паперу. Не тяжко представити собѣ розпуку обманеныхъ. Прибѣгли на поліцію зъ плачемъ. Позанкъ въ Коломыи арештовано сими днями якогось чудотворного рабіна, то Анмутъ выѣхавъ зъ аґентомъ поліційнымъ, щобы пересвѣдчитись чи не той то самый, що его темноту такъ вызыскавъ.

— **Два найбôльшй кораблѣ**, якихъ нѣяка фльота дотеперь не мала выкôнчують ся въ докахъ Ґлезґова въ Шкотіи. Довгôсть кождого зъ тыхъ великанôвъ выносить 600 стôпъ. Будова ихъ будить великій интересъ въ кругахъ техничныхъ. Оба кораблѣ служити будуть до перевозу особъ на выставу до Чікаґо.

— **Нещастна пригода** лучила ся въ Кошиловцяхъ коло Залѣщикъ. Въ тамошнôй горальни, арендованôй Явецомъ, упавъ до кади зъ брагою паробокъ Дмитрикъ Цилинъ и дуже попаривъ ся. Прокураторія зарядила слѣдство, тымъ бôльше оправдане, що въ тôй самôй горальни лучають ся такй пригоды частѣйше. Минувшого року погибъ тамъ такожь въ той самъ спосôбъ хлопець.

— **Чотирма дѣточками наразъ** ôбдарувала мужа селянка Зеновія Пілугова въ селѣ Пілугані коло Попна стамні. Дня 11 н. ст. вересня повила она наразъ четверо дѣтей а то хлопця и три дѣвчины. Такъ мати якъ и дѣти мають ся зовсѣмъ добре. Мужъ щасливои матери убогій селянинъ, ставъ ôдъ разу ôтцемъ численнои родины и заплакавъ — зъ радости.

— **Дрôбнй вѣсти.** Ґенеральный директоръ почтъ и телеґрафôвъ, совѣтникъ Ант. Шіфнеръ выѣхавъ на кôлька днѣвъ до Вѣдня. — Въ Жовкви перейшли на католицку вѣру панны Карчѣвны, дочки адвоката д-ра Маврикія Карча. Родичами хрестными були староста жовкôвскій Ляникевичь зъ женою и Евг. Розвадовскій-заступникъ презеса рады повѣтовои рôвножь зъ женою.

— **100.000 зр. и 50.000 зр.** выносять обѣ головнй выгранй великои пражскои льотеріи. Звертаемо увагу нашихъ читателѣвъ, що тягненье наступить вже 15 н. ст. жовтня.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Намѣстникъ ґр. Бадені именувавъ офіціала рахункового Адоль. Янишевского ревідентомъ, асистента рахункового Венедикта Греґоровича офіціяломъ а асистента рахункового при галицкôй дирекціи доменъ и лѣсôвъ Каз. Гіршберґа асистентомъ рахунковымъ намѣстництва.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 19 вересня. Вчера зачала ся въ міністерствѣ для справъ заграничныхъ пôдъ проводомъ Кальнокого спôльний конференціи міністрôвъ.

Будапештъ 19 вересня. Пôсля Bud. Corr. потреба збôльшеня буджету войскового мотивована дорожнею поживы и потребою закупна бôльшои скôлькости бездымного пороху. Натомѣсть дальшій вырôбъ репетіеровыхъ карабінôвъ, за-для того що армія вже заосмотрена и розходить ся лишь о резервовй карабіны, можна подѣлити на довшій періодъ часу.

Берлинъ 19 вересня. Köln. Ztg. домагае ся значного побôльшеня арміи нѣмецкои, бо Нѣмеччина повинна мати бôльше войска анѣжь Францція.

Стамбулъ 19 вересня. Султанъ надавъ французскому міністрови справъ заграничныхъ Рібботови, высокій ордеръ.

ПОДЯКА.

Дня 1. вересня 1891 ставанъ я передъ судіями присяжными, котрй 9-ма голосами увôльнили мене. Слова мого оборонця Впов. д-ра Андрѣя Чайкôвского переконали симъ разомъ судьѣвъ присяжныхъ. Д-ръ А. Чайкôвскій промовивъ не якъ звычайный адвокатъ, але якъ Русинъ, горячій патріотъ, и своею мудрою та вельми красноречивою Цицероньскою бесѣдою порушивъ всѣхъ до глубины. Складаю-жь ему прилюдну подяку за щирôсть его, та совѣстный трудъ въ моѣй справѣ.

Вишнѣвчикъ д. 14 вересня 1891.

Иванъ Степанôвъ.

Oesterreichisch-ungarische

Finanz-Rundschau.

Въ сѣмъ тыжднево появляючôмъ ся журналѣ мае публика ґазету, котра слѣдить вельми уважно всѣ подѣѣ на торзѣ ефектами и подае ихъ въ обєктивный способъ. Капіталісты и властителѣ паперôвъ мають нагоду добре поинформуватись о всѣмъ, що мае вплывъ на ихъ майно. Спекулянтъ же мае нагоду найти указку, якъ ему добре поступати. Подѣѣ на величезнôмъ торзѣ ефектами загально интересують, такъ що для кождого важнымъ есть мати тѣ ôдносины ясно выложенѣ.

Числячи на велике розширенье ґазеты, ставлясь цѣна предплаты за 52 чиселъ лишь 1 зр. на рôкъ. Пôдписана адміністрація готова всѣмъ, що цѣкавѣ на се предпріємство, высылати числа на показъ оплатно и даромъ.

Адміністрація „Oesterr.-ungar. Finanz-Rundschau"

Wien, I. Bezirk, Wallnerstrasse Nr. 11.

Надôслане.

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на I ôмъ поверсѣ.

ОКУЛІСТЪ и ОПЕРАТОРЪ

школы вѣденьскои и берлиньскои

Д-ръ Д. Меллєръ

ординує ôдъ 9—12 и ôдъ 4—6 годины

ул. Ягайлоньска ч. 6.

ВСѢХЪ НАУКЪ ЛѢКАРСКИХЪ

Д-ръ ИВАНЪ МОХЪ

по окôнченю студій медичныхъ и по ôдбутôй практицѣ въ головнôмъ шпитали у Вѣдни осѣвъ и практикує

въ Ганачѣвцѣ *коло Перемышлянъ.*

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ"

ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ, райсцайги, и т. п. по цѣнахъ **найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.**

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ".**

Д-РА РОЗЫ
БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ

есть вже больше якъ ôдъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, ôдбивания усуваюче и лагôдно розвôльняюче

средство домове

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бôльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну законно депоновану.

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.

Также можна купити:

Празку універсальну масть домову

Она пôсля многихъ доcвѣдôвъ знаменито пользодную чищенье, трануляцію и загоенье пораненыхъ мѣсць а крôмъ того дѣлае усмиряючо и розкладае бôль. 3700 11—50

Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бôльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.

Головный складъ

B. Fragner, Prag,

Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.

Розсылки почтова що дня.

Циркъ братôвъ Сідолі

Дирекція Цезаръ Сідолі

ул. Шпитальна ч. 3

Въ недѣлю 13 н. ст. вересня

2 ВЕЛИКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ 2

Початокъ о год. 4-ôй по полудни и 8-ôй вечеромъ. Выступають директоръ Цезаръ Сідолі, Франсоа Сідолі, браття Лес, Діо, Мантовені, — панѣ: бар. Вальберґъ, Ґордонъ Гаріетте. Ґрасе, Єлена и ин. — рôвножъ два медведѣ. Въ обохъ представленяхъ дôбрна проґрама.

Въ понедѣлокъ 21 вересня

ГАЛЕВЕ ЕЛІТЕ-ПРЕДСТАВЛЕНЬЕ

Близшій информація подають плакаты и програма.

ЦѢНЫ МѢСЦЬ: Льожа для 4 осôбъ 6 зр., фотель въ льожи 1·50 зр., крѣсло въ партерѣ 1·20 зр., I мѣсце 80 кр., II. 50 кр., ґалерія 30 кр. Войсковѣ до фельдфебля и дѣти низше 10 лѣтъ платять: I. мѣсце 50 кр., II. 30 кр., ґалерія 20 кр. Каса отворена ôдъ 11 до 1 и ôдъ 4½ по полудни до представленя

Зъ высокимъ поважаньемъ

ЦЕЗАРЪ СІДОЛІ

директоръ.

ÔДЗНАЧЕНА МЕДАЛЯМИ

ШКОЛА КРОЮ ОДЯГÔВЪ ДАМСКИХЪ

им. К. Глодзиньского члена парижскои академіи національнои

у Львовѣ при улици Собѣского число 12.

Оплата за теоретичный и практичный курсъ крою, разомъ зъ выкладомъ французского крою методою поглядовою (безъ помочи пôдручникôвъ) въ 24 лекціяхъ въ часѣ одного мѣсяця выносить 10 зр.

РОБÔТНЯ ДАМСКИХЪ ОДЯГÔВЪ

К. Глодзиньского у Львовѣ ул. Собѣского ч. 12, приймае матеріялы до конфекціи и выготовляе фасоны зô звѣстною дôбрностію.

Цѣны умѣренѣ, експедиція скора. 4037

ФЕЛІКСЪ и ЮЛІЯНЪ ЛЮБЕЛЬСКІ

МАҐАЗИНЪ и РОБÔТНЯ ФУТЕРЪ

Львôвъ, плацъ Галицкій ч. 13.

Пôдписанѣ мають честь повѣдомити Впов. П. Т. Публику, що отворили

маґазинъ и робôтню футеръ

де удержують на складѣ готовѣ футра дамскѣ и мужескѣ до звычайного ходу, юбки и зарукавки до лодôвъ, ґарнітуры дамскѣ, шапки дамскѣ и мужескѣ, фусаки, покрывала до саней, лôжокъ, приймають покрыти на футра и т. п. роботы входячѣ въ обсягъ кушнѣрства — рôвножъ приймають футра переховувати черезъ лѣто.

Працюючи довшій часъ въ перворядныхъ маґазинахъ у Вѣдни, Пештѣ, Варшавѣ и Кіевѣ, а также и у Львовѣ, можемо вповни вдоволяти всякѣ вымоги Впов. П. Т. Публики и пôсля найновѣйшихъ фасонôвъ тревало, скоро та по найумѣреннѣйшôй цѣнѣ выготовляти роботы.

Поручаючи ся ласкавымъ взглядамъ, остаємо зъ поважаньемъ

4020 1—5 **Феліксъ и Юліянъ Любельскі.**

Для церквей

КАДИЛО
ЦЕРКОВНЕ

благовонне

поручає

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЪ

пачка ¼ фунта 50 кр.

Для церквей

Для церквей

Для церквей

Нове раціональне лѣченье.
Свѣдоцтва реномованыхъ лѣкарѣвъ.
Нешкôдне, безъ лѣкôвъ.

Всѣмъ недужимъ на нервы

найгорячѣйше поручаєсь брошурку выдану въ 21 накладѣ **Романомъ Вайсманомъ:**

Über Nervenkrankheiten und Schlagfluss, Vorbeugung und Heilung.

Безплатно можна одержати зъ **аптики К. Крижановского у Львовѣ.** 38-3

Радикальна и скора помôчь въ недугахъ
РУПТУРЫ.

Маю честь повѣдомити Вп. П. Т. Публику, що удалось менѣ вынайти новый способъ лѣченя, при помочи котрого я въ станѣ вправити найнебезпечнѣйшѣ затвердлѣ и застарѣлѣ, навѣть 70-лѣтнѣ руптуры, навѣть при пупци, безъ операціи и безъ лѣкôвъ. При помочи мого ново вынайденого бандажу до припасованя на недужу часть всѣ болѣ будуть вылѣченѣ вже самою природою.

Лишь въ однôмъ роцѣ моеи практики я одержавъ сотки свѣдоцтвъ ôдъ компетентныхъ властей ôдъ пп. лѣкарѣвъ и рôзныхъ высоко поставленыхъ личностей, а тѣ свѣдоцтва можна переглянути въ моѣмъ мешканю. Недужимъ зъ провінціи раджу приѣхати до Львова щобы лично порозумѣти ся. Листовно не переводить ся лѣченя.

Поручаючи ся ласкавымъ взглядамъ, зъ поважаньемъ

М. ФРАЙЛІХЪ, концес. бандажистъ

Львôвъ, ул. Казимирôвска ч. 8, I. поверхъ.

СВѢДОЦТВА и ПОДЯКИ.

Ниже пôдписаный, будучи ще при житю и спасшій ся ôдъ грозячои смерти, бачу ся спонуканымъ заявити передъ цѣлымъ свѣтомъ, що лишь чудомъ оставъ я при житю. — Дня 28 липня с. р. дôставъ я при роботѣ, де я тяжко мавъ двигати руптуру мѣхуреву. Будучи бѣднымъ зарôбникомъ, я не зважавъ на се зъ разу и не удававъ ся о лѣкарску пораду, ажъ вкôнци 20 липня почувъ я страшный бôль, котрый вже годѣ було затаити. Тожь удавъ ся я до гостячого ту п. М. Фрайліха зъ Мѣлця, а ôнъ прикликавъ сейчасъ лѣкарѣвъ пп. д-ра Самуила Левенберґа, лѣкаря повѣтового Самуила Гедвіого и мѣского фізика Стефана Сілядіого. Лѣкарѣ радили операцію, але я рѣшучо сему оперъ ся, по чôмъ п. Фрайліхъ взявъ на себе одвѣчальнôсть, принявъ на себе лѣченье а пильнуючи днемъ и ночею при моѣй постели и жертвуючи всѣ свои силы, змôгъ вправити внутренности, а заложивши вынайденый нимъ бандажъ, спасъ мене зъ великои небезпечности. Въ наслѣдокъ того я теперь цѣлкомъ здоровъ якъ передъ тымъ и здôбный до всякои працѣ безъ обявôвъ болю. Тожь высказую мою найглубшу подяку сему честному чоловѣкови. Дай ему Боже довго прожити для ратунку недужои людскости. Поручаю его яко знаменитого специяліста всѣмъ недужимъ.

Шиготъ 15 серпня 1889.

Іосифъ Фроймовичъ.

СВѢДКИ: Яковъ Фрухтеръ, Илія Шварцъ. — Свѣдоцтво леґалізоване кор. нотаремъ Иваномъ Сілядіємъ.

СВѢДОЦТВА ЛѢКАРСКІ

Дня 28 с. м. я бувъ покликаный до п. Моріца Дроґера, у котрого я сконстатувавъ руптуру. Помимо, що вже два иншѣ товаришѣ були у недужого, то анѣ имъ анѣ менѣ не удало ся вправити еи, задля того я радивъ операцію. Того самого дня по полудни я знову бувъ покликаный до недужого де стрѣтивъ бандажиста п. Фрайліха котрый также пробувавъ вправити руптуру и котрому дѣйстно удалось по кôлька годиннôй працѣ дôйти до успѣху, а се дае менѣ причину, поручити его кождому недужому.

Будапештъ 30 марта 1890.

Д-ръ Шварцъ Пандоръ, мѣскій лѣкарь.

Повысше толкованье потверджене толковникомъ ц. к. намѣстництва для Галичины п. І. Храйберомъ с. р.

ПОДЯКА.

Въ наслѣдокъ наложеня менѣ бандажу власного выробу п. М. Фрайліхомъ зъ надзвычайною вправою на мою въ найбôльшôмъ степени застарѣлу и смертельно болючу лѣвостронну руптуру, була она въ пропорціональнôмъ дуже короткôмъ часѣ вылѣчена, такъ що безъ перешкоды можу провадити дальше мое тяжке званье помимо моихъ 70 лѣтъ. — Потверджаючи повысше въ интересѣ правды и недужихъ на руптуру, высказую симъ мою подяку п. Фрайліхови зъ глубины могого серця за заявлену менѣ помôчь завдяки Божôй ласцѣ.

Броды 23 марта 1891.

Д-ръ Леопольдъ Герцель, директоръ нор. школы народнои и професоръ ц. к. ґімназіи.

СВѢДОЦТВО ЛѢКАРСКЕ и ПОТВЕРДЖЕНЬЕ ВЛАСТИ ГРОМАДСКОИ

Зô стороны зверхности громады Вампирôвъ симъ стверджае ся, що тутешный пропінаторъ Саломонъ Зевальдъ, числячій до 70 лѣтъ, нездужавъ довшій часъ на хоробу, подану въ лѣкарскôмъ свѣдоцтвѣ, въ такôмъ степени, що була в безпечнôсть житя, а въ наслѣдокъ зладженого ему пояска специялістомъ Мойсеемъ Фрайліхомъ, ставъ такъ вылѣченымъ, що теперь цѣлкомъ здоровъ и може ѣздити та ходити якъ всѣ здоровѣ люде. Тому можна кождому недужому въ тôмъ взглядѣ поручити п. Фрайліха. 4030 1—2

Зверхнôсть громады Вампирôвъ 6 падолиста 1888.

Мартинъ Слива, вôйтъ.

Для выгоды П. Т. Публики я устроивъ при

улици Академичнôй число 3

Велику выставу

въ котрôй суть также всѣ понизше означенѣ предметы въ найбôльшôмъ выборѣ по найдешевшихъ цѣнахъ.

Телефонъ. Н-ръ 13 и 14

СКЛАДЪ ТОВАРÔВЪ

I. КЕНІҐСБЕРҐЕРА

Вѣдень: II Rembrandstrasse ч. 10.

ЛЬВÔВЪ: Головный складъ Ринокъ ч. 10.
„ I. Філія ул. Кароля Людвіка ч. 39.
„ II. Філія ул. Городецка ч. 79.
„ III. Філія ул. Академічна ч. 3. 4011 1—7

Найбôльшій выбôръ всякихъ товарôвъ ґалянтерійныхъ, **Бѣля, бѣжутерій, перфумерій, обуви и капелюхôвъ, приборôвъ до куреня, содорожи и шкôльныхъ а также забавокъ дитинныхъ.**

Въ Друкарни Людовôй

у Львовѣ, площа Бернардиньска число 7

кождого часу можна купити

БІБЛІЮ

выдаия Дашковского въ Перемышли зъ численными мѣдьорытами. Крôмъ 1-го тому (що цѣлкомъ розпреданый) томы 2, 3, 4, 5, 6 и доповняючій 7-ый томъ.

Цѣна згаданыхъ томôвъ разомъ 5 зр. 50 кр. Зъ пересылкою почтовою, а поодиноко по 1 зр. 36 кр. зъ почтовою пересылкою.

Д-ра Лємана помада на лице

(приряджена аптикаремъ И. Ґеорґієвичемъ въ Новôмъ Садѣ)

есть улюбленымъ артикуломъ тоалетнымъ въ кругахъ знатныхъ дамъ. Зовсѣмъ нешкôдна усувае ся помада певно и въ найкоротшôмъ часѣ рябôсть, оступы (веснянку), зашкôрники и взагалѣ все те, що нѣжности и красѣ шкôры стоять на перешкодѣ.

Цѣна флякону 1 зр 50 кр.

Ґрафиня Н. Естерґазя де Ґаланта пише:

Зъ великою приємностію констатую, що д-ра Лємана помада на лице есть дѣйстно знаменитымъ средствомъ, котре смѣло можу кождому поручати. 3984

Дôстати ся можна:

у Львовѣ лише въ аптицѣ пана П. Міколаша.

(Львôвъ, Накладъ.)

Вже выйде небавомъ

Илюстрованый Календарь Просвѣты

на рôкъ 1892.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 60 кр.

Дôстати можна въ канцеляріи „Просвѣты„ и вô всѣхъ бôльшихъ складахъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управ. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продае

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

- 4½% листы ипотечнѣ
- 5% листы ипотечнѣ преміованѣ
- 5% „ „ безъ премій
- 4½% листы товариства кредитового земского
- 4½% „ Банку краєвого
- 4½% позичку краєву галицку 3483 146—?
- 4% позичку пропінацийну галицку
- 5% „ „ буковиньску
- 4½% позичку угорскихъ желѣзницъ державныхъ
- 4½% „ пропінацийну угорску
- 4% угорскѣ облігаціи индемнізацийнѣ

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѣ вылосованѣ а вже платнѣ мѣсцевѣ паперы цѣннѣ, также запавшѣ купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевѣ лишь за ôдчисленьемъ справдешныхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляе новѣ аркушѣ купоновѣ за зворотомъ коштôвъ, котрѣ самъ поносить.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Ч. 203

Львôвъ, Понедѣлокъ 9 (21) вересня 1891

Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свять) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю по аркушу разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Вôторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 6; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ H. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

[illegible] „ДѢЛО" [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО" [illegible]

въ Австріи: / за границею:

на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. / на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.

на пôвъ року . . . . 9 зр. / на пôвъ року . . . . 12 зр.

на четверть року . 4 зр. 50 кр. / на четверть року . . . 6 зр.

на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. / на пôвъ року . . . . 8 зр.

на четверть року . . . 4 зр. / на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція дѣла ч. 24 ул. Вôторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застережене. — Рекламаціи непечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поединоке число коштує 5 кр. а. в.

Оголошения принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одноѣ стрôчки [illegible] „Надôслане" по 20 кр. а. в. [illegible]

Зъ днемъ 1 (13) липня почавъ ся третій кварталъ сегорôчного выдавництва „Дѣла".

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты** и **залеглостей.**

У Львовѣ дня 21 н. ст. вересня 1891.

Мы вже разъ сего року при одной нагодѣ навели були слова патріота зъ добы нашого політичного вôдродженя въ Австріи, покôйного Льва Трещаковского, написанѣ 1850 року въ „Зорѣ Галицкôй" у вôдповѣдь тымъ тогдѣшнымъ слабодухамъ межи Русинами, котрѣ лишь вѣчно нарѣкали на ворогôвъ та на правительство, а самѣ анѣ пальцемъ не рушили, щобы справу руску посунути на передъ, але ще й добровôльно пхали шию въ чуже ярмо.

„Удармо ся, брата, въ груди! — писавъ пок. Трещаковскій, — кобы ино мы самія щиро о нашое щастье и слово добивали ся, то певно бы добре было! Навѣть наказъ правительства писати по руски не поможе, коли мы самія о тое дбати не будемъ. Наостатокъ зажадали бы мы вôдъ правительства, щобы оно самое якою тамъ ґальванічною батеріею житьё въ насъ надуло!... Чоловѣкъ безъ внутреннои силы и житя, щобы го не знати якъ внѣшными пôдпорками обставлено, есть и буде — трупъ..."

Золотѣ слова тѣ мы мусѣли повторити сегодня зъ нагоды отсеи дописи, котру мы одержали зъ Жовкôвщины вôдъ зовсѣмъ гôдного вѣры патріота.

„Жовкôвска рада повѣтова — пише авторъ дописи — въ теперѣшнôмъ своѣмъ складѣ показуе ся для Русинôвъ и языка руского о стôлько толерантною, що, примѣромъ, зъ фондôвъ призначеныхъ на закупно премій для школярѣвъ въ повѣтѣ замовлюе ся що-рôчно двѣ третины книжокъ рускихъ [и то выключно въ товариствѣ „Просвѣта" и въ Рускôмъ товариствѣ педаґоґічнôмъ], а одну третину книжочокъ польскихъ. Такъ само толерантною для Русинôвъ показуесь тая рада повѣтова и въ тôмъ взглядѣ, що — якъ попередныхъ лѣтъ такъ и въ сѣмъ роцѣ на 28 делеґатôвъ шкôльныхъ именувала 13 рускихъ священикôвъ въ повѣтѣ и имъ переслала премія до роздаия пильнымъ дѣтямъ — зъ просьбою, щобы коротко здали справу зъ вôдбувшихъ ся испытôвъ.

„И отъ ставъ ся неимовѣрный, а таки, на жаль, правдивый фактъ, що на тринацять рускихъ священикôвъ лише три прислали тѣ справозданя написанѣ въ рускôмъ языцѣ, а натомѣсть ажь десять прислало въ языцѣ польскôмъ. И дивуймо-жь ся тутъ, для чого Русины не пишуть до староствъ и судôвъ по руски, коли такій значно великій процентъ интеліґентныхъ Русинôвъ не мôгъ здобути ся на енерґію вôдповѣстя радѣ повѣтовôй, и то въ ѥи интересѣ, въ своѣмъ рôднôмъ, а краевôмъ языцѣ!"

Признаемось, що по перечитаню тои дописи мы почувствували бôльше прикрости, нѣжь якъ бы въ день выборôвъ до сойму на 13 рускихъ кандидатôвъ перепало 10. Перепале, — можна бы се оправдувати напоромъ ворогôвъ и выборчими ихъ штучками та гнетомъ правительства. Але-жь коли на 13 рускихъ интеліґентныхъ людей бачить ся лишь 3 живыхъ національно, а 10 — сказавши словами пок. Трещаковского — трупôвъ, то вже справдѣ мусить огортати роспука и мимовôль пыташь ся: не вже-жь зъ такими Русинами доборесь Галицка Русь краснои долѣ?

„Добуваймо — накликувавъ пок. Трещаковскій ще въ 1750 роцѣ руску интеліґентну суспôльнôсть — житье самѣ зъ себе, окажѣмъ свѣтови, що мы гôднѣ бути народомъ, що мы таки яко нарôдъ существуемо, що на нашое житье народнои безкарне нѣхто кинути ся не може, а тогды и свѣтъ насъ за народъ узнати мусить и тымъ менше ворогы намъ перепоны ставляти будуть..."

Вôдъ того часу минуло звыжь 40 лѣтъ, а показуе ся, що мы все-таки „не добуваемо житя самѣ зъ себе", и „свѣтови не оказуемо, що мы гôднѣ бути народомъ". — то й не диво, що „и свѣтъ насъ за нарôдъ узнати не хоче" и „ворогы намъ що-разъ бôльшѣ перепоны ставлять"... Та й инакше бути не може, бо за богато у насъ — трупôвъ!

Оріґінальна тая наша суспôльнôсть интеліґентна! Увôйди въ розмову зъ пересѣчнымъ „патріотомъ" — онъ на словахъ зачудуе тебе своимъ опозицїйнымъ духомъ, своею ненавистію до ворогôвъ рускои справы, гримне куламъ о стôлъ и крикне: „Нѣякѣ еры намъ не поможуть, если мы самѣ не станемо неустрашимо за своимъ!" Дивишь ся и слухаешь — думаешь собѣ: Ого живый чоловѣкъ! ого твердый патріотъ! той уже певно шиѣ въ чуже ярмо не всуне!... А мѣжь тымъ нашъ твердый „патріотъ" на словахъ — показуесь зовсѣмъ инакше на дѣлѣ. Вернувшись безпосередно по тôй розмовѣ до дому, сѣдае до бюрка и заразъ сповняе головну враду на своѣй рускôй справѣ пише всюды лише по польски, якъ и той, котрого онъ ненавидить зъ цѣлои душѣ — gente Ruthenus, natione Polonus. И що-жь? чи то живый чоловѣкъ для рускои справы? Нѣ, то трупъ!

Якій же процентъ у насъ такихъ трупôвъ, се показують въ мініатурѣ цифры въ дописи зъ Жовкôвщины. Пропорція живыхъ до трупôвъ, якъ 3 до 10.

Сумно, навѣть дуже сумно — и страшно за будучнôсть, если живѣ національно Русины въ цѣлôмъ краю не ужиють всѣхъ силъ и всѣхъ средствъ, щобы або трупôвъ тыхъ оживотворити, або бодай мѣсця ихъ заповнити людьми живыми...

Зъ нагоды будучого синоду провінціяльного.

[Статья надôслана зъ кругôвъ духовеньства провінціяльного.]

На питанье, поставлене въ попереднôмъ уступѣ, не смѣемо вôдповѣсти. Въ виду браку пôдготовленя цѣлого духовеньства до зрозумѣня и до одушевленого приняття найважнѣйшихъ засадничихъ постановъ синодальныхъ дорогою церковнои публицистики[26]), — въ виду браку информація вôдъ духовеньства черезъ синоды дієцезальнѣ: що именно оно уважало бы найбôльше пожаданымъ для розвитку своеи церкви? — въ виду окруженого найвысшою таинственностію персоналу, складаючого комісія просинодальнѣ, котрыхъ обовязкомъ було матеріялъ синодальный зложити и обробити, — въ виду частыхъ „автентичныхъ", зъ „добре поинформованыхъ кругôвъ" походячихъ вѣстей, подаваныхъ чужими дневниками, а на жаль, часомъ таки правдивыхъ [жаль въ тôмъ, що чужѣ дневники скорше въ можности насъ информувати, нѣжь своѣ!] а частѣйше певно выдуманыхъ, але таки непокоячихъ, и жаль до своеи єрархія у духовеньства будячихъ за-для браку сейчасового рѣшучого дементования такихъ вѣстей — — вôльно бы намъ бути пессімістами.

Але, будь що будь, покладаемо всю вѣру въ святôсть Божои справы и въ неустанне почутье обовязку єрархія взглядомъ своеи церкви, котру, въ змозѣ поставити на найдостойнѣйшôй выжинѣ, скорше чи пôзнѣйше вознесе она, внести мусить на становиско, едино гôдне, едино управняюче церковь сю и ѥи нарôдъ до истнованя. Зъ величнои бо, въ предлежачôй розправѣ по змозѣ вказанои, кождымъ рускимъ серцемъ певно вôдчутои місія анѣ нарôдъ, анѣ его єрархія не може, не смѣе a priori абдикувати.

Пишучи сю студію передъ хвилею розпочатя будучого синоду нашои церкви, хочемо мы нею не такъ вплывати на синодальнѣ постановленя, якъ бôльше при нагодѣ публичного рушаня справъ нашои церкви въ першій разъ по 400 лѣтахъ нашого католицизму въ змѣненыхъ, безъ порôвнаня лучшихъ обставинахъ, нѣжь они були коли-небудь (выймивши рôкъ 1596), и при субстратѣ добровôльного, нѣкимъ не провокованого, але зъ народнои сути походячого прокламованя конституційными представителями руского народу въ краевôмъ законодавчôмъ тѣлѣ третьои точки народнои проґрамы зъ 25-го падолиста 1890 року, хочемо мы именно зъ нагоды будучого синоду провінціяльного, незалежно и безъ вѣдомости о его доси въ тайнѣ держаныхъ предложеняхъ и будучихъ постановахъ, предлежачою розправою причинитись до всесторонного понятя и належитого розвитку покликанои точки народнои проґрамы. А выдае ся намъ те тымъ бôльше конечне и потрѣбне, позаякъ часто лучае ся, що ся точка не лише стрѣчае не те розумѣнье и одушевленье, яке бы ѣй належало, але и въ браку автентичныхъ заявлень духовеньства, нѣкимъ о его судъ въ напрямѣ дальшого розвитку сеи правдиво народнои и церковнои проґрамы не пытаного, можуть некористнѣ повстати толкованя, неоправданѣ, церковно-народне житье наше дальше пригноблюючѣ наслѣдки. Вправдѣ не маемо мы зовсѣмъ повѣреного права — именемъ духовеньства яко корпорація що-небудь промовляти, але постаравши ся вчасно о информаційнѣ погляды найлучшихъ межи провінціяльнымъ духовеньствомъ и межи свѣтскими, своѣй церкви чинно вѣрными особами, — ужиткуемо тіи-жь въ предлежачôй студіи въ тымъ бôльшимъ управненьемъ, сли до нинѣ нѣгде не могли они бути порушуванѣ, анѣ нѣколи до теперь не була дана нагода ихъ высказати.

Правда, духовеньство спеціяльно повинно бы мати нагоду высказувати свои погляды, свои бажаня и свои жаданя, вôдносячѣ ся до всесторонного розвитку духового житя своеи церкви, на постановленыхъ на те соборчикахъ деканальныхъ. Не тутъ мѣсце и пора — дѣяльнôсть соборчикôвъ деканальныхъ можучихъ мати первостепенный вплывъ на розвитокъ духового церковного житя, строгôй пôддавати аналізѣ, — але мѣсце тутъ зазначити, що найлучшѣ силы, найлучшѣ интенція духовеньства часто зводять ся марно за-для браку вôдвѣтного проводу и вôдвѣтного оцѣненя тыхъ силъ и тыхъ змагань. Провôдъ бо надъ провінціяльнымъ духовеньствомъ бувае часто поручуваный особамъ, не маючимъ до того жаданыхъ синодомъ замойскимъ прикметъ[27]), и черезъ те тяжкимъ не ино до якои-небудь иниціятивы, але й до выконаня просьбъ и порученъ, пôдвладнымъ духовеньствомъ заявленыхъ, а дуже часто особамъ индивідуалізмъ народу, а черезъ те конечно и его місію просто неґуючимъ. Выразно однакъ зазначуемо, що вину сего нѣ на хвилю не пизутуемо пастирямъ нашои церкви; они бо, мимо найлучшихъ интенцій, не суть при дотеперѣшныхъ обставинахъ въ можности знати докладно вартôсть моральну кождого зъ пôдчиненого собѣ духовеньства, а полагаючи на информаціяхъ тыхъ, котрыхъ собѣ обрали „очима своима", легко можуть бути зле информованѣ, тымъ бôльше, що информація тѣ жаднôй дальшôй не пôдпадають контроли.

Длятого было бы дуже пожадане, щобы епископы схотѣли черезъ вôдновлене вказаныхъ соборомъ Трідентскимъ синодôвъ дієцезальныхъ увôйти въ безпосередну стычнôсть въ цѣлымъ по можности духовеньствомъ своеи епархія, даючи ѥму на тыхъ синодахъ можнôсть предкладаня користныхъ для розвитку церковного житя потребъ, котрѣ пôсля ихъ якости становили бы субстратъ будь-то для будучихъ синодôвъ провінціяльныхъ, будь-то до дієцезальныхъ постановъ и розпоряджень. Тѣ синоды дієцезальнѣ давали бы нагоду до дѣйстного розпôзнаня поглядôвъ, потребъ и бажань духовеньства, до выглядания остаточно особъ, епископамъ вôдвѣтныхъ до веденя высшихъ урядôвъ церковныхъ. Намъ здае ся, що пастырѣ церкви не стратили бы нѣчо зъ повноты своеи власти, а противно, значно улекшили бы собѣ трудну справу выглядания найодвѣтнѣйшихъ до управы деканатами, сли бы вдали духовеньству голосъ информаційно-дорадчій, дозволяючи ѥму предкладати, нехай окремо и секретно, трехъ зъ кондеканальныхъ личностей, пôсля знаня духовеньства на урядъ деканьскій найбôльше годячихъ ся, полишаючи собѣ впрочôмъ повну волю въ выборѣ и зъ по-за пропонованыхъ, — и установляючи, для улекшеня собѣ змѣны личностей, занѣвшихъ надѣѣ, короткій, примѣромъ 5 лѣтній періоды деканального урядованя и поновного выбору, взглядно потверджения на дальше. Ся постанова була бы для всесторонного розвитку церковного житя вельми користна, тогдѣ бо перестано бы урядованье деканальне уважати гоноромъ лише, доношуванымъ безъ квестіонованя ажь до гробу, а уважано бы той урядъ обовязкомъ, зъ котрого що кôлька лѣтъ треба здавати справу. А заразомъ було бы вельми пожадане и те, щобы урядованье деканальне, особливо зъ огляду на візитація парохій и выдаванье т. зв. персоналій, дальшôй пôдлягало контроли. Уломнôсть бо людска може тѣ уряды поводувати або до надто поблажливого таеня правдивыхъ духовныхъ переступôвъ, котрѣ зъ интересѣ становои поваги духовеньства и выконуваня найконечнѣйшихъ его обовязкôвъ безусловно не смѣють бути терплені[28]), або до яркого выношеня однихъ коштомъ другихъ, а може и представленя декого въ барвахъ по можности темныхъ. Така надконтроля чинностей візитаційныхъ и выдаваныхъ персоналій урядами деканальными можлива була бы черезъ ненадѣйну делеґацію духовныхъ зъ инших деканатôвъ до сеи чинности — и утримувала бы представителѣвъ урядôвъ деканальныхъ въ спасеннôй дѣяльности а духовеньство въ почутю, що въ своеи дѣяльности суджене буде справедливо.

Узнанье правдиво корректнои дѣяльности пôдвладного собѣ духовеньства и рѣшуче спомаганье сеи дѣяльности на кождôмъ кроцѣ, всѣми можливыми средствами, есть рѣчею, о котрôй не треба бы може богато говорити. Але въ виду змагаючого ся въ духовеньствѣ легковаженя вôдзнакъ и, — не знаемо, чимъ оправданого, але таки фактично розширеного пересвѣдченя, що за найбôльшу, правдиво нехай евангельску ревнôсть можна въ сотеро скорше надѣятись доганы, нѣжь признаня, — мусимо се пересвѣдченье зареґіструвати, зъ тои причины, що пересвѣдченье таке стаесь поводомъ, що многѣ здôбнѣ, ревнѣ и чиннѣ, въ розмысломъ притихають въ ревности, а дальше й опускають ся може, думаючи, що скорше за ревнôсть, нѣжь за байдужнôсть постигне ихъ догана.

Розвели мы предметъ въ сѣй главѣ порушеный ширше, нѣжь бы належало, тому, що духовеньство провінціяльне есть першимъ и найважнѣйшимъ чинникомъ, въ котрого рукахъ спочивае здѣйстненье місія своеи церкви и свого народу. Длятого, полишаючи справу вôдзначуваня заслуженыхъ окремôй главѣ, тутъ мы мусѣли зазначити, що, якъ духовеньство руске було и все есть послушне своимъ пастирямъ, такъ знову есть оно свѣдоме, що едино найдоброрнѣйшій провôдъ и радуюче кожде добре серце признанье всего, що добре, дасть ѥму енерґія до высокихъ стремлѣнь за церковь и нарôдъ свôй, та що, интеллектуально зрѣле и зъ обовязку все послушне, послушнымъ хотѣло бы бути зъ повного справедливого довѣрія любови.

XI.

Щобы церковь руско-католицка успѣшно розвивала ся, и зъ цѣлою неподѣльною силою своеи енерґія сповняла провидѣньемъ вказану собѣ місію, мусить мати она забезпеченый собѣ выбôръ найодвѣтнѣйшихъ до сеи цѣли мужѣвъ для доповненя и вôдновленя своеи єрархія. Идея бо самои не досыть, сли не зложена она въ сильнѣ, свѣдомѣ ѥи и до неи всѣми силами розуму и серця стремлячѣ руки. А хочь жаденъ зъ єрархôвъ сеи церкви місія ѥи просто не супротививъ ся, то знаемо зъ досвѣду, що при выборѣ єрархія сеи церкви грали вôдъ давна ролю всякѣ моменты, мѣжь котрыми тымъ, що на остаточный выбôръ мають вплывъ, моментъ місія рускои церкви сли просто не есть противный, то таки наименше рѣшаючій.

Припадково попавъ ся намъ въ руки россійскій журналъ „Бесѣда" зъ 1889 року, де на ст. 159—160 пôсля информацій професора петербурґского університету Реґля описуе ся, якъ выбирано давнѣйше епископôвъ на Руси. Сей панъ вôдкрывъ у Ватиканьскôй бібліотецѣ, въ збôрнику грецкихъ рукописей, записку о поставленю рускихъ епископôвъ въ першôй половинѣ XIV. вѣку, а въ нѣй згадують ся именно галицкій и перемыскій епископы. Пôсля сеи рукописи скликувавъ митрополитъ всѣхъ епископôвъ провінція до митрополитальнои церкви, де по одвѣтныхъ молитвахъ кождый по старшинѣ выголошувавъ назвы трехъ мужѣвъ, на сю гôднôсть пôсля ихъ совѣсти найдостойнѣйшихъ. Присутный сему голосованю кустосъ митрополитальный списувавъ выголошенѣ имена — и имена трехъ, на котрыхъ найбôльше вôддано голосôвъ, предложено митрополитови, а той, поклавши списъ на престолѣ олтаря и помоливши ся о просвѣченье, выбиравъ по своѣй совѣсти зъ предложеныхъ епископами трехъ кандидатôвъ найодвѣтнѣйшого. Се бувъ на Руси канонічный законъ, дѣйстно характеромъ церковный, при выборѣ епископôвъ. Але въ наведенôмъ журналѣ читаемо дальше такъ: „Австрійске правительство ввело терно инше, именно капітула соборного духовеньства [?] предкладала цѣсареви трехъ кандидатôвъ. Галицкій намѣстникъ Голуховскій впровадивъ дальшу новôсть при выборѣ рускихъ владыкъ. Вôнъ придумавъ замѣсть одного терна — дванацять: вôдъ всѣхъ єрархôвъ и капітулъ рускихъ, латиньскихъ, вірменьскои, и вôдъ себе самого...

[26]) Въ своѣмъ часѣ дорѣкано публично, що публицистика церковна дуже баламутне взглядомъ власнои церкви займае становиско; що на перекôръ практицѣ инших церковныхъ часописей, часописи церковнѣ нашѣ жадныхъ, а то буквально жадныхъ не подають информацій о станѣ и о спеціяльныхъ задачахъ власнои церкви. Дармо шукали мы у всѣхъ примѣромъ рôчникахъ „Душпастыря" за трактатами н. пр. о нашôмъ провінціяльнôмъ правѣ канонічнôмъ, — за тымъ, якѣ обовязки мае прокураторъ нашои церкви въ Римѣ, сли взагалѣ сей урядъ доси истнуе и есть належито обсадженый, — за тымъ, яка есть теперѣшна практика при выборѣ и именованю нашои Епархія. Працѣ и вѣсти о будучôмъ синодѣ и о порядку того-жь подавали скорше чужѣ часописи, нѣжь въ уряду до того покликана. Вытыкаючи тѣ блуды, чинимо се певно не зъ злосливости, а для направы зла, духовеньствомъ сильно вôдчуваного.

[27]) Syn. Zamosc: De reform., Tit. IX., in fine.

[28]) До нинѣ суть ще парохія, въ котрыхъ церкви крайно запущенѣ, спѣвъ церковный занедбаный, людъ розпитый ледви разъ на рôкъ сповѣданый...

Куріозна се вѣсть! Але скôлько въ нѣй правды, сего, на жаль, въ цѣлкôмъ зборѣ нашого провінціяльного права канонічного не можна вичитати..

Въ справѣ выбору владикъ нашои церкви можемо по-при повысшôй, слѣдуючій яко певній зазначити практики:

Въ часѣ принятя зъєдиненя соборомъ Берестейскимъ жадають епископы, щобы, пôсля застереженъ канонічныхъ рускои церкви, власть выбору владикъ и митрополита позôстала при епископахъ [39]). Булля Климентія VIII „Decet Romanum Pontificem" дає митрополитови власть консекрувати выбраныхъ владикъ безъ информаціи Риму, митрополитъ же мусить бути Римомъ передъ своєю преканонізаціею потвердженый [40]). Въ информаціи Велямина Рутского о станѣ рускои церкви до Congr. de prop. fide каже ся: епископôвъ предкладає митрополитъ до именованя королеви, маючому право патронату надъ всѣми церковными маєтками [iure caduco?] и отримавши затвердженье ôдъ того-жъ, консекрує ихъ независимо ôдъ куріи римскои. Самъ же митрополитъ мусить бути ôдъ Риму потвердженый [41]). Въ информаційнôй ôдповѣди міністерству австрійскому зъ 1774 р. пише адміністраторъ рускои митрополіи, Левъ Шептицкій: „Для выбору епископôвъ рускихъ пôсля стариннего звычаю сходилисъ не лишь капітулы, але также цѣлый зборъ бѣлого и чорного духовеньства, и начальники шляхты и свѣтскихъ братствъ тыхъ земель, въ котрыхъ лучало ся опорожненье епископскихъ престолôвъ. Се выходить зъ двохъ выборôвъ послѣднихъ двохъ епископôвъ львôвскихъ: Варлаама (1710) и Атанасія Шептицкихъ (1715). Здаєсь, що ся практика основуєсь на св. канонахъ соборôвъ Анцираньского, кан. XVIII., и Лаодиценьского, кан. XVII. На сихъ выборахъ вели провôдъ або самі митрополиты, якъ выходить зъ Summar. Nr. 1 и 2, або ихъ делеґатъ, якъ выходить зъ выбору Арсенія Желиборского Summar. N. 5. Въ давнѣйшихъ вѣкахъ по довершенôмъ выборѣ митрополитъ и выбираючі просили королѣвъ о презентованье выбраного, але поволи королѣ привласнюють собѣ право презентованя владикъ передъ ихъ выборомъ, а теперѣшній епископы: львôвскій, холмскій, луцкій, перемыскій, пиньскій, и митрополитъ кієвскій не суть уже выбраній, а єдино королемъ именованій и презентованій. [42])

Зъ наведеного доси выходить, що руска церковь выбирала собѣ давнѣйше начальство церкви сама, через свôй епископатъ и клиръ, предкладаючи выбраного до потвердженя лишь королѣвского, а єсли выбранымъ бувъ митрополитъ, также папского. Коли при выборѣ митрополита Атанасія Шептицкого (1729) поминено клиръ, а выбôръ и именованье перевѣвъ король въ порозумѣню зъ епископами, установлено на ґенеральнôй конґреґаціи Василіянъ въ Дубнѣ (1743) потвердженôй папою, за згодою всѣхъ владикъ, слѣдуюче: Чинъ Василіянъ має через своихъ зверхникôвъ (тамъже поименованыхъ) неоспориме право до выбору митрополита [43]). Однакъ уже въ смертію Атанасія Шептицкого, въ 1747 р. пробує король не лише клиръ, але и владикъ усунути ôдъ выбору митрополита, именуючи безъ выбору єрархичного, за пôдшептами Чарторыйскихъ, слабодушного и вплывамъ приступного Теодосія Рудницкого. Владики однакъ перевели выбôръ иншои, бôльше о церковь дбалои личности (Фльоріяна Гребницкого) и осягли за вплывомъ Риму, ôдъ котрого вымагавъ король заказу владикамъ посягана на его права маєстату [!], що именованье королѣвского кандидата знесено, а выбôръ Гребницкого бувъ потвердженый. Однакъ при поновнôмъ уже обсадженю митрополитальнои гôдности (1762) именує король, нѣкимъ уже не спиненый, особу, котрôй давнѣйше ще закинувъ митрополитъ въ реляціи до Риму наганне житье (scandalosam et sacris canonibus adversantem vitam [44]).

Въ якій же способъ дѣяло ся именованье епископôвъ для рускои церкви за часôвъ речипосполитои, описують се обширно якъ Гарасевичъ такъ и Калинка въ мѣсцяхъ нами пôдъ V. цитованыхъ. Именованье йшло именно ôдъ короля, часто грубо оплачуване, часомъ и двомъ ôдъ разу дане, свѣтскимъ навѣть людямъ. Поминаємо се, щô дѣяло ся передъ 1596 рокомъ: Атанасій Крупецкій, першій католицкій епископъ перемыскій, бувъ свѣтскимъ чоловѣкомъ, начальникомъ королѣвскои канцеляріи, а именувавъ его король 1612 р. на жаданье лат. епископа. Такъ само именує король по за плечима рускои єрархіи, мимо актомъ Берестейскимъ признаного епископамъ права вольного выбору єрархіи, Тесаровского, чоловѣка свѣтского епископомъ львôвскимъ (1607), сего потягає митрополитъ до ôдвѣчальности за набутье именованя безъ канонічного выбору — а ôнъ приймає консекрацію зъ рукъ некатолицкихъ. Длятого митрополитъ Рутскій въ цѣли упорядкованя справъ рускои церкви поновлює на ґенеральнôй капитулѣ въ Рутѣ (1617) ôдвѣчній права всхôднои церкви, дотыкаючі выбору владикъ, чинячи тій доповненя и змѣны, що на владикъ має митрополитъ предложити королеви тій особы, котрыхъ въ сôй цѣли скликана ґенеральна капітула Василіянъ вразъ зъ владиками поручить, — митрополитомъ же має бути именованый за житя зъ-помежи епископôвъ выбраный его коадъюторъ [45]). Мимо того бачили мы, яку практику вводивъ цезаризмъ въ именованю рускои ієрархіи. За часôвъ синоду Замойского вже дôйшли рѣчи зъ именованьємъ владикъ въ королѣвскôй канцеляріи такъ далеко, що сей синодъ не важить ся вже навѣть справу выбору митрополита и епископôвъ канонічно трактувати, анѣ въ главѣ „о симоніи" чинити въ тôмъ напрямѣ якій-небудь постановы. Знане було прецѣнь загально, що королѣвска канцелярія выдавала именованя на владикъ — довôльно: такъ въ р. 1675 було рôвночасно двохъ митрополитôвъ католицкихъ, а трехъ и оденъ адміністраторъ митрополіи некатолицкихъ.. А єсли рускій владики католицкій жадають за кôлькадесять лѣтъ пôзнѣйше, щобы для Русинôвъ знесено церковній законы противъ симоніи, єсли злу годѣ инакше зарадити, — то се жаданье илюструє ажъ надто досадно зôпсутье цѣлои тогдѣшнои суспôльности.

На жаль треба зазначити, що сему зôпсутю и занеханю канонічного выбору владикъ богато винні були монахи, звязані зъ рускою церквою, якъ въ иншихъ мѣсцяхъ було вже сказано, єдино надѣєю на наживу. Прикра ся історія вела ся особливо зъ другои половины XVII. и черезъ цѣлый XVIII вѣкъ, а вела ся такъ, що многі епископы знали свое духовеньство часто лишь яко дôйну корову, побоями навѣть стягаючи зъ него „катедратикъ". Въ виду умысне цѣлковито занедбаного выхованя свѣтского духовеньства бувъ чинъ Василіянъ єдиный яко-тако интеліґентный и всякій звязи маючій репрезентантъ рускои церкви, але о скôлько — exceptis excipiendis — дбавъ ôнъ о хороненье найважнѣйшихъ правъ сеи церкви, можна мати найлучше понятье изъ вказаного давнѣйше: зъ якихъ переважно верствъ ôнъ рекрутувавъ ся. Зрозумѣла отже рѣчь, що одні шукали для себе всякими дорогами номінацій на владичі престолы, иншій знову, за цѣну мовчаня, дôставали найлучшій посады, застереженій для свѣтского клира, присвоювали собѣ грôшь, зложеный лучшими владиками и духовеньствомъ на основанье семинарій, вели не зовсѣмъ монаше житье, користаючи зъ слабосильныхъ а часомъ и безхарактерныхъ, церкви рускôй накиненыхъ, номінатôвъ. А єсли мѣжь владиками найшли ся ревнѣйшій, вымагаючі ôдъ чина повненя обовязкôвъ, напаствували пралаты монахи самыхъ владикъ процесами, привласнювали собѣ катедральній церкви, нищачи важній документы, а навѣть причинили рукъ до знищеня катедральныхъ капітулъ [46]).

Выпало намъ затримати ся довше надъ симъ предметомъ и повторити де-що сказане вже въ иничхъ мѣсцяхъ, щобы зъ тымъ бôльшою раціею:

1. Звернути увагу на фактъ, що главу VI. синоду Замойского о реформѣ: ut deinceps nemo episcopus esse possit, qui professionem religiosam non fecerit [щобы на будуче нѣхто не мôгъ бути епископомъ, не будучи монахомъ], яко формально доси не знесену, [установы бо синодôвъ провінціяльныхъ може леґально знести єдино другій синодъ] уважає курія римска за маючу силу обовязуючу. При ôдновленю бо галицкои митрополіи застерегла курія римска выразно въ дотычнôй буллѣ [47]): щобы на митрополитôвъ и владикъ именовано особы пôсля постановъ синоду Замойского, и єдино запереченье VI-ôй главѣ синоду Замойского de reform. и дотычнымъ въ згаданôй буллѣ словамъ (placeti regii [48]), до нинѣ удержуване въ силѣ и куріею римскою не тыкане, — есть пôдставою именованя руско-католицкихъ владикъ зъ свѣтского клира, — пôдставою, котру всякій „приятелѣ" нашои церкви можуть заразъ уважати недогôдною и зъ провінціяльнымъ канонічнымъ правомъ, до нинѣ не знесенымъ, незгôдною...

2. При дѣлѣ реформаціи нашои церкви належить звернути увагу на выразне унормованье жизненнои для рускои католицкои церкви справы — канонічного доповненя и ôдновленя єрархіи сеи церкви, щобы она въ цѣлою енерґією и широтою сповняти могла Богомъ сôй церкви повѣрену місію. [49])

3. Позаякъ дальше мужѣ ученій, ôдзначеній дипльомами, чи то докторскими чи маґістратурами, суть оздобою церкви и силою своєи науки повинні найти одвѣтне своимъ наукамъ занятье — належало бы пôсля нашои гадки зазначити, щобы на будуче высшій єрархічній степенѣ були надаваній по можности титулярнымъ докторамъ и маґістрамъ богословія або права канонічного, щобы черезъ те посягаючі за тыми степенями правдиво були свѣтлами церкви — и бракъ докторатôвъ або бодай маґістратуръ у высшихъ урядôвъ церковныхъ щобы не бувъ выкористуваный противъ насъ.

[39]) Harasiewicz ann. eccl. ruth., 182.

[40]) Тамъ-же, 221.

[41]) Тамъ-же, 295.

[42]) Тамъ-же, 583.

[43]) Likowski loco cit., I, 73.74. Монахи, довѣвши свѣтскій клиръ до цѣлковитого упадку, радили тогдѣ церквою самѣ, именно ôдъ часôвъ Велямина Рутского.

[44]) Тамъ-же I, 74. — Зрôвн. Theiner I. 134. (Likowski I. 165).

[45]) Kalinka, żywot św. Jozafata, 179.

[46]) Annales eccl. ruth., 404, sqq.; Likowski, loco cit. I., 88. sqq.

[47]) Булля Пія VII: In universalis ecclesiae regimine, h: Annales eccl. ruth., pag. 796.

[48]) Гл. Harasiewicz, loco cit., 610, 802.

[49]) Здавалось бы, що при найновѣйшихъ обсадахъ епископскихъ престолôвъ залишено митрополитальній прероґативы, надані имъ буллями „Decet Romanum Pontificem" (1596) и „In universalis Ecclesiae regimine" (1807)...

Дописи „Дѣла".

Зъ Перемышля.

[Справа руского дѣвочого института. — Обсада мѣсця катихита ґімназіи. — Концертъ „Лютнѣ".]

Чи не радій бы дорогій землячки дôзнати ся, щô дѣє ся зъ рускимъ дѣвочимъ институтомъ чи т. зв. „воспиталищемъ" маючимъ основати ся въ Перемышли, и щô робить управляючій совѣтъ зъ зôбраныхъ фондомъ, щобы вже разъ приступити до отвореня того института, такъ дуже конечного для рускихъ дѣвчатъ: — Одповѣдь коротка: не робить ся майже нѣчого. Кôлька разôвъ до року зôйде ся совѣтъ, посовѣтує, покиває поважными головами, та й зъ чувствомъ добре сповненого обовязку патріотичного розходить ся домôвъ. А спытаємо ся: що ураджено нового? почуєшь стереотипне: „А но, теперь годѣ що зачинати, треба повременити, ажъ въ Перемышли подешевѣє..." Ось сего року лучає ся купити гарный одноповерхій будынокъ, зъ огородомъ на Пôдгôрю, близько церкви катедральнои, та въ гарнôмъ и здоровôмъ мѣсци, ôдъ панѣ Шашкевичевои, вдовы по пок. старостѣ, за цѣну 18.000 зр. Першенство купна застерегла п. Шашкевичева совѣтови дѣвочого воспиталища. Зрадѣли добрі люде, що ось ось сповнять ся давні бажаня Русинôвъ — заложити школу дѣвочу чи институтъ. И що-жь думаєте, робить совѣтъ? А но, якъ звычайно, зôйшовъ ся разъ и ухваливъ надуматисъ; зôбравъ ся другій разъ и знову рѣшивъ повременити и надуматисъ, а згадана реальнôсть готова перейти тымчасомъ въ чужі руки — и мы знову будемо богатшій о одинъ примѣръ бôльше нашои байдужности и нездарности. А дѣвчата нашій нехай дальше марнѣють безъ свого образованя та нехай дальше вынародовлюють ся въ польскихъ школахъ та приватныхъ заведеняхъ. Отъ вамъ позитивна робота нашихъ патріотôвъ!

Незвычайне зачудуванье выкликавъ у насъ фактъ слѣдуючій: На посаду руского катехита при тутешнôй ґімназіи польскôй и низшôй рускôй подало ся було щось ажь шѣсть кандидатôвъ. Були мѣжь ними люде, що мали красну квалiфiкацію и довгу практику учительску, та й чимало заслужилисъ для церкви и школы. Отже не хибло добрыхъ та гôдныхъ кандидатôвъ на посаду такъ дуже важну. Но що-жь дѣє ся? Всѣ найгôднѣйшій и найсильнѣйшій кандидаты перепали, а посаду катехита дôстає чоловѣкъ, щô доперва три роки священикомъ, и безъ найменшои практики учительскои, бо въ мѣсци его перебуваня, якъ кажуть, нема навѣть школы народнои. [Прим. Ред. А не можна бы знати причины такои незвычайнои протекціи и якій силы грали въ тôмъ дѣлѣ ролю?]

Львôвска Lutnia, вертаючи зô своеи прогульки въ Праги, задержала ся въ Перемышли и дала дня 18 с. м. концертъ въ сали товариства драматичного на Замку. Гостѣ заповнили биткомъ немалу салю и льожѣ. Lutnia въ числѣ 20 спѣвакôвъ ôдспѣвала добре велике число самыхъ польскихъ пѣсень, а свôй выступъ закôнчила пѣснію жидôвскою зъ текстомъ нѣмецкимъ ку великôй радости зôбранои переважно польскои публики. Мы, слухаючи гарныхъ польскихъ пѣсень, думали, що „Лютня" чей же бодай одну руску пѣсню заспѣває, — адже Перемышль лежить на рускôй земли и чимале число Русинôвъ було на сали. Але якъ розчарувалисъ мы, почувши при кôнци чисто жидôвску пѣсню! Тымъ бôльше вразила насъ тота нетерпимôсть нашихъ братôвъ, що они вертали зъ землѣ славныхъ Чехôвъ, выписавшихъ на своѣмъ прапорѣ взаимнôсть и любовь славяньску, та що мѣжь членами „Лютнѣ" бачили мы Русинôвъ пп: Ардана, Витошиньского, Стотанчика и Липецкого. [Прим. Ред. Яке ѣхало, таке здыбало: якій Поляки въ „Лютни", такій й Русины. А що-жь, чи пп. Русины спѣваки не могли зажадати, щобы замѣсть жидôвскои або побôчь жидôвскои пѣсни ôдспѣвати бодай одну пѣсню руску? Але Русины — рабы!]

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ

Добре поинформованій кружки назначують речинець скликаня рады державнои на день 9 жовтня. По буджетовôй дискусіи має прийти на денный порядокъ предложенье въ справѣ удержавленя зелѣзниць Кароля Людвика.

Спôльній нарады міністрôвъ зачали ся 18 с. м. у Вѣдни пôдъ проводомъ ґр. Кальнокого. Предметомъ нарадъ суть буджетовій проекты, котрі мають бути предложеній спôльнымъ делеґаціямъ. Кромѣ президуючого беруть участь: зъ спôльного правительства міністеръ вôйны Баверъ и адміралъ Штернекъ, дальше оба міністры-президенты ґр. Таффе и ґр. Сапарій, оба міністры скарбу д-ръ Штайнбахъ и Векерле. Коли угорска сторона высказала бажанье, щобы також покликати міністра a latere Сеґевія до тыхъ конференцій, тогдѣ зъ австрійского правительства для зрôвнаня обохъ половинъ взявъ у дѣлѣ сегобôчный найстаршій рангою міністеръ ґр. Фалькенгайнъ. Міністеръ скарбу державного Калай не мôгъ брати участи въ тыхъ нарадахъ, бо въ его родинѣ приключивъ ся случай смерти и ôнъ ôдъѣхавъ зъ Вѣдня. Про тій нарады пише Fremdenblatt, що они скôнчили ся въ недѣлю пôдъ проводомъ самого цѣсаря. На нихъ мавъ обговорити ся и означити ся буджетъ цѣлои монархіи на рôкъ будучій. Найзначнѣйшою его частиною складовою якъ звѣстно буджетъ военный, котрый выносить въ сѣмъ роцѣ троха бôльше нѣжь 117 міліонôвъ зр. для сухопутного вôйска, а трохи бôльше нѣжь 11 міліонôвъ на фльоту. Хоч та цифра далеко низша, нѣжь иншій великій державы зъ вымкою Италіи, призначають для свого вôйска, то зваживши на потребу, щобы задержати строгу ощадность введену на всѣхъ поляхъ державного житя, єй не можна теперь переступити, не учувши сего дôткливо. Мы маємо надѣю, що предложена сума передъ делеґаціями не богато буде рôзнити ся ôдъ сегорôчнои. та справедливо погодить вôйсковій и фінансовій интересы державы. При радибмъ столѣ сидять добрій и вымовній оборонцѣ обохъ становищь. Ходить о те, щобы знайти справедливу мѣру и не выйти поза те, що доконче потрѣбне, але и не лишити ся зъ заду. Кождый знає сегодня, що зарядъ военный не може спустити ся теперь на выповненье обовязку платячихъ податокъ, на хоробрôсть вôйска, на ґеніяльнôсть або щастье головного команданта. Военній заряды суть дѣяльній безъ устанку, офіцеры и жовнѣры працюють пильно и напружають ся, якъ рѣдко якій невтомимый горожанинъ або робôтникъ въ своѣмъ ремеслѣ. Образъ офіцира, котрый гайнує свôй часъ въ елеґантнôмъ байдакованю, и образъ жовнѣра, котрого выправляють до парады — щезли зъ очей. Средства вôйску подаваній выхôсновують ся въ способъ дуже совѣстный и енерґічный. А въ насъ ще бôльше робить роботы и ще бôльше зносить ся тягарѣвъ, бо власне въ нашôмъ вôйску господарює ся скупѣйше, нѣжь въ иншихъ державахъ. Осуды послѣдныхъ маневрôвъ въ Долѣшнôй Австріи прускими критиками показали докладно, о скôлько житье нашого офіцира труднѣйше и твердше, чимъ его товариша по фаху въ Нѣмеччинѣ або его камрата, — якъ сказавъ цѣсарь Вільгельмъ. Мы обмежаємо ся на найбôльше конечне. Але не треба було тыхъ судôвъ, бо наша управа военна знала добре о иствуючихъ хибахъ. Они показують тôлько загалови, що средства треба конечно помножити, щобы армія не потерпѣла середъ лихого стану. Зарадити же можна средствами невеликими въ порôвнаню, але зарадити имъ треба, єсли черезъ те не має строго роботячій орґанізмъ понести велику шкоду. Вôйны въ минувшихъ часахъ представлялись историкови яко самовôльній походы военній, теперь чоловѣкъ и въ послѣднôмъ селѣ гôрскôмъ знає, о що розходить ся и длячого податки въ великôй части выдають ся на удержанье вôйска. Наша монархія хоче утримати супокôй, але не може сего, єсли не буде стояти въ повнôй силѣ военнôй. Суть въ Европѣ народы, въ котрыхъ зъ рôзныхъ причинъ розвинувъ ся нахилъ до вôйны. Може бути, що сей нахилъ возьме перевагу, пôрве за собою и присилує насъ до обороны. Противники мира тымъ ôдважнѣйшій и мають тымъ бôльше надѣѣ на успѣхъ, чимъ слабшими имъ выдають ся его оборонцѣ. Они же слабнуть, чимъ бôльше знають про нашу силу. Се певно непожаданый станъ, єсли миръ можна удержати лише мечемъ, але мусимо старати ся, щобы мы були въ силѣ ôдповѣсти ситуаціи. Делеґаціи же, котрі знають характеръ положеня въ Европѣ, певно не ôдкажуть вôйску сего, взявши на взглядъ, що ему се конечно потрѣбне.

Найновѣйшій вѣсти про міністеріяльній конференціи кажуть, що они були досыть напруженій зъ причины значного жаданя міністра вôйны. На нихъ сей міністеръ заявивъ, що высокôсть жаданого кредиту буде залежати ôдъ результатôвъ нарады спôльнои вôйсковои комісіи нѣмецко-австрійскои, котра має высказати послѣдну гадку на основѣ того, що зауважали при послѣдныхъ маневрахъ. Власне зъ причины напору Нѣмеччины, жаданя міністра вôйны перейдуть безъ змѣны и не будуть навѣть въ найлѣпшôмъ разѣ зредукованій. Поголоска мовь-бы за-для рôзныхъ поглядôвъ грозила криза кабінета, суть покищо безосновні.

Politik такъ пише про ситуацію въ радѣ державнôй: „Звѣстне домаганье Пленера, щобы по новôмъ зôбраню рады державнои приступити до зложеня компактнои бôльшости Przegląd рѣшучо ôдкидає и промавляє за тымъ, щобы не переходлюватисъ и не спинювати природного розвою справъ. Надто доносять до Przeglądу, що въ офіціяльныхъ кружкахъ надѣють ся успѣшныхъ результатôвъ зъ цѣсарскои подорожи до Чехіи. Цѣсарь — якъ думають — въ ôдповѣдь на пôдданьчі промовы до автономныхъ корпорацій выскаже свои погляды и бажаня що-до розвязаня тыхъ справъ, котрі можуть осягнути актуальнôсть лише за притакомъ короны. По молодо-Чехахъ обѣцюють собѣ въ офіціяльныхъ кружкахъ, що мимо переваги шовінізму въ ихъ радахъ они будуть заховувати ся супокôйно пôдчасъ побуту цѣсарского та ще будуть старати ся перевысшувати въ маніфестаціяхъ льояльности. Przegląd додає, що не можна высоко цѣнити такои льояльности, котра не спроваджує за собою змѣну тактики."

Мѣжь консервативно-католицкими послами суперечности ще доси не лагодять ся. Епископъ Карльонъ въ бесѣдѣ своѣй, котру мавъ на зôбрахъ католицко-консервативного товариства въ Дайтшь-Ляндесбергѣ высказавъ гадку, що причиною розвязаня державнои рады було заявленье епископôвъ, що надôйшовъ часъ побѣды для католицкихъ домагань. Дальше епископъ Карльонъ жалувавъ ся, що правительство кôлькохъ пословъ, котрі добре заслужили ся для вѣроисповѣднои школы покликано будьто до палаты панôвъ, будьто на высокій офіціяльній становища та черезъ те ôдорвано ихъ ôдъ працѣ коло реформы шкôльного законодательства. Епископъ заявивъ ся однако противъ острѣйшому тонови въ католицкôмъ сторонництвѣ. — Въ Ґотсісъ знову мѣщаньске касино конституційно-католицке ôдбуло зборы и на нихъ посолъ Мартинъ Турнгеръ складавъ посольске справозданье а посолъ Колеръ бувъ присутнымъ. Тамъ ухвалено также резолюцію, въ котрôй зав'язано обохъ тыхъ пословъ, щобы они старали ся перевести въ посольскôй палатѣ нове для конституційныхъ интересôвъ корисне уґрупованье партій та тымъ отворили собѣ дорогу до дѣяльности на ґрунтѣ засадъ католицкого соціялізму, щобы выєднати справедливе законодательство політичне, привернути христіяньску школу и выборотя собѣ реформу законодательства въ дусѣ католицкого соціялізма.

До Pol. Corr. пишуть зъ Будапешту, що патріоты мадярскій були невдоволеній зъ політики ґр. Сапарія и пôдозрѣвали, що ôнъ на Угорщинѣ пôдпомагає меньшій національности. Але коли цѣсарь выступивъ не-

давно противъ ôдѣльныхъ національныхъ змагань мѣжь Словаками и Румунами въ Ґальґочи и въ Бистрици, опозиція противъ ґр. Сапарія майже утихомирилась. Може бути, що поодинокй особности противники ґр. Сапарія будуть дальше нападати на него, але серёдъ нинѣшныхъ обставинъ они не мають нѣякого значѣня, бо се суть кружки будь-що-будь опозиційнй.

Урядовый орґанъ мадярского правительства Nemzet, котрый доси прихильно дививъ ся на манифестаціи въ користь зъединения Кроатіи зъ Далмаціею, теперь ôдносить ся до сеи справы дуже неприхильно. Въ послѣднôмъ числѣ грозить, що настануть часы поважнй для мѣста Загребу и не лише для Загребу, але также для иншихъ Славянъ монархіи, если бы въ Загребѣ або въ Празѣ повторила ся демонстрація та показало ся, що славяньскй змаганя стоять въ суперечности зъ интересами державы. Въ такôмъ случаю наступила бы змѣна въ внутрѣшнôй угорскôй и австрійскôй политицѣ, щобы внѣшна политика могла бути тымъ успѣшнѣйша.

Що-до зъединения Далмаціи зъ Хорватіею то вплывовй политики далматиньскй задивляють ся на се пытанье такъ, якъ се высказує Narod, орґанъ бурмістра въ Спалято д-ра Булята. Въ тôй статьи каже ся: „Любимо, поважаемо и высоко цѣнимо хорватске право державне. Наша хорватска партія національна въ Далмаціи неразъ пôдносила высоко прапоръ хорватского права державного въ далматиньскôмъ соймѣ и говорила о тôмъ въ вѣденьскôмъ парляментѣ. Мы вѣруемо въ наше право державне а также и въ се, що оно на певно ôднесе побѣду. Але если справа йде о скоре прилученье Далматіи, щобы якъ найскорше перевести сю основну точку нашои проґрамы, то мусимо шукати о пору на живôмъ законѣ, бо ôнъ намъ запоручае певный успѣхъ. На основѣ закону угоды Хорватіи зъ Угорщиною сполученье близше до зреалізованя, якъ на основѣ хорватского права."

——

Зъ Берлина доносять, що наданье ордеру Владиміра першои клясы царемъ россійскому амбасадорови въ Берлинѣ Шувалову зробило тамъ дуже добре враженье. А се тымъ бôльше, що мотивы подані, що наданье наступило за-для знаменитого сповненя своихъ дипломатичныхъ обовязкôвъ, уважають новымъ доказомъ на те, що царь стоить якъ передъ тымъ ще при намѣрѣ супокою. Амбасадоръ Шуваловъ вертае ся въ кôлькохъ дняхъ назадъ до Берлина и се уважають стверджѣньемъ того, що царь приѣде до Берлина.

Россійскй дневники приносять безъ устанку описы взрастаючои чимъ разъ бôльше нужды въ дôткненыхъ неврожаемъ ґуберніяхъ. Якъ доносять до Post, то найгôршй ôдносины по при Казани знаходять ся въ пензеньскôй ґуберніи. Зъ пензеньского повѣту такъ пишуть до урядовои ґазеты въ Пензѣ: По селахъ панує цѣлковита втрата духа; нарôдъ вже зовсѣмъ спавъ зъ силъ, пôдпадае рôзнымъ хоробамъ и безрадный та въ ôдчаяню стоить передъ новымъ недостаткомъ якои-будь поживы. На улицяхъ подыбуемо цѣлй громады выголодженыхъ мужикôвъ, котрй молять насъ о милостиню и безъ цѣли блукають шукаючи за помочію. Въ однôмъ селѣ кореспондентъ бачивъ женьщину окружену малыми дѣтьми, котра мовь божевôльна кричала: Помочи! помочи! На пытанье, чого она хоче, ôдповѣла, що хоче ѣсти та вмирае зъ голоду зъ малыми дѣтьми. Такй сцены можна подыбати всюды. Часописи пôдносять также, що наслѣдкомъ неврожаю въ Россіи зъубоженье россійского дворяньства выходить теперь ще бôльше на яву. Въ цѣли пôднесеня економичного стану дворяньства заложено для него банкъ дворяньскій. Що року оголошуе сей банкъ многй лицитаціи на заставленй тамъ маєтки, але лише зъ трудностію можна теперь знайти на нихъ купця. Дневники оголошують спись земскихъ посѣлостей, котрй въ речинци жовтневôмъ с. р. суть призначенй на лицитацію. Сей спись обнимае бôльше нѣжь 900 маєткôвъ въ найрôзнѣйшихъ сторонахъ Россіи а мѣжь ними суть и такй, котрй приналежать до найпершихъ фамилій въ россійскôмъ царствѣ.

——

Другій тоастъ выголосивъ въ Раймсъ президентъ французскои републики Карно на бенкетѣ и въ тôй бесѣдѣ сказавъ, що Франція мае знову важну ролю въ свѣтѣ та ей армія ôджила на ново. Згадки про минувшй войны повиннй теперь загинути. Край бажае, щобы Франція могла сполучити всѣ свои силы на се, щобы вела и дальше политику рѣшучу, супокôйну, вольнодумну, але енерґичну та мирну, котра була бы ôдповѣдна ей гôдности та котрои успѣхъ бувъ бы очевидный. Нарôдъ зъ жадобою жде на утихомиренье и ôдысканье довѣрія. Сю бесѣду ґазеты приняли яко мирный знакъ.

До Риму прийшли першй двѣ тысячи французскихъ богомольцѣвъ, котрй суть въ переважнôй части робôтниками. Папа принимавъ ихъ въ церквѣ св. Петра. Насампередъ перечитано адресу до папы, а опôсля папа читавъ стоячи ôдповѣдь въ французскôмъ языцѣ черезъ 25 минутъ, въ котрôй выключно бесѣда о соціяльныхъ проблемахъ. Папа высказавъ въ нѣй тй самй засады, котрй ôнъ розвинувъ въ послѣднôй енцикліцѣ и въ своѣй бесѣдѣ кôлька разы папа на ню покликувавъ ся. Квестію заплаты означивъ яко квестію сполучену въ совѣстію, котру можна порѣшити лише зъ споудѣломъ любви ближнего. Лише тутъ релиґія мае право интервенювати. Впрочôмъ и въ сей бесѣдѣ якъ и въ своѣй енцикліцѣ положивъ папа притискъ на конечнôсть скомбінованои акціи церкви и заходôвъ та средствъ помôчныхъ публичныхъ урядôвъ. Особливо остро выступивъ папа супротивъ соціялістôвъ, назвавъ ихъ безбожниками та остерѣгавъ робôтникôвъ передъ ихъ революційными змаганями.

НОВИНКИ.

— **Въ справѣ товариства „Гуцульскои Сôлки" въ Коломыи** одержуємо слѣдуюче запытанье: „Чи не могла бы намъ Хвальна Редакція донести де-що про коломыйске товариство „Гуцульска Сôлка?" Кôлька мѣсяцѣвъ уже минуло, якъ ôдбули ся загальнй зборы членôвъ того товариства, а о тôмъ — о ухвалахъ зборôвъ, о финансовôмъ станѣ товариства, о его розвою — не подыбали мы доси нѣгде й згадки. — *Членъ того товариства.*" На се запытанье мы ôдповѣмо хиба те, що редакторъ нашои часописи ще передъ двома мѣсяцями, при нагодѣ побуту у Львовѣ директора „Гуцульскои Сôлки" п. Илар. Герасимовича позволивъ бувъ собѣ просити его о присланье деякихъ датъ въ тôй справѣ, однакожь до сего часу редакція „Дѣла" не одержала нѣчого. Розумѣе ся, мы бы охотно перепечатали такй даты и зъ другои якои часописи, та нѣгде доси не подыбали. Оно певно, що въ интересѣ товариства було бы подавати якъ найчастѣйше справозданя зъ дѣяльности его и стану, а яка тому причина, що се не дѣесь, того мы не знаемо. Може бути, що управа „Гуцульскои Сôлки", була бы готова подати кождому членови товариства зъ-окрема потрѣбнй даты, тожь хто потребує що знати, нехай титуломъ члена удае ся зъ запытаньемъ просто до управы „Гуцульскои Сôлки" въ Коломыи.

— **Міністеръ судôвництва ґр. Шенборнъ въ Золочевѣ.** Приѣзджаючого міністра повитали на золочѣвскôмъ двôрци репрезентанты мѣста т. е. бурмістръ д-ръ Білльотъ и д-ръ Гайне, заступникъ президента окружного суду Альшеръ и заступникъ прокуратора, комісарь повѣтовый Выбрановскій и ґр. Володимиръ Дѣдушицкій. Привитавши ся зъ дожидаючими его на двôрци ґр. Шенборнъ ôдъѣхавъ зъ президентомъ бар. Симоновичемъ и совѣтникомъ Альшеромъ до будынку рады повѣтовои, де въ сали засѣдань ôдбуло ся снѣданье. О годинѣ $1^3/_4$ удавъ ся міністеръ до суду окружного на візитацію и тутъ запôзнавъ ся зъ персоналомъ урядничимъ лично, та выпытувавъ деякихъ урядникôвъ о ихъ приватнй ôдносины. О $2^1/_2$ годины выѣхавъ ґр. Шенборнъ въ товариствѣ ґр. Вол. Дѣдушицкого, президента бар. Симоновича, совѣтника Тхуржницкого и секретаря Ценкера до Пôдгорець а въ-ôдси по огляненю замку до Пенякъ до ґр. Дѣдушицкого. Въ недѣлю выѣхавъ ґр. Шенборнъ зъ Золочева курієрскимъ поѣздомъ до ґр. Потоцкого въ Ланцутѣ. Тутъ переночувавъ а нинѣ мавъ тамъ оглянути судъ повѣтовый и ôдъѣхати до Крешовичь коло Кракова до ґр. Потоцкого, въ ôдки завтра т. е. во второкъ поверне до Вѣдня. На львôвскôмъ двôрци пращавъ переѣзджаючого вчера міністра персоналъ львôвскихъ судôвъ и прокураторіи а президентъ бар. Симоновичъ ôдпровадивъ его до Перемышля, зъ ôдки вечеромъ повернувъ до Львова.

— **На синодъ провінціяльный,** запôзнавъ епископскій ординаріятъ въ Перемышли кромѣ управненыхъ ще слѣдуючихъ оо.: Желехôвского Юстина, Яблоновского Ивана, Мельника Теодора, Негребецкого Ивана, Чеховича Ореста, Чернецкого Василя, Хилака Стефана, Левицкого Павла, Париловича Ивана, Сѣлецкого Кирила, Копистяньского Сильвестра, Дмоховского Теофиля, Кравича Зенона, Добряньского Стефана, Дуркота Юліяна, Лысяка Тимотея, Клѣща Полієвкта и Хилака Володимира.

— **Въ справѣ дяковскôй въ греко-кат. епархіи Перемыскôй** надôславъ намъ Вп. о. Василь Чернецкій зъ Сѣльця белзкого слѣдуюче письмо: длячого не скликують ся загальнй дяковскй зборы въ Перемышли, ôдповѣдаю интересованымъ, що се не наступить такъ довго, поки не збере ся для дяковского товариства значнѣйше число спомагаючихъ членôвъ зъ Вп. епархіяльного духовеньства и зъ свѣтскихъ свѣтлыхъ Русинôвъ, котрй, увôйшовши на загальныхъ зборахъ у выдѣлъ, могли бы дяковску справу користно напередъ вести. Хочь до згаданого товариства вписало ся вже до-теперь бôльше число звычайныхъ членôвъ, нѣжь статутъ вымагае до скликаня загальныхъ зборôвъ, то въ виду того, що самй дяки у выдѣлѣ не дали бы собѣ зъ дѣловодствомъ рады, не скликують ся загальнй зборы. — *В. Чернецкій.*

— **Ôдъ о. Ил. Пачовского** пароха зъ Борщевичь одержали мы слѣдуюче письмо: „Почтенна Редакціе! Въ ч. 199 Вашои часописи выражує почтенный дописуватель „з—β" здивованье, що въ школѣ въ Борщовичахъ выкладовый языкъ польскій и хотѣвъ бы зъ того чинити докôръ нерадѣня мѣсцевому душпастирю, — котре поясняю симъ п. дописувателеви, що населенье Борщовичь въ бôльшôй части польске: на 346 дѣтей, обовязаныхъ ту 1891 року до школы, есть 190 обряду латиньского а 156 обряду греко-кат. [*Прим. Ред.* Чи дѣти обряду латиньского говорять по польски чи по руски? Бо если по руски, то лат. обрядъ не мае значѣня]. При орґанізаціи тутешнои школы року 1881 рада громадска зложена переважно зъ членôвъ Полякôвъ, разомъ зъ обшаромъ двôрскимъ переголосувала рускихъ членôвъ, заявившись на пôдставѣ бôльшости населеня за выкладовымъ языкомъ польскимъ, отже пес Hercules. — — Упрашаючи о ласкаве помѣщенье того поясненя, остаю зъ почтеніемъ — *Ил. Пачовскій,* душпастирь Борщовичь.

— **Кôнь Юстина Шкôльника** въ Игровици коло Тернополя уподобавъ собѣ огородъ Марыськи Колодѣйки и ôдъ часу до часу навѣдувавсь на еи бурьки. Колодѣйка кôлька разôвъ коня заняла, а наконець, не маючи вже терпцю, вôгнала его въ буракôвъ рискалемъ. Кôнь уступивъ ся, але вже лишь на трехъ ногахъ, бо четверту рискаль ôдрубавъ. Колодѣйка заплакала, але се на нѣчо не здалось — сльозы ноги коневи не звернули. Коня убито, а Колодѣйцѣ присудили заплатити Шкôльникови 90 зр.

— **Вернулась зъ тамтого свѣта.** Въ Бутинахъ — якъ намъ зъ-вôдтамъ пишуть — хорувала одному господареви дитина на коклюшь. Въ недузѣ сильно закашлялась на постели, посинѣла и упала мовь мертва. Отець, будучи певнымъ, що дитина вже упокоилась, пôйшовъ до церкви, казавъ по душѣ передзвонити и забравъ зъ церкви свѣтло засвѣтити мерцеви. Але остовпѣвъ, коли вернувшись до хаты, побачивъ, що дитина жива сидить на постели, тримае въ руцѣ грубу бараболю и смачно заѣдае...

— **Въ Дôбросинѣ** — якъ намъ зъ-вôдтамъ пишуть — купивъ господарь сынкови пістолетъ, щобы вчивъ ся стрѣляти. Цѣкавый сынокъ вымѣривъ до воробця на стрѣсѣ, а якъ стрѣливъ, воробець полетѣвъ собѣ здоровъ, а хата — згорѣла.

— **Зъ Сокаля** пишуть намъ, що тамъ оногды въ ночи злодѣй выломавъ муръ въ урядѣ податковôмъ и забравъ зъ бюрка незначну грошеву квоту. Злодѣй пробовавъ добутись до зелѣзнои касы — хотѣвъ перерахувати грошѣ податковй, та трудна була справа.

— **Кôтъ убійцею.** Дня 14. н. ст. вересня вечеромъ лучила ся въ Виковѣ горѣшнôмъ повѣта радовецкого на Буковинѣ страшна пригода. Селянинъ Иванъ Бурлика вийшовъ зъ жѣнкою зъ хаты, лишаючи въ колисцѣ сплячу 6 тыжневу дитину. На печи спавъ кôтъ. Коли Бурлики повернули представивъ ся имъ страшный видъ. На лици дитины сидѣвъ кôтъ, ôдгризъ ей нôсъ и пазурами ранивъ ей. Ратунокъ дитины бувъ вже неможливый и она до годины умерла. Кôтъ, котрого Бурликъ забивъ на мѣсци, не показувавъ передъ тымъ нѣякои хоробы, котра оправдувала бы сей нападъ на дитину.

— **Страшне убійство.** Въ Сенъ-Бріенъ у Франціи лучила ся зъ суботы на недѣлю минувшого тыжня страшна пригода. Знаный професоръ политехники, Дібоа, убивъ въ хвилевôмъ приступѣ божевôльства свою жѣнку перерѣзавши ей ножемъ кухоннымъ горло и пхнувши ей двичѣ въ серце, а ôттакъ подушивъ двое сплячихъ дѣточокъ, въ лôжкахъ. По сѣмъ вийшовъ коло 1-он годины въ ночи на мѣсто, замкнувши служницю на ключь въ кухни. О 5-ôй годинѣ рано вернувъ ôнъ а служниця почала пукати и просити, щобы ей отворивъ. Прошеня однакъ не помогли. Почала тогды кричати и клакати крôзь окна о помôчь. Позбѣгали ся сусѣды, выважили дверѣ та силомôць дôстали ся до мешканя. Очамъ ихъ представивъ ся страшный видъ. Передъ порогомъ лежали трупы професоровои жѣнки и его двоихъ дѣточокъ а серёдъ комнаты висѣвъ трупъ самого Дібоа на трапезѣ, призначенôмъ на ґимнастику для его дѣтей. На столѣ лежавъ листъ, послѣдне его письмо зъ завѣщаньемъ и сй слова: „Я убивъ свою жѣнку, котра була ангеломъ; не можу пережити ей смерти". Въ письмѣ описавъ Дібоа навѣть найменшй подробицѣ злочину.

— **Стрейки воякôвъ** въ Швайцаріи, Австраліи, Англіи и Америцѣ не рѣдкй и имъ нѣхто не дивує ся. Щобы однакожь въ захваленôй зъ своеи дисципліны арміи нѣмецкôй лучивъ ся такій непослухъ якъ недавно въ Кротошинѣ въ Познаньскôмъ, того ще не бувало. Дневники нѣмецкй доносять: Капітанъ першои компаніи 37-го полку пѣхоты, хотячи за якусь дрôбну провину покарати своихъ воякôвъ, приказавъ минувшои недѣлѣ ставати цѣлôй компаніи чотири разы до апелю. При трехъ першихъ апеляхъ ставили ся всѣ, при четвертôмъ бракло 21 воякôвъ. Вôзванй, щобы ставили ся, ôдповѣли, що змученй. Всѣхъ ихъ арештовано а судъ военный засудивъ 17 на 18 мѣсяцѣвъ а 3 на 21 мѣсяцѣвъ тяжкихъ робôтъ.

— **Князь Бісмаркъ,** сидячи на селѣ процесує ся. Въ однôмъ зъ послѣдныхъ нумерôвъ урядового нѣмецкого Reichsanzeigera, въ части оголошень судовыхъ, появила ся жалоба князя Бісмарка противъ одного зарôбника денного, а то о заплаченье запавшого чиншу въ высотѣ 36 марокъ, о 5 марокъ за недоставленье двохъ курокъ и однои гуски и вкôнци о 5 марокъ титуломъ ôдшкодованя за незроблену роботу.

— **У Львовѣ** въ самôй серединѣ мѣста, бо на площи Катедральнôй напали вчера о 11 годинѣ въ ночи 4 вôйсковй пекарѣ на шевця Юліяна Черского и такъ его порубали баґнетами, що ледви живого завезено его до шпиталю. Позаякъ въ тôмъ мѣсци не було поліціянта, то публика сама пустила ся за утѣкаючими воячами и одного зъ нихъ Карла Пешку зловивъ на Сикстускôй улици вôзникъ н-ръ 109. Утѣкаючй вояки розганяли публику баґнетами. Зловленого Пешку ôдставлено на поліцію, котра ôддала его властямъ вôйсковымъ.

— **Рада повѣтова въ Рудкахъ** уконституувала ся 17 н. ст. вересня. Презесомъ выбрано ґр. Андрея Фредра, заступникомъ презеса нотаря Казиміра Курка. До выдѣлу увôйшли: о. Мих. Матковскій, Мих. Косъ, Альб. Райскій, Меч. Левицкій и кс. Мих. Камѣньскій.

— **Арештованье.** Староство въ Снятинѣ повѣдомило черновецку поліцію, що въ Чернôвцяхъ мають укрывати ся Станиславъ, Иванъ, Людвика и Альбина Вінтеръ а также и Файвель Вайнберґъ, пôдозрѣнй о убійство, сповнене въ Товмачи. Черновецка жандармерія ôднайшла дѣйстно згаданй индивідуа и ôдослала ихъ до товмацкого староства.

— **Осьмилѣтный хлопець — піяністъ-артистъ.** Вчера въ сали „Фрозіну" продукувавъ ся зъ грою на фортепянѣ передъ численно зôбраными музиками, дневникарями и ихъ родинами маленькій хлопчина Павликъ Кочальскій, котрый ще повныхъ вôсѣмь лѣтъ не мае. Смѣло и складно вклонившись сѣвъ на высокôмъ табуретѣ та навѣть ногами землѣ не досягавъ. Щобы мôгъ педалами рушати, на се при фортепянѣ бувъ окремый приладъ. И якъ ôнъ славно гравъ! Всѣхъ здивувавъ, ôдôгравши тяжкй творы Мендельсона, Шопена, Ґотарда, Бетовена, а навѣть и свои власнй двѣ композиціи. Феноменальный талантъ, смѣла гра, техника скôнчена — кажуть надѣятись въ него славного піяніста. Тому й оплескували его гру зôбранй, на котрыхъ зробивъ велике враженье. Богато мельомановъ львôвскихъ выбирае ся на его концертъ, котрый ôдбуде ся 1 жовтня.

— **Жидôвска спекуляція.** Черновецка Gaz. Pol. пише, що богатй жиды одержують ôдъ мѣскихъ лѣкарѣвъ тамошныхъ безплатнй рецепты и лѣчать ся коштомъ громады. Мѣсто Чернôвцѣ платить рôчно 3.000 зр. за безплатнй рецепты для убогихъ а тымчасомъ користають зъ того безличнй обманщики.

— **Перегоны пливакôвъ въ каналѣ Ля Маншь.** Велике зацѣкавленье повстало мѣжь лондоньскими спортсменами зъ причины перегонôвъ, якй мають ôдбути ся мѣжь однымъ Американцемъ, Англійцемъ и Шведомъ въ каналѣ „Ля Маншь". Всѣ три соперники выплывають зъ Довру; въ ôдповѣднôмъ ôддаленю поплынуть за ними судьѣ на пароходѣ. Цѣль плавбы есть Калє. Въ Англіи якъ то звычайно при подôбныхъ нагодахъ дѣе ся, поробено вже великй заклады на тй перегоны.

— **Дрôбнй вѣсти.** Въ Вадовицяхъ умеръ нагло президентъ тамошного суду окружного, совѣтникъ двору Иванъ Данецкій въ 59 роцѣ житя.

— **100.000 зр. и 50.000 зр.** выносять обѣ головнй выгранй великои пражскои льотеріи. Звертаемо увагу нашихъ читателѣвъ, що тягненье наступить вже 15 н. ст. жовтня.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

До вѣденьскои семинаріи духовнои принятй на I рôкъ: Васильчакъ Евдокимъ, Сембратовичь Людомиръ и Кочиркевичь Андрѣй.

Епископскій ординаріятъ розпорядивъ, що питомцѣ, котрй вступають на IV рôкъ до семинаріи мають явити ся 15 н. ст. жовтня до приняти.

Канонічну институцію на Башню деканата любачѣвского одержавъ о. Іосифъ Рейнаровичь.

Завѣдательство парохіи Монастиръ деканата ярославского одержавъ о. Романъ Чайковскій.

Въ звязь канонічну епархіи перемыскои принятый укôнченый богословъ архієп. львôвскои Иванъ Дуркотъ.

Ôдпустку на 3 мѣсяцѣ одержавъ о. Лука Боднаръ парохъ Стрѣльбичь.

Намѣстництво продовжило дотацію 300 зр. для сотрудника въ Краковци деканата яворôвского на дальшій оденъ рôкъ т. е. до 1 н. ст. сѣчня 1892.

Вѣсти зъ еп. Станиславôвскои.

Въ пропозицію на Сухоставъ принятй оо.: Гр. Ковчь, Ил. Сѣменовичь и К. Литвиновичь.

На конкурсъ зъ речинцемъ до 10 н. ст. падолиста розписанй парохіи: Порхова, деканата бучацкого (о. Бѣлиньскій зъ Перемилова зрѣкъ ся презенты), Яблониця, надвôрнянского деканата и Братишѣвъ, тлумацкого деканата.

Введенй оо: Д. Хоминъ яко завѣдатель въ Яблôнцѣ, Т. Гаморакъ яко завѣдатель въ Торговици, Евг. Филиповичь яко завѣдатель въ Олеши, М. Бровка яко сотрудникъ въ Говиловѣ, Вол. Каргутъ яко прив. сотрудникъ въ Циганахъ и Ал. Русинъ яко сотрудникъ въ Обертинѣ.

Титулъ выслуженого декана одержавъ о. Ал. Княгиницкій въ Залѣщикъ.

Консисторскими совѣтниками именованй оо.: Теод. Косевичь зъ Опришовець и Илія Мардаровичь зъ Каменокъ великихъ.

Испитователями просинодальными именованй: крилошане Фаціевичь, Литвиновичь, Ткачуникъ и Шанковскій, проф. І. Лопушаньскій, парохъ дому карного Т. Трачь, катихитъ ґимназіи М. Семенôвъ и оо. Левъ Витошиньскій, А. Струтиньскій и Теоф. Петрушевичь.

Увôльненй ôдъ испиту конкурсового оо.: Ив. Стеблецкій зъ Серафинець, Е. Андруховичь зъ Биткова, Д. Каратницкій зъ Илинець и Л. Витошиньскій зъ Радча.

До вѣденьскои духовнои семинаріи принятй на III рôкъ Мих. Баричко и Петро Коцюба а на першій рôкъ Іос. Романюкъ.

Посмертнй — ☦ — оповѣстки.

Іосифа зъ Мелехôвъ Кочиркевичева, вдова по бувшôмъ сотруднику въ Мостахъ, упокоила ся тамъже въ молодôмъ вѣцѣ на грудну болѣзнь дня 14 н. ст. вересня. Покôйну похоронено въ родиннôмъ гробѣ въ Дѣврцахъ. Вѣчна ей память!

Дня 26 серпня упокоивъ ся **Рішардъ Посцьоресскій,** властитель дôбръ Кузьмина, членъ добромильскои рады повѣтовои. Бувъ се оденъ зъ найчестнѣйшихъ и найбôльше правыхъ характерôвъ. Позаякъ бувъ безженный, добра свои записавъ на стипендіи для родины. Въ той спосôбъ хотѣвъ забезпечити, щобъ добра его нѣколи не перейшли въ чужй руки, а могли все своякамъ его нести матеріяльну помôчь. В. е. п.!

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 21 вересня. Дневный приказъ цѣсарскій высказує щиру подяку и похвалу за добре поведенье арміи и краєвои обороны пôдчасъ сегорôчныхъ маневрôвъ. Пôвурядова Sonn. u. Mont. Ztg. впевняе, що подорожь ґр. Таффого по Чехіи разомъ зъ цѣсаремъ не буде мати нѣякихъ политичныхъ наслѣдкôвъ. Проектъ нового права карного вôйскового вже готовый и по переглядѣ черезъ оба правительства предложить ся его парляментамъ.

Прага 21 вересня. На выставу прийшло 20.000 робôтникôвъ. Комітетъ привитавъ ихъ святочно. Робôтники пішли въ рядахъ зъ своими прапорами.

Софія 21 вересня. Въ Пловдивѣ святковано торжественно роковины сполученя Болгаріи зъ всхôдною Румеліею.

Лондонъ 21 вересня. Бальмаседа застрѣливъ ся вчера въ Сантъ-Яґо въ домѣ арґентиньского посольства.

Мадритъ 21 вересня. Посолъ Португаліи выѣхавъ зъ Мадрита. Причину дала статья дневника Imperial, котрый домагавъ ся активнои интервенціи Испанцѣвъ до внутрѣшныхъ справъ Португаліи. Посолъ заявивъ, що верне ся тогдѣ, коли испаньске правительство здементує се письмо.

Петербургъ 21 вересня. Великій князь Павло безнадѣйно захорувавъ.

въ Малашовець, що якъ завсѣгды такъ и въ тôй для насъ сумнôй године не ôдказавъ своеи сердечности; кс. І. Гвоздьовскому зъ Плотичи, котрый зволивъ ласкаво послѣдну прислугу покôйному ôддати; о. Е. Чайковскому зъ Голубôчка, котрый, хоть струдженый працею на ôдпустѣ въ церкви тернопôльскôй, до похорону на часъ означеный прибувъ ся. Не менше най буде подяка всѣмъ Вп. Панамъ и Панямъ, що зволили почтити своимъ прибутьемъ на кладовище память покôйного та засмученôй родинѣ своимъ спôвчутьемъ стались бальсамомъ потѣхи. Всевышній най Вамъ надгородить!

Игровиця 10 вересня 1891.

Александеръ Мриглодовичъ отець покôйного; Климентина зъ Чубатыхъ и Юрій Куницкій сестрѣнцѣ; Володимиръ Мриглодовичъ братъ.

Надôслане.

Всѣхъ наукъ лѣкарскихъ

Д-ръ Володимиръ Кобриньскій

ôдбувши студія и практику лѣкарску въ клінікахъ вѣденьскихъ а опôсля практикуючи яко лѣкарь повѣтовый черезъ пять лѣтъ въ Кроатіи

поселивъ ся теперь на постôйно

въ КОЛОМЫИ

и ординує при улици Мицкевича въ домѣ п. М. Дримера побôчь Café Central.

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на 1 ôмъ поверсѣ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (площа св. Духа) напротивъ головного ордеру.

Окуляры, пенсне, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні, рай..., и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Реперации найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“.

!КОСЫ!

изъ найлучшои стирійскои фабрики наособне порученье зъ найбôльшою старанностею выконаний:

55 центим. довгѣ, середно шир. по 45 кр.
60 „ „ „ „ „ 50 „
70 „ „ „ „ „ 60 „

За доброту тыхъ кôсъ приймаємо вельку поруку. 3869

Окрѣмъ повысше згаданыхъ суть еще вусшѣ по 40 кр. На пятькільограмову посылку иде 8—10 штукъ.

Народна Торговля у Львовѣ и філіи.

Ц. к. австрійскій зелѣзницѣ державнй.

Вытягъ зъ розкладу ѣзды важного ôдъ 1 червня 1891

(Пôсля годинника львôвского).

Одъѣздъ зô Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя

? рано. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Нового Санча, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіславова и Гусятина.

10⁵⁰ передполуд. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Сухои и Станіславова

8²⁵ вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіславова и Гусятина.

8⁵⁵ вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова и Сухои.

Въ напрямѣ до Черновець.

5²⁴ рано. Поѣздъ особ. до Станіславова и Коломыи

9¹⁰ передполуд. Поѣздъ поспѣшный до Станіславова, Черновець, Ясся Букарешту и Гусятина.

4³⁰ по полуд. Поѣздъ особ. до Станіславова, Черновець, Ясся и Букарешту.

10²⁵ вечеръ. Поѣздъ особ. до Станіславова, Черновець, Сучавы, Гусятина

Въ напрямѣ до Белзця.

9²⁵ передполуд. Поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля

7⁴⁰ вечеръ. Поѣздъ мѣшаный до Жовквы.

Приѣздъ до Львова.

Въ напрямѣ зô Стрыя.

7⁵⁴ рано. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова и Стрыя.

9⁰² рано. Поѣздъ особ. зô Станіславова, Будапешту, Мункача, Лавочного и Стрыя

3⁴⁰ по полуд. Поѣздъ особ. зъ Сухои, Хирова, Гусятина, Станіславова и Стрыя.

12¹⁰ въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Нового Санча, Хирова, Гусятина, Станіславова, Будапешту, Мункача и Лавочного.

Въ напрямѣ зъ Черновець.

6⁵⁰ рано. Поѣздъ особ. зъ Сучавы, Черновець, Станіславова.

2⁰⁰ по полуд. Поѣздъ особ. зъ Букарешту, Ясся, Черновець, Станіславова и Гусятина.

8⁰⁰ вечеръ. Поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Ясся Черновець, Станіславова, Гусятина.

11⁵⁹ въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Коломыѣ, Станіслава, Гусятина.

Въ напрямѣ зъ Белзця.

5⁴⁵ рано. Поѣздъ мѣшаный зъ Жовквы.

4²⁰ по полуд. Поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Афішѣ розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзницъ державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна на кождôй стація по цѣнѣ 6 кр. за примѣрникъ.

Одъ 1 н. ст. липня с. р. до 31 н. ст. серпня включно, переходять поѣзды безъ пересѣданя зъ Ряшова черезъ Ясло и Новый Санчъ до Орлова и назадъ. Поѣзды сѣ мають въ Ряшевѣ безпосередне полученье зъ ôдповѣдными поѣздами зелѣзницѣ Кароля Людвика а именно: зъ поѣздомъ ч. 26, ôдъѣздячимъ зô Львова о годинѣ 6 мін. 16 по полудни и поѣздомъ ч. 12, приѣздячимъ до Львова о годинѣ 8 мін 15. рано (пôсля годинника львôвского).

Вже вийшовъ зъ друку

КОРОТКІЙ ВЫКЛАДЪ

НАУКИ ВѢРЫ И ОБЫЧАѢВЪ

для христіяньскои молодѣжи и женихôвъ зъ додаткомъ

„Рôкъ церковный“

т. е. поясненье важнѣйшихъ праздникôвъ и обрядôвъ церковныхъ, написавъ **Анатоль Долиньскій** парохъ Якторова и Унева.

Книжочка ся обнимає 189 сторôнъ и може послужити яко **пôдручникъ до катехизацій въ Церквѣ и школѣ.** — Набути можна въ Ставропигійской книгарни у Львовѣ и у автора, почта Перемышляны. — ЦѢНА брошурованои 75 кр; оправнои 90 кр. На почту упрашає сядолучити 5 кр.

УВАГА. Того самого автора печатає ся **„Наука вѣры и обычаѣвъ“** въ 3 томахъ и коштує въ дорозѣ предплаты 3 зр., по выпечатаню 4 зр.

Учитель маючій довголѣтну практику, глядить лекціи на часъ необмеженый. Близша вѣдомôсть въ адміністраціи „Дѣла“.

Приватистъ VII. гл. шукає лекціи або ôдповѣдного занятія ôдъ 3—8 вечеромъ. Ласкавѣ зголошеня пôдъ „Е. М.“ редак. „Дѣла“.

СО-

рочки, маншеты, ковнѣрики калесоны, скарпитки, хустки, краватки, шлейки, рукавички и т. п. 2753

поручає найдешевше

МАГАЗИНЪ

БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне певно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескѣ силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Кирилъ и Методій

К Селецкого

рôчникъ по 50 кр. а. в.

Замѣстъ 1 зр. а в.

можна дôстати въ товариствѣ „Просвѣта“, ул. Вôрменьска ч. 27.

Запросины до передплаты на XIII и XIV томъ

Руской Историчнои Бібліотеки.

Томъ XIII вже вийшовъ и мѣстить: **Гетьманованье Ивана Выговского и Юрія Хмельницкого.** Томъ XIV друкує ся (доси вже 5 аркушѣвъ) и выйде зъ кôнцемъ вересня с. р. и мѣстити-ме: **Гетьманованье Брюховецкого** Оба томы въ оправѣ въ англійске полотно зъ золоченымъ вытискомъ и зъ пересылкою рекомандованою 3 зр. 10 кр. Брошурованй зъ пересылкою 2 зр. 60 кр

Передплату присылати переказомъ пôдъ адресою: *Ол. Бараньскій* у Львовѣ, ул. св. Миколая 13

НА ОСѢНЬ!

10.000 штукъ найшляхотнѣйшихъ деревъ овочевыхъ до саджения (низькопневй)

яблôнки въ 10 родахъ
грушѣ „ 18 „
сливы „ 7 „ 4024 2—4
броскивнѣ „ 4 „
морелѣ „ 2 „ (2 и 3 лѣтнй до 3000 штукъ)
орѣхи волоскй одинъ рôдъ найлѣпшій.

Цѣнники розсылаю на жаданье оплатно.

Прошу за вчасу замовляти.

Ф. РІҐЕТТІ въ Залѣщикахъ.

ГАЛИЦКІЙ

КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

приимає вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовує ихъ по

4½% на рôкъ.

2319 81—?

Десять медалѣвъ заслуги, дипльомъ признаня и дипльомъ гоноровый

на всесвѣтнôй выставѣ въ Антверпіи

за незрôвнаний

Выробы косметичнй, Тоалетнй и Парфумеріи.

Антілентіля. Нѣякій артикулъ тоалетный не може ити въ заводы що-до успѣху и доброты зъ Антілентілією. Се средство, одержане зъ ôдсвѣжуючихъ субстанцій, ухиляє въ короткôмъ часѣ **веснянки, плямы печѣнковй, близни и т. п., надає шкôрѣ свѣжу бѣлôсть, свѣжôсть и нѣжнôсть.** — Цѣна 2 зр.

Пиліптонъ волосю сивому и споловѣлому по кôлькоразовôмъ ужитю привертає красну барву. ПІЛІПТОНЪ не фарбує, лише ôдмолоджує волосье, котре пôдъ впливомъ сего ôдличного средства ôдзыскує первѣстну барву, мягкôсть и ôдзыскъ. — Цѣна фляшону 1 зр. 50 кр.

Валентінъ найсильнѣйше выпаданье волося здержує, цибульки волосвй взмôцняє и до вытворюваня та поросту волося побуджає. Цѣлый фляконъ 3 зр. Пôвъ фляшону 1 зр. 69 кр.

ПУДРЪ КНЯЖІЙ

не мѣстить жадныхъ металевыхъ примѣшокъ, єсть се найчистѣйша и найнѣжнѣйша мучка ростинна, приємно прилягає до лиця, надає красну, природну бѣлôсть и єсть неоцѣненымъ средствомъ до гігієнічнои окрасы лиця.

Пуделко мале бѣлого пудру 90 кр., цѣле 1 зр., зъ лебедикомъ 1 зр. 50 кр. Рожевый для бльондинокъ и кремовый для шатинокъ и брунетокъ, мале пуделко по 70 кр., бôльше зр. 1.10 зъ лебедикомъ зр. 1.60

Вода фіялкова. Усуває зъ лиця прищѣ, лишаѣ, угрики, попаденье и лущенье шкôры, выгладжує морщинки и долики ôспові. Лице ôдсвѣжує выбѣлює и вынѣжнює. — Цѣна 1 зр.

Мыло косметичне ôдзначає ся надзвычайною нѣжностію и дуже приємнымъ запахомъ, лагôдно вплыває на нашкôрокъ, не допускає розпадатись рукамъ и лицю, дуже добре очищує шкôру Ухиляє веснянки и жовто-бурй плямы зъ лиця. — Цѣна 60 кр.

И. ИГНАТОВИЧЪ

у Львовѣ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3, и улиця Галицка ч. 35., въ **Краковѣ** Суконницѣ ч. 20., и въ **Черновцяхъ** Ринокъ ч. 2.

Ц. к. выключно прив.

АПТИКА ПÔДРУЧНА

для подорожи и дому, необходима для каждого. Мѣстить 18 лѣкôвъ и предметôвъ. Цѣна за штуку 60 кр., зъ портомъ 84 кр. Дôстати можна по всѣхъ аптикахъ и дрогеріяхъ державы.

„Austria-Verbandetui“

Цѣна за штуку 70 кр., зъ портомъ 90 кр Дôстати можна у всѣхъ аптикахъ и дрогеріяхъ монархіи.

Головный складъ и высылка для Австріи: Wien IX. Porzellangasse Nr. 50.
Для Угорщины: Прешбургъ Dreifaltigkeits-Apotheke.

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продає товариство Просвѣта по **1 зр.** замѣсть 3 зр.

Перша повна популярна

ИСТОРІЯ РУСИ

уложена пôсля найновѣйшихъ жерелъ проф. Олександромъ Бараньскимъ зъ 40 илюстраціями и 2-ма мапами историчными въ 18 аркушахъ друку. Цѣна лише **50 кр.**; въ красной оправѣ **72 кр.**

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“ ул. Вôрменьска ч. 27 и по всѣхъ книгарняхъ Галичины и Буковины.

УЧИТЕЛЬ органъ руского товариства педагогічного, двотыждневникъ педагогічно-науковый, выходить ôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27 Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1·60 зр., на чверть року 1 зр.

ВЕЛИКА ПРАГСКА ЛЬОТЕРІЯ.

ПОСЛѢДНЫЙ МѢСЯЦЬ.

Головна выграна

100.000 зр.

50.000 зр.

ЛЬОСЫ à **1 зр.** поручають у Львовѣ: Авґ. Шеленберґъ, М. Йонашъ, Сокаль & Лілієнъ, Кіцъ и Штофъ, Як. Штро, Л. Х. Верфель

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Бѣлей · Папѣръ зъ фабр. Чарнильскои. · Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднар. 1171е

Ч. 204 Львôвъ, Второкъ 1[illegible] (22) вересня 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руских свят) о 5-ôй годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходитъ въ вôторокъ, и въ вôторокъ и пятницю по вечерамъ разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Администрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. У Вѣдни M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплату на „ДѢЛО" [illegible] у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО" съ лїтер. додаткомъ
въ Австрії: на границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на цѣлый рôкъ . . . 36 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр. на пôвъ року . . . . 18 зр.
на четверть року . 4 зр. 50 кр. на четверть року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
у Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на пôвъ року . . . . 9 зр.
на четверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.
Редакція, Администрація и Экспедиція подъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженье. — Рекламації неопечатані вôльні вôдъ порта.
Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.
Оголошения принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного стрôчки петитовои въ рубр. „Надѣслане" по 20 кр. а. в.
[illegible]

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты** и **залеглостей**.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ

Цѣсарь выдавъ слѣдуючій приказъ до вôйска, датованый въ Быстрици дня 15 вересня с. р.: „Що року беру участь при бôльшихъ вправахъ моеи арміи и обохъ вôйскъ краєвои обороны та пересвѣдчаю ся о безперестаннôмъ поступѣ боевои готовости моеи цѣлои силы оружнои. Сегорôчнй, доперва що скôнченй маневры, по части веденй на бôльшу нѣжь доси скалю, дали нагоду менѣ пересвѣдчити ся на велике мое вдоволенье, що моя оружна сила, вывѣнована ôдповѣдными военными средствами, образована одностайно, выгартована въ дѣяльности свѣдомôй своеи меты, у всѣхъ своихъ частяхъ звязана правдивымъ товариством та наповнена духомъ єдности, котра вже ôдъ вѣкôвъ есть еи спадщиною. Тому она дае повну запоруку, що зъ повнымъ посвяченьемъ выконае всѣ задачѣ, котрй оружна сила мае выконати въ мирѣ и въ хвили небезпечности. Высказую моѣй арміи и моимъ обомъ оборонамъ краєвымъ, а также всѣмъ вождамъ дуже горячу подяку та найповнѣйше признанье."

Пôсля дотеперѣшныхъ диспозицій, цѣсарь выѣде въ пятницю 25 вересня о год. 11-ôй въ ночи окремымъ поѣздомъ зелѣзничымъ зъ Вѣдня до Праги. Програма побуту цѣсаря на выставѣ вже рѣшучо уложена и предложена цѣсареви до затвердженя. Пôсля тои програмы ôдвѣдае цѣсарь два разы выставу, 26 и 27 вересня, перший разъ въ полудне, другій разъ вечеромъ. — По поворотѣ цѣсаря зъ Праги, ôдбудуть ся дня 5 жовтня въ ревірахъ цѣсарскихъ въ Мірцштегъ ловы на грубшого звѣра. Въ ловахъ возьмуть участь: цѣсарь, король саскій и кн. Леопольдъ баварскій.

Рада державна буде скликана 9 жовтня и по-при буджетъ буде займати ся выключно економічными справами. Крôмъ предложенъ о удержавленю зелѣзницѣ Кароля Людвика и субвенція для товариства пароходнои плавбы по Дунаю внесе міністеръ скарбу д-ръ Штайнбахъ проектъ закона, котрымъ подалось бы низшимъ клясамъ оподаткованымъ деякй улекшеня въ заробковôмъ податку, уважаючи сю справу за пильну и не хотячи еи ôдкладати ажь до часу переведеня загальнои реформы безпосередныхъ податкôвъ.

Провінціональне письмо ческе Izeran оголошуе розмову свого кореспондента зъ посломъ д-ромъ Герольдомъ. На запытанье, яке становище займуть молодо-ческй послы въ справѣ вѣденьскихъ пунктацій въ будучôмъ соймѣ, ôдповѣвъ Герольдъ: „Сли старо-ческй послы не зложать своихъ мандатôвъ до сойму, то повстане буря, якои ще въ насъ не бачили. Єсли же зложать свои мандаты, тогдѣ многй члены феодальнои посѣлости земскои полишать ся нерѣшимй и треба буде ческій соймъ розвязати. Въ новыхъ выборахъ мы не боимо ся пораженя, позаякъ нашъ народъ, довго-терпеливый и консервативный довершить рѣчей майже неможливыхъ, коли розпалить ся и тогдѣ его нѣчо не зможе спинити." На друге же пытанье, чи молодо-ческе сторонництво перейде въ пасивну опозицію, Герольдъ ôдповѣвъ: „Теперь переходити въ пасивну опозицію, бувъ бы нерозумъ. Впрочѣмъ о тôмъ свою гадку выскажу небавкомъ ясно въ Куттенберзѣ, щобы ческій народъ не вводити въ блудъ. Справа пасивнои опозиціи могла бы бути пôднесена лише за-для дуже важныхъ причинъ и въ користныхъ условинахъ, бо она веде до ôдчаяныхъ крокôвъ. Въ днн, въ котрôмъ ческй послы покинули бы державну раду, народъ мусѣвъ бы заперестати платити податки та бути на все готовымъ. Длятого не можна накликувати на разѣ до пасивнои опозиціи." Въ дальшôй бесѣдѣ д-ръ Герольдъ высказавъ ся, що нема надѣѣ, щобы щасливо розвязати правно державне пытанье. Вѣденьскй бо пунктаціи хочуть, щобы Чехи погодили ся зъ Нѣмцами, не зважаючи на Шлезкъ и Мораву а такимъ способомъ справа полагоджуе ся до половины. Отже напередъ треба бы справити самй пунктаціи. Молодо-ческй послы бажають доконати сего и довершити сесію акцію и въ соймѣ и въ радѣ державнôй.

Ag. Constantpl. заявляе, що донесенье парискою кореспондента Times а есть безосновне, именно мовь бы Россія дозволила на значный опустъ приналежного ѣй ôдъ Туреччины ôдшкодованя военного. Противно, Нелидовъ не перестае напирати на правильну сплату ратъ и на случай проволоки высылае ôдповѣдне упôмненье до Порты.

Щобы заперечити поголоскамъ обиджаючимъ бувшого вел. везира Кіямиля пашу, выславъ султанъ до него свого прибочного адъютанта зъ повѣдомленьемъ, що въ доказъ свого признаня жертвуе ему мѣсячну платню по 30.000 пиястрôвъ.

Standard доносить зъ Царгороду: Пôсля тутешныхъ вѣстей, мали ворохобники въ Ѥменъ заняти столицю краю, мѣсто Сана. Курды въ Арменіи вырѣзали христіянъ.

Зъ Букарешту доносять, що міністеріяльна рада нараджувала ся надъ квестію пашпортôвъ. Візу пашпортôвъ постановлено затримати въ правнôй силѣ а за те призволено на деякй пôльги въ округѣ пригранчнôмъ. Вôйсковй команданты въ граничнôмъ окрузѣ будуть могли выставляти перепустки для пригранячныхъ мешканцѣвъ важнй на три днѣ, при котрôмъ буде даный точный нарысъ карты и се въ тôмъ случаю, если ôдповѣднй краѣ сусѣднй мають и у себе таке саме заведенье. При такихъ самыхъ условіяхъ и чужй пôдданй замешкалй въ пригранячнôмъ окрузѣ будуть могли йти за границю та вертатись зъ паспортами візоваными ôдъ румуньскихъ префектôвъ.

По причинѣ торговельныхъ трактатôвъ Нѣмеччины зъ иншими державами пишуть до Köln. Ztg. зъ Берлина, що правительство прийшло до пересвѣдченя, що не буде можна парляментови предложити разомъ всѣхъ трактатôвъ, котрй Нѣмеччина хоче заключити зъ сусѣдными державами. Наслѣдкомъ того рôвночасно стараютъ ся предложити бодай що-найменше трактаты торговельнй зъ Австро-Угорщиною и Италією. Трактатъ зъ Швайцарією правдоподôбно предложить ся при кôнци грудня, бо щобы усунути всѣ перешкоды, потреба на те богато часу. Сей дневникъ въ осôбнôй статьи пôдъ заголовкомъ: „Вôйны народôвъ" напоминае рѣшучимъ способомъ, щобы силы нѣмецкого народу выкористати въ лѣпшій способъ а оборонне становиско Нѣмеччины скрѣпити. Вôйсковй круги доказують, що всхôдна границя ôдъ Россіи боронена ледво кôлькома крѣпостями та ея не можна тревало и достаточно забезпечити полевою арміею, котра мае боронити задну сторону Нѣмеччины въ часѣ вôйны нѣмецко-французкои. Циферна перевага населеня въ Нѣмеччинѣ надъ Францією повинна лѣпше бути зужитою пôдъ мілітарнымъ взглядомъ.

Баварскй часописи доносять, що въ часѣ гостины цѣсаря въ Монахіи порушено такожь справу повороту ордену Редемптористôвъ и що результатъ буде правдоподôбно добрый. Мѣжь канцлеромъ Капрівимъ а папскимъ нунціемъ ôдбула ся такожь нарада въ справѣ нѣмецкои місіи въ Шантонґъ въ Хинахъ, бо ѣй грозить велика небезпечнôсть. Ся місія розумѣе ся католицка.

Зъ Царгороду доносять: Италійскій посолъ въ Царгородѣ одержавъ инструкціи, котрыми поручено ему поперти акцію амбасадора Уайта въ справѣ дарданельскôй. Доси Уайтъ давъ Портѣ лишь пôзнати, що змѣны дотеперѣшного status quo не можна бы стерпѣти. Въ спеціяльнôмъ письмѣ до бар. Блянка заявивъ Рудіні, що Италія не може ôдлучити ся ôдъ политики Англіи въ справахъ всхôдныхъ.

Италія выжидае на двѣ политичнй бесѣды. Першу програмову выголосить Рудіні, пресесъ кабінету въ Медіолянѣ въ першихъ днихъ жовтня. Другу бесѣду буде мати Кріспі въ Палермо, де его запросили выборцѣ. Деякй говорять, що Кріспі хоче выголосити свою бесѣду ажь по бесѣдѣ Рудініого, щобы можна скритикувати програму теперѣшнои политики.

Заворушились дипльоматы на вѣсть, що, коли французкій пароходъ Amerique въѣздивъ до пристани въ Солуни, лишь италійскй корабль не поздоровили его звычайными въ такихъ случаяхъ выстрѣлами канонъ. Сю справу поясние аґенція Стефанія въ сей способъ: Италійска ескадра ôдповѣдае все на повитальнй сальвы лишь тымъ, що спускае до половины адміральску флаґу. Се зроблено також при въѣздѣ французкои ескадры до пристанѣ въ Солуни.

Бюро Райтера донесло; що бувшій президентъ чілійскій **Бальмаседа** застрѣлився ся въ Сантъ-Яго, въ льокали арґентиньского посольства. Нюйорскій Herald розказуе такъ про се самоубійство: Бальмаседа выбравъ ся 28 серпня зъ Сантъяґо, надѣючись, що удасть ся ему утечи въ Чілі. Але що всѣ дороги, були пильно стереженй, тожь и повернувъ 2 вересня до Сантъяґо и схоронивъ ся до арґентиньского посольства. Коли-жь побачивъ, що нѣякъ не добудесь зъ крыѣвки, застрѣливъ ся. Чілійске правительство выслало комісію для справдженя тотожности самоубійника и комісія списала протоколъ.

Зъ судовои салѣ.

[Горѣвка зô стрихнїною, дарунокъ на именины.]

Въ маю с. р. подала наша газета першу вѣсть, що Фелїксъ Заблоцкій, бувшій писарь громадскій, проживаючій въ Кристинополи, хотѣвъ отроити Станїслава Гоголевского, урядника рады повѣтовои въ Сокали и люстратора громадского, приславши ему на именины фляшку горѣлки зъ отрую. Заблоцкого арештовано и въ суботу, дня 19 вересня ôдбулась у львôвскôмъ судѣ карнôмъ въ згаданôй справѣ розправа.

Трибуналови проводивъ сов. Спендаловскій, обжалованье вносивъ заступникъ прокуратора Пшилускій, обжалованого боронили адвокаты: д-ръ Леманъ и Павло Симоновичъ.

Фелїксъ Заблоцкій, родомъ зъ Лопатина, числячій 60 лѣтъ, жонатый, бездѣтный, бувшій писарь громадскій, властитель реальности въ Кристинополи, станувъ передъ судьями присяжными — обжалованый о злочиньство намѣреного убійства.

Пôсля акту обжалованя справа представлялась такъ: Вечеромъ дня 8 мая с. р. прийшовъ до мешканя С. Гоголевского въ Сокали ученикъ сокальскои школы выдѣловои, Казимиръ Козакъ и вручивъ ему білетъ та фляшку горѣвки, додавши, що се все одержавъ ôдъ якогось незнакомого пана, котрый казавъ ему доручити Гоголевскому. Въ ковертѣ, заадресованôй до Гоголевского, бувъ білетъ зô золоченою написею: Z powinszowaniem Imienin, а по другôй сторонѣ було дописане: Wareł d. 8 maja и якійсь пôдписъ не до ôдчитаня зъ додаткомъ: radny. Фляшка була закоркована и мала металеву наспелю а на етикетѣ стояло: Weichsel feinst.

Гоголевскому выдавъ ся сей дарунокъ ясно пôдозрѣный, тымъ бôльше, що будучи люстраторомъ громадскимъ, мавъ колізіи зъ многими особами, тожь передавъ білетъ и фляшку повѣтовои радѣ а ся передала ихъ судови для слѣдства. Судъ зачавъ слѣдство а хемічна анализа сеи вишнѣвки выказала, що въ нѣй стôлько було сильнои стрихніны (екстрактъ стрихніны), що можна бы було отруити и двацять людей. Въ сей способъ не було вже сумнѣву, що Гоголевского загадавъ хтось строити та лишь случайно не удалось злочиньство.

Пôдозрѣнье о се злочиньство упало на Фелїкса Заблоцкого, а слѣдство подало досыть матеріялу доказового, щобы его обжалувати. И такъ Заблоцкій бувъ писаремъ въ деякихъ громадахъ сокальского повѣту, и по люстраціи Гоголевскимъ громадскои господарки показало ся, що вôйтъ Федько Дякевичъ и писарь Заблоцкій розкрадали фонды громадскй и податки. Справу ôддано до суду а Заблоцкій ôдъ тои поры мавъ жаль и ненависть на Гоголевского та навѣть передъ кôлькома тыжднями высказавъ ся, що „Гоголевскому скрутить лобъ".

Хлопчина Казимиръ Козакъ эôзнавъ рѣшучо, що симъ паномъ, котрый ему вечеромъ 8 мая давъ білетъ и фляшку горѣвки, бувъ не хто иншій лишь Заблоцкій. Такъ само эôзнавъ и другій хлопецъ Булковскій, що бувъ при тôмъ. Вправдѣ оба хлопцѣ не знали Заблоцкого особисто, але коли представлено имъ Заблоцкого, пôзнали его по одягу, стати, и характеристичнôмъ звуцѣ носовôмъ въ бесѣдѣ. Зъ лиця не можуть пôзнати Заблоцкого, бо сей чоловѣкъ, бесѣдуючи зъ ними закрывавъ собѣ лице.

Заблоцкій, мешкаючи стало въ Кристинополи, бувъ якъ разъ того дня въ Сокали и то вечеромъ. Именно о год. 7½ сидѣвъ въ шинку Нуты Бріля разомъ зъ дїтаремъ старосства Бандурскимъ. Сей пôйшовъ передъ 8-ою годиною а Заблоцкій лишивъ ся дальше въ шинку и голосно жалувавъ ся на Гоголевского. Заблоцкій не перечить вправдѣ, що мôгъ бути того дня въ Сокали и въ шинку зъ Бандурскимъ та що бувъ такъ одягненый, якъ подають свѣдки, але перечить, мовь бы передававъ якій білетъ и фляшку зъ горѣвкою.

Про свôй побутъ въ Сокали розказуе Заблоцкій суперечно и не може выказати, що робивъ по своѣмъ выходѣ зъ шинку Бріля.

Дня 15 червня переведено ревізію въ помешканю Заблоцкого и найдено въ куфрѣ якійсь порошокъ, а хемічна анализа выказала, що се була стрихніна. Заблоцкій каже, що сю стрихніну дôставъ ôдъ лѣсничого Черанньского — помершого передъ 12 роками — и уживавъ ея до троеня заяцѣвъ, котрй робили ему шкоды въ городѣ.

Прокураторія выказала ще иншими фактами, що Заблоцкій не заживае доброи славы, а навѣть вже разъ бувъ обжалованый о пôдпалъ свого дому, щобы побрати асекураційну премію. За-для недостачѣ доказу, треба було залишити судове слѣдство въ тôй справѣ.

При розправѣ эôзнавали всѣ свѣдки некористно для Заблоцкого и потвердили всѣ факты поданй въ актѣ обжалованя. Навѣть знатоки письма орекли, що письмо на білетѣ есть лишь змѣненымъ письмомъ Заблоцкого. Оборонцѣ однакъ умѣли въ своихъ бесѣдахъ подати въ такій сумнѣвъ тотожнôсть особы обжалованого, що судьѣ присяжнй на пытанье, чи Заблоцкій єсть виненъ злочиньства що до загаданого скрытоубійства ôдповѣли 9 голосами „нѣ" а лишь 3 „такъ". Трибуналъ увôльнивъ Заблоцкого и пущено его на волю.

НОВИНКИ.

— Про концертъ „Дванацятки" въ Черновцяхъ пише Gaz. Pols.: „Въ переповненôй публикою черновецкôй сали музичнôй выступили въ четверъ спѣваки рускй зъ Галичины зъ концертомъ на фондъ будовы руского театру у Львовѣ. Концертанты оправдали въ цѣлости славу спѣвацку, якою тѣшить ся народъ рускій въ роднинѣ славяньскôй. Хоръ се знаменито выправленый а голосы молодй, дзвôнкй и правдиво гарнй. Програма обнимала очевидно майже выключно рускй композиціи зъ выимкою пѣсни ческои Вашака Kde děva ma. Публика одушевляла ся гарными мельодіями, особливо-жь творами Лисенка такъ вѣрно характеризуючими духа Украины. Крôмъ згаданыхъ подобали ся дуже композиціи самого діриґента хору п. Нижанковского, въ котрôмъ пôзнали мы незвычайный талантъ. Для публики славяньскои дуже приятно було почути попурри зъ народныхъ пѣсень славяньскихъ. Гостѣ приняли сю продукцію зъ правдивымъ одушевленьемъ, котре впрочôмъ взагалѣ характеризувало публику. Мало памятаемо концертôвъ, щобы тѣшили ся такимъ поводженьемъ."

— Управляючій совѣтъ „Народного Дому" розписуе конкурсъ на три стипендіи бл. п. Петра Целевича, пароха зъ Викторова, по 100 зр. рôчно зъ речинцемъ до 30 н. ст. листопада 1891 р. Подавати ся можуть слухачѣ політехники або університету зъ выимкою богословского факультету а также и ученики середныхъ шкôлъ, котрй выкажуть ся що 1) суть родомъ зъ Галичины, 2) рускои народности и руско-кат. обряду, 3) суть бѣднй, 4) примѣрного поведеня и 5) въ наукахъ роблять добрй успѣхи. Першенство мають сыны Петра Целевича адъюнкта суду окружного въ Тернополи а ôдтакъ и всѣ свояки фундатора. Тй стипендіи роздають ся на одинъ рôкъ.

— Про нещастну пригоду на зелѣзници державнôй доносять зô Стрыя. Оногды вечеромъ ôдорвала машина одному пересувачеви возôвъ обѣ ноги. Нещастный, молодый ще чоловѣкъ, вступивъ недавно до службы зелѣзничои. Доносять такожь, що сими днями выскочили зъ шинъ два ваґоны коло стаціи Тухля. На щастье нѣхто зъ подорожныхъ не потерпѣвъ нѣякого ушкодженя, бо поѣздъ заразъ здержано и возы вставлено въ шины.

— Величный записъ зробила ґр. Марія зъ Голыѣвскихъ Чарковска. Жертвувала она именно 20.000 зр. на закупно дому на интернатъ для найбôльше потребуючихъ помочи кандидатокъ учительскои семинаріи у Львовѣ. Хто знае зъ якими перепонами мусять боротися деякй ученицѣ семинаріи учительскои, той певно мусить похвалити благородный сей поступокъ.

— Маневры дивізіи кавалеріи въ захôднôй Галичинѣ скôнчили ся минувшого тыждня. Въ маневрахъ тыхъ брали участь 2 полкъ уланôвъ и 16 полкъ гузарôвъ противъ 1 и 11 полку уланôвъ, крôмъ того дивізія артилеріи пôльнои зъ Кракова и 2 батальоны стрѣльцѣвъ зъ Тарнова. До головнои битвы прийшло въ середу въ околици Домбровы. Краковскимъ ôддѣломъ доводивъ ґенералъ-майоръ Мертенсъ а тарнôвскимъ ґенералъ-майоръ ґр. Ліппе-Вайсенфельдъ. При тыхъ маневрахъ бувъ присутный архикнязь Евгеній, инспекторъ ґенеральный кавалеріи бар. Ґемінґенъ, комендантъ корпусу краковского ґен. Кріґгамеръ, кôлькохъ высшихъ офіцирôвъ штабовыхъ и одинъ офіциръ анґлійскій.

— Змѣны власности. Село Жубраче повѣта лѣського купивъ П. Славиньскій ôдъ Франца Сенкъ Туровского, котрый натомѣсть закупивъ на власнôсть село Тарнаву нижну въ повѣтѣ турчаньскôмъ ôдъ жидôвъ. — Маетнôсть Бережниця выжна въ повѣтѣ лѣськôмъ, дотеперѣшна власнôсть спадкоемцѣвъ бл. п. Знаменцкого, арендована жидами перейшла на власнôсть Вник. Лоницкого сына Каз. Лоницкого власт. Тврильного. — Маетнôсть Затварницю въ повѣтѣ лѣськôмъ, дотеперѣшну власнôсть Прусакôвъ Гуґона Кльосса и Міллера, купивъ за 125.000 зр. ґр. Едв. Мицельскій. — Марк. Надякъ, властитель Середницѣ и Дашôвки въ лѣськôмъ повѣтѣ, продавъ Дашôвку жидови Гершови Фрізльови зъ Болозвы въ повѣтѣ старо-мѣскôмъ. Послѣдными днями купила кн. Пузинова маетнôсть Борцѣвъ ôдъ жидôвъ Братлера и Бехера за 105.000 зр. а Ив. Богусевичъ зъ Милѣева на Буковинѣ закупивъ Тучапы ôдъ Хаима Ернста. Обѣ маетности лежать въ снятиньскôмъ повѣтѣ.

— Огнь. Дня 18 н. ст. вересня згорѣли въ Баниловѣ рускôмъ на Буковинѣ будынки господарскй вразъ зъ збôжемъ на фôльварку Альтера Гольдгаґера. Шкода въ части убезпечена выносить 12.000 зр. Причина огню не звѣстна.

— **На загальнôмъ зборѣ рѣзникôвъ львôвскихъ,** ôдбутôмъ вчера ухвалили зôбранѣ одноголосно внести петицію, щобы зъ огляду на дороженю мяса и недогоду, яку рѣзники мають скуповуючи худобу, постарала ся репрезентація мѣста Львова о урядженье у Львовѣ торгу на худобу и безрогъ.

— Вп. о. Фр. Рабій, катихитъ зъ Самбора, приславъ на руки ред. „Дѣла" 12 зр. 73 кр., котрѣ Вп. о. Боберскій, парохъ зъ Ваневичъ, убиравъ на фондъ будовы рускего народнего театру на весѣлю въ домѣ о. Козановича пароха въ Мистковичъ. Жертвували Вп.: п. „молодый" 1 зр., о. Боберскій 1 зр., Іосифа Якубовска 1 зр., Юлія Несторовичева 1 зр., о. Николай Несторовичъ 1 зр., о. Иванъ Резановичъ 1 зр., Дим. Людкевичъ 1 зр., Титко Чеховичъ 1 зр., о. Иванъ Татомиръ 1 зр., о. Л. Козаневичъ 1 зр., о. Леонтій Манастирскій 60 кр., а проче 2 зр. 13 кр. вплынули дробными датками.

— **Убійство мужа.** Въ Черновцяхъ ôдбула ся сими днями розправа карна противъ Проця Юрбаша и Єлены Безель обжалованыхъ о убійство мужа Єлены. Слѣдство выказало, що обжалованѣ убилы дѣйстно мужа Єлены, щобы ôдтакъ побрати ся. Судьѣ присяжнѣ пôдъ проводомъ совѣтника Ясеницкого засудили обое обжалованыхъ на кару смерти черезъ повѣшенье, додаючи, що засудъ мае сповнити ся напередъ на Юрбаши а ôдтакъ на Єленѣ Безелевôй. Прокураторію заступавъ п. Артимовичъ а боронили обжалованыхъ д-ръ Сельцеръ и д-ръ Штрахеръ.

— **Трагедія въ супружествѣ.** Въ Целôвци передъ судомъ присяжныхъ стававъ 17 н. ст. вересня 26-лѣтный дентистъ Августъ Кубовскій, обжалованый о убійство лѣсничого, Густава Ніколіого и легке ушкодженье тѣла жены Анны Кубовскои. Справа була така: Кубовскій пôзнавъ ся 1890 року зъ лѣсничимъ Густавомъ Ніколінимъ и заключивъ зъ нимъ небавомъ щиру приязнь. Ніколіні почавъ бувати въ его домѣ и незадовго ôдплативъ ся за приязнь такъ, що увѣвъ ему жену, котра пристрастно залюбила ся въ Ніколінôмъ. Вже минувшои осени спостерѣгъ Кубовскій, що Ніколіні поцѣлувавъ его жену и що ôдтакъ пôйшли обое до спальнѣ. Кубовскій розправивъ ся остро за-для того зъ Ніколінимъ, але що обое залюбленѣ присягали що мѣжь ними нема нѣякихъ зносинъ, погодивъ ся зъ нимъ небавомъ. Зносины мѣжь залюблеными тревали дальше и хочь Кубовска, якъ сама ôзнавала ôдвѣдувала Ніколіного по кôлька разôвъ тыжднево не мôгъ зраджуваный мужъ зловити жены на горячôмъ учинку. Стало ся то ажъ 1 н. ст. серпня с. р. Дня 31 н. ст. липня прийшовъ Ніколіні до Кубовского попращати ся, бо-якъ казавъ — мае выѣхати на кôлька днѣвъ до Вайдішь. Коли Ніколіні ôдôйшовъ сказавъ Кубовскій жѣнцѣ, що поѣде до Райфніцъ на ловы и тамъ заночуе, припоручаючи, щобы другого дня въ полудне приѣхала по него. Убравши ся по мисливски и взявши нôжь мисливскій та стрѣльбу ôдъѣхавъ Кубовскій пароходомъ до Райфніцъ. Надъ вечеромъ пустивъ ся рѣсный дощь и Кубовскій покинувъ намѣръ ночованя въ Райфніцъ та вернувъ пароходомъ о 9 годинѣ вечеромъ домôвъ. Коли прийшовъ до дому заставъ дверѣ замкненѣ. Думаючи, що жѣнка пôйшла до приятельки панѣ Конґері, пôшовъ тамъ, але ея не заставъ. Теперь прийшла Кубовскому до головы гадка, що жѣнка може бути у его приятеля. Пôдôйшовъ отже до его мешканя и увидѣвъ освѣтленѣ ôкна. Ніколіні проте не поѣхавъ и его жѣнка мусѣла тамъ бути. Побѣгъ на гору, увôйшовъ до мешканя Ніколіного и скоро лишь переступивъ порôгъ учувъ въ другôй комнатѣ голосъ своеи жены и Ніколіного. Зъ добутымъ ножемъ пôйшовъ Кубовскій до дверей, де ему забѣгъ дорогу Ніколіні и не хотѣвъ пустити до комнаты. Оба почали шамотати ся и Кубовскій пхнувъ Ніколініому нôжь въ груды. Жѣнка Кубовского хотѣла утечи, але Кубовскій дôгнавъ ея на сходахъ и ранивъ въ праве рамя. Одтакъ пôйшовъ до поліціи и ôддавъ ся самъ въ руки властей, Ніколіні-жь того самого вечера умеръ. Кубовскій говорить, що Ніколіні лишь случайно ранивъ ся ножемъ а жѣнка его доказуе, що Кубовскій убивъ его умысно. Судьямъ предложено три пытаня: звычайного убійства, спровадженье смерти черезъ неосторожнôсть и убійства зъ божевôльности або случайно. Судъ присяжныхъ выдавъ одноголосно вердиктъ увôльняючій, що въ численно зôбранôй публицѣ выкликало велике вдоволенье. Публика Кубовского ôдвела до дому середъ обявôвъ незвычайного спôвчутя.

— **Тайна Ивана Орта.** Пôдъ такимъ заголовкомъ мѣститъ W. Tagblatt дуже цѣкаву статью, якъ пише, оперту на вѣродостойныхъ жерелахъ а кидаючу нове свѣтло на справу Ивана Орта. Зъ тыхъ вѣстей выходило бы що архикнязь Иванъ жие а лише умысно допустивъ до того, що о нѣмъ розносять вѣсти, мовъ бы то онъ погибъ а его корабель потонувъ. Новѣ вѣсти походять ôдъ матроза, що недавно повернувъ зъ полудневои Америки. Матрозъ сей належавъ до залоги корабля Ортового „Санта Марґарета" и плывъ на тôмъ корабли ажъ до заливу Енсанада коло Буеносъ Айресъ. Тутъ высаджено его вразъ зъ кôлькома официрами на берегъ и увôльнено ôдъ службы зъ причины слабости. На корабли лишило ся загаломъ вôсемнацять матрозôвъ. Корабель мавъ плысти дальше до Чілі, щобы тамъ набрати салѣтры для Гамбурґа. Зъ высказôвъ матроза показує ся, що имовѣрно корабель змѣнивъ напрямъ подорожи и поплывъ въ противну сторону а то длятого, щобы не надыбано на правдивый слѣдъ его та щобы оправдати поголоску, що „Санта Марґарета" розбила ся. Зъ тои самои причины замѣнено флаґу и помальовано корабель инакше. „Санта Марґарета" зникла дѣйстно ôдъ того часу. Тѣ всѣ обставины ôзнавъ подрôбно матрозъ Иванъ Сепичъ зъ Волоски въ Истріи и тяжко имъ не признати великои правдоподôбности. Фактъ, що Иванъ Ортъ розпустивъ свою залогу и увôльнивъ ôдъ службы всѣхъ австрійскихъ официрôвъ а прийнявъ иншихъ, говорить за тымъ, що Иванъ Ортъ бравъ дѣйстно участь въ домашнôй вôйнѣ въ Чілі противъ Бальмаседы, якъ о тôмъ ходять вѣсти. На доказъ, що Иванъ Ортъ ще жие, наводитъ W. Tagblatt ще слѣдуючѣ факты: найблизша родина Ивана Орта не взяла ще доси зъ касы товариства асекураційного сумы 600.000 марокъ яко ôдшкодованье за „Санту Марґарету" а по друге: завѣщанье Ивана Орта, зложене у одного адвоката вѣденьского, повѣрника родины доси ще не отворене. Впрочôмъ родина, якъ здае ся, мае о нѣмъ певнѣйшѣ вѣсти и не вѣрить зовсѣмъ нѣякимъ поголоскамъ о его смерти.

— **Убійниця власныхъ дѣтей.** Зъ Иглавы въ пôвнôчнôй Угорщинѣ доносятъ до Pest. Lloyd-а: Дня 9 н. ст. вересня найдено въ млынôвцѣ иглавскôй трупа 3 лѣтнои дѣвчины. Нѣхто не знавъ дитины и поліція иглавска сконстатувала, що дитина ся не походить зъ Иглавы. 11 н. ст. вересня рознесла ся по мѣстѣ поголоска, що въ рѣцѣ Герпадѣ найдено знов якусь мертву дитину. Поголоска справдила ся, бо найдено въ рѣцѣ дѣйстно трупа 6-лѣтного хлопця. Тѣ два найдени трупôвъ, одно по другôмъ, выкликали велике занепокоенье середъ супокôйнои людности. И тутъ сконстатовано, що хлопець не походить зъ Иглавы. Повстало пôдозрѣнье, що дѣти пали жертвою скрытоубійства. Начальникъ мѣста Антôнъ Гушко пробовавъ всѣхъ средствъ, щобы сю тайну розъяснити. И дѣйстно удало ся ему надыбати слѣдъ убійства а незадовго и увязнити убійницю. Слѣдство поліційне выявило именно, що 25-лѣтна служниця Софія Пекельска, котра до половины серпня служила въ Иглавѣ а ôдъ того часу перебувала въ своѣмъ роднинôмъ мѣсци Ґеорґенборґъ, приѣхала 7 н. ст. вересня вечеромъ поѣздомъ зелѣзничимъ зъ Попраду зъ своими обома дѣтьми Андрѣемъ и Марією до Иглавы. Зъ двôрця пôйшла она до мѣского парку, де сховала въ корчахъ свои рѣчи. Зъ-вôдси пôйшла она въ ночи надъ рѣку Герпадъ, де сповнила звѣрске убійство. Она занурила насампередъ хлопця въ водѣ такъ довго ажь сей утопивъ ся а коли вода забрала трупа утопила такъ само дѣвчину. Ажь до 9 н. ст. вересня перебувала она въ околици Иглавы а вечеромъ сего дня выѣхала до Мискольца а ôдтакъ до Рудобанѣ, де мешкае ѣѣ судженый, выслуженый вояк. Тутъ арештувала ея 14 н. ст. вересня поліція. При пересłуханю сказала зовсѣмъ рѣвнодушно, що потопила дѣти длятого, бо хотѣла бути свобôдна.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Д-ръ Коритовскій, віцепрезидентъ краевои дирекціи скарбу приѣхавъ до Львова.

— **100.000 зр. и 50.000 зр.** выносять обѣ головнѣ выграни великои пражскои льотеріи. Звертаемо увагу нашихъ читателѣвъ, що тягненье наступить вже 15 н. ст. жовтня.

Посмертнѣ — ☩ — оповѣстки.

О. Николай Церкевичъ, гр. к. священикъ-ювилятъ упокоивъ ся въ Волкôвцяхъ коло Скалату въ 77 роцѣ житя а 52 священьства. Вѣчна ему память!

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Краєва дирекція скарбу розписує конкурсъ на кôльканацять посадъ поборцѣвъ податковыхъ въ IX кл. ранги, кôльканацять посадъ контрольорôвъ въ X кл. ранги и на кôлькадесять посадъ адъюнктôвъ податковыхъ въ XI кл. ранги зъ речинцемъ до вношеня подань до 4 тыжднѣвъ ôдъ дня оголошеня.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 22 вересня. Спôльнѣ міністеріяльнѣ конференции скôнчили ся пôдъ проводомъ цѣсаря. Будуть жадати бôльше о 6—8 міліонôвъ, але ся сума не нарушить рôвноваги анѣ въ угорскôмъ буджетѣ, анѣ въ австрійскôмъ. Делеґаціи скликано на 7 падолиста.

Прага 22 вересня. На зборахъ выборцѣвъ на Старôмъ мѣстѣ посолъ Бляжекъ сказавъ, що молодо-Чехи не зôйдуть теперь на дорогу абстиненціи, бо они не знають, чи другѣ Славяне дали бы имъ яку помôчь.

Берлинъ 22 вересня. Царь зъ Копенгаґи до Петербурга верне моремъ. Nordd. All. Ztg. доносить, що небавкомъ оголосять пашпортовѣ пôльги для Альзаціи.

Римъ 22 вересня. Папа выдавъ енцикліку противъ поединкôвъ.

Парижь 22 вересня. Вчера выставлено Лоенґріна въ-трете. Демонстрацій майже не було. Коли вел. кн. Алексѣй выходивъ вчера зъ однои реставраціи, приступивъ до него еміґрантъ польскій зъ 1863 р. Пасовичъ и крикнувъ три разы: Vive la Pologne! Пасовича арештовано.

Петербургъ 22 вересня. Ґірсъ ѣде до Венеціи и тамъ лишить ся до кôнця жовтня. Россійскѣ ґазеты выступають противъ мѣжнародного конґресу въ справѣ дарданельскôй, що проектує Сальсбері.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. Ст. М. въ Груш. До кôнця року ще 4 зр. — **Д-ръ И. Д. въ Гли.** До кôнця року ще 6 зр. — **Вп. К. Фед. въ Вай.** Черезъ п. К. П. одержали мы 20 зр., котрѣ вырôвнали 2 зр. залеглости за 1890 рôкъ и належитôсть до кôнця 1891 року. Дякуемо! — **Вп. Т. В. въ Пад.** Покрыто 5 зр. залеглости за 1890 рôкъ а 5 зр. вписано на сей рôкъ; до кôнця року ще 13 зр. — **Д-ръ В. Орт. въ Г.** Заразъ по одержаню ôдъ Васъ повѣдомленя адміністрація адресу змѣнила, то и ры мусять залягати на почтѣ. — **Вп. Сев. З. въ Пер.** До кôнця року ще 3 зр. 50 кр.; врешти вышлють ся. — **Вп. В. К. въ Остр.** Книжку сегодня Вамъ высылаемо, належатись намъ за нея буде 1 зр. 25 кр. + 10 кр. за почту. — **Вп. Н. Чуб. въ Наст.** Брошуры высылаемо сегодня.

ПОДЯКА.

Дня 26 серпня 1891 упокоивъ ся по довгôй и тяжкôй недузѣ вуй нашъ бл. п. Антипа Мриглодовичъ. Засмучена по стратѣ дорогого и милого свояка, родина шле прилюдно щиру подяку тымъ Вп. Отцямъ, що були ласкавѣ взяти участь въ похоронахъ, а то: Вср. ювилатови о. Л. Авдаковичеви зъ Ивачова и о. А. Лехновскому зъ Мшанця, котрѣ мимо глубокого вѣку не ôдказали ся прибути; Всч. о. Е. Ходоровскому зъ Малашовецъ, що якъ завсѣгды такъ и въ тôй для насъ сумнôй годинѣ не ôдказавъ своеи сердечности; кс. І. Гвоздзьовскому зъ Плотичи, котрый зволивъ ласкаво послѣдну прислугу покôйному ôддати; о. Е. Чайковскому зъ Голубôчка, котрый, хоть струдженый працею на ôдпустѣ въ церквѣ тернопôльскôй, до похорону на часъ означеный явивъ ся. Не менше влѣ буде подяка всѣмъ Вп. Панамъ и Панямъ, що зволили почтити своимъ прибутьемъ на кладовище память покôйного та засмученôй родинѣ своимъ спôвчутьемъ стались бальсамомъ потѣхи. Всевышній най Вамъ надгородить!

Игровиця 10 вересня 1891.

Александеръ Мриглодовичъ стець покôйного; Климентина зъ Чубатыхъ и Юрій Куницкій сестрѣнцѣ; Володимиръ Мриглодовичъ братъ.

Надôслане.

Всѣхъ наукъ лѣкарскихъ
Д-ръ Володимиръ Кобриньскій
ôдбувши студія и практику лѣкарску въ клінікахъ вѣденьскихъ а опôсля практикуючи яко лѣкарь повѣтовый черезъ пять лѣтъ въ Кроатіи
поселивъ ся теперь на постôйно
въ КОЛОМЫИ
и ординуе прѣ улици Миніхôвка въ домѣ п. М. Дрімера побôчь Café Central.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ **„КОПЕРНИКОМЪ"**
ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одваху.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины елестричнѣ, рейсцайги, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.
Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ".

Циркъ братôвъ Сідолі
Дирекція Цезаръ Сідолі
Шпитальна ул. ч. 3 (плацъ Голуховскихъ)

Въ четверъ дня 24 вересня
НАДЗВЫЧАЙНЕ ПРЕДСТАВЛЕНЬЕ
Першій разъ
ЦИРКЪ ПÔДЪ ВОДОЮ
або
„Въ купеляхъ морскихъ въ Остендѣ"

Велика оріґінальна ґротескъ-пантоміна, уложена въ сцены и аранжована **директоромъ Цезаромъ Сідолі** а вычвена режісеромъ п. **Максомъ Ешберґеромъ,** выведена цѣлымъ персоналемъ товариства.

АРЕНА ЦИРКОВА буде въ очахъ зрѣтелѣвъ за 5 мінутъ наповнена водою въ скôлькости

250.000 літрôвъ

и перемѣнена въ озеро. Та сензаційна пантоміна була выведена доси лишь въ Парижи и Вѣдни, а кошты еи выставленя вынесли **понадъ 25.000 марокъ.**

Костюмы и декораціи величавѣ и вельми ефектовнѣ спроваджене зъ Вѣдня.

ЦѢНЫ МѢСЦЬ:
ЛЬОЖА 10 зр., нумерованый паркетъ 2·50 зр., I мѣсце 1·20 зр., II мѣсце 70 кр., ґалерія 40 кр. Войсковѣ нижше фельдфебля и дѣти до 10 лѣтъ въ товариствѣ старшихъ платять I. мѣсце 80 кр., II. мѣсце 50 кр., ґалерія 30 кр.
Каса отворена ôдъ 10 ои до 1-ои и по полудни ôдъ 3-ои до представленя.
Всяке зниженье цѣнъ зносить ся.
Подрôбнѣ описы при касахъ и у біґлетерôвъ.

Позавтра и въ слѣдуючихъ дняхъ
ЦИРКЪ ПÔДЪ ВОДОЮ
Зъ поважаньемъ
ЦЕЗАРЪ СІДОЛІ, директоръ.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЪ
поручае
найлѣпшѣ перфумы и воды тоалетнѣ
ôзначенѣ 10 медалями заслуги и 2 дипльомами признаня,
а то:
Перфумы жасминову, фіялкову, рожеву, резедову, конвалієву, Ylang-Ylang, Jockey-Club, Ex-Bouquet Millefleurs и т. д. Фляконики по 25, 40, 75 кр. 1 зр. 1·50 и т. д.
Перфумы королевои Марисеньки знамен. фляконъ 3 зр.
Вода львôвска загально звѣстна и побирана за-для свого приемного, ôдсвѣжаючого и довготревалого запаху, до скрапляня одягôвъ, хустокъ и розприскуваня въ комнатахъ. Фляконикъ меншій 80 кр. бôльшій 1 зр. 50 кр.
Вода варшавска ôзначае ся надзвычайно приемнымъ цвѣтовымъ запахомъ. Фляконикъ меншій 95 кр., бôльшій 1 зр. 80 кр.
Вода левандова подвôйна и вода левандово-амброва суть загально уживанѣ до возприскуваня въ комнатахъ за-для свого приемного запаху. Фляконъ 50, 70, 90 кр. и 1·80 зр.
Воды колоньскѣ знаменитѣ. Фляконики по кр. 15, 20, 25. 40, 50, 80 1 зр., 1·50.
Купувати можна у Львовѣ въ торговляхъ власныхъ ул. Коперника ч. 3, и ул. Галицка ч. 13; въ Краковѣ: Сукенницѣ ч. 20; въ Черновцяхъ: Ринокъ ч. 2.

Въ кождôй рускôй хатѣ
повинна знаходитись знаменита книжочка
П. БАШТОВОГО
УКРАИНСТВО
на літературныхъ позвахъ
зъ Московщиною.
[Передрукъ зъ „Дѣла".]
Цѣна 50 кр. зъ пересылкою 55 кр. Набути можна въ редакціи „Дѣла".

СКЛАДЪ КАВЫ
найлѣпшого рода
АРТУРА КОСЦИЦКОГО
у Львовѣ, Хорущина 22
Цѣны въ мѣсци 1 кільо зр. 1·90 на провінціи 4½ кільо зр. 9.60 франко.
Не маю цѣлкомъ тыхъ родôвъ кавы котрѣ инші пôдъ назвою мого знамени оголошують; каждый самъ може пересвѣдчити ся, чи достане деинде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя що-до якости и смаку.
Найлѣпша кава палена зр. 1·20.
1/8 кільо найлѣпшои гербаты 75 кр.,
1/8 кільо найлѣпшихъ окрушкôвъ 50 кр.

Повѣсти О. Федьковича
ЧАСТЬ I.
Сторôнъ 1—78. **Цѣна 20 кр.** (зъ пересылкою почт. 25 кр.)
Дôстати можна въ друкарни тов. им. Шевченка у Львовѣ и въ книгарни Ставропигійскôй.

Накладомъ „Дзвôнка" появились и можь набути черезъ всѣ книгарнѣ:
1) Леонида Глѣбова: Байки цѣна 5 кр.
2) В. Чайченко: Олеся опов. „ 5 „
3) „ Байки „ 5 „
4) „ 2 Оповѣданя „ 5 „
5) Ив. Франка: Лисъ Микита „ 50 „
6) М. Лисенка: Коза дереза оперетка до спѣву и форт. 80 „
Редакція „Дзвôнка" Львôвъ ул. Чарнецкого 26.

Въ канцеляріи товариства „Просвѣта" продають ся портреты бл. п.
Д-ра Олександра Огоновского
по 2 зр. и по 1 зр.
Цѣлый доходъ призначеный на фондъ памятниковый и стіпендійный.

ЗОРЯ
безплатна учителька
книжочка припоручена кр. радою шкôльною на премія — коштує въ гарнôмъ переплетѣ 25 кр. Дôстати ея можна въ канцеляріи тов. Просвѣта, въ книгарни инст. Ставропигійского и у п. Гр. Врецьоны, учителя школы вправъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черкаьскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 205. Львôвъ, Середа 11 (23) вересня 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свять) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „**Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей**" выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты приймають: **У Львовѣ** Администрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО" и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО" зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ . . .	18 зр.	на цѣлый рôкъ . . .	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року .	4 зр. 50 кр.	на чверть року . . .	6 зр.
на мѣсяць . . .	1 зр. 50 кр.		
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ . . .	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року . . .	4 зр.	на мѣсяць . . .	1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня приймають ся по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одноѣ стрôчки инсератовоѣ въ рубр. „Надôсланє" по 20 кр. а. в.

Подяки числять ся по 10 кр. ôдъ стишка.

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

У Львовѣ дня 21 н. ст. вересня 1891.

Сегодня зъѣздять ся до столицѣ Галицкоѣ Руси представителѣ духовеньства руского зъ цѣлого нашого краю на завтрѣшный день — початокъ руско-католицкого синоду провінціяльного.

Фактъ зôбраня того синоду важный уже самъ собою, безъ огляду на справы, якѣ ôнъ буде трактувати, и на постановы, якѣ ôнъ порѣшить. Фактъ той єсть важный уже принціпіяльно, що руско-католицка церковь въ Галичинѣ знаходить нинѣ можнôсть радити синодально сама про себе, надъ своими справами, — чого не такъ то ще дуже й давно она осягнути не могла, — якъ свѣдчать часы 1860-ыхъ рокôвъ, коли то за незабутного митрополита Григорія Яхимовича и ще опôсля за митрополита Спиридіона Литвиновича, пôдчасъ розгару тогдѣшного руху обрядового, середъ духовеньства нашого горячо ôдчувалась потреба синоду, а вынайденье способу зреалізованя гадки руско-католицкого синоду провінціяльного (черезъ евентуальне втягненье до того также епископôвъ угорско-рускихъ) займало тогдѣ всѣ умы нашого духовеньства. Нинѣ синодъ — и безъ помочи угорско-рускихъ епископôвъ — показавъ ся можливый, и длятого мы вже самъ фактъ нинѣшного зôбраня синоду уважаємо важнымъ, розумѣє ся, не входячи въ те, на скôлько такій синодъ въ таму пору, пôдчасъ горячого руху обрядового — котрый то рухъ можна було въ розумный спосôбъ выкористати на добро церкви и обряду руского а по-при тôмъ и на добро руского народу — мôгъ бувъ мати значінє въ наслѣдкахъ своихъ навѣть дуже важне.

Ôдъ тыхъ часôвъ до нинѣ ôдносины значно змѣнили ся. Рухъ обрядовый зъ 1860-ыхъ рокôвъ до нинѣ прогомонѣвъ зовсѣмъ, — єму не судило ся лишити по собѣ въ краю якихсь вызначнѣйшихъ добрыхъ наслѣдкôвъ, хочь принѣсъ шкоду черезъ еміґрацію значного числа духовныхъ рускихъ зъ краю, — бо зô всѣхъ бокôвъ стрѣчавъ лише слѣпу ненависть, а нѣхто не хотѣвъ зрозумѣти, що рухъ той можна було — якъ сказано — выкористати на добро рускоѣ церкви и руского народу. Нинѣ руху того не слѣдно, умы взглядно спокôйнѣ, то й не диво, що якъ правительство, такъ и латинники та й польска праса заняли — на скôлько можна судити зъ внѣшнихъ проявъ — становище безпристрастне, спокôйне, — не такъ, якъ въ рокахъ 1860-ыхъ, коли то вже само гадкованье про руско-католицкій синодъ окрикувала праса польска зрадою на всѣ боки, зрадою Австріи, Риму, краю и т. д.

Впрочôмъ нинѣшный синодъ — якъ звѣстно — мае не рушати нѣякого питаня т. зв. „дразливого", а обмежити ся лишь на такѣ справы, котрѣ не були бы спосôбнѣ зъ якоѣ-небудь стороны вызвати недовѣріє и неохоту.

Противъ тоѣ тенденціи — на скôлько можна судити зъ прилюдныхъ ôдзывôвъ — нѣхто зъ нѣякоѣ стороны на-теперь (т. е. що-до сего першого синоду) не пôдносить рѣшучо замѣтôвъ, однакъ дає ся вже й теперь помѣтити зъ рôзныхъ сторôнъ бажанье, щобы будучѣ синоды мали характеръ инакшій — щобъ они рушали и справы т. зв. „дразливѣ". Зъ одноѣ стороны латинники [поминувши вже Полякôвъ) хотѣли бы форсувати передовсѣмъ двѣ справы: заведенье целібату и скасованье руского календаря. [Орґанъ австрійскихъ католикôвъ, вѣденьскій Vaterland, витаючи синодъ, выразно каже: „Целібатъ и календарь — то двѣ справы, котрѣ скорше чи пôзнѣйше мусять ставути на порядку дневнôмъ, однакъ они натуры такъ дразливоѣ, що выключенье ихъ зъ проґрамы сего синоду легко зрозумѣти; полагодженье такихъ питань мусить дозрѣвати поволи..."] Зъ другоѣ знову стороны зъ кругôвъ патріотичного духовеньства руского и взагалѣ зъ-посередъ рускоѣ суспôльности пôдносить ся зовсѣмъ оправданѣ бажаня, щобы руско-католицка церковь старала ся выбороти собѣ становище поважнѣйше и самостійне, независиме ôдъ латинянъ такъ, якъ доси. (Въ тôмъ напрямѣ написана и мѣщена въ „Дѣлѣ" статья звернула на себе увагу не тôлько въ краю, але й по-за границями его, якъ видко зъ того, що вѣденьскѣ дневники подають змѣстъ ей.)

Въ виду тыхъ зазначеныхъ уже суперечныхъ собѣ бажань про будучнôсть — мы не сумнѣваємось, що вже й теперѣшный синодъ знайде нагоду зазначити ôдъ себе, що руско-католицка церковь, въ почутю своеи силы и свого значѣня великого, не позволить нѣкому непокликаному диктувати ѣй: що она мае узнати за потрѣбне для добра свого и народу руского — та й взагалѣ заакцентує бажанье якъ найширшоѣ самоуправы и независимости руско-католицкоѣ церкви.

Добро и честь рускоѣ церкви и руского народу! — се окликъ, зъ котрымъ нинѣ, въ передодень ôдкрытя синоду, стоять всѣ Русины, и зъ тымъ окликомъ на устахъ витаємо синодъ нашоѣ церкви, его провôдникôвъ и участникôвъ.

Пос. д-ръ Герольдъ о політицѣ молодо-Чехôвъ.

Минувшоѣ недѣлѣ ставувъ д-ръ Герольдъ передъ своими выборцями въ Кутнôй горѣ и говоривъ про політику молодо-ческихъ посôлôвъ и про ôдносины молодо-Чехôвъ до ческихъ феодалôвъ та до нѣмецкоѣ партіи ліберальноѣ. Зборы були численнѣ, бо всѣ були цѣкавѣ почути погляды д-ра Герольда въ огляду на звѣстнѣ публікаціи староческого орґану Jizeran-у.

Д-ръ Герольдъ зазначивъ, що публікаціи въ Jizeran-ѣ суть містифікацією, бо подано тамъ такѣ заявленя, якѣ ôнъ нѣколи не говоривъ, а рôвножь помѣщено много такого, що говорилось въ жартѣ.

Змаганя и цѣль молодо-ческоѣ політики представивъ д-ръ Герольдъ въ отсихъ пяти точкахъ: 1. Удержати въ повнôй силѣ ческе право державне и стремѣти до признаня того права, бо нарôдъ бачить въ тôмъ найлѣпшу розвязку всѣхъ національныхъ и конституційныхъ квестій спôрныхъ та тымъ забезпечить ся тревалу екзистенцію ческому народови. 2. Рôвноправнôсть ческоѣ мовы зъ нѣмецкою въ краяхъ ческоѣ короны. Хочь деякѣ народы, котрѣ мають въ краяхъ бôльшôсть, домагають ся для себе певныхъ привілеѣвъ, то ческій нарôдъ жадае лишь рôвноправности, але ôдъ того жаданя нѣколи не ôдступить. 3. Розширенье автономіи, бо тымъ подасть ся одинову охорону противъ ґерманізаціи и централізаціи. 4. Пôдпомога ческоѣ культуры зô стороны державы въ мѣру плаченыхъ податкôвъ ческимъ народомъ. 5. Розширенье права выборчого, щобы кождый горожанинъ мôгъ брати участь въ выборахъ, а також щобы бюрократизмъ и сторонничôсть не придавляли вольнодумнѣ гадки въ народѣ.

Про парляментарну ситуацію говоривъ д-ръ Герольдъ такъ: Въ хвили, коли заступники нѣмецкого народу засѣли при однôмъ столѣ зъ правительствомъ, щобы переговорюватись о ческо-нѣмецкôй згодѣ, не стало Нѣмцямъ вже реальноѣ причины до опозиціи; нѣмецка лѣвиця и ґр. Таффе не були роздвоєнѣ. Молодо-Чехи се бачили напередъ. Мы не гадали, щобы старо-ческѣ послы були такъ легкодушнѣ и короткозорѣ, щобы пôдписували вѣденьскѣ протоколы угодовѣ. Змѣна въ парляментарнôй сценеріи наступила зъ тоѣ причины, що лѣвиця наблизила ся до ґр. Таффого. Тому неслушно говорять, що молодо-ческѣ послы привели до того наближеня. Се наступило бы було и тогдѣ, коли бъ були выбранѣ старо-ческѣ послы, вправдѣ зъ тою рôзницею, що тѣ послы були бы матеріяломъ до вытвореня бôльшости въ радѣ державнôй и помагали бы переведеню угоды. Правительство не хоче управляти безъ Нѣмцѣвъ, тому радо повитало участь Нѣмцѣвъ въ парляментарныхъ чинностяхъ. Коли-жь сполучена лѣвиця нѣмецка стане по сторонѣ правительства и приступить до правительственноѣ проґрамы, котра на око не мае закраски політичноѣ, то се робить она для того, щобы добути собѣ панованье надъ нашими народностями.

Опозицію молодо-Чехôвъ оправдувавъ д-ръ Герольдъ такъ: Молодо-Чехи домагають ся ческоѣ внутрѣшноѣ мовы урядовоѣ, рôвноправности для Чехіи, Моравы и Шлеска, змѣны ординаціи выборчоѣ въ демократичнôмъ змыслѣ, а на те все ôдповѣвъ ґр. Таффе рѣшучимъ quod non и тымъ поясняєсь опозиційне становище молодо-ческого клюбу въ радѣ державнôй, котре не єсть нѣякою примхою и льоґічною конечностію. Сю опозицію не можна прирôвнувати зъ опозиціею Нѣмцѣвъ въ минувшихъ дванацяти рокахъ, бо лѣвиця старалась лишь о те, щобы дôйти до управы а проґрама правительства була та сама, що и Пленера. Пленеръ говоривъ, що зъ жалемъ дивить ся на минулу опозицію, бо нѣмецкій нарôдъ мусѣвъ много вытерпѣти въ тыхъ 12 лѣтахъ, але ческій нарôдъ радо промѣнявъ бы свои здобутки въ тыхъ 12 лѣтахъ зъ терпѣнями Нѣмцѣвъ. Молодо-ческа опозиція не намагає поставити золотого моста до політики опортуністичноѣ, якъ се зробила бувша опозиція Пленера, она єсть ознакою невдоволеня ческого народу, опираєсь на моральныхъ основахъ, бо за парляментарною опозиціею стоить опозиція народу, а сего нѣякъ не можна було сказати про опозицію Пленера. И чимъ близше Нѣмцѣ приступають до трапезы правительственноѣ, тымъ сильнѣйшою стає опозиція не лишь Чехôвъ, але и иншихъ вилывовыхъ сторонництвъ рады державноѣ.

Коли говорять ся, що молодо-Чехи кокетують и зъ феодалами и зъ Поляками, то треба зважити, що кожда партія стараєсь найти бôльшôсть для своихъ змагань, але тымъ ще не можна оречи, щобы она була правительственною партією. До реконструкціи давноѣ правицѣ, такою якъ була, с. е. щобы стала апаратомъ до голосованя надъ правительственными предложенями, до сего не приложить молодо-ческій клюбъ нѣколи своеи руки; ôнъ выжде, якъ уложать ся справы. Сполученье зъ лѣвицею, котра поборює переведенье ческого права державного и хоче скрѣпити централізмъ, та за-для того стоить въ діаметральнôй противности до молодо-ческоѣ політики, єсть неможливе.

Пленеръ заявивъ, що пунктаціи суть жаданьемъ Нѣмцѣвъ, котре мусить бути выповнене, що домаганя молодо-Чехôвъ о правѣ державнôмъ, за-для котрыхъ старо-Чехи погибли, суть неможливѣ и що феодалы додержать свое слово та переведуть пунктаціи. Я-жь знову — казавъ д-ръ Герольдъ — можу сказати: Мы остерѣгали безчисленнѣ разы передъ переведеньемъ пунктацій, мы були готовѣ до згоды на основѣ рôвноправности, мы остерѣгали австрійскихъ мужѣвъ державныхъ передъ скôсною и небезпечною для монархіи дорогою пунктацій, але на дармо, и тому наша борба противъ тыхъ угодъ розгорить ще сильнѣйше, такъ якъ се єсть нападомъ на нашу національну екзистенцію. Хто забере голосъ за тыми пунктаціями, сей попадесь въ индексъ проскрибованыхъ.

Якъ довго будуть упиратись при пунктаціяхъ, доти не буде въ краю мира; бôльша посѣлôсть, теперь політичный чинникъ лишь за-для сеи ординаціи выборчоѣ, котру поборюємо, мусить стати національною. Єсли она обстає при пунктаціяхъ, щобы не зломати свого слова, то се єсть вправдѣ гонорово, але най бы подумала, чи добро народу не важнѣйше ôдъ зломаня слова. Своимъ поведеньемъ ôддучаєсь шляхта, котра повинна бути такъ историчною и консервативною, якъ ческе право державне, ôдъ свого народу и тому лѣпше зробили бы тѣ журналістичнѣ крикуны, если бы залишили писати про се, що примушує насъ ôдвернутись ôдъ шляхты, бо доси мы поступали зô шляхтою зъ повнымъ респектомъ. Але мабуть голосъ консервативного орґану шляхты єсть голосомъ злоѣ совѣсти що-до національноѣ зрады. Єсли бы Пленеръ бувъ не предложивъ Нѣмцямъ пунктаціи, то его партія була бы пôйшла въ кутъ такъ само якъ партія Ріґера, бо нѣмецкій нарôдъ вже не стоявъ за нимъ. Де єсть нинѣ та давна горда партія Пленера, котра нинѣ такъ само стала пôдкладомъ до правительства Таффого, якъ черезъ 12 лѣтъ хотѣла его звалити? Партія Пленера перестала бути партією народною и якъ поваливъ ся зелѣзный канцлеръ такъ само повалить ся и Пленеръ.

Вкôнци заявивъ ся д-ръ Герольдъ противъ пасивноѣ опозиціи, до котроѣ могла бы довести лишь крайна потреба. „Незадовго — казавъ д-ръ Герольдъ — ческій нарôдъ буде мати нагоду показати, що вправдѣ противный єсть правительству цѣсарскому, але крѣпко стоить при своѣмъ короли, а звязь мѣжь народомъ а королемъ ще стане сильнѣйша, коли признасть ся єму право державне и ôдбудесь коронація.

Зборы ухвалили резолюцію, въ котрôй заявлено довѣріє молодо-ческому клюбови и зазначено, що ческій нарôдъ буде все пôдпирати молодо-ческихъ посôлôвъ, хочь бы они мусѣли хопитись и найрадикальнѣйшихъ средствъ.

Зъ нагоды будучого синоду провінціяльного.

[Статья надôслана зъ кругôвъ духовеньства провінціяльного.]

XII.

Въ виду величноѣ місіи, до якоѣ рускій нарôдъ черезъ свою церковь покликаный, єсть выхованье клира до обнятя и веденя сеи місіи рѣчею первородноѣ ваги. На нѣчо здасть ся и найвеличнѣйша идея, єсли не увôйде она въ свѣдомôсть загалу, а передо всѣмъ тыхъ, котрѣ правомъ свого становиска надъ здѣйстненьемъ еи мають трудитись.

Выхованье клира повинно бути звернене туды, щобы передо всѣмъ кождый индівідуально почувавъ ся обовязанымъ въ сферѣ собѣ порученôй дѣлати для місіи церкви и народу свого. Длятого клирови мусить бути вщеплена самосвѣдома гордôсть на свою церковь, щобы ôнъ нею не ино дорожи́въ, але й ревнувавъ за еи честь и хвалу, внутрѣшну и внѣшну, — щобы ôнъ бувъ католицкимъ не пôсля рецепты латинянъ, а въ цѣле естество увôйшовшимъ почутьемъ місіи рускоѣ церкви.

Місія рускоѣ церкви єсть можлива до сповненя єдино народомъ рускимъ, тому выхованье клира мусить бути заразомъ патріотичне. Те природне чувство, котре найбôльше понижене народы будить до житя и дѣланя, у нашого народу спеціяльно єсть освячене вѣрою, злучене зъ місією его церкви. Вѣки перейшли надъ нами, и орґанізмъ народный, мимо найвысшого упокореня, яке перебувъ, не уронивъ доси нѣчо зъ своеи сути, — противно выдѣлюючи зъ себе все, що убитьемъ, розкладомъ єму грозило. Але и церковь того народу, мимо еи католицизму, веґетуюче ледви вела житье все, кôлько развôвъ не опиралась на патріотизмѣ народу, або чужими вплывами, на жаль дѣйстно пробоваными и апліковаными, патріотизмъ того народу присыпляла або дразнила. Въ зарядѣ людскостію Богъ людскими, природными послугує ся дорогами, и єсли въ природу людску вливъ любовь до свого народу и гордôсть хочь-бы и зъ терпѣнь народу, — то при злученю сего патріотизму у Русинôвъ зъ церквою — патріотизмъ мае у насъ значѣнье бôльше, нѣжь у всякого иншого народу. Се стверджує и исторія нашого народного житя.

Въ часахъ народного патріотизму здвигае ся и нарôдъ самъ, и церковь его повнить бôльше свою місію; въ часахъ же народноѣ прострація мертвѣє его церковь мимо пôдтримуваня еи всякими людскими штуками. Нѣхто примѣромъ не заперечить, що Рутскимъ реформованѣ Василіяне були, въ початкахъ особливо, люде религійнѣ и цѣлымъ серцемъ до католицизму привязанѣ, а заразомъ мали они за собою въ кождôй хвили brachium saeculare; мимо то католицизмъ на Руси въ XVII вѣцѣ ледви веґетує, не кажучи вже о XVIII. столѣтю. Такъ само не заперечить нѣхто, що холмска діецезія була католицка чувствами (на боцѣ лишаємо на разѣ неприроднôсть сего католицизму по указу латинянъ, а стверджуємо лишь фактъ). А мимо того ворогъ находить приступъ: до духовеньства именно не-патріотичного патріотизмомъ рускимъ, а звязаного иншимъ патріотизмомъ, съ тенденціями бунтôвничими противъ леґальноѣ свѣтскоѣ власти. Розважувано часто: щó за причина, що холмска, а передъ нею иншѣ епархіи рускѣ стали ся ôдступниками ôдъ католицизму? — и всякѣ внѣшнѣ находжено причины: въ злôмъ розположеню схизмы до католицизму, въ малôй вѣрѣ священникôвъ Галичанъ, перейшовшихъ до Холму. Однакъ забуваєсь на те, що зъ початкôвъ сего столѣтя лат. епископъ Сѣострженцевичь въ петербурскôй духовнôй колеґіи урядово и приватно старавъ ся всѣми силами, щобы католицизмъ рускій въ Росіи знищити, а ôдъ загляды уратували тогды католицизмъ у Русинôвъ схизматицкѣ таки царѣ — Павло и Александеръ I. Забуває ся на те, що „уніятскій" клиръ апостазувавшихъ тамъ епархій, поводуючи ся у всѣмъ латинізмови, мимо голошеного собою католицизму, не мавъ горячого привязаня до церкви и до народу свого, а выходячѣ зъ его рускихъ антицерковныхъ и антинародныхъ чувствъ становиско політичне було становиско державному просто противне, чинно навѣть бунтôвниче. Закидаючи дальше Галичанамъ священникамъ еміґрантамъ апостазію, складає ся на нихъ всю вину апостазіи решты холмского клира. Але-жь тѣ Галичане були тамъ католиками, єдиными майже послушными епископови (Куземскому), противъ котрого юрисдикційноѣ власти латинізмъ бунтувавъ пôдвладне єму духовеньство, длятого єдино, що той епископъ, пôсланый на те Римомъ, хотѣвъ тамошный клиръ зробити зъ „уніятскоѣ" причепки латинізму — правдиво католицкимъ въ рускôмъ обрядѣ, и его патріотизмъ ненатуральный, польскій, звернути въ природне, руске русло. Инакше выйде рѣчь, єсли зуставити число иммиґрантôвъ-Галичанъ, зъ числомъ еміґрантôвъ-холмщакôвъ въ хвили найбôльшоѣ потребы и зъ загальнымъ числомъ

духовеньства тамъ-же; въ иншôмъ свѣтлѣ являть ся тогды позуючї на мучениковъ — и много вины прийшло бы зняти зъ Галичанъ... Справедливо каже Ліковскій въ своѣмъ, часто цитованôмъ дѣлѣ: „Трудно припустити, щобы само внѣшне переслѣдуванье схизматиками Россіи, хочь жорстоке и систематичне, было здôбне знѣвечити до нащадку такъ велику вѣту католицкои церкви, если бы внутрѣшнї ôдношеня уніи цѣлкомъ були здоровї и если бы переслѣдуючї не були въ нѣй найшли достаточно елементôвъ, спомагаючихъ ихъ до еи розсадженя... Самъ пôдступъ и внѣшне насилье не були выстатчаючими чинниками до знищеня уніи...“ Холмщина а зъ другои стороны Угорска Русь есть наглядными доказомъ, що католицизмъ самъ руску церковь не пôдносить, если зъ нимъ не буде злученый правдивый народный патріотизмъ, уважаючій въ католицкôй церкви по рускому обрядови едине забороло для истнованя народу, уважаючій рацію быту своего народу въ місийнôй вазѣ его церкви.

Часто однакъ мѣра патріотизму въ ôдношеню до другихъ народôвъ фальшиво буває понимана. Лишаемо на боцѣ тыхъ, котрї не вагають ся голосити, що для церкви треба бути готовымъ и выречи ся народности. Церковь, котра бы се вымагала, була бы въ суперечности зъ закономъ природнымъ, котрого жереломъ мудрôсть и воля Божа. Але находять ся доктринеры, хотячї патріотизмъ погодити зъ любовію до ближнього до найкрайнѣйшихъ, закономъ Божимъ анѣ жаданыхъ, анѣ въ виду позитивного Божого закона допускаемыхъ границь. Позитивный бо законъ Божій не вымагає безусловнои любови ближнього, а противно, мѣрою еи ставить любовь самого себе. Длятого и засадниче правило любови ближнього есть: любовь добре упорядкована зачинає ôдъ себе. Жертвованя же себе для ближнього вымагає законъ Божій въ тôмъ єдино разѣ, если небезпеченство вѣчнои затраты ближнього есть бôльше, нѣжь наше. Тожь, прикладаючи се до нашихъ церковныхъ и народныхъ обставинъ, небезпеченство те по нашôй есть сторонѣ. Мы есьмо въ небезпеченствѣ, що всякї политичнї и религійнї експерименты народъ нашь вынародовлять, а бодай спинять значно его розвитокъ, — а цѣль нашои церкви есть безъ народу неможлива. Тї експерименты нищать народъ нашь морально, убивають въ нѣмъ почутье гôдности, правды, справедливости; чинять его до народно церковного житя рôвнодушнымъ, оспалымъ, розпитымъ, а маса безвѣдна и неморальными вплывами дичѣюча не одушевить ся місією свого народу, своеи церкви. Мы въ небезпеченствѣ, що наша церковь, ставша ся такожь, не ôдъ нинѣ, ареною политичныхъ експериментôвъ въ цѣляхъ вѣдомыхъ, въ патріотизмомъ руского народу найменшои не маючихъ рахубы, якъ черезъ 400 лѣтъ, такъ и теперь, при починаючôмъ ся ôдродженю народу, — розмине ся зъ повѣреною ѣй Богомъ місією, и въ небезпеченствѣ мы ôдкинени ôдъ лиця Божого за рôвнодушнôсть до сеи місіи, за дозволюванье на нарушанье й затиранье правды и справедливости Божои межи нами, хочь-бы те дозволенье походило зъ любви до ближнього.

Въ тôмъ небезпеченствѣ не вôльно патріотизмови мовчати и вѣрѣ крыти ся за плащикъ любови до ближнього, если не хочемо допустити ся морду на народѣ и ôдкиненя Богомъ за позваляньє и мовчанье на чужї грѣхи. Христосъ, жерело всеи любови и ей учитель, „побѣленыхъ гробôвъ“ не любить, а зве ихъ по имени, остерѣгає передъ ними, ненависть и омерзѣнье будить до внутрѣшнои ихъ гнили, а ударенный на судѣ, не наставляє другои ланиты, а потягає публичного, злобного напастника до публичнои одвѣчальности: чого мене бьешь?!

Тожь выхованье клира нашои церкви повинно бути патріотичне, мужеске, характерне, основане на любови до народу, котрый до величнои цѣли его истнованя привести, правду и справедливôсть Божу въ цѣмъ уґрунтувати и черезъ него ширити, найвысшою есть задачею духовеньства. Сеи задачѣ духовеньство не сповнить нѣякъ водяными фразами о любови ближнього, котрый на кождôмъ кроцѣ задачу руского духовеньства пôдкопує и нѣвечить. До сеи задачѣ не загрѣє ся духовеньство нѣколи, если не полюбить свого народу зъ цѣлого серця, найвысшого можливого добра чинно ему бажаючи, въ місіи свого народу и въ участи своѣй въ нѣй найбôльшу свою чувствуючи гордôсть. Ся высоко моральна, рѣдка въ иншихъ народахъ задача вымагає найсвятѣйшои любови, найвысшои ревности о добро народу, вдячности и любови для всѣхъ, задачу сю спомагаючихъ и до неи зъ признаньемъ ôдносячихъ ся, — але доконечно и ненависти до всѣхъ учениковъ и до всѣхъ ближнихъ, зъ злобнымъ постановленьемъ задачу сю спиняючихъ и унеможливляючихъ, они бо не суть мимоволѣ блудячї, а свѣдомо и злобно нарушують мораль публичну, котра пôдпадає тымъ самымъ правиламъ, якимъ мораль у приватнои одиницѣ.

А мораль Божа — се єдина критерія житя якъ одиницъ, такъ и народôвъ, и правдивый патріотизмъ буде любити и ненавидѣти не для любови и ненависти, а на розказъ морального права; буде въ межинародныхъ зносинахъ поводуватись не инстинктовыми симпатіями и антипатіями, а пôддасть всяку народну й межинародну справу розборови объявленои Богомъ морали.

Тожь, вказуючи на потребу патріотичного выхованя клира, вымагаемо того для Божои справы, ôдданои на-теперь въ нашї руки, котра може успѣвати не слѣпою любовію до ближнього, але моральнымъ патріотизмомъ єдино, судячимъ моральнôсть кождои справы для насъ и противъ насъ...

Справы краєвї.

[Удѣлы повѣтôвъ въ Саноцѣ и въ Новôмъ Торзѣ въ выкупѣ ґрунтôвъ пôдъ трансверзальну зелѣзницю. — Провінціональнї шпиталѣ.]

Повѣтовї рады въ Саноцѣ и въ Новôмъ Торзѣ внесли петиціи до сойму, щобы увôльнити ихъ ôдъ плаченя удѣлу до выкупна земель пôдъ трансверзальну зелѣзницю. Сї повѣты зобовязали ся платити черезъ 20 лѣтъ повѣтовый додатокъ въ высокости одного проценту ôдъ безпосередныхъ податкôвъ. Краєвый выдѣлъ розслѣдивъ справу та порѣшивъ, щобы соймъ не увзглядививъ петиціи рады повѣтовои въ Саноцѣ а лишь продовживъ ѣй речинець початку выплаты до кôнця 1895 р. и то длятого, що та рада повѣтова стараєсь теперь привести до порядку повѣтовї дороги. Бôльше увзглядненo петицію повѣтовои рады въ Новôмъ Торзѣ, бо для неи речинець сплаты продовжено ажь до року 1900. Се стало ся зъ тои причины, що сей повѣтъ дуже бѣдный, лежить въ Татрахъ и выдає богато на упорядкованье повѣтовыхъ и громадскихъ дорôгъ, котрыхъ тымъ бôльше потреба для Закопаного, бо — якъ кажесь въ справозданю выдѣлу кр. — та стація климатична и горы Татры мають для краю велике значѣнье. Припадаюча сума на сей повѣтъ выносить 5420 зр. 9 кр. а кр. выдѣлъ предкладає навѣть, щобы ôдъ сего датку увôльнити повѣтъ въ случаю, если бы повѣтъ платилъ що-року 2 прц. повѣтового додатку дорогового попри дотеперѣшнôмъ додатку на дороги, котрый выносить 7 прц. ôдъ безпосередныхъ податкôвъ.

— —

На послѣднôй сесіи соймъ поручивъ краєвому выдѣлови здати справозданье, въ якій спосôбъ покрывають ся выдатки на будову, збôльшуванье и перерôблюванье провінціональныхъ шпиталѣвъ. Краєвый выдѣлъ представивъ станъ шпиталѣвъ, почавши ôдъ 1866 року, ôдъ коли ôнъ мае нагляд надъ зарядомъ шпиталѣвъ. Въ Бродахъ бувъ мурованый шпиталь въ 3 низькихъ, тѣсныхъ и вохкихъ домахъ. Въ 1887 роцѣ скôнчено будувати новый шпитальный будынокъ а старый ôдреставровано и призначено на заразливї хоробы. На се выдано бôльше нѣжь 28.000 зр. та грошѣ тї взято зъ зелѣзного капиталу шпитального, котрый повставъ переважно зъ леґатôвъ та зъ складокъ. Въ Бережанахъ шпиталь дуже зле до теперь помѣщеный въ нанятôмъ домѣ. Въ шпитали перебуває 60 хорыхъ. Роздѣлити хорыхъ окремо неможливе а заразливї хоробы дôставшесь до шпиталю страшно ширять ся. Всѣ старания, щобы вышукати лѣпше помѣщенье, чи черезъ вынаемъ, чи черезъ выбудованье, розбили ся за для недбалости громадскои рады. Въ Дрогобичи мѣстивъ ся шпиталь ôдъ заложеня, се есть ôдъ 1831 року, въ старôмъ будинку монастиря оо. Василіянъ. Въ 1878 роцѣ, коли громада выбудувала дôмъ за 48.000 зр., помѣщено въ нѣмъ шпиталь за оплатою рôчного чиншу 1850 зр. Въ Коломыи шпиталь мѣстивъ ся въ тѣснôмъ будынку. Въ 1874 роцѣ будынокъ ôдреставровано и прибудовано адміністраційный дôмъ. Пôзнѣйше для заразливыхъ хорôбъ выбудовано осôбный павільонъ. Въ сѣмъ роцѣ повѣтовый выдѣлъ жадає, щобы шпитальный будынокъ розширити. Пôдгайцѣ помѣстили шпиталь, котрый въ 1873 р. узнано публичнымъ, въ будынку ôдданôмъ шпиталеви на власнôсть. Въ кôлькохъ лѣтахъ будынокъ ôдреставровано и шпиталь розширено. Въ Перемышли шпиталь помѣщено дуже зле. Въ 1874 роцѣ при помочи зелѣзного фонду и позички громада выбудувала красный дôмъ, въ котрôмъ може помѣститесь 120 хорыхъ. Самбôръ мае власный будынокъ, не маючій нѣякихъ гиґієнічныхъ условій. Всѣ старания, щобы шпиталь помѣстити въ иншôмъ, ôдповѣднѣйшôмъ будынку, не довели до нѣчого а се длятого, що въ цѣлôмъ мѣстѣ нема ôдповѣдного будынку до вынайму. До будовы же нового дому громада не хоче приступити, бо не мае забезпеченя, що позичка, котру треба бы затягнути, буде амортизована зъ доходôвъ шпиталя, особливо, що соймъ ôдмовивъ субвенціи на будову, о котру громада просила. Въ Снятинѣ шпиталь знаходивъ ся въ нанятôмъ будынку, котрого положенье — коло шинкôвъ та хлѣвôвъ — было дуже невôдповѣдне. Въ 1874 роцѣ громада помѣстила шпиталь въ купленôмъ домѣ за 4.500 зр., але ôнъ не выстарчає вже нинѣшнымъ потребамъ. Станіславôвъ мае власный будынокъ, котрый въ 1874 р. розширено прибудованьемъ одного крыла. Сокаль мае повѣтовый шпиталь помѣщеный въ добрôмъ будынку, купленôмъ повѣтовою радою. Теперь повѣтова рада хоче сей шпиталь помѣщеный въ ринку перенести за мѣсто. Стрый не мавъ власного будынку шпитального. Доперва въ 1878 р. до ужитку хорыхъ ôддано нову будову, выбудовану громадою при помочи краєвого фонду. Въ Тернополи доси шпиталь дуже зле помѣщеный у власнôмъ будынку. Теперь гадають ставити новый шпиталь на 100 лôжокъ. Въ Залѣщикахъ шпиталь помѣщеный въ тѣснôмъ будынку, а пôзнѣйше его розширено. Наплывъ хорыхъ однако такъ великій, що будынокъ треба буде ще дальше розширити. Въ Золочевѣ шпиталь бувъ помѣщеный дуже лихо, ажь его обнявъ въ свою управу повѣтъ. Шпиталь мавъ свôй фондъ основный, а повѣтова рада купила зъ того фонду новый дôмъ за 24.000 зр. и останокъ грошей выдала на выбудованье пральнѣ, лютринъ та трупарнѣ. Въ Жовквѣ шпиталь посѣдавъ власный будынокъ. Въ 1872 роцѣ, коли краєвый выдѣлъ поручивъ часть божевôльныхъ помѣстити въ тамошнôй филіи, ôдреставровано сей будынокъ и выбудовано офіцину коштомъ 8.184 зр.

Зъ представленого видко, що шпиталѣ въ Дрогобичи, Коломыи, Перемышли, Сокали, Станіславовѣ, Стрыю, Тернополи, Золочевѣ и Жовквѣ помѣщено досыть добре, ôдповѣдно до незначныхъ фондôвъ. Шпиталѣ въ Пôдгайцяхъ, Снятинѣ и Залѣщикахъ небавкомъ будуть потребувати, щобы розширено ихъ будынки. Въ Бережанахъ, Самборѣ, Тернополи треба будувати новї шпиталѣ.

Выдѣлъ краєвый ухваливъ що-до шпиталѣвъ на провінціи предложити соймови слѣдуючї внесеня: 1) Краєвый выдѣлъ мае зъ громадами, въ котрыхъ треба нового помѣщеня на шпиталь, заключати угоду. Сею угодою громады зобовяжуть ся выбудувати новый шпиталь громадскимъ коштомъ зъ правомъ нарушеня фондôвъ основныхъ и зелѣзныхъ, если якій шпиталь ихъ посѣдає. Зъ доходôвъ шпиталя будуть громады за те побирати чиншь за вынаемъ въ высотѣ не высшôй якъ амортизаційнї раты ôдъ выданыхъ коштôвъ, а се доси, доки сума не буде выплачена. 2) Краєвый выдѣлъ не буде предкладати соймови петицій, щобы признати якійсь шпиталь публичнымъ, если громада або повѣтъ не ôддасть на власнôсть краєви шпитального дому и цѣлого внутрѣшного устроєня. Заразомъ мусить громада або повѣтъ зобовязати ся покрывати на будуче всѣ надзвычайнї выдатки зъ громадскихъ або повѣтовыхъ фондôвъ, если треба буде выбудувати новый будынокъ, або щось въ дарованôмъ будынку прибудувати або перебудувати або такожь выдати яку суму на внутрѣшне устроєнье шпиталя.

Дописи „Дѣла“.

Зъ Золочева.

[Перше засѣданье новои рады повѣтовои.]

Дня 17 н. ст. вересня ôдбулось перше засѣданье рады повѣтовои въ Золочевѣ. Помѣщаю справозданье зъ него разъ: въ цѣли пôддання подъ контролю публичну, а по друге, що, пôсля моеи гадки, повиннї бы Русины зô всѣхъ радъ повѣтовыхъ на Руси подавати до прилюдного вѣдомости черезъ „Дѣло“ такї справозданя, а тымъ управильнить ся наша акція по повѣтахъ и послы нашї соймовї знайдуть для себе матеріялъ.

Маршалокъ Гнѣвньскій, ôдкрываючи засѣданье, вказавъ на дѣяльнôсть рады за послѣднї лѣта и наслѣдки тои дѣяльности. Богато — казавъ ôнъ — побудовано новыхъ гостинцѣвъ [кольĸо кільометровъ, не сказано]; спроваджувано сôль и продавано по $10\frac{3}{4}$—11 кр. топку, а розôйшло ся звыжь міліонъ топокъ; шпиталь приведено до знаменитого стану, одно лôжко коштує 44 кр., найдешевше зô всѣхъ шпиталѣвъ въ краю, справлено богато рѣчей хирурґічныхъ и т. п.; маєтокъ повѣту поднѣсъ ся до 20.000 зр. И на дальше — казавъ маршалокъ — буде рада поступати по тôй дорозѣ, тôлько-жь до того треба пожертвованя и спôвдѣланя членôвъ.

По промовѣ маршалка забравъ слово о. Богачевскій и навязуючи до вказаного „спôвдѣланя членôвъ рады“ поставивъ вразъ зô всѣми селянами интерпеляцію до маршалка: „Чому не введено ще доси въ житье давно запавшои ухвалы що до рускихъ написей по гостинцяхъ, на будынкахъ публичныхъ, на оголошеняхъ, дороговказахъ и т. п.? — а дальше: чи схоче маршалокъ выдати до громадъ окружникъ зъ пригадкою, що имъ служить право переписки зъ властями по руски, абы они зъ того користали. — П. Августиновичь, побоюючись широкои дискусіи, внѣсъ, щобы маршалокъ на слѣдуючôмъ засѣданю здавъ зъ того справу. — О. Богачевскій приставъ на се, хотай замѣтивъ, що ôнъ по патріотизмѣ Полякôвъ не надѣесь широкои дискусіи, а есть переконаный, що всѣ члены а зъ ними и маршалокъ щиро признають справедливôсть справы.

По интерпеляціи Августиновича дотычно банку селяньского и еміґраціи до Бразиліи и ôдповѣди на нихъ правительственного комісаря [*Прим. Ред.*: якои ôдповѣди? — се було бы цѣкаве] приступлено до порядку дневного.

Спору часу заняла суперечка шляхтичѣвъ о дороги: одинъ на-взаводы зъ другимъ бажавъ собѣ догôднѣйшои дороги. Суперечка скôнчила ся принятьемъ внесеня выдѣлу и ухваленьемъ 2 кр. додатку до податкôвъ на дорогы.

Выборы до комісіи ревізійнои, до рады шкôльнои и до рады шпитальнои ôдбули ся льояльно. Выбрано до кождои по одному Русинови: о. Вапитоняка до рады шкôльнои, Борсукевича до рады шпитальнои, а о. Богачевского до комісіи ревізійнои.

Змѣну статутôвъ касы позичковои принято въ засадѣ, стабілізовано двохъ урядникôвъ повѣтовыхъ и полагоджено ще кôлька менче важныхъ справъ.

К.

Зъ Перемышля.

[„Бесѣда“. — Філія „Просвѣты“. — Рускї паралельки гімназіи. — Институтъ для дѣвчатъ. — Концертъ „Лютнѣ“. — Польска бурса перемыска.]

Богато дало бы ся зъ-вôдси писати, та я поки-що порушу нинѣ лишь кôлька справъ.

У насъ „Бесѣда“ все ще якъ давнѣйше, спить сномъ блаженныхъ. Не можна остаточно за те винувати й выдѣлъ, а головна причина оспалости есть бракъ одповѣдного помѣщеня. Бо хочь „Бесѣда“ теперь — зъ причины збôльшеня числа интеліґенціи въ Перемышли и зъ причины, що велика часть дамъ заявила готовôсть приступити до товариства — була бы въ силѣ вынаймити собѣ бôльше помѣщенье, то годѣ таке найти. Вправдѣ есть красне и на „Бесѣду“ дуже ôдповѣдне помѣщенье въ каменици капитульнôй, однакъ нашї капитульнї волять въ тôмъ мешканю тримати когось чужого, бо боять ся, що „Бесѣда“ могла бы збанкротувати та имъ чиншь евентуально могъ бы пропасти, — побоюванье очевидно безосновне, бо коли „Бесѣда“ могла въ прикрѣйшихъ часахъ свого 25-лѣтного истнованя утриматись, то дасть Богъ утримаєсь и дальше безъ чужои ласки. Треба знати, що „Бесѣда“ даровщины не жадала и була готова заплатити тôлько, що и другій льокаторъ, однакъ на внесеня въ рокахъ 1889 и 1890 черезъ выдѣлъ „Бесѣды“ подана до теперь ôдъ капитулы не дôстала навѣть ôдповѣди! Головно въ тôмъ вина — о скôлько знаю, — прокуратора капитулы. Але жь чи то патріотично? Щобы разъ „Бесѣду“ бôльше оживити, загадавъ выдѣлъ конче вынаймити просторѣйшій льокаль, а якъ той найдесь, чей и у насъ троха житье розбудить ся.

За-для тои самои причины, т. е. за для браку льокалю, де бы могли ôдбути ся зборы, и філія „Просвѣты“, хочь она у насъ завязалась и статуты ц. к. намѣстництво вже потвердило, не може ôдбути загальныхъ зборôвъ, щобы выбрати выдѣлъ и розпочати свою дѣяльнôсть.

Паралельки рускї мають уже сего року чотири класы, до котрыхъ учащає поважне число учениковъ, бо 190. Мимо того до теперь ся школа есть все лишь „паралелькою“, зависимою ôдъ гімназіи головнои польскои, — а часъ бы вже було утворити зъ неи окрему гімназію! О се нашї послы повиннї бы постаратись, бо справдѣ встыдно Русинамъ, щобы при двохъ лише рускихъ школахъ середныхъ на цѣлу Галицку Русь — одна зъ нихъ була лише причепкою польскои гімназіи. Про польску перемыску гімназію, а особливо про тыхъ Микитôвъ Хрунôвъ [бо й такї у насъ суть] котрї, мимо того, що мають тутъ уже цѣлу вишшу гімназію руску, посылають свои дѣти до гімназіи польскои, поговорю другимъ разомъ.

Мы маємо въ Перемышли досыть рускихъ товариствъ, однакожь бôльша часть зъ нихъ, а особливо тї, де предсѣдає „маститый посолъ рускій“, — якъ н. пр. институтъ для дѣвчатъ, — спить сномъ блаженныхъ. Суть тамъ — якъ зачуваю — рôзнї проекты, однакъ на проектахъ и кôнчить ся.

Передъ кôлькома днями удостоились мы почути звуки львôвскои „Lutni“. Якъ тамъ концертъ выпавъ, не знаю, бо не розумѣюсь, — говорять, що добре, лишь голосы мали бути подорожію зъ Праги „помученї“. Однакъ чувъ я ôдъ тыхъ, що були въ Празѣ, що концертъ „Lutni“ оставъ тамъ позаду концерту „Бояна“. [*Прим. Ред.* Про те, що „Lutnia“ на концертѣ въ Перемышли не заспѣвала анѣ однои рускои пѣсни, хочь выступали такожь спѣваки-Русины, а ôдспѣвала одну пѣсню нѣмецко-жидôвску, була вже згадка въ иншôй дописи зъ Перемышля.]

Переходячи часто по-надъ Санъ, споглядаю заздрôстнымъ окомъ на будынокъ „Bursy Przemyskoi“. Єсть то велика одноповерхова каменица зъ огородомъ, могуча въ собѣ помѣстити и помѣщаюча дѣйстно по-надъ 50 питомцѣвъ. Давнѣйшими лѣтами мѣстила тая бурса до 35 учениковъ — и було сказано, безъ рôжницѣ народности, тожь принимано до неи що-року кôлькохъ учениковъ Русинôвъ на показъ. Однакъ ôдъ коли завязалась тутъ Бурса им. св. О. Николая, не приймає тамта бурса жадного Русина и хиба лишь выимково, за протекцією, такого, котрый, вырѣкши ся своего, рѣшить ся ходити до польскои гімназіи. И не диниця, єй управителемъ есть гімназіяльный катихитъ обряду латиньского. Подумаєте: звôдки взяла „Bursa Przemyska“ такї капиталы? — певно то грошѣ зложенї Поляками? Такъ нѣ! цѣлу майже бурсу фундувала тутешна каса щаднича; она купила на бурсу реальнôсть, выбудувала каменицю та й зложила красный капиталъ [разомъ около 30.000 зр]. А треба знати, що въ тôй касѣ щадничôй помѣщують ся не лишь польскї капиталы, — тутъ льокують свои капиталы всѣ нашї церкви діецезіи перемыскои, тутъ мае ульокованї свои капиталы рускій институтъ для дѣвчатъ, тутъ льокують ся судовї депозиты малолѣтныхъ рускихъ селянъ и другихъ. За то управляюча рада тои касы признача що року зъ чистыхъ выскôвъ въ полагодженю петиціи Бурсы им. св. О. Николая для неи щедру [sic!] квоту 50 зр. Не правда-жь квота щедра въ порôвнаню до 30.000 зр. даныхъ „Bursѣ Przemyskôй!“ Такъ що-жь робити? Beati possidentes! Вправдѣ Бурса им. св. О. Николая якось и безъ тои помочи живе, завдяки жертвамъ патріотичнои рускои публики та запопадливости єи выдѣлу, однакъ о скôлько лучше могла-бъ она розвиватись, кобы люде хотѣли бути — справедливыми...

На тôмъ нинѣ кôнчу.

Т. И. И.

Ôдозва до П. Т. абітурієнтôвъ и академикôвъ рускихъ.

Дорогї Брати Товаришѣ!

У Васъ теперь пора до кроку рѣшучого, важного на цѣлу далеку будущину. Доля Ваша близько интересує не лише Васъ и Вашу рôдню, а кождого, хто лишь прихильникомъ загальнои справы. Намъ треба конечно збôльшати ряды неустрашимыхъ юнакôвъ зъ характеромъ, охотою и силою до серіозного труду та зъ ясною передъ очима метою. Про се мы особливо длятого дбати повиннї, що лѣта послѣднї не выказують у насъ, на жаль, того зросту молодыхъ робôтникôвъ — особливо свѣтскихъ — якого намъ потреба зъ огляду на розлогій передъ нами облôгъ та на мозольну и утруднену его управу. Коли-бъ мы обрахували ся, то побачили-бъ таки, що далеко ще не при кождôмъ загонѣ могли бы поставити гôдного свого чоловѣка, за котрого не треба соромятись. А се и причина нашого теперѣшного положеня.

Изъ стоячихъ передъ Вами, Товаришѣ, університетôвъ виднѣє свѣтовый велитъ, вѣденьска alma mater. Не лише сама импонуюча

столиця державы зô своими институтами та рôзного рода рѣдко подыбуваными користями, а и ей унiверситетъ промовляе за тымъ, щобы при сприяючихъ обставинахъ та рôвныхъ условинахъ перевести молодî лѣта въ центрѣ науки и культуры. Побутъ мѣжь всесторонно образоваными чужинцями додае и нашимъ землякамъ заохоты до працѣ надъ собою а докладна вправа въ нѣмецкôй бесѣдѣ уможливить имъ стати поручь чужихъ борцѣвъ въ житю публичнôмъ.

Въ великôмъ тôмъ городѣ не найдесь нѣхто зъ Васъ, Товаришѣ, чужимъ и безраднымъ. Зайдете тутъ мѣжь громадку своихъ, скупленыхъ при товариствѣ „Сѣчи", найдете тутъ щирôсть якъ мѣжь рôдными братами. Двацять пять-лѣтна исторiя красного розвою руского того товариства, поважне его становище мѣжь другими Славянами, та й лише користный зъ кождôго погляду вплывъ его на членôвъ — дають намъ надѣю, що кождый безъ вымки зъ рускихъ, до Вѣдня ново прибуваючихъ академикôвъ — приступить до насъ въ члены та стане по-при давныхъ членôвъ до спôльного труду. Тутъ выробите собѣ ясный поглядъ на кожду справу, привчите ся належно и достойно оцѣнювати краевî ôдносины на те, щобы, повернувши до краю, взятись серiозно до тяжкои народнои роботы середъ нетямучихъ та безчисленныхъ нацiональныхъ гермафродитôвъ. Бiблiотека „Сѣчи", котрôй не гôдно дорôвнати жадне тутешне академiчне товариство, стане Вамъ богатымъ жереломъ пôзнаня та певнымъ провôдникомъ.

Вписы тревають на всѣхъ факультетахъ до 9 ого (продовженiй до 15-ого) н. ст. жовтня с. р., а выклады розпочинають ся пересѣчно около 12 жовтня.

Всякî информацiи дотычно впису, прïѣзду и т. п. радо удѣлить будучимъ своимъ товаришамъ-членамъ пôдписаный выдѣлъ товариства. Повна адреса товариства: Verein „Sič" in Wien VIII. Laudongasse 49 a. Hochparterre Thür 17.

[Другî ґазеты рускî просимо о ласкавый передрукъ сеи ôдозвы.]

Вôдъ выдѣлу руского товариства „Сѣчь" у Вѣдни, въ мѣсяци вересню 1891.

Яросл. Бурачиньскiй т. ч. завѣдатель товар.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛIТИЧНЫЙ.

Про конференцiи мiнiстерiяльнѣ доходять насъ такî вѣсти: Жаданя щодо выдаткôвъ на вôйско предложенî мiнiстромъ Баверомъ на мiнiстерiяльнôй радѣ стрѣтили великiй опôръ зô стороны обохъ мiнiстрôвъ скарбу, котрî боять ся, що наглый зрôстъ вôйскового кредиту ôдъ разу звалить рôвновагу приверену въ буджетѣ зъ такимъ великимъ трудомъ. Пôсля Extrapost, д-ръ Штайнбахъ въ способъ дуже рѣшучiй высказавъ, що подôбный експериментъ бувъ бы дуже злымъ крокомъ политичнымъ, такъ само пôдъ финансовымъ взглядомъ, якъ и вôйсковымъ. Угорскiй мiнiстеръ Векерле мавъ о тôмъ таку саму гадку и мотивувавъ ще тымъ доказомъ, що зô взгляду на выборы до угорского сойму припадаючiй въ слѣдуючôмъ роцѣ дефiцитъ державного буджету давъ бы въ руки опозицiи дуже небезпечне оружiе. Векерле доказувавъ дальше, що на случай, коли бы мiнiстеръ войны згодивъ ся обнизити свои жаданя на суму десять мiлiонôвъ замѣсть жаданыхъ 18,600.000, то сума 3%, яка припадае на Угорщину, дала бы покрыти ся зъ надвышки доходôвъ и не потягнула бы за собою новыхъ тягарôвъ, котрî вже не можна накладати на населенье и такъ обтяжене податками. Баверъ мавъ уступити при многихъ позицiяхъ сильному напорови, хочь N. fr. Presse доносить, що ôнъ остоявъ ся при своѣмъ жаданю. Extrapost каже, що мимо уступчивости мiнiстра войны ще полишило ся богато позицiй, при котрыхъ нема згоды. Надъ всѣми спорными точками мала радити мiнiстерiяльна конференцiя вчера пôдъ проводомъ самого цѣсаря та мають надѣяти ся, що вôйсковî домаганя на остатокъ дадуть ся погодити зъ финансовыми интересами державы. О скôлько здаесь, то кредитъ лишь незначно буде высшiй по-надъ 10 мiлiонôвъ и єго ужиють переважно на узброенье. Се не суть офiцiяльнî вѣсти, але они мають цѣху правдоподôбности и ихъ доси не заперечено.

НОВИНКИ.

— **Що до синоду провiнцiяльного** розôйшла ся у Львовѣ вѣсть, що синодъ мае скôнчити ся скорше, нѣжь первѣстно було постановлено. Порядокъ церемонiй въ завтрѣшнôмъ дни початку синоду буде такiй: О 8-ôй годинѣ рано архiерейска служба Божа; по Богослуженю зôйдуть ся всѣ завôзванî на синодъ до конзисторiяльнои канцелярiи, щобы записати ся. Тамъ одержать зôбранî декреты на промоторôвъ, судьѣвъ, секретарѣвъ, нотарѣвъ, церемонiерôвъ, богословôвъ и канонiстôвъ. Передъ 10-ою годиною зачне ся въ митрополичôй каплици приготовляюче засѣданье на котрôмъ всѣ присутнî приобѣцяють пôдъ словомъ чести задержати въ тайнѣ нарады синоду. Рôвножь порѣшить ся завтра, доки синодъ мае потревати.

— **„Двенацятка" и „шѣснацятка" розвязали ся.** Вчера одержали мы зъ Рогатина двѣ телеґрамы, котрî доносять о тôмъ фактѣ. Перша телеґрама звучить: Впреосв. митрополитъ завôзвавъ нинѣ дiрiґента и питомцѣвъ-спѣвакôвъ на часъ синоду до Львова „Двенацятка розвязала ся зъ конечности. Въ Бережанахъ ôдбудуть ся самî танцѣ а вечерки въ Пôдгайцяхъ и Бучачи ôдкликанî. Концертъ въ Рогатинѣ удавъ ся. — Партицкiй. — Друга телеґрама есть того змѣсту: „Зъ телеґрафiчного припорученя Впреосв. митрополита и ректорату взываю спѣвакôвъ-питомцѣвъ Крошевича, Дмитрова, Максимовича, Романюка, Миколайчука, Ник. Герасимовича, Ник. Садовского, Вас. Левицкого, Гумецкого, Волод. и Петра Нижанковскихъ, Стефановича, Скалиша, Петрицю, Сенету, Льва Плѣвцкого, Гуру, Рудницкого — — щобы явили ся 24 с. м. въ семинарiи у Львовѣ на часъ синоду. Кошты звернуть ся. Останъ Нижанковскiй."

— **Цѣсарь принимавъ** 20 н. ст. вересня на приватнôй авдiенцiи намѣстника Галичины ґр. Баденього.

— **Новый выдѣлъ общества им. Качковского** уконституувавъ ся пôдъ проводомъ Б. Дѣдицкого въ той способъ, що заступникомъ предсѣдателя выбрано крил. М. Малиновского, касiеромъ В. Лаголу, контрольоромъ и завѣдателемъ маґазину Тар. Луцика а секретаремъ И. Пелеха.

— **Тѣло бл. п. Ивана Наумовича** задумуе перевезти сынъ покôйного д-ръ Николай Наумовичь зъ Новороссiйска до Кiева. Въ тôй справѣ пише ôнъ до „Гал. Руси": „Дня 5 ст. ст. вересня рано ôдъѣзджаю до Новороссiйска за тѣломъ ôтця. Надѣюсь прибути 12-го; 16-го думаю надати тѣло на пароходъ, а до Кiева прибуду имовѣрно 20 або 21 вересня. Зъ Новороссiйска повѣдомлю Васъ телеґрамою а рôвночасно зъ Кiева вышлють письмо."

— **Проектъ заложеня нараве кольонiи рôльничои въ Галичинѣ** зближае ся до свого осущеня. Краевый выдѣлъ поручивъ своему членови д-рови Дам. Савчакови вынайти ôдповѣдну мѣсцевôсть для уладженя такои кольонiи. Д-ръ Савчакъ, котрый выѣздивъ бувъ въ тôй справѣ на провiнцiю, вернувъ сими днями до Львова, выповнивши свою мiсiю.

— **Въ справѣ будовы бережаньскои зелѣзницѣ**, въ котрôй краевый выдѣлъ ôднѣсъ ся бувъ до мiнiстерства зъ представленьемъ, щобы при будовѣ того шляху увзглядненo економiчнî интересы околиць, куды зелѣзниця мае переходити, надôйшла сими днями ôдповѣдь мiнiстерства торговлѣ. Въ ôдповѣди заявило мiнiстерство, що въ теперѣшнôй хвили роблять ся технiчнî и комерцiяльнî розслѣды въ справѣ будовы льокальнои зелѣзницѣ, маючои получити Бережаны и Пôдгайцѣ зъ зелѣзницею черновецкою и Кароля Людвика. Увзглядняючи-жь бажанье высказане краевымъ выдѣломъ и просьбы интересованыхъ мѣстъ, поручило мiнiстерство згаданî розслѣды розширити на центральну трасу льокальнои зелѣзницѣ Ходорôвъ-Тернопôль а взглядно шляху сполучаючого Ходорôвъ-Рогатинъ зъ зелѣзницею Галичъ-Тернопôль. По переведеню тыхъ рослѣдôвъ подасть мiнiстерство жаданî даты, ôдносячî ся до трасы, коштôвъ будовы и дохôдности проектованои линiи вразъ зъ ôдногами.

— **Цукроварня въ Товмачи.** Минувшого року завязала ся при спôвъучасти пп. Яна, властителя Товмача, Стан. Щепановского и иншихъ, спôлка командитова „Гуминьскiй, Вольтеръ и Сп." зъ капiталомъ 400.000 зр. въ цѣли ôдновленя давнои цукроварнѣ въ Товмачи. За примѣромъ властителя Палагичь, Дошота, Криштофовича зъ Залуча и ключа товмацкого, обовязали ся доохреснî властителѣ бôльшихъ посѣлостей управляти на своихъ грунтахъ бураки и въ той способъ зôбрано декларацiи на управу буракôвъ на 1800 морґахъ. Рôвночасно соймъ, признаючи потребу такого предприемства, ухваливъ субвенцiю въ высотѣ 30.000 зр. на будову ôднои зелѣзницѣ зъ Палагичь до Товмача. Зобовязаня що-до управы буракôвъ додержано майже цѣлковито, бо засаджено на 1600 морґахъ бураки, уживаючи насѣня, доставленого фабрикою. Надѣя на зôбръ найлѣпша. Помимо того, що бураки можуть бути ще кôлька тыжднѣвъ въ земли а тымъ самымъ полѣпшать ся ще, выказали робленî теперь пробы въ Товмачи, що моргъ выдасть до 270 сотн. метричныхъ буракôвъ маючихъ 12·3% цукру, результатъ лѣпшiй ôдъ найлѣпшихъ ческихъ въ тôмъ часѣ. Tygodnik ekonomiczny, пишучи о тôй цукроварни надѣесь, що буде она мати 300 до 350.000 сотнарôвъ метричныхъ буракôвъ до переробленя и зможе легко выпродукувати зъ того до 40.000 метр. сотнарôвъ цукру. Самъ управитель фабрики Вольтеръ есть однымъ зъ найвызначнѣйшихъ ческихъ цукроварникôвъ. Фабрика вже цѣлкомъ готова и освѣтлена електрично. Робота начне ся зъ початкомъ жовтня с. р. Заложенье сей фабрики отвирае для промыслу цукроварского въ Галичинѣ нову еру.

— **Львôвскiй помôчники переплетничî** ухвалили въ понедѣлокъ на довѣрочнôмъ зборѣ заперестати роботы, если майстры не пристануть на ихъ жаданя т. е. не пôдвысшать платнѣ и не скоротять робучого дня. До тои ухвалы прилучили ся також и жиды. Вчера ôдбувала ся въ тôй справѣ нарада майстрôвъ. Майстры по довшихъ нарадахъ и переговорахъ зъ 4 ôдпоручниками помôчникôвъ переплетничихъ ôдкинули всѣ ихъ жаданя а помôчники заповѣли ôдъ суботы страйкъ.

— **Передплатники Рускои Историчнои Библiотеки**, котрî бажають, якъ попереднî томы, такъ и томы XIII и XIV мати въ оправѣ въ англiйске полотно зъ золоченымъ вытискомъ, звольть якъ найскорше замовити собѣ оправнî примѣрники и надôслати 3 р. 10 кр. за оба томы зъ пересылкою, понеже переплетникъ лише тогды може доставити оправу по такъ низькôй цѣнѣ, коли зголосить ся найменше 100 передплатникôвъ. Томъ XIV вже въ половинѣ готовый и небавомъ друкъ его скôнчить ся. Звертаю також бачнôсть П. Т. Родимцѣвъ, що комплетъ Рускои Истор. Библiотеки (12 томôвъ брошурованыхъ за 13 зр. або въ оправѣ за 18 зр. 60 кр. зъ выплатою въ мѣсячныхъ ратахъ) можна буде дôстати по тôй цѣнѣ до 1 (13) жовтня с. р., опôсля буде цѣна книгарска значно высша. — *Олександеръ Барвѣньскiй*, Львôвъ, ул. св. Миколая 13.

— **Особну выставу** своихъ творôвъ рѣзбярскихъ задумуе отворити, якъ зачуваемо, п. Левандовскiй у Львовѣ въ жовтни. Мѣжь иншими буде выставленый и памятникъ бл. п. Володимира Барвѣньского.

— **Гусеницѣ розмножили ся сего року** сильно у Львовѣ. Богато шкоды наробили они вже въ мѣскихъ плянтацiяхъ а теперь перенесли ся до мѣского огорода т. з. єзуитского. На всѣхъ дубахъ огороду видно гнѣзда гусениць и коли ихъ теперь не знищить ся, то на весну объѣдять всѣ листки деревъ.

— **Огнѣ.** Въ недѣлю 20 н. ст. вересня выбухнувъ огонь въ Городищи коло Бережанъ, причôмъ погорѣли 4 загороды селяньскî вразъ зъ зôбранымъ збôжемъ. До огню прибула сторожа огнева зъ сусѣдныхъ Купчинець. — Въ Бояничахъ коло Сокаля повставъ огонь 14 н. ст. вересня въ само полудне и при посусѣ та сильнôмъ вѣтрѣ знищивъ 12 господарствъ. Асекурованыхъ було мало а шкоду обчисляють на кôлька тысячѣвъ зр. Огонь зачавъ ся зъ хаты одного селянина, де дѣти розложили огонь, щобы собѣ упечи кукурузы. — Дня 6 н. ст. вересня згорѣло въ ночи въ Боратинѣ коло Сокаля 2 хаты а послѣдними днями згорѣвъ въ Сокали дôмъ муляра Лѣщиньского, де мѣстить ся мѣска сторожа огнева.

— **Испыты квалiфiкацiйнî** для учителѣвъ школъ народныхъ звычайныхъ и выдѣловыхъ розпочали ся передъ львôвскою комiсiею въ понедѣлокъ испытомъ письменнымъ. Кандидатôвъ и кандидатокъ зголосило ся 114. Испыты устнî розпôчнуть ся въ четверъ, 24 н. ст. вересня. Яко членъ испытовои комiсiи бере участь також посолъ Олександеръ Барвѣньскiй.

— **Службову присягу** на руки намѣстника зложили дня 2 н. ст. вересня новоименованî урядники „Заведеня убезпеченя робôтникôвъ ôдъ выпадкôвъ для Галичины и Буковины у Львовѣ" пп.: Людв. Поґурскiй касiеръ; Сим. Хандересъ, лiквiдаторъ; Володиславъ Желехôвскiй адъюнктъ; Ив. Кемпиньскiй и Мар. Ґурскiй, асистенты; Каз. Борковскiй, Роб. Айґнеръ и Вас. Хойнацкiй, практиканты.

— **Населенье Праги** пôсля послѣднои конскрипцiи выносить: въ серединѣ мѣста 146.000 Чехôвъ и 27.000 Нѣмцѣвъ, на передмѣстяхъ 259.756 Чехôвъ и 37.587 Нѣмцѣвъ. Разомъ зъ передмѣстями мае Прага 470.000 душъ.

— **Велика повѣнь въ Испанiи.** По спекахъ и посусѣ навѣстили сими днями Испанiю величезнî зливы а заразъ по тôмъ и повѣнь, пустошачи цѣлî провiнцiи. Величезна повѣнь въ Мурцiи, котра свого часу поружила була свѣтъ цѣлый, есть нѣчимъ въ порôвнаню до теперѣшнои катастрофы. Всѣ бôльшî рѣки повыливали. Таґо, Анарґуiльо, Ґвадалквiвiръ залили провiнцiи Нову Кастилiю и Валенцiю, пôднесли ся воды и въ Ебрѣ и спустошили Араґонiю. Околицѣ сѣ потерпѣвшî ôдъ посухи и неурожаю, повѣнею теперѣшною майже цѣлковито знищенî. Дощъ падавъ такiй заливный, що цѣлыми годинами вкрывала землю цѣлковито майже темнота. Въ Кастiлейо навѣстили мешканцѣвъ двѣ катастрофы наразъ. Въ хвили коли приѣздачiй тамъ поѣздъ зъ Мадриду выскочивъ зъ шинъ, надôйшла повѣнь, заливаючи раненыхъ и забираючи зъ собою всѣхъ и все. Два днѣ люде сидѣли на дахахъ и по деревахъ та ждали даремно на ратунокъ. Доступити до нихъ не було можна. Въ Консуеґра величезне спустошенье. Сотки домôвъ повалились, вода несе трупôвъ такъ, що до рана 16 н. ст. вересня (повѣнь наступила 14) добуто ихъ 1.520. Мѣстечко Консуеґра числить всего 6.500 душъ тожь можна собѣ представити, яка то мусѣла бути повѣнь, коли только людей погибуло. Въ деякихъ мѣстахъ сягае вода до другого поверха а сотки селъ и мѣстъ поваленыхъ. Въ самôй Валенцiи, мѣстѣ, завалила вода бôльше якъ 100 домôвъ. До того бувъ такiй сильный вѣтеръ, що столѣтнî дерева вырывавъ зъ корѣньемъ а лѣхтарнями, будками вôйсковыми и бараками кидавъ якъ трѣсками. Найбôльше потерпѣла Альмерiя, столиця однои зъ найбогатѣйшихъ околиць Андалюзiи. По двохъ годинахъ нечуванои зливы залила повѣнь буквально цѣле мѣсто, забираючи по дорозѣ все: людей, домы, товары. О ратунку не могло бути и бесѣды, вже хочь бы и для того, що не було нiякихъ средствъ ратунковыхъ. Власти испаньскî майже безраднî противъ такого нещастя тымъ бôльше, що народъ въ деякихъ околицяхъ, навѣщеныхъ повенею, кинувъ ся до рабунку.

— **Въ справѣ змѣнности клiмату на земли** оголосивъ недавно професоръ Брiкнеръ зъ Берна студiю, въ котрôй доказуе, що клiматъ не лишь поодинокихъ краѣвъ але и цѣлои землѣ перiодично змѣняе ся. Дорога, якою професоръ Брiкнеръ дôйшовъ до своихъ внесень представляе ся такъ: Опираючи ся на спостереженю, що не лише ледôвцѣ побôльшають ся и зменшають по якимсь часѣ, але и рѣки и озера, особливо озера, що не мають ôдплыву, пôдпадають змѣнамъ, дôйшовъ Брiкнеръ до того, що въ рôзныхъ перiодахъ часу змѣняе ся також скôлькôсть атмосферичныхъ спадôвъ. Дальшî розслѣды пересвѣдчили его, що змѣны тî ôдбувають ся що 35 лѣтъ а ôдносять ся се не лишь до рѣкъ, озеръ и ледôвцѣвъ, але и до тисненя воздуха и теплоты. Брiкнеръ обчисливъ, що ôдъ року 1000 по Хр. до нашихъ часôвъ було ажь 25 перiодôвъ теплыхъ и сухихъ та зимныхъ и вогкихъ, котрî на перемѣну наступають по собѣ. Причина тыхъ змѣнъ ще не певно не звѣстна, здаесь лише, що залежить она не ôдъ землѣ а ôдъ сонця. Яка рôзниця заходить мѣжь тыми перiодами можна бачити зъ тыхъ примѣрôвъ: Въ перiодѣ сухôмъ и теплôмъ ледôвцѣ альпейскî зменшають ся о 25 кiльометрôвъ кубичныхъ т. е. тодѣ топить ся верства леду 3 кiльометры довга, широка и высока. Море каспiйске спадае въ перiодѣ сухôмъ о 3 метры а его поверхня зменшае ся о 13.000□ кiльометрôвъ т. е. тратить бôльше на поверхни якъ цѣла Буковина выносить. Певна рѣчь, що тî змѣны вплывають дуже на всѣ обставины людского житя особливо на торговлю и рôльництво. Теперь пôсля обчисленъ Брiкнера живемо въ перiодѣ сухôмъ вже ôдъ восѣмдесятыхъ рокôвъ а найвысшои точки дôйде сей перiодъ коло року 1900.

— **Китайске оголошенье.** Якъ въ Европѣ и Америцѣ, такъ и у Китайцѣвъ розповсюднили ся ґазетнî оголошеня, даючи ґазетамъ значный дохôдъ. Найбôльше дають китайскимъ ґазетамъ заробляти лѣкарѣ и аптикарѣ. Тôлько-жъ Китайцѣ въ захвалюваню средствъ своихъ перейшли и славныхъ зъ того Американцѣвъ. За прôбку нехай послужить такiй анонсъ: „Рецепта ся походить ôдъ лѣкаря, жившого ще за часôвъ династiи Мiнґа. Одинъ мандаринъ, подорожуючи въ околици гôрскôй, увидѣвъ жiнщину, що скоро бѣгла по горахъ, якъ бы летѣла на крылахъ. Бѣгла она за якимсь столѣтнымъ старцемъ. Мандаринъ обернувъ ся до нея и запытавъ: „За що ты бешь того старця?" — Она ôдповѣла: „То мôй внукъ. Я маю 500 лѣтъ а ôнъ 111. Ôнъ не хоче ôдмолодѣти т. е. приняти сего лѣку и за те бю его". Тогдѣ злѣзъ мандаринъ зъ коня приклякъ передъ жiнщиною и, ударивши чоломъ ôбъ землю, сказавъ: „Прошу тебе, дай менѣ сей лѣкъ, щобы я его лишивъ потомкамъ для удержаня роду людского." И одержавъ сей лѣкъ уздоровляючiй всѣ слабости пяти внутренностей и всѣ забуреня семи зворушень, лѣчачи ослабленье тѣла, млявôсть членôвъ, слабôсть зору, болѣ ревматичнî у вязахъ, колѣнахъ и дрожанье нôгъ. Доза выносить чверть унцiи. Берѣть сей лѣкъ пять днѣвъ, а ôджиете на дусѣ, — берѣть его двацять днѣвъ, а вашъ голосъ буде сильный и чистый, руки и ноги будуть гнучкî, — берѣть его рôкъ, а вашъ сивый волосъ стане внов чорный и будете ходити такъ легко, якъ бы вамъ хто давъ крыла. Берѣть лѣкъ усе, а всѣ слабости васъ покинуть, будете жити довго и дôйдете до довжезного вѣку. Цѣна фляшки приступна."

— **Дрôбнî вѣсти.** Намѣстникъ ґр. Бадени повернувъ зъ Вѣдня до Львова. — Маршалокъ краевый кн. Сангушко приѣхавъ въ поворотѣ зъ Венецiи до Вѣдня.

— **100.000 зр. и 50.000 зр.** выносять обѣ головнî выгранî великои пражскои льотерiи. Звертаемо увагу нашихъ читателѣвъ, що тягненье наступить вже 15 н. ст. жовтня.

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

Канонiчну институцiю одержали оо.: Ник. Левицкiй на Сухорѣче, Iос. Мартинецъ на Млыниска и Пил. Пелехъ на Тоющѣвъ.

Завѣдательства одержали оо.: Сим. Винявскiй зъ Тоющева въ Черешнѣ, Корн. Малишевскiй зъ Сухорѣча на Рокитно.

Сотрудництва одержали оо.: Никиф. Клубокъ зъ Боратина въ Волковѣ, Як. Зробокъ зъ Выбудова въ Ценевѣ, Нест. Лука зъ Конюхъ въ Выбудовѣ, Апол. Крохмалюкъ зъ Синкова въ Лубянкахъ и Левъ Курмановичъ зъ Гнильця въ Ярычевѣ.

Декретъ увôльненя ôдъ испыту конкурсового на 6 лѣтъ одержавъ о. Вас. Марчакъ парохъ Баличь пôдгôрныхъ.

Веденiй оо.: Волод. Сабатъ на сотрудництво въ Сосновѣ и Сильв. Возьковскiй на парохiю въ Богдановцѣ.

Архiерейску грамоту похвальну зъ правомъ уживаня ôдзнакъ крилошаньскихъ одержавъ о. Атан. Пашковскiй парохъ Олесьна.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Краева дирекцiя скарбу розписуе конкурсъ на одну посаду адъюнкта урядôвъ помôчничихъ въ IX кл. ранги, кôлька посадъ офiцiялôвъ X кл. ранги и кôлька посадъ канцелистôвъ въ XI кл. ранги зъ речинцемъ до 4 тыжднѣвъ ôдъ дня оголошеня конкурсу. — Краева дирекцiя скарбу розписуе конкурсъ на кôлька посадъ возьныхъ. — Окружна рада шкôльна въ Камѣнцѣ розписуе конкурсъ на слѣдуючî посады учительскî етатовî: въ Милятинѣ новôмъ, въ Милятинѣ старôмъ, въ Желековѣ, Хреновѣ и на фiлiяльну въ Кудерявцяхъ. Речинецъ до вношеня поданъ назначеный на 31 н. ст. жовтня. — Окружна рада шкôльна въ Богородчанахъ оголошуе конкурсъ на посады учительскî етатовî: въ Гороховинѣ (платня 400 зр.), Иваникôвцѣ, Ляхôвцяхъ, Лесôвцѣ, Нивочинѣ и Старуни та на фiлiяльнî въ Грабовци, Хмелѣвцѣ, Глѣбôвцѣ, Кричцѣ, Маняве, Монастирчанахъ, Молотковѣ, Саджавѣ и Стебнику. — Окружна рада шкôльна въ Надвôрнôй оголошуе конкурсъ на посады учительскî, етатовî: въ Добротовѣ, Гвоздѣ, Яблоници, Переросли, Зарѣчу (платня 400 зр.) и фiлiяльнî: въ Дорѣ, Фитьковѣ, Лойовôй, Майданѣ горѣшнôмъ, Ославахъ чорныхъ, Потоцѣ чорнôмъ, Скопôвцѣ, Струпковѣ, Тернавици лѣснôй, Белеєвици, Волошевѣ и Зеленôй. — Окружна рада шкôльна въ Лѣску розписуе конкурсъ на посады учительскî етатовî: въ Чашинѣ, Смольнику ad Балигородъ, Устiяновôй и Зубенску и при фiлiяльныхъ въ Бальници, Маньовѣ и Стежковôй зъ речинцемъ до кôнця жовтня. — Президiя намѣстництва розписуе конкурсъ на посаду одного лѣкаря повѣтового зъ речинцемъ до 15 н. ст. жовтня. — Краева дирекцiя скарбу розписуе конкурсъ на посаду старшого контрольора при урядѣ продажи соли въ Величцѣ зъ речинцемъ до 4 тыжднѣвъ ôдъ дня оголошеня конкурсу. — Намѣстництво розписуе конкурсъ на посаду старшого комiсара въ VIII, комiсара въ IX и концепiста въ X кл. ранги при дирекцiи полицiи у Львовѣ зъ речинцемъ до 10 н. ст. жовтня. — Окружна рада шкôльна въ Перемышли розписуе конкурсъ на посады учителѣвъ и учительокъ: I. При 6-класовôй школѣ женьскôй въ Перемышли. а) На посаду старшого учителя або учительки зъ платнею 600 зр. зъ евентуальнымъ додаткомъ 100 зр. за управительство и релютумъ на мешканье; б) на три посады учительокъ старшихъ зъ платнею 600 зр. и 10% на мешканье и в) на двѣ посады учительокъ молодшихъ зъ платнею 360 зр. и 10% на мешканье. II. При школѣ трикласовôй въ Нижанковичахъ на посаду старшого и молодшого учителя або учительки зъ платнею 300 и 200 зр. и 10% додаткомъ на мешканье. Языкъ выкладовый польскiй. III. При школахъ одноклясовыхъ етатовыхъ въ платою 300 зр. въ Баховѣ, Бôршевичахъ, Дусôвцяхъ, Мацьковичахъ, Малковичахъ, Ольшанахъ, Русскôмъ селѣ и Селискахъ зъ рускимъ та Кравчи и Дрогобичцѣ въ польскимъ языкомъ выкладовымъ а при школахъ фiлiяльныхъ въ Даровичахъ, Лучичахъ, Новосѣлкахъ, Розубовичахъ, Сераковцяхъ, Скоповѣ, Княжичахъ и Летовни зъ рускимъ, въ Косеничахъ и Середни зъ поль-

скимъ та въ Островѣ и Тарнавцяхъ въ рускимъ и польскимъ языкомъ выкладовымъ. Речинецъ до вношеня поданъ назначеный на 10 падолиста с. р.

Выказъ складаныхъ жертвъ

Дня 13 н. ст. вересня зложили на весѣлю у п. Голембѣовского мѣщанина въ Сасовѣ **на убогихъ ученикôвъ гімназіи въ Золочевѣ** гостѣ а то: Вп. о. Пѣтушевскій парохъ Сасова, кс. Позембскій лат. парохъ, пп. Власакъ директоръ, Поче калевичъ начальникъ, Т. Черкавскій и о. Захаріясевичъ по 1 зр., Ал. Черкавскій, учителька М. Якубôвна, І. Цацевичъ и Гупаловскій по 50 кр., Сѣраковичъ 30 кр., Смульска 20 кр., Смульскій 12 кр., Гуґова, Сѣрангъ, Печанюкъ, Шимковичъ и Левицкій по 10 кр., Гавраченьска 6 кр., — разомъ 9 зр. 18 кр. Повысшу квоту вручивъ пôдписаному о. Захаріясевичъ въ Сасова, за що уважаю за свôй обовязокъ выразити Вп. Дателямъ щиро-руске Богъ заплать! зъ повысшои квоты удѣлено Василеви Душеньчукови, ученикови III-ои гімназіяльнои клясы, сынови убогихъ мѣщанъ въ Сасова, квоту 5 зр., а останокъ вложено на-разѣ до пушки гімназіяльнои на потребы убогихъ ученикôвъ. — Въ Золочевѣ 18 вересня 1891. *Сидоръ Єзерскій* ц. к. професоръ и катихитъ.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 23 вересня. Ґр. Таффе перестудивъ ся и лежить въ лôжку, тожь може и не поѣде до Праги. — Зъ Будапешту доносять що рада держава збере ся 10 жовтня а делеґаціи 9 падолиста. — Цѣсарь выѣздить до Праги въ пятницю вечеромъ.

Берлинъ 23 вересня. Оповѣщено урядово що зносить ся законъ пашпортовый на граници Альзаціи и Льотаринґіи. — Говорять, що царь зъѣде ся зъ цѣсаремъ Вільгельмомъ въ Свинемінде дня 13 жовтня.

Парижь 23 вересня. Ґазеты витають радôстно зносенье закона пашпортового и доказують, що се початокъ поправы добрыхъ зносинъ Нѣмеччины зъ Францією.

Лондонъ Анґлія, Франція Нѣмеччина и американьскій сполученій державы умовились до спôльнои акціи супротивъ Хинъ если Хины не зарадять дальшимъ розрухамъ.

Стамбулъ 23 вересня. Въ султаньскôй палатѣ всѣ наполоханій пораженьемъ пôдъ Єменъ. Ворохобники идуть въ напрямѣ до Мекки и гадають ôдновити арабскій Каліфатъ.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

24. н. ст. вересня 1891.

Львôвъ: Пшениця 10.— до 10·25, жито 8·00 до 8·65, ячмѣнь 6·50 до 7·70, овесъ 7·— до 7·30, горохъ 6·50 до 9·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 13 — до 13·50, льнянка — до —, конюшина червона 42·— до 52·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —, хмѣль ôдъ —·— до —.— зр. за 56 кильо въ Львовѣ, оковита за 10.000 литрôвъ 17.— до 17·75 зр.

Тернопôль: Пшениця 9·70 до 10·—, жито 8·— до 8·40, ячмѣнь 6·— до 7·25, овесъ 6·80 до 7·—, горохъ 6·50 до 8·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 13·— до 13·—, льнянка — до —, конюшина червона 41·— до 48·—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина шведска — до —.

Пôдволочиска: Пшениця 9·50 до 10·10, жито 8·— до 8·50, ячмѣнь 6·— до 7·—, овесъ 6·70 до 7·—, горохъ 6·25 до 9·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 13·— до 13·25, льнянка — до —; конюшина червона 41·— до 47·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Ярославъ: Пшениця 10·— до 10·50, жито 8·25 до 8·70, ячмѣнь 6·50 до 8·—, овесъ 7·— до 7·40 горохъ 6·50 до 9·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 13·— до 13·50, льнянка — до —, конюшина червона 42·— до 52.—, конюшина бѣла —·— до —.— конюшина швед. — до —, тимотка —.— до —·—

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на I ôмъ поверсѣ.

Всѣхъ наукъ лѣкарскихъ

Д-ръ Володимиръ Кобриньскій

ôдбувши студіи и практику лѣкарску въ клініках вѣденьскихъ а опôсля практикуючи яко лѣкарь повѣтовый черезъ пять лѣтъ въ Кроатіи

поселивъ ся теперь на постôйно

въ КОЛОМЫИ

и ординуе при улици Минхôвка въ домѣ п. М. Дрімера побôчь Café Central.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ"**

ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одвахту.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричній, рейсцайґи, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарації найдешевше и найскорше.

Замовлени въ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Коперніком", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ".**

Циркъ братôвъ Сідолі

Дирекція Цезаръ Сідолі

Шпитальна ул. ч. 3 (плацъ Голуховскихъ)

Въ четверъ дня 21 вересня

НАДЗВЫЧАЙНЕ ПРЕДСТАВЛЕНЬЕ

Першій разъ

ЦИРКЪ ПÔДЪ ВОДОЮ

або

„Въ купеляхъ морскихъ въ Остендѣ"

Велика оріґінальна **ґротескъ-пантоміна**, уложена въ сцены и аранжована **директоромъ Цезаремъ Сідолі** а вывчена режісеромъ п. **Максомъ Ешберґеромъ**, выведена цѣлымъ персоналемъ товариства.

АРЕНА ЦИРКОВА буде въ очахъ зрѣтелѣвъ за 5 мінутъ наповнена водою въ скôлькости

250.000 літрôвъ

и перемѣнена въ озеро. Та сензаційна пантоміна була выведена доси лишь въ Парижи и Вѣдни, а кошты ея выставленя вынесли **понадъ 25.000 марокъ.**

Костюмы и декорации величавѣ и вельми ефектовнѣ спровадженѣ зъ Вѣдня.

ЦѢНЫ МѢСЦЬ:

ЛЬОЖА 10 зр., нумерованый паркетъ 2·50 зр., I мѣсце 1·20 зр., II мѣсце 70 кр., ґалерія 40 кр. Войсковѣ нижше фельдвебля и дѣти до 10 лѣтъ въ товариствѣ старшихъ платять I. мѣсце 80 кр., II. мѣсце 50 кр., ґалерія 30 кр.

Каса отворена ôдъ 10-ои до 1-ои и по полудни ôдъ 3-ои до представленя.

Всяке зниженье цѣнъ зносить ся.

Подрôбній описы при касахъ и у білетерôвъ.

Початокъ представленя о $7^1/_2$ годинѣ.

Позавтра и въ слѣдуючихъ дняхъ

ЦИРКЪ ПÔДЪ ВОДОЮ

Зъ поважаньемъ

ЦЕЗАРЪ СІДОЛІ, директоръ.

(Impresa, [illegible]).

Приватистъ VII. кл. шукае лекціи або ôдповѣдного занятія ôдъ 3—8 вечеромъ. Ласкавѣ зголошеня пôдъ „Е. М." редак. „Дѣла".

РУ-

кавички, шовковѣ, сернячѣ, саміяновѣ досевѣ, нафтанники и шôрпанѣ штаны, — простирала, бандажѣ, суспензоріи и всѣ выробы рукавичничѣ

поручае найдешевше

2537 ТОРГОВЛЯ

Братей Лянгнеръ

Львôвъ, Галицка ч. 16

Цѣнники на жаданье даромъ.

Глядаєсь учителя домового до 3 хлопцѣвъ зô школъ народныхъ. Близша вѣдомôсть у о. **Т. Каниша, пароха въ Дусановѣ почта Янчинъ.**

Учителька зъ роду Нѣмкиня, зъ доброго дому, котра покôнчила школы у Вѣдни и може удѣляти всѣ предметы шкôльнѣ лишь въ нѣмецкôмъ языцѣ, знаючи всѣ ручнѣ роботы жѣночѣ, початки языка француского и гру на фортепянѣ — глядае мѣсця. Близша вѣдомôсть пôдъ адресою: Володимиръ Ясеницкій, ц. к. адъюнктъ судовый въ Коросни.

ÔДЗНАЧЕНА МЕДАЛЯМИ

ШКОЛА КРОЮ ОДЯГÔВЪ ДАМСКИХЪ

им. К. Глодзиньского члена парискои академіи національнои

у Львовѣ при улици Собѣского число 12.

Оплата за теоретичный и практичный курсъ крою, разомъ зъ выкладомъ француского крою методою поглядовою (безъ помочи пôдручникôвъ) въ 24 лекціяхъ въ часѣ одного мѣсяця **выносить 10 зр.**

РОБÔТНЯ ДАМСКИХЪ ОДЯГÔВЪ

К. Глодзиньского у Львовѣ ул. Собѣского ч. 12, приймае матеріялы до конфекціи и выготовляе фасоны зô звѣстною добрôностію. Цѣны умѣренѣ, експедиція скора. 4027

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

$4^1/_2$% листы ипотечнѣ

5% листы ипотечнѣ преміованѣ

5% „ „ безъ премій

$4^1/_2$% листы товариства кредитового земского

$4^1/_2$% „ Банку краєвого

$4^1/_2$% позичку краєву галицку 3433 146—?

4% позичку пропінаційну галицку

5% „ „ буковиньску

$4^1/_2$% позичку угорскихъ желѣзницъ державныхъ

$4^1/_2$% „ пропінаційну угорску

4% угорскѣ облиґаціи индемнізаційнѣ

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае ôдъ П. Т купуючихъ всѣлякѣ вылъосованѣ а вже платнѣ мѣсцевѣ паперы цѣннѣ, также заплативши купоны за готѣвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевѣ лишь за ôдчисленьемъ справедливыхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляе новѣ аркушѣ купоновѣ, за зворотомъ коштôвъ, котрѣ самъ поносить.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЪ

поручае

выпробованѣ и певнѣ средства косметичнѣ

ôдзначенѣ 9-ма медалями заслуги и 2-ма дипльомами признаня.

Олѣйокъ таніновый, взмôцняе и пôдпомагае волосю рости. Фляконъ 50 кр.

Помада хінова, взмôцняе корѣнцѣ волося и запобѣгае выпадати волосю. — Слоикъ 80 кр.

Вода атеньска, до змываня волося, запобѣгае творити ся паршамъ, ôдсвѣжуе, робить тревалыми барву и полыскъ. — Фляконъ 80 кр.

Олѣйокъ хіно-таніновый. Дѣлае знаменито на **корѣнцѣ волоси** и на **порôстъ волося**. Въ случаяхъ де въ наслѣдокъ недуги выпало волосье, выказавъ вельми цѣлюще дѣланье. Вже по ужитю однои фляшки можна добачити порôстъ. — Цѣна 1 зр. 20 кр.

Есенція мятова до полоканя устъ, кромѣ приємного, орѣжаючого смаку и запаху, дуже корисно **дѣлае на ясна и зубы.** Фляконъ 50 кр.

Порошокъ ростинно-алькалічный, **до чищеня зубôвъ.** Надае перлову бѣлôсть, ôддаляе камѣнь и квасы, котрѣ наводять бôль и порохнавѣнье зубôвъ. Пуделко 30 и 60 кр.

Віолінъ средство противъ прѣтя рукъ и нôгъ. Фляконъ 50 кр.

Вода львôвска. Приємный, нѣжный и довготревалый запахъ тои воды зъєднавъ се, що въ Антверпіи на выставѣ всесвѣтнôй зôстала публично проклямована и ôдзначена. Цѣна флякону меншого 80 кр., бôльшого 1.50 кр.

Ніґретина. Выборне средство до фарбованя въ сейчасъ волося на тревалу и красну барву чорну и темну; есть цѣлкомъ нешкôдливе а въ ужитю цѣлкомъ подiбне. Цѣна 1 зр.

Бѣлѣ и гарнѣ руки. Найбôльше червонѣ и попаданѣ руки выбѣлять ся и вымякшать ся по кôлькоразовôмъ натертю **Кремомъ ростиннымъ.** Слоикъ 80 кр.

Смаровило литовске до обувя и шкôръ, мягчить шкôру, робить ей непромакаючою и тревалою. Пуделко по 50 кр и 1 зр.

Набути можна у ЛЬВОВѢ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3. и ул. Галицка ч. 17. Въ філіяхъ: въ КРАКОВѢ Сукенницѣ ч. 20, и въ ЧЕРНÔВЦЯХЪ Ринокъ ч. 2.

ВЕЛИКА ПРАГСКА ЛЬОТЕРІЯ.

ПОСЛѢДНЫЙ МѢСЯЦЬ.

Головна выграна

100.000 зр.

50.000 зр.

ЛЬОСЫ à 1 зр. поручають у Львовѣ: Авґ. Шеленберґъ, М. Йонашъ, Сокаль & Лілієнъ, Кіцъ и Штофъ, Як. Штро, Л. Х. Верфель.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей

Папѣръ зъ фабр. Черлянськои.

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 206. Львôвъ, Четверъ 12 (24) вересня 1891 Рôчникъ XII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и русскихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вôторокъ, и въ вôторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: **У Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людвики 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платай у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатаній вôльнй ôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одного стрôчки инсератовои въ рубр. „Надосланє“ по 20 кр. а. в.

Подяки числять ся по 10 кр. ôдъ стрічки.

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ поспѣшати зъ надсыланьемъ передплаты и залеглостей.

У Львовѣ дня 24 н. ст. вересня 1891.

Сего понедѣлка закôнчились у Вѣдни спôльнй конференціи міністеріяльнй, а предметомъ тыхъ конференцій було уложенье спôльного буджету на 1892 р., якій мае предложитись сегорôчнымъ делеґаціямъ.

Вже на мѣсяць передъ сими конференціями появилась звѣстна, инспірована брошура, въ котрôй обговорено становище Австро-Угорщины пôдъ взглядомъ мілітарнымъ и зазначено, що выдатки на цѣли войсковй треба пôднести по-надъ 18 міліонôвъ зр. Брошура мала пôдготовити загальну опінію на се, що спôльный міністеръ вôйны, баронъ Баверъ предложить міністеріяльнымъ конференціямъ, а евентуально и на се, що спôльнй делеґація будуть мати полагодити. Розумѣесь, що по-при повысшу задачу мала брошурка такожь цѣль, высондувати загальну опінію, якъ ôднесе ся она до сего побôльшеня выдаткôвъ на вôйсковй потребы.

Загальна опінія майже одноголосно заявилась противъ такъ значного пôдвысшеня войсковыхъ выдаткôвъ. Вправдѣ загально признано, що если загальна ситуація політична и сей европейскій „оружный миръ“ вымагае того, щобы Австро-Угорщина дорôвнала теперѣшнымъ вымогамъ мілітарнымъ, котрй, мимоходомъ сказавши, змѣняють ся кождои хвилѣ и потребують що-разъ новыхъ накладôвъ грошевыхъ, — то годѣ Австро-Угорщинѣ лишитись по-заду и она мусить такожь принести новй жертвы на престолъ сего новочасного молоха. Але тй жертвы мусять холодно и спокôйно розважитись, щобы не були по-надъ мѣру можливости. На Угорщинѣ же міністеръ торговлѣ Барошь въ публичнôй промовѣ виявивъ, що Угорщина нѣколи не згодить ся на се, щобы тй надзвычайнй выдатки могли выйти по-надъ мѣру и захитати рôвновагу буджетову, осягнену зъ такимъ трудомъ и зъ великимъ пожертвованьемъ, такъ сказати-бъ, жизненныхъ интересôвъ населеня.

Бо и справдѣ по довгихъ лѣтахъ недобору въ буджетѣ якось змогли довести ледви до рôвноваги мѣжь доходами а розходами, якъ въ Австріи такъ и въ Угорщинѣ, а сего результату не осягнено якимсь економічнымъ розвиткомъ и бôльшаючимъ богатствомъ, а лишь великими жертвами, ôдкладаньемъ майже всякихъ продуктивныхъ выдаткôвъ, всякихъ реформъ, а накладаньемъ натомѣсть щоразъ бôльшихъ тягарôвъ на населенье. Шруба податкова затиснена сильно и далеко та нема надѣѣ на ей попущенье. Бо коли на послѣднôй сесіи рады державнои пос. Пленеръ, вказуючи на надвышку въ буджетѣ, домагавъ ся загальнои реформы податковои, або бодай зниженя деякихъ податкôвъ (для дрôбныхъ промысловцѣвъ), щобы бодай на око выдавало ся, що иде до лѣпшого, до якоись пôльги для misera contribuens plebs, — то сей наклякъ прогомонѣвъ безъ слѣду. Мін. Штайнбахъ не мôгъ приречи публично, що наступить така пôльга и згодивъ ся на ôдосланье внесеня пос. Пленера до комісіи, — бо знавъ, що найдесь таке мѣсце, де треба буде вложити ту марну надвышку буджетову и всѣ повинній бы вдоволитись тымъ, если лишь скôнчить ся на самôй надвышцѣ. Тымъ мѣсцемъ, кождый знае, суть выдатки и потребы міністерства вôйны.

Буджетъ міністерства вôйны збôльшавъ ся въ послѣднихъ десяти рокахъ значно и цѣлкомъ непропорціонально до зросту дѣйстныхъ приходôвъ державы. Въ 1881 р. выдатки міністерства вôйны були 108,104.000 зр., — въ 1882 р. 108,140.000 зр., — въ 1883 р. 108,920.000 зр., — въ 1884 р. 109,160.000 зр., — въ 1885 р. 110,570.000 зр., — въ 1886 р. 114,590.000 зр., — въ 1887 р. 125,660.000 зр., — въ 1888 р. 129,880.000 зр. — а хочь въ 1889 р. зменшились розходы на суму 122,840.000 зр., то на рôкъ 1890 пôдскочили они знову до суммы 126,180.000 зр. На рôкъ 1891 тй выдатки мали побôльшатись — пôсля инспірованои брошуры — знову по-надъ 18 міліонôвъ зр. И справдѣ жаданя бар. Бавера на спôльныхъ конференціяхъ згодили ся въ датами брошуры.

Спôльнй конференціи міністеріяльнй не пôйшли гладко. Міністры фінансôвъ, Штайнбахъ и Векерле, горячо боронили буджетôвъ, мовь-бы побоючись, щобы переваженьемъ на одну сторону не повалявъ ся містерно здвигненый будынокъ, с. з. буджетова рôвновага. И справдѣ удалась имъ бодай въ части оборона. Міністеръ вôйны мусѣвъ значно попустити зô своихъ жадань, оба-жь міністры фінансôвъ пôдступили дещо зô своеи стороны и прийшло до згоды. Точныхъ датъ нема ще про сю згоду, а вѣсти ґазетнй опирають ся лишь на здогадахъ. Лишь одна фактична пôдстава для загальнои опінія, а се урядовый комунікатъ такого змѣсту: „Остаточный результатъ нарадъ ôдповѣдае вповнѣ бажаню заявленому правительствами обохъ половинъ монархіи, щобы пôдвысшенье жадань міністерства вôйны не нарушало въ нѣчôмъ буджетôвъ, якй оба міністры фінансôвъ мають предложити законодатнымъ тѣламъ.“

Якй тй пôдвысшеня міністерства вôйны и не покажуть ся, бо хочь бы, якъ кажуть на Австрію припало лишь чотири міліоны зр. а на Угорщину два, — то все таки сей новый выдатокъ въ буджетѣ буде для населеня великимъ тягаромъ, але треба буде принять его, якъ каже Pester Lloyd, зъ чувствомъ резиґнаціи, яко рѣчь неминучу хочь и тяжку.

Окружнй конференціи учительскй.

Про конференцію въ Рудкахъ пишуть намъ:

Нawязуючи до справозданя зъ конференціи учительскои въ Самборѣ, подаю коротке справозданье зъ конференціи учительскои въ Рудкахъ.

Конференція ôдбувала ся въ днихъ 19 и 20 с. м. въ сали шкôльнôй пôдъ проводомъ инспектора кс. каноника Кулѣша. На день передъ тымъ, 18 с. м., зъѣхала ся комісія выбрана на торôчнôй конференціи до приглядженя рефератôвъ на конференцію. По богослуженю 19. с. м. въ костелѣ зôбрало ся около 30 учителѣвъ и учительокъ въ сали шкôльнôй и розпочала ся конференція.

Тематôвъ було шѣсть, а анѣ одного не реферовано по руски. Вправдѣ оденъ тематъ „Metodyczne opracowanie 56 ustępu z ruskiej czytanki dla 2. klasy pod napisem „Trzy przyjateli“ i z gramatyki nauka o czasowniku обробила була учителька Полька по руски и рускимъ письмомъ и такъ въ комісіи его предложила, але на другій день на конференціи не знати длячого — учителька тая тематъ той реферувала по польски, и цѣлу дискусію ведено въ польскôмъ языцѣ, а навѣть учителѣ-Русины промовляли по польски. Тематъ той такъ лихо переведено, що выйшовъ дивоглядъ [уживано слôвъ „kawalec“ замѣсть „уступъ“ и т. п.] Кс. инспекторъ сказавъ кôлька слôвъ по руски а решта все по польски. Одинъ п. Павлусевичь говоривъ по руски.

Якъ вѣдомо, округъ рудецкій есть рускій, и школы, хочь ихъ дуже мало, суть зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ, а майже всѣ пообсаджувані Поляками — учителями и учительками. Навѣть до Чайковичъ мѣжь шляхту перенесено въ якôйсь дорозѣ учителя Мазура Тразю, котрый не любить языка руского, и учительку Полку.

Делеґатомъ до окружнои рады шкôльнои выбрано управителя школы въ Комарна п. Забарского, Поляка.

Взагалѣ на конференціи не згадувано нѣчого про рускй школы и рускій языкъ, трактовано все по польски, мовь-бы тутъ не було нѣ однои школы зъ выкладовымъ языкомъ рускимъ. Священика-катихита руского не було на конференціи анѣ одного. Учителѣ Русины повинній були бôльше заняти ся справою рôднои мовы и постояти за своимъ. Та що жь? — тутъ зъ кождого погляду кутъ — дуже глухій!..

При сегорôчныхъ именованяхъ на инспекторôвъ школъ народныхъ заименовано п. М. Новосельского зъ Бѣсковичъ коло Самбора инспекторомъ на округъ Рудки-Комарно, а на Косôвъ п. Алоизія Юґана управителя школы въ Рудокъ. П. Юґанъ родомъ зъ Тернополя, бувъ кôлька лѣтъ въ Рудкахъ и давъ ся тутъ пôзнати зъ доброи стороны: Полякъ, але не шовініетъ. Чоловѣкъ ее молодый, приятельскій, поважаньскій и людячій если на посадѣ инспектора не змѣнить ся, учителѣ косôвского округа будуть зъ него задоволенй.

Впадае въ очи, що въ рускй округи выначують инспекторôвъ Поляковъ, якъ бы мѣжь учителями-Русинами не було людей способныхъ на тй посады... Сю кривду нашу повинній мы все и всюда пôдносити.

Вôйна зъ Хинами.

Mémorial diplomatique донѣсъ сензаційну вѣсть, що Анґлія хоче зробити державамъ европейскимъ предложеню: выповѣсти спôльно вôйну Хинамъ. Хочь ся вѣстка ще не стверджена, то мабуть таки буде мусѣло прийти до сего рѣшучого кроку, бо въ Хинахъ зачинае анархія зъ кождымъ днемъ брати верхъ.

Въ послѣднихъ часахъ надходили часто зъ Хинъ вѣсти, що въ поодинокихъ мѣсцевостяхъ лучили ся розрухи, котрй проявляли ся тымъ, що Хинцѣ кидались на католицкй и протестантскй домы місійнй, руйнували ихъ, а Европейцѣ могли ледви свое житье спасти. Представителѣ европейскихъ державъ, а именно Анґліи и Сполученыхъ державъ пôвнôчнои Америки ôднеслись заразъ до центрального правительства хиньского въ Пекінґу и зажадали помочи войсковои для охороны майна и житя Европейцѣвъ та переведеня строгого слѣдства и покараня провинившихъ ся въ тыхъ розрухахъ. Хиньске правительство показало ся безсильнымъ супротивъ тыхъ розрухôвъ. Приказы ôдъ центрального правительства выходили за пôзно, а віцекоролѣ и ґубернаторы провінцій не много собѣ роблять зъ тыхъ приказôвъ, тымъ бôльше, що цѣла хмара низшихъ урядникôвъ хиньскихъ стоить по сторонѣ населеня и додае ôдваги фанатизованымъ товпамъ. Въ розрухахъ въ Истшанґу навѣть мали брати участь замаскованй волки.

Другою причиною сеи безсильности та безрадности центрального правительства хиньского мае бути се, що догадують ся заговору въ цѣлôмъ краю противъ теперѣшнои династіи татарскои. Заговôрники хотять сфанатизувати товпы найперше на Европейцахъ а ôдтакъ повернути цѣлый рухъ противъ династіи. Зъ тымъ заговоромъ солідаризують ся такожь найвысшй достойники державнй и самъ Лінґъ-Гунґъ-Чангъ, званый хиньскимъ Бісмаркомъ. На величезныхъ просторахъ, отъ хочь бы ôдъ Кантону до Янґтсекіянґу, въ кождôй мѣсцевости суть тайнй товариства Ко-Ляо, котрй пôдготовляють антідинастичну ворохобню. Центральне правительство, хотячи ôдвернути ôдъ себе грôзну небезпечнôсть, дивить ся крôзь пальцѣ на гоненя Европейцѣвъ, бо дотеперѣшнй зарядженя правительства, якъ н. пр. сконфіскованье оружія и выбуховыхъ матерій, приналежныхъ до тайныхъ товариствъ въ Чінкіянґу и Шанґаю, не зарадять встеклому фанатизмови товпъ.

На доказъ, чимъ сфанатизовуесь товпы, можуть послужити ôдозвы, розлѣплений по улицяхъ мѣсточка Вугу:

„Край зраджений а народъ зруйнованый! Людскй существа раздавлюесь ногами на порохъ! Такъ рѣчи стоять и тому ось що констатуемо. Вугу есть пристанею мѣжнародною, а чужинцѣвъ живе тутъ богато. Они наносять шкôды людамъ въ такій способъ, якій перомъ годѣ описати. Зъ иншихъ мѣсць замовляють собѣ женщины, щобы забирали дѣтей. Потôмъ тымъ дѣтямъ выколюють очи, вырѣзують зъ тѣла внутренности, серце и инши. Але ихъ грѣхи дôйшли до краю та пôмста небесъ спадае на нихъ. Дня 3 с. м. двѣ злодѣйки дѣтей прийшли до Гонану та забрали зъ собою дитину, завдавши ѣй напередъ дурѣйки.. Батьки та матери удали ся до римско-католицкои церкви, щобы вышукати свои дѣти. Они побачили тамъ кôлька трупôвъ и засушенй кости малыхъ дѣтей та чотири комôрки пôдъ землею. Се ôдкрытье выкликало пôдозрѣнье и люде зачали тамъ глядати. Варвары, котрымъ забило ся серце, перекупили въ тôмъ страху низшого мандарина Яо 40 таелями. Въ наслѣдокъ того сей выславъ 40 вояковъ на оборону церкви. Тй, що хотѣли увôйти до середины, були прогнанй назадъ мечами. Нужь васъ десять тысячѣвъ мешканцѣвъ въ Вугу! сполучѣть ся разомъ двацятого дня, зруйнуйте римско-католицку церковь и протестантску та весь ихъ маетокъ. Проженѣть всѣхъ варварскихъ злодѣѣвъ; лишь тогдѣ можемо жити щасливо. Наколи одинъ зъ тои расы полишить ся, не зможемо нѣколи зазнати гаразду. Лишь римско-католицка церковь мусить зруйнуватись, але не тыкайте дому мытового. До мытового дому не пôдходѣть близько, бо не мае васъ рука закону. О тôмъ памятайте!“

Такимъ способомъ ширить ся фанатизмъ противъ Европейцѣвъ и если европейскй державы не выступлять енерґічно супротивъ Хинъ, то на довгй часы будуть знищенй всѣ торговельнй и культурнй зносины Европейцѣвъ зъ Хинами. Тому то Standard доносить, що вже все приспособлено до демонстраціи фльотъ европейскихъ державъ и розходилось бы лишь, хто мае проводити въ тôй акціи. Вправдѣ Анґліи належить першенство, хочь бы за-для того, що мае найбôльшу фльоту и найширшй зносины зъ Хинами, але може бути, що Нѣмеччина обôйме проводъ въ акціи, бо нѣмецкій посолъ есть деканомъ тѣла дипльоматичного въ Пекінґу. На теперь обмежились амбасады на певного рода ultimatum до хиньского правительства, и если правительство хиньске покажесь безсильнымъ, то мусить прийти до бльокады хиньскихъ пристаней а евентуально до вôйны. Розумѣесь, що акція мусить зачатись якъ найскорше, щобы ворохобня и фанатизмъ не огорнули цѣлый край. Рôвножь не така то легка справа буде бы зъ Хинами, бо они вже мають добре зорґанізовану и вывчену нѣмецкими офіцирами армію и фльоту.

Концерты „шѣснацятки“ и „дванацятки“.

Про концертъ „шѣснацятки“ въ Тернополи пишуть намъ:

Вечерокъ „шѣснацятки“ зъ 20 н. ст. вересня повѣвъ ся досыть удачно. Хоръ пôдъ артистичнымъ проводомъ п. Нижанкôвского выкликувавъ неустаннй оплески, а сольо барітонове п. Скалиша, чаруючій спѣвъ п-ы Крушельницкои и хороша та зъ повнымъ зрозумѣньемъ выголошена декламація п-ы Кузьмôвнои знанои зъ выступôвъ завсѣгды дуже удачныхъ не тôлько у насъ але и на Покутю, могли вдоволити навѣть мельомана зъ фаху. До танцю стануло звыжь 40 паръ и бавлено ся до рана охочо, до чого не мало причинивъ ся артистичный аранжеръ п. Кормошь. Доходу було 140 ґульденôвъ; и пôдъ тымъ взглядомъ выпавъ вечерокъ вже менче удачно, бо по-по ôдтрученю 100 ґульденôвъ коштôвъ вечерка и концерту лишилось всего 40 ґульденôвъ на кошты для шѣснацятки, котра розъѣзджаючись [многй въ далекй стороны] могла бодай малу часть своихъ розходôвъ покрыти тою сумою. На фондъ будовы театру осталось отже 0.

Однакожь маемо надѣю тую страту нагородити, а се въ той способъ, що у всѣхъ тутешныхъ товариствахъ якъ Руска Бесѣда, Народна Торговля и Мѣщаньске Братство, а такожь у всѣхъ околичныхъ читальняхъ зарядимо збиранье крейцаровыхъ датковъ. Богато заходу до того не треба, выстане всюды одна маленька пушка на грошѣ, а сли лише въ кождôй мѣсцевости знайде ся бодай кôлькохъ людей охочихъ до того, то черезъ рôкъ збере ся значнѣйшій капиталъ. А чейже зъ крейцаровыми датками поспѣшити вже не трудно. Таки сейчасъ завяжемо для тои цѣли головный комітетъ въ Тернополи, котрый цѣлу справу буде провадити, хочь она дуже проста и нѣчого крôмъ капки доброи волѣ для тои справы, не вымагае. Ôдзываемось до всѣхъ читалень и товариствъ, щобы пôйшли за нашимъ примѣромъ и зробили такъ само, або придумали иншій до цѣли ведучій способъ — бо инакше справа збираня фондôвъ на будову театру поступити не може. Концерты и вечерки за-для великихъ своихъ коштôвъ можуть принести лишь малый дохôдъ, а мы передъ свѣтомъ мусимо показати, що таку важну справу, якъ будову театру, хочемо повести зъ якимсь планомъ, зъ охотою и енерґією. Справы того рода рѣшають ся инакше у Чехôвъ. Тамъ въ протягу одного року зôбрано повторно міліоновый фондъ зô складокъ. Мы-жь волимо надѣятись на записи, даровщины и т. п., нѣжь взятись до такои простои роботы, якъ зарядженье крейцаровыхъ складокъ въ цѣлôмъ краю, въ кождôй мѣсцевости, де есть руска читальня або торговля, а врештѣ хочь кôлькохъ людей, котрымъ справа руска лежить на серци.

Мы зъ своеи стороны будемо щасливй, що нашь повѣтъ буде оденъ зъ першихъ, що займе ся на правду справою. Мы вже въ 1893 р. могли бы розпочати будову театру, котрый сли мае свѣдчити о силѣ и жизненности Русинôвъ, повиненъ бути величавымъ дѣломъ штуки, окремымъ будынкомъ, призначенымъ на театръ, — бо сли тую справу ôддамо народови въ руки, то й дѣло народне повинно бути велике, а удасть ся, коли тôлько на серіо разъ возьмемось до того дѣла. У Львовѣ повиненъ завязати ся головный а енерґічный комітетъ для тои справы и повести ее енерґічно.

За комітетъ мѣсцевый вечерка. — *Гарасимôвъ, Новоцкій.*

Про концертъ „дванцятки“ въ Тарновѣ одержуемо слѣдуюче письмо:

Якъ вже звѣстно Вп. читателямъ „Дѣла“, ôдбувъ ся и у насъ въ Тарновѣ концертъ славнои рускои „дванацятки“, сполученый зъ танцями. О тôмъ, що концертъ сей выпавъ величаво и що навѣть тарнôвскій тыжденникъ „Pogoń“ не знайшовъ слôвъ похвалы для нашихъ спѣвакôвъ, писано вже въ „Дѣлѣ“. Теперь лишае ся сказати що про те, яке враженье оставивъ концертъ сей на тыхъ, котрй его чули — на Русинахъ и не-Русинахъ въ Тарновѣ, якъ и о части матеріяльнôй того концерту.

Дотычно враженя, котре яко найлучше позбстане довго въ милôй памяти Тарнôвянъ и околицѣ, мало намъ зареґіструвати нинѣ й се, що враженя того не вспѣвъ затерти ôдбувшій ся тутъ недавно концертъ такои старои „Lutni“, але его навѣть пôднѣсъ, и тутъ бесѣдують загаломъ, хотяй нѣчо нового, що „Rusini śpiewem górą“. Говорячи о враженю Русинôвъ, яко заточникôвъ на Мазурщинѣ, годилось бы назвати его радше роздразненьемъ, тугою та жалемъ. Нашъ невôдрадный настрôй духа ôдкрыли найлучше нашй молодй братя въ пѣсни „Помарнѣла наша доля“. „Чорнй мраки, тяжкй болѣ, задавляють руску грудь..“ Спаси-Богъ! и ще разъ велике спаси-Богъ Вамъ, дорогй соколы, особливо за тую пѣсоньку, побôчь нишихъ красотъ, — и давъ бы Богъ, щобы Вы выспѣвали намъ въ дѣйствности дальшй слова той гарнои пѣсоньки „А вже прецѣнь може часъ лучшои долѣ и для насъ“ та щобъ мы, полишенй ту на Мазурщинѣ своего народу и церкви не блукались довше мовь сироты.

По концертѣ наступили ненадѣйно танцѣ. До коломыйки стануло разомъ ажь шѣсть паръ, а три Русинки [пп. Вѣт., Кос. и Чор.] въ народныхъ строяхъ. Сей, на Мазурщинѣ дуже рѣдко виданый танець ôддано зъ найбôльшою прецизіѣю, а численно зôбраний не могли налюбуватись и наоплескати. Забава йшла охочо при знаменитôй музыцѣ Авберôвъ майже до рана, а вылочники заповняли красній промовы тоастуючихъ въ честь Русинôвъ [промовы адвокатôвъ Ґольдгамера, Петшицкого и др.].

Що-до адміністраційнои части концерту, то и въ тôмъ взглядѣ осягнено красный результатъ. Доходу зъ розпродажи білетôвъ було разомъ 205 зр. 15 кр. Зъ того выплачено на руки провôдника „дванацятки“ п. Партицкого готôвкою 90 зр. А позаякъ выдатки на дорогу спѣвакôвъ зъ Горлиць до Тарнова розмѣрно дуже малй, то збôльшено дохôдъ фонду будовы народного театру у Львовѣ о квоту до 70 зр. Розхôдъ выносивъ разомъ 141 зр. 89 кр., на котрый прибувъ особливо выдатокъ 40 зр. на орхестру Авберôвъ, котра мала вынагородити опущеный въ послѣдной хвили зъ проґрамы фортепянъ и скрипку. Длятого показавшій ся недобôръ разомъ 26 зр. 74 кр. покрыли самй рускй заточники, котрымъ высказуемо на сѣмъ мѣсци сердечне спаси-Богъ! Зарôвно велика подяка належить ся Вп. пп: Мѣск., Потел., Кадайск., Чорн. и Г., котрй богато причинились до зменшеня выдаткôвъ на помѣщенье и угощенье „дванацятки“. Высказуючи вкôнци сердечну подяку и властивымъ иніціяторамъ того концерту, пращаемо всѣхъ Вп. членôвъ спѣвацкои прогульки. Слава Вамъ, патріоты, що великому народному дѣлу гôдно послужили!

Ч..

Дописи „Дѣла“.

Зъ Угнова.

[Вôдкрытье школы шевскои въ Угновѣ. — Польонізація тои школы.]

Дня 22 н. ст. вересня о 6 годинѣ рано выбубнено по всѣхъ улицяхъ Угнова, щобы кождый властитель дому якъ подвôрье такъ и улицю передъ своимъ домомъ позамѣтавъ, бо староста приѣде, — отже о годинѣ 8 рано цѣле мѣсто выглядало цѣлкомъ инакше, якъ звыкло. О годинѣ 9½ справдѣ приѣхавъ староста равскій, дальше маршалокъ рады повѣтовои, инспекторъ промысловый и ще кôлькохъ гостей зъ интеліґенція. Они удались о 10 годинѣ на богослуженье до костела, а потôмъ о 11 годинѣ на богослуженье до церкви. Богослуженье въ церквѣ ôдправивъ о. Козакевичь въ асистенціи о. Мазикевича зъ Диниськъ, о. Ґисовского зъ Журавець и о. Кордасевича, сотрудника зъ Угнова, при спѣвѣ угнôвского хору. По богослуженю выголосивъ о. Козакевичь мову, звертаючись до старосты д-ра Шумляньского, маршалка рады повѣтовои Єнджеевича и инспектора промыслового Навратиля, щобы школою, выдѣломъ краевымъ въ Угновѣ основаною, опѣкувались, а потôмъ до скупо зôбраныхъ мѣщанъ, щобы своихъ сынôвъ до тои школы посылали, зазначуючи въ мовѣ, що гадка основаня тои школы выйшла передъ двома роками ôдъ него (о. Козакевича) и ôдъ мѣсцевого учителя п. Целевича. Опôсля ôдспѣвано „многая лѣта“ въ честь цѣсаря, старосты, маршалка и всѣхъ присутныхъ.

По богослуженю удались всѣ разомъ на ôдкрытье школы и опôсля на мале снѣданье до склепу християньского. По снѣданю разомъ зъ бурмістромъ та секретаремъ громадскимъ оглядали школы (мужеску и женьску), бурсу, канцелярію громадску и пр. Около годины 4-ои зъ полудня ôдъѣхала интеліґенція до Журавець на обѣдъ до маршалка, мѣщане же удались до бурмістра, де довго при кубасахъ, горѣвцѣ та пивѣ забавлялись.

Теперь скажемо де-що о самôй новооснованôй школѣ. Гадка заложеня школы шевскои въ Угновѣ выйшла фактично ôдъ о. Козакевича та п. Целевича и она була здорова, бо всѣ мѣщане Угнова суть шевцями, самй шкôры гарбують и выробляють, але выробы ихъ простй, длятого о. К. и п. Ц. яко люде интеліґентнй, загадали дати шевцямъ можнôсть выробляти товаръ свôй поступовѣйше. Оно теперь буде можливо, бо школа вже отворена и мае бути удержувана фондами краевыми. Инструктора до тои школы спровадили ажь зъ Mödling, а управу ôддали въ руки п. Целевича, мѣсцевого учителя. Що тая школа зъ одного боку може принести для Угнова користь, се рѣчь певна, але що зъ другого боку — національного — може принести и зло, се такожь певно. Перечитавши выдану выдѣломъ краевымъ для тои школы инструкцію, бачимо въ нѣй выразно сказане, що ученикамъ крôмъ науки теоретичнои и практичнои шевства выкладатись буде наука рахунковости та кореспонденціѣ, а тая послѣдня въ такôй мѣрѣ, щобы кождый ученикъ мôгъ свои мысли высказувати въ языцѣ польскôмъ, а про рускій байдуже. Мѣсто Угнôвъ числить 4.500 душь; зъ того припадае 1.700 на жидôвъ, зъ котрыхъ анѣ одинъ зъ тои школы користати не буде, бо тымъ ся въ Угновѣ дуже добре дѣе, решта-жь населеня чисто руска, бо Полякôвъ майже нема, а сли й есть кôлькохъ, то й тй говорять по руски. Для кого жь та школа зъ выкладовымъ языкомъ польскимъ? Вина въ тôмъ певно найбôльше уряду громадского. Той зобовязавъ ся причинятись великими датками на удержуванье школы, отже мôгъ жадати, щобы дѣти рускй учили ся въ своѣй питомôй мовѣ а не допустити пôдъ нѣякимъ услôвьемъ на спольщенье філяра будучности Руси. Шкода, що бурмістръ — Русинъ, шкода, що бôльша половина радныхъ руска... Де-жь вы, панове, були, коли ухвалювавъ ся датокъ для сеи школы? Видко, що не бурмістръ та радй громадою радять, а тôлько панъ секретарь [фактично секретарь всѣма справами орудуе] Нехай бы вашй дѣды та прадѣды повставали, щô они вамъ бы на тое сказали?

Мѣщане Угнова въ польонізаціи тои школы дуже огôрченй, и справедливо. Угнôвъ — мѣсто руске, тожь зъ-вôдки школа шевска мае бути польска? Зъ причины того огôрченя они не радо записують своихъ дѣтей до тои школы [всѣхъ записаныхъ есть 21, а зъ того лишь мала часть Русинôвъ]; зъ тои причины они нечисленно явили ся на богослуженю въ церквѣ; зъ тои причины и о. Козакевичь въ своѣй мовѣ выголошенôй въ церквѣ про цѣль ново отворенои школы — не пояснивъ, а тôлько сухо просивъ представителѣвъ рядовыхъ и автономічныхъ о опѣку для сеи школы, молячись горячо, щобы Богъ зло перемѣнивъ въ добро...

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На засѣданю выдѣлу товариства „Просвѣта“ у Львовѣ, котре ôдбуло ся дня 9 (21) вересня с. р. пôдъ проводомъ д-ра Омел. Огоновского, порѣшено слѣдуючй справы:

I. Д-ръ Ом. Огоновскій заявивъ, що Календарь тов. „Просвѣта“ на рôкъ 1892 обнимати буде 24 до 27 аркушѣвъ друку, печатаесь въ 5000 примѣрникахъ, и внѣсъ, щобы сей Календарь заступивъ выданье книжочокъ за пять мѣсяцѣвъ. Внесенье се принято и рѣшено продавати примѣрникъ календаря по 50 кр., а зъ пересылкою по 60 кр.

II. Д-ръ Кость Левецкій внѣсъ, щобы за мѣсяць сѣчень 1892 выдати книжочку поясняючу новый статутъ товариства „Просвѣта“, а выдѣлъ упросивъ его о выготовленье такои книжочки. Рѣшено такожь выдати за мѣсяць лютый слѣдуючого року книжочку „О нападахъ Татаръ“.

III. Принято до вѣдомости, що зô спадковои масы по пок. о. Иванѣ Кизимѣ, пароху въ Слободѣ болехôвскôй, вплывуло до касы товариства 1631 зр. и поручено касірови, щобы за суму 1000 зр. закупивъ 4½% заставнй листы товариства кредитового земского або такожь листы Краевого банку, а решту готôвки перенѣсъ до оборотового фонду ажь до дальшого зарядженя выдѣлу.

IV. Ухвалено не увзгляднити дальшихъ просьбъ новыхъ членôвъ о дарованье „Исторія Руси.“

V. Рѣшено друкувати 500 примѣрникôвъ „Подання о заснованье Читальнѣ“.

VI. На просьбу о. Григорія Грушки зъ Америки рѣшено дати даромъ 100 примѣрникôвъ книжочокъ и одинъ „Исторія Руси“.

VII. Д-ръ Кость Левецкій ôдчитавъ „Проектъ реґуляміну головного выдѣлу у Львовѣ“ зъ 15 параґрафôвъ. Рѣшено проектъ сей передати судьѣ п. Ант. Дольницкому до справозданя на найблизшôмъ засѣданю выдѣлу.

VIII. Ôдчитано справозданье зъ загальныхъ зборôвъ філіи тов. „Просвѣта“ въ Самборѣ, а просьбу сеи філіи о запомогу рѣшено увзгляднити по можности и въ мѣру потребы.

IX. Ухвалено просити д-ра Евгенія Олесницкого, адвоката въ Стрыю, о присланье рукописи его поучаючого ôдчиту на загальныхъ зборахъ філіи въ Самборѣ для евентуального надрукованя въ книжочцѣ товариства „Просвѣта“.

X. Принято до вѣдомости письмо п. Чайченка и рѣшено въ справѣ выдавництва увзгляднити его бажанье.

XI. Послови Олекс. Барвѣньскому передано до рецензіи слѣдуючй працѣ Чайченка: Князь Игорь, Робінзонъ, Галя, Фунляндія, Велика пустиня Сагара, Григорій Квѣтка.

XII. Принято до вѣдомости, що о. Александеръ Стефановичь прилагоджуе нове выданье малого и середного молитвенника.

XIII. Рѣшено справити до комнаты засѣдань деякй знаряды.

XIV. Принято 94 новыхъ членôвъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Ґр. Таффе занедужавъ сими днями и не встае за порадою лѣкарѣвъ зъ постели. Недуга мае походити зъ перестудженя. За для тои причины не буде въ дружинѣ цѣсаря, коли сей загостить въ суботу до Праги. Натомѣсть зъ цѣсаремъ поѣде до Праги директоръ прибôчнои канцеляріи тайный совѣтникъ Бравнъ, о котрôмъ давнѣйше розказувано, що посередничивъ при именованю рôзныхъ кабінетôвъ, имено ґр. Гогенварта въ 1871 р. Неприсутнôсть ґр. Таффого въ Празѣ буде оправдана на разѣ недугою, а не змѣною проґрамы, хочь вже за вчасу застерѣгавъ ся ґр. Таффе, щобы Чехи зъ нагоды цѣсарскои гостины не робили нѣякихъ „дурниць“. Чехи справдѣ не робляють теперь дурниць, бо безъ рôзницѣ сторонництвъ выявляють одушевленй симпатіи династичнѣ, але заразомъ и ярко зазначають, що що иншого есть „династія“ а що иншого „кабінетъ“.

Про спôльнй конференціи міністрôвъ пише кореспондентъ вѣденьскій Czas-у такъ: Нарады закôнчились ухвалою, що надвышки буджету австрійского и угорского будуть ужитй на надзвычайнй кредиты на войсковй цѣли. Єсли теперь N. fr. Presse говорить, що міністеръ вôйны одержавъ 6 міліонôвъ зр., а Deutsche Ztg., що одержавъ 8 до 10 міл. зр., то се все на теперь здогады. Бо знаемо, кôлько выносить надвышка на сей рôкъ пôсля преліміваря въ Австріи и Угорщинѣ. Але фактичный білянсъ не все точно годить ся зъ прелімінованымъ. Тожь певно ажь по кôнци сего чвертьроку, коли буде можна точнѣйше обчислити результаты державного господарства въ 1890 р., міністры фінансôвъ обчислять точну суму, котра мае бути вызначена на надзвычайнй выдатки войсковй и котра буде выносити около 6—10 міліонôвъ. Соймъ угорскій збере ся 3 жовтня, рада державна 10 жовтня, тогдѣ ажь дôзнаемось про автентичнй цифры буджету делеґацій, котрй мають бути скликанй 9 падолиста. То певна, що міністеръ вôйны значно обнизивъ свои первѣстнй жаданя, бо мабуть домагавъ ся 20 міліонôвъ.

Посолъ д-ръ Ебенгохъ мотивувавъ передъ своими выборцями преступленье клерикальнои партіи до клюбу Гогенварта и сказавъ, якъ ся партія буде ôдносити въ будучôй сесіи рады державнои до инишхъ партій и до правительства. Бесѣда особливо интересна при кôнци. Пос Ебенгохъ заявивъ, що клерикалы принципіяльно рôзнять ся ôдъ ліберальнои партіи, що-до польского кола займуть они уважне, але прихильне становище, бо Поляки доси ще не дали доказу, що хочуть вязатись зъ ліберадами; що-до антісемітôвъ они стоять въ многихъ точкахъ дуже близько и не мають нѣякои причины ворожо ôдносити ся до сеи партіи; молодо Чехи, „якъ они выступають теперь, не мають взагалѣ нѣякои претенсія на пôдпомогу консерватистôвъ“. Що-до правительства, то пос. Ебенгохъ сеи гадки, що обережно треба розважувати всѣ взаемины зъ нимъ ôдъ случаю до случаю. Не дасть заперечити ся, що правительство въ адміністративнôй дорозѣ и въ деякихъ провінціяхъ по части навѣть досыть значно брало въ рахунокъ консервативнй бажаня, але було бы експериментомъ дуже ôдважнымъ пустити въ гру сю часткову прихильнôсть. Клерикальна партія не буде безусловно партією опозиція, але такожь не буде безусловно партіею правительственною. Сю обережну проґраму пос. Ебенгохъ ставляе именно въ шкôльнôй справѣ. Онъ отверто вызнае, що теперь не можна и погадати о законнôмъ управильненю шкôльнои справы, се могло ся стати попередно, якъ довго правиця встнувала, але теперь клерикалы изольованй въ тôй справѣ. Не лишае ся отже нѣчого, якъ стеречи ся, щобы они не були изольованй и въ инишхъ пытаняхъ. Цѣла бесѣда звертае ся особливо противъ змаганъ запримѣченыхъ въ Тироли и въ Форальберзѣ, щобы ультрамонтаньску партію поставити на ноги и утворити такъ зване центрумъ католицке. Политика Ебенгоха въ слѣдуючôй сесіи лишить ся мабуть політикою цѣлои партіи, тымъ бôльше, що его самого числили колись до острѣйшого тону и онъ самъ зъ Савла ставъ ся Павломъ.

— —

Зъ Петербурга доносять, що найлѣпшій пароходъ россійскои фльоты охотничои „Оріоло“ мае небавкомъ переплысти Дарданелѣ, везучи вел. кн. Юрія; сей переѣздъ мае перевестись на основѣ новои турецко-россійскои конвенціи.

Köln. Ztg. доносить въ Петербурга: Розказують, що россійска родина царска вертати буде зъ Фреденсборґа сушею и дня 22 жовтня прибуде на запросины цѣсаря Вільгельма до Берлина. Иншй вѣсти потверджають, що цѣсарь Вільгельмъ запросивъ, але царь поѣде просто зъ Копенгаги до Кронштаду. — Торжество срѣбного весѣля мае обходити царска родина въ Ялтѣ на Криму.

Вже була згадка про походъ россійскихъ ôддѣлôвъ войсковыхъ въ середню Азію. Пôсля донесень, россійскй войска войшли вже до пôвнôчно-всхôдныхъ частей Афґаністану, до Бадахшану и Вахану, котрй граничать зъ британьскою Индією. При тôмъ прийшло до кровавои встрѣчи зъ войсками Абдуррамана-хана. Въ Лондонѣ мовчали о тыхъ вѣстяхъ доси и доперва сими днями прийшли телеґрамы зъ Симли, котрй поясняють о тыхъ приграничныхъ конфліктахъ. Мабуть для оправданя сего походу Россія зъ-разу вленяла, що тутъ розходить ся о наукову експедицію. Индійске правительство выслало длятого двохъ офіцирôвъ, капітана Юнґусъ-Банда и поручника Давізона до Оліхуру в Паміру, щобы они пересвѣдчили ся о правдѣ що-до сеи научнои експедиціи. Обохъ офіцирôвъ однако не припущено, а россійска експедиція наукова показала ся военнымъ походомъ до здобутя памірскои землѣ въ Ваханѣ. Россія каже, що мае зверхнôсть надъ сими землями, котрй лишь яно 100 кільометрôвъ ôддаленй ôдъ пôвнôчнои границѣ Индій, а именно ôдъ державы Ґолябъ Сінґа. Але Ваханъ зъ долинами великои и малои памірскои рѣки дѣйстно належать до Афґаністану и теперь цѣкаво, що Англія зробить, щобы забезпечити права еміра Абдуррамана-хана.

— —

Цѣсарь Вільгельмъ не поѣде сего року до Альзаціи и Льотаринґіи, але ажь въ слѣдуючôмъ роцѣ ôдвѣдае свои добра въ Льотаринґія, замокъ Урвіль, котрый у внутрѣ потребуе реставрація. За-те Альзатцямъ и Льотаринґцямъ цѣсарь давъ доказъ своеи прихильности знѣсшя примусъ пашпортовый, що певно справедливо оцѣнять зъ однои и зъ другои стороны Воґезôвъ. Се розпорядженье оголосила урядова ґазета въ Штрасбурзѣ Central- und Bezirks Amts-Blatt дня 22 с. м. Для всѣхъ подорожуючихъ примусъ пашпортовый зовсѣмъ зносить ся зъ днемъ 1 жовтня с. р. а лише для деякихъ катеґорій подорожныхъ лишено его въ первѣстнôй силѣ, якъ на примѣръ для чужосторонныхъ вôйсковыхъ людей и утѣкачѣвъ зъ вôйска. Нарады, котрй закôнчили ся такъ успѣшно для Альзаціи и Льотаринґіи, велись въ Берлинѣ, а участниками ихъ були намѣстникъ сихъ краѣвъ державныхъ кн. Гогенльоге-Шільлінґсфірстъ, низшій секретарь державный Келеръ и канцлеръ Капріві. Въ Берлинѣ думають, що представленье намѣстника о потребѣ лагôднѣйшого выконуваня пашпортовыхъ приписôвъ — а се ще бôльше въ интересѣ самои Альзаціи и Льотаринґіи якъ Франціи — спонукало до сеи змѣны. Впрочѣмъ до выданя сего проекту причинила ся богато промова нѣмецкого амбасадора въ Парижи ґр. Мінстера, котрый въ своихъ добрахъ Дернебурґа въ Гановерѣ повертавъ до Парижа черезъ Берлинъ и въ Берлинѣ задержавъ ся кôлька днѣвъ. Намѣстникъ и низшій секретарь державный Келеръ выѣхали зъ Берлина и вернули до Штрасбурґа.

— —

Въ Зайчарѣ ôдбувало ся дня 31 с. м. вѣче сербскихъ радикалôвъ. Голова радикального сербского кабінету Пашичь проводивъ на зборахъ, а участь на нихъ брали такожь два сербскй міністры Гершичь и Николичь. Центральный выдѣлъ предложивъ сторонництву стоячому при кермѣ справозданье о дѣяльности дотеперѣшнôй свого міністерства. Сербскй радикалы якъ и иншй сербскй партіи змагають до переведеня въ житье великосербскои идеѣ. Они пôдносять въ теоріи претенсію до всѣхъ Сербôвъ живучихъ по за границями Сербіи, а на теперь оголосили окликъ, що Сербія мусить збôльшитись. Зъ другои стороны выдѣлъ центральный признае, що тяжке положенье малои Сербіи змушае правительство до осторожности и помѣркованя. Сербы мусять зъ всѣми державами знаходити ся въ добрыхъ межнародныхъ ôдносинахъ. И справдѣ Сербія — якъ кажесь — обмежала всяку провокацію и старала ся, щобы всѣ рôзницѣ помирити и якъ забезпечувала свои власнй права, такъ и поважала чужй. Що-до ôдносинъ до балканьскихъ державъ то правительство старало ся усунути всѣ суперечности, котрй головно мають жерело въ рôзныхъ аспіраціяхъ національныхъ. Именно въ ôдносинахъ зъ болгарскимъ княжествомъ не вдалось ще полагодити всѣхъ перепонъ, що стоять въ дорозѣ, щобы осягнути приятельску звязь потрѣбну конечно всѣмъ балканьскимъ народамъ. Але мимо сего треба тѣшити ся, що міністерство удержало добрй сусѣдскй взаемины. Не попускаючи ся сербскои историчнои місіи, правительство старало ся ôдновити звязь зъ могучимъ россійскимъ царствомъ, котре есть зъ Сербами одного племени и однои вѣры. Въ тôмъ взглядѣ успѣхъ заграничнои політики зовсѣмъ повный. Подорожь короля Александра на двôръ россійскій и австрійскій ясно зазначили мирный и коректный характеръ сербскои заграничнои політики. Розвôй економічныхъ и культурныхъ интересôвъ въ Сербіи залежить ôдъ розвою приязныхъ ôдносинъ зъ иншими державами, а особливо зъ сусѣднымъ цѣсарствомъ австрійско-угорскимъ. Сердечне принятье сербского короля на дворѣ цѣсарскôмъ есть доказомъ, що мирна сербска політика знаходить и тамъ симпатичный ôдгомôнъ. Справозданье кôнчить ся покликомъ до вытреваня при сербскихъ засадахъ, а такожь осторогою передъ нерозважною політикою. Справозданье було принятье акламацією. Въ зборахъ участь брало по надъ два тысячѣ членôвъ партіи и делеґатôвъ, а особливо велике враженье на сихъ зборахъ выкликала бесѣда головы радикальнои партіи Пашича, котрый зазначивъ, що для Сербіи теперь важна хвиля, бо въ Европѣ на дневнôмъ порядку стоять трактаты торговельнй. „И цѣла Европа подѣлена на два таборы, а мы стоимо на порозѣ передъ великими подѣями“. Передъ нарадами ôдбуло ся поминальне богослуженье за душѣ убитыхъ провôдникôвъ радикальнои партіи по бунтѣ зайчарскôмъ въ р. 1883. Сензацію выкликала телеґрама бувшого тогдѣшного міністра Георгієвича, котрый высказуе жаль „на гробахъ сербскихъ Леонидôвъ“, що мовчавъ при выконуваню сего кровопролитя. Зборы выслали телеґраму до реґента Рістича, въ котрôй заявляють чувство вѣрности передъ королемъ и подяку та признанье реґентамъ за ліберальну управу парляментарну.

— —

Одинъ вѣденьскій дневникъ донѣсъ цѣкавй вѣсти зъ Букарешту. Тамъ именно заносить ся на дуже дивну кризу. Король Кароль перебувае, якъ звѣстно, при дуже недужôй жѣнцѣ въ Италіи. Пôдъ впливомъ пригноблюючихъ его ôдносинъ, котрй безпосередно вытворили ся передъ его выѣздомъ зъ Румуніи и въ часѣ его побуту при недужôй королевôй, король Кароль выявивъ передъ найблизшою своею дружинною гадку, зъ котрои можна догадувати ся, що онъ думае о абдикаціи. Румуньске правительство було навѣть на се приготовлене. Тыждень тому власне румуньскій міністеръ справъ заграничныхъ Есарку ôдобравъ ôдъ міністра-президента ґен. Фльореску, котрый есть въ дружинѣ королѣвскôй, алярмуючу телеґраму о пригноблюю короля такъ, що треба всего обавляти ся. Змѣстъ депешѣ въ части бувъ оголошеный въ букарештеньскôмъ дневнику Vointa Nationala. За-для того публична опінія въ Румуніи дуже

зворушена и ожидає зъ великимъ напруженьемъ на дальшй вѣсти зъ Италіи.

Кореспондентъ Pol. Corr. мавъ мати въ Константинополи интерву зъ теперѣшнымъ великимъ везиромъ Джевадъ-пашою. Середъ розмовы веденои по французски, котра обертала ся коло подѣй послѣдного часу, великій везиръ поклавъ натискъ кôлька разôвъ на те, що остатна змѣна міністеріяльна въ Туреччинѣ не означає нѣякимъ способомъ змѣны внѣшнои и внутрѣшнои политики. Политика нового кабінету, говоривъ Джевадъ-паша, буде продовженьемъ дотеперѣшнои. Въ кождôмъ разѣ змѣны треба ожидати лишь въ тôмъ напрямку, що нове міністерство розвине бôльше енергіи нѣжь то, котре уступило. Що-до язвы розбишацкои въ Туреччинѣ великій везиръ запримѣтивъ, що въ Европѣ роблять турецкому правительству кривду тымъ способомъ, що не беруть на взглядъ безпарціяльно всѣхъ обставинъ, якй заходять въ сѣй справѣ. Особливо на се треба зважати, що великій просторъ оттоманьскои державы и недостаточнй комунікаціи въ великôй мѣрѣ утрудняють вынищенье розбишацкои язвы. Треба взагалѣ жалувати, що велике число поважныхъ дневникôвъ европейскихъ занимає взглядомъ Туреччины дуже несправедливе становище а деколи въ критицѣ на дѣла Порты выявляе здекляровану неприхильнôсть. Така нагода лучила ся н. пр. недавно въ суперечцѣ о переѣздъ черезъ Дарданелѣ. Справдѣ ходило тутъ лишь о упрощенье формальностей при переѣздѣ торговельныхъ кораблѣвъ россійскихъ черезъ Дарданелѣ. Въ дальшôй розмовѣ великій везиръ сконстатувавъ, що ôдносины мѣжь Австро угорщиною а Туреччиною дуже сердечнй. Наконець спеціяльно що-до Вѣдня Джевадъ-паша вызвавъ великй симпатіи и сказавъ: Яке миле мѣсто! Я переѣздивъ досыть часто черезъ него а завсѣгды я одушевлявъ ся нимъ и приязностію его населеня.

НОВИНКИ.

— **Инавґурація синода.** Нинѣ рано о 8. годинѣ зôбралось въ церквѣ св. Юра до 100 священикôвъ на тиху службу Божу, котру правивъ самъ митрополитъ. Въ церквѣ були оба епископы, перемыскій и станиславôвскій въ ризахъ, всѣ три капитулы въ тоґахъ, прочй духовнй въ рясахъ, а сеніоръ Ставропигіи у фраку. Въ правôмъ боцѣ ôдъ входу до церкви стоитъ престолъ для митрополита, по лѣвôмъ для архіепископа [Члены але его въ церквѣ не було]. По богослуженю зôбрались участники въ приватнôй каплици митрополита. Тутъ пôсля проґрамы повитавъ митрополитъ всѣхъ зôбраныхъ короткою промовою, въ котрôй выложивъ цѣль синоду. На засѣданю, котре якъ разъ теперь, коли се пишемо, ôдбуває ся, мають зôбранй зложити обѣтницю, що будуть нарады держати въ тайнѣ, доки рѣшеня синоду не будуть затвердженй папою. Священики приобѣцяють се на совѣсть священичу, а сеніоръ Ставропигіи словомъ чести. Потôмъ канцлеръ оповѣстить выбôръ архієреями: а) одного епископа и 4 членôвъ до суду взвинений и жалобъ, б) 3 промоторôвъ (по одному зъ кождои епархіи), в) 4 секретарѣвъ, г) 4 нотарѣвъ, д) церемоніяра и 3 помôчникôвъ, е) 10 богословôвъ и каноністôвъ (6 зъ еп. львôвскои а по 2 зъ другихъ епархій). Крôмъ того подѣлено членôвъ на 3 комісіи. Опôсля будуть ôдчитанй декреты: 1) о отвореню синоду, 2) о зложеню исповѣди вѣры, 3) о способѣ житя въ синодѣ, 4) о ненарушеню правъ другихъ, 5) що не вôльно зъ синоду ôдступити. — Брамы храму св. Юра и палаты митрополита прикрашенй хоругвами рускими, краєвыми, австрійскими и папскими (жовто-бѣлыми) Такй-жь хоругвы повѣвають и на семинарии духовнôмъ, де до вчера зголосилось на мешканье пятьдесять кôлькохъ священикôвъ. Рано по всѣхъ церквахъ дзвонили дзвоны; вечеромъ межи 7 а 8 мають также дзвонити. Цѣлый нинѣшнй день призначеный на те, щобы приготовити все потрѣбне до ôдкрытя синоду и до ôдправы І-го явного засѣданя. По полудни мають уконституоватись всѣ три комісіи и розпочати обрады надъ поручеными имъ предметами. Загальне засѣданье членôвъ всѣхъ комісій ôдбуде ся въ недѣлю о 9 годинѣ въ церквѣ семинарицкôй. Перше явне засѣданье назначено на вторникъ о 9 годинѣ рано въ церквѣ св. Юра. — Наколи-бы комісіи выконали скорше свои чинности то друге явне засѣданье ôдбуло бы ся въ слѣдуючій четверъ т. е. 1 н. ст. жовтня а послѣдне явне засѣданье въ недѣлю 4 н. ст. жовтня. — Члены комісій такъ роздѣленй: Комісія перша: председатель епископъ д-ръ Юліянъ Пелешь, мѣстопредсѣдателѣ: крил. Ант. Петрушевичь и Венед. Лѣтиньскій. Члены: Левъ Турковичь, Ил. Стетковичь, Дим. Гузаръ, Игн. Губчакъ, Вас. Фортуна Ив. Слюзаръ, Евст. Меруновичь, Волод. Дорожиньскій, Ор. Чеховичь, Діон. Добряньскій, Юст. Желеховскій, Стеф. Хилякъ, Юл. Дуркотъ, Кас. Куницкій, Ив. Коанляньскій, Теод. Лѣсевичь, Григ. Тымякъ, Теод. Шанковскій, Петро Мышковскій, Онуф. Лепкій, Мих. Гулла. Докторы богословія и канонисты: д-ръ Клим. Сарницкій, д-ръ Іос. Комарницкій и д-ръ Іоанъ Гробельскій; Нотарѣ: о. Евст. Клосевичь и Петро Крипякевичь. Секретарѣ: Корнил. Мощѣбовичь, Леонтій Лушпиньскій, Теофиль Дмуховскій. — Комісія друга. Председатель епископъ Куиловскій, мѣстопредсѣдателѣ: крилошане Андрей Бѣлецкій, и Мир. Подолиньскій Члены: Теофиль Павликовъ Мих. Кульматицкій, Іос. Заячкôвскій, Ник. Кобриньскій, И. Юркевичь, Т. Ступницкій, Іос. Керниковичь Ив. Копыстяньскій Т. Шумило, Ив. Яблоновскій, Теод. Мельникъ, Павло Левицкій, Кир. Пачовскій, Левъ Калиньскій, Ант. Кобриньскій, Григ. Олесницкій, Ив. Михалевичь, Ник. Малиникъ, Юл. Левицкій, Ив. Грабовичь; докторы богословія и каноністы: д-ръ о. Ив. Бартошевскій, д-ръ о. Іос. Черлюнчакевичь, д-ръ о. Іос Левицкій; Нотарѣ: о. д-ръ Титъ Мышковскій, о. Вас. Чернецкій, о. Вас. Богоносъ. Секретарѣ: оо. Конст. Строцкій, Анат. Долиньскій, Іос. Тиховичь. Комісія третя: Председатель: о. Мих. Сѣнгалевичь архипресвитеръ митр. консисторіи; Мѣстопредсѣдателѣ: о Дамас. Литвиновичь и о. Ив. Войтовичь. Члены: оо Мих. Карачевскій, д-ръ Іос. Комарницкій, Ом. Билиньскій, Алекс. Стефановичь Вас. Копитчакъ, Алекс. Чемериньскій. Ив. Залуцкій, Ант. Давидовичь. Атан. Пашковскій, Ив. Сохацкій, Григ. Слоницкій, Іос. Макогоньскій, Кир. Селецкій, Сильв. Копыстяньскій, Ник. Роздѣльскій, Плат. Паславскій, Вас. Чемерникъ, Рудольфъ Мохъ, Ник. Гошовскій, Ив. Партицкій; докторы богословія и каноністы: оо. Исид. Дольницкій, д-ръ Іос Делькевичь, Алекс. Княгиницкій; нотарѣ: оо. Алекс. Тороньскій, Ив. Михалевичь; секретарѣ: оо. Ив. Редькевичь, Алекс. Танчаковскій.

— **Зъ Пôдгаєць пишуть намъ:** Зъ причины, що діріґента и питомцѣвъ-членôвъ „двайцятки“, покликавъ ВПреосв. митрополитъ на торжественне отворенье синоду до Львова, концертъ, заповѣдженый на 27 н. ст. сего мѣсяця въ Пôдгайцяхъ, не ôдбуде ся. Комітетъ старає ся, щобы хочь забава зъ танцами того дня ôдбула ся.

— **Канонічный процесъ епископа Куиловского** ôдбувъ ся вô второкъ дня 22 н. ст. вересня въ папскôй нунціятурѣ у Вѣдни. Яко свѣдки були присутнй віцеректоръ вѣденьскои семинаріи о. Теод. Пюрко и капелянъ вôйсковый о Михайло Куневичь. По церемоніи ôдбувъ ся въ нунціятурѣ обѣдъ въ честь епископа Куиловского. По полудни того самого дня выѣхавъ епископъ до Львова на синодъ

— **Архикнязь Евгеній**, полковникъ 100 полку пѣхоты котрый, якъ мы доносили, бувъ на маневрахъ въ захôднôй Галичинѣ приѣхавъ минувшои суботы до Перемышля и ôдбôславши рѣчи и службу до готелю Victoria, пôшовъ пѣшки до мѣста, хотячи оглянути найсильнѣйшу въ Австріи крѣпость. Що то була субота, то архикнязь не могучи перейти за для тьмы жидовъ головными улицями до мѣста пішовъ самыми вонючими закулками до ринку и державъ хустку коло носа, не могучи дыхати такимъ зараженымъ воздухомъ. Въ недѣлю выѣхавъ архикнязь въ дальшу дорогу на Хировъ до Стрыя, але що зъ приказу директора зелѣзниць Колозварского дали для архикнязя возъ сальоновый и урядники всюды въ парадныхъ его витали а архикнязь того собѣ не бажавъ, тожь въ Посадѣ хировскôй найнявъ жидôвского фіякра и поѣхавъ возомъ до Фельштына. Тутъ заявивъ начальникови стацій, що ѣде яко полковникъ и не бажає собѣ нѣякихъ принять офиціяльныхъ, почôмъ купивши білетъ І класы поѣхавъ дальше інкоґніто до Стрыя.

— **За продажь дѣвчатъ** арештувала поліція въ Стрыю Лейбу Швама и его жѣнку Ернестину. Швамъ бувъ ôдъ кôлькохъ лѣтъ властителемъ фіякрôвъ и кельнеромъ въ готели пôдъ „чорнымъ орломъ“. Онъ спроваджувавъ до кавярнѣ, въ тôмъ готели умѣщенои, кавярки и тягнувъ зъ нихъ великй зыски. О его справахъ богато говорили однакожь доказôвъ нѣякихъ не було. Ажь передъ кôлькома днями прибула до Стрыя Аделя Рехтшаффенъ, котра у него передъ чотирма роками служила. Сю Рехтшаффенъ продавъ бувъ Швамъ за 500 зр одному аґентови въ Будапештѣ, куды ей жѣнка Швама, Ернестина, ôдвезла. Аґентъ завѣзъ ей дальше до Царгороду и умѣстивъ въ домѣ розпусты. Тутъ перебула Рехтшаффенъ въ великôй нуждѣ чотири роки и ажь за помочею австрійскои амбасады удало ся ей якимсь способомъ зъ-вôдтамъ выдôстатись. Дуже нужденна прибула она до Стрыя и выявила цѣлый фактъ властямъ, котрй заразъ обое Швамôвъ увязнили.

— **Карна розправа судова** ôдбула ся въ двохъ послѣднихъ днихъ въ львôвскôмъ судѣ карнôмъ противъ Антона Далького, фабриканта сторôвъ у Львовѣ, обжалуваного о намѣренѣ убійство Хрістофа, своего бувшого принципала, такожь фабриканта сторôвъ. Справа була така: Далькѣ бувшій аґентъ Хрістофа, ôдправленый нимъ задля неôдповѣдного поведеня, забажавъ на Хрістофѣ помститись, а коли и фабрика заложена Далькимъ не приносила нѣякого доходу и онъ попавъ въ довги збôльшила ся его ненависть до Хрістофа. До того донѣсъ ему спôльникъ его, Недзвецкій, що Хрістофъ мавъ постарати ся въ поліціи, щобы фабрику Далького замкнути. То розлютило Далького такъ, що купивши револьверъ побѣгъ 27 н. ст. червня вечеромъ до мешканя Хрістофа и стрѣливъ до него 3 разы, ранячи его лишь легко въ ухо По тôмъ ôддавъ ся самъ въ руки поліціи. Переслуханй при розправѣ свѣдки высказували ся всѣ дуже добре о Далькôмъ и признавали, що онъ бувъ чоловѣкомъ ощаднымъ и трудолюбивымъ. Трибуналъ призначъ Далького виннымъ и засудивъ его на два роки тяжкои вязницѣ. Далькѣ зголосивъ жалобу неважности.

— **Зборы кравецкихъ робôтникôвъ и робôтниць** ôдбули ся у Львовѣ въ недѣлю 20 н. ст. вересня въ ратуши. Робôтникъ Сеґета, котрый яко ôдпоручникъ кравецкихъ робôтникôвъ, бравъ участь у вѣденьскôмъ зъѣздѣ представивъ хôдъ нарадъ на зъѣздѣ робôтникôвъ у Вѣдни. Зъ его представленя розвою промыслу фабричного выходить, що положенье нашихъ кравцѣвъ есть дѣйстно неôдрадне, на пр. машина до крою робить при помочи 3 людей въ однôмъ дни бôльше якъ 30 робôтникôвъ за цѣлый мѣсяць. За роботу однои пары штанôвъ платить ся 8—30 кр. Сеґета завѣзвавъ ôдтакъ зôбраныхъ щобы прилучили ся до ухвалъ вѣденьского зъѣзду а то: стремѣти до професіональнои орґанізаціи основнои на пôдставѣ новочасного робôтницкого руху за помочею товариствъ, осмотреныхъ кассою на случай стрейку; выдавати фахову часопись; домагати ся охороны робôтникôвъ промысловымъ и політичнымъ законодательствомъ и святкувати день 1 мая. Всѣ зôбранй приняли тй точки а провôдникъ зборôвъ Кульчиньскій закрывъ ихъ середъ окликôвъ робôтникôвъ: „Най жие соціальна демократія, най жие солідарнôсть робôтницка!“

— **Огнь.** Въ послѣднихъ днихъ лучили ся въ краю слѣдуючй случаѣ огнѣвъ. Въ Гринôвцяхъ повѣта товмацкого згорѣла корчма и двѣ сусѣднй хаты, шкода въ части убезпечена выносить 2000 зр. Въ Хотилюбѣ повѣта чешанôвского згорѣло зъ 12 на 13 н. ст. вересня 23 загородъ селяньскихъ. Шкода зовсѣмъ неубезпечена на 10.000 зр. Огонь пôдложила пьяна селянка зъ мести на своего зятя. Въ Микулинцяхъ пôдъ Снятиномъ будынки фôльварчнй арендарѣвъ жидôвъ; шкода коло 25.000 зр. въ значнôй части убезпечена. Въ Найдорфѣ повѣта дрогобицкого згорѣла одна загорода господарска, шкода коло 2000 зр. въ части убезпечена. Въ Завидовичахъ повѣта городецкого, знищивъ огонь 9 загородъ, шкода коло 5600 зр. въ части убезпечена. — Зъ пôдъ Тлустого пишуть намъ: Дня 19 н. ст. вересня навѣстивъ огонь вже другій разъ ôдъ двохъ тыжднѣвъ село Свидову. Згорѣло 3 господарства зъ припасами збôжа. Причина огню неостороженôсть. Шкода неасекурована обчислена на 1500 зр. Що огонь дальше не розширивъ ся завдячити належить сторожи огневôй зъ Тлустого, що пôдъ проводомъ секретаря громадского п. Ставничого приспѣла зъ приладами на часъ и злькалізувала огонь. Прибула також и сторожа огнева зъ Ягольницѣ, але за пôзно.

— **Новый урядъ почтовый** отвореный буде ôдъ 1 н. ст. жовтня на стаціи зелѣзницѣ въ Маркôвцяхъ повѣта товмацкого. До обсягу дорученъ того уряду почтового будуть належати громады и обшары двôрскй: Маркôвцѣ и Лядзко шляхотске а також громада Одѣ ad Слобôдка.

— **Зъ розпуки и зъ нужды.** На Буковинѣ коло стаціи Истенщеґичъ найшовъ будникъ саме въ хвили, коли мавъ надôйти поѣздъ зелѣзничій, досвѣта, — селянку Марію Юзґанъ, зъ двома маленькими, бо 3 и 5-лѣтными дѣтьми на трасѣ, де уложенй всѣ трое на шинахъ очѣкували певнои смерти ôдъ надходячого поѣзду. Будникъ мавъ ще на стôлько часу, що постигавъ дѣти и жѣнку и зелѣзниця перешумѣла безъ нещастя. Показало ся, що жѣнка опущена мужемъ, котрый утѣкъ за границю зъ нужды рѣшилась була покôнчити житье разомъ зъ дѣточками такою страшною смертію.

— **Сказеный песъ.** О страшнôй пригодѣ доносять зъ Слободы рунгурскои. У тамошного предприємця нафтового, Перкінса сказивъ ся песъ и покусавъ пять особъ мѣжь ними самого Перкінса и его сына Кароля. Всѣ покусанй выѣхали до Букарешту лѣчити ся у д-ра Бабеша.

— **Новый часъ зелѣзничій.** Дирекція угорскихъ зелѣзниць державныхъ подає до вѣдомости, що ôдъ дня 1 н. ст. жовтня с. р. на всѣхъ австрійскихъ и угорскихъ зелѣзницяхъ замѣсть дотеперѣшного часу будапештеньского и пражского буде уживати ся нового часу зелѣзничого. Буде се т. з. „часъ середно-европейскій“ и есть о 16 мінутъ пôзнѣйшій ôдъ часу будапештеньского (36 ôдъ львôвского) а о двѣ мінуты випереджає часъ пражскій. Отже двянацята година часу „середно-европейского“ ôдповѣдає 12 год. 16 мінутъ часу будапештеньского, 12 год. 36 мінутъ часу львôвского а 11 год. 58 мінутъ часу пражского. Той самъ часъ заведено вже — але тôлько для внутрѣшнои службы — на всѣхъ майже зелѣзницяхъ нѣмецкихъ ôдъ 1 липня с. р. зъ вынимкою декихъ зелѣзниць, де увôйде часъ сей въ житье ôдъ 1 цвѣтня 1892. Австрійскій міністеръ торговлѣ зарядивъ, що новый часъ зелѣзничій буде примѣненый и до службы почтовои та телеграфічнои длятого доѣзды почтовй до зелѣзниць будуть уладженй пôсля нового часу.

— **Обманьство.** Рахмѣль Вайксельбавмъ, „бельферъ“, выдаленый зъ Россіи такъ отуманивъ слабого на умѣ Давида Шпірера, що той поѣхавъ зъ Вайксельбавмомъ до чудотворного рабіна до Белза, де рабінъ и Вайксельбавмъ наклонили Шпірера, що онъ давъ бельферови 5444 зр. на закупно дому при улици Шептицкихъ у Львовѣ, на котрôмъ въ половинѣ заинтабулювавъ Вайксельбавмъ себе. Крôмъ того вытуманивъ Вайксельбавмъ ще 226 зр. ôдъ Шпірера и пôславъ ихъ жѣнцѣ до Россіи. Жѣнка Шпірера однакожь обжалувала Вайксельбавма въ поліціи и его арештовано.

— **Змѣны власности.** Мастнôсть Струтинъ повѣта золочѣвского перейшла ôдъ масы спадковои по бл. п. Титѣ Киляновскôмъ на власнôсть Ив. Пайґерта.

— **Шкôльництво народне на Моравѣ** въ 1889/90 роцѣ шкôльнôмъ Пôсля справоздання краєвои рады шкôльнои въ Бернѣ було въ згаданôмъ роцѣ на Моравѣ 42 школы видѣловй мужескй (зъ того 25 нѣмецкихъ и 17 ческихъ) и 36 такихъ шкôлъ женьскихъ (24 нѣмецкихъ и 12 ческихъ). Шкôлъ народныхъ було 2216. Зъ того числа було 644 нѣмецкихъ шкôлъ а 1551 ческихъ. Зô всѣхъ дѣтей обовязаныхъ ходити до школы лишь 926 не побирало нѣякои науки. Учителѣвъ було 4327 а зъ того лишь 144 безъ испытôвъ. Въ справозданю пôднесено и то, що всѣ рады шкôльнй мѣсцевй повинни дуже ревно свои обовязки.

— **Змѣна одежи въ нѣмецкôмъ вôйску.** Пробы зъ бездымнымъ порохомъ робленй въ Нѣмеччинѣ выказали цѣлковиту невôдповѣднôсть одежи въ нѣмецкôмъ вôйску. Зъ тои причины займають ся тамъ теперь справою змѣны одежи. Deutsches Wochenblatt мѣстить статью одного высоко поставленого вôйскового нѣмецкого, де той каже, що передовсѣмъ треба замѣнити блискучй шоломы на шапку зъ широкимъ днômъ безъ дашка; дальше треба змѣнити мундуръ на темнй блюзы запинанй на гафтки мѣсто ґузикôвъ. Все має бути темне и не лыщаче, щобы воякъ могъ легко укрыти ся въ поли и не давати знаку о собѣ пестрыми красками своеи одежи.

— **Аптика пôдручна до подорожи и въ дому** — такъ гласить новый патентъ фірмы Back & Wiener. Аптика пôдручна выглядає мовь пушка на сиґарети и мѣстить 18 лѣкôвъ та предметôвъ, котрй уживаєсь успѣшно яко перша и скора помôчь при зраненихъ, легшихъ недиспозиціяхъ и коли зробить ся недобре. Безпримѣрно дешева цѣна, практичный форматъ и знаменито уложеный змѣстъ дають поруку, що она скоро стане популярною. Аптики пôдручнй выхвалили лѣкарскй поваги и можна ей дôстати по всѣхъ аптикахъ монархіи.

— **Наверненый.** Въ кругахъ мадярского духовеньства, якъ доносить Budapesti Hirlap выкликавъ слѣдуючій фактъ немалу сензацію. Передъ пятнацяти лѣтами перейшовъ одинъ католицкій священикъ остригомскои діецезіи на протестантизмъ и оженивъ ся. Пятнацять лѣтъ живъ зъ женою и має вже 12-лѣтного сына. Теперь покинувъ онъ родину, перейшовъ назадъ на католицизмъ и незадовго має стати знову священикомъ. Дотичный декретъ папскій надôйшовъ вже зъ Риму до Остригома. Въ тôмъ документѣ увôльняє папа „своего любого, наверненого сына Михайла И. З.“ ôдъ грѣхôвъ и привертає его до давныхъ правъ. Наверненый зложить ôдтакъ исповѣдь вѣры, abjuratio haereseos, ôдбуде приписану покуту, а по кôлькохъ днихъ має ôдправити службу и сказати проповѣдь въ однôй зъ будапештеньскихъ церкôвъ.

— **Президентъ суду окружного въ Перемышли** д-ръ Дилевскій выѣхавъ 22 н. ст. вересня на візитацію суду до Яворова. Президентъ прибувъ тутъ о год. 11 передъ полуднемъ зовсѣмъ несподѣвано, якъ пише Gaz. Przem., бо всѣ сподѣвали ся, що онъ поѣде до Дубецка. Длятого мѣжь яворôвскими покутными меценатами наставъ великій переполохъ.

— **Олександеръ Мышуґа**, б. теноръ оперы варшавскои, прибувъ до Львова и выступить въ тутешнôмъ театрѣ польскôмъ три разы.

— **Въ коршмѣ** въ Теофільпôльцѣ (коло Козовы) побили въ ночи зъ 20 на 21 н. ст. вересня вôйта такъ красно, що ажь занесено его до дому а другого дня приѣздивъ лѣкарь, бо мали въ нѣмъ щось „ôдбити“. Такъ święta karczma ширить моральнôсть межи ludkiem...

— **Нову страту** потерпѣла польска бôльша посѣлôсть въ Галичинѣ. Оногды таки продала гр. Мірова мастнôсть свою Камѣнку струмилову Прусакамъ. Контрактъ вже пôдписаный.

— **Испыты для лѣсничихъ** ôдбудуть ся 6 н. ст. жовтня а испыты для помôчникôвъ въ службѣ лѣснôй 14 н. ст. жовтня въ будынку намѣстництва у Львовѣ. Кандидаты допущенй до испыту мають зголосити ся день передъ испытомъ.

— **Выклады мікроскопічнои хеміи** мають бути заведенй на львôвскôмъ университетѣ а цѣсарь именувавъ професоромъ для выкладаня того предмету д-ра медицины и фільософіи В. Немиловича, котрый выкладавъ той самъ предметъ на вѣденьскôмъ университетѣ. Имя молодого, бо 27 лѣтъ числячого, професора звѣстне вже въ свѣтѣ науковôмъ въ его творôхъ, печатаныхъ въ публікаціяхъ вѣденьскои академіи наукъ.

— **Межинародный конґресъ**, котрый має радити надъ зарядженями противъ нещастныхъ пригодъ въ копальняхъ розпочавъ ся въ понедѣлокъ въ Бернѣ швайцарскôмъ. Доси зголосило ся 300 участникôвъ а мѣжь ними 137 зъ Франціи, 31 зъ Нѣмеччины, 11 зъ Австріи и 8 зъ Италіи.

— **Дрôбнй вѣсти.** Дирекція зелѣзниць державныхъ, по ôдбутôй конкуренціи кôлькохъ заграничныхъ фабрикъ, ôддала урядженье цѣлои стаціи водной на двôрци зелѣзничôмъ у Львовѣ, краєвôй фірмѣ Л. Зеленевского въ Кракова. — Архикнязь Евгеній въ поворотѣ зъ маневрôвъ до Угорщины переѣздивъ 20 н. ст. вересня черезъ Стрый, де заночувавъ. — Въ Перемышли умеръ примарій тамошного шпиталя д-ръ Іос. Орловскій. — Вчора въ ночи умеръ у Львовѣ нагло д-ръ Мат. Дзядовскій адвокатъ краєвый въ 67 роцѣ житя. — Маршалокъ краєвый кн. Евст. Сангушко повернувъ до Львова.

— **100.000 зр. и 50.000 зр.** выносять обѣ головнй выгранй великои пражскои льотереи. Звертаємо увагу нашихъ читателѣвъ, що тягненье наступить вже 15 н. ст. жовтня.

НАДОСЛАНЕ.

Seiden-Grenadines, schwarz u. farbig (auch alle Lichtfarben) 95 kr. bis fl. 9.35 per Meter (in 18 Qual.) — versendet robenweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (k. u. k. Hoflieferant), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

Посмертнй — ✠ — оповѣстки.

Василь Прийма ученикъ VI кл. ґімназіяльнои, питомець бурсы Ставропигійского Института упоковъ ся 22 н ст. вересня у Львовѣ. Вѣчна єму память!

О. Кароль Турчиньскій гр. кат. священикъ въ Кутахъ деканата олеського, упокоивъ ся 15 н. ст. вересня въ 64 роцѣ житя а 41 священьства. Вѣчна єму память!

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Перенесеня.** Намѣстникъ перенѣсъ ветеринарѣвъ повѣтовыхъ Петра Павликевича зъ Коросна до Городенки, Зенона Шидловского зъ Городенки до Коросна, Адольфа Вайсберґа зъ Нового Санча до Равы и Волод. Войцѣка зъ Равы до Нового Санча. — Намѣстникъ перенѣсъ практикантôвъ будôвництва Фрид. Блюма зô Львова до Тарнобжеґа а Сімху Ансібля зô Львова до Залѣщикъ.

Телеграмы „Дѣла“.

Бучачь 24 вересня. Концертъ въ Бучачи таки ôдбуде ся 29 н. ст. вересня при участи хору зъ Денисова. — *Комітетъ.*

Вѣденъ 24 вересня. Замѣсть ґр. Таффого має поѣхати зъ цѣсаремъ до Праги мін. Фалькенгайнъ. — Правительство веде переговоры зъ акціонаріями зелѣзницѣ Пôвнôчнои що до еи удержавненя и дає имъ по 100 зр. рôчнои ренты ажь до амортизаціи акцій пôсля номінальнои вартости.

Будапештъ 24 вересня. Протестанты внесуть до парляменту петицію, щобы католицкй добра церковнй були знесенй и роздѣленй рôвномѣрно мѣжь всѣ вѣросповѣданя.

Берлинъ 24 вересня. Kreuz Ztg. доносить, що Россія загадала ревізію берлиньского трактату що-до точки о переходѣ своихъ войскъ черезъ Добруджу. Румуньска дипльоматія наполохалась и поспытала тридержавный союзъ о пораду. Россія хоче впевнитись, чи тридержавный союзъ має якй зобовязаня що-до Румуніи.

Парижь 24 вересня. При дальшихъ выставахъ „Льоґенґріна“ лучають ся демонстраціи, але вже не менші розмѣры.

ПОДЯКА.

Неумолима, люта смерть розпростерла знову крыла надъ нашимъ нещаснымъ домомъ и выдерла намъ дорогій скарбъ — найдорожшу намъ доньку-сестру Юлію зъ Мелехôвъ Кочиркевичеву. Въ тôмъ тяжкôмъ горю одинокою бôрадою була для насъ щира помôчь, якои дôзнали мы ôдъ людей, котрі своимъ добрымъ серцемъ, порадою и дѣлами старались загоити нашу моральну и фізичну помôчь. Тожь на сѣмъ мѣсци просимо приняти щиро-сердечну подяку. Дякуємо Вамъ Вп. и Вбл. Лаисъ Броніславъ и Веч. Отцѣ Черненцій, Лашкив, Новакъ, Цѣпановскій, Шеленетко, Подохинскій, Грушкевичъ за Вашѣ безинтересовні труды въ похоронахъ и бесѣды; неменше дякуємо и Вамъ Панове Дры Фухсъ и Олѣйникъ за Вашѣ труды въ часѣ недуги, якъ такожь и Вы Впов. Паньство обывателѣ, приятелѣ, знакомѣ рôдні и Веч. гостѣ приймѣть щиро-сердечне „спаси-Бôгъ“ за Ваше спôвчутье и участь въ тôмъ сумнôмъ обрядѣ!

Въ Мостахъ великихъ дня 17 вересня 1891.

Емилія Мелехова, мати покôйної; *Юлія*, сестра; *Юлія Нестеровичева*, бабка.

Надôслане.

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на I ôмъ поверсѣ.

АДВОКАТЪ

Д-ръ Винкентій Хлопецкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Самборѣ

въ каменици п. Стреца [давнѣйше п. Мѣтковского] въ ринку.

Всѣхъ наукъ лѣкарскихъ

Д-ръ Володимиръ Кобриньскій

ôдбувши студія и практику лѣкарску въ клініцкахъ вѣденьскихъ а опôсля практикуючи яко лѣкарь повѣтовый черезъ пять лѣтъ въ Кроатіи

поселивъ ся теперь на постôйно

въ КОЛОМЫИ

и ординує при улици Мицкôвка въ домѣ п. М. Дрімера побôчь Café Central.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

подъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (площа св. Духа напротивъ головного одвалу.

Окуляры, цвінеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні рейсфайдеры, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репераціи найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ подъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“.

Портретъ епископа д-ра Юліяна Пелеша

пôсля оригіналу Вп. Чеховича

въ геліографічнôй репродукціи въ розмѣрахъ 48/64 цмт.

по цѣнѣ 3 зр.

(вже зъ пересылкою.)

Можна набути черезъ редакцію „Дѣла“.

ИЛЮСТРОВАНІ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

на кождый день въ роцѣ

продають ся оправні по 3.70 зр. зъ пересылкою почтовою. Безъ пересылки и оправы по 3.70 зр. Дôстати можна у Львовѣ въ книгарни Стауропигійскôй; въ Тернополи и въ Станіславовѣ въ торговли п. Стахевича; въ Коломыи у о. Н. Лепкого; въ Стрыю въ Рускôмъ Касинѣ. Для читалень Братствъ церковныхъ и бѣднѣйшихъ селянъ и мѣщанъ цѣна обнижаєсь до 2 зр. 50 кр.

Всякі зголошеня приймає выдавець

о. Евгеній Гузарь у Львовѣ

площа св. Юрія ч. 5.

Науку спѣву церковного

и хорального гадає подавати **Михайло Паздрій** зъ **Тонôвъ** и **Скорики**, — ôдбувшій основно школу о. Витошиньского зъ Денисова. Близшій информаціи у згаданого пѣвця.

Курсъ нотного спѣву

ирмологіона, подобныхъ гласôвъ, правилôвъ, уставу церковного и т. п. — отвирає зъ днемъ 1 н. ст. жовтня 1891 р. **Василь Боровскій**, пѣвець церковный въ Давидкôвцахъ и Колиндины. Курсъ нотного спѣву для пѣвцѣвъ, що хотѣли бы стати управителями хорôвъ буде тревати ôдъ 1 жовтня до 30 грудня с. р. за мѣсячною оплатою 5 зр. Хлопцѣ, котрі бы хотѣли вивчити ся всего, що потребує знати добрый пѣвець церковный, мусять ôдбути цѣлорôчный курсъ науки зъ оплатою 50 зр. за цѣлу науку. Цѣлорôчный курсъ науки буде розложеный на 4 ôддѣлы по 3 мѣсяцѣ. Згодошуватись письменно до Василя Боровского.

ВАШ-

дажѣ руптуровѣ, суспензорія

такожь

французскѣ специяльности

въ добрôмъ родѣ

въ магазинѣ товарôвъ модныхъ, бѣля мужескихъ, товарôвъ галантерійныхъ, парфюмъ рукавичникахъ, парфюмеріи и т. п.

поручає найдешевше

ТОРГОВЛЯ

БРАТÔВЪ ЛЯНГНЕРÔВЪ

Львôвъ, Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

ÔДЗНАЧЕНА МЕДАЛЯМИ

ШКОЛА КРОЮ ОДЯГÔВЪ ДАМСКИХЪ

им. К. Глодзиньского члена парискои академіи національнои

у Львовѣ при улици Собѣского число 12.

Оплата за теоретичный и практичный курсъ крою, разомъ зъ выкладомъ французского крою методою поглядôвою (безъ помочи пôдручникôвъ) въ 24 лекціяхъ въ часѣ одного мѣсяця виносить 10 зр.

РОБÔТНЯ ДАМСКИХЪ ОДЯГÔВЪ

К. Глодзиньского у Львовѣ ул. Собѣского ч. 12, приймає матеріялы до конфекціи и выготовляє фасоны зô звѣстною добôрностію. Цѣны умѣренѣ, експедиція скора. 4027

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя и посередничить

въ закупнѣ:

ВИНА БОЧКАМИ

впростъ зъ Угорщины

по 45, 50, 55, 60, 70, 80, 90 зр. и высше за 135 літрову бочку разъ зъ бочкою, окрôмъ коштôвъ перевозу.

Дешевшѣ, почавши ôдъ 25 кр. за літру окрôмъ коштôвъ перевозу зъ зачисленьемъ бочки.

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

впростъ зъ фабрики

по гождоразовôй цѣнѣ фабричнôй. Теперь нотує фабрика Ia по 82, IIa по 76 зр. за 100 кільогр. loco фабрика.

При замовленю просимо о точне поданье почты и стаціи зелѣзничои.

ПОДЯКА.

Неумолима смерть забрала намъ по довгôй, майже 15 лѣтнôй недузѣ найлучшого Отця взглядно Сына, о. Кароля Турчиньского, гр. к. приходника въ Кутахъ, деканата Одеського, котрый 15 н. ст. вересня закôнчивъ житье своє повне мукъ и страданя. Найбôльшою ôдрадою для насъ бувъ спôвудѣлъ, якого мы въ тôмъ тяжкôмъ горю ôдъ всѣхъ дôзнали. Не могучи инакше сказати нашои вдячности чуємо ся обовязаными бодай въ сѣй дорозѣ высказати нашу подяку особливо Веч. Отцямъ духовнымъ, що не щадили трудôвъ, абы ôддати послѣдну прислугу покôйному. Дякуємо найперше оо. прилошанинамъ, Лотоцкому зъ Бродôвъ, Давидовичеви зъ Заболотець и Мандичевскому зъ Бѣлявець, оо. мѣстодеканамъ Винтоняковн зъ Утѣшкова и Пѣтушевскому зъ Сасова, Веч. оо. дух. Чмолѣ зъ Гумнискъ, Пашковскому зъ Олеська Барылякови зъ Боложинова, Герасимовичеви въ Турѣ, Лонкевичеви зъ Чехъ, Дуткевичеви зъ Цѣшокъ, Войтовичеви зъ Ражнева, Павликовскому зъ Кадлубискъ, Дуткевичеви зъ Дуба, Чемериньскому зъ Пѣтричь, Рыбакови зъ Бродôвъ, Стеткевичеви зъ Бужка, Купчиньскому зъ Поморянъ, Тарнавскому зъ Пôдлися, Бахталовскому зъ Ушнѣ, Левицкому зъ Олеська, Захаріясевичеви зъ Сасова, Тарнавскому зъ Ясенова, и Баковичеви зъ Заболотець, якъ и оо. дух. обряду лат. о. канонікови Пйонтковскому, о. Гдовскому и оо. Капуцинамъ клиштору олеського. Дякуємо о. Дуткевичеви зъ Цѣшокъ за повне потѣхи слово надгробне, якъ и о. Левицкому зъ Олеська за прехорошу пращальну бесѣду. Дякуємо Вп. паньству колляторамъ и Ихъ роднѣ за те, що прибувши здалека взяли участь въ похоронѣ. Дякуємо Вп. паньству Дуткевичамъ зъ Цѣшокъ, що на першу вѣсть о кôнчинѣ покôйного заразъ прибули и всяку помôчь намъ несли. Дякуємо братствамъ обохъ церквей въ Кутахъ, що своєю услужливостію причинились до звеличеня обряду похоронного. Дякуємо всѣмъ Вп. Панамъ и Панямъ якъ и Честнымъ громадянамъ зъ Кутôвъ, що зволили почтити память покôйного прибутьемъ своимъ на кладовище и засмученôй родинѣ спôвчутьемъ своимъ стались бальсамомъ потѣхи. Приймѣть ôдъ насъ въ сѣй дорозѣ щиру подяку и щиро-руске „спаси-Бôгъ.“

Куты 23 вересня 1891.

Андрій Турчиньскій, отець; *Каролина, Наталія, Станислава, Іосифа*, доньки; *Евгеній Лотоцкій, Яковъ Лутковскій, Іоанъ Тополницкій, Николай Малый*, зятѣ покôйного.

Цѣс. и кор. выкл. прив.

АПТИКА ПÔДРУЧНА.

Мѣстить: **18 лѣкôвъ и предметôвъ**

Цѣна 60 кр., въ портомъ 80 кр.

◆ Дôстати можна по всѣхъ аптикахъ. ◆

1907

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Оптокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

основаный въ 1870 р.

3319

Поручає правильно кождого тыждня свѣжі транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы и поручає его пôсля приложеного ему цѣнника.

Замовленя выповняються совѣстно и скоро такожь за послѣплатою опакованье франко.

Особливу увагу звертаєся на 3 знаменитѣ сорты К. и С. Попова.

ЦѣННИКЪ			зр.	кр.
Кайсовъ	знам. чорный	½ клгр	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	бдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 60 1 ф.	„	3	40
	2 „ — „	„	2	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	бдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

На свята

НОВÔСТЬ!

ВОДА МАРШАЛКОВСКА

вынаходу

ИВАНА ИГНАТОВИЧА

фляконъ 50 кр. и 1 зр.

На свята

НОВÔСТЬ!

ВЕЛИКА ПРАГСКА ЛЬОТЕРІЯ.

ПОСЛѢДНЫЙ МѢСЯЦЬ.

Головна выграна

100.000 зр.

50.000 зр.

ЛЬОСЫ à **1 зр.** поручають у Львовѣ: Авг. Шеленбергъ, М. Йонашь, Сокаль & Лілієнъ, Кіцъ и Штофъ, Як. Штро, Л. Х. Верфель.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одôвчальный редакторъ Ицикъ Белай. Друкъ въ друк. Черлиньского. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Бодяранского.

Ч. 207. Львôвъ, Пятниця 13 (25) вересня 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей"** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: **У Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО" и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО" зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

У Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной строчки инсератовои въ рубр. „Надôслане" по 20 кр. а. в.

Подяки числять ся по 10 кр. ôдъ стишка.

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей**.

Руско-католицкій синодъ у Львовѣ.

Вчера подали мы списъ цѣлого торжества инавґураціи синоду и списъ членôвъ комісій: обрядовои пôдъ проводомъ еп. д-ра Пелеша, дисциплінарнои пôдъ проводомъ еп. Куиловского и комісіи для студій пôдъ проводомъ архипресвитера Сѣнгалевича.

Сегодня черезъ цѣлый ранокъ всѣ три комісіи окремо ôдбували свои засѣданя въ будынку духовнои семинаріи. Пôдчасъ нарадъ загостивъ до семинаріи Впреосв. митрополитъ зъ папскимъ делеґатомъ Часкою. Асп. Часка тôлько вказавъ ся, а митрополитъ бравъ участь за чергою въ нарадахъ комісій.

Перше торжественне засѣданье синоду ôдбуде ся сей недѣлѣ. О годинѣ 9-ôй рано наспѣють процесіи всѣхъ церквей львôвскихъ и ôдправить ся архієрейска литургія. По литургіи выйдуть зъ церкви всѣ не належачѣ до синоду, а члены синоду остануть ся на засѣданье.

Вô второкъ ôдбуде ся загальне засѣданье всѣхъ трехъ комісій въ церквѣ семинарицкôй, на котрôмъ буде вестись ще разъ дискусія надъ предметами обговорюваными въ секціяхъ.

Вôзванѣ на синодъ священики явили ся громадно, — мало хто не прибувъ. Въ будынку духовнои семинаріи рухъ оживленый. Кождый членъ синоду дуже занятый, мусить студіювати предложеня синодальнѣ, котрѣ роздано членамъ синоду доперва вчера вечеромъ, и обговорювати ихъ зъ товаришами.

Все, щô дѣесь на синодѣ, остаесь для нечленôвъ синоду тайною, бо члены зложили обѣтъ глубокои тайны. [Того обѣту вже якійсь членъ, знакомый зъ „Галицкою Русію", не додержавъ, бо вчера „Галицкая Русь" вже знала подати, що на вчерашнôмъ засѣданю „оо. Негребецкій и Малинякъ промовляли, высказуючи надѣю, що Римъ и епископы не схотять нѣчого такого перевести на синодѣ, щô противилось бы папскимъ буллямъ, запоручаючимъ ненарушимôсть нашихъ церковныхъ обрядôвъ". Чи се правда, мы, розумѣесь, не хочемо навѣть пытати знакомыхъ намъ членôвъ синода, шануючи ихъ обѣтъ, совѣсть ихъ священичу.]

Однакожь, на скôлько чувства людей не дадуть ся замаскувати и укрыти, то кождый, хто мавъ нагоду бачитись вчера зъ участниками синоду, не мôгъ вычитати зъ ихъ лицъ погôдного вдоволеня, а противно, вычитувавъ ґдесь занепокоенье.. Зъ того можна догадуватись, що певно въ предложеняхъ, якѣ имъ роздано въ остатнôй хвили, стрѣтили щось такого, щô ихъ застановило. Безперечно, кождый участникъ синоду може справедливо почувати жаль, що тыхъ предложень не дôставъ скорше, ажь въ остатнôй хвили, бо коли бъ бувъ знавъ предметъ передъ выѣздомъ на синодъ, мôгъ бувъ у важнѣйшихъ бодай пытаняхъ засягнути опініи у духовеньства, котре на синодѣ мае заступати. Але годѣ, — видно, инакше бути не могло, — тожь кождый членъ синоду мусить тымъ глубше сягнути въ свою власну совѣсть.

Не звѣстно намъ: що то именно може бути причиною помѣченого нами занепокоеня членôвъ синоду, — але если нашѣ помѣченя и заключенье не завели насъ, — если справдѣ истнують якѣсь причины способнѣ занепокоити участникôвъ синоду, — то мы за святый уважаемо собѣ обовязокъ — ободрити представителѣвъ нашои церкви, щобъ зъ цѣлои силы пересвѣдченя своего стояли за правами и прикметами нашого обряду и церкви. Цѣле духовеньство, котре они репрезентують, и весь галицко-рускій народъ не може навѣть допускати гадки, щобы нинѣшный синодъ мôгъ принести що небудь суперечного правамъ и прикметамъ нашого обряду и церкви.

Оповѣщенье.

Четвертѣ загальнѣ зборы членôвъ филіи Руского товариства педаґоґічного въ Щирци ôдбудуть ся дня 29 н. ст. вересня 1891 въ будынку шкôльнôмъ въ Поршнѣ о год. 3-ôй по полудни.

Порядокъ дня:

1. Лекція практична зъ учениками клясы III он на уступѣ 10-ôмъ „Желѣзо".
2. Вступне слово.
3. Справозданье Выдѣлу зъ дѣяльности за рôкъ минувшій.
4. Справозданье касове.
5. Одчитъ: „Розвôй рускои літературы ôдъ 1833 року и дѣяльнôсть Маркіяна Шашкевича на тôмъ поли".
6. Выбôръ головы, 4 членôвъ выдѣлу и 2 заступникôвъ.
7. Внесеня членôвъ.

Пôдписаный Выдѣлъ просить Вп. членôвъ о найбôльшу участь въ тыхъ зборахъ, а заразомъ просить Всеч. Отцѣвъ духовныхъ, якъ такожъ и Товаришѣвъ учителѣвъ, котрѣ не маля ще нагоды вписати ся въ члены товариства, щобы такожъ прибули и въ члены вписали ся, позаякъ лише тымъ способомъ дадуть доказъ, що справа просвѣты и можнôсть подаяя учителямъ нагоды до дальшого образованя въ нашôй рускôй матерний мовѣ на конференціяхъ Выдѣломъ устроюваныхъ — лежить намъ всѣмъ на серцу.

Выдѣлъ філіи Руского товариства педаґоґічного въ Щирци дня 24 н. ст. вересня 1891.

Малицкій, голова філіи.
Корецкій, секретарь.

Самоубійство Бальмаседы.

Новойоркскій Herald помѣстивъ пôдъ датою 17 с. м. ось яку телеґраму зъ Вальпарайзо:

„Бувшій президентъ Бальмаседа доконавъ самоубійства нинѣ рано о 8½ год. въ своѣй комнатѣ въ арґентиньскôмъ посольствѣ въ Сантъ-Яґо выстрѣломъ въ скрань. Вѣсть дôйшла ту въ полудня и выкликала велике заворушенье. Мѣсто илюміновано вечеромъ и розвеселенѣ товпы проходжувались по улицяхъ. Про саме самоубійство и иншѣ обставины звѣстнѣ отсѣ подробности: Бальмаседа выбравъ ся дня 29 серпня зъ Сантъ-Яґо, надѣючись, що буде мôгъ втечи въ Чілі, однакъ скоро побачивъ, що ему заставлено всякій ôдворотъ, и вже 2 вересня вернувъ до чілійскои столицѣ, де впростъ удавъ ся до арґентиньского посольства. Онъ мавъ намѣръ, удати ся на корабель Almirante Lynch, котрый надѣявъ ся застати въ пристани св. Антона. Але завѣвъ ся въ своѣй надѣи, бо сей корабель вже зъ-вôдтамъ ôдплывъ. Вернувши до посольства, ставъ ôнъ надзвычайно нервознымъ и нѣхто, крôмъ арґентиньского посла Урібуру та одного вѣрного сторонника, не мавъ до него приступу. Пос. Урібуру зайшовъ вчера вечеромъ до театру, а опôсля дуже довго бесѣдувавъ зъ Бальмаседою, именно про евентуальнôсть, чи Бальмаседа мае ôддатись въ руки юнты чи нѣ. Оба пôйшли о пôвночи спочивати. Нинѣ рано по 8-ôй год. почула панѣ Урібуру выстрѣлъ зъ пістолету въ комнатѣ спальнôй Бальмаседы и дала знати про се своему мужеви, котрый заразъ побѣгъ до мешканя Карльоса Валькера Мартінеца и оба разомъ вернули до посольства. Выломили дверѣ до спальнѣ Бальмаседы и застали на постели ще тепле тѣло нежывого Бальмаседы. Револьверъ въ правôй руцѣ и кровава рана на скрани вказували, що стало ся. Скоро опôсля прийшли шуринъ Бальмаседы и уруґвайскій посолъ, а юнта выслала комісію въ трехъ осôбъ, щобы сконстатувала фактъ. Нѣмецкій посолъ прилучивъ ся яко давный приятель Бальмаседы до комісіи, котра списала протоколъ. Зворушенье було въ Сантъ-Яґо величезне. Населенье збѣгалось передъ посольство, выкрикувало та тѣшилось зъ смерти свого бувшого президента.

Бальмаседа лишивъ листъ до своеи матери, въ котрôмъ було таке заявленье:

Въ послѣднихъ осьми мѣсяцяхъ я дѣлавъ вѣруючи, що по моѣй сторонѣ правда. Въ арміи не було нѣкого, кому бы я мôгъ бувъ вѣрити, а на ґенераловъ не можна було спустити ся. Если бы були послухали моихъ приказôвъ, то гадаю, що бувъ бымъ выгравъ битву пôдъ Конкономъ. Мое серце въ часѣ цѣлои войны домашнои було ôддане для Чілі. Я хотѣвъ увôльнити край ôдъ чужосторонныхъ вплывôвъ и пôднести его въ ряды першихъ републикъ Америки. Мои неприятелѣ закидали менѣ жорстокôсть. Обставины приневолювали мене згодитись на деякѣ дѣла. Многѣ зъ приписуваныхъ менѣ злочиньствъ дôйшли до моеи вѣдомости ажь тогдѣ, коли ихъ доверщено. Ажь до битвы пôдъ Плясіллею напевно надѣявъ ся, що остаточно затріюмфую. Теперь знаю, що тѣ, котрѣ удавали моихъ приятелѣвъ, все лишь при тôмъ мали на думцѣ, якъ бы тягнути зъ мене грошѣ. Цѣле мое майно въ теперѣшнôй порѣ выносить 2500 долярôвъ, котрѣ менѣ передала моя жѣнка 28 серпня. Американьскій посолъ Еґанъ часто напиравъ на мене, щобы-мь заключивъ миръ зъ моими противниками и выбравъ ся зъ Чілі, але я не слухавъ его рады, бо гадавъ, що до сего намовляли его аґенты юнты проживаючѣ яко утѣкачѣ въ американьскôмъ посольствѣ. Мои найблившѣ приятелѣ все були противъ мира.

Въ листѣ же до посла Урібуру каже Бальмаседа:

Коли я побачивъ, що тѣ люде, котрѣ колись служили пôдъ моєю управою, гонять мене, погадавъ собѣ, що лишь смерть може закôнчити тѣ гоненя. Богъ зъ тобою мôй вѣрный приятелю. Передай мое послѣдне поздоровленье моѣй жѣнѣ и моимъ дѣтемъ.

Зъ-разу побоювались, що товпа може стане демонструвати передъ арґентиньскимъ посольствомъ, тожь и обставлено посольство войскомъ, але першѣ хвилѣ перейшли спокôйно. Тѣло Бальмаседы перенесено на кладовище и поставлено сторожу. Деякѣ своякы и приятелѣ проводили шурина Торро, коли ôнъ пôйшовъ до вдовы, повѣдомити про смерть Бальмаседы.

Державна школа промысл. у Львовѣ.

Дотеперѣшну львôвску фахову школу для промыслу артистичного перемѣнено на державну школу промыслову зъ початкомъ шкôльного року 1891/2. Тому, що будынокъ, призначеный на помѣщенье тои школы, ще не выкôнченый, міністеръ просвѣты позволивъ на отворенье и провізоричне помѣщенье повыслои школы въ ратуши. Пôсля статута подае дирекція до публичнои вѣдомости, що слѣдуе:

Державна школа промыслова обôймае слѣдуючѣ ôддѣлы:

I. Школу для промыслу будôвничого, котра складаесь: а) зô школы пôдмайстрôвъ мулярскихъ, теслярскихъ и каменярскихъ. Наука въ кождôмъ зъ тыхъ трехъ ôддѣлôвъ тревае чотири пôвроки зимовѣ по пять мѣсяцѣвъ т. е. ôдъ 3. падолиста до 31 марця. — б) Школы столярства и слюсарства будôвничого, подѣленои на два ôддѣлы: столярскій и слюсарскій. Наука тревае черезъ шѣсть пôврокôвъ. Ученики мусять мати скôнчену народну школу, 14 лѣтъ житя и два лѣта практики.

II. Школу для промыслу артистичного. Она складаесь зô школы для промыслу деревного въ трехъ ôддѣлахъ (столярство мебльове, сницерство и токарство), школы гафтярства и коронкарства и фаховои школы рысунку и модельованя. Наука тревае три або чотири роки.

III. Доповняючу школу промыслову для термінаторôвъ въ промыслѣ будôвничôмъ, металевôмъ и артистичнôмъ. Наука тревае два роки въ порѣ вечѣрнôй и въ недѣлю.

Вписы до всѣхъ ôддѣлôвъ державнои школы промысловои будуть ôдбувати ся ôдъ 22 до кôнця вересня с. р. въ канцеляріи шкôльнои дирекціи въ ратуши на I поверсѣ въ музею промысловôмъ ôдъ 9 — 1 передъ полуднемъ.

Похоронъ пок. о. Ивана Наумовича.

буде — пôсля новѣйшихъ вѣстей — прискореный, бо ôдбуде ся уже вô второкъ а може и въ понедѣлокъ слѣдуючого тыждня.

До редакціи „Галицкои Руси" наспѣла вчера ось-така телеґрама зъ Новороссійска ôдъ д-ра Николая Наумовича: „Везу тѣло на пароходѣ и прибуду въ Кіевъ 16 (28) або 17 (29) вересня". Навязуючи до тои вѣсти о прискореню похорону, пише вчера „Галицкая Русь": „О кôлько намъ звѣстно, зô Львова и зъ провінціи выбирались на похоронъ до Кіева многѣ зъ его почитателѣвъ и своякѣвъ, однакъ числили на то, що тѣло привезене буде до Кіева около 2 н. ст. жовтня, якъ о тôмъ перше доносивъ сынъ покôйника зъ Кіева передъ выѣздомъ до Новороссійска. Чи вспѣють всѣ, котрѣ намѣряли бути на похоронахъ, постаратись до суботы о пашпортъ и візу, а такожь до кôлькохъ днѣвъ уладити свои дѣла на часъ выѣзду, то залежати буде ôдъ обставинъ, котрѣ иногдѣ навѣть при найлучшôй воли подолѣти трудно." Ну, намъ здаесь, що если справдѣ „многѣ" выбирались, то й „многѣ" можуть ѣхати, — а деякѣ москвофилы зô Львова вже сегодня выѣхали або выѣздять. На похоронѣ сподѣвають ся въ Кіевѣ такожь селянъ зъ Галичины — чи много, не знаемо.

Зъ Кіева доносять намъ, що похоронъ пок. о. Ивана Наумовича намѣряють россійскѣ панславісты зробити політичною маніфестацією и въ нѣй мають взяти участь такожь выдатнѣйшѣ личности славяньского благотворительного общества. Маніфестація тая приходить добре якъ-разъ въ пору, коли у Львовѣ радить синодъ руско-католицкій. Въ Кіевѣ зъразу сподѣвали ся приѣзду на похоронъ бôльшого числа москвофилôвъ зъ Галичины, але по общôмъ собранію общества им. Мих. Качковского у Львовѣ тая надѣя ослабла.

„Справозданье бо зô зборôвъ общества им. Качковского — пишуть намъ зъ Кіева — ôдчитане тутъ зъ „Галицкои Руси", выкликало мѣжь тутешными панславістами враженье дуже пригнобляюче. Тутъ сподѣвали ся, що на собранію промкнуть ся яка-небудь, хочь-бы невеличка, маніфестація зъ нагоды смерти Наумовича, а мѣжь тымъ [якъ довѣдались въ Кіевѣ зъ „Галицкои Руси"] двѣ тысячки люда зôбрано въ „Народному Домѣ" на те, щобы не позволити нѣкому анѣ словомъ обôзватись про Наумовича, бо двомъ мужикамъ — якъ пише „Гал. Русь" — котрѣ подавали гадку, абы выдати портретъ Наумовича и поставити ему памятникъ, не дано навѣть договорити. Зъ сего факту, якъ и зъ дальшихъ фактôвъ, що въ день такого великого збору [2000 людей! — коли „Гал. Русь" говорить правду] зôбрано лише мізерну суму 100 ґульденôвъ на памятникъ для Наумовича, а дальше, що поминальне богослуженье за Наумовича ôдправлялось заходомъ збанкротованого „Заведенія", якъ коли-бъ уже у Львовѣ не було нѣкого путнѣйшого. — кіевскѣ панславісты почали переконуватись, що ихъ справа въ Галичинѣ не стоить такъ добре, якъ ихъ морочено. Ось и причина, чому они теперь уже й не геть то вѣрять, щобы зъ Галичины наѣхало сюда богато людей на похоронъ Наумовича. Одначе все-таки безъ маніфестаціи не обôйдесь, бо маніфестація ся на кождый выпадокъ сегодня нашимъ панславістамъ потрѣбна..."

Дописи „Дѣла".

Зô Стрыя.

[Запомоги зъ доходôвъ фонду тов. Бурсы стрыйскои.]

Въ наслѣдокъ помѣщеного „Оповѣщеня" въ ґазетѣ „Дѣло" ч. 164 с. р. взглядомъ удѣлити ся маючои запомоги зъ доходôвъ фонду тов. Бурсы стрыйскои зголосило ся 10 ученикôвъ, учащаючихъ до стрыйскои ґімназіи, котрѣ доказали свѣдоцтвами, що суть убогими дѣтьми сельскими, походячими зъ давного округа стрыйского и ôдзначають ся своимъ поведеньемъ що-до обычаѣвъ и пильности, такожь и поступъ въ науковыхъ предметахъ есть у двохъ дуже добрый а у вôсьмохъ добрый.

Выдѣлъ тов. Бурсы стрыйскои на засѣданю зъ дня 7 вересня с. р. ухваливъ выплачувати 10 ученикамъ слѣдуючѣ запомоги въ мѣсячныхъ ратахъ зъ долины зъ касы Бурсы а то: Воляньскій Никола уч. VIII клясы, сирота зъ Стрыя по зарôбнику, рôчно 60 зр.; 2. Думинъ Ромуальдъ, уч. VI клясы, рôчно 30 зр., сынъ учителя народного зъ Меденичь, удержуючого родину въ 7 членôвъ; 3. Воробець Иванъ, уч. III клясы, рôчно 30 зр., сынъ мешканця зъ Стôльска, выживляючого зъ працѣ рукъ трое нелѣтныхъ дѣтей; 4. Павула Василь, уч. III клясы, рôчно 30 зр. сынъ селянина зъ Грабовець, выживляючого зъ 4 морґôвъ рôлѣ семеро дрôбныхъ дѣтей; 5. Терлецкій Корнилій, уч. III клясы, ôдличный, рôчно 30 зр., сынъ селянина зъ Крыницѣ, выживляючого зъ 10 морґôвъ лихои рôлѣ пятеро нелѣтныхъ дѣтій; 6. Дубицкій Андрусь, уч. II. клясы, рôчно 40 зр., сынъ селянина зъ Добрянъ, удержуючого зъ ½ морґа рôлѣ и працѣ рукъ въ школахъ двохъ сынôвъ; 7. Кравцѣвъ Никола, уч. I. клясы, ôдличный, 30 зр., сынъ селянина зъ Струтина нижнього, выживляючого зъ 12 морґôвъ лихои рôлѣ четверо нелѣтныхъ дѣтей; 8. Курилôвъ Михайло, уч. I. клясы, рôчно 60 зр., сирота по бѣднôмъ селянинѣ зъ Тейсарова, нимъ опѣкуе ся Вп. о. И. Хавалка сотрудникъ зъ Лисятичь; 9. Кухта Андрусь, уч. I. клясы, рôчно 30 зр., сынъ рôльника и дяка зъ Турѣ великои, зъ кôльканацять морґôвъ пустого грунту и малого приходу церковного выживляючого родину зъ семи душъ; 10. Чуплякъ Павло, уч. I. клясы, рôчно 30 зр., сынъ селянина-зарôбника зъ Добрянъ, выживляючого зъ працѣ рукъ четверо нелѣтныхъ дѣтій.

Зазначуе ся, що Выдѣлъ ухваливъ, если бы котрый зъ повысше надѣленыхъ запомогою ученикôвъ не робивъ поступу въ предметахъ науковыхъ або неприлично заховувавъ ся въ школѣ и за школою, то уже по першôй конференціи учителѣвъ ґімназіяльныхъ по засягненю вѣдомости о ихъ невôдповѣднôмъ поступѣ, можна сю запомогу застановити а надати ей ôдличному ученикови, абы той жебраный грôшъ не выдавати марно для негôдныхъ ученикôвъ.

Вôдъ Выдѣлу тов. Бурсы стрыйскои.
Стефанъ Дубравскій.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На засѣданю выдѣлу товариства „Просвѣта" у Львовѣ, котре ôдбуло ся дня 9 (21) вересня с. р. принятѣ въ члены товариства:

1. Читальня въ Желеховѣ великôмъ.
2. Анд. Мушка молодець въ Микуличинахъ.
3. Мих. Колесса господарь въ Буцневѣ.
4. о. Анд. Дольницкій пар. въ Воли гологôрскôй.

5. Иванъ Садовскій, 6. Федько Сушь, 7. Василь Хомôвъ, господарѣ, и 8. Николай Моровъ учитель въ Бôркахъ великихъ.

9. Якôвъ Голякъ, 10. Ив. Дорощукъ пѣвець церк. и 11. Мих. Душенко господарѣ въ Игровицѣ.

12. Мих. Лахманъ столяръ, 13. Пант. Бекесевичъ мѣщанинъ, 14. Лука Брыковичъ мѣ-

шанинъ, 15. Теодоръ Тучапскій переплетникъ, 16. Пант. Лучаньскій муляръ, 17. Теодоръ Крохмальницкій купець, 18. Юл. Остроженьскій мѣщанинъ и 19. Петро Блисюкъ мѣщанинъ въ Тернополя.

20. Пав. Димедасъ учитель въ Козовѣ.

21. Іосифъ Панкевичь мѣщ. въ Збаражи.

22. Сем. Пшеничный госп. въ Черелевѣ рускôмъ.

23. Кôндратъ Дѣдухъ и 24. Олекса Савка господарѣ въ Опрыловець.

25. Фед. Цвяхъ госп. въ Березовицѣ малои.

26 Мих. Выблѣй, 27. Григ. Рожокъ и 28 Ив. Хировскій, господарѣ зъ Буцнева.

29. Фед. Бучиньскій пѣвець церк. и 30. Василь Чѣхрѣй господарь зъ Черниховець.

31. Сем. Пандусъ госп. въ Настасова.

32. Ив. Гарматѣй, окôнченый богословъ въ Микулинцяхъ.

33. о. Олександеръ Левицкій, руско-кат. сотрудникъ въ Олеську.

34. Ив. Ремѣнникъ госп. въ Ивашковець.

35. Луць Сѣмка госп. зъ Яглужа.

36 Никол. Семовонюкъ въ Балинцяхъ.

37. о. Іосифъ Бабѣй парохъ и 38. Марія Бабѣева, жена его, въ Пенякъ.

39. Марія Ковалева госп. въ Качановки.

40. Андр. Пôдсадный госп. въ Росохача.

41. Ив. Скрегота госп. въ Медухи.

42. Д-ръ Осипъ Олеськôвъ, профессоръ учительскои семинаріи у Львовѣ.

43. Д-ръ Левъ Петровскій, лѣкарь у Львовѣ.

44. Солтикевичева, жена священика въ Добромиля.

45. Иванъ Мельникъ, сынъ майстра боднарского зъ Дрогобича.

46. Читальня въ Яблоновѣ.

47. Атан. Шаранъ и 48. Гринько Фѣрманъ господарѣ въ Липицѣ горѣшнои.

49. Читальня въ Грушатичахъ.

50. Мих. Антимовичъ, 51. Пет. Кахновецъ, 52. Ив. Кôтъ, 53. Олекса Тарновскій, и 54. Петро Чистогорскій, господарѣ въ Быкова.

55. Вас. Бережницкій, 56. Володимиръ Матковскій, 57. Вас. Пласкачъ, 58. Вас. Тимникъ, 59. Стеф. Тимникъ, 60 Никол. Ястребскій и 61. Вас. Ястребскій господарѣ зъ Бережницѣ.

62. Вас. Волосяньскій, и 63. Никол. Лѣниньскій мѣщане зъ Старого мѣста.

64. Дмит. Ґеча госп. зъ Торгановичь.

65. Григ. Дзундза канцелістъ судовый, 66. Никол. Лашкевичь проф. ґімназіи, 67. Мих. Лысякъ практикантъ купецкій, 68. Левъ Рошкевичь совѣтникъ судовый, 69. Володимиръ Слюзарь проф. ґімназіи и 70. Денисъ Партицкій авскультантъ судовый — зъ Самбора.

71. Іосифъ Винницкій госп. въ Винникъ коло Самбора.

72. Ив. Дмитриковъ, 73. Ив. Куренда, 74 Никол. Латиньскій и 75. Пет. Латиньскій господарѣ зъ Билины великои.

76. Вас. Кобляньскій госп. въ Зарайску.

77. Никол. Канюхъ, 78. Андр. Куцѣль и 79. Никол. Ладаний господарѣ въ Мистковичь.

80. Мих. Луцкій Вадякъ молод., властитель дôбръ въ Луцѣ.

81. Ив. Манастирскій госп. въ Городищу

82. Юр. Мисишинъ, госп. въ Быковѣ.

83. Ив. Ортиньскій Томôвъ власт. дôбръ въ Ортиничь.

84. Ст. Пилькевичь госп. въ Страшевичь.

85. о. Пет. Плешкевичь крил. въ Бабинѣ.

86. Пав. Павловскій госп. въ Новошичь.

87. Ст. Павловскій госп. въ Корналовичь.

88. Пет. Рагуцкій госп. въ Купновичь.

89. Сованьскій учитель въ Озминѣ.

90. Андр. Федурко госп. въ Дорожовѣ.

91. Григ. Ярощакъ госп. зъ Сѣнирчиць.

92. Ив. Король госп. въ Стратинѣ

93. Иванъ Лысый и 94. Илько Полищукъ господарѣ зъ Игровицѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ

Спôльнѣ нарады міністеріяльнѣ — якъ каже Fremdenblatt — выкликали велике вдоволенье у всѣхъ кругахъ населеня. Стверджено бо потѣшаючій фактъ, що рôвновага въ буджетѣ Австро-Угорщины не буде нарушена. Зъ того же результату можна тымъ бôльше радувати ся, що его осягнено мимо того, що военна управа мусѣла выступити зъ значными жаданями а ихъ годѣ було заспокоити въ потрѣбныхъ розмѣрахъ безъ сеи сумнои конечности, щобы запомагати ся державнымъ кредитомъ. За се успѣшне полагодженье такъ само важнои якъ и труднои справы треба подякувати зъ однои стороны спôльному міністерству военному, котре обмежило свои выдатки до можливои границѣ а зъ другои стороны консеквентности, въ якою оба міністры скарбу стояли при принципахъ здоровои та на тревалыхъ засадахъ основанои політики скарбовои.

Въ кружкахъ правительственныхъ працюють енерґічно надъ приготовленями до надходячои сесіи парляментарнои. Спôльнѣ міністерства знову занимають ся выготовленьемъ проектôвъ для делеґацій и въ офіціяльнои стороны заявляють, що домаганя, якѣ военна управа ставляе на основѣ ухвалъ міністеріяльнои рады, не перешкодять ухиленю дефіциту въ буджетѣ обохъ половинъ державныхъ. Также въ австрійскихъ міністерствахъ працюють надъ выготовленьемъ буджету, котрый заразъ на початку сесіи мае бути предложеный въ радѣ державнôй. Пôдчасъ осѣннои сесіи комісія карного закону, якъ сподѣють ся, буде также радити надъ проектомъ того закону, тымъ бôльше, що міністеръ судôвництва кладе велику вагу на его выкôнченье. Въ парляментѣ е також вже и готовый зовсѣмъ матеріялъ якъ н. пр. проектъ о товариствѣ пароходнои плавбы на Дунаю та законъ о фальшованю поживы.

Рѣчь вже певна, що оба законодатнѣ зборы зачинають свои засѣданя при початку жовтня; угорскій парляментъ дня 3 ого а австрійска рада державна, якъ теперь говорять, 10 ого жовтня. Въ обохъ репрезентаціяхъ заразъ по зôбраню ся прейде на дневный порядокъ буджетъ на слѣдуючій рôкъ. Говорять, що обставины для слѣдуючого буджету суть дуже корыстнѣ, бо власне передъ кôлька мѣсяцями ôдбула ся дуже подрôбна дискусія буджетова такъ, що теперь не потреба анѣ великихъ розправъ о загальнôмъ положеню політичнôмъ анѣ принципіяльныхъ поясненъ важнѣйшихъ квестій при поодинокихъ ресортахъ. На основѣ досвѣдôвъ зробленыхъ въ послѣднôй сесіи парляментарнôй думають въ кружкахъ парляментарныхъ о скороченю парляментарнои дискусіи буджетовои въ дорозѣ змѣны реґуляміну такъ, що референты назначенѣ комісією буджетовою будуть мали право свои рефераты внести безпосередно передъ палату и тымъ способомъ розумѣе ся въ певнымъ застереженьемъ обминути вступнѣ нарады въ буджетовôй комісіи. Отже такъ було бы можна, щобы корыстно зужити сей часъ, котрый звычайно въ палатѣ за-для браку матеріялу переходить безъ пожитку.

Проф. Масарикъ мавъ бесѣду передъ выборцями въ Страконицяхъ и обговорювавъ въ нѣй становище молодо-ческихъ пословъ до загальнои ситуаціи політичнои и до ситуаціи въ радѣ державнôй. О становищи Чехôвъ до тридержавного союза и Россіи говоривъ такъ: Головною точкою ситуаціи есть тридержавный союзъ. Сей союзъ несимпатичный Чехамъ. Що зъ того выходить? Говорять ся, що союзъ зъ Россією ощадивъ бы зброеня, а забуваесь, що ще недавно тому мы були зъ Россією въ союзѣ а таки много зброили ся. Чехи не мали тогдѣ корыстнѣйшого становища. Про Россію балакаесь и фантазуесь много у Чехôвъ, але активный політикъ мусить поставити собѣ ясне пытанье: чи може яка партія въ успѣхомъ поручати союзъ Австріи зъ Россією въ тôй хвили, коли Австрія на довгѣ лѣта заключила союзъ зъ Нѣмеччиною и Італією? Чи можуть Чехи поручати такій союзъ, про котрый сама Россія не хоче знати? А чи симпатія до россійскои народности, до котрыхъ и бесѣдникъ и всѣ его товаришѣ отверто признають ся, суть достаточнымъ оправданьемъ, що Чехи, котрѣ яко ліберали ненавидять всякои поліціи, а довѣряють безъ нѣякого застереженя россійскôй поліціи? Всѣ Чехи твердять, що держать зъ выреченьемъ Палацкого (що Чехи мусѣли бы поставити Австрію задля своеи екзистенціи). Єсли тверджене правдиве то и дѣла повиннѣ бути такѣ самѣ. Що-до ôдносинъ до иншихъ партій то казавъ, що зъ февдалами теперь ще не можна нѣякъ порозумѣтись, бо они легковажать ôдпоручникôвъ народу и суть страшно кастовѣ; зъ старо Чехами и моравскими послами не можна получитись въ одинъ клюбъ, але може настати якась парляментарна звязь; супротивъ клюбу Гогенварта и Полякôвъ треба заняти выжидаюче становище, а до Полякôвъ наближать ся на пôдставѣ автономіи и справы шлескихъ Славянъ. Зъ Нѣмцями нема рôжницѣ въ економічныхъ справахъ, а въ політичныхъ принціпіяльна, котру доконче треба полагодити для спокою Австріи. Угода може стати, але ей мусять переводити люде справедливѣ, безъ тайныхъ гадокъ и упереджень. Єсли Нѣмцѣ при своихъ средствахъ не знѣмчили Чехôвъ, то и Чехи не зчехізують Нѣмцѣвъ. Ческе право державне есть домаганьемъ рôвноправности. — Проф. Масарика поставлено кандидатомъ на посла до сойму.

— —

Петербурґске донесенье Kreuz Ztg. о найновѣйшихъ рухахъ россійского вôйска есть таке: Въ теперѣшнôмъ міністерствѣ вôйны панує безперестанно горячкова дѣяльность. Дальтого ґазетнѣ донесеня, не-мовь бы вôйска на захôднôй границѣ згромаджено лишь за-для маневрôвъ, не повиннѣ нѣкого въ блудъ вводити. Сѣ донесеня перейшли зъ-вôдси до пресы и мають се на метѣ, щобы замаскувати дальшій посуванья вôйскъ до захôднои границѣ. Се безусловный фактъ, що недавно великѣ масы кавалеріи ульоковано ближше до захôднои границѣ, всюды тамъ побудовано ôдповѣднѣ касарнѣ и стайнѣ або де чужѣ помѣщеня на се годились, то ихъ повынаймано. Дотеперѣшній ґарнізоны кавалеріи на нѣмецкôй границѣ потроено а навѣть маленькѣ села пôдоставали зовсѣмъ новѣ ґарнізоны кавалеріи, и то такѣ, котрѣ лежать на самôй границѣ. Попередъ же було мѣжь-народнымъ звычаемъ якъ зъ нѣмецкого такъ и зъ россійского боку, щобы ґарнізоны не розставлювати ближше до границѣ, якъ одну або двѣ милѣ. Всѣ перемѣщеня ôдбули ся теперь по маневрахъ. Дальше лінія рѣкъ Нѣмена, Бобра и Нарви зъ Ковна до Варшавы зміцнене ся теперь постôйными укрѣпленями. Статьѣ дневникôвъ не въ силѣ закрыти тыхъ приготовлень котрѣ можуть послужити до обороны але и до несподѣваного нападу.“

— —

Въ дневникахъ берлиньскихъ появили ся недавно донесеня о збôльшеныхъ жаданяхъ вôйскового міністерства на выдатки артилерійнѣ въ нѣмецкôй арміи, бо Militär Wochenblatt зазначивъ, що треба выготовити цѣлкомъ нову конструкцію каноны. Въ тôй ґазетѣ пôднесено, що введеньемъ маґазинового карабіну малого калібру давна велика перевага каноны дуже змалѣла супротивъ дѣланя пѣхотного карабіна. При новôй конструкціи каноны треба бы взяти въ рахунокъ и всѣ прикметы нового пороху бездымного и досвѣды въ теперѣшною системою канонъ зробленѣ ôдъ часу ихъ введеня. Дальше сказано тамъ, що можна мати довѣріе до проводникôвъ въ нѣмецкôй арміи, що они сю важну справу безперестанно будуть мати на оцѣ и що нѣмецка артилерія въ рѣшучôй хвили буде узброена каноною ôдповѣдною до всѣхъ вымогôвъ. Ясно, що намекъ и мѣсце до того выбране вказують на те, що се оголошують ся менше бôльше урядовѣ комунікаты.

Въ буджетѣ на рôкъ 1892 и 1893 нѣмецкого цѣсарства будуть приходити новѣ позиціи на потребы фльоты. Окремый меморіялъ доданый до буджету фльоты покаже, що переведенье пляну будовы кораблѣвъ, означеного въ буджетѣ за рôкъ 1889 и 1890, буде мати значнѣйшѣ кошты, якъ ихъ преліміновано. Тогдѣ ухвалено будувати въ шести лѣтахъ чотири великѣ панцирнѣ кораблѣ, девять меншихъ, сѣмь корветъ заосмотреныхъ также панцирями, чотири крайцеры, два кораблѣ авізійнѣ и два дивізійнѣ торпедовцѣ. Всѣ тѣ кораблѣ разомъ въ повнымъ узброеньемъ и заосмотреньемъ мали коштувати водля проекту 116·8 міліонôвъ марокъ. Въ офіціяльнôмъ комунікатѣ оголошенôмъ въ берлиньскихъ письмахъ кошты на великѣ кораблѣ панцирнѣ суть поданѣ высше о 57 міліонôвъ ôдъ первѣстно означеныхъ коштôвъ, а се зъ причины дорожшихъ матеріялôвъ и т. д. На коли въ тôмъ самôмъ ôдношеню и прочѣ кораблѣ будуть дорожше коштувати, то треба сподѣвати ся на фльоту новыхъ великихъ позицій въ буджетѣ.

Переговоры нѣмецкого канцлера зъ нунціемъ Аґліярди въ Монахіюмъ обговорюють ся ще все въ пресѣ. А ихъ, якъ звѣстно, сполучали то зъ становискомъ куріи до потрôйного союза то зъ баварскою справою Редемпторыстôвъ. Що-до першого пытаня то офіціяльно заперечують въ Берлина, мовь-бы въ тыхъ переговорахъ поясняли собѣ про становище Ватикану до теперѣшныхъ ґрупъ европейскихъ державъ. Що-до справы Редемптористôвъ кажуть, що канцлеръ Капріві принявъ деякѣ зобовязаня.

— —

Порта выслала до заграничныхъ представителѣвъ дипльоматичныхъ обѣжникъ въ справѣ дарданельскои квестіи. Обѣжникъ пригадуе, що ôдъ многихъ лѣтъ россійска фльота охотнича удержуе комунікацію мѣжь Одессою а Владивостокомъ а еи кораблѣ пôдъ торговельною фляґою мають вôльный переѣздъ черезъ проливъ. Позаякъ ôдъ часу до часу тѣ кораблѣ перевозять воякôвъ и вязнѣвъ, то лучало ся, що задержувано ихъ черезъ похибку при входѣ до Дарданелѣвъ. Щобы зарадити тымъ непорозумѣнямъ, дала Порта комендантови Дарданелѣвъ формальнѣ вже звѣстнѣ въ загальныхъ начеркахъ инструкціи. Супротивъ жалѣвъ ґазетъ, що нарушено договоры, стверджаесь въ обѣжнику, що нѣчого не змѣнено и заявляесь, що на дальше задержаный буде давный способъ поступованя.

ЧЕХАМЪ.

Импровізація.*)

Якъ дѣва гожа, якъ май веселенька,
Встала раненько ческая земля, —
Встала, цвѣтками рôдну хату вбрала,
Личко у струяхъ Vltavy скупала,
Золоту косу обвила вѣнцемъ —
Краска, прекрасна, якъ въ казцѣ царица —
Выйшла стрѣчати Русь мою, сирôтку..
Охъ! а мене тамъ не було.

И привитала ѣ всѣми серцями,
И обняла ѣ руками сестры,
И показала всѣ свои скарбы —
Скарбы здобутѣ не кривдой, розбоемъ,
Скарбы здобутѣ твердымъ, чеснымъ зноемъ
Рукъ міліонôвъ — якъ одна рука,
Серць міліонôвъ — якъ одна душа,
Зъ окликомъ: Čechove sobě!

И пригулила сирôтку до груди
И цѣлувала и сльозы еи
Рукою мамы зъ личка втирала,
И ободряла ей ѣ научала:
Якъ жити, якъ долю добути на свѣтѣ..
А Русь вôтхала: чи зможу то ѣ я
Колись такъ сестрôвъ у себе витати?
Чи буду мати чимъ повеличатись?
Чи заведу ихъ до власнои хаты?...
Коморничка я на власнôй земли —
Охъ! и я сплакавъ тогды.

Народе ческій! народе страдальный!
За долю волю зъ Гуситскихъ временъ
Мечемъ розрытый, огнями спалёный,
У власнôй крови врагомъ удушёный —
И власновъ силовъ зъ могилы воскресшій
За привѣтъ братній, за привѣтъ сердечный
Для Моеи мамы, Твоеи сестры —
Сынъ рускій дякуе Ти!

И поки свѣта, поки насъ на свѣтѣ,
Русь моя вдячно споминати буде:
Kralevy Hradec, Prahu, Nechanice,
Гостинность Вашу, щирôсть ческой груди —
Весь нарôдъ ческій — той нарôдъ великій —
Богату, свѣтлу, бодру Ceru Slavy
Въ вѣнци науки, въ лучахъ Zlatej Prahy —
Якъ мы ѣ любимъ усѣ!

Жийте намъ, браття! — сторожо славянска! —
Прикладомъ працѣ, едности ѣ любви.
Горѣть якъ зôрѣ, лунайте якъ громы!..
Нехай Вамъ доля ввôйде у хоромы!
И „Ne dejmy se“ нехай залунае
Въ побѣдоносный псаломъ надъ врагомъ!
А ческе „Na zdar“ нехай не втихае
V svatcho Vaclava zemlech.

Стоить престолъ нашъ, стоить всеславянскій,
На тôмъ престолѣ горить Ваше серце,
Горить огнями честнотъ горожаньскихъ,
Горить бажаньемъ свободы народôвъ.
Любы велика изъ серця сіяе,
Любы велика грѣе, оживляе
Любы Вашъ розумъ, Ваше оружёнье
Въ нѣй Ваша сила ѣ спасенье.

Вижниця 7 вересня 1891.

К. Устіяновичь.

*) Бувши въ гостинѣ у сестры Маріи Бобиковички, котра разомъ зъ другими Русинами ѣздила на ческу выставу, учувъ я ôдъ неи про сердечнôсть, зъ якою моихъ краянôвъ Чехи принимали, а пôдъ враженьемъ еи слôвъ написавъ я сю подяку братамъ Чехамъ и подаю еи до друку умысно необроблену, такъ якъ она менѣ сплыла зъ серця на перо. — *К. У.*

Зъ судовои салѣ.

Дня 24 с. м. ôдбулась въ львôвскôмъ краевôмъ судѣ карнôмъ розправа противъ Ивана Загайка, лѣтъ 57, господаря зъ Передримѣхъ великихъ, жонатого, бездѣтного, о злочинъ усилованого морду. Обжалованый мавъ до 18 морґôвъ грунту, але по бôльшôй части на піятику прогайнувавъ той маетокъ зъ жѣнкою. Коли осталось лише два морґи и хата, давъ ся наклонити жѣнцѣ, що записавъ тую решту на жѣнку, а жѣнка записала ей передъ двома лѣтами на своего сына зъ першого подружя Яцка Палеуса. Ôдъ часу, якъ Палеусъ оженивъ ся, зачались сварки и домашнѣ невзгоды. Особливо ôдзначалась въ нихъ мати Яцка Палеуса, бо прогнала невѣстку та ѣ сынови не сказала доброго слова. Вкôнци въ ночи на 22 липня с. р., коли Яцко Палеусъ, вернувши пôзно вечеромъ, положивъ ся въ огородѣ пôдъ копицею сѣна и твердо заснувъ, его ôтчимъ закравъ ся до него и зъ нечевя, коли ему „выкинуло зъ памяти“ та „зъ великого нуду въ серединѣ“ острiемъ сокиры ударивъ его по головѣ — на щастье такъ, що лишь легко ранивъ въ чоло, а потôмъ, якъ Яцко збудивъ ся, поправивъ ще кôлька разôвъ по рукахъ.

Судьѣ присяжнѣ завдане трибуналомъ (пôдъ проводомъ сов. Дуневича) пытанье о усилованый мордъ потвердили лише 6 голосами, натомѣсть всѣми голосами потвердили друге пытанье о тяжке ушкодженье, а трибуналъ засудивъ Ивана Загайка на три роки тяжкои вязницѣ.

— —

Дня 17 н. ст. вересня ôдбувала ся передъ трибуналомъ судьѣвъ присяглыхъ въ Самборѣ розправа карна противъ шляхтича Петра Билиньского Тарасовича, заступника префекта зъ Билины великои, повѣта самбôрского. Пôсля зôзнань 15-лѣтного Янка, сына Петрового, котрѣ становили головну пôдставу до обжалованя батька и котрѣ выкликали немалу сензацію при розправѣ, рѣчь була ось яка:

„Дня 29 сѣчня с. р. — зôзнавъ Янко — вернули тато пôзно въ ночи до дому. Скоро лишь увôйшли до хаты, крикнули на маму: „Сяка-така, свѣти!“ Позаякъ мама лежали зъ малымъ Влодкомъ на печи, то вже я засвѣтивъ лямпу. Тато, не розбираючись, приступили до печи и стали маму „ріґати“ [штовхати] окованою зелѣзомъ палицею, называючи ихъ при тôмъ послѣдными словами. Мама просили ся, благали, щобы дали имъ спокôй, що они нѣчого не виннѣ, а коли се не помагало, вхопили 9-лѣтного Влодка передъ себе и заслонюючись нимъ сказали до батька: „Хочешь мене вбити, то вбий уже ѣ его!“ Та тато не уступили ся, а все „ріґали“ маму палицею, а Влодко хапавъ ей въ руки и зловивши не хотѣвъ пускати. Тато за те ще бôльше сердили ся, а мама побачивши, що заносить ся на щось дуже злого, бо тато вже цѣлый тыждень на нихъ зôбрали ся, загадали настрашити ихъ чимъ и прийшло имъ на гадку сказати: „Шкода, що-мь шандара выпустила, бувъ бы тя скусавъ“. Тато въ разу таки справдѣ налякали ся, але опбеля, выйшовши на двôръ и оглянувши наоколо хату та переконавши ся, що то лишь выдумка, бо жандарма нема, вернули знову до хаты и почали штовхати маму на печи. Коли мама заслонювались и дальше Влодкомъ, татови було того вже за богато, выскочили на пѣчь, вхопили маму за волося и стягнули ихъ на землю. Мама знову ухопила тата за другу руку и зачали кусати. Тогдѣ тато пустили маму, але подивившись до зеркала и побачивши кровь, скинули скоренько зъ себе футро, выймили зъ кишенѣ сцизорикъ и сказавши: „Най ѣй смерть зроблю! за то найбôльше рôкъ въ кримінялѣ посиджу!“ — ударили маму замкненымъ сцизорикомъ въ само око. Мати хватившись рукою за око, крикнули: „Выбравъ-есь менѣ око, то забий мя вже ѣ до решты!“ Тымчасомъ тато, побачивши, що мамѣ по лици кровь цюркомъ ллье ся, забрали лямпу и вынесли ся до другои комнаты, а хоть мы ради Бога просили ихъ, щобы дали свѣтло, бо мама намъ гинуть, тато, якъ камѣнь, не дали ся упросити и таки свѣтла не дали. Мамѣ око вылѣзло на верхъ и висѣло, а я на власнѣ очи бачивъ, якъ мати долонею око назадъ втолочували въ ямку. Потôмъ пôйшли мама до сусѣда Никодима Луцкого, порадити ся, що имъ теперь робити. Сусѣдъ по часѣ ôдпровадивъ маму до хаты и оставъ ся у насъ до раня, щобъ тато знову не хотѣли що зробити... Тато бьють маму разъ-у-разъ, такъ що мама зъ синякôвъ не сходять, а за що они маму кленуть и бьють, того я не знаю.“

Справу сю выяснила вже сама панѣ „Барбара“, нещастна жѣнка Петрова. Отожъ панъ Петро Билиньскій Тарасовичъ, выступивши передъ 17 роками зъ войска, кромѣ буты шляхотскои та молодои вдачѣ не мавъ нѣчо бôльше на свѣтѣ. А тутъ якъ-разъ захотѣлось ему стати богачемъ и зажити добра, а до того найлекше прийти думавъ черезъ добру женитьбу. Барбара — на свое лихо — мала значный маетокъ, хоть вроды Господь троха ѣй поскупивъ, и ей то панъ „Пйотръ“ усмотривъ собѣ за жѣнку. Оженивъ ся. Однакъ незадовго по весѣлю любый мужъ почавъ напивати ся, зґрававъ ся въ карты, розтрачувавъ майно

жѣнки, удержувавъ зносины зъ любовницями, жѣнку бивъ майже що дня, проганявъ зъ хаты. Дôйшло до того, що рогами зъ собою не мешкали, потôмъ знову перепрошувались, и такъ тягнуло ся ажь до памятнои ночи 29 сѣчня с. р. Барбара зъ-разу не хотѣла подавати сего до суду, ба навѣть послухала мужа, котрый просивъ єи, щобы нѣчо не сказала на него, якъ пôйде до лѣкаря, и она хотѣла скрутити, що се быкъ рогами око єй выбивъ. Однакъ коли лѣкарь д-ръ Біґельмаєръ зъ Самбора тôй нѣсенѣтници не повѣривъ, доперва тогдѣ розповѣла она ôдъ початку до кôнця. Такимъ чиномъ справа дôсталась до суду, а прокураторія державна по переведеныхъ доходженяхъ черезъ п. Саламона адъюнкта суд. въ Луцѣ, обжалувала п. Пйотра о злочиньство тяжкои ушкоды тѣла — §§. 152, 155 б) и 156 а) з. к. — сполученого зъ нарушеньемъ здоровля, зъ неспôсобностію до працѣ що-найменше черезъ 30 днівъ и зъ цѣлковитою утратою взору правого ока.

Трибуналъ складали сов. Слотвиньскій яко предсѣдатель, сов. д-ръ Стефко и секретарь Мадейскій яко вотанты, а п. Бол. Литиньскій яко протоколянтъ. Прокураторію заступавъ прокураторъ Саганекъ, а обжалованого боронивъ д-ръ Иржичекъ. Обжалованый вовсѣмъ не признававъ ся до вины и якъ бы не свѣдоцтво моральности, выставлене зверхностію громадскою въ Билинѣ, де обжалованый єсть заступникомъ префекта, а стверджуюче чорно на бѣлôмъ, що се за зѣленько той панъ Пйотръ, то въ обороны єго мôгъ бы бувъ хто повѣрити, що се агнецъ невинный, що жѣнка сама собѣ око выбрала, а потôмъ звалила вину на него, найлучшого мужа въ свѣтѣ. Але розправа поставила справу въ такъ ясному свѣтлѣ, що лучше вже не можна. Девять-лѣтный Влодко потвердивъ що-до йоты зôзнаня матери и Янка, такъ само й сусѣдъ Никодимъ Луцкій и другі свѣдки, наконецъ ореченье лѣкарѣвъ.

Здавало ся, що присяглі не повинні бы мати пôдъ тымъ взглядомъ нѣякого сумнѣву. Тымчасомъ сталось инакше. Меншôсть зложена въ людей интеліґентныхъ потвердила поставлене пытанье, большôсть же пôдъ проводомъ шляхтича зъ Летнѣ Юліяна Литиньского була тои гадки, що выбити бабѣ око — то ще нѣчо такого, за що належало бы пакувати когось до кримінялу, и сказали: нѣ. Меншôсть, мѣркуючи, що виновникъ готовъ цѣлкомъ уйти руки справедливости, вымогла на прочихъ, що пôдчасъ нарады згодили ся на поставленье ще одвѣтного пытаня зъ § 335 (занедбанье належнои осторожности). Пытанье се й потверджено 10-ма голосами и на тôй пôдставѣ засуджено тирана на 4 мѣсяцѣ арешту.

НОВИНКИ.

— **Д-ръ Витольдъ Коритовскій**, новоименованый віцепрезидентъ краевои дирекціи скарбу обôймивъ вчера о 10 годинѣ передъ полуднемъ урядованье. Въ бюрѣ президіяльнôмъ тои дирекціи, зложивъ д-ръ Коритовскій службову присягу въ руки намѣстника ґр. Баденього а ôттакъ удали ся оба до салѣ засѣданъ, де ихъ выжидали всѣ совѣтники дирекціи скарбовои пôдъ проводомъ совѣтника двору Ґайстленера, совѣтникъ двору и прокураторъ скарбу д-ръ Кунцъ и начальникъ повѣтовои дирекціи скарбу совѣтникъ Мошь а также начальники уряду вымѣру належитостей и адміністраціи податковои, директоръ и заступникъ директора департаменту рахункового и вконци директоръ и контрольоръ головнои касы краевои. Намѣстникъ ґр. Бадені, представляючи зôбранымъ д-ра Коритовского, пôднѣсъ єго заслуги въ скарбовости и высказавъ подяку совѣтникови Ґайстленерови за кôлька мѣсячне заступництво віцепрезидента. Д-ръ Коритовскій ôдповѣдаючи на промову намѣстника, высказавъ надѣю, що зумѣє заслужити собѣ на довѣріє намѣстника а звертаючись до урядникôвъ и вказуючи на те, що задача урядникôвъ скарбовыхъ стає ся зъ кождою хвилею тяжша и вымагає працѣ не механичнои а раціональнои, высказавъ поглядъ, що задачею урядникôвъ скарбовыхъ єсть сторожити, щобы кождый податникъ платилъ не отягаючись точно належитôсть, якои держава ôдъ него домагаєсь, а рôвночасно бороти ся зъ тыми, котрі стараютъ ся ôдтягнути урядникôвъ ôдъ ихъ обовязкôвъ. Однакожь зъ другого боку не вôльно урядникови допустити, щобы уряды скарбові домагали ся ôдъ оподаткованыхъ чогось больше, що не належить ся и обтяжати людность тягарами несправедливо. Въ Галичинѣ лучає ся часто, що народъ не розумѣє законôвъ скарбовыхъ, тожь задачею урядника скарбового повинно бути перозумѣючихъ законы обяснити, щобы охоронити ихъ ôдъ выкористуваня людьми несовѣстными. Дальшою задачею урядникôвъ скарбовыхъ єсть выробити въ краю середъ населеня пересвѣдченье, що власти скарбові нѣкого не скривдять и що дѣлати на шкоду скарбу державного єсть такою несовѣстностію, якъ кожда несовѣстнôсть въ приватнôмъ житю. Ся задача тымъ важнѣйша, що публика наша взагалѣ несимпатично ôдносить ся до властей скарбовыхъ, живучи въ тôмъ блуднôмъ пересвѣдченю, що урядникъ скарбовый не має нѣчого спôльного зъ интересами публики а служить выключно лишь державѣ. Пересвѣдченье се несправедливе и урядники скарбові повинні въ виду того своимъ поступованьемъ добути собѣ симпатію публики. Найлѣпшою дорогою до сего єсть глубоке почутье справедливости и точнôсть въ повненю обовязкôвъ. Вказавши ôттакъ на помноженье урядôвъ и силъ робучихъ въ урядахъ, пôднѣсъ д-ръ Коритовскій сю обставину, що для молодыхъ людей представляє служба при урядахъ скарбовыхъ ще найлѣпші виды и если нинѣ горне ся молодѣжь до урядôвъ скарбовыхъ, то се належить уважати за дуже ôтрадну появу. „Старайме ся, закôнчивъ д-ръ Коритовскій, у спôльнôй працѣ, у спôльнôмъ пожитю, стати ся якъ бы одною великою родиною, въ котрôй одинъ братъ звертає прилюне око на другого, одинъ бажає добра другого, ôжидаючи ôдъ себе самого негôдного, або прокаженого, если бы — Боже борони — такій середъ насъ мавъ коли появити ся." На закôнченье пôднѣсъ бесѣдникъ оклики въ честь цѣсаря що всѣ присутні повторили. По промовѣ совѣтника двору Ґайстленера ôдбуло ся личне представленье всѣхъ присутныхъ и на тôмъ закôнчило ся торжество обнятя урядованя.

— **Выдѣлъ Руского Касина въ Стрыю** запрошує отсимъ Вп. Членôвъ на надзвычайні загальні зборы товариства, котрі ôдбудуть ся дня 29 н. ст. вересня точно о годинѣ 3-ôй зъ полудня въ льокали Касина. На порядку дневнôмъ стоить мѣжь иншими важна справа найму льокалю на слѣдуючій рôкъ, длятого Выдѣлъ просить Вп. Членôвъ о численну участь въ нарадахъ.

— **Дирекція „Народнои Торговлѣ"** просить Вп. Членôвъ сего товариства, котрі змѣнили свое мѣсце побуту, щобы зволили подати теперѣшну свою адресу, на котру розôшле ся имъ білянсъ за послѣдный рôкъ адміністраційный.

— **Вôдъ о. Антона Лаврôвского**, пароха въ Одреховѣ, одержали мы 25 зр. вразъ зъ такимъ письмомъ: „Позавкъ наша „дванацятка" не могла давати концерту въ Сяноцѣ на дохôдъ будовы руского театру, тому посылаю на ту цѣль 25 зр. и прошу доручити ласкаво тѣ грошѣ выдѣлови тов. „Просвѣты".

— **Вôдъ членôвъ „шѣснацятки"** одержали мы таке письмо: „Члены шѣснацятки" по переведеню рахункôвъ касы адміністраційнои даютъ свому адміністраторови, тов. М. Герасимовичеви, повну абсолюторію а заразомъ складаютъ Єму прилюдну подяку за те, що такъ знаменито ôдповѣвъ свому заданю."

— **Товариство „Лютня"** дає въ недѣлю 27 вересня с. р. концертъ въ сали „Народного Дому" при участи орхестры 55 полку и баритоніста п. Теод. Борковского. Концертъ зложеный зъ творôвъ, які спѣвала „Лютня" на концертахъ пôдчасъ прогульки до Праги. Початокъ о 7-ôй год. вечеромъ. Вступъ на салю 1 зр. 20 кр.

— **Для бурсъ**, мѣстячихъ убогу молодѣжь шкôльну удѣливъ выдѣлъ краевый въ порозумѣню зъ краевою радою шкôльною слѣдуючі запомоги: I. для бурсъ рускихъ: въ Бережанахъ 100 зр., въ Дрогобичи 100 зр., въ Перемышли 100 зр. и Станиславовѣ 150 зр. а II. для бурсъ польскихъ: въ Дрогобичи 300 зр., въ Ярославли 200 зр., въ Ряшевѣ 200 зр., въ Самборѣ 100 зр., въ Станиславовѣ 300 зр. и учительскôй бурсѣ въ Тернополи 300 зр.

— **Выстава огородничо-пчôльнича** у Львовѣ буде отворена завтра т. є. 26 н. ст. вересня о 11 годинѣ передъ полуднемъ въ огородѣ ботанічнôмъ при университетѣ.

— **Выклады въ вышшôй школѣ рôльничôй въ Дублянахъ** розпочнуть ся дня 1 н. ст. жовтня. Яко звычайні ученики можуть бути принятѣ тѣ, що мають свѣдоцтво зрѣлости зъ середныхъ шкôлъ. Хто скôнчивъ ґимназію або школу реальну а свѣдоцтва зрѣлости не має, може зложити вступный испытъ.

— **Испытъ зрѣлости** въ речинци по феріяхъ ôдбувъ ся въ школѣ реальнôй въ Станиславовѣ пôдъ проводомъ инспектора краевого Ич. Левицкого въ дняхъ 18 и 19 н. ст. вересня. Зрѣлыми признані екстерністы зъ Станиславова Гольдшляґъ, Константиньскій, Пашковскій, Штайнеръ, зъ Тернополя Подльовскій а зъ Львова Ґумоскій, Соколовскій, Ленкевичъ; 6 репробовано на рôкъ а 3 доповнило испытъ зъ одного предмету.

— **До мужескои школы 6 класовои въ Перемышли** вписало ся на рôкъ шк. 1891|2 до I кл. 148 римо-кат., 31 греко-кат. и 64 жидôвъ; до II кл. 121 римо-кат., 34 греко-кат., 50 жидôвъ и 1 иншого вѣроисповѣданя, разомъ 206, до III кл. 128 римо-кат. 40 греко-кат. 61 жидôвъ, разомъ 229, до IV кл. 93 римо-кат., 40 греко-кат. 37 жидôвъ, разомъ 170, до V кл. 34 римо-кат., 10 греко-кат., 16 жидôвъ, разомъ 60, до VI кл. 11 римо-кат. и 3 жидôвъ, разомъ 14. Разомъ 535 римо-кат., 155 греко-кат. 231 жидôвъ, 1 иншого вѣроисповѣданя, отже всѣхъ ученикôвъ 922.

— **Старі почтові марки**, засмотренѣ цѣсарскимъ орломъ, можна ще до кôнця вересня вымѣнювати въ почтовыхъ урядахъ безъ нѣякои доплаты. По тôмъ речинци не будуть они вже мати нѣякои вартости. Зъ новыхъ почтовыхъ марокъ будуть також усунені деякі роды а то 20, 24, 30 и 50 крайцаровѣ а на ихъ мѣсце будуть заведені нові, на котрыхъ цѣна буде выписана скôсными черенками.

— **Самоволя кагалу и страйкъ рѣзникôвъ.** Зъ Золочева доносять до „Гал. Руси" о слѣдуючôмъ фактѣ: Зъ невѣстныхъ причинъ имовѣрно въ користь выдаленыхъ зъ Россіи жидôвъ, наложивъ тутешный кагалъ на рѣзникôвъ податокъ по 20 кр. ôдъ штуки рѣзнои худобы, заявляючи, що податокъ сей такій наглый, що мусить бути заплаченый хочь бы кільоґрамъ мяса мавъ коштувати и 80 кр. Въ наслѣдокъ того замкнули рѣзники свои ятки а „гой" въ саму недѣлю були безъ мяса. Не до увѣреня а однакожь такъ стало ся и то въ днѣ, коли міністеръ Шенборнъ бувъ въ Золочевѣ. Нинѣ нашъ пôстъ уже минувъ, дякуючи енерґіи старосты, котрый наложивъ на кагальникôвъ кару, ôдôбравъ кôлькомъ рѣзникамъ-жидамъ „аркушки" а деякихъ приказавъ жандармами спровадити до староства. Такъ, славити Бога, страйкъ упавъ, але мы, здає ся, ще заплатимо за него, бо жиды ворожать, що ôдъ 1 н. ст. жовтня мясо подорожѣє о 12 кр. на кільоґрамѣ.

— **Въ справѣ о Марошъ Осо** наступило вже урядове поясненье поступованя мадярскихъ жандармôвъ въ дни 4 н. ст. липня, котрі загрозили були галицкôй судовôй комісіи ужитьемъ оружія. Въ поясненю каже ся, що поступованье жандармôвъ було оправдане, бо они одержавши телеґрафічный приказъ недопускати на спôрну територію нѣякои комісіи, мусѣли сего приказу держати ся. Безъ позволеня-жь правительства угорского не могла австрійска комісія урядувати на чужôй територіи а то длятого, що спôръ о політичну границю краю ще не порѣшеный.

— **Про Ивана Орта** подає Budapester Montagsblatt нові подробицѣ. Після информаціи одного кореспондента въ Ґмунденъ, вел. кн. Тосканы одержала ще въ половинѣ марта листъ ôдъ Ивана Орта въ Вальпараїзо. Въ листѣ тôмъ повѣдомивъ єи сынъ, що продавъ корабель „Санта Марґарета", котрый по зложеню набору цементу повернувъ до Европы пôдъ иншою назвою. Ортъ пише, що не дає знати о собѣ, де єсть и що робить длятого, щобы не бути вѣчнымъ предметомъ цѣкавости и рôзныхъ толкôвъ; ôнъ хоче жити супокôйно. Зъ тои причины не выславъ и листу звычайною дорогою а черезъ одного свого знакомого зъ Вальпараїзо. Въ листѣ тôмъ просить вкôнци, щобы за нимъ не шукали. Такожь и сестра жены Ортовои, артистка драматична Єммі Штубель має мати докладні вѣсти о мѣсци перебуваня Орта. Вѣсть, що Ортъ бравъ участь въ борбѣ противъ Бальмаседы дôйшла до матери єго черезъ одного бувшого офіцира нѣмецкого, перебуваючого теперь въ Чілі, котрый переславъ єй фотоґрафію ґен. Тосканы, що боровъ ся противъ Бальмаседы. Фотоґрафія ґен. Тосканы, якъ кажуть, має бути тотожна зъ фотоґрафією Ивана Орта.

— **Додатокъ для раненыхъ офіцирôвъ.** Міністерство войны розпорядило, що тѣ офіцеры чинной службы, котрі пôдчасъ уѣзджуваня своихъ коней або пôдчасъ вправъ кôнноты потерпѣли таке ушкодженье тѣла, що до дальшои службы стали неспосôбні, можуть, по докладнôмъ розслѣдженю нещастного случаю, побирати дожизненный додатокъ т. з. додатокъ для раненыхъ офіцирôвъ.

— **Сербска патріотка.** Якъ дбаютъ теперь въ Сербіи про жѣночу освѣту показує ся зъ того, що въ теперѣшну хвилю появляють ся дуже часто великі записы на женьскі школы. Сими днями умерла въ Шабацѣ жѣнка купця, Миловановичева. Она записала весь унаслѣдженый по братѣ своѣмъ Остоичу маєтокъ въ высотѣ 100.000 франкôвъ на основанье вышшои женьскои школы въ Шабацѣ.

— **Зъ тюрмы россійскои.** До часописи „Недѣля" доносять зъ Кієва, що ôдбута сими днями секція судова одного вязня зъ Оршѣ могилѣвскои ґуберніи выказала, що у помершого було 12 реберъ зломаныхъ а на тѣлѣ богато ранъ. Сторожь вязницѣ признавъ, що на приказъ инспектора поліціи Морозова били вязня палицями и камѣньемъ позавиваныхъ въ шматы а також, що такій спосôбъ караня єсть звычайный для удержаня карности. Судъ кієвскій засудивъ 6 сторожѣвъ до тяжкихъ робôтъ на Сибѣри а инспектора вязницѣ Морозова на поселенье въ Сибѣри зъ утратою всѣхъ горожаньскихъ правъ. Морозову однакожь удало ся утечи, имовѣрно до Америки.

— **Система карабінôвъ въ турецкôй арміи.** Зъ Цареграду пишуть до Neue fr. Presse: Турецка пѣхота уоружена теперь карабінами 6 рôзныхъ системôвъ. До того додати треба ще и тую обставину, що кождый системъ иншого калібру, що пôдчасъ войны може потягнути дуже злі наслѣдки. Єсли дочислити до находячихъ ся въ маґазинахъ припасôвъ оружя ще и замовлені, то покаже ся, що Туреччина має 550.000 карабінôвъ Мартінього (калібру 11·9 міліметрôвъ), 450.000 карабінôвъ Маузера (каліберъ 9·5 и 7·6 міліметрôвъ), 250.000 карабінôвъ Ремінґтона, Вінчестеръ и Снайдеръ (калібру 12 и 11 міліметрового) Щобы завести карабіны малого калібру зъ бездымнымъ порохомъ, на те що не рѣшились доси турецкі круги вôйскові.

— **100.000 зр. и 50.000 зр.** выносять обѣ головні выграні великои пражскои льотеріи. Звертаємо увагу нашихъ читателѣвъ, що тягненье наступить вже 15 н. ст. жовтня.

— **Дрôбні вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ громадѣ Орховичѣ въ повѣтѣ мостискôмъ 100 зр. на будову школы. — У Львовѣ померъ совѣтникъ намѣстництва Антôнъ Андагазій въ 52 роцѣ житя. — Дня 26 н. ст. вересня ôдбуде ся у Львовѣ вѣнчанье Стан. Волиньского антикаря въ Щирци зъ панною Ольгою Дыметôвною дочкою бл. п. Михайла Дымета.

НАДОСЛАНЕ.

Seiden-Grenadines, schwarz u. farbig (auch alle Lichtfarben) **95 kr.** bis fl. 9·25 per Meter (in 18 Qual.) — versendet robenweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depot **G. Henneberg** (K. u. K. Hoflieferant), **Zürich**, Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. 7

Господарство, промыслъ и торговля.

Ц. к. упривіл.

Assicurazioni Generali въ Трієстѣ

заложена въ роцѣ 1831.

Головна аґентія для Галичины у п. М. Дубеньского у Львовѣ, улиця Сикстуска ч. 43 В. Въ мѣсяцю серпни 1891 року въ ôддѣлѣ убезпеченъ на житье тов. Assicurazioni Generali внесено 507 внесенъ на суму 1.459.283 зр. а. в., а выставлено поліцъ 433 на суму 1.204.703 зр. а. в. Ôдъ 1 сѣчня до 30 серпня 1891 р. внесено 4756 внесенъ на 15.025.737 зр. а. в., а выставлено 4061 поліцъ на суму 12.531.360 зр. а. в. Заповѣджені шкоды въ тôмъ ôддѣлѣ ôдъ 1 сѣчня до 30 серпня 1891 р. выносять 1.231.637 зр. а. в.

Выказаный станъ убезпеченъ ôддѣлу житьевого выносивъ въ дни 31 грудня 1890 р. 124.121.441 зр. въ капиталахъ и 198.881 зр. в. а. въ рентахъ на 48.639 поліцахъ, на що резервовано въ готôвцѣ 28.927.291 зр. а. в. Заплачені шкоды въ 1890 р. въ ôддѣлѣ житьевôмъ выносять 1,580.843 зр. а. в., а для всѣхъ галузей ôдъ часу заложеня товариства (1831 року) пôсля щорôчныхъ выказôвъ выплачено 235.717.767 зр. 43 кр. а. в.

Товариство признає належачимъ до чинной арміи або обороны краевои на случай войны важнôсть забезпеченя до сумы 5.000 зр., а приналежнымъ до загального ополченія, на случай ихъ покликаня до чиннои службы, вартôсть забезпеченя до сумы 15.000 зр. безъ доплаты якои небудь преміи.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Перенесеня.** Дирекція почтъ и телеґрафôвъ перенесла офіціяла почтового Ив. Менкусиньского зъ Вадовиць до Кракова, асистентôвъ почтовыхъ Як. Цандарера зъ Ряшева до Львова, Ант. Зелиньского зъ Тернополя до Станиславова и Сев. Бара зъ Станиславова до Кракова.

— **Конкурсы.** Окружна рада шкôльна въ Жовквѣ оголошує конкурсъ на слѣдуючі посады учительскі: I) При 2 класовыхъ школахъ: въ Мостахъ великихъ, Жовтанцяхъ и Колоднѣ посады молодшихъ учителѣвъ; II) при школахъ етатовыхъ 1-класовыхъ въ Деревни, Глиньску, Любелли, Ревлиници, Рожанцѣ, Скварявѣ и Замочку також и III) при школахъ людовыхъ філіяльныхъ въ Артасовѣ, Блищиводахъ, Честинихъ, Гребенцяхъ, Кошелевѣ, Кулявѣ, Купичь воли, Мокротинѣ, Мокротинѣ кольоніи, Нагôрцяхъ, Предримѣхахъ, Пристани, Скварявѣ старôй, Сопошинѣ, Удновѣ, Вязовѣ, Воли жовтанецкôй и Жовтанцяхъ. Речинецъ до 20 н. ст. жовтня. — Окружна Рада шкôльна въ Бережанахъ оголошує конкурсъ на посады учителѣвъ I) при школахъ етатовыхъ: въ Бишкахъ, Дубщи, Кривôмъ, Литятинѣ, Пôдвысокôмъ, Рекшинѣ, Слободѣ, Вербовѣ, Жуковѣ, Августôвцѣ и Галенковѣ; II) при школахъ філіяльныхъ: въ Барановцѣ, Бущи, Дмухôвци, Дрищевѣ, Глиннѣ, Гиновичахъ, Гутиску, Кальнôмъ, Каплинцяхъ, Комарôвцѣ, Конюхахъ, Котовѣ, Козôвцѣ, Красвѣ, Лесникахъ, Вôльхôвци, Плиховѣ, Плавчи малôй, Поручинѣ, Посуховѣ, Раю, Рогачинѣ мѣсточку, Рогачинѣ селѣ, Рыбникахъ, Слобôдцѣ, Шумлянахъ, Теофипôлцѣ, Тростянци, Урмани, Вôльцѣ, Вымыслôвцѣ, Золочѣвцѣ, и III) молодшихъ учителѣвъ при 2-класовыхъ школахъ въ Тауровѣ, Козловѣ и Нараєвѣ та при 3 класовôй въ Козовѣ. Речинецъ до кôнця жовтня. — Окружна рада шкôльна въ Стрыю оголошує конкурсъ на посаду учителя старшого и на 2 посады учителѣвъ молодшихъ при 4 класовôй школѣ мѣшанôй на Ланахъ въ Стрыю; II) на посады при школахъ етатовыхъ: въ Дашавѣ, Фаліціентали, Хутарѣ, Ямѣльници, Єленковатôмъ, Либохорѣ, Рожанцѣ вышнôй, Рожанцѣ нижнôй, Сморжи дôльнôмъ, Соколовѣ, Стинавѣ нижнôй, Тарнавцѣ, Тухли, Тухольцѣ, Уричи, Выжловѣ и Жупаню; III) и при школахъ філіяльныхъ: въ Бережници, Довгôмъ, Головецку, Кавчôмъ кутѣ, Конюховѣ, Козьовôй, Лукавици вышнôй, Моршинѣ, Олексичахъ старыхъ, Оравчику, Пôдгôрцяхъ, Стригамцяхъ, Трухановѣ и Вовни. Речинецъ до кôнця жовтня.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 25 вересня. Віцеконсуль въ Софіи, ґр. Старженьскій именованый консулемъ въ Яссахъ.

Прага 25 вересня. Мѣсто прибране на повитанье цѣсаря. Домы Нѣмцѣвъ прикрашені въ чорно-жовті, а домы Чехôвъ въ бѣло-червоні хоругви. Нѣмцѣ не появлять ся на выставѣ навѣть въ часѣ присутности на нѣй цѣсаря. Міністры Фалькенгайнъ и Шенборнъ приѣдуть зъ цѣсаремъ до Чехіи.

Копенгаґа 25 вересня. Говорять, що за-для смерти вел. княгинѣ Александры, царь выѣде поспѣшно до Москвы черезъ Берлинъ.

Берлинъ 26 вересня. Субскрипція россійскои позички буде оповѣщена и въ Берлинѣ за дозволомъ нѣмецкого правительства.

Стамбулъ 25 вересня. Міністеръ Грековъ бувъ на авдіенціи у султана, але не тыкано справы признаня кн. Фердинанда княземъ болгарскимъ, лишь султанъ впевнивъ, що змѣна кабінету не змѣнить дотеперѣшнои політики Порты супротивъ Болгаріи.

Парижъ 25 вересня. Представитель Хинъ явивъ ся у Рібота и впевнивъ єго, що Хины ужиють всякихъ средствъ для охороны Европейцѣвъ.

Курсъ Львôвскій

въ дня 24 н. ст. вересня 1890.

Акціи за штуку безъ купона	Плат.	Жад.
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	202 50	205 50
Зелѣз. Львôв.-Чернов. по 200 зр. а. в.	232 —	235 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в.	302 —	305 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в.	— —	216 —
Листы заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в.	100 50	101 20
Банку гипот. галиц. 5% а. в. вылос. зъ 10% прем.	108 60	109 30
Банку гипот. 4½% а. в. льос. 50 л.	98 40	99 10
Банку краєвого 4½% а. в. льос. 51 л.	98 30	99 10
Товариства кредит. гал. 5% а. в.	— —	— —
Товариства кредит. гал. 4% а. в.	97 —	97 70
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	95 —	95 70
Товар. кред. гал. 4½% а. в. льос. 52 л.	99 90	100 —
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	94 70	95 40
Листы довжні за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 3% а. в. (давн. 6%) въ ликв.	60 —	62 —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн. 5%) въ ликв.	52 —	54 —
Общ. рольн. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	50 —	52 —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкі 5% м. к.	104 10	104 80
Галиц. фонду пропинаційного 4% а. в.	91 80	92 50
Комунальні Банку краєв. 5% I емис.	101 30	102 —
Позичка краєв. зъ 1873 по 6% а. в.	104 50	— —
Позичка краєв. зъ 1883 по 4½% а. в.	98 20	99 90
Льосы:		
Мѣста Кракова	21 75	23 75
Мѣста Станиславова	27 —	29 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 54	5 64
Наполеондоръ	9 27	9 37
Пôвъимперіялъ	9 50	— —
Рубель срѣбный	1 25	1 35
Рубель паперовый	1 20	1 22
100 марокъ нѣмецкихъ	57 75	58 10

Oesterreichisch-ungarische

Finanz-Rundschau.

Въ сѣмъ тыжднево появляючôмъ ся журналѣ мае публика ґазету, котра слѣдить вельми уважно всѣ подѣѣ на торзѣ ефектами и подае ихъ въ обєктивный спôсôбъ. Капіталісты и властителѣ паперôвъ мають нагоду добре поинформуватись о всѣмъ, що мае вплывъ на ихъ майно. Спекулянтъ же мае нагоду найти указку, якъ ему добре поступати. Подѣѣ на величезнôмъ торзѣ ефектами загально интересують, такъ що для кождого важнымъ єсть мати тѣ ôдносины ясно выложенй.

Числячи на велике розширенье ґазеты, ставлясь цѣна предплаты за 52 чиселъ лишь 1 зр. на рôкъ. Пôдписана адміністрація готова всѣмъ, що цѣкавѣ на се предприємство, высылати числа на показъ оплатно и даромъ.

Адміністрація „Oesterr.-ungar. Finanz-Rundschau"

Wien, I. Bezirk, Wallnerstrasse Nr. 11.

Надôслане.

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на I ôмъ поверсѣ.

Всѣхъ наукъ лѣкарскихъ

Д-ръ Володимиръ Кобриньскій

ôдбувши студія и практику лѣкарску въ клінікахъ вѣденьскихъ а опôсля практикуючи яко лѣкарь повѣтовый черезъ пять лѣтъ въ Кроатіи

поселивъ ся теперь на постôйно

въ КОЛОМЫИ

и ординуе при улици Миколôвка въ домѣ п. М. Дрімера побôчь Café Central.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНИКОМЪ"**

ул. Театральна ч. 5 (напротивъ ц. св. Духа напротивъ головного сдвижу).

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины электричнй, райснайзе, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Рапарація найдешевша и найскорша.

Замовленя въ провінціи адресувати: „**Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ**".

Альбумъ заслуженыхъ Русинôвъ.

Цѣна 70 кр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта".

Д-РА РОЗЫ
БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ

єсть вже бôльше якъ ôдъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, ôдбиваня усуваюче и лагôдно розвôльняюче

средство домове

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бôльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну законно депоновану.

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.

Такожъ можна купити:

Прагеску універсальну масть домову

Она пôсля многихъ досвѣдôвъ знаменито полагоджуе чищенье, грануляцію и загоенье пораненыхъ мѣсць а крôмъ того дѣлае уємрзючо и розкладає бôль. 3700 11—50

Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бôльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.

Головный складъ

B. Fragner, Prag,

Nr. 203-204, Kleinseite, Apath. zum schw. Adler.

☞ Розсылка почтова що дня. ☜

Приватистъ VII. кл. шукае лекція або ôдповѣдного занятія ôдъ 3—8 вечеромъ. Ласкавй зголошеня пôдъ „Е. М." редак. „Дѣла".

Курсъ нотного спѣву

ирмологіона, подобныхъ гласôвъ, припѣвôвъ, уставу церковного и т. п. — отвирае зъ днемъ 1 н. ст. жовтня 1·91 р. **Василь Боровскій,** пѣвецъ церковный въ Давидкôвцахъ и Колиндяны. Курсъ нотного спѣву для пѣвцѣвъ, що хотѣли бы стати управителями хорôвъ буде тревати ôдъ 1 жовтня до 30 грудня с. р. за мѣсячною оплатою 5 зр. Хлопцѣ, котрй бы хотѣли вывчити ся всего, що потребуе знати добрый пѣвецъ церковный, мусять ôдбути цѣлорôчный курсъ науки въ оплатою 50 зр. за цѣлу науку. Цѣлорôчный курсъ науки буде розложеный на 4 ôддѣлы по 3 мѣсяцѣ. Зголошуватись письменно до Василя Боровского.

Науку спѣву церковного

и хорального гадае подавати **Михайло Паздрѣй въ Токôвъ** п. **Скорики,** — ôдбувшій основно школу о. Витошиньского зъ Денисова. Близшй информація у згаданого пѣвця.

ФЕЛІКСЪ и ЮЛІЯНЪ ЛЮБЕЛЬСКІЙ
МАҐАЗИНЪ и РОБÔТНЯ ФУТЕРЪ

Львôвъ, пляцъ Галицкій ч. 13.

Пôдписанй мають честь повѣдомити Впов. П. Т. Публику, що отворили

маґазинъ и робôтню футеръ

де удержують на складѣ готовй футра дамскй и мужескй до звычайного ходу, юбки и зарукавки до ловôвъ, ґарнітуры дамскй, шапки дамскй и мужескй, фусаки, покрывала до саней, лôжокъ, приймають покрыти на футра и т. п. роботы входячй въ обсягъ кушнѣрства — рôвножь приймають футра переховувати черезъ лѣто.

Працюючи довшій часъ въ першорядныхъ маґазинахъ у Вѣдни, Пештѣ, Варшавѣ и Кієвѣ, а такожь и у Львовѣ, можемо вповни вдоволити всякй вымоги Впов. П. Т. Публики и пôсля найновѣйшихъ фасонôвъ тревало, скоро та по найумѣреннѣйшôй цѣнѣ выготовляти роботы.

Поручаючи ся ласкавымъ взглядамъ, остаемо зъ поважаньемъ

4020 1—5 **Феліксъ и Юліянъ Любельскій.**

Д-ра Лємана помада на лице

(приряджена аптикаремъ П. Ґеорґієвичемъ въ Новôмъ Садѣ)

єсть улюбленымъ артикуломъ тоалетнымъ въ кругахъ знатныхъ дамъ. Зовсѣмъ нешкôдна усувае ся помада певно и въ найкоротшôмъ часѣ рябôсть, östуды (веснянку), зашкôрники и взагалѣ все те, що нѣжности и красѣ шкôры стоить на перешкодѣ.

Цѣна фляшону 1 зр. 50 кр.

Ґрафиня Н. Естергази де Ґалянта пише:

Зъ великою приємностію констатую, що д-ра Лємана помада на лице єсть дѣйстно знаменитымъ средствомъ, котре смѣло можу кождому поручити. 3984

Дôстати ея можна:

у Львовѣ лише въ аптицѣ пана П. Міколяша.

Для выгоды П. Т. Публики я устроивъ при

☞ **улици Академичнôй число 3** ☜

☞ Велику выставу ☜

въ котрôй суть такожъ всѣ понизше означенй предметы въ найбôльшôмъ выборѣ по найдешевшихъ цѣнахъ.

Телефонъ — Н-ръ 13 и 14

СКЛАДЪ ТОВАРÔВЪ

I. КЕНІҐСБЕРҐЕРА

Вѣдень: II Rembrandstrasse ч. 10.

ЛЬВÔВЪ: Головный складъ Ринокъ ч. 10.
„ I. Філія ул. Кароля Людвіка ч. 39.
„ II. Філія ул. Городецка ч. 79
„ III. Філія ул. Академічна ч. 3. 4031 1—?

Найбôльшій выбôръ всякихъ товарôвъ ґалянтерійныхъ, **Бѣля, бѣжутерій, перфумерій, обуви и капелюхôвъ, приборôвъ до курень, подорожи и шкôльныхъ а также забавокъ дитинныхъ.**

Для церквей

КАДИЛО
ЦЕРКОВНЕ

благовоние

поручае

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЪ

пачка ¼ фунта 50 кр.

Для церквей

Для церквей

Для церквей

ÔДЗНАЧЕНА МЕДАЛЯМИ

ШКОЛА КРОЮ ОДЯГÔВЪ ДАМСКИХЪ

им. К. Глодзиньского члена парижскои академіи національнои

у Львовѣ при улици Собѣского число 12.

Оплата за теоретичный и практичный курсъ крою, разомъ зъ выкладомъ францускою крою методою погладовою (безъ помочи пôдручникôвъ) въ 24 лекціяхъ въ часѣ одного мѣсяця выносить 10 зр.

РОБÔТНЯ ДАМСКИХЪ ОДЯГÔВЪ

К. Глодзиньского у Львовѣ ул. Собѣского ч. 12, приймае матеріялы до конфекціи и выготовляе фасоны зô звѣстною добрôностію. Цѣны умѣренй, експедиція скора. 4027

Въ Друкарни Людовôй

у Львовѣ, площа Бернардиньска число 7

кождого часу можна купити

БІБЛІЮ

выданя Дзяковского въ Перемышли зъ численными мѣдьорытами. Крôмъ 1-го тому (що цѣлкомъ розпроданый) томы 2, 3, 4, 5, 6 и доповняючій 7-ый томъ.

Цѣна згаданыхъ томôвъ разомъ 5 зр. 50 кр. Зъ пересылкою почтовою, в поодиноко по 1 зр. 36 кр. зъ почтовою пересылкою.

ДРАМАТИЧНЙ ТВОРЫ
ГРИГОРІЯ БОРАКОВСКОГО.

Цѣна 1·30 кр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта".

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краевого
4½% позичку краеву галицку 3483 146—7
4% позичку пропінацийну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінацийну угорску
4% угорскй облігаціи индемнізацийнй

а всѣ тѣ папери Контора вымѣны Банку ипотечного все купуе и продае

☞ по найкористнѣйшихъ цѣнахъ. ☜

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймае ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй вылосованй а еще платнй-нѣцевй папери цѣнй, также залишй купоны за готôвку, безъ жадного ôдчисленя, а замѣсцевй лишь за ôдтисненьемъ определеныхъ коштôвъ.

До зеситôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляе нові аркушѣ купоновй за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

ҐУММОВЙ

спеціяльности, бездоганнй, французскй фабрикаты, за туз. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 и 8 зр. Суспензоріи и т. п. Збôрки взôрцѣвъ до ужитку (25 шт.) 5 зр. Розсылка цѣлкомъ дискретна.

J. Reif, Спеціялістъ, **Wien**

IV., Margarethenstrasse Nr. 7.

Цѣнники даромъ, оплатно и дискретно.

Радикальна и скора помôчь въ недугахъ
РУПТУРЫ.

Маю честь повѣдомити Вп. П. Т. Публику, що удалось менѣ вынайти новый спосôбъ лѣченя, при помочи котрого я въ станѣ вправити найнебезпечнѣйшй затвердлй и застарѣлй, навѣть 70-лѣтнй руптуры, навѣть при пупци, безъ операціи и безъ лѣкôвъ. При помочи мого ново вынайденого бандажу до припасованя на недужу часть всѣ болѣ будуть вылѣченй вже самою природою.

Лишь въ одинôмъ роцѣ моеи практики я одержавъ сотки свѣдоцтвъ ôдъ компетентныхъ властей ôдъ пп. лѣкарѣвъ и рôзныхъ высоко поставленыхъ личностей, а тѣ свѣдоцтва можна переглянути въ моѣмъ мешканю. Недужимъ зъ провінціи раджу приѣхати до Львова щобы лично порозумѣти ся. Листовно не переводить ся лѣченя.

Поручаючи ся ласкавымъ взглядамъ, зъ поважаньемъ

М. ФРАЙЛІХЪ, концес. бандажистъ

Львôвъ, ул. Казимирôвска ч. 8, I. поверхъ.

СВѢДОЦТВА и ПОДЯКИ.

Низше пôдписаный, будучи ще при житю и спасшій ся ôдъ грозячои смерти, бачу ся спонуканымъ заявити передъ цѣлымъ свѣтомъ, що лишь чудомъ оставъ я при житю. — Дня 28 липня с. р. дôставъ я при роботѣ, де я тяжко мавъ двигати руптуру мѣхуреву. Будучи бѣднымъ зарôбникомъ, я не зважавъ на се зъ-разу и не удававъ ся о лѣкарску пораду, ажь вкôнци 20 липня почувъ я страшный бôль, котрый вже годѣ було затаити. Тожь удавъ ся я до гостичого ту п. М. Фрайліха зъ Мѣлцы, а ôнъ прикликавъ сейчасъ лѣкарѣвъ пп. д-ра Самуила Левенберґа, лѣкаря повѣтового Самуила Гедезіого и мѣского фізика Стефана Сіладіого. Лѣкарѣ радили операцію, але я рѣшучо сему оперъ ся, по чôмъ п. Фрайліхъ взявъ на себе одвѣчальнôсть, принявъ на себе лѣченье а пильнуючи днемъ и ночею при моѣй постели и жертвуючи всѣ свои силы, змôгъ вправити внутренности, а заложивши вынайденый нимъ бандажь, спасъ мене зъ великои небезпечности. Въ наслѣдокъ того я теперь цѣлкомъ здоровъ якъ передъ тымъ и здôбный до всякои працѣ безъ обявôвъ болю. Тожь высказую мою найглубшу подяку сему честному чоловѣкови. Дай ему Боже довго прожити для ратунку недужои людскости. Поручаю его яко знаменитого спеціяліста всѣмъ недужимъ.

Шиготъ 15 серпня 1889.

Іосифъ Фроймовичъ.

СВѢДКИ: Яковъ Фрухтеръ, Илія Шварцъ. — Свѣдоцтво леґалізоване кор. нотаремъ Иваномъ Сіладіемъ.

СВѢДОЦТВА ЛѢКАРСКЙ

Дня 28 с. м. я бувъ покликаный до п. Моріца Дротера, у котрого я сконстатувавъ руптуру. Помимо, що вже два инші товаришѣ були у недужого, то анѣ имъ анѣ менѣ не удало ся вправити ей, задля того я радивъ операцію. Того самого дня по полудни я зновъ бувъ покликаный до недужого де стрѣтивъ бандажиста п. Фрайліха котрый також пробувавъ вправити руптуру и котрому дѣйстно удалось по кôлька годиннôй працѣ дôйти до успѣху, а се дае менѣ причину, поручити его кождому недужому.

Будапештъ 30 марта 1890.

Д-ръ Шварцъ Нандоръ, мѣскій лѣкарь

Повысше толкованье потверджене толковникомъ ц. к. намѣстництва для Галичины п. I. Храйберомъ с. р.

ПОДЯКА.

Въ наслѣдокъ наложеня менѣ бандажу власного выробу п. М. Фрайліхомъ зъ надзвычайною вправою на мою въ найбôльшôмъ степени застарѣлу и смертельно болючу лѣвостронну руптуру, була она въ пропорціональнôмъ дуже короткôмъ часѣ вылѣчена, такъ що безъ перешкоды можу провадити дальше мое тяжке званье помимо моихъ 70 лѣтъ. — Потверджаючи повысше въ интересѣ правды и недужихъ на руптуру, высказую самъ мою подяку п. Фрайліхови зъ глубины мого серця за заналену менѣ помôчь завдяки Божôй ласцѣ.

Броды 23 марта 1891

Д-ръ Леопольдъ Герцель, директоръ нер. школы народнои и професоръ ц. к. ґімназіи.

СВѢДОЦТВО ЛѢКАРСКЕ и ПОТВЕРДЖЕНЬЕ ВЛАСТИ ГРОМАДСКОИ

Зô стороны зверхности громады Вампирôвъ симъ стверджае ся, що тутешный пропінаторъ Саломонъ Зевальдъ, числячій до 70 лѣтъ, недужавъ довшій часъ на хоробу, подану въ лѣкарскôмъ свѣдоцтвѣ, въ такôмъ степени, що була небезпечнôсть житя, а въ наслѣдокъ зладженого ему пояска спеціялістомъ Мойсеемъ Фрайліхомъ, ставъ такъ вылѣченымъ, що теперь цѣлкомъ здоровъ и може ѣздити та ходити якъ всѣ здоровй люде. Тому можна кождому недужому въ тôмъ взглядѣ поручити п. Фрайліха. 4030 2—2

Зверхнôсть громады Вампирôвъ 6 падолиста 1888.

(Наресса, Ліоднѣ.) Мартинъ Слива, вôйтъ.

☞ Вже выйде небавомъ ☜

Илюстрованый Календарь Просвѣты

на рôкъ 1892.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 60 кр.

Дôстати можна въ канцеляріи „Просвѣты" и во всѣхъ бôльшихъ складахъ.

☞ **При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.** ☜

Видавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей — Папѣръ зъ фабр. Черкиньскои. — Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 208. Львôвъ, Понедѣлокъ 16 (28) вересня 1891 Рôчникъ XII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Библіотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и иносераты принимають: **У Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро тыжсть ул. Кароля Людовика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за иносераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламація неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошения принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одноѣ стрôчки иносератовои въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Дуже просимо нашихъ Вп. Передплатникôвъ поспѣшати зъ надсыланьемъ передплаты и залеглостей.

Руско-католицкій синодъ у Львовѣ.

Якъ мрачный день нынѣшный въ нашôмъ Львовѣ — такъ якіôсь мрачный — синодъ теперѣшный вôдъ самого початку ажъ до сеи хвилѣ — хотяй не дасть ся заперечити, що всѣ щиро-мыслячѣ Русины, якъ въ кругôвъ духовеньства такъ и въ свѣтскои суспôльности, радѣ були бачити синодъ той якъ найпогôднѣйшимъ... Мрачнôсть того синоду вôдбиваесь — якъ мы вже констатували остатнымъ разомъ — на лицяхъ участникôвъ синоду, вôдбиваесь она и на настрою усеи суспôльности львôвскои. Досыть сказати, що масы населеня львôвского тôлько о тôмъ и говорять, що „вже теперь скасують рускѣ свята а священики рускѣ будуть такъ якъ польскѣ безженнѣ“. Зъ вôдки пôйшовъ той поглядъ межи масами, годѣ вгадати, мы констатуемо лише фактъ.

Рускихъ священикôвъ, зъѣхавшихъ ся на синодъ и привѣзшихъ зъ собою уже зъ дому чувство непевности, — бо не знали предложень синодальныхъ, — заразъ въ день вôдкрытя синоду мусѣвъ застановити фактъ, що супротивъ вôдкрытя синоду свѣтска суспôльнôсть львôвска, хочь о привязаню еи до своеи церкви не може бути сумнѣву, — заняла становище пасивне, — на богослуженье въ церкви св. Юра майже зовсѣмъ не явила ся. Очевидно не за-для чого иншого, якъ лишь длятого, що свѣтску суспôльнôсть руску майже зовсѣмъ выключено вôдъ участи въ синодѣ, бо коли ще навѣть въ синодѣ Замойскôмъ засѣдало двохъ свѣтскихъ Русинôвъ, то въ теперѣшнôмъ засѣдае вже лишь одинъ, хочь свѣдомои католицкои рускои интелігенціи есть нинѣ безъ порôвнаня бôльше, нѣжь бувало въ часахъ синоду Замойского, и масы народу взагалѣ нинѣ бôльше свѣдомѣ и освѣченѣ.

Другого-жь уже дня по вôдкрытю синоду почали по Львовѣ кружити вѣсти на тематъ, що зôбране на синодъ духовеньство руске знайшло въ розданыхъ ему предложеняхъ такѣ внесеня, на котрѣ оно згодитись не може, а хочь внесеня поданѣ въ формѣ мягкôй, то все-таки прозырае зъ нихъ властива не мягка рѣчь сама. До такихъ внесень мае належати проектъ введеня деякихъ латинникôвъ-монахôвъ мѣжь святыхъ рускои церкви [першій крокъ до зрôвнаня святъ] и внесенье: вплывати на питомцѣвъ семинарій, абы ординувались безженно [першій крокъ до заведеня целібату]. Хотяй въ слѣдъ за тымъ понеслась вôдраднѣйша вѣсть, що духовеньство наше въ комісіяхъ енергічно стоить на сторожи приметъ нашого обряду и церкви, то все таки затревоженье не улеглось, тымъ бôльше, що делеґатъ папскій аеп. Чяска, яко латинникъ, не розумѣе привязаня руского духовеньства и руского народу до своего обряду...

Мѣжь тымъ вчера вôдбулось перше торжественне явне засѣданье синоду. Зô всѣхъ львôвскихъ церквей и зъ деякихъ поблизьчихъ селъ явились процесіи зъ хоругвами и биткомъ заповнили святоюрску церковь. Богослуженье правили три архіереи, Впреосв. митрополитъ и оба Преосв. епископы при участи членôвъ всѣхъ трехъ капитулъ. Аеп. Чяска бувъ на цѣлôй вôдправѣ. Самъ митрополитъ державъ довгу красноречиву проповѣдь. По вôдправѣ церковь выпорожнювалась, а члены синоду, поступивши до палаты митрополичои на короткій вôддыхъ и чашку буліону около 12 ои годины зôбрали ся знову въ церкви и при зачиненыхъ дверехъ пôдъ проводомъ аеп. Чяски вôдбули засѣданье, на котрôмъ митрополитъ, епископы и всѣ члены синоду по разъ другій зложили присягу.

Повне засѣданье въ церкви семинарскôй не вôдбуде ся вô второкъ, але въ четверъ, а се зъ тои причины, що комісіи (видко, за-для довгихъ дискусій) не покôнчили своихъ працъ. Сегодня вôдбувають комісіи свои засѣданя.

Kurjer Lwowski о синодѣ.

Kurjer Lwowski мѣстить сегодня на вступѣ статью п. заг. Synod ruski такого змѣсту:

„Вчера вôдбуло ся перше т. зв. публичне засѣданье синоду въ церкви св. Юра. По вôдправѣ величавого богослуженя въ присутности Чяски, передъ котрымъ митрополитъ бажавъ показати цѣлу величавôсть обряду руского, и по выголошеню митрополитомъ короткои проповѣди по руски — выключено публичнôсть зъ церкви и розпочато публичне засѣданье синоду, назване публичнымъ длятого, що на нѣмъ не смѣвъ бути нѣхто зъ публики та що хôдъ его, якъ и змѣстъ выголошеныхъ на нѣмъ промовъ удержанѣ мусять бути въ тайнѣ.

„Позаякъ наша редакція не складала присяги на держанье въ тайнѣ тыхъ подробностей, якѣ дôйдуть до еи вѣдомости, длятого подаемо до вѣдомости те, що знаемо о засѣданяхъ комісій въ пятницю и суботу.

„Отже можемо сказати, що проґрама нарадъ, начинена синодови, стрѣтила середъ участникôвъ зъѣзду загальне невдоволенье. Проявилось оно пôдчасъ нарадъ майже одноголосною и незвычайно острою опозиціею противъ усѣхъ помыслôвъ и проектôвъ кардинала [*Прим. Ред.* Чяска не есть кардиналомъ] и дѣлаючихъ въ однôмъ дусѣ зъ нимъ епископôвъ. Середъ духовеньства руского знайшли ся незвычайно сильнѣ каноністы и историки, котрѣ достойно але рѣшучо вôдпирають великѣ замахи ерархôвъ на свободу слова и мысли, покликуючись на буллѣ папскѣ, декреты синодôвъ и т. п.

„Находимо тутъ тôлько два драстичнѣ факты, що выкликали оживлену дискусію.

„И такъ въ комісіи дисциплінарнôй поставивъ Чяска пытанье: и посередъ зôбраныхъ участникôвъ синоду нема кого такого, кого бы належало выключити вôдповѣдно до приписôвъ церковныхъ? Тогдѣ вставъ одинъ зъ членôвъ комісіи, теперь священикъ въ убогôй парохіи пôдгôрскôй, и почавъ зъ цѣлою отвертостію доказувати, що належить выключити епископа Куиловского, бо ôнъ бувъ первѣстно чоловѣкомъ войсковымъ, проливавъ кровь въ повстаню, а высвяченье одержавъ въ Парижи, де не знано о тôй перешкодѣ. Тая арґументація зробила на зôбраныхъ сильне враженье; зъ якою сатисфакціею выслухавъ ся кардиналъ, — історія мовчить.

„Другій фактъ дотыкае одної зъ проґрамовыхъ точокъ синоду. Римъ предложивъ синодови вчислити межи святыхъ церкви грецкои — Игнатія Льойолю, Арбуеса и Торквемаду. Точка тая выкликала величезну опозицію въ комісіи и провокувала зовсѣмъ немилу для Риму дискусію на тематъ добродѣйствъ инквізиціи. Опозиціоністы наконецъ пôднесли замѣтъ: длячого церковь латиньска не бере ихъ (кромѣ Игнатія) мѣжь своихъ святыхъ? Кардиналъ звернувъ увагу комісіи, що Арбуеса и Торквемаду канонізувавъ Пій IX. Однакъ на се комісія звернула увагу кардинала, що мимо того тая канонізація не була проголошена, бодай въ Галичинѣ о проголошеню тои канонізаціи не було навѣть мовы. По розслѣдѣ справы показало ся, що комісія дѣйстно мала рацію.

„Що-до принціпальнои точки, котра есть пôдставою до склигування синодôвъ [нинѣшный есть лишь першимъ въ черзѣ] т. е. що-до заведеня целібату середъ духовеньства руского, то можемо зъ цѣлою рѣшучостію сказати, що тая точка з н а х о д и т ь с я въ проґрамѣ синоду, хотяй въ формѣ дуже несмѣлôй. Именно поставлено тамъ пытанье: „чи синодъ узнае за рѣчь корисну, щобы епископы вплывали на пôдвластне имъ духовеньство, абы якъ найбôльше число духовныхъ высвячувало ся въ целібатѣ?“ Якъ бачимо, ядро рѣчи, хочь перецѣджено еи черезъ три воды, таки лишило ся а потверджуюча ухвала дасть епископамъ рускимъ до рукъ сильне средство до пресій на питомцѣвъ, щобы высвячували ся въ целібатѣ.

„Взагалѣ невдоволенье и роздразненье духовеньства по першихъ дняхъ засѣдань комісійныхъ дôйшло до того степеня, що выколюв ся загадка, що синодъ буде розвязаный значно вчаснѣйше, нѣжь первѣстно намѣрювано [первѣстный речинець скôнченя працъ синоду вызначеный бувъ на 11-го жовтня, пôзнѣйше почато говорити о 6 ôмъ жовтни, а теперь, здаесь, синодъ буде розпущеный ще вчаснѣйше]; тôлько для ока ухвалять постановы въ деякихъ дрôбныхъ, рôвнодушныхъ пытаняхъ, бо навѣть предложеній ему Римомъ реформы що-до студій богословскихъ мѣстять споро рѣчей незгôдныхъ зъ духомъ церкви грецкои и имовѣрно не будуть духовеньствомъ принятѣ.“

Подаемо повысшу статью Kurjer-a Lwowsk-ого зъ обовязку дневникарского. Кôлько въ статьѣ правды, се не наша рѣчь. Мы-жъ скажемо вôдъ себе, що дотычно внесень наведеныхъ въ статьѣ Kurjer-a, намъ навѣть вѣритись не хоче, щобы такѣ внесеня справдѣ могли бути синодови предложенѣ — хочь и мы подôбну поголоску кружачу по Львовѣ мусѣли занотувати въ статьѣ на вступѣ. Такѣ внесеня способнѣ були лише провокувати та дразнити Русинôвъ привязаныхъ до своего обряду — а се чей не лежить анѣ въ интересѣ Риму, анѣ въ интересѣ державы. Чий же бы мавъ бути въ тôмъ интересъ?!

Въ справѣ охоты еміґраціи нашихъ селянъ зъ Золочѣвщины до Бразиліи

представленôй правительственнымъ комісаремъ на засѣданю рады повѣтовои въ Золочевѣ, пише намъ нашъ Вп. дописуватель: „Коли Хв. Редакція въ своѣй замѣтцѣ до моеи дописи о засѣданю золочѣвскои рады повѣтовои зазначила, що цѣкаво було бы знати вôдповѣдь правительственного комісаря на интерпеляцію въ справѣ еміґраціи селянъ зъ Золочѣвщины до Америки, то я доповняю свою допись въ тôмъ напрямѣ.

„Сама интерпеляція п. Августиновича була поставлена якось мляво и поверхово, бо навѣть не кôнчилась позитивнымъ запытаньемъ, не то якимъ-небудь внесеньемъ. Подôбна була и вôдповѣдь.

„Правительственный комісарь заявивъ, що въ разу рухъ еміґраціи до Бразиліи проявивъ ся бувъ досыть вызначно Староство старало ся насамперѣдъ сконстатувати причину того руху и сконстатувало, що въ тôмъ була рука аґентôвъ. Ствердивши сей фактъ, взялось енергічно до слѣдженя аґентôвъ — и одного аґента увязнено въ Озѣрнôй. По енергічнôмъ выступленю староства противъ аґентôвъ еміґраційныхъ рухъ ослабъ.

„Впрочôмъ — мовивъ дальше правительственный комісарь — охотникамъ до еміґраціи вôдмовлювано пашпортôвъ, а коли товпами волочились, высылано яко волоцюгôвъ шупасомъ до мѣсця замешканя. Кôльканацятеро людей въ Лопушанъ пустилось було въ дорогу безъ пашпортôвъ, однакъ ихъ придержано въ Краковѣ и вôдставлено назадъ.“

„На запытанье радного о. Богачевского:

Література моеи жѣнки.

Оповѣданье *Вінкентія Косякевича.*

Рано, просто зъ постелѣ, я вставъ, пôдôйшовъ ку стѣнѣ, на котрôй висѣвъ календарь и вôдорвавъ картку зъ вчерашнымъ числомъ. Нинѣ — дуже важный день въ моимъ житю. День тринацятый грудня. Се число выдруковане грубыми чорными цифрами. Внизу маленькими буквами помѣщене имя св. Луціи, котрои свято припадало на той день.

Именины моеи жѣнки. Ось вже четвертый рôкъ святкую я той день, одинокій, покинутый.

Довго стоявъ я и вдивлювавъ ся въ картку календаря. Ажъ хтось запукавъ въ дверѣ и я пробудивъ ся. Принесли цвѣты, ще вчера замовленѣ мною въ цвѣтнôмъ магазинѣ. Я зачавъ скоро одягати ся. Зъ-за дверей пытають мене, чи буду пити каву.

— Нѣ, дякую. Не маю часу, Елисавето, та притôмъ я зовсѣмъ не голоденъ. А також — поспѣшивъ я додати — я нинѣ не буду й обѣдати.

Симъ разомъ Єлисавета не заворкотѣла, хочь мае привичку все ворчотѣти, коли я заповѣдаю, що не буду дома обѣдати. Стрѣлка на годиннику пôдходила вже до десятои. Я одягъ ся въ пальто, пôдôйшовъ до бюра и вытягъ звôдтамъ кôлька тоненькихъ книжочокъ въ чорнôй цератовôй оправѣ. То була „література моеи жѣнки“.

За чверть години сходивъ я по сходахъ зъ тыми книжочками въ кешени и зъ двома вѣнками въ рукахъ. Дорога моя вела на Повонзки.*) У заставы заплативъ я вôзникови и пѣшки пôшовъ на кладовище вздовжъ попри стару стѣну, изъ-за котрои видиѣлись сумнѣ, безлистнѣ, мертвѣ дерева. Мертвѣ... та на вѣки они не померли. Весною тѣ дерева пробудять ся, оживуть. Лишь тѣ, що лежать тамъ пôдъ землею, не збудять ся нѣколи. Для нихъ все скôнчилось.

Я вôйшовъ на кладовище въ першѣ ворота. Земля, такъ скупо роздѣлена межи тутешными жителями, тутъ и тамъ була покрыта пятнами брудного, таючого снѣгу. Я перейшовъ широку улицю, обставлену камѣнными и зелѣзными памятниками, минувъ величезне склепѣнье, сто разы сумнѣйше вôдъ самои смерти, минувъ другѣ, внутренѣ ворота. Тутъ, на тôмъ скромнôмъ куснѣ землѣ, засыпанôмъ чорными хрестами, була и еи могила. Могила Луціи була послѣдна въ однôмъ зъ рядôвъ.

Я положивъ два вѣнцѣ на маленькôй могилцѣ, котра закрывала все, що я любивъ колись....

. . . .

Я утихомиривъ ся

За огорожею кипѣло житье. На широкôмъ поли стояли хатины передмѣстя, а по дорôжкахъ, що перерѣзували тѣ поля, ѣхали возы, йшли люде. Тутъ же за огорожею широко махали чотыри крыла вѣтрака. Неустанный лопôтъ колесъ долѣтавъ сюды и нарушавъ тишину сего мешканя смерти.

Я сѣвъ на деревянôй лавочцѣ коло паркану близько могилы Луціи и вынявъ зъ кишенѣ одну зъ маленькихъ чорныхъ книжокъ. Зъ глубокимъ зворушеньемъ зачавъ я перевертати картки, помазанѣ блѣдыми слѣдами оловця. То була звычайна книжка, въ котрôй добрѣ господынѣ записують всѣ дрôбнѣ выдатки.

Ось дванацять чарокъ, мисокъ и полумискôвъ, котрѣ мы справили собѣ до своего господарства передъ нашимъ вѣнчаньемъ. Нижше — чай, цукоръ, хлѣбъ, знову цукоръ, мясо, масло и знову хлѣбъ. Таке саме на кôлькохъ сторонахъ. Справдѣ, першій мѣсяць нашого спôльного житя минули не въ розкошахъ. Я задовжив ся, щобы хочь якъ такъ устроити наше гнѣздочко, а теперь треба було платити и довги и проценты. Першій мѣсяць: половина платнѣ пôшла на сплату довгу. А потôмъ знову хлѣбъ, чай, цукоръ, мясо, хлѣбъ и знову хлѣбъ.

Всѣ нашѣ розходы були записанѣ на однôй сторонѣ картки; на другôй стоявъ цѣлый рядъ цифръ.

И знову хлѣбъ черезъ днѣ, черезъ три стрôчки. Дуже добре тямлю тѣ круглѣ, трифунтовѣ бохонцѣ хлѣба, що Луція приносила въ кошику. Прийшовши домôвъ, въ наше мешканье на третôмъ поверсѣ, она весело усмѣхалась, щобы я не подумавъ собѣ, якъ еи мучать высокѣ сходы. Она ставила на стôлъ кошикъ, выкладала зъ него бохонець хлѣба и сейчасъ записувала новый розхôдъ въ свою книжку.

Хлѣбъ, хлѣбъ, хлѣбъ! Яку велику скôльнôсть хлѣба зъѣли мы за той часъ! Кождого дня находить ся тая рубрика, а напротивъ неи стоить цифра: двацять чотыри грошей.

Въ той часъ я мавъ трицять рублѣвъ платнѣ, а зъ тыхъ десять йшло на сплату довгôвъ. Але намъ зовсѣмъ не було гôрко жити. Луція була така добра господыня, що мы въ нѣчôмъ не терпѣли недостатку.

Но въ книжочцѣ являе ся нове слово: картофлѣ. Значить, наступила глубока осѣнь. Луція не купувала картофель, доки дорогѣ були и вважались новиною. Пôдъ картофлями знову хлѣбъ. Пôдъ нимъ сôль. А се що таке? вино! справдѣ, зовсѣмъ выразно написано: вино, фляшка за рубля и двацять копѣйокъ та печеня. Що се за празникъ? Ахъ! се сѣмнацятый вересня, мои именины! А потôмъ знову хлѣбъ, цукоръ, хлѣбъ...

Ага! углье. Надôйшла зима. На другôй сторонѣ знову углье. На третôй угля нема. Очевидно, наставъ вôдмякъ. Але по кôлькохъ картках являесь знову углье и тымъ словомъ кôнчить ся перша книжочка.

Я вынявъ другу книжочку. Она зачинае ся хлѣбомъ, потôмъ иде углье. И такъ дальше, копѣйковѣ цифры, вôдъ часу до часу перерыванѣ величезною цифрою семи рублѣвъ, напротивъ котрыхъ додано поясненье: мешканье за мѣсяць...

А ось и ще щось незвычайне: кварта сметанки, пôвъ фунта грибôвъ, — се що таке? Двацять-четвертый день грудня навечерье Рôздва. Есть навѣть списъ стравъ: грибкова зупа, потôмъ жарений оселедць, капуста зъ грибами и компотъ зъ чорносливъ. Пригадую собѣ сей нашъ першій святый вечеръ... мы були тогды такѣ веселѣ, такѣ щасливѣ!... А на першій день Рôздва мали мы жареного заяця. Слѣдуючѣ стороны не мѣстять нѣчого нового. Житье наше йшло звычайнымъ ходомъ. Скло до лямпы. Мабуть пукло скло пôдчасъ мого занятя, мабуть забувъ я стягнути ґнôтъ. А ось и ще празникъ, — вино и тѣсточка. То шестый день цвѣтня — рôчница нашого вѣнчаня. Перекинувши двѣ картки бачу таку незвычайну замѣтку: „Другого мая послѣдня сплата довгу. Всего заплачено сто трицять рублѣвъ.“

Якій радôстный бувъ се день для насъ! Одъ того часу книжка стае наче бôльше весела. Хлѣбъ повтаряе ся много рѣдше. За те появляють ся булки. По чотирехъ картках — масло, часомъ кава, але рѣдко. А ось и нова рубрика розходôвъ: лѣкарство.

Тогды слабувавъ я на очи. Богато працювавъ въ ночи, а комната наша була маленька, низька. Дальше записаный задатокъ на мешканье.

Въ той часъ я вже выздоровѣвъ; если почислити днѣ межи тыми двома замѣтками, то выходить, що я хорувавъ два тыждни. По тôмъ мы сейчасъ перемѣнили мешканье. Нова комната була бôльша и высша, а платили мы за ню, якъ зазначено въ книжочцѣ, девять рублѣвъ.

Третя и четверта книжочка нѣчимъ такъ дуже не рôзнить ся вôдъ другои. Все те саме — хлѣбъ, цукоръ, булки, кава... Тутъ и тамъ, але дуже рѣдко, записаный розхôдъ на обувь або на одѣжь. Пята книжка зачинае ся радôстною новиною: „Нинѣ побôльшили мужеви платню.“ Такъ есть, я дôставъ нагороду и десять рублѣвъ додатку на мѣсяць. Но въ книжцѣ нѣчо не змѣнилось; хиба лишь зъ великимъ трудомъ можна вôднайти згадку про два білеты на забаву и про наемъ вôзника въ свято. А впрочôмъ — все те саме.

Луція не хотѣла нѣчого змѣняти въ обставинахъ нашого житя и вôдкидала всѣ мои проекты о перемѣнѣ мешканя або наемѣ кухарки. Коли я обстававъ при своѣмъ, она вынимала стару портмонетку и усмѣхаючись показувала менѣ кôлька десятирублѣвокъ.

„Видишь, — говорила она въ такихъ выпадкахъ — у насъ нѣчо не лишилось бы на чорну годину. По що брати кухарку, коли я

*) Кладовище коло Варшавы.

кôлько особъ такъ выѣхало до Бразилія зъ повѣта золочѣвского? — ôдповѣвъ правительственный комісарь: Выѣхали чотири господарѣ зъ села Нуща и оденъ — Москалевскій зъ Соколôвки, котрому начальникъ громады выставивъ свѣдоцтво, що онъ людина несупокôйна.

„Потôмъ дискусія обмежилась на сказаню, що księża powinni starać się lud wstrzymywać, а п. Мазаракій розповѣвъ, що „хлопы надѣють ся въ Бразилія лѣсôвъ и пасовискъ".

[Прим. Ред. Що-до сказаня, що „священики повинні старати ся людъ здержувати", то священики — о скôлько намъ вѣдомо — такъ и чинять, але священики нѣчого не вдѣють, коли нотарѣ и суды поможуть селянинови продати свôй ґрунтъ за будь-що жидови. Про одинъ такій фактъ розказувавъ намъ одинъ священикъ зъ Перемышлянщины.]

Цѣсарь въ Празѣ.

Одъ год. 7-ои рано въ суботу цѣсарь знаходить ся въ волотôй Празѣ. Не вспинили цѣсарскои волѣ зъѣдливі напады противникôвъ ческого народу, котрі злобно хотѣли представити Чехôвъ народомъ ворожимъ монархіи и неприязнымъ коронѣ, не зашкодила тенденційна абстиненція Нѣмцѣвъ ôдъ выставы устроеной въ столѣтній роковины краевои выставы ческои въ роцѣ 1791, не змѣнили прихильности цѣсаря до одного зъ найбôльшихъ народôвъ Австріи его постôйне домаганье належныхъ правъ, котрі могли бы ему забезпечити дальшій розвôй та истнованье въ будучности. Приѣздъ цѣсарскій нищить всѣ заходы ворогôвъ ческого народу, онъ назадъ привертає Чехамъ слушне право уважати себе льояльнымъ народомъ въ Австріи та приносить те вдоволенье, що они себе не потребують уважати пониженими, а зъ другои стороны сей приѣздъ цѣсаря стверджає, що найвысша власть дбає рôвно о всѣ народы. Се стверджають такожь пôвъ офіціяльні ґазеты Fremdenblatt и Presse и кажуть выразно, що подорожь цѣсаря до Праги и до Райхенберґу — доказує на ново завсѣгды рôвну дбалôсть и однакову зичливôсть монарха для всѣхъ племенъ. Fremdenblatt обѣцює собѣ, що днѣ цѣсарскихъ ôдвѣдинъ будуть для Чехіи днями радости и вдоволеня та не поминуть безъ полишеня глубокихъ слѣдôвъ въ цѣлôмъ краю, а примирительна політика короны буде мати глубокій вплывъ по всѣмъ усюдамъ. Presse знову высказує бажанье, щобы присутнôсть володѣтеля выяснила та улѣпшила національні взаємины въ Чехіи тымъ бôльше, що початки до помиреня мають вже истнувати. Розумѣєсь, що голосъ урядовои прасы ще не може вдоволити бажань ческого народу, але зъ другои стороны и заперечити годѣ, що пробы до помиреня, хоть, якъ ясно, показало ся невдалі — истнують. Приѣздъ цѣсаря повиненъ дати початокъ постôйного и правдивого помиреня обохъ спорячихъ народностей. Будуча акція примиреня буде теперь далеко лекша нѣжь попередно, бо ческа выстава дає доказъ на силу ческого народу, пôдъ взглядомъ культурнымъ зовсѣмъ дорôвнуючого культурному розвоеви Нѣмцѣвъ, а приѣздомъ цѣсаря ся рôвноправнôсть народôвъ мовь бы санкціонована. Тожь всѣ ческі ґазеты надѣють ся тои свѣтлои будучности та витають свого короля безъ партійнои рôзницѣ зъ великимъ одушевленьемъ, хочь и не скрывають, що вѣденьскихъ пунктацій не можна перевести...

Столиця Чехіи величаво прикрашена. Именно улицѣ, котрі ведуть зъ зелѣзничого двôрця до Градчина, выглядають пречудно. Выставлено тріюмфальні ворота при въѣздѣ на Ґрабенъ и на Малу Страну. Дворець зелѣзничій майже закрытый безлѣчею хоругвъ, зелеными фестонами и вѣнцями. Позаякъ цѣсарь мавъ приѣхати вже о годинѣ 7-ôй рано, то рухъ на улицяхъ ôдъ досвѣту бувъ вже незвычайный. А навѣть деякі послѣдні роботы до прикрашеня докôнчували ся середъ ночи. Нѣмецкі ґазеты записують, що поліція не призволила деяким нѣмецкимъ товариствамъ прикрашувати своихъ льокалѣвъ хоругвами о барвахъ нѣмецкои державы, чорно червоно-жовтыми, хочь товариство ческихъ студентôвъ „Славія" вынесло величезні два прапоры трибарвні. Передъ годиною означеною на цѣсарскій приѣздъ зôбрали ся на двôрци достойники та представителѣ властей. Тутъ переважували блыскучі мундуры и интернаціональні фраки, хочь репрезентанты рады громадскои мѣста Праги явили ся въ чамарахъ. Краевый маршалокъ ґр. Лобковичь такожь прийшовъ на дворець, хочь ще въ пятницю лежавъ въ лôжку за-для своеи ревматичнои недуги. Коли точно о 7-ôй год. поволи въѣздивъ на дворець цѣсарскій поѣздъ, пôднеслись грôмкі оклики „Слава". Музика заграла цѣсарскій имнъ, а цѣсарь, одягненый въ ґенеральскій мундуръ, усмѣхаючись, высѣвъ зъ ваґону. Насамперѣдъ приступивъ до намѣстника ґр. Туна и заговоривъ до него, опôсля подавъ руку міністрови судôвництва ґр. Шенборнови, президентови высшого суду и головному командантови ґен. ґр. Ґрінови та потôмъ оглянувъ компанію войска. Зъ цѣсаремъ приѣхали его оба ґенералъ-адъютанты. Міністеръ судôвництва Шенборнъ приѣхавъ до Праги попередного дня, а ґр. Таффе не мôгъ приѣхати зъ цѣсаремъ за-для своеи недуги.

Коли перегомонѣли звуки австрійского имну, выступивъ бурмістръ мѣста Праги д-ръ Шольцъ и повитавъ цѣсаря по чески и по нѣмецки. По чески просивъ цѣсаря приняти слова радôсныхъ чувствъ прагского населеня въ памятнôй хвили, коли цѣсарь въѣзджає въ славный зъ давныхъ часôвъ городъ. Дальше высказавъ щиру подяку за сю найвысшу гостину и сего рода вызначенье та ще разъ впевнивъ цѣсаря о чувствахъ непохитнои вѣрности и глубокои льояльности, якими Чехи привязані до особы цѣсаря и до преславнои династіи. Въ нѣмецкôмъ языцѣ впевнивъ д-ръ Шольцъ, що населенье мѣста Праги задержать все въ своѣй памяти тѣ днѣ цѣсарскои гостины въ Празѣ. Цѣсарь ôдповѣвъ на сю промову насамперѣдъ по нѣмецки а опôсля по чески. Въ нѣмецкôй мовѣ цѣсарь подякувавъ за впевненье о льояльности и сказавъ, що добро сеи красной и богатои землѣ та его населеня есть завсѣгды предметомъ его батькôвскои старанности. Ческа ôдповѣдь цѣсарска була така: „Зъ зацѣкавленьемъ слѣджу прямованє, якій мають на метѣ дальшій розцвѣтъ моеи королѣвскои столицѣ и сподѣю ся, що выстава, котра такъ богато причинила ся до оживленя мѣста, буде такожь понукою до дальшои дѣяльности та принесе мѣсту и краеви тревалі пожатки. Кобы столѣжна Прага була завсѣгды для всѣхъ мешканцѣвъ щасливою и цвитучою ôтчиною". Тутъ треба зазначити, що при всѣхъ ôдповѣдяхъ цѣсаря и его выреченяхъ пôдчасъ авдіянцій видно було змаганье, не дотыкати нѣякихъ справъ політичныхъ, нѣ національныхъ.

Въ сальонѣ на зелѣзничôмъ двôрци цѣсарь ôдбувъ ще cercle, а по тôмъ всѣхъ до повозу. Передъ двôрцемъ масы народу ожидали на свого короля зъ великою нетерпеливостію и справдѣ повитали его зъ великимъ ентузіязмомъ. Цѣла подорожь зъ зелѣзничого двôрця до градчиньского замку була справдѣшнымъ тріюмфальнымъ походомъ. Заразъ при двôрци уставила ся горожаньска сторожа, на право члены мѣскои рады, урядники державні и автономічні, духовні всѣхъ вѣроисповѣдань, ческі студенты. На улици Гіберкера при тріюмфальныхъ воротахъ стояли знову ческі товариства: прагска ресурса, Jednota pražských obcanů, прагскій клюбъ, ческа Матиця, Umělecka Beseda, Bažak, Jednota pravnicka, Narodni družstwo vydavatelske, та представителѣ науковыхъ кружкôвъ, літературныхъ, дневникарскихъ и учительскихъ. Взрушаючимъ та краснымъ епізодомъ було привитанье цѣсаря школьною молодежію. Одушевленье мѣжь дѣтьми осягнуло кульмінаційну точку. Цѣсарь ласкаво звернувъ ся до молодежи, а пôзнѣйше сказавъ до намѣстника, що зроблено ему весеву несподѣванку тымъ, що о такъ раннôй порѣ зôбрало ся таке велике число дѣтей и вітали его зъ такимъ одушевленьемъ. Сердечна радôсть дѣтей дѣйстно зрушувала и робила глубоке враженье. До горожаньскои сторожи вписувались члены майже всѣхъ товариствъ въ Празѣ. При головнôмъ въѣздѣ до градчиньского замку повитали цѣсаря архикнязь Францъ Фердинандъ, котрый приѣхавъ до Праги скорѣйше ôдъ цѣсаря и кардиналъ ґр. Шенборнъ, кн. Гогенльоге и ґр. Вольленштайнъ. Цѣсарь промовивъ кôлька словъ до архикнязя и дуже ласкаво розговорювавъ зъ кардиналомъ. Тутъ такожь высказавъ свое вдоволенье зъ причины сердечного и взагалѣ красного принятя.

О год. 9-ôй зачавъ цѣсарь удѣляти авдіенціи. Цѣсарь принимавъ на нѣй абтессу архикн. Марґаряту зъ дружиною дамъ шляхоцкихъ, дальше духовныхъ пôдъ проводомъ кардинала ґр. Шенборна, котрый такожь проводивъ опôсля краевôй шляхтѣ. Шляхта явила ся заразъ по духовныхъ, опôсля ґенералы, маршалокъ краевый зъ членами краевого выдѣлу. При принятю краевого выдѣлу цѣсарь говоривъ по найбôльшôй части о працяхъ веденыхъ въ ресортахъ. До д-ра Шлезінґера цѣсарь сказавъ: „Я васъ знаю зъ Вѣдня зъ часу переговорôвъ угодовыхъ". Д-ра Едварда Ґреґра, котрый явивъ ся въ чамарѣ, спытавъ ся цѣсарь, чи законъ о лѣкаряхъ вже введено въ житье. На авдіенціи шляхты цѣсарь высказавъ свое вдоволенье, що шляхта Чехіи явила ся на его приѣздъ такъ численно, а принимаючи ґенералôвъ цѣсарь похваливъ дуже добре поведенье вôйска въ часѣ маневрôвъ, котре свѣдчить о знаменитôмъ выобразованю воякôвъ.

О год. 1-ôй цѣсарь приѣхавъ на выставу. Годину впередъ на выставнôй площи зачала збирати ся публика, котра ожидала на цѣсаря. Выставцѣ сходили ся въ промысловôй палатѣ. На выставу мали вступъ крôмъ самыхъ выставцѣвъ лишь запрошені гостѣ. Присутні уставили ся коло промысловои палаты ажь до цѣсарского павільону и се въ сей способъ, що мѣжь головнымъ входомъ а цѣсарскимъ павільономъ лишавъ ся вôльный простôръ. Члены выставного комітету та функціонарѣ стали пôвъ-колесомъ при головныхъ воротахъ промысловои палаты. Вôдъ головного входу до сеи палаты уставились шпалиромъ ческі промыслові корпорації. Якъ цѣсарскій повôзъ наближавъ ся, ôдозвались всѣ звоны и фанфары на выставѣ, а коли цѣсарь входивъ головными воротами, музика заграла австрійскій имнъ. При входѣ передъ палатою ґр. Кароль Кинскій президентъ выставы привитавъ цѣсаря офіціяльною промовою по чески и по нѣмецки а цѣсарь ôдповѣвъ по нѣмецки и чески. По чески цѣсарь сказавъ: „Успѣхъ сеи пôдъ моимъ покровомъ стоячои выставы може спонукає здоровый змыслъ населеня ужати всѣхъ своихъ силъ до дальшого процвѣту сего пречудного краю. Сей край богато обдаренный провидѣньемъ може дôйти до повного росту лишь за спôльнымъ дѣланьемъ обохъ племенъ въ згодѣ." Сѣ слова выкликали велике враженье. Мѣжь поодинокими частями цѣсарскои промовы пôднешено ентузіястичні оклики радости. По тôй промовѣ органы заграли Kde domów muj. Цѣсарь записавъ имя свое въ памяткову книгу а опôсля подрôбно оглядавъ выставу черезъ три годины, при чôмъ ґр. Максъ Зедвіцъ удѣлавъ вияснень. Коло промыслового павільону заговоривъ цѣсарь до Ріґера. При ôдъѣздѣ всѣдаючи до повозу цѣсарь сказавъ до ґр. Зедвіца: „Дякую вамъ за вашъ трудъ. Я дуже одушевленый, справдѣ одушевленый; слѣдуючій разъ буду звиджувати выставу дальше пôдъ вашимъ проводомъ". О 6-ôй годинѣ ôдбувъ ся двôрскій обѣдъ, на котрый запрошено лишь шляхту и вôйсковыхъ достойникôвъ. На недѣльный обѣдъ запрошені такожь старо-Чехи Матушъ и Ріґеръ.

Вечеромъ въ ческôмъ театрѣ ôдбулось галеве представленье, на котре приѣхавъ цѣсарь зъ архикн. Францомъ Фердинандомъ. При входѣ повитавъ цѣсаря краевый маршалокъ и представивъ интенданта д-ра Сжабка и директора театру. Коли цѣсарь появивъ ся въ двôрскôй льожи пôднесено оклики „Слава" и музика заграла имнъ, котрый театральній гостѣ выслухали стоячи. Выставлювано першій актъ оперы Двожака Jacobin и другій актъ оперы Ґольдмарка Merlin. По скôнченю одного акту цѣсарь выйшовъ зъ театру. Зъ поведеня гостей и одушевленыхъ окликôвъ бувъ цѣсарь дуже вдоволеный и дякувавъ кôлька разôвъ.

Царь въ Берлинѣ.

Що року пôдъ осѣнь выринають въ ґазетахъ вѣсти про взаємні ôдвѣдины монархôвъ, а именно дуже живо розсуджують квестію, чи прийде до такихъ ôдвѣдинъ мѣжь двома сусѣдами, россійскимъ царемъ и нѣмецкимъ цѣсаремъ. Оба тѣ монархи держать въ своихъ рукахъ всю европейску політику, тожь розумѣє ся, що евентуальный ихъ зъѣздъ може представити цѣлу ситуацію політичну въ цѣлкомъ иншôмъ свѣтлѣ.

Послѣдні подѣѣ політичні, именно манифестація кронштадскій ярко зазначили, що дороги обохъ монархôвъ въ політицѣ значно розôйшли ся и заключаючи льоґічно, не можна було би надѣяти ся, щобы царь прибувъ до Берлина. Вправдѣ царь винень ще одну ревізиту цѣсареви нѣмецкому, але ситуація політична не дозволяла, щобы цѣсарь пригадавъ се цареви и запросивъ его до Берлина, бо могло лучити ся, що на кречій запросины наступила бы кречна ôдмова. Рôвно-жь годѣ було доводити до крайности, вже и такъ напружені взаємні ôдносины обохъ двôрôвъ, а се мусѣло бы було наступити, если бы на петербургскôмъ дворѣ ôдмовлено запросинамъ. Лѣпше выдавалось нѣмецкôй дипльомаціи поводитись зъ кречными уступками супротивъ Россіи а послѣдні вѣсти, що въ Берлинѣ за правительственнымъ дозволомъ ôдбудесь такожь субскрипція россійскои позички, вказували на таке рѣшенье сеи квестіи. Наразъ случайно лучило ся таке, що царь мусѣвъ загостити до Берлина.

Въ селѣ Ильинское пôдъ Москвою, въ царскôй дачи, упокоила ся дня 23 с. м. вел. княгиня Александра Георгіевна. Вел. княгиня, друга старша донька короля грецкого, була женою вел. кн. Павла Александровича, брата царя Александра III. Покôйна числила 22 лѣтъ и вийшла передъ двома роками за мужъ. Коли теперь мала породити дитину, запала на тяжку недугу, еклямсію, с. є. конвульсійні корчѣ, такъ що треба було перевести операцію. Операція удала ся и вел. княгиня повила сына (перша дитина, донька Марія, уродилась минувшого року въ Петербурзѣ), але корчѣ не устали и наступила смерть. На похороны такъ близькои своячки рѣшивъ ся царь особисто прибути и тому значно скоротивъ свôй побутъ въ Копенгазѣ.

Найкоротша дорога зъ Копенгаґи до Москвы веде черезъ пруску територію. Черезъ Ґедзеръ, Варнеміюде и Берлинъ доѣздить ся до граничнои мѣсцевости Александрово, а ôдтакъ черезъ Варшаву ѣдесь до Москвы. Царь выбравъ сю дорогу и телеґрамы въ четверъ зъ Копенгаґи рознесли вѣсть, що царь поступить до Берлина. Вправдѣ заразъ и заперечено тôй вѣсти и телеґрафічно дано знати що така подорожь нелепа, але се було лишь въ наслѣдокъ звычайнои осторожности, яку треба заховати при всякихъ подорожахъ царскихъ. Заходило теперь пытанье, чи цѣсарь Вільгельмъ приѣде до Берлина на стрѣчу цареви Александрови и бодай коротко оба монархи будуть могли зô собою бачити ся. До такои стрѣчи не прийшло, разъ-за-для того, що була бы надто коротка, лишь пôвогодинна, и ей не можна бы було нѣякъ уважати за дипльоматичну, а друге тому, що подорожь царя на его власне бажанье мала уважатись чисто приватною. Бюро Вольфа такъ доносить: „Царь высказавъ бажанье, щобы его подорожь черезъ Берлинъ уважати за чисто приватну, бо се дѣесь лишь за-для сумнои пригоды въ роднѣ, котра вымагає его скорои присутности въ Москвѣ — и тому вымовляєсь ôдъ всякого принятя."

Въ пятницю вечеромъ о год. 10-ôй заѣхавъ на дворець штетиньскои зелѣзницѣ окремый поѣздъ зелѣзничій, а зъ него высѣла царска родина. На двôрци не було офіціяльного принятя, лишь выжидали кн. Фрідріхъ Леопольдъ въ россійскôмъ уніформѣ зъ голубою лентою ордеру, его жена въ жалобѣ, ґенералы Ганке, Віттіхъ и Шліффенъ (сей послѣдный яко командантъ мѣста Берлина) и персоналъ россійского посольства безъ амбасадора ґр. Шувалова, котрый выѣхавъ на ôдпустку. Царь въ цивільнôмъ одязѣ высѣвъ зъ ваґону и подавъ руку женѣ кн. Леопольда, сей же подавъ руку царицѣ и такъ всѣ перейшли до двôрского сальону. Тамъ служба нѣмецкого двору подала чай въ срѣбнôй заставѣ двôрскôй и малу перекуску, до котрои засѣвъ царь, маючи по правôй сторонѣ жену кн. Леопольда и наслѣдника престола, а по правôй царицю, кн. Леопольда и вел. кн. Ксенію. О год. 10-ôй 38 мінутъ ôдъѣхала царска родина до Александрова окремымъ поѣздомъ, зложеным зъ пяти ваґонôвъ сальоновыхъ. За весь той часъ побуту царя на двôрци, публика не мала приступу на дворець а стерегло того досыть значне число аґентôвъ поліційныхъ въ цивільныхъ одягахъ.

Зъ наведеного видно, що царскій переѣздъ черезъ Берлинъ бувъ лишь зъ конечности и не має нѣякого дипльоматичного значѣня, — тому то Börsen-Curier для своихъ біржевыхъ интересôвъ нотує сензаційну вѣсть, пôсля котрои мавъ царь впевнити кн. Фрідріха Леопольда, що ôдвѣдає цѣсаря Вільгельма въ Берлинѣ, если тôлько выйдуть ôдповѣдні диспозиціи зô стороны цѣсаря.

При ôдъѣздѣ царскои родины зъ Копенгаґи були присутні всѣ члены королѣвскои родины и дипльоматичне тѣло. Говорять, що царица, наслѣдники престола и вел. кн. Ксенія а такожь кн. Юрій, Николай и кн. Марія грецкі вернуть за чотирнацять днѣвъ до Копенгаґи.

Турецкій обѣжникъ въ справѣ Дарданелѣвъ.

Зъ Константинополя мѣстить Pol. Corr. дословный текстъ обѣжника, якій Порта розôслала до своихъ заграничныхъ послôвъ въ справѣ „Дарданелѣвъ". Нота, пôдписана міністромъ справъ внутрѣшныхъ Саідомъ-пашою, зъ датою 19 вересня, звучить въ дословнôмъ перекладѣ ось якъ:

„Вѣдомо вамъ, що почтові кораблѣ добровôльнои фльоты повнять службу мѣжь Одесою а россійскими посѣлостями на найдальшôмъ Всходѣ. Тѣ кораблѣ, маючі торговельну флаґу, користують ся вôльнымъ переѣздомъ черезъ Босфоръ и Дарданелѣ; але що ихъ неразъ уживано до транспорту воякôвъ та вояцѣвъ, то лучало ся, що ихъ черезъ похибку задержувано при въѣздѣ до Дарданелѣвъ. Щобы подôбні непорозумѣня не повтаряли ся, мусѣла Порта выдати точні инструкціи командантамъ Босфора и Дарданелѣвъ. Се якъразъ тѣ инструкціи, про котрі повѣдомлено россійске посольство а котрі выкликали въ заграничнôй прасѣ толки, мовь бы ними нарушено договоры. Пôсля выданыхъ розказôвъ будуть кораблѣ добровôльнои фльоты, маючі торговельну флаґу, свобôдно переѣздити черезъ Дарданелѣ такъ само якъ и инші торговельні кораблѣ. Если-жь бы везли засланцѣвъ

вовсѣмъ здорова, а всяка робота еде менѣ на здоровлье?"

Семого грудня записано: зимове пальто мужеви — сорокъ рублѣвъ. Пальто знѣвечило всю економію моеи жѣнки.

Но послѣдня книжочка не скôнчена. Въ нѣй лишились три пустѣ, незаписані картки. Зъ початку зазначені три візиты лѣкаря. Луція захорувала, а я бувъ въ розпуцѣ, що не можу цѣлый день бути у ея постелѣ. Я мусѣвъ конче высидѣти вôсѣмь годинъ въ канцеляріи, а крôмъ того приносивъ домôвъ цѣлу купу паперôвъ. Коротко кажучи, мене мало не замучили роботою. Въ канцеляріи бувъ страшный хаосъ. Ôдкрыто рôзні зловчинки, хабарѣ. Начальникъ ôддѣлу пôйшовъ въ ôдставку, бухгальтера и его помôчника увôльнено безъ просьбы. Я працювавъ за нихъ всѣхъ, не перестаючи працювати и за себе.

Тогды то нанявъ я Єлисавету и мавъ замѣръ задержати ея и по выздоровленю Луціи. Нѣякі слова и доказы не спонукають мене змѣнити свое рѣшенье. Хто знає, чи теперѣшня недуга Луціи не есть наслѣдкомъ утомы?

Але не зважаючи на недугу Луція не переставала заниматись господарствомъ и записувати розходы въ книжочку. Якъ сумно дивитись на те вино, куплене по приказу лѣкаря! А кôлько разôвъ на однôй сторонѣ видко слово: лѣкарство! Недуга Луціи не устає. Она тягне ся цѣлый мѣсяць. Я самъ чую, що майже падаю зъ утомы. Нôчь проводжу на кріслѣ, не розбираючись и зрываю ся при кождôмъ руху Луціи. А въ день тая страшна робота, що забирала менѣ останки силъ, — робота, котрои и на чотирохъ людей выстало бы.

Но прийшовъ часъ, коли те все скôнчилось. Я дôставъ нагороду. Директоръ запликавъ мене до свого кабінету и власноручно передавъ менѣ декретъ о именованю мене бухгальтеромъ. Два тысячѣ рублѣвъ платнѣ! Такого щастя мôгъ я сподѣватись хиба ажь по десяти лѣтахъ! Урадуваный прибѣгъ я до постелѣ моеи жѣнки. „О! теперь — думавъ я — конець всѣмъ нашимъ бѣдамъ. Теперь я не позволю ѣй дôткнутись до нѣякои роботы. Мы наймемо кухарку и хлопця та будемо жити спокôйно, безъ всякого клопоту. Я нагороджу тебе за тѣ роки нужды и недостатку."

Луція ôдразу пôзнала перемѣну въ менѣ. Я оповѣвъ ѣй все зъ такою вѣрою въ будучнôсть, а ся новина, якъ здавалось, лучшій вплывъ мала на ню, якъ аптикарскій склянки, уставлені на ея столѣ.

Луція радôстно усмѣхнулась до мене, мовь бы ей найбôльші мрѣѣ здѣйстнились... и тои жь ночи.. померла.

. . . . . .

Не зазнала зô мною жити, котре обѣцяло спокôй и щастье. Прикрасивши довгі роки моеи борбы о кусень хлѣба, она довела мене до порога безжурного житя и — покинула мене самого...

Наступавъ вечеръ. Сонце зайшло, не показавшись нѣ разъ пôдчасъ дня. Короткій день зимовый... Я забравъ книжки моеи жѣнки и скорымъ крокомъ ôддаливъ ся ôдъ мѣсця ея вѣчного спочинку. За заставою на улицяхъ города шумъ и рухъ. Знову почувъ я лопôтъ екипажѣвъ, гамôръ тысячнои товпы народу.

Я вступивъ въ сю рухливу товпу зъ неохотою, и зъ неохотою пôддававъ ся силѣ призначеной менѣ долѣ. На цѣлôй земли нема для мене нѣякои потѣхи и радости ôдъ тои хвилѣ, коли ся вкрыли землею...

або воякôвъ, то переѣздъ кораблѣвъ по завѣдомленю о сѣмъ зô стороны россійского посольства дозволять ся цѣсарскимъ ирадé. Дотычно же кораблѣвъ почтовыхъ, котрî приѣздять зъ найдальшого Всходу зъ выслужеными воякамы, то управа Дарданелѣвъ дозволить имъ переѣхати а повѣдомить о сѣмъ высоку Порту. Бачите, що нема въ тôмъ нѣчого нового а лишь буде продовжатись все пôсля давнои системы. Мы не зробили нѣчого иншого, якъ лишь давнѣйшî приказы сформулували основнѣйше для управы а се тому, повторяю, щобы на будуче уникнути всякого непорозумѣня. Я уважавъ ôдповѣднымъ поучити васъ про правдивый станъ рѣчей, щобы вы могли въ своѣмъ окруженю ухилити всякî сумнѣвы въ тôмъ взглядѣ. Приймѣть и т. п. Саидъ."

Такъ отже появивъ ся довго выжиданый обѣжникъ турецкій въ квестіи дарданельскôй. Заки сей обѣжникъ появивъ ся, говорено зъ многихъ сторôнъ, що деякî державы выготовлять ôдповѣдь на сей обѣжникъ. Тымчасомъ мабуть не прийде до такои ôдповѣди, бо рôвночасно зъ Берлина и Вѣдня повѣдомили урядово, що кабінеты уважають турецкій обѣжникъ за епільоґъ, а не за точку выходу до дальшои дипльоматичнои вымѣны гадокъ. Бо, такъ арґументують, если Порта въ обѣжнику до своихъ посольствъ поясняла свою умову въ Россією, то се стало ся тому, щобы вияснити всѣхъ, що розходилось лишь о се, умовою въ Россією и уложеньемъ точныхъ приписôвъ що-до переѣзду кораблѣвъ добровольнои фльоты крейцерскои пôдъ торговельною флаґою и ей залоги ухилити на будуче всякî можливî споры, якî н. пр. повстали при переѣздѣ „Костромы“. Тожь умова не ôдповѣдае квестіи дарданельскои а радше запоручае, що на будуче не буде вже нѣякихъ спорôвъ за для переѣзду через Дарданелѣ. Таку арґументацію ще можна одобрити зô взгляду на Туреччину, але нема ôдповѣди на пытанье, чи Россія вдоволить ся на довго сею дотеперѣшною умовою. Звычайно уважають въ Петербурзѣ малî успѣхи першимъ ступенемъ до бôльшихъ.

Ôдозва.

Загально звѣстно, що минувшого року Русинки, Чешки и Нѣмки вѣденьскî подали були въ однôмъ часѣ петицію до рады державнои о вступъ жѣнокъ до университетôвъ, якъ также о креованье жѣночихъ ґимназій. Се хорошій результатъ принесло Чешкамъ, бо дозволено имъ высшу школу жѣночу въ Празѣ за помочію товариства „Minerva“ доповнити предметами школъ ґимназіяльныхъ, що зъ часомъ надасть ученицямъ тои школы права мужескихъ ґимназій. Тожь коли розвязали раду державну, Чешки повздержались въ поновленьемъ петиціи ажь до того часу, коли будуть мати готовыхъ кандидатокъ до университетôвъ. За те пôднесли заразъ тоту справу т. є. поновленье петиціи вѣденьскî Нѣмки, а за ними и збôръ Русинокъ въ Стрыю дня 1 вересня с. р.

Русинки головно оперлись на злыхъ економічныхъ ôдносинахъ краю, на надмѣрѣ конкурентôвъ въ кождôй галузи працѣ, до котрыхъ суть у насъ допущенî жѣнки, пôдносять фактъ доказуючій конечнои потребы жѣнокъ-лѣкарокъ въ Австріи, позаякъ міністерство справъ внутрѣшныхъ пошукувало лѣкарокъ для Босніи за границею, якъ также звертають увагу, що при загальнôмъ домаганю ся медичного факультету у Львовѣ можна бы заразомъ ввести и жѣнокъ до университету львôвского, позаякъ факультетъ медичный є найбôльше учащаный жѣнками, не выключаючи про те слуханя и иншихъ выдѣлôвъ. На тыхъ пôдставахъ жадають вступу жѣнкамъ до университетôвъ и о отворенье хоть однои женьскои ґимназіи, або доповненье деякихъ теперѣшныхъ школъ выдѣловыхъ для жѣнокъ предметами школъ ґимназіяльныхъ, позаякъ суть живî доказы, що и въ нашого краю жѣнки выѣзджають для университетскихъ студій за границю, перейшовши тутъ приватно середнî школы и зробивши мужеску матуру.

Здає ся, що нема жѣнки въ краю, щобы не знала тыхъ обставинъ и не узнала потребы тыхъ жадань, про те просимо жѣнокъ всѣхъ народностей Галичины и Буковины, щобы громадно пôдперли сю справу и подавали также ôдъ себе петиціи, бо лише спôльными силами дôйдемо до спôльнои цѣли.

Ôдъ збору рускихъ жѣнокъ.

Въ Стрыю дня 1 вересня 1891.

Наталія Кобриньска *Евгенія Ярошиньска.*
предсѣдателька. секретарка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ

Wiener Ztg. оповѣстила слѣдуюче ôдручне письмо цѣсарске до ґр. Таффого що-до речинця скликаня рады державнои:

„Дорогій ґр. Таффе: Я рѣшивъ ся скликати раду державну на 8 жовтня с. р. для дальшои дѣяльности и поручаю Вамъ зарядити потрѣбне. Вѣдень 24 вересня 1891. Францъ Іосифъ в. р. Таффе в. р.“

Вѣстникъ законôвъ державныхъ оповѣстивъ слѣдуючî законы санкціонованî: що-до веденя руху на зелѣзници арх. Альбрехта на рахунокъ державы та евентуальне удержавненье сеи зелѣзницѣ; що-до участи державы въ реґуляціи стирійскои рѣки Муръ.

Канцелярія рады державнои розôслала такій порядокъ денный 50-ого засѣданя дня 8 вересня о год. 11-ôй передъ полуднемъ: 1. Справозданье комісіи промысловои въ петиціи шинкарѣвъ що-до приняти торговлѣ пивомъ у фляшкахъ мѣжь концесіонованый промыслъ. 2. Справозданье комісіи господарскои о петиціяхъ громадъ Ключѣвъ великій и Ключѣвъ малый, пов. коломыйского, що-до продажи еряріяльныхъ пасовискъ для громадъ. 3. Справозданье комісіи буджетовои о резолюціи пос. Бурґсталера що-до пôдвысшеня додаткôвъ активальныхъ ц. к. урядникôвъ и слугъ въ Тріестѣ за для знесеня вôльнои пристани. 4. Справозданье комісіи податковои зъ петиціи торговельныхъ компатъ въ Смиховѣ и т. п. що до змѣны §§. 27 и 28 закона о цукровôмъ податку зъ 20 червня 1888 р. 5. Справозданье комісіи для карного закона зъ внесеня пос. Жача и Розера о ôдшкодованю невинно потерпѣвшихъ кары. 6. Справозданье комісіи податковои зъ внесеня пос. Мавтнера що-до выданя закона о пôльгахъ при новыхъ будовахъ домôвъ для робôтникôвъ. 7. Справозданье комісіи санітарнои о петиціи австрійского товариства лѣкарского що-до утвореня компатъ лѣкарскихъ. 8. Перше читанье внесеня пос. Екснера що-до реформы законодавства о привилеяхъ. 9. Перше читанье внесеня пос. Форреґера о реформѣ закона прасового.

НОВИНКИ.

— **На дохôдъ фонду будовы руского народного театру** устроюють Русины **въ Бучачи** (мимо розвязаня „двайнацятки“) вô второкъ дня 29 н. ст. вересня въ сали Касина мѣщаньского концертъ сполученый зъ забавою танцями. Замѣсть „двайнацятки“ выступить славно-звѣстный хоръ Денисôвскій. Зъ декламацією выступить знаменитый декляматоръ п. Корнило Устіяновичь и выголосить свою поезію „Мойсей“. Отже що-до части артистичнои вôвтôрковый вечерокъ въ Бучачи запобѣдае ся славно, не сумнѣвати ся, що и забава танцями вповнѣ допише, тожь Русины зъ повѣту бучацкого и зъ охрестныхъ повѣтôвъ повинни поспѣшити якъ найчисленнѣйше на той концертъ до Бучача, бо и жде ихъ тамъ правдивый пиръ артистичный и сповнять патріотичне дѣло — зложать и свою лепту на высоку на родну цѣль — будову руского національного театру въ столици Галицкои Руси. Початокъ концерту о годинѣ $7^1/_2$ вечеромъ. Одягъ народный або вечерковый. Вступъ на концертъ ôдъ особы 1 зр., ôдъ ученикôвъ и селянъ 25 кр.; вступъ же на концертъ и забаву для однои особы 1 зр. 25 кр. Комітетъ репрезентують: о. Юліянъ Левицкій яко провôдникъ, о. Павло Петрицкій яко его заступникъ а п. Климъ Рогозиньскій яко секретарь. Наколи-бъ хто бувъ перешкодженый прибути на вечерокъ, зволить добровôльный датокъ на фондъ будовы руского народного театру присылати на руки о. Павла Петрицкого въ Бучачи.

— **Концертъ „двайнацятки“ въ Станіславовѣ** дня 13 н. ст. вересня на дохôдъ фонду будовы руского театру у Львовѣ принѣсъ доходу brutto 297 зр., всѣ выдатки выносили 183 зр. 35 кр., отже чистый зыскъ, призначеный на фондъ будовы театру, выносить 113 зр. 65 кр. При сѣй нагоди складае выдѣлъ тов. „Руска Бесѣда“, займавшій ся устроеньемъ того-жь концерту, сердечну подяку слѣдуючимъ Вп. Панамъ, що зложили надатки: о. Левицкому въ Стриганець 1 зр., п. Малецкому зъ Лядского 50 кр., о. Мойзеовичу зъ Пнѣва 50 кр., о. Попозичу зъ Узѣня 1 зр., п. Танячкевичу зъ Надвôрнои 2 зр. 50 кр., п. Сѣчаньскому зъ Надвôрнои 50 кр., п. Кіньскому 1 зр. 40 кр., о. Шепаровичу зъ Колодѣѣвки 1 зр., д-ру Бучиньскому 1 зр., п. Перегинцевм въ Калуша 1 зр., п. Чубатому зъ Довгого 1 зр., п и Ольѣ Левицкôй въ Боднарова 2 зр., п. Скобельскому зъ Богородчанъ 2 зр., о. Озаркевичу зъ Сѣльця 1 зр., о. Вальницкому зъ Марковець 1 зр., о. Яцкевичу въ Пасѣчнои 1 зр., п и Винницкôй 1 зр. и д-ру Мандичевскому 2 зр. Заразомъ дякує выдѣлъ „Рускои Бесѣды“ Свѣтлому выдѣлови Касина мѣщаньского въ Станіславовѣ за безплатне ôдступленье салѣ касиновои на згаданый концертъ, а Вп. панинѣ Лойзанюкôвнôй за акомпаніованье. Вôдъ выдѣлу „Рускои Бесѣды“ въ Станіславовѣ, дня 23 вересня 1891. *Остапъ Левицкій* голова товариства, *И. Кокорудзъ.*

— **Зъ концерту „двайнацятки“ въ Коломыи,** устроеного дня 15 н. ст. вересня, дохôдъ brutto выносивъ 257.06 зр. а зъ надатками ôдъ Вп. Совѣнцкого 1 зр. и Лепкого 50 кр. — 258·56 зр. Розходу жь було: мѣсцевый комітетъ выдавъ 146.29 зр. а „двайнацятцѣ“ дано на еи выдатки 35 зр., отже загальный розхôдъ 181.29 зр. Чистого доходу на фондъ будовы руского народного театру остало ся 77 зр. 27 кр. — и тую квоту переславъ Вп. о. Кл. Кульчицкій зъ Коломыѣ на руки редакціи „Дѣла“, дякуючи при тôмъ въ имени Комітету Вп. наддавцямъ и всѣмъ, хто лишь причинивъ ся до удачѣ вечерка.

— **Товариство „Родина“ въ Коломыи** устроюе въ четверъ дня 1 н. ст. жовтня въ компатахъ своихъ вечерницѣ. Початокъ о годинѣ 8 ôй вечеромъ. Позаякъ вечерницѣ товариства „Родина“ удають ся все дуже добре завдяки заходамъ выдѣлу, то можна надѣяти ся, що й сей вечерокъ удасть ся въ кождого огляду добре.

— **Зъ Мѣльницѣ пишуть намъ**: Судъ повѣтовый въ Мѣльници не слухае окружника высшого суду краевого, наказавшого судамъ шанувати рускî свята, бо отъ на день 26 н. ст. вересня завôзвавъ кôлькохъ господарѣвъ-Русинôвъ зъ Кудринець, хочь того дня (Воздвиженье Ч. Хреста) въ Кудринцяхъ навѣть день храмовый. На дотычныхъ wezwaniach пôдписаный есть п. Закшевскій, аскультантъ. Той молодый панъ судья, прибувши сюда зô Львова, не узгляднюе святъ рускихъ и геть розсылае Русинамъ вôзваня на рускî свята. Годилось же бы ему застановитись надъ тымъ, що горожане-Русины мають таке саме право, якъ Поляки и ихъ bracia mojżeszowego wyznania.

— **Зъ концерту „двайнацятки“ въ Рогатинѣ** ôдбутого дня 21 н. ст. вересня с. р. приславъ на руки редакціи „Дѣла“ Вп. п. М. Грацикевичъ, директоръ філіи „Народнои Торговлѣ“ въ Рогатинѣ, суму 60 зр., яко чистый дохôдъ на фондъ будовы руского народного театру (Комітетъ надѣе ся, що ся сума ще збôльшить ся, бо богато особъ не понадсылали ще належитости за білеты.) Дохôдъ brutto зъ вечерка въ Рогатинѣ выносивъ 174·10 зр. выдаткôвъ було: мѣсцевыхъ 84·10 зр., двайнацятки на ея кошты 30 зр., разомъ 114·10 зр. отже осталось чистого доходу 60 зр. Въ рубрицѣ brutto мѣстять ся и наддатки ôдъ Вп.: о. Городецкого зъ Вербиловець 3 зр., п. Ивановича 1 зр. и п. Мацѣевича 1 зр.

— **Маґістратъ мѣста Львова** именувавъ на своѣмъ засѣданю зъ дня 24 н. ст. вересня Ем. Косу старшимъ совѣтникомъ маґістрату а Михайла Ряхловского секретаремъ въ ôддѣлѣ концептовôмъ.

— **На фондъ будовы руского народного театру** зложили весѣльнî гостѣ въ домѣ Вп. Тита Завчковского, судьѣ зъ Будзанова, при нагодѣ вѣнчаня его дочки Антонины зъ окôнченымъ богословомъ п. Омеляномъ Билинкевичемъ, суму 36 зр. Суму тую приславъ на руки редакціи „Дѣла“ Вп. Іосифъ Кульчицкій зъ Будзанова.

— **Въ домѣ Вп. пп. Пѣсецкихъ въ Котузовѣ** зôбрано дня 23 н. ст. вересня с. р. на фондъ будовы руского народного театру 8 зр. Въ окладцѣ найбôльшимъ даткомъ причинивъ ся Вп. п. Инолитъ Габрусевичъ, выслуженый народный учитель зъ Котузова. Зложену суму переславъ на руки нашои редакціи Вп. о. Теодоръ Цегельскій зъ Струсова.

— **Испыты однорôчныхъ охотникôвъ** 11 дівізіи ôдбували ся въ львôвскôмъ касинѣ войсковымъ ôдъ 18 до 25 н. ст. вересня пôдъ проводомъ ґенераль-майора Венцля. До испыту сѣдало 39 однорôчныхъ охотникôвъ зъ 30 и 80 полку пѣхоты. Результатъ испыту взагалѣ добрый бо на 39 увôльнено 33 ôдъ испыту практичного а лишь 6 мусѣло сей испытъ складати.

— **Въ справѣ розкладу ѣзды на зелѣзницяхъ галицкихъ на лѣтный сезонъ 1892** ѣздивъ на конференцію до Вѣдня начальникъ руху державныхъ зелѣзниць п. Керекарто. Пôсля вѣстей, потованыхъ польскими часописями, будуть поѣзды ôдходити зô Львова такъ само якъ до теперь зъ малыми лише змѣнами а на шляху Львôвъ-Краковъ прибуде другій поѣздъ поспѣшный, ôдходячій зô Львова коло 10 годины передъ полуднемъ а вертаючій назадъ до Львова рано такъ, щобы мати полученье зъ поспѣшнымъ поѣздомъ черновецкимъ, котрый мае выходити зô Львова о годину вчаснѣйше. Дирекція зелѣзниць державныхъ мае ôдъ 1 сѣчня урядувати на головнôмъ дворци, въ мѣстѣ же мае полишити ся лише каса, урядъ контролѣ доходôвъ, выдаткôвъ и матеріялôвъ а также бюро рекламаційне. На дворци буде урядувати секретаріятъ и ôддѣлы: руху, машинъ, консерваціи и комерціяльный; ôддѣлы тî будуть умѣщенî въ головнôмъ и прилеглôмъ будынку а мешканя, занятî теперь даромъ, будуть опорожненî. Въ давнôмъ дворци черновецкôмъ будуть мешкати лишь тî урядники, що въ интересѣ службы мусять на дворци мешкати, якъ начальники, касіеры, урядники руху и т. д. — Обсягъ дѣланя дирекцій львôвскои и краковскои мае бути розширеный такъ, що дирекціи будуть мати право переносити начальникôвъ поменшихъ стацій, що доси могло дѣяти ся лише за дозволомъ ґенеральнои дирекціи у Вѣдни; крôмъ того мають дирекціи одержати право именованя службы и низшихъ урядникôвъ. Языкомъ урядовымъ полишить ся и на дальше языкъ нѣмецкій.

— **Людвикъ Кошутъ** буде на другій рôкъ обходити 90 рôчницю своихъ уродинъ. Въ кругахъ независимого сторонництва въ Будапештѣ обговорюють вже теперь пляны святкованя сего торжества. Мѣжь иншими намѣряють тамъ купити мастнôсть Дабашь, де родичѣ Кошута похороненî и ôддати ихъ Кошутови яко дарунокъ ôдъ цѣлого народу.

— **Страшне злочиньство** сповнено въ лѣсѣ Шварцгостелецъ въ Чехіи 18 н. ст. вересня. Найдено тамъ въ згаданôмъ дни труна 19-лѣтнои дочки похатника Франца Ваґнера, привязаного до дерева. Трупъ мавъ глубоку рану на чолѣ и богато иншихъ на рôзныхъ частяхъ тѣла. Якъ доказано, стала ся дѣвчина жертвою звѣрского напастника, котрый зиасилувавъ еи а ôтакъ убивъ. Жандармерія выслѣдила вже убійника, волоцюгу Бавбина, котрого и ôддала властямъ судовымъ.

— **Львôвска рада повѣтова** ôдбула въ суботу 26 н. ст. вересня засѣданье, на котрôмъ ухвалено въ засадѣ: перевести загальный выкупъ довжникôвъ банку селяньского въ львôвскôмъ повѣтѣ. Довги, маючî выкупити ся выносять суму 132.389 зр. Выкупъ мае бути переведеный за помочею повѣтового товариства задаткового.

— **Огнѣ.** Въ пятницю вечеромъ погорѣло въ Грибовичахъ малыхъ въ повѣтѣ львôвскôмъ 8 селяньскихъ загородъ. Причина огню не звѣстна. — Дня 20 н. ст. вересня згорѣло 5 господарствъ въ Городищу черезъ неосторожнôсть крамаря, котрый наливавъ нафту при свѣтлѣ. Страта велика, а була бы й бôльша, коли бъ рускî „Соколы“ зъ Купчинець и Денисова не були наспѣли въ сиканками и огонь обмежили.

— **Приклонникъ просвѣты.** Провôдникъ шайки опришкôвъ, що то недавно коло Солуня, зловила Италіянця Солініого а выпустила его на волю вжь по зложенôмъ выкупѣ 2000 фунтôвъ (20.000 зр.) показавъ себе великимъ приклонникомъ просвѣты. Онъ переславъ недавно комітетови, закладаючому болгарскî школы въ Македоніи 170 фунтôвъ на цѣли шкôльнî.

— **Самоубійство спѣвачки.** Велику сензацію выкликало у Вѣдни самоубійство спѣвачки надворнои оперы, Маріи Вільтъ, котра въ четверъ коло 5-ои годины по полудни кинула ся зъ ôкна четвертого поверха на брукъ и на мѣсци забила ся. Марія Вільтъ, дочка убогихъ родичѣвъ осиротѣла скоро и знайшла притулокъ у родины Тренперôвъ, котрî выдали еи за архітекта Вільта. Вже яко замужна выступала она на концертахъ а ôтакъ рѣшилась выступати и въ оперѣ. Она спѣвала зъ початку въ Ґрацу, ôтакъ въ Лондонѣ а ôдъ 1867 року у Вѣдни. Ôдъ 1869 року була надворною спѣвачкою. Въ 1878 роцѣ уступила зъ надворнои оперы и спѣвала въ нѣй послѣдный разъ 1886 року а коли сего року выступила пôдчасъ торжества Моцарта, показало ся що вже зовсѣмъ стратила голосъ. Послѣдными лѣтами проживала Вільтъ у доньки замужнои за спѣвакомъ Ґоттінґеромъ въ Ґрацу. Маєтокъ покôйнои цѣнять на $^1/_2$ мілiона зр., бо хочь мала великî доходы, жила дуже скупо. Вже въ пôзныхъ лѣтахъ кохала ся кôлька разôвъ нещасливо. Зробила навѣть записъ въ высотѣ 100.000 зр. на дôмъ притулку для студентôвъ ґрацкого университету. Минувшого року запала такъ на роздразненье нервôвъ, що мусѣли ея взяти въ куратели. Сими днями поѣхала до заведеня д-ра Голендра для нервовыхъ и зъ-вôдси выѣхала нѣбы то до дентиста у Вѣдни, зъ-вôдки вже не вернула. Зъ Вѣдня пишуть, що якъ теперь показуе ся, Марія Вільтъ ôддала на весну 400.000 зр. тріестиньскому товариству „Assicurazioni Generali“ за рôчну ренту 33.000 зр. Перша рата мала бути заплачена 1 н. ст. падолиста. Спадкоємцѣ выдадуть товариству процесъ, бо кажуть, що Вільтъ була божевôльна.

— **100.000 зр. и 50.000 зр.** выносять обѣ головнî выграмî великои пражскои льотерiи. Звертаємо увагу нашихъ читателѣвъ, що тягненье наступить вже 15 н. ст. жовтня.

— **Двôйнî вѣсти.** Въ Краковѣ померъ звѣстный польскій ученый и професоръ антропольоґіи д-ръ Исидоръ Коперницкій въ 66 роцѣ житя. — Ôногды застрѣливъ ся у Львовѣ на высокôмъ замку 63-лѣтный Наполеонъ Ґрохольскій, бувшій офіціялістъ приватный. Причиною самоубійства була нужда. — Выставу пражску ôдвѣдало до 23 н. ст. вересня 1,914.041 осôбъ.

Посмертнî — ☩ — оповѣстки.

О. Александеръ Горникевичъ, парохъ Волкова коло Львова упокоивъ ся 27 н. ст. вересня въ 54-ôмъ роцѣ житя. Вѣчна ему память!

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Міністеръ торговлѣ именувавъ практикантôвъ почтовыхъ Ив. Квятковского, Корн. Петровича, Як Шрайбера, Іос. Шелигевича, Мих. Врублевского, Іос. Галюха, Олекс. Кисѣлевского Мих. Курка, Берт. Герціґа, Іос. Каліка и Сим. Вороблю — и експедиторôвъ почтовыхъ: Едм. Шторха и Ив. Машку асистентами почтовыми; дирекція-жь почтъ и телеґрафôвъ призначила: Ив. Квятковского для Пôдволочискъ, Корн. Петровича для Коломыи, Як. Шрайбера для Нового Санча, Іос. Шелигевича Мих. Курка и Ив. Машку для Ряшева, Мих. Врублевского и Ол. Кисѣлевского для Тернополя, Іос. Галюха для Бялои, Берт. Герціґа для Львова, Іос. Каліка для Станіславова, Сим. Вороблю для Живця и Едм. Шторха для Вадовиць.

— **Конкурсы.** Окружна рада шкôльна въ Пôдгайцяхъ розписуе конкурсъ на дѣйстнî посады учителѣвъ при школахъ єтатовыхъ: въ Бениѣ, Гайворонцѣ, Ицковѣ, Котузовѣ, Соколовѣ, Мужиловѣ, Сосновѣ, Божиковѣ, Горожанцѣ, Семикôвцяхъ зъ рускимъ, въ Славутинѣ и Бѣлокерници зъ польскимъ и въ Бекерсдорфѣ зъ нѣмецкимъ языкомъ выкладовымъ а при школахъ філіяльныхъ: въ Раковци и Телячи зъ рускимъ а въ Товстобабахъ зъ польскимъ языкомъ выкладовымъ. Крôмъ того розписуе ся конкурсъ на посады молодшихъ учителѣвъ при 2-клясовыхъ школахъ въ Новосѣлцѣ и Заваловѣ. Речинець до внесеня подань назначеный до кôнця жовтня. — Окружна рада шкôльна въ Старôмъ мѣстѣ розписуе конкурсъ на посады учительскî при школахъ єтатовыхъ: въ Биличи, Болозвѣ горѣшнôй, Городовичахъ, Росохахъ и Стрѣльбичахъ; при школахъ філіяльныхъ: въ Бусовискахъ, Коблѣ старôмъ, Коневѣ, Либуховôй, Недѣльнôй, Спасѣ, Стрѣлкахъ, Сушици рыковôй, Терлѣ, Тершевѣ, Топôльници, Тисовици и Воли коблянськôй та при двоклясовôй школѣ въ Старôй ропѣ на посаду управителя и молодшои учительки. У всѣхъ школахъ есть языкъ рускій выкладовымъ. Речинець до внесеня подань назначеный на 6 тыждневъ вôдъ часу оголошеня конкурсу. — Окружна рада шкôльна въ Сокали розписуе конкурсъ зъ речинцемъ до кôнця жовтня на посады учителѣвъ: а) при четырекласовôй школѣ мужескôй въ Сокали зъ языкомъ выкладовымъ польскимъ; б) при школахъ єтатовыхъ зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ: въ Перерослѣ, Волици комаровôй, Городловичахъ, Ульвôвку, Костишинѣ, Тишици, Хоробровѣ, Спасовѣ, Мановичахъ и Таркахъ, зъ польскимъ языкомъ выкладовымъ въ Ворохтѣ и зъ нѣмецкимъ въ Збоискахъ в) на посаду учительки при школѣ женьскôй въ Тартаковѣ зъ языкомъ выкладовымъ польскимъ; г) на посаду молодшого учителя при двокласовôй школѣ въ Тартаковѣ; д) на посады при філіяльныхъ школахъ зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ: въ Бараничахъ перетокахъ, Мысовѣ, Клюсовѣ, Комаровѣ, Первятичахъ, Радванцяхъ, Довжиевѣ, Осердовѣ, Хлопятинѣ, Горбковѣ, Конытовѣ, Бобятинѣ, Старогородѣ, Шарпанцяхъ, зъ выкладовымъ языкомъ польскимъ: Вербяжи, Боянчахъ, Гатовичахъ, Лѣщковѣ, Жабчи, Перемысловѣ, Махнôвци и Сулимовѣ.

Вже вийшовъ зъ друку

КОРОТКІЙ ВЫКЛАДЪ

НАУКИ ВѢРЫ И ОБЫЧАѢВЪ

для христіяньскои молодѣжи и женихôвъ зъ додаткомъ

„Рôкъ церковный“

т. є. поясненье важнѣйшихъ празникôвъ и обрядôвъ церковныхъ, написавъ **Анатоль Долиньскій** парохъ Якторова и Унева.

Книжочка ся обнимае 189 сторôнъ и може послужити яко **пôдручникъ до катехизацій въ Церквѣ и школѣ.** — Набути можна въ Ставропигійскôй книгарни у Львовѣ и у автора, почта Перемышляны. — ЦѢНА брошурованои 75 кр.; оправнои 90 кр. На почту упрашае ся долучити 5 кр.

УВАГА. Того самого автора печатае ся **„Наука вѣры и обычаѣвъ“** въ 3 томахъ и коштуе въ дорозѣ предплаты 3 зр., по выпечатаню 4 зр.

Телеграмы „Дѣла“.

Прага 28 вересня. На авдієнції автономічныхъ властей цѣсарь ôдповѣдаючи на промову маршалка Лобковича заявивъ бажанье, „щобы вже разъ въ тôй краинѣ наставъ такъ потрѣбный спокôй внутрѣшный“. Въ ратуши повитавъ цѣсаря бурмістръ Шольцъ лишь ческою промовою.

Будапештъ 28 вересня. Апоній выголосивъ бесѣду, въ котрôй сильно ударивъ на Сапаріого.

Парижь 28 вересня. Міністеръ Рібо при ôдкрытю памятника ґен. Федерба выголосивъ промову, въ котрôй зазначивъ користи зъ француско-россійской приязни и потребу мира для Франціи.

Стамбулъ 28 вересня. Урядово заперечують про послѣдни побѣды повстанцѣвъ въ Єменѣ.

Ню-Йоркъ 28 вересня. Положенье въ Хинахъ стае, що-разъ грôзнѣйше и вымагає интервенціи державъ. Россія не хоче прилучатись до спôльнои акціи фльотъ.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. К. Пет. въ Пер. Заплачено за пôвъ року. — **Вп. Ил. Лот. въ Пав.** До кôнця року ще 8 зр. — **Вп. Іос. Кор. въ Цет.** До кôнця року ще 6 зр. — **Вп. А. Анв. въ Вознес.** До кôнця року ще рôвно 5 зр. — **Вп. Е. Лот. въ Л.** До кôнця року ще 8 зр. — **Чит. „Ранна Зоря“ въ К.** Заплачено до кôнця с. р. — **Вп. Ом. Конот. въ Тер.** До кôнця року ще 6 зр.

Надôслане.

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на І-ôмъ поверсѣ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНИКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (площа св. Духа) напротивъ головного сходу.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні, зайцайти, и т. и. по цѣнахъ **найдешевшихъ. Репарації найдешевше и найскорше.**

Замовленя въ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“.**

Ц. к. австрійскій зелѣзницѣ державній.

Вытягъ зъ розкладу ѣзды важного ôдъ 1 червня 1891

(Пôсля годинника львôвского).

Одъѣздъ зô Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя

6 рано. Поѣздъ особ до Стрыя, Хирова, Нового Санча, Лавочного, Мукача, Будапешту, Станіславова и Гусятина.

10^{50} передполуд. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Сухой и Станіславова

8^{05} вечеръ. Поѣздъ особ. до Стрыя, Лавочного, Мукача, Будапешту, Станіславова и Гусятина.

8^{22} вечеръ. Поѣздъ особ до Стрыя, Хирова и Сухой

Въ напрямѣ до Черновецъ.

5^{04} рано. Поѣздъ особ. до Станіславова и Коломыи

9^{16} передполуд. Поѣздъ поспѣшный до Станіславова, Черновецъ, Ясеъ, Букарешту и Гусятина.

4^{30} по полуд. Поѣздъ особ. до Станіславова, Черновецъ, Ясеъ и Букарешту.

10^{34} вечеръ. Поѣздъ особ. до Станіславова, Черновецъ, Сучавы, Гусятина

Въ напрямѣ до Белзця.

9^{05} передполуд. Поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля

7^{40} вечеръ. Поѣздъ мѣшаный до Жовквы.

Приѣздъ до Львова.

Въ напрямѣ зô Стрыя.

7^{54} рано. Поѣздъ особ. зъ Сухой, Хирова и Стрыя.

9^{09} рано. Поѣздъ особ. зô Станіславова, Будапешту, Мукача, Лавочного и Стрыя

3^{42} по полуд. Поѣздъ особ зъ Сухой, Хирова, Гусятина, Станіславова и Стрыя.

1^{20} въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Нового Санча, Хирова, Гусятина, Станіславова, Будапешту, Мукача и Лавочного.

Въ напрямѣ зъ Черновецъ.

6^{33} рано. Поѣздъ особ. зъ Сучавы, Черновецъ, Станіславова.

2^{00} по полуд. Поѣздъ особ. зъ Букарешту, Ясеъ, Черновецъ, Станіславова и Гусятина.

8^{20} вечеръ. Поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Ясеъ, Черновецъ, Станіславова, Гусятина.

11^{52} въ ночи. Поѣздъ особ. зъ Коломыѣ, Станіславова, Гусятина.

Въ напрямѣ зъ Белзця.

6^{45} рано. Поѣздъ мѣшаный зъ Жовквы

4^{22} по полуд. Поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Авішѣ розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзницъ державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна на кождôй стаціи по цѣнѣ 6 кр. за примѣрникъ.

Одъ 1 н. ст. липня с. р. до 31 н. ст. серпня включно, переходять поѣзды безъ пересѣданя зъ Ряшева черезъ Ясло и Новый Санчь до Орлова и назадъ. Поѣзды сѣ мають въ Ряшевѣ безпосереднє полученье зъ ôдповѣдными поѣздами зелѣзницѣ Кароля Людвика а именно: зъ поѣздомъ ч. 26, ôдъѣздячимъ зô Львова о годинѣ 6 мін. 16 по полудни и поѣздомъ ч. 12, приѣздячимъ до Львова о годинѣ 8 мін 15. рано (пôсля годинника львôвского).

Укôнченый матуристъ

гімн. маючій довголѣтну практику, глядае лекціи на село.

Зголошеня ласкаві на адресу *І. А. въ Скалѣ* poste restante.

Комната кавалерска

зъ меблями або безъ меблѣвъ заразъ. Ринокъ ч. 36, III. поверхъ комната ôдповѣдна для вдôвця и емерита, бо есть зъ кухнею.

АНТ. ЩЕРБА

мужескій кравецъ

во Львовѣ, ул. Коперника ч. 10 або ул. Шайноха ч. 1.

мае честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Веч. Духовеньству свою ôдъ року 1873 истнуючу

РОБÔТНЮ МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

пôсля найновѣйшои моды, зъ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи ико Русинъ о ласкавй взгляды Вноп. П. Т. Публики и Веч. Духовеньства, поручаеся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкавй замовленя выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 2808

ПА-

расоль до дощу и до сонця ôдъ 1.20 до 12 зр. — Калошѣ мужескй и дамскй зъ фабрикъ россійскихъ по цѣнахъ фабричныхъ — шапки не пропускаючй воды по 50 кр.

поручае найдешевше

ТОРГОВЛЯ

Братôвъ Лянгнерôвъ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

Циркъ братôвъ Сідолі

Дирекція Цезаръ Сідолі

ул. Шпитальна ч. 3

Вô второкъ 29 н. ст. вересня

2 ВЕЛИКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ 2

Початокъ о год. 4-ôй по полудни и 8-ôй вечеромъ.

На пополудневе представленье цѣны вступу суть тй самй, якй були попередно передъ пантоміною.

На вечѣрнôмъ представленю

Циркъ пôдъ водою

або

Въ купеляхъ морскихъ въ Остендѣ.

Прегарна оріґінальна пантоміна.

Близшй информаціи подають плакаты и програма.

ЦѢНЫ МѢСЦЬ: Льожа для 4 осôбъ 8 зр., фотель въ льожи 1·50 зр., крѣсло въ партерѣ 1·20 зр., І мѣсце 80 кр., II. 50 кр., галерія 30 кр. Войсковй до фельдфебля и дѣти нижше 10 лѣтъ платять: І. мѣсце 50 кр., II. 30 кр., галерія 20 кр. Каса отворена ôдъ 11 до 1 и ôдъ 4½ по полудни до представленя

Зъ высокимъ поважаньемъ

ЦЕЗАРЪ СІДОЛІ

директоръ.

Повѣсти О. Федьковича

ЧАСТЬ І.

Сторôнъ 1—78. **Цѣна 20 кр** (съ пересылкою почт. 25 кр.)

Дôстати можна въ друкарни тов. им. Шевченка у Львовѣ и въ книгарни Ставропигійской.

ФЕЛІКСЪ и ЮЛІЯНЪ ЛЮБЕЛЬСКІ

МАҐАЗИНЪ и РОБÔТНЯ ФУТЕРЪ

Львôвъ, плящъ Галицкій ч. 13.

Пôдписанй мають честь повѣдомити Впов. П. Т. Публику, що отворили

маґазинъ и робôтню футеръ

де удержують на складѣ готовй футра дамскй и мужескй до звычайного ходу, юбки и зарукавки до ловôвъ, ґарнітуры дамскй, шапки дамскй и мужескй, фусаки, покрывала до саней, лôжокъ, приймають покрытя на футра и т. п. роботы входячй въ обсягъ кушнѣрства — рôвножь приймають футра переховувати черезъ лѣто.

Працюючи довшій часъ въ першорядныхъ магазинахъ у Вѣдни, Пештѣ, Варшавѣ и Кіевѣ, а также и у Львовѣ, можемо вповни вдоволити всякй вымоги Впов. П. Т. Публики и пôсля найновѣйшихъ фасонôвъ тревало, скоро та по найумѣреннѣйшôй цѣнѣ выготовляти роботы.

Поручаючи ся ласкавымъ взглядамъ, остаемо зъ поважаньемъ

4020 4—5 **Фелікс и Юліянъ Любельскй.**

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши ôдъ дня 12 лютого 1889 выдае

АСИГНАТЫ КАСОВИ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ

4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ

а всѣ находячй ся въ обѣгу 5%, **асигнаты касовй** зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ буть **опроцентованй по 4½% ôдъ 15 мая 1889.** 2318

Передрукъ не буде плаченый **Дирекція.**

Вже выйде небавомъ

Илюстрованый Календарь Просвѣты

на рôкъ 1892.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 60 кр.

Дôстати можна въ канцелярии „Просвѣты“ и вô всѣхъ бôльшихъ складахъ.

Десять медалѣвъ заслуги, диплёмъ признаня и диплёмъ гоноровый

на всесвѣтнôй выставѣ въ Антверпіи

за незрôвнанй

Выробы косметичнй, Тоалетнй и Парфумеріи.

Антілентіля. Нѣякій артикулъ тоалетный не може ити въ заводы що-до успѣху и доброты зъ Антілентілією. Се средство, одержане зъ ôдсвѣжуючихъ субстанцій, ухиляе въ короткôмъ часѣ **весняки, плямы печѣнковй, блямы и т. и., надае шкôрѣ свѣжу бѣлôсть, свѣжôсть и нѣжнôсть.** — Цѣна 2 зр.

Пілiптонъ волосю сивому и споловѣлому по кôлькоразовôмъ ужитю привертае красну барву. ПІЛІПТОНЪ не фарбуе, лише ôдмолоджуе волосье, котре пôдъ впливомъ сего ôдличного средства ôдзыскуе первѣстну барву, мягкôсть и ôдзыскъ. — Цѣна флякону 1 зр. 50 кр.

Валентінъ найсильнѣйше выпаданье волося вздержуе, цибульки волосяй взмôцнюе и до вытворюваня та поросту волося побуджае. Цѣлый флякопъ 3 зр. Пôвъ флякону 1 зр. 69 кр.

ПУДРЪ КНЯЖІЙ

не мѣстить жадныхъ металевыхъ примѣшокъ, есть се найчистѣйша и найнѣжнѣйша мучка ростинна, приємно прилягае до лиця, надае красну, природну бѣлôсть и есть неоцѣненымъ средствомъ до ґіґієнічной окраcы лиця

Пуделко мале бѣлого пудру 60 кр., цѣле 1 зр., зъ лебедикомъ 1 зр. 70 кр. Рожевый для бльондинокъ и кремовый для шатинокъ и брунетокъ, мале пуделко по 70 кр., бôльше зр. 1.10 зъ лебедикомъ зр. 1.60

Вода фіялкова. Усувае зъ лиця прищѣ, лишаѣ, угрики, попаданье и лущенье шкôры, выгладжуе морщинки и долики осповй. Лице ôдсвѣжуе выбѣлюе и вынѣжнюе. — Цѣна 1 зр.

Мыло косметичне ôдзначае ся надзвычайною нѣжностію и дуже приємнымъ запахомъ, лагôдно вплывае на нашкôрокъ, не допускае розпадатись рукамъ и лицю, дуже добре очищуе шкôру. Ухиляе веснянки и жовто-бурй плямы зъ лиця. — Цѣна 60 кр.

И. ИГНАТОВИЧЪ

у **Львовѣ** въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3, и улица Галицка ч. 35., **въ Краковѣ** Сукенницѣ ч. 20., и **въ Чернôвцяхъ** Ринокъ ч. 2.

Въ кождôй рускôй хатѣ

повинна знаходитись знаменита книжочка

И. БАШТОВОГО

УКРАИНСТВО

на лїтературныхъ позвахъ зъ Московщиною.

[Передрукъ зъ „Дѣла“]

Цѣна 50 кр. зъ пересылкою **55 кр.** Набути можна въ редакціи „Дѣла“.

Запросины до передплаты на XIII и XIV томъ

Рускои Историчнои Бібліотеки.

Томъ XIII вже выйшовъ и мѣстить: **Гетьманованье Ивана Выговского и Юрія Хмельницкого.** Томъ XIV друкуе ся (доси вже 5 аркушѣвъ) и выйде зъ кôнцемъ вересня с. р. и мѣстити-ме: **Гетьманованье Бруховецкого.** Оба томы въ оправѣ въ анґлійске полотно зъ золоченымъ вытискомъ и зъ пересылкою рекомандованою 3 зр. 10 кр. Брошурованй зъ пересылкою 2 зр. 60 кр

Передплату присылати переказомъ пôдъ адресою: ***Ол. Барвиньскій*** у Львовѣ, ул. св. Миколая 13

ВЕЛИКА ПРАГСКА ЛЬОТЕРІЯ.

ПОСЛѢДНЫЙ МѢСЯЦЬ.

Головна выграна

100.000 зр.

50.000 зр.

ЛЬОСЫ à 1 зр. поручають у Львовѣ: Авґ. Шеленберґъ, М. Йонашь, Сокаль & Лілієнъ, Кіцъ и Штофъ, Як. Штро, Л. Х. Верфель.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черкаьскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 209. Львôвъ, Второкъ 17 (29) вересня 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Лїтературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: **У Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО“ зъ лїтер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламація неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одноѣ стрôчки инсератовоѣ въ рубр. „Надôсланє“ по 20 кр. а. в.

Подяки числять ся по 10 кр. ôдъ стишка.

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты** и **залеглостей**.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ

Зъ ôдзывôвъ ґазетъ про гостину цѣсаря въ Празѣ зазначити годить ся голосъ Montagsrevue, котра згадавши про угоду ческу додае, що хочь шансы угоды суть захмаренѣ, то однакъ угода не закинена и есть незмѣнною цѣлею кождого австрійского правительства. Що-до Нѣмцѣвъ, то каже Montagsrevue, що конституція австрійска есть така, що надае всѣмъ народамъ рôвнѣ права, але всяка система адміністраційна оперта на національности мусѣла бы довести до загляды.

Вѣденьскій кореспондентъ Czas-у пише про надзвычайнѣ кредиты войсковѣ, що цифры подаванѣ вѣденьскими ґазетами опирають ся на здогадахъ и треба ждати, ажъ въ урядовыхъ жерелъ, по уложеню буджетôвъ, буде можна довѣдати ся автентичнѣ цифры. Однакъ здае ся, що міністеръ вôйны одержить около 10 міліонôвъ. Головну часть тои квоты ужиесь на скомплетованье компаній въ часѣ мира: зъ 70 на 100 вояков, а се вымагае утвореня 200 новыхъ посадъ офіцирскихъ. Що-до коштôвъ, котрѣ чинить дорожня поживы, именно жита, такожь закупно решты карабінôвъ репетієровыхъ, то тѣ суть помѣщенѣ въ звычайнôмъ буджетѣ.

Посолъ Штайнвендеръ складавъ въ Вілахъ передъ выборцами справозданье зъ своеи посольской дѣяльности. Въ тôй промовѣ провôдникъ націоналъ-ліберальôвъ выступивъ дуже рѣшучо противъ дотеперѣшнои полїтики лѣвицѣ, а именно противъ бесѣды посла Пленера въ Хебѣ. Лѣвици ôнъ закинувъ, що она виновата сему, що Нѣмцѣ черезъ стôлько лѣтъ були выключенѣ ôдъ всякого вплыву на веденье справъ державныхъ, бо она присилувала ґр. Таффого оперти ся на славяньско-клерикальнôй бôльшости а опôсля вже не стало рѣшучости, щобы опозицію на словахъ заострити абстиненцією. Ôдъ початку року справы стоять вже инакше въ кождôмъ разѣ, але само-обманомъ було бы думати, що лѣвиця одныиъ розмахомъ може знову змѣнити фронтъ та заняти на ново давне военне становище. Часы тѣ вже переминули. Лѣвиця готова теперь сама стати ся ядромъ новои бôльшости. До сего змѣряють такожь ей неустаннѣ запевненя, що въ случайнôю бôльшостію не можна нѣчого зробити, але, пôсля гадки бесѣдника, доси йшло дуже добре, бо одноголосно ухвалювано буджетъ, дальше диспозиційный фондъ а навѣть економічно дуже сумнѣвный проектъ Льлойда. Штайнвендеръ впростъ заперечуе, щобы нѣмецка бôльшôсть була можлива. Каже, що населенье чуе, що тутъ не розходить ся о интересы народу и взагалѣ не ходить о предметовѣ квестіи, але о заходы, щобы выконати якесь зґрупованье парляментарне. Населенье отже не бере нѣякого удѣлу въ тыхъ ґеніяльныхъ посуненяхъ шахами въ парляментѣ та хозае свою увагу на тôй часъ, коли справа буде йти наконець о народъ, о его потребы, а не о особистѣ амбіціи. И у реформѣ податку внесенôй Пленеромъ пос. Штайнвендеръ не знаходить великого добра. Черезъ проектоване знесенье 70-процентного додатку въ найнизшôй класѣ податку промыслового ремѣсникови вменшить ся податокъ лише о 2 зр. Що-жь се ему поможе, если ôнъ хатного податку буде платити щонайменше десять разъ стôлько и такожь десять разъ стôлько податку безпосередного? Мы напевно не будемо голосувати противъ пôльги, але такѣ проекты витаемо зъ мѣшаными чувствами, бо незначнѣ зменьшеня можуть лишь служити на те, щобы ще дальше ôдложити ґрунтовну реформу податкову, котра бы слабшѣ верствы населеня дѣйстно звôльняла. Впрочѣмъ не треба на реформу податкôвъ класти превеликои надѣѣ. Єсли бы хлѣборобъ и ремѣсникъ не платили навѣть нѣякого податку, то они мусѣли бы пôддатись руинѣ, якъ се стало ся зъ рôльникомъ старо-римскимъ, котрый не платнвъ податку. Свою надѣю посолъ Штайнвендеръ покладае въ зъедненю нѣмецкого народу. Нинѣ, сказавъ ôнъ, мы справдѣ ще далеко знаходимо ся ôдъ сего. Нинѣ выдатнѣ силы вдуть на те, щобы назадъ скласти парляментарный паралельоґрамъ силъ до правительства, выробити означенѣ формальнѣ взаемины та показувати минимѣ успѣхи своихъ діалектичныхъ штукъ. То все треба разъ залишити, не треба вязати ся полїтикою клюбôвъ та фракцій, котра зовсѣмъ противна до дѣйстного житя та его жаданъ. Треба поставити ся на ґрунтѣ своего народу а свобôднѣ ôдносины до правительства не повиннѣ уважатись лише переходовымъ станомъ, але природнымъ та тревалымъ. Посолъ Штайнвендеръ высказавъ ся противъ бôльшости зложенои зъ Полякôвъ и зъ лѣвицѣ та сказавъ, що именно въ Австріи не можна ôдъ справъ державныхъ выключити одну або бôльше народностей. Що-до справъ економічныхъ то ôнъ заявивъ ся за тымъ, щобы зелѣзницѣ и весь оборотъ, асекурацію и кредитъ пôддати пôдъ державну контролю.

Зъ Петербурга доносять до Pol. Corr., що россійскій міністеръ справъ внутрѣшныхъ, Ґіресъ, котрый зачавъ 22 с. м. свою ôдпустку подорожію до Венеціи и горѣшнои Италіи, поступить мабуть на короткій часъ до Парижа, щобы тамъ ôдвѣдати свого сына, будучого першимъ секретаремъ при россійскôй амбасадѣ. Повороту Ґіреса въ ôдпустки до Петербурга выжидають на початокъ падолиста.

Міністеръ Дурново внѣсъ до затвердженя рады державнои выготовленый проектъ закона, пôсля котрого россійскій пôдданий тратить приналежнôсть до россійскои державы въ отсихъ случаяхъ: 1) если безъ дозволу россійского правительства приняли горожаньство иншои державы; 2) если безъ дозволу вступили до службы войсковои або цивільнои чужои державы; 3) если, проживаючи за границею, не вернули до краю въ означенôмъ речинци на зазывъ россійского правительства; 4) если, обжалованѣ о провину карну, скрывали ся и не ставили ся въ означенôмъ речинци передъ судъ. Крôмъ того проектованый законъ орѣкае, що женщины, що ôддають ся за чужинцѣвъ, вже тымъ самымъ тратять россійске пôдданьство, але жены тыхъ, що выступили въ россійского пôдданьства, не тратять пôдданьства, если самѣ на се не пристануть.

Россійскѣ дневники заговорили такожь про подорожь нашого цѣсаря до Чехіи. Въ Петербурзѣ уважають цѣсарску подорожь ознакою, що цѣсарь не хоче роздувати непокоячихъ вѣстей, якѣ появили ся по зъѣздѣ въ Шварценавѣ и по бесѣдѣ ерфуртскôй. Дальше та подорожь мае давати доказъ, що нѣмецко-австрійскѣ ôдносины змѣнились по кронштадскихъ торжествахъ въ такій способъ, що цѣсарь волить ѣхати до Праги, нѣжь бути въ здеклярованôмъ конфліктѣ зъ найлѣпшою частиною своихъ пôдданыхъ. До сихъ ôдзывôвъ N. fr. Presse робить такѣ примѣтки: „Бесѣда ся не ясна. Доси люде не знали, що зъѣздъ въ Шварценавѣ выкликавъ непокоячѣ вѣсти, а рôвно-жь не знали и сего, що подорожь до Праги мае бути запереченьемъ сихъ вѣстей. Дальше не знати, якъ кронштадскѣ торжества вяжуть ся въ цѣсарскою подорожію, бо звѣстно, що подорожь заповѣджено вже въ половинѣ мая, отже въ такôмъ часѣ, коли въ Петербурзѣ нѣхто не гадавъ о марсельянцѣ. Россійскѣ дневники вже наконець повиннѣ забути ѣ ту привычку, щобы кожду внутрѣшну подѣю въ Австріи ставляти въ звязь зъ Россією. Петербургъ може и есть осередкомъ россійского ґльобу, але Россія не е осередкомъ земскои кулѣ та внутрѣшна полїтика въ Австріи иде своимъ ходомъ безъ взгляду на Россію и на нитки, котрѣ пряде россійска полїтика.“

При справѣ мѣжнародной акціи державъ противъ Хинъ впадало именно се въ очи, що Россія, котра яко найблизшій сусѣдъ Хинъ найбôльше интересована въ поведеню хиньского правительства противъ чужинцѣвъ, не хотѣла брати участи въ уложенôй демонстраціи фльотъ. Новѣйшѣ вѣсти зъ Петербурга вже доносять, що россійске правительство рѣшае ся прилучитись до дипльоматичнои акціи державъ въ користь чужинцѣвъ въ Хинахъ, але участи Россіи въ демонстраціи фльотъ нема чого выжидати. „Новое Время“ выразно зазначае бажанье Россіи розширити свою територію коштомъ Хинъ. Въ сѣй статьи згадуесь рôвножь, що въ Хинахъ зайде величезный переворотъ, котрый може довести до змѣны династіи а навѣть до того, що величезна держава розпаде ся на бôльше число независимыхъ державъ. Россія повинна скрѣпити не лишь свои позиціи войсковѣ але и торговельнѣ на границы Хинъ. — Лондоньскѣ ґазеты доносять про акцію хиньского правительства для охороны чужинцѣвъ, що зъ стороны Хинъ предложено державамъ сумы грошевѣ на ôдшкодованье за втрату житя и майна, чотирохъ проводирѣвъ страчено, а двацять одинъ засуджено на прогнанье зъ краю. Хиньску ескадру вышлесь на рѣку Ґабъ для охороны Европейцѣвъ, бо они тамъ найбôльше загроженѣ. О сѣмъ послѣднôмъ средствѣ запевнивъ хиньскій посолъ въ Парижи, Чінґъ-Чанґъ, міністра Рібота.

Köln. Ztg. доносить зъ Оснабріку о промовѣ канцлера Капрівіого, котрый загостивъ до того мѣста въ нагоды ювилею 78 полку пѣхоты. Мѣжь иншимъ зайшовъ Капрівî до ратуша а на повитанье бурмістра ôдповѣвъ довшою промовою: Глянувши въ минувшôсть покаже ся, що теперѣшнôсть выскала. Обавы, чи теперѣшный станъ удержить ся, суть безпôдставнѣ. Нѣхто въ монархôвъ не хоче колотити миръ и выкликувати европейскихъ воєнъ, а такожь аліянсы державъ найновѣйшими часами не дають причины до занепокоєня. Они суть лишь доказомъ давнѣйшихъ ôдносинъ, а бути може, що послужать до укрѣпленя европейской рôвноваги такои, яка була давнѣйше. Нѣ одно европейске правительство, пôсля гадки Капрівіого, не бажае вôйны, котра въ своихъ наслѣдкахъ мусѣла бы мабуть перемѣшити всѣ попередни вôйны.

При нагодѣ ôдкрытя памятника ґен. Федербъ въ мѣстѣ Бапомъ, въ департаментѣ Па де кале, выголосивъ міністеръ справъ заграничныхъ, Рібо, промову. Згадавши про чесноты ґенерала, натякнувъ на сегорôчну подорожь францускои ескадры та сказавъ: Европа, нерѣшуча довшій часъ, признала вконци Франціи справедливôсть. Одинъ монархъ, огляднный а крѣпкій въ своихъ постановахъ, высказавъ публично свои глубокѣ симпатіи, якѣ его край лучать зъ Францією. (Оклики: Най жие царь! Слава Франція! Слава Россія!) Народъ россійскій и царь Россіи заявили Франціи сердечну приязнь, але кронштадскѣ подѣѣ не дозваляють намъ призабути такожь о демонстраційнôмъ повитаню фльоты въ Даніи, Швеціи и Норвеґіи, именно же о величавôмъ повитаню въ Портсмесъ. Выходячи зъ того нова ситуація не означае нѣякъ, що треба звернути ся на новый шляхъ полїтичный, бо дотеперѣшна полїтика була въ своихъ наслѣдкахъ надто успѣшна, щобы Франція сама мала ей змѣнити теперь, коли збирае ей овочѣ. Франція не нарушить мира, котрого гôдно може теперь стеречи. Франція буде старати ся и на будуче заховати розвагу и зимну кровь, котрѣ приспорюють ѣй поважанье у народôвъ и впевняють добутье приналежного ѣй становища.

Гостина цѣсаря въ Празѣ.

Въ часѣ cercle по дворскôмъ обѣдѣ въ суботу цѣсарь въ бесѣдѣ зъ бурмістромъ Праги д-ромъ Шольцомъ зôйшовъ такожь на демонстраціи въ часѣ принятя рôзныхъ гостей, що зъѣздили ся на выставу до Праги — и сказавъ, що се его дôткнуло и що то були непатріотичнѣ демонстраціѣ. Заразомъ высказавъ цѣсарь надѣю, що такѣ демонстраціи бôльше нѣколи не повторять ся.

Вже о год. 7-ôй рано въ недѣлю бувъ цѣсарь зъ архикн. Францомъ Фердинандомъ на богослуженю въ замковôй каплици а опôсля архикнязь Францъ Фердинандъ выѣхавъ зъ Праги до Конопиштъ. О год. 9 ôй ôдбула ся авдієнція членôвъ краевого выдѣлу, бурмістра Праги, Райхенберґа а заразомъ всѣхъ 220 презесôвъ радъ повѣтовыхъ, ческихъ и нѣмецкихъ пôдъ проводомъ краевого маршалка кн. Лобковича. Краевый маршалокъ выголосивъ передъ цѣсаремъ бесѣду по чески и по нѣмецки, въ котрôй высказавъ найбôльшу вдячнôсть за заведенье автономіи громадскои, повѣтовои и краевои, бо се середъ многихъ институцій впроваджѣныхъ въ житье въ часѣ довгого панованя цѣсаря займае найперше мѣсце. Цѣсарь ôдповѣвъ найперше по нѣмецки а ôдтакъ по чески: Зъ радостію приннявъ заявленье, що и на будуче они будуть стояти на сторожи автономіи, щобы трудити ся для добра и потребъ краю, та дуже утѣшивъ ся сердечнымъ принятьемъ въ столици Чехіи. При тôмъ высказавъ цѣсарь подяку за доказы вѣрности та любови, а такожь запевнивъ, що старае ся о розвитокъ та пôдпомогу духового и матеріяльного добра сего краю. Ческе королѣвство може бути певне его батькôвскои ласки та зичливости. „Щобы безнастаннѣ змаганя, — казавъ цѣсарь по чески — сего надѣю ся и выжидаю, осягнули въ тôмъ краснôмъ краю миръ, зарôвно потрѣбный для мого дорогого королѣвства ческого, якъ для добра цѣлои державы, щобы они найшли у всѣхъ патріотичныхъ одиницъ повне посвяченя, безинтересовне спôвдѣланье. Въ тыхъ змаганяхъ мое дороге королѣвство ческе може ôдъ мене все выжидати батькôвскои ласки и зичливости.“ Опôсля ôдбуло ся представленье зôбраныхъ. Цѣсарь розпытувавъ ся про ôдносины въ повѣтахъ. Бурмістрови Шольцови сказавъ цѣсарь, що радуе ся зъ свѣтлого принятя въ Празѣ, а на те бурмістръ ôдповѣвъ, що якъ разъ населенье дуже щасливе, бо бачить у себе цѣсаря. Бурмістрови Райхенберґу цѣсарь сказавъ, що вже чувъ о красныхъ приготовленяхъ, якѣ тамъ роблять ся на его приѣздъ. Потôмъ принимавъ цѣсарь краевого маршалка на особнôй авдієнціи, котра тревала пôвъ годины.

О 1-ôй годинѣ зачавъ цѣсарь объѣздити по мѣстѣ та звиджувати важнѣйшѣ заведеня и замѣтнѣ памятки старинного мѣста Праги. Задля непогоды цѣсарь ѣхавъ въ зачиненôмъ повозѣ а напередъ него ѣхавъ бурмістръ Праги. Народъ витавъ всюды цѣсаря дуже радостно. Насамперед звидѣвъ цѣсарь мôстъ Кароля IV на Старôмъ мѣстѣ и тутъ ожидали на цѣсаря мѣскѣ урядники. Цѣсарь приглядавъ ся великому спустошеню, пытавъ ся о подробицѣ катастрофы та теперѣшнои ôдбудовы мосту. Опôсля поѣхавъ до женьскои семінаріи, де привитавъ его шкôльный совѣтникъ Гриесъ. На его привѣтъ цѣсарь ôдповѣвъ, що пересвѣдченый, що будучѣ учительки дôстануть добре фахове образованье, але такожь и патріотичне. До памятнои книжки цѣсарь записавъ свое имя по чески. Выслухавши народный гимнъ и выголошенѣ поезіи цѣсарь оглянувъ докладно заведенье. Зъ-вôдси цѣсарь поѣхавъ до Рудольфінумъ (промысловый музей). Ту принимали цѣсаря директоръ касы ощадности, выдѣлъ ческои касы ощадности, товариство приятелѣвъ штукъ, товариство промыслового музея та консерваторіи. При представленю присутныхъ цѣсарь довше говоривъ зъ провôдникомъ ческихъ Нѣмцѣвъ д-ромъ Шмейкалемъ. О 3-тôй годинѣ заѣхавъ цѣсарь до ратуша и зачавъ оглядати ôдъ старинноѣ судовоѣ салѣ. Ту мѣска репрезентація зôбрала ся въ комплетѣ и пôднесла окликъ „слава!“ Ôдтакъ цѣсарь звидѣвъ историчну каплицю та по чески вписавъ ся до памятнои книги. Зъ ратуша цѣсарь поѣхавъ на промыслове нове передмѣстье Праги Голешовичѣ. О год. 6-ôй вечеромъ ôдбувъ ся дворскій обѣдъ. На него запрошено ческу шляхту, декихъ членôвъ краевого выдѣлу та деякихъ послôвъ, мѣжь ними Шмейкаля та Ріґера. По обѣдѣ выѣхавъ цѣсарь въ друге на выставу. Тамъ мало бути, якъ доносять, дуже богато звиджуючихъ и о год. 5 по полудни загальне число звидѣвшихъ выставу дôйшло до двохъ міліонôвъ. Всѣ павільоны на выставѣ були величаво удекорованѣ. Цѣсарскій павільонъ горѣвъ електричнымъ свѣтломъ а свѣтильна фонтанна выглядала предчудно. Вечеромъ о год. 8 ôдбувъ ся равтъ у краевого маршалка кн. Лобковича, на котрый було запрошеныхъ 300 особъ а мѣжь ними Ріґеръ и Шмейкаль. Цѣсарь приѣхавъ на равтъ о год. 9 тôй и бувъ на нѣмъ цѣлу годину. Кажуть, що сей фактъ бувъ найкрасшимъ моментомъ въ дотеперѣшныхъ торжествахъ.

Руско-католицкій синодъ у Львовѣ.

Сегодня ôдбувае ся въ церкви семинарскôй повне засѣданье членôвъ синоду.

Вчера Gazeta Narodowa помѣстила такѣ вѣсти про синодъ:

„Въ пятницю и въ суботу ôдбували комісіи синодальнѣ форсовнѣ засѣданя; иде тамъ остро и опозиційно, священики рускѣ безженадны высказують при делеґатѣ папскôмъ и епископахъ свою гадку, не обвиваючи нѣчого въ бавовну.

„Характеристичнѣ суть ôдповѣди на деякѣ пытаня. На запытанье: „Чи не належало бы деякѣ посады, вымагаючѣ свобôдного ума и безнастанного посвященя, обсаджувати священиками безженными?“ — ôдповѣли ôтцѣ собору резолюцією до папы, щобы взагалѣ знѣсъ целібатъ, бо ôнъ причиню ся въ значнôй части до религійного индеферентизму и есть причиною богато соблазней.

„На запытанье: чи не належало бы зъ огляду на syllabus Пія IX. змѣнити ôдповѣдно катихизмы и пôдручники шкôльнѣ, высказали отцѣ собору свою гадку, що въ нинѣшныхъ часахъ, прикрыхъ для церкви католицкои и вѣры, невôдповѣдно займати ся дрôбничками схоластичными, а годилось бы звернути головно увагу на те, щобы вѣра взагалѣ не упадала и недовѣрство не ширило ся. Самъ арх. Чяска признавъ справедливôсть богато удачнымъ замѣтамъ практичныхъ душпастирѣвъ. О. Чяска вдоволеный ихъ отвертостію и кôлька разôвъ высказавъ ся, що клиръ есть дѣльный и образованый, але неведенье целібату о. Чяска приписуе тому, що священики рускѣ читають бôльше дѣла свѣтскѣ въ языкахъ краевыхъ, нѣжь аскетичнѣ латиньскѣ.

„Супротивъ рѣшучои неохоты отцѣвъ собору до всѣхъ дальше сягаючихъ новинъ, синодъ по ухвалѣ деякихъ дрôбницъ буде розвязаный, а дебаты будуть ужитѣ яко матеріялъ до предложень для слѣдуючого синоду.

„Нинѣ [с. е. въ понедѣлокъ] приходить на порядокъ дневный важне пытанье: чи и о скôлько належало бы для добра религіи обмежити священикамъ мѣшати ся до справъ полїтичныхъ.“

Подаемо статью Gazet-ы Nar., подôбно якъ вчера статью Kurjer-a Lw., полишаючи ôдвѣчальнôсть за змѣстъ редакціи.

Нинѣшный Dziennik Polski повтаряе вчерашну, звѣстну нашимъ читателямъ, статью Kurjer-a Lw. п. заг. „Z tajemnic Synodu ruskiego“. Хотяй Dziennik на вступѣ застерѣгае ся, що вѣсти Kurjer-а подае „очевидно на его одвѣчальнôсть“, то все-таки опôсля до поодинокихъ уступôвъ Kurjer-овои статьѣ додае ôдъ себе менторскѣ для синоду замѣтки, очевидно зовсѣмъ злишнѣ, бо насамперед треба бы сконстатувати: чи все, що подавъ Kurjer, есть правдою? — а дуже велике пытанье: чи якъ разъ найбôльше „сенсаційнѣ“ уступы не суть выдумкою... Найбôльшу „сенсацію“ въ статьѣ будять уступы про мниме переконуванье делеґата папского однымъ членомъ синоду, що въ синодѣ не повиненъ засѣдати еп. Куиловскій, бо будучи въ повстаню ôнъ проливавъ кровь, а въ Парижи при высвячуваню его о

томъ не знали, а дальше уступъ про мнимый проектъ введеня якo святыхъ до церкви рускои навѣть Арбусса и Торквемады. Намъ въ такій „сензацію" не хоче ся вѣрити — якъ се вже й вчера мы зазначили, — и радимо польскимъ дневникамъ справу руского синоду трактувати поважнѣйше.

НОВИНКИ.

— **Польскій передвыборчій комітетъ въ Бучачи** пôдъ проводомъ якогось барона Маріяна Блажовского в маючій складати ся зъ 24 членôвъ, нѣбы-то на половину зъ селянъ, поставивъ и оголосивъ уже въ дневникахъ кандидатомъ на посла до сойму Володислава Чайковского, презеса бучацкои рады повѣтовои и посла до рады державнои. Оголошенье тои кандидатуры наступило немовь у ôдповѣдь на оголошену рускимъ комітетомъ бучацкимъ кандидатуру посла Олександра Барвѣньского. Отже не заносить ся на те, до чого передъ кôлькома днями взывавъ Поляковъ въ Przegląd-ѣ дописуватель зъ Бучача „А—n", щобы Поляки одноудушно ôддали свои голосы п. Олександрови Барвѣньскому. Буде, якъ бувало...

— **Выставу огородничо-пчôльничу** въ ботанічнôмъ городѣ у Львовѣ отворено въ суботу дня 26 с. м. Урядили ей два товариства: пчôльничо-огородниче и господарске. Выставу ôдкрывъ пресъ товариства пчôльничо-огородничого Жигмонтъ Дембовскій. Вôнъ зазначивъ, що выстава есть скромна, може навѣть убога, але тымъ важна, що мѣстить самй краевй продукты. Причиною, чому она взглядно убога, суть сегорôчнй нещастя елементарнй. По нѣмъ промовивъ пресъ тов. господарского п. Выбрановскій. Выстава мѣстить ся въ павільонахъ городу ботанічного а богато оказôвъ помѣщено на дворѣ. Число выставцѣвъ, особливо зъ провінціи, мале. Найбôльше мѣсця заняли двѣ львôвскй фірмы огородничй, Гіліха и Климовича. Они выставили дуже гарну огородовину: всякй цвѣты, величезнй гарбузы, бураки и т. п. Зъ провінціи найгарнѣйшй оказы прислали аматоры огородництва, що удержують теплярнѣ, вченыхъ огородникôвъ и величезнй сады и. пр. князь Сапѣга зъ Красичина. Отже суть на выставѣ зъ ихъ огородôвъ дуже гарнй овочѣ, ярина, пальмы, цвѣты, рослины для прикрасы, щепы зъ овочами, годованй у вазонахъ, але продуктôвъ хлопскихъ на выставѣ не видко. Огороднича школа тарнôвска прислала ярины и кôлька грудъ землѣ, на котрôй они годованй [земля тая — глина жовтава та збита, и справдѣ дивуватись треба, що на нѣй выгодовано таку гарну ярину]. Крôмъ ще деякихъ фірмъ львôвскихъ пôднести треба выробы учителя народного Антона Яроллі въ Краснôй коло Надвôрнои, котрый выставивъ флашки зъ винами овочевыми, медомъ, повила и вôскъ. Дѣлъ пчôльничій дуже слабо заступленый. Крôмъ кôлькохъ улїѣвъ и трехъ машинъ до вытисканя меду зъ рамокъ — нема бôльше нѣчого. Гута скла въ Жовквѣ выставила вазонъ и банѣ склянй для городôвъ. Крôмъ того можна видѣти рôжнй приряды огородничй и выробы зъ дерева. Всѣ теплярнѣ огорода ботанічного отворенй и можна туда заходити.

— **Конкурсъ.** Зъ початкомъ 1891/2 шкôльного року опорожнила ся одна стіпендійна запомога имени архикняжны Ґізелѣ, призначена „Народнымъ домомъ" у Львовѣ зъ институтскихъ доходôвъ по 100 зр. рôчно для кандидатокъ учительскихъ и выплачувана въ пôврôчныхъ ратахъ по 50 зр. зъ кôнцемъ кождого шкôльного пôврôку до окôнченя студій. Хотячй старати ся о тую запомогу повиннй на руки настоятельствъ своихъ науковыхъ заведень до 30 н. ст. падолиста внести до управляючого совѣта „Народного дому" у Львовѣ свои подания и выказати ся, що 1) суть рускои народности и держать ся руского церковного обряду, 2) примѣрно поводять ся, 3) суть бѣднй, 4) образують ся на учительки въ публичнôмъ або приватнôмъ правомъ публичного надѣленôмъ заведеню, роблять добрй поступы въ наукахъ и приписанй испыты зъ добрымъ успѣхомъ складають и — 5) ôддають ся науцѣ руского языка и рускои літературы зъ добрымъ успѣхомъ.

— **Факультетъ медичный** мае бути отвореный у Львовѣ въ 1897 роцѣ. Сими днями предложило правительство выдѣлови краевому декларацію, щобы край зобовязавъ ся выбудувати двѣ клініки для выкладôвъ практичныхъ и заведеня для положниць, примѣненыхъ до вымогôвъ факультету медичного. До сеи будовы обовязало ся правительство причинити ся зъ своеи стороны сумою 150.000 зр., платною въ трохъ ратахъ. Першу рату мае правительство выплатити при розпочатю будовы. Выдѣлъ краевый пôдписавъ сю декларацію зъ застереженьемъ позволеня сойму и поробивъ въ декларацію деякй змѣны, на котрй референтъ правительства зъ своеи стороны згодивъ ся. Для обговореня сеи справы и одержаня фахового погляду на будову заведеня для положниць, скликавъ выдѣлъ краевый анкету, котра передъ кôлькома днями ôдбула засѣданье пôдъ проводомъ д-ра Гошарда. Въ складъ анкеты увôйшли мѣжъ иншими: професоръ д-ръ Адамъ Чижевичь, професоръ д-ръ Марсъ, докторы: Опольскій, Меруновичь, Зембицкій, Шрамъ, Мерчиньскій и д-ръ Бобжиньскій яко референтъ намѣстництва. Д-ръ Чижевичь и д-ръ Марсъ промовляли за системомъ павільоновымъ такъ, що заведенье для положниць мѣстило бы ся въ трохъ осôбныхъ будынкахъ. Анкета признала погляды сей оправданымъ, однакожь зъ увагы на грунтъ и фонды на будову, якъ такожь и сю обставину, що системъ павільоновый побôльшивъ бы кошты будовы о 70.000 зр., рѣшила, що на теперь не може на сей системъ згодити ся. Ôттакъ выбрано стислѣйшій комітетъ для выготовленя планôвъ. До комітету выбранй проф. д-ръ Чижевичь, д-ръ Меруновичь, Яновскій, совѣтникъ будôвництва Бравнсайсъ и д-ръ Савицкій.

— **Православный синодъ** церковный збере ся въ Черновцяхъ въ середу 30 н. ст. вересня. Правительство не именувало доси застереженыхъ собѣ трехъ свѣтскихъ членôвъ. При новôмъ выборѣ свѣтского ôдпоручника въ округѣ становецкôмъ перепавъ знову совѣтникъ Чеховскій. Выбрано тамъ вôйта зъ Бросковичь, Брагу.

— **Товариство аптикарѣвъ галицкихъ** ôдбуло оногды загальнй зборы у Львовѣ пôдъ проводомъ Вивюрского. По принятю справозданя выдѣлу, выбрано на слѣдуючій рôкъ презесомъ Вивюрского, заступникомъ Лазовского а до выдѣлу увôйшли: Ґрущиньскій, Яблоновскій, Піпесъ, д-ръ Рукеръ, Райнъ, Володимирскій и Лисовскій. Заступниками выбранй: Грабовскій, Ляховичь, Подгурскій и Енґлендеръ.

— **Комісія испытова въ Дублянахъ для кандидатôвъ** на учителѣвъ низшихъ шкôлъ рôльничихъ зъ языкомъ выкладовымъ польскимъ оголошуе, що кандидаты, старающй ся о посады фаховыхъ учителѣвъ, можуть складати передъ сею комісією испыты учительскй въ языцѣ польскôмъ. Подания о припущенье до испыту треба вносити до міністерства рôльництва въ початкомъ зимового або лѣтного пôврôку.

— **Страйкъ робôтниковъ переплетничихъ у Львовѣ** розпочавъ ся въ понедѣлокъ. Застрайкувало загаломъ 59 робôтникôвъ, мѣжъ котрыми есть кôлька жонатыхъ. Въ недѣлю була депутація челядникôвъ переплетничихъ у инспектора промыслового п. Навратиля и представила ему свои баження. П. Навратиль приймивъ депутацію дуже добре и обѣцявъ вплывати на майстрôвъ, щобы згодили ся на оправданй жаданя челядникôвъ. Знова однакожь не есть загальна и въ деякихъ робôтняхъ ôдбувае ся робота дальше. Стало ся се тамъ, де майстры самй пристали на декотрй жаданя челядникôвъ.

— **Результатъ испыту однорôчныхъ охотникôвъ** 11 дівізіи есть слѣдуючій. Испытъ здали: Бѣлецкій, Бермесъ, Днѣстряньскій, Домачекъ, Де Льожь, Дорожиньскій, Дубицкій, Енґель, Ґаєстъ, Ґельбгаасъ, Гутковскій, Галька, Єколь, Кобакъ, Кубскій, Крайчицкій, Маканъ, Менцесъ, Осташевскій, Огоновскій, Ріґеръ, Репка, Пйонтковскій, Петецкій, Польончикъ, Павловскій, Штамфестъ, Швангъ, Трехеръ, Захаріясевичь, Згорляковичь. Загаломъ було управненыхъ до складаня испыту 41, въ нихъ ôдступило 5, не здало 5 а 31 зложили испытъ.

— **Прогульковй поѣзды** зô Львова до Бруховичь, якъ намъ доносить дирекція зелѣзниць державныхъ, перестали ôдъ нинѣ ходити.

— **Убійство дитины.** Въ ночи на 26 н. ст. вересня повила дитину Катерина Витушиньска, 23-лѣтна слуга въ дворѣ въ Рудѣ а привезши оногды дитину до Львова нѣбы, щобы ей умѣстити у своеи сестры, занесла дитину въ дебры коло лѣсу цѣсарского. Прийшовши на мѣсце — якъ каже — пересвѣдчила ся, що дитина вже не жила, бо по дорозѣ удусила ся черезъ сильне обвиненье хусткою и притисканье до грудей. Витушиньску, що признала ся до умысного убійства дитины и вже разъ була карана за покиненье дитины, увязнено. Труна дитины доси не ôднайшли.

— **Испыты однорôчныхъ охотникôвъ въ Перемышли** ôдбували ся пôдъ проводомъ Ґенерала-майора Адровского. До испыту зголосило ся 16 однорôчныхъ охотникôвъ и 2 пôдофицирôвъ резервовыхъ. Испыту не здало 5 охотникôвъ а 8 ôдступило ôдъ испыту.

— **Самоубійство.** Зъ Озѣрнои доносять, що тамъ застрѣливъ ся вчера о 3 годинѣ по полудни въ касарни стаціонованый тамъ жандармъ Брембскій. Куля перейшла черезъ голову и смерть наступила заразъ. Причиною самоубійства було то, що черезъ неувагу Брембского утѣкъ арештантъ, котрый мавъ ôдсидѣти кôлька днѣвъ въ арештѣ. Се вже друге самоубійство жандарма въ брôдскôмъ ôддѣлѣ сего року, бо передъ недавнымъ часомъ застрѣливъ ся жандармъ въ Краснôмъ.

— **Страшна пригода** лучила ся оногды при поѣздѣ зелѣзницѣ державнои на просторони мѣжъ Сѣховомъ а Львовомъ. Кондукторъ Александеръ Шиманьскій упавъ зъ ступѣня ваґону и найшовъ смерть пôдъ колами поѣзду.

— **Вписы на львôвску політехніку** зачинають ся 1 а потревають до 14 н. ст. жовтня. По скôнченю того речинця можна буде записувати ся лишь за дозволеньемъ міністерства просвѣты. Новоступаючй звычайнй слухачѣ мають зголошувати ся у деканôвъ своихъ факультетôвъ пôдъ 1 до 4 н. ст. жовтня, слухачѣ-же надзвычайнй и дальнѣйшй звычайнй до 8 н. ст. жовтня. Близшй подробицѣ подае проґрама, котру можна купити у портіера за цѣну 30 кр.

— **Львôвскй стіпендіи.** Маґістратъ мѣста Львова розписуе конкурсъ на стіпендіи зъ фундаціи мѣскои для сирôтъ хлопцѣвъ и дѣвчатъ въ высотѣ 72 зр. рôчно. Стіпендіи тй призначенй для сирôтъ, приналежныхъ до мѣста Львова, въ вѣку ôдъ 6 до 12 лѣтъ, религіи христіяньскои, слюбного походженя. Стіпендіи тй служать сиротѣ до окôнченя шкôлъ народныхъ взглядно до 12 року житя. Подания заосмотренй метрикою, свѣдоцтвомъ смерти родичѣвъ взглядно ôтця, свѣдоцтвомъ убожества выставленымъ дотычнымъ комісаріятомъ и урядомъ парафіяльнымъ а также потверджeньемъ приналежности до громады мѣста Львова выставленымъ мѣскимъ урядомъ конскрипційнымъ треба внести до маґістрату найдальше до 1 н. ст. падолиста.

— **„Народный Домъ" у Львовѣ** роздасть сего року 12 стіпендійныхъ запомогъ и стіпендій ученикамъ высшихъ и середныхъ шкôлъ а то: три стіпендійнй запомоги зъ фундаціи Целевича по 100 зр., двѣ такй запомоги по 80 зр. зъ фонда Блажкевича, одну запомогу въ сумѣ 100 зр. зъ фонда архикняжны Ґізелѣ для однои ученицѣ женьскои учительскои семинаріи, одну стіпендію въ высотѣ 50 зр. имени Целевича, двѣ стіпендійнй запомоги по 40 зр. зъ фонда Васильковского, одну стіпендійну запомогу въ сумѣ 60 зр. имени Панковича, одну таку запомогу въ высотѣ 50 зр. имени Куземского а вкôнци одну стіпендію въ высотѣ 200 зр. имени цѣсаря Франца Іосифа І.

— **Снѣгъ.** Зъ Станіславова доносять, що въ надвѣрняньскихъ горахъ упавъ 24 н. ст. вересня снѣгъ. Найвысша гора въ тôй околици „Сивуля" покрыта грубою верствою снѣгу. Зъ тои причины дуже похолоднѣло и на улицахъ Станіславова можна бачити кожухи.

— **Огнѣ.** Въ Кривчичахъ коло Львова згорѣло въ недѣлю по полудни 6 загородъ селяньскихъ. — Въ Тернополи погорѣло въ пятницю пять жидôвскихъ домôвъ. — Въ Свидовôй и Антоновѣ коло Товстого було въ послѣднôмъ тыжднѣ кôлька огнѣвъ.

— **Памятникъ для писателя ґр. Ал. Фредра у Львовѣ** задумавъ выставити выдѣлъ польского літературно-артистичного кола. Памятникъ (зъ публичныхъ складокъ) мае бути ôдкрытый зъ великимъ торжествомъ 20 н. ст. червня 1893 яко въ 100-лѣтну рôчницю уродженя того писателя.

— **Ехільоґъ страшнои катастрофы зелѣзничои пôдъ Сенъ Манде у Франціи,** о котрôй мы свого часу писали, ôдбувъ ся передъ судомъ поліціи поправчои въ Парижи. Судъ засудивъ начальника стаціи въ Венсанъ на 4 мѣсячный арештъ и 500 франкôвъ кары а рôвночасно засудивъ дотичне товариство зелѣзниче на заплату значнѣйшого ôдшкодованя раненымъ пôдчасъ тои катастрофы и родинамъ погибшихъ.

— **Доходы англійскихъ епископôвъ.** Достойники англійскои церкви стоять пôдъ взглядомъ матеріяльнымъ далеко лучше, якъ ихъ протестантскй товаришѣ въ иншихъ краяхъ. Такъ мае архіепископъ лондоньскій 20.000 фунтôвъ штерлінґôвъ рôчного доходу, архіепископы ліверпульскій, манчестерскій и кентерберійскій побирають по 15.000 а йоркскій 10.000 фунтôвъ рôчно.

— **При доповняючôмъ выборѣ** одного члена рады повѣтовои зъ ґрупы громадъ сельскихъ въ Товмачи выбраный Петро Атаманюкъ зъ Долины. — При доповняючôмъ выборѣ 10 членôвъ рады повѣтовои въ Станіславовѣ зъ мѣста Станіслава выбранй: кс. Ив. Айзельтъ римо-кат. катехитъ высшои школы реальнои, адвокатъ д-ръ Илія Фішлеръ, Ліпа Гальпернъ, Кашіль Кізлеръ, Стан. Ляховичь, поборець податковый, Давидъ Лянді, купець Кароль Пискоръ, Зеґм. Реґенштрайфъ, адвокатъ д-ръ Шидловскій и нотарь д-ръ Генр. Затей.

— Въ справѣ появившихъ ся послѣдними днями вѣстей о судьбѣ **Ивана Орта** пише Fremdenblatt, що въ компетентныхъ кругахъ не знають о нѣчôмъ такôмъ, що могло бы захитати припущенье що корабель „Санта Марґарета" загинувъ.

— **Выдѣлъ краевый** установивъ яко мінімумъ платнѣ для бурмістра въ Станіславовѣ 2000 зр., для заступника бурмистра 800 зр. а для платного асесора 400 зр.

— **Третй зборы мѣжнародного институту статистичного** ôдкрыто 28 н. ст. вересня въ будынку унiверситетскôмъ у Вѣдни. Президентъ Равзонъ ôдкрывъ зборы промовою, по чôмъ міністеръ Ґавчь промавлявъ по нѣмецки и по французки пôдносячи значенье статистики и розвôй тои науки въ Австріи и заявляючи, що правительство буде все змагати тй попирати. Равзонъ ôдчитавъ справозданье въ языцѣ французскôмъ, зъ котрого показуе ся якй поступы зробила статистика за послѣдныхъ кôлька лѣтъ. Въ зъѣздѣ беруть участь офіціяльно: Єгипетъ, Англія, Бельґія, Данія, Франція, Греція, Италія, Австрія, Португалія, Россія, Швеція, Швайцарія, Сербія, Испанія, Угорщина и Сполученй Державы. Нѣмеччина не есть офіціяльно репрезентована. Предсѣдателемъ выбрано одноголосно шефа секційного Штернеґа.

— **Нове вынайденье.** Тимченко, механікъ унiверситету въ Одесѣ, выготовивъ приряд, котрый назвавъ aquaped омъ. Єсть се родъ велъоципеду водного. Тимченко ôдбувавъ на нѣмъ прогульки на просторони 45 верстъ. Кошты споряджени акваподу выносять 150 рублѣвъ.

— Зъ Петербурга доносять, що тамъ умеръ оногды знаменитый писатель россійскій **Иванъ Александровичь Гончаровъ.** Уродивъ ся ôнъ 18 червня 1813 року въ Симбирску, учивъ ся въ Москвѣ и по окôнченю унiверситету служивъ въ міністерствѣ скарбу а ôттакъ комунікацій въ Петербурзѣ. Зъ службы выступивъ Гончаровъ 1873 року. Вже его перша повѣсть „Обыкновенная исторія" (1847) поставила его въ рядахъ першихъ писателѣвъ европейскихъ, але найбôльшій розголосъ осягнувъ Гончаровъ повѣстею „Обломовъ" (1859 р.), переведеною на всѣ европейскй языки а котру и редакція „Дѣла" подала перекладомъ въ своôй „Бібліотецѣ найзнаменитшихъ повѣстей". Крôмъ того написавъ ôнъ ще повѣсть „Обрывъ" (1870 р.), описъ подорожи наоколо землѣ „Фреґатъ Паллада" (1862 р.), котру ôдбувъ яко секретарь въ рр. 1852—1854 на корабли „Палладѣ" и повѣсть „Четыре очерка" (1881 р.).

— **Дрôбнй вѣсти.** Въ Кутнагорѣ въ Чехіи умеръ Іосифъ Бравнъ, молодый, талановитый ческій писатель въ 27 роцѣ житя. — Въ Петербурзѣ померъ д-ръ Ковалевскій професоръ тамошного унiверситету. — Цѣсарь дарувавъ громадѣ Томановичѣ въ повѣтѣ мостискôмъ 100 зр. на будову школы. — Коло Бурґосъ въ Испаніи наѣхали на себе два поѣзды при чôмъ сѣмъ осôбъ забило а чотирнацять тяжко поранило.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Намѣстникъ именувавъ концепістôвъ намѣстництва: Чесл. Кобузовского въ Вадовицяхъ, Ант. Мравинчица въ Яслѣ и Ив. Матковского въ Рогатинѣ комісарями повѣтовыми а практикантôвъ концептовыхъ намѣстництва: Ад. Пребѣлецкого въ Перемышли, Волод. Ружицкого у Львовѣ и д-ра Богуся. Амбросевича въ Мостискахъ концепістами намѣстництва. — Краева рада шкôльна именувала Вільг. Кефферміллерову дѣйстною учителькою въ Мацошинѣ повѣта жовкôвского.

— **Перенесеня.** Намѣстникъ перенѣсъ комісарôвъ повѣтовыхъ: Леоп. Белдовского зъ Бжеска до Скалату, Тад. Бобжиньского зъ Ясла до Синока и Люд. Кукульского зъ Кольбушовои до Бжеска; концепістôвъ-же намѣстництва: Здисл. Страдіота зъ Скалату до Бжеска и Вол. Ружицкого зô Львова до Жовквы; вкôнци практикантôвъ концептовыхъ намѣстництва: Стан. Тишковского зъ Косова до Коломыи а Вінк. Прибиславского зъ Коломыѣ до Косова.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣденъ, 29 вересня. Пос. Хлюмецкій выголосивъ въ Новôмъ Ичинѣ політичну бесѣду, въ котрôй высказавъ надѣю, що въ радѣ державнôй не прийде до спорôвъ національныхъ и буде можна перевести економічнй реформы.

Прага 29 вересня. Вчера, въ день св. Вячеслава, ôдбули ся зборы молодо-ческихъ мужѣвъ довѣрія и ухвалено резолюцію, въ котрôй домагають ся признаня правно-державного становища для Чехіи.

Берлинъ 29 вересня. Ґазеты обговорюють промову Капрівіого въ Оснабріку и пôдносять въ нѣй запевненя мира. — Амбасадоръ россійскій ґр. Шуваловъ вручить цѣсареви Вільгельмови власноручне письмо царя.

Петербургъ 29 вересня. Міністерство вôйны зарядило завести въ цѣлôй арміи бездымный порохъ.

Лондонъ 29 вересня. Times доносить, що Россія заняла краину Памиръ.

Бѣлградъ 29 вересня. Сава Груичь именованый посломъ въ Стамбулѣ, Стоянъ Басковичь въ Букарештѣ и д-ръ Джорджевичь въ Атинахъ. Говорять, що презесь кабінету Пасичь мае уступити за-для резолюцій на зборахъ въ Зайчарѣ.

Переписка Редакціи и Адмiнiстраціи.

Вп. Читальня „Ранна Зоря" въ Калуши. Заплачено до кôнця липня с. р. [у вчерашнôмъ числѣ зъ недогляду въ корректѣ выйшла похибка.]

Надôсланє.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ „КОПЕРНІКОМЪ"
ул. Театральна ч. 6 (площь св. Духа)
напротивъ головного одваху.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнй, рейсцайґи, и т. и. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.
Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ".

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

поручае

найлѣпшй перфумы и воды тоалетнй

ôдзначенй 10 медалями заслуги и 2 дипльомами признаня,

а то:

Перфумы ясминову, фіялкову, рожеву, резедову, конвалієву, Ylang-Ylang, Jockey-Club, Ex-Bouquet Millefleurs и т. д. Фляконики по 25, 40, 75 кр. 1 зр. 1·50 и т. д.

Перфумы королевои Марисеньки знамен. флякон 2 зр.

Вода львôвска загально звѣстна и побирана за-для свого приємного, ôдсвѣжаючого и довготревалого запаху, до скрапляня одягôвъ, хустокъ и розприскуваня въ комнатахъ. Флякониикъ меншій 80 кр. бôльшій 1 зр. 50 кр.

Вода варшавска ôдзначае ся надзвычайно приємнымъ цвѣтовымъ запахомъ. Фляконикъ меншій 95 кр., бôльшій 1 зр. 80 кр.

Вода левандова подвôйна и вода левандово-амброва суть загально уживанй до возприскуваня въ комнатахъ за-для свого приємного запаху. Фляконъ 50, 70, 90 кр. и 1·40 зр.

Воды колоньскй знаменитй. Фляконики по кр. 15, 20, 25. 40, 50, 80 1 зр., 1·50.

Купувати можна у Львовѣ въ торговляхъ власныхъ ул. Коперника ч. 3, и ул. Галицка ч. 13; въ **Краковѣ**: Суконницѣ ч. 20; въ Чернôвцяхъ: Ринокъ ч. 2.

СКЛАДЪ КАВЫ

найлѣпшого рода

АРТУРА КОСЦИЦКОГО

у Львовѣ, Хорущина 22

Цѣны въ мѣсци 1 кільо зр. 1·90
на провінціи 4 3/4 кільо зр. 9.60 франко.

Не маю цѣлкомъ тыхъ родôвъ кавы котрй иншй пôдъ назвою мого знамени оголошують; кождый самъ може пересвѣдчити ся, чи дôстане деинде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя що-до якости и смаку.

Найлѣпша кава палена зр. 1·20.
1/8 кільо найлѣпшои гербаты 75 кр.
1/8 кільо найлѣпшихъ окрушкôвъ 50 кр.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Ч. 210. Львôвъ, Середа 18 (30) вересня 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Литературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: **У Львовѣ** Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро листь ул. Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платиѣ у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошения принимають ся по цѣнѣ 6 кр. ôдъ однои стрôчки инсератовои въ рубр. „Надѣслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числять ся по 10 кр. ôдъ стишка.

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатниковъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

У Львовѣ дня 30 н. ст. вересня 1891.

Провінціяльнымъ синодомъ руско-католицкои церкви, котрый ôдбуваєсь у Львовѣ, интересувались всѣ Русины, якъ духовнѣ такъ и свѣтскѣ, уже за эдалегôдь передъ скликаньемъ ёго, а головно бажали дôзнати ся, чи не мае ôнъ въ планѣ чогось для руско-католицкои церкви и для руского народу некористного въ тôмъ напрямѣ, що може схоче нарушити въ де-чôмъ загарантованѣ католикамъ Русинамъ повнѣ права ихъ обряду. Тому бажаню певности годѣ й дивуватись, коли зважати, що въ остатныхъ часахъ судилось Русинамъ галицкимъ дожити кôлька несподѣванокъ въ тôмъ взглядѣ, — досыть нагадати способъ зарядження реформы Василіянъ и скасованье трираменныхъ хрестôвъ, — котрѣ то несподѣванки вызликали, якъ звѣстно, велике огôрченье середъ свѣдомыхъ масъ суспôльности рускои, а велике огôрченье очевидно не може лежати въ интересѣ церкви.

Зъ нагоды теперѣшного синоду можемо нинѣ выявити, що середъ суспôльности рускои, не довѣрювавшои, чи справдѣ сей синодъ не буде мати на цѣли нарушеня въ де-чôмъ правъ нашого обряду, кружила ôдъ весны и черезъ лѣто гадка — скликаня вѣча у Львовѣ, на котрôмъ Русины зъ цѣлого краю мали зазначити зъ натискомъ береженье правъ руского обряду. До вѣча того остаточно не прийшло лишь за-для того, бо зъ кругôвъ компетентныхъ запевнено, що о якôйсь тенденціи нарушеня нашого обряду й бесѣды не може бути, — синодъ буде займатись справами натуры зовсѣмъ невинной.

Мѣжь тымъ нинѣ по ôдкрытю синоду — якъ показуесь — таки може бути и есть бесѣда о деякихъ такихъ проектахъ, котрѣ будь-що-будь мають тенденцію нарушити права нашого обряду. Порôвнавши сей фактъ зъ попередными запевненями, мы можемо вывести лишь таке заключенье, що вже въ остатнôмъ часѣ тенденцію синоду змѣнено. При строгôй тайнѣ про все, що дѣесь на синодѣ, не можна, очевидно, знати, але если сегодня треба вже приймити за фактъ, що духовеньству зôбраному на синодѣ предложено до приняття проектъ, щобы чи то епископы, чи настоятелѣ семинарій мали право уживати якихсь средствъ на вытворюванье зъ питомцѣвъ семинарій целебсôвъ, — то се-жь уже очевидный першій великій крокъ до введеня целібату въ руско-католицкôй церквѣ. Рôвно-жь ясна рѣчь, що если духовеньство зôбране на синодѣ енергічно опреесь проектови введеня мѣжь святыхъ рускои церкви значного числа — бо, якъ голосять вѣсти, до сорокъ — латинниковъ, то очевидно мусять побоюватись, що принятье сего проекту нарушило бы права окремѣшности нашого обряду.

Не треба й казати, що все те сильно занепокоило всѣхъ Русинôвъ, щиро дбаючихъ о добро своеи церкви та й свого народу, и покищо велику свою надѣю покладають они на совѣсть, на глубоке почутье обовязку супротивъ своеи церкви та й свого народу и одвѣчальности передъ исторіею у зôбраныхъ членôвъ синоду. Стоячи твердо и неустрашимо за ненарушимостію правъ свого обряду и церкви, они ôддадуть неоцѣнену услугу самôй руско-католицкôй церквѣ въ Галичинѣ, котра лишь тогдѣ може бути вповнѣ забезпечена передъ сумною судьбою, яка постигла другѣ бувшѣ католицкѣ провінціи рускѣ, если збереже запоручену ѣй и освячену самостôйнôсть свого обряду. Sapienti sat.

Не тôлько въ краевôй пресѣ, але и въ позакраевôй, якъ свѣдчать вѣсти мѣщенѣ въ Neue freie Presse и въ иншихъ дневникахъ вѣденьскихъ, констатуеся недовѣріе Русинôвъ до интенцій нинѣшного синоду.

Neue freie Presse доносить пôсля своихъ информацій зъ Львова:

„Хотяй члены греко-кат. синоду наконець зобовязали ся держати въ тайнѣ нарады, то все-таки поволи продирають ся мѣжь публику вѣсти, котрѣ кажуть заключати, що недовѣріе унїатского духовеньства до намѣрень скликавшихъ синодъ ще цѣлкомъ не зникло та що духовеньство не зовсѣмъ дае вѣру запевненю, що всякій замахъ на всхôдный обрядъ и якй-небудь пробы латинізаціи будуть залишенѣ. Настрôй опозиційный дасъ замѣтити особливо середъ синодальныхъ членôвъ зъ низшого духовеньства. Особливо сильный опôръ стрѣчае проектъ ввести въ литургічнѣ книги молитвы за 28 остатными часами въ Римѣ оголошеныхъ святыхъ, мѣжи тыми такожь за Игнатія Льойолю и за испаньскихъ великихъ инквізиторôвъ Домініканъ Арбуеса и Торквемаду. Катихиты, беручѣ участь въ синодѣ, вказували на те, що книжки историчнѣ, уживанѣ въ школахъ, мѣстять въ собѣ величанье испаньскои инквізиціи. Проекты на скороченье богослуженя такожь не знаходять прихильного приняття, и здаєсь, що супротивъ тои опозиціи прийдуть пôдъ ухвалу тôлько менче дразливѣ внесеня. Оповѣдають такожь, що одинъ пенсіонованый краковскій професоръ богословія выступивъ противъ управнення до голосу ново-именованого станиславôвского епископа Куиловского, ôддавши критицѣ канонічне поступованье при высвяченю Ёго, ôдносячи, що еп. Куиловскій зъ оружіемъ въ руцѣ воювавъ пôдъ Бемомъ, а потôмъ не дôставъ суспензы.“

Одвѣчальнôсть за повысше наведенѣ вѣсти полишаемо редакціи Neue freie Presse, а що-до деякихъ ôдкликуемось на те, що мы сказали вже въ дняхъ попередныхъ, именно, що не хочесь намъ вѣрити анѣ въ мниме предложенье приняття мѣжь святыхъ до нашои церкви инквізиторôвъ Арбуеса и Торквемады, анѣ въ исторію дотыкаючу еп. Куиловского. Нинѣ показуе ся, якъ непрактичне есть зобовязуванье членôвъ синоду до держаня строгои тайны, бо черезъ те по-при вѣсти правдивѣ можуть ширитись и неправдивѣ а при строгôй тайнѣ нема навѣть способу урядово спростувати вѣсть неправдиву...

Про выборы до буковиньского православного синоду

пише черновецка „Буковина“:

„Выборы до буковиньского православного синоду закôнчились и дали новый доказъ пôдступнои фальшивости румунізаторôвъ, що, на жаль, ведуть нинѣ верхъ мѣжь Волохами. Вже другій разъ показали румунізаторы, що всяка угода зъ ними, яко людьми перетельными, не тôлько безъ всякои важности, але й просто обиджаюча. Доки такѣ люде представляти-муть буковиньскихъ Волохôвъ, доти не буде порозумѣня межи Волохами а Русинами. Покажемо хôдъ сеи пôдступнои політики румунізаторскои при сихъ выборахъ.

„Вже на передвыборчѣ зборы скликали румунізаторы тôлько такихъ Русинôвъ, ôдъ котрыхъ могли надѣятись найдальшои податливости, всѣхъ иныхъ по просту поминено. На сихъ зборахъ выбрано спôльный комітетъ священичій и свѣтскій, котрый мавъ поставити кандидатôвъ. Самъ, а особливо приступленьемъ выбраныхъ на сѣмъ зборѣ Русинôвъ до комітету, ставъ ся влишнымъ вже уконституований особный рускій комітетъ выборчій, а приняттьемъ чотырохъ кандидатôвъ-Русинôвъ въ спôльнôмъ свѣтскôмъ комітетѣ яко мінімумъ жадань Русинôвъ — о чôмъ, на жаль, румунізаторôвъ уже напередъ завѣдомлено приватною дорогою, ôдняло всяку причину до акціи особного руского комітету. Заспавши Русинôвъ навѣть выдрукованьемъ ôдозвъ, на котрыхъ фігурували й кандидаты-Русины, взяли ся румунізаторы въ консисторіи до тайнои агітаціи противъ кандидатôвъ Русинôвъ, не выслали й однои ôдозвы въ часъ и на руки Русинôвъ въ рускихъ повѣтахъ выборчихъ. Про що дбали комітетовѣ Русины, не знаемо, але видко, що не допильнували повѣреного имъ дѣла.

„Головно ходило румунізаторамъ не допустити до выбору проф. Єротея Пѣгуляка, котрого нѣ ласка паньска, нѣ грозьбы, нѣ просьбы не зведуть зъ правои рускои дороги, ба навѣть не замкнуть ёго красномовныхъ устъ. Се знали румунізаторы добре. До потайнои агітаціи румунізаторскои консисторіи и замовчаня кандидатуры проф. Пѣгуляка, котрый пробуваючи въ горахъ о нѣчôмъ и не знавъ, треба додати ще й бездѣяльнôсть прочихъ Русинôвъ, а й пôдпиранье кандидатуры кôцманьского начальника Синтивчука ще й зъ нишои стороны. Такимъ способомъ при дуже малôй участи выборцѣвъ, самого „причету“ церковного, выбрано слабою бôльшостію начальника Синтивчука. У всѣхъ громадахъ, де припадково дôзнали ся въ послѣдной ще хвили о кандидатурѣ проф. Пѣгуляка, упали всѣ голосы на него.

„Супротивъ кандидатуръ Русинôвъ сов. Ераста Чеховского и контрольора Николая Влада высунули консисторники и ихъ послушники кандидатуры Волохôвъ дѣдича Флёндора и старосты Таборы, а супротивъ посла падкомісаря Ивана Тимѣньского кандидатуру писаря Томюка. Що одинъ посолъ Тимѣньскій таки выбраный, се належить приписати тому, що ôнъ одинъ дбавъ лично о свôй выбôръ, звѣстивши Русинôвъ заставнецкого повѣта въ приватной дорозѣ о своѣй кандидатурѣ.

„Оттакъ закôнчила ся друга угода Русинôвъ зъ румунізаторами.“

Гостина цѣсаря въ Празѣ.

Въ понедѣлокъ припадавъ праздникъ св. Вачеслава, патрона Чехіи, тожь по улицяхъ Праги появились величезнѣ товпы людей зъ доохрестныхъ сѣлъ. На торжественнôмъ богослуженю, ôдправленôмъ кард. Шенборномъ въ катедрѣ, цѣсарь явивъ ся въ ораторіи. Костелъ бувъ биткомъ наповненый селянами. Вôдъ 1-шои год. въ полудне, зачавъ цѣсарь дальше свою переѣздку по публичныхъ заведенихъ. Въ Старôмъ мѣстѣ поступивъ до промысловои школы, ôдтакъ до нѣмецкои школы народнои св. Трініта и до ипотечного банку.

При входѣ до нѣмецкои школы народнои бурмістръ д-ръ Шольцъ представивъ ся цѣсареви яко президентъ окружнои рады шкôльнои и яко голова громады, до котрои належить старати ся о удержанье шкôлъ. Громада сей обовязокъ выконуе зъ пожертвованьемъ и совѣстно. Цѣсарь зъ вдоволеньемъ принявъ се заявлене и высказавъ свою радôсть, що молодѣжь учить ся въ здоровыхъ и красныхъ будынкахъ. „Якй шкôльнй будынки я доси въ Празѣ бачивъ — сказавъ цѣсарь, — то се впростъ палаты. Нехай громада й дальше зъ такою самою ревностію старае ся о выповненье та образованье молодежи.“ Въ ипотечнôмъ банку витали цѣсаря краевый маршалокъ и ґр. Зденко Тунъ.

Зъ черги переѣхавъ цѣсарь на передмѣстя Праги: Жишкôвъ и Карлинъ. Оба передмѣстя становлять окремѣ громады адміністраційнѣ. Въ Жишковѣ представлялися цѣсареви члены рады громадскои и дѣти шкôльнѣ вышли на стрѣчу, при чôмъ дѣвчата подали цѣсареви гарну китицю цвѣтôвъ. Передмѣстье Карлинъ пристроилось на повитанье цѣсаря величаво. Крôмъ величавои брамы входовои побудовано на передмѣстю чотири менчѣ брамы тріюмфальнѣ, а все то було обильно прикрашене декораціями и хоругвами. По повитаняхъ зô стороны бурмістра и рады повѣтовои перейшовъ цѣсарь до костела св. Кирила и Методія, де выжидавъ кардиналъ Шенборнъ, а опôсля поступивъ до ратуша. Довше задержавъ ся цѣсарь надъ рѣкою Велтавою, де будуесь пристань а ôдтакъ приглядавъ ся памятникови, поставленому въ честь піонирôвъ, котрѣ погибли въ часѣ послѣдной повени. Опôсля спытавъ ся цѣсарь, хто робивъ проектъ до сего памятника а по высвѣдченю сказавъ, що памятникъ пречудный. Корабль на рѣцѣ прикрашено фляґами, цвѣтами, ґірляндами и фестонами. По огляненю цѣсарь замѣтивъ, що звидженье сего всего було дуже интересне.

О 6-ôй годинѣ ôдбувъ ся ґалевый обѣдъ — а о 8½ поѣхавъ цѣсарь на представленье въ новôмъ нѣмецкôмъ театрѣ, де выставили оперу Масканього Cavaleria rusticana силами берлиньскими. При представлюваню спытавъ ся цѣсарь интенданта театру д-ра Шлезінґера, чи досыть публики заходить до нѣмецкого театру. Д-ръ Шлезінґеръ ôдповѣвъ, що досыть. Въ Празѣ знаходить ся крôмъ нового театру нѣмецкого, ще краевый нѣмецкій театръ. Цѣсарь мавъ замѣръ скорѣйше приѣхати на представленье, але власне цѣле мѣсто було илюміноване а стискъ народу на улицяхъ бувъ такъ великій, що лишь поволи мôгъ цѣсарскій повôзъ переѣхати до театру. На улицяхъ могло знаходити ся до 200 000 людей. Илюмінація була такъ пречудна, що навѣть нѣмецкѣ ґазеты признають, що Прага представляла чарôвный видъ приманюючій. Найкраще були илюминованѣ музей, монастырь шляхоцкихъ дамъ, выстава, театръ. На городѣ князѣвъ Лобковичѣвъ и на горѣ Лоренца пускано ракеты. По представленю цѣсарь обѣхавъ мѣсто.

На обѣдѣ дня попередного цѣсарь ôдзначивъ д-ра Шмейкаля и Ріґера розговорюючи зъ ними досыть довго. До Праги приѣхавъ пос. Пленеръ а крôмъ міністра Шенборна есть въ Празѣ такожь міністеръ рôльництва ґр. Фалькенгайнъ.

Вô второкъ дня 29 вересня цѣсарь звиджувавъ дальше мѣсто и передмѣстя Праги. Въ двохъ промовахъ того дня згадавъ цѣсарь мимоходомъ, але досыть выразно, про ческо-нѣмецку угоду. Коло 9 тои годины рано оглянувъ катедру и подôбно приглядавъ ся могилѣ св. Ивана Непомука та каплицю св. Вячеслава. О 10-ôй год. ôдбула ся загальна авдіенція а мѣжь иншими бувъ на нѣй такожь проводникъ старо-Чехôвъ Ріґеръ. По звидженю нѣмецкои семинаріи учительскои и величавои касарнѣ арх. Альбрехта поѣхавъ цѣсарь на передмѣстье Смихôвъ. На ческу бесѣду бурмістра ôдповѣвъ цѣсарь въ тôмъ разѣ лишь по нѣмецки: „Незвычайно радую ся, що вступаю до сего мѣста и що тутъ обѣ народности живуть зъ собою въ згодѣ та спокôйно працюють разомъ въ громадскôй радѣ, для добра загалу.“ Дальше цѣсарь звидѣвъ базиліку св. Вячеслава, новый музей ческого королѣвства и наконець поѣхавъ на передмѣстье Винограды.

О 6-тôй год. ôдбувъ ся дворскій обѣдъ, на котрый була запрошена переважно найвысша аристократія нѣмецка и ческа. О 7-ôй год. на площи Радецкого зôбрались ческѣ и нѣмецкѣ товариства и устроили походъ зъ смолоскипами. Передъ мешканьемъ цѣсаря ческѣ товариства спѣвацкѣ ôдспѣвали пѣснь Vlasti (Вôтчинѣ) а опôсля нѣмецкѣ „Нôчь“ Шуберта. Цѣсарь запросивъ до себе діріґентôвъ походу и сказавъ: „Дуже тѣшу ся, що тутъ товариства обохъ народностей подали собѣ руки“. О 9-ôй год. ôдбуло ся приняття у ґр. Вальдштайна въ славнôй историчнôй палатѣ Валенштайна. На сѣмъ вечерѣ були всѣ нѣмецкѣ аристократы и проводники нѣмецкихъ лібералôвъ. Цѣсарь мѣжь иншими говоривъ довшій часъ зъ Пленеромъ о надходячôй сесіи державнои рады.

Справы краєвѣ.

[Будова новыхъ зелѣзниць въ Галичинѣ. — Конференція въ справѣ комасаційного закона.]

Головною задачею будовы зелѣзницѣ зъ Сиготу на Делятинъ, Коломыю, Городенку до Волочискъ есть получити найурожайнѣйшѣ обширы Подôля и Покутя зъ угорскими шляхами въ Сиготѣ и утворити тымъ способомъ комунікацію на Пештъ зъ Вѣднемъ и дальшими торговицями продажи плодôвъ нашого краю.

Выдѣлъ краевый, признаючи вповнѣ економічну вагу повысшои задачѣ, въ письмѣ выготовленôмъ до президіи намѣстництва, высказавъ пересвѣдченье, що ся задача дала бы ся далеко лекше досягнути полученьемъ проектованои ôдъ правительства зелѣзницѣ Сиготъ-Делятинъ-Станиславôвъ зъ проектованою сѣтею зелѣзниць льокальныхъ у всхôднôй Галичинѣ зъ Тернополя въ напрямѣ Залѣщикъ, Скалы и Мѣльницѣ, для котрои то сѣти соймъ ухвалою зъ 23 падолиста 1889 р. призначивъ ясно субвенцію зъ краевого фонду десятилѣтну ренту въ рôчнôй квотѣ 25.000 зр.

Вже тогдѣ при ухвалѣ тои субвенціи на основѣ справоздания комисіи адміністраційнои надѣявъ ся соймъ, що згадана сѣть всхôдно-галицкихъ зелѣзниць стане ся звязкомъ великои артеріи комунікаційнои, котра могла бы колись черезъ Городенку и Коломыю злучити ся зъ угорскими шляхами въ Сиготѣ. Теперь же коли проектъ будовы зелѣзницѣ зъ Сиготу до Галичины есть близькимъ здѣйстненя, прийшла — пôсля гадки выдѣлу краевого — пора, въ котрôй гадка проектованои сѣти всхôдно-галицкихъ зелѣзниць зъ угорскими шляхами стае ся справою актуальною.

До полученя проектованои правительствомъ зелѣзницѣ Сиготъ-Делятинъ-Станиславôвъ зъ сѣтею зелѣзницѣ всхôдно-галицкои, а именно зъ ея головнымъ шляхомъ Тернопôль-Залѣщики, надавала бы ся — пôсля гадки краевого выдѣлу — найлѣпше зелѣзниця, ведуча ôдъ Делятина на Коломыю, Городенку до Залѣщикъ, бо ся зелѣзниця ôдповѣдала бы якъ економічнымъ интересамъ цѣлои околицѣ, такъ интенціямъ высказуванымъ неразъ соймомъ. Вже въ 1883 р. призвавъ соймъ потребу будовы зелѣзницѣ, котра бы лучила повѣты теребовельскій, скалатскій, борщѣвскій, городеньскій и залѣщицкій.

Полученье Залѣщикъ и Городенки зъ сѣтею истнуючихъ зелѣзниць було вже предметомъ соймовои ухвалы. Надто узнавъ соймъ будову зелѣзницѣ зъ Коломыѣ до Городенки пожиточною и пожаданою а заразомъ заявивъ готовôсть признати матеріяльну помôчь для тои зелѣзницѣ, котра, якъ выходить зъ розслѣдôвъ переведеныхъ товариствомъ зелѣзницѣ Львôвско-Черновецкои въ 1889 р., ажь продовженьемъ ей до Залѣщикъ стала бы рентовною. Повысшѣ ухвалы соймовѣ вказують, що для полученя проектованои сѣти льокальныхъ зелѣзниць всхôдно-галицкихъ зъ проектованою правительствомъ зелѣзницею Сиготъ-Делятинъ-Станиславôвъ, шляхъ Залѣщики-Городенка-Коломыя-Делятинъ представляе найвôдповѣднѣйшій напрямъ для економічныхъ интересôвъ краю и державы, а соймомъ не лишь взагалѣ вказаный, але по бôльшôй части навѣть достаточно означеный.

На тôй пôдставѣ выдѣлъ краевый заявивъ, що по при зелѣзницю Сиготъ-Делятинъ-Станиславôвъ-Тернопôль уважае будову зелѣзницѣ зъ Залѣщикъ на Городенку и Коломыю до Делятина за дуже пожадану въ интересѣ краю и державы, а просячи, щобы правительство справу будовы на зелѣзницѣ взяло якъ найскорше пôдъ розвагу, додавъ краевый выдѣлъ, що готовъ представити соймови вже на найблизшôй сесіи внесенье о призначенье на сю цѣль ôдповѣднои субвенціи зô скарбу краевого пôдъ условіемъ ôдповѣднихъ жертвъ зô стороны державы. Коли ся справа есть въ

тѣснôй звязи зъ переведеньемъ соймовои ухвалы зъ 1890 р. дотычно будовы зелѣзницѣ зъ Коломыѣ до Городенки и коли въ тôмъ предметѣ краєвый выдѣлъ, ôдповѣдно до порученя заключеного въ тôй ухвалѣ, мае здати справу соймови на надходячôй сесіи, тому выдѣлъ краєвый просивъ президію намѣстництва о якъ найскорше по можности представленье сеи справы міністерству.

Кôлька громадъ повѣту богородчаньского та властителѣ и предприємцѣ копалень нафты и воску въ Дзвинячи и Майданѣ внесли до краєвого выдѣлу просьбу, щобы проєктована зелѣзниця въ Сиготу черезъ Делятинъ до Станіславова перетинала Солотвину, Старуню, Богородчаны и Лысецъ. Повысшу просьбу представивъ краєвый выдѣлъ правительству до можливого увзгляднення.

Дня 22 с. м. въ намѣстництвѣ ôдбулась конференція пôдъ проводомъ намѣстника для нарады надъ справою выданя для Галичины комасаційного закона та законôвъ для заокругленя лѣсôвъ и очищеня ихъ зъ чужихъ посѣлостей такъ названыхъ енклявъ. На засѣданю сеи конференціи пôднесено дальше справу подѣлу спôльныхъ ґрунтôвъ и уреґульованя права спôльного ихъ ужитку та заряду. Въ тôй конференціи взяли удѣлъ зô стороны правительства ґр. Лось и лѣсовый инспекторъ Ґоральчикъ, зô стороны краєвого выдѣлу членъ краєвого выдѣлу Романовичъ, делеґатъ господарского товариства д-ръ Ґросъ та делеґатъ рôльничихъ кружкôвъ Чечь.

Въ роцѣ 1883 выдано три державнѣ законы, котрѣ ôдносять ся до сихъ справъ и сѣ законы можна бы въ сей спосôбъ схарактеризувати, що они реґулюють рôльничѣ посѣлости. Сѣ законы у насъ здають ся бути завадто централістичнѣ та занадто мають входити въ подробицѣ, котрѣ у васъ хотѣли бы полишити соймамъ, тымъ бôльше, що до соймôвъ мають належати всѣ справы краєвои культуры. Але мимо тыхъ закидôвъ они багато постановъ полишають до рѣшеня краєвому законодатству. Сѣ державнѣ законы мають доперва тогдѣ вôйти въ житье въ поодинокихъ провінціяхъ, коли соймы ухвалять краєвѣ законы. Тѣ краєвѣ законы „мають заповнити рамцѣ зачеркненѣ державными законами". Зъ того слѣдуе и така евентуальнôсть, що соймъ тѣ законы може узнати невôдповѣдными, не ухвалювати краєвого закону и тымъ способомъ вспинити введенье въ житье тыхъ законôвъ въ краю. Правительство отже що-до сеи справы занимае таке становище, що зъ проєктами до краєвыхъ законôвъ выступае лише въ тыхъ соймахъ, котрѣ заявили ся за введеньемъ закона въ житье.

Таку заяву галицкій соймъ давъ въ роцѣ 1887. На внесенье посла Ґроса и господарскои комісіи соймовои, соймъ ухваливъ, що заходить потреба, щобы комассаційнѣ законы вôйшли въ житье та поручивъ краєвому выдѣлови, щобы о те постаравъ ся у правительства. Теперь правительство мае навѣть приступити до оброблення проєктôвъ до краєвыхъ законôвъ а се на основѣ законôвъ заведеныхъ на Шлеску въ роцѣ 1887. До нарадъ надъ самъ предметомъ скликана буде конференція на день 22 вересня. На сѣй конференціи зъявивъ ся делеґатъ краєвого выдѣлу зъ докладнымъ припорученьемъ краєвого выдѣлу, яке ôнъ становище мае заняти якъ що-до головного питаня такъ также що до важнѣйшихъ подробицъ въ тôй справѣ. И конференція пристала майже на всѣ внесеня зробленѣ делеґатомъ краєвого выдѣлу.

Выдѣлъ признавъ потребу, щобы внести проєктъ закону передъ соймъ и щобы державнѣ законы въ нашôмъ краю ввести въ практику. Ôнъ признавъ, що зъ тыхъ законôвъ до оброблення доврѣвъ лише самъ законъ комасаційный, и законъ о очищеню лѣсôвъ зъ чужихъ ґрунтôвъ. Але що до третого, закону о подѣлѣ спôльнои посѣлости та уреґульованю спôльного ея ужитку и заряду, выдѣлъ узнавъ потребу насамперед перевести подрôбнѣ доcлѣды. Сей законъ ôдносить ся, хочь не выключно, але переважно до спôльныхъ громадскихъ пасовискъ. Сѣ пасовиска суть або власностію громады яко такои, се значить суть майномъ громадскимъ — або суть такъ званымъ добромъ громады, се значить маетковымъ предметомъ, призначенымъ до ужитку членôвъ громады — або и такъ бувае, що они суть въ уживаню однои лишь части членôвъ громады. Спосôбъ ужиткованя дуже рôзный такъ, що нераз въ двохъ сусѣднихъ зъ собою громадахъ рôзнѣ суть въ тôмъ взглядѣ звычаѣ. То само ôдносить ся до громадскихъ лѣсôвъ. Въ тôй громадскôй господарцѣ одно лише спôльне всѣмъ громадамъ: с. е., що господарка зъ малыми вымками веде ся всюды въ дуже лихій спосôбъ а наслѣдкомъ того велика часть суспôльного майна въ нашôмъ краю выхôснове ся якъ найгôрше та пропадае марно. Потреба конечна, щобы и для самыхъ громадъ и для цѣлого краєвого господарства уладити тѣ ôдносины. Але заки выдасть ся законъ, щобы ихъ уреґулювати, треба напередъ докладно выслѣдити тѣ ôдносины та пôзнати ихъ подрôбно. А се тымъ бôльше, що въ великôй части тѣ ôдносины выробились на результатахъ сервітутовои операціи. Ся справа — якъ се признае ся въ комунікатахъ польскихъ ґазетъ — е для нашихъ селянъ одною зъ найдразливѣйшихъ квестій а въ незручный спосôбъ дôткнена она могла бы выкликати прикрѣ наслѣдки. Отже хочь бы за-для приготовляючихъ доcлѣдôвъ наступила навѣть проволока, заки выдано бы законъ — то лѣпше рôкъ оденъ заждати, нежь непотрѣбнымъ приспѣшеньемъ зробити яку похибку, котрои направити не було бы легко. Конференція згодила ся зъ сею гадкою краєвого выдѣлу. Наслѣдкомъ сего постановлено перевести доcлѣды въ двоякôмъ напрямку. Мае збиратись якъ найбогатшій статистичный матеріялъ и зъ него мае вызнатись дѣйствный станъ рѣчи у всѣхъ подробицяхъ. По друге о будучôмъ законѣ мають выдати осудъ и повѣтовѣ выдѣлы и староства. По зôбраню сего фактичного матеріялу и тыхъ осудôвъ приступить ся до оброблення проєкту сего закона.

Але ся проволока що-до одного закону мусить ôддѣлати также и на двѣ попереднѣ, бо они стоять въ тѣснôй звязи та взаимно себе навѣть доповняють. Именно въ тôмъ взглядѣ, що при комасаціяхъ не буде можна обминати и ґрунтôвъ, якѣ спôльно уживає цѣла громада або ея частина та полишати ихъ по за комасацією. Наслѣдкомъ того уреґульованье ихъ и подѣлъ мусить перевестись при комасаціи. Справа на тôмъ не потерпить нѣякои шкоды. Бо не було надѣѣ и такъ, щобы сѣ проєкты перейшли на дневный порядокъ вже въ найблизшôй соймовôй сесіи.

Мимо сего конференція перевела дискусію надъ многими точками що-до подрôбныхъ постановъ будучого комасаційного закону. При тыхъ нарадахъ одноднушне було переконанье, що хочь комасаційный законъ въ практицѣ дасть перевести ся лише дуже поволи и постепенно, позаякъ будуть его примѣнювати лишь тамъ, де бôльшôсть властителѣвъ на него згодить ся, то ôнъ е конечно потрѣбный. Нимъ зробить ся початокъ и улекшить комасацію на разѣ хочь бы въ тыхъ мѣсцевостяхъ, де условія будуть ему сприяти. Примѣръ зробить свое дальше, коли видно буде хосенъ зъ комасаціи въ тыхъ селахъ, де заразъ по выданю закона буде можна комасацію перевести. Тогдѣ знайдуть ся радо и иншѣ села, що ея введуть у себе. Доcлѣды конференцією ухваленѣ розпôчнуть ся вже въ найблизшôмъ часѣ. На соймовôй сесіи 1892 року, — якъ надѣють ся — будуть законы комасаційнѣ внесенѣ передъ краєвый соймъ.

Де-що о учителяхъ мѣста Львова и Кракова.

Въ ч. 86 „Дѣла" зъ 15 (27) цвѣтня с. р. въ статьѣ „Въ чôмъ лежить недостача силъ учительскихъ для школъ народныхъ" сказали мы, що о покривдженю учителѣвъ у Львовѣ и Краковѣ поговоримо другимъ разомъ окремо. Забираемо отже теперь слово въ сѣй справѣ.

Передъ впровадженьемъ новои уставы въ року 1889, учителѣ Львова мали платнѣ 700 зр. на пôдставѣ давнѣйшои уставы краєвои зъ 6 марта 1875 арт. 11. Однакожь рада мѣста Львова признала учителямъ зô своихъ фондôвъ додатокъ активальный по 100 и 200 зр. Одна половина сталыхъ учителѣвъ мала отже разомъ по 800 зр., друга половина по 900 зр. Позаякъ додатокъ, котрый давало мѣсто, не входивъ въ рахунокъ при обчисляваню емеритуры, бо властива платня була 700 зр., то окружна рада шкôльна для мѣста Львова (а властиво тогдѣшный инспекторъ Володиславъ Боберскій) постаралась о те, що той додатокъ, за призволеньемъ краєвои рады шкôльнои, прилучено до пенсіи, котра теперь стояла 800 и 900 зр.

Нова устава шкôльна зъ р. 1889 признала учителямъ львôвскимъ по 800 и 900 зр. платнѣ, отже властиво платнѣ имъ не пôднесла, якъ видимо зъ попередно сказаного, а не дала имъ додатку на мешканье мимо того, що додатокъ той признала учителямъ по всѣхъ мѣстахъ и мѣсточкахъ, и мимо того, що учителѣ львôвскій старались у деякихъ знатныхъ членôвъ соймовои комісіи шкôльнои (ще передъ ухваленьемъ уставы) о признанье додатку на мешканье. Также не признавъ соймъ додатку на мешканье и учителямъ мѣста Кракова. Зыскали тôлько учительки львôвскѣ и учительство Кракова. Учительки львôвскѣ ажь до санкціонованя новои уставы шкôльнои въ р. 1889 мали после уставы зъ 6 марта 1875 по 700 зр. Пôсля новои уставы достали деякѣ по 800 зр., деякѣ по 900 зр. Молодшѣ учительки достали 60% ôдъ 800 зр. т. е. 480 зр. замѣсть давнѣйшихъ 60% ôдъ 700 зр. т. е. 420 зр. Теперь у Львовѣ для школъ мужескихъ придѣлюють учительки задля недостачѣ учителѣвъ. Показуе то наглядно, що ôдносины учительскѣ и у Львовѣ не притягають людей, хотяй давнѣйше много молодыхъ людей лишалось тутъ на т. зв. „практику". Многѣ львôвскѣ учителѣ, котрыхъ могли бы мы навѣть назвати по имени, покинули учительство и пошукали собѣ мѣсця то при зелѣзници, то при касѣ щадничôй, або, докôнчивши школы середнои, пôйшли на техніку, або роблять офіцерскѣ испыты въ войску. Бо и зъ чого-жь жити у Львовѣ, де за само мешканье зъ двохъ комнатъ и кухнѣ треба дати 300 зр. на рôкъ! Абы собѣ помогти, мусять учителѣ уганяти по лекціяхъ и нищати свои силы. Але не кождый и мае щастье дôстати яку лекцію, бо такихъ, що беруть лекціи, есть у Львовѣ досыть. Отже чи може учитель въ такихъ условіяхъ удержати себе та родину, и въ школѣ зъ хôсномъ трудити ся? Тожь святымъ обовязкомъ есть тыхъ, для котрыхъ учитель посвячуе свои силы, подбати за него, бо и послухаймо, що кажуть уставы въ сѣй справѣ.

Державна устава шкôльна зъ 14 мая 1869 В. з. д. ч. 62) въ §. 55. постановляе слѣдующе що-до поборôвъ службовыхъ учителя народного. Законодавство краєве постановить правнѣ доходы службовѣ учителѣвъ школъ народныхъ и спосôбъ ихъ побираня, при чôмъ обовязують слѣдующѣ засады: 1. Найнизшѣ поборы, низше котрыхъ жадна громада шкôльна зойти не може, мають бути такъ вымѣренѣ, абы учителѣ и молодшѣ учителѣ були въ силѣ, вôльнѣ ôдъ всякихъ спиняючихъ занять побôчныхъ, посвятити всѣ силы своему фахови, а кромѣ того, абы першѣ (для чого тôлько першѣ?) могли утримати также родину ôдповѣдно до мѣсцевыхъ обставинъ. То каже законъ державный. Друга алінея артикулу 12 уставы шкôльнои зъ р. 1889 каже знов, що въ такихъ мѣсцевостяхъ, де есть дорожня и т. п., належавъ бы ся учителямъ окремый додатокъ мѣсцевый, котрый не вчислявъ бы ся до емеритуры.

Учителѣ львôвскѣ подали передъ кôлькома роками одну, а потому й другу петицію до рады мѣста Львова о полѣпшенье ихъ долѣ. Однакожь, на жаль, не дôстали до теперь навѣть ôдповѣди! Подали также петицію до сойму о признанье додатку на мешканье. Учителѣ Кракова внесли также таку саму петицію до сойму. Зачуваемо, що учителѣ львôвскѣ, притисненѣ ще до того теперѣшною дорожнею, вносять прошенье до рады мѣста Львова о прихильне полагодженье давнѣйшихъ петицій. Мы зъ своеи стороны высказуемо надѣю, що якъ соймъ, такъ и рада мѣста не ôдмовлять справедливому жаданю учителѣвъ, тымъ бôльше, що рада мѣста Львова сими роками пôднесла платню своимъ урядникамъ и не щадить гроша на выдатки шкôльнѣ, котрѣ то выдатки въ цѣлости покрываε зъ своихъ фондôвъ. Чей учителѣ краю нашого скорôй дôбьють ся лучшои долѣ!

Дописи „Дѣла".

Ôдъ Турки.

[Де що зъ житя-бутя народу въ Турчаньскôмъ.]

Зборы плодôвъ у горахъ кôнчать ся. Позаякъ рôкъ бувъ мокрый, то пашѣ буде подостаткомъ и зерно буде добре, бо мѣсяцѣ липень и серпень були перепадистѣ и зерно пристигало помалу.

Зъ вымкомъ кôлькохъ селъ мешканцѣ тутешнѣ не заможнѣ, а причиною того есть піяньство и лихва, а надто дуже велика смертельнôсть.

Давный звычай справляти коштовнѣ весѣля не перестае тутъ, мимо того, що горѣвка теперь дорожша. Весѣлье середне коштуе 30—50 зр., а взглядно, що часто посагъ молодои не выносить бôльше, якъ 60—100 зр., то можемо оцѣнити станъ фінансовый молодого господаря, котрый майже безъ капіталу зачинае ґаздувати. Де-якѣ священики стараються ся лиху зарадити. О. Сапамовъ въ Комарникахъ старае ся принудити молодѣ пары бодай на оденъ рôкъ здержатись ôдъ горѣвки, отже по перше, весѣлье безъ горѣвки есть тунше, а по друге, молодый ґазда заразъ въ першôмъ роцѣ не марнуе часу й грошей и учить ся ощадности. О. Пасѣчиньскій въ Красѣмъ знов завѣвъ такій звычай, що въ мясницѣ всѣхъ вѣнчае одного дня, а черезъ се люде менше весѣлюють и менше пьють.

Загаломъ нарôдъ тутешного повѣта въ своихъ звычаяхъ есть занадто консервативный, и то его власне губить. Однакожь зъ другои стороны, де бы консерватизмъ бувъ пожаданый, уступае ôнъ мѣсце новôй модѣ. Въ декотрыхъ селахъ особливо шляхотскихъ люде замѣтують народнїй строй, найпаче жѣнки, и носять купнѣ полотна, купнѣ плащѣ и купнѣ сурдуты. Се есть шкôдне, бо убранье купне анѣ не красне, анѣ не тревале, а коштуе бôльше якъ вырôбъ домашный.

Що до лихвы то тая выступае въ тройнѣй спосôбъ: разъ въ формѣ проценту, котрый выносить 20—40%. По друге выступае она въ формѣ заставу ґрунту. Господарь, хотячи позычити грошей, заставляе кусникъ ґрунту и робить звычайно у нотаря контрактъ, що продае той ґрунтъ зъ правомъ ôдкупу за кôлька лѣтъ. Кредитъ сей есть дуже дорогій, бо на процентъ складають ся: доходъ зъ ґрунту, оплата за списанье контрактôвъ и оплата перенесеня въ урядѣ податковôмъ. Въ тôмъ взглядѣ богато могли бы доброго зробити нашѣ нотарѣ пп. Юркевичъ въ Борыни и Телешевскій въ Турцѣ, коли-бъ такихъ контрактôвъ не списували. Третій спосôбъ лихвы — се продажь худобы въ зимѣ зъ обовязкомъ, щобы ея дозимувати до весны. Господарь продае н. пр. въ сѣчни корову вартости 40 зр. за 25 и обовязуе ся годувати до Юра. Господарѣ тутешнѣ въ трехъ четвертыхъ частяхъ не мають власныхъ волôвъ, хиба беруть жида на спôвъ и мусять ему „за руковичне" орати день, а другій день возити оборникъ. По продажи волôвъ жидъ свôй капіталъ собѣ ôдбирае, а зыскомъ дѣлить ся зъ ґаздою на пôвъ, однакъ господарь мало коли видить зъ того зыску грошь въ руцѣ, бо цѣлый божій рôкъ на конто зыску бере у жида тютюнъ, горѣвку, зачинъ гроша, а жидъ рахуе, якъ хоче.

Видимо зъ того, що бракъ тумого кредиту есть головною запорою економічного пôдднигненя селянъ. Тутешна каса повѣтова позычае грошѣ на 8%. Пожадане було бы, щобы рада повѣтова заложила повѣтову касу ощадности, якъ въ Самборѣ, и принимала вкладки на 5% а выпозичала на 5½%. Сама-жь каса мала бы кредитъ въ банку краєвôмъ або австро-угорскôмъ на 4½% и могла бы селянъ легко ôдъ лихвы хоронити. Ходить тôлько о те, щобы выходженье позички коштувало якъ найменше часу и гроша, та щобы каса кредиту удѣлювала лише дôбрымъ ґаздамъ и скрупулятно та енерґічно пильнувала, щобы позычку въ означенôмъ речинцѣ сплачувано.

По тутешныхъ селахъ, розсѣли ся жиды дуже густо и выкупили уже досыть селяньскихъ ґрунтôвъ. Однакъ въ остатныхъ часахъ бачимо ôдрадный фактъ, що селянинъ понявъ вартôсть посѣданя ґрунту и не позбуваесь его такъ легко. Ґрунты жидамъ продають по бôльшôй части піяки та марнотратники. Отцѣ духовнѣ могли бы много доброго вчинити, коли-бъ о кождôмъ марнотратнôмъ доносили до суду, щобы дати его пôдъ кураторію. Пожадане также було бы, щобы касы позичковѣ, якѣ тутъ истнують майже при кождôй церкви, купували ґрунты въ тôмъ случаю, єсли ихъ хоче купити жидъ. Взагалѣ священикъ мае найкрасше поле дѣланя и може на своѣмъ становищи дуже много доброго вдѣяти для народу — заводячи тверезôсть, выкореняючи старѣ згубнѣ звычаѣ и пильнуючи, щобы ґрунтъ не выходивъ зъ рукъ христіяньскихъ. Поймаемо добре, що задача се и трудна, однакъ треба лише смѣло йти до цѣли, не зражувати ся нѣякими перешкодами, поступати зъ зелѣзною вытревалостію и консеквенцією, а неодного можна дôйти. Духовеньство могло бы порозумѣти ся въ тыхъ справахъ на соборчикахъ и пôдняти спôльну, систематичну акцію.

Крика 8 вересня 1891.

Корнило Чайковскій.

Зъ Горлицъ.

[Концертъ артистичнои „дванацятки".]

Въ Горлицяхъ ôдбувъ ся концертъ артистичнои „дванацятки" дня 8 вересня въ сали касина мѣского.

Спѣваки прибули до насъ день передъ концертомъ. На зустрѣчь имъ вышли на дворець представителѣ мѣсцевого комітету пп. Марковичъ заступникъ ц. к. староства, адв. д-ръ Дзюбчиньскій, инспекторъ податковый Чапельскій, д-ръ Вілюшъ и другѣ. Ту повитавши короткими словами рускихъ академикôвъ, ôдпровадили ихъ до призначеного мешканя. Ôдтакъ зôбрали ся члены „дванацятки" разомъ зъ мѣсцевымъ комітетомъ въ апартаментахъ касина, де приготовано спôльну вечерю. Першу чарку пôднявъ бурмістръ Горлицъ п. Бѣхоньскій и высказавъ привѣтъ именемъ мѣста, а д-ръ Вілюшъ повитавъ спѣвакôвъ яко господарь касина. Бесѣды говорили ся зô стороны комітету по польски, „дванацятка" ôдповѣдала по руски. Пôйшли дружнѣ розговоры переплѣтанѣ пѣснями и тостами. Доперва пôзна нôчь прагадала на часъ до спочинку.

Салю мѣского касина выповнила публика по береги. Приѣзжихъ велике число мусѣло вертати въ нѣчимъ за-для браку мѣсця. Точно о годинѣ 8-ôй явили ся спѣваки на естрадѣ. По переду выступивъ панъ Бѣхоньскій. Представивши публицѣ нашихъ спѣвакôвъ, вказавъ на патріотичне дѣло, якому постановила послужити руска молодѣжь. „Честь — казавъ — такôй молодѣжи, що ôдмовивши собѣ одинокого ôдпочинку — ферій, кидае ся въ свѣтъ, пôднити упавшій прапоръ. И мы брали ся добувати свого, въ 1863 р. мы несли оружіе, — нинѣ вы пѣснею воюете. Одно и друге благородна идея. Тожь витаю васъ панове, а витаю и яко гостей и яко братôвъ!" — Гучнѣ оплески рознесли ся по салѣ. Теперь прийшла черга на „дванацятку". Батута діріґента дала знакъ... и въ тôй хвили полили ся чародѣйнѣ звуки рускои пѣсни. Хоръ спѣвавъ Лаврôвского „Чомъ рѣченько" на першу точку. Коли вычерпала ся пѣсня, оплески не умовкали такъ довго, доки не станула „дванацятка" знов на естраду и не ôдспѣвала додатково Нижанкôвского „Гуляля". Загаломъ кождый хоръ, кожда пѣсня, особливо руска, мусѣла повторитись на ненастанне домаганье публики. По концертѣ ґратулювали гостѣ и діріґентови п. Остапови Нижанкôвскому и спѣвакамъ. А додати треба, що публика вся, зъ вымкою трохъ рускихъ родинъ, була польскою. Русинамъ завдувано такихъ спѣвакôвъ.

Въ проґраму входивъ также сольо спѣвъ барітоніста п. Шаманьского, и декламація п. Лопатиньского. За богато похвалъ о сихъ артистахъ читали мы въ часописяхъ, тожь нового о нихъ не скажемо нѣчого, лишь прилучимо ся до опініи загалу. Они мають силу порывати и добувати слѣзъ у слухателѣвъ, а се мабуть найвымовнѣйше свѣдоцтво о ихъ талантѣ.

И часть забавна удала ся якъ не можна лучше. Коломыйкою не могли начудувати ся. Въ часѣ великои павзы засѣли всѣ гостѣ въ сумѣшь зъ „дванацяткою" до вечерѣ. Пôйшли й теперь тоасты въ честь рускои молодежи, въ честь руского народу. Промовляли пп. Бѣхоньскій, Марковичъ, д-ръ Вілюшъ, д-ръ Дзюбчиньскій и богато инишихъ. Зô стороны „дванацятки" ôдповѣдали академики пп. Партицкій, Гриневецкій (въ честь польскои демократіи) и др. Забава простяглась ажь до бѣлого дня.

О год. 1-ôй въ полудне ôдпроваджавъ цѣлый мѣсцевый комітетъ славну „дванацятку" о одну стацію ôдъ Горлицъ въ дорогу до Тарнова, обѣцюючи, що весь in completo явить ся на концертѣ тарнôвскôмъ.

Сѣч — — —

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Минувшои недѣлѣ ôдбулись въ Новôмъ Ичинѣ зборы нѣмецкого товариства національного, на котрѣ явились послы Хлюмецкій, д-ръ Веберъ, д-ръ Промберъ и д-ръ Габерманъ. На зборахъ мавъ д-ръ Веберъ рефератъ: „про становище Нѣмцѣвъ въ Австріи, а именно въ Моравѣ", въ котрôмъ накликувавъ нѣмецку партію ліберальну до єдности и згоды та до свободы и поступу. По зборахъ ôдбувъ ся комерсъ, на котрôмъ выголосивъ пос. Хлюмецкій довшу промову політичну. Зъ сеи промовы выймаемо важнѣйшѣ уступы: Мы — говоривъ Хлюмецкій — ще дуже далеко ôдъ меты нашихъ змагань, ситуація не прояснилась и хитаесь, але становище нашои партіи стало значно лѣпше. На минувше спущено заслону и ôддано нѣмецко-ліберальной партіи значнѣйшѣ становища парляментарнѣ. Але все те уважаесь теперь лишь за переходову стадію, а коли буде повна запорука, що ситуація не звернесь противъ сеи партіи, то она прийме на себе всѣ обовязки

правительственнои партіи. Знаменемъ теперѣшнеи ситуаціи есть, що нѣхто не хоче загнати Нѣмцѣвъ до опозиціи и Нѣмцѣ не стремлять до опозиціи. При обговореню внутрѣшныхъ ôдносинъ въ краяхъ австрійскои державы зазначивъ Хлюмецкій, що мѣжь клерикалами видно занепокоенье, але не выдано ще загального сиґналу до борбы; — на пôвночи же и на полудни мѣжь Славянами були того рода демонстраціи, котрѣ суть першимъ поважнѣйшимъ упôмненьемъ и на котрѣ Нѣмцѣ нѣколи не можуть згодити ся. Ясну, недвозначну політику ґр. Кальнокого будуть Нѣмцѣ все пôдпирати безъ нѣякого застереженя, тожь и при сеєгорôчныхъ делеґаціяхъ буде треба зробити деякѣ уступки що-до выдаткôвъ на войсковѣ потребы. Єсть надѣя, що партія нѣмецко-ліберальна буде могла перевести свои економичнѣ и соціяльнѣ реформы, и не буде зважати на закиды антісемітôвъ. Мы перебули тяжку школу и навчились въ нѣй не одного се — були однѣ зъ послѣднихъ слôвъ Хлюмецкого.

Сего понедѣлка передъ полуднемъ ôдбулось въ Празѣ въ сали на Софійскôмъ островѣ **вѣче ческихъ селянъ** зъ Чехіи, Моравы и Шлеска. На вѣчу явилось до 500 селянъ. Не обговорювано матеріяльного положеня селянъ, а лишь вела ся дискусія про політичну ситуацію и становище молодо-ческихъ пословъ. И такъ бувшій голова моравского товариства селяньского, Віходиль, поздоровивши зôбраныхъ въ имени моравскихъ селянъ, сказавъ мѣжь иншимъ: Чехи въ Чехіи и Моравѣ творять одинъ народъ. **Тому хотять мати одного короля.** Мы не хапаємось за щось нового, лишь ôдновляємо давнѣ звязи, котрѣ часъ въ дечôмъ ушкодивъ. Але що пора опôзнила ся и **не можна вже выслати депутацію до короля**, то най же молодо-ческѣ послы возьмуть ся за сю справу и выскажуть бажаня ческихъ селянъ зъ Чехіи, Моравы и Шлеска. — Предсѣдатель вѣча заявивъ по тôй промовѣ: Правительственный комісарь звернувъ менѣ увагу, що не може дозволити на дискусію въ тôй справѣ. Тому уважаємо ею лишь за ôдложену, бо коронація короля есть найбôльшимъ бажаньемъ ческого народу, именно селянъ. — Селянинъ Юнъ, членъ краєвои рады культурнои, обговорювавъ положенье селянъ и зробивъ закидъ посламъ и прасѣ, що за мало роблять въ интересѣ селянъ. Завôзвавъ до орґанізаціи селяньства и предложивъ выбрати комісію въ 30 членôвъ для пôдготовленя орґанізаційныхъ робôтъ. — На кôнци говоривъ звѣстный радикальный проводирь селяньства, Алфонсъ Стястный. Промова его була выголошена зъ жаромъ и ентузіязмомъ. Критикувавъ поведенье молодо-ческихъ пословъ, домагавъ ся коронаціи и переведеня згоды зъ Нѣмцями. — Вѣче выбрало комісію, але що не було представителѣвъ селяньства зъ Шлеска, то до комісіи выбрано лишь 15 членôвъ зъ Чехіи и 10 членôвъ зъ Моравы.

Рôвночасно ôдбулась **конференція молодо-ческихъ мужѣвъ довѣрія.** Рѣшено задержати нарады въ тайнѣ. Предметомъ нарадъ були квестіи тактичнѣ въ теперѣшнôй політицѣ молодо-ческихъ пословъ. На каждый спосôбъ предметомъ нарадъ була такожь выдача політичнои енунціяціи, але се не наступить заразъ лишь за кôлька днѣвъ.

Зъ Парижа телеґрафують до Times-a: **Мѣжь Россією и Персією ведуть ся переговоры взглядомъ політично-економічного трактату,** силою котрого має заключити ся торговельный союзъ майже зовсѣмъ выключаючій иншѣ державы ôдъ торговельныхъ зносинъ зъ Персією; політична репрезентація за границею має перейти на одну зъ тыхъ державъ, Россію або Персію. Тымъ способомъ Персія пôдпала бы пôдъ россійскій протекторатъ. До того всѣ ханаты въ Хивѣ и Бухарѣ мають сполучити ся пôдъ проводомъ Россіи и ся ліґа дôстане имя „Союзъ середно-азійскій“.

Въ послѣднôмъ зошитѣ Revue des deux Mondes появилась статья Ґакометтіого, въ котрôй ôнъ кидає поглядъ **на италійску політику ôдъ лютого до червня 1891 року.** Ґакометті ворогъ потрôйного союза; ôнъ жалкує надъ тымъ, що упадокъ Кріспіого не выкликавъ нѣякого пожаданого звороту пôдъ взглядомъ „залежности“ Италіи ôдъ Австріи та Нѣмеччины, якъ сего въ початку можна було сподѣвати ся, коли маркізъ Рудіні обнявъ керму управы. Сей „дуже поважаный мужь“ въ першôй хвили заявлявъ правдивѣ симпатіи до Франціи и въ такôмъ самôмъ тонѣ говорили тогдѣ и пôвъ-офіціяльнѣ дневники. Зъ взгляду на се зовсѣмъ несподѣвано прийшла звѣстка о продовженю потрôйного союза знову на шѣсть лѣтъ на велике озлобленье италійского населеня. Ґакометті знає о тôмъ, що Рудіні зробивъ се пôдъ напоромъ Анґліи; але не треба себе обманювати надѣєю, що анґлійске правительство само приступило до союзу зъ доброю вѣрою. Єго помôчь на случай якихъ небудь заворушень буде зовсѣмъ фікційна. Дальше Ґакометті доказує за помочію якогось листу Карнота, що въ роцѣ 1859 Анґлія була противна єдности Италіи та всѣми силами пôдпомагала Австрію зô страху передъ Францією. Статья Ґакометтіого выкликала дуже горячу дискусію въ италійскихъ и французскихъ дневникахъ.

НОВИНКИ.

— **Спѣвацка „дванацятка“ нашихъ академикôвъ,** що сего року такъ славно концертувала на Мазурщинѣ и въ галицкôй та буковиньскôй Руси и придбала для фонду будовы руского театру около 1000 зл., переслала „Львôвскому Боянови“ великій лавровый вѣнець, якій одержала ôдъ буковиньскихъ Русинôвъ. На синихъ лентахъ выпечатано золотыми буквами: „Славній дванацятці під знаменитою управою Остапа Нижанківского — на спомин 5 (ст. ст.) вересня 1891 від черновецких товариств руских“. До вѣнця додано письмо такого змѣсту:

„До Свѣтлого Выдѣлу товариства „Львôвскій Боянъ“.

Коли тріюмфъ здобула собѣ пѣсня наша понесена сеєгорôчною спѣвацкою „дванацяткою“ и далеко по-за границями ôтчины нашои; коли сей тріюмфъ въ столици зеленои Буковины дôйшовъ до кульмінаційнои точки, то въ головнôй мѣрѣ була се заслуга тыхъ членôвъ „дванацятки“, що суть заразомъ членами „Бояна“. Вôдповѣдаючи ихъ интенціямъ, пересылаємо Вамъ отсей трофей, при многихъ нехай и ôнъ помѣстить ся. А славному товариству бажаємо въ имени „дванацятки“ буйного розвою и успѣшнои дѣяльности.

Въ Рогатинѣ, въ день концерту, 21 н. ст. вересня 1891. Вôдъ спѣвацкои „дванацятки“ академичнои: *Іосифъ Партицкій*, провôдникъ. — *Остапъ Нижанкôвскій*, діриґентъ „дванацятки“.

— **Дванацятка спѣвацка** уладжує теперь свои рахунки. Доходъ netto на фондъ будовы нашого національного театру — якъ намъ доносять — **выносить около тысячь зр.**; навѣть изъ коштôвъ, котрѣ мѣсцевѣ комітеты асиґнували „дванацятцѣ“, остає досыть поважна сума надвыжки. Провôдникъ дванацятки, по стягненю всѣхъ належитостей, предложить докладнѣ справозданье, котре буде оголошене въ „Дѣлѣ“.

— **Концертъ „дванацятки“ въ Чернôвцяхъ** принѣсъ на фондъ будовы руского національного театру 180 зр. чистого доходу — по ôдтрученю великихъ коштôвъ.

— **Вп. Членôвъ хору „Львôвского Бояна“** маю честь симъ запросити на звычайну пробу въ сей четверъ (1 н. ст. жовтня) на 7 годину вечеромъ до комнатъ „Рускои Бесѣды“. Прошу о можливый комплетъ, бо въ першôй половинѣ жовтня товариство наше дасть концертъ у Львовѣ. — Зъ поважаньемъ *Наталь Вахнянинъ*, управитель хору.

— **Концертъ семилѣтного пяніста Раоуля Кочальского** ôдбуде ся завтра дня 1 н. ст. жовтня с. р. въ сали касина мѣского. Програма обôймає піесы Вебера, Рубінштайна, Шопена, Бетовена, Мендельсона, Ліста и самого Р. Кочальского. Початокъ о год. 7½ вечеромъ. Цѣны мѣсць: крѣсло першорядне 2·50 зр., другорядне 1·50 зр. вступъ до салѣ 1 зр.

— **Управляючій совѣтъ „Народного дому“** має до роздана двѣ стіпендіи имени Теодора Блажкевича по 80 зр. рôчно, платныхъ въ пôврôчныхъ ратахъ, зъ кôнцемъ кождого пôвроку до окôнченя наукъ. Хотячѣ старати ся о тѣ стіпендіи, мають до 30 н. ст. падолиста на руки своихъ настоятельствъ шкôльныхъ внести до управляючого совѣта „Народного дому“ поданя и выказати ся: 1) що суть родомъ зъ Галичины, рускои народности, дѣти убогихъ родичѣвъ або сироты; 2) що окôнчили послѣдный пôврôкъ шкôльный шкôлъ народныхъ, середныхъ або высшихъ зъ ôдзначеньемъ въ наукахъ и зъ добрымъ поведеньемъ а крôмъ того 3) ученики шкôлъ высшихъ мають выказати ся свѣдоцтвами, що здали зъ добрымъ успѣхомъ кольоквіи або приписанѣ испыты.

— **Окружными инспекторами шкôльными** именувавъ міністеръ просвѣты надучителя Омеляна Поповича на повѣтъ сторожинецкій, надуч. Ивана Ходаковского на повѣтъ сучавскій, надуч. Захарія Маврина на повѣтъ радовецкій, надуч. Леонтія Падура на повѣтъ сереткій, а уч. Георгія Жанковского на повѣтъ черновецкій (замѣскій).

— **Практика екзекуційна.** Gazeta kołomyjska пише: Законъ екзекуційный зъ року 1887 выключає зъ пôдъ екзекуціи такѣ предметы, що становлять конечнѣ знаряды екзекута, конечну обставу домову або одежу. При нарадѣ надъ тымъ закономъ, высказавъ міністеръ Дунаєвскій, що законъ сей буде мати вагу такожь при стяганю податкôвъ. И дѣйстно до недавна держали ся бôльше менше тои указки, але въ послѣднôмъ часѣ наступивъ цѣлковитый переворотъ въ тôй справѣ. Хто має нагоду придивити ся чинности нашихъ екзекуторôвъ, видить ôдъ якогось часу незвычайный рухъ мѣжь ними. Одъ досвѣта до пôзнои ночи уганяють они по найбѣднѣйшихъ домахъ и на пôдставѣ „высшого приказу“ забырають бѣднымъ, старымъ, хорымъ, сиротамъ, вдовамъ и калѣкамъ послѣдну часть ихъ убогои одежи, нужденну постѣль бô неразъ навѣть послѣдне лôжко. Хто не вѣрить нехай пôйде до фотоґрафа Юркевича и придивить ся фотоґрафіи, представляючôй одну зъ послѣднихъ ліцитацій. Побачить ôнъ тамъ нужду въ цѣлôмъ значѣню того слова, побачить зôбранѣ лахи, вартости неразъ лишь кôлькохъ крейцарôвъ, котрѣ, здає ся, забрали не для заспокоєня претенсій скарбу, лише для докученя тымъ бѣдакамъ. Такѣ видужитя дѣють ся що день, а бѣднѣ люде не можуть навѣть нѣгде найти помочи, всюды ôдправляють ихъ зъ нѣчимъ, бо все то дѣє ся на рахунокъ державного скарбу. Але чи такій нужденный грôшь вдовичій може кому помогти? Знаю 80-лѣтну горбату женщину, удержуючу ся зъ жебранины а живлячу 5 сиротъ по дочцѣ; ѣй забрали послѣдну постѣль вразъ зъ поломанымъ лôжкомъ. Знаю хорого слѣпця, ôтця пятеро дѣтей, котрому за залеглый податокъ 5 зр. забрали все, що мавъ, а теперь лежить хорый на голôй земли. Знаю матѣрь, котру досвѣта выкинули зъ лôжка и забрали цѣлу постѣль за те, що не заплатила таксы войсковои за своего глухонѣмого сына, котрый пôсля уставы вôльный ôдъ таксы.

— **На выставу овôщарско-огородничу у Львовѣ,** прийшовъ оногды одинъ селянинъ зъ Середополецъ коло Радехова, идучи умысно 9 миль пѣшки, щобы ею оглянути. Селянинъ той называє ся Максимъ Наконечный и ôдъ 5 лѣтъ занимає ся дуже живо садôвництвомъ та пчôльництвомъ.

— **Еміґрація жидôвъ до Туреччины.** Зъ Константинополя доносять до парискóго „Figar-a“, що правительство турецке дуже велику вагу кладе на еміґрацію жидôвъ до Туреччины. Пертрактація въ тôй справѣ зъ бар. Гіршомъ ще не скôнченѣ, але богато членôвъ рады міністрôвъ и кôлька мѣсцевыхъ часописей не хотять великихъ жидôвскихъ кольоній въ Туреччинѣ. Тымчасомъ власти мѣсцевѣ въ Яфѣ, въ Палестинѣ дôстали наказъ — не пускати на сушу жидôвъ, котрѣ въ великôмъ числѣ припливають зъ Одесы на корабляхъ анґлійскихъ и россійскихъ.

— **Для розширеня будынку ґімназіяльного въ Чернôвцяхъ** розписано вже оферту. Прибудованье коштувати буде 47.503 зр. 30 кр.

— **Змѣна въ нотаріатѣ.** Міністеръ судôвництва перенѣсъ нотаря Ив. Блонаровича зъ Миколаєва до Монастириска.

— **Змѣна власности.** Мастнôсть Обозовиско въ повѣтѣ бережаньскôмъ закупивъ ôдъ спадкоємцѣвъ бл. п. ґр. Кел. Завадскои Маріянъ Лѣщиньскій зъ Мушкатôвки. — Мастнôсть Радлôвъ въ повѣтѣ бжескôмъ власнôсть спадкоємцѣвъ ґр. Замойского, купивъ на ліцитаціи за 1,500.001 зр професоръ Маврикій Страшевскій зъ Кракова. При ліцитаціи бувъ такожь маршалокъ краєвый кн. Сангушко и пôдступавъ два разы по 5000 зр., почôмъ Страшевскій додавъ ще 1 зр. Львôвскій банкиръ Іонашъ ôдступивъ ôдъ ліцитаціи.

— **Еміґраційна охота нашихъ селянъ** не устає. Оногды задержала поліція у Львовѣ три селяньскѣ родины, зложенѣ зъ 20 особъ, зъ Березовицѣ въ повѣтѣ збаражскôмъ. Всѣ они хотѣли еміґрувати до Америки. За причину еміґраціи подали задержанѣ крайну нужду.

— **Ювилей 50-лѣтного священьства** обходивъ 20 н. ст. вересня о. Дзеровичъ парохъ Рогатина. Торжество ôдбуло ся въ церквѣ при участи многихъ священикôвъ и при великôмъ здвизѣ народу. Въ домѣ достойного ювилята засѣло до стола поверхъ сто особъ а зô Львова прибула на се торжество „дванацятка“ позаякъ на другій день мавъ въ Рогатинѣ ôдбути ся концертъ „дванацятки“.

— **Въ справѣ спору о Морске Око** пишуть въ Закопаного, що оба постерунки жандармеріи при Морскôмъ Оцѣ, австрійскои и угорскои, ôдкликанѣ и ôдходять зъ кôнцемъ вересня. Результатъ розслѣдôвъ обохъ правительствъ у Вѣдни и Будапештѣ въ справѣ спору о границю політичну мѣжь Галичиною а Угорщиною оголосить ґр. Таффе въ повнôй палатѣ посольскôй заразъ по отвореню сесіи парляментарнои. Буде то отже дальша часть ôдповѣди на интерпеляцію, внесену въ маю с. р. коломъ польскимъ въ тôй справѣ.

— **Страшного злочиньства** допустивъ ся въ мѣсточку Боянахъ на Буковинѣ Олекса Маланчукъ. Вже ôдъ довшого часу живъ ôнъ зъ женою въ великôй незгодѣ. Въ ночи зъ 19 на 20 н. ст. вересня, коли жѣнка спала, кинувъ ся Олекса на ню и задусивъ ею на смерть. Убійцю арештувала жандармерія.

— **Всеросійска выстава** буде отворена въ 1894 роцѣ въ Одесѣ на памятку 100-лѣтного ювилею заложеня сего мѣста. Правительство россійске затвердило вже дотычный проектъ и приниає на себе устроєнье выставы а мѣсто Одеса має причинити ся до нея лишь означеною сумою.

— **Статистика огнѣвъ на Угорщинѣ** выказала въ роцѣ 1888 разомъ 11.419 огнѣвъ. Шкода выносила 12,974.698 зр., зъ чого було убезпеченыхъ 5,516.193 зр. Якъ число огнѣвъ въ Угорщинѣ зростає, показує ся зъ того, що 1874 року було ихъ три разы менше бо лишь 4130. Що до причинъ огнѣвъ въ 1888 роцѣ показує статистика въ 2242 случаяхъ умысне пôдпаленье а 1470 каридостойну неосторожнôсть. Сторожа огнева мало ще розвинена, бо въ 1888 роцѣ було всего 660 товариствъ сторожи огневои а огнѣ навѣстили 5061 громадъ.

— **Зъ босаньского шкôльництва.** Въ Боснѣ нема ще поки що на взôръ европейскій уладженыхъ ґімназій. Щобы одиакожь заспокоити потребы такъ краєвого населеня якъ и зайшлого завело краєве правительство въ Сараєвѣ т. з. „технічну школу середну“, котра тымчасомъ складає ся зъ ôддѣлу будôвничого и лѣсного. Крôмъ того суть въ Боснѣ спеціяльнѣ школы торговельнѣ и т. з. стаціи господарскѣ, ôдповѣдаючѣ тамошнимъ обставинамъ. Тамошна технічна школа середна ôдкрывае зъ днемъ 1 н. ст. жовтня по двохлѣтнôмъ своѣмъ истнованю третій рôкъ на ôддѣлѣ будôвництва и лѣсництва, такъ що теперь буде творити плянову приписану цѣлôсть. Въ минувшôмъ роцѣ шкôльнôмъ були при сѣй школѣ: одинъ директоръ, три катихиты, одинъ учитель математики и фізики, два инжінеры будôвництва, 3 учителѣ лѣсництва и два помôчники учителѣвъ для языкôвъ и рисункôвъ. Краєве правительство босаньске призначило значну суму на закупленье средствъ науковыхъ. Фреквенція школы не велика. Минувшого року було всего 35 ученикôвъ. Зъ тыхъ було 25 православныхъ, 8 католикôвъ, 3 магометанъ и 2 жидôвъ. Що до приналежности було 30 Босанцѣвъ, 3 зъ Австріи и 2 зъ Угорщины. Стіпендистôвъ було 29. Ученики першого року будôвництва були занятѣ для вправъ при будовѣ рôзныхъ будынкôвъ державныхъ яко мулярѣ. Рôкъ шкôльный скôнчивъ ся 25 н. ст. серпня испытомъ. Результатъ испыту дуже добрый бо лишь 4 ученикôвъ дôстало поправки, прочѣ зложили испытъ добро.

— **О рѣдкôмъ случаю приятельскои прислуги** доносять до польскихъ часописей. Одъ 25 лѣтъ тягнувъ ся процесъ о 50 зр. мѣжь ремѣсникомъ Ив. Станісовицкимъ зъ Жабна пôдъ Тарновомъ и его сусѣдомъ. Въ 1883 р. рѣшено процесъ въ некорысть Станісовицкого. Въ гнѣвѣ побивъ тойже противника своего такъ, що одержавъ за тяжку ушкоду тѣла кару чотиромѣсячнои тяжкои вязницѣ. Заким пôйшовъ до вязницѣ, написавъ Станісовицкій въ имени своего сына Іосифа, але безъ его вѣдомости, листъ до суду, де закинувъ трибуналови сторонничôсть. Іосифа Станісовицкого засудивъ за те судъ тарнôвскій на мѣсяць тяжкого, постомъ заостреного арешту. Молодый Станісовицкій, не хотячи ще бôльше смутити и такъ вже знищеного ôтця, принявъ цѣлу ôдвѣчальнôсть за листъ на себе, не зраджуючи правдивои сути рѣчи. Родина Станісовицкихъ дôйшла до крайнои нужды. Удержувавъ ею въ працѣ рукъ своихъ сынъ Іосифъ. Знаючи, що, пôйшовши до арешту, выставить цѣлу родину на крайну нужду, звернувъ ся зъ того приятеля Стефанови Любовицкому. Любовицкій заявивъ, що ôнъ готовый ôдсидѣти кару за него и удавъ ся снабдженый паперами леґітімаційными Станісовицкого до Вѣдня, просячи, щобы ему вôльно було ôдсидѣти кару въ тамошнôй вязници. И такъ стало ся, о ôдбутôй-же карѣ повѣдомлено тарнôвскій судъ. Любовицкій замешкавъ у Вѣдни и спровадивъ Станісовицкихъ. Минуло 8 лѣтъ и ажь по тôмъ часѣ написавъ хтось до суду листъ безименный якъ рѣчь має ся. Епільоґъ сеи справы ôдбувъ ся сими днями передъ судомъ вѣденьскимъ, котрый засудивъ обохъ приятелѣвъ на 3 днѣ арешту за введенье власти въ блудъ. Станісовицкій має ще ôдсидѣти и мѣсяць своеи давнои кары, однако ôнъ надѣє ся, що въ дорозѣ ласки кару сю ему дарують.

— **Маркъ Твенъ** славный американьскій гумористъ подорожує теперь по Франціи. Спосôбъ, въ якій ôнъ сей край объѣздже, есть досыть оріґінальный. Твенъ бо привѣзъ въ собою збудоване пôсля своихъ указокъ човно рыбацке, въ котрôмъ ѣздить по бôльшихъ рѣкахъ Франціи и ихъ притокахъ та оглядає важнѣйшѣ прибережнѣ мѣсцевости. Въ суботу приѣхавъ до Ліону, щобы зъ-вôдси поѣхати дальше до Авініону. Въ товариствѣ Твена есть его секретарь, слуга и одинъ личманъ.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Дня 6 н. ст. жовтня ôдбуде ся вѣнчанье п. П. Дудика, окôнченого богослова, зъ панною А. Чубатôвною, донькою руского пароха въ Пониковици коло Бродôвъ.

— **100.000 зр. и 50.000 зр.** выносять обѣ головнѣ выграны великои пражскои льотереи. Звертаємо увагу нашихъ читателѣвъ, що тягненье наступить вже 15 н. ст. жовтня.

Посмертнѣ — ☦ — оповѣстки.

О. Григорій Курмановичъ, священикъ зъ епархіи холмскои, бувшій капелянъ монахинь чина св. Василія Вел. въ Словитѣ, чоловѣкъ вельми праведный, померъ въ Зарудю дня 28 н. ст. серпня с. р. въ 88 роцѣ житя а въ 60 роцѣ священьства. Вѣчна ему память!

Наука штука и література.

— **Ч. 18 „Зорѣ“** вже вийшло и мѣстить дуже цѣкавый матеріялъ якъ літературный, такъ и науковый. Цѣлôсть доповняють дуже удатнѣ илюстраціи: портретъ В. Б. Антоновича, Вечѣръ на дахахъ въ Тунісі и На побережу. Повѣсть Василя Чайченка дальше тягне ся, такъ само казка Ивана Франка „Безъ працѣ“ и Исторія літературы Ом. Огоновского, въ котрôй теперь починаєсь бесѣда про Ив. Франка. Дуже цѣкава есть ôдповѣдь авторови статьѣ въ „Правдѣ“: „Галицькѣ вѣршѣ“, В. Чайченкови, котрый галицкимъ поетамъ закинувъ, що они не бережуть частоты украиньско-рускои мовы. Осудъ свôй подавъ ôнъ на пôдставѣ поезій зъ кôлькохъ рôчникôвъ „Зорѣ“. На се ôдповѣдає теперь Ив. Франко и збиває не одинъ закидъ Чайченка. Въ докôнченю статьѣ про ювилейну выставу въ Празѣ розказуєсь, якъ Чехи приймали Русинôвъ. В. А—чу присвяченѣ двѣ поезіи — Чайченка и Бобинка. Незнаный авторъ подавъ продовженье гарныхъ ліричныхъ стихôвъ п. заг. „Зôвяле листье.“ Стихъ „Надъ моремъ“ Лесѣ Украинки наче поясняє илюстрацію „На побережу.“

Выказъ складаныхъ жертвъ

— **На ôдновленье церкви въ Каминôй,** дек. мушиньского, вплынули на руки пôдписаного до дня 14 (26) вересня с. р. слѣдуючѣ дальшѣ жертвы: Вп. оо. Т. Обушкевичъ изъ Шамокина (въ Америцѣ), ôдъ себе 3 зр., ôдъ парохіянъ 15 зр.; Іос. Ломницкій ôдъ себе 2 зр., ôдъ парохіянъ 5 зр.; Вікторъ Матюкъ изъ Карова 1 зр.; А. Кочирковичъ зъ Вислока 2 зр.; А. Прислопскій зъ Красного 2 зр.; Ю. Алексевичъ зъ Доброгостова 1 зр.; І. Русинякъ изъ Висовои 5 зр.; Корнилій Гумецкій зъ Канока 1 зр. 30 зр.; П. Хомицкій зъ Гусакова 1 зр. 70 кр.; крил. Д. Добряньскій изъ Ждинѣ ôдъ себе 2 зр., ôдъ громады 1 зр. За всѣ тѣ щедрѣ жертвы высказую именемъ моихъ прихожанъ Вп. Дателямъ и громадамъ сердечну подяку, при чôмъ осмѣлюю ся знову поручити церковь бѣдныхъ громадянъ каминьскихъ вселаскавѣйшôй памяти дорогихъ землякôвъ. *Володимиръ Полошиновичь*, завѣдатель Каминои.

Телеграмы „Дѣла“.

Прага 30 вересня. Нинѣ выѣхавъ цѣсарь до Райхенберґу. Въ тôй подорожи не взяли участи міністры. Вечеромъ вертає цѣсарь назадъ до Праги.

Будапештъ 30 вересня. Парляментъ угорскій збирає ся въ суботу. Въ доходахъ зелѣзницѣ показує ся надвышка 5½ міліона зр.

Берлинъ 30 вересня. Банкиры нѣмецкѣ ôдступили рѣшучо ôдъ участи въ позичцѣ россійскôй. — Мін. Беттіхеръ выголосивъ промову, въ котрôй запевнивъ, що миръ въ Европѣ сильно загарантованый.

Петербургъ 30 вересня. Вчера приѣхала до Петербурга царска родина а рôвночасно привезено тѣло вел. кн. Александры.

Римъ 30 вересня. Въ Монци зъѣхали ся король Гумбертъ и румуньскій король Кароль, и бувъ присутный при тôмъ Рудіні. Говорять, що Румунія приступить до тридержавного союза.

Кольонія 30 вересня. Пôсля Köln. Ztg. має Россія перенести два корпусы зô Всходу на захôдну границю, такъ що зô стороны турецкои границѣ не було бы майже нѣякого войска.

ПОДЯКА.

Въ самôмъ цвѣтѣ житя покликавъ Господь до себе нашу найдорожшу дочку Меланію. Зъ невысказанымъ жалемъ зложили мы ея до зимного ґробу 5 серпня с. р., но дôзнали при тôмъ много спôвчутя ôдъ добрыхъ и знакомыхъ людей, а се було нашою одинокою потѣхою. Тожь приймѣть бодай письменну подяку Вы всѣ, котрѣ ôдвѣдувалисьте довготерплячу, потѣшали и помагали, щобъ улекшити и ей и нашъ бôль. Дякуемо передовсѣмъ Вамъ, Высокоповажанѣ Паньство: Потоцка и Семигиновска зъ сыномъ и дочками, Панѣ Василовичъ зъ доньками, Панямъ Залѣвскôй, Рокотѣ, Бурґгардъ, Брилиньскôй, роднѣ о. Мицьковского и о. Левицкого зъ Сидорова, пп. Сикстовскôй и Юстіянъ. Дякуемо дуже Веч. оо. Левицкому зô Скалы и Бурдяковець, о. канонику Шамоцкому, о. Кушнику, Головацкому, Летоцкому, Риглевскому, Недѣльскому, Чубатому, Елісеевичевн, Мелиневичевн, Лабѣю, Стрѣльбицкому и Анастазіевскому за ôдправу похоронну, а о. Темницкому за щире и тепле слово надъ домовиною покôйнои. Дякуемо осôбно Вамъ Веч. отцѣ: Левицкій зô Скалы и зъ Бурдяковець, Стрѣльбицкій, Лабѣй и Мелишевичь за те, що трогаючимъ спѣвомъ причинили ся до звеличаня сумного обряду, а Вамъ поважанѣ Панове Ропицкій Володимиръ и Левъ, Папроцкій и Доманьскій, Семигиновскій, Хрипливый и Кинасевичь за те, що несли домовину покôйнои на своихъ раменахъ на кладовище. Дякуемо Вамъ Панове: Топольницкій и Ґільнерайнеръ за участь въ похоронѣ, Вамъ, дорога родино Воланьскихъ, Чаплиньскихъ и Пацлавскихъ и паньству Козанкевичамъ, що зъ дальшихъ сторôнъ зволили-сте прибути. Дякуемо Вамъ, церковнѣ Братства Боссиръ и Коцюбинчикъ, а дѣвоче зъ Сокиринець пôдъ проводомъ панночокъ Семигиновскихъ, дякуемо Вамъ, Родино и Сусѣды, що зложили 18 вѣнцѣвъ на домовину. Спаси Бôгъ Вамъ Всѣмъ, що пôдтримувалисте насъ въ нашôй роспуцѣ при двохъ похоронахъ въ одномъ тыждни, внука и доньки. Нехай Всевышній Васъ сторицею нагородить и хоронить ôдъ подôбного нещастя.

Михаилъ и Александра зъ Грабовичôвъ Мацьовскій роднѣ; *Ольга, Антонія, Людмила, Христина*, сестры; *Алоисій Круликовскій и Іоанъ Ульваньскій*, шваґры.

Надôслане.

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на І-ôмъ поверсѣ.

АДВОКАТЪ

Д-ръ Винкентій Хлопецкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Самборѣ

въ каменици п. Стреца [давнѣйше п. Матковскои] въ ринку.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНИКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (площь св. Духа) напротивъ головного одваху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ, рейсцайґи, и т. п. по цѣнахъ **найдешевшихъ. Репарацій найдешевше и найскорше.**

Замовленя въ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“.**

Глядаєсь учителя домового до 3 хлопцѣвъ зô школъ народныхъ. Близша вѣдомость у о. **Т. Кекиша, пароха въ Дусановѣ почта Янчинъ.**

Комната кавалерска

зъ меблями або безъ меблѣвъ заразъ. Ринокъ ч. 36, III. поверхъ комната ôдповѣдна для вдôвци и емерита, бо есть зъ кухнею.

Укôнченый матуристъ

ґімн. маючій довголѣтну практику, глядае лекцій на село.

Зголошеня ласкавѣ на адресу *І. А. въ Скалѣ* poste restante.

Накладомъ „ДЗВÔНКА“ появились и можь набути черезъ всѣ книгарнѣ:

1) Леонида Глѣбова: Байки цѣна 5 кр.
2) В. Чайченко: Олеся опов. „ 5 „
3) „ Байки „ 5 „
4) „ 2 Оповѣданя „ 5 „
5) Ив. Франка: Лисъ Микита „ 50 „
6) М. Лисенка: Коза дереза оперетка до спѣву и форт. 80 „

Редакція „Дзвôнка“ Львôвъ ул. Чарнецкого 26.

Д-ра Є-

ґера бѣлье, кафтаники ôдъ поту трикотовѣ и сѣтковѣ, рукавицѣ и рушники до натираня

найдешевше въ торговли

БРАТЕЙ ЛЯНГНЕРЪ

Львôвъ, Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ!

ФЕЛІКСЪ и ЮЛІЯНЪ ЛЮБЕЛЬСКІЙ

МАҐАЗИНЪ и РОБÔТНЯ ФУТЕРЪ

Львôвъ, плящъ Галицкій ч. 13.

Пôдписанѣ мають честь повѣдомити Впов. П. Т. Публику, що отворили

маґазинъ и робôтню футеръ

до удержують на складѣ готовѣ футра дамскѣ и мужескѣ до звычайного ходу, юбки и зарукавки до довбъ, ґарнітуры дамскѣ, шапки дамскѣ и мужескѣ, фусаки, покрывала до саней, лôжокъ, приймають покрыти на футра и т. п. роботы входячѣ въ обсягъ кушнѣрства — рôвножь приймають футра переховувати черезъ лѣто.

Працюючи довшій часъ въ першорядныхъ маґазинахъ у Вѣдни, Пештѣ, Варшавѣ и Кіевѣ, а такожь и у Львовѣ, можемо вповни вдоволити всякѣ вымоги Впов. П. Т. Публики и пôсля найновѣйшихъ фасонôвъ тревало, скоро та по найумѣреннѣйшôй цѣнѣ выготовляти роботы.

Поручаючи ся ласкавымъ взглядамъ, остаемо зъ поважаньемъ

4020 4—5 **Фелíксъ и Юліянъ Любельскій.**

ИСИДОРЪ ВОЛЪ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Одинокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

3319 *основаный въ 1870 р.*

Поручае правильно кождого тыждня **свѣжій транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы** и поручае его пôсля приложеного ему цѣнника.

Замовленя выповняютьси совѣстно и скоро також **за послѣплатою опакованье франко.**

Особливу увагу звертаеся на 3 знаменитѣ сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ		½ клгр	зр.	кр.
Кайсовъ	знам. чорный	„	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	ôдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 60 ф.	„	2	40
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	ôдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЪ

поручае

выпробованѣ и певнѣ средства косметичнѣ

ôдзначенѣ 9-ма медалями заслуги и 2-ма диплѣомами признаня.

Олѣйокъ таніновый, взмôцняе и пôдпомагае волосю рости. Фляконъ 50 кр.

Помада хінова, взмôцняе корѣнцѣ волося и запобѣгае выпадати волосю. — Слоикъ 80 кр.

Вода атеньска, до вмываня волося, запобѣгае творити ся парплямъ, ôдсвѣжуе, робить тревалымъ барву и полыскъ. — Фляконъ 80 кр.

Олѣйокъ хіно-таніновый. Дѣлае знаменито **на корѣнцѣ волося и на порôсть волося.** Въ случаяхъ де въ наслѣдокъ недуги выпало волосье, выказавъ вельми цѣлюще дѣланье. Вже по ужитю одной фляшки можна добачити порôстъ. — Цѣна 1 зр. 20 кр.

Есенція мятова до полоканя устъ, кромѣ приемного, скрѣпляючого смаку и запаху, дуже корисно **дѣлае на ясла и зубы.** Фляконъ 50 кр.

Порошокъ ростинно-алькалічный, до чищеня зубôвъ. Надае перлову бѣлôсть, ôддаляе камѣнь и квасы, котрѣ наводять бôль и порохнавѣнье зубôвъ. Пуделко 30 и 60 кр.

Віолінъ средство противъ прѣтя рукъ и нôгъ. Фляконъ 50 кр.

Вода львôвска. Приемный, нѣжный и довготревалый запахъ той воды здѣлавъ се, що въ Антверпіи на выставѣ всесвѣтнôй зôстала публично проголошена и ôдзначена. Цѣна флякону меншого 80 кр., бôльшого 1.50 кр.

Ніґретина. Выборне средство до фарбованя въ сейчасъ волося на тревалу и красну барву чорну и темну; есть цѣлкомъ нешкôдливе а въ ужитю цѣлкомъ подѣйне. Цѣна 1 зр.

Бѣлѣ и гарнѣ руки. Найбôльше червонѣ и попадалѣ руки выбѣлять ся и выглядять ся по кôлькоразовôмъ натертю **Кремомъ ростинныиъ.** Слоикъ 80 кр.

Смаровило литовске до обуви и шôръ, мягчить шкôру, робить ей непромакаючою и тревалою. Пуделко по 50 кр. и 1 зр.

Набути можна у ЛЬВОВѢ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3. и ул. Галицка ч. 17. Въ філіяхъ: въ КРАКОВѢ Суконниця ч. 20, и въ ЧЕРНОВЦЯХЪ Ринокъ ч. 2.

Приватистъ VII. кл. шукае лекцій або ôдповѣдного занятія ôдъ 3—8 вечеромъ. Ласкавѣ зголошеня пôдъ „Е. М.“ редак. „Дѣла“.

Въ кождôй рускôй хатѣ

повинна знаходитись знаменита книжочка

П. КАШТОВОГО

УКРАИНСТВО

на літературныхъ позвахъ

зъ Московщиною.

[Передрукъ зъ „Дѣла“.]

Цѣна 50 кр. зъ пересылкою **55 кр.** Набути можна въ редакціи „Дѣла“.

Въ канцеляріи товариства „Просвѣта“ продають ся портреты бл. п.

Д-ра Олександра Огоновского

по 2 зр. и по 1 зр.

Цѣлый дохôдъ призначеный на фондъ памятниковый и стіпендійный.

Черезъ Администрацію Дѣла

можна замовити за **знижену цѣну** отсѣ книжки:

Фавстъ, трагедія І. В. Ґетого, въ перекладѣ Ивана Франка, зъ переднимъ словомъ и поясненями. Цѣна знижена зъ 1 зр. 50 кр. на **1 зр.** (зъ рекомандованою пересылкою 1 зр. 15 кр.)

М. Раевскій и россійскій панславизмъ, Корнила Н. Устіяновича. Цѣна знижена зъ 80 кр. на **50 кр.** (зъ рекомандован. пересылкою 65 кр.)

Хто замовить **обѣ книжки разомъ,** одержить ихъ за цѣну **1 зр. 60 кр.** разомъ уже **зъ рекомандованою пересылкою**

Позаякъ тыхъ обохъ книжокъ уже мало, треба **поспѣшати зъ замовленями.**

„СЛАВІЯ“

БАНКЪ ВЗАИМНЫХЪ УБЕЗПЕЧЕНЬ ВЪ ПРАЗѢ.

Головне Заступництво для Галичины и Буковины у Львовѣ.

Благородна и добродѣйна цѣль забезпеченя будучности богатыхъ якъ и бѣднѣйшихъ лиць, та цѣлыхъ родинъ не дасть ся осягнути иншими средствами, якъ лише черезъ убезпеченье житьеве, позаякъ той найскорше щадить, хто забезпечуе ся.

Трицятьлѣтный отець забезпечуе для новонародженои доньки за квартальну премію 9 зр. 68 кр. капиталъ зр. 1000, маючій выплатити ся при еи дожитю 20-того року. — Умирае отець коли-небудь передъ тымъ 20 рокомъ, тогды устае дальше плаченье премія, а донька при дожитю 20 року получае цѣлый забезпеченый капиталъ 1000 зр. — Умирае же донька передъ дожитьемъ 20-го року, тогдѣ звертае „Славія“ всѣ вплаченѣ премія.

Трицятьлѣтный мужчина забезпечуе собѣ на старôсть 1000 зр. Приступае до убезпеченя на 20 лѣтъ и платить мѣсячно 4 зр. 53 кр. — Єсли въ протягу того часу, коли-небудь, хочь-бы по заплаченю лише одной раты мѣсячной — умеръ, то „Славія“ выплачуе забезпеченый капиталъ 1000 зр. его наслѣдникамъ. — Єсли же переживе тыхъ 20 лѣтъ, тогдѣ може собѣ выбрати одинъ изъ слѣдуючихъ 5 способôвъ выплаты:

1) выплату цѣлои, на него припадаючои сумы 1158 зр. 90 кр., або
2) выплату лише сумы 619 зр. 60 кр., при чôмъ позôстае убезпеченымъ на посмертный капиталъ 1000 зр. безъ дальшои оплаты премія;
3) выплачуванье досмертнои рôчнои ренты въ квотѣ 96 зр. 70 кр. або такожь
4) выплачуванье ему досмертнои ренты лишь 51 зр. 80 кр., при чôмъ зôстане убезпеченымъ на посмертный капиталъ 1000 зр. безъ дальшои оплаты премія, вкôнци
5) выданье ему полицы на капиталъ посмертный 2148 зр. 80 кр. безъ дальшои оплаты премія.

Сорокъ-лѣтный отець забезпечуе на случай своеи смерти для своеи родины капиталъ 2000 зр. за мѣсячну оплату премія 5 зр. 54 кр. — Умирае коли-небудь, хочь-бы лише по заплаченю одной раты мѣсячной, то „Славія“ выплачуе цѣлый забезпеченый капиталъ 2000 зр. позôставшôй родинѣ.

Въ протягу 19 лѣтъ умерло 1542 членôвъ банку „Славія“, котрѣ вплатили до своеи смерти суму 294.883 зр. 18 кр., а за тое выплатила „Славія“ позôставшимъ ихъ родинамъ суму бôльшу о четверо, е. с. 1,130.326 зр. 32 кр.

На полицы, що найменче 3 роки важнѣ, може членъ на жаданье, зъ кôнцемъ кождого слѣдуючого року одержати посвѣдченье удѣлове на тую часть капиталу, або ренты, на яку за вплаченѣ премія узыскавъ право.

Такожь може на такѣ полицы получити позичку, або убезпеченье на инше змѣнити, або вкôнци полицу банкови „Славія“ продати.

На заплаченье кождои, навѣть мѣсячнои раты премійнои, вызначеный есть терминъ 3 мѣсячный. — По упливѣ того часу полица тратить свою важнôсть, однакъ на жаданье члена можна ей въ протягу року ôдновити, або банкови продати, наколи убезпеченье вже 3 роки тревало.

По 5 лѣтахъ важности убезпеченя, може забезпеченый капиталъ и въ такôмъ случаю бути выплаченый, коли убезпеченый самъ позбавивъ ся свого житя, або черезъ поединокъ. — За полицы, що найменче 3 роки важнѣ, звертае „Славія“ въ обохъ тыхъ случаяхъ таку квоту, за яку полицу-бы ôдкупивъ.

При такихъ улекшеняхъ и користныхъ условіяхъ мусить кождый цѣнити полицъ „Славія“ узнати. 3293

Весь чистый зыскъ роздѣлюе ся межи убезпеченыхъ.

Выплаченѣ капиталы выносили по конець р. 1888 1,680.764 зр. 14 кр. — Число членôвъ секцій І—III досягло **37.019** лиць, на забезпеченый капиталъ въ сумѣ **22,533.445 зр. 64 кр.**

Близшѣ поясненя подае Головна Дирекція банку взаимныхъ убезпеченъ „Славія“ въ Празѣ, або Головне Заступництво тогожь банку у Львовѣ.

ВЕЛИКА ПРАГСКА ЛЬОТЕРІЯ.

ПОСЛѢДНЫЙ МѢСЯЦЬ.

Головна выграна

100.000 зр.

50.000 зр.

ЛЬОСЫ à 1 зр. поручають у Львовѣ: **Авґ. Шеленберґъ, М. Йонашъ, Сокаль & Лілієнъ, Кіцъ и Штофъ, Як. Штро, Л. Х. Верфель.**

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей

Папѣръ зъ фабр. Черляньского.

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 211. Львôвъ, Четверъ 19 вересня (1 жовтня) 1891 Рôчникъ XII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: **У Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на четверть року	4 зр. 50 кр.	на четверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на четверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошення принимають ся по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной строчки инсератовои въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числять ся по 10 кр. ôдъ стишка.

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты** и **залеглостей**.

У Львовѣ дня 1 н. ст. жовтня 1891.

Vigilantibus jura! Свята правда, — тôлько-жь щобы стояти на сторожи правъ своихъ, треба й докладно знати тѣ права, а намъ Русинамъ и въ тôмъ взглядѣ хибуе ще дуже богато.

На нашъ недавный поклинъ до патріотôвъ рускихъ, засѣдаючихъ въ мѣсцевыхъ радахъ шкôльныхъ по рускихъ селахъ, щобы тѣ мѣсцевѣ рады уживали лише руского языка, одержали мы въ кôлькохъ сторôнъ запытанье, чи се дасть ся умотивувати якою правною постановою, бо вороги русчины ôдмовляють Русинамъ того права.

Отже мы ôдповѣдаемо и просимо всѣхъ патріотôвъ нашихъ скористати зъ нашои понизше наведенои ôдповѣди.

Въ Збôрнику найважнѣйшихъ окружникôвъ краевои рады шкôльнои, выданôмъ тою-жь радою 1888 року, мѣстить ся пôдъ н-ромъ 86 слѣдуючій рескриптъ ц. к. краевои рады шкôльнои зъ дня 22 липня 1877 року, ч. 4508:

„П. міністеръ вѣроисповѣданъ и просвѣты повѣдомивъ ц. к. краеву раду шкôльну рескриптомъ зъ 9 мая 1877 р. ч. 257, що тôлько окружнѣ рады шкôльнѣ суть державными властями, мѣсцевѣ-жь рады шкôльнѣ суть институціями автономічными до пôдпирания и безпосередного надзору шкôльництва, и длятого не мають обовязку послугуватись въ кореспонденціяхъ языкомъ урядовымъ, лише мають право уживати кождого языка краевого. Отже порučаесь ц. к. окружнôй радѣ шкôльнôй — на будучнôсть поступати пôсля сего рескрипту. Въ слѣдъ за тою постановою тратить силу обовязуючу тутешне розпорядженье зъ 5 падолиста 1868 р. ч. 8883, що мѣсцевѣ рады шкôльнѣ повинні въ кореспонденціяхъ зъ вышшими своими властями уживати урядового ихъ языка.“

Такъ звучить дословно рескриптъ краевои рады шкôльнои зъ 22 липня 1877 р., ч. 4508. Нехай же-жь Русины опираючись на нѣмъ и користають зъ него. Vigilantibus jura!

Руско-католицкій синодъ у Львовѣ.

Wiener Allgemeine Zeitung умѣстила въ н-рѣ 4032 зъ 30 н. ст. вересня замѣтну вступну статью п. заг. „Kirchlicher Uebereifer in Galizien“, котрои важнѣйшѣ уступы уважаемо своимъ обовязкомъ подати въ повнôй основѣ.

„Значѣнье греко-католицкого синоду — починае Wien. Allg. Ztg. — котрый теперь ôдбуваесь пôдъ проводомъ делеґата въ Раму Чяски у Львовѣ, есть въ першôй лініи политичне, и длятого ухвалы его мусять мати великій вплывъ не тôлько для Русинôвъ и для краю Галичины, але и для цѣлои державы. Якъ въ Конґресôвцѣ и въ мало-рускихъ провінціяхъ въ Россіи, такъ и въ Галичинѣ нѣякъ не можна справу церковну ôддѣляти ôдъ политичнои.“ [Дальше Wien. Allgem. Ztg. подае баламутно характеристику сторонництвъ рускихъ въ Галичинѣ, якъ звычайно Нѣмцѣ того докладно не знають, а потôмъ пише:]

„Коли наемники московщины въ Галичинѣ при своôй политичнôй аґітаціи звычайно старають ся аґітувати середъ народу тымъ, що Поляки и правительство намагають ся зовсѣмъ зôлляти церковь уніятску зъ римскою, то въ першôй лініи синодови припадае обовязокъ через свои ухвалы пôдорвати ґрунтъ тымъ злобнымъ поголоскамъ и доказати, що римска курія мае серіозну волю самостôйнôсть (die Selbstständigkeit) уніятскои церкви берегти и всякѣ забаги надто ревныхъ прозелітôвъ засуджувати.

„Вже при скликаню синоду занепокоено нижшій клиръ и селяньство рôжными поголосками. Говорено о намѣрѣ куріи — ввести целібатъ такожь у уніятского духовеньства, ôддати рускѣ монастирѣ Єзуитамъ, ввести Игнатія зъ Льойолѣ до уніятскои церкви и т. п.

„При почнаючôй що разъ бôльше грозити церквѣ а передовсѣмъ державѣ москвофільскôй аґітаціи въ Галичинѣ можна було думати, що церковный синодъ заздалегôдь мусить выключити зъ нарадъ забаги такихъ новинъ, котрѣ мусѣли бы религійне чувство народу глубоко уразити и статись лишь водою на млынъ россійскій. Мѣродайнымъ повиненъ бы тутъ бути политичный интересъ державы. Однакожь, на жаль, сталось инакше и пôдмуленый ґрунтъ Галичины знову чуясь горячковôсть хоче зробити ареною церковно-реформаторскихъ своихъ плановъ.

„Хотяй нарады синоду ведуть ся въ тайнѣ, то все-таки те, що перейшло до загальнои вѣдомости, достаточно оправдуе повысшій докôръ. Пытанье целібату и введеня новыхъ святыхъ дѣйстно поставлено синодови. Особливо перше пытанье, розбиране на синодѣ, выкликало — якъ намъ телеґрафують зô Львова — дуже завзяту дебату. Остаточно проектъ введенья целібату ôдкинено. Рѣчь певна, що така сама доля стрѣтить и другѣ пробы новинъ, — але що полишить ся зъ того, то глубоке невдоволенье, недовѣріе, яке трудно буде выкоренити, и одно небезпечне оружіе бôльше въ рукахъ ворогôвъ Австріи.

„Ecclesia militans въ своôй надмѣрнôй ревности завдала знову идеи державнôй одну рану, котра засклепить ся не такъ скоро.“

Отсе вмѣстъ статьѣ Wien. Allg. Ztg. Характеристична она тымъ, що глядить на синодъ изъ становища политичного, а хочь выводы въ нѣй може й пересаднѣ, то все-таки не дасть ся заперечити, що синодъ сей справдѣ готовъ вызыскувати всякѣ розкладовѣ елементы для своихъ цѣлей. Мы не хочемо вѣрити, щобы въ синоду сего вышло щось некористного для нашои церкви и для народу нашого, а все-таки жаль, що першій той новôтный синодъ нашои церкви не мôгъ ôдбути ся безъ — нехай и хвилевого — затревоженя...

Пôсля послѣднихъ впечатлѣнь нашихъ — если они вповнѣ удатнѣ — ситуація выпогоджуесь. Нашъ высказаный здогадъ, що вѣсти поданѣ про синодъ въ Kurjer-ѣ Lwowsk-ôмъ и подôбнѣ въ Neue Freie Presse не зовсѣмъ згôднѣ зъ дѣйстнымъ станомъ рѣчей, показуесь правдою. У вчерашнôй Gazet-ѣ Lwowsk-ôй появилось загально стилізоване dementi тыхъ пересадныхъ вѣстей; сказано, що они не то не вѣрнѣ, але навѣть не имовѣрнѣ. И справдѣ, вѣсти тѣ були пересаднѣ. Духовеньство синодальне — пôсля послѣднихъ нашихъ помѣчень — выявляе очевидну енерґію и вдоволенье; пробивае ся се на лицяхъ кождого, зъ кимъ лучить ся стрѣтитись. Мабуть и ôдношенье папского делеґата до синоду, коли розглянувъ ся въ нѣмъ, мусѣло стати дружне, — безперечно, ерудиція, свѣдомôсть и отвертôсть нашого духовеньства мусѣла ему заимпонувати. Що-до справы горожаньскихъ обовязкôвъ духовеньства нашого супротивъ свого народу, то мы певнѣ, що справы тои, за-для еи натуры, синодъ не буде тыкати.

Синодъ потреває мабуть до 8 н. ст. жовтня.

Концерты „шѣснацятки“ и „дванацятки“.

Про концертъ „дванацятки“ въ Черновцяхъ, котрый ôдбувъ ся 17 н. ст. вересня, пише такъ Czernowitzer Zeitung въ ч. 214:

„Рускѣ черновецкѣ товариства устроили минувшого четверга въ сали музичного товариства концертъ на добродѣйнѣ цѣли при спôвъучасти членôвъ „Львôвского Бояна“ пôдъ диріґентурою п. Остапа Нижанкôвского. Русины пôдъ взглядомъ музики щасливый и щедро обдареный народъ; они умѣли сельскій характеръ замешканыхъ ними просторôвъ, свои переказы и исторію, свое житье, любовь и горе высказати скарбомъ тонôвъ музики. Чи то въ меланхолійно-сумовитои мельодійнои „думки“, чи въ скочныхъ ритмôвъ „коломыйки“, чи вкôнци въ енерґічного, повного темпераменту хору козацкого — скрôзь пробиваесь то одна то друга сторона характеру національного. Сыны народу руского, самѣ молодечо крѣпкѣ постати изъ свѣжими металічными голосами, вывели намъ рядъ національныхъ хорôвъ, и то або въ первѣстнôй формѣ пѣсни народнои, або скомпонованѣ въ дусѣ и на основахъ народныхъ мельодій. А що спѣваки знаменито вышколенѣ и ними управляе недорôвнаный и дуже талановитый диріґентъ, вкôнци, що найважнѣйше, що они не тôлько горломъ спѣвають, але и серцемъ ôдчувають тонъ кождый, — то ихъ продукція зробила невысказане впечатлѣнье на публику, они здобули собѣ грôмкѣ, добре заслуженѣ оплески. Голосы въ хорахъ звучали чудово гарно, величаво й чисто, а выведенье хорôвъ гладке и артистично выобразоване. Дуже интереснымъ бувъ кôнцевый нумеръ проґрамы: се зручно уложене „попурри“ зъ національныхъ пѣсень славяньскихъ, а яко найкрасшѣ нумеры зазначуемо: Лаврôвского „Руска рѣка“, Воробкевича „Серенада“, Лисенка „Иванъ Гусъ“ и „Милованка“. На мѣсце ôдпавшои гры п. Купчиньского на цитрѣ чули мы композицію диріґента Нижанковского „Гуляли“. Акомпаніаторомъ знаменитымъ бувъ директоръ п. Ґжімалі. Въ п. Лопатиньскôмъ мы мали нагоду пôзнати способного декламатора. Саля музична була повнѣсѣнька а въ партерѣ зъ великимъ напруженьемъ прислухували ся мужики и ихъ жѣнки продукціямъ національнои пѣсни. Президентъ краю ґрафъ Паче и маршалокъ краевый Є. Екзц. баронъ Василько почтили концертъ своею присутностію.“

Повысшу рецензію такъ прихильну для нашихъ спѣвакôвъ подаемо въ перекладѣ. Не менше прихильно выпала и рецензія Bukowinaer Nachrichten, де сказано, що продукція „дванацятки“ осягнула „stürmischen, nicht endewollenden Beifall“. Коли такои степени дôйшовъ ентузіазмъ Нѣмцѣвъ и Волохôвъ, то Русины буковиньскѣ не въ силѣ выйти зъ одушевленя. Якъ наочнѣ свѣдки розказують, то по ôдспѣваню першого нумеру проґрамы (Лисенкового „Ой пущу я кониченька“ и „Иванъ Гусъ“ десятки рукъ стискали вступаючу зъ естрады дванацятку, а самъ диріґентъ зъ сльозою вдячности въ оцѣ дякувавъ спѣвакамъ, сказавши: „Я першій а мабуть и послѣдный разъ въ житю диріґувавъ такимъ хоромъ“.

Про дальшу подорожь „шѣснацятки“ пишуть намъ:

Зъ Болехова выѣхала „шѣснацятка“ до Теребовлѣ.

По дорозѣ дала ще импровізований вечерокъ въ Копичинцяхъ, та несподѣваный

---

1)

Пожаръ на мори.

Оповѣданье *Ив. С. Турґенева.*

Дѣялось то въ маю 1838 року.

Я находивъ ся разомъ зъ множествомъ другихъ пасажирôвъ на пароходѣ „Николай I.“, що ѣздивъ межи Петербургомъ а Любекою. Позаякъ въ тѣ часы зелѣзнѣ дороги ще мало процвитали, то всѣ подорожнѣ выбирали морску дорогу. Зъ тоѣ-жь причины многѣ зъ нихъ брали зъ собою власнѣ екипажѣ, щобы продовжати свою подорожь по Нѣмеччинѣ, Франціи и т. д.

У насъ на кораблі, памятаю, було двацять вôсѣмъ паньскихъ екипажѣвъ. Насъ, пасажирôвъ, було около двѣста вôсѣмдесять, а мѣжь тыми зо двацять дѣтей.

Я бувъ тогдѣ дуже молодый, а не занепавши на морску слабôсть, дуже бувъ я занятый всѣми новыми враженями. На кораблі було кôлька дамъ, замѣтно красныхъ або й лише гарныхъ, — бôльша часть зъ нихъ до нинѣ померла, жаль!

Мати першій разъ пустила мене въ дорогу самого и я мусѣвъ ѣй обѣцяти вестись розумно, а головно, не доторкатись картъ... И ось, именно тои обѣцянки я насамперѣдъ не додержавъ.

Того самого вечера зôбралось бôльше товариство въ спôльнôй каютѣ, — мѣжь ними тутъ находилось кôлькохъ грачѣвъ, добре знаныхъ въ Петербурзѣ. Они що вечера грали въ банкъ, а золото, котре въ тѣ часы можна було видѣти частѣйше, якъ теперь, звенѣло оглушуюче.

Оденъ зъ тыхъ панôвъ побачивши, що я стою зъ-далека, несподѣвано порадивъ менѣ взяти участь въ его грѣ. Коли я, зъ наивностію своихъ девятнацяти лѣтъ, пояснивъ ему причину своеи поздержности, ôнъ розсмѣявъ ся и, звертаючись до своихъ товаришѣвъ, кликнувъ, що найшовъ скарбъ: молодого чоловѣка, котрый нѣколи не доторкнувъ ся картъ и котрый тымъ самымъ мусить мати велике нечуване щастье, правдиве щастье простодушныхъ!

Не знаю, якъ то сталось, але по десяти мінутахъ я вже сидѣвъ за столомъ гры, повно картъ въ рукахъ, маючи забезпечену долю въ грѣ — и гравъ, гравъ, мовь у ôдчаяню.

И треба признати, що стара пословица сказала правду. Грошѣ плыли до мене потокомъ; двѣ купки золота пôдвысшувались на столѣ по обохъ сторонахъ моихъ дрожачихъ и каплями поту покрытыхъ рукъ. Грачь, що то мене притягъ до гры, не перестававъ мене пôдбивати та додавати охоты... Сказати правду, я вже думавъ, що ôдъ-разу розбагатѣю!..

Наразъ отворюють ся дверѣ каюты навстяжь, до каюты впадае налякана дама, завмираючимъ голосомъ кричить: „горить!“ и паде зôмлѣла на канапу. Се выкликало велике зворушенье. Нѣхто не оставъ ся на мѣсци. Золото, срѣбло, банковѣ білеты покотились и розсыпались по всѣмъ усюдамъ, и мы всѣ кинулись на помôстъ. Якъ се мы скорше не замѣтили дыму, що вже добиравъ ся и до каюты? — Я того зовсѣмъ не розумѣю. На сходахъ було его повно. Темно-червоне зарево, якъ ôдъ горючого камѣнного угля, выбухало тутъ и тамъ. Въ однôй хвили були всѣ на помостѣ. Два широкѣ стовпы дыму на-пôвъ зъ огнемъ пôдвимались по обохъ бокахъ дымаря и повздовжь щоглъ. Почавъ ся страшный заколотъ и вже не переставъ. Неладу, якій счинивъ ся, и уявити собѣ не можна; видко було, що ôдчаяне чутье самоохороны обхопило всѣхъ людей, а мѣжь ними мене першого. Пригадую собѣ, що я хопивъ за руку моряка и обѣцявъ ему десять тысячь рублѣвъ ôдъ матери, коли ему удасть ся мене спасти. Морякъ, котрый розумѣвъ, не мôгъ брати моихъ слôвъ за правду, увôльнивъ ся ôдъ мене, та й я самъ не настававъ, врозумѣвши, що въ моôй бесѣдѣ нема толку. Впрочôмъ и въ тôмъ, що я видѣвъ довкола себе, такожь не було здоровои думки. Зовсѣмъ справедливо, що при розбитю корабля або пôдчасъ пожару на мори нема нѣчого траґічнѣйшого, якъ комічнѣ при тôмъ пригоды. На примѣръ. — Богатый дѣдичь, на котрого напавъ страхъ, повзавъ по помостѣ и несамовито бивъ поклоны, коли-жь вода, котру щедро лили въ отворы, зъ-ôдки выбухавъ огонь, на мінуту пригасила поломѣнь, ôнъ вставъ на весь рôстъ и закричавъ грôмкимъ голосомъ: „Маловѣры! не вже-жь вы думали, що нашъ Богъ, рускій Богъ, насъ покине?“ Но въ тôй же хвили поломѣнь бухнула сильнѣйше и многовѣруючій бѣдакъ знову упавъ на руки й ноги и знову зачавъ бити поклоны. Якійсь знову ґенералъ зъ мрачно-розсѣяннымъ взоромъ не перестававъ кричати: „Треба пôслати курієра до царя! До него пôслати курієра, коли бувъ бунтъ военныхъ поселенъ, де я бувъ, лично, и се спасло хочь де-кого зъ насъ!“ Иншій панъ зъ парасолемъ въ рукахъ зачавъ наразъ зъ лютостію проколювати лихій мальованый олѣйными фарбами портретъ, що находивъ ся межи баґажами. Кôнцемъ парасоля пробивъ ôнъ пять дѣрокъ на мѣсци очей, носа, рота и ушей. При тôмъ руйнованю образа ôнъ кричавъ: „До чого се все теперь?“ А образъ бувъ не его! Якійсь товстый панъ, весь въ сльозахъ, похожій на нѣмецкого пивовара, не перестававъ плаксивымъ голосомъ кликати: „Капітанъ! — Капітанъ!..“ И коли капітанъ, котрому не стало терпеливости, хопивъ его за ковнѣръ и крикнувъ: „Ну? я капітанъ, чого вамъ треба?“, то товстый панъ поднявъ ся на него завмерлыми очима и знову зачавъ стогнати: „Капітанъ!“

А таки той самъ капітанъ уратувавъ намъ усѣмъ житье. По-перше, тымъ, що въ послѣдну мінуту, коли еще можна було дôстати ся до машины, змѣнивъ напрямъ нашого корабля, котрый идучи прямо на Любеку замѣсть того, щобы круто повернути ку берегу, згорѣвъ бы певно скорше, закимъ бы вôйшовъ у пристань; а по-друге, тымъ еще, що приказавъ матросамъ вытягнути оружье и безъ пощады колоти всякого, хтобы пробувавъ доторкнути ся до човенъ, котрыхъ лише два лишилось, бо прочѣ поперевертались завдяки недосвѣднымъ пасажирамъ, котрѣ хотѣли спустити ихъ у море.

Матросы, въ бôльшôй части датчане, зô своими енерґічными и холодными лицями и майже кровавымъ ôдблескомъ поломѣнія на вôстряхъ ножѣвъ, мимоволѣ здавались страшными. Филѣ були досыть сильнѣ; они червонѣли ôдъ пожару, котрый ревѣвъ въ добрôй третинѣ корабля. Я мушу признати ся, — хочь бы мужеска половина роду людского думала о тôмъ, що хотѣла, — що жѣнщины въ тôмъ выпадку показали бôльше ôдваги, якъ мужчины. Блѣдыхъ якъ смерть нôчь застала ихъ въ постеляхъ [замѣсть всякои одежи мали они на собѣ лишь коцдры], и хочь якъ я вже тогды не вѣривъ, но они показались менѣ ангелами, що зôйшли зъ неба, щобы завстидати насъ и додати намъ ôдваги. Однакожь були и мужчины, котрѣ показали, що не лякають ся нѣчого. Особливо пригадую собѣ одного, п. Д-ва, нашого бувшого россійского посла въ Копенгазѣ: ôнъ скинувъ чоботы, краватку и сурдутъ, котрый завязавъ рукавами на груди и, сидячи на грубôй натягненôй линвѣ, махавъ ногами, спокôйно куривъ циґаро и оглядавъ кождого зъ насъ по порядку такъ, мовъ бы жалувавъ насъ та насмѣхавъ ся. А я скрывъ ся на надвôрныхъ сходахъ и усѣвъ тамъ на однôмъ зъ послѣднихъ ступенѣвъ. Остовпѣвши дививъ ся я на червону пѣну, котра клекотѣла пôдо мною и бризкала менѣ въ лице та говоривъ самъ до себе: „Такъ ось де прийде ся згинути въ девятнацятôмъ роцѣ!“ — тому, що я твердо рѣшивъ ся радше потонути, якъ упечи ся. Поломѣнь выгинала ся надъ мною и я дуже добре ôдрôзнявъ еи вытье ôдъ реву фаль.

Недалеко ôдъ мене, на тыхъ-же сходахъ, сидѣла маленька старушка, мабуть кухарка якоись родины, що ѣхала въ Европу. Обнявши голову руками она — якъ здавалось — шептала молитвы; ажь наразъ быстро глянула и чи тому, що замѣтила на моѣмъ лици погубну рѣшимôсть, чи въ якои иншои причины, хопила мене за руку и майже благаючимъ голосомъ сказала: „Нѣ, пане, нѣхто въ своѣмъ житю не вôльный, и вы нѣ и нѣхто. Що Богъ дасть, то й буде, — та-жь се значило бы на себе руки наложити, а за се бы васъ на тамтôмъ свѣтѣ покарали.“

До тои хвилѣ я не мавъ нѣякои охоты

дощь перешкодивъ, що зъ околицѣ публика, хотяй повѣдомлена, прибути не могла. Всё-жь таки мѣсцевыхъ гостей зôбралось достаточне число и забава протяглась до годины 2-ой въ ночи. Зôбраній гостѣ добровôльными датками покрыли кошты, котрй мала „шѣснацятка" задержавшись въ Копичинцехъ.

О 2-ôй годинѣ дня 16 н. ст. вересня выѣхала „шѣснацятка" зъ Копичинецъ до Илавча, запрошена туда Впр. о. Балиньскимъ, працана въ Копичинцяхъ дуже сердечно и въ запевненьемъ ôдъ мѣсцевыхъ патріотôвъ, що на будуче, якъ тôлько вспѣють постарати ся о яку-таку салю, они запросять до себе спѣвакôвъ и устроять вечерокъ на збôльшенье фонду на будову руского театру. Въ Илавчу перебула „шѣснацятка" оденъ день, гощена дуже сердечно Впр. господаремъ, за що складае ему отсимъ сердечну подяку.

Дня 17 н. ст. вересня дала „шѣснацятка" — якъ мы вже доносили, вечерокъ въ Теребовли. Часть концертова выпала славно; всѣ хоры ôдспѣваній „шѣснацяткою" выкликували у численно зôбраныхъ гостей бурю оплескôвъ. У вечерку взявъ участь также членъ „шѣснацятки" п. К. Герусъ [до вечерка въ Болеховѣ перешкодженый] и за свою гру на скрипцѣ одержавъ першенство ôдъ зôбраныхъ гостей, такъ що мусѣвъ ще надпрограмово грати оденъ утвôръ. Зъ дуже добрымъ успѣхомъ ôдограла п-а Ирина Чачковска утвôръ Ліста на фортепянѣ, за що належить ся ѣй повне признанье. Барітоністъ „шѣснацятки" п. І. Скалишъ спѣвавъ два соли Лисенка: „Гетьманы" и „Тарасову нôчь" зъ такою самою удачею, якъ и на попередныхъ вечеркахъ. По концертѣ ôдбулись танцѣ и протягались, завдяки знаменитôй аранжеріи п. Кормоша, до бѣлого дня. Взагалѣ гостѣ вынесли дуже миле враженье зъ вечерка „шѣснацятки" въ Теребовли. Ще одно належить пôднести, а се то, що якъ мѣсцевй Русины такъ и Поляки дѣлали згôдно и дуже старанно разомъ, а друге, що доокольне священство явилось на вечерку майже въ комплетѣ, навѣть зъ найбôльше ôддаленыхъ мѣсцевостей. Слава имъ! Доходу чистого було 27 зр., а то по причинѣ низького вступу та великихъ выдаткôвъ.

Зъ Теребовлѣ удалась „шѣснацятка" до Островчика, запрошена туда о. Ив. Волянськимъ, мѣсцевымъ парохомъ, и забавила у него два днѣ, гощена вельми сердечно. За се складае она Вп. Паньству Волянськимъ сердечну подяку, а также за кошты, якй они понесли, ôдставляючи „шѣснацятку" до Тернополя. Хвилѣ перебутй у Васъ, Вповажаній господарѣ дому, останутъ довго въ памяти „шѣснацятки".

Дня 19 н. ст. вересня выѣхала „шѣснацятка" зъ Островчика до Струсова, до о. Б. Цегельского, тамошного пароха, запрошена Вп. господарями дому. При звуцѣ гарнои нашои пѣсни тягла ся забава кôлька годинъ, а „шѣснацятка" переночувавши, рано 20 н. ст. вересня ôдъѣхала на вечерокъ до Тернополя. И Вамъ, Веч. Отче, за ваше щире приняте, складаемо сердечне спаси-Бôгъ!

Дня 20 вересня дала „шѣснацятка" послѣдный вечерокъ въ Тернополи и тымъ покôнчила свою сегорôчну туру.

Особне справозданье адміністраціи появить ся небавомъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ

W. Allg. Ztg. подае, що соймы краевй сего року будуть скликанй лишь на коротку кôлькоденну сесію головно за-для порѣшеня буджетовои провізоріи. Натомѣсть по Новôмъ роцѣ буде вызначена двомѣсячна періода часу на нарады сойму галицкого и ческого.

До сеи вѣсти робить Dziennik Pol. такй замѣтки: „Єсли бы дѣйстно такъ мало бути, мы бы не мали нѣчого противъ того, але навченй досвѣдомъ побоюемо ся, що сей двомѣсячный речинецъ буде значно стисненый ôдъ зимна и зъ двохъ мѣсяцѣвъ готовъ въ результатѣ лишь одинъ остати. А фактомъ есть, що наближаючій ся соймъ мае передъ собою велику задачу и треба сумнѣватись, чи и такъ зачеркненый речинецъ выставъ бы на тй роботы. При тôй нагодѣ дôзнаемо ся, що сегорôчный буджетъ не представить ся корисно а говорено вже навѣть о конечности 1½-міліоновои позычки, яко о послѣднôмъ результатѣ ратунку. Звѣстна lex Abrahamowicz (консумційный додатокъ) завела, бо при цѣлôмъ ужитю шрôбы, котра дала ся ôдчути одиницямъ, принесла ледви щось по-надъ 300.000 зр. а ся квота остае значно по-задъ перѣвстныхъ обчисленъ. Тымчасомъ край мусить взятись за многй коштовнй будôвлѣ, отъ хочь бы клініки и институтъ положничій у Львовѣ, институтъ хірургічный въ Краковѣ, интернатъ въ Дублянахъ, реорганізацію и творенье шкôлъ господарскихъ, а розумѣесь, супротивъ розвитку промыслу треба числитись зъ фактомъ, що и фондъ на сю цѣль мусить пôднестись. Тожь треба буде знову подумати про основну поправу фінансôвъ а не про половинну, якъ се давнѣйше бувало.

Armee Verordnungsblatt оповѣщуе цѣсарске розпорядженье, пôсля котрого войскова инжинірія мае познакомитись также зô способомъ уживаня матеріялу на будову мостôвъ военныхъ и за-для тои мае ѣй достатчитись до вправъ ôдповѣдный матеріялъ. Се розпорядженье уважають за першій крокъ до получения инжиніріи зъ піонірами въ одинъ корпусъ.

На день 5 жовтня назначено довѣрочну конференцію представителѣвъ: центрального правительства, громады мѣста Вѣдня и краю Австріи долѣшнои, пôдъ проводомъ намѣстника Кільмансеґа надъ справою проектованыхъ для Вѣдня новыхъ комунікацій. Конференціи ôдбуватись будуть щоденно безъ перервы ажь до покôнченя. За пôдставу нарадъ служить програма выготовлена міністерствомъ торговлѣ и принята всѣми нашими интересоваными міністерствами. Пôсля сеи програмы мае бути вымурована мѣска желѣзниця, рѣка Вѣденка мае бути управильнена, мають заложитись каналы ôдпроваджуючй по обохъ сторонахъ каналу Дунаю и рѣки Вѣденки, каналъ Дунаю мае замѣнитись въ зимову пристань торговельну и забезпечитись ôдъ повени на веснѣ. Переведенье ôдбудесь пôсля одноцѣльного пляну для всѣхъ робôтъ.

Проводирь умѣркованои опозиціи въ угорскôмъ парляментѣ ґр. Аппоній ставъ въ Ясберені передъ своими выборцями, щобы зложити справозданье зъ своеи посольскои дѣяльности. Посла Аппонія витано въ его выборчôмъ повѣтѣ зъ великимъ ентузіязмомъ. Деякй выборцѣ выѣхали супротивъ него напередъ. На дворци зновъ желѣзнои дороги зôбрали ся масы народні и приняли его зъ одушевленьемъ. Въѣздъ до мѣста выглядавъ на тріюмфальный походъ а на передѣ ѣхала бандерія. Середъ стрѣлôвъ моздѣрныхъ та зъ супроводомъ музыки заѣхавъ посолъ передъ ратушь и тамъ на вôльнôмъ мѣсци пôдъ небомъ говоривъ черезъ пôвтора годины. Многй послы его товаришѣ зъ умѣркованои опозиціи становили дружину своего провôдника. Бесѣда програмова ґр. Аппонія — бо се була програма а заразомъ и полеміка въ найострѣйшôмъ сего слова значѣню — представляе положенье въ Угорщинѣ, немовъ бы край стоявъ передъ новою фазою розвитку. Єго выраженя мають велике значѣнье, бо въ тôй промовѣ заповѣдае ґр. Аппоній кабінетови ґр. Сапарія борбу на ножѣ, хочь ще при внесеню реформы адміністраційнои они шли разомъ рука въ руку. Коли кабінетъ Сапарія — говоривъ ґр. Аппоній — оголосивъ свою програму и заявивъ себе кабінетомъ до переведеня реформы, тогдѣ мы мусѣли заняти выжидаюче становище, тымъ бôльше, що въ тôй програмѣ було много точокъ, котрй належали до нашои програмы. Се становище въ парляментарнôмъ житю найтруднѣйше, але справедливôсть вымагала. Правительство мало нагоду заняти ся національными и правно державными справами. Оно навѣть пробувало розвинути акцію реформы и мы стоимо теперь передъ ѣѣ результатами. Теперь прийшла година суду та наша повздержливôсть скôнчилась. Вже маемо досыть одной невдалои пробы и въ тй руки бôльше не дамо реформы переводити. Не хочемо компромітувати ся въ-друге. Партія бесѣдника сотворила ситуацію для правительства такъ догôдну, якои другій кабінетъ не мавъ нѣколи, бо задержала не лишь обективне становище, але впростъ абдикувала. Єсли бы се повторилось, то значило бы выречи ся прапору, якій въ рукахъ тримае партія. Крôмъ квестіи реформъ ще и въ иншихъ справахъ правительство несимпатичне а именно въ тôмъ взглядѣ, що правительство и его партія не мае енергіи и рѣшучости дбати о правно-державне становище и о національнй интересы. Бесѣдникъ выступивъ противъ міністра судôвництва, котрый обмеживъ право судôвництва въ Угорщинѣ, на що нѣхто не важивъ ся ôдъ часу Іосифа II. А пôзнѣйше справа капітана Уєлачича показуе, що міністеръ вôйны баронъ Феєрварій се найбôльше могучій чоловѣкъ въ цѣлôмъ кабінетѣ. И справдѣ наслѣдки трактованя сеи справы показали ся небавомъ. По кôлькохъ тыжднихъ увѣнчано могилу ґен. Єлачича. Въ души бесѣдника вже порѣшилось. Онъ не може такому правительству ôддати справу переведеня реформъ. Нездоровй ôдносины появили ся также въ парляментѣ, котрй не згоджують ся зъ засадою парляментаризму. Вôйшло въ моду вказувати на сей фактъ та пôдносити жалобы на упадокъ парляментаризму та вину складати на меншôсть. Причину сеи недуги бесѣдникъ глядае деинде а именно у бôльшости. Выборы не суть честй и не дають нѣякои ґарантіи, що бôльшôсть дѣйстно заступае бôльшôсть народу. А если то приймемо за фактъ, тогдѣ бôльшôсть есть лише зверхною формою парляментарного формалізму. Бесѣдникъ отже и его партія займе вороже становище супротивъ правительства и буде дальше боротись за ненарушимôсть право-державного становиска зъ року 1867 и середъ тыхъ рамокъ буде старатись, щобы непорѣшенй квестіи въ змыслѣ національнои и державнои самостôйности порѣшились. Дальше партія змагае до такого ставу, щобы не було такихъ справъ публичныхъ, въ котрыхъ бы ôдмовлювано повну сатисфакцію. Въ тôй цѣли треба самосвѣдомôсть збôльшити а деякимъ чинникамъ ôдобрати вплывъ. Не можна на то згодитись, щобы пôдъ покрывкою національного опортунізму скрывавъ ся опортунізмъ особистый. Тогдѣ розвине ся и здоровый парляментаризмъ. При дѣйстнôй бôльшости парляментарнôй нѣхто не боить ся порушувати и найделікатнѣйшй квестіи, навѣть и релігійнй. Такожь своею політикою не сотворить онъ землѣ молокомъ и медомъ плывучои, противно въ постôйнôй роботѣ хоче онъ выобразувати мужеску, сильну ґенерацію для сильнои народности. Ся народнôсть мусить бути сильна, бо на ню подувають холоднй вѣтры пôвночи. Бесѣдникъ не мае до сего покликаня, щобы бути міністромъ черезъ кôлька мѣсяцѣвъ або кôлька лѣтъ. Се не е метою правдиво мужескои амбіціи. Ґр. Аппоній заповѣвъ, що старае ся назадъ наблизитись до независимои партіи и хоче зъ нею при будучихъ выборахъ ити противъ правительства. Закôнчивъ свою бесѣду горячимъ ôдкликомъ до выборцѣвъ, котрыхъ онъ представивъ взôрцемъ безкористолюбности. По зборахъ дано въ его честь великій пиръ а вечеромъ зъ смолоскипами ôдведено его на дворецъ желѣзнои дороги.

Цѣла угорска праса занимае ся бесѣдою ґр. Аппонія. Правительственнй органы и также органы ліберальнои партіи добачають въ нѣй выясненье обставинъ. Дуже цѣкаве се, що Egyetertes, органъ скрайнои лѣвицѣ мае охоту, щобы союзъ предложеный ґр. Аппоніемъ ôдкинути. „Независима партія — пише сей дневникъ — показала бы велику нерозвагу, если бы она теперь приняла зъ одушевленьемъ руку, котру ґр. Аппоній впередъ подавъ правительственнôй партіи. Партія независима власне показала свою силу передъ краемъ фактами, она одна лишь спосôбна до самостôйнои акціи, и не може служити средствомъ для другихъ, щобы ихъ втрачену популярнôсть ôдсвѣжувати. Она мусить поступати осторожно. Се одинока партія, що не втратила кредиту на Угорщинѣ та она не прихилюесь до сего, щобы его прогайнувати такою згодою." — Въ оденъ день зъ ґр. Аппоніемъ складали посольскй справозданя посолъ Польоній зъ независимои партіи и посолъ Гольльо. Польоній выступивъ остро противъ міністра гонведôвъ барона Феєрварого. Онъ сказавъ, що опозиція всякои барвы мае обовязокъ пôдняти сконцентровану борбу зъ тымъ міністромъ. Законъ о повинности вôйсковôй завалився двохъ своихъ авторôвъ, міністра Тиссу и Фабінія, а лише міністеръ гонведôвъ не ôдпокутувавъ за него. Теперѣшный кабінетъ позбувъ бы ся радо сего мужа, але боить ся колізіи зъ высшими кружками. Для независимои партіи сей рôкъ не повиненъ переминути, щобы она его не звалила. Она бо зобовязалась вести борбу зъ тымъ чоловѣкомъ на смерть и на житье, бо онъ показавъ ся ворогомъ ôтчины. — Пôсля бесѣды зновъ посла Гольлього ситуація парляментарна не дасть удержатись. Вину мае на собѣ цѣла партія ліберальна, котра не мае нѣякои идеѣ. Єсли она и въ будучности буде мати провôдъ въ управѣ, то треба приготовитись на дуже сумнй сцены въ парляментарнôмъ житю. Бесѣдникъ призвавъ ся наконецъ, що онъ е прихильникомъ персональнои уніи.

— —

До Daily Telegraph доносять зъ Петербурга, що вѣсти о нуждѣ и голодѣ въ глубокои Россіи приходять дуже непокоячй. Розпорядженя правительства показали ся радше шкôдливй нѣжь пожиточнй. До найбôльшои нужды правдоподôбно дôйде въ падолистѣ. Мужики въ сторонахъ Саратова, Самары и Вятки заявляють, що если царь имъ не поможе, то они самй будуть собѣ мусѣли допомочи. Міністеръ справъ внутрѣшныхъ зволѣкае и не хоче цареви сказати, що треба, щобы онъ давъ помôчь зъ своихъ приватныхъ фондôвъ. Телеґрамы доносять о непокояхъ, маючихъ деякй на собѣ революційнй ознаки, якй появились въ ґуберніяхъ катеринославскôй, нижно-новгородскôй та казаньскôй.

— —

Болгарскй емігранты выслали були при кôнци липня с. р. до міністра Стамбулова „Послѣдну осторогу", въ котрôй завзывали его: зложити зъ престола кн. Фердинанда, скликати собраніе и зарядити новй выборы князя. Пôдписавшй ту ôдозву (Цанковъ, Груевъ, Луцкановъ, Станчевъ, Бендеревъ и Ризовъ) сказали тогдѣ, що выждуть до кôнця серпня, чи Стамбуловъ послухае ихъ осторогъ, а єсли нѣ, то они опублікують сю ôдозву и полишать Стамбулову всяку одвѣчальнôсть за слѣдуючй подѣѣ. А що Стамбуловъ не послухавъ Цанкова, тожь и вызочатано манифестъ та розôслано его по усѣмъ усюдамъ. Въ манифестѣ каже ся, що нема такъ довго и бесѣды про яку солідарнôсть мѣжь правительствомъ Стамбулова а болгарскимъ народомъ, доки онъ не покине своего терроризму. Стамбуловъ нарушивъ основній законй краевй, заразивъ край корупцією и зруйнувавъ его фінансово. Болгарія попалась за для тои управы въ станъ розпуки и малодушности, такъ що уважала бы своимъ ратункомъ навѣть якій взъ внѣ атентатъ на свою независимôсть. Противъ правительства Стамбулова стоить цѣлый нарôдъ, бо уважае его за шайку розбишакôвъ, зъ котрою можна воювати всякими средствами. Манифестъ пытае, що Болгарія могла бы осягнути, если бы триедержавный союзъ выйшовъ побѣдно зъ вôйны зъ Россією? Втрату россійскои приязни, втрату Македоніи, котру бы на певно Австрія окупувала, ôдтакъ економічне и політичне пôдчиненье Болгаріи пôдъ габсбурґску монархію, вкôнци втрату симпатій всѣхъ славяньскихъ народôвъ, котрй всѣ разомъ выжидають ôдъ Россіи здѣйсненя своихъ аспірацій.

— —

Англійскй ґазеты приносять теперь точне справозданье про справу мітіленьску. Пôсля тыхъ вѣстей, сего року, якъ що рôчно, ôдбували ся въ заливѣ сіґрійскôмъ за дозволомъ турецкого правительства маневры англійскихъ лодей торпедовыхъ и за для тыхъ то лишь маневрôвъ высѣли на берегъ въ Сіґрі англійскй моряки зъ 28 канонами и стрѣляли слѣпыми набоями. Адміраліція заявила, що одержала зъ Сіґрі повѣдомленье, що ôдбули ся тамъ лишь звычайнй маневры, не знае однакъ, чи въ сѣмъ роцѣ прошено Порту о дозвôлъ на тй маневры. Урядъ адміраліціи чудуе ся, що въ сѣмъ роцѣ маневры выкликали тачу грôзну дискусію, бо попереднй такй вправы переходили цѣлкомъ спокôйно и безслѣдно.

НОВИНКИ.

— **Торжественне засѣданье синоду** ôдбулось нинѣ въ церквѣ св. Юра. О год. 8-ôй рано ôдправивъ Преосв. еп. Пелешь службу Божу при участи Вреосв. митрополита, арх. Чіяски и всего духовеньства а о год. 11 ôй зачалось торжественне засѣданье синоду при зачиненыхъ дверехъ. На сѣмъ засѣданю предложено ухвалы, обговоренй на засѣданю комисій сего вторника, до синодальныхъ уставъ. Слѣдуюче засѣданье комисій въ семинарицкôй церквѣ ôдбудесь въ суботу а друге торжественне засѣданье въ церквѣ св. Юра сеи недѣлѣ. Якъ зачуваемо, комисія мають ще такъ много матеріялу до нарады, що ледви чи за тыждень зможуть покôнчити свои роботы.

— **Польскій центральный комітетъ у Львовѣ** потвердивъ кандидатуру Вол. Чайковского на посла до сойму зъ повѣта бучацкого.

— **На фондъ будовы руского народного театру у Львовѣ** прислали дальше на руки редакціи „Дѣла": Впов. о. Николай Ивановскій парохъ въ Новосѣлкахъ 20 зр., о. Антоній Лаврôвскій, парохъ въ Одреховѣ 40 зр. (крôмѣ присланыхъ недавно 25 зр.) и о. Емилій Константиновичъ въ Торкахъ 40 зр. — разомъ 100 зр. (суму тую приславъ намъ о. Н. Ивановскій переказомъ почтовымъ); Вп. п. Іосифъ Кульчицкій зъ Будзанова дôславъ ще 1 зр. до присланои передъ кôлькома днями сумы 36 зр. зôбранои на весѣлю въ домѣ судьѣ п. Тита Заячкôвского; Вп п. Теодоръ Савойка зъ Любичѣ приславъ 24 зр., котру то суму зложили патріоты рускй зôбранй на весѣлю п. Т. Савойки дня 22 н. ст. вересня.; Вп. п. Антонъ Кушнѣръ зъ Кривки 74 кр.; Вп.; Вп. Иронимъ Калитовскій 22 зр. зъ ось-такимъ письмомъ: „Не могучи такъ, якъ въ иншихъ сторонахъ, при нагодѣ публичного вечерка докинути свои лепты на будову руско народного театру, зôбранй дня 13 н. ст. вересня на именинахъ у Вп. о. Смулки въ Угриновѣ гостѣ — живо заинтересованй, якъ вся руска интеліґенція, тою справою, зложили на сю цѣль на руки низше пôдписаного слѣдуючй жертвы: о. деканъ Мих. Ковшевичъ зъ Ульвôвка 2 зр., о. Миколаевичъ въ Скоморохъ 1 зр., о. Чеховичъ зъ Боратина 1 зр, о. Федоровичъ зъ Войславичъ 2 зр., о. Бачиньскій зъ Тудорковичъ 2 зр., о. Чернецкій зъ Нисмичъ 1 зр., о. Смулка зъ Угринова 2 зр., ко. Мушиньскій лат. парохъ зъ Угринова 2 зр., п. Завадскій зъ Белза 1 зр., п. Бучковскій побôрецъ зъ Угринова 1 зр., п. Ольма почмайстеръ зъ Угринова 1 зр., п. Вол. Миколаевичъ медикъ 1 зр., п. Конст. Миколаевичъ питомецъ 1 зр., п. Чеховичъ питомецъ 1 зр., Калитовскій Иронимъ 2 зр., наддатокъ 1 зр. — разомъ 22 зр. Складку тую передаю Хвальнôй Редакціи „Дѣла" до дальшои передачѣ. — *Иронимъ Калитовскій.*

— **Пп. богословамъ вѣденьского университету** подаесь до вѣдомости, що дня 6 н. ст. жовтня с. р. розпочинають ся выклады, а день передъ тымъ ôдправить ся звычайне богослуженье въ церквѣ университетскôй". — За Ректоратъ *Б. Пюрко.*

— **Віцепрезидентомъ львôвскои апеляціи** на мѣсце бл. п. бар. Канного мае бути именованый, якъ пишуть вѣденьскй ґазеты, д-ръ Ал. Тхуржницкій, совѣтникъ міністеріяльный, той самый, що ѣздивъ зъ міністромъ ґр. Шенборномъ по Галичинѣ. На референта для галицкихъ справъ мае бути въ такôмъ случаю покликаный на мѣсце Тхуржницкого совѣтникъ высшого суду краевого у Львовѣ Юл. Верначекъ.

— **П. Иванъ Вашкевичъ**, купецъ зъ Перегиньска, приславъ на нашй руки 5 зр. на убогихъ ученикôвъ рускои ґімназіи львôвскои зъ дописною: „Тôлько держѣмъ ся солѣдарно, несѣмъ межи темныхъ нашихъ братôвъ свѣтло, вказуймо имъ дорогу до добробуту, боронѣмъ ихъ ôдъ усякихъ кривдникôвъ, а побѣда наша певна, бо добрый нашъ нарôдъ рускій гôрко бѣдуе тôлько черезъ темноту. Свѣтла! якъ найбôльше свѣтла!"

— **Русины мѣста Коломыѣ и околицѣ коломыйскои** можуть тѣшитись, витаючи у себе осѣвшого теперь въ Коломыи доктора медицины Русина п. Володимира Кобриньского, котрый, ôдбувши практику лѣкарску въ клінікахъ вѣденьскихъ а потôмъ практикуючи яко лѣкарь повѣтовый черезъ пять лѣтъ въ Вірôе въ Кроатіи, повернувъ теперь до рôдного краю служити своему народови. П. Володимиръ Кобриньскій мае славу лѣкаря дуже спосôбного и совѣстного, тожь не сумнѣваемось, що и въ рôднôмъ краю, середъ своихъ, вестись ему буде рôвно добре, якъ въ Кроатіи, а позаякъ онъ належить до тыхъ лѣкарѣвъ-Русинôвъ, що интересують ся, по при обовязки своего званя, также справами рускими, то зъ того погляду намъ лише сердечно тѣшитись зъ повороту его до краю и побажати ему, щобы по-

---

до самоубійства, но теперь зъ якоись чваливости, котра зовсѣмъ не дасть ся пояснити въ моѣмъ положеню, я два або три разы удавъ, що хочу сповнити замѣръ, о якій она мене пôдозрѣвала, — и кождого разу бѣдна старушка кидалась до мене, щобы перешкодити сему, що въ очахъ ѣи було проступкомъ. Вкôнци менѣ зробилось встыдно и я переставъ. Справдѣ, по-що грати комедію въ притомности смерти, котра въ тôй хвили серіозно грозила и здавалась необхôдною. Впрочôмъ я не мавъ часу здати собѣ справу зъ тыхъ дивныхъ чувствъ, анѣ одушевитись бракомъ еґоизму (що теперь назвали бы альтруизмомъ) у бѣднои женщины, тому що въ тôй хвили ревъ поломѣни надъ нашими головами подвоивъ ся; но якъ-разъ въ тую-жь мінуту голосъ, що звенѣвъ мовъ мѣдь (бувъ то голосъ нашого спасителя), роздавъ ся надъ нами: „Що вы тамъ робите, нещасній? Вы погинете, ходѣть за мною!" И сейчасъ, не знаючи, нѣ хто насъ кличе, нѣ куды треба ити, и старуха и я зôрвались, якъ бы пôдкиненй пружиною, и кинулись крôзь дымъ въ-слѣдъ за матросомъ въ синôй куртцѣ, котрый передъ нами лѣзъ въ гору по линовôй драбинѣ. Я думаю, що если бы онъ въ ту мінуту бувъ кинувъ ся въ воду, або зробивъ взагалѣ щось зовсѣмъ незвычайне, я слѣпо бувъ бы зробивъ такъ само. Вылѣзши на два або три ступенѣ, матрозъ скочивъ на верхъ одного зъ екипажѣвъ, котрого спôдъ вже горѣвъ. Я скочивъ за нимъ и чувъ, якъ старушка скочила за мною; потôмъ зъ того першого екипажу матрозъ скочивъ на другій, потôмъ на третій, а я все за нимъ — и такимъ способомъ мы опинились на передѣ парохода.

(*Конець буде.*)

бôчь сланы лѣкарскои выробивъ собѣ также въ справахъ народныхъ въ Коломыйщинѣ таке значѣнье и таку повагу, якъ на примѣръ д-ръ Подлусскій въ Болехôвщинѣ, д-ръ Дрималикъ въ Жовкôвщинѣ, д-ръ Куровець въ Калущинѣ. А при сѣй нагодѣ выскажемо ще й те бажанье, щобы за примѣромъ д-ра Володимира Кобриньского повертали до краю и служили свому народови также и другй многй лѣкарѣ-Русины проживаючй на чужинѣ. Жатва у насъ многа, а дѣлателей мало — особливо жь дѣятелѣвъ на независимыхъ становищахъ свѣтскихъ!

— **Похоронъ пок. о. Ивана Наумовича** ôдбувъ ся Кіевѣ дня 29 н. ст. вересня, въ 44-ый день пôсля его смерти. На похоронъ удало ся зъ Галичины — якъ телеґрафовано „Гал. Руси" — звыжь 20 людей. Похоронъ ôдправлявъ епископъ Иреней въ присутности высокихъ достойникôвъ мѣжь иншими и ґенералъ-ґубернатора гр. Игнатьева. Промовляли Андріяшевъ, Баженовъ и Галичане Площанскій, Мончаловскій та й звѣстный селянинъ Муранъ.

— **Огнь.** Въ ночи зъ 20 на 21 н. ст. вересня повставъ огонь въ Нагорянцѣ присѣлку Бучача. Дякувати енерґіи охотничои сторожи огневои въ Бучачи огонь зльокалізовано и згорѣло лишь 3 селяньскй загороды. Шкоду обчисляють на 4000 зр. — Дня 28 н. ст. вересня навѣстивъ огонь село Баворôвъ тернопôльского повѣта. Згорѣло 5 загородъ селяньскихъ и 2 загороды мѣсцевого арендаря. — Зъ Городища пôдъ Залôзцями въ повѣтѣ тернопôльскôмъ пишуть намъ: Вчера горѣло тутъ знову (1 н. ст. серпня погорѣло 8 господарѣвъ). Огонь выбухнувъ на противъ церкви. Погорѣло 10 загородъ селяньскихъ и окоманôвка. Велику ново побудовану стайню двôрску, котра вже почала горѣти въ 3 мѣсцяхъ пригашено. Церковь и будынки приходскй були въ дуже великôй небезпечности и если бы були почали горѣти, то пôйшло бы було цѣле село зъ дымомъ, позаякъ тй будынки высоко положенй а сильный вѣтеръ дуже розкидавъ горѣючй снôпки. Причиною огню бувъ малый хлопчина, що пôдпаливъ сухй коноплѣ пôдъ сусѣдною хатою. Въ хатѣ тôй була бы згорѣла дитина, если бы не надôйшовшій до села жандармъ зъ Игровицѣ Кицôвъ, котрый вскочивъ до хаты и выкинувъ дитину ôкномъ на двôръ. Будынки погорѣлцѣвъ кромѣ двохъ були по части убезпеченй, збôже-жь зовсѣмъ нѣ.

— **Посвяченье нового будынку львôвскои касы щадничои** ôдбуло ся онигды. Посвячення довершивъ архіеп. Моравскій. Прибувшихъ на се торжество привитавъ промовою д-ръ Малецкій, въ котрôй пôднѣсъ заслуги дирекціи касы щадничои и высказавъ подяку всѣмъ, що заслужили ся при будовѣ нового будынку. Львôвска каса щаднича основана 1844 року и при єи основаню выносивъ фондъ резервовый всего 10.000 зр., нинѣ выносить ôнъ бôльше якъ 2 міліоны зр. Бюра касы щадничои переносять ся зъ нинѣшнымъ днемъ до нового будынку.

— **Испытъ офіцерскій** однорôчныхъ охотникôвъ 30 дивізіи скôнчивъ ся въ понедѣлокъ а вчера оголошено его результатъ. Зъ 35 приступившихъ до испыту здали всѣ.

— **Зъ ґенеральнои дирекціи ц. к. зелѣзниць державныхъ** одержали мы отсей комунікатъ: Середно европейскій часъ на зелѣзницяхъ. Зъ днемъ 1. жовтня с. р. заводить ся на всѣхъ шляхахъ зелѣзниць державныхъ часъ „середно-европейскій" яко часъ зелѣзничій. Пôсля того середно европейского часу есть 12 година въ полудне тогды, якъ сонце переходить понадъ 15-тымъ мерідіяномъ лежачимъ на всхôдъ ôдъ Грінічь. Рôзниця мѣжь часами мѣсцевыми а часомъ середно-европейскимъ есть слѣдуюча: часъ середно-европейскій опôзняе ся въ порôвнаню зъ часомъ у Львовѣ о 35, въ Чернôвцяхъ о 45, въ Пôдволочискахъ и Сучавѣ о 44, въ Будапештѣ о 16, въ Вѣдни о 6 мінутъ, а есть о 2 мінутъ скоршій якъ часъ въ Празѣ. Въ наголовку сталого инсерату помѣщеного въ дневникахъ, а обôймаючого вытягъ зъ розкладу ѣзды, буде помѣщеный приѣздъ и ôдъѣздъ поѣздôвъ ôдъ 1. жовтня пôсля часу середно-европейского.

— **Зъ Бродôвъ** доносять до Neue freie Presse: Вчера т. є. 29 н. ст. вересня въ ночи зловила сильна патроля жандармеріи въ лѣсѣ на граници россійскôй шайку розбôйникôвъ, зложену зъ 7 людей и осмотрену стрѣльбами, прирядами до взлому и наркотичными напоями. Розбôйникôвъ арештованыхъ ôдставила жандармерія до Бродôвъ.

— **Шайку фальшôвникôвъ банкнотôвъ** увязнено, якъ доносить Pester Lloyd, въ Вашарошь-Домбъ въ Угорщинѣ. Шайка складала ся зъ селянъ вашокого комітату. Одинъ зъ нихъ дôйшовъ до такои вправы въ тôмъ ремеслѣ, що за 5 мінутъ сфальшувавъ 1600 зр. У 20 увязненыхъ найдено 100.000 зр. въ фальшивыхъ банкнотахъ. Также въ Шарбоґардъ тогожь комітату увязнено одного селянина за фальшованье банкнотôвъ.

— **Про одну кривду селянъ** пишуть намъ зъ Станіславова: Станіславôвскй рѣзники, торгуючй безрогами, утворили ôдъ кôлькохъ лѣтъ спôлку (Ring) и страшенно кривдять селянъ, бо платять имъ за безроги таку низьку цѣну, яку самй хотять, а нѣкого иншого не допускають, щобы купивъ. Минувшого тыждня побили тяжко двохъ рѣзникôвъ за те, що хотѣли купувати безроги, а не належать до Ring-у. Кобы то ц. к. староста станіславôвскій схотѣвъ поставити на торговици кождого четверга бодай одного жандарма, то уникнули бы люде богато кривды. Супротивъ того Ring-у повиннй самй селяне утворити товариство для торговлѣ безрогами.

— **Довкола Станіславова** — якъ намъ зъ-вôдтамъ пишуть — появила ся на поляхъ селъ превелика сила мышей. Выѣдають, де лише що есть на поли, конюшину спасли и корѣнье выѣли. Господарѣ мусѣли чимъ швидше выбирати бараболю и ломити кукурузу. Озимину шкода й сѣяти. У збôжу зôбранôмъ сего лѣта шкоды величезнй.

— **Зъ Рудокъ пишуть намъ**: Дня 23 и 24 н. ст. вересня с. р. ôдбули ся выборы до рады громадскои въ Рудкахъ и христіяне побѣдили, хотяй населенье жидôвске въ Рудкахъ численнѣйше. На 24 радныхъ выбраный лишь одень жидъ зъ I-го круга, въ кругахъ II-ôмъ и III-ôмъ выйшли самй христіяне. Выборы ôдбували ся въ присутности комісаря правительственного. Жиды, видячи себе въ меншости, цофнулись ôдъ голосованя и внесли протестъ, — але чи имъ то що поможе, треба сумнѣватись, бо всѣ формальности выборчй були доховани.

— **Вечеръ зъ танцями въ Перемышли**, устроеный во вторникъ дня 29 вересня на дохôдъ бурсы им. св. Николая, удавъ ся, якъ доносить Gazeta Przemyska, дуже добре. До першого кадриля ставуло 58 паръ а танцями проводивъ д-ръ Кормошь. При знаменитôй музицѣ 77 полку гостѣ бавились весело до години 6-ои рано.

— **Загальнй зборы товариства огородничо-пчôльничого** розпочали ся вчера у Львовѣ въ будынку університетскôмъ. Зборы ôдкрывъ промовою презесъ товариства Дембовскій. На провôдника зборôвъ выбрано пана Шиманьску, почôмъ державъ огородникъ Гіліхъ ôдчитъ „О причинахъ передчасного замираня деревъ овочевыхъ и деревъ уживаныхъ до прикрасы". По ширшôй дискусіи надъ ôдчитомъ и деякими внесенями замкнено перше засѣданье зборôвъ.

— **Передъ трибуналомъ краевымъ** розпочала ся онигды судова розправа противъ Висницера и Сиберского пôдданыхъ россійскихъ, обжалованыхъ о злочинъ шпіґуньства зъ §. 67. При Висницерѣ найшли докладну фахову инструкцію шпіґуньску. Оба обжалованй жиды. Розправа мала протягнути ся два днѣ.

— **Зъ Риму** доносять, що публика зôбрана на двôрци въ Анконѣ, высвистала путникôвъ, котрй ѣхали до Риму на торжество св. Альойсія. Мѣжь путниками були также и галицкй Поляки пôдъ проводомъ кс. Смочиньского.

— **Наѣханье поѣздôвъ.** Вчера о 3 годинѣ рано поѣздъ товаровый идучій въ Пôдволочискъ ударивъ на стоячй на двôрци львôвскôмъ порожнй возы. Вôсѣмь возôвъ поломаныхъ а зъ прислуги потерпѣвъ ушкоду кондукторъ Якобі и машиністъ. Обохъ завезено до шпиталю. Причиною наѣханя мало бути те, що надзиратель возôвъ не встигъ дôйти до зворотницѣ, щобы зворотничого повѣдомити, що шины занятй пересуваньемъ возôвъ товаровыхъ. Поѣздъ за тôй часъ минувъ зворотницю, выѣхавъ на фальшивый шляхъ и ударивъ на стоячй возы. Машина и передній возы не ушкодженй, поломались лише цѣлковито возы дальшй. За поломаными возами стоявъ вôзъ зъ кôньми и надзиратель, котрымъ нѣчого не стало ся.

— **Галицка выстава краева у Львовѣ.** Выдѣлъ львôвского товариства купцѣвъ и промысловцѣвъ ôдбувъ сими днями засѣданье, де мѣжь иншими ухвалено слѣдующе: „Зарядъ краевого товариства купцѣвъ и промысловцѣвъ — зô взгляду на добродѣйный вплывъ, якій мають добре урядженй выставы на розвôй краевои торговлѣ и промыслу, пôдôймае акцію приготовляючу для устроеня загальнои выставы краевои, котра ôдбуде ся у Львовѣ 1894 року." Речинець вызначено длятого ажь на рôкъ 1894, щобы добре пôдготовити поле до сеи выставы. Зъ иншихъ справъ, залагодженыхъ на тôмъ засѣданю, пôднести треба ухвалу, щобы товариство купцѣвъ и промысловцѣвъ выступило знову зъ просьбою до міністерства просвѣты о заложенье у Львовѣ низшои и высшои школы торговельнои.

— **Въ краевôй школѣ лѣсничôй у Львовѣ** зачинають ся зъ нинѣшнымъ днемъ вступнй испыты а 5 н. ст. жовтня ôдбуде ся торжественне отворенье шкôльного року. Управительство школы ôддавъ выдѣлъ краевый професорови Тинецкому по переходѣ въ станъ супочинку бувшого директора Стшелецкого.

— **Запечатана „Тора".** До Kur. Lw. пишуть: Въ Бжеску коло Кракова истнуе товариство жидôвске „Ґмілесъ Хеудімъ" (Дѣла справедливости), заложене 1878 року, котре одержало ôдъ староства позволенье урядити власный домъ молитвы. Бôжницю побудовано и повѣдомлено о тôмъ староство, то однакожь заказало ôдправляти богослуженя. Внесено рекурсъ до намѣстництва, котре вправдѣ позволило на богослуженя, але заказало выставляти и ôдчитувати „тору". Противъ того заапелювали жиды до міністерства справъ внутрѣшнихъ, котре зъ своеи стороны ôдослало справу до міністерства просвѣты. Міністеръ просвѣты потвердивъ ореченье намѣстництва. Теперь ôднѣсъ ся выдѣлъ товариства „Ґмілесъ Хеудімъ" до державного трибуналу. Закимъ наступило рѣшенье, ôдправляли жиды богослуженя въ бôжници товариства цѣлковито, т. є. зъ выставленьемъ торы. Староство, довѣдавши ся о тôмъ, приказало 28 н. ст. вересня минувшого року запечатати тору а на настоятелѣвъ товариства наложило кары грошевй. Мимо того тору читали дальше. Жандармъ высыланый староствомъ до бôжницѣ, не мôгъ настоятелѣвъ товариства нѣколи зловити на горячôмъ учинку. Удало ся ему то ажь въ червни с. р. и тору запечатано на ново. Противъ того внесло товариство протестъ до трибуналу державного, той однако сказавъ, що некомпетентный въ сѣй справѣ судити. Не лишало ся нѣчого иншого робити, якъ внести просьбу о знесенье заказу до цѣсаря. Въ тôй цѣли удала ся сими днями депутація до Вѣдня. Результатъ доси незвѣстный.

— **Страченье умираючого.** Въ Ст. Іосифъ въ державѣ Міссурі лучила ся така пригода: Въ тамошнôй вязници сидѣвъ якійсь Людвикъ Буллінґъ засудженый на смерть за убійство матери. Дня 4 н. ст. вересня мали выконати на нѣмъ засудъ и повѣдомили его о тôмъ. Коли Буллінґъ се почувъ, попавъ въ велику розпуку и просивъ, щобы засудъ ôдложено ще на кôлька годинъ. Катъ, порушеный просьбою засудженого, скориставъ зъ прислугуючого собѣ права и назначивъ годину страченя на 3 по полудни. Коли однакожь явивъ ся въ келіи катъ о 2 годинѣ по полудни, почавъ тôй кричати, що хоче ще высповѣдати ся. Призволено ему ще 2 годины и полишено въ келіи зъ священикомъ Лабаль. Наразъ роздавъ ся гукъ двохъ выстрѣлôвъ, — засудженый ранивъ себе смертельно въ груди. Умираючого приказавъ судья завести пôдъ шибеницю и хочь тôй просивъ о ласку, повѣшено его. За-для того настало мѣжь населеньемъ страшне обуренье. Судьѣ ледви встигли утечи зъ житьемъ передъ пôмстою толпы. Священика Лабаля задержано у вязници, бо пôдозрѣвають его, що ôнъ давъ Буллінґови револьверъ.

— **Зъ россійскихъ маневрôвъ.** Недавно, якъ доносять газеты польскй, закôнчили ся вправы войсковй пôдъ Ивангородомъ въ царствѣ польскôмъ, призначенй для кôнноты и артилеріи. Ходило при тыхъ маневрахъ о се, щобы, якъ можна незамѣтно здобути переправу черезъ Вислу. Двѣ сотнѣ козакôвъ зъ двома гарматами, одержали приказъ переправити ся черезъ Вислу на човнахъ, зробленыхъ зъ непромакаючого полотна, покрываючого возы и зъ козацкихъ списъ. Крôмъ того мали козаки розбити на другôмъ березѣ незамѣтно таборъ, знищити на поблизькôй стаціи зелѣзницѣ шины, дроты телеґрафічнй, будынокъ стаціи и мôстъ. Задача ся, якъ сказано въ приказѣ, чекае часто кôнноту въ найблизшôй войнѣ. Щобы-жь переправу зробити тяжшою, вынайдено дуже небезпечне мѣсце, повне вирôвъ и струй, недалеко ôдъ устя Вепра. Скоро одинъ смѣлый козакъ розслѣдивъ можливôсть переправы приступлено заразъ до дѣла. Насамперелъ скористали козаки зъ броду, де вода сягала конямъ по шию, щобы дôстати ся на мѣлину ôддалену ôдъ берегу на 100 метрôвъ т. є. лежачу въ половинѣ дороги; зъ-вôдси черезъ рвучу струю дôстали ся поодиноко на другій берегъ. Все то дѣяло ся смеркомъ. На збудованыхъ тымчасомъ човнахъ перевезено сѣдла и всѣ иншй приборы а также и розложенѣ на части гарматы. Переправа ôдбула ся безъ нѣякои нещастнои пригоды. Середъ глубокои тишины розложено ся таборомъ, причôмъ привязувано конѣ пôсля нового вынайденя, заведеного теперь въ цѣлôй россійскôй кôнницѣ; ôдтакъ цѣлый ôддѣлъ бувъ готовый до дальшого походу. Проба ся якъ кажуть, мала дати свѣтлй результаты а ґенералъ Гурко высказавъ козакамъ свое признанье.

— **100.000 зр. и 50.000 зр.** выносять обѣ головнй выгранй великои пражскои льотеріи. Звертаемо увагу нашихъ читателѣвъ, що тягненье наступить вже 15 н. ст. жовтня.

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

Введенй оо.: Ив. Сѣрко яко сотрудникъ въ Сосновѣ, Сильв. Волковскій яко парохъ въ Богданôвцѣ и Андр. Обрѣзкôвъ яко завѣдатель Мальчичь.

Сотрудництво одержавъ о.: Левъ Курмановичъ въ Гнильци въ Яричевѣ.

Завѣдательства одержали оо.: Теод. Ковальскій въ Покровець въ Ячи, и Теоф. Щуровскій въ Лукавици.

Канонічну институцію одержали оо.: Меч. Миговичь зъ Яча на Покрôвцѣ, Ив. Мартинюкъ-Лотоцкій на Синькôвъ и Ив. Безушко на Великополе.

Увôльненй оо.: Ив. Кобриновичь ôдъ парохіи въ Львахъ и Евг. Витошиньскій ôдъ сотр. въ Гнилицяхъ великихъ.

Парохіяльный испытъ конкурсовый выдержали оо.: Мих. Горбачевскій, Ант. Сосенко, Юл. Дудыкъ, Ант. Зрахта, Вит. Биляньскій, Юст. Сухаровскій, Ом. Тарнавскій, Ив. Тимцюракъ, Ом. Бродковскій и Вас. Вахнянинъ.

До львôвскои духовнои семинаріи принятй: на IV рôкъ: Юл. Гумецкій, Олекс. Джулиньскій, Петро Нижанковскій и Григ. Стецѣвъ; на III рôкъ: Теод. Кордуба; на II рôкъ: Пав. Дубасъ и Мих. Раковскій; на I рôкъ: Вол. Андруховичь, Вол. Барановскій, Софр. Глѣбовицкій, Теод. Гураль, Яросл. Гургула, Теод. Дзьоба, Сав. Дурбакъ, Теоф. Заборскій, Ник. Здерковскій, Вол. Киналь, Мих. Козаньскій, Мих. Копертиньскій, Теоф. Кордуба, Ол. Керенець, Ант. Лучаковскій, Евг. Манцѣбовичь, Сим. Мушковскій, Вас. Паньковъ, Вас. Пилипчукъ, Ив. Пѣсецкій, Ив. Рудницкій, Леонт. Спринь и Левъ Тибленичь.

Наука штука и література.

— **„Зеркало" ч-ръ 18** зъ 15 (27) вересня мѣстить въ собѣ: вступный гарный стихъ „Нашôй дванацятцѣ и шѣснацятцѣ"; стихъ „Памяти Ивана Наумовича"; статейку „Въ комісіи обрядовôй"; стихъ „Федунямъ et consortibus въ альбумъ"; стихъ „Śmigus-ови за напасть на руске жѣноче вѣче въ Стрыю"; стихъ „Зачароване колесо"; статейку „Зъ-надъ Сяну (пôдслухане)", котра выкрывае де-що зъ тайнъ перемыскои консисторіи; стихъ „Вôлъ Бонзы"; чабарашки и „Пѣсню". Илюстрація представляе „Жнива въ различнôмъ розумѣню слова".

— **П. Олександеръ Колесса**, молодый поетъ нашъ, выдавъ окремою книжкою (18 сторôнъ XVI-ки) передрукомъ изъ „Зорѣ" поематъ свôй „При калиному затонѣ. Історична картина з року 1648-го."

— **П. Илья Кокорудзъ**, професоръ ґімназіи въ Станіславовѣ, умѣстивъ въ справозданю дирекціи тои-жь ґімназіи за минувшій рôкъ шкôльный першу частину своеи фаховои, дуже совѣстнои працѣ пôдъ заг. „Ablativus, locativus i instrumentalis u Homera pod względem formalnym i syntaktycznym".

— **Справозданье директора ц. к. ґімназіи академичнои у Львовѣ** за рôкъ шкôльный 1891 мѣстить въ собѣ по-при урядову часть ôдъ директора въ части науковôй продовженье перекладу Несторовои лѣтописи на мову латиньску, доверщеного професоромъ Костемъ Лучаковскимъ. (Про часть урядову ôдъ директора згадаемо ширше другимъ разомъ.)

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Окружна рада шкôльна въ Рогатинѣ оголошуе конкурсъ на посады учителѣвъ: 1) при 4-класовôй школѣ мужескôй въ Болшôвцяхъ на посаду старшого и молодшого учителя; 2) при 3-класовôй школѣ въ Бурштинѣ на посаду молодшого учителя; 3) при школахъ етатовыхъ: въ Дитятинѣ и Залужи зъ рускимъ а въ Стратинѣ и Загôрю конкольницкôмъ зъ польскимъ языкомъ выкладовымъ; 4) при школахъ філіяльныхъ: въ Беньковичахъ, Черчи, Ганôвцяхъ, Гербутовѣ, Григоровѣ, Яглуши, Клещôвнѣ, Колоколинѣ, Коростовичахъ, Лыбши, Мартиновѣ старôмъ, Мелнѣ, Настащинѣ, Новошинахъ, Обельници, Осикресницяхъ, Пôдмихалевичахъ, Пôдшумлянцяхъ, Поплавникахъ, Потоцѣ, Рôздвянахъ, Скоморохахъ старыхъ, Скоморохахъ долѣшныхъ, Слобôдцѣ болшовецкôй, Стасевôй воли, Васючинѣ, Вербилôвцяхъ, Вишневѣ, Выспѣ, Залипю, Желиборахъ и Журавенку. Речинець до вношеня подань назначеный до 20 н. ст. жовтня. — Окружна рада шкôльна въ Березовѣ розписуе конкурсъ зъ речинцемъ до 10 падолиста на посады учительскй при школахъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ: въ Издебкахъ, Голодѣ, Кôньскôмъ, Павлокомѣ, Грабôвцяхъ, Кривôмъ, Невѣстцѣ и Вѣтриловѣ. — Окружна рада шкôльна въ Добромили оголошуе конкурсъ на посады учительскй зъ речинцемъ до кôнця жовтня при школахъ етатовыхъ: въ Брусцяхъ, Губичахъ, Липѣ, Папортнѣ, Пятковôй и Тростяници; при філіяльныхъ: въ Юречковôй, Лисковатôмъ, Старявѣ и Кописнѣ та при 2-класовôй школѣ въ Новôмъ мѣстѣ на посаду старшого и молодшого учителя. — Окружна рада шкôльна въ Саноцѣ розписуе конкурсъ зъ речинцемъ до 15 н. ст. падолиста на посады: I катихитôвъ обряду руско- и римо-католицкого при школахъ народныхъ въ Саноцѣ зъ платнею 450 зр. и 10% додаткомъ на мешканье; II. на посаду молодшого учителя при 3-класовôй школѣ въ Загôрю и таку-жь посаду при 2-класовôй школѣ въ Босько, въ обохъ школахъ зъ языкомъ выкладовымъ польскимъ; на посаду управителя и молодшого учителя при 2-класовôй школѣ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ въ Команчи; III. на посады учителѣвъ при школахъ етатовыхъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ: въ Дубрôвцѣ рускôй, Чертежи, Костарôвцяхъ, Ославици, Пелни, Полоннôй, Радошичахъ, Репеди, Сеньковôй воли, Вислоку великôмъ и дôльнôмъ и Загутиню, зъ польскимъ языкомъ: въ Небещанахъ, Пакошôвцѣ, Посадѣ вôльховскôй и Тиравѣ волоскôй; IV. при школахъ філіяльныхъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ: въ Чистогорбѣ, Далѣвôй, Дудинцяхъ, Глôмчи, Куляшнôмъ, Ляличѣ, Межибродю, Прусеку, Полянахъ суровичныхъ, Семушевѣ, Синявѣ, Сторожахъ малыхъ, Щавнôмъ, Туряньску, Тиравѣ сôльнôй, Вислоку великôмъ гôрнôмъ, Вислочку, Воли нижнôй и вышнôй и зъ польскимъ языкомъ: въ Бзянцѣ, Дубнѣ, Фалейвцѣ, Глубокôмъ, Єндрушкôвцяхъ, Лоднѣ, Мильчи, Писарôвцяхъ и Побѣднôмъ. — Окружна рада шкôльна въ Грибовѣ розписуе конкурсъ на посады учителѣвъ при філіяльныхъ школахъ зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ: въ Банинци, Берестѣ, Бинчаровôй, Избахъ и Королевôй рускôй зъ речинцемъ до 15 н. ст. падолиста. — Окружна рада шкôльна въ Косовѣ розписуе конкурсъ на посады учительскй: I) при 4 класовôй школѣ мѣшанôй въ Косовѣ на посаду старшого и одну посаду молодшого учителя; II) при школѣ етатовôй въ Яворовѣ зъ платнею 400 зр. III) при школѣ етатовôй въ Косовѣ старôмъ зъ платнею 300 зр. и IV) при школахъ філіяльныхъ въ Красноилѣ, Микитинцяхъ, Прокуравѣ, Рыбнѣ и Уторопахъ. Речинець до вношеня подань назначеный до 10 н. ст. падолиста. — Дирекція почтъ и телеґрафôвъ оголошуе конкурсъ на посаду експедіента почтового въ Бѣлобожници повѣта чортковского зъ речинцемъ до 16 н. ст. жовтня и на таку-жь посаду въ Кремпнѣ повѣта ясельского зъ речинцемъ до 9 н. ст. жовтня. — Окружна рада шкôльна въ Снятинѣ оголошуе конкурсъ на посады учителѣвъ: I) при школахъ етатовыхъ: въ Белелуи, Борщевѣ, Будиловѣ, Завалю; II) при школахъ філіяльныхъ: въ Хлѣбичинѣ польнôмъ, Лубкôвцяхъ, Олешковѣ, Орелци, Потôчку, Тулавѣ и Устю надъ Прутомъ и III) молодшихъ учителѣвъ при школахъ 2-класовыхъ въ Карловѣ и Рожновѣ. У всѣхъ школахъ есть языкъ выкладовый рускій. Речинець до вношеня подань назначеный до 27 н. ст. жовтня. — Окружна рада шкôльна въ Яворовѣ розписуе конкурсъ на посады катихитôвъ руско- и римо-католицкого зъ платнею 550 зр. рôчно и на посады учителѣвъ: а) при школахъ етатовыхъ: въ Бердиховѣ, Боновѣ, Хотинци, Ляшкахъ, Любеняхъ, Молошковичахъ, Моранцяхъ, Пôдлубахъ, Порудни, Свидници, Селискахъ, Тростянци зъ рускимъ а Брухналѣ зъ польскимъ языкомъ выкладовымъ; б) при школахъ філіяльныхъ: въ Цетули, Черчику, Мужиловичахъ народныхъ, Новосѣлкахъ, Передбôрю и Шептахъ; в) на посаду молодшого учителя при 3-класовôй школѣ въ Краковци зъ польскимъ языкомъ выкладовымъ. Речинець до вношеня подань назначеный до кôнця жовтня.

Телеграмы „Дѣла".

Прага 1 жовтня. Ухвалы конференціи молодо-ческихъ мужѣвъ довѣрія мають сй три точки: 1) форитувати идею славяньску у всѣхъ политичныхъ квестіяхъ, 2) обставати при ческôмъ правѣ державнôмъ, 4) рѣшучо поборювати угодовй пунктаціи.

Вѣдень 1 жовтня. Оголошено цѣсарску санкцію для галицкого закона краевого що-до участи фонду краевого при осушеню багонъ коло Рудника.

Прага 1 жовтня. Цѣсарь мавъ заявити бурмістрови Шольцови, що выставленье памятника для Гуса мусѣвъ бы рѣшучо зганити.

Брукселя 1 жовтня. Вчера въ полудне застрѣливъ ся Буланже на кладовищи въ Икселль на гробѣ померши недавно панѣ Бонеменъ. Куля перейшла скрôзь голову и смерть наступила сейчасъ. Одъ кôлькохъ тыжднѣвъ бувъ Буланже сумовитый и проживавъ въ не конче добрыхъ ôдносинахъ маєтковыхъ, бо мавъ лишь ренту вызначену ему ôдъ жены, зъ котрою розвѣвъ ся. Лишивъ політичне завѣщанье, въ котрôмъ мае загрѣвати своихъ сторонникôвъ до дальшои борбы. Секретарь зôзнавъ, що Буланже вже два разы хотѣвъ ôдобрати собѣ житье, разъ пôдчасъ похоронôвъ панѣ Бонеменъ а другій разъ минувшои недѣлѣ.

Надôслане.

Комітетъ займаючій ся памятникомъ бл. п. Володимира Барвѣньского и стіпендією его имени повиненъ бы въ найкоротшôмъ часѣ здати справу: якъ стоить справа памятника та й коли бнъ стане на кладовищи — и якъ стоитъ дѣло зъ фондомъ стіпендіи имени Володимира Барвѣньского, кôлько на той фондъ вôбрано та й коли тая стіпендія може увôйти въ житье? Докладнй даты и цифры пояснять обѣ справы, длятого о се просить —

Одинъ за многихъ.

Поѣзды зелѣзничй

пôсля часу такъ званого „середно европейского" вôдъ 1-го жовтня 1891.

Вôдходять зô Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя: 5.50 рано. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Нового-Санча, Лавочного, Мукача, Будапешту, Станіславова и Гусятина. — 10·14 передъ полуднемъ. Поѣздъ особовый до Стрыя, Хирова, Сухов, и Станіславова. — 7·48 въ вечеръ. Поѣздъ особовый до Стрыя, Лавочного, Мункача, Будапешту, Хирова, Сухов, Станіславова и Гусятина.

Въ напрямѣ до Черновецъ: 4·48 рано. Поѣздъ особовый до Станіславова и Коломыѣ. — 8·40 рано Поѣздъ поспѣшный до Станіславова, Черновецъ, Яссъ, Букарешту и Гусятина. — 3·54 по полудни. Поѣздъ особовый до Станіславова, Черновецъ, Яссъ и Букарешту. — 9·48 въ вечеръ. Поѣздъ особовый до Станіславова, Черновецъ, Сучавы и Гусятина.

Въ напрямѣ до Белзця: 8·49 рано. Поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля. — 5·40 по полудни. Поѣздъ мѣшаный до Равы руской.

Приходять до Львова.

Въ напрямѣ зô Стрыя: 8·31 рано. Поѣздъ особовый зъ Сухов, Хирова, Станіслвова, Будапешту, Мункача, Лавочного и Стрыя. — 3·10 по полуд. Поѣздъ особовый зъ Сухов, Хирова, Гусятина, Станіславова и Стрыя. — 11·12 въ ночи. Поѣздъ особовый зъ Нового Санча, Хирова, Гусятина, Станіславова, Будапешту, Мункача, Лавочного и Стрыя.

Въ напрямѣ зъ Черновецъ: 6·17 рано. Поѣздъ особовый зъ Сучавы, Черновецъ, и Станіславова; — 1·22 по полудни. Поѣздъ особовый зъ Букарешту, Яссъ, Черновецъ, Станіславова. — 7·23 въ вечеръ. Поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Яссъ, Черновецъ, Станіславова и Гусятина. — 11·22 въ ночи. Поѣздъ особовый зъ Коломыѣ, Станіславова и Гусятина.

Въ напрямѣ зъ Белзця: 7·50 рано. Поѣздъ мѣшаный зъ Равы руской. — 3·45 по полудни. Поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Афішѣ розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзницъ державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна на кождôй стаціи по цѣнѣ 6 кр. за примѣрникъ, — а книжочки въ форматѣ кашеневôмъ по 5 кр. за штуку.

Коли годинникъ часу середно-европейского показує годину 12-ту, то вказує годинникъ: въ Черновцахъ 12·45, въ Пôдволочискахъ 12·44, въ Сучавѣ 12·44, у Львовѣ 12·35, въ Будапештѣ 12·16, въ Вѣдни 12·06, въ Празѣ 11·58.

Подяка.

За участь въ похоронахъ дорогого намъ сына и брата, бл. п. Василька ученика VI кл. гімназ. дякуємо сердечно Впр. Отцямъ, а то: Меруновичеви, декану и пароху при церквѣ св. Петра и Павла, Ю. Гладиловичеви пароху зъ Хирова, Кунчевичеви пар. зô Станимира, Темницкому зô Львова, Яримовичеви сотруд зъ Волоской церкви, Д. Лопатиньскому катехитови зô Львова, Е. Гошовскому зô Львова, И. Пеленьскому сотр. при голов. шпитали. Дякуємо щиро Впр. оо. А. Тороньскому и И. Чапельскому, катехитамъ руской гімназіи а Веч. батькови катихитови д-рови І. Левицкому въ особенности дякуємо за щире, тихе, потѣшаюче слово надъ могилою Покôйного, котрымъ розпрощавъ его зъ свѣтомъ и зъ нами. Вôдъ серця дякуємо Вамъ Товаришѣ Покôйного зъ руской и нѣмецкой гімназіи и зъ бурсы Ставропигійской, що такъ численно вôдпровадилисьте въ останнье нашого коханого сына и брата въ путь безповоротну та гарнымъ, тужливымъ спѣвомъ попращалисьте Покôйного. Велике спаси-Богъ Сѣдельникови уч. V кл. другови щирому Покôйного за запопадливôсть и братнй заходы коло Покôйного зъ якими супроводивъ го ажъ до могилы. Въ кôнци Богъ заплать всѣмъ, що вôддали сю послѣдню прислугу нашому любому бл. п. Васильковы.

Олекс. Прийма отецъ, *Анна* мати, *Иванъ, Стефанъ, Григорій, Павло, Теофіль и Симеонъ* браты.

ВСѢХЪ НАУКЪ ЛѢКАРСКИХЪ

Д-ръ ИВАНЪ МОХЪ

по окôнченю студій медичныхъ и по ôдбутôй практицѣ въ головнôмъ шпитали у Вѣдни осѣвъ и практикує

въ Ганачѣвцѣ *коло Перемышлянъ.*

Всѣхъ наукъ лѣкарскихъ

Д-ръ Володимиръ Кобриньскій

ôдбувши студія и практику лѣкарску въ клінікахъ вѣденьскихъ а опбсля практикуючи яко лѣкарь повѣтовый черезъ пять лѣтъ въ Кроатіи

поселивъ ся теперь на постôйно

въ КОЛОМЫИ

и ординує при улици Минхôвка въ домѣ п. М. Дріммера побôчъ Cafe Central.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ"

ул. Театральна ч. 6 (площь св. Духа) напротивъ головного одвяху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнй райщайти, и т. и. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарацій найдешевше и найскорше.

Замовленя въ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ".

ИЛЮСТРОВАНЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

на каждый день въ роцѣ

продають ся оправнй по 3.70 зр. зъ пересылкою почтовою. Безъ пересылки и оправы по 3.20 зр. Дôстати можна у Львовѣ въ книгарни Ставропигійской; въ Тернополи и въ Станіславовѣ въ торговли п. Стахевича; въ Коломыи у о. Н. Лепкого; въ Стрыю въ Рускôмъ Касинѣ. Для читалень Брацтвъ церковныхъ и бôднѣйшихъ селянъ и мѣщанъ цѣна обнижаєсь до 2 зр. 50 кр.

Всякй зголошеня приймає выдавець

о. Евгеній Гузаръ у Львовѣ

площа св. Юрія ч. 5.

Альбумъ заслуженыхъ Русинôвъ.

Цѣна 70 кр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта".

Новôсть!

ВОДА МАРШАЛКОВСКА

На свята — На свята

вынаходу

ИВАНА ИГНАТОВИЧА

флякон 50 кр. и 1 зр.

Новôсть!

! КОСЫ !

изъ найлучшои стирійской фабрики наособно порученье зъ найбôльшою старанностею выконанй:

55 центим. довгй, середно шир. по 45 кр.
60 „ „ „ „ „ 50 „
70 „ „ „ „ „ 60 „

За доброту тыхъ кôсъ приймаємо вспку поруку. 3869

Окрôмъ повысше згаданыхъ суть еще вусшй по 40 кр. На пятькільограмову посылку иде 8—10 штукъ.

Народна Торговля у Львовѣ и філіи.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнй
5% листы ипотечнй преміованй
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 149—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзницъ державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскй облігаціи индемнізаційнй

а всѣ тй паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякй выльосованй а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, такожъ заплатй купоны за готѣвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевй лишь за ôдчисленьемъ справедливыхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляє новй аркушѣ купоновй за звоҏотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить.

Укôнченый матуристъ

гімн. маючій довголѣтну практику, глядає лекціи на село.

Зголошеня ласкавй на адресу *І. А. въ Скалѣ* poste restante.

Глядаєсь учителя домового до 3 хлопцѣвъ зô шкôлъ народныхъ. Близша вѣдомôсть у о. **Т. Кекиша, пароха въ Дусановѣ почта Янчинъ.**

Циркъ братôвъ Сідолі

Дирекція Цезаръ Сідолі

ул. Шпитальна ч. 3

Въ пятницю 2 н. ст. жовтня

ВЕЛИКЕ ГАЛЕВЕ ПРЕДСТАВЛЕНЬЕ

Ще лишь 2 разы

Циркъ пôдъ водою

Щобы кождому уможливити вступъ, знижуєсь цѣны въ сей спосôбъ:

Льожа для 4 особъ 6 зр., крѣсло въ льожи 1·50 зр., партеръ 1·20 зр., І. мѣсце 80 кр., ІІ. 50 кр., галерія 30 кр.

Початокъ о 7¼ год. вечеромъ.

Близшй информація подають пляказы и програма.

Въ суботу 3-го жовтня 1891

Передпослѣдный разъ

Циркъ пôдъ водою

Авізо! Позаякъ циркъ лишь дуже короткій часъ ту остає, просить ся кождого, хто бы гадавъ, що має яку претенсію, зголосити ся зъ рахункомъ. На кредитъ не беру нѣчого неакцептую выплаты, если бы на мое имя взято щонебудь безъ мого пôдпису.

Зъ высокимъ поважаньемъ

ЦЕЗАРЪ СІДОЛІ

директоръ.

ЛЯРНЯ ДЗВОНÔВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШИ, почта и стація зелѣзницѣ тамже.

Получивши на власнôсть по старôй фірмѣ *„Ивана и сына Серафина"* **„Лярню дзвонôвъ"** въ Калуши, ôдзначену срѣбнымъ медалемъ заслуги, листомъ похвальнымъ и признаньемъ на выставѣ тов. им. Качковского въ Коломыи (якъ о тôмъ свого часу газеты доносили) — маю и теперь на складѣ **готовй дзвоны**, выконую скоро замовленя и приймаю старй або ушкодженй дзвоны до переливаня за дуже умѣркованую цѣну.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнй замовленя въ давнѣйшôй спôльнôй а теперь моѣй власнôй **лярни дзвонôвъ** прошу о ласкавй замовленя такъ на поодинокй новй дзвоны якъ и на цѣлй групы. За тревалôсть матеріялу и гармонічный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и для того осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ

Зъ глубокимъ поважаньемъ

АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

МУЖЕСКУ Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусти, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстров. книга

Самоохорона д-ра Ретава

Россійске выданье: 1 зр.
Польске выданье: 1 зр.
Нѣмецке выданье: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескй силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ нагазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

ПРО РУСКУ ПРАВОПИСЬ

написав

С. НАГНИБІДА.

(100 примѣрник. 3 зр.) Цѣна 5 кр. а. в. (1000 примѣрник. 10 зр.)

Дôстати можна въ друкарни тов. имени Шевченка у Львовѣ, ул. Академічна ч. 8.

ВЕЛИКА ПРАГСКА ЛЬОТЕРІЯ.

ПОСЛѢДНЫЙ МѢСЯЦЬ.

Головна выграна

100.000 зр.

50.000 зр.

ЛЬОСЫ à 1 зр. поручають у Львовѣ: Авг. Шеленберґъ, М. Йонашъ, Сокаль & Лілісъ, Кіцъ и Штофъ, Як. Штро, Л. Х. Верфель.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальний редакторъ Иванъ Белей

Паперъ зъ фабр. Черлянскои.

Зъ друкарнй тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского

Ч. 212. Львôвъ, Пятниця 20 вересня (2 жовтня) 1891 Рôчникъ XII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свять) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: **У Львовѣ** Администрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . . 12 зр.
на чверть року . 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.	
у Львовѣ:	
на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.	на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Администрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной стрôчки инсератовои въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Близько стоячій до правительства угорскій дневникъ Pesti Hirlap принѣсъ зъ Вѣдня важну вѣсть, мовь-бы пытанье австрійского престоло-наслѣдства въ найблизшôй будучности мало управильнитись правно-державнымъ актомъ. По смерти архикн. Рудольфа наслѣдство престола въ Угорщинѣ и въ Австріи опорожнило ся та претенсію до престола на Угорщинѣ на основѣ артикулу I и II законôвъ зъ року 1723, а въ Австріи на основѣ родинной грамоты названой прагматичною санкцією мае найблизшій своякъ мужескій цѣсаря, архкн. Кароль Людвикъ, яко рôдный братъ цѣсаря о три лѣта молодшій. Проклямоване престоло-наслѣдника опôзнило ся лишь длятого, бо сей наслѣдникъ вже въ дозрѣлôмъ вѣцѣ. Але теперь вступнѣ роботы до правно-державного управильненя закôнчили ся та тымъ поясняють ся частѣ сходины обохъ міністрôвъ судôвництва ґр. Шенборна та Сіляді. Оба міністры выробили всѣ потрѣбнѣ акты державнѣ, а справа престоло-наслѣдства мабуть буде управильнена ще въ 1891 роцѣ, а на кождый способъ вже въ початкомъ року 1892 и взглядно опубликована въ обохъ половинахъ монархіи. — Зъ нагоды сеи статьѣ дневника Pesti Hirlap — офіціяльнѣ органы задементували урядово всѣ поголоски о будь-то маючôй залагодитись небавомъ квестіи престоло-наслѣдства, а то тому, що мовь-то нашѣ основнѣ законы державнѣ суть и безъ того въ тôй справѣ зовсѣмъ яснѣ.

——

Вѣче польскихъ католикôвъ скликане до Торуня закôнчило свои нарады. Се вѣче было подѣлене на чотиры выдѣлы и тѣ ухвалили цѣлый рядъ резолюцій. Въ резолюціяхъ вѣче высказало: 1) що привернене державы папскои конечно потрѣбне для самостôйности и свободы въ управѣ церкви; 2) заявило ся за вѣроисповѣдными школами та зажадало, щобы науку релігіи удѣлювано въ матернôмъ языцѣ; 3) привернене орденôвъ, а особливо Єзуитôвъ вѣче узнае насущною потребою часу; 4) приречило дальше морально и матеріяльно пôдпомагати польску прасу, котра боронить правъ и интересôвъ церкви; 5) папѣ высказало вѣче подяку за енцикліку о положеню робôтникôвъ та взывало его, що въ засадахъ высказаныхъ папою оно добачае розвязанье сеи квестіи и заразомъ подякувало за осудъ поединкôвъ; 6) вкôнци поручено плекати братства, пôддерати братство св. Вікентія а Павльо, запомагати товариства науковои помочи, а заразомъ закладати новѣ католицкѣ товариства народнѣ. Въ вѣчу брало участь бôльше нѣжь 2000 особъ, а мѣжь ними 300 священникôвъ. Вѣче закôнчило ся бесѣдою посла Стаблевского, котрый такъ сказавъ мѣжь иншимъ: „На престолъ вступивъ монархъ, котрый доказавъ, що стоить на высотѣ своеи задачѣ и своеи епохи. На Всходѣ грозить велика небезпечнôсть, котру треба залагодити, се е Россія. Що-до Полякôвъ, то они нѣколи не перечили своеи приналежности до Заходу. Они суть сыны католицкои церкви, а церква смертельнымъ ворогомъ е Россія. Для сеи причины они завсѣгды выступати будуть въ оборонѣ державного устрою и суспôльного. Велика душа цѣсаря зобовязуе Полякôвъ, щобы они всѣ его планы пôдпомагали зъ цѣлои силы, котрѣ зачеркненѣ на ширшу мѣру.“ Бесѣда мала выкликати величезне вражѣнье.

——

Вѣче сербскихъ радикалôвъ въ Зайчарѣ, якъ доносять зъ Бѣлграду до N. fr. Pr., не пôйшло такъ гладко, якъ се представляють офіціяльнѣ справоздання. Міністеръ-президентъ Пашичь мусѣвъ вытерпѣти не-одинъ закидъ вôдъ членôвъ радикальнои партіи, а особливо вôдъ приятелѣвъ радикального провôдника селянъ сербскихъ Ранка Тайшича. Напасти и поведенье противъ членôвъ сербского кабінету велять надѣятись, що також и въ наступаючôй сесіи скупштины они выступлять супротивъ него. Се спонукало сербского премієра до уступленя. Въ правительственныхъ кружкахъ бо думають, що уступленье міністерства ще передъ скликанемъ скупштины та установленье радикального міністерства переходового богато причинить ся до выясненя ситуаціи въ таборѣ радикалôвъ. Можливе навѣть и то, що Пашичь зновъ стане на передѣ міністерства, скоро лише переходове міністерство покаже ся непотрѣбне.

Атентатъ чи демонстрація.

Въ пôвнôчнôй Чехіи недалеко саксонской границѣ лежить мѣсто Ліберецъ (Reichenberg). Населенье тои околицѣ часто нѣмецке, а за-для розгорѣвшои теперь борбы національнои въ Чехіи пересвѣдченя політичнѣ населеня въ тôй части прибрали навѣть надто яркій и мрачный характеръ. Але що цѣсарь въ своѣй гостинѣ до Чехіи не хотѣвъ вырôзняти лишь одну народнôсть, тожь и вставлено въ проґраму по при гостину цѣсарску въ Празѣ ще и ôдвѣдины цѣсарскѣ въ Ліберци, назначенѣ на вчерашный день.

Ліберецъ пристроилось величаво; на дворци выставлено цѣсарске шатро, улицѣ мѣста прикрашено стовпами зъ хоругвами и зеленью, на мѣскôмъ площу здвигнено обеліскъ 20 метрôвъ высокій, а замокъ ґр. Клямъ-Ґаллеса, де цѣсарь замешкае, выраджено въ всякою величавостію. До Ліберца зъѣхалось много людей а въ навечеріе приѣзду цѣсарского ôдограно въ театрѣ одноактову штуку „Честь князеви мира“, написану адвокатомъ Терманомъ въ честь цѣсаря и ôделонено погрудье монарха.

Вчерашнѣ телеґрамы, надôсланѣ до полудня, донесли про ѣзду и повитанье цѣсаря въ Ліберци. Ажь наразъ о год. 4-ôй по полудни прийшла до Вѣдня урядова телеґрама такого змѣсту:

„Нинѣ въ ночи ушкоджено мôстъ коло Розенталю, куды цѣсарь мавъ переѣздити.“ Neue freie Presse, одинока зъ вѣденьскихъ ґазетъ, опôзнивши свое вечѣрне выданье подала таку вѣсть: **„Нинѣ въ ночи хотѣли двома бомбами высадити у воздухъ мôстъ коло стаціи Розенталь, куды цѣсарь мавъ переѣздити. Мôстъ ушкодженый. За-для ôдкрытя въ-пору, не удавъ ся атентатъ.“**

Одна стація передъ Ліберцомъ есть Розенталь, въ котрôй на кôлька крокôвъ ôдъ будынку стаційного есть сильный мôстъ камѣнный. Начальникъ зелѣзничій, вертаючи о $11^3/_4$ год. въ ночи зъ середы на четверъ зъ поблизького села на стацію, почувъ наразъ гукъ мовь бы ударивъ грôмъ. Пôдбѣгъ чимъ скорше до мосту, зъ-вôдки можь було догадатись сего гуку, и заставъ вже тамъ будкаря. Въ тôй хвили роздавъ ся другій гукъ зъ-пôдъ мостового зводу. Зачали оба оглядати мѣсце, бо незадовго мавъ надôйти поѣздъ тягаровый, та показало ся, що муры фундаментовѣ мали по обохъ сторонахъ отворы, широкі на метръ квадратовый а глубокі до 80 центиметрôвъ, звôдъ мосту зарисувавъ ся въ кôлькохъ мѣсцяхъ, але камѣнна конструкція мосту могла выдержати переѣздъ поѣзду тягарового. Найдено по-пôдъ отвôръ мостовый заложеный льонтовый мотузокъ для запаленя обохъ бомбъ динамітныхъ. На щастье, що бомбы не запалились ôдъ разу лишь одна по другôй, бо бувъ бы цѣлый мôстъ вылетѣвъ у воздухъ. Начальникъ стаціи донѣсъ телеґрафічно до старосты и бурмістра въ Ліберци и сі заразъ приѣхали въ жандармеріею на мѣсце катастрофы та зачалось слѣдство.

Хочь експльозія була такъ сильна, що всѣ ôкна въ будынкахъ зелѣзничихъ попукали, то мôстъ бувъ ще такъ сильный, що можна було пускати черезъ него поѣзды зелѣзничі. Все таки зателеґрафовано до намѣстника, котрый вже бувъ въ дорозѣ зъ цѣсаремъ. Телеґрамъ доручено намѣстникови въ Турнавѣ и по короткій нарадѣ рѣшено ѣхати дальше. При переѣздѣ черезъ сей мôстъ предпринято деякі средства осторожности, бо пущено передъ поѣздомъ дворскимъ иншій поѣздъ на пробу, а по насыпахъ зелѣзничихъ уставлено що 50 крокôвъ жандарма. Поѣздъ дворскій переѣхавъ добре, а на замѣтку маршалка при переѣздѣ черезъ мôстъ: „Теперь вылѣтаемо у воздухъ“ — усмѣхнувъ ся цѣсарь спокôйно. Поѣздъ дворскій опôзнивъ ся лишь о 12 минутъ.

Подорожь до Ліберца ôдбулась крôмъ повысше розказанои несподѣванки спокôйно. По дорозѣ уставились товпы народу и витали окликами, а цѣсарь велѣвъ звôльна ѣхати поѣздови, та стоячи у ôкнѣ кланявъ ся зôбранымъ. Поѣздъ задержувавъ ся довше чотири разы: въ Молодôмъ Болеславѣ, Минхоградѣ, Тринавцѣ и Рихновѣ, и по дворцяхъ промовляли депутаціи зъ повитаньемъ. До Ліберца приѣхавъ цѣсарь о 9-ôй год. рано а на повитанье бурмістра сказавъ цѣсарь: „Беру найживѣйшу участь въ розвитку вашого мѣста, котре завдяки запопадливости и пильности мешканцѣвъ, завдяки знаменитому и сильному розвиткови промыслу, зачислялось до найзнатнѣйшихъ мѣстъ монархіи и мого дорогого королѣвства Чехіи.“ При обѣдѣ сказавъ цѣсарь до бурмістра: „Зроблю вамъ одну замѣтку. Дуже вдоволили бы вы мене, коли-бъ передягли инакше вашу мѣску полицію.“ Згадати треба, що полиція въ Ліберци прибрана въ пікельгавбы и мундуры пруські. Оглянувши школы, театръ и кôлька фабрикъ, выѣхавъ цѣсарь по 5-ôй годинѣ по полудни въ поворотомъ до Праги.

——

Вѣсть про експльозію выкликала у Вѣдни велике вражѣнье. Громадки людей ставали по улицяхъ и каварняхъ та розмавляли про подѣю — та розумѣесь всю вину складали на Чехôвъ, котрѣ мабуть хотѣли зробити неможливымъ приѣздъ цѣсаря до Ліберца мѣжь Нѣмцѣвъ. Чехи рѣшучо ôдпирають сей закидъ и або приписують се анархістамъ, або таки Нѣмцямъ, котрѣ хотѣли здискредитувати сею аферою Чехôвъ. Вечеромъ по театрахъ вѣденьскихъ ôдограно на жаданье публики цѣсарскій гимнъ, а при поворотѣ цѣсаря до Вѣдня мають устроити великѣ манифестаціи и илюмінацію мѣста.

Цѣсарь въ Празѣ.

Пятый день цѣсарского побуту, середа, зачавъ ся ôдвѣдинами кадетскои школы войсковои въ Празѣ. Цѣсарь ходивъ по саляхъ шкôльныхъ, прислухувавъ ся пытанямъ ставленымъ до кадетôвъ и ихъ ôдповѣдямъ, завдававъ самъ деякі пытаня а декого зъ кадетôвъ розпытувавъ про его рôдъ и прозвище. По продукціяхъ ґімнастичныхъ сказавъ цѣсарь до уставленыхъ въ ряды кадетôвъ: „Я вдоволеный зъ вашои доброи поставы, вказуючои на мужный духъ войсковый, якій васъ оживляе, и надѣю ся, що сей духъ задержите на дальше та що выробляте ся зъ васъ мужнѣ офіцеры“ — а рôвножь и учителямъ подякувавъ цѣсарь за добру науку та свѣтлѣ ея успѣхи.

Зачались ôдтакъ въ замку градчиньскôмъ авдіенціи, на котрыхъ явились: кардиналъ Шенборнъ, депутація товариства приятелѣвъ штукъ красныхъ, котра подякувала цѣсареви за значне закупно образôвъ на выставѣ и цѣсарскій даръ для сего товариства, бурмістръ Виноградôвъ, пос. Цайтгамеръ та бурмистръ Шольцъ въ чотирма членами рады мѣскои. Бурмістръ Шольцъ вручивъ цѣсареви просьбу въ имени мѣста Праги, щобы цѣсарь зволивъ заопѣкуватись справою реґуляціи Велтавы, упорядкованьемъ Іосефштаду, будовою пристани въ Голешовичахъ, реформою податку консумційного и реставрацією мосту Кароля. Цѣсарь розпытувавъ ся про тѣ всѣ справы, заявивъ, що интересуе ся розвиткомъ Праги и ще разъ подякувавъ за чувства льояльности населеня мѣста Праги.

Въ полудне поѣхавъ цѣсарь на выставу и зачавъ свои оглядины ôдъ павільону цукроварникôвъ. На цѣсаря выжидали: міністеръ Фалькенгайнъ и комітетъ выставы, та разомъ въ цѣсаремъ ходили по павільонахъ. Цѣсарь живо розмавлявъ въ своимъ окруженьемъ, до кождого выставника въ павільонѣ промовлявъ и всюды высказувавъ свое повне признанье. До комітету выставы сказавъ, що празька выстава есть вже хочь бы зъ того одного взгляду унікатомъ, що буде закрыта безъ недобору. По дорозѣ проносились голоснѣ оклики: слава! — а найбôльшѣ овацію роблено цѣсареви, коли явивъ ся на выставѣ коней зъ головнои стадниныи въ Кладнѣ. Тамъ зôйшлась вся шляхта ческа и знатнѣйшѣ господарѣ сѣльскѣ. Се була послѣдна візита цѣсаря на выставѣ, тожь выходячи сказавъ до маршалка Лобковича: „Дякую вамъ за великій трудъ и высказую мôй подивъ для гарнои выставы. Єсть она доказомъ великого поступу, якій зробивъ край на всѣхъ поляхъ культуры краєвои, промыслу и рукодѣлъ.“

Пôдъ вечеръ ôдбувъ ся дворскій обѣдъ, на котрый крôмъ шляхты були запрошенѣ ще члены комітету выставы и архітекты выставы. Послѣднымъ торжествомъ въ честь цѣсаря було соаре въ палатѣ ґр. Освальда Туна. Цѣсарь явивъ ся на тôмъ торжествѣ и розмавлявъ зъ достойными гôстьми, котрѣ численно явились на запросины ґр. Туна. По 9-ôй годинѣ вернувъ цѣсарь на Градчинъ, бо на другій день рано мавъ ѣхати въ гостину до Нѣмцѣвъ ческихъ, до Ліберца (Райхенберґу).

——

За весь часъ своеи гостины въ Празѣ цѣсарь не тыкавъ дразливого пытаня внутрѣшнои політики ческои. Зъ поодинокихъ намекôвъ цѣсаря про згоду мѣжь обома народностями въ Чехіи — не було явного докору для котрои небудь зъ нихъ, и лишь одна замѣтка цѣсаря, що не радо принявъ бы поставленье памятника Гусови — могла заболѣти молодо Чехôвъ. Праса молодо-ческа ôдзывалась поважно за весь той часъ о всякихъ нападахъ нѣмецкихъ ґазетъ, хочь не можна сказати, щобы сѣ ôдзывы не були рѣшучѣ и переходили потрѣбну мѣру льояльности — а на примѣръ того наведемо голосъ Narodnыхъ Listôвъ:

Противъ ческого народу пôдносять три закиды, а именно, що онъ не хоче погодитись зъ своимъ историчнымъ становищемъ та що онъ ôдпихнувъ ôдъ себе тыхъ, котрѣ хотѣли, щобы его до сего спонукати. Длятого на новыбраныхъ послôвъ накинулись зъ двинои стороны. Такъ звана консервативна шляхта та клерикалы не можуть того стерпѣти, що мы для нашихъ національныхъ героѣвъ записуемо глубоке поважанье. Зъ того повстають клеветы про ново-гуситизмъ, безрелігійнôсть та недовѣрство. Наконець нашъ народъ фальшиво осуджують за-для его симпатій до своихъ природныхъ одноплеменникôвъ. Правда, що нашѣ симпатіи для Франціи суть бôльшѣ, нѣжь симпатіи до Нѣмеччины, але й наша исторія не розказуе намъ, щобы мы терпѣли ôдъ Французôвъ такъ много, якъ ôдъ Нѣмцѣвъ. Ôдтакъ Narodni Listy наводять вѣденьску кореспонденцію до Münch Allg. Ztg., датовну зъ дня 26 вересня, о славяньскихъ братаняхъ въ Празѣ, въ котрôй говорить ся, що въ Чехіи потрѣбно могучого слова, щобы ôдсвѣжити занечищеный воздухъ. „Мы не знаемо — каже орґанъ молодо-ческій — чи нашъ бурмістръ выхôснувавъ ту нагоду, щобы подати лѣпшѣ информаціи о нашôмъ народѣ, якъ тѣ, зъ котрыхъ повстали высказы о нашихъ послахъ, о памятнику Гуса та о заявленяхъ нашого народу для своихъ одноплеменникôвъ.“ Ôдтакъ старають ся Nar. Listy представити, що всѣ закиды робленѣ ческому народови суть безосновнѣ и нѣхто не докаже, що въ нѣмъ суть якѣ небезпечнѣ замѣры противъ державы. Ческій народъ знае о своихъ обовязаняхъ супротивъ особы володѣтеля. Строга свѣдомôсть конституціи приневолюе его розрôзнювати мѣжь особою володѣтеля а політичнымъ напрямкомъ его правительства. Въ пересвѣдченяхъ нашого народу не зайшла нѣяка змѣна за-для подѣй остатныхъ днѣвъ. Єсли бы сегодня ôдбувались ся новѣ выборы, то тѣ самѣ выборцѣ, котрѣ монарха поздоровляли зъ належнымъ поважаньемъ, пôйшли бы и выбрали бы зновъ послôвъ опозиційныхъ.

Австрійскѣ университеты.

Въ понедѣлокъ вечеромъ зôйшлось въ „бѣлôй сали“ реставраціи zum Riedhof у Вѣдни до шѣстьдесять лѣкарѣвъ (професорôвъ и асистентôвъ медичного факультету вѣденьского), щобы попращати спôльнымъ бенкетомъ д-ра Майдля, професора хірурґічнои кліники вѣденьскои, покликаного на университетъ ческій въ Празѣ. Пôдчасъ бенкету забравъ голосъ совѣтникъ двору Альбертъ и такѣ высказавъ погляды про австрійскѣ университеты:

Згадавши про д-ра Майдля, котрый ôдходить до своеи тѣснѣйшои ôтчины, до стовежного городу надъ Велтавою, зазначивъ д-ръ Альбертъ коротко про приписы университетскѣ въ 1872 и 1873 р., а ôдтакъ такъ говоривъ: Величезный культурный розвитокъ, якій припавъ въ участи народамъ австрійскои державы за послѣдный десятокъ лѣтъ, щоразъ бôльше змагаюче ся націоналізованье середныхъ школъ мусѣли повести за собою и то, що и высшѣ школы треба було акомодувати до національныхъ потребъ поодинокихъ народôвъ. Въ тамтôй половинѣ монархіи стали два мадярскѣ и одинъ хорватскій университетъ, а въ сей половинѣ два польскѣ въ Галичинѣ и одинъ ческій университетъ въ Празѣ. Се-жь исторична задача Австріи хоронити меншѣ народности, котрѣ стоять мѣжь нѣмецкою и россійскою масою народôвъ, въ ихъ властивостяхъ и лучити ихъ до державнои одноцѣлости, интересной за-для своеи рôзнородности. Якъ-разъ Австрія покликана до того, демонструвати исторично силу идеѣ державнои, а переведенье сего завдає вельми трудну задачу австрійскôй управѣ державнôй, зъ котрои она такъ славно вывязує ся.

Сильна національна самосвѣдомôсть змогла довести пôдъ лагôдною управою теперѣшнього цѣсаря до свѣтлыхъ успѣхôвъ, и досыть згадати, що по-при цѣсарску академію наукъ у Вѣдни станули угорска въ Будапештѣ, польска въ Краковѣ, полудниево-славяньска въ Загребѣ и ческа въ Празѣ. Теперь же загадано отворити медичный факультетъ у Львовѣ, о се саме старають ся въ Загребѣ, про третій университетъ на Угорщинѣ говорить ся часто, а отворенье другого ческого университету въ Празѣ есть лишь квестією часу за-для тои причины, що одинъ ческій университетъ не може помѣстити всѣхъ абітуріентôвъ въ ческихъ ґимназій въ Чехіи и Моравѣ.

Гадавъ бы хто, що за-для отвореня тыхъ новыхъ университетôвъ, нѣмецкѣ университеты будуть изольованѣ а ôдтакъ настане въ нихъ застой. Але нема чого побоюватись, бо университетôвъ нѣмецкихъ буде все бôльше що до числа, а ôдтакъ они сильно опирають ся на розвитокъ культурный въ Нѣмеччинѣ и мають за собою довголѣтну традицію. Найбôльша задача управы державнои лежить въ тôмъ, щобы не було застою въ національныхъ университетахъ, и тому народы повиннѣ бути вдячнѣ, що належать до такого орґанізму державного, котрый хоронить ихъ передъ власною безсильностію. Инвестиціи національныхъ университетôвъ, ихъ матеріяльна помôчь, се ще найменше, — найбôльше иде о се, щобы подати имъ ôдповѣднѣ силы учительскѣ. Але правительство

доси дуже добре вывязалось зъ тои задачѣ. Досыть вказати на такихъ людей, якъ Горбачевскій, Слина, Павликъ, котрѣ по-при розвиваючій ся власнѣ силы краєвѣ пôднесли ческій университетъ на таку высоту, що и нѣмецкій университеты.

Навязавши до сего и теперѣшну номинацію д-ра Майдля, заявивъ совѣтникъ Альбертъ, що университетъ вѣденьскій не руководить ся нѣякою парціяльностію и національною вузкоглядностію а ôддає всякимъ мужамъ науки, хочь бы они и иншои народности були, повну справедливость и признанье.

НОВИНКИ.

— **Про отворенье греко православного синоду въ Чернівцяхъ** пише Gazeta Pol. такъ: На отворенье синоду явились всѣ делеґаты якъ духовнѣ такъ свѣтскѣ въ числѣ 45, дальше три члены свѣтскѣ именованѣ цѣсаремъ, а то Иванъ Таборій зъ Репужинець, судовый совѣтникъ Ерастъ Чеховскій и директоръ сучавскои ґимназіи Драчиньскій. Всѣхъ участникôвъ на синодѣ есть 52. Дня 30 вересня о год. 8-ôй рано ôдправивъ торжественне богослуженье въ церквѣ архикатедральнôй митрополитъ Андріевичъ, котрого введено до храму въ процесіею. Опôсля участники синоду пôйшли до митрополитальнои палаты и тамъ заняли мѣсця въ великôй синодальнôй сали мармуровôй. Позаякъ засѣданя синоду, яко збору, що повставъ въ вôльныхъ выборôвъ, суть явнѣ, для того въ сали зарезервовано мѣстце для публики и для дневникарскихъ справоздавцѣвъ та можна кождому прислухувати ся розправамъ. Коло години 11-ои депутація зъ 8 членôвъ синоду пôйшла до будынку краєвого правительства по цѣсарского комісаря на синодъ. Комісаремъ именованый самъ президентъ краю ґр. Паче. Коли приѣхавъ до митрополитальнои палаты, церемоніеры приняли его при входѣ до палаты а при порозѣ салѣ привитавъ самъ митрополитъ. Президентъ ґр. Паче занявъ призначене для него мѣсце и ôдчитавъ рескриптъ цѣсарскій скликуючій синодъ а опôсля заявивъ, що ухвалы синоду, котрый ôдбувъ ся передъ десятьми роками, не дôстали цѣсарскои санкціи. Президентъ вычисливъ, зъ якихъ причинъ се стало ся, а именно: правительство не могло згодити ся, щобы митрополитъ бувъ выбираный а не именованый цѣсаремъ, а дальше не могло увзглядити бажаня, щобы зарядъ орієнтального фонду перенести на консисторію. Тѣ мотивы ґр. Паче перечитавъ дуже скоро. Зъ порядку дневного митрополитъ ôдкрывъ синодъ довгою промовою, выголошеною по румуньски и сказавъ, що задачею сего синоду есть ухвалити статутъ синодальнои дѣяльности. Митрополитъ додавъ ще въ своѣй бесѣдѣ, що православна церковь жадає лише, щобы еи трактовано такъ само, якъ и иншѣ вѣроисповѣданя въ Австріи. Тѣ слова очевидно зъ вины переводчика президентъ краю зрозумѣвъ инакше и по бесѣдѣ митрополита застерѣгъ ся рѣшучими словами, що національна рôвновага мусить въ церквѣ задержатись, бо въ буковиньскôй церквѣ суть двѣ народности. На те митрополитъ наблизивъ ся до ґр. Пачого и выяснивъ ему змѣстъ своеи промовы а президентъ заявивъ, що по сихъ выясненяхъ цôфає высказанѣ слова. Мѣжь членами конґресу повставъ черезъ те голосный крикъ и сыканье и то спонукало ґр. Пачого заявити остро, що ôнъ ужие иншихъ средствъ до привернения порядку, коли щось подôбного повторить ся. На тôмъ скôнчило ся перше непорозумѣнье.

Выбôръ скрутаторôвъ для справдженя выборôвъ и ôдданье имъ актôвъ выборчихъ выповнили приписану проґраму засѣданя, але по тôй роботѣ лучились знову два цѣкавѣ факты. Членъ конґресу д-ръ Иванъ Зотта зажадавъ, щобы мотивы несанкціонованя ухвалъ послѣдного конґресу, высказанѣ президентомъ краю, перетолковано на языкъ рускій и румуньскій та роздано членамъ конґресу, бо слôвъ ґр. Паче нѣхто не розумѣвъ. Ґр. Паче заявивъ, що не може до того допустити, бо выстане если мотивы тѣ подавъ уже по нѣмецки. На се просивъ членъ конґресу Мих. Пітей, щобы ґр. Паче ще разъ повторивъ тѣ мотивы, бо не всѣ чули ихъ добре и розумѣли. Президентъ ôдповѣвъ, що не зробить того. Тогдѣ д-ръ Зотта заявивъ, що есть Румуномъ и не розумѣвъ нѣмецкои мовы президента. Ґр. Паче зъ притискомъ ôдповѣвъ, що д-ръ Зотта минає ся зъ правдою, бо ôнъ тямить въ нарадѣ соймовыхъ, якъ д-ръ Зотта дуже добре розумѣє и говорить по нѣмецки. По тôмъ интермеццо замкнувъ п. президентъ дискусію надъ симъ предметомъ и зажадавъ закôнченя засѣданя, що сейчасъ наступило середъ горячкового настрою межи членами конґресу. Всѣ бесѣдники на тôмъ засѣданю говорили по румуньски, лишь ґр. Паче по нѣмецки.

— **Про шпеґунство Вісніцера и Сиберского,** судженыхъ въ Краковѣ, про що мы вчера писали, подає краковскій Czas близшѣ подробицѣ. Засудъ зъ мотивами оголошено онôгды на явнôмъ засѣданю. Въ засудѣ сказано: „Іосифъ Сиберскій, факторъ зъ царства польского и Зіманъ Вісніцеръ, шинкарь въ Чекаю ad Болень, на границы россійскôй, засудженѣ кождый на 3 роки тяжкои вязницѣ а крôмъ того Сиберскій на выдаленье зъ границь австрійскои державы. Сиберского засуджено за те, що хотѣвъ намовити шинкаря Исаака Ніхтгавзера въ Чекаю до шпеґунства и що самъ допустивъ ся такомъ злочину намѣреного шпеґунства спôльно зъ Зіманомъ Вісніцеромъ. Судъ признавъ за доказане, що капитанъ на коморѣ въ Михалевичахъ, Межакъ давъ Сиберскому инструкцію шпеґуньску, якъ найдокладнѣйшу, обнимаючу кôльканацять пытань, дотыкаючихъ войсковыхъ предметôвъ дуже великои ваги; що Сиберскій поступаючи спôльно зъ Вісніцеромъ, давъ ему згадану инструкцію та що Вісніцеръ удавъ ся до Кракова для шпеґованя а Сиберскій чекавъ на результаты его роботы. Хотяй нема доказу, чи Вісніцеръ дѣйстно довѣдавъ ся чогось въ Краковѣ, то въ кождый способъ те, що Сиберскій спôльно зъ Вісніцеромъ робили, має знамена злочиньства намѣреного шпеґуньства зъ §. 67."

— **Партія радикалôвъ рускихъ** скликує загальный збôръ на день 3 н. ст. жовтня. Нарады мають тревати до 6 н. ст. жовтня.

— **Начальный директоръ почтъ и телеґрафôвъ,** совѣтникъ двору Шіферъ має пôсля донесеня Kurj. Lw. уступити а мѣсце его займе п. Сефировичъ, дотеперѣшный совѣтникъ ґенеральнои дирекціи зелѣзниць державныхъ у Вѣдни.

— **Міністеръ судôвництва** именувавъ кандидата нотаріяльного въ Бучачи Игн. Кріґсгайзена нотаремъ въ Нижанковичахъ.

— **Територіяльна змѣна.** Громада Залѣсье, положена въ повѣтѣ судовôмъ въ Золотôмъ Потоцѣ, внесла пôдчасъ послѣднои сесіи соймовои петицію о придѣленье еи до суду повѣтового въ Монастирискахъ. Соймъ ôдступивъ петицію выдѣлови краєвому до розслѣду. Позаякъ и мѣсцева рада громадска и рада повѣтова въ Бучачи высказали ся въ користь увзглядненя жаданя громады Залѣся а вышшій судъ краєвый пôдперъ также просьбу, то выдѣлъ краєвый рѣшивъ предложити соймови внесенье, щобы высказавъ правительству опінію, що жадана громадою Залѣсье змѣна територіяльна буде для мѣсцевого населеня корисна.

— **Огнѣ.** Въ Бѣлинцѣ повѣта самбôрского знищивъ огонь послѣдными днями 8 господарскихъ загородъ; шкода выносить 3187 зр. и була лишь въ части убезпечена. — На передмѣстю самбôрскôмъ „Середня" погорѣло двохъ господарѣвъ. Огонь повставъ имовѣрно черезъ пôдпаленье; шкода въ высотѣ 1850 зр. убезпечена въ половинѣ.

— **Самоубійство.** Поручникъ 11 полку артилеріи Ґорікипъ, мешкаючій у Львовѣ, ôдобравъ собѣ онôгды житье выстрѣломъ зъ револьверу. Куля перейшла черезъ серце а прикликаный лѣкарь сконстатувавъ, що смерть наступила сейчасъ. Причина самоубійства не звѣстна.

— **Убійство ôтця.** „Петерб. Листокъ" подає страшну вѣсть о убійствѣ одного зъ давнѣйшихъ книгарѣвъ въ Петербурзѣ Екшурского, майже 60 лѣтъ числячого. Убійцею бувъ власный сынъ Сергій 22 лѣтный молодець, котрый 19 с. м. вечеромъ прийшовъ до склепу ôтця и тамъ его застрѣливъ. По тôмъ страшнôмъ убійствѣ удавъ ся до поліціи и зовсѣмъ супокôйно признавъ ся до вины. Въ поліціи не хотѣли ему вѣрити, але коли комісарь поліційный прийшовъ на мѣсце злочиньства, пересвѣдчивъ ся, що Сергій говоривъ правду. Екшурскій бувъ чоловѣкъ палкій, скупый и неужиточный. Своимъ сынамъ не хотѣвъ дати нѣякого образованя и ôдмавлявъ имъ грошей на найконечнѣйшѣ потребы. Зъ тои причины було въ родинѣ безнастанне невдоволенье. Дѣти его, але ôдживолюванѣ, були нервовѣ и слабовитѣ а найбôльше рознервованый бувъ власне Сергій, котрый вконци допустивъ ся сего страшного злочиньства.

— **Выставу празьку** оглянуло доси 2,061.132 гостей. Двоміліоновый гôсть прийшовъ на выставу пôдчасъ побуту на нѣй цѣсаря. Въ товпѣ пхаючого ся въ браму народа не можна було его выслѣдити и длятого, на жаль ческои публики, не було нѣякихъ овацій.

— **Траґедія въ родинѣ.** Въ понедѣлокъ 28 н. ст. вересня отроила ся жена купця, 21-лѣтна Феліція Манчаковска. Причиною самоубійства було зле пожитье домове и безнастаннѣ споры. Манчаковска мала вже ôдъ року любовнѣ зносины зъ однымъ поручникомъ. Въ понедѣлокъ прийшло мѣжь обома супругами до бурливои сцены, а коли потôмъ мужь вийшовъ до мѣста, зажила Манчаковска отрутѣ и сконала въ великихъ мукахъ. Смерть еи поручила дуже поручника А. и ôнъ грозивъ кôлька разôвъ що пôмстить ся на чоловѣцѣ своеи любовницѣ. Длятого стерегли его товаришѣ и коли ôнъ въ середу вечеромъ вбѣгъ до склепу Манчаковского, щобы его застрѣлити, припали до него идучѣ въ заду два офіцеры та при помочи двохъ поліціянтôвъ ôдобрали ему оружье, звязали его и ôдвезли до войскового шпиталю, бо припускають, що ôнъ хотѣвъ се зробити въ приступѣ божевôльности.

— **Трибуналъ адміністраційный у Вѣдни** ôдкинувъ вчера жалобу противъ тернопôльскихъ выборôвъ громадскихъ.

— **Пчолы въ службѣ почтовѣй.** Про уживанье пчôлъ до розношеня депешъ пише одинъ пасѣчникъ Тейнакъ въ Жирондѣ у Франціи: Особа, зъ котрою хоче ся вести кореспонденцію при помочи пчôлъ не може мешкати дальше якъ 3—4 кільометры, бо пчолы, що можуть 4 або 5 кільометрôвъ летѣти въ простôй лініи на около пасѣки, мають лишь на таку просторонь розвиненый змыслъ мѣсцевый. Сли особа сама не має пчôлъ, то треба ѣй дати сильный пень, осмотреный добре медомъ. Коли вже пчолы привыкнуть до окруженя, що звычайно вже першого дня наступає, тогдѣ ставляє ся передъ дѣркою улія бляшану пушку 20 цм. довгу, 4 цм. широку и 2 цм. высоку, въ заду отверту и такъ до улія прикрѣплену, що пчолы можуть лишь черезъ дѣрки въ бляшанôй пушцѣ влѣтати и вылѣтати зъ улія. Дѣрки-жь въ пушцѣ суть лишь такъ велики, щобы пчола могла крôзь никъ перелѣзти. Теперь вымѣнюють кореспондуючѣ особы мѣжь собою найсильнѣйшѣ пчолы т. е. такѣ, що найрадше вылѣтають въ поле. Вымѣна пчôлъ ôдбуває ся въ бляшаныхъ пушкахъ. Єсли хоче ся переслати депешу, ставляє ся въ комнатѣ тарѣлъ зъ медомъ и выпускає ся на волю кôлька присланыхъ пчôлъ. Зъ иншихъ приборôвъ треба теперь мати паперъ, рыбячій клей, пензель, ножицѣ и осôбный словарь до т. з. „апіфільскои" кореспонденціи. Освободженѣ пчолы кидають ся жадно на мѣдъ въ тарели и пьють его. Пôдчасъ того прилѣпляє ся имъ на хребетъ кусникъ паперу 6 міліметрôвъ довгого а 2 до 2½ міліметрôвъ широкого такъ, щобы не приклеити его до крылъ. Конецъ паперу має бути вытятый якъ вилки и до горы загненый. Кождый папірецъ записує ся передъ его прилѣпленьемъ числами, котрѣ ôдповѣдають словамъ въ „апіфільскомъ" словари, на пр 36=помôчь конечна, мы можемо лишь короткій часъ держатись, або 17=неприятель громадить своє войско о 2 кільометры зъ-ôдси на восходъ и т. д. Надѣджені пчолы утѣкають зъ комнаты ôкномъ и летять розумѣє ся до своего улія, куды однакожь не можуть дôстатись, бо кôнчики загненого паперу не пускають ихъ крôзь дѣрки въ бляшанôй пушцѣ и они падуть на землю. Розумѣє ся, що одну и ту саму депешу прилѣпляє ся для певности кôлькомъ пчоламъ наразъ. Передъ улѣемъ збирає ся попадавшѣ пчолы и ôдлѣплюєсь имъ паперы. Тейнакъ повѣдає, що стара пчола, котра вже знає околицю ôддасть депешу зъ ôддаленя 4 кільометрôвъ за 15—20 мінутъ. Ôнъ надѣє ся, що если бы ужито пчôлъ до службы войсковои то они ôддали бы знаменитѣ услуги пôдчасъ войны, бо такого пôсланця не въ силѣ нѣхто задержати такъ якъ бальонъ, голуба або навѣть ластôвку. Одна лишь недогода зъ пчолами есть та, що ихъ не можна все уживати на пр. въ ночи и въ зимѣ.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ громадѣ Стоpонибабы въ повѣтѣ золочѣвскôмъ 100 зр. на внутрѣшне урядженье церкви. — Маршалокъ краєвый кн. Сангушко повернувъ вчера до Львова. — Директоръ почтъ и телеґрафôвъ совѣтникъ двору Ант. Шіферъ вернувъ до Львова и обнявъ урядованье. — Въ окружнôмъ судѣ въ Коломыи ôдбуде ся 13 н. ст. жовтня примусова ліцитація маєтности Пробабинъ. Цѣна выкличня назначена на 35.470 зр. — У Львовѣ задумують Поляки выставити памятникъ для ґр Аґенора Голуховского, бувшого намѣстника Галичины.

— **100.000 зр. и 50.000 зр.** выносять обѣ головнѣ выграни великои **празькои льотеріи.** Звертаємо увагу нашихъ читателѣвъ, що тягненье наступить вже 15 н. ст. жовтня.

НАДОСЛАНЕ.

Zurückgesetzte Seidenstoffe mit 25%—33⅓% und 50% Rabatt auf die Original-Preise versch. meter- und robenweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depot **G. Henneberg** (K. u. K. Hoflief.) **Zürich** Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. 2

Вѣсти зъ еп. Станиславôвскои.

Епископска консисторія оголошує, що кандидаты, принятѣ до львôвскои духовнои семинаріи а также и дотеперѣшнѣ питомцѣ мають до дня 12 н. ст. жовтня явити ся въ ректоратѣ тои-жь семинаріи.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 2 жовтня. Цѣсарь выѣде нинѣ зъ Праги о 3 год. по полудни и стане у Вѣдни по 10-ôй год. вечеромъ та поѣде просто зъ дворца зелѣзничого до Шенбруну. На дворци повитає цѣсаря промовою бурмістръ на чолѣ рады мѣскои и появлять ся депутаціи а мѣсто буде илюміноване.

Будапештъ 2 жовтня. Budap. Corr. дементує рѣшучо всѣ вѣсти о управильненю квестіи наслѣдства престолу. — Тіса мавъ на пирѣ въ Вел. Вараздинѣ промову, въ котрôй рѣшучо зганивъ політику обструкційнои опозиціи.

Парижь 2 жовтня. Комітеты буляжистôвскѣ высылають депутаціи на похоронъ Буляжера. Посолъ буляжистôвскій Касталенъ заявивъ, що теперь вже цѣлкомъ розôбє ся се сторонництво.

Брукселя 2 жовтня. Въ політичнôмъ завѣщаню именувавъ Буланже Деруледа своимъ наслѣдникомъ. Міністеръ справъ внутрѣшныхъ рѣшучо заявивъ, що не дозволить на нѣякѣ промовы політичнѣ на похоронахъ Буляжера.

Римъ 2 жовтня. Въ селѣ Дантого ôдбулись зборы католицкихъ товариствъ для молодежи и явилось до 1500 членôвъ.

Надôслане.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ"**
ул. Театральна ч. 6 (напротивъ св. Духа) напротивъ головного одвяху.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ, и т. ч. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарація найдешевше и найскорше.
Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ".

Важне для ôдданиць!

Властитель склепу и двохъ реальностей въ Перегиньску, 36-лѣтный вдовець, отець 4 дрôбныхъ дѣвчатъ — хоче оженити ся зъ Русинкою, старшою панною або бездѣтною вдовою, котра бы мала добре здоровлье, знала вести домове господарство а также мала охоту заступати мужа въ склепѣ и занятися выхованьемъ дѣтей-сиротокъ. На придане выстане 500 до 1000 зр. По смерти мужа ôдобрала бы собѣ вдова крôмъ припадаючои части маєтку, яко ôдправу зъ касы банку „Славія" посмертный капіталъ 2.000 зр. Адресувати: **И. В. poste restante въ Перегиньску.**

Une dame d'un certain âge, de famille française donne des leçons de conversations et de grammaire chez elle. — Конверсація нѣмецка и француска. **Адреса: Львовъ, Ринокъ 27, III-ій поверхъ, ч. дверей 27.**

Въ кождôй рускôй хатѣ
повинна знаходитись знаменита книжочка
В. БАШТОВОГО
УКРАИНСТВО
на лѣтературныхъ позвахъ
зъ Московщиною.
[Передрукъ зъ „Дѣла".]
Цѣна 50 кр. зъ пересылкою 55 кр. Набути можна въ редакціи „Дѣла".

Повѣсти О. Федьковича
ЧАСТЬ I.
Сторôнъ 1—78. Цѣна 20 кр. (съ пересылкою почт. 25 кр.)
Дôстати можна въ друкарни тов. им. Шевченка у Львовѣ и въ книгарни Ставропигійскôй.

Кістяки Гольбайна
Образки з житя
дôстане
въ редакціи **„Зеркала"**
по 15 кр. (зъ почтовою пересылкою по 20 кр.)

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЪ
поручає
найлѣпшѣ перфумы и воды тоалетнѣ
ôдзначенѣ 10 медалями заслуги и 2 дипльомами признаня,
а то:
Перфумы ясминову, фіялкову, рожеву, резедову, конвалієву, Ylang-Ylang, Jockey-Club, Es-Bouquet Millefleurs и т. д. Фляконики по 25, 40, 75 кр. 1 зр. 1·50 и т. д.
Перфумы королевои Марисеньки знамен фляконъ 2 зр.
Вода львôвска загально звѣстна и побирана за-для свого приємного, ôдсвѣжаючого и довготревалого запаху, до скрапляня одягôвъ, хустокъ и розприскуваня въ комнатахъ. Фляконикъ менший 80 кр. бôльшій 1 зр. 50 кр.
Вода варшавска ôдзначає ся надзвычайно приємнымъ цвѣтовымъ запахомъ. Фляконикъ менший 95 кр., бôльшій 1 зр. 80 кр.
Вода левандова подвôйна и вода левандово-амброва суть загально уживанѣ до возприскуваня въ комнатахъ за-для свого приємного запаху. Фляконъ 50, 70, 90 кр. и 1·60 зр.
Воды колоньскѣ знаменитѣ. Фляконики по кр. 15, 20, 25. 40, 50, 80 1 зр., 1·50.
Купувати можна у Львовѣ въ торговляхъ власныхъ ул. Коперника ч. 3, и ул. Галицка ч. 13; въ Краковѣ: Сукенницѣ ч. 20; въ Чернівцяхъ: Ринокъ ч. 2.

ИСТОРІЯ РУСИ ч. I. II. III. IV. V. — Цѣна за I часть 15 кр. За всѣ части 80 кр. Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта" ул. Вôрменьска ч. 27

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей — Папѣръ зъ фабр. Черлиньскои. — Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского

Ч. 213. Львôвъ, Субота 21 вересня (3 жовтня) 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и русскихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Литературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходитъ въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: **У Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Люксиса 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платай у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція вôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженье. — Рекламація неопечатаній вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одного стрôчки инсератовои въ рубр. „Надѣслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ поспѣшати зъ надсыланьемъ передплаты и залеглостей.

Пригода коло Райхенберґу.

Експльозія бомбъ пôдъ мостомъ зелѣзничимъ на стаціи въ Розенталю коло Райхенберґу (Ліберца) ще не выслѣнена. Слѣдство веде ся и ажь по его укôнченю буде можна щось позитивного сказати о мотивахъ и особахъ, котрî брали участь въ тôмъ злочиньствѣ. Зъ вѣстей, якî до теперь подали ґазеты, не можна заключати навѣть въ приближеню нѣчого въ тôй справѣ. И такъ не знати, якъ великî шкоды нанесла експльозія, бо коли однî доносять, що конструкція мосту не була въ нѣчôмъ ушкоджена, то знову Politik доносить, що ще въ ночи треба було мôстъ пôдперти сильными палями зъ дерева а коли поѣздъ дворскій звôльна переѣхавъ по мостѣ, заразъ взяли ся до основнои направы, бо експльозія повырывала великî квадратовî каменѣ и поробила шзары на 3 метры довгî. Рôвножь не знати, чимъ були выповненî бомбы. Здаєсь, що нітроґліцериною, бо начальникъ стаціи Кіршгофъ, що першій прибувъ на мѣсце, почувъ сильный и дуже прикрый сопухъ. Бомбы не були нѣ зъ олова, нѣ зъ кованого зелѣза, а лишь зъ литого зелѣза, и поодинокî ихъ кусни вызбирують теперь въ водѣ. Бомбы були поспѣшно заложенî пôдъ мôстъ, бо коли бы були — якъ кажуть експерты — глубше погруженî у воду и если бы були рôвночасно експльодували, — то були бы высадили мôстъ у воздухъ. Если не самî закладины бомбъ, то бодай пôдпалъ мотузка льонтового мусѣвъ ôдбутись мѣжь 10 ою а 12-ою годиною, бо одинъ урядникъ зелѣзничій зъ лѣхтарнею въ рукахъ оглядавъ о 10-тôй годинѣ точно весь шляхъ и найшовъ все въ порядку, а навѣть поодинокî люде переходили въ тôмъ часѣ черезъ мѣсце катастрофы.

Хто-жь виновникомъ того злочиньства? Отсе на разѣ пытанье, на котре можна найти всѣлякî ôдповѣди, але котре рѣшить ся, ажь коли власти выкрыють виновника. Друге пытанье насуваєсь рôвночасно — а именно: яка цѣль була сего злочиньства? Атентатъ на цѣсаря се не бувъ, бо коли звѣстно було, що цѣсарь приѣде до Райхенберґу о 9-ôй годинѣ рано, не треба було приводити бомбы до експльозіи о пôвночи. То певно демонстрація — почути можна другу ôдпоцѣдь — але яка ей цѣль? Вже вчера згадали мы про голосы зъ нѣмецкои и ческои стороны, котрî поясняють цѣль такои демонстраціи, если дасть ся ѣй пôдкладъ національный — однî хотѣли перешкодити цѣсареви гостину мѣжь Нѣмцями, другî знову хотѣли мати претекстъ вказати на Чехôвъ яко на ворожій елементъ. Але-жь кождый пôзнасть, що такій мотивъ бувъ бы за малый супротивъ ваги самого злочиньства. Тому крôмъ поголосокъ приватныхъ, сей способъ толкованя не находить мѣсця въ публицистицѣ — а вже дуже прикро вражає, що львôвскій Przegląd покористувавъ ся сею нагодою, щобы напасти на молодо-Чехôвъ, пишучи: „Если навѣть слѣдство выкрые, що сî бомбы пôдложивъ Чехъ, то що найбôльше буде можна вказати на молодо-Чехôвъ и на ихъ ôдразливî ґазеты, яко на моральнй жерела того злочиньства, але цѣлого ческого народу годѣ за се винити.“

Натомѣсть далеко скорше можна бы на теперь приняти ось яке толкованье: Околиця Райхенберґу звѣстна зъ аґітаціи социялістичныхъ, котрî переходять деколи въ аґітаціи анархістичнй и находять досыть приклонникôвъ мѣжь тамошнымъ населеньемъ робôтничимъ. Самî мешканцѣ Розенталю въ першôй хвили по експльозіи говорили, що „се певно той зробивъ, хто хотѣвъ высадити у воздухъ статую св. Іоана въ Райхенберзѣ въ день празника св. Іоана, а ôдтакъ те саме хотѣвъ зробити зъ каплицею св. Маріи въ Маферсдорфѣ“. Власти покористувались такими толками и мали увязнити головного аґітатора анархістичного. Рôвно-жь мавъ староста въ Райхенберзѣ одержати анонімный листъ, въ котрôмъ погрожено, що вже хтось постарає ся заколотати торжества на принятье цѣсаря. И въ сѣмъ дѣлѣ не можна вже теперь щось позитивного казати; але на кождый способъ можна скорше догадуватись демонстраціи зô стороны анархістôвъ, безъ рôзницѣ народности, нѣжь толкувати єи чисто національными мотивами.

Руско-католицкій синодъ у Львовѣ.

Пôсля найновѣйшихъ вѣстей про синодъ можемо сегодня сконстатувати, що — дякуючи фаховымъ вѣдомостямъ, отвертости и енерґіи загалу нашого духовеньства зôбраного на синодѣ — изъ предложень мôгшихъ нарушити окремѣшнôсть и самостôйнôсть нашого обряду, де що вже рѣшучо усунено, а проче, надѣятись, буде усунене.

Такъ именно усунено вже справу введеня мѣжь святыхъ руско-католицкои церкви Ѳзунта Игнатія Льойолѣ и всѣхъ другихъ латинникôвъ, котрî можуть мати мѣсце въ церквѣ обряду руского. Противъ введеня тыхъ латинникôвъ мѣжь святыхъ нашого обряду заявило ся зôбране на синодѣ духовеньство дуже енерґічно и солідарно.

Рôвно енерґічну и солідарну опозицію заявило зôбране на синодѣ духовеньство противъ пробы заводженя целібату въ нашôй церквѣ. Хотяй справа ся ще остаточно не порѣшена, то все таки можна надѣятись, що буде такъ само зложена ad acta, якъ справа новыхъ святыхъ.

Розумѣє ся, вже само усуненье тыхъ двохъ справъ мусить наповнити кождого участника синоду великимъ вдоволеньемъ, хотяй до повного вдоволеня сего за мало.

Такъ ходять вѣсти, що въ деякихъ комісіяхъ при справахъ дразливои натуры предсѣдатель стѣснює свободу слова членôвъ комісіи и тіи мусять противъ того рѣшучо застерѣгати ся, зазначуючи, що если членови синоду не вôльно ôдступити, але мусить вытревати до кôнця синоду, то нехай же-жь и має волю высказувати свои погляды.

Дальше ходять вѣсти, що при проголошуваню (промульґованю) постановъ синоду не увзглядняють ся ухвалъ въ поодинокихъ комісіяхъ и на plenum. Мѣжь иншимъ мала запасти въ дотычнôй комісіи и на plenum ухвала, щобы въ Римѣ бувъ постôйный поважный представитель руской католицкои церкви, а предложеня того не промульґовано. Зôбране на синодѣ духовеньство має рацію жалувати, що о такъ важнôй и користнôй для нашои церкви постановѣ може довѣдають ся въ Римѣ хиба зъ протоколôвъ, а не надано ѣй належнои ваги проголошеньемъ яко постановы синоду.

Синодъ скôнчить ся мабуть въ четверъ. Чамало членôвъ зъ рôзныхъ причинъ дôстали дозвôлъ выѣхати домôвъ; теперь въ синодѣ бере участь около 140 духовныхъ.

Сегодня депутація зложена зъ владикъ, аеп. Часки и капітулъ була у намѣстника зъ заявленьемъ радости синоду, що Є. Вел. цѣсареви при пригодѣ на зелѣзници въ Чехіи не лучило ся нѣчого злого.

Окружнй конференціи учительскй.

Про конференцію въ Ярославѣ пишуть намъ:

Въ днях 25 и 26 вересня ôдбула ся въ Ярославѣ конференція окружна пôдъ проводомъ инспектора зъ Чешанова, Юліяна Фрайберґера, позваякъ Ярославъ, по смерти Фанґора, не мае ще доси инспектора. Окружна рада шкôльна назначила конференцію — розумѣєсь — на рускій день святочный, Воздвиженье Честного Хреста, хотяй повѣтъ ярославскій заселюють и Русины. Але у насъ на те не зважає ся — мы въ Галичинѣ..

Конференція почалась нарадами надъ предложеными тематами и — о диво — тутъ за Сяномъ ôдважило ся чотирохъ учителѣвъ, въ котрыхъ ще кровь руска не выгасла, промовляти по руски. Се були два учителѣ сельскй а два таки зъ Ярослава. Почувши руске слово, зôбръ здивувавъ ся, п. Фрайденберґъ якось скрививъ ся, але не говоривъ нѣчого.

Минувъ оденъ день нарадъ, наступивъ другій. Учитель Альшеръ зъ Ярослава державъ зъ учениками лекцію зъ нѣмецкого языка. Потôмъ наступили замѣты учителѣвъ и — о диво — учитель Лукіянъ Данѣвъ зъ Ярослава забравши слово, почавъ говорити по руски. П. Альшеръ замѣсть ôдповѣди фаховои сказавъ: Niech pan Daniów powtórzy swoje uwagi po polsku, bo ja po rusku nie rozumiem. На се рускй учителѣ запротестували пôдносячи: якъ може учитель котрый 30 лѣтъ працює при школѣ ярославскôй и де рускій языкъ єсть обовязковымъ, не розумѣти по руски? Декотрî просили инспектора, щобы припустивъ ихъ до слова, але бнъ не давъ нѣкому слова, а за те самъ выручивъ усѣхъ. Мы думали що инспекторъ зганить бесѣду Альшера, тымчасомъ бнъ почавъ въ такій способъ: Przemawialiście panowie wczoraj po rusku i nic nie mówiłem, a wiecie o tem, że mógłbym był z tego zrobić użytek, bo urzędowym językiem jest język polski... Отже п. Фрайденберґъ не признає права рускому языкови на конференціи учителѣвъ повѣта, де суть рускй школы и Русины учителѣ!

П. Фрайденберґови акомпанювавъ п. Меклеръ директоръ ярославскій [що то за Landmann-ы тî пп. Фрайденберґъ, Альшеръ и Меклеръ? — чи Polacy? — *Ред.*]. П. Меклеръ замѣсть боронити своихъ учителѣвъ, ще кидавъ ся на нихъ. И такъ першого дня конференціи поставивъ учитель М. Крушельницкій внесенье, щобы власти шкôльнй заосмотрили бібліотеку окружну у всѣ учебники рускй, якихъ уживає ся въ ґімназіи рускôй, а се зъ тои причины, що учителѣ, котрî хотять робити испытъ зъ руского языка, не мають пôдручникôвъ. Тодѣ п. Меклеръ забравъ слово и зô злостію выступивъ противъ того внесеня, бо — казавъ — рускй книжки суть и бôльше не треба. Дальше коли учитель Данѣвъ въ справѣ языка нѣмецкого промовливъ по руски, то п. Меклеръ не соромивъ ся сказати: Wzywam moich podwładnych nauczycieli, by nie robili szkandalu! — а забувъ сарана, що учителѣ не суть его пôддаными анѣ невôльниками, та що не мавъ права „wzywać“ нѣкого на конференціи, бо бувъ такъ само членомъ конференціи, якъ и кождый нашій. Чому п. Меклеръ не вôзвавъ п. Альшера, щобы не ôдзывавъ ся въ такій способъ, що нѣбы-то nie rozumie po rusku! И чи соромъ було п. Меклерови слухати заявленя публичного, що въ его школѣ учителѣ не розумѣють по руски?

Такъ закôнчила ся конференція. Шоніністы зашумѣли, мовь осы, и не треба було довго ждати, якъ дадуть почути свою власть.

Дня 30 н. ст. вересня ôдбуло ся засѣданье окружнои рады шкôльнои въ Ярославѣ и п. Фрайденберґъ поставивъ внесенье: Ponieważ p. Daniów ma się żenić [а бѣдчикови и не сни-

2)

Пожаръ на мори.

Оповѣданье *Ив. С. Турґенева.*

(Конець.)

Тутъ зôбрались майже всѣ пасажиры. Матрозы пôдъ надзоромъ капітана спускали въ море одно зъ нашихъ двохъ човенъ — на щастье, бôльше. Черезъ другій бортъ корабля побачивъ я ярко освѣченй пожаромъ крутî береговî скалы, котрî спускають ся ну Любецѣ. До тыхъ скалъ були добрî двѣ версты. Я не умѣвъ плавати, а мѣсце, на котрôмъ мы станули на мѣлину, (мы й не замѣтили, якъ то склалось) було имовѣрно не глубоке, за те филѣ були дуже великî! А все-таки, якъ лишь побачивъ я скалы, певнôсть, що я выратованый, запанувала мною и, на диво всѣмъ окружаючимъ мене людямъ, я кôлька разôвъ пôдскочивъ и крикнувъ: гурра! Я не хотѣвъ пôдходити близше до мѣсця, де товпились люде, щобы дôстати ся до драбины, котра вела до великого човна, — тамъ було дуже богато женщинъ, старцѣвъ и дѣтей; а впрочôмъ я ôдъ часу, якъ побачивъ скалы, вже й не журивъ ся бôльше, а бувъ певный, що я выратованый. Зъ задивомъ замѣтивъ я, що майже жадна дитина нѣчого не лякалась, а декотрî въ нихъ и засыпляли на рукахъ матерей. Анѣ одна дитина не погибла.

Середъ ґрупы пасажирôвъ побачивъ я высокого ґенерала; зъ одежи его текла вода; бнъ стоявъ неподвижно, опираючись на поставлену сторцомъ лавку, котру бнъ що лишь ôдорвавъ. Менѣ сказали, що въ першу хвилю перестраху бнъ грубо ôдтрутивъ женщину, котра его хотѣла випередити и скорше ôдъ него вскочити въ одну зъ першихъ лодокъ, котрî потôмъ перевернулись зъ вины пасажирôвъ. Одинъ зô служачихъ на пароходѣ хопивъ его руками и зъ силою ôдкинувъ назадъ, на судно, и старый воякъ, завстыдавшись своеи хвилевои трусливости, покаявъ ся зôйти зъ корабля послѣднымъ, ажь по капітанѣ. Ôнъ бувъ высокого росту, блѣдый, лице мавъ закровавлене ôдъ здертои шкôры и дививъ ся довкола очима покôрными, такъ якъ бы просивъ прощеня.

Тогды я приблизивъ ся до лѣвого борту корабля и побачивъ наше менше човно, якъ гуляло на филяхъ, мовь забавка; два матрозы, що въ нѣй находились, знаками кликали пасажирôвъ, щобы рискували и скочили въ човно, хочь се не було легко. „Николай I“ бувъ лінійнымъ кораблемъ и треба було скочити дуже зручно, щобы не перевернути човна. Вкôнци я рѣшивъ ся; я зачавъ тымъ, що станувъ на якорный ланцухъ, котрый тягнувъ ся зъ надвору въ-низъ корабля и збиравъ ся вже скочити, коли товста, тяжка и мягка маса накинулась на мене. Женщина хопила мене за шию и неподвижно повисла на менѣ. Признаю ся, въ першôй хвили мавъ я охоту, силомôць перекинути єи руки черезъ мою голову и такимъ способомъ позбути ся тои масы; на щастье я не выконавъ того замѣру. Ôдъ тягару я мало не впавъ разомъ зъ нею въ море, але на щастье туй передъ моимъ носомъ хитавъ ся конець шнура, не знати де причѣпленого; за него я чѣпивъ ся одною рукою зô злобою, здираючи собѣ шкôру до крови... потôмъ подививъ ся въ низъ, побачивъ, що я зô своимъ тягаромъ находжусь надъ самымъ човномъ и... тогды зъ Богомъ! Зсунувъ ся въ дôлъ... човно затрещало у всѣхъ суставахъ... Гурра! крикнули матрозы. Я положивъ женщину, що за той часъ зôмлѣла, на дно човна и сейчасъ обернувъ ся лицемъ до корабля, де побачивъ множество головъ, особливо женьскихъ, якъ мовь у горячцѣ пхали ся до борту.

— Скачѣть! — крикнувъ я, простягаючи руки. Въ сю хвилю успѣхъ моеи смѣлои пробы, певнôсть, що я безпечный ôдъ сгаю, додали менѣ несказанои силы и ôдваги, и я зловивъ въ руки три женщины, що ôдважились скочати въ мое човно, такъ легко, якъ ловлять яблока пôдчасъ збору. Треба замѣтити, що кожда зъ тыхъ дамъ голосно крикнула въ сю мінуту, коли кидались зъ корабля, а опинившись въ низу, млѣла. Оденъ панъ, що мабуть одурѣвъ зъ перестраху, кинувъ тяжку шкатулку, котра розбилась, падаючи въ наше човно, и показалась досыть дорогимъ несессеромъ. Не пытаючи самъ себе, чи маю право розпоряджати нею, я сейчасъ подаруваръ єи двомъ матрозамъ, котрî такожь безъ ваганя приняли дарунокъ. Мы сейчасъ стали веслувати въ всѣхъ силъ до берега, проводженй криками: „Вертайте чимъ скорше! пришлѣть намъ назадъ човно!“ Тому, коли показалась глубина не бôльша, якъ на аршинъ, треба було вылѣзти. Мѣлкій, холодный дощикъ вже зъ годину росивъ; огню зовсѣмъ не погасивъ, але насъ промочивъ зовсѣмъ до нитки.

Вкôнци мы ôдбрались до бажаного берега, котрый показавъ ся не чимъ иншимъ, якъ обширною калужею рѣдкого и липкого болота, де ноги встрягали по колѣна.

Наше човно скоро ôддалилось и такъ якъ и бôльше човно зачало снуватись межи кораблемъ а берегомъ. Пасажирôвъ згинуло мало, всего вôсѣмъ: оденъ упавъ въ складъ угля; другій утопивъ ся, тому що забравъ зъ собою всѣ свои грошѣ. Той послѣдный, имя котрого я ледви знавъ, гравъ зô мною въ шахи майже цѣлый день, а гравъ такъ завзято, що князь В., котрый придивлявъ ся нашôй грѣ, при кôнци крикнувъ: — Можна думати, що вы граєте о житье и смерть!

Пакунки всѣхъ пасажирôвъ и екипажи паньскй всѣ спалились.

Мѣжь дамами, котрî выратувались ôдъ смерти, була одна панѣ I..., дуже гарна и мила, но звязана своими чотирма дочками и ихъ няньками; тому она чекала на березѣ, боса, зъ прикрытыми ледви плечима. Менѣ здавалось, що треба показатись добрымъ кавалеромъ и тому давъ я ѣй свôй сурдутъ, котрый до теперь задержавъ, краватку и навѣть черевики; крôмъ того, селянинъ зъ возомъ, запряженымъ парою коней, за котрымъ я бѣгавъ на верхъ скалъ и котрого пôславъ впередъ, не уважавъ потрѣбнымъ зачекати на мене и поѣхавъ до Любеки зô всѣми моими подорожными, такъ що я зôставъ самъ оденъ, на-пôвъ роздягненый, промокшій до нитки, надъ моремъ, де нашъ пароходъ скоро догарявъ. Кажу нарочно „догарявъ“, тому що я нѣколи бувъ бы не повѣривъ, що така „машина“ дасть ся такъ скоро знищити. Теперь було то лише широко палаюче пятно, неподвижне на мори, поборозджене чорными лініями коминовъ щоголъ, довкола того тяжкимъ и байдужимъ полетомъ снувались чайки, — потôмъ бôльшій снôпъ попелу зъ дрôбными искрами, що розсыпались широкими кривыми лініями вже по спокôйнѣйшихъ филяхъ. И тôлько всего? — подумавъ я: и цѣле наше житье — то дрôбка попелу, котру вѣтеръ розпесе?

На щастье для фільософа, у котрого вже зачинавъ зубъ на зубъ не попадати, другій вôзникъ забравъ мене. Ôнъ взявъ за те два дукаты, но завинувъ мене у свôй великій плащь и заспѣвавъ двѣ чи три мекленбурскй пѣсни, котрî менѣ досыть подобались. Такимъ способомъ дôставъ ся я до Любеки надоднемъ; ту стрѣтивъ своихъ товаришѣвъ зъ корабля и мы выбрались до Гамбурґа. Тамъ застали мы двацать тысячъ рублѣвъ срѣбломъ, котрî царь Николай, що якъ-разъ переѣздомъ находивъ ся въ Берлинѣ, приславъ намъ своимъ адъютантомъ. Всѣ мужчины зôбрались и одноголосно рѣшили ôддати тî грошѣ дамамъ. Намъ було можна се тымъ лекше зробити, бо въ тî часы кождый Россіянинъ, що приѣхавъ до Нѣмеччины, мавъ необмеженый кредитъ. Теперь уже не такъ.

Матрозъ, котрому я за свое спасенье обѣцявъ въ имени матери таку велику суму, явивъ ся у мене и жадавъ, щобъ я додержавъ обѣцянки. Але що я не бувъ певный, чи то бнъ справдѣ, хочь бы и той самъ бувъ, то бнъ такъ якъ бы нѣчого не зробивъ, щобы мене спасти, то я давъ єму лишь таляра, а бнъ и за се подякувавъ.

А бѣдной старушки-нухарки, котра такъ журилась о спасенье моеи душѣ, я вже нѣколи не видѣвъ, но про ню можна смѣло сказати, що чи згорѣла она, чи утопилась, а мѣсце для неи вже було готове въ раю.

ло ся] a tutaj trudno by mu było wyżyć, przeto przenosi się go do Zabłociec na wieś z pensyą 300 złr.... О. Хотинецкій, членъ рады, забравъ слово и запытанъ ся: за що переносить чоловѣка, котрый лихого не зробивъ? чи може але учить? — и казавъ собѣ предложити остатне справозданье зъ люстрацій школы ярославскои самымъ Фрайденберґомъ. Изъ справозданя показало ся, що учитель Данѣвъ есть добрымъ учителемъ, инспекторъ бувъ зъ его працѣ задоволеный — але таки о. Хотинецкого переголосували и — одного учителя-Русина вже въ Ярослава позбули ся. О. Хотинецкій представлявъ радѣ, що Данѣвъ хочь-бы только зъ матуральнымъ свѣдоцтвомъ мôгъ бути добрымъ въ Ярославѣ, а коли передъ кôлькома днями вернувъ зъ свѣдоцтвомъ кваліфікаційнымъ, то мавъ бы бути вже не потрѣбный? — длятого внѣсъ ôдъ себе votum separatum, але чи се на що здасть ся — можна напередъ ôдгадати. На мѣсце Данева перенесено такого чоловѣка, що о. Хотинецкій сказавъ на радѣ выразно п. Фрайденберґови, що его чинить одвѣчальнымъ за той набутокъ...

Такій то нашъ гараздъ: Була надѣя на лучше, та нѣчо не змѣнило ся...

Boulanger.

Сеи середы рознесли телеґрамы зъ Брукселѣ вѣсть: „Ґенералъ Буланже застрѣливъ ся нинѣ въ полудне выстрѣломъ зъ револьверу на кладовищи Изейль на гробѣ панѣ Боннеменъ“.

Здавалось бы, що така вѣсть о ґен. Буланжерѣ, котрого имя черезъ кôлька лѣтъ електризувано цѣлу Европу, выкличе велике вражѣнье, если вже не заколотъ въ політицѣ. А тымчасомъ сталось все противно. Европейска праса зареєструвала фактъ, але не гадала вдаватись въ політичні комбінаціи при нагодѣ смерти того чоловѣка, котрый вже за житя бувъ мертвымъ. „Нѣ его житье, нѣ его смерть не були гôдні французского ґенерала“ — сказали одноголосно французскі ґазеты, крôмъ Intrasigeant-а Рошфорта, котрый одинъ появивъ ся въ чорныхъ обвôдкахъ. Праса иншихъ краѣвъ, пропорціонально до політики тыхъ краѣвъ супротивъ Франціи, обговорюючи смерть Буланжера, нападає бôльше або менше драстично на суспôльно-політичні обносины у Франціи.

А все таки Буланже ôдогравъ таку ролю, що черезъ чотири роки, ôдъ 1886 до 1889 р. цѣла політика Франціи концентрувалась довкола его особы и очи всеи европейскои дипльоматіи були звернені на него. Сей ґенералъ реванжу, котрого портреты по цѣлôй Франціи були въ кождôй хатѣ завѣшені побôчь портретôвъ Наполеона I, котрого слава була такъ популярна, що разъ-у-разъ по улицяхъ Парижа гомонѣла пѣсня: En revenant de la revue, зложена въ его честь популярнымъ спѣвакомъ парискимъ Paulus-омъ — сей чоловѣкъ гравъ черезъ свое житье комедію, лишь не знавъ выдержати въ своѣй ролѣ до самого кôнця, а навѣть и его смерть була справедливою фарсою, бо застрѣлятись на гробѣ своеи любовницѣ, може выдаватись дуже поетично и вытиснути не одну сльозу у сентиментальныхъ дѣвчатъ, але нѣколи не може додати авреолѣ політичному сторонництву, котрого Буланже бувъ альфою и омеґою и ôдъ котрого имени цѣла політична акція сего сторонництва прибрала назву „буланжизму“. Або самъ творець того політичного руху вже стративъ надѣю въ его жизненность и бачивши, що се пороненый плôдъ, не хотѣвъ вже при смерти вязатись нѣякими взглядами, або хотѣвъ бодай своею смертію выкликати розголосъ для него, але въ тôмъ дуже ошибнувъ ся, бо выкликавъ радше пожалованье анѣжь зробивъ прислугу. Зô смертію Буланжера перестає истнувати буланжизмъ и хочь політичнымъ наслѣдникомъ ґенерала, пôсля его власного порученя, ставъ Деруле, то вже не приключесь сего руху до житя.

De mortuis nil nisi bene — сего не придержуєсь праса при смерти Буланжера а противно, каменемъ кидає на цѣле житье Буланжера и то не лишь політичне але и приватне. Самоубійство на гробѣ любовницѣ Боннеменъ, котра 15 липня с. р. умерла на сухоты въ Брукселя на рукахъ Буланжера, причинилось до того, що ґенерала представляють яко старого грѣшника, котрый мавъ не лишь численні зносины зъ женщинами не конче доброи славы, але и користувавъ ся ихъ грôшми, бувъ на ихъ удержаню. Въ послѣднихъ часахъ удержувала Буланжера въ Лондонѣ, на островѣ Жерсей и въ Брукселя панѣ Боннеменъ, але не лишила ему спадщины, бо она сама жила лишь зъ ренты а самъ капіталъ, понадъ міліонъ франкôвъ, остав по ея смерти при роднѣ. Не стало Буланжерови грошей, не було любовницѣ, котра бы дала грошей, и ôнъ выстрѣломъ зъ резольверу ôдобравъ собѣ житье. Буланже предвидѣвъ се при смерти Боннеменъ, бо на ея гробѣ выписавъ слова: A Marguerite. A bientôt. (До побаченя.) Смерть Буланжера лучати зъ якими подѣями політичными, якъ се роблять орґаны буланжистôвскі, подаючи, що Буланже не мôгъ пережити ганьбы французского народу въ наслѣдокъ выведеня Льогенґріна изъ парискôй оперѣ — се ажь надто смѣшно а навѣть безглуздно.

Говорити про політичну дѣяльность Буланжера, значило бы повторити обжалованье, яке ґенеральный прокураторъ Бореперъ внѣсъ передъ сенатъ, яко найвысшій трибуналъ судовый, дня 14 серпня 1889 р., и въ наслѣдокъ котрого 203 сенаторôвъ признало, що Буланже винен злочиньства зрады державнои. Рôвножь треба пригадати на публікацію Les Coulisses du Boulangisme, въ котрôй бувшій буланжистъ Мерме выкрывъ тайны, які не були въ публичнôмъ обжалованю, а зъ котрыхъ выходить, що Буланже бравъ грошѣ для своеи політичнои пропаґанды, ôдки тôльки мôгъ, безъ огляду на свои політичні переконаня, — бо, правду сказавши, Буланже не мавъ нѣякихъ переконань політичныхъ, бувъ політичный анантурникъ. Для Буланжера було все одно, чи монархісты, чи скрайні елементы; ôдъ першихъ бравъ грошѣ, якъ н. пр. княгиня d'Uzès жертвувала для него три міліоны франкôвъ, бо гадала, що при его помочи ґрафъ Парижа засяде на французскôмъ престолѣ, другі знову якъ Рошфоръ знали роздувати мѣжь масами пристрасть для особы Буланжера.

Жоржъ Ернестъ Жанъ Марія Буланже родивъ ся 29 цвѣтня 1837 въ Ранъ. Родичѣ его були звичайною родиною горожаньскою. По скôнченю школы въ Нантъ, пôйшовъ на одинъ рôкъ до войсковои школы въ Ст. Сиръ и выйшовъ зъ неи пôдпоручникомъ пѣхоты. Се було въ 1856 р. и ôдъ теперь поступає дуже скоро въ карѣрѣ войсковôй, бо въ 1862 р. став капітаномъ, въ 1870 р. майоромъ, въ 1874 р. оберстомъ, въ 1880 р. бриґадиромъ а въ 1884 р. дівізіонêромъ. Бравъ участь въ кôлькохъ походахъ: въ італійскôй войнѣ французско-нѣмецкôй, до Кохінхіны — та ôднѣсъ кôлька ранъ и то навѣть тяжшихъ, за що мѣжь иншими ôдзнаками одержавъ такожь ленту почетнои леґіи. Політичну карѣру зачавъ въ р. 1881, коли французске правительство выслало его до Сполученыхъ державъ Америки, яко репрезентанта Франціи на торжество столѣтныхъ роковинъ ихъ истнованя. Вернувши зъ Америки ставъ директоромъ пѣхоты въ міністерствѣ войны и ôдъ тогдѣ зачавъ ôнъ старатись о симпатію масъ, а послугувавъ ся въ тôмъ всякими средствами, отъ хочь бы розкиданьемъ по провінціи брошуръ говорячихъ про него и своихъ портретôвъ.

Головными сторонниками его були тогдѣ радикалы и Клемансо и при ихъ помочи ôддано ему въ 1886 теку мініства войны. Въ той часъ припадає его найбôльша слава, бо справдѣ по-при деякі лишь смѣшні реформы орґанізаціи французскои армії, н. пр. дозволъ носити повні бороды, перевѣвъ ôнъ деякі важні законы, якъ законъ о шпѣгуньствѣ, новый законъ побору до войска и законъ выключаючій зъ армії французскои членôвъ пануючихъ родинъ. Хочь орлеаністы опублікували листъ Буланжера, писаный до кн. Омаль въ 1880 р. зъ словами повного величаня, то все таки то не могло захитати его популярности. Коли-жь вчинила ся звѣстна пригода зъ французскимъ комісаремъ Шнебелемъ, котрого арештували въ Нѣмеччинѣ, хотѣвъ Буланже сейчасъ змобілізувати два корпусы и выслати на границю Нѣмеччины. Се було бы выповѣдженьемъ войны безъ приспособленя и безъ обчисленя всякихъ наслѣдкôвъ, та щастье що президентъ Ґреві не допустивъ того и міністерство Гоблета мусѣло уступати а въ немъ и міністеръ войны Буланже. Вôдъ теперь зачинає Буланже аґітувати потайкомъ, орґанізувати заговоры и стремѣти мовь бы до диктатуры.

Міністеръ войны Ферронъ вызначивъ Буланжерови команду корпуса въ Клермонъ-Ферранъ, въ околици гористôй, и хочь Буланже не хотѣвъ зъ разу выбиратись, то все таки повинувавъ ся приказови и 8 червня явивъ ся на двôрци зелѣзничôмъ. Товпы народу зробили величезну демонстрацію, клались на шины зелѣзничі, але Буланжерови бракло ôдваги пôйти зъ товпами до елізейскои палаты и ôдъѣхавъ до Клермонъ-Ферранъ. Хочь не вôльно було Буланжерови самовôльно опускати свого мѣсця команданта, то ôнъ все таки кôлька разôвъ въ передатненю, приваючи и въ синихъ окуляpахъ, явивъ ся въ Парижи та президувавъ заговорамъ. Се спонукало міністра Феррона, що зложивъ зъ уряду Буланжера и ôнъ ставъ ґенераломъ въ неактивнôй службѣ. Выбраный до парляменту, найперше въ департаментѣ Норъ а ôдтакъ въ самôмъ Парижи, старавъ ся выкликувати заколотъ, при чôмъ вже навѣть его перші сторонники не були помôчні, а навѣть Клемансо ставъ его явнымъ противникомъ. Въ той часъ припадає такожь поєдинокъ Буланжера зъ Фльокетомъ, зъ котрôмъ 60-лѣтный мужчина цивільный тяжко раниръ въ шию ґенерала французскои армії.

Міністерство Тірарда, въ котрôмъ Констанъ обнявъ теку міністерства справъ внутрѣшныхъ, зломило остаточно Буланжера и зробило его нешкôднымъ. Констанъ выдавъ приказъ арештувати Буланжера, при чôмъ и заряджено заразомъ судове слѣдство — а Буланже не мавъ ôдваги выступити противъ того и якъ разъ ôдкликати ся до товпы народу — лишь утѣкъ до Лондону. Кажуть, що Констанъ самъ улекшивъ ему ту утечу, бо знавъ, що у Французôвъ нѣчо такъ не осмѣшує якъ залечесердиность. Вôдъ тои поры не стало у Франціи властивого буланжизму, а лишь всякій шовінізмъ и великі промахи въ такъ званôй політицѣ реванжу пôдкладано пôдъ загальну назву буланжизму.

Послѣдні хвилѣ переживъ Буланже въ Брукселя и хочь ще удержувавъ звязь листовну зъ своими сторонниками, а навѣть деколи и въ заграничнôй прасѣ старавъ ся дати про себе знати, то все таки мôгъ пôзнати Буланже, що его слава погасла безповоротно, що згорѣла мовь гарный фаєрверкъ. Ему не лишилось нѣчого иншого якъ наложити на себе руку. Похороны ôдбувають ся нинѣ по полудни о 3-ôй годинѣ. Вѣнцѣвъ буде много, але політичнои бесѣды не выголосить мабуть нѣ Деруле нѣ Рошефоръ, а навѣть и жѣнка Буланжера, зъ котрою розвѣвъ ся, не выѣхала зъ Парижа до Брукселя.

Дописи „Дѣла“.

Зъ Яворова.

[„Ґазета Перемыска“ о візитѣ президента д-ра Дилевского въ Яворовѣ и о повѣтовôй автономіи.]

Gazeta Przemyska помѣстила въ остатнôмъ числѣ допись зъ Яворова, котру годить ся повторити въ „Дѣлѣ“. Въ Gazet-ѣ читаємо:

Президентъ д-ръ Дилевскій ôдбувъ візитацію суду въ Яворовѣ несподѣвано, такъ що судъ самъ довѣдавъ ся о нѣй вже тогдѣ, коли президентъ бувъ уже въ бюрахъ. Переполохъ мѣжь покутными меценатами бувъ дѣйстно великій, одначе скôнчило ся лишь на страху, бо, на скôлько намъ звѣстно, президентъ справы тои не доходивъ а візитувавъ лишь бюра, протоколы и деякі акты, котрі най щочъ въ належнôмъ порядку. Шкода, що не зачеплено справы покутного писарства, а могло бы було щось показати ся. Зъ нагоды візитація запросивъ ґр. Шептицкій президента и цѣлый персоналъ судовый до себе до Прилбичь на обѣдъ. Говорять щось о якôйсь немилôй справѣ, котрои мавъ президентъ доходити, и вяжуть ся навѣть зъ нимъ въ Прилбичахъ, котрый мавъ увагу президента звернути въ иншій бôкъ и въ той способъ ратувати интересовану особу, але справу сю треба зачислити до поголосокъ, а поголоски можуть дещо мати за собою, а можуть бути й выдуманѣ.

Що то можуть неразъ злі языки! Писавъ разъ хтось по ґазетахъ, що нашъ выдѣлъ повѣтовый нѣчого не робить, але яка се правда? Роботу его видко хочь-бы вже въ тôмъ, що въ добрахъ п. маршалка суспендують войта одного по другôмъ, а выбирають иншихъ, котрыхъ п. маршалокъ признає „ôдповѣдными“. Жалуємо лише, що не знаємо причины правдивои, а черезъ те злі языки видять въ тôмъ знову що иншого. Кажуть, що войта въ Чолгинахъ скинули чи казали ему абдикувати за те, що нарушивъ „святу пропінацію“ въ той способъ, що забравъ всѣ кварты и кватирки и занѣсъ до контролѣ до Яворова. Добре ему такъ, нехай не зачѣпає святыхъ рѣчей! Не знаємо, чи се правда, але треба признати, що сему чоловѣкови така судьба а навѣть зъ гôршими наслѣдками вже давно належалась, и треба жалувати, що звернено на него увагу ажь по зачепленю згаданыхъ святощей, становлячихъ власнôсть п. маршалка. Въ Брухнали суспендувано войта за те, що выдавъ консенсъ на будову суперникови пропінаційному, — такъ загально говорять, — и знову входить въ гру тота нещаслива пропінація! Длятого мы були бы радѣ, коли бъ намъ пояснили правдивый станъ рѣчей, абы мы не мусѣли вѣрити тымъ поголоскамъ, бо хочь то неможливе, щобы урядника за справдженье мѣръ и вагъ можна скидати зъ уряду и мусять бути иншѣ манкаменты, то все було бы лѣпше контролювати дѣяльность войта не ажь тогдѣ, коли щось приключить ся. Рôвно-жь маємо надѣю, що така енерґія выдѣлу повѣтового объявить ся такожь и по-за границями маєтностей п. маршалка, де певно бôльше можна бы зробити.

Вôдозва до П. Т. абітуріентôвъ и академикôвъ рускихъ.

Дорогі Братя Товаришѣ!

Вѣкъ молодечій, лѣта академічныхъ студій — се певно найбôльше рѣшуча доба въ житю людей нашои клясы. Мозокъ вразливый, свѣжій и ясный, нервы здоровѣ, не скорованѣ, але й не грубѣ мовь посторонокъ, силы и енерґія жизненнои чимало. Умъ Вашъ, дорогі Братя Товаришѣ, ще не просякъ пересудами и забобонами нашои суспôльности и нашои клясы; у Вашихъ нервахъ и Вашехъ мясняхъ ще не вкоренилась апатія, дрѣмливость, трусливость и егоизмъ; серце Ваше вразливе на всякі проявы несправедливости, вызыску, неволѣ, тьмы и мертвоты. Подѣѣ и пригоды плывучого житя, лектура, товариство, студіѣ — всѣ сѣ факторы могучо вплывають на Вашъ мозокъ, на Вашѣ нервы, на цѣлого Вашого духа; они выроблюють у Васъ характеръ, нормують погляды та инстинкты и рѣшають посередно о доли Вашого народу, Вашои суспôльности. Вы, Товаришѣ, знаменитый матеріялъ на людей въ найлѣпшôмъ слова того значѣню, на крѣпкихъ и свѣтлыхъ робôтникôвъ поступу и народу, на борцѣвъ въ неправдою, неволею и тьмою! Не змарнуйте-жь того матеріялу, не змарнуйте молодости Вашои, не змарнуйте лѣтъ золотыхъ академічныхъ!

Тому-жь мы, сповняючи свôй обовязокъ супротивъ Васъ и супротивъ нашои суспôльности, радимо, просимо и взываємо Васъ, дорогі Братя Товаришѣ, не вôдтягайтесь ôдъ житя товариского! Приѣхавши до Львова, щобы вписатись на університетъ, посѣтѣть сейчасъ до нашого Товариства, до „Академічного Братства“ (улиця Собеского, ч. 4, II поверхъ) и ту впишѣть ся въ его члены!

Товариство наше вже двацять лѣтъ совѣстно сповняє свою задачу, розбуджуючи житье товариске середъ рускихъ академикôвъ и загрѣваючи ихъ до роботы для народу, для суспôльности. Товариство наше выдало зъ себе людей того крою, якъ д-ръ Дам. Савчакъ, д-ръ Олександеръ Огоновскій, Иванъ Франко, Иванъ Белей, д-ръ Евгеній Олесницкій, Вол. Маслякъ, Ил. Грабовичь, Остапъ Терлецкій, Вол. Коцовскій, Василь Лукичь, Вол. Гузаръ и т. и. Самі имена нехай свѣдчать.

Въ нашôмъ Товариствѣ найдете щиру товариску розмову, сердечный усмѣхъ и привѣтъ, веселі жарты и своеродні дотепы. Почуєте ту вôдчиты и возьмете участь въ дискусіяхъ и суперечкахъ, зъ котрыхъ чи мало научите ся; особливо-жь въ послѣднихъ рокахъ розбудивъ ся въ нашôмъ Товариствѣ сильный рухъ науковый, сильне заинтересованье сучасными питанями суспôльными и бѣжучими подѣями и справами рускими. Богата бібліотека дасть Вамъ рôзнородну, здорову и добôрну лектуру, а на столѣ побачите численні дневники політичні, часописи літературні и гумористичні, науковѣ мѣсячники, рускі, польскі, нѣмецкі, россійскі и чеські, краєвѣ и заграничні. Усе то розширить Ваше знанье, розъяснить Вашѣ погляды и Вашѣ переконаня, скрѣпить Вашъ характеръ и додасть Вамъ охоты до житя и до працѣ.

Въ нашôмъ Товариствѣ найдете розрывку; крôмъ сердечнои товариского побачите два столики шаховѣ, при нихъ гравѣ задуманѣ а надъ ними цѣла хмара кібіцôвъ. Найдете у насъ такожь добру пораду, а въ прикрôй годинѣ скромну помôчь матеріяльну зô скромныхъ фондôвъ товариства. Наше товариство жиє въ добрыхъ зносинахъ зъ иншими товариствами академічными львôвскими и дôставало ôдъ нихъ неразъ приятельскі заявы и письма признаня; ческі товариства академічні давали намъ неразъ доказы особливои симпатіи и особливого довѣрія, а найтѣснѣйшимъ вузломъ звязане наше Товариство зъ славными Товариствами рускими: „Сѣчь“ у Вѣдни, „Академічна Громада“ въ Краковѣ и „Союзъ“ въ Черновцяхъ.

Тожь не минайте, дорогі Братя Товаришѣ, нашого Товариства! Впишѣть ся въ его члены, а не пожалуєте того нѣ теперь нѣ въ будучности. Тутъ мило вôдôбчите по пандектахъ и аорістахъ, по діюрнѣ и лекціи, по журбахъ житейскихъ и фінансовыхъ клопотахъ... „журбу збудешь, потѣшишь ся у лихôй годинѣ“. Ту выробите ся на публичныхъ дѣячѣвъ, котрыхъ такъ потреба нашому народови. А всякимъ злымъ поговорамъ и обмовамъ не вѣрте, Товаришѣ! Той тôльки ворогôвъ не має, хто нѣчо не робить, хто есть нулею.

[Другі часописи просимо повторити ласкаво сю вôдозву.]

Вôдъ Выдѣлу руского академічного Товариства „Академічне Братство“ у Львовѣ. — *В. Охримовичь*, голова. — *Евг. Левицкій*, заступникъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Бувшій міністеръ-президентъ Кольоманъ Тиса выголосивъ въ Великôмъ Вараждинѣ політичну бесѣду о теперѣшнôй ситуаціи на Угорщинѣ. Сю бесѣду въ Залитавщинѣ принято зъ великимъ зацѣкавленьемъ, позаякъ и тамошне внутрѣшне положенье політичне есть непостôйне а по друге се була перша бесѣда Тисы, яку ôнъ мавъ ôдъ коли уступивъ ôдъ проводу державою. Насамперѣдъ звернувъ Тиса свою увагу на сей предметъ, котрый головно причинивъ ся до его уступленя ôдъ публичныхъ справъ. Се бувъ законъ о приналежности та замешканю. Въ нѣмъ була постанова звернена супротивъ еміґрантôвъ, котрі по десятилѣтнôй неприсутности въ своѣй ôтчинѣ мали тратити право горожаньства. Супротивъ того закону кинула ся головно опозиція тому, що она думала, що сей законъ вымѣреный супротивъ Кошута и въ такôмъ зрозумѣню провадили аґітацію на Угорщинѣ. Тиса оправдувавъ ся зъ того закаду тымъ, що чейже ôнъ не мôгъ мати замѣру елімінувати зъ посередъ горожанъ державы великого сына ôтчины, бо Кошутъ має 78 лѣтъ а законъ входить въ житье ажь по десяти лѣтахъ. Опôсля наступила дуже прикра подѣя. Именно оголошено звѣстне письмо Кошута зъ Турину, въ котрôмъ ôнъ каже, що цѣле угорске законодатство ôдъ року 1867 основане на правно-державнôй основѣ есть до нѣчого. Крôмѣ того сей листъ мѣстивъ на короля Угорщины, котрый ôдъ кождого въ краю є любленый та поважаный такі слова, якихъ на начальника державы не може уживати нѣгде на свѣтѣ нѣхто, хто хоче бути въ нѣй горожаниномъ. Если є яка велика постать въ угорскôй исторіи, то се певно Кошутъ, але нѣхто знову на свѣтѣ не є бôльшій ôдъ самои народности. Всѣ знали, що за-для мавіфестацій — казавъ Тиса — я бувъ готовый уступити, але по оголошеню сего письма многі мене пôдозрѣвали, що я ужию се яко выходъ и мимо моеи обѣцянки, не уступаю зъ правительства. Но на се менѣ моя совѣсть не позволила, бо я прецѣнь знавъ дуже добре, що такій міністеръ-президентъ, котрого не лишь противники, але и приятелѣ о се пôдозрѣвають, не може выконати своеи повинности не лишь у внутрѣ краю, але ще бôльше не въ силѣ задержати свого становища супротивъ другои половины монархіи. Въ такôмъ случаю я не мôгъ бы высидѣти на своѣмъ мѣсци. И иншѣ справы ще влекшували менѣ мôй перехôдъ въ станъ супочинку. Насамперѣдъ рôвновага въ буджетѣ була вже майже привернена, отже тымъ способомъ мы дôйшли до тои цѣли, за-для котрои я вступивъ въ службу яко членъ правительства. По друге правлѣнье краю по менѣ переходило въ руки людей, о котрыхъ патріотизмѣ и характерѣ я бувъ пересвѣдченый. Дальше я бувъ певный, що тымъ фактомъ ліберальна партія не буде захитана. Противно ошибають ся тѣ, котрі гадають, що я мусѣвъ уступити пôдъ напоромъ опозиціи та за-для ея напасти. Въ моѣмъ довгôмъ житю парляментарнôмъ я нѣколи и не думавъ, щобы обминати чи напасти и маю надѣю, що нѣколи не буду такъ слабый, щобы я передъ ними утѣкавъ. Зъ другои стороны, здаєсь менѣ, що мои противники грубо похибились. Они думали, що якъ Тиса пôйде, все буде въ порядку. Противно я бачу, що опозиція тратить теперь терпеливôсть и переходить въ обструкцію. Загранична політика выкликувала въ послѣднôмъ часѣ богато заколоту. Я бувъ завсѣг-

ды сеи гадки, що тѣ, котрѣ не знають найновѣйшихъ фразъ заграничнои полѣтики, не можуть высказувати своего осуду або лишь въ дуже рѣдкихъ случаяхъ. Вже ôдъ десять лѣтъ нѣхто не може дати запоруки, що миръ въ кождôй хвилинѣ може бути захитаный. Бували вже появы, котрѣ далеко грôзнѣйше здавались загрожувати мирови, але прецѣнь удалось завсѣгды миръ удержати. Не бачу причины, длячого бы теперь се не мало такъ само удатись. Мимо того натягнена ситуація вымагае ôдъ кождого народу великихъ жертвъ, котрыхъ нѣхто не може ôдмавляти, бо они суть потрѣбнѣ для охороны краю. Противне було бы абдикаціею. Треба шукати середнои дороги, давати, що конечне а того, що неконечно потрѣбне, хочь бы оно було и пожиточне, не давати. Правительство вже, якъ сподѣю ся, не нарушить рôвноваги, котру осягнено съ такими жертвами. Але не въ тôмъ лежить небезпечнôсть найблизшои будучности. За небезпечнôсть не треба уважати тѣ появы на Угорщинѣ, котрѣ ту и тамъ лучають ся. Они не суть небезпечностію и не сконформують ся въ таку небезпечнôсть ще дуже довго, доки парляментаризмъ здоровый и ненарушеный, доки бôльшôсть строго контролюе ся и доки меншôсть не спиняе ся силою вести справы Угорщины. Єсли однако ôдносины сконсолідованѣ на Угорщинѣ змѣнять ся а парляментаризмъ перестане функціонувати, тогдѣ настане велика небезпечнôсть. Угорщина, власне своими вольными институціями була ôтчиною щасливого народу.

На засѣданю прагскои рады мѣскои дня 1. с. м. интерпелювавъ д-ръ Подлипный бурмістра д-ра Шольца, чи то правда, що цѣсарь говоривъ про демонстраціи на прагскихъ двôрцяхъ при нагодѣ приѣзду на выставу чужосторонныхъ гостей и чи бурмистръ старавъ ся оборонити добру славу населеня прагского передъ цѣсаремъ. [Якъ звѣстно, цѣсарь сказавъ передъ д-ромъ Шольцомъ, що панславістичнѣ обявы — непатріотичнѣ, що они тяжко вразили его и сподѣвае ся, що они на выставѣ не повторять ся]. Бурмістръ д-ръ Шольць заявивъ, що монархъ справдѣ такъ сказавъ, якъ се було въ публичныхъ часописяхъ, але ôнъ не мавъ тогды добрнои нагоды, пояснити справу зô своего становища. Однакожъ попередного дня бувъ ôнъ зъ депутаціею рады мѣскои у цѣсаря и предложивъ монархови меморандумъ въ справѣ конечныхъ потребъ мѣста Праги. Тогды цѣсарь мѣжъ иншимъ на промову бурмістра ôдповѣвъ, що его дуже радуе льояльнôсть населеня Праги супротивъ династіи. Тому слова монарха що-до тыхъ демонстрацый на двôрцяхъ можуть ôдноситись лишь до тыхъ елементôвъ, котрѣ ихъ устроили, и не треба ихъ брати въ такъ широкôмъ значеню, якъ се впрочôмъ выходить и зъ другои промовы цѣсаря до депутаціи. Радный мѣста д-ръ Подлипный вдоволивъ ся сею ôдповѣдею и не ставивъ нѣякихъ бôльше внесень.

До Polit. Corr. доносять зъ Петербурга, що по похоронѣ вел. кн. Александры россійскій царь зъ женою поѣдуть до Спалы а доперва пôзнѣйше до Крыму. Поворотъ царя та его родины до Петербурга мае наступити коло 17 падолиста.

Президентъ италійского кабінету маркґрафъ Рудіні заявивъ сими днями деякимъ медіолянськимъ депутованымъ, що програмову бесѣду выголосить въ Медіолянѣ въ першихъ днахъ падолиста. Теперь ôдпадають всѣ сумнѣвы що-до мѣсця и речинця ожиданои бесѣды.

Берлиньска Kreuz. Ztg. выступае противъ удержаня австрійскихъ дневникôвъ, що Румунія на случай вôйны задержить точну неутральнôсть. Берлиньскій дневникъ называе такѣ запевненя „знаменемъ погубнои поверховности", бо Россія придержуе ся сеи засады, що Румунія не вôльно на случай вôйны полишитись неутральною, подôбно якъ и Саксонія не могла бути неутральною въ часѣ пруско-австрійскои вôйны. Въ Россіи суть тои гадки, що она заразъ по выповѣдженю вôйны була бы примушена заняти Румунію будь-то за згодою румуньского правительства, будь-то противъ него.

НОВИНКИ.

— **На адресахъ понедѣлкового числа „Дѣла"** зазначимо кождому Вп. передплатникови нашому, доки мае заплачено. Се буде мати значѣнье пригадки, а хто не поспѣшить зъ вырôвнаньемъ залеглости, тому рѣшучо здержимо высылку.

— **Зъ Рогатина пишуть намъ**: Въ недѣлю дня 20 н. ст. вересня ôдбулось у насъ рѣдке торжество, именно 50-лѣтный ювилей священьства нашого пароха о. Ип. Дзеровича. Своего часу бувъ о. Дзеровичь посломъ до галицкого сойму краевого, деканомъ бобрецкимъ и приходникомъ Бôбрки. На становищи тôмъ, якъ не менше и на становищи инспектора школъ въ бобрецкôмъ повѣтѣ полишивъ по собѣ чимало гарныхъ слѣдôвъ, а ѝ теперь богато людей на становищи завдячуе ему те, що кроки своѣ звернули изъ народныхъ школъ въ ґимназію и дальше. Масы народу навѣдали въ тôй день Рогатинъ, до церкви годѣ було приступити, а десятки привѣтныхъ телеґрамъ и письмъ були наглядныхъ доказомъ симпатіи, якою тѣшить ся неструдженый, достойный ювілатъ. О. Дзеровичь есть щирымъ народовцемъ, однымъ зъ тыхъ ветеранôвъ-народовцѣвъ, що ôдъ часу нашого національного ôдродженя до нинѣ нѣ на хвилину не спустили прапору національного. Службу Божу ювілейну ôдправивъ ювілатъ въ сослуженю затя своего о. декана и совѣтника станіславôвскои консисторіи о. Партицкого и сына своего, пароха бобрецкого; діяконами були о. М. Дзеровичь зъ Топорова и о. Ю. Дзеровичь зъ Товмача. По богослуженю ôдбувъ ся у ювілата пиръ, на котрôмъ промовляли о. Городецкій зъ Вербиловець въ имени священьства, бурмістръ мѣста п. Шеферъ, директоръ школы п. Залевскій и латиньскій парохъ кс. кан. Борщовскій. На богослуженю и ювілейнôмъ обходѣ спѣвала „двайцятка" нашихъ академикôвъ пôдъ управою п. Ост. Нижанкôвского и се невимовно причинилось до пôднесеня торжества. — *К.*

— **Зъ Пôдгаець пишуть намъ**: Не могучи погостити у себе нашихъ патріотôвъ-спѣвакôвъ та ѝ звуками рôдной нашои пѣснѣ скрѣпити ся до дальшихъ трудôвъ, устроили мы на-скорѣ импровізованый вечерокъ зъ танцями дня 27 н. ст. вересня, зъ котрого чистый дохôдъ въ квотѣ 25 зр. рôвночасно на фондъ будовы руского театру до Хв. Товариства „Просвѣта" ôдсылаю. До збôльшеня доходу причинили ся Вп.: о. Д. Гузаръ 1 зр., о. Цегельскій 2 зр., о. К. Левицкій 2 зр., комісарь Деблессемъ 2 зр., Солтикевичь 1 зр., о. Дудикевичь 1 зр. 59 кр. — За комітетъ: *Жестовскій*. — *Дудикевичь*.

— **Рускій театръ народный** пôдъ дирекціею Ив. Биберовича розпочинае въ Коломыи представленя въ днемъ 8 н. ст. жовтня въ сали касина мѣского. Не сумнѣваемо ся, що звѣстна зъ своего патріотизму интеліґенція Коломыйщины, радо буде пôдпирати сю такъ дорогу для кождого Русина институцію.

— **Другій зъѣздъ радикалôвъ у Львовѣ.** Нинѣ зъѣхали ся до Львова рускѣ радикалы и будуть черезъ два днѣ (за запрошенями) радити надъ слѣдуючими справами: 1. Ревізія проґрамы, (референтъ В. Охримовичь); 2. Внутрѣшна орґанізація и фонды партіи, (реф. Яковъ Невестюкъ); 3. Орґанъ партіи (реф. М. Павликъ); 4. Заснованье радикального просвѣтного товариства у Львовѣ (реф. М. Павликъ); 5. Акція партіи середъ селянъ и робôтникôвъ (реф. д-ръ С. Даниловичь); 6. Становиско партіи до иншихъ партій та институцій (реф. д-ръ Р. Яросевичь); 7. Найблизша політична дѣяльнôсть партіи (реф. Ив. Франко); 8. Внесеня и интерпеляціи. Зборы мають характеръ приватный.

— **Поранокъ музикальный для дѣтей** устроюе малый Равлько Кочальскій у Львовѣ въ недѣлю о 12 годинѣ въ полудне въ сали Frohsinn-у. Проґрама складае ся зъ композицій Вебера, Рубінштайна, Ґодарда, Шпиндлера, самого Равля Кочальского, Чайковского, Шопена, Річарда и Ліста. Вступъ для дѣтей 50 кр., для дорослыхъ 1 зр. — Малый Равлько, давалъ у четверъ концертъ въ сали касина мѣского. Гравъ такъ, що лишь повторити можемо нашѣ похвалы, якѣ мы сказали за першимъ разомъ. Публика, численно зôбрана въ сали, прислухувалась дуже уважно грѣ талановитои дитины. Особливо Вебера „Concertstück" ôдогравъ знаменито. Теперь ôнъ учить ся дальше пôдъ проводомъ п. Марка.

— **Проба хору „Бояна Львôвского"** ôдбуде ся завтра въ недѣлю въ комнатахъ „Рускои Бесѣды" о 7 годинѣ вечеромъ. На пробу сю маю честь запросити всѣхъ Вп. членôвъ хору. Дѣло въ тôмъ, щобъ дати I концертъ „Бояна" въ найблизшôмъ часѣ. При тôмъ звертаю увагу на постановы статута Товариства въ справѣ обовязкôвъ членôвъ хору. — Зъ поважаньемъ *Наталь Вахнянинъ*.

— **П. Иванъ Вашкевичь** купець зъ Перегиньска пише намъ: у мене дня 29 н. ст. вересня с. р. явили ся въ краминци два фінансеры ревідували кожду голову цукру, чи була остемпльована цукровою маркою, а на мое запытанье: за чимъ шукають? — сказали менѣ, що мають право цукоръ неостемпльованый забрати. Мое щастье, що знайшли на всѣхъ головахъ печатки, т. е. марки цукровѣ, бо часомъ черезъ неосторожнôсть такѣ марки повôдрываюсь ся самѣ або ѝ хто ôдорве, не знаючи о ея значѣню. По оглядѣ цукру казали собѣ показати осôбну концесію на цукоръ, а що я еи не маю, лишь на всѣ мѣшанѣ товары разомъ, то списали довжезный протоколъ и пôйшли собѣ здоровѣ. — До недавна осôбного позволеня на продажь цукру не було треба, а ôдъ 1888 року, хто продае цукоръ, мае о тôмъ повѣдомити фінансову дирекцію повѣтову. И я то зробивъ, але менѣ недали зъ вôдтамъ нѣякого письма. Най но нашѣ правники ѝ фаховѣ люде пояснять уставу, бо я вже на пôдставѣ выроку ц. к. дирекціи скарбу въ Станиславовѣ зъ 3 вересня 1888 до ч. 25467 заплативъ кары за цукоръ 5 зр., хотяй всѣ жидôвскѣ крамарѣ лише по 2 зр. платили, а ôдкликъ мôй пôйшовъ въ дубину... Здаесь и теперь наложать кару..."

— **Справедлива кара.** Пôдъ такимъ заголовкомъ оповѣдае „Гал. Русь" слѣдуючу исторію, котра мала ôдбути ся сими днями у Львовѣ: Судовый совѣтникъ зайшовъ до одной реставраціи на вечеру. Бувъ ôнъ одѣтый въ уніформъ и здоймивши зъ себе шпаду, повѣсивъ еи на кôлку а самъ пôйшовъ до другои комнаты. Повернувши, увидѣвъ, що при руковти его шпады привязаный „рогаль" (Salzstange), певно яко насмѣшка надъ урядниками. Въ комнатѣ не було нѣкого крôмъ кôлькохъ официрôвъ, до котрыхъ обернувъ ся совѣтникъ зъ запытаньемъ: „Хто позволивъ собѣ на такій дитинячій жартъ?" На се вставъ одинъ официр и подавъ урядникови свою візитову карту. Другого дня повѣдомивъ совѣтникъ о тôмъ всѣмъ президента апеляціи, той ôднѣсъ ся до намѣстника а намѣстникъ зажадавъ сатисфакціи за обиду урядничого стану официрамъ ôдъ головнокомандуючого кн. Віндішґреца. У войсковыхъ властей иде все дуже скоро и ще того самого дня одержавъ президентъ апеляціи повѣдомленье, що за 24 годины буде вымѣрена сатисфакція. И дѣйстно на другій день ôддалено провинившого ся офіцира въ службы.

— **Змѣна територіальна.** Цѣсарь санкціонувавъ ухвалу галицкого сойму въ справѣ вылученя громады Бербеки зъ суду повѣтового въ Буску а придѣленя еи до округа суду повѣтового въ Каменцѣ струмиловôй.

— **Слѣдство о обманьства** веде ся теперь въ городеньскôмъ судѣ повѣтовôмъ противъ Іос. Куґельмана и товаришѣвъ, самыхъ жидôвъ. Обжалованѣ, аґенты фабричнѣ, позамовлювали богато машинъ на рахунокъ рôзныхъ селянъ, котрѣ о тôмъ нѣчого не знали, спровадженѣ машины порозпродували на свôй рахунокъ и забравши грошѣ, не платили фабрицѣ. Фабрика упоминае ся у селянъ, а коли тѣ, не знаючи о нѣчôмъ, не платять, процесуе ихъ а ôтакъ екзекуе. Ажъ пôдчасъ екзекуцій отямили ся селяне и запротестували противъ екзекуцій засудôвъ суду въ Преровѣ. Теперь справа выяснила ся и винныхъ арештовано. Якъ кажуть, вели тѣ аґенты свое ремесло вже кôлька лѣтъ зъ поводженьемъ въ цѣлôмъ повѣтѣ такъ, що теперь есть кôлькадесять селянъ пошкодованыхъ, не маючи надѣѣ стягнути що небудь зъ аґентôвъ.

— **Змѣна власности.** Село Лещкôвъ въ повѣтѣ сокальскôмъ коло Варяжа купивъ ôдъ Володислава Пайґерта за 170.000 зр. Станиславъ Ломницкій властитель Варяжа.

— **Рада мѣста Львова** ухвалила на онегдѣшнôмъ засѣданю выбудувати у Львовѣ великій хлѣвъ для безрогъ, згонюваныхъ для рѣзнѣ. Въ тôй цѣли вызначила рада мѣска маґістратови кредитъ на 2000 — 2500 зр. Крôмъ того поручено маґістратови управильнити торгъ безрогами, поробити облекшеня при акцизѣ и заострити надзôръ на передмѣстяхъ улекшити згôнку безрогъ до Львова.

— **Конфіската.** Книжечку М. Ганкевича п. заг. „Про жѣночу неволю въ историчнôмъ розвою", выдану товариствомъ „Академічне Братство", сконфіскувала вчера прокураторія державна.

— **Краєва рада шкôльна** призначила книжечку „Просвѣты" п. заг. „Середъ ледового моря" для бібліотекъ школъ народныхъ и повѣдомила о тôмъ „Просвѣту" письмомъ до ч. 8333 зъ 16 м. м., написанымъ по польски. Отже навѣть не такъ, якъ звычайно уряды: по руски латиньскими буквами, — але зовсѣмъ по польски! А чей же товариство „Просвѣта" не есть нѣякій urząd polski, щобы до него писати językiem urzędowym...

— **Въ школѣ заведеня карного для мужчинъ у Львовѣ** (въ Бриґідкахъ) ôдбувъ ся на вчера заповѣдженый звычайный испытъ рôчный. При испытѣ були: совѣтникъ двору Зданьскій, директоръ заведеня Голдасевичь, совѣтникъ шкôльный Савчиньскій, крил. о. Бѣляньскій и кс. Шелиговскій. Испытъ зъ науки релиґіи, и языка руского, польского и нѣмецкого, исторіи природнои, рôльництва, хову худобы, садôвництва, пчôльництва и музики, выпавъ взагалѣ добре. Ученикôвъ було въ I кл. 115, въ II кл. 82 а въ III кл. 32. Управителями школы суть В. Ґарчиньскій и М. Левицкій.

— **Розправа карна** противъ секретаря касы хорыхъ въ Чернôвцяхъ, Зигм. Вельта, веде ся ôдъ понедѣлка передъ судомъ черновецкимъ. Прокураторія обжалове Вельта, що побиравъ вкладки и присвоювавъ собѣ та що хорымъ выплачувавъ лишь половину запомоги а другу половину задержувавъ для себе. Въ той способъ спроневѣривъ ôнъ 54 зр. До розправы завôзвано 24 свѣдкôвъ.

— **Страшна катастрофа.** Въ Оведѣ, мѣсточку пôвнôчнои Италіи, завалив ся тунель, коло которого вели ся въ серединѣ роботы и засыпавъ 21 осôбъ; зъ тыхъ 17 удало ся ще завчасу выдобути и уратувати, а прочѣ погибли.

— **Одинъ бѣгунъ въ Россіи** Галовскій, заложивъ ся, що дорогу зъ Бордо до Анґульемъ выносячу 232 кільометрôвъ, перейде въ 24 годинахъ. Вийшовши онегды рано зъ Бордо прибувъ до Анґульемъ ще 40 мінутъ передъ назначенымъ речинцемъ и выгравъ 2000 франкôвъ.

— **Дивный записъ.** Въ Тулюзѣ умерла недавно одна стара женщина, котру для еи безнастанного наслѣдуваня Анґлійцѣвъ названо „мадамъ місъ". Она записала цѣлый свôй мастокъ, выносячій 7 до 8 міліонôвъ франкôвъ, такому пôдприемцеви або ученому подорожному, котрый бы зъ караваною, зложеною бодай зъ 500 людей, зайшовъ дальше въ глубину Африки, якъ доси Европейцѣ запустили ся. Пôдприемець однако може лишь то гдѣ одержати записанѣ міліоны, коли зъ цѣлои караваны приведе бодай половину людей назадъ до Франціи.

— **Голодъ въ Россіи.** Пôсля донесень анґлійскихъ ґазетъ нужда голодова въ Россіи, починае що разъ бôльше проявляти ся. Морозы серпневѣ знищила зовсѣмъ збôръ ячменю на пôвночи, дощь ушкодивъ зборы въ ґуберніи новгородскôй, бараболѣ дорожшѣ якъ яблока. Пашѣ для худобы не можна дôстати. Конѣ продають ся по ½ — 1 рубля. Соломяными стрѣхами годують худобу а дѣти мруть по дорогахъ зъ голоду. Предприняті правительствомъ мѣры, щобы помогти селянамъ, не принесли нѣякого хôсна. Позаякъ власти не дають селянамъ жита на засѣвъ, лежать величезнѣ просторы земли облогомъ и длятого побоюють ся браку збôжа въ слѣдуючôмъ роцѣ. Въ многихъ околицяхъ выбухла зараза мѣжъ худобою. Селяне нападають на ветеринарѣвъ, котрѣ приказують заражену худобу убивати. Навѣть духовеньство терпить голодъ. Въ деякихъ околицяхъ ходить священики за милостинею, жѣнки продають ся, щобы хлѣба для дѣтей купити. Зарôбку нема нѣгде, навѣть надъ Волгою не можна найти роботы, въ торговли наставъ застôй а акційнѣ товариства пароходнои плавбы потерпѣли вже до теперь значнѣ страты. Нова позичка 125 міліонôвъ рублѣвъ буде лишь каплею въ мори. Всѣ ожидають великого дефіциту въ буджетѣ. Мѣжъ сельскимъ населеньемъ проявило ся велике негодованье на правительство и царя, котрый якъ кажуть селяне, ôдносить ся до ихъ нужды рôвнодушно. Пôсля найновѣйшихъ вѣстей мали въ ґуберніяхъ екатеринославскôй, нижегородскôй и казаньскôй повстати бунты селянъ.

— **100.000 зр. и 50.000 зр.** выносять обѣ головнѣ выгранѣ великои пражскои льотеріи. Звертаемо увагу нашихъ читателѣвъ, що тягненье наступить вже 15 н. ст. жовтня.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ громадѣ Телячье въ повѣтѣ пôдгаецкôмъ 100 зр. на будову школы.—Въ Шипотѣ повѣта выжницкого на Буковинѣ появили ся вовки ѝ медведѣ и наробили богато шкоды въ худобѣ. — Зъ Риму доносять, що въ Кассіно дало ся чути 1 н. ст. жовтня сильне трясенье землѣ, тревающе 3 секунды. — Дня 24 н. ст. вересня ôдбуло ся вѣнчанье д-ра медицины Ивана Моха зъ панною Маріею Грущиньскою въ Ганачевѣ коло Перемышлянъ.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Краєва дирекція скарбу розписала конкурсъ на кôлька посадъ елевôвъ при урядахъ салінарныхъ въ Галичинѣ и Буковинѣ зъ адъютумъ 500 зр. рôчно и речинцемъ 4-тыждневымъ до внесеня подань, ôдъ часу оголошеня конкурсу. Кандидати мають выказати ся окончеными студіями правничими. — Окружна рада шкôльна въ Рудкахъ оголошуе конкурсъ на посады учительскѣ зъ речинцемъ до 15 н. ст. падолиста: 1) при 2-клясовôй школѣ въ Горожаннѣ на посаду старшого и молодшого учителя; 2) при двоклясовôй школѣ зъ польскимъ языкомъ выкладовымъ въ Грôмнѣ на посаду молодшого учителя; 3) при одноклясовыхъ школахъ статовыхъ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ: въ Хишевичахъ, Ковбасничахъ, Колодрубахъ, Ляшкахъ завязаныхъ, Новосѣлкахъ гостинныхъ, Татариновѣ и Вербѣжи а зъ польскимъ языкомъ выкладовымъ въ: Гошанахъ, Михалевичахъ и Милчичахъ; 4) при школахъ філіяльныхъ зъ языкомъ рускимъ выкладовымъ: въ Беньковôй вишни, Болозвѣ долѣшнôй, Чуловичахъ, Голодôвцѣ, Горожаннѣ малôй, Клицку, Новосѣлкахъ опарскихъ, Подôльцяхъ, Поверговѣ, Роздѣловичахъ, Ричиговѣ и Ваньковичахъ.

Ôдозва до добродѣѣвъ рускои шкôльнои молодежи.

Минувъ шкôльный рôкъ старый, а на его мѣсце наспѣвъ новый. Шкôльне населенье посунулось о оденъ степень высше, найвысша кляса опустила заведенье ґимназіяльне, а до найнизшои прибули новѣ школярики зъ школъ народныхъ. Перемѣна тота наступила незначно, непостережено, и на око не здае ся зовсѣмъ, такъ щобы зайшла яка-небудь змѣна. Добродѣѣ шкôльнои молодежи, памятнѣ на еи потребы, поспѣшили зъ грошевыми датками, зъ помочію для бѣдныхъ школярикôвъ, знаючи, що не оденъ наспѣвъ до школы безъ потрѣбныхъ припасôвъ, або безъ нужнои одежи або безъ книжокъ шкôльныхъ. Помянемо тутъ зъ вдячностію тыхъ первѣстныхъ добродѣѣвъ и скажемо имъ прилюдно щиро-сердечный спасибôгъ... Добродѣями тыми суть: О. Андрій Павликъ подарувавъ 7 зр. 50 ц., Панъ Гандякъ 3 зр., О. Сѣчиньскій 1 зр., О. Петрушевичь 1 зр., ученикъ зъ VIII кл. Левицкій 1 зр. Федикъ Володимиръ зъ V кл. 50 цт., П. Грабовеньскій 1 зр., Проф. Салло часть своеи таксы 1 зр. 67 ц., О. Авдиковичь складки зъ весѣля 7 зр., Проф. Мрицъ передавъ для бѣдныхъ ученикôвъ 5 зр., зôбраныхъ у П. Левицкого, будôвничого въ Добрачинѣ. Зложили: О. Цѣпановскій 2 зр. П. Левицкій 2 зр., п. Марія Левицка 50 кр., Е. Черевко 30 кр., п. Хоминьскій 20 кр. Однакъ дары тотѣ скоро розôйшли ся, бо на записавшихъ ся 521 ученикôвъ четверта часть що найменше потребуе бодай часовои помочи. Тому ôдзываемо ся и сего року до Васъ патріоты рускѣ и просимо щиренько: запоможѣть нашу бѣдну молодѣжь шкôльну, чимъ ласка; — не спаде тое зерно на скалу анѣ на пусту землю, але на рôлю добру, здоровою наукою управлену, — и принесе плоды сторицею...

Ôдъ дирекціи рускои ґимназіи у Львовѣ 25 вересня 1891. — *Василь Ильницкій*.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 3 жовтня. При поворотѣ цѣсаря илюміновано цѣле мѣсто, а по улицяхъ ôдбулись величавѣ маніфестаціи.

Прага 3 жовтня. Говорять, що властивый злочинець експльозіи мусѣвъ утечи вже за нѣмецку границю. Въ Райхенберґу въ часѣ гостины цѣсаря лучались по улицяхъ бôйки мѣжъ Чехами а Нѣмцями.

Будапештъ 3 жовтня. Буджетъ угорскій выказуе незначну надвыжку, а буде предложеный парляментови 7 жовтня.

Берлинъ 3 жовтня. Заперечують, мовь бы царь мавъ загостити до Берлина. Говорять, що Румунія приступила до тридержавного союза.

Римъ 3 жовтня. Французскѣ паломники демонстрували при памятнику Віктора Емануила въ честь папы — а вечеромъ населенье Риму илюмінувало мѣсто и ôдгрожувалось паломникамъ, такъ що треба було обставити ихъ мешканя войскомъ.

Брукселя 3 жовтня. Буланже не лишивъ нѣякого мастку, лишь довги, а похороны его ôдбудуться безъ участи духовеньства.

Софія 3 жовтня. Міністеръ судôвництва Тончевъ подавъ ся до димисіи а теку обнявъ провізорично Грековъ.

Надôслане.

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на I-ôмъ поверсѣ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ"
ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одваху.
Окуляры, пенсне, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ, райсцайги, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарацін найдешевше и найскорше.
Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ"

Oesterreichisch-ungarische

Finanz-Rundschau.

Въ сѣмъ тыжднево появляючôмъ ся журналѣ мае публика ґазету, котра слѣдить вельми уважно всѣ подѣѣ на торзѣ ефектами и подае ихъ въ обєктивный способъ. Капіталісты и властителѣ папєрôвъ мають нагоду добре поинформуватись о всѣмъ, що мае вплывъ на ихъ майно. Спекулянтъ же мае нагоду найти указку, якъ єму добре поступати. Подѣѣ на величезнôмъ торзѣ ефектами загально интересують, такъ що для кождого важнымъ єсть мати тѣ ôдносны ясно выложенѣ.

Числячи на велике розширенье ґазеты, ставляєсь цѣна преплаты за 52 чиселъ лишь 1 зр. на рôкъ. Пôдписана адміністрація готова всѣмъ, що цѣкавѣ на се предприємство, выслати числа на показъ оплатно и даромъ.

Адміністрація „Oesterr.-ungar. Finanz-Rundschau"

Wien, I. Bezirk, Wallnerstrasse Nr. 11.

Важне для ôдданиць!

Властитель склепу и двохъ реальностей въ Перегиньску, 36-лѣтный вдовець, отець 4 дрôбныхъ дѣвчатъ — хоче оженити ся зъ Русинкою, старшою панною або бездѣтною вдовою, котра бы мала добре здоровье, знала вести домове господарство а также мала охоту заступати мужа въ склепѣ и заняти ся выхованьемъ дѣтей-сирôтокъ. На придане выстане 500 до 1000 зр. По смерти мужа ôдобрала бы собѣ вдова крôмъ припадаючои части маетку, яко ôдправу зъ касы банку „Славіи" посмертный капіталъ 2.000 зр. Адресувати: **И. В. poste restante въ Перегиньску.**

Une dame d'un certain âge, de famille française donne des leçons de conversations et de grammaire chez elle. — Конверсація нѣмецка и француска. **Адреса: Львôвъ, Ринокъ 27, III-ій поверхъ, ч. дверей 27.**

Циркъ братôвъ Сідолі

Дирекція Цезаря Сідолі

ул. Шпитальна ч. 3

Въ недѣлю 4-го жовтня 1891

2 ВЕЛИКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ 2

На вечѣрнôмъ представленю не разъ послѣдный

Циркъ пôдъ водою.

Щобы кождому уможливити вступъ, знижуєсь цѣны въ сей способъ:

Льожа для 4 особъ 6 зр., крѣсло въ льожи 1·50 зр., партеръ 1·20 зр., I. мѣсце 80 кр., II. 50 кр., галерія 30 кр.

Початокъ о 7½ год. вечеромъ

Близшій информація подають плякаты и програма.

Авізо! Позаякъ циркъ лишь дуже короткій часъ ту остае, просить ся кождого, хто бы гадавъ, що мае яку претенсію, зголосити ся зъ рахункомъ. На кредитъ не беру нѣчого не, акцептую выплаты, єсли бы на мое имя взято що-небудь безъ мого пôдпису.

Зъ высокимъ поважаньемъ

ЦЕЗАРЪ СІДОЛІ

директоръ.

(Випрасъ, Львôвъ)

Нове раціональне лѣченье.
Свѣдоцтва реномованыхъ лѣкарѣвъ.
Нешкôдне, безъ лѣкôвъ.

Всѣмъ недужимъ на нервы

найгорячѣйше поручаєсь брошурку выдану въ 21 накладѣ **Романомъ Вайсманомъ:**

Über Nervenkrankheiten und Schlagfluss, Vorbeugung und Heilung.

Безплатно можна одержати въ **аптики К. Крижановского у Львовѣ.** 3863

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймае замовленя и посередничить въ закупнѣ:

ВИНА БОЧКАМИ

впростъ зъ Угорщины

по 45, 50, 55, 60, 70, 80, 90 зр. и высше за 135 літрову бочку вразъ зъ бочкою, окрôмъ коштôвъ перевозу.

Дешевшѣ, почавши ôдъ 25 кр. за літру окрôмъ коштôвъ перевозу зъ зачисленьемъ бочки.

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

впростъ зъ фабрики

по кождоразовôй цѣнѣ фабричнôй. Теперь нотує фабрика Іа по 82, IIа по 76 зр. за 100 кільоґр. loco фабрика.

При замовленю просимо о точне подавье почты и стаціи зелѣзничои.

ХИНЬСКЕ СРѢБЛО

зъ найлепшѣйшои фабрики и въ найлѣпшôмъ лишь однôмъ родѣ, фасонъ гладкій, тревалый и гарный. Ложка зр. 1.42, ложочка 73 кр., нôжъ зр. 1·42, вилки зр. 1·42, десеровый ножикъ зр. 1·05, вилки зр. 1·13, ложочка до чорнои кавы 55 кр. Пôдставки пôдъ ножѣ тузинъ зр. 3·50, зр. 5·40 и зр. 7·20. Ситко до гербаты 75 кр. Такожь суть лѣхтарѣ, канделябры, тацы, етажеры, цукорнички и т. п.

Казимиръ Левицкій

Львôвъ ул. Трибунальска.

Головный складъ для Галичины.

Цѣны сталѣ. Цѣнники на жаданье.

4048

ГУММОВІ

спеціяльности, бездоганні, французскі фабрикаты, за туз. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7и 8 зр. Суспензоріи и т. п. Зôбрки набрицѣвъ до ужитку (25 шт.) 5 зр. Розсылка цѣлкомъ дискретна.

J. Reif, Спеціялістъ, Wien

IV., Margarethenstrasse Nr. 7.

Цѣнники даромъ, оплатно и дискретно.

Для выгоды П. Т. Публики я устроивъ при

улици Академичнôй число 3

Велику выставу

въ котрôй суть такожь всѣ понизше означені предметы въ найбôльшôмъ выборѣ по найдешевшихъ цѣнахъ.

Телефонъ — Нръ 13 и 14

СКЛАДЪ ТОВАРÔВЪ

I. КЕНІҐСБЕРҐЕРА

Вѣдень: II Rembrandstrasse ч. 10.

ЛЬВÔВЪ: Головный складъ Ринокъ ч. 10.
„ I. Філія ул. Кароля Людвіка ч. 39.
„ II. Філія ул. Городецка ч. 79.
„ III. Філія ул. Академічна ч. 3. 4031 1—?

Найбôльшій выборъ великихъ товарôвъ ґалантерійныхъ, **Бѣля, бѣжутерій, перфумерій, обуви и капелюхôвъ, приборôвъ до куреня, подорожи и школьныхъ а такожь забавокъ дитинныхъ.**

МАҐАЗИНЪ ФУТЕРЪ

П. ЧАПЧИНЬСКОГО

у Львовѣ, ул. Галицка число 1.

поручає

Футра до подорожи и до мѣста мужескі, у всѣхъ родахъ. **Футра** дамскі пôсля найновѣйшихъ фасонôвъ, а то: **Пальтоты, Ротонды,** дольманики короткі, дольманы, такожь **зарукавки и кошѣры** дамскі, боа, шапочки зъ футра и т. п. — **Шапки и колпаки** мужескі, зарукавки ловецкі и покрывала до саней. — **Верхи** готовѣ до мужескихъ футеръ, верхи готовѣ до дамскихъ футеръ, новѣ фасоны. — Великій выбôръ наймодернѣйшихъ матерій, выключно на верхи до футеръ. — Шкôры на футра поодиноко або гуртомъ у всѣхъ можливыхъ родахъ. — Замовленя зъ провінціи за надсланьемъ точнои мѣры выготовляю спѣшно, точно и совѣстно.

За товаръ купленый въ маґазинѣ ґарантує.

Цѣны сталѣ дуже приступнѣ.

Цѣнники илюстрованѣ оплатно

Въ Друкарни Людовôй

у Львовѣ, площа Бернардиньска число 7

кождого часу можна купити

БІБЛІЮ

выданя Дзиковского въ Перемышли зъ численными мѣдьорытами. Крôмъ I-го тому (що цѣлкомъ розпроданый) томы 2, 3, 4, 5, 6 и доповняючій 7-ый томъ.

Цѣна згаданыхъ томôвъ разомъ 5 зр. 50 кр. Зъ пересылкою почтовою, а поодиноко по 1 зр. 36 кр. зъ почтовою пересылкою.

Вже выйде небавомъ

Илюстрованый Календарь Просвѣты

на рôкъ 1892.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 60 кр.

Достати можна въ канцеляріи „Просвѣты" и вô всѣхъ бôльшихъ складахъ.

Цѣс. и кор. выкл. прив.

АПТИКА ПÔДРУЧНА.

Мѣстить: **18 лѣкôвъ и предметôвъ**

Цѣна 60 кр., зъ портомъ 80 кр.

◆ Достати можна по всѣхъ аптикахъ. ◆

4041

Для церквей

КАДИЛО

ЦЕРКОВНЕ

благовонне

поручає

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЪ

пачка ¼ фунта 50 кр.

Для церквей **Для церквей** **Для церквей**

Д-ра Лємана помада на лице

(приріджена аптикаремъ Н. Ґеорґіевичемъ въ Новôмъ Садѣ)

єсть улюбленымъ артикуломъ тоалетнымъ въ кругахъ знатныхъ дамъ. Зовсѣмъ нешкôдна усуває ся помада певно и въ найкоротшôмъ часѣ рябôсть, остуды (весняку), защкôрники и взагалѣ все те, що нѣжности и красѣ шкôры стоить на перешкодѣ.

Цѣна фляшку 1 зр. 50 кр.

Ґрафиня Н. Естергази де Ґаланта пише:

Зъ великою приємностію констатую, що д-ра Лємана помада на лице єсть дѣйстно знаменитымъ средствомъ, котре смѣло можу кождому поручити. 3984

Достати єи можна:

у Львовѣ лише въ аптицѣ пана П. Міколяша.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

и. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнѣ
5% листы ипотечнѣ преміованѣ
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскѣ облігаціи индемнізаційнѣ

3483 149—?

а всѣ тѣ папєры Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѣ выльосованѣ а ще платнѣ мѣсцевѣ папєры цѣнныѣ, такожь залежнѣ купоны за готôвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевѣ лишь за ôдчисленьемъ справедливыхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляє новѣ аркушѣ купоновѣ, за зворотомъ коштôвъ, котрѣ самъ поносить.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей — Папѣръ зъ фабр. Чернявьского. — Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 214. Львôвъ, Понедѣлокъ 23 вересня (5 жовтня) 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей"** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: **У Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людовика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Передплата на „ДѢЛО" и належитôсть за инсераты платиі у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднѣ застереженье. — Рекламація неопечатаній вôльні вôдъ порта.

Поединокое число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одноѣ стрôчки инсератовоѣ въ рубр. „Надôслане" по 20 кр. а. в.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты** и **залеглостей.**

Руско-католицкій синодъ у Львовѣ.

Остатнымъ разомъ (въ суботу) мы зазначили, що справа заведеня целібату ще не порѣшена и высказали надѣю, що и ся справа, подôбно якъ справа введеня латинникôвъ межь святыхъ рускоѣ церкви, буде зложена ad acta. Межь тымъ того-жь дня (въ суботу), коли мы писали свою статью, мусѣло зайти щось незвычайного, бо ще того-жь дня въ ночи рознесла ся въ св. Юра вѣсть, що зôбране на синодѣ духовеньство выслало до делеґата папского апп. Чяски наглу депутацію, тая депутація, зложена зъ трехъ священникôвъ, удалась пôзнымъ вечеромъ до апп. Чяски и пробула у него на конференціи ажь пôвтора години. Уже зъ самого того факту можна вносити, що ситуація на синодѣ мусѣла въ суботу пôдъ вечеръ стати дуже поважною.

Kurjer Lwowski въ нинѣшнôмъ числѣ подае въ статьѣ Synod ruski характеристику ситуаціи, котру мы въ обовязку дневникарского тутъ повторимо, очевидно полишаючи одвѣчальнôсть редакціи „Kurjer-a".

„Зъ жерела зовсѣмъ компетентного — починае Kurjer — довѣдуемось о новыхъ подрôбностяхъ дотыкаючихъ нарадъ синоду руского. Подаемо ихъ тутъ до прилюдноѣ вѣдомости зъ огляду на ихъ доносиму важнôсть. Додаемо при тôмъ, що тото жерело потвердило майже цѣлкомъ всѣ подрôбности, якѣ мы подали попередъ а заперечено ихъ безименно въ часописяхъ урядовыхъ.

„Отже на перекôръ всѣмъ запереченямъ, котрыхъ жерело пôзнають читателѣ въ дальшого нашого представленя, твердимо, що справа целібату духовеньства руского есть головною справою теперѣшного синоду. Була она въ пятницю и въ суботу предметомъ незвычайно оживленыхъ нарадъ комісійныхъ въ семинаріи рускôй. Ся справа була первѣстно придѣлена до комісіи обрядовоѣ, котрôй предсѣдае о. Куиловскій. Однакъ ôнъ, видячи неохоту вôбраного духовеньства, постаравсь о те, що передано ѣи комісіи, котрôй предсѣдае о. Пелешь. Духовеньство, зôбране на синодѣ, заразъ по перечитаню квестіонаря, предложеного для нарадъ, ухвалило — справу целібату зъ горы выключити вôдъ нарадъ и не допускати ѣи пôдъ нарады комісійнѣ. Дотычну резолюцію подано на руки митрополита, однакожь ôнъ полишивъ ѣи не узглядненою.

„Отже въ пятницю прийшла на стôлъ комісіи квестія целібату въ слѣдуючôй формѣ: епископы за посередництвомъ ректорôвъ и префектôвъ семинарій духовныхъ мають вплывати на питомцѣвъ, щобы якъ найбôльша ихъ часть высвячувала ся въ целібатѣ. Нарады надъ тымъ предметомъ були дуже оживленѣ. Майже всѣ участники синоду, не належачѣ до нашихъ комісій, зôбрали ся на тоту нараду, въ котрôй взявъ участь и о. митрополитъ. Вôнъ уживавъ усякого вплыву, щобы ухвалу за целібатомъ перепертн. Дôйшло навѣть до того, що о. митрополитъ, бачучи, що священники діецезіи перемыскоѣ найкрѣпше выступають противъ целібату, котрому неприхильный есть и о. Пелешь, узнавъ за рѣчь вôдповѣдну остерегти священникôвъ своеѣ діецезіи передъ „тыми бунтôвниками", а въ противнôмъ случаю грозивъ суспензією кождому пароховы, котрый не буде голосувати за целібатомъ. Однакъ навѣть така досадна погроза не вспѣла зôгнути священникôвъ и они зъ правдиво рускимъ стоицизмомъ вôдповѣли: „Если такъ, то нехай насъ Ваше Преосвященство заразъ всѣхъ засуспендуе." И дѣйстно, по майже дводневныхъ дебатахъ ухвалено всѣми голосами противъ трехъ чи чотирохъ справу целібату вôдкинути.

„Упавши въ комісіи, справа не повинна вже прийти пôдъ ухвалу повного синоду. Однакъ бачучи уôбръ митрополита, духовеньство выслало депутацію до кс. Чяски, щобы представити ему небезпечнѣй для розвою церкви рускоѣ наслѣдки — пôднесеня тоѣ нещасливоѣ справы. Кс. Чяска принявъ делеґацію лише на три мінуты, однакъ розмовлявъ зъ нею пять квадрансôвъ. На представленье делеґатôвъ вôдповѣвъ дуже звѣчливо: „Римъ зовсѣмъ не налягае на переведенье тоѣ справы. Рôвно жь я высланый сюда не для урґованя ѣи а тôлько propter fidem. Справу целібату форсуе властиво тôлько о. митрополитъ Сембратовичь зъ власноѣ иніціативы. Арґументы духовеньства дуже поважнѣ и предложу ихъ на нарадѣ епископôвъ."

„Нарада епископôвъ вôдбула ся вчера, въ недѣлю. По кôлькагодиннôй контроверсіи о. митрополитъ капітулювавъ о стôлько, що згодивъ ся поставити комісіи ще одну версію квестіи целібату: „Кождому питомцеви мае бути вôльно женити ся передъ высвяченьемъ, однакъ есть пожадане, щобы на становиска, де священникови зъ женою выжити або екзистувати не можна, ишли тôлько безженнѣ священники".

„Для чого о. митрополитъ Сембратовичь такъ упираесь при заведеню целібату, о тôмъ кружать всякѣ версіи. Самъ ôнъ мавъ высказатись при священникахъ, що при своѣмъ именованю на епископа зложивъ торжественне приреченье, що одною зъ головныхъ задачь его буде — завести целібатъ въ клирѣ рускôмъ. На чіи руки зложивъ ôнъ се приреченье, легко догадатись."

Отсе статья Kurjer-a Lwowsk-ого.

Кôлько въ нѣй дѣйстноѣ правды, а кôлько пересады або й неправды, годѣ знати при строгôй тайности синоду. Особливо жь трудно сконстатувати правду въ подрôбностяхъ. Намъ передовсѣмъ просто не хочесь вѣрити, щобы Впр. митрополитъ мавъ назвати выступившихъ противъ целібату священникôвъ „бунтôвниками" та щобы грозивъ суспензією парохамъ зô своеи діецезіи. Се просто неимовѣрне, рôвно якъ и те, що нѣбы-то самъ признавъ ся передъ священниками о своѣмъ приреченю перевести целібатъ. Мы ще разъ выскажемо свою гадку, що львôвскѣ дневники при наводженю подрôбностей въ нарадъ синоду повиннѣ поступати осторожно.

Судячи пôсля всего, мы за фактъ можемо приняти лишь се, що митрополитъ всѣми силами упираесь при тôмъ, щобы теперѣшный синодъ давъ початокъ до заводженя целібату духовеньства нашоѣ церкви, а зôбране на синодѣ духовеньство — певна рѣчь, що мабуть зъ дрôбными вынимками — опираесь тому якъ найенерґичнѣйше. Безперечно въ звязи зъ тымъ стояла депутація до апп. Чяски. Ситуація на всякій способъ мусѣла стати дуже поважною, коли духовеньство уважало за рѣчь конечну выслати депутацію до делеґата папского. Конференція его зъ делеґатами мусѣла бути дуже цѣкава и важна, коли тяглась такъ довго и то пôзнымъ вечеромъ. Та про автентичный змѣстъ тоѣ розмовы буде можна довѣдатись ажь въ своѣмъ часѣ. Якѣ мотивы руководять митрополитомъ, що ôнъ всѣми силами упираесь за зробленьемъ уже на теперѣшнôмъ синодѣ початку заведеня целібату нашого духовеньства, не знаемо и не хочемо вгадувати, хочь то правда, якъ каже Kurjer, що кружать рôзнѣ вѣсти.

Дальше зъ остатныхъ подѣй на синодѣ видко, що загалъ духовеньства стоить енерґично за ненарушимостію свого обряду и своеѣ церкви, та й можна сподѣватись, що въ тôмъ настрою выгрвае до конця, тымъ бôльше, що мае за собою цѣле духовеньство въ краю и весь нарôдъ. Всяка проба вводженя целібату въ руске духовеньство есть загалови Русинôвъ несимпатична, скажемо бôльше, есть просто ненависна, а коли-бъ кому-небудь удалось переформсувати ѣи, то въ вôдносинахъ рускихъ наставъ бы такій хаосъ, що розмѣрôвъ его нинѣ годѣ навѣть угадати хочь дневники польскій, бажаючі въ интересъ польщины и латинізму якъ найскоршого введеня целібату, напали на насъ за нашь высказъ, що заводженье целібату було бы тôлько водою на на млынъ православія, — мы все таки обстаемо при тôмъ своѣмъ высказѣ. Мае бути се фактъ, що православный митрополитъ буковиньскій Морарію-Андрѣевичъ, довѣдавшись о внесеныхъ на синодѣ у Львовѣ предложеняхъ що-до введеня латинникôвъ до рускоѣ католицкоѣ церкви и що-до пробъ въ целібатомъ — мавъ дуже утѣшитись и сердечно побажати, щобы бодай одно зъ тыхъ предложень було переведене въ дѣло... И знову зъ сеи нагоды скажемо: Sapienti sat.

Синодъ скôнчить ся вже на певно сего четверга. Вчера въ церкви св. Юра вôдбуло ся по величавôмъ богослуженю, котре вôдправивъ еп. Куиловскій, а проповѣдь державъ о. Богоносъ зъ Хоростнова, торжественне засѣданье синоду. Нинѣ дальше радять комісіи, а завтра, якъ ходять вѣсти, мае рѣшати ся справа целібату.

Православный синодъ церковный въ Буковинѣ.

Вѣстку про перше засѣданье буковиньского синоду православного, подану нами онагды за Gazet-ою Polsk-ою, доповняемо теперь дальше рôвножь пôсля сеи ґазеты отсимъ:

„Першій синодъ православноѣ церкви въ Буковинѣ вôдбувъ ся лѣтомъ 1882 р. а цѣлею его було: выготовити основный статутъ и выборчу ординацію для того рода синодôвъ взагалѣ. Такій статутъ справдѣ выготовлено тогдѣ и одноголосно принято на засѣданю 8 серпня 1882 р. та предложено правительству до апробаты. Одъ того часу минуло 9 лѣтъ, але правительство не давало нѣякоѣ вôдповѣди що-до сеи апробаты. Ажь въ наслѣдокъ кôлькаразовыхъ напиранъ зô стороны румуньскихъ послôвъ Буковины въ радѣ державнôй, письмомъ цѣсарскимъ скликано новый, теперѣшный синодъ.

При отвореню того синоду заявивъ комісарь правительственный ґр. Паче, що статутъ, ухваленый на попереднôмъ конґресѣ, не одержавъ цѣсарскоѣ санкціи, а именно параґрафы 14, 15 и 16 що-до обсягу дѣланя конґресу. Тѣ параґрафы звучать:

§. 14. Зъ вынимкою справъ, котрѣ вôдносять ся до наукъ церковныхъ, реліґіи и христіяньскоѣ морали, а котрѣ правомъ церкви православноѣ-всхôдноѣ суть застереженѣ синодамъ епископскимъ або духовнымъ властямъ архідіецезіи, рôвножь зъ вынимкою всякоѣ власти екзекутивноѣ, розтягае ся дѣяльнôсть церковного синоду взагалѣ на тѣ всѣ внутрѣшнѣ справы, котрѣ дотыкають специяльныхъ и основныхъ интересôвъ церковыхъ громадъ, а передо всѣмъ православно-всхôдноѣ церкви въ Буковинѣ и котрѣ пôсля XV. артикулу основныхъ законôвъ зъ 22 грудня 1867 р. належать до самостôйного рѣшеня и адміністраціи кождоѣ, признаноѣ закономъ церкви або вѣроисповѣдного стоваришеня.

§. 15. Подрôбно же синодъ мае нараджувати ся и ставляти внесеня:

1. що-до устроеня новыхъ, змѣны або знесеня истнуючихъ урядôвъ церковныхъ и институцій пôсля принципôвъ загального православно-всхôдного закона церковного; 2. що-до управильненя новыхъ парохій, е. е. що-до устроеня новыхъ парохій а также лученя и роздѣлу истнуючихъ громадъ парохіяльныхъ, рôвно-жь що-до дотацій священникôвъ, пѣвцѣвъ и слугъ церквей парохіяльныхъ и філіяльныхъ; 3. що-до числа и розмеженя округôвъ протопресвитеріяльныхъ; 4. що-до управильненя патронату надъ парохіяльными и філіяльными церквами, а то вôдповѣдно до нормъ приписаныхъ державными законами; 5. що-до управильненя конкуренціи въ справѣ будовы церквей и парохіяльныхъ будынкôвъ пôсля загального права; 6. що-до введеня одноразовыхъ або и частѣйшихъ оплатъ зô стороны парохіянъ на цѣли культуры, просвѣты и иншѣ церковнѣ цѣли; 7. що-до управильненя належитости за повненье церковныхъ функцій (iura stolae); 8. що-до устроеня и удержаня вѣроисповѣдныхъ школъ народныхъ и середныхъ та церковныхъ заведень воспитуючихъ або добродѣйныхъ институцій.

§. 16. Синодъ церковный може перевести дискусію и формулувати своѣ бажаня въ справѣ уживаня и адміністраціи буковиньского греко-прав. фонду релиґійного.

Отсѣ три параґрафы не одержали санкціи и теперѣшный синодъ мае выготовити новый статутъ орґанізаційный та ординацію выборчу для синодôвъ. Правительство а ерархія православноѣ церкви ведуть тиху борбу о фондъ церковный, котрый есть теперь въ адміністраціи правительства. Правительство не хоче змѣнити теперѣшный станъ рѣчи и заняло опозиційне становище супротивъ тенденціи нарадъ синоду.

—

1)

Найстарша.

Написавъ *Жіль Леметръ.*

Отця д-ра Франка Петермана, проповѣдника реформованоѣ церкви въ Льозаннѣ, поблагословило небо девятьма дочками.

Въ часѣ, коли починаесь ся исторія, мала найстарша девятнацять лѣтъ а наймолодша десять. Всѣ дѣвчата були гарнѣ, кругленькѣ и здоровѣ. А для трехъ найстаршихъ природа показалась навѣть щедрою.

Дѣти Петермана, що насамперед прийшли на свѣтъ, дôстали біблійнѣ имена: Леа, Ноемі и Іосабетъ, слѣдуючѣ дѣти звались по анґлійски: Кате, Бетсі и Нора, а три наймолодшѣ мали романтичнѣ имена: Леонора, Десдемона и Куниґунда. Всѣ дѣвчата були, якъ сказано, гарнѣ або що найменше принаднѣ, а Леа, найстарша, вызначалась красою. Була то роскôшна, мила бѣлявка, своимъ вôсьмомъ сестрамъ заступала въ части матѣръ и вôдъ того часу набрала выразу поважного та лагôдного, черезъ що кождый поважавъ ѣи и довѣрявъ ѣй.

Девять дочокъ пастора навчилась уже всего можливого, учили ся ще, або приготовлялись до того. Старшѣ дѣти дôстали въ школахъ тôлько вôдзначень, кôлько взагалѣ можна було дôстати, а молодшѣ ходили на усячеснѣ курсы. Знали прерôзнѣ мовы, а се имъ возсѣмъ не перешкаджало, такожь и до господарства добре рукъ прикладати. Розумѣесь ся, панъ-отець Петерманъ яко дбалый батько постаравъ ся такожь о выобразованье потрѣбныхъ въ товариствѣ талантôвъ у своихъ дочокъ. Ноемі грала на фортепянѣ, Іосабетъ на віолінѣ, Кате на флетѣ, Бетсі орудувала гарнымъ голосомъ, Нора чудно малювала, Леонора зъ одушевленьемъ и пристрастно декламувала.

Двѣ наймолодшѣ ще не мали нѣякоѣ особливоѣ специяльности, але на нихъ можна було покладати найкрасшѣ надѣѣ. А що-до Леи, найстаршоѣ, то она злучила въ собѣ разомъ усѣ вѣдомости и способности, якѣ ѣи сестры мали поодиноко. Она все розумѣла, хочь тымъ не чванилась, и грала на віольончели дуже майстерно. Такъ кожде зъ сеи вôбрцевоѣ родины мало свôй окремый талантъ, своѣ окреме занятье, мовь у якôмъ вандрôвнôмъ цирку, де батько й дѣти выступають згôдно и спôльно. А родина Петерманôвъ справдѣ могла засякувати яке товариство, бо всѣ дамы знаменито ґімнастикувались, ѣздили на коняхъ, бились на шаблѣ и зовсѣмъ не зле грали въ крокета и lawn tennis.

* * *

Дотеперь ще не сказавъ я нѣчого про паню Петерманову, такъ мало замѣтна була тая тонка, марна, мала дама. Коли она зъ своими девятьма дочками выходила на прохôдъ и въ церкôвь, старôй одежѣ вшита скромно за вôсѣмнацятьма пôдскакуючими косами, то певно нѣкому й на думку не прийшло бы — тôй блѣдôй, змарнѣлôй особѣ, що подабала радше на нянку, завначиму богато тяжкого лиха, принесувати таке роскôшне потомство.

А таки паню Петерманову дуже поважала цѣла протестантска громада. Бо она була рôдною сестрою покôйного пастора Агриппы Кюрчеда, окрасы и свѣточа реформаторскоѣ церкви, що написавъ вôсѣмнацять-томову исторію протестантизму и выдавъ зôбрникъ проповѣдей.

При всесторонныхъ способностяхъ сестрѣницъ высокоповажаного бл. п. Агриппы, можна зрозумѣти, що въ домѣ Петерманôвъ жилось дуже живо и весело. Разъ на тыждень запрошували Петерманы своихъ приятелѣвъ на чай. При тôмъ грали, читали и бавились рôзными товарискими забавами.

Межи молодыми людьми, що заходили до ихъ дому, бувъ одинъ докторъ, Отто Гельветій, гарный, образованый мужчина въ вдачею принадно веселою, а то й склонною до мрѣй. Вôнъ часто бавивъ ся зъ Леою, розмавлявъ зъ нею о всѣхъ можливыхъ рѣчахъ и дотепно назвавъ ѣи „панна Сократесъ". Зъ ѣи сестрами обходивъ ся якъ зъ дѣтьми, навѣть и зъ Ноемі, бо тая була „дика", а ему здавалась своявôльно-дитинною.

Зъ часомъ чутя гарноѣ Леи для Оттона почали переходити мѣру товарискоѣ приязни и ставати далеко горячѣйшими.

Одного дня, коли батько Оттона у фраку, въ бѣлôй краватцѣ „мавъ честь" запросити пана и паню Петерманôвъ на розмову, запукало серденько Леи такъ сильно и нагло, якъ нѣколи попередъ.

— Що жь, дорогій тату? — склинула она, коли батько Оттона вышовъ зъ дому, — пристаете?

— То ты про се знала? — вôдповѣвъ Петерманъ здивованый. — Твоя мати и я думали, що ôнъ певно о твою руку прийшовъ просити...

— А ôнъ просить о руку Ноеми для Оттона, — додала панѣ Петерманова. — Я ажь сцѣпенѣла! Чи ты сподѣвала ся того, Лео?

— Треба рѣчь розважити и просити Всемогучого, щобы насъ просвѣтивъ, — сказавъ пасторъ, пôдносячи очи въ гору.

— Любый мужу, — замѣтила жѣнка, — я все собѣ ставлю лишь одно пытанье: Що бы въ такôмъ выпадку сказавъ и зробивъ нашь сердечный покôйникъ Агриппа?

Бѣдна Леа хорувала и тужила цѣлый мѣсяць. Коли трохи выздоровѣла, оженивъ ся Отто зъ ѣи сестрою Ноеми и выѣхавъ зъ нею до Берна, де власне именували его професоромъ.

* * *

Петерманы зачали знову спрошувати приятелѣвъ на вечеръ на чай. Леа вела передъ въ товарискôй забавѣ и грала на віольончели. Але инструментъ стогнавъ и нарѣкавъ такъ тужно, що чоловѣкови ажь серце завмирало.

Одного дня впроваджено до дому Петерманôвъ молодого французского маляря, здорового, милого, красного молодця зъ веселою вдачею. Звавъ ся Петро Карльоннель.

Вôнъ скоренько чувъ ся у нихъ якъ у себе дома. Але займавъ ся лише малыми сестрами, зъ Леою майже не говоривъ, хиба деколи нишкомъ глянувъ на неи.

— Чи вы мене лякаетесь, пане Петре? — спытала она его разъ и засмѣялась.

— Лякаюсь, панно, — вôдповѣвъ Петро щиро. — Вы такій гарний!

Леа задумалась. Петро зовсѣмъ инакше поводивъ ся, нѣжъ Оттонъ, тому думала она, що ôнъ певно ѣи любить. Сама себе пытала, чи любить Петра, и побачила, що справдѣ до того охоча.

(Конець буде.)

На першôмъ засѣданю выбрано функціонарѣвъ, а то выбраний секретарями: о. Арт. Берарію и бар. Евдок. Гормузакій; скрутаторами: о. Ден. Белинъ и сов. Ерастъ Чеховскій; до комісіи верифікаційнои: о. Кость Поповичь, о. Ив. Гомичка, о. Вол. Репта, о. Юрій Райсъ-Мирза, о. Ник. Сбіра, д-ръ Ив. Цотта, д-ръ Ив. Волчиньскій, пос. Ив. Тимѣньскій, Стеф. Драчиньскій и Омел. Исопескулъ.

Друге засѣданье ôдбулось въ пятницю 2 с. м. По ôдчитаню протоколу секретаремъ бар. Гормузакимъ (въ языцѣ румуньскôмъ) повѣдомивъ митрополитъ, що рускій переводъ протоколу верифікували рускій послы. Комісаръ ґр. Паче заявивъ, що передъ пôдписаньемъ протоколу мусить его точно переглянути, бо тамъ суть напасти на его особу. Въ наслѣдокъ того вручено протоколъ п. президентови и ôнъ взявъ его зъ собою.

Ôдтакъ верифіковано мандаты (принято ихъ одноголосно) и выбрано комісію въ 20 членôвъ для нарады надъ предложенями синоду.

На засѣданю явилось ще бôльше публики, навѣть жидôвъ, бо всѣ були зацѣкавлений за-для пригоды на першôмъ засѣданю.

Гостина цѣсаря въ Празѣ.

Зъ гостины цѣсаря въ Ліберцу (Райхенберзѣ) згадати годить ся ще кôлька моментôвъ котрѣ послужать до загальнои характеризаціи ческо-нѣмецкихъ ôдносинъ. И такъ вже при декораціи Райхенберґу не дали Нѣмцѣ нѣгде выставляти ческихъ хоругвъ, а противно повтыкали по-при австрійскій и прускій и саскій и баварскій хоругви. Ôдтакъ старали ся Нѣмцѣ не дати Чехамъ зôбратись въ поважнѣйшôмъ числѣ на улицяхъ мѣста, щобы ентузіястичний оклики: Slava не вказали цѣсареви, що и въ Райхенберзѣ, мѣстѣ величавôмъ Нѣмцями чисто нѣмецкôмъ, живуть досыть численно Чехи. Єсли жь не могли Нѣмцѣ тому зарадити, бо Чехи звычайно збирались численнѣйше передъ домомъ якого ческого властителя, то заразъ насылали Нѣмцѣ музику передъ такй громадки Чехôвъ, щобы приглушувала ческй оклики. Дѣтямъ школы народнои, ческои народности, заказували кричати: Slava krali českemu и выйти зъ хоругвами ческими, а натомѣсть нѣмецкй дѣти стояли при дорогахъ зô своими нѣмецкими хоругвами. По-при тй такъ сказати-бъ внутрѣшнй невагодины прийшло до внѣшнои досыть прикрои демонстраціи. Ото нѣмецкй ґімнастики, зъ палицями въ рукахъ зачали гонити Чехôвъ прибраныхъ въ чамары. На одной улици поваливъ нѣмецкій ґімнастикъ Чеха на землю и прасѣвъ груди колѣнами якъ-разъ въ тôй порѣ, коли надъѣхавъ цѣсарь въ повозѣ. Цѣсарь побачивши таку пригоду, станувъ въ повозѣ и погрозивъ рукою. Чехи и Нѣмцѣ пустились бѣчи за цѣсарскимъ повозомъ и пôдчасъ того зачали Нѣмцѣ кидати камѣньемъ на Чехôвъ. Камѣнье перелѣтало по-надъ цѣсарскій повôзъ и цѣсарь знов кôлька разôвъ погрозивъ рукою, а зъ-заду проносились оклики Нѣмцѣвъ: Böhmische Bagage! Böhmische Hunde!

Цѣсарь зô своеи стороны при кождôй нагодѣ выхваливъ ческу выставу. На снѣданю у ґр. Ґалласа высказавъ ся до ґрафинѣ: Я оглядавъ выставу въ Празѣ, она на пречудъ величава; жалую лишь, що не бачивъ всего, бо за мало мавъ часу. Оглянувши фабричнй заведеня Лібіґа и Ґінцкея, сказавъ цѣсарь до президента коморы торговельнои Ґінцкея: Все то гарне, що я бачивъ, и свѣдчить о великôмъ розвитку тутешнои индустріи. Тому жалую, що ся индустрія не заступлена на краевôй выставѣ, котра такъ гарно выпала, бо вашй выробы були бы причинились до ще бôльшои прикрасы выставы.

Цѣсарь выѣхавъ пôдъ вечѣръ зъ Ліберца, тожь и всѣ горы по при шляхъ зелѣзничій були прегарно иллюминований, такъ що цѣсарь дуже одушевлявъ ся тымъ прегарнымъ ефектомъ. Переночувавши въ Празѣ, на другій день ранкомъ переѣхавъ ся цѣсарь ще до двохъ костелôвъ и до празького заведеня для бѣдныхъ а о 3 ôй год. въ полудня поѣхавъ на дворець зелѣзничій въ дорогу до Вѣдня. При ôдъѣздѣ прощали цѣсаря такъ само депутаціи и товпы народу, якъ и при приѣздѣ. На двôрци прощали цѣсаря короткими словами бурмістръ Праги д-ръ Шольцъ, удекорованый ордером Францъ Іосифа, маршалокъ краевый, а цѣсарь ще разъ высказавъ имъ свою подяку и признанье за любо переведений днѣ въ Празѣ. Поѣздъ цѣсарскій вѣвъ шефъ секційный бар. Чедікъ.

У Вѣдни приладились повитати цѣсаря великими оваціями. Позаякъ цѣсарь не мавъ заѣхати до вѣденьского бурґу, лишь переѣхати просто зъ двôрця до Шенбруну, тожь порѣшено по-при загальну иллюминацію Вѣдня, величавѣйше прикрасити тй улицѣ, котрыми мавъ цѣсарь переѣздити. На двôрци явивъ ся бурмістръ Вѣдня д-ръ Пріксъ и повитавъ цѣсаря промовою, а цѣсарь подякувавъ за сй заявлений чувства своихъ дорогихъ Вѣденцѣвъ. На улицяхъ залягали несчисленй товпы народу, а при ярôй иллюмінаціи и многихъ транспарентахъ тй нôчнй манифестаціи выглядали незвычайно и величаво.

По ôдъѣздѣ цѣсаря зъ Праги, оповѣстивъ намѣстникъ ґр. Тунъ ось яке письмо ôдручне цѣсаря:

„Дорогій ґр. Тунъ! Бажаючи ôдъ давна, ôдвѣдати мое дороге королѣвство Чехію, приступивъ я до того въ пересвѣдченю, що стрѣчу всюды населенье одушевлене вродженою вѣрностію и привязаньемъ для мене и моеи династіи. Мои надѣѣ здѣйстнили ся вповнѣ, бо я бувъ свѣдкомъ въ часѣ цѣлого мого побуту, якъ величаве принятье зложено менѣ въ патріотичнôй ревности и якй льояльнй заявленя зрадували мое батьнôвске серце. Зъ глубины серця высказую за всѣ тй доказы вѣрности и любови мою подяку а заразомъ и бажанье, щобы и на будуче оба племена краевй все, якъ при теперѣшнôй нагодѣ, лучили ся разомъ въ згодѣ для добра ôтчины!“

До сего цѣсарского письма додавъ намѣстникъ ґр. Тунъ ще отсе: „Якъ кождый зъ мешканцѣвъ того краю витавъ своего володѣтеля зъ одушевленою любовію, такъ рôвножь кождый прийме тй цѣсарскй слова подяки зъ зворушеньемъ и гордостію“

Для бѣдныхъ мѣста Праги жертвувавъ цѣсарь 5.000 зр., а для Ліберця на таку саму цѣль 1000 зр.

Демонстраціи въ Римѣ.

Въ Римѣ перебувае теперь мѣжнародна вандрôвка католикôвъ для ôдданя поклону папѣ. Мѣжь участниками сеи вандрôвки найчисленнѣйше заступлений Французы. Заки ще вандрôвка доѣхала до Риму, лучились ѣй по дорозѣ деякй непріемности, бо населенье деякихъ мѣстъ, якъ и. пр. Анконы, демонструвало противъ паломникôвъ, кидаючи камѣньемъ на поѣздъ зелѣзничій. Папа удѣлявъ сего тыж дня авдіенцію вандрôвцѣ, ôдтакъ ôдбулось вѣче католицкои молодѣжи и на тôмъ була бы покôнчилась проґрама цѣлои вандрôвки, коли-бъ не пригода, яка лучила ся въ пятницю на гробѣ Віктора Емануила а котра выкликала контръ-демонстрацію зô стороны населеня Риму. Мѣсцевй власти енерґічно вдались въ цѣлу справу и зарадили лиху, бо могло бы було прийти до поважнѣйшихъ ексцесôвъ.

Въ пятницю выбралась бôльша громадка паломникôвъ, переважно Французôвъ до Пантеону. Прийшовши до гробу Віктора Емануила, вынисало зъ 20 Французôвъ въ книжцѣ памятковôй, замѣсть своихъ прозвищь, слова: Vive le Pape! Vive le Pape-roi! Коли-жь сторожа звернула ихъ увагу на сей нетактъ, три паломники почали кричати: Brigand de roi! и сплювати на грôбъ. Сторожа хотѣла ихъ арештувати, але иншй паломники не давали. Зачалась формальна бійка мѣжь жандармерією и паломниками, въ котрôй зачали брати участь и товпы Италіянцѣвъ. Вѣсть о пригодѣ рознеслась по мѣстѣ, нарôдъ зачавъ збѣгатись до мѣста та въ одной хвили довкола домôвъ и готелѣвъ, де замешкали Французы, стовпилось множество народа та пôдносило оклики: Най жие Вікторъ Емануилъ, батько ôтчины! Товпа ладилась покарати французскихъ ексцедентôвъ. На щастье надбѣгла жандармерія и войско та зачали розганяти товпы, котрѣ зъ крикомъ и грôзьбами переходили улицями. Ставши передъ домомъ бурмістра, выслали до него депутацію зъ просьбою, щобы дати знати королеви о вѣрности и льояльности римского населеня. Бурмістръ выславъ до короля таку депешу: Тысячѣ людей стоять передъ моимъ домомъ и кличуть: Най жие король Италіи! Я принявъ ихъ депутацію, котра впевнила, що лишь мале обидженье памяти батька ôтчины выстане, щобы цѣле населенье римске получило ся до однодушнои манифестаціи патріотичнои. — Черезъ цѣлый день не смѣвъ показати ся нѣ одинъ паломникъ на улицяхъ Риму, бо розъяренье людей дôйшло до того, що не зважали на народнôсть и сейчасъ били. Таке мало лучити ся одному Мадярови. Власти мусѣли зъ найбôльшою енерґією хоронити передъ напастею не лишь людей, але и будынки, на котрыхъ були папскй ôзнаки.

На другій день не лучили ся по улицяхъ вже нѣякй бôльше ярй демонстраціи. Нарôдъ громадно ишовъ на Пантеонъ та пôдписувавъ ся въ книзѣ памятковôй при гробѣ Віктора Емануила. Поліція вывезла до границѣ двохъ арештованыхъ Французôвъ, а рôвножь и самй паломники тихцемъ дуже рано выѣзджають зъ Риму. Въ иншихъ мѣстахъ Италіи ôдбулись рôвножь подôбнй антиклерикальнй и либеральнй демонстраціи, а синдикаты мѣскй повысылали до короля Гумберта телеґрамы, въ котрыхъ ганять провокацію французскихъ паломникôвъ.

Секретарь папскій Рамполя зганивъ въ имени папы тй французскй провокаціи и высказавъ повне признанье властямъ правительственнымъ за ихъ тактовне поведенье. Зô стороны французскихъ паломникôвъ вышло рôвножь заявленье жалю, що такій чинъ доконали три нерозумнй молодй люде та тымъ самымъ и представили цѣлый французскій нарôдъ въ злôмъ свѣтлѣ. Французскій посолъ при Квіріналѣ явивъ ся у міністра справъ внутрѣшныхъ и высказавъ въ имени правительства жаль, що французскй паломники ôдважились на таку нерозважну провокацію. Міністеръ подякувавъ за сй заявленя а заразомъ додавъ, що чей нѣхто не буде осуджати зъ промахôвъ трехъ людей успособленье цѣлого народу, котрый проливавъ кровь за Италію.

Зъ Парижа доносять, що на вѣсть о тôй пригодѣ зôйшли ся міністры на нараду пôдъ проводомъ міністра-президента Фреісінета та порѣшили взвати французскихъ пралатôвъ, щобы они не выѣздили до Риму черезъ якій часъ и не прилучались до паломничихъ вандрôвокъ зъ огляду на сй послѣдний демонстраціи. Міністеръ судôвництва и вѣроисповѣданъ Фалієръ повѣдомить обѣжникомъ пралатôвъ о сѣмъ рѣшеню рады міністеріяльнои.

Король Гумбертъ принявъ телеґрамы ôдъ италійскихъ мѣстъ вѣчливо и ôдповѣвъ телеґрафічно бурмістрови Риму.

Дописи „Дѣла“.

Зъ Рогатинщины.

(Вечерокъ „дванацятки“ въ Рогатинѣ.)

Вечерокъ „дванацятки“ въ Рогатинѣ (21. вересня) ôдбувъ ся не инакше, якъ всѣ еи вечерки въ сегорôчнôмъ сезонѣ. Дванацятка спѣвала пôдъ управою п. Ост. Нижанкôвского и — спѣвала очевидно добре, тôлько жь вже здекомплетованою она до насъ явила ся. Черезъ неприѣздъ найлучшихъ силъ (якъ п. п. Шиманьскій, Берестъ, Дрималыкъ, Леонтовичь и Красицкій), черезъ довгу тритыждневу дорогу, тôлько недôспаныхъ ночей и надмѣрну працю горла — она дуже була ослаблена. Коли въ „piano“ оставъ ся все ще таки першѣстный артизмъ, то „forte“ не выходило добрымъ. Зъ Вахняниновоґо „Боевого хору“ остала пародія, хочь и повторено сей хоръ на жаданє публики. Въ прочихъ хорахъ „дванацятка“ тримала ся добре, загально сподобавъ ся польскій хоръ Рудковского Niema porady а три народнй пѣснѣ гармонізований Цетнарьскимъ зробили своѣ ефектъ. На домаганье публики додано „Закувала та сива зозуля“ Нѣщиньского. Хорамъ акомпаніювала п-на Ст. Савчиньска. Скажу отверто: она лучшою а навѣть дуже доброю есть сольо-піаністкою, а не такъ доброю акомпаніяторкою. А може се першій разъ лучилась ѣй нагода обняти акомпаніяментъ? — въ такôмъ разѣ она вывязала ся зъ своеѣ задачѣ дуже добре. Вступне слово выголосивъ о. Яворскій зъ Путятинець такъ гарне, якъ рѣдко почути на нашихъ вечеркахъ; жаль, що неможемо подати его въ цѣлости. П. Лопатиньскій декламувавъ Шевченкове „Посланіе“ знаменито, та що зъ того, коли видимо наша публика не розумѣе сего, навѣть и не любить слухати такъ поважнои декламаціи. Се повинно бути на будуче „memento“ при укладаню проґрамы. Проґрама заповѣла намъ ще гру на цитрѣ п-на Купчиньского. Читали и чули мы про него богато та й теперь приѣхали зъ надѣею почути сего музика-артиста. На жаль естрада стояла пусткою; той самъ завôдъ, якій судивъ ся Станіславову, Коломыи и Черновцяхъ — судивсь и намъ... Спѣвавъ ще Лисенкову „Мялованку“ и „Вечеръ“ п. Романовскій. Коли радй-бъ мы и неба — якъ то кажуть — прихилити ему, то въ першôй лінія бажаемо, щобы не бравъ ся до сольо-спѣву, впрочôмъ въ хорѣ есть ôнъ знаменитою силою.

Публики явилось дуже много, а була се сама руска публика. Для театру пôслано netto 60 зр. Танцѣ тревали до бѣлои днины въ веселôмъ та щирôмъ кружку. И въ танцяхъ „дванацятка“ верховодила; не хотѣлось вѣрити, що тй люде вже четвертый тыждень въ дорозѣ, — справдѣ немовъ изъ стали укований.

Скôнчивъ бы я, коли-бъ не оденъ цѣкавый епізодъ, а власне ôнъ — комічна сторона вечерка „дванацятки“ въ Рогатинѣ. Очевидно, позважаный читателю, не дивуй ся дуже що такій куріозъ въ загалѣ въ Европѣ можливый; робимо згадку о тôмъ въ обовязку дневникарского, а при тôмъ може... може и Григорій Григорієвичь зужитѣуе сей матеріялъ до написаня комедіи...

Супротивъ вечерка „дванацятки“ зробила тутешна польска т. зв. интеліґенція зовсѣмъ резолютный „страйкъ“. Якъ подають, мало стати ся се тому, що день передъ вечеркомъ, на ювилейнôмъ пирѣ рогатиньского пароха о. Дзерозича выголошено слôвъ кôлька, изъ-за котрыхъ „интеліґенція“ муха засѣла на нôсъ. Вже бувъ скôнчивъ ся офіціяльный пиръ ювилейный, говорило ся богато, якъ звичайно при такихъ нагодахъ. Але тыхъ справъ, котрй найдужше намъ допѣкають, значить спорôвъ національныхъ, справъ просвѣтныхъ и економічныхъ, нѣхто не хотѣвъ доторкнути ся. Власне въ такôй тактицѣ де хто въ насъ добачуе „вырозумѣлôсть и тактъ політичный“, а сей, по ихъ думцѣ, велить нѣкого не доторкнутись и словомъ, не провокувати серіознѣйшои дискусіи по-за бесѣду о жнивахъ, погодѣ и вôйнѣ, вôбаци наказуе всѣ поважнѣйшй и глубшого мысленя вымагаючй справы обходити немовь зависнѣле яйце. На тôмъ ювілею въ особнôй комнатѣ засѣла „дванацятка“. Помалу зôбралось коло неи много нашихъ патріотôвъ та й тутъ пôйшла ожевлена, певно много серіознѣйша дискусія. Мѣжь тымъ о. Г. пôднѣсъ тоастъ въ честь „дванацятки“, по тôмъ она ôдспѣвала „Ще не вмерла “Украина“ при грімкихъ оплескахъ присутныхъ. Опôсля забравъ слово москвофілъ д-ръ Дз., заявляючи що и ôнъ спѣвавъ сей гимнъ, бо може пôдписати ся на змѣстъ его, ôддавъ приналежну честь „дванацятцѣ“ за те, що такъ достойно понесла на захôдъ славу имени и пѣснѣ рускои, и тоаструвавъ въ честь спѣвакôвъ. Въ ôдповѣдь на те провôдникъ „дванацятки“ п. Партицкій пôднѣсъ чарку въ честь и на згоду всѣхъ рускихъ партій „пôдъ теперѣшну хвилю, хвилю такъ важку, бо зô всѣхъ сторôнъ напирають на насъ коли леда хвиля *хтось третій злигить ся, що насъ выекспльоатуе и зруйнуе економічно*. Въ насъ — казавъ бесѣдникъ — есть дуже много матеріялу до сварнѣ, але й богато точокъ спôльныхъ, на котрыхъ можемо й мусимо зôйти ся...“ Тй слова пôдхопивъ д-ръ Маньковскій, адвокатъ переважно хлопскій, и звѣвъ рейвахъ, що въ словахъ тыхъ мѣстить ся атентатъ на польску націю, що слова тй направлений противъ Полякôвъ... До того крику не тяжко було знайти кумпанію, — въ Рогатинѣ панкôвъ тьма тьмуща, до того невеличке глупе мѣсточко — самъ добрый ґрунтъ до попису. Тутъ акомпаніяментъ обняло такъ зване „интеліґентне“ тутешне польске жѣноцтво; въ 24. годинахъ оно потрафить зробити зъ мухи вола. Такъ стало ся и симъ разомъ. Конець-кôнцѣвъ въ день вечерка тутешнй Поляки по добôмъ снѣданю у Маркса порѣшили застрайкувати. Очевидно оброблений крикунами мотивы выглядали дуже грôзно и въ такôй блягерскôй постати дôстали ся до Gazet-ы Narodow-ои ч-ръ 233. Дивне диво, що тй самй люде, котрѣ объѣхали цѣлу Галичину, котрыхъ бесѣды ентузіязмъ выкликували на Мазурщинѣ, — дôстали ôдъ кореспондента згаданои ґазеты закидъ, що ихъ поступованье було „niewłaściwe“...

Але и безъ тыхъ быстроумныхъ політиковъ вечерокъ выпавъ величаво. Дохôдъ для театру, якъ на Рогатинъ, величезный, а при тôмъ самосвѣдомôсть, що все мы зробили самй о своихъ силахъ.

Появивъ ся ще оденъ закидъ, а то сей, що „дванацятка“ не всѣ тоасты выповняла спѣвомъ. По нашôй думцѣ годѣ когось силувати, або и взагалѣ домагати ся ôдъ кого-небудь, щобы тому або иншому выспѣвувавъ „многая лѣта“. Се треба полишити необмеженôй, свобôднôй воли кождого зъ особна.

К. С. К.

Зъ судовои салѣ.

Въ послѣднôй каденціи судôвъ присяглыхъ въ Коломыи межи иншими справами, розбирала ся также справа замордования на веснѣ того року начальника громады Стецевы, снятинского повѣта, честного Федора Королюка. Хто бувъ той Королюкъ, то окрестнôсть снятинска добре его знае, а дальшимъ людямъ скажемъ, що бувъ то одинъ зъ немногихъ нашихъ селянъ патріотôвъ, понимаючій добре свое становиско яко начальникъ громады, яко обыватель австрійскои конституційнои державы и яко Русинъ — выступавъ всюда и все въ справахъ народныхъ, не обавляючись нѣкого нѣколи. Памятнй его слова, высказанй на вѣчу въ Коломыи передъ выборами послôвъ до рады державнои коли було пôднесено, щобы вôйтôвъ не выбирати на правыборцѣвъ, бо они зависимй. Пок. Королюкъ сказавъ, що то неправда, бо лишь такй вôйты зависимй, котрй марнують и крадуть добро громадске, а котрй ведуть ся честно, то суть цѣлкомъ независимй. Въ кôлька мѣсяцѣвъ потôмъ погибъ ôнъ ôдъ руки свого власного громадянина Русина, котрому ôнъ не разъ добре робивъ, бо якъ зъ розправы показало ся, прийнявъ того розбôйника за вартôвника громадского.

До розправы покликано було 8 свѣдкôвъ селянъ изъ Стецевы.

Дѣяло ся то 25 н. ст. мая с. р. въ день теплого Николы въ Стецевѣ. Обжалованый Андрей Левчукъ, господарь зъ Стецевы, жонатый, отець 2 дѣтей, два разы караный, признавъ, що въ спорѣ зъ сусѣдомъ о межу вышовъ на поле де зôбрала ся комісія для залагодженя спору и взявъ зъ собою нôжъ, зробленый зъ косы, длятого, що хотѣвъ ити въ паньскій лугъ красти лозину. Вôйта зъ присяжнымъ заставъ уже на спôрнôмъ мѣсци, а коли вôйтъ выслухавъ свѣдкôвъ и розпôзнавъ зъ мапы, де мала бути межа, казавъ присяжному зробити сапою ровець, яко межу межи спорячими, а обжалованый почавъ ногою назадъ загортати той ровець. Тогды вôйтъ Королюкъ вôзвавъ его, щобы залишивъ то, а сли чуе ся покривдженый, може удати ся до суду въ Снятинѣ и выточити провізорію, але Левчукъ того не послухавъ и дальше свое робивъ. Коли-жь вôйтъ приблизивъ ся до него и сказавъ, щобы уступивъ ся, Андрей Левчукъ выхопивъ зъ рукава свого сердака нôжъ и пхнувъ нимъ Королюка въ грудь. Нôжь зсунувъ ся по ребрѣ въ жолудокъ и завдавъ смертельну рану, въ наслѣдокъ которои Федоръ Королюкъ, мимо скорои помочи лѣкарскои, на другій день житье закôнчивъ. По доконаню того страшного чину обжалованый Андрей Левчукъ утѣкъ до дому своеи сестры, ухопивъ косу сторцомъ набиту и выбѣгъ на село зъ крикомъ: „Горать! вже мы вôйта справивъ! — потôмъ побѣгъ до суду въ Снятинѣ и тамъ признавъ ся до свого злочинства.

Судьѣ присяжнй узнали того дикого чоловѣка виннымъ, а трибуналъ засудивъ его на 8 лѣтъ тяжкои вязницѣ зъ постомъ въ темници кождого мѣсяця въ тôмъ дни, въ котрôмъ ôнъ сповнивъ тое страшне убійство.

(*Рус. Рада.*)

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ угорскôмъ парламентѣ прийшло до манифестаціи зъ нагоды зелѣзничои пригоды пôдъ Розенталь. Президентъ палаты забравъ голосъ и заявивъ, що сеи зелѣзничои пригоды не треба уважати атентатомъ анѣ въ політичнôмъ, анѣ въ особистôмъ змыслѣ, бо чейже на Угорщинѣ и въ цѣлôй австрійскôй монархіи не знайшовъ бы ся такій чоловѣкъ, котрый мôгъ бы выконати атентатъ на житье доброго а для всѣхъ народностей справедливого цѣсаря, котрый стоить въ оборонѣ права кождои одиницѣ. Коли однакъ мимо того такій случай ставъ ся, то палата депутатôвъ певно згодить ся высказати свое велике обуренье зъ однои а подяку для провидѣня зъ другои стороны. Президентъ внѣсъ, щобы міністеръ-президентъ предложивъ цѣсареви въ имени палаты ухвалу въ тôмъ дусѣ. За симъ внесеньемъ заявивъ ся также посолъ Уґронъ зô стороны скрайнои лѣвицѣ, а то цѣла палата приняла се заявленье оплесками. Внесенье принято одноголосно.

За-для значного зредукованя жаданъ міністра вôйны донесли деякй ґазеты, що се буде мати уемный вплывъ на авансъ армiи въ падолистѣ и ôнъ выпаде слабше, якъ звычайно. Правительственный дневникъ Nemzet каже, що се донесенье зовсѣмъ неправдиве. Супротивъ первѣстно установленыхъ позицій спôльного буджету предпринято певно досыть значнй редукціи, але сй знижения не стоять въ нѣякôй звязи зъ авансомъ армiи.

Зъ Копенгаґи доносять, царь и цариця а также король и королева грецкй приѣдуть зъ своими родинами вô второкъ до Фреденсборґу. Деякй ґазеты нѣмецкй лучать въ тымъ вѣсть, що царь вертаючи на початку падолиста до Россіи ôдвѣдае цѣсаря нѣмецкого въ Берлинѣ, але поки що иншй ґазеты дементують сю вѣсть.

Брукcельскій Nord про теперѣшну ситуацію пише, що вже ôдъ пôвъ столѣтія не бувъ загалъ пôдъ такимъ враженьемъ супокою и безпечности якъ теперь. Навѣть гостина французской фльоты въ Кронштадѣ не подала такои успокоюючои поруки мира, якъ послѣдна бесѣда Рібота и канцлера Капрівіого о французско-россійскôмъ алиянсѣ, въ котрыхъ выходить, що сей алиянсъ не непокоить европейскои ситуаціи політичнои, а противно причиняе ся до того, що назадъ привертае захитану давнѣйшими ôдносинами рôвновагу.

—

Зъѣздъ короля румуньского Кароля зъ королемъ италійскимъ Гумбертомъ въ Монци, помимо офиціяльныхъ заперечень, певно мае політичне значѣнье и свѣдчить о тôмъ присутнôсть маркграфа Рудініого. О предметѣ нарадъ суть дотеперь лишь самі здогады. Одні гадають, що король Кароль не залишивъ свого намѣру абдикувати и надъ тою справою нараджуесь зъ италійскимъ королемъ; другі знову кажуть, що розходить ся о приступленье Румуніи до тридержавного союза. Другій здогадъ есть тымъ бôльше правдоподôбный, бо король Кароль поѣде по зъѣздѣ въ Монци до Берлина, щобы побачитись зъ цѣсаремъ нѣмецкимъ.

Конгресъ студентôвъ въ Джюрджевѣ, що ôдбувавъ засѣданье минувшои недѣлѣ и на котрый запрошено делегатôвъ зъ всѣхъ краѣвъ балканьского пôвъострову — переминувъ зовсѣмъ тихо. На конгресѣ мали пояснити, що конфедеренція балканьскихъ державъ зарадила бы натискови великихъ державъ европейскихъ. И дѣйстно на внесенье грецкого делегата Радоса выбраный комітетъ мае выготовити статуты для союза студентôвъ розширеного у всѣхъ державахъ балканьского пôвъострову. Сей союзъ мае бути початкомъ до тѣсного сполучения всѣхъ балканьскихъ державъ и державъ долѣшного Дунаю. Сербскі студенты, котрыхъ речникомъ бувъ студентъ Старчевичь, мають бути не дуже вдоволені зъ конгресу въ Джюрджевѣ, якъ се можна замѣтити зъ бѣлградскихъ дневникôвъ.

—

Пôсля вѣстей надôйшовшихъ зъ Константинополя новый турецкій кабінетъ старае ся вынищити корупцію середъ турецкихъ урядникôвъ. Наслѣдкомъ сего сильна опозиція зъорганизувалась супротивъ великого везира Джевета-пашѣ. Она знайде впливовыхъ союзникôвъ якъ въ самôй Портѣ, такъ въ султаньской палатѣ и на провінціи, отже въ цѣлôй державѣ. Они хапають ся всѣхъ средствъ и интригъ, щобы великого везира усунути зъ его становища.

Пôсля донесеня зъ Константинополя на остатный циркуляръ Порты въ справѣ морскихъ проливôвъ а взглядно въ справѣ переѣзду россійскихъ пароходôвъ военныхъ черезъ Дарданелѣ прийшли вже ôдповѣди ôдъ Австро-Угорщины, Нѣмеччины и Италіи. Они звучать майже одинаково на стôлько, що всѣ тѣ правительства приняли циркуляръ до вѣдомости. Жадна зъ тыхъ державъ не лучила зъ тою справою якого дипльоматичного конфлікту. На ôдповѣдь Англіи ще ждуть и небавкомъ вже мае она надôйти та буде заключати ся въ тыхъ самыхъ рамцяхъ, що ôдповѣди середно-европейскихъ державъ.

НОВИНКИ.

— **На нинѣшныхъ картахъ адресовыхъ** есть зазначено, до якого часу хто заплативъ а взглядно які залеглости за рôкъ минувшій. Вп. передплатники, котрі заплатили до кôнця року, не мають нѣякого зазначеня.

— **День имянинъ цѣсарскихъ** обходжено вчера у Львовѣ торжественными богослуженями въ тутешныхъ церквахъ и костелахъ. Въ архикатедральнôй церкви св. Юра ôдправлявъ богослуженье еп. Юліянъ Купловскій.

— **Дирекція руско народного театру,** прислала намъ слѣдуюче оголошенье: „Молоді панночки-Русинки, зъ голосомъ до спѣву, бажаючі ôддати ся званю драматичному, найдуть умѣщенье въ руско народнôмъ театрѣ пôдъ зарядомъ Ив. Баберовича. Зголошувати ся до дирекціи театру письменно зъ долученьемъ фотографіи". Мѣстячи се оголошенье не можемо не высказати надѣѣ, що межи нашими панночками найдуть ся охочі, котрі бы посвятили ся сему званю а тымъ забезпечили собѣ въ тяжкихъ теперѣшныхъ часахъ матеріяльный бытъ. У насъ же доволѣ убогои женьскои молодѣжи и сиротъ, котрі дуже тяжко мусять боротись зъ рôзными злиднями.

— **Зъѣздъ радикалôвъ и радикалокъ рускихъ** почавъ ся въ суботу, тревавъ черезъ недѣлю ôдъ 9 ои годины рано зъ кôлькогодинною перервою до вечера, тягнесь дальше нинѣ, и если не скôнчить ся сегодня вечеромъ, то буде радити ще й завтра. Зъѣздъ радикальный ôдбувае ся въ великôй сали „Народного Дому", котру управляючій совѣтъ ôдступивъ дуже радо на тыхъ кôлька днѣвъ зъѣзду. Въ зъѣздѣ берутъ зъ виднѣйшихъ радикалôвъ участь: ветеранъ и провôдникъ партіи п. Мих. Павликъ; п. Иванъ Франко, директоръ „Гуцульскои Спôлки" коломыйскои п. Ил. Герасимовичъ и бувшій кандидатъ на посла до рады державнои д-ръ Сев. Даниловичъ. Прочі члены зъѣзду — по найбôльше молодѣжь, кôлька поступовыхъ женщинъ и одинъ селянинъ чи мѣщанинъ. Всѣхъ участникôвъ зъѣзду мае бути около 40. Нарады ведуть ся довѣрочно а участники зобовязались до строгои тайны. Лишь до Kurjer-a Lwowsk-ого нинѣ подали, що въ суботу зъѣздъ полагодивъ справы формальні, а въ недѣлю справу організаціи партіи и справу выдавництва газеты „Народ"

— **Проф. Вол. Шухевичь** подужавъ зъ тифусу, однакъ потôмъ показалась потреба дуже болеснои операціи, котру щасливо доконано онегды. Въ наслѣдокъ того ôнъ ще довшій часъ лôжка опустити не буде мôгъ, а тымъ самымъ и близшого справозданя яко дѣловодчикъ въ справѣ памятника бл. п. Вол. Барвѣнского не буде мôгъ подати. На успокоенье Вп. Землякôвъ подае лише до вѣдомости, що остаточне поладженье ôдлитя готового въ глинѣ памятника пертрактуе не лише комітетъ але и братъ покôйного Вп. посолъ Олександеръ Барвѣньскій та що фонды суть зложені въ касѣ товариства „Просвѣта".

— **Выставу огородниче-пчôльничу у Львовѣ** замкнено вчора о 4 годинѣ по полудни. По закрытю выставы наступила роздача нагородъ признаныхъ выставляючимъ.

— **Управляючій совѣтъ „Народного Дому"** розписуе конкурсъ на одну опорожнену стіпендію бл. п. Николая Панковича въ сумѣ 60 зр., призначену для свояка бл. п. Николая Панковича а въ недостатку такого для ученика, родженого въ Милошевичахъ або и для иншого якого ученика рускои народности, бѣдного, учащаючого до IV клясы шкôлъ народныхъ, до шкôлъ гімназіяльныхъ або реальныхъ. Петентъ мае выказати ся свѣдоцтвомъ шкôльнымъ, метрикою и свѣдоцтвомъ убожества. Подания треба вносити на руки дотычнои шкôльнои власти до управляючого совѣта „Народного Дому" найдальше до 30 н. ст. падолиста 1891 р.

— **Основанье ческого теольогічного факультету въ Празѣ.** Якъ Wiener Ztg. доносить, именувавъ цѣсарь розпоряджѣньемъ зъ 28 н. ст. вересня кôлькохъ професорôвъ теольогіи для прагского ческого університету, чимъ ческій выдѣлъ теольогічный при сѣмъ університетѣ активовано. Звычайными професорами именовані: д-ръ Кадеравекъ для фільософіи, д-ръ Криштуфекъ для исторіи церковнои и д-ръ Горакъ для пасторальнои а надзвычайными професорами: д-ръ Сикора для екзегетики, Пахта для догматики и д-ръ Бжесталь для моральнои.

— **Зъ Залѣщицкого пишуть намъ:** Дня 20 с. м. попращали мы нашъ народный театръ, та доси нѣхто не здобувъ ся написати про побутъ его въ Залѣщикахъ. Боюсь критики, на ладъ Гусятиньскои, бо — на мою некомпетентну думку — радше де що промовчати, якъ критикуючи попасти въ пôдозрѣнье не безсторонности. Нашъ глухій кутъ радо повитавъ рускій народный театръ, а пращавъ его зъ жалемъ. Саля театральна була пересѣчно биткомъ набита, а се чей найлѣпшій доказъ, що якъ дирекція такъ режисеръ и артисты не жалували труду тяжкого, щобы совѣстно и умѣло вывязати ся зъ своеи задачѣ. А додамь и те, що персоналъ нашого театру здобувъ собѣ дуже поважнымъ поведеньемъ и по-за сценою широку симпатію. — *Малинчинъ.*

— **Огнѣ.** До двохъ тыжднѣвъ громаду Свидову пôдъ Тлустымъ навѣстивъ ажь пять разôвъ, а сусѣдне село Антонôвку два разы огонь. Въ Свидовôй згорѣло 7 господарствъ а въ Антонôвцѣ 8 вразъ зъ припасами збôжа и пашѣ за цѣлый рôкъ. Кождымъ разомъ огонь здесь бувъ пôдложеный злочинною рукою и се выкликало середъ селянъ великій переполохъ. Въ кождôмъ зъ тыхъ нещасть дôзнали обѣ громады щирои помочи ôдъ мешканцѣвъ сусѣдного мѣсточка Тлустого, котрі пôдъ проводомъ своего бурмістра п. Вайнберга вразъ изъ приборами до гашеня поспѣшали и лише ихъ ратункови треба дякувати, що огонь дальше не розширивъ ся.

— **Нову бібліотеку въ Красичинѣ** посвятивъ 24. н. ст. вересня епископъ кс. Гриневецкій при спôвучасти духовеньства латиньского и въ присутности фундатора кн. Адама Сапѣги и зôбранои родины. Величезна саля бібліотеки оклеплена на зелѣзныхъ вязаняхъ выглядае дуже гарно. На другій рôкъ мае бути выкôнченый и архивъ. Бібліотека красичиньска числить бôльше якъ 10.000 творôвъ въ 15.000 томахъ а архивъ обнимае 40.000 штукъ листôвъ и актôвъ, ôдносячихъ ся переважно до родины Сапѣгôвъ.

— **Польскі магнаты** починають купувати маетности на Буковинѣ. Недавно закупивъ гр. Ланцкороньскій величезні добра Чернавку, теперь же, якъ пише черновецка Gaz. Pol., кн. Адамъ Сапѣга мае купити маетнôсть Глибоку и пôдписавъ уже угодові пунктаціи. Кн. Сапѣга купуе сі добра для своего зятя п. Жултовского. При сѣй нагодѣ подае Gaz. Pol., що на Буковинѣ есть теперь 13 маетностей на продажъ.

— **Испыты кваліфікаційні** въ мужескôй семинаріи въ Рашевѣ выпали дуже добре. Зъ 15. кандидатôвъ и 3 кандидатокъ здали всѣ.

— **Испыты однорôчныхъ охотникôвъ въ Черновцяхъ** ôдбули ся минувшого тыждня. До испыту зголосило ся 20 охотникôвъ а зъ нихъ здало испытъ 12.

— **Процесъ противъ Зигмунта Вельта** секретаря касы хорыхъ въ Черновцяхъ, о чôмъ мы послѣдного разу писали, закôнчивъ ся въ четверъ. Трибуналъ увôльнивъ обжалованого ôдъ закиду спроневѣреня, натомѣсть призанавъ его виннымъ крадежи 3 зр. 40 кр и засудивъ на 14 днѣвъ арешту. Вельтъ внѣсъ зажаленье неважности.

— **Зъѣздъ австрійскихъ инжинірôвъ и архитектôвъ** ôдбуде ся ôдъ 5 до 8 н. ст. жовтня у Вѣдни. Мѣжь иншими справами мае зъѣздъ радити надъ испытами державными и справою призананя окôнченымъ техникамъ титулу докторского. Такожь становище техникôвъ въ службѣ державнôй и въ публичнôмъ житю, якъ такожъ зрôвнанье шкôлъ політехнічныхъ зъ університетами находить ся въ програмѣ нарадъ.

— **Конгресъ въ Бернѣ швайцарскôмъ** въ справѣ нещастныхъ случаѣвъ въ фабрикахъ и копальняхъ принявъ слѣдуючі резолюціи: Конгресъ буде на будуче называти ся „конгресомъ и сталымъ комітетомъ для случаѣвъ калѣцтва въ заведеняхъ фабричныхъ и забезпеченя соціяльного". Духъ часôвъ теперѣшныхъ приказуе зъ конечности зараджувати на скôлько можна нещастнымъ пригодамъ и хоробамъ ôдповѣдными средствами. Длятого поручае ся, щобы въ справѣ средствъ зарадчихъ дѣяльнôсть приватна получена була зъ дѣяльностью поодинокихъ товариствъ асекураційныхъ и державы. Що до вынагороды, конечне есть, щобы удѣляти ея въ дорозѣ асекураціи. Конгресъ вказуе на те, щобы легке ушкодженье тѣла робôтникôвъ получити зъ забезпеченьемъ ôдъ хоробы а въ краяхъ, котрі хотять завести у себе обовязательне забезпеченье робôтникôвъ, поручае ся забезпеченье се получити зъ забезпеченемъ ôдъ тяжкого окалѣченя и хоробы, выкликанои фаховымъ занятьемъ.

— Въ Угорщинѣ занѣсъ міністеръ Барошъ **монополь на продажь газетъ по зелѣзницяхъ** и надавъ право продажи тои англійскôй фірмѣ „Парагонъ". Коли по кôлькохъ тыжднихъ дневникъ Magyar Hirlap критикувавъ остро поступованье міністра Бароша въ справѣ удержавненя деякихъ зелѣзницъ, переслала фірма „Парагонъ" експедиціи денника завѣдомленье, що она не буде бôльше продавати Magyar Hirlap-а по двôрцихъ зелѣзничихъ. Magyar Hirlap есть одною зъ найбôльше розширеныхъ газетъ на Угорщинѣ и по двôрцахъ розпродувало ся его до 5000 примѣрникôвъ денно. Редакторъ дневника зажадавъ поясненъ ôдъ „Парагона", але того ему ôдмовлено. Длятого редакція выдала особну ôдозву, де заповѣдае, що на будуче буде роздавати ся Magyar Hirlap по двôрцяхъ зелѣзничихъ за дармо.

— **Технічне образованье въ Россіи.** Россійске міністерство просвѣты хоче цѣлковито змѣнити систему наукъ въ школахъ технічныхъ и въ институтѣ технольогічнôмъ а то въ той способъ, щобы ихъ переобразувати на школы практичні. Длятого задумуе міністерь позволити, щобы до тыхъ заведень вôльно було принимати ученикôвъ 12-лѣтныхъ, котрі бы по зложеню испыту зъ двохлѣтного курсу наукъ шкôлъ реальныхъ працювали въ робôтняхъ до 18 року житя по 7 годинъ денно а вечеромъ слухали черезъ 2 годины выкладôвъ теоретичныхъ. По скôнченôмъ 18 роцѣ житя и зложеню испыту переходять ученики на высші курсы институту технольогічного и школы технічнои, де праця въ робôтняхъ сходить до двохъ годинъ а выклады теоретичні тревають 6 годинъ.

— **Статистика кримінальна Италіи** выказуе найбôльші числа зъ усѣхъ европейскихъ державъ. Коли на пр. 1888 року було у Франціи 560 убійствъ мужа, въ Нѣмеччинѣ 382 а въ Англіи 171 то въ Италіи записано 2574 такихъ случаѣвъ. Въ роцѣ 1889 записала урядова статистика 2611 убійствъ а 72.948 тяжкихъ або легкихъ ранъ, котрі не потягнули за собою смерти. Выказъ зъ послѣдного року ще не покôнченый але то певно, що число убійствъ зросло. Генеральный директоръ статистики въ Италіи Бодіо, кôнчить свое справозданье сими словами: „Се величезне число убійствъ и злочинствъ страшне и есть для Италіи моральною и суспôльною загадкою та вымагае бôльше якъ коли небудь того, щобы правительство вглянуло въ сю справу."

— **100.000 зр. и 50.000 зр.** выносять обѣ головні выграні великои пражскои льотеріи. Звертаемо увагу нашихъ читателѣвъ, що тягненье наступить вже 15 н. ст. жовтня.

— **Дрôбні вѣсти.** Цѣсарь дарувавъ громадѣ Далѣева повѣта скалôцкого 50 зр. на будову школы. — Въ Перемышли завязавъ ся сими днями кружокъ науковый. — Торжественне отворенье року шкôльного 1891/2 на університетѣ краковскôмъ ôдбуде ся 6 н. ст. жовтня. — Маршалокъ краевый кн. Евст. Сангушко повернувъ зъ Кракова до Львова. — Выставу прагску оглянуло до 1 н. ст. жовтня 2,103.678 осôбъ за платными білетами.

Вѣсти зъ Еп. Перемыской.

На конкурсъ зъ речинцемъ до 1 н. ст. грудня 1891 выставлена парохія Синява дек. ярославского.

Еп. консисторія оголошуе конкурсъ до ч. 4602 на посаду катихита при 5-клясовôй школѣ мужескôй въ Яворовѣ зъ платою 500 зр., 10% додаткомъ на мешканье и пятилѣтными додатками по 50 зр. Подания треба вносити до окружнои рады шкôльнои въ Яворовѣ до кôнця жовтня.

Намѣстництво продовжило дотацію 300 зр. рôчно на дальшій одинъ рôкъ сотрудникови пароха въ Боднарцѣ дек. бôцкого а такожь призволило на дотацію 300 зр. для надатись мьючого сотрудника знемощѣлому пароxови о. Вас. Криницкому въ Лѣнинѣ великôй на часъ его душпастырованя.

Грамоту на професора религіи при гімназіи въ Перемышли одержавъ о. Ив. Савчинъ дотеперѣшный завѣдатель въ Рябôмъ.

Именованый другимъ проповѣдникомъ при катедральнôмъ храмѣ въ Перемышли о. Андр. Децко.

Похвальну грамоту за ревну дѣяльнôсть на поли шкôльництва одержавъ о. Павло Винницкій парохъ въ Грушатичахъ.

До греко-кат. семинаріи духовнои на 1891/2 рôкъ приняті: 1) на IV рôкъ: Волод. Чеховичь, Игн. Мохнацкій, Ант. Скобельскій, Алекс. Гумецкій; 2) на III рôкъ: Петро Лучечко, Юл. Фолисъ, Ив. Ольшаньскій; 3) на II рôкъ: Іос. Сѣкираньскій, Вас. Мацюракъ, Ник. Коропась, Алекс. Паславскій, Мих. Ильницкій, Мар. Чирниньскій, Петро Микилята, Ант. Миколаевичь, Мих. Пирожокъ, Ник. Пôдгорецкій; 4) на I рôкъ: Григ. Иванницкій, Ник. Поляньскій, Іос. Кишакевичь, Ив. Хилякъ, Ив. Фекула, Мих. Плювакъ, Мих. Федевичь, Вас. Клѣшь, Ор. Конистяньскій, Волод. Мохнацкій; 5) цертифікатомъ надѣлені: Ор. Гнатишакъ, Алекс. Ладижиньскій, Іос. Хованець, Сим. Чижовичь, Рсм. Крушиньскій, Левъ Нестеровичь, Кир. Пирожокъ, Григ. Романець, Ник. Гичко, Іос. Караванъ, Конст. Миколаевичь, Евст. Кушнѣрь, Филяр. Ортиньскій, Волод. Венгриновичь, Ник. Савчинъ, Ор. Гандякъ, Ив. Боберскій, Ив. Товарницкій, Ив. Менциньскій, Зах. Федашь; 6) условно на IV рôкъ до перемыскои семинаріи приняті: Дим. Марковъ, Ал. Грицикъ, Юл. Яремкевичь, Конст. Федѣвъ, Григ. Косарь и Волод. Гоцкій.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Міністеръ рôльництва именувавъ практиканта рахункового намѣстництва у Львовѣ Алекс. Гнедінгера и адъюнкта податкового при головнôмъ урядѣ податковôмъ въ Краковѣ, Ив. Скульского асистентами рахунковыми а калькулянта рахункового при намѣстництвѣ у Львовѣ Волод. Леліо практикантомъ рахунковымъ при дирекціи доменъ и лѣсôвъ.

— **Конкурсы.** Выдѣлъ краевый оголошуе конкурсъ на мѣсце одного апліканта при краевôмъ архивѣ актôвъ городскихъ и земскихъ у Львовѣ зъ рôчнымъ адъютумъ 300 зр. О посаду сю можуть старати ся слухателѣ львôвского університету выдѣлу историчного або историчноправничого. Речинець до внесеня поданъ назначеный до 31 н. ст. жовтня. — Окружна рада шкôльна въ Надвôрнôй розписуе конкурсъ на посады учительскі при школахъ статовыхъ зъ платнею 400 зр. въ Саджавцѣ и Ославахъ зъ речинцемъ до 8 н. ст. падолиста. — Окружна рада шкôльна въ Ялѣ розписуе конкурсъ на посады учителѣвъ при школахъ въ рускимъ языкомъ выкладовымъ, статовыхъ: въ Грабѣ и Петрушевôй Воли и філіяльныхъ: въ Дошници, Котани, Кромпнôй и Сѣровѣ. — Окружна рада шкôльна въ Бродахъ розписуе конкурсъ на посады учительскі: 1) молодшои учительки при 7-клясовôй школѣ женьскôй въ Бродахъ 2) молодшого учителя при 2-клясовôй школѣ въ Лопатинѣ, обѣ зъ польскимъ языкомъ выкладовымъ; 3) при школахъ статовыхъ: въ Бордуликахъ, Высôцку, Ширевѣ, Серетци и Пѣскахъ та 4) при філіяльныхъ: въ Чистопадахъ, Грималôвцѣ, Голубици, Ясеници, Язлôвчику, Гутищахъ, Литовиску, Орѣхôвчику, Батѣевѣ, Гутѣ пеняцкôй, Кустини, Стиберôвцѣ, Увини и Вербôвчику. Речинець до внесеня поданъ назначеный на 15 н. ст. падолиста.

Просьба на часѣ.

Вже осѣнь. Щастье, що ще она тепла. Бѣднымъ людямъ не доскулюе ще морозъ. Многі ихъ дѣти, школярики и школярки обохъ львôвскихъ руско-народныхъ шкôлъ нашихъ, ходять до школы ще босо и въ легкôмъ лѣтнôмъ одѣню, хочь ранки вже досыть холодні. Не забуваймо, що зъ кождымъ днемъ стае холоднѣйше та що вже теперь належить старатись о теплѣйшу одѣжь та о чоботки для найбѣднѣйшои дѣтворы шкôльнои, щобы при звычайнôмъ недостатку не терпѣла бодай студени и не перерывала зачатои науки. Люде зъ серцемъ дуже ôдчувають нужду львôвскихъ бѣдакôвъ-зарôбникôвъ, котрі зъ кôлькохъ гульденôвъ роздобутыхъ въ мѣсяци, змушені удержувати и выховувати цѣлі родины. Нужда ихъ збôльшаесь зъ кождымъ днемъ бôльшои дорожнѣ у Львовѣ. Розумѣють сю справу дуже добре и патріотичні серця великодушныхъ Добродѣѣвъ товариства „Шкôльна Помôчь" у Львовѣ. Они то рôкъ-рôчно складають частину ощадностей своихъ на престолъ милостинѣ для найдрôбнѣйшои дѣтворы нашои, шукаючои науки въ матернôмъ языцѣ рускôмъ. Обѣ руско-народні школы львôвскі числять сего року звыжь 300 дѣтей, а що найменше двѣ третини сего числа потребують книжокъ, научныхъ приборôвъ, одежѣ и обуви. Пôдписаный выдѣлъ товариства радуесь дуже, що вже рôвночасно зъ сею просьбою може выказати имена найновѣйшихъ членôвъ-добродѣѣвъ товариства „Шкôльна Помôчь у Львовѣ" и сердечно подякувати за надôсланні жертвы. Именно дякуемо прилюдно П. Т. членамъ-Добродѣямъ: о. Петрови Илевичеви въ Вôльхôвци за 2 зр., о. С. Комариньскому въ Лысци за 1 зр., п. П. Кефѣ въ Комарнѣ за 1 зр. 17 кр. и честнôй громадѣ Хôдновичь (на руки п. Е. Мащиньского) за 80 кр. Дай Господи, щобы за хорошимъ примѣромъ сихъ Добродѣѣвъ бѣднои дѣтворы нашои спѣшили и многі другі приятелѣ еи.

За выдѣлъ тов. „Шкôльна Помôчь у Львовѣ."

Гр. Врецьона.

[Почт. редакціи другихъ часописей рускихъ просимо о оголошенье сеи просьбы.]

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 5 жовтня. Цѣсарь ôдвѣдавъ Гр. Таффого. — Вѣсти о конференціи міністерствъ въ справѣ регуляціи валюты суть передчасні.

Райхенбергъ 5 жовтня. Въ справѣ експльозіи арештовано до 60 осôбъ, але значну ихъ часть выпущено заразъ на волю. Зъ Вѣдня прислано спеціяльныхъ агентôвъ поліційныхъ. Розлѣплено оповѣщенье, котрымъ призначаесь 3000 зр. за выкритье злочинця а 1000 зр. за поданье властямъ такихъ вѣстей, котрі бы причинились до выкрыття злочинця.

Брукселя 5 жовтня. При похоронахъ Буланжера була така глота людей, що поліція мусѣла розганяти. Політичнои бесѣды не выголошено.

Ніцца 5 жовтня. При ôдкрытю памятника Гарібальдіого були маніфестаціи въ честь Франціи и Италіи.

НАДОСЛАНЕ.

ИЛЮСТРОВАНИЙ
ЖИТЯ СВЯТЫХЪ
на каждый день въ роцѣ
продають ся оправний по 3.70 зр. зъ пересылкою почтовою. Безъ пересылки и оправы по 3.20 зр. Дôстати можна у Львовѣ въ книгарни Ставропигійской; въ Тернополи и въ Станиславовѣ въ торговли п. Стахевича; въ Коломыи у о. Н. Лепкого; въ Стрыю въ Рускôмъ Касинѣ. Для читалень Брацтвъ церковныхъ и бѣднѣйшихъ селянъ и мѣщанъ цѣна обнижаесь до 2 зр. 50 кр.
Всякі оголошенья приймае выдавець
о. Евгеній Гузарь у Львовѣ
площа св. Юріа ч. 5.

Поѣзды зелѣзничи̂

пôсля часу такъ званого „середно-европейского“ вôдъ 1-го жовтня 1891.

Вôдходять зô Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя: 5·50 рано. Поѣздъ особ. до Стрыя, Хирова, Нового-Санча, Лавочного, Мункача, Будапешту, Станіслвова и Гусятина. — 10·14 передъ полуднемъ. Поѣздъ особовый до Стрыя, Хирова, Сухои, и Станіслвова. — 7·48 въ вечеръ. Поѣздъ особовый до Стрыя. Лавочного, Мункача, Будапешту, Хирова, Сухои, Станіслвова и Гусятина.
Въ напрямѣ до Черновець: 4·48 рано. Поѣздъ особовый до Станіслвова и Коломыѣ. — 8·40 рано Поѣздъ поспѣшный до Станіслвова, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина. — 3·54 по полудни. Поѣздъ особовый до Станіслвова, Черновець, Яссъ и Букарешту. — 9·48 въ вечеръ. Поѣздъ особовый до Станіслвова, Черновець, Сучавы и Гусятина.
Въ напрямѣ до Белзця: 8·49 рано. Поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля. —5·49 по полудни. Поѣздъ мѣшаный до Равы рускои.

Приходять до Львова.

Въ напрямѣ зô Стрыя: 8·31 рано. Поѣздъ особовый зъ Сухои, Хирова, Станіслвова, Будапешту, Мункача, Лавочного и Стрыя. — 3·10 по полуд. Поѣздъ особовый зъ Сухои. Хирова. Гусятина, Станіслвова и Стрыя. — 11·12 въ ночи. Поѣздъ особовый зъ Нового Санча Хирова, Гусятина, Станіслвова, Будапешту, Мункача, Лавочного и Стрыя.
Въ напрямѣ зъ Черновець: 6·17 рано. Поѣздъ особовый зъ Сучавы, Черновець, и Станіслвова; — 1·22 по полудни. Поѣздъ особовый зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Станіслвова. — 7·23 въ вечеръ. Поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Станіслвова и Гусятина. — 11·12 въ ночи. Поѣздъ особовый зъ Коломыѣ, Станіслвова и Гусятина.
Въ напрямѣ зъ Белзця: 7·50 рано. Поѣздъ мѣшаный зъ Равы рускои. — 3·46 по полудни. Поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Афішѣ розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзниць державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна на кождôй стаціи по цѣнѣ 6 кр. за примѣрникъ, — а книжочки въ форматѣ кишеневôмъ по 5 кр. за штуку.

Коли годинникъ часу середно-европейского показує годину 12-ту, то вскаує годинникъ: въ Чернôвцяхъ 12·45, въ Пôдволочискахъ 12·44, въ Сучавѣ 12·44, у Львовѣ 12·35, въ Будапештѣ 12·16, въ Вѣдни 12·06, въ Празѣ 11·58.

Надôслане.

ВСѢХЪ НАУКЪ ЛѢКАРСКИХЪ

Д-ръ ИВАНЪ МОХЪ

по окôнченю студій медичныхъ и по ôдбутôй практицѣ въ головнôмъ шпитали у Вѣдни осѣвъ и практикує

въ Ганачѣвцѣ *коло Перемышлянъ.*

Портретъ Тараса Шевченка.

Цѣна 50 кр.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“.

Надôслане.

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на І-ôмъ поверсѣ.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНИКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (площа св. Духа напротивъ головного одвахту.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні, райсцайги, и т. и. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарации найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провинціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ.“

Д-РА РОЗЫ
БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ

есть вже бôльше якъ ôдъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, ôдбиваня усуваюче и лагôдно розвôльнююче

средство домове

Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бôльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну законно депоновану.

Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.

Такожъ можна купити:

Прагску універсальну масть домову

Она пôсля многихъ доказôвъ знаменито полагоднує чищенье, трапуляцію и загоенье пораненыхъ мѣсць а крôмъ того дѣлає усмиряюче и розкладає бôль. 3700 14—50

Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бôльше.

Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.

Головный складъ

B. Fragner, Prag,

Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.

Розсылка почтова що дня.

МОЛОЧАРНЯ и ТРАКТІЕРНЯ

БРОНИСЛАВЫ

КУЧИНЬСКОИ

ул. Сикстуска ч. 32

поручає: снѣданя, обѣдъ и вечерю а такожъ набѣлъ, каву, гербату, масло и т и. Приймає абонаменты.

Цѣны умѣренний.

Д-ра Є-

ґера бѣлье, кафтаники ôдъ поту триковой и сѣтковой, рукавицѣ и рушники до натираня

найдешевше въ торговли

БРАТЕЙ ЛЯНГНЕРЪ

Львôвъ, Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ!

Циркъ братôвъ Сідолі

Дирекція Цезаръ Сідолі

ул. Шпитальна ч. 3

Вô второкъ 6-го жовтня 1891

ВЕЛИКЕ ГАЛЕВЕ ПРЕДСТАВЛЕНЬЕ

невôдкличнo послѣдный разъ

Циркъ пôдъ водою

бо въ середу всѣ приборы будуть цѣлкомъ демонтованѣ.

Послѣдне представленье въ тôмъ сезонѣ

въ недѣлю 11 жовтня 1891.

Щобы кождому уможливити вступъ, знижуєсь цѣны въ сей способъ:

Льожа для 4 особъ 6 зр., крѣсло въ льожи 1·60 зр., партеръ 1·20 зр., I. мѣсце 80 кр., II. 50 кр., галерія 30 кр.

Початокъ о 7½ год. вечеромъ.

Близшѣ информаціи подають плакаты и програма.

Авізо! Позаякъ циркъ лишь дуже короткій часъ ту остає, просить ся кождого, хто бы гадавъ, що має яку претенсію, зголосити ся зъ рахункомъ. На кредитъ не беру нѣчого не акцептую выплаты, если бы на мое имя взято що-небудь безъ мого пôдпису.

Зъ высокимъ поважаньемъ

ЦЕЗАРЪ СІДОЛІ

директоръ.

МАРІЯЦЕЛЬСКІ КАПЛѢ жолудковѣ

робленѣ въ аптицѣ пôдъ ангеломъ хранителемъ К. БРАДОГО въ Кромериже (Морава), давно выпробоване и звѣстне средство домове, дѣлаюче знаменито на жолудокъ при злôмъ травленю.

Правдивѣ лишь зъ побôчь видною маркою охоронною и пôдписомъ. Цѣна за фляшку 40 кр., подвôйна фляшка 70 кр. 3695 Части складовѣ суть подані. 25—30

Купує ся по всѣхъ аптикахъ.

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

ЗАГАЛЬНѢ ЗБОРЫ

членôвъ „Народнои Торговлѣ“ товариства заре́строваного зъ ограниченою порукою за 1890/91 р. ôдбудуть ся дня 21 н. ст. жовтня 1891 р. въ сали „Народного Дому“ у Львовѣ о 4-ôй годинѣ зъ полудня.

ПОРЯДОКЪ ДНЕВНЫЙ:

1) Справозданье Совѣта управляючого;
2) Справозданье и внесеня Комітету контрольного центрального (§§ 34 и 46 статута);
3) Означенье высоты марки презенційнои для членôвъ Совѣта управляючого на 1891/92 рôкъ;
4) Выбôръ комітету контрольного центрального на р. 1891/92;
5) Внесеня членôвъ.

За леґітимацію для членôвъ служить ихъ книжочка удѣлова. — Члены, выповѣвшѣ свои удѣлы, не мають права голосу.

Львôвъ 3 н. ст. жовтня 1891.

Ôдъ Совѣта управляючого „Народнои Торговлѣ“

Евгеній Дудкевичъ предсѣдатель. **Д-ръ Кость Левицкій** секретарь.

Десять медалѣвъ заслуги, дипльомъ признаня и дипльомъ гонорoвый

на всесвѣтнôй выставѣ въ Антверпіи

за незрôвнанѣ

Выробы косметичнѣ, Тоалетнѣ и Парфумеріи.

Антілентіля. Нѣякій артикулъ тоалетный не може ити въ заводы що-до успѣху и доброты зъ Антілентілією. Се средство, одержане зъ ôдсвѣжуючихъ субстанцій, ухиляє въ короткôмъ часѣ весняки, плямы печѣнковѣ, близни и т. и., надає шкôрѣ свѣжу бѣлôсть, свѣжôсть и нѣжнôсть. — Цѣна 2 зр.

Піліптонъ волосю сивому и споловѣлому по кôлькоразовôмъ ужитю привертає красну барву. ПІЛІПТОНЪ не фарбує, лише ôдмолоджує волосье, котре пôдъ впливомъ сего ôдличного средства ôдзыскує первѣстну барву, мягкôсть и ôдзыскъ. — Цѣна фляконy 1 зр. 50 кр.

Валентінъ найсильнѣйше выпаданье волося вздержує, цибульки волосий взмôцняє и до вытворюваня та поросту волося побуджає. Цѣлый флякoнъ 3 зр. Пôвъ флякону 1 зр. 60 кр.

ПУДРЪ КНЯЖІЙ

не мѣстить жадныхъ металевыхъ примѣшокъ, есть се найчистѣйша и найнѣжнѣйша мучка ростинна, приємно прилягає до лица, надає красну, природну бѣлôсть и есть неоцѣненымъ средствомъ до гігієнічнои окрасы лица.

Пуделко мале бѣлого пудру 60 кр., цѣле 1 зр., зъ лебедикомъ 1 зр. 50 кр. Рожевый для бльондинокъ и кремовый для шатинокъ и брунетокъ, мале пуделко по 70 кр., бôльше зр. 1.10 зъ лебедикомъ зр. 1.60.

Вода фіялкова. Усуває зъ лица прищѣ, лишаѣ, угрики, попаданье и лущенье шкôры, выгладжує морщинки и долики ôсповѣ. Лице ôдсвѣжує выбѣлює и вынѣжнює. — Цѣна 1 зр.

Мыло косметичне ôдзначає ся надзвычайною нѣжностію и дуже приємнымъ запахомъ, лагôдно впливає на нашкôрокъ, не допускає розпадатись рукамъ и лицю, дуже добре очищує шкôру. Ухиляє весняки и жовто-бурѣ плямы зъ лица. — Цѣна 60 кр.

И. ИГНАТОВИЧЪ

у Львовѣ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3, и улиця Галицка ч. 35., въ Краковѣ Суконницѣ ч. 20., и въ Чернôвцяхъ Ринокъ ч. 2.

Вже выйде сего тыждня

Илюстрованый Календарь Просвѣты на рôкъ 1892.

Цѣна 50 кр., зъ пересылкою 60 кр.

Дôстати можна въ канцеляріи „Просвѣты“ и вô всѣхъ бôльшихъ складахъ.

Домова учителька маюча довшу практику, глядає мѣсця до дѣтей зô шкôлъ народныхъ. Вымоги невеликѣ. Адреса: **Кучекôвна въ Трухановѣ почта Сколье.**

Науку спѣву церковного и хоральнoго гадає подавати **Михайло Паздрѣй зъ Токôвъ** п. **Скорики,** — ôдбувшій основно школу о. Ватошиньского зъ Денисова. Близшѣ информаціи у згаданого пѣвця.

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Однокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

3319 *оснований въ 1870 р.*

Поручає правильно кождого тыждня свѣжѣ транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы и поручає его пôсля приложеного ему цѣнника.

Замовленя выповнюються совѣстно и скоро такожъ **за послѣплатою опакованье франко.**

Особливу увагу звертаєся на 3 знаменитѣ сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ

		½ клгр	зр.	кр.
Кайсовъ	знам. чорный		1	60
	melange		1	80
Souchong	ôдличный		2	—
	найлучшій		3	—
	melange P.		3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.		3	00
	„ II.		4	60
	„ III.		6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 60 1 ф.		2	40
	2 „ —		3	—
	2 „ 50		3	75
Высѣвки	ôдличный		1	60
	prima		1	80
	non plus ultra		2	50

АЛЬПАКА

найлѣпшій металь бѣлый, цѣлкомъ подôбный до срѣбла, въ уживаню дуже трвкій. Ложка 57 кр., ложочка 30 кр., хохля 2·50 зр., нôжъ 63 кр., вилки 57 кр., десеровый ножикъ 44 кр., вилка 44 зр., ситко до гербаты 35 кр., пôдставка пôдъ склянки 35 кр. и 40 кр., кошички на булки, тацки до лѣхтарѣвъ, тацы, лѣхтарѣ, корки до фляшокъ и т. п. — Цѣны сталѣ, цѣнники на жаданье.

Казимиръ Левицкій

Львôвъ, улиця Трибунальска.

Головный складъ для Галичины.

ВЕЛИКА ПРАГСКА ЛЬОТЕРІЯ.

ПЕРЕДПОСЛѢДНЫЙ ТЫЖДЕНЬ.

Головна выграна

100.000 зр.

50.000 зр.

ЛЬОСЫ à 1 зр. поручають у Львовѣ: Авґ. Шеленберґъ, М. Йонашъ, Сокаль & Лілієнъ, Кіцъ и Штофъ, Як. Штро, Л. Х. Верфель.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Бѣлей

Папѣръ зъ фабр. Чернихôвскои.

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 215. Львôвъ, Второкъ 24 вересня (6 жовтня) 1891 Рôчникъ XII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ свять) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей"** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: **У Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро ґазетъ ул. Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО" и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „ДѢЛО" зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня приймають ся по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки инсератовои въ рубр. „Надôслане" по 20 кр. а. в.

Подяки числять ся по 10 кр. ôдъ стишка.

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ поспѣшати зъ надсыланьемъ передплаты и залеглостей.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ недѣлю рано приѣхавъ до Вѣдня саскій король у ôдвѣдины цѣсаря Францъ-Іосифа. Цѣсарь повитавъ короля на дворци а ôдтакъ поѣхали оба до Шенбруна. По полудни ôдъѣхали король саскій, кн. Леопольдъ баварскій и вел. кн. Тосканы на ловы до Стиріи, де також и цѣсарь выбирае ся сими днями.

Вѣденьскі ґазеты коментують теперь подорожь цѣсаря до Чехіи и оваціи населеня ческого и нѣмецкого. Для характеристики наведемо кôлька знатнѣйшихъ голосôвъ. Fremdenblatt пôдносить, що наспѣла фаза внутрѣшного розвитку Австріи. Наближае ся щасливе закôнченье нацiональныхъ спорôвъ, а обѣ стороны мають добру волю и спôльно трудять ся надъ згодою. — N. Wr. Tagblatt заявляе, що пригодъ подорожи цѣсарскои до Праги не годить ся выкористовувати въ цѣляхъ шовінізму сторонництвъ. Кинувши окомъ на загалъ тыхъ пригодъ, можна замѣтити, що теренъ пôдготовленый, щобы пôдняти справу угодову. Населенье Чехіи готове пôйти пôсля бажань цѣсаря. — N. fr. Presse пôднѣсши всѣ выдатнѣйшѣ слова цѣсарскѣ пôдчасъ гостины въ Празѣ заявляе, що населенье столицѣ пôйме высокѣ цѣли, котрымъ присвячена подорожь цѣсарска. — Deutsche Ztg. пише: Повитанье цѣсаря у Вѣдни було великою демонстраціею монархiчною въ повнôмъ того слова значѣню. Интервенціи монарха мусить удати ся усмиренье всякихъ спорôвъ народôвъ и сторонництвъ въ державѣ. — Montagsrevue пôдносить справу угодову а при тôмъ порушуе становище ґр. Таффого въ кôлькохъ замѣткахъ, котрѣ зъ огляду на ôдносины того письма зъ правительствомъ мають певне значѣнье. Ся ґазета пытае найперше, чи по подорожи цѣсарскôй есть имовѣрнымъ, що заблуканый нарôдъ ческій увзгляднить упôмненя цѣсаря и буде приступнѣйшій до згоды и гадае, що помимо поведеня молодо-ческихъ ґазетъ и скрайныхъ послôвъ можна притакнути сему пытаню. Що-до ґр. Таффого, то Нѣмцѣ ческѣ и розумнѣ Чехи дуже жалували, що ґр. Таффе не мôгъ товаришити цѣсареви, бо его присутнôсть була бы може довела цѣсарскѣ слова до практичныхъ наслѣдкôвъ. Важнымъ здае ся бути сей уступъ статьѣ, зъ котрого выходить мовъ бы проґрама до будучои кампаніи въ радѣ державнôй: ґр. Таффе полишить ся керманичемъ австрійскои політики, его проґрама буде кермувати будучностію, а на чолѣ тои проґрамы стоить матеріяльный и культурный розвитокъ державы; фанатики клерикальнѣ не мають чого надѣятись ôдъ него, такъ само якъ и соціялисты христіяньскѣ, котрѣ ведуть борбу противъ теперѣшного житя економічного.

О буджетѣ угорскôмъ пише кореспондентъ Czas-у: Ґр. Сапарій мабуть выкаже въ буджетѣ за рôкъ минувшій надвышку доходôвъ надъ выдатками о 20 міліонôвъ зр. Щобы такъ нагло, въ першôмъ роцѣ по привернению рôвноваги въ угорскôмъ буджетѣ, традицiйный недобôръ около 25 міліонôвъ зр. мавъ замѣнити ся въ надвышку майже на таку саму суму, се зачудовуе и треба приняти се трохи скептично. Єсли бы однакъ та вѣстка оправдала ся, то она була бы доказомъ, що найзначнѣйшѣ выдатки, если бы лишь були уживанѣ на продукційнѣ цѣли, вертають зъ обильнымъ процентомъ. Въ Угорщинѣ, зруйнованôй матеріяльно давною управою централістичною, правительство ôдъ 1867 р. щедрою рукою сыпало позичаными міліонами на инвестиціи. Теперь же п. Векерлье збирае плоды сеи розумнои тактики.

Въ недѣлю ôдбулась конференція сторонництва лiберального, на котрôй презесъ міністерства ôдпиравъ закиды, якѣ Аппоній поробивъ лiберальнôй партіи въ бесѣдѣ выголошенôй въ Ясберені. Ґр. Сапарій ôдпиравъ отже найперше особистѣ атаки Аппонiого, а ôдтакъ представивъ проґраму правительства, зазначаючи конечнôсть удержати рôвновагу въ буджетѣ и розвитокъ економічный. Правительство обстае при проектѣ реформы адміністраціи и представить его по можности якъ найскорше на деннôмъ порядку. Ôдтакъ обмвавъ ґр. Сапарій політику независимого сторонництва, котре правно-державными дискусіями хоче перешкодити дѣяльности, зверненôй на нормальный розвитокъ краю, рôвножь заявивъ, що одинока и найлѣпша політика опирае ся на розвитку силы краю та въ тôй цѣли просивъ о пôдпиранье зô стороны лiберальнои партіи. Президентъ сторонництва подякувавъ презесови міністрôвъ и впевнивъ, що партія не дасть звернути ся нѣякими инсинуаціями зъ дороги, котру уважае ôдповѣдною для интересôвъ краю.

—

„Дневный Листъ", орґанъ самостôйнои партіи радикальнои въ Сербіи, говорить про спôръ правительства зъ синодомъ, за-для котрого міністеръ просвѣты Николичь подавъ ся до демісіи. Церковь сербска есть лишь зъ имени самостôйною властею, бо на дѣлѣ володѣють нею всѣлякѣ комітеты россійскѣ. Сербія розлюблена въ Россіи яко братнôмъ народѣ, але Россія приєднала бы собѣ бôльшѣ симпатіи, если бы не мѣшала ся у внутрѣшнѣ справы Сербіи. За-для великои интерценціи въ справы сербскои церкви выставляесь Россія на утрату симпатій цѣлого народу сербского.

Про політичнѣ ôдносины внутрѣшнѣ въ Сербіи такъ пишуть въ Voss. Ztg.: „Селяне, котрѣ покладали всѣ свои надѣѣ на радикальне правительство, завели ся. Они гадали, що ихъ увôльнять ôдъ тяжкихъ податкôвъ а що найменше знижать ихъ значно, тымчасомъ они мусять и дальше заповнювати бездоннѣ касы правительственнѣ. Всѣ користи, котрыхъ они сподѣвали ся и котрѣ приобѣцювано имъ шумными бесѣдами, лишили ся тôлько на паперѣ. Тѣ що жадали ôдъ правительства щобы ихъ засады выразно признати и котрѣ вмѣють схлѣблювати шовіністичнымъ чувствамъ народу, якъ провôдникъ селянъ Ранко Тайшичь, — тѣ складають сильну меншôсть. Правительство мусить числити ся зъ нею, бо они мають великій вплывъ въ краю, але се також заклятѣ неприятелѣ умѣркованого напрямку радикалôвъ. Зъ другои стороны правительство може имъ зробити лишь малѣ уступки, бо инакше станула бы цѣла машина державна. На зборахъ радикалôвъ въ Зайчарѣ міністеръ-президентъ Пашичь заявивъ ся за Россією въ перший разъ. Онъ говоривъ о зближеню поважныхъ часôвъ, о роздѣлѣ цѣлои Европы на два таборы та додавъ, що нема нѣякого сумнѣву, до котрого табору Сербія мае приступити. Такъ отверто за Россію не промавлявъ ще нѣ одинъ зъ керманичôвъ сербского правительства. Безусловно мѣжь послѣдною подорожію до Петербурга а смѣлою бесѣдою въ Зайчарѣ е тѣсна звязь а повстаючѣ на ново претенсіи до Македоніи, Босны и Герцеґовины показують, що идея Великои Сербіи знов розжарена Россією. Въ тôмъ взглядѣ радикальнѣ зборы въ Зайчарѣ богато говорять."

—

Зъ многихъ италійскихъ мѣстъ доносять все ще про манiфестаціи для запротестованя противъ звѣстнои пригоды въ Пантеонѣ. Масы народу переходять улицами и кличуть: Най жие Италія, най жие Римъ, най жие сполучена Италія. Рôвножь и паломники нашихъ народностей протестують противъ промаху Французôвъ, а се н. пр. вчинило 46 угорскихъ паломникôвъ. На телеґраму бурмістра Риму до короля ôдповѣвъ король зъ Монцы, що знае оцѣнити се заявленье вѣрности, бо Римъ выказавъ при тôй нагодѣ свои глубокѣ чувства супротивъ святои памятки народнои.

Въ Римѣ ôдбулись зборы ôдпоручникôвъ рôжныхъ товариствъ політичныхъ и ветеранôвъ пôдъ проводомъ Меноттіого Ґарібальдіого. Зборы ухвалили резолюцію, домагаючи ся знесеня 1. артикулу конституціи (орѣкаючого, що католицка релiґія есть державною релiґією) та знесеня ґаранційного закона.

—

Парискѣ дневники оголошують такъ званый політичный тестаментъ Буланжера, хочь и се письмо не заслугуе на имя політичного тестаменту, позаякъ ґенералъ не удѣляе въ нѣмъ нѣякихъ радъ для своихъ політичныхъ приятелѣвъ що-до способу дальшого поведеня. Змѣстъ тестаменту такій:

„Се мôй політичный тестаментъ. Бажаю собѣ, щобы его оголошено по моѣй смерти. Завтра ôдберу собѣ житье не длятого, мовь бы я сумнѣвавъ ся о будучности сторонництва, котрому я надавъ имя, але длятого, що не можу стерпѣти нещастя, котре менѣ лучило ся передъ пôвтретя мѣсяцами. Я пересвѣдченый, що мои такъ менѣ ôдданѣ и такъ численнѣ прихильники не погнѣвають ся на мене, що я уступлю зъ сего свѣта и що возьмуть на увагу мое горе, яке мене робить неспособнымъ до нѣякои роботы. Тымчасомъ uno avulso non deficit alter. Нехай тому мои приятелѣ ведуть борбу дальше противъ тыхъ, котрѣ на посмѣховиско великои правды и справедливости стали ся причиною того, що я нипраю далеко ôдъ ôтчины. Завтра умру, нинѣ заявляю пôднесеннымъ голосомъ, що я не мавъ причины нѣколи робити собѣ самъ якій закидъ. Я выконувавъ черезъ цѣле свое житье свôй обовязокъ и нѣчо бôльше, лишь обовязокъ. Для мене исторія не буде остра, але остра буде для тыхъ, котрѣ мене выгнали зъ ôтчины и хотѣли за помочію політичного осуду оклеветати лояльного жовнѣра. Впрочѣмъ мушу пригадати о тôмъ, що кôлька разôвъ я высказавъ охоту ставити ся яко вязень пôдъ условіемъ, щобы менѣ вызначено судьѣвъ на основѣ загального права; але тѣ, що посѣдали власть, ôдкинули сю пропозицію, позаякъ они знали, що въ такôмъ случаю безъ сумнѣву мене увôльнять. Покидаючи сей свѣтъ, я одно лише жалую: що я не мôгъ вмерти за мою ôтчину, якъ воякъ на побоевищи. Ôтчина, хоть въ хвили моеи перемѣны въ порохъ, позволить, що ей сынъ пôднесе окликъ: Най жие Франція! Най жие република! Цѣле письмо написане власною рукою. Бруксела 70. Улица Монтое, 29 вересня 1891 р. въ навечерье моеи смерти. Ґенералъ Буланже."

Въ тестаментѣ приватнôмъ Буланжеръ кладе смерть панѣ Бонеменъ також за причину своего самоубійства. „Чи я ей побачу? — пытае. „Я не богато маю надѣѣ. Але хто то може знати? Въ кождôмъ случаю що-найменше оберну ся въ порохъ и перестану терпѣти. Прошу моеи матери, щобы менѣ простила сю постанову. Се формальне мое бажанье, щобы мене похоронено коло панѣ де Бонеменъ. Прошу, щобы на памятнику вырыто коло имени Марґарита лишь мое имя „Юрій", дальше день роджѣнъ та смерти. Бажаю, щобы могилу хоронено такъ завсѣгды, якъ теперь." Въ дальшôмъ тестаментѣ Буланже вычисляе леґаты, котрѣ призначивъ приятелямъ, а наконець есть заявленье, що въ Брукселѣ не мае нѣякихъ довгôвъ. Ґенералъ оминувъ свои дѣти а універсальнымъ спадкоемцемъ зробивъ свою сестрѣницю панну Ґріффітъ. Въ чѣмъ лежить сей маетокъ и чи е якій — рѣчь не звѣстна.

—

Пôсля телеґрафічныхъ донесень зъ Мадрита ôдкрыто въ Испаніи у всѣхъ бôльшихъ мѣстахъ, Барцельонѣ, Сараґоссѣ и Картаґинѣ великій заговôръ та по тôй причинѣ арештовано многѣ особы. Позаякъ мѣжь увязнеными знаходить ся многѣ офіцеры, тому пôдозрѣвають, що приготовлювано знов одно зъ тыхъ вôйсковыхъ пронунціяментôвъ, въ котрѣ исторія Испаніи така богата. Въ Барцельонѣ знайдено великій складъ оружія и мабуть огнище заговору. Се найбогатше мѣсто Испаніи мае въ собѣ много невдоволеныхъ елементôвъ та вже ôдъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ ходили неясні вѣсти о революційныхъ аґітаціяхъ помѣжь ними. Говорено то про соціялістôвъ, то про републиканôвъ Зорилѣ. Всѣ ще доси памятають про сей чудный и доси не выясненый атентатъ на касарнѣ въ Барцельонѣ, котрый лучивъ ся передъ кôлька мѣсяцами. Послѣднѣ вѣсти зъ Мадрита будуть мати звязь певно зъ попереднымъ атентатомъ и може ажь теперь тайна буде розвязана.

Зъ поля народного шкôльництва.

Зъ-пôдъ Перемышлянъ пишуть намъ: „Въ повѣтѣ перемышляньскôмъ ситуація учителѣвъ народныхъ незавидна. Побôчь лихого быту матеріяльного та тяжкого труду доскулюе имъ ще одно лихо, про котре хочемо дещо подати до прилюдной вѣдомости.

„Не знаемо, якъ по иншихъ повѣтахъ, але у насъ учителѣ шкôлъ народныхъ остають пôдъ надзоромъ ц. к. жандармеріи. Жандармы въ повѣтѣ розвѣдують ся въ часѣ патролѣ у вôйтôвъ; чи учителѣ держать науку въ приписанѣ днѣ и годины? чи куды не выѣздять? — и о тôмъ дають знати до ц. к. староства. Видко, мусять мати такій наказъ ôдъ ц. к. староства. Зъ того-жь може выйти таке, що если въ якôмъ селѣ вôйтъ мавъ бы яку злôсть на учителя, мôгъ бы зъ мухи зробити вола або й щось выдумати — и учитель, знайшовши ся занотованымъ въ книжочцѣ жандарма, мôгъ бы навѣть найневиннѣйше потерпѣти. Учителѣ, знаючи о тôмъ, боять ся выходити навѣть за ворота школы и чують ся взагалѣ дуже пригноблеными.

„По сегорôчныхъ выборахъ до рады державнои зроблено доносъ на кôлькохъ учителѣвъ о аґітацію. Поки урядувавъ ц. к. староста, не тыкано тои справы, ажь якъ бивъ выѣхавъ на ôдпустку, заступникъ его, комісарь Александровичь, заразъ зробивъ зъ доносôвъ ужитокъ а винайшовши ще якусь справу, почавъ тягнути протоколы, вконци справу передавъ прокураторіи державнôй, а шестьохъ учителѣвъ хотѣвъ на засѣданю окружнои рады шкôльнои заразъ засуспендувати. Сему безпôдставному внесеню спротивили ся другѣ члены рады и лише поперенесено декотрыхъ учителѣвъ на иншѣ мѣсця. Мѣжь тымъ ц. к. судъ робивъ свое и по переслуханю 16 свѣдкôвъ посудженыхъ учителѣвъ признавъ зовсѣмъ невинными.

„Зъ перенесеныхъ учителѣвъ тяжко покривджено учителя въ Коросна, бо перенесено его зô школы статовои на філіяльну, а на его мѣсце именовано неиспытовану учительку, котра анѣ въ зубъ не вмѣе по руски. На доказъ того нехай служить фактъ, що одинъ знакомый тои панѣ учительки понадначувавъ ѣй въ рускôмъ Букварь надъ кождою рускою буквою букву польску и она зъ того мае учитись сама и учити дѣтей въ чисто рускôмъ селѣ!"

Про подôбнѣ обсады рускихъ шкôлъ якъ въ Коросни, доносять намъ и зъ иншихъ сторôнъ.

—

Такъ зъ Добромильского пишуть намъ:

„Якъ у насъ по рускихъ селахъ обсаджують посады учительскѣ, нехай послужить слѣдуючій фактъ:

„На учительку при рускôй школѣ въ селѣ Липѣ призначено ôдъ 1-го вересня с. р. панну Ванду Налепу, мазурку чистои крови, котра скôнчила 4-ту чи 5-ту клясу школы народнои. Ся панночка не смѣе анѣ сказати слова, анѣ читати, анѣ писати по руски. Дôставши посаду, взяла ôдпустку на 20 днѣвъ, щобы пôдовчитись по руски. Смѣхъ та й годѣ! за 20 днѣвъ навчить ся хиба силябізувати! На замѣтъ: якъ она буде вчити въ школѣ по руски, коли сама не вмѣе? — она ôдповѣла, що инспекторъ окружный може Полякъ, то ѣй се uwzględni... Не завидуемо панѣ Вандѣ кусника хлѣба, але-жь нехай глядае его въ якôй польскôй школѣ, але не въ рускôй! Тôлько-жь тутъ видко систему: накидати до рускихъ шкôлъ учителѣвъ и учительокъ польскои народности и не вмѣючихъ по руски, щобы рускѣ дѣти польщити."

На сю допись мы скажемо ôдъ себе, що передовсѣмъ мѣсцева рада шкôльна и священникъ рускій повиннѣ енерґічно станути на сторожи рускости своеи школы и старатись у высшихъ властей, щобы таку анормальнôсть въ ихъ школы усунено.

—

Зъ Жидачѣвского знов пишуть намъ:

„Нещасливѣ тѣ рускѣ школы въ повѣтѣ жидачѣвскôмъ! — се всѣ знають и зъ бесѣдъ посольскихъ въ соймѣ и зъ дописей въ дневникахъ. Польонізація цвите якъ найбуйнѣйше и зарадити годѣ.

„Декотрѣ мѣсцевѣ рады шкôльнѣ въ селахъ, де рускѣ школы, поухвалювали, щобы катальоґи були писанѣ въ рускôмъ языцѣ — та учителѣ не хотять того слухати, а до мѣсцевыхъ радъ своихъ пишуть по польски, хотяй и вмѣють писати по руски. Якъ тому зарадити? Не вже-жь въ рускихъ школахъ мае цѣле дѣловодство бути польске?"

На те мы ôдповѣмо ось що: Ц. к. краева рада шкôльна при звѣстнôй своѣй тенденціи нѣякъ не хоче допустити, щобы дѣловодство въ рускихъ школахъ було руске, а покликуєсь при тôмъ на język urzędowy. Розумѣєсь Русины мусять противъ тои незаконности выступати всѣми силами, бо н. пр. въ Чехіи урядовымъ языкомъ есть нѣмецкій, а ческій есть краевымъ [якъ въ Галичинѣ рускій], а мимо того въ ческихъ школахъ цѣле дѣловодство есть ческе. По звѣстнôмъ заявленю намѣстника ґр. Баденіого въ соймѣ минувшого року була у Русинôвъ надѣя, що въ тôй справѣ наступить змѣна въ корысть Русинôвъ, однакожь се доси не наступило. — Але що бôльше: въ рускôй львôвскôй школѣ имени Маркіяна Шашкевича попередными роками було дѣловодство руске, а сего року — якъ говорять — приказано ввести польске! Зъ того видко, якъ краева рада шкôльна старае ся утверджати польщину въ рускихъ школахъ... Що-до письмъ учителѣвъ до мѣсцевои рады шкôльнои, то руска мѣсцева рада шкôльна на основѣ рескрипту міністерства просвѣты зъ 9. мая 1867 ч. 257., котрый мы оголосили въ 112. ч. „Дѣла" с. р., мае право жадати ôдъ окружнои рады шкôльнои, и ôдъ учителѣвъ и взагалѣ письмъ лише рускихъ, бо-жь въ тôмъ рескриптѣ выразно сказано, що „мѣсцевѣ рады шкôльнѣ суть институціями автономічными".

Справы краєвѣ.

[Дôмъ притулку и роботы въ Перемышли. — Змѣны територіяльнѣ.]

Рада громадска въ Перемышли постановила въ 1887 роцѣ на памятку сорокълѣтныхъ роковинъ панованя нашого цѣсаря выбудувати дôмъ притулку и роботы для 30 убогихъ и для 2 грудня 1888 отворити то заведенье. До выбудованя сего дому найбôльше причинила ся публична жертволюбивôсть, бо громада Перемышля дала лишь ґрунтъ пôдъ будôвлю та зъ своихъ власныхъ каменоломôвъ камѣнье на фундаменты. Кошты выбудованя выносять 9.659 зр. 52 кр. а єсли до того додамо кошты внутрѣшного уладженя, снарядôвъ, бѣля и т. и, то сума пôднесе ся понадъ 11.000 зр. Посвяченье и отворенье заведеня ôдбуло ся дѣйстно въ назначеный день 2. грудня 1888 р. Заведенье стоить пôдъ управою дирекціи а до неи належать бурмістръ мѣста, директоръ заведеня и мѣскій лѣкарь. Внутрѣшный зарядъ и надзôръ надъ убогими поручено инокинямъ, сестрамъ милосердя. Въ заведеню дôстануть мѣсце убогѣ особы, що не можуть собѣ заробити на удержанье будьто за-для старшого вже вѣку, будьто зъ причины своего калѣцтва. Громада перемыска досыть щедро вывѣнувала сей дôмъ та на потрѣбнѣ выдатки призначила що-рôчно 1000 зр. зъ громадскихъ доходôвъ, дальше датки новорôчнѣ, якѣ христіяне складають, да-

рунки призначені на ту цѣль, таксы ôдъ музики, поліційні кары, які идуть до фонду убогихъ, наконець оплату ôдъ драматичныхъ выставъ, концертôвъ, кôньскихъ штукъ и иншого рода публичныхъ выставъ, котрі мають побирати ся въ высотѣ 5% ôдъ доходу brutto. Двѣ третины зъ доходу ôдъ выставъ мае ити на сей дôмъ убогихъ а одна третя до фонду убогихъ жидôвъ.

Сей доходъ ôдъ выставъ е въ тôмъ случаю дуже важный для громады мѣста Перемышля, але громада не мае права его побирати, а призволенье на те може дати лише краевый законъ. Въ тôй цѣли громада внесла просьбу до краевого выдѣлу а краевый выдѣлъ ухваливъ выготовити ôдповѣдный проектъ закона, котрый мотивуе тымъ, що сей дôмъ поставлено на памятку цѣсарскихъ роковинъ и що громада на ту цѣль дае зъ своихъ обтяженыхъ фондôвъ 1000 зр. Право то громада мати буде такъ довго, доки буде истнувати фондація дому притулку и роботы.

Въ минувшôй сесіи громада Залѣсье, приналежна до округу суду повѣтового въ Золотôмъ Потоцѣ, внесла петицію, щобы придѣлити ея до повѣтового суду въ Монастырискахъ. Сю петицію пôдперъ краевый судъ высшій у Львовѣ и за нею заявила ся повѣтова рада въ Бучачи та громада и двôръ въ Залѣсю. Тому краевый выдѣлъ приготовивъ внесенье, щобы соймъ зажадавъ ôдъ правительства ореченя, чи було бы пожиточне, щобы мешканцѣ громады и двôрского обшару въ Залѣсю були ôдлученѣ ôдъ повѣтового суду въ Золотôмъ Потоцѣ а придѣленѣ до повѣтового суду въ Монастырискахъ.

НОВИНКИ.

— **Синодъ львôвскій** кôнчить свои нарады 8 н. ст. жовтня. Въ четверъ о год. 9 тôй рано ôдбуде ся богослуженье а потôмъ учасники зберуть ся на послѣдну сесію.

— **Руске духовеньство беруче участь въ синодѣ** — владики, крилошане и прочі — разомъ зъ папскимъ делеґатомъ Чискою далось ôдфотоґрафувати. Якась невелика часть участникôвъ синоду може й хибне на спôльнôй фотоґрафіи, уложенôй зъ поодинокихъ фотоґрафій, а все-таки тая фотоґрафія мѣстити буде около 150 особъ.

— **Выдѣлъ філіи товариства „Просвѣта" въ Станіславовѣ** складае симъ прилюдну подяку Впр. о. Т. Шанковскому, крилошанинови Еп. Консисторіи, парохови катедральному за ôдправленье въ день загальныхъ зборôвъ (с. е. 14 н. ст. вересня с. р.) богослуженя за упокôй померших членôвъ тои-жь філіи. — *Выдѣлъ.* [*Прим. Ред.* Жаль, що доси нѣхто не приславъ справозданя изъ загальныхъ зборôвъ філіи].

— **Нещастна пригода** лучила ся въ селѣ Крехôвцяхъ коло Станіславова 27 н. ст. вересня пôдчасъ ôдпусту. Два тамошні господарѣ учили ся стрѣляти до цѣли. Середъ того за-для неосторожности въ обходженю зъ оружьемъ выпалила стрѣльба одного зъ нихъ и положила трупомъ на мѣсци другого господаря.

— **Въ справѣ продажи двôрскихъ земель въ Соповѣ** помѣстивъ о. І. Кобриньскій зъ Мышина таке поясненье въ коломыйскôй „Рус. Радѣ": „Якъ звѣстно властитель Сопова, Гальпернъ, хоче продати свою маетнôсть за помочею парцеляціи и поставивъ цѣну за одинъ моргъ землѣ 125 зр. и 200 зр. Продажа ся тягне ся вже кôлька мѣсяцѣвъ и часть маетности вже продана, але бôльша ихъ часть стоить до теперь въ торзѣ. Властитель обохъ Вербіжôвъ, Иванъ Клескій, купивъ ôдъ Гальперна одинъ ланъ притикаючій до его посѣлостей въ обемѣ 200 моргôвъ по цѣнѣ 125 зр. за моргъ. Поодинокі господарѣ зъ обохъ Вербіжôвъ добивають вже такожь купно 200 моргôвъ такои землѣ, котра зъ ихъ посѣлостями граничить. Розходить ся теперь ще о купно 400 моргôвъ молодого лѣса, де може бути дуже добре пасовиско. Лѣсъ той продавъ бы Гальпернъ по 80 зр. за моргъ. Той лѣсъ граничить зъ парцелями громады Ключѣвъ, отже треба бы, щобы ключѣвскі громадяне приступили чимъ скорше до купна того лѣса, бо може бути, що за кôлька днѣвъ купить его хто другій. Говорять, що жиды зъ Россіи крутять ся коло того лѣса и прочихъ земель Гальперна. Остають ся ще до закупна: двôръ, горальня, млынъ на 4 каменѣ, огороды и до 200 моргôвъ орнои землѣ коло самои стаціи зелѣзничои въ Соповѣ. Тамъ може бути гарный фôльварокъ; земля урожайна, кукурузва якъ лѣсъ а и инші плоды все удають ся. Гальпернъ хоче по 200 зр. ôдъ морга за то поле, бо тй парцелѣ можуть служити пôдъ будову." Высказуючи дальше свôй жаль, що громадяне Сопова такъ байдужно ôдносять ся до тои справы и що имовѣрно чужі люде закуплять ѣй грунты, пише о. Кобриньскій, що въ тамошнôй околици говорять жиды, що жиды Бретлеры, котрі недавно купили маетнôсть Турку, мають ей парцелювати и поселяти на нѣй выгнаныхъ жидôвъ зъ Россіи. Ще передъ зимою мае побудувати ся 60 домôвъ на турчаньскихъ двôрскихъ земляхъ для тыхъ новыхъ кольоністôвъ.

— **Управляючій совѣтъ „Народного дому"** розписуе конкурсъ на опорожнену стіпендію зъ фонду имени Куземского рôчныхъ 50 зр. призначену для ученикôвъ рускои народности и руско-кат. обряду, котрі ôддають ся зъ ôдзначаючимъ успѣхомъ наукамъ университетскимъ, політехнічнымъ або учащають до середныхъ школъ. Стіпендія выплачуе ся касою „Народного дому" въ двохъ пôврôчныхъ ратахъ по 25 зр. зъ долины. Старающі ся о тую стіпендію мають внести свои просьбы на руки дотычныхъ школьныхъ властей до 30 н. ст. падолиста с. р. до управляючого совѣта „Народного дому". Подання треба осмотрити метрикою, свѣдоцтвами школьными и убожества.

— **Обôбраже церкви.** Зъ Дрогобицкого пишуть намъ: Въ ночи на 4-го жовтня невыслѣдженй доси отчайдухи вдерли ся ôкномъ до дочерной церкви въ Опацѣ, повѣта дрогобицкого, забрали скриню зъ скарбоною, вынесли ея въ корчѣ о кôлькадесять крокôвъ вынсе церкви, тамъ розбили ея, забрали надъ 30 зр. готôвки и пропали безъ слѣду. Зъ церкви бôльше нѣчо не брали. То вже зъ черги четвертый рабунокъ церкви въ окрестности Борислава. Отъ широке поле для попису чинной въ инчихъ справахъ жандармеріи!...

— **На будову руско народного театру** зôбрано на весѣлю Купріяна Хотинецкого окôнченого богослова зъ Пукова зъ панною Сидонеею Скобельскою зъ Жукова коло Чешанова дня 2. н. ст. жовтня 17 зр. 40 кр.

— **При перевозѣ пороном черезъ Днѣстеръ въ Луцѣ** повѣта калуского — якъ намъ зъ-вôдтамъ пишуть — допускае ся жидъ надужитя, кажучи несвѣдомымъ селянамъ платити собѣ за перевôзъ 7, 8, 9 а часами и 10 кр. Знаемо, що при кождôмъ перевозѣ есть установлена якась постôйна цѣна, котрои не вôльно пôдносити, — тожь ôдзываемось до ц. к. старосты калуского, щобы здирство усунувъ! — *Интересованый.*

— **Огнь.** Дня 1 н. ст. жовтня згорѣло въ Бучачи 12 загородъ самыхъ бѣдныхъ зарôбникôвъ. Шкода, неубезпечена, выносить 5.000 зр. Въ торговли бучацкого руского купця п. К. Рогозиньского зôбрано на першу помôчь погорѣлцямъ 23 зр. и п. Рогозиньскій зъ инжініромъ п. Коттасомъ роздѣлили тую суму мѣжь найбѣднѣйшихъ. И такъ дôстали: Вол. Монета 4 зр., Федь Попикъ 3 зр., Анна Єва вдовиця 2 зр., Никола Братикъ (єму згорѣла корова) 4 зр., Ив. Братикъ 2 зр. Пав. Пташникъ 4 зр., Федь Лесковъ 2 зр. и Дм. Корницкій 2 зр. — Въ Шманькôвцяхъ селѣ чортковского повѣта знищивъ огонь дня 1 н. ст. жовтня 31 селяньскихъ загородъ. Шкода величезна.

— **Краєва рада школьна** на своѣмъ засѣданю зъ дня 28 н. ст. вересня ухвалила: затвердити выбôръ Іос. Пльондра, управителя школы въ Устрѣкахъ долѣшныхъ на ôдпоручника учительства въ окружнôй радѣ школьнôй въ Лѣську; затвердити выбôръ Вас. Павлишака, управителя школы въ Заболотовѣ на ôдпоручника учительства и вызначити Ив. Польовчика, управителя школы въ Снятинѣ, на другого такого ôдпоручника до окружнои рады школьнои въ Снятинѣ; затвердити выбôръ Венед. Квистка, управителя школы въ Косовѣ, на ôдпоручника учительства и именувати о. Мих. Сопевицкого греко-кат. духовнымъ членомъ окружнои рады школьнои въ Бережанахъ; высказати подяку Вол. Загôрскому властителеви Джурова за жертволюбнôсть, оказану при заведеню науки зручности въ школѣ народнôй въ Джуровѣ; вылучити громаду Слявницю въ повѣтѣ перемыскôмъ зô звязи школы народнои въ Дубецку и зорґанізувати въ Слявници школу філіяльну; перемѣнити школы філіяльні въ Козицяхъ, Сигнôвцѣ въ повѣтѣ львôвскôмъ, Зазулинцяхъ въ повѣтѣ залѣщицкôмъ и въ Попеляныхъ въ повѣтѣ львôвскôмъ на етатовй а школу етатову въ Дмитрю въ повѣтѣ львôвскôмъ на двоклясову; зорґанізувати школу народну въ Коростятинѣ повѣта бучацкого, Безовѣ повѣта сокальского и въ Луковôмъ повѣта лѣського; ôддати науку стенографіи въ ґімназіи перемыскôй учителеви Волод. Бзирскому а науку ґімнастики въ рускôй ґімназіи въ Перемышли учителеви Бобкови и именувати Стан. Глоговского учителемъ рисункôвъ при ґімназіи въ Самборѣ.

— **Общество им. Качковского** заповѣло було по своихъ загальныхъ зборахъ устроенье прогульки на выставу до Праги. Теперь же якъ доносить „Галицкая Русь" прогулька не ôдбуде ся а то будь то бы для того, що дирекція зелѣзниць Кароля-Людвика не удѣлила обществу жаданого зниженя цѣны ѣзды.

— **Концертъ въ Бучачи** устроеный дня 29 н. ст. вересня на доходъ фонду будовы руского народного театру у Львовѣ принѣсъ brutto 184 зр., а по ôдтрученю выдаткôвъ оставъ ся чистый доходъ 55 зр. Комітетъ складае сердечну подяку Вп. панамъ, що зложили наддатки, а именно: о. Єроп. Островерха игуменъ въ Бучачи 10 зр., о. И. Димушевскій зъ Кійданова 2 зр., о. В. Леонтовичъ зъ Новосѣлки 1 зр., о. Цегельскій изъ Струсова 1 зр., о. Бущакъ 1 зр., о. Соневицкій зъ Велеснева 1 зр., о. П. Петрицкій зъ Бучача 5 зр., Вп. панѣ Плятнерова зъ Бучача 1 зр., д-ръ Крижановскій 1 зр., п. С. Федѣвъ проф. ґімназіи 2 зр., п. К. Рогозиньскій купецъ бучацкій 3 зр., надто о. П. Петрицкій зъ мированя на Воздвиж. Ч. Хр. въ Живиомири 2 зр. Заразомъ дякуе комітетъ Хв. выдѣлови мѣщаньского касина за безплатне ôдступленье салѣ, Впр. о. Витошиньскому за ласкаву участь зъ своимъ хоромъ, панѣ Добромильскôй за гру на фортепянѣ, п. М. П. за декламацію и всѣмъ, хто лишь причинивъ ся до удачѣ вечерка по немилôмъ заводѣ, якого комітетъ дôзнавъ ôдъ „дванаятки" и черезъ то наразивъ ся бувъ на великі кошты и неприятности. (*Прим. Ред.* „Дванацятка" розбилась черезъ покликанье питомцѣвъ до Львова на часъ синоду.) Велику помôчь принѣсъ Комітетови такожь Вп. о. Олесницкій зъ Переволоки, котрый въ послѣднôй хвили не лишь выславъ умысного пôсланця до о. Витошиньского до Денисова, але й принявъ спѣвакôвъ обѣдомъ, а се причинилось до зменшеня выдаткôвъ. Такожь щиро дякуе Комітетъ Впр. оо. Левиньскому зъ Волковець и Лятороскому зъ Сапогова, котрі, не зважаючи на трудъ, поспѣшили зъ Борщѣвского десять миль дороги докинути свою лепту на храмъ для нашои музы. Концертъ и вечерокъ выпали дуже гарно, на вечерку гостѣ бавились радо и охочо до 7-ои годины рано. — *Комітетовй.*

— **Въ справѣ небувалои ще дорожнѣ у Львовѣ** ôдбуло ся въ недѣлю въ львôвскôмъ ратуши народне вѣче, зложене по найбôльшôй части зъ робôтникôвъ, позаякъ дорожня ся дае ся чути найбôльше менше заможнымъ клясамъ населеня. Проводникомъ вѣча бувъ п. Сегета а забирали голосъ въ дуже оживленôй дискусіи: Еліасевичъ, котрый старавъ ся выказати жерело дорожнѣ, Фавльгамеръ обговорюючи справу дорожнѣ мешкань, Тайхманъ, Ґренікъ, Яросевичъ и инші, наводячи факты, що въ яркихъ краскахъ малюють нужду робôтникôвъ. Ôдтакъ промовлявъ Діямандъ о средствахъ, якй могли бы сему лиху зарадити и вказавъ на байдужнôсть въ сѣй справѣ львôвского маґістрату, Гручка, слюсарь, що 30 лѣтъ працювавъ по французкихъ и анґлійскихъ фабрикахъ порôвнувавъ ôдносины робôтникôвъ въ Галичинѣ зъ заграничными и сказавъ, що поліція тамошна дбае о долю робôтникôвъ. По промовахъ Нахера и Забеґла та по ухваленю кôлькохъ резолюцій сказавъ Діямандъ, що правдиві приятелѣ народу и его правъ бувають выставлюванѣ на переслѣдуваня та повѣдомивъ зôбраныхъ, що проф. Зьрудловского замкнули мимо власнои его волѣ и волѣ родины въ домѣ божевôльныхъ на Кульпарковѣ. Зôбръ ухваливъ выслати въ тôй справѣ петицію на руки посла Пернерсторфера до рады державнои. Зборы були численнѣ. Власть репрезентувавъ старшій комісарь поліціи Соболякъ.

— **Дирекція руху зелѣзниць державныхъ** въ Краковѣ подае до вѣдомости: Дня 4 н. ст. жовтня 1891 зôйшли ся на стаціи Тухôвъ поѣзды ч. 416 и 413 а то задля неуваги зворотничого, котрый въ послѣднôй хвили, коли поѣздъ ч. 413 въѣзджавъ вже на стацію уставивъ на невôдповѣдный торъ зворотницю. Зъ причины ударения на себе поѣздôвъ потерпѣло 4 подорожныхъ и 2 зô службы зелѣзничои тôлько незначне ушкодженье тѣла.

— **До Єрусалима** выбрало ся въ серпни с. р. 12 жидôвъ зъ Коломыѣ, щобы тамъ умирати. Жидôвскі хасиды вѣрують, що лише тѣ зъ нихъ пôйдуть по смерти просто на лоно Авраама, котрі померли въ Єрусалимѣ, всѣ-жь инші будуть такъ довго ждати на царство небесне, доки не перерыють ся зъ мѣсця, де лежать до Єрусалима. Зъ тои причины выбырае ся много хасидôвъ передъ смертію до Єрусалима, щобы тамъ умирати. Жаль, що у насъ що разъ менше хасидôвъ.

— **Дробні вѣсти.** Зъ Будапешту доносять, що тамъ згорѣвъ 4 и 5 н. ст. жовтня великій складъ дерева фірмы Ґерґесена. Шкоду обчисляють на ½ міліона зр. — Д-ръ Францъ Смолька выѣхавъ вчера по полудни до Вѣдня, де обнимае нинѣ урядованье яко президентъ палаты пословъ. — Въ Черновцяхъ умерла мати звѣстного писателя нѣмецкого Ем. Францоза. Похоронъ ôдбувъ ся въ пятницю.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 6 жовтня. Вчера ôдбуло ся перше засѣданье конференціи въ справѣ будовы льокальнои зелѣзниць вѣденьскои и реґуляціи Вѣденки. Правительство жертвувало на ту цѣль 70 міліонôвъ а 33 міл. мае дати Вѣдень и Австрія долѣшна. Правительство мотивуе потребу тыхъ инвестицій войсковыми и стратеґічными взглядами. Конференція мае щоденно ôдбувати нарады. — Презесы клюбôвъ парляментарныхъ мають нарадитись, якъ бы можна вкоротити буджетовй дебаты. Въ буджетовôй комісіи мае отвиратись дискусія лишь тамъ, де на основѣ окремыхъ внесень мае бути змѣненый прелімінарь.

Будапештъ 6 жовтня. Міністеръ войны выдавъ розпорядженье, котрымъ остро наказуе комендантамъ и официрамъ брати участь въ демонстраціяхъ політичныхъ а навѣть вести політичні дискусіи въ публичныхъ мѣсцяхъ. Приказуе дальше увзглядняти мѣсцеві ôдносины національні, щобы не дразнити населеня. — Міністеръ торговлѣ предложить проектъ закона дотычно устроеня въ 1895 р. краевои выставы въ честь 1000-лѣтныхъ роковинъ истнованя Угорщины.

Ліберецъ 6 жовтня. Намѣстникъ пôдвысшивъ нагороду за выкрытье злочинцѣвъ на 10.000 зр.

Петербургъ 6 жовтня. Царь зъ родиною выѣхали вчера на яхтѣ „Звѣзда сѣверная" до Копенгаґи. — Найновѣйшій указъ царскій наказуе цѣлковиту руссіфікацію публичныхъ урядôвъ Фінляндіи и обмежае права фінляндского сойму. — Сего року не буде нѣякихъ балѣвъ двôрскихъ а сй гроші роздасть ся мѣжь потерпѣвшихъ ôдъ голоду.

Римъ 6 жовтня. Телеґрамы короля не оповѣстить ся, бо въ нѣй король строго ганить ватиканьскихъ демонстрантôвъ и се могло бы причинити ся до бôльшого розъяреня населеня.

Лондонъ 6 жовтня. Въ Мексику напали Индіяне на нѣмецку кольонію и вымордували 200 людей.

Надôслане.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ **„КОПЕРНИКОМЪ"**
ул. Театральна ч. 6 (площь св. Духа) напротивъ головного одваху.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні, райсцайґи, и т. и. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарація найдешевше и найскорше.
Замовленя въ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперніком", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ"

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

ЗАГАЛЬНЙ ЗБОРЫ

членôвъ „Народнои Торговлѣ" товариства зареестрованого зъ ограниченою порукою за 1890/91 р. ôдбудуть ся дня 21 н. ст. жовтня 1891 р. въ сали „Народного Дому" у Львовѣ о 4-ôй годинѣ зъ полудня.

ПОРЯДОКЪ ДНЕВНЫЙ:

1) Справозданье Совѣта управляючого;
2) Справозданье и внесеня Комітету контрольного центрального (§§ 34 и 46 статута);
3) Означенье высоты марки презенційнои для членôвъ Совѣта управляючого на 1891/92 рôкъ;
4) Выбôръ комітету контрольного центрального на р. 1891/92;
5) Внесеня членôвъ.

За леґітимацію для членôвъ служить ихъ книжочка удѣлова. — Члены, выповѣвші свои удѣлы, не мають права голосу.

Львôвъ 3 н. ст. жовтня 1891.

Ôдъ Совѣта управляючого „Народнои Торговлѣ"

Евгеній Дудкевичъ, предсѣдатель. **Д-ръ Кость Левицкій**, секретарь.

ИСТОРІЯ РУСИ ч. І. ІІ. ІІІ. ІV. V. — Цѣна за І часть 15 кр. За всѣ части 80 кр. Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта" ул. Вôрменьска ч. 27

Важне для ôдданиць!

Властитель склепу и двохъ реальностей въ Перегиньску, 36-лѣтный вдовець, отець 4 дрôбныхъ дѣвчатъ — хоче оженити ся зъ Русинкою, старшою панною або бездѣтною вдовою, котра бы мала добре здоровье, знала вести домове господарство а такожь мала охоту заступати мужа въ склепѣ и занята ся выхованьемъ дѣтей-сиротокъ. На придане выстане 500 до 1000 зр. По смерти мужа ôдобрала бы собѣ вдова крôмъ припадаючои части маетку, яко ôдправу зъ касы банку „Славія" посмертный капіталъ 2.000 зр. Адресувати: **И. Б. poste restante въ Перегиньску.**

Словарь нѣмецко-рускій
Ом. Партицкого
продае товариство Просвѣта по **1 зр.** замѣсть 3 зр.

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ
поручае
найлѣпшй перфумы и воды тоалетнй
ôдзначенй 10 медалями заслуги и 2 дипльомами признаня, а то:

Перфумы ясминову, фіялкову, рожеву, резедову, конвалієву, Ylang-Ylang, Jockey-Club, Es-Bouquet Millefleurs и т. д. Фляконики по 25, 40, 75 кр. 1 зр. 1·50 и т. д.
Перфумы королевои Марисеньки знамен. фляконъ 2 зр.
Вода львôвска загально звѣстна и побирана за-для свого приємного, ôдсвѣжаючого и довготревалого запаху, до скрапляня одягôвъ, хустокъ и розприскуваня въ комнатахъ. Фляконикъ меншій 80 кр. бôльшій 1 зр. 50 кр.
Вода варшавска ôдзначае ся надзвычайно приємнымъ цвѣтовымъ запахомъ. Фляконикъ меншій 95 кр., бôльшій 1 зр. 80 кр.
Вода левандова подвôйна и вода левандово-амброва суть загально уживанй до возприскуваня въ комнатахъ за-для свого приємного запаху. Фляконъ 50, 70, 90 кр. и 1·40 зр.
Воды колоньскй знаменитй. Фляконики по кр. 15, 20, 25. 40, 50, 80 1 зр., 1·50.

Купувати можна у Львовѣ въ торговляхъ власныхъ ул. Коперника ч. 3, и ул. Галицка ч. 13; въ **Краковѣ**: Суконницѣ ч. 20; въ **Черновцяхъ**: Ринокъ ч. 2.

СКЛАДЪ КАВЫ
найлѣпшого рода
АРТУРА КОСЦИЦКОГО
Улиця Оссолиньскихъ ч. 11, вхôдъ такожь зъ улицѣ Тихои, Дôмъ кн. Сапѣги.
Цѣны въ мѣсци 1 кільо зр. **1·90** на провінціи 4¾ кільо зр. **9.60** франко.
Не маю цѣлкомъ тыхъ родôвъ кавы, котрі инші пôдъ назвою мого знамени оголошують; кождый самъ може пересвѣдчити ся, чи дôстане деинде по тôй цѣнѣ таку каву якъ моя що-до якости и смаку.
Найлѣпша кава палена зр. 1·20.
⅛ кільо найлѣпшои гербаты 75 кр.
⅛ кільо найлѣпшихъ окрушкôвъ 50 кр.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черлянъскои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.

Ч. 216. Львôвъ, Середа 25 вересня (7 жовтня) 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей"** выходить въ вôвторокъ, и въ вівторокъ и пятницю на переменку разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и інсераты принимають: **У Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО" и належитôсть за інсераты платні у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО" зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		
у Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатаній вôльні ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки инсератовой въ рубр. „Надôслане" по 20 кр. а. в.

Подяки числять ся по 10 кр. ôдъ стишка.

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

Ситуація въ Чехіи.

Подорожь цѣсаря припала якъ разъ передъ осѣнною сесією рады державнои. При рôзныхъ нагодахъ, чи то ôдповѣдаючи на привѣтні бесѣды чи приймаючи на авдіенція поодинокі депутаціи, — цѣсарь зазначивъ кôлька разôвъ, що радъ бы бачити згоду мѣжь обома народами въ Чехіи, бо се причинилось бы до ще красшого розвитку дорогого ему королѣвства ческого. Чехи слухали тѣ слова цѣсарскі зъ глубокою льояльностію, зъ якою ôдносять ся все до особы своего монарха, але и не заявили нѣчого бôльше по-надъ сю льояльнôсть. Не ôдзывались они нѣгде въ своихъ публичныхъ промовахъ за згодою, бо выходили зъ того погляду, що если сторона добиваюча ся о свои права и ведуча борбу проговорить за згодою, тымъ самымъ вже и капітулює. Натомѣсть Нѣмцѣ и нѣмецка праса горлають за згодою и заставляють ся при тôмъ волею и бажанями цѣсаря, котрі ôнъ высказавъ въ своихъ промовахъ. Розумѣесь, що при тôмъ не гадають Нѣмцѣ нѣ крихотки уступити зъ того становища, яке заґарантували имъ вѣденьскі пунктаціи.

Політичный біляесъ, якій зложили собѣ молодо-Чехи зъ результатôвъ цѣсарскои подорожи, представляесь въ ихъ органѣ Narodn-ыхъ List-ахъ не дуже свѣтло. Тамъ ставляесь таке пытанье: Якъ стоять теперь по ôдъѣздѣ цѣсаря справы въ Чехіи? Чи зроблено бодай одинъ крокъ до привернення мира въ краю? Чи ухилено въ послѣднихъ дняхъ бодай яку дрôбку сего давного и глубоко сягаючого спору національного? На всѣ тѣ пытаня ôдповѣдае органъ молодо-Чехôвъ негативно. Мѣжь Чехами а Нѣмцами въ краю остало все по давному, бо въ дѣйстности о тôмъ помиреню Чехôвъ зъ Нѣмцями бôльше говорить ся, анѣжь робить ся. Миръ мôгъ бы лишь тогдѣ настати, коли бы реституовано вповнѣ національні и державні права ческого народу въ Чехіи, Моравѣ и Шлеску. Въ тôй реституціи надѣють ся молодо-Чехи прикороченя ґерманізаторскихъ забаганокъ Нѣмцѣвъ и ихъ ґравітаціи до Берлина. Розумѣесь, що кожда згадка про ческе право державне немила Нѣмцямъ, та при такихъ домаганяхъ такожь и они не хотять нѣчого чути про згоду.

Характеристичне при тôмъ, що теперь вже и старо-Чехи ôдвертають ся ôдъ справы угодовои. Що причинило ся до такого звороту старо-ческои політики не знати, одні говорять, що послѣдні пригоды въ Ліберци, де Нѣмцѣ чинно накинулись на Чехôвъ та дали яркій доказъ своеи нетерпимости національнои, другі знову кажуть, що старо-Чехи побачили, якъ весь народъ ворожо ôдносить ся до справы угоды и що вже справдѣ перейшовъ надъ старо-Чехами до порядку дневного. N. fr. Presse такъ пише про сѣ другі причины: Д-ръ Ріґеръ скликавъ бувъ передъ самою подорожію цѣсарскою зборы мужѣвъ довѣрія зô старо-ческои партіи. На зборахъ дуже остро выступлено противъ угоды. Многі бесѣдники сконстатували, що народъ бажае, що не можна нѣякъ приняти вѣденьскихъ пунктацій. Старо-ческі проводирѣ высказали поглядъ, що правительство повинно ôдложити справу угоды зъ нарадъ сойму, такъ само якъ се зробило зô справою реформы адміністраціи въ парламентѣ угорскôмъ. — Що такій зворотъ въ політицѣ старо-ческôй вже лагодить ся, вказуе такожь и статья Hlas-у Naroda, де говорить ся, що старо-Чехи позбулись теперь своеи працѣ сизифовои и на будуче будуть могли свобôднѣйше рухати ся. Вправдѣ застерѣгаесь сей органъ, що то лишь его власный поглядъ и ôнъ не хоче выпереджати рѣшень старо ческои партіи — але мабуть досыть выразно тымъ вказуе, якого рода будуть тѣ рѣшеня.

Проґраму політичнои дѣяльности молодо-Чехôвъ уложено на зборахъ довѣрочныхъ, які ôдбулись въ часѣ гостины цѣсаря въ Празѣ. Нарады були тайні, але головні точки нарадъ дôйшли до загальнои вѣдомости. Зъ вѣстей, розканеныхъ по молодо-ческихъ органахъ, можна подати хôдъ сихъ нарадъ въ сей спосôбъ: Нарады першого дня були присвячені дискусіи надъ звѣстными заявленями посла Масарика. Зъ-разу загадано, и то ôдъ самои управы сторонництва, поставити внесенье, вылучити сего посла зъ партіи. За интервенцією кôлькохъ товаришѣвъ Масарика удало ся наклонити управу, що цофнула свое внесенье а натомѣсть поставила резолюцію, въ котрôй высказуесь жаль за для бесѣды посла Масарика. Майже всѣ присутні — а було ихъ 60 — заявились противъ Масарика. Ôнъ кôлька разôвъ промовлявъ, боро[illegible] хотѣвъ доказати въ многихъ газетъ, що ôнъ нѣчого иншого не говоривъ, якъ лишь-те саме, що есть въ публіцистичнôмъ органѣ партіи и въ поодинокихъ промовахъ членôвъ сторонництва, а именно въ промовахъ посла Еіма; — але нѣ управа нѣ члены сторонництва не приняли такои обороны и пос. Масарикъ стоявъ окремѣшно супротивъ поглядôвъ всѣхъ своихъ товаришѣвъ. Его однодумышленника Кайцль и Крамаржъ не явились на зборахъ, бо знали, якъ зборы успособлені супротивъ поглядôвъ ихъ партіи т. зв. реалістôвъ. Вкôнци заявивъ Масарикъ жаль, що ôнъ ставъ въ суперечности до партіи и на будуче въ публичныхъ выступленяхъ буде пôддаватись директивѣ управы сторонництва. Другого дня нарадъ порѣшили молодо-Чехи, якъ звѣстно, три головні точки въ своѣмъ поведеню: 1. славяньску идею, 2. ческе право державне и 3. радикальнѣйшій спосôбъ выступленя. Тѣ точки не оповѣстять ся публично яко проґрама партіи, лишь кождый посолъ мае пôсли власного способу и въ своѣмъ крузѣ дѣлати въ тôмъ змыслѣ. Вже сими днями удають ся многі молодо-ческі послы до своихъ округôвъ выборчихъ и тамъ выкаже ся, що поведенье намѣстника пôдчасъ цѣсарскои гостины супротивъ молодо-Чехôвъ (не допускати молодо-Чехôвъ до особы цѣсаря, не запрошувати ихъ на дворскі обѣды, хочь ихъ значенье и становище цѣлкомъ надавалось до того) цѣлкомъ противный успѣхъ принесло, анѣжь було въ планѣ.

Такъ стоять справы въ Чехіи и крôмъ ôдзывôвъ нѣмецкои прасы о згодѣ не можна добачити нѣякои акціи въ тôй справѣ. А ту сесія рады державнои за плечима и неконче на руку було бы, если бы опозиція молодо-ческихъ послôвъ стала ще радикальнѣйша нѣжь була досѣ. Тому то пôднеслась гадка вложити мировый судъ, котрый бы розсудивъ справу ческо-нѣмецку. Пропозицію такои процедуры мировои находимо въ Przeglad-ѣ и якъ можна догадатись, инспірована она якоюсь вплывовою особою въ Вѣдни. По короткôй згадцѣ про враженье, яке выкликала подорожь цѣсаря въ Чехіи, ôдтакъ про арбітрôвъ въ мировôмъ судѣ, на котрыхъ найвôдповѣднѣйшими були бы Поляки, а нѣякимъ чиномъ Россіяне (?) — представлено саму пропозицію въ Przeglad-ѣ ось якъ:

„Най старо-Чехи, молодо-Чехи, ческа шляхта и Нѣмцѣ выберуть по двохъ ôдпоручникôвъ, разомъ вôсьмохъ. Най кожда зъ тыхъ ґрупъ выбере двохъ арбітрôвъ Полякôвъ, разомъ вôсьмохъ. Ся колеґія шѣснацяти мужѣвъ най збере ся, щобы роздивитись въ ческо-нѣмецкôмъ спорѣ и означити условія помиреня. А если бы не мало прийти до згôдного означеня тыхъ условій (що чейже не есть неимовѣрнымъ) — тогдѣ запрошеныхъ вôсѣмъ арбітрôвъ сформулуе свою умотивовану гадку въ тôй справѣ. Тому се не буде акція правно-політична, ея результатъ не буде мати силы впростъ обовязуючои. Але буде се шляхотна акція мѣжнародна, котра, если доведе до пожаданого результату, буде мати безпосередні, політичні наслѣдки. Если бы спорячі стороны порозумѣлись въ сей спосôбъ, то ôдтакъ будуть могли се порозумѣнье ввести въ дѣйстнôсть. Для правительства може бути така добровôльна и мирова акція лишь дуже пожадана. Если бы не прийшло до порозумѣня, то елаборатъ арбітрôвъ буде для всѣхъ сторôнъ цѣннымъ документомъ. Въ кождôмъ случаю стороны спорячі, если рѣшать ся попробувати сеи мировои процедуры, дадуть доказъ доброи волѣ и се буде ôдповѣдь на цѣсарскій покликъ."

Если ся пропозиція походить справдѣ въ вплывовыхъ кругôвъ посольскихъ у Вѣдни, то цѣкаве буде, якъ приймуть ея Чехи и Нѣмцѣ та чи справдѣ она готова на ревізію вѣденьскихъ пунктацій а евентуально чи справдѣ имъ необходима ся захвалювана ческо-нѣмецка угода?

Руско-католицкій синодъ у Львовѣ.

Справу целібату, котра стôлько наробила гамору и клопоту, вчера, якъ се вже загально звѣстно, — погребано на повнôмъ засѣданю участникôвъ синоду въ семинарскôй церквѣ. Мы певні, що сю вѣсть повитають усюда зъ найбôльшимъ вдоволеньемъ. Въ своѣмъ часѣ справа буде могла бути розказана та выяснена, тогдѣ все представить ся въ правдивôмъ свѣтлѣ и наша суспôльнôсть дôзнае ся, кôлько въ сучасныхъ вѣстяхъ було правды, а кôлько пересады або просто й выдумки. Мы ôдъ себе нинѣ лишь то можемо зазначити смѣло, що зôбране на синодѣ духовеньство, зобовязавшись до строгои тайны, тайну тую доховувало, и за нѣякі ревеляціи по дневникахъ польскихъ оно одвѣчати не може.

Въ справѣ целібату предложивъ синодови на руки Впреосв. митрополита Сильвестра единый свѣтскій членъ синода д-ръ Исидоръ Шараневичь основный меморіялъ противъ заводженя целібату руско-католицкого духовеньства. Въ меморіялѣ тôмъ сказано, що заведенье целібату захитало бы и пôдорвало бы унію, чому, мимоходомъ сказавши, Gazeta Narodowa, завѣвши на-ново полеміку въ „Дѣломъ", не вѣрить, а знову повтаряе свое, що се могло бы статись лишь тогдѣ, коли-бъ Россія заняла Галичину на часъ довшій.

Синодъ скôнчить ся завтра. По скôнченю синоду того жъ дня дае митрополитъ пиръ. Той пиръ мавъ ôдбути ся вчера, але ôдложено его на завтра.

Нинѣ автентично можемо подати число участникôвъ синоду. Изъ завôзваныхъ на синодъ, 7 духовныхъ оправдало свою неприсутнôсть слабостію, а взяло участь въ синодѣ 168.

Въ звязи зъ справою целібату стоить такожь одинъ доволѣ цѣкавый епізодъ. Оногды прбувъ въ Довгополи на Буковинѣ д-ръ Окуневскій, лѣкарь повѣтовый [бувшій священикъ, що поидовѣвши за-молоду скôнчивъ факультетъ медичный] и предложивъ митрополитови и еп. Часцѣ (сему въ латиньскôй мовѣ) слѣдуючу просьбу:

Ваша Екселенціе!

„Въ жовтни 1880 р. подавъ я, яко бувшій душпастырь, а теперь докторъ всѣхъ наукъ лѣкарскихъ и ц. к. повѣтовый лѣкарь въ Довгополи (Кимполюнгъ) на Буковинѣ, прошенье безпосередно на руки Его Еміненціи всесвѣтлѣйшого кардинала, префекта Конґреґаціи для розширеня вѣры у всхôдныхъ дѣлахъ въ Римѣ, а въ мѣсяци липни 1886 р. на руки тогдѣшного епископа въ Станіславовѣ, Преосв. д-ра Юліяна Пелеша, о усуненье перешкодъ высшихъ чинôвъ ерейскихъ въ цѣли заключеня супружества. Въ обохъ тыхъ прошеняхъ я всылавъ ся на то, що, яко вдовець-священикъ греко-кат. не повню вже ôдъ многихъ лѣтъ священичихъ дѣйствій, уживаю мирскои одежѣ, и строго взявши, не потребую, згôдно зъ канонічными постановами и практикою грецкои церкви, розрѣшеня, бо въ греко-кат. церквѣ такимъ повторно женившимъ ся священикамъ дозволеный приступъ до престола и ношенье священичои одежѣ.

„До нинѣшного дня я не дôставъ нѣ на одно изъ моихъ прошень одвѣта, хочь менѣ тогдѣ, въ 1886 р., Преосв. еп. д-ръ Ю. Пелешь приобѣцявъ выхлопотати въ Римѣ приклонне рѣшенье, потôмъ при тогдѣшныхъ політичныхъ ôдношеняхъ радивъ менѣ бути терпеливымъ, а наконецъ потѣшувавъ близькимъ скликаньемъ синоду и запевнявъ, що на нѣмъ буде мое дѣло приклонно рѣшене. На основѣ тыхъ запевнюванъ осмѣливъ ся я, коли скликанье провінціяльного синоду було уже постановлено, звернутись до Преосв. еп. д-ра Ю. Пелеша зъ прошеньемъ о удѣленье менѣ необхôдныхъ информацій. Однакъ не дôставши одвѣта на мои письменні прошеня, не остаесь менѣ нѣчого иншого, якъ просити В. Екселенцію о предложенье мого дѣла на рѣшенье провінціяльного синода, зъ тою смиренною замѣткою, що рôвночасно предкладаю мое про-

---

2)

Найстарша.

Написавъ *Жіль Леметръ.*

(Конець.)

Але на другій день взяла Іосабетъ найстаршу сестру на бôкъ и зъ таемничою міною сказала ѣй:

— Лео, моя найлѣпша, найсолодша сестро, я хочу тобѣ звѣрити ся зъ великою тайною! Панъ Петро сказавъ менѣ, що бувъ бы щасливый, коли-бъ я стала его жѣнкою. Ты, Лео, така розумна, порадь менѣ, що робити...

Симъ разомъ Леа не занедужала, але въ день вѣнчаня Іосабеты мала зовсѣмъ червоні очи.

* * *

Небавомъ потôмъ явивъ ся у Петерманôвъ молодый пасторъ, на имя Арі Мікельсъ, сынъ ихъ приятеля. Лагôдный бувъ та поважный и гарный зъ лиця. Ôнъ подобавъ ся Леа за-для своеи умѣренности и ясныхъ поглядôвъ. Але теперь она стереглась. Постановила собѣ твердо — вже бôльше не залюблюватись.

Панъ Мікельсъ умѣвъ знаменито вести розмову и поводитись такъ, якъ сего вымагавъ вѣкъ, рôдъ и вдача особъ, зъ котрыми сходивъ ся.

Обходивъ ся якъ батько добродушно зъ Леонорою, Десдемоною и Куніґундою, нѣжно и зъ пошанованьемъ зъ Норою, Катею и Бетсі, а зъ Леаю поважно и оглядно. Леа що-разъ бôльше задумувалась, бо ôнъ не бувъ анѣ такъ надто веселымъ, якъ Оттонъ, анѣ такъ надто повздержнымъ, якъ Петро.

Панъ Мікельсъ мавъ у протестантскôй церквѣ дуже знаменниту проповѣдь. Леа побажала ему щастя до такого успѣху.

— Ахъ, — сказавъ ôнъ — мене нѣчо такъ не радуе, якъ признанье такои праведнои душѣ. И чи маю вамъ признати ся, панно? Я говоривъ лишь за для васъ.

Леа була одушевлена. Але ще того самого дня налякалась она дуже, побачивши въ огородѣ п. Мікельса якъ-разъ въ хвили, коли ôнъ цѣлувавъ ручку Каті.

Симъ разомъ Леа вже анѣ не зблѣдла. На другій день насварила она на сестру Каті, обняла ея и сказала ѣй, що не годить ся такъ робити, якъ она собѣ поступила. Послухавши рады сестры, Каті кинула ся зъ жалю до нôгъ батькови Петерманови и призналась передъ нимъ до свого переступку и до любови. А по трехъ тыжднихъ була она щасливою жѣнкою пастора Мікельса.

* * *

Минувъ цѣлый рôкъ, а въ домѣ Петерманôвъ не показавъ ся нѣ одинъ поважнѣйшій женихъ. Черезъ те дуже журились Петерманы, бо ще мали пять дочокъ-ôдданиць (Леа вже й не вчисляли).

А й справдѣ, дѣвчата тѣ були певно всѣ красні и добре выховані, але се не богато значило, коли въ посагу дôставали мало що.

Тогдѣ одного красного дня спытала себе панѣ Петерманъ: „Що бы теперь почавъ нашъ сердечный покôйникъ Аґриппа?" И справдѣ, якійсь внутрѣшный голосъ давъ ѣй добру раду, бо Петерманы кальдували свои скринѣ и выбрались у велику подорожь на розглядины.

Петерманъ спроваджувавъ свою кумпанію по всѣхъ мѣстахъ, де мавъ своякôвъ и приятелѣвъ. Ся подорожь мала великій успѣхъ. Бетсі зловила въ свою сѣть адвоката въ Монтобанѣ, Нора взяла въ полонъ купця въ Гаврѣ, Леонора приступомъ здобула собѣ лѣкаря въ Страсбурзѣ, а Десдемона заманила ґімназіяльного професора.

Ахъ, та що зъ того, що Леа стереглась? Скоро лишь явивъ ся якій новый женихъ, она попадала въ давну похибку, все думала собѣ, що ôнъ по ню прийшовъ, и за кождымъ разомъ розчарованье жалило „найстаршу" въ само серце. Она була тымъ бôльше нещаслива, що всѣ брали собѣ ея за повѣрницю, за дорадницю, а саму уважали высшою по-надъ усѣ пристрасти людскі.

И чому властиво нѣхто не старавъ ся о ея руку? Зовсѣмъ природно, тому, що першій женихъ выбравъ молодшу сестру, то вже иншій брали собѣ зъ него прикладъ и старали ся за порядкомъ о молодші дѣвчата. Леа була найстаршою сестрою и, хочь она сего собѣ не бажала, то спонукали ея грати ролю ангела-хоронителя дому, другои матери, тѣтки. А при тôмъ она справдѣ була за красна, за досконала, за добра, за чемна, за мало старала ся подобатись. Всѣ ея подивляли та поважали и при тôмъ забували, що въ нѣй можна любити женщину.

Отже Леа вернула зъ Куниґундою сама до Льозанны.

* * *

Она шила пелении своимъ сестрѣницямъ та сестрѣнцямъ и хочь въ души-серця була имъ рада, то таки на видъ ихъ ставало ѣй дуже маркотно. Нѣхто въ цѣлôй околици не мôгъ ôдгадати ея тайнои туги и нѣхто не мôгъ собѣ пояснити, чому ея віольончели выдавала такі роздираючі серце звуки.

Пôдъ той часъ въ домѣ Петерманôвъ ставъ частенькимъ гостемъ панъ Мілеръ, поважный, зрѣлый, добре платный высокій урядникъ. Ôнъ такъ и обсыпавъ Леу чемностями и компліментами. Неразъ говоривъ зъ нею о невыгодахъ и терпѣняхъ житя безженного мужчины и она зъ рôвныхъ двозначôвъ та зôтхань догадувалась, що ôнъ радо бы взявъ ея собѣ за жѣнку.

Певно, ôнъ не збудивъ уже у неи нѣякои особливои пристрасти и мабуть бувъ уже трохи за старый для нея, бо мавъ сорокъ пять лѣтъ, а она двацять шѣсть. Але она его высоко цѣнила и думала собѣ, що за тымъ праведнымъ чоловѣкомъ не була бы нещасливою, длятого й бажала, щобъ ôнъ свои чувства выявивъ яснѣйше.

И не довго потребувала на се ждати. Одного дня, коли они обое самі були въ огородѣ, ôдважив ся Мілеръ сказати:

— Маю васъ про щось дуже делікатно спытати, тому не гнѣвайтесь. Я вже не молодый, але здоровъ. Люде мене поважають, а становище маю добре й певне. Бачу, що я ще спосôбный до сердечнои приязни и до безграничнои покôрности. Якъ вы думаете: чи може ще жѣнка бути зô мною щаслива?

— А вже-жь, може! — ôдповѣла Леа, спустивши очи.

— Але бачите, — говоривъ дальше Мілеръ, що-разъ бôльше запинаючись, — панна Куниґунда ще молода... Якъ вамъ здаесь: чи пристала-бъ она, щобъ я ставъ ея чоловѣкомъ?

Леа переказала сестрѣ намѣръ Мілера. Малôй, ледви шѣснадцятилѣтнôй дурнôй дѣвчинѣ, дуже се пôдхлѣбило.

— Розважь добре, — сказала Леа. — Панъ Мілеръ мае вже сорокъ пять лѣтъ...

— Ой ты! — ôдповѣла мала, — яка ты завистна! Ты намъ усѣмъ хочешь чоловѣкôвъ забрати...

шенье и посланникови Є. Св. папы, асп. Часцѣ.

„В. Екцеленція не будуть ôдъ мене, яко лѣкаря, займаючого ся практичнымъ сповнюваньемъ любови къ ближньому, жадати предложеня науковои диссертаціи дотычно права повторного вступленя въ супружество.

„Не всылаючись отже на 26 апостольскій канонъ, на 1-й неокесарійскій, на 6 канонъ VI вселеньского або труліаньского собора и розпорядженя грецкихъ императорôвъ, Юстиніяна Cod. Lib. I., Tit. 3. Leg. 45, Льва Мудрого зъ 960 г. новеля 79, на практику въ Семигородѣ (Samuel Klein — Dissertatio canonica de matrimonio iuxta disciplinam graeco-orientalis Ecclesiae. Vindobona 1781 pag. 151), на бреве папы Венедикта XIV зъ 19 червня 1750 ad Missionarios copticos (Kutschker's Eherecht III, pag. 254, §. 135), пôсля котрыхъ римскій папы дозволяли священикамъ грецкои церкви вступати въ повторне супружество и задержувати священичій чинъ, ограничусь тôлько на згадку, що Впреосв. митрополитъ д-ръ Іосифъ Сембратовичъ дня 4 сѣчня 1881 р. въ часѣ данои менѣ авдіенціи можнôсть вступленя въ повторне супружество священикôвъ-вдôвцѣвъ безъ найменшого ограниченя допускавъ и пôзнѣйше при удѣленю свого мнѣня на мое прошенье, яко бувшого лѣкаря-асистента зъ рôчною пенсією нижше 600 зр., о розрѣшенье вступити въ супружество, ц. к. краевому правительству въ Чернôвцяхъ (въ 1885 р.) такимъ способомъ выразивъ ся, що допускаєсь можнôсть вступити въ повторне супружество священикамъ-вдôвцямъ греко-кат. церкви, если они зъ священичои звязи выступають, що така практика фактично истнує не тôлько въ Австріи, но и въ другихъ державахъ, якъ у униятôвъ, такъ и у неуниятôвъ, а мому повторному супружеству стають на перешкодѣ тôлько рѣшеня Замойского синоду. Позаякъ згôдно зъ канонічнымъ правомъ рѣшеня провінціяльного синода обовязують лише въ тыхъ провінціяхъ, зъ котрыхъ заступники були на синодѣ, а Буковина, де я живу, до бувшои польскои державы не належала и своихъ заступникôвъ на Замойскôмъ синодѣ не мала, то для мене рѣшеня того синоду не мають нѣякои силы. Тую ограниченôсть законности рѣшень синода потвердивъ такожь Преосв. еп. д-ръ Юл. Пелешь при нагодѣ удѣленои менѣ 11 мая 1886 р. авдіенціи. Впреосв. митрополитъ д-ръ Іосифъ Сембратовичъ зробивъ менѣ пôдчиненьемъ мого дѣла пôдъ рѣшеня Замойского синоду несправедливôсть и длятого я маю право згôдно зъ уставами Моральнои жадати, щобы зроблена менѣ несправедливôсть була направлена.

„Право до заключеня повторного супружества доказавъ я тутъ зъ канонічнои точки погляду.

„Въ выводы §. 63 цивільного державного закона, пôсля котрого высшій чины ерейскій становлять перешкоду до супружества не повненъ бы я властиво запускатись, однакъ для лучшого поясненя наведу, що найсвѣтлѣйшій австрійскій учителѣ и коментаторы цивільного державного закона и церковного права, а то: Zeiler: Commentar über das allgem. bürgerliche Gesetzbuch. Wien und Triest 1811—13. I. 210. Anmerkung zum §. 63: Handbuch des in Oesterreich geltenden Eherechtes. Wien und Triest 1813—18 160; Idem: Ausführliche Erläuterung des 2-ten Hauptstückes des allgem. bürg. Gesetzbuches Wien 1835. I., 191 Anmerkung 3; Gustermann; Oesterreichisches Kirchenrecht in den deutschen, ungarischen und galizischen Erbstaaten. Wien 1807, 69, zweite Auflage 1812, II., 69; Pehem: Praelectiones in ius ecclesiasticum univers. Viennae 1785 II. 64 et 74; Klein: Dissertatio canonica. Wien 1881, 5 und 63 ff.; Dr. E. Rittner: Oesterreichisches Eherecht. Leipzig 1876., 89, — були погляду, що цивільна законна перепона высшихъ чинôвъ ерейскихъ не має мѣсця въ тыхъ случаяхъ, въ котрыхъ зô стороны церковнои не заходить перепоны, уневажняючій супружество.

„Дотычно самого змысла, мѣстячого ся въ §. 63 цивільного закона, то бнъ въ сопоставленю его до §. 6 того закона, — пôсля котрого „законови при его сповненю не може прикладатись инчій змыслъ, якъ лише той, якій изъ ясного намѣреня законодавця выплывае" — може бути примѣненый лише до священикôвъ того вѣроисповѣданя, котрымъ згôдно зъ канонічными постановленями дотычнои церкви то безусловно заборонено. Цивільный законъ зъ 1 червня 1811 р. основуєсь дотычно своихъ правныхъ поглядôвъ на выс. патентѣ зъ 16 сѣчня 1783 р., дальше слѣдує т. зв. Іосифиньскій патентъ о супружествѣ зъ 1 падолиста 1786 р. (Іосифиньска книга законôвъ). Зô всего выходить зовсѣмъ точне канонічно и исторично незбите мнѣнье, що высшій ерейскій чины у всхôдной, а именно и въ грецкôй церкви, и то въ униятскôй и въ неуниятскôй, становлять не уневажняючу, тôлько заборонюючу супружеску перешкоду и длятого грецкій священики, униятскій и неуниятскій, важне супружество можуть заключати, и тогдѣ лише тратять духовный урядъ, зъ единою вынимкою втало грекôвъ, для котрыхъ мѣродайна есть постанова въ конституціи папы Венедикта XIV: Etsi pastoralis зъ 26 мая 1742 р. § VII, 27.

„Погляды той, що въ грецкôй, униятскôй и неуниятскôй церкви высшій ерейскій чины не становлять згôдно зъ церковными уставами уневажняючои перешкоды до супружества, заступавъ въ 1808 р. тогдѣшній львôвскій митрополитъ по случаю выданя книги цивільныхъ законôвъ въ своихъ письмахъ до центральныхъ властей, якъ то видко изъ твору: Dr. Franz Laurin, Universitätsprofessor in Wien: Der Coelibat der Geistlichen. Wien 1880, 209.

„Если дальше взяти на увагу, що на засѣданяхъ надворнои комісіи ревізійнои, установленои выс. цѣсарскимъ білетомъ зъ 20 падолиста 1796 р. для укладу австрійского загального цивільного закона зъ 22 лютого 1802 р. до высше наведеныхъ параграфôвъ по словѣ „священики" бувъ умѣщеный додатокъ „латиньскои церкви", отже въ первѣстной стилізаціи той параграфъ яко 73 звучавъ: „Католицкій священики латиньскои церкви, котрй одержали вже высшій чины ерейскій... не можуть заключати важныхъ супружескихъ догоররôвъ" и той додатокъ дотычно священикôвъ латиньскои церкви въ другôмъ читаню цивільного закона, почавшôмъ ся 4 мая 1807 р. а скôнчившôмъ ся 14 сѣчня 1808 р. яко §. 61 безмѣнно бувъ полишеный (Pfaffs Uiber die Materialien des oesterr. allgem. Gesetzbuches въ Grünhuts Zeitschrift für das Privat und öffentliche Recht der Gegenwart. II. Jahrgang Wien 1875, 295 ff.), а въ послѣднôй стилізаціи яко § 63 бувъ пропущеный длятого, що то було питанье дисциплінарне, котре духовными законами вже есть рѣшене, отже ясно, що той §. 63 цивільного закона ôдносить ся лише до священикôвъ латиньскои церкви и само собою розумѣєсь, що инші священики можуть въ супружество вступати. Законодатство тымъ менше не повинно входити въ окремѣшности грекôвъ, бо въ такôмъ случаю оно мусѣло бы о священикахъ всякихъ релігій переправляти окремо. (Dr. Laurin: Der Coelibat. Seite 207.)

„Я доказавъ аслыками на найзнаменитшихъ ученыхъ змыслъ канонічного устава, що я, яко священикъ-вдовець гр. кат. церкви маю право вступити въ супружество и що тому повторному супружеству не перепиняють нѣ церковні нѣ цивільні законы. Позволю собѣ навести ще, що за часôвъ св. Іосафата и Шумляньского у Львовѣ священики-вдôвцѣ повторно женились и дальше священичѣ дѣйствія сповняли. Оржеховскій, священикъ латиньского обряда (Bukowski: Dzieje Reformacyi, Kraków 1886, т. II., 213), оженившись, дôставъ ôдъ свого архіепископа на провіціяльнôмъ синодѣ въ присутности всего епископату освободженье ôдъ ексконмуніки за женитьбу. Въ 1851 р. заключивъ супружество професоръ ґімназіи Аронъ Помнуль, яко бувшій униятскій священикъ въ Семигородѣ; по принятю имъ православія его супружество було признане за законне не тôлько тогдѣшнымъ православнымъ митрополитомъ Евгеніемъ Гакманомъ на основѣ его предложеня до президента буковиньского правительства зъ 15 (27) липня 1853 р. и тогдѣшнымъ карловицкимъ патріярхомъ Іосифомъ Раячичемъ на основѣ его посланія зъ 8 червня 1851 р. ч. 474 до черновецкого митрополита, но такожь и ц. к. краевымъ правительствомъ при удѣленю пенсіи вдовѣ по смерти Арона Помнуля, — на основѣ чого я, оказавшій ожиданьемъ много терпеливости и увагладненя ôдношень, заслугую на то, щобы Ваша Екцеленція удѣлили менѣ на основѣ рѣшеня синоду розрѣшенье вступити въ супружество.

Кимполюнгъ 17 (29) вересня 1891 р.

Д-ръ Атанасій Окуневскій.

Теперь подаємо кôлька вѣстей, котрй вправдѣ не стоять въ тѣснôй звязѣ зъ синодомъ, але вяжуть ся зъ видными въ нѣмъ личностями.

По Львовѣ ôдъ кôлькохъ днѣвъ кружила вѣсть, мовь-то въ день именинъ цѣсаря, коли митрополитъ Сильвестеръ зъ капітулою явивъ ся у намѣстника ґр. Баденього поблагожелати цѣсареви, намѣстникъ мавъ по офіціяльнôй ôдповѣди приступити до митрополита, взяти его за волосье на головѣ и сказати, що митрополитъ „мимо синоду держить ся добре, бо ще все волося має на головѣ, не вымикано ему". Вѣсть сю подала вчера одна ґазета, тожь годилось бы, щобы компетентнй особы заявили публично, якъ оно було, бо просто вѣратись не хоче, щобы щось такого могло справдѣ стати ся...

Леп. Часка нинѣ або въ сихъ днях (бо ôдъѣздить до Риму ажь въ понедѣлокъ) ôдвѣдає музей Ставропігійскій. Въ понедѣлокъ ôдвѣдавъ въ товариствѣ митрополита, о. Дольницкого и своихъ секретарѣвъ будынокъ соймовый, де его приймавъ заступникъ маршалка Хамецъ, потôмъ музей ґр. Вол. Дѣдушицкого, де особливо подивляв выробы Шкрибляка и взагалѣ етноґрафічный ôддѣлъ Гуцульщины, опôсля музей промысловый въ ратуши, де впровадивъ его въ заступствѣ президента мѣста д-ръ Шараневичъ, а наконець институтъ Оссолиньскихъ. Вчера-ж о годинѣ 4-ôй выѣхало було то саме товариство до Винникъ и оглянули фабрику тютюну. Принятье було величне: всѣ урядники выступили въ мундурахъ, а въ сали зôбраныхъ 350 женщинъ-робôтницъ приняли достойныхъ гостей стрôйнымъ ôдспѣваньемъ нашого „многая лѣта".

Того вечера запросивъ оденъ богатый фабрикантъ зъ Льозанны Леу на балъ. Она выглядала въ рожевôй сукни страшно блѣдо. Не зважаючи на се, гуляла разъ по разъ зъ одным гарнымъ офіцеромъ ôдъ гузарôвъ. А що она, обнята раменами гузара, крутилась напôвъ мертва, то й не замѣтила, якъ ôнъ ей притисъ до себе.

Гузаръ зле зрозумѣвъ ей небачнôсть и пôдчасъ остатнои туры вальса шепнувъ ей до уха:

— Вы такй гарнй, якъ та княгиня въ казцѣ, и я васъ люблю, мало не одурѣю. Я мешкаю въ малôй вілли при улици ді-Лякъ ч. 6. Завтра черезъ цѣлый день буду васъ дожидати.

Очи Леи блищали, лице паленѣло, а таки дрожала, мовь листье на осицѣ. Але се тревало лишь хвильку. Однымъ нагальнымъ рухомъ вырвалась она зъ рукъ безсоромного офіцира.

Вернувши до дому, отворила въ своѣй комнатцѣ ôкно и оперлась на нѣмъ, хочь сильно була зôгрѣта. Хотѣла вмерти. Мѣжь тымъ нагадала собѣ слова офіцира и глянь! — розумна ся дѣвчина выповѣла: „Може..."

И въ-перше уста ей вышептали иронічно слова: „Що зробивъ бы сердечный покôйникъ Агриппа на моѣмъ мѣсци?"

Але наразъ почула, якъ ôдъ нôчного воздуха зробилось ѣй холодно за плечима. Зъ горячкою поклалась она до лôжка.

Запаленье оболоны легкихъ забрало ей въ трехъ дняхъ зô свѣта. Померла не сказавши нѣ слова.

— Мôй поважаный приятелю! — мовивъ пасторъ Вінкельманъ до пастора Петермана, коли зъ кладовища вертали домôвъ, — можете потѣшити ся въ своѣмъ горю. Ваша дорога донька померла зъ резиґнацією, гôдною пôдиву...

Пер. *Мак.*

Гуцульска спôлка промыслова въ Коломыи.

Замкненье рахункôвъ за адміністраційный рôкъ 1890.

а) Рухъ касовый.

	Приходъ.	Розходъ
Готôвка зъ року 1889 . .	10.80	—
Удѣлы вплаченй	325·50	—
Фондъ резервовый . . .	10·50	58·50
Позичка	500·00	125·00
Вôдсотки	—	29·45
Запомога Выдѣлу краевого	300·00	—
Товаръ	4633·94	4190·01
Завдатки	—	99·30
Инвентарь до варстату взорового	—	211·43
Дівіденды	—	9·50
Тантіємы	—	12·05
Чиншь ôднайму	15·00	—
Адміністрація товариства	—	882·33
Подорожи приготовавчй и информаційнй въ цѣли отвореня варстату . . .	—	100·00
Удержанье варстату взорового	—	60·00
Готôвка зъ дня 31. грудня 1890 яко сальдо . .	—	9·15
	5795·74	5795·74

II. Загальный рухъ въ р. 1890 11591·48.

б) Білянсъ.

Активы.

Готôвка зъ дня 31. грудня 1890 р. .		9·15
Книжка щадничa		58·50
Чиншь напередъ уплаченый . .		25·00
Завдатки		38·82
Товаръ на складѣ по цѣнѣ закупна		2784·64
Инвентаръ склепов. зъ р. 1889	84·99	
10% амортизаціи первѣстнои суммы	9·45	75·54
Инвентаръ варстату взорового	211·43	
10% амортизаціи . . .	21·14	190·29
Перше устройство . . .	167·21	
10% амортизаціи первѣстнои суммы	18·58	148·63
Претенсія до конта варстату взôрцев.		60·00
		3390·57

Пасивы.

Удѣлы	1168·50
Фондъ резервовый	80·21
Довги товариства	775·00
Конта комісантôвъ	1079·26
Конта бѣжучихъ рахункôвъ . .	113·60
Невыплаченй дівіденды . . .	28·25
Фондъ пенсійный	3·45
Залеглй податки	68·94
Сальдо зыску	73·36
	3390·57

в) Рахунокъ зыскôвъ и стратъ.

Зыски.

Чиншь ôднайму	15·00
Зыскъ на товарѣ	829·31
Запомога Выдѣлу краевого . .	300·00
	1134·31

Страты.

Адміністрація	982·33
Вôдсотки ôдъ позичокъ . . .	29·48
Амортизація першого устройства .	18·58
Амортизація инвентара . . .	30·59
Сальдо зыску	73·37
	1134·31

г) Станъ членôвъ зъ днемъ 31. грудня 1890.

Товариство числило 142 членôвъ, котрй пôдписали 290 удѣлôвъ на суму зр. 1450·00 на тотй удѣлы вплатили зр. 1168·50. Отже въ роцѣ 1890 прибуло 20 новыхъ членôвъ зъ 63 удѣлами на суму зр. 315·00, а не убуло нѣ одного члена.

Дописи „Дѣла".

Зъ Сокальского.

[Дикй люде въ Яструбичахъ].

Здивують ся безперечно Вп. читателѣ, що въ Сокальщинѣ можуть находитись дикй люде. А чи можна населенье села Яструбичь назвати инишмъ именемъ, осудѣть самй.

Се громада числяча 1400 людей, и то переважно зажаточныхъ. Ще въ роцѣ 1873 купили они добра табулярнй 2.659 морґôвъ ôдъ свого дѣдича за 65000 зр. Се нещасливый рôкъ для громады пôдъ взглядомъ моральнымъ, бо такъ, якъ що-разъ богатѣли (мимо величезныхъ сплатъ), такъ знову моральнôсть громаданъ упадала, а теперь мабуть дôйшла кульминаційнои точки.

Не буду згадувати за злодѣйство, выпасанье польне, бо оно вѣдай культивує ся въ многихъ запущеныхъ селахъ, хочь и въ десятôй части не въ такій способъ, що въ Яструбичахъ. Выпасти кому траву, пашу, збôже, ще до того навмысне вытовчи кôньми, за кару, що властитель выгнавъ зô шкоды, се рѣчь зовсѣмъ звычайна, а вже коли хто не тôлько не дасть властителеви занятя зъ поля товару, а ще его набье, то звесь зухъ-хлопець, то геройство.

Піяньства, кажуть, въ Яструбичахъ нема, бо ще нѣкому жиды за горѣвку грунту не забрали. Але ту таке дѣєсь: перейдѣть всѣ 200 нумерôвъ въ Яструбичахъ, а не знайдете й хаты, де бы горѣвки не було. Такй звычайнй занятя, якъ плетенье цибулѣ, сѣченье капусты, тѣпанье конопель, прядженье, воженье гною, привѣзъ сѣна и т. д., все то не може обôйти ся безъ горѣвки. Самому дѣдичеви не хоче ся роботы робити, и бнъ зволѣкае, доки не найде колись способнои хвилѣ, щобы скликати сусѣдôвъ и приятелѣвъ на толоку, и при тôмъ тôлько выпивають горѣвки, що певно бы за тй грошѣ, и безъ ласки, бувъ сю роботу зробивъ. Але за те „оказія" въ хатѣ и гуморъ у робôтникôвъ! Ту й робôтникôвъ безъ горѣвки не можна найти, а дѣвки пьють наразъ такъ само по два й три келишки, якъ и старй запеки. Хрестины, поминки у бѣдного ледви обôйдуть ся пять ґарцами, а богатого й десять не мине. Оденъ достатный господарь казавъ що перше, коли горѣвка була тяша въ-двоє тôлько выпивали, и що волѣвъ бы дати людямъ тыждень ѣсти, нѣжь тыхъ три чи бôльше днѣвъ пити. Бо ту хрестины, поминки тревають два й три днѣ. А весѣлье справляють цѣлый тыждень; 20 ґарцôвъ оковиты пôйде и у бѣднѣйшого, богатый купує и въ-двоє тôлько. Пытаюсь разъ: Кôлько горѣвки можна бы числити на кождый нумеръ въ роцѣ? Пять ґарцѣвъ? Стане гуртъ на гуртъ?" — „Та що вы мѣркуєте? — ôдповѣдають менѣ — у доброго господаря манае черезъ рôкъ на жнива, косовицю, снята и т. д. бôльше сорока!" Если-бъ рахувати бодай по 10 ґарцѣвъ на нумеръ то рôчно пропивають Яструбичане 4.000 зр.! Отъ и причина всего злого!

Але вже нѣчого не обурює кождого зъ якимъ-такимъ понятьемъ христіяньскои моральности, якъ розпуста парôбкôвъ и дѣвчатъ. Прийде осѣнь, то господинѣ вже заздалегôдь спрошують до себе дѣвчатъ на досвѣтки и вечерницѣ, тожь що 10—15 хата подыблете веселе товариство. Не ходить ту о прядженье, бо й нема коли дѣвкамъ на такихъ вечерницяхъ прясти. Безъ горѣвки[за украденй у батькôвъ грошѣ, зерно и т. д.] не обôйдесь, а спѣвы, розмовы й дѣла найнеморальнѣйшого змѣсту — то властива цѣль такихъ досвѣткôвъ и вечерницъ. А есть такй домы, що до нихъ кождого часу сходить ся молодѣжь на розпусту, и господиня чи хто изъ старшихъ, знаючи цѣль вечерницъ, выходить зъ хаты... Вечерницѣ, досвѣтки и весѣля суть жерелом найгрубшои неморальности! Въ лѣтѣ знову высылають родичѣ свои дѣти [майже кождый господарь] зъ худобою и кôньми въ поле. А якй зъ того страшнй наслѣдки?!

Торôчнои зимы було въ Яструбичахъ 5 накрытокъ, зъ тыхъ двѣ поубивали свои дѣти и були каранй. Сего року вже знову було щось три накрытки, а кажуть, що ще есть одинацять такихъ дѣвокъ! Безсердечна мати дитину губить, заразъ гуляє въ коршмѣ, а потôмъ наймаєсь у жида за мамку. И то дочка господарского роду! Правда, що й ґр. Толстой такого не выпровадивъ въ своѣй „Власти тьмы"? Люде вправдѣ кажуть, що такого нечувати нѣгде въ свѣтѣ, а все-таки за зле не беруть. Першй господарѣ и господинѣ идуть въ кумы, бо кажуть, якъ оперезатись крайкою, котрою дитина була сповита до хресту то щастье принесе. И приходить до хресту кôлька або и кôльканацять паръ пяныхъ кумôвъ и потôмъ оперѣзують ся тою чародѣйною крайкою и пьють цѣлу нôчь...

А много, много причинъ довело Яструбичанъ до такого сумного стану!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Fremdenblatt заперечуя рѣшучо донесеню Temps-а, мовь бы австро-угорскій амбасадоръ въ Константинополя мавъ отримати иншу посаду. Fremdenblatt додає до того замѣтку, що ся вѣсть походить имовѣрно зъ того самого жерела, зъ-вôдки константинопольскі кореспонденты звычайно довѣдують ся та розпускають свои тенденційнй, політичнй и особистй вѣсти.

Пôдъ проводомъ намѣстника долѣшнои Австріи, ґр. Кільмансеґа ôдбувають ся у Вѣдни довѣрочнй нарады въ справѣ новыхъ комунікаційныхъ будôвель у Вѣдни. Президентъ конференціи подавъ змѣстъ поглядôвъ участникôвъ въ сей способъ: Всѣ присутнй подѣляють погляды правительства, що новй комунікаційнй будôвлѣ у Вѣдни має выконати особна и на ту цѣль выбрана комісія при спôльнôй фінансовôй спôдучасти державы, краю Австріи долѣшнои и громады Вѣдня. На засѣданю предложено такожь зô стороны правительства пересѣчный буджетъ загальныхъ коштôвъ будовы мѣскои зелѣзницѣ, уреґульованя Вѣдня и выкôнченя каналу на Дунаю. Пôсля того, що дневники доносять, выносили бы кошты ôдъ 103 до 112 міліонôвъ зр. Зъ тои сумы на державу припаде коло 72 прц., на долѣшну Австрію 8 прц. а на вѣденьску громаду 20 прц. Позычка, яка має на ту цѣль затягнутись пôдъ солідарною ґарантією державы, краю и мѣста Вѣдня, буде сплачуватись рôчно по 3,600.000 зр.

N. fr. Presse пише такъ о будучôй сесіи австрійского парляменту и его працахъ: Въ четверъ австрійскій парляментъ ôдбуває перше засѣданье въ теперѣшнôй сесіи. Вже на сѣмъ а евентуально на другôмъ засѣданю міністеръ скарбу внесе проектъ буджету на 1892 рôкъ. Якъ звѣстно, буджетъ на 1891 рôкъ ухвалено ажь въ линию сего року, тожь ледно минуло чверть року, якъ надъ буджетомъ ведено нарады въ парламен-

тѣ. Длятого бôльшôсть змагае до того, щобы разъ усунути сей злый звычай, що буджетъ ставляють ажь тогдѣ пôдъ нарады, коли минула велика частина того року, на котрый его преліміновано. И тому хочуть постарати ся, щобы буджетъ на 1892 рôкъ ухвалено еще передъ Рôздвяными святами. Въ тôй цѣли провôдники великихъ партій въ парламентѣ зôйдуть ся еще передъ внесеньемъ буджету и будуть нараджувати ся надъ слѣдуючимъ проектомъ: Пôсля § 42 реґуляміну кождый членъ парламенту може поставити внесенье, щобы надъ якоюсь справою вкоротити дискусію. Двома третинами голосôвъ можна также рѣшити, щобы надъ якимсь предметомъ зачала ухвала безъ вступныхъ нарадъ. Отже хочуть полагодити буджетовый прелімінарь въ сей способъ, що президентъ не передасть его якъ доси буджетовôй комісіи для нарады, але заразъ ôдбуде ся перше читанье того проекту. При першôмъ читаню пресесъ буджетовои комісіи поставивъ бы внесенье, щобы дискусія надъ поодинокими позиціями буджету ôдбувалась безъ комісійныхъ нарадъ впростъ передъ повною палатою, если не ходить о такі кошты, котрѣ потребують точного розслѣду надъ цифрами, а то о податковѣ позиціи, позиціи для будучихъ будôвель публичныхъ, позиціи буджету зелѣзничого. Наслѣдкомъ тои ухвалы було бы, що може вже по чотирнацяти дняхъ, якъ буджетъ бувъ бы предложеный парляментови, розпочала бы ся ґенеральна дебата и опôсля нарада надъ поодинокими его роздѣлами, скоро бы лишь референты назначеи буджетовою комісією упоралисъ зъ рефератами и повѣдомили президента, що та часть буджету може бути поставлена на дневнôмъ порядку. Надѣють ся, що на сей проектъ знайде ся двѣ третины бôльшости, бо мотивы промавляючи за тымъ, накидають ся самѣ въ очи. Насамперед тымъ способомъ парляментъ знову буде мôгъ буджетъ ухвалити въ своѣмъ часѣ. А также комісія для ревізіи реґуляміну могла бы скористати зъ практичного досвѣду при нарадахъ надъ подôбнымъ трактованьемъ буджету. Рôвножь вказують на се, що при того рода буджетовыхъ розправахъ меншости, прийдуть до слова въ бôльшôй мѣрѣ, нѣжь се було, коли буджетъ перейшовъ черезъ комісійнѣ нарады. Зъ того звычаю сподѣють ся на будучнôсть, що если заразъ по отвореню рады державнои при ґенеральнôй дебатѣ надъ буджетомъ всѣ партіи будуть могли наговорити ся про свое політичне положенье, то черезъ те зыскае ся бôльше часу на спеціяльне законодатство.

——

Фінляндскій дневникъ правительственный оголошуе найновѣйшій указъ царскій въ справѣ **реформы полагоджуваня справъ по высшихъ урядахъ Фінляндіи и именованя правительственныхъ властей.** Державный секретарь для Фінляндіи обовязаный теперь всѣ предложеня, котрѣ мають внести ся до сойму а котрѣ дотыкають интересôвъ россійскихъ, ôддавати міністерствамъ Россіи до осуду, а знов проекты законôвъ, призначенѣ для сойму, сенатъ фінляндскій мае предкладати фінляндскому ґенералъ ґубернаторови въ россійскôмъ языцѣ. Урядниками въ секретарскôй канцелярiи фінляндскôй мають бути Россіяне, зъ універсітетскимъ образованьемъ, або лишь такѣ Фінляндцѣ, що скôнчили науки въ высшихъ заведеняхъ науковыхъ та володѣють добре россійскимъ языкомъ.

——

Король віртемберґскій Кароль I померъ вô второкъ дня 6. с. м. Покôйный король родивъ ся въ Штутґардѣ яко одинокій сынъ короля Вільгельма I и третои его жѣнки Павлины дочки кн. Людвика віртемберґского. Свои науки скôнчивъ ôнъ на університетахъ въ Тібінґенъ и въ Берлинѣ а ôтакъ ôддавъ ся зовсѣмъ науцѣ войсковôй. Въ 1864 роцѣ ôнъ одруживъ ся зъ великою княжною Ольгою, дочкою царя Миколая I. По смерти батька вступивъ ôнъ на престолъ 25 червня 1846. Въ нѣмецкихъ ôдносинахъ ôнъ тримавъ ся зразу політики середно-нѣмецкихъ державъ и въ 1866 роцѣ заявивъ ся противъ Пруссіи, але пôзнѣйше прихилювавъ ся до нихъ, що-разъ бôльше та взявъ участь въ вôйнѣ противъ Франціи. Кароль I не лишивъ потомкôвъ, тожь наслѣдникомъ престола буде его своякъ кн. Вільгельмъ віртемберґскій, урожденый въ р. 1848 р.

——

Въ Нюкесль въ Анґліи въ ґрафствѣ Нортумберляндъ ôдбули ся **зборы національного союза ліберального** Великои Британіи та въ тои нагоды устроено тамъ величаву маніфестацію. Бôльше нѣжь 2.000 делеґатôвъ зъѣхалось на нихъ а мѣжь ними льорды Рейпнъ и Брассе та многѣ иншѣ вельможѣ анґлійскѣ, якъ также до пятьдесять ліберальныхъ послôвъ. Президентъ союза Спенсеръ Уатсонъ проводивъ зборами а Джонъ Морли розвинувъ въ довшôй бесѣдѣ ліберальну проґраму и въ нѣй на першôмъ мѣсци поставивъ гомеруль для Ирляндіи. За дальшѣ домаганя ліберальнои партіи бесѣдникъ означивъ: реформу высшои палаты, плаченье діетъ членамъ низшои палаты, полѣпшенье быту сельскихъ робôтникôвъ, ухиленье всѣхъ обмежень выборчихъ, ухиленье признаня церкви въ Уельсѣ державною церквою, розширенье правъ мѣскои рады въ Лондонѣ що-до оподаткованя ренты ґрунтовои и поставленя елементарныхъ шкôлъ пôдъ шкôльный надзôръ. Опôсля союзна рада приняла рôжнѣ ухвалы. Одна зъ тыхъ дотычить Ирляндіи. Въ нѣй вказуе ся на се, якъ ирляндскій народъ заховувавъ ся умѣренно въ торôчнôй кризѣ парляментарнôй, бо ожидавъ, що Ґледстонъ выготовить проектъ въ догôднôй хвили и пересадить его мимо гровьбы высшои палаты. Сей проектъ мае вдоволити зовсѣмъ справедливѣ жаданя Ирляндіи, а ôтакъ парляментъ мôгъ бы посвятити ся доконечнымъ потребамъ Великои Британіи. Прочѣ постановы зборôвъ пôдпирали иншѣ точки проґрамы партійнои, выготовленои Морлеемъ.

Ще важнѣйшѣ справы, бо власне заграничну політику обговорювавъ Ґледстонъ въ бесѣдѣ, котру выголосивъ до делеґатôвъ союза въ театрѣ Тейна, але зъ неи доносять телеґрамы теперь лишь тôлько, що ліберальный провôдникъ жадавъ евакуаціи Єгипту, бо его окупація є причиною немочи Анґліи. Якъ звѣстно, опущенье Єгипту ôдъ Англичанъ принесло бы дуже великѣ успѣхи, бо Анґлія не потребувала бы зовсѣмъ вязати ся потрôйнымъ союзомъ а осягнула бы вôльну руку въ своѣй політицѣ заграничнôй. Переведеня сеи політики и навороту Ґледстона до власти обавляють ся для того въ середнôй Европѣ. Зъ внутрѣшныхъ справъ Ґледстонъ пôдаѣсъ конечнôсть численнѣйшои репрезентаціи класъ робôтничихъ въ низшôй палатѣ. Мѣсто Нюкесль передало старому політикови грамоту почестного горожаньства та при тôмъ ôнъ зазначивъ въ своѣй подяцѣ, що Анґлія повинна остоювати ся за засаду вôльнои торговлѣ.

НОВИНКИ.

— **Выбôръ доповняючій** двохъ членôвъ рады повѣтовои зъ ґрупы громадъ сельскихъ въ Старôмъ мѣстѣ ôдбуде ся въ четверъ 8 н. ст. жовтня.

— **На будову русько-кат. церкви** въ Деговôй повѣта станіславôвского збирають зъ порученя комітету церковного и за дозволомъ намѣстництва двѣ партіи селянъ зъ Деговои складки у Львовѣ и въ повѣтѣ львôвскôмъ. Село Дегова не мае вже ôдъ 1872 року церкви, бо повѣнь въ тôмъ роцѣ забрала еи.

— **На засѣданя рады державнои,** котрѣ починають ся завтра, выѣхавъ пос. Ол. Барвѣньскій вчера, а посолъ Юл. Романчукъ мае выѣхати сегодня.

— **Жиды зъ Россіи** розсыпали ся по цѣлôй Галичинѣ. Навѣть зъ Калуского зъ мѣсточка Войнилова пишуть намъ, що й тамъ можна стрѣтити тѣ зайшлѣ индівідуа. Нове то нещастье „елементарне" на нашъ край. До хмары жидôвъ мѣсцевыхъ насувае ще нова хмара... Чи хлѣборобъ и ремѣсникъ, що то працею своею кормить домашну зъѣжу и черезъ те попадае въ що разъ тяжшу нужду, буде въ силѣ выдержати? Кажуть, що правительство наглядае за тымъ, щобы жиды зъ Россіи не осѣдали въ нашôмъ краю, але чи наглядъ той переводить ся енерґічно и зъ цѣлковитымъ успѣхомъ, се друге питанье.

— **Справа пôдгаєцка.** Якъ звѣстно, купило краковске товариство убезпеченъ въ маю с. р. ôдъ кн. Чарторыйскои ключъ пôдгаєцкій, складаючій ся зъ 11 фольварковъ, зъ котрыхъ 3 мали въ арендѣ Ліліенфельды а 8 рôжнѣ польскѣ родины. Позаякъ речинцѣ въ фольваркахъ кôнчили ся въ рôжныхъ часахъ и веденье адміністраціи того ключа було для краковского товариства невыгôдне, якъ также и зъ тои причины, що ключь пôдгаєцкій не дававъ достаточного доходу, то дирекція товариства, хотячи управильнити тѣ ôдносины и пôднести дохôдъ купленои маєтности, выповѣла всѣмъ поодинокимъ арендаторамъ контракты и ôддала всѣ 11 фольварковъ на 20 лѣтъ братамъ Ліліенфельдамъ въ посесію, опираючи ся на тôмъ, що чиншъ, якій дають Ліліенфельды, єсть дуже высокій и що товариство зъ нѣкимъ иншимъ такого корыстного контракту не зробило бы. Коли вѣсть о тôмъ рознесла ся, пôднявъ ся величезный крикъ мѣжь галицкою шляхтою. Посыпали ся рôжнѣ меморіялы и отвертѣ листы до дирекціи краковского товариства и нема майже повѣта въ Галичинѣ, де бы шляхта не зъѣздила ся и не высказала отвертымъ листомъ своего обуреня на непатріотичный поступокъ дирекціи товариства. При сѣй нагодѣ достали ся ôдъ шляхты докоры и владыкамъ польскимъ, архіеп. Моравскому и еп. Солецкому, котрѣ добра владычѣ выпускають въ аренду жидамъ. На всѣхъ зборахъ домагали ся зôбранѣ паны, щобы або дирекція уступила, або розвязала контрактъ зъ Ліліенфельдами. Тымчасомъ контрактъ бувъ правосильный и зôрвати его безъ причины не було можна. Та конецъ сѣй справѣ зробили самѣ Ліліенфельды, бо ось, якъ доносять нинѣшнѣ телеґрамы, повѣдомили они дирекцію товариства, що ôдступають добровôльно ôдъ посесіи 8 фольварковъ, полишаючись при 3, котрѣ вже давнѣйше арендували. Щобы однакожь и дирекція не потерпѣла шкоды, заявили Ліліенфельды, що уважають ся звязаными контрактомъ ще 4 мѣсяцѣ и если бы дирекція до сего часу не найшла посесорôвъ на тѣ 8 фольварковъ, то може по 4 мѣсяцяхъ ôдъ Ліліенфельдôвъ домагати ся додержаня контракту въ цѣлости. Що зъ того дальше буде поки що не знати, всѣ однако думають, що цѣле поступованье шляхты то лишь пустый крикъ, бо нѣхто не дасть высшого чиншу и Ліліенфельды мабуть возьмуть въ посесію и прочѣ фольварки.

— **Зъѣздъ радикалôвъ и радикалокъ** закôнчивъ ся въ понедѣлокъ вечеромъ. Редакція Kurjer-a Lwowsk ого заповѣдае, що завтра подасть де-що о тôмъ зъѣздѣ.

— **Памятникъ Гуса въ Празѣ.** Комітетъ зложеный зъ празкихъ молодо-Чехôвъ для выставленя памятника Иванови Гусови въ Празѣ розписавъ теперь конкурсъ до предложеня плянôвъ. Пляны можуть предкладати лише ческѣ артисты. Цѣлый коштъ выставленя памятника зъ бронзу и каменя мае выносити 10.000 зр. Нагороды за пляны выносять 1500 зр., 1000 зр., и 800 зр. Памятникъ мае станути 3 грудня 1892 року.

— **Кураторія фундаціи бар. Гірша** ухвалила рôчнѣ выдатки для школы въ Тарновѣ 4500 зр., въ Новôмъ Санчи 4200 зр., въ Бориславѣ 2400 зр., въ Коломыи 6000 зр., въ Хшановѣ 4200 зр.; платнѣ для школы въ Бучачи 1600 зр., школѣ рукодѣльничôй въ Краковѣ 14.000 зр., въ Бродахъ 3000 зр. на одинъ разъ, 10 стіпендій для кандидатôвъ учительскихъ въ захôднôй Галичинѣ 1250 зр., 15 такихъ стіпендій и 5 стіпендій для огородцѣвъ фребліанскихъ у всхôднôй Галичинѣ 3000 зр., стіпендія школѣ промысловôй въ Бѣльску 1170 и 2700 зр., также стіпендія въ Черновцяхъ 500 зр., рôжнѣ иншѣ стіпендіи 290 зр., на умѣщенье 150 термінаторôвъ у всхôднôй Галичинѣ 6200 зр., на 10 ткачѣвъ въ Глинянахъ 1030 зр., субвенціи двомъ школамъ вечѣрнымъ 700 зр., на одежу для ученикôвъ въ Самборѣ и Садагорѣ 500 зр., для учителя релігіи въ Садагорѣ 500 зр., адміністраціи у Львовѣ и Краковѣ 2419 зр. рôжнѣ одноразовѣ выдатки 850 зр. разомъ 61,489 зр.

— **Торжественне отворенье товариства „Читальня зелѣзнича у Львовѣ"** ôдбуде ся 10 н. ст. жовтня при улици Городецкôй ч. 26 о 5 годинѣ по полудни. По посвященю льокалю и вступнôмъ словѣ ôдбуде ся вечерокъ музикально вокальный при спôвучасти спѣвацкого товариства „Еко".

— **Галицке заведенье темныхъ у Львовѣ** обходить нинѣ 40-лѣтный ювілей своего истнованя. Заведенье заложено зъ фонду бл. п. Винк. Скриньского, котрый 1846 р. записавъ на тую цѣль 18.000 зр. Зъ того фонду побôльшеного ôтакъ добровôльными жертвами выбудовано дôмъ коштомъ 22.000 зр. при улици Личакôвскôй на ґрунтѣ, дарованôмъ бл. п. Петромъ Мйончиньскôмъ. По зôбраню дальшихъ складокъ въ краю отворено заведенье 1 червня 1851 року и умѣщено въ нѣмъ 7 хлопцѣвъ и 4 дѣвчата. Зъ часомъ зрôсъ маєтокъ заведеня такъ, що нинѣ мае оно бôльше якъ 200.000 зр. капіталу, зложеного зъ вартости будынку, зъ паперôвъ и рентъ. Крôмъ того дае соймъ галицкій що-року 2000 зр. субвенціи а громада мѣста Львова и каса ощадности по 500 зр. Въ заведеню мѣстить ся 21 хлопцѣвъ и 14 дѣвчатъ, котрѣ мають тамъ цѣлковите удержанье и побирають науку шкôльну и ремесла, особливо кошикарство и ручныхъ жѣночихъ робôтъ.

— **Новый великій астрономічный годинникъ** выкôнчивъ по пятилѣтнôй роботѣ Августъ Ноль въ Бірлінґенъ въ Чорнôмъ лѣсѣ и выставивъ его на показъ въ Монахіи. Годинникъ сей призначеный на свѣтову выставу до Чікаґо. Цѣлый т. зв. „веркъ" єсть 3·5 метра высокій, 3 метры широкій и 1 метеръ грубый. Годинникъ показуе часъ ôдъ секунды ажь до послѣдного удару звону 9999 року. Молотокъ пôдносить ся що секунды, ангелъ бье мінуты, другій ангелъ чверть годины а кôстякъ, представляючій смерть, годины. Зъ кождою чвертею годины показуе ся чоловѣкъ въ иншôмъ вѣцѣ, ôдъ дитины до старця. По кождôмъ ударѣ годины зъявляе ся 12 апостолôвъ кланяють ся передъ Христомъ, котрый ихъ всѣхъ, зъ выимкою Юды, благословить. О 6 годинѣ идуть монахи при звуцѣ дзвонôвъ до церкви; ôдъ пôвночи до 2 годины трубить що годины нôчный сторожь, о 3 годинѣ пѣе когутъ. На святый вечеръ зъявляе ся дитя-Исусъ зъ пастирями а колядy розлягають ся сыльными хорами, на новый рôкъ трубить особный трубачь. Чотири поры року вказують ся символічными фіґурами, на пр. весну витае весело зазуля. Иншѣ „верки" показують змѣну мѣсяцѣвъ и днѣвъ, оборотъ сонця и мѣсяця а знов иншѣ представляють рôвночасно змѣну даты, мѣсяцѣвъ и зодіяку ажь до року 10.000. За помочею дуже штучного приряду можна всѣ функціи того правдивого чуда мѣжь годинниками за 20 мінутъ показати оглядачеви.

— **Самоубійство у вязници.** Оногды въ ночи, въ вязници слѣдчôй тутешного суду карного, ôдобравъ собѣ житье Мойсей Айзенберґъ, шинкарь зъ Городка обжалованый о спôвъучасть въ крадежи. Въ вязници слѣдчôй єсть также и жена Айзенберґа. Обохъ обжаловано на пôдставѣ зôзнаня служачого одного лѣкаря войскового въ Городку, котрый въ слѣдствѣ сказавъ, що Айзенберґи намовили его, щобы ôнъ выкравъ грошѣ зъ куфра своего пана. Актъ обжалованя бувъ вже правосильный и сими днями мала ôдбути ся розправа.

— **Выставу африканьску д-ра Голуба** ôдкрыту, якъ звѣстно, зъ початкомъ мая у Вѣдни, продовжено до кôнця жовтня с. р. Загаломъ оглянуло выставу африканьску доси 152.846 людей. Позаякъ кошты урядженя выставы выносили 125.000 зр. а доходу було лише 50.000 зр. то д-ръ Голубъ потерпить велику страту, бо правительство дасть на сю цѣль всего 19.000 зр. Однако се неповодженье не зражуе д-ра Голуба и ôнъ хоче на другій рôкъ устроити выставу въ иншôмъ мѣстѣ.

— **Памятникъ ґен. Ґарібальдіому** ôдкрыто въ Ніццѣ сеи недѣлѣ и въ тôмъ торжествѣ брало участь вôсѣмъ французскихъ кораблѣвъ. Сей памятникъ выставило мѣсто Ніцца свому уроженцеви. На торжествѣ ôдкрытя були репрезентанты французского и анґлійского правительства. Италійскихъ гостей принято дуже гостинно. Памятникъ зъ бѣлого мармору представляе героя свободы въ природнôй величинѣ, якъ стоить зъ ôдкрытою головою въ своѣмъ одязѣ, котрый вже теперь перейшовъ въ леґенду: въ широкôй сорочцѣ, що при поясѣ входить до штанôвъ и зъ повѣваючою застяжкою при ковнѣри. На лѣвôмъ плечи закиненый довгій плащь; лѣве рамя опирае ся зъ переду на меча а праве рамя звисае въ стисненымъ кулакомъ и тымъ скрѣпляесь еще бôльше енерґічна статъ ґенерала, на котрого лици задумчивôсть. Статуя робить вражѣнье простоты и природности. Орнаментика на памятку вылита зъ бронзу. На передѣ памятника знаходять ся двѣ фіґуры представляючѣ Францію и Италію а зъ нихъ кожда мае въ рукахъ прапоръ и сторожить надъ колыскою немовляти. Се дитя то Ґарібальді. На памятнику є напись: A Garibaldi, sa ville natale 1791. Два величезнѣ львы сторожать на правôй и лѣвôй сторонѣ у стôпъ памятника, а оба лежать на канонахъ, зъ котрыхъ одна мае выписаный рôкъ 1860, се значить дату прилученя Ніцци до Франціи а друга рôкъ 1870, рôкъ великои вôйны нѣмецко-французскои. На другôй сторонѣ памятника представлено реліефъ, ґрупу жѣнокъ и нагихъ дѣтей, котрѣ выображають „державы сияткуючѣ миръ". Пôдъ тымъ знаходить ся напись: Nice 1807 — Caprera 1882, дата урожинъ и смерти Ґарібальдіого. Кошты памятника, зробленого рѣзбаремъ Дельоа пôсля проекту покôйного рѣзьбаря Ете, выносять 70.000 франкôвъ.

— **100.000 зр. и 50.000 зр.** выносять обѣ головнѣ выгранѣ великои пражскои льотеріи. Звертаемо увагу нашихъ читателѣвъ, що тягненье наступить вже 15 н. ст. жовтня.

— **Двôйнѣ вѣсти.** Дня 27 н. ст. вересня с. р. ôдбуло ся въ Бродахъ вѣнчанье п. Корнила Леонтовича скôнченого богослова зъ панною Оленою Микулевичѣвною дочкою касієра мѣского. —

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

Презенты одержали ôдъ намѣстництва оо.: Ник. Курбасъ на Гоѣѣвъ; Мод. Малицкій на Суходолы а Волод. Левицкій на Прислопъ въ дорозѣ замѣны и Дезид. Щуровскій зъ Бокова на Нинѣвъ въ дорозѣ замѣны.

Сотрудництво одержавъ о. Никиф. Клубокъ зъ Боратина на Иванôвцѣ.

Завѣдательства одержали оо.: Евг. Павлусевичъ въ Крушельницѣ въ Рокитнѣ и Корн. Малишевскій зъ Сухорѣчя въ Волковѣ.

Введені оо.: Пил. Пелехъ яко парохъ Товщева и Сим. Винавскій яко завѣдатель въ Черепинѣ.

Канонічну институцію одержали оо.: Ив. Безушко на Великополе и Ол. Здерковскій на Крушельницю.

Увôльненѣ оо.: Апол. Крохмалюкъ ôдъ завѣдательства въ Синковѣ и Ник. Левицкій ôдъ сотрудництва въ Яричевѣ.

Ôдпустку на 14 днѣвъ одержавъ о. Юл. Мандичевскій зъ Бѣлявки а заступництво повѣрено о. Григ. Сухаровскому зъ Конюшкова.

Правительство звиґнувало платню зъ фонда релігійного для приватного сотрудника въ Борничахъ въ высотѣ 300 зр. на протягъ 2 лѣтъ.

Посмертнѣ — ☩ — оповѣстки.

О. Володиславъ Сасъ Лѣсковацкій гр. к. парохъ въ Краковци упокоивъ ся дня 6 н. ст. жовтня въ 47 роцѣ житя а 20 священьства. — Вѣчна ему память!

Д-ръ Максимъ Мокрицкій, фільольоґъ, одинъ зъ професорôвъ Русинôвъ краковского універсітету, упокоивъ ся дня 7. н. ст. жовтня въ Краковѣ. Вѣчна ему память!

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Краєва рада шкôльна именувала: дѣйстного учителя школы народнои въ Косовѣ Дим. Пуканова дѣйстнымъ управителемъ 4-клясовои школы народнои въ Кутахъ, тымчасового управителя Людв. Рудницкого у Львовѣ дѣйстнымъ управителемъ 2-клясовои школы етатовои им. св. Миколая у Львовѣ на Пасѣкахъ и тымчасову учительку молодшу Марію Кавôвну у Львовѣ, дѣйстною учителькою молодшою 2-клясовои школы народнои им. св. Миколая у Львовѣ на Пасѣкахъ. — Инжінѣръ салінарный Дзѣслевскій именованый надзвычайнымъ професоромъ електротехники при політехницѣ львôвскôй.

— **Перенесеня.** Міністерство торговлѣ перенесло асистента почтового Ив. Куперта зъ Марбурґа въ Стиріи до Галичины а галицка дирекція почтъ и телеґрафôвъ придѣлила его до уряду почтового въ Ярославѣ. — Дирекція почтъ и телеґрафôвъ перенесла асистента почтового Едв. Шлярпа зъ Ярослава до Львова.

— **Конкурсы.** Президія суду краєвого у Львовѣ розписуе конкурсъ на 14 посадъ адъюнктôвъ судовыхъ въ IX кл. ранги при судахъ повѣтовыхъ: въ Дрогобичи, Яновѣ, Турцѣ, Березовѣ, Борщевѣ, Бурштинѣ, Городку, Городенцѣ, Яворовѣ, Куликовѣ, Синявѣ, Сокали, Тлустôмъ и Миколаевѣ. Речинецъ до внесеня подань назначеный до 20 н. ст. жовтня. — Дирекція школы рôльничои въ Дублянахъ розписуе конкурсъ на посаду лѣкаря зъ речинцемъ до кôнця жовтня и платнею 750 зр. и мешканьемъ. Подання треба вносити до выдѣлу краєвого. — Дирекція школы рôльничои въ Дублянахъ розписуе конкурсъ на посаду асистента при катедрѣ ботаніки зъ платнею 600 зр. вôльнымъ мешканьемъ и опаломъ. Подання адресованѣ до кураторіи треба вносити на руки дирекціи школы до кôнця жовтня 1891. — Окружна рада шкôльна въ Товмачи розписуе конкурсъ на посады учительскѣ: 1) при 4-клясовôй школѣ въ Товмачи, на посаду учителя молодшого; 2. при школахъ етатовыхъ: въ Бертникахъ, Делявѣ, Грушцѣ, Грабичи, Озерянахъ, Колинцяхъ, Лядку шляхотскôмъ, Палагичахъ, Рожневѣ, Стриганцяхъ, Тарновици пôльнôй и Горигладахъ; 3. при школахъ філіяльныхъ: въ Делявѣ, Кривотулахъ старыхъ, Марковцяхъ, Милованю, Надорожнôй, Тисьменици на передмѣстю, Виноградѣ, Вороцѣ и въ Королôвцѣ. Подання треба вносити найдальше до 15 н. ст. падолиста.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 7 жовтня. Спôльнѣ делеґаціи зберуть ся 9 падолиста. Сесія рады державнои полагодить передъ всѣмъ буджетъ на 1892 р., а крôмъ того комісіи покôнчать працѣ надъ реформою студій правничихъ и новымъ закономъ карнымъ. — На бенкетѣ зъ нагоды вѣча адвокатôвъ заповѣвъ мін. Шенборнъ, що незадовго явить ся предложенье що-до устнои процедуры въ справахъ цивільныхъ.

Прага 7 жовтня. Въ Трутновѣ переслухано якогось похатника, котрый зôзнавъ, що знае одного муляря, котрый напередъ говоривъ про атентатъ. Говорять, що въ деякихъ околицяхъ всхôдноі Чехіи, а именно въ Ліберци, будуть засистованѣ на якійсь часъ суды присяжныхъ.

Будапештъ 7 жовтня. Въ парляментѣ зачала ся дебата надъ змѣною §. 17 закона войскового (якъ зарадити недостачи офіцирôвъ гонведôвъ).

Штутґардъ 7 жовтня. Вчера ôдбулась проклямація Вільгельма II. королемъ віртемберґскимъ.

Римъ 7 жовтня. Послѣдна партія французскихъ паломникôвъ ôдъѣхала зъ Риму безъ нѣякои напасти зô стороны римского населеня.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.
6. н. ст. жовтня 1891.

Львôвъ: Пшениця 10.25 до 11·—, жито 8·75 до 9·25, ячмѣнь 7·— до 7·50, овесъ 7·— до 7·50, горохъ 7·50 до 9·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 13·— до 14·50, льнянка — до —, конюшина червона 35·— до 45·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —, хмѣль ôдъ —·— до —.— зр. за 56 кильо въ Львовѣ, оковита за 10.000 литрôвъ 17.— до 17·75 зр.

Тернопôль: Пшениця 10·— до 10·80, жито 8·50 до 9·—, ячмѣнь 7·— до 8·—, овесъ 6·50 до 7·—, горохъ 7·— до 8·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 13·— до 13·—, льнянка — до—, конюшина червона 34·— до 45·—, конюшина бѣла —·— до —·— конюшина шведска — до —.

Пôдволочиска: Пшениця 10·— до 10·70, жито 8·60 до 9·05, ячмѣнь 6·70 до 7·—, овесъ 6·40 до 7·—, горохъ 6·80 до 9·—, вика —·— до —·—, рѣпакъ 13·— до 13·25, льнянка — до —; конюшина червона 32·— до 42·—, конюшина бѣла —·— до —·—, конюшина шведска — до —.

Ярославъ: Пшениця 10·30 до 11·25, жито 8·25 до 9·40, ячмѣнь 7·— до 7·75, овесъ 7·— до 7·75 горохъ 7·50 до 10·—, вика—·— до —·—, рѣпакъ 13·— до 13·50, льнянка — до —, конюшина червона 35·— до 46.—, конюшина бѣла —·— до —.— конюшина швед. — до—, тимотка —.— до —·—

Надôслане.

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на I-ôмъ поверсѣ.

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ!
ОКУЛІСТЪ и ОПЕРАТОРЪ
школы вѣденьской и берлиньской
Д-ръ Д. Меллеръ
ординуе ôдъ 9—12 и ôдъ 3—5 години
ул. Ягайлоньска ч. 13. II. пов.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
ôдъ **„КОПЕРНІКОМЪ“**
ул. Театральна ч. 6 (площа св. Духа) напротивъ головного одягу.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні райсцайги, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарації найдешевше и найскорше.
Замовленя зъ провінції адресувати: „Новый оптикъ ôдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“

Вже вийшовъ зъ друку
КОРОТКІЙ ВЫКЛАДЪ
НАУКИ ВѢРЫ И ОБЫЧАѢВЪ
для христіяньской молодежи и женихôвъ зъ додаткомъ
„Рôкъ церковный“
т. е. поясненье важнѣйшихъ праздникôвъ и обрядôвъ церковныхъ, написавъ **Анатоль Долиньскій** парохъ Якторова и Унева.

Книжочка ся обнимае 189 сторôнъ и може послужити яко **пôдручникъ до катехизацій въ Церквѣ и школѣ.** — Набути можна въ Ставропигійской книгарни у Львовѣ и у автора, почта Перемышляны. — ЦѢНА брошурованои 75 кр.; оправнои 90 кр. На почту упрашае сядолучити 5 кр

УВАГА. Того самого автора печатае ся **„Наука вѣры и обычаѣвъ“** въ 3 томахъ и коштуе въ дорозѣ предплаты 3 зр., по выпечатаню 4 зр.

Важне для ôдданиць!

Властитель склепу и двохъ реальностей въ Перегиньску, 36-лѣтный вдовець, отець 4 дрôбныхъ дѣвчатъ — хоче оженити ся зъ Русинкою, старшою панною або бездѣтною вдовою, котра бы мала добре здоровлье, знала вести домове господарство а также мала охоту заступати мужа въ склепѣ и заняти ся выхованьемъ дѣтей-сирôтокъ. На придане выстане 500 до 1000 зр. По смерти мужа ôдобрала бы собѣ вдова крôмъ припадаючои части маєтку, яко ôдправу зъ касы банку „Славія“ посмертный капіталъ 2.000 зр. Адресувати: **И. В. poste restante въ Перегиньску.**

МОЛОЧАРНЯ и ТРАКТІЄРНЯ
БРОНИСЛАВЫ
КУЧИНЬСКОИ
ул. Сикстуска ч. 32
поручае: снѣданя, обѣдъ и вечерю а также кабѣлъ, каву, гербату, масло и т. п. Приймае абонаментъ.
Цѣны умѣренні.

Теофіль Копистиньскій
артистъ-маляръ
звѣстный ôдъ кôльканацити лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшае церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и инші рѣчи. Приимае рѣзьбарскї роботы пôсля власныхъ планôвъ. Выготовляе всякои величины церковні образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшае зъ фотографій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставруе всякі старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. и. входячї въ кругъ працъ малярства — по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный проситъ Вет Духовеньство занотувати собѣ его адресу.
Т. Копистиньскій
ôдъ стороны Ставропигійского Институту, ул. Бляхарска число 5 у Львовѣ. 4059

НАКЛАДОМЪ „ДЗВÔНКА“ появились и можь набути черезъ всѣ книгарнѣ:
1) Леонида Глѣбова: Байки цѣна 5 кр.
2) В. Чайченко: Олеся опов. „ 5 „
3) „ Байки „ 5 „
4) „ 2 Оповѣданя „ 5 „
5) Ив. Франка: Лисъ Микита „ 50 „
6) М. Лисенка: Коза дереза оперетка до спѣву и форт. 80 „
Редакція „Дзвôнка“ Львôвъ ул. Чарнецкого 26.

Высоку провізію, сталый доходъ, завдатокъ
подаю кождому, хто займе ся розпродажею льосôвъ и книжокъ зъ льосами на раты.
Wechselhaus H. FUCHS
Budapest, Franz Deákgasse 12

ОПОВѢЩЕНЬЕ.
ЗАГАЛЬНІ ЗБОРЫ

членôвъ „Народнои Торговлѣ“ товариства зареєстрованого зъ ограниченою порукою за 1890/91 р. ôдбудуть ся дня 21 н. ст. жовтня 1891 р. въ сали „Народного Дому“ у Львовѣ о 4-ôй годинѣ зъ полудня.

ПОРЯДОКЪ ДНЕВНЫЙ:

1) Справозданье Совѣта управляючого;
2) Справозданье и внесеня Комітету контрольного центрального (§§ 34 и 46 статута);
3) Означенье высоты марки презенційнои для членôвъ Совѣта управляючого на 1891/92 рôкъ;
4) Выбôръ комітету контрольного центрального на р. 1891/92;
5) Внесеня членôвъ.

За леґітимацію для членôвъ служить ихъ книжочка удѣлова. — Члены, выповѣвшій свои удѣлы, не мають права голосу.

Львôвъ 3 н. ст. жовтня 1891.

Ôдъ Совѣта управляючого „Народнои Торговлѣ“

Евгеній Дудкевичъ — предсѣдатель.
Д-ръ Кость Левицкій — секретарь.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ
Почавши ôдъ дня 12 лютого 1889 выдае
АСИГНАТЫ КАСОВИ
4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженьемъ
4½% зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ
а всѣ находячі ся въ обѣгу 5% асигнаты касові зъ 90-дневнымъ выповѣдженьемъ буть опроцентовані по 4½% ôдъ 15 мая 1889. 2218
Передрукъ не буде плаченый. **Дирекція.**

ХИНЬСКЕ СРѢБЛО
зъ найзнатнѣйшои фабрики и въ найлѣпшôмъ лишь однôмъ родѣ, фасонъ гладкій, тревалый и гарный. Ложка зр. 1.42, ложочка 73 кр., нôжь зр. 1·42, вилки зр. 1·42, десеровый ножикъ зр. 1·05, вилки зр. 1·13, ложочка до чорнои кавы 55 кр. Пôдставки пôдъ ножѣ тузинъ зр. 3·50, зр. 5·40 и зр. 7·20. Ситко до сербаты 75 кр. Также суть лѣхтарѣ, канделябры, тацы, стажеры, цукорнички и т. п.
Казимиръ Левицкій
Львôвъ ул. Трибунальска.
Головный складъ для Галичины.
Цѣны сталі. Цѣнники на жаданье.

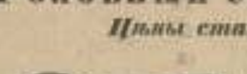
4048

Une dame d'un certain âge, de famille française donne des leçons de conversations et de grammaire chez elle. — Конверсація нѣмецка и французска. **Адреса: Львôвъ, Ринокъ 27, III-ій поверхъ, ч. дверей 27.**

Циркъ братôвъ Сідолі
Дирекція Цезаръ Сідолі
ул. Шпитальна ч. 3
Въ четверъ 8-го жовтня 1891
ВЕЛИКЕ ПРЕДСТАВЛЕНЬЕ
на бенефісъ
дурного Августа
п. ЛЄВАТЕРА ЛЄЕ.
Вечѣръ дуже рôзнородный, проґрама добôрна.
Лишь кôлька днѣвъ остае циркъ у Львовѣ.
Послѣдне представленье въ тôмъ сезонѣ 11 жовтня с. в. **въ недѣлю.**
Льожа для 4 осôбъ 6 зр., крѣсло въ льожи 1·50 зр., партеръ 1·20 зр., I. мѣсце 80 кр., II. 50 кр., ґалерія 30 кр.
Початокъ о 7¼ год. вечеромъ.
Близшій информація подають плакаты и проґрама.
Авізо! Позаякъ циркъ лишь дуже короткій часъ ту остае, прошу ся кождого, хто бы гадавъ, що мае яку претенсію, зголосити ся зъ рахункомъ. На кредитъ не беру нѣчого не акцептую выплаты, если бы на мое имя взято щонебудь безъ мого пôдпису.
Зъ высокимъ поважаньемъ
ЦЕЗАРЪ СІДОЛІ
директоръ.

Змѣна льокалю!
Пôдписаный мае честь повѣдомити, що перенѣсъ свою робôтню кравецку зъ ул. Галицкои ч. 12 на ул. **Ягайлоньску ч. 8 въ партерѣ.** Другій головный вхôдъ зъ ул. **Рейтана ч. 2.**
Дякуючи Впов. Родимцямъ за дотеперѣшні взгляды и упрашаючи о нихъ на дальше, остаю зъ глубокимъ поважаньемъ
ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ
кравець мужескій
мешкае у Львовѣ ул. Ягайлоньска ч. 8 въ партерѣ; другій головный вхôдъ зъ улицѣ Рейтана число 2. 4058

Д-ра **Є-**
ґера бѣлье, кафтаники ôдъ поту трикотові и сѣткові, рукавицѣ и рушники до натираня
найдешевше въ торговли
БРАТЕЙ ЛЯНГНЕРЪ
Львôвъ, Галицка ч. 16.
Цѣнники на жаданье даромъ!

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЪ
поручае
выпробовані и певні средства косметичні
ôдзначені 9-ма медалями заслуги и 2-ма дипльомами признаня.
Олѣйокъ таніновый, взмôцняе и пôдпомагае волосю рости. Фляшка 50 кр.
Помада хінова, взмôцняе корѣнця волося и запобѣгае выпадати волосю. — Слоикъ 80 кр.
Вода атеньска, до змываня волося, запобѣгае творити ся парлямъ, ôдсвѣжуе, робить тревалыми барву и полыскъ. — Фляшка 80 кр.
Олѣйокъ хіно-таніновый. Дѣлае знаменито на корѣнцѣ волося и на порôстъ волося. Въ случаяхъ де въ наслѣдокъ недуга выпало волосье, выказавъ вельми цѣлюще дѣланье. Вже по ужитю однои фляшки можна добачити порôстъ. — Цѣна 1 зр. 20 кр.
Есенція мятова до полоканя устъ, крôмъ приємного, скрѣплюючого смаку и запаху, дуже корисно дѣлае на ясла и зубы. Фляшка 50 кр.
Порошокъ ростинно-алькалічный, до чищеня зубôвъ. Надае перлову бѣлôсть, ôддаляе камѣнь и квасы, котрі наводять бôль и порохнявѣнье зубôвъ. Пуделко 30 и 60 кр.
Віолінъ средство противъ прѣтя рукъ и пахъ. Фляшка 50 кр.
Вода львôвска. Приємный, нѣжный и довготревалый запахъ тои воды зъєднавъ се, що въ Антверпіи на выставѣ всесвѣтнôй зôстала публично прокламована и ôдзначена. Цѣна фляшку меншого 80 кр., бôльшого 1.50 кр.
Ніґретина. Выборне средство до фарбованя въ сейчасъ волося на тревалу и красну барву чорну и темну; есть цѣлкомъ нешкôдливе а въ ужитю цѣлкомъ поєдинче. Цѣна 1 зр.
Бѣлі и гарні руки. Найбôльше червоні и попадані руки выбѣлить ся и вылѣчить ся по кôлькоразовôмъ натертю Кремомъ ростиннымъ. Слоикъ 80 кр.
Смаровило литовске до обува и шкôръ, мягчить шкôру, робить ей непромакаючою и тревалою. Пуделко по 50 кр. и 1 зр.
Набути можна у ЛЬВОВѢ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3. и ул. Галицка ч. 17. Въ філіяхъ: въ КРАКОВѢ Сукенниць ч. 20, и въ ЧЕРНÔВЦЯХЪ Ринокъ ч. 2.

ВЕЛИКА ПРАГСКА ЛЬОТЕРІЯ.
ПЕРЕДПОСЛѢДНЫЙ ТЫЖДЕНЬ.
Головна выграна
100.000 зр.
50.000 зр.
ЛЬОСЫ à 1 зр. поручають у Львовѣ: Авґ. Шеленберґъ, М. Йонашъ, Сокаль & Ліліенъ, Кіцъ и Штофъ, Як. Штро, Л. Х. Верфель.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчалы ый редакторъ Иванъ Бале. — Папѣръ зъ фабр. Черлянськои. — Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка. пôдъ зарядомъ К. Бѣднарского

Ч. 217. Львôвъ, Четверъ 26 вересня (8 жовтня) 1891 Рôчникъ XII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: **У Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на четверть року	4 зр. 50 кр.	на четверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		
У Львовѣ:			
на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на четверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднѣ застереженье. — Рекламація неопечатаній вôльнѣ вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошення принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одноѣ стрôчки инсератовоѣ въ рубр. „Надѣслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

У Львовѣ дня 8 н. ст. жовтня 1891.

Сегодня ôдкрывае ся у Вѣдни нова сесія рады державноѣ, котроѣ головною задачею буде ухваленье буджету на рôкъ 1892-ій, щобы обôйтись безъ звычайныхъ давнѣйшими роками провізорій. Правительство ґр. Таффого — якъ можна вгадувати — не буде мати въ тôмъ дѣлѣ перепонъ, бо ситуація вôдъ часу закрытя попередущоѣ сесіи въ нѣчôмъ не змѣнилась для него на горше — противно, навѣть поправилась, коли взяти на увагу зазначивше ся пôдчасъ ферій парламентарныхъ непорозумѣнье въ делеґаціи молодо-ческôй по причинѣ москвофільскихъ тенденцій посла Вашатого, котре значна бôльшôсть молодо-ческого клюбу засуджуе. Впрочôмъ становище сторонництвъ народныхъ, політичныхъ и соціяльныхъ въ радѣ державнôй остаесь таке саме, якъ на попереднôй сесіи.

Найхарактеристичнѣйшою приметою нинѣшноѣ палаты посолôвъ рады державноѣ есть — якъ звѣстно — те, що въ палатѣ нема сторонництва, котре бы хотѣло бути въ опозиціи, — кожде заявляе охоту статись партією пôдпираючою правительство, а єсли деякі сторонництва (якъ антисеміты и нѣмецкі народовцѣ а особливо молодо-Чехи) и остають въ опозиціи, то тôлько для того, що ґр. Таффе на залицянье ихъ пôдносить имъ гарбуза, ôдпихае ихъ, не потребуючи ихъ помочи, бо й безъ нихъ мае пôдпоры ажь за богато. Такого „превзобилія“ пôдпоры ґр Таффе нѣколи доси не мавъ и не зазнавъ...

Якъ довго такій, для правительства ґр. Таффого безперечно дуже а дуже корисный станъ, потреває, вгадати годѣ, але що ôнъ може змѣнити ся на горше, се рѣчь можлива. Бо той станъ — якъ зъ одноѣ стороны есть незвычайно корисный для правительства, хочь тôлько хвилево, а не въ наслѣдкахъ своихъ на довшѣ будучі часы — такъ зъ другоѣ стороны не есть ôнъ корисный для народôвъ — розумѣесь, не всѣхъ, але тыхъ, котрі мають богато ще несповненыхъ своихъ жадань, що на основѣ конституціи сповненій бути мусять — и то, чимъ скорше, тымъ лучше для державы, — а правительство зъ тымъ не спѣшить ся, бо злѣпивши собѣ, завдяки припадковымъ причинамъ, импонуючу штучну бôльшôсть въ сторонництвъ тенденціями собѣ навѣть просто супротивныхъ, поставило, якъ звѣстно, засаду: дразливыхъ справъ національныхъ и політичныхъ не рухати.

Однакожь уже попередна сесія рады державноѣ показала, що безъ порушуваня тыхъ справъ не обôйде ся, за-для того прецѣнь не прийшло до ухвалы ôдповѣди на тронову промову цѣсаря ôдкрывшу нову каденцію рады державноѣ, — а єсли мимо того станъ парляментарный, схарактеризованый нами повысше, перетревавъ цѣлу першу сесію и ферій, то причина сего тôлько въ тôмъ, що въ першôй сесіи поодинокі сторонництва мусѣли доперва оріентувати ся въ ситуаціи и — якъ деякі въ нихъ, н. пр. велика сполучена лѣвиця нѣмецка, констатували прилюдными енунціяціями — оставали на становищи выжидаючôмъ.

Таке-жь становище выжидаюче — якъ було сказано: для правительства прихильне, однакъ не безвзглядно а условно прихильне — заняли, вступаючи до рады державноѣ, також галицко-рускі послы, сполученій въ рускôмъ клюбѣ. Инакше — по наступившôй змѣнѣ ситуаціи въ справѣ рускôй пôдъ конець 1890-го року, по звѣстныхъ заявленяхъ въ соймѣ — они й не могли поступити. Фактъ есть, що пôдъ конець 1890-го року правительство признало за рѣчь корисну для державы взятись до поправы тяжкоѣ долѣ Галицкоѣ Руси, а заступникъ короны и правительства прилюдно проголосивъ въ соймѣ, що правительство змѣнить дотогочасну систему супротивъ Русинôвъ и буде старатись допомогти Русинамъ до ихъ розвитку національного. Вôдповѣдно тому заявленю клюбъ рускій и поступавъ въ радѣ державнôй за часъ першоѣ сесіи.

Предкладаючи правительству позитивнѣ жаданя Русинôвъ, рускі послы були якъ найобережнѣйші и брали взглядъ не тôлько на правительство, але й на другу народнôсть въ краю, на Полякôвъ. Домагались тôлько того, що правительство цѣлкомъ безпечно може сповнити, не наражуючись Полякамъ, хочь які они своею делеґацією нинѣ въ радѣ державнôй могучі, а черезъ те и бутні. Отже анѣ зъ стороны правительства, анѣ зъ стороны Полякôвъ не може противъ рускихъ посолôвъ въ радѣ державнôй упасти докôръ поступованя нельояльного, хочь „коло“ польске въ кôлькохъ случаяхъ своею нельояльностію супротивъ руского клюбу просто его провокувало.

Нинѣ рускі послы, прибувши на другу сесію рады державноѣ до Вѣдня, привезли зъ собою якусь суму личного досвѣду зъ ферійного побуту въ краю, котрымъ то досвѣдомъ певно покористують ся въ дальшôмъ веденю своеи політики парляментарноѣ. Послы нашѣ якъ зъ одноѣ стороны зъ приятностію могли помѣтити, що загалъ Русинôвъ становище занятe ними при вступѣ въ раду державну одобряе и заходы ихъ та труды зъ вдячностію узнае, — такъ зъ другоѣ стороны певно не могло уйти увазѣ нашихъ посолôвъ, що середъ загалу Русинôвъ почало вже прокидатись и недовѣріе та сумнѣвы — не въ добру волю та енерґію заступникôвъ Галицкоѣ Руси, але въ добру волю Полякôвъ зъ одноѣ стороны, а въ потрѣбну енерґію правительства зъ другоѣ стороны. Отже першою задачею нашихъ посолôвъ за часъ сеи сесіи рады державноѣ мусить бути — сконстатованье: чи правительство на серіо думае о заспокоеню бодай найпильнѣйшихъ потребъ Русинôвъ для ихъ національного поступу та розвою и о радикальнôй змѣнѣ політичноѣ системы супротивъ Русинôвъ — навѣть при евентуальнôй опозиціи необачныхъ Полякôвъ.

О найпильнѣйшихъ потребахъ Русинôвъ и якоѣ-бъ мы бажали змѣны системы політичноѣ, — о тôмъ мы окремо де-що скажемо.

Політика „кола“ польского.

Пос. Володимиръ Козловскій складавъ сими днями справозданье посольске передъ своими выборцями въ бôльшоѣ посѣлости въ Яворовѣ и обговорювавъ політику „кола“ польского въ радѣ державнôй въ минувшôй сесіи и на будуче. Справозданье посла Козловского подаемо пôсля Czas-у:

Пос. Козловскій обговорювавъ пропозицію, яку зробила въ мартѣ с. р. лѣвиця що-до утвореня сконсолідованоѣ бôльшости спôльно зъ коломъ польскимъ зъ выключеньемъ клюбу Гогенварта, и ôдмову Яворского „затверджену коломъ“. Вôдтакъ пôднѣсъ бесѣдникъ ухвалену коломъ політику вôльноѣ руки и стверджену вѣрнôсть автономіи, обговорювавъ завѣшенье оружія на поли законодатства політичного и вѣроисповѣдного за-для спôльноѣ працѣ економічноѣ, рôвно-жь згадавъ о непереведенôй ухвалѣ кола, щобы слово religiös умѣстити въ адресѣ. Натомѣсть мовчанье въ справѣ школы вѣроисповѣдноѣ потрѣбне було зъ огляду на умову сторонництвъ, щобы выключити всякі драстичнѣ справы. Пос. Козловскій зазначивъ, що поголоски, мовь бы бувъ проектъ змѣнити особу президента кола, цѣлкомъ неправдивѣ, що доконче потреба, щобы Яворскій, Плєнеръ, Гогенвартъ и всѣ міністры укладали на кождый рôкъ проґраму працѣ, въ котру бы були вже влученѣ и польскі постуляты.

Бажаючи — говоривъ бесѣдникъ — улекшеньемъ намѣрôвъ короны, заявити ѣй вдячнôсть за удѣлену автономію, предприняло коло труднѣ заходы для зближеня лѣвицѣ до правицѣ, на основѣ політичноѣ повздержности, щобы пôдняти справы економічнѣ. Рôвножь въ огляду на корону и интересъ державы, а не зъ ентузіязму для лѣвицѣ, бо сего она не може вымагати по довголѣтнôй борбѣ зъ коломъ, але зъ найлѣпшою волею улекшувало коло лѣвици перехôдъ въ опозиціи до картельовоѣ бôльшости. Але коло не допустило, щобы сей картель выкористати для геґемоніи нѣмецкоѣ. Правиця, якъ признавъ Хлюмецкій, заявила много умѣренности, лѣвиця же ôдкиненьемъ спôльноѣ адресы помимо уступокъ кола и нарушаючимъ картель внесеньемъ реформы выборчоѣ, робила труднымъ заданье кола. Помимо неможливоѣ въ теперѣшнôй порѣ реконструкціи давноѣ правицѣ, задержало коло сердечнѣ зносины зъ давными союзниками, котрѣ зробили можливымъ переведенье угоды индемнізаційноѣ; зôрвати зъ ними було бы невдячностію, котра обнизила бы вартôсть взагалѣ якого небудь договору зъ Поляками, а крôмъ того се ослабило бы засады автономічнѣ и контрбалянсъ противъ централізаційныхъ забагôвъ.

Бесѣдникъ зазначивъ ôдтакъ схôднѣ точки зъ лѣвицею въ заграничнôй політицѣ, признавъ поступъ въ еи політицѣ, вказавъ, що лѣвиця прибрала прихильнѣйшій тонъ супротивъ католицкоѣ церкви, тѣшивъ ся, що лѣвиця вôйшла на дорогу пôдпирати тягары полученѣ зъ внѣшною силою державы, якъ се коло вôдъ 1865 р. вказувало; вказавъ на труднôсть близше порозумѣтись за-для суперечности політики централістичноѣ зъ автономією. Хочь на случай, єсли бы лѣвиця прийшла до управы, не грозить небезпечнôсть автономічнымъ законамъ, нема однакъ поруки, чи бы лѣвиця перенявши сю управу, не хотѣла въ справахъ адміністраційныхъ, при помочи вѣденьскоѣ бюрократіи, переносити точку тяжести зъ Львова до Вѣдня. О аліянсѣ зъ лѣвицею говорити есть передчасно, а кидати гадки, ще незрѣлѣ на політичну біржу, есть тактичною похибкою.

1)

Папѣросъ.

Написавъ *Жіль Кльобекъ.*

Въ послѣднôй вôйнѣ Карлістôвъ ôдзначивъ ся дуже ґенералъ Цукарраґо своею хоробростію, а правительство старало ся конче его знищити. Дарма! Войска вертали побитѣ, здесяткованѣ, а слава ґенерала Цукарраґа росла зъ дня на день. Якъ-разъ боронивъ ôнъ переходу до мѣста Більбао, а ґенералъ Ґарріда мусѣвъ що дня дивитись, якъ Карлісты побивають его воякôвъ.

— О, той Цукарраґо, той нужденный Цукарраґо! — кричавъ Ґарріда, коли знову не вдавъ ся ему нападъ. — Я бы давъ житье свое, кобы лишь и ôнъ згинувъ! Хто его вбье, маетокъ дôстане!

Якъ-разъ новый огонь картачовый поробивъ страшнѣ спустошеня середъ дѣтей Ґарріды и ôнъ повысшѣ слова повторивъ кôлька разôвъ ще лютѣйше. Того самого вечера великій, гарный паробокъ приступивъ до ґенерала и сказавъ:

— Пане ґенерале! Додержите своеи обѣцянки, коли я вбью Цукарраґа?

— Ты що за одень?

— Испанець. Называю ся Гуанъ Арракіль, смерти не лякаюсь, а хотѣвъ бымъ стати богатымъ.

Ґенералъ змѣривъ паробка ôдъ головы до нôгъ.

— Ты зъ провінціи Ґіпускоа. Чому не прилучивъ ся до Карлістôвъ?

— Бо менѣ все на свѣтѣ байдуже, крôмъ милоѣ, котру люблю.

— Судженоѣ?

— Ахъ, кобъ она була моею судженою!.. Нѣ, она господарска дочка... за богата для мене, а я бѣдный и, щобы зъ нею повѣнчатись, потребую грошей.

Арракіля знали въ цѣлôй околици и кождый знавъ про его любовь до дочки Хеґараи, найбогатшого селянина въ околици. Та й веселый то бувъ давнѣйше паробокъ! Чи зробити кому яку пакôсть, чи бороти ся, при кождôй нагодѣ бувъ ôнъ першимъ. Волочивъ ся, живъ зъ дня на день, а при кождыхъ импровізованыхъ періядахъ умѣвъ бика влучати въ добре мѣсце. Одного дня находивъ ся ôнъ при аренѣ, де борець не мôгъ убити быка. Арракіль зачавъ свистати, а приглядачѣ крикнули: „На арену!“ Вôнъ зôскочивъ на дôлъ, хопивъ шпаду и угнавъ чорному быкови у тѣло такъ, що той на мѣсци впавъ нежывый. Цѣла арена загремѣла бурею оплескôвъ. Торреры, котрыхъ гнѣвала ôдвага чужого чоловѣка и браво публики, стали лютѣ и обступили его грôзно. Арракіль глянувъ, скочивъ, и за хвилю бувъ уже за ареною. По выставѣ боровъ ся ôнъ зъ однымъ торреромъ на ножѣ и дôставъ тяжку рану въ груди. Вылежавъ чотирнацять днѣвъ, а потôмъ знову уставъ. Бувъ то чоловѣкъ зъ зелѣза.

Одного дня на сельскôмъ храмѣ запросила гарна дѣвчина двацятьпять-лѣтного Арракіля до танцю. Ôдъ того дня паробокъ ставъ самъ не свôй. Полюбивъ гарну Пепу Хеґараѣвну, а она полюбила его. Але чого жь ôнъ такъ посумнѣвъ? Бо бувъ убогимъ, а она була богата; отець бувъ бы нѣколи не ôддавъ дочки за такого вбогого паробка. Але вôнци таки пôйшовъ Арракіль до батька Пепы Хеґараѣвны и сказавъ:

— Пепа любить мене... она менѣ сказала.

— И менѣ такъ казала, — ôдповѣвъ селянинъ.

— Прошу о руку еи. Я шалено еи люблю. Забью ся, коли за мене еи не дасте. Що менѣ робити, щобъ собѣ еи заслужити?

— Роби те, що я. Працюй и зароби, щобы було чимъ жити. Я не на те цѣле житье журивъ ся, а щобы дочку ôддати за якого дармоѣда. Коли що заробишь, то дôстанешь Пепу, бо она тебе любить.

— Кôлько-жь мушу мати?

— 2.000 дуросъ!

— 2.000 дуросъ! — повторивъ Арракіль и поблѣдъ. — Зъ-вôдки-жь менѣ ихъ взяти?

— Я найшовъ у земли. Пошукай лише!

Отже Арракілеви не було що робити, лишь або забити ся, якъ казавъ старому, або принести такі грошѣ. Пепа була батькови послушна, але она любила хлопця и хотѣла ждати на него, поки не збере грошей. Такъ сказала ему на тайныхъ сходинахъ. На молитовникъ своеи покôйноѣ матери присягла, що лишь его хоче бути. Ся присяга мусѣла такъ залюбленого и смѣлого хлопця одушевити и ôнъ скликнувъ:

— Добре! Я зберу 2.000 дуросъ, але якъ, того не знаю.

Теперь почавъ ôнъ мучити свою голову, якъ зôбрати таку суму. Зъ роспуки волочивъ ся, думавъ про Каліфорнію, Ля Плята, Америку, де тôлько людей збогатилось. Але чи мôгъ бы ôнъ такъ зъ-далека ôдъ милоѣ жити? Нѣ, нѣколи!

Наразъ счинила ся межусобиця и склалось такъ, що Арракіль приступивъ до ґенерала зъ вѣдомымъ проектомъ.

— Коли житье Цукарраґа варта цѣлый маетокъ, то я его зароблю.

— Оно ще бôльше варта. Тутъ ходить о житье тысячей моихъ дѣтей, бо ôнъ, той лютый розбишака, есть запорою, ключемъ до Більбао. Не можу тобѣ розказувати, бо ты не воякъ. Але коли се зробишь, я обѣцянки додержу.

— Добре, — ôдповѣвъ Гуанъ. — До побаченя, пане ґенерале!

Старый Ґарріда здвигнувъ раменами и подумавъ собѣ, чи се не шпіонъ. Але Арракіль думавъ лишь про житье Цукарраґа, котре було тôлько варта, що маетокъ.

Ôнъ пропавъ зъ околицѣ и довго не було про него чувати. Ґенералъ сказавъ: „Зъ дурнемъ я говоривъ“ и приказавъ готовитись до нôчного нападу на Карлістôвъ.

Тымчасомъ Арракіль волочивъ ся около валôвъ Карлістôвъ. Въ кишени мавъ нôжъ, котрымъ вправно кидавъ на велику ôддаль.

Такъ ждавъ ôнъ на наручну хвилю, котра бы ему шефа Карлістôвъ дала въ руки. Одноѣ ночи зблизивъ ся ôнъ до самоѣ на-пôвъ зруйнованоѣ хаты, де спавъ Цукарраґо. Ще лишь муръ мавъ перелѣзти. Наразъ замѣтивъ его воякъ на стôйцѣ и куля засвистала ему по-надъ головою. Мусѣвъ зачинати на ново.

Другій день бувъ якъ-разъ той, коли ґенералъ Ґарріда нôчью хотѣвъ напасти на Карлістôвъ. Арракіль лежавъ мовь хижій звѣръ у ровѣ, бо нинѣ мусѣвъ ôнъ найти Цукарраґа, хочь бы не знати-що.

Почала ся страшна борба межи вôйскомъ правительства а Карлістами. Душили ся и вбивали ся въ темну нôчь. Се тревало ажь до рана, коли вояки Ґарріды мусѣли знову назадъ вернутись. Радôстно повитали побѣдники-Карлісты сходяче сонце. Але наразъ сумъ огорнувъ ихъ серця, коли принесли до крѣпости зъ раною въ нозѣ Цукарраґа, того, котрого голосъ сеи ночи лунавъ: „Напередъ, дѣти! Ôдважно! на передъ!“

Бранцѣ, котрыхъ Карлісты тоѣ ночи богато зловили, дивились, якъ хоробрый вождъ лежавъ гордо на ношахъ. Арракіль не зводивъ зъ него очей.

Єго також взяли Карлісты въ неволю разомъ зъ вояками Ґарріды и стерегли зъ набитыми карабінами; его добрый нôжъ не придавъ ся ему до нѣчого. „Теперь уже я пропавъ! — шептавъ ôнъ. — Пепа выйде за кого иншого або помре дѣвчиною...“ и при тôмъ люто глянувъ на раненого, котрый знову не попавъ ему въ руки...

Офіцеры Карлістôвъ обступили Цукарраґа и неспокôйно приглядали ся ранѣ. Одень зъ нихъ кликнувъ за хірурґомъ.

— Хірурґа!.. хірурґа! Де Уррабіета? Де ôнъ?

То бувъ хірурґ у ôддѣлѣ Карлістôвъ и его всюды глядали. Офіцеры стали нетерпеливѣ. Цукарраґо ôбзывавъ ся зъ усмѣхомъ и лагôдно:

— Ждѣмъ! Може Уррабіета заснувъ. Вôнъ сеи ночи мавъ богато роботы.

Наразъ прибѣгъ сержантъ и зъ сльозами въ очахъ донѣсъ, що якъ-разъ теперь найшли хірурґа, застрѣленого, межи убитыми. Всѣ засумувались, бо рана ґенерала могла бути небезпечна — и справдѣ була такою. А що при великôй утратѣ крови годѣ було посылати за хірурґомъ найблизшого ôддѣлу Карлістôвъ, то одень офіцеръ приступивъ до бранцôвъ и спытавъ голосно: — Єсть хто межь вами хірурґъ?

Вояки Ґарріды глянули одень на другого. Нѣ, межь тыми не було хірурґа.

Надмѣрне скрѣпленье лѣвицѣ могло бы звернутись противъ ґр. Таффого и автономістôвъ, засѣдаючихъ въ кабінетѣ. Бесѣдникъ бажае собѣ удержати ґр. Таффого при управѣ, але жадае бôльшого вплыву проводирѣвъ кола на правительство и енерґічнои політики економічнои. Пробою вплыву кола на правительство и реґуляторомъ дальшихъ зъ нимъ ôдносинъ буде справа децентралізаціи зелѣзницъ. Пробою умѣренности лѣвицѣ будуть ии ôдносины до Полякôвъ на Шлеску и до полудневыхъ Славянъ. Поруку одноцѣлости державы бачить бесѣдникъ въ привязаню до короны и въ свободѣ народôвъ. Гнетомъ улекшено бы антідержавну аґітацію, а якъ разъ автономія и вôльнôсть зробили зъ Полякôвъ пôдпору державы.

Зборы выборцѣвъ выслухавши того справозданя, дали послови Козловскому вотумъ довѣрія и заявили що годять ся на его погляды політичнй.

Справы краєвй

[Въ справѣ змѣны компетенціи судôвъ при переступствахъ обнятыхъ закономъ о худобячôй заразѣ.]

Членъ краевого выдѣлу д-ръ Савчакъ въ роцѣ 1889 поставивъ въ соймѣ внесенье, щобы завôзвати ц. к. правительство до змѣны компетенціи судôвъ, котрй мають юдикатуру въ справахъ о карыгôдній чины, выплываючй зъ закона противъ заразливыхъ слабостей худобячихъ и о средствахъ на книгосушь. — Се внесенье соймъ передавъ краевому выдѣлу до полагодженя.

Пôсля згаданыхъ законôвъ судôвництво надъ карыгôдными чинами въ тыхъ справахъ ôддано повѣтовымъ судамъ взглядно трибуналамъ I. инстанціи. Але вже въ короткôмъ часѣ въ практицѣ показавъ ся невôдповѣднымъ роздѣлъ сеи компетенціи судовои, котрый дуже утрудняе скорый та справедливый вымѣръ справедливости, та надто процесовй стороны выставляе на особнѣй втраты матеріяльнй.

Даты статистичнй показують, що кромѣ немногихъ случаѣвъ, въ котрыхъ трибуналы I. инстанціи засудили на арештъ высшій анѣжь на оденъ мѣсяць, въ иншихъ вымѣрахъ кары межь ореченями трибуналôвъ а ореченями повѣтовыхъ судôвъ нема рôжницѣ.

Кр. выдѣлъ по розслѣдженю порученои ему справы рѣшивъ пôднести въ своѣмъ справозданю до сойму, що теперѣшне число трибуналôвъ I. инстанціи въ нашôмъ краю въ порôвнаню до простору та населеня есть за мале; бо суть н. пр. въ окрузѣ львôвского суду краевого або тернопôльского суду окружного деякй громады, котрй ôдъ тыхъ судôвъ ôдаленй на 150 кільометрôвъ. За-для того процесуючй стороны покликанй трибуналами I. инстанціи до головныхъ розправъ мусять нераз ôдбувати велику дорогу, а се справдѣшна кривда для мешканцѣвъ, котрй за-для того терплять не тôлько втрату часу, а также и втрату матеріяльну.

Наслѣдкомъ того процесовй стороны, кликанй до головнои розправы, щобы якъ разъ не выставлятись на згаданй втраты, не являють ся дуже часто передъ судомъ, якъ то звѣстно зъ досвѣду; на розправѣ выдають ся дуже часто заочнй засуды а ся процедура знову вплывае шкôдно на точный вымѣръ справедливости.

Краевый выдѣлъ пôдносить ôтакъ, що придѣлюванье такъ дрôбныхъ справъ судôвництву трибуналôвъ I. инстанціи дае за много заходу симъ судамъ и державнымъ прокураторамъ, зъ шкодою для важнѣйшихъ справъ, приналежныхъ до ихъ компетенціи, а се спиняе также скорый вымѣръ справедливости.

На основѣ тыхъ датъ краевый выдѣлъ порѣшивъ предложити соймови внесенье: завôзвати ц. к. правительство, щобы оно въ звычайной дорозѣ перевело змѣну закона въ дни 24 мая 1882 В. з. д. ч. 51 въ тôмъ напрямку, щобы рѣшенье справъ о карыгôдній чины, выплываючй зъ законôвъ противъ худобячои заразы та закону о средствахъ противъ книгосуша, о скôлько они приналежать до судôвъ, лишь вынимково придѣлювати трибуналамъ I. инстанціи, а именно тогдѣ, коли за-для тыхъ чинôвъ або недбалости наступила вже матеріяльна шкода, — у всѣхъ же иншихъ случаяхъ, щобы того роду справы придѣлювати повѣтовымъ судамъ.

— Нѣхто не вмѣе перевязати раны?

— Я вмѣю, — сказавъ оденъ.

— Выступи!

Бувъ то Арракіль.

— Ты не волкъ? — спытавъ его офіциръ.

— Нѣ.

— Якъ же ты тутъ попавъ ся?

— Мене забрали. Я не бью ся, хотѣвъ ити до Більбао, ôдвѣдати своякôвъ. Битва мене спинила.

— А ты розумѣешь ся на медицинѣ?

— Нѣ, але знаю деякй лѣки.

Офіциръ не довѣрявъ, але казавъ Арракілеви приступити до Цукаррага. Той чорными очима глянувъ на гарного хлопця. Шефъ Карлістôвъ жадавъ ôдъ него поясненя. Арракіль говоривъ неправду, що мовь то затуживъ за свояками, котрыхъ въ Більбао облягли. Межусобиця — не его дѣло, то й пошовъ собѣ смѣло...

— Чому ты не приставъ на сторону справедливого володаря? — спытавъ ґенералъ.

— Бо я зъ нѣкимъ не держу.

Офіциры выпытували его дальше, бо не вѣрили ему. Цукаррага утихомиривъ ихъ.

— У кождого своя воля, — сказавъ ôнъ лагôдно.

Вôдтакъ вдививъ ся остро Жуанови въ очи.

— Кажешь, що вмѣешь лѣчити. Не мôгъ бы ты менѣ и бôль усмирити? Бо страшно терплю, — и показавъ закровавлену ногу.

Арракіль скинувъ скоро сурдутъ, зъ лѣвого рукава сорочки выдеръ кусень полотна и скубаючи конець его, вылявъ на него незамѣтно кôлька капель плыну, — плынъ мѣстивъ ся въ перстени на правôй руцѣ, — ôдтакъ приступивъ до Цукаррага, котрый не спускавъ его зъ очей.

(*Конець буде.*)

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На засѣданю выдѣлу товариства „Просвѣта" у Львовѣ, котре ôдбуло ся дня 2 н. ст. жовтня с. р. пôдъ проводомъ д-ра Ом. Огоновского принято до вѣдомости и полагоджено слѣдуючй справы:

I. П. Антôнъ Дольницкій предложивъ рефератъ про реґулямінъ головного выдѣлу тов. „Просвѣта" у Львовѣ, складаючій ся зъ 18 параґрафôвъ, котрй принято по всесторонôмъ обговореню кождого параґрафу. Сей-то реґулямінъ уложено на пôдставѣ проектôвъ д-ра Костя Левицкого и Володимира Лаврôвского.

II. Принято до вѣдомости, що мешканцѣ повѣта Рогатиньского просять о основанье філіи тов. „Просвѣта" въ Рогатинѣ. Поручено д-ру Костеви Левицкому передати присланй статуты враз зъ позволеньемъ головного выдѣлу на заснованье філіи ц. к. намѣстництву до затвердженя.

III. Рѣшено просити д-ра К. Левицкого, щобы занявъ ся приспѣшеньемъ управильненя спадщины по пок. о. Ивану Кизимѣ, и въ тôй цѣли передано ему дотычнй документы.

IV. Принято до вѣдомости, що краева Рада шкôльна припоручила на премія книжочку товариства п. заг. „Середъ ледового моря".

V. Рѣшено розписати конкурсъ на стіпендію им. Франца Фронца.

VI. Упрошено давного контрольора товариства о передачу новому контрольорови маетку и касы товариства.

VII. Пилипови Барнѣ, учителеви въ Грабѣ, рѣшено дати 19 книжочокъ по зниженôй цѣнѣ.

Третье справозданье зъ дѣяльности выдѣлу тов. „Бурса им. св. о. Николая" въ Перемышли за рôкъ адміністраційный 1890/91.

Товариство „Бурса имени св. О. Николая" въ Перемышли, засноване въ р. 1888 на статутахъ затвердженыхъ ц. к. намѣстництвомъ, числило въ роцѣ адміністраційнôмъ 1890/91 членôвъ дѣйстныхъ зъ вкладкою 3 зр. рôчно — 69, зъ вкладкою 30 зр. одноразово — 1 (деканатъ мостиской), а членôвъ основателѣвъ зъ вкладкою 100 зр. одноразовою — 2 (деканаты: жукотиньскій и ярославскій). До выдѣлу, выбраного на загальныхъ зборахъ товариства дня 11. жовтня 1890, увôйшли пп. Ю. Несторовичъ яко голова, Л. Шеховичъ яко заступникъ головы, д-ръ Т. Кормошь, яко секретарь, о. М. Мрицъ, А. Негребецкій и С. Кочеркевичъ яко господарѣ, Г. Цеглиньскій яко касієръ. В. Маляркевичъ и И. Матковскій яко выдѣловй, Д. Левкевичъ, О. Кондрацкій и Д Людкевичъ яко заступники выдѣловыхъ. Выдѣлъ ôдбувъ въ ходѣ року 14 засѣдань, на котрыхъ рѣшало ся справы текучй. И такъ межь иншими уложивъ выдѣлъ докладный выписъ стравъ для питомцѣвъ, маючій служити за директиву управителеви; устроивъ на доходъ Бурсы два вечерки зъ танцями и оденъ музикально-вокальный, постаравъ ся у Дирекціи руско-народного театру, що дала представленье на доходъ Бурсы, вносивъ прошеня о запомоги до рôжныхъ публичныхъ институцій, а межь тыми и до Выс. сойму. Не менше старавъ ся выдѣлъ о зреалізованье запису бл. п. Гр. Шашкевича и въ тôй цѣли внѣсъ дотычне поданье до ц. к. прокураторіи скарбу. Однако записъ той за-для невѣдомыхъ выдѣлови переповъ доси не вôйшовъ въ житье, позаякъ ц. к. прокураторія скарбу до теперь не выготовила акту фундаційного.

До Бурсы принявъ выдѣлъ на рôкъ шкôльный (и адміністраційный) 24 питомцѣвъ; кромѣ того середъ року прибуло 2, було отже въ кôнцемъ року 26 питомцѣвъ; межь ними було 7 сынôвъ селяньскихъ, 9 сынôвъ мѣщаньскихъ, 6 сынôвъ народныхъ учителѣвъ и 4 сынôвъ священичихъ. Бурса достарчала питомцямъ мешканье, харчь, топливо, свѣтло, услугу, пранье, инструктора и деякй книжки. Питомцѣ були въ Бурсѣ помѣщенй безплатно (2), або за доплатою мѣсячною 1 зр. 80 кр. до 12 зр., або наконець за цѣлковитою оплатою мѣсячною 15 зр. На инструкторôвъ, котрыми були старшй ученики, платили деякй питомцѣ окремо 1 зр. мѣсячно. Зъ помѣщеныхъ въ Бурсѣ питомцѣвъ ходило до клясы I-ои 12, до клясы II-ои 6, а до клясы III-ои 8. Всѣ питомцѣ учащали до клясъ рôвнорядныхъ рускихъ. Зъ кôнцемъ року шкôльного 1890/91 одержало 5 питомцѣвъ клясу першу зъ ôдзначеньемъ, 18 клясу першу, а 3 клясу другу. Управителемъ бурсы бувъ Вч. о. Андрей Децко, катихитъ ґімназіяльный, дôставши за свои труды лише помѣщенье въ Бурсѣ безъ нѣякои иншои винагороды. Кромѣ того було въ Бурсѣ помѣщеныхъ двохъ инструкторôвъ, котрй за удержанье въ Бурсѣ мали обовязокъ приготовляти питомцѣвъ зъ лекцій шкôльныхъ. До утриманя чистоты и порядку въ помѣщеняхъ Бурсы и до вареня стравъ для питомцѣвъ принявъ выдѣлъ двѣ кухарки, котрй оставали пôдъ безпосереднымъ наглядомъ и властію управителя. Наглядъ надъ цѣлою Бурсою именемъ выдѣлу выконувало надто трехъ господарѣвъ. Бурса помѣщена, якъ давнѣйше, въ домѣ наймленôмъ ôдъ товариства „Рускій институтъ для дѣвчатъ" за рôчнымъ чиншомъ 360 зр. зъ обовязкомъ репараціи.

Станъ касы зъ днемъ 1. вересня 1891 бувъ ось-якій:

А) *Доходу* було въ р 1890/91.

		зр.	кр.
1.	Сальдо зъ минувшого року	49 зр.	55 кр.
2.	Доплаты питомцѣвъ	1722 „	97 „
3.	Вкладки членьскй	139 „	65 „
4.	Представленя театральнй и вечерки	262 „	11 „
5.	Субвенція соймова	— „	— „
6.	Запомога ôдъ Рады громадскои въ Перемышли	50 „	— „
7.	Запомога ôдъ Выдѣлу рады повѣтовои въ Перемышли	50 „	— „
8.	Запомога Перем. щадницѣ	50 „	— „
9.	Запомога Всесв. рус.-кат. Ординаріята въ Перемышли зъ провізіи товариства убезпеченъ въ Краковѣ	63 „	— „
10.	Зъ жертвъ и добровôльныхъ датковъ	269 „	— „
	Загальна сума доходу	2656 зр.	28 кр.

Б) *Розходу* було въ р. 1890/91.

		зр.	кр.
1.	Кошты урядженя и закупно инвентаря	207 зр.	17 кр.
2.	Прокормленье питомцѣвъ	1593 „	46 „
3.	Платня кухарокъ	100 „	— „
4.	Мешканье	360 „	— „
5.	Топливо	90 „	— „
6.	Дрôбнй выдатки	27 „	8 „
7.	Зложено на книжочку щадничу	250 „	— „
	Загальна сума розходу	2627 зр.	71 кр.

В) *Білянс* зъ днемъ 1. вересня 1891.

		зр.	кр.
А.	Доходъ	2656 зр.	28 кр.
Б.	Розходъ	2627 „	71 „
	Остае готôвкою въ касѣ	28 зр.	57 кр.

Майно Бурсы зъ днемъ 1. вересня 1891 представляе ся ось-якъ:

		зр.	кр.
1.	Вартôсть инвентаря, ôдтрутивши 10% зужитя	394 зр.	— кр.
2.	Готôвка въ касѣ	28 „	57 „
3.	Фондъ зелѣзный зложеный на щадничу книжочку Народнои Торговлѣ ч. 113	86 „	— „
4.	Фондъ розпорядимый на щадничôй книжочцѣ Народнои Торговлѣ ч. 114	758 „	50 „
5.	Вѣрительности (залеглй доплаты)	170 „	— „
6.	Претенсія перенятй ôдъ Общого рольн.-кред. Заведенія	300 „	— „
	Разомъ	1737 зр.	07 кр.

Увагы: 1) Вправдѣ В. соймъ удѣливъ и въ сѣмъ роцѣ товариству запомогу въ квотѣ 100 зр., але позаякъ сума тая не вплынула дотеперь до касы бурсы, тожъ и не выказана въ рубрицѣ доходôвъ.

2) До поз. 1. розходу: Кошта закупна инвентаря и урядженя длятого такъ значнй, що выдѣлъ значно розширивъ Бурсу, приймаючи замѣсть 12, якъ попередного року до Бурсы 24 питомцѣвъ, за для чого такъ значну квоту мусѣвъ выдати на закупно новыхъ лôжокъ и иншихъ предметôвъ потрѣбныхъ до урядженя.

3) До поз. 2. розходу: Коли въ плывѣ року показало ся, що мѣсячнй выдатки на прокормленье питомцѣвъ дуже значнй, выбравъ выдѣлъ комісію зъ членôвъ выдѣлу: д-ра Кормоша, Д. Левкевича и А. Негребецкого, и тая предложила, а выдѣлъ затвердивъ для Бурсы докладный выписъ стравъ, котрый ôдповѣдаючи заразомъ засадамъ ґіґієны въ той спосôбъ бувъ уложеный, що мѣсячнй выдатки Бурсы на прокормленье питомцѣвъ значно зменшили ся.

4) До поз. 1. майно Бурсы: Вартôсть инвентаря принято таку, за яку бувъ закупленый, по ôдтрученю 10% зъ вартости на зужитье.

5) До поз. 6. майно Бурсы: Претенсія Бурсою перенятй ôдъ „Общого рольн. кред. Заведенія для Галиціи и Буковины" представляють квоту 739 зр. 43 кр. Однакъ на претенсіяхъ тыхъ тяжить довгъ до масы бл. п. Минковича яко цѣна купна згаданыхъ претенсій. Стяганьемъ тыхъ претенсій именемъ выдѣлу Бурсы займаесь членъ выдѣлу д-ръ Кормошь, а позаякъ претенсія тй ще въ бôльшôй части незреалізованй, то подано тутъ лише въ приближеню вартôсть тыхъ претенсій по ôдтрученю тяжачого на нихъ довгу.

Передаючи се справозданье зъ дѣяльности выдѣлу Бурсы им. св. о. Николая за третій рôкъ истнованя товариства до прилюдной вѣдомости, складае пôдписаный выдѣлъ на сѣмъ мѣсци щиро сердечну подяку всѣмъ Вп. Добродѣямъ, котрй въ якій-небудь спосôбъ причинили ся до пôднесеня чи то матеріяльного, чи морального нашои институціи. Именно же складае пôдписаный выдѣлъ прилюдну и сердечну подяку Всесв. рус.-кат. Епископскому Ординаріятови за даръ въ квотѣ 63 зр., Свѣтлôй Радѣ громадскôй мѣста Перемышля, Свѣтлôй Касѣ ощадности мѣста Перемышля и Свѣтлому Выдѣлови Рады повѣтовои за дары по 50 зр., Свѣтлымъ Редакціямъ часописей „Дѣло" и „Галицкая Русь" за безплатне помѣщуванье всякихъ оголошень въ дѣлахъ Бурсы, якъ не менше всѣмъ тымъ Вп. приятелямъ товариства, котрй словомъ и дѣломъ дали намъ можнôсть розпочате дѣло дальше вести.

Зъ предложеного справозданя видно, що пôдписаный выдѣлъ, о скôлько мôгъ, старавъ ся всякими можливыми способами зôбрати якъ найбôльше средствъ матеріяльныхъ, и головно зôбрати такій капиталъ, щобы колись могло товариство станути на сильныхъ основахъ, побудувати власну хату, та щобы було въ можности приймати бôльше число питомцѣвъ, и то зовсѣмъ безплатно, або за малою доплатою.

При сѣй нагодѣ пôдписаный выдѣлъ звертае ся до Вч. Духовеньства и до прочихъ Вп. Русинôвъ зъ прошеньемъ, щобы й на будуче не забували на нашу институцію, та своими лептами ей пôдтримували.

Заохоченый красными результатами сегорôчными, пôдписаный выдѣлъ принявъ и на сей рôкъ шкôльный 1891/92 до Бурсы 25 питомцѣвъ, будь безплатно будь за доплатою, въ тôй надѣи, що патріотична П. Т. публика якъ до теперь, переконавшись о успѣшнôмъ дѣланю товариства, не залишить и на дальше пôдпирати его благородній змаганя.

Выдѣлъ осмѣлюесь просити красно своихъ Вч. Членôвъ, щобы зволили старатись приеднувати якъ найбôльше членôвъ для нашого товариства та щобы при всякихъ нагодахъ заряджували маленькй крейцаровй складки въ користь бѣднои рускои молодежи.

Загальнй зборы членôвъ товариства „Бурса им. св. о. Николая въ Перемышли", ôдбудуть ся дня 20 н. ст. жовтня 1891 точно о годинѣ 6-ôй вечеромъ, а въ браку ôдповѣдного комплету того-жь дня о годинѣ 7-ôй вечеромъ въ комнатахъ „Рускои Бесѣды" зъ слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ.

1. Справозданье уступаючого выдѣлу.
2. Выбôръ нового выдѣлу, головы и заступника головы.
3. Внесеня и интерпеляціи членôвъ.

Вôдъ выдѣлу Бурсы им. св. О. Николая.
Перемышль дня 7 н. ст. жовтня 1891.

Д-ръ Кормошь, секретарь. *Шеховичъ*, заст. головы.

Дня 2 н. ст. падолиста с. р. ôдбудуть ся загальнй зборы института, „Рускій Народный Дôмъ въ Коломыи", зъ слѣдуючою проґрамою:

1. О годинѣ 8½ рано Служба Божа въ церквѣ мѣскôй (за живыхъ членôвъ Института).
2. О 10 ôй годинѣ отворенье загальныхъ зборôвъ предсѣдателемъ.
3. Справозданье управляючого совѣта зъ дѣловодства.
4. Внесеня управляючого совѣта.
5. Выбôръ нового управляючого совѣта.
6. Внесеня членôвъ.

Мѣсце загальныхъ зборôвъ подасть ся другимъ разомъ.

[Всѣ нашй ґазеты ускй просять ся о повторенье того оголошеня.]

Вôдъ управляючого совѣта института „Рускій Народный Дôмъ въ Коломыи".

За управляючій совѣтъ *Н. Лепкій*, заступникъ головы.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Пôсля вѣденьскои депешѣ до Pester Lloyd-а, котра мае опиратись на офіціяльныхъ информаціяхъ, наслѣдки послѣднои подорожи цѣсаря до Чехіи дадуть ся въ сей спосôбъ означити: Правительство ґр. Таффого, котрому удало ся поборота рядъ великихъ и поважныхъ трудностей, певно не побоить ся перешкодъ, якй ставляють молодо-Чехи переведеню угоды и зможе зломити ихъ опôръ. По цѣсарскôй подорожи ґр. Таффе буде старати ся всѣми силами и зъ бôльшимъ якъ коли небудь притискомъ выконати свою головну місію. Ґр. Таффе полишить ся и на дальше управителемъ австрійскои політики, а его проґрама буде верховодяча въ найблизшôй будучности. Въ тôй проґрамѣ, по-при угоду, стоить на першôмъ мѣсци цивілізаційный и економічный розвитокъ державы.

Парляментъ угорскій вѣвъ вчера нарады надъ проектомъ закона, якъ покрыти недостачу офіцирôвъ въ армія гонведôвъ (оборонѣ краевôй). Въ имени умѣреннои опозиціи пос. Надь а въ имени скрайнои опозиціи пос. Толі промовляли за принятьемъ проекту. Міністеръ гонведôвъ ґен. Феєрварій пояснивъ, що проектованый законъ головно мае цѣль, зарадити недостачи офіцирôвъ низшихъ ранґъ въ оборонѣ краевôй, але не тымъ способомъ, щобы зъ чинной армія спôльнои брати офіцирôвъ до армія гонведôвъ. Бракъ офіцирôвъ гонведôвъ, рочно до сто, буде можна вырôвнати по части кадетами зъ войсковои академіи им. Людвика. Палата приняла одноголосно цѣлый проектъ закона.

Спôльне міністерство войны выдало, якъ доносять угорскй ґазеты, пôдъ ч. 4765 зъ дня 27 вересня таке розпорядженье до цѣлого вôйска: „За-для деякихъ подѣй лучившихъ ся въ послѣднôмъ часѣ чую ся спонуканымъ вказати на § 46 I. части службового реґуляміну зъ тою замѣткою, що въ справахъ політичного характеру треба задержати якъ найбôльшій тактъ та що въ ширшимъ кругомъ дѣяльности высше поставленыхъ особъ росте въ рôвнôй мѣрѣ и ихъ одвѣчальнôсть. Обовязкомъ командантôвъ ранґою высшихъ а особливо командантôвъ ґарнізону есть, щобы они добули собѣ информаціи про мѣсцевй, політичнй и національнй ôдносины, шукали звязи зъ політичными урядами и выдавали оглядно ôдповѣднй приказы та стерегли того, щобы вояки трималисъ зъ-далека ôдъ політичныхъ рухôвъ и не мѣшали ся до політичныхъ демонстрацій и маніфестацій. На офіцирôвъ же и вôйсковыхъ урядниковъ усѣхъ можливыхъ ранґъ накладаю знову обовязокъ, щобы они повздержувались на публичныхъ мѣсцяхъ ôдъ обговорюваня політичныхъ справъ та пильно заховували въ тôмъ взглядѣ найбôльшу осторожнôсть и повздержанье. Наконецъ нагадую для точного примѣненя ще разъ розпорядженье пôдъ ч. 2504, котре управильняе поведенье музичныхъ капель на публичныхъ мѣсцяхъ. Баверъ, міністеръ вôйны."

Въ клюбѣ ліберальнои партіи угорского парляменту міністеръ президентъ ґр. Сапарій выголосивъ бесѣду дня 4 с. м., въ котрôй выступивъ противъ закидôвъ ґр. Аппонія, пôднесеныхъ въ его посольскôмъ справозданю въ Ясберенахъ. Коли ґр. Аппоній давъ окликъ до борбы зъ правительствомъ, ґр. Сапарій глядавъ тôлько нагоды, щобы ôдповѣсти

на провокацію провôдника умѣркованои опозиціи. Зъ-разу хотѣли въ тôй цѣли устроити бенкетъ, але опôсля рѣшено, що ôдповѣдь треба вже дати на першôй конференціи правительственнои партіи. До такого рѣшеня не спонукувавъ въ першôй линіи змѣстъ промовы ґр. Аппонія, а бôльше сей фактъ, що ґр. Аппоній хваливъ деякій особы и деякій елементы середъ правительственнои партіи и такъ здавало ся, що ґр. Аппоній числить ся зъ нимы, тому и ôдповѣдь ґр. Сапаріого була остра. Онъ сказавъ, що ґр. Аппоній выбравъ собѣ найнизшій спосôбъ аґітаціи та хочь его закиды высказаній дуже складно, а самъ ґр. Сапарій, котрый взагалѣ не е бесѣдникомъ, признае велику силу слова у ґр. Аппонія, але ôнъ поури слова домагае ся такожь ôдповѣдныхъ дѣлъ. Противно же ґр. Аппоній мимо того, що вже 20 лѣтъ занимае ся політикою, не може показати нѣякого плоду своеи дѣяльности. Его критика наносить тымъ бôльшу шкоду, що ôнъ и въ своѣй критицѣ неконсеквентный. Черезъ 15 лѣтъ нападавъ ôнъ безперестанно на Тіссу а по его уступленю хвалить его теперь. Недавно ишовъ рука въ руку зъ членами правительства а въ Ясберенахъ выдавъ правительству борбу на смерть и житье, хочь правительство не ôдступило въ нѣчôмъ ôдъ своеи проґрамы. Зъ давными же своими ворогами, зъ независимою партією теперь зачинае годитись а тымъ несправедливѣйше кидае ся на правительственну партію. Супротивъ сеи партіи ôдносить ôнъ страшній закиды, що она не выйшла зъ волѣ выборцѣвъ, що веде політику особъ, а цѣль еи удержатись при власти. Но се неправда. Ліберальна партія показала дѣлами, що рѣчь мае ся зовсѣмъ противно. Еи найбôльшимъ творомъ е удержанье фінансовои рôвноваги та переведенье обѣцяныхъ реформъ. Навѣть реформа адміністраціи буде внесена небавомъ знову передъ парляментъ на дневный порядокъ, впрочѣмъ за-для ôдложеня сего проєкту ліберальна партія не мае нѣякои вины а вина паде на нашу партію. Такъ само очевидній суть заслуги партіи коло справъ економічныхъ. Посолъ въ Ясберенахъ каже лібераламъ замѣсть дбати о скрѣпленье народу, щобы вели національну політику. Ґр. Сапарій не може собѣ и подумати угорского політика, котрый бы вѣвъ нашу політику якъ угорску, хиба що пôдъ тыми словами хоче хто розумѣти проґраму скрайнои лѣвицѣ, щобы змѣнити правно-державне становище краю та жадати повнои самостôйности и независимости Угорщины. Поважна а навѣть мѣсцями сурова бесѣда міністра-президента выйшла мабуть зъ попередныхъ нарадъ въ міністеріяльныхъ кругахъ та зробила въ клюбѣ велике враженье.

Міністеръ скарбу Векерле предложивъ угорскому парляментови преліминарь буджету на 1892 р. и фінансове експозе. Выдатки выносять 395,340.941 зр., доходы 395,353.936 зр., надвышка 12.995 зр. — Въ ordinarium выдатки выносять 368,100.562 зр., отже 25,564.592 зр. бôльше анѣжь въ 1891 р. Сей зрôстъ наступивъ за-для выкупна угорскихъ шляхôвъ австро-угорскихъ зелѣзницъ державныхъ а также за-для пôдвысшеня спôльныхъ выдаткôвъ и буджету краевои обороны. — Квота участи Угорщины въ спôльныхъ выдаткахъ державы пôднесла ся о 1,082.740 зр. — Доходы ordinarium выносять 389,528.981 зр., або о 26,038.643 зр. бôльше анѣжь въ 1891 р., а то передовсѣмъ за-для бôльшихъ доходôвъ зъ державныхъ зелѣзницъ. Доходы міністерства скарбу збôльшились о 4, 074.020 зр. Вправдѣ податокъ ôдъ вина знизивъ ся о 400.000 зр. а ôдъ консумціи пива о 50.000 зр., але натомѣсть податки ôдъ спірітусу, мяса, цукру и тютюну выказують значный прирôстъ. Надвышка ordinarium выносить 21,428.419 зр. — Extraordinarium выдаткôвъ разомъ зъ надзвычайными спôльными выдатками преліміновано на 27,240.379 зр., покрытье же на 5,813.955 зр., тожь недобôръ выносить тутъ 21,415.424 зр., за-для чого загальна надвышка зменшае ся до сумы 12.995 зр. Квоту, якою Угорщина мае причинити ся до покрытя надзвычайныхъ выдаткôвъ спôльныхъ преліміновано на 6,647.123 зр.

Кореспондентъ петербурскій Polit. Corr. дôзнае ся, що царь и царица будуть святкувати свое срѣбне весѣлье въ Крыму въ найтѣснѣйшôмъ кружку родиннôмъ. Молодшій сынъ царя вел. кн. Юрій, выбере ся на зиму до Альжиру, бо его здоровлье все ще неконче добре и дае причину до журбы.

Міністеръ скарбу — якъ доносять французскій ґазеты — предложивъ, за-для невроженю, проєкты редукціи выдаткôвъ звычайныхъ о 24 міліонôвъ а надзвычайныхъ о 14 міліонôвъ.

Парижскій кореспондентъ Times-а Бльовіцъ оголосивъ, що російско французска приязнь мае теперь прибрати вѣшну форму трактату. Хочь информаціи сего кореспондента неразъ суть фантастичній, але европейскій дневники повтарають ихъ завсѣгды за-для поважного жерела, зъ якого выходять. Сій новій вѣсти Times-а выкликали въ цѣлôй Европѣ велике враженье и готовій врушити мирну рôвновагу політичну, яка выробилась по остатныхъ бесѣдахъ у Франціи и въ Нѣмеччинѣ. Бо якъ-разъ париска кореспонденція приносить ту новину, що французскій кабінетъ по скликаню парляменту розслѣдить настрôй делеґатôвъ въ справѣ аліянсу и переговоры зъ Россією, котрѣ тымчасомъ поступлять напередъ, доведе до кôнця. Переговоры уложить ся въ форму справдѣшного трактату и точно означить ся взаимній мѣжь обома державами обѣцянки и зобовязаня. Французы домагають ся такого трактату вже ôдъ-давна и они хиба тогдѣ дали бы ся ôдвести ôдъ вôйны, якъ бы Нѣмеччина ôдступила Франціи Альзацію та Льотарингію, але на се Нѣмеччина не згодить ся нѣколи. Зъ другои стороны, може бути, що вже и Россія буде безпечнѣйше зъ формальною декляраціею, тымъ бôльше, що, якъ кажуть, переговоры веденій въ Берлинѣ и въ Петербурзѣ въ справѣ зъѣзду цѣсаря Вільгельма зъ царемъ Александромъ III мали нагло розбитись за-для якихсь причинъ близше незнаныхъ. Третя вѣсть, котра появила ся въ ґазетахъ, обходить бôльше біржевый свѣтъ и Анґлію, именно, що Россія заключила трактатъ зъ Персією та наслѣдкомъ того акту, торговля въ Персіи для всѣхъ иншихъ державъ е замкнена. Тѣ вѣсти, якъ бачимо, не дуже годять ся зъ послѣдными миролюбными бесѣдами.

Турецке правительство выдало розпоряджене, котре може мати такій наслѣдки, що добрѣ ôдносины мѣжь Портою а Болгарією дуже захитають ся. Пôсля телеґрафічного донесеня анґлійскои ґазеты Standard зъ Константинополя неприятне враженье зробивъ тамъ фактъ, що Порта наказала выцофати зъ обѣгу нову болгарску монету срѣбну, на котрôй бувъ портретъ князя Фердинанда. Се зарядивъ самъ великій везиръ безъ посереднои нарады зъ прочими міністрами, та якъ кажуть, мавъ се зробити за впливомъ Россіи. Чого хоче Порта тымъ розпорядженьемъ осягнути, сего не можна ще догадатись. Князь Фердинандъ вправдѣ яко князь болгарскій ще досі непризнаный, але ôнъ дѣйстно володѣе вже чотири роки та зъ его правительствомъ стоять въ зносинахъ и Порта и прочій державы окрôмъ Россіи. Мѣжь Туреччиною а Болгарією истнували дѣйстно найсердечнѣйшій ôдносины пôдъ Кіямилемъ-пашою, а болгарскій міністеръ справъ заграничныхъ бувъ дѣйстно принятый султаномъ на авдієнціи и нѣяка тѣнь не впала на дотеперѣшну згоду мѣжь обома державами. Монеты зъ портретомъ болгарского князя не зробили Портѣ досі нѣякои шкоды а теперь въ Болгаріи за-для того розпорядженя певно повстане невдоволенье на турецке правительство.

НОВИНКИ.

— Нинѣ ôдбуло ся **послѣдне вже засѣданье синоду**, попереджене величавымъ богослуженьемъ благодарственнымъ. Богослуженье тревало ôдъ 10 години майже до 12-ои, а ôдправляло его пять митратôвъ: митрополитъ Сильвестеръ, оба епископы, перемыскій и станиславôвскій, и оо. Сѣчиневичъ и Готеровскій. Питомцѣ спѣвали дуже гарно. По богослуженю, на котре прибули такожь процесія зъ львôвскихъ церквей, ôдбулось для членôвъ синода въ палатѣ архіепископа снѣданье; при нѣмъ такожь приспѣвували питомцѣ. Ôдтакъ зôбрали ся всѣ въ церквѣ и при зачиненыхъ дверехъ ôдчитано остатній ухвали и закôнчено синодъ. — Вчера въ середу вечеромъ устроили спѣваки семинарскій импровізованый вечерокъ для членôвъ синода. На вечерокъ зложились хоры, соля — при акомпаніяментѣ п. Богданьского — и декламаціи. При тôмъ жертвували численно зôбранѣ отцѣ кôлькадесять зр. на семинарску читальню. — Въ суботу мають спѣваки явитись на обѣдѣ у митрополита, а въ понедѣлокъ о 2-ôй год. по полудни мають прийти на перонъ двôрця, заспѣвати при ôдъѣздѣ акп. Часки до Риму.

— **Огнь**. Зъ Галича пишуть, що въ ночи зъ дня 5 на 6 н. ст. жовтня погорѣло въ селѣ Ганôвцяхъ 10 загородъ селяньскихъ вразъ зъ збôжемъ. Крôмъ того выдѣли сеи ночи въ Галичи ще двѣ великій луны въ сторонѣ мѣсточка Конкôльникъ и въ околици Боднарова.

— **Про зразокъ латиньскои пропаґанды** одержуемо зô Львова ось-таку дописъ: „Въ суботу минувшого тыждня прийшла до оо. Домініканôвъ у Львовѣ пара людей, котрѣ хотѣли побратись. Панъ нареченый бравъ жѣнку Русинку — руско-кат. обряду, — однакъ умысне завѣвъ еи до польского костела, бажаючи „переробити“ еи на „Польку“. Панъ нареченый и сваты порозумѣли ся въ тôй справѣ зъ „патромъ“. На запытанье патра: „Jakiego pani obrządku?“ ôдповѣла Роз. Чек. (жертва нареченого), що есть обряду „grecko-katolickiego“. На те ôдозвавъ ся живо панъ сватъ: „Ta gdzie? rzymsko-katolickiego obrządku!“ Тодѣ каже достойный патеръ: „A tak, ten pan rozsądniej mówi — rzymsko-katolickiego! Niech pani pamięta!“ — И такъ принесено жертву на престолъ обряду „rzymsko-katolickiego“. Теперь я задаю пытанье: чи то може такъ бути? Не знати, чи синодъ роздумувавъ, того рода справки латиньскихъ „шовіністôвъ“. Додати треба, що въ тôй самъ день перетягнули тамъ ще одну пару зъ обряду руско-католицкого. — *Алндоманъ*.

— **Про пана маршалка яворôвскои рады повѣтовои** пишуть зъ Яворова до Gaz. Przem.: Pleni sunt coeli et terra Iavoroviensis славы пана маршалка, на доказъ чого, щобы мене не посуджувано о злу волю, буду говорити на пôдставѣ актôвъ. Цѣкавій жалобы вплываютъ до нашого староства. Обжаловують ся два сусѣды а именно священикъ зъ Прилбичь обжалове пана маршалка, що займивъ ему конѣ и тримае ихъ цѣлый тыждень у себе безъ наглячои потребы, а до того загнали конѣ до стайнѣ, де недавно выбито кôлька штукъ коней зараженыхъ носатизною и у жалуючого ся повстало пôдозрѣнье, що обжалованый хоче его позбавити коней. Цѣкавій такожь и выводы священика въ жалобѣ. Онъ повѣдае, що нема нѣякои пôдставы займати коней, бо де жь они могли зробити шкоду, коли все вже зôбрано зъ поля? Чи священикъ утѣкае зъ села, щобы до него примѣнити ажь такій мѣры, оправданѣ хиба тогдѣ, коли не знае ся, чия худоба, або чи священикъ не зможе заплатити того шѣстака за шкоду, оли розумѣе ся, яка есть и чи вкôнци заходить потреба тримати конѣ майже цѣлый тыждень при злôмъ харчи и заганяти ихъ до зараженои стайнѣ? Вкôнци просить священикъ староство, щобы поучило обшаръ дворскій, що мы жиемо въ уцивілізованôй державѣ, що законы треба шанувати, що примхи паньскій а la Каньовскій належать вже до исторіи и теперь повторяти ихъ не можна. Цѣкава рѣчь, що зробить староство зъ сею справою, бо священикъ просить, щобы его взяти въ оборону, звертаючи увагу староства на се, що то мусить дѣяти ся зъ безборонныимъ народомъ сельскимъ, коли католицкому священикови робить ся такій рѣчи въ дворѣ par excellence католицкôмъ.

— **Грôшь четырокрайцаровый** мае бути, якъ доносять зъ Вѣдня, стягненый зъ обѣгу и выйти зъ ужитя.

— **Пôдложенье бомбы**. Въ палатѣ архієпископа въ Тріестѣ знайшовъ одинъ служачій малу, бо лишь 12 дека пороху маючу бомбу, котрои кнôтъ бувъ вже запаленый. Служачій встигъ въ часъ ще загасити кнôтъ и не допустити до выбуху. Загально думають, що бомбу пôдложили Италіянцѣ ирредентисты, щобы запротестувати противъ недавного позволеня архієпископа выголошувати казанія въ мовѣ словеньскôй.

— **Зъ концерту „дванацятки“ въ Чернôвцяхъ** дня 5 (17) вересня с. р. вплынуло: А) Зъ розпродажи білетôвъ 352 зр. 15 кр. Б) Наддатки зложили при закупнѣ білетôвъ: Вп. президентъ краю ґр. Пэче 5 зр., не желаючій назвали своихъ именъ 16 зр. 20 кр., панѣ Катерина Малевска 80 кр., п. Никола Вишньовскій 2 зр., д-ръ С. 80 кр., п. Юшиньскій книгарь 1 зр. 40 кр., д-ръ Біліґъ адвокатъ 80 кр., п. Зільберъ готельцикъ 80 кр., п. Иванъ Ронґушъ амануензісъ 20 кр. — разомъ 29 зр. В) Добровôльній датки зложили Вп панове зъ Выжницѣ: адъюнктъ суду В. Лучакôвскій 2 зр., о. Бобикевичь 1 зр., о. Семанюкъ 1 зр., адъюнктъ суду М. Коралевичь 1 зр., асистентъ почт. Михальскій 1 зр. и Н. Н. 1 зр. — разомъ 7 зр. Г) Русины черновецкѣ зложили на удержанье дванацятки 60 зр. 50 кр. Всего доходу 448 зр. 65 кр. — Розходу було: Дванацятцѣ выплачено 50 зр., на салю, свѣтло, друки, порта и т. п. 77 зр. 85 кр., на удержанье „дванацятки“ черезъ три днѣ и угощенье на комерсѣ 138 зр. 60 кр. Остало чистого доходу 182 зр. 20 кр.

— **Похоронъ Буланжера** ôдбувъ ся пôсля его послѣднои волѣ тихо и безъ нѣякихъ демонстрацій. Богато прибраный караванъ вкрывало множество вѣнцѣвъ. Гарна оловяна домовина, де лежить тѣло, вложена до другои дубовои, на котрôй умѣщено гебановый хрестъ. На груди Буланжера лежить окровавлена фотоґрафія панѣ де Бонмень и звитокъ еи волоси. За домовиною поступали: своякъ ґенерала Фоґельзанґъ, кôлькохъ буланжистôвъ и дуже богато публики. Коли середъ глубокои тишины спущено домовину у грôбъ, ухопивъ Рошфоръ французкій прапоръ, поцѣлувавъ его и зъ словами: „Прощай друже!“ кинувъ его до могилы. По похоронѣ устроили товпы народу Рошфортови оваціи.

— **Отворенье року шкôльного въ краковскôмъ университетѣ** ôдбуло ся вчера. Бесѣду инавґураційну мавъ новоизбраный ректоръ кс. Хотковскій. Зъ справозданя проректора проф. Замшевского довѣдуемо ся, що университетъ краковскій численъ въ першôмъ пôвроцѣ м. р. загаломъ 1240 слухачѣвъ т. е. 1112 звычайныхъ и 128 надзвычайныхъ; въ другôмъ пôвроцѣ 1147 а зъ нихъ 1017 звычайныхъ и 130 надзвычайныхъ. Доктораты зложено: на выдѣлѣ теолоґічнôмъ 1, на правничôмъ 59, медичнôмъ 28 и на фільософічнôмъ 4. Маґістрами фармаціи признано 4.

— **Выставу рисункôвъ студентôвъ політехники львôвскои** отворено вчера 7 н. ст. жовтня. Выстава ся потревае до 14 н. ст. жовтня а оглядати еи можна кождого дня ôдъ 10 години рано до 5 по полудни.

— **Бл. п. Максимъ Искрицкій**, професоръ и деканъ выдѣлу фільософічного въ университетѣ краковскôмъ, помершій 5 н. ст. жовтня, уродивъ ся 27 падолиста 1837 року въ Ваньковôй повѣта лѣского. Ґімназію окôнчивъ въ Самборѣ а студіи университетскій ôдбувъ у Львовѣ и у Вѣдни. По зложеню испыту зъ фільольоґіи класичнои бувъ учителемъ ґімназіи у Львовѣ, Ряшевѣ а ôдтакъ въ Краковѣ. Въ роцѣ 1870 покликано его на надзвычайного професора фільольоґіи класичнои на университетѣ краковскôмъ, де 1878 року ставъ звычайнымъ професоромъ а 1880/1 бувъ деканомъ выдѣлу. Ôдъ 1871 року бувъ членомъ, ôдъ 1885 заступникомъ директора а ôдъ 1887 директоромъ комісіи испытовои для учителѣвъ шкôлъ ґімназіяльныхъ и реальныхъ.

— **Найновѣйшій вынайдени Едісона**. Зъ Лондона доносять, що славный електрикъ Едісонъ вынайшовъ вразъ зъ Саймсомъ новый торпедъ, котрый перевысшае всѣ досі знанѣ торпеды. Его цѣльность выносить бôльше якъ 3 кільометры а скорôсть зъ якою плыве 35 кільометрôвъ. Крôмъ того вынайшовъ Едісонъ въ найновѣйшихъ часахъ електричный свердликъ до верченя пôдземныхъ покладôвъ. Свердликъ сей вертить въ одной минутѣ въ найтвердшôмъ ґранітѣ дѣру на 3 цалѣ глубоку. Сила яку при тôмъ уживае ся не велика и кожда динамомашина може нимъ вертѣти. Инжиніры ґôрничі повѣдають, що се вынайденье спровадить цѣлковитый переворотъ въ ґôрництвѣ.

— **Жидôвскій кольонія въ полудневôй Америцѣ** урядженій пôсля плану бар. Гірша входять вже въ житье. Повномочникъ барона въ Буеносъ Айресъ заложивъ сими днями першу таку кольонію, котра называе ся Маврітіо и лежить на полудневôмъ входѣ краю. Кольонія обнимае 25 тысячѣвъ гектарôвъ землѣ. Кольонізація вже розпочала ся.

— **Зафантованый памятникъ**. Мадяры зôбрали складками значну суму на выставленье памятника славному своему поетови Араніеви. Звѣстный рѣзбарь Штробль зробивъ модель памятника а фірма Турбенъ въ Будапештѣ вылила его въ ковани. Та тутъ зафантувавъ готову вже статую одинъ вѣритель Турбена зъ Вѣдня. Почавъ ся замотаный процесъ, бо памятникъ не мае властителя. Правнича часопись мадярска „Іоnъ“ обговорюючи сей фактъ каже, що треба въ имени всѣхъ, що складали ся на памятникъ установити куратора, котрый пôднявъ бы ся процесу зъ вѣрителемъ Турбена.

— **100.000 зр. и 50.000 зр.** выносять обѣ головнѣ выгранѣ великои пражскои льотеріи. Звертаемо увагу нашихъ читателѣвъ, що тягненье наступить вже 15 н. ст. жовтня.

— **Дрôбній вѣсти**. Въ Ярославѣ стане выходити ôдъ 1 н. ст. падолиста, двотыждневникъ економічно-суспôльно-політично-літературный п. з. „Wolny głos jarosławski“. Выдавцемъ и ôдвѣчальнымъ редакторомъ его буде ветеринарь мѣскій Сальо Розберґеръ.

НАДОСЛАНЕ.

Schwarze, weiße und farbige Seiden-Damaste von fl. 1.40 bis fl. 7.75 p. Meter (18 Qual.) — versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (K. u. K. Hoflief.) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto 8

Вѣсти зъ Аеп. Львôвскои.

Митрополича консисторія оголошуе конкурсъ на одно опорожнене мѣсце для кандидатôвъ духовного стану въ кольеґіи греко-рускôй при церквѣ св. Атаназія въ Римѣ. Хотячій убѣгати ся о се мѣсце повинній до 15 н. ст. жовтня внести до митрополичои консисторія свои подания осмотренѣ 1) метрикою, 2) всѣми шкôльными свѣдоцтвами, 3) свѣдоцтвомъ здоровля и щѣпленои ôспы, выставленымъ повѣтовымъ лѣкаремъ, 4) свѣдоцтвомъ поведеня и 5) свѣдоцтвомъ убожества. Принятый до тои кольеґіи мае выказати ся, що розпоряджае средствами на дорогу до Риму, котру то послѣдну суму зложить у настоятеля кольеґіи.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 8 жовтня. На засѣданю рады державнои поставили послы Ґроссъ, Промберъ Фуссъ и Пацакъ новій внесеня а Барайтеръ и Ріхтеръ поставили интерпеляціи. Президентъ Смолька згадавъ про пок. посла бар. Тавеера, и палата почтила его память повставши зъ мѣсць.

Вѣдень 9 жовтня. Wr. Ztg. оповѣщуе скликанье делеґацій на 9 падолиста. — На покрытье коштôвъ будôвель у Вѣдни, въ квотѣ надъ 103 міліоны, буде емітована 4% позичка.

Будапештъ 8 жовтня. Міністеръ скарбу Векерле въ своѣмъ експозе буджетовôмъ пôднѣсъ конечнôсть реформы безпосередныхъ податкôвъ и управильненя спôлокъ кредитовыхъ пôдъ контролею державы. Що-до квестіи валюты повѣдомивъ, що такъ въ Угорщинѣ якъ и въ Австріи вже есть приладжена потрѣбна скôлькôсть золота до реґуляціи валюты. — Студенты демонстрували противъ мін. Бароша за заказъ продажи ґазеты Magyar Hirlap по зелѣзницяхъ. — Въ парляментѣ интерпельовано въ справѣ демонстрацій надъ гробомъ Елачича.

Прага 8 жовтня. Пос. Масарикъ выголосивъ въ Кладовѣ бесѣду, въ котрôй зганивъ панславістичній демонстраціи молодо-Чехôвъ. Гадають, що Масарикъ возьме ся за реформу старо-ческои партіи. Часть молодо-Чехôвъ зъ послами Масарикомъ и Ейномъ, мають выдавати ґазету, на котру вже зложено 250.000 зр. Цѣль сеи ґазеты мае бути вытворити мѣжь Чехами партію центра, котра бы не була засадничо противна угодѣ зъ Нѣмцями.

Брукселя 7 жовтня. Вѣрителѣ Буланжера домагають ся розписаня конкурсу до его майна. — Ґазеты доносять, що царь выславъ ґратуляціи до цѣсаря австрійского зъ нагоды пригоды коло Ліберца, а крôмъ того пос. Лобановъ мае привести власноручный листъ царя.

Петербургъ 8 жовтня. Для потерпѣвшихъ ôдъ неврожаю ґуберній роздано 20 міліонôвъ на засѣвы, а на выживленье треба буде ще 100 міл. рублѣвъ.

Стамбулъ 8 жовтня. Въ честь посла анґлійского давъ султанъ обѣдъ и представивъ послови всѣхъ новыхъ міністрôвъ.

Римъ 8 жовтня. Въ парляментѣ интерпелювавъ Россі въ справѣ послѣдныхъ демонстрацій зô стороны палонникôвъ и домагавъ ся знесеня законôвъ запоручаючихъ папѣ самостôйнôсть у Ватиканѣ.

Лондонъ 8 жовтня. **Проводирь Ирляндцѣвъ Парнель померъ вчера нагло** въ Брайтнѣ въ домѣ своеи жены (давнѣйшои панѣ O'Shea). Одній говорять, що померъ зъ простуды а другій, що застрѣливъ ся за-для грызки надъ невдячностію народу.

Чарль Стюардъ Парнель родивъ ся въ 1846 р. а въ р. 1874 ставъ шерифомъ ирляндского ґрафства Вікльовъ. Въ р. 1875 выбрано его до парляменту и тамъ скоро вызначивъ ся яко проводирь и орґанізаторъ ирляндскои партіи. Коли его біля парляментъ ôдкинувъ, заинавґурувавъ політику обструкційну, а при тôмъ выкликавъ великій аґрарный рухъ въ Ирляндіи. Въ р. 1878 зорґанізовавъ ирляндску лиґу патріотичну, котра розвинула таку аґітацію мѣжь народомъ, що въ 1880 р. обжаловано его о зраду державну, але судъ присяжныхъ увôльнивъ Парнеля ôдъ вины. Зъ 1881 на 1882 р. пересидѣвъ Парнель у вязници въ Дублинѣ.

Послѣдными роками вытворилась противна партія Парнельови, въ котрôй католицке священьство Ирляндіи проводило. Рôвножь досыть скандалічна справа розводу и вѣнчаня зъ панею O'Shea причинились до захитаня значѣня Парнелеви ирляндского населеня.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Ôдзначеня.** Цѣсарь надавъ старшому учителеви Леопольдови Кручковскому въ Лошневѣ повѣта теребовельского срѣбный хрестъ заслуги зъ короною.

— **Конкурсы.** Окружна рада шкôльна въ Самборѣ розписує конкурсъ на посады учительскѣ: 1. при двоклясовôй школѣ въ Бисковичахъ зъ польскимъ языкомъ выкладовымъ на посаду управителя и молодшого учителя; 2. при школахъ етатовыхъ зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ: въ Блажовѣ, Билчахъ, Мистковичахъ, Мокрянахъ, Ольшанику, Ступници и Торчиновичахъ, въ Лановичахъ зъ языкомъ выкладовымъ польскимъ и въ Кранцберзѣ зъ языкомъ нѣмецкимъ; 3. при школахъ філіяльныхъ зъ языкомъ выкладовымъ рускимъ: въ Бережници, Быковѣ, Бурчичахъ старыхъ, Чаплахъ, Ковиничахъ, Морозовичахъ, Новошичахъ, Ортиничахъ, Озиминѣ, Пиннянахъ, Сприни, Сѣдôмъ, Татарахъ, Торгановичахъ и Ваневичахъ та зъ польскимъ языкомъ выкладовымъ въ Дубрôвцѣ и Дублянахъ. Речинецъ до вношеня подань назначеный до 15 н. ст. падолиста. — Краєва дирекція скарбу розписує конкурсъ на посаду контрольора горальничого въ IX кл. ранги зъ речинцемъ до 14 днѣвъ ôдъ часу оголошеня конкурсу. — Дирекція почтъ и телеґрафôвъ розписує конкурсъ на кôлька посадъ офіціялôвъ почтовыхъ въ X кл. ранги зъ речинцемъ до 15 н. ст. жовтня.

Оповѣщенье конкурсу.

Въ цѣли надаля стіпендіи зъ фундаціи бл. п. Франца Фроица рôчныхъ 90 зр. а. в. оголошує ся конкусъ.

Ся стіпендія єсть призначена, пôсля волѣ фундатора, для убогихъ, добрыми обычаями и добрымъ успѣхомъ въ наукахъ выказуючихъ ся учениковъ нившои ґімназіи въ Перемышли, обряду греко-католицкого, однакожь зъ выключеньемъ сынôвъ священикôвъ и дякôвъ.

Стіпендію тратить ученикъ, коли окôнчить нившу ґімназію въ Перемышли, або коли передъ окôнченьемъ єи перейде до якои другои ґімназіи або до якого другого закладу, вкôнци коли не выкаже ся добрымъ успѣхомъ въ наукахъ.

Право надаваня сеи стіпендіи прислугує товариству „Просвѣта“ у Львовѣ.

Убѣгаючій ся о сю стіпендію мають внести свои поданя черезъ ц. к. Дирекцію ґімназіи въ Перемышли до Выдѣлу товариства „Просвѣта“ у Львовѣ (ул. Вôрменьска ч. 27) **найдальше до кôнця листопада 1891 р. и долучити метрику хрещеня, свѣдоцтво убожества и доказы дотыхчасового успѣху въ наукахъ.**

Вôдъ Выдѣлу товариства „Просвѣта“.

У Львовѣ дня 1 (13) жовтня 1891.

Д-ръ Омелянъ Огоновскій
голова товариства „Просвѣта“.

Володимиръ Лаврôвскій
членъ выдѣлу товариства

ПОДЯКА.

Дня 3 с. м. погорѣли господарскѣ будынки на моѣмъ фôльварку. Складаю тутъ найсердечнѣйшу подяку Вповаж. о. Лукіянови Сѣчиньскому, котрый на чолѣ всѣхъ тутешныхъ господарѣвъ и при помочи огневои сторожи зъ Ягольницѣ причинивъ ся до енерґічного ратунку. Дякую селянамъ и вôйтови Кузеви Бабякови за охочій и дѣйстно надлюдскій ратунокъ а всѣмъ сусѣдамъ за спôвчутье.

Зъ поважаньемъ

Т. І. Потоцкй, въ Угринѣ.

Надôслане.

ВСѢХЪ НАУКЪ ЛѢКАРСКИХЪ

Д-ръ ИВАНЪ МОХЪ

по окôнченю студій медичныхъ и по ôдбутôй практицѣ въ головнôмъ шпитали у Вѣдни осѣвъ и практикує

въ Ганачѣвцѣ *коло Перемышлянъ.*

АДВОКАТЪ

Д-ръ Винкентій Хлопецкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Самборѣ

въ камениці п. Стреца [давнѣйше п. Матковскои] въ ринку.

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ!

ОКУЛІСТЪ и ОПЕРАТОРЪ

школы вѣденьскои и берлиньскои

Д-ръ Д. Меллєръ

ординує ôдъ 9—12 и ôдъ 3—5 годины

ул. Ягайлоньска ч. 13. II. пов.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ **„КОПЕРНИКОМЪ“**

ул. Театральна ч. 6 (влицъ св. Духа) напротивъ головного одвѣху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ рѣсшайсъ, и т. п. по цѣнахъ **найдешевшихъ. Репарація найдешевше и найскорше.**

Замовленя зъ провінціи адресувати: **„Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“.**

Курсъ Львôвскій
зъ дня 7 н. ст. жовтня 1891.

3 Акціи за штуку безъ купона	Плат.	Жада.
Зелѣз. гал. Кар.-Людв. по 200 зр. м. к.	204 —	207 —
едѣз. Львôв.-Черное. по 200 зр. а. в.	235 —	238 —
Банку гипот. гал. по 200 зр. а. в. . .	305 —	306 —
Банку кредит. гал. по 200 зр. а. в. .	— —	216 —
Листы заставні за 100 зр.		
Банку гипот. гал. 5% а. в.	100 40	101 10
Банку гипот. галиц. 5% а. в. выльос. зъ 10% прем.	108 —	108 70
Банку гипот. 4½% а. в. льос. 50 л. .	98 40	99 10
Банку краевого 4½% а. в. льос. 51 л.	98 40	99 10
Товариства кредит. гал. 5% а. в. . .	— —	— —
Товариства кредит. гал. 4% а. в. . . .	97 —	97 70
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 41½ л.	95 —	95 70
Товар. кред. гал. 4½% а. в. льос. 52 л.	99 30	100 —
Товар. кред. гал. 4% а. в. льос. 56 л.	94 —	95 70
Листы довжні за 100 зр.		
Гал. Зав. кред. сел. 3% а. в. (давн. 6%) въ ликв.	60 —	62 —
Гал. Зав. кред. сел. 2½% (давн 5%) въ ликв.	52 —	54 —
Общ. роль. кред. Завед. 6% льос. въ 15 л.	50 —	— —
Облиги за 100 зр.		
Индемнизац. галицкй 5% м. к. . . .	104 —	104 70
Галиц. фонду пропинаційного 4% а. в.	91 60	92 30
Комунальні Банку краев. 5% I емис.	101 —	101 70
Позички краев. зъ 1873 по 6% а. в.	104 50	— —
Позички краев. зъ 1883 по 4½% а. в.	98 10	98 80
Льосы:		
Мѣста Кракова	21 50	23 50
Мѣста Станиславова	27 —	30 —
Монеты:		
Дукатъ цѣсарскій	5 52	5 62
Наполеондоръ	9 21	9 31
Пôвъимперіялъ	9 45	— —
Рубель срѣбный	1 26	1 36
Рубель паперовый	1 21½	1 23½
100 марокъ нѣмецкихъ	57 15	57 75

Глядаєсь пѣвця

церковного, ознакомленого добре зъ нотнымъ спѣвомъ, до церкви въ Сокали. Першенство мають пѣвцѣ, ученики о. Витошиньского зъ Денисова, безженнѣ. Условія дуже користнѣ. Зголошуватись до **Уряду парохіяльного въ Сокали.**

Въ кождôй рускôй хатѣ

повинна знаходитись знаменита книжочка

П. БАШТОВОГО

УКРАИНСТВО

на літературныхъ позвахъ

зъ Московщиною.

[Передрукъ зъ „Дѣла“.]

Цѣна 50 кр. зъ пересылкою 55 кр. Набути можна въ редакціи „Дѣла“.

БРИ-

твы правдивѣ швайцарскѣ и англійскѣ, мыльнички, ремѣнцѣ и марморки до остреня, мыла, пензлѣ и т. п.

2537

поручає найдешевше

магазинъ товарôвъ модныхъ, бѣля мужеского, товарôвъ ґалянтерійныхъ, выробôвъ рукавичничихъ парфумеріи и т. п.

БРАТÔВЪ ЛЯНҐНЕРÔВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

Повѣсти О. Федьковича

ЧАСТЬ I.

Сторôнъ 1—78. **Цѣна 20 кр.** (съ пересылкою почт. 25 кр.)

Дôстати можна въ друкарни тов. им. Шевченка у Львовѣ и въ книгарни Ставропигійскôй.

Домова учителька

маюча довшу практику, глядає мѣсця до дѣтей зô шкôлъ народныхъ. Вымоги невеликѣ. Адреса: **Кучекôвна въ Трухановѣ почта Сколье.**

Въ канцеляріи товариства „Просвѣта“ продають ся портреты бл. п.

Д-ра Олександра Огоновского

по 2 зр. и по 1 зр.

Цѣлый дохôдъ призначеный на фондъ памятниковый и стіпендійный.

Запросины до передплаты на XIII и XIV томъ

Рускои Историчнои Бібліотеки.

Томъ XIII вже вышовъ и мѣстить: **Гетьманованье Ивана Выговского и Юрія Хмельницкого.** Томъ XIV друкує ся (досі вже 5 аркушѣвъ) и выйде зъ кôнцемъ вересня с. р. и мѣстити-ме: **Гетьманованье Бруховецкого.** Оба томы въ оправѣ въ анґлійске полотно зъ золоченымъ вытискомъ и зъ пересылкою рекомандованою 3 зр. 10 кр. Брошурованѣ зъ пересылкою 2 зр. 60 кр.

Передплату присылати переказомъ пôдъ адресою: ***Ол. Барвіньскій*** у Львовѣ, ул. св. Миколая 13.

ТОВАРИСТВО ПОВОРОЗНИЧЕ

въ Радимнѣ

зареґістроване зъ порукою ограниченою и субвенціоноване краєвымъ выдѣломъ у Львовѣ

поручає свои

выробы поворозничѣ и сѣтнистѣ

також

поясы до машинъ, ґурты до вибиваня вôзкôвъ, ходники на коридоры и т. п. найлѣпшои якости, по цѣнахъ умѣреныхъ.

За для повороту нашого стипендиста, высланого коштомъ краєвого выдѣлу, зъ фабрикъ поворозничихъ въ Пехларнѣ и у Вѣдни, зможемо преґарнѣ а доси въ краю не выроблюванѣ предметы поворозничѣ, а то: сѣти до ловôвъ, на конѣ и санки, торбины ловецкѣ, накрытя сальоновѣ на стôлъ, гамаки безъ ґузôвъ и т. д. доставляти по цѣнахъ умѣреныхъ.

ОСТОРОГА!

Тому що до нашои вѣдомости дôйшло ôдъ вельми поважаныхъ осôбъ, мовь-то гандлярѣ выробôвъ поворозничихъ сумнѣвои вартости зъ Радимна, пôдшиваючись пôдъ нашу фірму, основали по цѣлôмъ краю торговлѣ зъ поворозничими выробами, подаючи П. Т. Публичности лихѣ товары зъ примѣшкою джуты и клоча — то остерѣгаємо кождого, що мы нѣкому не давали въ розпродажь нашихъ выробôвъ, и заразомъ просимо удавати ся зъ повнымъ довѣрьемъ просто до нашого Товариства, де выготовлюють ся всѣ выробы поворозничѣ лишь зъ чистыхъ сильныхъ конопль̂въ и пôдъ контролею заприсяглыхъ людей а цѣнники высылає ся на жаданье ôдворотно даромъ и оплатно. 3322 16—?

ДИРЕКЦІЯ:

О. ЛЕВЪ ПАСТОРЪ. МАРКИЛЪ СВЄХОВСКІЙ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купує и продає

всѣ ефекты и монеты

по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнѣ
5% листы ипотечнѣ преміованѣ
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 149—?
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскѣ облігаціи индемнізаційнѣ

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає ôдъ П. Т. купуючихъ всѣлякѣ выльосованѣ а вже платнѣ мѣсцевѣ паперы цѣннѣ, також запавшѣ купоны за готѣвку, безъ нѣякого ôдчисленя, а замѣсцевѣ лишь за ôдчисленьемъ справдешнихъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ вышли купоны, доставляє новѣ аркушѣ купоновѣ, за звôротомъ коштôвъ, котрѣ самъ поносить.

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыжневникъ педаґоґічно-науковый, выходить ôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1·60 зр., на чверть року 1 зр.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя и посередничить въ закупнѣ:

ВИНА БОЧКАМИ

впростъ зъ Угорщины

по 45, 50, 55, 60, 70, 80, 90 зр. и высше за 135 літрову бочку вразъ зъ бочкою, окрôмъ коштôвъ перевозу.

Дешевшѣ, почавши ôдъ 25 кр. за літру окрôмъ коштôвъ перевозу зъ зачисленьемъ бочки.

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

впростъ зъ фабрики

по кождоразовôй цѣнѣ фабричнôй. Теперь нотує фабрика Ia по 82, IIa по 76 зр. за 100 кільоґр. loco фабрика.

При замовленю просимо о точне поданье почты и стаціи зелѣзничои.

Кістяки Гольбайна

Образки з житя

дôстане

въ редакціи „Зеркала“ по 15 кр. (зъ почтовою пересылкою по 20 кр.)

АЛЬПАКА

найлѣпшій металь бѣлый, цѣлкомъ подôбный до срѣбла, въ уживаню дуже тривкій. Ложка 57 кр., ложочка 30 кр., хохля 2·50 зр., нôжь 63 кр., вилки 57 кр., десеровый ножикъ 44 кр., вилка 44 зр., ситко до сербаты 35 кр., пôдставка пôдъ склянки 35 кр. и 40 кр., кошички на булки, тацки до хѣхтарѣвъ, тацы, хѣхтарѣ, корки до фляшокъ и т. п. — Цѣны сталѣ, цѣнники на жаданье.

Казимиръ Левицкій

Львôвъ, улиця Трибунальска.

Головный складъ для Галичины

Новôсть!

ВОДА МАРШАЛКÔВСКА

На свята — На свята

вынаходу

ИВАНА ИГНАТОВИЧА

Флякоиъ 50 кр. и 1 зр.

Новôсть!

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Ч. 218. Львôвъ, Субота 27 вересня (9 жовтня) 1891 Рôчникъ XII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей"** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: **У Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароли Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО" и належитôсть за инсераты платні у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „ДѢЛО" зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . . 24 зр.
на пôвъ року . . . 9 зр.	на пôвъ року . . . 12 зр.
на чверть року . 4 зр. 50 кр.	на чверть року . . . 6 зр.
на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.	

У Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . . 16 зр.	на пôвъ року . . . . 8 зр.
на чверть року . . . 4 зр.	на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламація неопечатаній вôльні вôдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошення принимають ся по цѣнѣ 6 кр. вôдъ одной строчки инсератовои въ рубр. „Надôслане" по 20 кр. а. в.

Подяки числять ся по 10 кр. вôдъ стишка.

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ поспѣшати зъ надсыланьемъ передплаты и залеглостей.

У Львовѣ дня 9 н. ст. жовтня 1891.

Вчера скôнчивъ ся руско-католицкій синодъ у Львовѣ. Замѣсцевѣ участники его розъѣхались, делеґатъ папскій выѣздить до Риму въ понедѣлокъ.

Синодъ закôнчивъ ся щасливо, руске духовеньство розъвращало ся вдоволене и вертае по кôлькатыжневыхъ трудахъ до своихъ щоденныхъ занятъ зъ гордовитымъ чувствомъ совѣстно сповненого обовязку.

За якійсь часъ станутъ звѣстнй постановы синоду и все, що дѣяло ся въ часѣ нарадъ синодальныхъ. Тогдѣ доперва розъяснить ся неодно, що при строгôй тайнѣ, взôрцево дохованôй членами синоду, середъ публики ширилось лише въ видѣ вѣстей, може бути — если не въ сути рѣчей, то бодай въ подрôбностяхъ пересадныхъ або й просто неправдивыхъ. Наша часопись, нотуючи тй вѣсти, хочь зъ одной стороны завсѣгды рѣшучо и неустрашимо высказувала свои погляды, маючй на цѣли лише добро и честь нашои церкви та руского народу, остерѣгала передъ евентуальными похибками и одобряла зôбране на синодѣ духовеньство твердо стояти на сторожи окремѣшности свого обряду и самостôйности своеи церкви (за що, сказавши мимоходомъ, зъ деякихъ ворожихъ рускôй справѣ дневникôвъ польскихъ до нынѣ сыплють ся на насъ громы, розумѣесь нешкôдні), — такъ зъ другои знова стороны мы всякй вѣсти брали совѣстно пôдъ скальпель критики и зводили ихъ на властиву мѣру — въ интересѣ поваги зôбраныхъ на синодѣ представителѣвъ и заступникôвъ руского духовеньства. Такъ поступаючи за весь часъ тревания синоду, и мы сегодня можемо сказати про себе, що совѣстно сповняли свôй обовязокъ, и зъ тымъ бôльшимъ правомъ можемо нынѣ высказати кôлька слôвъ зъ нагоды закрытя синоду.

Що синодъ сей буде мати якусь суму позитивно користныхъ наслѣдкôвъ для нашои церкви, того можна сподѣвати ся. Зъ одной стороны вѣдомо, що три комісіи мали придѣлену собѣ велику масу пôдготованыхъ проектôвъ, а зъ другои стороны знаемо, що духовеньство зôбране на синодѣ выявило богато фаховыхъ вѣдомостей — се навѣть звернуло увагу папского делеґата — и рôвночасно кождый проектъ розбирало зъ обережностію, маючи завсѣгды на оцѣ самостôйный свôй обрядъ и свою церковь. При такôмъ станѣ рѣчи годѣ не надѣятись, що синодъ принесе для рускои католицкои церкви якусь суму наслѣдкôвъ користныхъ. Щô именно ôнъ принесе, того докладно нынѣ не знаемо и говорити о тôмъ не можемо, — але що загалъ зôбраного на синодѣ духовеньства старавъ ся изъ пôдданыхъ ему пôдъ оговоры и рѣшанье проектôвъ выелімінувати все, що предкладаючи на свôй поглядъ узнавали за добре, а ôнъ пôсля своего пересвѣдченя за недобре и шкôдне для рускои церкви, о тôмъ можемо нынѣ говорити яко о рѣчи певнôй.

За кожде добро якого небудь розмѣру и якого небудь напряму, котре евентуально вый де въ результатѣ зъ сего синоду, заслуга припаде безперечно передовсѣмъ Впреосв. митрополитови Сильвестрови, иніціяторови синоду и найбôльше потрудившому ся черезъ бôльше якъ два роки въ пôдготовленю множества предложень синодальныхъ, а ôдтакъ очевидно и его спôвтруженникамъ при тôмъ тяжкôмъ дѣлѣ. Заслуга нѣкому справдѣ заслуживпому ся не уйме ся и коли стане всѣмъ видко результаты трудôвъ, означать ся самй собою и границѣ заслуги. Нинѣ о тôмъ говорити ще годѣ, але натомѣсть не завадить зъ досвѣду набутого на сôмъ синодѣ зазначити — яко указку на будуче, — деякй хибы, якй насъ, неучастникôвъ синоду, головно ударили.

Се двѣ рѣчи: перша дотыкаюча складу синоду, друга — предложень синодальныхъ, на скôлько они, при нынѣшнôмъ великôмъ розвитку репортерства дневникарского, противъ волѣ участникôвъ вѣча и на ихъ найбôльше зачудуванье, стали звѣстными по-за синодомъ и мають характеръ безперечнои певности.

Що до складу синоду, то певна рѣчь, що ôнъ не ôдповѣдавъ традиціи нашои церкви обряду всхôдного. Рôвночасно зъ синодомъ у Львовѣ ôдбувавъ ся синодъ въ Черновцяхъ. Якъ же-жь ôдмѣнный складъ одного а другого! До якоись мѣры можна й пôблажити звѣстнôй тенденціи католицизму що до свѣтскихъ членôвъ церкви, а все таки цѣла наша суспôльнôсть на зредукованье свѣтскихъ членôвъ церкви ажь до одной-одинокои особы на синодѣ, хочь на синодѣ Замойскôмъ були бодай двѣ взглядно три, — згодитись не може и мусить, зъ огляду на будучнôсть, противъ такои практики рѣшучо застерегтись. Нема сумнѣву, що повага синоду львôвского була бы лише выскала, коли-бъ вôзваній були на него також представителѣ свѣтскихъ членôвъ церкви, по можности всѣхъ верствъ нашои суспôльности — властителѣвъ дôбръ и коляторôвъ, свѣтскои интеліґенціи и мѣщаньства та селяньства. Въ кождôй зъ тыхъ верствъ находять ся прецѣнь люде въ кваліфікацією брати участь въ нарадахъ для добра своеи церкви.

Що-до предложень пôдготованыхъ синодови, то деякй зъ нихъ були на всякій спосôбъ що-найменше не всесторонно розважені, бо при розглядѣ ихъ черезъ цѣле зôбране на синодѣ духовеньство они показались неможливыми до принятя и остаточно провалились, а стали ся причиною заколоту и тыхъ рôзнородныхъ вѣстей середъ публики та въ дневникарствѣ галицкôмъ, австрійскôмъ и заграничнôмъ, котрй будь-що будь не могли причинитись до придання поваги синодови, а кромѣ того — що ще важнѣйше — упадокъ не можливыхъ до принятя предложень мôгъ бы бути тутъ чи тамъ хибно толкованый, поминувши вже те, що и деструктивнымъ елементамъ посередъ Русинôвъ послужить ôнъ за средство аґітаційне до ихъ специяльныхъ цѣлей. Жаль, що не обôйшлось безъ усего того, а оно було бы дуже коректно, коли-бъ синодъ ôдбувъ ся бувъ якъ найспокôйнѣйше, безъ нѣякого прояву суперечныхъ собѣ поглядôвъ у руского духовеньства зъ одной стороны а у его ерархіи зъ другои.

Одвакъ стало ся! Синодъ сповнивъ по совѣсти свôй обовязокъ а бувшй участники его нынѣ зъ спокоемъ дожидають дальшои судьбы результатôвъ свого нелегкого труду...

О причинахъ охоты до еміґраціи нашихъ солянъ зъ Подôля до Бразиліи

одержавъ Kurjer Lwowski ось-таку допись:

„Пропаґанда еміґраційна, котра передъ кôлькома мѣсяцями появила ся въ Золочѣвскôмъ, панує теперь въ Тернопôльщинѣ, именно въ пограничныхъ повѣтахъ збаражскôмъ и скалатскôмъ, а злучена есть очевидно зô спекуляцією на хлопскй ґрунты.

„Незнанй аґенты, котрыхъ до-теперь не удалось зловити, розпустили межи селянъ поголоску, що архикнязь Рудольфъ живе и закладае окрему державу въ Америцѣ, а при населюваню ея залежить ему особливо на рускôмъ народѣ, бо воякъ Русинъ помôгъ ему перебраному утечи зъ якоись вязницѣ надъ моремъ. Кожда родина, — пôсля розголошуванои версіи, — мае тамъ одержати 12 морґôвъ доброи землѣ, про котру чуда оповѣдае собѣ народъ по торгахъ и коршмахъ. Въ Тернополи передъ кôльнанацяти днями на збôжевôй торговици якійсь жидъ розповѣдавъ селянамъ, що знаный ôдъ давна священикъ зъ околицѣ въ жѣнкою и дѣтьми выѣхавъ до Бразиліи на парохію, котра числить кôлька тысячь Русинôвъ, що давнѣйше туда переселились. Склало ся такъ, що въ товпѣ слухаючихъ бувъ вôйтъ зъ того самого села, де той священикъ мае парохію, и ôнъ заразъ заявивъ, що се неправда, але ледви удалось ему утечи передъ громадою спекулянтôвъ, котрй станули по сторонѣ аґента.

„Голосять, що въ самôмъ Тернополи есть аґенція, котра высылае людей, спроваджених субаґентами сельскими; до субаґентôвъ належать також подорожуючй комісіонеры заграничныхъ фабрикъ, щô селянамъ продають рôльничй знаряды на раты.

„А фактомъ есть, що въ пограничныхъ повѣтахъ поселяя ся и закуповуе хлопскй ґрунты череда жидôвъ выгнаныхъ зъ Россіи. Еміґраційный рухъ межи селяньствомъ улекшуе имъ набуванье ґрунтôвъ.

„Духовеньство даремно остерѣгае народъ и ôдтягае ôдъ погубныхъ проектôвъ. Бо мѣсцевй ôдносины пôдпирають авантурничу вдачу темного хлопа. Той, що се пише, переконавъ ся наочно въ однôмъ селѣ повѣта збаражского, що селяне не мають де пойти худобу, анѣ прати бѣлье, анѣ мочити конопль, бо властитель обшару двôрского не допускае до рѣки, а процесъ сервітутовый веде ся лѣтами безъ найменшого результату. Тамошнй селяне высылали вже кôльна разôвъ депутаціи до Вѣдня. Спôръ и злидні ихъ знають міністры. Межи иншими д-ръ Землковскій за свого урядованя казавъ розслѣдити тй кривды, але, якъ кажемо, доброго успѣху зъ того нема. Подôбнй перешкоды въ господарствѣ, давнѣйше непрактикованй, мае народъ и въ иншихъ мѣсцевостяхъ, особливо тамъ, де захланный а несовѣстный елементъ опанувавъ землю. Мы переконали ся також о фактахъ, що той самъ елементъ кривдить робôтникôвъ на зарôбкахъ при зборѣ плодôвъ. Щобы заманити робôтника на пр. до выкопуваня бараболь, обѣцюють десяту мѣру, и на тôй пôдставѣ годять ся изъ згôбниками, але якъ прийде до обрахунку роботы, то паны тыхъ ново-горожанъ вызначують зарôбкуючимъ ледви шѣснацяту мѣру. Наведенй факты и богато иншихъ зневхочують народъ и доводять до такои резиґнаціи,

1)

Папѣросъ.

Написавъ *Жіль Клюбекъ.*

(Конець.)

Арракіль не дрожавъ, коли вже мавъ приложити на рану полотно зъ тыми жовтавыми каплями. Вже приклякнувъ, коли оденъ офіцыръ обôзвавъ ся:

— Мы не знаемо сего чоловѣка!

— То правда, — ôдповѣвъ другій — але тутъ нема анѣ лѣкаря анѣ священика.

Цукарраґо, зôтхнувши, простягнувъ до Арракіля ногу.

— Що се за жовта плама?

— Се мôй тайный лѣкъ.

— Добре.

Пôдчасъ перевязуваня раны ôдвернувъ Цукарраґо очи ôдъ Гуана, а якъ лишь той приложивъ полотно на рану, ґенералъ сказавъ:

— Вже менѣ лекше!... Ты вôльный!

— Але-жь пане ґенерале! — замѣтивъ одинъ офіцыръ.

— Дайте спокôй! тажь я мушу тому молодцеви чимсь ôддячити.

— Хочешь ще чого?

— Нѣ.

Цукарраґо вытягнувъ зъ кишенѣ папѣросницю зъ соломы маніллѣ и подавъ ей Гуанови.

— На памятку!

— Не приймy!

— Ей ей, — сказавъ ґенералъ, усмѣхаючись, — ты мабуть не любишь Карлістôвъ. Отже не приймешь ôдъ мене нѣчого?

— Чому нѣ? Папѣросъ...

Арракіль узявъ собѣ оденъ папѣросъ, оглянувъ его и закимъ страхъ сховавъ, попрутивъ нимъ механічно въ рукахъ.

— Якъ называешь ся? — спытавъ Цукарраґо.

— Гуанъ Арракіль.

— Ну, Арракіле, иди зъ Богомъ! Дожидай насъ въ Більбао. Се не потревае довго. Подай же менѣ руку!

Арракіль блѣдый на лици стиснувъ руку, котру ему раненый подавъ, потôмъ узявъ на себе сурдутъ, попращавъ офіцирôвъ и бранцѣвъ та й ôдôйшовъ помалу, проводженый очима героя Карлістôвъ...

Ще того самого вечера въ малôй гостиници въ Гернані, що служила за головну кватиру, побачивъ Ґарріда входячого паробка. Ґенералъ бувъ лютый, що нападъ ему не вдавъ ся. Ôнъ принявъ Арракіля, мовь собаку:

— За чимъ прийшовъ?.. Ты певно остерѣгъ Карлістôвъ..

— За чимъ я прийшовъ, пане ґенерале?... Хочу зъ вами поговорити... въ чотыри очи, лише въ чотыри очи.

Тому, що паробокъ жадавъ сего такъ рѣшучо, ґенералъ догадавъ ся, що ôнъ мае ему щось важне сказати, и приказавъ офіцирамъ выйти.

— Отже? — спытавъ ґенералъ, коли вже самй лишились.

Арракіль вагавъ ся хвилю, а ôдтакъ сказавъ:

— Пане ґенерале! Вы казали, що житье Цукарраґа варта тôлько, що маетокъ...

Ґенералъ не ôдповѣдавъ, а Арракіль говоривъ дальше:

— Той маетокъ прийшовъ я взяти... Я его заслуживъ!

Ґенералъ глянувъ на паробка хмарно и самъ не знавъ, чи вѣрити своимъ ухамъ, чи нѣ. Арракіль стоявъ передъ нимъ блѣдый.

— Якъ то заслуживъ? — промовивъ Ґарріда по хвили. — Не розумѣю того?

— Зовсѣмъ природно. Цукарраґо вже не казати-ме стрѣляти на вашихъ воякôвъ.

— Померъ?

— Помре... нынѣ вечеромъ або завтра рано.

Старый Ґарріда бувъ зворушеный. Ôнъ бажавъ усе знати, бо не розумѣвъ того „або завтра рано", и паробокъ оповѣвъ все, якъ ôнъ выслѣдивъ шефа Карлістôвъ, якъ хотѣвъ ему нôжъ у серце вгнати и якъ вкôнци налявъ отруѣ въ рану — зъ перстеня, що мавъ на руцѣ.

Въ головѣ ґенерала зашумѣло мовь у млынѣ, въ его бѣлôй головѣ огнемъ запалали чорнй очи. Ôнъ промовивъ лише:

— И ты се зробивъ? Ты? Раненому?

— Гуанъ, збитый зъ пантелику, ôдповѣвъ, що ôнъ и инакше мôгъ бувъ учинити, щобы дôстати Пепу, а конче въ якійсь спосôбъ мусѣвъ заробити два тысячѣ дуросъ. А той Цукарраґо — додавъ ôнъ — бувъ бы ще богато хоробрыхъ людей звѣвъ зô свѣта.

— Такъ есть, але въ битвѣ, — перебивъ его Ґарріда остро, — въ битвѣ...

Тôлько-жь у Арракіля мала значѣнье лише любовь до Пепы, бажавъ дôстати ей и се спонукало его зважитись на житье Цукарраґа. Ґарріда обѣцявъ ему грошѣ и теперь ôнъ прийшовъ по нихъ.

— Добре, — сказавъ ґенералъ.

Спытавъ, де мешкае Пепа, закликавъ адъютанта, давъ ему адресу и вказуючи на Арракіля, вповѣвъ:

— Ôдведѣть сего чоловѣка до Фонда дель Соль. Завтра повѣдомѣть священика. Весѣлье буде. Идѣть же!

Довгій здававъ ся Арракілеви часъ у Фондѣ, перемѣненôй на вязницю. Нôчь довга, предовга, чувъ лише, якъ псы лають та бачивъ огонь передныхъ сторôжей. Надъ раномъ заснувъ; снилась ему Пепа и въ снѣ числивъ ôнъ грошѣ на худу руку старого Хеґарая, окупъ за живу людину, зароблений на мерци.

Сонце стояло вже досыть высоко, коли ôддѣлъ войска прийшовъ забрати его.

Хто хотѣвъ зъ нимъ говорити? Ґенералъ. Впрочѣмъ сержантъ не ôдповѣдавъ на пытаня Арракіля. Помалу йшли довгою улицею въ Гернані въ гору и вкôнци прибули въ золотавôмъ свѣтлѣ сонця на означене мѣсце. Тамъ стояло множество людей — вояки густо уставлені, а біля сходôвъ церковныхъ стоявъ блѣдый ґенералъ Ґарріда зъ великою дружиною, своими офіцирами; кôлька крокôвъ ôдъ него стояла краснá, мовь свята, Пепа, коло неи старый Хеґарай.

Арракіль побачивъ усе, разъ лишь глянувши. Привели его передъ Ґарріду. Гуанъ глянувъ тужными очима на Пепу, а она подивилась на него дуже дивно; молитовникъ зъ золотою рѣзьбою, на котрый присягала бути жѣнкою Гуана, дрожавъ въ ей рукахъ въ чорныхъ рукавичкахъ.

Ґенералъ сказавъ:

— Нехай прийде священикъ!

Той явивъ ся заразъ на сходахъ церкви, мовь-бы вже ждавъ на приказъ ґенерала; на собѣ мавъ бѣлу одежу, а станувъ на порозѣ мовь статуя. Тымчасомъ тяжкй дзвоны на вежи церковнôй почали гомонѣти радôстною весѣльною пѣснею.

— Тибурціе Хеґараю! — промовивъ ґенералъ до старого селянина, — отсе Гуанъ Арракіль; ôнъ мае два тысячѣ дуросъ, котрыхъ вы жадали, щобы за него дочку ôддати. Обѣцянку треба додержати. Годитесь на вѣнчанье Гуана Арракіля зъ вашою дитиною?

Старый селянинъ ôдповѣвъ шерсткимъ голосомъ:

— Годжу ся.

— Гуане Арракіле! — сказавъ ґенералъ — хочешь Пепу Хеґараѣвну взяти за жѣнку?

— Хочу, — ôдповѣвъ Арракіль певнымъ голосомъ.

— А ты, Пепо Хеґараѣвно! — спытавъ Ґарріда, звернувшись до дѣвчины, — хочешь выйти за Гуана Арракіля?

Пепа приступила до Гуана, глянула на него гарными очима и ôдповѣла твердо:

— Нѣ!

Середъ товпы народу за вояками розлягло ся страшне „Ахъ!"

— Нѣ! — повторила дѣвчина пôднесенымъ голосомъ звернувшись до Гуана. — Я присягла бути лише твоею и вже за иншого за-мужъ не выйду, але жѣнкою труса я не хочу бути!

Гуанъ Арракіль поблѣдъ мовь одѣжь на священику. Наразъ далеко, за горбкомъ, загомонѣли сумно дзвоны; се дзвонили покôйнику. Карлісты давали знакъ до молитвы... отруя свое зробила.

Помалу замокли дзвоны въ Гернані, мовь бы хотѣли потѣшити померщого, замовкли и лишь оденъ дзвôнъ далеко лунавъ по покôйнôмъ. Вôдтакъ и той замовкъ, а въ товпѣ настало святый спокôй, мовь-бы вѣтеръ принѣсъ звѣстку, що тамъ уже все пропало...

що ôнъ тратить усяку надѣю и зъ роспуки хапає ся найнебезпечнѣйшихъ проектôвъ.

Часъ, щобы выдѣлъ краєвый зарядивъ розслѣдъ всѣхъ обставинъ и представивъ соймови справозданье. Инакше може бути запôзно.

Рада державна.

Вчерашне засѣданье рады державнои ôдкрывъ президентъ д-ръ Смолька. На лавкахъ міністеріяльныхъ засѣли всѣ міністры пôдъ проводомъ ґр. Таффого. Ôдчитано письмо презеса міністрôвъ о скликаню спôльныхъ делеґацій на день 9. падолиста с. р. — и письмо суду окружного въ Литомерицяхъ о дозвôлъ на судове переслѣдуванье посла Свиндлера за обиду чести.

Президентъ повѣдомивъ, що президія палаты переслала цѣсареви желания при нагодѣ торжества его уродинъ покôйного и именинъ, — ôтакъ згадавъ про посла бар. Тавферера а палата почтила его память, повставши зъ мѣсць.

Пос. Ґроссъ зъ товаришами поставивъ внесенье на змѣну міністеріяльного розпорядженя що-до увзглядненя концесій и державнои контролѣ надъ асекураційными товариствами.

Пос. Фуссъ и товаришѣ домагали ся змѣны реґуляміну палаты въ сей способъ, щобы правительство бодай разъ въ роцѣ здавало справу зъ переданыхъ ему петицій, якъ полагоджено дотычни петиціи.

Пос. Промберъ уреґувавъ справу реформы похатнои торговлѣ.

Пос. Барайтеръ и товаришѣ поставили интерпеляцію що-до участи Австріи у всесвѣтнôй выставѣ въ Чікаґо.

Пос. Ріхтеръ интерпелювавъ, чи заказъ вывозу виноградной лозы буде продовженый и чи міністерство гадає на весну роздѣлити американьску лозу винограду мѣжъ управляючихъ виноградъ?

Пос. Пацакъ предложивъ проектъ въ справѣ змѣны закона прасового, именно що до управильненя кольпортажи ґазетъ, знесеня кавціи ôдъ ґазетъ и стемпля, та знесеня обєктивного поступованя.

Пос. Ебенгохъ здававъ справу зъ петиціи шинкарскихъ стоваришень, щобы продажу пива у фляшкахъ зачислити до концесіонованого промыслу. Пос. Ебенгохъ внѣсъ, вôзвати правительство, щобы выдало властямъ промысловымъ точнй инструкціи що-до торговлѣ напитками спірітусовыми у фляшкахъ. — Палата приняла внесенье пос. Найбавера, щобы петицію передати ще разъ промысловôй комісіи и скликати окрему анкету для тои справы.

Петицію громадъ Ключѣвъ великій и Ключѣвъ малый въ справѣ закупна камеральнои толоки передано правительству до увзглядненя.

Комісія для закона карного здавала справу зъ внесеня д-рôвъ Жака и Розера о ôдшкодованю для невинно засудженыхъ. За внесеньемъ промовляли послы Розеръ и Славикъ и палата приняли внесенье безъ змѣны въ другôмъ читаню.

Пос. Перперсторферъ предложивъ выбôръ комісіи зъ 24 членôвъ, котра бы заняла ся внесеньемъ що до заведеня загального голосованя. — Палата пôдперла се внесенье пос. Перперсторфера.

Пос. Шлезінґеръ поставивъ внесенье, щобы протоколы стенографічній зъ засѣдань рады державнои были продаваній по 5 кр. за примѣрникъ въ публичныхъ льокаляхъ продажи ґазетъ.

Пос. Тільшеръ и товаришѣ интерпелювали правительство въ справѣ аферъ въ Ліберцы, де пôдчасъ цѣсарскои гостины Нѣмцѣ допускали ся рôжныхъ насильствъ супротивъ Чехôвъ. Интерпелянты розказували, що поліція не дозволяла выставляти ческихъ хоруговъ а населеню ческому не давали творити шпаліры по-при дорогу, куды цѣсарь переѣзджавъ. Интерпелянты домагаютъ ся зарадити такимъ незаконностямъ, котрй мѣжъ Чехами выкликуютъ якъ найбôльше розяренье.

Пос. Кіндерманъ пытавъ, що чувати зъ закономъ противъ фальшованя поживы. — Презесъ комісіи для закона карного пос. Пининьскій ôдповѣвъ, що ся справа не могла бути доси полагоджена, бо комісія була занята проектомъ закона о ôдшкодованю невинно засудженыхъ.

Слѣдуюче засѣданье палаты ôдбудесь въ суботу.

На вчерашнôмъ засѣданю рады державнои явилась майже всѣ послы. Коли появивъ ся ґр. Таффе, послы всѣхъ сторонництвъ поспѣшили зложити ему желаня за-для подужаня.

Прелімінаря буджетового на 1892 р. ще не роздано посламъ и мабуть роздадуть его ажь въ суботу. На другій тыждень має предложатись палатѣ проектъ закона о удержавненю зелѣзницѣ Кароля Людвика.

Въ президіяльнôмъ бюрѣ ôдбулась вчера нарада презесôвъ поодинокихъ клюбôвъ надъ справою, якъ бы вкоротити дебату буджетову. Дальшй нарады въ тôй справѣ будуть вестись ще нинѣ.

Якъ бачимо зъ повысшого справданя, полагодила рада державна вже на першôмъ засѣданю дуже важну справу, именно о ôдшкодованю невинно засудженыхъ. Теперь залежить лишь ôдъ палаты панôвъ, чи сей законъ вôйде якъ найскорше въ житье.

Вчерашне засѣданье перейшло спокôйно, лишь при кôнци интерпеляція молодо-Чехôвъ въ справѣ аферъ въ Ліберци заворушила послôвъ и пригадала имъ споры ческо-нѣмецкй.

Парнель — не жиє.

Чарль Стюердъ Парнель, сей „некоронованый король Ирляндіи“, померъ нагло — якъ донесла лондоньска депеша телеграфічна — въ Брайтнъ въ ночи зъ середы на четверъ. Ся вѣсть наспѣла цѣлкомъ несподѣвано, бо не було чути про нѣяку небезпечну недугу Парнеля, а говорено лишь, що Парнель хоче ôдпочати по послѣднихъ заворушеняхъ и невдалыхъ выборахъ своеи партіи въ однôй мѣсцевости купелевôй. Смерть наступила, якъ одни кажуть, въ наслѣдокъ пораженя легкихъ задля сильнои перестуды, але суть и такй вѣсти, що причина смерти ще не выяснена. Щобы порозумѣти вповнѣ сю незвычайну пятнацятьлѣтну дѣяльность політичну Парнеля, годить ся згадати бодай коротко про суспôльнй ôдносины въ Ирляндіи.

Земля въ Ирляндіи се власнôсть кôлькохъ тысячь анґлійскихъ льордôвъ, котрй проживають по-за Ирляндією, не господарують въ своихъ добрахъ, лишь вынаймаютъ ихъ малымъ арендаторамъ-Ирляндцямъ за можливо найвысшими чиншами. На оплату чиншу иде весь дохôдъ зъ грунту а для самого арендатора лишаєсь на удержанье ледви лишь бульба. Каждый неврожай приневолює арендатора задовжатись у своего льорда; тй довги ростуть зъ року на рôкъ и подають льордови таке оружіе въ руки, котрымъ ôнъ въ каждôй хвили може знищати своего довжника. Надъ головою ирляндского арендатора виситъ все мечь Дамоклл — проґнанье зъ аренды. Розумѣєсь, що такй ôдносины ôдбиваютъ ся на самôй управѣ рôлѣ, бо хто буде братись за якйсь меліорацій ґрунту, если каждои хвилѣ може бути зъ него проґнаный, а хочь бы и добувъ якій бôльшій дохôдъ зъ ґрунту, то мусить сплачувати свои довги. При тôмъ Ирляндецъ єсть мовь бы приголомшеный тыми невôдрадными ôдносинами. Анґлійскй моралісты и экономы закидаютъ Ирляндцямъ лѣнь, а за причину нужды подають злу господарку и перелюдненье. Але ся лѣнь Ирляндцѣвъ то природне утомленье крайно придавленого народу; ихъ зла господарка походить зъ незвычайныхъ оплатъ чиншу и зъ довгôвъ чиншовыхъ, бо на мѣсце одного проґнаного арендатора зголошуютъ ся сотки иншихъ, котрй хотѣли бы мати лишь троха бульбы на выживленье; перелюдненя Ирляндія не было бы, если бы земля була власностію Ирляндцѣвъ.

Щобы зарадити сему невôдрадному положеню вытворилось въ Ирляндіи політичне сторонництво, котре поставило въ своѣй проґрамѣ выбороти для Ирляндіи автономію и можливу независимôсть політичну. Гомрулье — се окликъ и ôдъ того и назва тои партіи — зачали набирати що-разъ бôльшого значѣня у внутрѣшнôй політицѣ Анґліи и анґлійскй мужъ державнй мусѣли числити ся зъ тымъ ирляндскимъ сторонництвомъ, котре въ анґлійскôмъ парляментѣ стало зачислялось до опозиціи.

Парнель родивъ ся въ 1846 р. въ Арондалье въ ирляндскôмъ ґрафствѣ Віклёвъ. Родичѣ его були Анґлійцями-протестантами и властителями бôльшои посѣлости. По окôнченю школъ въ Кембріджъ, перенявъ Парнель управу батькôвскихъ дôбръ. Въ р. 1874 ставъ ôнъ шерифомъ ґрафства, а въ рôкъ опôсля выславъ его округъ Мітъ до низшои палаты, де ôнъ прилучивъ ся заразъ до гомрулерôвъ та хочь Анґлієць зъ роду ставъ однымъ зъ найзавзятѣйшихъ противникôвъ анґлійского володѣня въ Ирляндіи. Зимне выхованье и сила волѣ, а при тôмъ ораторска вдача поставили вскорѣ Парнеля на чолѣ невеликои громадки ирляндскихъ послôвъ, котрй въ своѣй проґрамѣ умѣстили на першôмъ мѣсци обструкційну опозицію. Парнель хопивъ за квестію ирляндску зъ найдрастичнѣйшои стороны, именно порушивъ пытанье аґрарне, поставивши въ 1877 р. біль (Irish Church amendement bill), котрымъ мало улекшитись Ирляндцямъ закупно землѣ зъ ирляндскихъ удержавненыхъ дôбръ церковныхъ. Біль перепавъ, але популярнôсть Парнеля змогла ся — бо Парнель заповѣвъ ôдъ теперь політику систематичного опору противъ всякихъ зарядженъ анґлійского правительства. Въ два роки опôсля бувъ въ Ирляндіи неврожай и наставъ голодъ, а се выкориставъ Парнель до основаня національнои ліґи ирляндскои (Irish National Land League), котрои головною задачею була справа реформы ôдносинъ мѣжъ властителями земль а арендаторами. Въ р. 1880 выбравъ ся Парнель до пôвнôчнои Америки, щобы тамошныхъ Ирляндцѣвъ приєднати для справи ліґи; подорожь удала ся, бо американьскй Ирляндцѣ запоручили для ліґи всяку грошеву помôчь. Въ маю сего року при выборахъ до парляменту Парнеля выбрали ажь три округи выборчй. Парнель принявъ мандатъ зъ мѣста Корку и бувъ заступникомъ того округу ажь до сеи поры. Зъ тыхъ выборôвъ вийшло до парляменту 68 послôвъ ирляндскихъ и Парнель ставъ ихъ проводиремъ. Въ довѣрю въ свои, силы скоро лишь станувъ въ палатѣ вестмінстерскôй, поставивъ Парнель свôй звѣстный ирляндскій біль краєвый. Правительство Ґледстона найшлось въ великôмъ клопотѣ супротивъ такъ остро поставленои квестіи ирляндскои и се ліберальне правительство поставило зô своеи стороны біль для охороны ирляндскихъ арендаторôвъ. Біль ôдкинено а по замкненю сесіи парляментарнои зачавъ Парнель на чолѣ ліґи таку аґітацію въ Ирляндіи, що правительство анґлійске обжаловало его о здраду державну. Ирляндскій судъ присяжныхъ увôльнивъ Парнеля ôдъ вины, а въ краю стала такъ напружена ситуація, що правительство мусѣло внести біль, котрымъ заведено въ Ирляндіи мовь бы станъ облоги. Ліґа не далась тыми средствами правительства зломити, Парнель завôвавъ Ирляндцѣвъ, щобы перестали платити чиншъ за аренду — и Ґледстонъ не знавъ иншои порады, якъ замкнути Парнеля до вязницѣ. Вôдъ жовтня 1881 до мая 1882 пересидѣвъ Парнель у вязници а выпущеный на волю зачавъ вести умѣреннѣйшу політику.

Въ тôмъ часѣ станувъ Парнель на найвысшôй ступени своеи популярности. Ирляндскій нарôдъ зôбравъ для него складку грошеву и въ 1884 р. вручивъ ему 40.000 фунтôвъ штерлінґôвъ. При выборахъ 1885 р. вôйшло до парляменту 85 послôвъ ирляндскихъ пôдъ назвою „парнелітôвъ“. Парнель не забувъ своего увязненя и причинивъ ся до того, що ліберальне правительство Ґледстона повалилось а торисы зъ льордомъ Сальсберімъ прийшли до управы. Наразъ зачались мѣжъ членами партіи ирляндскои якйсь невзгодины, многимъ не подобалась диктатура Парнеля, противъ Парнеля пôдношено закиды, и ôнъ мусѣвъ выточити процесъ Times-ови за закиды, якй ся ґазета опублікувала въ статьяхъ пôдъ заг.: Parnellism and crime. Парнель вийшовъ побѣдно зъ процесу, бо показало ся, що листы, на котрыхъ опирались закиды въ статьяхъ, були сфальшованй Пайджетомъ. Та на нещастье Парнеля вырынула друга справа, именно его ôдносины до панѣ Савъ, котра причинилась въ великôй мѣрѣ до рѣшучого роздвоеня мѣжъ парнелітами въ падолистѣ минувшого року и до політичного упадку самого Парнеля.

Скандальный процесъ, якій капітанъ Савъ (O'Shea) выточивъ противъ Парнеля за зводженье его жѣнки, закôнчивъ ся тымъ, що супружество Савъ розвело ся а по якôмсь часѣ Парнель оженивъ ся зъ панею Савъ. И ся пригода зломила політичну дѣяльнôсть Парнеля. Пуританьскй Анґлійцѣ, котрй выбачили Парнельови посередну, бо моральну иніціятиву до убійства въ Фенікс-парку, ажахнулась, коли почули про зносины Парнеля зъ панею Савъ, а Ґледстонъ выразно заявивъ, що політичнй комбінаціи зъ ирляндскою партією доси неможливй, доки Парнель буде стояти на чолѣ сеи партіи. Се выкористали політичнй противники Парнеля, а особливо католицке духовеньство ирляндске, и повалили его. Вôдъ довшого часу католицкимъ епископамъ было не на руку, що протестантъ Парнель проводить політично Ирляндцямъ, и тому радо выкористали справу розводову до аґітаціи противъ Парнеля. Зъ проповѣдниць по цѣлôй Ирляндіи велась завзята аґітація противъ Парнеля и довела до того, що при послѣднихъ выборахъ доповнюючихъ прийшло до такого роздвоеня мѣжъ Ирляндцями, якого нѣколи не було передъ тымъ и до пораженя парнелітôвъ. Парнель пôзнавъ, що его політична роля скôнчена, бо и найбôльшй его прихильники радили ему, цофнутись зъ житя політичного и ажъ по якôмсь часѣ на ново выступити. Послѣдный выступъ політичный Парнеля була его критика проґрамы Ґледстона, выголошенои на зборахъ ліберальнои партіи. Проґрама Ґледстона для Ирляндцѣвъ не корисна, бо найперше Ґледстонъ прислонивъ ирляндскій проектъ гомрулерôвъ многими анґлійскими реформами, а ôтакъ не представивъ ясно своего власного проекту гомрулерского. Зъ смертію Парнеля уступивъ найзнатнѣйшій опозиціонiстъ въ анґлійскôмъ парляментѣ и торисы бодай тымъ можуть потѣшити ся въ жалю по смерти своего знатного сторонника, льорда Сміта, міністра фінансôвъ.

На закôнченье подамо ще дещо про паню Савъ. Панѣ Савъ походить зô знатнои родины анґлійскои Вудъ. За молодыхъ лѣтъ була акторкою, ôтакъ вийшла за капітана Савъ, а по процесѣ розводовôмъ за Парнеля. Панѣ Савъ має бути дуже симпатична; голубй очи и темне волосье надаютъ їй ще досыть молодый выглядъ. Тѣтка п-ѣ Савъ записала їй въ завѣщаню пять міліонôвъ франкôвъ, але єи братъ ґенералъ Вудъ хотѣвъ оспорювати судово важнôсть того завѣщаня, — тожь мѣжъ ними прийшло до угоды, пôсля котрои панѣ Савъ одержала пôвтора а проча родина пôвчверта міліона франкôвъ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Отворенье читальнѣ въ Глещавѣ повѣта теребовельского, о котрôмъ згадували мы своего часу въ „Дѣлѣ“, було величавымъ святомъ народнымъ въ нашихъ глухихъ сторонахъ.

На зборахъ явило ся значне число письменныхъ селянъ и селянокъ. Зборы ôдкрывъ п. Петро Єзерскій и теплыми словами загрѣвавъ зôбраныхъ до дальшои вытревалои працѣ коло добробыту и просвѣты. „Самй вы ôдчули потребу просвѣты, — казавъ ôнъ — и власне ждали мы тои хвилѣ, щобы вы самй взяли ся за дѣло, бо тогдѣ можна скорше сподѣватись доброго успѣху. О хлѣбъ насущный не потребуєте побиватись, бо до просторыхъ нивъ глещавецкихъ докупили вы кôлькасотъ морґôвъ ґрунту въ Илавчу, Сущинѣ, Буцковѣ та другихъ сусѣдныхъ селахъ. Тôлько дѣлаймо безъ упину, бо всякій голословный патріотизмъ безъ дѣлъ — се пѣна на водѣ.“ Вôдтакъ приступлено до выбору президіи и на внесенье п. Михайла Грома выбрано головою зборôвъ о. Антонія Єзерского, мѣсцевого пароха, заступникомъ п. Ивана Рудого, богослова, а секретаремъ п. Николу Табаку.

По вôдчитаню и поясненю статутôвъ почали ся вписы членôвъ. На початокъ вписало ся до 50 найзнатнѣйшихъ господарѣвъ. Потôмъ переведено выбôръ нового выдѣлу и въ складъ его увôйшли пп.: о. Ант. Єзерскій яко голова, Мих. Самецъ яко заступникъ головы, Никола Табака яко секретарь, Мих. Грôмъ яко бібліотекарь, Мих. Куштра яко касієръ, а Мих. и Василь Стецишний яко заступники выдѣловыхъ.

Вôдтакъ наступивъ выкладъ п. Ивана Рудого „О просвѣтнôмъ и економічнôмъ положеню нашого народу“. Згадавши про часы панщизняні, коли то нашому селянинови годѣ було думати о просвѣтѣ, бо вже досвѣта кричавъ ему двôрскій сѣпака пôдъ ôкномъ: „Ану чи конче вамъ хочесь бука? Выходѣть на ланъ!“ — перейшовъ до часôвъ новѣйшихъ, коли по знесеню панщины заходомъ тамущихъ людей нарôдъ нашъ почавъ будити ся зъ тяжкого сну. Однакъ робота тая була одностороння, бо коли масы темнй по-троха просвѣчались то знову матеріяльно упадали чимъ-разъ бôльше, а богато землѣ селяньскои перейшло въ руки жидôвскй. Тому то прелеґентъ взывавъ зôбраныхъ, щобы держали землицю, котру батьки нашй грудьми заступали, кровію зросили а кôстьми засѣяли, показуючи имъ на примѣръ селянъ Мазурôвъ, котрй заложили въ Вадовицяхъ товариство для выкупу ґрунту селяньского зъ рукъ жидôвскихъ. Крôмъ того треба стремѣти нашимъ селянамъ до пôднесеня добробыту, заводячи раціональнѣйшій способъ господарованя и закладаючи шпихлѣрѣ, крамы, касы, сôпилки и т. п. — Выкладъ дуже подобавъ ся зôбранымъ и надъ нимъ вывязалась оживлена дискусія. Мѣжъ нашими пôднѣсъ селянинъ Мих. Стецишинъ гадку, щобы наша Народна Торговля заняла ся посередництвомъ при закупнѣ машинъ господарскихъ, бо несовѣстнй аґенты многихъ фірмъ обдурюютъ темный нарôдъ...

Потôмъ ôдеклямувавъ п. Василь Залѣвскій, учитель народный зъ Илавча, свôй стихъ уложеный на памятку ôдкрытя читальнѣ въ Глещавѣ. Стихъ сей простый, але щирый, повный практичныхъ радъ нагородили зôбранй гучными окликами „славно!“ Забиравъ ще голосъ п. Мих. Грôмъ, головный основатель и душа глещавецкои читальнѣ, а при кôнци п. Онуфрій Коваль, ôдпоручникъ читальнѣ въ Илавчу. Привитавши въ имени читальнѣ илавецкои нову сестру, пôднѣсъ ôнъ заслуги старенького пароха о. А. Єзерского, котрый не для шуму, не для славы, а для добра своего народу трудивъ ся въ Глещавѣ бôльше якъ сорокъ лѣтъ. Єму то дякувати належить, що умѣвъ такъ повести свою громаду, що коли другй села выпродують поля, то Глещаване не тôлько выперли жидôвъ изъ села, такъ що нинѣ жиды и пяди землѣ не мають, але ще й у сусѣдныхъ селахъ закупили до 500 морґôвъ поля.

Вконци зôбранй рѣшили передплатити „Батькôвщину“, „Бібліотеку для молодежи“ зъ Черновець, „Посланника“ а „Дѣло“ обѣцявъ о. парохъ давати читальни даромъ.

По выкôнчаню проґрамы удали ся всѣ на перекуску до дому п. Михайла Куштры, котрый ôдступивъ даромъ хату для читальнѣ. Импровізованый хоръ пôдъ проводомъ п. Новаковского зъ Хоросткова ôдспѣвавъ кôлька пѣсень народныхъ. Взагалѣ сказавши, читальня въ Глещавѣ подає великй надѣѣ и, здаєсь, буде розвивати ся красно, бо самй селяне патріоты, якъ Михайло Грôмъ, Никола Табака Михайло Куштра [мимоходомъ сказавши, всѣ три Русины латиньского обряду] ревно заходять ся коло розвою читальнѣ.

При нагодѣ отвореня читальнѣ зложили на єи цѣли: о. А. Єзерскій 2 зр., п. Петро Єзерскій 1 зр. п. Иванъ Рудый 1 зр., а п. Василь Залѣвскій кôлька книжочокъ.

Гость.

— Цукарраґо померъ! — сказавъ старый Ґарріда.

Арракіль глянувъ на Пепу палкими очима, наче бажавъ їй сказати:

— За-для тебе, за для тебе я се вчинивъ...

Пепа ôдвернула ся.

Потôмъ ґенералъ сказавъ холодно до Гуана:

— Що-жъ маємо зробити зъ твоими двома тысячками дуросъ?

— Зъ тыми грôшми?

Арракіль зрозумѣвъ.

— Роздайте убогимъ. Я й хреста не хочу мати на кладовищи.

Потôмъ указавъ на ôддѣлъ воякôвъ, котрй его привели до церкви:

— Чи тй ще ждуть на мене?

— Аррикіле! вояка не годить ся тровити, — ôдповѣвъ ґенералъ.

Гуанъ перехрестивъ ся, клякнувъ передъ священикомъ и голосно выповѣвъ:

— Боже, прости менѣ!

Теперь въ Гернаві загомонѣло такожь подавôнне такъ, якъ передше за горбкомъ. Гуанъ вставъ, вытягъ зъ кишенѣ папѣросъ, що дôставъ ôдъ Цукарраґа, и попросивъ сержанта о огонь. Закуривши папѣросъ, въ послѣдне попращавъ поглядомъ Пепу, котра такъ метнулась, мовь бы хотѣла за нимъ бѣгти, — гарный паробокъ усмѣхнувъ ся ще разъ сумно и щезъ посередъ ôддѣлу воякôвъ, котрымъ Ґарріда давъ знакъ...

Пепа обернулась и ще разъ хотѣла его побачити... але вже не замѣтила его середъ блыскучихъ карабінôвъ, що ôддалювались попри церкву. Побачила лишь малый дымокъ, якъ зносивъ ся въ гору и скоро розходивсь у яснôмъ воздусѣ...

Въ церквѣ почали спѣвати и молитись, а тымчасомъ тамъ въ низу пôдъ мурами Гуанъ Арракіль уже докурювавъ папѣроса. Въ церквѣ було такъ тихо, що Пепа почула далеку команду, потôмъ дзенькôтъ карабінôвъ, ôтакъ выразно обилось о єи ухо:

— Пали!

Она впала на колѣна и голосно почала молити ся:

— „Отче нашъ, иже єси...“

Але сальва карабінôвъ перервала єи молитву.

Гуанъ Арракіль упавъ зъ перестрѣлеными грудьми на землю тамъ пôдъ муромъ. Коли сержантъ приступивъ до него, щобъ ему для скороченя муки стрѣлити въ ухо, тогдѣ въ папѣроса, що его Гуанъ державъ ще въ руцѣ, пôднявъ ся синявый дымокъ. Папѣросъ Цукарраґа! Той дымокъ пережилъ героя Цукарраґа и убійника Арракіля.

Пер. *Мак.*

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Въ угорскôмъ парламентѣ міністеръ фінансôвъ Векерле предложивъ вже другій разъ буджетъ безъ дефіциту. Се переходить навѣть найсмѣлившій надѣѣ и е вапростъ незвычайнымъ поступомъ, бо прецѣнь ще передъ кôлькома лѣтами бувъ дефіцитъ сорокъ або пятьдесять міліонôвъ а сегодня буджетъ въ повнôй рôвновазѣ! Такій скорый поступъ лучае ся дуже рѣдко и длятого можна понати, чому д-ръ Векерле супротивляе ся зъ цѣлою силою, щобы сей цѣнный та великими трудами добутый результатъ знову не занапастити. Угорскій буджетъ вытримавъ въ послѣдныхъ тыждняхъ тяжку пробу на міністеріальныхъ конференціяхъ. Угорщина до спôльныхъ выдаткôвъ мусить заплатити въ вôйсковôмъ буджетѣ въ звычайныхъ выдаткахъ больше о 1,082.740 зр., а въ надзвычайныхъ 126.179 зр. больше нѣжь въ минувшôмъ роцѣ. Міністеръ фінансôвъ Векерле давъ до своего буджету слѣдующе експозе: „Не забуваймо, що нашй фінансы и безъ того выставленй на тяжку пробу за-для инавґураціи реформъ на поли судôвництва и адміністрація, що мы власне заходимо ся коло того, щобы полѣпшити пенсія учителѣвъ и лихо плаченыхъ урядникôвъ. Дотычни проекты прийдуть небавомъ пôдъ нарады парляменту. Наконець не забуваймо, що и мы, якъ кожда европейска держава мусимо принести деякй жертвы для нашои арміи а тй выдатки будуть постôйно збôльшатись. Ихъ треба доконче заплатити, если не маємо замкнути очей передъ конечными потребами арміи. Не можливо, щобы въ найблизшихъ лѣтахъ ще обнизити спôльнй выдатки, скорше треба взяти въ рахунокъ сей фактъ, що потребы армія ще збôльшать ся. Въ сегорôчнôмъ буджетѣ спôльнôмъ поставлено въ прелімінари высшу суму о пять міліонôвъ зр. Та сума стоить ще въ пропорціи до силы державы и до потребъ еи обороны. Конець кôнцемъ рôвновага тымъ не нарушено, хочь потребы угорскои державы вже передъ тымъ докладно були означенй. Але не на те треба положити головный натискъ лишь на що инше именно, щобы бувъ выконаный въ нашôй арміи обовязокъ якій накладае готовôсть до вôйны. Въ дальшôй бесѣдѣ міністеръ фінансôвъ заповѣвъ реформу безпосередныхъ податкôвъ а потôмъ зачавъ обговорювати полѣпшенье кредиту и грошевыхъ вôдносинъ. Въ другôй справѣ правительство мае предложити проектъ закона що-до орґанізаціи кредитовыхъ товариствъ. Міністеръ однако уважае фінансову реґенерацію доти ще недовершеною, доки кредитнй и грошевй вôдносины основно не зреформують ся. А се можливе тôлько за помочію реформы валюты. Що-до сеи важнои справы мушу сконстатувати, сказавъ міністеръ, що я стрѣтивъ, пôдчасъ попередныхъ моихъ заявленѣ въ тôй справѣ а опôсля навѣть и у факторôвъ, котрй повиннй помагати тôй справѣ, якусь рôвнодушнôсть а навѣть антипатію и легковаженье. Теперь я зробивъ супротивне спостереженье и бачу, що кождый перенятый конечностію тыхъ мѣръ, та всѣ рѣшаючй чинники хотять, щобы допомагати въ тôй справѣ. Але крôмъ тыхъ моральныхъ факторôвъ треба уважати також и на иншй моменты. Вже пороблено рѣшучй приготовленя, щобы въ тôй операціи выкористати всѣ вôдносины грошевого тору. Въ звязи власне зъ валютою хочу обговорити зъужиткованье нашои надвышки. Частину еи, котру мы осягнули зъ конверсіи треба було ужити до сплаты довгôвъ державныхъ. Сей обовязокъ я выконавъ въ бôльшôй мѣрѣ, нѣжь менѣ се законъ наказувавъ. Що-до зъужитя прочои частины можу також заявити, що въ сихъ сумахъ и въ евентуальнôй конверсіи я бачу средство, котре веде до реґуляціи валюты.

Въ Бѣлградѣ велике враженье выкликала статья „Дневн-ого Листа“ о Россіи та о справѣ зайчарского епископа. Въ нѣй знаходить ся мѣжь иншимъ се: Ще не перегомонѣли горді слова, котрыми святковано освободженье Сербіи ôдъ чужихъ впливôвъ на зъѣздѣ въ Зайчарѣ а мы вже бачимо, якъ сербске правительство мусить покланятись передъ монахомъ, котрый свою пôдпору та укрѣпленье дôстае ôдъ деякихъ людей надъ Невою. Панове въ славяньскôмъ благотворительнôмъ комітетѣ уважають сего монаха конечнымъ знарядомъ для своихъ интересôвъ а на интересы Сербіи и сербскои народности они суть зовсѣмъ рôвнодушнй. Єсли приказы чужестороннй споняють ся въ такій спосôбъ передъ нашими очима, на ганьбу и на погубу радикального кабінету та радикальнои партіи, то Сербія теперь зовсѣмъ вôльна ôдъ чужого вплыву. Чи тымъ панамъ зъ надъ Невы не досыть, що Поляки и Болгары змѣнились на ворогôвъ ажь до крови и они хочуть дальше Сербôвъ, що були найвѣрнѣйшими братами Россіи змѣнити на вѣчныхъ ворогôвъ? Не розумѣємо тыхъ братôвъ зъ холодного пôвночи? Чи они не чують скаргъ девять десятыхъ частей сербского народу на беззаконнôсть та зухвалôсть еи выбраного аґента? При такôй тактицѣ нема нѣякого дива, що народности освободженй Россіею въ короткôмъ часѣ ôдвертають ся ôдъ своихъ освободителѣвъ и стають ихъ непримиримыми ворогами. Болгары се живй свѣдки братерства тыхъ пôвнiчныхъ братôвъ. Неразъ и насъ они хотѣли удушити въ тôй любови а теперь ôдъ братныхъ обнятъ пôдносять кракъ найлѣпшй сыны Сербіи, колибають ся стôльцѣ міністеріальнй, позаякъ мужѣ ôдважили ся выступати супротивъ переступствъ россійского любимця. Є надѣя що и Сербія кине ся въ чужй рамена, якъ се вчинили Болгары а також Румуны и Греки. Ще одна капля а чаша терпѣня переповнить ся. Най надневскй панове а особливо панове зъ славяньского благотворительного комітета не полишать скаргъ сербскои народности противъ ихъ егоистичнои політики безъ належнои розваги и зроблять тѣй конечно якій конець. Якъ можуть они домагати ся такого, що правительство и весь народъ въ Сербіи ôдкидае? Вы панове въ далекôй пôвночи сплуете насъ, щобы мы стали холодными супротивъ васъ, якъ Болгары. Такою тактикою не осягнете нѣякихъ результатôвъ а історія розказуе намъ, якй повстають зъ того наслѣдки.

До Neu. fr. Presse доносять зъ Константинополя, що звѣстна місія болгарского міністра Грекова мала справдѣ на цѣли розвѣдати ся на авдієнція у султана, чи ôнъ не прихиливъ бы ся до того, щобы порта признала кн. Фердинанда княземъ Болгаріи. Зъ разу дуже надумувались въ султаньскôй палатѣ, чи взагалѣ приняти Грекова на авдієнція и зробити се для Болгаріи, тымъ бôльше що у Порты отверто стоять напротивъ себе два зовсѣмъ ворожй впливы. Наконець таки заликано міністра до палаты падишаха. Султанъ просивъ Грекова, щобы ôнъ кн. Фердинандови передавъ его приязне поздоровленье и додавъ що болгарске правительство мае до него повне довѣрье. Султанъ высказавъ надѣю, що Болгары вытревають на дотеперѣшнôй дорозѣ розумнои и помѣркованои політики и такимъ способомъ добудуть собѣ похвалу и вычливôсть иншихъ великихъ державъ. Опôсля Абдуль-Гамидъ хотѣвъ вже розмову звести зъ політичныхъ справъ на инше поле та зачавъ говорити о иншихъ рѣчахъ, але Грековъ не давъ ся спровадити зъ того головного темату. Міністеръ пôднѣсъ заслуги кн. Фердинанда для Болгаріи, котрый умѣвъ завести супокôй и ладъ въ краю та позыскати для Болгаріи довѣрія великихъ державъ. Такій чоловѣкъ — додавъ ôнъ — мôгъ бы бути також добрымъ забороломъ и противъ ворогôвъ турецкои державы. На се султанъ повторивъ ще разъ, що для кн. Фердинанда ôнъ мае найщирші симпатіи та ôнъ не гадае навѣть заперечувати его заслугъ для васального княжества та надѣе ся, що иншй державы також о сѣмъ пересвѣдчать ся. Ся авдієнція скôнчила ся на тôмъ и коли міністеръ вже хотѣвъ свою послѣдну, цѣль въ бôльше означенôй формѣ высказати въ тôй хвили султанъ попрощавъ ся зъ Грековомъ.

Партія торисôвъ въ Англіи стратила одного зъ найзначнѣйшихъ своихъ провôдникôвъ, именно президента нижшои палаты Смита, котрый бувъ також першимъ льордомъ скарбу. Покôйникъ бувъ оденъ зъ найбôльше рухливыхъ и дѣяльныхъ мужѣвъ державныхъ и въ послѣдныхъ рокахъ ôдогравъ выззначну ролю на аренѣ англійскои політики. Смитъ родивъ ся въ 1825 р. и походивъ зъ книгарскои родины. По разъ першій выбрано его до парляменту зъ округа Вестміншеръ и ôнъ въ короткôмъ часѣ звернувъ на себе увагу. Своеи партіи торисôвъ ôнъ завсѣгды придержувавъ ся. Дізраелі пôзнавъ его способности и покликавъ его до міністерства фінансôвъ въ 1874 р. и ôнъ се зробивъ своимъ впливомъ, що въ 1877 р. именовано его міністромъ фльоты. Зъ уступленьемъ консервативного кабінету ôнъ зложивъ сей урядъ, але въ роцѣ 1885 Сальсбері покликавъ его знову до кабінету яко міністра вôйны. Ôдъ року же 1886 бувъ першимъ льордомъ скарбу и офіціальнымъ провôдникомъ правительственнои партіи въ парляментѣ. Смерть его въ рядахъ торисôвъ зробила велику прогалину а его особы не можна буде скоро заступити. Англійскй дневники, не выключаючи навѣть его противникôвъ політичныхъ, щиро жалують такои страты. Ліберальный Daily News такъ пишуть о нѣмъ: Смитъ не бувъ передпотопнымъ торисомъ; ôнъ признававъ, що кожда ґенерація приносить зъ собою новй идеѣ и радо бувъ готовый примѣнити ихъ въ законодательствѣ. Онъ не мавъ анѣ одного ворога а за те богато приятелѣвъ и въ супротивнôмъ сторонництвѣ.

НОВИНКИ.

— **Пригадуемо нашимъ Вп. Читателямъ,** що зближае ся послѣдный чверть-рôкъ сего року. Хто мае бôльшй залеглости, а не вырôвнае ихъ до першихъ днѣвъ четвертого чверть-року, будемо мусѣли вдержати невôдкличнo высылку „Дѣла“.

— **Папскій делеґатъ архіепископъ Чяска** оглядавъ оногды волоску церковь и музей Ставропигійского Института. Сеніоръ д-ръ Шараневичь опроваджувавъ арп. Чяску и показувавъ ему рôжнй старинни книги, образы, престолы, церковнй ризы, котрыми римскій гôсть дуже заинтересувавъ ся. Въ товариствѣ арп. Чяски бувъ и митрополитъ Сильвестеръ.

— **Православный синодъ въ Черновцяхъ** ôдбувъ дня 6 н. ст. жовтня дальше засѣданье. Присутный на засѣданю президентъ краю ґр. Паче подавъ свои поясненья въ справѣ несанкціонованя ухвалъ бувшого синоду ще разъ. Члены синоду заявили, що не розумѣють по нѣмецки, на що президентъ замѣтивъ, що имовѣрно не хочуть розумѣти и додавъ, що справу сю уважае вже за полагоджену.

— **Малый Равлько Кочальскій** выѣхавъ вже зъ Львова и концертуе теперь на провінціи. Для 7. н. ст. жовтня ôдбувъ ся его концертъ въ Бродахъ при участи численно зôбранои публики. По першôмъ ôддѣлѣ проґрамы пôднесла публика малому артистови гарну китицю зъ цвѣтôвъ. Зъ Бродôвъ поѣхавъ Равлько до Перемышля. По объѣздѣ Галичины мае ôнъ выѣхати до Вѣдня, де вже заповѣджено его концертъ.

— **Ôдъ Вп. Ивана Борисиковича,** дѣятеля зъ 1848-го року, одержуемо слѣдующе письмо: За порадою вѣденьскихъ лѣкарѣвъ выѣхавъ я вечеромъ дня 30 н. ст. вересня въ теплѣйшій клíматъ до Арко въ полудневôмъ Тироли и умѣстивъ ся въ т. зв. пенсіи Reinalter (2 ій поверхъ, н-ръ 16) и мабуть цѣлу зиму тутъ перебуду. Воздухъ тутъ дуже приятный, хочь ôдъ 3-го с. м. настала була тридневна слота а въ нею пора осѣнна спонукала интеліґенцію задягати теплѣйшу одѣжъ и перешкодила осѣннымъ зборамъ отавы, кукурузы и др. та й винограду. Купцѣ вина зъ Вѣдня вже прибули сюда, бо виноградъ въ Нижшôй Австріи недописавъ черезъ грады и наву фільоксеры...

— **Незавидна доля учителѣвъ народныхъ** стае ся ще прикрѣйша для тыхъ, що новоименованй або перенесенй на иншу посаду, мусять выжидати цѣлыми мѣсяцями безъ крейцара на асиґнованье приналежнои имъ платнѣ. Таке дѣе ся й сего року въ станіславôвскôмъ повѣтѣ. Доси ще 19 родинъ учительскихъ не одержало ôдъ серпня платнѣ и мусять жити пôдчасъ такои дорожнѣ позиченымъ грошемъ. Бѣднй педаґоґи ôднесли ся телеґрафично до краевои рады шкôльнои о помôчь, але доси не одержали навѣть ôдповѣди.

— **Торжественне отворенье року шкôльного 1891/2 на львôвскôмъ університетѣ** ôдбуде ся въ суботу дня 10 н. ст. жовтня. Пôсли звычайного порядку ôдбуде ся насампередъ торжественне богослуженье въ костелѣ св. Миколая о 9 годинѣ рано, ôдтакъ перейдуть власти університетскй и студенты до аулѣ університетскои, де по промовѣ ректора, выголосить д-ръ Ґризецкій инавґураційный ôдчитъ зъ права карного. Для запрошеныхъ достойникôвъ духовныхъ и свѣтскихъ а також и для дамъ зарезервовано въ аули мѣсця. Подаючи се до вѣдомости ректоратъ просить на се торжество всѣхъ тыхъ, котрй розвиткомъ університету близше интересують ся.

— **Въ львôвскій політехницѣ** ôдбуде ся торжественне отворенье року шкôльного 1891/2 въ середу дня 14 н. ст. жовтня пôсли слѣдующои проґрамы: О годинѣ 10 рано ôдбуде ся богослуженье въ костелѣ св. Маріи Магдалины; о годинѣ 11 справозданье проректора за рôкъ шкôльный 1890/91 въ аули школы політехнічнои, почôмъ по промовѣ нововыбраного ректора наступить ôдчитъ проф. бар. Романа Ґостковского п. з. „Якъ скоро можна ѣздити на зелѣзницяхъ?“

— **Зъ пôдъ Микулинець** доносять, що въ ночи зъ 7 на 8 н. ст. вересня погорѣла въ селѣ Сущинѣ одна загорода селяньска вразъ зъ всѣми будынками и збôжемъ. На ратунокъ надбѣгъ вôйтъ того села Иванъ Сѣрантъ и хотячи помочи своему громадянинови скочивъ до горючи хаты, але при тôмъ такъ сильно попѣкъ ся, що мусѣли ще въ ночи пôслати за лѣкаремъ до Микулинець. Лѣкарь не приѣхавъ и Сѣранта выслали до шпиталю въ Тернополи, зъ ôдки по тритыждневôмъ лѣченю привезли его безъ надѣѣ на житье назадъ до Сущина, де ôнъ и 2 н. ст. жовтня померъ. Покôйный Сѣрантъ бувъ однымъ зъ тыхъ немногихъ письменныхъ и честныхъ вôйтôвъ, що дбають щиро о добро громады и хочь самъ бувъ въ бѣдѣ, бо тыждень передъ огнемъ украли ему послѣдну пару коней, не вагавъ ся выставитись на небезпечнôсть, щобы ратувати сусѣда. Сѣрантъ бувъ ще молодый чоловѣкъ, бо числивъ всего 36 лѣтъ, полишивъ жѣнку и двое дѣтей.

— **Огнѣ.** Про огонь въ Вербиловцяхъ, дня 3 с. м. погорѣло 8 господарѣвъ, а також стайнѣ и шпихлѣръ мѣсцевого священика, — одержуемо ôдъ о. Стефана Городецкого, тамошного пароха, таку ôдозву. „Велике нещастье постигло 8 родинъ села Вербиловець. Пôдъ зиму лишили ся сироты безъ хлѣба безъ хаты. Все, що було, погорѣло, декотрй лишились лишь въ тôмъ, що мали на собѣ. Три господарѣ частково убезпеченй, дадуть собѣ на першій початокъ якутаку раду, але прочй 5 родинъ а межи тыми одна бѣдна вдова зъ 3-ма дѣточками такъ бѣднй, що хиба пôйдуть за прошенымъ хлѣбомъ. Въ имени тыхъ нещасливыхъ ôдкликую ся до всѣхъ милосерныхъ христіяскихъ сердець и прошу о якъ найскоршу для нихъ помôчь. Змилуйте ся добрй люде и поратуйте чимъ хто може. Жертвы прошу надсылати до комітету на руки пôдписаного. Въ своѣмъ часѣ зложимо рахунки. Прочй нашй рускй часописи просимо о помѣщенье сеи ôдозвы. *О. Стефанъ Городецкій*, парохъ Вербиловець, почта Рогатинъ.“ — Въ Гуменци, коло Щирця, погорѣло 1 с. м. 7 господарствъ зъ 28 будынками економичными. Шкоды до 10.000 зр., бо погорѣли будынки, припасы збôжа и знарады господарскй. Причина огню не знѣстна, мабуть бувъ огонь пôдложеный. Убезпеченыхъ було лишь 5 господарѣвъ. Помôчь конечна, тымъ бôльше, що нещастье постигло людей задовженыхъ въ дуже численною родиною и дрôбными дѣтьми.

— **Въ околици Войнилова** въ повѣтѣ калускôмъ — якъ намъ зъ-вôдтамъ доносять — появила ся велика сила мышнѣ. Се вже друга язва сего року для хлѣборобôвъ, бо чого градъ не выбивъ, то доѣдять мыши. По поляхъ мышия робить велечезну шкоду. Выѣдае бульбы кукурузу, фасолю, а навѣть спасе конюшину. Часто лучае ся, що пôдъ бараболянымъ корчемъ нема анѣ однои бараболѣ, лишь кôлька мышей. Господарѣ мусѣли спѣшити ся зô збираньемъ зъ поля, длятого за робôтника дуже тяжко. Озимину сѣють по троха, але мабуть шкода труду, бо мышѣ выѣдають. Заходять також до оборогôвъ и стиртъ. Жити не буде зъ чого, а податки платити треба... Нужда та й годѣ!

— **На будову руско-народного театру у Львовѣ** приславъ на нашй руки Вп. п. Климъ Рогозиньскій зъ Бучача 54 зр. зôбраныхъ на вечерку въ Бучачи дня 29 н. ст. вересня с. р.

— **Зъ вечерка зъ танцями,** устроеного дня 29 н. ст. вересня 1891, на доходъ Бурсы им. св. о. Николая въ Перемышли було доходу: brutto 216 зр., розходу 124 зр. 10 кр., — чистого доходу зъ надатками було отже 91 зр. 90 кр. При сей нагодѣ зложили жертвы слѣдуючй Вп. добродѣѣ: Фр. Гамскій 5 зр., В. Гащицъ 2 зр., о. Ник. Сенета 1 зр., о. Теоф. Качмарчикъ 2 зр., о. Як. Нероновичъ 2 зр., Ю. Несторовичъ 2 зр., С. Ф. Піонтковичъ 2 зр., о. Теоф. Глушкевичъ 2 зр., д-ръ Б. Ґансъ 2 зр., П. Негребецка 3 зр., Вл. Добряньскій 50 кр. — Крôмѣ того зложили въ послѣдныхъ часахъ жертвы на Бурсу слѣдуючй Вп. Добродѣѣ: о. М. Дичко 1 зр., о. Ривнецъ 1 зр., о. В. Кондрацкій 1 зр., И. Матковскій 1 зр., А. Негребецкій 1 зр., Гр. Цеглиньскій 1 зр., на весѣлю п. Перчиньского въ домѣ о. Хомицкого зложили гостѣ весѣльнй 11 зр. 26 кр., о. В. Баньковскій (черезъ редакцію Галицкои Руси) 12 зр. 60 кр., Священьство деканату балигородского 4 зр. 30 кр., о. Анат. Сѣнкевичь 12 зр. Всѣмъ тымъ щедрымъ дателямъ пôдписаный выдѣлъ складае на сѣмъ мѣсци сердечну подяку, просячи ихъ якъ немеише и прочу жертволюбиву ПТ. руску публику, щобы на дальше нашу убогу институцію своими лептами пôдперали. — Выдѣлъ Бурсы им. св. о. Николая въ Перемышли. — *Левъ Шухевичь*, предсѣдатель; *д-ръ Кормошь*, секретарь.

— **Про нещасну пригоду зъ оружьемъ** пишуть зъ Перемышля: Служачій кс. Л., Францъ Вôопзекъ, обтираючи порохъ зъ набитого револьверу, потягнувъ такъ нещастно за курокъ, що револьверъ выстрѣливъ а куля перебила кôсть чолову и застригла Вôопзекови въ мозгу. Смертельно раненого ôдвезено до шпиталю, де лежить безъ надѣѣ на житье.

— **Комісія испытовй.** Міністеръ просвѣты именувавъ на рôкъ 1891/2 слѣдуючихъ членôвъ комісій испытовыхъ при галицкихъ університетахъ: для выдѣлу медичного въ Краковѣ предсѣдателемъ комісіи д-ра Стан. Понікла, его заступникомъ д-ра Стан. Доманьского; испытуючимъ при третôмъ риґорозумъ д-ра Альф. Обалиньского а его заступникомъ д-ра Руд. Тшебицкого. Для испытôвъ фармацевтичныхъ именувавъ міністеръ просвѣты слѣдуючй комісіи: На університетѣ львôвскôмъ для испыту вступного зъ фізики д-ра Оскара Фабіяна, зъ ботаніки д-ра Теоф. Цѣсельского, зъ хеміи д-ра Брон. Радзишевского, д-ра Немиловича, Кохановского и Шпеса. На університетѣ краковскôмъ именувавъ міністеръ для испыту вступного зъ фізики проф. Витковского, зъ ботаніки д-ра Ростафиньского, зъ хеміи д-ра Ольшевского; комісія для риґорозôвъ буде складати ся зъ: д-ра Понікла, заступника его д-ра Ив. Бушека, д-ра Ольшевского, д-ра Лазарского, Ґраневского и Штокмара.

— **Прикрый фактъ** ставъ ся у Львовѣ въ недѣлю дня 4 н. ст. жовтня. О 1 годинѣ въ полудни ишовъ д-ръ Прусъ зъ жѣною улицею Камѣнною, коли наразъ напавъ на него зъ заду одинъ зъ высшихъ офіцирôвъ зъ добутою шаблею и ударивъ нею безборонного д-ра Пруса два разы въ руку. Причина того поступованя на певно не звѣстна, кажуть однако, що мѣжь обома сими панами мало бути якесь непорозумѣнье, и що справа була ôддана мировому судови до полагодженя, але що офіцирь не чекавъ на рѣшенье суду а самъ въ той спосôбъ розправивъ ся зъ противникомъ. Цѣлый фактъ представляе ся дуже прикро, бо вже самъ нападъ и раненье мужчины идучого зъ жѣнщиною есть поступкомъ, недаючимъ ся оправдати, а що-жь сказати о тôмъ, если нападу такого допустивъ ся высшій офіцирь на безборонного противника въ хвили, коли цѣла справа рѣшалась въ мировôмъ судѣ.

— **Тайна справа.** Одинъ зъ высшихъ офіцирôвъ львôвского ґарнізону, якъ пише Dziennik polski, одержавъ кôлька листôвъ зъ погрозами. Въ ночи зъ недѣлѣ на понедѣлокъ коло 12 годины переходивъ адъютантъ сего офіцира по при мешканье свого шефа и заувражавъ якогось чоловѣка, ходячого передъ домомъ. Знаючи о листахъ и заціковленый выглядомъ того индівідуа, наблизивъ ся до него и запытавъ: — Що вы тутъ робите? — А що-жь Васъ то обходить! — була ôдповѣдь. — Обходить мене родина що въ тôмъ домѣ мешкае — ôдповѣвъ адъютантъ. — Уступѣть ся — сказавъ той чоловѣкъ — бо стане ся нещастье. Въ сѣй хвили хотѣвъ адъютантъ задержати сего чоловѣка, той однакожь змѣркувавши намѣръ офіцира, добувъ штилету и пхнувъ его офіцирови въ грудь. На щастье мавъ адъютантъ въ кишени потесь зъ білетами візитовыми. Штилетъ передеръ блюзу, потатку и зсунувъ ся по ребрахъ. Зъ той хвилѣ скориставъ виновникъ и утѣкъ. Всякй дотеперѣшнй заходы, щобы вынайти его не принесли нѣякого результату.

— **100.000 зр. и 50.000 зр.** выносять обѣ головнй выгранй великои пражскои льотеріи. Звертаемо увагу нашихъ читателѣвъ, що тягненье наступить вже 15 н. ст. жовтня.

— **Дрôбнй вѣсти.** Въ Будишинѣ въ Саксоніи умеръ 31 н. ст. серпня заслуженый сербско-лужицкій писатель, учитель народный Иванъ Богувѣръ Шолта. — Въ польскôй читальни науковôй у Львовѣ ôдбуде ся въ суботу дня 10 н. ст. жовтня ôдчитъ п. Ивана Франка п. заг. „Ґенеза евангелія“. — Прагску выставу ôдвѣдало до 7 н. ст. жовтня 2,173.369 осôбъ. — Намѣстникъ ґр. Бадені выѣздивъ 7 н. ст. жовтня до Рашева.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Именованя.** Дѣйстнымъ учителемъ при державнôй школѣ промысловôй у Львовѣ именувавъ міністеръ Волод. Клапковского. — Выхованка Терезіянумъ Віктора Гиѣвоша именовано пажемъ.

— **Перенесеня.** Дирекція почтъ и телеґрафôвъ перенесла асистента почтового Ер. Екгарда зъ Чорткова до Залѣщикъ.

Телеграмы „Дѣла“.

Будапештъ 9 жовтня. Вчера були знов демонстраціи студентôвъ. Студенты зôйшлись вечеромъ передъ льокалями опозицийныхъ клюбôвъ, де кôлькохъ послôвъ мало проповы, а ôдтакъ передъ редакцією Nemzet-а спалено одинъ примѣрникъ тои газеты. Поліція розгнала студентôвъ.

Софія 9 жовтня. Стамбуловъ хоче выдалити зъ Софіи всѣхъ еміґрантôвъ, не маючихъ сталого удержания. На радѣ міністеріальнôй рѣшено выслати ноту до правительства сербского зъ просьбою о недозволенье побуту въ Сербіи болгарскимъ еміґрантамъ, бо они нарушують порядокъ въ Болгаріи.

Лондонъ 9 жовтня. Похороны Парнеля ôдбудуть ся въ Дублинѣ зъ великими демонстраціями. — Мѣжь американьскими Ирляндцами смерть Парнеля выкликала сензацію и гадають, що сторонництва ирляндскй получать ся пôдъ проводомъ Діллона.

Надôслане.

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на І-ôмъ поверсѣ.

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ!

ОКУЛІСТЪ и ОПЕРАТОРЪ

школы вѣденьскои и берлиньскои

Д-ръ Д. Меллєръ

ординуе ôдъ 9—12 и ôдъ 3—5 годины

ул. Ягайлоньска ч. 13. II. пов.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ „КОПЕРНІКОМЪ“

ул. Театральна ч. 6 (площъ св. Духа) напротивъ головного одаху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричні райсцайги, и т. и. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарація найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“.

рочки, маншеты, ковнѣрики, калесоны, скарпитки, хустки, краватки, шлийки, рукавички и т. п.
2753

поручае найдешевше

МАГАЗИНЪ

БРАТÔВЪ ЛЯЙНЕРÔВЪ

у Львовѣ ул. Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

Поѣзды зелѣзничй

пôсля часу такъ званого „середно-европейского“ вôдъ 1-го жовтня 1891.

Вôдходять зô Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя: 5.50 рано. Поѣздъ особ до Стрыя, Хирова, Нового-Санча, Лавочного, Мукачa, Будапешту, Станіславова и Гусятина. — 10·14 передъ полуднемъ. Поѣздъ особовый до Стрыя, Хирова, Сухои, и Станіслaвова. — 7·48 въ вечеръ. Поѣздъ особовый до Стрыя Лавочного, Мукачa, Будапешту, Хирова, Сухои, Станіславова и Гусятина.

Въ напрямѣ до Черновецъ: 4·48 рано. Поѣздъ особовый до Станіславова и Коломыѣ. — 8·40 рано Поѣздъ поспѣшный до Станіславова, Черновецъ, Яссъ, Букарешту и Гусятина. — 3·54 по полудни. Поѣздъ особовый до Станіславова, Черновецъ, Яссъ и Букарешту. — 9·48 въ вечеръ. Поѣздъ особовый до Станіславова, Черновецъ, Сучавы и Гусятина.

Въ напрямѣ до Белзця: 8·49 рано. Поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля. — 5·40 по полудни. Поѣздъ мѣшаный до Равы рускои.

Приходять до Львова.

Въ напрямѣ зô Стрыя: 8·31 рано. Поѣздъ особовый зъ Сухои, Хирова, Станіславова, Будапешту, Мукачa, Лавочного и Стрыя. — 3·10 по полуд. Поѣздъ особовый зъ Сухои, Хирова, Гусятина, Станіславова и Стрыя. — 11·12 въ ночи. Поѣздъ особовый зъ Нового Санча, Хирова, Гусятина, Станіславова, Будапешту, Мукачa, Лавочного и Стрыя.

Въ напрямѣ зъ Черновецъ: 6·17 рано. Поѣздъ особовый зъ Сучавы, Черновецъ, и Станіславова; — 1·22 по полудни. Поѣздъ особовый зъ Букарешту, Яссъ, Черновецъ, Станіславова. — 7·23 въ вечеръ. Поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Яссъ, Черновецъ, Станіславова и Гусятина. — 11·22 въ ночи. Поѣздъ особовый зъ Коломыѣ, Станіславова и Гусятина.

Въ напрямѣ зъ Белзця: 7·50 рано. Поѣздъ мѣшаный зъ Равы рускои. — 3·46 по полудни. Поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Афішѣ розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзницъ державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна на кождôй стацiи по цѣнѣ 6 кр. за примѣрникъ, — а книжочки въ форматѣ кишеневôмъ по 5 кр. за штуку.

Коли годинникъ часу середно-европейского показуе годину 12-ту, то вказуе годинникъ: въ Черновцяхъ 12·45, въ Пôдволочискахъ 12·44, въ Сучавѣ 12·44, у Львовѣ 12·35, въ Будапештѣ 12·16, въ Вѣдни 12·06, въ Празѣ 11·58.

Особа старша

интеліґентна, знаюча языкъ нѣмецкій и польскій, глядае мѣсця до заряду дому у вдôвця або у священика де може займати ся также выхованьемъ дѣтей. Адреса: Д. С. К. у Львовѣ ул. Арсенальска ч. 4, число дверей 12, I. поверхъ.

Глядаєсь пѣвця

церковного обзнакомленого добре въ нотнымъ спѣвомъ, до церкви въ Сокали. Першенство мають пѣвцѣ, ученики о. Витошиньского зъ Денисова, безженні. Условія дуже корыстні. Зголошуватись до **Уряду парохіяльного въ Сокали.**

Циркъ братôвъ Сідолі

Дирекція Цезаръ Сідолі

ул. Шпитальна ч. 3

Въ суботу 10 го жовтня 1891

невôдкличнo

ПЕРЕДПОСЛѢДНЕ ПРЕДСТАВЛЕНЬЕ

Въ недѣлю 11 жовтня 1891.

невôдкличнo

ПРАЩАЛЬНЕ ПРЕДСТАВЛЕНЬЕ.

Початокъ о $7^{1}/_{2}$ год. вечеромъ.

Близшій информація подають плакаты и програма.

Зъ высокимъ поважаньемъ

ЦЕЗАРЪ СІДОЛІ

директоръ.

(Шнурков, Львôв.)

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педаґоґічного, двотыжневникъ педаґоґічно-науковый, выходить ôдъ 1 червня 1889 р. у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 27. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр., на пôвъ року 1·60 зр., на чверть року 1 зр.

„СЛАВІЯ“

БАНКЪ ВЗАИМНЫХЪ УБЕЗПЕЧЕНЬ ВЪ ПРАЗѢ.

Головне Заступництво для Галичины и Буковины у Львовѣ.

Благородна и добродѣйна цѣль забезпеченя будучности богатыхъ якъ и бѣднѣйшихъ лиць, та цѣлыхъ родинъ не дасть ся осягнути иншими средствами, якъ лише черезъ убезпеченье житьeвe, позаякъ той найскорше щадить, хто забезпечуе ся.

Трицятьлѣтный отецъ забезпечуе для новонародженои доньки за квартальну премію 9 зр. 68 кр. капіталъ зр. 1000, маючій выплатити ся при еи дожитю 20-того року. — Умирае отецъ коли-небудь передъ тымъ 20 рокомъ, тогды устае дальше плаченье премій, а донька при дожитю 20 року получае цѣлый забезпеченый капіталъ 1000 зр. — Умирае же донька передъ дожитьемъ 20-го року, тогдѣ звертае „Славія“ всѣ вплаченй премія.

Трицятьлѣтный мужчина забезпечуе собѣ на старôсть 1000 зр. Приступае до убезпеченя на 20 лѣтъ и платить мѣсячно 4 зр. 53 кр. — Єсли въ протягу того часу, коли-небудь, хочь-бы по заплаченю лише одной раты мѣсячнои — умеръ, то „Славія“ выплачуе забезпеченый капіталъ 1000 зр. его наслѣдникамъ. — Єсли же пережие тыхъ 20 лѣтъ, тогдѣ може собѣ выбрати одинъ изъ слѣдуючихъ 5 способôвъ выплаты:

1) выплату цѣлои, на него припадаючои сумы 1158 зр. 90 кр., або

2) выплату лише сумы 619 зр. 60 кр., при чôмъ позôстае убезпеченымъ на посмертный капіталъ 1000 зр. безъ дальшои оплаты премій;

3) выплачуванье досмертнои рôчнои ренты въ квотѣ 96 зр. 70 кр. або также

4) выплачуванье ему досмертнои ренты лишь 51 зр. 80 кр., при чôмъ зôстане убезпеченымъ на посмертный капіталъ 1000 зр. безъ дальшои оплаты премій, вкôнци

5) выданье ему поліцы на капіталъ посмертный 2148 зр. 80 кр. безъ дальшои оплаты премія.

Сорокъ-лѣтный отецъ забезпечуе на случай своеи смерти для своеи родины капіталъ 2000 зр. за мѣсячну оплату премія 5 зр. 54 кр — Умирае коли-небудь, хочь-бы лише по заплаченю одной раты мѣсячнои, то „Славія“ выплачуе цѣлый забезпеченый капіталъ 2000 зр. позôставшôй родинѣ.

Въ протягу 19 лѣтъ умерло 1542 членôвъ банку „Славія“, котрі вплатили до своеи смерти суму 294.883 зр. 18 кр., а за тое выплатила „Славія“ позôставшимъ ихъ родинамъ суму бôльшу о четверо, е. е. 1,130.326 зр. 32 кр.

На поліцы, що найменче 3 роки важні, може членъ на жаданье, зъ кôнцемъ кождого слѣдуючого року одержати посвѣдченье удѣлове на тую часть капіталу, або ренты, на яку за вплаченй премія узыскавъ право.

Также може на такі поліцы получити позичку, або убезпеченье на инше змѣнити, або вкôнци поліцу банкови „Славія“ продати.

На заплаченье кождои, навѣть мѣсячнои раты премійнои, вызначеный єсть термінъ 3 мѣсячный. — По уплывѣ того часу поліца тратить свою важнôсть, однакъ на жаданье члена можна ей въ протягу року ôдновити, або банкови продати, наколи убезпеченье вже 3 роки тревало.

По 5 лѣтахъ важности убезпеченя, може забезпеченый капіталъ и въ такôмъ случаю бути выплаченый, коли убезпеченый самъ позбавивъ ся свого житя, або черезъ поединокъ. — За поліцы, що найменче 3 роки важні, звертае „Славія“ въ обохъ тыхъ случаяхъ таку квоту, за яку поліцу-бы ôдкупивъ.

При такихъ улекшеняхъ и користныхъ условіяхъ мусить кождый цѣннôсть поліцъ „Славія“ узнати. 3293

Весь чистый зыскъ роздѣляє ся межи убезпеченыхъ.

Выплаченй капіталы выносили по конець р. 1888 1,680.764 зр. 14 кр. — Число членôвъ секцій I—III досягло **37.019** лиць, на забезпеченый капіталъ въ сумѣ **22,533.445 зр. 64 кр.**

Близшй поясненя подае Головна Дирекція банку взаимныхъ убезпеченъ „Славія“ въ Празѣ, або Головне Заступництво тогожъ банку у Львовѣ.

МОЛОЧАРНЯ и ТРАКТІЄРНЯ

БРОНИСЛАВЫ

КУЧИНЬСКОИ

ул. Сикстуска ч. 32

поручае: снѣданя, обѣдъ и вечерю а также набѣлъ, каву, гербату, масло и т. п. Приймае абонаментъ.

Цѣны умѣренй.

Десять медалѣвъ заслуги, дипльомъ признаня и дипльомъ гоноровый

на всесвѣтнôй выставѣ въ Антверпіи

за незрôвнанй

Выробы косметичнй, Тоалетнй и Парфумеріи.

Антілентіля. Нѣякій артикулъ тоалетный не може ити въ заводы що-до успѣху и доброты зъ Антілентіліею. Се средство, одержане зъ ôдсвѣжуючихъ субстанцій, ухилае въ короткôмъ часѣ веснянки, плямы нечѣниковй, бляхи и т. п., **надае шкôрѣ свѣжу бѣлôсть, свѣжôсть и нѣжнôсть.** — Цѣна 2 зр.

Пиліптонъ волосю сивому и споловѣлому по кôлькоразовôмъ ужитю привертае красну барву. ПІЛІПТОНЪ не фарбуе, лише ôдмолоджуе волосье, котре пôдъ вплывомъ сего ôдличного средства ôдзыскуе первѣстну барву, мягкôсть и ôдзыскъ. — Цѣна фляконy 1 зр. 50 кр.

Валентінъ найсильнѣйше выпаданье волося вздержуе, цибульки волосий взмôцняе и до вытворюваня та пороступ волося побуджае. Цѣлый флякон 3 зр. Пôвъ фляконy 1 зр. 69 кр.

ПУДРЪ КНЯЖІЙ

не мѣстить жадныхъ металевыхъ примѣшокъ, єсть се найчистѣйша и найнѣжнѣйша мучка ростинна, приемно прилягае до лица, надае красну, природну бѣлôсть и єсть неоцѣненымъ средствомъ до гіґієнічнои окрасы лица

Пуделко мале бѣлого пудру 60 кр., цѣле 1 зр., зъ лебедикомъ 1 зр. 50 кр. Рожевый для бльондинокъ и кремовый для шатинокъ и брунетокъ, мале пуделко по 70 кр., бôльше зр. 1.10 зъ лебедикомъ зр. 1.60.

Вода фіялкова. Усувае зъ лица прищѣ, лишаѣ, угрики, попаданье и лущенье шкôры, выгладжуе морщинки и долики ôсповй. Лице ôдсвѣжуе выбѣлюе и вынѣжнюе. — Цѣна 1 зр.

Мыло косметичне ôдзначае ся надзвычайною нѣжностію и дуже приемнымъ запахомъ, лагôдно вплывае на нашкôрокъ, не допускае розпадатись рукамъ и лицю, дуже добре очищуе шкôру. Ухилае веснянки и жовто-бурй плямы зъ лиця. — Цѣна 60 кр.

И. ИГНАТОВИЧЪ

у Львовѣ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3, и улиця Галицка ч. 35., въ **Краковѣ** Сукенницѣ ч. 20., и въ **Чернôвцяхъ** Ринокъ ч. 2.

Une dame d'un certain âge, de famille française donne des leçons de conversations et de grammaire chez elle. — Конверсація нѣмецка и француска. **Адреса: Львôвъ, Ринокъ 27, III-ій поверхъ, ч. дверей 27.**

Змѣна льокалю!

Пôдписаный мае честь повѣдомити, що перенѣсъ свою робôтню кравецку зъ ул. Галицкои ч. 12 на ул. **Ягайлоньску ч. 8 въ партерѣ.** Другій головный вхôдъ зъ ул. **Рейтана ч. 2.**

Дякуючи Вповажаемымъ Родимцамъ за дотеперѣшнй взгляды и упрашаючи о нихъ на дальше, остаю зъ глубокимъ поважаньемъ

ДИМИТРІЙ КОВАЛЬСКІЙ

кравець мужескій

мешкае у Львовѣ ул. Ягайлоньска ч. 8 въ партерѣ; другій головный вхôдъ зъ улицѣ Рейтана число 2. 4058

ВЕЛИКА ПРАГСКА ЛЬОТЕРІЯ.

ТЯГНЕНЬЕ ВЖЕ **ВЪ ЧЕТВЕРЪ.**

Головна выграна

100.000 зр.

50.000 зр.

ЛЬОСЫ à **1 зр.** поручають у Львовѣ: Авг. Шеленберґъ, М. Йонашъ, Сокаль & Лілієнъ, Кіцъ и Штофъ, Як. Штро, Л. Х. Верфель.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видатель и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Чарныцькои. Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского

Ч. 219. Львôвъ, Субота 28 вересня (10 жовтня) 1891 Рôчникъ XII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: **У Львовѣ** Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Предплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рôкъ	18 зр.	на цѣлый рôкъ	24 зр.
на пôвъ року	9 зр.	на пôвъ року	12 зр.
на чверть року	4 зр. 50 кр.	на чверть року	6 зр.
на мѣсяць	1 зр. 50 кр.		

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ	16 зр.	на пôвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднѣ застереженье. — Рекламація неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки инсератовои въ рубр. „Надôсланe“ по 20 кр. а. в.

Подяки числять ся по 10 кр. ôдъ стишка.

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатниковъ поспѣшати зъ надсыланьемъ передплаты и залеглостей.

У Львовѣ дня 10 н. ст. жовтня 1891.

Въ день ôдкрытя другои сесіи теперѣшнои рады державнои ôднесли мы зъ натискомъ яко задачу нашихъ пословъ въ сѣй сесіи рады державнои потребу сконстатованя: чи правительство ма серіо думае о заспокоеню бодай найпильнѣйшихъ потребъ Русинôвъ для ихъ національного поступу та розвою и о змѣнѣ політичнои системы супротивъ Русинôвъ — навѣть при евентуальнôй опозиціи Поляковъ. Сконстатованье того есть конечне, щобъ и суспôльнôсть руска въ краю и заступники ея якъ въ радѣ державнôй такъ и въ соймѣ знали, на яке поставитись становище и якъ поступати.

За найпильнѣйшій потребы Русинôвъ мы беремо нынѣ те, щô рускій клюбъ рады державнои въ попереднôй сесіи узнавъ за ôдповѣдне въ имени руского народу поставити въ палатѣ на першій почавъ яко жаданя звернені до правительства. Жаданя се були дуже умѣренѣ, такѣ, що и правительство може ихъ сповнити, если тôлько мае добру волю, и друга народнôсть въ краю, Поляки, не може бачити въ нихъ нѣякого укороченя своихъ правъ и своихъ здобутковъ. Бо розглянѣмо ся лишень: чого зажадавъ клюбъ рускій устами своихъ речниковъ.

Въ шкôльництвѣ: основаня катедры рускои исторіи на выдѣлѣ фільософічнôмъ и катедры для цивільнои процедуры а также обсады вже истнуючихъ катедръ рускихъ на выдѣлѣ правничôмъ въ львôвскôмъ университетѣ, — однои новои гімназіи рускои у всхôдной Галичинѣ, рускихъ паралельныхъ класъ при нѣмецкôй гімназіи въ Черновцяхъ и классы приготовляючои при рускихъ паралелькахъ гімназіи въ Перемышли, — бодай однои новои мужескои семинаріи учительскои зъ характеромъ рускимъ, больше-класовыхъ рускихъ шкôлъ вправъ при семинаріяхъ въ Станиславовѣ и Тернополи та окремои жѣночои рускои школы вправъ для женьскои семинаріи у Львовѣ, — покликаня на высшу посаду до міністерства просвѣты Русина обзнаного зъ потребами руского народу, — а въ судôвництвѣ: покликаня такого-жь Русина на высшу посаду въ міністерствѣ судôвництва. Отсе тѣ жаданя чого-небудь нового, бо иншѣ жаданя руского клюбу, якъ н. пр. щобы вновнѣ переведено утраквизмъ и основнѣйше учено руского языка въ семинаріяхъ учительскихъ, щобы посады шкôльныхъ инспекторôвъ окружныхъ обсаджувано людьми добре володѣющими языкомъ рускимъ, — щобы по судахъ списувано протоколы зъ Русинами по руски и т. п. — все те повинно вже й нынѣ дѣятись на основѣ истнуючихъ приписôвъ законныхъ. Отже, навѣвши тѣ жаданя, пытаемо; чи есть въ нихъ що-небудь такого, чого бы правительство при добрôй воли не могло якъ найскорше сповнити, и противъ чого Поляки моглибы мати ôдставу выступити? Мы не бачимо нѣчого.

Отже послы нашѣ въ сѣй сесіи мусять — що такъ скажемо — приперти правительство до стѣны и домагатись рѣшучого заявленя: чи мае добру волю и енергію скромнѣ жаданя Русинôвъ, одни черезъ парляментъ а другѣ въ дорозѣ адміністративнôй, сповнити? Послы нашѣ мусять зъ цѣлою енергією наставти на се, щобы вже буджетъ, маючій ухвалити ся на рôкъ 1892, своими позиціями мôгъ засвѣдчити, що правительство справдѣ на серіо думае постепенно усувати тяжке покривдженье Русинôвъ, певно що найтяжше межи всѣми народами Долитавщины.

Що-до змѣны політичнои системы примѣнюванои до Русинôвъ — о тôмъ треба-бы говорити ширше, але поки-що мы нынѣ тôлько загально скажемо, що нашѣ послы въ радѣ державнôй мусять ще зъ бôльшимъ натискомъ, нѣжь минувшои сесіи домагати ся ôдъ правительства, щобы оно — по мысли заявленя свого заступника въ соймѣ передъ рокомъ — справдѣ почало трактувати Русинôвъ такъ, якъ трактуе и другій, числомъ и услугами для державы не бôльшій ôдъ Русинôвъ народъ.

Рада державна.

Справозданье зъ четвертого засѣданя рады державнои, котре есть зъ ряду 50 тымъ засѣданьемъ XI сесіи, подали мы вчера, нынѣ подамо обширнѣйше деякѣ справы зъ того засѣданя и нарады поодинокихъ клюбôвъ.

Пос. Перниерсторферъ внѣсъ выборъ комисіи зъ 24 членôвъ, котра бы предложила палатѣ внесеня що-до змѣны конституціи, именно въ тôмъ напрямѣ, щобы заведено загальне безпосередне и рôвне право голосованя при выборѣ заступникôвъ народу.

Пос. д-ръ Пацакъ предложивъ проектъ закона що-до змѣны закона прасового. Сей проектъ складае ся зъ трехъ частей. Перша часть ôдносить ся до змѣны постановъ закона прасового, именно що не можна ôдмовити дозволу на продажу періодичныхъ писемъ бездоганнымъ, 24 лѣтнымъ особамъ, а разъ удѣленый дозвôлъ не можна ôдобрати. Ôдтакъ жадаесь знесеня кавціи газетнои свободнои кольпортажѣ, пôльги въ высылцѣ обовязковыхъ примѣрникôвъ газетъ и змѣны постановъ що-до спростованя, именно щобы редакторъ мавъ право ôдмовити умѣщеня спростованя, если факты, якѣ мають спростуватись, суть правдивѣ и редакторъ може перевести судово що до нихъ доказъ правды. Друга часть проекту дотыкае змѣны поступованя карного, именно щобы знести т. зв. обєктивне поступованье, — а трета часть домагаесь знесеня стемпля газетного.

Интерпеляція пословъ Тільшера, Ейма и прочихъ молодо-ческихъ пословъ до президента міністрôвъ въ справѣ Ліберецкихъ аферъ звучить: „Пôдчасъ послѣднои подорожи цѣсарскои не допущено ческого населеня въ Ліберци, щобы оно повитало цѣсаря въ торжественнôмъ шпалірѣ. Зô стороны органôвъ поліційныхъ старали ся заказати вывѣшенье хоруговъ о краевыхъ краскахъ. Въ офиціяльнôй промовѣ пропущено згадку про истнованье, запоручене основными законами, королѣвства Чехіи, а вкôнци зневажено ческе населенье, котре хотѣло повитати цѣсаря по-за мѣстомъ на дорозѣ рехлицкôй“. Интерпеляція згадуе ще про подѣѣ, якѣ лучились при конскрипціи въ Ліберци, и про розсылку обѣжника до властителѣвъ домôвъ въ Ліберци, въ котрôмъ грозило ся выповѣдженьемъ мешканя ческимъ партіямъ, если будуть посылати дѣтей до ческои школы. Интерпелянты пытають: „Чи правительство знае про тѣ подѣѣ зъ послѣднихъ днѣвъ въ Ліберци зъ тыми доказами найяркійшого ворогованя супротивъ тамошнои ческои меншости, и що правительство вже зарядило та що гадае робити для охороны ческого населеня въ мѣшаныхъ округахъ и для успокоеня загального населеня ческого, зворушеного та озлобленого згадаными подѣями, щобы вже разъ енергічно повздержати се гоненье нашихъ соплеменниковъ, котре выставляе на глумъ всяке понятье права и гуманности, грозить особистôй вôльности и обиджае національнѣ права?

—

На засѣданю кола польского внесли Яворскій и Смолька, щобы нарады надъ буджетомъ ôдбувались поодинокими частями, пôсля того якъ дотычнѣ референты упоряють ся зô своими рефератами, бо тымъ вкоротить ся надто довгѣ дебаты буджетовѣ. — Противъ сего внесеня выступали Руговскій и Едв. Гнѣвошъ, а сей послѣдный доказувавъ, що таке вкорочуванье дискусіи обнижае значенье парляментаризму. Парляментаризмъ въ Австріи упадае; міністры суть майже неодвѣчальнѣ. — По промовахъ Билиньского и Рошковского за внесеньемъ, коло польске рѣшилось голосувати за вкороченьемъ дебаты буджетовои.

На интерпеляцію пос. Гнѣвоша, коли прийде пôдъ нарады справа лѣкарскихъ палатъ, и пос. Скаршевского що до податку біржевого — ôдповѣли Яворскій и Билиньскій, що тѣ справы вже незабаромъ порѣшать ся.

Клюбы сполученои лѣвицѣ и Гогенварта порѣшили голосувати за вкороченьемъ дебаты буджетовои. Пос. Яворскій мавъ бути — пôсля Politik — посередникомъ въ тôй справѣ мѣжь польскимъ коломъ и обома згадаными клюбами.

Клюбъ молодо-ческій порѣшивъ выступити и голосувати противъ всякого вкорочуваня буджетовыхъ розправъ.

Politik доносить, що проводирѣ въ колѣ польскôмъ суть тои гадки, мовь бы въ въ теперѣшнôй порѣ було цѣлкомъ неопортунно, зачати якусь енергічнѣйшу и бôльшу акцію въ справѣ Славянъ на Шлеску, бо нема нѣякои надѣѣ на теперь зробити для нихъ що-небудь важнѣйшого.

Законъ о ôдшкодованю невинно потерпѣвшихъ кары.

Майже десять лѣтъ занимае ся рада державна справою закона о ôдшкодованье невинно потерпѣвшихъ кары и якось не можна було доси довести тои справы до практичного результату. Обѣ палаты рады державнои занимались тою справою и ухвалы палаты пословъ не могли найти одобреня въ палатѣ панôвъ, а причиною того була квестія, чи невинно засудженымъ и потерпѣвшимъ кару мае податись „ôдповѣдне ôдшкодованье“ (entsprechende Entschädigung) чи „слушна винагорода“ (billige Vergütung). Першого означеня боронила палата пословъ, за другимъ обставала палата панôвъ.

При кôнци минувшои сесіи рады державнои послы д-ръ Жакъ и Розеръ порушили на ново справу закона о ôдшкодованю, внесши ôдповѣдный проектъ закона, и умотивували его драстичнымъ примѣромъ нещасного Петра Пабста. Тымъ способомъ высунено справу напередъ, комисія для закона карного занялась нею чимъ скорше и вже на першôмъ засѣданю новои сесіи рады державнои предложила палатѣ пословъ готовый проектъ закона. Дискусія ве-

Сучасна Болгарія.

II.

[Воєнні приготовленя. Давнѣ и новѣ идеалы болгарскои интелигенціи. Революційнѣ усилія. Давна и нова література и публицистика. Перемѣна болгаро-російскихъ ôдносинъ.]

Не лише въ Софіи, але и скрôзь по дорозѣ стрѣчавъ я великій, явнійсь горячковый рухъ. Се були або резервісты або добровольцѣ, котрыхъ правительство, приняпши актъ сполученя, проголошеный въ Пловдивѣ дня 6 вересня 1885 року, мобілізувало на всякій выпадокъ. О нападѣ зô стороны Сербіи нѣхто тогдѣ анѣ догадувавъ ся. Сербія вправдѣ также уоружалась и громадила свою армію на болгарскôй границѣ, але загальна опінія въ Болгаріи толкувала собѣ сей фактъ тымъ, що и Сербія на случай яки-небудь акціи Туреччины, яко суверенной державы надъ Болгаріею, схоче мати свои силы приготованѣ и сконцентрованѣ. Бо й чи жь могли Болгаре сподѣвати ся по Сербіи якого-небудь пôдступу? Чи жь то такѣ давнѣ часы, коли болгарскѣ революціонеры находили въ свобôднôмъ сербскôмъ князівствѣ приютъ и помôчь, а навѣть само сербске правительство у власнôмъ своѣмъ интересѣ уоружало на власный коштъ революційнѣ болгарскѣ легіоны? И на ôдворотъ: якъ прийшла потреба, болгарскѣ добровольцѣ удавались до Сербіи и въ сербскихъ рядахъ спôльно воювали противъ Турковъ. Але якъ публична опінія мала догадувати ся зовсѣмъ иншого обороту рѣчей, коли навѣть само болгарске правительство, бôльше свѣдоме положеня дѣлъ и розпоряджаюче лѣпшими рекогносційними средствами, таки не могло на добре змѣркувати: ôдъ котрои стороны, турецкои чи сербскои, упаде першій выстрѣлъ? Що Сербія готовилась на Болгаръ, о тôмъ знала добре англійска и австрійска дипльоматія (гляди въ тôй справѣ англійску „синю книгу“), але передъ Болгарами обѣ дипльоматіи представляли цѣлу справу инакше, т. е. старали ся впровадити Болгарію въ блудъ. Се имъ и удало ся. Вправдѣ тогдѣшный болгарскій міністеръ Каравеловъ догадувавъ ся нападу зô стороны Сербіи, але за те кн. Александеръ, отуманеный чужими дипльоматами, мавъ до Сербіи повне довѣріе и навѣть тайкомъ ôдъ Каравелова зносивъ ся зъ королемъ Миланомъ. Рôвно-жь на наставанье князя головну армію Болгаръ розмѣщено на границѣ турецкôй, зъ-вôдки, по гадцѣ князя, могла выйти небезпечнôсть вôйны. Одмѣнѣ гадки Каравелова а князя що до намѣреня Сербіи була пôзнѣйше причиною, що Каравеловъ значно охоловувъ въ своихъ симпатіяхъ для князя и пôзнѣйшу детронізацію князя (9 серпня) принявъ яко готовый fait accompli.

Мѣжь тымъ вôйско збирало ся. Що дня можна було бачити, якъ на площи передъ княжою палатою уставлявъ ся рядъ воякôвъ, обутыхъ то въ чоботы то въ бичарскѣ ходаки, зовсѣмъ майже такѣ, якѣ носять галицкѣ бойки, якъ присягали передъ священникомъ на вѣрнôсть, або одержували ôдъ священника благословенье на дорогу. Ôддѣлы добровольцѣвъ супроводила народна музыка (гайда и тупанъ); на хоругвахъ и прапорахъ видѣли написи уживанѣ колись пôдчасъ революцій за часôвъ турецкихъ: *„свобода или смърть“* або написи вже новѣйшѣ, примѣненѣ до новыхъ обставинъ: *„съединение или смърть“*. При тôмъ всѣмъ одно ударяло насъ въ очи. Якъ вôйско такъ и публика, що громадилась около него, поводилась якъ найспокôйнѣйше. У насъ при такихъ случаяхъ кôлько то роздавалось бы окликôвъ, якѣ горячѣ сцены повторялись бы по каварняхъ и реставраціяхъ. А тутъ кождый мовь-бы умысне здержувавъ поки-що ентузіястичнѣ порывы, щобы лишити ихъ на потому, коли дѣло увѣнчае ся щасливымъ кôнцемъ.

Вôйна минула и настали нормальнѣ часы. Тогдѣ доперва по разъ першій мôгъ я спокôйнѣйше приглянути ся болгарскому життю, особливо-жь пôзнати болгарску интелигенцію, ея житье и ея новочаснѣ змаганя. До того часу знавъ я о болгарскôй интелигенціи тôлько зъ книжокъ. Яка жь велика рôзниця — тôлько вычитати про щось хочь-бы зъ найлучшихъ книжокъ, а бачити або досвѣдчити самому наочно. Нѣмецке выреченье: Grau jede Theorie, grün des Lebens goldener Baum выдасть ся намъ тогдѣ гôднымъ бути написанымъ усюды золотыми буквами. Начитавши ся зъ книжокъ о давнѣйшихъ болгарскихъ революціонерахъ, щô то для рôдной землѣ давали маетокъ, земске щастье и свою кровь, читаючи ôдтакъ грôмко-патріотичнѣ, буцѣмъ-то безкористовно писанѣ статьѣ по рôзныхъ болгарскихъ часописяхъ, набравъ я пересвѣдченя, що болгарска интелигенція по освободженю Болгаріи або зовсѣмъ не змѣнилась, або, если и въ чôмъ змѣнила ся — то на ще лучше, набрала ще бôльше патріотизму и безкористности. Але я обманувъ ся и менѣ стало мовь-бы жаль за давнѣйше выробленими поглядами о болгарскôй интелигенціи, — я сяломôць старавъ ся найти межи новѣйшою интелигенціею тѣ самѣ характеры и тѣ самѣ идеалы, якими ôдзначувалась болгарска интелигенція передъ освободженьемъ. Тажь бôльша часть новѣйшои интелигенціи — се одни й тотѣ самѣ люде, що дали ся пôзнати ще за часôвъ турецкихъ. Я глядавъ тыхъ самыхъ людей, та не находивъ ихъ.

Давна болгарска интелигенція, коли ея порôвнати зъ новѣйшою, була высоко идеальна. Она, правда, дѣлила ся на двѣ групы: на групу чистыхъ, горячковыхъ революціонерôвъ, котрѣ тôлько въ революціи бачили спасенье ôтчины, и на групу льояльныхъ, котра такожь бажала пôльгъ для ôтчины, але думала осягнути ихъ не дорогою революціи, але дорогою просвѣты, пôддвигненя економічного добробыту и льояльности для турецкои державы; тая друга група бачила неможливôсть успѣхôвъ революціи и длятого велику надѣю покладала на Россію, котра скорше чи пôзнѣйше таки уймесь за Славянами-Болгарами. До революціонерôвъ належали звычайно селяне, пастухи, абаджіи (кравцѣ), шевцѣ, монастирскѣ и сельске духовеньство (зъ выимками), учителѣ и лѣкарѣ; богатшѣ-жь купцѣ и взагалѣ заможнѣйшѣ люде тримали зъ льояльными або, якъ ихъ революціонеры прозывали зъ погордою „чорбаджіями“. Зъ самои природы рѣчи революціонеры були рухливѣйшѣ и бôльше давали ся знати межи народными масами. Хотяй порывы тыхъ людей були часами ажь надто горячковѣ и молодечо необдуманѣ, то все-таки ихъ предприятя окруженѣ до нынѣшного дня якимсь чаруючимъ німбомъ и о тыхъ порывахъ нынѣ пишесь и говорять ся далеко бôльше, нѣжь о тихихъ, скромныхъ, але успѣшныхъ змаганяхъ партіи льояльныхъ. Судячи безсторонно, мусимо признати обомъ групамъ свои заслуги. Але що група революціонерôвъ була численнѣйша и заразомъ перенята бôльшими идеалами — все одно, чи можливыми до переведеня чи неможливыми, — то подаю коротенькій начеркъ исторіи революційнои дѣяльности тои партіи. Порôвнуючи тую дѣяльнôсть зъ дѣяльностію сучаснои интелигенціи, побачимо дуже добре, о скôлько епоха передъ освободженьемъ була далеко идеальнѣйшою, нѣжь епоха по освободженю.

Вôтцемъ болгарскои революційнои идеи въ XIX столѣтю бувъ Георги Раковски изъ мѣста Котела. Вôнъ займавъ ся журналістикою, поезією, исторіографією и организацією еміграціи. Въ роцѣ 1862 зорганізувавъ ôнъ въ Бѣлградѣ при помочи болгарскихъ купцѣвъ болгарскій легіонъ, зложеный головно изъ студентôвъ и гайдукôвъ.

По Г. Раковскôмъ наступае Любенъ Каравеловъ, журналістъ, поетъ и новелістъ. Его девізою було: Болгарія мае освободитись дорогою революціи, и то выключно своими силами. Вôнъ зорганізувавъ въ Румуніи пôдъ проводомъ Хаджи Димитара, Асѣнова и Стефана Караджѣ болгарскій легіонъ. Легіонъ той незадовго розбивъ ся, а Х. Димитаръ полягъ смертію.

Каравеловъ ще живъ, коли выступае на сцену діяконъ Василь Левски. Въ р. 1870 зорганізувавъ ôнъ въ Букарештѣ тайный заговôръ, въ котрôмъ взяли участь Каравеловъ, Левски и Кончевъ. Всѣ они за спôльною порадою уложили уставъ зъ такою програмою: 1) освободженье Болгаріи черезъ революцію; 2) нова держава мае устроитись опбеля; 3) заключенье союза зъ Сербією, Чорногорою и Румунією, а по зможности и зъ Греціею, т. е. коли-бъ Греки зреклись своихъ претенсій до Македоніи; 4) борбу треба вести тôлько противъ турецкого правительства, а не турецкого населеня. — Комітетъ мавъ постôйнѣ зносины зъ Болгарією черезъ Журжево и Турну-Магурелі. Ново-приступаючѣ членовы мусѣли прися-

лякои надъ тою справою не було; палата послôвъ однодушно признала вагу такого закона и не було нѣякого супротивленя въ принціпіяльнôмъ значеню, бо всѣ були того пересвѣдченя, що доконечнымъ обовязкомъ державы есть направити лихо, яке заподѣявъ вымѣръ єи справедливости. Ухваленый законъ есть що ино першимъ крокомъ до направы сего великого лиха, бо ôдшкодованье розтягає ся на разѣ лишь на шкоду, яку хто потерпѣвъ въ своѣмъ майнѣ и зарôбку, а шкода на чести, вольности и здоровлю лишає ся и на дальше безъ вынагороды. Рôвножь и нема згадки про ôдшкодованье за шкоду, яку наносять арештованье поліційне та вязниця слѣдча. Комісія для закона карного зробила уступку поглядамъ палаты панôвъ и згодила ся на слово „слушна вынагорода", але палата послôвъ таки обстала при своѣй давнôй стилізаціи с. є. при словѣ „ôдповѣдне ôдшкодованье" — и тому хто знає, чи и симъ разомъ сей законъ вôйде въ практичне примѣненье. Дебата надъ симъ закономъ на вчерашнôмъ засѣданю палаты послôвъ була така:

Першій забравъ голосъ пос. д-ръ Розеръ и заявивъ, що ôнъ завсѣгды буде обставати за ôдшкодованьемъ невинно засудженыхъ, бо пересвѣдченый, що тутъ иде о неоспоримый титулъ правный, котрый може заперечити лишь замотана доктринерія юристична, або взглядъ на финансы державні або малодушнôсть, выходяча зъ обавы передъ надуживаньемъ того обовязку ôдшкодованя. Тому жалує, що въ §. 1-ôмъ говорить ся не про обовязокъ державы повного ôдшкодованя, а лишь про слушну вынагороду. Также и инші постановы въ проектѣ того закона суть невôдповѣдні, н. пр. речинецъ трехъ мѣсяцѣвъ, въ котрôмъ можна домагатись ôдшкодованя, есть за короткій, а рôвно-жь несправедливымъ есть се, що сего закона не можна примѣнити до выроковъ судовыхъ, котрі запали передъ правосильностію того закона.

Справоздавецъ д-ръ Жакъ зазначивъ, що міліоны людей уважали бы се за велику жорстокôсть, если бы держава збула простымъ здвигненьемъ плечей тыхъ, котрі за-для похибки судьѣвъ потерпѣли шкоду въ маєтку, чести и зарôбку. Тутъ не можна говорити про Force majeure (высшу силу), бо акціи державы не можна уважати чейже за нещастье елементарне. Въ многихъ державахъ выдано законы, котрі признають обовязокъ державы до ôдшкодованя. Поручивъ вкôнци приняти законъ.

Приступлено до спеціяльнои дебаты.

§. 1-ій звучить: „Хто ôдсидѣвъ въ цѣлости або въ части якусь кару, котру єму вызначено судовымъ вырокомъ за-для якогось карыгôдного пôсля процедуры процесу карного чину, сей може, если по реституціи поступованя карного наступить здержанье слѣдства або цѣлковите ôдкиненье внесеного обжалованя, увôльненье або лагôднѣйше вымѣренье кары, жадати ôдъ державы слушнои вынагороды за шкоду въ маєтку, яку нанесло єму несправедливе примѣненье кары. Се жаданье не має мѣсця, если потерпѣвшій кару навмысно постаравъ ся о несправедливе засудженье."

Пос. д-ръ Кайль поставивъ внесенье, щобы замѣсть „слушна выгорода" поставити слово „ôдповѣдне ôдшкодованье".

Шефъ секційный д-ръ Краль промовлявъ, щобы ухвалити законъ пôсля предложеня комісіи, а супротивъ заявленъ справоздавця сконстатувавъ, що правительство своимъ предложеньемъ того закона въ минувшôй сесіи признало управненье невинно засудженыхъ жадати ôдшкодованя.

Пос. ґр. Пининьскій, презесъ комісія для закона карного, жалувавъ, що знову поставлено то слово „Ôдшкодованье", и мотивувавъ выраженье комісіи „слушна вынагорода", бо нимъ подаєсь судьи поле до попису, яке конче потрѣбне до оцѣнки маючои присудитись направы лиха. Єсли бы поставлено слово „ôдповѣдне ôдшкодованье", треба бы докладно выказати шкоду, а се не прийшло бы такъ легко, и тому таке выраженье не конче користне для засудженыхъ. Рôвножь утрудняєсь тымъ словомъ введенье въ житье цѣлого закона, бо правнича комісія палаты панôвъ заявилась за словомъ „слушна вынагорода".

Пос. д-ръ Гайнеманъ вказувавъ, що слово „слушна вынагорода" есть двозначне и такихъ слôвъ не можна ставляти въ законы, щобы не було нѣякихъ сумнѣвôвъ и похибокъ.

Въ тôмъ самôмъ змыслѣ промавлявъ ще пос. Лінбахеръ, а пос. Кайль оправдувавъ ся передъ закидомъ, мовь бы ôнъ якій вырокъ судейскій порôвнавъ зъ чиномъ божевôльного.

При голосованю принято поправку пос. Кайля.

§§. 2 ажь до 18 принято пôсля внесеня комісіи, а при §. 19-ôмъ, де говорить ся, що „сего закона не можна примѣнити до выроковъ карныхъ, котрі запали передъ правосильностію сего закона" — поставивъ пос. Кайль поправку, що законъ можна примѣнити и до такихъ выроковъ, если по правосильности сего закона осягнесь реституцію поступованя карного въ користь засудженого. — Сю поправку приняла палата послôвъ. Прочі параграфы закона лишились безъ змѣны и на тôмъ закôнчилась дебата надъ закономъ о ôдшкодованю невинно засудженыхъ.

Справы краєві.

[Роботы бюра статистичного.]

Краєве бюро статистичне при выдѣлѣ краєвôмъ пôдъ проводомъ проф. д-ра Тадея Пілята выдасть небавомъ кôлька працъ, котрі заслугують на ширшу згадку.

Перша праця Здислава Ґаршиньского п. заг. „Выборы до сойму краєвого" въ р. 1889" вже скôнчена. Авторъ пôдносить въ нѣй передовсѣмъ три змѣны, які зайшли ôдъ послѣдныхъ выборôвъ, ôдбутыхъ въ р. 1883: а) змѣну въ ординаціи выборчôй, а именно въ розмежованю выборчихъ округôвъ для ґрупы громадъ сельскихъ, що кождый въ 74 політичныхъ повѣтôвъ становить окремый округъ выборчій для выбору послôвъ зъ сельскихъ громадъ; б) ôдтакъ змѣну, що право выбору въ ґрупѣ сельскихъ громадъ має прислугувати лише тымъ посѣдателямъ дôбръ табулярныхъ, котрі платять що-найменше 25 зр. реальныхъ податкôвъ, а менше якъ 100 зр.; 3) вкôнци третю змѣну, що перенесено мѣсце выбору въ ґрупѣ бôльшихъ посѣлостей въ Залѣщикъ до Чорткова.

Загальне число громадъ въ краю выносить теперь 6232, въ котрыхъ 15 выбирає послôвъ въ ґрупѣ громадъ мѣскихъ, отже до округôвъ сельскихъ громадъ належать 6217 громадъ.

Выборы до сойму, переведені въ передодень нового спису населеня, котрый выказавъ значный зрôстъ населеня въ цѣлôмъ краю, повинні були, по думцѣ автора, выказати прирôстъ правыборцѣвъ. Тымчасомъ результатъ есть просто противный. Въ роцѣ 1876 було 50·617. правыборцѣвъ, въ роцѣ 1883 було 537.920, т. є. о 29.306 выборцѣвъ бôльше, а ліста правыборцѣвъ въ р. 1889 зменшила ся о 6608 т. є. о 0·12% въ порôвнаню въ рокомъ 1883.

Знижка тая сама про себе не страшна, але коли зважити, що зô зростомъ населеня треба було сподѣватись не обниженя, але значного побôльшеня, має она безъ сумнѣву свое значенье. Авторъ пôдносить, що зменшенье числа правыборцѣвъ вказує на те, що въ розвоѣ господарскихъ ôдносинъ зачинає выступати и у насъ, хоть дотеперь незначно, тенденція меншаня самостôйныхъ господарствъ, котрыхъ доходъ не походить переважно зъ працѣ въ господарствахъ чужихъ.

По при сю загальну тенденцію могли тутъ мати вплывъ — по думцѣ автора — ще й инші причины. До такихъ причинъ зачислює авторъ головно еміґраційный рухъ сельского населеня до Америки, именно въ захôдныхъ повѣтôвъ краю. Рухъ сей обнявъ богато повѣтôвъ и есть причиною, що еміґруючі позбувають зовсѣмъ ся власности и землѣ, черезъ що зменшують число правыборцѣвъ. На ихъ же мѣсце не вступають нові податники, бо найчастѣйше маєтокъ ихъ набувають мѣсцеві люде котрі вже перше були правыборцями. Дальшою причиною есть упадокъ ремесничихъ занять по мѣсточкахъ, выкликаный головно конкуренціею зъ чужими выробами и лихвою.

Взагалѣ въ цѣлôмъ краю удѣлъ правыборцѣвъ въ голосованю на выборцѣвъ бувъ мало оживленый, подôбно якъ въ роцѣ 1883, а се въ части толкує авторъ тымъ, що выборы посередні взагалѣ не будять того интересу населеня, що выборы безпосередні. При послѣдныхъ правыборахъ лише въ однôмъ округѣ, т. є. въ Бôбрцѣ, голосувало бôльше якъ половина управненыхъ, именно 51·88%; въ Стрыю взяло участь 44·83% управненыхъ, въ Старôмъ мѣстѣ 41·33% а въ Перемышлянахъ 41·11% До округôвъ въ котрыхъ голосуючихъ було найменше, зачисляють ся: Бяла 9·96%, Мыслениче 9·87%, Надвôрна 9·71%.

У всѣхъ 74 повѣтахъ було въ ґрупѣ меншои власности загаломъ 12.347 управненыхъ до голосованя на посла; голосувало 11.247 выборцѣвъ, 384 голосôвъ було неважныхъ, а прочі голосы въ числѣ 10.860 роздѣлись такъ: на бôльшихъ властителѣвъ упало голосôвъ 50·48%, на латиньскихъ священикôвъ 0·86%, на рускихъ священикôвъ 7·37%, на урядникôвъ правительственныхъ 10·05%, на членôвъ интеліґенціи мѣскои 20·57%, на купцѣвъ або промысловцѣвъ 0.02%, на селянъ 10·65%.

Борба выборча була, якъ звѣстно, досыть завзята, бо въ вôсьмохъ округахъ [Бережаны, Березôвъ, Городокъ, Грибôвъ, Ясло, Ланьцутъ, Ропчицѣ и Станиславôвъ] були два голосованя, а въ Бережанахъ ажь льосомъ выбрано посла. (Пôдчасъ выборôвъ въ роцѣ 1883 два голосованя були лише въ чотирохъ округахъ.)

Переходячи до выборôвъ въ ґрупы мѣстъ, пôдносить авторъ на пôдставѣ послѣдного спису населеня, що въ 15 мѣстахъ, котрі становлять выборчі мѣскі округи, зросло число населеня о 48.523 мешканцѣвъ, т. є. о 13·25%; але пропорціонально не такъ значно зросло число управненыхъ, бо лише о 1.282 т. є. 0·44%. Мѣста Бяла, Броды, Станиславôвъ, Стрый и Тернопôль выказують навѣть зменшене число управненыхъ до голосованя.

Въ мѣстахъ найбôльшу участь въ голосованю зазначити треба въ Тернополи, де голосувало 77·29% зъ управненыхъ, а борба выборча була найбôльше оживлена. Найслабшу участь, бо ôдъ 30 до 40% выказують мѣста: Броды, Стрый, Львôвъ, Тарнôвъ, а передовсѣмъ Станиславôвъ, бо лише 18·95%.

При выборахъ въ бôльшихъ посѣлостей пôдносить авторъ, що въ ґрупѣ тôй выборы черезъ повномочія такъ розширились, що голосы повномочниковъ становили при выборахъ майже 52%. Найбôльшу перевагу повномочій выказавъ округъ краковскій.

Число выборцѣвъ въ тôй ґрупѣ що разъ бôльшає. Въ р. 1876 було ихъ лише 2086, въ р. 1883—2235, а въ 1889 р. вже 2419. Се — каже авторъ — доказує, що бôльші маєтки роздрôбнюють ся, бо нині при ины, якъ пôдвысшуванье ґрунтовыхъ податкôвъ, роздѣлъ дôбръ черезъ дѣленье спадкове, черезъ що постôйно збôльшаєсь число выборцѣвъ въ тои ґрупы, мали вплывъ такъ само и въ попередныхъ лѣтахъ. Въ порôвнаню зъ р. 1883-ымъ оденъ лишь выборчій округъ бôльшихъ посѣлостей, т. є. краковскій, выказує о одного управненого до голосованя менше, впрочôмъ у всѣхъ округахъ есть зрôстъ, такъ, що коли пересѣчно на 41 управненыхъ припадавъ оденъ посолъ въ р. 1883, то теперь оденъ припадає на майже 55 управненыхъ.

Зъ числа 1312 ôдданыхъ голосôвъ въ тôй ґрупѣ показало ся 114 т. є. 9·59% неважныхъ, отже важныхъ голосôвъ лишило ся 1188. Голосы тѣ роздѣлились въ той способъ, що 78·77% припало на властителѣвъ бôльшихъ посѣлостей, въ однôмъ округѣ ôддано голосы на священика (1·12%), въ двохъ на урядникôвъ (5·71%), прочі на особы зъ интеліґенціи мѣскои. Порôвнуючи сі цифры зъ выборами въ р. 1883., показує ся, що въ користь бôльшихъ властителѣвъ ôддано бôльше голосôвъ, за те о стôлько майже зменшивъ ся процентъ голосôвъ ôдданыхъ на особы зъ интеліґенціи мѣскои. Голосы ôддані на духовныхъ и урядникôвъ, лишились майже въ тôй самôй пропорціи.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ

Въ Россіи при помочи правительства и земствъ змогли засѣяти та забезпечити прокормленье населеня на якійсь часъ, якъ кажуть, найдальше до 1. сѣчня. Именно дуже характеристичні суть даты о станѣ деякихъ ґуберній, именно тамбовскои ґуберніи, найбôльше урожайнои въ цѣлôй полосѣ чорнозему. Она стала ся осередкомъ голодовои язвы. Хто знає тамошні ôдносины въ давнѣйшихъ лѣтахъ стане здивованый по просту тымъ видомъ, якій ґубернія теперь представляє. Вже на межи рязаньскои ґуберніи, де неурожай бувъ далеко меншій, на всѣхъ стаціяхъ зелѣзничои дороги збирають ся товпы жебракôвъ, котрі непропорціонально ростуть, чимъ близше доходити до Козлова и Тамбова. Кореспондентъ одного зъ россійскихъ дневникôвъ начисливъ на якôйсь стаціи бôльше нѣжь сотку жебракôвъ, переважно жѣнокъ и дѣтей. Переѣзджаючи черезъ сю ґубернію не чути иншои бесѣды, якъ лишь о голодѣ, а детайлѣ въ тôй бесѣдѣ суть неразъ дуже страшні. Напримѣръ въ однôмъ селѣ, котре числить 50 господарѣвъ, ледво одинъ зъ нихъ буде мати хлѣбъ до Рôздва, а въ другôмъ, котре числить 2000 мешканцѣвъ, анѣ одна родина не має зерна на засѣвъ. Вже въ минувшôмъ роцѣ купували хлѣбъ, але сего року положенье далеко гôрше, бо хлѣба не можна и купити. Мужицкі хаты стоять сумні зъ обдертою и чорною стрѣхою але й тѣ останки зъ дахôвъ щезнуть дуже скоро, бо мужики здирають стрѣху на кормъ для худобы и коней. Земства ґуберніяльні и повѣтові мали тяжку задачу, бо мусѣли закупити збôже на пожавленье населеня. Выдано на ту цѣль всѣ запасы касовій ґуберніяльного земства, але се була капля въ мори. Тамбовске земство жадало ôдъ правительства міліонъ рублѣвъ на засѣвъ, але обрахунокъ бувъ неточный. Правительство выплатило два міліоны рублѣвъ. И ажь по такôй субвенціи могли сельскому населеню дати потрѣбну скôлькôсть зерна и обсѣяти поле. Теперь на дневный порядокъ прийшла справа выживленя и то при помочи правительства, земства, монастирѣвъ и приватныхъ жертвъ. На дальші зимові и весняні мѣсяцѣ земство жадало три міліоны рублѣвъ, але найправдоподôбнѣйше треба буде що-найменше два разы бôльшои сумы. Земскі касы стоять пусті, земскихъ податкôвъ нѣхто не несе а урядники не берутъ своеи пенсіи. При нагодѣ выживлюваня населеня въ саратовскôй ґуберніи прийшло до розладу мѣжь правительственною властію а земствомъ. Инакше вийшло справозданье саратовского ґубернатора а инакше — земства. Земство домагало ся для ґуберніи 9½ міліона рублѣвъ, щобы прийти въ помôчь терплячимъ голодъ. Пôсля обрахунку ґубернатора досыть було и меншои сумы. Правительство дало лише 1½ міліона рублѣвъ и дало упôвненье для земства. Зъ тои причины повстали голосні протесты та обуренье, котре зовсѣмъ выглядало якъ правительственна опозиція. Недобре також положенье въ нижно-новгородскôй ґуберніи. Запомоговый фондъ, котрый выносить два міліоны рублѣвъ, выдано до останка. Пôсля обрахунку ґуберніяльного земства треба буде ще около 9 міліонôвъ рублѣвъ на 9 повѣтôвъ сеи ґуберніи, если числить ся 30 фунтôвъ збôжа на одну особу. При томъ зъ того права выключено всѣхъ, котрі ведуть якій небудь домашный промыселъ. Ще гôрша бѣда має бути зъ худобою. Въ ґуберніяхъ голодомъ дôткненыхъ не було травы, отже нема и сѣна, а соломы також нема за-для неврожаю. Зъ того выходить, що теперь выпродують худобу и конѣ такъ, що на весну не буде чимъ поля обробити. Повставъ проектъ вывозити конѣ на полудне надъ Донъ, Кубань и Терекъ. И дѣйстно правительство знизило кошты перевозу на зелѣзницяхъ о 80 до 85 прц. Голодова язва выкликує за те у суспôльности велику жертволюбнôсть а именно въ Петербурзѣ и Москвѣ. Тамъ на бѣдныхъ складають не лишь грошѣ але и цѣнні рѣчи, хочь не дасть ся заперечити, що буде треба великихъ жертвъ, щобы выживити 20 ґуберній, въ котрыхъ бувъ неврожай, а зъ того числа вже въ 13-ти ґуберніяхъ панує правдивый голодъ.

Зъ Бѣлграду доносять: Король Миланъ затягнувъ въ россійскôмъ банку Волжско-Каманьскôмъ позычку въ квотѣ 2 міліоны франкôвъ. Дирекція банку внесла до суду въ Бѣлградѣ поданье о заинтабульованье тои позычки на приватнôмъ майнѣ недвижимôмъ Милана въ Сербіи. Се поданье пôсля сербскихъ законôвъ мусѣло бути заосмотрене стемплями въ квотѣ 13 тысячôвъ франкôвъ. Дирекція банку долучила до свого поданя 57 аркушôвъ найвысшихъ стемплѣвъ сербскихъ.

Правительство сербске порѣшило не приняти дімісіи міністра просвѣты Николича и заявило, що солідаризує ся зъ его поведеньемъ. Въ наслѣдокъ того буде здержане якійсь часъ затверджене выбору священика Стокича на епископа въ Зайчарѣ.

Кореспондентъ Pol. Corr. каже, що султанъ и Порта рѣшились постôйно утримати дотеперѣшні ôдносины зъ всѣми державами и не лишатись політики найточнѣйшои неутральности. Явный чи тайный союзъ въ Россією и Францією не есть въ интересѣ Туреччины и такъ само не есть въ єи интересѣ, щобы вязати ся зъ потрôйнымъ союзомъ. Се неутральне и для всѣхъ прихильне становище лишить ся провôднымъ принципомъ великого везира Джевата-пашѣ. Въ нинѣшнôй констеляціи політичнôй въ Европѣ, коли двѣ великі ґрупы державъ утримують рôвновагу, політика абсолютнои неутральности є неминучою конечностію и може одинокимъ средствомъ, щобы утримати миръ. Султанъ и его правительство знає дуже добре, що всяке занепокоенье мира безъ взгляду на то, въ чию оно вийшло бы користь, принесло бы на останку шкоду Туреччинѣ и длятого султанъ та его правительство будуть обминати всяку причину до военного заворушеня та звернуть цѣлу свою увагу на внутрѣшні справы. Пôдчасъ авдієнціи австрійского амбасадора барона Калічє султанъ сказавъ, що горячо хоче утримати

гати на вѣрнôсть передъ иконою (на нôжь и револьверъ); въ доказъ вѣрности будучі члены брали до устъ кулю, цѣлували оружіе и евангеліе. По цѣлôй Болгаріи порозсылано такъ званыхъ „*апостолôвъ*", котрыхъ задачею було намовляти до бунту. Начальникомъ такихъ ходячихъ апостолôвъ бувъ власне Левски. Въ той способъ були менше-бôльше зорґанізовані свого часу грецкі такъ звані „гетеріѣ".

Однакожь заговôръ припадкомъ ôдкрыто. Оденъ изъ помôчникôвъ Левского, Димитрій Общий, той самъ, що скитавъ ся яко революціонеръ на Кретѣ, въ Италіи та Сербіи и вѣвъ розбишацтво въ Румуніи, напавъ бувъ одного разу зô своими товаришами поперебираными за турецкихъ жовнѣрôвъ на турецку почту. Турки завели слѣдство и при тôмъ ôдкрыли и заговôръ. Д. Общий призавъ ся до всего, але Левски мовчавъ ажь до самои смерти (его повѣшено въ Софіи). Тымъ способомъ правительство придавило революцію въ захôдной Болгаріи, коли мѣжь тымъ у всхôдной Болгаріи мѣсцеві тайні комітеты вели свою агітацію дальше.

На всходѣ головнымъ „апостоломъ" бувъ Узуновъ, учитель зъ Орила. Той, по примѣру Ирляндцѣвъ, рѣшивъ ся на тероризмъ, але его скоро зловлено вразъ зъ 25 приятелями и поведено на Діярбекиръ. Неудачні подѣ революціи зробили пригноблюче враженье на деякихъ радикалôвъ, а въ першôй линіи на Л. Каравелова. Вôдъ тогдѣ перестає Каравеловъ выдавати опозиційный орґанъ „Независимость", а выдає педаґоґічні и белетристично-наукові журналы, черезъ що навѣть зразивъ до себе деякихъ изъ бувшихъ товаришѣвъ.

Отже коли такъ Каравеловъ знеохотивъ ся до революційныхъ змаганъ, принявъ ся за дѣло революціи Христо Ботевъ, сынъ учителя зъ Колофера. Въ р. 1875 выбухъ въ Герцеґовинѣ бунтъ. Константинопольска болгарска праса выступила въ той часъ зъ жаданьемъ до Порты, щобы болгарскій языкъ бувъ офиціяльный.

Въ тыхъ самыхъ часахъ зорґанізувавъ ся въ Букурештѣ новый революційный комітетъ пôдъ проводомъ воєводы Панайота Хитова и Ботева. Яко добрый аґітаторъ того комітету вславивъ ся нинѣшный міністеръ-президентъ Стефанъ Неколовъ Стамболовъ, сынъ шинкаря зъ Тырнова. Вôнъ учивъ ся въ народнôй мѣсцевôй школѣ, а ôдтакъ трохи въ духовнôй семинаріи въ Одесѣ въ Россіи и вже тогдѣ ôдзначувавъ ся ораторскимъ талантомъ и заявлявъ, подôбно якъ инні, велику присутнôсть духа въ трудныхъ обставинахъ. Въ 1875 р. одна дружина повстанцѣвъ пôдъ проводомъ Стамболова и Захаріи Стоянова вийшла изъ Старои Заґоры. Она складалась первѣстно изъ 20 душъ, а до нихъ мало прилучити ся 10.000 селянъ стоячихъ зъ ними въ порозумѣню. Але все обернулось въ нѣщо, бо знайшли ся два зрадники, народні учителѣ, що заговôръ выдали. И тая неудача розчарувала неодного, особливо-жь вплынула она теперь на Ботева.

Ôдсля наступивъ бунтъ въ Срѣдній-Горѣ, приготовленый и аранжованый тайнымъ комітетомъ въ Журжевѣ. Комітетъ сей подѣливъ Болгарію на 5 революційныхъ округôвъ, а кождый округъ мавъ по 1 „апостолова". Одного дня въ замѣ революціонеры перейшли Дунай, ôдтакъ стали розсылати свои ôдзывы писані хемічнымъ атраментомъ, пороблено на борзѣ гарматы изъ черешневого и орѣхового дерева и обковано ихъ зелѣзными обручами; замѣсть ґранатôвъ ужито металевыхъ куснѣвъ. Будучі вояка ôдбували свои военні вправы въ ночи, при свѣтлѣ мѣсяця. Пити вино и горѣвку було остро заборонено, щобы кождый бувъ усе тверезый. Въ Болгаріи центральнымъ пунктомъ революціи було Панагюрище, де управлявъ Гаврилъ Хлотевъ, абаджія (кравецъ), recte Бонковскій, бо ôнъ носивъ зъ собою пашпортъ на имя Поляка Бенковского, що утѣкъ зъ Сибѣру. Се бувъ чоловѣкъ безъ образованя, але за те смѣлливый. Въ р. 1876 зôбрало ся 300 конспіраторôвъ въ гôрской котловинѣ Оборище на тайне засѣданье и тутъ по службѣ Божôй та по бенкетѣ рѣшено пôдняти бунтъ дня 1 мая. Але й симъ разомъ справа не удала ся, бо зрадивъ оденъ селянинъ. Бунтъ въ Панагюрищу выкликано на 10 днѣвъ скорше, але ôнъ не потревавъ довго. Турки чимъ-скорше уоружили ополченцѣвъ и настали звѣстаї болгарскі колєня („кланета") ..

(*Конець буде.*)

маръ и при тôмъ заручивъ, що россійско-турецка умова въ дарданельской справѣ мае лишь се на цѣли, щобы обминути на будуче всякихъ непорозумѣнь и комплікацій а турецке правительство и не думало зовсѣмъ истнуючѣ трактаты нарушувати. Ся кристалізація турецкои політики вышла на користь Россіи, бо она власне разомъ зъ Францію заходила ся щобы Туреччина на случай европейскои войны затримала неутральнôсть.

Standard доносить зъ Константинополя, що россійскій амбасадоръ Нелидовъ хотѣвъ наклонити султана до політики нейтральнои въ будучôй войнѣ. Амбасадоръ не жадавъ нѣякого формального договору, лишь хотѣвъ мати поединче заявленье въ формѣ листу султана до него або до царя, що Туреччина не буде брати активнои участи въ нѣякôй будучôй войнѣ европейскôй.

— —

Италійскій посолъ Россі зложивъ слѣдуючу интерпеляцію передъ президією палаты пословъ: „Пôдписаный хоче спитати президента кабінету, міністра судôвництва и міністра справъ внутрѣшныхъ про подѣѣ при послѣдныхъ ôдвѣдинахъ паломникôвъ, та довѣдати ся, чи правительство гадае въ якій спосôбъ оминути політичнѣ непорозумѣня, якѣ могуть повстати зъ причины поведеня такихъ паломникôвъ, котрѣ надуживають религію и зворушують фанатизмъ супротивъ цѣлости та безпечности державы. Потôмъ, чи правительство уважае теперѣшну хвилю за ôдповѣдну, щобы зарядити дальшôй зневазѣ патріотичныхъ чувствъ та або тримати ся въ церковныхъ справахъ політики свобôднои совѣсти, або рѣшити ся, уневажнити ґаранційный законъ и деякѣ артикулы констиступціи."

НОВИНКИ.

— **Теребовельскій комітетъ вечерка** зъ дня 17 н. ст. вересня с. р. устроеного при помочи „шѣснацятки" на збôльшенье фонду на будову руского народного театру у Львовѣ, подае до вѣдомости, що зъ концерту (сполученого зъ забавою танцами) лишило ся чистого доходу 25 зр. 43 кр. Сума тая находить ся вже въ товариствѣ „Просвѣта". Комітетъ складае прилюдну подяку Вп. паннѣ Иринѣ Чачковскôй зъ Товстого за концертову гру на фортепянѣ, а Вп. пани Е. Поспишилевôй за вывченье фортепяна на концертъ, всѣмъ членамъ „шѣснацятки" за ихъ трудъ и заходъ до знаменитого выконаня заповѣдженыхъ точокъ проґрамы, а вкôнци и всѣмъ, що якимъ-небудь дѣломъ причинили ся до збôльшеня фонду на будову театру и збôльшеня славы нашои рускои пѣсни. — *Комітетъ.*

— **Управляючій совѣтъ „Народного дому"** розписуе конкурсъ на одну стіпендію зъ фундаціи бл. п. Петра Целевича, пароха въ Викторовѣ, рôчныхъ 50 зр., призначеныхъ для слухателѣвъ правничого або медициньского факультета. Просячѣ мають внести свои подания на руки дотичныхъ университетскихъ властей до управляючого совѣта найдальше до 30 н. ст. падолиста с. р. До подания треба додати метрику, свѣдоцтво зрѣлости евентуально свѣдоцтво зложеного испыту державного або кольоквій, свѣдоцтво убожества и поведения. Стіпендія ся выплачувати ся буде въ пôврôчныхъ ратахъ до окôнченя студій.

— **Краева рада шкôльна на своѣмъ засѣданю** зъ дня 5 н. ст. жовтня затвердила выбôръ: Ив. Лешечи, учителя школы народнои въ Замарстиновѣ на поручника учительства до окружнои рады шкôльнои замѣскои у Львовѣ, Вильг. Гавля учителя школы народнои въ Ляцку на такогожь ôдпоручника до окружнои рады шкôльнои въ Добромили, Іос. Заборского, учителя 4-клясовои школы народнои въ Комарнѣ до окружнои рады шкôльнои въ Рудкахъ; именувала Мих. Середу учителемъ въ [illegible]арѣ повѣта городецкого, поручила науку спѣву въ ґімназіи въ Новôмъ Санчи учителеви Тейровскому а науку спѣву въ ґімназіи въ Тернополи учителеви Алекс. Станевичеви; именувала д-ра Сам. [illegible]ебелеса учителемъ мойсеевои религіи при ґімназіи и школѣ реальнôй въ Тернополи.

— **Про огонь у Шманьковцяхъ** повѣта чортковского, одержуемо ôдъ о. І. Гордѣевского, тамошного пароха таке письмо: У Шманьковцяхъ дня 1 н. ст. жовтня о годинѣ 10 передъ полуднемъ повставъ огонь, котрый знищивъ цѣлковито 20 сельскихъ загородъ зъ всѣма будынками и засобами збôжа такъ, що анѣ зерна збôжа анѣ стебла соломы не остало, бо все було вже зъ поля звезене. — Кромѣ одного всѣ були неубезпеченѣ. Крайна нужда и горе жде тыхъ нещасливыхъ; зимно вже доглядае, а тутъ анѣ де подѣти ся, анѣ чимъ себе и свою худôбку покормити. Причиною того нещастя суть здае ся нещастнѣ циґара. Выновникъ оскарженый, але що прийде зъ того погорѣлцямъ ?

— **Огнѣ.** Зъ Кристинополя пишуть, що дня 5 н. ст. жовтня згорѣвъ въ Волици комарôвскôй фôльварокъ зъ зôбранымъ збôжемъ вартости кôльканацяти тысячъ зр. Слѣдуючои ночи повставъ огонь въ Кристинополи и знищивъ 9 загородъ передмѣскихъ. До огню прибули люде зъ Пархача и Добрачина скорше, якъ кристинопôльска сторожа огнева. — Въ ночи 8 н. ст. жовтня згорѣла въ Жабчи сокальского повѣта корчма. — Въ Потуторахъ коло Бережанъ згорѣло въ ночи 6 н. ст. жовтня 8 загородъ селяньскихъ. Причина огню не звѣстна. Шкода выносить 5800 зр. въ чого лише двохъ господарѣвъ було убезпеченыхъ на суму 1100 зр. — Того самого дня навѣстивъ огонь и село Барановку пôдъ Бережанами.

— **На будову церкви въ Журовѣ** жертвували дальше Добродѣѣ: Вп. о. Шелеметко зъ Бутинъ 5 зр. 70 кр., а то ôдъ парохіянъ 3 зр. 70 кр., ôдъ церкви 1 зр. и ôдъ себе 1 зр. — Веч. о. Кароль Бардинъ ôдъ парохіянъ Жупаня и Клинця 5 зр. 16 кр. — Вп. п. Іосифъ Кульчицкій зъ Будзанова 3 зр. (третій разъ). — Впр. о. деканъ Макогоньскій 1 зр. — Веч. о. Филиповскій зъ Баньковець 1 зр. — Веч. о. Володимиръ Полошиновичь зъ Камянои 1 зр. — Н. Н. 30 кр. — До сего часу зôбранѣ складки умѣстивъ пôдписаный въ почтовôй щадници и въ книжки 14.257. — Передъ двома лѣтами закупили парохіяне Журова заходомъ о. Теофиля Талиховского, завѣдателя Журова матеріялу за 250 зр. и звезли пôдвалины дубовѣ.

Дякуючи щедрымъ Добродѣямъ за ихъ жертвы, упрашаю всѣхъ Землякôвъ о дальшу ласкаву помôчь. Особливо прошу Всѣхъ Веч. Братôвъ во Христѣ священикôвъ, бо тѣ найлучше пôймають, якого великого значѣня есть побудованье чимъ скорше дому Божого въ такôмъ селѣ, де руской церковцѣ вже 73 лѣтъ нема, такъ черезъ то нарôдъ морально и матеріяльно пôдупадае. Такъ само найлучше ще пôймають прикре положенье пôдписаного, зъ якимъ трудомъ приходить ся ему церковь выставити въ такôмъ селѣ, де знаходить чимало противникôвъ. А ще якъ-разъ мусить громада ставити зъ весною школу и мешканье для священика, котре передъ 10 лѣтами згорѣло, а на дальше и тымчасово не буде можна вынаймати за жадну цѣну. Прикро то мусѣти просити, але въ такôмъ положеню, знаходить ся ôдраду, коли бачить ся щиру помôчь Братôвъ своихъ. Пôдписаный мае надѣю, що за щедрыми Добродѣями поспѣшать и другѣ намъ въ помочію, а тая надѣя додае пôдписаному силы вытревати въ намѣренôмъ дѣлѣ. Коли бъ усѣ нашѣ церквы по можности, хочь крейцаровыми лептами спомогли насъ, то мы въ короткôмъ часѣ дождали бы ся своего дому Божого. — Журôвъ дня 5 н. ст. жовтня. *Андрей Пеленьскій* завѣдатель Журова (почта въ мѣсци.)

— **Зъ причины дорожнѣ** внесли учителѣ львôвскихъ народныхъ школъ просьбу до рады мѣста Львова о пôдвысшенье имъ платнѣ. Просьбу розôслано всѣмъ раднымъ а особна делеґація учителѣвъ мае ся вручити найстаршому радному п. Стоковскому и просити о пôдпиранье ей. Въ просьбѣ покликують ся учителѣ на се, що ще 1873 р. въ часѣ орґанізованя львôвскихъ школъ, предкладано яко мінімумъ платнѣ для львôвскихъ учителѣвъ 1000 зр. але тогдѣ на внесенье бл. п. Вацлава Домбровского, пôзнѣйшого бурмістра, ôдложено справу на 5 лѣтъ и ôдъ сего часу минуло вже 18 лѣтъ, дорожня стала нечувана а платня учительска не збôльшилась. Учителѣ мають надѣю, що рада мѣска полагодить користно ихъ петицію.

— **Въ справѣ учителѣвъ спѣву по селахъ** пише намъ одинъ зъ нашихъ читателѣвъ: „Въ остатныхъ часахъ выринають всякѣ учителѣ спѣву нотного — пѣвцѣ по селахъ и заводять курсы. Отже годить ся въ кождôмъ случаю бачну звернути увагу на те, чи дотычный пѣвець есть способный вести науку нотного спѣву, абы грôшь пѣвцѣвъ-ученикôвъ не бувъ выкиненый на дармо. *А. Б.*

— **До испыту кваліфікаційного для учителѣвъ** школъ народныхъ зголосило ся у Львовѣ 100 кандидатôвъ и кандидатокъ. Испыты выпали въ загалѣ дуже добре, бо кромѣ пятьохъ кандидатôвъ, котрѣ будуть мусѣти повторити испытъ, здали всѣ прочѣ.

— **Учителѣ львôвскихъ школъ народныхъ** завязали товариство ґімнастично-спѣвацке выключно для учителѣвъ школъ львôвскихъ. Намѣстництво потвердило вже дотычнѣ статуты. Въ статутахъ сказано, що товариство мае цѣль взаимно зближати до себе учителѣвъ, ширити замилуванье до ґімнастики, спѣву и музыки и спомагати ся спôльно.

— **Страйкъ переплетничихъ челядникôвъ** тревае досі. Зъ майстрôвъ пôдвысшили два а то Кучабиньскій и Старецкій платнѣ своимъ челядникамъ о 1 зр. тыжднево и для того зôбръ страйкуючихъ ухваливъ приняти роботу въ тыхъ обохъ робôтняхъ, въ другихъ-же постановлено такъ довго страйкувати, ажь майстры не пристануть на таке саме пôдвысшенье.

— **Передъ комісією испытовою семинаріи тернопôльскои** сѣдало до испыту кваліфікаційного 16 кандидатôвъ. Испытъ зложили: Мих. Берласъ, Францъ Бѣлиньскій, Як. Блаштайнъ, Іос. Хмѣлевскій, Павло Димидасъ, Валерій Ґерманісъ, Зен Грицкій, Павлинъ Єдлаковскій, Каз. Райтеръ, Олекс. Синенькій, Зеѳир. Щепановскій, Март. Шиманьскій, Евг. Валявскій, Олекс. Загоряньскій и Францъ Залиньскій. Одного репробовано.

— **Міністерство войны** приказало высоту чака пѣхоты зменшити о два центиметры. Старѣ чака мають носити ся доки не зужиють ся.

— **Въ справѣ участи Австро-Угорщины въ выставѣ въ Чікаґо** порозумѣли ся сими днями правительство австрійске и угорске. Ухвалено, що спôльне правительство возьме офиціяльно участь въ выставѣ и порѣшено вставити до буджету ôдповѣдну суму. Правительство угорске домагае ся на сю цѣль кредиту въ высотѣ 180.000 зр.

— **Рада мѣста Львова** рѣшила минувшого року наложити деякѣ оплаты ôдъ спадщинъ, котрѣ тѣ оплаты мали ити на мѣсцевыхъ убогихъ. Кромѣ того малъ накладати ся додатокъ до правительственныхъ належитостей ôдъ перенесеня права власности и до належитости еквіваленговои ôдъ нерухомого маєтку. По довшихъ переговорахъ и переписках выдѣлу краевого зъ міністерствомъ внутрѣшныхъ справъ, заявило сими днями міністерство, що правительство противить ся заведеню оныхъ оплатъ, бо накладати на контрибуентôвъ при великихъ тягарахъ державныхъ ще и додатки въ користь мѣсцевыхъ цѣлей, обтяжало бы надто контрибуентôвъ.

— **Зварена дитина.** О страшнôмъ фактѣ пише черновецка „Gaz Polska": Прачка Евгенія Захарюкъ, мешкаюча при улици Семинарскôй, перучи бѣлье въ однôмъ домѣ, взяла зъ собою 2-лѣтну свою дочку, котра бавила ся коло балії. При балії Захарюкова поставила величезный котелъ зъ кипячимъ лугомъ и ôдôйшла на хвилю. Дитина заглядаючи до кôтла упала въ окрôпъ и мати добула ей вже зварену.

— **Комісія кольонізаційна въ Познаньщинѣ** закупову разъ-на-разъ маетности польскихъ панôвъ и нема майже тыждня, щобы польскѣ дневники не зазначили якои новои втраты Полякôвъ въ Прусіи. Теперь знову доносить Kuryer Poznański, що комісія кольонізаційна закупила маетнôсть Перушичѣ въ повѣтѣ плешевскôмъ, выносячу 853 гектарôвъ землѣ ôдъ Вит. Тачановского. Та-жь комісія закупила и село Буковець въ Прусіи захôдной ôдъ ґр. Льва Скуржевского.

— **Безкористолюбность** Славный писатель россійскій ґр. Левъ Толстой давъ теперь рѣдкій у писателѣвъ примѣръ безкористолюбности. Яко ôдповѣдь на численнѣ запытаня и просьбы о позволенье творы его перекладати и представляти оголошуе „Новое Время" зъ порученя славного писателя слѣдуючу оповѣстку: „Симъ уповажнюю кождого, всѣ мои творы, якѣ я ôдъ 1881 року написавъ и якѣ въ 12 и 13 томѣ повного выданя моихъ творôвъ зъ 1886 року мѣстять ся, якъ такожь и тѣ творы, якѣ ще въ будучности напишу, безплатно передруковати евентуально выставляти або на чужѣ мовы перекладати. Левъ Толстой. 1891. Ясная Поляна."

— **Шахові партіѣ Ґревіого.** Помершій бувшій президентъ француской републики Ґреві любивъ пристрастно гру въ шахи и парискѣ дневники оповѣдають о нѣмъ богато рôзныхъ анекдотъ. Межи иншими описують таку исторію: Одного вечера выйшовъ віконтъ Б., членъ однои зъ найстаршихъ родинъ шляхотскихъ у Франціи зъ Джокей-клюбу въ Парижи, невдоволеный, що не найшовъ тамъ нѣякого партнера до улюбленои гры въ шахи. Переходячи по при „Ґранъ Кафе", зайшовъ туды и увидѣвъ двохъ панôвъ, що сидѣли коло партіи шахôвъ. Онъ сѣвъ коло нихъ. По якôмсь часѣ ôдôйшовъ одинъ зъ грачѣвъ, той що програвъ, до дому. Другій зъ нихъ, лысый чоловѣчокъ лишивъ ся и обернувши ся до віконта запросивъ его дуже кречно до партіи шахôвъ. Віконтъ згодивъ ся. Переграли одну партію, ôтакъ ще одну и ще одну и розôйшли ся одушевленѣ взаимно собою, приобѣцюючи собѣ зôйти ся на другій день въ тôмъ самôмъ мѣсци. Той поединокъ тревавъ такъ двацять лѣтъ зô змѣннымъ щастьемъ, часомъ що дня, пôзнѣйше зъ довшими перервами. Оба грачѣ не сказали до себе за цѣлый той часъ анѣ слова, котре не ôдносилобы ся до гры шахôвъ о именахъ же и своихъ обосторонныхъ ôдносинахъ не знавъ нѣ одинъ зъ нихъ нѣчого. Такъ надôйшла пруска война, облога Парижа, комуна, ôтакъ зборы національнѣ въ Версали. За той цѣлый часъ ставали партіѣ шахôвъ що разъ рѣдшѣ, ледви одна на мѣсяць. Пôзнѣйше коли вже ôдносины державнѣ у Франціи управильнили ся була шахôвниця знову що день въ роботѣ. Пôдчасъ того уступивъ Макъ Магонъ а на порядку дневнôмъ стануда справа выбору его наслѣдника. Вечеромъ того дня, коли Ґревіого выбрано президентомъ републики, прийшовъ лысый панъ до каварнѣ, сѣвъ напротивъ віконта, выгравъ одну партію и сказавъ: „Ôдъ завтра не можу вже зъ вами грати". — „Чому?" — „Бо мене нинѣ выбрали президентомъ републики. Я Жіль Ґреві." — „Коли такъ, сказавъ кланяючи ся віконтъ, то позвольте менѣ сказати, що я дуже жалую за нашими партіями." — „Мы могли бы и дальше грати, ôдповѣвъ Ґреві, если бы вы зробили менѣ приемнôсть и схотѣли мене ôдвѣдувати въ палатѣ елисейскôй". — „Дуже бы я радъ, але не можу, каже віконтъ, я леґітімістъ." „Шкода", ôдповѣвъ Ґреві, и оба щиро попрощались, щобы вже бôльше не побачити ся.

— **Лѣкарѣ громадскѣ** Черновецке староство розписало конкурсъ зъ 4 тыждневымъ речинцемъ на обсаду 6 посадъ лѣкарѣвъ громадскихъ а то для округôвъ громадскихъ: Топорôвцѣ, Кучурмаре, Молодыѣвъ, Новѣ Мамаѣвцѣ, Садагору и Бояны.

— **100.000 зр. и 50.000 зр.** выносять обѣ головнѣ выгранѣ великои пражскои льотеріи. Звертаемо увагу нашихъ читателѣвъ, що тягненье наступить вже 15 н. ст. жовтня.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Завтра ôдбуде ся у Вѣдни вѣнчанье кн. Фридриха Августа саского зъ архикняжною Люизою Антоанеттою зъ Тосканы. — Въ четверъ 8-го н. ст. жовтня ôдбуло ся въ Коломыи вѣнчанье п. Ивана Нѣмцева, суплента тамошнои ґімназіи, зъ панною Еленою Сиержа, донькою поборця податкового въ Гвôздци.

Именованя, перенесеня, конкурсы и пр.

— **Конкурсы.** Выдѣлъ краевый розписуе конкурсъ на двѣ стіпендіи фондаціи Антона Завадского по 80 зр. рôчно, призначеныхъ для учениковъ школъ публичныхъ, сынôвъ приватныхъ офиціялістôвъ краевыхъ. Речинець до вношеня поданъ назначеный на 15 н. ст. падолиста. — Президія суду краевого у Львовѣ розписуе конкурсъ зъ речинцемъ до 30 н. ст. жовтня на посаду совѣтника суду краевого при окружнôмъ судѣ въ Самборѣ.

— **Ôдзначеня.** Секретарь повѣтовый въ Перемышли Іосифъ Ольшевскій одержавъ золотый крестъ заслуги. — Цѣсарь удѣливъ совѣтникови намѣстництва Куровскому зъ нагоды перенесеня его въ станъ спочинку титулъ совѣтника двору. — Совѣтникъ двору при намѣстництвѣ у Львовѣ Карасиньскій одержавъ ордеръ желѣзнои короны III класы.

Телеграмы „Дѣла".

Вѣдень 10 жовтня. Міністеръ Штайнбахъ предложивъ експозе фінансове. Выказъ доходôвъ державныхъ за першихъ 8 мѣсяцѣвъ въ 1891 р. выказуе квоту о 4.319,410 зр. бôльшу анѣжь въ попереднôмъ роцѣ. — Міністерство торговлѣ выдало приписы що-до уніформôвъ урядникôвъ и слугъ на зелѣзницяхъ. Уніформы подѣленѣ на 8 класъ.

Будапештъ 10 жовтня. При дальшихъ демонстраціяхъ противъ міністра Бароша увязнила поліція 30 студентôвъ.

Берлинъ 10 жовтня. Доносять, що царь выѣде 17 жовтня зъ Копенгаґи и ôдвѣдае цѣсаря Вільгельма въ Берлинѣ.

Брукселя 10 жовтня. Наслѣдникъ италійского престола приѣхавъ до Остенды, а на его повитанье выѣхавъ король Леопольдъ.

Лісбона 10 жовтня. Въ Ріо Янейро зайшли якісь розрухи и по улицяхъ ставляно барикады. Поліція привернула порядокъ.

Надѣслане

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ
пôдъ „КОПЕРНІКОМЪ"
ул. Театральна ч. 6 (плацъ св. Духа) напротивъ головного одваху.
Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ, райснайте, и т. и. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репараціи найдешевше и найскорше.
Замовленя въ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперникомъ", ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ".

Д-РА РОЗЫ
БАЛЬСАМЪ ЖИТЯ
есть вже бôльше якъ ôдъ 30 лѣтъ знане, травленье, апетитъ выкликуюче, ôдбиваня усуваюче и лагôдно розвôльнююче
средство домове
Велика фляшка 1 зр., мала 50 кр., почтою о 20 кр. бôльше.
Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну законно депоновану.
Склады по всѣхъ аптикахъ Австро-Угорщины.
Такожь можна купити:
Празку універсальну масть домову
Она после многихъ досвѣдôвъ знаменито полагоджуе чищенье, грануляцію и загоенье пораненыхъ мѣсцъ а крôмъ того дѣлае униприючо и розкладае бôль. 3700 14—50
Въ дозахъ по 35 кр. и 25 кр. почтою 6 кр. бôльше.
Всѣ части опакованя мають сю наведену марку охоронну, законно депоновану.
Головный складъ
B. Fragner, Prag,
Nr. 203-204, Kleinseite, Apoth. zum schw. Adler.
Розсылка почтова що дня.

Теофиль Копистиньскій
артистъ-малярь
звѣстный ôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшае церкви въ стилю всхôднôмъ разомъ зъ позолоченьемъ, престолы, иконостасы и иншѣ рѣчи. Приймае рѣзьбарскѣ роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлюе всякои величины церковнѣ образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащеницъ — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшае зъ фотографій портреты. Зъ уповажненя ц. к. консерваторіи реставруе всякѣ старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячѣ въ кругъ працъ малярства — по найумѣреннѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Веч. Духовеньство занотувати собѣ его адресу.
Т. Копистиньскій
ôдъ стороны Ставропигійского Института, ул. Блахарска число 5 у Львовѣ. 4059

МОЛОЧАРНЯ и ТРАКТІЕРНЯ
БРОНИСЛАВЫ
КУЧИНЬСКОИ
ул. Сикстуска ч. 32
поручае: снѣданя, обѣдъ и вечерю а такожь набѣлъ, каву, гербату, масло и т. п. Приймае абонаментъ.
Цѣны умѣренѣ.

Ч. 5721/91.

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Щобы продати броваръ мѣскій въ Дрогобичи, пôдъ ч. дом. 241 Загороды мѣскій положеный, пôсля Dom. Tom. I. pag. 176 nr. 1 и 2 haer., на громаду мѣста Дрогобича въ книзѣ грунтовôй записаный, а то: будôвляный грунтъ, огородъ положеный за броваромъ, всѣ забудованя и устроенье бровару разомъ зъ всѣми приналежностями и правами, якѣ громада мае — ôдбуде ся въ тутешнôмъ Маґістратѣ **дня 16 жовтня 1891 о годинѣ 5-ôй по полудни на случай же неможности дня 2 падолиста 1891 о годинѣ 5-ôй по полудни** — публична ліцитація, при помочи писемныхъ оферть, якѣ мають внести ся того дня до годины 5-ои по полудни до рукъ бурмістра або его заступника, а котрѣ ôтакъ будуть отворенѣ и оповѣщенѣ. Цѣною выкличною есть цѣна оцѣнкова 12.727 зр. 50 кр. в. а. и низше тои квоты броваръ не буде проданый. Вадіюмъ выносить 1270 зр.

Рефлектуючѣ на купно можуть кождого часу оглянути мѣскій броваръ та переглянути ліцитаційнѣ условія и внести свои оферты, ôдповѣдно остемплеванѣ и опечатанѣ, пôдписанѣ оферентомъ и заосмотренѣ въ повысше установлене вадіюмъ, зъ выразнымъ означеньемъ жертвованои цѣны купна цифрами и буквами та зъ доданьемъ замѣтки, що оферентови условія ліцитаціи суть звѣстнѣ та що онъ имъ безусловно пôдчиняе ся.

Зъ маґістрату мѣста Дрогобича.

Дня 18 вересня 1891.

ҐОЛЬДГАММЕРЪ.

Oesterreichisch-ungarische

Finanz-Rundschau.

Въ сѣмъ тыжднево появляючомъ ся журналѣ має публика ґазету, котра слѣдить вельми уважно всѣ подѣѣ на торзѣ ефектами и подає ихъ въ обєктивный способъ. Капіталісты и властителѣ паперовъ мають нагоду добре поинформуватись о всѣмъ, що має вплывъ на ихъ майно. Спекулянтъ же має нагоду найти указку, якъ ему добре поступати. Подѣѣ на величезномъ торзѣ ефектами загально интересують, такъ що для кождого важнымъ есть мати тѣ односины ясно выложенѣ.

Числячи на велике розширенье ґазеты, ставлюсь цѣна преплаты за 52 числъ лишь 1 зр. на рокъ. Подписана адміністрація готова всѣмъ, що цѣкавѣ на се предприємство, выслати числа на показъ оплатно и даромъ.

Адміністрація „Oesterr.-ungar. Finanz-Rundschau"

Wien, I. Bezirk, Wallnerstrasse Nr. 11.

Особа старша

интелігентна, знаюча языкъ нѣмецкій и польскій, глядає мѣсця до заряду дому у вдовця або у священика де може займати ся также выхованьемъ дѣтей. Адреса: Д. С. К. у Львовѣ ул. Арсенальска ч. 1, число дверей 12, I. поверхъ.

Высоку провізію, сталый доходъ, завдатокъ

подаю кождому, хто займе ся розпродажею льосовъ и книжокъ въ льосами на раты.

Wechselhaus H. FUCHS
Budapest, Franz Deákgasse 12

Въ Друкарни Людовой
у Львовѣ, площа Бернардиньска число 7
кождого часу можна купити

БІБЛІЮ

выданя Данковского въ Перемышли зъ численными мѣдьорытами. Крôмъ I-го тому (що цѣлкомъ розпроданый) томы 2, 3, 4, 5, 6 и доповняючій 7-ый томъ.

Цѣна згаданыхъ томôвъ разомъ 5 зр. 50 кр. Зъ пересылкою почтовою, а поодиноко по 1 зр. 36 кр. зъ почтовою пересылкою.

Цѣс. и кор. выкл. прив.

АПТИКА ПОДРУЧНА.

Мѣстить: 18 лѣковъ и предметôвъ
Цѣна 60 кр., зъ портомъ 80 кр.
◆ Достати можна по всѣхъ аптикахъ. ◆

4041

ДРАМАТИЧНЙ ТВОРЫ
ГРИГОРІЯ БОРАКОВСКОГО.
Цѣна 1·30 кр.
Достати можна въ товариствѣ „Просвѣта".

Д-ра Лемана помада на лице
(приряджена аптикаремъ П. Ґеорґієвичемъ въ Новôмъ Садѣ)

есть улюбленымъ артикуломъ тоалетнымъ въ кругахъ знатныхъ дамъ. Зовсѣмъ непотрібна усуває ся помада певно и въ найкоротшôмъ часѣ рябость, остуды (веснянку), запôрники и взагалѣ все те, що нѣжности и красѣ шкôры стоить на перешкодѣ.

Цѣна флякону 1 зр. 50 кр.

Графиня Н. Естергази де Ґаланта пише:
Зъ великою приємностію констатую, що д-ра Лемана помада на лице есть дѣйстно знаменитымъ средствомъ, котре смѣло можу кождому поручити. 3984

Достати ся можна:
у Львовѣ лише въ аптицѣ пана П. Міколяша.

Для церквей

КАДИЛО

ЦЕРКОВНЕ

благовонне

поручає

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЪ

пачка ¼ фунта 50 кр.

Для церквей

ХИНЬСКЕ СРѢБЛО

зъ найзнатнѣйшои фабрики и зъ найлѣпшôмъ лишь однôмъ родѣ, фасонъ гладкій, тревалый и гарный. Ложка зр. 1.42, ложочка 73 кр., нѣжь зр. 1·42, вилки зр. 1·42, десеровій ножикъ зр. 1·05, вилки зр. 1·13, ложочка до чорнои кавы 55 кр. Подставки нѣдъ кожѣ тузинъ зр. 3·50, зр. 5·40 и зр. 7·20. Ситко до гербаты 75 кр. Такожъ суть лѣхтарѣ, канделябры, тацы, етажеры, цукорнички и т. п.

Казимиръ Левицкій
Львôвъ ул. Трибунальска.
Головный складъ для Галичины.
Цѣны сталѣ. Цѣнники на жеданье.

4048

МАҐАЗИНЪ ФУТЕРЪ
П. ЧАПЧИНЬСКОГО
у Львовѣ, ул. Галицка число I.
поручає

Футра до подорожи и до мѣста мужескій, у всѣхъ родахъ. **Футра** дамскій пôсля найновѣйшихъ фасонôвъ, а то: **Пальтоты, Ротонды,** дольманики короткій, дольманы, такожъ **зарукавки и конкѣры** дамскій, боа, шапочки зъ футра и т. п. — **Шапки и колпаки** мужескій, зарукавки ловецкій и покрывала до саней. — **Верхи** готовій до мужескихъ футеръ, верхи готовій до дамскихъ футеръ, новій фасоны. — Великій выбôръ наймодѣйшихъ матерій, выключно на верхи до футеръ. — Шкôры на футра поодиноко або гуртомъ у всѣхъ можливыхъ родахъ — Замовленя зъ провінціи за надсыланьемъ точнои мѣры выготовляє спѣшно, точно и совѣстно.

За товаръ купленый въ маґазинѣ ґарантує.

Цѣны сталѣ дуже приступнѣ.

Цѣнники илюстровані оплатно

ГУММОВЙ

специяльности, бездоганнѣ, французскій фабрикаты, за туз. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7и 8 зр. Суспензорія и т. п. Збôрки найрцѣнъ до ужитку (25 шт.) 5 зр. Розсылка цѣлкомъ дискретна.

J. Reif, Спеціялість, Wien
IV., Margarethenstrasse Nr. 7.
Цѣнники даромъ, оплатно и дискретно.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. управ. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
купує и продає
ВСѢ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ
по курсѣ деннôмъ найточнѣйшôмъ не вчисляючи нѣякои провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає

4½% листы ипотечнѣ
5% листы ипотечнѣ преміованѣ
5% „ „ безъ премій
4½% листы товариства кредитового земского
4½% „ Банку краєвого
4½% позичку краєву галицку 3483 149—7
4% позичку пропінаційну галицку
5% „ „ буковиньску
4½% позичку угорскихъ зелѣзниць державныхъ
4½% „ пропінаційну угорску
4% угорскій облігація индемнізаційнѣ

а всѣ тѣ паперы Контора вымѣны Банку ипотечного все купує и продає

по найкористнѣйшихъ цѣнахъ.

ЗАМѢТКА: Контора вымѣны Банку ипотечного приймає дѣ П. Т. купуючихъ всѣлякѣ вылосованѣ а вже платнѣ цѣнѣ паперы цѣнѣ, такожъ заваженѣ купоны за цѣлу, безъ нѣякого одчисленя, а замѣсцевѣ лишь за дрібнѣйшимъ справедливыхъ коштôвъ.

До ефектôвъ у котрыхъ выйшли купоны, досилає новѣ аркушѣ купоновѣ за зворотомъ коштôвъ, котрѣ се попросить.

ВЕЛИКА ПРАГСКА ЛЬОТЕРІЯ.

ТЯГНЕНЬЕ ВЖЕ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Головна выграна

100.000 зр.

50.000 зр.

ЛЬОСЫ à 1 зр. поручають у Львовѣ: Авґ. Шелєнберґъ, М. Йонашъ, Сокаль & Лілісъ, Кіцъ и Штофъ, Як. Штро, Л. Х. Верфель.

При закупнѣ товарôвъ просимо пилнувати на нашу часопись.

Видавець и одвічальний редакторъ Микола Сеньо. Друкує ся коштомъ Чередниковъ. Зъ друкарнѣ тои же Шолтенит. пôдъ зарядомъ Н. Нагнаровского

Ч. 220. Львôвъ, Понедѣлокъ 30 вересня (12 жовтня) 1891 Рôчникъ XII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ **„Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“** выходить въ вôвторокъ, и въ вôвторокъ и пятницю на перемѣну разомъ въ Дѣломъ.

Предплату и инсераты принимають: У Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія 24, Центральне бюро оголошень, ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9. **У Вѣдни** M. Dukes, I. Schulerstrasse 8; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 8; Oppelik, I. Stubenbastei 2. **Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ** M. Haasenstein & Vogler, G. L. Daube & Comp.

Предплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платиѣ у Львовѣ.

Предплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріи: на цѣлый рôкъ . . . 18 зр. на пôвъ року . . . 9 зр. на четверть року . 4 зр. 50 кр. на мѣсяць . . . 1 зр. 50 кр.

за границею: на цѣлый рôкъ . . . 24 зр. на пôвъ року . . . 12 зр. на четверть року . . . 6 зр.

у Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . . 16 зр. на пôвъ року . . . 8 зр. на четверть року . . . 4 зр. на мѣсяць . . . 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженье. — Рекламаціи неопечатаній вôльні ôдъ порта.

Поодинокое число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня принимають ся по цѣнѣ 6 кр. ôдъ одной стрôчки инсератовои въ рубр. „Надôслане“ по 20 кр. а. в.

Подяки числить ся по 10 кр. ôдъ стишка.

Дуже просимо нашихъ Впов. Передплатникôвъ **поспѣшати** зъ надсыланьемъ **передплаты и залеглостей.**

Письмо зъ Холмщины

про переслѣдуванье священикôвъ Галичанъ.

Наша редакція одержала сегодня ôдъ одного Галичанина зъ Холмщины, котрого имя очевидно мусимо удержати въ найбôльшôй тайнѣ, ось-таке письмо въ звѣстнôй справѣ переслѣдуваня священикôвъ Галичанъ въ Холмщинѣ:

„Якъ довѣдуємо ся зъ короткои нотатки въ хроніцѣ „Галицкой Руси“, галицка журналістика пôднесла вже справу переслѣдуваня насъ священикôвъ-Галичанъ въ Холмщинѣ. Редакція „Галицкой Руси“ нѣбы-то не хоче вѣрити, щобы тутъ „Галичанъ притѣсняли“ и заявляє, що у нея есть тутъ „много друзей, которыи бы ѣй сообщили, если бы що подобное было“. Однакожь я знаю позитивно, що редакція „Галицкой Руси“ дуже добре о всѣмъ знає, а тôлько удає, що не знає того, ба навѣть заявляє публично, що не хоче въ то вѣрити. Сему й не дивувати ся, коли зважити, що „Галицкая Русь“ не смѣе писати инакше, она-жь заграничный органъ россійскій, а черезъ тое мусить захвалювати все, що робить наше правительство, наша поліція и нашѣ духовнѣ власти. Недавно-жь то еще було, и Вамъ певно въ памяти, якій кадила принѣсъ господинъ Марковъ въ своѣй „Червоной Руси“ варшавскому Апухтинови, або якъ ставувъ по сторонѣ нашого правительства въ справѣ архієрея Маркила [Попеля — *Ред.*]. Се друге граничило уже зъ цинізмомъ и тутъ всѣхъ насъ обурювало, бо прецѣнь же навѣть по-при своихъ личныхъ интересахъ можна до якоись мѣры заховати decorum, особливо, коли йде о людей своихъ, Галичанъ.

„Бо й яке-жь — пытаю ся — добро учинено архієреєви Маркилови? Вôдпихали его зъ епархіи — розумѣєсь, длятого, що Галичанинъ, бо инакше бувъ бы архієреємъ вѣкъ свôй кôнчавъ — и зробили его членомъ святѣйшого синода въ Петербурзѣ, а се рôвнаєть ся — пустити на пенсію. Оно щось подôбно, якъ львôвского архієрея Іосифа Сембратовича, ôдиявши ему митрополію, именували въ Римѣ членомъ якоись тамъ — не знаю якои конгрегаціи. Але-жь зъ Вашимъ архієреємъ, ôдоймаючи ему епархію, бодай обôйшлось по людяному, вызначили ему — бачить ся менѣ — 12.000 австр. гульденôвъ пенсіи. Тымчасомъ тутъ архієреєви Маркилови зъ-разу не хотѣли удѣлити бôльше, якъ 3000 рублѣвъ. А знаєте Вы, господине редакторъ, що значить казати архієреєви жити въ Петербурзѣ на 3.000 рублѣвъ? То значить: посадити его на хлѣбъ и воду. Правда, не прийшло до того, архієрей Маркилъ дôставъ 6.000 рублѣвъ, але за те — сказавши по щирости — має подякувати — знаєте кому? — Полякамъ, польскимъ дневникамъ...

„Вы тамъ въ Галичинѣ не можете мати понятя, якъ тяжко приходиться намъ тутъ жити. Нарôдъ тутъ — нашь, священикъ Галичанинъ радъ бы для народу свого трудитись, пôднести его, — та годѣ... На чоловѣка зъ серцемъ и зъ якимись высшими поглядами всѣ такъ званѣ „древлеправославнѣ“ глядять вовкомъ... Ишли мы сюда зъ найбôльшими надѣями, думали, що тутъ по нѣмецкôй та польскôй гегемоніи знайдемо ельдорадо — держава-жь прецѣнь руска... И все мы дѣлали, що тôлько могли: зъ одной стороны для своеи народности, а зъ другои и для правительства, на скôлько позваляла намъ наша совѣсть... Такъ що-жь? „Древлеправославнѣ“ зъ самого початку постановили собѣ взяти насъ въ свои рукы, а щобы до того дôйти, кинулись въ интригы та инсинуаціи на Галичанъ — навѣть публично въ газетахъ [глянь въ „Церк. Обществ. Вѣстнику“ письмо свящ. Татарова]. „Они [се-бъ то Галичане] не годять ся заводити православія, бо они *либералы и украиноманы...*“ Таке говорено и писано навѣть о тыхъ зъ насъ, котрѣ закимъ прийшли сюда, въ Галичинѣ ненавидѣли „украинщину“, уважаючи ей за интригу польску противъ Россіи... Ажь доперва тутъ они побачили правду, а хочь мусять мовчати, въ души свое чувствують...

„Интригамъ та доносамъ „древлеправославныхъ“ удало ся вывести Галичанъ зъ всѣхъ позицій, на котрыхъ Галичане тяжкимъ трудомъ и интелігенцією своєю проложили дорогу... „Древлеправославнѣ“ не тôлько, що заслугъ Галичанъ не пошанували, але ще й почали ихъ не то „притѣсняти“, але по просту переслѣдувати. Настали слѣдства майже надъ кождымъ Галичаниномъ. Слѣдства були по найбôльшôй части безъ результатôвъ, але цѣль осягнено: Галичанъ треба було понищити — и понищено. Коли бы прийшло списувати всѣ тяжкѣ переслѣдуваня, прийшлось бы писати богато, я же обмежусь лишь на [illegible] фактôвъ:

„Протоєрей Лівчакъ мусѣвъ уступити зъ г. Бѣлои, — де заводивъ православіе! — и черезъ цѣлый рôкъ зъ семеро дѣтьми остававъ ся безъ жалуваня [пенсія — *Ред.*]. Тôлько спасибô покôйному генералови Скобелеву, котрый змилосердивъ ся надъ нещастнымъ, протоєрей Лівчакъ дôставъ знову приходъ, — инакше архієрей Леонтій давъ бы бувъ чоловѣкови зъ семеро дѣтьми згинути голодною смертію.

„Членъ консисторіи о. Сѣтницкій стративъ тое мѣсце и есть викарнымъ.

„Протоєрей Кринацкій и протоєрей Добрянскій, ректоры холмскои семинаріи, не могли выдержати на своихъ становищахъ и скапітулювали супротивъ интригъ „древлеправославныхъ“.

„Исторія о. Сыроѣда вѣдай Вамъ вѣдома. [О. Сыроѣдъ вернувъ ся до Галичины и по ôдбутôй реколекціи ставъ священикомъ руско католицкимъ у Львовѣ. — *Ред.*]

„Около десять Галичанъ деканôвъ [благочинныхъ] стратили деканство, бо не на руку були интригантамъ.

„Не минуло 15 лѣтъ, якъ заведено православіе, а єрейскѣ мѣсця скрôзь позаймали чужѣ люде, не понимаючѣ нѣ народа, анѣ любячѣ нарôдъ, — люде наживы и интриганты.

„Одинъ тôлько протоєрей Гошовскій оставъ ся въ Холмѣ, але хто знає, кôлько ôнъ вытерпѣвъ, той и ему не позавидує. Архієрей часто любить кепкувати собѣ: „Ну-съ; Гошовскій! собираешь ся на каѳедру?“ [то значить на престолъ архієрейскій]. Правду сказавши, о. Гошовскій давно заслуживъ „каѳедру“, але при нинѣшнôй системѣ супротивъ Галичанъ можна надѣятись хиба кпинъ, а не нагороды...

„Отъ Вамъ наша доля въ Холмщинѣ! Знавъ о нѣй ôдъ давна и покôйный Наумовичь, знають о нѣй и гг. редакторы „Галицкой Руси“, а коли за-для своихъ личныхъ интересôвъ не тôлько не хотѣли промовити за насъ слово правды, але ще стають по сторонѣ нашихъ гонителѣвъ, то прошу Васъ, госп. редакторе, умѣстити тыхъ кôлька слôвъ у Вашôмъ дневнику. Додамъ ще тôлько тое, що остатними часами, особливо-жь ôдъ коли о переслѣдованю насъ почато писати въ Галичинѣ, мы остаємо тутъ пôдъ доглядомъ поліцейскимъ.. Правительство вѣдай боить ся, щобы де-хто въ насъ може не выносивъ ся назадъ въ Галичину...“

Отсе змѣстъ письма зъ Холмщины, котрому радо даємо мѣсце въ нашôй часописи, хочь-бы вже длятого, щобы прочитали собѣ нашѣ москвофілы, и пôзнали, якъ то на дѣлѣ выглядає те ельдорадо, о котрôмъ начитують ся такъ богато въ тыхъ галицкихъ органахъ, котрѣ стоять на обрѣцѣ россійскôмъ...

Прелімінарь буджету на р. 1892.

На засѣданю палаты пословъ въ суботу предложивъ міністеръ скарбу проектъ буджету державного на 1892 р.

Выдатки	Прелімінарь на 1892 р. зр.	Въ порôвнаню до буджету зъ 1891 р.
Дворъ цѣсарскій	4,650.000	
Канцелярія кабінетова цѣсаря	73.097	— 2.155
Рада державна	754.969	+ 21.072
Трибуналъ державный	23.000	+ 266
Рада міністрôвъ	1,069.958	+ 9.071
Участь въ спôльныхъ выдаткахъ	104,474.350	+ 2,245.942
Міністерство справъ внутрѣшныхъ	20,296.203	+ 142.088
Міністерство обороны краєвои	18,524.782	+ 942.627
Мініст. просвѣты	23,271.077	+ 596.146
Міністерство скарбу	88,670.750	— 2,308.070
Мініст. торговлѣ	106,469.020	+ 15,219.559
Мініст. рôльництва	15,676.595	+ 70.233
Мініст. судôвництва	21,673.262	+ 481.565
Найвысша палата обрахункова	172.000	+ 2.300
Етатъ пенсійный	17,878.211	+ 128.211
Субвенціи и дотаціи	11,890.000	+ 2,173.985
Довгъ державный	148,074.980	— 26.503
Зарядъ довгу державного	978 124	+ 71.014
Сума выдаткôвъ	584,620.378	+ 19,767.351
Приходы		
Дворъ цѣсарскій	—	—
Рада державна	—	—
Трибуналъ державный	—	—
Рада міністрôвъ	741.800	+ 8.500
Спôльнѣ потребы	—	—
Міністерство справъ внутрѣшныхъ	1,026.168	— 154.242
Міністерство обороны краєвои	312.497	+ 16.770
Мініст. просвѣты	6,024.262	+ 11.467
Міністерство скарбу	438,060.007	— 82.276
Мініст. торговлѣ	115,122.450	+ 14,898.819
Мініст. рôльництва	13,216.765	+ 95.958
Мініст. судôвництва	1,009.448	+ 35.663
Найвысша палата обрахункова	—	—
Етатъ пенсійный	89.182	— 6.622
Субвенціи и дотаціи	1.000	— 243.127
Довгъ державный	8,946.723	+ 2,223.051
Управа довгу державного	567.960	+ 51.780
Доходы зъ продажи недвижимого майна державного	120.000	+ 7.000
Сума приходôвъ	585,238.262	+ 16,862.741

Головнѣ цѣфры того прелімінаря представляють ся такъ:

Загальнѣ выдатки прелімінованò на 584,620.378 зр., а загальнѣ доходы на 585,238.262 зр., тому показуєсь надвышка въ квотѣ 617.884 зр.

Въ буджетѣ минувшого року выдатки выносили 564,863.027 зр., доходы 568,375.521 зр., тожь и надвышки було 3,522.494 зр. Прелімінарь буджету на 1892 р. представляє ся супротивъ наведеныхъ чиселъ некористнѣйше о 2,904.610 зр. ôдъ буджету въ минувшого року.

При близшôмъ порôвнаню позицій обохъ буджетôвъ показують ся такѣ рôжницѣ.

Сучасна Болгарія.

II.

(Конець.)

[Воєнні приготовленя. Давнѣ и новѣ идеалы болгарскои интелігенціи. Революційнѣ усилія. Давна и нова література и публицистика. Перемѣна болгаро-россійскихъ ôдносинъ.]

Зъ поданого короткого начерку исторіи революційныхъ усилій болгарскихъ патріотôвъ передъ освободженьемъ — можна набрати понятя о высоко-идеальныхъ змаганяхъ тогдѣшнои болгарскои интелігенціи.

По освободженю тая интелігенція улягла великимъ змѣнамъ. Замѣсть давныхъ идеалôвъ вытворивъ ся грубый матеріялізмъ. Бôльша часть интелігенціи старала ся передовсѣмъ заспокоити матеріяльнѣ потребы, забезпечити матеріяльный бытъ и взагалѣ зложити якъ найбôльше гроша. Настали домашнѣ политичнѣ споры, въ котрыхъ головнымъ провôдникамъ и великôй части участникôвъ розходить ся не о якісь идеѣ, програмы, але о свôй личный интересъ. Передъ освободженьемъ интелігенція дуже заходилась около пôднесеня просвѣты простого народу, — теперь же, коли тôй нарôдъ дôставъ свободу, перестали дбати о его просвѣту такъ сердечно, якъ се було колись. Простый нарôдъ въ Болгаріи, мимо того, що его покинула теперь интелігенція, мае ся економічно добре, але се походить изъ зовсѣмъ особливыхъ причинъ. Болгарскій нарôдъ взагалѣ ощадный, промысловый и торговельный; болгарскій селянинъ хочь-бы не знавъ читати й писати, ôнъ все и всюда дасть собѣ раду, не такъ якъ нашь Русинъ. Якъ тяжко йде для Русинôвъ примѣромъ торговля! Русина треба учити торговлѣ ab ovo, треба ему пояснити ей користи, заохотити его взятись до неи, и сама интелігенція мусѣла навѣть дати початокъ, закладаючи „Народну Торговлю“. Закладанье „Народныхъ Торговель“ въ родѣ нашихъ для болгарскихъ селянъ и мѣщанъ було бы рѣчею дуже дивною и непотрѣбною, бо що у насъ треба зачинати, се въ Болгаріи розумѣє ся само собою. Кромѣ того болгарскѣ селяне мають за собою лучшѣ аграрнѣ ôдносины. Въ Болгаріи майже нема великихъ посѣлостей земскихъ, бо такъ званыхъ „чіфліковъ“ нема богато а потôмъ они своимъ обширомъ землѣ мало значущѣ.

Въ похвалу усѣхъ дотеперѣшныхъ правительствъ болгарскихъ годить ся записати, що они все дбали о справедливый розмѣръ землѣ межи селянъ. Кабінетъ Стамболова въ справѣ аграрно-економічнôй рѣшивъ ся зробити найдальшій крокъ. Въ осени року 1892 мае ôдбути ся въ Пловдивѣ и Рущуку І-ша рôльнича выстава, въ котрôй будуть могли брати участь также хлѣборобы изъ заграницѣ. Кромѣ того въ найновѣйшихъ часахъ правительство роздає безплатно мѣжь населенье сѣмя шовковиниче и морвове насѣнье, будує вохѣвницѣ, задумує выбудувати два надморскѣ порты и т. и.

Тôлько-жь годѣ сказати, не вся интелігенція безъ выимки подала ся по освободженю въ грубый матеріялізмъ. Було богато и такихъ, котрѣ бачили ясно, що справы не йдуть такъ, якъ могли бы. Они побачили, що по освободженю дали ся почувати новѣ потребы дотычно новои організаціи нового краю, а мѣжь тымъ загалъ интелігенціи огорнула апатія до народныхъ справъ. Глубше мыслячѣ люде задумались надъ народными справами, але, не бачучи надѣѣ на лучше, пôддались песимізмови.

Такъ само дуже рôзнить ся ôдъ давнои — найновѣйша болгарска література и публицистика.

Въ літературныхъ творахъ передъ освободженьемъ писателѣ або оплакували тяжку долю свого народу, або накликували той нарôдъ до кровавои зъ ворогомъ розправы або взагалѣ будили національну самосвѣдомôсть. Деколи порушувано и соціяльно-економічнѣ та побутовѣ темы, але майже завсѣгды давано такимъ темамъ національну основу. Въ тогочаснôй літературѣ часто стрѣчаємо ся зъ такими личностями, якъ захланный чорбаджій, лукавый и безбожный Грекъ, зъидеалізованый — часомъ, правда, до пересады — въ добротѣ и честнотѣ своѣй бѣдакъ або гайдукъ, рельєфно представленый жестокій Турокъ, янычаръ або Черкесъ, и т. п. Взагалѣ всюда стрѣчаємо вэнеслый патріотизмъ, закрашеный сильною тенденцією и революцією.

По освободженю же, коли часы змѣнились и давнѣ темы ôдпали самѣ собою, почали писателѣ выглядувати зъ-помежи всѣхъ станôвъ народу чисто артистичнѣ типы, щось подôбно, якъ теперь творить ихъ література польска [Г. Сенкевича „Bez Dogmatu“, Б. Пруса „Lalka“ и Маньковского „Hrabia August“] або література россійска 1860-ыхъ рокôвъ. Дуже часто новѣйшѣ писателѣ, видячи, якъ нова генерація стратила давнѣйшѣ идеалы, ôддають ся глубокому песимізмови [Михайловскій и декуды И. Вазовъ], або въ недостатку любыхъ темъ зъ житя теперѣшного черпають темы до своихъ творôвъ зъ лѣпшои, идеальнѣйшои минувшости передъ освободженьемъ [н. пр. романъ Вазова „Подъ игото“]. Тôлько оденъ зъ теперѣшныхъ писателѣвъ, именно И. Вазовъ, затронувъ кôлька разôвъ деякѣ стороны житя новѣйшого, представляючи его въ досыть яркôмъ тенденційнôмъ освѣтленю [н. пр. „Епоха-коритетельна славныхъ людей“], але мусѣвъ такѣ рѣчи покинути, бо на него обрушилась праса правительствена.

Въ послѣднихъ двохъ рокахъ, головно пôдъ проводомъ Драгоманова, самъ урядъ взявъ ся енергічно до збираня етнографічного матеріялу и до обробленя его. До-теперь вышло тыхъ матеріялôвъ пять грубыхъ томôвъ [„Сборникъ на народни умотворения“], однакожь сеи роботы не належить надто перецѣнювати, — якъ се вчинивъ н. пр. Иванъ Франко въ однôмъ изъ послѣдныхъ нумерôвъ „Народа“. Етнографічнѣ матеріялы и науковѣ статьѣ читають ся тôлько въ малôмъ кружку болгарскихъ и заграничныхъ спеціялістôвъ и если-бъ урядъ не выдававъ на нихъ товстыхъ тысячѣвъ золота, выдавництво не могло-бъ удержатись. Впрочôмъ етнографія на-разѣ народови нѣчо не поможе, анѣ его не просвѣтить...

Подôбну паралелю, якъ въ літературѣ, можна бы провести и межи давною и новою публицистикою. Обѣ публицистики мають спôльне то, що промовляють до читателя грубымъ тономъ. Але рôзниця заходить въ тôмъ, що давнѣйше публицистика руководилась тôлько добромъ ôтчины, справою загальною, — теперь же кожда редакція боронить пристрастно не такъ принципôвъ, якъ радше вузкого интересу своея партіи, ôдмовляючи своимъ противникамъ доброи волѣ и всякихъ заслугъ.

О змѣнахъ болгарско-россійскихъ ôдносинъ мы говорили вже минувшого року. Тутъ тôлько можна пригадати коротко, що на охолоду тыхъ ôдносинъ сплало ся кôлька чинникôвъ и такъ: 1) мовчалива згода Россіи на скасованье конституціи въ 1882 роцѣ; 2) дуже слабе або й нѣяке понятье руководячихъ россійскихъ сферъ о житю и характерѣ болгарского народу и его интелігенціи та выплываюче зъ-вôдси хибне поступованье Россіи; 3) сварнѣ и незгода мѣжь пробуваючими въ Болгаріи россійскими офіцирами а болгарскою интелігенцією.

Драганъ.

А. Выдатки.

Перші пять роздѣлôвъ буджету выдатковъ на 1892 р. выказують супротивъ аналоґічныхъ позицій минувшого року лишь незначні рôзницѣ.

Участь въ спôльныхъ выдаткахъ (VI. Роздѣлъ) на р. 1892 — допускаючи, що делеґація ухвалить дотычні позиціи — выносить 104,474.350 зр., се есть о 2,245.942 зр. бôльше анѣжь въ 1891 р. При тôмъ треба увзглядняти, що въ наслѣдокъ новои умовы зъ товариствомъ австр.-угор. Льойда бôдпала на сей рôкъ зô спôльного буджету субвенція 1,151.300 зр. и за-для того выдатки Передлитавщины зменшили ся о 789.792 зр. Ту суму треба долучити до повысшои квоты, о яку спôльні выдатки побôльшили ся, если хоче ся мати точні цифры що-до участи Передлитавщины въ спôльныхъ выдаткахъ. Тымъ способомъ участь Передлитавщины въ спôльныхъ выдаткахъ зôбôльшила ся о 3,035.734 зр.

Выдатки міністерства справъ внутрѣшныхъ преліміновано о 142.088 зр. высше анѣжь въ 1891 р., а то за для бôльшого выдатку на службу публичнои безпечности для побôльшенои територіи Вѣдня (о 265.094 зр.) Дальше зôбôльшенье выдатковъ въ сумѣ 67.258 зр. показує ся потрѣбне для політичнои адміністраціи въ коронныхъ краяхъ въ наслѣдокъ нового системізованя посадъ при властивôй службѣ політичнôй и при адміністраціи санітарнôй. Выдатки на водні будôвлѣ преліміновано высше о 67.485 зр. а то головно на реґуляцію Велтавы пôдъ Прагою, такожъ за для высшихъ коштôвъ консервацiи истнуючихъ будôвель водныхъ. Въ етатѣ того міністерства бôпадае на сей рôкъ выдатокъ въ сумѣ 230.000 зр., ужитый въ 1891 р. на конскрипцію та будову карныхъ и поправчихъ заведень.

Выдатки міністерства оборони краєвои выказують бôльшу позицію о 942.627 зр. Найбôльша часть того побôльшеня именно сума 765.749 зр. припадае на оборону краєву, а то на войскові вправы высшій выдатокъ о 435.639 зр., бо потреба образувати значнѣйше число доповняючихъ резервістôвъ, а такожъ на розширенье и выбудованье стрѣльницъ треба нового выдатку въ квотѣ 133.800 зр. На жандармерію зôбôльшено выдатки о 146.701 зр.

Выдатки міністерства вѣроисповѣданъ и просвѣты преліміновано бôльше о 596.146 зр., а зъ того припадае 91.707 зр. на центральный зарядъ, 76.268 зр. на етатъ вѣроисповѣданъ а 428.141 зр., на етатъ школьництва. Въ етатѣ центрального заряду выказує ся высшій выдатокъ о 45.000 зр. на потребы центральнои комисіи статистичнои, котра мае выготовити результаты послѣднои конскрипціи. Въ етатѣ вѣроисповѣданôмъ припадае найбôльша часть надвышки на доповненье дотацій за-для еквіваленту въ релігійнôмъ фондѣ. Бôльшій выдатокъ на школьництво роздѣляе ся: на университеты 15.315 зр., на школы середні 234.905 зр. (зъ того на будову ґимназіи въ Перемышли 60.000 зр.), на школьництво промыслове 123.747 зр., на школы народні 32.954 зр.

Выдатки міністерства скарбу зменшили ся взагалѣ о 2,308.070 зр. Для рôзныхъ галузей властивои адміністраціи скарбовои вставлено взагалѣ о 450.897 зр. бôльше анѣжь на 1891 р. При сторожи скарбовôй побôльшилисѣ выдатки о 175.447 зр., бо треба побôльшити персоналъ за-для розширеня вѣденьскои лініи консумційнои и за-для енерґічнѣйшого стороженя границѣ на Буковинѣ. Выдатки на уряды податкові побôльшилисѣ о 134.570 зр., бо побôльшить ся число посадъ контрольорôвъ и адъюнктôвъ. При загальнôй адміністраціи касовôй зменшилисѣ выдатки о 449.000 зр., бо бôдпала позичка для мѣста Карльсбаду, хочь знову вставлено 300.000 зр. на бôдбудову моста Каролевого въ Празѣ. Кошты побору и адміністраціи доходôвъ державныхъ суть преліміновані о 2,195.273 зр. низше анѣжь въ 1891 р.

Выдатки міністерства торговлѣ зôбôльшилисѣ о 15,219.559 зр., а именно на уряды почтові и телеґрафічні о 1,776.500 зр., на почтові касы щадничі о 200.860 зр., на адміністрацію зелѣзницъ державныхъ о 14,224.569 зр. и на будову приватныхъ зелѣзницъ о 50.000 зр. Зъ другои стороны зменшилисѣ властиві выдатки державні о 687.350 зр. и на будову державныхъ зелѣзницъ о 345.600 зр.

До зôбôльшеня выдатковъ на уряды почтові и телеґрафічні причинилисѣ: полѣпшенье платнѣ службы почтовои и зôбôльшенье руху, въ наслѣдокъ чого показуесь потреба новыхъ инвестицій (будова телеґрафôвъ и телефонôвъ и т. п.). Причиною зôбôльшеня выдатковъ адміністраціи державныхъ зелѣзницъ есть, если не само удержаванье приватныхъ зелѣзницъ, стале зôбôльшенье зелѣзничого руху и бôльша журба о безпечнôсть въ тôмъ руху. Въ буджетъ вставлено контрактові выплаты ратъ въ наслѣдокъ удержаваня галицкои зелѣзницѣ Кароля Людвика, зелѣзницѣ арх. Альбрехта и обохъ зелѣзницъ Дукса.

Зменшенье властивыхъ выдатковъ державныхъ толкуе ся головно тымъ, що бôдпадае послѣдна на 1891 р. удѣлена рата въ квотѣ 976.000 зл. на розширенье пристани въ Тріестѣ, а по-при новій выдатки на будову зелѣзницъ, якъ 500.000 зр. на будову шляху Станиславôвъ-Вороненка, зменшилисѣ выдатки о 445.000 зр. на будову шляху Ясло-Ряшѣвъ.

Выдатки міністерства рôльництва зôбôльшилисѣ о 70.233 зр., если однакъ бôдчислить ся 446.349 зр., які ухвалено въ 1891 р. на меліораційный фондъ, то выдатки побôльшилисѣ властиво о 516.582 зр. Се побôльшенье наступило за-для пôдвысшеня выдатковъ на лѣсы и домены о 141.155 зр. и на гôрництво о 263.998 зр.

Прелімінарь міністерства судôвництва выказує зôбôльшенье выдатковъ о 481.565 зр., бо системізовано много новыхъ посадъ и зôбôльшилось число справъ, а такожъ зачалась будова новыхъ будынковъ судовыхъ у Львовѣ, Вінеръ-Найштадѣ и Грацу.

Етатъ пенсійный преліміновано о 128.211 зр. бôльше, на основѣ пересѣчного результату зъ минувшого року.

Выдатки на субвенціи и дотаціи зôбôльшилисѣ о 2,199.065 зр., именно для заведень комунікаційныхъ, якъ для австрійского Льойда, для товариства плавбы на Дунаю, а натомѣсть бôдпали задатки ґаранційні для зелѣзницъ Кароля Людвика и арх. Альбрехта за для удержаваня тыхъ зелѣзницъ.

Въ етатѣ довгу державного зменшилисѣ выдатки о 26.503 зр. Бо хочь сума опроцентованя загального довгу державного зôбôльшилась о 74.663 зр., а выдатокъ на амортизацію о 236.736 зр., то однакъ зыскъ на знижцѣ ажіа бôдъ золота выносить 468.066 зр.

Б. Покрытье.

Загальный доходъ державный преліміновано на суму 585,238.262 зр., отже въ порôвнаню зъ сумою прелімінованою на рôкъ 1891 568,375.521 зр. — высше о 16,862.741 зр.

Въ міністерствѣ внутрѣшныхъ справъ преліміновано покрытье о 154.242 зр. низше, нѣжь на рôкъ 1891, а то зъ сеи причины, що передмѣстя сполучені зъ громадою Вѣдня перестають причиняти ся до спôльныхъ коштôвъ на удержанье поліціи, а додатокъ громады Вѣдня зменшае ся о 100.000 зр.

Доходы міністерства скарбу преліміную ся о 82.276 зр. низше анѣжь въ роцѣ минувшôмъ, позаякъ въ деякихъ позиціяхъ доходу треба приняти убутокъ.

Що-до безпосередныхъ податковъ то надѣють ся на высшій доходъ о 1,654.000 зр., а зъ того 379.000 зр. паде на ґрунтовый податокъ, 70.000 зр. на домовый, 93.000 зр. на 5%-товый еквівалентъ податковый бôдъ домôвъ увольненыхъ бôдъ податку, 128.000 зр. на промысловый податокъ и 849.000 зр. на доходовый податокъ. Тѣ зôбôльшені позиціи основують ся взагалѣ на результатѣ вплатъ минувшого року, а що до ґрунтового податку не дочислено послѣдного десять процентового пôдвысшеня податковъ пôсля IV арт. закона зъ дня 7 червня 1881 (В. з. д. ч. 49), що-до домового податку на приростѣ въ наслѣдокъ переходовыхъ постановъ закона зъ 9 лютого 1882 (В. з. д. ч. 17), а що-до заробкового податку и доходового на постійнôмъ приростѣ числа обовязаныхъ до податковъ. Покрытье мытовыхъ выдатковъ преліміновано низше о 628.190 зр. Зъ того 323.600 зр. припадае на звычайні мытові доходы, котрі въ передлитавскôмъ прелімінари буджетнôмъ являють ся лише яко переходова позиція, а 304.590 зр. припадае на зниженый доходъ при выробѣ монетъ. Зъ посередныхъ податковъ консумційный податокъ вказує менше о 3,441.020 зр.

Подрôбно же преліміновано доходъ зъ податку бôдъ вина и мошу высше о 897.000 зр. нѣжь въ минувшôмъ роцѣ, бôдъ пива о 500.000 зр. бôдъ цукру о 20.000 зр., наконець консумційный податокъ бôдъ нафты о 400.000 зр. высше. Противно доходъ зъ податку бôдъ мяса и худобы на зарѣзъ преліміновано о 320.000 зр. низше а такъ само доходъ зъ консумційного податку бôдъ иншихъ артикулôвъ поживы (не вычисленыхъ поименно въ прелімінари) низше о 1,731.000 зр. наконець доходъ зъ акцизы въ замкненыхъ мѣстахъ низше о 439.800 зр. анѣжь въ минувшôмъ роцѣ.

Высоту тыхъ сумъ прелімінованыхъ основано головно на результатахъ минувшого року а що-до податку бôдъ вина, мяса, такожъ що-до консумційного податку бôдъ иншихъ артикулôвъ поживы надѣють ся на змѣну въ доходахъ наслѣдкомъ розширеня Вѣдня.

Що-до иншихъ посередныхъ оплатъ преліміновано на основѣ результату минувшого року монополь тютюну высше о 744.800 зр., доходъ зъ соли о 158.021 зр. высше, таксы и належности бôдъ правныхъ актôвъ о 1,592.140 зр. высше, наконець стемплеві оплаты высше о 107.500 зр. Доходъ зъ льотеріи, наслѣдкомъ того що ставки меншають за-для заведеня податку бôдъ выгранои, преліміновано низше о 599.000 зр. а такъ само доходъ зъ мыта, наслѣдкомъ знесеня мыта у Вѣдни, преліміновано низше о 421,000 зр. анѣжь въ минувшôмъ роцѣ.

Зъ сподѣваного зôбôльшеня о 553.064 зр. въ рубрицѣ „загальна адміністрація касова", припадае мѣжь иншимъ зъ таксы войсковои о 100.000 зр. бôльше и зъ емісіи новои монеты мѣдяной о 100.000 зр. бôльше.

Въ міністерствѣ торговлѣ преліміновано покрытье высше о 14,898.819 нѣжь въ минувшôмъ роцѣ. Зъ сеи сумы бôльша частина, а именно 11,999.529 зр. припадае на зелѣзничу адміністрацію, дальше преліміновано зôбôльшенье доходовъ о 1,768.700 зр. въ почтъ и телеґрафôвъ а о 200.860 зр. зъ почтовыхъ касъ щадничихъ. Тыхъ зôбôльшень сподѣють ся пôсля результатôвъ минувшои періоды адміністраційнои и на основѣ зôбôльшеня доходôвъ въ минувшихъ мѣсяцяхъ 1891 р. Рôвножь розважено сподѣваный результатъ намѣреного зниженя телеґрафічнои тарифы а такъ само новои тарифы товаровои на державныхъ зелѣзницяхъ, котра обовязує бôдъ 1 липня с. р. Цѣлкомъ новый незвычайный доходъ въ сумѣ 1,057.420 зр. повстае яко участь державы въ зыску галицкои зелѣзницѣ Кароля Людвика наслѣдкомъ конверсіи 4½ процентовыхъ пріоритетôвъ сеи зелѣзницѣ на 4 процентові. Противно участь державы въ чистôмъ доходѣ пôвнôчнои зелѣзницѣ преліміновано о 183.060 зр. высше.

Въ міністерствѣ рôльництва преліміновано покрытье высше о 95.958 зр. а по бôдчисленю позиціи переходовои бôдносячои ся до меліораційного фонду, ефективне зôбôльшенье выносить 542.307 зр. Зôбôльшені позиціи вставлено именно наслѣдкомъ высшихъ доходôвъ въ управѣ доменъ и лѣсôвъ а такожъ зъ гôрництва.

Въ рубрицѣ субвенціи и дотаціи покрытье преліміновано низше о 243.127 зр., а то походить по бôльшôй части зъ-вôдси, що участь державы въ чистôмъ доходѣ зелѣзницѣ Кароля Людвика преліміновано въ роцѣ 1891 теперь въ тôй позиціи бôпадае.

В) Загальный результатъ.

Зрôвнавши прелімінарѣ зъ року 1891 и зъ року 1892 въ ихъ загальнôмъ результатѣ треба взяти на увагу, що надвышка, яка знаходить ся въ прелімінари на рôкъ 1892 менша есть о 2,904.610 зр. бôдъ надвышки въ буджетѣ р. 1891. Дальше що на заплату державныхъ довгôвъ треба було взяти о 2 міліоны бôльше пôсля буджету въ 1891 р. анѣжь пôсля прелімінаря за рôкъ 1892. Замѣтивши тѣ обставины буджетъ на рôкъ 1892 выпавъ о 5 міліонôвъ менше користно нѣжь буджетъ минувшого року.

Але мимо того було можливе отримати надвышку въ роцѣ 1892, котра выносить округлу суму 600.000 зр., та два міліоны зр. на заплату довгôвъ покрыти зъ теперѣшныхъ доходôвъ державныхъ.

Такій результатъ білянсу фінансового мае причину въ першôмъ рядѣ въ значнôмъ зôбôльшеню участи въ спôльныхъ выдаткахъ, а такожъ выдаткôвъ на нові субвенціи для обохъ предприємствъ плавбы.

Єсли бы не брати на увагу тѣ два зôбôльшеня въ розходахъ, то мимо меншихъ доходôвъ въ деякихъ позиціяхъ и мимо конечныхъ инвестицій на зелѣзницяхъ державныхъ, буджетъ выпавъ бы користнѣйше о 1 міліонъ, нѣжь въ 1891 роцѣ.

Про синодъ православный въ Чернôвцяхъ

пише „Буковина" въ найновѣйшôмъ (19) числѣ зъ 8 н. ст. жовтня:

„Передовсѣмъ мусимо за-для ще лѣпшои илюстраціи румунізаторскои „згôдливости, справедливости и честности" донести, що кандидатъ и членъ волоско-руского выборчого комітету сов. Ерастъ Чеховскій, помимо запевненя „Gazet-ы Bukovinei", що „при другôмъ выборѣ на-певно (!) сполучить на собе голосы всѣхъ (!) громадъ становецкого округу выборчого", перепавъ и при другôмъ выборѣ. Якъ уже который, то безперечно сей фактъ, що навѣть такій смирный Русинъ ба и своякъ митрополита, до котрого сей послѣдный въ синодѣ бôдзывавесь по волоски, не въ смакъ румунізаторамъ. Хиба безглуздый може по сѣмъ ще сумнѣватись о тôмъ, що румунізаторы конситорскі й дѣдичѣвскі не хотять абсолютно терпѣти нѣкого, хто не зрѣкъ ся по ихъ примѣрови зовсѣмъ свого роду й народу. Сов. Чеховскій найшовъ хочь на стôлько сатисфакціи, що его въ послѣднôй ще хвили предложено цѣсареви до заименованя на члена синоду на мѣсце зовсѣмъ незнаного доси ще иншого Русина... Дивно й се, що на трохъ именованыхъ мусѣли конче бути 2 Волохи, а тôлько 1 Русинъ, бо, бачите, на 268 тысячь православныхъ Русинôвъ а 208 тысячь лише Волохôвъ буковиньскихъ було-бъ за богато на 27 свѣтскихъ членôвъ синоду мати ажь чотирохъ (!!) Русинôвъ, а лише 23 Волохôвъ. За сю „протекцію для Русинôвъ" Волохи й бôддячились заразъ на першôмъ засѣданю синоду, не показавши для правительства на теперь тôлько уступчивости, якъ за незабутнои для румунізаторôвъ памяти Алезаньского, бо не хотѣли не то говорити, але навѣть и розумѣти по нѣмецки, хоть бы лише завѣдомленя о причинахъ цѣсарского незатвердженя статуту. Das ist der Fluch der bösen That, dass sie fortzeugend immer Böses muss gebären — сказавъ одинъ Нѣмець, та сего, хоть оно й по нѣмецки сказано, не зрозумѣло доси правительство и не може покинути вже разъ зовсѣмъ „die böse That" несправедливого протеґованя одныхъ, а упослѣджуваня другихъ, и тому родить ся все нове лихо, найнебезпечнѣйше для того, що такимъ лихомъ пôддержати, скрѣпити й ущасливити хоче ся.

„Та повернѣмъ назадъ до румунізаторского конґресу! Бувшій райсхратовцѣ von Regierungsgnaden" панове Пітей и Зота зажадали бôдъ цѣсарского комісаря, котрымъ есть самъ президентъ, щобы выголошену нѣмецку бôдповѣдь переведено на волоскій и на рускій (!) языкъ, а п. Зота сказавъ навѣть, що не вмѣе по нѣмецки. Сему спротививъ ся комісарь и сказавъ, що бôдповѣдь есть тôлько устна, при чôмъ сказавъ п. Зотѣ, що самъ чувъ, якъ п. Зота говорить дуже добре по нѣмецки. На се стали румунізаторы псикати, а комісарь загрозивъ, що розвяже синодъ, коли ще щось такого лучить ся. Такъ, такъ! Die ich rief, die Geister, werd ich nun nicht los...

„Остае намъ ще спомнути, якъ бôдносить ся синодъ до Русинôвъ. Коротко сказавши: по румунізаторски. Промовы, протоколы и предложеня — все тôлько по волоски, а по руски — анѣ слова, хиба почуешь „церковно-словеньске" (!): „многая лѣта", „господинъ Тиміньскі" або „господинъ Сахтинчукъ" изъ прелаcкавыхъ устъ „предсѣдательствующого" митрополита. Ну, а Русины? — спытаете. П. Тимѣньскій спытавъ на 2 гôмъ засѣданю: чи буде протоколъ розсылатись на села (!) й по руски? — на що митрополитъ зволивъ вселаскавѣйше бôдповѣсти „по церковно словеньски", що протоколъ буде переведеный на церковно-словеньске (!!)" А п. Тимѣньскій — ну, сѣвъ и сидить далѣ вразъ изъ „гôспôдиномъ Śniatynczuk-омъ", божь на то зволили ихъ выбрати румунізаторы, щобы мати Русинôвъ на параду й на доказъ ихнои великои згôдливости, уступчивости, справедливости, миролюбности и т. д., и т. д. На протоколянтôвъ выбрано лише Волохôвъ, мабуть тому, що зъ Parade-Ruthen ôвъ п. Śniatynczuk умѣе лишь по нѣмецки читати, а тѣ другі знову не знають по „церковно словеньски", тому ждуть зъ переводомъ протоколôвъ, ажь зробить ихъ уніятъ, що выкладае для питомцѣвъ семинаріи духовнои церковно-словеньскій языкъ. До сталои комісіи выбраный вправдѣ п. Тимѣньскій, але згодившись тихцемъ на „церковно-словеньскій" языкъ буде мусѣвъ тихо сидѣти й тамъ.

Що вродить сей синодъ, напишемо, якъ закôнчить ся. А теперь записуємо тôлько пресумный фактъ, якъ то члены-Русины приглядають ся мовчки, а тымъ самымъ вже апробують упослѣдженье свого народу и языка въ православнôй церкви зô стороны румунізаторôвъ..."

Рада державна.

На 51-ôмъ засѣданю, минувшои суботы, першій забравъ голосъ міністеръ скарбу д-ръ Штайнбахъ и выголосивъ експозé фінансове що-до прелімінаря буджетового на 1892 р.

Прелімінарь буджетовый подаемо на нишôмъ мѣсци а ту наведемо ще загальні замѣтки д-ра Штайнбаха.

Д-ръ Штайнбахъ пôднѣсъ, що при укладѣ буджету задержано осторожнôсть та при тôмъ було бажанье, представити станъ фінансôвъ въ правдивôмъ свѣтлѣ. Преліміновані цифры доходôвъ основують ся на результатахъ зъ сего року. И такъ н. пр. консумція тютюну росте въ найдешевшихъ и въ найдорожшихъ сортахъ а за те середні сорты показують зменшенье доходу. Особливо зôбôльшае ся незвычайно продажа папіросôвъ а противно консумція сиґаръ 5-крайцаровыхъ меншае безъ впину. Такъ само треба було взяти пôдъ розвагу зменшенье доходу въ минувшôмъ роцѣ зъ льотеріи. Субвенція для пароходного товариства Льойда конечна. Бо, якъ звѣстно, удержаванье сего товариства неможливе безъ мѣжнародныхъ комплікацій а зъ другои стороны зô стороны державы поручають ся сему приватному товариству великі интересы. Не можна такожъ призволити на упадокъ того товариства за-для того, що его идентифікують зъ державою. Упадокъ товариства уважали бы за границею за упадокъ поваги державы.

Що-до вôйскового буджету то спôльні выдатки пôднесено. А хочь се пôдвысшенье спôльныхъ выдатковъ въ сумѣ 4.600.000 зр. выдае ся невелике, то се тому, що субвенція для Льойда вылучена зъ міністерства справъ внѣшныхъ а перенята на долитавскій буджетъ. При тôмъ треба взяти пôдъ увагу, що пôдвысшенье буджету для краєвои оборони преліміновано на 942.627 зр. а зъ того 765.749 зр. припадае на ляндверу. Се безъ сумнѣву значне пôднесенье. „Але позвольте менѣ высказати пересвѣдченье, — казавъ д-ръ Штайнбахъ — що военный буджетъ буде разъ-у-разъ пôдвысшати ся. Менѣ не треба вказувати, зъ якои се походить причины. Все то суть наслѣдки заграничныхъ бôдносинъ и о тôмъ не моя справа тутъ розправляти. Всѣ заходы, на які фінансова управа може здобути ся противъ сего неминучого зросту, обмежать ся на стараню, щобы тѣ выдатки поступали въ найвôльнѣйшôмъ темпѣ и щобы оминити дефіцитъ, та я признаю ся, що се було змаганьемъ правительства. Треба додати, що то не мала рѣчь, бо дефіцитъ въ австрійскôмъ буджетѣ мавъ бы пôсля мого глубокого пересвѣдченя сумні наслѣдки въ теперѣшнôй хвили. Не лише се пошкодило бы значѣню державы за границею, але ослабило бы нашъ кредитъ, котрый ледви прийшовъ якось до себе а плянъ реґуляціи валюты по просту бувъ бы усуненый зъ дневного порядку."

Для покрытя дефіциту треба найти якісь способы. Позичками не можна покрывати, бо позички можна затягати хиба на продуктивні инвестиціи. Але и сі инвестиціи не можуть бути надто коштовні, если не мае ся тяжко опôсля бôдчути самои позички. Друга рада есть, щобы зôбôльшені выдатки покрыти безпосередными податками, але се въ нинѣшну пору средство за надто проблематичне. Безпосередні податки въ послѣднôмъ часѣ перейшли черезъ велику реформу и они ще доси не прийшли до рôвноваги та имъ треба лишити часъ до супокôйного розвитку, а на случай, если бы заходила дуже конечна потреба, то мусѣло бы глядати ся за податкомъ на иншихъ поляхъ. Розумѣесь, що се дуже трудна задача, тымъ бôльше, що и реформа політики мытовои не дасть перевести ся безъ жертвъ. Щобы же зôбôльшені выдатки покрыти податками посередными, то о тôмъ не можна и думати. Власне будуча реформа посередныхъ податковъ може мати лишь ту цѣль, щобы перевести справедливѣйшій роздѣлъ податковъ и сю реформу податковъ внесесь лишь въ тôй цѣли а не, щобы пôдносити доходъ. Навѣть будуче зôбôльшенье доходовъ, яке именно выйде зъ пôднесеня особистого податку доходового, ужиесь на се, щобы обнизити податки реальні и промыслові. Що до внесеня Пленера, щобы обнизити промысловый податокъ, то правительство згоджує ся зъ нимъ и вже въ найблизшôй сесіи выступить само правительство зъ проектомъ зменшеня тягару податкового для клясъ найнизшихъ и то безъ взгляду на те, чи велика реформа податковъ буде переведена, чи нѣ. За сею реформою наступлять дальші, котрі зарадять хибамъ теперѣшныхъ законôвъ фінансовыхъ.

Въ справѣ реґуляціи валюты есть д-ръ Штайнбахъ тои самои гадки що и д-ръ Векерле. На ту справу звертаесь теперь загальна увага. Але ще не можемо нѣчого сказати о речинци сеи операціи, тымъ бôльше, що черезъ те сама операція фінансова стала бы труднѣйшою и се могло бы выкликати рôзні шкôдливі наслѣдки.

Обставина, що буджетъ черезъ кôлька лѣтъ не показувавъ дефіциту, се ще не доказъ, що фінансові бôдносины знаходять ся въ порядку. Системъ податковый є вже такъ мало еластичный и податливый, що случайне зôбôльшенье выдатковъ на кôлька міліонôвъ може выкликати заразъ великі трудности.

Рôвножъ доки буде таке політичне положенье, доти вôйсковî потребы будуть зъѣдати велику часть доходôвъ державы. Якъ довго въ буджетѣ буде знаходити ся позиція на покрытье ренты амортизаційнои довгу, доти рôвновага буде непевна и можна буде ей заквестіонувати. Буджетъ погôршивъ ся въ порôвнаню въ рокомъ минувшимъ и тому треба буде великого напруженя и запанованя надъ собою, щобы вспинити дальшій дефіцитъ.

Выводы міністра скарбу приняла палата живыми оплесками.

Ôдтакъ поставивъ пос. Маршетъ нагляче внесенье, щобы правительство удѣлило 30.000 зр. кредиту для громады Ґумпольдскірхенъ въ Австріи долѣшнôй, де настала велика нужда за-для шкоды, яку нанесла фільоксера въ тамошныхъ виницяхъ.

Пос. Врабецъ поставивъ интерпеляцію до міністрôвъ торговлѣ и рôльництва, що гадає правительство зарядити, щобы зарадити дорожни мяса у Вѣдни и запевнити населеню робôтницкому у Вѣдни можливôсть купувати дешеве мясо?

Пос. Соммаруґа интерпелювавъ міністра фінансôвъ, чи будуть звôльненî ôдъ податкôвъ деякî будынки, котрî треба буде перебудувати при реґуляціи головныхъ дорôгъ комунікаційныхъ у Вѣдни?

Пос. Найберъ интерпелювавъ ґр. Таффого яко міністра справъ внутрѣшныхъ въ справѣ сифонôвъ воды содовои. Справа сифонôвъ представляесь такъ: Розпорядженьемъ міністерства зъ липня 1888 р. наказано фабрикантамъ воды содовои до трехъ лѣтъ переробити сифоны на воду въ сей способъ, щобы затычки сифонôвъ були зробленî зъ металю, въ котрôмъ есть лишь точно означена скôлькôсть олова. Деякî фабриканты зробили таку перерôбку: але все ще многî фабриканты мають затычки зъ 30 до 50% вымъ змѣстомъ олова та тому у консументôвъ воды содовои появляють ся затроєня крови. Пос. Найберъ пытавъ въ интерпеляціи, чи правительство знає о тôмъ и якъ сему зарадить?

Зъ порядку денного принято законъ о ôдшкодованю невинно засудженыхъ въ третôмъ читаню, а пос Гроссъ въ имени комісіи податковои здававъ справу въ проекту закона, внесеного пос. Мавтнеромъ, що-до пôльги при новыхъ будôвляхъ на мешканье для робôтникôвъ.

При ґенеральнôй дебатѣ забирали голосъ послы Людвіґъ, Вінтерсоллеръ, Шлезінґеръ Гоффманъ Веллєнгофъ, Крамаржъ и Соммаруґа. Пôднесено, що комісія податкова выстаралась о згоду правительства, що такî новî будôвлѣ будуть 24 лѣтъ звôльненî ôдъ податку домово-класового (замѣсть 30 лѣтъ, якъ було въ проектѣ пос. Мавтнера) — а пос. Гоффманъ поставивъ резолюцію: Взываесь правительство управильнити справу мешкань, именно по бôльшихъ мѣстахъ, а то въ сей способъ, щобы выдати соціяльно-політичнî законы о мешканяхъ и установити державнî комісіи санітарнî, котрî бы розслѣджували и наглядали ôдносины що-до мешкань. — Палата ухвалила перейти до спеціяльнои дебаты надъ закономъ.

Міністерство торговлѣ предложило три проекты законôвъ, именно що-до будовы двохъ зелѣзницъ въ Чехіи и що-до удержавненя зелѣзницѣ Кароля Людвика.

Пос. Мутъ поставивъ внесенье, щобы воякамъ, походячимъ зъ околиць навѣщеныхъ фільоксерою, давати ôдпустку на мѣсяцѣ цвѣтень, май и червень, щобы они могли помагати при роботѣ около виницць.

Пос. Бартолі интерпелювавъ ґр. Таффого въ справѣ якихсь ексцесôвъ словеньско-хорватского сторонництва при громадскихъ выборахъ въ Дальмаціи.

Пос. Лінбахеръ интерпелювавъ ґр. Таффого: Чи правительство готове звести розпорядженя, котрыми накладаесь оплата за огляднины худобы, и вызначити зъ державнои касы якусь квоту пашальну на оплату огляднинъ худобы?

Пос. Еймъ интерпелювавъ міністра обороны краевои, чи звѣстно ему, що въ школѣ кадетскôй въ Празѣ заказано питомцямъ говорити по чески по-за службою? Вѣсть про се сильно роз'ярила ческій нарôдъ, бо-жь звѣстно, що теперѣшне войско есть арміею народною, а его задачею есть хоронити права народôвъ, а не понижати, и що зъ кадетôвъ выходять офіцеры, котрыхъ обовязкомъ есть знати бесѣду въ полку, та що повинна бути якась згода мѣжь арміею а цивільнымъ населеньемъ.

Пос. Гавкъ интерпелювавъ въ справѣ нелюдского поступованя зъ вояками въ 4 ôмъ баталіонѣ обороны краевои.

На тôмъ закôнчилось засѣданье а слѣдуюче ôдбудесь вô второкъ.

Комісія буджетова роздѣлить нинѣ прелімінарь буджетовый мѣжь поодинокихъ референтôвъ спеціяльныхъ, а тî мають заразъ полагодити тî части буджету, котрî безъ нарадъ въ комісіи можна предложити передъ палату послôвъ. Внесенье що-до скороченя буджетовыхъ нарадъ поставить або президентъ палаты або пресесъ комісіи буджетовои д-ръ Пленеръ и палата прийме его потрѣбнымъ до такои ухвалы двома третими голосôвъ. Такъ отже дебата буджетова ôдбудесь симъ разомъ безъ спеціяльнои дискусіи и зачнесь около 20 с. м. Загальна політична дискусія переведесь ажь при ухваленю закона фінансового. Молодо-ческî послы не мають приняти симъ разомъ нѣякого реферату буджетового, а именно пос. Кайцль зрѣчесь свого попереднего реферату що-до безпосередныхъ податкôвъ.

Дописи „Дѣла“.

Зъ Старомѣского повѣта.

[Доповняючій выбôръ до рады повѣтовои. — Урядовî сесіи вôйтôвъ въ старостві. — Будова церкви въ Волошиновôй и добродѣй громады п. Яворскій зъ Львова.]

Доповняючî выборы одного члена рады повѣтовои зъ меншои посѣлости на мѣсце уступившого Вільгельма Буркгарта, старомѣского мельника, ôдбули ся дня 8 жовтня с. р. въ Старôмъ мѣстѣ.

Всѣхъ голосôвъ було 107. Выбрали Яна Дверницкого, частнового дѣдича въ Топôльници 56 голосами. О. Константинъ Грицикевичь зъ Нанчôвки мавъ 21, Михайло Томашекъ довголѣтный вôйтъ зъ Вовчои 19, а Леонъ Янусевичь зъ Лешокъ 11 голосôвъ. И сей выбôръ не дуже гладко ишовъ. Дверницкому помагали два писарѣ: оденъ зъ суду выбѣгавъ передъ раду повѣтову и тягнувъ людей до судового будынку (напротивъ себе стоять), а другій зъ староства Волощакъ страшивъ вôйтôвъ, що Дверницкій ѣздить образовувати громадскî буджеты, то буде дуже злый, якъ его не выберуть. Хто знае, якъ тамъ вôйтôвска совѣсть зносила, досыть, що многî послухали Волощака. Правда, що п. Дверницкій при обрахункахъ вôйтôвъ твердо доходить, де подѣвъ ся хоть бы найменшій крейцарь.

Нашî вôйты идуть въ кождый второкъ по першôмъ мѣсяци на урядовî сесіи до староства. Деякî вôйты беруть форшпаны, а другî рахують собѣ за дорогу по 1 зр. Делеґатъ Дверницкій бувъ за тымъ, щобы радники признавали по менше, а то по 40, 45, 50 кр., якъ до дороги. Та Богомъ а правдою, той вôйтôвскій хôдъ и того не вартъ. Разъ, вôйтъ нѣчого цѣкавого въ село не принесе або й не схоче принести, а лучае ся, що й не почуе нѣчого хосенного. Знають у насъ про такій припадокъ. Було се передъ сегорôчными выборами до рады державнои. Зôйшли ся вôйты на „цесію“, ждали, выходить комісарь и повѣдае: „Pamiętaj sobie każdy, ażeby się wszyscy ludzie zeszli do głosowania i żeby fura już czekała, skoro komisarz przyjedzie, ażeby nie czekać“. Тай иди зъ Богомъ! Тіи золотî слова коштували нашî громады, пôсля рахунку вôйтôвъ, до 60 зр.

Въ селѣ Волошиновôй мурують нову церковь. Выкладуе на ню п. Яворскій Половчакъ, купець зô Львова, що колись выйшовъ зъ Волошиновои бѣднымъ хлопцемъ, а теперь доробивъ ся працею и запопадливостію маетку та хоче лишити по собѣ память въ родиннôмъ селѣ. Люде дають роботу, а прочій выкладъ п. Яворского. Намѣряе также поставити коло церкви будынокъ зъ трехъ комнатъ, де бы помѣстивъ читальню, канцелярію громадску и пр. По польски бесѣдуе, бо вже старшій чоловѣкъ, але серце горяче для свого народу; знае онъ и про читальнѣ и ихъ стôйнôсть для масъ народныхъ. И сей выпадокъ — велика радôсть для чоловѣка, що любить свôй нарôдъ.

Переглядъ політичный.

Комісія буджетова въ угорскôмъ парламентѣ згодила ся на проектъ правительства що-до пяти-мѣсячнои провізоріи буджетовои и се предложенье разомъ зъ буджетомъ появить ся на дневнôмъ порядку въ угорскôмъ парламентѣ. Таке поступованье е незвычайне и выкликуе велике зачудованье, а незвычайнôсть лежить въ тôмъ, що правительство зажадало провізоріи буджетовои ôдъ разу на пять мѣсяцѣвъ а доси було звычаемъ, що провізорію буджетову ухвалювано насамперёдъ на три мѣсяцѣ а опôсля, якъ було потрѣбно, то старали ся ей продовжити. Рôвножь незвычайне се и тому, що зъ початкомъ жовтня, отже майже на три мѣсяцѣ передъ кôнцемъ буджетового року жадають буджетовои провізоріи до 31 мая року слѣдуючого. Ґр. Сапарій въ своîй промовѣ на засѣданю комісіи фінансовои сказавъ, що провізорія пятимѣсячна потрѣбна зъ тои причины, що нарады надъ буджетомъ не розпôчнуть ся скорѣйше, якъ лишь коло 15 сѣчня 1892, тымъ бôльше, що треба буде ухвалити якîсь постановы въ справѣ торговельныхъ трактатôвъ. Але мимо волѣ се поступоване нагадуе на те, що минувшого року австрійске правительство казало собѣ ухвалити провізорію буджетову на чотыри мѣсяцѣ та по ей ухваленю розвязало заразъ раду державну. Зъ того ще не выходить, щобы ґр Сапарій мавъ щось подôбного на гадцѣ, але се певне, що угорскій міністеръ-президентъ, коли ему приволять на буджетову провізорію до кôнця мая, въ кождôй хвили буде могъ парляментъ розвязати и розписати новî выборы. Се есть сильнымъ оружіемъ въ рукахъ правительства та очевидною грозьбою опозиціи, если бы она пробувала при буджетѣ уживати на ново своихъ штукъ обструкційныхъ. Въ тôмъ змыслѣ треба понимати жаданье правительства, котре ухвалила буджетова комісія. Ґр. Сапарій знаходиться въ дуже выгôднôмъ положеню и ôнъ не вагавъ бы ся знищити обструкцію розвязаньемъ парламенту, тымъ бôльше, що опозиція ще зовсѣмъ не пôдготовлена до выборôвъ въ слѣдуючôмъ роцѣ. Тымъ способомъ лишено опозиціи вôльну волю, чи законне утриманье парламенту продовжить ся, чи вкоротить ся. — Буджетова комісія ухвалила также 50.000 зр. яко додатковый кредитъ для угорского міністерства краевои обороны та затвердила умову що-до выкупна угорскихъ шляхôвъ зелѣзничихъ ôдъ товариства австро-угорскихъ желѣзниць державныхъ.

Новинки.

— **Въ Перемышли** завязало ся сими днями товариство спѣвацке „Боянъ перемыскій“ заходами о. Копка. Статуты товариства предложено вже намѣстництву до затвердженя.

— **Про новый експеримент на рускихъ священникахъ** доносять намъ зъ Брôдщины: „Ц. к. урядъ податковый въ Бродахъ порозсылавъ священникамъ карты упоминаючî, щобы платили на окружный фондъ шкôльный за II. и IV. кварталъ с. р. певнî квоты“. — Позаякъ тî квоты належить уважати яко додатки ôдъ податкôвъ, а священники нижше конґруы законно увôльненî ôдъ оплаты всѣхъ додаткôвъ, длятого належить противъ того нового експерименту рекурсувати до ц. к. краевои дирекціи скарбу, — окрôмъ того вносити просьбу до намѣстництва, щобы всякî додатки були оплачуванî зъ фонду реліґійного.

— **Черновецка „Буковина“**, нотуючи про початокъ другои сесіи рады державнои, каже: „Надѣемо ся, що буковиньскій посолъ п. д-ръ Волянъ привезе Русинамъ хоть призволенье на отворенье першои рускои клясы при черновецкôй ґімназіи.“

— **Торжественне отворенье року шкôльного 1891/92 на львôвскôмъ университетѣ** ôдбуло ся въ суботу рано ôдправою богослуженя въ костелѣ св. Миколая. Службу правивъ инфулатъ кс. Заблоцкій при участи численного духовеньства. По богослуженю перейшли ректоръ и професоры поубиранî въ тоґи до авлѣ университетскои. Въ авли згромадили ся представителѣ властей правительственныхъ и автономічныхъ, намѣстникъ ґр. Бадені, маршалокъ краевый кн. Сангушко, членъ выдѣлу краевого д-ръ Гошардъ, ректоръ політехніки Скибиньскій, архіепископы Моравскій и Исаковичь, президентъ мѣста Мохнацкій и віцепрезидентъ краевои рады шкôльнои д-ръ Бобжиньскій. Ректоръ университету д-ръ Балясицъ отворивъ инавґураційною промовою рôкъ шкôльный 1891/2. Въ промовѣ тôй пôднѣсъ ректоръ чотыри важнî подѣѣ для университету львôвского. Першою такою подѣею було отворенье его 1784 року, другою важною подѣею було въ р. 1817 поновне отворенье того университету, замкненого ôдъ 1805 року; третій разъ обходивъ университетъ особливо торжественно инавґурацію въ роцѣ 1871, коли то розпорядженьемъ цѣсарскимъ допущено до выкладôвъ на университетѣ языки краевî а четвертый разъ теперь по заповѣдженю промовою троновою дня 2 н. ст. цвѣтня отворення факультету медичного при львôвскôмъ университетѣ. Высказавши ôдтакъ подяку міністрови Ґавчови, намѣстникови и маршалкови за ревне пôдпиранье университету звернувъ ся бесѣдникъ до президента мѣста и подякувавъ громадѣ мѣста Львова за щедрый даръ для факультету медичного. Въ кôнци згадавъ бесѣдникъ теплымъ словомъ про помершихъ послѣдного року, дуже заслуженыхъ професорôвъ д-рôвъ: Олександра Огоновского, Тому Станецкого, Ксаверія Лиского и Маврикія Кабата. Катедры по бл. п. д-рѣ Олександрѣ Огоновскôмъ и д-рѣ Станецкôмъ ще не обсадженî, але есть надѣя доброи ихъ обсады. На выдѣлѣ теольоґічнôмъ прибули три новî катедры и трехъ новыхъ професорôвъ. На выдѣлѣ правничôмъ обсадженî всѣ катедры звычайными професорами, зъ выимкою австрійского права цивільного, котрого обсада не наступила доси зъ причинъ формальныхъ. Число ученикôвъ звычайныхъ выносило въ минувшôмъ роцѣ 1064, а результатъ испытôвъ бувъ дуже добрый. На выдѣлѣ правничôмъ зложено 93 риґорозôвъ, на фільософічнôмъ 8 а докторскихъ дипльомôвъ надано 23 правникамъ и 4 фільософамъ. Промову свою закôнчивъ ректоръ покликомъ до молодежи, щобы горнула ся до наукъ. По промовѣ ректора выголосивъ проф. д-ръ Ґризецкій выкладъ о розвою права карного, на чôмъ торжество закôнчило ся о 12 годинѣ въ полудне.

— **Обôбража церкви.** Въ ночи зъ 14 на 15 вересня с. р. зайшли невыслѣдженî злочинцѣ черезъ вôкно до церкви въ Карловѣ въ Снятиньскôмъ, забрали скринку скарбонову, вынесли въ огороды надъ Прутомъ, розбили ей и забрали готôвки около 30 зр. та й кôльканацять срѣбныхъ сорокôвцѣвъ.

— **Д-ръ Михайло Борисикевичь**, професоръ окуліста въ Инсбруцѣ, именованый професоромъ университету въ Градци.

— **Свящ. Володимиръ Ясеницкій въ Чернôвцяхъ** занедужавъ бувъ тяжко, та — якъ доносить Буковина — Богу дякувати вже майже зовсѣмъ выздоровѣвъ.

— **П. Илія Семака**, бувшій голова „Союза“, розпочавъ практику судову въ Чернôвцяхъ.

— **Огнѣ.** Зъ Струсова повѣта теребовельского пишуть намъ: Дня 9 н. ст. жовтня погорѣвъ въ Струсовѣ латиньскій костелъ вразъ зъ мешканьемъ парохіяльнымъ. Сильный вѣтеръ и бракъ воды на неприступнôй горѣ, на котрôй костелъ мѣститься, були причиною, що всѣ части спальнî въ будинкахъ знищенî. Середину костела и рѣчи пароха выратовано. Орґаны выратовано также, але цѣлковито зруйнованî. Шкода убезпечена, хочь низько. Костелъ сей перебудовано зъ знесеного монастиря Василіянъ. — Зъ Рудокъ одержали мы таке письмо: Въ суботу рано 10 н. ст. жовтня погорѣло 20 загородъ селяньскихъ въ Ятвягахъ коло Рудокъ зъ цѣлымъ сегорôчнымъ зборомъ збôжа и пашѣ. Двацять родинъ лишило ся безъ даху и кусника хлѣба. Огонь повставъ зъ неосторожности. Сторожа огнева зъ Рудокъ прибула зъ сикавкою и огонь по великôмъ напруженю при сильнôмъ вѣтрѣ зльокалізовала. Нашъ нарôдъ дуже ще непорадный при огни. Въ селѣ горить а за селомъ люде орють и не спѣшать на ратунокъ. „То не на нашôмъ боцѣ горить, до мене ще далеко“, казали и байдуже собѣ, що огонь ширить ся а ратунку нема. Вôйтъ Михайло Берецкій погорѣвъ и попѣкъ ся страшно; лежить безнадѣйный. — Въ Борщевичахъ повѣта львôвского погорѣло 8. н. ст. жовтня при сильнôмъ вѣтрѣ 6 загородъ селяньскихъ зъ цѣлымъ зборомъ збôжа. До огню приспѣла жандармерія зъ Бѣлки зъ сикавкою кн. Сапѣги. Пôдпалити мала пяна женщина, котру заразъ арештували, на щастье живу, бо вахмайстеръ жандармеріи ледви ей выдеръ зъ рукъ розлюченого народу. — Въ ночи на недѣлю коло 1 годины згорѣли на фôльварку „Левандôвка“ коло Львова будынки економічнî. Будынки були всекурованî. — Дня 9 н. с. жовтня с. р. выбухъ о годинѣ 10-ôй рано въ Карловѣ коло парохіяльного мешканя при сильнôмъ вѣтрѣ страшный пожаръ. Згорѣли будынки двохъ господарѣвъ до тла, у третього зôбране збôже и будынки господарскî, а у четвертого стодола. Огонь кидало на девять будынкôвъ и коло церкви. Тôлько чудомъ великимъ скôнчилося на описаныхъ будынкахъ. Здавало ся що пôвъ села пôде зъ дымомъ. Церковь, школа и дôмъ парохіяльный були въ великôмъ небезпеченьствѣ. Велика вдячнôсть належить ся п. Мойжешовичеви, комісареви зъ сусѣдного Устя, що приѣхавши въ сикавкою и обнявши енерґічну команду, огонь обмеживъ, а также п. Кшиштофовичеви дѣдичеви зъ Залуча и віцемаршалкови, котрый приславъ рôвно-жь сикавку и помôчь.

— **Всеч. п. д-ръ Даміянъ Савчакъ**, членъ краевого выдѣлу, доручивъ менѣ два теплî сурдуты верхнî, вартости що-найменше десяти зр., на цѣль товариства „Шкôльна Помôчь у Львовѣ“. За сей щедрый даръ, поданый въ пору, складаю сему сердечному добродѣеви и приятелеви убогои дѣтворы шкôльнои прилюдно щиро-руске спаси-Бôгъ! — Въ имени выдѣлу товариства „Шкôльна Помôчь у Львовѣ“ *Гр. Врецьона.*

— **Нова дирекція поліціи** мае бути отворена въ Перемышли вже въ найблизшôмъ часѣ. Крôмъ того отворить ся кôлька експозитуръ поліціи въ важнѣйшихъ пограничныхъ староствахъ. Также персоналъ жандармеріи побôльшить ся значно и отворить ся кôлька новыхъ постерункôвъ.

— **Утѣкла зъ дому родичôвъ** въ Росохахъ повѣта старомѣского Фрайде Фрідманъ зъ любовникомъ своимъ Людвикомъ Горги, робôтникомъ въ копальни нафты въ Росохахъ. Передъ чотырма мѣсяцями старша ей сестра Клара Фрідманъ погибла зъ руки завистного коханка, Ивана Левицкого, котрый вже ôдсиджуе кару у вязници.

— **Тайный палѣй.** Зъ Язлôвця пишуть до Kur. Lw.: Ôдъ кôлькохъ мѣсяцѣвъ якесь индівідуумъ пôдпалюе все одну и ту саму хату на передмѣстю язлôвецкôмъ. Всѣ заходы, щобы его ôдкрыти не довели до нѣякого результату. Дня 6 н. ст. жовтня пôдпаливъ згаданый палѣй ту саму хату пятый разъ и на жаль, выкликавъ при сильнôмъ вѣтрѣ страшный огонь, котрый въ двохъ годинахъ знищивъ 10 загородъ найзаможнѣйшихъ господарѣвъ. Всякій ратунокъ бувъ неможливый. Пôдчасъ огню ôдзначивъ ся жандармъ Маха зъ Язлôвця ôдвагою и нараженьемъ власного житя, кидаючи ся два разы до горѣючои хаты, щобы выратувати жѣнку, котра стративша все пôдчасъ своеи неприсутности, вбѣгла до хаты, щобы выратувати 100 зр., що ихъ була сховала въ хатѣ. Бурмістръ Язлôвця, коли его просили о сикавку, збувъ просячихъ коротко: „а що менѣ до того, добре що Язловець не горить“ — и сикавки недавъ.

— **Торговцѣ дѣвчатъ** вывезли оногды зъ Тарнова, якъ пише Dzien. Pol., Емилію Хмѣлевску, ученицю тамошнои школы выдѣловои. Поліція львôвска одержала вчера о тôмъ телеґраму и выдала своимъ пôдвластнымъ орґанамъ ôдповѣднî приказы. Якъ видко, господарять собѣ аґенты заграничныхъ домôвъ розпусты на добре въ Галичинѣ.

— **Шпеґуна россійского** арештовано якъ доносить черновецка Gaz. Pol. въ Литенахъ, повѣта сучавского. Арештованый подавъ, що называе ся Павло Ланченинъ и есть капітаномъ артилеріи французкои. При арештованôмъ найдено паперы и карты, вказуючî, що се есть шпеґунъ россійскій. Ôдставлено его до суду окружного въ Сучавѣ.

— **100.000 зр. и 50.000 зр.** выносять обѣ головнî выгранî великои пражскои льотеріи. Звертаемо увагу нашихъ читателѣвъ, що тягненье наступить вже 15 н. ст. жовтня.

— **Дрôбнî вѣсти.** Намѣстництво надало презенту на опорожнену парохію reg. collationis въ Галущинцяхъ повѣта скалатского пароховии въ Феліціенталю кс. Алекс. Панекови. — Коло Павіи наѣхали два поѣзды зелѣзничî на себе причôмъ вôсѣмъ возôвъ розбило ся и одинъ бремзеръ згинувъ на мѣсци; также въ Бріноа коло Парижа наѣхали два поѣзды на себе и 10 особъ потерпѣли легшу ушкоду тѣла.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣдень 12 жовтня. Державна рада зелѣзнича скликана на 26 жовтня. — Шефами секцій въ міністерствѣ справъ внутрѣшныхъ именованî совѣтники Ратки и Пляппертъ.

Вѣдень 12 жовтня. Комісія буджетова ухвалила внесенье про скороченье буджетовои дебаты. За внесеньемъ промавляли мѣжь иншими Романчукъ, Бѣлиньскій и Козловскій а противъ оденъ лише молодо-Чехъ Кайцль. Правительство обѣцяло, що въ палатѣ буде за те давати поясненя въ кождôй справѣ.

Петербургъ 12 жовтня. Орґанъ міністерства войны „Рус. Инвалидъ“ оповѣщуе, що оружіе въ цѣлôй арміи и въ доповняючихъ кадрахъ мае остритись кождои весны, бо таке остренье на случай войны опôзнюе мобілізацію. — Міністеръ судовництва мае уступили а на его мѣсце прийде бар. Моренгаймъ амбасадоръ въ Парижи.

Будапештъ 12 жовтня. Дальшихъ демонстрацій противъ міністра Бароша не було, але войско було сконсиґноване по касарняхъ.

Дублинъ 12 жовтня. Похороны Парнеля були великою маніфестаціею. Тѣло Парнеля выложено на катафальку въ ратуши. Зô всѣхъ сторôнъ Ирландіи поприѣздили окремî поѣзды зелѣзничî зъ депутаціями. Похôдъ за домовиною бувъ довгій кôлька миль анґлійскихъ. Порядокъ въ походѣ бувъ удержаный.

Надôслане.

Д-ръ Евгеній Олесницкій

отворивъ

канцелярію адвокатску

въ Стрыю

при улици Мицкевича (давнѣйше Колѣйовôй) въ каменици панѣ Барабашевои на І-ôмъ поверсѣ.

ЗМѢНА ЛЬОКАЛЮ!

ОКУЛІСТЪ и ОПЕРАТОРЪ

школы вѣденьской и берлиньской

Д-ръ Д. Меллєръ

ординує ôдъ 9—12 и ôдъ 3–5 години

ул. Ягайлоньска ч. 13. II. пов.

Найдешевше жерело предметôвъ оптичныхъ у Львовѣ

пôдъ „КОПЕРНІКОМЪ“

ул. Театральна ч. 6 (площ. св. Духа) напротивъ головного сдвиху.

Окуляры, цвікеры, барометры, термометры, мікроскопы, машины електричнѣ, рафсцайґи, и т. п. по цѣнахъ найдешевшихъ. Репарація найдешевше и найскорше.

Замовленя зъ провінціи адресувати: „Новый оптикъ пôдъ „Коперніком“, ул. Театральна ч. 6 у Львовѣ“.

Портретъ епископа д-ра Юліяна Пелеша

пôсля оріґіналу Вол. Чеховича

въ геліоґрафічнôй репродукціи въ розмѣрахъ 48/64 цмт.

по цѣнѣ 3 зр.

(вже зъ пересылкою.)

Можна набути черезъ редакцію „Дѣла“.

Поѣзды зелѣзничі

пôсля часу такъ званого „середно европейского“ вôдъ 1-го жовтня 1891.

Вôдходять зô Львова.

Въ напрямѣ до Стрыя: 5.50 рано. Поѣздъ особ до Стрыя, Хирова, Нового-Санча, Лавочного, Мукача, Будапешту, Станіслава и Гусятина. — 10·14 передъ полуднемъ. Поѣздъ особовый до Стрыя, Хирова, Сухои, и Станіслава. — 7·48 въ вечеръ. Поѣздъ особовый до Стрыя, Лавочного, Мукача, Будапешту, Хирова, Сухои, Станіслава и Гусятина.

Въ напрямѣ до Черновець: 4·48 рано. Поѣздъ особовый до Станіслава и Коломыѣ. — 8·40 рано Поѣздъ поспѣшный до Станіслава, Черновець, Яссъ, Букарешту и Гусятина. — 3·54 по полудни. Поѣздъ особовый до Станіслава, Черновець, Яссъ и Букарешту. — 9·48 въ вечеръ. Поѣздъ особовый до Станіслава, Черновець, Сучавы и Гусятина.

Въ напрямѣ до Белзця: 8·40 рано. Поѣздъ мѣшаный до Белзця и Сокаля. — 5·40 по полудни. Поѣздъ мѣшаный до Равы рускои.

Приходять до Львова.

Въ напрямѣ зô Стрыя: 8·31 рано. Поѣздъ особовый зъ Сухои, Хирова, Станіслава, Будапешту, Мукача, Лавочного и Стрыя. — 3·10 по полуд. Поѣздъ особовый зъ Сухои, Хирова, Гусятина, Станіслава и Стрыя. — 11·12 въ ночи. Поѣздъ особовый зъ Нового Санча, Хирова, Гусятина, Станіслава, Будапешту, Мукача, Лавочного и Стрыя.

Въ напрямѣ зъ Черновець: 6·17 рано. Поѣздъ особовый зъ Сучавы, Черновець, и Станіслава; — 1·23 по полудни. Поѣздъ особовый зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Станіслава. — 7·23 въ вечеръ. Поѣздъ поспѣшный зъ Букарешту, Яссъ, Черновець, Станіслава и Гусятина. — 11·22 въ ночи. Поѣздъ особовый зъ Коломыѣ, Станіслава и Гусятина.

Въ напрямѣ зъ Белзця: 7·50 рано. Поѣздъ мѣшаный зъ Равы рускои. — 3·46 по полудни. Поѣздъ мѣшаный зъ Сокаля и Белзця.

Афішѣ розкладу ѣзды на шляхахъ зелѣзниць державныхъ въ Галичинѣ дôстати можна на каждôй стаціи по цѣнѣ 6 кр. за примѣрникъ, — а книжочки въ форматѣ кишеневôмъ по 5 кр. за штуку.

Коли годинникъ часу середно-европейского показує годину 12-ту, то вказує годинникъ: въ Черновцяхъ 12·45, въ Пôдволочискахъ 12·44, въ Сучавѣ 12·44, у Львовѣ 12·35, въ Будапештѣ 12·16, въ Вѣдни 12·06, въ Празѣ 11·58.

Une dame d'un certain âge, de famille française donne des leçons de conversations et de grammaire chez elle. — Конверсація нѣмецка и французска. **Адреса: Львôвъ, Ринокъ 27, III-ій поверхъ, ч. дверей 27.**

АНТ. ЩЕРБА

мужескій кравець

во Львовѣ, ул. Коперника ч. 10 або ул. Шайноха ч. 1.

має честь поручити Вч. ПТ. Публицѣ и Вєч. Духовеньству свою ôдъ року 1873 истнуючу

РОБÔТНЮ МУЖЕСКОИ ОДЕЖИ

пôсля найновѣйшои моды, въ найлучшихъ товарôвъ и по цѣнахъ якъ найдешевшихъ, упрашаючи яко Русинъ о ласкавѣ взгляды Впов. П. Т. Публики и Вєч. Духовеньства, поручаєся ласкавому покровительству.

Всѣ ласкавѣ замовленя выконуються въ найкоротшôмъ часѣ. 2808

БАН-

дажѣ рунтуровѣ, суспензорія

такожь

французскѣ специяльности

въ добрôмъ родѣ

въ магазинѣ товарôвъ модныхъ, бѣля мужеского, товарôвъ галянтерійныхъ, выробôвъ рукавичничихъ, перфумеріи и т. п.

поручає найдешевше

ТОРГОВЛЯ

БРАТÔВЪ ЛЯНГНЕРÔВЪ

Львôвъ, Галицка ч. 16.

Цѣнники на жаданье даромъ.

ГАЛИЦКІЙ

КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимає вкладки на

КНИЖОЧКИ

и опроцентовує ихъ по

4½% на рôкъ.

2219 82—7

ИСИДОРЪ ВОЛЬ

ул. Сикстуска ч. 6 у Львовѣ.

Одинокій и выключный для Галичины

СКЛАДЪ РОССІЙСКОГО ЧАЮ

основаный въ 1870 р.

3319

Поручає правильно кождого тыждня свѣжѣ транспорты найлѣпшого чаю зъ Москвы и поручає его пôсля приложеного ему цѣнника.

Замовленя выповняються совѣстно и скоро такожь за послѣплатою опакованье франко.

Особливу увагу звертаєся на 3 знаменитѣ сорты К. и С. Попова.

ЦѢННИКЪ		½ клгр	зр.	кр.
Кайсовъ	знам. чорный	„	1	60
	„ melange	„	1	80
Souchong	ôдличный	„	2	—
	найлучшій	„	3	—
	melange P.	„	3	—
Melange	караванный		4	—
Fu-czu-Fu	н-ръ I.	„	3	00
	„ II.	„	4	60
	„ III.	„	6	—
К. и С. Поповъ	1 рб. 60 1 ф.	„	2	40
	2 „ — „	„	3	—
	2 „ 50 „	„	3	75
Высѣвки	ôдличный	„	1	60
	prima	„	1	80
	non plus ultra	„	2	50

ИВАНЪ ИГНАТОВИЧЬ

поручає

выпробованѣ и певнѣ средства косметичнѣ

ôдзначенѣ 9-ма медалями заслуги и 2-ма дипльомами признаня.

Олѣйокъ таніновый, вмôцняє и пôдпомагає волосю рости. Фляконъ 50 кр.

Помада хінова, вмôцняє корѣнцѣ волося и запобѣгає выпадати волосю. — Слоикъ 80 кр.

Вода атеньска, до змыванья волося, запобѣгає творити ся пархамъ, ôдсвѣжує, робить тревалыми барву и полыскъ. — Фляконъ 80 кр.

Олѣйокъ хіно-таніновый. Дѣлає знаменито **на корѣнцѣ волося и на порôстъ волося.** Въ случаяхъ де въ наслѣдокъ недуги выпало волосье, выказавъ вельми цѣлюще дѣланье. Вже по ужитю одной фляшки можна добачити порôстъ. — Цѣна 1 зр. 20 кр.

Есенція мятова до полоканя устъ, кромѣ приємного, скрѣпляючого смаку и запаху, дуже користно **дѣлає на ясна и зубы.** Фляконъ 50 кр.

Порошокъ ростинно-алькалічный, до чищеня зубôвъ. Надає перлову бѣлôсть, ôддаляє камѣнь и квасы, котрѣ наводять бôль и порохнавѣнье зубôвъ. Пуделко 30 и 60 кр.

Віолінъ средство противъ прѣти рукъ и пахъ. Фляконъ 50 кр.

Вода львôвска. Приємный, нѣжный и довготревалый запахъ той воды зъєднавъ єє, що въ Антверпіи на виставѣ всесвѣтнôй вôстала публично проголошена и ôдзначена. Цѣна фляону меншого 80 кр., бôльшого 1.50 кр.

Ніґретина. Выборне средство до фарбованя въ сейчасъ волося на тревалу и красну барву чорну и темну; єсть цѣлкомъ нешкôдливе а въ ужитю цѣлкомъ подячне. Цѣна 1 зр.

Бѣлѣ и гарнѣ руки. Найбôльше червонѣ и попадалѣ руки выбѣлять ся и выгладять ся по кôльноразовôмъ натертю **Кремомъ ростиннымъ.** Слоикъ 80 кр.

Смаровило литовске до обуви и шкôръ, мягчить шкôру, робить єи непромакаючою и тревалою. Пуделко по 50 кр. и 1 зр.

Набути можна у ЛЬВОВѢ въ власныхъ торговляхъ: ул. Коперника ч. 3. и ул. Галицка ч. 17. Въ філіяхъ: въ КРАКОВѢ Сукенницѣ ч. 20, и въ ЧЕРНÔВЦЯХЪ Ринокъ ч. 2.

Особа старша

интеліґентна, знаюча языкъ нѣмецкій и польскій, глядає мѣсця до заряду дому у вдôвця або у священика де може займати ся такожь вихованьемъ дѣтей. Адреса: Д. С. К. у Львовѣ ул. Арсенальска ч. 4, число дверей 12, I. поверхъ.

Глядаєсь пѣвця

церковного, обзнакомленого добре зъ нотнымъ спѣвомъ, до церкви въ Сокали. Першенство мають пѣвцѣ, ученики о. Витошиньского зъ Денисова, безженнѣ. Условія дуже користнѣ. Зголошуватись до **Уряду парохіяльного въ Сокали.**

„КОБЗАРЬ“

ЗБÔРНИКЪ КВАРТЕТÔВЪ.

Цѣна 60 кр.

Дôстати можна въ тов. „Просвѣта“.

МАРІЯЦЕЛЬСКѢ

каплѣ жолудковѣ

робленѣ въ аптицѣ пôдъ ангеломъ хранителемъ

К. БРАДОГО въ Кромериж (Морава),

давно выпробоване и звѣстне средство домове, дѣлаюче вмôцняюче на жолудокъ при **злôмъ травленю.**

Правдивѣ лишь зъ побôчь видною маркою охоронною и пôдписомъ. Цѣна за фляшку 40 кр., подвôйна фляшка 70 кр.

3695 Части складовѣ суть поданѣ. 26 30

Купує ся по всѣхъ аптикахъ.

Ч. 5721/91.

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Щобы продати броваръ мѣскій въ Дрогобичи, пôдъ ч. дом. 241 Загороды мѣскѣ положеный, пôсля Dom. Tom. I. pag. 176 nr. 1 и 2 haer., на громаду мѣста Дрогобича въ книзѣ грунтовôй записаный, а то: будôвляный грунтъ, огородъ положеный за броваромъ, всѣ забудованя и устроєнье бровару разомъ зъ всѣми приналежностями и правами, якѣ громада має — ôдбуде ся въ тутешнôмъ Маґістратѣ **дня 16 жовтня 1891 о годинѣ 5-ôй по полудни на случай же неможности дня 2 падолиста 1891 о годинѣ 5-ôй по полудни** — публична ліцитація, при помочи писемныхъ офертъ, якѣ мають внести ся того дня до години 5-ои по полудни до рукъ бурмістра або его заступника, а котрѣ ôттакъ будуть отворенѣ и оповѣщенѣ. Цѣною выкличною єсть цѣна оцѣнкова 12.727 зр. 50 кр. в. а. и низше тои квоты броваръ не буде проданый. Вадіюмъ выносить 1270 зр.

Рефлектуючѣ на купно можуть кождого часу оглянути мѣскій броваръ та переглянути ліцитаційнѣ условія и внести свои оферты, ôдповѣдно остемплеванѣ и опечатанѣ, пôдписанѣ оферентомъ и заосмотренѣ въ повысше установлене вадіюмъ, зъ выразнымъ означеньемъ жертвованои цѣны купна цифрами и буквами та зъ доданьемъ замѣтки, що оферентови условія ліцитаціи суть звѣстнѣ та що онъ имъ безусловно пôдчиняє ся.

Зъ маґістрату мѣста Дрогобича.

Дня 18 вересня 1891.

ҐОЛЬДГАММЕРЪ.

АЛЬПАКА

найлѣпшій металь бѣлый, цѣлкомъ подôбный до срѣбла, въ уживаню дуже тривкій. Ложка 57 кр., ложочка 30 кр., хохля 2·50 зр., нôжъ 63 кр., вилки 57 кр., десеровый ножикъ 44 кр., вилка 44 зр., ситко до гербаты 35 кр., пôдставка пôдъ склянки 35 кр. и 40 кр., кошички на булки, тацки до лѣхтарѣвъ, тацы, лѣхтарѣ, корки до фляшокъ и т. п. — Цѣны сталѣ, цѣнники на жаданье.

Казимиръ Левицкій

Львôвъ, улиця Трибунальска.

Головный складъ для Галичины.

ВЕЛИКА ПРАГСКА ЛЬОТЕРІЯ.

ТЯГНЕНЬЕ ВЖЕ

ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Головна выграна

100.000 зр.

50.000 зр.

ЛЬОСЫ à 1 зр. поручають у Львовѣ: Авґ. Шеленберґъ, М. Йонашъ, Сокаль & Лілієнъ, Кіцъ и Штофъ, Як. Штро, Л. Х. Верфель.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Видавець и одвѣчальный редакторъ Иванъ Белей.

Папѣръ зъ фабр. Чернихôвскои.

Зъ друкарнѣ тов. им. Шевченка, пôдъ зарядомъ К. Беднарского.